... las Indias, como su Mag.
... resuelto por la cedula de
... Agosto de 647. antes referida.
22 Estàles prohibido ... los Cō-
...ores de plata (bien q̃ lo deven es-
... por privilegio) el hazer *fiāças*,
...rsona, ni causa alguna, sino es
... mirà à la seguridad de la Real
..., y de la Haberia, y ... de las par-
...ue en qualquiera manera saca-
... la Casa de la Contratacion, y
...esentacion que el Presidente, y
...es della hizieron, de quan cōve-
...te seria esto al bien publico, por
...ayor seguridad que tendrian las
...endas q̃ en sus casas se deposita-
... sirviò su Mag. de resolverlo por
...la dada en Madrid à 7. de Diziē-
...e 626 de q̃ ay recopilada ley.
... Algo se ha dicho en otra parte
...a del conocimiēto de las *quie-*
...*e Compradores* por la genera-
...e hombres de negocios; resta
... en el año de 1614. quebrarō
...mpo dos compañias de casas
...npradores de plata, que fuerō
...Martin Ruiz de Vidazaval, y
...artinez de Lezcano (que re-
... nombres, por si fuere cōve-
... para algun efecto buscar por
...os pleitos de sus quiebras) y
... que se tuvo noticia, fue cō or-
...e la Sala de govierno D. Mel-
... Maldonado (que à la sazon era
...ero Iuez Oficial) à hazer em-
... de bienes, y papeles, como lo
...ò, de forma, que aunque en la
...el segundo hallò Ministros de
...cia ordinaria, los hizo salir de
...n que continuassen con las dili-
...s, segun consta de la carta que
...e Março de dicho año de 614.
...vio a su Mageſtad en su Con-
... Supremo de las Indias, en que
...n se dize, que se avia obliga-
... particulares, que avian em-
... à poner demandas ante los
...dinarios, à que pidiessen en

bro, que el Consejo por carta de 15. de aquel mes, mandò, que se siguiessen las causas de aquella quiebra en la Sala de justicia de la Contrataciō, y que para apoyo del fundamento con que devian tocar à esta jurisdicion, se embiò testimonio de los autos, que se avian hecho al tiempo de formarse las compañias de las dichas casas, y de las fianças que avian dado para ello, y como todo era en virtud de la cedula de su Mageſtad, expedida por su Consejo de las Indias (de que ya queda hecha mencion) y actuado en los Tribunales de la Casa, y Consulado sin intervencion de otro alguno, ni necessidad de recurrir à otras justicias; y quando no huviera este acto, parece que dicta la razon, que aviendose instituido estos oficios, y compañias de Compradores de oro, y plata, por causa de la que se trae de las Indias (pues antes del descubrimiento de ellas no los avia) y siendo emanadas del Consejo Supremo de ellas, todas las ordenes, assi favorables, como prohibitorias, que deven executar, es consequente que sean subordinados à la jurisdicion del Consejo, y à la que representa suya el Tribunal de la Casa de la Contratacion, y pudieron entonces referir al Consejo el exemplar de aver hecho lo mismo el año de 1579. en la quiebra de Pedro de Murga Comprador de plata, y aver traido à la Sala de el tesoro todo quāto se hallò en su casa. *Sup. n. 7.* *Lib. de 579. f. 4.*

24 Quedò la hoja doblada en este capitulo para discurrir sobre el punto del valor que se deve dar à cada dinero de los doze que se supone tiene la plata de toda ley, y como quiera que la materia sea controversa, y aya en ella que referir, refutar, y conciliar opiniones, mediante lo qual no podrà ser breve el discurso, he juzgado por lo mas cōveniēte *Sup. n. 15.*

van por su jurisdicion las diligencias, à que iva se le echaron, y sacaron trecientos ducados de condenacion; y despues en el de 1665. se echo otra de docientos ducados.

Lib. de autos de go. f. 540.

13 Demas de la subordinacion en lo general al Presidente, y Iuezes la deve tener con particularidad al Presidente, como cabeça q̃ es de aquel juzgado, y assi en el titulo se dize, y llama Presidente de la Casa de la Contratacion de Sevilla, Iuzgado de la Ciudad de Cadiz, de Prior, y Consules, y Sala de la Contaduria de Haberias, y que entienda en la expedicion de los negocios que en todos huviere, y ocurrieren; de que se sigue que hallandose el Presidente en Cadiz se deve dar quenta de todo, y no despachar cosa alguna sin que concurra su rubrica, ò firma, y comunicarle la eleccion de los Navios del buq; que tocante à aquella Ciudad, y no hallandose alli le deve dar quenta assi desto, como de lo demas por escrito, y embiar por su mano la proposicion de Naos que hiziere al Cõsejo, para que sobre ella el Presidente informe, y diga su sentir; como se contiene en carta escrita de su ordẽ por el Secretario Don Gabriel de Ocaña, y Alarcon en 9. de Noviembre de 638. y en ocasion de no aver Presidente, deve embiar por mano de los Iuezes de la Sala de govierno (en quienes queda subrogada aq̃lla autoridad) todas las proposiciones, y demas despachos, y assi lo mãdò el Consejo en carta que de su orden escriviò Don Iuan del Solar en 20. de Febrero de 666. estando tambiẽ ordenado por otra de 9. de Enero de 665. que escrivio Don Pedro de [illegible] sente ay de Visitador [illegible] iesse por mano didos [illegible] iuro de her [illegible] cias que tuviesse, y no las em-

Lib. de 638. f. 309.

Lib. de 666.

tenido continuo anhelo por aumentar autoridad, y jurisdicion, como consta de cedula de 25. de Enero de 1625. en que avian hecho muchas instancias para nombrar Fiscal, y se les denegò: y despues pretendieron se le diesse casa para vivir, y tener Audiencia, y tambien le fue denegado, y como antes queda dicho, intentaron repetidamente tener Visitador en aquella Ciudad, y aviendo mostrado la experiencia de algunos años (en que le huvo) que era perjudicial su continuacion, se prohibiò que le huviesse, mandandole que usasse con los Visitadores de Sevilla.

15 La jurisdicion que a este Iuez le està concedida, es privativa con inhibiciõ de las justicias ordinarias y de otras qualesquiera de aquella Ciudad, estando ordenado al Corregidor della le diesse favor, y ayuda, y que sus Alguaziles executassen los mandamientos que el dicho Iuez despachasse.

16 Por vna cedula dada en Barcelona à 10. de Mayo de 158[illegible] se mandò que no passasse adelante vn nombramiento q̃ avia hecho el Iuez de Indias de persona que recibiesse los registros; y que el no los reciba sin el valor, y demas calidades con que se haze en la Casa de la Contratacion, y que de todo [illegible] embiasse traslado autorizado à ella y de las certificaciones que pued[illegible] dar para sacar mantenimiẽtos, cõ[illegible] ta por leyes del sumario; tambie[illegible] ay ley para que los Generales d[illegible] Flotas hiziessen las visitas con [illegible] Iuez de Cadiz, y que los Navios qu[illegible] de alli salieren guarden las leyes, [illegible] los de Sevilla.

17 Estavale encargado el cu[illegible] dado de no consentir que nin[illegible] trãgero cargasse para las In[illegible] tuviesse libro donde [illegible] las [illegible]

noticia, describirè el Iuez, y Iuzgado de Indias de Cadiz como si estuviesse en vso, y con el que deviera continuarse en caso que razones superiores no huviessen motivado la resolucion de suprimirle.

9 Que huviesse Iuez Oficial que residiesse en Cadiz para el despacho de los Navios, que saliessen para las Indias perteneciendo à su Magestad el nombramiento, està mādado por leyes de nuestro derecho municipal, y como ramo desmembrado de la jurisdicion del Presidēte, y Iuezes, se le dio la que tiene cō subordinacion à ellos, y con la limitacion, y depēdencias que iràn explicadas.

10 La autoridad, y jurisdicion que tiene, no se reduce mas que à hazer autos en lo tocante à los admitimientos de Navios, nombramiento de Maestres, sus fianças, visitas, y carga, espirando su jurisdiciō en haziēdose à la vela desde la Baia el Navio, que por aquel Iuzgado se despachare, de forma, q̄ si por algun accidente buelve à arribar, no tiene acto alguno de conocimiento; assi se represento à su Magestad en 4. de Diziembre de 660. con ocasion de aver Don Pedro Ximenez de Guzman empeçado à conocer de vna causa de Haberia gruessa de vna Nao despachada por èl, q̄ con otras de la Flota del cargo del General Don Pablo Fernandez de Contreras avia arribado con tormenta por Noviembre de aquel año, y el Consejo resolviò, y declarò que no podia conocer el dicho Iuez de Indias, y que remitiesse los Autos al Tribunal de la Contratacion, à quien tocava el conocimiento, de que vino por mano del Secretario Dō ... o de Ortega, dada en 15. de ... 562. en cuyo cūplimien-

oficio que fue de Iuan Nuñez Bermudez

11 Para lo tocante al cumplimiento de su ministerio le fue dada jurisdicion para conocer, y proceder contra los que quebrantassen las ordenanças de la Casa de la Cōtratacion de Sevilla, y guardando en la determinacion las leyes della, L.3.4.tit.5. lib.3.
como tambien en las visitas de los Navios, cuyo despacho le pertenecìere. Y de aqui infiero que su jurisdicion es la misma (en lo criminal) que està dada al Iuez de la Casa, que representandola assiste en los puer- L.29.ti.25.
tos, contenida en vna ley deducida L.3 ti 5.li.3
de cedula del año de 1584. que dize, *que proceda contra los que hallare culpados, hasta tomarles las confessiones, y luego los remita à los Iuezes Letrados*; con que lo mismo deve hazer el Iuez de Indias de Cadiz, pues no era dable que su jurisdicion se prorrogasse mas que la del de la Casa, que es tanto mayor en grado, y autoridad: y esta ley es posterior à aquella en que se le dava facultad de sentēciar causas, como no tuviessen pena corporal, ni perdimiento de bienes, ù de la mitad dellos.

12 *Que el Iuez de Cadiz respete à los Iuezes Oficiales de Sevilla guarde sus ordenes, y les remita los papeles, y autos que le pidieren, y que ellos le mantengan en su jurisdicion, se mandò por dos cedulas*, vna de 13. de Febrero de 1585. y Lib.1. m.f.
otra de primero de Mayo de 1610. 108.263.
de que ay ley recopilada; y me pa- L.5.t.5.li.3.
rece que devo dezir en este lugar, que quando alguno de los Iuezes de Indias ha intentad... vida atencion ... Tribunal, se le ... como sucedio aviendo Don ... laneo impedi

la certificacion del Arqueador de las toneladas que el Navio tiene, y quedando al juyzio de los Visitadores las de que podrà vsar para la carga en los lugares permitidos; bien que pudo el arte averle dado ya punto fixo, que es el que se contiene en cedula dada en Ventosilla à 19. de Octubre de 1613. que prescribe la forma de las medidas, y arqueamientos, y està impressa con las ordenanças à lo vltimo dellas, mediante la qual baxando veinte por ciento de las toneladas que el Navio tiene para de guerra, la restante cantidad se considera vtil para cargarse de merchanta; pero puede aver motivos que obliguen à no permitir que se cargue todo el buque, que abstractivamente se considera vtil, como se refiere en cedula dada en Madrid à 16. de Iunio de 618. q̃ es la expedida para la forma, y medidas de las fabricas, por la qual se ordena que los Visitadores consideren lo que podrà cargar cada Navio, de manera que sea facil, y seguro el salir, y entrar por las Barras de Sálucar, y San Iuan de Vlua, y tambien previene, *que para evitar engaños se pongan dos señales, ò argollas de fierro, vna à babor, y otra à estribor en medio de la Nao, donde tiene la manga, que sirvan de limite, para que hasta alli, y no mas se cargue el Navio, quedando el fierro, ò señal sobre la agua*; y que tengan libro donde escrivan la parte donde afixaren las señales, declarando en quantos codos de agua las pusieron, y los que ay de alli à la puente; y que quien contraviniere a esta orden pierda la mitad del valor del Navio aplicado al Iuez, y Denunciador.

Ord. de fab. l. 17.

20 Los tres oficios que al presente ay de Visitadores estàn vendidos [illegible] de heredad, y con

satisfacion del [illegible], *previniendo quando huvieren de nombrar algun Teniente dos sugetos de los quales elija el vno la* [illegible] como consta de los titulos, y se podrà ver en el libro dellos, y quando por muerte del propietario va[illegible] gun oficio, nombra en inte[illegible] Presidente sugeto, que aya de aprovarse por la Sala de govierno, [illegible] qual solia antes hazer estos nombramientos, como entre otras ocasiones consta que lo hizo el año de 615. nombrando a Diego Ramir[illegible] por muerte de Gabriel Maldo[illegible] do, y en el año de mil y seiscientos veinte y tres, por muerte de Fe[illegible] min de Inurriza à Iuan Zarco [illegible] Amaya, mientras Don Iuan Ma[illegible] donado (à quien estava hecha m[illegible] ced) tenia edad, y suficiencia p[illegible] servirlo; y el año de 1667. nomb[illegible] el Marques de Fuenteelsol a D. Io[illegible] seph de Vargas por muerte de D[illegible] Rodrigo de Vargas.

21 Deve ser en Sevilla la re[illegible] dencia, y vezindad de los Visitado[illegible] res; assi lo ordenò el Consejo [illegible] carta de 10. de Noviembre de 6[illegible] en que escriviò aver entendido q[illegible] el Visitador Don Francisco [illegible] gas estava sirviendo la adminis[illegible] cion de la Aduana de Sanlucar, [illegible] como se le avia permitido? que [illegible] mandasse venir luego à Sevilla donde devia residir.

22 Los Visitadores de Naos [illegible] son, no solamente de las del comer[illegible] cio de Sevilla, sino del de Cadiz [illegible] aviendo introducido el año de 58[illegible] en aquella Ciudad (con color [illegible] que por ir tan de passo los Visita[illegible] res de Sevilla no se examinav[illegible] gente de mar, con que ivan passage[illegible] ros alistados por marineros) [illegible] que vn Pedro Cabeças [illegible] de Visitador, se [illegible] el Iuez de Cadiz ([illegible]

Incipit tabula sermonū ꝯtentoꝝ in isto secūdo quadragesimali.

Sermo

Deo gratias.

In noīe patris ⁊ filij ⁊ spūs scī. Amē. Incipit aliud quadragesimale p̄dicto annexū. de alijs quatuor vitijs capitalibus. s. gula. ira. īuidia. ⁊ accidia. Et p̄mo de ipsis ⁊ alijs ī gnāli sup̄dictis.

Dn̄ica in qnquagesima. de oībꝫ septē vitijs capitalibꝫ simul Sermo p̄m⁹

Udiui vocē magnā de tēplo dicentē septē āgelis:

Ite ⁊ effūdite septē phialas ire dei ī trram. Scribūtur hꝫ v̄ba Apoc. 16°. ca°. Quia fratres carissimi ⁊ desideratissimi ⁊ in xp̄o Jh̄u dilectissimi: in p̄ncipio hui⁹ voluminis atqꝫ in p̄hemio ꝓpositum fuit tractare de pctō in gnē p totū tēpus sacri aduentus. qđ ut euident' p̄ gr̄a dei pfectū est. Determinatūqꝫ fuit ī q̄dragesima sequēti de tribus peccatis p̄ncipalibus. s. supbia. luxuria. ⁊ auaritia. late diffuseqꝫ ptractare. qđ vtiqꝫ luculenter appatet esse descriptū. Promissū etiā fuit ad ītegritatē hui⁹ māe de reliqs quatuor peccatis. s. gula. accidia. ira. ⁊ īuidia. p aliā q̄dragesimā velle describere. Qđ in p̄ntiarꝫ facere cupiētes p̄ncipalit' de ipsis pctīs mortalibus in cōi ⁊ in gnāli p̄mo ⁊ antea describemus. quia sp a cōiorbus ē inchoandū. Patet hꝫ in gnātiōe nāli. qa fm ph̄m. 16°. de aīalibꝫ. embrio p̄mo viuit vita plante. postea aīalis. deinde hoīs. Patet hꝫ etiā in cognitiōe. quia a cōiorbꝫ est incipienda via doctrine. Vn̄ p̄ physicorꝫ inquit idem ph̄us qꝫ pueri in p̄ncipio vocant oēs viros patres ⁊ oēs feminas matres. postea distinguūt. De oībus igit' pctīs mortalibus simul ⁊ coīter tractātes: ogrue v̄ba ꝓposita Johis apl'ī ⁊ euangeliste ī mediū deducta sūt. Audiui. s. auditu interiori. vocem magnā. ꝓpt' irruētem impetū spūs. de templo. s. throno trinitatis. di. septem angelis. i. p̄dicatoribus: ite. i. discurrēdo hinc inde circuite villas ⁊ castra. ⁊ effūdite septem phialas. i. clamate cōtra septē vitia capitalia. ꝓpt' q̄ venit ira dei in filios diffidentie. ideo seqtur: ire dei in terrā. Quibꝫ cōcordāt v̄ba Ysa. 58°. ca°. scripta. et. 43. dis. c. sit rector. annotata. s. Clama. ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuam. ⁊ annūcia ꝑplo meo scelera eorꝫ. ⁊ domui Jacob pctā eorꝫ. De qbꝫ s. vitijs ī gnāli. tres in p̄ntiarū considerat iōes faciemus. quarꝫ

Prima dicet' suppositio.
Secūda v̄o declaratio.
Tertia aūt finalis oclusio.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in qua declaratur qꝫ tm̄ septē sūt vitia capitalia.

Rimo igit' ī isto sermōe supponendū est qꝫ sūt tm̄ septem vitia capitalia supi⁹ in exordio numerata. Numerantur. n. sic. p̄ a Greg. 31°. moral'. ⁊ trāsūptiue a mgr̄o in 2°. dis. 42. ca°. preterea. ⁊ ab Aug̃ in omelia de igne purgatorij. et. 25. dis.

§. al' aūt. Confirmant hoc doc. noui. s. Bona. in 2°. dis. 42. i q̄stiōib' litalib'. ⁊ Ricar. ibidem. arti. 4°. q. 1. et Alex. i secūda pte sūme in tractatu de peccatis mortalib'. paꝝ añ tractatū de supbia.

Quis enī. 1. Joh. 2°. dicat. Oē qd est ī mūdo aut est ɔcupīa carnis. aut ɔcupiscentia oculoꝝ. aut supbia vite. Ubi dic glo. His tribus oīa vitioꝝ genera ɔp̄hendūtur. ⁊ ita erūt tria capita peccatoꝝ. Attñ septē sūt. Illa. n. p causis pctōꝝ accipiūt. nō p ipsis pctīs. Motiuū. n. ad pctm̄ uł ē ex ɔcupīa carnis uel ex ɔcupīs oculorū uel ex superbia vite. Quis etiā glo. sup illud. Incēsa igni ⁊ suffossa. dicat. Due origines dicūtur eē pctōꝝ. timor male humiliās. ⁊ amor male accēdēs. ⁊ ita vidētur eē tm̄ duo capita. Attñ sūt dico septē p̄dicta. qa timor male humiliās. ⁊ amor male accēdēs dicūt eē inclinatiōes ad pctā. Et ita lȝ cause dicant. nō tñ ipsa pctā capitalia. ꝑ. Et si Greg' dicat duo eē gnā pctōrū. s. carnalia ⁊ spūalia. ⁊ ita etia vident tm̄ eē duo. quod vider pbare apl̄us. 2. Cor. 7°. Mūdemus dicēs nos ab oī inq̄namēto carnis ⁊ spūs. Hibi. Uerūtm̄ septē sūt dico. Quia licȝ ille due differētie contineant illa pctā capitalia. tñ nō dicunt rationē s̄m quam sunt capitalia pctā. Nō. n. determināt differētias amoris uel appetit' respectu ipsius boni amati. ex q̄ parte sumūtur capitalia pctā. Sicut n. a capite est motus totius corpis. sic ab illis ē mot' toti' puersiōis. Oīs. n. motus puerse volūtatis ē s̄m inordinationē amoris apparentis boni. Ecce g̊ qa sūt tm̄ septē capitalia vitia siue peccata q̄ oīa vocātur capitalia. qa ex eis oriūtur oīa mala. Nullū. n. est qd ab eis originē non trahat. Pōt etiā dici qȝ iō dicūtur capitalia. qa cōdemnant ad sniam capitalem. Uñ tantū ē dicē pctm̄ mortale: quātū capitale. ⁊ capitale quātū mortale. vt pōt colligi. 25. dis. §. al' aūt. ibi. Quis. n. apl̄us multa capitalia cōmemorauerit. Nā apl̄s ad hoꝝ confirmationē. 1. Cor. 5°. ca°. ait. Si is q frater noiat est fornicator. aut imūdus. aut auar'. aut idoloꝝ cultor. aut maledic'. aut ebriosus. aut rapax: cū h'modi nec cibū sumere. s. p̄cipio. Hibi. quasi di. Ista. n. ad eternā damnationē pducunt. Et. 1. Cor. 6°. idem apl̄s ait. An nescitis qȝ iniq regnū dei nō possidebūt? Nolite errare. qa neqȝ fornicarij. neqȝ idolis seruientes. neqȝ adulteri. neqȝ molles. neqȝ masculorū ɔcubitores. neqȝ fures. neqȝ auari. neqȝ ebriosi. neqȝ maledici. neqȝ rapaces regnū dei possidebūt. Et ad Gal'. 5°. ca°. idē dic. Manifesta sūt aūt opa carnis q̄ sūt fornicatio. īmūditia. īpudicitia. luxuria. idolorum seruitus. veneficia īimicitie. cōtentiōes. emulationes. ire rixe. dissensiōes. secte. īuidie. homicidia. ebrietates. cōmessatiōes. ⁊ his similia. q̄ p̄dico vobis sicut p̄dixi: qm̄ q talia agūt regnū dei nō possidebūt. Hi ille. Et q̄uis plura capitalia videāt hic ab apl̄o numerata. tñ ad illa pncipalia reducūtur. Et sic patet ps p̄ma hui' sermōis.

Pars secūda hui' sermōis. in qua assignatur ratio ⁊ sufficiētia septē pctōꝝ mortaliū.

Secūdo ī isto sermōe p̄supposito qȝ tm̄ septē sūt pctā mortalia. Hic declaranda ē eoꝝ rō ⁊ sufficiētia q̄re. s. sūt tm̄ septē. ⁊ non plus nec minus. Ad cuius noticiam

ꝑtermiſſis variis modis dicēdi: notā-dū ꝛ declarādū vbi ſ. ſm Alex. ꝛ Bona. ſ. ꝙ ſicut tangit. i. Cori. vlt. ca. Integer ſpūs ꝛ aīa ꝛ corp⁹ ſuet ī die aduent⁹. patꝫ h̄ aptee: ꝙ hō ī tria diuidit ī ſpm. aīam. ꝛ corpus. Vn̄ oīs actus p ſe ꝛ ꝑncipalr̄ ſit in ſpū. aut in aīa. aut ī corpe. Spūs aūt accipit ꝓ ipſa eſſentia aīe ꝑter cōparationē ad corpus inq̄tum ē ſubā q̄dam hn̄s cōuenientiā quandā cū ſpiritib⁹ ſeparatis. Aīa vo dicit ſm cōparationē quam habet ad corpus. Sunt ḡ actus quorūdā actualiū peccōꝝ. q̄dam in ſpū. q̄dam in aīa. q̄dam in corpe ꝑncipalr̄. In ſpū aūt duplex actus ſit ſm deteſtationē mali ꝛ appetitū boni. Dico aūt bonū ꝛ malum qđ ſpiritui bo ineſſe pōt. Vn̄ cū peccatū ſiat ex inordinatione appetit⁹ uel deteſtationis erit pctm̄ capitale. Ex inordinatiōe appetitus reſpectu apparēti boni ī ſpū. q̄a bonū qđ inordinate appetit a ſpū in ſe ē excellentia vltra debitū. Et iō pctm̄ qđ ſit directe ex appetitu eſt ſuꝑbia uel inanis gloria. Et ſic habes ꝑmū ꝑncipale pctm̄. Ex inordinatiōe vo deteſtatiōis apparentis mali pōt fieri pctm̄. q̄a ꝑ illud apparēs malū videt diminui illud apparēs bonū. Et iō eꝫ ſpūs inordinate deteſtat̄ ꝯtrū h⁹ excellentie qđ eſt ꝑ coīcantiā boni in altero ſm eq̄litatē uel excellētiā. ꝛ ſic ē actus īuidie. Inuid⁹ aūt deteſtat̄ in alio bonū ſm excellentiā aut paritatē ſicut dic Aug⁹. Non vult. n. īuidus ut ali⁹ equet̄ uel excellat. Duo ḡ ſūt pctā ꝑma ꝛ ꝑncipalia in ſpū. ſuperbia. s. ꝛ īuidia. In aīa vo ꝯtingit eē capitale pctm̄ tripliciť. Vel ſm appetitū apparētis boni q eſt in cōcupiſcibili. Vel ſm inſurrectionē in malum ſiue nociuū qđ eſt ī iraſcibili. Vel ſm tediū boni difficilis aut laborioſi qđ e in vi ordināte ad opus. Pōt. n. aliq̄d eſſe in aīa q̄ reſpicit corpus. ꝑ̊ nociuū corpi inferēdo paſſionē. 2° pōt eē aliq̄d difficile uel laborioſū corpi lꝫ in ſe bonū. 3° pōt aliq̄d eē expediēs corpi. Vn̄ aīa q̄ reſpicit corpus ꝯcupiſcit ordinate uel inordinate bonū expediēs corpori. Et rōne hui⁹ ē pctm̄ auaritie cui⁹ eſt ꝯcupiſcē bonū curioſū. Vn̄ ab Aug̊ etiā dr̄ curioſitas. Faſtidit ētiā ꝑ difficile uel laborioſū. Ordinat. n. aīa ſm affectū ad corpus. ꝛ ꝑ relationem ad opus. ꝛ rōne hui⁹ eſt pctm̄ accidie cui⁹ eſt refugē laborioſū. Inſurgit deniqꝫ ī nociuū ſiue īiurioſū. ꝛ rōne hui⁹ eſt pctm̄ ire penes iraſcibilem cui⁹ eſt inſurgē in īiurioſū. Tria ḡ ſūt pctā ī aīa ꝑ reſpectū ad corpus. auaritia. ira. ꝛ accidia. In corpe vo ꝯtingit eē duplicem actum. Cū aūt nominam⁹ corp⁹ nām cōcernim⁹ ſm quam in corpe ſit cōſeruatio ipſi⁹ indiuidui. ꝛ ipſi⁹ ſpēi etiā in īdiuiduo. Cōſeruatio aūt indiuidui ſit ꝑ alimentū. Cōſeruatio ſpēi ī indiuiduo ſit ꝑ gnātionē. Appetit⁹ ḡ ordinat⁹ uel inordinat⁹ reſpectu ꝑncipalis actus in corpe. uel eſt reſpectu cōmixtionis carnalis ſm tactum. uel ipſi⁹ alimenti ſm guſtum. Tactus. n. q ordinate ſit ī illa pte ad cōſeruationem ſpēi ī indiuiduo nō eſt pctm̄. cū aūt īordinate ſit. q̄a. s. q̄rit̄ libidinoſa delectatio. tūc eſt pctm̄ luxurie. Silr̄ appeti⁹ reſpectu alimēti ſi ſit ordinate ē ad cōſeruationē indiuidui ſm debitum modū. Si vo īordinate ſm exceſſum tūc ē pctm̄ gule. Erūt ḡ duo peccata capitalia tm̄ ꝛ nō plā ſm appetitū actus ſūdati in corpe. s. gula penes appetituā augmēti. ꝛ luxuria penes appetituā coitus carnalis. Sūmatim ḡ

A 2

recollige sic fm Alex. Septē sūt differētie pctōȝ mortaliū capitaliū· scōm actū ī spū due orie.s. supbia ⁊ īuidia fm actū in aīa tres orie· ira· accidia· ⁊ auaricia. fm actū in corpore· gula ⁊ luxuria. Et he due sicut dic Greg⁹ sunt pctā carnalia. reliq̄ vo qnq; sūt spūalia· large accipiēdo spm̄ fm q diuidit̄ ɔ̄ corpus uel carnē· non fm q diuidit̄ ɔ̄ aīam ⁊ corpus. Q̄ si ɔ̄ dicatur sic. Pctm̄ nō ē pctm̄ nisi volūtariū. s̄ voluntas ē in aīa. g̃ videt̄ q ex parte corporis nō debeat accipi diā pctī· cū penes aīam determinet̄ appetit⁹ ⁊ suū oppositū. Ad h̄ rñdet̄ fm Alex. q lȝ peccatum nō sit in corpe fm seipsū s̄ ī aīa nihilomin⁹ tm̄ actus in q̊ cognoscitur pctm̄ pncipalit̄ pōt eē in corpe. Vñ appetitus ē in ipsa aīa· receptio vo cibi ē ī corpe. Eodē modo coitus carnalis ī carne ppetrat̄. Et h̄ modo dicūt̄ duo pctā capitalia fm actus determinari ī corpe. Ex his patet sufficiētia ⁊ numerus vitioȝ pctōȝq; capitaliū. Non. n. accipiūt̄ p oppositionē ad v̊tutes· nec ad dona· nec ad btītudines· s̄ fm pnitates respiciētes cōditiōes boni apparentis. Patet etiā q̄re penes alios sensus nō habem⁹ vitia capitalia sicut penes gustum ⁊ tactū. qa in his regnat pnitas amplior q̄ in aliis sensibȝ. Vñ si delectatiōes q̄rūt̄ in aliis sensibus: ad hos reducūt̄. utputa si aliqs vellet respicē mulierē pulchram ut in ea delectet̄ ⁊ ɔcupiscat· reducit̄ talis delectatio ad luxuriā. Si qs sılīt̄ velit respicere pulchrū equū uel librū ut ipsum rapiat· reducit̄ ad auaritiam. Sicut. n. appetit⁹ spūs fm se q̊dāmodo qetatur si habeat bonū excellēs cū ppriētate ⁊ securitate ⁊ qete. Sic appetit⁹ spūs carnalis qetat̄ dum habet bonū sufficiēs demulcens ⁊ reficiēs· nec quiescit nisi pptet hec tria. Et sic patet sufficientia pctōȝ mortaliū. pateq; pars secunda huius sermonis.

Pars tertia huius sermōis. in qua ex pdictis ɔcluditur q ista septem vitia capitalia maxime deuitari debeant.

Ertio in isto sermōe ɔcludēdum ē q septē sunt vitia que hō maxime cauē debet. ⁊ v̊tutes vitiis oppositas acqrere. De qbus vtrisq; ait Lac. ī 6°. diuinaȝ īstitut. aduersus gētes. ca°. 4°. Vna ē igt v̊tut̄ ac bonoȝ via q̄ fert nō helysios cāpos· ut poete fatēt̄· s̄ ad ipsam mūdi arcē. At leua maloȝ exercet penas. ⁊ ad impia tartara mittit. Est. n. criminatoris illius q p̄uis religiōibȝ institut̄ auertit hoīes ab itinē celesti. ⁊ in viā pditionis inducat. Cui⁹ vie spēs ⁊ figura sic est cōposita in aspectu· ut plana ⁊ patiens ⁊ oī gnē floȝū ⁊ fructuū delectabilis eē videat̄. In ea. n. posita sūt oīa q̄ p bonis habent̄ in tra. Opulentiam dico· honorē· qetem· voluptatē· illecebras oēs. sed cū his patit̄ iniusticiā· crudelitatē· supbiam· pfidiam· libidinē· cupiditatē· discordiā· ignorātiā· mendaciū· stulticiā· ceteraq; vitia. Exitus aūt hui⁹ vie talis est· cum ventū fuerit ad extremū vnde iā regredi non licet cū oī sua pulchritudine pdit̄: ut nō ante qs fraudē pspicē pōt q̄ p̄cipitat⁹ ī altitudinē pfūdam cadat. h̄ ille. Ista siqdem septē vitia nobis fortit̄ repugnant· expugnatos ⁊ captos fortit̄ seruant· seruatos occidere ⁊ deuorare in eternū ⁊ pdere fortit̄ laborant. Hec siquidē septem gentes sūt siue reges q nobis fortissime repugnant ne ad tra

ꝓmissionis eterne ꝑueniam⁹. ⁊ cū he-
reditatio iure possideamus. De qbus
Deut°. 7°. dicit̃. Hee sunt septē gentes
multo maioris numeri q̃ tu es. Non
sunt tñ timendi isti hostes hñti donū
grē dei ꝑ qd̾ repugnat istis vitiis. Vñ
Apoc. 5°. Vidit Johes agnū habētem
oculos septē ⁊ cornua septē. q sunt se-
ptem spūs missi ī oēm terrā. Cornua
sūt septem btitudines. oculi sūt dona
spūs sci. Per btitudines g̊ pmo vin-
cūtur h̾ vitia. p paupertatē vincit̃ sup-
bia. p pietatē siue luctū īuidia. p esu-
riem iusticie accidia q̃ fastidit bona.
p misericordiā auaritia. p mūdiciam
cordis luxuria. p mansuetudinē ira.
p pacē gula q̃ turbat eā. Et iō Apoc.
17°. Pugnabūt cū agno ⁊ agn⁹ vincet
eos. s. per h̾ septem cornua. Vñ Deut°.
7°. Delebit dñs gentes istas coram te.

P. Fortiter ⁊ incessant̃ pugnant de-
mones p h̾ septē vitia ut nos redigāt
in suā seruitutē. ut faciebat Antioch⁹
israhelitis p septē gnā machinaꝝ. De
qbus. 1. Machab. 6°. ca°. scribit̃. S; ⁊ ipsi
fecerūt machinas ꝯ machinas eoꝝ. p
q̃s signtur septē v̾tutes signte etiam p
oculos s̄. Apoc. 5°. Tres eaꝝ sūt theo-
logice. q̃tuor v̾o cardinales p q̃s īpu-
gnant̃ ꝑdicta vitia. Per fidē q̃ humi
liat intellectū destruit̃ supbia. p spem
q̃ gaudet d̾ bonis visis destruitur īui-
dia q̃ doluit de eis. p caritatē q̃ ꝓxim⁹
diligit̃ destruit̃ odiū ⁊ ira. p virtutē
fortitudinis q̃ facit aggredi ardua ⁊
ꝑsistere ī eis destruit̃ accidia q̃ deficit
ab eis. p iusticiā q̃ reddit vnicuiq; qd̾
suū ē destruitur auaritia que retinet
aliena. p prudentiā destruit̃ luxuria.
p tēperantiā gula. Aīaduertite g̊ ista
pctā q̃ aīas perimūt: ad fugiendū ea.
Acqrite dona ⁊ v̾tutes oppositas. qa ⁊

si ipsa pctā nō distīguāt̃ p oppositiōe;
ad ipa dona ⁊ ad ipsas v̾tutes. verūtñ
eis aliq mō aduersant̃. ⁊ p ipsas impu
gnāt̃. Propterea spūs scūs īflāmat cor-
da ꝑdicatorū. ⁊ acuit linguas eorū ad
detestādū ista vitia: ut visū ē in the-
mate nr̄o. Ad qd̾ clarius denotandū
seqt̃. Johes apls in eodē ca°. 16°. Apoc.
singillatim ꝑdicta pctā detestādo. di.
Et abijt pmus angel⁹. ⁊ effudit phia-
lam suā in terrā. i. ꝑdicauit pmo con-
tra gulā q̃ dr̃ terra. ꝓpt̃ sitim q̃ nūq; sa
tiat aqua. ꝓu°. 30. ca°. Et factū ē vuln⁹
seuū ⁊ pessimū in oēs q hñt caracte-
rem bestie. ⁊ eos q adorauerunt ima-
ginē bestie. i. q viuūt ad silitudinem
bestiaꝝ oī hora. sine discretione pota-
tiōi. bibitiōi ⁊ cōmessationi vacando
ventri suo seruiēdo. ⁊ sibi plus q̃ deo
qa plus laborant ut efficiāt volūtatē
ventris q̃ dei. Vñ de h⁹modi Ro. 6°.
dicitur. Qui xp̄o dño nō seruiūt. sed
ventri suo. Et ad Phil°. 3°. Multi am-
bulāt: quos sepe dicebā vobis. īimi-
cos crucis xp̄i. quoꝝ deus venter est.
Est autē vulnus continui diuisio. Et
quanto partes cōtinue magis sūt sibi
conserte. tanto eorū diuisio facit gra-
uius vuln⁹. Seuū g̊ vuln⁹ ꝓpt̃ pctm̄
gule est in separatione a delitiis. Sed
pessimū erit vuln⁹ qñ nō solū delitiis
carebunt. sed etiā eternos cruciat⁹ su-
stinebunt. Prima g̊ effusio phiale ē
cōtra peccatū gule. quia ipsa fuit pma
tēptatio hoīs. Et ipsa est quasi fomē-
tum alioꝝ vitiorū. Vñ glo. Math. 4°.
In pugna xp̄i pmo ꝯ gulā agit̃. quia
nisi prius refrenetur. frustra ꝯtra alia
vitia laboratur. Et ideo in isto sermo-
natio secundo pmo cōtra gulam ꝑdi-
cabim⁹. Sequitur. Et secūd⁹ effudit
phialam suā in mare. i. secūdo ꝑdicat̃

contra luxuriā q̄ matris noīe desigṅtur
ꝓpter tumorē. ꝓpt̄ feruorē. ꝓpt̄ ama-
ritudinem. ꝓpter multitudinē. De p̊
Johel. p̊. Cōputruerūt iumēta ī stet-
core suo. Glo. Jumenta in stercore pu-
trescere est vitam in stercore luxurie
finire. De 2.° ꝓ̊. 6.° Nunqd potest hō
abscōdē ignē ī sinu suo: ut vestimēta
ei⁹ nō ardeāt? De 3.° ꝓ̊. 5.° Nouissima
illius. s. luxurie amara q̄si absinthiū.
De 4.° Abachuc p̊. Facies hoīs sicut
pisces maris. Nā sicut pisces capiūt̄ ha-
mo. sic oēs q̄i hoīes h̄ vitio. Vn̄ Aug⁹
ait. Efficacissimū glutinū ē mulier ad
capiēdas aīas. Patent ista s̄. in sermo-
nario p̄cedēti. in tractatu de luxuria.
cōtra quā ibi p̄dicatū est. Seqtur. Et
terti⁹ effudit phialam suā sup flumia
7 sup fontes aq̄rū. i. ꝯ iram p̄dicauit.
P flumia. n. 7 p fontes aq̄ꝝ ira sig̃tur
ꝓpt̄ motuū impetuositatē. Nam sicut
flumen si obstaculū īueniat. ipetuosi⁹
currit. 7 totū frangit. sic iracūdus. Et
ideo Ecc. 4.° dicitur. Noli resistere ꝯ
faciem potent. 7 ne coneris cōtra ictū
fluuij. Dicit̄ aūt mot⁹ ire fons dum ē
in corde. Flumen v̇o cū in v̇bū uel in
factū defluit̄. Seq̄t̄. Et fact⁹ ē sanguis
i. pena peffusionē sanguinis. Justū ē
n. ut sicut multi p iram effūdunt san-
guinem in culpa q̄ etiam eoꝝ sanguis
effundat̄ ī pena. Math. 26.° Oēs q ac-
ceperint gladiū gladio pibunt. Seq̄t̄.
Et audiui angelū. s. angelū custodem
ꝓplorꝝ. Joh. 18.° Aque multe. ꝓpli multi
dicentē: collaudando diuinā iusticiā q̄
bonos conseruat 7 malos cōdemnat.
Just⁹ es dn̄e ut nec p̄ce nec p̄cio a rec-
titudine flectaris. iux̄ illud p̄s. Justus
dn̄s iusticias dilexit. Et iteꝝ. Cū acce-
pero tempus. ego iusticias iudicabo.
q es 7 q eras sine p̄ncipio. qui h̄ iudi-

casti. Tuos misericorditer liberans. 7
malos potenter cōdemnās. 7 merito. q̄a
sanguinē scōꝝ 7 ꝓphetarū fuderūt. 7
sanguinē dedisti eis bibere. Digni. n.
sūt. i. penā eternā dedisti eis. q̄a digni
ea erant. p eo q̄ sanguinē scōꝝ effude-
rūt. Vn̄ Deut. 28.° Laudate dominū
gentes. q̄a sanguinē scōꝝ. s. vlciscetur
7 vindictā retribuet. Et audiui alteꝝ
angelū dicentē. Etiā dn̄e de⁹ oīpotēs
vera 7 iusta iudicia tua dn̄e. Hoc secū-
dū testimoniū introducit ad maiorē
ꝯfirmationē iusticie dei. Et possunt p
istos angelos testimoniū phibētes
intelligi duo testamenta. Seqtur. Et
quart⁹ angelus effudit phialam suam
in sole. i. p̄dicauit ꝯ supbiam 7 inanē
gloriam. uel inaniter gloriātes. qui p
solem designantur ꝓpter claritatem 7
subtilitatem quam tales appetūt ī hoc
mūdo nō in celo. Vn̄ Joh. 5.° Quō po-
testis credere qui gloriam ab īuicē ac-
cipitis. 7 gloriam que a solo deo ē nō
queritis. 7 claritatem ab hoīb nō ac-
cipio. Ibi. Et datum est illi. i. angelo
supbo diabolo estu affligere homines
supbos 7 vanagloriosos. estu ābitio-
nis tēpore ꝓsperitatis. 7 igne iracūdie
tēpore aduersitat̄. Hoc. n. ꝓpriū ē su-
perborū ut tempore prosperitatis sint
ambitiosi. tēpore aduersitat̄ iracūdi.
uel estu ambitionis cū laudamur. uel
estu confusionis cū vituperamur. Nā
ꝓ̊. 18.° dicit̄. Semp iurgia q̄rit malus
Et angel⁹ crudelis īmitt̄ cōtra eū. Et
estuauerūt hoīes estu magno. ul̄ estu
ābitiōis cū bn̄ succedit eis. ul̄ estu ire
cū male. Jō dr̄. Et blasfemauerūt no-
men dei. Sȝ ne putaret̄ q̄ deus īpuni-
tum relinq̄t h̄ pctm̄. addit. Habentis
ptātem sup has plagas. iux̄ illud p̄s.
Oblationes superborum humilisbis.

Et Eccl.x°. dicit᷑.Radices gentiū ſup-
batū areſcet de⁹. Et inueterabitur oīs
ſublimitas. Et merito.qa īduratī ſūt
ideo additur.Neq̄ egerunt pniām ex
opibus ſuis ut darēt gloriā deo.quod
faciūt penitētes.ſm illud Joſue 7°.Fili
mi da gloriā dn̄o deo 7 cōfitere.Hanc
gloriā auferūt ſupbi deo.qa nolūt cō-
fiteri defect⁹ ꝓprios. Sequit᷑. Et qnt⁹
angelus effudit phialam ſuā ſup ſedē
beſtie.i.qnto loco p̄dicauit ꝯ īuidiā q̄
ſedes eſt ꝓpe diaboli.Sap̄.2°.Inuidia
diaboli mors introiuit ī orbem terra-
rum.Sup ſedem beſtie ḡ phialā effū-
dere eſt contra pctm̄ īuidie p̄dicare.7
q̄tum noceat demonſtrare.Et factū ē
regnū eius tenebroſū. Regnū.n.dia-
boli īuidi ſūt.in qbus ipſe ſpecialiter
regnat.q tenebroſi dicūtur.quia opa
alioꝝ eorū ſiūt tenebre.Et manduca-
uerūt linguas.īuicem detrahēdo.De-
tractio.n.ē filia īuidie.ut patebit īfe-
rius.p̄ dolore.quē habēt īuidi de feli-
citate aliena.Ideo per buffones īuidi
deſignāt᷑ q moriūt᷑ de odore florentiū
vi..eaꝝ.Vn̄ apl̄s.2.ad Cor.2°.Xp̄i
bonus odor ſumus.aliis odor mortis
in mortem.Et blaſſemauerūt deū celi
p̄ doloribꝫ ſuis que ſibi ipſis fecerūt.
Nam 7 iudei q p̄ īuidiā xp̄m tradide
runt.ſemetipſos ſp vulnerāt 7 impu-
gnant. Et qa vix corrigūtur ut faciūt
iudei q nūq̄.ſequit᷑. Et nō egerūt pe-
nitentiam ab opibus ſuis.Sequit᷑.Et
ſext⁹ angelus effudit phialam ſuam ī
flumen illud magnū eufraten.i.ſexto
loco ꝯ auaritiā p̄dicauit.Eufrates cre
ſcens ſignat auaritiā ſiue cupiditatem q̄
ſp fructificare vult 7 creſcere ī terenis
rebus.ſ tn̄ fluūt ſp ſicut flumē.iuxta
illud p̄s.Diuitie ſi affluant.i.quia ſp
fluūt.nolite cor apponere.qa ſicut aq̄
fluminis defluit 7 nō remanet niſi lu-
tum.ita diuitiis tranſeūtibꝫ nō rema
net niſi pctm̄.Eſt ḡ phialam in eufra-
ten fūdere.ꝯ auaritiā p̄dicare: q̄ tātū
malū eſt q̄ etiā latro ſm Jero.ad Ne-
potianū eam accuſare pōt. Exſiccauit
aquā ei⁹.i.tēporalem abūdantiā p̄di-
cando ſiccandā.7 trāſeūdam demon-
ſtrauit.i.Joh.2°.Tranſit mūd⁹ 7 con-
cupiſcētia ei⁹.Vt p̄paret᷑ via regibꝫ ad
patriā celeſtem.cōtēpta tpali abūdā-
tia. Sed ne p̄dicatores hᷣ ſibi attribu-
ant.ſeqtur. Ab ortu ſolis.i.xp̄o q dat
in euangelio verbū euangeliçantibus
virtute multa.Sequit᷑. Et vidi de ore
draconis exire tres ſpūs īmūdos ī mo-
dū ranaꝝ.Draco qdem eſt aīal ſitibū-
dū.7 ſignt cupidū q ſp ſitit 7 nūq̄ ſatia
ri pōt.iuxͣ illud Eccliaſtes.5°.Auarus
nō īplebit᷑ pecunia.Spūs īmūdi q de
ore ei⁹ exeūt ī modū ranaꝝ.i.loq̄aces
7 ī boſe: eſt ſagacitas ī acquirēdo.te-
nacitas ī cōſeruando.ī prouidentia in
diſpenſando. His.n.tribꝫ ambulat᷑ p
mūdum.Ideo ſeqt᷑. Sūt.n.tres ſpūs
demonioꝝ faciētes ſigna.7 ꝓcedūt ad
reges toti⁹ tre.Et alia ibi q̄ cā breuita
tis omitto.Seqtur. Et ſeptim⁹ ange-
lus effudit phialam ſuam in aerem.i.
ſeptimo loco ꝯ accidiam p̄dicauit.q p
modum aeris diſcurrētis hinc 7 inde
circa illicita puagat᷑.quā oīs creatura
repudiandā oſtendit ut patebit ī ſuo
ſpāli tractatu. Et exiuit vox magna
de templo.i.executio p̄dictorū.7 cō-
minatio magna ſanctoꝝ predicatorū
contra ſeptem p̄dicta vitia.Vox dico
exiens de templo.i.a doctoribus q ex
officio ſedent in throno.7 in eccleſia
magiſtrali.Dicēs.factū ē.i.ꝯfirmata
ē malitia mūdi: ut finis ei⁹ iā ꝓpter
id eſt finis iudicii ſeuera iudicii eterni

contra illos q se istis vitijs implicatūt nec de eis penitentiā egerūt. Propterea subdit cōclusionē. Et facta sūt fulgura voces ꝛ tonitrua. ꝛ terremot⁹ fact⁹ est magnus qualis nō fuit ex q̊ hoīes fuerūt sup t̄rram. que erūt tp̄e iudicij. Eamus ḡ p̄dicatores ꝛ effūdam⁹ vocem ɔ̄ ista vitia. ne multi ī eis existentes indurati in die iudicij pereāt. Sed qa cōtra suꝑbiā. luxuriā. ꝛ auaritiam iam p̄dicatum est: contra alia q̄tuor ī isto secūdo sermonario aperte p̄dicabimus. quaten⁹ ipsis cognitis ꝛ effugatis gratiam ɔseq̄mur in p̄nti ꝛ gloriam in futuro ī secula seculoꝝ. Amē.

Feria secūda post dn̄icam in q̄nq̄gesima. de quidditate ꝛ offensione gule.
Sermo 2⁹

Bijt prim⁹ angelus ꝛ effudit phialam suam in terrā. Scribuntur h̄ v̄ba Apoc. 16. ca°. Volentes frēs carissimi nostꝝ inchoatū ꝓsequi ordinē: in isto secūdo s̄monario de vitio gule p̄ tractare cōuenit. Non. n. minime prauitatis est ꝛ puersitatē. Ab ipsa aūt mors incepit cū p delectationē cibi vetiti inobediētia subsecuta est. Ex q̄ etiā multa mala ꝓuenūt. ut in sequētib⁹ manifestabit̄. Ipsa insuꝑ male conditiōis est. de q̄ loq̄t̄ Sen̄. di. Paucissimorū iugerū pascuis taur⁹ implebit̄. Vna silua elephantib⁹ plurib⁹ sufficit. Homo ꝛ t̄rra pascit̄ ꝛ mari. Accipit̄ rapacissim⁹ cōtentus aere. lupus t̄rra. luti⁹ aqua. Sed hō rapatior terrā. aquā. aerem ꝛ si posset celū suis nutrimētis spoliaret. Voluptas gutturis q̄ tanti hodie estimat̄ nō nisi duoꝝ obtinet latitudinem digitoꝝ. ꝛ h⁹ tam modice partis. tā exigua delectatio quanta parat̄ sollicitudine. quātā deinde molestiam parit. Hinc monstruosius dilatant̄ renes ꝛ humeri. Hinc tumētes vteri. nō tam impinguāt̄ q̄ impregnāt̄. Et dū carnis onus ossa non sustinēt. varij morbi generāt̄: ut h⁹modi aīaliū loco nō hoīuꝫ nūerem⁹. Qui bonū suū h⁹mōi ɔstituentes. ventri ꝓprio obedire cōprobant̄. H ille. Hinc etiā Aug⁹ inq̄t. Ebrietas ē flagitioꝝ triuus. culparum mā̄. radix criminū. origo vitioꝝ. turbatio capitis. subuersio sensus. tempestas lingue. ꝓcella corporis. naufragiū castitatē. ignominiosus labor. perturbatio morū. defectus vite. honestatis infamia. ꝛ aīe corruptela. H ille. Et io s̄nime cauenda ē. Propt̄ quod Iohēs ī v̄bis ꝓpositis ait. Abijt p̄mus angel⁹ ⁊c. i. p̄dicauit cōtra gulam. ut dictū ē s̄. De q̄ in isto sermōe tres breues considerātiōes faciemus. quaꝝ
Prima dicit̄ gule diffinitio.
Secunda v̄o gule offensio.
Tertia aūt gule aggrauatio.

Pars prima hui⁹ sermonis. in qua declarat̄ qd sit gula. siue gule vitiū.

Primo igitur in isto sermone circa gule descriptionem: aduertēdū ē q̄ gula s̄m Vgonē de scō vic. li° 2°. de sacramentis sic diffinitur. Gula est inordinat⁹ appetitus edendi uel bibēdi. Circa quā diffinitionē tria notanda sunt. Primū notandū s̄m Alex. de ales in secunda pte sūme in tractatu de gula. arti. vlti. q̄ quātitas ꝛ q̄litas ciboꝝ absolute accepta nō determinat rōnē illicitī s solū

in relatiōe ad appetitū·uel appetit⁹ in
relatiōe ad h̄. Vn̄ 7 Greg⁹ inqt. Non
cibus ſ appetitus ē in vitio. Eſau.n.ꝑ
lenticulā ꝓmogenita ꝑdidit. 7 Helias
ī heremo carnes comedēdo ỽtutes ſer
uauit. Et iō ī glo. Ro. 14°. Nō ē regnū
dei eſca 7 pot⁹. dicit̄ ſic. Vſu hoꝝ nō ac-
quirit̄ regnū dei·ſicut nec amittit̄. Non
n. vſus ciboꝝ ſed ꝯcupiā ē refrenāda.
Nō.n. intereſt qd oio alimentoꝝ·uel
quantū qs accipiat·dū modo id faciat
ꝓ ꝯgruētia hoīuꝫ cū qb⁹ viuit 7 ꝓ pſo-
ne ſue 7 ꝓ valitudinis ſue neceſſitate.
Sed quāta facultate 7 ſerenitate aī is
valeat 7 cū oportet. Etiā ꝙ necē eſt his
carere·ut dicē poſſit. Scio abundare 7
penuriā pati. h̄ ibi. Et iō ē bona diffi-
nitio ꝙ gula ē īmoderat⁹ appetit⁹ ꝛc.

Q̃ ſi dicat̄. Pctm̄ gule nō ſolū cōtin-
git ꝓpt̄ defectū circūſtantie q̄ ad quā-
titate ſ etiā q̄ ad q̄litatē ſubſtātiam 7
tēpus ſm̄ ꝙ dicit Greg⁹ 7 Iſidor⁹. ſed
ibi ponit̄ ſolū defect⁹ q̄ ad quātitatem
ꝑ h̄ ꝙ dicit̄ īmoderatus. non ḡ ē ſuffi-
ciēs diffinitio. Itē Aug⁹ inqt. Pctm̄
eſt ꝓuatio modi ſpeciei 7 ordinis. ḡ in
pctō gule attēdit̄ ꝓuatio hoꝝ triū. nō
erit ḡ ſufficiēs·cū in ꝑdicta diffinitio-
ne ſolū ponat̄ priuatio modi. Ad hoc
reſpondet Alex. noſter vbi ſ. arti. ꝓ. ꝙ
modus vno modo ſumit̄ ꝓprie ſm̄ ꝙ
determinate dīc mēſurā 7 quantitatē
Et ſic ꝗx h⁹moi ꝓuationē non ſumit̄
ratio gnālis gule. Alio mō dicit īmo-
derationē uel menſurā circūſtantiaꝝ
debitaꝝ·maxime q̄ ad exceſſū. 7 ſic ſu
mit̄ in rōne gule. Q̃ ḡ obiicitur ꝙ pec
catū nō tm̄ eſt ꝓuatio modi ſ etiā ſpēi
7 ordinis. Dicēdū ꝙ verū eſt. Sed no
tandū eſt ꝙ dīc Aug⁹ ꝙ q tollit modū
tollit ſpeciē 7 ordinē. 7 ſi eſt ſpecies 7
ordo 7 modus. 7 eꝯ. Et iō pōt priuati

uel ꝓut diuidit̄ ex oppoſito ꝯ̄ ſpeciē 7
ordinē uł ꝓut gnālit̄ ſumit̄ ut ꝯtineat
ſpeciē 7 ordinē. Si ꝓ modo·ſic ꝓcede-
bat ratio. Si 2° modo·ſic ponit̄ in dif-
finitiōe. Secūdū notandū eſt ꝙ gu-
la dicit̄ appetitus inordinat⁹ ſm̄ btm̄
Tho. ſcd'a ſcd'e. q. 148. arti. ꝓ. in eo ꝙ
recedit ab ordine ratiōis in q̄ cōſiſtit
bonū ỽtutis moralis. Et qa ex h̄ dicit̄
aliqd eſſe pctm̄ ꝙ virtuti ꝯ̄riat̄. iō gu-
la eſt pctm̄. Sed ſciēdū ꝙ duplex ē ap
petitus. Vn⁹ qdem nālis q ꝑtinet ad
vires potētie vegitabilis i q h⁹ nō pōt
eſſe ỽtus 7 vitiū·eo ꝙ non pn̄t ſubiici
ratiōi. Vn̄ 7 vis appetitiua diuidit̄ ꝯ̄
nutritiuā·digeſtiuā 7 expulſiuam·q̄
ꝑtinēt ad vegetatiuā ut partes eius. 7
ad talem appetitū. ſ. nālem hui⁹ vegi-
tatiue ꝑtinēt eſuties 7 ſitis. Vn̄ ſic nō
ē peccatū. Vn̄ Greg⁹. Sepe ſine culpa
agit̄ qd̄ venit ex culpa. Vn̄ ſine culpa
cū eſurim⁹ comedimus·qd̄ tn̄ culpa
ꝓmi parētis factū ē ut eſuriam⁹. di. 5
ad eius. Ali⁹ appetitus dr̄ ſenſitiu⁹ in
cui⁹ ꝯcupia vitiū gule conſiſtit. Vn̄ 7
ꝓm⁹ mot⁹ gule īportat īordinationē ī
appetitu ſenſitiuo q̄ nō eſt ſine pctō·q̄
videt̄ eē cū qs accipit cibū uel potum
nō ꝓpt̄ ſuſtētationē ſ ꝓpt̄ delectatio-
nem. Vn̄ excedēs ī quātitate cibi uel
pot⁹·nō ꝓpt̄ ꝯcupiām cibi uel potus ſ
ꝑ errorē eſtimās eo indigē·nō ꝑtinet
ad gulā. Et iō aduertēdū ꝙ recipit̄
appetit⁹ human⁹ ī edendo 7 bibendo
triplicit̄. ꝓ ex necēitate nāe. Necēitas
n. eſt ut ait phūs ꝑ cibū 7 potū corpori
ſubuenire. qa ut in ꝓs. 43°. ſcribitur.
Humiliata eſt ī puluere aīa nr̄a·ꝯglu-
tinat⁹ ē in t̄ra venter noſter. Si igitur
humiditas radicalis ut idem phūs ait
victu nō aleret̄·calor nālis eā ꝯſūme-
ret. Et ſic h̄o ſine cibo 7 potu minime

viuē posset. Similat.n. corpus hūanū
vegeti mero plene q̄ paulatiue ab in-
feriori parte vino euacuat. ⁊ a supiori
pte aq̄ replet. Et certū qdē ē q quāto
magis aqua īponit mero. tāto minus
inest pfectio vino. Sic modo humano
euenit corpi qd ī exitu ex vtero matris
tenet siītudinē meri. Nam quantam
maiorē cibi ⁊ pot⁹ portionem accipit
tanto minorē in se retinet pfectionē.
Exinde.n. hoīes efficiūt cani. inde ca-
ligantur oculi. inde putrescūt dentes.
inde surdescūt aures. Qua ex ce in li°
collationū dicit. Vitiū castrimargie
nō possum⁹ sicut cetera vitia resecare.
Aqla.n. quāto magis se eleuat ad sup-
na. tanto citius cū indiget descēdit ad
ima. Vn̄ phs qdam athenis post ieiu-
niū triduanū famēs. iux concilij locū
necitate victus clamauit. o i. Viri athe-
nienses succurrite. ⁊ q̄rētib⁹ qd hret:
ait. Triū feneratoꝝ man⁹ incurri atq
duoꝝ debitū solui. reliq satisfacē non
possū. ⁊ nō intelligētib⁹ eū pplexita-
te vboꝝ itulit. Tres feneratores inqt
sunt cupiditas auaritie. carnalitas lu-
xurie. ⁊ auiditas gule. s cū pᵒribus sa-
tisfecisset terti⁹ eū fame cogebat. 2°
decipit appetitus edendi ⁊ bibendi ex
victoria pugne. Cato.n. nr̄a an̄ lapsū
pmoꝝ parētū spūi ita subdita erat ut
q̄cūq intꝰ ille dictabat. ista foris totis
viribꝰ adimplebat. sed nā ex pctō de-
stituta. caro ɔcupiscit aduersus spm̄.
spūs aūt aduersus carnem. ad Gal. 5°.
Ex qua pugna carnis desideria q̄nq
adeo pualēt ut hoīes īde q̄ sūt nociua
aīe ⁊ corpi ɔcupiscāt. Ob qd apls vbi
s. admonet. di. Spū ambulate. ⁊ desi-
deria carnis nō pficietis. Nec īmerito
desideria nominat. qa ut ait Greg⁹ p
moral. Sepe delectatio serunt gule. ⁊
seruire se simulat indigētie. Si abun-
dāti cibo corp⁹ nō reficit. ī nullo vtili
laboꝛe subsistit. ⁊ sic ad desideria cor-
poris sub pallio necitat accedit. Vitio
decipit appetit⁹ ex ratiōe ⁊ obediētia
deficiēte. Dedit.n. deus hoī rationē q
edendi ⁊ bibēdi necitatē moderaret.
carnē q aduersus aīam militat subiu-
garet. atq ei⁹ obediendo volūtati sua
pcepta custodiret. Hanc autē rationē
hoīes, p eoꝝ voluptate pdere non cu-
rant. necē est ut īmoderato appetitu
cadāt. Hec q̄ oīa elicitūr ab Alex. vbi
s. arti. 3°. qui etiā dic q ī nutritiua est
mot⁹ peti. s nō ē sp pmus mot⁹ pctm̄
sicut ī gnātiua. quia lic ī nutritiua sit
pmus mot⁹ sicut ī gnātiua. tn̄ q ad h
est dissimile q oīs motus etiā pm⁹ ge
neratiue ē pctm̄. nisi p sacrm̄ mrimo-
nij excuset. Et sic patet secūdū notan-
dū. Tertiū notādū ē q mā hui⁹ vitij
ē esca ⁊ potus. Vbi sciēdū q esca que-
cūq ī se nō ē mala s bona. qa creatura
dei. 1. Thimoꝰ. 4°. Oīs creata bona. ⁊
nihil reiciēdū qd cū grāꝝ actiōe pci-
pit. Et io btūs Tho. ī sūma ɔ gentiles
li° 3°. ca°. 27°. h repbat. s. aliquē cibum
fm se malū. triplici ratiōe. pᵒ sic. Qd
fit fm rationē nō ē pctm̄. fit aūt vnū-
quodq fm rationē qn̄ ordinat fm q
congruit debito fini. finis aūt debitus
sūpnōis ciboꝝ ē ɔfuatio corpis p nu-
trimētū. quicūq g cibus h facē potest
absq pctō pōt sumi. g nullius cibi sū-
ptio fm se ē pctm̄. 2° sic. Vti reb⁹ ad
qd sūt nō est fm se malū. sūt aūt plā-
te, ppt aīalia. aīalia vō qdā, ppt alia. ⁊
oīa, ppt hoīem. vti g plantis uel aīa-
liū carnibus ad esū uel ad qcqd aliud
hoī vtile non ē fm se pctm̄. 3° sic. De-
fect⁹ pctī ab aīa deriuat ad corp⁹. ⁊ nō
eō. Pctm̄.n. dicim⁹ fm q deordinat
volūtas. cibi aūt īmediate ad corpus
ptinēt. nō aūt ad aīam. nō g ciboꝝ sū-

ptio ſm ſe pōt eē petm̄ niſi qten⁹ repugnat rectitudini volūtat. Qđ pōt cōtingē tripliciť. P̄ mō ſm q cibi ſunt aliq lege ꝓhibiti ꝓpť aliquā cām ſpecialē. puta ī veti lege aliq cibi ꝓhibebāť comedi ꝓpť ſigtionē ſpūalē. ſicut porcus. coru⁹. milu⁹. anguilla ꝛ h⁹mōi q ſiḡnt vitia. videlʒ luxuriā porc⁹. rapinā ꝛ auaritiam miluus ꝛc. q vitia nō vult de⁹ ut ī corpozem⁹. Et qa illa cerimonialia legi veteris nūc ceſſant ꝛ ſuari nō debent. ideo illis vti poſſum⁹ cibis tūc ꝓhibitis. ſʒ a ſignificatī cauē debemus. i. vitiis. 2° modo ſcđm q repugnat cōditiōi ei⁹ q vtiť cibis. uel eoꝝ cū q bꝫ cōuerſať. Exemplū pmi. ut cū qs accuratiꝰ qꝫ ſua facultas uel cōditio exigit. ut ſi ruſtic⁹ vtať cibis nobiliū. Exemplū ſecūdi. ut cū qs vtitur aliis cibis qꝫ ſe habeāt mores eoꝝ cū qbus cōuerſať. 3° mō p repugnantiā ad ꝓpriū finē ciboꝝ. ſicut cū aliqs ꝓpť delectationē q eſt in eis vtiť cibis ꝯtrariis ſaluti corpis. uel ſm ſpeciē. ut īfirmus. fruct⁹. herbas. ꝛ h⁹mōi que nocēt coīter illi. uel ſm quātitatē. ut cū nimis comedit de aliq ita ḡuat ſtomachū uel caput ꝛ h⁹mōi. Eſt ḡ gula īmoderat⁹ appetit⁹ comedendi uel bibendi. Et ħ dicta ꝛc. Et ſic patet pars pma hui⁹ ſermōis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q declaratur q gula eſt petm̄ capitale ꝛ qnqꝫ mortale.

Ecūdo ī iſto ſermōe circa gule offenſionē aduertendū eſt q ī ſūptiōe cibi ſepe de⁹ offenditur. Idcirco ait Aug⁹ ī li° ꝯfeſſionū. Juſſiſti dn̄e ut ad alimēta ſicut ad medicamēta accedam⁹. Sic. n. medicina nō ad delectationē ſʒ ꝓpť nccitatē ad pſeruādū corpus a morte. ꝛ cū timore ſumiť ne ledat. Ita cibꝫ debet ſumi ad ſuſtētandū corpus ne deficiat. ꝛ cum timore ne offendat ex nimia ꝯplacentia. Vn̄ Job. Anteq̄ꝫ comedam ſuſpiro s. timēs offendere. Quis aūt dum qs ſan⁹ exiſtens ꝛ indigēs cibo uel potu cū delectatiōe comedat uel bibat. pl⁹ uel min⁹ delectat⁹ ſm q habet guſtū meli⁹ diſpoſitū. ꝛ ſm q̄litatē cibi ꝛ potus: ipſa delectatio de ſe nō ē mala cū ſit nālis. ſʒ ſi cōplacet ſibi ꝓpť delectationē nō ꝓpť ſuſtētationē. ibi ē petm̄. ſiue etiā ħ appetat cū non comedit uel bibit. ſiue cū facit pncipaliť ꝓpť delectationē ipſam. ſiue comedat ꝓpter ſuſtentionē. ſʒ ī ipſo eſu ꝛ potu iam contentať comedē ꝓpť ipſam delectationem. Vn̄ Aug⁹ ī li° ꝯfeſſionū ſe accuſat. di. Dū ad q̄etem ſatietatī ex indigentī moleſtia tranſeo. in ipſo tranſitu inſidiať mihi laque⁹ ꝯcupie. Et cū ſal⁹ ſit cā comedendi ꝛ bibendi. adiūgit ſe tanq̄ꝫ pediſſeq̄ iocūda guloſitas. Et plerūqꝫ preire conať. ut ei⁹ fiat cā.

Ad q̄ꝝ dictoꝝ declaratione ſciēdū ē ſm Alex. de ales vbi ſ̄. arti. 7°. et Tho. ſcđa ſcđe. q. 148. arti. 2°. q q̄uis gula ſit vitium capitale. ꝛ a vulgaribus dicať mortale. nō tn̄ eſt ita. ſʒ tūc ē mortale qn̄ p delectationē gule hō auertiť ab vltimo fine. qđ fit qn̄ cum inheret tali delectationi ut fini ꝓpter quē deū cōtemnit. paratus. s. facere cōtra precepta dei uel eccleſie ut delectationes h⁹mōi aſſequať. Et de ħ. s. cū ē mortale itelligēda ē auctoritas Gregꝭ. 30. li° moral. di. Dum vitio gule nō reſiſtiť: omne quod hoīes forte egerūt. pdūt. Et dum venter non reſtringiť. ſimul cuncte v̄tutes obruūť. Sʒ ſi qs inordinate appetit uel q̄rit delectationē cibi uel potus. non tn̄ q ꝓpť ħ ſit paratus

facē ꝯ dei mādata·tūc erit veniale.qđ coīter accidit cum in ea peccatᷣ·nisi sit aliqs habituatꝰ ī cñmibꝫ. Et ſm hūc modū intelligendū est qđ ait Augꝰ in ſermōe de purgatorio. Quotiēs aliqs in cibo uel in potu plus accipit q̄ʒ necē est .s.ex delectatione·ad minuta pctā nouerit ꝑtinere.diſ.25.§.alias.Et sic patet pars secūda huiꝰ ſermonis.

Pars tertia huiꝰ ſermonis.in q̄ declaratᷣ q̄ʒ graue sit pctm̄ gule.

Ertio ī isto ſermone sciendū q̄ʒ ħ vitiū gule cū sit mortale q̄uis nō sit directe ꝯ ꝑcepta decalogi·est tñ indirecte seu ꝑ quādā reductionē·videlʒ ꝯ ꝑceptū ꝺ sanctificatione sabbati·in q̊ intelligitᷣ ꝑcipi qes in vltimo fine.Sʒ ꝑ gulā hō auertit se ab vltimo fine·cōstituēs eum in tali delectatiōe.Est etiā ꝯ dilectionē dei q̄ facit deū sup oīa diligē:ut sūmū ⁊ vltimū finē.Sʒ gula facit magis diligere delectationē ciborū q̄ʒ deū.Cuiꝰ signū est.qa facit ꝯ ꝑceptū dei ut conseq̄tur hꝰmōi delectatiōes. Insup ait Alex.q̄ʒ in ꝓhibitiōe facta Ade·facta ē etiā ꝓhibitio de oī esu īmoderato.Vñ Gregꝰ inqt.Pleruq̄ʒ ꝑ culpa Ade cōmittitᷣ gula etiā cū vilia sumūtᷣ.Neqʒ n.Adam solꝰ ut a pomo abstineret ꝓhibitionē accepit.Et cū ꝯcupiscentes noxia tangimus·ꝓhibita gustamꝰ.ħ ibi.Insup aduertendū ē q̄ʒ q̄uis peccatū gule nō sit maximū·ē tñ graue. Nam grauitas alicuꝰ pctī attenditur ꝑ̊ ⁊ ꝑncipaliter ſm mām ī qua peccatᷣ ſm quā pctā circa diuinas res sūt maxima. 2° ex parte peccātis.i.deordinationis volūtatis. 3° ex parte effectus ꝯsequētis.i.mali qđ inde seq̄tᷣ.Scđm

ꝑmū gula nō habet maximā grauitatem.qa nō est circa diuina ſ3 circa ordinata ad sustentationē.Nec q̄ʒtum ad secundū·imo ſm illud magis alleuiatᷣ q̄ʒ aggrauatᷣ vitiū gule·tū ꝓpter necitatem sūptiōis ciboꝝ·tū ꝓpt difficultatem discernēdi ⁊ moderādi id quod cōuenit ī talibꝫ vnde apparet de malitia volūtatī. Scđm aūt tertiū ꝑcipue attēditᷣ grauitas eiꝰ ut dicatᷣ multum graue.quia multa mala oriūtur ex eo qđ patebit.i.cū dicetᷣ de gule detestatiōe.Et ħ cōfirmare videtᷣ Ieroꝰ li° 2° ꝯ Iouinianū.di.Porro ciborū auiditas q̄ʒ auaritie matᷣ sit.⁊ animū q̄busꝯ dam cōpedibus ꝑgrauatū ī tra teneat qs ignorat:ꝓpt breuē gule voluptatē terre lustrantᷣ ⁊ maria.⁊ ut mulsū vinuʒ preciosusq̄ʒ cibus fauces nr̄as trāseat·totiꝰ vite ope desudamꝰ.Frustra qdam simulant salua fide ⁊ pudicitia ⁊ integritate mentis se abuti voluptatibꝫ·cū ꝯ naturam sit corpꝰ voluptatibus sine voluptate ꝑfrui. Et apls ħ ipsū cauens·dixit.Que aūt in delitiis ē viuēs·mortua est.ħ ille. Rogemus igitᷣ oīpotentē ut ab isto vitio nos abstinē cōcedat·q̄tenꝰ ꝑ abstinētiā gratiam ꝯsequamur ī pñti ⁊ gloriam in futuro in secula seculoꝝ.Amen.

Feria tertia post dñicā in q̄nquagesima de originatiōe ⁊ remediatiōe gule
Sermo 3ꝰ

Vīt primꝰ angelꝰ ⁊ effudit phialā suam in terram.Iterum vbi s̄.Determinata frēs kmī in supiori ſermone q̄ddītate siue diffinitiōe gule.cuiꝰ qa grauis ē culpa

⁊ pniciosa seq̄la cui etiā istis tēporibꝫ carnis priuin mīa diuersimode vacāt: congruū videt̄ tali modo s̄m doctrina scripture sacre adhibere inq̄ntū possibile est cōpetens remediū. quia vbi maius piculū · magis est cauēdum. ff. de carboniano edicto. l. i. §. fi. Et maior inquisitio facienda. 61. dis. c. miramur. Et etiā citi⁹ cōsulendū. 42. dis. c. quiescam⁹. 7. q. 2. c. vlt. ex̄ de elec. c. vbi p̄culū. li. 6°. vbi sic scribit̄. Vbi piculū magis intendit̄ · ibi p̄culdubio est pleni⁹ consulendum. hic ibi. Prosequētes igit̄ ordinem inchoatū: cōtra gulam vehementer est p̄dicandū et debita remedia adhibendo. quia ut ait Joh̄es in v̄bis p̄positis. Abijt p̄m⁹ angelus ⁊c. i. predicauit cōtra gulam ut dictū est s̄. Sed quia nō pōt adhiberi medicina infirmitati nisi ei⁹ origo cognoscat̄: in presenti sermōe tres considerationes faciem⁹. quarum

Prima dicet̄ causatio.
Secūda v̄o originatio.
Tertia aūt remediatio.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in q̄ declaratur q̄ gula est occasio multorum vitiorum.

Rimo igit̄ in isto sermōe dico q̄ gula est pernitiosa. ⁊ idō sūme remedianda rōne occasiōis. Nam ut dictū ē in p̄cedenti sermone: vitiū gule ē graue ⁊ maximū rati ōe dispositionis ad malū. Vn̄ ait Alex. secūda parte sūme ī tractatu de gula. arti. 7°. q̄ gula p se non est origo aliorum vitiorū · occasionalit̄ tn̄ disponit ad illa. maxime aūt q̄ntum est de se ad luxuriā · ut clare patet in sermonario p̄cedenti · tractatu de luxuria · sermōe 72°. p̄te p̄ma. Vn̄ glo. sup illud. Qui percussit egyptū cū primogenitis eorum. sic inqt. Luxuria · supbia. ⁊ cōcupiā sunt ea q̄ venter gnāt. s̄ vēter nō gnāt nisi ī gnātiōe gule. g̃ gula est origo illorū triū. Math. 4°. ibi. Cū ieiunasset. Glo. inqt. Nisi p̄mū gula refrenet̄ · frustra ꝯ alia vitia laborat̄. Item Jero⁹ inqt. Sūt duo vitia ex oībꝫ q̄ maxime hoīes decipiūt suis voluptatibꝫ · gula ⁊ libido · q̄ deponere eo est difficili⁹ · quo eis vti ē dulci⁹. hic ille. Vn̄ Criso⁹ ait. Adā incōtinētia ventris expulit a padiso. diluuiū q̄d fuit tpe Noe ipsa fecit. sodomorū fulmina ipsa adduxit. Si. n. fornicationis accusatio erat · s̄ tn̄ alterius pene radix hinc orta est ⁊c. Quid pluta? Tot. n. mala ex maledicta gula p̄cedunt q̄ ad ea narranda Quintiliani acumen · Ciceronis fluuium · lenitasq̄ Frontonis p̄fecto deficeret. Inde orit̄ luxuria ut dictū est. Et in tractatu de luxuria plenius. Jō ad Furiam v̄ginē etiā ait Jero⁹. O filia si apl̄s castigauit corpus suū. ⁊ in seruitutē redegit · ne cum alijs p̄dicasset reprobꝫ efficeret̄: quō tu iuuēcula adhuc in feruore iuuentutis posita dapibus ⁊ vino plena de castitate eris secura? q̄si di. non erit possibile. Idem etiam Jero⁹ in ep̄la ad Eustochium dic. Si Paulus apl̄s vas electiōis. ⁊ p̄parat⁹ in euangeliū xp̄i: ob carnis aculeos ⁊ icentiua vitiorum reprimit corpus suū ⁊ seruituti subijcit ne alijs p̄dicans · ipse reprobꝫ īueniat̄. ⁊ tn̄ videt aliā legem ī mēbris suis repugnātem legi mentis sue. ⁊ captiuātem se in lege peti. si p⁹ nuditatem · ieiunia · famem · carcerem · flagella · supplicia · ī semetipsū reuersus exclamat dicens. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius? ⁊ tu te putas securam eē debere. Caue q̄so

ne qñ de te dicat deus. Virgo isrł' ceci-
dit· nõ est q resuscitet eam. Audenter
loq̄t. cũ oĩa possit deus· v̄ginē suscita-
re nõ põt p⁹ ruinā. Valet q̄dē liberare
de pena· s; nõ põt coronare corruptā.
Timeam⁹ illam ꝓphetiā ne ĩ nob etiā
cõpleat'. ꝛ v̄gines bone deficiēt. Obser
ua q̄d dicat. Et v̄gines bone deficient
q̄a sũt v̄gines ꝛ male. Qui viderit in-
quit mulierē ad ꝯcupiscendũ eā· iam
mechat⁹ est eam in corde suo. ꝑerit ḡ
ꝛ mente v̄ginitas. Iste sũt v̄gines ma-
le· v̄gines carne nõ spũ· v̄gines stulte
q̄ oleũ non hñtes excludũt' a sponso.
Si aũt ꝛ ille q̄ v̄gines sunt ob alias tñ
culpas v̄ginitate corpoꝝ nõ saluant':
q̄d faciet illis q̄ ꝓstituerũt mēbra xp̄i
ꝛ mutauerũt templũ scĩ spũs in lupa-
nar. Illico audiēt. Descende· sede ĩ t'ra
v̄go filia Babylonis sede in terra. Nõ
ē thron⁹ filie chaldeoꝝ. hec ille. Inde
etiā orit' sup̄bia. q̄a adeo gula cor hoĩs
aggrauat ꝛ obnubilat ut nihil ratione
valeat agitare. Vñ Tulli⁹ ĩ li° de senec-
tute· sic ait. Archita tarentin⁹ cũ eius
sermoni Plato atheniensis interesset·
nullam capitaliorē pestē q̄; voluptatē
corporis dicebat hoĩb⁹ a natura datā.
Cũq; nihil mēte p̄stabili⁹ de⁹ dedisset
hoĩ· huic diuino muneri nihil tam ĩimi-
cum eē q̄; voluptatē. Quod ut magis
ĩtelligi posset fingebat aĩo tãta incita-
tum aliquē corp̄is voluptate quanta
p̄cipi posset maxima· nemini censebat
fore dubiũ q̄n tamdiu ita gauderet:
nihil agitare mente· nihil ratione· ni-
hil cogitatiõe conseq̄ posset. h ille. Ex
q̄bus patet q; gula ita impedit hoĩem
ut nec magnitudinē dei vilitatēq; ꝓ-
p̄riā valeat cogitare q̄ b; in nobis hu-
militas orit'. q̄a teste Aug. Humilitas
est ex intuitu diuine maiestatis. ꝛ ꝓprie

cõditiõis volũtaria mētis inclinatio.
Et iõ dicitur Luc. xxi°. Attendite vob
ne forte grauent' corda vestra crapula
ꝛ ebrietate. Inde etiam orit' auaritia.
Vñ Jero⁹ ait. Delitie ꝛ epularꝝ varie-
tas auaritie fomenta sũt. q̄a ne venter
deficiat auare gulosi multa ꝯseruant.
Sed de his satis ē cum in vltima cõsi-
deratiõe hui⁹ tractat⁹ de gula· de pessi-
ma ipsi⁹ fructificatione tractandũ sit.
Et sic patet pars p̄ma hui⁹ sermõis.

Pars secũda hui⁹ sermonis. ĩ qua po-
nũtur radices vnde originat' gula.

Ecũdo in isto sermõe ut ma-
lignitas gule cog̃scat'· viden-
de sũt radices vnde originat'.
q̄ triplices assignantur. quarũ Prima
dicitur delicata p̄paratio. Secunda v̄o
socialis cõmessatio. Tertia autē ociosa
vacatio. Prima igitur radix ex qua
oritur gula dicitur voluptuosa ciboꝝ
ꝛ potuũ p̄paratio appetit⁹ ꝓuocatiua
Vñ ꝓv̄. xxiii°. ca°. dicitur. Ne intuearis
vinũ qñ inflauescit. i. aureũ colorem
p̄tendit· cũ splenduerit in vitro color
ei⁹. Ingredit' blãde· s; ĩ nouissimo mor
debit ut coluber. ꝛ sicut regulus vene-
na diffũdet. Oculi tui videbũt ex̄nea.
ꝛ cor tuũ loq̄t' p̄uersa. ꝛ eris sicut dor-
miens ĩ medio maris. ꝛ q̄si sopit⁹ gu-
bernator amisso clauo. h ibi. Hinc ex
dict' sequit' q; sũmũ remediũ ꝯ gulā ē
ipsoꝝ ciboꝝ elõgatio. Vñ Eccl. xxi°. ca°.
dr̃. Quasi a facie colubri fuge peccatũ.
Et lic; h̃ de omni peccato itelligat· tñ
pecculialit' ad illa referri deb; ĩ q̄b; vo-
luptas ꝛ suauitas q̄dam repit'· sicut ē
gula atq; luxuria. Nã iõ peccauit Eua
q̄a poma respexit. Hinc Gen. iii°. ca°. dr̃.
Vidit lignũ q; bonũ eēt ad vescendũ

pulchrũq; oculis ad vidēdum. Certe teste Greg. Non licet intueri qd non licet concupisci. Et ıō dr̄ Ecclesiastes 7°. Melius ē ire ad domū luctus q̄ʒ ad domū cōuiuij. qa in cōuiuio sūt occasiōes gule ⁊ alioꝝ vitiorū. Et sic patet pⁱma radix gule. Secūda gule originatio dicitur socialis cōmessatio. Ait n. Bona. q. tēptatiōes carnales maxime vincūtur fugiendo. Et ıō societas gulosoꝝ maxima ē gule occasio. q̄ cessante cessabit ⁊ ipsi⁹ gule effectus. Vn̄ in ps. scribit. Cū scō scūs eris. ⁊ cum viro inocente īnocens eris: ⁊ cū electo electus eris ⁊c. Et idcirco Criso⁹ sup Math. ait. Rerū nā sic est: ut quotiēs bon⁹ malo cōiūgit non ex bono malus melioraṫ. s̄ ex malo bon⁹ cōtaminatur Diuersitas. n. reꝝ nūq̄; pōt hr̄e cōcordiā. Et Isidor⁹ li° 2°. soliloquioꝝ. ait. Ante ignē cōsistens etiā si ferreus sis aliqn̄ dissolueris. ꝓximus piculo diu tut⁹ nō eris. Pꝫ assiduitatē cito peccat hō. sepe familiaritas īplicauit. sepe peccandi occasionē dedit. sepe qd voluntas nō potuit assiduitas superauit. Et ibidem ipse ait. Meli⁹ est hr̄e malorū odiū q̄ʒ ꝯsortiū. Sicut multa bona habet cōis vita scōꝝ. sic plurima mala societas affert maloꝝ. Hˀ ille. Iteꝝ de hoc Criso⁹ inqt. Bonus malo si cōnectiṫ. aut pares reddūṫ. aut cito ab īuicē separaṫ. Amicitie. n. aut pares q̄rūt aut faciūt. hec ille. Et sic patꝫ secūda gule originatio. Tertia gule originatio dr̄ ociosa vacatio. iux illud ꝓv. 21°. Desideria occidūt pigrū. noluīt enī quicq̄ʒ manus ei⁹ opari. tota die cōcupiscit ⁊ desiderat. Nō modo gula cibos. s̄ oculi vana. aures turpia ⁊ ociosa v̄ba. Et ut breui⁹ loq̄r oīs sensus vane concupiscit suū obiectū. Et ıō Iero⁹ ad Rusticū ait. Semꝑ aliqd boni facito ut te diabolus īueniat occupatum. Si apl̄i hn̄tes ptātem de euangelio viuere laborabāt manibꝫ suis ne quē grauarēt ⁊ aliis tribuebāt refrigeria. quoꝝ pro spūalibꝫ debebant metē carnalia. Cur tu ī vsus tuos necia nō ꝓparas. uel fiscellā texe iūco. uel canistꝝ lent̄ flecte uiminibꝫ. Sariatur humus areole eq̄ limite diuidanṫ. In qbꝫ cū olerū iacta fuerint semina uel plante ꝑ ordinē posite. aque irrigue ducāṫ. ⁊ pulchre riuorū versuū expectator assistas. sugcilio dimisso. tramitis vndā elicit. Illa cadēs raucū ꝑ leuia murmur saxa ciet scatabrisq; arētia tēperat. Inserant̄ ḡ fructuose arbores. uel germis uel surculis ut paruo p⁹ tp̄e laboris tui dulcia poma decerpas. Apū fabrica aluearia ad q̄s te mittunt ꝓuerbia. ⁊ monasteriorū ordinē ac regiā disciplinā ī paruis disce corpibꝫ. Texanṫ ⁊ lina capiēdis pisculis. Scribanṫ ⁊ libri. ut ⁊ manus opent̄ cibū. ⁊ anim⁹ lectionibus saturet̄. In desideriis est oīs ociosus ⁊ cetā ibi. Patiṫ. n. ociosus famē vniuersalem. oculi desiderāt vanitatē. aures rumores. olfactus odores. gula cibos quā famē nō habꝫ occupatio. Et sic pꝫ tertia gule radix. patetq; pars secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ ponūṫ tria gule remedia.

Ertio ī isto sermōe ad extirpationē gule tria adhibēṫ remedia. Quorū pⁱmū dr̄ corruptiōis fute ꝯsideratio. Vn̄ Greg⁹ inqt. Nihil adeo valet ad domanda carnis desideria sicut cogitare q̄lis futa sit moritura. Hinc Iero⁹ iquit. Facile

cōtēnit oīa q se sp cogitat eē moriturꝫ
Hille. Et iō Plato cū i phedrone doce
at ut ait Macrobi⁹ li° p̊. hoī nō eē sua
sponte. i. volūtate moriēdū. In eodē
tn̄ dialogo dicit mortē philosophan-
tibꝫ appetendā. ⁊ ipsam philosophiā
eē meditationē mortis ⁊c. Cōsidera-
re debet etiā hō ad vitandū vitiū gule
q̄ in iudicio reddituꝛ⁹ ē rationē tam
de excessibꝫ gule q̄ꝫ ꝺ sūptibꝫ supfluis
ꝓ vno ventre pascendo factis. Vn̄ Ec-
clesiastes. xi° ca° dr̄. Letare iuuenis in
adolescētia tua. ⁊ i bonis sit cor tuū. ⁊
scito q̄ ꝓ oībus his adducet te deus in
iudiciū. Vn̄ dic Ber. Letare iuuenis i
adolescētia tua. ⁊ scito q̄a cito veniet
q̄ te ꝓ h absorbebit subito eterna tri-
sticia. Hille. Legit̄. n. q̄ cū qdā comes
pictauensis expire vellet q̄s stat⁹ esset
i hoībus delicatioꝝ. ⁊ cū transfiguras-
set habitum suū. ⁊ dīsos status hoīuꝫ
fuisset expertus redijt ad pristinū statū
dī. q̄ delicatissima erat mercatoꝝ vita
in nūdinis q intrant tabernas in q̄bꝫ
īueniūt ꝓmptas ⁊ paratas q̄s volunt
delitias. nisi vnuꝫ obsisteret. s. finalis
ratio quā hn̄t reddere ꝺ oībꝫ sūptibꝫ
factis. ⁊ soluere etiā plene oīa minuta
q̄ an̄ expenderunt. Sic i egressu mūdi
oportet reddē rationē de oībus expen
sis. Et sic patet p̊mū gule remedium.
Secūdū gule remediū est. eṫne cene
meditatio. Nam teste Greg̃. Si consi-
deremus frēs carissimi q̄ ⁊ quāta sūt q̄
nobis ꝓmittūt i celis. vilescūt aīo oīa
q̄ habēt in t̄ris ⁊c. Nec. n. possibile est
fm̄ Jero. hic epulis ventrē. ⁊ ī futuro
mētem delitijs supnis implere. Et iō
si meditemur gloriā nobis in celis pa-
ratam. obliuiscemur p̄ntia. Inuitatus
n. ad sollēnē cenā nō curat de prādio
p̄cedenti. Vn̄ Apoc. 19°. Qui ad cenā
nuptiaꝝ agni vocati sūt bt̄i. Ibi. n. nō
esurient neq̄ sitiēt ā pli⁹. neq̄ cadet sup
illos sol neq̄ vllus estus ⁊c. Apoc. 7°.
Ysa. 49°. Et Deut°. 8°. Rerū oīuꝫ abū-
dantia pfrueris. Et sic patet secūdum
gule remediū. Tertiū gule remediū
dicit̄ meditatio. s. dīni verbi siue scri-
pture sacre. Nam frequēs sūptio cibi
spūalis interdum obliuionē inducit
⁊ ꝯtemptū cibi corpalis. Vn̄ temptāti
sathane dn̄s dixit verba illa Math. 4°.
Non in solo pane viuit hō. s; in oī ꝟbo
quod egredit̄ ex ore dei. Vn̄ Jero⁹ ait.
Ama sciētiā scripturaꝝ. ⁊ vitia carnis
nō amabis. Hui⁹ etiā rei ratio natura-
lis habetur. Nam snīa physica ⁊ natu-
ralis est. q̄a dum ꝟtutes aīales inten-
dunt̄. nāles remittūt̄. Et ecōtra dum
nāles intendūtur. aīales remittūtur.
Animales ꝟo sūt cogitatiua. fantasti-
ca. imaginatiua. ⁊ memoratiua. Natu
rales sūt digestiua. separatiua. expul-
siua. generatiua. ⁊ reliq̄ similes. Qn̄-
cūq̄ ĝ iste naturales intēdunt̄. aīales
remittūt̄. ⁊ eꝯ°. Qn̄. n. hō vacat orōni
lectioni. contemplatiōi. meditationi.
tūc istis pascitur ⁊ saturat̄. ⁊ ille natu-
rales remittūt̄ ⁊ pdunt vigorem suū.
Cū ꝟo ipse hō remittit se a studio lec-
tione ⁊ predictis. tūc ille naturales in-
tendunt̄ ⁊ vigorant̄. utputa qn̄ qescit
⁊ dormit. Vn̄ phus in lib° de somno ⁊
vigilia inqt. Somnus est remissio aīa-
liū cum intēsione naturaliū. Vn̄ solet
vulgariter dici. Qui bene dormit bn̄
digerit. Vn̄ etiam Secūdus phs inqt
Somn⁹ est mortis imago. laboꝝ qes.
infirmantiū votū. miseroꝝ desideriū
medicoꝝ expimentū. sapiā vigilātiū.
solatiū vinctoꝝ. vniuersi spūs reges.
Hille. Ecce ĝ q̄a exercitiū spūale ⁊ scri
pturarū maxime sacratum meditatio

multū ɔfert ad domanda carnis desi-
deria·maxime gule. Ex q̃bꝫ etiā seq̄t
ꝙ bonū gule remediū ē deuota ad deū
oratio. Vñ in ps. dicit̃. De necẽitatibꝫ
meis eripe me dñe. Necessitas ē.n.co-
medere bibere·sꝫ īmiscet se gula. Et iō
orat ne sub necessitate surrepat volu-
ptas. In cuiꝰ figurā socrus symonis q̃
tenebat̃ magnis febribꝫ orantibꝫ xp̄m
apl̄is postea sanata ē. Luc.4°. Socrus
n.symōis ē sensualitas.magne febres
sūt species gule. Quinq̧.n.sūt febres
s.ephimera q̃ durat vna die.7 ē in spi
ritibus. Flegmatica terciana 7 q̈rtana
q̃ sunt in humoribꝫ.s.flegmate.7 co-
lera q̊ ad tercianam. Melancolia q̈ad
q̈rtanā. Vltima est ethica q̃ est ī ossibꝫ
Febris.n.ē excessiuꝰ calor q̃ ideo sig̃t
gulam. Gula est inordinatꝰ appetitus.
Vñ ğ incipimꝰ comedere ut necẽitatē
nāe sumamus.7 a vitio gule abstinea-
mus.ante oīa debemꝰ ad deū orōnem
fundere. Nam ut Platoni placuit. In
minimis quoq̧ rebꝫ dīnū debet īplorari
auxiliū. Quo fiet ut vitio gule fugato
gratiā conseq̄mur in p̄nti 7 gloriam ī
futuro seculo seculoꝝ. Amen.

Feria q̈rta cinerꝝ. de speciebus gule in
generali.7 de aliquibus in particulari
Sermo.4ꝰ.

Bijt primꝰ
angelus ꝛc. Iterū vbi s̄.
Valde rationabile ē fra-
tres carissimi in hac die
q̃ caput ē ieiunij q̃dragesimalis q̃ s̄m
statutū ecclesie ieiunare oēs s̄m facul
tatē nr̄am debemꝰ. Nam isti dies deci-
me sūt āni·ut hr̄ de ɔse.dis.5.c.q̃dra-
gesima. Et iō sicut debemus reddē sa-
cerdotibꝫ loco dei decimas ī signū re-
conciliationis vniuersalis dominij·ut
dic Innocētiꝰ terciꝰ.c.tua nobis.ex̄ de
decimis. Ita etiam debemus decimas
aliaꝝ rerū.7 maxime tēporis s̄m Greg.
vbi s̄.ut de vitio gule ɔtrio ipi ieiunio
7 abstinētie·de q̃ iam tractare incepi-
mus ordinē acceptum ꝓsequētes stu-
diose 7 diligent̃ ptractemꝰ.quia ut ait
Iohēs in v̂bis ꝓpositis. Abijt primus
angelus ꝛc.i.ɔ ipsam gulā p̄dicauit.
De q̃ pꝰ p̄dicta in superioribꝫ sermōibꝫ
de specibꝫ eiꝰ ptractādum ē·que qnq̧
assignātur ut patebit ī subsequētibꝫ.
De qbꝫ h̄ ordine in p̄nti sermōe disse-
remus·ut
p̊ de ipsis oībus in gnāli.
2° de p̊ma in particulari.
3° de secūda ī spāli: describamus.

Pars p̊ma huiꝰ sermōis.in q̃ declarat̃
sufficientia qnq̧ specieꝝ gule.

Rimo igit̃ in isto sermōe sci-
endū est ꝙ qnq̧ sūt sp̄es gule
q̃s ponit Gregꝰ in lib° moral.
7 h̄ntur de ɔse.dis.5.i.c.qnq̧. vbi sic
dicitur. Quinq̧ modis gule vitiū nos
tēptat. Aliqñ nāq̧ indigētia tp̄a p̄ue-
nit. Aliqñ cibos lautiores q̄rit. Aliqñ
q̃ sumēda sūt ꝓcurari accuratiꝰ expe-
tit. Aliqñ aūt 7 q̄litas ciboꝝ 7 tempus
ɔgruit·sꝫ ī ipsa quātitate sumēdi mē-
surā refectiōis excedit. Nō nūq̧ abiec
tiꝰ ē qđ desiderat̃.7 tñ ipso estu īmen-
sis desiderijs peccat deteriꝰ. Idē eandē
sniam lꝫ diuersis v̂bis quadam ome-
lia ponens·sic ait. Abstinentia est que
nō edendi horā p̄uenit·ut fecit Iona-
thas ī fauo mellis. Nō lautiora querit
edere·ut israhelite ī deserto. Nō accu-
ratius parare·ut filij Hely ī sylo. Nō

ad suꝑfluitatẽ edere ut sodomite. Nõ
vile q̃dlibet ut Esau eduliũ lenticule
cõcupiuit. Hec q̃dẽ vba sic ꝓsaice dic-
ta ad hos versus ĩnĩaliter deduci pñt
Quinq; modis gula damnat edacem.
Qui nimiũ comedit. uel edendi ꝑue-
nit horã. Qui q̃rit delitiosa. uel parat
delitiosa. Vel sumit cupide qđ nõ est
delitiosũ. Concordat his Isidor⁹ q po-
nit q̃tuor gnã distinctionũ i appetitu
gule. i. qd. qñ. quãtũ ⁊ quõ appetitur
Quid ad rem ipsam ptinet q̃ appetit̃
Qñ an̄ legitimũ tẽpus qd appetatur.
Quãtũ vo ad imoderationẽ refertur
Quõ ad ipatientiã festinationis acci-
pitur. Vñ dicit Alex. vbi s. arti 6° qꝫ
Greg⁹ ponit qnq; cõditiões ipsi⁹ gule
q̃ cõtinent̃ in h̃ vsu. Laute. ꝓpere. ni-
mis. ardent̃. studiose. Isidor⁹ aũt põit
q̃tuor. ⁊ tñ non est diminut⁹ respectu
Greg. imo sub vna cõditionũ q̃s assi-
gnat Isidor⁹ cõprehendũt̃ due illarũ
quas assignat Greg⁹ q̃ ẽ laute. ⁊ qñ h̃ qđ
ẽ ꝓpere. ⁊ quãtũ qđ ẽ nimis. ⁊ quõ h̃
qđ est ardent̃ ⁊ studiose. Quõ aũt isti
modi uel circũstãtie gule faciãt dĩsas
spẽs. btũs Tho. scđa scđe. q. 148. arti.
4° sic declarat. Gula importat inordi-
natã ɔcupĩam edendi. In esu aũt duo
ɔsiderãt̃. s. ipse cibus q comedit̃. ⁊ ei⁹
comestio. Põt g̃ inordinatio cõcupĩe
attendi vno modo q̃tum ad ipsũ cibũ
q sumit̃. Et sic q̃tuꝫ ad substantiã uel
speciẽ cibi q̃rit aliqs cibos lautos. i. ꝑ-
ciosos. q̃tum ad q̃litatẽ q̃rit cibos ni-
mis accurate ꝑparatos. qđ ẽ studiose.
Alio° inordinatio cõcupĩe ordinatur
siue ɔsideratur in ipsa sũptiõe cibi. Et h̃
uł qa ꝑuenit debitũ tẽpus comedẽdi.
⁊ sic ẽ ꝓpere. uel qa non seruat debitũ
modũ i edendo. qđ ẽ ardẽt̃. Propter
aũt corruptio circũstantiaꝝ dĩsaꝝ fa-
cit dĩsas spẽs gule ꝓpter dĩsa motiua
ex qbꝫ moraliũ spẽs dĩsificãt̃. In eo. n.
q q̃rit lautos cibos excitat̃ ɔcupĩa ei⁹
ex ipsa specie cibi. In eo qꝫ ꝑuenit tem
pus deordinat̃ ɔcupĩa ꝓpt ĩpatientiã
more. Et sic de aliis. Et sic patet pars
pma hui⁹ sermonis.

Pars secũda hui⁹ sermõis. in q̃ ponit̃
prima spẽs gule q̃ ẽ nimis comedere
uel bibere.

Ecũdo i isto sermõe ponẽda
est prima spẽs gule q̃ ẽ nimis
comedere uł etiã bibere. Qđ
n. dicit̃ de esu. totũ dicẽdũ est de potu.
Sed locutio in h⁹ mõi fit de esu. qa ibi
magis offendit̃ ⁊ frequẽti⁹ q̃ꝫ in potu.
Cum aũt ita excedit̃ in quantitate ut
incurrat ebrietas. illud est vnũ vitiũ
ĩpãle de q̃ dicet̃. i. Cum vo bibit̃ vltra
debitũ ꝫ citra ebrietatẽ. ptinet ad hãc
speciẽ gule. Ista. n. suꝑflua potatio ⁊
voluptuosa cibatio multum vitupat̃
a philosophis. Ait. n. Tulli⁹ in lib° de
paradoxis. Cũ tibi deus uel mat̃ oĩu
nã dederit animũ q̃ nihil est ꝑstanti⁹
nihil diuini⁹. sic te ꝓicies ipse aut ꝓ
sternes ut nihil int̃ te ⁊ pecudẽ interesse
putes! Voluptas q̃ maior est. eo magi
animũ a sede sua ⁊ statu dimouet. Et
Macrobius in li° saturnaliũ. inqt. Ea
q̃ ex tactu ⁊ gustu voluptas est. eosq
maxime q se his duabꝫ dederũt volu
ptatibꝫ. incõtinẽtes ⁊ intẽperatos di
cim⁹. Istas solas duas vidim⁹ hoibꝫ
cões eẽ cũ beluis. Et idcirco i pecudũ
ferarũq; numero habet̃ qsqs his vo
luptatibꝫ occupat⁹ est. Hũc. Et Sen.
2° libro de beneficiis. dicit sic. Volu
ptas fragilis est ⁊ breuis. fastidio ob
iecta. quo auidius hausta est. citius i
ɔ̃triũ recidẽs. cui⁹ subinde necesse est

ut aut peniteat aut pudeat. hec ille. Et Lac. in lib° de falsa sapia. sic inqt. Voluptas ē que a cūctis appetit᷑ ꝧ honesti vim non habet. ⁊ satietatem aufert. ⁊ nimia nocet. ⁊ ꝓcessu ei⁹ etas minuit᷑. ⁊ multis nō ↄtingit. nō est igit᷑ sūmū bonū. h. ille. Propterea Boeti⁹ 2° li° de ↄsolatiōe. sic inqt. Paucis minimisq3 nā cōtenta est. Cui⁹ satietatem si sup̄fluis vrgē velis. aut iniocūdū fiet qđ infūderis. aut noxiū. Et alibi idē inqt Felix nimiū prior etas ↄtenta fidibus arvis. nec inerti perdita luxu. facili q3 solebat ieiunia solue glāde. nec bachica munera norat liquido confūdere melle. h. ille. De quātitate aūt cibi ⁊ pot⁹ nō pōt dari vna certa regula oībꝫ ꝧm eandē mēsurā. ꝧ plus ⁊ min⁹ exigit᷑ ꝧm varietatē cōplexionū ⁊ fatigationū. Unus etiam ⁊ idē plus indiget vno tēpore q3 alio ꝧm dispositionē sui corꝑis. Un̄ phs in ethicis narrat de q̄dam fortissimo viro dicto Milone q3 comedebat solus aliqn̄ vnū bouē. nec erat grauatus stomachus eius. Et ali⁹ q debilis etiā paucis buccellis ḡuabatur. Propterea inqt Aug⁹ super illud Math. xi. Venit Iohes neq3 māducās neq3 bibens ⁊c. Ostendit filios sapientie intelligere non in abstinēdo nec in māducando eē iusticiā. sed i eq̄nimitate tolerandi inopiā ⁊ tēperādi abūdātiā. ⁊ nō se corrūpendi. dis. 41. Tantum ḡ pōt ⁊ debet qs comedē ⁊ bibere quantū credit se indigē ad sustētationem ⁊ executionē eorū q̄ sibi incūbūt agēda. ita ut nō vsq3 ad nauseā sumat ꝧ cū aliq̄li adhuc appetitu finē faciat. Cū aūt ex delectatiōe cibi uel pot⁹ pl⁹ sumit q3 sibi dictat cōscia opportunū tūc peccat. Et iō de crapula carnis pu un ex his q̄ hn̄tur. dis. 4. c. deniq3. cum

glo. videt᷑ illud eē mortale. Dic. n. ibi Greg⁹. Seculares illa die plus solito. ⁊ ceteris diebus accuratos cibos carniū appetūt. ⁊ nisi noua quadam auiditate vsq3 ad medias noctes se īgurgitēt. non aliter h⁹ scī tēporis obseruationē suscipe putāt. s. q̄dragesime. Qđ vtiq3 nō est rationi ꝧ volūtati. imo cuidam mentis cecitati ascribendū. Un̄ nec a tali consuetudine auerti pn̄t. Et iō cū venia suo ingenio relinquendi sūt. ne forte peiores existant. hec ille. Glo. ibi dic. Cū venia. s. tpalis punitiōis. non gehēnalis. Nec tn̄ oēs excedentes illo tpe in quāto uel q̄li cōdēnandi sūt de mortali. ꝧ qui faciūt nimiū excessum auertētes se a deo. Btūs etiā Aug⁹ dic eē rep̄hēdēdas ↄmessatiōes ⁊ ebrietates q̄ fiūt diebꝫ sollēnibꝫ. ut dis. 44. c. cōmessationes. vbi dicit᷑. Cōmessationes ⁊ ebrietates ita cōcesse ⁊ licite putant᷑. ut i honorē beatissimoꝝ martyꝝ nō solū p dies sollēnes qđ vnusquisq3 lugendū videat q ꝧ nō carneis oculis inspicit. ꝧ etiā q̄tidie celebrent᷑. Et p⁹ pauca. Non ḡ aspe quātū estimo. non durit. non modo impiose ista tollunt᷑ magis docēdo q3 iubēdo. magis monēdo q3 mināndo. Sic. n. agēdū est cū multitudine peccātiū. h. ibi. Et sic patet ps secūda hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ ponit᷑ secūda species gule q̄ ē comedē cibos nimis delicatos.

Ertio ī isto sermōe ponēda ē secunda spēs gule q̄ ē comedē cibos nimis delicatos ꝓpt᷑ delectationē. quā videt᷑ rep̄hendē Lucanus in 4° li.° di. O prodiga rerū luxuries nunq3 paruo contenta paratu. Et quesitoꝝ terra pelagoq3 ciborum.

Ambitiosa fames. et laute gloria mense. Discite quam paruo liceat producere vitam. Hanc etiam hortatur fugere Ouidius 15° metamorphoseos. di. Parcite mortales dapibus temerare nephandis Corpora. sunt fruges. sunt deducentia ramos Pondere poma suo. tumideque in vitibus vue. Sunt herbe dulces. sunt que mitescere flaua Mollitique queant. nec vobis lacteus humor Eripitur. nec mella thimi redolentia flore. Prodiga diuitias alimentaque mitia tellus Suggerit. atque epulas sine cede et sanguine prebet. Quippe equus et pecudes armentaque gramine viuunt. At quibus ingenium est immansuetumque ferumque. Armenie tygres iracundique leones Cumque lupis vrsi dapibus cum sanguine gaudent. Heu quantum scelus est in viscere viscera condi. Congestoque auide pinguescere corpore corpus. Alteriusque animantem animantis viuere leto. Hec ille. In quibus verbis Pytagoras suadebat scolaribus suis abstinentiam assignando plures rationes. Prima quia terra hoc docebat producendo varias herbas poma et fructus omni tempore anni etc. 2° quia animalia mitia ut equus pecus bos et asellus non comedunt carnes. animalia vero ferocia sic. 3° quia in prima etate aurea homines non comedebant carnes sed solum illud quod terre et arbores producebant. 4° quia cetera animalia non ledunt benefactores suos. homo vero facit oppositum. quia oues que lanam lac caseum et fimum. et boues que corium prestant. ipse homo mactat et manducat. Huic etiam vitio gule deditus erat diues ille qui epulabatur quotidie splendide. De quo christus dicit quod mortuus est et sepultus in inferno. Luc. 16°. In hanc etiam speciem gule videntur lapsi hi de quibus ait psalmista. Manducauerunt et saturati sunt nimis. Non enim contenti erant cibo communi et vtili et suaui manne de celo. sed appetierunt carnes et sollemnes cibos. Unde et coturnices dominus dedit eis. Numeri. xi°. Si quis tamen vtatur cibariis delicatis propter infirmitatem uel debilitatem hoc exigentem. aut generis nobilitatem ut principes. aut temporis congruitatem ut in nuptiis et conuiuiis discretis. potest esse hoc absque peccato. Unde Augustinus. Fieri potest ut absque aliqua voracitatis vitio preciosissimo cibo sapiens vtatur. Insipiens autem fedissima gule flamma in vilissimum inardescat. Et sane maluerit quis more domini pisce vesci quam lenticula more Esau nepotis Abrahe. aut ordeo more iumentorum. dis. 41. quisquis. Et in eadem dis. ibidem dicit. Non cogantur diuites cibis pauperum vesci. vtantur consuetudine infirmitatis sue. sed doleant se aliter abstinere non posse. Si enim consuetudinem suam mutant egrotant. Vtantur preciosis et dent pauperibus vilia. Vtantur superfluis et dent pauperibus necessaria. Hec ille. Unde et laudabile est a pueritia etiam filios nobilium assuescere cibis grossioribus. Summe autem reprehensibile est iuuenculos ad tabernas accedere et gulose comedere. vina maluatica et greca bibere in conuiuiis cum aliis iuuenibus reperire. cum istis lambacitatibus inducuntur ad turpitudinem etiam sodomiticam. et huius. Nimis inardescit in eis concupiscentia carnalis sanguine in eis feruente absque hoc quod ligna tanta ad augendam flammam apponant. Conuiuia autem facere vbi lauta communiter preparantur. cum ex amicitia uel alia causa honesta fiunt de se non sunt reprehensibilia. Nam et Job permittebat filiis suis conuiuia facere. Job primo. Et Joseph preparauit conuiuium fratribus suis. Et Abraham angelis hospitibus suis. Gen. 18°. Et precipue cum in conuiuiis sunt circumstantie. sed quas ponit Gregorius. dis. 44. c. conuiuia. Sciendum quod conuiuia ex caritate tunc veraciter prodeunt. tum in eis absentium nullius vita

mordet᷑.nullus ex irrisiōe reprehendit᷑.
nec īanes secularium negocioꝝ fabule ſꝫ
ꝯba sacre lectiōis audiunt᷑ cū plus ꝙ̄
necē est corpi nō deseruit᷑.hͦ ille.Et qa
raro ē qn in cōuiuijs multa vana ⁊ ir-
risoria imisceant᷑.⁊ vltra debitū come
dat᷑ ⁊ delectetur.Jō refert Aug⁹ docu-
mētū sibi a btō Amb°.traditū.ut vi-
taret cōuiuia.qa timin⁹ tēperātie exce
dit᷑.Abstineam⁹ igitur a vitio gule in
ista sacra q̄dragesima ieiunātes.⁊ no-
strū ieiuniū sanctificātes scd̄m docu-
mentū prophete hodierne Johel᷑.2°.
ca°.Canite tuba in syon.scificate ieiu-
niū.vocate cetum.ꝯgregate pplm̄.sci-
ficate ecclesiam.coadunate senes.con
gregate paruulos.⁊ suggentes vbera.
Egrediat᷑ sponsus de cubili suo.⁊ spō-
sa de thalamo suo.Et iō in euangelio
hodierno Math.6°.ca°.docet nos xp̄s
quō ieiunare debeam⁹.di.Cū ieiunat
⁊c̄.ut expositū ē in sermonario de pe-
nitētia.Vn̄ sequit᷑.i.Tu aūt cum ieiu-
nas vnge caput tuū.⁊ faciem tuā laua
⁊c̄.Vbi tangit tria. p̄ ieiunātis debi-
tā opatione qn̄ dic:vnge caput tuū.
qd̄ nō est ſm Bedam ad lrām intelli-
gendum.quia ridiculi essent ī ieiunio
oleo ad lrām delibuti.Sꝫ ſm Rabanū
metaphorice accipit᷑ a palestinis qbꝫ
mos erat ī festis caput vngē.Dicit ḡ
Vnge caput.i.festiuū ⁊ hilarē te ex-
hibe.⁊ faciem tuam laua.ad lrām .ne
sordidus appareas.Duo nāqꝫ tangit ꝯ
duo alia.videlꝫ vnctionē olei leticie
contra tristiciam ypocritaꝝ.⁊ lotionē
aque mūditie contra estimationē fa-
cietū.Item ſm duas ptes iusticie do-
cet lauare faciem.i.ꝯsciām a malo ter-
gendo.⁊ vngere caput.i.mentē in bo
no gaudēdo.⁊ sic sanctificate ieiuniū.
Vel scd̄m Criso.Vngere caput.i.xp̄m

oleo misericordie.s.paupes reficiēdo
⁊ lauare faciem.i.intentionem ppter
deū hͦ faciendo. 2° tangit ⁊ remouet
opationis intentionē prauam.di.Ne
videaris hoībꝫ ieiunans.s.aspectū fa-
uoris ⁊ laudis humane querendo.Et
suadet rectam intentionē cum addit.
Sed pr̄i tuo p creationē.p adoptionē
⁊ p glorificationē q est in abscondito
 p̄ maiestatis.iux̄ illud Ysa.45°.Ve-
re tu es deus absconditus. 2° cordis
iux̄ illud p̄s.Scrutans corda ⁊ renes
deus. 3° remuneratiōis.iuxta etiam
illud p̄s.Q̄ magna multitudo dulce-
dinis tue ⁊c̄. 3° tangit sic opantis re-
munerationē cōcludens.Et pater tu⁹
q.s.nō obliuiscit᷑ plem suā.⁊ videt in
abscōdito.i.approbat rectam ⁊ secretā
intentionem.reddet tibi talis ieiunij
mercedē.iuxta illud Sap̄.x°.Reddet
deus mercedē laboꝝ scōꝝ suoꝝ.cōfe-
rens gratiā in pn̄ti ⁊ gloriā in futuro
in secula seculoꝝ.Amen.

Feria qnta cinerū.de tribus alijs spe-
ciebus gule cū tribꝫ dubijs correspon
dentibus Sermo 5⁹

Uyt prim⁹
angelus ⁊c̄.Iterū vbi s̄.
Vt aperte fratres carissi
mi in sermone p̄cedenti
ostensū est:quinqꝫ sūt species gule.de
quibus tm̄ in gnāli.⁊ de duabꝫ solū in
particulari in p̄cedenti eodē sermone
descriptum est.Ne ḡ materia ista ma-
neat incōpleta:rationabile videt᷑ de
reliquis pertractare.maxime in isto tē-
pore ad ieiuniū ⁊ abstinētiā ut p̄mis-
sū est ab ecclesia deputato.Et hͦ nō in-
cōgrue ad refrenationē libidinis cui⁹

gula marer esse phibetur. In vere.n.
ut patet ĩ tractatu de ieiunio. ĩ sermo-
nario de pnĩa. insurgunt ⁊ ĩualescunt
motus carnales ⁊ cõcupiẽ. ⁊ maxime
ĩ generatiua. sicut etiã in aliis aĩalib9.
Et hr accidit ꝑpter q̃litatem hui9 tpis
Est.n. ver calidum ⁊ humidũ. quod
maxime vi generatiue cõuenit. Et iõ
illo tpe ut pmittitur ieiunĩu ad illos
motus reprimendos institutũ ẽ. Quia
igit ut ait Johes in verbis propositis.
Abijt pmus angelus. xc.i. cõtra gulã
pdicauit. De tribus aliis speciebꝫ gu-
le in presenti sermone hoc ordine per-
tractabimus. ut
p̃ de tertia specie.
2° de quarta.
3° de qnta ⁊ vltima describamus.

Pars pma hui9 sermonis. in q̃ tractat
de triplici specie gule: q̃ est ponere ni-
mis de tpe ⁊ cura ad pparandũ cibos.

Rimo igit ĩ isto sermõe in q̃
tractatur de tertia specie gule
sciẽdum ẽ q̃ alia ẽ ei9 species
q̃ est ponere nimis de tpe ⁊ cura ad p-
parãdũ cibos ut magis delectẽt. puta
ut sint variati. assati. lixi. cum aroma-
tibus. cũ saporibus. ⁊ h9mõi. qd vitiũ
non habebant antiq romani. de qbus
ait Valeri9 2° li°. Fuit antiqꝫ illa sim-
plicitas ĩ cibo capiendo humanitatis
simul ⁊ continentie index certissima.
Nã maximis viris prandere ⁊ cenare
in ppatulo non erat verecũdie. qa nec
illas epulas habebat quas oculis pp̃li
subijcere erubescerẽt. Et Ageli9 lib° p
noctiũ atticaꝝ idẽ cõcludit p alia v̄ba
di. Parsimõia apud veres romanos ⁊
vict9 atqꝫ cenaꝝ tenuitas nõ domesti-
ca solũ obseruatiõe ac disciplina. sꝫ pu
blica aĩaduersiõe legũqꝫ instructiõibꝫ
custodita ẽ. Hoc vitio laborabant filij
Hely sacerdotis. ut hr̃ .i. Regꝫ .2°. vbi
etiam dr̃ q̃ grande erat pctm̃ eoꝝ. Vñ
ĩ punitiõe ĩ bello cõ philisteos occisi
sũt. Et pcipue solent ĩ hr offendere di-
uites ⁊ etiã plati ecclesie. Vñ Alanus
de cõplanctu nãe ait. Hodie gule vitiũ
ꝓfundi9 se porrigit in oĩos ⁊ prelatos
q salmones lucios ceteroſqꝫ pisces eq-
pollẽti generositate ĩsignes varijs de-
coctionibus cruciãt martyrijs balne-
antes officio sacri piperis fonte bapti-
çant vnde multiformẽ saporis gratiã
cõsequãt. Ali9 ministroꝝ cõtũdit ⁊ co-
lat. Alius cõfiat substantiã ⁊ vertit in
accidens. naturã mutat ĩ artem ut sa-
turitas transeat ĩ esuriẽ. Hec ille. Sꝫ ma-
gnã cõsciam sibi debent facere tales de
tanto tpe qd amittũt ⁊ faciũt ministros
amittere. ꝓ h9mõi ppatiõe ⁊ expen-
sis supfluis qbus deberent paupibus
subuenire. Et iõ di. 35. c. ecclesie. scri-
bitur. Ecclesie pncipes qui delitijs af-
fluũt. ⁊ inter epulas atqꝫ lasciuias pu-
dicitiã seruare se credũt. ꝓpheticꝰ ser
mo describit q̃ ẽijciendi sũt de spatio-
sis domibꝫ. lautisqꝫ cõuiuijs. ⁊ multo
labore epulis cõq̃sitis. que sunt verba
Jero. sup Micheam. Sciendũ tñ q̃ su-
mere cibos ĩmũde ⁊ sine cõgruenti p-
paratiõe vbi cõmode ꝓuideri põt etiã
vitiosum est ꝑtinẽs ad vitiũ negligẽ-
tie vl' ĩsensibilitatis. Vñ Jero9. 41. dis.
§. p̃. de cibis sicut ⁊ de vestibꝫ ait. Ec-
ce qbus oporteat sacerdote eẽ ornatũ
moribꝫ. sꝫ ppterea oportet illũ eẽ orna-
tum in exteriorib' habitu videlꝫ ⁊ in-
cessu. ut nec sordibꝫ nec fulgidis se ve
stib9 ornet. Ut.n. ait Jero9. Nec affec-
tate sordes. nec exq̃site delitie laudem
patiũt. qd tam de vestibus q̃ꝫ de cibis

intelligēdū est. h ibi. Q aūt scōs aliqs legimus cineres cibis eorū miscuisse ut patet de patre nr̄o frācisco. dicit h fuisse laudabile ⁊ v̄tuosū ex ope operante. nō ex ope opato. i. ex intētione opantis. ut. s. subtrahētes ab oī delectatiōe corpali redderētur magis capaces ⁊ apti delectatiōibꝫ spūalibꝫ ⁊ ad dīna affectati a deo ad h īspirati. Sed opus in se non erat laudabile. vn̄ nec imitabile nisi qs similit a deo inspiratus esset. Sed circa pdicta orit vnū dubiū. Utrū videlꝫ otingat eē peccatū circa diminutionē sicut circa supfluitatem p h qd dic Greg⁹. Dū pl⁹ iusto tato deitringit: ab actiōe noui operis eneruat. Ad h rn̄der sm̄ Alex. vbi s. arti. 5°. q aliqs declinare pōt a medietate sumēdo min⁹ q̄ necesse sit ppter laudē humanā. ⁊ tūc h pctm̄ reducit ad īanem gloriā. sicut h pctm̄ est quo ypocrite extermināt facies suas Math. 6°. Pōt etiā qs declinare a medietate bona intētiōe ⁊ decipi ī suo iudicio puerse iudicando ī h q mactat carnem suā vltra q̄ deberet: ut si nesciat quid sit necessariū aut qd dimittēdum. dicimus q h ē pctm̄ non tn̄ capitale nec ppe ad aliqd capitale reducibile. qm̄ tale pctm̄ non habet motiuū. Peccata v̄o distinguūtur scd̄m motiua puerse volūtatis. nō scd̄m iudiciū rōnis. Et sic patet ps pma hui⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ ponit q̄rta spēs gule: que ē nimis ardenter cibū ⁊ potū sumere.

Ecūdo igitur in isto sermōe tractadum ē de quarta specie gule q̄ est nimis ardet seu nimia auiditate cibū uel potū sumere. Ad qd videt ptinere comedere nimis rapaciter ⁊ festināt. Et licꝫ qdam habeant a naturali cōditiōe uel assuefactiōe. tn̄ etiā corpi nocet. qa non ita bn̄ pōt cibus digeri. ⁊ cū pcedit ex inordinato appetitu delectatiōis pctm̄ ē. Hoc vitio supatus Esau ppt vnā escā s. lentis eduliū. vēdidit primogenita sua. ut dic aplus ad Heb. 12°. Et habet Gen̄. 25°. Un̄ ⁊ grauit peccauit symoniā cōmittēs. quia ius pmogeniture tūc. s. in lege nature erat spūale. Nam pmogenitus tenebat locum ⁊ officiū sacerdotis. Jacob aūt emendo non videt peccasse. qa poti⁹ redemit q̄ emerit vexatione suā. Et in hac specie gule ita peccat vilissimis cibis sicut pciosis. imo frequent offendūt hoies non faciētes sibi osciām ppt vilitatē cibi. Et cum maiori delectatiōe gule comedūtur aliqn̄ herbe. fruct⁹. cepe. alea. ⁊ h⁹mōi q̄ carnes. nō attēdentes q vitiū gule ī pmis patētibꝫ non fuit circa capones ⁊ cōfectiōes. s in fructibꝫ. Et ut dicūt hebrei nō vsus rerū s libido ī culpa est. Et ideo Dauid aquā concupitam effudit. 41. dis. c. delitie. Que historia habetur. 2. Reg. 23°. ca°. vbi scribit q castra philistym erāt posita ī valle gigantiū. ⁊ Dauid erat ī psidio. Porro statio philistinorum tūc erat ī Bethleem. Desiderauit igitur Dauid aquā de lacu. ⁊ ait. O si qs mihi daret potū aque de cisterna q̄ e ī Bethleem iuxta portā (q̄ est nūc ppe locū nostrū quā ego vidi. ⁊ de ei⁹ aq bibi) Irrupetūt g̃ tres fortes castra philistinorum ⁊ hauserūt aquā d cisterna Bethleem q̄ erat iuxta portā. ⁊ attulerūt ad Dauid. At ille noluit bibere. s libauit illā dn̄o. di. Propiti⁹ sit mihi dn̄s ne faciā h. Nū sanguinē hoīuꝫ istorū q pfecti

sūt.⁊ aīaꝝ piculū bibā? Noluit ḡ bibē
⁊ cetera ibi. Infirmi uel sani q ſciūt uł
expti sūt aliqd cibi uel pot⁹ nocē ifir-
mitatibꝫ eoꝝ. ⁊ tñ sumūt ꝓpt auidita
tem: vtiqꝫ peccāt ī hac ſpecie. ⁊ h plus
⁊ min⁹ ſm exceſſū quē faciūt. Narrat
etiā Greg⁹ in 3° dialogoꝝ de q̄dā ſci-
moniali q̄ quādā lactucā ī horto viſā
colligens cū nimia auiditate comedit
ꝓpt qđ a diabolo arrepta ē. Sꝫ h orit̃
vnū dubiū. Si quis timeat q̄ ſi nimis
abſtineat q̄ nō poſſit vacare opibꝫ de-
bitis. ⁊ iteꝝ timeat accipe eo q̄ nō poſ
ſit ſubijcē aut domare carnē. qđ iſtoꝝ
facē magis expedit illi? Ad qđ dicēdū
q̄ vn⁹ ē timor ſpūalis q debet eē in oī
opere bono. De q̄ Job 9°. Verebar oīa
opa mea ⁊c. Sꝫ ali⁹ ē timor dubietas
ī eligēdo. de q̄ ē q̄ſtio. ⁊ dicim⁹ q̄ talis
debet inſiſtere ſecuriori pti. Securior
vō ps videt̃ eē ī abſtinēdo qm̄ ī h vi-
tat ſuū piculū. s. ut nō dominet̃ vitia
Aduertēdū tñ ſm Tho. ⁊ Ricar. in 4°
dis. 15. q̄ nō ē laudabilis nimia abſti-
nentia qñ ſubtrahit̃ qđ eſt neccīuꝫ vite
uel qñ hō ab opibꝫ vtilioribꝫ īpeditur
s. ab opibꝫ caritatis ⁊ vigilijs opportu-
nis. ad q̄ licꝫ nō teneat̃. indiſcreta ē tñ
talis abſtinētia. Et iō Jero⁹ in epła ad
Demetriadē ait. Neqꝫ vō imoderata
cibi īpetam⁹ ieiunia ⁊ enormē ciborū
abſtinētiā. qb⁹ ſtatim delicata frāgūt̃
corpa. ⁊ añ egrotare īcipiūt q̄ꝫ ſcē con-
uerſatiōis iacere fūdamenta. Et alibi
idē ait. Et hr̄ de cōſe. diſ. 5. c. Nō me-
diocrit̃ errāt qui magno bono pfertūt
mediocre bonū. Nonne rationabilis
hō dignitatē amittit q ieiuniū carita-
ti aut vigilias pfert ſenſus ītegritati?
Et. i. De rapina vō holocauſtū offert
q uel ciboꝝ nimia egeſtate. uel ſomni
penutia corp⁹ ſuū īmoderate affligit.
h ille. Et ſic patꝫ ps ſecūda h⁹ ſermōis

Pars tertia hui⁹ ſermonis. in q̄ ponit̃
vltima ſpecies gule: que eſt extra cō-
ſuetam horam comedere.

Ertio ī iſto ſermōe tractādū
ē de alia ſpecie gule. q̄ ē antici
pare horā ſeu extra ſtatutam
horā uel conſuetā comedē ſine cā vr-
gente. Nam ſi exigit ifirmitas uel alia
cā rōnabilis. oīs hora ē idonea. Cū nō
ieiunat̃. cōis modus xpianorū ē bina
comeſtio. s. prandiū ⁊ cena. ⁊ p h ſa-
nius viuit̃. Qui. n. comedūt pluries ī
die. ut aīalia bruta viuūt. nec ſane vi-
uere pñt cū ponāt indigeſtū ſup īdi-
geſtū ex q̄ humores mali gnāntur. Et
caput etiā fumoſitatibus aggrauat̃. ⁊
male aptū fit ad ſpūalia. ⁊ hoc niſi ma
gn⁹ labor excuſet. ut laborātes ī agris
⁊ viatores. ⁊ pueri dū ſūt ī augmēto.
Qui aūt mane ſurgētes de lecto ſubi-
to volūt comedere ⁊ bibē. ⁊ pcipue ī
diebꝫ feſtiuis anteq̄ꝫ vadāt ad eccliam
nimis indeuoti ſūt. ꝯtra q̄s dicit Yſa.
5°. ca°. Ve q cōſurgitis mane ad ebrie-
tatē ſectandā. In diebꝫ aūt ieiunioꝝ
puenire horā comedēdi ſtatutā ab ec
cleſia vitiū eſt. ut hr̄ de ꝯſe. diſ. i. c. ſo-
lent. q̄ hora eſt circa nonā. ut pꝫ ī trac-
tatu de ieiunio. ī ſermonacio de pñia.
Eſt tñ aduertendū ſm alex. de ales q̄
hora comedēdi nō ē in pcepto. tñ qui
ex cōtemptu ſtatuti ſiue ꝯſuetudinis
eccłie illā horā in comedēdo negligēt
peccaret mortalit̃. nō qa pceptū traſ-
grederet̃. ſꝫ qa ordinatū ab eccłia con-
temneret. Nulla. n. negligētia ē ita le-
uis qn fiat mortalis ſi ꝓcedat ad con-
temptū. Et h ſonat vbū dñi. di. Luc.
x°. Qui vos ſpnit me ſpernit. In hanc
ſpeciē gule icidit Jonathas fili⁹ Saul
q facto pcepto a rege Saul pře ſuo q̄
nullus aliqd comederet dū pſeq̄retur

philisteos cõtra q̃s bellũ gerebat. Ipse
n. Jonathas transiens ꝑ campũ ĩimi-
cos cũ aliis insequẽdo. paꝝ mellis ac-
cepit cũ v̓ga quã gerebat in manu qđ
reꝑperit in q̃dam arbore ⁊ comedit fa
me duct⁹. ꝓpter qđ cũ postea reuertẽs
a ꝑsecutiõe ĩimicoꝝ. cũ suis Saul ꝯsu-
leret dñm non potuit hr̃e responsum
ꝓpt transgressionẽ illam. Et cõperto q̃s
ꝑpetrarat voluit occidere illũ. s̃ ꝑplus
eripuit eũ de manibꝫ suis. ut habet̃. i.
Reg. 14°. In his oĩbus q̃nqꝫ speciebꝫ
ad discernendũ q̃n sit mortale uel ve-
niale sumẽda ẽ regula data sup̃i⁹ ĩ ꝯsi
deratione p̄cedẽti in ꝯd'one p̄ma. vꝫ qꝫ
cum tanta sit ĩordinatio voluntati seu
affectio ad cõsequẽdã delectationem
gule in q̃cũqꝫ dictoꝝ modorũ qꝫ videt
se paratũ ad faciẽdũ ꝯ voluntatẽ dei
uel ecclesie. tũc ẽ mortale. al' est venia-
le. Sed circa p̄dicta orit̃ vnũ dubiũ.
q̄a dic̃ Aug⁹ qꝫ nõ p̃ôt de facili discerni
q̄d superfluũ ⁊ q̄d nccĩuꝫ. Querit̃ igitur
si iste q̃ ignorat q̄d superfluũ ⁊ quid ne-
cessarium. ⁊ accipit plus q̃ꝫ nccĩuꝫ sit si
peccat. q̃m si eẽt certus q̃ deẽt nccĩuꝫ.
ultra nõ acciperet. Ad q̄đ dicẽdum. si
gaudet talis q̄a ignorat. nihilominus
peccat. Sꝫ si tristat̃. ⁊ si ita qꝫ nõ possit
discernẽ nisi ꝑ gratiã datã. nec est sibi
data. tũc dicim⁹ qꝫ nõ peccat. Et h̃ est
qđ dic̃ Aug⁹ in. x°. ꝯfessionũ. Qđ salu
ti sat̃ ẽ. delectatiõi paꝝ. Et sepe incer-
tum sit vtꝝ adhuc nccĩa corporis cura
subsidiũ petat. an voluptas cupiditatꝭ
falsa ministeriũ suppetat. h̃ ibi. Et sic pꝫ
quot modis ⁊ q̃liter offendat̃ in gula.
Propt̃ q̃ oĩa p̃ôt adduci dictũ Aug. in
li° de ꝯflictu vitioꝝ. ca° 18°. di. Ventrꝭ
ĩgluuies. dic. Ad esum oĩa deus cõdi-
dit. ⁊ q̃ cibũ respuit q̄d aliud facit q̃ꝫ
muneri cõcesso ꝯdicit? Ciboꝝ parsi-

monia respondet. Vnũ hoꝝ que dicis
verũ est. Ne. n. hõ fame moreret̃: oĩa
de⁹ ad esũ mũda creauit. sed ne come-
dendi mensurã excederet. abstinẽtiã
ĩꝑerauit. atqꝫ int̃ cetera sua mala satu-
ritate maxime panis Sodoma periit.
dño attestante q̃ ad ictm̃ ꝑ ꝓphetã lo-
quit̃. di. Hec ẽ iniq̄tas sororis tue So-
dome. saturitas panis ⁊ abũdãtia aq̃.
Qua ꝓpt̃ sicut eger ad medicinam. sic
ad sumẽdas dapes debet q̃sqꝫ accedere
nequaq̃ꝫ. s. ĩ illis voluptatẽ appetens s̃
nccĩtati succurrẽs. Hinc incarnata ve-
ritas ꝑ apl̃m ait. Multi enim ambu-
lant q̃s sepe dicebã vobis: nũc autẽ ⁊
flens dico ĩimicos crucis xp̄i q̃ꝝ deus
venter est. ⁊ gloria ĩ pudendis eoꝝ. q̃
terrena sapiũt. Et rursũ. Esca ventri
⁊ vent̃ escis de⁹ ẽ. hũc ⁊ hanc destruet.
Ille aũt h̃ vitiũ plene supat q̃ ĩ sumẽ-
dis dapibus non solũ ꝑsimoniã tenet
ut. s. refectiõi ꝑ esuries impatet. veꝝ
etiã accuratiores ⁊ suauiores epulas
excepta corpis infirmitate. ⁊ hospitũ
nccĩtate cõtemnit. h̃ ille. Abstineam⁹
ẽ frẽs carissimi a vitio gule ieiunãtes
⁊ orantes si volum⁹ exaudiri sicut ex-
auditus ẽ Ezechias in ꝓphia hodier-
na Ysa. 38°. ca°. cui a dño ꝑ ipsũ Ysaiã
dictũ ẽ. Audiui orationẽ tuã. vidi la-
chrymas tuas. Ecce ego adiiciam suꝑ
dies tuos q̃ndecim annos. ⁊ de manu
regis assyrioꝝ eruã te ⁊ ciuitatẽ tuam
⁊ ꝓtegam eã. ⁊ cetera ibi. Abstineamus
iteꝝ dico ut simus de multitudine illa
de qua scribitur in euãgelio hodierno
Math. 8°. ca°. q̃n dñs nr̃ dixit propter
fidẽ ⁊ deuotionem Centuriõis. Dico
aũt vobis qꝫ multi ab oriẽte ⁊ occidẽ-
te. i. ex oĩ parte venient ad fidem. iux̃
illud Ysa. 60. Filii tui de longe veniẽt.
sequit̃. Et recũbent. i. feliciť requiescẽt

cum Abraham Ysaac 7 Jacob ī regno celorū·ut verificetᷣ illud Luc.12°. Faciet illos discūbere. Isti v̓o tres patriarche spūalitᷣ noīantur. qa ipsis p̄ncipaliter facta ē ꝓmissio de t̄ra ꝓmissiōis p quā figurr p̄ria bonoꝝ. Vel ſm Criso. patriarchas laudat ꝯ manicheos qui nō recipiūt vetus testamētum. Q̷ si q̄reretᷣ. Quare fides gentiū figuratur ī isto Centurione: 7 nō potiꝰ in magis q p̄mi de gentibꝫ crediderūt? Respōdetᷣ q̷ Centurio dicitᷣ p̄mitie gentiū. qa p̄mus credidit a nullo edoctꝰ nisi a spū scō. Magi v̓o 7 si p̄mi crediderūt: edocti tn̄ p libros Balaam 7 p indiciū noue stelle fuerūt. Spūalitᷣ aūt p Centurionē figurr petōr. 7 spūaliter gulosus 7 accidiosus q saturitate repletus iacet in domo ociosus. Rogemus igitᷣ oīpotentē deū ut nos ab hac infirmitate curare dignetur per dn̄m nr̄m Jhm xp̄m q istū paralyticū solo v̓bo curauit·ut cum ipso regnare possimꝰ in celesti gloria. vbi idē ipse cū eodē p̄re 7 spū scō suo viuit 7 regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta cinerū. de filiabus gule in generali. 7 de aliquibus in particulari s. hebetudine 7 imūditia Sermo 6ꝰ

Abiit p̄rimꝰ angelus ⁊c. Iteꝝ vbi s̄. Post p̄dicta de gula fratres carissimi·seqtur de ipsiꝰ maligna fructificatiōe. Vn̄ q̄ritᷣ an ipsa gula sit vitiū capitale. Ad qd̓ r̄ndetᷣ ſm Alex. de ales in secūda parte sūme. in tractatu de gula. arti. 4°. et beatū Tho. scd̓a scd̓e. q. 148. arti. 5°. q̷ absq̷ dubio gula est vitium capitale. Cuiꝰ rō est. qa vitiū capitale dicitᷣ esse illud ex quo multa oriūtᷣ ſm rōnē cāe finalis· inq̷tū. s. habet finē multū appetibilē. Vn̄ ex eiꝰ appetitu hoīes ꝓuocātᷣ multū ad peccādū. Ex h̄ aūt reddītᷣ aliqs finis multū appetibilis quia hꝫ aliquā de cōditiōibꝫ felicitatis que ē vltro appetibilis. Pertinet autē ad rationē felicitatis delectatio· ut pꝫ p̄ et x°. ethicoꝝ. Et iō vitiū gule q̄ e circa delectatiōes tactꝰ seu gustꝰ. q̄ sūt p̄cipue intᷣ alias: pōitᷣ intᷣ vitia capitalia. Ex q̄ ſm Greg. li° 3°. moraᷣ. qnq̷ maligne ꝓcedūt filie. s. hebetudo· scurrilitas· imūditia· īepta leticia. 7 multiloquiū De qbꝫ qa ut ait Johēs. Abiit p̄mꝰ angelus ⁊c. hoc ordine tractabimus· ut relictis vltimis tribꝫ ad particularem sermonem
p̄ in isto sermōe de oībꝫ in gnāli.
2° de hebetudine in particulari.
De scurrilitate in spāli 3° describamꝰ.

Pars p̄ma huiꝰ sermōis. in q̄ assignatᷣ sufficiētia oīuꝫ filiaꝝ gule.

Primo igitᷣ in isto sermone sciendum est q̷ q̷uis ipse cibus circa quē est gula non habeat rationē finis. qa nō queritᷣ ꝓpter se ſ ꝓpter aliud. s. corꝑis nutritionem. tn̄ quia iste finis qui est cōseruatio vite ē maxime appetibilis q̄ sine cibo conseruari nō ꝑōt: inde est etiā q̷ ipse cibus ē maxime appetibilis. 7 ad h̄ fere totus labor hoīs ordinatur· ſm illud Ecclīastes. 6°. Oīs labor hoīs i ore eiꝰ. 7 tn̄ gula est magis circa delectatiōes cibi q̷ circa cibos. delectatio aūt scd̓m se est appetibilis. Q̷ si dicatᷣ. Ad predicta est virtus principalis cohibens passiōes sensibiles quo ad oēs sensus

s.tempꝑantia.ğ ex opposito debet de-terminari circa motū inordinatū eoꝝ vitiū capitale. Et maxime videt̃ q̄ de-beret vnū determinari circa iordina-tionē visus q̄m est sensus gnālis. Vñ noīe ipsi⁹ oēs multotiēs intelligunt̃.

Ad hͦ respondetur fm Alex. vbi s. q̄ sensus tactus 7 gustus respiciūt esse. Est .n. tactus ꝓpter esse. gustus vͦo ut ↄseruet̃ esse. sed sensus alij magis sunt ad discernendū qd cōueniens 7 quid discōueniēs. Si vͦo sūt ad delectandū hͦ nō ē ī cōuenīēti de essentialit̃. ſ fm accidēs. 7 tūc est delectatio iordinata nō erit ꝓpt hͦ vitiū capitale ſ poti⁹ re-ducibile ad hͦ vitiū capitale. vbi grā. Solent hoīes ad maiorē delectationē in prandijs velle audire dulces sonos 7 in hͦ peccāt. Sꝫ hͦ reducit̃ ad peccatū gule Ysa. 5°. Cithara 7 lyra 7 tympanū i cōuiuijs vr̃is. 7 opus dei nō respicit. hͦ est dicere ut magis ibi delectemini. Potest iterū eē ut sint inordinati mo-tus circa illos tres sensus ꝓpt curiosi-tatem. 7 sic pn̄t reduci ad ianē gloriā uł ↄcupiām oculoꝝ. Q̄ ăt dicit̃ de sen-su visus q̄ est sensus gnālis. istud ni-hil facit ad hͦ. q̄m hͦ ē solū ratiōe noīs sui. uł rōne eoꝝ que ostendit ꝓpter q̄ deseruit intellectui. Q̄ etiā dicit̃ nobi-lior sensus. hͦ est ī relatiōe ad obiectū. ſ hͦ non faciūt ad determinandū capita-le vitiū. ſ poti⁹ inordinatio appetitus circa appetibile. Q̄m igit̃ sic est q̄ ob-iecta tactus 7 gustus sunt appetibilia ꝑ se. alia aūt ꝑ accn̄s. Hinc est q̄ gula ē vitiū capitale ex qua ut premissum ē oriūtur qnqꝫ filie. quaꝝ ratione 7 suf-ficientiā assignat Alex. i secūda parte sūme in tractatu de filiabus peccātoꝝ capi-taliū. de filiabus gule. arti. p̄. et Tho. vbi s. arti. 6°. sic di. Gula ꝓprie ↄsistit circa imoderatam delectationē que ē in cibis 7 potibꝫ. 7 illa vitia iter filias gule cōputantur q̄ ex imoderata de-lectatiōe cibi 7 potus consequūt̃. Pec-catum ğ quod gignit̃ ex gula. aut est ī intellectu. Et sic dicit̃ hebetudo men-tis cui⁹ acies hebetatur ex īmoderata cibi 7 potus sūptiōe. Aut est in effec-tu. Et hͦ cōtingit dupliciť. Vel opis. 7 dicit̃ īmūditia q̄ pōt attēdi siue scd̄m inordinatam emissionem quarūcūqꝫ supfluitatum ꝑ vomitum 7 hͦ⁹ modi. siue ꝑ inordinatam emissionem semi-nis. ut ꝑ pollutionē in somnis ⁊c. De qbus. ī. dicemus diffusius. Vel est in effectu sermonis. Et hͦ dupliciť. Aut ꝑ turpitudinē v̄boꝝ. 7 dicit̃ scurrili-tas q̄ etiam pōt referri ad v̄ba turpia. Aut ꝑ supfluitatē verboꝝ. 7 tūc dicit̃ multiloquiū. 3° pōt esse in affectu. 7 tūc dicitur inepta leticia. Et fm hͦ sūt qnqꝫ pctā q̄ ex gula gignūtur. Scd̄m autē Isidoꝝ sunt duo. s. cōmessatio 7 ebrietas. Cōmessatio aūt ē excessus in cibis. ebrietas vͦo in potibꝫ. De qbus oibꝫ hͦ ordine tractabim⁹. De ebrieta-te. inepta leticia. 7 multiloquio spāliť dicem⁹ ī sequentibꝫ. ut dictū est i ex-ordio. 7 de alijs duabꝫ ī subsequētib⁹ ꝑtibus hui⁹ sermonis. Et sic patet ꝑs ꝑ̇ma hui⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. ī qua trac-tatur de hebetudine ꝑ̇ma gule filia.

Secūdo ī isto sermone tracta-bim⁹ de hebetudine mentis. de q̄ tres cōsideratiōes ꝑuas faciemus. q̄ꝝ Prima dicet̃ dubitatio Secūda declaratio. Tertia detestatio.

Q̄tū ad ꝑ̇mā particulā mouet̃ vna ꝑua dubitatio. An sit veꝝ q̄ hebetu-do sit ꝓprie gule filia. Nam hebetudo

videt̃ nasci ex q̃libet pctõ. Oẽ.n.pctm̃
p̃ h̃ q̄ p̃uat modũ specię̃ ⁊ ordinẽ. he-
betudinẽ mentꝭ inducit. Itẽ videt̃ q̄
sit idez qꝺ̃ p̃ma filia luxurie.s.cecitas
mentꝭ. Nã p̃ õ.33°. oĩc glo. Immodera-
tus haust⁹ vini extiõis ⁊ intiõis vi-
sus ĩgerit cecitatẽ. Ad ista respõdet
Alex. vbi s̃.arti.2°. q̄ hebetudo acci-
pit̃ multipliciter. Nã ẽ hebetudo nãlis
carentia subtilitatꝭ ĩtellect⁹ ex inepto
p̃ueniẽs in strumẽto. ⁊ ista ẽ ĩuolũta-
ria. Est etiã q̃dã hebetudo defect⁹ pe-
netrandi sp̃ũalia. q̃ ẽ duplex. ⁊ ẽ volũ
taria. Nã aut ẽ hebetudo cognitiõis.
aut affectiõis. Si cognitiõis sic ẽ filia
gule. Est.n. volũtari⁹ error iudicij cir
ca sp̃ũalia bona. ut cũ iudicam⁹ bona
sp̃ũs eẽ mala eo q̄ sũt asp̃a carni. ut ie-
iunia vigilias. ⁊ alias fatigatiões p̃nĩe
Vñ Ecc.p̃. Execratio pctõris cultura
dei. Et s̃m h̃ dr̃ opponi gula dono ĩtel-
lect⁹. Si aũt ẽ hebetudo affectiõis. sic
ẽ filia luxurie. ⁊ dr̃ cecitas mentꝭ. Est
n. talis cecitas dissipatiua diuinoꝝ uel
error volũtari⁹ circa illa. De q̃ Ecc.p̃.
Execratio pctõri bꝫ sapiã. Et rõne h⁹
dr̃ luxuria opponi dono sapiẽ. Et q̃uis
hebetudo mentis ĩueniatur coĩ modo
q̃tũ ad eligibilia ĩ oĩ pctõ. quia pctm̃
obscurat mentẽ. iux̃ illud p̃õ.14°. Er-
rant qui opant̃ malũ. Tñ sp̃ãli modo
ponitur hebetudo filia gule inq̃tũ vꝫ
p̃pt̃ fumositates ciboꝝ ⁊ potuũ ptur-
bãtes caput. obscurat̃ ⁊ ingrossat̃ in-
telligẽtia. Vñ Ber. inquit. Q̃to magis
cibi vẽtrẽ pascũt. tãto magis sensũ mẽ-
tis obtũdũt. Nã greci dicũt ex grosso
ventre subtilem sensũ nõ posse gnãci.
Et Jero⁹ ꝯ̃ Iouinianũ ait. Sapię ope-
rã dare nõ posse. si mense abundantiã
cogitam⁹. q̃ labore nimio ⁊ cura indi-
get. Vñ ⁊ Galien⁹ ĩ exhortatiõe medi-
cine ait. Athletas q̃ꝝ vita ⁊ ars sagina
ẽ: nec viuẽ posse diu nec sanos eẽ. ani-
masq̄ ita nimio sãguie ⁊ adipe q̃si lu-
to inuolutas nihil tenue nihil celeste
posse. s̃ sp̃ de carni bꝫ eructare. ⁊ de ven-
tris ĩgluuie cogitare. H̃ ille. Sic e ꝯ̃ ab-
stinẽtia cõfert ad sapiẽ p̃ceptionẽ. s̃m
illud Ecclẽastes 2°. Cogitaui in corde
meo a vino abstrahere carnẽ meã. ut
aĩuꝫ meũ transferrẽ ad sapiãm. Et sic
pꝫ p̃mũ de hebetudine. Q̃tũ ad se-
cũdã declarat̃ s̃m Tho. s̃cda s̃cde. q.15
q̄ hebes opponit̃ acuto. Acutũ aũt dr̃
aliquid ex eo q̄ est penetratiuũ. Et e ꝯ̃
hebes dr̃ q̃i obtusus penetrare nõ va-
lens. Sic g̃ in corp̃alibus dr̃ aliq̃s sen-
sus acuti q̃ põt p̃cip̃e ex remotꝭ aliqꝺ̃
sensibile. ut videdo. audiẽdo. ⁊ h⁹. Et
e ꝯ̃ dr̃ sensus hebetati q̃ non põt p̃cip̃e
ex p̃pinq̃ nisi magna sensibilia ⁊ non
parua. Ita dr̃ acuti sensus circa intelli
gẽnã q̃ statĩ ad app̃hensionẽ p̃petatꝭ
rei uel effect⁹ p̃petatẽ rei app̃hendit
⁊ nãm. inq̃tũ videlicꝫ vsq̄ ad minimas
ꝯditiões ꝯsiderãdas ptigit. Ille e ꝯ̃ dr̃
hebes circa ĩtelligẽtiã q̃ ad cogñscẽduꝫ
v̄itatẽ rei ptingẽ non põt nisi p̃ multa
media ei exposita. Et tũc etiã non põt
ptingẽ ad oĩa cõsideranda p̃fecte q̃ p-
tinẽt ad rationẽ rei. Sic igit̃ hebetudo
ĩportat quandã debilitatẽ mentꝭ circa
sp̃ũalia uel cõsiderationẽ sp̃ũaliũ bo-
noꝝ. Et ĩ h̃ etiã differt a cecitate mẽtꝭ
q̃ ĩportat nõ debilẽ s̃ oĩmodã p̃uatiõꝫ
cognitiõis ipsorũ sp̃ũaliũ bonorũ. Et
cũ talis hebetudo seu grossities ĩtellec
tus p̃cederet ex nãli dispositiõe. sicut
sũt mẽtecapti ⁊ alij rudes ⁊ multum
mãles. uel ex ĩfirmitate sup̃ueniẽte q̃
alterat potentiã fantasticã ⁊ memorati-
uam. ⁊ sic reddit ĩtellectiuã grossam.
pctm̃ nõ eẽt. s̃ cũ p̃cedit tal̃ hebetudo
ex negligẽtia uel fastidio considerãdi
sp̃ũalia ⁊ salutifera. tũc ẽ pctm̃ ⁊ mor-
tale q̃n ex h̃ reddit̃ ĩept⁹ ad cogitãdũ
sp̃ũalia nccĩa ad salutẽ. al̃ est veniale.

Difficile ē tñ ad itelligēdū ipsū pctm̄ ꝑse pse. Ex h̃ tñ ꝙ aliqs sit hebes circa speculatiua theologie. uł circa physica 7 astronomica nō curās ď his. nullum pctm̄ ē si nō h͡z officiū qď noticiā hoꝝ reqrat. Et rō ē. qa nō sūt necīa ad salutē. Et sic p͡z secūdū de hebetudine qď fuerat ꝓpositū. Qr̃tū ad tr̃tiā etiā p͡z quātū sit detestāda ista hebetudo 7 fugiēda ipsa gula de q̃ ꝓcedit. Nam ex ꝓcedētib͡z claret ꝙ ē pctm̄. qa impedit cognitiōes eoꝝ q̃ sūt necīa ad salutē qď ē sūmū malū 7 pnitiosū 7 cā dāpnatiōis etne. Ampli⁹ dico detestāda ē 3ͦtio sensu. qa sicut scia sūme laudatr̃ ita illud qď īpedit sciam iuste vitupatr̃. qď ē ipsa hebetudo. Q̃ aūt sciētia laudet̃: Audi ph̃m q dicebat radices scie eē amaras. fruct⁹ ṽo dulces. Audi etiā Socratē. q ait ꝙ hō sine scia ē sicut ꝓuincia sine rege. S͡z si q̃libet scia ē honorabilis. ut p͡z ī ꝓhemio libri de aīa p Ar̃. Multo magł illa q̄ ē de salute etna. Nā ph̃us ī ꝓlogo metaph̃. ait. Scia maxime dina ē maxie honorandā. Ex q̃b͡z oīb͡z ɔcludit̃ ꝙ ipsa hebetudo hui⁹ scie īpeditiua ē maxime detestanda. 7 ipsa gula q̄ hāc malignā sobolē gnāt admodum fugiēda. Ait. n. Jero⁹. Qui p⁹ carnē ābulāt ī ventrē 7 libidinē ꝓni. q̄i irrationabilia iumenta reputāt. Et sic p͡z qd dicēdū de hebetudine. patetq͡z ꝑs secūda h⁹ s̃mōis.

Pars tr̃tia hui⁹ sermōis. in q̄ tractatur de scurrilitate secūda gule filia.

Ertio ī isto sermōe tractādū ē de secūda gule filia. s. scurrilitate. De q̄ tres ɔsiderationes ordinate ꝓcedendo faciem⁹. quaꝝ prima dicet̃ descriptio. Secūda diuersificatio. Tertia offensio. Qr̃tum ad primā pticulā sciendū s̃m Tho. vbi s̃. arti. 6ͦ. ꝙ scurrilitas idē ē qď iocularitas q̄dā uel iocūditas ꝓueniēs ex defectu ratiōis: q̃ sicut nō pōt ṽba cohibere. ita nō pōt cohibē gest⁹ exteriores. Vñ glo. dic. Scurrilitas. i. iocūditas q̄ risū mouere solet. Et sup epl̃as Pauli dic idē Tho. ꝙ scurrilitas ē ṽbū ioculatoꝝ q̄ aliq volūt male placē aliis. Importat g̃ scurrilitas gestū uel locutionē ptinētē ad inhonestatē. q̃ iō dr̃ gule filia. qa p⁹ꝙ͡z gulos⁹ vētrē īpleuit ṽba risū inducētia ꝓdit. q̄ nō solū nō dicēda sūt s͡z neq͡z audienda. Vñ Ber. dic. Verbū scurrile 7 ioculare nō suffi cit pegrinari ab ore ꝓcul. s͡z etiā ab aure relegandū ē. Jsidor⁹ aūt ponit scurrilitatē int̃ filias luxurie. Nec h̃ ē ɔ̄triū ei qď dictū ē. qa qñq͡z a gula qñq͡z a luxuria ꝓcedit. Ex abūdantia. n. cordis os loqt̃. Math. 12ͦ. Et iō luxurios⁹ ex lasciuia q̄ abūdat ī mente ṽba lasciua loqt̃ q̄ ptinēt ad scurrilitatē. Et etiam cū qs gule ē dedit⁹. de leui ṽba 7 gest⁹ ꝓfert turpes. De ṽbis turpib͡z 7 luxuriosis dictū ē ī tractatu de luxuria. Et sic p͡z p̄mū de scurrilitate. Qr̃tū ad secūdā pticulā aduertēdū s̃m Alex. de ales in secūda pte sūme. in tractatu de distinctiōe pctōꝝ. ī p̄ma distinctiōe q̄ ē: aliud ē pctm̄ cordis. aliud oris ⁊c. de peccatis oris. 7 de scurrilitate. arti. vlt. ꝙ stultiloquiū 7 scurrilitas sic distinguūt̃ cū appropriātur. ut stultiloquiū referat̃ ad indiscretionē ratiōis. scurrilitas ṽo ad lasciuiā affectionis. nihilominꝰ tñ pn̄t incidere in idē uel vnū sub alio cōtineri. Vñ ad Eph. 5ͦ. glo. inquit ꝙ stultiloquiū dr̃ qď fit p ṽba blanda. p que etiā fit scurrilitas. Insuper est aduertendum s̃cdm Alex vbi s̃. arti. 4ͦ. ꝙ magna ē differētia int̃ turpitudinē ṽboꝝ 7 opeꝝ. Magna ē n. turpitudo opis q̄͡z sermōis. qď pat͡z sic. Turpitudo. n. sermōis est gradus

ꝑ quē deuenit ad turpitudinem opis.
Vñ Señ.ingt. Licentia ṽboꝝ turpiū
impudicitiā nutrit. Cū ḡ vlterioꝛ gra
uis sit turpitudo operis turpitudine
sermōis· erit mai⁹ pctm̄ in opere q̄ȝ in
sermōe. qꝺ etiā videt̃ ex ṽbis Socrat̃
di. Que facis turpe est ne h̄ dicē hone-
stum putes: quasi di. Ex turpitudine
sermōis q̄si ex fonte redūdat turpitu
do operis. Nec obstat illud Criso. di.
Multi horrēt dicere uł audire que nō
horrēt facē. quia ideo dicit̃ horroꝛ ma-
ioꝛ in dicendo uel ī audiendo suā tur-
pitudinē q̄ȝ in faciēdo. quia q̄ fiūt· ali-
qñ in occulto fiūt. que aūt dicunt̃ uel
audiūt̃ publice loquūt̃. ⁊ horrent tūc
audiētes simul aliqñ ⁊ dicētes ꝓpter
circūstantes· magis q̄ȝ si ipsi secrete fa-
cerent. Et sic patet secūdū de scurrili-
tate. Quantum ad tertiā ꝑticulā ponūt̃
tres ↄclōnes ſm Alex. vbi s̄. arti. p̊. z̊.
et ȝ̊. quaꝝ Prima ē q̄ scurrilitas ꝓpe
dicta sp̄ ē pctm̄. Nam Paul⁹ apl̄s ad
Eph. 5̊. ait. Ois imūditia aut foꝛnica
tio aut stultiloquiū aut scurrilitas nec
noīetur in vobis q̄ ad rem nō ꝑtinent
i. ſm glo. nulli⁹ sūt vtilitat̃. s̄ qꝺ ꝓhi-
betur est pctm̄. ḡ scurrilitas q̄ dissuadet̃
ab apl̄o est pctm̄. Sed aduertēdū ſm
p̄dictū doc. q̄ scurrilitas aliqñ accipit̃
ꝓ vrbanitate uel affabilitate sermōis.
⁊ h̄ est ī pꝛopꝛie. Et ſm h̄ si adsit debi-
tus finis. ⁊ nō ē ꝑ verba turpia· ut ad
ↄseruationē amicitie bone· uel ad con-
seruandā sanitatē· uel remouendā tri
sticiā seculi uel accidiā· nō ē pctm̄. Si
aūt fiat ꝑ ṽba turpia uel nulli⁹ vtilita
tis· s̄ tm̄ risū īoꝛdinatū ꝓuocātia· pec-
catū ē. Et ideo Señ. dic. Non erit tibi
scurrilis s̄ g̃ta vrbanitas. Nā reprehen-
sibilis ē risus si ē īmoderat⁹ ⁊ pueriliṫ
effusus. si muliebꝛiṫ fractus. ⁊ odibilē
facit hoīem īmo dānabilē. Vñ Dan-
tes. z3̊. cantico. secūde comedie. audi-
uit a q̄dā Floꝛētino noīe Foꝛeso penas
illoꝝ q̄ ex gula ad scurrilitates deuene
rūt ⁊ turpitudines· sic di. Tuta sta gē-
te che piangēdo canta. Per seguitar
la gola oltra misura. In fame e in sete
qui se sa sancta. Idcirco Ecclīastes 7̊.
cå. dī. Coꝛ sapiētū vbi tristicia ē· coꝛ
stultoꝝ vbi leticia. Secūda ↄclō est
q̄ scurrilitas aliqñ ē vēiale aliqñ moꝛ
tale. Vñ dic Alex. q̄ scurrilitas sermo-
nis pōt ꝓcedē ex q̄dā subitatiōe līgue
⁊ impetu irascibilis ⁊ cōcupiscibilis ⁊
obꝛeptiōe ratiōis. ⁊ tūc reducitur ad
culpā venialē. uel pōt ꝓcedere ex deli
beratiōe ratiōis. ⁊ mala consuetudine
lingue. ⁊ ꝑuersa affectione siue mali-
gna ↄcupiscibilis uel irascibilis. ⁊ ſm
h̄ reducit̃ ad culpā moꝛtalē. Et iō no-
tandū q̄ qñ apl̄s dic vbi s̄. s. Eph. 5̊.
s. scurrilitas ⁊ multiloquiū nec noīet̃
ī vobis ⁊c̃. Aliud ē eē scurrilē ⁊ stul-
tiloquū ī sermōe. ⁊ aliud ē huiusmōi
nominari. Cū. n. aliqs sic noīat̃· in in-
famiā currit q̄ surgit ex praua assuefac-
tiōe. ⁊ h̄ mō pōt reduci ad pctm̄ moꝛ-
tale cū ē ex p̄cedēti deliberatiōe. Hinc
etiā Tho. sup epl̄as Pauli ad Eph. 5̊.
ī declaratiōe p̄dictoꝝ ṽboꝝ inquit q̄
talia ṽba uel gest⁹ ꝓut oꝛdināt̃ ad lu-
xuriā ⁊ alia pctā tūc sūt moꝛtalia. Et
nō solū h̄ ē moꝛtale qñ aliq̄d turpe q̄s
facit aut dicit ut ꝓuocet ad luxuriam
mentē ⁊ coꝛpis· s̄ etiā cū ex q̄dā leuita
te ⁊ solatio qñ ex illo aliqs inducit̃ ad
aliqꝺ moꝛtale. q̄a ꝑ accñs scandalizat
eū. Et q̄ occasionē damni dat· damnū
dedisse videtur. de iniu. ⁊ dam. dato. c. si
culpa. Ventositates etiam ex oꝛe uel
ex parte inferioꝛi studiose emittē sen-
sibiliter uel ob leuitatem ⁊ risum pro-
uocādum· ad scurrilitatē ꝑtinet ⁊ ad
peccatum· secus si ex inaduertētia uel

ĩfirmitate cui aliť obuiari nõ põt. ser-
uata tñ modestia ꝓut fieri põt modo
cõueniẽti. Tertia rõ est ꝙ scurri-
litas in prelato ut plurimũ ẽ mortale.
Vñ Criso⁹ ait. Equus regalis ẽ lingua
Si iposueris frenũ ⁊ docueris ambu-
lare cũ bona cõpositiõe: quiescet sup eã
⁊ desup sedebit rex. Si aũt infrenatis
dimiseris ferri ⁊ saltari. diaboli fit ascẽ-
sus. Cum g̃ hꝫ sit ĩ turpilogo ꝑlati uel
sacerdotis erit mortale pctm̃. Sꝫ sci-
endũ ſm Alex. ꝙ platus siue sacerdos
cũ teneať docere plebem dñicã verbo
⁊ exẽplo. peccat mortaliť vbũ scurri-
litati aut turpiloquiũ ꝓ vbo doctrine
loqui. Et qa teneť etiã docere exẽplo
si scandalizat uel prauũ exẽplũ det ex
turpilogo. item peccat mortalit. Si tñ
ex obreptiõe siue ex imp̃meditatione
verba hu⁹modi ꝓferret. nõ crediť ex hꝫ
peccare mortaliť. Sed q̃ria p̃dictorũ
oriť vnũ dubiũ. Si p̃bentes autẽ tur-
piloquio peccant. qđ videť p hꝫ qđ dř
Ro. p. Non solũ q agũt ſꝫ q cõsentiũt
faciẽtibꝫ digni sũt morte. sed p̃bentes
aure turpiloquio fouẽt pctõrẽ ĩ pctõ.
g̊ p cõsentientibꝫ habent. g̊ digni sunt
morte. Queriť g̃ si eq̃le sit peccatum.
Dic. n. Ber. ad Eugeniũ. Detrahẽ aut
detrahentẽ audire qđ horũ dãnabili⁹
sit non facile dixerim. Ex q̊ accipiť ꝙ
q̃i par dãnatio est detractoris ⁊ audi-
entis. pari rõne videť ꝙ dicentis tur-
piloquiũ ⁊ libenť audiẽtis. Ad quod
respõdeť ſm Alex. ꝙ duplex est audi-
tio. Vna illoꝝ q sustentat turpiloq̊s ⁊
ꝓcurãt ut fiãt turpiloqa. ⁊ taliũ mai⁹
e pctm̃ q̃ꝫ turpia loquentiũ. Auctores
n. sceleris magis sũt ĩ culpa q̃ꝫ mĩstri.
Ex maiori. n. libidine peccãt. Est aũt
alia auditio casualis. cũ tñ offerť pla-
cet. Et hi crediũť min⁹ peccare q̃ꝫ tur-
pia loquẽtes. ⁊ scurrilitatẽ ꝑpetrãtes.
Et talibꝫ dic Criso⁹. Si vis ostendere
vere manifeste. qm̃ nõ letaris in tur-
pia loquẽdo. nec audire sustine. Ama-
bile. n. est ab his oĩbus purgatã aĩam
posse fieri honestam ⁊ sobriam. quãto
min⁹ talibꝫ auditiõibꝫ nutritã. Hꝫ ille.
Et ideo Aug⁹ hortať loquẽtes ⁊ audi-
entes. sic di. ĩ libro 3º. de v̂bis dñi. ser-
mone 2º. circa finẽ. Proposuit de⁹ mer
cedem vitam ⁊ dies bonos. Dies boni
vita sũt sine fine. reqes sine labore. In
tanta mercede ꝓposita nõ iussit onera
grauia portare. nec machinã aliquam
erigere uel fodere. nõ iussit rem labo-
riosam sed mẽbrũ qđ inter oĩa mẽbra
cito moues. ipsũ tibi p̃cipit cohibere.
Cohibe inquit linguã tuã a malo. no-
li loqui mẽdaciũ. noli loqui crimina-
tiões. noli loq blasfemias. noli loq ca-
lũnias. noli loq falsa testimonia. cohi-
be linguã tuã a malo. Et. ĩ. Et cũ hꝫ fe-
ceris secut⁹ expecta vitã ⁊ dies bonos.
q̃re pacẽ ⁊ seqre eam. ⁊ tũc bona fron
te dices dño. Ego feci qđ iussisti. red-
de quod cõmisisti. Item in tractatu de
fide. sermõe 2º. inqt. Cauete a maloꝝ
consortijs atqꝫ colloquijs. Ad sola dei
v̂ba audienda p̃pareť audit⁹. ⁊ ad res
scãs solas loquẽdas electorum lingua
moueať. ut auditu ⁊ sermõe bono opa
bona subsequãť. Hꝫ ille. Abstineam⁹ g̊
a vitio gule ⁊ ab alijs inigratibꝫ q̃ ab
ipsa ꝓcedũt. qa ut scribiť in ꝓphia ho-
dierna Ysa. 58º. caº. Hoc ẽ ieiuniũ ma-
gnũ qđ elegit dñs. Dissolue colligatio
nes ĩpietatis. solue fasciculos depmẽ-
tes. dimitte eos q ↄfracti sũt liberos.
⁊ omne onus dirũpe. ⁊ cetera ibi. Ex
quibus ostenditur ꝙ debemus absti-
nere a vitijs. ⁊ abũdare in virtutibus
maxime in v̂tute dilectiõis ⁊ amoris.

Vñ in euãgelio hodierno Math. 5° ca° dr. Audistis qa dictũ est antiqs. Diliges ꝓximũ tuũ. 7 odio habebis ĩmicũ tuũ. Ego aũt dico vobis: Diligite ĩimicos vros: benefacite his q oderũt vos. 7 orate ꝓ ꝑsequẽtib⁹ 7 calũniantibꝫ vos. ut sitis filii pr̃is vr̃i q in celis est. Quiꝑꝑt h̃ dabit. s. vobis gratiam ĩ pñti 7 gloriã ĩ futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato cinerũ. de ĩmũditia alia gule filia: 7 de pollutiõe noct̃na Sermo 7⁹

Vidit prim⁹

angelus ⁊c. Iteꝝ vbi s̃. Determinat̃ ĩ gnãli filiabus gule fr̃s km̃i· decisisq; duabꝫ ꝑmis. s. hebetudine 7 scurrilitate ĩ sermõe ꝑcedẽti: seqt̃ tractãre de ĩmũditia alia ipsi⁹ filia. Pro qua aduertendũ ẜm Alex. vbi s̃. arti. 2° q 7 si ĩmũditia magis videat̃ ptinẽ ad luxuriã q̃ ad gulã· attñ dr̃ filia gule. qm̃ tali mõ ĩmũditia nõ accipit̃ ꝓ turpitudine s; ꝓ voluntate seu appetitu q̃ hõ ingurgitat se 7 replet̃ cibariis. ex q̃ seqtur ĩmũditia 7 feditas ĩ vomitu 7 eructatiõe. a q̃ sequela illud pctm̃ trahit nomẽ suũ ut dicat̃ ĩmũditia. Vñ 7 Tho. vbi s̃. dic q ĩmũditia põt ĩtelligi de qbuscũq; sup̃fluitatibꝫ· ut de emissiõe p vomitũ· ẜm illud Ysa. 28°. Oẽs mense eoꝝ replete sũt vomitu sordiũ. Est tñ aduertendũ q lic; utilis sit vomitus p⁹ sup̃fluã potationẽ uel comestionẽ· tñ vitiosũ est subdere se huic nccitati ꝓpt ĩmoderãtiã cibi 7 potus ex delectatione gule. Si tñ non ex delectatiõe gule sed ex cõsilio medicine comedit ad ꝓuocãdũ vomitũ ĩ remediũ alicui⁹ languoris· absq; pctõ est. Videt̃ etiã ptinẽ ad ĩmũditiã q aliqs comedit sicut porc⁹ ore vncto· manibus lutulenti· vestes cibis deturpans. qd̕ aliqñ accidit ex nimia voracitate 7 auiditate sumẽdi cibũ. Propterea abijt ꝑmus angelus ⁊c. i. ꝯ gulam predicauit q̃ talem ĩmũditiã ꝓducat. Sed qa ad ipsã ptinẽ videt̃ pollutio corpis q̃ ex nimia sũptiõe cibi 7 potus pleruq; euenit: in isto sermõe de tali pollutione tria notabimus.

ꝑ̊ ꝯsiderãdo eam ẜm seipsam.

2° ẜm causam.

3° ẜm sequelam.

Pars prima huius sermõis. in q̃ tractatur de pollutione nocturna scd̃m se considerata.

Rimo igit̃ in isto sermone de pollutiõe nocturna tractantes· q ad ĩmũditiã ptinet considerando eam ẜm seipsam: ꝑmittenda est vna distinctio q corp⁹ patitur talem ĩmũditiã duplicit̃ ex inordinata sũptiõe cibi 7 pot⁹· videl; uel ĩ vigilia· uel ĩ somnis. ꝑ̊ dico q aliqñ patit̃ ĩ vigilia ĩmũditiã ipsũ corpus. 7 tũc ẽ mortale qñ voluntarie ẽ ꝓcreata ex cõtactu turpi uel ex cogitatiõe delibata uel morosa luxurie. Et de hac loqtur apl̃s ad Eph. 5° di. Oĩs fornicator aut ĩmũd⁹ nõ h; hẽditatẽ in regno xp̃i 7 dei. Et h̃ ĩmũditia ptinet ad mollitiẽ. de q̃ dictũ ẽ in tractatu de luxuria. S; vbi pollutio seu ĩmũditia ĩ vigilia sit oĩo ĩuolũtaria ꝯ intẽtionẽ· nõ ẽ pctm̃ ut cũ ꝓcedit ex infirmitate· ut patiẽs fluxũ semis. uel etiã cũ qs audiẽs cõfessionem· ĩ ea audit valde turpia· aut loquẽs cum mulieribꝫ ex cã honesta: inde seqtur pollutio carnis uel distillatio seminis aliq̃ ꝯ volũtatẽ 7 intentionẽ suã ex qualitate ꝯplexiõis uel ꝑ violẽtũ ꝯtactũ alteri⁹ ipso sp volunta te renitẽte. Vñ Aug⁹. Nemo ĩpudice

dtitur corpe nisi pus spūs cōcepta negtia. Et Isidor⁹ inqt. Non pōt corrūpi corpus .s. vitiose nisi prius anim⁹ corruptus fuerit. 32. q. 5. c. non pōt ꝛc.

2° ex imoderatiōe sūptiōis cibi ꝛ potus nascitur imūditia siue maculatio corpis i somnis. De q̄ notādū q̄ de ipa possumus loq inq̄tū consideratͬ fm se ipsam. ꝛ sic pollutio non est pctm̄. nec etiam veniale. Ratio est fm Tho. scda scde. q. 154. arti. 5°. qa oē pctm̄ dependet ex iudicio ratiōis. Nam etiā pmi motus sensualitatis non hñt q̄ sint peccatū nisi inq̄tū iudicio ratiōis repmiunt. Et iō sublato iudicio ratiōis tollitͬ ratio pctōrū. In dormiendo aūt hō nō hʒ iudiciū liberū ratiōis. Null⁹ aūt dormiēs ē q nō intendat aliq̄ bo similitudinibꝫ fantasmatū velut rebus ipsis. Et iō id qd̄ agit hō dormiēs cū non habeat iudiciū liberū ratiōis non iputatͬ ei ad culpā. sicut nec id qd̄ agit furiosus aut amēs. Hoc aūt idē ostenditͬ ex auctoritate Isidori i li° sniarū. di. Nō ē pctm̄ qñ nolentes nocturnis imaginibꝫ illudimur. dis. 6. c. non est. Patz etiā idē ex verbis philosophi. di. in p ethicorꝫ q̄ fm dimidiū vite .i. somnū nō differt felix a misero. nec studios⁹ i. v̄tuosus a vitioso. s̄ fm pctm̄ differt v̄tuosus a vitioso sicut lux a tenebris. q̄ in somnis fm se nō pōt accidē pctm̄ nec culpa aliqua. Et sic patet ps pma hui⁹ sermōis.

Ps secūda h⁹ sermōis. in q̄ tractatͬ de pollutiōe cōsiderata fm suā causam.

Ecūdo i isto sermōe tractandū est de pollutiōe nocturna cōsiderata fm suā cām. q̄ triplex pōt esse fm Tho. vbi s̄. Una qdē ē corpalis cū humor seminalis suphabūdat i corpe. uel cū facta ē humoris resolutio p nimiā calefactionē uel per aliā quācūq̄ cōmotionē somniat dormiēs ea q̄ ptinent ad h⁹mōi expulsionem humorꝫ suphabūdātiū. sicut accidit qñ nā grauatͬ ex aliq̄ supfluitate ita q̄ qñq̄ formātͬ i imagine ptinētia ad emissionē taliū supfluitatū. Si igitͬ suphabūdantia humorꝫ taliū sit ex cā culpabili. puta ex superfluitate cibi ꝛ pot⁹. qd̄ ut plūmū euenit. qa mā pollutiōis fm phos ē supfluitas cibi tria digestiōe digesti. qa .s. pma digestio fit i epate vbi fit attractio cibi subtilior. Secūda fit i venis vbi diffūditur sanguis q qñ ē supflu⁹ nāe cōuertitͬ in semen. ꝛ fit tria digestio i lūbis. Et tūc nocturna pollutio hʒ ratione culpe ex cā sua nō a se. Si aūt talis suphabundantia uel resolutio talis humorꝫ non sit ex cā culpabili. nō ē culpa nec in se nec i sua cā. Secūda cā pollutiōis pōt eē aīalis ꝛ intior. puta cū ex cogitatōe p̄cedēte ɔtingit aliquē dormiētē pollui. Cogitatio aūt que i vigilia p̄cessit qñq̄ ē pure speculatiua. puta cū aliqs cā disputatiōis cogitat de pctis carnalibꝫ. qñq̄ ē cū aliq̄ affectiōe ɔcupīe uł horrori. Cōtingit aūt pollutio nocturna magi ex cogitatiōe carnaliū vitiorꝫ q̄ fit ex cōcupia taliū delectationū. qa ex h̄ remanet qddā vestigiū ꝛ icliñatio i aīa. ita q̄ dormiēs facil⁹ iducitur i sua imaginatōe ad assentiēdū actibꝫ ex q bꝫ seqtͬ ipsa pollutio. Et fm h̄ phs dic p ethicorꝫ q̄ inq̄tū paulati transeūt qdā mot⁹ a vigilibꝫ ad dormiētes meliora sūt fantasmata studiosorū q̄ q̄rūlibet. Et sic patet q̄ pollutio hʒ rationē culpe ex pte cāe. cū .s. cogitatio p̄cedens fuerit cū delectatiōe sensuali fit ibi veniale. mortale aūt si fuisset cū deliberatiuo cōsensu. Qñq̄ tñ ɔtingit q̄ ex p̄cedenti cogitatiōe etiā speculatiua carnalium actuū cum horrore tñ

seqtur in somnis pollutio. ⁊ tūc nō habet rationem culpe. nec in se nec ī sua causa. Tertia vero causa est spiritualis ⁊ extrinseca. cum .s. operatiōe demonis cōmouent fantasmata dormientis in ordine ad talem effectuz. Et hec qdē qñqȝ est cū peccō pcedenti .s. negligentia pparadi se contra demonū illusiones. Vñ ⁊ in sero in cōpletorio cantat: Hostemqȝ nostrū cōprime ne polluāt corpora. Qñqȝ hec prouenit absqȝ culpa hoīs ex sola nequitia demōis. sicut ī collatiōe patrū legit de qdā q sp diebus festiuis patiebatur pollutionem. hoc diabolo procurāte ut impediret eum a sacra cōione. Nūqȝ ḡ pollutio in se ē pctm̄ sed aliqñ effectus pcedent pcti cum .s. culpa est in causa sua. Ad hec facit quod dicitur dis. 6. testamentum. vbi scribit. Aliqñ .n. ex crapula. aliqñ ex supfluitate nāe sue uel infirmitate aliqñ ex cogitatione contingit pollutio. Et quidē cū ex nature supfluitate uel infirmitate euenerit hec illusio non est oīo timenda. quia hanc anim⁹ nesciens ptulisse magis dolendus ē q̄ fecisse. Cū vero vltra modū appetit⁹ gule ī sumendis alimentis rapit atqȝ idcirco humorȝ receptacula grauāt. habet exinde anim⁹ aliquē reatū. nō tñ vsqȝ ad prohibitionem sacri mysterij pcipiendi. uel missarȝ sollemnia celebrādi cum fortasse aut dies festus exigit aut exhibere ministeriū pro eo q̄ sacerdos alius deest ipsa necessitas cōpellit. Nam si adsūt alij qui īplere ministeriū valeant. illusio p crapulam facta a pceptione sacri mysterij phibere non debet. sed ab īmolatiōe sacri misterij ut arbitror abstinere debet humiliter si tñ dormientem turpis imaginatio non concussit. Nam sunt qdam quibus ita plerūqȝ illusio nascitur ut eorȝ animus etiam in somno corporis positus turpibus imaginationibus nō fedet. Qua in re vnū ibi ostēdit ipsa mens rea. non tūc. sed in suo iudicio libera cum se ⁊ si dormientis corpore nihil meminit vidisse. tñ in vigilijs corpor meminit se in ingluuiem cecidisse. Si vero ex turpi cogitatione vigilantis orit illusio in mente dormientis. patet aīo reatus suus. Videt .n. a qua radice inquinatio illa processit. quia quod cogitauit sciēs. hec ptulit nesciēs. hec ibi. Hoc idem breuiorib⁹ verbis explicat Ysidor⁹ ca°. sequēti. di. Tūc est peccatū si anteq̄ illudamur cogitationibꝫ affectibus puenimur. Luxurie quippe imagines quas ī veritate gessim⁹. sepe dormientibus in animo apparent. sed īnoxie si nō cōcupiscendo occurrunt. Item qui nocturna illusiōe polluitur q̄uis extra memoriam turpiū cogitationū sese psentiet inquinatum. tñ hec ut temptatur culpe sue tribuat. suāqȝ īmūditiā statim fletibus tergat. hec ibi. Qñ aūt pollutio impediat celebrationem ⁊ cōionem. habet in sermonario de pnīa. in tractatu de eucharistia. Et sic patet ps secūda hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ tractat de pollutiōe nocturna scdm suam sequelam.

Tertio ī isto sermōe tractādū ē de pollutiōe nocturna scdm suam sequelā .i. q̄tū ad id qd seqtur post eam. quia sic potest esse ibi peccatū mortale uel veniale ul' nullū. Solet .n. aliqñ post pollutionem. ⁊ p̄cipue illam q̄ incipit in somno ⁊ terminatur in vigilia. exurgere quedam

cōplacētia. ꝛ si quidem illa cōplacentia sm̄ Alex. in secūda. ꝛ etiā in tertia pte. ꝛ bt̄m Tho. sit de pollutiōe hita rōne alleuiatiōis: ut sic meli⁹ famlat deo magis liber a stimulis carnis. uel etiā rōne exonerationis nature quā sentiebat. ꝛ inde alleuiat̄. nō credo esse peccatū si nō ē cā delectatiōis. S si illa delectatio quā aliq̄ mō habebat sensualitas ī ipa pollutiōe dormiēdo excitat⁹ a somno placeat subito uel repente. ita q̄ delectatiōi ex deliberatiōe nō consentit. sic ē veniale nō quidem rōne pollutiōis facte in vigilia. Si vō excitato plene a somno. nō solum repente s deliberate delectatiōi assentit. ita q̄ etiā placeret si hr̄et vas debitū receptiōi talis mãe extra mr̄imoniū. ul' cū appetitu futuri coitus. tūc ē mortale ꝑpt nouū determinatū cōsensū habitū post pollutionem. Et nota q̄ Host. dic q̄ si delectatio pollutionis nocturne placeat ante uel post. credo q̄ virginitas ē amissa. Idē credo de eo q cām huic pollutiōi dat ī vigilia p cōsensū uel turpē delectationē uel actū. q2 tūc h̄ duo cōiungūtur in rōne vnius pctī. Sed si p venialem negligentiā circa delectatiōes carnales uel repletionē cibi uel potus uel p aliud sile eius detur occasio pter intētionē. nō credo v̄ginitatē amitti. Abstineamus ḡ ab iniquitate gule ut sepe dictū est q tantoꝝ maloꝝ cā ē sequētes doctrinā ꝓphie hodierne Ysa. 58. ca°. Si abstuleris de medio tui cathenā. s. gule ꝛ filiaꝝ ei⁹. ꝛ desieris digitum tuū extendere. ꝛ loq quod non ꝓdest. cū effuderis esuriēti aīam tuā. ꝛ aīam afflictā repleueris: orietur in tenebris lux tua. ꝛ tenebre tue erunt sicut meridies. ꝛ requiem tibi dabit dn̄s deus tu⁹ sp. ꝛ īplebit splēdoribꝫ aīam tuā. ꝛ ossa tua liberabit. ꝛ cetera ibi. Et iō in euangelio hodierno Mat. 6°. ca°. habet̄ figura nauicule q̄ erat ī medio mari p quā sigr̄ aīa existēs ī tribulationibꝫ h⁹ mūdi ꝛ tēptationibꝫ carnis ꝛ diaboli que dum ieiunādo ꝛ vigilando laborat eis resistens venit ad illam Ih̄s p gratiā suā ꝛ cessat ventus ꝯtrius. ꝛ fit tranquillitas in mari. Qđ ꝛ nobis cōcedere dignetur qui dixit: Cōfidite ego sum. nolite timere. Dn̄s noster Ih̄us xp̄s qui ascendit in nauiculā ad discipulos. ꝛ oēs infirmos an ipsū positos sanauit q nūc cū pr̄e ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica p̄ma in q̄dragesima. de inepta leticia ꝛ lasciuis choreis. Sermo 8⁹

Bit prim⁹

angelus ꝛc. Iteꝝ vbi s. Determinatis fratres carissimi filiab⁹ gule ī generali ꝛ aliq̄bus in particulari: restat cōuenienter de inepta leticia alia gule filia ptractare. de qua dicitur Job 21°. Tenent tympanū ꝛ lyram. ꝛ gaudēt ad sonitum buccine. ꝛ in pūcto ad inferna descendunt. Et ideo Aug⁹ in libro de cathetiçandis rudibꝫ reprehendit tale gaudium ꝛ talem ineptam leticiam. di. In sana gaudia non sunt q̄liacūq; sint. Quicūq; n. delectet iactantia diuitiaꝝ. vorago pompaꝝ. bella theatratum. ꝛ prurigo thermarū: Aufert tn̄ ista vna febricula. ꝛ adhuc viuentibus totam falsam beatitudinē subtrahit. Remanet ianis ꝛ saucia

cōſciā·deū ſenſura iudicē quē noluit
hēre cuſtodē.⁊ īuētura aſpeꝝ deū quē
dulcē patrē querere ⁊ amare ɔtēpſit.
Hꝫ ille. Sic.n.accidit illi ꝑplo dure cer-
uicis in deſerto·ut patet Exo.32°.ca°.
qui dū videret ꝙ Moyſes morā fa-
ceret in monte·congregatus ɔ̄ Aaron
petierūt idola.⁊ fabricauerūt vitulū
aureū·dixerūtq̧.Hi ſūt dij tui iſrl' qui
te eduxerunt de tra egypti.Qđ cū au-
diſſet Aaron: edificauit altare corā eo
⁊ ꝑconis voce clamauit.di. Cras ſol-
lemnitas deo eſt·ſurgenteſq̧ obtule-
rūt holocauſta ⁊ beſtias pacificas dño
Deinde ſeqt̄.Sedit ꝑplus manducare
⁊ bibere.⁊ ſurrexit ludere.Ex q̊ oſtē-
ditur clare ꝙ ludus ⁊ inepta leticia ꝓ-
cedit ex nimia ſūptione cibi ⁊ potꝰ·ut
clarebit in ſequētibꝫ. In fine.n.cōui-
uioꝝ coīter ſequūtur cantus choree ⁊
diſſoluti ludi. Abijt igit̄ ꝓmus angelꝰ
ꝛc. Et de iſto peccō inepte leticie ⁊ va-
norū ludoꝝ cantus ⁊ choreaꝝ a gula
procedētiū: ad pñs tria conſiderabi-
mus·quoꝝ

Primū dicit̄ originatio.
Secūdum diuerſificatio.
Tertium malignatio.

Pars ꝑma huiꝰ ſermōis.in q̄ declarat̄
ꝙ inepta leticia orit̄ ex gula.

Rimo igit̄ in iſto ſermōe cir-
ca originationē inepte leticie
ſciendū ſm Alex.vbi ſ̄.de fi-
liabꝫ gule.arti.2°.et Tho.ſcda ſcde.q.
148.arti.6.ꝙ q̄uis leticia ɔſequatur
oē pctm̄.⁊ maxime qđ ꝓcedit ex habi
tu·inq̄tuꝫ.s.malus letat̄ de actu pcti
uel fine·ſm illud ꝓ°.2°. Letant̄ cum
male fecerit.⁊ exultāt ī rebꝫ peſſimis.
tn̄ talis leticia q̄ eſt vaga ⁊ incōpoſita

ꝓcedit ex iordinata ſūptōe cibi ⁊ potꝰ
vnde vigor affectꝰ aī reſoluit̄.⁊ inanit̄
hilareſcit.Et iō.2.Eſdre.3°.ca°.ſcribit̄
ꝙ vinū oēm affectū aī cōuertit ī ſecu-
ritatē ⁊ iocūditatē·cum.s.ſumit̄.⁊ ex
hac ꝓcedit ⁊ ad hanc ordinat̄ ſaltus·
cantus·tripudiū·ludus.hiſtrionatus
actus·inſtrumentorū diuerſoꝝ ſoni-
tus.q̄ frequēter fiūt ut dictū eſt ī fine
ɔuiuioꝝ. Si v̊o aliquis diceret ꝙ in-
epta leticia fere ſꝑ ul' frequēt̄ ordinat̄
ad finē luxurie.ḡ erit ipſiꝰ luxurie fi-
lia. Ad hꝫ rñdet Alex.ꝙ īepta leticia
dicit̄ large ꝓ quocūq̧ gaudio ſurgēte
ex libidine qua volumus geſtaculari
uel delectari ī geſtaculatiōe corporꝫ ⁊
multis inſtrumētis ⁊ luſibꝫ carnalibꝫ
Et ſic inepta leticia naſcit̄ ex gula uel
luxuria·ſed differēt̄.Naſcit̄.n.ex vo-
luptate gule.qa ꝑ hꝫ incitatur libido ī
guſtu ut delectabiliꝰ exerceat actum
ſuū ex hꝫ ꝙ cibaria iocūdius ſumūtur.
Et iō recte gule filia dicta ē.Ex volu-
ptate v̊o luxurie aliq̄n an̄ actū naſcit̄
⁊ ad finem eius ordinatur·ſed ex ope
minime.Et iō non ita conuenient̄ lu-
xurie filia dici pōt. Ait.n.Boetius de
voluptate luxurie li°.3°.de ɔſolatione
ꝓſa ſexta.Triſtes eſſe voluptatū exitꝰ
q̄ſquis reminiſci libidinū ſuaꝝ volet
intelliget. Propterea ḡ inepta leticia ⁊
tales ludi a gula originē trahunt.Do-
mus.n.guloſoꝝ templis dei contrarie
ſūt.qa ſicut in templis dei fit decanta-
tio laudum·ita in domibus eorum fit
decantatio vanitatum.Et ſicut ibi vi-
gilat̄ ad orandū·ſic eɔ̄trio hic vigilat̄
ad ludum. Et ſicut ibi eſt multitudo
cantantiū·ita hic ē multitudo blaſſe-
mantiū.Et ſicut ibi fit multitudo ꝓ-
ceſſionū·ita hꝫ fit multitudo choreaꝝ.
Et ſicut hic eſt calix ſatians·ita ibi eſt

calix inebrians. Et sicut ibi dicunt᷑ sacra verba in offitio 7 ĩ missa. ita hic dicunt᷑ turpia v̇ba ꝓ luxuria. Et sicut ibi Ite missa ē dicit᷑ 7 dn̄s bn̄dicit᷑. ita hic lagena euacuata dn̄s blasſemat᷑. Hinc Ysa. 5. ca. dr̄ ipsis talibꝫ sic facientibꝫ Ve q consurgitis mane ad ebrietatē sectandam. 7 potandū vsq ad vesperam ut vino estuetꝭ. Cithara 7 lyra 7 tympanū 7 tibia 7 vinū ĩ cōuiuijs vr̄is. 7 opus dn̄i nō respiciꝭ. nec opa manuū eiꝰ cōsideratꝭ. Propterea captiuꝰ ductus ē ppl̄s meꝰ. s. ad infernū. Sicut exēplū nobis donat Dantes de q̇dā florētino guloso q ibi interogatus qs erat: rn̄dit sic di.

Voi citadini mi chiamauate ciacho.
Per la danosa colpa de la gola.
Come tu vidi ala pioga mi fiacho.
E io aīa trista nō sum sola.
Che tuti qsti a simel pena stāno.
Per simel colpa e piu non fe parola.
Hec ille. Et sic pꝫ ps ṗma hꝰ sermōis.

Pars secūda huiꝰ sermōis. in q̄ declaratur ꝙ diuersi sūt ludi. s. laudabiles vituꝑabiles 7 indifferētes.

Ecūdo in isto sermōe ad maiorē dictoꝝ declarationē notandū ſm Alex. in secūda pte sūme in tractatu de diuisiōe pcti. ĩ illa diuisiōe. cordis. oris. 7 opis. ĩ diuisiōe opꝭ s. de ioculationibꝫ. arti. p̂. ꝙ multiplex ē risus. Est. n. qdam q ꝓuenit ex serenitate consciē 7 ꝑgustatione gaudij supni. 7 iste risus nō tm̄ ē sine peccato. ꝫ ptinet ad fructū spūs q ē gaudiū. ut pꝫ ad Gal. 7. Est iteꝝ risus qui cedit ĩ pmiū. de quo scribitur pꝰ. vlt. Ridebit in die nouissimo. vbi glo. i. gaudebit ĩ retributione regni celestis qui dolebat ĩ certamine vite presenꝭ. Est iteꝝ risus q cedit ĩ demeritū q fit ex imoderata leticia. De q̇ dr̄ Ecclesiastes. 7. Melior ē ira risu. q ſm glo. dissoluit etiam sapientem. Et ſm hūc modum ridere est ĩ peccato. Est iteꝝ risus ex ipsa nature mansuetudine. 7 sic attestatur bonitati nature. 7 bonū nature determinat. 7 sic non est meritoriū nec demeritoriū. quia ex his que a natura sunt ſm phm 2° ethicorū. nec laudamur nec vituꝑamur. Et ſm hūc modum ait doctor noster irrefragabilis. 7 Durandus li° 2°. q. pōt distingui de ludis 7 saltatiōibus 7 similibꝫ. Diuersa. n. sūt genera ludoꝝ. Quidā. n. sūt laudabiles. qdā vituꝑabiles. qdā indifferētes q aliqn̄ pmittūtur aliqn̄ ꝓhibentur. Quidam dico sūt laudabiles. Et hi duobꝫ modis distinguūt᷑. Aliqui. n. sunt spūales. aliqui tpales.

Ludi spūales sunt qn̄ fit aliqua reꝑsentatio alicuius deuotiōis. puta passionis. ascensionis. ānūciationis 7 similiū: q̄ representatiōes ſm Hosti. 7 Inno. fieri in ecclesia pn̄t. ut patet ĩ. c. cum decorē. de vi. 7 hone. cle. qa tales reꝑsentatiōes si cum deuotione fiant multū aīos mouent. qa magis mouēt exempla q̄ꝫ v̇ba. ſm phm. Aliqui dico sunt ludi tpales etiam laudabiles. sicut saltatio Dauid coram archa q lusit ĩ signū iocūditatꝭ spūalis. 7 cessit ei ad meritū. 2. Reg. 6. De quo Gregꝰ ait. Ego Dauid plus stupeo saltantē q̄ꝫ pugnantē. pugnando hostē subdidit. saltando corā dn̄o humilē seipsū fecit. Hec ille. quia causa humilitatis hoc fecit. Laudabile est vtiqꝫ ꝙ hō aliqn̄ capiat aliquem ludum honestū causa recreatiōis. iuxͣ illud poeticū. Interpone tuis interdum gaudia curis. Vn etiā

c

Aug⁹ dic. Cōueniens est sapiēti causa recreandi spm̄ se ab officiis laboriosis abstinē. ⁊ alicui ludo honesto se exhibere. qm̄ ī se ratione virtutis habet. h̄ ille. Hinc etiā phs x° ethicoꝝ h̄ intelligēs. inqt. Ludere ꝑ tēpus ut qs meli⁹ studeat. ratione ꝟtut᷑ videt᷑ hr̄e. Requiei. n. assimilat᷑ ludus. Impotentes n. q̄tidie laborare requie indigēt. h̄ ille. Tempus. n. ē ridendi ⁊ temp⁹ flendi Ecclesiastes 3°. Hoꝝ habetur exemplū Johānis baptiste qui quādā perdicē domesticam habebat ⁊ completa oratiōe cū aliis spūalibꝫ exercitiis eam in manu tenebat. ⁊ aliq̄liter recreabatur spūs ei⁹. Qđ videns qdā iuuenis dissolutus de btō Johanne murmurauit quā murmurationē videns Johānes in spū. eū ad se vocauit tenētem arcū in manu. ⁊ cū diceret ei ut arcū forti⁹ traheret. respondit. nolle. qa frāgeret᷑. Cui Johānes. Ita ⁊ ego nō sp sto ī oratione: ſ aliqn̄ recreationē accipio ne frangar. īmo ut in seruitio dei feruentius assurgā. Hi ludi ḡ laudabiles sūt īmo nulli facientes talē ludū rephendūtur. ⁊ alios q ludūt impediētes vitupant᷑. Ait. n. Sen̄. Si tempus locum exigit. sic te gere sapiēter ut null⁹ habeat te tanq̄ꝫ asperū nec ꝯtēnat ut vilem. Et iō dicit Tho. scđa scđe. q. 168. arti. 4°. ꝙ vitiū est in defectu ludi. qa ꝯ rationem est ut aliqs se onerosū exhibeat dū nihil ipse delectabile exhibet. ⁊ delectationes alioꝝ moderatas īpedit rephendēdo. s. fugiēdo uel ꝓhibendo. Et tales sic faciētes dicūtur agrestes ſm phm 4° ethicoꝝ. Et ideo Themistocles phs q̄uis ludere nollet alios tn̄ nō īpediebat. Ait. n. Aug⁹ in quadā epl'a ꝙ cū esset ī palatio Xersis ī cōuiuio a quodā dū multi luderent ⁊ cantarēt iuitabat᷑ ut ⁊ ipse cantaret. Qui respōdit se nescire cantare. ⁊ dū ex h̄ haberet᷑ ī doctior. atq̄ꝫ ab eo quereret᷑. q d sciret. Respondit se scire ex re publica parua magnā facere. Min⁹ tn̄ vitiū in ludo ē defect⁹ ipsi⁹ q̄ꝫ excessus ut dicit phus. x°. ethicoꝝ. Quia pauci amici habendi sūt ꝓpt᷑ delectationem qa parū delectatiōis sufficit ad vitam q̄si ꝓ cōdimento. sicut paꝝ salis sufficit ī cibo. Austeritas aūt qua aliq nec aliis afferūt delectationes collocutionū. nec ab aliis recipiūt. q̄ cōnumerat᷑ ab Andronico inter ꝟtutes. nō excludit qdē delectationes simpliciter ſ superfluas ⁊ ī moderatas. de qbus dicet᷑ statim. Quidā ꝟo ludi sunt vitupabiles q̄ absq̄ꝫ pctō nō fiūt. Vn̄ notandum scđm Alex. vbi s̄. arti. 2°. et Tho. scđa scđe. q. 168. arti. 3°. ꝙ excessus ī ludis. i. solatiis q est ꝯ ꝟtutem eutrapelie seu iocūditatis ꝑtinet ad vitiū inepte leticie. qđ vtiq̄ꝫ pctm̄ est qn̄q̄ꝫ mortale qn̄q̄ꝫ veniale. Pro cuius declaratiōe dicūt ꝓdicti doc. q̄uis diuersimode ꝙ ī oī eo qđ est dirigibile scđm rationē supfluū dicit᷑ qa regulā ratiōis excludit. diminutū autē aliqd dr̄ ſm ꝙ deficit a regula ratiōis. Ludiculosa aūt ⁊ iocosa ꝟba uel facta sūt dirigibilia ſm rationē. Et iō supfluū ī ludo ē qđ excedit regulā ratiōis. Et h̄ pōt eē dupliciter. Vno° ex ipsa specie actionū q̄ sumūt᷑ in ludo. qđ qdem gen⁹ ludi ſm Tulliū dr̄ eē illiberale. petulās. flagitiosū. obscenū. qn̄. s. vtitur aliqs cā ludi turpibꝫ factis uel ꝟbis uel hiis q̄ vergūt ī nocumentū ꝓximi. q̄ sūt peccata mortalia. ut detrahere. irridere. ⁊ ꝯtumeliari. ⁊ h⁹mōi. ⁊ iste ludus erit pctm̄ mortale. ⁊ inepta leticia ī h⁹mōi actu uel aspectu volūtatia ⁊ affectata.

Vñ ꝓ.14°. Risus dolore miscebitur. ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat. Glo. ait. Luctus ꝑpetu⁹ q non debet nisi ꝑ mortali. Et Luc.6°. Ve vobis qui nūc ridetis. Ve.n. cōminationē pene eṫne sigt q̄ ꝑ solo pctō mortali debeť. g̃ ꝛc. Nā etiā Iac.4°. dr̄. Risus vester ouertet̃ i luctū. Et Ecc.27°. Risus illoꝝ i delicti pcti .s. mortalis modo ꝑdicto.

Alio° pōt eē defect⁹ ſm excessū debitaꝝ circūstantiarū. puta cū aliq vtūr ludo ī locis uel tꝑibus indebitis. aut etiā ꝑter cōuenientiā negocij uel ꝑsone. ut cū fierent ludi theatrales in ecclesia uel ab ecclesiasticis personis tꝑe quadragesimali. qđ ē tēpus pnīe. Vñ de ɔse. dis.5.c. nō oportet. ⁊.c. ꝑcedēti dicit̃ q̄ clerici non debēt interesse nuptijs uł cōuiuijs vbi ludi h⁹mōi fiūt. Et h̄ qdē pōt eē mortale ꝑpť vehemētiā affect⁹. qñ videlʒ delectationē ludi ꝑponit delectatiōi dei ⁊ obseruationi mandatoꝝ dei ut nō refugiat facere ɔ̄ ꝑceptū dei uel ecclesie ut cōsequat̃ delectationē seu leticiā ludi. Est etiam qñʒ veniale. puta cū aliqs nō tātū afficit̃ ad ludū q̄ ꝑpť h̄ velit aliqd ɔtra deū uel ꝓximū cōmittere. Et sic patet qui sūt ludi vituꝑabiles. Qualit̃ aūt peccēt q fatuiçāt suꝑ funes. ⁊ exponūt se ꝑiculo vite in h̄ ⁊ ī alijs silib⁹ ⁊ torneamenti. satis dictū est s̄. in tractatu de curiositate. De ludis etiā alee ⁊ cartarū dicem⁹ ī tractatu de vitijs descendentibus ab auaritia. qa oīo sūt vituꝑabiles. Attñ occurrit hic vnū dubiū. Vtꝝ peccent q ludenti⁹ aliquid impendunt. q̄re s̄. de curiositate. Dic tñ breuit̃ dico ſm Alex. vbi s̄. arti.4°. q̄ illi q sua bona largiūt̃ histrionibus ⁊ ludenti⁹ nō intuitu eos in pctō fouendi sed ex aliq̄ cā leui moti. peccāt venialit̃. Si aūt intuitu eos fouendi ī pctō peccāt mortaliter. Si v̄o intuitu subueniendi extreme eoꝝ necessitati ⁊ tūc est necessariū ⁊ meritoriū. ut pʒ ī tractatu de elemosyna. Quidā ludi sūt indifferentes q absq̄ pctō ⁊ cū pctō fieri possunt. Exēpli grā. de illis q causa solatij dant aliquid coopertū alicui ad comedendum. sicut furfur ī rophiolis. h̄ non est pctm̄ nisi si sciret ob h̄ aliquem scandaliçari. Ludere ad palam ꝑ aliquod breue tempus. non tñ ꝑ totam diem maxime festiuā. nec cā auaritie. Ludere etiā cū digit̄ ludo q vulgalit̃ dr̄ la mora ꝑdicto modo. ⁊ his silibus: aliqñ pctm̄ est. aliqñ nō. Choree etiā sūt de ludis īdifferētib⁹. Circa q̄s est sciēdū ſm Albertū in 4°. dis.16. et Tho. ī quolibeto q̄ chorea ⁊ h⁹mōi ludi siue fiāt cantu siue musicis ſm se nō sūt mali. ⁊ pñt bñ fieri. Sʒ triplici d̄ causa pñt fieri mali ex circūstantia. Prima est intētio praua. ut qñ fiūt ad ostendendā ⁊ ꝓuocandam libidinē. sicut fere modo oēs exercēt̃.

Alia cā est qñ nō fiūt suo tꝑe. ut tꝑe tristicie utputa q̄dragesime q̄ incipit a septuagesima. Debem⁹.n. ɔformari cū ecclia. 12.q.1.c. aplicis. 19.q.2.c. h̄ nr̄a. ⁊.c. ī memoria. q̄ tali tꝑe nuptias ꝓhibet. 33.q.4.c. non oportet. Quia sicut Ecc.22°. scribit̃. Musica in luctu importuna narratio. Et h̄ modo īterdicit̃ penitēti ne sit in ludis. qa dum penitet. tēpus ē flendi. Tertia causa est ex officio ꝑsone sūpta. sicut clericis interdicit̃ venatio ⁊ alij ludi. qa ī sortem dñi electi alijs exercitijs debēt occupari. Et iō dicunt doc. q̄ qnq̄ concurrenti⁹ ad chorea non est repꝛehensibilis. Primū q̄ sit debito tēpore. s. gaudij. sicut ī nuptijs. uel tꝑe victorie

libertatiõis hoīs·patrie.uel in aduētu
amici de ṫra longinq̄. Secundū est ꝙ
sit cū honestis ꝑsonis de qbus non sit
mali ꝓsūptio·ut cū leccatoribus ⁊ hꝰ-
modi. Tertiū ꝙ fiat a ꝑsonis secula-
tibus·non a monialibus monachis ⁊
clericis·ꝓpṫ qđ debēt ī aliis occupaci.
exq̊ oēm choreā puto eis eē illicitam.

Quartū ē ꝙ honesto modo fiant.nō
gesticulatiōi hꝫ nimiis īhonestis ⁊ in-
ordinatī.Et iō hoīes ꝑ se ⁊ femine ꝑ se
tripudiare debēt·ut faciūt sarraceni.
ſꝫ hꝫ faciūt xp̄iani!nō.īmo tangūt ma-
nus ⁊ īhoneste tripudiāt.Et iō male.

Quintū ē ꝙ cantus uel musica exci-
tans ī talibꝫ non sit de illicitī·ſꝫ de mo-
ribꝫ uel de deo.Predictis addunt̄ alia
duo.s. Sextū ꝯpetētia loci.Nā nullo
modo licet talia agē in locis sacris siue
oratoriis·q̄ solūmō deputant̄ ad oīna
Math.zi°. Domꝰ mea domꝰ oratiōis
vocabit̄.42.dis.oratoriū.⁊.c.ī orato-
rio. Septimū ē recta intentio·ut nō
fiat aliq̄ sinistra intētiōe.Est aūt pec-
catū mortale chorea ſm xꝰ.si fit ad in-
citandū se uel alios ad libidinē extra
matrimoniū.Sīlr̄ ſm ipsū ⁊ Alex.in
q̄rta pte.in tractatu de coīone·ut patꝫ
etiā ī tractatu nr̄o de coīone·si ducāt̄
choree seu fiant ex cōsuetudine etiam
sine corrupta intētione·cū adeo ꝓuo-
cent ad libidinē quod dicat Hierony-
mus ꝙ nō credit uiro si dicat se illesū
euasisse a spectaculis taliū.Hoc aūt vi
det̄ sic ītelligendū qn̄ fieret ita inordi
nato affectu·⁊ indifferent̄ ꝙ etiā si ta-
les scirēt uel ꝯsiderarēt aliq̄s inde ad
libidinē trahi·⁊ ꝯcupiam malā.ul̄ ab
ecclesia ꝓhiberi·adhuc tn̄ eis uterent̄
Ex his ḡ apparet ꝙ fugiende sint cho-
ree.q̄a ut patet ꝑ experiētiam·ſꝑ aliqđ
ꝑdictoꝝ est in contrariū. Et sic patet

pars secūda huius sermonis.

Pars ṫtia huiꝰ sermonis.in q̄ declarat̄
q̄ta sit malignitas ꝑdictaꝝ choreatū.

Ertio in isto sermōe circa in-
epte leticie malignationē at-
tendende sūt tres malignita-
tes q̄ multotiens ⁊ q̄si ſꝑ ex choreis se-
quūt̄.Prima dicit̄ illaqueatio. Secū-
da offensio.Tertia ḡuis punitio. Pri
ma ḡ malignitas ē illaqueatio.Nā cū
tripudiatio seu chorea sit qdā circuitꝰ
ut pꝫ ad sensū.De vno.n.loco mouēt̄
choriçantes ⁊ discurrētes cito ad eūdē
redeūt hꝫ frequentantes.istud aūt est
iter diaboli. Vn̄ introgatꝰ a deo vnde
veniret.respōdit.Circuiui ṫrā.⁊ pam-
bulaui eā.Job.p̊.Et.1.Pet.5°.ca°. Ad-
uersatiꝰ vester diabolꝰ tāq̄ leo rugiēs
circuit q̄rens quē deuoret.Tribus.n.
modis in tripudio diabolus illaqueat
aīas.aliqn̄ ꝑ aspectū mulierū.aliqn̄ ꝑ
auditū vocis eaꝝ.aliqn̄ ꝑ tactū in cho
reis. p̊ ꝑ aspectū mulieꝝ.Ait.n.Alex.
in secūda parte vbi s̄.ꝓxime.arti.3°. ꝙ
inspectio chorealis mulieꝝ si fiat a ca-
su ⁊ in trāsitu nō ꝑcedēte ꝓposito·nō
videt̄ eē mortale.Si aūt fiat ex ꝓposi-
to ⁊ intētiōe peccandi mortaliter·est
pctm̄ mortale.q̄a talis q aspicit sic tē-
dit ad delectationem pcti mortalis ut
fornicationis uel adulterii.Et iō talis
inspectio ē mortalis.Math.5°. Qui vi
derit mulierē ad ꝯcupiscēdū eam iam
mechatus est ꝛc. Vbi Crisoꝰ sic ait.
Adultos ⁊ īuerecūdos ꝯstituūt taliū
inspectores.Nihil.n.stuprosiꝰ ⁊ ocu-
lo turpiꝰ q̄ talia videre.Et iteꝝ idem
ait.Pctm̄ intantū ponit sordē.ut neq̄
decē milibꝫ fortibus expugnare possis
ſꝫ solū lachrymis ⁊ ꝯfessionibꝫ.Nulla

enī res ē piculosioꝛ q̄ȝ videre mulierē oꝛnatā. Si. n. videndo leonē turbatū fugis. sicut serpentē ⁊ lupū. quāto magis mulierē paratā. maxime saltatricem ⁊ balatinā in tripudio fugere debes. Currit. n. cū capillis tricatis. cum facie depicta. collo discooperto. vestibus deaurat᷑ tāq̄ȝ meretrix. ⁊ capillis moꝛtuoꝝ pendētibus a capite. Quid plura? A capite vsq̄ȝ ad pedes retibus ⁊ laqueis diaboli plene sūt. De q̄bus Jero⁹ ad matrē ⁊ filiā in galijs cōmorantes. ait. Capilli uel in fronte uel in aures defluūt. Palliolū interdū capit ut candidos nudet humeros. ⁊ q̄si videri noluerit celat festina. qđ volens detexerat. Et qn̄ in publico q̄i p verecūdiā opit faciē arte lupanaꝝ. id solū ostendit qđ ostensū magis placē pōt. Hille. Quō ḡ iuuenis credis te ī taliū actuū īspectiōe securū eē. Aliqn̄. n. femina furtiuis oculoꝝ nutibꝫ te ⁊ alios attrahit. O femīa arma diaboli. caput pctī. expulsio paradisi. O femina via īferni. O femina diabolica. femīa dampnata. O femina sanguinis xp̄i īimica. O femina destructio aīaꝝ. Ecci. 9°. ca°. Propter speciē mulier̄ multi pierūt. Et pu̇. 6°. Mulier autē viri preciosam animam capit. Et pu̇. 7°. Ecce mulier occurrit illi oꝛnatu meretricio. Jero⁹. Gladi⁹ igne⁹ est species mulieris. Et iteꝝ Jero⁹ ad Eustochiū v̊ginē. Samson leone foꝛtioꝛ. saxo duꝛioꝛ. ⁊ q̄ nudus mille ē psecutus armatos. in Dalide mollescit amplexibꝫ. Dauid f̄m coꝛ dn̄i elect⁹. ⁊ q̄ venturꝝ xp̄m sancto sepe oꝛe cantauerat. postq̄ȝ ambulans sup tectū dom⁹ sue. Bersabee captus ē nuditate. ⁊ adulterio iūxit homicidiū. Tu ex illo breuit᷑ attende q̄ȝ nullus sit etiā in domo tut⁹ aspect⁹. Quāppt ad dn̄m penitēs loqᷓ᷑. Tibi soli peccaui ⁊ malū coꝛā te feci. Rex. n. aliū nō timebat. Salomon p quē cecinit ipsa sapiā qui disputauit a cedro libani vsq̄ȝ ad hysopū q̄ exit p parietē. recessit a dn̄o quia amatoꝛ mulieꝝ fuit. Ne aliqs de sanguīs ꝓpinqtate ɔfideret. ī illicitū Thamar soroꝛ̄ Amon frat᷑ exarsit incēdiū. Hille. Ecce ḡ qđ facit aspectus mulierū. maxime in choꝛeis. quāꝓpt fugiēde sūt. quia in piculo cedūt aīe.

2° etiā. q̄a diabol⁹ capit aīas p auditū vocis eaꝝ. Vn̄ pu̇. 5°. Fau⁹ distillās labia meretric̄. ⁊ nitidi⁹ oleo guttur illi⁹. nouissima aūt illi⁹ amara q̄si absinthiū. Et Ecci. 9°. ca°. Cū saltatrice nō sis assidu⁹. nec audias v̊ba illi⁹. Vn̄ ⁊ Greg⁹ sup Math. inqᷓ. Melius ē audire basiliscū sibilantē q̄ȝ mulierē canentē. Et Jero⁹ ad matrē ⁊ filiā ī galijs cōmorantes. inqᷓ. Narrāt gentiliū fabule cantibꝫ sirenarū nautas in saxa p̄cipites. ad Oꝛphei cithara arbores bestiasq̄ȝ ad silicum dura mollita.

3° ptactus in choꝛeis. s. manuū capit diabolus. Quia Ecci. 13°. Qui tetigerit picem inq̄nabit᷑ ab ea. Fiūt etiā cōuiuia ī choꝛeis. ⁊ varie collatiōes. ⁊ chachinatiōes. ex q̄bꝫ oībꝫ illaqueāt᷑ aīe. De q̄b⁹ oībꝫ vbi s̄. ait Jero⁹. Audio p̄terea te suburbana ruca villatū amenitates cū affinib⁹ ⁊ cognatis ⁊ istiusmodi gn̄is hoībꝫ circuire. Et. ī. Inter lasciuas puellas. uel comatos ul᷑ comptos limatosq̄ȝ iuuenes furnaꝝ vestiū puella gradieris. dabit tibi barbatul⁹ quilibet manū. ⁊ sustētabit lapsam. ⁊ pressis digitis aut temptabit᷑ aut temptabit. Erit tibi inter viros m̄ronasq̄ȝ cōuiuiū. spectabis aliena oscula p̄gustatos cibos. ⁊ nō absq̄ȝ scādalo tuo. In alijs sericas vestes auratasq̄ȝ mirabeꝛ.

In ipso quoq; cõuiuio ut vescatis carnibus · q̃si iuita coger̃. 7 si vinũ bibas dei laudabitur creatura · ut laues balneis sordibꝫ detraher̃. 7 oẽs te cũ aliqd eorũ suadẽt si retractans feceris · putã simplicem dñam 7 vere ĩgenuã cõclamabũt. ꝑsonabit interea aliqs cantor ad mensam cant⁹ dulci modulatione currẽtes · qm̃ alienas nõ audebit uxores · te q̃ custodẽ non habes sepius respectabit · loquer̃ nutibus: 7 qcqd metuit dicẽ · sĩgbit affectibus. Inter has 7 tãtas illecebras voluptatũ etiã mẽtes ferreas libido domat. Hiłe. Et sic ꝑ; ꝓma malignitas choreatũ. Secunda malignitas choreaꝝ dicit̃ offensio. qa ꝑ ipsas offendũt̃ oẽs sci ĩ q̃rũ sollẽnitatibꝫ ad eoꝝ honorẽ ĩstitut̃ h⁹modi fiunt choree cũ tanto aĩe dispendio ac dei offensiõe. Nam Greg⁹ ait. Melius est die dñico arare 7 fodere q̃; choreas ducere. Et nõ ĩmerito. quia ꝑ choreas fit cõtra oĩa sacramenta q̃ sũt aĩe medicine. ꝓ cõtra baptismũ chorizãtes militant. qa cum in baptismo ꝑ ꝓmũ tenentem ꝓmiserũt abrenũciare diabolo 7 pompis eius · ꝑ choreas frangunt ꝓmissiones sequentes diabolũ 7 pompas ei⁹. 2° cõtra sacramentũ cõfirmationis. qa cũ in ipso susceperint signũ crucis ĩ signũ q; sũt redempte sanguine xp̃i effuso in cruce · ipse sibi ponunt ĩ capite signũ diaboli ornamẽtũ. s. vanũ instigatione diabolica. 3° cõ sacramentũ ordinis. qa cũ ordinant̃ clerici ad cantandũ officiũ 7 verba dei. 7 p̃cipue in festis ad cõsolationẽ spũalem ꝑplĩ. 7 ipsi officiant ĩ ecclia diaboli cantando cãtilenas vbi sũt v̂ba etiã ipsi⁹ diaboli. i. amor̃ carnalis. 7 verba vana 7 turpia ꝑ q̃ auertũt plimos a vespis 7 p̃dicatiõibꝫ. 4° cõtra sacramentum mr̃imonij. quia multa mala desideria cõcipiũtur cõtra fidem datam in ipso non contentatio de vxore sua. 5° cõ sacramentũ pnĩe. quia totam cõtritionem 7 cõpũctionem euacuant ĩ h⁹mõi vanitatibꝫ quam sibi ĩ quadragesima acqsierũt. 6° cõtra sacramentum eucharistie. quia cũ susceperint xp̃m in cõione pascali · ipsũ eijciunt ex̃ ciuitatem aĩe ad crucifigendum ipsũ in sua cõuersatione mũdana. 7° cõtra extremam vnctionem. quia pedes q iũcti sũt oleo sancto quo ad illos q iam receperũt. 7 ĩungendi sũt quo ad illos q nõdũ receperũt · eos mouent ad offensam dei. Ecce ḡ quãtũ offendũt deum 7 sanctos chorizãtes · nec ḡ habebunt deũ ꝓpitiatorem. nec aliquẽ sanctorũ intercessorem ꝫc. Narrat. n. Greg° in 4° dialogoꝝ. de quadam puella dicta Musa. cui de nocte apparens v̂go Maria cũ magno comitatu puellarũ v̂ginũ que albis erant indute. cum qbus cũ Musa affectaret associari · dixit sibi Maria q; si vellet cum eis eẽ · abstineret deinceps ab omni leuitate 7 risib⁹ 7 iocis 7 tripudijs. 7 sic in die t̃tio veniret ꝓ ea. quod 7 factum est. quia correxit se. Abstineam⁹ ḡ 7 nos si volumus associari sanctis. Et sic patet secũda malignitas. Tertia malignitas dicitur punitio grauis q̃ ex choreis sequitur in presenti 7 in futuro. In p̃nti dico. qa qn deus videt q; eum ꝑ tãtas dissolutiões offendimus. 7 de ipso nõ curamus · cõuertit cantus 7 risus ĩ ploratum 7 vlulatum. quod cõminatur ꝑ Amos ꝓphetam. 8°. ca°. di. Cõuertã festiuitates vestras in luctum. 7 cantica vestra in planctum. Qd̕ etiã repmittit tripudianti ꝑ h⁹modi actibus ꝑ Ezech. 25°. ca°. di. Pro eo q; plausisti

manibus.7 pcussisti pede.7 gauisa es
toto affectu super terram istā.ecce ego
extendā manū meā sup te:7 tradā te
in direptionē 7 infectionē.Facit etiā
ad h̄ text⁹ Ysa.3.º ca.º ibi.Pro eo q̄ ele-
uate sūt filie syon.7 ambulauerūt ex-
tento collo 7c.In futro vtiq̄3.s.ī infer-
no grauiter chorizantes puniūtur.In
cui⁹ rei figuram etiā legitur Exo.32.º
ca.º q̄ cū Moyses descendisset de mōte
cū tabulis p̄ceptoꝝ.7 appropinquans
ad castra p̄plī istī vidisset choros.i.tri-
pudiat⁹ 7 vitulū aureū fabricatū ante
quē chorizabant·irat⁹ ita p zelū cōfre-
git tabulas illas reputās īdignū mar-
garitas v̄boꝝ dei ante porcos ponere:7
assūptis secū leuitis interfecit viginti
tria milia de illis q̄ choros ducebāt an̄
vitulū. Vitulus.n.ē aīal lasciuū. Vn̄
īnuit̄ q̄ choree deseruiūt lasciue.7 si-
cut illi corpalit̄ occisi sūt a legislatore
Moyse.ita chorizantes a xp̄o euange-
lice legisdatore in igne occidūt̄.i.etter-
nali morte cruciabunt̄.Et iō Aug⁹ de
cōflictu vitioꝝ sic ait.An forte in obli-
uionem venit q̄ dn̄s dic.Mund⁹ gau
debit·vos aūt cōtristabimini.s̄ tristi-
cia vestra cōuertet̄ in gaudiū.An for-
te a memoria excidit qđ alibi dicit.Ve
vobis q̄ ridetis·q̄m plorabit̄ 7 flebit̄
vos.Quodq̄3 per Salomonē dicit̄.Et
extrema gaudij luctus occupat.Et p
euangelistam.Btī qui lugent q̄m ipsi
cōsolabūt̄. Rursūq̄3 p Salomonē dr̄.
Nescit hō vtrū odio an amore dign⁹ sit
s̄ oīa in futurū cōseruant̄ incerta.Cō-
para me ḡ ineptam 7 inanē leticiā q̄ nec
dū eualisti penalem etnam.hec ille.
Fugiam⁹ igit̄ h⁹mōi vana gaudia. Sz
ut ait ap̄ls.2.ad Cor.6.º in ep̄la ho-
dierna. In oībo exhibeamus nosmet-
ipsos sicut dei ministros in multa pa-
tientia·in tribulationibo·in necessita-
tibus·in angustijs 7 h⁹mōi q̄ habent̄
ibi.quia etiam ut ait dn̄s ī euangelio
Math.4.º Non ī solo pane viuit hō·s̄
in oī v̄bo qđ egredit̄ ex ore dei.Vt sic
ad illa felices possimus vera puenire
gaudia q̄ pmanent in secula seculoꝝ
Amen.

Feria secūda p⁹ p̄mā dn̄icā in q̄dra-
gesima.de multiloquio alia gule filia
Sermo 9⁹

Uyt prim⁹
angelus 7c.Iteꝝ vbi s̄.
Ordinate pcedendo fra
tres carissimi: postq̄3 in
supioribo tractatū est de gule filiabus
s.hebetudine·scurrilitate·īmūditia 7
inepta leticia : post temo scribēdū est
de multiloqo alio gule vitio.Ex com-
mestione.n.7 potu inordinato cōiter
sequitur loquacitas.Unde dic Greg⁹
in pastorali.s.Nisi gule deditos īmo-
derata loquacitas detineret·diues ille
qui epulabat̄ quotidie splendide in
lingua grauī flāma non arderet.Et in
h⁹modi figuram egyptus q̄ interp̄tat̄
tenebra·significās gulam q̄ facit intel
lectū tenebrosū 7 hebetem.pcussa fuit
ranis que sūt loquaces quasi sp garru
lantes·ad īnuendū q̄ vitiū gule facit
hoīem loquacem·qđ vitiū loquacita-
tis nō solum est periculosū quia ma-
lignū in se.sed etiam quia inducit alia
vitia.Et iō lex impialis ait.C.đ dona.
l.finali. Verba supflua reijcienda esse
cēsemus. Propterea Aug⁹.15.º de trini.
sic ait. Utinam in predicando verbū
tuū 7 laudando te tm̄ loqueter·non
solum fugerē pctm̄·sed meritū bonū

acqrere· quātūlibet multū sic loqret. Hille. Idcirco sapiens pꝟ. x° inquit. In multiloqo nō deerit peccatum· ut patebit in sequentibꝫ. Quia igitur ut ait Johes. Abijt p̄mꝰ angelus ꝛc. i. cōtra gulam predicauit a qua multilo quiū procedit. De quo ad p̄ns tres cō siderationes faciemꝰ· quaꝝ
Prima dicet̄ multiloquij offensio.
Secūda ꝟo multiloquij infectio.
Tertia aūt multiloquij dissuasio.

Pars p̄ma huius sermonis. in q̄ de- claratur si multiloquiū est culpa moꝛ talis.

Rimo igit̄ in isto sermōe cir- ca multiloquij offensionem: tria sūt notanda. p̄ si sp̄ ē pec- catum. 2° si sp̄ est moꝛtale. 3° si sp̄ est grauissimū. Qtū ad p̄mū aduertē- dum est fm Alex. in secūda pte sūme in tractatu de diuisiōe peccati. coꝛdis. oꝛis. ⁊ op̄is. de pctīs oꝛis. ⁊ de multi- loquio. arti. p̄. q̄ multiloquiū ī sua ge neralitate pōt bn̄ ⁊ male fieri. Bn̄ qdē ut in rebꝫ magnis arduis ⁊ difficilibꝫ. qa multa locutio necessaria ē ad clari- tatem ⁊ intelligentiā obscurarū reꝝ. Male aūt multiloquiū fit cū ē multi- tudo locutiōis cū sup̄fluitate uł p̄ter vtilitatē aut necessitatē. ⁊ tūc ē pctm̄ triplici respectu. p̄ ratione ociositatis. 2° rōne sup̄fluitatis. 3° rōne temerita- tis. p̄ ratiōe ociositatis. Vn̄ Vgo 2° li° de aīa sic ait. Vanus sermo vane cō sciētie index est. Moꝛes boīū lingua pandit. ⁊ qualis sermo ostendit̄· talis animꝰ approbat̄. qm̄ ex abūdātia coꝛ- dis os loqtur· sicut dn̄s Math. 12°. ca°. ait. Sup q̄ ꝟbo Crisoꝰ ait. Cū audieris

hoīem male loquētē· multo ampliorē existimes coꝛdis neqtiam q̄ȝ verba de- mōstrāt. Qd̄. n. exterius dicit̄· est ex sup̄affluentia eius qd̄ intus est. Hille.
2° multiloquiū est pctm̄ rōne vani- tatis siue sup̄fluitatis. Vn̄ Job. xi°. ca°. ait. Nūqd q multa loquit̄ nō audiet: aut vir verbosus iustificabit̄? Vbi glo. dic Mos prauoꝝ est recte dictis nō ꝯsen- tire· s̄ e diuerso respondere. q bꝫ ⁊ pau ca videntur multa. qa ꝯtra sensus eoꝝ sūt. quia nihil putant rectū nisi quod sentiūt. Et subdit̄. Nō iustificabitur. qa legit̄. Cultus iusticie silentiū. Vn̄ Isidoꝛꝰ in synonimis sic ait. Multilo- quiū nō declinet pctm̄. Flumen exun- dans cito colligit lutum ex vndis. Et iterū idē ait. Multū loqui stulticia est. Vox insipientis in multiplicatione ser- monis. Et ideo interrogatꝰ Plato per qd hoīes cognoscūt̄. respōdit. Os ī ser mone cognoscimꝰ. Et Ierꝰ etiam in quadā ep̄la ait. Inter canes q īfirmioꝛ est· magis latrat. Vn̄ pꝟ. x°. scriptum est. Qui moderat̄ labia sua prudētis- simꝰ est. Nam prudens p̄fecto est hō moderādo op̄atiōes· prudētioꝛ ī mo- derando cogitatiōes ⁊ affectiōes· sed prudentissimꝰ ī moderando locutio- nes· ut. s. non loquat̄ qd̄ postea reuo- care vellet. qa dic Sen̄. Beata labia q̄ nūq̄ p̄ferūt que reuocare vellent. Et iō Solon ph̄s ait. Intellectū fac ducē ne male loquaris. ⁊ peniteas. 3° mul- tiloquiū est pctm̄ ratiōe temeritatis. Eccl. 9°. Temeratiꝰ ī ꝟbo odibilis erit deo. sed nihil est odibile deo nisi pctm̄ ḡ ꝛc. Et iō Ecclesiastes 5°. dicitur. Ne temere qd loquaris. i. incōsiderate uł incōsulte. Et iō ī p̄hemio. ff. veris. dr̄. Opoꝛtet p̄mū aīas postea linguas fieri

eruditas. Vñ nota q quatuor sūt ī qbꝫ maxime temeritas īpbatᷣ. p̊ in iudicijs faciendis. Math. 7°. Nolite iudicare: 7 nō iudicabimini. 2° in consilijs dandis. Eccl. 5°. Si est tibi intellectus. respōde ꝓximo tuo: sin aūt. sit manus tua sup os tuū. Vbi glo. Sicut peccat q scit 7 nō vult ꝓximū docere. sic q nescit 7 vult mgr̄ esse. Et addit. Sit manus tua sup os tuū. Per manꝰ n. opus designatᷣ. q̄si di. Si nescis loq tace. 7 taciturnitatē redime bōis operibus. 3° rep̄batᷣ temeritas ī testimonijs ferēdis. ꝓ. 19°. Falsus testis non erit īpunitꝰ. 4° in ꝓmissionibꝫ 7 votis emittēdis. Eccl. 8°. Ne spopōdeas sup v̊tutem tuā. Et sic patet his tribus rationibꝫ q multiloquiū est pctm̄. Vñ Augꝰ in li° de pe. Non est loquendum amplꝰ q̄ opus ē. aut etiā cū opus nō est. Et li° 2° de baptismo cōtra donatistas. Leuiꝰ nō debꝫ putari qd gladio minante cōmittitur q̄ qd lingua insidiante ꝑpetratur. Et sic patet p̊mū in hac pte p̄ncipali. Quantum ad secūdū ɔsiderare debemus si multiloquiū est pctm̄ veniale an mortale. Ad qd sciēdum fm Alex. vbi s̄. arti. 2°. q aliud ē multiloquiū. 7 aliud ē verbositas siue litigiositas. Nam multiloquiuꝫ dicit multitudinē locutionis que aliq̄n pōt bene uł male fieri. Verbositas v̊o siue litigiositas potest esse peccatum mortale triplici ratione. P̊ propter euentum. Jac. 3°. scriptum est. Lingua nr̄a ignis. Dicit glo. Lingua incontinens magnam mā̄m bonoꝝ operum perire facit. s perire non facit mā̄m bonorū operū nisi mortalis culpa. ḡ ꝛc. P. Non diligi 7 nō iustificari ex peccato mortali procedunt. sed vir litigiosus non diligetur in terra ut dicitur ī p̄s. Et vir verbosus non iustificabitᷣ. Job xi°. 2° propter detrimentum. Et formo sic rationem. Dissipatio cōcordie non fit nisi p actum mortalis peccati. sed fm Greg. qui linguam nō refrenat concordiam dissipat. ḡ ꝛc. 3° ꝓpter cōtemptū. Sic. Contemptꝰ obligat ad peccatum mortale. sed verbositas siue litigiositas īportat cōtemptū prouenientem ex consuetudine superflue 7 īordinate locutiōis. ḡ ꝛc. Multiloquiū aūt ꝓut est sine litigiositate siue verbositate veniale peccatum est. Quod probatur ratiōe 7 auctoritate.

P̊ ratiōe sic. Veniale peccatum ē parua non curare. sed ī multiloquio ociosa verba que sunt parua non reprimūtur ut dicit Jsidorꝰ. ḡ ꝛc. 2° hoc idem probatur auctoritate Aug. qui loquēs de peccatis venialibus. sic ait. Quotiens loquitur qs plus q̄ oportet ut est in multiloquio. venialiter peccat. Confirmatur hoc idem auctoritate. Eccl. 19°. Qui spernit modica. paulatim decidet. vbi glo. sic ait. Verbum ociosum. risus 7 huiusmodi. modica sūt. ḡ multiloquiū ad modica ꝑtinet. 7 sic est peccatū veniale. Sed qn multiloquiū est cum litigiositate 7 verbositate. tunc est peccatū mortale ut patet s̄. p rationes predictas. Est tamē sciēdum q maius 7 grauius est in religiosis multiloquiū q̄ in secularibꝫ. Et hoc est quod dicit Jacobus apostolus. ca°. p̊. Si quis putat se religiosum esse nō refrenās linguam suam. huiꝰ vana est religio. Et Ber. ī li° de cōsideratione. Nuge in ore latronū non sūt nuge. in ore sacerdotū sūt blasfemie. utpote qa os eoꝝ cōsecratum eē debet

totū deo dedicatū vnde egredi hñt illa potentissima v̄ba ⁊ sanctissima cōsecrationis corpis ⁊ sanguis xp̄i. ⁊ absolutiōis pctōꝝ. Dicit aūt Jero⁹. zz. q 5. c. quotiēs. sic. Quotiēs loqmur aut nō opportuno tpe. aut non ut cōuenit audientibꝫ. totiēs sermo mal⁹ pcedit ex ore nr̄o. qd̄ phibet aplūs. Considetemus ḡ quid loqmur. qa p oī verbo ocioso reddituri sumus ratonē ī die iudicij. h ibi. Et sic patet quid dicēdū ad secūdū hui⁹ partis. Qūtū ad tertiū hic ɔsiderandū: querit̄ quid hoꝝ triū sit graui⁹. s. multiloquiū. stultiloquiū. an vaniloquiū. Ad h respōdet̄ fm Alex. vbi s̄. arti. 3°. q istra tria pctā in grauitate pcti se hñt sicut excedentia ⁊ excessa. qd̄ sic patet. Nam ex vna parte graui⁹ est pctm̄ stultiloquij uel stulticie q̄ multiloquij uel v̄bositatꝭ. quod tali rōne ostendo. Deterior defect⁹ ē defect⁹ debite qualitatꝭ q̄ quātitatis. sed pctm̄ multiloquij peccat in quātitate. s. ī multitudine sermonis. pctm̄ v̄o stulticie uel vaniloquij peccat in q̄litate. s. ī defectu ratiōis. ḡ ꝛc.

Ex alia v̄o parte. s. ex pte incorrigibilitatis pctm̄ multiloquij seu v̄bositatis est grauius pctō stultiloquij. qd̄ tali rōne ostēdo. Qui nō vult recipe correctionē alteri⁹ graui⁹ peccat q̄ q vult recipe. sed pctm̄ multiloquij seu v̄bositatis in h ɔsistit q aliqs se iactat cū sibi videat̄ sapiens. nec vult recipe alterius monitionē. pctm̄ v̄o stulticie uel stultiloquij dicit̄ cū aliqs pctā fatua dicit. ⁊ tñ v̄ba correctiōis accipit. ḡ ꝛc. Vñ sup illo v̄bo pv̄. z9°. Vidisti hoīem velocē ad loquendū: stulticia magis speranda est q̄ illius correctio. glo. ait. Graue qdem stulticie vitiū. s non leui⁹ verbositas. Nam sepe ɔtingit ut idiota aliqs citi⁹ v̄ba correctionis accipiat q̄ q sua q̄ nouit uel nosce putat: magis iactat q̄ aliorū monita audiat. z° cōparando multiloquiū ad vaniloquiū q d istorū graui⁹ sit dicendū. Ad h respōdet idē doc. vbi s̄. q q̄tū est d se vaniloquiū ē mai⁹ peccatū multilogo. Cui⁹ rō est. qa ī multilogo est defect⁹ modi. s. loqcitatis ⁊ v̄bositatis. In vaniloquio aūt ē defectus finis. s. vtilitatis. Defectus aūt finis maior est q̄ defectus modi. ḡ ꝛc. Nam vaniloquiū ponit defectum maioris boni q̄ multiloquiū. Ex alia v̄o parte. s. ex parte circūstantiaꝝ aggrauātiū pctm̄: multiloquiū est grauius pctm̄ vanilogo. utpote qa in multiloquio aliqs admisceat vanitatē ⁊ falsitatem. uel q multiloquiū pueniat ad ɔtemptū ex ɔsuetudine. Et fm h ista pctā se habent sicut excedentia ⁊ excessa. Et sic patet pars prima hui⁹ sermonis.

Pars secunda hui⁹ sermonis. in qua tractat̄ quanta mala ex multiloquio procedant.

Ecundo in isto sermōe circa multiloquij īfectionē ⁊ operationē aduertendū est q septem mali effectus ex multilogo pcedūt. q̄tū Prim⁹ ē cōsideratiōis amissio. z⁹ ē discretiōis pditio. 3⁹ ē peccati multiplicatio. 4⁹ ē volūtatꝭ pollutio. 5⁹ ē mētꝭ ingeratio. 6⁹ ē alioꝝ pturbatio. 7⁹ ē dīnal euitatio. Prim⁹ ḡ effect⁹ ē ɔsideratiōis amissio. Vñ Greg⁹ ait. Qui p multiloquiū exteri⁹ se spargit. vim itime ɔsideratiōis amittit. Et int̄ alia ut idē ait. valde difficile ē ut q multa loq̄r nō mentiat̄. sicut ⁊ q

frequenter iurat ut nō piuret. Et puī. 26°. Os lubricū operat ruinā sui. quia ruit de culpa in culpam ut dicet̄. 7 postea ī penas. puī. 13°. Qui incōsideratꝰ ē ad loquēdū sentiet mala. s. uel tpalia spūalia uel etna. Et iō Ecclesiastes. x°. Stultus verba multiplicat. Et puī. 17°. Stultus si tacuerit sapiēs reputabit̄. Et iō lex impialis. ff. de suppel. le. ait. sic. Nemo dicat nisi qđ pus mēte agitauerit. Vn̄ ingrenti cuidam a Demostene quō posset optime dicere. ait. Si nihil dixeri nisi qđ bn̄ scieris. Ideirco Varro Marcus dicebat. Nō refert qs s qđ dicat. Et sic patet pmꝰ malꝰ multiloquij effectꝰ. 2ꝰ effectus ē discretionis pditio. Perdit nāq₃ hō sensum atq₃ discretionē respectu rei osiderande. Vn̄ puī. 14°. ca°. dicit̄. Vbi sūt plurima v̄ba. ibi frequēt egestas. Qđ exponens Gregꝰ. ait. Cū multiplicitas i sermone dephendit̄ 7 non vitatur. pculdubio intelligentie grauitas in sensu elongat̄. Et Sen̄. inqt. Qđ sentimꝰ loquamur. ut qđ loqmur sentiamꝰ. Et iterū ait. Ad sūmam pfectionis rariloquū. tardiloquū. 7 breuiloquū te esse iubeo. Et iterū idem in. 40. eplā inqt. Quēadmodum sapienti viro incessus modestior cōuenit. ita orō opressa nō audax. Et subdit. Sūma sūmarū h est tardiloquū te esse iubeo. Et iō dicitur Eccl. 18°. Anteq₃ loqris disce qđ respondeas. i. disce qđ 7 q̄liter loqui 7 docere debeas. ut prius sis fons q₃ canalis. 7 pus v̄bū veniat ad limā cordis q₃ ad limā oris ut dictū ē s. Vel sic. Priusq₃ loqris. i. anteq₃ oporteat te reddē rationē in die iudicij de oībꝫ q̄ cogitasti dixisti. fecisti. omisisti: disce qualiter respōdere debeas. Cuiꝰ ratio ē. q2 tūc nō erit vtilis aduocatꝰ. s p seipso habet loquet̄. Vn̄ 7 Pytagoras in pceptis suis dū a qđā q̄reret̄. quō int discipulos sapiens posset hri. respondit. Serua silētiū donec necessariū sit tibi loq. si nihil dixeris nisi quod bene scies. si gesseri optima. 7 locutus fueri pauca. Nam silentiū signū ē sapie 7 loqcitas signū stulticie. nec festines respōdere donec fuerit finis interrogatiōis. nec q̄stionē ī cōuentu soluē tempres. 7 sapientiorē int ceteros te psperxeris. hec ille. 3ꝰ effectꝰ ē voluntatis pollutio. i. imūditia voluntatis in actu pctī. In cuiꝰ mysteriū Numeri. 19°. pcepit dn̄s di. Vas qđ nō habuerit opculum nec ligaturā desup imūdū erit. vbi Gregꝰ ait. Tegmen opculi uel ligutura ē censura discipline q̄ quisq₃ nisi premunit̄ q̄si vas pollutū imūdūq₃ rephat̄. Hoc opculū postulabat pphēta. di. Pone dn̄e custodiā ori meo. 7 qđ p opculū 7 custodiā nisi illustrata ratio desigt̄ q̄ gubernari 7 tegi debet ī hoīe lingua carnis. Merito Eccl. 22°. dicit̄. Quis dabit ori meo custodiā. 7 super labia mea signaculū certū ut non cadam ab ipsis. 7 lingua mea pdat me. Ista ofirmare videt̄ Sen̄. in puerbijs. di. Imago ai sermo ē. qualis vir talis oratio: magnū est vocis 7 silentij tēperamētum. Garrulo v̄o respondē cōuitiū ē 7 stulticia. 4ꝰ effectus est pctī multiplicatio. i. ad deteriora descensus. Vn̄ Eccl. 20. dicit̄. Qui multis. i. supfluis vtit̄ v̄bis ledet aīam suā. s. aliquo genere pctī. Proinde Gregꝰ ait. Isti sūt casus culpe crescentis: ut lingua cum non restringitur. nequaq₃ vbi cecidit iacet. sed sp ad deteriora descēdit. Vn̄ merito. 9°. ca°. Eccl. dr̄. Terribil̄ i ciuitate hō linguosꝰ. 7 temerariꝰ ī v̄bo suo odibilis erit. Et Hugo in li° de aīa dic.

Lingua dicit̃.qa ligat adulãdo·mor-
det detrahendo·occidit mentiẽdo.Li
gat ⁊ ligari non põt.Labilis ẽ ⁊ teneri
nõ põt·ꝫ labit̃ ⁊ fallitur.Labit̃ ut an-
guilla·penetrat ut sagitta·tollit ami-
cos.multiplicat ĩimicos·blanda est ⁊
subdola ⁊ parata ad exhauriẽda bona
⁊ miscẽda mala.Qui custodit linguã
suã a multiloqo·maliloqo·turpiloqo
vaniloqo·stultiloquio·custodit aĩam
suã:qm̃ mors ⁊ vita ĩ ptãte lingue.ꝭ
ille.Et sic patet q̃rt⁹ effect⁹. 5⁹ effec-
tus ẽ mentꝰ inqetatio.Nã qlibet põt ĩ
se expiri.qa ex loq̃citate exhaurit̃ oĩs
spũs deuotiõis.Et cũ vult legẽ·orare
uel meditari·occurrũt fantasmata cir
ca dicta ⁊ audita.⁊ irrũpũt intentio-
nem.⁊ cõsequẽr feruorẽ impediũt·si-
cut lebes sup ignẽ nisi coopiat̃ coopcu
lo·nõ facile feruet.qa calor euaporat̃.
Et iõ ut dictũ ẽ s.ĩ figurã dñs in veri
lege declarauit q̃ vas qd̃ opculũ non
h̃ret eẽt ĩmudũ.⁊ eo nõ vtendũ.quia
videlꝫ ꝭm Gregꝫ.mens q̃ nõ hꝫ restri-
ctionem locutiõis.⁊ coopculũ silentii
ĩmũda efficit̃ corã deo.ꝭ ille. 6⁹ effe-
ctus est alioꝝ ꝑturbatio.Nam sepe ex
multiloqo seq̃t̃ multoꝝ ꝑturbatio.qa
ĩ mult̃ v̈bis nõ põt eẽ q̃n aliqd dicat̃
qd̃ aliis noceat ⁊ displiceat.Vñ Aug⁹
sup ps.51.° inqt. Lingua dolosa ẽ mi-
nistra fallacie. Lingua dolosa ẽ aliud
ĩ corde gestantiũ·aliud ĩ oreꝑmẽtiũ.
sed ĩ his subuersio·in his submersio.
Et ĩ li.° de nã ⁊ grã.ca.° 15.° ait.Lingua
plena veneno mortifero vtiqꝫ nocen-
tior ẽ q̃ bestiaꝝ atqꝫ serpentiũ.qa illa
carnẽ inficit·ꝭ aĩam.ꝭ ille. Ampli⁹
alii ex multiloqo ꝑturbant̃ ꝑ detrahẽ-
tiũ ⁊ susurrãtiũ morsus.Vñ Aug⁹ sup
ps.119.° inqt.Cũ cepit hõ x̃pian⁹ cogi-
tare ꝑficẽ·incipit pati linguas aduer-
santiũ.qcũqꝫ illas nõdũ passus ẽ·nõ-

dum ꝑficit.qcũqꝫ illas nõ patitur nec
conat̃ ꝑficere.incipiat velle contemnere
terrena·fragilia·tpalia·felicitatẽqꝫ secu
li ꝑ nihilo h̃re·deum solũ cogitare·lu-
cris nõ gaudẽ·dãnis nõ contabescẽ·oĩa
etiã sua velle vendẽ.⁊ paupibꝫ distri-
buere.⁊ seq x̃p̃m.patit̃ linguas detra
hentiũ. ⁊ qd̃ ẽ grauí⁹ q̃si cõsulendo a
salute aduertentiũ.ꝭ ille.Ecce ĝ quia
multiloquiũ non solũ nocet subiecto
ꝓpo ꝭ etiã aliis.Et sic patet 6⁹ effect⁹.

7⁹ effectus multiloquii est difficilis
euitatio.Nã difficile ẽ vitare multilo
quiũ ⁊ vaniloquiũ ꝭm humanã fragi
litatẽ ĩ ꝑfect̃ ⁊ ĩ impfectis. Aduerten-
dum tñ ẽ ꝭm Alex.de ales.vbi s.arti.
5.° q̃ humana fragilitas duos in se cõ-
tinet status. P̃rim⁹ ẽ ĩ impfect.⁊ in
eis ẽ ptãs vitandi.sed possibilitas illa
nõ ẽ disposita ad vitandũ·ꝭ magis est
ꝓna ad nõ vitandũ.Et ꝭ mõ intelligi
hꝫ glo.di.sup illud Iac.3.° Qui nõ of-
fendit ĩ v̈bo hic ꝑfect⁹ vir est.Cui⁹ of-
fensionẽ hũana põt vitare fragilitas:
ut ẽ v̈bũ doli·detractionis·iactãtie·ꝭ
etiam ociose ⁊ supflue locutionis. 2⁹
stat⁹ ẽ in ꝑfect.⁊ ĩ eis ẽ ptãs disposita
ad p̃dicta v̈ba vitãdũ.ꝭ qa nõ ẽ vsqꝫ
quaqꝫ cõpleta.iõ dicit̃ q̃ difficile ẽ vi-
tare ꝑfect.Et ꝭ mõ debet ĩtelligi glo.
sup v̈bo.Iac.3.° Lingua nr̃a ignis est.
Vbi glo.ait.Cũ fere sit ĩpossibile vita-
re pctm̃.ꝭ etiã ẽ a ꝑfect.Cũ aũt potẽ-
tia ẽ cõpulsa ex grã spãli.tũc dicit̃ btũs
siue ꝑfect⁹ ꝑfectiõe sufficiẽti. Et de ꝭ
intelligit̃ qd̃ Iacob⁹ 3.° ait.Qui nõ of-
fendit ⁊c̃.Et illud Eccl.14.° ca.° Beat⁹
vir q nõ ẽ lapsus verbo ex ore suo. Et
sic patꝫ ps secũda hui⁹ sermõis.

P̃ars tr̃ia hui⁹ sermonis.in q̃ declarat̃
q̃liter multiloquiũ est detestandũ fu-
giendũ ⁊ abhominandũ.

Ertio ī isto sermōe circa multiloquiꝫ dissuasionē ex p̄dictꝭ patet q̄liter est detestandum qa ex eo multa mala ꝓcedūt. ⁊ ideo ei pena p̄paratꝰ ⁊ iudiciū. Vñ Ugo z° li° de aīa inqt. Sermo vanꝰ nō erit absqꝫ iudicio. qa ab oī statu rectitudīs depereūt q p v̄ba vana dilabūtꝰ. Vñ Math. 12° ca° dñs ait. Dico aūt vobis q̄ de oī v̄bo ocioso qđ locuti fuerīt hoīes reddent ratione ī die iudiciꝫ. Ubi Gregꝰ in omelꝰ ait. Ociosū v̄bū est quod aut vtilitate rectitudinis aut ratiōe iuste necessitudinis caret. i. qđ absqꝫ dicēdꝭ ⁊ audientis vtilitate ꝓfertꝰ. Sꝫ h̄ dñꝰ vnū dubiū. Quare nō ait de oī opere reddēt hoīes ratiōeꝫ sicut de oī verbo ocioso. Dicendū q̄ triplex causa fuit.

Prima. qa verbū ex ratiōe sumitꝰ. nō aūt oē opus. Secūda aūt. qa oē v̄bū cōprimere possumꝰ. non aūt oē opus.

Tertia ad ostendēdū q̄ si de minimis i. de oī v̄bo ocioso reddemus in die iudiciꝫ rationem. quāto magis si locuti fuerimꝰ criminosa. Volens igitꝰ ostendere Petrꝰ damianꝰ quāti piculi sint v̄ba ociosa. ait. Audiat q v̄ba ociosa ⁊ vaniloqua loqꝰ. audiat ⁊ pauescat in die iudiciꝫ de ore eiꝰ iudicari. quia ⁊ si sint pua in die iudiciꝫ reddet rationē. Et ponit exēplū. Quid milio breuiꝰ: quid pluma leuius īuenitur! Et tñ si milioꝝ uel plumarū īnumerabilꝰ multitudo cōgeretꝰ. necē est ut ceruix portantis velut sub graui lapide īmoderate p̄ssa frangatꝰ. Silꝰ in sa-xis tenuis qdē ⁊ rara gutta distillat. ꝫ si vas lōgioꝝ spatio supponatꝰ. ita implertur ut supeffluens vnda decurrat. Inuenitur parua cynifex. i. parua seu subtilissima musca. ꝫ inumerabilꝰ multitudo earū oculis p̄monstrata supbi Pharaonis ⁊ totius egypti supauere

v̄rtutē. Breue tēpꝰ est hora. ꝫ dū hora hore ɔtinua successione ɔiūgitꝰ. totius vite nr̄e cursus īpletꝰ. h̄ ille sup p̄dictū v̄bū Math. xx. Et iō in scriptura sacra h̄ modo multiloquiū dissuadetꝰ.

Impiꝫ in tenebris ɔticescent. quia nolunt modo tacere. i. Regꝫ. z° ca°

Tacete quia dies sanctꝰ est. Neemie 8° ca°

Utinā taceretis ut putaremini sapientes eē. Job. 13°

Quid leuiꝰ locutꝰ sū. respondere qd possū! Manū meā ponā sup os meū. Job. 39° ca°

Pone dñe custodiā ori meo. p̄s. 140.

Qui moderatur v̄ba sua. prudētissimus est. ꝓv̄. x°

Homo puersus suscitat lites. ⁊ verbosus separat p̄ncipes. ꝓv̄. 16°

Qui moderatꝰ sermōes suos doctꝰ ⁊ prudens est. stultus quoqꝫ si tacuerit sapiens reputabitꝰ. ꝓv̄. 17°

Qui p̄us respōdet q̄ꝫ audiat: stultū se eē demonstrat ⁊ confusione dignū. ꝓv̄. 18°

Sicut vrbs patēs absqꝫ murorū ambitu. sic vir qui non potest cohibere ī loquēdo spm̄ suū. ꝓv̄. 25°

Ne temere qd loq̄ris. nec coꝛ tuū sit velox ad ꝓferendū sermonem. Ecclesiastes. 5° ca°

Qui odit loq̄citatē extinguit maliciam. Eccl. 19°

Tacēs q īuenitꝰ sapiēs est. ⁊ ē odibilꝰ qui ꝓcax ē ad loquēdū. Ibidē. 20. ca°

Est tacēs nō h̄ns sensū loq̄le. ⁊ ē tacens sciens tēpus apti tp̄is. Ibidē.

Homo sapiēs tacebit vsqꝫ ad tempꝰ. lasciuꝰ aūt ⁊ imprudens non seruabit tempus. Ibidē.

Tacitꝰ ⁊ sensatꝰ honorabitꝰ. Ibidē. 21°

Quis dabit ori meo custodiā. ⁊ sup labia mea sigillū certū. Ibidē. 22° ca°

Adolescens loquere in cā tua vix cū necē fuerit. Si bis interrogatus fueris: habeat caput rñsū. In multis esto q̄si insci⁹. ⁊ audi tacēs simul ⁊ querens. ⁊ loq ī medio magnatorū nō p̄sumas. ⁊ vbi sūt senes non multum loquaris. Ibidem. 32°.

Qui sophistice loqtur odibilis est. Ibidem. 37°. ca°.

Tacui sp silui q̄si parturiēs loquar. Ysa. 42°.

Bonū ē p̄stolari cū silentio salutare dei. Bonū ē viro cū portauerit iugū. s taciturnitat. ab adolescētia sua. sedebit solitari⁹ ⁊ tacebit. Treñ. 3°.

Mulieres ī eccl'ia taceāt. nō. n. p̄mittitur eis loqui. 1. Cor. 14°. ca°.

Sit aūt oīs hō velox ad audiēdū tardus aūt ad loquēdum. Jac. p̄. ca°.

Hoc idē etiā philosophi affirmant. Ait. n. sic ipse Pytagoras. Loq ignorat q se tacere nescit.

Symonides vtiq; inquit. Tuti⁹ est tacere q̄; loqui. Multos aūt loquendo errate agnouimus. neminem autē tacendo.

Zeno v̊o p̄hus cuidam loq̄ci sic ait. Si meis te auribꝫ audires: taceres.

Socrates insup rogat⁹ a garrulo q̄dā eū deridente ut eū docēt sapiē p̄cepta. Duo inqt sapiē p̄cepta tibi necessaria sūt. vnū ut taceas. aliud ut loq discas.

Democrit⁹ in cōuiuio tacēti rustico inqt. Ex doctis h̄ solū habes.

Ypocras cū q̄dā ab eo de q̄busdā febris q̄reret tacuit. Cui ille. Cur ad īterrogata nō respōdes ait. Respōsio sup talibus est tacere.

Xenocrates cuidā loq̄ci dixit. Audi multū loq te pauca. Os. n. vnū. aures duas a nā accepimus. Itē idē ipse cū eēt cū q̄busdā detractoribꝫ ⁊ taceret q̄rente vno cur solus tacēt. q̄a dixisse me inqt aliq̄ñ penituit. tacuisse nūq̄;.

Sixt⁹ etiā pytagoric⁹ ait sic. Tūc loquere q̄ñ tacere nō expedit.

Abstineam⁹ igit' a multiloquio ⁊ aliis pctis ut sim⁹ de numero ouiū electaꝝ ī oie iudicii. De q̄bꝫ oīc dn̄s de⁹ in p̄phetia hodierna Ezech. 34°. Ecce ego ipse requiram oues meas ⁊ visitabo eas sicut visitat pastor gregē suū in die. s. iudicii q̄ñ fuerit in medio ouiū suarū dissipatarū. ⁊ cetera ibi. Et tūc dicet iudex. ut p; ī euāgelio hodierno Math. 25°. Ibūt hi. s. gulosi ⁊ rep̄bi ī supplicū etnū. iusti aūt ī vitā etnā. Ad quā ille nos perducat q cum p̄re ⁊ sp̄ū scō viuit ⁊ regnat ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria tertia post primam dominicam in quadragesima. de vitio ebrietatis. Sermo x⁹

Byt prim⁹ angelus ⁊c. Iteꝝ vbi s̄. Quia frēs carissimi super⁹ determinauim⁹ tractare de crapula ⁊ ebrietate. ⁊ iā de gula satis abūdeq; dictum puto: nūc g̊ de ebrietate sp̄alit' ē scribendū q̄ est sp̄ēs gule. Diuidit'. n. gula in cōmessationē ⁊ ebrietatē. sicut genus in species. s̄m Tho. scda scde. q. 151. arti. p̄. De q̄bus ap'lus ad Ro. 13°. Non ī cōmessatiōibꝫ ⁊ ebrietatibꝫ ⁊c. Sed sciēdū q; triplex est ebrietas. Prima ē ex vino diuini. i. vino diui amoris. cū q̄s eo ita repleť q; alienat⁹ sit a mūdi actionibꝫ. Tale. n. vinū diuini amoris letificat cor hoīs. ⁊ facit hoiem audacem ⁊ securū ī oībꝫ piculis. ⁊ loquētem abūdanter de diuinis que carnales non intelligunt.

Vn̄ turbe iudeorū audiētes apl'os qn̄ iebriati sūt spū scō q̄ loquebāť variis līguis magl'ia dei. dicebāt eos ebrios. S; Petr⁹ apl's surgēs ad p̄dicādū ostē-dit eos ebrios ex vino dīnal' amoris nō nāli. fm̄ ꝓphetiam Iohel' ꝓphete. Ad hanc inebriationem īuitantur fideles Cant. 5°. vbi dicit'. Comedite amici: bibite. iebriamini carissimi. hoc vino amoris īmensi. Secūda ebrietas ē ex vino criminali. i. ex amore mūdi ⁊ vo-luptatib; seculi. Tale vinū facit hoīes dormire ī iniqtatib;. cadere hinc inde in diuersis pctīs. insensibiles eē in fla-gellis dīnis. Et de tali b; ꝓpheta dicit Iohel' p̄. Expergiscimini ebrij. ⁊ flete oēs q bibitis vinū. s. hui⁹ seculi ī dulce-dine. qm̄ periit de ore vr̄o. Ait. n. Boe-tius. Felicitas hui⁹ seculi multis ama-ritudinib; respsa ē. Tertia ebrietas ē ex vino nāli. De q̄ Aug⁹ ī li° de saluta-tibus documētis dic. Fugiam⁹ ebrie-tatē ne crimen luxurie īcurram⁹. Vi-nū. n. de⁹ nobis ad leticiā nō ad ebrie-tatē donauit. Bibam⁹ igit' nō quantū gula exigit. s; quātū nature ībecillitas postulat. Ne igitur qđ ad medelā cor-poris tributū ē ad ꝑniciē deputem⁹: annūcia q̄so tuis in domo tua subiectī q̄ plerīq; per vinū homicidia fornica-tiōes ꝑpetrauerūt. nec ipsam mortem recusauerūt. alij p vinū a demonibus capti sūt. Nec ē aliud ebrietas q̄ mā-feitissim⁹ demon. Iō apl's ad Eph. 5°. Nolite inebriari vino in q̄ ē luxuria. Quia igit' Abīt p̄mus angelus ⁊c. de ipsa ebrietate tria notabim⁹. quoꝝ Primū dicet' descriptio.
Secūdum do offensio.
Tertiū aūt detestatio.
Pars prima hui⁹ sermonis. in qua de-claratur quid sit ebrietas.

Rimo igitur in isto sermone aduertēdū q̄ ebrietas sic dif-finit' a Seneca. Ebrietas ē in-sania volūtaria. S; q̄ dicat'. Insania volūtaria h̄ ē aut rōne tpis antecedē-tis p̄uationem. qa ebrietas dicit p̄ua-tionē vsus ratiōis. aut ratiōe tp's in q̄ est ista p̄uatio. Non p̄ modo. qm̄ tūc nulla est insania. sed potest adhuc vti ratiōe. Nec 2° modo. qa tūc non dice-retur ebrietas peccatū. qa ibi tūc non potest eē motus peccati sed sola pena.
Ad h̄ respondet Alex. in secūda pte in tractatu de ebrietate. arti. p̄. q̄ ebri-etas est pctm̄ in habente voluntatem accipiendi potū vltra mensuram. Ex quo cōsequit' q̄ ꝓueniat p̄uatiōis ra-tio q̄ ad vsū. Vn̄ in dispositiōe volun-tatē antecedēte ē motus pctī ex q̄ con-seqt' insania q̄ tūc est sicut pctm̄ ⁊ pe-na. Et dicit' ꝓcedere īsania ex volūta-te ad differentiā illi⁹ q̄ dicit' ꝓcedē ex infirmitate uel īuolūtarie. ⁊ quo ad h̄ dr̄ insania. qm̄ sicut insan⁹ non potest exire ī vsū ratiōīs. sic ī ebrio est ratio ligata ut tūc nō exeat ratio ī vsu ordi-nato. in insano aūt tm̄ ē pena. in ebrio aūt pena ⁊ culpa. Est ḡ ebrietas insa-nia volūtaria. S; ad maiorē p̄dictoꝝ declarationē aduertēdū fm̄ Tho. vbi s̄. q̄ ebrietas duplicit' accipi pōt. Vno° ꝓut sigt ipsū defectū hoīs. qa ex vino multū potato fit ut nō sit cōpos ratio-nis. Et fm̄ h̄ nō noīat culpā s; defectū penalē ꝯsequētem ex culpa. Alio° pōt noīare actū q̄ qs incidit ī hūc defectū q act⁹ si scient' fuit. ita. s. q̄ aduertat p talē potū posse amittē vsū ratōīs ul' ꝓ-babilit' dubitat. ⁊ tn̄ tract⁹ delectatiōe pot⁹ nimis bibit. erit ḡue pctm̄. qđ pa-tebit pleni⁹ ī pte sequēti. Vn̄ ḡ ē diffi-nitio p̄dcā assigta. Quā vr̄ cōfirmare

Aug⁹ in li° de salutaribus documētis dr. Ebriosus putat se optimū gerere aliqd. cū fuerit ad precipitia deuolut⁹. p vinolētiā strinat ad maledicta 7 cōuitia, pximoꝝ. Et imutat mens eius. 7 ligua balbutit. Hui⁹mōi. n. vir cū se putat bibere vinū. bibit a vino. Hec ille. Et sic pꝫ ps pma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ declarat qn̄ quō 7 qliter ebrietas est pctm̄ 7 p ipsū de⁹ offendit.

Ecūdo in isto sermone circa offensionē ebrietatis ut sciamus qn̄ est pctm̄ 7 quale. tres ↄsideratiões faciemus. quaꝝ Prima ē an ebrietas sit sp pctm̄ 7 mortale. Secūda est an inebriare aliū sit sp pctm̄. Tertia est an ebrietas sit graue pctm̄. Ad pma respondet ꝺm Alex. de ales vbi s. arti. 2. et Tho. scda scde. q. 150. q ebrietas aliqn̄ ē sine pctō. aliqn̄ ↄo veniale. aliqn̄ mortale. Nā culpa ebrietatis ↄsistit i imoderato vsu 7 imoderata ↄcupia vini. qd cōtingit tripliciter. Uno modo q nesciat potū imoderatū eē. 7 ad inebriandū potentem. Et sic ebrietas potest eē sine pctō. 7 sic credit Noe fuisse inebriatum. Gen̄. 9°. Un̄ Amb°. 35. dis. c. sexto die. inquit. Prim⁹ Noe vineā plātauit. dedit naturā. s ignorauit potētiā. Nam i pma etate non vtebant hoies vino nec carnibus. dis. 35. c. ab exordio. 2° modo sic q pcipiat qs potum iordinatū esse nō tn̄ estimet eum tantū q inebriare possit. Et sic ebrietas pōt eē cum pctō veniali. Q aūt dicat Aug⁹ ebrietatem eē pctm̄ mortale si sit assidua in li° de purgatorio. 7 di. 25. §. al. non sic intelligendū est ꝺm Tho. 7 Alex. qi ipsa frequētatio faciat mortale. sed qa non pōt eē q hō assidue iebriet qn sciens 7 volēs ebrietatē incurrat dū magis expetit vini fortitudinē 7 suā debilitatē 3° mō q aliqs bn̄ aduertat potum eē imoderatū. 7 iebriare valētē. 7 tn̄ magis vult ebrietatem icurrere q̄ a potu abstinē. Et talis ,ppe dr ebri⁹. qa moralia recipiūt speciē nō ab aliis q̄ p accidens eueniūt 7 pter intentionē. sed ab eo qd est p se intentū. Et sic ebrietas ē pctm̄ mortale. qa ꝺm h volens 7 sciens puat se vsu ratiōis q̄ ꝺm ↄtutē opat 7 pctā declinat. Et sic peccat mortalit piculo pcti mortalis se expones. Un̄ Amb°. i li° de patriarchis. 15. q. i. c. sane. ait. Cauenda dicim⁹ ebrietatē p quā pctā cauē nō possum⁹. Nam q̄ sobrii cauem⁹ p ebrietatē igrātes cōmittim⁹. Nesciūt qd loquūt q nimio vino indulgēt. Tacent sepulti. Hibi. Q etiā sit mortale ebrietas ,pbat p illud qd hr̄ dis. 35. epus. vbi dr̄ q clericus ebrietati deseruiens: aut desinat. aut coione puet. Silit 7 laic⁹. Idem hr̄ de vi. 7 hone. cle. c. a crapula. sed talis pena nō iponit nisi p mortali. Et io Ysa. 5°. Ue q potentes estis ad bibendū vinū. vbi glo. Ebrietas statū mētē euertit. qd qdē est mortale si factū sit modo pdicto. Et sic pꝫ rn̄sio ad pmā questionē. Ad secūdā q̄stionē rn̄det ꝺm Alex. vbi s. arti. 3°. q si qs credat alteꝝ eē verecūdū. 7 q p verecūdia nō accipiat neccitatē sua. si alt iuitet solū ad h ut ille accipiat neccitatē suā. nō peccat iuitans. etiā si ille accipiat plus q̄ neccē sit. 7 tn̄ peccabit iste. Si ↄo inuitet ad accipiēdū supfluū. ut sic excitet beniuolentia 7 familiaritas. tūc peccat venialit. Si ↄo intēderet solū ut alter se ingurgitaret. tūc peccaret mortalit cū intēderet euertere statū ment. 7 sic ei magis auferret q̄ si auferret ei tpale aliqd. qa auferret ei vsū ratiōis. Et io

tabernarij etiā cū ꝑpendunt aliq̄s ex nimio vino sūpto iebriari quod experti sūt pluries ut in ebriosis ꝓpt̄ auaritiā ꝯuit peccāt. Itē q̄uis sit licitū ifirmo uł debili vti multo cibo uł potu vltra ꝯsuetū ad ꝓuocādū vomitū ꝑm consiliū medicine q tn̄ nō ē reputādus sup̱flu⁹. nō req̄rit ꝙ sit pot⁹ inebriās ad ꝓuocandū vomitū. q̄a etiā pot⁹ aque tepide ꝓuocat vomitū. vn̄ nō excusaret ꝑ hoc q̄s ab ebrietate ꝑm doc. q̄uis faceret cā medicine. ⁊ ꝑ ꝯn̄s peccaret mortalit̄ sumens nisi crederet ex illo potu nō posse iebriari. Et simit̄ medic⁹ uł ali⁹ q hoc sibi scient̄ ꝯsuleret uel ꝓpinaret h̄ existimās. Et sic p₃ respōsio ad secūdā q̄ōnē. Ad tertiā questionem r̄ndet̄ scđm Alex. ubi s̄. arti. 5°. ꝙ ebrietas ē mai⁹ pctm̄ multis aliis quo ad ablationē vsus nālīū. ⁊ etiā q̄ ad h̄ ꝙ reddit hoīem similiorem bruto. Vn̄ Caso⁹ ait ꝙ nihil ē tā demōiacū sicut ebrietas ⁊ lasciuia. Hac. n. s. ebrietate fit iactura fere oīu₃ bonoꝝ. ⁊ si habeat hō prudentiā. hūilitatē ⁊ māsuetudinē. oīa ꝓicit ī iniq̄tatis pelag⁹. q̄si velit dicē. Cū ꝑ oē pctm̄ mortale amittat̄ oē bonū ꝯtuitū. ꝙ plus dāni facit pctm̄ ebrietatis q̄m̄ vsū bonoꝝ nālīū tollit ⁊ nō alia pctā. Cū. n. hō irascitur fit frequent̄ agilior ⁊ fortior. Econtra vo cū ē ebri⁹. Et sic ī ceteris bonis. h̄ ille Et loq̄t̄ de prudētia. hūilitate ⁊ mansuetudine ut sunt bona aīe nālia. ꝯ est ebrietas r̄one h⁹ ꝯuissimū pctm̄. Nō tn̄ ꝓpt̄ h̄ simplicit̄ ē mai⁹ pctm̄. nec ꝓpter h̄ dignū maiori pena s̄ q̄i plus h₃ de excusatiōe cū plus hēat de ꝓnitate ad pctm̄. Sūt. n. ꝯuiora pctā spiritualia carnalibꝰ ꝑm Greg. s̄ ebrietas ptinet ad carnalia. ꝯ ꝛc. ℗. Illud ē maius pctm̄ qđ mai⁹ bonū aufert. maius aūt bonū ē bonū diuinū qđ aufert peccatū spūale q̄₃ hūanū qđ aufert carnale. s. vsum rationis. ꝯ q̄uis sit maximū pctm̄ ebrietas ꝑm qd. nō tn̄ simplicit̄.

Q₃ si q̄rat̄. An sit ꝯui⁹ pctm̄ ebrietatis ī clerico q̄₃ in seculari. Ait Alex. ubi s̄. arti. 6°. ꝙ eq̄litas pctī aut ieq̄litas non solū ꝯsistit ī radice aut ī genere pctī. s̄ etiam in circūstantiis. q̄m̄ ꝑm ꝙ dicit Amb°. Oē pctm̄ ꝯsurgit ex cōtemptu ⁊ ꝯtēpt⁹ cōsurgit ex oībꝰ pctīs. Lic₃ ꝯ q̄tū ē de gnē pctī ebrietatis pctm̄ ī illis eēt eq̄le. tn̄ stat⁹ ꝑsone aggrauat sicut ī clerico. ⁊ ob h̄ eis magis ꝓhibet̄. ut p₃ 35. dis. §. 2°. et. c. se. de vita ⁊ hone. cle. ca crapula. Vbi Inno⁹ A crapula inquit ⁊ ebrietate oēs clerici diligenter abstineant. vn̄ vinū tēpent. ⁊ se vino. Nec ad bibēdū q̄sq̄₃ icitet̄. cū ebrietas ⁊ mētis īducat exiliū. ⁊ libidinis ꝓuocet incentiuū. Et sic p₃ r̄nsio ad tertiā q̄ōnē. patetq₃ ꝑs secūda h⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ ꝑmonis. ī q̄ declaratur quantū sit detestabilis ebrietas.

Ertio igit̄ in isto ꝑmōe sciendū ē ꝙ tria sūt q̄ mouent nos ut fugiam⁹ ⁊ detestemur ebrietatē. s. ꝓductio. punitio. scripture acclamatio. Prima ꝯ cā detestationis ebrietatis ē ꝓductio. Nā Amb°. dicit. Nō eēt ī hoīe seruit⁹ si nō fuisset ebrietas. Ex q̄ videt̄ ꝙ seruit⁹ sit ꝑm⁹ effectus ebrietatis. Sed aduertendū ꝑm Alex. ubi s̄. arti. 7°. ꝙ ꝑma cā ꝑuitutis ⁊ directa fuit pctm̄ scđm Aug. 19°. de ciui. dei. ca°. 15°. Vn̄ h̄ cā fuit anteq̄₃ de ebrietate aliqd legeret̄. Tn̄ ipsa ebrietas fuit cā occasionalit̄ ⁊ īdirecte. q̄m̄ si Noe nō fuisset inebriat⁹. Cham fili⁹ eius non irrisisset. ⁊ si nō irrisisset eū ;

D

nec Chanaā filio a dño fuisset inflicta seruit⁹ nec a Noe p̄dictus. Et quo ad ħ loquit̄ Amb⁹. Et iuxta hoc etiā loqt̄ Aug⁹ ubi s̄. di. Nusq̄ȝ scripturaꝝ legimus seruū anteq̄ȝ ħ vocabulo Noe iustus pctm̄ filij sui vindicaret. hec ille. Sȝ maior seruit⁹ oīuȝ mūdi sequit̄ ex ebrietate. s. seruit⁹ pctī. Nam ex ebrietate nascūt̄ oīa vitia. maxime tñ luxuria. oīa alia origināt̄ ut dictū ē in exordio hui⁹. Unde Iero⁹. 35. dis. in principio. ait. Uenē mero estuās facile despumat ī libidinē. Uñ Noe ebrietate nudauit femora. Loth autē quē sodoma non vicit vina vicerūt. Et ibidē ī c. luxuria. inqt. Luxuriosa res ē vinū 7 otumeliosa ebrietas. Oīs aūt qui cū bis miscet̄ nō erit sapiēs. ħ ibi. Amb⁹ itaq̄ȝ dis. 35. c. sexto die. ponit mala que sequunt̄ ex ebrietate di. Uinū nec suo pepcit auctori. s. Noe. ħ illius ebrietas nobis suadet sobrietatē. Et. ī. Manebat anq̄ȝ vinū īueniret̄ oībȝ incōcussa libertas. Nemo sciebat a consorte nec sue obseqa seruitutis exigē. Obrepsetat qdē dilectōis īuidia. manebat adhuc pr̄ne pietati reuerētia. Lesa ē pietas dū ridet̄ ebrietas. Nō illis vtiq̄ȝ solis nocent vina quos tēptant. ħ 7 illis āpli⁹ q̄ꝝ temulēta mēbra ebrioꝝ nudant̄. Et. ī. Legim⁹ q̄ȝ patrē Loth inebriauerūt filie ī mōte. Fuit itaq̄ȝ ebrietas origo īcestus pessimi regeneratrici partus deterior. ħ ibi. Et nota q̄ȝ dicit Alex. ubi s̄. arti. 8⁹. q̄ȝ Noe peccauit in vtroq̄ȝ. s. pctō ebrietatis 7 incest⁹. Nō enī fuit excusat⁹ a toto 7 si a tāto. Nō n. ablata fuit ab eo volūtas rationalis maxime cū haberet potestatē ad talē actū. Uñ volūtariū fuit pctm̄ quo ad hoc qd̄ dicit̄ volūtariū cui⁹ p̄ncipiū ē in ipso. ħ non plene quo ad aliud qd̄ ē

ī volūtario. s. cognoscē singula. tñ illa ignorātia nō excusauit eum a toto. Loth v̄o peccauit pctō ebrietat̄. q̄a cognouit v̄tutem vini īmoderate sūpti. vñ nō adhibuit diligentiā. qua ꝓpter non pōt ex ignorantia excusari. p̄. si ignorauit malū incestus tñ sciēter bibit 7 īmoderate. Excusat̄ tñ etiam ei⁹ pctm̄ a tanto. q̄a lȝ nō ig̃rauerit coitū ignorauit tñ q̄ȝ eēnt filie. Pre ebrietate. n. amiserat memoriā mortue vxoris. Ecce quanta mala facit ebrietas. Multe quoq̄ȝ rixe 7 discordie 7 homicidia sequūt ex ebrietate ut patet experiētia. Et iō nō īmerito. 35. dis. c. vlt̄. dr̄. Añ oīa clericis vetet̄ ebrietas que oīuȝ vitioꝝ nutrix 7 mater est. Et iō Cleobalus cōsulebat seruū ex ebrietate cōuiciantē nō plectere. videt̄. n. ꝓpt ebrietatē cōuiciari. Docebat āt 7 Anachatsis phs vineam ferre tres botros. primū iocūditatis. secūdū ebrietatis. tertiū īpietatis. Et ideo introgatus quō posset qs fieri nō amator vini siue potus. ait. Si p̄ oculis habeat inebriātiū se turpitudines. Confirmat oīa p̄dicta Aug⁹ li⁹ 4⁹. ꝯ donatistas di. Ebrietas quā non solū sine horrore noīare ħ etiā cū hilaritate p̄dicare iam ꝑpli cōsueuerūt. In quo fuerit. sola eē nō poterit. Quis. n. ebriosus. nō ne 7 cōtentiosus 7 aīosus 7 īuidus 7 a p̄ceptorū sanitate dissentiēs 7 arguētibȝ se ḡuit īimicus! Iam v̄o ut 7 fornicator non sit difficile ē. Et in lib⁹ ad sacras v̄gines sic inqt. Ebrietas cūcta vitia superat. In ipsis p̄mo v̄ginibȝ ebrietas castitatis ꝓmissa cōplere nō ꝑmittit. q̄a sancte pollicitatiōi in vtroq̄ȝ sexu inimica sp existit. Et iō ebrietas pudoris comes esse nō pōt. q̄a nec castitas fuit aliquando socia temulētie. Sobrietas

in feminis ad terrā deponit aspectum Ebrietas aūt amisso pudore · īverecūdos erigit vultus. Sobrietas cū sūma trepidatiōe irrep̄hensibile ⁊ cū silentio ꝓprio emittit v̄bū. Ebrietas v̄o impudoratū facit femie ⁊ s̄monē ⁊ vultū Elicit nāq; atq; extorquet nephandā ⁊ īverecūdā de oībus se habentibꝰ vocē. ⁊ cū surripuerit ꝑ auiditatē nimietas vini nullū pōt habere tacendi pudorē. H ille. Et sic pꝫ p̄ma cā quare detestāda sit ebrietas. Secūda causa detestationis ebrietatis est punitio Triplicit. n. punit̄ pctm̄ ebrietat. s. pena spūali. pena tp̄ali. ⁊ pena gehēnali.

P̄ punit̄ pena spūali. qa ut ex precedentibꝰ patet nō solū ē pctm̄ ꝟ etiā pena pctī que ē īpeditio vsus ratiōis. qa ratio ī ebrio sopita ē ut dictū ē. Vn̄ in ps. Turbati sūt sicut ebrius. ⁊ oīs sapientia eoꝝ devorata ē. Et ꝓv̄. zo. dicit̄. Qui miscet̄ his. s. vino ⁊ ebrietati nō erit sapiēs. Et iō Boeti' ī lib° de disciplina scolariū inqt. Vinū modice sūptū acuit ingeniū. ꝟ īmoderate suptū rationē cōturbat · intellectū hebetat · memoriā eneruat. ignorantiā inducit obliuionem īmittit. H ille. z° punit̄ pena tēporali. Ait. n. phs ȝ° ethicoꝝ ꝙ ebriosus meret̄ duplices maledictiones. ⁊ hoc ꝓpt̄ duplex peccatū. s. ebrietatis ⁊ culpe sequētis ex ebrietate. Sciendū tn̄ ꝙ phs loqt̄ ꝟ s̄m legē cui' dā Pytaci. q ut dr̄ z° politicoꝝ statuit ꝙ ebrii si pcuterēt pl' punirēt̄ ꝙ sobrii ⁊ ꝟ qa pluries iniuriant̄. Et ī hoc ut dicit Ar. videt̄ respexisse ad cōem vtilitatē ut. s. cohiberent̄ iniurie. Nā ut legit̄ in vita ⁊ moribꝰ phoꝝ ipse Pytac' vidēs multū vinū ī īsula Mitilenensiū cresce · volēs ebrietati hoīuꝫ p̄cauē lege publica statuit ut peccās ebrius duplicit̄ puniret̄. Dicebat āt vinū bonū ⁊ malū eē. malum qdē ex crapula. bonū ex natura. Ait tn̄ Amb° ī lib° de p̄riarchis. Si q̄ ꝑ vitiū ebrii delique-rūt apud sequētes iudices venia qdē facta domant̄. ꝟ leuit dānāt̄ auctores. 15. q. i. c. satie. vbi glo. i. pena minori ꝙ si ex certa sciā fecissent. dānāt̄. i. redarguūt̄. H ille. Et iō Nabal ebrius mortuus ē. i. Reg. z5°. Cū temulent' fuerit Amon vino pcutite eum ⁊ interficite dicit Absalon. z. Reg. 13°. Et inebriatum Holofernem occidit Iudith. eiusdē. 13°. ȝ° punit̄ pena gehēnali ī inferno. qd pꝫ ex p̄cedentibꝰ. Nā dictū est ꝙ ebrietas aliqn̄ ē pctm̄ mortale. cū igit̄ pctm̄ mortale dānet animā in inferno · patet ebrietatē puniri ī igne īfernali. Et iō Ysa. 5° ca°. cōminat̄ dn̄s ebriosis talē penā di. Ve q cōsurgitis mane ad ebrietatē sectandā ⁊ potandū vsq; ad vesp̄ā. Patet etiā ꝟ a ꝯtrio sensu. quia q nō possidebūt regnū celoꝝ descendent ī infernū. ꝟ ebriosi nō possidebūt regnū dei · iuxta illud apostoli. i. ad Cor. 6°. Neq; ebriosi regnū dei possidebūt. Et ad Gal. 5°. Manifesta sunt op̄a carnis que sūt fornicatio ꝛc. Et. ī. Ebrietates cōmessationes ⁊ his similia que p̄dico vobis sicut predixi. qm̄ q talia agūt regnū dei nō ꝯsequēt̄ Igit̄ in inferno cruciabūt̄. Et sic patet secūdū quare detestanda sit ebrietas.

Tertia cā detestationis ebrietatis ē diuine scripture ꝓclamatio. qd patet sic discurrēdo. Noli eē in cōuiuiis potatoꝝ. qa vacantes potibꝰ ⁊ dantes symbola ꝯsūmēt̄. ꝓv̄. z3°. Ne ītuearis vinū ī vitro qn̄ flauescit. cū splenduerit color eius. īgredit̄. n. blande. ꝟ ī nouissimo mordebit ut coluber. ⁊ sicut regulus venena diffundet. ibidem z3°.

Nullū secretū ē ubi regnat ebrietas. ꝓ. 31°. Vinum ⁊ mulieres apostatare faciūt etiā sapiētes ⁊ arguūt sensatos. Ecci. 19°. Ignis ꝓbat ferrum durū. sic vinū corda supboꝝ arguet ī ebrietate potatū. ibidē. 31°. Diligentes ni vino noli ꝓuocare. multos enī exterminauit vinū. Ibidē. Venite sumamus vinū ⁊ īpleamur ebrietate. Ysa. 56°. Inebriaberi atq; nudaberi. Treñ. 4°. Ceperunt principes furere a vino. Osee. 7°. Ve q potū dat amico inebrians eum ut videat nuditatem ei⁹. Abachuc. 2° ca°. Detestādū ē ğ vitiū ebrietatis ex quo tanta mala ꝓcedūt ⁊ tāta pena sequit̄ ⁊ tot auctoritates detestant̄. Ad que oīa facit dictū Augꝰ. ad sacras v̄gines di. Ut sūmatim cūcta pstringā ꝑ vinū castitati subreptū ē. ⁊ plurime a corruptoribꝫ turpe decepte sūt. Multe v̄ginū etiā pellēte vino thori genitalis oblite pudicitiā suā adulteris tradiderūt. Et mechis ꝯ morte pacte sūt maritoꝝ q̄ꝫ plures īpellente vino p̄cipites indecētibꝫ se cōuentibꝫ polluerūt. Et de genitoribꝫ aut de genitricibus. de filijs aut filiabꝫ. ꝯ fratribꝫ aut sororibus. de generibus ⁊ nuribus ꝑ nephandos cōcubit⁹ sibi filios genuerūt. Per vinolentiā. n. plurimi plurimeq; a sancto pioq; ꝓposito exciderūt ⁊ sui obliti amissis honoribꝫ ignobiles remanserūt. ⁊ sedibꝫ patriis ꝓfugi vitā nō ubi sūpserāt finierūt. Per vinū fortes ab infirmis elisi sūt. ⁊ ī mortem q̄ꝫ plures ictu muliebri ꝓstrati. ⁊ īuicti exercitus vino dn̄ante extincti sūt ⁊ seruitutis iugo subiecti. Innumerabiles iugū alteri⁹ dn̄ationis recusantes vinolētia ī alienū redegit arbitriū Assuetudine vini q̄ꝫ plures in insaniā cōuersi sūt. ⁊ mentis durante amētia ab hūana sūt cōuersatiōe seiūcti. ⁊ ferina morte ꝯsūpti. Q̄ꝫ plures vini immoderat⁹ excessus ex diuitibꝫ pauperes reddidit ⁊ egenos. Infiniti numero vino īpellēte īiusta impiaq; homicidia cōmiserūt. Q̄ꝫ plures vrbes diu obsesse nec capte. custodibꝫ somno vinoq; sepultis. hostibꝫ patefacte sūt ⁊ incendijs ꝯcremate. Et alia multa nephanda ⁊ īnumera sūt qbꝫ ꝑ ebrietatis vitia mūdus ipse frequent̄ vexat⁹ sit ⁊ nūc vsq; vexatur. H̄ ille. Fugiēda ē ğ totis viribus ebrietas ex qua īnumerabilia mala ꝓcedunt. qa in ꝓphetia hodierna Ysa. 55° ca°. scribit̄. Derelinquat īpius viam suā. ⁊ vir iniquus cogitatiōes suas. ⁊ reuertat̄ ad dn̄m ⁊ miserebit̄ eius ⁊c. ut sic consequamur illud regnū. de quo dicit̄ in fine euangelij hodierni Math. ca°. Docebat eos de regno dei. Ad qđ ipse nos ꝑducat qui cū p̄re ⁊ spū sancto viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Feria q̄rta post p̄mā dn̄icā in quadragesima. de detestatiōe ⁊ abhominatione gule Sermo xi⁹

Erit prim⁹ angelus ⁊c. Iterum ubi s̄ Postq̄ꝫ in supioribus fratres carissimi tanta de vitio castramargie ⁊ ebrietatꝭ dicta sūt: remanet ꝓ finali ꝯclōne hui⁹ tractat⁹ ut ad effugationē ipsi⁹ quātū sit detestabilis ⁊ abhominā da euidenter demonstrem⁹. Nā Inno⁹ in li° ꝯ miseria ꝯditiōis humane dicit. Quid turpius ebrioso siue guloso. cui fetor ī ore. tremor in corpe. ꝓmit stulta. ꝓdit occulta. cui mēs alienat̄. facies trāsformat̄.

Ex quibus v̂bis multe ĩurbanitates guloſoꝝ intelligi p̄nt. qa dicit. guloſo eſt fetor in ore. Et iō ſcripſerunt bragmani ad Alexandrū di. Vos eſtis ſepulchra viua mortuorū. Vñ de eis in p̄s. dr̄. Sepulchꝝ patēs ē guttur eoꝝ. Itē dicit ꝙ guloſo ē tremor ĩ corpore. Hic Señ. epl̄a. 14. ad Lucillū ait. Epule crudelitatē generāt. debilitates neruoꝝ ac corpoꝝ tremorē. Deinde cōcludit ꝙ guloſus ꝓmit ſtulta ⁊ ꝓicit occulta. ideo ei mēs alienat᷑ ⁊ facies trāſmutat᷑. Vñ. ꝓu̇. 31°. ſcribit᷑. Nullū ſecretū ubi regnat ebrietas. Et in p̄s. dicit᷑. Linguis ſuis doloſe agebāt: venenū aſpidū ſub labiis eoꝝ. Et iō gula facit hoīem aīal brutū. Vnde Sen. inquit. Limitata ē natura a brutis. Homo v̂o cū liberū habeat arbitriū a naīa euagat᷑. Qd̄. n. ꝓpa facim⁹ auctoritate. ad nature referimus neceſſitatem. Quapꝓpter abiit p̄m⁹ angelus ut ait Iohes ı. ɔtra gulam p̄dicauit ipſa mabhominando ⁊ deteſtando. Idcirco in p̄ſenti ſermone ipſam eē deteſtandam tribꝫ rōnibꝫ demonſtrabimus.

p̄ rōne ĩiuriationis.
2° rōne ɔſūptionis.
3° rōne punitionis.

Pars p̄ma hui⁹ ſermonis. in q̄ ꝓbatur guloſitatē eſſe deteſtandā rōne iniuriationis dei ⁊ ꝓximi.

Rimo igit᷑ in iſto ſermōe deteſtanda ē gula rōne iniuriationis dei ⁊ ꝓximi. Nam ꝓximus p gulā ĩiuriat᷑ ſpūaliter ⁊ temporalit᷑. Temporalit᷑. qa vn⁹ guloſus expendit ĩ piſcibꝫ ⁊ etiā in aliis cibis delicatis vnde viginti pauperes ſatis haberēt de pane. ĩ quo frēs ſuos portiōe eoꝝ defraudat. Oēs. n. fideles fratres ſunt. Math. 23°. Vñ Ber. Noli putare gratuitū qd̄ ĩpendis ꝓximo. qa velis nolis debitor es. Relinquo alias ĩiurias cōuiuia ⁊ ŏbeta que ebrii ⁊ alii ſerculis repleti ſolēt inferre vicinis ſuis.

Dānificat etiā gula ſpūaliter ꝓximū ſaltē malo exēplo. Vñ ⁊ ĩ ſūma de viciis dr̄ ꝙ gula ē ꝓximi corruptio. Malo. n. exemplo corrūpūt guloſi ꝓxīos ſuos. Ad h̄ ꝑtinet qd̄ legit᷑ ad Ro. 14°. Si ꝓpter cibū frater tu⁹ ɔtriſtat᷑. iam nō ſ̄m caritatem ambulas. Noli cibo tuo ꝑdere illū ꝓ quo xp̄s mortu⁹ eſt. Et in epl̄a Iude guloſis dr̄. Hi ſunt in epulis ſuis macule cōuiuantes ſine timore. Nō. n. ſolū ſūt macule. ĩmo ſūt macule alios maculātes ſuo malo exemplo. Iniuriat᷑ etiā p gulā de⁹. Nā cū hoīes vnū ſolū deū adorare ⁊ illi ſoli ſeruire debeāt. iuxta illud Math. 4°. Dñm deū tuū adorabis. ⁊ illi ſoli ſeruies. Gula facit ut ventri hunc honorem ĩpendāt. De q̇bus apl̄s ad Phil. 3° ca°. dic. Quoꝝ deus ventē ē. Nā teſte Aug̊. Hoc ab hoīe colit᷑ qd̄ p̄ ceteris diligit᷑. Inſup p gulā imago dei ĩ anima deſtruit᷑. Vñ de guloſis Treñ. 4° ca°. dr̄. Denigrata ē facies eoꝝ ſup carbones. Inſup p gulā cor ɔtra deū eleuat᷑. Vñ Oſee. 13° ca°. dr̄. Adimpleti ſūt ⁊ ſaturati ſunt. ⁊ leuauerūt cor ſuū ⁊ obliti ſūt mei. Hinc de eis Dauid dño dicit. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ ɔſtringe q nō approximāt ad te. q̄i dicē velit Cū guloſi maxillas habeāt ſine freno ĩ cōmeſſatiōe ⁊ ebrietate. eas obſecro conſtringe. ⁊ ipſis frenū ĩpone ut ſaltē tui recordēt᷑ fame ĩopia atq; neceſſitate. Et iō etiā natura diſſuadet nobꝪ vitiū gule. qa ipſa nulli magnorū corporuꝫ dedit ita paruū os ſicut hoī. qd̄

sine dubio factū ē ad cōmēdationem tpantie 7 detestationē gulositat᷑. Detestāda ē igit᷑ gula que tot inhonestates īducit 7 tn̄ modice ē delectatiōis. Vix.n. durat in gutture p transitū latitudinis duoꝝ digitoꝝ.7 cito transit fallax delectatio 7 remanet dānabilis culpa. Vn̄ Iohel.p̄.dr̄. Expgiscimini ebrij 7 flete 7 vlulate oēs q bibitis vinū ī dulcedine. qm̄ periit ab ore vr̄o. Itē Ber. Voluptas gutturis que tanti hodie estimat᷑. vix duoꝝ habet latitudinē digitoꝝ. nō durat delectatio nisi quātū durat trāsit⁹ ille p gulā.7 p illo transitu vult dn̄a gula tot 7 tanta sibi parari. ꝑ. Quicqd delectando trāsit mox in corruptionē v̄tit᷑ 7 materiā fetidā.7 tanto maior corruptio. quanto amplior cibus assumit᷑.7 tāto ut plurimū fetor vehemētior. quāto esca delectabilior. vn̄ 7 fetidiora hoīuꝫ q̄ȝ ceteroꝝ aīaliū stercora eē solent. Et sic pꝫ pars p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ pbat᷑ gulositatē eē detestandā rōne ꝯsumptionis oīuꝫ bonoꝝ. s. tpaliū corporaliū 7 spiritualiū.

Ecūdo in isto sermone detestanda ē gulositas rōne ꝯsūptionis siue dānificatiōis. Facit.n. gula ꝯsūmere bona tpalia corporalia 7 spūalia. p̄ facit dānificare ī bonis tpalibus. qa gulosus ꝑpter gulam multa bona dissipat īutiliter 7 nociue expendendo. ītantū q̄ interdum oēm laborē suū ī os ponit. Vn̄ Ecclesiastes 6°. Oīs labor hoīs in ore ei⁹. sed aīa illi⁹ nō īplebit᷑ bonis. Et hinc ē q̄ gulosus vix aut nūq̄ erit diues. Vnde Ecci.19°.dr̄. Opari⁹ ebrios⁹ nō locupletabit᷑. Et ꝑō.21°. Qui amat vinū 7 pinguia nō ditabit᷑. imo gula etiā diuites solet ad pauptatē inducē. Vn̄ 7 ibidē sapiēs ait. Qui diligit epulas ī egestate erit. Et ꝑptea guloso cōgruit illud Aggei p̄ ca°. Qui mercedes ꝯgregauit misit eas in saccū ptusū. qa qcqd gulosus laborauit p ebdomadam. in die dn̄ico totum ponit in saccū ptusū. i. in ventrē. Et iō Sen̄. inqt sic x° rhetorice. Quicqd auiū volitat. qcqd pisciū natat. quicqd ferarū discurrit: nostris sepelit᷑ ventrib₉. Quere nūc cur subito moriamur. qa mortib₉ viuim⁹. Itē in ep̄la. 61. idē ait. Ventri obedientes aīaliū numero ꝯputam⁹ nō hoīuꝫ. Itē ibidē inqt. Vna silua plurib₉ elephantib₉ sufficit. hō v̄o nō pascit᷑ tra 7 mari. Itē in ep̄la. 30. Venter p̄cepta nō audit. poscit 7 appellat. nō ē tn̄ molestus creditor. paruo cōtent⁹ ē si das illi qđ debes nō qđ potes. Item idē alibi ait. Ebrietas ē cedis mater. parēs litium. petulantie mḡra. hanc q hꝫ se non habet. hanc q hꝫ hō nō ē. hāc q hꝫ pctm̄ non hꝫ ſ ē ipse pctm̄. Ebrietas demon blandus. venenū dulce. volūtaria rabies. illecebra honestat᷑. 7 pudoris īfamia. 2° facit dānificare ī bonis corporalib₉. qa sepe inducit infirmitates. Vn̄ dr̄ Ecci. 37°. Propt crapulam multi pierūt. Multi.n. moriūt᷑ ꝑpter inordinatam sūptionem cibi 7 potus. Vn̄ Criso⁹ de ꝯse. dis. 5. c. nihil. ait. Excessus ciboꝝ ꝯsūmit 7 putrescē facit corpus. 7 macerat egritudine diuturna. 7 tūc eū morte crudeli condēnat. ꝭ ibi. Hinc 7 Iero⁹ inqt. Ypocrates docet in amphorismis crassa 7 obesa q̄ crescendi mensurā īpleuerint. nisi cito ablatione sanguīs minuant᷑. in paralysim 7 pessima morboꝝ genera erumpere.

Et Galien⁹ doctissim⁹ ypocratis int̃pres athletas. Quoꝝ vita ⁊ ars sagina ē: dicit. i exercitatiõe medicĩe nec diu viuere posse nec sanos eẽ. De cõse. dis. 5. c. ne tales. ubi dicit ad lr̃am textus. Ne tales accipiam⁹ cibos q̊s aut difficultas digerere aut comestos magno ptos sed pditos labore doleam⁹. olerũ ⁊ pomoꝝ ac leguminũ ⁊ facilioꝛ apparatus ē: ⁊ arte ĩpendijsq; coquoꝝ non indiget: ⁊ sine cura sustentat humanũ gen⁹ moderat⁹ sũpt⁹. qa nec auide deuorat̃ qd̾ irritamẽta gule nõ h₃. H ibi. Et iõ ĩ. c. legim⁹. eadẽ dis. idem inqt. Legim⁹ q̊sdã morbo articulari. ⁊ podagre humoꝛib⁹ laborã tes ꝓscriptiõe bonoꝝ ad simplicẽ mensam ⁊ paupertes cibos redactos cõualuisse. Caruerant. n. sollicitudine dispensande domus. ⁊ epulaꝝ largitate q̃ ⁊ corp⁹ frãgũt ⁊ aĩam. Irridet Orati⁹ appetitũ ciboꝝ q cõsũpti relinquãt pniam. H ille. Et iõ narratur de quodã abbate q̧ cũ iret ad balnea qa q̃i pdiderat appetitũ ꝓpter nimiã epulationẽ. captus ĩ via fuit incarcerat⁹: ⁊ audita cã itineri dominus castri fecit eũ manere ĩ q̃dã camera ubi nõ erãt nisi fabe crude ⁊ aq̃ ⁊ sine cibo ⁊ potu p aliq̃t dies, ꝓpt qd̾ ille cõsũptis supfluis humoꝛib⁹ fame ductus comedit illas fabas. ⁊ sanatus ē. Et iõ etiã Eccl. 37°. dr̃. In multꝭ escis nõ deerit infirmitas. Insup ⁊ Señ. inqt. Voluptates nõ tm̃ voluptuosos ẜ etiã ĩpotentes reddũt ⁊ ɔtractos ⁊ leprosos. ⁊ dĩsis alijs infirmitatib⁹ affligũt. H ibi. Itẽ alibi inqt. Quis hostis ĩ quẽq; ita ɔtumeliosus fuit quãtũ in quosdã voluptates sue. q̃ nõ solũ eos excecant corpalit̃. ẜ faciũt eos mutos paralyticos ɔ̃ctos ⁊ dĩsis ĩfirmitatibus spũaliter ⁊ corpalit̃ obligatos. Et iõ q vult hanc penã ⁊ miseriã euitare ⁊ vitã corpalẽ ꝓlongare. debet a vitio castramargie abstinẽ ⁊ sobrie ⁊ tpate viuẽ. Vñ Eccl. 37° ca°. dr̃. Qui abstinẽs ē adnciet vitã. Et Señ. inqt. Põt nr̃a puidẽtia huic corpusculo longiorẽ ꝓlongare morã si voluptates q̃s maioꝛ ps petit poterim⁹ regẽ ⁊ cohercere. H ille. Et iõ legit̃ in historia trãsmatina scribũt bragmani Alexandro. Mẽsas nr̃as delitijs nõ ĩplemus. Et iõ nobis nõ nocet infirmitas nec infirmitates generãt̃ apud nos. Illicita ē ventrꝭ extensio. Proinde sum⁹ sine aliq̃ egritudine. ⁊ diu viuim⁹: ⁊ q̃diu viuim⁹ sani sum⁹. medicinas nullas sumimus. qa naturã. nr̃am nullis supfluitati bꝫ grauam⁹. H illi. 3° facit gula dãnificare ĩ bonis spũalibus videl₃ qa amittunt̃ p eã ⁊ destruũt̃ oẽs ṽtutes q̃ superãt oĩa bona tpalia. In hui⁹ figurã legit̃ q̧ Nabuçardan p̊nceps coquoꝝ destruxit muros ih̃rl̃m. ad designandũ q̧ ventri cui multitudo coq̃ꝝ deseruit s, ꝓpter vitiũ gule edificia virtutũ ad solũ redigit. ut ait Gratian⁹ dis. 44. § p̊. Q fides ruinã patiat̃ pat₃ ĩ illo populo hebreoꝝ de quo legit̃. i. ad Cor. x°. Sedit populus mãducare ⁊ bibere ⁊ surrexerũt ludere. i. festiuare ĩ venerationẽ vituli aurei declinãtes ad idolatriã. Quam spem habere pñt de deo uel de beatitudine quoꝝ deus venter ē: ut dicit apl̃s. Et glia in ɔfusiõe eoꝝ qui terrena sapiũt. Hi sũt gulosi q cultũ ⁊ sollicitudinẽ quã debẽt erga deũ habere. habent ꝓ ventre suo. Verus. n dei cultoꝛ cõsurgit mane. p̊mo de deo cogitat se ei recõmendãs. ẜ gulosus cogitat qd debeat in mane comedere qd̾ magis delectet. De coqna tẽplũ facit. d̾ mẽsa altare. ibi põit victimas. carnes

uarias· ministri sūt serui mēse· lectio-
nes ⁊ orationes sūt locutiones ꝺ cibis
⁊ vinis q̄ sint meliores. Hi dicūt: Co-
medamus ⁊ bibamus. cras. n. morie-
mur: ⁊ sic erimus quasi nō fuerimus.
Nec. n. aliā vitam sꝑctāt. ß cū se repe-
rient ī igne inferni· tūc aliā vitam ex-
perietur. Caritatem insuper proximi
ignorant. sicut diues ille qui epulabat̄
q̄tidie splendide. ⁊ Laçaro vlceroso ⁊
mendico quem quotidie videbat· nec
micas quidē que de mensa cadebāt ei
dabat. ꝓpter qꝺ tandem mortuus se-
pultus fuit in inferno. Qui. n. habue-
rit substātiā hui⁹ mūdi. ⁊ viderit fra-
trem suū egere ⁊ nō dederit ei. quō ca
ritas dei in illo est: 1. Ioh. 3°. quasi di.
Nō est. Quis. n. tam īiustus tam aua-
rus inq̄t Amb°. q̄ꝫ q̄ multoꝝ alimenta
nō suū esum sed abūdantiā ⁊ delitias
parat. di. 47. c. sicut hi. Qꝺ q̄dē facit
gulosus comedens ita ꝑciosa q̄ multi
pauperes possent ex illo sūptu viuere.
Quot irrisiōes· detractiones: ꝓditio-
nes· homicidia fiūt ī cōuiuijs. Forti-
tudo ꝑ gulā infirmatur. vn̄ ⁊ q̄ certat
in agone ab omnibꝫ se abstinet. i. Cor
9°. s. grauamine ciborum ⁊ potuum ut
sit fortis ad bellandum. Fortissimus
ille Holofernes cui⁹ terrorem oēs for-
midabant: ī cōuiuio nimis comeden-
do ⁊ bibendo ita debilis effectus est q̄
ab vna muliere. s. Iudith decapitatus
fuit. Iudith. 13° ca°. Tēperantiā autē
fugat ex toto· sicut vnū contrariū ex-
pellit aliud. Sed ⁊ vēter mero estuās
cito despumat ī libidines. Sꝫ ⁊ septē
dona spirit⁹ sancti ex gule vitio ruūt.
Quod figuratum fuit Iob. p°. ca°. quā-
do septem filijs Iob cōuiuantibus in
domo primogeniti· dom⁹ percussa ven
to ruēs oppressit omnes. Figurant enī

ſm Greg. septem dona spiritus sancti
septem filij Iob. Et sic patet ps secun-
da hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in qua ꝓbat̄
gulositatem sūme esse detestandā ra-
tione grauis punitionis.

Ertio in isto sermone super
omnia aduertendū est q̄ gu-
lositas siue castrimargia su-
me detestanda ē rōne grauissime pu-
nitionis. q̄a. s. punit̄ pena gehennali.
Vn̄ Luce. 21° ca°. scribit̄. Attendite in-
quit saluator ne grauent̄ corda vestra
crapula ⁊ ebrietate ⁊ superueniat ī vos
repentina dies illa. s. iudicij vos con-
dēnans. Ponit. n. apl's Ro. 13°. cōmes-
sationes ⁊ ebrietates int̄ opa tenebrarū
q̄a ducūt ad tenebras eternas. Patet
h̄ de diuite epulone de quo dicit̄ Luce
16°. Mortu⁹ est diues: ⁊ sepultus est in
inferno. Et dicebat: Crucior ī hac flā-
ma. Vn̄ ⁊ Naū p° ca°. dicit. Sicut spine
īuicem cōplectūtur· sic cōuiuiū patit̄
potantiū: quasi stipula ariditate ple-
na ɔsūmet̄ ab igne. s. infernali. Et Iob
20. Vtinā impleat̄ venter ei⁹ ut emit-
tat ī eū dn̄s irā furoris sui. ⁊ pluat sup
eū bellū. Et iō ut exemplariꝰ scribit̄:
diuites epulōes sūt similes accipitri.
q̄ viuit de rapina· auis rapax ⁊ vngui-
bus tenax q̄ delicate in vita sua carni-
bus pascitur· honorifice tractatur· por
tatur ⁊ palpat̄. ß q̄ꝫ cito mortu⁹ ē ⁊ plu
ma ē ei ablata ī lutū ꝓicitur canibus
⁊ auibus deuorādus. Ecōtra gallina ī
vita sua cū magna mēdicitate acq̄rēs
sibi victū· abijcitur. mortua aūt hono
rifice parat. ⁊ sup regis mensam appo
nitur. Sic diuites epulones spoliatis
bonis omnibus ī morte ꝓijciūtur ca-

nibus infernalibus deuorādi. Ecōtra paupes honorifice parati ī morte· regn eterne mēse apponūtur. Et ideo sicut ī patria celesti ut volūt oēs doctores maxīe Ricar. in 4°. dis. 49. beati habebūt exultationē corporalē ī gutturi bꝫ suis. Ita p locū a ɔtrario sensu ipsi dānati cruciabūtur· ut pena correspōdeat culpe ⁊ delectationi gule. Abstineamus igitur a tāta iniqtate gulositatis sequentes doctrinam ꝓphetie hodierne. 3. Reg. 19°. scriptā. ubi habetur ꝙ cum Helias obdormisset in vmbra iuniperi: angelus dn̄i tetigit eū· dixitq; illi. Surge comede. ⁊ respexit. ⁊ ecce ad caput suū subcineticiꝰ panis ⁊ vas aque. Comedit ḡ ⁊ bibit. ⁊ rursum obdormiuit. Reuersusq; est angelus dn̄i secūdo. ⁊ tetigit eū· dixitq; illi. Surge comede. grādis. n. tibi restat via. Qui cū surrexisset comedit ⁊ bibit ⁊ ambulauit ī fortitudine cibi illius q̄dtaginta diebꝫ ⁊ q̄dtaginta noctibus vsq; ad montē dei oreb. Ambulemꝰ igitꝰ ⁊ nos comedētes qđ sufficit ad sustentationem nature tm̄ ad montē patrie supne faciētes vtiq; volūtatē dei. qa ut hr̄ in euāgelio hodierno Math. 12° ca°. cū loq̄ret dn̄s nr̄ ad turbas. ⁊ stabat mat eiꝰ ⁊ frēs eiꝰ foras q̄rentes ei loq· dixit ei qdam. Ecce mat tua ⁊ frēs tui foris stant q̄rentes te. At ipse rn̄dēs dicēti sibi ait. Que ē mat mea ⁊ q sūt fratres mei? Et extendēs manū ī discipulos suos dixit. Ecce mater mea ⁊ frēs mei. Nō. n. facit mētionē de p̄re cuiꝰ ꝓpriū ē gnāre. qa mater gnāt ī recipiēdo ab alio· pat dādo alii. Sic hō a deo accipit ut aliū spūalit generet. iō deus ē pater hō vo q̄si mat. Itē qa maiores labores ⁊ dolores expiūt m̄res q̄ p̄res ī ꝓductiōe filioꝝ. ⁊ ī gnātiōe spūali vtiq; ē labor. Et iō seq̄r. Quicūq; n. fecerit volūtatē p̄ris mei q ī celis ē ipse meꝰ frater ⁊ soror ⁊ mat ē. Hic addit soror ne videat sexus ɔtēni. ⁊ postponit mater quā p̄us ꝓposuerat. qa duplex est officiū m̄ris parē. s. ⁊ alere. Inq̄tū pariēs p̄cedit partū. inq̄tū vo alens sequit. Ut ḡ simus frēs ⁊ sorores xp̄i· a p̄dicta iniqtate gule abstineamꝰ studiose ieiunemus quadraginta diebꝫ ⁊ quadraginta noctibꝫ ut ad patriā celestē nob̄ p̄paratā p̄uenire possimꝰ ubi ipse cum p̄re ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regnat ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria qnta pꝰ p̄mā dn̄icā in q̄dragesima. de diffinitiōe ⁊ offensione accidie.

Sermo 12ꝰ

Eptimus angelus effudit phialā suā ī aerē. Scribūt hec vba Apoc. 16°. Quis fratres kmī fm ordinē Iohis euāgeliste tractandū eēt de luxuria ꝯ quā secūdus angelꝰ effudit phialā suā ⁊ etiam de aliis. Tn̄ qa đ luxuria iam tractatū ē s. ⁊ de vitio gule īmediate tractatū ē ex qua ut pꝫ ex p̄cedētibꝫ accidia ipsa sequit: De peccato accidie tractare cōuenit q đ ut patebit. ī. vitiū ē capitale inter septem capitalia cōnumeratū· a quo debet quis sūme cauere. qa perniciosissimū est ⁊ periculosissimū vitiū. Non enī ait Leo papa in quodam sermone dormientibus ꝑuenit regnū celorum. nec ocio ⁊ desidia torpentibus beatitudo eternitatis repromittitur. hec ille. Nam corona vigilātibus datur. ⁊ milites strenui in armis ⁊ vigiles in exercitibus brauium accipiunt.

Et iō̄ existimaui nō̄ modicū vtile esse
h̄ vitiū torporis ⁊ ocij ⁊ negligētie de-
testari ⁊ ad frequentiā opeꝝ v̄tuosoꝝ
hortari illos q vagant̄ ꝑ vicos ⁊ plate
as nihil boni opantes. qa ut ait Jero⁹
in ep̄la ad Rusticū monachū: dicēdū
ē. Sp aliqd boni facito ut te diabolus
īueniat occupatū ⁊c. ut dicet̄. i. Cum
igit̄ bona opatio dulcis sit ⁊ amena in
p̄nti ⁊ ī futuro. ociositas v̄o ⁊ accidia
mala ⁊ mali causatiua: hortāde sūt aīe
ad ꝯsecutionē p̄mi ⁊ fugā secūdi. Qd̄
saluator nr̄ fecit exēplo ⁊ v̄bo. Exem-
plo qdē. qa vsqꝫ ad sextā horā fatigat⁹
sedebat sup fontē ⁊ samaritane saluti
intendebat. Verbo vtiqꝫ idē fecit ⁊ do
cuit. ut pꝫ Math. zo. qn̄ dixit: Quid
hic statis tota die ociosi? Et iō̄ ut ait
Johes ī v̄bis ꝓpositis. Septim⁹ ange-
lus effudit phialā suā in aerē. i. septio
loco ꝯ accidiā p̄dicauit q̄ ꝑ modū aerē
discurrētis hinc ⁊ inde circa illicita ꝑ-
uagatur. De q̄ ociositate ⁊ accidia tria
tm̄ ī p̄nti sermōe ānotabimus. quoꝝ
Primū dicet̄ diffinitio.
Secūdū v̄o distinctio.
Tertiū aūt offensio.

Pars p̄ma hui⁹ s̄monis. in q̄ declarat̄
quid sit accidia.

Rimo igit̄ in isto sermōe cir-
ca accidie diffinitionē sciēdū
est ꝙ tres de accidia repiūt̄ fa
mose diffinitiōes seu descriptiōes. qꝝ
Prima ē Damas. di. sic. Accidia ē tri-
sticia aggrauās. Secūda ē Augꝰ. sup
illud p̄s. Oē̄m escā abhominata ē aīa
eoꝝ. Accidia ē tediū īterni boni. Ter
tia ē Ricar. de scō Victore sic di. Acci-
dia ē torpor mētis bona negligētis in-
choare. Istas diffinitiōes declarare cu-
pientes tria notāda sūt que faciūt ad
ipsaꝝ lucidacionē. Primū notandū
ē s̄m Alex. ī secūda pte sūme ī tracta-
tu de accidia. arti. z°. ꝙ iste tres diffini
tiones accidie sūt distincte s̄m causas
aut in tpe p̄terito. aut in p̄nti. aut ī fu
turo. Prima. n. respicit malū in p̄sen-
ti. cū dicit̄ ꝙ accidia ē tristicia aggra-
uans. Et ista diffinitio determinat essen
tiā accidie. Q si dicat̄. Tristicia oppo
nit̄ gaudio. accidie opponit̄ fortitudo.
s̄ quoꝝ opposita sūt d̄sa ipsa sūt d̄sa.
s̄ gaudiū nō̄ ē fortitudo s̄ ē fructus. g°
accidia nō̄ ē tristicia. Rn̄det̄ s̄m Alex
ibidē ꝙ fortitudo ꝑ se ⁊ rōne essentie
nō̄ opponit̄ ipsi accidie. īmo rōne diffi
dentie ānexe ipsi accidie. īmo sicut dif
fidentia nō̄ est tristicia īmo sequēs ad
ipsam: ita dicim⁹ ꝙ fortitudo non est
gaudiū. Si aūt fortitudo ꝑ se ⁊ eēntia-
lit̄ opponeret̄ accidie ⁊ nō̄ rōne ānexi-
bn̄ ꝓcedēt rō̄. Secūda diffinitio re-
spicit bonū in p̄terito ꝯphensū ut ma
lū sibi. qa. s. ē difficile ⁊ laboriosū. illa
s. q̄ dicit. Accidia ē tediū intn̄i boni a
deo collati. Q si dicat̄ ꝙ accidia ē re-
spectu p̄cepti uel ꝓhibiti ⁊ h̄ ē exteri⁹
bonū. g° d̄r accidia respectu exterioris
boni. g° nō̄ ē tediū interni boni. Re-
spōdet̄ s̄m Alex. ibidē ꝙ pctm̄ accidie
ē circa bonū spūale apprehensū ut dif-
ficile ⁊ laboriosū. ⁊ ex h̄ ꝙ apprehēdit̄
ut laboriosū ⁊ difficile ex h̄ venit tri-
sticia. rōne g° q̄ illud bonū ē spūale d̄r
esse intn̄ū ad d̄riam bōi corpalis. rōne
aūt q̄ illud bonū ē ut laboriosū ⁊ diffi
cile ī ope bn̄ d̄r eē extnū. Tertia v̄o
diffinitio respicit bonū ī futo cū. s. d̄r
ꝙ accidia ē torpor mētis bōa negligēt
īchoare. Q si dicat̄. Torpor ē idē qd̄
segnities. s̄ segnities ē timor fut̄e opa-
tionis. s̄ segnities ⁊ timor d̄spata sūt.

ĝ accidia cũ sit tristicia nõ est torpor.
Rñdet̃ vtiq; sm Alex. q torpor ɔsequẽs ipsam accidiã nõ ẽ accidia essentialr̃. Vñ diffinitio illa nõ dat̃ p aliqd eẽntiale accidie. h̃ ẽ q̃d sit de eẽntia ill'. imo p ɔsequẽs ad ipsam nãlit̃. Ex illa. n. tristicia seqt̃ diffidẽtia 7 torpor. Aĩa q̃ tristat̃ circa bonũ ex eo q videt illud difficile 7 laboriosũ torpet. ex h̃ q videt ipsũ 7 estimat se nõ posse pficere illud 7 implere pseuerãdo in illo diffidit. Secũdũ notãdũ ẽ sm Alex. ubi s̃. Q; si querat̃. que nam istaꝝ diffinitionũ essentiã accidie determinet.
Sciẽdũ q ẽ illa que dicit q accidia ẽ tristicia aggrauãs. Sequẽs vo determinat cãm ancedentẽ. Bonũ. n. internũ apprehensũ ut difficile ẽ cã pexistens ill' tristicie cõsequẽtis nãlit̃. Ultima vo dicit intentionẽ cõsequẽtem de pximo q̃. s. dicit q accidia ẽ torpor mentis ꝛc. Qui. n. tristatur tristicia aggrauante torpet ab opib; fiendis. Et ideo ponit̃ torpor de nascentib; ab accidia ut patebit. ĩ. 7 non tediũ nec tristicia.
Tertiũ notãdũ ẽ etiã sm Alex. ubi s̃. arti. p̃ q h̃ nomẽ accidia dr̃ ab acredine. qa p̃ô. x°. dr̃. Sic acetũ dentib; 7 fum' oculis: sic piger his q miserunt eũ in via. Dic. n. cõpat̃ accidia siue pigritia aceto q̃d ẽ res inferẽs nocumẽtũ. 7 rõne nocumẽti ɔpat̃ ipi. qa sicut ẽ hic nocumentũ corpale q̃d facit dentib; ipsũ acetũ. s. qa infert acredinẽ: ita hoc pctm̃ dr̃ accidia qa ĩfert nocumentũ spũale aĩe. s. acredinẽ quandã ex q̃ tedet aĩam bonũ spũale difficile. Et iõ dr̃ illud pctm̃ accidia ab acredine. Vñ debet scribi p vnũ. c. nõ p duo. Vñ Greg' ad cõfirmationem predictoꝝ in quadã omelia ait. Accidia ẽ de ṽtutũ laudabili exercitio vtriusq; hominis lãguida delectio. Et Ber. ĩ epł̃a q̃dã ait. Accidia est aĩ qdã languor cũ legere nõ libet. orare nõ delectat. meditatiões sollicite nõ sentiũt̃. Et Beda sup p̃ô. li° z°. ait. Vult 7 nõ vult piger. Recte pigri vocabulo denotatur: qui vult regnare cũ deo 7 non laborare p deo. Delectãt p̃mia cũ pollicitẽt̃. deterrẽt certamina cũ iubent̃. hec ille. Et sic p; ps p̃ma hui' sermõis. s. accidie diffinitio. Iã ad secũdã trãseam'.

Ps secũda hui' sermõis. in q̃ declarat̃ q accidia ẽ pctm̃ distinctũ ab alijs.

Ecũdo ĩ isto sermone ponũt̃ due ɔclões. q̃rũ Pria est q accidia ẽ pctm̃. Secũda q accidia ẽ pctm̃ distinctũ ab alijs. Pria ɔclõ sic declarat̃ sm Tho. scda scde. q. 35. arti. p̃. 7 Durandũ doc. nr̃m ĩ summa. 7 etiã Astesanũ. lib° z°. ti. 63°. sic. Tristicia de se nõ noĩat aliq̃d laudabile uel vitupabile qa passio ẽ. 7 passiones cũ sint nãles sm se nõ sũt peccata. Vñ in z° ethicoꝝ dr̃ q passionib; nec laudamur nec vitupamur. s; q hõ passus applicat ad bonũ uel ad malũ. põt ul' male uel bñ facẽ. Sic. n. tristicia de vero malo 7 de pctĩs si sit modeata ẽ bona ptinẽs ad pniam. Ita 7 tristicia si sit de vero bono 7 de bonis opib; fiendis uel de malo s; ĩmoderata. est peccatũ ptinens ad accidiã. Est igit̃ tristicia acadie sp mala. 7 h̃ dupliciť. Vno mõ sm seipsa; q̃n. s. ẽ de eo q̃d ẽ apparens bonũ 7 vere malũ. Et qa spũale bonũ ẽ vere bonũ l; appareat malum sensitiue ppter laborẽ q est ĩ eo. Et iõ q̃n aliqs tristat̃ d' aliquo bono ope ad q̃d tenetur ẽ semp pctm̃. sicut ecõtra delectatio est malum 7 peccatum q̃n est de vere malo sed apparenti bono 7

ut delectatio fornicatiōis ⁊ huiꝰmōi.
2° mō tristicia accidie ē mala ⁊ pec
catū ſm effectū suū qñ.s.ē de vere ma
lo. Vñ ⁊ apls.2.ad Cor.2°. Non vult
ut penitēs maiori tristitia absorbeat᷑.
Secunda dcl'o sic declarat᷑ ſm Tho.
ubi s̄.arti.2°.et Alex.ubi s̄.arti.p̄.ī re
sponsiōe p̄mi argumēti. Accidia ē tri
sticia de bono spūali ut dictū ē. Sed si
accipiat᷑ bonū spūale coīter nō habe
bit spāle rōnē vitij. Et rō ē.qa quod
libet vitiū facit hoīem ɔtristari de bo
no spūali sibi opposito. Nā luxuriosus
ɔtristat᷑ de bono cōtinētie.gulosus de
bono abstinētie.⁊ sic de reliqs. Quod
libet.n.vitiū refugit bonū spūale vir
tutis sibi opposite. Similiter etiā dici
nō pōt accidiā esse vitiū spāle ex eo ꝙ
refugit bonū spūale,ꝓut ē laboriosū ⁊
molestū corpi ut īpeditiuū delectatio
nis eius.qa nō sepat accidiam a vitijs
carnalibꝫ qbus aliquis querit delecta
tionē ⁊ qetem corpis. Dicēdū ē igit᷑
ꝙ in spūalibꝫ bonis ē qdā ordo. Nam
oīa spūalia bona que sūt in actibꝫ sin
gularꝫ v̄tutū ordinant᷑ ad oīnū spūale
bonū qđ est bonū dīnū circa qđ ē spe
cialis virtꝰ que ē caritas. Vñ ad quā
libet v̄tutē ꝑtinet gaudē de ꝓꝓo spūa
li bono qđ ɔsistit ī ꝓꝓo actu. Sꝫ ad ca
ritatē ꝑtinet illud spūale gaudiū quo
quis gaudet de bono dīno. Et simił illa
tristitia qua qs tristat᷑ de bono qđ est
in actibus singularū v̄tutū nō ꝑtinet
ad aliqđ vitiū spāl'e. Sed cōtristari de
bono dīno de quo gaudet caritas per
tinet ad vitiū spāle qđ ē accidia.ut de
ieiunijs tristari.elemosynis ⁊ oratio
nibus fiendis.ɔfessione ⁊ alijs inqꝫtū
sūt ordinata ꝓpter deū uel reconciliā
dū deū ⁊ hꝰmodi. Et hoc mō circa spi
rituale laboriosū determinat᷑ accidia,ꝓ
ut ē spāle peccatū. Vñ h̄ mō spūale la
boriosū.s.ī tali genere determinat ac
cidiā in specie pcti.ſm ꝙ dicit Ber. ꝙ
accidie opponit᷑ suauitas ⁊ iocunditas
mentis q̄ ē in ɔtēplatiōe. Et sic patet
pars secūda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis. in qua de
claratur ꝙ accidia qñqꝫ est pctm̄ morta
le ⁊ qñqꝫ non.

Tertio ī isto sermōe ad decla
rationē p̄dictoꝝ sciēdū ꝙ ac
cidia qñqꝫ est pctm̄ mortale
qñqꝫ nō. Qđ sic declarat᷑ ſm Tho.ubi
s̄.arti.3°.et Alex.etiam ubi s̄.arti.2°. ī
r̄nsiōe argumētoꝝ di. ꝙ accidia ex suo
genere est mortale qñ.s.ſm delibera
tionē est. Et rō ē.qa ſm ꝓpriā rōnem
ɔ̄riat᷑ caritati ut patebit.ī.ſcđm Alex.
ubi s̄.arti.6°. Nā ꝓpriꝰ effectꝰ caritatꝫ
ē gaudē đ deo ⁊ bono diuino. Accidia
aūt tristat᷑ de bono spūali inqꝫtū ē bo
nū dīnū.qđ aūt ē ɔ̄ caritatē ē morta
le.qa ꝑ caritatē habemꝰ spūalē vitam
inqꝫtū ꝑ eā deus inhabitat ī nob̄. Verꝫ
qa in oībꝫ pctis ⁊ q̄ sūt mortalia ex ge
nere suo nō sūt nisi qñ suā ꝑfectionē
ɔsequūt᷑. q̄ ɔsūmatio seu ꝑfectio est ī
ɔsensu ratiōis. Jō si sit inchoatio acci
die ī sola sensualitate ⁊ nō ꝑtingat ad
ɔsensū rationis erit veniale.sicut acci
dit ī motibꝫ alioꝝ vitiorū luxurie vi
delꝫ ⁊ hꝰmōi. Sed si ꝑueniat᷑ ad cōsen
sū ratiōis q̄ ɔsentit ī fugā ⁊ horrorē ⁊
detestatiōeꝫ boni dīni carne ɔ̄ spm̄ p̄
ualēte erit mortale. Cōtra qđ p̄ceptū
sit patebit.ī. Vñ đ accidiosis ait ꝓphe
ta. Omnē escam.s.operis spiritualis
abhominata ē aīa eoꝝ.⁊ appropīqua
uerunt vsqꝫ ad portas mortis.s.eter
ne. Et loquit᷑ propheta de ista beltis

qui eūtes p deſertū ex mandato dei ut
puenirent inde ad terram ꝓmiſſionis
hūerūt multotiens tediū ⁊ triſticiam
de labore ⁊ in nauſeā aliqn̄ etiā man-
na. ꝓpter qđ multotiēs fuerūt puni-
ti. ⁊ demū a terra ꝓmiſſiōis excluſi. ut
pʒ Nūeri. xi°. 14°. et 16°. capl'is. ⁊ ſignifi-
cat accidioſos quos tedet p deſertū pe
nitētie uel religionis incedē p̄ labore.
⁊ in nauſeam hn̄t oīa ſpūalia. propter
qđ ꝑuāt᷑ vita eterna. Ad iſta facit qđ
ait Aug⁹ 19° de ciui. dei. ca° 19°. di. Nec
ſic debet eē aliqs ocioſus ut in eodem
ocio nō cogitet vtilitatē ꝓximi. nec ſic
actuoſus ut cōtemplationē nō reqrat
dei. In ocio nō iners vacatio delectare
debet. ſʒ aut īqſitio aut īuentio v̄itatis
ut ī eo quiſqʒ ꝓficiat. ⁊ quod īuenerit
teneat. ⁊ alteri nō īuideat. hec ille. Ab-
ſtineamus ḡ ab iſto vitio accidie bo-
nis opeꝛibꝫ abūdantes. qa ut dicitur ī
ꝓphetia hodierna Ezech. 18° ca°. Aīa q̄
peccauerit ipſa morietᷣ. Et vir ſi fuerit
iuſtus ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſticiam. in
montibꝫ nō comederit. ⁊ oculos ſuos
nō leuauerit ad idola dom⁹ iſrl'. ⁊ vxo
rem ꝓximi ſui nō violauerit. ⁊ ad mu
lierē menſtruatā nō acceſſerit. ⁊ homi
nem nō contriſtauerit. pign⁹ debitori
reddiderit. p vim nihil rapuerit. pa-
nem ſuū eſurientī dederit. ⁊ nudū ope-
ruerit veſtimēto. ad vſurā nō cōmo-
dauerit. ⁊ ampli⁹ nō accepit. ab iniq-
tate auerterit manū ſuā. iudiciū verū
fecerit int̄ virū ⁊ virū. ⁊ ī p̄cepꝫ meis
ambulauerit. ⁊ iudicia mea cuſtodierit
ut faciat v̄itatē: hic iuſt⁹ ē. vita viuet
⁊ nō morietᷣ. hʒ ibi. Idcirco dn̄s noſter
ī euangelio hodierno Math. 15°. repre-
hendit negligentiā iudeoꝝ ꝑpatione
chananee feruētis que clamabat poſt
eū dicēs: Miſerere mei fili Dauid. Fi-
lia mea male a demōio vexatᷣ. Qui nō
reſpondit ei v̄bū. Et hʒ ſm Jero. ut ma
gis ꝓuocaret eā. ⁊ ut iudeis malignā-
di occaſionē auferret. ⁊ eoꝝ duritiam
allicerect. ⁊ ut nobis exemplū daret q̄
ſimus feruētes ⁊ in oꝛōne ꝑſeuerātes
donec accipiam⁹ qđ iuſte petim⁹. Nā
cū reſponderet Jhs diſcipulis di. Nō
ſū miſſus niſi ad oues q̄ perierūt dom⁹
iſrl'. At illa venit ⁊ adorauit eū dicens.
Dn̄e adiuua me. Qui reſpondēs ait.
Nō eſt bonū ſumere panē filiorum ⁊
dimittere canibꝫ. i. gentilibꝫ. q ante cō
uerſionē dicebantᷣ canes rōne īmūdi-
cie. rōne idolatrie. rōne ſeuitie ī ſcōs.
iuxta illud Apoc. vlt. Foꝛ canes ⁊ ve-
nefici. At illa dixit. Etiā dn̄e. quaſi di.
Verū dicis. Vbi humilitas mulieꝛ tā-
to plus magnificatᷣ quāto maioꝛ fuit
obiurgatio. qa nō filia. nō pane digna
ſed potius catula dicta eſt. Qđ cōfir-
mat di. Nā ⁊ catelli. i. gentiles īmūdi
⁊ miſeri. edūt de micis. i. đ reliquns q̄
cadūt de menſa dn̄oꝝ ſuoꝝ. i. iudeoꝝ
qbus menſa ſcripture ⁊ fercula mira-
culoꝝ ꝑmo poſita ē. q̄i di. Debem⁹ ha
bere aliquā micā tue largitatis. vnde
ſi nō vis facere nobis ſicut iudeis va-
ria miracula: ſaltē vnū fac ſana filiam
meā. Sup quo dicit Criſo⁹. Vide eius
patientiā ⁊ humilitatē. De⁹ vocat iu-
deos filios ⁊ illa dn̄os. nec doluit īimi-
coꝝ laudibus nec ī ſuo cōuitio eſt mo
leſtata. īmo ampli⁹ ſe humiliauit. Vn̄
Jero⁹. Sub ꝑſona mulieris magna fi-
des eccleſie patiētia ⁊ humilitas p̄di-
catᷣ. Fides. quia credidit poſſe ſanare fi
liā. patiētia. qa totiens deſpecta ī p̄ci-
bus ꝑſtat. humilitas. qa non ſe canibꝫ
ſʒ catellis cōꝑat. hʒ ille. Et iō tūc reſpō-
dens Jheſus cōmendās ipſam ait illi.
O mulier fragilis corpoꝛe non mente

magna ē fides tua·cōfessione·ōitate 7 ꝓbatione. fiat tibi sicut vis. Ubi dicit Crisos⁹. Hic ostēdit q̄tū valeat instantia orationis. qa q̄ð apl̄i non obtinuerūt·ista pfecit. In h̄ etiā patet ꝙ magis vult rogari a nobis p pctīs nostris q̄ꝫ ab alijs lꝫ maiorē p̄sentiā habeant. Et ideo sanata ē filia eius ex illa hora. Vigilemus igit̄ 7 nos sollicitudine nō pigri orationi instātes ut sanationē ɔsequamur cōscientie nostre p gratiā in p̄senti 7 gloriā in futuro ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta post p̄mā dn̄icam in q̄dragesima. de causatione 7 originali ꝓcessione pctī accidie   Sermo 13⁹

Septimus

angelus effudit phialā suā in aerē. Iteꝝ ubi s̄. Determinata q̄ddītate 7 offensione ociositatis 7 accidie: sequit̄ ut de ipsi⁹ originali ꝓcessione ptractemus. Pro qua notandū ꝙ accidia causat̄ ex amore siue libidine scd̄m ꝙ libido dicat̄ eē p̄ncipiū oīs pctī. Si. n. accidia nō reducit̄ ad eū tanq̄ꝫ ad suū p̄ncipiū·sequit̄ ꝙ nō sit·cū oē peccatum ad illā reducat̄ tanq̄ꝫ ad p̄ncipium·sicut dicit Aug⁹ in li°. de libero arbitrio Q. si dicat̄. Amor ille inordinat⁹ siue libido q̄ð idē est. 7 accidia ex opposito se hn̄t. Libido. n. dicat̄ ip̄roba voluntas respectu eius quod placet. sed accidia siue tristicia dicit̄ respectu ei⁹ q̄ð displicet. g̊ p oppositū se habet ad illū amorē inordinatū siue libidinē. g̊ nō reducat̄ ad illū tanq̄ꝫ ad radicem 7 p̄ncipiū zc. Ad h̄ r̄ndet̄ s̄m Alex. ubi s̄ arti. 4°. ꝙ licꝫ timor male humilians 7 amor male accēdēs opponant̄·nihilomin⁹ timor male humilians nascit̄ ex amore male accendente·sicut cū aliq̄s occidit aliū hoīem quē timet: 7 hoc qa amat viuē sine metu. 7 iste amor siue libido mouet ipsū. Un̄ cū sint due radices pctōꝝ. s. timor 7 amor. tn̄ timor sp reducit̄ ad amorem 7 causat̄ ab illo Et ideo dicit̄ amor siue libido simpliciter eē radix oīs pctī. qa nūq̄ꝫ causat̄ pctm̄ ex timore qn amor p̄cedat timorē radicaliter. Simili̇̄t dicim⁹ hic ꝙ lꝫ homo tristet̄ in hoc pctō·hec tn̄ tristicia radicat̄ in aliq̊ q̄ð sibi placet. Et iō septimus angelus ut ait Iohes effudit phialā suā in aerē. i. ɔ̄ accidiam p̄dicauit. Quaꝓpter ad clariorē exp̄ssionē dictoꝝ aduertēdū ē ꝙ accidia orit̄ ex trib⁹ causis duplicatis.
p̊ ex cibi defectione 7 apparēti humiliatione.
2° ex corpis ɔplexiōe 7 nimia q̄etatōe
3° ex nimia locupletatione 7 diabolica suggestione.
Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ declarat̄ ꝙ accidia orit̄ ex cibi defectione 7 apparenti humiliatione.

Primo igit̄ in isto s̄mone aduertendū ꝙ accidia orit̄ ex cibi defectiōe 7 apparēti humiliatiōe. p̊ dico ꝙ accidia aliq̄n orit ex cibi defectiōe. Un̄ dic Cassian⁹ ī lib°. x°. de institutis cenobioꝝ. Maxīa accidia circa horā sextā monachū inq̄etat ut q̄dā febris ī grues tpe p̄stituto ardētissimos est⁹ accensionū suaꝝ solid̄ ac statutis horis aīe īferēs egrotāti. Un̄ sciendū s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 35. arti. p̊. ꝙ passiones appetit⁹ sensitiui ut tristicia 7 alie in se possūt eē peccata venialia 7 īclinant animam ad mortale.

Et q̄a appetitus sensitiu⁹ habet orga-
nū corpale· seq̄t q̄ p aliquā corporalē
indigentiā hō fit habilior ad aliquod
pctm̄. Et iō pōt ɔtingē q̄ s̄m aliquas
mutatiōes corporales certis tempori-
bus ꝓuenientes aliqua vitia nos ma-
gis īpugnēt. Oīs aūt corporalis defec-
tus de se ad tristiciam disponit. Et iō
ieiunātes circa meridiem qn̄ incipiūt
sentire defectum cibi ⁊ vrgeri ab estu
solis magis ab accidia impugnantur.
Vn̄ Cassian⁹ dicit. Ecce demoniū me-
ridianū. dē q̄ loq̄t ps. Non timebis ab
incursu ⁊ demonio meridiano. q̄a. s. ī
meridie ieiunātes tēptat. Est tn̄ etiā
aduertēdū q̄ cū q̄s ē nimiū ḡuat⁹ cibo
nō pōt vigilare nec orare nec studere
nec aliq̄d boni facere. Et iō Marcialis
coqu⁹ ait. Liber nō potes. s. ad exerci-
tia bona ⁊ gulosus eē. Liber eris. cena-
re foris si maxīe velis. Et iō Tullius ī
2° rhetorice ait. Comedē oꝫ ut viuas·
nō viuere ut comedas. hec ille. Nec ḡ
nimia abstinentia attenuādū est cor-
pus ne spirit⁹ tristitie ⁊ accidie subre-
pat· nec nimia saturitate ḡuanduꝫ est
adeo ut q̄ expediēda sūt exerceri non
possint. Vn̄ Iero⁹ in ep̄la ad Nepotia-
nū ait. Tātū tibi ieiunioꝝ īpone quā-
tū ferre potes. Sint tibi ieiunia pura·
casta· simplicia· moderata ⁊ nō supsti
tiosa. Quid ꝓdest oleo nō vesci. ⁊ mo
lestias q̄sdā difficultatesq̄ ciboꝝ que-
rere? Qd̄ idē ɔfirmat ī ep̄la ad Eusto
chiū. Moderat⁹ sit cibus ⁊ nūq̄ vēter
replet⁹. Plurime quippe sūt q̄ cū vino
sint sobrie· ciboꝝ largitate sunt ebrie.
Ad orōnē tibi noctu surgēti nō indi-
gestio ructū faciat s̄ ianitas. Crebrius
lege. disce q̄ plurima· tenenti codicem
somn⁹ obrepat. ⁊ cadentē fatiē pagina
scā suscipiat. Sit tibi quotidiana ieiu-
nia ⁊ refectio satietatē refugiēs. Nihil
prodest biduo triduoq̄ trāsmisso va-
cuū portare vētrē si pariť obruitur· si
ɔpensat̄ saturitate ieiuniū. Illico mēs
repleta torpescit ⁊ irrigua hum⁹ spīas
libidinū germinat. h̄ ille. Si igiť expe
diti volum⁹ eē ⁊ bonis opib⁹ maxime
spūalib⁹ faciliť attendē· supfluitatē ci
bi ⁊ pot⁹ debem⁹ fugē. q̄a idem Iero⁹
ubi s̄. inq̄t. Si q̄d itaq̄ ī me pōt eē con
silij si expto crediť: h̄ p̄mū moneo· h̄
obtestor ut sponsa xp̄i vinū fugiat ꝓ
veneno. Hec aduersū adolescentiā pri
ma arma sūt demoniȷ. Nō sic auaritia
quatit· īflat supbia· delectat ambitio·
facile aliȷs carem⁹ vitiȷs. Hic hostis in-
clusus ē. q̄cūq̄ pgim⁹ nobiscū porta-
mus inimicū. Vinū ⁊ adolescentia du
plex incendiū voluptatis. Quid oleū
flāme adiicim⁹· q̄d ardēti corpusculo
fomēta igniū subministram⁹. Et ī ista.
Alioqn ad exēplū hoꝝ poterit tibi ipsa
colligē. quō ⁊ p̄m⁹ e padiso hō ventri
magis obediēs q̄ deo ī hāc lachrymaꝝ
deiectus est vallē. ⁊ ipsū dn̄m in fame sa
thanas tēptauerit in deserto. Et ap̄lus
clamitet. Esca vētri ⁊ venť escis. De⁹
aūt hūc ⁊ illā destruet. ⁊ de luxuriosis
quoꝝ deus venť ē. Id. n. colit vn⁹ q̄sq̄
qd̄ diligit. Hoc sollicite ꝓuidendū ut
q̄s saturitas de padiso expulit· redu-
cat esuries. h̄ ille. 2° ī hac parte ad-
uertendū ē q̄ aliq̄n accidia oriť ex ap-
parēti humiliatiōe. Vn̄ dixit Cassian⁹
ubi s̄. q̄ accidia ꝓuenit ex h̄ q̄ aliquis
ingemiscit se spūalē fructū nō habē ⁊
absentia lōgeq̄ posita monasteria ma
gnificat· qd̄ videť ptinere ad humili-
tatē. Sed ut dic Tho. ubi s̄. Ad humi-
litatem verā ptinet q̄ ɔsiderās ꝓpos
defect⁹ nō se extollat. Nō āt ptinet ad
hūilitatē s̄ ad ingratitudinē q̄ q̄s bona

q̄ se cog̊scit hr̄e ɔtēnat tāq̄; vilia respe
ctu alioꝝ magnoꝝ̄ donoꝝ q̄ alij hn̄t.
ex q̊ contēptu oꝛit̃ accidia. De his tri-
stamur q̄ q̄si mala vl̄ vilia deputam⁹.
Sic ḡ ɔsideraꝛe debet alioꝝ bona ⁊ ex-
tollere ut ea q̄ ipse hꝫ ⁊ si miōꝛa nō vi-
lipēdat. qa sic seq̄ret̃ in eo tristicia ac-
cidie. Unde Eccl. 30. Remoue tristiciā
a coꝛde tuo. s. nimiā ut accidiā. Nō. n.
est vtilitas ī ea. q̄d pꝫ p experientiā. Et
sic patꝫ ps p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ decla
rat̃ q̄ accidia oꝛit̃ ex coꝛpis ɔplexione
⁊ nimia quietatione.

Ecūdo in isto s̄mone ponūt̃
alie due cāe ex q̄bus oꝛiginat̃
accidia. s. coꝛpis ɔplexio ⁊ ni
mia q̄etatio. P̊ igit̃ dico q̄ aliq̄n oꝛit̃
accidia ex nimia coꝛpis ɔplexiōe. Nā
melancolici ex ɔplexiōe inclinant̃ ad
tristiciā ex humoꝛe q̄ suphabūdat in
eis melancolie ⁊ flegme. vn̄ aliq̄n stu-
diose oꝛ eos q̄rere aliq̄ subleuatiua tri
sticie ne nimietate absoꝛbeant̃ ⁊ indu
cant̃ ad desꝑatione̅. uel se trāsferāt ad
delectabilia mūdi. Un̄ Cassianus assi-
milat accidiā v̊mi q̄ dicit̃ tharl⁹ qui. s
generat̃ ex ligno intimo ⁊ rodit paula
tim medullā ⁊ vigoꝛē ligni. q̊ coꝛroso
⁊ euacuato oē pond⁹ uel vento uel p-
cussione imo ex se frangit̃ lignū ⁊ ruit
edificiū desup. Sic accidia nascit̃ ex īti
mo aīe. ⁊ paulatim cōsūmit vigoꝛem
sp̄us ⁊ feruoꝛē. q̊ subtracto etiā absq̄
vento tēptatiōis p se ruit in aliq̄d ma
gnū malū. Ad q̄d cauendū ut p̄missū
ē licet aliq̄n aliquā iocunditatē q̄rere
salua tn̄ ɔsciā. Un̄ Ar. x° ethicoꝝ dicit
Ludere p tēp⁹ ut q̄s meli⁹ studeat. ra
tionē videt̃ habē. regei. n. assilat̃ lud⁹.

Impotētes. n. q̊tidie laboꝛare req̄e in-
digēt. 2° aliq̄n oꝛit̃ accidia ex nimia
coꝛpis q̄etatiōe. Un̄ 3. Reg. volumie
legit̃ q̄ Salomon dū circa tēpli struc-
turā opam dedit. in statu grē cōtinue
fuit. S̄z cū se q̄eti dedit seductus a mu-
lieribꝫ luxurie vacās idola gētiū ado-
rauit. Silr̄ Dauid ut hr̄. 2. Reg. xi° ⁊
12°. 50. di. ponderet. c. sacerdos. ⁊. c. ut
ɔstituer̄. et. 2. q. 7. §. cū Dauid. de pe.
di. 2. §. deniq̄ ⁊ di. 3. §. fi. ⁊ ī pluribꝫ
alijs locis idē hr̄. Misit Joab ⁊ seruos
suos cū eo ⁊ vniuersū isrl̄ ⁊ vastaue-
rūt filios Ammon. ipse aūt Dauid re-
mansit ī ir̄lm ī quiete. ꝓpt̄ quā come-
dens bibēs doꝛmiēs ⁊ nihil opans cō-
misit adulteriū cū bersabee vxoꝛe Urie
Et iō dic Jero⁹ ad Rusticū. In deside-
rijs ē oīs ociosus. Egyptioꝝ monaste
ria hunc moꝛē tenēt ut nullū absq̄ la
boꝛe ⁊ ope suscipiāt. nō tam ꝓpter vi-
te nccīa q̄ ꝓpter aīe salutē ne vagetur
mens pniciosis cogitationibꝫ ⁊ instar
foꝛnicātis ir̄lm oī transeūti diuaricet
pedes suos. Dū essem iuuenis ⁊ me so
litudinis deserta vallarēt: incētiua vi
cioꝝ ardoꝛēq̄ libidinis refrenare nō
poterā. q̄ cū crebris ieiunijs frangerē
mēs tn̄ cogitatiōibꝫ estuabat. Ad quā
edomādā cuidā frī q̄ ex hebreis credi
derat me ī discipulū dedi ut p⁹ Quīti-
liani acumīa fluuiosq̄ Ciceroīs. leui-
tatē Plinij ḡuitatēq̄. Frontōis alpha
betū discere. stridētia ānhelātiaq̄ v̊ba
meditarer. Quid ibi laboꝛis insūpse-
rim. q̄d sustinuerī difficultat. q̄tiens
desꝑauerī. quotiēsq̄ cessauerī. ⁊ cōten
tione discēdi rursū īceperim: testis ē
ɔsciā tam mea q̄ illoꝝ q̄ mecū duxere
vitam. ⁊ grās ago dn̄o q̄ ex amarissi-
mo lrāꝝ semie dulces fructus capio. h̄
ille. Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ sermonis.

ps tertia h⁹ ꝺmōis.ī q̄ ponūť due alie
cāe ex quibꝫ originať accidia.s.nimia
locupletatio.⁊ diabolica suggestio.

Ertio in isto ꝺmone ponunť
alie due cāe accidie.s.nimia
locupletatio ⁊ diabolica sug-
gestio. ꝑ igiť ī ista pte dico q̄ accidia
oriť a diuitiaꝝ nimia locupletatione.
Vn̄ sodomite illi pessimi.cū essent lo-
cupletati saturati ⁊ abūdātes.q̄ loca
illa erāt sicut padisus dei.ut hr̄ Gen̄.
13°.ca°. dederunt se ocio atq̄ huic ne-
phandissimo vitio sodomie.de quibꝫ
Ezech.16°.ca°.scribiť.Hec fuit iniq̄tas
Sodome sororis tue.supbia.saturitas
panis.⁊ abūdātia.⁊ ociū filioꝝ ⁊ filı-
atū ei⁹.Siliť romani dū eēnt pauptate
depssi.mulꝺ̄ plus orbē subiugauerūt.
ꝑ ī diuitiis tot⁹ orbis locupletati ocio
se tradentes. alta supbe cogitauerūt.
vnde pierūt.Dic Aug⁹ di.ps̄l⁹ dolen-
dū est opulētia q̄ pauptate piisse ro-
mam.sicut hodie manifeste appatet.
Narrat etiam ipse Aug⁹ ꝑ de ciui.dei.
ca°.3°.di.q̄ cum romani habuissent de
Cartaginēsibꝫ sūmū triūphū.fecerūt
sollēne festū ac cōcilıū.an.s.ipsa ciui-
tas esset a fūdamētis diruenda. Cato
oīuꝫ romanoꝝ sapientissimus dixit q̄
sic. qm̄ ut sibi videbať ad pacē cede-
bat romanā.Scipio aūt subtili⁹ ꝓspe-
ctās.q̄ꝙ ad sui gloriā ciuitať pdicte
destructio cederet.resistebat tn̄.⁊ sua
solita monita hr̄ etant.Ciuitas nr̄a ab
ītio armis vacauit.⁊ vsq̄ nūc ꝯtinue
romani bella gesserunt.Vn̄ h⁹ nr̄e vr-
bis edificatores ꝑmos.marti dei belli
filios fuisse fingim⁹.Et cū tōna bella
extina gessim⁹ romana dn̄atio creuit.
At si Cartago ꝓsternēda putať ꝓ pace
hn̄da.video ciues ad arma creatos
ocio vacaturos. hinc luxuria.hinc se-
ditiones.hinc diuisiones ciuiū.⁊ nr̄e
concordie robur fortissimū fractū.⁊
multa mala ventura cognosco.Nō.n.
poterūt arma romana in exteros suos
exercē furores.ḡ ī seipsa īpetū sūt fa-
ctura.Preualuit sn̄ia Catonis.⁊ dele-
tus fuit timor roman⁹.q̄ sublato secu
tū est qꝺ dixerat Scipio. Nā ex ocio
creuit luxuria.ābitio augmētū iuēit.
⁊ auaritia ꝑus ignota ad romanos pa
tentes hūit introit⁹. hr̄ ibi. Siliť vrbi
irl̄m ꝓpť opulētiā ocio date euēit qꝺ
Tren̄.ꝑ.ca°.sciptū ē.Sedet sola ciui-
tas plena pplo.fcā ē q̄i vidua dn̄a gē-
tiū.princeps ꝓuinciarū facta ē sub tri-
buto.hr̄ ibi.Et io Luc.19°.Vidēs Jhs
ciuitatē fleuit sup illā di.Si cognouisses
⁊ tu.Et qdē in hac die q ad pacē tibi.
nūc aūt abscōdita sunt ab oculis tuis
⁊ cetera ibi. 2° ī hac pte oriť accidia
ex suggestiōe diabolica.ut sic ꝓpť tri-
sticiā supueniētē ex ei⁹ ope q̄ ptātē
hꝫ sup totā sensitiuā nām deo pmit-
tēte hō dimittat bona opa q̄ facere de-
bet uľ intēdit.Sꝫ notādū ut dic Tho.
vbi s̄. q̄ īpugn̄tio vitii q̄n̄q̄ ē vincēda
fugiendo.q̄n̄q̄ resistendo. Fugiendo
q̄dem ē vincenda temptatio qn cogi-
tatiōis ꝯtinuatio auget īcentiuū pcti
ut luxuria. Vn̄ aplus ait.1.ad Cor.6°.
Fugite fornicatiōꝫ. Vn̄ Jero⁹ ad Eu-
stochiū. Necē ē cordis tui ostia: sicut
sponso apiantur xp̄o.claudanť diabolo.
ꝺm illud. Si spūs ptātem hn̄s ascen-
derit sup te.locū ne dederis ei.Daniel
ī cenaculo suo.neq̄.n.manere poterat
in humili.fenestras ad irl̄m aptas ha-
buit.⁊ tu habeto fenestras aptas.s.ut
lumē introeat: vnde videas ciuitatē
dei.ne aperias illas fenestras.ꝺ quibꝫ
dr̄. Introiuit mors p fenestras nr̄as.

Et idē ꝯ Vigilantiū. Cur inqs pergis ad heremū. videl; ut te nō audiā. nō videā. ut tuo furore non moueat. ut tua bella nō patiar. ne me capiat oculus meretricis. ne forma pulcherrima ad illicitos ducat amplexus: respōdebis. hoc non est pugnare ꝯ fugere. sta in acie. aduersariis armatis obsiste. ut postq̄ viceris coroneris. Fateor ī becillitatem meā. Nolo spe pugnare victorie ne pdā aliqñ victoriā. Si fugero. gladiū deuitaui. Si stetero. aut vincendū mihi ē aut cadendū. Quid aūt necesse est certa dimittere 7 ī certa sectari! aut scuto. aut pedibꝰ mors vitāda est. Tu q pugnas. 7 supari potes 7 vincere. ego cū fugio non vincor ī eo q fugio. sed idō fugio ne vincar. Nulla securitas est serpente vicino dormire. pōt fieri ut me non mordeat. tñ pōt fieri ut aliqñ me mordeat. Hꝰ ille. Ecce ḡ qualiter iste tēptationes sūt fugiendo vincēde. Resistēdo aūt ē ipugnatio vincēda. qñ. s. cogitatio pseuerās tollit incētiuū peti. qđ ɔtingit ex aliq̄ leui apprehensione. qđ videt̃ contingere ī accidia. ex q̄ videt̃ hoī laboriosū ſm instinctū sensualē facere opera spūalia. ꝯ insistēdū ē ei nō dimittendū. Quāto. n. magꝭ cogitamꝰ de spiritualibꝰ bonis. tāto nobis placētia reddunt̃. Dicit̃. n. Eccl. 6°. ca°. Subnice humerꝫ tuū 7 porta illā. s. sapientiā. 7 ne accidiens ī vinculis eiꝰ. Vñ Jeroꝰ ad Eustochiū. Nō soluat̃ fascia pectoralis. ꝯ stati ut libido titilauerit sensum aut blandū voluptatis īcendiū dulci nos calore pfuderit: erūpamus ī voce: Dñs auxiliator meꝰ ē. nō timebo qd faciat mihi caro. Et cū paululū interior hōīs int̃ vitia atq; virtutes ceperit fluctuare. dicito: Quare tristis es aīa mea: 7 q̄re cōturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc ɔfitebor illi. salutare vultꝰ mei 7 deus meus. Nolo sinas cogitationes crescere. Nihil ī te babylonicū nihil ɔfusionis adolescat. Dū puus ē hostis interfice. Nequitia elidat̃ ī semine. Audi psalmistā loquētē. Filia babylonis misera btūs q retribuet tibi retributionē tuā. Btūs q tenebit 7 allidet puulos tuos ad petrā. Quia enī impossibile ē ī sensu hoīs non irruere motū 7 medullaꝝ calorē. ille laudat̃ ille p̄dicat̃ btūs q stati ut ceperit cogitare interficit cogitatꝰ. 7 allidit eos ad petrā. petra autem erat xp̄s. Hꝰ ille. Strenue igit̃ laboremꝰ. qa nullꝰ sine certamine coronat̃. Vñ idē Jeroꝰ vbi s. inqt. Quis scōꝝ sine certamine coronatꝰ ē! Abel iustꝰ occidit̃. Abrahā vxorē piclitat̃ amittē. Et ne ī īmensū volumē extendā. q̄re 7 inuenies singulos aduersa ppessos. Salamon solꝰ ī diuitiis fuit. 7 forsitan ideo corruit. Quē. n. diligit deus corripit. flagellat autem omnē filiū quē recipit. Nōne melius breui tpe dimicare. ferre vallū. armis circūdari. lacescere sub lorica. 7 postea gaudere victore q̄ꝫ in patientia vniꝰ hore fuire ppetuo. Nihil amātibꝰ duꝝ ē. nullus difficilis ɔpacienti labor. Hꝰ ille. Laboremus igitur strenue maxime hꝰ tpe q̄dragesimali ad opa pnie. Ad quā hortat̃ Ezechiel. 18°. ca°. in ꝓphia hodierna di. Si autē impius egerit penitentiam ab oībus peccatis suis que opatus est. 7 custodierit vniuersa p̄cepta mea. 7 fecerit iudiciū 7 iusticiam: vita viuet 7 non morietur. Et idō ponit̃ exemplū ī euangelio hodierno Johis 5°. de illo languido q. 38. annos habebat ī infirmitate sua. nec poterat sanari p descensū

in aquam piscine. qa p se moueri non poterat. 7 cũ turbata erat aq̃. ali⁹ ante eũ descendebat 7 sanus fiebat. Vñ si quereret quare sanabat̃ qui prior descendebat. 7 non q magis indigebat. cum magis debet inclinari mĩa vbi maior est miseria. Ad hoc respõdet̃ q̃ h̃ curatio erat significatiua curatiõis aĩe. 7 qa anima curatur a deo ṡm suã dispositionẽ ad suscipiẽdũ gratiã 7 nõ ṡm grauitatẽ in culpa: ideo qui pri⁹ 7 sollicitus descẽdebat rõne ꝑparatiõis prius sanitatẽ obtinebat. Sim⁹ ergo solliciti ꝓ curatione anime nr̃e. 7 protinus descendamus in piscinã pnie ꝑ quã adipisci possimus in p̃nti seculo grãm. 7 in futuro gloriã. Ad quã ille nos pducat q dixit languido: Surge tolle grabatũ tuũ. videl; cũ p̃re 7 spiritu scõ suo in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato post primã dñicam in quadragesima. de trib⁹ remediationibus cõtra accidiam. Sermo 14⁹

Eptimus

angel⁹ effudit phialam suã i aerẽ. Iterũ vbi s. Cũ tristicia 7 spirit⁹ accidie fratres kmĩ sit contraria aĩe 7 corpori 7 ipsi nãe. iuxta illud ph̃i. 3°. ethicoꝝ. Tristicia stupefacit 7 corrumpit nãm. atq; post subdit ibidẽ. Tristiciã aliqs p medicũ temp⁹ sustinere põt. cõtinue aũt nullus: cõgruũ videtur 7 valde fructuosum ut cognitis causis at. ꝑ radicib⁹ a qbus ipsa originat̃ accidia ut exꝑsse patet in ꝑcedẽti ṡmone. q̃ ad adhibenda cõgrua remedia cõtra ipsam iniquitatẽ trãseam⁹. Nõ n. sufficit medico ut alibi recolo scripsisse cog̃scere infirmitatẽ nisi etiã medicinã cõpetẽtẽ sciat adhibere. Et q̃uis forte sufficeret cognitis causis ad remediũ ipsas abscidere. iuxta illã famosam ph̃i regulã. Deficiente causa deficit effectus: attamen salubrius ẽ pticularia remedia assignare. quia ut ait Jo̅hes ĩ verbis ꝓpositis. Septim⁹ angel⁹ ⁊c̃. i. cõtra accidiã ꝑdicauit remedia salubria adhibendo. Verũ quia lectio sabbatina debet eẽ paruulina: ĩ p̃nti ṡmone cõtra ipsam tria tm̃ remedia ãnotabimus. quorũ

Primũ est deuota orõ 7 meditatio.
Secũdũ ẽ sacramentoꝝ frequẽtatio.
Tertiũ est varia 7 bona exercitatio.

Pars pma hui⁹ ṡmõis. in qua declarat̃ q̃ oratio 7 meditatio ẽ salubre remediũ contra accidiam.

Rimo igit̃ in isto ṡmone dico q̃ deuota orõ 7 meditatio ẽ salubre remediũ ꝯ accidiã. Vñ Math. 26°. dñs dixit: Vigilate 7 orate discipulis suis dormiẽtib⁹ ꝑ tristicia ne intretis in tẽptationẽ. Spũs qdẽ ꝓmpt⁹ est. caro aũt ĩfirma. q̃i di. Oratio vos iuuabit. ne succũbatis accidia. q̃ subintrabat mentes eoꝝ. Idẽ etiã ait Math. 24°. Orate ut nõ fiat fuga v̄ra hyeme uł sabbato. Hyems. n. est frigida. 7 in sabbato ẽ ociũ 7 requies. Vult ẽ dicere. Orate ne fugiatis bonũ. i. opus bonũ deseratis ex accidia q̃ ꝓuenit ex frigiditate diuini amoris. 7 ocio seu qete corpali. Nã Act. 12°. habet̃ q̃ Petrus incarceratus liberatus est orationib⁹ ⁊c̃. Orationib⁹. n. scõꝝ peccator dormiens pre accidia 7 tedio clausis trib⁹ portis. s. obduratiõis cordis. taciturnitatis oris. indispositiõis

fatiſfactiōis. q̄ vtiq; tertia porta ē fer-
rea. 7 ligatus cathenis duab9. s. timo-
ris 7 amoris indebiti. illuſtratione 7
inſtigatione angeli: 7 aliq̄ bons inſpi-
ratione ſubito euadit de manib9 dia-
boli excitatus a ſomno accidie. Unde
Jero9 ad Euſtochiū hortat᷑ ad oratio-
nē di. Nec cibus ante ſumat᷑ niſi ora-
tione p̄miſſa. nec recedat᷑ a menſa niſi
referant᷑ gratie creatori. Noctib9 bis
terq; ſurgēdū. reuoluēdū de ſcriptur
qd̓ memorie teneam9. Egrediētes ho
ſpitiū armet oratio. redeūtib9 de pla-
tea occurrat orō anteq; ſeſſio. nec p̄us
corpuſculū requieſcat q̄; aīa paſcat᷑. Ad
omnē actū inceſſū ve manus pingat
crucem. h̄ ille. Meditatio etiā multū
valet ꝯ accidiā. p̄cipue vite 7 paſſiōis
xp̄i. Un̄ ad Heb. 12°. Recogitate eum
q talē ſuſtinuit ꝯdictionē. s. xp̄m. ut
nō fatigemini in aīs v̄ris. s. pre tedio
deficiētes. Nā 7 pſalmiſta i p̄ſona ei9
ait. Paup ſū ego 7 in laborib9 a iuuē-
tute mea exaltatus. s. in cruce humi-
liatus 7 conturbatus. Jō Ber. inquit.
Q̄diu vixero. memor ero laboꝝ quos
xp̄s ſuſtinuit in p̄dicando. fatigatio-
nū in diſcurrendo. temptationū i ie-
iunādo. vigiliarū i orādo. lachryma-
rū i cōpatiēdo. Recordabor etiā do-
loꝝ. conuitioꝝ. ſputoꝝ. collaphoꝝ. ſub-
ſannationū. 7 clauorū. hoꝝq; ſimiliū.
Alioqn requirer᷑ a me ſanguis iuſt9 qui
effuſus eſt ſup terrā. h̄ ille. Ex qbus
ſequit᷑ q; etiā frequētare nomē ipſius
Jhu ſit ſufficiens remediū ad expel-
lendū triſticiam. Un̄ Ber. ſermone. 15°.
ſup cantica canticorū. Triſtat᷑ aliquis
vrm. veniat in cor Jhs. 7 inde pſallat
ut os. 7 ecce exortū nōis lumen. nubi-
lū tūc effugit atq; ſerenū reddit. La-
bit᷑ quis i crimine. currit inſup ad la-
queū mortis deſperando: nōne ſi in-
uocet nomen vite cōfeſtim reſpirabit
ad vitam? Cui aliqn̄ ſtetit an̄ faciē ſal-
uatoris nōis duritia ut aſſolet cordis.
ignauie torpor. rancor aī. lāguor acci-
die? Cui fons forte ſiccat9 lachrymaꝝ
īuocato Jhu: nō cōtinuo erupit vbe-
rior. fluxit ſuauior? Et paulo p9 etiā
inquit. Nihil ita iram cohibet. ſupbie
tremorē ſedat. ſanat liuoris vuln9. re-
ſtringit luxurie fluxū. extinguit libi-
dinis flāmā. ſitim tempat auaritie. ac
toti9 īde corpis fugat prurigīnē. Et ſi
quidē cū nōie Jhu hoiem mihi p̄po-
no mitem. humilem. corde benignū
ſobriū. caſtū. miſericordē. oīq; hone-
ſtate ac ſanctitate ꝯſpicuū. Cū deniq;
ipſum deū oīpotentē qui ſuo me exē-
ro ſanet 7 roboret adiutorio. Hec igit᷑
oīa mihi ſimul ſonant. cū inſonuerit
Jhs. h̄ ille. Meditatio etiā patrie cele-
ſtis 7 eterne beatitudinis multū exci-
tat aīam 7 ab accidia 7 tedio retrahit.
Quis eſt. n. tam iners 7 delicatus qui
libent᷑ nō laboraret qn̄ inde ſciret ma
gnū lucrū acqrere? Venite ad me in-
qt dn̄s Math. xi°. qui labo. 7 one. eſtis
7 ego refi. vos. Eſt. n. ait Aug9 labor
cū fine. 7 merces ſine fine. Un̄ Jero9
ad Euſtochiū inqt. Quotiēſcūq; va-
na ſeculi delectaret ambitio. Quotiēs
ī mundū aliquid videris glorioſum:
ad paradiſū mente tranſgredere. eſſe
incipe qd̓ futura es. 7 audies a ſponſo
tuo. Pone me ſicut ſignaculum bra-
chio tuo. 7 ope pariter ac mente mu-
nita clamabis. Aqua multa non pote-
rit extinguere caritatē 7 flumina nō
coopient re. hec ille. Idem etiam ait
ad Heliodorū de contemptu mundi.
O deſertum floribus aptū 7 floribus
xp̄i vernās. O ſolitudo ī q̄ illi naſcūt᷑

lapides de quibus in Apoc. ciuitas ma-
gni regis extruitur. O heremus fami-
liarius deo gaudēs. Quid agis frater
in seculo. qui maior es mūdo? Quādiu
te tectorū vmbre pmūt? Quādiu famo-
sarum vrbiū carcer icludit? Crede mihi
nescio qd plus lucis aspicio. libet sar-
cina abiecta ad purū etheris volare
fulgorem. Paupertatē times? sed beatos
paupes xp̄s appellat. Labore terreri? sed
nemo athleta sine sudoribus coronatur.
De cibo cogitas? sed fides famē non ti-
met. Sup nudā metuis humū exesa
ieiuniis mēbra collidere? sed dominus tecū
iacet. Squalidi capitis horret inculta
cesaries? sed caput tuū xp̄s est. Infinita
vastitas heremi terret? sed tu paradisum
mente deambula. Quotiens illuc co-
gitatione conscenderis. totiens in he-
remo nō eris. Scabra sine balneis at-
trahitur cutis. sed qui in xp̄o semel lotus
est. non habet necesse iterū lauare. Et
ut breuiter ad cūcta audias apl'm re-
spondentē. Non sunt cōdigne inquit
passiones huius tpis ad futurā gloriā
que reuelabitur in nobis. Hec ille. Medi-
tatio etiam supplicii eterni et futuri iu-
dicii multū valet ad expellendū acci-
diam et torporē. Unde Ieronimus cū sibi hor-
reret studiū scripturarū sacrarū et ex-
ercitiū spūale. raptus est i iudiciū quo
ita perterritus ē. ut exinde feruentior es-
set. et nūquam libros gentiliū legisset. qd
ipsemet refert i epl'a ad Eustochium
di. Referā tibi mee ifelicitatis histo-
riam. Cū ante ānos plurimos domo
parentibus. sorore. cognatis. et qd his
difficilius cōsuetudine lautioris cibi
propter celorum me regna castrassem et
ierusalē militaturus pgerem. bibliote-
cā quā mihi rome sūmo studio ac la-
bore confecerā carere oīo non poterā

Itaque miser ego lecturus Tulliū. ieiu-
nabam. post noctiū crebras vigilias.
post lachrymas pteritorū malorū re-
cordatio ex imis visceribus eruebat.
Plato sumebatur i manibus. si qn̄ i me-
metipso reuersus. psalteriū legere ce-
pissem. sermo horrebat incultus et nō
oculorum sed solis putabam defectū quod lu-
men cecis oculis non videbam. Dum
ita me antiquus hostis illuderet i me-
dia ferme qdragesima medullis infu-
sa febris. corpus inuasit exhaustum.
et sine vlla requie qd dictu quoque incre-
dibile sit. sic infelicia mēbra depasta
est ut ossibus vix hererent. Interim
parabantur exequie et vitalis aīe calor toto
iam frigescēte corpe in solo tm̄ tepēte
pectusculo palpitabat. Cū subito ra-
ptus i spū ad tribunal iudicis ptrahor.
vbi tantū lumis et tantū erat ex circū-
stantiū claritate fulgoris ut proiectus i
terra sursum aspicere nō auderē. Int-
rogatus conditionē. xp̄anū me eē rn̄di.
Et ille qui residebat. Mentiris ait. Ci-
ceronianus es non xp̄ianus. vbi the-
saurus tuus. ibi et cor tuū. Illico obmu-
tui. et inter vbera (nā cedi me iusserat)
conscientia magis igne torquebar. illū ver-
siculū mecū reputās. In inferno autē
quis cōfitebitur tibi. Clamare tn̄ cepi et
eiulās dicere: Miserere mei deus mise-
rere mei. Hec vox inter flagella resona-
bat. Tandē ad psidētis genua prouolu-
tus qui astiterant pcabantur ut veniā tri-
bueret adolescentie ut errori locū pe-
nitētie cōmodaret. exacturus deinde
ex cruciatu. si gentiliū libros aliqn̄ le-
gissem. Hec ille. De istis duabus medita-
tionibus legitur in vitis patrū. Cum qui-
dam interrogasset btm̄ Achillem di.
Cur sedens in cella mea accidiam pa-
tior? Respōdit ei senex. quia nondum

vidisti requiē quā spectamus. nec tormentū qđ timemus. Si ea inspiceres diligent. s. p meditationē ⁊ si vermibus plena esset cella tua vsqꝫ ad collū. etiā ī ipis pmaneres sine accidia. Oīa quē delectar meditatio cōtra accidiā pualet. Et sic pꝫ ps prima hꝰ s̄mōis.

Pars secunda huiꝰ sermonis. in q̄ declarat̃ ꝙ frequētatio sacramentoꝝ est salubre remediū contra accidiam.

Ecundo in isto s̄mōe dico ꝙ salubre remediū ꝯ accidiam est sacramentoꝝ frequētatio ⁊ p̄cipue sacramēti eucharistie. Est. n. panis qui cor hoīs cōfirmat ⁊ roborat ad bn̄ agēdū. Est ⁊ carbo ignitꝰ s̄m Damas. q excutit oēm torporē mētꝫ. ⁊ gaudere ⁊ delectare facit in dn̄o. Vn̄ ī figura ħr. 3. Regꝫ. 19°. ꝙ cū eēt Helias fessꝰ ex tedio psecutiōis Jezabel vxoris regꝫ itꝰ. obdormiuit subtus vnā iuniperū. ⁊ excitatus ab angelo vidēs subcinericiū panē ad caput eꝰ ⁊ vas aque. comedit ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illiꝰ usqꝫ ad montem dei. Helias aūt designat dei s̄uū qui ex tribulationibus ⁊ vexationibꝫ carnis attediatꝰ aliqn̄ teptationibꝫ ⁊ laboribus obdormit ut nil ei libeat facere. ut faciebat ille filꝰ cui pr̄ imposuerat excolere magnū hortum: ⁊ ille p̄ magnitudine laboris nil faciebat ꝛc. Sꝫ instigatiōe angeli boni mēs ī citat̃ ut sumat sacramētū eucharistie figuratū p panē subcinericiū. Xp̄s. n. panē se noīat s̄ vinū. q coctꝰ sub cinere humiliatiōis decoctus fuit ī igne passionis. Et sic patet ps secūda hꝰ s̄monis.

Ps tertia huiꝰ s̄mōis. in q̄ declarat̃ ꝙ varia opatio est remediū ꝯ accidiā.

Ertio in isto s̄mone sciendū est ꝙ salubre remediū ꝯ accidiā est varia opatio. Vn̄ Ecclesiastes. 9°. Quodcūqꝫ pōt manꝰ tua instāter opare. qꝛ nec opus nec ratio nec sapīa nec sciā valet apud inferos q̄ tu pperas. Vn̄ Jeroꝰ. Nō facilit̃ capit̃ a temptatore q alicui bono vacat exercitio. Vn̄ ī epl̄a ad Furiā đ viduitate seruāda dat exēplū vniꝰ feruentis femine di. O si videres sororē tuā ⁊ illud sacri oris eloquiū coram audire ꝯtingeret. cerneres ī paruo corpusculo ingētes aīos. audires totā veteris ⁊ noui testī supellectilem ex illius corde feruere. Jeiunia p ludo habet. orōnē p delitijs. tenet tympanū ī exemplū Marie. ⁊ Pharaone submerso virginū choro p̄cinit: Cātemus dn̄o gloriose eni magnificatus ē. Equū ⁊ ascensorē proiecit in mare. Has docet psaltrias xp̄o Has fidicinas erudit saluatori. sic dies. sic nox ducitur. ⁊ oleo ad lampades prepato sponsi expectat̃ aduētus. Jmitare ḡ ⁊ tu ꝯsanguineā tuā. Habeat roma: qđ angustior vrbe romana possidet bethleem. Habeas opes. facile est tibi indigētibꝫ victus subsidia mīstrare. H̄ ille. In vitis patrū etiā legit̃ ꝙ cū btūs Antoniꝰ temptaret̃ accidia. cepit clamare ad dn̄m di. Dn̄e volo saluꝰ fieri. s̄ nō pmittūt me cogitationes mee. Et vidit subito iuuenē pulcherrimū qui angelꝰ erat ponentem se ad sedendū ⁊ laborādū plantas seu sportas. Et inde ad modicum surgere ad orandum. Et iterū post parū reponentē se ad opandū. ⁊ postea surgentē ad orandū. Et demū dixit angelus. sic fac ⁊ saluaberis. Vn̄ narrat venerabilis Johes Cassianꝰ in li°. 9°. de institud cenobioꝝ. ꝙ antiqui

patres nullum suscipiebant ad habi-
tū monachalem seu heremiticū nisi
sciret facere aliqd exercitiū manuale.
Qd ꝓpterea agebant non solū ut illi
possent ex lucro sue artis viuere. ſꝫ qa
itelligebant sine aliquo corporali ex-
ercicio accidie vitiū vitare non posse
Nā cū paucissimi sint qui sciant ⁊ va-
leāt quotidie vacare ɔtēplationi ora-
tioni ⁊ lectioni: ⁊ p maxime incipien-
tes: oportet ꝙ incidant ī accidiā qui
nō vacāt quotidie alicui exercitio cor-
porali. Et quidā ex illis qui non indi-
gebant lucro ꝓpter victum. quia da-
ctilis ⁊ aqua cōtenti erant. tñ labora-
bāt facientes plectas quotidie ⁊ in ca-
pite anni cōburebant. ⁊ deinde alias
faciebāt ut sic liberi essent ab accidia.
Et ideo hortat̄ apl's in epl'a hodierna
i. ad Thessal'. 5°. ca°. ad variam opera-
tionē oi. Rogamus vos. corripite in-
quietos. cōsolami pusillanimes. susci-
pite infirmos. patiētes estote ad oēs.
Videte ne quis malum pro malo ali-
cui reddat. sed semper qd bonum est
sectamini ī īuicem ⁊ in omnes. semp
gaudete. sine intermissione orate. in
omnibus gratias agite. Hec est .n. vo-
luntas dei ī xp̄o Ih̄u in omnibus vo-
bis. Hinc est ꝙ domin⁹ noster ī euan-
gelio hodierno Math. 17°. ca°. transfi-
guratus ē corā discipulis suis in mō-
te thabor. ⁊ ostēdit illis claritatē cor-
poris sui. ut per contemplationē feli-
citatis supne incitaret eos ad strenue
agendum ⁊ passiones sustinendū: p
quas gratiā ɔsequerent̄ ī p̄nti ⁊ glo-
riā in futuro in secula seculoꝝ. Amē.

Dominica secunda in quadragesima de detestatione ⁊ abbominatione accidie. Sermo 15⁹

Eptimus

angelus effudit phialā
suā in aerem. Iteꝝ vbi
s̄. Scd̄m snīam phi in
4°. ethicorū. bonus solus sm̄ veritatē
honorandus est. ſꝫ ad hoc ꝙ aliquis sit
in veritate bonus. necesse est abstine-
re a malo ⁊ facere bonum. iuxta illud
ꝓphe. Declina a malo ⁊ fac bonum.
Unde ⁊ phus. 4°. metaph. inquit. Bo-
nū ⁊ malū maxime significant qua-
le ī anima. Et ideo scribitur. 23. q. 5.
c. non est. et. 22. q. vlt. c. de forma. et
xi. q. 3. c. iniustū. ꝙ non sufficit abstine-
re a malo nisi fiat qd bonū est. Qua-
ꝓpter conari debemus abundare vir-
tutibus ⁊ bonis operationibus. qa ut
dicit phs p̊ ethicorū: Bonū hominis
ī hac vita est operatio anime sm̄ vir-
tutē. Et q̄uis bonū ⁊ virtuosum esse
sit difficile ut inquit ipse 2° ethicorū.
Attamē laudabile est ⁊ dulcissimū:
Quocirca ostendit̄ q̄ꝫ sint vitupabi-
les negligētes. ociosi. tristes. ⁊ accidi-
osi. Idcirco postq̄ꝫ in superioribus de-
clarata ē quidditas ⁊ offensio origo
⁊ remediatio ipsi⁹ peccati accidie: cō-
gruū videtur ut ad excitationem vir-
tutū ⁊ bonorū operū. q̄ꝫ sit detestan-
da ⁊ abhoīanda tristicie accidia virtu-
tibus cōtraria euidenter demonstre-
mus. quia ut ait Iohes in verbis pro-
positis. Septim⁹ angel⁹ effudit phia-
lam suam in aerem. i. contra accidiam
vehement̄ p̄dicauit. ipsam detestan-
dam esse atqꝫ fugiendā trib⁹ rationi-
bus luculenter in presenti smone de-
monstrando.
p̊ ratione grauationis.
2° ratione priuationis.
3° ratione punitionis.

ps p̄ma hu⁹ s̄mōis. ī q̄ declarat̄ q̄ auaricia ē detestanda rōne grauationis.

Primo igit̄ in isto sermone dico q̄ auaritia est detestanda ratione grauationis. Merito cui⁹ querit̄: vtrū accidia sit maximū peccatū. Nam accidia est tristicia. sed s̄m ap̄lm. 2. Cor. 7°. ca°. Seculi autem tristicia opat̄ mortem. ḡ est peccatū ī spiritū scm̄. De q̄ dr̄. 1. Iohis vl°. Est peccatum ad mortē: non dico ut pro eo quis oret. ḡ est irremissibile. ḡ maximū. Sed quia infidelitas est maius peccatum q̄ accidia 7 sīlr̄ sup̄bia. 7 iō oꝛit̄ predictum dubiū. Ad qd̄ r̄ndet̄ s̄m Alex. nr̄m in secūda p̄te sūme in tractatu d̄ accidia. arti. 8°. s. q̄ contingit loqui de accidia multipliciter. Est enī vno modo accip̄e accidiam s̄m q̄ ipsa terminat̄ 7 consūmat̄ in desperatione. s̄m q̄ dicit Aug⁹. quia vna ē tristicia que ad pnīam trahit. Altera q̄ ad desperationem ducit. ab illa auertat nos deus. Loquendo ergo de accidia s̄m q̄ terminat̄ in desperationem dicimus q̄ ipsa est grauissimū peccatum. Et h̄ ratione desperatiōs sibi adiūcte in qua terminat̄. de qua specialiter .ī. tractabit̄. Et sic intelligitur qd̄ dicit̄ in glo. Ecc. 38°. ibi. In abductione permanet tristicia. sic dr̄. Propter diffidētiā sup̄ne ꝯsolatiōis hic īcipit 7 in futura pena durabit. Hibi. Hoc enī est valde graue 7 q̄si irremediabile qn̄ adducit̄ diffidentia sup̄ne cōsolationis. Hoc etiā mō loquit̄ sapiēs vbi s̄. dr̄. A tristicia festinat mors. s. s̄m glo. anime desperanti. Preterea cōtingit loqui de ipsa accidia rōne ociositatis sibi adiūcte. Hec autē ociositas ut dictum est s̄. est mater omniū vitiorum s̄m Ber. 7 occasio multorū malorum. Unde Ecc. 33°. Multam maliciam docuit ociositas. Aīa. n. necessario aut occupat̄ bonis cogitationib⁹ aut malis. Si non est occupata bonis. tūc est valde p̄na ad malas. Et iō dicitur ociositas magnū malum. de qua specialiter .ī. tractabitur. Et ratione hui⁹ ociositatis accidie annexe dicitur ip̄a accidia magnum malum. Verūtamē rōne sui generis in se non dr̄ esse maximū peccatū. imo rōne generis pcti maiora sunt sup̄bia 7 infidelitas. Dr̄ ḡ maximū rōne adiūcti uel termini nō aūt rōne generis peccati. Et qn̄ dr̄ q̄ accidia est peccatū ad mortē. Dr̄ q̄ tristitia dr̄ esse peccatū ad mortē dupliciť. Uno mō qn̄ t̄minat̄ in desperationē venie. 7 tunc p̄prie dr̄ eē peccatū ad mortē. 7 sic ē pctm̄ ī spiritū scm̄ 7 irremissibile. Alio° dicit̄ tristicia eē ad mortē. q̄a. s. ordinat ad mortē culpe. quia sicut bona tristitia q̄ est pnīa ordinat ad vitā. ita tristitia seculi ordinat ad mortē. hoc est ad culpā. Et hoc mō dr̄. 2. ad Cor. 7°. q̄ tristicia seculi mortē opat̄. Vn̄ Criso⁹ ait. Cayn tristatus est. s̄ tristicia mūdi. Paul⁹ tristat⁹ est. s̄ ea que est s̄m deū. Que vero sp̄ualis est tristicia: luctū habet maximū. Que v̄o secularis est: dampnū habet vltimū. Ex quib⁹ dictis patet q̄ 7 si accidia non sit grauissima ex genere sui. est tn̄ grauissima rōne adiūcti. quap̄pter sūme detestanda ē.

Sed ad clariorē accidie puersitatē 7 grauitatē sciēdū ut ex dictis patet q̄ accidia est quedā frigiditas spiritualis seu defectus amoris spiritualis 7 feruoris diui. ex quo aīa non mouet̄ ad bn̄ opandū. sicut ecōtra dic Greg⁹ q̄ amor dei opatur magna si est. i. mouet ad opandum. Si aūt opari renuit

amor non est. Sicut aũt aque nisi mo-
ueanť putrescũt· ſm illud poeticũ. Et
capiũt vitiũ ni moueanť aque. Vinũ
etiã ex se feces generat ⁊ nisi a fecib⁹
illis mundeť seu muteť corrũpiť. Vn̄
dr̄ de Moab Iere. 48°. Requieuit ĩ fe-
cib⁹ suis· non ē trãsfusus de vase ĩ vas
⁊ ĩ transmigratione nõ abijt. ⁊ cetera.
Sic accidit accidioso q̄ frigidus est in
amore dei. q̄ adeo corrũpiť ĩ gustu seu
affectu ut verba bona q̄ sibi debẽt pla-
cere displiceãt. Et iõ ɔtristatur ⁊ atte-
diatť ad ea faciendũ. Vn̄ nõ q̄ triplex
ē tediũ. Primũ est vite p̄ntis. Secun-
dũ angustie ⁊ tribulationis. Tertium
virtuose actionis. Primũ ḡ tediũ ē
vite presentis. de quo inquit Iob. x°.
Tedet animam meam vite mee. Hoc
autem tediũ ē quedam tristicia quã
animus habet ex viuere in isto mun-
do. Et qn̄ ista tristicia procedit ex de-
siderio celestis patrie ⁊ dei amore cõ-
siderãdo q̄ dulce sit· q̄ suaue· q̄ vtile
videre deũ· eo frui· sanctorum ⁊ an-
gelorum agminibus interesse. ob qd̄
obtinẽdũ factus est. Et quãta obscu-
ritas mẽtis hic sit ⁊ ignorãtia de deo.
quãta picula· quãta ĩpuritas. quanta
instabilitas cordis ⁊c̄. Bona ē ista tri-
sticia ⁊ tediũ· Qd̄ se habere oñdebat
psalmista dicẽs. Heu mihi q̄a ĩcolat⁹
meus plongat⁹ ē. Sed habere tedium
de vita p̄nti. q̄a non habet illã p̄speri-
tatẽ quã vellet· illos honores· diuiti-
as· voluptates quas cupit· ſ; poti⁹ cõ-
traria. Cũ audit alios p̄sperari· ditari·
honorari· ex h̄ ita contristatť q̄ vellet
nõ viuere. vilipendens ɔditionẽ suã.
Et cũ ita deueniť mẽte ⁊ rõne delibera-
ta· nõ esse ĩ mũdo isto appetit. uľ etiã
nõ fuisse natum velut aĩal brutũ affe-
ctans mori q̄cũq̄ morte· etiã in malo
statu. e͠e istud tediũ accidie ⁊ species
desperationis. Diciť. n. sapiẽtie. 8°. Nõ
habet amaritudinẽ ɔuersatio illius. s.
sapie. neq̄ tediũ cõuictus illi⁹ ſ; gau-
diũ. Et loquiť d̄ vera sapiã cũ qua cõ-
uersatť ⁊ cõuiuit qui dei gratiã habet.
Mũdi aũt amatores ea carent. Dicũt
exiguũ est. ⁊ cũ tedio vite n̄re. Vn̄ ad
h̄ vitã dũ subdũt. Venite fruamur bo-
nis. s. t̄palibus ⁊c̄. Secundũ tediũ
s. angustie ⁊ tribulatiõis est tristicia
ex q̄ q̄s angustiať ex magnitudine uľ
multiplicitate aduersitat̄ sue uel alio-
rũ. vñ ad opandũ difficultať. Et si q̄-
dē sit tristicia ⁊ anxietas solũ ſm pri-
mũ motũ seu sensualitatẽ· hũana tẽ-
ptatio ē· uel veniale· aut nullũ pctm̄.
Et pfecti viri aliqñ hoc tediũ patiũť.
Vn̄ aplus. 2. Cor. p̄ ait. Supra modũ
grauati sumus. s. ex tribulationibus
ita ut nos tedeat viuere. Et Ecclesia-
stes. 2°. Teduit me vite mee vidẽtẽ
mala vniuersa sub sole e͠e. ⁊ cũcta va-
nitatẽ ⁊ afflictionẽ spũs. Et iterũ . 4°.
ca°. Vidi calũnias que sub sole gerũť
⁊ lachrymas ĩnocentũ. ⁊ neminẽ cõ-
solatorẽ. ⁊ nõ potecãt resistere eorum
violentie. S; si sit tanta tristicia ex ad-
uersitate uel morte alicuius amici uľ
cõsanguinei q̄ absorbeatur ratio ita
q̄ dimittat bonum necessarium fieri:
ut confiteri· audire missam dieb⁹ fe-
stiuis· proponat nõ amplius benefa-
cere· uľ peniteat bene fecisse: illud est
accidia mortalis. de qua supra dictũ ē
ſm Aplm̄ q̄ tristicia h⁹ seculi mortẽ
operatur. s. anime. Et dicitur tristicia
seculi amaritudo ⁊ dolor quã q̄s sibi
sumit ex tribulatiõib⁹ mũdi. Hac tri-
sticia timuit Iacob p̄riarcha detineri.
qñ ex opinione sumpta de morte fi-
lij sui Ioseph. visa veste ei⁹ sanguine

tincta inconsolabilit dolebat. nec filij eius valebant dolorē eius delinire. Unde dicebat. Descendam lugens filiū meū ī infernū. Geñ. 37°. q̄i di. Tantam tristiciā sentio de hoc q̄ timeo ne inducat me in mortē uł in locū damnatorū. Hec etiā īordinata tristicia. s. de morte carorū prohibet. 13. q. 2. c. q̄ pposterū ꝛc. Tertiū tediū. s. virtuose actionis est cū q̄s tristat seu anxiat p aliquo bono ope q̄d eū oporteat facere. q̄a ibi habet laborare. puta in dicēdo officiū. ieiunādo. orādo. scribendo. cōfitēdo. ī faciēdo aliquā obiam ꝛ hmodi. Hoc pctm̄ īcurrit multitudo hebreorū ambulātiū p desertum. De qua dicit Numeri. 21°. q̄ cepit ppłs tedere ꝑpt laborē itineris. Dū g̊ itur p desertū pnīe seu religionis seu statū vite pñtis: ex laboribus operū bonorum frequent incurrit tediū ꝛ anxietas. q̄d si ita deprimit q̄ ex h̄ q̄s desistat a bono ope nccīo. esset mortale. veniale aūt peccatū si nō omittat sed lente ꝛ tepide agit. Et ut dicit Jeroꝰ Melior est triū psalmorū decantatio cū cordis puritate ꝛ iocunditate q̄ totius psalterij modulatio cū anxietate ꝛ tristicia. de ꝯse. dis. 5. nō mediocrit. Sȝ si pmittit se hō ab isto tedio vinci omittendo modo vnū bonū modo aliud ꝑpter laborē. de puis veniet ad magna. Semper g̊ oportet laborare ꝛ victo oī tedio frequent se purgare de defectibꝰ. Vñ Ber. sup illud. Tempus putationis aduenit. inq̄t. Quis ita ad vnguem a se supflua resecauit ut nil se habere putet putatiōe dignū! Credite mihi ꝛ putata repullulant ꝛ effugata redeunt. ꝛ extincta reaccēdunt. ꝛ sopita excitant. Parū est semel putasse. sepe putandū est. imo si fieri potest: sp habes q̄d putari oportet. Si dissimulas. nō inuenis. quātūlibet in hoc ope manēs, pfeceris. Crras si vitia putas emortua ꝛ non mortificata. ꝛ magis ꝯpressa. velis nolis intra fines tuos habitat Jebuseꝰ. subiugari pōt non exterminari. h̄ ille. Et iō Cassianus in tractatu d̄ tristicia sic ait. Absq̄ȝ illa tristicia que uel p salutari pnīa uel p studio pfectiōis seu p desiderio suscipitur futurorū: omnis tristicia tanq̄ȝ seculi que mortē inferat equaliter repellenda est. ꝛ sicut fornicationis spiritus de cordibus nostris penitus extruēda. Et tristicia quidē que pnīam opat ad salutem: obediens est. affabilis. humilis. māsueta. suauis ac patiens utpote ex omni caritate descēdēs ꝛ ad omnē dolorē corpis ac spūs contritionē infatigabilit se extendens. ꝛ quodāmodo leta ac spe sui profectus vegetata. Sȝ tristicia mala asperrima īpatiens dura plena rancore ꝛ merore infructuoso ac desperatione penali ab industria ꝛ salutari dolore frangēs ac reuocans. utpote irrationabiliter. h̄ ille. Et sic patet ps p̄ma hꝰ smonis.

Pars secunda huiꝰ sermonis. in qua probatur accidiā esse detestādam ratione priuationis.

Ecundo in isto smōe dico q̄ accidia est detestanda ratiōe p̄uationis. Nā tria sūt bona q̄bus priuat accidia. s. bona fortune. bona nāe. bona gratie. P̄o dico q̄ accidia p̄uat bonis fortune. q̄a difficile nimis est ut accidiosus non veniat in magnā egestatē. Vñ ꝑu̇. x°. ca°. scribit Egestatē opata ē manꝰ remissa: manus aūt fortiū diuitias parat. Et. 28°.

scribit᷑. Qui sectat᷑ ociū replebit᷑ ege-
state. Sicut filio ꝓdigo euenit. q̄ q̄ꝗ̄
sua portiōe diues esset. ut Luc. 15°. ca°.
legit᷑. nimis pauper ē fact⁹ ocio. Pro-
inde ꝓu°. 24°. ca°. scribit᷑. ꝑ agrū hoīs
pigri transiui. ⁊ ꝑ vineā viri stulti. ⁊
ecce totū ipleuerūt vrtice. ⁊ opuerūt
faciē ei⁹ spine. ⁊ maceria lapidū eius
destructa erat. Qđ cū vidissem posui
in corde meo. ⁊ exēplo didici disci͏pli-
nā. 2° accidia priuat bonis nature.
Nā exercitiū est humane vite conser-
uatio. ut habes in tractatu de luxuria
de occasione ei⁹. Dicūt enī medici q̄
febres tripliciť generant᷑. s. Ex corru-
ptione colere. ex qua orit᷑ tertiana. Ex
corruptione flegmatis. ex qua oritur
quotidiana. Et ex corruptiōe melan-
conie. ex qua orit᷑ quartana. Sꝫ reue-
ra colera flegma ⁊ malanconia ꝓflu-
unt atqꝫ ꝓueniunt ex accidia. Et iō ꝑ
eā sanitas corporis ꝑdit᷑. ⁊ infirmitates
varie generant᷑. Vn̄ tristicia q̄ orit᷑ ex
accidia corrūpit sanguinem. Propter͏ea
ꝓu°. 25°. scribit᷑. Sicut tinea vestimēto
⁊ vermis ligno. sic tristicia viri nocet
cordi. Que ex re mulieri figurat᷑ acci-
dia q̄ut Luc. 4°. ca°. habet᷑. magnis fe-
bribꝫ erat īfirma. Adeo qđē infirma
tristis ⁊ vilis accidiosi infirmatur nā
ut Ecci. 22°. ca°. dicat᷑. In lapide luteo
lapidabit᷑ piger. ⁊ oēs loquent᷑ super
aspnatione eius. De stercore boū la-
pidatus est piger. ⁊ oīa q̄ tetigerit eū
man⁹ excutiet. q̄a piger oībꝫ est one-
rosus. ⁊ eū oīs libenter expulsat. Hic
ꝓu°. x°. ca°. scribit᷑. Qui cōgregat ī mes-
se filius sapiens est. Qui aūt stertit i.
dormit naribꝫ resonando. fili⁹ ꝯfusio-
nis est. 3° accidia ꝑuat bonis grē. Nā
missus est ad virtutū acquisitionem
⁊ grē ꝯseruationē ⁊ augmentationē

per opatiōes violentas ⁊ laboriosas.
cui⁹ cōtrariū agit accidiosus diffluēs
ꝑ lasciuias ⁊ multa vitia ⁊c. Qua ꝓ-
pter grā perdit᷑. Nā ⁊ Boetius. 4°. de
ꝯsol. ꝓsa. 2. ait. Virt⁹ vocat᷑ que suis
viribꝫ vtens nō supet᷑ aduersis. Neqꝫ
enī vos in ꝓuectu positi virtutis dif-
fluere delitijs ⁊ marcescere volupta-
te venistis. h̄ ille. Et iō accidios⁹ ꝑdit
tempus. qđ valde p̄ciosum est. Ait. n.
apłus. i. Cor. 7°. Hoc itaqꝫ dico fratres
Temp⁹ breue est. Iō debemus totum
vtiliter expendere. Alias ꝭm Iero. in
suo testō. de omni tpe amisso q̊ viua-
mus oportet nos deo reddere rōnem.
⁊ q̄nqꝫ etiā ꝓ modici ꝑditiōe tempis
quo potuim⁹ cū deo reconciliari. ⁊ pa-
radisū ꝑdimus ⁊ demergimur ī infer-
nū. Iō ad Eph. 5°. dicit᷑. Videte itaqꝫ
fratres quō caute ambuletꝭ. nō q̄si in-
sipientes. ꝭ quasi sapientes. redimen-
tes temp⁹. q̄m dies mali sūt. Et si etiā
pnīa succurrat accidioso ut paradisū
nō ꝑdat. tn̄ quātitatē celestiū ⁊ iesti-
mabilium thesauroꝝ in tpe ocioso ir-
recupabiliter amisit. de quo multum
⁊ anxie dolendū ē. Vn̄ Aug⁹ ī li°. de pe.
de pe. dis. 5. c. ꝯsideret. dicit de peccato-
re. Anxietur ⁊ doleat q̄ si mō effugiēs
penā de peccatis. miser tn̄ nō inde ex-
pectat gloriā qui omne opus ⁊ temp⁹
debuit decertasse ad consequēdū pre-
miū. Ex quib⁹ apparet q̄ hoīes cupi-
di ⁊ mundani sollicitiores sūt q̄ ipsi
deo seruientes. Unde Ber. Ardenti⁹
appetūt hoīes perniciosa. q̄ nos vtilia.
Alacrius currunt ad mortē q̄ nos ad
vitam. O si possem⁹ excitare hoīes ⁊
cū ipsis pariť excitari ut tales essem⁹
amatores vite ꝑmanentis. quales sūt
amatores vite fugientis. Exemplum
h⁹ legit᷑ in vitis patrū q̄ abbas Pābo

vadēs in alexādria vidit ibi mulierē saltatricē, ppt quā amare fleuit. Req̄situs de cā ait. Due cause mouēt me. Una ē dānatio mulieris hui9. Alia ē quia in toto tempe vite mee tale nō habui studiū placendi deo. quātū ista habet placendi hoībꝫ. Legit etiam de epō noīe Cleopoleos q cum videret Pelagiā meretricē ornatā ad capiendū aīas. ī concilio epoꝝ alte suspirās dixit q iō fleret. quia hui9 meretricis vnius diei ornatus supauit totius vite mee industriā deo seruiendi. Et p9 dixit epis. In veritate dico vobis. qa ipsam vobis pferet deus in iudicio q negligentia torpetis. Et sic patet pars secūda hui9 sermonis.

Pars tertia hui9 sermōis. in q̄ declarat accidiā eē detestādā rōne punitiōis.

Ertio in isto sermone dico q abhoīanda est accidia ratiōe punitiōis. Nā triplicit punitur accidiosus s. pena dāni. pena purgatorij. 7 pena infernali. p punit pena dāni. s. amittēdi vitā etnā. Nā cū hō fact9 sit ad acqsitiōꝫ pmioꝝ inestimabiliū. i. Cor. z°. Qd oculus nō vidit ꝛc. Et ut dic Greg9 omel. 37. Ad magna premia puenīri nō pōt nisi p magnos labores. qd mīme facit accidios9 nolēs p his pmīis laborare. Et iō iure ipsis puabit. Et h sūme dānū patiet. Nā dicta pmia pauci acquirūt Multi enī sūt vocati. pauci do electi. Math. zo. et. zz°. Et iō oportet ad h ut de illis paucis simus. nos diligentissime 7 fortit laborare. Et iō. i. Cor. 9°. ca°. apl's ait. Nescitis q hi q in stadio currūt: oēs quidē currūt. s vnus accipit brauiū. sic currite ut cōphēdat. Cuius contrariū agit accidiosus. propterea de illoꝝ paucoꝝ se sepat cōsortio. Legit enī. C. de statuis 7 imaginibus. l. 7 virtutū. C. de re. mili. l. cōtra publicam. sic dicit. Impatorem pmia tribui merentibus merito cōuenire. sp puidemus vnūquēqꝫ bm labores suos ad meliores gradus 7 ad maiores dignitates perducere. h ibi. Facit ad h. l. bn̄. C. de quadriennij prescriptiōe. 7. l. i. ff. de iusti. 7 iu. 7. C. de officio mgr̄i officioꝝ. l. nemo. 7 in Auten. de iudicibus. §. ne aūt. coll. 6. ubi habet. Ne aūt circa h labor sine mercede fiat ꝛc. Accidiosus qa non laborat. iō non meretur. 7 sic damnū perditionis pmij patiet. Et sic patet pma punitio ꝛc. z° punitur accidia pena purgatorij. Nā ī h mūdo accidiosus cruciat. qa accidia non solū est peccatum. s habet ānexā pcti penam. qa simul torquet mētem ipsius accidiosi. Sicut. n. ager incult9 pfert 7 pducit spinas 7 tribulos: sic mens accidiosa in semetipsa pducit tristes modos 7 nocuos. P. qa accidia aliqn̄ ē mortale peccatū. aliqn̄ veniale ut dictū ē. q̄uis inqꝫtū est veniale nō puniat in inferno. tn̄ puniet in purgatorio. Un̄ Math. iz°. ait dn̄s. De omni vbo ocioso qd locuti fuerint hoīes. reddent rationē in die iudicij. qa si non fuerint de numero saluandoꝝ. 7 in hoc mūdo nō fecerint pnīam. etiā p venialibꝫ: simul cū mortalibꝫ damnabūt in die iudicij. Si vero fuerint d numero saluādorū. 7 nō tn̄ ī h mūdo satisfecerit. nec ī purgatorio solutiōꝫ cōpleuerit: in die iudicij p illū ignē nouit creatū purgabunt. iuxta illud apl'i. i. Cor. 3°. Unīuscuiusqꝫ quale sit opus ignis pbabit. 3° punit accidia pena īfernali.

Cū.n.ī h̄ mūdo positus sit hō ad preliandū cū dracone. iuxta illud Job.7°. Vita hoīs militia est sup terrā. Ideo oportet īsudare. īuigilare. iuxta illud Apl̄i.2. Thimo.2°. Labora sicut bonus miles xp̄i. qđ q2 accidiosus nō facit īmo totū oppositum: ui te debellat᷑ 7 occidit᷑ a demōe. 7 finalit᷑ ab ipso ad tartara defert᷑. Et iō in h᷒ figurā legit᷑ 2.Reg᷑ 4°. q2 regnante Jsboseth ꝑ pre suo Saule vna die posuit ad custodiēdū portā domus regie quādā ancillā purgantē triticū. q̄ cū dormitasset. ipso etiam Jsboseth qescente in cubiculo. duo p̄ncipes latronū Rechab 7 Banaa latent᷑ ingressi sūt domū. 7 sublatis spicis pcusso Jsboseth ī īguine. abscisū caput eius Dauid deportauerūt. Qđ exponit Greg᷒ ī moral᷑. videl3 de aīo nostro q rex est supne ꝛt᷑m. 7 dn̄s potētia2 suarū. Ancilla q̄ debet domū custodire ē discretio siue prudentia q̄ debet inuigilare sup sensus suos. 7 discernere triticū a lolio 7 paleis. ut triticū bonarū affectionū 7 cogitationū ītra se seruet. 7 paleas aut loliū vanarū 7 mūdanarū cogitationū abiiciat. Sed si ipsa dormitat p̄ tedio. 7 anim᷒ ipse getē quetit mundanā. ītrant demones. 7 ablatis virtutib᷒ 7 laborib᷒ merito2 occidūt. 7 ad p̄ncipē demonio2 in infetno dducūt. Patet etiā h̄ de suo abscondente talentū. q iussus ē mitti in tenebras exteriores. Math. 25°. Et iō ī ep̄la hodierna.i.ad Thessa. 4°.ca°. Rogamus vos inqt apl̄s. 7 obsecram᷒ in dn̄o Jh̄u. ut queadmodū accepistis a nobis quō vos oporteat ambulare 7 placere deo. sic 7 ambuletis ut abundetis magis. Et in fine cōcludit. Vindex ē dn̄s de omnib᷒ his. Quapꝓpter rogemus oīpotentē deū ut p bona opa liberet nos ab infernali pena. ad quā perducit tristicia 7 accidia. 7 cōcedat nobis gr̄am feruoris 7 caritatis. ut in ipsis bonis opib᷒ abūdemus consequētes gr̄am in p̄nti seculo. 7 gloriā in celo. vbi ipse viuit 7 regnat q transfigurat᷒ ē ante discipulos suos ī euangelio hodierno Math. 17°. cū patre 7 spiritu sancto suo ī secula seculo2. Amen.

Feria secūda p᷒ secūdā dn̄icā ī q̄dragesima. đ filiabus accidie in generali. 7 de aliq̄b᷒ ī pticulari Sermo 16᷒

Eptimus

angelus effudit phialā suā in aerē. Ite2 vbi s̄. Post p̄dicta đ vitio accidie: seqt᷑ ꝯuenienter đ vitiis ab ipsa ꝓcedētib᷒ postremo tractare. Ad q2 euidentiam queritur: quō accidia sit vitiū capitale. Ad qđ r̄ndet᷑ f̄m Alex. vbi s̄. arti.5°. 7 Tho. sc̄đe sc̄đe. q.35. arti.4°. q2 vitiū capitale dicit᷑ illud ex q̄ ꝓmptū ē ut alia oriant᷑ f̄m rationē cāe finalis. Sicut autem hoīes multa opant᷑ ꝓpter delectationes. tū ut ipsas ꝯsequant᷑. tū ex ea2 motu 7 īpetu ad aliqđ agendū ꝓmoti. Ita etiā ꝓpter tristiciam multa opant᷑. uel ut ipsam euitēt. uel ex eius p̄dere in aliq̄ agenda ꝓruentes. Cū g̊ accidia sit quedā tristicia. p3 q2 sit capitale ut ex ea plura oriant᷑. Oriunt᷑ autem ex ea.6. filie f̄m Greg᷑.31°. moral᷑. quib᷒ addit᷑ vna f̄m Jsido2 in li°. de sūmo bono. s. malitia. rancor. pusillanimitas. vagatio mentis. ociositas. f̄m Jsido2 torpor circa precepta 7 desperatio. Quarum sufficientia assignatur f̄m Tho. vbi s̄.

Et Alex. ī secūda pte sūme ī tractatu de filiab⁹ pctōꝝ capitaliū. arti. p̊ d̄ filiabus accidie sic. s. ꝙ filie accidie assignate fm̄ Greg. sunt sufficientes. Et aliē reducūt ad vnā istarū. Et ociositas reducit̄ ad torporē. Nā cū accidia sit auersio a laborioso ⁊ graui cū conuersione ad quietē. Ex pte. n. conuersiōis ad qetē generat vagatiōez mentis circa illicita ī quib⁹ q̄rit quietem. Vñ dīc Greg⁹. Tristicia non habens ī se vnde letet̄ foris q̄rit. Ait. n. phus 8°. ethicoꝝ. ꝙ nullus absq3 delectatiōe diu manere pōt. Ex pte v̊o auersionis a laborioso talis processus attēdit̄. Aut sūmit̄ nascens ꝯpatione ad opus qd̄ laboriosū est. ⁊ hoc pōt eē duplici respectu. Aut respectu laboriosi aggrediēdi. ⁊ sic orit̄ pusillanimitas que est timor aggrediendi. Aut respectu ꝓficiendi. ⁊ tūc dicitur torpor. Aut respectu ꝯsūmationis. ⁊ tūc dr̄ desꝑatio. Aut sūmit̄ nascens cōpatione inferentis aliqd̄ graue. Et hoc pōt eē duplicit̃. Aut intra in aīa. ⁊ tunc dr̄ malitia. Aut extra ī signo. ⁊ tūc dr̄ rācor. De qb⁹ qa ut ait Iohes vbi s̄. Septimus angelus ⁊c̄. B ordine agendū ē. qa de torpore ociositate ⁊ desꝑatiōe pticularit̄ tractabit̄. De reliqs v̊o in isto s̄mone breuiter ⁊ succincte hac serie tractabimus. videlicet

p̊ de pusillanimitate.

2° de mentis vagatione.

3° simul de malitia ⁊ rancore.

Pars prima hui⁹ s̄monis. in qua tractat̄ de pusillanimitate filia accidie.

Rimo igit̄ in isto s̄mōe tractando de pusillanimitate q̄ ē accidie filia. tria ꝯsiderabimus. s. p̊ eius diffinitionē. 2° eius diuersificationē. 3° eius originationem.

Qtū ad primā ptem. s. pusillanimitatis diffinitionē sic diffiniri pōt. Pusillanimitas ē vitiū quo qs inordinato timore se subtrahit ab opib⁹ bonis q̄ posset ⁊ deberet agere. Hinc ē ꝙ ait phs. 4°. ethicoꝝ. Pusillanimis est qui minorib⁹ quā dign⁹ sit seipsū dignificat siue magnis siue puis siue moderatis dignus existens. Hibi. Hinc etiā sapiēs ait ꝓv̊. 18°. Pigrū dei cit timor. Et id̄ Eccl. 7°. ait. Noli esse pusillanimis ī aīo tuo. Et de isto intelligitur illud p̄s. Deū nō īuocauerūt. illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor.

Qtū ad secundā ptem. s. diuersificationē pusillanimitatis sciendū ꝙ triplex est timor pusillanimitatis mal⁹. Prim⁹ dr̄ spūalis. 2⁹ tpalis. 3⁹ corporalis. Prim⁹ dr̄ timor spūalis. q p̄cipue ptinet ad pusillanimitatē cū. s. qs subtrahit se ab his bonis q̄ facere posset. qa vident̄ sibi facultatē suā excedere. cū tm̄ nō excedāt. p̄s. Expectabā eū. s. deū q adiutorio gr̄e sue saluū me fecit a pusillanimitate spūs ⁊ tēpestate. Hoc autē esse pctm̄ beatus Tho. scd̄a scd̄e. q. i33. arti. p̊ sic probat. Omne qd̄ cōtrariat̄ nāli inclinatiōi ē pctm̄. qa ꝯtrariat̄ legi naē. inest autē vnicuiq3 rei nālis inclinatio ad exequendū actiōez cōmēsuratā potentie sue. sicut patet ī reb⁹ tā aīatis q̄3 inaīatis. Sicut aūt p p̄sūptionē excedit ꝓportionē potētie sue dū quis nitit̄ ad maiora q̄3 possit. ita etiam pusillanimitas deficit a proportiōe sue potentie: dum recusat in id tendere qd̄ e ꝯmensuratum sue potentie. Et ideo sicut p̄sumptio est peccatū. ita ⁊ pusillanimitas. imo ait phs. 4°. ethicoꝝ.

ꝙ peior est presumptiõe. quia magne virtuti opponit̃ q̃ est magnanimitas. Confirmat̃ h̾ auctoritate apl̾i ad Col. 3.° Patres nolite ad idignationē ꝓuocare filios vr̃os. ut nõ pusillo aĩo fiãt. ḡ est pctm̄. qa ꝓhibet̃. patet etiã per illud exemplũ Math. 25.° positũ s. de ẜuo q abscondit pecuniã .7. ꝓpt̃ pusillanimitatē nõ est opatus ĩ ea. Nullus aũt punit̃ nisi ꝓ pctõ. ẜ ꝓpter hoc ille fuit punit⁹ ut dictũ est. ḡ ꝛc. Nã pusillanimis infert nocumẽtũ alij p accidens inq̃tũ deficit a bonis opib⁹ qb⁹ posset ꝓximũ iuuare. Vñ Greg⁹ ĩ pastorali dic ꝙ illi q ꝓdesse vtilitati ꝓximoꝝ refugiũt ex ꝑdicatiõe. si districte iudicent̃. tantis sũt rei. quant venientes a ĩ publicũ ꝓdesse potuerũt. Et idē põt dici de his q se subtrahunt ab audientia ↄfessionũ ad h̾ expositi. ul̾ a ꝑlatura ad h̾ vocati. nisi ex familiari ↄsilio sp̃us sancti h̾ faciãt. ut qdã sci viri fecerũt. Sed ut dr̃ ĩ regula iuri li.° 6.° Qd̾ alicui gr̃ose ↄcedit̃ nõ dꝫ ab aliis trahi ĩ exẽplũ. Nec obstat si dicat̃ ꝙ Moyses 7 Jeremias recusabãt poni in officiis ad q̃ assumebãt̃ a deo s. ꝑm⁹ ad eũdũ ad pharonē 7 ut esset dux ppl̾i. Ali⁹ ad ꝓphetiçandũ ꝑplõ. q tñ digni erãt illo officio. Vñ videbãt pusillanimes in illa recusatione. Dic n. ph̾s ĩ 4.° ethicoꝝ ꝙ q se dignificat minorib⁹ q̃ dign⁹ sit. pusillanimis dr̃ ut patet s. Nec tñ dr̃ ꝙ illi peccauerũt. ḡ pusillanimitas nõ videt̃ pctm̄ esse. Rñdet̃ ẜm Tho. Quis Moyses 7 Jeremias eẽnt digni illo officio ad qd̾ a deo eligebãt̃ ex diuina gr̃a. tñ ↄsiderãtes ipsi ꝓprie ĩfirmitat̃ insufficientiã recusabãt. nõ quidē ꝑtinacit̃ ne ĩ superbiã laberẽt̃. sicut 7 plures sci excusant̃ a pusillanimitate cũ recusauerũt dignitates ad q̃s digne assumebãt̃. ut Greg⁹ Aug⁹ Nicolaus 7 mlt̃i alij. 2⁹ timor dr̃ t̃palis. q̃ qs. s. timet amittere bona t̃palia. Et cũ per h̾ qs declinat a v̾tute ē pctm̄. Et illud hab; puertere iudiciũ ĩ rectorib⁹ 7 ꝑlat̃. xi. q. 3. quatuor. Et ex isto ꝓcedunt multa mala. Timor quē habuit Jeroboam rex factus a deo sup isr̃l ne ꝑpl̾s sibi subdit⁹ eundo in irl̃m ad offerendũ sacrificia ẜm mãdatũ legi. contraheret familiaritatē cũ tribu iuda. 7 inde ad regem iuda reuerteret̃ regnũ ei⁹. induxit eũ ad faciendũ vitulos aureos q̊s ꝑpl̾us adoraret. ẜ timor quē timebat aduenit sibi. quia 7 regnũ 7 animã ꝑdidit. Lucretia etiã nobilissima illa romana qa nimis timuit ↄfusionē infamie qa fili⁹ Tarq̃ni cõminat⁹ ē ei nisi sibi assentiret ꝙ eã occideret 7 iuxta eam famulũ suũ. 7 diuulgaret p⁹modũ ꝙ ꝓpterea eã occidit quia inuenerat in adulterio. vnde assensit 7 pessime fecit ut refert Aug⁹ ꝑ de ciui. dei. 3⁹ timor dr̃ t̃palis q̊ qs ita timet mortē corpis uel afflictiones corpis ꝙ deum offendit ut euitet h⁹mõi. 7 vtiq; ḡue pctm̄ est. Vñ Math. x.° Nolite timere eos q occidũt corp⁹. 7 postea nõ hñt quid ampli⁹ faciãt. Vñ 7 Aug⁹ ait. Timendo mortē carnis tue. dabis mortē anime tue. Exẽplũ Petri habet̃ qui negauit xp̃m propter hũc timorē. Math. 26.°

Q̃tũ ad tertiã ptē. s. pusillanimitat̃ originatiõe; sciẽdũ est ꝙ pusillanimitas ĩ originatiõe sua triplicē põt cãm hr̃e s. timorē superbie. 2.° torporē pigritie. 3.° timorem deficientie. ꝑ dico ꝙ potest oriri pusillanimitas ex timore supbie. dũ. s. aliqs nimia ꝓprie prudẽtie ĩnitit̃. q̊ reputet se insufficientē ad ea respectu q̃tũ sufficiẽtiã hꝫ.

Vñ dr̃ ꝓū.26°. Sapientioꝛ ſibi videt̃ piger ſeptē viris loquētibꝰ ſniaſ. Nihil n. ꝓhibꝫ ꝙ aliqs ſe q̃tū ad aliq̃ deiciat ⁊ q̃tuꝫ ad aliq̃ ſe in ſublime tollat. Vñ ⁊ Gregꝰ dic ĩ paſtoꝛali d̉ Moyſe. ꝙ ſupbus foꝛtaſſe exiſteret. ſi ducatū plebis ſue ſine trepidatiōe ſuſcipet. ⁊ rurſus ſupbꝰ exiſteret. ſi actoris ĩpio obedire recuſaret. 2° dico ꝙ puſillanimitas aliqñ pōt ꝓcedere ex pigritia ⁊ toꝛpoꝛe. Vñ phus in 4°. ethicoꝝ dic ꝙ puſillanimes ſūt pigri. Et dñs etiā ſuū illū q recuſauit vti pecūia ꝓpt̃ puſillanimitatē vocauit malum ⁊ pigrū. Et ꝙ ꝓcedat puſillanimitas ex ig̃rantia ꝓprie cōditiōis ex pte intellectꝰ pꝫ qa ig̃rat ſe hr̃e facultatē ad id qd̉ hꝫ. Iſta tñ ig̃rātia nō ꝓcedit ex inſipientia. ſ; magis ex pigritia ꝯſiderandi facultatem ſuā. ut dr̃ in 4°. ethicoꝝ. uel etiā exequendi qd̉ ſubiacet ſue facultati ſeu ptāti. 3° dico ꝙ puſillanimitas pōt ꝓcedere ex timoꝛe deficiētie. Vñ Yſa. 35°. dr̃. Dicite puſillanimes ꝯfoꝛtamĩ ⁊ nolite timē. S; timoꝛ cauſans puſillanimitatē nō ē timoꝛ moꝛtis. Et idō nō opoꝛtet ex h̉ ꝙ opponat̃ foꝛtitudini. ſ; directe opponit̃ magnimitati. Nā ſicut magnimꝰ ex aĩ magnitudĩe tēdit ad mag̃ ſue v̾tuti tñ ꝓpoꝛtionata: ita puſillanimitas ex aĩ puitate ſe retrahit a magnis ad q̃ aptꝰ ē timoꝛe deficiendi. qa eſtimat falſo eſſe ſupra ſuā virtutē. Et qa quāto vitiū ē magis diſſimile virtuti cui opponit̃. tāto eſt g̃uius. Cū aūt puſillanimitas tāto ſit diſſimilis magnimitati q̃ p̄ſūptio q̄ etiā ei opponit̃. qa p̄ſūptuoſꝰ tēdit ad magna. ſ; ſupra ſuā facultatē. Puſillanimis aūt dīo ſe ſubtrahit a magnis. idō ſm ſuā ſpēm ē g̃uiꝰ pctm̄ puſillanimitas q̃ p̄ſūptio. qa p puſillanimitatē recedit hō a bonis. qd̉ ē peſſima p̄ſūptio. tñ negſſima rōne ſupbie ex q̃ ꝓcedit iux̃ illud Eccl. 37°. O p̄ſumptio neq̃ vnde creata es! Vñ ex iſta puſillanimitate ⁊ pigritia ꝓcedit ꝙ lapſus ĩ pctm̄ a ſtatu v̾tutis aliqñ nō ponit conatū ad reſurgēdū. Vñ legit̃ in vitis patrū ꝙ cū qdā ſuꝰ dei a magno ꝓfectu v̾tutū lapſus eēt ĩ vitia carnis. inde q; reſurgēs vix cū multa difficultate ſe ad bona opa valebat applicare ex puſillanimitate ⁊ accidia eſtimās ad pſtinū ſtatū virtutis nō poſſe redire. ꝓpt̃ qd̉ accedēs ad ſenē ꝓ cōſilio. ille ꝯfoꝛtauit eū ⁊ aĩauit eū ad bonū. inducēs exēplū cuiꝰdā prīs q filio mādauit ut ad agrū ſuū iret ad excolendū. qd̉ cū feciſſet. ꝓpēdēs filiꝰ agꝝ illū lōgū ⁊ latū. ſpinis plenū. ⁊ nō in breui excolēdū. victꝰ puſillanimitate ⁊ tedio ſe ad doꝛmiendū poſuit. ⁊ pꝰ doꝛmitionē ſurgēs ſeipſū mente excitabat ad incipiēdū agrū colere. ⁊ finalr̃ puſillanimitate victꝰ nihil fecit. Interea ſupueniēs pr̃ ⁊ ĩueniēs ĩcrepauit di. Quō nō incepiſti adhuc itā fodē! Cui ille reſpōdit. Cōſiderabā hoc nō poſſe fieri niſi ĩ lōgi tpis ſpatio: videbat̃ q; mihi nō poſſe vnq̃ ad finē pertingere. S; admonuit eū pr̃ di. Nō ſic agēdū ē fili mi nō ſic. ſ; paulatim opꝰ exercēdū. Si illo tpe q̊ doꝛmiſti tātū laboꝛaſſes terre quātū occupauit coꝛpꝰ tuū iacēs. iā feciſſes ptē. ⁊ ꝓſequēs paulatĩ ꝯpleuiſſes. ad tēpus pn̄s aſpiciēs nō ad futuꝝ. Et ſic paulatĩ de bono in meliꝰ ꝓficiēdo nō ſolū ad ꝓfectū illū. verꝫ etiā ad maioꝛa cōſcendes. dūmō continues. ſicq; cōfoꝛtatꝰ bene ſe habuit in poſterū. Et ſic patet quid dicēdum ſit de puſillanimitate. patetq; pars p̄ma huiꝰ ſermonis.

Pars secunda huius s̄monis. in qua tractatur de vagatiōe mentis circa illicita alia accidie filia.

Secūdo in isto s̄mōe tractando de vagatione mentis circa illicita alia accidie filia: tria considerabimus. s. p̊ declaratonē. 2° pductionē. 3° dissuasionem. p̊ q̄tū ad declaratonē. s. hui⁹ vagatiōis mētis: aduertēdū s̄m Tho. sc̄da sc̄de. q. 35. arti. 4°. q̄ cū accidios⁹ a licitis 7 spiritualib⁹ abstinet. q̄i ea vilificās 7 cōtemnens. interno gaudio destitutus tūc in reb⁹ exteriorib⁹ 7 illicitis occasionē querit ɔsolationis in eis quietē habere volēs. Vñ Greg⁹. Accidiosus non habēs in se vnde letet᷑. querit foris. Sicut illi q nō possūt gaudere spiritualib⁹ delectationib⁹: ad corpalea se trāsferūt. s̄m phm. 8°. ethicoꝝ. 2° q̄tū ad pductionem aduertendū s̄m Tho. vbi s̄. q̄ ad euagationē mentis circa illicita pertinent. 7. s. ociositas. somnolentia. importunitas. corporis inquietudo. 7 mentis īstabilitas. verbositas. curiositas. q̄ Isidor⁹ i li° d̄ sūmo bono. ex accidia oriri dic. Prima n. duo. s. ociositas 7 somnolētia. reducunt᷑ ad torporē. Alia vero. 5. p̄dicta pertinēt ad euagationē mentis circa illicita. qd̄ de singulis patet. Nā īportunitas mētis residet in ipsa arce mētis volētis īportune se diffundere ad diuersa. Curiositas vero ptinet ad cognitiōē. Verbositas v̊o ad locutionē. Instabilitas aūt dr̄ s̄m mutabilitatē pposit. Inquietudo v̊o corpis attendit q̄tū ad corp⁹ in eodē loco nō manens. qñ. s. aliqs p inordinatos mot⁹ mēbroꝝ vagabilitatē mentis īducit. Na accidiosi circūferūt᷑ oī vento: nō valētes psistere ī aliquo ope īchoato. pu̇. xi°. Impius facit opus instabile. Iō Iob. 24°. Leuis ē sup faciē aque. q̄ cōtinuo ab oī vento mouet᷑ 7 agitat᷑. Iō i vitis patrū legit᷑ q̄ quidā senex dixit. Quia nō pficim⁹. q̄a mensuras pprias ignoramus. nō habem⁹ mensuram ī bono ope qd̄ incipim⁹. 7 sine labore virtutē adipisci volumus. Leuitate accidie de loco ad locū trāsim⁹ sperantes īuenire locū ubi nō sit temptator diabolus. Et iō de ista īquietudine mentis seu vagatiōe habet᷑ Ysa. 57°. vbi dr̄. Cor impii quasi mare feruens qd̄ qescere non pōt. 7 redundāt fluctus eius ī cōculcationē 7 lutū. q̄a nec ī bonis possunt quiescere accidiosi. cū sint eis amara. nec ī malis cū remordeant eos cōscie. Similis est enī īquietudo musce canine. Vñ Osee. 4°. Vacca pcussa cestreo. i. musca canina declinauit isrl̄. q̄m cū illā habet vacca sub cauda nō pōt qescere. Sic nec accidiosi. Treñ. 3°. Di ambulāt gete nihil agentes. 3° q̄tū ad dissuasionē vagatiōis mētis. notādū q̄ vagatio mētis oritur ex tristicia bonū faciēdi ut dictū est. Quā tristiciā tria p̊ncipaliter dissuadēt. Primū ē īimici cōplacētia. Nā diabolo multū placet tristicia qd̄ patz p suū oppositū. s. leticiā spiritualē in seruitio dei. q̄ oīo vincit diabolū. sicut dic btūs Antonius q̄ vnū rō vincendi īimicū ē leticia sp̄ūalis q̄ maxīe placet deo. ab oppositis. 2. Cor. 9°. Hilarē datorē diligit de⁹. Est. n. cōdimētū eoꝝ que offerunt᷑ deo ipsa leticia sp̄ūalis. Et iō conat᷑ demon aīam ɔducere ī hāc tristiciā. ad quā postq̄ ɔduxit. ad mentis vagationē circa illicita trahit. in quib⁹ querit quietem. Vñ oppositū audiēs magi̇ tristat᷑ sicut

F

ↄtingit qñ p̄dicator reprehēdit pctm̄
alicui⁹ vbi magis mens ei⁹ gescit·tri-
stat̃ qđ de h̃ reprhendit̃.ut pꝫ de his q
vadūt ad p̄dicationē ut aspiciāt mu-
lieres·q̊ꝛ mēs vagat̃ circa turpitudi-
nes ⁊ pctā.⁊ cū fastidio audit illa re-
ꝓbari a p̄dicatore. Vn̄ Aug⁹. Vincē
cōsuetudīnē dura ē pugna. Secūdū
qđ psuadet fugē tristiciā siue ipsam
dissuadet: ē scriptura que ait Eccl.30.
Tristiciā nō des aīe tue. Et p⁹. Tristi-
ciā longe expelle a te. Et Jacob. Tri-
stat̃ qs vr̄m: oret. Et Math.6. Nolite
fieri sicut ypo.tristes ⁊c. Fugiēda ē ḡ
tristicia ex q̄ orit̃ vagatio mētis. quā
hortat̃ cauere aplus ad Thessal.3°. di.
Audiui n⁹ q̊sdā int̃ vos ī qete ambu-
lare nihil boni opantes. q̄i di. male fa
ciētes. Tertiū qđ dissuadet tristiciā
est expientia q̄ docet nos q̄ ē īpediti-
ua boni opis in bene agendo. ⁊ in cō-
tēplando. Vn̄ in p̊s dr̃. Quare tristis
es aīa mea ⁊ q̄re ↄturbas me? Nā si-
cut vincula pedū sūt īpedimenta cur-
soris: sic tristicia īpedimentū vie ve-
ritatis. Et ıō exēplū habem⁹. p̊ xp̄i. de
q̊ Ysa.42°. ca°. dr̃. Nō erit trist. 2° btē
virginis q̄ Luc.p̊ de se ait. Et exulta-
uit spūs me⁹ ī deo salutari meo. Et po
stea aplo꜃. de qbus scriptū ē Act.5°.
Ibāt apli gaudētes a ↄspectu cōcilij:
qm̄ digni habiti sūt ꝓ noīe Jhu cōtu
meliā pati. Et ıō ꝓ̊ 12°. Justū nō cō-
turbabit·qcqd ei acciderit. Fugienda
ē ḡ vagatio mētis q̄ ex tristicia spūali
ꝓcedit. quā p̄dicta dissuadent. Et sic
pꝫ qd dicēdū sit đ vagatiōe mētis cir
ca illicita·patetq̄ ps secūda h⁹ s̄mōis.

Pars tertia hui⁹ s̄mōis. in qua tracta-
tur de malitia ⁊ rancore. aliis duabus
filiabus accidie.

Ertio ī isto s̄mōe tractando
de malitia ⁊ rācore aliis dua-
bus filiab⁊ accidie. tria ↄside-
rabim⁹.s. p̊ ei⁹ diuersificationē. 2°
respōsionē. 3° sociationē. p̊ q̄tū ad
diuersificationē·sciendū q̄ malitia ⁊
rancor inq̄tuꝫ sunt accidie filie·diffe-
rūt. Nā malitia ı nq̄tū est filia accidie
ↄsistit in h̃ q̄ qs bona spiritualia deli-
berate fastidit·cōtemnit ⁊ detestat̃. s̄
accidia ꝓprie attendit̃ in detestationē
bono꜃ spūaliū ea tan q̄ nulla uel vilia
ↄtennendo. Et iō ponit̃ ipsa malitia
filia accidie. Rancor aūt cōsistit in in-
dignatione mētis ↄ̄ aliquē inq̄tū.s.
accidia facit irasci ⁊ īdignari aliquē ↄ̄
bonos q eū volūt īducere ad spūalia
bona. Et cū nocumētū ↄ̄ aliquem ma
chinat̃ si ipsū inferre nō pōt. interius
tenet ⁊ ↄseruat irā·īdignationē·met
amaritudinē. q̄ oīa rācor ī portat. 2°.
q̄tū ad rn̄sionē q̄ facit ad declaratiōeꝫ
p̄cedentis·si forte dicat̃ ↄ̄ p̄dicta sic.
Malitia querit nocere. nocere aūt ire
ītentio ē. ḡ ire filia ē·nō accidie. Re-
spōdet̃ s̄m Alex. de ales in secūda pte
sūme ī tractatu de filiab⁊ pctō꜃ capi-
taliū. de filiab⁊ accidie. arti. 2°. q̄ mali-
tia dupliciť pōt sumi. Vno mō pro vo
lūtate inferendi nocumētū aduersan-
ti. Et sic idē ē qđ odiū. ⁊ filia ire. Alio
mō ꝑ machinatiōe mali inferendi ei
ī quē suspicam⁹ īferre grauedinē. Et
sic ē filia accidie. Malitia ḡ hic nō ac-
cipit̃ ꝓ habitu vitioso·s̄ ꝓut importat
fastidiū bono꜃ spūaliū in q̊ꝛ detesta-
tionē aliqs adducit̃. Itē si dicat̃ siue
q̄rat̃. cur malignitas ⁊ neq̄tia q̄ videt̃
eiusdē rationis eē·nō ponūt̃ filie acci
die sicut malitia. Rn̄det̃ s̄m Alex. vbi
s̄. q̄ malignitas idē est qđ rancor. Nā
ipsa malignitas est voluntas nocendi

alijs q̃uis potẽtia desit. Nequitia do sub malitia oprehẽdit᷑. Est.n. neqtia malitia qua qs audet malũ qd̕ neqt. Et sic pꝫ ⁊c. Qrtũ ad sociationẽ malitia ⁊ rancor cõgrue sociant᷑. qa ex accidia malitia pcedere dignoscitur. ex malitia rancor ⁊ odiũ orit᷑. Propterea pro. zi. ca. dicit᷑. Desideria occidunt pigrũ. Oia p̄dicta ĩ hac consideratiõe cõfirmare videt᷑ Señ. in epl̃a. 7z. di. Nõ putãt desidiosi posse fieri qcq̃ꝫ. qd̕ facere nõ pñt ex ĩfirmitate sua. d̕ virtute ferũt sniam. Nã h̕ ad q̃ ĩbecilles sum⁹. dura atqꝫ ĩtolerãda credimus: tormẽta reputãtes vino carẽ aut prima luce excitari. nõ ista difficilia sũt. ꝫ nos fluidi ⁊ enerues sum⁹. h̕ ille. Hãc igit᷑ euitem⁹ malignã m̃rem accidiã qa iuxta sapiẽtẽ Ecc. 14. Felix ẽ q nõ habuit aĩ sui tristiciã. Ut iuste possim⁹ cũ Daniele ppha ut patet in prophecia hodierna. 9. ca. sui libri. erigẽ orones nr̃as ⁊ dicere. Nunc ġ exaudi dñe de⁹ nr̄ orones suoꝝ tuoꝝ. ⁊ ostẽde faciẽ tuã sup sctũariũ tuũ qd̕ desertũ ẽ ⁊c. Ne ĩ illã sniam incidam⁹ quã iudeis cõminatur dñs nr̄ Johis. 8. ĩ euãgelio hodierno di. Ego vado ⁊ q̃retis me. ⁊ in pctĩs vr̃is moriemini. ⁊ quo ego vado vos nõ potestis venire ⁊c. Ipso p̄stante q cũ pr̃e ⁊ spiritu scõ in oĩ laude gloria ⁊ honore viuit ⁊ regnat p oia secula seculoꝝ. Amen.

Feria tertia post secũdam dñicam in quadragesima. de ociositate cõsequẽte ad accidiam. Sermo 17⁹

Eptimus

angelus effudit phialã suã ĩ aerẽ ⁊c. Iteꝝ vbi s. Postq̃ꝫ frẽs kmĩ in superioribꝫ de accidia vitio capitali ĩ se ⁊ ĩ generali cũ aliquibꝫ osequẽtib⁹ ad ipsam copiose ⁊ satis sufficient᷑ dictũ ẽ: seqt᷑ particulariť tractare de aliqbꝫ aliis vitiis ad ipsam ptinẽtibꝫ siue ex ipsa descendẽtibꝫ maxime de ociositate que ꝫm Isidoꝝ ponit᷑ etiã int᷑ filias accidie. Vel ꝫm Alex. vbi s. reducit᷑ ad vagationẽ mentis. Et ꝫm alios ad torporẽ. Que. s. ociositas ẽ valde rep̄hẽsibilis p̄cipue ĩ tpe gr̃e. ut patet ĩ euãgelio Math. zo. ⁊c. Exẽplũ. n. habemus in nouo testõ ⁊ rõnem vrgẽtem nos ad laborẽ. Nõ. n. decet ꝫuũ ociari aut discipulũ: dño suo ⁊ mgr̃o laborãte vsqꝫ ad mortẽ. Xpũs. n. dñs fili⁹ ⁊ magister laborauit p nobis. Discurrebat. n. p ciuitates ⁊ castra p̄dicans ⁊ curãs ĩfirmos. Merces ĩsup nobis in nouo testõ laborãtibus citius soluit᷑. Math. zo. Redde illis mercedẽ. s. laborãtibꝫ ĩcipiens a nouissimis. i. a scĩs noui testĩ. Nam patribꝫ veteris testĩ quãtũcũqꝫ pfecte laborãtibꝫ non dabat᷑ eis merces moriẽtibus. ꝫ ad limbũ descendebãt expectantes p̄miũ p centenaria annoꝝ. Nobis aũt tpe gr̃e apta ianua passione xp̄i subito datur merces regni celoꝝ. dũmodo nõ sim⁹ ociosi ꝫ solliciti opatores. Beda. Regnũ celorũ nõ ociosis ꝫ q̃rentibꝫ p lectionẽ sacroꝝ eloqoꝝ auditionẽ. pulsantibus p virtuosoꝝ opeꝝ impletionẽ dat᷑. Et iõ de ipsa ociositate ottaria tractãdo. qa ut ait Johes: Septimus angel⁹ ⁊c. tria ad p̄sens ãnotabimus.

p̊ eius offensionẽ.

z° eius dissuasionẽ.

3° eius punitionem.

Pars p̄ma h⁹ ꝫmõis. in qua declarat᷑ quanta sit ociositatis offensio.

Rimo igit̄ in isto s̄mōe circa ociū offensiōis ponūt̄ septē cōsiderationes s̄m Alex. i secūda pte sūme sue in tractatu de ocio p totū. Prima dr̄ virtualis. Secūda generalis. Tertia venialis. Quarta mortalis. Quīta p̄ceptiōis. Sexta oppositionis. Septīa religiōis. Prima cōsideratio sic declarat̄ s̄m Alex. vbi s̄. arti. p̄s. q̄ aliqd̄ ē ociū bonū s̄cm̄ z virtuosū. s. ociū cōtēplatiōis. s. vacatio ab his que sūt actiue vite. Greg⁹ z Aug⁹ 19°. de ciui. dei. c. 19°. dicūt. Ociū sanctū q̄rit caritas veritatꝫ. negociū iustū suscipit necessitas caritatꝫ. Et tale ociū ē ociū vite cōtēplatiue q̄ p̄eligēda ē vite actiue. in p̄s. Vacate z videte qm̄ ego sū de⁹ ⁊c̄. q̄i di. Vacate corpe ab exteriori ope: z videte. i. intēdite diuine cōtēplatiōi. Vn̄ subdit. qm̄ ego sū de⁹. De hac dr̄ Luc. x°. Martha martha sollicita es z turbaris erga plurima. Maria optimā ptē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea in et̄nū. Secūda cōsideratio. s. gn̄alis sic declarat̄ s̄m eundē doc. vbi s̄. s. q̄ generaliter loquendo ociū de se est malū. z illud maxime qd̄ vacat ab oī ope iusticie. Vn̄ Greg⁹ dic̄ q̄ ociū dī qd̄ caret rōne iusticie necessitatꝫ ul̄ intentione pie vtilitatis. Et q̄ tale sit pctm̄ ꝓbat̄ tripliciter. p̄ rōne rep̄hensiōis sic. Nihil rep̄hēdit̄ nisi pctm̄ uel culpa. s̄ ociū rep̄hēdit̄ Math. 20. q̄n dr̄. Quid hic statis tota die ociosi. vbi Criso⁹ sic ait. Ociosi sunt nō pctōres. illi. n. mortui dicūt̄ nō ociosi. Ociosus aūt ē q op⁹ dei nō opat̄. Sic̄ z aplus Paul⁹. i. ad Thimoth. 5°. arguit viduas de h̄ pctō. 2° ꝓbat̄ rōne punitiōis sic. Nihil punit̄ a deo nisi pctm̄ z culpa. s̄ a deo punit̄ q nō facit fructū. iux̄ illud Math. 6°. Oīs q non facit fructū bonū excidet̄. s̄ ocios⁹ ē q nō facit fructū bonū z tenet̄ facē. ḡ ociū ē pctm̄. 3° ꝓbat̄ rōne cōpatiōis sic. Iniq̄tas ē pctm̄. s̄ ociū ē iniq̄tas. Ita Ezech. 16°. dr̄. Hec fuit iīq̄tas sodome ⁊c̄. ociū filiorū z filiarū ei⁹. ḡ ⁊c̄. Cōfirmat hāc cōsiderationē Leo papa di. Terra carnis n̄re nisi assiduis culturis fuerit exculta: ocio spinas z tribulos ꝓducit. s̄ p spinas z tribulos designāt̄ fruct⁹ peccatorū. ḡ ociū ē pctm̄. Tertia cōsideratio. s. venialis sic declarat̄. Nā ociū q̄n q̄ ē veniale q̄n q̄ mortale s̄m Alex. vbi s̄. arti. 2°. Veniale ē ḡ cū q̄s q̄escit z delectat̄ ī aliquo bono z delectabili creato citra deū. Et h̄ ē qd̄ dic̄ Greg⁹. Quis nā īuenire pōt q quātūlibet ꝑfectus ē. q̄ ocioso tn̄ s̄mōe nō peccet? Sꝫ ꝑfectio nō pōt simul stare cū pctō mortali. ḡ q̄n q̄ ē veniale. Item idem Greg⁹ ait. Si ratio d̄ s̄mōe ocioso exigit̄. pensandū ē q̄ pena illud multiloquiū seq̄t̄. in q̄ supbie v̄bo peccat̄. In q̄ v̄bo īnuit̄ cōpatio pctī venialis ad mortale. In genere locutionis ḡ v̄bū ociosū ē veniale pctm̄. Et ita ociū est aliq̄n veniale pctm̄. Dr̄. n. Iacobi. 3°. Linguā hoīu; nullus domare pōt. Et Eccl. 14°. Btūs vir q nō ē lapsus verbo ex ore. Et iō dr̄ Eccl. 22°. Quis dabit ori meo custodiā z sup labia mea signaculū certū ut nō cadā ī ipsis. In q̄ notat̄ veniale. Et lingua mea nō ꝑdat me. In q̄ nōt̄ mortale. Et iō est q̄rta cōsideratio q̄ dr̄ mōtalis q̄ sic declarat̄ s̄m Alex. vbi s̄. dicentē q̄ tūc ociū est mortale q̄n q̄es in aliq̄ bono cōmutabili p̄ponit̄ bono incōmutabili qd̄ est de⁹. Vn̄ q ociosus ē tpe q̄ opari tenet̄ peccat mortalit̄ nō faciendo qd̄ tenetur facere. Qd̄ tali rōne ondo. Illud qd̄ opponit̄ p̄cepto affirmatiuo z negatiuo ē pctm̄ mortale. s̄ ociū opponitur p̄cepto affirmatiuo qd̄ est de ope.

q̄a ociosus non facit qđ ex p̄cepto tenet̃ facẽ. 7 opponit̃ precepto negatiuo qđ est đ sabbato. ut statī patebit. Nā 7 Aug᷒ de ciui. dei. ait. Diabol᷒ hoīem ocio occupauit. ſ nullus venit in possessionẽ diaboli nisi p mortale. ğ 2c.

Quinta cōsideratio. s. p̄ceptiōis iā patet ex p̄cedenti. Ait. n. Alex. vbi s. arti. 5°. q̄ ociū ꝓut ē mortale respicit p̄ceptū de ope. 7 opponit̃ p̄cepto qđ ē de sabbato sancto. Est. n. sabbatū nō scm̄ qđ ē ī ociosis hoībꝫ. Vn̄ Treñ. p̊ sup illud. Viderūt eā hostes 7 derise-rūt sabbata ei᷒. glo. dic. Maligni spiritus vacatiōis nr̄e ocia ad cogitationes illicitas ꝑtrahūt. 7 sic deludūt. Et subdit q̄ canonicis 7 monachis 7 oībus dei mīstris valde cauendū est ne nō solū ab eīno iudice sabbata eorum reꝓbent̃. ſ etiā ab hostibꝫ irrideant̃. Si aūt ꝑ vanis cogitationibꝫ nr̄is nr̄a sabbata irrideant̃: qd de illis putādū ē q cū deo vacare debent etiā flagitiosa omittere nō formidāt? Ꝯ ibi. Sed q̄a dictū ē q̄ ociū ē pct̄m mortale 7 ꝯ̄ p̄ceptū de sabbato: querit̃ vtrū equaliter sit culpabile ociū ī ſmōe 7 ī ope.

Respōdet̃ ſm Alex. vbi s. arti. 4°. q̄ cū hō abstinet ab ope bono ociando 7 abstinet a sermone bono ociando. q̄tū ē ex pte ei᷒ a quo abstinet paribꝫ existētibꝫ aliis circūstantiis. magis ē culpabile ociū opis q̄ ſmonis. quia si opus melius ē q̄ verbū. ğ ociū operis magi ē culpabile q̄ ociū ſmōis. Q̄tū aūt est ex pte dispositiōis ei᷒ q abstinet. maius pct̄m est ocium ſmōis q̄ ociū opis. Cui᷒ rō est. q̄a pl᷒ est ī potestate nr̄a sermo q̄ opus. Vn̄ Greg᷒ sic ait. Quāto leuiora sūt p̄cepta. tāto maius pct̄m 7 suppliciū ē his q nō seruāt. ſ leui᷒ p̄ceptū est de vtili ſmone q̄ de vtili ope. ğ maius pct̄m est ociū ſmonis q̄ ociū opis. 7 p ꝯsequēs maior pena nō obseruātibꝫ. Sexta cōsideratio. s. oppositiōis declaratur ſm Alex. vbi s. arti. 5°. sic. s. q̄ ociū opponit̃ caritati. Vn̄ Greg᷒ sup Iohē ait. Caritas nō ē ociosa. aut. n. ꝑficit. aut deficit. Vn̄ subdit. Opat̃. n. magna si est. si autē opari renuit iā caritas siue amor nō ē. Vbi nō ſm Alex. q̄ auctoritas Greg. sic debuit ītelligi. Caritas nō ē ociosa. i. ī ocio morosa. q̄a 7 si hn̄s caritatē aliqn̄ cadit ī ociū: tn̄ a caritate cito excitat̃. Si ğ fieret vis ī h̄ verbo ociosa. simplicit̃ dicēdū eēt q̄ caritas nō est ociosa. i. plena ocio. Verba enī hui᷒modi in plenitudine sonant.

Sed querit̃ vtrū dicat̃ ociosus q nō facit quātū debet. Et videt̃ q̄ non. q̄a null᷒ tenet̃ tantū facere quātū oꝫ. vn̄ ociū ex īpossibili nō dr̄ ul̄ causat̃. Sꝫ ꝯ̄riū videt̃ dicẽ Origenes. s. q̄ quātū qsq̄ hōi pōt facẽ. tātū oꝫ. Ad h̄ respōdet̃ ſm Alex. in secūda pte sūme. ī tractatu de diuisionibꝫ pctōꝝ. in secūda diuisiōe. aliud ex cōmissione. aliud ex omissiōe. de omissione arti. 9°. s. q̄ duplex est debitū. s. rōne accepti. 7 rōne p̄cepti 2c. p̊ mō ē verū qđ dr̄ q̄ quātū quisq̄ boni pōt. tātū debet. s. rōne accepti. Alio°. s. rōne p̄cepti non est verū q̄ qcqd hō boni pōt. h̊ oꝫ. Cū aūt arguit̃ q̄ null᷒ pōt tātū facẽ quātū oꝫ. ğ omittit. Respōdet̃ q̄ omissio non respicit debitū ex accepto. ſ ex p̄cepto. ğ 2c. Septima 7 vltima cōsideratio que. s. dicit̃ religiōis declarat̃ ſm Alex. vbi s. prius. s. de ocio 2c. sic. Quidam sūt religiosi in quoꝝ regula exprimit̃ de ope manuali. Quidā sūt in q̊ꝝ regula nō exprimit̃ q̄ teneant̃. Vbi autē exprimit̃ q̄ teneant̃. de illis planū est 2c. Vbi aūt nō exp̄mit̃ q̄ teneant̃ generalit̃. pōt eē q̄ teneant̃

ĩ certis casibꝫ. quoꝝ Primus ē si reli-
giosi sūt qbꝫ cōmittit̄ officiū predica-
tionis. ne grauēt auditores in admi-
strati⸗e reꝝ suaꝝ. maxime tali graua-
mine qđ faciat eos resilere ab auditu
p̄dicatiōis siue a doctrina fidei: nihil
tunc oꝫ ab eis accipe. s; ꝓpriis manibꝫ
laborare ul' mēdicare. De hac cā satis
dīc Aug⁹ in li° de verbis euāgelii 2⁹
casus ē ad excitādū alios q ꝓni sūt ad
ociū ut laborēt. Vñ Aug⁹ de ope mo-
nachoꝝ ait. Utinā isti q vacare volūt
manibꝫ vacarēt ⁊ linguis. ne multos
ad imitationē ocii īuitarēt. 3⁹ est ad
vitādū scādalū hoīuꝫ infirmoꝝ. Pos-
sent. n. aliqui dicē. Isti ītrauerūt reli-
gionē ne manibꝫ laborarēt. ⁊ sic suau⁹
viuerēt. Sīpliciť tñ nō tenēt̄ nec vlt.
qa debent vacare opi meliori. cui pro
x̄po se dedicauerūt. Nā ⁊ illud Gen̄.
3°. In sudore vult⁹ tui. nō ītelligit̄ tm̄
de labore manuū. s; de quocūqꝫ ope la
borioso a qbꝫ non absoluūť religiosi.
Et sic patet pars p̄ma hui⁹ sermonis.

Ps secūda h⁹ s̄mōis. ī q̄ declarat̄ quā-
tū ociositas dissuadet̄.

Ecūdo in isto s̄mōe aduer-
tendū q̄ tria sūt p̄ncipalit̄ q̄
dissuadēt ociositatē. s. Fatui-
tas. Auctoritas. Exēplaritas. Qtū
ad primā dissuasionē q̄. s. ē fatuitas
siue stulticia: sciendū non vnā tm̄ s;
multiplicē fatuitatē seu stulticiā hr̄e
ī se ociosū ⁊ exercē. Prima stulticia
ē. qa ip̄e facit locū diabolo. ꝯ illud qđ
ait Ap̄ls Eph̄. 4°. Nolite locū dare dia
bolo. Maxima stulticia ē locū dare ul'
vires īimico suo mortali. qđ fit p ociū.
Diabolus. n. aīam ociosam facile
īclinat ad pctōꝝ ⁊ maloꝝ cogitatio-
nē. ⁊ a cogitatione pctī ad delectatio-
nē. ⁊ a delectatiōe ad cōsensū. ⁊ a con-
sensu ad opationē. ⁊ ab opatione ad
cōsuetudinē. a cōsuetudine ad neces-
sitatē ⁊ ad falsam p̄sūptiōeꝫ dīne mīe
ul' ad desperatiōis miseriā. Vñ Greg⁹.
Antiqu⁹ hostis mox ut ociosam mētē
īuenerit ad eā sub qbusdā occasiōibꝫ
locutur⁹ venit. Patet p exēplū q̄ re-
citat Johes Cassian⁹. s. q̄ qdā scūs pr̄
trāsiens añ ostiū cuiusdā adolescētis
nouitii. ⁊ videbat demonē sepe intrā-
tē ⁊ cellā exeūtē. ⁊ ipse intrās ad visi-
tādū eū. īuēit q̄ tūc qñ ociebat̄ demō
intrabat. qñ v̊o exercebat̄ tūc exibat.
⁊ hortatus ē eū fugere ociū. Secūda
stulticia ē q̄ ponit se in tali statu q̄ in-
ferior brutis aīalibꝫ īuenit̄. Nā brut
aīalibꝫ licitū ē comedē etiā non labo-
rātibꝫ. s; ocioso ꝓhibet ap̄ls mādúca-
re. 2. Thessal'. 3°. di. Qui nō vult opari
non māducet. Et merito. qa dictū fu
it p̄ penti in psona oīuꝫ. Gen̄. 3°. In su-
dore vultis tui ⁊c. Et nō solū inferior
īuenit̄ ociosus aīalibꝫ brut s; etiā cun-
ctis creaturis a cūctis discordās. Nā
oīs creat̄a opat̄ aliq̄ modo s̄m modū
suū. Vñ ⁊ Dm̄. dīc q̄ q aufert opatio-
nes a rebꝫ. aufert essentias reꝝ. s; ocio-
sus ita miser ē q̄ nil operi facit qđ sibi
ꝯuēit. Cōuenit. n. hoī opari s̄m rōnē
in q̄tū ē hō. Et ꝓpterea ꝯgrue dīc Sen̄.
Ociū sine l'ris mors est. ⁊ viui hoīs se-
pult̄a. Sūt. n. ociosi sicut arbor in au-
tūno plātata. q̄ ⁊ si fructū facit tarde
facit. Sic ipsi accidiosi si put aliquid
boni faciūt. ⁊ illud volūt facere ī fine
qñ paꝝ uel nihil faciūt. Tertia stul-
ticia ociosi ē qa temp⁹ amittit. Ad qđ
ꝯseruandū admonet scriptura di. Fili
cōserua tēp⁹ ⁊ declina a malo Eccl. 4°.
Et merito ꝯsuari oꝫ non p̄di ut ocio-
si faciūt. Ait. n. Ber. Nil p̄ciosi⁹ tpe. s;
nil hodie vili⁹ reputat̄. Iteꝝ. Nō pa-
rū existimes tēp⁹ qđ in dictis ⁊ factis

expēdit ociosis. Volat tp̄s irreuocabi-
le. volat tp̄s irremediabilē. nec aduer
tit īsipiēs qd̄ amittit. Adeo p̄ciosū tē-
pus ē ꝙ modico ei9 spatio p̄ōt hō ve-
niā ↄsequi. 7 vitā etnā ꝓmereri. sicut
latro cū xp̄o crucifix9 ī modico tpe pa
radisū ꝓmeruit. Tā p̄ciosū ē tēp9 ꝙ
dānati darent oēs thesauros mūdi si
haberēt ī ptāte ꝓ hn̄do momēto tpis
q̄ possent penitē 7 euadē tātas penas.
Nil etiā ita ꝓpriū possidem9 ut tēp9.
Vn̄ Sen̄. Reliq̄ a nobis aliena sūt. tp̄s
tm̄ nr̄m ē. Et iō bn̄ dic aplus ad Gal.
6°. Dū tp̄s hēm9 opemur bonū ad oēs
q̄ oi. Null9 sit ociosus. Preterea nihil
hēm9 de tpe nisi instās. nihil habem9
de p̄terito. nec de futo. 2. Cor. 6°. Ecce
nūc tēp9 acceptabile. Nō. n. de eo ha-
bem9 nisi nūc. de q̄ possum9 eē accepti
deo. s. bn̄ opando. Et cū mlta alia re-
cupari possint. ut diuitie amisse. sani-
tas deꝑdita. aliqn̄ etiā vita ut ī resusci-
tatis. s tēp9 amissū ocios9 nūq̄ recupe-
rat. Job. 9°. Dies mei velociores fue-
rūt cursore. Et Sen̄. Infinita ē veloci
tas tpis. punctum est quo viuimus 7
puncto min9. Est insuper breuissimū
respectu futuri status qui succedit. q
perpetuus est 7 nūq̄ deficit. p̄s. Mil-
le ān ān oculos tuos tāq̄ dies hester-
na q̄ p̄terijt. Breui9 etiā restat tēp9 si
demat de eo tēp9 q̄ dormim9. Quar-
ta ociosi stulticia ē. qa cū dʒ ī hac vita
soluē uel minuere debitū ad qd̄ tenet
7 ipse magis adauget. Et ratio dictat.
Redde qd̄ debes. Math. 18°. Et aplus
Ro. 13°. Reddite oībꝫ debita. Que debi
ta nr̄a multa sūt. de qbꝫ Ber. sic ait. O
hō si scires q̄ mlta. 7 q̄ mult̄ debes. vi
deres ꝙ nihil est qd̄ facis. ꝯn̄ nō esses
ociosus. p̄ debes xp̄o vitā tuā. qa ipē
ꝓ te posuit vitā suā. 2° exigunt pctā
p̄terita futurā vitā nr̄am. ut faciam9
dignos fruct9 penitētie. Quid si tibi
tertiū debitorē ondā. q eā sibi vendi-
cet? puto ꝙ gloriā desideres quā nec
ocul9 vidit. Nōne ad h̄ etiā totū quā-
tūcūq̄ poteri dare oportebit? Et vltra
h̄ oīa debes totū qd̄ es. a q̄ totū habes
qui te fecit 7 bn̄ fecit. h̄ ille. Sed miser
ociosus nō reddit debitū. s q̄tidie au-
get ⁊c. Quīta stulticia ociosi ē ꝙ cū
possit ex se ꝓducere 7 recipere fructū
multoꝝ meritoꝝ 7 p̄mioꝝ. vult per-
manē sterilis 7 īfructuos9. Posui vos
ait xp̄s Johis. 15°. ut eatis 7 fructū af-
ferat 7 fruct9 vr̄ maneat. Pōt. n. 7 dʒ
ꝓducē fructū cordis bonaꝝ cogitatio
nū. scāꝝ affectionū. piaꝝ recordatio-
nū. Sʒ ociosus sine fructu reꝑit. sicut
7 fic9 ad quā cū venisset xp̄s fructūq̄
nō īuenisset. eam maledixit 7 subito
aruit. Math. 21°. Pōt 7 dʒ ꝓducē fru-
ctū oris. q ē dei laudatio. grāꝝ actiō.
vocalis orō. pctōꝝ cōfessio. ꝓximi in-
structio. ꝓ̄. 12°. De fructu oris sui re-
plebit bonis. s. iustus. Sʒ ab oībꝫ his
ociosus ē ex̄ne9. Pōt 7 dʒ ꝓducē fru-
ctū bonoꝝ opeꝝ. ut ē elyaꝝ. peꝛgrina-
tionū. visitationis īfirmoꝝ 7 hꝫ mōi.
p̄s. De fructu opeꝝ suoꝝ satiabit ꝗra.
Sʒ oībꝫ his ꝓ̄uat ocios9. qa cogitatōes
vanas hʒ 7 īutiles. verba ociosa. 7 etiā
opa ociosa. Sexta ociosi stulticia est.
qa vult qescē ī loco vbi oportet labo-
rare. s. in vita p̄nti. Vn̄ xp̄us Joh. 15°.
ait. Nō veni vocare vos ad reqē s ad
laborē. Vn̄ Ber. īqt. O īpudēs 7 īpru
dens. Milia miliū mīstrabāt. 7 decies
cētena milia asistebāt ei. s. ad opādū
qd̄ eis ↄgruit. 7 tu sedē p̄sumis 7 oci-
ari. Ad qd̄ etiā figurandū sex diebus
opat9 ē de9 diuersas creatas. 7 ī septīa
reqeuit ab oī ope: ad īnuendū ꝙ in
vita p̄nti sigta per senariū numeꝝ dʒ
hō opari non ociari si vult in alia vita
sigta per septimam cū deo quiescere.

Septima stulticia ē. qa cū sit ocios9

submersus ī pfūdo stultitie ⁊ malitie
sue non vult porrigē manū suā ad la-
borē cū tn̄ alit̄ nō possit exire. Unde
Sen̄. inqt. A stulticia nemo emergit
nisi ad laborē manū porrigat. Nā ḡm
phm. Virt⁹ ⁊ sciā sunt circa difficilia.
Et Virgili⁹. Facil' descēsus auerni. ſ͛ re
uocare ad auras. sursūq; attollē ḡdū:
hoc op⁹. hic labor est. Et xp̄s Luc. xiij°.
Cōtēdite intrare p angustā portā. Cer-
te magna stulticia eēt ei⁹ q se videret
ī aquā cecidisse. ⁊ nisi laborādo ⁊ ap-
ponēdo manū posse euadere ⁊ ibi re-
manere. Et sic p; primū. qd̄ dissuadet
ociū. s. fatuitas ⁊ stulticia. Quātū
ad secūdā dissuasiōē q̄ d̄r auctoritas:
relinquēdo auctoritates scripture sa-
cre. de quibus dictū satis ē s̄. de acci-
die repbatione. ſ͛ tm̄ dicam⁹ aliq̄s au-
ctoritates doctor̄ scōr̄ ⁊ phor̄ vltra
illas q̄ s̄. dixim⁹. q̄r̄ Prima ē Augl.
ī li° de vera īnocētia. ca°. xxi°. Qui ocio
sus ⁊ qet⁹ nō cogitat deū. quō int̄ act⁹
multos ⁊ laboriosa negocia de illo po-
terit cogitare! Meditent̄ q dei sūt fide
les dū vacāt. ⁊ ī bn̄ opādo sbsistāt ne
ī actiōē deficiāt. Secūda ē Iero. sup
Math. sic di. Ociosū ṽbū ē q; sine vti-
litate ⁊ loquent' ⁊ audient' d̄r. Sz q de
reb⁹ friuolis loqt̄. ⁊ fabulas antiquas
narrat. Ceter̄ q scurilia replicat. ⁊ ca-
chinis ora dissoluit. ⁊ aliqd turpitudi-
nis pfert. hic nō ociosis ṽbis. ſ͛ crimio-
sis tenebit̄ re⁹. h̄ ille ibi. ⁊ cetera mul-
ta. Tertia ē Ber. sic di. Subito pce-
denti de vmbra ad solē. de ocio ad la-
borē. graue cernit̄ oē qd̄ incipit. Sz cū
ab his disuescē. ⁊ ad illa se paulisper
assuescē cepit. vsus tollit difficultatē
īuenitq; facile eē qd̄ īpossibile eē pu-
tauit. q̄si di. Noli ḡ esse ociosus. h̄ ille
Quarta ē Prosp̄i ī li° de vita ōtēpla-
tiua sic di. Qui ociosa qete pfruit̄. nisi

spūalit̄ vixerit. more pecudū viuit. h̄
ille. Quīta est Iohis Cassiani in li°
xv°. de spiritu accidie sic di. Mēs ociosi
nihil aliud cogitare nouit q̄; de escis
aut d̄ vētre. Et ī epl̄is idē ait. Nā gdē
hūana sicut diuīis laborib⁹ īstruit̄. ita
p ocia torpentia fatuat̄. h̄ ille. Sexta
ē nr̄i pr̄is Amb° q ī li° de officijs sic ait
de exertitio Tociū. Qui canendi sua-
uitatē ⁊ voc' affectāt p̄stātiā. pus ca-
nēdo vocē excitāt. ⁊ q viri⁹ corpis le
gitimoq; luctādi certamīe coronā pe-
tūt. quotidiano vsu palestri durātes
mēbra nutriētes patiētiā labore assue
scūt. Et. ī. Oīs. n. res pprijs ac dome-
stic' exercitijs auget̄. h̄ ille. Septīa ⁊
vltīa auctoritas ē politica seu ethica.
Nā Sen̄. epl̄a. 8. ait. Nullus mihi per
ociū dies exit ptē noctiū studio ven-
dito nō nato somno. ſ͛ succūbo ⁊ ocu-
los vigilia fatigatos cadētesq; in ope
detineo. Et epl̄a. xix. Gloriati ocio am-
bitio ē. vitā ī odiū ociū adducē solet.
Et ī pō. idē ait. Sūt q̄r̄ corp⁹ īnoxiū
ē. ⁊ mille facinor̄ furias mens ociosa
discurrit. h̄ ille. Itē Cato Marc⁹ ōsul
roman⁹ ait. Hūana vita pprie veluti
ferrū ē. si exerceat̄ ōterit̄. si nō exerces
tur rubigo ōsūmit. Sic̄ hoīes exercē-
do videm⁹ ōteri. Sin autē inertia atq;
torpedo pl⁹ detrimenti facit q̄; exerci-
tatio. Idē. Cogitate cū aīs vr̄is si qd
p laborē recte feceritis. labor iste a vo
bis cito recedet. ⁊ bn̄ficiū a vobis dū
viuitis non recedet. Et sic p; scd̄m qd̄
dissuadet ociū. s. auctoritas. Quā-
tū ad tertiā dissuasionē q̄ d̄r exēplari-
tas. vltra exēpla dicta s̄. de rep̄batiōē
accidie. ⁊ alia exempla breuit̄ hic po-
nūt̄ ociū dissuadētia. Primū exēplū
ē xp̄i hoīs q paup ⁊ ī laborib⁹ a iuuē-
tute sua non cessauit laborare vsq; ad
vltimū vite sue exitum. discurrēdo.

p̄dicādo·nocte 7 die orādo. Secūdū
exēplū ē btē virginis q̄ labore manuū
sibi 7 filio acqrebat victū q̄ panē ocio
sa nō cōedit.p̄ỏ.30. De q̄ refert Jero
in li° de ortu 7 vita eiꝰ. ꝙ vsq₃ ad horā
t̄tiā laborās pseuerabat ī orōne·a ter-
tia vsq₃ ad nonā ī manuū opatione.7
totū tp̄s residuū expēdebat ī orōne 7
cōtēplatiōe. Tertiū exemplū ē ipsoꝝ
angeloꝝ q nunq₃ cessant laudare assi-
stere 7 ministrare. Quartū exemplū ē
apl̄oꝝ·maxīe Pauli q cū vacabat p̄di
catiōi manibꝫ laborabat ī cenofacto-
tia arte ne quē grauaret. Quītū ex-
ēplū est de btō Antonio.de q̄ legit̄ ꝙ
cū oraret dn̄m ut ostēderet ei quō sal
uaret̄·vidit angelum sibi silem orōni
icūbentē.7 pꝰ ad opᵒ manuū surgen-
tē.7 h̄ successiue facientē 7 sibi dicētē.
h̄ fac 7 saluaberis. Sextū exēplū ē de
btō Ber. de quo legit̄ ꝙ sp̄ occupatus
īueniebat̄·aut legēdo·aut scribendo·
aut orādo·aut psallēdo aut meditan-
do.ut p̄ labore interno sensus ad exte-
riora q̄si clausi redderent̄. Septimū
exēplū ē btī p̄ris n̄ri Francisci.de quo
habet̄ ꝙ adeo feruore sp̄ūs etiā amo-
re dei succendebat̄ ut q̄tidie dicēt fri-
bus.Frēs 7 filii mei·īcipiamꝰ facē bo-
nū.7 sic p momenta accēdebāt̄ 7 fer-
uentiores fiebant q̄si eadē die 7 hora
mortem expectarēt.Et sic patet ps se-
cunda huiꝰ sermōis.

Pars tertia huiꝰ s̄mōis.in q̄ declarat̄
qualiter puniant̄ ociosi.

Ertio ī isto s̄mone circa ocii
punitionē breuit̄ expediēdo.
ociū punit̄ ī īferno·iux̄ illud
p̄s. In labore hoīuꝫ nō sūt.7 cū hoībꝫ
nō flagellabūt̄.s.reuertētes ad laborē
pn̄ie.s̄ cū demonibꝫ in inferno. Nam
ꝓpriꝰ locꝰ ociosi ē infernꝰ. Ratio ē qa
cōstat ꝙ ociosi ī celo nō recipient̄. Nā
celū ēpyreū ē locꝰ 7 merces eoꝝ q ope
rati sūt·s̄m illud Math.20. Uoca ope
rarios.7 redde illis mercedē. In para-
diso etiā terrestri non recipient̄.quia
cū deus trāstulit Adam posuit illic ut
opatet̄ non ut ociaret̄. In purgatorio
nō erūt.qa ibi flagellāt̄ hoīes a deo.s̄
de his ociosis dr̄ ꝙ cū hoībꝫ nō flagel-
labūt̄. Mūdi q̄q₃ loco indignꝰ ē ocio-
sus·s̄m parabolā xp̄i de ficulnea non
faciente fructū. Luc.13.° de q̄ dixit dn̄s
cultori vinee. Succide illā·ut qd terrā
occupat ī.hūc mūdū inutilit̄.Et cū nō
sit aliꝰ locꝰ: restat ꝙ ociosi ī īferno cū
demonibꝫ flagellabunt̄. Un̄ saluator
Math.7.° ait. Oīs arbor q̄ nō facit fru-
ctū bonū·excidet̄.7 in ignē mittet̄.s.
infernalē.Et loqt̄ ibi expsse de arbore
rōnali q̄ nō facit fructū bonū cū non
facit bona opa.7 h̄ excidet̄ p mortē 7
ī ignē inferni mittet̄. Et iō ī ꝓphetia
hodierna.3.Reg.17.° mulier vidua ad
suggestionē Helie occupabatur circa
opa mīe 7 pietatis.quaꝓpter hydria
farine nō defecit.7 lechitꝰ olei nō est
diminutꝰ. Et in euangelio hodierno
Math.23.° hr̄. Sup cathedrā Moysi
sederūt scribe 7 pharisei. Quecūq₃ di
xerūt vobis seruate 7 facite.ut sic gra-
tiam cōseqmī in p̄senti 7 gloriā in fu-
turo in secula seculoꝝ. Amen.

Feria q̄rta post secundā dn̄icā in qua-
dragesima. de negligentia 7 torpore
alia accidie filia Sermo 18ꝰ

Eptimus

āgelꝰ effudit phialā suā
ī aerē 7c. Itez vbi s̄. Ex
q̄ iam frēs kmī tractatū

ē de accidia ī cōi ⁊ ociositate eiꝰ filia ī pticulari: sequit̃ tractare de torpore ⁊ negligētia etiā ipsiꝰ accidie filia. Est enī adeo puersa ista negligētia q̄ cir-cuit oīa pctā ut patebit in sequētibꝫ. Et etiā ē aliqn̄ spāle pctm̄. de q̄ intel-ligit̃ illud p̄s. Delicta iuuētutis mee. ⁊ ignorātias meas ne memineꝛ dn̄e. Delictū dr̃ q̄i derelictū. In q̊ nōt̃ pec catū omissionis q̊ omittit̃ actꝰ bonus q̄ dꝫ fieri ex circūstantia debita q̄ dꝫ ī actu bono seruari. qđ ptinet ad negli-gētiā. Et ut dic Ber. ī liͦ đ dispēsanōe ⁊ p̄cepto. Neglectꝰ vbiqꝫ culpabilis. Jō dic Delicta iuuētut. qa magꝭ ī iu-uētute cōmittūt̃ negligētie ꝓpt̃ ī ex-perientiā. Propt̃ qđ in iuuenibꝫ parū pōt eē prudētie. ſm p̄hm. 6ͦ. ethicoꝝ. que ut videbit̃ 9riat̃ negligentie. Et hic ē qđ ait Sen̄. Turpissima ē iactu-ra q̄ p negligētiā fit. Quē mihi dabis q aliqđ p̄ciū tpi ponat. q diē estimet. q ītelligat se q̄tidie mori: In hͦ. n. falli mur q̄ mortē nō ꝓspicimꝰ. Magna ꝑs iā eiꝰ p̄terijt. qcqd etatꝭ retro ē. mors tenet. Tu ꝰo oēs horas ꝯplectere: sic fiat ut minꝰ ex crastino pendeas. si ho diernū annū īiecetis. hͦ ille. Quia igit̃ ut ait Johes. Septimꝰ angelꝰ ꝛc. De ipsa negligētia in p̄nti ſmone tria cō-siderabimus. quoꝝ

Primū dicet̃ negligentie descriptio.
Secundū negligentie crimīatio.
Tertiū aūt negligētie detestatio.

Pars p̄ma hꝰ sermonis. in q̄ declarat̃ quid sit negligentia.

Primo igit̃ in isto ſmōe circa negligētie descriptionem ait Ugo sic. Negligētia ē aīe tor-por q̊ qs minꝰ diligēs ē in exequēdo qđ exeq dꝫ. Et iō dicūt doctores mo-derni q̄ negligētia ē pctm̄ q̊ volūtas ē remissa ad eligendū actū debitū uel circūstātiā circa actū debitū. Ad q̊ꝝ declaratiōꝫ tres ꝯsiderati/ōes sūt ānotāde. Prima dr̃ significatiōis. Secū-da dr̃ originatiōis. Tertia dr̃ opposi-tiōis. Prima ꝯsideratio sic declarat̃ ſm Alex. ī scđa pte sūme sue in tracta-tu de filiabꝫ pctōꝝ capitaliū. de filiabꝰ accidie. arti. 2ͦ. in corpe. q. Et in eadē pte ī tractatu de diuisiōibꝫ pctōꝝ. in prima diuisiōe que ē. aliud ē pctm̄ ex omissiōe. aliud ex cōmissiōe ī tracta-tu ibi de negligētia. arti. 3ͦ. s. q̄ ista sex q̄ ptinēt ad accidiā hn̄t diuersa signi-ficata ⁊ int̃ se differūt. negligentia. pi-gritia. desidia. inconstantia. torpor. ⁊ omissio. Negligētia ꝯsistit in defectu īterioris actꝰ volūtatꝭ q ē electio. Un̄ Jsidorꝰ ī liͦ ethimologiaꝝ dic q̄ negli-gēs dr̃ q̄si nec eligēs. Et iō sicut recta electio eoꝝ que sūt ad finē ptinet ad prudētiā: ita nō electio ptinet ad ne-gligētiā ꝛc. Pigritia ꝯsistit ī defectu executionis exterioris ita q̄ pigritia ē respcū boni opis faciēdi. Nā pigritia ī portat tarditatē exequēdi bonū opꝰ. Un̄ dr̃ piger ille qui tarde facit bonū opꝰ qđ dꝫ facere velocit̃. ſm illud ꝓů. 19ͦ. Abscōdit piger manū suā sͦb ascel-la ꝛc. Et. 20. caͦ. dr̃. Propt̃ frigꝰ piger arare noluit. Desidia dr̃ respectu bo-ni opis ꝓsequēdi uel continuādi. ⁊ dr̃ desidia a desinēdo. Cū. n. videt deses difficltatē ī agēdo desistit a bono ope ⁊ cessat ab illo. Torpor īportat quan-dā remissionē in ipsa executione boni opis. dū. s. nō feruēt̃ s tepide agit bo-nū. Apoc. 3ͦ. Utinā calidꝰ ul' frigidus eēs ꝛc. Incōstantia instabilitatē vo-lūtatꝭ īportat. Nā ſm Papiā. icōstās ē q īstabilis ē. qa qđ mō sibi placet po-stea displicet sibi. ul' qa mō hͦ vult mō aliud. Talis fluctuat int̃ diffidentiā ⁊ cōfidentiā. iuxta illud Jacobi. p̊. Uir

duplex aio incõstãs ẽ ĩ oĩbꝫ viis suis.
Omissio differt a negligẽtia siue qñ sũt venialia siue qñ sũt vtraqꝫ mortalia. Omissio dr̃ respectu actus debiti ⁊ necessarij .s. qñ est mortale ⁊c. Negligẽtia aũt stricte cũ ẽ mortale dr̃ respectu circũstãtie debite ⁊ necessarie puta tp̃is uel loci uel finis ⁊ hꝰmõi. Inq̃tũ aũt sunt venialia: omissio est respectu actꝰ expediẽtis nõ tñ necessarij. negligẽtia respectu circũstantie cõuenĩetis nõ tñ necessarie. Concor. Tho. scda scde. q. 54. arti. 2°. Secũda cõsideratio dr̃ originationis q̃ sic declarat̃ ſm Alex. vbi s̃. de negligentia arti. 4°. qꝫ .s. negligentia orit̃ ex q̃tuor vitiis.
P̊ ab ĩprudentia. qd sic declarat̃. Ille ĩprudens dr̃ q nõ diligẽt̃ obſuat circũstantias in opibꝫ suis. Sꝫ int̃ oẽs circũstãtias nobilissima est circũstantia tp̃is quã ĩprudens negligit obſuare. Dr̃. n. Eccl. 20. Lasciuꝰ ⁊ ĩprudẽs nõ obſuabũt tẽpꝰ. qa .s. nõ cogitãt p̄terita. nec ordinãt p̄ñtia. nec p̄uident ⁊ deliberãt futa. Et sic negligit obſuare circũstãtias debitas ĩprudẽs. Sꝫ ut dr̃ Eccl. 7°. Qui timet deũ nihil negligit. qa .s. nõ omittit aliqd necessariũ ad salutẽ. siue actũ siue circũstãtiã debitã. ⁊ h̃ non qa timor opponat̃ negligẽtie directe. ſꝫ qa timor dei excitat hoĩem ad actũ rõnis .s. sollicitudinẽ. 2° p̄cedit negligẽtia ex accidia. Cuius ratio ẽ. qa cũ accidia sit qd̃ testabile siue tristicia de alieno bono sp̃uali: iõ negligẽtiã gnãt ad eligendũ. ⁊ torporẽ ad faciendũ. Et ratio huiꝰ est. qa sicut id qd nos delectat facimꝰ diligent̃. p̄pter qd delectatio p̄ficit opus ſm p̄hm .x°. ethicoꝝ. Ita qd nos cõtristat facimus negligẽt̃. 3° p̄cedit negligẽtia ex auaritia. qa cũ hõ diligit ĩordiate magnã p̄speritatẽ quã hꝫ. ex hoc efficit̃ negligẽs ad vitãdũ malũ ⁊ eligẽdũ bonũ. Iere. 43°. Ingressi sũt ⁊ possederũt t̃rã ⁊ nõ obedierũt. Vñ dic glo. qꝫ nihil ẽ mediũ int̃ possessionẽ ⁊ ĩobedientiã. Nã vbertas securitatẽ. securitas negligentiã. negligẽtia cõtẽptũ gnãt. 4° p̄cedit negligẽtia ex ĩordinato amore sui. Vñ dic Gregꝰ ĩ moral. qꝫ negligẽtia ĩ amore dei p̃t ĩtelligi p defectum feruoris caritat̃. ⁊ sic dr̃ minor amor dei qñ qs amat deũ solũ amore nãli. ⁊ ex h̃ cũ ipse ẽ inordinatus amore sui.
Tertia cõsideratio dr̃ oppositiõis .s. negligẽtie. Nã Eccl. 7°. dr̃. Qui timet deũ nihil negligit. Ex q̊ q̃rit̃ q̃re potiꝰ dr̃ de timore qꝫ opponit̃ negligentie ⁊ qꝫ remouet ipsam q̃ꝫ de alio. Videt̃ qꝫ remotio negligentie potiꝰ dꝫ attribui ip̃i prudẽtie q̃ꝫ timori. ut magꝭ dicat̃: Qui prudẽs ẽ nihil negligit. qa prudẽtia dat memoriã p̄teritoꝝ. p̄uidẽtiã futuroꝝ. ĩtelligẽtiã p̄ñtiũ. Vñ de prudentia ait Ber. qꝫ nõ tã ẽ virtꝰ q̃ꝫ auriga virtutũ ⁊c. Ad h̃ r̃ndet̃ ſm Alex. vbi s̃. arti. vlt. qꝫ rõ huiꝰ q̃re dr̃ timor expellẽ negligẽtiã habet̃ Iob. 9°. vbi dr̃. Verebar oĩa opa mea. i. cũ timore examĩabã. sciẽs qꝫ nõ parcẽs deliquẽti suple ĩ die iudicij. Iste. n. timor iudicij ĩ quo fiet oĩuꝫ examĩatio usqꝫ ad mĩmũ. ẽ p̊ncipale ⁊ p̊mũ faciẽs ut hõ examĩet facta sua ⁊ nõ sit negligẽs in circũspiciendo illa. Et iõ dr̃ qꝫ timor expellit negligẽtiã. Et iõ ad illud qd obijcit̃ dicẽdũ qꝫ p̊ncipiũ p̄p̄iquũ p̃t eẽ prudẽtia. ⁊ sic cã expellendi negligẽtiã. ſꝫ p̊mũ p̊ncipiũ ⁊ p̊ncipale ẽ timor iudicij. qm̃ sicut habet̃ p̄ꝰ. 15°. p timorẽ oĩs hõ declinat a malo. ⁊ maxime ab h̃ defectu q ẽ ĩ negligentia. Et sic pꝫ p̄s p̊ma huiꝰ ſmõis.
P̄s secũda huiꝰ ſmõis. in q̃ declarat̃ qñ negligentia ẽ venialis ⁊ qñ mortalis.

Ecūdo in isto ſmōe ad decla-
rationē p̄dictoꝝ circa offen-
ſionē ⁊ ctuiatioꝫ negligētie
tres ꝯſideratiões ānotāt·quaꝝ Pri-
ma dr̄ offenſionis. Secunda alleuia-
tionis. Tertia aggrauatiōis. Pri-
ma ꝯſideratio dr̄ offenſiōis.q̄.s ſic de-
clarat̄ ſm Alex. vbi ſ̄.atti.p̄.et Tho.
ſc̄da ſc̄de.q.54.atti.p̄.q.s.negligen-
tia ē pctm̄ ſpāle. Nā aliq̄ pctā ſpālia
ſūt que ſūt circa ſpālem materiā.ſicut
luxuria eſt circa venerea. Quedā aūt
ſūt ſpālia ꝓpter ſpālitatē actus ſe ex-
tendentē ad oēm materiā moꝛalē. Et
iō cū ſollicitudo ſit quidā ſpālis act⁹
ꝯſōis·cōſequēs ē q negligentia que
i poꝛtat defectū ſollicitudinis ſit ſpāle
pctm̄. Q aū ſit pctm̄ patet Jere. 48.
Maledict⁹ hō q facit op⁹ dei negligēt.
ſ maledictio non dat̄ niſi rōne pcti.
ḡ ꝯc. Itē Jero⁹ ingt. Qui clauda ⁊ q̄i
foꝛde maculatā offert hoſtiā·re⁹ ē ſa-
crilegii.q̄to magis q ptē ſui coꝛpis ⁊
illibate aīe puritatē amplexib⁹ regis
parat: ſi negligens fuerit punieť.nō
aūt punit̄ niſi pctm̄.ḡ ſi punit̄ q ne-
gligēs fuerit·p; q negligētia ē pctm̄.
ḡ ꝯc. Secūda cōſideratio dr̄ alleuia-
tiōis.q̄ ſic declarat̄ ſm Alex.vbi ſ̄ atti.
2°.s.q negligētia tūc ē pctm̄ veniale
qn̄ non p̄termittit̄ act⁹ neceſſarius uł
circūſtantia nccīa ad actum neceſſa-
riū ad ſalutē. Et d hac intelligit̄ illud
Ecci.7. De negligentia purga te cum
paucis. Qd ītelligit̄ tripliciť. Uno° ſic.
de pctīs cōmiſſis p negligētiā·q̄.s.eſt
veniale in paucis.i.p pauca·purga te.
quia.s.pauca ſufficiūt ad delendum
venialia.⁊ h ſm glo. 2° mō.cū paucis
purga te de pctīs negligentie.qa pau-
ci ſūt q ſciāt purgare pctā negligētie.
⁊ ſcire an moꝛtale uel veniale. 3° mō
cū paucis purga te.i.paucis reuela coꝛ
tuū.q̄ dı. Nō reueles cuicūq coꝛ tuū
uel cōfiteatis indifferenť·ſed his qui
ſciāt ⁊ poſſint iuuare ⁊ ꝯſulē. Eſt tn̄
ſciendū q negligētia in qbuſdā ē du-
bia vtrum ſit moꝛtale uel veniale·uel
ꝓpter dignitatem materie.uel ꝓpter
incertitudinē debite reſiſtētie a rōne.
Primū accidit circa ſacramenta·vt de
ꝯſe. diſ.2.ſi p negligentiā. Et.i.q.i.
interrogo.⁊ in aliis multis. Secūdū
in cogitationib⁹ moꝛtaliū pctōꝝ qn̄
cito nō expellūť.⁊ p̄cipue circa turpia
ſi vacillat mens inť aſcenſū ⁊ deſcen-
ſum. Tertia cōſideratio dr̄ aggra-
uatiōis.s.pctī moꝛtalis.que ſic decla-
rat̄ ſm Alex.vbi ſ̄.et Tho.vbi ſ̄.atti.
3°.q.s.negligētia ē pctm̄ moꝛtale du-
pliciť.s.rōne defectus ⁊ rōne ꝯtēpt⁹.
P̄ rōne defectus negligentia ē moꝛ-
tale ſi p negligentiā p̄termittit̄ actus
q ē ī p̄cepto.⁊ p ꝯn̄s de neceſſitate ſa-
lutis.puta dare elȳam cū habet ſup-
flua nāe ⁊ pſone.⁊ videt indigentes.
Siť ſi p̄termittāť debite circūſtantie
iſti⁹ act⁹·puta dare elȳam tpe extre-
me neceſſitat̄ alicui⁹. 2° rōne ꝯtem-
ptus negligētia ē moꝛtale. Si.n.volū-
tas intātū ſit remiſſa circa ea q̄ dei ſūt
ut totaliter a dei caritate deficiat con-
temnendo q̄ dei ſūt·puta cū nō curat
qs bonū facere·ſ cōtēnit. Verbi grā.
Teneť qs aliqd bonū ſollicite ⁊ deuo-
te facē·ut pſallē ⁊ oꝛare.ſi aliqs ex cō-
ſuetudīe h̄ hēat·ita q ex ꝯſuetudine
negligit.⁊ non curat·ſ cōtēnit horas
ſuas dicē ſollicite ⁊ deuote·talis negli
gētia erit moꝛtalis. Licet.n.negligē-
tia ī dicēdo ſemel uł bis horas īdeuo-
te nō ſit moꝛtale·tn̄ ex frequētia ⁊ cō-
ſuetudine pōt ꝯtingē p ꝯtēptū q erit
illa negligētia moꝛtalis. Sicut gutta
cauat lapidē·nō vi ſ ſepe cadēdo. Et
gutte aq̄ nō vna uł decē ſ mltiplicate

submergūt nauem. Unde Aug⁹. Quod facit fluctus irruens. hoc sentit neglecta. de pe. dis. i. tres autem. in fine. Et sicut dr̄ in decretis p Anacletū. Sicut in vno quoq; ope artiū mr̄ inuenit instantia. ita nouerca eruditiōis est negligentia. dis. 83. nihil. Nouerca enī cū tristicia gubernat filios alioꝝ. ꝛ iō male ꝛ icure. Sic accidiosus cū tristicia ꝛ tedio vacat studio ꝛ cuicūq; opi. ꝛ iō male adiscit. Et de hac negligentia q̄ est mortalis intelligit illud ꝓu. 19. Qui negligit viā suā mortificabit. s. p culpā mortalē ꝛ penā eternā. Viā dic. s. mādatoꝝ p quā debem⁹ ambulare ad p̄riam. Vel viam. i. xp̄m q ait Johis 14. Ego sū via veritas ꝛ vita. ipsum. s. ɔtemnendo ꝛ nō ei⁹ sequendo vestigia. Vl' viā suā. i. ɔuersationē suā. nō curās si bn̄ uel male viuat. Et sic patet ps secunda hui⁹ s̄monis.

Ps tertia h⁹ s̄mōis. ī q̄ ꝓbat' negligētiā eē detestādā septē testimoniis.

Ertio ī isto s̄mone ad negligentie detestationē adducūt' septē testes. quoꝝ Primus est Aug⁹. q in omel'. sup illud. Utinā calidus ēē. ait. Sunt qdā iusti intra scām ecclesiā cōstituti q vitā qdē ab oī crimie custodiūt. s tamē ad agēda q̄libet bona non assurgūt. Et hi tales nec frigidi nec calidi sūt. qa non sufficit mala cauere nisi studeat qs bona facere. h̄ ille. 2⁹ est moralis Greg⁹ ī libro moral'. sic dī. Si curare pua negligim⁹ insensibilit' seducti. audacius etiā maiora ppetrabim⁹. Et in li° pastoral'. idem ait. Plerūq; ɔtingit ut q negligēt' de se mala opinari pmittūt. p semetipsos nulla qdē nūq; faciūt. s inde per eos q se imitati fuerīt multiplicius delinquūt. Et sup illud. ꝓu. 30. Stellio manib⁹ nitit'. idem ait. Dū ingeniosi p negligentiā in malis remanēt. simplices q̄s ingenii pena nō adiuuat ad obtinenda eterni regni menia virt⁹ opatiōis leuat. h̄ ille. 3⁹ ē Ber. ī li° de p̄cep. ꝛ dispēsa. dī. Jussa sine culpa nō negligūt'. ꝛ sine crimie nō ɔtemnūt'. Itē ibidē igt. Cōtēpt⁹ ī oī specie mādatoꝝ pari pondere grauis ꝛ coītet dānabilis. neglectus aūt in fixis grauior. tolerabilior ī mobilib⁹ mandat'. h̄ ille. 4⁹ testis est lex canonica. de pe. dis. i. c. tres ī actiōe. vbi dr̄. Quid enī interest ad naufragiū. vtrū vno grandi fluctu nauis opiatur ꝛ obruat'. an paulatī subrepens aqua ī sentinā ꝛ p negligentiā culpa derelicta atq; contempta īpleat nauē atq; submergat'. Et Leo papa. 86. dis. c. i. et. c. culpam īquit. Infectioꝝ culpe ad veros magis referende sunt q̄ ad desides ꝛ negligētes rectores q īultam sepe nutriūt pestilentiā dū austeriorē adhibē dissimulāt medicinā. h̄ ibi. De h̄ habet' 83. dis. nihil. Anaclet⁹ papa. Et de renūcia. c. nisi cū pridē. Et. 93. dis. c. peruenit. Et. 7. q. i. quid autē. 15. q. i. nulli. Et. 22. q. i. c. si quis. vbi prelati de negligentia arguunt'. Et. 81. dis. c. dictum. Et. xi. q. 3. placuit. habet' q; pena p̄lati de negligētia ē depositio. Simil' de hac materia multū habetur. de sup. negli'. p̄la. p totū. Itē ex' de sen. exco. c. p tuas. habet' q; p negligētiā pdit p̄lat⁹ iurisdictiōē. 5⁹ testis ē lex ī pialis. Nā. C. de appatitorib⁹ p̄fecti p̄torio. l. si q̄s. dr̄. Si q̄s iudices ꝓpt negligētiā ul' simile aliqd vitiū sublimitas tua inutiles reperit. hos ab admīstratiōe remoueat eoꝝq; vice aliis subrogad. Et iō. ff. de v. sig. l. qbus. dr̄. Quibus p̄cipua cura reꝝ īcūbit. ꝛ magis q̄ ceteri diligētiā ꝛ sollicitudinē rebus

quibꝫ p̄sunt p̄stant: hi magistri appellant. Et eo. ti. l. cete. dī. Nimia negligentia ē nō itelligē q̄d oēs intelligūt. 6ꝰ testis ē Boetiꝰ q ī liº de disciplina scolariū ingt. Diligentia opis cuiuslibet obtusitas pmollit. Sicut prudentia sine iusticia par ul' nihil pdest. iusticia vō sine prudētia multū. sic sine vsu scīa parū. vsus aūt sine scīa multū. Itē ibidē ait. Sicut in vnoq̄q; ope mater ē diligētia. ita vniuerse doctrine 7 discipline nouerca ē negligētia. Hꝰ ille. 7ꝰ 7 vltimꝰ est Señ. q in pͦ. suis ait. Diu delibera 7 cito facito. Nil curare: hꝰ ē insanū esse. nil posse: hꝰ est mortuū viuere. Itē ibidē ingt. Deliberādū est q̄cq̄d statuendū est. semel deliberare vtilia mora ē tutissima. mora oīs odio est. ꝭ facit sapientiā hꝰ ille. Et iō habemus exēplū ī pphetia hodierna. Hester. 13º. caº. vbi habet' q orauit Hester ad dn̄m di. Dn̄e deus rex oīpotēs in ditiōe tua cūcta sūt posita 7 nō est q possit resistere tue volūtati 7 cetera ibi. Un̄ 7 in euāgelio hodierno Math. 20. caº. petente m̄re filioꝝ zebedei a xp̄o ut ābo filij sui sederēt vnus ad dexterā suā 7 aliꝰ ad sinistrā ī regno suo. Respōdit Ih̄s di. Potestis bibere calicē: quē ego bibiturus sū. p calicē intelligēs passiones 7 martyria Et dicētibꝫ illis possumꝰ: respōdit. Calicē quidē meū bibetis. ꝭ dissimilit' tn̄: vnus sustinendo actu. s. Iacobꝫ q ab herode trūcatꝰ est. alter affectu. s. Iohes q in feruentis olei doliū missus fuit. Deinde seq'. Sedere autē ad dexterā meam uel ad sinistrā nō ē meū dare vobis. i. a me ꝭm diuinitatē. qa oīa habeo a p̄re. vn̄ auctoritas est in p̄re. Vel nō est a me ꝭm humanitatē ut vobis ↄsanguineis meis illud donem. Vel ꝭm aliā glo. 7 meliꝰ ad ppositū nr̄m. Nō ē meū dare. qa non ē dantis. ꝭ accipiētis. qa nō ē personaꝝ acceptio apud deū. Sed q̄cūq; illud meret' p exercitiū 7 bona opa. dignus ē 7 accipit. 7 ita qa dignus. non qa consanguineꝰ. Vel nō ē meū dare vob. s. adhuc supbis. ꝭ aliis. s. humilibꝫ qbus paratū ē a p̄re meo. Paratū ē. n. regnū celoꝝ deum diligentibꝫ sicut cōuiuiū parat' amicis. paratū est etiā mūdū ↄtemnentibꝫ sicut domus dei ul' hospitale parat' paupibꝫ qui nō habent palatia uel domos alias. iuxta illud p̄s. Parasti ī dulcedine tua paupi deꝰ. Parat' etiā puis humilibus. sicut puulis parat' cibꝫ 7 vestitꝰ. iuxta illud Iohis. 14º. Si abiero 7 pparauero vobis locū. iterū veniā 7 accipiā vos ad meipsū 7c. Parat' etiā miam egenis impendentibꝫ. sicut parat' honor pro honore. 7 bonū pro bono. iuxta illud Math. 25º. Venite benedicti p̄ris mei possidete paratū vobis regnū a cōstitutiōe mūdi. Esuriui. n. 7 dedistꝭ mihi mādUcare. Parat' vtiq; finalit' pseuerātibꝫ. sicut opariis parat' merces reddenda ī sero. iuxta illud. 1. Pet. pͦ. Hereditatē ↄseruatā ī celis vobis q ī virtute dei custodimī p fidē ī salutē paratā reuelari ī tpe nouissimo. Cauēda est ḡ negligētia 7 fugiēda. 7 opandū cū diligētia. ut p diligentiā boni opis hic gratiā ↄseq 7 ī alio gloriā mereamur in secula seculoꝝ. Amen.

Feria qnta post secūdā dn̄icā in quadragesima. de varia 7 diuersa negligētia. Sermo 19ꝰ

Eptimus

angelus effudit phialā suam ī aere. Iteꝝ vbi s̄. Ad declaratiōꝫ dictoꝝ

in precedenti sermone fratres karmi est videndū in p̄senti sermone circa quos actus siue opa dicat̃ esse negligentia. Ait.n.Alex. vbi s̄.arti.6°.et.7°. q̄ quedā sūt opa p̄uilegiata sicut ē opus eucharistie siue celebratiōis misse.⁊ op⁹ p̄dicationis ⁊ huiusmōi. Hec.n.opera debent fieri cū magna diligentia ⁊ cū magna circūspectione ⁊ circūstantia. Vn̄ in his opibus debet hō diligenter suas circūstātias circūspicere ut faciat qd d; ⁊ sicut debet. Et nota q̄ vna negligētia pōt dici maior alia: aut qa est magis dānosa. aut qa ē circa circūstantiā meliorē ⁊ per quā determinat̃ bonitas in actione. Si ḡ dicat̃ illa maior qa ē magis damnosa. h̄ modo pōt dici negligētia tēporis maior. qa ipsa valde dānosa est. eo q̄ irrecupabilis. Et ideo dicit Sen̄. Turpissima est negligētia q̄ p tp̄is iacturā fit. Silit̃ etiā potest esse aliqñ sm̄ hūc modū negligentia loci maior. qa mai⁹ infert dānū. sicut si qs iaciat negligēt̃ lapidem ī loco aliquo coī ⁊ occidat hoīem. iste negligent̃ iecit lapidē. Si aūt secūdo dr̄ esse maior ⁊ p̄ncipalis circūstantia circa finē cōpādo bonitatē circūstantie ad bonitatē circūstantie. hec ē ma- maior q̄ ē negligentia finis. cū ab ipsa p̄ncipalit̃ determinet̃ bonitas actiōis. qm̄ finis ī ponit necessitatē his q̄ sunt ad finē. 2°.physicoꝝ. Quia igit̃ ut ait Johes.7⁹ angelus ⁊c. In p̄ntiaꝝ de diuersa negligentia tractandum est sub triplici cōbinatione. ut

p̄ de negligentia correptionis ⁊ ministrationis.

2° de negligentia regulationis ⁊ operationis.

3° de negligentia obseruatiōis ⁊ sumptionis: describamus.

Pars prima huius sermonis. in qua ponitur duplex negligentia. s. correptionis vitiorum ⁊ ministratiōis officiorum.

Rimo igit̃ in isto sermone ponit̃ duplex negligentia. quaꝝ Prima dr̄ correptiōis. s. vitiorū. Nā q peccato non resistit q̄tū pōt. ex negligentia sua ipse in mortali crimine ruit. Vn̄ dis. 83.c. error. dicit̃. Error cui non resistit̃ approbat̃. Et veritas cū mīme defensat̃ opprimit̃. Negligere q̄ppe cū possis perturbare puersos nihil aliud est q̄ȝ fauere. Nec caret scrupulo societatis occulte: q manifesto facinori desinit obuiare. Et Aug⁹ ī omel. tertie ferie p⁹ tertiā dn̄icā ī quadragesima dic. Mihi nō sufficit ut ī iustiā donem p̄ximo. s; si quoad possum ī iustiātis salutē fraterna correctiōe nō p̄curo ī peiori ⁊ grauiori sua damnatiōe ī curro. Et notādū q̄ tātū magis ad h̄ qsq; obligat̃ quāto magi ī officio p̄sidentie ⁊ gubernatiōis p̄ aliis sublimat̃: pastor.n. ⁊ alioꝝ gubernator nō solū peccata q̄ ipse scit ul̃ q̄ manifesta sūt ex officio corrigere d;. s; etiā illa q̄ si opam daret ex diligēti inq̄sitione videret. Vn̄ ex̄ de re. iu. c. q̄uis dr̄. Non pōt eē pastoris excusatio si lupus comedit oues ⁊ pastor nescit. Et iō parētes ad oīa pctā filioꝝ obligant̃ q̄ p eoꝝ negligentiā faciūt. Vir q̄q; de vxoris sue criminibꝫ ratione reddē tenet̃. Et silr̃ qlibet p̄rfamilias. ⁊ maior dom⁹. ⁊ tpalis. ⁊ p̄latus quisq; d̄ pctīs q̄ eoꝝ officio euitari possunt. reddere ratione debēt. Propterea btūs Aug⁹ 23.q.4.c. duo ista. sic ait. Cuilibet regenti apta ⁊ accōmodata est doctrina siue disciplina. non solū ep̄o regenti

plebē suam. ꝭ etiā paupi regēti domū
suā· diuiti regēti familiā suā· marito
regenti cōiugē suā· patri regenti ꝓlē
suā· iudici regēti ꝓuinciā suam· regi
regenti regnū suū ⁊c. Similit̄ obligāt̄
parētes spūales reddere rationem de
filijs quos in baptismo susceperunt si
in viā moꝝ ⁊ fidei ab eis documenta
non habuerīt. Vñ de cōse. dis. 4. c. vos
añ oīa. dicit̄. ⁊ sunt verba Augꝰ. in ser-
mone post pasca qui īcipit· Hodiernꝰ
dies. Vos inqt añ oīa tā viros ꝙ̄ mu-
lieres q filios ī baptismo suscepistis:
moneo ut vos cognoscatis fideiusso-
res apud deū ꝓ illis extitisse quos uisi
estis de sacro fonte suscipe. Jdō eos sp
admonete ut castitatē custodiant· iu-
sticiā diligant· caritatē teneant. Ante
oīa simbolū ⁊ orōnē dñicā ⁊ vos ipsi
tenete. ⁊ illis quos de sacro fonte su-
scepistis ostendite. H ibi. Et sic ꝑ; pri-
ma negligentia. Secūda negligētia
dr̄ ministratiōis uł officij in ecclesia dei
⁊ p̄dicationis ⁊ celebratiōis quā dis-
suadent tria. p̄ ipsaꝝ. s. rerū materia
que est ipse deus ⁊ sancti ⁊ verba scō-
rū· mira sacrificia. Et idō ī ps dicit̄. Sa-
crificiū laudis honorificabit me. Ho-
rū p̄ciositatē nō negligit diabolꝰ col-
ligere ī accusationem negligentium.
Magister Jacobus dicebat ꝙ qdā vir
scūs vidit diabolū portantē saccū ple-
nū ꝺ minutijs versuū ⁊ syllabaꝝ ⁊ di-
ctionū ⁊ psalmoꝝ que omisetant cle-
rici ī psalmodia uel laude dei. 2° dis-
suadet huius negligentiā īdecētia in
tā digno officio. Jere. 48°. Maledictꝰ
q facit opus dei negligenter. Vñ Ber.
Quidā sunt corpaliter in choro ⁊ cor
habent alibi: aut in negocijs seculari-
bus· aut in voluptatibꝰ· aut in vanis
aut in thoro· aut in mensa· aut ī foro.

3° dissuadet dei ⁊ scōꝝ ⁊ angelorum
p̄ntia. p̄s. Astiterunt principes. i. an-
geli diūcti psallentibus in medio iu-
uēcularꝝ tympanistriaꝝ. Et idō idē p̄s
ait. Jn conspectu angelorū psallā tibi
⁊c. Et idō arguūt̄ huiusmōi negligen-
tes. Job. 38°. qñ dr̄. Vbi eras cum me
laudarēt astra matutina ⁊ iubilarent
oēs filij dei ⁊c. Officiū etiā p̄dicatiōis
nō est negligēdū. ꝭ diligent̄ exercen-
dū ꝓpter xp̄m ⁊ scōꝝ exemplū. Xp̄s
enī circuibat ciuitates ⁊ castra p̄dicā-
do. Jtē bti apli circuierūt mundū ita
diligent̄ p̄dicando ꝙ potius elegerūt
mori ꝙ̄ cessare. Nā Jo͡hes euāgelista
rn̄dit tyrāno. Xp̄m non negabo. ⁊ a
predicatiōe nō cessabo. Nec etiā debet
p̄dicator ꝓpter duritiā ꝓꝑloꝝ ab ipsa
p̄dicatiōe vacare. qa non p̄det merce-
dem suā. Reddet. n. vnicuiqꝫ dn̄s ꝭm
opa sua. nō ꝭm fructus alioꝝ. Vnde
Jeroꝰ ad Palma ⁊ Occeanū inquit.
Qui ethiopē mittit ad balnea. ⁊ si ni-
gredinē non illi uel pecuniam accipit
sibi. Et licet in illius candore nō gau-
deat certe uel in suo lucro letat̄: ita si-
ne dubio inobedientē q dīnis ꝭmōi-
bus monet. ꝙuis refragantis peccata
non tollat· mercedē de misterio vere
caritatis acquirit. H ille. Hoc enī sepe
euenit ex defectu audiētiū nō p̄dica-
toris. Vñ ibidē Jeroꝰ inqt. Etiā vasa
limo plena liquorē puri elemēti reci-
pere ⁊ ɔtinere nō p̄nt. Ager spinosus
nisi añ cultoris labore fuerit extirpa-
tus nō nutrit ī se iacta semina ꝭ suffo-
cat. Jta ⁊ aīus secularū sollicitudinū
plenꝰ illecebris. verbū non p̄ōt susti-
nere diuinū nisi p̄us ipsas mūdi solli-
citudines culpatum qꝫ dīuz materias
euangelica in se falce succiderit. H ille.
Et sic patet pars prima huiꝰ ꝭmonis.

Pars secunda hu⁹ s̄monis. in qua po-
nit̄ alia duplex negligentia. s. regula-
tionis ⁊ operationis.

Ecūdo ī isto sermōe ponitur
duplex etiā negligentia. q̄rū
Prima dr̄ regulatiōis. s. reli-
giosorū q sūt similes leopardis. de q̄-
bus dicūt nāles q̄ visa p̄da in saltu ⁊
īpetu ruūt p⁹ eā. quā si non acceperit
in q̄rto ul' q̄nto saltu oīo desistūt. Sic
multi religiosi ī p̄ncipio cito deficiūt.
Et iō dic phs q̄ nimis acres ī p̄ncipio
ī fine tepescūt. Hic ē qd ait Aug⁹ dis.
47. quātūlibet. Simplicit aūt fateor
vr̄e caritati corā dño deo nr̄o q testis
ē mihi sup aīam meā. ex q̄ deo seruire
cepi q̄ difficilime exptus sū meliores
non posse īueniri q̄ q in monasterio
pfecerūt. ita nec peiores q̄ q in mona-
sterio defecerūt. Tria nāq̄ sūt q̄ negli
gētiā dissuadēt ī religiosis. Primū
ē spes p̄mij. Vn̄ pph̄a. Viriliter inquit
agite. ⁊ cōfortet̄ cor vr̄m. ⁊ spate ī dño.
Et Judic. 18°. Vidim⁹ trā valde opu-
lētā ⁊ vberē. nolite negligē nec cessa-
re. eamus ⁊ possideam⁹. Secūdū ē ti-
mor dei. Vn̄ Ecclīastes. 7°. Qui timet
deū nihil negligit. s. nec orare nec ieiu
nare nec vigilare nec deū laudare nec
cōtēplare nec aliqd dei s̄uitiū facē ad
qd obligat̄ ⁊c̄. Tertiū est çelus salu
nr̄e. Vn̄ ad Heb. 2°. Quō nos effugie-
mus si tātam neglexerim⁹ salutē? Et
Deut°. 4°. Custodi temetipsum ⁊ ani-
mā tuā sollicite. Et Michee. 6°. Indi-
cabo tibi o hō qd sit bonū. ⁊ qd dn̄s re
q̄rat a te: sollicite ambulare corā deo
tuo. Et iō Aplus ad Heb. 2°. in psona
religiosorū ait. Oportet nos obs̄uare
ea q̄ audiuim⁹. s. ī sacra lege ⁊ regula-
rib⁹ īstitutis: ne forte pefluam⁹ grām
dei amittēdo ⁊ vasa cōtentura liquo-
rem ruptis circulis ⁊ virgulis. Et sic
p; p̄ma negligētia. Secūda negligē-
tia ē opatiōis. Nā multi dicunt bonū
⁊ multi cogitāt bonū. s̄ nō ē q tale fa-
ciat bonū. Nā ex negligētia dimittit̄.
iux̄ illud p̄s. Non ē q faciat bonū nō ē
vsq̄ ad vnū. Quis. n. qn̄ p̄termittit̄
aliq̄s debit⁹ act⁹ exterior. illud dicat̄
omissio. tn̄ ipsa omissio est effect⁹ ne-
gligentie. ⁊ qn̄ negligētia repit̄ ī p̄ter
missione eoꝝ q̄ sūt de necessitate salu-
tis. tūc negligētia illa trahit̄ ad aliud
gen⁹ pctī magis manifestū. ut sicut cū
omittit̄ cōfessio ul' coīo ānualis. trahi-
tur illa negligētia ad inobediētiā ec-
clesiastici p̄cepti. Et ut dic Amb° dis.
86. Non sat ē bn̄ velle nisi sit etiā bn̄
facere. Si autē querat̄ vnde pueniat
q̄ sumus negligentes ad bn̄ opandū
⁊ solliciti ⁊ fortes ad male opandum.
Respōdet̄ q̄ h̄ ē ppter tria. P° ppt̄
difficultatē medij. Virt⁹. n. cōsistit in
medio rei uel rōnis. s̄ tangē mediū ē
difficile. declinare aūt a medio seu de-
uiare est facile. Et q̄ h̄ sit verū p; per
exemplū de signo. Nā cōtingē pūctū
seu in centro circuli seu in aliq̄ alia su-
perficie est difficile. deuiare aūt a me-
dio ē facile. ut p; de sagittantib⁹ ad si-
gnū. ⁊ iō negligens ē hō ad bonū ⁊ fa
cilis ⁊ solers ad malū. 2° ppt̄ multi-
plicitatē modi. Nā s̄m Dionysiū de
di nis noīb⁹. malū cōtingit dīfariam. i.
ex singularib⁹ defectib⁹. bonū vero ex
integra ⁊ pfecta cā. Ratio hui⁹ ē. quia
actio nō iudicat̄ bona nisi vtrū q̄ hoꝝ
fuerit. s. act⁹ de se bon⁹. ut dare elẏam
facē ieiuniū ⁊ h⁹mōi. ⁊ circūstātia bo
na. q̄ ē mltiplex. s. debit⁹ finis. debit⁹
mod⁹. debitū tp̄s ⁊ h⁹mōi. Actio e cō̄
iudicat̄ mala. nō solū si act⁹ sit malus
de se. ut furari. piurare. blasphemare
⁊ h⁹mōi. s̄ etiā ⁊ si act⁹ sit bonus de se
ut ieiunare. ⁊ aliq̄ circūstātia sit mala

ut intentio. s. ppter humanā laudem
uel alia circunstātia mala. Difficilius
aūt ē facē illud ad qd multa requirūt
q̄ illud ad qd pauca. g̃ ꝛc. 3° ɔtingit
ppt prauitatē aī. Sicut. n. hn̄ti linguā
colera īfectā dulce videt amaꝝ. ⁊ pa
lato nō sano pena est panis q sano est
suauis: ⁊ oculis egris odiosa est lux q
puris ē amabilis ſm Aug. Ita habē
ti habitū vitiosū ul affectū īordinato
corruptū amore. bn̄ opari est difficile
⁊ penosum. ⁊ inde negligit illud agē.
sicut ecōtra hn̄ti habitū virtuosū bn̄
opari est facile. Et iō Jero⁹ ī epla ad
Cellētiā de exclusione negligentie di.
Bti sūt q ita expectāt. ita illū speculāt
diē ut se ad eū quotidie p̄parent. qui
nō de p̄terita sibi iusticia blandiētes
ſm apl̄m per dies singulos in virtute
renouāt. Justicia. n. nō pderit ei a die
q iust⁹ esse desierit. sicut etiā iniq̄ nō
nocebit iniq̄tas sua a die qua se ab iniq̄
tate cōuerterit. nec scūs g̃ securus esse
oꝫ q̄diu ī vite hui⁹ agone versat. nec
desperare pccōꝝ q ſm predictā sniam
pphete vna die iustum se efficē pōt. ſ
totū q̄ tendit spatiū vite tue ut pagē
possis iusticiā. nec de p̄terita iusticia
cōfidēs remissior efficiaris. Sed sicut
apls dic. Posteriora obliuiscēs ad ea
q̄ antiora sūt me extendēs ad destina
tū psequor brauiū supne vocationis
sciēs scriptū eē cordis inspectorē deū.
Et idcirco satagit ut aīam mūdā ha
beat a pctō. ppter qd scriptū ē. Oī cu
stodia serua cor tuū. Et iterū. Diligit
dn̄s mūda corda. Accepti sūt ei autē
oēs īmaculati: idcirco age ut ordines
reliquū tp̄s vite tue sine offēsa ut pos
sis secura canere cū ppha: Perambu
labā in īnocētia cordis mei. in medio
domus mee. Et iterū. Introibo ad al
tare dei ad deū qui letificat iuuentutē

me ī. quia non inchoasse sufficit. ſ pfe
cisse iusticia ē. ħ ille. Et sic patet pars
secunda hui⁹ ſmonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in qua po
nit alia duplex negligētia s. obseruā
tionis festoꝝ ⁊ sūptiōis sacramētoꝝ.

Ertio in isto ſmōe aduertē
dū ē q̄ cōmittit negligentia
obſuatiōis dieꝝ festorū p̄ce
ptoꝝ ab ecclesia. cui⁹ obseruatiōis fe
storū ē ut hō vacet reb⁹ diuinis. Un̄ de
ɔse. dis. 3. ieiunia dicit. Die dn̄ica nil
aliud agendū nisi deo vacandū. nulla
opatio in illa die sancta agat. nisi tm̄
hymnis ⁊ psalmis ⁊ cāticis spūalib⁹
dies illa ɔsūmet. Et intelligit de opa
tiōe phibita. Et qd dr̄ d dn̄ica idē in
telligit d aliis festi p̄cepti. qa vbi eadē
ē rō. ibi ⁊ idē ius. Sꝫ multi sūt hodier
nis tpib⁹ q ⁊ dn̄icis ⁊ aliis festi nō so
lū nō vacāt diuinis p plateas tp̄s pde
do. ſ etiā multa scelera ppetrāt. Quā
negligentiā dissuadēt multa q̄ habēt
ī tractatu de p̄ceptis. p̄cepto. 3°. Sunt
etiā multi q diebꝫ festiuis vsq; ad ter
tiā iacent ī lecto. ⁊ surgentes vadunt
ad ecclesiā qn̄ misse ⁊ officia sunt ad
modū finite. ⁊ vix vidētes corp⁹ xp̄i
recedūt ac si vidissent corp⁹ diaboli. q
ex negligētia ħ facientes non alia ne
cessitate coacti peccant mortalit. ut p3
de ɔse. dis. i. c. oēs fideles. Et ī. c. mis
sas. vbi scribit. Missas die dn̄ico secu
laribus totas audire spāli ordine p̄ci
pimus. ita ut an̄ bn̄dictionē sacerdotis
egredi ppl̄us non p̄sumat: qd si fece
rit ab epo publice confundat. ħ ibi.
Sūt ⁊ alii sic multo magis negligen
tes ī auditiōe verbi dei. q ⁊ si aliqn au
diūt missam. tn̄ raro aut nūq; audiūt
p̄dicationē. nō intēdētes illud qd ait
Aug⁹. i. q. i. c. interrogo vos. s. q; non
min⁹ reus erit q verbū dei negligent

audierit q̄ʒ q sua negligentia in terrā
corp⁹ xp̄i cadere pmiserit. Sed de hac
plura essent dicēda que cā breuitatis
omitto. qa in tractatu de verbo dei sa-
tis habet. Secunda negligentia d̄r
sumptionis. s. sacramentoꝝ. q̄ ē mul-
tū reprehēsibilis ⁊ frequent dānabi-
lis. Vn̄ aplus ad Heb. xi°. ait de ipsis.
Quō nos effugiem⁹. s. damnationē.
si tantā neglexerimus salutem? Hec
nobis. s. via salutis facta est per pas-
sionē xp̄i cui⁹ virtus remāsit ī sacra-
mētis. que sūt quedā medicine sp̄ua-
les saluātes nos ab infirmitatibꝫ pec-
catoꝝ. Et lʒ ad duo sacramēta que. s.
sūt volūtatis. puta mr̄imoniū ⁊ ordo
nullus cogat̄ sed liber sit qlibet ad ea
suscipiēda. tn̄ alia. 5. q̄ dicūt̄ sacramē-
ta necessaria quilibet debet suscipere
p loco ⁊ tpe. Et sine baptismo quidē
actu suscepto ut in paruulis uel saltē
in pposito ut ī adultis. nullus pōt in
testamēto nouo saluari. Johes. 3°. Nisi
qs renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ sp̄u scō ⁊c.
Adultus ḡ qui negligit baptismū su-
scipe. uel q fictus accedit ad baptismū
peccat mortalit̄. Et puuli q sine eo mo
riunt̄ ad limbū descendūt. ⁊ parentes
eoꝝ fideles q sunt in cā hui⁹ defectus
peccāt mortaliter. Cōfirmationē aūt
⁊ extremā vnctionē adulti q tpe de-
bito nō suscipent cū tn̄ possent de eis
ex negligentia non curantes. sed mul
to magis cōtemnentes peccarēt mor-
talit̄. ⁊ similiter in mortali illa suscipi
entes. Paruulis aūt nō cōgruit extre
ma vnctio. Confirmatio aūt ⁊ si mul-
tū psit. non tn̄ omissio ei⁹ ē in p̄iudi-
ciū illis. Pnīa lapso ī mortale p⁹ bap-
tismū necessaria ē actu si pōt. i. vocali
cōfessione. al̄ ppositum eius sufficit si
cōtritus ē. ⁊ q̄tū est de iure diuino sm

aliqs sufficeret. qn̄cūqʒ an̄ mortem.
Luc. 13°. Nisi pn̄iam egeritꝭ oēs simul
pibitis. ait xp̄s. Similit̄ ⁊ sumptio eu-
charistie actu uel pposito habēti vsū
rōnis necessaria ē an̄ mortē de iure di
uino. Johes. 6°. Nisi manducaueritis
⁊c. Sʒ hʒ nō sufficeret de iure positiuo.
Sʒ de istis large ⁊ diffuse habet̄ ī tra-
ctatibꝫ suis. s. de pnīa ⁊ de coīone. Et
idō ī pphetia hodierna Jere. 16°. scribi-
tur. Bn̄dictus vir. s. diligēs ⁊ in opi-
bus suis feruēs. ⁊ erit dn̄s fiducia ei⁹.
Et erit q̄si lignū qd̄ transplātat̄ super
aquas qd̄ ad humorē mittit radices
suas. ⁊ non timebit cū venerit estus.
nec aliqn̄ desinet facere fructū. Et idō
in euāgelio hodierno. Luc. 16°. ca°. ha-
bet̄ exeplū de diuite epulone. ⁊ de La
ẓaro mēdico. quoꝝ vn⁹ fuit negligēs
in opibꝫ dei. ⁊ sollicitus in opibꝫ mū-
di. quapropter mortuus est ⁊ in infer-
no damnatus. Alter vō fuit sollicitus
in operibus dei. ⁊ patiens in infirmi-
tatibus ⁊ tribulationibꝫ mūdi. Quo
factum est ut moreretur ⁊ portare-
tur ab angelis in sinū Abrahe. Et cū
diues ille clamaret in tormentis di.
Pater Abrahā miserere mei. ⁊ mitte
Laẓarū ut īingat extremū digiti sui
in aquā ut refrigeret linguam meam
quia crucior in hac flamma. Dixit illi
Abrahā. Fili recordare quia recepisti
bona ī vita tua. ⁊ Laẓarus similit̄ ma-
la. Nunc autem hic consolatur. tu vō
cruciaris. A quo cruciatu liberet nos
ille q cū patre ⁊ spiritu sancto suo vi-
uit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amē.

Feria sexta post secundam dominicā
ī quadragesima. de qdditate ⁊ varie-
tate desparationis alterius accidie filie
Sermo 20⁹

Eptimus angelus effudit phialã suã ĩ aerẽ. Iterũ vbi.s.

Post tractatũ de accidia 7 ociositate 7 negligentia filiabus eius fratres karmi: seqᵣ tractare de desperatiõe que ſm Greg. 7 alios doctores directe ẽ etiã accidie filia. Pro cuius declaratõe sciẽdũ q sicut vera estimatio itellectus circa deũ ẽ q ex ipso pueniat hois salus 7 cõsecutio btitudis venie petõꝝ 7 adiutorij in arduis 7 piculis. quod ad spem ptinet. Ita falsa opinio uel estimatio itellectua circa deũ ẽ q nõ tribuat bñficiũ btitudis seu premiũ bona facientibꝰ. uel nõ largiatur veniã petẽtibꝰ. 7 in piculis nõ subueniat. qd ptinet ad desperationẽ. Sic ergo spes vera estimans de deo ẽ virtuosa. ita 7 despatio p ɔ̃riũ falsa existimãs ẽ vitiosa. Si qs aũt desparet de eo q nõ ẽ natus adipisci. talis despatio non esset pctm̃. verbi grã. Si qs medicus desperaret de curatione alicuius ĩfirmi. uel si qs agricola despatet se posse fieri ĩperatorẽ. aut simplex clericus papã. nõ peccãt ex h̃. ppt ĩpossibilitatẽ ɔsequẽdi talia. Sic etiã dãnati si desparẽt se posse ɔsequi btitudinẽ ul veniã delictoꝝ. despetatio nõ ĩputar eis ad culpã s̃ ẽ ps dãnatõis. Sꝫ qa hõ dũ ẽ viator. natus ẽ cõsequi btitudinẽ: iõ falso estimare d deo ẽ grauissimũ pctm̃ despatiõis. Et iõ Leo papa. de pe. dis. 2. dicit. De nemie ẽ despandũ dũ ẽ in h̃ corpe ɔstitutus. qa nõ nũqꝫ cõsilio maturiori pesfitur qd diffidentiori etate differtur. Quia igitur ut ait Johes. Septimus angelus ꝛc. De ipsa despatione ab accidia descendente. tres cõsideratiões ĩ pñti ſmone faciemus. quarũ

Prima dicet despetatiõis descriptio. Secũda õo despetatiõis originatio. Tertia aũt despetationis variatio. Ps pma huius ſmõis. ĩ q declarat qd est despetatio. 7 quõ est pctm̃.

Rimo igitur in isto ſmone circa despetationis qdditatẽ ait mgr in. 2°. dis. 43. Despetatio ẽ q̃ qs penitus diffidit de dei bonitate estimãs suã malitiã diuine bonitatis magnitudinẽ excedẽ. Quare glo. sup illud Leuit. x°. Inter h̃ hircũ ꝛc. dic sic. Pctm̃ in spiritũ sanctũ ẽ in sceletibꝰ vsqꝫ ad finẽ vite sue pseuerare. 7 d salute sua despare. Iõ dic Alex. ĩ secunda pte sũme sue. in tractatu de pctõ in spm̃ scm̃. 7 in spãli d pctõ despetationis arti. p̊ q lꝫ despetatio p̊ncipilit respiciat auersionẽ a mĩa dei: nihilominus tñ aliqd hꝫ illectiuũ. Ad q̊rũ dictoꝝ declarationẽ tria pua mouentur dubia. quoꝝ Pmũ ẽ quid sit illud illectiuũ qd habꝫ despatio. Ad qd dicendũ est q hoc est delectatio in magnitudine peti tõne cuius despat d venia. ut ĩnuit ĩ glo p̃dicta. Cõuersio g̊ ad deletionẽ peti est ĩitiũ despatiõis. Hoc etiã pꝫ p h̃ q dic Criso⁹ ostẽdendo gradus in pctõ ipsius Cayn. p̊ enĩ diabolus preparauit ipsũ deterio:a offerre. 2° ĩuidiã 7 emulationẽ accendit. 3° inficẽ psuasit. Deinde negate ĩgnatã occisionẽ. Pꝰ nõ desistebat q̊usqꝫ verticẽ maloꝝ despatiõi supĩposuit. h̃ ille. Secundũ dubiũ qd hic mouet est: vtrũ idem sit pctm̃ despatio cũ spe que est ĩ creatura. Nã qa. i. Thimot. vlt. dr. Diuitibꝰ huius seculi p̃cipe sublime nõ sape. nec spetare in icerto diuitiaꝝ. Et ĩ ps. Nolite spare ĩ iiqtate ꝛc. Et Iere. 17°. Maledictus hõ q ɔfidit in hoie ꝛc. Põt g̊ queri si

desperatio sit idē qd̕ ista vana spes si-
ue vana cōfidentia. qd̕ videt̃ p̄ h̄ qd̕
dicit Gregꝰ. De creatore desperasset si
spem in creaturā posuisset. Ad hoc re-
spōdet Alex. de ales vbi s̄. q. z. q̄ non
sūt vnū ⁊ idem pctm̄ desperatio cum
spe q̄ ē in creatura. Cōtingit. n. aliquē
peccare pctō vane spei. ⁊ nō de deo de-
sperare. Preterea ɔfidentia vana ī crea-
tura sicut est in cupido ul̕ ambitioso
est peccatū remissibile. desperatio aūt
est pctm̄ irremissibile. ḡ non sūt vnū
peccatū. Et ad illud Gregꝰ. ait Alex. q̄
nō oīo ⁊ necessario arguit h̄ eē illud. s̄
h̄ aliqn̄ seq̄ ad illud. Vel desp̄atio pōt
accipi ibi nō p̄ oīmoda p̄uatione spei
s̄ q̄ q̄ spem suā ponit in creatura. non
totā spem suā ponit in deo. Tertiū
dubiū qd̕ hic orit̃ ē: Utrū desp̄atio
p̄ut est pctm̄ p̄maneat ī dānato s̄m
actū. qd̕ videt̃. Ponat̃. n. q̄ aliqs de-
cidat in mortali pctō. cū iā dānatꝰ est
desp̄at de remissione pctī. Nā si sp̄era-
ret minueretur ex pena. Dr̃ autē Job
p̄t. Spes eius frustrabit̃. Restat ḡ q̄
desp̄ationē habet in futo. s̄ nihil p̄hi-
bet actū illū p̄gredi in actū. restat ḡ
q̄ post mortē erit pctm̄ desp̄atiōis in
actu sicut an̄ mortē. Ad h̄ respondet
Alex. vbi s̄. arti. 5. q̄ ī dānatis est de-
spatio in augmentū pene. sed non est
ibi p̄ modū pctī ī actu. ut ex h̄ deme-
reant̃. s̄ ut eoꝝ pena sciat̃ esse p̄petua.
Et sic hꝫ intelligi illud Apoc. 16. Qui
blasphemauerūt deū celi p̄ doloribus
suis. ⁊ nō egerūt p̄niam. Et loquit̃ de
dānatis. ut dat̃ ītelligi q̄ desp̄auerūt.
⁊ verū ē mō p̄dicto. Et sic patet pars
p̄ma huiꝰ s̄monis.

Pars secūda hꝰ s̄monis. in q̄ declarat̃
vnde originat̃ ista desp̄atio.

Secundo in isto s̄mōe querit̃
vnde originat̃ desperatio ul̕
a quibꝰ vitijs orīat̃. Ad h̄ respondet̃
s̄m Tho. scd̕a scd̕e. q. zo. arti. 4. q̄ de-
spatio orit̃ ex tribꝰ. s. luxuria tristicia
⁊ accidia. P̄° ḡ orit̃ ex luxuria. Cuiꝰ
rō ē. q̄a sicut gustꝰ vno infectus alios
sapores fastidit ⁊ einit. Sic affectꝰ nr̄
infectus amore delectationū carnaliū
int̃ quas p̄cipue sūt delectationes ve-
neree. fastidit bona sp̄ūalia ⁊ sp̄at ea
q̄si q̄dā bona ardua uel difficilia adi-
pisci. Vn̄ ap̄lus ad eph. 4. ait. Despe-
rātes semetipsos tradiderūt ī pudici-
tie. glo. ut nihil qd̕ ī mūdū sit preter-
miserint. quia nūq̄ luxuriādo satiant̃
quoꝝ voluptas termīo caret. 2° de-
spatio orit̃ ex tristicia. Cuiꝰ rō est. q̄a
sicut ex spe orit̃ gaudiū ⁊ delectatio.
ita ex tristicia orit̃ desp̄atio. qd̕ pꝫ. q̄a
sicut hoīes in delectationibꝰ existētes
efficiunt̃ maioris spei. ita hoīes in tri-
sticia existētes in desperationē labūt̃
ut dīc p̄hus in 2° rhetorice. Vn̄ ap̄lus
2. Cor. 2° sic ait. Consolamī ne forte
abundantiori tristicia absorbeat̃ qui
eiusmōi ē. Ubi glo. Ambꝰ sic ait. Con
solamī p̄ exemplum Dauid ⁊ alioꝝ
q̄ multū peccauerūt. qbꝰ indulta ē ve
nia. p̄ verbū dei dicētis. Nolo mortē
pctōris ⁊c. Et iterū Quacūq̄ hora in-
gemuerit pctōr. oīuꝫ ī iq̄tatū eiꝰ nō re
cordabor. Et subdit cām di. Ne forte
abūdātiori tristicia desp̄atiōis p̄ ni-
miā p̄niam absorbeat̃. ⁊ velit dari se-
culo. ⁊ ɔuerti ad pctā admittēda. 3°
desperatio orit̃ ex accidia. Cuiꝰ rō est.
q̄a cū accidia sit tristicia quedā de le-
ctiua sp̄ūs. facit estimare qd̕ bonū nō
solū sit arduū ⁊ difficile s̄ impossibile
adipisci. ⁊ ex h̄ oritur desperatio. cuiꝰ
oppositū facit spes. q̄ respicit bonū ut
possibile adipisci. Et ideo ait Augꝰ in ser
mone de p̄nīs. Rogo vos fratres kmī
ut si forte aliquis ex vobis ut se habet

hūana fragilitas sit calliditate diabo-
li supatus. 7 capitalibus crimibꝫ iuo-
lutus. de mīa dei non desperet ß cito ꝺ
malo iīqtatis sue cōsurgat. nec cōsue-
tudine peccandi in ipsis se tamia suis
sepeliat. Nō. n. q peccauerit. ß qui in
pctīs pseuerauerit. odibilis 7 abhōia-
bilis deo 7 hoībus erit. ß ille. Et sic pꝫ
ps secunda hui⁹ smonis.

Ps tertia hui⁹ sermonis. in q̄ declarat̃
q varia 7 multiplex ē desperatio.

Ertio in isto smōe aduertē
dū est q triplex est despera-
tio. s. Desperatio glorie adi-
piscende. Despatio venie cōsequēde.
Despatio miserie euadēde. Prima
ē despatio glorie adipiscēde. de qua dr̄
Job. 7°. Despaui neq̄q̄ vltra viuā
s. vita grē. nec p ons vita glorie. Dū
enī qs pmanet in despatione non pōt
cōseq btītudinē. Et iō piculosa res ē
despatio. triplici cōne. P̊ rōne amis-
sibilitatis sic. Illud p qꝺ tollit̃ ī bonis
actibꝫ cōstantia pseuerātia 7 ꝯfiden-
tia. finis est piculosi⁹ ceteris. ß p despa
tionē in rebꝫ laboriosis que ptinēt ad
vite pfectionē pdit̃ cōstantia 7 tollit̃
cōfidentia 7 pseuerantia cui p̊ncipa-
lit̃ merces reddit̃. 7 p̊uat se desperans
ꝯfidētia finis. ḡ piculosissima ē. Sen.
Tolle spem nemo victus tēptabit ar-
ma. De filiis isrl' soli Caleph 7 Josue
q in deo spauerūt terrā ꝓmissionis in-
trauerūt. 2° ß idē ostendit̃ rōne in-
sanabilitatis. Sic. n. morb⁹ incurabi-
lis est piculosior curabili. ita pctm̄ qꝺ
nunq̄ sanat̃ ul' raro morbo sanabili. ß
tale ē vitiū desperatiōis. s. insanabile.
Dr̄. n. Jere. 30. Insanabilis fractura tua
pessima plaga tua. Et iterū. 15°. Plaga
mea. s. desperatiōis renuit curari. 3°
ß idē ostēdit̃ rōne iclinabilitatis sic.
Illud. n. pctm̄ p qꝺ hō inclinat̃ ad oē
malū 7 retrahit̃ ab oī bono est piculo-
sius ceteris. ß desperatio ē hm̄oī. Nam
sicut per spem hō reuocatur a malis 7
ꝓuocat̃ ad oē bonū. ita ꝑ ꝓpositū per
desperationē reuocat̃ a bonis. 7 sine fre-
no ꝓuocat̃ ad oīa mala. Solent etiam
tales dicē ṽba. ex q̊ debem⁹ ire ad iſer
nū. eam⁹ cū armis 7 equis. Vñ dicit̃
ꝓū. 14°. Si desperaueris in die lapsus: in
die angustie minuet̃ fortitudo tua. i.
si desperaueris in temptatione ul' ꝑsecu-
tione uel in die. s. cū p̊ incipis dolē de
pctīs. uel ī morte lapsus a spei fortitu-
dine 7 firmitate quā pri⁹ habuisti. mi-
nuet̃ fortitudo tua. s. resistēdi diabo-
lo. vbi glo. dic. Nihil exectabili⁹ despe-
ratiōe quā q habet 7 ī gnālibus hui⁹
vite laboribꝫ 7 qꝺ peius ē in fide cer-
tamīe cōstātiā pdet. Et iste sūt rōnes
q̄a assignat Alex. vbi s̄. arti. 6°. ad pro-
bandū desperationē maximū peccatū.

Secūda desperatio dr̄ venie ꝯsequen-
de pctōꝝ. Sꝫ falsa ē ista estimatio. q̄a
ꝯtra oēs doctrinas sacras. ut pꝫ in tra-
ctatu de clemētia dei 7 de pnīa ī gene-
rali. Habet aūt talis despans de venia
falsam estimationē ꝺ tribꝫ erga deum
fm̄ Alex. vbi s̄. arti. 4°. s. de dei mīa. de
dei oīpotentia. 7 de sui ꝓpria malitia.

P̊ quidē despans de venia falso. imo
existimat falsissimū de deo. s. q nō sit
misericors. cū tn̄ dicat eccīa q ꝓpriū
est deo misereri sp̄ 7 pcere. imo ꝓprie
ꝓpriū. quia nullus potest tollere mise-
riā pctī que maxima est sup oēs alias
nisi solus deus. ß 7 nulla creatura ita
de facili relaxat iiurias ī eū illatas ut
facit ipse deus. Patet exemplū de Da-
uid. 2. Regꝫ. xi°. et. 12°. Textus clarus
Johis Criso. de pe. dis. 3. c. talis. habe-
tur. Et in tractatu de pnīa ī generali.
Dic 7 Leo papa ꝺ pe. dis. 1. Multiplex
inquit mīa dei ita ex lapsibus hūanis

ſubuenit·ut non ſolū p baptiſmi gra-
tiā·ſ etiā per pnīe medicinā ſpes vite
repere eīne ut q regnātiōis dona vio-
laſſent· ꝓprio iudicio ſe cōdemnātes
s. p pniām· ad remiſſionem criminū
pueniret· ⁊ cetera multa·q̄ poſſūt ad-
duci·ſ cā breuitatꝫ omitto. 2° deſpe-
rans de venia falſo exiſtimat ꝺ dei po-
tentia cū.s.eſtimat nō ſolū deū nolle
ei miſereri·ſ nec poſſe tot ſcelera dimit-
tere q̄t omiſit. Sꝫ iſta eēt adhuc peioꝛ
deſpatio aliis. Nā ptineret ad infide-
litatē.s.ꝗ deus nō poſſet oīa·cū tn̄ di-
catur Luc.p°. Nō erit impoſſibile apud
deū oē verbū. Iſti peioꝛes ſunt iudeis
incredulis. Nā ⁊ ſi negarēt xp̄m poſ-
ſe pctā remittere.ꝗa purū hoīem eſti-
mabant ⁊ hic erat ⁊ eſt erroꝛ eoꝝ·tn̄
cōfitebant deū hoc poſſe. di. Quis pōt
dimittē pctā niſi ſolus de⁹? Math.9°.
Sed oñdit vtiqꝫ poſſe dimittē ⁊ p hoc
eſſe ver⁹ deus·qn̄ ibidē dixit. Ut aūt
ſciatꝭ ꝗa fili⁹ hoīs hꝫ ptātē ī terra dimit-
tēdi pctā·ſupple ſano hūc paraliticū.
Uñ tūc ait palitico. Surge ⁊c. ⁊ ſana-
tus eſt anima ⁊ coꝛpe virtute ſua di-
uina. Et ut pꝫ ī tractatu ꝺ pnīa diffu-
ſe. nō ſolū nouū pctm̄ pōt ſanare ⁊ re-
mittē·ſ ſi poſſibile eēt ī infinitū repli-
catū ſanare poſſet. 3° deſpat ꝗs ꝺ ve-
nia hn̄s falſam eſtimationē de culpa
ꝓpria.s. ꝙ excedat bonitatē ⁊ miām
dei. Hanc habuit Cayn qn̄ dixit. Ma-
ioꝛ ē iniqtas mea q̄ꝫ ut veniā merear.
Geñ.4°. vbi glo. Iero. Pctā pctīs ad-
dens deſperat. Et cū bonitas dei ⁊ mīa
cuius effect⁹ eſt remiſſio pctōꝝ ſit in-
finita. ⁊ omnis malitia humana ſit fi-
nita. nō eſtimat deſperans maioꝛem
foꝛe ſuā malitiā dei mīa ſimplicit vi-
delicet ex pte remiſſiōis ſed ex pte ſa-
tiſfactionis. quia.s.eſtimat ſeu credit
nūq̄ꝫ facē tantā pnīam ꝓ ſatiſfatione
ꝙ cōſeq̄r veniā. Hanc falſam eſtima-
tionē videt habuiſſe iudas cū deſpa-
tus ſe laqueo ſuſpēdit. Uñ Leo papa
in ſmōe ait. de pe. diſ. i. §. Sceleratioꝛ
oībꝫ o iuda infelitioꝛ extitiſti·quē pe-
nitētia nō reuocauit ad deū ſ deſpera-
tio traxit ad laqueū ⁊c. Quis enī oīa
opa hoīs q̄tūcūqꝫ afflictiua ⁊ penalia
p ſe nō ſint ſufficiētia ad ſatiſfaciēdū
ꝓ vno moꝛtali ne dū ꝓ mille·tn̄ ipſis
applicata paſſio xp̄i qꝺ fit p grām ſa-
cramētalē·q̄ paſſio fuit valoꝛꝭ infini-
ti. ꝓ oībꝫ ſatiſfacē pōt. Uñ Iob.6°. dr̄ i
pſona xp̄i. Utinā appēderēt pctā mea
i. pena debita ꝓ pctīs hoīuꝫ ꝓ qb⁹ pa-
tioꝛ. ⁊ calamitas quā patioꝛ. s. ī cruce
miſerie ⁊ doloꝛis in ſtatera ut. s. poſ-
ſent ponderari q̄i arena maris. ſ gra-
uioꝛ appareret pena mea q̄ꝫ ſit pena debi-
ta ꝓ pctīs oīuꝫ. Hinc ⁊ Ber. Peccaui
pctm̄ grande ꝯſcīa mea turbat·ſ non
pturbabit. s. vſqꝫ ad deſpationē. quia
vulneꝝ dñi recoꝛdaboꝛ. Tertia di-
ſperatio ē miſerie euadende. Sꝫ ut di-
cit Ecc. 2°. Reſpicite filii nationes ho-
minū. ⁊ videte ꝗa null⁹ ſpauit in dño
⁊ derelict⁹ ē. Eſt aūt triplex miſeria ꝺ
qua ꝗs deſpat ſe poſſe euadere. s. miſe-
ria pene tpalis. miſeria culpe crimina-
lis. ⁊ miſeria anguſtie mētalis. Pri-
ma dr̄ miſeria pene tpalis. Nā cū ꝗs
ē in magna paupertate vel infirmitate
uel pſecutione nūq̄ꝫ ſe dꝫ deſperare de
adiutoꝛio dei·ſ faciendo qꝺ in ſe eſt
⁊ reſiduū deo cōmittendo ſpare dꝫ ꝙ
deus facit ſiue faciet qꝺ erit magꝭ ex-
pediens. ⁊ cū credit ſe ſuccūbere tūc li-
berabit. i. Machab. 2°. ſgt Marathias.
Qui ſpant ī dño nō ifirmāt. Et Yſa.
40. Qui ſpant in dño mutabūt foꝛti-
tudinē. currēt ⁊ non laboꝛabūt. vola-
būt ⁊ nō deficient. Sic Abꝛahā cū in
egypto ſuſtinuit piculū vite ſiue uel
violatiōis vxoꝛis·fecit qꝺ potuit ⁊ re-
ſiduū deo ꝯmiſit in quē ſpauit·nec eū

fides aut spes fefellit· ut dic Aug⁹. qa
7 vitã nõ pdidit ex cautela q̃ vsus est
sine pctõ. 7 pudicitiã vxoris dñs con-
suauit. Geñ. 12°. Sic 7 Dauid cũ fuis-
set obsessus a Saule cũ exercitu suo in
quodã castro 7 desparet euadẽ· venit
nũcius ad reuocandũ Saulẽ. qa phi-
listiim erupant sup terrã isrł. ꝑpt qd
dimisit obsidionẽ. 7 Dauid euasit. 1.
Reg. 23°. ca°. Secũda dr̃ miseria pene
criminalis. Nã despant qdã nõ vtiq̃
veniã de cõmissis ſ de abstinẽtia ĩ fu-
turũ ab eis. 7 ꝑptea aliqñ non ↄfitent̃
estimantes se non posse cauẽ· ut vitia
carnis 7 huiꝰmõi. Sꝫ ut dr̃ Sap. 8°. Sa
pientia vincit malitiã. Nõ pot qs hr̃e
caritatẽ ĩ tam puo gradu· qn sufficiat
ad resistẽdũ oĩ tẽptationi si qs volue
rit agẽ qd in se ẽ. Vñ Ambꝰ sup Luc.
Vide q̃ꝫ bonꝰ deꝰ 7 facilis ĩdulgẽ pctĩs
nõ solũ ablata restituit· ſ etiã insꝑata
ↄcedit. Ille. n. ondũ mutꝰ Zacharias
ꝓphetiçat. Hec. n. grã dei maxima qñ
q eũ negauerat cõfitet̃. Nemo ḡ dif-
fidat. nemo veterũ cõscius delictorũ
eterna despet. hĩlle. Nõ est ḡ de hẽ de-
spetandũ. qa parũ timendꝰ ẽ hostis q
nõ vincit nisi volẽtẽ ſm Criso. Nã 7
in gregẽ porcorũ demones ĩtrare non
valuerunt nisi pmissi a xp̃o. Math. 9°.
Nec tẽptare Job 7 affligẽ nisi licẽtia-
ti a deo. Job p°. De multis legimꝰ ma-
gnis pctõribꝰ 7 multos q̊tidie cerni-
mus q multo tpe steterunt ĩuoluti in
magnis sceleribꝫ· q ↄuersi ad pñiam
restiterũt oĩ tẽptatiõi. nec vltra reci-
diuauerũt ſ effecti sũt magni sci. Sic
Paulꝰ Augꝰ Ciprianꝰ 7 multi alii. Et
iõ dr̃ Jacobi. 4°. ca°. Resistite diabolo
7 fugiet a vobis. Tertia dr̃ miseria an
gustie mẽtalis. Nã despant aliqñ aliq
nõ vidẽtes se posse euadẽ picula pec-
catoꝝ· ut occurrit ꝑplexitas mẽtis: ali
qs. s. casus ĩ q̃ nõ videt̃ alicui q possit

euadere sine ĩcursione magni piculi 7
pctĩ. Sic accidit Susanne cũ repierũt
eã in pometio senes abscõditi cõmi-
nantes eã accusare de adultio. 7 ↄdẽ-
nare ad mortẽ nisi assentiret eis. Vñ
illa ait. Angustie sunt mihi vndiq̃ꝫ· 7
qd eligã ignoro· ut. s. possim sine piculo
euadẽ. Sꝫ nõ despans ď adiutorio dei
restitit pctõ clamãs ad deũ ꝓ adiuto-
rio. Et lꝫ illi falsi iudices ĩiuste cõdẽ-
nassent ut adulterã· tñ deus liberauit
eã per Danielis sniam. Daniel. 13°. Dꝫ
ḡ qlibet pctm̃ sp vitare ĩ q̊cũq̃ꝫ casu
7 residuũ si inde scandalũ uł piculum
veniat deo cõmittẽ. Et iõ despati filii
Jacob ꝑpt grãs q̄s videbãt ĩ frẽ suo
Joseph· dixerũt inter se ut pꝫ ĩ ꝓphia
hodierna. Geñ. 37°. ca°. Ecce somniator
venit· venite occidamꝰ eũ. 7 mittamꝰ
eũ in cisternã veterẽ · dicemusq̃ꝫ fera
pessima deuorauit eũ. Silr 7 ĩ euãgelio
hodierno Math. 21°. ca°. hr̃ parabola de
agricolis qui apprehẽsis suis dñi sui
ceciderũt· occiderũt 7 lapidauerũt. 7
finalr filiũ suũ interfecerũt di. Hic ẽ he-
res· venite occidamꝰ eũ. per q̊s signifi
cant̃ pfidi iudei q xp̄m crucifixerunt.
Vñ despati p totũ mũdũ dispersi sũt.
7 ut ita loquar iã dãnati. Qua ꝑpter
ipsos malos male pdet. 7 vineã suã. i.
grãm· locabit aliis agricolis vere pe-
nitẽtibꝫ nec despãtibꝫ· q reddãt ei fru
ctũ tpibꝫ suis ut ipsam grãm ↄsequãt̃
in presenti 7 gloriã ĩ futuro in secula
seculoꝝ. Amen.

Sabbato post secũdã dñicã ĩ quadra-
gesima. de remediatione contra despe
ratione Sermo 20ꝰ

Eptimus

angelus effudit phialã
suã in aerẽ. Iteꝝ vbi s.
Quia fret̃ kmĩ ut ait. sa

piēs ꝓ̄ỏ.18°. Impi⁹ cū ī ꝓfundū pctōꝝ venerit: despat. Quis ut ex dictis ī superiori sermōe clarissime apparet nullus ī hac vita ɔstitut⁹ desꝑare oꝫ. ſꝫ potius ad medicinā recurrē. Uñ ⁊ Aug⁹ in li° de vera inocētia. ca°. 19°. ait. Nō ē despandū d̄ malis ſꝫ ꝓ ipsis ut boni fiant studiosi⁹ supplicandū. q2 numer⁹ scōꝝ sp auct⁹ ē de nūero īpioꝝ. Et in ca°. 205°. idem dic. Prima sal⁹ est declinare pctm̄. secunda nō desꝑare de venia. Nā ipse se ī etnū pimit qui apud misericordē iudicē ad pnīe remedia nō recurrit. H̄ ille. Attamē q2 nō nūq̄ pctōr falso decept⁹ a diabolo desperat. ⁊ de pctīs penitē ɔtēnit. Postq̄ visa ē desꝑatiōis q̄ditas ⁊ varietas. q2 ut ait Johes. Septim⁹ angel⁹ ꝛc̄. i. ɔ̄ accidiā ꝑdicauit a qua desꝑatio ꝓcedit: ī p̄nti ſmōe de ipsius remediatiōe tractādū ē. qm̄ tria potissima repiunt̄ ɔ̄ ipsam remedia. quoꝝ

Primū ē redēptiōis nr̄e meditatio.

Secundū remediū est scripturaꝝ admonitio.

Tertiū remediū ē exēploꝝ ɔsideratio

Pars prima hui⁹ sermōis. ī qua declarat̄ q̄ potissimū remediū ɔ̄ desꝑatiōez est passionis xp̄i meditatio.

Rimo igit̄ ī isto ſmōe est adhibendū remediū potissimū ɔtra desꝑationē. quia ut ipse Aug⁹ ſmōe 33°. sup Johem. et li° 3°. de verbis dn̄i ſmōe. x°. īquit. Ex vtroq̄ hoīes piclitant̄ ⁊ sꝑando ⁊ desꝑando ɔ̄riis reb⁹. ɔ̄riis affectionibus. Sꝑando decipit̄ q dic. Bon⁹ ē dn̄s. misericors dn̄s. faciā qd̄ mihi placet. qd̄ libet laxē habenas cupiditatibus meis. īpleā desideria mea. Quare h̄? q2 misericors ē deus. bon⁹ deus. mansuetus deus. Spe isti piclitant̄. Desꝑatiōe autē qui cū grauia pctā putantes sibi iā nō posse ignosci penitentib⁹. ⁊ statuentes ad dānationē sine dubio obstinatos dicūt apud seipsos. Iam dānati sum⁹. quare qd̄ volumus non facim⁹? Istos desꝑatio necat spes illos. Inter spem ⁊ desꝑationem fluctuat aīus. Metuendū ē ne te occidat spes. ⁊ cū multū speras de mīa incidas ī iudiciū. Metuendū rursus ne te occidat desꝑatio. ⁊ cū putas iā tibi nō ignosci. q2 grauia ɔmisisti. nō agas pnīam ⁊ īcurras iudicis sn̄iam. Quid ḡ agit deus piclitantib⁹ vtroq̄ morbo? Illis qui spe piclitant̄ dic. Ne tardes conuerti ad dn̄m. ⁊ ne differas d̄ die ī diē. Subito. n. venit ira ei⁹. ⁊ in tp̄e vindicte disperdet te. Illis q desꝑatiōe piclitant̄ dic. In quacūq̄ die iniquus conuersus fuerit. omnes iniquitates eius obliuiscar. Propt̄ illos ḡ q desꝑatiōe piclitant̄ ꝓposuit indulgentie portū. Ꝓpter eos vō qui spe piclitant̄. ⁊ dilationibus illudunt̄. fecit diem mortis incertū. H̄ ille. Sciendū est autem ſm Alex. de ales vbi s̄. arti. vlt. q̄ remediū p̄ncipale ɔtra desꝑationē est cōsidētia de xp̄o passo ꝓ humano genere qd̄ erat in pctō. Uñ sup illud Ro. 5°. Pro impiis mortuus est inq̄t glo. Ne desperes de eius potentia cui⁹ apparet talis in morte beniuolētia a quo tales arras accepimus q̄ donauit īpiis mortem suā qui seruat iustis vitā suā. Et iō ait Aug⁹ in li° de cōtēplatione Ihu xp̄i. ca°. 30. Quāto potentior est de⁹ ad saluandū. tanto securior ego sū. Peccaui grande peccatum. multoꝝ sum mihi conscius peccatoꝝ. nec sic tamē desꝑo. qm̄ vbi abūdauerit delicta ibi abūdabit ⁊ grā. Qui desꝑat de venia pctōꝝ. negat deum esse misericordē.

Magnā īiuriā deo facit. q de eius mīa
diffidit. q̄tū in se est negat eū hr̄e ca-
ritatē veritatē ⁊ ptātē. ī quib⁹ ꝯsistit
tota spes mea. s. ī caritate adoptiōis.
in veritate ꝓmissiōis. ⁊ in ptāte redē-
ptionis. Et. ī. ibidē. Nullū tam potēs
tā efficax medicamētū ꝯ īpetū despa-
tionis q̄ȝ mors mei redemptoris. Ex-
tendit manus suas in cruce paratus ē
in amplex⁹ mei ⁊ oīuȝ pctōꝝ. int̄ bra-
chia saluatoris mei ⁊ mori volo ⁊ vi-
uere cupio. Ibi secur⁹ decantabo: Ex-
altabo te de⁹ qm̄ suscepisti me. nec de-
lectasti īimicos meos super me. Sal-
uator nr̄ caput declinauit ī morte. ut
oscula daret dilectis suis. Totiens deū
osculamur. q̄tiens ī ei⁹ amore ꝯpūgi-
mur. h̄ ille. Et sic pȝ ps p̄ma h⁹ s̄mōis.
Pars secunda hui⁹ s̄mōis. in q̄ ponit̄
aliud remediū ꝯ despationē. qd̄ dicit̄
scripturarū admonitio.

Ecūdo ī isto s̄mōe ponit̄ ali-
ud remediū ꝯ despatiōeȝ. qd̄
dicit̄ scripturarū admonitio.
Admonemur. n. ī scriptā sacra ne de-
spare debeam⁹. Nā. z. Reg. z°. legit̄.
An ig̊ras q̄ȝ piculosa sit desperatio? Et
Ecci. zz°. Ad amicū etiā si ꝓduxeris
gladiū. ne despes. Est. n. regressus ad
amicū. s. xp̄m absq̄ȝ ꝯtritio ⁊ ī ꝓpetio.
Et Iere. i8°. oñdit malū despatiōis di.
Desperauim⁹. p⁹ cogitatiōes nr̄as ibi-
mus. ⁊ prauitatē cordis nr̄i faciem⁹.
Et cetera multa h⁹mōi. Et io Aug⁹ ī
s̄mōe p̊ de pnīa ait. Iniq̄tatē tuā si tu
ag̊scis. de⁹ recog̊scit. Nemo ḡ despet.
Male ḡ despat q credit q̄ȝ etiā si peni-
tētiā agat ꝓ pctīs suis. dīna mīa non
īdulgeat. Male aūt spat q se p⁹ multa
tpa ad pnīe medicamenta reseruat. h̄
ille. Et ī li° 5o. omel̄. omelia. xi. idem
ait. Petm̄. n. cū despatiōe certa mors
ē. Nemo dicat: Ego si iam aliqd male
feci iā dānat⁹ sū. Talib⁹ malis de⁹ nō
ig̊scit. Cur nō addo pctā pctīs? Fruar
seculo ī voluptate lasciua. ī cupiditate
nephanda. iā pdita spe repatiōis. Vel
hic habeā qd̄ video si nō possū habē
qd̄ credo. Deus. n. nr̄ sicut cautos fe-
cit q non ceciderūt. sic despatos eē nō
vult q ceciderunt. h̄ ille. Item Amb°
sup Marcū ait. Incūbit virtuti seculi
q despat de adiutorio dei. h̄ ille. Item
Criso⁹ de reparatione lapsi inq̄t. Illius
eterne ciuitat̄ ianuas nobis desperatio
claudit. spes apit. fiducia latum p̄bet
īgressū. h̄ ille. Itē Isidor⁹ li° z°. de sū-
mo bono īq̄t. Null⁹ despare dȝ veniā
etiā si circa finē vite ad pnīam cōuer-
tat̄. Vnūquēq̄ȝ. n. de⁹ ꝺ suo fine. nō de
vita p̄terita iudicat. Et ibidem addit.
In vita hoīs finis q̄rend⁹ ē quē deus
nō respicit q̄les ātea vixerim⁹ s̄ qua-
les circa finē vite erim⁹. Et iteꝝ ibidē.
Ꝑpetrare flagitiū aliqd̄ mors ē aīe. s̄
despare ē ī īfernū descēdē. Itē Vgo ī
li° de vera sapiā īq̄t. Prima sal⁹ ē decli-
nare culpā. secūda ꝺ spare veniam.
qa ipe se ī etnū punit q apud verū iu-
dicē ad pnīam nō recurrit. Itē Sen. ī
li° de moribus ait. Nemo se īmutat q
se īmutaci despat. h̄ ille. De hac simili
mā haber̄. z6. q. 6. c. agnouim⁹. vbi
sic dr̄. Agnouim⁹ morientib⁹ pnīam
denegari. nec eoꝝ desiderijs ānui. qui
obit⁹ sui tpe h̄ aīe sue cupiūt remedio
subuēiri. Horrem⁹ tāte fateor īpietat̄
aliquē repiri. ut de dei pietate despet
q̄si nō possit ad se q̂uis tpe cōcurrenti
succurrē ⁊ piclitātē sub onere pctōꝝ
hoīem redimē. q̄ se velle exui deside-
rat ⁊ liberari. Quid ḡ h̄ rogo aliud ē
q̄ȝ morięti mortē addē. ei⁹q̄ȝ aīam sua
crudelitate ne absoluta possit eē occi-
dere. cū dn̄s ad subueniēdū patissim⁹
īuitat ad pnīam sic ꝓmittit pctōri. In
q̄cūq̄ȝ hora ⁊c̄. Et iteꝝ. Nolo mortem
pctōris. s̄ ut magis cōuertat̄ ⁊ viuat.

Et.26.q.i.c.de his.et.c.alligant.et
iterum.24.q.3.c.corripiantur.et.3i.q.i.
c.ancillam.de pe.dis.7.c.nemo.Et in
multis aliis q̄ cā breuitatis silendo pcur-
rim⁹. Et sic p3 ps secūda hui⁹ s̄mōis.
Pars tertia hui⁹ s̄mōis.in qua ponit̄
aliud remediū ɔ̄ desp̄atione q̄d ē̄ ex-
emplorum consideratio.

Ertio in isto sermōe ponitur
tertiū remediū ɔ̄ desp̄ratio-
nē q̄d ē̄ exemplorum ɔ̄sidera-
tio.Hr̄.n.exēplū Dauid.2.Regū.xi°.
et.i2°. vbi glo.sup illud.Dormiui cū
ea.sic inq̄t.De statu suo Dauid cadē-
te nemo sup̄biat.De lapsu etiā resur-
gente Dauid nemo desp̄eret.Mirabi-
liter scriptura 7 supbos p̄mit 7 huiles
leuat.H̄ ibi. Exemplū vtiq3 habet̄ de
Raab meretrice.de latrone.de Pau-
lo 7 multis aliis.De quorum aliquib9 ait
Criso⁹. Raab meretrix erat·s̄ saluata
ē.latro hōicida fuit s̄ padisi ciuis fact⁹
est.Hec sūt dei padoxa.hec ɔ̄sidera 7
nūq3 desp̄etes.Itē Ber.in s̄mone.22°.
sup cantica canticorum ait.Oīo inq̄t ꝓpt̄
māsuetudinē q̄ de te p̄dicat̄·currim⁹
post te dn̄e Ihu:audiētes q3 nō sp̄er-
nas pauperem.7 pctōrē non horreas.
Non horruisti cōfitentē latronē·non
lachrymātē peccatricē· nō supplicātē
chananeam·nō dep̄rehēsam ī adulte-
rio·non sedentē in teloneo·non sup-
plicantē publicanū·nō lachrymantē
discipulū·non p̄secutorē discipulorum·
nō impios crucifixores tuos: in odo-
rē horum vnguētorum.i.harum miserationū
currim⁹.H̄ ille·Cōfundant̄ ḡ illi pre-
dicta nō attendentes.aut nimiū p̄su-
mūt·aut ī baratro desp̄ratiōis ruūt.
De q̄b9 ꝓph̄a ait.Ascendūt vsq3 ad ce
los.s.p̄sumendo.7 descendūt vsq3 ad
abyssos desp̄erādo.Et iō in ꝓph̄ia ho-
dierna.Gen̄.27°.ca°.habet̄ exemplum
de Ysaac.p quē figurat̄ pr̄ etern⁹ qui
mīa mot⁹ bn̄dixit Esau dū fleret eiu-
latu magno ne desparet.In euangelio
aūt hodierno.Luc.i5°.ca°. hēm⁹ illud
singulare exemplū filii ꝓdigi.q a p̄re
recessit.De quo possumus breuit̄ tria
cōsiderare. p̊.s.filii recessionem. 2°
ipsius reuersionē. 3° benignā p̄ris su
sceptionē. p̊ dico q3 habem⁹ ɔ̄side-
rare filii a p̄re recessionē.quia.s.dixit
p̄ri: Pater da mihi portiōe3 sub̄e que
me cōtingit.Per quē patrē significat̄
deus q dat sub̄am oībus bonis 7 ma-
lis·q̄ sub̄a dei s̄m Iero ad Damasum
papā de filio ꝓdigo·est oē q̄ viuimus
sapim⁹ cogitam⁹ ī verba ꝓrūpimus:
hoc de⁹ equalit̄ vniuersis ī cōe largit⁹
est·euāgelista dicente: Erat lux vera
q̄ illumīat oēm hoiem veniētē ī hūc
mundū.H̄ ille.Verum q̄a pctōr maxime
luxuriosus recedit a deo patre·īcurrit
quatuor mala significata p illa.de q̄b9
dr̄ in isto euāgelio de filio adolescen-
te ꝓdigo. Primū est pegrinatio picu
losa.7 h̄ notat̄ cū dr̄.,Et nō post mul-
tos dies ɔ̄gregatis oībus adolescētior
filius pegre ꝓfectus est in regionem
longinquā. Q̄ autē hō p pctm̄ longet
se a deo patet p illud p̄s.Longe a pec-
catoribus salus.Et illud.ꝓv̊.i5°.Lōge
est domin⁹ ab īpiis. Vn̄ Iero⁹ vbi s̄.
inq̄t. Si de⁹ tenet cel. palmo.7 terrā
pugillo.7 Ieremias o c.Deus appin-
quās nō de⁹ de longinq̄.p Dauid q̄q3
q̄a null⁹ absq3 eo loc⁹ p̄dicat̄: quō fi-
lius pegre ꝓficiscit̄.7 a p̄re discedit ?
Sciēdū igit̄ nō locorum spatiis s̄ affectu
aut nos eē cū deo aut ab eo discedere.
H̄ ibi. Et nō q3 pctm̄ dr̄ regio lōginq̄
triplicit̄. p̊ q̄a elongat hoiem a sūma
entitate.quia nihil fit cū peccat·iux̄ il-
lud. Ad nihilū redactus sū 7 nesciui.
2° q̄a elōgat a sūma luce 7 v̊itate.iux̄

illud ⁊ Joh̄is. 2°. Qui odit lucē ābulat ī tenebris. ſ; deus eſt lux Joh̄is. p̄ et. 8°. igit̄ ⁊c. 3° qa elongat a ſūma bonitate. s. ipſo deo q̄ ē bon⁹ p eſſentiā. iuxta illud Luc. 18°. Nemo bon⁹ niſi ſolus deus. Secūdū dānū ē diſſipatio dānoſa. qđ nōt̄ cū dr̄. Diſſipauit ſubſtātiā ſuā viuēdo luxurioſe. Nullū ē enī pctm̄ qđ ita diſſipet ſub̄am aīe corpis ⁊ fortune ſicut luxuria ut pꝫ ſ̄. ī ſmonario p̄cedēti ī tractatu đ ipa luxuria.

Tertiū dānū ē egeſtas penurioſa. qđ nōt̄ cū dr̄. Facta ē fames valida in regione illa. qa in pctō ē maxima penuria laudabiliū bonoꝝ. Vn̄ Amb° ſup Luc. inqt. Facta ē ī regiōe illa fames nō epulaꝝ. ſ; bonoꝝ opeꝝ atqꝫ virtutū. Et Iero⁹ vbi ſ̄. ait. Derelicto fonte virtutū. facta eſt fames valida p regionē illā. Oīs loc⁹ quē p̄re incolum⁹ exiſtente. famis penurie ⁊ egeſtatis ē. ſeqt̄. Et adheſit vni ciuiū regionis illius. qa pctōr ſeru⁹ ē pctī. Johes. 8°. i. diaboli. Vn̄ Iero⁹ vbi ſ̄. iqt. Deſerto nutricio q ad p̄mā vocē bona ei fuerat cūcta largit⁹. iūxit ſe p̄ncipi mūdi hui⁹. i. diabolo rectori tenebraꝝ. quē nūc īimicū hoīem. nūc iudicē īiqtat. nūc draconē. nūc ſathan. nūc malleū. nūc pdicē. nunc belial. nūc rugiētem leonē. nūc leuiathā. ⁊ multis alīs vocabulis ſcriptura cōmemorat. h̄ ille.

Quartū malum ē flāma libidinoſa. qđ nōt̄ cū dr̄. Et miſit illū ī villā ſuā ut paſceret porcos. i. demones eis obediendo ⁊ ſuiendo. Et cupiebat īplere ventrē de ſiliqs q̄s porci mādūcabāt. Siliq̄. n. eſt gen⁹ legumīs qđ porci in affrica cōmedūt. Cibi autē porcorū. i. demonū. ſunt delectationes carnales. Idcirco ſequit̄. Et nemo illi dabat. s. ad ſatietatē. qa iſte delectatiōes nō ſatiant. imo poti⁹ ſp accēdūt̄. Vn̄ Iero⁹ vbi ſ̄. ait. Sub̄am ſuā ī regione p̄ncipis pdidit. ⁊ poſt perditas facultates miſſ⁹ ad porcos egeſtate dtabuit. Demonū cib⁹ ē ebrietas. luxuria. fornicatio. ⁊ vniuerſa vitia. Hec blādia ſūt ⁊ laſciua. ⁊ ſenſ⁹ voluptate demulcēt. Statīqꝫ ut apparuerint ad vſū ſui puocant. Quib; iō luxurioſus adoleſcens nō poterat ſaturari. qa ſp voluptas famē ſui h;. ⁊ tranſacta nō ſatiat. Et ſathanas cum aliquē ſua arte decepit. ⁊ ꝓpriū ei īpoſuerit iugū. vltra vitioꝝ abūdātiā nō ꝓcurat. ſciēs eſſe iā mortuū. ſicut multos idolatras videmus pania miſia ⁊ egeſtate dfectos. h̄ ille.

2° hic hēm⁹ dſideratē h⁹ ad p̄rem filij reuerſionē. Pro q̄ nōndū ē qꝫ ad h̄ qꝫ vera ſit pctōris ad deū reuerſio. neceſſe eſt hr̄e quatuor dditiones. p° qꝫ habeat culpe cognitionē. quā habuit iſte filius cū dr̄. In ſe aūt reuerſus. qa erat extra ſe p caretiā ratiōis q̄ pctm̄ cognoſcit̄. Vn̄ Iere. 3°. dr̄ aīe peccatrici. Leua oculos tuos in directū. ⁊ vide vbi ꝓſtrata ſis. Debet. n. pctōr cognoſcere quatuor. s. vbi fuit qa ī peccato. vbi erit qa in iudicio. vbi eſt qa in miſeria ⁊ piculo. vbi nō eſt qa non in gloria. 2° neceſſe ē qꝫ habeat peccatoꝝ dtritionē cū ꝓpoſito cōfitendi quā habuit iſte fil⁹. qa dixit. Quāti mercennarij in domo p̄ris mei abundāt panib;. Dolebat. n. de bonis pditis. ⁊ etiā de malis acquiſitis. cū dixit. Ego aūt hic fame pereo. Deinde ſeqtur ꝓpoſitū confitendi qn̄ dixit. Surgā ⁊ ibo ad patrem meum ⁊c. 3° neceſſe eſt habere oris confeſſionē quā habuit iſte cū dixit. Pater peccaui in celū ⁊ corā te ⁊c. Vn̄ d; dicē peccator. Heu me bone Ihu. ego ſū ille pditor q nūqꝫ in vita mea fui tibi fidelis. Sū ille crudelis qui meis maliſ te totiens

vulnetaui. O misericordissime huma
ni generis redemptor: recordare q̃a
p me icarnatꝰ es. mortuus ⁊ sepultꝰ.
O clementissime repator. Magdalene
⁊ latroni pepcisti. O dñe p tuis cruci
fixoribus orasti. Fac ⁊ mihi sicut vni
illoꝝ. q̃a ⁊ ego cā tue crucifixiōis fui.
O dñe vtinā fuissem mortuus ⁊ te nō
offendissem. iā nō sū dignꝰ vocari fi
liusꝰ. dispono totaliter corrigē vitā
meā. ⁊ tu p merita tue scē passiōis in
dulgeas mihi misero pctōri. 4° ne
cessariū ē ꝙ habeat opis satisfactionē
quā habuit iste cum ait. Fac me sicut
vnū de mercēnarijs. i. pone me ad vi
tiliter laborandū. q̃a satisfacē de pctīs
volo. Vñ Augꝰ ī li° de pnīs inq̃t. Nō
sufficit mores ī melius cōmutare. ⁊ a
malis factis recedē nisi de his q̃ facta
sūt satisfacias dño p pnīe dolorē. per
humilitatis gemitū. p cōtriti cordis sa
crificiū. coopātibus elemosynis. ieiu
nijs ⁊ orōnibꝫ. H. ille. 3° habemꝰ cō
siderare benigni pris filij susceptiōe3.
q̃a seq̃t. Et surgēs venit ad prem suū
q̃ sicut recepit filiū quadruplicit. ita
deus peccatorē. p̊ velocit cū dr̄. Cū
aūt adhuc longe esset. vidit illū pater
ipsius. s. dispositū ad satisfaciendū p
pctīs. mīa motus est. ⁊ accurrēs ceci
dit ⁊c. Semp. n. deus ī suscipiendo ē
pmptꝰ. ⁊ ī puniēdo ē tardꝰ. q̃d signi
ficat Geñ. 3°. vbi dr̄. ꝙ pꝰ pctm̄ deꝰ de
ambulabat. i. lentu gradu ābulabat.
Sꝫ non statī iuit pꝰ pctm̄. ꝫ pꝰ meri
diē expectauit. Et hic currebat. q̃a q̃d
hō nālit facit. cito facit. q̃d do ā nām
tarde fm̄ Iero. 2° recepit eū dulcit.
q̃a cecidit sup collū eiꝰ ⁊ osculatus est
eū. Cecidit ad collationē grē ⁊ recon
ciliationē. ⁊ osculatus ē eū p incorpa
tionē ad sua spūalia mēbra. Vñ Beda
inq̃t. Rediens osculū caritatis a prē
accipit. dū p grām certificat de indul
gentia. 3° recepit eū honorabilit. q̃a
sicut Petrꝰ Rauēnas ait. Nō dic vn
de venis! vbi fuisti! vbi sūt q̃ tulisti!
Quare tantā gloriā ī tantā turpitudi
nē cōmutasti! ꝫ statī indulget ⁊ susci
pit ⁊ primā stolā īdui iubet. Vñ seq̃t
ꝙ cū diceret filius. Pater peccaui ī ce
lū ⁊c. dicit pr̄ ad suos suos. Cito pro
ferte stolā pmā. i. innocentiā baptis
malē. ⁊ date ānulū in manu sua. i. fidē
siue grām meritorie operandi. sine q̃
nō sufficit īnocētia. de q̃ dr̄ Iacobi. 2°.
Fides sine opibꝫ mortua ē. Seq̃t ⁊ cal
ciamenta in pedibꝫ eꝰ. i. fortitudinē
ī aduersis q̃ in opando ē necc̄ia. 4° ⁊
vltimo recepit eū letant. q̃a dixit. Ad
ducite vitulū saginatum ⁊ occidite. i.
xp̄m virtutibꝫ fortē ⁊ gratijs īpingua
tū in sacro eucharistie ad reficiendū
ipsi coīcate. De q̃ vitulo nō tm̄ redē
ptꝰ hō ꝫ etiā angeloꝝ cetꝰ cū tota san
ctissima trinitate edūt ⁊ manducant.
Et iō seq̃t. Manducemꝰ ⁊ epulemur.
sicut. i. ad Cor. 5°. hortatur aplus. di.
Pasca nr̄m imolatus ē xp̄s. itaq̃ epu
lemur ⁊c. Ad hoc cōuiuiū hortat dñs
Cant. 5°. ca°. di. Comedite amici mei. ⁊
bibite. ⁊ iebriami kmi. Et hꝰ cōuiuiū
rōnē adiūgit. di. Quia hic filꝰ meus
mortuꝰ erat. s. p pctm̄. ⁊ reuixit p pe
nitētiā. pierat ⁊ iuentꝰ ē. Et iuxta pce
ptū pris ceperunt epulari. Ubi nō fm
Bedā ꝙ nō solū filꝰ p q̃ vitulꝰ ē occi
sus reficit: ꝫ etiā pr̄ ⁊ fui eꝰ. q̃a refe
ctio dei ⁊ scōꝝ ē salꝰ pctōrū. iuxt illud
Luc. 15°. Gaudiū est angelis sup vno
pctōre pniam agēte ⁊c. Quā dignet
pr̄ eternꝰ nobis etiā cōcedē grām re
missionis ī pñti ⁊ gloriā in futuro in
secula seculoꝝ. Amen.

Dñica tertia in quadragesima. de ꝓdigalitate a luxuria gula 7 accidia ꝓcedente Sermo 22

Eptimus

angelus effudit phialã suã ĩ aerẽ. Ite ꝝ vbi s. Rationabilit̃ frẽs karmĩ postq̄ꝫ in ſmonatio p̄cedẽti sufficienter tractauim⁹ de trib⁹ pctĩs p̄ncipalib⁹. s. supbia luxuria 7 auaritia. Nuꝑrtime v̄o ĩ isto sermonatio de gula 7 accidia diffuse 7 large descripsim⁹: libet int̃ponẽ tractatũ de ꝓdigalitate a p̄dictis vitijs procedẽte. Propt̃ enĩ voluptates corꝑis consequendas. frequẽter gulosi 7 luxuriosi necnõ 7 accidiosi supflue expendũt. tũ qa talia sine supfluitate expensaꝝ cõsequi nõ pñt. tũ etiã qa cũ nõ delectant̃ ĩ bono virtut⁹: querũt sibi delectatiões corporales ad quas sequunt̃ p̄dicte supfluitates. Et inde ẽ q̃ phus in 4°. ethicoꝝ dĩc q̃ multi ꝓdigoꝝ sũt intpati. Hinc ẽ q̃ ille fili⁹ ꝓdig⁹ de quo dictũ ẽ in ſmone p̄cedẽti adeo fuit intemperat⁹ q̃ oĩa bona sua dissipauit viuẽdo luxuriose. Vñ de ipso frater su⁹ cũ pr̃e ↄquerebat̃ di. Deuorauit substãtiã suã viuẽdo cũ meretricib⁹. Quia igit̃ ut ait Johes ĩ verbis propositis: Septim⁹ angel⁹ ℞c. i. ↄ accidiã p̄dicauit. q̄a luxuria 7 gula ꝓcedit. a q̄bus ipsa ꝓdigalitas sequit̃ que hodiernis tp̄ibus multũ inoleuit. De ipsa. n. in p̄nti sermone tractantes. tres cõsiderationes faciemus. quarũ

Prima dicet̃ descriptio.
Secunda dicet̃ variatio.
Tertia vero dicet̃ damnatio.

Ps p̄ma hui⁹ ſmõis. in q̄ declarat̃ q̄d sit ꝓdigalitas. 7 q̄ñ sit peccatũ.

Rimo igit̃ in isto ſmone circa ꝓdigalitatis descriptionẽ sciendũ est q̃ ꝓdigalitas est vitiũ in expendẽdo supflue diuitias vbi 7 q̄ñ non oportet. 7 minus debito eas amãdo. Ad cui⁹ declarationẽ septẽ ↄsiderationes ãnotande sũt. q̃ꝝ Prima dĩ offensionis. Secũda reductionis. Tertia oppositionis. Quarta aggrauationis. Quinta miorationis. Sexta significatiõis. Septima dissipationis. Prima cõsideratio dĩ offensiõis. que declarat̃ ſm Tho. scd̃a scd̃e. q. 119. arti. 2. et Alex. de ales in secũda parte sũme sue in tractatu de auaritia arti. 7°. s. q̃ ꝓdigalitas est peccatũ. qa ut dicet̃. prodigalitas opponit̃ auaritie ſm oppositionẽ supabũdantie 7 defectus. mediũ autẽ virtutis p vtrũq̃ hoꝝ corrũpit̃. Ex h̃. n. ẽ aliquid vitiosũ. qa corrũpit bonũ virtutis. ſ; virtus liberalitatis corrũpit̃ p ꝓdigalitatem q̄ ↄsistit ĩ medio ut. s. nõ excedat nec deficiat a debito affectu 7 vsu diuitiarũ. Sicut aũt istud mediũ corrũpit̃ p excessũ. ita 7 p defectũ. sed ꝓdig⁹ excedit in dando 7 deficit in retinendo diuitias. Et q̃uis apl̃s. i. ad Thimot. vlt̃. dicat. Diuitib⁹ hui⁹ seculi precipe facile tribuẽ 7 cõicare. qd̃ maxime faciũt prodigi: attamẽ prodigalitas est pctm̃. qa apl̃s monet diuites ut facile tribuãt 7 cõicẽt sua ſm q̃ oportet. qd̃ ꝓdigi nõ faciũt. qa ut dĩc ph̃s ĩ 4°. ethicorũ. Dationes eoꝝ nõ sũt bone. nec boni grã. nec ſm q̃ oꝫ. Et iõ ẽ pctm̃ ꝓdigalitas 7 mortale q̄dẽ q̄ñ ẽ magn⁹ excessus. nõ solũ ſm quãtitatẽ. ſ; etiã ſm ꝓportiõeꝫ ↄsiderata q̄litate ꝑsone potentis. nobilis. uel plebei 7 h⁹mõi.

Idcirco ꝓdig⁹ filius vitupat̃ in euangelio de ipsa ꝓdigalitate Luc.15°. Et sic pꝫ p̃ma ↄsideratio q̄ dr̃ offensiōis.

Secūda ↄsideratio dr̃ reductionis q̄ declarat̃ sic ſm Alex. vbi s̄.s.ꝙ ꝓdigalitas cū sit vitiū. nō ē vitiū capitale. ſ ad aliqđ vitiū capitale reducibilis. Q̄ autē nō sit vitiū capitale sicut auaritia cui e.t opposita rō ē. quia nā corrupta q̄ inclinat ad pctm̄ non īclinat ad dādū oīa sicut ꝓdigalitas facit ut ibi ponat finē ſ vlterius ut laudet̃ ipse q dat uel ut honoret̃ uel fiat ditior. Et iō ꝓdigalitas cū sit ad aliqđ vitiū reducibilis nō dꝫ poni capitale vitiū. Nam qn̄qꝫ reducit̃ ad ypocrisim. qn̄qꝫ ad īanē gloriā. qn̄qꝫ ad luxuriā. qn̄qꝫ ad gulā. ⁊ etiam qn̄qꝫ ad ipsam auaritiā. Nā aliq idcirco aliq̄ ꝓdige expēdūt. ut sic capiāt fauorē aliquoꝝ a qbꝫ diuitias acqrant. Et licꝫ q̄tū ad ipsos act⁹ opponāt̃ auaritia ⁊ ꝓdigalitas. nō tn̄ aliqn̄ q̄ꝫ ū ad finē. Vtrobiqꝫ enī est ↄcupīa rei corpalis. Concupiscētia aūt est ex indigentia sicut dicit Crisos⁹. Indigentia vō ē ↄcupiscentie p̃ncipiū. Ratio aūt ꝓpt̃ quā auaritia ponit̃ capitale vitiū nō ꝓdigalitas ē. qa corruptiōe magis inclinat̃ ad ↄplementū sui q̄ ad sufficientiā q̄ꝫ ad cōicationē alteri⁹. Auaritia.n. est ad retinendū sibi. ꝓdigalitas aūt ad dandū alteri qđ non ē dādū. Et sic pꝫ secūda ↄsideratio. Tertia ↄsideratio dr̃ oppositiōis q̄ sic declarat̃ ſm Tho. vbi s̄. arti.p̃. et Alex. vbi s̄. arti.8°. s.ꝙ ꝓdigalitas opponit̃ auaritie q̄ ad actū exteriorē. qa act⁹ exterior auaritie cōsistit in retinendo. ⁊ act⁹ exterior ꝓdigalitatis cōsistit ī dādo. Bn̄ verū ē ꝙ act⁹ interior auaritie q ē diligē qđ nō ē diligēdū opponit̃ caritati. ſ Alex. Tho. vō sic inqt ꝙ oppositio vitioꝝ ad inuicē in moralibus ⁊ opposito vitioꝝ ad virtutē attēdit̃ ſm suphabūdantiā ⁊ defectum. Differunt aūt ꝓdigalitas ⁊ auaritia ſm suphabūdātiā ⁊ defectū diuersimode. Nā ī affectiōe diuitiaꝝ auar⁹ suphabūdat pl⁹ debito eas diligens. prodig⁹ autē deficit min⁹ debito earū sollicitudinē gerēs circa exteriora. Ad ꝓdigalitatē ptinet quidem excedere ī dando. deficē ī retinēdo uł acqrendo. Ad auaritiā aūt ptinet ecōuerso. deficē qdē in dando. suphabūdate aūt ī retinēdo ⁊ accipiēdo. Et sic ꝓdigalitas opponit̃ auaritie siue illiberalitati. Opponit̃ tn̄ etiam liberalitati. qa ut dictū ē. prodig⁹ min⁹ debito diligit diuitias. liberalitas aūt diligit eas ut dꝫ. Et sic cōfirmat̃ dictū p̄hi in 2°. ethicoꝝ. ⁊ etiā ī.4°. q ponit ꝓdigalitatē oppositā liberalitati ⁊ illiberalitati quā nūc auaritiā dicimus. Et q̄uis ꝓdigalitas ⁊ auaritia sint ↄ̄ virtutē liberalitatis. tn̄ auar⁹ magꝭ dr̃ illiberalis q̄ꝫ ꝓdig⁹. Et ratio ē. qa aliqd denominat̃ ab eo qđ ē p̃ncipali⁹. Sicut aūt ī liberalitate q̄ mediū tenet p̄cipua ē datio ad quā ⁊ acceptio ⁊ retentio ordināt̃. Ita ⁊ auaritia ⁊ ꝓdigalitas p̄cipue attēdūt̃ ſm datiōꝫ. Vn̄ q suphabundat ī dādo dr̃ ꝓdig⁹. qui autē deficit auar⁹ ⁊ illiberalis. Magꝭ aūt recedit a virtute liberalitas q̄ ↄsistit ī dādo p defectū dandi q̄ꝫ p excessū. Qn̄qꝫ aūt idē erit simul auar⁹ ⁊ ꝓdig⁹ ſm tn̄ diuersa opa. Cōtingit aūt qn̄qꝫ ꝙ aliqs deficit ī dādo q tn̄ nō excedit in accipiēdo. ut p̄hs dic ī.4°. ethicorū. Sꝫ ↄtigit ꝙ aliqs excedat ī dādo. ⁊ sic erit ꝓdig⁹. puta facit cōuiuiū supfluū. uel vestē excessiue p̄ciosam uł ludit ⁊ hm̄oī. ⁊ simul cū ħ excedet in accipiendo. ⁊ hꝫ q̄dā necitate. qa dū suphabūdat ī dando deficiūt ei ꝓpria bona. vn̄

cogit̃ idebite acq̄rē p fraudē vsurā 7
h9modi.qđ ptinet ad auaritiā .7 iō fit
auarus.uel etiā ꝓpt̃ iordinationē aī.
Dū.n.nō dāt ꝓpter bonū q̄si cōtēpta
virtute·nō curāt vndecūq3 7 q̄litcūq3
accipiāt. Et sic nō ꝓm idē ē aliq̄s ꝓdi-
gus 7 auarus. Et sic p3 tertia ɔſidera-
tio. Quarta ɔſideratio dr̄ aggraua-
tionis q̄ ꝓm doctores sic declarat̃. s.q̄
ꝓdigalitas est graue pctm̄.qa ꝓdigus
peccat in seipsū.dū bona iutilit̃ consū-
mit vnde viuē d3. Peccat etiā in ꝓxi-
mū cōsūmēdo ex q̄bꝰ aliīs ꝓuidē d3.
utputa paupibus 7 indigentibus. Et
p̄cipue h̄ apparet in clericis q sunt di-
spensatores bonoꝝ pauperū·quos de-
fraudāt ꝓdige expēdendo. Vn̄ Jero9
inq̄t. Tibi o sacerdos de altario viue-
re non luxuriari.i.supflue 7 delitiose
permittit̃. Et Amb°. 47.dis.c.sicut hi.
sit. Quis est tā iiustus tā auar9 q̄3 qui
multoꝝ alimenta non suū vsū.ſ abū-
dātiā 7 delitias facit. Neq3.n.min9 ē
crimīs hn̄ti tollere q̄3 cū possis 7 abū-
dans sis indigentibꝰ denegare. h̄ ille.
Est etiā graue pctm̄ p accidēs.qa ipi
ꝓdigalitati adiūgūt̃ multa vitia intē-
perātie·utputa luxurie·ābitionis·in-
anis glorie·gule 7 reliq̄ multa. Et sic
tales ꝓdigi possent esse peiores auaris
ut dic phs i 4°.ethicoꝝ. Sed h̄ ē rōne
aliorum vitiorū· non ex se ipsa. Non
aūt ptinet ad ꝓdigalitatem ꝓm Alex.
vbi s̄.arti.7°. sed ad liberalitatē q̄ ali-
quis oīa det pauperibus ꝓm cōsilium
xp̄i.Math.19°.di. Vade 7 vēde oīa q̄
habes 7 da paupꝑibꝰ·7 veni sequere
me.qa non est ibi extremū ꝓm super-
fluitatē ſ magis ꝓm pfectionē. Extre-
mū aūt ꝓm supfluitatē ē dare oīa ꝓpt̃
finē tpalē·uel ꝓpter questū tpalē·uel
honorē·uel aliquid h9mōi. Et iō dare
oīa pōt esse actus virtutis 7 vitij. Nō
aūt pōt sic eē retinē oīa q̄m illud non
pōt sine debito formari. qa non possū
propter deū velle retinē oīa sicut da-
re oīa. Et sic p3 q̄rta cōsideratio.s.ag
ḡuatiōis. Quīta ɔſideratio dr̄ mio-
rationis·q̄ declarat̃ sic ꝓm Tho. vbi s̄.
arti.3°.s.q̄ ꝓdigalitas ꝓm se ɔſidera-
ta est min9 pctm̄ q̄3 auaritia·qđ ꝓbat̃
tripliciter. p̊ qa auaritia magis deficit
a virtute opposita. Magis.n.ptinet ad
liberalē dare·ī q̄ deficit auar9. 2° qa
ꝓdig9 ē vtilis multis.s.illis q̄bꝰ dat.
Auar9 autē nullis·nec etiam sibi ipsi.
Vn̄ dr̄ Ecclīastes.6°. Vir cui dedit de9
diuitias nec tribuit ei ptātē ut cōedat
ex eis.quia ex auaritia non audet vti
etiā ad suā vtilitatē bonis suis timē-
do ut nō deficiāt sibi. Et q̄uis ꝓdigus
ut dictū est s̄.noceat sibi 7 aliīs·tn̄ sic
sibi 7 alijs nocet expendendo q̄ aliq̄-
bus ꝓdest.s.q̄bꝰ dat.ſ auarus nec si-
bi nec aliīs. Vn̄ phs i.4°. ethicoꝝ dic.
q̄ multo melius videt̃ ꝓdig9 illibera-
li.i.minus malus auaro. 3° qa vitiū
ꝓdigalitatis est magis sanabile.tū qa
hō declinat ad senectutē q̄ ē ɔ̄ria ꝓdi-
galitati.tū qa hō ꝓpter hoc puenit ad
egestatē de facili diminuēdo 7 iutilit̃
cōsūmēdo.7 sic paup factus non pōt
i dādo suphabūdare.tū etiā.qa đ fa-
cili reducit̃ ad virtutē ꝓpt̃ similitudi-
nē quā h3 ad suā liberalitatē. S3 aua-
rus nō de facili sanat̃.qa magis distat
a virtute. Auar9 etiā declinans ad se-
nectutē magis inardescit ī ea.qa ma-
gis timet sibi deficē tpalia. Vn̄ Jero9
inq̄t. Cū oīa vitia senescēte hoīe sene-
scāt·sola auaritia iuuenescit. h̄ ille. Et
sic p3 q̄nta cōsideratio ꝛc. Sexta cō-
sideratio dr̄ significationis que decla-
ratur sic.quia.s.per diluuiū aquarum
multarum·que ꝓm ꝓphetā ad deum
nō approximabunt·significāt̃ ꝓdigi·

Nam aque q̄ fluxibiles sūt significāt
tp̄alia q̄ cōtinuo fluūt ab vno in aliū.
⁊ tandē in defectū. Unde xp̄s ait sa-
maritane Johis. 4°. Qui biberit ex hac
aqua sitiet iterū. Qui. n. tp̄alia q̄rit ma
gis ac magis sitit appetendo alia. Di-
luuiū vo īportat suphabundantiā ex-
cessiuā aquarū ex q̄ fructus t̄re non se-
quit̄ s̄ perdit̄. Un̄ apte siḡt supfluū ⁊
inordinatū vsū tp̄aliū seu diuitiarū. ex
quo nō seq̄t̄ fructus seu vtilitas ratio-
nalis. s̄ poti⁹ ɔsūptio ⁊ abusus. Unde
talis ꝓdig⁹ similis ē ei q̄ liquorē p̄cio-
sū infūdit vasi pleno. vel ponit ī vase
corrupto. uel dat ꝓ nihilo: q̄ totū pdit.
Prodig⁹ infundit liquorē tp̄aliū vasi
pleno. cū nō dat īdigenti. s̄ diuiti. q̄a
ut dic Prosper. Habēti dare nihil ali-
ud ē q̄ꝫ pdere. Un̄ dn̄s docuit hoīem
cū facit cōuiuia. vocare paupes ⁊ non
diuites q̄ nō indigēt. Luc. 14°. Et v̄go
Maria ī cātico Luc. p̄. dicit dn̄m im-
plesse esuriētes. nō diuites bonis suis.
Ponit insup prodigus ī vase īmūdo
qn̄ dat tp̄alia malis. ut histrionibus ⁊
lenōib⁹ ꝓ luxuriis exercēdis ⁊ huius-
modi. ɔ̄ illud Eccl. 12°. Benefac iusto
⁊ non dederis pctōri. Un̄ Aug⁹. dicit
Qui dant histrionib⁹ ⁊ meretricibus
fouent illos in pctō suo. dis. 86. c. q̄ ve-
natorib⁹. Demū ꝓdig⁹ liquorē tp̄aliū
dat ꝓ nihilo qn̄. s. expēdit īutilit̄ pro
iactantia ⁊ ostētatiōe. q̄d frequēt̄ fit.
sicut Assuer⁹ fecit grāde cōuiuiū suis
ut ōnderet iactantiā ⁊ diuitias glorie
sue. Hester. p̄. Sed ɔ̄ dicit xp̄s Joh. 8°.
Si ego glīfico me ipsū: glīa mea nihil
ē. Et sic p̄ꝫ sexta cōsideratio. s. signifi-
catiōis. Septima ⁊ vltima ɔsideratio
ē dissipatiōis. Dissipat q̄dē substā-
tiā ꝓdig⁹ tripliciter. p̄ corrūpendo ip-
sam materialit̄. Nam destruit multū

pānū in faciēdo supflua ⁊ vana. sicut
p̄ꝫ in vestib⁹ pforatis seu stampad. in
textur̄ seu recamatur̄ sericis ⁊ aurat̄.
ī sotularib⁹ pforatis. ⁊ planulis altis.
in p̄parando etiā multa aīalia in con-
uiuiis voluptuosis. ⁊ multa alia ī ha-
stiludiis. tripudiis. ⁊ equis. Juxta il-
lud Horatii. In vbis iuuenis tādē cu-
stode gaudet eqs. Propterea aūt iu-
uenes magis inclinant̄ ad h̄ viciū. q̄a
ut dicit phs. Juuenes sūt magne spei.
ꝓut. s. spes īportat passionē non v̄tutē
Et ideo nō curant multū supflue etiā
expēdere q̄a sperāt multa in futurū lu-
crari. ⁊ sic supplere. Sꝫ īde aliq̄n veni-
unt ad magnā pauptat̄ miseriā. Sicut
ꝓdigus ille missus ī villā ad pascēdū
porcos q̄ nec de siliq̄s porcorū poterat
saturari. Luc. 15°. 2° dissipat prodig⁹
substantiā t̄poralē eā decipiēdo. Nā
ut dic Sen̄. Oīs ꝓdig⁹ fur est aut mē-
te. aut officio. q̄a cū videt sibi nō suffi
cere sua accipit aliena. non manifeste
tn̄ ꝓpt verecūdiā. s̄ p alios modos. ut
p vsurā secretā. p pignora deposita. ⁊
hui⁹mōi. per sacrilegia auferendo res
ecclesie uel bona coītatis. Un̄ dicit sa-
piens q̄ ꝓdigus nō debet poni ad of-
ficiū ciuitat̄. p̄cipue vbi hēat tractare
bona tp̄alia. q̄a qui sibi nequā est cui
bonus erit? quasi di. nulli. Frequenter
enim accidit ex iusto dei iudicio q̄ in
substantia male acq̄sita ⁊ cū multo la-
bore succedat heres ꝓdigus. q̄ ī paruo
tēpore totā dissipat diu cōgregatā ad
vtriusq̄ꝫ dānationē. s. male acquirent̄
⁊ male vtentis. q̄d cadit ī augmentū
pene ipie negant̄. Et ꝓpterea diues in
īferno petebat mitti Lazarū ad fratres
ne ex ꝓdigo vsu diuitiarū q̄s eis male
dimiserat augeret̄ ei pena. Luc. 16°. 3°
dissipat ꝓdigus substantiā rationalē
h

eā diuidendo ut habeat ad expēdendū. querit sibi facere amicos q sibi sua dicent. qđ si nō faciūt sequitᷣ sectas ꝛ partialitates. adherēs malis. vlꝰ grauat indebite si est officialis vlꝰ dn̄s ut possit sequi pōpas ꝓdige. ꝛ inde ī mētibꝫ subditoꝝ uel alioꝝ sequūtᷣ discordie ꝛ īimicitie. Nam Salomon q aggrauauit nimis subditos suos ꝓpꝫ excessiuam pompā curie sue ꝛ ꝓdigalitatē. nō obstāte ꝙ magnos redditus etiā aliūde hr̄et. ꝓptea minus dilectus fuit a ꝑplo q̄uis toleraretᷣ. Sed qa filiꝰ eiꝰ Roboā voluit seq pōpā illā ꝛ grauamē: recessit maior pars ꝑpli. i. decē tribus ab eo faciētes sibi regē Jeroboam. ut habetᷣ 3. Reg. 12°. ca°. Dissipat etiā substantiā ꝓdige q ꝓcurator ꝛ factor seu dispensator bonoꝝ alioꝝ īutiliᷣ dispēsat. sicut villicꝰ q diffamatꝰ ē apud dn̄m suū q dissipasset bona ipsius. Luc. 16°. Et sic pꝫ septima ↄsideratio q̄ dr̄ dissipationis. patetqꝫ pars p̄ma huiꝰ ꝰmōis.

Pars secūda huiꝰ ꝰmonis. ī q̄ declaratᷣ ꝙ ꝓdigalitas repitᷣ in variis rebꝫ.

Secūdo ī isto ꝰmone circa ꝓdigalitatis variationē aduertendū ē ꝙ ꝓdigalitas repitᷣ in variis rebꝫ ꝛ modis. ut ī lectis ꝛ eqtatutis. ↄuiuiis. edificiis. ludis. ꝛ turpibus actibꝫ ꝛ huiꝰmodi. In quibꝫ oībꝫ simul cū ꝓdigalitate miscentᷣ alia vitia. ut supbia. ianis gloria. iactantia ꝛ huiꝰmodi. q̄ oīa cito deficiūt ꝛ ad penas ducūt eternas. Propterea ꝓpha in ꝑs. dic. Cū multiplicata fuerit glīa domus eiꝰ. cū interierit nō sumet oīa i. aliqd ex oībꝫ pōpis. neqꝫ descēdet cū eo gloria eiꝰ. Descendet siquidē talis in infernū non cū gloria ꝰ ignominia p̄ qa multiplicat gloriā domꝰ sue in lectis. Nam facit ꝓdigus multos ꝛ p̄ciosos lectos. utpote īterfiatos ꝛ bene politos. delitiosos nimis cū ornamēd variis. ꝛ culcitris mollibus ꝛ linthaminibꝫ byssinis ꝛ recamad. Vn̄ talibꝫ dr̄ p Amos. 6°. Ve vobꝭ q dormid ī lectis eburneis. ꝛ ī strad vr̄is lasciuid. Ve n. ī portat maledictionē etnā. Qualē aūt lectū habeāt in alia vita aut fulcimentū ī inferno dr̄ Ysa. 14°. ca°. Detracta ē ad inferos supbia tua: ↄcidit cadauer tuū. subtᷣ te sternetᷣ tinea. ꝛ coopertimentū tuū erunt vermes. Quia igitᷣ cū multiplicata fuerit glīa domus eiꝰ in lectis. diuersis ornamētis ꝛ pōpis in qbꝫ non est nisi q̄dā iactantia. non descendet cū eo huiꝰmōi gloria. ꝰ ignominia. Et ideo vitāda ē. p̊ ex cōsideratione lecti quē cito habebit in morte. Eccl. x°. Cū morietᷣ hō hereditabit serpētes ꝛ vermes. 2° ex cōsideratiōe lecti dn̄i nr̄i Jh̄u xp̄i. De q̊ Augꝰ ingt. Lectū suū dimisit xp̄us discipulis suis. Quicūqꝫ vult cū illo quiescere in celo ī illo iaceat lecto. Moriatur in cruce si vult crucifixū placatū videre. Crucē aūt intelligo totā vitā eiꝰ cruciatu plenā. de q̄ Ber. ait. Circuire possū celū trā mare ꝛ oīa q̄ in eis sūt. ꝛ nō īuenio te nisi in cruce o bone Jh̄u. ibi iaces. ibi cubas. ibi dormis ī meridie. 3° ex cōsideratione lecti ↄsciē q mūdificatᷣ a lachrymis cōpūctiōis. iuxta illud p̄s. Lauabo p singulas noctes lectū meū ⁊c. 2° multiplicat gloriā domus sue ī eqtatutis tenēdo plures equos nō necessarios pulchros ad pascedū oculos īspiciētiū ꝛ ornatos variis modis. Sꝫ si hꝰ ꝓhibitū fuit a dn̄o regi. quanto magis indecens ē militi ꝑlati ꝛ diuiti. Dicit. n. dn̄s Deut°. 17°.

Cū fuerit ↄstitutus rex: nō multiplicabit sibi equos. Absalon etiā cū per ambitionē voluit vsurpare regnum: multiplicauit sibi currus ⁊ eqtes ob iactantiā. Hoc deo displicere ostēdit Zacharias. 12° di. In illa die dic dn̄s percutiam omnē equū in stuporem. ⁊ ascensores eius in amētiā. Que desidia ⁊ vanitas est ista: nō velle incedere p̄ vnū miliare nisi in equo cū sit hō sanus quasi frustra dederit dn̄s pedes hoī! Quāta crudelitas pascē mulas ⁊ eq̄s abūdāter. ⁊ homines ad imaginē dei factos fame sinere periclitari. ornare eos auro ⁊ argento. ⁊ paupes dimittere nudos! Vn̄ Amos. 6. dr̄. Ve vob qui opulenti estis in syon. ⁊ cōfiditis i monte samarie. optimates capita populoꝝ ingrediētes pompatice domū isrl̄. Quia ḡ cū multiplicata fuerit. nō descendet cū illo gloria eius ſ ignominia. sicut eques Pharao cū curribus ⁊ equitibus eius in mare. Exo. 15°. Cuius exēplū habet̄ d̄ Eradio impatore qui recupauit lignū sanctissime crucis qd̄ ab hierosolymis rex impius Cosdroe asportauerat persas. ⁊ cū reuersus fuisset voluit īrare hierosolymā equo insidens cū magno apparatu baronū equestriū: miraculose nutu dei muri porte ciuitatis se inuicē clauserūt. Apparensq̄ ei angelus dn̄i dixit q̄ dn̄s Jhus quādo īgressus est p̄ portā illā ad subeundū passionem crucis nō superbū equū ascēdit. iuxͣ pphetiā Zacharie. 9° ca°. di. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator: pauper. sedens sup asinā ⁊ sup pullū asine. 3° multiplicat pdigus gloriā domus sue ī conuiuiis ostendendo iactātiā ⁊ vanā gloriā. De quo ait Sen. Non magno nobis ↄstat fames ſ ambitio. Inde non

sūt hoīes contenti ventre ⁊ ore ⁊ ventre ad coquinā ↄtenti. oculis quoq̄ gulosi sūt. Patet exēplū s. de Salomone q faciēdo magna cōuiuia in curia sua nimis grauabat ppl̄m sibi subditū. Vn̄ Ysa. 5°. ca°. dicit̄. Ve qui ↄsurgitis mane ad ebrietatē sectandā ⁊ potandū vsq̄ ad vespas ut vino estuetis. Cithara ⁊ lyra. tympanū ⁊ tibia ī cōuiuiis vr̄is. ⁊ opus dn̄i non respicit. Et q̄uis in laicis sint huiusmōi cōuiuia iactātia plena ⁊ multis aliis vitiis reprehensibilia: multo tn̄ magis in clericis ⁊ p̄lat ecclesie q debent humilitati ⁊ sobrietati īsistere. ſ ⁊ ipsi ī huiusmōi frequēt excedūt Vn̄ Jero⁹ sup Micheam ait. Ecce p̄ncipes qui deliciis affluūt. ⁊ int epulas atq̄ lasciuias pudicitiā seruare se credūt. pphetic⁹ sermo describit q̄ eiciendi sunt de spatiosis domibus lautisq̄ cōuiuiis ⁊ multo labore epulis exquisitis. dis. 35. in. c. ecce. Quia igit̄ cū multiplicata fuerit glia dom⁹ eius in familia ⁊ conuiuiis: descendet in infernū cū ignominia non cū gl̄ia. cū miseriis non cū diuitiis. sicut diues ille qui epulabat̄ quotidie splendide Luc. 16°. Ideo cauendū est ab huiusmodi. ⁊ paupibus prandia ⁊ cōuiuia p̄parāda sunt ad necessitatē subleuādam nō ad iactantiā ostendendā. ut fecit rex Assuerus ut ostenderet diuitias iactantie sue. Hester. p̄. ut dictū ē s. 4° multiplicat pdigus diues gloriā domus sue in edificiis eius magnas. faciendo ⁊ ea multiplicit̄ ornando Cōtra quē inuehit dn̄s maledictionē di. Jere. 22°. Ve q dic: edificabo mihi domū latā ⁊ cenacula spatiosa. q apit sibi fenestras. ⁊ facit laquearia cedrina. pīgitq̄ synopide. Et quia frequēt ista fiūt cū iiusticiis ul' ex male acq̄sit

uel cū iiuriis ꝓximorū. Ideo dr̄ Ysa.
5°. Ve q edificatis domū ⁊ agrū agro
copulatis auferentes a ꝓximo sua ut
ꝑ vobis auferatis: nūqd vos soli ha-
bitabitis sup trā? Non sic egerūt pr̄es
vestri qui lōgo tpe viuebāt. Nam di-
cit apl's ad Heb. xi°. de pr̄iarchis. Fide
Abraham cōmorat⁹ ē ī tra repromis-
sionis tāq̃ in aliena. in casulis habitā-
do cū Ysaac ⁊ Jacob coheredibꝫ reꝑ-
missionis eiusdē. Ad detestationem
huius iactātie ⁊ vanitatis facit dictū
Senece in q̃dā epl'a dicentis. Domus
monumentū sit aduersus infesta cor-
pori. Hanc an sepes erexerit an vari⁹
lapis gentis aliene: nihil īterest. Sci-
tote hoīes tam bene culmo q̃ auro te-
gi. Contēnite ḡ que supuacuus labor
velut ornamentū aut dec⁹ ponit. Me-
mentote nihil preť aīam esse mirabile
cū magno nihil ē magnū. Hille. Pau-
lus q̃ꝫ p̄mus heremita visitatus a scō
Antonio q̄siuit ab eo. an adhuc xp̄ia-
na religio tri⁹ gētiliū ī edificijs sūptu-
osis imitaretur. ⁊ audito q sic. defleuit
cōquest⁹ hoīes tante vanitati esse de-
ditos. Magna fatuitas igr̄ videtur ut
cū hoīes nūc ita breuiter viuant. sibi
tā sūptuosa habitacula faciant. cū an-
tiqui longo tpe viuentes etiā diuites
ī tabernaculis habitarent. Vn̄ Jero⁹.
Sic edificāt qi semp victuri. sic come-
dunt ⁊ bibūt qi cras morituri. dicen-
tes: Comedamus ⁊ bibamus. cras. n.
moriemur. Permaxime aūt religiosi
cauere debent ab hui⁹modi pomposis
edificijs. q̄ etiā in laicis reprehendūť
a sanctis. Vn̄ Ber. Video qđ sine ma-
gno dolore videri nō debet: quosdam
post aggressam xp̄i militiā rursū secu-
laribꝫ implicari negocijs. rursus ter-
renis cupiditatibꝫ īmergi. Magna cu-
ra erigere muros. ⁊ negligere mores.
Et iterū. Obsecro ī pegrinatiōe hui⁹
seculi q̄ est militia super terrā: edifi-
cemus non nobis domos ad habitan-
dū. ſ tabernacula ad deferēdū. utpote
cito euocandi ⁊ intraturi in pr̄iam ⁊
ciuitatē. Facile ē qđ nāle ē. Nūqd nō
facile ē ⁊ sufficiēs nāe ⁊ cōgruū ɔscīe
ipsam sibi cellam de virgis cōtexere:
⁊ luto plasmare: vndecunq̃ operire:
⁊ decentissime inhabitare? Quid am-
pli⁹ querendū? Et si vsu sopiant̃ hu-
iusmodi delectationes. ⁊ si sūt q vtant̃
tanq̃ nō vtentes: tn̄ cōtēptu meli⁹ q̃
vsu vincūť hui⁹mōi affectiōes. Hille.
Magis. n. debēt delectari viri sp̄uales
in aspectu celi q̃ tecti. ⁊ poti⁹ admira-
ri opa dei q̃ hoīs. Nam talia fiūt sepe
ex rapinis ⁊ vsuris. ⁊ questibꝫ. cū mul
tis mendacijs que accusabūt ꝓcuran-
tes ista in iuditio. iux̄ illud Abacuc.
2°. Lapis qui de pariete est clamabit. ⁊
lignū qđ int iūcturas edificioꝝ est re-
spōdebit. Nam xp̄s elegit paupertatē
domus sue. Et idō portem⁹ crucē. ⁊ de-
litias lutū putemus. inqt Jero⁹. 12. q.
2. ca°. gloria episcopi ē. Ipse. n. non ha-
buit vbi caput suū reclinaret. nec do-
mū. nec agrū. ⁊ natus positus ē in p̄se-
pio. ⁊ mortuus ī sepulchro alieno. Et
sic pꝫ pars secūda hui⁹ ſmonis.

Pars tertia huius sermonis. ī qua de-
clarať quantū dānať ꝓdigalitas. ⁊ q̃
grauiter puniant̃ ꝓdigi.

Tertio ī isto sermōe circa pro-
digalitatis dānationē. Nō ē
enī dubitandū q n ꝓdigi gra-
uiter puniātur. Diceť. n. eis in die iu-
dicij. Ite maledicti in ignē etnū q pa-
ratus ē diabolo ⁊ angelis ei⁹. Esuriui

eni ⁊ non dedistis mihi māducare ꝛc. Math. 25°. Sꝫ q̄ debuistis dare pauperibus dilapidastis. In vita etiā p̄senti in argumentū future dānatiōis ad magnā miseriā ⁊ icōuenientiā deueniūt. Vñ legit' i miraculis v̄ginis Marie de quodā nobili diuite. q cū bona sua ꝓdige in cōuiuiis ⁊ muneribus ⁊ aliis vanitatibꝫ ɔsūpsisset. cepit egere. ⁊ cū nec posset cōtinere illā pompā nec tn̄ ɔtinuare. qđ reputās sibi ad maximā verecundiā. desperatiōe duct⁹ iuit in desertū īuocās apte diabolū ut subueniret ei. Qui demon apparēs quesiuit qd vellet. Qui r̄ndit ꝙ diuitias ⁊ pecuniā sibi ꝓcuraret ut solit⁹ erat habere. ⁊ ipse daret sibi seu faceret quicqd vellet. q duo tm̄ petiit. s. abnegationē fidei. ⁊ ut inde ad annū duceret vxorē suā ad eū in illū locū. qđ totū ꝓmisit. ⁊ docuit modū habendi pecunias s. ut foderet in certo loco dom⁹ sue ⁊ iueniret thesaurū. qđ totū inuenit. ⁊ tūc cepit ꝓdige expēdere more solito. Sinde ad annū dixit vxori ꝙ oportebat eā secū ad certū locū ꝓficisci sub spē alicui⁹ deuotionis. Erat aūt vxor ei⁹ deuotissima beate v̄gīs. Et surgēs mane eq̄tauit cū eo. ⁊ in via īueniens ecclīam rogauit maritū ut pmitteret loco misse intrare in eā ⁊ aliquantulū orare. qđ ⁊ fecit. Et cū oraret āte imaginē v̄ginis Marie ut eā iuuaret ab oī malo euētu. īcipiebat. n. timere. Dormitauit igit' ī orōne ⁊ beata v̄go Maria ei⁹ sūpta forma egressa est ecclīam dixitqꝫ viro expectāti. Prosequamur iter. ⁊ ascendēs equū secuta ē eū. q credebat ipsam esse vxorē suā. Cū aūt applicuisset ad locū assigtū. cepit vocare diabolū. q subito apparuit. ⁊ vidēs mulierē quā cognouit esse v̄ginē Mariā

cepit tremere ⁊ totus cōturbari ⁊ clamare ɔ̄ mulierē dicens. O ꝓditor maledicte quō decepisti me. Miratur ille dicens. Quomodo te decepi? Nonne duxi ad te vxorē meā ut ꝓmisi? Ecce adest. ista ē vxor mea. R̄ndit diabol⁹ Non est h̄ vxor tua. s illa ē quā maxime odi. q̄ maxime ꝑseq̄t' me ⁊ destruit toto conamine opa mea. Hec ē mr̄ illius Ihu nazareni q per crucē suā me cū sociis debellauit. ⁊ de manibꝫ nr̄is gen⁹ hūanū eripuit. Hec est q̄ Maria vocat'. Ad quē s̄monē miles exterrit⁹ ⁊ tremebund⁹ subito ꝓiecit se ad pedes v̄ginis veniā petens. At illa t'ribiliter arguit diabolum di. O maledicte diabole. Non sufficit tibi perditio tua nisi ⁊ tecū q̄ras habere socios penarū. quō ausus es petere ⁊ nocere deuotis meis? Vade sathanas. ⁊ nūq̄ aliquibꝫ mihi deuotis nocitur⁹. Qui subito cū magno vlulatu disparuit. ⁊ militem v̄go rep̄hendit di. O miser quō ꝓpter modicū pecunie ita pmisisti te decipi ⁊ ad tātū nephas deduci: ut fidē abnegares. ⁊ vxorē tuā diabolo exponeres. Age penitentiā đ pctō tuo ⁊ deus tibi tātū scelus ignoscet. Reuertere ad ecclesiam illā vbi vxor tua descendit ad orandū ⁊ ibi eā inuenies. Domū aūt reuertēs thesaurū illū repone vbi īuenisti. ⁊ deo cū vxore tua i futurū fideliter seruias confessus pctm̄ tuū. ⁊ sic disparuit. ⁊ miles reuers⁹ īuenit vxorē suā in ecclīa illa. ⁊ oīa relinquentes laudabilit' vixerūt. Fugienda ē ḡ prodigalitas cū his vitiis a qbꝫ ꝓcedit. q̄a ut ait ap̄lus i epl̄a hodierna ad Eph. 5°. ca°. Fornicatio ⁊ oīs imunditia aut auaritia nec nominet' ī vobis sicut decet scōs. q̄a ab istis maxime ista ꝓdigalitas procedit. Quam ⁊ ipse dn̄s in

euangelio hodierno Luc. xi°. ca°. reprehendere videt᷑ di. Qui non est mecū: aduersū me ē. ⁊ q nō colligit mecū dispgit. s. īutiliter expēdendo. Qua ppī rogem⁹ oīpotentē deū ut cōcedat nob gr̃am abstinendi ab ista iniqtate. ⁊ ab aliis ipsam cōcomitantib⁹: ut ꝟtutib⁹ vacantes ⁊ ꝟtutib⁹ inherentes. gr̃am ɔseq̄mur in p̄nti ⁊ gloriā in futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Feria secūda post tertiā dn̄icā in q̄dragesima. de pctō ire alio vitio capitali ⁊ mortali

Sermo 23⁹

Ertius angel⁹

effudit phialā suā sup flumina ⁊ sup fontes aq̄rū. Scribūt h̄ ꝟba itetū Apoc. 16°. ca°. ꝛc. Post tractatū de accidia: seq̄t᷑ cōgrue ⁊ cōpetent frēs kmī tractare de ira alio vitio capitali. Nā ex accidia q̄ hō tristat᷑ facile ꝓrūpit ī iram. Est. n. vitiū ad qd᷑ multi inclinant᷑. ⁊ maxime colerici cōne ignee ɔplexiōis. mulieres ꝟo rōne debilitatis ratiōis. Nullus tn̄ pōt se excusare. Vn̄ Ecc. x°. ca°. Non est creata supbia hoībus. nec ira nationi mulierū. q̄i di. Lic3 viri magis inclinēt᷑ ad supbiā ⁊ mulieres magis ad irā. non tn̄ iuste se possint excusare q̄si creati sint cū ea ⁊ vitari nō possint. q̄a h̄ falsū est. Multe enī ⁊ varie ⁊ q̄i ɔtinue sūt tribulationes hoīu3. Propt̄ qd᷑ dicit aplus i. ad Thessal. 3°. ca. Nemo moueat᷑. i. turbet᷑ ⁊ a bono recedat ī tribulatiōib⁹ istis: sciētes q̄m ī his positi sum⁹. Tribulatio ē oē qd᷑ affligit hoīem ⁊ q̄i tribul⁹ pungit. Ex his hō turbat᷑ p passionē. S hūanū est. ⁊ passionib⁹ nec meremur nec vituperabiles sumus ſm phm 2°. ethicoꝝ. Et h̄ iō q̄a nāles sunt. ⁊ nālia non sūt in ptāte nr̄a ea auferre. vnde ⁊ nec motus ire. Nemo aūt peccat in eo qd᷑ vitare nō pōt. ſm Aug. Nō solū aūt turbat᷑ hō ſ p tribulationes frequēter turbat᷑. i. totus ul' simul turbat᷑ ⁊ appetitus sensualis ⁊ appetit⁹ rationalis. vt declarabit᷑ infra. Et iō pauci sūt. ⁊ vtinā nō ita pauci essent q obediant ꝓphe di. ps. 4°. Irascimini ⁊ nolite peccare ꝛc. Qua ppī ait Iohes in ꝟbis ꝓposi᷑. Tertius angelus effudit phialā suā sup flumi̅a ꝛc. i. ɔ irā p̄dicauit. Per flumina. n. ⁊ fontes aquaꝝ ira significat᷑ ꝓpt̄ motuū ī petuositatem. De q̄ ira in p̄nti sermone tria tm̄ ɔsiderabim⁹. quoꝝ

Primū dicet᷑ diffinitio.

Secundū ꝟo offensio.

Tertiū aūt declaratio.

Pars p̄ma hui⁹ ſmonis. in q̄ declarat᷑ quid sit pctm̄ ire.

Rimo igit᷑ ī isto ſmone sciendū q̄ triplex dat᷑ diffinitio de ira. Prima est Cassiodori sup illud ps. Dn̄e ne ī furore tuo ꝛc. sic di. Ira est mot⁹ animi cōcitatus ad penā ꝓuocans inferēdā. Secūda ē Damasceni sic dicentis. Ira ē feruor ei⁹ q circa cor ē sanguinis ex vaporatiōe fellis fiens. Tertia est Aug. sic di. Ira ē tristicia ex ī potētia vlciscēdi se. Et sumit᷑ a pho 2°. rhetoricoꝝ sic di. Ira est appetit⁹ cū tristicia punitiōis. Ad quorū diffinitionū declarationē ſm Alex. de ales ī secūda pte ī tractatu de pctō ire arti. p̄. et beatū Tho. scd̄a scd̄e. q. 158. arti. p̄. tria sunt notanda p ordinē. q̄ꝝ

Primū ē q̄ ira habet eē nāe. Et tunc sic diffinitur a Damasceno. Ira est feruor ꝛc. Et ab Aug. Ira ē tristicia. Et a pho vbi s̄. Ira. n. cū sit passio cōiundi causam habet ex pte corpis ⁊ ex parte anime. Causa ei⁹ ex parte corpis tāgit᷑ in diffinitiōe Damas. Causa ei⁹ ex pte anime dat᷑ ī diffinitiōe Aug. Et ex his h3 ira suū esse nāe. Nā q̄nq3 ī plerisq3

uenire contingit ut ex iniurie modico subito conturbent᷑ lȝ ex ira tali nullā appetāt habere vindictā. imo ex ea q̄ cito transit valde tristāt᷑. Secūdū notandū ē q̄ ira habet esse moris. ⁊ sic inq̄tum ħ de ipsa. q̄a loq̄mur de ira q̄ ē pctm̄. ⁊ q̄tuȝ ad ħ esse diffinit᷑ a Cassiodoro. Ira ē mot᷒ animi ⁊c. Diffinit᷑ enī ħ ira put deordinat ab optimo. ⁊ illud ē ſm eē morale q̄ vitiū ē ul᷑ pctm̄ q̄a nō rōne passionis pure dicit᷑ pctm̄ imo pena. ſ3 cū hoc dīc actionē quādā p quā deordinatiua ē ab optimo fine. eo q̄ deordinat hoīem q̄tū ad pximū uel etiā q̄tuȝ ad deū. Vult. n. expetere a se vindictā quā non debet nisi a deo ul᷑ a iudice ↄstituto sub deo expetere. Est ḡ dicēdū q̄ diffinitio Augȝ. respicit irā put ē passio ⁊ etiā dānū. Diffinitio v̄o Cassiodori dat᷑ de ira inq̄tū ē act᷒. p̊ mō ē in ea act᷒ ex īpotētia vlciscendi. 2° mō ē in ea act᷒ put insurgit ad vindictā. Vn̄ dīc beat᷒ Tho. q̄ ira ppͥe loquēdo ē passio appetit᷒ sensitiui a qua vis irascibiblis noīat᷑. Circa passiones aūt aīe duplicit᷑ pōt in eis malū īueniri. Vno° ex ipsa spē passionis q̄ ↄsiderat᷑ ſm obiectū passiōis sicut īuidia ſm spēm suā īportat q̄ddā malū. obiectū aūt ei᷒. i. materia circa quā ē tristicia de bono alioꝝ. q̄d ſm se repugn̄t rationi. Et iō īuidia mox nominata īportat aliq̄d mali. ſm q̄d dīc phus 2. ethicoꝝ. Hoc aūt nō cōuenit ire q̄ est appetit᷒ vindicte. i. punitiōis. vindicta. n. potest bene ⁊ male appeti. Alio° īuenit᷑ malū in aliq̄ passiōe ſm quātitatē ei᷒. i. ſm sup̄habūdantiā ⁊ defectū. ⁊ sic pōt malū īueniri ī ira q̄n̄ q̄s irascit᷑ plus ul᷑ min᷒ debito p̄t rōnē rectā. Tertiū notandū est q̄ ira causat sanguinis accēsionē ⁊ feruorē. Nā ex illata īiuria appetit᷒ ad vindictam repellendā potētissime ⁊ vehemētissime excitat᷑. Vehemētis tn̄ talis appetitus est causatiua accēsiōis talis sanguinis ⁊ spirituū circa cor q̄d ē passionis aīe instrumētū. Et iō dīc Damascen᷒ ī diffinitiōe. Ira ē feruor ⁊c. Vn̄ etiā notat᷑ q̄ amor ⁊ ira diuersimode causant feruorē. Nam feruor amoris est cū q̄dā dulcedine ⁊ lenitate. Unde assimilat᷑ calori aeris ⁊ sanguinis. Feruor aūt ire ē cū amaritudine ad cōsumēdū. q̄a tēdit ad punitionē cōtrarii. Unde assimilat᷑ calori ignis ⁊ colere. Propt᷑ q̄d dicit Damascen᷒ q̄ ira fellea noīat᷑ eo q̄ pcedit ex amaritudine fellis. Itē nota q̄ q̄uis feruor addit᷒ feruori augmētat feruorē. non tn̄ ira addita ire auget irā ſ3 mitigat. Cui᷒ rō est. q̄a v̄tus ī plures ptes diuisa diminuit᷑. Unde q̄n̄ irat᷒ vni. irascit᷑ alteri postmodū: tūc diminuit᷑ ira ad p̊mū. Et precipue si ad secūdū fuerit maior ira. Et sic p3 pars p̊ma hui᷒ ſmōis.

Pars secūda hui᷒ ſmonis. ī q̄ declarat᷑ q̄ ē quedā ira excusabilis. q̄dā laudabilis. ⁊ quedā culpabilis.

[S]Ecūdo igit᷑ ī isto ſmōe circa ire offensionē ponunt᷑ ad declarationē dictoꝝ tres ↄclusiōes. q̄rū Prima ē q̄ q̄dā ē ira excusabilis. Secūda ē q̄ q̄dā ē ira laudabilis. Tertia est q̄ q̄dā ē ira culpabilis.

Prima conclusio sic declaratur ſm Durādū Astesanū ⁊ Alex. vbi s̄. arti. 2°. Ira. n. ut dicūt isti ſm se nō ē malū siue pctm̄. Vn̄ nō semp̄ ē malū culpe īmo alicubi dīc bonū nature sicut p3 Eph. 5°. ut patebit in secunda conclusione. Itē aliq̄n̄ determinat bonū nāe sicut dictū ē ſm Damascenū ī diffinitiōibꝫ. Sicut pleriq̄ȝ sepi᷒ euenire solet q̄ ppt᷑ īclinationē nāe ad passionē irascibilitaᷤ subito ↄturbāt᷑. Hec q̄dē ira si vltra primos mot᷒ pcedere non cogit᷑. null᷒ culpe a doctoribꝫ estimat᷑ Nam pħo teste p̊mi motus nō sūt in

ptāte hoīs. Et dicit Alex. nr̄ sup illud Irascimi ⁊ nolite ⁊c. s. ī corde cōsentiēdo ul' ope exercēdo ul' retinēdo qḋ necitatē ē nāe pmittit. qḋ volūtatē ⁊ culpe ē phibet. Itē aliqñ determinat malū pene. s. fm qḋ ipoztat penā quādā q̄ aliqñ ē cū culpa. aliqñ sine culpa. put sine culpa ⁊ pturbatiōe sic fuit ī xp̄o. xp̄s. n. assūpsit penalitates nr̄as ⁊ āgustias ad libationē generi hūani. ſ sine pturbatiōe accepit illas. Cōcludit' q̄ qdā ē ira excusabil' q̄. s. nō exit limites nāe. Vñ Criso' sup illud Irascimi ⁊c. Irasci ↄcessit. ⁊ peccare phibuit. Q̄ si dicat'. Dyo' ait. Irascabilitas fm nām est in carne. ī hoīe vō p̄t nām. q̄a hō ē aīal māsuetū nā. māsuetudo aūt ⁊ irasci opponūt'. Irasci ē p̄t nām ī hoīe siue ↄ. ḡ irasci malū est. q̄a nō pcedit ex nā neq3 ex grā. ḡ pcedit ex velle vitij. q̄a nō ē nisi triplex velle. s. nāe. grē. ⁊ vitij

Ad h̄ rñdet' fm Alex. de ales q̄ irasci tripliciť accipit'. Vno° irasci vitijs. de q̄ dr̄ ī ista cōclusiōe. ⁊ ē mot' q̄ hō potuit irasci vitio alteri' ī nā pmo ⁊ bene īstituta. ut si Adā mot' eēt ex ipio rōnis ↄ pctm̄ Eue. tūc. n. mouerēt' vis irascibilis ⁊ cōcupiscibilis ozdiate ad ipiū rōnis. Est itez irasci qḋ egredit' p' corruptiōez nāe. Et h̄ ē duplr̄. Aut put ē culpa. aut put ē pena. Si aūt accipiat' put ē pēa. sic ē fm nām ī carne Si aūt accipiat' put ē culpa. sic est pret nām pmit' īstitutā ī hoīe. ſ ex h̄ non seqt' q̄ oē irasci qḋ mō elicit' sit malū culpe. aliqñ. n. ē malū pene. ⁊ iō excusabilis. Et sic p3 pma cōclusio declarata. Secūda ↄclo est. s. q̄ qdā est ira laudabilis. s. ira p ç̄elū q̄ ↄtingit rōne offensiōis diue. Et h̄ pōt eē duplr̄. uel de offensiōe ppa. ul' ↄ offensiōe aliena Et vtroq3 mō est laudabilis. pmō de offensiōe ppa. i. ↄ pctis ppzns pōt q̄s laudabilit' irasci. Vñ dic Alex. sup illud Irascimini ⁊c. Nō q̄ duplex ē ira

Ira q̄ fit p vitiū. ⁊ illa extinguit oculū Et ira q̄ fit p ç̄elū. ⁊ h̄ illuminat oculū ſ ad tēpus turbat ut colliriū ut postea limpidiozē reddat. Vñ alia glo. ibi ait. Irascimini vobismetipsis de p̄teritis pctīs. qḋ ē penitere. Quid ē. n. hō penitens nisi hō sibi irascēs. ut accipiat veniā ↄ seipso exigit penā. ⁊ p' seqt'. Indignami vobismetipsis tāta pnīa seu vehemētia ut peccare desistađ. q̄a sup hāc irā nō occidit sol iusticie. ſ potius illi irradiat. h̄ ibi ī glo. Est ḡ sens' Irascimini vobismetipsis ppt pctā ⁊ ampli' nolite peccare. Et ita ē p̄ceptū de hac ira. pō. 16°. vbi dr̄. Indignatio regi nūcij' mortis. Et p̄s. Ira ī indignatiōe ei'. Et iō seqt'. Que dicit' ī cordib' vrīs i. ↄ his q̄ tractat' ī corde p spūales negtias. Et ī cubilib' vrīs. i. de his q̄ volui' in carnalib' delectatiōib'. De his ī quā oīb' ↄpūgimini p pn̄iam. Alio° de offensiōe aliena. i. pctīs alioꝝ factis ↄ volūtatē dei pōt q̄s p ç̄elū laudabilit' irasci Et h̄ duplici ex cā. p° ex parte act' interioris. Nā ira p ç̄elū ē fm ozdinē rationis ex pte mot' interioris. ut. s. mot' ire nec iteri' nec exteri' ī moderate feruescat. Lic3. n. aliq̄s appetat iustā vindictā. tn̄ si mot' ire ī moderate feruescat. talis mot' non ē absq3 oī pctō. ut p3 ex supradictis. 2° ex pte act' exterioris ira p ç̄elū ē fm ratiōis ozdinē. Cū. n. ira sit appetit' vindicte si aliq̄s vindictā appetit fm ozdinē ratiōis ita q̄ appetēdo ⁊ faciēdo vindictā cōcurrūt ibi. s. auctoritas p̄sidētis. punitas deliquētis. ⁊ vtilitas finis ↄsequētis. q̄ est triplex. s. cōseruatio iusticie. correptio culpe cōmisse. vitatio cōmittēde. tūc appetit' vindicātis q̄ pcedit ex ira p ç̄elū. ē fm ozdinē rōnis. Hec fm Alex. vbi s̄. ī tractatu de ira arti. 4°. et Tho. arti. 2°. ī corpe. q. in fine. Modo p̄dicto laudabilit' irat' est Moyses ↄ idolatras ut Exo. 32°. va°. legit'. Et De-

lias ꝯ sacerdotes baal. 3.Regū.18°. ha-
bet᷑. De hac ira loquit᷑ Grego᷒ li°. 5°. mo-
ral᷑. oi. Alia ē ira quā īpatiētia excitat.
alia quā zel⁹ format. illa ex vitio. h̄ ex
v̄tute gnāt᷑. Ira p vitiū oc̄los mēt᷑ ex-
cecat. illa p zelū t᷑bat. Dū āt mēs tur-
bat᷑ ne videat. inde ꝓficit ut ad viden-
dū veri⁹ clarescat. sicut ī firmāti oculo
cū colliriū īmittit᷑. lux p̄mit⁹ negat᷑. sed
inde eā p⁹ paululū veraciter respicit.
Unde hāc ad tēp⁹ salubrit᷑ admittit. h̄
ille. Hec ē ira quā saluator nr̄ h̄uit qn̄
facto flagello de funiculis. ementes ⁊
vēdētes eiecit d̄ tēplo Johis. 2°. qa de
eo scriptū erat p̄s. 68°. Zel⁹ dom⁹ tue
comedit me. Et iō sciēdū f̄m Tho. ī
scripto sup 4°. li°. ethicoꝝ. ꝙ oīo nō ira-
sci ē vitupabile tripliciť. p̄ rōne īsipi-
entie. qa laus v̄tut᷑ ē ꝙ opat᷑ f̄m rectā
ratione prudētie. s̄ ad īsipiētiā videt᷑
ptinere ꝙ aliqs nō irascat᷑ f̄m debitas
circūstātias. s. ī qbꝫ oportet irasci. ⁊ eo
mō ⁊ tpe q̄ oportet irasci. ⁊ qbꝫ psonis
oportet irasci. Māifestū ē. n. ꝙ ira cau
sat᷑ ex tristicia. tristicia aūt ē sens⁹ no-
cumēti. Si ḡ qs nō irascit᷑ p̄dicto mō
seq̄t᷑ ꝙ nō doleat de eis. ⁊ ita ꝙ nō sen-
tiat ea eē mala. qđ ad īsipiētiā ptinet.
Ait. n. ipse ph̄s 4°. ethicoꝝ. Nō irasci
ī qbꝫ oportet īsipiēt᷑ esse or̄. 2° oīo nō
irasci ē vitupabile rōne vindicte. Ira
enī ē appetit⁹ vindicte. Qui. n. nō ira-
scit᷑ ī qbꝫ debet irasci. seq̄t᷑ ꝙ nō vindi-
cet ea q̄ debet vindicare. qđ ē vitupa-
bile. q̄ rō nō sic ē ītelligēda q̄i nō pos-
sit aliq̄ vindicta fieri ex iuditio rōnis
sine ira. s̄ qa mot⁹ ire excitat⁹ ex iudi-
cio rōnis facit ꝓmptiorē ad recte iudi
cādū. nisi. n. appetit⁹ sensitiu⁹ adiuua-
ret ad exequēdū iudiciū rōnis. frustra
eēt ī nā h̄uana. 3° nō irasci oīo ē vitu-
pabile rōne pigritie. Nā ad fuilē aīuꝫ
ptinet ꝙ aliqs despiciat familiares su-
os. ⁊ ꝙ sustineat īiuriātes sibi ita. s. ꝙ
debito mō īiurias nō repellat. ⁊ culpas

nō pūiat. h̄ aūt ꝯseq̄t᷑ ex defcū ire. qa p
h̄ redditᷓ hō piger ⁊ remiss⁹ ad repellē-
dū ⁊ puniēdū iras ⁊ culpas. Pꝫ ḡ qn̄ ē
pctm̄ irasci ⁊ nō irasci. pateţq; secūda
ꝯclusio. Tertia ꝯclo sic declarat᷑ f̄m
Alex. vbi s̄. arti. 5°. et 8°. et beatū Tho.
vbi s̄. arti. 3°. ꝙ mot⁹ ire p̄ot esse pctm̄
tripliciť f̄m qđ tripliciť īordinari p̄ot.
p̄ ex pte mali qđ alti appetit᷑. Tūc. n.
ē pctm̄ mortale qn̄ qs appetit iniustā
vindictā seu punitionē ꝓximi notabi
lit᷑ dānosā. ⁊ h̄ f̄m deliberatā ratione.
Iniustā q̄ppe vindictā appetit qs cū
appetit eū pūiri q nō meruit. ut qa nō
fecit sibi īiuriā quā estimat. ul᷑ si fecit
sibi īiuriā ul᷑ alteri appetit eū notabilit᷑
ul᷑ pl⁹ pūiri q̄ꝫ meruit. puta oixit v̄bū
īiuriosū qs desiderat ꝓpť h̄ eū occidi
ul᷑ vulnerari ⁊ hui⁹mōi. ul᷑ etiā si me-
ruit īiuriā faciēs ḡuit᷑ puniri. affectat
irat⁹ a q̄cūq; illā punitionē illi inferri
ul᷑ a se ul᷑ ab alia p̄uata psona ⁊ nō f̄m
legitimū modū a deo ordinatum. Vel
etiā ⁊ si desiderat illū pūiri a iudice de
eo qđ meruit. h̄ non appetit ꝓpť bonū
iusticie ꝯsuādū. s̄ ꝓpť malū ei⁹ q sibi
nocuit ut ex malo ei⁹ satiet᷑. Et qđlibꝫ
hoꝝ ē mortale. qa ꝯ caritatē ⁊ ꝯ iusti-
ciā īcedit. Sꝫ si appeteret tale malū nō
deliberate s̄ f̄m subitū motū ꝓut mo-
tus ire sensualis p̄uenit iudiciū rōnis
ul᷑ etiā deliberate appeteret pacuū ma-
lū ita ꝙ etiā illud nocumētū actu īfer-
re nō esset mortale. ut trahere pueꝝ p
capillos. illud est veniale. Vn̄ glo. sup
illud p̄s. Irascimini ⁊c. iq̄t Venialis
ē ira q̄ nō p̄ducit ad effectū. i. ad ḡue
ꝓximi nocumētū. 2° mot⁹ ire p̄ot eē
inordinat⁹ ⁊ ꝯn̄t pctm̄ ex parte modi
q̄ qs irascit᷑ interi⁹. si ita ardent᷑ irascit᷑
ꝙ ex vehemētia ire decidat a dilectio-
ne dei ⁊ ꝓximi. qđ solet cōtingere cū
ira transit ī odium. Tunc etiam esset
mortale. iuxta illud Augu. ī regula ut
pꝫ s̄. ī tractatu de odio. Ne ira trāseat

in odium. 7 trabem faciat de festuca. 7 animā faciat homicidam. quod non fit nisi p mortale. alias ira est veniale. 3° motus ire pōt esse inordinatus 7 p ons pctm̄ ex pte facti exterioris. 7 tūc esset ira mortale pctm̄ inq̄tū quis ex ira īducit ad criminalia. fm illud ꝓuō. 29°. Uir iracūd⁹ ꝓuocat rixas. vbi dic. glo. Janua oīuz vitioꝝ iracūdia q̄ clausa ūtutib⁹ parat ingressū. aperta ad oē facin⁹ armat animus. Uel cū qs ex ira ondēret signa odij. 7 ex h̄ scandalizaret notabilr̄ ꝓximos. alias ira est veniale. ut accidit in quotidiana ira eoꝝ q gerūt curā domoꝝ 7 subditoꝝ. ꝓpt qd dic Jh̄s Marthe. Sollicita es 7 turbaris erga plurima Luc. x°. ca°. Et sic patz pars secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ s̄mōis. in q̄ ponit declaratio cuiusdā textus euangelici ad ꝯfirmationē p̄dictoꝝ.

Ertio in isto s̄mone ad roborationē textus euāgelij Mathei. 5°. ca°. cū dic saluator nr̄ Oīs q irascit frī suo. reus erit iudicio. Qui aūt dixerit fratri suo racha. reus erit cōcilio. Qui aūt dixerit fatue. re⁹ erit gehēne ignis. In quibus ūbis fm Alex. d ales vbi s. ī tractatu d ira. arti. vlti. p° ondit q aliqd corde concipit. Et q̄tū ad h̄ dr. Qui irascit fratri suo 2° ondit p aliqua signa exteriora ira manifestat exterius anteq̄ ꝓrūpat in effectū. 7 quātū ad h̄ dr. Qui aūt dixerit racha. q̄ dictio fm Jero. est interiectio irascēd fm ebreū idioma. sicut apud nos heu heu ē interiectio dolēt. Et nil aliud sigt nisi dolorem ī cor. Et pape ītiectio admirantis. Sz q apud latinos nō est aliq̄ interiectio irascēd. iō dimissū fuit illud racha ī suo idiomate ebreo significās irā ī voce absq̄ expressione ūbi ī portanē calūniā. ut maledict⁹ 7 huiusmodi. 3° ondit effect⁹ ire q est nocumentū alteri⁹ sub rōne vindicte. Minimū aūt nocumētoꝝ ē qd fit solo ūbo. Et iō q̄tū ad hoc dixit Qui dixerit fatue. Sub q̄ ūbo ꝯphendit oīs iiuria q̄ fit ꝓximo in locutiōe uel ope ex ira. Et logr̄ ibi xp̄s de ira q̄ ē pctm̄ mortale ut cū ē appetens notabile dānū ꝓximo ex liuore vindicte. Et in illo ꝓcessu ex mō loquēdi ondit ons grau⁹ eē pctm̄ ī secūdo gradu q̄ ī p̄mo. 7 ī tertio q̄ ī secūdo. Et h̄ īnuit licet obscure ex modo loquēdi p similitudinē ꝓcessus iudiciarij. Nā cū adducit re⁹ ad iudicē. p° de crimine iudicat. i. examinatur. s. vtrū fecit uel nō seu quātū 7 quō fecit: repto q malefiū ꝑpetrauerit. 2° fit ꝯciliū seu collocutio iudicis cū suis cōsiliarijs si debeat sibi ignosci. uel q̄ pena plecti. Et h̄ deliberato 3° dat s̄nia ꝯtra eū ut tali pena puniat. Sicut g in h̄ ꝓcessu min⁹ piculū est reo iudicari. i. examinari. q̄ post examinationē de pena sibi debita ꝓpt delictū tractari. q ds̄ examinat adhuc ē ei locus defensionis. 7 pōt cōuinci de crimine 7 nō cōuinci s absolui. Et iterū min⁹ piculi. s. īminet cū de pena debita sibi danda tractat ī ꝯcilio q̄ postq̄ lata est s̄nia. q cū agit de pena ei⁹ pōt sibi ignosci uel alr̄ alleuiari pena sibi debita. s post sententiā latā nō habz aliqd expectare remediū. s q executiōi mandet. Ita xp̄s ex ipso mō loquēdi vult ostēdere q min⁹ graue pctm̄ ē 7 si mortale cū qs solū irā hz in corde puta cū odio. q̄ cū ipsam irā mortalē ondit exti⁹ in facie turbulenta uel clamore q̄uis nulli faciat iniuriā. Et h̄ iō q scandalizat vidētes ei⁹ irā. Similr̄ min⁹ graue ē 7 si mortale irā manifestare ab ext̄ s in cōfuso. q̄ iram ondere suā cū nocumēto ꝓximi. s. cōtumelias inferendo uel ꝑcutiendo 7 hui⁹modi. Sūt. n. gradus ī culpis maior 7 minor. qb⁹ debet maior 7 minor pena in purgatorio uel ī inferno. sicut

etiā in meritis bonoꝝ operū. ꝛ ī q̇libet illoꝝ graduū intelligit᷑ ut dictū est. cū ira est talis ꝛ tāta ꝙ sit mortale. Unde cū dic. Qui dixerit fatue reꝰ erit gehēne. i. inferni. ītelligit᷑ cū h̄ facit animo notabilit᷑ īiuriādi. alias pōt eē veniale ꝛ aliqñ nullū pctm̄. s. cū pater diceret filio uł mḡr discipulo causa correctionis: tu es fatuus. Nam ꝛ xp̄us dixit sine pctō discipulis suis Luc. vlt. O stulti ꝛ tardi corde ad credēdū. Et qa qui īiuriat᷑ ꝓximo ṽbo uel facto tenet᷑ ad satisfactionē. ꝓpterea subdit xp̄us Cū offers munꝰ tuū ad altare ⁊c. Sed hoc q̄re in tractatu de penitētia de satisfactiōe faciēda hoī. Et iō reprhēsus est Naaman in ꝓphetia hodierna. 4. Reg. 5°. ca°. qa iratus est ꝯ Heliseū dū diceret ei. Uade ꝛ lauare septies ī iordane. Reprhēsi sūt etiā pharisei ī euāgelio Luc. 4°. ca°. dū irascerent᷑ ꝯ Ihm di. Quanta audiuimꝰ facta in capharnaū: fac ꝛ h̄ ī pria tua. A q̄ liberet nos māsuetꝰ Ihus q cū pre ꝛ spū scō suo viuit ꝛ regt ī scl'a scl'oꝝ Amen.

Feria tertia post tertiā dn̄icā in q̄dragesima. de originatiōe ire ꝛ remediatione Sermo 24ꝰ

Ertius an/

gelꝰ effudit phialā suā sup flumīa ⁊c. Iteꝝ vbi s̄. Tanta est peruersitas pctī ire frēs kmī ꝙ īpossibile est q̄si cū hoīe iracūdo amicitias ꝯseruare. Hinc ꝓṽ. 22°. ca°. dr̄. Noli esse amicꝰ hoī iracūdo. Quilibet. n. cauet sibi habere familiaritatē cū iracūdis uł cōuersationē ne cōtumeliet᷑ ab eis seu cōtendere habeat. qa ut ait Gregꝰ. 5°. moral'. Qui se ex humana ratiōe nō tēpat. necesse est ut bestialit᷑ solꝰ viuat. sicut fere siluestres. īmo nec qete solus pōt habitare. Uñ legit᷑ in vitis patrū de quodā iracūdo q cū nō posset cū aliis cōuersari ꝓpt suā irā. demū accessit ad locū solitariū ut sine ira viueret. s̄ cū q̄dā die ꝓ aq̄ iuisset ad fontē. īpleto vase ex aqua fontis. tādē euerso vase aqua effusa est. s̄ ille iteꝝ īpleuit aq̄ ira permotꝰ. s̄ cū iteꝝ vas euersū fuisset. ille infuriatꝰ vas illud ꝯfregit. sicq; ꝑpēdit ꝙ nō alij s̄ ipsemet cā erat sue ire. Uñ ꝛ Señ. inq̄t sic. Iracūdꝰ dū desinit erga aliū irasci ipse irascit᷑ sibi ipsi. Quia igit᷑ ut ait Iohes ī ṽbis ꝓposit. Tertiꝰ angelus ⁊c. vltra p̄dicta in p̄cedenti s̄mone de vitio ire tria alia in p̄ñtiarū annotabimꝰ. quoꝝ

Primū dicet᷑ specificatio.
Secundū ṽo originatio.
Tertiū aūt remediatio.

Pars p̄ma huiꝰ s̄monis. in q̄ declarat᷑ ꝙ multiplex est spēs ire.

Rimo igit᷑ ī isto s̄mone circa ire specificationē dic ph̄us in 4°. ethicoꝝ. ꝙ iracūdoꝝ ū qdā sūt acuti. qdā amari ꝛ qdā graues. Et sic dicit᷑ triplex spēs ire. s. acuta amara ꝛ grauis. Concordat ipsi ph̄o in sententia Gregꝰ ꝛ Damas. in 2°. li°. di. ꝙ tres sūt irascibilitatꝭ spēs. Fellea quā ph̄us vocat acutā q̄ leue. s. habet p̄ncipiū ꝛ subitū motū. Secūda dr̄ īsania. quā. s. ph̄s vocat amarā. s q̄ ꝑmanet ꝛ ī vetustatem deuenit. Tertia dr̄ furor quā ph̄s vocat grauē q̄ obseruat tēpꝰ ī supplicium īferēdū. Hec differētia spēꝝ ire non attēdit᷑ p̄ncipalit᷑ s̄m circūstātiā tpis. s̄ s̄m facultatē hoīs ad irā uł s̄m firmitatē in ira ꝛ ex cā firmitatꝭ diuersa ī ipsa. Pro cuiꝰ declaratiōe dic Alex. vbi s̄. in tractatu de ira arti. 9°. et Tho. scd'a scd'e. q. 158. arti. 5°. ꝙ ī ordinatio ire pōt attēdi ex duob. p̄ qdē ex ipsa ire origine q̄. s. h̄ꝫ leuē cām. Et hec ira ꝑtinet ad acutos q nimis cito irascūt᷑ ꝛ ꝓ q̄libet leui cā. ꝯ illud Iacobi p̄. ca°.

Sit homo tardus ad irā. Alio° pōt attēdi inordinatio ire ex ipsa duratione ire. que.s.p̄ter manet ⁊ nimis pseuerat. Et hō pōt esse dupliciter. Vno modo qa causa ire.s.iiuria illata ab altero nimis manet in memoria. Vñ ex hō diutinam tristiciā ɔcipit. Et ideo sibi ipsi amarus ē. ɔ illud Eph.8.° Oīs amaritudo ⁊ ira tollatur a vobis. Et Leuit. 19.° Nō eris memor iiurie ciuiū tuorū. Quod ⁊ Seneca dicit de Iulio cesare ethnico.s.q oīuz memor erat nisi iniuriarū. Alio modo contingit pmanentia ire ex parte vindicte quā quis obstinato aīo q̄rit. ⁊ hō ptinet ad difficiles seu graues q non dimittunt irā nisi puniant. Sed ut dr̄ Ecc.9.° Ira in sinu.s.mentis seuientis requiescit. Et Amb.° Ira sepe ī crimine inducit īnocentes. qa dū plꝰ iusto irascimur ⁊ volumus aliena corrigere: ipsi grauiora cōmittimꝰ.s.iiuste puniendo.xi.q.3. ira. Et loqr ibi de Pharaone patrono Ioseph q ex eo q nimis iratꝰ est ɔ Ioseph ex falsa accusatiōe vxoris sibi credens. nō qeuit ira eiꝰ quousq puniuit eū iiustissime icarcerādo. ut habet Geñ. 27.° Addit Gregꝰ.5.° moral. circa finē ad predictas spēs seu modos ire: aliū modū.s.eorū q cito irascunt p leui cā ⁊ tarde dimittūt irā. Et hos dīc peiores alijs. Et ī vitis patrū dixit qdā ex illis q iracūdꝰ.s.q leuit irascit ⁊ tenet iram. etiā si mortuos suscitaret nō posset deo placere. Et sic patet pars pma huiꝰ sermōis.

Pars secūda huiꝰ sermonis. ī q̄ declarat ex qb' causis ira originat.

Ecūdo in isto smōe notādū est q ira sm Alex. vbi s.arti. 4.° et Tho. ibidē arti.3.° ⁊ phm 2.° ethicorū. causatur ex triplici motiuo. Primo causatur ex paruipensione. siue iniusta despectione. Et hoc triplici de causa siue ratione. p̊ rōne excellentie. Nam quanto aliqs est excellētior tanto iiustiꝰ paruipendit in eo in q̊ excellit. Et iō illi qui sūt ī aliq̄ excellentia irascūt si a minorib' despiciunt. sicut si diues despicit pecunia. ⁊ rethor in loquendo. ⁊ sic de alijs. 2° rōne īsufficiētie. Sicut.n.quāto aliqs est maior uel excellētior. tāto īdignius despicit. Et ideo nobiles irascūt si despiciant a rusticis. uel sapiētes ab insipientib'. uel dñi a seruis. uel diuites a paupib'. Et iō cū qs fuerit supb' ⁊ elatus. ⁊ aliq̄ iiuria fuerit stimulatꝰ. ira ⁊ ipatiētia peminet cōtumelia primo. Vñ pv̄.21.° dr̄. Supb' ⁊ arrogās vocat indoctꝰ q in ira opat supbiā. 3° iiusta despectio ē causa ire rōne circūstantie Vnde videmꝰ q hoies defectib' subiacentes sicut infirmi ⁊ consimiles facilius ledūt ⁊ cōtristant. ⁊ p ons faciliꝰ irascūt. 2° pncipalit causat ira ex volūtat iplende rebellione. Cū.n.quis ipedit ab eo qd cupit. d facili irascit ⁊ cōtristat aduersus ipedientē. Et iō cū qs fuerit iuidꝰ. de facili prūpit in irā. Hic Gen.4.° ca.° legit. Respexit dñs ad Abel ⁊ ad munera eiꝰ. ad Cayn vero ⁊ ad munera eiꝰ nō respexit. Iratusq ē Cayn vehemēt. ⁊ concidit vultus eiꝰ ⁊c. 3° pncipalit causat ira ex cōtumeliatione siue memoria illate iniurie. Vñ Iob.5.° ca.° Virum stultū iterficit iracundia. Super q̈ Gregꝰ ait. Stultū interficit iracundia. Ire sue stimulis accēsū cor palpitat. corpꝰ tremit. lingua se prepedit. facies ignescit. exasperant oculi ⁊ neq̄q recognoscūt noti. ore quidē clamorem format, ⁊ sensus quid loquat ignorat. ⁊ recte vnūquodq

eorū ī ira locat̄. qa dū ita plen⁹ est. to-
tus conturbat̄. H ille. Et ideo cōcludit
Alex. q̄ pncipale motiuū in ira ē vin
dicta. Vn̄ sicut excellētia est motiuū
7 appetibile in supbia ita vindicta in
ira. Et sic pꝫ pars secūda hui⁹ ſmōis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ ponūt̄
tria remedia contra vitiū ire.

Ertio ī isto sermone circa ire
remediationē. Quis. n. pluta
remedia ɔtra irā īueniāt̄. tñ
tm̄ ordinate tria adducemus. Primū
remediū dr̄ preuisio cū memoria pas-
sionis. Secūdū dicit̄ cōpassio ex dicta-
mine rationis. Tertiū dr̄ subtractio
matie tribulatiōis. Primū ḡ reme-
diū dico ē puisio cū memoria passio-
nis. De q̄ Greg⁹ ī li. 5. moral̄. ait. Ira-
cūda duob⁹ modis ira possidere animū
dissuescit. Primū est ut anteq̄ȝ aliqd
īcipiat mens sibi omnes q̄s pōt infer-
re contumelias proponat. Secundū ē
ut oēs iniurias xp̄i ante oculos mend
reducat. quaten⁹ redēptoris sui pbra
cogitans ad aduersa se preparet. que
nimirū venientia tanto fortius exci-
pit quanto se cautius ex ɔ̄scientia ar-
mauit. Qui. n. īpuidus ab aduersiōe
deprehēdit̄. q̄i ab hoste dormiēs īue-
nit̄. H ille. Preuidendo aūt aduersa q̄
sibi possunt inferri 7 rememorādo ea
q̄ xp̄us p eo sustinuit. cū dī patientia
7 māsuetudine debet velle eū imitari
7 sine pturbatione sustinere iniurias.
Vn̄. i. Pet. 2. Xpūs passus ē p nobis
vobis relinquens exēplū ut seq̄mini
vestigia ei⁹. q cū malediceret̄ non ma-
ledicebat. cū pateret̄ non cōminabat̄.
Et Jeremias cū tractaret̄ de morte ei⁹
loquēs ad dn̄m ait. Ego nō sū turba-
tus te pastorē sequens. De quo ī psō-
na eius inq̄t. Ego q̄i agn⁹ mansuetus
qui portat̄ ad victimā. Jere. xi. Vnde
Greg⁹ iq̄t. Si passio xp̄i ad memoriā
reuocetur. nihil ē adeo durū qd̄ equo
animo non toleret̄. Oīa. n. que possūt
excitare animū ad irā 7 appetitū vin-
dicte fuerūt facta circa eū. Nā iniuste
passus est. 7 ab his qb⁹ maiora bene-
ficia contulerat. s. iudeis. 7 corpalia 7
spūalia. 7 oīb⁹ bonis. In substantia qa
sublata sūt sibi vestimēta. In fama. qa
multis cōtumelijs diffamatus est. In
suis adherentib⁹. ut ī discipulis 7 ma-
tre. In psōna. qa flagellatus. spinis co-
ronatus. crucifixus. 7 tn̄ nūq̄ȝ iratus.
ȝ pro crucifixorib⁹ orauit ne perirent
di. Pater ignosce ₰c. Luc. 23. Et sic pꝫ
pmū remediū. Secundū remediū
est cōpassio ex dictamine ratiōis. i. ȝm
Greg. in. 5. moral̄. vt cum alienos ex-
cessus aspicimus. nr̄a ī q̄bus alios ex-
cessimus delicta cogitemus. Conside-
rata. n. infirmitate ppria. mala nobis
excusat aliena. Patient̄ quippe illatā
īiuriā tolerat: q pie meminit qd̄ for-
tasse adhuc habeat tolerari. Erubescit
enī pctā alijs nō parcere. q ul̄ deo uel
pximo recolit parcēdo peccasse. H ille.
Et iō contra dictamen rationis est ut
hō velit sibi ignosci a deo 7 in magnis
offensis. 7 ipse nō velit ignoscere ȝ te-
nere irā ɔ̄ pximū in paruis. Et h̄ ma-
xime pꝫ si ɔ̄sideremꝰ qd faciat nob̄ de⁹
si remittamꝰ iniurias. Nā Luc. 6. dr̄.
Dimittite 7 dimittemini. date. s. ve-
niā. 7 dabit̄ vobis venia gratia 7 glo-
ria ad mercedē regni etn̄i. Ad h̄ facit
qd̄ legitur in vitis patrū q abbas Jo.
referebat q patienter ferre iniurias est
porta p quā intrat̄ in regnū. 7 suppo-
nebat h̄ exemplū cuiusdam phi: cui⁹

discipul⁹ peccauit. ⁊ dū sibi indulgeri
peteret. dixit phūs. Non indulgeo ti-
bi nisi his trib⁹ annis portaueris one-
ra alioꝝ. Qui cū hoc fecisset: ait phūs.
Nec adhuc ĩdulgeo tibi. nisi aliis tri-
bus annis mercedē dederis his q̄ ĩiu-
riis ⁊ contumeliis te affligent. Qđ cū
ille fecisset. phs ei remisit pctm̄. ⁊ ait.
Modo ĩtra ciuitates atheniēsiū ut ibi
discas sapiētiā. Quidā aūt senex stu-
diosus sedebat in porta vrbis qui oēs
experiendi causa intrantes conuitiis
ĩpetebat. Qđ cū illi discipulo faceret:
ille q̄si gaudēs risit. Cū aūt senex cau-
sam quereret. r̄ndit. Ego tribus ānis
p̄ciū dedi pro hoc qđ mihi dat̄ gratis.
Tūc senex ait. Ingredē ciuitatē qa di-
gn⁹ es. Sic q̄ patiēt portāt onera alio-
cū ⁊ iniurias. ĩueniūt remissiōez pctōꝝ
⁊ ingressū regni celoꝝ. Et sic pꝫ secun-
dū remediū. Tertiū remediū cōtra
iram ē subtractio materie tribulatio-
nis. i. tollere occasiones. videlicet du-
ra verba ⁊ ea que magꝭ accendūt irā.
Tenī ira ut dictū est ē accēsio sangui
nis. ĩcendiū aut ignis tollit̄ siue dimi
nuit̄ p subtractionē lignoꝝ uel infu-
sionē aque. Ligna aūt que magꝭ accē-
dunt sūt dure responsiōes. dura ver-
ba que dici nō debēt sed taceri. Vn̄ in
vitis patrū cum abbati Moysi dicta
fuisset magna cōtumelia: interroga-
tus si fuisset irat⁹. r̄ndit illud p̄s. Tur-
batus sū ⁊ non sū locutus. Cauendū
tn̄ est ne quis adeo taceat contra dure
loquentē ⁊ turbatū. ut ex taciturnita-
te sua illū magis accendat. qa hoc ma-
lū esset. ſ tunc poti⁹ loquendū est sed
cū mansuetudine. Nam ut dī. ꝓ̄v. 15.
Respōsio mollis frāgit irā: ſmo dur⁹
suscitat furorē. Et idō Greg⁹ in. 5. mo-
ral. ait. Nōnūq̄ dū accensus anim⁹ p
irā a cōsueta locutione restringit̄ per
accessū tpis penitus a dilectione ꝓxi-
mi separat̄. ⁊ acriores stimuli ad men-
tem veniūt: causeq̄ que grauius exas-
perent oriunt̄. ⁊ ita in odiū vertitur.
Plerunq̄ ira per silentiū clausa intra
mentē vehementi⁹ estuat ⁊ clamoro-
sa tacitas voces format. Verba quib⁹
sibi exaspet̄ obiicit. ⁊ durius exaspera-
ta quasi in cause examine respondet.
Qđ Salomon breuit̄ ĩsinuat di. Pre
stolatio ĩpioꝝ furor. Et ante nos qui-
dā sapiens ait. Cogitationes iracundi
vipere sūt gnatiōes. mētē comedūt
matrē suā. Talis ḡ q̄ nescit iram vin-
cere mētē clausam debet tenere. uel cū
illo contra quē est iratus si pōt molli
loq. uł si credit ex ħ excrescere cū ali-
quo prē spūali uel aliquo sapiēte ami
co reserare. ut sic passio ꝯquiescat. Nam
legit̄ in vitis patrū. q̄ quidā ex frib⁹
passus ĩiurias ab aliis abiit ad abbatē
Sysoniū exponens ĩiurias. nec vole-
bat desistere quin se vindicaret. Tūc
senex surrexit orans deū. di. Dn̄e iam
nō es nobis necessarius ut p nobis sis
sollicitus. q̄tenus nosmetipsi volum⁹
⁊ possumus vindicare. Ad qđ ille fra-
ter cōpunctus cecidit ad pedes ei⁹ p-
mittens de cetero se nō vindicare. Itē
legit̄ q̄ quidā frater videns abbatem
Achillem sanguinē expuentē. ⁊ requi-
uit ab eo vnde ħ erat. Qui ait. Sermo
erat fratris q̄ me ꝯtristauerat. ſ repu-
gnaui ut nihil ei dicerē. ⁊ petiui a dn̄o
ut tolleret̄ a me. ⁊ fact⁹ est sanguis in
ore meo ⁊ expui eum ⁊ requieui. sed ⁊
ipsam tristiciā ⁊ ſmonē ipsū oblitus
sum. Et ideo ait Aug⁹ de verbis apl̄i.
Iram fratris tūc tu portabis cū tu ad-
uersus eū nō irasceris. ut rursū eo tpe
q̄ te ira preoccupauerit. ille te lenitate

⁊ tranqllitate supportet. Hille. Et iō in
ppħia hodierna .4. Regl. 4°. irata mu-
lier illa clamabat ad Heliseū di. Ser-
uus tu⁹ vir me⁹ mortu⁹ ē. ⁊ tu nosti
qa fu⁹ tu⁹ fuit timēs deū. Et ecce cre-
ditor venit ut tollat duos filios meos
ad seruiendū sibi. Cui dixit Heliseus.
Quid vis ut faciā tibi? quasi di Noli
irasci sed habe patientiā qa ꝓuidebit
tibi. qđ ⁊ factū ē ut pꝫ ꝑ ppħiam ītuēti.
Unde ⁊ dn̄s nr̄ in euāgelio hodierno
Math. 18°. ca°. docet nō ex ira ⁊ furore. ſ
ex fraterna caritate q̄lit alienos exces-
sus corrigē debeam⁹. di. Si peccauerit
ī te frater tu⁹ ⁊c. Ubi sciēdū q triplex
ē correctio. s. ꝑuata. mltiplicata. ⁊ vul
gata. Pⁱma ē amoris. Secūda timoris
Tertia vō pudoris. ut sic p ꝑuatā cor-
rectionē reuocet amore. p sociatā ti-
more. p vulgatā pudore. qa voluntas
ē pr̄is eťni ut null⁹ pereat. ſ reqrat ⁊ re-
uocat. qđ fit p correctionē peccātis. uł
dimissionē penitēti. Dicit g. Si āt pec-
cauerit in te. i. ↄ te ī iniuris afficiē do. uł
q̄tū in se ē malo exēplo corrūpēdo. uł
in te. i. te solo sciēte. ꝑmo modo te ē accu-
satiui casus. 2° modo ablatiui. Frater
s. tuus fide. ordine. uel professiōe. uel
frat tuus. qa fraťno animo non irato
debes corripe. Uade nō solū ꝑ scriptū
corrigēs. qa ut dic Jero⁹ ad Paulinū.
Habet nescio qd latētis energie viue
vocis actus. Uade igit ut te cōpatiētē
⁊ sollicitū ondas. Uade ut si subterfu-
git inuenias ⁊ corripe. nec laudes eū
adulando. qm̄ ſm ppħam. Laudatur
petōr ī desiderijs aīe sue. Corripe igit
nec sileas verecūdādo. Corripe nō ne-
gligas pigritādo. Corripe nō occidas
dnādo. Int te ⁊ ipsū solū. ne ſm glo.
publice corrept⁹ verecūdiā pdat. qua
pdita ī petō ꝑmaneat. qm̄ ſm ppħam

supuenit mansuetudo ⁊ corripiemur.
seqt. Si te audierit penitēdo ⁊ cessan-
do a petō. lucratus eris aīam fr̄is tui.
qa ſm glo. per salutē alteri⁹ salus tibi
acquirit. Si aūt te nō audierit. i. corre-
ctionē tuā secretā nō susceperit. ꝓcedē-
dū ē ad sociatā siue multiplicatā. ⁊ se-
qt. Adhibe tecū studio corrigēdi vnū
uel duos. qa duobꝫ modis pōt qs age-
re ↄ ꝓximū. s. p modū denūciationis
⁊ sic sufficit vnus testis. vel per modū
accusatiōis. ⁊ sic exigūt duo uł plures.
Un̄ seqt: vt ī ore duoꝝ uel triū stet oē
vbū. Q si non audierit eos tecū corri-
piētes ⁊ monentes: dic ecclie. Et hec est
correctio vulgata. Nam si ꝑuata ꝑso-
na corripit. sic exponēdū est. dic ecclie
i. corā ꝑlato eū cōuince p testes quos
noluit audire corripiētes. Si vō plat⁹
corripit. sensus est. dic ecclie. i. corā ec-
clesia eū excoica. uł ī ↄgregatiōe fide-
liū eū obiurga. Si aūt ecclīam nō au-
dierit. i. tali mō se nō correxerit sit ti-
bi sicut ethnicus ⁊ publican⁹. i. deui-
ta eū sicut hereticū ⁊ excoicatū. qa ta-
lis ita laudabilis est. Sꝫ circa ꝑdicta
orit vnū dubiū. Si preceptū de corre-
ctione fraterna obliget oēs ⁊ ī oēs. an
tm̄ ꝑlatos. Ad qđ dicēdū q corripe
peccantē est ꝑceptū affirmatiuū. ⁊ est
oiuꝫ in oēs. Plus tm̄ ligant ad hoc ꝑlati
q̄ alij. qa prelati ⁊ ex çelo caritatis ⁊ ex
officio prelatiōis. alij vō ex çelo cari-
tatis tm̄. Itē ꝑlati habēt corripe ⁊ vbo
⁊ flagello. Cū igit hoc sit ꝑceptū affir-
matiuū ligat sp. ſ non ad sp exequen-
dū ſ pro loco ⁊ tpe. qn̄. s. licet ⁊ expe-
dit. ⁊ credit hō q correctio sit vtilis
apud illū q corrigit. Un̄ sūt qnqꝫ casus
ī qbus absoluit homo ab isto ꝑcepto.
Pⁱm⁹ ē cū nō sit aliq̄ spes correctio-
nis. qa Jero⁹ inqt. Frustra niti ⁊ nihil

aliud q̄ odiū querere extrema demē-
tia est. Secūd9 cū timet̃ defectus p-
batiōis 7 crimīaliter agit̃. vbi. s. obli-
gat̃ actor ad taliōnē si in pbatiōe defi
ciat. Tertius cū plato tā q̄ iudiri no-
tū ē factū quia ille notori9 est ul' con-
uict9. Quart9 cū meliori opi uel eque
vacat. sicut plerique religiosi. Quint9
7 vltim9 cū multitudo uel potestas ē
ī culpa vbi correctio plus noceret ec-
clesie q̄ pdesset. Irascimini igit̃ 7 no-
lite peccare. patienter oīa sustinentes
vt grām cōsequamur ī pn̄ti 7 gloriā ī
futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Feria q̄rta post tertiā dn̄icā ī q̄drage-
sima. de detestatiōe 7 abhoīatiōe ire.

Sermo 25

Ertius an-
gel9 effudit phialā suā
sup flumīa. Iterū vbi s̄.
Tractatū ē frēs kmī in
sermone p̄cedenti de originatione 7
remediatiōe ire. Nūc v̄o tractādū est
de ipsi9 detestatione 7 abhoīatiōe. De
qua sapiēs pv̄. 27°. ca°. loquit̃ di. Gra-
ue est saxū. 7 onerosa est arena sed ira
stulti vtroq̄ est grauior. Et iō demo-
nes libēter cōuersant̃ cū talib9 iracun-
dis. Vn̄ aplus ad Eph. 4°. ca°. ait. Sol
non occidat super iracūdiā vestram.
Nolite locū date diabolo. q̄si di. Per
iram diabol9 habitat ī vobis. qnīmo
iracundi vident̃ peiores diabolo. Nā
diabol9 nō fuit ausus p̄cipitare xp̄m
de pīnaculo tēpli s̄ solū suggessit. di.
Mitte te deorsū. Scriptū est. Angelis
suis deus mandauit de te ꝛc. Pharisei
aūt repleti ī synagoga ira ꝯ xp̄m ppt̄
v̄ba ei9 vera 7 scā duxerūt vsq̄ ad su-
perciliū mont ut p̄cipitarēt eū. Luc.
4°. ca°. Et ideo sicut mansuetudo ima-
ginē dei ī nobis s̄uat. qui sp trāqllus
est. iuxta glo. Math. 5°. di. Mitis ē qm̄
non rancor vel ira afficit. sed oīa eq̄ni-
mit sustinet. Ita ecōuerso ira dissipat
7 destruit. Vn̄ Greg9. 5°. moral. dicit.
p irā māsuetudo 7 lux veritat amit-
titur. qa cū mēti iracūdia cōfusiōis te-
nebras incutit. tūc de9 radios sue cog-
nitiōis abscōdit. Et iō bene dic Johes
in v̄bis ppositꝰ. Terti9 āgel9 ꝛc. i. ꝯtra
irā p̄dicauit que sūme detestanda est
tribus rationib9.
p̊ ratione destructionis.
2° rōne grauitatis.
3° rōne puersitatis.

Pars p̊ma hui9 sermonis. ī qua pbat̃
iram esse detestādā ratiōe destructio-
nis subiecti siue anime.

Rimo igit̃ in isto sermōe di-
co q̄ detestanda ē ira rōne de-
structiōis subiecti. Propt irā
oēs vires seu potentie anime alterant̃
Nam occultus ītellectus obtenebrat̃
quia ut ait Cato. Ira impedit animū
ne possit cernere verū. Et iō iracūdus
dr̄ stult9. qđ patet ex trib9. p̊ qa ap-
petit vindictā de illata iniuria facere.
Et ut dic Aug9. De aliena pena que-
rit sibi medicamentum. 7 acquirit si-
bi grande tormentū. Et idcirco stul-
tus esse dicit̃ q pot9 illatā īiuriā vult
morti corpis qn̄q̄ 7 anime sp 7 etne
se exponere ut occidat asinū īimicū sui
i. corpus q̄ expectare dn̄m iustū. qui
ita iudicabit eū ꝯ hoste 7 asino simul
q̄ totus mūdus videns admirabitur
7 satiabitur. nec posset etiā vindicte
grauedinē excogitare. sicut dicit̃ Ysa.
vlt. Vermis eoꝝ nō morit̃. 7 ignis

eoꝝ non extinguet̃ cũ.s.dicet Math. 25°. Ite maledicti ĩ ignẽ etnũ. 2° qa pontẽ mĩe dei sibi frãgit ⁊ pcl itat̃ volens ĩpedire ꝓximũ.cũ nihilominus possit ꝓxim⁹ fu⁹ q etiã offendit eũ venire ad deũ ꝯ voluntatẽ suã.si.s.peniteat. Ipse aũt q vindictã q̃rit.ĩ piculo remãeat.ut eueniat ei illud qđ asserit̃ Jacobi.2°. Judiciũ sine mĩa fiet ei qui non fecerit mĩam. Et iđ plus q̃ stult⁹ est iracũdus.qa cũ sit ĩ manu creditorũ crudelissimoꝝ ⁊ in carcere pessimo pctõꝝ.odit sibi ꝓiciẽtes aurũ argentũ ⁊ lapides p̃ciosos.de quib⁹ põt sibi debita solnere ⁊ se redimere a carcere ⁊ coronã sibi celestẽ fabricare.ps. Supra dorsũ meũ fabricauerunt pctõres i.demões uł ꝑsecutores coronã.s.ppetuã. si habuero.s.patientiã ⁊ nõ prorũpã in irã. Audiui q cũ quedã mulier litigiosa ⁊ iracunda litigaret cum quadã bona muliere.⁊ illa aduerteret fructũ cõtumeliarũ ei⁹.extẽdit palliũ suũ ⁊ dicebat ei: Carissima ꝓice hic satis.qa cõuitia tua augmentũ sunt ꝓ debitoꝝ meoꝝ solutiõe ⁊ ꝓ captiuitatis mee libatiõe. Qđ cũ audiret illa.ꝯfusa cessauit a cõuitiis. Resiste inq̃t Amb° li°. p̊ de officiis.ire si potes.cede si non potes. Si preuenerit ⁊ p̃occupauerit mẽtẽ tuã iracũdia ⁊ ascẽderit ĩ te.nõ relinq̃s locũ tuũ. Locus tuus patiẽtia est.hec ille. 3° qa delectat̃ in eo qđ de se est tristabile. Nam ira habet penã annexã. Vñ dr̃ nõ solũ pctm̃.ƀ etiã pena pcti. Vñ querit Alex. in secũda ꝑte vbi ẽ.in tractatu đ ira.arti.3°. sub qua specie passionũ cõmittit̃ ira. Cũ.n.ƒm phm nihil ẽ in gnẽ qđ nõ sit ĩ aliq̃ ei⁹ spẽ.si g̃ ira est passio sicut dic Damas. ꝯstat ipsam ad aliquã passionẽ ptinere. Et cum Aug⁹.14°. de ciui. dei dicat q oĩs humanoꝝ moꝝ vitiositas.istis q̃tuor ꝯmittit̃ ꝑturbatiõib⁹.s.gaudio dolore.metu.⁊ spe. Merito q̃ritur sub qua cõtineat̃ ira. Et breuit ipse r̃ndet q ĩ ira est cõcupiscẽtia alicui⁹ rei.cui⁹ rei si fiat ꝓhibitio.ẽ mot⁹ ꝯ ꝓhibẽtẽ. Vñ dic Damas. q ira est audax mẽtis vindex cõcupiscẽtie. Et h̃ mõ ipsam irã precedit cõcupiscẽtia.qa sub vna spẽ q̃tuor ꝑturbationũ cõmittit̃. Alio mõ ira dr̃ tristicia ex eo q nolẽti accidit.⁊ sic sub tristicia continebit̃.s.sub dolore.ꝓut dicit Aug⁹. Cũ dissentim⁹ ab eo qđ nolentib⁹ accidit: talis volũtas tristitia ẽ. 3° modo ira dr̃ appetit⁹ pene.⁊ sic cadit sub concupiscẽtia sine cupiditate gnãli. Ait.n. Aug⁹. Cũ consentim⁹ appetendo ea q̃ volum⁹.cupiditas dr̃. Ex p̃dictis colligit̃ q ira ut plurimũ inq̃tũ ꝓprie ira.est tristicia uel habet annexã tristiciã. Vñ de iracũdis dr̃ Deut°.32°. Fel draconũ vinũ eoꝝ. Et tñ iracũd⁹ in ipsa delectat̃ ira triplicit̃. p̊ ex spe. Cui⁹ rõ est.qa null⁹ irascit̃ nisi sperãs vindictã. Ex spe aũt vindicte ꝓpt̃ cõtristantẽ ĩiuriã cõpellendã sequitur delectatio. 2° ex imaginatiõe.qa sicut imaginatiões somnioꝝ sũt delectabiles.sic ĩmorari ĩ cogitatiõe eorũ q̃ quis cõcupiscit ẽ delectabile. Sꝫ qa irat⁹ imaginat̃ ⁊ cogitat de vindicta.iđ talis imaginatio ⁊ cogitatio irato est delectabilis.g̊ ꝛc. 3° ex ꝯsecutiõe. Sicut.n.sitienti efficitur potus delectabilior: sic cũ ira sit appetit⁹ vindicte ex illata ĩiuria ad p̃sentiã vindicte seq̃t̃ delectatio. Ecce magna stulticia delectari de damno ꝓximi cũ cruciatu ꝓximi. Dis g̊ de causis detestãda ẽ ira. Vñ Jero⁹ ait sic. Dic apl̃s. sol nõ occidat sup iracũdiã v̄ram.qd agem⁹ ĩ die iudicii.sup q̃s ira nõ vni⁹

diei s tātoꝝ ānoꝝ sol testis erit? Igit̄
mitescat seuitia·mansuescat iracūdia·
remittant sibi īuicē culpas suas·ne sit
exactor vindicte·qui petitor ē venie.
h ille. Et sic pȝ pars pma huꝰ smōis.

Pars secūda huꝰ smōis. in q̄ pbat̄ irā
esse detestandā rōne grauitatis.

Ecūdo in isto smōe detestan-
da est ira rōne gūitad. Ait. n.
Tho. scda scde. q. 158. arti. 4°.
q̄ q̄uis q̄tū ad appetibile qđ iratꝰ ap-
petit ira non sit maximū pctm̄. Nam
ira appetit malū pene alicuꝰ sub rōne
boni·qđ ē vindicta. Odiū aūt appetit
absolute·ut dictū est. Inuidꝰ aūt ap-
petit malū aliꝰ p appetitū ꝓprie glie.
Ex q̄ pȝ q̄ odiū est gūꝰ q̄ vindicta. ⁊
vindicta q̄ īuidia. ⁊ īuidia q̄ ira q̄tū
ad hūc respectū. qa peiꝰ ē appetē malū
sub rōne mali q̄ sub rōne boni. ⁊ pe-
ius ē appetere malū sub rōne boni ex-
terioris q̄ sub rōne rectitudīs iusticie.
Attamen q̄tū ad īordinationē que ē
q̄tū ad modū irascēdi: ira habet quā-
dam excellentiā ꝓpt vehementiā sui
motꝰ. Et iđ dicit Alex. vbi s. arti. 9°. q̄
ira sm oēm sui spēm non est maximū
pctm̄. Sed ira in q̄ cōiūgunt̄ h duo. s.
memoria mali. ⁊ obstīatio tpis in vin-
dictā q̄ semp crescendo ī vindictā. ⁊
talis ira habet insanie rationē. Vn̄ irā
⁊ insaniā cōpat Crisoꝰ cū dic. Ire ⁊ in-
sanie mediū nihil nō ē: qd difficilius
q̄ memoria maloꝝ: nil turpiꝰ visu fu-
rētis·nil deformiꝰ seuero visu ⁊c. Vn̄
ad maiorē istoꝝ expressionē ꝓbat̄ ire
grauitas ex tribꝫ. p° ex iusticie oblīq-
tate. 2° ex operis crudelitate. 3° ex cor-
poris incōpositiōe. p° ex iusticie obli-
quitate ostēdit̄ grauitas ire. Vn̄ dicit

Gregꝰ q̄ cū iudex est in ira·non debet
tūc iudicare sententialit̄. qa iudicium
rationis ē obfuscatū. Dicit. n. sic. xi. q.
3. c. illa. Prepositorū sollicitudo vtilis
illa est cautela laudabilis in qua totū
ratio agit. ⁊ nihil sibi vīdicat. Restrī-
genda ē sub ratione ptās. nec ē quid
agendū p̄usq̄ cōcitata ad tranqllitatē
mens redeat. Nam cōmotiōis sue tpe
iustū putat oē qđ fecerit. hec ibi. Nar-
rat historia ecclastica q̄ cū Theodosiꝰ
īpator q̄uis deuotus esset: cū audisset
quendā ex militibꝫ sibi carū a tumul-
tu ꝑplari occisū apud thessalonicā·qa
pmisit se ira succendi·fecit dolose vo-
care ꝑplm ad ludos cretenses vbi ob
vindictā fecit plures occidi. Propter
qđ postea a beato Ambrosio Medio-
lanen̄. nō fuit pmissꝰ ītrare ecclīaꝫ·nisi
priꝰ fcā publica pn̄ia. xi. q. 3. cū apud.
Et ideo bene dr̄ Iacobi p°. Ira iusticiā
dei nō opat̄. 2° ondit̄ grauitas ire ex
opis crudelitate. Nam ira turbat ven-
tre memorie. Idcirco. n. vent̄ sigt me-
moriā. qa sicut in ventre reponūt̄ cibi
comesti·ita in memoria retinēt̄ audi-
ta uel lecta. Sȝ cū ira mentē supat·oē
exēplū mā suetudinis ⁊ patiētie a me-
moria excidit. ⁊ oia beneficia eiꝰ ī quē
turbat̄ ī memor efficitur. Vn̄ Ecci. 27°.
Ira nō hȝ miam. neq̄ erūpens furor.
Sic de Alexādro magno legit̄ multū
furibūdo ut refert Sen̄. in li° de ira q̄
ira succēsus occidit militē sibi carissi-
mū. de q̄ postea ira digesta ita doluit
q̄ q̄ seipsū occidere voluit. Patet etiā
h de Saul q iratꝰ fuit ꝯ Dauid bene-
ficiorū oblitꝰ q̄ eū pluries q̄siuit occi-
dere. 1. Reg. 18°. Turbat. n. ira etiā nō
solū rationē ⁊ memoriā·s etiā volun-
tatē adeo q̄ ꝓpt irā in multa mala ꝓ-
rūpat iracūdꝰ. Nam in cōtentiōibꝫ ⁊

rixis dissipat tpalia. ꝓ°.29°. Vir iracū
dus ꝓuocat rixas. Et Eccl.21°. ca°. Ob
iurgatio ⁊ iracūdia ānullabūt subam
Itē aliqñ iracūdi ad tantā ferocitatē
deueniūt ut se ipsos occidāt. iux illud
Eccl.30. Zelus ⁊ iracūdia minuēt di
es. Vñ.2. Reg.17°. legit q Achitofel
suspendit seipsū ex idignatiōe quā hūit
q Absalon noluit seq ꝯsiliū suū ſ cō
siliū Chusi. Quidā etiā ꝓpt irā filios
suos occiderūt. Legi.n. q quedā mu
lier vna nocte tres filios interfecit ple
na furore ꝓ eo q ipsam suis vlulatibꝰ
⁊ fletibꝰ molestabāt ac ipsam qescere
non sinebāt. Quidā etiā itrūpunt in
sibi carissimos ꝓpt irā. ut pꝫ ſ ꝓxime
de Alexandro ſm Senecā in li°. de ira.
Qui etiam narrat ibidē q Lisimacus
mansuetissimꝰ familiarissimū sibi Ca
lesphatū nimio furore repletꝰ detrū
cauit mēbris.s. naso ⁊ auribꝰ. ⁊ i qdā
cauea velut aīal nouū ⁊ inusitatū pa
uit. Et iō Señ. ait. Sicut erat dissimi
limꝰ hoīꝫ q patiebat. sic multo dissi
milior factꝰ ex ira q hꝰ fieri mandauit.
3° ſguitas ire cogſcit ex corpis icōposi
tiōe. Dꝫ.n. qs eē bñ cōpositꝰ i gestibꝰ
suis. qd ptinet ad modestiā. ſm illud
ad Phil.4°. Modestia vr̄a nota sit oībꝰ
hoībus. Sed ira deuictꝰ ut dic Gregꝰ
in.5°. moral. ad aptā mox insaniā de
ducit. ⁊ vsq ad supficiē corpalis.s. di
spositiōis ab itimo cogitationū fūda
mento dissipat. Et iō ait Amb°. super
Lucā. Preclarū ē motū tēpare ꝯsilio
nec minoris ꝟtutꝭ dr cohibere iracun
diā i dignationē q cōpescere. q oīo nō
irasci. tu plerūq illud leuiꝰ. istud for
tius estimet. hꝰ ille. Qd q nō facit ior
dinat nō tm̄ in aīa ſ etiā in corpe. Vñ
seqt Gregꝰ vbi ſ. Nam ire sue stimu
lis accensū cor palpitat. corpus tremit
lingua se ꝓpedit. facies ignescit. exaspe
rant oculi. nō recogscūt noti. ore qdē
sermonē format. ſ sensꝰ qd loqt ignorat.
In q itaq iste abreptitiis lōge est
q actiōis sue ꝯsciꝰ nō ē. Unde plerūq
fit ut vsq ad manꝰ ira ꝓsiliat. ⁊ eo fu
ror mēbra foris in ictibꝰ exercet. q int
ipsam mēbrorū dn̄am mentē captiuā
tenet. hꝰ ille. Unde ⁊ merito figurat p
illū demoniacū q vestimētꝭ suis dila
ceratꝭ nudꝰ incedebat. hoīes vexabat
in monumētꝭ manebat. Math.9°. Ta
lis.n. ira vehemēs accelerat mortē ut
dictū ē ſ. Unde ⁊ aīalia iracūda ut ca
nis q de facili mordet ⁊ latrat sūt bre
uis vite. Et d̄ Silla ꝯsule rōnorū nar
rat Augꝰ i li°. de ciui. dei. q ꝑ ira cū tur
bulētissimꝰ eēt. fracta ē sibi vena san
guinis in corpe vnde mortuꝰ ē. Dete
stāda ē igit ira rōnibꝰ ꝑdictꝭ ⁊ huma
nitas affectanda. Ait.n. Lactan. in 6°.
diui. institꝭ. aduersꝰ gen. ca°. 2°. sic. Cō
ſuāda ē igit hūanitas si recte hoīes di
ci velimꝰ. Id aūt ipsam ꝯsuare hūani
tatē qd aliud est q diligere hoīem. cū
hō sit idē qd nos sumꝰ. Discordia igit
⁊ dissensio nō ē ſm hoīs rōnē. verūq
ē illud Ciceronis qd ait. Hoīem natē
obedientē hoī nocere nō posse. ḡ si no
cere hoī ꝯ nām est. ꝓdesse igit hoī ſm
nām sit: necesse ē. Qd q nō facit. hoīs
se appellatiōe dispoliat. qa hūanitatis
officiū est necitati hoīs ac piculo sub
uenire. hꝰ ille. Et sic pꝫ ps secūda huꝰ
sermonis.

Pars tertia huꝰ ſmōis. in q ꝓbat irā
esse detestandā rōne puersitatꝭ.

Tertio in isto ſmōe dico q de
testāda ē ira rōne puersitatis
Ire.n. puersitas ut ordinate
dicamꝰ cogscit ex tribꝰ. ꝑ qa demōibꝰ
assimilat. 2° qa a regno celoꝝ sepat. 3°

qa in inferno cruciat. ꝑ dico q̃ demonibꝫ assimilat. Nã de demõe dr̃ Apoc. 12°. Ipse draco magn⁹ ⁊ ruffus habẽs irã magnã. Et iõ in vita beati Iohis elemosynarij legit̃ q̃ dicebat. Angloꝝ est nullaten⁹ litigare. hoĩuꝫ ē altercari ꝫ stati recõciliari. Demonũ autẽ ē litigare ⁊ irasci ⁊ diẽ trãsire sine recõciliatiõe. Pꝫ ḡ q̃ ira facit demõibꝫ similẽ.

2° regno celoꝝ ꝑuat. Vñ ad Gal. 5°. Opa carnis sũt ĩimicitie ɔtẽtiões emulatiões ire rixe ⁊c. Et post. Qui talia agũt regnũ dei nõ cõsequẽt̃. Et Aug⁹ ait. Hereditas eťna nõ litigãdo acqrit̃ ꝫ amittit̃. Hc ille. 3° ĩ inferno cruciat. Hoc. n. pctm̃ nõ solũ a reg̃ celoꝝ excludit. ꝫ ĩ tartara detrudit ⁊ torquet. Iracũdi. n. descẽdũt in infernũ cũ armis ut dicit̃ Ezech. 32°. qui. s. armati odio ⁊ mala volũtate moriũt̃. Sicut legit̃ de quodã comite q cũ mergeret̃ ⁊ moreretur ⁊ diceretur ei ab imergente. pax tecũ. cũ habuisset guerrã ab inimico suo vicino: credidit q̃ rogaret̃ de pace faciẽda cũ eo. Cũ aũt totis clamaret viribꝫ. ⁊ cõtradiceret paci faciende. ĩ illa cõtradictiõe spiritũ exalauit. Et sic cũ odio ⁊ ita armat⁹ malitia ad ĩferos descẽdit. Et ad hͦ facit qd̾ dr̃ Math. 18°. de illo qui noluit dimittere cõꝭuo suo. ꝑcepit eũ rex detrudi ĩ carcerẽ. Et p⁹ subdit̃. Sic pr̃ celestis faciet vobis si nõ remiseritis vnusqsq; de cordibꝫ vr̃is. Et iõ in ꝓphia hodierna Exo. 20. ca°. ꝓhibet scriptura irã filiorũ ɔ̃ prẽm ⁊ mr̃em di. Honora patrẽ tuũ ⁊ mr̃em tuã: ut sis longeuus sup ťrã quã dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi. Deinde ꝓhibet pessimã irã q̃ ꝓcedit vsq; ad effusionẽ di. Nõ occides. Hoc idẽ habet̃ in euãgelio hodierno scriptũ Math. 15°. ca°. vbi habet̃ q̃ cũ scribe ⁊ pharisei

ex ira ⁊ indignatiõe murmurarẽt de discipulis xp̃i q̃ nõ lauarẽt manus cũ manducarẽt panẽ. Rñdit illis Ihs di. Quare ⁊ vos trãsgredimini mandatũ dei ꝓpt traditiõeꝫ vr̃am? Rñdit. n. eis nõ directe ꝓpt dignã sui ĩdignationẽ ꝫ p ɔtrariã qõnẽ. Et iõ de⁹ dixit ut pꝫ ĩ ꝓphia. Honora prẽm tuũ ⁊c. Vos aũt aduersatiue dicit̃ i. ĩ traditiõe vestra ĩstruit̃ alios. Quicũq; dixerit. i. dicere poterit matri ul' pr̃i. O pr̃ ⁊ mr̃ qui indiges ⁊ pet̃ mun⁹ a me: qdcũq; est ex me. i. ex meis rebꝫ. qcqd hẽo ē munus deo oblatũ. tibi ꝓderit. q̃i di. nõ. ꝫ poti⁹ sacrilegus esses si acciperes q̃ deo voui. ⁊ sic supple non honorificabit. s. matrẽ. Et p hͦ euacuat̃ mãdatũ dei de parẽtibꝫ honorãdis. Et iõ seqt̃. Et irritũ fecistĩ mãdatũ dei ꝓpt traditionẽ vr̃am. Deinde seqt̃ icrepatio iudeoꝝ di. Ypocrite. bene ꝓphetizauit de voꝫ Ysa. di. Popul⁹ hͦ labijs me honorat: cor aũt eoꝝ lõge ē a me ⁊c. Et cõuocatꝫ ad se turbis dixit. Audite ⁊ intelligite Nõ qd̾ intrat in os. s. corpis. coinqnat hoĩem. i. aĩam. ꝫ qd̾ ꝓcedit ex ore. i. de corde coinqnat hoĩem. Tũc accedẽtes discipli dixerũt ei. Scis. s. tu q oĩa nosti. q̃ pharisei q̃rũ magna ē religio in cibis: audito hͦ vbo q̃ a. s. euacuat discretionẽ ciboꝝ ⁊ traditionẽ senioꝝ scãdalizati sũt. i. indignati uel offensi Scãdalũ. n. grece offensio ul' ruina dr̃. Inde sumit̃ illa diffinitio. Scandalũ ē dictũ uel factũ min⁹ rectũ ꝑbẽs occasionẽ ruine. Et hͦ ꝓprie dr̃ scãdalum actiuũ. Istud aũt erat passiuũ. q̃a neq; ex facto neq; ex dicto min⁹ recto ꝫ poti⁹ audito hͦ vbo veritat̃ pietat̃ ⁊ eqtatis. scandalizati sũt. Vñ nõ dicũt Tu scãdalizasti. Hic Aug⁹ ait. Oculis egrĩ odiosa est lux. Et idcirco videns Ihus

ait. Oīs plantatio quā nō plātauit pr̄
me⁹ celestis eradicabit᷑. sinite illos in
p̄cipitiū dānatiōis ire. Ceci sūt in seꝛ
duces cecoꝝ ī alioꝝ regimine. Ysa. 56.
ca°. Speculatores ei⁹ ceci sūt oēs. Ceci
sūt ut videlꝫ p̄lat⁹ si ceco ut subdito
ducatū p̄stet ambo ī foueā cadūt. sicut
linee obliqtas ꝓcedit ex regule obliq-
tate. Vn̄ Greg⁹ ait. Cū pastor p abru-
pta vicioꝝ gradit᷑. necē est ut grex in
p̄cipitiū ducat᷑. Et Ber. ait. Ridiculo-
sa ē res imo magl̄ piculosa speculator
cecus. doctor insciꝰs. p̄cursor claudus
prelat⁹ negligēs. preco mut⁹. sed heu
qa sicut claudi volūt p̄ire. ita fatui p̄-
esse. Ecce ḡ q̄ꝫ bene rep̄hēdit᷑ ira ⁊ in-
dignatio pharīseoꝝ. Rogem⁹ ḡ man-
suetissimū Ihm̄ qten⁹ cōcedat nobis
ab h̄ periculoso vitio abstinere ut sic
grām ꝯseq̄mur in p̄nti ⁊ gl̄iam ī futō
in secula seculoꝝ Amen.

Feria qnta p⁹ tertiā dn̄icā ī q̄dragesi-
ma. de filiabꝫ ire ī gnāli. ⁊ de aliqbꝫ in
particulari. Sermo 26⁹

Ertius an-
gel⁹ effudit phialā suā
ꝛc. Itetū vbi s̄. Descri-
ptis multis de vitio ire
ptēs kmī: restat vltimo de ipsi⁹ mala
fructificatiōe ptractare. Cōcludit᷑. n.
s̄m Alex. d̄ ales vbi s̄. in tractatu d̄ ira
arti. 6. ⁊ Tho. vbi s̄. etiam arti. 6. q̄
ira ē vitiū capitale. Et q̄uis ex alio na
scat᷑. qa ira appetit malū proximo. iste
aūt appetit⁹ cat᷑ ab amore vitioso ꝓprij
boni. Amor ḡ ꝓprij boni ē cā appetit⁹
mali ī ꝓximo: tn̄ h̄ nō tollit ipsū esse
capitale pctm̄. qa ille amor ꝓprij boni
non ē pctm̄ sp̄ale. imo ē radix gnālis
pctī. Vn̄ est in oī pctō ille amor s̄m q̄
dic Aug⁹. Et iō icasci ex illo amore nō
tollit pctm̄ nō esse capitale. Q. aūt ira
sit vitiū capitale. patet qa ex eo tāq̄ ca
pitali ꝓcedūt alia vitia. Vn̄ s̄m Gregl̄
31°. moral᷑. sex sūt filie ire. s. Indignatio
Tumor mētis. Clamor. Blasphemia.
Cōtumelia. Rixa. Quaꝝ rōnē ⁊ suffi-
ciētiā sic assig̃t Alex. in secūda pte sū-
me. in tractatu d̄ filiabꝫ pctōꝝ capita-
liū. ⁊ btm̄ Tho. vbi s̄. arti. 7°. Ira aut
ē illatio vindicte. aut dispositio ad il-
lationē. Si ē dispositio ad illationē. sic
ē tumor mēt᷑ q̄ dr̄ volūtas vindicādi
disponens se ad vindicādū ꝓpt̄ ī petū
irascibil᷑. Si aūt ē illatio vindicte. Aut
ē in facto. ⁊ tūc rixa ē q̄ dr̄ libido vin-
dicādi ī iniuriā facti ꝓcedēs. Et h̄ pꝫ p
illud qd̄ dr̄ p glo. ad Gal. 5°. vbi dr̄ q̄
rixe sūt qn̄ ex ira ī uicē se percutiūt. Si
v̄o ī v̄bo. Aut ē iiuria ī deū uel scōs eo
q̄ nō vindicāt s̄m appetitū suū. ul᷑ qa
existiat p ipsos īpediri vindictā. ⁊ sic
dr̄ blasphemia. Aut ē respectu ꝓximi
iniuriātis. ⁊ h̄ est p exaltationē vocis
ut ab alijs cog̊scat᷑. ⁊ sic dr̄ clamor. Aut
per ꝓlationē taliū turpiū ꝯ iniuriātē. ⁊
tūc dr̄ ꝯtumelia. Si v̄o ē in aliq̊ signo
solū. tūc dr̄ idig̃tio. De istis aūt genit᷑
ex ira dr̄ ad Eph. 4°. Ira ⁊ indig̃tio ⁊
clamor ⁊ blasphemia tollant᷑ a vobis.
Omissa igit᷑ blasphemia. d̄ q̄ tractabit᷑
alibi. omissis etiā ip̄a ꝯtumelia ⁊ mur
muratiōe. de qbus tractabit᷑ particu-
larit᷑ infra: in isto s̄mōe breuit de reli-
qs tractabim⁹. qa ut ait Johes. Terti⁹
angelus effudit ꝛc.

p̊ de clamore p se.
2° de rixa ⁊ tumore mentis simul.
3° de ipsa īdignatione.

Pars p̊ma hui⁹ s̄mōis. in q̄ tractat᷑ de
clamore filio ire.

Rimo igit᷑ in isto s̄mone tra-
ctādo de clamore filio ire ad-
uertēdū q̄ iste clamor ꝯsistit

quando qs ex ira voces clamorosas. ſ cõfuſas ꝓfert. miſcet̄ qꝫ coit̄ cū ↄtūelia ⁊ cõtentiõe. Sꝫ ſciēdū ꝙ triplex ē clamor. Primꝰ clamor ↄ̄r intenſe afflictiõis. ⁊ iſte ĩpetrat exauditionē. cū .ſ. magno affectu deſiderat ⁊ petit aliqd a deo. ꝫm illud ps. Clamaui ĩ toto corde meo exaudi me dn̄e. vbi dicit Gregꝰ ꝙ multū clamat q mltū amat. Iſte aūt clamor ĩtrat ĩ aures dei ita ꝙ meretur exauditionē. Sic. n. dn̄s repmittit di. in ps. Clamabit ad me ⁊ ego exaudiā eū. Vn̄ ⁊ de ꝓplo iſrl̄ cū ꝓpt pctm̄ ſuū diuerſis tribulatõibꝫ ⁊ captiuitatibꝫ vrgeret̄. d̄r ĩ ps. Clamauerūt ad dn̄m cū tribularēt̄. ⁊ de neceſſitatibꝫ ſuis liberauit eos. ut pꝫ ĩ li° Iudic. ꝑ totū. Sic chananea clamās pꝰ Ihm fuit exaudita ⁊ ſanata filia eiꝰ. Math. 15° ca°. Sic cecus clamās. Miſerere mei fili Dauid. fuit illumĩatꝰ. Luc. 18°. Sic ⁊ p̄dicator iſto mõ debet p̄dicare in ꝓplo. s. ex ĩtimo affectu. ⁊ tūc audit̄ fructuoſe. Sic xp̄s clamabat in tēplo. nõ ſolū voce. ſ ĩtimo deſiderio. s. Si qs ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Ioh. 7°. Sic Iohes baptiſta d̄r vox clamãd ĩ deſerto. Mat. p̄. ⁊ Luc. 3°. Sꝫ de iſto clamore hic p̄ncipalit̄ nõ intēdimꝰ. 2ꝰ clamor ē horrēde iniqtad ſeu offenſionis. eo modo q̄ d̄r Yſa. 58°. Nolite ieiunare vſqꝫ in hanc diē ut audiat̄ in excelſo clamor veſter s. vr̄oꝝ ſcelerū. qa talia ieiunia cū his nõ placēt. Tria aūt vitia p̄cipua ſūt q̄ pre ſui horrore clamāt ad deū vīdictā ⁊ celerē punitionē. Primū eſt hoīcidiū. de q dic dn̄s ad Cayn poſtqꝫ fratrē Abel ĩterfecit. Vox ſanguinis fr̄is tui Abel clamat ad me d̄ t̄ra. Et qd niſi ꝙ tãtū ſcelꝰ debeā p̄nire celerit̄. Vn̄ ſubito factꝰ ē vagꝰ ⁊ ꝓfugꝰ ⁊ tremulꝰ in mēbris. Secūdū ē vitiū ſodomitiū. de q̊ dixit dn̄s Abrahe. Clamor ſodomorū ⁊ gomorreorū clamat ad me de t̄ra. Gen̄. 18°. Et qd clamabat illorū nephas niſi ſubitā vindictā q̄ q̄citꝰ ſecuta ē ſubuerſis illis qnqꝫ ciuitatibꝫ igne ⁊ ſulphure. Tertiū eſt opp̄ſſio pauperū. Exo. 3°. Clamorē eoꝝ audiui ꝓpt̄ duritiā ⁊c̄. Et loqt̄ de opp̄ſſiõe facta iudeis a Pharaone ⁊ ꝓplo ſuo. que cito punita ē ꝑ multa flagella. demū ĩ mari ſubmerſis Pharaone cū exercitu ſuo. Exo. 14°. Et iō Iacobi 5°. d̄r. Ecce merces opatioꝝ vr̄oꝝ q̄ fraudata ē a vob̄ clamat. ⁊ clamor eiꝰ ĩ aures dn̄i introiuit. Tertiꝰ ⁊ vltimꝰ clamor d̄r ↄfuſe ꝑturbationis Et hic ē filiꝰ ire. de q̄ apl̄s ut pꝫ s̄. ad Eph. 4°. Oīs clamor ⁊ ira ⁊c̄. tollat̄ a vobis. Et licꝫ de ſe iſte nõ ſit mortale. pōt tn̄ eē. vel rõne cau ſe ipſū ꝓducēd. ut ſi ꝓcedat ex ira uel odio mortali. Vel rõne materie in eo ↄtinēd. ut ſi clamãdo ↄtumeliā inferat. uel cõtentionē ↄ̄ veritatē rei ĩportand. Vel rõne ſcandali ex eo ſequētis ut cū fit a notabili ꝑſona ex ira vnde alij nõ bilit̄ ſcãdaliçēt̄. Et iſto mõ dic ps. in ꝑſona xp̄i patiēd de iudeis. Aperuerūt ſup me os ſuū ſicut leo rapiēs ⁊ rugiēs. qn̄ vꝫ clamantes vocibꝰ magnis dicebãt: crucifige crucifige eum. ut teſtãt̄ oēs euãgeliſte. Et de h̄ bene pōt intelligi dictū ps. Inueterauerūt oſſa mea dū clamarē tota die. i. frequēt mõ p̄dicto. Et ſic pꝫ ps p̄ma hꝰ ꝫmõis. Pars ſecūda huꝰ ꝫmõis. ĩ q̄ tractat̄ de rixa ⁊ tumore mētis etiā filiabꝫ maledicte ire.

Ecūdo ĩ iſto ꝫmõe dicendū ē de rixa ⁊ tumore mēd ſil̄. Vn̄ de rixa tria ↄſiderãt̄. p̄ eiꝰ diffinitio. 2° eiꝰ particularis opatio. 3° eiꝰ ꝑplaris ↄtradictio. Qtū ad p̄mū ꝫm Iſidoꝝ ĩ li° ethimologiarū pōt ſic haberi eiꝰ diffinitio. Dicit. n. ꝙ rixoſus ē

q̄i ritu canino dic͛. Semp.n.ad ɔtradictionē ē pat᷒.ī iurgio delectať.⁊ ꝓuocat ɔtendētē. Tn̄ ut dic btūs Tho. scd̄a scd̄e.q.41.arti.p̊.Rixa nō nominat simpliciť ɔtentionē.sed tria q̄ ponūť in dbis Isidori.ei᷒ inordinationē declarāt. p̊.ꝓmptitudīe;aīi ad ɔtēdēdū.qd̄ sigt cū dic:s.ad cōtradictionē patus.s.siue ali᷒ bene siue male dicat. 2° qa ɔtradictiōe delectať.vn̄ sequiť. ⁊ in iurgio delectať. 3° qa ipse alios ꝓuocat ad ɔtradictionē.iō subdit.⁊ ꝓuocat ɔtendentē. Quātū ad secūdū rixa ꝓprie ē q̄ddā bellū inť aliq̄s.Vn̄ Iacobi.4°. Vnde bella ⁊ lites in vob̄? Nōne ex ɔcupiscētiis q̄ militāt ī mēbris vestris? ⁊c.Bella.i.litigia ⁊ rixe. Qui.n.rixať cū altero intendit supare ⁊ ipse supať sepe ⁊ ꝑcutiť.⁊ iō vitāda ē.Sicut fecit Abrahā qn̄ sepabat sea Loth ꝓpť rixā inť pastores suos ortā. Gen̄.13°. S; de isto bello rixe pticulari tria ɔsideremꝰ.p̊ ei᷒ ortū.2° ei᷒ actū 3° ei᷒ nocumentū. Qr̄tū ad p̊mū oriť ꝑncipaliter rixa ex ira.Vn̄ dr̄ ꝓv̂.15°. Vir iracūd᷒ ꝓuocat rixas. Hoc aūt sic declarat btūs Tho.scd̄a scd̄e.q.41.arti. 2°. Rixa īportat quādā cōtradictionē vsq; ad facta ꝑueniētē. dū vn᷒ alterū ledere moliť.Dupliciť aūt vn᷒ aliū ledere intēdit.Vno mō q̄i intēdēs absolute malū.cuiꝰ intētio est ad ledendū īimicū in manifesto uel ī occulto.Vn̄ ⁊ aliq̄n rixa ex odio oriť.Propť qd̄ dr̄ ꝓv̂.x°. Odiū suscitat rixas.Nō tn̄ rixa est ꝓprie effect᷒ odij.qa p̄t intētionē odiēt̄ ē q; rixose ⁊ ī manifesto ledat. Alio° aliq̄s aliū intēdit ledere eo sciēte ⁊ repugnante.qd̄ īportať noīe rixe ⁊ h̄ ꝓprie ptinet ad irā que ē appetit᷒ vindicte. Nō āt sufficit irato q; latenť noceat ei ɔ͛ quē irascit͛.sed vult q; ipse sentiat.⁊ q; ɔ͛ voluntatē suā aliq̄d patiať in vindictā ei᷒ qd̄ fecit. Procedit etiā aliq̄n ex supbia uel inani gl̄ia.nō tn̄ directe ſ occasionaliť inq̄tū aliq̄s ex h̄ ɔcitať ad rixā ⁊ iurgiū.qa ad iniuriā sibi reputat q; alius se ei preferat. Propť qd̄ dr̄ ꝓv̂.28°. Qui se iactat ⁊ dilatat iurgia ɔcitat. Et hic ē q; ɔgrue rixa ⁊ bene sociať cū mēd̄ tumore q ē reputatio ꝓprie ꝑsone cū inflatione sp̄ūs.qa q humilis ē neq; rixas diligit neq; libenť ɔtēdit. S; superbo ⁊ arrogantie tumore inflať ⁊ īflatiōe rixať. Sicut Aman de q̊ Hester.16°.ca°.dixit. rex Artaxerxes. Tantū arrogantie sue tumore sublat᷒ est.ut nos regno priuare niteretť. Hic ḡ apte declaratť q; ex tumore mēd̄ Aman rixe secute sūt ⁊c. Qr̄tū ad secūdū.s.actū.sciēdū ſm Tho vbi s̄. arti.p̊. q; sicut cōtentio īportat aliquā ɔtradictionē ī verbis.ita rixa īportat aliquā ɔ͛dictionē in factis.Vn̄ dic glo. ad Gal̄.5°. q; rixe sūt qn̄ ex ira īuicē se ꝑcutiūt hoīes.Et iō rixa videť esse qddā ꝑuatū bellū qd̄ inť priuatas ꝑsonas agiť non ex aliq̄ publica auctoritate.ſ magꝭ inordinata volūtate.Et iō rixa semp īportat pctm̄.ſ rixa ꝓprie est ex pte eoꝝ q etiā iīuste īuadūt aliū uel alios.uľ etiā q se defendūt cū iuste īuadūť.puta cū ministri ⁊ rectores volūt iuste cape aliq̄s reos.⁊ illi se defendūt ne capiāť.tūc rixa ē in eis. In eis aūt q se defendunt solo aīo repellendi īiuriā cū debita moderatione.non est ꝓprie rixa nec pctm̄.qa vim vi repellere non ē pctm̄.ſ d̄ iure nāli di.i.ius nāle. Siľ nō est ꝓprie rixa ī his q īuadūt aliq̄s ut capiant ex officio suo q se defendūt. Vn̄ cū serui Ysaac foderūt puteū ⁊ iuenerūt aquā q; ꝓ illo rixati sūt ut diciť Gen̄.26°. non in seruis Iacob fuit rixa.sed in īcolis terre qui

molestauerūt illos ꝛc. Quātū ad tertiū
s. nocumētū huiꝰ vitij. sciēdū ꝙ mul-
tipliciť nocet. p̊ q̄dē q̄a īducit ad mor
tē cū sit mortale pcīm q̄n. s. q̄s īuadit
aliū iīuste ut pcutiat eū. uel etiā cū de-
fendit se iīuste innasū ex odij uel vin-
dicandi aīo. vel cū excessu notabili de-
bite moderatiōis. ut si īuadēs pcutiat
eū manu. ⁊ ille gladio pcutit. In oībꝫ
his mortale ē s̄m Tho. vbi s̄. Et rō est
q̄a inferre nocumentū ꝓximo ope ma
nuali nō ē absq̄ mortali. q̄a ꝯ iusticiā
⁊ ꝯ mādatū illud: Nō occides. ī quo
ꝓhibeť oīs lesio ꝑsonalis īiuriosa s̄m
Aug. de pe. di. s. i. c. homicidij. Probať
etiā h̄. s. rixā esse mortale ex h̄ ꝙ apl's
ponit rixas inť opa carnis. d̄ q̄bꝫ dicit
ad Gal. 5.º Qui talia agunt regnū dei
nō ꝯsequnť. Nō āt puaťq̄s regno dei
nisi ꝑ mortale. Veniale āt eēt. cū se q̄s
defendēdo cū aliq̄ leui motu odij uel
vindicte hoc agit. aut excedit aliquā-
tulū modū defensiōis debitū. Nocet
q̄z rixa q̄a ꝑ eā gnānť odia ⁊ discordie
in mentibꝫ rixātiū. Propť q̄d dr̄ ꝓv.
17.º Qui meditať discordias. seminat
rixas. i. q intēdit semiāre inť aliq̄s dis-
cordias. pcutat ꝙ ac. īuicē rixētur vt
inde ī eoꝝ cordibꝫ ꝑ rixas discordie ⁊
odia genereť. Vnū. n. pcīm pōt īpate
actū alteriꝰ pcti in suū finē ordinādo.
Nocet rixa corpi. q̄a frequenť plꝰ reci-
pit q̄ȝ faciat alteri mali. Puniť etiā pe-
na pecuniali uľ corpali a iudice s̄m ex-
cessus quātitatē. q̄a iura mandāt ista
puniri. ut p3. 23. q. vlt. c. vlt. vbi man
dāť puniri hōicide q̄ rixāť. ⁊ ī rixa q̄s
fuerit occisꝰ. Quātū ad tertiū ꝑncipale
de rixa q̄d dr̄ ꝓpl'atis ꝯtradictio. Est āt
bellū q̄d dr̄ ꝓplare. q̄d ē valde piculo-
sū. q̄a īnumerabilia mala inde sequūť
cū. s. vnꝰ ꝓpl's seu ciuitas īsurgit ꝯ aliā.
uľ vna pars eiꝰdē ciuitaꝰ ꝯ aliā ad no

cendū. ꝑdandū. subijciēdū. expellen-
dū. ⁊ occidendū. Et cū iīustū est bellū
q̄cūq̄z ibi scienť ⁊ volūtarie concurrit
mortaliť peccat vltra alia pctā que ibi
ꝯmittūť. Nā q̄cq̄d accipit ab alia par-
te: rapina ē. si vulnerat uľ occidit hoī-
cida ē. ⁊ alia mala ei īputanť. Est aūt
bellū iustū cū fit ꝓ repetendis bonis
ablatis aut vlciscēdis īiurijs. q̄n. s. res
sūt ablate vel īiurie facte ab aliq̄ ciui-
tate vel ꝓplo. ⁊ emendare nō vult. ꝓpť
q̄d bellū sumitur. ⁊ iustum cū fit ꝑn-
cipis auctoritate. ut ar. 23. q. 3. iustū.
⁊ c. quid culpatur. Sed cū fit bellū ex
ambitione ⁊ auaritia odio. uľ ad dila-
tandū dn̄iū suū. ad augēdas diuitias
ad deꝑmendū ⁊ exterminandū alios
ob odiū ⁊ īuidiā ⁊ huiꝰmōi. tūc bellū
īiustū ē. Vn̄ Augꝰ in ꝑdicto. c. q̄d cul-
pať sit. Quid culpať ī bello. an q̄a mo
riūť hoīes aliq̄n morituri ut dn̄ineť
ī pace victuri. h̄ rephēdere timidoꝝ ē
nō religiosoꝝ. Nocēdi cupiditas. vlci-
scēdi crudelitas. īplacatꝰ atq̄z īplacabi
lis aīus. feritas rebellādi. libido dn̄an-
di. h̄ ⁊ his silia in bello iure culpanť. h̄
ibi. Q̄d vtiq̄z suggestiōe fit demonū
q̄ de hoīuꝫ ꝑditiōe corpali ⁊ sp̄uali le-
tanť. Vn̄ Augꝰ de ciui. dei. ca.º 25.º re-
fert ꝙ ī magna planitie circa Romam
visi sūt dij Romanoꝝ q̄ demōes erāt
q̄s colebant sub diuersis noībꝫ Iouis
Martis ⁊ alijs īnumeris: ad īuicē bel-
lare. q̄d iō fecerūt ipsi demōes in aliq̄
sp̄e apparētes: ut sic ꝓuocarēt ip̄os Ro
manos ad bella tāq̄z hoēsta ⁊ licita ex q̄
dij ipsi exercebāt. Sȝ ꝓpť quā cām deꝰ
bella ꝑmittat q̄ sp ex malis elicit bona
⁊ maiora. ondit Augꝰ in p̊. de ciui. dei
ca.º 2.º di. Si q̄d recte saperēt illa q̄ ab
hostibꝫ aspa ⁊ dura ꝑpessi sūt illi diui-
ne ꝓuidentie tribuere solent q̄ corru-
ptos hoīuȝ mores bellis ꝯterē ⁊ emē-

dare. Itemq̧ vitā mortaliū iustā atq̧
laudabilē talibꝰ afflictionibꝰ exercere
ꝓbatāq̧ vel in meliora trāsferre vl' in
his adhuc terris ꝓpt' vsus aliorꝝ deti-
nere. H ille. Dic aūt ipse Augꝰ in 5° de
ciui. dei. ca° 22° q̧ sicut vnꝰ deꝰ 7 verꝰ
regit 7 gubernat aīam hūanā ut pla-
cet. 7 si occultis causis. nūq̄ tn̄ iiustis.
sic etiā ista tp̄a bellorū regit 7 guber-
nat Et exēplificat de multis. ut p3 ibi.
Et. i. subdit. q̧ n̄ra mēoria recētissimo
tp̄e deꝰ mirabilit' 7 misericordit' fecit
q̄d si a nobis tacebit'. erimꝰ ingrati. cū
Radagaysus rex gothorꝝ agmine īgēti
7 īmani. iā in vrbis vicinia ↄstitutus.
Romāis ceruicibꝰ īmineret. vno die
tāta celeritate vic̄tꝰ ē. ut nec vno mor-
tuo s̄ nec vulnerato Romanorū ꝑp̄li
amplꝰ q̄ cētū milia sui exercitꝰ ꝓster-
nerent'. moxq̧ ipse captꝰ necatꝰ est. H
ille. De ꝑp̄lo āt dei. s. isrl'. dic idē Augꝰ
ī 16° d̄ ciui. dei. ca° vlt. q̧ a duobꝰ mira
bilibꝰ ducibꝰ. s. a Moyse 7 Ihu naue
seu Josue bella prosperrime ac mira-
bilit' gesta sūt deo ↄtestāte. nō tā ꝓpt'
merita hebrei ꝑp̄li q̄ ꝓpt' peccata earꝝ
gētiū q̄ debellabant' illas eis ꝓuenisse
victorias. Et in. 17° li° ca° pl't. dicit q̧
diuiso ꝑp̄lo in duo regna: vtraq̧ pars
sicut in debat dīna ꝓuidētia uel sine-
bat: 7 varijs erigebat' ꝓspitatibꝰ: 7 ad-
uersitatibꝰ ꝑmebat': 7 sic affligebat' nō
solū exterius. verū etiā int' se ciuilibꝰ
bellis. ut certis exītibꝰ causis m̄ia dei
vel ira patesceret. donec eiꝰ indigńtiōe
crescēte. vniuersa gens illa a chaldeis
debellātibꝰ nō solū subuerteret' in se-
dibꝰ suis. s̄ etiā ī maxīa sui p̄te trāsfer-
retet' ī t'rā assiriorū. 7 cetera ibi. Quis āt
posset enarrare mala q̄ ↄtingūt ex bel-
lis! Nōne rapine fiūt ↄtinue! 7 nō so-
lū ab īimicis. s̄ etiā ab amicis auferūt'.
O q̄t mulieres vituperant'. q̄t adulte-
ria. stupra. meretricia multa sequunt'.
capiūt' pueri. tollūt' a pentibꝰ 7 a iusti
exercitijs remoti. applicāt' ad stipēdia
latrocinātiū. Nōne militie dediti. dei
7 sanctorū maximi sūt blasphemato-
res! Os. n. apire nesciūt nisi deū 7 scōs
maledicēdo 7 turpit' iurando per eos
etiā nō irati. Quis in illa p̄te repit' nō
vacās sodomie: 7 oī generi imūditie!
Odia 7 rancores ↄtinue ꝑseuerāt. ꝓpt'
q̄ 7 ↄfessiōes. 7 coīones 7 cultꝰ diuinꝰ
negligit'. guamia collectacū multipli-
cāt': 7 nō valētes soluere īcarcerāt'. tur-
bāt'. ad desperationē ꝑducūt'. Sacrile-
gia ꝑpetrāt'. eccl'ias spoliāt. sacra diri-
piūt. ī eccl'ijs ludūt 7 stabulāt'. Sacer-
dotes capiunt. agricolas 7 mercatores
ꝑdant' 7 redimere faciūt. Incēdia po-
nūt ī segetibꝰ. ī domibꝰ. ī eccl'ijs. Agri
7 vinee īculti remanēt. arbores fructi-
fere īcidūt'. domꝰ ad habēdū ligna ꝓ
igne destruūt'. Ex bellis ḡ tot mala ꝓ-
ueniūt. Vn̄ inq̄t ps. Dissipa gentes q̄
bella volūt. s. q nō ncc̄itate s̄ cupidita-
te ad huiꝰmōi accedūt. Vn̄ Cicero di-
xit in 3° li° de re publica. Nullū bellū
suscipi debere ab optīa ciuitate nisi ꝓ
fide 7 salute Et ut expōit Augꝰ q h' re-
fert ī. 22° d̄ ciui. dei ca° 6°. Pro fide. i.
fidelitate seruanda. ꝓ salute. s. tp̄ali ad
euadēdū egestatē. vincula. exilia. mor
tē 7 huiꝰmōi. Sz multo magis ꝓ fide cō
seruāda ↄtra infideles iustissime bel-
lat'. ut habet'. 23. q. 8. c. oī. et. c. hortat'.
Et sic patet pars secūda huiꝰ sermōis.

Pars tertia huiꝰ sermonis. in qua tra-
ctat' de indignatiōe alia ire filia.

Ertio ī isto s'mōe tractādū ē
de indigńtiōe alia ire filia. de q̄
breuit' tres parue ↄsideratio-
nes hic. ī. annotāt'. p' idignatiōis q̄dā

distinctio. 2° eiꝰ q̄dā declaratio. 3° eiꝰ
quedā dissuasio. Primū ḡ q̄ h̄ āno-
tat̄ est īdignātiōis quedā distinctio. ſm
Alex. n̄rm vbi ſ. in tractatu de filiabꝰ
petōꝝ capitaliū. de filiabꝰ ire. indignatio
pōt accipi dupliciť. Vnoꝰ ꝑ ſupbia q̄ nō
reputat alios dignos ſua ſocietate uel
locutiōe ⁊ aſpectu. ⁊ ē idē qḋ q̄rta ſpēs
ſupbie q̄ appellat̄ cōtēptus aliis plus
oībꝰ velle videri. ſicut cōtēptꝰ q̄ repu
tant̄ ꝓximi viles. Alioꝰ aliť ſumitur
īdignatio ꝓ volūtate q̄ alios ꝑ ſigna mo-
leſtie cōtriſtari cōſideramꝰ: idcirco eis
ſubtrahimꝰ locutionē ⁊ ſocietatē. Et
ꝑmo mō ptinet ad ſupbiā. 2° mō ad
irā. ḡ patet ꝑmū. Secūdū qḋ facit
ad declarationē primi dr̄ ipſiꝰ q̄dā de-
claratio. Nā. ſ. indignatio ē diſplicentia
quedā cū inflatiōe cordis elati. Et iō
dic beatꝰ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 158. arti. 7°.
q̄ indignatio ē cū q̄s turbat̄ ꝯ aliquē re-
putans īdignū ut ſibi h̄ fecerit. Solet
aūt q̄s īdignari cū videt aliū exaltari ⁊
ꝓſpari quē reputat minus dignū. ⁊ ſe
pati uel nō ita appreciari. Et ſic frater
ꝓdigi iratꝰ ē vidēs frēm ſuū honorari
ita. ⁊ nolebat ītrare domū. Luc. 15°. Sic
audiētes decē apl̄i de duobꝰ fratribꝰ. ſ.
Johe ⁊ Jacobo qḋ petiſſent pre ceteri
ī regno collocari: vnꝰ a dextris aliꝰ āt
a ſiniſtris. indignati ſūt Math. 20. Et ſic
pꝫ ſecūdū. Tertiū ⁊ vltimū qḋ āno-
tat̄ de īdignatiōe dr̄ eius diſſuaſio. Nam
ꝓpha ait. Noli emulari ī malignātibꝰ
i. contriſtari uel īdignari in depſſione tui
⁊ exaltatiōe malorū. Vn̄ Ambꝰ. Non
indignemini ſi mali florent ī mūdo ⁊
vos mala patimi. Nō ē xp̄iane digni-
tas in tpalibꝰ exaltari. ſ; potiꝰ depmi.
Illi nihil habēt ī celo nec nos ī mūdo.
Et iō ſi q̄d mali vobis cōtingat. potiꝰ
gaudere debetis q̄ȝ iraſci. Et Criſoꝰ de
pe. diſ. 3. c. q̄ ḡ. ait. Quid ḡ turbamur

nemo videns malos ꝓſpitatē h̄re turbet̄
nō ē h̄ retributio dtutꝰ aut vitij. ſ; ve-
luti q̄dā ꝛc. Et Augꝰ ſup illud.
Deſine ab ira ⁊ derelinque furorē ait.
Credidiſti in xp̄m q̄re credidiſti? Quid
tibi ꝓmiſit. Si felicitatē huiꝰ ſcl̄i ꝓmi-
ſit tibi xp̄s. murmura aduerſꝰ illū q̄n
vides īfelicē felicē? Quid tibi ꝓmiſit?
felicitatē: ſed felicitas non ē niſi in re-
ſurrectiōe mortuoꝝ. Quid āt ꝓmiſit
in hac vita. qḋ ip̄e inq̄ȝ hūit? An dedi-
gnaris ſerue ⁊ diſcipule. qḋ dn̄s ⁊ ma-
giſter? Nōne ab ipſo audis? Nō ē ſer-
uus maior dn̄o ſuo. nō ē diſcipulꝰ ſup
mgr̄m. Ille ꝑ te dolores. flagella. crucē
mortē. oppbria. ſ. portauit. Et q̄d hoꝝ
iuſto debebat̄. qḋ petōri non debet̄. ḡ
tene directū oculū tuū. ſ. fidei. ne tur
bet̄ p irā. Deſine ab ira ⁊ derelinque
furorē. noli emulari ut maligneꝝ. hec
ille. Exēplū huiꝰ legimꝰ in vitiſ patrū
de quodā ſancto viro q̄ ſeruiebat dn̄o
in heremo: cui q̄dā deſeruiebat diſci-
pulꝰ portās ei neceſſaria ad viuendū.
Quadā āt die cū iuiſſet ad ciuitatem
īuenit oēs apothecas ciuitatis clauſas
interrogāſq̄ȝ de cā cū feſtū nō eēt: dictū
ē ei q̄ q̄dā magnꝰ ciues obierat. ad
cuiꝰ funꝰ honorādū totꝰ clerus ⁊ ꝑplꝰ
cōuēiebat. Acceſſit ad eccl̄iam vbi ſepe-
liebat̄. vbi erāt parata lumīaria īnume-
ra ⁊ cāpane oēs pulſabāt̄ ⁊ oēs cōfluxe
rant. His viſis reuerſꝰ ad heremū por-
tās heremite neceſſaria. īuenit ī via ca
put heremite. ⁊ paulo poſt brachiū cū
manu. vnde ꝑpēdit illū deuoratū a fe
ris. Sup q̄ multū īdignatꝰ ꝓiecit ſe in
trā dicēs q̄ nō inde ſurgeret. niſi dn̄s
māifeſtaret ſibi h̄ myſteriū quō. ſ. ille
diues īiquꝰ mortuꝰ eāt cū tāto honōe
⁊ ille dei ſeruꝰ cū tāta miſeria. Et r̄ndit
ei āgelꝰ q̄ iō tātꝰ honor fuerat diuiti
factus ut remuneraretur ad plenū de

oib bonis. nā in īferno erat. Detemi-
nātur ut purgaretur a leuibus aliquibus pctīs
suis sic erat mortuus. sed ī paradiso erat.
Fugienda est ergo indignatio maxime contra
deū ne labamur ī dei blasphemiā. Prius
enim irati indignātur. demū ad blas-
phemiā veniūt. Sicut iudei ut Math.
27° ca° scribitur q primo īdignati contra dnm
Ihm. postea pretereūtes blasphemabant
eū di. Vah q destruis templū dei etc.
Nec p.n. tales blasphemassent. nisi prius
irati. īmo indignati fuissent. Et ideo in
epla hodierna. Iere. 7° di. Vidue nō fe
ceritis calūniā. s. ex indignatione et ira.
nec sanguinē effuderitis in loco isto et
post deos alienos nō ambulaueritis in
malū vobismetipsis etc. Et in euāge-
lio hodierno Luc. 4° ca° scribitur q xps
sanauit socrū Symōis q tenebatur ma-
gnis febribus. p quā significātur pctōres
q tenētur febribus spūalibus. s. ira et idigna-
tione. A quibus liberet nos ipse mitissimus
dns Ihus cui cū patre et spū sancto sit
honor et gloria. decus et īpiū p infinita
seculorum secula. Amen.

Feria sexta post tertiā dnicā de murmu
ratione alia ire maledicta filia

Sermo 27

Ertius an-
gelus effudit phialā suā
sup flumina. Iterū vbi
s. Quia fratres dilectissimi
prime tractauimus de ira. et vltio et po-
stremo de indignatiōe eius filia: congrue
nūc tractādū ē de murmuratiōe qa ex
ipsa indignatiōe sepe sequitur murmura-
tio. Vn glo. ait sup illud ps. Noli emu
lari in malignantibus. i. maligne aliqd
agas uel murmurando uel blasphe-
mādo. Qd pctm murmuratiōis nō ē
parue īiqtatis. īmo magne et maxime si
qdē contra deū. Vn pphā ī psona dei conqritur
maxime de pplo suo ppter hoc vitiū di. Mur
murauerūt ī tabnaculis suis. et nō ex-
audierunt vocē dni. Et leuauit manū
suā sup eos. Proīde Augus sup Iohem
ait. De nulla re magis deū offendisse il-
le pplus iudaicus dictus ē q murmurādo
contra deū. Et non īmerito. qa sm eūdem
Aug. sup ps. 93° smone 2° murmura-
tio contra deū compar est blasphemie. Ait. n.
murmurās contra deū. qa fur nō moritur.
Appēde ī statera eqtatis furē et blasphe
mū. Iā dic qa fur nō es. sed murmuran-
do aduersus deū blasphemus es. Ille ca-
ptat sōnū hoīs ut aliqd īuolet. Tu dic
qa dormit deus et hoīem nō videt. ergo vis
ut ille corrigat manū. prius tu linguā
corrige. Vis ut ille corrigat cor aduer-
sus hoīem. tu corrige cor aduersus deū
ne forte tu cū optas vīdictā dei. si ve-
nerit: te priorē īueniat. Hec ille. Et ideo
hortatur Isidorus li. 3° de sūmo bono. ca-
uete ab huiusmōi murmuratione di.
Discat nō murmurare q male patitur
etiā si ignorat cur mala patitur: per hoc
qsq se iuste pati arbitretur. qa ab illo
vindicatur cuius nūq iniusta iudicia sunt.
Hec ille. Q etiā cauere debeamus a mur-
muratiōe contra pximū ondit Cyprianus
ī qdā epla di. Qui cōtētiosus et murmu-
rās extiterit. iuxta arbitriū prioris tam
diu peniteat. qdiu culpe qlitas extat.
Hec ille. Quia igitur ut ait Iohes ī vbis p-
positis. Tertius angelus etc. i. contra iram pdica-
uit. De murmuratione ab ipsa pcedē-
te in pnti smōe tria cōsiderabimus.
Primo eius diffinitionē.
2° eius phibitionē.
3° eius punitionē.
Pars prima huius smonis. in q declaratur
qd sit murmuratio. et qn est pctm.

Rio igitur ī isto smōe circa mur
muratiōis diffinitionē sciēdū
sm Papiā q murmurare ē ul-

ore uel mala volūtate aliqd otradicē. Et iō diffiniūt sic eā doc. Murmuratio ē q̄rela cū īpatiā. Ubi sciēdū q̄ triplicit̄ cepit̄ querela ō dn̄m ī scriptura Prima est p p̄suppositionē. Secūda ē p admirationē. Tertia ē p turbatiōez.

Prima murmuratio ē p p̄suppositōz De q̄ dr̄ Math. 20. in pabola vinee q̄ illi q venerūt hora p̄ma ad laborādū ī vinea cū nō accepissent a procuratore nisi vnū denariū ꝛc. murmurauerunt aduersꝰ patrēfamilias dicētes. Hij nouissimi vna hora fecerūt ꝛ pares illos nobis fecisti ꝛc. Ista murmuratio ſm aliq̄s nō ē pprie murmuratio aliqua q̄rele ō deū. cū hij getissimi sint ī p̄ria ꝫ p p̄suppositionē dr̄. i. dato īpossibili q̄ ōq̄ri vellēt. declarat̄ apte q̄ nō fit eis iniuria uel diminutio debite mercedis ꝫ iuste vnicuiq̄ tribuit̄. Nicolaꝰ nr̄ de lyra sup illū textū alit̄ tn̄ dicit. s. q̄ gētiles ouersi ad fidē sūt veniētes. xi. hora q receperūt tātā gratiā. q̄ est quodddam p̄ncipiū glīe. quātā ꝛ iudei ī p̄ncipio ouersi. ut apl̄i cū aliis discipulis. Nō. n. ē aliud gloria q̄ gr̄a ōsūmata. Un̄ Ro. 6. Gr̄a dei vita etna. s. ē. Videntes ḡ iudei q̄ ouersi ad fidē recipiebant gr̄am sp̄ūs sancti ī signo visibili. s. ī sp̄e ignis sicut ꝛ apl̄i. Un̄ ꝛ Act. x. dr̄ q̄ loquente Petro. s. Cornelio centurioni ꝛ familie sue. cecidit sp̄ūs sanctꝰ sup oēs q audiebāt v̄bū. nō intelligentes mysteriū q̄i murmurabāt q̄ gētiles eēnt digni tanta gr̄a. Un̄ dr̄ ibi q̄ obstupuerūt q venerant ex circūcisiōe dicētes. q̄ ꝛ gr̄a sp̄ūs sancti ī natiōibꝫ. s. gentiliū diffusa est. Sed ꝛ reuertente Petro ad iudeos ceperunt ōq̄ri de eo q̄ ad Corneliū gētilē ouertisset. qbꝫ satisfecit declarans quō sibi ostensū est p visionē. s. linthei de celo submissi pleno aīalibꝫ īmūdis. ꝛ ei dictū est q̄ mactaret de illis ꝛ manducaret ꝛc. qa ꝛ gētes vocāde erāt a deo ad gr̄am suscipiēdā. Nec p̄ōt qs ō deo iuste ōq̄ri. q̄re det vni gr̄am magꝭ q̄ alteri. ꝛ q̄re magꝭ vocauerit gentiles ad fidē q̄ iudeos. qa in eo nō habet locū acceptio personaꝝ. cū nulli sit debitor.

Secūda q̄rela siue murmuratio querelosa ē p quādā admirationē. Uidētes. n. sancti malos exaltari ꝛ bonos dep̄mi ꝛ oculcari. aliqn̄ ōq̄runt̄ de deo nō irascendo ꝫ admirando ō iudiciis dei. Et isto mō Iere. 12. ca. q̄si murmurās ō deū ingt. Iustꝰ qdē es dn̄e si dispute tecū. verūtamen vera loq̄r ad te q̄i di. scio ꝛ sic fateor te deū ī oībꝫ opibꝫ tuis iustū. tn̄ miror de h̄ qd ego dicā qd vtiq̄ verū ē ut cernit̄: Quare via īpioꝝ psp̄at̄. via. i. statꝰ ſm mūdū īpioꝝ eoꝝ. s. q ī pietate fidei ꝛ xp̄iane religiōis deficiūt. nō credētes aliā vitā eē nisi p̄ntē. Bene ē his q p̄uaricāt̄. i. egrediūt̄ de via mandatoꝝ tuoꝝ. sequētes viā demonū. i. vitioꝝ. ꝛ inique agūt? Plantasti eos ꝛ radicē miserūt. i. te opante seu pmittēte vidēt̄ firmati ī diuitijs ꝛ honoribꝫ ꝛ potētijs terrenis. ꝛ ita radicati ꝛ fundati q̄ nō possūt pdere talē statū psp̄itad. Prope es tu ori eoꝝ. s. tu deꝰ. Nam si qd petūt ꝛ desiderāt ō rebꝫ mūdi qa alia nō querūt ipi obtinēt. Deinde loq̄t̄ ō se q iustꝰ erat. Et tu dn̄e nosti me. i. cognuisti me sciā electiōis ꝛ appbatiōis. ꝛ vidisti me oculis tue gr̄e q sunt dona sp̄ūs scī qbꝫ me īspexisti. ꝛ pbasti cor meū. i. multis tribulatiōibꝫ psecutiōibus ꝛ tēptatiōibus examinasti. tecum. i. in his oībus inuenisti me tecum esse. nō recedendo a te nec a gratia tua. Ecce querela de exaltatione impij ꝛ tribulatione iusti. Sꝫ īmediate recurrēs ad orōnē illustratā a sp̄ū sancto: subdit

Cōgrega eos q̄si gregē ad victimā. q̄i oi. Certe video iusticiā tuā de⁹ ī hoc. Nā qa hui⁹mōi reprobos deputas ad dānatiōē etnā, ꝑpt eoꝝ malā vitam. Tu de⁹ facis sicut facit macellari⁹ q vitulos 7 porcos q̄s vult victimare· nutrit eos bene dādo eis pluries blada 7 bona potagia qbꝫ pinguefiāt· ut pinguiores sint in morte. 7 sic cōgregas. i. cōgregabis. Vitulos aūt q̄s non vult occidere s; viuere ponit ad aratrū 7 ad alios labores. Sic tu de⁹ das ist̄ reprobis tpalīū abundātiā· ut plene remunerent in p̄nti si q̄ bona faciūt. 7 abūdātiori pena ī īferno crucient̄ ex malo vsu tantoꝝ bonoꝝ. Electos aūt tuos affligis 7 laborib; exponis q̄s ad vitā reseruas etnā. Non ē g̃ respiciendū ad p̄ntē felicitatē s; futurā. nec ɔq̄rendū q; bona mali habeāt· s; ɔsiderādū quō vtāt̄. qa si male· tāto mai⁹ iudiciū eis ꝑparat. Aliq̄n etiā murmuratio que ē sine pctō accipit̄ ꝓ q̄dā q̄rela seu tristicia ꝑcedēte ex defectu boni sp̄ūalis quē in se videt vel in alijs. 7 sic sumit̄ in ps. vbi loquens propheta de conuersiōe iudeoꝝ ad vespeꝝ. i. ī fine· ait. Ipsi disp̄gent̄ ꝓ diuersas ptes mundi ad manducādū. i. ad icorꝑandū alios in ecclia. Si vō nō fuerint saturati. i. si nō couertāt̄ qb; ꝓdicabūt ut optant: murmurabūt. i. cōtristabūt̄ ꝯ illos. 7 ɔq̄rent̄ de duricia eoꝝ. Tercia q̄rela est cū murmuratiōe 7 pturbatione. 7 ista ꝑprie est murmuratio ad peccatū De q̄ oī Ecc. x°. Vir prudens 7 disciplinat⁹ nō murmurabit correpc⁹. Hāc docet aplūs cauere oi. ad Phil. z°. Oīa agite sine murmuratiōe. Sꝫ 7 ista murmuratio mala tripliciť ɔtigit. ꝓ ɔtigit aliq̄n ꝯ sociū. z° ɔtigit aliq̄n ꝯ prelatū 3° cōtingit aliq̄n ꝯ deū. ꝓ dico q; murmurat. i. ɔq̄rit̄ aliq̄n aliqs ꝯ sociū siue ꝓximū qa nō fuit sibi ꝓut vellet. Vn̄ oī Ecc. z9°. de eo q accepit mutuū a ꝓximo 7 cū repetit̄ ab eo murmurat. Vn̄ sic inq̄t. Multi q̄i adiuētionē estimauerūt fen⁹. i. q̄i iuenerīt. nō reddēdū vnq̄ꝫ estimauerūt mutuū eis factū Et seq̄t̄. Et p̄stiterūt molestiā hꝫ q se adiuuerūt. donec accipiāt osculāt manus dāt. 7 ī tpe redditiōis postulabit tēp⁹. 7 loq̄t̄ vba tedij 7 murmuratōis 7 tp̄s causabit̄. Si āt poterit reddē aduersabit̄. Aliq̄n etiā murmurat q cū videt̄ nimis grauati in obsequijs uel opib;. Et cū paupes uł religiosi p̄tūt eleyas: hi a qb; petunt̄ murmurāt oi. Isti indiscreti sūt· nō faciūt nisi petite. 7 si dant: murmurando dant. Sed dicit̄. i. Petri. 4°. Hospitales ad inuicē sine murmuratiōe. Sicut Martha murmurabat ꝯ Magdalenā quia nō iuuabat eā ad ministrādū. Et Iudas de effusiōe vngēti oi. Vt q̄d p̄dictio h̄[illegible] z° aliq̄n fit imo sepe murmuratio ꝯ p̄sidētes. s. eo q; nō ꝓuideant subdit̄ ut vellēt. uł nō eq̄lit̄ oib;. Sic murmurauit pp̄ls ille hebreoꝝ cōtra Moysen ducē suū ɔq̄rēdo de defectu cibi. Exo. 16°. ī deserto. Et ī raphidī ɔq̄rēdo ď defcū aq̄. Exo. 17°. Et ꝯ Aaron sacerdotē suū sūmū q; vsurpasset sibi sacerdotiū. Et q; fuisset cā mortis ipse Moyses ducētoꝝ q̄dragīta sacerdotū q ɔbusti fuerunt ab igne īmisso a dño ꝑpt murmurationē 7 superbiā eoꝝ ꝯ Moysen 7 Aaron· volētes dici sacerdotio ut Aaron. ut hēt Numeri. 16°. et 17°. In qb; murmuratiōib; māsuete se habuerūt ꝯ murmurātes ď eis 7 recursū hūerūt ad deū orōnib;. Et ī ecclia primitiua surrexit murmur grecoꝝ. s. cōuersoꝝ ad fidē ꝯ hebreos eo q; vidue

eoꝝ despiciebant᷑ in ministerio quo-
tidiano vt dr̄ Act᷑.6°. Et uel qa nimis
grauabant᷑ in opibꝫ manuū.uel qa ita
nō reqrebāt᷑ ut hebree·qd̄ reputabāt
sibi ad ɔtēptū. vnde ɔqrebant᷑.ß aplīs
ordinantibꝫ septē diacones q sup hoc
haberent curam·murmur sedatū est.
Istud vitium multum conturbat cō-
gregationes religiosoꝝ ⁊ pacē tollit.
⁊ ideo grauit᷑ puniēdū.Vn̄ dr̄ dis.90.c.
Alien⁹ sit a fratꝝ vnitate q murmura
uerit.⁊ op⁹ ei⁹ abijciat᷑ q murmurās
extiterit ne penas murmurantiū icur-
rat.De qbꝫ ait apl̄s.Ne murmuraue-
ritis sicut qdā eoꝝ murmurauerūt ⁊
perierūt ab extminatore.Dicit ibi glo.
sup v̄bo.Op⁹ ei⁹ abijciat᷑.Op⁹ clerici
dr̄ p̄cipue orō.⁊ opus laici oblatio.Et
videt᷑ dicere q̄ clericꝰ ꝑpt̄ murmura-
tionem debet separari ab alijs in ora-
tiōe q̄i excoīcatꝰ.⁊ laici oblatio debet
nullo mō recipi. 3° aliqn̄ fit murmu-
ratio ɔ̄ deū.Vn̄ Nūeri.14°. dixit dn̄s.
Vsq₃quo multitudo hͤ pessima mur-
murat ɔ̄ me! Vtiq₃ q̄dā pessima ɔsue-
tudo creature ē ut q̄ pl⁹ accepit a deo
q̄₃ alie creature ɔq̄rat᷑ de deo q̄ nō agit
modo suo ⁊ fm velle suū·q̄i sapiētior
sit deo.⁊ mel⁹ coḡscat qd expedit sibi
q̄₃ de⁹.O q̄₃ fatue ɔquereret᷑ infirm⁹ de
medico ex eo q̄ nō sibi cibos placitos
gustui suo ĩfecto p̄stat ß sibi displici-
biles ⁊ tn̄ vtiles.Vn̄ Treñ.3°.dr̄.Quid
murmurauit hō viuens ꝑ pctīs suis!
q̄i di.Quō audet ɔqueri de deo de tri-
bulatiōibꝫ cū eas mereat᷑ ꝑ pctīs suis.
Et sic p₃ pars p̄ma hui⁹ fmōis.

Pars secūda hui⁹ fmōis.ĩ q̄ ꝓbat᷑ q̄₃ tū
sit ꝓhibita murmuratio ĩ veteri ⁊ no
uo testamento.

Ecūdo ĩ isto fmōe circa mur
muratiōis ꝓhibitionē atten-
dendum q̄ murmuratio prohibetur
in nouo ⁊ veteri testamento ut patet
discurrēti. Nam ĩ veteri testamento
Numeri.14°. ait dn̄s. Oēs q murmu-
rati estis ɔ̄ me nō ĩtrabit᷑ trā sup quā
leuaui manū ut h̄itare vos facerē. Et
Numeri.16°.Quid ē Aaron prelat⁹ ut
murmuret᷑ ɔ̄ eū. Et Nūeri.17°. Cohi-
bebo a me querimonias filioꝝ isrl̄. Et
Nūeri.20. Aperi eis thaurū tuū fontē
aque viue·ut satiati cesset murmura-
tio eoꝝ. Et ideo Iob ab hͦ se abstinuit
Vn̄ 2°.ca°.sui libri.dr̄. Nec stultū qd
ɔ̄ deū locut⁹ ē. Et p̄s.58°. dr̄. Si v̄o nō
fuerit saīati ⁊ murmurabūt. In nouo
etiā testamēto Paul⁹ apl̄s ad Phil᷑.
2°. ait. Oīa facite sine murmuratiōibꝫ
ut sitꝭ sine q̄rela ⁊ simplices filij dei. Et
i.Cor.x°. Nec murmurauerītis sicut
qdā eoꝝ murmurauerūt. Et ꝑpterea
dic Greg⁹ ĩ moral᷑. Qui ɔ̄ suppositā si-
bi ptātē murmurat.liquet q̄ illū re
darguit q eandē hoi ptātē dedit. Et
Ber.in li°. de cōsideratiōe ait. Si is qui
murmurat fm aīam mortuus ē.q isti-
gat quō viuit! Et ĩ iō dis.90.c.si qs mo
nach⁹.dr̄ q̄ murmurās ⁊ cōtentiosus
pari pēa puniāt᷑. Rō aūt oīuz p̄dictoꝝ
est.qa murmuratio ē pctm̄·qd̄ ꝓbat᷑
tripliciť. p̄ ex pte originis.qa ipsa ex
pctō oritur.s.ex inuidia·ira ⁊ indigna
tiōe.ut p₃ s̄.g̊ ꝛc. 2° ex parte pditiōis
qa p ipsam oē bonū pdit.Vn̄ Aug⁹ ait
Qui murmurat·ĩchoatū bonū pdit.⁊
se ab inobediētia nō absoluit.g̊ ꝛc. 3°
ex pte oppositiōis·qa ipsa deo opponit᷑
Vn̄ Greg⁹ ĩ moral᷑. Si recta deo placē
scim⁹.pati aūt nulla nisi q̄ deo placēt
possum⁹·iusta sūt q̄ patimur. Sȝ valde
iniustū ē si ď iusta passiōe murmuram⁹
g̊ ꝛc. Sȝ aduertēdū ad clariorē doctꝝ
noticiā q̄ tripl᷑r murmurat᷑ de deo. p̄

de nimia seueritate. 2° de nimia beni-
gnitate. 3° de aeris inequalitate. ¶ murmu-
rant aliqui 7 conqueruntur de deo cum multum
affligunt. uel magna paupertate · uel infa-
mia · uel persecutione · uel infirmitate · aut
temptatione: dicentes deum esse crudelem
erga se uel alios tribulatos. 7 plus ad-
uersitatis eis dare quam possunt portare. 7 se
a deo esse derelictos 7 abiectos. Sed o quam
magnam falsitatem isti loquuntur. Omnis. n.
doctrina sana gentilium 7 catholicorum cla-
mat deum piissimum 7 clementissimum fore.
omnem aduersitatem ab eo procedere. 7 ele-
ctos suos sibi acceptos multipliciter hic
flagellare. 7 tunc magis adesse. Fidelis. n.
deus ait apostolus. i. Cor. x°. qui non permittit
vos temptari supra id quod potestis. sed in
temptatione faciet prouentum ut possitis susti-
nere. Et ideo dixit Sara uxor Thobie
iunioris ut patet Thob. 3°. Hoc autem pro
certo habet omnis qui colit te. quia vita eius si
in tribulatione fuerit liberabitur. si in pro-
batione coronabitur. si in temptatione ad mi-
sericordiam tuam peruenire licebit. Non. n.
delectaris in perditionibus nostris. sed post tem-
pestatem tranquillum facis. post lachrymatio-
nem 7 fletum exultationem infundis. Et ideo
Gregorius bene dicit in li. moral. sic Quis-
quis pro peccato percutitur nisi murmurando
renitatur eo ipso iam iustus esse inchoat quia
ferientis iustitiam non accusat. Sed ille cer-
te multum esset arguendus reus si murmura-
ret de iudice eo quod facit eum flagellis ali-
quantulum cedi cum mortem acerbissimam
meruerit. Cum igitur omnes in mundo intre-
mus cum debito mortis eterne 7 omnium pe-
nalitatum · quomodo audemus murmurare 7
conqueri de deo piissimo quod flagellat nos
temporaliter qui eternaliter puniri meremur! Sed
7 in ipsis flagellis multiplicem consolatio-
nem infundit. 7 premium coronam superponit ·
iuxta illud Jacobi primo. Beatus vir qui suffert

temptationem 7c. In omni tribulatione est
temptatio. i. motus ad impatientiam. Non est
ergo murmurandum in tribulationibus · sed
patienter ferendum. cum 7 maximi sancti
qui innocenter vixerunt grauia passi sunt 7
libenter. Unde Job. 33°. ca°. dicitur de tribulato.
Respiciet homines 7 dicet: peccaui. 7 ut
eram dignus non recepi. i. tribulatus re-
spiciendo homines sanctos 7 perfectos quanta
passi sunt · fatetur 7 recognoscit se peccatorem
7 non tantum affligi quantum merentur peccata
sua. 2° murmurant aliqui de nimia beni-
gnitate. quia uel recipit magnos pecca-
tores ad penitentiam. 7 dat eis magna
dona. 7 tolerat male agentes tamdiu in
malis suis 7 non punit. uel quia dat impiis 7
sceleratis magnas prosperitates. Et sic scri-
be 7 pharisei murmurabant contra Jhesum
di. quia hic homo recipit peccatores 7 manducat
cum illis. Luc. 14°. Et iterum. 19°. murmura-
bant quod ad hominem peccatorem diuertisset. s.
Zacheum. Sed ondit in dicto. 14°. ca°. per
parabolam centum ouium 7 decem dragmarum.
et ca°. 15°. per parabolam duorum filiorum quorum
minor consumpta substantia reuersus
est ad patrem. quanta sit domino deo cura de
conuersione peccatorum. 7 quantum gaudium in cu-
ria celesti. Et. 2. Reg. 14°. ca°. dicitur. Nec
vult deus perire animam · sed retractat cogi-
tans ne penitus pereat qui abiectus est. Per
hec 7 alia verba induxit illa mulier sapiens
Thecuites David ad reducendum filium
suum Absalon exulem factum propter fratrici-
dium ad ciuitatem suam ierusalem. figurans in hoc
ecclesiam que precibus suis obtinet peccatori-
bus qui occidunt fratrem suum. i. animam peccatis
aditum ad veniam 7 ad ciuitatem ecclesie un-
de exules facti sunt. Quod autem dominus sustineat
peccatores · magis benignitas 7 patientia est non
reprehendenda sed dulciter amplexanda 7 vene-
randa. Quis est. n. ille tam innocens qui velit
subito puniri de defectibus suis: certe nullus

Un̄ ꝛ poeta ait. Si q̇tiēs peccant hoīes
sua fulgura mittit Jupit· exiguo tp̄e
null⁹ erit. Expectat ḡ diu· ut victi ei⁹
benignitate ꝛ lōganimitate hoīes re-
uertant̄. Un̄ Ysa. .xx̄. Expectat vos
dn̄s ut misereat̄ vr̄i: ideo exaltabitur
parcēs vobis. Maxime aūt suā poten-
tiā miserando manifestat. Un̄ Jero⁹
ait. Moderatio dei ac pietas solū nr̄m
reditū q̄rit. ac nos cupit sua longa bo-
nitate saluare. Sꝫ si nō cōuertimur· si
duri colli sum⁹· si vsqꝫ in finē in malis
perseueram⁹: assidue peccātiū nō mi-
seretur de⁹. dis. 93. diaconi. Quinīmo
q̄to qs diuti⁹ expectat̄· si nō reuertit̄
graui⁹ punit̄. Un̄ Valerius maximus
inqt. Lento qdē ḡdu ad vindictā sui
diuina pcedit ira. tarditatēqꝫ supplicij
ḡuitate cōpēsat. Exēplū hui⁹ notabi-
le habet̄ de Carpo discipulo Jo̅his qui
ita auide desiderabat pūitionē cui⁹dā
cōuersi ad fidē· q seduct⁹ fuerat a iu-
deo ad fidē abnegandā. sup quo orās
habuit visionē fornacis ardent̄ vnde
exibāt capita serpētiū trahentiū illos
duos· iudeū. s. ꝛ seductū ab eo paula-
tim in fornacē. qd̄ ille Carp⁹ delecta-
bilit̄ aspiciebat ꝛ cito trahi int⁹ eos op
tabat ex zelo iustitie. sed xp̄s desuper
apparuit eos eripiēs a piculo ꝛ Carpū
rep̄hendēs de suo zelo dicēs se paratū
subire iterū crucē xp̄i pctōres. Sꝫ ꝛ si
pspera malis in pctō pseuerantib⁹ tri-
buit. h̄ agit ad retribuēdū eis merce-
dem d̄ illo modico bono qd̄ faciūt hic
ne sit irremuneratū. Quā rōnē assigt̄
Criso⁹. de pe. dis. 3. qd̄ ḡ turbamur. in
fine. 3° aliq murmurant ɔ̄ deū de aer̄
intēperie cū ē multa siccitas· ul' ē mul-
ta īundātia aq̄ꝝ· uel cū ē intēsus calor
uel frigus pdurās. ꝛ huiusmōi. q̄si de⁹
nō bene disponat ista. Sꝫ īiuste mur-
murāt. Nam ut dr̄ Sap. 8° ca° Sapīa
dei disponit oīa suauit̄. Sꝫ qa non agit
s̄m velle nr̄m· ideo murmuramus q̄i
sim⁹ deo sapientiores. ꝛ velim⁹ eū in-
struere quō debeat mūdū gubernare.
Exēplū in vit̄ patrū de quodā sancto
patre q nūq̄ꝫ ī horto poterat herbas ul'
fruct⁹ bonos nutrire qa sp murmura-
bat de aeris intempetie. Accedens aūt
ad quendā heremitā. inuenit eū pul-
crū hortū habentē: ꝛ olerib⁹ ꝛ fructib⁹
repletū. Interrogauit quō ei accideret ꝛ
qd faceret. R̄ndit q colebat ꝛ serebat
ꝛ residuū deo cōmittebat· non postu-
lās pluuiā uel serenitatē· s deo totum
dimittēs. Ex q̇ exēplo cōpūctus· sic ꝛ
ipse fecit. ꝛ ipe etiā postea bonū hortū
habuit. Et sic pꝫ ps secūda h⁹ s̄mōis.

Pars tertia hui⁹ s̄mōis. ī q̄ pbat̄ ipsi⁹
murmuratiōis seuerā pūitionē a deo
fuisse datā.

Tertio ī isto s̄mōe circa mur-
murationis punitionē patet
per exēplū de p̄plo isrl'. de quo
dr̄ in p̄s. Leuauit. s. de⁹ manū suā sup
eos. uel ad psternendū in deserto di-
uersis mortib⁹. Un̄ dixit de⁹ Numeri
14°. Oēs q numerati estis in deserto a
20. ānis ꝛ supra ꝛ murmurastis ɔtra
me· nō intrabitis in t̄rā sup quā leua-
ui manū meā· ut habitare vos facerē
in ea. pter Caleph ꝛ Josue. ꝛ sic pptet
pctm̄ murmuratiōis· quā fecerunt ɔ̄
deū q̄i nō possit eos introducere ī t̄rā
pmissiōis postq̄ꝫ reuersi sunt explora-
tores t̄re illi⁹ dicētes illā patriā fortis-
simā ꝛ īexpugnabilē. Un̄ ꝛ volebant
sibi ducē facere ad reuertendū in egy-
ptū illa q̄draginta milia virorū q nu-
merati sūt. Un̄ nullus eoꝝ introiuit s
mortui sūt diuersis tēporib⁹ in deserto

exceptis illis duob⁹ Caleph ⁊ Iosue q̄ nō murmurauerūt. Et h̄ etiā figurat q̄ murmuratores nō valent introire in regnū celoꝝ figuratū p̄ t̄rā illā. Q̄d ⁊ Greg⁹ dīc in omel̄.s.q̄ null⁹ q̄ murmurat in regnū celorū intrare pōt. q̄d verū ē q̄n.s. ē mortale cū odio dei uel boīuꝫ uel tanta displicentia q̄ decidat a caritate dei uł ꝓximi. uel cū ex locutione murmuratiōis sequit̄ notabile scādalū alijs. Et sicut tale vitiū excludit a regno. ita dn̄t iducit ad et̄nū īteritū. Vn̄ ī ep̄la Iude. ca°. z°. dī Ecce venit dn̄s ī sanctis milib⁹ suis facere iudiciū ꝯ oēs. ⁊ arguere oēs īpios de oībus opib⁹ īpietat̄ eoꝝ qb⁹ īpie egerūt ⁊ de oīb⁹ duris q̄ locuti sūt ꝯ dn̄m. Hi sūt murmuratores ⁊ q̄relosi s̄m desideria sua. igit̄ ⁊c. Sꝫ ⁊ ī vita ista aliq̄n punit de⁹ istos murmuratores. Vn̄ legit̄ in vitis patꝝ q̄ cū quidā frater audiret frequenter ꝯsocios suos religiosos habere varias ꝯ̄solatiōes ⁊ dulcedines d̄ diuinis in orōnib⁹ ⁊ meditationib⁹ suis. Ipse v̄o nihil tale experiret̄. sed aridū ⁊ īsipidū se sentiret ⁊ tediosū. Quadā vice d̄ nocte accessit ad ecclīam ⁊ ante imaginē crucifixi stās cepit fortit̄ murmurare ⁊ ꝯq̄ri etiā in h̄ v̄ba ꝓrūpēs. Dn̄e si ego fuissem alicui dn̄o t̄reno tanto t̄pe quātu seruiui tibi in religione. īpossibile eēt q̄n aliq̄ vice dn̄disset mihi aliq̄d signū amor̄. Ecce tot annis seruiui tibi qui diceris p̄ijssim⁹ ⁊ p̄dicar̄ liberalissim⁹. ⁊ nūq̄ mihi vnā paruā consolatiunē dedisti. Alijs te ꝯ̄cedis sicut sepe audio. mihi āūt es ita crud⁹. Et q̄re dn̄e tāta duritia vteri erga me? Nūq̄d ⁊ ego seruiui tibi? Cūq̄ h̄ ⁊ similia loq̄ret̄: ecce sensit se subito retro ꝑcussū. ex q̄ ictu cecidit ī t̄rā q̄si mortuus. Aduenientibus

fr̄ib⁹ ⁊ nescientib⁹ casū. nec loq valētē ad infirmariā deportauerūt. vbi loq̄lā ⁊ vires aliquantulū recuperans. p̄ aliq̄s dies mansit infirm⁹ cū tanto fetore ut vix ei posset aliq̄s deseruire. In q̄ infirmitate pctm̄ suū recognoscens ⁊ ꝯ̄fitens. fecit se deportari ad illā ecclīam ante imaginē crucifixi. ibiq̄ humiliatus dicere cepit. O dn̄e de⁹ me⁹ q̄ iuste. q̄ pie me sup̄bissimū murmuratorem castigasti: gr̄as tibi refero dn̄e de⁹ me⁹. Nec. n. aliq̄d mereor ꝓpt ī patientiā ⁊ sup̄biā meā. Et subito audiuit vocē sibi dicentē. Oportet humiliari q̄ vult ꝯsolari. Vnde sic humiliatus sensit ꝯsolationes deinde sp̄ūales. Et iō ī ꝓph̄ia hodierna Numeri. zo. rogabant Moyses ⁊ Aaron pro ꝑplo dn̄m di. Aperi eis thesaurū tuū fontē aque viue. ut satiati cesset murmuratio eoꝝ. Et iterū ī euāgelio hodierno Ioh. 4°. Murmurantib⁹ inter se discipulis de x̄p̄o. si forte aliq̄s attulisset ei aliquid manducare. satis fecit eis. di. Me⁹ cib⁹ ē ut faciā volūtatē ei⁹ q misit me. Custodite ḡ vos a murmuratiōe fr̄ēs carissimi ut hic sp̄ūalit̄ ꝯsolemini p̄ gratiam etiā ī futuro seculo p̄ gloriam in secula seculoꝝ Amen.

Sabbato p⁹ tertiā dn̄icā in q̄dragesima. d̄ cōtumelia altera ire puersa filia.

Sermo z8⁹

Ertius an/gel⁹ effudit phialā ⁊c. Iterū vbi s̄. Quia fr̄ēs kmī ut visū ē ī p̄cedentib⁹. cōtumelia ponit̄ int̄ filias ire: p⁹ tractata seq̄t̄ opportune aliq̄d dicē de ipsa ꝯtumelia. de qua loq̄t̄ ps. ī p̄sona x̄pi di. Tu scis īppeiū meū ⁊ ꝯfusionē

meã 7 reuerentiã meã. In qbꝫ verbis petit liberationẽ a morte per resurrectionẽ ꝓpt̃ iimicos. ut. s. cõuertant̃. 7 peniteant de passione ei illata. in q̃ sustinuit iꝓperiũ. cũ. s. dicerẽt. Blasphemauit 7 huiꝰmõi. qḋ ꝺm glo. ꝑtinet ad ꝯtumeliã. Vñ Iere. zo. idẽ ait. Audiui ꝯtumelias eoꝝ ĩ circuitu. sustinuit cõfusionẽ. i. magnã penã ex illis ꝯtumelijs. 7 reuerentiã meã. s. ad deũ. nõ recedẽdo ab eo ꝑ ĩpatientiã. Et iõ dicebant iudei ꝓpt̃ ipsũ illud Sap. z°. ca°. Cõtumelia 7 tormento interrogemꝰ eũ 7 ꝓbemꝰ patiẽtiam eiꝰ. Quia igit̃ ut ait Iohes. Tertiꝰ angelꝰ ꝛc. i. ꝟ ità predicauit. a qua ꝯtumelia procedit. tria in p̃nti ꝺmone de ipsa ꝯsiderabimꝰ.
p̃. s. eiꝰ diffinitionẽ.
z° eius satisfactionẽ.
3° eius supportationẽ.

Pars p̃ma huiꝰ ꝺmonis. in q̃ declarat̃ qd sit ꝯtumelia. 7 q̃ñ sit pctm̃.

Rimo igit̃ in isto ꝺmõe sciendũ q̧ doc. sic cõtumeliã diffiniũt. Contumelia est exp̃ssio defectꝰ alteriꝰ corã eo ꝑ verba ad ipsũ dehonorandũ. Et elicit̃ ex ṽbis Isidori ĩ li°. ethimologiaꝝ vbi ait. Cõtumeliosꝰ ẽ q velox ẽ. 7 tumet ṽbis iiurie. Ad cuiꝰ diffinitionis declarationẽ septẽ ꝯsiderationes annotant̃. Prima dr̃ opatiõis. Secũda dr̃ distinctiõis. Tertia originatiõis. Quarta correctionis. Quinta vagatiõis. Sexta offensiõis. Septima ꝑsuasiõis. Prima ꝯsideratio q̃ dr̃ opatiõis sic declarat̃ ꝺm Alex. de ales in secũda parte sũme sue ĩ tractatu ꝺ diuisionibꝫ pcti. ĩ illa diuisiõe que est in pctm̃ cordis 7 oris. vbi tractat de ꝯtumelia arti. p̃. q̧ q̃uis in diffinitiõe dicat̃ ꝯtumelia fieri ꝑ ṽba. nihilominꝰ extenso nõie vocabuli. q̃nq̧ etiã ꝯtumelia in factis iiuriosis dicit̃. Vñ glo. sup illud ad Ro. p̃. Contumeliosos supbos. sic inqt. Contumeliosi sũt q dictis ul̃ factis ꝯtumelias 7 ĩpia inferũt. ħ ibi. ut si qs p̃iceret lutũ uel sputũ in aliquẽ 7 huiusmõi. Et iõ dic Crisoꝰ. Cum iniuriatꝰ fueris mementote tui dñatoris. qm̃ cũ contumelia eũ adorabãt 7 ꝑ verba ei detrahebãt ꝛc. ħ ille. Secũda ꝯsideratio q̃ dr̃ distinctiõis sic etiã declarat̃ ꝺm Alex. vbi ꝟ. 7 btm̃ Tho. in scd̃a scd̃e. q. 7z. arti. p̃. q̧ differentia ẽ int̃ cõtumeliã. cõuitiũ 7 iꝓperiũ. Contumelia ẽ cũ refert̃ defectꝰ culpe. Cũ. n. aliq̃s dic iiuriose alicui pctm̃ suũ corã multis uel sibi soli ĩ detrimẽtũ honoris sui. puta q̧ ẽ adulter. fur. 7 homicida. 7 huiusmõi silia. Cõuitiũ ṽo ẽ cũ qs dicit defectũ pene s. ex pte corpis. s. q̧ ẽ rusticꝰ fuꝰ ꝛcꝰ cecus. 7 silia. Improꝑiũ est cũ qs refert defectus indigentie. reducẽdo ad memoriã seruitiũ in necessitate collatũ. Sepe tñ vnũ sumitur ꝓ altero. 7 nõie contumelie uel etiã opprobrij q̊libet boꝝ ħ intelligit̃. Vñ Gregꝰ sup illud z. Reg. 16°. Dimittite eũ ꝛc. sic ait. Cõtumeliosa ṽba non tam cõuitia q̃ adiutoria esse credidit. quo pꝫ q̧ ꝯtũelia capit̃ ꝓ cõuitio. Tertia ꝯsideratio q̃ dr̃ originationis sic declarat̃ ꝺm Tho. vbi ꝟ. arti. 4°. et Alex. vbi ꝟ. arti. 5°. s. q̧ q̃uis cõtumelia ꝑ se nascatur ex ira tñ q̃ ex ꝓpinq̃ principio. 7 ħ respectu finis. Vnde sic ratiocinat̃. Finis ire ẽ vĩdicta. ꝟ nulla vindicta irato ẽ magis ꝓpinqua 7 magis in ꝓmptu q̃ iferre ꝯtumeliã alteri. ḡ p̃ncipalit̃ 7 directe ex ira orit̃ ꝯtũelia. Orit̃ tñ etiã ex tribus alijs secũdario 7 indirecte. p̊ ex

stultitia.sic.n.dr̄ ꝓv̄.20. Oēs stulti
miscent̄ ɔtumelijs uł eas alijs inferē-
do·uł alijs ɔuitinatibꝫ se intmiscēdo.
Rō aūt q̄re ɔtumelia oꝛit̄ ex stulticia
est.quia ſm phm.7°.ethicoꝝ.ita nō
pfecte audit rationē.⁊ sic iratus patit̄
rationis defectū ⁊ sic ɔuenit cū stulticia
inferendo alijs ɔtumelias uel ut irat⁹
facit. 2° ɔtumelia oꝛit̄ ex sup̄bia.⁊ h̄
dispositiue.qa sup̄bia disponit ad con
tumelias.Vn̄ ꝓv̄.xi°.Ubi sup̄bia ibi ⁊
ɔtumelia.qi di.Ubi sup̄bia facta sua
alijs p̄ponēs ⁊ facta alioꝝ p⁹ponēs.ibi
ē ɔtumelia actiue ⁊ passiue.Et iō dic
Alex.Qui superbi sūt estimant alios
inferioꝛes se.vn̄ ex indignatione infe-
rūt ɔtūelias. 3° ɔtūelia oꝛit̄ ex īimici-
tia.Cu⁹ rō ē.qa ille q odit aliū ei ɔtu
meliā īfert.Cū.n.vox sit signū coꝛdis
īimicitia coꝛdis ē cā ɔtumelie oꝛis.Et
nota q magis peccat īferēs ɔtumeliā
ex odio inq̄ꝫtū odiū est pei⁹ ira.ut dic
phs 2°.rhetoꝛice.Est tn̄ sciēdū q irat⁹
intēdit manifestā offensam.de q̄ non
curat odiens.⁊ iō contūelia q̄ ipoꝛtat
manifestā offensam magis ptinet ad
irā q̄ꝫ ad odiū. Quarta ɔsideratio dr̄
coꝛrectiōis.s.q cū ɔtūelia dr̄ aīo coꝛ-
rigēdi·in se nō est pct̄m ſ meritoꝛiū.
Cu⁹ rō ē.qa sicut licet aliquē cā coꝛ-
rectionis v̄berare uel in pecunia con-
dēnare·sic etiā pōt ex zelo coꝛrectiōis
ɔ aliquē v̄bū ɔuitīj dicē.Qd pꝫ exē-
plo xp̄i q dixit discipulis suis eūtibus
i Emaus.O stulti ⁊ tardi coꝛde ad cre
dēdū.Luc.vlt̄.Et exēplo Pauli q di-
xit.O īsensati Galathe qs vos fascina-
uit euāgelio non obedire? Ad Gal.3°.
Raro tn̄ ⁊ ex mag̃ necitate uł vtilitate
⁊ cū moderatiōe hui⁹mōi obiurgatio
nes sūt faciēde ut dic Aug⁹.⁊ p̄cipue
a ɔtinētibꝫ ēpia ē abstinēdū·utputa a

dicēdo meretrix ⁊ hui⁹modi·que sine
pctō dici nō possūt. Quīta ɔsideratio
dr̄ vagatiōis.s.q cū ꝓfert̄ ɔtūelia seu
ɔuitiū aīo solatiādi·tūc si talia nō sūt
in detrimētū honoꝛis alicui⁹.ē venia-
le pct̄m·ut vocādo cecū·stultū ⁊ hu-
iusmōi.Si v̄o ex leuitate ⁊ ludo ꝓfer-
ret v̄bū q eēt ɔ honoꝛē alteri⁹·uł de q̄
estimare posset ipsū notabilit̄ irasci ⁊
odiū icurrere uel aliud g̃ue pct̄m·nō
excusaret̄ a moꝛtali etiā si h̄ nō inten-
deret.sicut si qs ludēs cū alio g̃uit lede
ret vsqꝫ ad mutilationē ⁊ hui⁹mōi·nō
caret moꝛtali culpa.Lud⁹.n.noxi⁹ ē in
culpa.Quis enī ad vrbanitatem perti
neat dicere aliqd̄ leue ɔuitiū·non tn̄
vsqꝫ ad dehonoꝛationē ⁊ ɔtristationē
eius de q̊ dr̄·ſ magis cā delectatiōis ⁊
ioci.⁊ obseruād debit̄ circūstantiis.al̄
ibi esset pct̄m.Et iō cauendū ē sp a ɔ
uitijs ⁊ ɔtūelijs.Hec āt ɔsideratio eli-
cit̄ ab Alex.nr̄o vbi s̄.arti.2°.et etiam
btō Tho. Sexta ɔsideratio dr̄ offen-
siōis.s.cū ɔtūelia ꝓfert̄ aīo īiuriādi ⁊
vlciscēdi.⁊ sic dehonoꝛando ē moꝛtale
peccatū ſm Alex.et Tho.vbi s̄ arti.2°.
Rō hui⁹ ē.qa notabilit̄ ledit ꝓximū.⁊
sic facit ɔ iusticiā ⁊ caritatē.Nō.n.qs
min⁹ amat honoꝛē suū q̄ꝫ diuitias tpa-
les·īmo pl⁹.ſ auferēs substantiā pec-
cat moꝛtalit̄ uł etiā intēdēs auferre.
g̊ multo magis intendēs auferre ho-
noꝛē.Verba.n.p q̄ infert̄ ɔtūelia q̄ꝫtū
ad suā essentiā.i.inq̄ꝫtū sunt qdā soni
audibiles.⁊ si nullū nocumētū īferāt
nisi foꝛte q̃uādo auditū cū nimis alte
qs loq̄t̄·tn̄ inq̄ꝫtū sūt signa repn̄tātia
aliqd ī noticiā alioꝝ·sic possūt multa
dāna inferre.int̄ q̄ est q hō dānificet̄
q̄ꝫtū ad detrimentū honoꝛis ⁊ reuerē-
tie sibi ab alijs exhibēde.Vn̄ ⁊ maioꝛ
ɔtūelia est ⁊ grau⁹ pct̄m si aliqs dicat

defectū suū corā multis. ⁊ tn̄ etiā sibi soli dicendo pōt eē ɔtūelia inq̄ntū ipse q loqr̄ loquenti reuerentiā agit. Probat̄ etiā auctoritate q̄ contumelia sit mortale. Nā dixit xp̄s Math. 5°. Qui dixerit frī suo fatue. qd̄. s. ptinet ad cōtumeliā. re⁹ erit gehēne q̄ nō debetur nisi p mortali. Et intelligit̄ cū h̄ dicit intendēs dehonorationē. Itē apl̄s dic Ro. p̊. q̄ digni sūt morte. s. et̄na. q faciunt pctā enumerata ibi. int̄ que ponit̄ ɔtumelia. Itē Criso⁹ sup Math. sic īqt. Cōuitiū paci ⁊ amori bono nocet. ⁊ decē milia circūmittit pximo mala. ⁊ ɔtinuas īimicitias opat̄. ⁊ xp̄i euellit mēbra. Sȝ qd̄ tale ē. nō ē nisi mortale peccatū. ꝗ ꝛc. Et iō Clemēs. 2. q. 7. c. qualis. dic. Dānatione sūt digni q patrib⁹ dei legatiōe fungētib⁹ ɔtumeliā inferūt. ꝗ ꝛc. Septima ɔsideratio dr̄ psuasiōis. q̄ claret ex dictis. Debem⁹ enī nobis psuadere ut ab h̄ vitio abstineam⁹. qa q̄uis nō sit maximū pctōꝝ. tn̄ pctm̄ ꝗue ē ⁊ aliq̄b⁹ aliis ꝗui⁹. Ait enī Alex. vbi s̄. q. 6. siue arti. 6°. q̄ ɔtumelia q̄ntū ad aliqd ꝗuior ē adulatiōe. q̄ntū ad aliqd v̊o min⁹ ꝗuis. Quo ad h̄ enī q̄ bonū dic malū. ꝗuior ē ɔtūelia adulatiōe. Quo ad h̄ aūt q̄ magis ordinat cognitionē ī bonū ul̄ a malo declinando. min⁹ malū ē adulatiōe. Nā adulatio claudit oculos ītelligētie ne videat̄ malū. Contūelia v̊o ocasionalit̄ apit ut videat̄ ⁊ caueat̄. Et enā ɔtumelia q̄ntū ad aliqd grauior culpa ē q̄ detractio. s. q̊ ad h̄ q̄ plurib⁹ publicat̄ malū. Quo v̊o ad aliqd min⁹ ꝗuis ē q̄ detractio. qa pl⁹ pōt caueri malū qd̄ accidit ex ɔtuelia q̄ qd̄ accidit ex detractiōe. Qd̄. n. accidit ex ɔtūelia statim cog̊scit̄ ab eo cui infert̄ ɔtūelia ⁊ a q̄ ifert̄. nō sic aūt ē in detractiōe. ꝗ ꝛc.

P̊ psuadet̄ hō q̄ abstineat a ɔtumelia culpe ī ppando alicui culpā p̄teritā sine cā rōnabili. Vn̄ Ecc. 8°. dr̄. Ne despicias hoīem auertentē se a pctō. s. p penitentiā. nec ī ppes ei. Memēto q̄ oēs in corruptiōe sumus. Sicut nec xp̄us ī pperauit Magdalene pctā. s̄ texit remittendo. Luc. 7°. Et pr̄ recepit filiū pdigū reuertentē. Luc. 15°. Et Johes euangelista illū iuuenē q ex discipulo effect⁹ erat p̊nceps latronū osculatus est ei manū q̄ homicidiū ppetrauerat ut nō ɔfunderet̄. Et iō poti⁹ gaudere debes. qa frat̄ tu⁹ mortuus erat ⁊ reuixit. sicut gaudēt angeli de vno pctōre penitentiam agente. Memēto qa ⁊ tu aliqn̄ in talia cecidisti. uel talia adhuc ⁊ peiora agis. ul̄ saltē ea ppetrare potuisti. 2° psuadet̄ hō ut abstineat ab ī pperio indigentie. s. rememorādo subuentionē ei factā ī necc̄itate ad ɔfūdēdū ⁊ dehonorandū eū. Vn̄ dr̄ Ecc. 41°. Cū dederis ne ī pperes. s̄ imiteris deū ut dic ibi glosa. qui dat oīb⁹ affluent̄ ⁊ non ī ppat. Et de ī pperante bn̄ficiū factū dr̄ Ecc. 20. Datū insipiētis nō erit tibi vtile. Nam oculi septēplices sūt: exigua dabit. multa ī propera bit. Insipiens est peccator ⁊ contumeliosus. Oculi ei⁹ intētio ei⁹. ⁊ hi septēplices. i. ad varia emolumēta intēdētes videlȝ emolumētū inde spando. ī portune exigendo. multotiens ī ppando. dn̄iuȝ bonoꝝ tuoꝝ ambigendo. te sibi subiciēdo. de eo inanit̄ gloriādo. datū multo mai⁹ q̄ sit reputando. Et sic non erit tibi vtile. 3° psuadet̄ hō abstinere ab ī ppio seu ɔuitio defect⁹ nature. videlȝ nō vocādo illegitimū. ul̄ cecū. ul̄ hebetē. uel stultū ⁊ hui⁹mōi. Nā ffenenna q̄ multos habebat filios exp̄brauit Annam ⁊ īproperabat seu

conuitiabat᷑ ei q̃ dñs ↄclusisset vuluã ei⁹.i.q̃ sterilis eẽt·est pũita.qa filios emisit.i.Reg.i.p̊.Cũ ãt p ↄtũeliã qs fa cit iniuriã pximo notabilit᷑ ut pꝫ ex p̄-cedẽtibꝫ·ab ipa sũme cauere debem⁹.
Et sic pꝫ pars p̊ma hui⁹ sermonis.

Pars secũda hui⁹ sermõis.in q̃ videbimus ↄtumelie satisfactionẽ.

Ecũdo in isto s᷑moe circa ↄtumelie satisfactioneꝫ adducit᷑ dictũ xp̄i Math.5°. Si frater tuus habet aliqd aduersũ te.qa.s.iniuriasti ei.vade recõciliari frĩ tuo.s.petendo veniã.Unde notandũ q̃ qlibet tenet᷑ s᷑m doc.ad satisfaciendũ illi quẽ lesit v̊bo rixando·ul᷑ ↄtũeliando.ꝛ tenet᷑ ad satisfactionẽ cito.s.cũ põt.Ũñ ad Eph.4°. dr̃.Sol non occidat super iracũdiã v̄ram.i.si ↄtingat aliquẽ cõtũeliare ex ira anteq̃ꝫ transeat dies·recõciliamini cũ eo. Sꝫ forte quereret aliqs que sit ista satisfactio ad quã tenet᷑ ille q aliũ lesit cõtumeliando uel irridendo ꝛ huiusmodi. R̷° triplex põt eẽ. Una ẽ p v̊bũ.ut cũ qs ꝺ offensa veniã petit.Sic fecit Aug⁹ scribens Hieronymo·di.Obsecro te per m̄iam Jhu xp̄i: lesi te ig̊sce mihi. Una alia est ratio p corpis humiliationẽ.Sicut fecit Semei Dauid quẽ ↄtũeliauerat. Dr̃.n.2.Reg.19°.q̃ Semei pstrat⁹ corã eo dixit.Ne reputes mihi dñe iniq-tatẽ serui tui. Tertia est p obseqa.Sic Jacob muneribꝫ voluit placare Esau frẽm suũ.Ro.12°.Si esurierit inimicus tuus ciba illũ.Sꝫ aduertendũ q̃ sicut ledens aliũ in rebꝫ nõ tenet᷑ ei nisi ad certam quantitatẽ rei restituende s᷑m quantitatẽ dãni·uel in dubio ad arbitriũ boni viri.Ita ꝛ offendẽs v̊bo nõ tenet᷑ ad oẽs p̄dcãs satisfactiões s᷑ s᷑m quantitatẽ offense.q̃ si offensus petit pl⁹·põt sibi sufficere satisfactio ad arbitriũ boni viri.Quis laudabile sit etiã plus debito facere p pace pximoꝝ.Si tamẽ prelat⁹ esset q excessisset in v̊bis corrigẽdo subditũ.ꝛ excessisset ex debito iusticie·non debet petere veniã a subdito s᷑ dño·deo·ne dũ nimiũ s᷑uat᷑ humilitas regendi frangat᷑ auctoritas ut dic Aug⁹ i regula.Potest etiã prelat⁹ remittere iniuriã factã subdito suo ipsi iniuriãti.ar.12.q.1.c.nõ dicatis.in glo. Si autẽ queratur.Si aliqs offendit aliquẽ v̊bo in secreto.ꝛ offensus q̃rit satisfactionẽ sibi fieri i publico·nũqd ad h᷑ tenet᷑ offendẽs? Uel ecõuerso.Si offendat qs v̊bo i publico.ꝛ offendẽs vult satisfacẽ in occulto·nũqd sufficiet? R̷° ad p̊mũ.Nõ tenet᷑ nisi qꝺ fuit factũ in occulto fuisset publicatũ.Sic fur q latent᷑ accipit·non tenet᷑ publice restituere. Ad secũdũ dico q̃ nõ sufficit argumẽtũ in Paulo aplo:cui condẽnato ad carcerẽ·nõ suffecit occulte liberari·s᷑ publice petijt educi ꝛ dimitti.Itẽ si qs ↄtũeliãdo dic culpã alicui⁹ ꝛ offensus nõ vult recipe satisfactioꝫ a ledẽte nisi dicat se fuisse mẽtitũ. R̷° Si cõtumelians scit se dixisse verũ nõ tenet᷑.nec ille dꝫ hoc ab eo exigere.Sꝫ si scit uel credit nõ esse verũ s᷑ falsũ ul᷑ incertũ aut dubiũ s᷑m q̃ habet in cõscientia·põt cũ h᷑ dicere aliq̃ leuiantis culpã suã·puta q̃ audierat ul᷑ ex ira dixerat.ul᷑ tũc credebat·nũc aũt nõ credit illud esse verꝫ·si sic ẽ.Nõ ãt debet dicere se fuisse mentitũ si nõ fuit mentitus s᷑ falsũ dixit.qa sic tunc credebat modo aũt scit uel credit ↄtriũ.Et sic pꝫ pars secũda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis.in q̃ declarat᷑ q̃lit᷑ supportare debem⁹ exẽplo xp̄i ꝛ scõꝝ nobis ↄtũeliã inferentes.

Ertio in isto sermõe circa cõtũelie supportationẽ adducit᷑ exẽplũ xp̄i·q patiẽt᷑ sustinuit

contumelias. Uñ ꝓpħa in ꝑsona eius
ait. Impꝓpriũ expectauit cor meũ ⁊ mi-
seriam .i. ad ista me non īuitũ ꝫ volũ-
tariũ ꝑparaui. ut dicit glo. Nã .i. Pet.
2°. dr̃. Xp̄s passus ē ꝓ nobꝫ vobis relin
quēs exēplũ ut seq̄mini vestigia eius.
patiēter ferēdo ↄtũelias ut ip̄e fecit. Uñ
⁊ Liberi⁹ papa. Nõ vos a pio mēte ꝓ-
posito afflictionis amaritudo coartet
recedere cõsiderantes quanta creator
dñs ptulerit. qbus ue ↄtũeliis afficien
dũ tradiderit redēptor pro vr̃a libera
tiõe. 7. q. i. sugestũ. Sꝫ ad clariorem
ↄsideratione ⁊ declaratione h̄ dictoꝝ
notandũ ꝰm Alex. vbi s̄. arti. 3°. et 4°. ꝙ
ↄtũelias verboꝝ uł factoꝝ aliq̄ñ opor
tet repellere. aliq̄ñ decet sufferre. aliq̄ñ
decet reprehendere. Prima ↄtũelia
est aliq̄ñ repellenda. Uñ dic Alex. ꝙ si
ↄuitiũ dicat̃ alicui in ĩiuriã officij. uel
alij etiã corã ipso: dũmodo nihil ꝑsũ
mat̃ de remedio intemperãtie sustinē
nõ ē sustinēdũ. Et iõ q̄ñ qs habet au-
ctoritatē sup ↄtũeliantē: debet eũ pu
nire. Contũelia .n. iussu ꝑncipis ⁊ ma-
nu militis ē repellēda. Uñ Ro. 13°. dr̃.
Non sine cã gladiũ portat. dei .n. mini-
ster est. vindex ĩ irã in eũ q malefacit.
Precipue aũt eas ↄtũelias q̄ sũt in ĩiu
riã dei uel ecclesie oportet punire. Uñ
Criso⁹ dic ꝙ in ĩiurijs ꝓprijs eē patiē-
tē laudabile ē. In ĩiurijs dei impiũ. Et
qa ↄtũelie q̄ dicũt̃ ↄ̄ rectores. ꝓcipue
ↄ̄ ꝑlatos ecclie vergũt ĩ ↄtũeliã dei iõ
puniende sũt. Et q̄tuis qs mag̃ debeat
pũire si ꝑtãtē habet cõtũelias alioꝝ q̄
ꝓprias. qa min⁹ suspect⁹ habet̃ ne mo-
ueat̃ cupiditate ꝑuati honoris. tñ ⁊ ĩ eũ
illatas põt punire inq̄tũ vergũt ĩ ĩiu
riã ecclie ⁊ de trimētũ boni cois. ut dr̃
23. q. 4. guilisari⁹. cũ. §. sequēti ⁊ glo.
ibi. 2° aliq̄ñ ↄtũelia ē sufferēda. Ait
enĩ Alex. ꝙ si fiat ↄpatio ꝰm ↄditionē
ꝑsone. meli⁹ põt eē in casu rñdere ↄtu
melianti q̄ silere. In iudice .n. ē ꝙ ĩpo

nat stulto silentiũ. Tollit̃ etiã aliq̄ñ ꝑ-
sũptio sapiē ꝑ respõsionē ut sic hõ suã
stulticiã cognoscat. Si v̊o fiat ↄpatio
ĩ genere. meli⁹ ē silere q̄ rñdere ad vi-
ctoriã obtinendã. Pl⁹ .n. ē vincere vi-
tiũ q̄ ꝑsonã. ꝰm illud. ꝓv̊. 16°. Melior
est patiens viro forti. ⁊ q dñat̃ aĩo suo
expugnatore vrbiũ. Est .n. ↄtũelia suf
ferenda triplici rõne. ꝑ̊ rõne vitãde
temeritat̃. iux̃ illud ꝓv̊. 26°. Ne rñde-
as stulto iux̃ stulticiã suã. ne siłis ei ef
ficiar̃. Tacere q̄ppe ⁊ nõ rñdere cõtũe-
lianti q̄ñ quis faceret ut sic tacēs ma-
gis prouocaret illũ ad iracũdiã pctm̃
esset. Sꝫ tacere ne ⁊ ipse rñdēs ĩcurrat
ↄtũelias. uel magis illũ ad irã accēdat
debitũ est ⁊ v̊tuosũ. 2° debet sufferri
rõne incorrigibilitat̃. Cũ .n. ↄtũelians
est incorrigibilis nec ĩ eũ habet aucto
ritatem. sufferre debet ⁊ tacere. sicut ⁊
xp̄s cũ ↄtũeliaret̃ nõ rñdit nec Hero-
di nec Pilato nec scribis ⁊ phariseis
ↄtũeliantibꝫ eũ. qa obstinati erãt. 3°
sufferenda ē ↄtũelia rõne cõseruande
v̊tut̃. s. sapiē uł prudētie uel patiētie.
Sic .n. patiētia ē nobis necessaria ĩ his
que ↄ̄ nos dicũt̃. Eccl. 8°. Non litiges
cũ hoĩe linguato. nec strues ĩ ignē ei⁹
ligna. Nec cũ potente. ne te per poten
tiã opp̊mat. Nec cũ diuite. ne ꝑ pecu-
niã vicat. Nec cũ eloq̄ce. ne ꝑ eloquē-
tiã decipiat. Uñ in ꝑ̊s. dr̃. Qui q̄rebãt
mala mihi locuti sũt vanitates .i. falsi-
tates. Et alibi. Ego aũt tanq̄ surd⁹ nõ
audiebã. ⁊ sicut mutus nõ aperiēs os
suũ. Non dic. ego surd⁹. ꝫ tanq̄ surd⁹.
qa ĩ h̄ ē v̊tus patiētie ut audiēs cõtũe
lias sit tanq̄ nõ audiret. non murmu-
ret ĩ corde. nec ore ↄtumelijs rñdeat.
3° debet aliq̄ñ rep̄hendi ↄtũelia. Uñ
dic Alex. vbi s̄. Aliud ē arguere uł cor
ripe t̄pe q̊ cõuitiãs ē in furore. ⁊ aliud
ē sedato iã aliquãtulũ furore. Regnã-
te aũt furore. nõ ↄpetit correctio siue
argutio. Nõ .n. tũc apt⁹ ē ad recipiēdũ

ſiã recedēte furoꝛe. Et ſm hꝰ dr̄ Eccl. 20. Q bonum eſt arguere ꝙ̄ iraſci. Et Eccl. 8°. Nō accendas carbones pctōꝝ arguēs eos. q̄ eſt tpe q̄ in eis dn̄at ira. Predicto ḡ mō. s. ſedato furoꝛe oꝫ reprehēdi cōtūelia in dicto uel in facto. qd̄ licet oībꝫ facē. Vn̄ ⁊ ſaluatoꝛ nr̄ cōtumeliatꝰ facto. cū. s. pcuſſus fuit ī faciē. pcuſſoꝛē rephendit. di. Quid me cedis? Nec ei aliā maxillā obtulit pcutiendā. Joh. 19°. Et hꝰ duplici rōne ſm Tho. p̄ ut audacia ɔtūeliant̄ repmat̄. ſm illud ꝓv̄. 26°. Reſpōde ſtulto ſm ſtulticiā ſuā. ne ſibi ſapiēs videat̄. 2° ne alioꝝ ꝓfectꝰ īpediat̄ p ɔtūelias illatas. Vn̄ Gregꝰ ſup Ezech. Quoꝝ vita in exēplo ē poſita. debent ſi pn̄t detrahētiū ſibi v̄ba cōpeſcere. ne eoꝝ p̄dicationē non audiāt qui audire poterāt ⁊ in prauis moꝛibus remanētes bene viuere contemnūt. h ille. Suſtinenda eſt ḡ cōtūelia exceptis caſibꝫ p̄dictis. Ad qd̄ hoꝛtat̄ Criſoꝰ ſup Math. di. Cū cōnitiatꝰ fuerit aliqs. ītellige q̄ ſupplitio torquet̄. Et nō ſolū nō habebis irā ſꝫ etiā lachrymas emittes. Aduerſꝰ āt febꝛicitantē nullꝰ exacuit̄. neqꝫ aduerſus inflāmatū. ſꝫ miſeret̄ oīuꝫ taliū. h ille. Si. n. ɔtūelia eſt falſa non ē ɔfuſio cōtūeliati ſꝫ cōtūeliant̄. Vn̄ Criſoꝰ ſic ait. Si ſit aliqs vir mirabilis ⁊ magnꝰ ⁊ oēs vocēt eū mechū. furē. ⁊ hōicidā ille v̄o nō moleſtet̄. nec conſcꝰ ſibi ſit alicꝰ talis. lꝫ multi habuerint d̄ eo talē opinionē. non ē ɔuitiū paſſus. ſꝫ ille ſe ipſos ɔfuderūt. ille aūt nō ē ɔfuſus. h ille. Et iō in ꝓphia hodierna. Daniel. 13°. reprobati ſūt antiq iudices ⁊ īſenſati q calūnioſe ⁊ iiuſte accuſauerunt caſtā Suſannā. Et in euāgelio hodierno Joh. 8°. confuſi ſunt ſcribe ⁊ phariſei q ut calūnioſe poſſent xp̄m accuſare. addnxerūt ei mulierē in adulterio deprehēſam. di. Moyſes mādauit nob̄ huiꝰmōi lapidare. tu ḡ qd dicis? quibus r̄ndit xp̄us. Qui ſine pctō eſt v̄rm p̄mus in eā lapidē mittat. Abſtineamꝰ ḡ a ɔtūelia ꝓximoꝝ nr̄oꝝ. qd̄ facere ɔcedat nobis ille q patiētiſſimꝰ fuit Jh̄s xp̄s dn̄s nr̄ q cū p̄re ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dn̄ica q̄rta in q̄dragesima. de maledictione ex ira vtiqꝫ tanq̄ꝫ filia ex m̄re ꝓcedente Sermo 29ꝰ

Ertius angelꝰ effudit phialā ſuā ſup flumīa ⁊c. Jteꝝ vbi ſ. Nōnūqꝫ fratres kmi expiētia teſte. ex ɔtūelia deuēit̄ ad maledictiōꝫ: idcirco ī pn̄tiaꝝ ɔgruū ē de ipſa ſub breuitate aliq̄ ptractare. quā ſi hō patiēt̄ ferat premiabit̄. Vn̄ Augꝰ ſup ps. 102°. inqt. Qui iuſtꝰ ē ⁊ iiuſte maledicit̄ p̄miū ei reddit̄. Qua ꝓpt̄ ⁊ idē Augꝰ ſup ps. 18°. ait. Vana ē ⁊ falſa eſt maledictio filioꝝ hoīuꝫ diligentiū vanitatē ⁊ q̄rentiū mendaciū. deꝰ aūt cū bn̄dicit facit qd̄ dīc. h ille. Nihilominꝰ ab huiꝰmodi maledictiōe ſūme cauē debēt hoīes. ne offendāt ꝓximū ſuū. q̄ pnitioſa ē. Vn̄ etiā Augꝰ li°. ɔ Petulianū triſiōe. 51. dīc. Quere potius qd veꝝ dicas nō vnde maledicas Et qd doceas. nō quid obn̄cias. h ibi. Nam exēplū huiꝰ habemꝰ a xp̄o cui q̄uis malediceret̄ nō maledicebat. ut pꝫ. i. Pet̄. 2°. Hinc ē qd̄ etiā Augꝰ ī ſermōe. 15°. d̄ reſurrectiōe xp̄i inqt. Recte ſapiā dei xp̄s maledicta referebat q̄ oē maledictū patiā repcuſſū ī ſuū redit auctoꝛē. Quia igit̄ in hoc vitio multi incōſiderate dilabūt̄. ait Johes in v̄bis ꝓpoſitis. Tertꝰ angelꝰ ⁊c. i. ɔ irā p̄dicauit a qua ipſa maledictio ꝓcedit. de ea in pn̄ti ſmone tres cōſiderationes faciemus. q̄rtū.

Prima dicet maledictiõis descriptio.
Secũda vo maledictionis diffificatio.
Tertia aũt maledictiõis repbatio.

Pars pma hui⁹ sermonis. in qua declarat quid sit maledictio.

Rimo igit in isto sermõe circa maledictiõis qdditatẽ notãdũ fm Tho. scda scde. q. 76. arti. p. q maledicere idẽ ẽ q malũ dicere. Dicere aũt tripliciter se habet ad id qd dr. Vno° p modũ enũciatõis. sicut aliqd exprimit modo indicatiuo. Et sic maledicere nihil aliud ẽ q malũ alti⁹ referre. qd ptinet ad detractionẽ. Sic sumit Leuit. 19°. Surdo nõ maledices i. nõ detrahes absẽti. 7. xi. q. 3. c. ĩ cũctĩ. Sz de h habet i tractatu de detractiõe. 2° mõ dicẽ se hz ad id qd dicit p modũ cause. Et h gdẽ primo 7 pncipalit cõpetit deo q oĩa suo vbo fecit. fm illud ps. Dixit 7 fcã sũt. Cõsequẽt cõueit hoĩbꝫ q vbo suo alios mouẽt p ĩpetiũ ad aliqd faciẽdũ. Et ad h instituta sũt verba ĩpatiui modi. Et isto mõ cũ iudex pfert sniam pene in aliquẽ. uel cũ prelat⁹ ecclie excoĩcat aliquẽ. illũ maledicit. Sz de hac maledictiõe h nõ facim⁹ mentionẽ. De h dic Alex. ĩ scda parte sũme in tractatu d diuisionibus pcti. in diuisiõe que ẽ in pctm cordis. vbi tractat de maledictione. arti. p. q si fiat maledictio ex çelo iusticie ab illo cui conuenit ex offitio 7 ei q meret debitis circũstantiis obseruad. h nõ ẽ malũ. Si vo fiat sub rõne mali ab eo q ĩtẽdit malũ ei⁹ q odẽnat inqtũ malũ nõ ex çelo iusticie aut si nõ meruit ille cui maledicit. sic maledicẽ. i. sniam pene spũalis ul tpalis iferre. erit pctm mortale. qa ꝯ caritatẽ 7 iusticiã. sicut pz. 24. q. 3. §. s ad h obiicit. 7. c. de⁹ q. 3° dicẽ se habet ad id qd dici t ut expressio quedã affect⁹ desiderãd id qd vbo nõ exprimit. 7 ad hec sũt instituta verba optatiui modi. Facẽ aũt aliqd 7 velle illud se ꝯsequẽt habent i bonitate 7 malicia. Et sic maledicere aliquẽ s. optando ei malũ nõ ob aliqd bonũ s ob malũ ei⁹. ẽ pctm. Et de hac dicit Aug⁹. 24. q. 3. c. de⁹ q. Humanũ vitiũ tunc scit maledicta pferre cũ forte cõuitiis aut iiuriis puocat. Qd vitiũ volens resecare apls ne maledicta maledictis 7 cõuitia cõuitiis puocem⁹. mãdatũ necessariũ posuit ut bñdicam⁹ q cõuitiandi vitiũ resecet. nõ quo iudicandi 7 pnũciandi necitas perimat. h ille. Ait. n. h apls ad Ro. 12. di. Benedicite 7 nolite maledicẽ. Et de hac maledictione h agit que coĩter pcedit ab ira Et diffinit sic. Maledictio ẽ ĩprecatio seu appetitio alicui⁹ mali ꝯ aliquẽ p vba expssa. Et sic patet pars prima huius sermonis.

Pars secũda hui⁹ sermõis. in q declarat maledictiõis diuersificatio siue diuersitas culpabilitatis.

Ecũdo in isto smõe circa maledictiõis diuersitatẽ 7 culpabilitatẽ notandũ q fm diuersitatẽ maledictiõis. ẽ etiã culpe diuersitas. Et sciẽdũ q triplex ẽ maledictio ex ira ul odio pcedẽs in q repit pctm. Prima ẽ ꝯ nãm diuinalẽ. Secũda ꝯ naturã intellectualẽ. Tertia ꝯ nãm irrationalẽ. Prima g maledictio ẽ ꝯ naturã diuinã q etiã includit blasphemiã Sic etiã maledictio creaẽ fm Alex. vbi s. arti. 7°. dr blasphemia p cõcomitãtiã. Qui. n. ĩprecat penã creature qa creatura uel q malũ dic d ea. p ꝯñs dic malũ d creatore. videlz q sit pncipiũ mali. s non ẽ maledictio blasphemie p essentiã. sic g maledictio ꝯ deũ includit blasphemiã. 7 cũ qs maledicit ĩprecat ea q tñ ei non pñt ꝯuenire. 7 sic cõtinet blasphemiã. hoc aũt sp ẽ mortale cũ pp̃endit se maledicere. nec

excusat̃ q̃ ex subita ira hoc facit uel ex
more. sicut nec excusaret̃ ab hõicidio ꝛ
cõsequẽti a pena mortis si q̃s ex impetu h̃
ageret. Vñ in ps̃ dr̃. Maledicẽtes ei. i.
deo dispibũt. i. diuersis modis pibũt.
Ondit̃ aũt grauitas hui⁹ mortalis tri-
plicit̃. p̃ q̃a noĩ ari ꝓprie a scĩs refugit̃
2° q̃a puniri seuere statuit̃ ꝑcipit̃. 3° q̃a
exercceri sepe a dãnatis repit̃. p̃ dico
q̃ tantũ habet̃ horrori illud vitiũ. s.
maledicẽ deũ q̃ ṽtuosi nõ audẽt illud
vitiũ ꝓꝓo noĩe nũcupare. s̃ p ↄ̃riũ no
minãdo bñdictiõ; ꝓ maledictiõe. ut
patz Job p̃. vbi ipse dicebat. Ne forte
peccauerĩt filij mei. ꝛ bñdixerĩt deo. i.
maledixerint. Sic etiã q̃ñ falso accusa
uerũt Naboth de blasphemia seu ma-
ledictione. dixerũt ↄ̃ eũ. Bñdixit deo
Naboth ꝛ regi. i. maledixit. 3. Reg.
22°. Quinĩmo audientes iudei deum
blasphemare etiã q̃ mali erant ĩ signũ
horroris ꝛ detestationis dilacerabant
vestimenta sua. sicut dr̃ d̃ Caypha põ
tifice s̃ pessimo q̃ scidit vestimẽta sua
cũ dixit d̃ xp̃o: Blasphemauit. Math.
27°. Nec mirũ. videt̃. n. procedere ex
odio ad deũ. Odiũ aũt dei est maximũ
pctõrũ. Et mirũ ẽ q̃ tra nõ absorbeat
tales ꝓpt̃ tale scelus. 2° ondit̃ g̃uitas
ex punitiõe legũ. Oĩs lex mandat pu-
niri tales grauiter. Et lex diũa mãdat
morte corpali puniri huiusmodi. Vñ
pp̃lo dei ambulante p desertũ ad terrã
ꝓmissiõis ĩuent⁹ fuit vn⁹ deũ maledi-
xisse quẽ mandauit dñs a pp̃lo lapida-
ri. Leuit. 24°. Lex canonica iĩũgit as-
perã penã. ex̃ d̃ maledicis. c. p̃. Ibi po-
nitur talis pena. Qui maledixerit deũ
beatã ṽginẽ ul̃ scõs: debet septẽ dñicis
diebus stare in foribus eccl̃ie dũ dicit̃
missa. ita q̃ ĩ vltima stet sine pallio ꝛ
calciamentis: ꝛ corrigiã habeat ad col-
lũ: ꝛ q̃ ꝓcedentib⁹ sextis ferijs ieiunet
in pane ꝛ aqua: ꝛ non ingrediat̃ eccle-
siã. Et q̃olibet dictorũ dierũ deficiat
duos ul̃ tres. ꝛ si nõ tres saltẽ vnũ. ꝛ si
h̃ nõ põt. cõmutet̃ ĩ aliud. Et si ꝑdicta
renueret sustinere. debet interdici in-
gressus eccl̃ie ꝛ ĩ obitu carere sepultã.
In foro tñ pnĩe nõ oportet illã iniũgẽ
s̃ arbitraria ẽ sicut d̃ alijs pctĩs s̃m Ho
sti. Si ṽo in iudicio ecclesiastico ouin-
ceret̃. talis pnĩa posset ĩponi ꝛ ad illã
cogi. In oĩ etiã ciuitate bene regulata
statutis ponit̃ pena pecuniaria ul̃ alia
ↄ̃ maledicẽtes deũ. Et officiales q̃ ĩ ta
lib⁹ locis sũt. si omittũt ex negligẽtia
tales punire. g̃uit̃ peccant. Vñ Greg⁹
83. di. c. error. ait. Cõsentire videt̃ er-
ranti q̃ ad resecanda q̃ corrigi deberet
nõ occurrit. h̃ ibi. Vñ tales puniẽdo ꝛ
lucꝝ tpale iustissime acq̃rũt. q̃a coĩter
pars talis pecunie ĩ penã solute est re-
ctorꝝ ꝛ accusatorũ. ꝛ magnũ meritũ si-
bi acquirũt corã deo. Ipsi etiã sarrace-
ni maledicẽtes deũ faciũt t̃ribilit̃ ob̃ue-
rare. 3° ondit̃ g̃uitas hui⁹ ex h̃ q̃ ẽ ex-
erciũ eorꝝ q̃ sũt ĩ ĩferno. Nõ aliud op⁹
ibi exercẽt nisi blasphamare ꝛ maledi
cere deũ. sicut Jo͛hes Apoc. 16°. de eis
dicit. Qui mãducauerũt linguas suas
pre dolore. ꝛ blasphemauerũt deũ vi-
uẽtẽ q̃ habet ptãtẽ sup has plagas. s.
affligẽdi eos. Qui g̃ hoc vitio detinet̃
ondit se ptinẽ ad statũ dãnatorũ ex q̃
exercet artẽ eorꝝ. Terribile est ꝛ valde
formidãdũ exẽplũ q̃d ĩducit Greg⁹ ĩ
4°. dialagorꝝ de illo puero q̃nq̃ annorꝝ
quẽ asportauerũt demões q̃a blasphe
mabat ꝛ maledicebat deum. Et licꝫ in
tanta tenera etate infantuli. nõ soleat
q̃s vsũ ratiõis habere. credẽdũ est tñ
s̃m doctores vsũ ratiõis ĩ eo accelera-
tũ fuisse. sicq̃ ꝓpt̃ pctm̃ maledictiõis
dãnatiõ; eternã incurrisse. Multi etiã
alij deum maledicẽdo in ludis ꝛ alijs
actibus a demonibus arrepti fuerunt
ꝛ terribiliter vexati. Secunda male-
dictio est contra creaturã intellectua-
lẽ. h̃ ꝛ ẽ celestis. infernalis. ꝛ t̃restris.

Vñ dicit Alex. vbi s̄. arti. 4°. q̧ male-
dictio pōt fieri sup creaturā rationa-
lē inq̧tū rationalis ē. 7 fm h̄ nulli est
maledicēdū. Licet .n. inq̧tū peccator
sit malus 7 debeat̄ ei pena. tn̄ inq̧tū ē
nā q̄dā. ē bon⁹. Et iō h̄ mō maledicē
pctm̄ ē. Si vō p̄dicat̄ malū pene eue-
turū pctōri ut sic reuocet eū a pctō uel
ut ōndat̄ diuina iusticia nō ē malū. Vñ
notādū q̧ si qs maledicit aliquē scōꝝ
uel angeloꝝ. nulli dubiū q̧ mortalit̄
peccat. qa sicut honor q̄ fit scīs redun-
dat ī honorē dei q̄ scīficat eos. ꝓpt qd̄
dic p̄s. Glorios⁹ de⁹ in scīs suis. s. appa
ret. Ita iniuria q̄ fit scīs ut in maledi-
ctione blasphemie dehonorat̄ de⁹. Vñ
7 ex̄ d̄ maledicis. c. p̄. puniri iubēt̄ ma-
ledicētes scōs. Diabolū aūt maledicē
inq̧tū creaturā seu nām: nullo mō li-
cet. qa ipse fm nām bon⁹ ē sicut q̄libet
creatura. Scdm̄ vō culpā 7 malitiam
q̄ in eo ē. maledici pōt. qd̄ non ē aliud
q̧ detestari culpā eius. Q. si dicat̄ q̧
Eccl. 21°. dr̄. Qui maledicit diabolū. a.
īpi⁹. ipse maledicit aīam suā. Dr̄ ad h̄
q̧ cū maledicit diabolū peccator ꝓpt
culpam. tūc qa alit̄ maledicēd⁹ nō est
nisi rōne ōndit se maledictione dignū
cū ī culpa maneat. 7 sic dicit̄ maledicē
aīaꝫ suā. Si vō querat̄ cū nō sint nisi
duo. nā. 7 pctm̄. Utꝝ ferenda sit ma-
ledictio sup nām siue sup pctm̄. Sup
nām aūt nō ē ferēda ex rōne iā dicta.
nec sup p̄sonā ꝓut est creatura. Sup
per pctm̄ aūt ferri nō pōt. qa pctm̄ nō
ē illud qd̄ pūit̄. s; p̄ q̄ punit̄. Sup neu-
tro vō videt̄ ferri maledictio. Ad hoc
dicendū fm Alex. vbi s̄. in fine q̧ p̄so
na ꝓut ē cā pcti. digna ē maledictiōe.
Et h̄ mō sup totū transit maledictio.
nō tm̄ sup p̄sonā. nec tm̄ sup pctm̄. s;
sup p̄sonā deformatā pctō. Sup rē. n.
nō exn̄tē nō ē ferēda maledictio. nec
sup rem exn̄tē q̄ ad h̄ q̧ existat a deo.
s; sup rem exn̄tē q̄ ꝓprio motu p̄uanit

se bene esse. Vñ Greg⁹ ait. Ociosū est
maledicere nō exn̄ti. perniciosū vō si
existeret. s; tūc rectū cū se bene eē pri-
uauit. 7 a iusticia dei nō discordat spūs
p̄dicentis. Predicto g̊ mō licet maledi-
cere diabolo. Cauere tn̄ debem⁹. qa si
ex leuitate ul̄ ira fiat. pctm̄ ē. sic cōiter
accidit. Vñ ab h̄ abstinē docemur exē-
plo archangeli Michaelis. de quo dr̄
in ep̄la Iude cū altercaret̄ Michael cū
diabolo d̄ corpe Moysi. nō ausus fuit
in eū iudiciū īferre blasphemie. Q̄to
magis nos ab oī maledicto puniri de-
bem⁹. Ait Iero⁹ sup h̄. ut p;. 24. q. 3. c.
sic g̊. Altercatio aūt illa ī h̄ fuit. qa dia-
bol⁹ q̄rebat īueniri corp⁹ Moysi. ut. s.
eos induceret ad idolatriā per nimiū
cultū eius. s; angel⁹ ꝓhibebat īueniri
ad subtrahendū eis occasionē supsti-
tiōis. qd̄ factū ē ut. s. nō īueniret̄. Crea
turā aūt t̄restrē rationalē. s. hoīem in-
q̧tū hō: maledicere non licet. Vñ ad
clariorē noticiā sciēdū q̧ triplici ex cā
h̄ otingit. p̄ amore iusticie. 2° liuore
vindicte. 3° correptiōe neq̄tie 7 surre-
ptiōe. p̄ g̊ cū qs maledicit alicui amo-
re iusticie. ↄformādo se volūtati diuine
quē videt velle aliqd̄ malū illi⁹ hoīs
ex īstinctu spūs scī. tūc nō ē pctm̄ fm
Alex. vbi s̄. arti. p̄. ī rn̄siōe argumēto-
rū. et etiā Tho. vbi s̄. arti. p̄. Et h̄ mō
maledixit Noe Chanaan filio Cham
ꝓpt derisiōꝫ factā sibi ab ipso. Geñ. 9°.
Et Petr⁹ ap̄ls maledixit Symoni ma
go di. Pecunia tua tecū sit ī pditionē.
Act. 8°. Eadē etiā rōne fm Alex. vbi
s̄. arti. 4°. in corpe q̄onis oēs maledi-
ctiones q̄ īprecate sūt a scīs ↄ pctōres
ut illud ps. Fiant filij ei⁹ orphani. Et
ī p̄s. 108°. s. De⁹ laudē meā ne t̄c. vbi
imprecant̄ maledictiōes multe ōtra
ꝑplm iudaicū. Et Geñ. 27°. Qui male-
dixerit tibi maledictionibus repleat̄.
Sc̄z cū qs maledicit alicui optādo ali
quā egritudinē uel aliqd̄ īpedimentū

non ꝓpter aliud nisi ad hoc ut bonus
efficiat᷑ uł alioꝝ nocumento cesset · pōt
esse sine pctō ſm Alex. vbi s̄. ꝓxime.
Vn̄ Greg⁹ in moral᷑. et habet᷑. 24. q. 3.
c. cū sancti viri. ait sic. Cū sci viri ma-
ledictiōis sn̄iam ꝓferūt · nō hāc voto
vltiōis ſ; ex iusticie examine ꝓrūpūt.
2° ꝓfert᷑ aliqn̄ maledictio ex liuore
vindicte. Et h̄ ſm Alex. vbi s̄. arti. 2°.
in fine. 7 beatū Tho. scd̄a scd̄e. q. 76.
arti. 3°. est mortale pctm̄. cū. s. maledi-
cit aliquē optando ei deliberate aliqđ
notabile malū non nisi in malū · puta
ob odiū uł inuidiā 7 hui⁹mōi. puta cū
qs dicat. Mors occidat te. Pestis acce
dat tibi. 7 his sīa. uel diabolus habe-
at aīam tuā. Et de hac intelligit᷑ dictū
aplī. i. Cor. 6°. Neq; maledici regnū dei
possidebūt. Null⁹ āt excludit᷑ a regno
dei nisi ꝓpter mortale. ğ ꝛc. Rō aūt h⁹
est. qa velle alicui malū ſm se repugnt
caritati q̄ diligim⁹ ꝓximū volētes ei
bonū. 7 iō ſm gen⁹ suū est mortale. 7
tanto ğui⁹ · quāto psona cui maledici-
mus magi diligere 7 reuereri debem⁹
Vn̄ dr̄ Leuit. 20. Qui maledixerit prī
uel mr̄i morte moriat᷑. Et multo ğui⁹
videt᷑ peccare cū ex deliberatiōe male-
dicit aīab⁹ parentū iam defūctoꝝ. De
prelatis etiā specialit᷑ dr̄. Principē ppli
tui non maledicas. Vn̄ Greg⁹ ī moral᷑.
ait. Maledictū qđ scriptura cōdēnat ē
qđ nō iudicio iusticie ſ; liuore vīdicte
ꝓmit᷑. 7 habet᷑. 24. q. 3. c. cū sci. Sȝ ita
miserabilit᷑ abundat h̄ viciū in h̄ mū-
do · ut merito dici possit illud Zacha-
rie. 8°. Non ē veritas ī t̄ra non ē mīa.
ſ; maledictū furtū 7 adulteriū īunda-
uerūt. Et sic hoīū os maledictione 7
amaritudine plenū est. 3° profertur
maledictio ex surreptione siue subita
ira. 7 q̄i cā correptiōis ut talis terreat᷑.
ut quotidie faciūt parētes erga filios
7 mgr̄i erga discipulos. 7 dn̄i erga ser-
uos. qui tn̄ non optant illis mala. 7 h̄

ſm dictos dcc. ē veniale. qa pctā vbo-
rū maxime ex affectu iudicant᷑. Et iō
dicūt ambo ipsi q; si maledictio ꝓfert᷑
ex aīi leuitate uel ex mali modicitate 7
ex indeliberatione · sp̄ ē pctm̄ veniale.
Vn̄ Aug⁹ in li°. d igne purgatorij. dis.
25. § alias ea. dic. ad minuta pctā. i.
venialia ptinē · cū oī facilitate 7 teme-
ritate maledicim⁹. Tertia maledictio
est ꝯ creaturas irrationales. ꝑut dn̄s
dixit Gen̄ 3°. Maledicta t̄ra in ope tuo
in penā hoīs. Pro cui⁹ lucida declara-
tiōe dic Tho. vbi s̄. et Alex. etiā vbi s̄.
maxime arti. 3°. in corpe questiōis q;
maledictio creature irrationalis fieri
pōt tripliciť. Vno° ad creatorē refe-
rendo inq̄tū. s. ē creatura dei. 7 sic est
illicitū 7 pctm̄ blasphemie dei. vnde 7
mortale. hoc. n. est detestari deū in illo
ope suo. 2° mō ad ipsam creaturā re-
spiciēdo ſm se cōsideratā. ut qa aliqđ
brutū nō mouet᷑ vbi vult · uł nocet si-
bi 7 hui⁹mōi. ex q̊ irascit᷑ appetēs sibi
penā. ſ; h̄ est vanū 7 ociosū. vnde 7 pec
catū veīale. Maledictio. n. licita videt᷑
esse · p̄cipue inq̄tū respicit penā. pena
āt redolet culpe. Vn̄ cū creatā irrationa
lis nō sit susceptiua culpe nec pene. iō
vanū est ſm se ipsam maledicere. 7 tn̄
h̄ mō fit frequentissime. Quoꝝ os ma
lediciōe 7 amaritudine plenū ē. 3°
modo ad hoīem referēdo ad quē ordi
nat᷑. Oīa. n. fecit de⁹ ꝓpt᷑ hoīem. Sunt
aūt creaᷤe irratiōales ordīate ad hoīe;
tripliciť. Vno° p modū subuētiōis in-
q̄tū creaᷤis irratiōalib⁹ subuenit᷑ neccī
tati hūane. Et h̄ mō de⁹ maledixit t̄re
ut p ei⁹ sterilitatē hō puniret᷑. Gen̄. 3°.
Et int᷑ ceteras malediciōes dr̄ Deut.
28°. Maledictū horreū tuū. ut. s. p pe-
nuriā victualiū punirent᷑. Quidā. n.
obseruāt legē dei timore punitionū.
7 qdā amore p̄mioꝝ · ut dic Jero⁹. 24.
q. 3. c. cū ğ. Et h̄ modo maledicere cre-
ature irrationali ex maliuolētia. s. ad

possessorē ei⁹. ut sic ex creature illi⁹ carētia ꝓximus dānificet' notabilit'. ut ꝑ mortē equi ul' bonis. ruinā dom⁹ 7 huiusmodi. eēt mortale ga ꝯ caritatem.

2° modo ordinat' creatura irrationalis ad rationalem per modū significationis. in ꝗtū. s. ea q̄ ↄtigūt circa irrationalia figurāt ea q̄ mortalit' eueniūt ul' euēire pn̄t hoīb⁹. Et sic dn̄s maledixit ficulnee. Math. 21°. cū. s. accedēs ad eā esuriēs nō īuēiret fruct⁹ ꝟ tm̄ folia. ex q̄ maledictione radicit⁹ ē arefcā. ad significādū repbatiōꝫ iudeoꝝ ꝟm Alex. ad quē dn̄s veniēs īcarnat⁹ 7 esuriēs i. desiderās salutē eius: qa non īuenit fructū fidei. sed tm̄ folis cerimoniaꝝ obseruationis. repbauit grām subtrahendo. vnde nihil fruct⁹ meritorū ꝓducere pōt. Sigt etiā hoīeꝫ bonis ꝯbis tm̄ ornatū nō opib⁹ repbatū a deo ꝑ ꝟ non sibi fructificare. Sic etiā montes Gelboe maledicti sūt a Dauid ut nec ros nec pluuia stillaret sup eos. ut habet'. 2. Reg. ꝑ. ad significandū q̄ in mōte supbie vbi corruerūt fortes isrl' i. angeli mali 7 primi parētes. nec ros gratie nec pluuia descendit a deo. i. superbis. 3° modo ordinat' creatura irrationalis ad rationalem ꝑ modū cōtinentis. s. tpis 7 loci. Et ꝓpt' ꝟ pōt intelligi ad litteram Dauid maledixisse montib⁹ gelboe propt' cedē ꝓpli isrl' q̄ fuit facta philisteis i tali loco. Sic Iob maledixit diei natiuitatis sue. di. Maledicta dies in q̄ nat⁹ sū. ꝓpt' culpam originalem quā nascendo cōtraxit. 7 alias sequētes penalitates tali tpe. Vn̄ Greg⁹ in. 4°. moral. ait. Nimis ē incōgruū ut suspicemur Iob nullo istigāte. nullo pulsante ex īpatiētia ad vocē maledictiōis erūpe: quē nouim⁹ int' dāna rerū morteq̄ filioꝝ. int' vulnera corpis. int' verba male suadētis vxor magna creatori ꝓconia humili mente reddidisse. dum. s. ait. Dn̄s dedit dn̄s abstulit. Et iterū vxori. Si bona suscepim⁹ ꝛc. non ē ḡ maledictio ei⁹ ira cōmoti. ꝟ doctrina tranqlli. Dies ḡ in q̄ natus ē desigt oē tēp⁹ mortalitatis. i. deficiet tp̄s mortalitat' 7 appareat status eternitatis. ꝟ ille. Et sic patet pars secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ declarat' q̄ꝫ sit repbata ipsa maledictio ī veteri 7 nouo testamento.

Ertio in isto sermōe circa maledictiōis auersionē 7 ꝓhibitionē ab ꝟ vitio auertē debemus or 7 mentē nr̄am. Quis. n. ī scriptura sacra inueniat' deū maledixisse maxime in veteri testamēto. qd̄ magis cōpetebat in illa lege ꝟm Alex. vbi s̄. arti. 9°. q̄ꝫ in lege noua. qa ꝓpl's sub lege Moysi ↄstitut⁹ plus seruiebat timore pene 7 ꝓpl's durecerui⁹ erat. ut habet' Ysa. 48°. In lege aūt gratie plus seruit' amore p̄rie. Sꝫ ut ait Alex. vbi s̄. arti. 5°. Cū deus maledicit desigt demeritū ei⁹ cui maledicit' 7 sn̄iam ꝓmit. qa nō latet ipsū affect⁹ mentis ipsius peccād nec q̄litas pctī. hō aūt nō pōt maledicere nisi habeat auctoritatē iudicādi 7 nouerit veritatē iudicij ꝟm ea q̄ ext⁹ ꝓponūt'. Et ita alit' 7 aliter a deo 7 ab hoīe maledicit'. Et iō excepto casu hō abstinē deꝫ ab hui⁹mōi maledictiōib⁹ de q̄b⁹ dictū ē s̄. q̄ etiā ꝓhibet' auctoritate ꝓphaꝝ. auctoītate aploꝝ. 7 auctoritate doctoꝝ. ꝑ ꝓhibet' auctoītatib⁹ ꝓphaꝝ sic discurrēdo. Qui maledixerit tibi sit ille maledcūs. 7 q̄ bn̄dixerit tibi sit ille bn̄dcūs. Gen̄. 27°. Dn̄s nō detrahes. 7 principib⁹ ꝓpli nō maledices. Exo. 22°. Quō maledicam cui nō maledixerit dn̄s: dixit Balaam ad Balach regem. Numeri. 24°. Vertit dn̄s maledictionē Balach ī bn̄dictionē tuā. Deut°. 24°. Dimittite eū ut

maledicat iux° pceptū dn̄i.q̄i di.ī h̄ ca-
su solū licet maledicē.2.Reg.15°. Ma
ledicētes aūt ei dispibūt.ps.36°. Dile
xit maledictionem 7 venit ei.ps.108°.
Maledicēt illi 7 tu bn̄dices.Ibidē.Ne
audias seruū tuū maledicētē tibi.Ec-
clesiastes.7°.Maledictio m̄ris eradicat
fundamēta.Eccl.3°. Precatio paupis
maledicēt ī amaritudie aīe exaudiet.
Exaudiet aūt eum q̄ fecit illū.Eccl.4°.
Un⁹ orans 7 vn⁹ maledicēs cui⁹ vocē
exaudiet dn̄s:q̄i di.non maledicētis
ibidē.34°. Maledicā maledicentibus
ipsos maledictos viuos.Malachie 2°.

2° maledictio ꝓhibet auctoritatib⁹
aploꝝ.sic.Bn̄dicite maledicētib⁹ vos
7 orate ꝓ calumniantib⁹ vos.Luc.6°.
Bn̄dicite ꝑsequentib⁹ vos.bn̄dicite 7
nolite maledicere.ad Ro.12°.ca°. Sū-
mū sacerdotē dei maledicis:q̄i di.ma-
le 7 pessime facis.Act.23°. In lingua
bn̄dicim⁹ deū p̄rem.7 in ipsa maledi-
cimus hoīes.q̄i di.nec h̄ facē debem⁹
absq̄ iusta cā.Iacobi.3°.ca°. Ex ore ꝓce
dit maledictio 7 bn̄dictio.Nūq̄d fons
de eodē foramie emanat dulcē 7 ama-
rā aquā:q̄i di.nō.ḡ nec ex ore nostro
debēt ꝓcedere maledictio 7 bn̄dictio
s̄ tm̄ ipsa bn̄dictio.Ibidē. 3° ꝓhibet
maledictio auctoritatib⁹ scōꝝ doctoꝝ
sic.Hiero⁹.23.q.4. Qui negligūt oris
maledici ↄsuetudinē resecare.7 si non
corde maledicāt.tn̄ īmūditiā labioꝝ
7 ingnamēta oris incurrūt.h̄ ille ibi.
Et.24.q.3.c.cū ī singulis.ī fine idem
ait.Maledictū q̄d ꝓhibet est illud q̄d
ex voto vltiōis 7 odio ꝑsequentis nō
amore iusticie ꝓcedit.h̄ ille.Et Greg⁹
in 4°.dialogoꝝ.c.cū sancti.24.q.3.Itē
Aug⁹.xi.q.3.c.q̄ iniustus ē.Itē.xi.q.3.c.
illud.ī fine dr̄.q̄ maledictū frustra ꝓ-
latū frequent ī maledicentē reuertit.

Itē Ugo d̄ scō victore ait.Blasphemia
est cū quadā ꝓbrosa irreligiositate cō
uitioꝝ iaculata in alterū maledictio.
h̄ ille. Quia igit maledictio ꝓhibita ē
ut possum⁹ ↄseq regnū dei q̄d maledi
cti nō possidebūt ut dictū ē s̄.q̄d etiā
habet.24.q.3.c.certū.sūme ab ipsa ca
uere debem⁹.q̄a ut h̄r in ep̄la hodier-
na ad Gal.4°.ca°. scripta.Eiice ancil-
lā 7 filiū ei⁹.q̄a is.s.q̄ s̄m carnē nat⁹
fuerat.ꝑseq̄bat maledicēdo eū q̄ s̄m
sp̄m.Et in euāgelio hodierno Ioh.6°.
ca°. habet quō Ih̄s multiplicauit pa-
nes 7 pisces ut pasceret multitudinē
q̄ venerat ad audiēdū eū: ne rediret
maledicētes eū.s̄ poti⁹ bn̄dicētes. Q̄d
etiā facē nobis ↄcedat ille q̄ nisi iuste
maledicit fili⁹ dei Ih̄us q̄ cū p̄re 7 sp̄ū
scō viuit 7 regnat in scl'a scloꝝ.Amē.

Feria secūda p⁹ q̄rtā dn̄icā in q̄drage-
sima.de quidditate 7 offensiōe īuidie.

Sermo 30⁹

Quint⁹ an-
gel⁹ effudit phialā suā
super sedē bestie. Scri-
būt h̄ v̄ba iterū Apoc.
16°. ca°. Sequētes ordinē ꝓpositū ī p̄n-
cipio hui⁹ opusculi frēs kmī.p⁹ tracta
tū de gula accidia 7 ira: sequit tractare
de īuidia inīq̄tate pessima.quā sola fu
git miseria 7 dentes suos aīas laceran-
tes euadit.Uñ Ysa.14°. scribit ī ꝑsona
diaboli.Sedebo in monte testamenti
in laterib⁹ aq̄lonis. Mons testamenti
est supbia scie.Latera aq̄lonis sūt īui-
di frigidi nihil de igne uel calore cari-
tatis habentes.De quibus ait Sen̄.in
li°. d̄ morib⁹. Et si nonnullos īimicos
tibi facit īiuria.multos tn̄ facit īuidia
Ista ē illa bestia que nulli parcit.que

etiā vsq; ad ↄgtegationē iustoꝝ acce-
dit. ⁊ q̄s auaricia non rapuit· luxuria
nō allexit· ista ferocissima lupa deglu-
tiuit. Quot autē in scōs cognoscamus
posse īuidiā cadere: filioꝝ ȝebedei ↄsi-
derem⁹ exēplū ꝑ qb⁹ cū mater pietatꝭ
affectu mota satis grādia postulasset·
reliq decē discipuli sūt indignati. Hic
Jero⁹ inqt. In psalmo dr̄: nō iustifica-
bit͛ in cōspectu tuo oīs viuens. non ait
non iustificabit͛ oīs hō· ꝫ oīs viuēs. i.
non euāgelista· nō apls· nō ꝓpha. Ad
maiora conscendo: nō throni· nō do-
minatiōes· nō potestates ceterēq; vir-
tutes: sol⁹ deꝰ est in q̄ pctm̄ nō cadit. Ꝭ
ille. Ista tandē īuidia ē illa in q̄ diabo
lus sedēs. i. ↄfirmat⁹ ⁊ obstinat⁹ ex̄ns
in forma serpētis ꝑmos parētes sedu-
xit. vnde finalit͛ tanta mala ꝓcesserūt
in mundū· iuxta illud Sap. 2°. Inui-
dia diaboli mors itroiuit i orbē t̄rarū.
Propt͛ qd̄ Johes in ꝟbis ꝓposiť bn̄ ⁊
elegāt͛ dic. Quint⁹ angel⁹ effudit phia
lā suā super sedē bestie. i. qnto loco ꝑ-
dicauit ↄ̄ īuidiā· que ut dictū ē ꝓprie
sedes ē diaboli. De q̄ in pn̄ti sermone
tres tm̄ ↄsideratiōes faciem⁹· quaꝝ
Prima dicet͛ īuidie descriptio.
Secūda aūt īuidie offensio.
Tertia ꝟo īuidie cōnumeratio.

Para ꝑma hui⁹ sermōis. ī q̄ declarat͛
qd sit pctm̄ īuidie.

Rimo igit͛ in isto sermōe cir-
ca īuidie diffinitionē· aduer-
tendū ꝫm Damas. in 2°. li°. q̄
sit diffinit͛. Inuidia ē tristicia ī alienis
malis. Aug⁹ aūt diffinit eā super Gen̄.
4°. et sup illud ps. Cōuertit cor eoꝝ ut
odirēt ꝓplm̄ ⁊c. di. Inuidia ē odiū fe-
licitatis aliene. Silr Remigi⁹ eā diffi-
nit sic. Inuidia ē dolor ꝺ alieno bono.

Sic ḡ catholici tractatores īuidiā dif
finiūt. Pro q̄rū diffinitionū declara-
tione q̄ vnū ⁊ idē īportant. s. tristiciā
uel dolorē de alienis bonis· notādum
ꝫm Alex. de ales in secūda parte sūme
in tractatu de inuidia. arti. ꝑ. et beatū
Tho. scđa scđe. q. 36. arti. 2°. et Durā-
dū nr̄m li°. ꝑ. sūme sue. ꝑte tertia. dis.
i. q̄ tristicia de alteri⁹ bonis trib⁹ mo-
dis pōt contingē. ꝑ mō qn̄ qs dolet
de bonis alterius inq̄ȝtum ex eis timet
sibi uel alijs alicui⁹ nocumēti piculū.
Talis qdē dolor ꝓprie nō est īuidia. ꝫ
est poti⁹ qdā timoris effect⁹ q ꝫm veri-
tatē pōt eē sine pctō. cū. s. moderat⁹ ē
nec ex hoc facit aliqđ incōueniēs. Vn̄
Greg⁹. 22°. li°. moral͛ ait. Euenire ple-
rūq; solet ut nō amissa caritate ⁊ nos
īimici ruina letificet. ⁊ rursus ei⁹ glia
sine īuidie culpa cōtristet. cū ⁊ ruēte
eo q̊sdā bene erigi credim⁹. ⁊ ꝓficiēte
illo plerosq; īiuste oppmi formidam⁹
Ꝭ ille. Sic ex submersione Pharaonis
cum exercitu suo in mari rubro· ꝓpls
isrl͛ multū gauis⁹ ē. ⁊ festiuauit cātās
canticū: Cantem⁹ dn̄o ⁊c. Et pulsans
tympanū cū Maria· eo q̄ mortu⁹ est
īimic⁹ q volebat eos ī ꝟuitutē reducē
Exo. 15°. Et econuerso Matathias cū
suis contristat⁹ ē valde de exaltatione
⁊ ꝓspitate regis Antiochi. q̄a querebat
ꝓplm̄ iudeoꝝ transferre ad rit⁹ gētiliū
deo vero relicto. i. Machab. 2°. Silr po
test aliqs ↄtristari de bono alti⁹ nō ex
eo qđ ille habeat illud bonū· ꝫ q̄a sibi
deest illud bonū. ⁊ iste dolor ꝓprie dr̄
ȝel⁹ ꝫm phm̄ in 2°. rhetorice. nec pctm̄
ē si circa hōesta bōa versabit͛. Vn̄ apls
i. ad Cor. 14°. ca°. ait. Emulamī spūalia.
Et Jero⁹ ad Athletā de instructiōe fi-
lie dic. Habeat socias cū qbus adiscat
qb⁹ īuideat· q̄rꝝ laudib⁹ mordeat͛. Qn̄

ꝺo talis circa ĩhonesta uel tꝑalia ꝺſaꝛ·
est pctm̄ pl⁹ uł min⁹ ſm ea circa q̄ ipe
ꝺoloꝛ alienoꝝ bonoꝝ verſare videtur.
Pōt etiā eſſe ſine pctō· ut ſi ſm p̄mū
motū triſtaꝛ. q2 nō habet ſibi neceſſa-
ria que alius habet. Cū pctō aūt ut q̄n
ꝑpter talem defectum incidit in ĩpa-
tientiam ⁊ murmurationē uel nimis
mēte deiicıꝛ. ⁊ tūc ptinebit ad accidiā.
Si āt dicaꝛ q̄ ĩuidia nō bn̄ videt diſ-
finiri. q2 bonū ĩq̄tū bonū delectat q2
apphēſū uel imaginatū mouet appeti-
tū motu deſiderij. deſideriū autē boni
ſequiꝛ delectatio ſm phm x°. ethicoꝝ.
bonum igitur inq̄tū bonū delectat. ḡ
bonū inq̄tū bonū nō pōt eſſe cā triſti-
cie. ſi ḡ ĩuidia eſt triſticia· non ē de bo-
no inq̄tū bonū. ḡ male diffinitur. di.
Inuidia eſt triſticia boni. Ad h̄ dr̄ deꝛ
ſm Alex. de ales vbi s̄. q̄ aliꝛ ē ꝺ bono
⁊ de malo. q2 malū ꝑpꝛ aliqd de bono
qꝺ habet pōt eſſe delectabile. bonū ꝺo
nihil habet de malo. vn̄ ſi ē triſtabile
h̄ ē occaſionaliꝛ ſm alteri⁹ eſtimatio-
nē. Hoc aūt intelligēdū ē nō de q̄cūq̄
bono. Eſt. n. qꝺdā bonū qꝺ pōt coīca-
ri a pluribꝫ ſine diminutiōe. ⁊ tale bo-
nū inq̄tū h⁹mōi nō eſt ꝓprie mā ĩui-
die· ſicut eſt de bono beatitudinis. Eſt
aūt aliud bonū qꝺ nō ſimul pōt ptici-
pari· uł ſi participaꝛ videꝛ cū diminu-
tione partiſipari. ⁊ circa tale oꝛ eē ĩui
dia. Vn̄ Job. 5°. ſup illud. Paruulum
occidit ĩuidia. dic Greg⁹. Nullus hac
peſte moriꝛ niſi q ĩterra appetit q̄ tota
nō ꝓueniūt pluribꝫ. Vn̄ ſi q̄ deſidera-
mus ilh ĩuidem⁹ q ea penit⁹ accipit uł
partē habēdo nobis quātitatē reſtrin
git. 2° triſtaꝛ q2 de bono alti⁹ inq̄tū
ille cui accidit illud bonū ē eo indign⁹
que qdē triſticia nō pōt oriri de bonis
honeſtis ex q̄bꝫ iuſt⁹ efficiꝛ· niſi forte
cōtriſtareꝛ q2 videndo magnos pctō-
res magnis donis ⁊ ḡtutibꝫ a deo viſi-
tari q̄ı iudicando eos ĩdignos. Sicut
ↄtriſtat⁹ ⁊ ĩdignat⁹ ē frater ille ſenioꝛ
de ſuſceptiōe magnifica fr̄is ſui iunio-
ris ꝓdigi. Luc. 15°. Sȝ h̄ eſſet ↄ̄ deū cō-
triſtari ⁊ ĩiuſtū reputare ⁊ eſſet ĩuidē-
tia fr̄atne gr̄e· q̄ eſt blaſphemia in ſpi-
ritū ſanctū. Sȝ cōtriſtari de diuitijs ⁊
alijs bonis tꝑalibꝫ q̄ pn̄t bonis ⁊ ma-
lis ꝓuenire· hanc triſticiā phs ĩ 2°. rhe
toricoꝝ vocat neemeſim. ⁊ dic ptinere
ad bonos moꝛes Sȝ h̄ iō dic. q2 ↄſide-
rabat ipſa bona tꝑalis ſm ſe· nō in cō-
paratiōe ad etna. Sȝ ſm doctrinā fidei
temporalia bona que ꝓueniūt indi-
gnis ex iuſta dei ordinatiōe diſponūꝛ
uel ad eoꝝ correptionem uel eorū dā-
nationē. ſicut diues ſepultus in infer-
no Luc. 16°. Et hui⁹mōi bona q̄ı nihil
ſūt ĩ cōpatiōe ad bona futura q̄ ſeruāꝛ
bonis. Et iō hui⁹mōi triſticia ꝓhibeꝛ ĩ
ſcriptura· ſm illud p̄s. Noli emulari ĩ
malignantibus neq̄ ȝelaueri facientes
ĩiq̄tatē. Q2 ſi iteꝝ dicaꝛ ↄ̄ diffinitiōes.
Cōtingit aliquē dolere ꝺ bono alteri⁹
⁊ ↄtingit aliquē gaudere de malo alte-
rius. ⁊ vtrūq̄ ē ĩuidie. ſ3 bonū ⁊ malū
non habēt aliqꝺ cōe. Gaudiū. n. ⁊ do-
loꝛ ſūt diuerſe affectiones. ḡ nō eſt ali
qꝺ cōe ſup iſtas affectiōes ſm q̄ reſpi-
ciūt iſta motiua· que ſūt bonū ⁊ malū.
inuidia ḡ non habet aliqꝺ cōe ſm qꝺ
poſſit diffiniri ut cōueniat illa diffini
tio huic ĩuidie ⁊ illi. ḡ nulla p̄dictarū
diffinitionū eſt ſufficiēs. q2 oēs dicūꝛ
rōnē ſm q̄ dolet ꝺ alienis bonis· non
ſm q̄ gaudet de alienis malis. Ad h̄
reſpondeꝛ q̄ lȝ malū ⁊ bonū nō habe-
ant cōe reſpectu cuius dicunꝛ doloꝛ ⁊
gaudiū: nihilomin⁹ tn̄ vna eſt rō ĩui-
die. q2 vnū illoꝝ conſequiꝛ ad alterū.

p̊.n.dolet de alieno bono.⁊ ex h̄ ɔ̄nter gaudet de alieno malo. Et sic pꝫ argumentū illud. 3° dico q̄ cōtristat̄ q̄s de bono alteri⁹ inq̄ntū alter excedit ipsū in bonis.⁊ h̄ ꝓprie ē īuidia.⁊ illud sp est prauū ſm phm ī 2° rhetorice.quia dolet de q̄ ē gaudēdū.s.d' bono ꝓximi. Vn̄ apl's.1.Cori.13°.ait. Caritas nō emulat̄.s gaudet d' bonis alteri⁹. Q̄ si dicat̄. Obiectū tristicie est malū.nō.n. tristat̄ q̄s nisi de malo.s inuidia est de bono alti⁹.ḡ īuidia nō ē tristicia. Ad h̄ r̄ndet̄ ſm Tho. q̄ obiectū tristicie ē vtiq̄ malū ꝓpriū.s cōtīgit q̄ bonū alienū aliq̄n apphendat̄ ut malū ꝓpū ⁊ ſm h̄ de bono alieno pōt eē tristicia. Inuidus.n.bonū alterius de q̄ īuidet estimat ut malū ꝓpriū inq̄ntū ē diminutiuū ꝓprie glie ⁊ excellentie. Videt̄ enī sibi q̄ ex h̄ q̄ aliq̄s excedat eū ī bonis ul̄ equipet̄ ipse nō sit in tāta reputatione apud hoīes sicut si sol⁹ ille illa bona haberet sup oēs.⁊ exinde tristat̄. Vn̄ dīc beat⁹ Tho.scd'a scd'e.q.36.arti. p̊.ī solutiōe argumētoꝝ q̄ si aliq̄s tantū distat ab aliquo loco tpe uel dignitate ita q̄ p̄ferri nec equari studeat ul̄ conet̄.ad talē inuidiā non habet.sicut plebe⁹ nō īuidet regi.nec rustic⁹ pape. Si v̊o īferior a supiore parū deficiat ⁊ ei adeq̄re ul̄ p̄ferre nō possit.tūc d' excessu alteri⁹ īuidet ⁊ tristat̄. Et inde ē q̄ bonoꝝ amatores.bonoꝝ ɔ̄sūptores pusillanimes ⁊ senes sūt īuidi. p̊.n. bonoꝝ amatores īuidēt his q̄ honore eos excedūt.⁊ q̄a se eis eq̄re aut p̄ferre vellent.nec possūt.iō tristant̄ de eoꝝ excessu ī honore ⁊ glīa. 2° īuidēt aliis bonoꝝ ɔ̄sūptores.Nā q̄ m̄lta expēderūt ut aliq̄d ɔ̄sequāt̄.īuidēt his q̄ paruis expēsis illud sunt assecuti. 3° īuidēt aliis pusillanimes.q̄a oīa reputāt magna.⁊ q̄cq̄d boni alicui accidit reputāt se in magno eē supatos. Sic̄ senes inuidēt iunioribus.q̄a dolent de amissione bonoꝝ suoꝝ.⁊ de ɔ̄secutiōe alioꝝ. Bona igit̄ habita causant delectationē.amissa causant tristiciā ⁊ dolorē. Ab aliis possessa nō excessiue nimis vltra se causant occasionalit̄ inuidiā ⁊ emulationē.q̄a apphendunt̄ ut mala ꝓpria ut dictū ē. Et d' īuidus q̄i nō vidēs.q̄a.s.bonū alteri⁹ sine tristicia videre non pōt. Confirmāt̄ p̄dicta p Aug'.q sup p̊a.139°.īqt. Qui falsi sūt iusti.necesse ē ut īuideāt veris iustis. nemo.n.īuidet alteri in eo qd' nō vult uel esse uel videri. Ali⁹ tibi īuidet.q̄a diues eē aut diues reputari vult. Ali⁹ tibi īuidet.quia uel clarus uel nobilis adhuc esse affectat.aut h̄ se putari cupit. Et sic oīa q̄ putant̄ ⁊ vident̄ bona in sc'lo.qd' quisq̄ vult habere.⁊ ī quo vult excellere uel ei⁹ rei famā captat in eo tibi inuidet. Isti aūt q̄ falsi iusti sūt q̄ videri volūt iusti cū non sint necesse ē ut quē videriut verū iustū īuideant illi.⁊ h̄ cū illo agāt quō amittat vnde glīat̄. Inde veniūt oēs seditiōes ⁊ supplantationes. h̄ ille. Et sic pꝫ pars prima hui⁹ sermonis.

Pars secūda h⁹ ſmōis.ī q̄ declarat̄ q̄n īuidia ē pctm̄ mortale ⁊ q̄n veniale.

Secūdo ī isto sermōe circa īuidie offensionē ponit̄ ista ɔ̄clo ſm Tho. vbi s̄.arti.2°.et 3°. Et Alex.iteꝝ ubi s̄.etiā arti.2°.et 3°. Q̄ īuidia ē pctm̄ aliq̄n mortale ⁊ aliq̄n veniale. Q̄ āt īuidia sit pctm̄.ꝓbat̄ tripliciter. p̊ sic. Quilibꝫ tenet̄ diligē ꝓximū sicut seipsū.sed bonū est obiectū ipsi⁹ amoris.ḡ tenet̄ q̄libꝫ ex p̄cepto diligē proximi sui bonū sicut bonū suū. Si ḡ

īuidia facit ꝯtriū.q̄m odit bonū ꝓximi sui.ḡ ē ꝯtra ꝑceptū euāgelicū.ḡ ē peccatū. 2° sic. Nihil ꝓhibet̄ nisi pctm̄. ſ īuidia ꝓhibet̄ ut patebit infra ī pte sequēti.ḡ ē pctm̄. 3° sic ꝛ meli⁹.Caritas ē forma ꝯtutū.vn̄ nulla ꝟt⁹ ē formata absq; caritate. ḡ illud qđ directe caritati opponit̄ maxime dꝫ dici vitiū.ſ caritas ꝛ īuidia opponūt̄ ut patebit īfra.ḡ ipa ē pctm̄. Qđ aūt sit aliq̄n mortale. aliq̄n veniale. sic declarat̄.Nā Job.5° ca° dr̄. Paruulū occidit īuidia. Occidit aūt spūalit̄ puādo aīam gr̄a.sed nullū pctm̄ tollit gr̄am nisi mortale.ḡ ꝛc.Vn̄ īuidia ē mortale ex gnē suo qn̄ ē ſm delibeꝛationem ratiōis.Dui⁹ rōē.qa gen⁹ peti ꝯsideraī ex obiecto.i.ex mā circa quā ē.Inuidia autē ſm mām sui obiecti ꝯtriat̄ caritati p quā est vita spūalis aīe. ſm illud.i.Joh.3°.Nos scim⁹ q̄m translati sum⁹ de morte ad vitā. q̄m diligimus frēs.Vtriusq; n.obiectū īuidie.s.ꝛ caritati ē bonū ꝓximi ſm ꝯtrariū motū. Nā caritas gaudet de bono ꝓximi.ꝛ de eodē iuidia tristat̄. Et sic pꝫ q̄ iuidia ex gnē suo ē mortale.Ad hoc facit qđ Aug⁹ i li° de igne purgatorij ponit īt mortalia cōnumerans ipsam cum adulterio homicidio ꝛ h⁹mōi.25.dis. ꝗ.alias.Itē ex ꝯcilio Carthaginensi dr̄.Cleric⁹ iuidēs fratꝝ ꝑfectibus donec ē ī vitio nō ꝓmoueat̄.dis.46.derici.ſ nullus ꝓhibet̄ a ꝓmotiōe nisi p mortale.ḡ ꝛc.Ad ħ etiā Aug⁹ in li° de vera religiōe ait. Quis dubitat īmane vitiū eē īuidentiā q̄ necē torqueat̄ uel etiā subiciat̄ q nō vult ī rebꝫ tpalibꝫ vinci.Meli⁹ ḡ ē ut hō nos vincat q̄ īuidētia uel q̄ dlibet aliud vitiū.Si ḡ inuidia vincit hoīem.ḡ est mortale pctm̄. Iteꝝ Aug⁹. Amasti bn̄ agentē vicisti bono odore. īuidisti bn̄ agēti. mortu⁹ es bono odore.Pctm̄ ḡ īuidie hoīem mortuū reddit.ḡ est mortale.

Sꝫ sciēdū q̄ sicut ī alijs pctīs q̄ ex genere suo sūt mortalia īueniūt̄ aliq̄ imꝑfecti mot⁹ ī sensualitate exn̄tes ꝛ nō ꝑueniētes ad cōsensū ratiōis q sūt peccata venialia.sicut ī gnē homicidij primi mot⁹ ire.ꝛ ī genere adulterij ꝑmi mot⁹ ꝯcupiēe.ita ꝛ ī gnē īuidie pmi mot⁹ tristicie de bono alti⁹ nō sūt nisi venialia. q mot⁹ etiā aliq̄n repiunt̄ in viris ꝑfectis ꝛ ī puulis.Vn̄ Aug⁹ ī li° cōfessionū.Vidi ego ꝛ expt⁹ sū çelātē pueꝝ.i.īuidētē.nōdū loq̄bat̄ ꝛ ītuebat̄ pallidus amaro aspectu collactaneū suū.Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ ſmonis.

Pars tr̄ia hui⁹ sermonis.in q̄ declarat̄ q̄ inuidia ē pctm̄ spūale.

Ertio in isto sermone dico q̄ īuidia ē pctm̄ spūale ſm oēs doc.ꝑdictos. Nā Greg⁹ ait. Quinq; sūt pctā spūalia ꝛ duo carnalia.Et loqtur de capitalibꝫ.ꝛ illa duo sunt gula ꝛ luxuria.Cū ḡ īuidia sit capitale. relinqtur q̄ ē spūale pctm̄. P̄ pctm̄ īuidie ē cōe nob̄ ꝛ angelo malo. ḡ ſm illud qđ ē nobis cōe ꝛ ipsi.hoc aūt nō ē caro ſ spūs.ḡ ē pctm̄ ſm spiritū ꝛ non ſm carnem. P̄.i. Cor.6°. Oē pctm̄ qđcūq; fecerit hō.extra corpus est.qui aute fornicat̄ in corp⁹ suū peccat.Pctm̄ ḡ īuidie cū sit ext̄ corpus est pctm̄ spūale nō corpale siue carnale. Q̄ si dicat̄ ad Gal.6°. Non efficiamur inanis gl̄ie cupidi. īuicē ꝓuocantes. īuicē īuidētes.glo.In isto pctō est toruus vultus. stridor dentiū. pallida facies. Ex ħ obiicit̄. Oē pctm̄ qđ imꝑmit siue faciat impssionem ī carne ē

L

carnale. ꝟ īuidia ē h⁹modi scḋm hanc auctoritatē. ꝟ īuidia est pctm̄ carnale siue in carne. Ad h̄ rñdet ꝟm Alex. ꝙ lꝫ h̄ pctm̄ faciat impꝛ̄ssionē incorpore uel carne. nō tñ dꝫ dici pctm̄ carnale. qa ex hac impꝛ̄ssiōe nō dr̄ īuidia eē pctm̄. imo illa impꝛ̄ssio pena est nō culpa. sicut dicim⁹ ꝙ pena seqt̄ ad culpā. Ita ꝟ ē hic. qa illa impꝛ̄ssio ē pena ī carne sequēs culpā in spū. qa spūs ē coniūct⁹ carni. ꝟ ꝛc. Unde notādū ꝙ qñ apl's ad Gal'. 5°. numerat īuidiā inter opa carnis di. Manifesta sūt opa carnis. emulatiōes īuidie ꝛc. nō ītelligit' ꝙ oīa opa illa ex carne ꝓcedūt. ꝟ noīe carnis intelligitur ibi hō carnalis siue carnaliter viuēs. Et iō dicit ꝙ h̄ pctā sūt opa carnis. qa qñ hō illa ꝑpetrat: ꝟm carnē siue carnalit' viuit. Et h̄ est qḋ Aug⁹ in glo. ibidē di. Attēde ꝙ nō h̄ oīa que manifesta sūt in opib⁹ que manifesta dixit eē. ad volūtatē carnis ptinent. ꝟ vitia animi sunt ut īimicitie ire. Credere etiā oīa mala accidere aīe ex carne error ē. Nō. n. oīa vite iniqua vitia tribuēda sūt carni ne ab alijs oīb⁹ mundemus diabolū q carnē nō hꝫ. ꝟ carnis noīe totum hoīem figuit. q viuēdo ꝟm se in h̄ cadit. Nō n. habēdo carnē ꝟ viuēdo ꝟm se. i. ꝟm hoīem fact⁹ ē hō silis diabolo. qa ille ꝟm se viuē voluit qñ in veritate non stetit. h̄ ille. Et iō in ꝓphetia hodierna. 3. Reg'. 3°. hr̄ exēplū de duab⁹ meretricib⁹. quaꝝ vna suffocauerat filiū suū ⁊ īuidēs alteri ꝙ hr̄et filiū viuū. qua ꝓpt' qrebat a rege Salomone ut daret' sibi. Quib⁹ int' se cōtēdētib⁹ dixit rex. Afferte mihi gladiū. Cūq; attulisset gladiū corā rege ait. Diuidite infantē viuū ī duas ptes ⁊ date dimidiā ptē vni. ⁊ dimidiā alteri. Dixit āt mulier cui⁹ fili⁹ erat viu⁹ ad regē. Cōmota qppe sūt viscera ei⁹ sup filio suo. Obsecro dn̄e date illi infantē viuū ⁊ nolite interficere eū. Ecōtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi ꝟ diuidat'. Respondit rex ⁊ ait. Date huic infantem viuū ⁊ nō occidat'. hec est. n. mr̄ eius. Silit' ī euangelio hodierno Joh. 2° ca°. inuidebāt scribe ⁊ pharisei saluatori nr̄o ꝓpt' opa eximia q̄ faciebat. ⁊ dicebāt ei. Qḋ signū ondis nob' qa h̄ facis? qḋ qdē nō faciebāt ex ꝫelo certificationis ꝟ poti⁹ īuidētia fratne caritatis. A qua nos liberet ipse q ꝫelo caritatis eijciebat emētes ⁊ vēdentes in tēplo qui cum patre ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Feria tria post quartam dominicam in quadragesima. de originatiōe ⁊ remediatiōe īuidie Sermo 31⁹.

Quint⁹ angelus effudit phialā suā ꝛc. Iterum vbi s̄. Quia frēs carissimi pessima ē conditio īuidie: libet iterū atq; iterū de ipsa ptractare. Nullum. n. vitiū ita cruciat atq; flagellat subiectū ꝓpriuꝫ uel (ut ita dicam) dn̄m suū: sicut ipsa iniquitas īuidie. Nam est velut vermis in ligno aut in vestimento tinea. Hec qdē cū nata sūt subito ꝓpriā substātiā cōsumūt. sic ⁊ īuidia cum nata fuerit. cor vbi est sine mora corrodit. Uñ ꝓu. 25° ca°. apte scribit'. Sicut tinea in vestimēto ⁊ vermis in ligno: sic tristicia nocet cordi. Et Jero⁹ pertissimus oīuꝫ inqt. Inuidia est primū sui mordax. Inuidia se ꝓmū infestat. Et iterū Isidor⁹ inquit. Inuidus aīo

medullit⁹ estuās a seipso liuoꝛ̄ ꝓprij ſp vindictam exigit. Et Socrates ait. Utinam īuidi in oībus ciuitatib⁹ aures ul' oculos hr̄ent ut ꝺ oīb⁹ ꝓfectib⁹ toꝛquerent̄. Et idē ait. Quāta sūt felicia boꝛuz gaudia·tanti sūt īuidoꝛū gemitus. Et Oꝛati⁹ dicit. Inuidia siculi nō iuenerūt tyrāni maius toꝛmentū. Cū igit̄ in p̄cedenti sermone tractatū sit de īuidie qdditate: in p̄nti sermōe iure tractādū ē ꝺ ip̄i⁹ remediatiōe qa ut ait Iohēs in ōbis ꝓpositis. Quint⁹ angelus ꝛc̄.i. ɔtra īuidiā p̄dicauit cōgrua remedia adhibendo. Ad cuius rei clarā euidētiā tres cōsiderationes in p̄ntiaꝝ faciem⁹·quaꝝ

Prima dicetur īuidie p̄imatio.
Secunda aūt īuidie oꝛiginatio.
Tertia ꝟo īuidie remediatio.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in q̄ declarat̄ quō īuidia ē vitiū capitale.

Primo igit̄ in isto sermōe sciendū ꝙ īuidia est vitiū capitale. qꝺ ꝓbatur ⁊ declaratur ꝺm Tho. ⁊ Alex. ubi s̄. arti. 4°. p̄ per auctoꝛitatē Gregꝛ. q in li°. 31°. moꝛal'. dicit ꝙ septē sūt capitalia vitia a qb⁹ nascūt̄ alia. int̄ que nūeratur īuidia. ḡ īuidia ē pctm̄ capitale. 2° ꝓbat̄ p auctoꝛitatē Augꝰ. q ait. Quatuoꝛ sūt affectiones. doloꝛ ⁊ gaudiū·spes ⁊ timoꝛ. Et h̄ hr̄ sup illud Treñ. 3°. Cōclusit me lapidib⁹ quadris. Ubi dicit Pascasi⁹ Quadri lapides sūt doloꝛ ⁊ gaudium ꝛc̄. Cū igit̄ doloꝛ sit de p̄mis affectionib⁹. Doloꝛ aūt īoꝛdinat⁹ sit duplicit̄ ul' de alieno bono sicut ē ī īuidia. ul' de ꝓpo malo sicut ē ī tristicia seculi. Erit ḡ īuidia capitale pctm̄ cū scꝺm p̄mā differētiā accipiat̄ doloꝛis. 3° ꝓbatur sic. Amoꝛ ⁊ odiū opponūt̄ cū sint circa idē. ſ amoꝛ boni in ꝓximo ē capitalis ꝟtus. s. caritas. ḡ odiū alieni boni qꝺ opponit̄ illi erit capitale vitiū. ſ h̄ est inuidia. ḡ īuidia ē capitale vitiū. Qꝫ si dicatur. Pctm̄ qꝺ nascit̄ directe ex alio q̊ ad h̄ nō est capitale pctm̄. ſ īuidia ut patebit. ī. ꝺm Augꝰ. sup Geñ. ex sup̱bia nascit̄. ḡ īuidia nō est capitale pctm̄. ḡ ꝛc̄. Ad h̄ rn̄det̄ ꝺm p̄dictos doc. ꝙ licꝫ īuidia nascat̄ ex sup̱bia. Un̄ Isidoꝛ⁹ li° ꝺ sū. bo. ⁊ Cassian⁹ ꝺ instit'. cenobioꝛū nō posuerūt foꝛte ꝓpt̄ hoc īuidiā esse capitale vitiū. qa. s. oꝛit̄ ex sup̱bia ⁊ inani glia. Nihilominus dicit Alex. ⁊ Tho. ꝙ ē capitale vitiū. qa sicut dicit Greg⁹. sup̱bia est sicut queꝺā regina·cui⁹ septē sūt filie p̄me. ⁊ ille dicunt̄ capitalia pctā. Un̄ Greg⁹ 31°. moꝛal'. ait. Capitalia vitia tāta sibi cōiūctione cōiūgūt̄ ut nō nisi vnū de altero ꝓferat̄. ⁊ ex illis septē nascūt̄ alia pctā. Qꝫ ḡ dicūt̄ capitalia nō ē respcū sup̱bie ſ respcū pctōꝝ ab ipsis nascentiū·sicut ex īuidia nascūt̄ p̄ra vitia. de qb⁹ dicet̄. ī. Ex his ḡ pꝫ q̄liter īuidia ē offensiua ⁊ ɔ̄ caritatē maxīe ꝓximi. ꝓpter qꝺ hoꝛtatur Aug⁹ cōpati ꝓximis nr̄is ī aduersitatib⁹. ⁊ gaudere ⁊ nō tristari in ꝓsperis. in li°. 50. omel'. omelia. 15. di. Si dn̄s ⁊ saluatoꝛ nr̄ qui nullū pctm̄ habuit·tanto affectu nos pctōꝛes amare dignatur ut qꝺ nos patimur se pati testet̄: q̄re nos q sine peccato nō sumus. ⁊ q pctā nr̄a p caritatē redimere possum⁹ nō tā p̄fecto amore diligimus·ut si aliquid mali alius ptulerit caritatis affectu cōpatiamur. ⁊ si quid boni alius accepit quasi nos ipsi accipiamus ita gaudeamus ⁊ pro illo q accepit deo gr̄as referam⁹. Ecce patitur aliqs damnū· si doles pro illo

L z

in corpore ecclesie constitutus es. si enī
ibi esses sine dubio doleres. Cōsidera-
te ⁊ diligēt̄ attendite q̄ tamdiu dolet
mēbrū q̄diu ī corpe cōtinetur. Si au-
tem abscisuȝ fuerit nec dolere poterit
nec sentire. Cū.n. manꝰ aut aliud mē-
brū fuerit abscisū a corpe. si totū corpꝰ
postea multis ptibus diuidatur manꝰ
illa non sentit. q̄a iam a reliquorȝ mē-
brorū societate diuisa ē atq̄ disiūcta.
Talis est xp̄ianus q̄ d̄ alteriꝰ aut dam-
nis aut tribulationibꝰ uel afflictiōibꝰ
aut etiā morte. nō solū non dolet. sed
q̄d peiꝰ ē forte etiā gaudet. q̄a iam ali-
enus ē a corpe. iō affectū caritatis nō
tenet in corde. Nos aūt si verā ⁊ pfec-
tam caritatē volumus custodire: oēs
sicut nos ipsos studeamus diligere. h̄
ille. Et sic pȝ ps p̄ma huius sermonis.

Pars secūda huius sermonis. in qua
declaratur ex q̄bꝰ radicibus originat̄
īuidia.

Ecūdo in isto sermone scien-
dū q̄ īuidia ex tribꝰ originat̄.
p̄ᵒ ⁊ pncipalit̄ ex inani gl̄ia. zᵒ
ex auaritia. ȝᵒ ex iracūdia. P̄ᵒ dico q̄
inanis gl̄ia ē mr̄ īuidie. ⁊ īuidia ex ea
pncipalit̄ orit̄. Vn̄ apl̄s ad Gal̄. 5ᵒ. ait.
Nō efficiamur īanis gl̄ie cupidi. īuicē
puocātes. īuicem īuidētes. Ponit.n.
p̄us inanē gloriā. deinde īuidiā. q̄a cā
pcedit suū effectū. ⁊ posita cā sufficiē-
ti seq̄t̄ effectus. Posita ḡ inani gloria
in aīa seqtur effectus. s. inuidia. q̄a cū
videt vanagloriosus aliquē sibi eq̄ri
uel supari ī aliquo bono vnde querit
gloriā. videtur sibi q̄ nō ita sit in gl̄ia
⁊ reputatiōe hoīuȝ. ex quo aliꝰ habet
bonū simile uel maius sicut ipse. ⁊ ita
tristat̄ de bono illius. Unde Augꝰ sup

Gen̄. caᵒ. 18ᵒ. ait. Cum supbia sit amor
excellētie ppriē. īuidentia vō sit odiū
felicitatis aliene: q̄d inde nascatur in
promptu est. Amando.n. quisq̄ ex-
cellētiā suā. ul̄ patibꝰ īuidet q̄ ei coe-
quantur. uel supioribꝰ q̄a eis nō coe-
quat̄. Supbiendo igitur q̄s īuidꝰ est.
h̄ ille. Sup quo dicit Alex. in secunda
pte sūme in tractatu de inuidia q̄ īui-
dia in q̄tū hꝰmōi sempē respectu su-
perioris. uel in p̄nti. uel ī futuro. Su-
perioris dico. uel simplicit̄. uel ƀm esti-
mationem īuidentis. Vn̄ īuidet pari-
bus. nō q̄a pares ƀ ne fiāt illi supiores.
⁊ īuidet inferioribꝰ. nō q̄a inferiores
sed ne equentur. ⁊ propter hoc etiam
ascendant in tātū ut fiāt supiores. In-
uidet autē supioribus q̄a sunt supio-
res. Unde respicit sp īuidia supiorem
uel ī p̄nti uel ī futuro. Et h̄ ē q̄d bene
determinat p̄dicta auctoritas Augl̄. ex
q̄ q̄ supbia oritur ex īani gloria ⁊ in-
uidia. Vn̄ ⁊ Gregꝰ. 31ᵒ. moral̄. Prima
nāq̄ soboles supbie īanis gl̄ia est. que
dū apph̄ensam mentē corrūpit. inui-
diam mox gignit. Et ph̄s in zᵒ retho-
rice ait q̄ inuidebūt tales q̄bus sunt
aliqui similes. aut ƀm genus. aut ƀm
habitū. aut ƀm cogitationē. aut scd̄m
staturam. aut ƀm opinionem. Et ite-
rū dicit q̄ illi q̄bꝰ modicum deficit ⁊
amatores honoris ⁊ q̄ sapientes repu-
tantur sūt īuidi. s. uel ƀm īclinationē
uel ƀm deliberationem. put sunt boni
uel mali. Hoc idem confirmat Tho.
scd̄a scd̄e. q. 36. arti. p̄ᵒ. di. q̄ cū īuidia
sit de gl̄ia alteriꝰ in q̄tū apph̄endit̄ ut
diminutiua gl̄ie ppriē quā q̄s appetit
cōsequens ē ut ad illos habeat̄ īuidia
q̄bus hō se p̄ferre uel equare appetit ī
gl̄ia. Et iō amatores honoris ⁊ digni-
tatis sūt īuidi. s. ad eos quibꝰ possunt

in honore ⁊ dignitate equari uel pferri. Nam si multū excedant nō īuidēt. ut dictū ē s. Nō. n. īuidet qs si non hꝫ dignitatē regiā ad quā nō ē aptꝰ. neqꝫ simplex sacerdos si nō ē papa. ꝫ si modicū deficiat. vr̄ sibi qꝫ ad hꝫ ptigē possit ⁊ sic ad hꝫ conat̄. Cā ꝫ īuidie ē supbia. Et iō oꝫ fugē supbiā si volumus euadē īuidiā. Vn̄ Augꝰ d̄ vbis dn̄i ait Inuidia ē filia supbie. ꝫ ista mr̄ superbia nescit esse sterilis. vbi fuerit cōtinuo parit. suffoca matrē ⁊ nō erit filia. hꝫ ille. Sed hic oritur vnū dubiū: Vtrū. s. oīs q īuidet necio sit minor illo cui īuidet uel ꝫm v̄itatē vel saltem ꝫm sui estimationē. ut. s. credat se esse mīorē illo. Dictū ē. n. qꝫ īuidia orit̄ ex supbia. Vn̄ ⁊ Augꝰ ī libꝰ de v̄ginitate dic qꝫ diabolus supbiēdo iuidꝰ effectus est. sed superbus existimat se esse sup alios ⁊ maiorē illis. ꝫ ⁊ īuidus. ꝫ aliqn̄ īuidētia ē ipsiꝰ superioris ⁊ nō sp inferioris ⁊ mīoris. Ad hꝫ rn̄det Alex. vbi s̄. arti. 7°. di. qꝫ īuidia inqꝫtū hꝫmōi sempē minoris. Vnde inuidus ut sic sp est minor. vel minorem se reputat. Vn̄ Iob 5°. dr̄: Paruulū occidit īuidia Glo. qa eū videt quē putat eē maiorē Et Gregꝰ inqt. Nisi ipse alio hoīe inferior existeret. de bono illiꝰ nō dolēt. ꝫ sp q inuidet minor est. Et Ieroꝰ. Si īuidebis minor eris. Nā q īuidet minor est. Dicas ꝫ ad rōnē qꝫ supbꝰ nō estimat se supiorē respectu eiꝰ cui īuidet ꝫ respectu alterius. Respectu autē alteriꝰ cui īuidet existimat se inferiorem. Vel si respcū eiusdem psone. hoc tn̄ ē qꝫtū ad vniuersa q̄ sūt in illa psona. Unde ⁊ diabolꝰ respectu alteriꝰ in hoīe inuidebat: ⁊ respectu alteriꝰ supbiebat. Et iō supbiēdo effectus ē īuidus. qa supbiēdo cecidit. Videns autē se cadē īuidebat hoī quē videbat possibilē ad bonū ad qd̄ p supbiā factus fuit impossibilis. Et licꝫ īuidia nascat̄ de supbia. non tn̄ oꝫ qꝫ si hꝫ ē superioris inqꝫtū hꝫmōi qꝫ sit illa. In alio. n. est dsormitas. q̄re bene dico qꝫ īuidus appetit suā excellētiā sicut supbꝰ. ⁊ ex hꝫ seqt̄ vltra qꝫ timet se eē minorē aliis ī pn̄ti uel in futuro: ⁊ iō īuidet illis. Et sic pꝫ pma radix inuidie. 2° inuidia etiam orit̄ ex auaritia. Vn̄ pō. 28° ca°. scribit̄. Vir q festinat ditari. aliis īuidet. Et Gregꝰ. Vir iustꝰ p hꝫ qꝫ in tris nihil appetit. alienis pfectibꝰ īuidere nescit. Et Alanus de cōplāctu nāe ait. Si qs ī torrēte natat diuitiaꝝ cū Creso opes spgit. cū Platone facie ad faciē phiam speculatur. In hūc oēs suarū detractionū aceruos expendit inuidia. hꝫ ille. Difficile. n. imo īpossibile est cū auarus quēpiā aut diuitiis aut aliis rebꝰ in qbꝰ oibꝰ ē īuidia magnū ⁊ potētē viderit ipsū illi nō īuidere. Hinc Ieroꝰ in fine vite beati Malchi talit̄ inqt. Sēp v̄tutes inseqūt. feriūtqꝫ sūmos fulgura mōtes. Sed ut clarius pateat qꝫ auaritia sit cā inuidie: audi v̄ba Augꝰ. ī liꝰ de libe. arbi. q ait. Auarus velut infernꝰ oīa deuorans. vellet nullū hoīem eē ut solus oīa possidēt. hꝫ ille. Exemplū hr̄ Math. 21°. vbi dr̄. Hic est heres. venite occidamꝰ eum: ⁊ habebimꝰ hereditatē eiꝰ. Quibꝰ v̄bis ostēdit̄ qꝫ iudei qbꝰ locauerat dn̄s vineam. i. legem ⁊ bona tpalia timētes amittere. occiderūt xp̄m p inuidiam. Et sic patꝫ secūda radix īuidie. 3° inuidia orit̄ ex iracūdia. Vn̄ Gregꝰ libꝰ 5° moral. ait. Fit ī cogitatiōe īuidi rabies: ⁊ in dentibꝰ stridor. Hec. n. duo vitia ita diūcta sūt. ut recte dicāt̄ mr̄ ⁊ filia. Quapropter sapiēs Eccl. 30. ca°.

associauit eam di. Zelus 7 iracundia minuēt dies. Vn̄ si querat̄ an īuidia sit in cōcupiscibili uel ī irascibili. Ait Alex. vbi s. arti. 7°. q̄ in īuidia sūt tria quoꝝ vnū ē p̄ncipale. reliquū consequens ad illud. Primū ē displicentia visionis siue que ē fm visionē. 7 h̄ displicētia dr̄ nō acceptatio. Nā inuidia ē nō velle videre ꝓximi bonū. Et q̄tū ad h̄ ē in rōnali. quia acceptare 7 nō acceptare. placere 7 displicere sūt in rationali. Secūdū ē dolor uel odiū. 7 p illū dolorē uel odiū manifestatur illa displicentia visiōis siue illa nō acceptatio. Et q̄tū ad h̄ dicimus q̄ ē in cōcupiscibili ipsa īuidia. patz. q2 odiū 7 amor sūt in cōcupiscibili. ḡ inuidia q̄tū ad illud ē in cōcupiscibili. Q2 aūt odiū 7 dolor sint in cōcupiscibili manifestū ē. qm̄ ꝯtria nata sūt fieri ī eadē vi. sed amor 7 odiū sunt ꝯtria. gaudiū 7 dolor sūt ꝯtria. ḡ cū gaudiū 7 amor sint in cōcupiscibili. odiū 7 dolor erūt ī cōcupiscibili. ḡ ⁊c. Tertiū qd̄ ē ī inuidia est illud ī quo radicat̄. s. ira. Et q̄tū ad h̄ ē ī irascibili. Et sic intelligit̄ illud Augꝰ. Ira litigat de excellētia. in li° cōfessionū habet̄. Sz litigatio ē in irascibili. ḡ īuidia ē in irascibili. Et sic pz q̄ īuidia etiā radicatur in iracūdia patetq3 pars secūda huius sermonis.

Pars tria hui⁹ ſmōis. in q̄ ponūt̄ tria remedia ꝯ pessimā īuidiā.

Ertio in isto sermōe circa inuidie remediationem. Quis plura possint assignari remedia. tamē ordinate ꝓcedendo tm̄ tria hic annotabo. Primū remediū appellatur fraternitatis dilectio. Precepit. n. deus. Deut. 6°. Math. 22°. Luc. x°. cū suis concordantiis. magnā ꝓximi dilectionē. di. Diliges ꝓximū tuū sicut teipsū. ḡ h̄ considerādo nō debemus ꝓximo īuidere s̄ diligere. Sum⁹ n. omnes fratres rōne creatiōis. q2 ab vno deo creati. rōne factionis. q2 originaliter ab vno p̄re progeniti. Vnde Boeti⁹ ī li° de cōsol. dic. Omne hoīuz genus in terris simili consurgit ab ortu. Vn⁹. n. reꝝ pater ē. Cū igit̄ vnus frat̄ vniuersaliter debet diligere aliū. seq̄t̄ cōgruo modo q̄ ei nullo modo liceat īuidere. Secūdū remediū ē naturalis cōpassio. Quis enī tam durus est tā iniqu⁹: ut si in semetipso cōsideret quō nāliter vnū mēbrū alteri mēbro cōpatiatur. non cōpatiatur 7 ipse illi qui ꝓximus ē sibi. 7 miserias 7 aduersitates patit̄: Similiterq3 de bonis ꝓsperisq3 illius gaudeat qui eū ut seipsum tenetur diligē. An ignorat̄ qd̄ Paul⁹ Ro. 12°. ait. Multi vnū corpus sumus in xp̄o. 7 vnusquisq3 id̄ debet participare d̄ bonis ꝓp̄ris ꝓximi secū congaudendo. uel de aduersitatibus illius sibi miserando. sicut faciebat Dauid q̄ ī p̄s ait. Particeps ego sū oīuz timētiū te 7 custodientiū mādata tua. Tertiū remediū vocatur dn̄ice passionis meditatio. Si enī dn̄s ꝓ hoīe vsq3 ad mortē passus est. quō q̄sq3 alicui poterit īuidere: Sed ne aliqs dicat: Naturalis est mihi īuidia. eam vix aufugē valeo. audiat Augꝰ. sup Iohem. sic di. Frēs ut a pctō sanemur. xp̄m crucifixū intueamur. Vnde q̄ duri sunt 7 īuidiā tenēt. a btō Ber. sic rep̄hēdūt̄ O duri inquit 7 obdurati filii Adam quos non emollit tāta benignitas. s. xp̄i. Pōt etiā addi aliud remediū. s. eterne p̄rie affectio. ut amorē suū q̄s a terrena gl̄ia 7 rebus transeuntibus

ſtrahat. ⁊ ipſū ad celeſtia erigat. Nā
remota cā remouet' eff'ct⁹ 2° phyſico-
rū. de pe. ⁊ re. cū infirmitas. cum ſuis
cōcordātijs. Cū igit' glīa tpalis ſit oc-
caſio īuidie ut dictū ē. remoto affectu
ei⁹ īordinato. remouebit' ⁊ īuidia. Vn̄
Greg⁹. Qui fructibꝫ īuidie carere de-
ſiderat. illā hereditatē appetat quam
null⁹ poſſidētiū nō anguſtat. hec ille.
Et iō hēm⁹ ſingulare exēplū Moyſi ī
pphetia hodierna. Exo. 32° ca°. ſcripta
qui plen⁹ caritate ⁊ oīo īuidia mūd⁹
cū de⁹ irat⁹ eſſet ɔtra ppl'm qa fecerāt
ſibi vitulū cōflatilē ⁊ adorauerāt eū.
rogabat dn̄m deū ſuū dicēs. Cur dn̄e
iraſcit' furor tu⁹ ɔtra ppl'm tuū quem
eduxiſti de terra egypti ī fortitudine
magna ⁊ ī manu robuſta? Ne q̄ſo di-
cant egyptij: callide eduxit eos ut in-
terficeret ī mōtibꝫ ⁊ deleret de tra: qui-
eſcat ira tua ⁊ eſto placabilis ſup neq-
tia ppl'i tui. Recordare Abrahā ⁊ Yſaac
⁊ Iſrl' ſuoꝝ tuoꝝ qbꝫ iuraſti p temet-
ipſū. di. Multiplicabo ſemē veſtrū ſi-
cut ſtellas celi ⁊ vniuerſam trā hāc de
qua locut⁹ ſū dabo ſemini vr̄o ⁊ poſſi-
debitis eā ſp. Quapꝑpt ut ſeqt' ī pphe-
tia. Placat⁹ ē dn̄s ne faceret malū qd̄
locutus fuerat aduerſus ppl'm ſuum.
Rurſus in euāgelio hodierno Ioh.
7° ca°. ſcripto cū doceret Ihūs in tem-
plo ⁊ mirarent' iudei quō ſciret lrās.
rn̄dit eis Ihūs ꝑmo di. Mea doctrina
nō ē mea ſ ei⁹ q miſit me. ſi qs volue-
rit volūtatē ei⁹ facē cognoſcet de doctri-
na mea vtꝝ ex deo ſit. an ego a meipo
loquar. Qui a ſemetipſo loqt' gloriam
ꝓpriā querit. qui aūt q̄rit gl'iam eius
q miſit illū hic verax ē ⁊ īiuſticia ī il-
lo nō eſt. Propterea ſubiūgit reprehēdēs
ipſos ſcribas ⁊ phariſeos de pctō īui-
die di. Nōne Moyſes dedit vob' legē
⁊ nemo ex vobis facit legē. qd me q̄ri-
tis interficere? Rn̄dit turba ⁊ dixit.
Demoniū habes. qs te q̄rit interficē?
Rn̄dit Ihūs ⁊ dixit eis. Vnū op⁹ feci
⁊ oēs miramini. q̄ſi di. Hoc nō ꝓcedit
niſi ex inuidia in qua radicati eſtis. A
qua peſſima iniqtate liberet nos ipſe
benign⁹ Ihēſus ī quo non eſt īuētus
dol⁹. nec pctm̄ aliqd̄ fecit. q cū patre
⁊ ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regnat trin⁹
⁊ vnus caritate perfectus in ſecula ſe-
culorū. Amen.

Feria quarta poſt quartā dn̄icā ī qua-
dragelima. de deteſtatione ⁊ abhomi-
natione īuidie Sermo. 32⁹.

Vint⁹ an-
gelus effudit phialam
ſuā ⁊c. Iterū vbi ſ. Nō
īuenit' in mūdo frēs ca-
riſſimi aliqs hō cuiuſcūqꝫ cōditionis
exiſtat q ſicut īuid⁹ tāte ſit praue vo-
lūtatis. Nam ſcd'm ſnīam Boetij. cū oē
bonū ī coī deductū pulchri⁹ eluceſcat
iux' illud Sen̄. Nulla rei poſſeſſio iocū-
da ē ſine ſocio. Inuidus tn̄ vellet carē
poti⁹ bono q̄ꝫ hr̄e ſociū coīcantē ī illo.
imo potius eligit habere ſociū ī miſe-
ria q̄ꝫ ī felicitate coīcare bona. ſicut ex-
emplariť legit'. ⁊ apte quotidie demō-
ſtrat'. Nā cū qdā rex ad ſe vocari feciſ-
ſet auarū ⁊ īuidū. mun⁹ obtulit eis ut
peterent. ita tamē ut qui poſterior pe-
teret ab eo duplicis valoris donū ac-
ciperet. Facta eſt nō parua ɔtētio int'
eos. ut cū petere mun⁹ differret vtqꝫ:
ꝑcepit rex īuido ut peteret. q tāte ma-
lignitatis fuit q̄ꝫ ſibi ut vn⁹ erueretur
ocul⁹ petijt. nō ſicuit ei ut aliqd̄ bonū
peteret ne ꝓximus illud duplicatum

hret. Vñ Cyprian⁹ ait. Zelus iste mo
dū nō habet. pmanēs iugiter sine fi-
ne. cū alia finiātur scelera. quāto q̃ il-
le cui īuidetur successu meliore pficit
tāto īuidus mai⁹ incēdiū liuoris igni-
bus inardescit. h̄ ille. Hinc 7 Aug⁹ ait.
In celo īuidie tota viscera sua diabol⁹
serpens cōcutit. 7 ī hāc impmēdā q̃si
pestē vomit atq̃ diffūdit. h̄ ille. Hinc
etiam Lac. ī 6° diui. insti. aduer. gen.
ca° 4° ait. Oēs. n. quos cupiditas aut
voluptas pcipites trahit inuident ei
q virtutē capere potuit. 7 ī ique ferūt
id hre aliquē qd' ipsi nō hnt. hec ille.
Quia igit' ut ait Johes ī vbis ppositi
Quintus angel⁹ ē. i. c̄ īuidiā pdica-
uit ipsam detestādo: in pn̄ti sermone
etiam sūme detestādam triplici rōne
probabimus.
p̄ qa valde bono cōtrariat'.
2° quia diabolo conformatur.
3° qa in se multū aggrauatur.
Pars pma hui⁹ sermōis. in qua pba-
tur īuidiā esse detestandā. quia valde
bono. i. deo cōtrariat'.

Rimo igit' in isto sermōe di-
co q̃ inuidia ē vitiū sūme de-
testabile. quia valde bono. i.
deo c̄triat'. Nā sm Dyo. Bonū est sui
ipsius diffusiuū. 7 quāto magis bonū
tāto magis cōicatiuū. Hinc ē q̃ de⁹ q
est sūme bon⁹. pmaxie 7 copiosissime
cōicauit bonitatē suam īnumerabiles
creaturas formādo 7 cuilibet certum
gradū bonitatis tribuendo. Quinīmo
adeo bon⁹ ē oīpotēs ut dicat Aug⁹ in
li° ench. q̃ nullū malū sineret eē ī suo
vniuerso nisi ex illo elicēt bonū mai⁹.
Inuid⁹ ecōtra nō ē cōicatiu⁹ s ipsi soli
vellet oīa. 7 q̃ alij non pticiparēt secū
bona ut sol⁹ exaltaret'. 7 ex bonis eli-
git siue elicit mala. s. tristiciā cordis.
Vñ pv. 14°. Putredo ossiū inuidia. qa
videlz potentias aīe q̄ ossa dicūt' mar-
cescere facit. 7 eicit ṽtutes. Vñ Greg⁹
5° li° moral. ait. Cū deuictū cor liuoris
putredo corrūpat. ipsa q̃q̃ exteriora
idicāt q̃ grauit' aīuz vesania īstigat ꝛc.
Vñ ex h̄ cogscit' inuidie triplex mala
cōditio. s. qa p̄ est ṽtutū īpugnatio.
Nā cū alia vitia vni bono dūtaxat op
pugnāt' ut humilitati supbia. castita-
ti luxuria. abstinētie gula. īuidia aūt
oī bono opponit'. Et qd' deteri⁹ ē cum
alia vitia alicui opponāt' vitio. ut pdi-
galitati auaritia. Hec q̃ppe īuidia nlli
malo opponit' uel c̄triat' aduersa. īmo
ut dictū ē altissimo deo ē c̄tria. Unde
Math. 20. dn̄s īuido ait. An ocul⁹ tu⁹
nequā ē. qa ego bon⁹ sū. 2° īuidia ē
ratiōis excecatio. Vñ Greg⁹ dic. Inui-
di debent ppendere quāte cecitatis sint
q alieno malo proficiūt. aliena leticia
cōtabescūt. quante aūt infelicitatis qui
melioratōe pximi deteriores fiūt. In-
uidi velut ceci de vitibꝫ spinas colli-
gūt. qa peiorē ptē uel deteriorē cui⁹-
cūq̃ opationis eligūt. 7 de ficubꝫ tri-
bulos. qa de bono faciunt malū. 7 bo-
nos hoīes dicūt esse malos. Nulla. n.
ṽtus pficit. nullū bone opationis lu-
mē. Et ut breuit' dicā. sicut diligētibꝫ
deum oīa coopant' in bonū. Ro. 8°. Ita
īuidis oīa coopant' ī malū. 3° īuidia
est bonoꝝ priuatio. p̄. n. priuat hoīem
suffragioꝝ caritate. Caritas q̄dē facit
ut oīa eccl'ie suffragia sint cōia. Unde
Aug⁹ ait. Pēsent inuidi quātū bonū ē
caritas que sine labore nr̄o aliena bo-
na nr̄a facit. Hic Dauid q erat ī carita
te dicebat. Pticeps ego sū oīuz timē-
tiū te. sed oīa suffragia tollit inuidia.
Priuat 2° societate proximi. ut patz

si cōsideret eiꝰ cōditio. Vñ Vgo d scō victore ait. Supbia aufert mihi deum inuidia pximū. ira meipsū. Priuat 3° inuidia sapiē vtilitate. Proinde Sap. 6° ca° scribit. Neq₃ cū inuidia tabescēte iter habebo: qm̄ talis hō non erit pticeps sapiē. Et sic pat₃ q̄ inuidia ē detestāda qa deo ɔtrariat. patetq₃ ps prima huius sermonis.

Pars secūda huiꝰ sermōis. in q̄ declarat q̄ inuidia ē sūme detestanda quia diabolo cōformatur.

Ecūdo ī isto sermone dico q̄ inuidia ē vitiū sūme detestabile qa diabolo cōformat. Dr n. Sap. 2°. Inuidia diaboli mors īttroiuit in orbem trar̄. Vidēs. n. diabolus hoīe₃ creatū ad possidēdā supnā felicitatē quā ipse nōdū adeptā sed mox adipiscēdā amiserat: supbia sua īuidens tāto eiꝰ bono ꝛ glie. Iō sua sagacitate malitie pcurauit ut illa puaret tēptans eū ꝛ inducēs ad inobediētiā diuini pcepti. Et sic quotidie inuidiā suggerendo conat caritatē fratnā dissipare. Et iō Johes papa. 16. q. 2. c. visis. ait. Conat ɔ̄sutus hostis ab initio ire sue ecclie vnitatē rescindē. caritatē vulnerare. ꝛ bonoꝝ opeꝝ dulcedinē felle inuidie inficere. ꝛ oībꝫ modis qbꝫ pōt genꝰ hūanū euertere ꝛ pturbare. Dolet. n. satis ꝛ erubescit caritatē quā ipse nesciuit hre. i. cōseruare ī celis. hoīes cōstātes ex lutea mā possidere in terris. hec ille. Et tāta ē malitia īuidie eiꝰ ut cū ex tēptationibus quibus nos infestat augeatur ei ꝛ pena accītalis īferni. tn̄ potiꝰ eligit illā sibi augeri temptādo nos ut tuere faciat q̄₃ illa carere desistendo a temptationibus. Sic īuidus vult potius aliq̄ modo carere bono q̄₃ ipsū cū alijs coiter hr̄e ut pbatū est s̄. Vñ ex h̄ cogs̄citur alia triplex mala conditio īuidie. quarū Prima dicitur bonoꝝ ꝛ malorū sepatio. Hoc. n. vitio filij dei a filijs diaboli sepantur. Nam cū caritas ꝛ inuidia de directo sint opposita. ꝛ p caritatē cognoscūtur filij dei. recte sequitur q̄ p īuidiā cognoscantur filij diaboli. Q̄ aūt p caritatē cognoscant filij dei pat₃ p illud qd Joh. 13° ca° dicitur discipulis. In h̄ cognoscēt oēs qa discipuli mei estis si dilectionē habueritis ad īuicem. Qd ꝛ clariꝰ Augꝰ exponit di. Dilectio sola inqt discernit int filios dei ꝛ filios diaboli. Signent se oēs signo crucis. rñdeāt oēs amen. cātēt oēs alleluia. baptizēt oēs. intrēt ecclias. īpleāt basilicarū parietes. nō discernūt filij dei a filijs diaboli nisi caritate. Qui hn̄t caritatē nati sūt ex deo magnū iudiciū. magna discretio. qcqd vis habe. h̄ solū nō hēas. nihil tibi pdest. Alia si non hēas h̄ habe ꝛ īplesti legē. Secunda dr diabolica sociatio. Hoc. n. vitio fit societas maxima atq₃ amicitia int hoīes ꝛ diabolū. Cū n. amicoꝝ s̄m Tulliū sit idem velle ꝛ idē nolle. q̄ncūq₃ int amicos h̄ īuenit int eos vera eē amicitia credit. S₃ cū velle ꝛ nolle īuidi. idē sit qd diaboli: relinqt igit q̄ vere sūt amici ꝛ solidi socij. Quid. n. ē velle ꝛ nolle īuidi nisi pximoꝝ malū sp appetē. ꝛ bonū non amare. ꝛ nec ī aliquo audire uel vidē. Et qd ē sīlit velle ꝛ nolle diaboli nisi oīuꝫ hoīuꝫ dānationē puocare uel pcurare. ꝛ salutē aīe ꝛ corpis īpugnē. g̊ ꝛc. Unde Augꝰ de disciplina xpiana ait. Vitium diabolicū est inuidia quo solū reus est ꝛ inexpiabilit reus. Nō enī dicet diabolo ut dānet: Adulteriū ɔmisisti. furtū fecisti. villā alienā

rapuisti. ꝭ hoĩ statim lapsus iuidisti. Inuidia diaboli cõuitiũ est ꝛc. Tertia dr̃ vite mala t̃minatio. Nam ĩuidi frequẽt̃ mala morte moriũtur. Unde Ecci. 27°. scriptũ ẽ. Laqueo peribũt q oblectant̃ casu ⁊ morte iustoꝝ: doloꝛ aũt ↄsũmet illos. i. ĩuidos. anteq̃ȝ moriãt̃. s. eternalit̃. Patȝ exẽplũ Daniel. 6°. et. 14°. quõ illi q ex inuidia accusauerũt Danielẽ cũ in lacu leonũ mitteret̃. eo a dño liberato a leonibꝫ deuorati sũt. Itẽ legit̃ 2°. li° dialogoꝝ q̃ cum fama beati Benedicti longe diffunderetur ⁊ multi ad eũ de diuersis p̃tibꝫ venirent: quidã p̃sbyter noĩe Florentius ꝓpe ei⁹ habitaculũ manẽs ⁊ ĩuidens eidem detrahebat. ⁊ quoscũq̃ȝ poterat ab ei⁹ visitatione reuocabat. Qui etiã misit ei panẽ intoxicatũ q̃ı ꝓ bñdictione. quẽ p̃cepit scũs deportari a coruo. Dict⁹ v̾o Florentius vidẽs se non posse sancti Benedicti corp⁹ occidere aĩas discipuloꝝ laborauit ꝑdere mittẽs septẽ puellas nudas q̃ eos ꝑ respectũ suũ ad libidinẽ cõmouerẽt ducẽs in horto iuxta cellas eoꝝ. Qđ videns scũs recessit a loco illo. Qđ factũ cum audiret dict⁹ Florẽti⁹ ⁊ ꝓ h̾ in solatio suo exultaret. alia dom⁹ ei⁹ fabrica incõcussa manente solariũ cecidit ⁊ Benedicti hostẽ ĩpetu vno ↄtriuit. Siĩt in 4° dialogoꝝ hr̃ de illis q̃tuor q per ĩuidiã occiderũt vrsum Simpliciũ ꝑ quem faciebat miracula. ⁊ iudicio dei ad deprecationem Ethitĩ morbo elephantino ꝑcussi sũt. ita ut mẽbris putrefactis interirẽt. Iđ frequẽt̃ accidit ut eãdẽ mortẽ quã ĩuid⁹ ꝓcurauit vicino suo incurrat. iuxͣ illud qđ ĩ ꝑs legit̃. Lacũ aperuit ⁊ effodit eum ꝛc. Et iteꝝ. Cõuertet̃ doloꝛ ei⁹ ĩ caput ei⁹ ꝛc.

Audiui etiã q̃ cũ q̃dã rustic⁹ ĩuideret vicino suo cogitãs eũ cũ domo sua cõburẽ. đ lecto suo ĩ nocte cõsurgens accepit ignem ex domo sua. ⁊ dũ aperuisset ostiũ. turbo vẽti excussit ignẽ de manu ei⁹ ⁊ expulit illum sub lecto ei⁹. quẽ q̃rẽs cũ vltra nõ ĩuenirẽt ĩ domo sua ampli⁹ reintrauit lectũ suũ dũ dormiret fortit̃ ignis vehemẽs succẽsus ⁊ ipsũ ⁊ lectũ ⁊ domũ sil̃ succẽdit. Et sic pȝ q̃ detestanda ẽ ĩuidia. q̃a diabolo cõformat̃. patetq̃ȝ ꝑs secũda hui⁹ sermonis.

Pars t̾tia hui⁹ sermõis. in q̃ declarat̃ q̃ auaritia ẽ sũme detestanda eo q̃ in se multũ aggrauatur.

Ertio ĩ isto sermõe dico q̃ inuidia est vitiũ detestabile. q̃a multũ agg̃uat̃. Un̄ notãdũ q̃ ĩuidia dr̃ pctm̄ g̃uissimũ ꝓpt̃ tria. ꝑ rõne nocumẽti ⁊ lesiõis. Unde si q̃rat̃ vtrũ ĩuidia sit pctm̄ g̃ui⁹ aliis. dicit Alex. vbi s̃. arti. 6°. q̃ duobꝫ modis ẽ loq̃ đ ĩuidia. Uno° q̃tũ ad gen⁹ pcti. ⁊ isto mõ nõ ẽ maximũ pctm̄. Alio° est loq̃ đ ĩuidia q̃tũ ad nocumẽtũ qđ exinde seq̃t̃. ⁊ h̾ e. q̃a illud ẽ pctm̄ qđ maxĩe affligit ⁊ nũq̃ȝ sinit quiescẽ ut dictũ ẽ s̃. Insup q̃a multa nocumẽta ꝓximo infert ĩuidia ⁊ multa horrida inde sequũt̃. Un̄ Criso⁹ omel̃. 55. ait. Fera venenosa ẽ inuidia. neq̃tia excusatiõe p̾uata. oĩuȝ cã ⁊ mr̃ maloꝝ. Super q̊ dicit Alex. vbi s̃. arti. vlt̃. Inuidia dr̃ mr̃ oĩuȝ maloꝝ. i. nocumẽtoꝝ q̃bꝫ nocet̃ ꝓxĩo. ⁊ rõne hui⁹ dr̃ ĩuidia maximũ pctm̄. Et ad hũc sensũ ĩtelligitur illud Criso. omel̃. 40. sic di. Tale malũ ẽ emulatio q̃ vtiq̃ȝ malitia nõ ẽ deterioꝛ. Et ĩ omel̃. 55. idẽ ait. Nihil liuore deterius ut aliũ ꝑdat ⁊ seipsum simul ꝑdit. Inuidi ocul⁹ liquatur tristicia. ⁊ morte viuit cõtinua. hec ille.

Ad qd facit illud Amb. i glo. ad Gal. 5. sic di. Huic s. inuido. vult9 minax. totu9 aspect9. pallor in facie. in labiis tremor e. stridor i dentib9. vba rapida. 7 effrenata couitia. 7 man9 ad violetia pmpta. 7 si gladio interim vacua. odio tn furiate metis e armata. h ille. Huiusmodi aut nocumeti iuidie 7 lesiois illate tria pclara reperiut exempla. Primu exeplu est de Anacharsi pho q postq fuerat in grecia abiit in sithia priam sua moresq; atheniensiu itroduce conabat i sithas voles prie pfectu afferre. Ob qua cam iuid9 frat ei9 in venatione sagitta i eu iaciens letale pho vulnus infixit. q moriens ait. Propt sapiam in grecia saluat9 su. sed ppter iuidia i ppriis pereo. Secudu exeplu e qd ponit Lac. li. 2. diui. insti. aduet. gen. ca. 5. de Archimenide siculo. q tante puersitatis fuit ut iuideret ipsi deo q tam pulchru celu cu ta pulchro ordine fecerit. Et io conatus est eu imitari quatu valuit. Fecit igit ex ere coocauo similitudine mudi ac figura in q sole 7 luna coposuit. 7 stellas 7 reliq put fuit possibile. s tn non fecit icorruptibile. qa erat eneu 7 corruptibile. Tertiu exeplu legit i historia scolastica q cum Herodes agrippa esset a Tiberio cesare icarcerat9. soror sua Herodias 7 Herodes tetrarcha vir eiusdem Herodiadis su me copatiebat ei. 7 p sua instabat liberatioe. tandem mortuo Tiberio Caius eidem successit. q amic9 agrippe extractu de carcere liberauit sublimauitq; in rege dans ei duas tetrarchias. s. tetrarchiam Philippi 7 tetrarchiam Lisanie. tuc soror sua q p copatiebat infelici cepit iuide felici 7 suggere viro suo cu eet fili9 magni Herodis. 7 maior natu ipso agrippa q iret ad Caiu 7 nome cum dignitate regia pcuraret. q tande vict9 pcibus 7 infestationib9 vxoris sue iuit 7 agrippa 9eu scribete puat9 fuit sua tetrarchia 7 data fuit regi agrippe. Ex q apparet quate lesiois e iuidia. 7 ideo guissima. 2. iuidia e pctm guissimu roone irremediatiois. Nam de ipsa ait Iero9. No facilis e venia praua dixisse de rectis. Quidam mihi manu osculabat s ore vipereo detrahebant. 7 loqr d pcto iuidie. Et si no tacit vela. g ipsa e pctm i spm scm. 7 ita maximu. Et Criso9 ait. Plasmat os diaboli p maledictioes. otumelias 7 emulatioes. Quale g hebim9 venia. qsi di. nulla.

S3 notadu ad istor claiore noticia scdm Alex. vbi s. q duplex e iuidia. Una e fraine gre. 7 h e pctm in spm scm. 7 irremissibile. no q non remittat 7 q no possit remitti. s qa no h3 in se motiuu ad remissionem. sicut dicut auctoritates pred. cte. In aliis. n. pctis vbi aliqs peccat ex ifirmitate ul igratia e aliqd motiuu ad ipsor remissio3 7 e aliq excusatio. qa tales pnt se excusare p infirmitate ul igratia. s no vbi peccat ho ex malitia certa. Hec aut iuidia. s. fratne gre no h3 excusatiois infirmitate nec igratia. S3 e alia iuidia q no e fratne gre sed e psone respectu bonor tpaliu. sicut qn aliquis iuidet alii ppt bona tpalia. 7 h pot accide ex infirmitate. 7 h qn cadit q bona ppa minuat ul auferat ppt bonoru vicini sui dilatio3 iuidet illi h existimas. Et h iuidia in infirmitate radicat. 7 ppn h h3 motiuu ad remissio3. Et sic p3 secuda grauitas. 3. iuidia est grauissima ratione eterne damnatiois quam eternam dnationem Iohes baptista phariseis 7 saduceis inuidis viperis

compatis cōminabat. Math. 3° ca° di.
Progenies viperaꝝ qs demonstrabit
vobis fugē a ventura ira? Et iō ꝓpter
has malas conditiōes īuidie. sapiens
Eccl. 6° ca° ait. Impperiū ꝛ cōtumeliā
malus hereditabit. ꝛ oīs pctōꝛ īuid⁹
ꝛ bilinguis. Et Alan⁹ de cōplāctu nāe
ait. Inuido qd mōstruosi⁹ mōstrꝝ. qd
dānosi⁹ dānū. q̄ culpabilioꝛ culpa. q̄
penalioꝛ pena? Hec ē erronee cecitati
abyssus. hūane mētis infern⁹. ꝯtētio-
nis stimul⁹. corruꝑatōis acule⁹. Quid
sūt īuidie mot⁹ nisi hūane trāqllitati
hostes. mūdane depdanōis satellites
animi laborātis vigilie. hostiles alie-
ne felicitatis excubie? h̄ ille. Et iō ī ꝓ-
phetia hodierna Ezech. 36° ca° hortat̄
spūs scūs ad caritatē tenēdā ꝯtrā īui-
die. di. Dabo vob̄ coꝛ nouū. ꝛ spm̄ no-
uū ponā ī medio vr̄i. ꝛ auferā coꝛ lapi
deū de carne vr̄a. ꝛ dabo vobis coꝛ car-
neū. ꝛ spm̄ meū ponā in medio vr̄i. ꝛ
faciā ut in p̄ceptis meis ambuletis. ꝛ
iudicia mea custodiatis ꝛ opemini. ꝛ
habitabitis ī tra quā dedi pribꝫ vr̄is
ꝛ eritis mihi ī ꝑpl̄m ꝛ ego ero vobis in
deū. Rursusqꝫ in euangelio hodierno
Ioh. 9° ca° postq̄ Ihus illumīauit ce-
cū a natiuitate faciens lutū ex sputo ꝛ
oculos ei⁹ deliniens. scribe ꝛ pharisei
īuidia moti maledixerunt ei q fuerat
illuminat⁹ ꝛ dixerūt. Tu discipul⁹ il-
li⁹ sis. nos aūt Moysi discipuli sum⁹.
Nos scim⁹ q2 Moysi locut⁹ ē de⁹. hūc
aūt nescim⁹ vnde sit. Et rn̄dente ceco
p⁹ pauca. di. A seculo nō ē auditū. q2
aperuit qs oculos ceci nati. nisi esset h̄
a deo nō poterat facē qcq̄. At illi dixe
rūt ei. In pctīs nat⁹ es tot⁹ ꝛ tu doces
nos. ꝛ eiecerūt eū foras. Et cū īuenisset
eū dixit ei. Tu credis in filiū dei? ꝛ di-
xit. Quis es dn̄e ut credā ī eū? ꝛ dixit
ei Ihs. Et vidisti eū. ꝛ q loqt̄ tecū ipse
ē. At ille ait. Credo dn̄e. ꝛ ꝓcidēs ado-
rauit eū. Fugiam⁹ igit̄ vitiū īuidie. ne
seq̄mur mores scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ.
ut sic grām ꝯseq̄mur in p̄nti. ꝛ gloriā
adipiscamur in futuro in secula secu-
loꝛum. Amen.

Feria qnta p⁹ q̄rtā dn̄icā in q̄dragesi-
ma. de filiabꝫ īuidie ī gnāli ꝛ de aliqbꝫ
in ꝑticulari Sermo. 33⁹.

Quint⁹ an-
gel⁹ effudit phialā suā
ꝛc. Iterū vbi s̄. Cū frēs
carissimi ī supioꝛibꝫ de-
terminatū sit qꝫ īuidia ē viciū capitale.
Sciendū fm̄ Greg. ut pꝫ. 31° moral. qꝫ
qnqꝫ sūt īuidie filie. s. odiū. detractio
susurratio. exultatio ī aduersis ꝓximi
ꝛ afflictio ī ei⁹ ꝓspertl. Quaꝝ rō ꝛ suffi
ciētia assigñ fm̄ Tho. scda scde. q. 36.
arti. 4° ī rnsiōe ith argumēti. Et Alex.
vbi s̄. ī tractatu de filiabꝫ īuidie. Oīs
īuidia aut ē in affectu. aut ī sermone.
aut in ope. Si ī affectu sic ē odiū. Sic
n. bonū delectans causat amorē. ita ꝛ
malū cōtristās qd̄ est in īuido causat
odiū. Si aūt ē in sermōe. aut ē in ma-
nifesto. ꝛ sic ē detractio. aut ī occulto
ꝛ sic est susurratio. Si vō in ope. aut ḡ
respcū ꝓsperitatū ꝓximi. ꝛ sic ē afflic-
tio ī ꝓsperis. aut respcū aduersitatis.
ꝛ sic ē exultatio in aduersis. Sꝫ q2 de
istis vtili⁹ est lati⁹ ꝑtractare. omissa
detractiōe ꝛ odio: de qbꝫ ī sequētibꝫ
spāliter tractabim⁹. q2 ut ait Iohes in
vbis ꝓpositis. Quint⁹ angel⁹ effudit
ꝛc. i. ꝯ īuidiā p̄dicauit. a qua iste ma-
ledicte filie ꝓcedūt: in p̄nti fmōe de
aliis tribꝫ sit̄ cōpendiose describem⁹.

p̊ videlʒ de afflictione in ꝓſperis.
2° de exultatione ī aduerſis.
3° de ſuſurratione in factis.

Pars p̄ma hui⁹ ſermonis. in q̄ tractat̃ de afflictione ī ꝓſperis ꝓximi q̄ ē īuidie filia.

Rimo igit̃ in iſto ſermōe circa afflictionē in ꝓſperis ꝓximi. notandū ſm̄ Tho. ꝙ talis afflictio aliqñ eſt iuidia. aliqñ ei⁹ filia Inq̄ꝫtū .n. qs triſtat̃ de ꝓſperis alicui⁹ ſm̄ ꝙ hn̄t quādā gl̃iam. ſic talis triſticia ē iuidia. Inq̄ꝫtū v̊o ꝓſpera eueniūt alicui ꝯ conatū īuidētis q nitit̃ īpedire ꝓſpitatē illius. ſic talis triſticia ē filia īuidie. Hec aūt afflictio ad maiorē expſſionē dictoꝝ eſt cā triū maloꝝ. p̊ erroris ⁊ falſitatis. 2° affectionis ⁊ cupiditatis. 3° defectionis bonitatis. p̊ dico īuidia ⁊ ei⁹ filia. s. afflictio ī alienis ꝓſpitatibꝫ fuit p̊ cā erroris p̊mo tū pentū. Vn̄ dr̄ Sap. 2°. De⁹ creauit hoīem inexꝉmīabilē. q. s. nō potuiſſet errore decipi uł corpe deficē ſi obediſſet. Inuidia aūt diaboli morꝫ. s. aīe ⁊ corpis ītroiuit ī orbē t̃raꝝ. Sicqꝫ ex inde errores ī mūdo multiplicati ſūt. p̊ int̃ phos ut oñdit Lac. ī. 3° li°. di. īſtit. Vnus phs ex īuidia volēs extinguere nomē ⁊ ſciam alteri⁹. aliā opinionē īueniebat oppoſitā ſnīe alteri⁹. quā ⁊ ſi aīo nō ſentiret. tn̄ pſuaſionibꝫ aliqbus ꝓbare nitebatur. Hinc aliq dicūt Ar. motū fuiſſe ad cōburēdū libros Platonis mḡri ſui q̊s potuit. ⁊ poſtea īpugnare eū in libris ſuis ꝯ ea q̄ forte nūqꝫ dixit ⁊ ſic d̾ aliis phis. 2° int̃ doctores xp̄ianos h̄ malū īuidie īuentū ē. Vn̄ ⁊ Haymo in li° d̾ xp̄ianaꝝ rerū memoria ait de Origene. Plurimū admirari nō ſufficio ꝙ tā vir illuſtris ⁊ tā apte rebellans ⁊ obuiās hereticis deuolut⁹ ſit ī tā notiſſimā hereſim ꝙ ſeraphin in Yſaia ſpm̄ ſcm̄ eē dixerit. Et in alio loco de pnīs diaboli ſcripſerit. ⁊ de abſolutione repboꝝ p⁹ mille ānos ⁊ aliis multi q̄ ſane fidei aduerſant̃: cū abſtinētiſſime vite ⁊ caſtiſſime fuerit. ⁊ tā p̄clare vite ⁊ lucidi ſermōis. Ego ſane ſalua fide patꝝ dixerī ut h̄ uel nō ſcripſerit. ſꝫ ab hereticis ob obfuſcādū nomē ei⁹ ⁊ famā maligne cōfecta ſūt ⁊ noīe ei⁹ ītitulata. H̄ ille. Hieronymo etiā ꝓpt̃ famā ei⁹ celebrē ex trāſlatōe optima ſcripturaꝝ multi ex īuidia detrahebāt ⁊ calūniabātur. Vn̄ dicit ipſe ad h⁹mōi. Quid liuore torqueris? qd ꝯ me īperitoꝝ aīos concitas? ⁊c̄. Greg⁹ etiam magn⁹ habuit emulos ſuos q p⁹ mortē man⁹ poſuerūt ad cōburēdū libros ſuos. ſꝫ obſtitit p̄claro miraculo. 3° int̃ p̄dicatores euāgelicos h̄ pctm̄ īuidie ⁊ afflictiōis īuētū ē. Cū .n. p̄dicator vn⁹ oīna grā p̄fulgēs magnā frequētiā ꝓpl̄i cōgregat. ī aīabꝫ fructificat. tota ciuitas feruet: nōne ali⁹ tabeſcit iuidia. publice veritati ꝯdicit. ſemināt̃ errores. oriūt̃ ſcādala. Hoc expertus ē ille ſcūs nouell⁹ Bernardin⁹ nr̄ q bonū ſemē ſeminauit ī agro dn̄ico. O q̊tiēs multi alii p̄dicatores ī iuidia moti ipſū pſecuti ſūt ei ꝯdixerūt. totā ei⁹ gl̃iam extinguere conati ſūt. Si .n. iuxta Iero. in ꝓlogo ſup Iob ī occulto remāſiſſet ⁊ lucernā ſup modiū nō poſuiſſet. null⁹ eū momordiſſet. Ait enim ipſe Iero⁹. Si aut fiſcellam iunco texerem. aut palmarū folia complicarem ut in ſudore vult⁹ mei comederem panem meum ⁊ ventris op⁹ ſollicita mēte tractarē. null⁹ mordēt. nemo detrahēt. nemo rep̄hēderet. Nūc aūt qa iux̃ ſnīam ſaluatoris volo opari cibū q nō perit ⁊ antiquā

dñoꝝ volumínũ viam sentibꝰ ꝯgul-tisq; purgare. error mihi geminꝰ infi-git. correctoꝛ vitioꝝ falsatiꝰ vocoꝛ. ꝛ errores non auferre ſ ſerere. h ille ꝛc.

2° afflictio iſta ē cā augēde cupiditatis. Nā vidēs īuidus ꝓſpitatē ꝓximi affligit tanq̄ h ſibi noceat cum re-uera nil noceat. ıō appetit eū illis bo-nis ꝑuari. ꝛ ſi nō eueīat h. magꝭ triſtat ac etiā ut illū excedat inſiſtit cupiditati honoꝝ ꝛ diuitiaꝝ. Sic babylonij vidētes q tres iuuenes hebꝛei .s. Ananias Açarias Miſael erāt magni ꝑncipes ī curia regꝭ Nabuchodonoſoꝛ. inuidentes glie eoꝝ inſtigauerunt regē ad ſtatuā aureā faciēdā ꝛ ut adoraret ꝑcipiēdū ſub pena ignis ut ꝑ hūc modū mitterēt in fornacē non adorādo ꝓut factū ē. Sꝫ deꝰ miraculoſe ſeruauit illeſos. ut pꝫ Daniel. 3°. Vidēs igit īuidus ꝓximū abūdare ꝛ h ipſe q̄rit ꝑ fas ꝛ nephas. Si .n. videt eum indui d̄ ſcarleto. ꝛ ipſe q ꝑus erat cōtētꝰ griſeo uel nigro vult indui ſcarleto ne ille honoratioꝛ ipſo videat. ꝛ ſi non hꝫ pecuniā ſufficientē conatur acq̄rere ꝑ fraudes. vſuras ꝛ hꝰmodi. Si mulier videt aliā portare margaritas. īuidet ꝛ tātū moleſtat virū q etiā ſi deberet vſuras exercē īducit eū ad ꝓcurandū ſilia ne ipſa videat ignominioꝛ. Sicq; multū creſcit cupiditas ꝓpter iſtā triſticiā de alieno bono. Hinc Señ. ī epła 51. ad Lucillū. Nemo ſe auarū intelligit. nemo cupidū. Ceci tñ ducē q̄rūt nos ſine duce erramꝰ. ꝛ dicimꝰ nō ego ambitioſus ſū. ſ nemo pōt aliter viuē Nō ego ſūptuoſus ſū. ſ vrbs iſta magnas expēſas exigit. ꝛ ſeq̄t. Quid nos decipimus. nō eſt extrinſecꝰ malū noſtrū. itra nos eſt. ī viſceribꝰ ipſis latet ſiue ſedet. Et ıō difficulł ad ſanitatē venimus. qa nos egrotare neſcimꝰ. h ille. Et ſic vita nr̄a nō videt hūana ſ ſimiaꝝ que vnūquēq; effigiare conātur ꝛc. 3° inuidia ſeu afflictio iſta in ꝓſpis ꝓximi ē defectio oīs bonitatꝭ cō ditiōis ꝛ v̓tutis. Nā ſi qs bonꝰ eſt. in ꝓfectu alioꝝ cōfirmat ꝛ ꝓficit. Si vo malꝰ. deterioꝛat ꝛ tabeſcit. Vñ Criſoꝰ ſup Math. ait. Queādmodū colūna ſi recta fuerit accepto pōdē amplıꝰ ꝯfirmat. Si aūt modice obliquata fuerit: nō ſolū nō cōfirmat ſed amplıꝰ vadit ad latus. Sic ꝛ coꝛ hoīs ſi fuerit rectū vidēs opa viri iuſti audiēs doctrinā ſapīe eiꝰ āplıꝰ ꝯfirmat. Sꝫ ſi coꝛ ꝑuerſū fuerit. nō ſolū nō ꝯfirmat ſ magis ad īuidiā excitat ꝛ magis ꝑuertit. hec ille. Qui etiā ait ibidē. O īuidia q̄ ſibi ſpē īımica. Nā q īuidet. ſibi qdē ignominiā facit. Illi aūt cui inuidet gliam parat. Et ſic pꝫ ps ꝑma huiꝰ ſmonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſermonis. in q̄ tractatur de exultatiōe ī aduerſis ꝓximi alia īuidie filia.

Ecūdo ī iſto ſmōe circa exultatiōez ī aduerſis ꝓximi aliā inuidie filiā aduertendū ſm Tho. ꝛ etiā Alex. vbi s. q exultatio in aduerſis nō ē directe idē qd̄ īuidia. ſ ſeq̄t ex ea. ſicut ex triſticia d̄ vno ꝯrio naſcit leticia de alio. Idcirco ex īuidia q̄ ē triſticia d̄ aliēo bono naſcit leticia d̄ alieno malo. qd̄ pctm̄ ē ī mulꝭ locis ꝓhibitū. ut ꝓ°. 24°. Cū ceciderit īimicus tuꝰ ne gaudeas. Et ꝓ°. 17°. Qui in ruina letat alterıꝰ nō erit īpunitꝰ. Et Ezech. 25°. Pro eo q plauſiſti manu ꝛ gauiſꝰ es ex toto affectu ſup terā iſrł ıō extēdā ego manū meā ſup te. Et ıō Job cauebat ſe ab eo di. Si exultaui ad ruinā eiꝰ qui oderat me q inueniſſet

eū malū supple accidat mihi malum. Job 31°. Vñ Amb°. cum videret semel quēdā letari ꝛ ridere de casu alterius ad ītā. dixit. Qui stat videat ne cadat. quo dicto subito ridens cecidit ipse. Et mirū ꝙ cum gaudiū ꝛ delectatio sit ex cōiūctiōe cōuenientis cū cōueniēti ꝛ nālr īuidus sit bon⁹. ꝛ bonū oīa appetāt. de bono ꝓximi gaudere deberet ꝛ de malo dolē. Sꝫ ppᷓea ɔ̄triū accidit. qꝛ īuidia cōuertit nām quodāmō in malitiā. Sꝫ cā breuitatis h̄ multū non est īmorādū. Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars tria hui⁹ sermōis. in q̄ tractatur de susurratione alia īuidie filia.

Tertio ī isto sermōe tractandū est de susurratiōe alia īuidie filia. Ad cui⁹ declaratione ē aduertēdū ē ꝙ susurro dr̄ etiā biliguis. qꝛ cū amicitia sit int̄ duos. nitit̄ susurro ex vtraq; pte amicitiam rūpe. ꝛ iō duabꝫ liguis vtit̄ ad duos vni dicens malum de alio. Propt̄ qꝺ dr̄ Eccl. 28° ca°. Susurro ꝛ bilinguis maledictus erit. Multos. n. turbauit amicos. Et iō f̄m Alex. ī secūda pte ī tractatu de diuisiōe pctī. de pctō detractiōis arti. 2°. ꝙ detractio sumit̄ aliqn̄ in quadā gnāli ratiōe ꝓut ɔtinet susurrationē. vtrobiq;. n. ē semiatio mali occulte. Et isto mō ponit̄. i. ī tractatu ꝺ detractōe Aliqn̄ v̄o sumit̄ ī ratiōe ꝓpriata in q̄ differt a susurratione. ꝛ de ista loqtur Greg⁹ qn̄ dic ꝙ de īuidia nascūt̄ odia detractio. susurratio ꝛc. Differt. n. detractio a susurratiōe in h̄ ꝙ detractio ē occulte p v̄ba plene expssa. Susurratio v̄o fit occulte p v̄ba nō plene expssa. Differt etiā ī fine. qꝛ detractor itēdit denigrare famā. Susurro v̄o separe amicitiā. Vñ siꝯs ē susurro serpenti venenoso p quē diabolus locut⁹ ē ad tollēdā amicitiā hoīs cū deo. ꝛ iō siꝯs ē ipsi diabolo etiā q figurat̄ p īimicū suꝑseminātē çiçaniā. Math. 13°. Que susurratio facit tria mala. P̊ excludit beniuolētiā diunalē. Ait. n. Salomon ꝓv̊. 6°. Sex sūt q̄ odit dn̄s. ꝛ septimū detestat̄ aīa ei⁹. Oculos sublimes ꝛc. Pro septimo autē ponit eū q seminat int̄ frēs discordias. s. susurro. Et idē facit qꝺ dicit sapīa increata q̄ ē dei filius. ꝓv̊. 8°. Arrogātiā ꝛ viā prauā ꝛ os biligue detestor. Importat āt detestatio aliqd pl⁹ q̄ꝫ odiū cōe. ita. s. ꝙ nō pōt illud qꝺ qs detestat̄ aīı se videre. Et sic pꝫ ꝙ h̄ vitiū excludit ab aīa beniuolētiā dei. ita ꝙ de⁹ illū nō diligit ad salutē etnā. q̄ maius malū seu dānū hō pati nō pōt cū oīa bona q̄ hēm⁹ ex beniuolētia dei habeamus. Merito aūt dei fili⁹ susurronē detestat̄. qꝛ cōtrari⁹ ē sibi ī opibꝫ suis. Nā dei filius venit ꝛ vsq; ad mortem crucis laborauit ut filios dei q erāt dispsi cōgregaret ī vnū. ut dr̄ Joh. 11°. ꝛ ut dissoluat opa diaboli. Sꝫ susurro laborat ut amicos cōcordes ab īuicē diuidat ꝛ dispgat. siꝯs lupo q rapit ꝛ dispgit oues. Magis videt̄ susurrones displicē xp̄o q̄ꝫ q corp⁹ ei⁹ crucifixerūt. Nam xp̄us magis dilexit ecclīam q̄ꝫ corp⁹ suū. qꝛ p ecclīa mortē corpis sustinuit. Apocꝫ p̊. Lauit nos a pctis nr̄is in sanguine suo. s. p. mortē effuso. Diuidūt autem vnitatē ecclīe seu fideliū p susurratiōnē. Vnde in signū hui⁹ maioris displicētie ꝛ si dimisit diuidi in passiōe corpus ꝓpriū ꝛ apiri lat⁹. nō tn̄ pmisit diuidi tunicā ei⁹ q̄ sigt ecclīam. Vñ dixerūt milites. Nō scīdam⁹ eā. Joh. 19°.

Ex vno vbo susurrōis seqr̄ aliqñ tāta discordia q̄ tota vna prīa destruetur. Demū sicut pacifici q.s. pacē querūt ponere int̄ discordes vocātur filii dei Math. 5°. qa.s. imitant̄ dei filiū q nos inimicos pacificauit prī suo etno. Ita oēs susurrones dicēdi sūt filii diaboli q q̄rūt hoīes deo īimicari. Ait.n. Beda xi. q. 3. abnt. Qui societatē fraternitatis aliq̄ discordie peste cōmaculāt. deū ꝑdūt. h ibi. Et sic pz q̄ susurratio excludit beniuolentiā diuinā. 2° dico q̄ susurratio tollit amicitiā hūanalē. Ex q̄ etiā ḡuitas hui⁹ pcti ondit̄. qa tollit amicitiā q̄d est magnū bonū ⁊ nccīuz in vita ista. Vn̄ dr̄ Eccl. 6°. Amico fideli nlla ē cōpatio. Nā ⁊ Theophrast⁹ ait. Quāti ē sine aīa corpus. tanti sine amicis homo. Et Socrates ait. Sola ē amicitia q̄ īpossibilia possibilia facit. Est aūt nccīuz hr̄e amicitias ꝑpt tres rōnes. Ve autē soli dr̄ Ecclīastes 4°. s. sine amicis. P̊ dico nccīuz ē cuilibet hr̄e vtutē eo q̄ vtus bonū facit hn̄tē ⁊ op⁹ ei⁹ bonū reddit. Cuilibet ē aūt necessariū eē bonū ad salutē cōsequēdā. ß amicitia est vtus uel reducibilis ad vtutē. Et q̄ amicitia sit vtus moralis ꝑbat̄ ex h q̄ vt⁹ cōsistit ī medietate q̄ ẛm rōnē ē. Sz ī coī cōuersatiōe hoīuz tam in factis q̄z ī dictis oz q̄ q̄libet ad vnūquēq̄z se hēat ut decet. ⁊ hoc facit amicitia seu affabilitas q̄ mediū tenet int̄ blāditorē ⁊ litigiosum. Et sic pz q̄ sit vt⁹. Reducit̄ aūt ad iusticiā. Vn̄ ⁊ ponit̄ ps potentialis eius. qa sicut iusticia reddit vnicuiq̄z eq̄le. ita amicicia reddit ꝑportionale. Et iō dīc ph̄s 8° ethicoꝝ. ca° p̊. Sine amici null⁹ eliget viuē. etiā si oīa alia bona habet. qa amicis existn̄tib⁹ nil op⁹ ē iusticie. h ille. Differūt tn̄ ī h. qa iusticia ꝑprie attēdit debitū nccītad ex aliq̄ obligatione Sz amicitia ad debitū honestad. q̄d ē magis ex pte vtuosi q̄z ex pte alterius Cū.n. hō sit aial rationale sociale: sicut nō pōt bn̄ viuē sine societate nec pōt bn̄ viuē in societate sine vtute. ita sine delectatione. Et iō ex q̄dā debito nāli honestad obligat̄ hō ad h ut aliis condelectāt̄ viuat. Quia ḡ susurratio q̄rit tollē amicitiā. querit tollē ⁊ vtutē. ⁊ īmittē discordias ⁊ litigia. Vn̄ dr̄ ꝑv. 26°. Susurrone subtracto iurgia cōqescūt. 2° ē nccīuz hr̄e amicitiā ratione vtutē coīcāde. q̄d sic ꝑbat̄. Si illud q̄d ē ex inclinatiōe nāli ē nccīuz: multo magis illud q̄d ē ex assimilatione spēi. ß amicitia ē ẛm nām generād ad genitū. q̄d pz p bn̄ficia q̄ sūt signa amicitie. nō solū ī hoīb⁹ ß etiā in aliis aīalib⁹ ⁊ volatilib⁹ q̄ ut māifeste apparet studiū lōgo tpe adhibēt ad educatiōez plis. ḡ maxīe ē nccīa illa amicitia hoīuz q̄ ē ad īuicē ꝑpt silitudinē nāe spēi. Et h ꝑbat̄ p locū a miori. s. p q̄d dam signū amicitie q̄d īuenit̄ in oīb⁹ hoīb⁹ nālit̄. s. familiaritad ⁊ beniuolētie. qa. s. ad extneos nālit̄ īpendim⁹ beneficia uel obseq̄a q̄ sūt amicitie signa. sicut qn̄ ignoti ⁊ peregrini declināt a via recta. eos ab errore vie reuocamus ⁊ iter rectū ondimus ⁊ dirigimus. ⁊ qn̄ cadūt erigim⁹ eos. ad ostēdendū q̄ oīs hō nālit̄ sit amic⁹ oī hoī ⁊ familiaris ẛm ph̄m 8° ethicoꝝ. Vn̄ ea que sūt nālit bona hoīb⁹ sūt nccīa: quale bonū ē amicitia. Patet etiā h ex cōuictu spāli. qa sicut ī aliis aīalibus est amicitia nālis. ut apparet per signa amicitie q̄ sūt in eis. puta qa simulant̄ qa conuersant̄. qa obsequūtur. multo magis ē amicitia nālis int̄ eos q̄ sunt vnius gētis ad īuicem inq̄ītū coīcant

in cōuictu·ī moribꝫ·in obsequijs. Idē
pꝫ ex dicto coī. Nam amatores boīuꝫ
laudamꝰ q̄ ī plētes uel pficiētes illud
qđ ē boī nāle·uł illud ad qđ nā incli-
nat·coīs.s. amicitia. Et hanc tollit su-
surro. Et iō dr̄ Eccł .28°. Oīs susurro
maledictꝰ erit. Et sic pꝫ secūda rō ꝛc.
3ª ē necciūꝫ hr̄e amicitiā rōne pacis ꝛ
unitatis cōseruāde·qđ sic pbat̄. Illud
est necciūꝫ hr̄e qđ maxīe ē ɔseruatiuū
ciuitatis ꝛ coītatis ꝛ vitare eiꝰ opposi-
tū. Ꝯ int̄ oīa amicitia ē pacis ꝛ cōcor-
die ꝛ unitatis cōseruatiua. Et iō legis
latores magis studēt ad amicitiā int̄
ciues cōseruandā q̄ȝ ad iusticiā. qđ pꝫ
ex Ꝯ. qa legislatores q̄nq̄ȝ iusticiā int̄-
mittūt·puta ī penis inferēdis ne ami
citia excludat̄·ne dissensio oriat̄. Vn̄
qa amicitia cōcordie assimilat̄·quā.s.
cōcordiā legislatores maxīe appetūt.
cōtētionē aūt ciuiū maxīe repellunt
q̄ī īimicā salutis ciuitatis. iō amicitia
maxīe int̄ oīa neccia ē. Qđ etiā patꝫ p
cōpatione ad iusticiā·q̄ maxīe videt̄
neccia coītati seu ciuitati talit̄ arguēdo
Illud quo habito nō indiget̄ altero Ꝯ
ecōuerso·magis ē necciūꝫ. sed amicitia
habita q̄ṫū ad oēs nō eēt neccia iusti-
cia qua habita adhuc eēt q̄rēda ami-
citia. qđ sic declarat̄. qa si aliq sūt ami
ci in nullo īdigēt iusticia ꝓprie dicta.
Et rō huiꝰ ē. qa si aliq etiā si oēs ciui-
tatis hoīes sūt amici·oīa hn̄t q̄si coīa.
cū amicꝰ q̄libꝫ sit alt̄ ipse. nō aūt ami-
citia ad seipsū Ꝯ ad se alterū. Ꝯ si sit iu-
sticia nihilominꝰ indigēt amicitia. Et
iō si iusticia ē neccia cū alit̄ res publice
nō possint diu subsistē·multo magis
amicitia q̄ sine iusticia eē non pōt. Et
qa susurratio tollit Ꝯ bonū amicitie:
admonet apłs .2. Cor .12°. di. Ne forte
susurratiōes·inflatiōes·seditiōes sint
in vobis. Vbi glo. Susurratores .i. se-
minātes discordiā. Vnde ē ꝯ amicitiā
q̄ ut pꝫ ē vtilis ꝛ neccia. 3° susurratio
includit in se nequitiā mortalē. Est.n.
ꝯ pceptū dn̄i dicētis Leuit .19°. Non
eris criminator ꝛ susurro in pplis. Cri-
minator dr̄ q publice accusando uel
cōuitiādo pctm̄ alijs īponit. Susurro
aūt occulte ut dictū ē. Et qa notabile
nocumētū p Ꝯ vitiū infert̄ pximo·iō ē
mortale. ꝛ grauiꝰ de se q̄ȝ detractio. Rō
huiꝰ ē fm̄ Tho. scd'a scd'e. q .74. arti .2°.
qa pctm̄ ī pximū tāto ē grauiꝰ quāto
maiꝰ nocumētū infertur pximo. tan-
to autem nocumētum est maiꝰ quāto
maiꝰ ē bonū qđ pximo tollitur·sicut
maiꝰ ē bonū vita hoīs q̄ȝ diuitie q̄ or-
dināt̄ ad sustētādū vitā. ꝛ iō grauiꝰ ē
hoīcidiū p qđ tollit̄ vita hoīs q̄ȝ furtū
uel rapina p quā tollit̄ subā tp̄alis uel
diuitie. Int̄ cetera v̊o exteriora bona
p̄eminet amicꝰ. qa sine amicitia nulꝰ
viuē pōt ut dictu est fm̄ phm̄ 8° ethi-
coꝝ. Vn̄ ꝛ Teophrastꝰ phus ait. Quā-
ti ē sine aīa corpꝰ tāti ē sine amicis hō.
Et iō Ar. p̊ rhetoricoꝝ ait. Pulchriꝰ
est eē amatorē socioꝝ q̄ȝ pecuniarū. Ꝯ
ibi. Et etiā qa bona fama q̄ p detracti-
onē tollitur ad Ꝯ maxīe neccia ē ut hō
idoneꝰ ad amiciā habeat̄. Et iō susur-
ratio ē grauiꝰ pctm̄ q̄ȝ detractio uł cō-
tumelia. qa amicꝰ melior ē q̄ȝ honor ꝛ
amari q̄ȝ honorari fm̄ phm̄ 8° ethicoꝝ
Quis .n. detractor aliq n̄ dicat maiora
mala q̄ȝ susurro. tn̄ qa g̃uitas pcti attē
dit̄ ex fine magis q̄ȝ ex mā·ꝛ iō grauiꝰ ē
susurratio q̄ intendit tollē maiꝰ bonū
ꝛ Ꝯ ex inuidia. Et iō in pphetia hodi-
erna .4. Regł. 4° ca°. Helıseus ppheta
ex caritate motꝰ ꝯtra īuidie suscitauit
puerū filiū vidue mortuū ꝛ restituit
eū sibi di. Tolle filiū tuū. Venit autem

illa ⁊ corruit ad pedes eius ⁊ adorauit eū sup trā. Silr̄ ī euangelio hodierno Luc. 7° ca°. Ihs mīa mot⁹ sup viduā cuius fili⁹ adolescēs efferebať mortu⁹ suscitauit eū. Agam⁹ igiť ⁊ nos caritatiue erga ꝓximū nostrū fugientes inuidiā a qua tanta mala ꝓcedūt. Quā fugē ɔcedat nobis ipse pius Ihus qui cū patre ⁊ spū sancto viuit ⁊ regnat ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta p⁹ q̄rtā dn̄icā ī q̄dragesima. de q̄dditate ⁊ offensione odij alia īuidie filia. Sermo. 34⁹.

Dint⁹ angelus effudit ꝛc. Iterū vbi s̄. Post tractatum de īuidia frēs dilectissimi: restat ɔgrue etiā ī p̄ntiaꝝ tractare de odio q̄ ē ut apparet ex dictis ipsi⁹ filia. q̄uis frequēť oriať ex ira. ꝓpter qd̄ dic Aug⁹ ī regula. Lites aut nūq̄ȝ habeatis aut celerrime finiatis. ne ira crescat in odiū. Nihil .n. ꝓhibet aliqd̄ vnū oriri ex pluribȝ causis s̄m dūsas actiones. directi⁹ tn̄ oriť ex īuidia. Et rō s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 34. arti. 5°. Et Alex. ī secūda pte sui in tractatu de filiabȝ pctōꝝ capitaliū. q. de sufficiētia filiaꝝ īuidie. q̄a videlȝ ex īuidia ipsū bonū ꝓximi reddiť cōtristabile ⁊ per ɔn̄s odibile. Sȝ ex ira oritur odiū s̄m qdd̄ā augm̄tū. Nā p irā appetim⁹ malū ꝓximi s̄m quādā mēsurā. put. s. hȝ rationē vindicte. postea p ɔtinuitatē ire pueniť ad h̄ q̄ malū ꝓximi absolute desideret. qd̄ ptinet ad rationem odij. Et sic pȝ q̄ causať odiū formaliť ex inuidia. ex ira aūt dispositiue. Q̄ aūt oriať odiū ex inuidia sic declarať. Odiū ꝓximi ē vlnmū in ꝓgressu pctī eo q̄ opponiť dilectiōi. q̄a nāliter ꝓximus diligiť. Q̄ aūt aliquis recedat ab eo qd̄ ē nāle. cōtingit ex h̄ q̄ intendit vitare aliqd qd̄ ē nāliť fugiendū. Naturaliť aūt oē aīal fugit tristiciā sicut ⁊ appetit delectationē. sicut pȝ p ph̄m in 7° et x° ethicoꝝ. Et iō sicut ex delectatiōe causatur amor. ita ex tristicia causať odiū. Sic .n. mouemur ad diligēdū ea q̄ nos delectāt. ita mouemur ad odiendū ea q̄ nos cōtristāt inq̄ȝtuȝ recipiūt ratione malī. Vn̄ cū īuidia sit tristicia d̄ bono ꝓximi. sequiť q̄ bonū ꝓximi reddiť nobis odiosū. Et inde ē q̄ odiū oriť ex inuidia. Quia igiť ait Iohes. Quint⁹ angel⁹ ꝛc. i. ɔ̄ inuidiā p̄dicauit. iure de ipso odio ab ipsa ꝓcedente h̄ tractādū ē. Et p̄ncipaliť ī isto sermōe de ei⁹ q̄dditate ⁊ offensione. Ad cui⁹ declaratiōnē sciendum q̄ triplex repitur odiū

p̊ videlicȝ odiū sui.

2° odiū dei.

3° aūt odiū ꝓximi.

Pars p̄ma hui⁹ s̄mōis. ī q̄ poniť odiū sui qd̄ aliq̄n ē bonū ⁊ aliq̄n malum.

Rimo igiť in isto sermōe sciendū q̄ odiū est ɔ̄triū caritati q̄ est maxīa v̄tutū. q̄a ut ait apl̄s. i. Cor. 13°. Nūc manēt fides. spes caritas. tria h̄. maior āt hoꝝ ē caritas. Et Aug⁹ ī quodā s̄mōe inqt. Caritas fons ē ⁊ origo oīuȝ bonoꝝ. munimen egregiū. via que ducit ad celū. h̄ ille. Aduertendū tn̄ q̄ q̄uis odiū directe opponať dilectōi q̄ ē maxīa v̄tutū. nō tn̄ odiū ē vitiū capitale uel maximū pctōꝝ nisi odiū dei. Ratio hui⁹ ē s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 34. quia vitiū capitale dr̄ illud ex q̊ ut frequēti⁹ alia oriūť ut dictū ē s̄. Vitiū āt ē ɔtra hoīs nām inq̄ȝtū ē aīal rationale. In his aūt que

sūt ꝯ nām paulatim ⁊ non subito id qđ ē nāe corrūpit. Vñ oꝫ ꝙ pmo receðatur ab eo qđ ē min⁹ ſm nām. qa illud qđ ē pmū ī cōstructiōe ē vltimū in resolutiōe. Id aūt quod ē maxīe ⁊ pmo nāle hoī ē ꝙ diligat bonū ⁊ pcipue bonū diuinū ⁊ bonū ꝓximi. qa ſm phm p ethicoꝝ. Bonū ē qđ oīa appetūt. Et iō odiū qđ huic dilectiōi opponit̄ nō ē pmū ī dilectiōe vtutis q̄ fit p vitia ſ; vltimū. quapꝑ nō ē vitiū capitale. ⁊ si est pura passio nō ē pctm̄. sed odiū dei uł ꝓximi sp ē pctm̄. Et pōt sic describi. Odiū ē q̄ appetit malū alicuius ī malū ei⁹. Ad cui⁹ noticiā clarioꝛē ponūt̄ pdicta atqꝫ dr̄ia int̄ se odia.

Et pmū in hac pte cōsiderādū dicit̄ odiū sui. qđ pōt eē bonum ⁊ malū. In hoīe aūt sūt due ptes. s. intellectiua ⁊ sensitiua. Intellectiua seu ratio q̄ sp depcat̄ ad optima. appetit vtuosa. vñ ⁊ odit vitia ⁊ pctā. ⁊ qa ista ē ps pncipalis in hoīe. iō qui vtuose viuit vere diligit seipsū ⁊ vtuose odit se. Si ſm ptē sensitiuā q̄ ē inferioꝛ ps in hoīe. ⁊ non appetit nisi placētia carni etiam si sint vtuosa. Unde xp̄us Joh. 12°. Qui odit aīam suā ī h̄ mūdo ⁊c. qđ ē odire ⁊ detestari vitia ⁊ delectabilia ſm mūdū ⁊ carnem vbi ē pctm̄. Greg⁹ in omel̄. Tūc bn̄ aīam nr̄am odim⁹ cum ei⁹ carnalibꝫ desiderns nō acqescim⁹ cū ei⁹ appetitū frāgim⁹ ei⁹ voluptatibus reluctamur. h̄ ille. Et tal̄ nō ꝓpe loquēdo odit ſ; vere diligit se. qa ī vitā etnā custodit aīam suā rationalem ut intret in eā. Sꝫ odiū sui qđ ē dānabile ꝯsistit ī cōmittēdo aliqđ criminale. uel pmanēdo ī eo. qa p hoc occidit aīam suā puādo eā grā ⁊ glīa. ⁊ exponēdo ipsam eterno igni. Vñ bn̄ dr̄ in ps. x°. Qui diligit inigtatē odit aīam suā. Et tale odiū nō ē aliqđ spāle pectatū ſ; gnāle qđ repit̄ ī qlibet mortali. Sīc aūt odire ī se vitia ⁊ q̄ īpediūt salutē ē licitū ⁊ scm̄ odiū. ſm illud ps. Inigtatē odio habui. ſ; nō ꝓprie odiū est. Ita ⁊ odire vitia alioꝝ ⁊ qđ in eis est īpediēs ꝓpriā salutē laudabile est ⁊ vtuosū. Vñ ī ps. dr̄. Perfecto odio oderā illos. s. pctōres. s. detestādo vitia eoꝝ. Et sic ītelligit̄ illud. Qui non odit patrē aut matrē nō ē me dignus Math. x°. Odiēdū. n. est ī pentibꝫ uel aliis qbuscūqꝫ qđ ī eis ē impediēs salutē nr̄am uel ipsoꝝ. ut affectio carnalis ⁊ h⁹mōi. Et iō q appetit malū ꝓximo ꝓpt̄ aliquā bonā cām. utputa infirmitatē uel mortē ne noceat bonis uel ut cōuertat̄ ad deū ⁊ h⁹mōi: istud ꝓprie nō ē odiū. quia nō ītendit pcise malū illi⁹. Vñ Leo papa. dis. 89. Odio inqt habeant̄ pctā. nō hoīes. corrigāt̄ tumidi. tolerent̄ infirmi. Differt aūt odiū ab ira. qa irat⁹ appetit malū alicui⁹ ſb rōne boni. s. sub rōne vindicte ut puniat̄ is ꝯ quē ē iratus de defectu cōmisso. Sꝫ odiēs solū intēdit ī malū exosi. Et sic pꝫ pma differentia odii q̄ aliqn̄ ē mala. aliqn̄ bona ⁊ iusta ⁊ meritoria. patetqꝫ ps pma h⁹ ſmōis.

Ps secūda hui⁹ sermōis. ī q̄ ponit̄ alia dr̄ia odii ꝯ deū. qđ ip ē malū.

Secūdo in isto sermone ponit̄ alia differētia ipsi⁹ odii ꝯ ipsū deū. De q̄ dr̄ a xp̄o Joh. 15°. loquēte de iudeis. Viderūt ⁊ oderūt me ⁊ patrem meū. Sꝫ hic orit̄ dubiū quō sit intelligibile ⁊ admodū possibile ꝙ de⁹ odio hēat̄. qa ipse sūme bonus imo sūma bonitas ī abstracto. Sꝫ bonū nō pōt odiri. qa bonū oēs appetūt ſm pdictā sniam phi. ꝫ ⁊c. Ad h̄ rñdet̄ ſm Tho. scđa scđe. q. 34. arti. p. ꝙ odiū ē qdā mot⁹ appetitiue potētie q̄ nō mouet̄ nisi ab aliquo apprehēso.

Deꝰ autē dupliciť app̄hēdi seu cog̃sci
pōt ab hoīe. Uno ſm ſeipſū. puta cū
p eſſentiā videť. Alio° p effectꝰ ſuos
videri pōt cū.s.p viſibilia. Inuiſibilia
dei p ea q̄ facta ſūt ītellecta cōſpiciūť.
Ro.p̊. Deꝰ aūt p eſſentiā ſuā ē ipſa bo
nitas quā nullꝰ odio hr̄e pōt. q2 de ra-
tione boni ē q2 ameť. Et iō īpoſſibile ē
q2 aliqs vidēs deū p eſſentiā odio hēat
Un̄ 7 Dyoꝰ dicit li° de di. no. ca° 4°. q2
oībꝫ amabile ē 7 diligibile p̄mū bonū
7 pulchꝝū. Eſt āt ipſe deꝰ ipſa bonitas
7 pulchritudo. Inq̃tū aūt deꝰ cog̃ſciť
p effectus ſuos ſciēdū q2 aliq effectus
dei ſūt q nō p̄nt vllo mō ꝯtrari volū-
tati hūane. ut eſſe viuē 7 intelligere.
Qdlibet.n. boꝝ ē appetibile 7 amabi-
le oībꝫ. Un̄ ſm q2 deꝰ app̄hēdiť actor
boꝝū effectuū. videlꝫ inq̃tū ē creator
bn̄factor. veritas 7 hꝰ mōi. ſic non pōt
odio hr̄i. Sūt aūt qdā alij effectꝰ dei q
repugnāt īordinate volūtati hūane.
ſicut inflictio pene. cohertio pctōꝝū p
legē diuīā. q̄ repug̃t volūtati humane
depꝛauate p pctm̄. Et ſm hāc cōſide-
ratiōꝫ pōt deꝰ odio hr̄i ab aliqbꝫ tripli
citer. p̊ rōne ꝓhibitiōis pctōꝝ. 2° rōne
inflictiōis aduerſoꝝ. 3° rōne īpeditio-
nis cupitoꝝ. p̊ pōt deꝰ odio hr̄i inq̃-
tū ꝓhibitor pctōꝝ. Ex h̄.n. q2 deꝰ ꝓhi
bet aliq̄ mala q̄ aliq vellēt facē. ꝫ ꝯſci-
entia remordet. 7 nō ſinit ita libē agē
ſine ſtimulo remordēte. vel etiā quia
alij nō aſſentiūt ī malis volūtati eoꝝū
ducti ex ꝓhibitiōe dei. 2° pōt deꝰ odi-
ri inq̃tū īflictor aduerſoꝝ. Et iō aliq
odiūt deū ꝑpť aduerſa q̄ ſuſtinent ab
eo. 7 de nūero eoꝝ ſūt dānati. De qbꝫ
ī pſ. dr̄. Supbia eoꝝ q te oderūt aſcē-
dit ſp. Non tn̄ quicūqꝫ odiť penas odit
deū. Nam multi odiūt penas q tn̄ nō
odiūt deum ſꝫ patiēť tolerāt eas ex re-
uerētia diuīa. Sꝫ ꝓpue ī odiū ipſiꝰ dei

puniēť tanq̃ iniuſte puniat. qđ faciūt
dānati. h̄ ē odiē diuīā iuſticiā. 3° pōt
odiri deꝰ inq̃tū īpeditor cupitoꝝ. Et
iō ſūt aliq q odiūt cū nō ꝓſpere ſucce-
dit eis qđ volūt. qđ tn̄ ptinet ut pluri
mō ad maximū bn̄ficiū dei. Un̄ dr̄. 2.
Machab. 6°. Nō ſinē pctōribꝫ ex ſnīa
agē. i. ſm deſiderium eoꝝ. magni bn̄ficij
īdiciū ē. Eſt āt odiū dei maximū pctō
rū. q2 opponiť dilectiōi dei. qđ ē opti-
mū hoīs. Optimo.n. opponiť peſſimū
ſm pl̄m ī 8° ethicoꝝ. Hoc tn̄ magꝭ ap-
te declarat Tho. ſcđa ſcđe. q.34. arti. 2°.
di. Defectꝰ pcti ꝯſiſtit ī auerſiōe a deo
Huiꝰmōi āt auerſio ratiōꝫ pcti nō ha-
buit niſi volūtaria eēt. Un̄ pctm̄ cōſi
ſtit ī volūtaria auerſiōe a deo. Sꝫ h̄ vo-
lūtaria auerſio p ſe īportať ī odio dei.
In alijs autē pctīs pticipatiue 7 q̄ſi p
aliud. Sic āt volūtas p ſe īheret ei qđ
amat. ita p ſe refugit id qđ odit. Unde
qn̄ aliqs odit deū. auertiť ab eo ſm ſe
volūtas eiꝰ. Sed ī alijs pctīs puta cū
fornicať. non auertiť a deo ſm ſe ſꝫ ſm
illud inq̃tū. s. appetit īordinatā dele-
ctatiōꝫ q̄ hꝫ ānexā auerſiōꝫ a deo. Sēp
āt id qđ ē p ſe ē potiꝰ eo qđ ē p aliud.
Un̄ odiū dei ē gūiꝰ inť alia pcta. 7 pti-
net illud pctm̄ ad pctm̄ in ſpm̄ ſcm̄
ꝓut ē ſpāle genꝰ pcti. Iō aūt nō ꝯpu-
tať inť ſpēs eiꝰ. q2 repiť ī q̄libꝫ ſpē eiꝰ.
Eſt etiā illud pctm̄ gūiꝰ īfidelitate.
Rō āt īfidelitati pcti ē ex odio dei. cir-
ca cuiꝰ ꝟitatē ē fides. Et iō ſicut eſt cā
potior effectu. ita odiū dei maiꝰ pctm̄
q2 īfidelitas. Si etiā de odio dei q̄ratť
quō odiū dei cognoſciť. Rn̄deť ex tri-
bus cauſis. p̊ ex volūtatū ꝯtrietate.
Sic.n. amicoꝝ ē idē velle 7 idē nolle.
ita īimicoꝝ ē totum oppoſitū. 2° ex
apta 7 cōtinua īpug̃tiōe. Cōtinue.n.
pctōꝛ īpug̃t deū. Sed qs reſiſtit deo 7
pacē habuit: certe nullꝰ. 3° ex impꝛoba

locutiõe. Nã sicut amic⁹ dei iugiť laudat deũ. ita ĩimicus 7 qui deũ odit eũ blasfemat. qd clari⁹ patebit in tractatu de blasfemia: dño cõcedente. Et sic patz q̃ sit graue odiũ dei. patetq3 pars secũda huius sermonis.

Pars tria hui⁹ sermonis. in q̃ ponitur alia differẽtia odij ꝯ ꝓximũ. qd sp est pctm̃ 7 aliqñ mortale.

Ertio ĩ isto sermõe poniť alia driã odij ꝯ ꝓximũ. de q̃ tres ꝯclões ãnotãť. Prima est q tale odiũ semp ẽ pctm̃. Secũda q tale odiũ est spũale pctm̃. Tertia ẽ q tale odiũ ẽ mortale pctm̃. Prima ꝯclo ꝓbať tripľr. s. q odiũ ꝓximi sp sit pctm̃ Qua ꝓbata patebit secũda 7 tria. s. q odiũ est spũale pctm̃ 7 mortale si ẽ ex delibatiõe. p̊ v3 auctoritate. 2° ratiõe 3° opatiõe. p̊ ista ꝯclo ꝓbať auctoritate Joh. ĩ pma canonica sua. ca° 2° dí. Qui odit fratrẽ suũ ĩ tenebris ẽ. Tenebre ãt spũales sunt pctã. Et Leuit. 19° ꝑcepit dñs. Ne oderi fratrẽ tuũ ĩ corde tuo. ħ facẽ ꝯ pceptũ est pctm̃. g ꝛc. Et 1. Joh. 3° dí. Qui odit fratrem suũ hõicida ẽ aĩe sue. S3 nõ occidiť aĩa nisi p mortale. qa mortale grãm extĩguit q̃ ẽ vita spũalis aĩe. Clemens etiã dic. Hõicidioꝝ tria gnã btũs Petr⁹ a plus eẽ dicebat 7 eoꝝ parilẽ fore penã. Nã q occidit 7 q odit 7 q detrahit pri⁹ homicida ẽ. d pe. dis. 1. Q ãt dr̃ penã hoꝝ eẽ parilẽ ĩtelligiť ĩ gnẽ. qa qdlib3 hoꝝ facit hoĩem dignũ pena etña. qa mortale. Et sic p3 auctoritate. 2° ondiť odiũ ꝓximi eẽ pctm̃ p ratiõe3 quã ponit beatus Tho. scda scde. q. 34. arti. 3° Odiũ. n. amori opponiť. Vñ tãtũ hab3 odiũ de ratiõe mali quãtũ h3 amor de rõne boni. Amor autẽ debeť ꝓxĩo ꝺm illd qd h3 a deo. s. nãm 7 grãm. Nõ ãt debeť ei amor ꝺm illud qd h3 a seipso uel diabolo. s. culpã 7 iusticie defectũ Vñ odire ꝓximũ qd ptinet ad pctm̃ 7 oẽ illud qd ptinet ad defectũ oĩne iusticie. ħ ptinet ad ipsi⁹ amorẽ ut ex pte s̃ dictũ ẽ. Vñ Cassiodor⁹ sup illud ps. Perfecto odio oderã illos. ait sic. Perfectũ odiũ est hoĩes diligẽ 7 eorũ vitia sp horrere. Nã ĩ illa pte q̃ create dei sũt. amãdos eẽ nõ dubiũ ẽ. In illa ĩiqtate horrẽdi sũt in q̃ se polluerũt. Tales. n. placẽ nõ pñt nisi eis q factis siꝰbꝫ ĩplicãť. ħ ille. Nã eiusdẽ rõnis ẽ velle alicui bonũ 7 odire malũ ei⁹. Vñ apłs Ro. 12° ca°. Odiẽtes malũ. adherentes bono. Et sic licite põt odio hri ĩimic⁹. Nã ĩimic⁹ alicui⁹ dr̃ q fecit aliquã lesionẽ uľ qrit facẽ ꝯ ratiõ3 Talis aũt gu̇it peccat ꝯ caritatẽ 7 iusticiam agẽs. Vñ ĩ ħ mal⁹ ẽ. Et hãc malitiã 7 culpã ĩimici põt 7 d3 qs odire 7 detestari. S3 ipsam nãm triis 7 grãm etiã ĩimici non põt qs odire sine pctõ. qa odit qd fecit de⁹. s. nãm 7 grãm q̃ boa sunt. 7 ħ ꝓprie dr̃ odiũ ꝓximi. qa sine pctõ eẽ nõ põt 7 mortale cũ ẽ cõpletũ odiũ. 3° ꝓbať odiũ ꝓximi eẽ peccatũ opatiõe. Opať. n. odiũ cassatiõ3 sue remissiõis venie habite uľ habẽde de pctõ cũ. Vñ Aug⁹ ait. Qui oĩni bñficij oblit⁹ suas vult vindicare ĩiurias. s. ꝓpť odiũ cõceptũ. nõ solũ de futuris pctis veniã nõ merebiť. ħ etiã q̃ sibi dimissa fuisse gaudebat ei ĩputabũt ad penã. de pe. dis. 4. Quia. s. dãnabiť ꝓpť odiũ sequẽs. ac si nõ ei dimissũ fuisset aliqd pctm̃. Exẽplũ ĩ parabola de debitore decẽ miliũ talentoꝝ. Math. 18° Et ut dic btũs Tho. vbi s̃. arti. 4° Cũ gu̇itas pcti cõmissi ĩ ꝓximũ attendať ex pte deordinatiõis volũtati peccãd 7 ex pte nocumẽti illati ꝓxĩo. q̃uis ex parte nocumẽti in ꝓximũ multa alia peccata sint gu̇iora odio. quia maius

nocumētū fit per illa. ut homicidium
adulteriū ꝛ hmōi. tn̄ ex pte iordina-
tiōis volūtatis odiū ē valde gue moꝛ
tale. qa p ipsū deoꝛdinat̄ volūtas q̄ est
pessimū ī hoīe ꝛ radix oīs pctī. Nam
exterioꝛes ioꝛdinationes nō essent pctā
nisi inoꝛdinatiōes volūtatis fuerint.
Si aūt q̄rat̄: qđ gui⁹ sit pctm̄ ira uel
odiū. Rn̄det̄ ſm Tho. ſcđa ſcđe. q.
46. arti. 6°. ī coꝛpe qōnis. ꝛ ī solutiōe
argumētoꝝ. qꝫ ex vna pte ira videt̄ eē
pctm̄ gui⁹ odio. qđ pbat̄ triplici rō-
ne. p° ex pte rōnis quā aufert. sic. Il-
lud pctm̄ ē gui⁹ qđ est magis nociuū
ut dic Aug⁹ in lib° enchi. ſ; ira magis
nocet. qa aufert hoī rationē p quā est
dn̄s sui ipsi⁹. g° ꝛc. 2° ex pte ipetuo-
sitatis quā hꝫ. sic. Illud pctm̄ ē grauı⁹
qđ nūq̄ hꝫ m̄iam. ſ; odiū q̄n͂ hꝫ m̄iam
Ira āt nūq̄ videt̄ hr̄e m̄iam. qa ut dr̄
pṽ. 27°. Ira nō hꝫ m̄iam neqꝫ erūpens
furoꝛ. g° ꝛc. Ex alia ṽo parte dico qꝫ
odiū simpl'r ꝛ absolute ē grauı⁹ pctm̄
ira. qđ pbat̄ triplici rōne. p° rōne af-
fectiōis. sic. Appetē malū sub rōne ma
li ē grauı⁹ q̄ appetē malū sub rōne bo-
ni. ſ; odire ē appetē malū sub rōne ma
li. Ira aūt ē appetit⁹ alicui⁹ mali sub ra
tiōe boni. s. vīdicte ut dictū ē s̄. g° ꝛc.
2° odiū ē gui⁹ pctm̄ ira rōne dura-
tiōis. sic. Malū quāto ex pmanētioꝛi
cā pcedit tāto ē gui⁹. ſ; odiū pcedit ex
pmanentioꝛi cā q̄ ira. g° ꝛc. Qꝫ autē cā
odij sit pmanētioꝛ q̄ cā ire. pbo sic. qa
passio citi⁹ trāsit q̄ habit⁹ uel dispoſi-
tio. ſ; ira pueniṫ ex aliq̄ cōmotiōe ani-
mi ppt̄ lesiōeꝫ illatā q̄ cōmotio trāsit
illata vīdicta. Odiū āt puenit ex dis-
positione cū q̄ nō ita facilit̄ trāsit. Vn̄
phs dic ī 2° rhetoricoꝝ qꝫ odiū ē ma-
gis insanabile q̄ ira. g° ꝛc. 3° odiū ē
gui⁹ pctm̄ q̄ ira rōne assimilatiōis. sic
Odiū cōpat̄ trabi: ꝛ ira festuce. Unde

Aug⁹ sup Math. ait. Festuca in oculo
ira ē. trabes ī oculo odiū ē. sed trabes
excedit festucā ī quātitate. g° odiū ex-
cedit irā ī quātitate ī guitate. igit̄ ꝛc.
Hinc ē qꝫ ī ꝓphetia hodierna. 3. Regū.
17°. detestāt̄ pdicte due iniq̄tates. ira
videlꝫ ꝛ odiū p exemplū vtriusqꝫ. p°
enī hr̄ qꝫ cū egrotasset fili⁹ mulieris ma
trisfamilias ꝛ eēt lāguoꝛ foꝛtissimus
ita ut nō remanēt ī eo halit⁹. ip'a ira-
ta ē ꝯ̄ Heliā di. Quid mihi ꝛ tibi vir
dei! Ingress⁹ es ad me ut rememoꝛa-
rēt̄ iniq̄tates mee ꝛ interficēs filiū meū.
2° hr̄ exēplū ipsi⁹ Helie q̄ ppt̄ h̄ nō
odio habuit ip'am viduā. ſ; cōpassiōe
mot⁹ ait ad eā. Da mihi filiū tuū. Tu-
litqꝫ eū de sinu illi⁹ ꝛ poꝛtauit eū in ce
naculū vbi ipse manebat: ꝛ posuit eū
sup lectū suū ꝛ clamauit ad dn̄m ma-
gna caritate īflāmat⁹ ꝛ dixit. Dn̄e de⁹
meus: etiā viduā hāc apud quā ego
utcūqꝫ sustētoꝛ afflixisti ut interficeres
filiū ei⁹! Nec sic ꝯtēt⁹. āpli⁹ pseuerās
ex ȝelo caritat' expādit se atqꝫ mēs⁹ ē
sup puerū tribꝫ vicibꝫ. clamauitqꝫ ad
dn̄m ꝛ ait. Dn̄e de⁹ me⁹ reuertat̄ obse
cro aīa pueri isti⁹ ī viscera ei⁹. Exaudi
uit āt dn̄s vocē Helie. ꝛ reuersa ē aīa
pueri ītra eū ꝛ reuixit. tradiditqꝫ illū
mr̄i sue. Propt̄ qđ pacificata mulier
ait ad Heliā. Nūc ī isto cognoui q̄m
vir dei es tu: ꝛ v̄bū dn̄i ī oꝛe tuo verū
est. Insup ī euāgelio hodierno Joh.
xi°. habemus singulare exēplū dilec-
tionis ꝛ caritatis erga pximū ꝯ̄ rancoꝛ
vitio oditiōis qa videlicꝫ cū infirma-
ret̄ Laȝar⁹ ad moꝛtē. miserūt soroꝛes
ei⁹ ad eū di. Dn̄e ecce quē amas infir-
mat̄. quia amāti sufficit ingruētē tm̄
necitatem insinuare. qđ audiēs Jhus
postpositis oībꝫ dicit discipulis suis:
Eam⁹ ī iudeā iteꝝ. Nec puersitatē iu-
deoꝝ ꝯtra ipsum reputās eū volētū

lapidare · pedem retraxit · sed venit ĩ bethaniã ⁊ ĩuenit Laçarũ iã q̃tuor di-es ĩ monumẽto hñtẽ. Cũ igit̃ audisset Martha ⁊ Maria magdalene q̄a ve-nisset Jħus · venerũt ad locũ extra ca-strũ p aliq̃d spatiũ singuleq; dicerent Dñe si fuisses hic frat̃ me⁹ non fuisset mortu⁹. Ut vidit Jħus Mariã plorã-tẽ. ⁊ iudeos ipsũ odientes q̄ venerant cũ ea plorantes · ĩfremuit spũ ⁊ turba-uit semetipsũ · nõ ꝓpter mortẽ Laçari quẽ resuscitare sciebat · nõ ꝓpt̃ cõpas-sionẽ sororꝝ suarꝝ q̃s cõsolare ĩtẽdebat s; ꝓpt̃ puersitatẽ ⁊ duritiã iudeorꝝ q̃s obstinatos ⁊ odio plenos cernebat. Et iõ dixit. Ubi posuistis eũ. ⁊ cũ ve-nisset ad locũ lachrymat⁹ ẽ. q̄a nec ꝓ-pter tãtũ ꝓdigiũ resurrectiõis Laçari quatriduani · ipsi maledicti iudei cõ-uerti debebãt · q̃uis multi ex ipsis cõ-uersi fuerint ⁊ crediderĩt in eũ. pauci tñ respectu aliorꝝ ĩduratorꝝ. quos nõ imitari cõcedat nob̃ ipse Jħs q̄ cũ p̄re ⁊ spũ scõ viuit ⁊ regnat in secula secu-lorũ. Amen.

Sabbato post quartam dñicã in qua-dragesima. de detestatiõe ⁊ abbomi-natione odij   Sermo. 35⁹.

Quint⁹ an-gelus effudit ⁊c. Iterũ vbi s̄. Quanto. n. frẽs carissimi magis caritas in scriptura sacra cõmẽdat̃ · iux̃ illud ap̄li. i. Cor. 13°. Si linguis hoĩu; loq̃r ⁊ angelorꝝ · caritatẽ aũt nõ habeã · fact⁹ sũ velut es sonãs · aut cymbalũ tinnẽs. Iuxtaq; aliud ip̄i⁹ ap̄li dictũ. i. Thimot. p°. ca. Finis p̄cepti ẽ caritas. Tanto su-perest ẽ ut ipsũ odiũ caritati 9triũ am-plius ⁊ sup alia vitia sit detestandum atq; abhominãdũ p illã sniam famo-sam ⁊ topicã. Sic se hʒ ꝓpositũ ĩ ꝓpo-sito ita oppositũ ĩ opposito. Postq̃; igit̃ in p̄cedenti sermone visa ẽ q̄dditas ⁊ differentia odij · sui videl; dei atq; ꝓxi-mi: postq̃; insup visa est ipsi⁹ magna offensio sine culpa. q̄a ut ait Johẽs in õbia ꝓpositis. Quint⁹ angel⁹ effudit ⁊c. i. 9 maledictam ĩuidiã p̄dicauit. a qua ipsũ odiũ ut sepedictũ ẽ ꝓcedit: cõgruũ ẽ ut ĩ p̄nti sermõe aliq̃ de ipsi⁹ detestatiõe ad ei⁹ fugã describamus. tribusq; validis rationibus ipsũ sũme esse detestãdũ apte demonstremus.

p° videl; rõne frustratiõis.
z° rõne sepationis.
3° rõne punitionis.

Pars p̄ma hui⁹ sermõis. in qua ꝓba-tur odiũ eẽ detestandũ. q̄a ex eo nulla vtilitas seq̃tur.

Primo igit̃ ĩ isto sermõe dico q̄ odiũ ẽ sũme detestãdũ rõ-ne frustratiõis. q̄a s̄m p̄hm 3° de aĩa. Natũ nihil facit frustra. S; ex odio nullũ bonũ sequit̃ · nulla vtilitas ꝓcedit ipsi q̄ aliũ odio hʒ · s; poti⁹ mul-ta mala · ut clari⁹ patebit ĩ sermõe se-quẽti. Ad cui⁹ rei clariorẽ euidentiã sciendũ s̄m Duran. nr̃m q̄ triplici ex cã hʒ q̄s odio ꝓximũ absq; vlla vtili-tate. p° rõne displicẽtie v̾itat. z° rõne displicẽtie bonitat. 3° rõne displicẽtie recepte penalitat. p° dico q̄ q̄s odio hʒ ꝓximũ suũ rõne displicẽtie v̾itat. Sicut aliq̃ sũt ita puersi q̄ odio hñtes diligẽtes se: ⁊ amãt odiẽtes se. i. q̄ vere nocent sibi · ut inducentes ad mala. ⁊ e 9 retrahẽtes a malis p admonitiõe; odiũt. q̃d falso dictũ est de Dauid. z. Regũ. 19°. Diligis odiẽtes te. ⁊ odio ha bes diligẽtes te. Et tales odiũt ꝓpter displicẽtiã v̾itatis quã eis dicunt. Ũn Terentius ait. Veritas odiũ parit. De nũero horũ fuit Achab rex ĩsrl̃ q̄ dice-bat d̾ Michea ꝓpheta. Ego odi eũ. q̄a

nõ ꝓpheticat mihi bonũ. ſ; tm̃ malũ. 3.Regl.22°. Sedechias ĩcarceraūit Jeremiã.qa arguebat eũ ĩ v̉itate. Jere.31. et.32°. Quia.n.dicebat ſibi v̉itatẽ rephẽdẽs eũ ⁊ pnũcians q̃ incurreret cũ ppl̃o ꝓpt̃ pctã ſua. ⁊ nõ adulabat̃ regi ut pſeudo ꝓphete qui pnũciabant ſibi ꝓſpera adulando ei. iõ ipſũ Micheam odiebat. Huius rõnem quaſi aſſignãs ſaluator ait Joh. 3°. Oĩs qui male agit odit lucẽ. s. v̉itatis ut nõ arguant̃ opa ei⁹. De talib⁹ etiã dr̃ Amos.5°. Odio hũerũt loquẽtẽ ĩ porta.i.ſapiẽtẽ. Sapientes ſeu iudices antiqt⁹ ſtabãt ĩ porta ad iudicandũ. q debent oĩb⁹ dicere v̉itatẽ. Et ſic p; p̄ma rõ oditiõis ꝓximi. 2° h; qs odio ꝓximũ rõne diſplicẽtie ⁊ bonitatis. qa eo ipſo q̃ mali ſũt bonos videre uel bona d̉ eis audire nõ pñt. qd̉ ꝓcedit ex ĩuidia. uel qa bonitas eoꝝ ↄfũdit malitiã eoꝝ. ſicut de Joſeph dr̃ Gen̄.37° ca°. q̃ oderãt eũ frẽs ſui nec poterant ei quicq̃ pacifice loqui. qd̉ erat ꝓpt̃ ſingularem bonitatẽ ei⁹. Vn̄ uſq̄q;.n. ait Jero⁹ moribus ſuis fauet. Sicut.n. ouis delectabilit̃ cõuerſat̃ cũ oue. ⁊ lup⁹ cũ lupo. ita ⁊ mal⁹ delectat̃ ⁊ amat malos ſiães ſibi. ⁊ bonos ↄ̃rios morib⁹ odit. Et ſic pat; ſecũda rõ oditiõis ꝓximi. 3° hab; qs odio ꝓximũ rõne diſplicentie recepte penalitat̃. Aliq.n. odiũt ꝓximũ ꝓpt̃ diſplicẽtiã cõceptã ex aliq̃ ĩiuria receptã. Sicut Abſalon odiebat Amõ fratrẽ ſuũ ꝓpt̃ opp̄ſſiõ; ſororis ſue Thamar. ſimulauitq; diſplicentiã quouſq; vindicaret iniuriã frẽ occiſo. 2. Regl. 13°. Sic Eſau oderat Jacob fratrẽ ſuũ ⁊ minabat̃ occidẽ. qa abſtulerat ius primogenit̃e ⁊ p̄inã bñdictiõ;. Gen̄.27° ca°. qd̉ tñ Jacob iuſte fecerat cũ a dñō ſibi datũ fuiſſet. Eſt autẽ pctm̃ illud multũ gñale ⁊ ꝑmanſiuũ ⁊ mirabilit̃ multiplicatũ. Nam vix hoĩes odiũ ſemel cõceptũ volũt dimittẽ q̃i licitum eis videat̃. nec aduertũt q̃ dũ in odio manẽt. nõ tm̃ vnũ pctm̃ mortale cõmittũt. ſ; totiẽs q̊tiẽs ĩiuriã receptam ad memoriã reuocãtes actualit̃ optãt illis mala q̊s odiũt. Qd̉ ãt dictũ ẽ antiqs odio hẽbis ĩimicũ tuũ. Math.5°. nõ erat illa ſniã ĩ lege dei ſed falſa glo. quã faciebãt legiſ doctores. ſup illud Leuit̃.19°. Diliges ꝓximũ tuum ſicut teipſũ. Ex q̊ arguebãt a ↄ̃trio ſenſu di. Ex q̃ amic⁹ diligi p̄cipit̃. g̊ p ↄ̃triũ inimicus odiri mãdat̃. S; tale argumentũ eſt validũ qñ ↄ̃riũ nõ habet̃ in lege ſed expreſſe dñs mandauit contrarium in ipſa lege. ſtatuens q̃ ſi quis p viã videt iumẽtũ ĩimici ſub ſarcina ĩtra lapſum. nõ ptrãſiret ſ; iuuaret ad ſubleuãdũ ipſũ. Vn̄ talẽ falſam expoſitiõ; rephans ait. Ego aũt dico vobis diligite ĩimicos vr̃os. Math.5°. Fugiẽdũ ẽ igit̃ odiũ tãq; offenſiuũ dei ⁊ ꝓximi. Vn̄ Aug° ĩ li° d̉ ↄfl̃ic. vitioꝝ.5° ca°. ait. Odiũ dic: Abſit ut illũ ames quẽ in oĩb⁹ ↄ̃triũ hẽs. Qui tibi derogat. q tibi inſultat. q te cõuitiis exaſperat. q tibi pctã tua ĩproperat. q te dictiſ operib⁹ atq; oneribus ſp p̄uenire feſtinat: niſi.n. tibi ĩuideret nequaq̃ ſe tibi ita p̄ferret. Vera caritas tridet. Nũqd qa h̄ q̃ naturas odio hñda ſũt ĩ hoĩe. ꝓpterea nõ ẽ amãda imago dei ĩ hoĩe? Sicut xp̄s q ĩ cruce poſit⁹ inimicos dilexit ⁊ añ crucis tormẽtũ admonuit di. Diligite ĩimicos vr̃os: b[illegible]facite his q oderũt vos. ⁊ orate ꝓ pſequẽtib⁹ ⁊ calũniantib⁹ vos. ut ſitis filii p̄ris vr̃i q ĩ celis ẽ. Et ſicut p Salomonẽ ⁊ aplm̃ dr̃. Si eſurierit ĩimicus tu⁹. ciba illũ. ſi ſint. potũ da illi. Hoc.n. faciẽs carbones ignis cõgeres ſuper caput ei⁹. Cui ſniẽ idẽ apl̃s ex ꝓpo ſubiũxit di. Noli

vinci a malo. sed vince in bono malū. h̄ ille. Et sic patʒ pars prima huius sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ pbat̄ odiū eē detestādū. qa sepat a pticipatione sacramētoꝝ.

Ecūdo ī isto sermone dico q̄ odiū ē sūme detestādū rōne sepatiōis a pticipatiōe sacramētoꝝ ꝛ coīone fideliū. Scribitur. n. dis. 90. placuit. q̄ q̄ diuturnū odiū nō dimittit ad moniōe pmissa p psbyteros. a cetu fideliū ē expellēdus. Sed q̄rit̄ vtrū odiēs ꝓximū possit coīcare. vbi gr̄a. Pono q̄ aliqs sustinuit magnā iiuriā uel dānū ab aliq̄ ppt h̄ denegat sibi salutatiōʒ. nūqd pōt licētiari ad coīonē? Ad h̄ dicēdū sm̄ Durā. nēm q̄ ex illatiōe īiurie q̄tuor solent oriri in hoīe. Primū ē odiū siue rācor in corde. Secūdū ē effect⁹ odij in ope. Tertiū ē signū rancoris ī ore. Quartū est actio iniurie. Primū tenet̄ dimittere. imo poti⁹ nūq̄ debuit admittere qa nec dʒ dolere de ꝓsperitate inimici nec gaudē de malo suo. nec sibi malū optare nisi eēt īimic⁹ ecclīe uel hereticus uel tyrānus psequēs. uel īimicus rei publice. uel offensor eiusdē. ut public⁹ latro. tunc dʒ dolē de ꝓsperitate sua in tpalib⁹. Quāto. n. plus ꝓsperat̄ tāto ecclīa uel res publica ledit̄. Unde Greg⁹. 34° moral̄. dicit. Sic noxiū solet eē si vnitas desit bonis. Ita pnitiosum solet eē si vnitas nō desit malis. Peruersos qppe vnitas corroborat dū cōcordat. Un̄ Paul⁹ vnitatē fregit factā a pharisēis ꝛ saduceis ad ipsū occidēdū. Licʒ aūt qs nō debeat dolē de ꝓspitate īimici in tpalib⁹. nō tn̄ tenet̄ gaudē de suo bono tpali. sed dʒ gaudere de cōuersione sua. ꝓfectu spūali ꝛ virtutib⁹. Sʒ si gaudet de bono uel dolet de malo īimici. h̄ ē signū pfectōis. nisi ille esset īimic⁹ ecclīe uel rei publice. Si aūt dolet de bono suo tpali uel gaudet de malo ei⁹ uł optat sibi malū. Aut talis dolor uel gaudiū rationi placet uel displicet. Si placet qd̄ ē sm̄ ratiōʒ deliberatā. ꝛ psistēs in eo nō penitēs de h̄. nō dʒ coīcare nisi forte modicū malū optet sibi p qd̄ se recognoscat. Vel nisi optet malū non sub ratiōe mali sed qa credit sibi illud expedire uel rei publice. Sic Helias occidit duos qnq̄genarios cū suis. 4. Regū. p°. Vel ꝓpt bonū psone ut pctm̄ minueret̄ qd̄ viuendo augmētasset. Vel ꝓpt bonū rei publice ut viuētib⁹ vtilis met⁹ icuteret̄ ad vitādū idolatriā. ut Aug⁹ dicit. 23. q. 4. §. sed ut dicitur. Vel etiā cū timet verisilit̄ ne ex ꝓspitate sua ille sibi iniuste noceat. ꝛ ꝓpterea dolet de ipsa. Si autem dolor ꝛ gaudiū ratiōi displicet q̄uis sensualitati placeat. s. de ꝓspitate inimici ꝛ aduersitate eius. tunc potest coīcare ꝛc. Secundū malū quod orit̄ ex illatione iiurie est effectus odij in opere. ꝛ hoc consistit in duobus. s. in subtractione boni ꝛ illatione mali.

Si in subtractione boni. aut subtrahit illicite bonū spirituale. aut temporale. Si spirituale. puta quia subtrahit eum ab oratione generali cum. s. orat pro fidelibus intendit illum excludē. aut qa nō vult corā eo pdicare tūc peccat g̃uit̄ nec dʒ coīcare q̄diu hʒ hāc volūtatē. Si subtrahit bonū tēporale. aut neccīuʒ. aut non neccīuʒ. Si neccīuʒ. sic peccat mortalit̄. ut si īimicū nō pascat ī articulo mort̄. tūc. n. hʒ locū qd̄ dīc Amb°. dis. 86. Si nō pauisti occidisti. in. c. pasce. Si nō necessariū non peccat nisi venialiter quod intelligo cū eo ille īdiget. ꝛ si nō absolute.

Si effect⁹ odij cõsistit ĩ illatiõe mali. Aut ḡ qs infert ĩimico malũ ꝯ ordinẽ iuris· aut ſm ordinẽ iuris. Si ꝯ ordinẽ iuris sic peccat mortalit̃. quia mihi vĩdictã ⁊ ego retribuã ait dñs Deut. xxxij. Heb. x. Ro. xij. Si ſm ordinem iuris sit· tunc põt coĩcare· odio tamen a corde remoto. ut qñ facit h̄ ex ſnia iudicis· uel ex permissione iuris. Ex ſnia iudicis ut si malefactor ad mãdatũ iudicis satisfacẽ leso nõ vult. ⁊ tũc lesus põt ipsũ ꝺ mãdato iudic̃ appetẽ bello. ⁊ qcqd rapuit ab hoste uł adiutoribꝫ suis· totũ suũ ẽ ꝗusqꝫ sit plene satisfactũ de oĩ dãno dato ⁊ expensis. Ultra h̄ aũt nõ oꝫ aliqd accipe· nisi ꝓpt̃ ĩmanitatẽ vitij ille meruerit oĩbꝫ expoliari· ut ꝓpt̃ heresim uel siłe vĩnũ.

Siłit̃ coĩcare põt qñ facit h̄ ex ꝑmissiõe iuris. Licꝫ. n. regulariter verũ sit ꝙ nemo põt seipsum vĩdicare uel sibi uel suis dare ius· tñ ius h̄ ꝑmittit ĩ casibꝫ pl̃ibꝫ· ut vim vi repellẽ cum moderamĩe inculpate tutele· uel etiã socios defendẽ ⁊ h⁹mõi. xxiij. q. iiij. Fortitudo. Tertiũ qꝺ orit̃ ex illatione ĩiurie est signũ rãcoris ĩ ore. Et sic distĩgue Aut ĩiuriator exhibet cõdignã satisfactionẽ· aut non. Si exhibet ſm quãtitatẽ culpe ⁊ possibilitatẽ suã· sic tenet̃ ad amicitiã recipe ⁊ ei loq. Un̄ Aug⁹. Memẽto cito ignoscẽ· si qs in te peccauerit ⁊ a te veniã postulauerit. Si aũt nõ exhibet· nõ tenet̃ ei loq qñ. s. satisfacẽ aut nõ vult in totũ· aut semiplene. Et h̄ intellige verũ nisi actio ĩiuriatũ abolita sit dissimulatiõe· uł remissione. Remissione qñ. s. lesus remittit ĩiuriam. xxiij. q. iiij. si illũ. Dissimulatiõe dimittit̃ ut si luserit uel riserit uel comederit cũ eo p⁹ ĩiuriã factã. Insti. de ĩiuri. §. vlti. iiij⁹ ex illatiõe ĩiurie orit̃ actio ĩiuriaꝝ· h̄ null⁹ tenet̃ dimittere

ĩmo qñqꝫ lesus dimittẽ nõ põt. Un̄ si ĩiuria illata ẽ monacho uel ſuo uel filiofamilias uel vxori. Nam si monacho illata ẽ· cõpetit actio ĩiuriaꝝ monasterio nõ mõacho· nisi forte monachus uł ali⁹ religiosus eẽt lõge absens a monasterio. ⁊ de lĩia abbat̃ seu alterius supioris. tũc. n. posset. ff. de ĩiuri. l. si vnus. Et si monach⁹ remittit ĩiuriã· nihilomin⁹ monasteriũ agẽ põt. Sꝫ si abbas uel ali⁹ supior remittit iniuriã· monach⁹ agẽ nõ põt. Sec⁹ si ĩ ecclesia seculari q nõ põt remittẽ ĩiuriã clerico factã. Itẽ si ĩiuria seruo ẽ facta· dñs remittẽ põt· nõ seru⁹. Itẽ iniuriã factã filijfamilias põt remittẽ ⁊ agẽ ꝓ ĩiuria pr̃· nõ fili⁹· nisi q ĩiuriat⁹ fuerit putaret eum patrẽfamilias. ff. de ĩiurijs. l. i. §. si adeo. Item si vxori facta ẽ ĩiuria· viro cõuenit agẽ ꝓ ĩiuria ⁊ nõ ecõuersꝫ. Nõ ḡ ẽ necꝫ volẽti coĩcare ut dimittat actiõꝫ ĩiuriaꝝ si odiũ. Itẽ nota ꝙ q remittit actionẽ ĩiuriarum ĩ articulo mortis in manu ꝑsbyteri si h̄ facit cã mort̃· põt postea agere ꝯ ĩiuriãtem si cõualescat. secus aũt si simplicit̃ dimisit. ff. ad silla. l. fi.

Itẽ nota ſm Hosti. ꝙ actio iniuriaꝝ ab initio abolet̃ dissimulatiõe. i. si is q ĩiuriã accepit nõ irascat̃. Sꝫ exinde sẽl mot⁹ si fuerit ⁊ ĩiuriã statim ad aĩam reuocauerit. ⁊ ĩiuriantẽ citari fecerit. nõ tollit̃ dissimulatiõe· nec p salutem nec p osculũ pac̃ datũ ĩ eccl̃ia· nisi expꝫsse remittatur uł pacificetur. h̄ scꝺm Duran. Et sic patꝫ ps secunda huius sermonis.

Pars t̃tia hui⁹ sermonis. in q̃ ꝓbatur odiũ eẽ detestãdũ ratione grauis punitionis.

Ertio in isto sermone dico ꝙ odiũ ẽ sũme detestandũ rõne grauis punitiõis. Nã triplici

pena punitur.s. tēporali·spūali.7 in-
fernali. Prima pena dr̄ tpalis.Nam
populus isrl̄ 7 iudaicus ꝓpter odium
in xp̄m fuit ḡuit pena tpali punitus.
Vn̄ ps.ī psona xp̄i ad patrē ait de iu-
deis odientibꝫ 7 psequētibꝫ eū.Posu-
erūt mala ꝓ bonis 7 odiū ꝓ dilectiōe
mea.Cōstitue sup eū pctōrē.i.cōstitu-
es sup illū ꝓplm pctōrē.s.ad dominā-
dū 7 affligēdū.Qd factum ē p Titū 7
Vespasianū qui ꝓplm ipsū rebellantē
multipliciť afflixerūt 7 subiugauerť.
Sic accidit odiētibꝫ qꝫ ī punitiōꝫ pctī
eoꝝ·deꝰ subiicit eos pctōribꝫ odiētibꝫ
deū 7 bonos.ait ꝓpha dn̄ati sūt eorū
q oderūt eos ꝛc̄.Et iō Raguel 7 Anna
vxor eiꝰ bn̄dixerūt dn̄m.quia fecerat
cū eis mīam suam.7 excluserat ab eis
īimicū psequētē eos.ut patꝫ Thob.8°.
Et amputato capite Ho.ofernis dixit
Judith audiētibꝫ vniuersis.Laudate
dn̄m deū nr̄m q nō deseruit spantes ī
se.7 īteecit ī manu mea hostē ꝓpli mei
ꝛc̄. Secūda pena dr̄ pena spūalis.de
q̄ ps.post v̄ba p̄dicta ait.Diabolꝰ stet
a dextris eiꝰ.Dextera spūalis hoīs est
opus de gnē bonorū ut el'ye·ieiunia 7
hꝰmōi.Sꝫ stat diabolꝰ ad dexterā odi-
ent.qa tollit sibi fructū oīs boni ope-
ris.Nā ut ait apl̄s.i.Cor.13°.Si distri-
buero omnes facultates meas ī cibos
paupeꝝ.7 tradidero corpꝰ meū ita ut
ardeā sustinēdo etiā martyriū·nihil
mihi ꝓdest.s.ad meritū sine caritate
h̄ faciēdo.Sꝫ ut ait Augꝰ.Tolle carita
tē odiū tenet. Nil ita ꝯtriū caritati ut
odiū.Impossibilē ē caritatē dei inesse
vbi ē odiū.ꝓpť qd diabolus a dextris
eiꝰ stare dr̄.s.ad auferēdū sibi fructū.
Tertia pena siue punitio dr̄ ifernal'.
Vn̄ subdit p̄s.Cū iudicať.s.in morte
exeat cōdēnatꝰ ad penas etnas.Sicut
pꝫ ī parabola serui debitorꝫ decē miliū
talētorū.q ex eo qꝫ noluit cōseruo di-
mittē cētū denarios.7 significat retē-
tionē odiȷ ex iiiuria recepta: tradidit
eū tortoribꝫ.i.demonibꝫ q̊usqꝫ redde-
ret vniuersū debitū.Math.18°.qd ex-
poniť de odio xp̄i qd qs moriēs cū eo
condēnať ad penā etnā.Et iō ī ꝓphe-
tia hodierna Ysa.49°ca°.loqť dn̄s dās
nob̄ exēplū caritať odiȷ ꝯtie·di.Nū-
qd obliuisci pōt mulier īfantē suū ut
nō misereatur filio vteri sui?Et si illa
oblita fuerit ego tn̄ nō obliuiscar tui.
Et ī euāgelio hodierno Joh.8°ca°.iteꝝ
dicit dn̄s.Ego sū lux mūdi.q seqť me
i.exēplū meū·nō ābulat ī tenebris·s
hēbit lumē vite.s.caritatis dei 7 ꝓxi-
mi.nō lumē tenebrarū·supbie·ire.in-
uidie odiȷ 7 aliaꝝ iniqtatū q̄ cōducūt
ad baratrū sempitnū.A q̊ liberet nos
ipse qui est exemplū oīuꝫ bonorū·oīs
virtutis.7 oīuꝫ graꝝ·qui cꝫ cū patre 7
spū scō suo que tria vnū sunt viuit 7
regnat gloriosus in scl̄a scloꝝ. Amen.

Dominica de passione.de repbatione
odiȷ: ratione·auctoritate.7 exemplo.
Sermo.36°.

Vint' an-
gelꝰ effudit phialā suā
ꝛc̄.Iteꝝ vbi s̄.Sicut in
scripturis sacris frēs ca
rissimi multū cōmēdať 7 exaltať cari-
tas.ita ex opposito valde repbať odiū
caritati ꝯtriū.Qꝫ aūt ī scripturis exalteť
caritas·patet ꝓ°.x°.Cant.2°.et 8°.Et
Sap̄.4°.vbi scribiť.O qꝫ pulchra ē ca-
sta gnātio cū claritate. Patet etiam
in nouo testamento Math.22°.Mar.
12°. Luc.x°. vbi scribiť. Diliges ꝓxi-
mum tuū sicut teipsum. Patet etiam
per apostolū Ro.5°.8°.et.13°.vbi scri-
ptū est.Plenitudo legis est dilectio.

Et.i.Cor.i3°. per totum capl'm. Et.z.
Cor.i3°. Ad Eph.3°. Ad Gal.4° et 5°.
Fruct⁹ pacis ē caritas. Patet vtiq; per
apl'm Petrū p̄ma canonica sua.ca°.4°.
di. Estote prudētes ⁊ vigilate ī orati-
onib⁹. Añ oīa aūt mutuā ī vobismet-
ipsis caritatē ɔtinuā h̄ntes. Patȝ etiā
p Johem p̄ma canonica sua.ca°.3°.di.
Diligam⁹ īuicē. qa caritas ex deo ē. Et
ca°.4°. De⁹ caritas ē ⁊ q manet ī cari-
tate ī deo manet ⁊ de⁹ ī eo. Idcirco ut
intrinsec⁹ cōsideranti apparet. odiū ut
dictū ē ī eisdē scripturis iure oȝ repba-
ri. qd ī p̄nti sermōe demōstrādū ē. qa
ut ait Johes ī v̄bis p̄posit. Quit⁹ an-
gel⁹ effudit ꝛc.i. ɔ̄ iudiā p̄dicauit. A
quo ipsū odiū qd triplici via repbat'
procedit
p̄ videlicet via rationis.
z° via auctoritatis.
3° via exēplaritatis.
Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ repba-
tur odiū triplici rōne. s. obdurationis.
opatiōis. ⁊ dānificationis.

Rimo ī isto sermone dico q̄
odiū triplici rōne repbat'. p̄
rōne obdurationis. z° rōne
crudelis opatiōis. 3° rōne dānificatio-
nis. P̄ igit' dico q̄ odiū repbat' rōne
obdurationis. Odium.n. indurat cor
terribilit'. ut merito de odiēte possit il
lud v̄ificari qd dr̄ de diabolo Job.4i°.
Cor ei⁹ īdurabit' q̄i lapis. Vn̄ odiū sile
est veneno q̄ occisus fuit Traian⁹ im-
perator. Legit'.n. de ipso q̄ ipso mor-
tuo exēteratū ē corp⁹ ei⁹. ⁊ īuētū ē cor
ei⁹ durū q̄i lapis. qd ex illo veneno p̄-
cesserat. Cōsideratiōes aūt duri cordis
ponit Ber. ī li° de cōsideratiōe. di. Cor
durū ē qd cōtritiōe nō scindit'. pietate
nō emollit'. p̄cib⁹ nō flectit'. minis nō
cedit. flagellis obdurat'. Cor durū ait
sapiēs male h̄ebit ī nouissimo. Hec
oīa ipleri vident' ī odiēte. Nā cor
ei⁹ nō pōt h̄re cōtritioȝ. vn̄ nec ī ɔfes-
siōe ē. Expsse.n. dr̄ de pe. di. 5. c. fal-
sas. q̄ talis. s. q tenet odiū ī corde nō
pōt admitti ad pn̄iam. s. q̄ absoluat' a
confessore. Et quāto mag' p̄manet in
odio tāto mag' obdurat'. Pietate non
emollit' tal'. qa si videt īimicū ī aduer-
sitate nō ɔpatit' s3 appetit ei maiora ma
la vsq; ad ɔsūptiōeȝ. Sic iudei odiētes
xp̄m nō fuert̄ moti pietate ad ipsū cū
viderūt eū t'ribilit' flagellatū. qd fece-
rat Pilat⁹ ad flectēdū eos ad pietatē. s3
oīo voluert̄ xp̄m crucifigi. ut satiarēt'
de penis ei⁹ acerbissimis ⁊ opp̄biis.
Nec flectit' odiēs p̄cib⁹. Nam si amici
vicini. religiosi. p̄lati. dep̄cēt' tales ut
odia dimittāt ⁊ īimicitias. nō acqui-
escūt. imo nec p̄cib⁹ ei⁹ ad quem odiū
h̄nt etiā īiuste flectūtur. Sic nec iudei
p̄cib⁹ Stephani orātis p se lapidātib⁹
quē īiuste odiebāt p̄pt v̄tutes suas ⁊
sapiām ⁊ miracula. Non cedit minis
odiēs. qa ⁊ si fiāt ei cōminatiōes a p̄-
dicatorib⁹ multoȝ maloȝ q̄ de⁹ p suo
odio inferet. ⁊ p̄cipue dānatiōis eīne
nō videt' curare. S3 nec mīas dei. Dic
n. Aug⁹. Dimitte ⁊ dimittet' tibi. Di-
misi p̄us pctā tua ⁊ offensas p te mihi
factas. dimitte uel p⁹ea. Nā si nō di-
miseris reuocabo te. s. ad dānationē.
⁊ qcqd dimiserā reuocabo tibi. de pe.
di. 4. Flagellis tandē odiēs obdurat'.
Nā incurrit dāna. infirmitates. mor-
tē familie. ⁊ tn̄ odiū tenet. Vn̄ ⁊ ī no-
uissimo male h̄ebit. quia ī morte cum
odio trāsiēs a demonib⁹ cruciādū ad
inferna descēdet. Et sic p3 p̄ma rō q̄re
odiū ē detestādū. z° dico q̄ odiū re-
probatur rōne crudelis operationis.
Odiū enī nulli sinit placere nec ami-
co. nec ɔsanguineo. Cayn ex odio ita
crudelis fact⁹ ē ut nō pceret germano

Abel inocēti. Egyptij q̄a oderāt hebreos ut habetur Exo.p̄.affligebant eos multis modis 7 opprobrijs: adeo crudeles effecti ad eos ut mandaret Pharao oēs mares cū nascebātur interfici siue submergi ī fluīe. Quid.n. crudeli⁹ eē poterat? Itē⁹ herodes ex odio quē ɔcepit ad regē iudeoꝶ recēt natū.s.xp̄m ut occideret eū: occidit oēs pueros etiā ꝓprios filios ab imatu 7 īfra ī finib⁹ bethleē repertos. Tanta est crudelitas 7 stulticia odiētis ut occidat seipsū gladio odij. ex eo q̄ aliqs scidit aliquātulū vestē eius. Oīs.n iniuria q̄ fieri pōt ē circa corp⁹.q̄a 7 res corpales ordināt ad corp⁹. Corp⁹ aūt vestis ē aīe q̄ occidit gladio odij ipsū suscipiēs. Lācea Lōgini milit̄ nō fuit ita crudelis sicut ē odiū. quia illa trāsuerberauit corpus mortuū: odiū aūt viuētē. Hinc 7 Boetius de cōsol.ait. Apud sapiētes nullus loc⁹ ꝑrsus odio relinquit. Nā bonos q̄s nisi stultissimus oderit? Malos vō odisseratiōe caret. Nā sicut corpis lāguor ita vitiositas q̄si q̄dā morb⁹ ē aīaꝶ. cū tn̄ egros corpe minime odio ẜ miseratiōe dignos arbitremur. Et Sen̄.ait. Ridiculū est odiū īnocētis īnocētiā pdē. Idē ī alia ep̄la ait. Si magnanim⁹ fueris nūq̄ dices tibi īiuriā fieri de īimico. dices nō nocuit mihi. ẜ animū nocēdi habuit. 7 putabis te vīdicare potuisse. H ille. Et sic p3 secunda rō q̄re repbat̄ odiū.

3° dico q̄ odiū repbat̄ rōne dānificatiōis. Querit.n. odiēs ī exoso septē gnā dānoꝶ. uel sil̄ uel sepatim.7 ī q̄libet ē mortale.s. In substātia q̄ ipsā amittat uel diminuat.7 ad h̄ opat̄ si pōt p se uel paliū. In fama. q̄a detrahit sibi 7 bona audita aduertit dicēs malā intētionē hr̄e. In p̄ria. q̄a q̄rit quō expellat̄ de ciuitate. ul̄ saltē h̄ desiderat. In familia. q̄a appetit īfirmitates uel mortē filioꝶ uel depauatio nē 7 iniurias ei⁹. In libertate. q̄a appetit q̄ incarceret̄ ꝑp̄t debita ul̄ alia. uel etiam q̄ seruituti subijciat̄. In corpe q̄a cupit illū infirmari ul̄ mori. Unde 7 impcat̄ ei multas maledictiōes. 7 si ipse nō velit p se occidere. optat tn̄ ut alius uel de⁹ h̄ faciat ī vindictam sui.

In aīa. q̄a vellet aīam ei⁹ ad inferna descēdē. Qdlibet hoꝶ q̄s appetēs mortalit̄ peccat. Ecce crudelitas odij. Et iō bene dicunt theologi q̄ crudelitas ex odio 7 iuidia ꝓcedit. Est aūt crudelitas fm Sen̄. atrocitas animi ī exigendis penis. Nā crudelis exultat ī penis alteri⁹. Est aūt dr̄ia int̄ crudelitatē 7 seuitiā. 7 dr̄sa vitia sūt. Pro q̄ꝶ declaratione sciendū fm Tho. scd̄a scd̄e. q. 149. art. p̄. Nomē crudelitatis a cruditate sūptū videt̄. Sic autē ea q̄ sunt decocta 7 digesta solēt hr̄e suauem 7 dulcē saporē. Ita illa q̄ sunt cruda hn̄t asperū 7 horribilē saporem. Clemētia aūt īportat quādā lenitatē seu dulcedinē animi p quā q̄s ē diminutiu⁹ penaꝶ. Un̄ crudelitas ei opponit̄ ut vitiū p quā q̄s excedit metā ī penis inferēdis. Sic.n. clemētia differt a mīa eo q̄ ad mīam ptinet aliene miserie subuenire p bn̄ficij collatiōē. ad clementiā vō miseriā diminuere p penaꝶ diminutiōē. Ita etiā differt īmīa a crudelitate. q̄a p īmīam nō subuenit q̄s miserie ꝓximi dādo cū debet. Per crudelitatē auget miseriā pene vltra debitū ratiōis. Tn̄ ꝑp̄t silitudinē harū ɔtutū s. clemētie 7 mīe. q̄a vtraq̄ refugit 7 abhorret miseriā alienā. sumit̄ vna p altera. Et sic etiam vitia eis ɔtraria.s. īmīa 7 crudelitas sumēt̄ vnū p alio. Differt etiā ꝓprie sumēdo crudelitas a feritate. Nā nomē seuitie 7 feritatis

a siititudine feratū accipit'. q etiā seue dicūt'. Huiꝰmōi.n. aīalia nocēt hoībꝫ ut ex eoꝝ corpibꝫ pascāt'. nō ex aliqua iusticie cā. Cuiꝰ cōsideratio ad solam ratione ptinet. Et iō ꝓprie loquendo feritas uel seuitia dr̃ ſm quā aliquis in penis inferēdis nō ꝯsiderat aliquā culpā eiꝰ q punit'. ſ; solū h̄ ꝙ delectat' in cruciatu hoīuꝫ: ꝛ sic cōtinet' sub vitio bestialitatis ꝛ odij. Nā talis passio nō ē hūana ſ; bestialis ꝓueniēs ex mala cōsuetudine uel corruptiōe nāe sicut ꝛ alie bestiales affectiōes. Sꝫ crudelitas attēdit culpā ī eo q punit'. sed excedit modū ī puniēdo. Et iō crudelitas differt a seuitia siue feritate sicut malitia hūana a bestialitate. ut dicit' in 6° ethicoꝝ. Et sic pꝫ q̄le vitiū ē crudelitas que ꝓcedit ab odio rōne cuius odiū ē sūme detestādū. Et sic pꝫ pars ꝑma huiꝰ sermonis.

Pars secūda huiꝰ sermonis. in qua reꝓbat' odiū triplici auctoritate. s. diuina. scā. ꝛ humana.

Ecūdo in isto sermōe dico ꝙ odiū reꝓbat' triplici auctoritate. s. dīna. scā. ꝛ hūana. ꝑ auctoritate dīna. ꝛ h̄ p septē veridicos testes. Primꝰ ē Moyses p quē loq̄t' deꝰ Exo. 23°. di. Si videris asinū odientis te iacē sub onere. nō ptrāsibis ſ; subleuabis. Si p odiū qs hoīem īpulerit uel iecerit q̄ppiā ī eū p īsidias. aut cū īimicus esset manu pcusserit ꝛ ille mortuꝰ fuerit. pcussor homicidij reus erit. Nūeri. 35° ca°. Nō oderis fratrē tuū ī corde tuo. Leuit. 19°. Si qs odio hn̄s ꝓximū suū ꝛc. morie'. nec misereberis eius. ꝛ auferes noxiū sanguinē de isr̃l ut bn̄ sit tibi. Deut°. 19° ca°. Oēs maledictiones has cōuertet sup īimicos tuos. ꝛ eos qui oderūt te ꝑsequēt'. Deut°. 30. ca°.

2ꝰ ē Job qui 8° ca°. sui libri ait. Qui oderūt te induēt' cōfusiōe. ꝛ tabernaculū īpioꝝ nō subsistet. Et. 31° ca°. ait. Quā ptē hꝫ deꝰ ī me desup. ꝛ hereditatē oīpotēs de excelsis. si gauisus fuero ad ruinā eiꝰ q me oderat ꝛ exultaui ꝙ īuenisset eum malū ! ꝛc.

3ꝰ ē Dauid q ꝑs. 43°. ait sic. Odientes nos ꝯfudisti. Et ꝑs. 24°. Odio iniquo oderūt me. Et ꝑs. 35°. Iniquitas eiꝰ ad odiū. Et ꝑs. 105°. Saluauit eos de manu odiētiū ꝛc.

4ꝰ ē Salomon q ꝓ pꝰ. x°. ait. Odiū aūt suscitat rixas. Et ꝓ pꝰ. 14°. Etiā ꝓximo suo paup odiosꝰ erit. Et Ecclīastes. 9°. Amor quoq; ꝛ odiū ꝛ inuidie simul perierūt. nec hn̄t ptē ī h̄ seculo ꝛ ī ope qđ sub sole geritur ꝛc.

5ꝰ ē Ezechiel p quē loq̄t' dn̄s di. Viuo ego dicit dn̄s. Qm̄ sanguini tradā te. ꝛ sanguis te ꝑsequet'. ꝛ cū sanguinē oderis. sanguis ꝑseq̄t' te. Et faciā iux iram tuā. ꝛ ſm zelū tuū quem fecisti odio habēs eos. ꝛ notus efficiar p eos cum te iudicauero. ꝛ scies qa ego dn̄s. ꝛ cetera ibi multa. Ezech. 35°.

6ꝰ est Micheas p quē deꝰ 3° ca°. dicit. Odio habetis bonū ꝛ diligitis malū. clamabitis ad dn̄m ꝛ nō exaudiet vos ꝛc.

7ꝰ ꝛ vltimꝰ ē filiꝰ dei q Math. 5°. ait. Diligite īimicos vr̃os: bn̄facite his q oderūt vos ꝛc. Et ibidē. Si diligitis eos q vos diligūt quā mercedē hēbitis ! q̄si. di. modicā uel nullā. Et ibidē. Si offers munꝰ tuū ad altare ꝛc. Et sic pꝫ auctoritate dīna odiū eē detestādū.

2° idē ꝓbat' auctoritate scā. i. scōꝝ scriptorū. quorū

Primꝰ ē scūs Paulꝰ apl̄s q ad Titū 3°. ait. Admone illos ꝑncipibꝫ ꝛ ptātibꝫ subditos eē: neminem blasphemare. nō litigiosos esse sed modestos. omnē ondētes mansuetudinē ad oēs hoīes.

Eramus enī ₇ nos aliqñ insipientes
₇ increduli errātes·seruiētes desiderijs ₇ voluptatibꝫ varijs·in malitia ₇
īuidia agētes·odibiles·odientes lucē
₇ cetera ibi multa.

2ᵘˢ ē scūs Jacobꝫ q 3°.ca°. sue canonice
ait. Si çelū amarū hētis ₇ cōtentiōes
sūt ī cordibꝫ vr̄is·nolite gl'iari ₇ mendaces eē aduersus veritatem ₇c.

3ᵘˢ est Johes apl's ₇ euāgelista q 3°.ca°.
pme canonice sue ait. Qui non diligit
manet in morte. Et ibidē. Qui nō diligit fratrē suū homicida ē. Et ī 4° ca°.
eiusdē. Si qs dixerit·qm̄ diligo deū. ₇
fratrē suū oderit·mēdax ē. Qui.n.nō
diligit fratrē suū quē videt·deū quē
nō videt quomodo diliget!

4ᵘˢ ē scūs Greg' ī omel'. sup Math. di.
Qui motū nocēdi hꝫ in aīa·dꝫ iudicare se reū. Si aūt pdeat ī cōtumeliā aduersus fratrē eget recōciliatiōe. Si aūt
nō iudicat se reū nec fratri vult recōciliari ex cōtemptu pseuerās ī odio:
reus erit gehenne ignis. H' ille.

5ᵘˢ ē Jero' q sup Micheā ait. Prope
modū nāle ē. ut nurus socrū. ₇ socrus
oderit nurū. Sꝫ q occidit ₇ q odit ₇ q
detrahit·pari pena eē mōstrāt. H' ille.

6ᵘˢ ē Amb°. in sermone q ait. Magna
ex̄ya q̄ ardētiū criminū globos beniuolētie sue fonte refrigerat ₇ irriguo
largitati obruit incēdia delictoꝝ. mīa
largior vbi fides pmptior. nihil tam
cōmēdat xp̄ianū q̄ꝫ miseratio caritati.

7ᵘˢ et vltim' ē Aug' q ī li°. 50. omel'.
omelia. 5. ait. Qui odit fratrē suū homicida ē. Nōdū man' armata ē·nōdū
faucē obsedit·nōdū insidias pparauit.
nōdū veniā quesiuit. ₇ re' ī cōspectu
dn̄i ɔcepto odio iā tenet'. adhuc viuit
quē q̄rit occidere. ₇ occidisse se iā iudicat'. hec ille. Et sic pꝫ odiū eē reprobandū auctoritate plurimoꝝ scōꝝ.

3° idē pbat' auctoritate humana. i.
scriptoꝝ hūanaꝝ reꝝ ₇ moraliū phorū. quoꝝ

Prim' ē Sen. q ī puerbijs dic. Multoꝝ odia sub occulto latēt. oīa tñ pādent' nō dico si occideris s; si titubaueris. peiora sūt odia tecta q̄ꝫ apta. ppterea te min' loquax īimic' q̄ꝫ taciturn' offendit. Et tragedia prima dic. Si eterna sp odia mortales agāt. Nec ceptus
nūq̄ꝫ cedat ex animis furor. Sed arma
felix teneat īfelix paret. Nil relinquēt
bella·tñ vastis ager Squalebit armis
subdita tectis face. Alt' sepult' obruet gētes ignis. Pacē reduci velle victori expedit: victo necesse est. H' ille.

2ᵘˢ ē Tulli' q in tusculanis qōnibus
li° 4°. ait. Odiū ē ira īueterata. Inimicitia ē ira vlciscēdi tp's obseruās. Discordia ē ira acerbior ītimo odio ₇ corde contenta. H' ille.

3ᵘˢ ē Valeri' q li° 9°. ait. Ire ₇ odij affectus magnos ī pectoribꝫ·hūani excitāt
fluct'. Ille pcursu celerior·hic nocēdi cupidine ptinatior. Vtqꝫ cōsternatiōis plen'·ac nūq̄ꝫ sine sui tormento
violent'. qa dolorē cū īferre vult·patitur amara sollicitudine ne vltro nō
contingat an anxius. H' ille.

4ᵘˢ ē Chilon phs q duas has affectiones. s. amorē ₇ odiū. licꝫ ferocissimas
sic docebat cohercēdas ut amicos diligat qs tanq̄ꝫ forte qñq̄ꝫ odio habiturus. ₇ inimicos odire taq̄ꝫ postea amaturus. hec ille.

5ᵘˢ ē Gualterus q in Alexādreide dicit. Vindictā differ donec ptrāseat ira
Nec meminisse velis odij post vbera.
Disce pius victis vīcēdis eē cruētus.
Instabile ē regnū qđ nō clemētia firmat. hec ibi.

Eꝰ est Claudianus in maiori. sic di. Qui fruit̃ pena ferꝰ ẽ legũq; videtur vindictã ꝑstare sibi cum viscera felle canduerint. H ibi.

7ꝰ 7 vltimꝰ ẽ Ouidiꝰ q ĩ libº de arte amãdi ait. Dextera ꝑcipue capit ĩdulgentia mentes. Asperitas odiũ seuaq; leua mouet. Regia crede mihi res est succurrere lapso. H ille.

Itẽ in liº Ibin idem Ouidiꝰ ait sic de pace. Desine eẽ ꝑus ꝯtius ignib9 humor. Et tepidꝰ gelido flauit ab axe nothus. Et ver autũno pruine miscebit̃ estas. Atq; eadẽ regio vesper 7 ortus erit. Qz mihi sit tecũ positis q̃ sũpsimꝰ armis. Oĩa omissis ĩprobe rupta tuis. Pax erit h nobis sp dũ vita manebit. H ille. Et sic pz ps secũda huiꝰ ẜmõis.

Pars tertia huiꝰ sermõis. in q̃ reꝓbat̃ etiã odiũ exemplo triplici.

Ertio in isto sermone dico ꝙ reꝓbat̃ odiũ ordinate ꝓcedẽdo exemplo triplici. Primũ exemplũ est oñdens odiȷ obstinationẽ. Recitat. n. Valeriꝰ liº 9º caº de ira 7 odio. ꝙ Caius figulꝰ magnus iuris cõsultꝰ dũ accessisset ad cãpũ martiũ petens a senatu romano cõsulatum fuit repulsus. Vnde ipse venit domũ cum tanta ira 7 odio firmato ꝙ postea omnibus veniẽtib9 grã consiliȷ dicebat. Vos bñ scitis cõsulẽ ẜ nescitis cõsulẽ agere. Istud dictũ fuit graue 7 rationabile. ẜ nõ fuit prudẽtie 7 moderationis. qa istud nõ dictũ meliꝰ fuisset. Nã qs sapiẽs totũ ꝑplm romanũ odire potest? Et eis repulsis claudebat ostiũ. Et sic patz primũ exemplum.

Secũdũ exemplũ ẽ oñdẽs odiȷ stulticiã. Recitat. n. Valeriꝰ etiã ibidẽ ꝙ Silla post certũ tp̃s relicta sponte dictatura se ꝯtulit ad vitã ꝑuatã ut exerceret reliquũ vite sue ĩ ocio. 7 erat sexaginta annorũ. Accessit g̊ Neapolim 7 apud Puteolanã ciuitatẽ distãtem a Neopoli per sex miliaria rure transibat. Interim dũ exigeretur collecta a Puteolanis ꝓ officialẽ romanũ ad refectionẽ capitoliȷ. Silla exarsit tanta furia 7 cõcitatione animi ꝯ Caiũ ꝑncipẽ ciuitatis illiꝰ. qa videbat̃ sibi non obediri sicut antea rome. ꝙ euomuit simul vitã 7 odiũ. Et sic pz secundum exemplum.

Tertiũ exemplũ ẽ oñdẽs excidiũ qđ parat sibi 7 aliȷs odiũ. Refert iterũ Valerius ibidẽ di. ꝙ Amulcar pr̃ magni Hanibal̃ flagrabit tãto odio romanorũ ꝙ dicebat se alere q̃tuor filios tãq; leunculos in ꝑnitiẽ 7 exterminiũ imperiȷ romani. Ex qb9 dũ Amulcar traduceret exercitũ ĩ hispaniã ꝑus sacrificauit ꝓut sui moris erat. Tũc Hanibal ꝑmogenitus eiꝰ etatis nouẽ ãnorũ accedẽs ad sacrificiũ iurauit ꝙ q̃z primũ eẽt adulte etatis foret atrocissimꝰ hostis romanorũ. Qui dum excitasset pulueres cũ pedibus ait. Tũc erit pax inter carthaginenses 7 romanos. qñ alt̃a harũ ciuitatũ erit ĩ puluerẽ redacta. Quod qdem accidit. qa carthago destructa fuit. Et Esau oderat fratrẽ suũ Iacob ꝓpter hereditatem. idõ dicebat. Venient dies luctꝰ pr̃is mei 7 occidã Iacob fratrẽ meũ. Gen. 27º. Silr̃ vidẽs Saul prudẽr agẽ Dauid 7 ꝑplm eũ diligẽ oderat eũ. 1. Reg. 18º. Et ꝓpt vxorẽ Leuite facta ẽ ĩimicitia int filios isrl̃ 7 beniamin. Iudic. 20. Et Samson factus ẽ ĩimicus philisteis ꝓpter vxorẽ eiꝰ. Iudic. 14º. Et idõ ĩ epl̃a hodierna ad Heb. 9º. caº. xp̃us ex caritate

cōtraria odio p ppriū sanguinē introiuit semel ī scā. etna redēptiōe īuenta ut patrē suū gen⁹ hūanū odiētē pacificauit. Qua ppt ī euāgelio hodierno Joh. 8° ca°. reprehēdebat iudeos ipsū odiētes di. Vos ex pre diabolo estis q s. odit me. A quo odio liberet nos ipse q amat diligētes se p collatiōez gre in pnti 7 gliam in futuro in secula seculoȝ. Amen.

Feria secūda post dnicam de passione de crudelitate 7 feritate ab odio 7 inuidia pcedēte Sermo. 37⁹.

Quint⁹ angel⁹ effudit phialā suā 7c. Iteȝ vbi s. Quia in pcedētib⁹ frēs carissimi d̓ odio sufficiēt tractatū ē: cōgruū videt̓ ut aliq̄ de crudelitate ex ipso odio 7 īuidia pcedēte breuit̓ describam⁹. Est aūt crudelitas sm Sen. atrocitas animi ī exigēdis penis. Sȝ differētia ē int̓ crudelitatē 7 seuitiā. Pro quoȝ declaratiōe sciēdū sm Tho. scda scde q. 149. arti. p̊. Nomē crudelitad a cruditate sūptū videt̓. Sic autē ea q̄ sunt decocta 7 digesta solēt habere suauē 7 dulcē saporē. Clemētia aūt importat quandā lenitatē seu dulcediuē animi p quā qs excedit mēte ī diminutione penaȝ. Vn̄ crudelitas ei opponitur ut vitiū. p quā qs excedit mēte in penis inferēdis Epycheia q̄dē q̄ ē ps iusticie alio noīe equitas̓ dr̄. penas debitas ex defectu cōmisso diminuit. scd̄m tn̄ q ratio dictat. ut ad tollēdū scandalū 7 h⁹mōi. Sȝ ipsa dulcedo affect⁹ ex qua hō ad h̓ inclinat̓ ptinet ad clemētiā. Ita etiā ecōtra excessus penarum q̄tū ad id qd̓ exteri⁹ agitur ptinet ad iniusticiā. sed q̄tū ad austeritatē animi p quā qs pmpt⁹ ē ad augēdas penas. ptinet ad crudelitatē. Sic. n. differt clemētia a mīa. eo q ad mīam ptinet aliene miserie subueuire p bn̄ficij collationē. ad clemētiā v̊o miseriā diminuere p penaȝ diminutiōȝ. Ita etiā differt īmīa a crudelitate. qa īmīa nō confert beneficiū. crudelitas v̊o auget miseriā siue penā vltra ratōis debitū. Ista in h̓ exordio dicta clarius hn̄t̓ s. in pcedēti smōe pte p̊ma ī fine. Quia igit̓ ut ait Johes. Quint⁹ angel⁹ 7c. i. q̄ īuidiā pdicauit. a qua crudelitas pcedit. Sciēdū in pn̄ti sermone q ipsa maxime fugiēda est triplicit̓.

p̊ circa subditos.

2° circa ppinquos.

3° circa afflictos 7 miseros.

Pars p̊ma hui⁹ sermōis. in q̄ pbat̓ q summe fugienda ē crudelitas circa subditos.

Primo igit̓ ī isto sermōe dico q crudelitas sūme fugiēda ē circa s̓bditos. qa sicut clemētia 7 mīa reddūt rectorē amabilē s̓bditis. qd̓ putile 7 neciūȝ est. Ita īmanitas 7 crudelitas reddunt eū exosū. Vn̄ pv̊. 20. ca°. dr̄. Misericordia 7 veritas custodiūt regē. 7 clemētia firmat̓ thron⁹ ei⁹. Et ecclīastes 7° ca°. dr̄. Noli eē nimis iust⁹. Nimis iust⁹ ē q perit ī iusticia sua. Dr̄ nimis q est nimis seuer⁹ in corrigēdo. crudelis ī puniēdo. In archa āt dn̄i fuit nō solū v̊ga Aaron sed etiā māna suauissimū. ad significādū q in mēte psidētis q̄ figurat̓ p archā dn̄i in qua lex dn̄i dȝ cōtineri. nō solū virga districtionis 7 rigoris iusticie dȝ seruari. s̓ 7 māna mīe 7 clementie vitando crudelitatē. Qd̓ docet Greg⁹ i. 20°. moral̓. di. Sit rigor. s. ī rectore s̓ nō exasperās. sit zel⁹ s̓ nō īmoderate

N

seuiēs. sit pietas ꝯ nō plus q̄ expedit
pcēs. Sic ille bon⁹ samaritan⁹ ī vulne
ribus sauciati ad curādū eū īmisit vi-
nū ⁊ oleū. nō solū vinū mortificatiuū
ꝯ ⁊ oleū linitiuū. ut habet Luc. x°. Et
ex h̄ seqtur meli⁹ emēdatio criminū.
Vn̄ dicit Leo papa. Lenit castigatus
reuerētiā exhibet castigāti. Asperita-
tis aūt nimie īcrepatio. nec correctiōꝫ
recipit nec salutē. dis. 45. cū btūs. Sꝫ
ut dic Salomon ꝓ. z°. Viscera ipioꝝ
crudelia. Nō .n. hn̄t miām ⁊ cōpassiōꝫ
hūane cōditiōi. Iere. 6°. Crudelis ē ⁊
nō miserebit. Verū ut dr̄ Iac. z°. Iudi
ciū .s. dānatiōis ⁊ seuere punitiōis. si-
ne mīa fiet illi q nō fecit miām. Sicut
patuit ī Adonibezech rege. Nam ca-
ptus a filiis isrl̄. fuerūt ei āputate sū-
mitates manuū ⁊ vinculat⁹ duct⁹ est
ī ierl̄m. q dixit. Septuaginta reges erāt
q bꝫ āputatis sūmitatibꝫ manuū ⁊ pe-
dū a me comedebant reliqas ciboꝝ q
cadebāt de mēsa mea. Sic feci ita red-
didit mihi de⁹. Iudic. p̄. Sic ḡ fuit cru
delis aliis. ita ⁊ ipse expert⁹ ē crudeli-
tatē. Cyrus rex q fuit valde crudelis
q delectabilit fūdēs sanguinē hūanū
cū fuisset capt⁹ a regina Damari cui⁹
filiū ille occiderat. fecit ei caput ampu
tari. ⁊ in vtrem sanguinis īmergi. di.
Sanguinē sitisti. sanguinē bibe. i. si-
cut fuisti aliis crudelis. ita ⁊ erga te ex-
ercebitur crudelitas. ⁊ nō parcat tibi
ꝓpt regiā dignitatē ut fieri solet. Sic
n. rectores cauere sibi a crudelitate ⁊
feritate ī fact erga subditos. ita etiā ī
v̇bis nō ꝺꝫ eē asper ⁊ dur⁹ nimis. Nā
ꝓ. 15°. Salomon dicit. Sermo durus
suscitat furorem Qđ verificatū ē ī fi-
lio ei⁹ Roboā. Nam cum ꝓplus isrl̄ in
p̄ncipio regni sui rogaret ut minuēt
ei grauamē expēsarū. ⁊ expensaꝝ q̄ fue-
rāt īpos. te a patre. ex consilio iuuenū
r̄ndit dure ꝓplo di. Minimus digitus
me⁹ grossior ē dorso p̄ris mei. P̄r me⁹
īposuit sup vos iugū graue. ego autē
supaddā. Pater meus cecidit vos fla-
gellis. ego aūt cedā vos scorpionibꝫ. 3
Reg. 12°. Ex q̄ duritia ⁊ crudelitate
sermonis. ꝓplus recessit a dn̄o ⁊ obe-
diētia. Insup Aman agagites q fuit ita
crudelis q ꝓpt honorē ⁊ iuidiā ad ho
norē Mardochei dolose impetrauerat
lrās a rege Assuero q oē gen⁹ iudeoꝝ
vbicūqꝫ inueniret certa die exp̄ssa in
lrīs deberēt occidi. De cui⁹ crudelita-
te dixit Hester regi Assuero. Hui⁹mōi
crudelitas redūdat in regem Hester
7° ca°. Et ipse Assuerus de eo scripsit.
Aman genere ⁊ mēte macedo a persa-
rū sanguine alien⁹. pietatē nr̄am sua
crudelitate cōmaculās pegrin⁹ susce-
ptus est a nobis. Hester. 15°. Tandem
crudelitas redūdauit ī caput suū. Nā
ad supplicatōꝫ regine Hester reuocate
sūt lrē ⁊ in cōtrariū mutate ordinati-
one facta q oēs īimici iudeoꝝ qui illa
die cupiebant ⁊ intendebāt occidere
eos. ipsi occiderēt. ipso Aman ex p̄ce-
pto regis suspenso in cruce alta q nq̄gī-
ta cubitis quā parauerat Mardocheo.
Hester. 9°. Narrat etiā Greg⁹ ī 4° dia-
logorū q qdā miles ex mortuis reui-
uiscens Rome. retulit multa q̄ vidit
in alia vita. Et inter cetera q viderat
quēdā noīe Petrū q officialis fuerat
in curia romana. ī fluuio fetēti in loco
penali p̄ssus magno pōdere ferri. ⁊ di-
ctū fuit ei q idcirco illā penā patieba-
tur. qa cū ex officio hr̄et facē aliquam
punitiōꝫ nō obediētia iniūcti officii. ꝯ
magis crudelitas ad puniēdū illū tra-
hebat. Cōfessores quoqꝫ ⁊ cōsulētes ī
foro ꝯsciē in īponendis penitētiis uel

a locutiõe ad penitẽtes. debent etiam cauere a crudelitate ⁊ diutina ſmõis. niſi cũ expedit ratione obdurationisború quã dulcibꝫ monitis nõ mouẽt. Ut fecit Stephanꝰ ꝓthomartyr di. iudeis ꝯ qͦs diſputabat. Dura ceruice ⁊ incircũciſi cordibꝫ ⁊ auribꝫ. vos ſemꝑ ſpiritui ſcõ reſtitiſtis. Act. 7°. Primũ docet Criſoꝰ di. Si etiamꝰ modicã penitẽtiã ĩponẽtes. nõne meliꝰ ẽ ꝓpter miſam reddẽ rationẽ q̃ ꝓpt aliquam crudelitatẽ! vbi pr̃ familias largꝰ eſt diſpẽſator nõ dꝫ eẽ tenax. Si deus benignꝰ. ut qd ſacerdos eius vult videri auſterꝰ. 26. q. 7. alligãt. Et Gregꝰ dic diſ. 50. Cõſiderãdũ q̃ idcirco ꝑmiſit deꝰ Petrũ negare xp̃m ut ĩ ſua culpa diſcẽt q̃lit alijs miſereri deberet. Debẽt etiã ut cõſeruẽt bonã famã ⁊ conſciẽtiã cauere a nimia familiaritate cũ mulieribꝫ. Uñ Augꝰ. Qui fidẽs ɔſciẽ ſue negligit famã. nimis crudelis eſt. xi. q. 3. nõ ſũt audiẽdi. Et ſic pꝫ ꝑs prima huiꝰ ſermõis.

Pars ſecũda huiꝰ ſermonis. in q̃ ꝓbatur q̃ crudelitas ẽ maxĩe fugiẽda circa ꝑentes.

Ecũdo ĩ iſto ſermone dico q̃ crudelitas eſt maxĩe fugiẽda circa ꝑentes. quia ꝓv. xi° ca° ſcribit̃. Qui crudelis ẽ etiam ꝓpinq̃s abiciat. Nã ſicut ad v̓tutẽ pietatis ꝑcipue ꝑtinet erga ꝓpinq̃s obſequioſum eẽ ⁊ ſubuenire. ita ꝑ vitiũ crudelitatis denegãt̃ obſeq̃a ⁊ adiutoria debita uł irrogãt̃ ſupplicia. qꝺ vtiq ẽ ꝯ nãlẽ inſtinctũ. Et iõ apl̃us dic. 1. Thimot. 5°. Si qs ſuoꝝ ⁊ maxĩe domeſticoꝝ curã nõ hꝫ. s. in ꝓuidẽdo. fidẽ negauit. i. fidelitatẽ ſeu iꝰs nãle. ⁊ ẽ ĩfideli deterior. Et iõ tales coĩt male fortunãt̃ etiã in h̃ ſeculo. ſicut pꝫ in Abſalone q fuit ita crudelis ut nõ ſolũ occideret frẽm ſuũ Amon. ſ; ⁊ p̃rẽm ſuũ piiſſimũ Dauid de regno expelleret ⁊ occidẽ q̃reret. qui demũ a Joab lanceis trãſfixꝰ eſt. 2. Reg. 18° ca°. Nero imperator q̃ nemo crudelior m̃rẽm ꝓpriã occidi fecit. ut ex curioſitate videret quõ ſtetecit ĩ vẽtre m̃ris. q demũ ſeipſũ ab ĩperio expulſus occidit. Sꝫ ſi magna crudelitas dicat̃ a cũctis cũ qs videt parentes ĩ maximis penis detineri nec ĩ vllo ſe poſſe iuuare. ⁊ cũ poſſet multiplicit̃ ɔſolari ⁊ refrigerare. negligat: quãto maior crudelitas ẽ ꝓpinquos ſuos q ſibi bona ſua ex q̃rũ acq̃ſitione indebita uel nimia affectiõe ſciũt ſeu ſcire p̃nt ⁊ veriſiĩt credere eẽ in penis purgatorij q̃ maxime ſũt ſup oẽs vite p̃ntis ⁊ nõ iuuãt eos ſuffragijs. ⁊ qꝺ peius eſt legata ꝑ ſe factas nõ ſoluũt. Uñ illi non ꝑcipiẽtes ſuffragiũ ꝑmanent ĩ illis penis. clamãtes illud Job. 19°. Miſeremĩ mei. miſeremĩ mei ſaltẽ vos amici mei. Uñ tales ut necatores aĩaꝝ mãdãt̃ excoĩcari ꝓpt talẽ crudelitatem. vt hr̃. 13. q. 2. ĩ. c. q oblatiões. Solũ igit̃ in h̃ licet vti crudelitate ad ꝑentes. qñ qs. s. vocat̃ ꝑ inſpirationẽ ad ſeruiẽdũ deo ꝑ cõtẽptũ mũdi ⁊ ingreſſũ religionis. ut ꝓpt afflictionem eoꝝ nõ ꝑtermittat. Nã ut dic Jeroꝰ ĩ ep̃la ad Heliodoꝝ de cõtẽptu mundi. Si ſparſo crine ⁊ ſciſſis veſtibꝫ vbera qbꝫ te lactauerat m̃r oñdat. Si pat in limine iaceat. ꝑcalcato p̃re ꝑge. ſiccis oculiſ ad vexillũ crucꝭ euola. ſolũ pietatis genꝰ ẽ in hac ꝑte eẽ crudelẽ. Et ĩ ep̃la ad Furiam de viduitate ſeruãda idẽ inq̃t. Ama p̃rem tuũ ⁊ m̃rem ſi te a vero p̃re nõ ſeparãt. Tamdiu carnis ſcito copulã q̃diu ille ſuũ nouerit auctorẽ. Alioqñ Dauid tibi ꝓnꝰ canit.

Obliuiscere ppl'm tuū ⁊ domū patris
tui ⁊ cōcupiscet rex decorē tuū. qm̄
ipse ē dn̄s deus tu⁹. Grāde p̄miū pa-
rētis obliti: ⁊ cōcupiscet rex decorem
tuū. Maximā vtiq; crudelitatē exer-
cuit pp'lus iudeoꝝ ꝯ xp̄m qui erat pa-
rens suus ⁊ ꝺ tribu sua. ⁊ h' in sua paſ-
sione. Unde cōquerit' de ipso sup hoc
p Hieremiā Tren. 4° ca°. di. Filia ppl'i
mei crudelis. quasi strutio in deserto
dedit vocē suā ꝯ me. Filia dr̄ synago-
ga p creationē ⁊ spūalē curā quā de ea
hēbat de⁹. Quasi strutio q ferꝝ crudū
comedit ⁊ de filijs suis nō curat. stri-
det fortit'. sic ppl's iudeoꝝ crudelis cla-
mando ꝯ xp̄m. Et cū Pilatus fecisset
eū crudelit' flagellari ut h' viso crude-
litas eoꝝ cessaret. magis ac magis cla-
mabat: Crucifige eū ⁊c. Sꝫ ꝺ sua cru-
delitate puniti sūt crudelit'. Nam ex-
terminiū terribile secutū ē destructa ciui
tate: ⁊ multis milibꝫ hoīuꝫ mortuis fa-
me ⁊ bello. residuiq; venditi dispersi
sūt p vniuersū orbē. ut vsq; ī hodier-
nū diē aꝑte videt'. Et sic pꝫ ps secūda
hui⁹ sermonis.

Pars tria hui⁹ sermonis. in q̄ pbat' q
crudelitas ē sūme fugiēda circa maxi-
me afflictos ⁊ miseros.

Ertio in isto sermōe dico q ē
alia crudelitas q̄ circa afflic-
tos exercet' ⁊ miseros. q̄ etiā
valde fugiēda ē. q̄ tūc cōmittit' cū qs
nō cōpatit' eis. nec subleuat illoꝝ mi-
seriā. ꝭ poti⁹ insultat uel afflictiōꝫ ad-
dit. Unde cū rex isrl' occidisset de iuda
centū viginti milia in die vna tēpore
Achaz regis iuda oēs viros bellatores
ꝓpt pctā eoꝝ. Insup ducēta milia mu
lierꝝ. pueroꝝ ⁊ puellarū. ceperunt filij
isrl' de fratribꝫ suis. s. de iuda infinitā
p̄dam: ⁊ adduxerūt eos ī samariā vo-
lentes eos subijcē seruituti ex magna
crudelitate. Un̄ ꝓpha qdā rep̄hendit
eos di. ex pte dei. Ecce irat⁹ dn̄s ꝯ iu-
dā. ꝓpt pctā eoꝝ tradidit eos ī man⁹
vr̄as. Occidistis eos atrocit' ita ut ī ce-
lū ptingeret crudelitas vr̄a. Insup fi-
lios iuda vultis vobis subijcere ī ser-
uos ⁊ ancillas. Peccastis. n. sup h' dn̄o
deo vr̄o. Sꝫ audite cōsiliū meū. redu-
cite captiuos q̄s duxistis ⁊c. qꝺ ⁊ fece
rūt refocillantes eos ⁊ dimittētes eos
ire in trām suam. z. Paralipo. z8°. Et
Greg⁹ dic q non dꝫ a nobis flagellari
addi afflictio. ne nos culpe qꝺ absol-
uit offensa respiciat. 7. q. 1. cū pcussio.
Propterea dn̄s ꝓhibuit in veteri lege
filios isrl' comedē sanguinē aīaliū. ī fi-
guram ut auerteret eos a crudelitate
horrendo effusiōꝫ sanguīs hūani. Ea-
dem rōne ꝓhibuit eos comedē aīalia
suffocata ⁊ strāgulata. q a ī tali morte
multū affligunt' aīalia. Prohibuit in
pticulari comedē gryphū. qꝺ est aīal
infestū hoībꝫ ⁊ equis. in detestationē
crudelitatis potētum erga subditos.
Prohibuit comedē vulturē. qꝺ aīal
seqt' exercitū bellātiū ut de cadaueri-
bus mortuoꝝ pascat': ⁊ sigt crudelita-
tē eoꝝ qui ꝓcurāt bella ⁊ seditiōes ut
īde lucrēt'. In nullo. n. gnē hoīuꝫ repit'
tāta crudelitas ut in ptalibꝫ. adeo ut
nō solū crudelit' occidāt. ꝭ etiā occisū
minuatim ī frusta discrepant: ⁊ aliqñ
comedāt. quo nihil crudelius. Prohi-
buit etiā dn̄s coq̄re hedū ī lacte mr̄is
uel auē cape cū pullis ad inducendū
illū ppl'm ad pietatē ⁊ vitādū crudeli-
tatē dū essent assueti ad h⁹mōi etiam
circa aīalia bruta. ut dic beatus Tho.
prima scꝺe. q. 1o1. arti. 6°. Dicit etiam
Iero⁹ q accepisse paupibus erogandū
⁊ esurietibꝫ plurimis illud reseruare

diu; pdonū vincit crudelitatē. 12.q.2. glo̅a.q̄n.s.qs q̄rit imittē caristiam emēs uel retinēs victualia nō sibi necessaria. Sciēdū tn̄ q, lz videatur crudelitas multis punire reos ad mortē 7 grauit punire crimina· non tn̄ crudelitas sed iusticia 7 caritas est. Unde Jero⁹ sup Ysa. Nō ē crudelis q crudelē iugulat· ꝫ crudelis faciētib; eē videt. Nā latro suspēs⁹ patibulo crudelē iudicē putat. 23.q.5. Dic 7 Aug⁹. Quid crudele Moyses mandauit aut fecit cū cōmissū sibi ppl'm scē çelans viuo 7 vni vero deo subditū eē cupiēs· p⁹q̄ȝ cogn̄uit ad fabricandū idolū defluxisse 7 colendū ī paucos vindicans gladio. 7 ī pn̄ti salubrit terruit. 7 disciplinā ī posterū sanxit? Nā cū nulla crudelitate ꝫ mag̃ dilectione fecisse q̄d fecit qs nō ī ei⁹ verbis agnoscat orātis p pctis eoꝝ 7 dicētis. Aut dimitte ppl'o ꝫ peccatū. aut si non dimittis: dele me d̄ libro vite. Sic 7 apl's nō crudelit ꝫ amabilit tradidit hoīem sathane ī interitū carnis ut spūs salu⁹ sit. 23.q.5. et.q ea. c. ipsa pietas. idē ait. Molest⁹ ē medicus furēti frenetico. 7 pr̄ indisciplinato filio· ille ligādo· iste cedēdo· sed ambo diligēdo. Si aūt illos negligāt 7 perire pmittāt ista poti⁹ māsuetudo crudelitas ē. Et Aug⁹ dic in regula de occultāte pctm̄ alteri⁹ q, oz manifestare p silitudinē occulti morbi corpalis. Nā si frat tu⁹ vuln⁹ hz ī corpe q, vellet occultare dum timet secari· nōne a te crudelit sileret 7 misericordit indicaret? Idcirco oīpotēs de⁹ oñdit miam suā ꝯ crudelitatem in epl'a hodierna Jone 3° ca°. vbi hr̄ q, postq̄ȝ misit Jonam ad nūciādū destructionē ciuitatis Niniue 7 clamasset ī ea. Adhꝫ quadraginta dies 7 Niniue subuertet. 7 crederēt viri Niniuite ī dn̄o. 7 pdicauerūt ieiuniū. 7 vestiti sūt saccis a maiore vsq; ad minorem. 7 clamauerūt ad dn̄m in fortitudine. 7 ꝯuersi sūt a via sua mala 7 ab iniq̄tate q̄ erat ī manib; eoꝝ. di. Quis scit si cōuertatur 7 ignoscat de⁹. 7 r̄uertat a furore ire sue 7 nō peribimus. Et iō vidit de⁹ opa eorū. q̄a. s. cōuersi sūt de via sua mala. 7 misert⁹ ē malo q̄d locut⁹ fuerat ut facēt eis 7 nō fecit. Dn̄s q̄q; nr̄ in euāgelio hodierno Joh. 7° ca°. oñdit clementiā suā· cū ī nouissimo die magno festiuitatis ex caritate clamat di. Si qs sitit veniat ad me. s. fontem mīe 7 bibat abūdātē videlȝ grām ī pn̄ti 7 vberiorē glām ī regno celoꝝ in secula seculoꝝ. Amē.

Feria tria post dn̄icam de passione. de quidditate· offensione 7 originatione detractionis etiā ex īuidia pcedentis

Sermo. 38⁹.

Vint⁹ angelus effudit phialam suā ꝛc. Iteꝝ vbi s̄. Rationabile videt frēs carissimi ad pfectionē toti⁹ ad quā req̄rūt ptes sue cōponētes. ut postq̄ȝ ī antecedētib; de īuidia 7 aliqb; ptib; ei⁹ sufficiēt tractatū ē: etiā de alia pte videlicȝ detractione ipsi⁹ filia vitio picu loso 7 pl'imū gnāli atq; coī late diffuseq; in isto loco describamus. Ait. n. Aug⁹ in p̄ sermone d̄ quadragesima. Dio abscide a lingua tua detractionis vitiū· alienā vitam ne laceres. Detractio. n. gue pctm̄ ē. ꝫ gruior ē dānatio. ꝫ ille. Unde ppha Dauid ps. 108°. in psona ill⁹ cui detrahit ingt. Induāt i. induentur uel circūdabūtur vndiq;

pudore q detrahūt mihi·cū.s.manifestatur falsitas eo⁊.⁊ opientur sicut duployde cōfusiōe sua.q̄a si detractores nō penitēt ⁊ alienā famā nō restituāt·duplici cōfusiōe cōterēt̄.s.tēpali ⁊ etnali. Idcirco Iohes ī v̄bis p̄positis p̄nūciat.di. Quint⁹ angel⁹ effudit ꝫc. i.ꝯ ī iuidiā p̄dicauit·a q̄ maledicta p̄genies detractiōis p̄cedit. De q̄ detractiōe q̄a nō breuit̄ p̄tereūdū ē·ī p̄nti s̄mone tres tm̄ cōsideratiōes faciem⁹ quarum

Prima dicet̄ detractionis descriptio.
Secūda v̄o detractiōis offensio.
Tertia aūt detractionis radicatio.

Pars p̄ma huius sermonis.in qua describitur detractio.⁊ quō distinguit̄ a susurratione ⁊ cōtumelia declarat̄.

Rimo ī isto sermone tractantes d̄ detractiōe·a diffinitiōe inchoādū ē. Circa quā sciēdū s̄m Alex.de ales ī secūda pte sūme sue in tractatu de diuisione pctī.de pctis oris.de detractione arti.p̄.q̄ tres diffinitiones ipsi⁹ detractiōis p̄nt assignari. Prima h̄ ē. Detractio ē aliene fame p occulta v̄ba denigratio. Secūda ē tal'. Detractio ē occulte mali seminatio ī iniuriā p̄ximi. Tertia est ista Detractio ē obloqui absenti ⁊ dolose mordere. Qua⁊ diffinitionū rationē ⁊ differētiā assignat idē doctor dicēs.

Prima diffinitio respicit bonū ī altero qd̄ intēdit tollē de opinione hoīu3. Et iō detrahere s̄m ethimologiā nominis dr̄ de aliq̄ sūma ptē tollē.qd̄ p sīmitudinē facit detractor. Nitit̄.n.de sūma boni q̄ h̄r d̄ aliq̄ ī opiniōe hoīu3 aliquā ptē tollē cū oīo totū bonū tollere nō possit. Nō.n.pōt auferre totū essentiale siue esse rōnale·l3 possit ab aliq̄b3 credi q̄ nō h̄eat totā bonitatē moralē·ut iusticiā·prudentiā ⁊ reliq̄ h⁹mōi. S3 sciēdū circa istā diffinitio3 s̄m Tho.sc̄da sc̄dē.q.73.arti.p̄.q̄ differētia ē int̄ detractionē ⁊ cōtumeliā. Et p̄ q̄3tū ad modū p̄ponēdi v̄ba.q̄a s.cōtumeliosus manifeste p̄fert v̄ba ꝯ aliquē·detractor aūt occulte. Sicut n.factis fit nocumētū p̄xīo māifeste ut p rapinā uel alias violētias aptas. ⁊ qn̄3 occulte·ut p furtū uel dolosam pcussionē. Ita ⁊ v̄bis.māifeste q̄dē ut cōtumeliādo·ut.s.dicendo p̄xīo v̄ba īiuriosa in faciē ei⁹.occulte aūt ut per detractionē. Et iō dr̄ ī diffinitiōe per v̄ba occulta.nō q̄dē simplr̄·s̄ occulta ei cui detrahit q̄a in absentia ei⁹.q̄uis etiā postea notū fieret ei a referentib⁹ tm̄ h̄ occultū fuit ei qn̄ illi detraxit. 2° p̄dicta differūt q̄3tū ad finē ītētū seu nocumētū illatū.q̄a cōtumeliosus ex facto suo derogat honori.q̄a p verba manifesta p̄lata ꝯ aliquē videt̄ ipsū puipendere.⁊ ex h̄ dehonorat̄ contumeliat⁹. Detractor aūt derogat fame. q̄a p v̄ba ꝯ aliū ī occulto p̄lata videt̄ ipsū magis vereri·magisq̄ magnipēdere.vn̄ nō de directo infert detrimētū honori s̄ tm̄ fame.q̄a gnāt malam opinionem de eo apud eos q audiūt.

Qd̄ si dicat̄. Aliqn̄ cōtingit detrahē ei q etiā nō ē bn̄ famosus.q̄a famosus dr̄ q bon⁹ ē.cōtigit aūt malo detrahē rōne alicui⁹ boni qd̄ h3 uel alicui⁹ mali qd̄ nō h3.ḡ nō videt̄ q̄ detractio sit aliene fame denigratio. Ad h̄ r̄ndet̄ s̄m Alex.q̄ l3 pctō2 p̄p̄e bonā famam nō h̄eat·nihilomin⁹ aliqd̄ bonū hab3 vnde surgit boni opinio.⁊ quo ad h̄ pōt eē denigratio fame ipsi⁹. Ubi.n.ē oīo bonū·ibi d3 bona cōseq fama.vbi v̄o bonū ē tm̄ ī pte d3 bona ꝯseq fama

ĩ pte. Sic g̊ pꝫ ꝙ large sumẽdo· detra-
ctio ẽ aliene fame ⁊c. Secũda ṽo dif-
finitio respicit illud ꝑ qꝺ intẽdit tol-
lere.i.mãm ĩdebitam·qꝺ ẽ malũ siue
pctm̃.Jõ bñ dicit.Detractio est mali
s.pcti ĩ semiatio.Vñ dicũt Alex.⁊ Tho.
ꝙ nõ dr̃ ꝓpe detractio nisi ṽbũ qꝺ de
alio qs ꝓfert ex loquacitate esset adeo
g̃ue ꝙ notabilit̃ famam ledat ꝓximi
⁊ p̃cipue ĩ his q̃ ptinent ad honestatẽ
vite·ut referẽdo de aliquo ꝙ sit adult̃
fornicatoꝛ·vsurari⁹·p̃datoꝛ ⁊ h⁹mõi.
Sec⁹ dicẽdo aliquẽ eẽ iracũdũ·super-
bũ·otẽtiosũ·leuẽ ⁊ h⁹mõi·qa ista nõ
sp sũt moꝛtalia. Q̷ si dicat̃.Non sp a
detrahente asserit̃ malũ de alio.s ali-
qñ occultat̃ bonũ uel diminuit̃.igitur
detractio nõ ẽ sp mali semĩatio. Ad
h̃ r̃ndetur sm Alex.ꝙ seminatio mali
dr̃ eẽ nõ tm̃ vbi malũ imponit̃·s vbi
bonũ ex intẽtiõe occultat̃ uel minuit̃.
Vtroqꝫ.n.mõ cõtingit detractionẽ fi-
eri respectu videlꝫ boni occultãdo il-
lud uel depꝛauando.⁊ respectu mali
ĩponẽdo illud uel augmẽtãdo. Bñ g̊
dr̃ ꝙ detractio ẽ mali semĩatio occul-
te in ĩiuriã ꝓximi.Nã referẽdo mala
criminalia alioꝝ ex q̃dã loq̃citate·ut
cũ intẽtiõe ĩiuriãdi ꝓximũ·si illa no-
toꝛia sũt·nõ ptinẽt ad detractionẽ.qa
nõ denigrat famã illoꝝ cũ iã denig̃ta
sit.nec occulte semĩat malũ cũ iam sit
publicũ. Tertia diffinitio respicit il-
lud a q̊ intẽdit tollẽ.i.ꝑsonã cui ĩsert̃
ĩiuria·uel intẽdit̃ inserri q̃.s.ẽ ꝑsona
absens ⁊ non p̃ns.Jõ bñ dicit.Detra-
ctio ẽ obloq absenti.qa.s.in p̃ntia sui
ista nõ diceret· ĩmo poti⁹ ei simulate
blãdiretur. Q̷ si dicat̃ ꝙ sm h̃ detra-
ctio nõ differat a susurratiõe.qa q su-
surrat etiã absenti obloqtur ⁊ dolose
moꝛdet. Ad h̃ r̃ndet̃ sm Alex.ꝙ de-
tractio sumit̃ aliqñ ĩ q̃dã gnãli ratiõe

ꝓut cõtinet susurrationẽ.Vtrobiqꝫ.n.
est seminatio mali occulte. Aliqñ ṽo
in rõne ap̃pꝛiata differt a susurratiõe.
p̊ mõ ponit̃ hic qñ dr̃ ꝙ ẽ seminatio
mali.⁊ obloqui absenti. z° mõ qa di-
cit Greg⁹ ꝙ d̃ ĩuidia nascũt̃ odia.De-
tractio ⁊ susurratio valde int̃ se diffe-
rũt.qa detractio fit ad denigrãdã uel
diminuendã famã. Susurratio ṽo fit
ad destruẽdã amicitiam. Vnde Ecc.
z6°. dr̃. Susurrone subtracto iurgia
cõgescũt.Cõueniũt igit̃ in foꝛma ⁊ in
mã.quapp̃ı vnũ ꝓ alio sepe ponitur.
qa tam susurro q̃ꝫ detractoꝛ occulte de
ꝓxĩo male loquũt.Vñ sup illud Ecc.
5°.Nõ appelleris susurro.glo.di.i.detra
ctoꝛ.Differt aũt ĩ fine eo mõ q̊ dictũ ẽ.
qa sm phm z° de aĩa·oĩa iuste deno-
minãt̃ a fine.Jdcirco sm p̃dictos doc.
sciendũ ꝙ detractio nõ ẽ denig̃tio fa-
me nisi sit ex mala intẽtiõe facta·ut.s
qs eo aĩo loq̃tur malũ de alio ut dimi-
nuat famã ei⁹.Et p h̃ soluũtur multe
q̃õnes.Vñ si qs oꝛdinarie accusat uel
denũciat crimẽ alteri⁹ ĩ iudicio·q̃uis
ex h̃ denigret̃ fama accusati si hoc nõ
intẽdit s ut ꝓuideat̃ bono cõi ⁊ saluti
ꝓximi·nõ detrahit talis s meret̃.Sec⁹
si ĩtẽderet ĩfamiã illi⁹.qa tũc moꝛtalit̃
peccaret·s ad restitutionẽ fame nõ te-
neret̃. ⁊̃p.si qs loq̃t̃ ↄ̃ aliquem q̃uis
nõ seq̃tur denigratio fame illi⁹ qa.s.
ṽba nõ credũt̃·tñ ex q̊ intẽdit ⁊ ad h̃
opat̃ detractoꝛ ẽ.Jtẽ si qs ex loq̃citate
uel leuitate refert crimĩa alioꝝ occul-
ta nõ intẽdẽs fame derogate·non foꝛ-
malit̃ s mãlit̃ dr̃ detractoꝛ.nec ẽ pec-
catũ nisi illud qꝺ dicit sit adeo g̃ue ꝙ
famã ꝓximi ledat ut dictũ ẽ.Quapp̃t
sũme oꝫ qs p̃caue ne leuit̃ loq̃t̃ seq̃ẽs
doctrinã phi Solõis q ait. Jntellectũ
fac ducẽ ne male loq̃ris. Et sic pꝫ qd sit
detractio·patetqꝫ ps p̊ma hui⁹ smõis

N 4

Pars secūda huius sermonis. in q̄ declarat᷑ q̄ detractio aliq̄n ē venialis. ⁊ ut plurimū mortalis.

Ecūdo ī isto s̄mōe ad declaratione eoꝝ q̄ dicta sūt ī p̄ma p̄te ponūt᷑ tres cōsiderationes. q̄ꝝ p̄ria dr̄ reuelatōis. Secūda v̄o criminatōis. Tertia aūt leuatōis. p̄ria cōsideratio q̄ dr̄ reuelatōis declarat᷑ s̄m Alex. vbi s̄. arti. 2°. s. q̄ malum p̄ximi pōt aliq̄n reuelari si fiat debito fine ⁊ circūstātijs. Nā si dicat᷑ ei q̄ vult ⁊ pōt p̄desse. ⁊ eo ordine q̄o oꝫ ⁊ q̄ fine oꝫ cū alijs debitis circūstātijs ad alioꝝ correctionē uel cautelā nocumēti. tūc licet ⁊ laudabile ē. Cōfirmat᷑ h̄ p̄ illud Math. 18°. Si peccauerit ī te frat᷑ tuus vade ⁊ corripe eū int᷑ te ⁊ ipsū solū. Si autem te nō audierit adhibe vnū uel duos testes. Et Leuit. 5°. dr̄. Si peccauerit aīa ⁊ audierit vocē iurāt᷑ testisq̄ fuerit q̄ aut ipse vidit aut cōscius est nisi indicauerit portabit iniq̄tatē suā. igit᷑ p̄ꝫ p̄positū. Nā si q̄s voluerit deflorare v̄ginē uel machinari mortē alteri⁹. bonū ē sciētē reuelare h̄ alicui q̄ pōt ⁊ vult p̄desse ad cauēdū nocumētū. quia ut dr̄. 86. di. s̄. c. faciētis. Negligē cū possis p̄turbare puersos nihil aliud ē q̄ fauē. Nec caret scrupulo cōcessiōis occulte q̄ manifesto facinori desinit obuiare. h̄ ibi. Reuelare igit᷑ malū ī his casibꝫ bonū ē. sicut cū fuat᷑ ordo correctionis caritatiue cū interuenit p̄ceptū sup̄ioris ī p̄tinētibꝫ ad suū officiū cū etiā fit denūciatio eo mō q̄ oꝫ fieri. ⁊ cui debitū ē ad cautelā nocumēti. Si v̄o desint cōditiōes debite p̄ q̄ talis reuelatio trahit᷑ ad bonū. tunc mala ē. si videlꝫ fiat intētiōe detrahēdi. vel cū tenet᷑ celare p̄ cōfessionē sacramētalē uł secreti obligationē nisi forti⁹ vinculū forte sup̄ueniat. Unde sapiēs p̄u̇. xi°. inq̄t. Qui ābulat fraudulēt᷑ reuelat archana. s. isto mō. qui aūt fidelis ē celat amici cōmissum. Et Eccl. 27°. itē᷑ ait. Dilige p̄ximū tuū ⁊ cōiūgē fide cū illo. Q̄ si denudaueris abscōsa illi⁹. nō p̄seq̄ris p⁹ eū. Ubi dic glo. q̄. s. irreuocabilis ē. Et sic p̄ꝫ p̄ma ↄsideratio. Secūda ↄsideratio q̄ dr̄ criminatiōis declarat᷑ s̄m Alex. vbi s̄. arti. 3°. et Tho. sc̄da sc̄de. q. 73. arti. 3°. videlꝫ q̄ detractio aliq̄n ē pctm̄ mortale si videlꝫ fiat ex deliberatione ↄ̄tinationis ī nocumētū p̄ximi. Et p̄bat᷑ sic. p̄u̇. 23°. scribit᷑. Oīs detractor eradicabit᷑. s̄ eradicatio nō debet᷑ nisi mortali pctō. ḡ detractio ē mortale pctm̄.

P. Ysa. 5°. scribit᷑. Ue q̄ dicitis bonū malū ⁊ malū bonū. ponētes tenebras lucē ⁊ lucē tenebras. q̄d maxīe p̄tinet ad detractores. s̄ ve dicit cōminationē pene eīne. pena autē eīna nō debet᷑ nisi p̄ mortali. igit᷑ ⁊c. Itē p̄u̇. 18°. scribit᷑. Qui ↄ̄dēnit iustū ⁊ iustificat ip̄iū vtq̄ abhominabilis ē deo. s̄ cōdēnare iustū ad detractiōꝫ p̄tinet. ḡ detractio ē mortale. Et sic p̄ꝫ secūda ↄsideratio.

Tertia cōsideratio q̄ dr̄ leuiationis declarat᷑ s̄m dictos doc. vbi s̄. s. detractio aliq̄n ē venialis. cū videlꝫ ex leuitate dr̄ malū de alio. nec ē ibi volūtas nocēdi nec aggrauat᷑ ex circūstantijs. Un̄ Aug⁹ ī omel᷑. de igne purgatorio. ut h̄r di. 25. §. alias. int᷑ pctā minuta ponit. q̄n. s. cū dī facilitate uel temeritate maledicim⁹. q̄d p̄tinet ad detractionē si illo mō q̄ dictū ē intelligat᷑.

Un̄ ad declarationē oīuꝫ dictoꝝ aduertēdū s̄m Alex. vbi s̄. arti. p̄. circa finē. et b̄tm̄ Tho. vbi s̄. arti. p̄. ī rn̄siōe ad vltimū argumētū. q̄ septē modis fit detractio. Directe q̄dē q̄tuor modis. Indirecte aūt tribꝫ modis. p̄ mō

qn̄ imponit falsū alteri· dicēdo aliquē cōmisisse crimē qd̄ scit verū nō eē. Et idē videt̄ si ex suspitiōe loquēs asserit qd̄ ignorat. siue ex odio h̄ agat· siue ex loq̄citate. hoc. n. mortale ē. Secus aūt si ex loquacitate diceret se audisse tale crimē de eo· nō tm̄ assereret. h̄ idē esset qn̄ de seipso diceret crimen cōmisisse qd̄ nō fecit· nō minꝰ qs tenet̄ ꝓuidere fame sue q̄ꝫ ꝓximi· etiā si timore pene h̄ facēt· puta ne reducat̄ ad torturam seu patibulū vel diutiꝰ ibi teneat̄· fatet̄ uel reficmat crimē de se qd̄ nō ꝑpetrauit. 2° mō qn̄ pctm̄ auget v̄bis suis. ⁊ f̄m q̄ꝫ auget ⁊ intētione h̄ꝫ· sic ē mortale uel veniale. ut si dicit aliquē furatū fuisse centum florenos qui nō abstulit nisi qnq̄ꝫ. dicit percussisse aliquē multis v̄beribꝫ q leuit ꝑcussit. Et si illud qd̄ addit ē qd nōbile ⁊ falsū: tenet̄ restituē famā. secus si qd leue. Quō aūt debeat restituere famā īfra dicetur. 3° mō qn̄ occultū reuelat dicēdo. s. quod verū ē· sed occultū alns Tūc. n. mortale est qn̄ ex maliuolētia agit intēdēs diminutionē fame illius vel etiā ex loquacitate cū illud est ita graue ut ex illa manifestatiōe pcti̅ occulti seq̄t̄ diffamatio eiꝰ· al̄ vēiale. Sꝫ h̄ faciēdo ex caritate dicēdo illis ꝑsonis q̄s credit posse ꝑ earū correctionē emēdari· vel etiā ex iusticie çelo accusando uel denūciādo ī iudicio ut mala puniāt̄ ul̄ malis obuiet̄· nō malū s̄ meritoriū ⁊ bonū ē f̄m Tho. ī q̄libeto.

4° qn̄ id qd̄ bonū ē dicit mala intētiōe factū· puta dat aliqs elꝫas· discurrit ad indulgētias· frequentat ecc̄ias deuote audit diīna officia. ⁊ dicit quis illū talia facē ex īani glīa ⁊ ẏpocrisi: si intendit talē opinionē malā īgerē in mētibꝫ audiētiū· mortaliter peccat siue h̄ ipse credat siue nō credat· talis tm̄ nō tenet̄ ad restituēdā famam illi qa nō abstulit. Nā audiētes h̄ sciunt uel scire debent· intētionē alicuiꝰ quo fine agat opa bona sciri non posse. Et iō si hoc crederent ex leuitate sua esset hoc non ex illa locutione. 5° modo indirecte detrahit quis· cum. s. negat opera bona alterius· ut cum narratur de aliquo qd̄ ē rectus homo administrās iusticiam subditis· elemosynatiua ad pauperes ⁊ huiusmodi. detrahere aliquis illi volens dicit non esse verum ut sic famam illius diminuat.

6° etiam indirecte· cum bona alicuiꝰ malitiose reticet· ut cū queritur de cōuersatione alicuiꝰ ut exhibeatur ei aliquod officiū uel bn̄ficiū sciens aliqs multa bona de illo ex quibus iudicaret̄ aptus ad illud: tacet illa bona opa ne consequatur illam vtilitatem· talis etiam ⁊ si grauiter peccat indirecte nocens proximo· tamen non tenetur ad aliquam restitutionem fame. 7° cōmittitur detractio ꝑ cantilenas seu libellos famosos· ut cūm qs facit cantilenā uel sonetū sup̱ aliquo crimine alicuius falsū· uel etiā verū sed occultum. ⁊ ponit in loco manifesto ut īuēta legatur ⁊ ꝑ noticiam illius crimen diuulgetur. Et hi qui scribunt huiusmodi cedulas que dicuntur libelli famosi merēt̄ q̄druplicē penā. ꝑ̊ si agatur crimīalit̄ f̄m leges ē pena capitis tam ꝯ illos q fecerūt q̄ꝫ ꝯ illū q īuenit uel nō corrūpit uel inuentū alicui reuelauit. C. de libel. famo. l. vnica. Et 5. q. i. §. si qs. vbi dr̄. Si qs famosū libellū siue domi siue ī publico siue q̊cū q̄ꝫ loco ignatꝰ repperit aut corrūpat ꝓus q̄ꝫ alt̄ īueniat aut nulli cōfiteatur inuētū. Si vo nō statim eas cartulas corrupent uel igni consumpserit· sed vim earum dolose māifestauerit· sciat se quasi actorem huius delicti capitali sententie subiugandū. Huiꝰ mōi

aūt libelli alterius opinionem non le
vant. hec ibi. 2° si agatur ciuiliter
s. actione iniuriarū que non publici
sed priuati iudicij cōtinet querelam.
C. d' iniu. l. iniuriaꝝ. sic punit' ꝭm iura-
mentū actoris ⁊ taxationē iudicis. ut
Insti. de iniu. §. pena. 3° si agat' ſcd'm
canones. sic q libellū famosū conficit
flagellat' ⁊ excoicat'. 5. q. i. c. is q. et. c.
Qui in alteri⁹ famā publice scripturā
aut v'ba ꝯtumeliosa ꝯfinxerit. ⁊ rept⁹
scripturā nō ꝓbauerit flagellet'. ⁊ q eā
ꝑus iuenerit rūpet. si non vult auctor
facti cām icurrē. h ibi. Et pōt deponi
cū sit gue crimē ⁊ dānatione dignissi-
mū. ut dis. 25. nūc āt. 4° i foro pn̄iali
nō absoluit' nisi ꝑus famā restituat. 5
q. i. in. c. quidā. et. 46. dis. c. accusato-
res. et. c. cleric⁹. vbi ex ꝯcilio Cartha-
ginēsi sic hr̄. Cleric⁹ maledicus maxi-
meqꝫ i sacerdotib⁹ cogat' ad postulan-
dā veniā. si noluerit degdet'. nec vnqꝫ
ad officiū sine satisfactione reuocet'. h
ibi. Sꝫ de restitutiōe fame satis copio-
se dictū ē i sermonario de pn̄ia. Patꝫ
igit' ps secūda hui⁹ sermōis.

Pars tria hui⁹ sermōis. in q̄ declarat'
q̄ detractio ex trib⁹ pessimis radicib⁹
originatur.

Ertio i isto sermone circa de-
tractiōis radicationē sciendū
q̄ ex trib⁹ radicib⁹ detractio
gnāt'. ꝑ ex supbia. 2° ex stulticia. 3° ex
inuidia. ꝑ igit' dico q̄ detractio oritur
ex crudelissima supbia. qa Eccl. x° ca°.
scribitur. Initiū oīs pcti supbia ē. ⁊ q
tenuerit illā. iplebit' maledictis. i. de-
tractiōib⁹ ipīs ⁊ oblocutiōib⁹ pessi-
mis. Nullus. n. nisi sup'b⁹ alteri detra-
hit. qa eū adeo supbia cecat ut nulla-
tenus ꝓpos defect⁹ cog̊scat. ex q̊ fit ut
alienos nimia pscrutatione reqrat. Si
n. humilis eēt seipsū ⁊ ꝓpriā miseriā

cognosceret. nec alios dānaret. nec eis
detraheret. Vn̄ glo. sup illud Iac. 4°.
Nolite detrahē i alterutrū frēs mei. sic
inqt. Nō solū debetis deuitare detra-
ctionē ne ut trāsgressores a deo iudi-
cemi. s iō fortasse qa i nullo ꝓcellitis
illos q̊s vitupatis. h ibi. Immo q̄ pei⁹
est tāta ē supbia aliq̊ꝝ ut tanqꝫ instru
mētū diaboli supbissimi oīa bona cō-
uertāt i malū. De q̊ diabolo inqt Eua
rist⁹ papa. 2. q. 7. c. ꝑ. Insidiator hūa-
ni gn̄is bona sepissime solet cōuertē i
malum. ⁊ in electis ponere maculam.
Et Ber. de detractore instrumēto dia-
boli i q̊dā sermōe. sic inqt. Si paup es
vilem ⁊ abiectū detractor reputat. Si
diues. ambitiosum. auaꝝ. cupidū. Si
affabilis dissolutū. Si ꝓdicator uł do-
ctor. honoris ⁊ humani fauoris q̄sito-
rē. Si taces inutilē. Si ieiunas. ypocritā
Et si comedis vorator:ē. h ille. 2° dico
q̄ detractio orit' ex crudelissima stulti
cia. Vn̄ de corde detractoris ꝓu. 15° ca°.
scriptū ē. Cor fatui ebulit stulticiam.
qa detractoris fatuitas cordis p detra-
ctionē ebulit stulticiā oris. Nā teste
dn̄o saluatore Math. 12° ca°. Ex abun-
dātia cordis os loqt'. Nec miꝝ si stul-
ticia regt i corde detractoris. cū i dia-
bolo q stulticie caput ē ꝓdn̄et. Vn̄ iu-
sto iudicio dn̄s ait Zach. 12° ca°. Per-
cutiā oēm equū in stuporē ⁊ assessorē
ei⁹ i amētiā. Et iō Iohes i visiōe supe-
rius dicta dicebat. Et q sedebant sup
eos. Cū. n. cetera vitia vnū demonem
hēant i ꝓlatū. sola crudelitas detracti
onis a multis demonibus possidet'. In
cui⁹ mysteriū Mar. 5° ca°. scriptū est
q̄ demoniac⁹ ille q morabat' i monu-
mētis. quia sepulchrū patens est gut-
tur eorū. s. detractorū. demonū legio-
nem i se detulisse referebat. Qua ex re
sicut in sequenti sermone ostendetur

ex vna detractione q̄nq; īnumerabi-
lia mala sequūt̄. 3° oritur detractio
ex crudelissima īuidia. qa ut habitū ē
s̄. scd̄m Greg. detractio ponit̄ int̄ fi-
lias īuidie. Et iō Job. 5° ca°. scribitur.
Paruulū occidit īuidia. Et iō iudei p
eā nō solū xp̄o detrahebant. veꝝ etiā
ut Math. 26°. scriptum est. ex ea moti
ipsū Pilato tradiderūt. Hinc ibidem
scriptū ē. Sciebat .n. Pilat⁹ q̄ p īuidiā
tradidissent eū. s. xp̄m. Et qd mirum
cū īuidia sit vētus aquilo ignē carita-
tis extinguēs! de quo Iere. p̊ ca°. dr̄.
Ab aqlone pandet̄ oē malū. Et etiam
diabol⁹ ut dr̄ ī themate nr̄o. in īuidia
qescit. ꝓpterea detractionib⁹ delecta-
tur. Hic Eccl. 43° ca°. scribit̄. Sup oēm
cōgregationē aquaꝝ requescit. s. diabo
lus: ⁊ sicut lorica induit se aquis. Con-
gregatio eq dē aquaꝝ sup quā requie-
scit diabolus. detractoꝝ ē multitudo
q p detractionē sicut aque ī trā conti-
nue dilabūt̄. nec vltra sursū p pniām
reuertūt̄. qd̄ maxīe cōtingit illis qui
ex praua malitia excecati. in alterius
bono decipiūt̄ intātū q̄ de illo quod ē
de se laudabile bonū aliqd̄ nullo mō
pn̄t sentire. Pat; hoc in epl̄a hodierna
Daniel. 14°. vbi hr̄ q̄ Babylonij indi-
gnati c̄ Danielē existimātes bonū ab
eo factū eē malū. cōgregati sūt ad re-
gē ⁊ dixerūt ei. Trade nobis Danielē
q Bel destruxit ⁊ draconē interfecit.
Alioqn interficiemus te ⁊ domū tuā. ⁊
ita cpulsus rex dedit eis Danielē quē
miserūt in lacū leonū ⁊c. ibi. Pat; hoc
etiā in euāgelio hodierno Ioh. 7°. ubi
hr̄ q̄ murmur mult⁹ erat d̄ eo. s. xp̄o ī
turba. Quidā .n. dicebant. qa bonus ē
Alij aūt detrahētes ei dicebāt. nō. sed
seducit turbas. Quē seductorē veracē
imitari cōcedat nob̄ de⁹ pr̄ oīpotēs q
cū eodē ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regnat ī
secula seculoꝝ. Amen.

Feria qrta p⁹ dn̄icā de passione. de de-
fensione. specificatione. ⁊ corruptiōe
detractionis Sermo. 39⁹.

Quint⁹ an-
gel⁹ effudit phialā suā
⁊c. Iterum vbi s̄. Mali-
gnitas vitij detractiōis
frēs carissimi ex eo ondit̄ q̄ venenoso
serpēti cōpat̄. Dr̄ .n. Ecclia̅stes. x°. Si
mordeat serpens ī silētio. nil eo min⁹
hab; q occulte detrahit. Serpēs .n. co-
medit trā. qa dictū fuit p̄mo serpenti
in q̊ locut⁹ ē diabol⁹ mulieri. Terram
comedes. Gen̄. 3°. Sic detractor pascit̄
defectib⁹ boīu; q̊s recitat. Serpēs etiā
ē aīal venenosū ⁊ suo flatu īficit ꝓpe
astātes. Ita detractor h; venenū mali-
tie. ⁊ sua locutiōe inficit audiētes ge-
nerādo malā opinionem ī mētib⁹ eo-
rū. Serpēs vtiq; occulte vulnerat seu
mordet. Sic detractor occulte. i. in ab-
sentia ei⁹ cui detrahit male loqt̄ de eo
agēs c̄ illud dn̄i mādatū. Nō maledi
ces surdo. ⁊ corā ceco nō pones offen-
diculū. Leuit. 19° ca°. Quia igit̄ ut ait
Iohes. Quint⁹ angel⁹ effudit ⁊c. i. c̄
īuidiā p̄dicauit. a qua ista pessima ꝓ-
genies detractiōis ut visum ē ꝓcedit:
iteꝝ atq; iterū de ipsa describere libet.
Qua ꝓpt̄ in pn̄ti sermone adducit̄ fi-
gura Ioh. Apoc. 9°. descripta. qua sic
ait. Vidi equos in visione: ⁊ q sedebāt
sup eos habebāt loricas igneas ⁊ iacin
ctinas ⁊ sulphureas. ⁊ capita equoꝝ
tanq; capita leonū erant. ⁊ de ore eoꝝ
procedebat ignis ⁊ fumus ⁊ sulphur.
⁊ ab his tribus plagis occisa est tertia
ps hoīu;. hec ibi. In qbus sacratissi-
mis v̄bis tres pessime cōditiones de-
tractoꝝ demonstrantur. quarū

Prima dicitur simulata defensio. ibi. Uidi equos &c.
Secunda do varia specificatio. ibi. Et capita equoꝝ &c.
Tertia autē dānosa contaminatio. ibi. Et ab his tribus plagis &c.
Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ tractatur de excusatione seu defensiōe q̄ detractores se excusare conant̄.

Primo igit̄ in isto sermōe de defensiōe detractoꝝ tractantes. sciēdū ē fm Alex. de ales vbi s. arti. 4°. q̄ magna diligētia adhibenda ē ne hō incidat ī hūc diabolicū detractiōis laqueū. Cui⁹ dicti rō apta assigñt. qa vbi mai⁹ piculū ibi cauti⁹ ē ambulādū. ar. ff. de carbo. edic. l. i. §. finali. Et etiā maior inqsitio ē faciendo. 61. dis. c. miramur. Et cati⁹ cōsulēdū. 41. dis. c. qescam⁹. 7. q. i. c. vlt. ex̄ de elec. c. vbi piculū. li° 6°. vbi dr̄. Ubi piculū mai⁹ intēdit̄ ibi pculdubio ē plen⁹ cōsulēdū. s̄ h̄ vitiū ē adeo piculosū ut pauci ab eo īmunes repiant̄. igit̄ pȝ ppositū. Ad cui⁹ corroborationē pbat̄ mediū p̄dicte rōnis tribus medijs. p̄ sic. pv. 24°. scribitur. Cū detractoribus non cōmisceaꝛis. vbi glo. Hoc spālit̄ vitio piditat̄ totū pene genus hūanū. igit̄ est piculosum. 2° sic. Jero⁹ nr̄ ait. Hoc malū iō celebre est. 7 in multis regt̄ h̄ vitiū. qa pene libent̄ ab oībȝ audit̄. igit̄ &c. 3° sic. Adeo libido hui⁹ mali mentes hoīuȝ iuasit ut q̄ pcul ab alijs vitijs recesserūt ī illud q̄ ī vltimū laqūȝ diaboli īcidāt. Ergo ex his pȝ q̄ sit piculosū 7 dn̄i sūme cauēdū. qa nō solū detractores de vitio suo cōpūgunt̄. s̄ semetipsos tribȝ vijs muniūt atq̄ defendunt. p̄ falsa çeli simulatiōe. 2° apparentis boni demonstratiōe. 3° odij abhominatiōe. p̄ igit̄ se muniūt atq̄ defendunt falsa çeli simulatione. Cū .n. hō detractor ō fraternā grām insurgit detrahendo 7 absq̄ ɔscia iusticiā 7 v̄itatē obloqt̄. 7 opat̄ falsa simulatiōe çeli. 7 se munire 7 excusare cōtēdit. Doleo inquit ut Ber. sup cant. sermone. 24°. dīc. vehement̄ p eo q̄ diligo eū sad 7 nūq̄ potui corrigē eū. Et ali⁹ qdē ait. Bn̄ mihi cōptū fuerat h̄. s̄ p me nūq̄ innotuisset. ac qm̄ p alteꝝ res patefacta ē. veritatem negare nō possū. dolens dico: Reuera ita ē. Et addit. Grāde dānū est. Nam al̄ qdem in pluribȝ valet. ceterū ī hac pte ut verū fateat excusari mīme pōt. Et hic falsus 7 simulat⁹ çel⁹ exp̄mit̄ p Johem ī p̄dicta figura. di. Uidi equos in visiōe. i. mētes supbas detractoꝝ q̄ p equū aīal crudele 7 acerbissimū atq̄ supbū signt̄. seqtur. Et q̄ sedebat sup eos. i. detractores q̄ ut visū ē ī sermōe p̄cedēti ut plurimū sūt supbi: hēbāt loricas igneas 7 iacinctinas &c. qa sicut lorica cōiūctis īuicē ānulis fit munitū 7 defensiuū corpis indumētū. sic excusatiōes palliate aliq̄ iusto çelo ad excusandas excusatiōes ī pctis munitionē 7 defensionē atq̄ loricā diabolo faciūt taliū detractoꝝ. ne oīno lumīe expellāt̄. Hac lorica erat armata vetula q̄dā ut opinor in valle spoletana. q̄ mane quodā trāsiēs tēpestiue ad domū cuiusdā qui ī t̄ra sua caput erat 7 p̄mus. hoc çelo ac iniq̄ simulatiōe sibi pdixit īimicū suū dnīuē subito eē ventuꝝ armato exercitu. ut eū 7 suā seqlam deleret 7 pdēt. 7 cū p̄dictū hoīem arma sumere vidisset. citius ad domū istius īimici q̄ potuit euolauit. Et illi nihil d̄ hac re cogitanti. similia verba que primo dixerat enarrauit. Cūq̄ 7 iste sumeret arma 7 ad pugnam cum inimico esset ingressus. tantus primo eorum in pace quiescentium. deinde

ꝑ linguam huius nephandissime vetule ad ꝑliũ occurrẽtiũ effusus ẽ sanguis ut vix aliqs sine dolore enarrare valeret. O si visa fuisset ab aliq̊ talis vetula frẽs carissimi· audisset ille procul dubio alta suspiria· q̄ ꝺbis añ mittebat simulatiõe falsa. lachrymis etiã q̄s falso çelo fũdebat ꝺecũdiã quãdã sub silẽtio demonstrabat. Nã ut Ber. ibidẽ ait. Detractores q̊dã simulato verecũdie fuco conceptã malitiã quã retinere non pñt adumbrare conant̃. Videas a detractore· alta ꝑmittit suspiria· sic quadã cum ḡuitate ⁊ tarditate vultu mesto· dimissis supcilijs. ⁊ voce plãgẽti egredi maledictiõꝫ. Et q dẽ tãto ꝑsuasibiliorẽ· quãto credit̃ ab his q audiũt corde ĩuito ⁊ magis condolẽtis affectu q̄ꝫ malitiose ꝓferri. H̄ ille. Quibꝫ Ysa. 50. ca.° dic. Ecce vos oẽs accẽdẽtes ignem ⁊ accincti flãmis. s. eritis ĩ inferno. Nã detractor similat̃ hoĩ tãta demẽtia stulto q ut vacuam vicini domũ cõburat· suã plenã multis bonis incẽdit. sic ⁊ ipe ut famã alteri⁹ maculet· flãmis e malibꝫ aĩam dãnat.

2° se muniũt atqꝫ defendũt detractores appartẽti boni demõstratiõe suffulciẽtes se palliatis ratiõibꝫ. Quidã. n. dicũt· melius est detrahẽ ꝓprio q̄ꝫ ipsũ adulari ne nimiũ de se ꝑsumat. ⁊ ĩ supbiã ⁊ inanẽ gloriã ruat. Ait. n. Pius papa. Nõnũq̄ꝫ detractio aduers⁹ bonos excitat̃· ut q̊s uel domestica ꝑsũptio uł aliorꝫ fauor ĩ altũ extulerat detractio hũiliet. Sꝫ h̄ maledictos detractores non excusat. qa ut ait Alex. vbi s̄. arti. 9.° Detractio ẽ ĩ remediũ adulatiõis respectu illi⁹ cui detrahit̃. Cũ n. aduertit sibi detrahi cõuertit se ad cõsideratiõꝫ sue miserie infirmitatis. si forte aliquod reꝑhensibile ẽ ĩ eo. ⁊ tũc hũiliat̃. vñ ⁊ iã nõ ẽ sibi venenũ. Illi ãt q detrahit. ⁊ audit si mala ĩtẽtione h̄ faciãt· ẽ venenũ ɔceptũ ab eo q detrahit· ⁊ infusũ illi q audit. Vñ miseri detractores seipsos interficiunt ⁊ alios sanãt. De quibꝫ Greg⁹. 6. q. i. c. sũt aũt plurimi. dic. Sũt aũt plurimi q vitã bonorꝫ fortasse ampli⁹ q̄ꝫ debẽt laudãt. ⁊ ne aliq̄ elatio ꝺ laude subrepat· ꝑmittit oĩpotẽs de⁹ malos in obtractionẽ ⁊ obiurgatiõꝫ ꝓrũpe· ut si q̄ culpa ab ore laudantiũ ĩ corde nascit̃ ab ore vitupantiũ suffocet̃. H̄ ibi. Sũt etiã aliq q scripturꝫ sacris male intellectis se defendunt: cũ tñ nihil hẽant firmitatꝫ atqꝫ vigoris. sicut ĩ oppositionibꝫ iudeorꝫ detrahentiũ xp̄o Ioh. 9.° di. Nõ ẽ hic hõ a deo q sabbatũ nõ custodit. Et Luc. 15° ca.° dr̃. Murmurabãt scribe ⁊ pharisei. di. Quia hic peccatores recipit ⁊ mãducat cũ ill̃. Et h̄ significat̃ in loricis iacinctinis quas Iohes aspiciebat. Iacinct⁹. n. rubei uel celestis ẽ coloris· ꝑ quã appartẽtia boni denotat̃. Nitit̃. n. malitia detractorũ videri celestis· cũ tñ deo recte ⁊ celestibꝫ aduerset̃. Aliq tñ text⁹ ꝓ loricis iacinctinis· loricas fumeas hñt. Fum⁹ n. aspiciẽtibꝫ flauiũ colorẽ refert. Ex q̊ manifestat̃ appartẽtia boni. Q aũt in altũ surgẽs cito ab ocul̃ euanescit· bñ significare põt q̄ꝫ talis appartẽtia boni in se cõtinet nihil veritatꝫ· s in nihilũ reuertitur sicut fum⁹. 3° se muniunt ⁊ defendunt pessimi detractores odij abhominatiõe. Dicũt. n. Nõ possum⁹ eos videre· vidẽtes ⁊ audiẽtes tãta de ipsis· Quos bñ describit Aug⁹ ĩ li° de conflictu vitiorũ. ca.° 6.° di. Detractio dicit: Quis potest sustinere! quis silentio tacere: quanta iste uel ille praua committit· nisi forte qui cõsentit.

Libertas iuste correctiōis rādet. Nec tacēda sūt mala ꝓximi. ſꝫ caritate fraťna ī faciē redarguēda. nō aūt occulte detrahēda. Qꝫ si obiiciat. ffratrē idcirco corā oculis suis increpare nollē ne exaspetat⁹ correctiōe nō ꝓficiat ſꝫ magis scādalū sumat. Occurrit scriptᷓa diuina ⁊ vsa vice ħ mai⁹ scandalū eē denunciat. di. Sedēs aduersus frēm tuū detrahebas. ⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scandalū. Mai⁹.n. scādalum sumit q te detrahētē intelligit. qꝫ qui corripiētē sustinet. Et qa nō nūqꝫ errata delinquētiū ad tēp⁹ silētio tegenda sūt ut aptiori tpe corrigāť. Propťa subiūgiť. Hec fecisti ⁊ tacui ꝛc. Palliant igitur detractores odiū ꝓximi sub odio pctōꝝ suoꝝ. Idcirco de ipsis non possū bñ sentire. qa de nō dilectis difficulter bñ sentim⁹. Ubi.n. regt affectio perit oē iudiciū. Et ħ ē diaboli lorica sulphurea atqꝫ fetēs. quam asserit Iohēs qua detractorū mēti spūs ipse malignus iniq̄ cōiūgitur. vt verificeť de illa qđ Iob. 18° ca°. di. Aspgať in tabernaculū ei⁹ sulphur. i. aspersa ē ⁊ repleta fetore ⁊ horrore multaꝝ detractionū talis cōsciā. Et sic pꝫ quō se defendūt detractores. patetqꝫ pars pma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ tractať de varia spē detractiōis.

Ecūdo in isto sermōe dico qꝫ varij sunt modi ꝯ ꝯboꝝ detractorū. de qbꝫ Iohēs ī visione inquit. Et capita equorū tanqꝫ capita leonū erāt. Leo.n. cum feteat ore atqꝫ sit vorax dente. fetētis detractoꝝ ora significat. Uñ de talibꝫ ꝑs. 30. ca°. scribiť. Est generatio q̄ ꝓ dentibus gladios hꝫ: ⁊ cōmādit molaribus suis ut comedat inopes de terra ⁊ paupes ex hoibꝫ. Et iō Greg⁹. 14°. li° moraľ. inqt. Hi sūt q alięne vite detractionibꝫ pascūť. ⁊ alienis ꝓculdubio carnibꝫ saturabūť. ħ ille. Et ħ qdē faciūt tripliciť. p° occultatiōe. 2° replicatiōe. 3° effrenatione. p° detrahūt qdā occultatione. cū. s. ꝑsone detrahēdo se simulate occultāt. Et ħ triplici modo. p° nō incipiētes ipsi malū dicē de alio. ſꝫ expectādo alios ⁊ aliq̄ bona dicendo ut alios ꝓuocēt ad detrahendū. ⁊ tūc ipsi sequūť ⁊ plerūqꝫ alia addūt. tūc.n. peccāt grauiť sicut pncipaľ detractor. Uñ Iero⁹ ī quadā epľa inqt. Uiliū sane hoiūꝫ ⁊ suā laudē qrētiū ē alios viles facē. qa alteri⁹ vitupatiōe se laudari putāt. q ⁊ si suo merito placere non pnt. placē volūt ī cōpatiōe peioꝝ. hec ille. 2° dicētes bonū alteri⁹ corā inimico illi⁹ ut ipsū inducāt ad detrahēdū illi. Uñ Cassiodor⁹ sup illud ꝑs. Dixi custodiam vias meas. dicit sic. Quis.n. hoiūꝫ sic caut⁹ ē ut si inť emulos loquať. nullū v̄bū ei⁹ incurrat aliquā q̄one. Nam mēti furore ebrie oē qđ recťū dř. ꝑuersum videť. ħ ille. 3° ī pncipio adulādo ⁊ lingēdo. ⁊ postea venenose detrahēdo. Uñ Ugo 2° de aīa dic. Lingua dř qa lingit adulādo mordet detrahēdo. occidit mētiendo ligat ⁊ ligati nō pōt. ſꝫ labiť ⁊ falliť. labit ut āguilla. penetrat ut sagitta. tollit amicos. multiplicat inimicos. seminat discordias. mouet rixas. vno ictu multos pcutit ⁊ inficit. Blāda est ⁊ subdola. lata ⁊ parata ad exaudiēda bona ⁊ miscenda mala. Qui custodit linguam suam. custodit aīam suam. quia mors ⁊ vita in ptāte nostra posita sunt. hec ille. Et hic proprie ignis est ex ore leonis uel equorum procedens. De quo turbatur domin⁹ iuxta

illud ps̄. Ignis accēsus ē ī furore meo.

2° detrahūt quidā replicatione. non modo vni uel duobus aut semel sed pluribꝫ 7 pluries. 7 sic aggrauāt pctm̄ suum. 7 hoc faciunt triplici de causa.

p̊ ut illi qbꝫ detrahunt pdāt creditū 7 despiciāt in ciuitate ne iueniāt volē tes sibi dare ad lucrādū. qđ ē gue pec catū. 2° h̄ faciūt. qa tales qbꝫ detrahūt sūt bone cōuersatiōis. ipsi vō male 7 pessime. Quapp̄t sua denunciatio nllaten⁹ ē audiēda. pat. 2. q. 7. c. pagani. vbi h̄r̄. q̄ pagani uel heretici non pn̄t xp̄ianos accusare aut vocem infamatiōis eis inferre. 3° h̄ faciūt. qa vident se placē audientibꝫ: idcirco sepi⁹ detractiōes replicāt ut magis placeāt. Nā si plures insimul repiant. 7 vnus icipiat absenti detrahere. ceteri hoīes sequūt ut ei placeant. quilibet carpit bolū suū de crudis carnibꝫ ꝓximorū. Propterea Salomon pv̄. 23°. dicit. Noli eē ī cōuiuijs pctōꝝ. nec ī cōmessatiōibus eoꝝ q carnes cōferūt ad vescēdū. Vbi g'o. inqt. Carnes ad vescēdū cōferre ē ī loco derogatiōis vicissim ꝓximoꝝ vitia dicē. Ex h̄ qdē īfamia ꝓximi dilatat̄. oculi audiētiū excecāt̄. Et talis detractio est fum⁹ q ut Iohēs ait de ore leonū egrediebat̄. Sicut enī ex ore clibani uel fornacis fum⁹ egredit̄ ex q̊ nigri parietes efficiūt̄. 7 ī aere dilatatus obscurat eū. s tandē euanescit sic ex ardenti corde egredit̄ fumus detrimus detractiōis q̊ fama ꝓximi denigrat̄. 7 cognitio audiētiū obscurat̄. Sꝫ demū erit tēpus qn̄ talis infamia finalit̄ euanescet. iuxͣ illđ ps̄. Quēadmodū fum⁹ deficiēt. 3° detrahūt qdā effrenatiōe. Effrenate atqꝫ īuerecūde sicut ad buccā venerit fetorē detractionis euomētes. 7 h̄ instigatiōe diabolica ꝯ tria gnā ꝑsonarū maxīe faciūt.

p̊ ꝯ pn̄iam facē volētes. Hec ē. n. vna de astutijs diaboli suffocare bonū in germine: sicut ꝑ serpētē suffocauit religionē īchoatā ī paradiso. Per Pharaonē voluit destruere ꝑplm̄ isrl̄ submersione puuloꝝ. Exo. p̊. Per Herodem voluit occidere xp̄m. Math. 2°. Per Thobiam Amanitē irrisit iudeos edificantes irlm̄. 2. Esdre 4° ca°. Ita ꝑ detractores irridet penitentes. ut alij ab h̄ scō ope retrahātur. qđ est graue pctm̄. Vn̄ Greg⁹ sup illud Iob. 12° ca°. Deridetur iusti simplicitas. sic ait. In maloꝝ actibꝫ exteriora bona conspiciūt. 7 mox ea man⁹ pestifere exꝓbrationis euellūt. 2° h̄ faciūt ꝯ vitatem ꝑdicātes. Vn̄ Aug⁹ in ep̄la ad plebem Yponēsem de talibꝫ inqt. Cum ipsam scripture v̄itatē criminari aut obfuscare nō pn̄t. hos ꝑ q̊s ꝑdicat̄ inducūt in odiū. de qbus effingere qcquid ī mentē venerit pn̄t. Vn̄ iam ap̄lice ꝓphetie tēpus videt̄ instare. Erit. n. tēp⁹ cum sanā doctrinā nō sustinebūt 7c. 3° h̄ faciūt ꝯ ꝑlatos 7 ꝑsidētes. s. ut obstinati⁹ 7 liberi⁹ peccēt. Vn̄. 6. q. 1. §. hac auctoritate. scribit̄. Quapp̄t manifestū ē diabolū q sicut leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoret. cordibꝫ plebiū suadere ut doctoribꝫ atqꝫ pastoribus suis detractiōes irrogēt ut̄ accusent. ut sic plebes lāguescētes. nō tenētibꝫ pastoribꝫ frena earū lasciuiēt atqꝫ ī ima ruant. ut saltē sic piclitari possent. h̄ ibi. Propterea de talibꝫ detractoribꝫ ꝓpha inqt. Sepulchrū patēs ē guttur eoꝝ. Patens. n. sepulchꝝ paratū ē ad suscipienda cadauera mortuorū. Et licꝫ nihil recipiat tamē de corruptione quā habet. aerem proximum inficere solet. Sic vtiqꝫ detrahentiū ora fetentia

suspenso corde ⁊ expectāti aīo. atq; patula bucca continue parati sunt aliqđ vbū malū effundē. Jđ Johes ī visione sua dicebat q; de ore illoꝝ equoꝝ egredieƀat sulphur. i. detractionū sulphureus fetor. Sed heu heu qa intātū his tpbꝫ vbiq; detractoꝝ īualuit fetor q; nedū īter seculares. ſ etiā īter multos non pui noīs regulares repiat̄. Unde Jero⁹ ad Cellātiā inqt. Raro īuenies q ita irrep̄hensibilē vitā suā exhibere velit ut is non rep̄hēdat alienā. Et. ī. Nulli inquam hoīuꝫ detrahas ⁊ alioꝝ vitupatiōe te laudabilē videri ne velis. Magis vitā tuā ornare disce q̄ꝫ alienā carpere. ac sp memor esto scriptē dei. Noli diligē detrahētes ne eradiceris. Et ad Rusticū monachū idē ait. Incōgruū ē corde latē ⁊ lingua p totū mūdū vagari. ħ ille. Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ sermōis.

Pars tītia hui⁹ sermonis. in q̄ declarat̄ quāta sit cōtaminatio ex detractione ꝓcedens.

Ertio ī isto ſmōe dico q; tāta est cōtaminatio detractionis ut plerosq; detractor ad peccatū inducat. Et iđ Johes ī visiōe dicebat. Et ab his tribꝫ plagꝭ occisa ē tītia ps hoīuꝫ. Nā a detractiōe oīuꝫ hoīuꝫ aliq audiētiū ꝯfuāt̄ q videlꝫ detractoribꝫ nequaq̄ꝫ credūt. ⁊ licꝫ audiāt corde tn̄ obaudiūt mente. Ad qđ admonet Jero⁹ di. Nō min⁹ auribꝫ q̄ꝫ līgua fugias detractorē. Aliq v̊o defensantur. ⁊ hi sūt q licꝫ detractoribꝫ detminate nō credāt. tn̄ aliq̊ mō mala suspitio mētē eoꝝ ingredit̄. Hinc sup illud i. Cor. 4°. Nolite an̄ tp̄s iudicare. glo. inqt. Et si suspitiōes vitare nō possumus qa hoīes sum⁹. iudicia tn̄. i. diffinitiuas snīas ɔtinē debem⁹. Sꝫ tn̄ cū suspitio ꝓpulsauerit mētē: orādū ē cū ꝓpha atq; dicēdū. Amputa opprobriū meū qđ suspicat⁹ sū. qa iudicia tua iocūda ⁊c̄. Aliq v̊o sūt q detractionibꝫ cōtaminant̄ ⁊ pereūt. ⁊ a btō Johāne tertia ps hoīuꝫ appellāt̄. Ad quoꝝ dictoꝝ declaratiōeꝫ sciēdū ſm Alex. vbi s̄. arti. 5°. Et Duran. n̄m lib° p̊ sūme sue pte tertia. dis. i. q. 7. Et btm̄ Tho. sc̄de sc̄de. q. 73. arti. 4°. q; audiēs detractionē pōt peccare tripliciť. p̊ si taceat. 2° si delectat. 3° si iudicat. P̊ inquam audiēs detractionē peccat si taceat. qđ pōt eē triplici respectu uel cā. p̊ ex timore. 2° ex negligētia. 3° ex verecūdia. Per has. n. causas non rep̄mere detrahētē. pctm̄ ē. nihilomin⁹ multo min⁹ q̄ꝫ detrahē. ⁊ plerūq; ē veniale. Sꝫ pōt eē mortale ꝓpt tria. p̊ cū alicui ex officio uł ğdu īcūbit corrigē detrahētē nec facit. Cōtra quē Ber. ait. Nō licet tacē cui ex officio incūbit vitia redarguere. 2° ꝓpter aliqđ piculū. s. pctī mortalis uel mortis uel alteri⁹ grauis nocumēti. qđ ex illa detractiōe sequi pōt. 3° ꝓpt radicē qua timor hūanus qn̄q; pōt eē pctm̄ mortale. Et ꝓpt hec tria. 86. dis. c. facietis. scribitur. Faciētis ꝓculdubio culpā hꝫ. q qđ pōt corrigē negligit emēdare. Scriptū q̄ppe est. Non solū q faciūt ſ etiā q cōsentiunt pticipes iudicant̄. Ro. p̊. Et libat dn̄o ꝓspera q ab afflictis pellit aduersa. ħ ibi. 2° mō peccat hō si inducit aliū ad detrahēdū. uel delectat eū audire detractiōꝫ ꝓpt odiū ei⁹ cui detrahit̄. ⁊ talis non min⁹ peccat q̄ꝫ ipse detractor. Et qn̄q; etiā magis ꝓpt maiorē delectationē. Un̄ Ber. ad Eugeniū inqt. Detrahē aut detrahentē audire qd hoꝝ sit damnabilius nō facile dixerim. Et iterū idem ait. Detractor ⁊

detractiōis libent̄ auditor. vterq̄ dia-
bo'lū h̄z. Ille in lingua. iste in aure. Et
Aug⁹ ait. Non accōmodes aures tuas
ad pcipienda v̄ba detrahētis. ne acci-
pias mortem ī aīa tua. Detrahēti. n. ⁊
audiēti aīe. vtriusq̄ ē detractio mortis
esca. Et. xi. q. 3. c. nō solū. scriptū est.
Nō solū ille reus est q falsū de aliq̄ p-
fert. s̄ etiā q aurē cito criminibus p̄bet.
Et Iero⁹. Nō licet tibi vituperationem
alteri⁹ libent̄ audire. quia nec ab aliis
optas recipi tuā. Alanus q̄q̄ ait. Quē
delectat audire turpia. loqui pūocat.
Iero⁹ etiā ad Nepotianū ait. Caue ne
linguā ul' aures hēas prurientes. aut aliis
detrahas. aut alio audias detrahētes.
3° q̄q̄ peccat hō si alterū ad detractio-
nē inducat. Et talis plerūq̄ amplius q̄
detractor offendit. qm̄ hoc ex maiori
malignitate pcedit. ⁊ talis oīu malo-
rū q̄ cā ab eo data pcedūt h̄z corā deo
reddē ratione. Unde ī. c. si culpa. de
iniur. ⁊ dā. da. dr̄. Qui occasionē dāni
dat. dānū dedisse videt̄. Oēs igit̄ qui
mortalit̄ ⁊ īpenitēt̄ ex audit̄ detracti-
onib⁹ peccāt. tria ps hoīu sūt. O igit̄
maledicta lingua q̄ Ecci. 28° ca°. tria
nūcupatis. qa ptē triā hoīu perimis.
De te. n. sic ibidē dr̄. Lingua tria mul
tos cōmouit. ⁊ dispsit illos de gēte in
gētē. Ciuitates muratas diuitū destru
xit. ⁊ dom⁹ magtoꝝ effudit. Virtutes
pplor cōcidit. ⁊ gētes fortes dissoluit.
Līgua tria mlieres fortes eiecit ⁊ pua-
uit illas laborib⁹ suis. Qui respicit il-
lā. s. ei credēdo nō h̄z requiē nec ami-
cū in q̄ requiescat. Hi ibi Nolite ḡ detra-
ctores linguis v̄ris alios corrūpe. qa ī
pphetia hodierna Leuit. 19°. scribitur
Nō maledices surdo. nec corā ceco po
nes offendiculū. Et. ī. Nō eris crimi-
nator. neq̄ susurro ī pplis. Et ī euāge-
lio hodierno Ioh. x°. reprehendit xp̄us

iudeos. qa tanq̄ blasfemū nō recte iu-
dicātes s̄ iniq̄ ei detrahētes volebant
eū lapidare. Unde ⁊ dicebat eis. Vos
dicitis. qa blasfemas. qa dixi fili⁹ dei
sū. Si nō facio opa p̄ris mei nolite cre
dere mihi. q̄i di. Si igit̄ facio opa que
null⁹ ali⁹ pōt facē nisi deus. nolite mi-
hi tanq̄ blasfemo detrahere. s̄ ab istis
maledictis detractionibus abstinete.
A q̄b⁹ eripiat nos ipse dilectiōis ama
tor dulcissimus Ih̄us. cui qa ī verita-
te dixit. In me ē p̄r ⁊ ego ī p̄re. cū eodē
p̄re ⁊ spū scō sit honor ⁊ glīa. decus ⁊
imperiū p infinita scl'a seculoꝝ. Amē.

Feria qnta p⁹ dn̄icā de passiōe. de re-
mediis detractiōis Sermo. 40⁹.

Vinc⁹ an-
gelus effudit ⁊c. Iterū
vbi s̄. Ut ex p̄cedētib⁹
claret frēs carissimi pec
catū detractiōis ē piculosum ⁊ graue.
quapp̄t ingenti remedio ad ei⁹ cura-
tionē vti necesse ē. Est. n. graue ipsis
detrahētib⁹. quia ut patebit ī seqnēti
sermone deū pximū ⁊ seipsos offen-
dūt. Est vtiq̄ pniciosū ipsis audien-
tib⁹. qa ut p̄z intuēti p̄cedentia: si q̄s
audiens detractorib⁹ nō resistit cum
debet rōne officii aut imminētis piculi
quodā timore humano pp̄ter quē s̄
dei p̄cepta facere non licet. letaliter ⁊
mortaliter pculdubio offendit. quia
Apoc. 21° ca°. scribit̄. Timidis erit ps
in stagno ardenti igne ⁊ sulphure. Ve
rū ē tn̄ q̄ si q̄s ex rōnabili cā h̄ page-
ret ne videlic̄ mai⁹ scandalū ex h̄ ve-
niret. minime tūc mortalit̄ peccaret.
qa teste Iero. Frustra niti ⁊ nihil ali-
ud q̄ odiū quęrere extrema dementia
est. Unde et. 24. q. 3. c. nō in perpetuū

scribitur. Multi sacerdotū culpā çelo
dei pseq se pfitētur. s dū indiscrete h
agit sacrilegij facin⁹ incurrūt. 7 dum
pcipites q̄si ad emēdādū currūt. ipsi
q̄q3 multo deterius cadunt. h ibi. Est
vtiq3 his qbꝫ detrahit nociuū: 7 ad in-
dignationē inductiuū. Impossibile ē
n. ut ait Jero⁹ psam inocētiā nō tur-
bati. Quia igit ut ait Johes ī dbis p-
positis. Quint⁹ angel⁹ ꝫc. i. ꝯ īuidiā
7 detractionem ei⁹ pgeniē pdicauit.
Nos qui tot mala de vitio detractōis
iā vidim⁹ ꝯeā in pnti sermone teme-
dia cōgrua adhibeamus.
p̊ p eis q detrahūt.
2° p eis q audiūt.
3° p eis de qbꝫ tales detractiones fiūt.
Pars pma hui⁹ sermonis. in q̄ ponūt
tria remedia ad effugādā detractionē
ex pte eoꝝ q detrahūt.

Rimo igit ī isto sermōe tria
remedia reperiūt qbꝫ detra-
ctores pnt detractionem dio
fugare. quoꝝ Primū dr caritatiua di-
lectio. Secūdū vo bona sociatio. Ter-
tiū aūt ꝯsciē examiatio. Primū qdē
remediū ꝯ detractionē ex pte detra-
ctoꝝ dr caritatiua dilectio. Cū. n. ipa
detractio ut supi⁹ dictū ē originē ha-
beat ex īuidia. nihil ita militat ꝯ ip̄az
sicut dilectio caritatiua q̄ ē ei ꝯtria. qa
fm phm x° metaph. Cōtraria mutuo
se expellūt. 7 vno existe aliud pualere
non pōt. Si igit pualeat dilectio qua
oēs dotati esse debem⁹. qa ut ait phus
8° ethicoꝝ. Oīs hō oī hoī nālit ē ami-
cus. nullaten⁹ inuidia 7 detractio in-
herere pōt. Sic. n. de illis q̊s odio ha-
bemus bonū audire aut dicē nō pos-
sumus. Ita econtrario de illis q̊s ama-
mus sp audire aut dicere bonū vtiq3
desideram⁹. Ait. n. Secūd⁹ phs. Prin-
cipiū amicitie est bn̄ loq. maledicere

ē īimicitiarū exordiū. Quoꝝ diu3 tō
potissima ē. qa ut ait phus 9° ethicoꝝ.
Amicus se d3 hr̄e ad amicum sicut ad
seipsū. qa amicus ē alter ego. Sic igit
null⁹ vellet de se male dici. ita etiā nō
pōt de amico male dicē ul audire. Vn
David q̄uis Saul eū vsq3 ad mortem
pseqret. tn̄ qa mētē ī caritate locaue-
rat. audita ei⁹ morte ut ī p̊ ca° z. libri
Regū. legitur. scidit vestimenta sua. 7
plāxit eum planctu huiuscemodi di.
Cōsidera isrl̄ p his q mortui sunt. sup
excelsa tua vulnerati. Inclyti isrl̄ sup
muros tuos interfecti sunt. Quō ce-
ciderūt fortes! nolite ānūciare ī Geth
neq3 annūcietis ī compitis Ascalonis
ne forte letēt filij philistijm. ne exul-
tēt filij ītircūcisoꝝ. Mōtes gelboe. nec
ros nec pluuia veiat super vos. Neq3
sint agri pmitiarū. quia ibi abiectus
est clype⁹ fortiū. clype⁹ Saulis q̄si nō
esset vnctus oleo. Et. ī. Filie isrl̄ sup
Saul flete q vestiebat vos coccino ī
delitijs. O mira bonitas. O inaudita
cordis pietas. O admiranda caritas.
Persecut⁹ ad necē. plāgit psequētem
occisū: 7 q vix ab oculis 7 manibꝫ ei⁹
euadere poterat. plorat eū q si viueret
pseq nō sineret. Unde pphete talis 7
tāta dtus nisi ex caritate! Si. n. eū nō
dilexisset. pfecto ei detraxisset. 7 d ma
lo suo gauisus fuisset. Propterea eru-
ditissimus hoīu3 7 caritate cōspicuus
btūs Jero⁹ in suo felici transitu dixit.
Predilectissimi filij mei inqt fratribꝫ
suis: diligite vos īuicē. Nō. n. accepi
h ab hoīe s a saluatore. Hoc inqt est
pceptū meū ut diligatis īuicē. In sola
dilectiōe oīa dtutū bona ꝯsistūt. Sic
ex vna radice multi exeūt rami. sic ex
caritate oēs generant dtutes. Et. ī.
Ubi caritas vera est. ibi īuidia nulla
est. ibi ambitio nulla cognoscit. nec

murmuratio nec detractio. Secūdū remediū dr̄ bona sociatio. Nā si cum detractorib9 q̄s cōmisceat̄. procul dubio eū detrahē q̄nq̄ nocē erit. q̄a f̄m ph̄m mores fiūt ex cōuictu. Vn̄ 7 7° topicoꝝ idē ph̄us ait. Prau9 soci9 ē q̄ ip̄edit cōe bonū. Et 2° ethicoꝝ dicit. Incorrigibilis hō tollēd9 ē de medio sociorꝝ. Quia Aug9. 28. q. 1. c. sepe. et. 33. q. 4. c. q̄sq̄s. sic inq̄t. Sepe maloꝝ consortia etiā bonos corrūpūt. quāto magis eos q̄ ad vitia proni sūt. q̄si di. velit cū p̄pha. Cū scō scūs eris 7 cū viro innocēte ĩnocēs eris. Et cū electis elect9 eris 7 cū puerso puerteris. Nā. 1. Reg. x° ca°. legit̄ q̄ Saul ĩueniēs cuneū p̄phetaꝝ 7 manēs apud eos p̄phetauit cū eis. q̄a iux̄ p̄o. A boue maiori discat arare minor. Solet q̄dem vitis erecte arbori sil̄ alligari ut nouella rectitudinē sumat quā indurata iā relinq̄re nescit. Vn̄ Jero9 ad Demetriadem sic dic. Sēp ĩ comitatu tuo graues feminas hēas. Mores. n. 7 studia dn̄aꝝ plerūq̄ ex ancillaꝝ 7 comitatuū morib9 iudicāt̄. Qualis. n. queq̄ sit taliū consortio delectat̄. Et Jsidorus 2° li° soliloquioꝝ dic. Sācta cōuersatio cōiungit ĩimicū. edificat p̄ximū. glorificat deū. Vn̄ 7 Tulli9 pagan9 ĩ lib° de officijs inq̄t. Oĩuꝫ societatū nulla p̄stantior ē. nulla firmior q̄ꝫ cum boni viri morib9 silēs familiaritate cōiūcti sūt. Nihil. n. amabili9 ē nec copulatius q̄ꝫ moꝝ sil̄itudo bonoꝝ. Jn q̄b9. n. eadē studia eedē volūtates. in his fit ut alt̄ altero eque delectetur ut seipso. 7 sic vn9 fiat ex plurib9. H̄ ille. Tertiū remediū dr̄ ɔsciē examinatio qua examinata fit ut hō multa q̄ ɔmisit p̄cognoscat. ex q̄b9 tn̄ gr̄a dei adiuuante infamiā nullā incurrit. Sic. n. cōsiderans discat hō ut nō p̄dat. nec consideret aliena. Vn̄ Jsidor9 ait. Nūq̄ꝫ detrahes si bn̄ te p̄spexeris. Nā ex molestia ɔsciē 7 p̄prie infamie q̄s obliuiscit̄ aliene. Hui9 rei mysteriū hr̄ Joh. 8° ca°. vbi dn̄s accusantib9 7 detrahētib9 adultere. rn̄dit di. Qui sine pctō est vr̄m. p̄m9 in eā mittat lapidē. p h̄ insinuans q̄ q̄ accusat aliū de aliq̄ crimine d3 timē ne forte ĩ ipso aliq̄d lateat pctm̄ graui9 illo. vel q̄ pōt incidē ĩ oē pctm̄ si diuina nō fuerit gr̄a sustentatus. Vn̄ sup h̄ euāgelio ĩ omel̄. sabbati ꝯtie dn̄ice ĩ q̄dragesima. venerabilis Beda inq̄t. Figurate nos admonet dn̄s ĩ eo q̄ 7 an̄ datā legē 7 p9 datā sniam inclinādo scribit ĩ terrā. ut p̄usq̄ꝫ peccātem p̄ximū corripiam9. 7 postq̄ꝫ debite castigatōis illi misteriū reddiderim9. nosipsos digna humilitatis ĩuestigatiōe p̄pendam9. ne forte aut eisdē q̄ in illo rep̄hendimus. aut alijs q̄buslibet facinorib9 irretiti fuerimus. Euenit. n. sepe ut q̄ v̂bi gr̄a homicidā publice peccātē iudicāt. peius odioꝝ malū q̄ ipsi ĩ secreto depulsant̄ nō sentiāt. Qui fornicatorē accusant pestē sup̄bie qua d̄ sua castitate extollūt̄ ignorāt. Qui ebriosū cōdēnāt viтus ĩuidie q̄ excedūt̄ ipsi non videāt. Quid ḡ nob̄ ĩ h9 mōi picul̄ remedij? quid restat salutis? nisi ut cū peccātē cōspicim9. aliū mox inclinem9 deorsū i. q̄ꝫ deiecti ex nr̄e cōditiōis fragilitate simus si nos diuina pietas nō sustētet: humilit̄ inspiciam9. H̄ ille. Et sic patēt remedia ɔ̄ detractionē eoꝝ qui detrahunt. patetq̄ꝫ ps p̄ma huius f̄monis.

Pars secūda hui9 f̄monis. in q̄ ponūt̄ tria remedia ɔ̄ detractionē ex pte eoꝝ q̄ ipsam audiūt.

Ecūdo in isto sermōe ponūt̄ tria remedia p audiētib9 detractionem. quib9 pn̄t se dio

defendere·q̊z Primū dr̄ contristatio
cū rep̄hēsiōe. Secūdū vo elōgatio cū
recordatiōe. Tertiū aūt stabilitio cū
compassiōe. Primū igit̄ remediū dr̄
vult⁹ cōtristatio cū rep̄hēsiōe. p̊.n.
tenet̄ hō cum audit detrahentē tristē
vultū ondē. qa Anteri⁹ papa.6.q.i.ī
c.ex merito.dic. Nemo inuito audito-
ri libent̄ refert. Sit igit̄ dilectissimi of
ficiū singulorū·nō oculos solū castos
seruare s̄ etiā aures ⁊ linguā. h̄ ibi. Et
p̄v.25° ca°. sapiēs scribit. Ventus aqlo
dissipat pluuias ⁊ vult⁹ tristis linguā
detrahētē. vbi glo dic. Si hilari vultu
detrahētē audieris·tu illi das fomitē
detrahēdi. Si aūt tristi dixit libēt̄ nō
dicē qd̄ videt non libēt̄ audiri. Vnde
Jero⁹ ad Rusticū monachū scribit di.
Nō min⁹ auribꝰ q̄z lingua fugias de-
tractionē. Nā detractor dum te videt
nō libent̄ audire. ⁊ si sagitta mittat̄ ꝯ
durā māīm nō nūq̄z ī mittētē reuertit̄
⁊ vulnerat vulnerātē. Illud q̊q̄z ꝯple-
tur. facti sūt ī arcum prauū. Et alibi.
Qui mittit ī altū lapidē recadit in ca-
put ei⁹. Ita detractor cū tristē viderit
faciē audiētis·īmo nō audiētis qdē s̄
obturātis aures suas ne audiat·iudi-
ciū sanguinis illico conticescit. Pallet
vult⁹·herēt labia·saliua siccat̄. Vnde
idē vir sapiēs·Cū detractoribꝰ inquit
ne cōmisceatis·qm̄ venit p̄ditio eoꝝ
⁊ ruinā vtriusq̄z qs nouit̄ tam. s. ei⁹ q
loqt̄ q̄z illi⁹ q audit loquentē. Veritas
angulos nō h̄z·nec q̄rit susurrones. h̄
ille. 2° etiā tenet̄ hō discrete detrahē
tē rep̄hēdē nisi forte mai⁹ scādalū ti-
meat̄. Exemplo xp̄i q ut Joh. 12° ca°.
scribit̄ ꝯ iudā ⁊ alios discipulos Ma-
gdalene detrahētes eo q̄z illa effudisset
librā vnguēti nardi spicati p̄ciosi sup
caput ei⁹. h̄ v̊ba dixit eis. Quid mo-
lesti estis huic mulieri? opus.n. bonū
opata ē ī me. Exēplo q̊z Dauid q ī p̊s
dicit. Detrahētē secreto p̄xīo suo hūc
p̄sequebar. Et exēplo Job. q. 29° ca°.
de se ait. Cōterebam molas iniq. i. de-
tractoris: ⁊ de dentibꝰ illi⁹ auferebam
p̄dā. Secūdū remediū dr̄ elongatio
cū recordatiōe. p̊ oꝫ hō se elongare a
detractoribꝰ si se cupit a p̄tō p̄serua-
re detractiōis. ⁊ si sine scandalo fieri
nō p̄ōt cū qs detrahē incipit·statī ab-
ire disp̄ōat·v̊bāq̄z detractoꝝ recidat.
iux̄ ꝯsiliū sapiētis q. p̄v. 4° ca°. dic. De-
trahentia labia p̄cul sint a te. Nā s̄m
Jero. Si deest auditor deest ⁊ detra-
ctor. 2° mō si nō p̄ōt fieri qn audiat
sine scādalo·oꝫ hō ad effugādā detra-
ctiōēꝫ p̄tōꝝ p̄priorꝫ recordari. Quis
n. foret q si acutissimis spinis purga-
ret̄ ī auribꝰ·p̄tā libēt̄ audiret aliena
vel gratiū detrahēdi p̄beret auditum.
Nōne grauī⁹ debēt patrate culpe pū-
gere mētes q̄z pūgētes spine pūgē car
nē. Nā p sapiētē Ecci. 28° ca°. dns̄ p̄-
cipit di. Sepi aures tuas spinis. i. pū-
ge mētē tuā pungētibꝰ tue ꝯ̄sciē sti-
mulis: ⁊ noli audire linguā nequā. In
mēte q̄sq̄z tenē oꝫ·qd̄ de se uel de alio
multa mala dicta fuerūt·de q̊ certissi-
mus erat q̄z oīo fuerat oppositū uł in-
cōpabilit̄ erat min⁹ malū. ⁊ sic semp
pensandū ē cū aliq̄ fit detractio. Non
n. pui criminis ē praua sentire d̄ recta.
qa s̄m ap̄lm. i. Cor. 13°. Caritas nō co-
gitat malū. Tertiū remediū ē cordis
stabilitio cū cōpassione. p̊ eni oꝫ hō
cor stabilire ut nō defacili oī̄ loquēti
credat. qa rara fides iō qa multi mul-
ta loquūt̄. Vn̄ Ecci. 19°. sapiēs inquit.
Qui cito credit leuis ē corde. Jero⁹ q̊z
ait. Si eēt ī nob̄ diligētia ne passim de-
tractoribꝰ crederem⁹·iā detrahē̄ oēs
timerēt. Isidor⁹ q̊q̄z li° de sūmo bono
trāsūptiue. xi. q. 3. c. nō solū. dic. Nō

solū ille reus ē q crimen de alio ꝓfert
& is q cito aurē criminib⁹ pbet.h ibi.
2° si non pōt hō facē qn malū aliqđ
de ꝓximo credat ꝓpt veritatē rei.oꝫ tñ
aliene miserie cōpati.qa hō ī se retinet
ꝓpt h viscera pietatis ne de pctō ꝓxi-
mi scandaliçet.Hinc.i.Pet.3° ca°.scri-
bit.Estote iuicē cōpatiētes fraternitatis
amatores.Et.i.Cor.12° ca°.Paul⁹ ait.
Si qd patit vnū mēbrū cōpatiūt oīa
mēbra.Nā virtutib⁹ oīb⁹ ꝑfecto obediē
dū est cū ex caritate pcipit aliqd.qua
caritate detractiōis vitiū penit⁹ eradi
cat.cui⁹ eradicatiōe ipsa caritas possi-
det.Et sic patēt remedia ꝓ his q detra
ctionē audiūt.patetq; ps secūda hui⁹
sermonis.

Pars tertia hui⁹ smōis.in q̄ ponūt re-
media ꝓ his qb⁹ detrahit.

Ertio ī isto sermōe adhibēda
sūt remedia ꝓ his qb⁹ detra-
hit ne ī baratrū desperatiōis
deijciāt.q tria sūt.q̄z Primū dr puni-
tiōis.Secūdū vo dr oppositiōis.Ter-
tiū aūt dr cōsideratiōis. Primū ḡ re-
mediū dr punitiōis.qa.s.hō añ oꝫ puni
dere ut ab eo tollat occasio hui⁹ pctī.
nec faciat sicut dicūt qdā:sufficit mi-
hi cōscia mea.quia inqt apls.i.Thessal.
vlt.Ab oī spē mali abstinete vos. Et
qd ē hmōi abstinētia nisi ut auferat
occasio peccādi ī alijs quantū ī nobis
possibile ē.Propt qđ inqt Alex.vbi
s.arti.x°.q occasio detractiōis aliqñ ē
ex pte ei⁹ cui detrahit.aliqñ ex pte de-
trahētis uel audientis.Tenet igit hō
subtrahē occasiones q ut ī plib⁹ sūt ex
pte sui.nō aūt illas q sūt ex pte detra-
hētiū uel audiētiū.Et addit pdictus
doc.q licꝫ detractio sit occasio meriti
aliqñ apud sustinētē patiēt.nō tamē
dāda ē occasio detractiōis. Paduer
tendū ꝓpt dictū Gregi.q ait. Vocādi

sūt detractores 7 tñqlle admonendi
eisq; satisfacē modis oīb⁹ debem⁹ scie-
tes q de iudeis dicit veritas.Ne forte
scandaliçemus eos.q sm Alex.vbi s.
duplex ē satisfactio. Vna qdē ē in re-
mediū ꝓpriū pctī.7 sic nō oꝫ iusto sa-
tisfacere pctōri qui detrahit. Alia vo
satisfactio ē ī cautelā pctī alieni. 7 sic
oꝫ satisfacere.i.excidere cām scandali
sm q scādalū ē dictū uel factū min⁹
rectū occasionē pbēs ruine.Quia ut
ait dns Math.18°.Qui scādaliçauerit
vnū đ pusillis istis q ī me credūt.ex-
pedit ei ut suspēdat mola asinaria in
collo ei⁹ 7 demergat ī ꝓfundū maris.
Secūdū remediū dr oppositiōis siue
resistentie. Querunt.n.doc.Si iusti
7 religiosi 7 īmunes debeant resistere
suis detractorib⁹. Rñdet Ricar.ī qli
betis suis q h pōt fieri tripl'r.vel ꝓpt
cōseruationē fame.vel ꝓpt çelū iusti-
cie.vel ꝓpt liuorē vindicte. p mō si
fiat p viā licitā.qa Deut.16°.dr.Iuste
qđ iustū est exeqris.bonū qdē erit 7
licitū.qa conseruatio fame multū va-
let ad ꝓfectū spūaliū ī se 7 ī alijs.Nā
bona fama ē quoddā frenū retrahens
a peccato.Timor amissiōis bone fame
magis appciat.sicut econuerso despi-
cit.qa sm Gregī.Cuius vita despicit
restat ut eius pdicatio cōtēnat.Et iđ
ꝓpt valorē bone fame īuitat nos sapi-
ens ad cōseruationē ipsi⁹ Eccl.21° ca°.
di.Curā habe de bono noīe.Sic ḡ di-
co q licitū est iustis 7 religiosis h mō
suis detractorib⁹ resistere ꝓpt cōser-
uationē fame. 2° mō etiā ꝓpt çelū
iusticie resistē detractorib⁹ p modum
licitū 7 honestū nō mō cōgruū videt
īmo 7 meritoriū.q̄uis religiosi debeāt
magis q̄ alij pcellē in humilitate 7 iu-
sticia. 3° aūt mō ꝓpt.s.çelū vīdicte
resistē detractorib⁹ oīb⁹ qdē illicitū ē

magis aūt religiosis. qa quāto magis p suā pfessionē elōgāt a mūdo. tanto magis debent vindictā fugē 7 pprias iniurias facili⁹ 7 pfecti⁹ ꝯdonare. Debet igit̄ inocēs se excusare 7 inocētiā suā ondere quātū pōt. ne alij ex infamia exorta scādaliçēt̄. al' tacēdo male facēt. Quia Aug⁹. z. q. 3. c. nō sūt audiendi ait. Qui fidēs ꝯsciē sue negligit famā suā nimis crudel'ē Et si ex h̄ detractores incurrūt īfamiā qa detegit̄ falsitas 7 malitia eoꝝ. eis īputet̄ q sibi h̄ pcurauerūt. Sz 7 talē iniuriā receptā nō tenet̄ remittere ei qui detraxit cū veniā petit nisi famā restituat. dicēdo illis corā qb⁹ detraxit se falsum dixisse si falsū dixit. Odiū aūt 7 rācorē nūq̄ dz hr̄e. Tertiū igit̄ remediū dr̄ ꝯsiderationis. qa videlz pactis dībus q̄ ad nos ptinent puisionib⁹ 7 excusatioib⁹. si nec sic linguas detrahentiū ligare possum⁹: debem⁹ ꝯsiderare q̄ etiā xp̄o scīssimo detrahebāt pui di iudei. 7 q̄ h̄ pmittit oīpotēs de⁹ ad cumulū meriti 7 coronatiōis. Unde Greg⁹ sup Ezech. et glo. 3. c. canonice Jude sic inqt. Sic liguas detrahētiū nr̄o studio nō debem⁹ excitare ne pereāt. ita p suā malitiā excitatas debemus eq̄nimit̄ tolerare ut nobis meritū crescat. h̄ ibi. Qd̄ sic intelligēdū ē fm Ricar. vbi s̄. q̄ ppt̄ detractionem nō debem⁹ a caritate discedē. nec odij mendacij. uel īpatiētie vitiū incurrere. Si autē verū esset qd̄ dr̄ s̄ occultū talis se excuset hō q̄ non p̄dictis modis aliq̊ mō peccet piurando 7 detractores de mēdacio arguādo. ul' pōt se aliqb⁹ v̄bis sophisticis excusare. vt q̄ multa falsa q̊tidie dicūt̄ ab hoib⁹. uel q̄ de scīs viris etiam multa mala falso dicta sūt. 7 idō non mirū si etiā de ipso dicant̄. 7 qd̄ mirat̄ q̄ credat̄ tātū prophas de eo 7 h⁹ mōi. Potissimū autē remediū diuz ē ut hō faciat fm ꝯsiliū Greg. q. xi. q. 3. c. int̄ v̄ba. sic nos docet. di. Int̄ v̄ba laudātiū siue vitupantiū ad mētē sp recurrēdū ē. 7 si in ea nō iuenit̄ bonū qd̄ d̄ nob̄ dr̄: magnā nobis dz tristiciā gnāre. Rursus si in ea nō iuenit̄ malū qd̄ de nobis hoīes loquūt̄: i magnā debem⁹ leticiā psilire. qd̄ si nō oēs laudāt 7 ꝯsciā liberos nos eē demōstrat. hēm⁹ Paulū dicētē. Glīa nr̄a h̄ ē. testimoniū ꝯ. cie nr̄e. Job q̊q̄ dic. Ecce in celo testis meus. Si g̊ ē nob̄ testis ī celo. testis ī corde: dimittamus stultos foris loqui quod volūt. h̄ ille. Debz etiā hō cui detrahitur ad maiorē grām impetrādā p detractoribus exorare. exēplo xp̄i q per pphetā dicebat. Pro eo ut me diligerēt detrahebāt mihi. s. iudei. ego aūt orabā. s. p eis. Exēplo vtiq̄ Daniel' q ut hr̄ ī pphetia hodierna Daniel'. 3. orauit ad dn̄m p pp̄lo q eū odio hēbat 7 ei apud regē Dariū detrahebat. di. Dn̄e deus nr̄ ne despicias pp̄lm tuum propter nomen tuū. 7 ne dissipes testamentum tuū. neq̄ auferas mīam tuam a nobis. 7 cetera ibi. Pro multis aūt in h̄ sermōe dictis facit euāgeliū hodiernū. Luc. 7⁰ ca⁰. vbi hr̄ q̄ cū qdā pharise⁹ iuitasset Ihm. 7 mulier peccatrix venisset ad osculādū pedes ei⁹. videns h̄ pharise⁹ q vocauerat eū ait intra se murmurādo. di. Hic si eēt ppha sciret vtiq̄ q̄ 7 qualis esset mulier q̄ tāgit eū. qa peccatrix ē. Cui volēs xp̄us satisfacē 7 Mariā excusare: pabolā posuit d̄ duob⁹ debitorib⁹ nō negās veniā pctī Marie. s comēdās eam de mirifica pn̄ia p magno pctō. Propta ꝯcludit. Dimittūt ei peccata multa qm̄ dilexit multū. Cui⁹ merito 7 pcib⁹ dignet̄ ipse dn̄s 7 nobis pctā

nr̄a dimittē. quaten⁹ grām adipiscamur in p̄nti ꝛ gl̄iam ī futuro ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta p⁹ dn̄icā de passiōe. de detestatiōe ꝛ reꝓbatiōe vitij detractionis Sermo. 41⁹.

Vint⁹ angelus effudit phialam suā ꝛc. Iterū vbi s̄. Mirū frēs carissimi videt̄ q̄ plus mali odio habeāt bonos ꝛ magis eis detrahant q̄ꝫ boni malis. Cuius p̄uerse iniq̄tatis apta ꝛ exp̄ssa rō apparet. Tria q̄dē sūt ī hoīe q̄ p̄nt diligi uel odiri. Primū ē nā hoīs. Secūdū vo opatio ꝛ act⁹ ei⁹. Tertiū āt vtrūq̄ȝ s. nā ꝛ opatio ei⁹. Primū nō dȝ odio h̄ri a bono viro. q̄a creatura dei est. ꝛ ut sic sp̄ hō ē bon⁹ ꝛ diligēd⁹. Secūdum p̄ōt odiri a bono viro. q̄a pctm̄ ꝛ mala opatio hoīs. sic odit̄ a deo. iux̄ illud p̄s. Iniq̄s odio habui. Tertium aūt odiri nō p̄ōt a bono viro. Mal⁹ āt odit bonū viꝝ inq̄ꝫtū ē hō ꝛ bona opa ei⁹ ꝛ sic̄ ꝛ seorsū. Ex q̄ seq̄t̄ q̄ bon⁹ nō odit ī malo nisi vnū. s. defectū. Mal⁹ aūt odit ī bono duo. s. actū bonū ꝛ naturā bonā. q̄ mal⁹ ꝓptea pl⁹ odit bonos q̄ꝫ bon⁹ malos vnde ꝓcedit q̄ ipsi mali libent̄ bonis maligne detrahunt Cui⁹ pcti ḡuitatē ꝓfecto si cognoscerēt se ab eo facili⁹ retraherēt. Ad cui⁹ fugā ꝛ deuitationē p⁹ p̄dicta ī supioribꝫ. quia inq̄t Iohes ī v̄bis ꝓpositis Quint⁹ angel⁹ ꝛc. i. contra iuidiam ꝛ alia vitia ab ea ꝓcedētia p̄dicauit. De ipsi⁹ detractionis filie sue vehementi detestatiōe necnō reꝓbatiōe ī p̄nti sermone describem⁹. ꝓbātes ipsam tribus vijs sūme fugiēda ꝛ detestandā. p̄ videlꝫ validis rōnibꝫ. 2° fūdatis auctoritatibꝫ. 3° practicis exemplificatiōibus.

Ps p̄ma h⁹ s̄mōis. ī q̄ ꝓbat̄ detractionē eē detestādā septē validis rōnibꝫ.

Rimo igit̄ ī isto s̄mōe dico q̄ viciū detractiōis ē sūme detestādū. q̄ꝺ ꝓbat̄ septē efficacibus rōnibꝫ. p̄ rōne offensiōis. 2° rōne aggrauatiōis. 3° rōne lesiōis. 4° rōne restitutiōis. 5° rōne p̄uatiōis. 6° rōne inhabilitatiōis. 7° rōne puniriōis. P̄ dico q̄ ē sūme detestādū rōne offensionis. q̄a p illud valde offenditur de⁹. ꝓpt̄ q̄ꝺ inq̄t ap̄ls. ad Ro. p̄. Detractores odibiles sūt deo. s̄ null⁹ odio h̄r a deo nisi ꝓpt̄ ḡue pctm̄ ꝛ mortale. igit̄ ꝛc. P̄ per illud offendit̄ lex nālis q̄ s. p̄cip̄it oē q̄ꝺ rōni cōstat. q̄ꝺ religioni cōgruit. q̄ꝺ saluti ꝓficit. Et iō est oīo seruāda. ff. q. ꝛ a q̄bꝫ manumissi liberi nō fiant. l. ꝓspexit. Sȝ cū tria sint hui⁹ legis p̄cepta. s. honeste viuē. alterū non ledē. ius suū vnicuiq̄ȝ reddere ff. de iusticia ꝛ iure. l. i. Detractor aūt ledit bonā famā alteri⁹ q̄ ē ī opinione hoīuȝ. ꝛ ad h̄ nitit̄ ut. s. hāc opiniōeȝ auferat. igit̄ ꝯ legē offendit. q̄a ꝓpt̄ suū pctm̄ ē detestādū. P̄ mādat de⁹ ꝛ etiā nā ut diligamus īuicē. peccatū aūt detractiōis ꝯtrat̄ huic dilectioni ꝛ caritati. ḡ valde offensiuū ꝛ ꝯt̄ detestādū ē. 2° ē detestādū rōne aggrauatiōis. q̄a nō leue ē pctm̄. imo ḡue. Ait. n. Alexāder papa. 6. q. i. ī. c. Sūma iniq̄tas ē frēs detrahē ꝛ accusare. Vn̄ scriptū ē. Oīs qui detrahit frī suo hoīcida ē. ꝛ oīs homicida nō hȝ ptē ī regno xp̄i ꝛ dei. Vn̄ dr̄ de pe. di. i. c. homicidiū. Qui occidit ꝛ q̄ detrahit p̄it homicida ē. ille corpis. iste aīe. ꝛc. Qualiter aūt ista intelligātur. declarat Alex. vbi s̄. arti. 7°. et beatus Tho. etiā vbi s̄. q̄ lȝ ḡue sit pctm̄ detractio tn̄ nō ē oīo par hoīcidio. Cōpatur aūt

homicidio. qa q̄tū ī ipsa ē aufert vitā q̄ hō viuit ī bona opiniōe alti⁹. ꝑsl⁹. n validū ē q̄d ē ī opiniōe q̄ꝫ q̄d ē ī vitate. ff. de acq. here. l. his q̄ heres. ī fine. et. ff. de offi. ꝑsi. l. barbatus. Notādū etiā h̄. qa or̄ q̄ est sūma īiq̄tas detractio q̄ pesanda sūt pctā q̄ cōmittūt̄ in ꝓximū s̄m nocumēta q̄ ꝓxīo inferūt̄. Bonū āt hoīs triplex ē. s. aīe. corpis ⁊ rez̄ extioz̄. Bonū aīe q̄d ē maximū nō pōt ab eo tolli nisi p accñs ⁊ indirecte ⁊ occasionalit̄. Bonū āt corpis bono rez̄ extiozū p̄eminet. Grauioza igit̄ sūt pctā qb̄ īfert̄ nocumētū corpi q̄ꝫ ea qb̄ īfert̄ nocumētū reb̄ extiozibus. Vn̄ inter cetā pctā q̄ sūt ī ꝓximū hōicidiū ē ḡui⁹. cōsequēt̄ aūt adulteriū q̄d ē ꝯ debitū ordinē gn̄atiōis humane. Ꝯñt v̄o sunt extioza bona int̄ q̄ fama p̄eminet diuitijs. eo q̄ ꝓpinqoz est spūalib̄ bonis. Vn̄ ꝓv̄. zz°. scribit̄ Meli⁹ ē nomē bonū q̄ꝫ diuitie multe. Et Tulli⁹ ī z° de oratore. Bona estimatio multꝫ diuitijs p̄stat. Quia igit̄ h̄ fama p detractiōez ꝓpe deniḡt̄. seq̄t̄ q̄ h̄ detractio s̄cd̄m gen⁹ suū furto ⁊ alijs pctīs q̄ erga extiores ꝯmittūt̄ ḡuioz ē Vn̄. 6. q. 1. ī c. ex merito dī. Detiores sūt q̄ vitā bonozūq̄ꝫ mores corrūpūt q̄ꝫ hi q̄ subas aliozūq̄ꝫ p̄dia diripiūt. Caueat vnusq̄sq̄ꝫ ne linguā aut aures hēat prurientes. i. ne aut alijs ip̄e detrahat. aut alios detrahētes audiat. h̄ ibi.

Est insup aduertēdū q̄ multo ḡui⁹ peccāt q̄ p̄latis ⁊ religiosis detrahūt. Vn̄. 6. q. 1. ī. c. detiores. Anaclet⁹ papa. inq̄t. Detiores sūt q̄ doctoz̄ vitā moresq̄ꝫ corrūpūt. Q̄d ꝯfirmat̄ p scripturā sacrā. Exo. zz°. dicētē. Dijs nō detrahes. i. sacerdotib̄ ⁊ doctorib̄ q̄ eccl̄ie p̄ncipāt̄. ⁊ p̄ncipi ꝓpl̄i tui nō maledices. Vbi dic Alex. vbi s̄. arti. 4°. q̄ cū oīs detractio pniciosa sit ī istis tn̄ est pniciosioz. 3° ē detestādū rōne lesiōis Nō. n. solū ledit famā. s̄ etiā occasionalit̄ ꝯsciām. non tm̄ illi⁹ cui detrahit̄ s̄ etiā alioz̄ q̄ illi⁹ diffamatiōe corrūpūt̄. p̄ q̄dē ledūt̄ plerūq̄ꝫ q̄b̄ detrahit̄ ī ꝯsciā. qa ut dictū ē p timore īfamie multi a pctō retrahūt̄. s̄ q̄n se īfamatos cōspiciūt irrefrenate peccant. Vn̄ Jero⁹ ad Rusticū monachum ait. Corripiēdus ē seorsū frat̄. ne si semel pudorē aut verecūdiā amiserit pmaneat ī pctō. Amp̄. īfamat⁹ alios nitit̄ inficē ad infamiā. ut solatiū sit sibi socios hr̄e ī infamia. Quia solatiū ē miseris socios hr̄e penaz̄. Aut proterue defendit pctm̄ suū. Propterea Aug⁹ de sermōe dn̄i ī mōte dic. Studēs correctiōi. parce pudori. Forte. n. p̄ verecūdia īcipit defendē pctm̄ suū. ⁊ quem vis facē meliorē facis peiorē. 2° etiā h̄ pctm̄ ledit alios ī ꝯsciā. qa vno īfamato alij infamāt̄. ⁊ īfamati ad pctā relaxāt̄. Q̄ aūt infamēt̄ ondit Aug⁹ ī epl̄a ad plebē yponeñ. Cū de aliq̄b̄ q̄ s̄cm̄ nomē ꝓfitēt̄ aliq̄d crimīs ul̄ falsi sonuerit uel veri tacuerit: instāt satagūt. ambiūt ut de oīb̄ h̄ idē credat̄. h̄ ille. P̄ pctō vnius publicato multi alij ꝓpt̄ fragilitatē ꝓuocāt̄ ad peccādū exēplo illi⁹. ul̄ ad excusatiōz suoz̄ vitioz̄. iux̄ illd̄ Eccl. 3z°. Vitabit correptiōez. ⁊ iux̄ voluntatē suā īueniet cōpatiōz. s. dicēdo talis ⁊ tant⁹ hō sic ꝑpetrauit. Et h̄ ꝓcedit ex īuidia ⁊ malignitate antiq̄ hostis. Vn̄ Vgo de s̄cō victore dic. Detractio ē locutio ex inuidia ꝓcedens bona aliozū denigrās.

4° ē sūme detestādū rōne restitutionis. qa ille q̄ detraxit tenet̄ restituē famā quā abstulit. dicēdo se falsū dixisse si falsū dixit. ul̄ īiuste īfamasse si verū dixit. Et h̄ illis dīb̄ q̄b̄ dixit si recordat̄. ut p̄ꝫ exp̄sse ī sermonario de

pnīa.qa non remittit pctm̄ nisi resti-
tuat aliena.de re.iud.li° 6°. Cū bonū
nomē ut dictū ē diuitijs tpalib9 p̄ua-
leat.ut etiā hr̄.ff.de ob°.obli.l.si qs.
Seqt q̄ nō pōt fieri cōdigna pnīa nisi
a detractorib9 restituat aliena fama.
Quā restitutiōz facē ē valde difficile.
p̊ qa hi q detrahunt cū magna diffi-
cultate pn̄t induci ad hāc satisfactiōez
ꝓpter cōfusionē quā recepturi sūt de
mēdacio suo. 2° difficile ē remouere
im p̄ssiōz factā ī mētib9 eoꝝ apud q̊s
facta ē detractio.Ex q̊ seqt q̄ talis dif
famat9 difficile recupat famā suā.iuxͣ
illud poeticum.Quē semel horrēdis
macule īfamia nigrat.Ad bn̄ tergēdū
multa laborat aqua.Vn̄ ad h̄ ꝓpositū
pōt adduci illud Ouidij in 6° de arte
amādi.Rumor ut ē velox agitatᵈ puo
lat alis.Hinc pcipit quāta demētia sit
dānari aliquē ex detractiōe 7 īfamia
ꝓcedēte. Sācti9 ē ac meli9 nocētē ab-
soluē q̄ īnocētē cōdēnare.ff.de penis
l.absentē.Silr̄ ꝓcliuiores eē debem9
ad nō nocēdū q̄ ē ꝯ.ff.de piculo 7 cō-
modo rei vendite.l.i.§.preit.et.ff.de
fuis asportādis.l.fu9.Patz igit ꝓposi
tū 2c. 5° ē sūme detestādū rōne pua-
tionis .s.recti iudicij.quia detractio
excecat hoiem.Vn̄ Greg9.xi.q.3.c.int
v̂ba.ait.Quid.n.aliud detrahētes fa-
ciūt nisi q̄ ī puluerē sufflāt 7 ī oculos
suos trā excitāt.ut vnde pl9 detracti-
onis pflāt.inde min9 v̂itad videāt.h
ibi.Qd' q̄lit intelligat declarat Tho.7
Alex.vbi s̄.arti.8°.qa.s.duplex ē lu-
mē.s.cognitiōis speculatiue.7 cogni
tiōis practice.q̄ vz hō vult bonū alteri
7 placet sibi bonū ī altero.7 displicet
malū p detractiōz.Nō igit oz q̄ hō de-
trahēs puet lumīe cognitiōis specu-
latiue s̄ cognitiōis practice.Nō.n.mi
nus cog̊scit veritas.s̄ magis displicet
veritas bonitatis.7 magis placet ve-
ritas malitie.Vel pōt dici q̄ hō letat ī
snīa oris sui ut dr̄ ꝓv̊.15°.Quapp̄t ille
q detrahit incipit magis amare 7 credē
qd' dic.7 p ꝯns ꝓximū magis odire.7
sic magis recedere a cognitiōe veritat'.
Et iō ē ocul9 iste nequā d' q̊ dr̄ Math.
7°. Si ocul9 tu9 fuerit nequā totū cor-
pus tuū tenebrosū erit.Iste ē etiā gu-
stus hoīs egri cui amarū videt dulce
7 dulce amarū Ysa.5°. Sic igit oz iudi
cē recusare an̄ litē inceptā. C.de iuris-
dic.om.iu.l.nemo.Ita p̄dicti detrac-
tores tāq̄ iudices nimis festini ī snīa
sua recusabūt.qa h ē ꝯ legē.ff.d' dam.
infec.l.si finita.vbi dr̄ q̄ iudices non
debēt eē festini.neq; currētes.s̄ plena
cū deliberatiōe ꝓcedē.Et ꝓv̊.8°. scri-
bitur q̄ melior est iudex lentus q̄ iu-
dex currēs.Cū igit nemo debeat dam
nari quē culpa nō gūat.C.de pena.l.
sancim9.et.C.de mō mulctaꝝ.l.vlt.
7 oīs detractio sit erronea ut patz.qa
ois actio oz esse ex caritate.s.ut vitia
corrigātur.23.q.5.c.ꝓdest.Et tūc ta-
lis nō oz dici maliuol9 s̄ beniuolus 7
amicus.2.q.5.non vos iudicetis.Ip-
sa aūt.s.detractio procedat ex praui-
tate 7 inimicitia.quapꝓpter talis non
est corrector s̄ ꝓditor.2.q.1.c.si pec-
cauerit.Sequitur ex his q̄ nemo de-
beat ex sola detractione iudicari 7 cō-
demnari.quia sicut detractor non ha
bet rectum iudiciū.ita nec ipse iudex
potest habere rectum argumentū.Et
sic patet ꝓpositum. 6° est sūme dete-
standum ratione inhabilitationis.qa
videlicz detractor fit inhabilis ad ac-
cusandum 7 testificandum. Vnde.3.
q.4.in.c.detractores.legitur.Qui di-
uina auctoritate eradicandi sūt.7 au-
ctores inimicorū:ab epālī submoue-
mus accusatiōe uel testimonio.h ibi.

Et.q.5.c.nullus. dī. Nullus calūniator. null⁹ q īimicitiis studet. null⁹ freq̄ēt litigās 7 ad accusandū uel detrahendū facilis. nulla īfamis psona. uel oēs q̊s ad accusanda publica crimina leges publice non admittūt. epos accusare pmittāt̄ ħ ibi. Ratio āt hoꝝ ē. qa detractor facit se suspectū testē cū se offerat ad testificādū nō reqsit⁹ qd a iure repbatū ē. ex̄ de testi. c. testimoniū. igit̄ ꝛc. 7° 7 vltimo ħ vitiū ē detestādū rōne punitiōis ī pñti. s. 7 in futuro. In pñti. n. ħ vitiū grauit̄ punit̄. qa sicut accusans obligat̄ ad talē penā qualē accusat⁹ sustineret si ī accusatiōe defecisset. z. q. vlt̄. c. quisqs. et. c. q nō pbat. Sic detractor diuino iudicio sustiebit illā calūniā 7 īfamiā q̄ iudicat dignū illū cui detrahit. ex̄ de calū. c. cū dilect⁹. In futuro vtiqꝫ grauit̄ punit̄. qa nisi detractor se correxerit 7 debite satisfecerit. flāmis deputabit̄ etnis. ut pꝫ tā de ipsis detrahētib⁹ q̄ꝫ eos audiētib⁹. z. q. 7. ī. c. accusatio. vbi sic scribit̄. Si detractores q̊rūcūqꝫ grauit̄ iudicāt̄. 7 ī pditiōis laqueū cadūt. multo magis laceratores 7 detractores atqꝫ accusatores famulorū dei dānāt̄. 7 in baratꝛ nisi se correxerint 7 p eoꝛ satisfactionē cōdignā egerint pñiam. īdubitāt̄ cadūt 7 iudicib⁹ flāmis exurūt̄. ħ ille Anaclet⁹ papa. Et sic pꝫ q̄ꝫ validis rōnib⁹ sit detestanda detractio. patetqꝫ ps pma h⁹ s̄mōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ pbat̄ septē spēb⁹ fundataꝛ auctoritatū detractionē eē detestandā.

Secūdo ī isto sermone dico q̄ꝫ vitiū detractiōis ē sūme detestādū septē spēb⁹ auctoritatū fūdataꝛ. s. mosayca. pphetica. euāgelica. aplica. autētica. canonica. 7 politica. P̊ dico q̄ꝫ vitiū detractiōis est sūme detestādū auctoritate mosayca. qd pꝫ sic discurrendo.

Nō maledices surdo nec coram ceco pones offendiculum. Leuit. 19° ca°.

Quare nō timuist̄ detrahē s̄uo meo Moysi? dicebat dñs pplo istl̄. Numeri. 12° ca°.

Detraxerūt t̄re quā inspexerant. s. religiōi. di. Terrā quā lustrauim⁹ deuorat habitatores suos. ppl̄s quē aspeximus pcere stature ē. Numeri. 13°.

Oēs qui detraxerunt t̄re q̄ꝫ eēt mala mortui sūt atqꝫ pcussi. Nūeri. 14° ca°.

Veni 7 maledic pp̄lo huic q fortior ē me. dic Balach ad Balaam. Numeri. 22° ca°.

Maledict⁹ q pcutit clam. i. ī occulto detrahēdo. pximū suū. Deut°. 27° ca°.

2° dico q̄ꝫ ħ vitiū ē detestādū auctoritate pphetica sic.

Nō iuenietis ī līgua mea iniqtates q̄re ḡ detraxistis s̄monib⁹ d̊itad cū ex vob̄ null⁹ sit q possit arguē? Job. 6° ca°.

Sepulchrū patens ē guttur eoꝛ. venenū aspidū sub labiis eoꝛ. p̊s. 13°.

Muta fiāt labia dolosa. s. detrahentiū. p̊s. 30.

Filii hoīuꝫ dentes eoꝛ arma 7 sagitte 7 līgua eoꝛ gladi⁹ acut⁹. p̊s. 56°.

Exacuerūt ut gladiū līguas suas ut sagittēt ī occultis īmaculatū. p̊s. 63°.

Subito sagittabūt eum 7 non timebūt. ibidem.

Dñe libera aīam meā a labiis iniquis p̊s. 140.

Acuerūt linguas suas sicut serpētes p̊s. 160.

Qui retribuūt mal̄ p bonis detrahebāt mihi qm̄ seq̄bar bonitatē. p̊s. 36°.

Stulti q̊qꝫ despiciebant me. 7 cū ab eis recessissē detrahebāt mihi. Job. 19°.

Qui cogitat mala facē. stult⁹ vocabit̄. Cogitatio stulti pcc̄m est. 7 abhoīatio

hoiu3 detractor.pv̇.24° ca.

Audisti vbū detractiōis apud pxi-
mū cōmoriatˀ ī te. Eccl.19°.
Susurro ⁊ biliguis maledictˀ. mltos
n. turbauit pacē hn̄tes. Eccl.28° ca.

Flagelli plaga liuorē facit. plaga aūt
ligue cōminuet ossa. Multi ceciderūt
in ore gladij. ẜ nō sic q̄i q īterierūt p
linguā suā. ibidem.

Sepi aures tuas spinis ⁊ noli audire
linguā nequā. ⁊ ori tuo facito ostia. ⁊
seras auribus tuis. ibidem.

Viri detractores fuerūt in te ad effū-
dendū sanguinē. scelus opati sūt ī me-
dio tui. Ezech.22°.

3° h̄ vitiū est detestandū auctoritate
euāgelica sic.

Malˀ hō d̄ malo thesauro cordis sui
s. odij ⁊ īuidie pfert malum. s. detra-
ctiōis. Math.12° ca.

Ille. s. detractor cepit diffamare ser-
monē ita ut iā nō posset. s. diffamatˀ
manifeste ī ciuitatē ītroire. ẜ foras in
desertis locis eē. Mar.p̊.

Bonˀ hō d̄ bono thesauro cordis sui
pfert bonū. ⁊ malus hō. i. detractor de
malo thesauro pfert malū. Luc.6° ca.

Multi discipulorū eiˀ abierūt retro
⁊ iā cū illo nō ābulabāt. qa. s. ei detra
hebāt. Joh.6°. Vn̄ ex septuagītaduo-
bus discipulˀ p̄aise septē sūt saluati. ce-
teri aūt dāpnati ppt pctm̄ detractiōis.

4° h̄ vitiū ē detestandū auctoritate
aplica sic.

Tradidit illos deˀ in repbū sensū ut
faciāt ea que nō cōueniūt. repletos oī
īiqtate. cōtētiōe. malitia ⁊ dolo. mali-
gnitate. detractores deo odibiles. cōtu-
meliosos. īuētores malorꝝ. absq3 fede-
re sine mīa. ⁊ cetera ibi. ad Ro.p̊.

Si īuicē mordet ⁊ comedet. videte
ne īuicē cōsūmami. ad Galˀ.5° ca.

Meliˀ ē. n. comedē carnes ⁊ bibē vi-
nū q̄3 comedere carnes fratꝝ. sicut fa-
ciūt detractores. d̄ qb9 dic̄ Jere.19° ca.
Vn̄usquisq3 carnes amici sui comedit
peiores lupis q nō comedūt seipsos.

Ex ipso ore pcedit bn̄dictio ⁊ male-
dictio. Nō oꝫ frēs mei h̄ ita fieri. Nū-
qd fōs d̄ eodē foramie emanat dulcē
⁊ amarā aquā? q̄i di. Nō oꝫ d̄ ore nr̄o
pcedē detractio ẜ bn̄dictio Jac.3° ca.

Ecce quātˀ ignis q̄3 magnā siluā in-
cendit. ⁊ lingua ignis est vniuersitas
iniqtatis. ibidem.

Aperuit puteum abyssi. s. detractor.
aperuit linguā ad diffamādū. ⁊ ascen-
dit fumˀ putei. s. obscurās viros spūa
les. Jō seqt̄. Sic fumus fornacis ma-
gne. ⁊ obscuratˀ ē sol. ⁊ d̄ fumo putei
exierūt locuste ī trā. i. credētes detra-
ctoribꝫ q ī faciē blādiūt ⁊ occulte pū-
gūt. ⁊ data ē illis ptās sicut hn̄t ptātē
scorpiones tre. ⁊ cruciatˀ eorꝝ ut cruci-
atˀ scorpij cū pcutit hoiē3. Apoc.9° ca.

5° detestādū est h̄ vitiū auctoritate
autētica scōꝝ doctorꝝ. q̊ꝝ

Primˀ ē Gregˀ q 14° li° moralˀ. ingt.
Per Salomonē dr̄. Noli eē ī cōuiuijs
potatorū. neq3 comedas cū eis q car-
nes ad vescēdum cōferūt. Carnes ad
vescendū conferre est in loco deroga-
tiōis vicissim pxiorꝝ vitia dicē. h̄ ille.

Secūdˀ ē btūs Amb. q ī li° de para-
diso dic̄. Bilinguis serpēs hr̄ atq3 leta-
lis eo q diaboli minister aliud lingua
loqr̄ aliud corde iudicet. h̄ ille.

Tertiˀ ē btūs Augˀ q ī glo. sup illud
p̄s. Pro eo ut me diligerent detrahe-
bāt mihi. sic ingt. Piˀ nocēt ī mēbris
detrahentes xpo q aīas creditorꝝ inte-
ficiūt q̄3 q eiˀ carnē mox resurrecturā
peremerūt. hec ille.

4ˀ ē Jeroˀ q ī epl̄a ad Rusticū mo-
nachū ingt. Nulli detrahas. nec ī eo te
scm̄ putes si ceteros lacesces. Accusamˀ

sepe quod facim⁹ contra nosmetipsos disserti ĩ nr̃a vitia ĩuehimur. muti de eloquētibꝰ iudicātes. Et .ĩ. Si me vis corrigi delinquētē apte ĩcrepa. tm̄ ne occulte mordeas. Corripiet me iustus in mĩa. oleū aūt pctõris nō ĩpinguet caput meū. Quē.n. diligit deus corripit. Castigat āt oēm filiū quē recipit. Et p Ysa. clamat de⁹. Populo meus q btm̄ vos dicūt seducūt vos. ⁊ semitas pedū vr̃oꝝ subuertūt. Quid.n. mihi ꝓdest si alijs mala mea referas. si me nesciēte pctĩs meis ĩmo detractiõibꝰ tuis aliū vulneres. ⁊ cū certatim oĩbꝰ narres. sic singul̉ narres q̄i nulli alteri dixeris. h̄ ē nō me emēdare. s̄ vitio tuo satisfacē. Precepit dñs ĩ euāgelio peccātes ĩ nos argui debere secreto ul̉ adhibito teste. ⁊ si audire noluerit. referri ad ecc̃iam habēdosq; ĩ malo ptinaces q̄i ethnicos ⁊ publicanos. h̄ ille.

6° h̄ vitiū ē sūme detestādū auctoritate canonica. q. 6. q. i. in. c. deteriores. Anaclet⁹ papa inqt. Deteriores sunt q bonorū vitā moresq; corrūpūt his qui subſtās alioꝝ; p̄dia diripiunt. Ipsi .n. ea q̄ ex̄ nos sūt l3 nr̃a sint auferūt. nr̄i q̊q; detractores ⁊ morū corruptores nroꝝ. siue q aduersus nos armāt̉ ꝓpe nosipsos decipiūt. h̄ ibi. Itē 6. q. i. sūt plimi. inqt Greg⁹. Multū.n. dāna moꝝ a dānis reꝝ tpaliū distāt. Ista ex̄ nos sūt. illa vo ĩ nobis. Et ĩ. c. ex merito. idē ait. Parcant singuli detractioni lingue. custodiātq; sermões suos. sciātq; qa cūcta q̄ d' alijs loquūt̉ sua snĩa iudicabūt̉. h̄ ibi. Et ĩ. c. sacerdotes. ibidē scribit̉. Sacerdotesq ꝓpo ꝑre corp⁹ dñicū cõficiūt ab oĩbꝰ sunt audiēdi ⁊ timēdi. nō dilacerandi aut detrahēdi. qa a qbꝰ se dñi ꝓplus bñdici saluari ⁊ istrui cupit. nullaten⁹ eos d3 arguere. nec vulg⁹ ĩ eoꝝ accusatiõ3 suscipi. h̄ ibi. Itē. xi. q. 3. c. nemo peritoꝝ. ait Aug⁹. Nemo peritoꝝ aut prudentiū putet q; min⁹ sit piculū ĩ v̊bis lingua mentiēdo q̄ manibꝰ sanguinē fūdēdo. Vñ d' pe. dis. i. c. homicidioꝝ. scribit̉. Hõicidioꝝ vo tria gnã eē dicebat btūs Petr⁹. ⁊ penā eoꝝ p illā fore docebat. Sic.n. homicidas interfectores fratrū. ita detractores eoꝝ eosq; odiētes homicidas eē manifestauit. h̄ ibi. Facit ad h̄ decretū Adriani pape. z. q. 3. c. q non. et. 5. q. 6. c. oĩs. ⁊ decretum Sixti pape. z. q. 8. c. q crimen. ⁊ cõcliū. Arelatē. 3. q. x. c. eos. ⁊ decretum Stephani pape. 3. q. xi. c. neganda. ⁊ decretum Anacleti. 6. q. i. c. si oĩs. Et multa alia que cā breuitatis omitto.

7° ⁊ vltimo ē h̄ vitiū detestādū auctoritate politica phoꝝ. Tulli⁹ qdē ꝯ Salustiū sic dic. Sepe vidi gui⁹ offendē aĩos auditoꝝ eos q aliena vitia apte dixerūt q̄ eos q cõmiserūt. Et ĩ rhetorica dic. Vitiosū est artē ⁊ sciam uel studiū vituparē ꝓpt illoꝝ vitia q in eo studio sūt. hec ille. Sen. vo ad Lucilliū ĩ epl̃a. 8z. inqt. Quid stulti⁹ hoĩe v̊ba metuēte. Elegāt̉ Demetrius nr̄ solet dicē: sibi eē voces ĩpitoꝝ q̄i vētre redditus crepitus. Quid .n. inqt mea refert sursū isti an deorsū sonent. quāta demētia ē vereri ne infamed ab infamibꝰ. Et ĩ li° de q̄tuor v̊tutibꝰ idē ait. Tā tibi triste sit laudari a turpibꝰ q̄ si lauderis ob turpia. Ambo detractores sūt q aliena bona negāt aut ꝑuertūt. h̄ ille. Sidoni⁹ vo in epl̃a. zi. li° 5°. sic dic. Est h̄ q̄dā vis mal̉ morbi ut ĩnocētiā multitudinis deuenustēt scelera paucorū. cum tamen econuerso bonorum raritas flagitia multorum virtutibꝰ coĩcatis nequeat excusare. Et qs ē q non exacerbescat cū videat ĩordinari v̊tutē crimĩatiõe vitioꝝ! h̄

ille. Valeri⁹ etiā li° 4°. dic. Nulla tam
modesta felicitas ē q̄ malignitatꝭ den-
tes vitare possit. q alienis malis sicut
suis bonis letātur: diuites sūt alienis
iacturꝭ. locupletes calamitatib⁹. mor-
tales funerib⁹. H ille. Et Enodius di
cit. Male ptinax dens liuoris obloquē-
di fomitē de loco glie q̄rit. H ille. Et
Claudianus in maiori dic. Ne cūctos
paucoꝝ crimīe dānes. Et Juuenalis
li° 3°. dic. Lingua mali ps pessima ser-
uit. Et li° 4°. dic. Terrenis dicendi co-
pia multis. etiā sua mortifera verecū-
dia ē. Et Ouidi⁹ li° p̊ de arte amādi
dic. Parcite paucoꝝ crimē diffūdē in
oēs. Et lib° p̊ de remedio amoris dic.
Et mala sunt vicina bonis errore sub
ipso. Pro vitio v̊tus crimīa sepe tulit.
Et li° de ponto dic. Ledē viuos liuor
etiā ī isto carpere dēte solet. Et Aui-
anus in nicologia dic. Qui bn̄ ploq̄r
corā qui postea praue. Hic erit iniuus
binaq; ora gerat. Et Prosper li° epi-
gramaton dic. Culpare ī quoq; q̄ non
sūt nota malignū ē. p̄serti si q̄ cogni-
ta bona sūt. H ille. Et sic patz q; p̄mis
auctoritatib⁹ vitiū detractiōis eē dete
stādū. patetq; ps secūda hui⁹ s̄mōis.
Pars t̄tia hui⁹ sermōis. in q̄ pbat̄ vi-
tiū detractiōis eē detestādū exemplo
septemplici.

Tertio ī isto sermōe dico q; vi
tiū detractionis ē sūme dete-
stādū. qd sicut pbatū ē septē
plici rōne ⁊ auctoritate. sic pbat̄. ⁊ se-
ptēplici exēplo. s. mosayco. pphetico
euāgelico. aplico. autentico. canonico
⁊ politico. p̊ ē h vitiū detestādū exē-
plo mosayco. Nam Gen̄. 38° ca°. hr̄ q;
dn̄a cui seruiebat Joseph iniq̄ detra-
xit ei apud virū suū. īponēs ei q; ipsā
opprimē voluisset. ppt qd ī iuste diffa-
mat⁹ ⁊ incarcerat⁹ ē. P̊ Pharao de-
traxit Moysi di. Cui dubiū ē q; pessi-
me nō cogitauerit ꝛc. Et ideo ei male
successit. Exo. x° ca°. Itē oēs iudei qui
egressi sūt de egypto. mortui sūt peste
in deserto ppt̄ detractionē. Vn̄ Nūeri
21° ca°. dr̄. Non videbūt t̄rā p q̄ iura-
ui p̄rib⁹ eoꝝ. nec q̄spiā ex illis q detra
xerūt mihi intuebit̄ illā. Amp. ppt̄
detractionē ppl̄i ꝯ Moysen ⁊ Aaron
īmisit de⁹ flāmā ī eos ⁊ perierūt plus
q; q̄tuordecim milia. 2° h vitiū ē de-
testādū exēplo pphetico. Nā .i. Regꝫ.
21° ca°. hr̄ q; pncipes īuidentes Dauid
detraxerunt ei apud Achis regē. Itē
ppt̄ detractionē Doech idumei apud
Saulem. occidit Saul octogintaquinq;
viros ⁊ mulieres ⁊ puulos interfecit. i.
Regꝫ. 22° ca°. Itē pncipes filioꝝ āmō
detrahentes nūciis Dauid puerterūt
purā ītētionē ei⁹. ⁊ fuerūt cā guerre
⁊ homicidioꝝ multoꝝ. 2. Regꝫ. x° ca°.
P̊ Absalon ambiens regnū p̄ris de-
trahebat ei. di. Habēti negociū nō ē q
te audiat cōstitut⁹ a rege. 2. Regꝫ. 15°
ca°. Aman supb⁹ qa nō adorabatur a
Mardocheo oib⁹ iudeis detraxit corā
rege. ut hr̄ Hester 2° ca°. Et ancilla
pessima detraxit ⁊ maledixit Sare im
ponens ei interfectionē viroꝝ. Thob. 3°
ca°. Et satrape Darij īuidētes felici-
tati Danielis detraxerūt ei corā Dario
rege. Daniel. 6° ca°. Itē senes illi pessi
mi ppt̄ suā malitiā. īnocētē Susannā
turpiter diffamauerūt. Daniel. 13° ca°.
Amp̄. pncipes ppl̄i detraxerunt Hie-
remie apud Sedechiā regē īuidentes
ei. Jere. 38° ca°. Et Symon p̄posit⁹ tē-
pli suis malis relatiōib⁹ faciebat tem-
plum dn̄i spoliari. 2. Machab. 3° ca°.
Et alia multa que cā breuitatꝭ omitto.
Ex qb⁹ ondit̄ quanta sit puersitas de-
tractoꝝ. 3° h vitiū ē detestādū exem
plo euangelico. qa Math. xi°. Luc. 7°.

ondit dn̄s quanta erat malignitas iudeoꝝ ꝓpt̄ puersitatē detractiōis sue. di. Venit Johes nō mādu cās neq̄ bibens. ⁊ dicūt: demoniū hȝ. Venit filiꝰ hoīs māducans ⁊ bibēs. ⁊ dicūt: ecce hō vorax. potator vini. publicanoꝝ ⁊ pctōꝝ amicꝰ ⁊c. q̄i di. Nullꝰ pōt liguā detractoꝝ euadē. 4° ē h̄ vitiū detestādū exēplo ap̄lico. quia Jac. 3° ca° ipse ap̄ls ondit linguā maledicā detractorū bestijs irrationalibꝫ esse peiorē. di. Oīs nā bestiarū ⁊ volucrū domita sūt a nā hūana. linguā aūt hoīs nullꝰ domare pōt. Est. n. ingētū malū ⁊ plena veneno mortifero. Ipa bn̄dicimꝰ deū ⁊ ipsa maledicimus hoīes q ad imaginē dei facti sūt. 5° ē h̄ vitiū detestandū exēplo autētico. q̄a detractor porco cōuenietissime assilat̄. Sic. n. porcꝰ nulli īmundicie parcit. Ita detractor os suū ī oī abhomīabili v̄bo pōit. Vn̄ fetida v̄ba detractoꝝ ꝯsiderans btūs Augꝰ autēticꝰ doctor di. Neminē detrahētē in mēsa sua velle comedē. Idcirco mēse titulū i h̄ talia scripsit metra. Quisq̄s amat dictis absentū rodē vitā. Hāc mēsam indignā nouerit eē sibi. 6° ē h̄ vitiū detestādū auctoritate canonica. quia detractor ē custos gregis diaboli nō ꝑmittēs vnā ouiculā inde auferre qn̄ latret detrahendo. Vn̄. 2. q. 4. c. hȝ h̄. scribit̄. Habȝ h̄ ꝓpꝛiū antiq hostis īuidia. ut quos īpꝛoboꝝ actuū ꝑpetratione deo sibi resistente deijcere nō valet. opiniōes eoꝝ falsas ad p̄ns dissimulādo dilacēt. h̄ ibi. 7° ⁊ vltimo ē h̄ vitiū detestandū exēplo politico. Ponit. n. Ouidꝰ li° 2° metamorphoseos. q̄ Cadmꝰ semīauit dentes serpentinos. ex q̄bus statim nati sūt milites armati q ad īuicē ꝯ se īsurgentes se occiderūt. Ita ex infamijs ⁊ morsibꝫ detrahētiū burge seminat̄ īnt hoīes vnde sepe mors seq̄t̄. Vn̄ Eccl. 5° ca° scribit̄. Denotatio pessima sup bilinguē. Itē Valeriꝰ li° 7° pōit aliud exemplū di. q̄ Socrates dicēte sibi q̄dā multos de eo male loqui. Nō desinis mihi inquit in auribꝫ meis maledicē. vbi detestat̄ detractiōeȝ audiētiū. Vn̄ ponit aliud exēplū de Diogene ibidē di. q̄ cū ei nūciasset amicꝰ. te amici cūcti vitupant. Oportet inq̄t sapiētiam ab insipiētibꝫ feriri. Esse. n. meliorem iudicat mala lingua quē carpit. Ideo Sen̄. de remedijs fortuitoꝝ dic. Male de te opinā t̄ hoīes. s̄ mali. Moueret si de me maximꝰ Cato. si Lelius sapiens si alt̄ Cato. si Scipiones duo ista loq̄rētur. Moueret si h̄ iudicio facerent. nūc aūt morbo faciūt. s. īuidie ⁊ odij. Sicut faciebāt ꝑfidi iudei. de q̄bꝫ dr̄ Jere. 17° ca° ⁊ ī ꝓphetia hodierna. Dn̄e oēs q te derelinquūt confūdāt̄ ⁊c. De q̄bꝫ etiā scribit Johes xi° ca° et ī euangelio hodierno. Collegerūt pōtifices ⁊ pharisei īuidia moti ꝯciliū aduersꝰ Ihm ⁊c. Ab hac igit̄ peste detractiōis eripiat nos ille dulcissimꝰ Ihs q ꝑ īuidiā traditꝰ ē morti ut nos a faucibus eterne dānationis liberaret. ut sic grām adipiscētes ī p̄nti. gloriā ꝯseq̄mur in futuro ī secula seculoꝝ. Amē.

Sabbato pꝰ dn̄icā de passione. de adulatiōe contraria iniquitate detractionis Sermo. 42ꝰ.

Vintꝰ angelꝰ effudit ⁊c. Iteꝝ vbi s̄. Quia frēs carissimi in supioribꝫ de vitio detractiōis sufficiēt̄ tractatū est. Est q̄ sn̄ia oīuȝ doctoꝝ maxīe Alex. vbi s̄. arti. 9° in fine. q̄ adulatio opponit̄ detractiōi q̄uis nō sit ita ī remediū detractiōis sicut detractio ī remediū adulatiōis.

Non.n.adulatio ꝑmittit hoīem vidē
suū imꝑfectū sicut facit detractio. Id-
circo cōgruū videt̃ aliq̄ breuit̃ ⁊ cōpē-
diose de ipso vitio adulatōis ptracta-
re. Ubi sciēdū q̄ cū adulatio fiat coīt̃
ꝑ hūana colloq̄a ī q̄bꝫ hoīes ad īuicē
viuūt ⁊ cōuersant̃ s̄m ꝓpetatē sue nāe
quo ad delectare uel cōtristare alios:
tripl̄r fieri cōtingit hūanū colloquiū.
Quidā.n.tenēt mediū ī delectādo
uel cōtristādo alios ex suis locutiōibꝫ
⁊ gestibꝫ q̄rētes delectabilit̃ s̄m modū
debitū se hr̄e cū his cū q̄bꝫ cōuersant̃.
nō tm̄ ita q̄n etiā cōtristēt cū expedit.s
dep̄hēdēdo vitia eoꝝ.Et hi dicūt̃ ami
ci uel affabiles. Ad qḋ hortat̃ sapiens
Eccl.4°. di. Cōgregationi pauperū af-
fabilē te facito. Quidā alij sūt q̄ rece
dentes a medio cōmittūt defect⁹ ī mi-
nus delectādo q̄ꝫ debeāt.⁊ magis con-
tristādo q̄ꝫ cōgruat. Et hi dicūt̃ agre-
stes seu discoli uel̄ litigiosi. 2. Thimoṫ.
2°. inq̄t ap̄ls. Seruū dei nō oꝫ litigare.
Aliqui v̊o excedūt ī delectādo alios
ōbis pl⁹ q̄ꝫ debeāt. Et hi dicūt̃ blādi-
tores seu adulatores. Vn̄ Sen. Lauda-
to parce ⁊ vitupa parti⁹. Quia igit̃ ait
Johes ī ōbis ꝓposit̃. Quit⁹ angel⁹ ꝛc.
i. ꝯ inuidiā ⁊ detractionē p̄dicauit. q̄bꝫ
ꝯtria ē adulatio. s̄ nō eo mō q̄ caritas.
De ipsa ī p̄nti s̄mone tres ꝯsideratio-
nes faciemus. q̄ꝝ
Prima dicet̃ descriptio.
Secunda aūt offensio.
Tertia v̊o remediatio.
Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in q̄ declarat̃
quid sit adulatio. ⁊ quot sūt sp̄es ei⁹.
Rimo igit̃ ī isto sermone ad-
uertēdū ē s̄cḋm sacros docto-
res. ⁊ etiam ph̄os morales q̄
adulatio sic describitur. Adulatio est
pctm̄ ex sermōe vane laudis alicui ex-
hibite intētione placendi. Circa quā
diffinitionē tria notāda sūt. Primū
notādū ē q̄ q̄n dr̄ q̄ ē pctm̄ ex sermo-
ne vane laudis: distīguēdū ē de vana
laude. q̄m dupliciter pōt cōsiderari.
Est.n. vana laus cū laudat̃ qḋ nō ē
laudādū aut plus q̄ꝫ laudādū. Est.n.
h̄ vanitas ex pte māe. Est insup va-
na laus cū nō fit eo fine q̊ oꝫ fieri. h̄ ē
ꝓpt̃ deū. ⁊ h̄ mō pōt fieri cā placendi
hoī q̄ laudat̃. ⁊ ista vana laus pōt con-
uenire huic diffinitiōi. q̄a dicit. alicui
exhibite intētiōe placēdi. Nā ⁊ si lau-
daret q̄s aliquē cā lucri tp̄alis. tm̄ in-
tētio placēdi ē ꝓximus finis. q̄cquid
aliud ītēdat̃ h̄ ē mediāte placētia. Si
n. nō placēt ꝑsone laudate nō ꝑ ipsam
cōseq̄ret̃ lucrū. Hec Alex. ī secūda pte
sūme sue ī tractatu de distinctiōe pctī
de pctīs oris. de adulatiōe arti. p̊. 2°
notādū ē ad declaratiōꝫ p̄dcōꝝ q̄ vel-
le altī placē pōt fieri q̄drupl̄r. p̊ ad
dei honorē ⁊ gl̄iaꝫ q̄rēdā. Sic fecit He-
ster regi Assuero. ut hr̄. 15° ca°. sui libri
accessit ad eū ornatissima laudans eū
magnifice. ⁊ di. Mirabilis es tu dn̄e ⁊
facies tua plena oīuꝫ grāꝝ. ut īde pos-
sit reuocare sn̄iam datā ꝯ ꝑplm̄ dei de
exterminio ei⁹. Sic ⁊ Hieremias lauda-
bat Nabuchodonosor scribēs trāslad
in Babyloniā ut orarent ꝓ vita ei⁹ ⁊
filijs. q̄a ī pace ei⁹ erat pax eoꝝ. ut hr̄
Iere. 29° ca°. 2° pōt q̄s q̄rere placere
alteri ad beniuolētiā ei⁹ habēdā. ⁊ sic
Paul⁹ q̄rebat placē Herodi di. ut hr̄
Act. 26° ca°. se fore beatū audiri corā
eo. ut sic habita beniuolētia liberaret̃
a calūnijs iudeoꝝ. 3° pōt fieri ꝓpter
ꝓxiōꝝ vtilitatē faciēdā. ⁊ sic ap̄ls ḋ se
dicebat. i. Cor. x° ca°. Ego oībus per
oīa placeo. Et iteꝝ. i. Cor. 9° ca°. fact⁹
sum oīa omnibus ut omnes lucrifacē-
rē. ⁊ hoc cōformans se moribus eoꝝ
quātū poterat sine pctō ut eis placēt.

4° pōt qs alteri velle placē. nō ꝓpter aliq̄ꝺ ꝑdictoꝝ. ſꝫ ꝓpt inanē gloriā ſui uel ꝓpter eū decipiēdū uľ damnificādū uel aliqꝺ illicitū cōſequēdū. ⁊ hoc eſt pctm̄ ptinēs ad adulatiōēꝫ. De q̊ inqt ꝓpha. Deꝰ diſſipauit oſſa. i. ṽtutes ⁊ fortitudinem eoꝝ q hoībꝫ placent eis adulando. Et ad Gal. p̄ ca°. Si hoībꝫ placerē. xp̄i ſeruꝰ nō eſſē. 3° notādū ē ſm Alex. vbi ſ. q꜡ q̄tuor ſūt differētie ⁊ ſpēs adulatiōis. Prima ē qn̄ quis laudat̃ ꝺ dubio uel incerto. ꝓpter q ꝺ dr̄ Ecci. xi°. Nō laudes virū in ſpē ſua i. ſm glo. ne iuxta ſpēm corpis exiſtimes q̄litatē mētis. q̄ hō videt q̄ foris ſūt. deus aūt intuet̃ cor. Et itēꝫ ibidē ſcribit̃. Ante mortē ne laudes quē꜡. Ubi glo. Stultū ē laudare pugnātē q̄i iā victorē. Ille. n. q videt̃ bn̄ agē neſcimꝰ q̊ aīo agat. aut ſi velit uel poſſit pſeuerare ī ſinē. Un̄ ⁊ Amb°. dic. Ne laudaueris hoīem in vita ſua. tanq̄ ſi diceret. lauda pꝰ vitā. magnifica poſt cōſūmatiōēꝫ. lauda pꝰ piculū ⁊ ꝑdica ſecurū. lauda nauigātis felicitatē ſꝫ cū puenerīt ad portū. lauda ducē ṽtutē ſꝫ cū pductꝰ ē ad triūphū. ꝭ ille. Secūda ſpēs eſt cū qs laudat̃ de illicito. ſm illud. Laudatur pctōr ī deſiderijs aīe ſue. Un̄ Gregꝰ. Sūt nōnulli q dū male facta hoīuꝫ laudibꝫ efferūt. augēt q̄ increpare debuerūt. Un̄ Caſſiodorꝰ in q̄dā ep̄la ſic ait. Adulatio blāda oībꝫ applaudit. oībꝫ ſalue dicit. Prodigos vocat liberales. auaros parcos ⁊ ſapientes. laſciuos curiales. garrulos affabiles. obſtinatos cōſtātes. pigros maturos ⁊ ſ͞ilia. ꝭ ille. Tertia ſpēs ē cū qs laudat̃ de bono qꝺ nō hꝫ. uel vltra q̄ id qꝺ hꝫ. uľ nō ſuadi debitā circūſtātijs. De q̊ pōt ītelligi illud Yſa. 3°. Popule meꝰ q btm̄ te dicūt ipſi te decipiunt. Quarta ſpēs ē cū qs videt exp̄ſſe

malū alicuiꝰ ⁊ dimīnuit adulādo ut illi placeat. uľ id qꝺ videt nō rep̄hēdit cū pōt. vn̄ ⁊ videt̃ approbare ⁊ q̄ſi laudare cum ꝭ facit ne diſpliceat illi ſꝫ ut magis cōplaceat. Un̄ Beda. Adulator ē q tacet ⁊ dat cōſenſū ne offendat illū quē credit hr̄e ꝓpitiū. Improprie tn̄ dr̄ hꝰmōi adulatio. Cōfirmāt̃ ꝑdicta p Greg. q. 9°. li° moraľ. et. 46. diſ. c. ſūt nōnulli. pꝰ ſupradicta ṽba dic. ſcriptū eſt. ſ. Ezech. 13°. Ipſe edificabat parietē. illi āt liniebāt eū. parietē noīe pctī duritia deſignat̃. Edificare ḡ parietē eſt ɔ̄ ſe quēpiā obſtacula pctī ɔſtruē. ſꝫ parietē liniūt qui pctā ppetrātibus adulāt̃. ut qꝺ illi puerſe agētes edificāt ipſi adulātes ipſū edificiū nitidū reddāt. ꝭ ibi. Habent̃ etiam iſte ſpēs 23. diſ. §. alias. ubi hr̄. Tribꝫ modis adulat̃ qs uel attribuēdo alicui bonū qꝺ non hꝫ. uľ nimiū extollēdo qꝺ hꝫ uel approbādo malū qꝺ hꝫ p ſe uel per accn̄s tacēdo ut dictū ē. Et ſic patꝫ pa p̊ma huius ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſermōis. in q̄ declarat̃ qn̄ adulatio eſt pctm̄ mortale uel veniale.

[S]Ecūdo ī iſto ſermone ponūt̃ tres cōſiderationes ſm Tho. ſc͞da ſc͞de. q. 106. et Alex. vbi ſ. arti. 2°. q̄ꝝ Prima dr̄ dānatiōis. Secūda ṽo leuiatiōis. Tertia āt cōceſſionis. Prima ɔſideratio q̄ dr̄ dānationis. ſ. q꜡ adulatio ē aliqn̄ dānoſum ⁊ mortale. ſic declarat̃ ſm ꝑdictos doc. Nullꝰ clericꝰ punit̃ pena depoſitionis niſi ꝓ ꝗui pctō mortali. q̄ illa ē maxima pena ⁊ etiā maior q̄ excoīcatio ut patꝫ. 23. q. 4. c. forte. ſed adulator punitur huiuſmodi pena. Scribit̃. n. ex cōcilio Carthagineſi ī. c. clericꝰ. 46 diſ. Clericus qui adulatiōibus ⁊ ꝓditiōibus vacare dep̄hēditur. ab officio

degradet. igit patet ppositū. Sciēdū
tñ q tm̄ q̄tuoz modis adulatio pōt eē
moztale. p̊ rōne mat̄e. ut cū aliqs lau
dat pctōzē de malo ⁊ de pctō. ⁊ sic pec-
catū in eo nutriēdo. Vñ glo. sup illud
Oleū aūt pctōzis ⁊c. sic dic. Falsa laus
adulatozis ⁊ simulata dilectio q̄ men-
tes a rigoze v̂itatis emollit ad noxia.
2° pōt eē moztale ex finis intētione.
cū. s. qs p adulationē intendit nocere
alicui notabilit in tpalibꝫ uel spūalibꝫ
ut cū intendit inducē ad aliqd illicitū
uel decipe ipsū in tpali substātia cum
viderit eū in se ɔfidere. uel ut iudicet
secreta cordis sui: ut exinde adulatoz
possit ei nocē. sicut fecerūt pharisei cū
miserūt discipulos suos ad xp̄m. iter-
rogantes vtꝝ liceret censū dari cesari
dicētes ⁊ adulātes. Magister scim⁹ q̄a
verax es ⁊c. Math. 22°. Et h̄ faciebat
ut accusarent eū. Nā q intēdit alicui
nocē tpalit ul' spūalit. moztalit peccat.
q̄a ɔ̄ iusticiam ⁊ caritatē agit. s adula-
toz modo p̄dicto nocē intēdit. igitur
⁊c. 3° pōt eē moztale rōne occasionis
seu circūstantie. ut videlꝫ ex h̄ q aliqs
laudat supza modū. exinde supbiam
incurrit ⁊ inanēgloziā taliter q peccat
moztalit. Vñ de talibꝫ dicit Ezech. 13°.
Ve q cōsuūnt puluillos sub oī cubito
manus. i. sm̄ glo. suauem adulationē.
Sup q̊ inqt Greg⁹ i moral'. Quisquis
male agentibꝫ adulatur. puluillū sub
cubito. ⁊ ceruical sub capite ponit. ut
q corripi ex culpa debuerat. i ea fult⁹
laudibus mollitergescat. Cū igit' de
significet penā etnā. q̄ pena non debet'
nisi moztali. patet ppositū. Est tñ sci
endū q si qs veraciť aliū laudat. ⁊ si p
accñs seu pter intētionē alteri occasio
sit ruine. si occasio sit data ⁊ non acce-
pta. peccat moztaliter. Si v̂o ex parua
laudatiōe ⁊ si inozdinata ⁊ si incauta
qs moztalit' supbiat. videť occasio ma
gis accepta q̄ ab alio data. Vñ ⁊ Aug.
dicebat. De duobꝫ gnībus boīuꝫ vehe
menter admiroz. s. de illo in quo bona
nō sūt. ⁊ tñ si de ipso dicūť acceptat ⁊
gaudet. ⁊ de illo de q̊ mala pferūť q̄ in
eo nō sūt ⁊ inde turbať. Multū ġ tem
perandū ē opus laudatiōis humane i
p̄ntia boīuꝫ. Ait. n. Aug⁹ in 3° de trini.
Magis optabo a q̊libet rep̄hendi q̄ ab
adulatoze laudari. Nullus ē rep̄hen-
soz formidand⁹. Est. n. amatoz v̂itad.
Laudatoz v̂o errat ⁊ ɔfirmat errozē.
Probanť ista p illam regulā. de iiu. ⁊
dam. dato. c. si culpa. Qui occasionem
damni dat ⁊c. Sed qui laudat aliū ita
excessiue ⁊ īozdinate q dat ei occasio-
nem ruine pcī moztalis. ġ ⁊ ipse pec-
cat moztalit. 4° pōt eē moztale rōne
falsitad adiūcte. i mēdacij qn̄ mēdacit
attribuit laudē alicui quā nō habet.
Nā tūc mendaciū ē pniciosū si ex tali
adulatiōe seq̄tur alicui detrimētum.
q̄a 22. q. 2. c. p̊mū. scribiť. Nō ē men
tiēdū h̄ gnē mēdacij. ⁊ nulli faciēda ē
īiuria. Secūda ɔsideratio q̄ or' leuita-
tiōis. sic declarať sm̄ dictos doc. videlꝫ
q adulatio qn̄qꝫ ē leue pctm̄. ⁊ veniale
⁊ h̄ tribꝫ modis. p̊ qn̄ fit intentiōe ut
alicui psit ⁊ nulli obsit. 2° qn̄ fit gr̄a
placēdi alī tēperate nō excedēdo mo
dū ī adulādo. nec ī malo etiā si adula-
tus ex h̄ incidat moztale. q̄a tūc ē occa
sio accepta ut dictū ē ⁊ nō data. 3° qn̄
fit gr̄a ɔsequēdi aliqd bonū ī ncc̄itate
Nullū. n. boꝝ ē d' se ɔ̄ caritatē. Et ī his
casibꝫ itelligēdū ē dictū Aug. qn̄ dis.
25. §. al'. dicit. Si vnq̄ maiozi perso-
ne uel minozi. aut ex volūtate aut ex
ncc̄itate adulari voluerit. ad minuta
ptinet pctā. h̄ ille. Tertia ɔsideratio

q̄ dicit̃ ↄcessiōis. sic declarat̃ fm p̄dictos doc. videlȝ q adulatio pōt eē aliq̄n licita ꝛ ṽtuosa. Et h̄ trib⁹ mōis. p̄ q̄n aliqs alicui adulat̃ ut ꝓficiat in ṽtute qa ṽtus laudata crescit. 2° q̄n qs alicui adulat̃ ne in tribulatiōib⁹ deficiat Nā h̄ ꝑtinet ad ṽtutē amicitie. scd̄m Astensem. 3° q̄n fit ꝓpt̃ caritatē nutriēdā ut ī ea spūalit̃ ꝓficē possit. sicut aplus scribens romanis q fides eorū ānūciat̃ in vniuerso mūdo. ad Ro. p̄. ca°. Ista. n. nō ē ꝓpe adulatio sed affectuosus ꝛ dulcis sermo. Vn̄ Amb°. lib° p̄. de officiis. ca°. 51°. sic ait. Accedat suauis sermo ut conciliet sibi affectū audiētiū. gratūq; se uel familiaribus uel ciuib⁹. uel si fieri pōt oīb⁹ p̄beat. neq; adulantē se. neq; adulandū cuiq; exhibeat. Alteꝝ. n. calliditatis est. virtutis alteꝝ. h̄ ille. Et sic patȝ ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ ponūt̃ tria q̄ faciūt ad fugādā adulationē.

Tertio in isto sermone ad fugandā adulatiōȝ tria ꝓponēda sūt. q̄rū Primū dr̃ aggrauatio. Secūdū ṽo admonitio. Tertiū aūt remediatio. Circa p̄mū. s. adulationis aggrauationē q̄tuor parua dubia occurrūt declaranda. Primū dubiū ē. Si adulatio ē pctm̄ grauissimū. Ad qd̄ respōdet̃ fm Alex. vbi s̄. arti. 3°. q h̄ duob⁹ modis pōt intelligi. Aut suplatiue. ꝛ sic non dr̃ adulatio pctm̄ grauissimū. Aut intēsiue. i. valde g̃ue. ꝛ h̄ mō pōt dici aliq̄ adulatio grauissima. duplici rōne. p̄ rōne delectatiōis qa inducit delectationē peccandi. Vn̄ Aug⁹ sup illud. Qm̄ laudat̃ pctōr ꝛc. sic inq̄t. Adulātiū lingue alligāt aīas ī pctīs. Delectat. n. hoīem ea facere in q̄b⁹ nō solū nō īuenit̃ rep̄hensor. sed etiā audit̃ laudator. 2° rōne obstinatiōis. qa. s. inducit obstinationē. Vn̄ ibidē ait Aug⁹. Hec ē magna ira dei ut desit correptio ꝛ adsit adulatio q̄. s. facit hoīem obstinatū. Figura huius h̄r de Dina filia Jacob violata designante aīam suggestiōib⁹ diaboli assentiētē. cui Sichē cōstuprator ei⁹ cū ipsam tristē effectā videt̃ adulatiōib⁹ blandiebat̃. Gen̄. 34°. ca°. Ita. n. cū pctō cōmisso cōsciā mordeat. ꝛ tristiciā mēti īferat. blandicie ꝛ adulatiōes ꝓcurate ope diaboli detinēt aīam ī malo alligatam. Secūdū dubiū ē. Vtꝝ grauius sit pctm̄ adulatio q̄ȝ detractio. Ad qd̄ r̄ndet̃ fm Alex. vbi s̄. q detractio est mai⁹ malū ī se. duplici rōne. p̄. quia surgit ex deteriori radice. s. odio ꝛ īuidia in q̄b⁹ tenet silitudinē diaboli. 2° qa detractio q̄tū ē de se aufert bonū alterius uel auferre nitit̃. adulatio ṽo magnificat q̄tuȝ ī se est bonū alti⁹. Attn̄ adulatio pōt eē g̃uior rōne sequele. ut pȝ ex dicti. Idcirco magis cauēda ē etiā ab adulato. Vn̄ Zenon p̄hs ait. Malū hoīem blande loquētē agnosce tuū laqueū eē. Tertiū dubiū ē. An peccatū adulatiōis sit graui⁹ hōicidio. qa sup illud p̄s. Cōuertāt̃ stati erubescētes. dic glo. Plus nocet lingua adulatoris q̄ȝ gladi⁹ p̄secutoris. Et Aug⁹ de pe. dis. i. c. noli. ait. Noli te putare non eē homicidā cū frī tuo male p̄suades. Si. n. male p̄suades occidis. h̄ ille. igit̃ videt̃ eē graui⁹. Ad h̄ r̄ndet̃ fm Alex. vbi s̄. arti. 4°. q adulatio ꝛ homicidium in g̃uedine se h̄nt sicut excedētia ꝛ excessa. Est. n. homicidiū graui⁹ simplicit̃ duplici rōne. p̄. qa lingua adulatoris nō nocet ita efficacit̃. cū null⁹ possit alteri eē sufficiēs cā peccādi. s; solū occasionalit̃. s; gladi⁹ p̄secutoris effectiue ē

causa mort alteriꝰ. igit̃ ꝛc. 2° qa malum irrecupabile ē grauiꝰ malo recupetabili. s; nocumentum homicidij est irrecupabile. nocumētū vo adulationis ē recupabile. g ꝛc. Ex alia vo pte adulatio ē grauiꝰ homicidio. duplici rōne. p°. qa pctm̄ quāto plꝰ nocet in potioribꝫ creature bonis. tāto grauiꝰ ē. s; lingua adulatoris nocet ī potioribꝫ. s. ī bonis spūalibꝫ q̄ gladiꝰ psecutoris q nocet in corpalibꝫ tm̄. g ꝛc. 2°. quia pctm̄ quāto occultiꝰ nocet ⁊ minꝰ caueri pōt. tanto grauiꝰ ē. s; pctm̄ adulationis occultiꝰ nocet. Magis. n. caueri pōt manꝰ psecutori q̄ ligua detractori uel adulatori. igit̃ ꝛc. Quartū dubiū ē. An adulator plꝰ noceat sibi q̄ alteri Ad qd̄ rñdet̃ s̄m Alex. vbi s̄. arti. 6°. q̄ ille q adulat̃ alti ⁊ nocet ei. plus peccat ⁊ plꝰ nocet sibi q̄ illi cui adulatur. Cuiꝰ rō ē. qa sibi nocet tāq̄ sufficiens cā peccādi. alijs aūt nocet occasionalit̃ tm̄. Distinguēdū ē tñ de illo cui aliqs adulatur. Aut. n. ille adulatiōi nō acquiescit. aut sic. p° mō adulator tātū peccat mortalit̃ ex intētiōe inducendi illū ad mōtale pctm̄ quātū ī eo fuit. l; ille adulatori nō assentiret. 2° vo mō pōt eē duplicit̃. quis qdā recipit̃ q simplicit̃ decipit̃ credēdo adulatori plꝰ de se q̄ sibi. ⁊ talis cū decipit̃ ab adulatore magis peccat q̄ adulator. Aliꝰ vo repetit̃ q nō solū credit adulatori s; etiā fouet adulatorē ⁊ pcurat ut fiat adulatio. ⁊ talis plꝰ peccat q̄ adulator. Et de illo loqt̃ Jeroꝰ ad Cellāriā. di. Isto maxime tpe regnat vitiū adulatiōis qd̄ ē grauissimū. qa humilitatis ac beniuolentie loco ducit. ⁊ ita fit ut q adulari nescit. aut īuidꝰ aut supbꝰ reputet̃. h̄ ille. Circa secūdū. s. admonitionē 𝔠 adulationē. q̄druplex scriptura repit̃ q̄ nos ipsam fugē admonet.

Prima ē veteris testi. vbi sic habet̃ discurrēdo. Molliti sūt sermōes eiꝰ. s adulatoris. sup oleū ꝛc. ps. 54°.

Fili si te lactauerint pctōres. i. adulatores. ne acqescas eis. pu̇. p°.

Vir iniquꝰ lactat amicū suū. ⁊ ducit eum p viā non bonā. pu̇. 16°.

Qui dicūt impio: iustus es. maledicent eis ppłi. pu̇. 24°.

Quō pbat̃ in conflatorio argentū. ⁊ in fornace aurū: sic probat̃ homo ore laudantiū. pu̇. 27°.

Hō q blandis fictisq̄; sermōibꝫ loqt̃ amico suo: rete expādit gressibus eiꝰ pu̇. 29°.

Qui corripit hoīem. gratiā pꝰea inueniet apud eū magis q̄ ille q p ligue blandimenta decipit. pu̇. 28°.

Nō laudes viꝝ ī specie sua. Ecc. xi°.

Non duplices sermonē auditꝰ de reuelatione sermonis absconditi. ⁊ eris vere sine confusione. Ecc. 42°.

Ve qui iustificatis ipiū. s. adulando p muneribꝫ. ⁊ iusticiam iusti aufertis ab eo. Ysa. 5°.

Pacē cū amico suo loqt̃. s. adulator ⁊ occulte ponit ei insidias. Jere. 9°. ca°.

Ve ad eos q liniūt absq̄; tēperatura q̄ casurus sit. i. in peccatū adulatiōis. Ezech. 13°.

In malitia sua letificauerūt reges. ⁊ mēdacijs suis pncipes. Osee. 7°. ca°.

Secūda auctoritas q̄ admonet fugere adulationē est noui testamenti.

Ve vobis cū bn̄dixerit vobis hoīes. Luc. 6°.

Claritatē ab hominibꝫ non accipio. Joh. 5°. ca°.

Ita loqmur nō q̄i hoībꝫ placentes. s; deo qui pbat corda. i. Thessal. 2°. ca°.

Hi sūt murmuratores. q̄rulosi. mirantes psonas q̄stus cā. In epła Jude.

Tertia auctoritas q̄ admonet fugē

adulationē. ē Aug9. q sup ps. 13°. sic ait.
Comes ē vorac bꝫ adulatio ⁊ oib9 ma
lis. Et sup ps. 49°. Nō facis mala. s si
laudas malefaciētē h' nō paruū malū
ē. Et in lib°. 83. q̄stionū. q. 60. sup illo
v̄bo. Date nob de oleo v̄ro. sic ait. Ven
dunt adulatores oleū q siue falsa siue
ig̊rata laudādo aīas in errores mittūt
⁊ eis vana gaudia tāq̄ fatuis ꝯsilian-
do aliquā ꝺ his mercedē siue eq̄ꝝ siue
pecunie siue honoꝛ siue alicui9 commo-
di tpalis accipiūt. nō intelligentes qꝺ
dictū ē. Qui vos felices dicūt i errorē
mittūt. h' ille. Vn̄ et. 50. dis. i. c. si quis
diaconus. scribit'. Que est ista iusticie
īimica bonitas. palpare criminosos ⁊
vulnera coꝝ vsq̄ ī diē iudicii īcurata
seruare? h' ibi. Quarta auctoritas q̄
admonet fugē adulationē. est pagani
Tullii q in secūda rhetorica sic ait. Nō
lo eē laudatoꝛ ne videar eē adulatoꝛ.
Et i li° p̊ de officiis iteꝝ ait. Cauēdū ē
ab assētatoꝛibꝫ siue adulatoꝛibꝫ ne au
res patefaciam9 in q̊ falli facile ē. Et ī
li° de amicitia insup īnqt. Sciēdū nul
lam i amicis maiorē eē pestē q̄ adula-
tionē q̄ est oīuꝫ leuiū ac fallaciū vitiū.
ad voluntatē oīa loquētiū nihilq̄ ad
v̄itatē. h' ille. Cui ꝯcordat ali9 pagan9
phs Sen̄. de nālib9 q̄stiōibus. q. 8. di.
Adulatoꝛibus locū ne p̄beas. artifices
sūt ad capiendos supiores. h' hn̄t in se
nāle adulationū blādicie q̄ etiā cum
reiiciūt' placēt. Et ad id iā demētie ve-
nim9. ut q parce adulat' p maligno ha
beat'. Et i li° 2°. de demētia ait. Malo
veris offendē q̄ adulando placē. Et ī
li° de q̄tuoꝛ v̄tutibꝫ iteꝝ inqt. Difficil-
limū op9 ē ꝯtinētie assentatōes adula
toꝝ repellē. q̄ꝝ sermōes aīuꝫ q̄dā vo
luptate resoluūt. Nulli9 p assentatiōꝫ
amicitiā merearis. nec ad tuā ꝓmetē-
dā p hanc aditū pandas. non acerba s
blāda v̄ba timeas. oib9 esto benign9:
nemini bland9. h' ille. Et Sydoni9 ali9
pagan9 phs in epistolari li° 3° ait. Sec-
tatoꝛ epl'aꝝ laudabilē ꝓfert nō ꝺ bene
viuēte s de bn̄ pascēte sniam. h' ille. Et
Socrates dic. Presentē laudare minime
decet. Et Isocrates dic. Odi blādiētes
tāq̄ decipiētes. Nā vtq̄ eq̄lit' iniuriat'.
Et Quintilian9 de oratoꝛia īstitutiōe
li° 8°. dic. Vitiosa iactantia fert audiē-
tib9 nō modo fastidiū. s etiā plerūq̄
odiū. Et Plato interogat9 quāto censu
hō debeat eē ꝯtent9. ait. Tantū acqrat
q̄s q̄ defectū nō habeat ī eo qꝺ necē ē
ei. ⁊ q̄ nō expediat ei hoībus adulari.
Circa tītū. s. adulatiōis remediatiōꝫ
sciēdū s'm Alex. vbi s. arti. vlt'. q̄ qua-
tuoꝛ sūt remedia ad euitādam adula-
tionē. q̄rū Primū est deceptio. q2 ab
illo sp cauēdum ē qui sp decipit. s oīs
adulatoꝛ ē talis. Ita dic Aug9 sup ps.
Adulatio ē fallaci laude seductio. Vn̄
ꝓv̊. xi°. Simulatoꝛ oꝛe decipit amicum
suū. Huic g̊ nō ē credēdū. q2 Iere. 12°.
scribitur. Nō credas eis cū locuti tibi
fuerit bona. Idcirco ut scribit' Eccla-
stes. 7°. Meli9 ē a sapiēte corripi q̄ stul
toꝝ adulatiōibꝫ decipi. Rō h9 ē. q2 cū
sapiēs habeat rectū iudiciū ratiōis. iō
ē alioꝝ regula directiua. stult9 aūt uel
vitiosus cū extoꝛtū habeat iudiciū ra-
tiōis. ⁊ p ꝯns appetitū inoꝛdinatū. nō
ē sequēd9 s poti9 detestand9. Vn̄ Sen̄.
lib° de q̄tuoꝛ v̄tutibꝫ ait. Tam tibi tri-
ste sit laudari a turpibꝫ q̄ laudari ob
turpia. Secūdū remediū ē detracto-
ris consideratio. Nam ab illo cauē de-
bemus q velut hostis nos sp p̄seq̄tur.
sed talis ē adulatoꝛ. Vn̄ Greg9. 6. q. i.
sunt plurimi. Sciendum est inqt q̄ ne
īmoderat' laudibꝫ eleuemur. plerūq̄
nr̄i rectoris moderamīe detractoꝛibꝫ
lacerari pmittimur. ut q̊s os laudant'
eleuat. lingua detrahent' humiliet. h'
ibi. Qn̄ igit' laudamur. cōsideremus

qa multi alij sūt q nob̄ detrahūt ut sic
vnū aliud tēperet. Tertiū remediū ē
bone ɔsciē cōditio. Nā bona conditio
ɔsciē sp min⁹ de se p̄sumit. 7 ī agendis
suis sp metuit ne aliqd rep̄hensibile
īueniat. Et iō nō facile ab adulatorib⁹
decipit. Vn̄ Greg⁹. 5. ois. c. ad ei⁹. Bo-
narū inqt mētiū ē ibi culpā cognoscē
i. timē vbi culpa nō ē. ppt. s. h̄ laqueū
fugiēdū. Ad h̄ idē facit. xi. q. 3. c. inter
v̄ba. sup̄dictū ꝺ remedijs detractiōis.

Quartū remediū est ꝑpe miserie in-
spectio. Qui. n. cogitat q̄lis ē int⁹. non
extollit' dū laudat' exteri⁹. Vn̄ Sen̄. in
ep̄la. 77. Int⁹ teipsū ɔsidera. non q̄lis
sis alijs credas. Et Greg⁹ sup Ezech.
sic ait. Quid ꝓdest si oēs laudēt 7 cō-
sciā accuset. aut qd poterit obesse si nob̄
oēs derogēt 7 ɔstia sola defendat. qꝺ
h̄r. ois. 4. c. nihil. et. 2. q. i. in ciūct. Di
cam⁹ igit' de adulatorib⁹ illud Iere. 18°.
in ꝓphia hodierna. Foderūt foueā ut
caperent me. 7 laqueos absconderūt pe-
dib⁹ meis. s. p adulationē. Dicamusq̄
cum dn̄o nr̄o illud euāgelij hodierni
Ioh. 12°. Pater clarifica me ex hac ho-
ra. Et venit vox de celo. di. Et clarifi-
caui ɔferendo gratiam in p̄nti. 7 iterū
clarificabo p gloriā in futuro in secula
seculorū. Amen.

Dn̄ica ī ramis palmarū. de regulis q b⁹
cognoscit' pctm̄ mortale. Sermo 43⁹

Vmiliauit

semetipsū factus obediēs
vsq̄ ad mortē. Scribunt' h̄
v̄ba ad Phil'. 2°. ca°. et ī epi
stola occurētis dn̄ice. Repim⁹ fratres
carissimi dn̄m nr̄m Ihm xp̄m humilē
fuisse nō tm̄ corde s̄ etiā ore 7 ope. De
humilitate cordis ti⁹ h̄r Math. xi°. vbi
de se ait. Discite a me qa mitis sū 7 hu
milis corde. De hūilitate oris. scribit'
Ioh. 8°. Quis ex vob̄ arguet me de pec
cato. vbi dic Greg⁹. Pensate frēs ca-
rissimi mās uetudinē dei. relaxare pec-
cata venerat 7 dicebat. Quis ex vobis
zc. Nō dedignat' ratiōe ostendē se pec
catorē nō eē. q 7 v̄tute diuinitatis poterat
pctōres iustificare. De hūilitate op̄is
loqt' ap̄ls in v̄bis ꝓpositꝭ. Humiliauit
semetipsū zc. Sed qa hanc humilia-
tionē mortis ꝓ pctīs nr̄is subijt. iuxta
illud ap̄li ad Heb. 9°. Sanguis xp̄i q p
sp̄m scm̄ semetipsū obtulit īmacula-
tum deo. emūdabit cōsciam nr̄am ab
opib⁹ mortuis. i. a pctīs mortalibus.
De q b⁹ postq̄ in isto volumīe copiose
lateq̄ tractatū est: cōgruū videt' īue-
stigare coīt' 7 gnālit' q̄lit' pctm̄ morta-
le cognosci pōt. Idcirco ī p̄nti sermōe
stiēdū est ad gnālem cognitionē pcti
q triplex pōt neu ɔsideratio. q̄rū
Prima dr̄ opatiōis extrinsece.
Secūda v° opatiōis intrinsece.
Tertia aūt coopatiōis aliene.

Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ ponūt'
tres regule p respectū ad opus extrin-
secum pcti mortalis.

Rimo igit' in isto sermōe po-
nūtur tres regule faciētes ad
cognitionē pcti mortalis p re
spectū ad ɔsideratiōz opatiōis extrin-
sece. q̄rū Prima dr̄ caritatis oppositio.
Secūda diui p̄cepti trāsgressio. Tertia
v° supiorū ɔtēptio. Prima igit' regu-
la dr̄ caritatis oppositio. Et ista est bti
Tho. scd'a scd'e. q. 59. arti. 4°. et. q. 132.
arti. 3°. q ait q pctm̄ mortale illud esse
dr̄ qꝺ ꝓpe de se v̄tuti caritati opponit'.
Cui⁹ rō in apto est. quia s̄m oēs theo-
logos nulla gr̄a seu v̄tuosa opatio sine
caritate ad salutē ꝓdesse pōt. Vn̄ ap̄ls
i. Cor. 13°. ca°. dic. Si linguis hoīuz loqr

⁊ angeloꝝ. caritatē aūt nō habeā fac-
tus sū velut es sonans aut cymbalum
tinniens. ⁊ cetera ibi. Ad quoꝝ declara-
tionē sciēdū ſm Bona. in .3°. di. 36. arti.
p°. q. 6. q habitꝰ ỽtuosus pōt ꝯsiderari
tripliciter. p° ſm obiectū. ⁊ sic pōt esse
sine caritate. sicuti opus vile hꝫ ꝑ ob-
iecto humilitatē. ⁊ non comedere ab-
stinentiā. ⁊ cetera hꝰmōi. 2° pōt ꝯside-
rari ſm subiectū. ⁊ sic q̄libet ỽtus dat
formā subiecto. quia ſm phm 2° ethi-
coꝝ. Virtus ē habitus bonꝰ q habentē
pficit. ⁊ opus eiꝰ bonū reddit. 3° pōt
ꝯsiderari q̄tū ad formā sine finē. ⁊ sic
nulla alia ē forma ỽtutū q̄ cōducat ad
debitū finē nisi pfecta caritas. Ait. n.
Augꝰ in li° soliloquioꝝ q ỽtus est ars
puenīēdi in finē. Vana ē igit̄ oīs ỽtus
sine caritate. q̄ sine ipsa nō pōt cōseq
finis. Jō bn̄ dic phs p° de celo ⁊ mūdo
Vnūquodq; vanū ē quod nō attingit
finē suū. qd̄ etiā hr̄ 3° physicoꝝ. Nam
finis ē optimū in vnaquaq; re. qd̄ hr̄
ab ipso p° et 5° metaph. Et ē etiā finis
causa causaꝝ. Quia igitur ſm aplm .i.
Thimod. p°. ca°. finis p̄cepti ē caritas.
qui nō hab; caritatē nihil hꝫ. Propterea
cū legisꝑitus tēptasset dn̄m. vt. x°.
ca°. Luc. scribit. Magister qd faciēdo
vitā eternā possidebo? At ille dixit ad
eū. In lege qd scriptū est? Quō legis?
Jlle respōdēs dixit. Diliges dn̄m deū
tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota aīa tua
⁊ ex oībꝫ viribꝫ tuis. ⁊ ex oī mēte tua.
⁊ ꝓximū tuū sicut teipsū. Dixitq; illi.
Recte respondisti. Hoc fac ⁊ viues.
Quare. q̄ ut scribitur Math. 22°. ca°.
Jn his duobꝫ mandatis tota lex pen-
det ⁊ ꝓphe. Quare. q̄ h̄ sūt p̄cepta ca
ritatis. Oē igit̄ qd̄ dei ⁊ ꝓximi caritati
opponit̄ pctm̄ mortale reputat̄ nisi eēt
adeo leue q q̄si ꝓ nihilo estimari pos-

set. Vn̄ idē Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. arti.
6°. dic. Jd qd̄ modicū ē ratio appre hē-
dit quasi nihil. sicut eēt de furto vniꝰ
acus ut ibi exemplificat̄. quem accipi-
ens quisq̄ nesciēte patrono si dānū ꝑ
rei paruitate nō putabat inferre. excu
sat̄ a furto. licꝫ si cū ꝯ patroni volūta-
tem putabat auferre uel causa furādi
mortalit̄ posset ipse peccare. Secūda
regula dr̄ oīni p̄cepti transgressio. Vn̄
Amb°. nr̄ diffiniēs pctm̄. ait. Pctm̄ ē
p̄uaricatio legis diuine ⁊ celestiū inobe-
dientia mandatoꝝ. Et Augꝰ ꝯ mani-
cheos inqt. Pctm̄ ē dictū uel factum
uel cōcupitū ꝯ legē dei. Duo. n. erant
p̄cepta legis nālis. s. facē alteri qd̄ sibi
vellet fieri Math. 7°. Luc. 6°. dis. i. in
pncipio. Et nō facē alteri qd̄ non vel-
let sibi fieri. Thob. 4°. Act. 15°. 50. dis.
ponderet. 2. q. 6. de cetero. Et. 10. q. i.
in. c. placuit. Sꝫ ut dic Vgo in li° de sa-
cramen̄. Que in lege nāli sub duobꝫ
p̄ceptis clausa fuerāt. p legē scriptam
postea septē illis q̄ secūda tabula ꝓpo-
sita p̄ceptis explicata fuerūt. Decem
igit̄ sūt p̄cepta dīna data in duobꝫ ta-
bulis. Quedā q̄ ordinant nos ad deū
q̄ sūt tria p̄cepta p̄me tabule. Primū
p̄ceptū ē. Non habebis deos alienos
corā me. i. me habebis solū deū. Nō fa
cies tibi sculptile. qd̄. s. nulliꝰ rei nālis
est rep̄sentatiuū. Neq; oēm siītudinē
s. q̄ aliquā rem nālem rep̄sentat Non
adorabis ea. s. interius ī affectu. neq;
coles. s. exteriꝰ peffectū. ⁊ h̄ ē p̄ceptū
qd̄ ordinat nos ad patrē cui debetur
sūma reuerētia. Secūdum p̄ceptū ē.
Non assumes nomen dei tui ī vanū. i.
nō credes xp̄m purā creaturā q̄ vani-
tati subiecta ē. Vel prohibetur frustra
iuratio ī q̄ dei nomen ī vanū assumit̄
⁊ id ordinat ad filiū qui ỽitas est que

in iritatione seruari debet. Tertium preceptum ē. Memēto ut diem sabbati sanctifices. ubi precipitur ociū ab opere extriori · maxime a pctō mortali. qd̓ sp malū est · ſ in festo pessimū. quia ſm Alex. q̄ ad reatū duplex ē pctm̄. Precipit etiā vacatio ad deū · orādo · colēdo · meditando. ⁊ q̄tū ad h̓ mortale ē. Semp. n. h̓ ociū ab hoīe de⁹ reqsiuit. i. scificationē aīe q̄ spūi scō attribuitur. ⁊ h̓ ordinat nos ad spm̄ scm̄. Quicūq; igit trāsgredit ista precepta peccat mortaliter ꝯ caritatē dei. Quedā v̓o precepta sūt que ordinant nos ad pximū. ⁊ ista sūt precepta septem secūde tabule.

Primū ē. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā duplici honore. s. reuerēdo. ⁊ necessaria ministrādo. Secūdū ē. Non occides manu · mente · ꝯsensu · uel consilio. Tertiū ē. Nō mechaberis. i. nō cōmisceatis alicui excepto federe matrimonij. ubi etiā pꝛohibet oīs usus illicitus mēbroꝝ genitaliū. Quartū est Nō furtū facies. In q̄ pꝛohibet oīs ꝯtrectatio rei aliene ex cupiditate inuito dn̄o suo. Quintū ē. Nō dices ꝯ pximū tuū falsū testimoniū. ubi mendaciū ⁊ piuriū pꝛohibet. Est aūt mēdaciū falsa significatio vocis cū intētiōe fallendi sicut dic Aug⁹. Periurium v̓o est mēdacium iuramento firmatum.

Sextū ē. Nō ꝯcupisces domū pximi nō seruū · nō ancillā · non bouē · nō asinū · neq; oīa q̄ illi⁹ sūt. Septimū est. Nō desiderabis vxorē pximi tui. Ista igitur sunt precepta septem tabule que ordinant nos ad pximū. Ad pximū aūt ordinamur · uel bonū faciēdo · uel malum nō inferēdo. Primū tangit cū dicit. Honora patrē tuū ⁊c. Malū inferri pximo ꝯtingit tripliciť. uel in pp̄a psona. ⁊ h̓ pōt eē uel facto uł v̓bo. Si facto · ꝯtra h̓ ē illud: Non occides. Si v̓bo. ꝯ h̓ est illud: Nō loqueris ⁊c. Vel in psona ꝯiūcta. ⁊ h̓ potest eē uel extra p opus. ⁊ ꝯ h̓ est illud: Nō mechaberis. Vel intra p desideriū ⁊ ꝯtra h̓ ē id: Nō desiderabis vxorē pximi tui. Vel in possessione. ⁊ hoc pōt eē dupliciter. Vel extra p opus. ⁊ ꝯ h̓ ē id: Nō furtū facies. Vel intus p malū desideriū. ⁊ ꝯ h̓ ē illud: Non cōcupisces domū pximi tui ⁊c. Quicūq; igit trāsgredit ista precepta · peccat mortaliť ꝯ caritatē pximi. Pro q̄bus oībus ait ꝓpheta ps̄. 120. Maledicti q̄ declinant a mandatis tuis. Tertia regula dicitur supioꝝ ꝯtemptio. s. transgrediēdo honesta ⁊ licita mandata eoꝝ. Scd̓m. n. dn̄m Bona. ī 2°. dis. vlti. arti. 3° q. i. tenent xp̄iani obedire pncipib⁹ suis tēporalib⁹ ī rebus licitis ⁊ honestis. ī his s. q̄ nō sūt ꝯ deū ⁊ ecclam. nec in his oīb⁹ · ſ in his q̄ ſm rectā cōsuetudinē rationabiliť statuta sūt · sicut tributa · vectigalia. ⁊ consilia. Vn̄ dn̄s Math. 22°. iqt. Reddite q̄ sūt cesaris cesari. Et aplus ad Ro. 13°. ait. Oīs aīa ptātibus sublimiorib⁹ sbdita sit. Et. i. Reddite oībus debita · cui tributū tributū · cui vectigal vectigal. Et iteꝝ ibidē. Subditi estote non solū ppť irā ſ etiā ppť ꝯsciam. Et. i. Thimot. vlt. iteꝝ dicit. Quicūq; sūt sub iugo seruitutis: dn̄os suos oī honore dignos arbitrēť ne nomē dn̄i ⁊ doctrina blasfemet. Si q̄s aūt aliť docet. ⁊ nō acqescit sanis ſmōib⁹ dn̄i nr̄i Jhu xp̄i: sup̄b⁹ ē · nihil sciens ⁊c. Quicūq; igiť contēmit mādata superioꝝ tpaliū pdicto mō facta · peccat mortaliť. Multo magis peccat q̄s trāsgrediēs mādatū supioris spūalis siue plati. quia iterū ad Ro. 13°. inqt aplus Qui potestati resistit · dei ordinationi

resistit.q aūt deo resistūt damnationē
sibi acquirūt.Vñ 7 Ray.sub titulo de
sententiis p̄cepti dic q̄ subdit⁹ tenet̄
de necītate obedire p̄cepto p̄lati sui.al̄
peccat mortalit̄.imo ariolus 7 idola-
tra iudicat̄. Et h̄ ē verū etiā si ī p̄cepto
fuerit apposita pena tp̄alis ul̄ corpalis
ut dicit dñs Jōhes de Anania bononi-
ensis in q̊dam suo ↄsilio sigillato.nisi
forte excuset eos iusta ignorātia.ex̄ de
ↄstit.in.c.ut aīaꝝ.li° 6°. Propt̄ea in-
quit Scotus sup 4°.sniaꝝ.dis.15.di.q̄
nō adimplens pniām sibi a sacerdote
īiunctā in ↄfessiōe.peccat mortaliter.
q̄ agit ↄ̄ mandatū ecclesie 7 ↄfessoris
dei vicarii in illo actu.Ex q̊ pōt colligi
q̄ totiēs peccat q̄s mortalit̄ q̄t sūt ↄfes
soris mādata q̄ p̄termittit. Veꝝ mul-
to grauı⁹ peccāt illi q transgrediūtur
mādata scē matris eccl̄ie.q̄a Math.18°.
dicit dñs.Si ecclesiam nō audierit.sit
tibi sicut ethnicus 7 publicanus.Oēs
igit̄ illi q nō legitima cā sūt excusati:
nō obseruant ieiunia statuta ab eccl̄ia
nec celebrant festa ordinata ab ea.nec
audiūt missam in diebꝫ festiuis ab ec-
clesia p̄ceptis.nec ↄfitent̄ semel ī āno
pctā sua.nec suscipiūt sacrā coīonē in
pascate.nec obtēperāt aliis mādad 7
interdictis sub pena excoīcatiōis sactis
peccant mortalit̄.Idcirco sapiens.ꝓ.
30.ca°. inq̄t. Oculū q subsannat patrē
s.spūalē.7 despicit partū matris sue.i.
eccl̄ie.effodiāt eū corui de torrētibus
i.demones infernales.Rō aūt q̄re obe
diēdū ē eccl̄ie assignat̄ ab Aug̊ in ep̄la
32.di.Ecclesia mr̄ ē q̄ nos xp̄o ↄcepit.
martyrū sanguine parturiuit.in sem-
piternā vitā peperit.7 fidei lacte nu-
triuit 7 nutrit.Unde ī li° de symbolo
tractatu 2°.ait.Filii boni amate tantā
matrem.Filii boni nolite deserere q̄ti-
die vos regentem.rependite vicem.

amate matrē.tanta ē.talis ē.regia ꝓle
fecūda ē.non eā patiamini aut filioꝝ
maloꝝ.aut pessimoꝝ seruoꝝ iiuriis
atq̄ insidiis necari.h̄ ille. Et sic patet
cognitio pcti p̄ ↄsiderationē ad opus
extrinsecū p̄ tres p̄dictas regulas.pa-
tetq̄ ps p̄ma hui⁹ sermōis.
Pars secūda hui⁹ sermōis.in q̄ ponūt̄
tres alie regule p̄ respectū ad opus in-
trinsecū pcti mortalis.

Ecūdo in isto sermōe ponūt̄
tres alie regule faciētes ad co
gnitionē pcti mortalis per re
spectū ad ↄsiderationē opatiōis ītrin-
sece.q̄rū Prima dr̄ deliberata ↄsenta-
tio.Secūda vō morosa delectatio.Ter-
tia autē piculosa expositio. Prima g̊
dr̄ deliberata ↄsentatio.Nō.n.act⁹ tm̄
uel opatio culpe mortalis.s etiam sola
intentio firma a doctoribꝫ pctm̄ mor-
tale tenet̄. Vñ Math.5°.ca°.scribitur.
Oīs q viderit mulierē ad cōcupiscen-
dū eā.iam mechat⁹ ē eam ī corde suo.
Et debet ītelligi de cōsensu deliberato
Nā pctm̄ tres hꝫ ꝓgressus.videlꝫ sug-
gestionē seu tēptationē q̄ pōt esse sine
pcto.īmo etiā cū merito.ut qñ tēpta-
tus ex ꝓpa culpa nō p̄bꝫ ei occasionē.
2⁹ ꝓgressus est delectatio seu ↄsensus
nō deliberatus.7 h̄ ē pctm̄ veniale.3⁹
ē ↄsensus delibat⁹.7 h̄ ē mortale.Pa-
tent ista p Greg.dis.6.ī.c.sed pensan
dū. Et p Aug.de pe.dis.2.c.sicut tri-
bus.vbi dr̄.Sic tribꝫ gradib⁹ ad pctm̄
puenit̄.suggestiōe.delectatiōe.7 con-
sentatiōe.ita ipsi⁹ pcti tres sūt differē
tie.7 ī corde 7 ī facto 7 in ↄsumatiōe.
h̄ ille.Patent ista clarius p theologos
modernos.de q̄bꝫ latı⁹ hr̄ s̄.in p̄ ser-
monario h⁹ volumīs.sermōe 22°. pte
p̄ma. Secūda regula dr̄ morosa delec
tatio.Nō.n.solū pctm̄ mortale ē deli-
berat⁹ ↄsensus i actū s etiā ī solā deli-

beratã delectationẽ pcti mortalis. ut
dicit Tho. scđa scđe. q. 154. arti. 4. Cui⁹
rõ in apto ẽ. Nõ. n. põt eẽ sine gui of-
fensa diuine caritatđ qñ qs delectat̃ i eo
qđ de⁹ abhominat̃. Vñ omel. 23. inqt
Greg⁹. Qui adhuc p illicita desideria
defluit: deũ pfecto nõ diligit. qa ei in
sua voluntate ɔ̃dicit. Abhominat̃ aũt
de⁹ etiã pcti mortalis cogitationẽ. Vñ
pṽ. 15. Abhominationes dñi cogita-
tiões male. Et iõ q̃uis nollet qs opari
pctm̃. tñ si deliberate delectat̃ cogitare
loq seu audire. uel alit̃ quomodocũq;
delectet̃ in eo qđ ẽ pcti mortalis. sicut
i tactibꝫ. aspectib⁹. 7 gestibꝫ i honestis
mortalit̃ peccat. Patent ista clari⁹ ubi
pxime s. sermõe 20. pte ttia. Tertia
regula dr̃ piculosa expositio. qa. s. ille
peccat mortalit̃ q ex ppa culpa se põit
ad discrimẽ pcti mortalis. qđ pbatur
rõne. auctoritate. 7 exẽplo. Rõne sic.
Qui sine iusta necitate scient̃ 7 ex ppa
culpa ponẽt pximũ ad piculũ mortis
corpalis. multũ offenderet caritatẽ. 7
ɔsequent̃ mortalit̃ peccaret p pmã re-
gulã. 7 forti⁹ h̃ obtinẽt si qs ad discri-
men ponẽt aĩam pximi. inq̃tuꝫ incõ-
paralit̃ aĩa excedit corpus. 24. q. 3. c. si
habes. Si igit̃ q̃licũq; qs ponat aĩam
pximi ad discrimen. valde g̃ue pctm̃
mortale ɔmittit. forti⁹ q ad piculũ po
nit aĩam suã cui magis obligat̃. de pe.
dis. 3. c. q vult. Auctoritate h̃ idẽ p-
bat̃. Quia sapiẽs Eccl. 30. ca. dic. Mi-
serere aĩe tue deo placens. Et Bona. in
4. dis. 16. dicit q obligamur penitẽ de
pctis venialibꝫ q̃ ɔsensu cõmittũt̃ ut
nõ multiplicent̃ 7 ponamur i piculo.
Silit̃ 7 Tho. scđa scđe. q. 150. ait. q dũ
qs aduertit vinũ potẽs eẽ ad inebriã-
dũ. 7 bibit 7 inebriat se. peccat morta
liter. qa volũtarie 7 scient̃ puat se vsu
rationis q̃ v̓tutes opat̃ 7 deuitat pctã.
qa discrimini peccãdi mortalit̃ se ex-
ponit. Dic etiam Bona. sup 4. sniaꝝ.
dis. 17. et Tho. ibidẽ. dis. 21. q dubitãs
de aliquo pctõ si ẽ mortale uel veniale
tenet̃ cõfiteri sicut 7 qđlibet mortale
ut nõ se exponat discrimini. 7 ɔ̃faciẽs
peccat mortalit̃ sicut 7 q aliqđ cõmit-
tit uel omittit in q̃ dubitat eẽ peccatũ
mortale. 3. h̃ idẽ pbat̃ exẽplo. Nam
ille q exponit piculo mortis corp⁹ suũ
sine necitate. peccat mortalit̃. 7 ppt h̃
ecclia phibꝫ torneamẽta 7 hastiludia.
7 ipsa exercẽtes 7 i eis morientes puat
ecclastica sepultura. ex̃ de tornea. c. p̊
Multo magi a fortiori q exponit picu-
lo aĩam suã. Sed aliq hãc regulã re-
stringẽ voluerũt dicẽtes h̃ debẽ intel-
ligi qñ piculum dũtaxat ex dubio p-
fluit. qđ tñ salua reuerẽtia sua non est
verũ. qa q̃licũq; qs piculo pcti morta
lis se exponat mortalit̃ peccat. qa vbi
ẽ eadẽ ratio. ibi dꝫ eẽ eadẽ dispositio.
ff. de legibꝫ. l. nõ pñt. 7 ex̃ de v̓bo. sig. c
intelligentia. g̃ quõcũq; tale piculum
eueniat cũ qs ut dictũ ẽ mortalis cul-
pe se piculo expõit. nemini dubiũ ẽ q
mortalit̃ peccat. Et sic patet p p̄dictas
tres regulas quõ cognoscat̃ pctm̃ p re-
spectũ ad ɔsiderationẽ opatiõis itrin-
sece. patetq; ps secũda h⁹ sermõis.

Ps ttia hui⁹ sermõis. in q̃ ponũt̃ tres
alie regule pcti mortalis p respectũ ad
ɔsiderationẽ coopatiõis aliene.

Ertio in isto sermone ponũt̃
tres alie regule faciẽtes ad co
gnitionẽ pcti mortalis per re
spectũ ad ɔsiderationem coopationis
aliene. q̃ꝝ Prima dr̃ culpe auxiliatio.
Secũda võ pximi scãdaliçatio. Tertia
aũt negligẽs extirpatio. Prima igit̃
regula dr̃ culpe auxiliatio. Oĩs. n. qui

mortali culpe ↄsensum ↄsiliū auxiliū uel fauorē cōcedit. mortaliter peccat. Unde ad Ro. p. ca°. Paulus ait. Digni sunt morte nō: solum qui faciunt ea. sed etiam qui consentiūt faciētibꝰ. qđ etiam hr̃. 2. q. 1. c. notū sit. et. 27. q. 1. c. 2°. et de officio delegati. c. p. Et tanto amplius qs peccat quāto maiorē cām pctō donat. Un̄ magis peccat q nō solum pctō ↄsentit. sed 7 cōsiliū pbuit 7 peccātes inducit. uel ad peccandū animauit. 7 magis q fauorē 7 auxiliū dedit. 7 grauiꝰ q eos peccare pcepit. imo magis peccāt isti q̃ ipsi agentes. xi. q. 3. c. q cōsentit. et. 24. q. 3. c. q aliorꝫ. de offi. dele. c. p. glo. in verbo. pati. Patēt ista latiꝰ vbi s. sermōe. 22°. pte pma. ꝓpe finē. Et h̄ regula etiā ad illū se extendit q timore mortis delinqt. quia ī c. sacris. ex̃ de his q̄ vi metuſve causa fiūt. dicit̃. Pro nullo metu debet quis pctm̄ mortale incurrere. Secūda regula dicit̃ ꝓximi scandaliçatio. L. 13. n mortali culpe qs nō ↄsentiat neqꝫ ipsa sibi placeant. tn̄ si ex indiscreta locutiōe uel opatiōe cām ꝓximo peccandi mortalit̃ donat. ꝑfecto mortaliter peccat. Patet h̄ p illā regulā. Qui causam damniᵘ dat ꝛc. in. c. si culpa. de iiuri. 7 dam. dato. 7. ff. ad. l. aqliā. l. q occidit §. in hac. Et iō sepiꝰ ab eo qđ sibi illicitū est qs se abstinere tenet̃ ne p eum ꝓximꝰ peccet uel scādaliçet̃. Frequent̃ n. a carne uel a vino se qs abstinē debꝫ ne sui causa ꝓximꝰ peccet. Un̄ ad Ro. 14°. ca°. scribit̃. Si ꝓpter cibū frat̃ tuus scādaliçat̃. iam nō ꝯm caritatē ambulas. Noli cibo tuo illū pdere. p q̊ xp̄us mortuꝰ est. Immo qđ forte difficilius videt̃ ꝯm Tho. scđa scđe. q. 43. arti. 7°. et Alex. in secūda parte in tractatu de scandalo. arti. 6°. et Ricar. in 4°. dis. 38 arti. vlt. q. 2. Ne ꝓximꝰ scandaliçet̃ a bonis opibꝰ nō q dē necessariis ad salutē. qn̄qꝫ abstinēdū ē donec videlicꝫ rationibꝰ ostendat̃ se ex illis scandaliçari nō debere. qđ verꝫ ē si scandalum ꝓximi ꝓuenit ex infirmitate uel ignorantia. Tūc. n. si ꝓbabile est q scādaliçetur mortalit̃ omissio illiꝰ opis est in pcepto. Si aūt ꝓbabile ē q scādaliçet̃ tūc venialiter omissio talis erit in consilio. Un̄ Ieroꝰ ait. Dimittendū ē ꝓpt scādalum oē qđ ꝑtermitti pōt. qa dn̄s Math. 18°. inquit. Qui scādaliçauerit vnū de pusillis istis minimis qui in me credunt. expedit ei ut suspendat̃ mola asinaria in collo eius. 7 demergatur in ꝓfūdum maris. P. si alterꝫ facientem h̄ quisqꝫ viderit. retrahere tenetur eū q̃tum sibi possibile fuerit. Sicut patet exemplū s. de remediis detractionis. pte tertia. de iiuste diffamato ex quo ꝓximꝰ scādaliçat̃ qui tenet̃ ex caritate infamiā purgare q̊ad poterit ne scandali cām alteri tribuat. Et q̃uis ꝓximus ex alterius scandalo nō peccet. tn̄ ille qui cām peccati uel scandali dedit iam peccauit. quia q̃tum in se fuit venenū effudit. lꝫ eū nemo absorbuerit. Ex his cōprehendi potest quam damnationem incurrūt mulieres 7 mares suis cantilenis. choreis. vestimētis atqꝫ ceteris vanitatibus ꝓximū scandaliçantes. De quibus habet̃ s. in alio sermonario ī dn̄ica de passione. de causis luxurie. Tertia 7 vltima regula dicit̃ negligens extirpatio. Nam qui peccato ut cōuenit non resistit q̃tum potest. mortaliter ꝓcul dubio peccat. Un̄ Augꝰ in omelia iiie ferie pꝰ iiiā dn̄icā in quadragesima. sup illud Math. 18°. Si peccauerit ī te frat̃ tuꝰ ꝛc. sic dicit. Mihi non sufficit ut iniuriā ꝓximo nō donem. sed si quoad possum iniuriātis salutem fraterna correctiōe nō ꝓcuro

in peiori ꝛ grauiori sua dānatiōe icurro. Hoc idē dī. 86. dis. c. facientis. ꝛ extra de homicidio. c. sicut dignū. et 83. dis. c. qd pdest. ꝛ c. error. vbi Innocētius iqt. Error cui nō resistit approbat. Et vitas cū mīme defensat opprimit. Negligere quippe cū possis perturbare puersos nihil aliud est ꝙ fauere. Nec caret scrupulo societad occulte q manifesto facinori desinit obuiare. Et notandū ꝙ tanto magis ad hoc qsqꝫ obligat̃· quāto magis ī officio p̄sidentie ꝛ gubernatiōis p alijs sublimat̃· nec excusat̃ ex inscia. qa in. c. q̄uis. de re. iu. dī. Nō pōt eē excusatio pastoris si lupus comedit oues ꝛ pastor nescit. ꝛ h̃ pcipue de illo presidente. Mens petiti recte itelligit q se ad regēdū alios obtulit. Nā illū· tanto magis pondus regiminis obligat· quanto alijs p̄esse affectat. Ex qbꝫ oībꝫ manifeste apparet ꝙ parētes ad oīa pctā filioꝝ obligant̃ q p eoꝝ negligentiā faciūt. Vir quoqꝫ de vxoris sue crimībꝫ rationē reddere tenet̃. Et sīliter quilibet paterfamilias ꝛ maior dn̄s ꝛ tpalis. ꝛ platus qsqꝫ de pctīs q̄ eoꝝ officio euitari pn̄t rationē reddē debēt. Propterea Aug⁹ ait. Cuilibet regenti apta ꝛ accōmodata ē disciplina nō solū epō regenti plebem suā s etiā paupi regenti domū suā· diuiti regenti familiam suā· marito regenti cōiugē suā· patri regenti ꝓlem suā· iudici regenti ꝓuincia suā· regi regenti regnū suū. q̄ oīa. 23. q. 4. c. duo ista. ponūtur. Similr̃ obligant̃ parentes spirituales reddere rationē de filijs quos in baptismo susceperūt si ī via morū ꝛ fidei ab eis documēta nō habuerint. Vn̄ de ↄse. dis. 4. c. vos añ oīa. dicitur. ꝛ sūt verba Augꝰ. in sermone post pasca· qui incipit. Hodiernus dies. Vos inquit ante oīa tam viros ꝙ mulieres q filios ī baptismo suscepistis moneo ut vos cognoscatis fideiussores apud dn̄m ꝓ illis extitisse quos visi estis de sacro fonte suscipere. Jō eos sp admonete ut castitatē custodiāt· iusticiā diligant· caritatē teneant. Ante oīa symbolū ꝛ orationem dn̄icam ꝛ vosipsi tenete. ꝛ illis q̄s de sacro fonte suscepistis ostendite. H̃ ille. His igit̃ regulis atqꝫ doctrinis frēs carissimi ẜm facultatem ingenij mei cognitionē pctōꝝ mortaliū aperui. A qbꝫ oībus īnocentissim⁹ Jhus p suā ꝓfundissimā humilitatē ꝛ mortis amaritudinē liberare dignet̃. Cui cū patre ꝛ spū scō suo in trinitate pfecta sit honor ꝛ gloria decus ꝛ imperiū atqꝫ sempit̃na iubilatio ī secula seculorum. Amen.

Feria secūda in ramis palmaꝝ. de annūciatione angelica ꝛ incarnatione filij dei Sermo 44⁹

Om⁹ īple ta est ex odore vnguēti. Scribunt̃ h̃ verba Joh. 12°. ca°. ꝛ in euāgelio occurentis ferie. Quia mysteriū incarnationis xp̄i ꝛ angelice ānūciationis frēs carissimi tpe q̄dragesimali ut plurimū occurrit· nihilqꝫ de h̃ mysterio ī p̄cedenti sermonatio hui⁹ voluminis actuꝫ sit: satis rationabile videt̃ ante expeditionē hui⁹ opis aliq̄ de h⁹modi mysterijs pertractare· q̄uis facultatē nostri ingenij absqꝫ dubio excedant. qa Hieronym⁹ peritissim⁹ dr̄ꝫ in epl̄a ad Heliodoꝝ de morte Nepotiani scribit. Grādes mās īgenia parua nō sufferūt. ꝛ ī ipso conatu vltra vires ausa

succūbūt·quātoq; maius fuerit quod
dicer dū ē·tanto magꝭ obruit̄ qui ma-
gnitudinē dei v̄bis explicare nō pōt.h̄
ille. Attn̄ ɔfidens de gr̄a dei nō a me-
ipso p̄sumēs: q̄dā d̄ h̄ excellēti myste
rio.⁊ si non sm̄ exigentiā rei describē
conabor. Ṽez qa h̄ incarnatio ⁊ ange-
lica nūciatio facta est gloriose virgini
Marie·possum⁹ audacter dicē q̄ sicut
cenāte Jh̄u ⁊ vngēte Maria pedes ei⁹
ut dicūt v̄ba nr̄a ꝓposita. Domus im-
pleta ē ex odore vnguēti. Ita ⁊ thala-
mus vteri v̄ginalis facta p̄dicta subli
mi ānūciatiōe repletus est odore vn-
guenti.i.v̄bi incarnati. repletaq; ē do-
mus.i.aīa ei⁹ fragrantia gratiaꝝ spūs
scī.qa dixit ei angel⁹: Spūs scūs sup-
ueniet ī te.⁊ v̄tus altissimi obūbrabit
tibi. Ait.n. Aug⁹ s̄mōe 3° de natiuitate
v̄ginis ad ipsam loquēs. Exultas v̄go
p albentia lilia ɔfessoꝝ·p rosas vernā-
tes martyrū·illo regnas btōꝝ felicissi-
mo regno quo sequeris agnū quocūq;
ierit.int paradisi amenitates sacrꝭ gres
sibꝰ īcedis. Et.ī.ad nos de ipsa loqtur
di. Audeo dicē frēs qa nullū scōꝝ tam
potentē merit̄ īuenim⁹ ad placādam
irā etni iudicis q̄ꝫ eam q̄ meruit fieri
mr̄ eiusdē redēptoris ⁊ iudicis. h̄ ille.
Tria igitur mysteria ī hac sollēnitate
considerant̄·quoꝝ

Primū dicitur incarnationis filij dei
eternalis determinatio.

Secūdū v̄o īcarnatiōis filij dei anxia
⁊ cordialis supplicatio

Tertiū aūt incarnationis filij dei vir-
ginalis electio.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis.in q̄ declarat̄
q̄ ab etno fuit detmīatū ad reparatio-
nem gn̄is humani q̄ fili⁹ dei incarna-
ret̄ in vtero v̄ginali.

Rimo igit̄ ī isto sermōe dico
q̄ ab etno ī ɔsistorio beatissi-
me trinitatis nouē fuerūt de-
minata q̄ hodie ī vt̄o v̄ginis sūt ɔple-
ta. p̄.n.fuit detminatū ut crearet̄ nā pm
angelica. Cui⁹ detminatiōis causa fuit
coīcatio dīne bonitat̄.qa Dyo⁹ ī 4° de
angelica ierarchia ait.q̄ bonū inq̄tuz
bonū ē sui ipsi⁹ coīcatiuū.s̄ de⁹ ē sūma
bonitas in abstracto.igit̄ debuit sūme
coīcari. Ṽez qa int participās ⁊ parti-
cipatū·sicut int potentiā ⁊ obiectū·ut
vult ph̄s in 2° de aīa. debet eē ꝓportio
cū essentia ⁊ bonitas dīna sit spūalis:
necē fuit aliquā creaturā spūalē ꝓdu-
ci capacē ad participandū bonitatem
dīnā. Qua ꝓpt ɔclusū fuit q̄ angelica
creat̄a spūalis crearet̄. Ad cui⁹ ɔclu-
siōis ɔfirmationē adducit̄ dictū Augꝭ
ī li° ench.trāsūptiue in 2° dis.i.ca° 5°
scriptū·sic di. Credimus reꝝ creatarū
celestiū uel t̄restriū·visibiliū uel inui-
sibiliū nullā cām eē nisi bonitatē crea
toris q ē vn⁹ deus ⁊ verus·cui⁹ tanta ē
bonitas ut sūme bon⁹ btitudinis sue
q̄ etnalit̄ btūs ē alios velit eē p̄ticipes
quā vidit ⁊ coīcare posse.⁊ oīo minui
nō posse. Illud igit̄ bonū qđ ipse erat
⁊ q̄ btūs erat sola bonitate ⁊ nō necita
te alijs coīcari voluit.quia sūmi boni
erat ꝓdesse velle.⁊ oīpotentissimi no-
cere nō posse. Et qa nō valet ei⁹ btitu-
dinis p̄ticeps existē aliqs nisi p̄ itelli-
gētiā·q̄ quāto magꝭ ītelligit̄·tāto ple-
ni⁹ habet̄. Fecit de⁹ creaturā rationalē
q̄ sūmū bonū itelligeret·intelligendo
amaret.⁊ amādo possidēt.⁊ possiden-
do frueret̄. h̄ ille. Concordat scriptura
sacra.ꝓ°.16°.di. Uniuersa ꝓpt semet-
ipsū opat⁹ ē dn̄s. 2° detmīatū fuit ut 2m
crearet̄ nā hūana. Cui⁹ detmīatiōis cā
fuit p̄uisio ruine angelice.quia scđm
apostolum ad Heb.4°. Omnia nuda
sūt id est aperta·oculis eius id est dei.
Preuidēs igitur q̄ ex peccato luciferi
⁊ suoꝝ sequatū q̄ angelica nat̄a ruere
deberet·ac sic ip̄a superna patria dīibꝰ

suis priuati hr̃et. Determinauit ad eius restaurationẽ ac reparationẽ: ut crea-
tura hũana pduceret̃ ex quibꝫ tot sal-
uarent̃ q̃t vacuate sedes ppt̃ casũ an-
geloꝝ. s. hoĩbꝫ adimplerent̃. Qd̾ ↄfir-
mat mgr̃ vbi s. ca°. xi°. di. De hoĩe q̊q;
in scriptura intdũ repit̃ qa fact⁹ sit p-
pter reparationẽ angeloꝝ ruine. quod
nõ ẽ ita itelligẽdũ quasi nõ fuisset hõ
fact⁹ si non peccasset angel⁹. ꝫ qa ita sit
hõ institut⁹. s. ut int̃ alias cãs pcipuas
ħec. i. nõnulla extitit. Hille. Fuit igit̃
alia cã. s. vniuersi pfectio: ut sicut erat
in nã pura creat̃a spũalis ⁊ creat̃a pu-
re corpalis. ita etiã reperiretur creatura
mixta ex corpe ⁊ spũ cõposita que fuit
creatura hũana. Ex qbꝰ oĩbꝰ patꝫ fal-
sam eẽ opinionẽ eoꝝ q dixerũt solum
tot hoĩes saluari debẽ. quot angeli ce-
ciderãt. Ait. n. Aug⁹ in li° ench. ut re-
citat mgr̃ in z°. di. 9. Supna illa ierlm
mat̃ nr̃a ciuitas nulla ciuiũ suorũ nu-
merositate fraudabit̃. imo vberior co
pia etiã fortasse regnabit. Hille. Qua-
ppter ↄcludit Ricar. in z°. dis. 9. arti.
z°. q. 5. q̃ nõ ẽ vera opinio dicẽtiũ oẽs
hoĩes assumi debẽ ad ordines ãgeloꝝ.
Quis dicat dñs Math. zz°. Erũt hoĩes
sicut angeli dei. Ista. n. ppositio est in-
diffinita. ad cui⁹ verificationẽ sufficit
vnã opinionẽ particularẽ eẽ verã. Id-
circo ħ ẽ ṽitas q̃ ad quẽlibet ordinem
angeloꝝ assũmẽtur tot hoĩes ut sedes
vacuate repleantur. nõ tñ oẽs. ꝫ sicut
aliqui pauci ppt̃ excellẽtiã meriti sũt
supra quẽlibet ordinẽ angeloꝝ. quod
expsse de btã ṽgine tenet ecclesia. Ita
erũt aliq electi q nõ erũt tanti meriti
ut cuiq; angelo ĩ gloria possint coeq̃ri.
ꝫ isti cõstituent vnũ decimũ ordinẽ fi-
guratũ p decimã dragmam. Luc. 15°.
ca°. quia ibi glo. dic̃ q̃ mulier. i. ecclĩa
siue celestis ierarchia habuit decẽ dra-
gmas. i. nouẽ ordines angeloꝝ. ⁊ na-
turã hũanã q̃ ↄstituit decimũ. 3° de-
terminatũ fuit ut vna istaꝝ naturarũ
repararet̃. Cui⁹ determinationis cã fuit
puisio nãe hũane sicut ⁊ angelice. Nã
puidẽs diña pscia nãm hũanã debere
corruere ad suggestionẽ diaboli iã p-
diti. determinauit vnam istaꝝ reparari
debẽ. ⁊ ħ duplici ratione. p°. qa dicit
Ansel. in li°. Cur de⁹ hõ. Et Bona. in 3°.
dis. zo. arti. p° q. 1. Nullaten⁹ decet sũ-
maꝫ sapiam pmittẽ nobilissimas crea-
turas vltimo suo fine fraudari. Sꝫ nisi
talis reparatio inueniret. ps nat̃e an-
gelice totaq; nã humana suo fine frau
date eẽnt. ac ita vane eẽnt ↄstitute qd̾
nõ ↄgruit diñe sapie q̃ nihil incõgruũ
facit agitur ⁊c̃. z°. quia idem Ansel. ⁊
Bona. vbi s̃. Nullaten⁹ inquiũt decet
sũmã stabilitatẽ pmittẽ suũ firmũ p-
positũ infirmari. Sꝫ de⁹ pposuit hoiẽꝫ
⁊ angelũ pducẽ ad btĩtudinẽ. perduci
aũt nõ hꝫ hõ nec angel⁹ nisi vterq; uel
alter eoꝝ repararet̃. ꝫ indecens ẽ in tali
statu vtrãq; nãm relinq. igit̃ p locũ ab
opposito decẽs ẽ vnã ipsaꝝ reparari ne
ppositũ dei infirmet̃. 4° determinatũ
fuit ut nã hũana non angelica repara-
ret̃. Cui⁹ determinatiõis cã triplex fuit.
Prima fuit. qa sicut angel⁹ nullo sug
gerẽte cecidit. nullo etiã releuãte eri-
geret̃. Ita a ↄ̃trio sensu sicut hõ alio sug
gerente cecidit. ita etiã alio reparante
releuaret̃. Et ħ rõ assignat̃ a magistro
sniaꝝ i z°. dis. zi. vbi sic ait. Quia igit̃
incitationẽ habuit ad malũ. nõ iniuste
reparationẽ habuit ad bonũ. Diabol⁹
ṽo qa sine alicui⁹ tẽptatiõe peccauit p
aliũ ut surgẽt iuuari nõ debuit. nec p
se potuit. Et iõ irremediabile peccatũ
eius extitit. Peccatum ṽo hoĩs sicut p
aliũ habuit initiũ. ita p aliũ nõ incon-
grue hũit remediũ. Hille. Secũda cã
fuit. qa nõ tota nã ãgelica sicut hũana
ruit. Et ħ rõ assigñt̃ ab Aug ĩ li° ench.

vbi sic dic. Placuit vniuersitatis creatori 7 moderatori: ut quoniā nō tota multitudo angelorum deū deserendo perierat. ea q̄ perierat ppetua pditiōe maneret. que autē cū deo illa deserente psistiterat. de sua sp̄ cōpta felicitate gauderet. At vō creatura rationalis que ī hoīb9 erat. qm̄ pctīs atq; supplicīs tota perierat. ex parte reparari meruit. Vñ āgelice societatis suppleret' qd̄ ruina illa minuerat. hec ille. Tertia cā fuit grauitas pctī angelici. qa ut ait Bona. in 2°. dis. 21. et Ricar. ibidem. arti. p̄. q. 3. grauius peccauit angelus q̄ȝ hō. qa ille p malitiā. iste p igrantiā. ille sine suggestiōe. iste magna tēptatione. vterq; tñ merebat' mortē. Sȝ āgel9 nō potuit mori morte corpali. g̃ mortu9 est morte et'nali inferni vbi nulla ē redēptio. Hō aūt poterat mori morte corpali: idcirco reparat9 ē a morte et'na: 7 dānat9 morte hūana. Jō dic Damas. li° 2°. ca° 4°. Qd̄ ē hoīb9 mors. h̄ āgelis ē casus. Post casum. n. nō ē pnīa. Sic. n. boni angeli p9 ɔfirmationē nō pñt se auertere. ita mali p9 obstinationē non pñt se p ɔdignā pniam cōuertē. Quia igit' hoīem penituit. diabolum aūt nūq̄. io hoīes reparari ɔgruū fuit. Et sic diuina puidētia ab et'no determinauit. 5° determinatū fuit ut talis reparatio p satisfactionē cōdignā fieret. Cui9 determinatiōis cā fuit cōdecētia cōgrua tā ex pte dei q̄ȝ ex parte nr̄i. Ex pte dei dico. qa s̄m Bona. ī 3°. dis. 20. arti. p̄. q. 2 et Ricar. ibidē. q. 3. In dī ope dei debet manifestari mīa 7 v̂itas. s̄m illud ps. Vniuerse v. e dñi mīa 7 v̂itas. i. iusticia. Sȝ si nām hūanā absq; satisfactiōe reparasset. fuisset māifestata mīa sine iusticia. qd̄ nō cōgruebat ppetati b9 diuinis. In reparatiōe vō p satisfactionem fuit vtraq; manifestata. qa iusticia iustificatiōe. mīa ī reparatiōe 7 modo reparādi. qa cū pur9 hō nō posset p se satisfacē. ut patebit. ī. deus pat' dedit filiū suū ut p nob' satisfacēt. In q̊ tanta mīa fuit manifestata q; maior excogitari nō potuit. ut p3 p illud Ansel. ī li° p̄. Cur de9 hō. ca°. 20. P̄. Scd̄m Ansel vbi. s. ca°. 12°. liberior esset ĩiusticia si sola mīa dimitteret'. qd̄ valde incōueniēs videt'. h̄ oē incōueniens deo seq't' ĩpossibile s̄m doc. g̃ fuit cōueniēs naturā hūanā p satisfactionē reparari. P̄. inq't ipse Ansel. ibidem. Dimittē pctm̄ sine satisfactiōe nō ē aliud q̄ȝ nō punire. si aūt pctm̄ nō punit'. inordinatū dimittit'. h̄ non decet deū aliquid ĩordinatū ĩ suo regno dimittē. igit' p3 ppositū. Ex pte vō nr̄a fuit etiā cōueniēs. quia sicut gen9 humanū cū lapsum est deū inhonorauit p culpā: sic cū releuatū fuit decuit deū honorari sustinēdo penā. Sic. n. gloriosius ē ceteris pati b9 hr̄e vitā et'nā p merita q̄ȝ sine meritis. sic honorabili9 fuit nos p satisfactionē deo recōciliari q̄ȝ sine satisfactione. P̄. Cōgruū fuit ut dixit beat9 Andreas corā Egea q; sicut p lignū illata fuit mors gn̄i hūano. ita p lignū etiā mors ab eodē expelleretur. Itē. Sic Adā ad cibū vetitū incontinent' man9 extendit. ita ɔgruū fuit ut 2° Adā. i. xp̄s ī cruce ĩmaculatas manus extēdēt. Et sicut ille cibū vetitū 7 suauē gustauit. ita ɔgruū fuit ad h̄ ut ɔ̄triū expelleret' suo ɔ̄trio ut satisfactor esca fellea cibaret'. 6° determinatū fuit ut hāc satisfactionē facēt ille q eēt de9 7 hō. Cui9 rō assignat' a Ricar. in 3°. dis. 20. q. 4. et. 5. et a Bona. ibidem. qa videlȝ talis satisfactio non potuit fieri p hominē puruū. quia s̄m Ansel. in li° p̄ Cur deus hō. ca°. 20. s̄m mensurā peccati oȝ eē satisfactōȝ. qd̄ etiā hr̄ Deut°. 25°. Sȝ pctm̄ hoīs fuit ĩfinitū. tū qa ɔ̄ bonitatē infinitam que est deus. tum

qa nām humanā ꝑuauit bono īfinito
tū qa rem īfinitā corrupit saltē ī potē-
tia. qa si deo placeret. īdiuidua nāe hu
mane mltiplicari possent sine fine. Pu
rus aūt hō nō potuit īfinitā emēdā fa
cere. qa vita cuiꝰcūqȝ hoīs bonitad fi-
nite ē. ſȝ finiti ad infinitū nulla ē ꝓpor
tio ſm phm 3° physicoꝝ. ḡ nullꝰ purꝰ
hō ꝓ tota nā humana satisfacē potuit.
Et iō sicut ꝓbat Ansel. 2° li°. Cur deꝰ
hō. ca°. 6°. Illā emēdā facē non potuit
nisi ille q eēt deꝰ 7 hō. hō q debēt. deꝰ q
posset. hˀ ille. P°. iNō potuit hanc sa-
tisfactionē facē angelꝰ eadē rōne. qa. s
ē finite potētie. Et etiā qa ille oȝ satis-
facere q peccauit. iuxͣ illud Ezech. 18°.
Aīa q̄ peccauerit ipsa morietͬ. Cū ḡ hō
peccauit 7 non aliq̄ alia creatura. seqͬ
qȝ ipse puniri debuit 7 nō alia. Item
nullꝰ purꝰ hō ꝓ seipso satisfacē potuit.
qa ut dic Ansel. 2° li°. Cur deus hō. ca°.
13°. Pctōꝛ pctōꝛē negͭ iustificare. sed si
hō seipsū reparasset. pctōꝛ pctōꝛē iusti
ficasset. ḡ nullꝰ purus hō seipsū potuit
reparare. Fuit igitͬ determinatū ad hanc
satisfactionē faciēdā qȝ deꝰ assumeret
carnē hūanā. Vn̄ mḡr ī 3°. dis. 19. Factꝰ
ē inqͭ hō mortalis ut diabolū morien
do vincēt. Nisi. n. hō esset q diabolum
vinceret. nō iuste ſȝ violentͬ hō ei tolli
videretͬ qui se ei sponte subiecit. ſȝ si eū
hō vincit. iure manifesto hoīem ꝑdit.
7 ut hō vincat necē est ut deꝰ in eo sit q
eū a pctīs imunē faciat. hˀ ille. 7° de-
terminatū fuit qȝ q̄uis possibile fuerit
patrē 7 spm̄ scm̄ īcarnari ut dic mḡr ī
3°. dis. i. qȝ tn̄ ꝑsona filij sola īcarnaretͬ.
Cuiꝰ rō ē multiplex ſm Ricar. ī 3°. dis.
i. arti. 2°. q. 3. Prima fuit. qa ī trinita
te magꝭ ꝯgruū erat illū q ab eterno filiꝰ
est pr̄is fieri ex tpe mr̄is filiū. qa si pr̄
7 spūs scūs fuisset īcarnatꝰ. tūc ī trini-
tate fuissent duo filij. filiꝰ. s. eterni pr̄is
7 filiꝰ tpalis mr̄is. qđ incōueniens vi-
debatͬ. Secunda rō fuit. qa cū ipse sit
v̂bū dei q̊ se 7 oīa alia dicit. cōgruētiꝰ
etiā fuit qȝ eodē oīa reficēt. ſȝ ista refec
tio fiebat ꝑ īcarnationē. igitͬ ꝛc. Ter-
tia rō fuit. qa ille q hāc satisfactionem
debebat facē. habebat eē mediatoꝛ dei
7 hoīuȝ. Rationē aūt mediatoris īter
ꝑsonas diuinas tenet filius. igitur ꝛc.
Quarta fuit. qa hˀ īncarnatio facta ē
ut diua ostendatͬ mīa. Maioꝛ aūt mīa
ostenditͬ q̄n ille dimittit q offenditͬ q̄
q̄n aliꝰ ꝓ eo. ſȝ hō peccādo appetijt sapi-
entiā q̄ filio attribuitͬ. q̄ ꝓpͬ p̄ncipaliꝰ
ꝯ eū deliqͭ. iō ꝯgruentiꝰ fuit filiū dei
īcarnari q̄ patrē 7 spm̄ scm̄. Propͭ hˀ
introducit Bona. ī 3°. dis. i. filiū dei ab
eterno suo pr̄i. di. illud Ione. 2°. Propͭ
me venit hˀ tēpestas. qa. s. meā sapiam
appetijt. ideo proijce me ī mari. s. car-
nis mortalis. His igitͬ rōni bȝ determina
tum fuit ut filiꝰ dei īcarnaretͬ. 8° de- 8
terminatū fuit qȝ filiꝰ dei sumēt hanc
carnē ī sexu masculino. Cuiꝰ assignatͬ
triplex rō ſm Ricar. in 3°. dis. 12. arti.
2°. q. i. Prima fuit. quia ſm apl̄m. i.
Cor. xi°. Caput mulieris ē vir. ſȝ scdm
Aug. ꝑ. lib°. de trini. ca°. 12°. Xpūs ſm
formā serui est caput corpis ecclesie. ḡ
ꝯgruū fuit ipsū virilem sexū hr̄e 7 nō
femineū. Secūda ē. qa sexꝰ masculi-
nus ꝑfectioꝛ ē 7 honoꝛabilioꝛ 7 p̄nci-
palioꝛ de intentiōe nāe. qa ſm Arꝭ. li°
de aīalibꝫ. Femina ē mas occasionatꝰ.
Tertia fuit. qa Ioelꝭ 2°. scribitͬ. Leta-
mini ī dn̄o deo vr̄o q dedit vobis doc-
toꝛē iusticie. ſȝ ꝑ illū doctoꝛē intelligitͬ
xp̄s. Mulieri aūt docere non cōuenit.
qa. i. Cor. 14°. ait apostolus. Mulieres
in ecclesia taceant. Non enim ꝑmittitͬ
eis loqͥ. ſȝ subditas eē. igitͬ pȝ ꝓpositū.

9° ꝛ vltimo determinatū fuit q̃ filiꝰ dei hanc carnē assumerēt de muliere. Cuiꝰ etiā triplex ratio assignat̃ scd'm Tho. in tertia parte. q. 31. arti. 4°. Prima fuit totiꝰ humane nãe nobilitatio. Sicut .n. si rex nobilitare vellet vnam domū totā. necesse eēt q̃ ꝛ masculos ꝛ feminas ꝓuilegiaret. Sic deus volens totā nām humanā nobilitare. voluit ipse masculus eē ꝛ de femina nasci. ut vtrūq; sexū nobilitaret. Et hec est etiā rō mgri in 3°. dis. 12. Et fundat̃ in dicto Aug. in lib°. 83. questionū. vbi sic ait. Hoīs liberatio ī vtroq; sexu debuit apparere. Secūda rō fuit carnis hūane certificatio. Sciebat .n. xp̄s q̃a futuri erant heretici dicturi ipsum nō fuisse verū hoiem. Si g̊ xp̄s nō sūpsisset carnem de femina. multo magis eoꝝ falsam opinionē ꝓbassent. di. q̃ ī hꝰmōi signū oēs hoīes nascūt̃ de femina. iste aūt q̃a nō est natus de femina. sequit̃ q̃ nō ē hō. Vt g̊ eos confūderet voluit de femina nasci. Et hec etiā rō tangit̃ ab Aug̊ in ep̃la ad Volusianū. Tertia rō fuit vniuersi cōpletio q̃tū ad modos ꝓducendi. Nam oīs hō aut pōt ꝓduci sine viro ꝛ femina. sicut Adam. aut de viro sine femīa. sicut Eua. aut de viro ꝛ femina ut nos oēs alij. aut de muliere sine viro. ut ista ꝓductio xp̄i. Et hec etiā rō tangit̃ a Ricar. vbi s̄. Et sic patent ista q̄ ab etno determinata fuerunt patetq; ps p̊ma huiꝰ sermōis.

Pars secūda huiꝰ sermōis. in q̄ ponit̃ anxia supplicatio antiq̊rū ꝓ īcarnatione filij dei īpetranda.

Ecūdo in isto sermone possumus cōsiderare q̃ q̃n Adam peccauit clausūq; eēt celū nec vllus īrare posat : videtes sc̄i patres se a suo desiderio defraudatos atq; in limbo ꝓpt̃ transgressionē paterna incarceratos. Insup cognoscētes p doctrinam scripture sacre nō posse ab hoc carcere liberari sine aduētu messie. ꝓpterea cōtinue ꝛ anxie rogabant etnū patrē ut ad eos mitteret hūc liberatorem. qd' patet p septē testes. Pñmꝰ testis fuit Moyses. q ut habet̃ Exo. 4°. exorabat. di. Obsecro dñe mitte quē missurꝰ es. q̄si velit dicē. Adam peccauit ꝛ grauit̃ punitꝰ ē. tempꝰ ē ut ostēdas miam tuā. 2ꝰ fuit Abel iustus q ad dñm clamabat. di. Qd' semel placuit ampliꝰ displicere nō pōt. ex̃ de re. iur. lib°. 6°. Tu v̊o creasti Adam patrē meū ad finē btitudinis. si nō facis misericordiā nō pueniet ad finē ad quē tu eum creasti. q̄re rogo miserere. 3ꝰ testis fuit Noe q etiā ɔtinue clamauit ad dñm. di. Dñe tuū ē misereri cuilibet penitenti. fm illud p̄s. Cor ɔtritū ꝛ humiliatū deus nō despicies. Vides aūt cū quāto dolore Adam ad pniām pducitur. rogo g̊ miserere. 4ꝰ testis fuit Iosue qui sic clamauit ad dñm. di. Dñe odia sūt restringēda. fauores aūt ampliandi. ex̃ de re. iuri. li°. 6°. Odiosū fuit petm̄ Ade. ꝛ absq; dubio meruit penā. sed amplia misericordias tuas ꝛ parcas ei. 5ꝰ testis fuit Dauid q cōtinue orauit ad dñm. di. p̊s. 84°. Ostende nobis domine misericordiam tuā : ꝛ salutare tuū da nobis. Non debet .n. dñe aliq̄s odio alteriꝰ p̄grauari. de re. iur. lib°. 6°. Et damnū quod quis sua culpa sentit. sibi ꝛ nō alij debet imputari. Cū igit̃ tot sint p̄riarche ꝛ ꝓphe sc̄i ꝛ iusti. nō debent supportare penā ꝓ pctō Ade. Vt quid tu deus repulisti nos. iratꝰ ē furor tuꝰ sup oues pascue tue ? Quare faciem tuā auertis. obliuisceris inopie nr̄e ꝛ tribulatiōis nr̄e ?

Exurge dñe adiuua nos ⁊ redime nos ꝓpť nomen tuū. Nos.n.ꝓplus tuus ⁊ oues pascue tue cōfitebimur tibi ī seculū. 7ꝰ testis fuit Ysaias q etiam clamauit ad dñm.di. Dñe scē pať nr̄ es tu.⁊ factor nr̄.⁊ opa manuū tuaꝝ oēs nos.ne irascaris dñe. Utinā dirūpes celos ⁊ descēdēs. Et iteꝝ 16°. ca°. Emitte agnuꝫ dñe dñatorem terre. Et 45°. ca°. Et nubes pluant iustū. Qui hꝰ clamoribꝰ ⁊ oratiōibꝰ motus ē oīpotens deꝰ ꝑpatiens gñi humano. Et isto tpe determinauit mittere filiū suū ad reparandū genus hūanū. Et sic patet pars secūda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis.in q̄ poniť incarnationis filij dei vteri virginalis electio.

Ertio in isto sermōe.qa diciť in cōmento sup decimā ꝓpositionē de causis.qđ recipiēs recipit fm modū suū.⁊ nō fm modū rei recepte: possumꝰ cōsiderare q pať audiēs p̄dictas supplicatiōes.ī spū locutꝰ sit ipsi Ade.di. Ab eťno determiatū ē in cōsistorio nr̄e trinitad ut filiꝰ meꝰ carnē suscipiat de muliere. Tūc Adam totꝰ gaudēs p̄ntauit corā deo septem mulieres vnā pꝰ aliā.q̄ oēs habuerūt repulsam excepta vltima. Prima fuit Sara vxor Abrahā q̄ humiliť ⁊ reuerentiad pedes dei ꝓcidens dicit.
Per nr̄a colpa tu ne cōdēnasti.
Nui siamo dolēti del nr̄o delicto.
De reuoca signore el tuo interdicto.
E fa mercede a lomo el qual tu creasti
Cui deꝰ pr̄ inqt. O Sara non meministi derisiōis quā tu mihi fecisti.qñ dixi te debere concipe filiū tuū Ysaac.⁊ credere noluisti:ut hr̄ Geñ.18°. Propterea te abrenūcio ⁊ ꝓ sponsa mea nolo. Secūda mulier fuit Rebecca vxor Ysaac.que humiliter dixit ad dñm clamando.
Ad te misericordia ciascuno crida.
O gratioso idio nō star si duro.
Trane del nr̄o carcere si obscuro.
E ascolta li n ri dolorosi strida.
Cui deꝰ. O Rebecca nō recordaris.qa malitia tua decipisti Esau bñdictione paterna:ut hr̄ Geñ.27°. Idcirco nolo te. Tertia mulier fuit Rachel vxor Jacob.que humiliť dixit.
O dolce signor.o pieta diuina.
O īmensa bonta.o dio benigno.
De lassa or mai el tuo gran desdegno.
Receui lomo el qual a te si inclina.
Cui deꝰ. Nōne recordaris qa furata es idola pr̄is tui ⁊ abscōdisti sub herba: Geñ.31°. Ideo nolo te. Quarta fuit Judith etiā humiliť dicens.
Adam offese la toa reuerentia.
Facto ala toa similitudine.
De nō guardar ala sua īgratitudine.
Ma mōstra a nui la tua gran clemētia
Cui deus. O Judith. Non recordaris qa erga Holofernē p̄ncipē manꝰ sanguinolentas habuisti: Judith.13°. ca°. Et iō nō est cōgruū ut sis mr̄ filij mei
Quinta fuit Susanna.q̄ etiā hūiliť dicit.
Cū lachryme e cū dolglia a te veňiamo.
Cū sperāça.ma cū v̄gognosa faça.
Pregādo cū feruore che te piaça
Nōne dar piu al pctō paterno.
Cui deus. O Susanna. Nōne recordaris qa vngebas te ī pomerio.⁊ ob hāc cām induxisti senes in cōcupiscētiam tui: Daniel.13°. Proptēa nolo te. Sexta fuit Anna ꝓphetissa assidue stans ī tēplo ⁊ humiliter dicēs.
Nō de pire tanta v̄tu cū fede.

Qsta e nata tra li padri sancti.
P tuo amore afflicti e morti alquāti.
Doncha rendi a nui la tua mercede.
Cui deus. O Anna tu scis qa vidua es 7 corrupta quā nō decet eē matrē filij mei. Et iō nolo te. Septima 7 vltima fuit vna puella ꝟgo btā .s. Maria que ad pedes dei ꝓstrata humilime dixit.
Nō e humana creatura ça piu degna.
De hauer grā da te o alto signore.
De nō guardar al nr̄o grande errore.
Ma volta a nui la tua pieta benigna.
Quā beatā ꝟginē cū vidisset pať tam humiliť supplicātē· rn̄dit. Que ē ista q̄ ascēdit an ꝯspectū nostrū sicut fumi virgula ex aromatibꝫ myrrhe 7 thuri. 7 vniuersi puluerꝭ pigmentarij· dete spēs sua 7 pulchritudo meuꝫ attrahit animū ut ꝯcupiscā decorē suū. Filius ꝟo iā supplicās pr̄i. Descendā inquit si placet pr̄ in hortū huiꝰ sacratissime ꝟginis ut colligā sue lilia puritatis. qa ē hortus ꝯclusus 7 fons signatꝰ. Narduſq; sūme humilitatꝫ me ꝓuocat ut ī eiꝰ mente decūbam. 7 ð eiꝰ carne mihi tunicā faciā gratiosam. Spūs scūs ꝟo ait. An non videtꝫ quāta caritatꝫ dilectiōe mēs ē illiꝰ sacratissime ꝟginis amplata! Nūqd etiā attēditis. qa ipsa ē humilitatꝫ abyssus! Nēpe sicut ꝓphetatū ē. quia sup humilē debeo requiescē vere volo q̄ ī hac ꝟgine illud ꝯpleať. Vocatꝰ ē igiť in ista sollēnitate angelꝰ Gabriel a sūma trinitate· dictūq; ē illi Vides Gabriel illā ꝟginem cuiꝰ odor coram nobis flagrat! Vides hortum illū oīuꝫ ꝟtutū pulchritudine germinantē! Vides paradisū voluptatꝫ quē plātauimꝰ a ꝓncipio ut sit nr̄e deitatis habitaculū gratiosuꝫ! Curre cito nūcia nostrū bn̄placitū· nūcia trinitatis ꝯsiliū. Dixitq; sibi pater. Accipe hanc lrām 7 da sibi ex pte mea. Dixitq; filiꝰ Cū sit ista ꝟgo de sua ꝟginitate valde tenera· sū certus q̄ lecta lr̄a patris ex admiratiōe stupebit 7 turbabiť. Et iō da illi hanc secundā lrām ex pte mea. Dixitq; spūs scūs· sum certus q̄ lecta lr̄a filij etiā magis turbabiť. qa dispo suit virginitatem seruare perpetuam. 7 cōcipi nō pōt naturaliť absq; ꝟginitatis violatiōe· dubitabit satis qualiť poťit hoc ē. Et iō da sibi istā aliā. Missa ē igiť angelus Gabriel a deo ī ciuitatē galilee ꝛc· ut hr̄ ī euangelio hodierno. Luc. p̄. caꝰ. Ingressus aūt ad beatam virginem maxima cum reuerentia eā salutans· sibi assignauit litterā pr̄is· quā īuenit sociatā tribꝫ nobilissimis puellis. s. prudētia· ꝟginitate 7 humilitate. Accipiēsq; btā ꝟgo litterā eťni pr̄is cū maximo timore apꝰuit: 7 īuenitq; scriptū. Aue gratia plena ꝛc. Tūc btā ꝟgo videns nouitatē sue nūciatiōis· consuluit ꝓmā puellā. s. prudentiā· qd sibi sup hoc videret. Que respondit q̄ nō ita cito ꝯ ꝯde facili suū ꝓberet ascensū· s q̄ bn̄ cogitaret sup his Et hoc ē qꝺ dr̄. Que cū audisset turbata ē in sermōe eiꝰ ꝛc. Tūc Gabriel vidēs eā turbatā assiguit sibi aliā litterā ex pte filij dei· quā suscipiēs cū reuerētia īuenit illud scriptū. Ecce cōcipies ꝛc. Tūc ꝯsuluit secūdā sociā. s. ꝟginitatē di. O soror mea kr̄ma: tu scis q̄ te indissolubili dilectiōis vīculo āplexata sū. 7 ð hoc votū feci dn̄o: quid igiť tibi sup hoc videť! Que rn̄dit q̄ peteret de modo. Et iō dixit. Quō fiet illud: qm̄ virū non cognosco. i. non cognoscere ꝓponā. ac si a pte dicat. Cū fm̄ viā nāe impossibile sit feminā sine viro ꝯcipe absq; sue integritatis violatiōe ego q̄ꝫ firmiť proposuerim mee integritatis

v̇ginitatē seruate illibatā. Quō g fiet illud qd̄ tu dic̄! Tūc vedit sibi tm̄am lrām spūs scī. quā apeties īuenit scriptum. Spūs scūs supueniet ī te ꝛc̄. qͥ di. Virtute spūs scī supplebit qd̄ v̇tute seminis virilis vim actiuā hn̄tis fit ī ɔceptiōe plis. Tūc btā v̇go tm̄ā cōsuluit ācillam. s. humilitatē. Que trādit illud Aug. ī sermōe de natiuitate v̇ginis. O btā Maria seculum oē captiuū tuū depcat ascensū. 7 respōdit ut hr̄ in sermone natiuitatis de pn̄ia in isto die. Nō tn̄ ppt̄ h̄ te extollas v̇go gloriosa. quia h̄ poti⁹ dn̄e benignitatis ē q̄z tuoꝝ meritoꝝ. Tūc btā v̇go cū pfūda humilitate genib⁹ flexis. manibus iunctis 7 eleuatis. dixit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi sm̄ v̇bū tuū. Quib⁹ verbis ɔpletis facta ē incarnatio filij dei. videlic3 formatio corpis p v̇tutē spūs scī. creatio 7 cōiūctio aīe ad corpus. 7 assumptio vtriusq3 a psona dīna. Et tūc repleta ē domus ex odore hui⁹ vnguenti. i. xp̄i īcarnati. Cui⁹ etiā odore p h̄ ineffabile mysteriū repleat domus aīe nr̄e hic p fragrantiā grē. 7 in futuro p redolētiam supne glorie in secula seculorum Amen.

Feria tertia p⁹ dn̄icam palmaꝝ. de speciebus. s. panis 7 vini q̄b⁹ conficitur corpus xp̄i. 7 ratiōe eaꝝ 7 conditione

Sermo 45⁹

Anducan-

tibus illis accepit Ih̄us panē 7 bn̄dicēs fregit 7 dedit illis. 7 ait. Sumite h̄ ē corpus meū. 7 accepto calice grās agēs dedit illis. 7 biberunt ex eo oēs. Scribūt h̄ v̇ba Mat. 14° ca° et ī euangelio occurrētis ferie. Appropinquāte sollēnitate pascali frēs carissimi: ī qua coiter solent fideles deuote sacr̄m corporis xp̄i coīcare: satis rationabile videt aliq̄ de ipsius mysterio his diebus ptractare. Pro quo oritur dubiū. Si vtraq3 species. s. panis 7 vini de q̄bus fit mentio in v̇bis ppositis sit de integritate huius sacr̄i. Ad qd̄ rn̄det sm̄ Alex. in q̄rta pte sūme in tractatu de eucharistia q̄ pōt aliqd eē de integritate sacr̄i dupliciter. Aut q̄tū ad efficatiā. aut q̄tū ad significātiā. p̊ modo altera tm̄ spēs ē de integritate hui⁹ sacramēti. qa in singulari specie cōtinet totus xp̄s. 7 corpus 7 sanguis xp̄i. 2° modo sūt de integritate. qa neutra specie sigr̄ res hui⁹ sacr̄i. qa xp̄s q̄tum ad corpus nō sigr̄ sacramētaliter in specie vini. nec q̄tum ad sanguinē sacramētalit ī specie panis. P̄. In h̄ sacramēto sigr̄ xp̄s ut ē cib⁹ pfecte reficiēs mādūcātes sacr̄alit 7 spūaliter. Perfecta aūt refectio nō ē in pane tm̄ nec in vino tm̄. s3 in vtroq3. Reficit aūt h̄ sacr̄m nō quoscūq3 s3 mādūcātes spiritualit. Manducare aūt spūalit ē affici circa ei⁹ passionē q̄ fuit in corpis ei⁹ mltiplici afflictiōe. 7 sanguīs effusione. in q̊ māifestat īmensa dei caritas. 7 in h̄ aīa pfecte reficit 7 delectat. Et idō vtrūq3 distincte sigr̄. s. corpus 7 sanguis. P̄. Delectatio 7 refectio nō ē in passiōe qa passio. s3 qa nr̄a redemptio. Nos. n. delectat nr̄a vtilitas que ē redēptio nr̄a. corpe 7 sanguine xp̄i facta. Et ideo bn̄ dicunt v̇ba pposita. Manducantib⁹ illis accepit Ih̄s panē ꝛc̄. In q̄b⁹ v̇bis cōtinet q̄ q̄uis sacr̄m illud sit vnū vnitate integrata ex pluribus relatis ad aliqd vnū. s. corp⁹ xp̄i mysticum. uel corpus xp̄i verū. Attn̄

sub duabus spēbus cōuenient institutum ē q̄rtū ad sigtionē. que ut clarius videant in isto sermōe tres cōsiderati-ōes de p̄dictis spēbus faciem⁹. q̄rū

Prima dicet de istaꝝ specierū sufficiē-ti numeratione.

Secunda v̄o de istarū specierū conuenienti ratione.

Tertia aūt de istarū specierū ꝯpetenti conditione.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in q̄ declarat quare hoc sacr̄m sub duplici specie institutum est.

Rimo igit in isto sermōe conuenient q̄ritur. q̄re h̄ vnū sacramētū sub duab⁹ speciebus ꝯficit̄ ꝯsecrat̄. Ad h̄ respōdetur s̄m Ricar. ī 4°. arti. p̄. et. q. 1. et. 2. Et melius s̄m Alex. de ales in q̄rta pte sume sue ī tractatu de eucharistia q̄ h⁹ rei negocij ē triplex ratio duplicata. Prima ratio ē duplex cā h⁹ sacri cū duplici ei⁹ mysterio. p̄. n. ad duo p̄ncipaliter h̄ sacr̄m institutū ē. videl3 ad augmētū caritat̄ ut firmioꝛ sit vnio corporis xp̄i mystici cū capite. Sic. n. confirmatio dat̄ ad robur fidei collate in baptismo. sic sacr̄m altar̄ datur ad robur caritat̄ date in eodē. q̄ vnio sigta ē sub specie panis i sacro corporis xp̄i qd ē vere panis vite. iux̄ illud Joh. 6°. Ego sū panis viuus q de celo descēdi. Est insup h̄ sacr̄m īstitutū ad bn̄ficij redēptiōis recordatiō3. iux̄ illud ap̄li i. Cori. xi°. Hoc q̄ciēscūq3 sumit̄. ī meā ꝯmemoratione facite. S3 q̄a ista redēptio facta fuit p effusiō3 sanguis xp̄i: memoria ei⁹ figurat̄ sub specie vini q̄ ē sacr̄m sanguis. Cū. n. duo fluxerunt de corpe xp̄i. s. sanguis ⁊ aqua. effusio sanguis facta ē ad nostrā redēptionē effusio aq̄ ad pctōꝝ ablutionē. 2° est h⁹ sacri duplex mysteriū. vnū respondens incarnatiōi. aliud passiōi. In incarnatiōe facta ē vnio diuine nāe cū humana. Vn̄ xp̄us ē caput ecclie cui mēbra vnita sūt. Et h̄ sigt̄ i sacro corpis xp̄i sub specie panis. q̄a p panē cōseruat̄ ꝯiūctio mēbroꝝ cū capite. In passiōe v̄o facta ē redēptio nr̄a p sanguis effusionē. Et h̄ sigtur i sacro sanguis sub specie vini. Vn̄ in h̄ vno sacro sigt̄ qd ē incarnatiōis ⁊ passiōis. ꝓpt qd ē pfectissimū sacroꝝ. Vn̄ dic Aug⁹ q̄ ē sacr̄m sacroꝝ. Secūda rō ē duplicis nāe nr̄e sūptio cum duplici modo sumendi. p̄. n. assumpsit xp̄s corpus ⁊ aiam ad vtriusq3 redēptionē. ut dicit mḡr in glo. 1. Cori. xi°. Cum igit̄ totus xp̄s sub specie panis. ⁊ tot⁹ sub specie vini sumat̄. dic glo. ibi. Cur nō ī vna s̄ ī duab⁹ dedit: rō ut ostendēt xp̄s totam hūanā nām. i. aiam ⁊ corp⁹ assūpsisse ut vtrūq3 redimēt. Panis. n. ad corpus refert̄. vinū ad aiam. q̄a vinū opat̄ sanguinē in q̄ sedes aīe a physicis esse dr̄. Igit̄ in duab⁹ spēb⁹ celebrat̄ h̄ sacr̄m ut aīe ⁊ carnis susceptio in xp̄o ⁊ vtriusq3 libatio in nob̄ significetur.

2° sumit̄ h̄ sacr̄m i duplici specie in signū duplicis modi sumēdi. s. cū facilitate. sicut pfecti. ⁊ cu3 difficultate sicut īpfecti. Vn̄ Joh. 6°. ca°. dicto a dn̄o. Nisi maducaueritis carnem filij hois ⁊c̄. dixerūt ex discipulis ei⁹. Durus ē hic sermo. q̄s pōt eū audire? Modus aūt sumēdi cū facilitate ⁊ iocūditate sigtur in vino. mod⁹ aūt sumēdi cū difficultate sigtur in pane. igit̄ ⁊c̄.

Tertia rō fuit duplex īmolatio cum duplici effectu hui⁹ sacri. p̄. n. xp̄us īmolat⁹ ē dupliciť. s. ī vita ⁊ in morte.

Nā expectatio 7 p̄patatio ad mortem
fuit mors q̄dā. Vn̄ Luc. 23°. scribit q̄
fact⁹ ē sudor sanguis ei⁹ decurrētis in
trā. In morte etiā īmolat⁹ ē sup crucē
qn̄ orat Math. 27°. In man⁹ tuas cō-
mendo spm̄ meū. Immolatio igitur q̄
fuit in vita. rep̄sentat in specie panis.
q̄ aūt ī morte sub specie vini. 2° ē h⁹
sacri duplex effect⁹ p̄ncipalis. Valet. n
ut ait Amb°. ad tuitionē aīe 7 corpis.
Et id ut dī in lucidario q̄stionū Vgo-
nis q̄ ī duabus speciebus h̄ sacrm̄ su-
mit ut significet hui⁹ sacri duplex ef-
fect⁹. Qd. n. sumitur in pane. valet ad
vtrūq; 7 silit qd in vino. qa ī pane to-
tum 7 itegrū. 7 ī vino silit totū sumit
Sz si ī pane tm̄ sumeretur. alterz tm̄ si-
gnificaret. s. q̄ ad tuitionē corpis va-
leret. Iterz si ī vino tm̄ sumeret. signi-
ficaret solū q̄ p salute corpis sumeret
igit p̄ p̄positū. Sz ad clariorē noti-
ciā tria notāda sūt. Primū notādū
ē sm Greg. ī omel. pascali q̄ in h̄ sacro
aliud ē qd cernit. 7 aliud ē qd credit.
Etenī qd cernit est spēs panis ī hostia
7 vini ī calice. s illud qd credit ē v̄itas
carnis 7 sanguinis Ih̄u xp̄i. h ille. Qn̄
igitur fit adoratio nō ē dirigenda ad
illud qd cernit. s. ad spēs. sed ad id qd
credit tm̄. qa illud ē idignū adoratōe
qd adorari non debet nisi p̄us adoret
uel eleuet a sacerdote. ppt p̄iculū ido-
latrie. ex q̄ v̄ba cōsecratiōis merito se-
crete p̄ferūt. Quis. n. nō cernant ibi
nisi accidētia. sm dictū Greg. non tn̄
errāt fideles q dicūt se ī manibȝ sacer-
doti vidisse dnm. qa v̄ba eoz p̄nt v̄ifi-
cari eo mō q̄ v̄ificat diuina scriptura. In
q̄ dr q̄ Moyses vidit deū corpalit cer-
nendo rubū. sicut Exo. 3°. ca°. scriptū
ē. nō q̄ ibi diuinitatē videbat. s qa diui
nitas illi rubo assistebat. Et ita corp⁹
xp̄i suo mō spēbȝ assistit q̄ ī h̄ sacro cer
nitur. 2° notādū ē q̄ sub specie pa-
nis q̄ videt in hostia. 7 sub specie vini
silr mō q̄tuor eē credunt. p̄ q̄dē ē ibi
corpus xp̄i ex v̄tute v̄boz eo q̄ verba
cōsecratiōis panis de solo corpe faciūt
mētionē. 2° creditur ibi eē sanguis
ex cōcomitantia īmediata. qa sanguis
nō ē viu⁹ nisi cōtineat ī venis corpis.
3° credit ibi esse aīa ex cōcomitantia
p̄pinq̄. 4° credit ibi eē diuinitas ex cō
comitantia remota. qa non ptinet ad
eandē nām q̄uis bn̄ ad idē suppositū.
Q aūt ista ī h̄ dignissimo sacro sint. p-
bant p Amb°. in li° de sacris. q ait. Illa
q̄ fuerūt in vtō v̄ginis. īueniūtur in h̄
dignissimo sacro. Ista q̄tuor insup ibi
eē saluator ostēdit Ioh 6°. ca°. di. Ego
sū panis viu⁹ q de celo descēdi. p h̄. n
q̄ dic: panis. dat ītelligē corp⁹. Vn̄ ait
Caro mea vere ē cibȝ. p h̄ q̄ dic: viu⁹
dat ītelligē aīaz p quā corp⁹ viuificat.
Et qa aīa sine sanguīe corp⁹ viuifica-
re nō pōt. adō subintelligit sanguis. Id-
circo subinfert. Sanguis me⁹ vere est
pot⁹. Dic aūt q de celo descēdit ppt di
uinitatē. 3° notādū ē q̄ q̄uis h̄ sacra-
mentū sub duabȝ spēbȝ sit ōstitutum
7 etiā ī p̄mitiua ecclia cōicaretur p̄plo
sub vtraq; specie. tn̄ rōnabilis fuit in-
stitutio moderna ut sub specie panis
tm̄ ministraretur populis. Et hoc sm
Ricar. ī 4°. dis. xi. q. vlt. duplici rōne.
p̄ ppt p̄iculū effusionis sanguis. 2°
ppt p̄iculū errorꝪ. ne. s. cōis p̄pls crede
ret xp̄m nō eē totū sub vtraq; specie.
Non. n. minorem efficatiā recipiunt
illi quibus datur sub altera specie tm̄
q̄ illi quib⁹ datur sub vtraq;. eo q̄ sub
vtraq; totus ē xp̄s. Et sic patet ps pri-
ma hui⁹ sermonis.
Pars secūda hui⁹ sermonis. in qua de-
claratur quare magis sub istis speciebȝ q̄
sub alijs illud sacramētū datū sit.

Ecũdo in isto sermõe iuesti-
ganda ẽ ratio predicta tũ spe-
cierꝫ. quare. s. magis sub istis
spẽbꝫ q̃ʒ sub aliis h̃ sacr̃m datũ sit. Cũ
n. caro ⁊ sanguis expssiorem gerãt siñi-
tudinẽ carnis ⁊ sanguĩs xp̃i. videt̃ q̃
h̃ sacr̃m deberet potiꝰ institui sub spe-
cie carnis ⁊ sanguĩs q̃ʒ sub aliis spẽbꝫ.
Respõdet̃ ad h̃ sm̃ Alex. de ales vbi
s̃. q̃ iste spẽs ad h̃ sacr̃m electe sũt tri-
bus rõnibꝫ. p̊ rõne maioris exp̃ssiõis
s. siñitudinis signi ad signatũ. Vñ glo.
i. Cor. xi.° ca.° ait. Porro spẽs illa visi-
bilis. sacr̃m ẽ gemine rei cõtẽte ⁊ signi-
ficate. ⁊ spẽs illa vtrãq̃ rẽ sigt̃. ⁊ vtri-
usq̃ rei gerit exp̃ssam siñitudinẽ. Nam
sicut panis p̃ ceẽs cibis corpꝰ reficit ⁊
sustentat. ⁊ vinũ hoĩem letificat ⁊ in-
ebriat. sic caro xp̃i intiorẽ hoĩem magĩ
ceteris gratiis spũalit̃ reficit ⁊ saginat
quem ⁊ sanguis xp̃i spũalit̃ letificat. ⁊
sic inebriat ut sobriũ reddat. Vñ calix
meꝰ inebriãs q̃ʒ p̃clarꝰ ẽ. P̃s. habet hoc
sacr̃m ĩ istis spẽbꝫ maiorẽ siñitudinem
cũ re sigta tm̃ q̃ ẽ vnitas fideliũ. quia
sicut ex multis granis cõficit̃ vnꝰ pãis
⁊ ex plurimis racemis vnũ vinũ con-
fluit. sic ex multĩ fideliũ psonis vnitas
ecclĩe cõsistit. 2° iste spẽs electe sũt ad
h̃ sacr̃m rõne gnãlis cõsuetudinis. q̃a
videlꝫ panis ẽ cibꝫ gnãlis oĩbꝫ ⁊ omni
tp̃e. Vñ ĩ scriptura panis gnãliter no-
minat̃ genꝰ cibi. iuxta illud Exo. 18.°
Veneruntq̃ Aaron ⁊ oẽs seniores isrl̃
ut comederẽt panẽ cũ eo. Nã ibi pãis
ponit̃ p cibo gnãlit̃. Sic igit̃ oĩuꝫ ⁊ oĩ
tp̃e est cibus. sic xp̃s sine q̊ nullꝰ viuẽ
siue ali põt. Et iõ sub specie panis con
ficit̃. nõ sub specie carnis que nõ ẽ oĩ
tp̃e oĩuꝫ cibus. Nõ. n. cõmestio panis
gnãt fastidiũ sicut caro ⁊ alii cibi. Vñ
dicũt medici q̃ cõuenientissimꝰ ẽ cibꝰ
iste hũane nãe. Siñiter ẽ de vero pane
xp̃o. de q̊ Eccl. 24.° dr̃. Qui edũt me:
adhuc esurient. P̃s. vinũ est gnãle ali-
mentũ oĩuꝫ ⁊ nãle. ita ut indigestum
sm̃ physicos attrahat̃ in venis. Et iõ
letificat cor hoĩs. Qua ppt̃ cõuenien-
tissime si debebat ut dictũ ẽ sub dupli
ci specie h̃ sacr̃m cõfici. addita ẽ species
vini cũ specie panis. Vñ Damas. inqt.
Quia cõsuetudo ẽ hoĩbꝫ lauari aqua ⁊
oleo vngi. cõiugauit aquã ⁊ spm̃ scm̃
⁊ fecit id lauacrꝫ regnãtiõis. Et q̃a cõ-
suetudo ẽ hoĩbꝫ panẽ comedẽ ⁊ vinũ
bibẽ. cõiugauit eis deitatem. ⁊ fecit ea
corpꝰ eiꝰ ⁊ sanguinẽ. ut p h̃ q̃ sunt sm̃
nãm cõsueta in q̊bꝫ cõseruat̃ vita ad ea
q̃ sũt sup nãm aĩa transferret̃. hec ille.
3° p̃dicte spẽs electe sũt rõe cessatio-
nis. Voluit. n. deꝰ ut h̃ sacr̃m daret̃ sub
specie alicuiꝰ vetis sacri ut ostenderet̃
illa sacra cessare ⁊ noua iã ĩtroducta.
Vñ glo. i. Cor. xi.° inqt. Sciendũ igit̃
iõ pꝰ celebratũ vetꝰ pasca dñm corpꝰ
⁊ sanguinem suũ dedisse discipulis ut
ostenderet vetis legis sacra cessatura:
int̃ q̃ p̃cipuũ erat agni pascal̃ sacr̃m.
⁊ noue legis sacra ĩstituta. inter q̃ ex-
cellit dñici corpis sacr̃m. h̃ ibi. Et sic
patet ppositũ. Sʒ ad clariorẽ noticiã
tria breuit̃ notanda sũt. Primũ no-
tandũ ẽ q̃ ĩ veti testõ oblatio panis ⁊
vini fuit vmbra hꝰ sacri. ŝ modo non
fit oblatio aliqua panis ⁊ vini ip̃i deo.
q̃a existente v̊itate cessat vmbra. ŝ fit
oblatio corpis ⁊ sanguĩs xp̃i sub p̃dic
tis spẽbꝫ cõtenti. Secũdũ notandũ ẽ
q̃ lʒ añ cõsecrationẽ hostie offerat̃ pãis
⁊ vinũ deo ĩ celebratiõe misse. q̃ñ dr̃ ĩ
p̊ma oblatiõe. Suscipe scã trinitas ⁊c̃.
Attñ h̃ oblatio nõ ẽ absolute ⁊ simpli
cit̃ de intẽtiõe offeren̄d. ŝ ẽ q̃dã p̃patio
ad ipsũ sacr̃m. Tertiũ notandum est

q̄ sicut vinū nō dat̄ febricitantibus ⁊ actu infirmātibꝫ s̄ iā cōualescentibꝰ: ita illud sacr̄m debet dari ɔfitētibꝫ. ⁊ p̱ bonā cōsciam penitētibꝰ nō sp̄ualit̄ infirmātibꝰ nec in lecto pcti mortalis iacētibꝰ. Hec oīa Alex. vbi s̄. et Ricar. ī 4°. dis. xi. arti. 2°. q. 1. et mḡr ibidē ca°. 5°. Et habet̄ de cōse. dis. 2. c. p̊. et. c. nō oportet. Quibꝰ patet ps secunda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermōis. ī q̄ declarat̄ q̄bus cōditiōibus p̄dicte spēs debeāt esse dotate.

Tertio ī isto sermōe īuestiganda ē cōditio p̄dictaꝝ specierū s. panis ⁊ vini ad h̄ q̄ conueniāt huic dignissimo sacro. P̊ igitur de cōditiōe panis q̄rit̄ · si h̄ sacr̄m pōt ɔfici alio pane q̄ȝ de pane facto de farina triticea coagulata p̱ nālē aquā. q̄a fm mḡrm vbi s̄. ca°. 6°. et fm Gratianū de cōse. dis. 2. c. in sacro. nō pōt cōfici de alio pane q̄ȝ de pane frumenti. Ad hoc tridet̄ fm Bona. in 4°. dis. xi. pte secūda. arti p̊. et. q. 4. et Ricar. vbi s̄. q. 2. et Alex. de ales vbi s̄. q̄ corpus xp̄i nō pōt de alio pane confici. Qd̄ pbat̄ rōne · auctoritate. ⁊ exēplaritate. P̊ pbat̄ rōe sic. Panis tritici ē p̄cipuꝰ cibus ad humani corpis nutrimentū ⁊ eiꝰ ɔplexiōi nālit̄ siṁs. multa aūt similatio nutrimēti cū nutrito attestatur bonitati nutrimenti. Vn̄ ph̄s 2° de aīa dic̄ q̄ oē qd̄ nutrit cū nutrito ē simile: ⁊ qd̄ ex eisdē nutrimur ⁊ sumꝰ. Cū igit̄ xp̄s sit cibus p̄cipuꝰ q̄tum ad v̄tutē nutriēdi · iux̄ illud Joh. 6°. Caro mea vere est cibus. placuit dīne bonitati ut q̄ erat ibi cibus angelorū fieret cibus hoīuȝ: ⁊ q̄ fuit cibus pfectoꝝ fieret cibus puuloꝝ. i. humiliū. ⁊ nature illoꝝ maxime siṁs · iux̄ illud ap̄li ad Phil. 2°. In siṁtudinē hoīuȝ factꝰ ⁊ habitu īuentꝰ ut hō. cōuenient̄ debuit p̱ panē triticeū figurari. igitur ⁊c. 2°. q̄a triticū non ē tm̄ alimentū · sed etiā medicamētū. Vn̄ Ysaac de dietis particularibꝫ dic q̄ triticum ē mūdificatiuū ⁊ sanatiuū. Liquor aūt de eius farina cōfectū purgatiuū ē pectoris. hec ille. Quia ḡ xp̄s ē etiā alimentū ⁊ medicamentū purgationē pctōꝝ faciens ad Heb. p̊. ca°. debuit p̱ panē triticeū figurari. igit̄ ⁊c. 3°. q̄a dn̄s cōparauit se grano frumēti. Joh. 12°. di. Nisi granū frumēti cadēs ī trā mortuū fuerit, ipsū solū manet. Vbi ait Augꝰ. Ipse ē frumētū q̄ viuē dꝫ aīa fidelis. Cū igit̄ sint m̄lta grana seminū ⁊ nulli se ɔparat nisi frumēto · statuit ecclia de h̄ solo grano ɔfici corpꝰ dn̄i. 2° igit̄ h̄ idē pbat̄ exēplo ipsiꝰ xp̄i q̄ de tali pane ⁊ nō de alio corpꝰ suū ɔfecit ⁊ ɔficiēdū instituit. Qd̄ pȝ. q̄a panis de frumēto antonomatice dicit̄ pāis. Vn̄ cū dr̄ q̄ Ih̄s accepit panē. de pane triticeo debȝ ītelligi. Cui ɔcordat ritꝰ antiq̄ꝝ q̄ offerebāt sp̱ panes triticeos. Vn̄ Exo. 29°. ca°. Panes azimos ⁊ crustulā absq̄ fermēto q̄ aspsa sint oleo. Lagana quoq̄ azima oleo lita. de simila triticea cūcta facies. 3° h̄ idē pbat̄ auctoritate concilij Carthaginēsis ī p̄dicto. c. ī sacro. vbi scribit̄. In sacro corpis ⁊ sanguīs dn̄i nihil ampliꝰ offeratur q̄ȝ ipse dn̄s tradidit · h̄ ē panis ⁊ vinū aque mixtū nec āpliꝰ ī sacrificio offerat̄ q̄ȝ de vuis ⁊ frumētis. Et sic pȝ ppositū. Sȝ ad clariorē noticiā tria notanda sunt. P̊ notādū ē fm Ricar. vbi s̄. q. 1. ī respōsiōe trīj argumēti. ⁊ mḡrm ī eadē dis. ca°. 6°. et oēs theologos. ⁊ Gratianum

de cōse. dis. 2. c. sicut ī scificādo. q corpus xp̄i nō pōt ɔfici de grano manēte sub forā gni. nec etiā d' farina non coagulata. nec de pasta nō cocta. q̄r oīu3 ratio ē. q̄a ī istis nō saluat' ratio pāis. Quia igit' de pane h' sacr̄m cōficiendū ē ſm ɔni institutionē. patet ꝓpositū.
2° notandū ē ſm Ricar. vbi s̄. q. 2. ī ɔnsione secūdi argumēti q corp⁹ xp̄i debet ɔfici de puro grano triticeo. Ad cui⁹ declaratione sciēdū q mixtio extranei grani pōt eē ī h' grano triplicit'.
p̊ mō in tāta abūdantia q trahat illud qd' ē ibi de tritico ad suā nām. 2° mō pōt eē in tali quātitate ꝓportionis q ex illis ɔstituat' p alterationem spēs media. Et istis duob3 modis nō pōt cōfici corp⁹ xp̄i. q̄a talis panis nō ē eiusdem speciei cū illo pane de q̊ xp̄s cōfecit. Talis v̊o admixtio aliq̊ mō p accidētia cogscat'. 3° mō pōt eē talis admixtio in tam parua quātitate q trahat' ad nām triticeā. 7 d' tali pōt ɔfici corp⁹ xp̄i. q̄a talis panis remanet ī eadē specie cū illo pane de q̊ xp̄s ɔfecit. 3° notandū ē ſm Ricar. vbi s̄. q. 3. et Alex. 7 Bona. 7 alios doc. oēs q q̄uis corp⁹ xp̄i ɔfici possit de scō d' pane fermētato. vn̄ 7 greci vere ɔficiūt corpus xp̄i ſm Ansel. in ep̄la de açimo: atn̄ g̃uit' peccāt ɔficiētes d' fermētato. eo q xp̄s de açimo ɔfecit. Nā Math. 26°. dicit'. Prima die açimoꝝ accesserūt discipuli ad Ihm̄ ₓc. 7 parauerūt pasca. s' tali die ꝓhibitū fuit ī lege Exo. 12°. ca°. ne aliqd' fermētatū eēt ī domib⁹ iudeoꝝ. igit' ₓc. P̊. Petr⁹ xp̄i vicari⁹ sic ɔficiendū eccl'ie tradidit. 7 scā romana ecclesia sic obseruat 7 obseruari p̄cipit.
P̊. Innocenti⁹ ī officio misse. pte. 3. c. 4. dic q fermētū corruptionē sigt. testante ap̄lo q ait. Modicū fermētū totā massam corrūpit. Vt g̊ nihil corru-

ptū s' totū sinceꝝ ī h' eē sacr̄o mōstret' nō fermētatū s' açimū cōsecram⁹. 2° de ɔditione vini q̄rit'. si d' alio vino q̄ de vite pōt ɔfici corp⁹ xp̄i. Ad qd' respōdet' ſm Bona. 7 Ricar. vbi s̄. q. 4. et etiā Alex. vbi s̄. q sicut pāis de quo ɔficit' o3 eē de frumēto. sic vinū o3 esse de vite. Qd' ꝓbat' trib3 rōnib3. p̊ ratiōe ɔparationis. q̄a sicut xp̄s ɔpauit se frumēto. ut s̄ tactū est. ita ɔparauit se viti. cū dixit. Ego sū vitis vera. Ioh. 15°. ca°. P̊. sicut ɔfecit de pane triticeo ita etiā de vino vitis. ut p3 in dcō. c. in sacr̄o. Qd' etiam ꝓbat' p h' q hora cene dixit illud Math. 26°. Nō bibā amodo de h' genimine vitis vsq3 in diē illū cū illud bibā vobiscū nouū in regno p̄ris. Et illud Luc. 22°. Nō bibam de gnātione vitis h⁹ donec veniat regnū dei. 2° h' idē ꝓbat' rōne medicatiōis. q̄a ut dic Ysaac de diet' ꝑticularib3. vinū vitis bonū dat nutrimentū. corpi sanitatem reddit. 7 si accipiat' ſm q o3 reseruat 7 custodit. h' ille. Ita 7 corp⁹ xp̄i digne accipiētib3 ē medicina spiritualis. Dr̄. n. Luc. 16°. de xp̄o. Virt⁹ de illo exibat. 7 sanabat oēs. Et Sap. 16°. scribitur. Angeloꝝ esca nutriuisti ꝑplm̄ tuū. 7 paratū panē de celo p̄stitisti illis. sine labore oē delectamentū in se h̄ntē. P̊. ut dic Ysaac ibidē. vinū familiaritat' cō sortiū cū nā h̄ūana h3. eiusq3 calor similis ē calori nāli. Ita 7 nos xp̄o efficimur siles per h' sacr̄m. q̄a ſm Augl. mutamur ī ipsū 7 transformamur. P̊. antiqui assimilauerūt vinū tyriaco qd' calefacit corp̄a frigida. 7 ī frigidat calida. Sic xp̄s calefacit corp̄a frigida. quia ē carbo diuinus ſm Damas. nec ē q se abscōdat a calore ei⁹ ſm ꝓpham. Et infrigidat calida. q̄a. s. minuit feruorē cōcupie. Vn̄ Eccl. 23°. dr̄. Anima callida q̄i ignis ardēs non

extinguet᷑ donec aliquid glutiat.i.hoc sacr̄m. 3° hoc idem pbat᷑ rōne exultatiōis.qa vinū tollit tristiciā 7 excitat leticiā.Vn̄ Ecc.3i°.ca°.scribit᷑.Vinū ī iocūditatē creatū ē.Et iterū ibidē.Exultatio aīe 7 corporis vinū moderate potatū.Ita 7 xp̄s excitat leticiā spūalē 7 tollit tristiciā.qa ut scribit᷑ Sap̄.8°. Nō h3 amaritudinē cōuersatio illius nec tediū cōuict⁹ illi⁹.s3 leticiā 7 gaudiū. 4°.p̄.vinū odoriferū h3 liq̄rē subtilissimū oī sorde tēperatū 7 mūdificatum.qa expellit fumū grossū sordidū 7 obscurū q solet nālis calor lumē obfuscare. Vn̄ Ypocras. Vinū odoriferū s3bt̄li⁹ leui⁹ 7 nutribili⁹ cetis sigt nām suā ɔpleuisse 7 scōnē3 7 oē ɔtrū ab eo esse ablatū.7 facile inebriat.qa cito ad caput ascēdit. Quia igit᷑ sanguis xp̄i ē puriss̄im⁹ de purissimis sanguinibus mūdissime ꝟginis ɔ̄ctus : h3 effectus īnumeratos.magl cōgruit q͛ sanguis xp̄i ɔficiat᷑ de vino vitis q̄3 de alio aliq̄ gnē vini. Et sic p3 ꝓpositū. S3 ad clariorē noticiā p̄dictoꝝ tria notāda sūt.

p̊ notādū ē sm̄ Alex.7 Ricar.vbi s̄. q.5.q͛ nō licet ɔfici corp⁹ xp̄i de oī vino vitis. Nō.n.licet ɔficē de agresta. qa non ē in specie vini. Nā vinū nālit᷑ ē calidū effectiue.agresta ꝟo frigida. nec differt a vino sicut incōpletū a cōpleto ī eadē specie.s3 sicut sanguis differt a carne quē ɔstat ī eadē specie nō eē cū carne.s3 sicut p ɔplementū digestionis cōuertit᷑ in carnē.sic agresta p ɔplemētū digestiōis ī vua cōuertit᷑ in vinū. Nō etiā pōt ɔfici ꝺ vua matura qa sm̄ aliq̊s vinū nō expssū de vua nō pōt cōuerti in sanguinē p mysteriū sacerdot᷑. Vn̄ de ɔse.dis.2.c.didicimus. ꝓhibētur sacerdotes ɔiūgē vuas sacrificio oblatiōis. Dr̄.n.ibi. Vuas seorsū

bn̄dictas ꝑp̄s accipiat. S3 glo.ī qt.Benedicta.s.bn̄dictiōe vulgari.non illa spāli appropriata eucharistie.hec ibi.

Nō etiā pōt ɔfici de aceto.ut voluit dn̄s Innocēti⁹ de officio misse.pte.3.c. 14°. S3 distinguendū sm̄ p̄dictos doc. qa acetū pōt accipi ꝑ vino vergēte ad acidā q̄litatem manēte adhuc forma substātiali vini.7 de tali pōt ɔfici.7 sic d3 intelligi dictū Inno. Alio mō pōt accipi ꝑ aceto ɔpleto.7 de tali non pōt ɔfici.qa tale acetū nō ē in specie vini. sicut nec hō mortu⁹ in specie hoīs. Qꝺ p3. p̊ sic.qa oē verū vinū effectiue calidū ē.ɔpletū aūt acetū effectiue ē frigidū.igitur ꝛc̄. 2° sic.qa ph̄s 8° metaph̄.dic̄.Si ex mortuo fiat iterū aīal ī mām oportet p̊mo redire : deinde fit aīal. Et si ex aceto d3 fieri vinū.oportꝫ p̊mo redire ī aquā.7 deinde fit vinū. h̄ aūt verū non esset si acetum eēt ī specie vini. Debet igit᷑ sanguis xp̄i cōfici de optīo vino 7 ɔpleto. 2° breuit᷑ notandū ē q͛ de musto dulci pōt sanguis xp̄i ɔfici. Vn̄ de ɔse.dis.2.in.c.cū oē. scribit᷑ q͛ si ꝺ nō expsso botro.i.ꝺ vuarū gnis ꝑp̄s coīcat᷑.valde oīo ɔfusū ē. s3 si necē sit bottus ī calice ɔprimatur 7 aq̄ misceat᷑. 3° notādū ē sm̄ Bona. vbi s̄.dis.xi.pte.2.arti.p̊.q.3.et Alex.7 Ricar.iterū vbi s̄.arti.p̊.2°.3°. q͛ q̄uis appositio aque in calice non sit de integritate hui⁹ sacri.tn̄ peccaret sic faciēs nisi forte simplicit᷑ uel ignorāt᷑ faceret ut dic̄ Cyprianus de ɔse.dis.2.c.scriptura. Nā 7 dn̄s h̄ fecit. Vn̄ Damascen. Accipiēs calicē ex vino 7 aqua tradidit eis.di.Bibite ex h̄ oēs. Rō autē hui⁹ admixtionis ē triplex. Prima est signū vnionis corpis mystici cum capite. Vn̄ Julian⁹ papa ingt. Cum in calice vino aq̄ miscet᷑ xp̄o ꝑp̄s adunat᷑

ꝫ credentiū plebs ei in quē credit co-
pulat̄ ꝫ iūgit̄.i.ſiḡtur iūgi ꝫ copulari
ut hr̄ de ꝯſe.diſ.z.c.cū oē.ꝫ capitulis
ſequētibꝫ. Secūda rō ē ſignū amoris
xp̄i q paſſus eſt ꝓpt̄ redēptionē hoīs.
Illa.n.vnio ē ſignū vnioīs ꝑ amorem
xp̄i redimentis ꝫ hoīs redēpti ſiue re-
dimendi.Vn̄ Beda in quadā glo.ſup
Mar.inqt. Neqꝫ aquā ſolū neqꝫ vinū
ſolū.ſicut nec granū ſolū ſine aq̄ ꝯfec-
tiōe ī panē cuiqꝫ licet offerre.ne vide-
atur a mēbris caput ſecernē.vel xp̄m
ſine nr̄e redemptionis amore pati po-
tuiſſe.vel nos ſine illꝰ paſſiōe ſaluari.
hec ille.Vt.n.dic glo.i.Cor.xi°. Aqua
ſiḡt genꝰ hūanū. Tertia rō fuit fluxꝰ
aq̄ de latere xp̄i.Vn̄ Alexander papa
ait.Non oꝫ in calice dn̄i aut vinū ſolū
aut aqua ſola offerri.ſꝫ vtrūqꝫ ꝑmixtū.
q̄a vtrūqꝫ ex latē eius in paſſiōe ſua ꝓ-
fluxiſſe legit̄.Ioh.s.19°.ca°. Et debꝫ eē
aq̄ nālis ꝫ elemētalis.non artificialis
de roſis ꝫ hꝰmōi.q̄a ꝫ ſi talis aq̄ appo-
neret̄ in vino.vtiqꝫ cōficeret̄ ſanguis
xp̄i aliis.s.rite cōpletis.tn̄ q poneret
peccaret ḡuit̄.q̄a ꝯ inſtitutionē dn̄i ꝫ
eccl̄ie facēr. Apponi etiā oꝫ ſm Ricar.
vbi ſ.arti.3.et.q.z.et ꝑdictos doc.ut
etiā hr̄ de celebratiōe miſſaꝝ.in.c.pri
cioſus.aqua in tā modica quātitate qꝫ
poſſit trahi ad nām vini.ꝫ non per ſe
maneat. ꝑ ut ſit cōformitas ſigni ad
ſignatum.Vnio.n.q̄ ſiḡtur hac admi-
xtiōe nō habꝫ eē diſtinctū ꝑſe. z° ad
ſigndū abſorbtionem nr̄e mortalitat̄
ſiue anihilatiōis.q̄a ꝑpl̄s qui ſiḡtur ꝑ
aquā nihil ē reſpectu xp̄i q ſiḡtur per
vinū. 3° q̄a ꝑpl̄s gentiū inſerēdꝰ erat
eccl̄ie iudaice ſicut oleaſter oliue.ſm
apl̄m Ro.xi°.Propt̄ qꝺ dictū ē Petro
Act.x°. Macta ꝫ manduca. Sic.n.qꝺ
māducat̄ ī nām cōuertit̄ māducant̄.

ſic aqua que gētes icorporādas ſiḡt in
nām vini cōuertit̄. P qꝺ mirabile ſa-
cramētū ꝯcedat etiā nob̄ dīpotēs deꝰ
ut cōuertamur in nām ſuam in p̄nti ꝑ
ꝑticipationē grē ꝫ in futuro per imer-
ſionē glorie in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria quarta ī ramis palmaꝝ.de tribꝫ
fructibꝫ digne ſuſcipiētiū ſacrā eucha
riſtiā. Sermo 46ꝰ

Lcipite ꝫ
diuidite inter vos.Scri
būtur h̄ v̄ba Luc.zz°.
ca°.ꝫ in euangelio occur
rentis ferie.Fuit opinio q̄rundā male
opinātiū frēs cariſſimi qꝫ ſacr̄m eucha
riſtie a malis ꝫ petōribꝫ non potat ſu-
mi.nec tātū ſacr̄m in corpus ſubditū
petīs poterat introire.Dicebant.n.qꝫ
corpus verū a ſpeciebꝫ abſcedēt.ex q
petōr ipſū labris ꝫ ore polluto ꝯtingēt
Quoꝝ potiſſima rō fuit.q̄a ſm Amb°.
de ꝯſe.diſ.z.c.Nō iſte ē panis q vadit
ī ventrē.ſꝫ panis vite etne qui aīe nr̄e
fulcit ſubſtātiā.ſꝫ mentē petōꝝ nō in-
trat xp̄s.ḡ nec ventrē.igit̄ ꝛc. Iſtam
opionem reprobāt theologi maxime
Alex.vbi ſ.et Bona.ī 4° diſ.9.arti.z°.
q.i.rn̄dentes ad argumentū ſuū qꝫ nō
illud dixit Amb°.quia corpus xp̄i nō
inferat in ventrē.ſed q̄a venter ex illo
non cibatur.Nō.n.digerit̄ corꝑaliter
xp̄i caro ut exinde alimētū ad mēbra
ſingula diſtribuat̄.ſicut carnales di-
ſcipuli itellexerūt.Cōcludunt igit̄ qꝫ
tam mali qꝫ boni ſumūt rem ſacri q̄ ē
corpus xp̄i verū.Nam xp̄us ſicut pro
oībus ſe obtulit in cruce.ita ꝫ in h̄ ſa-
cramento vtriſqꝫ ſe obtulit qn̄ in cena
iuſtis ꝫ petōribꝫ dixit verba ꝓpoſita.

Accipite ⁊ diuidite int̄ vos. Verū ē tn̄
q̄ q̄tū ad vltimā quod ē in h̄ sacro. s.
vnionē ī corpe mystico multa dr̄ia ē.
q̄a boni recipiūt inde fructū. mali vo
damnū. Vn̄ cantat eccl̄ia. Sumūt bo-
ni sumūt mali sorte tn̄ ineq̄li vite uel
interitus. Et ideo p̄uidens in spiritu
p̄pha Dauid fructū huius sacri. ps̄ p̄.
pn̄ūciando canebat. Erit tanq̄ lignū
s. vite. quia h̄ sacr̄m in pn̄ti vitā pre-
stat gr̄e. ⁊ in futuro vitam donat glo-
rie. q̄d patebit in sequētib;. Q̄d plan-
tatum ē secus decursus aquaꝝ. i. mul-
titudinē electoꝝ in aquis hui9 labilis
vite existētiū. Secus igit̄ istas aquas
plantatū ē lignū vite. i. sacr̄m corpis
x̄pi. q̄a in pn̄ti vita electis donatur in
cibum ut vere dicere valeamus illud
Deut°. 4°. Non ē alia natio tam gran-
dis q̄ habeat deos appropinquātes si-
bi sicut de9 nr̄ adest nob̄. id seq̄t̄. Q̄d
fructum suū dabit ī tpe suo. i. tpe gr̄e
nobis a x̄po reuelate. De q̄b; fructib;
in pn̄ti sermone cā breuitatis tres tm̄
p̄ponem9. quoꝝ
Prim9 dicet̄ fruct9 purgatiu9.
Secūdus vo fruct9 satisfactiu9.
Terti9 aūt fructus releuatiu9.

Pars prima hui9 sermonis. in q̄ ponit̄
p̄mus fructus eucharistie qui dicitur
peccatoꝝ purgatio.

Primo igit̄ in isto sermōe trac-
tando de fructib; huius sacri
sciendū q̄ p̄ dignā susceptio-
nem ipsi9 purgant̄ pctā tam venialia
q̄; mortalia. P̄ dico q̄ v̄tute hui9 sacri
delent̄ ⁊ purgant̄ pctā venialia. Nam
mḡr in 4°. dis. 12. c. institutū. ait. Hoc
sacr̄m institutū est ī augmētū v̄tutis
⁊ medicinā q̄tidiane infirmitatꝭ igit̄

&c. P̄. Amb°. nr̄ inqt. Si quotiēs san-
guis x̄pi effūdit̄. in remissionē pctōꝝ
effūdit̄. debet sp accipe q̄ sp peccat. hec
ille. S; ↄstat. q̄a loq̄t̄ de venialib;. igit̄
p; p̄positū. Nā ⁊ de cōse. dis. 2. c. spes.
⁊ c. an̄ bn̄dictionē. idē Amb°. ait. Qui
manducauerit h̄ corp9 fiat ei remissio
pctōꝝ. i. s̄m glo. venialiū ⁊ etiā mor-
taliū. Itē Innocēti9 tertius de officio
misse. pte. 3. c. vlt̄. sic dic. Si digne su-
mat̄ eucharistia. a malo liberat. ⁊ ↄfir-
mat ī bono. venialia delet ⁊ cauet mor-
talia. h̄ ille. Et ī canone de ↄse. dis. 2. c.
cū oē. ita scribit̄. Cū oē crimē atq; pec-
catū oblat̄ deo sacrificijs deleatur. q̄d
de cetero p̄ delictoꝝ expiatiōe deo dabit̄
qn̄ ī ipsa sacrificij oblatiōe errat̄: hec
ibi. Qualit̄ aūt ista ītelligant̄ declarat
Alex. de ales vbi s̄. ⁊ Bona. in 4°. dis.
12. pte. 2. arti. p̄. et. q. 3. et Ricar. in ea.
dis. arti. p̄. et. q. 1. di. q̄ p̄ncipalis effec-
tus hui9 sacri ē iam vnitū corpi x̄pi p̄
caritatē plus vnire ⁊ incorpare. Et q̄a
augmētatū vniens venialia impediūt
aliq̄ modo inq̄tū. s. minuūt caritatis
feruorē: id ex cōsequēti p̄ susceptionē
hui9 sacri venialia remittūt̄. P̄. si cō
sideret̄ ipsū sacr̄m sumitur sub specie
cibi nutrient̄. nutrimētū aūt cibi cor-
pori necessariū ē ad restaurādū id q̄d
q̄tidie depditur ex vi naturalis calorꝭ.
spiritualiter aūt in nobis quotidie ali
quid depditur ex vi ⁊ calore concupi-
scentie naturalis p̄ peccata venialia q̄
diminuūt caritatem ut dictum ē. sed
p̄ h̄ sacramentum quod est anime spi
rituale nutrimentū restauratur id q̄d
perdit anima p̄ venialia peccata. ⁊ sic
p̄ huiusmodi sūptionē pctā venialia
dimittūtur. ⁊ ī suscipiente caritas au-
getur. Vn̄ etiā Amb°. in lib° de sacr̄is
inqt. Iste panis q̄tidianus sumitur in

remediū q̊tidiane īfirmitat. ffacit ad h̄ de cōse. di. z. c. iter. 7 .c. iterat᷑. vbi dr̄. Iterat᷑ q̊tidie h̄ oblatio. l3 xp̄us semel passus sit. q̄ q̊tidie peccam⁹ peccatis sine q̄b₃ mortalis īfirmitas viuē non pōt. 7 q̄ q̊tidie labimur: xp̄s mystice ꝓ nob̄ īmolat᷑. ffacit etiā .c. si q̊tiens. ibidē. ut dictū ē s̄. ꝓ. si ꝯsideret᷑ ipsa res sacri q̄ ē caritas nō solū q̊tum ad habitū s̄ etiā q̊tū ad actū q̄ excitat᷑ in h̄ sacro: insup venialia remittūt᷑ 7 aīa clarificat᷑ atq₃ purgat᷑ nō tn̄ oportz ꝙ ꝑ oīa venialia deleātur. s̄ ꝗm variā mēsurā deuotōis. Cōtingē tn̄ posset ꝙ tanta deuotiōe mēs ꝑ sūptionē sacri ī dn̄o absorberet᷑ ꝙ ab oīb₃ pctīs venialibus expurgaret᷑. Huic tn̄ ꝑfectiōis effectū plurimū īpedit vaga mentis distractio 7 pauca ad sacr̄m preparatio atq₃ cū ꝓposito venialia cōmittēdi accessio. Aduertēdum vtiq₃ circa h̄ ꝗm solā opīonē Alex. ꝙ grā isti⁹ sacri delent᷑ citi⁹ venialia q̄ magis ꝯtria sūt principali effectui ipsi⁹ q̄ ē vnio mēbrorū ad inuicē. 7 etiā vnio mēbroꝝ cū capite. sicut sūt venialia q̄ ꝓueniūt ex defectu amoris. ut videlic3 venialia odij uel discordie 7 h⁹mōi. Hui⁹ rō ē excitatio caritat̄ q̄ fit ꝑ h̄ sacr̄m ut dictū ē. Cōsequēt᷑ aūt alia venialia q̄ sūt min⁹ ꝯtria ꝑ h̄ sacr̄m delent᷑. sicut sunt illa q̄ ꝓueniūt ex defectu fidei. Et h̄ videtur innuere deuot⁹ Ber. ī q̊dā sermone. di. Sacr̄m istud duo opat᷑ in nob̄. ut videlic3 sensū minuat. 7 ī grauiorib₃ peccatis oīo ꝯsensū tollat. Si q̄s vestrū nō tā sepenumero nec tam acerbos sentit mot⁹ iracundie luxurie īuidie aut ceteroꝝ h⁹mōi: grās agat corpi 7 sanguini dn̄i. qm̄ v̇tus sacri opat᷑ in eo. Hille Pōt igit᷑ dici ꝙ sicut p̊ma 7 principalis vnio mēbrorū ad īuicē 7 cū capite ē ꝑ caritatē. secūda vō ꝑ fidem. sic p̊ ꝯtria sūt principali effectui hui⁹ sacri venialia q̄ ꝓueniūt ex defectu amoris. z° ex defectu fidei. Vn̄ ī deletione venialiū p̊mo delent᷑ ut existimo q̄ ꝓueniūt ex defectu caritat̄: deinde q̄ ex defectu fidei. nec dico defectū caretiā. s̄ īꝑfectionē. 7 etiā ī his ꝑ p̊ que p̊mo modo ꝯtriātur. nec tn̄ hec affirmatiue asserit Alex. sed opinatiue dicit. z° dico ꝙ ꝑ h̄ sacr̄m purgant᷑ mortalia. Qualiter aūt h̄ sit. aduertendū ꝗm eosdē doc. 7 etiā Scotū 7 btm̄ Tho. 7 pleros₃ alios ꝙ tripl̄r hō ī mortali pctō suscipit corpus xp̄i. p̊ cum nouit hr̄e culpā. z° cū errās credit hr̄e culpā. 3° cū ignorat hr̄e culpā. p̊ ꝯtingit ī mortali h̄ suscipere sacr̄m q̄ ī se nouit hr̄e culpā. q̄ s non videt se penitē de cōmisso. q̄d est mortale. uel etiā ī ꝓposito aliud ꝯmittendi. 7 tūc q̄ ī tali statu coīcat. peccat mortalit᷑. ut p3 ī sermonario de pnīa. ī ꝗmōe hui⁹ diei. Et ī tali h̄ nō purgat᷑ pctm̄. s̄ nouū acq̄rit᷑. z° ꝯtigit ī mortali h̄ suscipe sacr̄m cū hō errās credit hr̄e culpā quā tn̄ nō h3. q̄ videl3 credit eē ī mortali cū nō sit. 7 tn̄ ꝯ ꝯsciā3 accedit ad sacr̄m. 7 tūc coīrans peccat mortalit᷑. verbi grā. In mane resurrectiōis dn̄ice hō sufficient᷑ cōfessus coīonem expectās genuflectit se cum pleris₃ de ꝑplo corā sacerdote. interī anq̄ ꝯsecrata hostia porrigat᷑ recolit alicui⁹ mortalis criminis nō cōfessi. tūc aūt si suscipit sacr̄m ꝯsciā stimulat᷑. q̄ illud sumit non plene ꝯfessus. tn̄ surgere 7 coīonē tūc relinq̄re erubescit: demq₃ ī hac ꝑplexitate ꝯfusus ꝯtra ꝯsciētiam eucharistiā sumit. 7 per ꝯsequēs mortaliter peccat. q̄ ꝯtemptorē reuerētie debite sacro. Quid igit᷑ tūc agēdum? Respondet Scot⁹ ꝙ in h̄ 7 consili casu

debet talis cōteri 7 cordialit̄ penitē cū ꝓposito q̄citi⁹ potit cōfitendi. 7 sic sumat oñi sacr̄m ne faciat ꝯ ꝯsciam. qa oē qd̄ fit ꝯ cōsciā; edificat ad gehēnā. de symōia. c. ꝑ tuas. z°. et 32. q. z. c. itane. Hac igit̄ prudēti discretiōe hō cuadet hanc ꝑplexitatē. Ex q̄b; p; q̄ talit̄ sumēs h̄ sacr̄m. ꝑ h̄ nō purgat̄ s̄ poti⁹ inficit̄. 3° q̄q; euenit h̄ sacr̄m suscipe cū mortali qd̄ hō ignorat hr̄e q̄n. s. hō ignorat hr̄e culpā quā tn̄ h;. Nihilominus h⁹ ignorātie cā duplex eē pōt.

Prima ē negligētia. qa hō uel negligit audire doctrine verbū vnde possit illuminari de malis commissis 7 bōis omissis. uel negligit q̄rere recta ꝯsilia 7 ꝯfessorē peritū atq; discretū q̄ erudiat 7 examinet de p̄dictis. uel qa negligit examinare ꝯsciam suā s̄ ī ꝑ̄reparate 7 intrūcate. atq; q̄dā inani leuitate 7 ꝑnitiosa tarditate eligit ī fine q̄dragesime cōfiteri. ꝓpt̄ q̄ oīa uel pctā ꝓpa nō cognoscit. uel eoꝝ m ex negligētia sua nō recolit. 7 ꝑ ꝯñs non plene ꝯfitetur ex culpa sua. Et qa fm̄ Scotū h̄ ē ignorantia crassa 7 affectata. talis suscipiēs corp⁹ xp̄i mortalit̄ peccat. qa facit ꝯtra illud apl̄i. i. Cor. xi°. Probet seipsū hō 7 sic de pane illo edat 7 de calice bibat.

Secūda cā h⁹ ignorātie pōt eē insufficiētia. Nā licz examinauerit ꝯsciam 7 q̄sierit discreta ꝯsilia. 7 ꝯfessorē peritū atq; plene quantum valuit doluit de cōmissis. tn̄ q̄nq; in eo remanet culpa mortalis cui⁹ oīo nō recordat̄ uel non plene cōtrit⁹ ē. Et talis īsufficiētia excusabilis ē. qa hō nō pōt eē cert⁹ an sit digne penitēs. iux̄ illud Ecclīastes. 9°. Nemo scit vtrū dign⁹ sit odio ul' amore. Et ꝓpha. Delicta q̄s intelligit. ab occultis meis mūda me. 7 ab alienis ꝑce fuo tuo. i. ab illis q̄ a volūtate mea aliena sūt. Accedēs igit̄ ad sacrā cōionem cū; mortali h⁹ mōi ex tali insufficiētia non peccat mortalit̄. imo ꝯseq̄t̄ tria bona. Primū est meritū. quia sic coīcando meret̄ sicut ꝑ obseruationē cuiuscūq; alteri⁹ mādati. Secundū ē recordatio pctōꝝ. qa v̊tute hui⁹ sacr̄i digne h̄ mō suscepti recolit q̄nq; aliorū suoꝝ pctōꝝ. Tertiū ē dimissio oblitoꝝ. qa si hō nūq̄ recolit pctōꝝ p̄us oblitorū. de⁹ tn̄ īdulget. Propt̄ea or̄ a Greg̊ ī collecta. Hoc sacr̄m ablutio scelerū quia fm̄ Tho. 7 Ricar. uel illa scelera īpedit. uel v̊tute illi⁹ sacr̄i de⁹ illa q̄ nō sūt ī hoīs ꝯsciā uel sūt oblita dimittit. Alio q̄; mō opatur h̄ sacr̄m remissionē culpe mortalis. s. sūptum nō actu s̄ voto. utputa cū q̄s ex ꝯsciā culpe ab h̄ se abstinet sacr̄o. timore 7 reuerētia duct⁹. 7 tn̄ amore sacr̄i sumē concupiscit. ꝓpt̄ qd̄ de cōgruo aliq̄lit̄ meret̄ pctōꝝ ꝯtritionē. Et sic p; quō ꝑ h̄ sacr̄m purgāt̄ pctā. patetq; pars p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ declarat̄ q̄ sacr̄m euchatistie est peccatorū satisfactiuū.

Ecūdo ī isto sermōe ponitur ali⁹ fruct⁹ sacr̄i euchatistie q̄ s. or̄ satisfactio. qa ꝑ h̄ sacr̄m pene ꝯdigne ꝓ pctīs misericorditer remouent̄. Circa qd̄ aduertēdū ē q̄ h̄ sacr̄m simul ē sacrificiū 7 sacr̄m. Rōnem q̄dē sacrificii h; inq̄tu; offertur. rationē v̊o sacr̄i h; inq̄tum sumit̄. Inq̄tū. n. in h̄ sacr̄o rep̄ntat̄ passio xp̄i q̄ xp̄s tradidit seipsū ꝓ nob̄ oblationē 7 hostiā deo ī odorē suauitatꝭ ut dīc apl̄s ad Eph. 5°. ca°. habet rōnem sacrificii. Inq̄tū v̊o in h̄ sacr̄o tradit̄ inuisibiliter sub visibili specie occultatū. habet rationē sacramēti. P̊. n. h̄ sacr̄m inq̄tū ē sacrificiū ꝑ oblationē h; ꝓp̄e vim satisfactiuā. īmo int̄ oīa sacrificia istud

est sūmū ꝓ remissiōe tam culpe q̄ꝫ pe-
ne. Vn̄ de excellentia hui⁹ sacrificij de
ɔse. dis. z. c. nihil. scriptū ē. Nihil ī sa-
crificijs mai⁹ eē pōt q̄ꝫ corp⁹ ⁊ sanguis
xp̄i. nec alia oblatio hac potior est. ſʒ h̄
oēs p̄cellit. h̄ ibi. Et merito q̄dē. q̄a oīa
sacrificia antiq̄ fuerūt vmbra ⁊ p̄figu
rantia illud sacr̄m. atq̄ꝫ h̄ sacrificiū est
veritas. ⁊ oīa alia terminātᷣ ⁊ ɔcludūtᷣ
in eo. Aduertendum ē tn̄ q̄ꝫ ī h̄ sacro
siue in hac satisfactiōe magis attenditᷣ
affect⁹ offerentis q̄ꝫ quātitas oblatio-
nis q̄ ē īfinita. Ju cui⁹ mysteriū Luc.
zi°. ca°. de vidua que misit duo minuta
ait dn̄s q̄ꝫ pl⁹ oīb⁹ misit. ꝑderato suo
dilectiōis affectu. Quia igitᷣ h̄ oblatio
ex sua quātitate sufficiat ad satisfaci-
endum ꝓ oī pena q̄ꝫtūcūq̄ꝫ magna. est
tn̄ satisfactoria illis ꝓ q̄bꝫ offertᷣ. vel ꝓ
offerentibꝫ ſm quātitatē sue deuotio-
nis ⁊ non ꝓ tota debita pena. z° aūt
inq̄ꝫtū corp⁹ xp̄i ē sacr̄m. habet q̄dem
vim siue effectū illū directe ad quem
īstitutū ē ex v̄tute videlꝫ sacr̄i. Qua-
ꝓpter si q̄ratᷣ. Vtrū p h̄ sacr̄m deleātur
mortalia q̄ꝫtū ad penā. R̄ndet Alex.
vbi ṡ. sine p̄iudicio q̄ꝫ effect⁹ isti⁹ sacr̄i
non est diminutio pene p̄ncipalitᷣ. ni-
hilomin⁹ dimittitᷣ pena frequētᷣ in sū-
ptiōe hui⁹ sacr̄i. q̄a ut hr̄ Exo. iz°. ca°.
agn⁹ pascalis debꝫ comedi cū lactucis
agrestib⁹. i. q̄ꝫ corp⁹ xp̄i debet sumi cū
amaritudine doloris ꝓpriorū pctōꝝ ⁊
cōpassionis xp̄i. ⁊ cū dolore isto come-
dens meretᷣ dimissionē pene. Jō hortatᷣ
Aug⁹ ī li° de salutaribꝫ documentī. di.
Qn̄ id accipe volum⁹ an̄ ad ɔfessionē
⁊ pniam p̄currere debem⁹. ⁊ oēs act⁹
nr̄os curiosi⁹ discutē. ⁊ pctā obnoxia
si in nob̄ senserim⁹. cito festinemus p
ɔfessionē ⁊ verā pn̄iam abluere. ne cū
iuda ꝓditore diabolū īrra nos celātes

peam⁹. h̄ ille. quasi dicē velit. q̄a sine
tali p̄patiōe nō pōt ɔseq̄ p̄dict⁹ effect⁹
hui⁹ sacr̄i. Vn̄ dimissio pene magi ē in
susceptiōe hui⁹ sacr̄i rōne dispositiōis
sucipiētis q̄ꝫ v̄tute sacr̄i. Nam si h̄ eēt
alia oīa supfluerēt sacr̄a. ⁊ oēs infirmi
post h⁹ sūptionē statim euolarēt. q̄d
nō ē sp verū. Nō ē igitᷣ institutū ad sa
tisfaciēdū. ſʒ ad sp̄ualitᷣ viuendū. ⁊ in
ipso totalitᷣ transformandū. sicut ⁊ nu
trimentū vnitᷣ nutrito. Sʒ q̄a h̄ vnita
hn̄t fieri p caritatē ex cui⁹ feruore ali-
quis ɔseq̄tᷣ remissionē. nō solū culpe ſʒ
etiā pene: inde ē q̄ꝫ ex ɔsequēti p cōco
mitantiā quandā ad p̄ncipalē effectū
hō ɔseq̄tᷣ pene remissionē ſm modum
sue deuotiōis atq̄ꝫ feruorꝭ. Aduerten
dū ē insup q̄ꝫ h̄ sacr̄m inq̄ꝫtuꝫ ē sacrifi-
ciū p oblationē. ⁊ inq̄ꝫtū ē sacr̄m p sū-
ptionē. diuersimode est satisfactoriū.
Nā inq̄ꝫtū est sacr̄m satisfacit ⁊ ꝓdest
ipsis sumētibꝫ. Vn̄ i canone misse dr̄.
Quotq̄t ex hac altaris pticipatiōe sa-
crosanctū filij tui corpus ⁊ sanguinē
sūpserim⁹. oī bn̄dictione celesti ⁊ gr̄a
repleamur. Jnq̄ꝫtū v̄o ē sacrificiū ⁊ per
modū sacrificij. ꝓdest ⁊ satisfacit his ꝓ
q̄bꝫ offertᷣ tam viuis q̄ꝫ defūctis. Vn̄ i
canone misse scriptū ē. Memento dn̄e
famuloꝝ famularūq̄ꝫ tuarū ꝓ q̄bꝫ tibi
offerimus h̄ sacrificium laudis ꝛc. Et
vtrūq̄ꝫ modū exp̄mit dn̄s Math z6°.
di. Pro vob̄. s. sumēnbus. ⁊ ꝓ multis
alijs effundetᷣ in remissionem pctōꝝ.
Quia v̄o sacerdos est persona publica
vniuersalis eccl̄ie. ꝓpterea nō solū in-
q̄ꝫtū ē sacrificiū ꝓ multꝭ oblatū. ſʒ etiā
inq̄ꝫtū ē sacr̄m a sacerdote sūptū dicitᷣ
totū corp⁹ eccl̄ie augmētare. ⁊ sic pro
eadē ē satisfactiuū. Et sic pꝫ q̄litᷣ hoc
sacramētum satisfacit ꝓ pctīs. pateq̄ꝫ
ps secunda hui⁹ sermonis.

Pars tria hu⁹ sermonis. in q̄ declarat̄ quō sacr̄m eucharistie ē releuatiuū a casu pctī post ruinā.

Ertio in isto sermōe ponitur ali⁹ fruct⁹ sacrī eucharistie q̄ dr̄ releuatio. qa p h̄ sacr̄m releuat̄ veloci⁹ humana fragilitas post ruinā. Habet. n. ut patebit ī sequētib⁹ mentē roborare ī bono ꝓposito. Sꝫ sicut hō robustus ⁊ leuis cadens resurgere pōt facili⁹ q̄ꝫ debilis ⁊ in firmus. sic spūalit̄ p⁹ sacrā coīonē si ex fragilitate nō malignitate decidat mens humana resurgēt veloci⁹ ỽtute scē coīonis adiuta. Pleriq̄ꝫ. n. q̄dā īani pusillanimitate decepti. licꝫ intēdant post coīonē abstinere a culpis. tn̄ q̄dam timore nocturno delusi abstinēt a vitali cibo. dicētes intra se uel ī alijs p experientiā didicisse. p⁹ sūptionē tanti sacramēti ruisse ī culpā: asserētes piculosiorē eē recidiuationē p⁹ sacr̄m assūptum q̄ꝫ fuerit p⁹ casū. Et ut firmior stare videat̄ eoꝝ snīa: asserūt ỽbū dn̄i Joh. 5.° di. paralitico iam sanato. Ecce san⁹ factus es: iā ampli⁹ noli peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d ꝯtingat. nō intelligentes q̄ꝺ nō ait. deteri⁹ iā non pecces. s̄ iā noli peccare: docet nc̄cio dīo eē in ꝯfectione ⁊ sacra coīone ꝓpositū non peccādi. Demū si vltra h̄ ꝓpositū ex fragilitate supueēiat casus. ad resurrectiōis remediū recurrendū ē. q̄ q̄dē p ỽtutē sacre coīonis veloci⁹ fiet his q̄ ꝯfidūt in ỽtute sua. Vn̄ Aug⁹ sup Johānē ait. Secur⁹ accede: pāis ē nō venenū. H⁹mōi hoīes dicē assolēt. Quid mihi ꝓdest cōfiteri atq̄ꝫ coīcare cū demū videā q̄ nō poro ꝯtinē. nō intelligētes q̄ꝺ ꝓ. 24.° ca.° scriptū ē. Septies ī die cadet iust⁹ ⁊ resurget. Tales. n. ꝓ eodē h̄nt sepe cadē ⁊ nūq̄ꝫ resurgere cū tn̄ tanta dīa dīstent ut pmū sit infirmitatis. secūdū ỽo nō q̄lsciūq̄ꝫ malignitatis s̄ illi⁹ q̄ est blassemia in spm̄ scm̄. Primū q̄dē ē pctm̄ humane fragilitatis. Secūdū ỽo diabolice puersitatis. Primi volūt eē hoīes cōditione fragilitatī. Secūdi ỽo demōes irremediabiles. qa hūanū ē peccare. diabolicū pseuerare. Si. n. due ornate mulieres p viā pgentes. simul in lutū caderent. ⁊ vestimēta sua turpit̄ inqnarēt ⁊ vna de luto surgēte ⁊ domū ꝓ veste ablueēda redeūte. alr̄a remaneret atq̄ꝫ timore recidiuandi nūq̄ꝫ resurgē vellet. nōne reputaret̄ vltima insania laborare! Sic euēit h⁹mōi īanit̄ timoratis. Propt̄ea de ill̄ ps ait. Timuerūt timore vbi nō erat timor. Debet. n. hō de recidiua timere. ⁊ iuxta posse illā cauere. tn̄ nō sp ex hoc in ruina pseuerare. s̄ ī dei mīa ꝯfidere ⁊ spare. Sicut in psona vere fidelis. ꝓpha ait. Ab altitudine diei timebo. ego ỽo ī te spabo Altitudo diei ē dies dn̄ice resurrectionis q̄n hoīes coīonē suscipe debēt. Ecce iā debit⁹ reuerentie timor. Sꝫ demū ꝯcludendo gescit. ego ỽo in te spabo. iux̄ q̄ꝺ alibi idē ait. Spera ī dn̄o ⁊ fac bonitatē. i. ī dei mīa cū ꝓposito nō peccādi suscipe vnitatē sanctissimi sacrī. Q̄ꝺ q̄ nō facit eueniet ei sicut seruis nō obedientib⁹ in lege. qa ut habet̄. ff. de manumissis in testō. l. testō. q̄n dn̄s legat seruis nō offendētib⁹ libertatē: offendētes libertatē amittūt. qa q̄libꝫ puat̄ illo bono ꝯ q̄ꝺ agit. ff. de penis. l. pl̄t. Sic peccās qui est ingratus contra deum ⁊ contra dei bona subtrahēs habitationem domus anime ipsi deo per coīonē quia nō vult coīcare. aut non se disponit ad dignā coīonē. debꝫ dīb⁹

bonis puati. Qd cominat deus Osee. 2°. ca°. di. Ego dedi ei frumentum vinū 7 oleū. 7 argentū multiplicaui ei 7 aurū q̄ fecerunt idola Baalim. Idcirco 7 sumam frumētū meū in tpe suo. 7 vinū meū in tpe suo. 7 reuelabo stulticiam eius i oculis amatorū eius 7c. Accedamus igit humilit 7 deuote ad h mirabile sacramentū ut pdictos fructus pcipiamus gratiāq3 csequamur in pnti 7 gloriam i futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Feria qnta in cena dni. de tribus alijs fructibus sacramenti eucharistie

Sermo 47us

Cena facta

diabolus misit in cor ut tradēt eū iudas symōis scariothis. Scribūtur h vba Joh. 13°. ca°. et i euāgelio occurrēt sollēnitatis. Cū i vitate frēs carissimi sm doctrinā euangelistarū 7 doctorū Math. 26°. et Mar. 13°. et Criso. super Math. 7 glo. i. Cor. xi°. que dic. Judas cū Petro cōuersari potuit. sed eū ingnari nō valuit. 7 ad ipsam dnicā cenam pariter accessit. hec ibi. Ipse iudas in cena cū alijs discipulis sacrm eucharistie q̄uis indigne sūpserit. q̄rit quare xps ei corpus suū dedecit. Nam ut dicūt vba pposita. Cena facta i. coione pacta. diabolus misit in cor 7c. Ex q̄ p3 q ppt indignā sūptionē hus sacri magis diabolus iuasit iudā. Ad h rndet sm Alex. vbi s. q h factū ē a dno. triplici rōne. p rōne dine sapieut. s. istruerēt omnes ut iimicis bnfacerēt. sm illud Math. 5°. Benefacite his q oderūt vos Dns. n. cibās pditorē suū ppa carne instruxit mebra sua q deberēt bnfacē iimicis. P. per hoc instruxit dispēsatores hus sacri q petōribus in simili casu deberēt h sacrm cferre. eo modo q̄ dictum ē in sermonario de pnia. i sermone hus dici. 2° h factū ē rōne diuine miēe ut. s. ipsū reuocaret a malo. quia ille miser ex csideratiōe tante bonitatis q̄ in h apparuit q ei corpus suū tradidit. debuit a malo pposito reuocari 7 csequēt vtute tāti sacri meliorari. s ille auxit pctm vnde debuit sibi auxisse meritum. sm Criso. sup Math. qm neq3 a bnficio neq3 ab honore neq3 a timore factus ē potior s peior. 3° h factū ē rōne dine iusticie. qa ex q̄ tanto bnficio noluit a malitia cōcepta cessare: iusto iudicio dei punitus est lapsu grauioris culpe. s. desparatiōis. iuxta illud Apoc. vlt. Qui in sordibus ē sordescat adhuc. Ut. n. dic glo. quedā ad Ro. p. Strictissimo dei iudicio fit ut pctā peccatis puniātr. P. ex tanta igratitudine euidētior facta ē dina iusticia i eiusdē punitione. Ne igitur 7 nos pctā pctis addamus 7 grauius puniamur. pbemus nosmetipsos ut sic de pane isto edamus 7 calice bibamus sm aplm i epla hodierna. i. Cor. xi°. iudiciū cū iuda non sumamus s eius sacri dulcissimos fructus pcipiamus. De qbus vltra dictos in pcedenti sermōe. tres alios in presentiaꝝ pponamus. quorū

Primus dicit delectatio.

2us vo conseruatio.

3us aūt pseueratio.

Pars pma huius sermōis. in q̄ ponitur alius fructus sacri eucharistie q dicitur mentis delectatio.

Primo igit i isto sermōe pōit alius singularis fructus sacri eucharistie q dicit delectatio Delectat. n. 7 reficit mens deuota in sumptione huius melliflui sacramēti. Quapropter si queratur. An qlibet iustus hēat hūc effectū. Rndet Alex. q nō. Qnq3. n. iustus accedit ad altare

ita tepide 7 indeuote. 7 ita sine debi-
ta reuerētia 7 timore. 7 cum tanta di-
stractiōe aīe q nullū reportat cōmodū
licz nō icurrat offensam mortalē. Re-
quirit igit q iustus ad hoc q hoc sacrm ha
beat i eo efficatiā· ita q ex eo cōmodū
reportet 7 gustū 7 delectatiōnē q pprepa
ret se ɔsiderando ad qd accedit ut cū
deuotiōe 7 reuerētia accedat. Vn glo.
sup illud .i. Cor. xi. Nō diiudicās cor-
pus xpi. p hoc docet q cū timore 7 re-
uerētia 7 deuotiōe accedēdum est ad
cōiōnē. qa dñs ē cui9 cato sumitur ut
gratiā videamur reddere redēptori.
Vt g non impediat efficatia hui9 sacri
debet accedēs cibū istū ab aliis discer-
nere actu fidei: deinde seipsū exami-
nare 7 purgare: deinde cū deuotione
7 reuerentia eū assumere. Et iō si di-
cat qd Amb. ait. Spūalit manducat
qui inocentiā ad altare portat. hoc ille.
Innocētiā vocat purgatiōnē a morta-
li. g zc. Ad hoc ɔcedit bñ q iustus spi-
ritualit manducat. 7 q sacrm habeat i
eo aliquā efficatiā· veruntñ ex negligē-
tia ei9 eo. s. q nō accedit debito modo
parat9· mai9 incurrit incōmodum q
ɔseqtur cōmodū· maxime hui9 effect9
de q nūc loqmur. Vn notādū hic ad
clariorem noticiā p q sūt duo modi
manducandi. s. spūalit 7 sacralit. 2°
pquāto dicat qs manducare sacralit
7 spūalit. 3° qs istoz modorū sit effi-
catior. p dico fm Alex. Bona. 7 alios
theologos q duplex ē modus mādu-
candi. s. spūalis 7 sacralis. cui9 distin-
ctio a triplici orit pncipio. p. s. a dis-
positione sumentiū. qa qdā accedunt
male dispositi. 7 hi manducant sacra-
mentalit solū. Quidā vo bñ dispositi
7 hi manducāt spūalit. Vn Aug9 dic.
Bonus accipit sacrm 7 rē sacri. malus
aūt sacrm 7 non rē sacri. 2° sumitur
distinctio predicta in modo sumēdi.
Quidam. n. sumūt ore corpis. 7 hi sa-
cramentalit. Quidā ore cordis. i. men
te qntum ad intellectū p fidē 7 affectū
p caritatē. 7 hi spūalit. Vn Innocēti9
terti9 sic ait. Verū corp9 xpi comedit
sacramentalit. i. sub specie. mysticum
aūt comedit spūalit. i. in fide. Qd etiā
ɔfirmat p illud Joh. 6°. Qui māducat
me. i. digne. viuet ppt me. Et iste mo-
dus māducādi ē vite q ē spūal. Aplš
vo .i. Cor. xi°. ait. Qui māducat indi-
gne· iudiciū sibi māducat. Et iste mo
dus ē mort q ē tm sacralis. 3° pdicta
distinctio sumit ab isto sacro. qa du-
plicē hz rem. s. corpus xpi verū. 7 cor-
pus xpi mysticū· quoz si vnū accipit
sine alio: sumēs corpus xpi verū mā-
ducat sacralit. Sumēs vo corpus xpi
mysticū manducat spūalit. Vn Inno-
centi9 tti9 inqt. Dupliciter. n. corp9 xpi
comedit. qa dupliciter intelligit. Verū
qd de vgine traxit 7 in cruce pependit
Et mysticū qd ē ecclia xpi spū vegeta
ta. hec ille. Et mgr in 4°. dis. 9. sic dic.
Sic due sūt res hui9 sacri· ita sūt duo
modi māducādi. vnus spūalis· alt sa-
cramentalis. Et sic patz pmū. 2° qn
qrit: pquāto dicat qs sacralit man-
ducare. Respōdet fm Alex. q sacra-
mentalit māducare ē sacrm sumē ut
sacrm. Ad hoc. n. q act9 sit sacralis· ncce
ē q respiciat ipsū sacrm ut sacrm. Ad
hoc aūt q aliqs māducādo spēs mādu-
cet sacrm· duo exigūt. s. existētia cibi.
7 ei9 ad cibandū debita siue nālis con
uenētia. Primū pz. qa si nō pcesserit
sacri refectio· nō pōt ɔseq māducatio
Secūdū exigit. qa cibo iste sol hoi hic
ē ɔcessus. Vn sicut ho solus baptizat.
ita corp9 xpi sacralit a solo hoie man-
ducatur. Et sicut solus homo suscipit
sacramentum baptismi· ita sol9 homo

suscipit sacr̄m eucharistie. Ad hoc aūt
ut mãducet ut sacr̄m. nccīa ē intentio
7 intētiōis regulatio. uel ſm fidē q̄ ē
in ipso. uel ſm fidē q̄ est in altero. In-
tentio q̄dē nccīa ē. Nam si q̄s iret ad
mensam 7 intenderet corpus reficē. 7
aliq̄s ꝓ pane coī sacr̄m sibi sicut panē
offerret. 7 ipse intēderet oīo cibū cor-
poralē assumere. nemo dicēt eū sacra-
mētalit mãducasse. Necē ē etiā q̄ illa
intētio dirigat uel ſm fidē q̄ est ī ipso
uel ī alto. q̄a ul' oportz q̄ credat q̄ sub
illa specie aliq̄d spirituale lateat quod
sumē intendat. uel q̄d saltem intēdēt
sumē. q̄d alios credē existimat q̄uis
ipse nō credat. Vn̄ si aliq̄s intendit ac-
cipe q̄d existimat ecclesiā credē q̄uis
ipse non credat. sacr̄alit comedit. quia
q̄uis intentio sua non reguleī. nec at-
tingat rem sacri ꝑ ꝓpꝛiam fidē. attingit
tn̄ p fidē alienam. 7 sacr̄alit comedit:
q̄uis nō ita attingat sicut ille q credit
fide ꝓpꝛia. Nā etiā in baptismo adulti
nō sufficit imersio cū forma v̄boꝝ. sed
reqrit q̄ adsit intētio regulata fide ꝓ-
pria uel aliena. Et sic ē in ꝓposito. Q̄
si ulteri⁹ q̄rat. quare magis mãducãdo
sumit sacr̄alit q̄ uidēdo. Rn̄det ſm
Alex. q̄ h⁹ multiplex ē rō. Una ē re-
p̄sentatio x̄pi expꝛssioꝛ. Nā h̄ sacr̄m ē
signū mortis x̄pi. Vn̄ Luc. 22°. Hoc
facite ī meā cōmemorationē ꝛc. Vul-
neratio aūt corpis 7 effusio sanguinis
exp̄ssi⁹ sigtur p cōmestionē q̄ p actū
alteri⁹ sensus. Vn̄ mors x̄pi dr̄ cōme-
stio. in p̄s. Zelus domus tue comedit
me. Glo. i. fuit mihi cā mortis. Alia
est exp̄ssioꝛ rep̄sentatio effectus sacri.
Nam h̄ sacro dat robur aīe. ut dictū
ē s. ad resistendū. 7 etiā ad ꝓficiendū
ut statim dicet. Quia igit mai⁹ p̄stat
robur ex usu gustus q̄ alteri⁹ sensus.
Nam etiā usus alimēti magis deseruit

unioni mēbroꝝ ī corpe. 7 cōseruatiōi
ī uniōe. i. augmētatiōi q̄ exerceri h̄z p
gustū. q̄ uisus audit⁹ uel tact⁹. Quia
igit h̄ sacr̄m est ad cōseruandū unio-
nem mēbroꝝ corpis x̄pi mystici. 7 ad
augmentū unionis. patet ꝛc. Tertia
rō ē. q̄a oīs sacr̄alis sūptio cuiuslibet
sacri q̄ ɔfert grā delens culpā ē p con-
iunctionē corpalem cū suscipiēte. Et
h̄ reqrit. q̄a suscipiēs sacr̄m humiliare
se debet sub creaturis inferiorib⁹. sicut
ī peccādo humiliauit se ponendo crea
turā inferiorē int se 7 deū. cū deberet
īmediate cōiungi deo. Hec aūt humi-
liatio nō fieret ī solo aspectu elemen-
torū hui⁹ sacri. sicut fit ī gustu. Pro
q̄rto aūt dicat q̄s spūalit manducare.
Respōdet q̄ in corpali h̄ ē ꝓpꝛie mãdu
catio. 7 ab illis ad spūalia ē translata
Notãdū ḡ q̄ multi actus cōcurrūt ad
pfectā mãducationē. In mãducatiōe
aūt spūali sunt plures act⁹ spūales ad
instar mãlis. s. masticatio. refectio. si-
ue delectatio. assimilatio. 7 īcorpatio.
Spūalit ḡ masticatio ɔsistit ī discreta
ɔsideratiōe siue deliberatiōe. siue con
sideratiōe illi⁹ q̄d sumendū ē in cibū
s. quãtū beneficiū. utpote corpus x̄pi
q̄d fuit ꝓ nobis expositū in p̄ciū redē-
ptionis. s. in cruce 7 in altari. in cibū
exponit ad uiuificandū uita grē. Joh.
6°. Nisi manducaueritis carnē filij hoīs
ꝛc. Et ad nutriendū ad uitā eternam
Joh. 6°. Qui manducat meā carnē ꝛc.
Ad h̄ seqt delectatio siue refectio de-
lectabilis ex ɔsideratiōe p̄ciositatis 7
bonitat ei⁹ q̄d sumit. q̄d ē panis de ce
lo descendēs. de quo Sap. 16°. Panem
de celo prestitisti eis sine labore. Ad h̄
sequitur assimilatio. Hec autē duo. s.
delibatio siue ɔsideratio 7 assimilatio
fiūt p fidē. De ɔsideratione patet. De
delectatiōe siue delectabili refectione

hr̄ ab Aug̊ q dicꝫ in cognitiōe ē tota delectatio. iux̄ illud Joh. 17°. Hec ē vita etna ꝛc. Si. n. aliqs diligit aliquē non ꝓpt h̄ delectatio in ipo ē. ſ ſi bona illi⁹ videt tūc delectat̄. Siliter ꝑ fidem eſt aſſimilatio. Vn̄ Joh. p̊. Dedit eis poteſtatē ꝛc. Incorꝑatio q̄ ꝓprie dr̄ vnitio fit ꝑ amorē q eſt copula amantis ⁊ amati. Ad ſpūalē g̊ ⁊ pfectā māducationē reqrit̄ cōſideratio fidei ⁊ affectio amoris. Et iō ſi dicat̄ q ꝑ fidē nō fit māducatio ſpūalis cū multi iniuſti habeant actū fidei q etiā cū deuotiōe ſumūt corpus xp̄i. ſi g̊ ſpūaliter manducare eſt ab actu fidei. iniuſte manducant corpus xp̄i qđ ē 𝔠 Aug̃. di. q nullus ſpūalit̄ manducat niſi q ē mēbrū xp̄i. ⁊ manet in xp̄o. Reſpondet̄ q nō ſufficit fides q̃liſcūqꝫ. ſ illa reqrit̄ q̄ eſt opās ꝑ dilectione. His viſis ꝓcedit̄ ad tītiū qs. s. iſtoꝝ modoꝝ ſumēdi ſit efficatior. Reſpōdet̄ q ſpūalis ſūptio ꝑ ſe ē efficatior q̄ ſacramentalis tm̄ ꝑ ſe. qa ſumēs tm̄ ſacramētaliter ⁊ non ſpūalit̄. nō tantū non meret̄. imo peccat mortalit̄. Sūptio autē ſacr̄alis ⁊ ſpūalis ſimul ē efficatior ſpirituali tm̄. ceteris paribꝫ. Et h̄ dico. qa poſſet qs ſumē ſpūalit̄ cū tanta deuotione. ⁊ ali⁹ ſacr̄alit̄ ⁊ ſpūalit̄ ſimul ita tepide ⁊ īpreparate q ſpūalis de ſe eēt efficatior. Exemplū Bonauēture qui volebat ꝓ reuerētia vna dieꝝ cōicare ſ in choro cū deuotiōe exiſtēs corpus xp̄i tranſiuit ad eū ꝛc. Q aūt ſacr̄alis ⁊ ſpūalis ſimul ceteris ſit efficatior. pꝫ ſm̄ Alex. rōne multiplici. qa. s. ſūptio ſacr̄alis ſimul cū ſpūali valet. p̊ ad ſpūalē guſtū diuinitatis ⁊ ad trāſlationem de humanis ad dīna. Vn̄ Inno. Sapiā dei q̄ ſe per viſibilia manifeſtat volēs euident̄ oſtendē q ipſa eſt cibꝫ aīaꝝ. carnē aſſūptā ꝓpoſuit in edulīū ut ꝑ cibū humanitatis īuitaret ad guſtum diuinitatis. De q̊ dic p̄s. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. Totum g̊ ſe exhibet xp̄s nobis in cibū. ut ſicut diuinitate nos reficit quē ſpūalit̄ corde guſtam⁹. ita nos humanitate reficiat quē corꝑalit̄ ore comedim⁹: ut ita de viſibilib⁹ ad inuiſibilia. de tꝑalibus ad eterna. de trenis ad celeſtia. de humanis ad dīna nos transferat. Ego ſū inquit panis viuus q de celo deſcēdi. Ecce cibus dīnitatꝭ. Et panis quē ego dabo caro mea eſt. Ecce panis humanitatis. 2° valet ad cognoſcēdā dīnā bonitatē ſiue largitatē in reficiēdo. quia dedit corpus ſuū ſacr̄alit̄ ad manducandū ut vtrūqꝫ. s. corpus ⁊ aīam reficeret. Vn̄ eſtimo q īcētiua carnis redclant̄ ex ſacr̄ali māducatiōe. Vn̄ Inno. ingt. Panis angeloꝝ fact⁹ ē cibꝫ hoīuꝫ ſm̄ illud ꝓpheticū. Panem angeloꝝ manducauit hō. qtenus q ſm̄ aīam cibum dīnitatis accipim⁹ ſm̄ carnē etiā cibū humanitatis ſumamus. qm̄ ſicut caro ⁊ aīa rationalis vn⁹ ē hō. ita deus ⁊ hō vn⁹ ē xp̄s. 3° valet ad cognoſcendam dīnā ſapiam ī modo viuificandi hoīem. Vn̄ Inno. iteꝝ ait. Et qa ꝑ guſtum q̊ꝫ vitā acqrit. qten⁹ vnde mors oriebat̄ inde vita reſurgeret. Dictum quippe ē de illo. Quacūqꝫ die comedetis morte morietis. Dicitur autem de iſto. Si qs māducat ex h̄ pane viuet ī etnū. Vltīo valet ad augmētū meriti ex recordatiōe paſſiōis quā ꝓpe repreſentat ſacr̄alis manducatio. Vn̄. i. Cor. xi°. Hoc facite q̊tiēſcūqꝫ ſumitis ꝛc. Glo. Medicina ſpūalis ē q̄ cū reuerētia deguſtata purificat ſibi deuotū. ⁊ memoria ibi ē nr̄e redēptionis ut redemptoris nr̄i memores maiora bona ꝯſeq mereamur. Ibi. Ex qbꝫ oībꝫ pꝫ q aīa ex h̄ ſacr̄o reficitur ⁊ delectatur.

Nā deus misericordiarū. ꝛ de⁹ toti⁹ cō solatiōis nō tm̄ instituit sacr̄m quod nos ī esse grē gnāret sicut ē baptism⁹ uel quod gnātos in gratijs roboraret sicut ꝯfirmatio opat᷑. verū etiā q̄ robo ratos nutriret. ꝛ oī spūali delectatiōe repleret qd̓ efficit h̄ sanctissimū sacr̄m Igit᷑ h̄ ē sacr̄m qd̓ ut mēs spūalis delec tetur sagīnet᷑ ꝛ impinguet᷑. a dn̄o mi sericordit᷑ largitū est. Et lʒ ibi sit ama ritudo ꝓpt᷑ memoriā passiōis. tm̄ ibi ē sūma dulcedo ꝓpt᷑ experientiā ꝯsūmati amoris quē xp̄s nobis moriēs ondit ī acerbissima cruce. Quid. n. dulcius q̄ȝ sentire a deo sic inestimabilit᷑ se amari ut filiū suū vnigenitū daret ꝓ nr̄a re demptiōe in acerbissimā mortē? Pro ptea ꝑgustata dulcedine ei⁹ ꝓpha stu pēs clamat. Q̄ magn̄ mltitudo dulcedi nis tue dn̄e quā abscōdisti s. ī h̄ sacr̄o abscondite tribuisti timentibꝫ te. Hic siqdē panis q̄ de celo descēdit. de quo ꝓpha ait. Panē angeloꝝ manducauit hō. Et Sap̄. 16°. ca°. Angelorū esca ꝛc. Panēq̄ȝ de celo ꝑstitisti illis sine labo re oē delectamentū in se hn̄tem. ꝛ oīs saporis suauitatē. Iō h̄ sanctissimū sa cramentū figuratū est in māna. qd̓ ut scribit᷑ Exo. 16°. pluit dn̄s prib̄ꝫ in de serto oēm suauitatē in se hn̄s. q̓ ut dr̄ Cant. 5°. Comedite ꝛ bibite ꝛ inebria mini carissimi. qd̓ ꝛ fieri ꝑcepit dn̄s p ꝓpham cū ait. Iusti epulent᷑ ꝛ exultēt in cōspectu dei. ꝛ delectent᷑ in leticia.

Aduertendū tm̄ q̄ ꝓpt᷑ h̄ non ē licitū cuicūq̄ȝ iusto. s. simplici ꝑsone ꝛ deuo te. nec etiā cōi sine necessitate pluries sumere h̄ sacr̄m in die ꝓpt᷑. s. debitā re uerētiā. ꝑsūptionem ꝓpe dignitati. ꝛ defectū gratitudinis. Ad h̄. n. q̄ q̄s su mat corpus xp̄i digne reqrit᷑ recogita tio excellētie sacr̄i ut ex h̄ excitetur ad sumēdū cū reuerentia. Reqrit᷑ etiam reputatio ꝓpe indignitatis ut ex hoc excitet᷑ ad sumēdū cū timore. Reqrit᷑ nihilomin⁹ ꝯsideratio diuine beneficē tie q̄ maxime ꝛ multiplex apparet ī h̄ sacr̄o ut ex h̄ excitet᷑ ad sumēdū cum gratiaꝝ actione. Qui aūt digne sumit corpus xp̄i debet assumere cū reueren tia timore ꝛ gratiarū actione. que ex tribus dictis proueniūt. Si ḡ h̄ requi rūtur in quacūq̄ȝ sūptiōe q̄ in vna tm̄ rato ꝯtingūt. necē est opposita ꝯtingē ī bina uel trina sūptiōe. Nam si ī vna die accideret defect⁹ reuerentie debite eueniret etiā ꝑsūptio dignitatis ꝓpe. Nullo. n. mō sumēt q̄s in die bis nisi ꝑsumeret se dignū aliq̄ modo. ꝛ defi ceret etiā debita gratitudo. Propter h̄ illicitū ē ꝛ nō ꝑmissū ab ecclīa pluries ī die sumē. Et sic patʒ q̄liter h̄ sacr̄m ē anime delectatiuū. patetq̄ȝ pars ꝑma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ decla ratur q̄ sacr̄m eucharistie ē donoꝝ spi ritualiū cōseruatiuū.

Ecūdo in isto sermone ponit᷑ ali⁹ fructus eucharistie q̄ dr̄ cōseruatio. q̄a ꝑ h̄ sacr̄m ꝯser uant᷑ ī hoīe dona spūalia. Ait. n. Ricar in 4°. dis. 8. arti. ꝑ. q. 4. q̄ sicut aīe ve getatiue q̄ ē formale ꝑncipiū nālis vi te corruptibiliū ꝛ gnābiliū. deus indi dit potentiā gnātiuā ꝑ quā res viuēs efficit᷑. ꝛ augmentatiuā ꝑ quā genitū augmentat᷑ ꝛ roborat᷑. ꝛ nutritiuā per quā nutrit᷑ ꝛ in esse cōseruat᷑ q̄diu vi uit. q̄a scd̓m ph̄m 2° topicoꝝ. aīalia ꝑ nutriūt᷑ aliq̄ mō. Ita a simili cōueniēs fuit deum tria inter sacra instituere. ꝑ q̄ꝝ vnū aīa efficiat᷑ viuens vita spūali

⁊ supnaturali. ⁊ hͨ est sacr̃m baptismi. Per aliud vo ĩ viuēte spũalit̃ vita spũalis augeat̃ ⁊ roboret̃. ⁊ hͨ ē sacr̃m ɔfirmatiõis. Per aliud aũt viuēs spũalit̃ in vita spũali nutriat̃ ⁊ pficiat̃ ⁊ ɔseruet̃. ⁊ hͨ ē sacr̃m eucharistie. Qua ꝑpt̃ eiꝰ susceptiõe indiget viuēs vita spũali q̃ est vita grẽ q̃diu ē in statu in quo illa pōt amittē. hͨ ē toto tpe naturalis vite. Sic.n.alimētũ corpale hꝫ vitam corpis cõseruare. sic hͨ sacr̃m cũ sit aĩe cibus hꝫ ipsam in gratiã solidare que ipsiꝰ aĩe ut dictũ ē vita ē. Propterea dat̃ sub similitudine cibi ⁊ potꝰ. Vñ Joh. 6°. dñs ait. Nisi mãducaueritis carnem filii hoĩs ⁊ biberitis eiꝰ sanguinē. non habebitis vitã ĩ vob. In mysteriũ huiꝰ cõseruatiõis Exo. 12°. ca°. ꝓpt̃ sanguĩe illiꝰ agni aspsandi. postes ⁊ suplimina re signabãt. ⁊ ex hͨ fructũ duplicē obtinebãt. s. ɔsternationē hostiũ exteriꝰ ⁊ defensionē ⁊ ɔseruatiõnē oĩu; interiꝰ Sic q digne sumit sacram coĩonē v̊tute sanguis huiꝰ agni ⁊ hostes consternũtur ab ipso dũ supat tẽptationes. ⁊ oĩa cõseruat. qa augent̃ ⁊ roborantur v̊tutes. Supliminare do signat dum imago mētis ipsi deo assimilat̃. Sꝫ vtiq3 postes ĩ q̃ voluit̃ ostiũ tũc intingitur cũ custodia angelica ⁊ diua in q̃ vita nr̃a defendit̃ vigoratur ⁊ fortificat̃ cũ v̊tute huiꝰ sc̃issimi sacri. ⁊ deus ē nob̃ magis ꝓpitiꝰ. ⁊ angelꝰ circa nos ē magis sollicitꝰ. Et sic spoliatis egyptiis liberi a seruitute egredimur. crucis xp̃i sequētes tropheũ q nobis diuidit mare rubrũ. ⁊ in t̃rã viuētiũ introducit. Et sic p3 q hͨ sacr̃m ē bonoꝝ spũaliũ ɔseruatiuũ. patetq3 pars secũda huius sermonis.

Pars t̃tia huiꝰ sermõis. in q̃ ponit̃ aliꝰ fructꝰ q dicit̃ pseuerātio.

Ertio in isto sermõe ponitur aliꝰ fructꝰ sacri eucharistie q dr̃ pseuerātio. Facit.n.hoc sacramentũ pseuerare in via dei vsq3 ad finē vite. Oēs quippe v̊tutes sine pseuerãtia ɔ vitia pugnare pñt. sine pseuerantia autē vincē nequaq3 pñt. Vñ dñs Math. x°. ca°. ait. Qui autē pseuerat vsq3 in finē hic saluꝰ erit. Cũ.n.hͨ sacr̃m sicut ex p̃cedentibꝫ patet in via dei roboret ⁊ ɔfirmet. ex ɔsequenti sequit̃ q pillud aĩa perseueret. In cuius mysteriũ dictũ ē de Helia. 3. Regũ. 19°. q in fortitudine cibi illiꝰ puenit vsq3 ad montē dei oreb. Oreb.n.solitudo interp̃tat̃. ⁊ signat mortem in q̃ spũs separat̃ a carne ⁊ solus relinqt̃. ut innuat̃ q v̊tute sacre coĩonis spũs ĩ bono vsq3 ad talē solitudinē pseuerat. Que oĩa confirmat Augꝰ in libello de oratione dñica. di. Panis vite xp̃s ē. ⁊ panis hͨ nõ oĩu; s3 nr̃ est. Et quõ dicamus: pat̃ noster. quia intelligentiũ ⁊ credentiũ pater ē. Sic ⁊ panē nr̃m vocamꝰ. quia xp̃s nr̃. q corpꝰ eiꝰ attingimꝰ panis ē. Hũc aũt panē dari nob̃ q̃tidie postulamus. ne q ĩ xp̃o sumꝰ ⁊ eucharistiam q̃tidie ĩ cibũ salutis accipimꝰ intercidēte aliq̃ grauiori delicto. dũ abstensi ⁊ non coĩcãtes a celesti pane prohibemur. a xp̃i corpe sepamur ipso p̃dicãte ⁊ admonēte. Ego sũ panis viuꝰ ⁊c. Qñ g dic in eternũ viuere si qs ederit ex eius pane. vtiq3 manifestũ est eos viuē qui corpꝰ eiꝰ attingunt. ⁊ eucharistiã iure coĩcatiõis accipiũt. Itaq3 ɔ timendũ ē ne dum qs abscisus sepat̃ a xp̃i corpe: abscisus remaneat a salute cõminante ipso ⁊ dicente. Nisi ederitis carnē filii hoĩs ⁊ biberitis eiꝰ sanguinē nõ habebitis vitã in vobis. Et iõ panē nostrũ i. xp̃m dari nob̃ q̃tidie petimꝰ. ut qui

in xp̄o manemus ⁊ viuimus. a q̄ scificati de ei⁹ ⁊ corpe non recedam⁹. Hi ille. ſ cū eo manētes p gratiā in p̄nti. gloriā vtiq; cōsequamur in futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta in parasceue. de causalitate passiōis xp̄i. ⁊ de caritate ostēsa ī morte eius Sermo 48⁹

Recordare

paupertatis mee ⁊ transgressiōis mee absinthij ⁊ fellis. Verba sunt ista plangentis Hieremie in psona xp̄i loquentis. Tren. 3°. ca°. scripta. Res eximie ⁊ alte deuotissimi xp̄iani sunt memorie singularit̄ mandande. necnon ad memoriā habendā in tabulis marmoreis ut nō deleant̄ describende. Idcirco ī sacra pagina inter alia legimus qnq; singularia memorie digna q̄ figurabant illa q̄ capitane⁹ nr̄ Ihus xps in hoc sacratissimo die p qnq; vulnera sua ī cruce facta expeditur⁹ erat. multo magis ac magis memorie cōmendanda.

Legim⁹ q dē Moysen mitissimū eduxisse p̄plm israhelīticum de egypto de tyrānica Pharaōis seruitute. Cui dixit dn̄s Exo. 3°. ca°. Vidi afflictionem p̄pl̄i mei ī egypto. ⁊ clamorē ei⁹ audiui ꝓpt duritiā eoꝝ q p̄sūt opib⁹. Et sciēs dolorē ei⁹: descēdi ut liberē eū de manib⁹ egyptiorū. ⁊ deducā de t̄ra illa in t̄ram bonam ⁊ spatiosam. ī terrā que fluit lacte ⁊ melle. Simili modo xps hac die p v̄tutē crucis eduxit cū Moyse p̄plm. i. totū gen⁹ humanū. q an aduentum xp̄i erat ī egypto. i. ī tenebris peccati ⁊ ignorantie. ⁊ ī manib⁹ Pharaonis. q. s. interp̄tat̄ nudās. hoc ē in māib⁹ diaboli q vitū denudasse dicit̄. qa sua suggestiōe tēptauit p̄mos parētes nostros donisq; gratuit q b⁹ ornabāt̄ur decēti⁹. expoliauit. Videns aūt oīpotens p̄r afflictionē p̄pl̄i. ⁊ audiēs scōꝝ patꝝ clamorē. eorūq; suspiria. pietate mot⁹ misit filiū suū figuratū p Moysen sūptum de aquis. qa. s. ab affectu mūdanaꝝ cupiditatū q̄ p aq̄s signt̄ur totaliter fuit eleuat⁹. q. s. fili⁹ dei Ihus xp̄s humanū gen⁹ eduxit de manibus diaboli. ⁊ d̄ tenebris pctōꝝ. ut merito possit ip̄i humano gn̄i dicē illud Exo. 20. ca°. Ego sū dn̄s deus tu⁹ q eduxi te de terra egypti. ⁊ de domo seruitutis.

Legim⁹ insup Dauid fortissimū int̄ alia tres fecisse notabiles ꝓbitates. qa deuicit leonē ⁊ vrsū ⁊ gigantē occidit. Vn̄ de ipso dr̄ Eccl. 47°. ca°. in laudib⁹ gloriosoꝝ viroꝝ. Dauid a filijs isrl̄ cū leōib⁹ lusit q̄i cū agnis. In vr̄sis sīlit̄ fecit sicut ī agnis ouiū. In iuuētute sua nūqd nō occidit gigantem. ⁊ abstulit opprobriū de gente? In tollēdo manū ī saxo fūde deiecit exultationē Golie ut hr̄. 1. Reg. 14°. Silr̄ ⁊ Ihs hodie ad instar Dauid interfecit leonē vrsum ⁊ gigantē monstruosū Goliad. Nam sicut Dauid interp̄etat̄ fortis uel decorus aspectu. ita xp̄us fuit fortis manu ꝓpter potētiā. ⁊ decor⁹ ꝓpt innocētiā. Sicut igit̄ Dauid nūc illa tria aīalia. sic ⁊ xp̄us tria p̄ncipalia pctā. Nam p leonē q dicit̄ rex bestiarū intelligi pōt pctm̄ supbie p qd hō sup alios se exaltat. qd q dem xp̄s p p̄fūdissimā humilitatē deuicit. P vrsum aūt qd est aīal īmūdū pōt intelligi pctm̄ luxurie hominē deturpās ⁊ inficiēs. qd quidem xp̄s p suā mūdissimā puritatē deiecit. Per monstruosū vō gigātem Goliad intelligi pōt pctm̄ auaritie. quia valde

mōstruosa res ē. s. q dimissis celestib9 ad ista tpalia hō p auaritiā se cōuertat quod qdē xp̄s p altissimā paupertatem ꝓstrauit: ut sic merito suos fideles cōfortando dicē possit Joh. 12°. Cōfidite ego vici mūdū. Legimus utiq illam ꝓbatissimā 7 nobilissimā Judith amputasse caput Holofernis obsidentis ciuitatē Betuliam. 7 ipsam ciuitatē ab hostib9 ipis liberasse. ut habet Judith 13°. ca°. Eodē mō xp̄us dn̄s in isto die abscidit ad instar Judith caput Holofernis. 7 ab obsidione ciuitatē Bethulie liberauit. Quid. n. p ciuitatem Bethuliā nisi iste mūdus exprimit? 7 qd p Holofernē ipsam obsidētē nisi diabol9 cū multitudine vitioꝝ itelligit? Diabolus igit cū suis multitudineq vitioꝝ mūdū tenebat obsessū. s3 veniens xp̄s hodie in cruce manu potenti abscidit caput ei9. qn̄ ipsū diabolū fugando cū suo exercitu vitioꝝ deuicit. Sicq mūdum potētissime liberauit: ut sic merito dicē de xp̄o possim9 illud Daniel. 14°. Bel destruxit 7 draconem interfecit. Legim9 iteꝝ Joseph prudentissimū a famis inedia egyptū sua ꝓuidentia liberasse. ut hr̄ Gen. 41°. ca°. Ita 7 xp̄s dn̄s hodie ad instar Joseph liberauit egyptū a fame. aperiēs horrea 7 dans ꝑplis ad vescendū. Nā iste mūdus intelligit p egyptū ut dictū ē i quo dū viuūt hoīes p fidē ambulāt nō p spem. sed in ipso mūdo ante xp̄i aduentū erat penuria fidei 7 cibi spiritualis. Xp̄us igit fecit hui9 cibi magnam abūdantia p incarnationem 7 passionem suam. Vn̄ ipse de seipso q ē cibus mirificus animaꝝ audacter dicere potest illud Joh. 6°. Ego sū panis viu9 q de celo descendi. Legimus deniq Josue robustissimū introduxisse filios isrl' in terrā ꝓmissionis. eamq p familias diuisisse. Cui dicit dn̄s Josue p̄ ca°. Confortare 7 esto robustus. Tu n. sorte diuides ꝓplo huic terrā ꝓ qua iuraui patribus tuis: ut traderem eā illis. quod 7 fecit. Similiter 7 domin9 nr̄ Jhūs xp̄us in isto die ad instar Josue introduxit populū ad terrā ꝓmissiōis. ipsamq diuisit s'm familias suas Nam p terram ꝓmissiōis patria celestis figtur. De qua loquitur ꝓpha. di. Portio mea sit in terra viuētium. Ad quā nullus itroduci poterat ante xp̄i aduentū. Sed postq venit in hūc mūdum xp̄s. deus pater dedit sibi auctoritatem ut ipsos introducat i patriā. De q dicebat Moyses populo Deut°. 8°. Dn̄s deus tuus introducet te ī terram bonam. Hanc aūt terram diuidit p familias. quia distribuit eam oībus iuxta numerū meritorū. Qd bn̄ dedit nobis intelligere ipse xp̄s Joh. 14°. di. In domo patris mei mansiōes multe sunt. Dignū est igitur ut ista mirāda iugiter 7 deuote rememorētur. que ut ꝯtemplari 7 memorari possimus: hodie mittit nos ecclesia ad stipitē cruc adorandū. qa nullibi ī isto die īuenit gr̄a nisi hic in isto sacratissimo crucis ligno. vbi ī ista die quiescit filius dei verbū eternū. sapientia p̄ris. saluator mūdi. caro īmaculata. agnus īnocens dulc. amabil. 7 suauis vniuersis. Hāc ḡ crucem reuerenter adoremus cū scā nostra m̄re ecclesia humiliter genib9 flexis. dicentes. O crux aue spes vnica h' passiōis tempore. auge p̄is iusticiā reisq dona veniam. Qua videlz cruce adorata aspiciam9 oculo cordis. 7 deuote attēteq audiamus aurib9 mentē ipsum in ista cruce dolorose pendentē atq vni p oībus nobis. i. ecclesie spōse

sue lachrimabilit dicentē. atq; ad cōpassionē pferens verba proposita nos oēs excitantem. Recordare paupertatis mee 7 transgressiōis mee ꝛc. Recordare videlicȝ istorū que feci mirabiliū p q̄nq; ꝓncipalia in cruce vulnera mea. Recordare paupertatis mee. q̄a vulpes foueas habent. 7 volucres celi nidos. filius aūt hominis nō habet vbi reclinet caput suū. Math. 8°. ca°. Recordare transgressionis mee. qualem. s. transgressionē i me opati sunt hodie pfidi iudei. Recordare absinthȷ̄ 7 fellis qđ hodie in cruce degustaui. Quibus auditis ecclesia cum filȷ̄s suis dicat. Memoria memor ero. 7 hodie ꝓ amaritudine istorum tabescet in me. i. in filȷ̄s meis aīa oīuȝ deuotoꝝ fidelium. Ista igit iugiter 7 cordialiter memorando nec ordinem historie in presentiaꝝ sequendo euangelioꝝ. q̄a satis ordinate distincta fuit in sermonario de pnīa ī sermone huius diei. tria tm̄ mysteria amarissime passionis Jhū xp̄i p alium modū in p̄nti sermone ꝓncipalit consideremus.

ꝓ̊ videlȝ mortis xp̄i variam causationem.

2° verboꝝ xp̄i in cruce dictorū apertā clarificationem.

3° miraculoꝝ passionis xp̄i mysticam explanationē.

Pars ꝓma hui⁹ sermōis. in q̄ declarat q; septē fuerūt causa mortis xp̄i q̄uis varie 7 diuersimode. s. pr̄. fili⁹. 7 spūs scūs. iudas. iudei. pctm̄ Ade. 7 peccatū nostrum.

Rimo igit ī isto sermōe dico q; repiūt in scripturis sacris septem fuisse cā mortis xp̄i s̄m declaratione theologorū alit 7 aliter. quaꝝ Prima fuit pr̄ etern⁹ impando 7 nō impediēdo. Secūda fuit ipse filius sustinendo 7 obediendo. Tertia fuit spūs sanctus inspirando 7 diligēdo. Quarta fuit iudas tradēdo 7 vēdēdo. Quinta fuit turba iudeoꝝ inuidēdo 7 psequēdo. Sexta fuit Adā 7 Eua ꝓceptū trāsgrediēdo. Septima fuit nā hūana pctā multiplicādo.

Particula ꝓma hui⁹ ꝓme partis ꝓncipalis. in q̄ declarat quō pater tradidit filiū morti.

Rimo igit ī ista parte dico q; pr̄ fuit cā mortis filȷ̄. quia ut ait apl's ad Ro. 8°. Si de⁹ ꝓ nobis qs ꝯ nos. q etiā ꝓꝓo filio suo non pepcit. s; ꝓ oī bꝫ nobis tradidit illū. h̄ ille. Et q̄uis scriptura sacra dicat Exo. 23°. et Daniel. 13°. Justū 7 inocentē nō interficias. Attn̄ h̄ nō fuit malū 7 reprehensibile apud etnū patrē. tradere vȝ ipsū xp̄m iustū 7 inocentē ī mortē. s; potius bonū 7 laudabile. Qđ declarat doctor nr̄ irrefragabilis Alex. in tertia pte in tractatu de passiōe. di. q; dupliciter est aliqd bonū. s. bonū de rōne sui. 7 bonū ex fine 7 circūstantia. De ꝓ̊ loquit ph's ꝓ̊ ethicoꝝ. di. Bonū ē quodcūq; ipsū sui gr̄a diligibile ē. 7 cui⁹ gr̄a aliud eligim⁹. 7 qđ oēs appetūt. De 2° ꝟo logt idē ipse in 6° et x° ethicoꝝ. 7 6° metaph. di. q; bonū 7 finis conuertūtur. Similit 7 malū dicit dupliciter s. ex gnē sui. 7 malū ex fine. Pōt igit eē q; illud qđ est bonū ex gnē. ut dare elemosynā. ire ad ecclesiā 7 h⁹mōi sit malū ex fine uel circūstantia. ut si fiat mala intētiōe ianis glorie ul' ypocrisis aut luxurie 7 consimiliū. Nā finis s̄m

Amb⁹ in li° de officiis imponit nomē operi. 7 fm phm in 2° de anima. 7 l. ff. ad. l. falcidiā. l. is qui q̄draginta. §. ſ ſi op⁹. 7. C. de his q bʒ ut indignis. l. cū ad ſi. Oīa iuſte denoīantur a fine.

Scdm ğ iſta dicēdū ē q tradē xp̄m innocentē malum erat ex genere. 7 ſic fuit malū iudeis 7 iude. ut patebit in ſequētib⁹. Bonū aūt erat ex fine 7 circūſtantia tanti boni ꝯſecuturi. Et iſto modo tradidit pat' filiū morti. fine. s. bono 7 laudabili ut penā ſuſtineret ꝑ liberatiōe gn̄is hūani. Et hē qd dicit apl̄us ad Gal'. 4°. Miſit deus filiū ſuū factū ex muliere. factū ſub lege. ut eos q ſub lege erant redimēt. Idcirco dic Alex. vbi ſ. et Ricar. in 3°. diſ. 20. arti. ꝑ. q. 6. q pr̄ tradidit filiū morti tripliciter. ꝑ gen⁹ humanū redimē ordinando. Xp̄us. n. mortu⁹ nō fuiſſet niſi ꝓ reparatiōe gn̄is hūani. Vn̄ in hoc q pr̄ ab eterno gen⁹ hūanū ordinauerat ꝑ viā illā eē redimēdū. ipſū aliq modo tradidit morti. Vn̄ Aug⁹ ſermōe. 20. de v̂bis apl̄i ait. Ex ꝑma trāſgreſſione ꝑmi hoīs: vniuerſū gen⁹ hūanū natū ſub obligatiōe pctī. victor diabol⁹ poſſidebat. Si. n. ſub captiuitate nō teneremur. redemptione nō indigerem⁹.

2° tradidit pr̄ filiū morti ī naturam paſſibilē mittēdo. Nō. n. xp̄s potuiſſet mori niſi nām humanā aſſūpſiſſet atq paſſibilē. In hō q pat' filiū in nām talē miſit. aliq mō eū morti tradidit. Vn̄ Aug⁹ vbi ſ. ait. Venit ad captiuos nō capt⁹. venit ad captiuos redimendos nihil in ſe captiuitat'. hē iniqtati hn̄s. ſ in carne mortali ꝑciū nr̄m portās. Si. n. carnē mortalē nō hr̄et vnde in v̂bo ſanguis eēt quē ꝓ captiuis funderet. Ille autē q ad captiuitatē nr̄am venit cū ſilitudine carnis pctī. non cū carne pctī venit. Venit vera caro. ſ nō pctī caro. hō ille. 3° tradidit pr̄ filium morti ptātē nō auferendo. ſed potius dando. Quis. n. pr̄ iudeis nō inſpirauerit voluntatem occidendi xp̄m. dedit tn̄ eis ptātē ſine q̄ hō facere non potuiſſent. Vn̄ Ioh. 19°. dixit dn̄s Pilato Nō hr̄es aduerſus me ptātē vllā niſi tibi datū eēt deſup. Vbi nota q aliqn̄ legit' xp̄m tacuiſſe in paſſiōe ſua. in ſignū 7 exemplū patientie. Aliqn̄ legit' reſpondiſſe ſicut mgr̄ 7 doctor. Vnde Aug⁹ ait. Vbi non r̄ndebat. non ſicut re⁹ ſiue doloſ⁹. ſ ſicut ouis ſilebat. vbi r̄ndebat ſicut paſtor docebat. In hac igit' r̄nſiōe xp̄s duas v̂tutes māifeſtauit Pilato. vnā ī v̂bis ꝑdictis. aliam ī v̂bis ſequētibʒ. d q̄ dicet'. i. Dic ğ docet v̂itatē potētie ꝑmiſſiue vnde. s. habeat hāc ptātē. qa nō a ſeipſo ſ a deo a q̄ ē oīs ptās. Ro. 13°. Vbi nota q in ptāte poſſumus duo ꝯſiderare. s. ipſam ꝑſiſtentiā. 7 hō ſp ē effectiue a deo. 7 vſum ptātis. 7 hic nō ſp ē a deo effectiue ſed ꝑmiſſiue tm̄. qa hō qn̄q hac ptāte male vtit' 7 peccat. h⁹ pctī nō eſt actor de⁹ Eſt tn̄ ab eo ꝑmiſſiue ut dictū eſt. qa de⁹ ꝑmittit male vti ptāte 7 nō ꝓhibʒ. Vult ğ dicē Ihs Pilato q fruſtra gloriebat' de ptāte. qa nō habebat ipſam a ſe. ſ a deo. s. ei⁹ executionē. quā non habuiſſet niſi de⁹ ꝑmiſiſſet. Scdm. n. Criſo. datū ē. n. tibi deſup. i. ꝯceſſum. ac ſi diceret: deus hō fieri ꝑmittit. Que ꝯfirmat Aug⁹ in ſymbolo tractatu 2°. di. Iudei ſuā implēt voluntatē qn̄ dignat' pr̄ oīpotens ſuā occultare ptātē. Agite iudei neſcientes nuptias agni. Date premiū pecunie nebuloni iude. Agite ut ille q nat⁹ ē de v̂gine. a ꝑtio Pilato ſuſpendatur in cruce. Aſcēdat ſpōſus nr̄ thalami ſui lignū. Aſcendat

sponsus n r̄ thalami sui lectū· dormiat moriendo· apiat̄ lat⁹ ei⁹: ⁊ eccl̄ia ꝓdeat ẽgo· ut quō Eua facta ē ex latere Ade dormientis· ita ⁊ eccl̄ia formet̄ ex latē xp̄i in cruce pendentis. Hꝰ ille. Sic ḡ ꝓʒ q̄ pr̄ non tradidit xp̄m morti eū occidendo· nec volūtatē occidendi iudeis inspirādo· sicut nec ille qui dat amico cultellū ad panē scindendū· de q̄ p⁹ea hōicidiū ꝑpetrat· tradidit illū morti. nec etiam ipsū tradidit ut moreret̄ cogendo· ſ volūtatē moriendi sibi inspirando ⁊ ꝑcipiēdo. Vn̄ Joh. 18°. in euāgelio hodierno cū abscidisset Petrus serui auriculā pōtificis· dicit Ih̄us ipsi Petro. Mitte gladiū tuū in vaginam. Calicē quē dedit mihi pr̄ meus modis s. ꝑdict̄ nō vis ut bibā illū ꝗ̄ qd di. imo debes velle sicut ⁊ ego volo: ut adimpleat̄ volūtas pr̄is. Vn̄ Leo papa ī sermone de passiōe dn̄i inqt. Dn̄s gelant pr̄is piū motū ꝓgredi vltra nō patit̄. Cōtra sacr̄m. n. erat redemptiōis n̄re ut q ꝓ oībus mori venerat capi nolet. Et sic ꝑʒ pticula pma hui⁹ pme ptis.

Particula secūda hui⁹ pme ptis pncipalis. in q̄ declarat̄ quō filius tradidit semetipsū morti.

Ecūdo ī ista pte dico q̄ xp̄us fuit cā mortis sue semetipsuʒ tradēdo tripliciť. p̊ humiliť obediēdo. Humiliauit semetipsū fact⁹ obediēs vsqʒ ad mortē· mortē aūt crucis ꝛc. Xp̄us. n. iuste nō potat mori si voluisset. qa nō erat debitor mortꝭ. volūtarie ḡ obediuit. Vn̄ ī ista nocte ſm sēsualitatē trepidās orabat di. Math. 26°. Pat̄ mi si possibile ē trāseat a me calix iste. verūtn̄ non sicut ego volo ſ sicut tu. Vn̄ nō ſm Bona. in 3°. dis. 17. arti. p̊. q. i. q̄ in xp̄o fuerūt plures volūtates. Nā qa ī xp̄o fuerūt plures nature ītelligibiles. s. dīna ⁊ hūana· necesse ē in xp̄o etiā eē plures volūtates Sic. n. in vna nā corporis nobilissima ista duo cōcomitāť· videlʒ lux ⁊ calor. sic ⁊ in nā spūali ⁊ pfecta necē est duo repiri his duobꝫ correspōdētia· videlʒ cognitionē ⁊ affectionē. ſ cognitio est actus ratiōis ⁊ affectio volūtatꝭ. cum ḡ ī xp̄o sint plures nāe spūales· necīuʒ ē in xp̄o ponē plures ītellect⁹ ⁊ plures voluntates. Vn̄ Math. 5°. de se ait ipse dn̄s. Nō veni facē volūtatē meā· ſ volūtatē ei⁹ q misit me. Fuit. n. ī xp̄o volūtas dīnitatꝭ· volūtas ratiōis. ⁊ volūtas sensualitatꝭ. Et iō ſm sensualitatē fugiebat mortē· ſm rationem v̊o obediebat dīnitati. Jō dicebat. Non sicut ego volo. s. ſm sensualitatē· ſ sicut tu supple ita ⁊ ego volo ſm rationē. Volūtas. n. ratiōis erat sibi ⁊ subiecta diuine volūtati. sensualitas v̊o erat contraria quā tn̄ ratio subiacebat ipsi diuine volūtati. Propterea Vgo de scō victore dic. Fuit ī xp̄o volūtas dīnitatis· volūtas humanitatꝭ· volūtas pietatis. ⁊ volūtas carnis. Volūtas dīnitatꝭ p iusticiā sn̄iam dictabat. Voluntas rationalis p obedientiā dīnitatē approbabat. Volūtas pietatꝭ p cōpassionē in malo alieno suspirabat. Voluntas aūt carnis p passionē ī malo ꝓprio ⁊ suspirabat ⁊ murmurabat. Fuit enim de xp̄o sicut ē aliqn̄ de hoīe infirmo. Nā qn̄ aliqs ḡuiť infirmat̄ ⁊ medic⁹ vult sibi date aliquā potionē amaram· motus sanitatꝭ desiderio ipsaʒ bibit q̄uis gust⁹ q̄tuʒ ē de se illā respueret ꝓpter amaritudinē affligētē. Sic ⁊ aliqliter fuit de xp̄o. qa q̄tū ad sensualitatē nō libenť sustinebat mortem· sed ipsam

timebat sicut ceteri homines. ve℞ qa
sciebat q pr̄ su⁹ sic ordinauerat p mor
tem suā humanū genus saluari. ↄfor-
mabat volūtatē suā volūtati pr̄is sui.
Vn̄ f̄m Math. 26°. ca°. Abiit secūdo 7
orauit. di. Si nō pōt pater mi hic calix
trāsire nisi bibā illū: fiat volūtas tua.
Et tunc f̄m Lucā 22°. ca°. apparuit illi
angel⁹ ↄfortans eū. Vbi nō q licȝ xp̄s
cū eēt deus ver⁹ nō indigebat ↄforta-
tiōe angelica. tn̄ ut ostenderet se verū
hoīem sic tristari voluit. sic 7 ab ange
lo ↄfortari. Vn̄ Beda. Alibi legim⁹ q
angeli accesserūt 7 ministrabat ei. In
documēto igr̄ vtriusq nāe nō eget p̄-
sidio. licȝ hō factus sit. sic 7 ꝓpt nos tri
stis ē. 7 ꝓpt nos ↄfortat⁹. h ille. Con-
firmat p̄dicta Aug⁹ li° 8°. sup Gen. ca°.
23°. di. Singulare exēplū obie ē i xp̄o
quippe q nō venit facē volūtatē suam
s volūtatē ei⁹ q misit eū. non sicut hō
q elegit facere volūtatē suā. nō ei⁹ a q̊
fact⁹ ē. Merito g̊ sicut p vni⁹ inobēdi-
entiā pctōres cōstituti sūt multi. ita p
vni⁹ obediētiā iusti cōstituūr̄ multi.
qa sicut ī Adā oēs moriūr̄. ita 7 ī xp̄o
oēs viuificabūr̄. h ille. Sic igr̄ pȝ quō
xp̄s fuit cā mortis sue humiliter obe-
diendo. Cui⁹ rei signū hr̄ f̄m Lucam
vbi s̄. Quia fact⁹ est in agonia orauit
ꝓlixius. 7 fact⁹ ē sudor ei⁹ sicut gutte
sanguis decurrentis in trā. Postq̄. n.
angel⁹ recessit a xp̄o. sciēs volūtatem
pr̄is q moreret̄. volūtatē hūanā con-
formauit oīne. 7 tūc ut hō recogitans
suā passionē 7 mortē iam determinatā:
facta ē ita fortis rebellio int̄ sensualita
tem 7 rationē q in xp̄o fuerūt sic for-
titer humores cōmoti q sudare ince-
pit. ita q sudor ille q̄si in liquorē san-
guineū ē cōuersus. 2° tradidit xp̄us
seipsū morti volūtarie se offerēdo. qa
potat aufugere de manibus iudeorū si
voluisset. Cuius rei mysteriū hr̄ Joh.
18°. in euangelio hodierno. vbi scribit̄
q veniēs iudas cū cohorte ad capien-
dū eū. sciēs oīa q̄ ventura erāt sup eū
nō aufugit ab eis. s ꝓcessit 7 dixit eis.
Quē q̄ritis? Et cū dicerēt: Jhm naça-
renū. non negauit v̄itatē. s dixit. Ego
sū. Quo v̄bo audito abierūt retrorsū
7 ceciderūt in terrā. Quā int̄rogatio-
nem fecit eis volēs ostēdere qm̄ cum
ipsis erat. nec tn̄ ab eis videri poterat.
Vn̄ Criso⁹ inqt. Qm̄. n. nō tenebre cā
erant. indicauit euāgelista. di. Qm̄ 7
lampades habebāt. 7 si nō habuissent
ad vocē ipsū cognoscē debuissent. q̄si
di. velit q h fecit Jhs ostēdens q non
solū ipsū ↄprehendere nō possent. nec
etiā videre in eo℞ medio existētē nisi
ipse cōcederet. Vt igr̄ ostenderet qa
volūtarie se morti offerebat. 7 eos ꝓ-
strauit ī trā. nec tn̄ aufugit s secundo
int̄rogauit eos. Quē q̄ritis? Et respō-
dit. Si g̊ me q̄rit sinite hos abire. i. ca-
pite me. qa parat⁹ sū ꝓ redēptiōe gn̄is
humani in mortē ire. Hui⁹ etiā myste
rij aliud signū hr̄. qa in horto capi vo
luit. 7 nō ī domo. Nā si fuisset ī domo
capt⁹ dicūt theologi. vicini fecissēt cla
morē. sicq ī pedissent ei⁹ captionē. Vt
g̊ ostēderet se volūtarie captū iuit ad
locū solitariū vbi nō erant q eū defen
dere possent. 3° tradidit xp̄s seipsum
morti nō se p̄seruādo. Xp̄us. n. mori
non potat si voluisset p diuinitatē 7 po-
tentiā suā se preseruare. Vn̄ dic btūs
Tho. in tertia pte. q. 47. arti. p̊. q sicut
dr̄ aliqs cā alicui⁹ indirecte. qn. s. nō
impedit eū impedire possit. verbi grā.
Aliqs dr̄ aliū p̄fūdere qa non claudit
fenestrā p quā ymber igreditur. Ita
sili modo ipse xp̄us fuit cā passionis 7

mortis sue. qa nō impediuit mortem 7 passionē suā sicut potuit. Primo qdē potuit impedire aduersarios reprimendo Primo ut eū aut nō vellent aut nō possent interficere. Si. n. ipsi Pilato uel Herodi aliquam adulationē fecisset. forte liberassent eū. Ipse aūt nihil eis dicebat ut nō impediret eū. ita ut Herodes eum stultū reputaret. 7 indutū veste alba remisit ad Pilatū sm Lucā vbi s. Pro potuit eos reprimere ne possent eum interficere. Vn̄ sm Math. vbi s. dixit dn̄s Petro. An putas qa nō possū rogare patrem meum. 7 exhibebit mihi plus q̄ duodecim legiones angelorū? q̄si dicat sm Jero. Nō indigeo duodecim aplorū auxilio etiā si oēs me defenderent. qui possū hr̄e duodecim legiones angelici exercit⁹. s̄ nolo impedire mortē meā. 2° potuit mortē impedire. qa spūs ei⁹ habebat ptātē cōseruādi nām carnis sue ne a quocūq3 lesiuo inflicto opprimeret̄. Qd̄ qdē habuit aīa xp̄i. quia sm Aug. in 4° de trini. erat vnita vbo dei. Quia g̃ aīa xp̄i nō repulit a ppo corpe nocumētū illatū. dicit̄ volūtarie mortu⁹ eē. Vn̄ de se Joh. x° ait. Nemo tollit aīam meā. s. me inuito s̄ ego pono eā. Hui⁹ mysterii signū hr̄ Math. 27°. vbi dicitur q̄ clamās voce magna emisit spm̄. Ex q̄ patet q̄ xp̄s nō ab aliis totalit̄ occisus fuit s̄ etiā a seipso. qa passio illa p violentiam eius aīam nō eripiebat. quia si sic fuisset in pūcto mortis ita fortit̄ clamare nō potuisset. Vn̄ dr̄ Mar. 15°. q̄ videns centurio q ex aduerso stabat quia sic clamās expirasset. ait: Vere hō hic filius dei erat. Emisit g̃ spm̄. Vel scd̄m Joh. tradidit spm̄. qa p nob̄ volūtarie non coacte mortu⁹ ē. Qd̄. n. emittit̄ volūtariū est. Et sic patet particula secūda hui⁹ p̄me partis.

Particula tertia hui⁹ p̄me ptis. in qua declarat̄ quō spūs scūs tradidit xp̄m morti caritatē infūdendo.

Ertio ī ista pte dico q̄ spiritꝰ scūs fuit cā mortis xp̄i caritatem infūdendo. Nā sicut pr̄i attribuit̄ potētia 7 filio sapiā. ita spūi scō attribuit̄ caritas 7 clemētia. Tātū igit̄ amorem infudit spūs scūs ī aīam xp̄i erga gen⁹ hūanū 7 aīas nr̄as q̄ ipa a corpe suo p salute nr̄a voluit separi. Vn̄ Joh. x°. dicit. Aīam meam pono p ouib⁹ meis. Intantū. n. dilexit q̄ corpus ppriū sustinuit ī qnq3 partib9 cū multa leticia lacerari ut esset pncipiū nr̄e redēptiōis. Vn̄ in psona sua dicit pph̄a. Cōscidisti saccū meū. i. corpus meū. 7 circūdedisti me leticia. Tradidit g̃ spūs scūs xp̄m morti. Primo amorē nālē supando q. s. ē inter patrē 7 filiū siue filiam 7 matrē. Nulla. n. vnq̄ mr̄ fuit q̄ tantū filiū suū diligeret quātū xp̄s nos hodie amauit. Vnde Ysa. 49°. scribit̄. Nūqd obliuisci pōt mr̄ īfantē suū? Et si illa oblita fuerit. ego tn̄ nō obliuiscar tui. Ecce ī manib9 meis descripsi te. muri tui corā ocul' meis sp. Hibi. Nulla. n. mater īuenta ē q̄ tantū filiū suū diligēt ut nomē suū ī māib9 ppriis depingi facēt ut sp ei⁹ memoriā hrēt. Xpūs aūt in manib9 ppriis nos scriptos portat. ut sp nr̄i memoriā habeat. Cui⁹ scripture calami fuerāt acutissimi claui. attramētū vo ei⁹ sanguinis p̄ciosi liquor. scriptores autē peruersi iudei. carta deniq3 caro p̄ciosa xp̄i. Ecce quanta caritas. quāta dilectio spūs sci. 2° tradidit spūs scūs per caritatē xp̄m morti amorē mr̄i mōialē

excedendo. q. s. est int vir᷑ ⁊ vxorem. Nā si vxor fornicat᷑ vlteri⁹ a viro suo nō recipit᷑. s; si aīe nr̄e sponsū suū desetūt diabolo ꝯsentiētes. eas xp̄s penitētes recipit. Ideoq; in cruce man⁹ extēsas tenet ad īnuēdū ꝙ pctōres ad se reuertētes amplexat᷑. Vn̄ Iere. 3°. ca°. scribit᷑. Si dimiserit vir vxorē suā: ⁊ ecce recedens ab eo duxerit aliū. nūqd reuertet᷑ ad eā amplius? nūqd nō polluta ⁊ maculata erit mulier illa? Tu aūt fornicata es cū amatoribus multis. tn̄ reuertere ad me ⁊ ego suscipiā te dicit dn̄s. ¶ Si eēt aliq̄ mulier q̄ hr̄et horribiles maculas in facie sua uel corpe ⁊ non posset ab illis maculis emūdari nisi vir su⁹ faceret se vulnerari: ⁊ ī suo sanguine vxor se balnearet. nō ē aliqs vir q tantū suā vxorē diligeret ꝙ hoc sustinere vellet. S; xp̄s sponsus aīarū nr̄az in qnq; partibus corpis sui vulnerat⁹ ē ut inde sanguinē suū fūderet in q̄ sponse sue se balnearēt. ⁊ a maculis oīb; mūdate eēnt. Et hͦ ē quod dic apl̄s ad Eph. 5°. ca°. Viri diligite vxores vr̄as sicut ⁊ xp̄s ecclīam dilexit. ⁊ semetipsū tradidit ꝓ ea ut illā sanctificaret. mūdans eā lauacro aque in v͛bo vite. ut exhibēt ipse sibi gloriosam ecclesiā nō habentē maculā aut rugam aut aliqd h⁹mōi. s; ut sit scā ⁊ īmaculata. Ibi. 3° tradidit spūs scūs ꝑ caritatē xp̄m morti amorē socialē suꝑhabūdando. q. s. ē inter amicū ⁊ amicū. Null⁹. n. hō inuenit᷑ q vellet mori ꝓ amico suo q̄tūcūq; iusto. s; pro amico suo bono simplici ⁊ fideli ⁊ īnocenter decepto. forsitā aliqs se morti exponēt. xp̄s aūt voluit mori ꝓ nobis nō bonis s; impiis ⁊ dei īimicis. Et hͦ ē quod dic apl̄s ad Ro. 5°. ca°. Cum adhuc īimici essem⁹. xp̄s ꝓ nobis mortu⁹ ē. Vix. n. ꝓ iusto qs morit᷑. Nā ꝓ bono forsitan qs audeat mori. Cōmēdat aūt suā caritatē deus ī nobis. qm̄ cū adhuc essemus pctōres de⁹ ꝓ nobis mortu⁹ est. Ibi. ¶ Pōt igitur dici ꝙ xp̄s habebat vnū amicū. s. deū patrē suū. ⁊ patris īimicū. s. gen⁹ humanū. Vt igit᷑ xp̄us inter hos faceret pacem. interposuit se mediatorē. iux̄ illud. i. Thimot. 2°. ca°. Vn⁹ est. n. mediator dei ⁊ hoīu; xp̄us Ihus q dedit semetipsū in redēptionē ꝓ multis. Sepe. n. euenit ꝙ qn̄ aliquis int᷑ duos rixātes se int᷑ponit ab vtroq; vulnerat᷑. Sic ⁊ xp̄us fuit vulnerat⁹ a deo. iux̄ illud Ysa. 53°. Propt᷑ scel⁹ ppl̄i mei ꝑcussi eū. Fuit etiā vulneratus ab hoīe. iuxta illud Zach. 13°. His plagis plagat⁹ sū in domo eoz qui diligebāt me. Et sic pʒ tertia particula hui⁹ partis ꝑncipalis.

¶ Particula q̄rta hui⁹ ꝑme partis ꝑncipalis. in q̄ declarat᷑ quō iudas ꝓditor fuit causa mortis xp̄i.

Varro ī ista ꝑte dico ꝙ iudas ꝓditor fuit cā mortis xp̄i triplicit᷑. ꝑ pecunia ipsū vēdendo. Vt. n. dr̄ Math. 26°. ca°. Cū eēt Ihs in Bethania ī domo Symonis lepsi: accessit ad eū mulier hn̄s alabastrum vnguēti preciosi: ⁊ effudit suꝑ caput ipsi⁹ recūbentis. Vidētes aūt discipuli. maxime iudas: īdignati sūt. di. Vt qd ꝑditio hͦ? Potat. n. vnguētū illud venūdari multo ⁊ dari paupibus. Et scd̄m Ioh. 13°. ca°. Propt᷑ hͦ misit diabol⁹ ī cor iude scarioth is ut traderet xp̄m. Cogitabat. n. ꝙ trecentis denariis vnguētū illud venūdari potat. scd̄m Mar. 14°. ca°. Cū igitur diceret Ihus. Sinite eā. Quid illi molesti estis? ⁊c. ītrauit

sathanas in iudā fm Lucā 22°. ca°. Et
abijt 7 locut⁹ ē cū pncipibꝫ sacerdotū
7 magistratib⁹ 7 quēadmoduꝫ traderet
eū. Et fm Math. ait illis. Quid vultis
mihi dare 7 ego eū vobis tradā? At illi
cōstituerūt ei triginta argenteos. Erat
n. fur 7 de oibus accipiebat decimā. 7
iō videns valorē vnguēti. s. trecento-
rū denarioꝝ. qđ tn̄ nō fuerat venditū
nec receꝑat pecuniā de q̄ potuisset ꝑtē
accipe. s. 30. denarios. hꝰ ꝓcio vendidit
xp̄m ut sic posset hꝰ cōpensare damnū.
Vn̄ Beda inqt. Iudas dānū qđ rece-
ꝑat ex effusiōe vnguenti vult mgr̄i
ꝓcio cōpēsare. Et Iero⁹ idē dic. Infelix
iudas damnū qđ ex effusiōe vnguēti
se recepisse credebat. vult mgr̄i ꝓcio
cōpensare. nec certā tn̄ postulat sūmā
ut saltē lucro laudaret ꝓditio. sed q̄si
vile tradens mancipiū. in emētū po-
suit ꝑtāte. quātū. s. dare vellēt. h' ille.
Quid aūt ad hoc faciendum ipsū mo-
uerit: audi Leonem papam in sermo-
ne dn̄ice de passiōe. dicentē. Qui non
timoris ꝑturbatiōe xp̄m vendidit. ſ
pecunie auiditate distraxit eū. Amore
n. pecunie vilis ē ois effectus. 7 aīa lu-
cri cupida etiā ꝓ exiguo perire non me-
tuit. Nullūq; ē iusticie ī tali corde ve-
stigiū. in q̄ sibi auaritia fecit habitacu-
lum. Hic ꝑfidus veneno inebriat⁹ dū
sitit lucrū tā stulte impi⁹ fuit ut dn̄m
venderet 7 mgr̄m. hec ille. 2° tradidit
iudas xp̄m morti cohortē secū ducen-
do. 7 locū vbi xp̄s erat eis ostēdendo.
Vn̄ Ioh. 18°. dicit̄. Sciebat aūt 7 iudas
q tradebat eū locū. q2 Ihus frequēter
cōuenerat illuc cū discipulis suis. Iu-
das ḡ cū accepisset cohortē. 7 a pontifi-
cibus 7 phariseis ministros. venit illuc
cū laternis 7 facibꝫ 7 armis. Vbi scien
dum q̄ iudas volens ut xp̄s caperet̄. sci-
ensq; ipsū eē magne potentie. 7 q̄ plu-
res hr̄et discipulos 7 credētes multos
in eū. accepit magnā multitudinē ut
terreret si qs vellet eum defendere. 7
etiā suparet. Et ut hꝰ ordinate faceret
voluit hr̄e familiā ꝑsidis secū. Vnde
Aug⁹. Cohors non iudeoꝝ ſ militum
fuit a ꝑside missa. ut intelligat̄ accepta
tāq; ad tenendū eū. seruato ordine le-
gitime ꝑtātis ut null⁹ tenētibꝫ habēt
obsistere. h' ille. Nā dicūt qdā q̄ lꝫ isti
milites sufficerēt ad capiēdum xp̄m.
tamē iudas voluit habere ministros a
pontificibus missos: ne forte iudei vi-
dentes q̄ soli gētiles xp̄m qui iudeus
erat caperēt. moti zelo legis hꝰ fieri ꝓ-
hiberēt. qđ qdē nō facerent videntes
cū ipsis iudeos. Et q2 milites presidis
erāt gentiles. voluit secū hr̄e familiā
a pontificibus de gente iudeoꝝ. Ratio
aūt quare xp̄s passus est etiam a gen-
tilib⁹ sicut a iudeis. assignatur a Tho.
in tertia parte. q. 47. arti. 4°. di. q̄ q2
iudeis ꝑdicātibꝫ effectus passiōis xp̄i
trāsiuit ad gentes: cōueniens fuit ut
xp̄s a iudeis pati inciperet. 7 postea iu-
deis videntibꝫ ꝑ man⁹ gentiliū ei⁹ pas
sio finiretur. ꝓ ex abūdantia carita-
tis ex qua patiebat̄ xp̄s in cruce posit⁹
veniā ꝑsecutoribꝫ postulauit. Vt igit̄
hui⁹ petitiōis fruct⁹ ad iudeos 7 gen-
tiles ꝑueniret. voluit xp̄s ab vtrisq; pa
ti. 3° tradidit iudas xp̄m morti oscu-
lo ipsum prodēdo. Vn̄ dicitur Math.
26°. Qui aūt tradidit euꝫ dedit eis si-
gnū. dicēs. Quēcūq; osculatus fuero
ipse est tenete eū. Et fm Mar. 14°. ad-
didit. Et ducite caute. Vbi sciendū q̄

iudas dedit signū osculi militibus ne deciperēt similitudine Jacobi alphei. Melius.n.discernebat iudas vnū ab alio. Et ideo ne caperent Jacobum loco xp̄i. dicit eis q ipsum quē oscularetur accipēt. p̄ dedit hō signū ut seruaret discipulorū cōsuetudinem q solebant reuertentes de aliquo loco dare xp̄o osculum in signum pacis ꝛ reuerētie. Ut igitur iudas palliaret ꝓditiōz suā: signū reuerētie xp̄o exhibuit. ipsū cū osculo salutando. ꝛ dicēdo. Aue rabi. Quidā etiā dicūt q nō fuit ausus manifeste in xp̄m irruere. ꝛ ideo sub specie ficte reuerentie voluit eū ostendē. Alij dicūt q hō fecit timens ne si se manifestū xp̄i hostem ostēdisset. xp̄s ex eius occasione euaderet. Origenes aūt dicit q omnes ꝓditores veritatis fingunt se amicos. ꝛ libenter osculi signo vtūtur. Unū ꝛ Beda in hoc loco dicit. Judas scelerata cōfidentia mgr̄m vocat. ꝛ osculum ingerit ei quem tradit. Immemor.n. glorie xp̄i putauit forte posse latenter agere audēs precipitiū dilectionis signum organum efficere doli. hō ille. Cōsidera igitur fidelis aīa ꝓditoris malitiam. Ipsū.n. amplexat quē volebat relinquere. osculat quē volebat tradere. ꝛ salutat quem volebat occidere. Mitissimus aūt Jhs dicit illi scd̄m Math. vbi s. Amice ad qd venisti? Et addit fm̄ Lucā 22°. ca°. Juda osculo filiū hominis tradis? Scd̄m.n Bedam in isto loco suscepit dn̄s osculum proditoris. nō quo simulare nos doceat. sed ne proditorē fugere videatur. simul illud p̄s. complens. Cū his qui oderunt pacem eram pacific⁹. Et sic patet quomodo iudas fuit cā mortis xp̄i. patetq particula quarta hui⁹ p̄me partis principalis.

Particula qnta huius p̄me partis principalis. i qua declaratur quomodo iudei fuerunt causa mortis xp̄i.

Quinto in ista parte dico q iudei fuerūt causa mortis xp̄i. quia fm̄ Tho. in tertia parte q. 47. arti. p̄ aliquid potest esse causa alicuius defectus directe. Et hō modo persecutores xp̄i occiderunt eum. qa sufficientem causam mortis ei intulerunt cum intentione occidendi ipsū. ꝛ effectu subseqnente. quia.s. ex illa causa mors est subsecuta. Nec t̄n fuit actio iudeorū bona sicut actio patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti. Q si dicat. Cōtrariarum naturarū sunt effectus contrarij. sed volūtas iudeorū ꝛ voluntas xp̄i fūt cause contrarie. g̊ effectus contrarij. igitur passio xp̄i non erit illorū effectus. p̄. Si de⁹ vult passionē xp̄i ꝛ iudei volunt similiter. g̊ volendo hō confirmant voluntatem suā volūtati diuine. g̊ non peccant. Ad hō respondetur fm̄ Alex. in tertia pte in tractatu de passiōe q duplex est effect⁹. Est n. effectus cause que efficit. ꝛ ē effect⁹ quē efficit. p̄ modo cōtrarij fuerunt effectus voluntatū dei ꝛ iudeorū. 2° modo effectus quē effecerūt fuit idē: qd̄ nihil aliud ē dicere q idē effectus fuit ipsarū.s. passio xp̄i. q̄uis ex diuersa intentione processerit. Et istud nō est inconueniēs. quemadmodum distinguitur opus operans ꝛ opus operatum. Opus g̊ operans non fuit idē. tamen idem fuit opus operatum. Idcirco peccauerūt iudei. qa cōformatio volūtatis humane ad deū nō ē in volendo quod de⁹ vult. s in volendo eo mō quo de⁹ vult nos velle. quod non fuit in iudeis. Patet igitur ut visum

est s̄. fuit causa mortis xp̄i efficiēs ut pmittens ⁊ ut non ꝓhibens mortē cū posset. xp̄us v̄o ut volūtarie mortem suscipiēs. iudas v̄o ut cā ꝓcurans. iudei aūt ⁊ crucifixores ut cā mortē inferens. Sꝫ attēdendū q̄ qdā iudeorū fuerunt cā mortis xp̄i odiendo ⁊ īuidendo. De qbus dicit̄ p̄ Pilatū. Sciebat. n. q̄ p īuidiam tradidissent eum Math. 27°. ca°. Hi fuerūt p̄ncipes scribe ⁊ sacerdotes q nō ex ignorantia q̄rebant mortē xp̄i. ⁊ si q̄ ignorātia fuit in eis. fuit ignorātia affectata que eos nō poterat excusare scd̄m Tho. vbi s̄. arti. 6°. qui etiā dic ibidē arti. 5°. q̄ p̄ncipes cognouerūt xp̄m eē messiam ꝓmissū ī lege. Vn̄ Jero⁹ sup illud Math 21°. Agricole videntes filiū. dixerunt inter se. Hic est heres: venite occidamus eū ꝛc. Manifestissime dn̄s ꝓbat his verbis iudeoꝝ p̄ncipes nō p ignorantiā s̄ p īuidiā dei filiū crucifixisse. Intellexerūt. n. eē illū cui pr̄ p ꝓphetam dic. Postula a me ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuā. Aug⁹ v̄o dic in li° q̄stionū noui ⁊ veris testamenti q̄ cognouerūt eum sicut demones eē xp̄m ꝓmissū in lege. Oīa. n. signa videbant in eo q̄ dixerant futura ꝓphe. Mysteriū aūt dinitad ei⁹ si ignorabāt nō eos excusabat a crimīe. qa erat q̄dāmodo affectata ignorātia. Nam videbāt euidentia signa ipsius dinitatis. s̄ ex odio ⁊ īuidia xp̄i ea peruertebant. ⁊ verbis eius qbus se dei filiū fatebat̄ credē noluerūt. Vn̄ de eis dicit Joh. 15°. Si non venissem ⁊ locut⁹ eis nō fuissem. pctm̄ nō haberēt. nūc aūt excusationē non hn̄t de pctō suo. Et postea subdit. Si opa nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit. pctm̄ nō haberēt. Ibi. Et iō ex p-

sona eorū accipi pōt qd̄ dicit̄ Job 21°. Recede a nob̄. sciām viaꝝ tuarū nolumus. Sed nota qa Criso⁹ dic q̄ cognouerūt eū esse filiū dei. Qd̄ h̄ intelligendum ē nō p nām s̄ p excellentiam grē singularis. quia euidentia signa huius dei habebant qbus tn̄ assentire ꝓpter odiū ⁊ īuidiā noluerūt ut eū esse filiū dei recognoscerēt. Et iō tales scribe ⁊ sacerdotes falso ⁊ inique ut eū morti traderent accusabant. Accusatus ē. n. apud Annā Cayphā ⁊ Pilatū. ut distincte hr̄ ī s̄monario de pnīa. Vn̄ dr̄ Luc. 23°. q̄ ceperūt eum accusare. di. Hūc īuenim⁹ subuertētē gentē nr̄am ⁊ ꝓhibentem tributa dari cesari. ⁊ dicentem se eē regem. Primū enī. s. q̄ subuertebat ppl̄m falsū erat. qa ille nō subuertit populum qui docet d̄ regno dei. Sed xp̄s hoc faciebat. iuxta illud Math. 21°. Docebat de regno dei. igit̄ ꝛc. Secūdū similit̄ q̄ ipse ꝓhibebat tributa dari cesari falsū erat. qa Math 22°. dixerat. Reddite q̄ sūt cesaris cesari. ⁊ q̄ sūt dei deo. Tertiū vtiqꝫ. s. q̄ dicebat se xp̄m regē esse. si accipiatur p regno eterno verissimū erat. iux̄ illud Apoc. 19°. Ipse ē rex regum ⁊ dn̄s dn̄antiuꝫ. Quem ⁊ ipsimet iudei regē vocauerunt. Luc. 19°. di. Benedictus qui venit in nomine domini rex isrl̄. Si v̄o accipiatur pro regno temporali qd̄ xp̄s appeteret. sic erat falsum. quia ut habetur Joh. 6°. ca°. Cum vellēt iudei ipsum regem facere. solus fugit in montem. Ecce ḡ patens īuidia ⁊ apertū odium eorū. ¶. Annas pontifex fuit etiam vnus eorum qui peruerse ⁊ īuidiose querebant mortem xp̄i. Nā xp̄s p̄mo ductus est ad eū. Cui⁹ rō hr̄ vbi s̄. Ad quem cū duct⁹ eēt interrogauit

eū de discipulis 7 doctrina eius. quia in xp̄o nullū crimen inuenire poterat s̄m Criso. de discipul' interrogabat. Hūc n. forte credebat vitiosū 7 nouaꝝ rerꝝ factorē. Et ideo ipsū redarguere volens querebat de discipulis ei⁹. Sꝫ sapiēs xp̄s nichil de h̄ respondit. De doctrina etiā explorat cuiusmodi. s. foret vtrꝫ a lege discrepās 7 aduersa Moysi. ut exinde occasioꝫ ꝯ eū accipiat. Vñ dic Criso⁹. Non. n. cognoscende v̂itatis cā amare interrogat. s̄ ut cām iueniat q̄ eū accusare potuisset. 7 ad damnādū romano p̄sidi tradere. Hille. Sꝫ Ih̄us sapiēter satisfecit. di. Ego palā locutus sū mūdo ꝛc. In q̄bus v̂bis ostendit q̄ doctrina sua nō erat sub pecta s̄ clara. nō falsa sed vera. Quib̄ expeditis misit euꝫ Annas ligatū ad Cayphā pōtificē qui etiā fuit vn⁹ ex illꝭ q odio 7 īuidia mortem xp̄i q̄rebāt. Qd̄ pꝫ. qa s̄m Math. vbi s̄. in domo sua scribe 7 seniores cōuenerāt q oēs q̄rebāt falsū testimōiū ꝯ Ih̄m ut eū morti traderēt. 7 nō inuenerūt. cū multi falsi testes accessissent Nouissime āt venerūt duo falsi testes 7 dixerūt ꝛc. Possū destruere tēplum dei. qd̄ tn̄ nō erat dcēū. qa ipse dixerat Soluite. i. soluetis tēplū h̄. s. corpis mei 7 ī triduo reedificabo illud. s. p resurrectionē. Jō ut dicit Mar. 14°. Nō erat cōuenięs testimoniū illorū. Qua ꝓpt surgēs p̄nceps sacerdotū ex indignatione. ait illi. Nihil respondes ad ea q̄ isti aduersū te testificāt? Videns ĝ q̄ xp̄s nihil respondebat ꝯ ipsū falso testificantib̄. sp̄ctās q̄ aliq̄d respondēt q̄ illū in v̂bo cape posset: indignabat' ꝯ xp̄m. 7 ideo illum ad respondendū testificantib̄ inducebat. Vñ Beda in h̄ loco inq̄t. Quāto Ih̄s tacebat ad indignos responsione sua falsos testes 7 sacerdotes īpios. tanto magis pōtifex furore supatus. ipsū ad respondendū ꝓuocabat ut ex q̄libet occasiōe sermonis locū īueniat accusandi. Hille. q̄i di. q̄ nō nisi ex odio 7 çelo vindicte ꝓcedebat. Vñ vidēs qa sic nihil ꝓficiebat. qa sp Ih̄s tacebat. princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te p deū viuū ut dicas nobis si tu es xp̄s fili⁹ dei? Quā interrogationē fecit nō bona intentione sed mala. volens eum si posset cape in sermone. Dixit aūt illi Ih̄us. Tu dixisti. Verūtn̄ dico vob̄ āmodo videbitis filiū hoīs sedentē a dextris v̂tutis dei 7 venientē in nubibus celi. s. ad iudiciū faciendū. Tūc princeps sacerdotū scidit vestimēta sua. di. Blasfemauit. Quid adh̄ egem⁹ testib̄? Qd̄ fecit s̄m Augꝰ. ut accusationē redderet grauiorem. 7 qd̄ v̂bis dicebat. factis extollēt. q̄ oīa ex odio 7 çelo vīdicte ꝓcedebāt. Tales etiā 7 siles ex odio 7 īuidia cum vellet Pilat⁹ libare eū cōparatiōe homicidiarij Barrabe. suaserūt ꝑpl'o ut peterēt Barrabā. xp̄m v̂o occiderent. Vñ s̄m Joh. clamauerūt oēs rurs⁹. di. Nō hūc s̄ Barrabā. Et s̄m Lucā 23°. ca°. exclamauit simul vniuersa turba. di. Tolle hūc. i. occide. 7 dimitte nob̄ Barrabā.

Quidā aūt iudeoꝝ fuerūt cā mortis xp̄i solū timēdo. sicut fuerūt illi Joh. xi°. Quid facim⁹. quia hic hō multa signa facit: si dimittim⁹ eū sic. venient romani 7 tollent locū nr̄m 7 gentē. Pilatus etiā fuit vn⁹ ex illis q solo timore humano ꝯdēnauit xp̄m morti. Nā studuit q̄tū potuit eum liberare. p̊ p viā ꝯditionis ꝑsonalis. di. Ego nullā īuenio in eo causam scd̄m Joh. vbi s̄. 2° p viā deuotionis festiualis. di. Est ꝯsuetudo vob̄ ut vnū dimittā vob̄ in pascha. vultis ĝ dimittā vobis regem

iudeoꝝ. 3° ꝑ viā afflictionis corpalis
dicens scd̄m Joh.19°.ca°. postq̄ flagel-
lauit eum. Ecce adduco eum vobis fo
ras ut cognoscat̄ qa i eo nullā īuenio
cām. 4° ꝑ viā libatiōis.di. Accipite
eū vos. 7 fm legē vrā; iudicate eū. Sz
pfidi iudei nullo mō sūt cōmoti· imo
dixerūt. Nob̄ nō licet interficere queq̄
tali.s.morte qua optam⁹ eū mori. Vn̄
Criso⁹ inqt. Hoc dicebāt.qa crucifigi
eum cupiebāt ut etiā in modo mortis
ipsum diffamarent. Hille. Non.n.cos
crucifigere licebat. Et cum iterum di-
ceret Pilatus. Accipite eū vos 7 cruci-
figite. Ego.n.nō īuenio in eo cām ꝛc.
Judei aūt clamabant.dicētes. Si hūc
dimittis nō es amic⁹ cesaris. Oīs.n.q
regem se facit cōtradicit cesari. Pilat⁹
aūt cū audiret hos sermones adduxit
eū foras.7 sedit ꝓ tribunali. Et sic ti-
more humano cōdēnauit Ihm morti
in manibꝫ iudeoꝝ relinquēdo· nec eū
liberauit cū posset. Vn̄ fm Johem. Tra
didit eis illū ut crucifigeret. Et iō pec
catū Pilati fuit magnū· ſ pctm̄ sacer-
dotū 7 pncipū fuit grauissimū. Vn̄ fm
Joh. dixit Pilato Ihus. Propterea q
me tradidit tibi maius peccatū habet.
Vbi Aug⁹ inqt. Non ait qui me tradi-
dit tibi ipse pctm̄ habet· tāq̄ ipse non
haberet· sed ait: Mai⁹ pctm̄ habet· ut
etiā se habere intelligeret. Vn̄ ille qui
xp̄m Pilato tradidit· siue ītelligatur
de iuda siue de turba siue de pncipibꝫ
sacerdotū maius pctm̄ habuit q̄ Pi-
latus. qs illi tradiderunt eū ꝓpter ivi-
diam. Pilatus aūt ipsū puniuit ꝓpter
supioris timorem. Quidā aūt alij iu-
deoꝝ fuerūt cā mortis xp̄i ignorando
Dicit.n. Tho.vbi s̄.arti. 5°. q mino-
res siue ꝑplares iudei q mysteria scri-
pture nō nouerant· non plene cogue-
rūt ipsū esse nec xp̄m nec filiū dei. licz

aliq eoꝝ etiā in eū crediderūt· multi-
tudo tn̄ nō credidit. 7 si aliqn̄ dubita
rent an ipse eēt xp̄s.ꝓpt signorū mul-
titudinē 7 efficatiā doctrine· ut habet̄
Joh.7°. tn̄ postea decepti fuerūt a suis
pncipibꝫ ut eū nō crederent nec xp̄m
nec filiū dei. Vn̄ 7 Petr⁹ dixit eis Act.
3°. Scio q ꝑ ignorātiam fecistis sicut 7
pncipes vrī. Et apls.1.Cor.2°. de ipis
loqtur.di. Si cognouissent nūq̄ dn̄m
glorie crucifixissent. Et ideo dic Tho.
vbi s̄.arti.6°. q pctm̄ pncipū iudeorū
fuit grauissimū.tū ex genere peccati.
tū ex malitia volūtatis. Pctm̄ vo mi-
norū iudeoꝝ grauissiuū fuit q̄tum ad
gen⁹ pcti· sed diminuebat ꝓpter eorū
ignorātiam. Unde sup illud Luc.23°.
Ignosce illis quia nesciūt quid faciūt.
dic Beda. Pro illis rogat q nesciebāt
qd facerent: zelū dei habentes sed nō
fm ɔsciām. Multo tn̄ fuit magis excu
sabile pctm̄ gentiū ꝑ quoꝝ man⁹ cru-
cifix⁹ ē q legis sciām nō habebāt. Ta-
les igit̄ 7 p̄dicti ꝓpter eoꝝ ignorantiā
tradiderūt xp̄m morti. Isti.n.fuerūt
q ɔprehenderūt Ihm in horto.7 liga-
uerūt 7 duxerunt ad Annam. Joh.18°.
ca°. Isti etiā fuerūt q tenētes Ihm du-
xerūt eū ad Caypham pncipem sacer-
dotum vbi scribe 7 seniores conuene-
rāt. Math.26°.ca°. Isti etiā fuerūt qui
respōdentes Cayphe dixerūt. Reus ē
mort̄. Et tūc expuerūt in faciē eius 7
colaphis eū ceciderūt.7 palmas in faciē
ei⁹ dederunt.di. Prophetiza nobis qs
ē q te ꝑcussit. ibidē. Isti etiā fuerūt q
petierūt Barrabā dimitti 7 xp̄m oc-
cidi· clamātes: Crucifige crucifige eū
a pncipibus seducti. Joh.18°.ca°. Isti
etiā fuerūt q mane facto vinctū Ihm
adduxerūt 7 tradiderūt pōtio Pilato
p̄sidi. Math.27°.ca°. Isti vtiq̄ fuerūt
q in domo Pilati xp̄m flagellauerunt

⁊ plectentes coronã de spinis imposuerũt capiti eius. ⁊ veste purpurea circũdederũt eũ. ⁊ dicebant. Aue rex iudeorũ. ⁊ dabant ei alapas ibidem. Isti insup fuerũt q susceperũt Ihm ⁊ eduxerũt in montẽ caluarie. ⁊ ibi eũ crucifixerũt. ⁊ crudeliter morti tradiderunt ibidẽ. Et sic patet quõ iudei tradiderunt crudelr xpm morti. patetq; particula qnta hui⁹ ptis pncipalis.

Particula sexta hui⁹ prime partis pncipalis. in qua declaratur quõ peccatũ Ade fuit causa mortis xpi.

Sexto in ista pte dico q pctm̃ Ade fuit cã mortis xpi. qa eo modo q Adam peccauit xpus moriendo satisfecit. Vñ Aug⁹ in li⁰ de salutaribus documentis ait. Xpũs redẽptor nr̃ ideo dicit̃. quia nos redemit a captiuitate diaboli. Saluator nos saluando a pctĩs nr̃is. Adiutor adiuuando nos ĩ opportunitate ⁊ in tribulatione. Protector ptegendo nos ut inter ĩimicos nr̃os maneamus illesi. Susceptor suscipiendo nos in eterna tabnacula. Hec ille. Sicut. n. pmi parentes peccando ⁊ mandatũ dei transgrediendo multipliciť deliquerũt. Sic xps in passione sua multimode satisfecit. P. n. ꝯ pctm̃ oculoꝝ pmorũ parẽtũ q oculis curiosi⁹ aspiciẽtes peccauerũt. xps fuit facie velatus ne videret. iuxᷓ illud Mar. 14⁰. Ceperũt eũ ꝯspuere ⁊ velare faciẽ ei⁹. Vñ Ezech. 12⁰. alloqť prĩ filiũ di. Faciẽ tuã velabis. i. a iudeis velari pmittes. ⁊ nõ videbis terram. qa portẽtum dedi te domui isrľ. Velauerũt aũt fm Bedam faciẽ ei⁹ ut nõ videret scelera eoꝝ. q tñ abscõdẽ nõ poterãt. s; h erat in signũ ut ostẽderet se abscondẽ faciẽ suã ab eis ppť pctã eoꝝ. 2⁰ ꝯtra pctm̃ manuũ p qs pmi parẽtes pomũ tractabili⁹ acceperũt. xpus in manibꝫ fuit clauis durissimis pforatus. quas plagas prospiciẽs aĩa fidelis ⁊ deuota sponso suo dicit illud Zach. 13⁰. Quid sũt plage iste in medio manuũ tuaꝝ? Cui xps humilit̃ respondẽs ibidẽ dic. His plagat⁹ sũ in domo eorũ q diligebant me. i. in terra iudeorũ q debebãt ipsũ diligere tanq; ex ipsis natũ. 3⁰ ꝯ pctm̃ pedũ quo ad pomũ pmi parẽtes veloci⁹ ptexerunt. xpũs fuit in pedibꝫ vulnerat⁹. ut sic merito dicere potuerit illud Iob. 30. ca⁰. Pedes meos subuerterũt ⁊ oppresserũt. 4⁰ ꝯ peccatũ gust⁹ q pomũ dulci⁹ comederunt. fuit amaro ⁊ insipidi potu potat⁹. De q dr̃ Math. 27⁰. ca⁰. q venerũt in locũ q dr̃ golgotha. ⁊ dederũt ei bibere vinũ cũ felle mixtũ. ⁊ cũ gustasset noluit bibẽ ut sic adimpleret illud ps. Dederũt in escã meã fel. ⁊ in siti meo potauerunt me aceto ꝛc. 5⁰ ꝯ pctm̃ nariũ q pmi parentes suaui⁹ odorati sũt. xpũs fuit odore fetido cruciat⁹. qa in monte caluarie vbi portabanť ĩmũditie ciuitat fuit crucifixus. Et etiã qa myrrha fel ⁊ acetũ odorẽ hñt acutũ fortẽ ⁊ asperũ. eẽ nõ potuit qn etiã ista infecerũt odoratũ. ut sic merito ipsi xpo q se dicit balsamũ Eccl. 24⁰. dici potuerit illud Ysa. 3⁰. Erit pro suaui odore fetor. 6⁰ ꝯ pctm̃ auriũ q suggestionẽ diaboli p serpẽtẽ audierũt. fuit xps õbis derisoris blassematus. iuxᷓ illud Luc. 23⁰. Stabat pp̃ls expectãs. ⁊ deridebant eũ pncipes cũ eis. di. Alios saluos fecit seipsũ saluũ faciat. si est xpus dei electus. Unde conquerẽdo de talibus derisoribus potest christus dicere illud Iob. 30. Nũc derident me iuniores tpe

qrū p̄res nō dignabat ponē cū canibꝫ gregis mei. 7° contra pctm̄ cordis q̄ pmi parentes auidius pomū cupierūt fuit xp̄s in cruce in dextro latere lanceatus. que lancea vulnerauit cor ei⁹. iuxͣ illud Joh. 19° in euangelio hodierno. Vn⁹ militū lancea latus ei⁹ apuit. ut sic merito dicē potuerit illud Zach. 12°. Aspicient ad me quē ꝯfixerūt. Hoc tn̄ qd in cōtumeliā xp̄i factū ē. in miraculū est versū; qa ut ibidem dicit. Continuo exiuit sanguis 7 aqua. Sanguinem .n. de corpe extincto manare miraculosū ē. Vn̄ Aug⁹ in h̄ loco inqt Vigilanti verbo euangelista vsus est ut non diceret: Latus eius pcussit aut vulnerauit. sed apernit: ut illic q̄dāmodo vite ostiū panderetur. vnde sacramenta ecclesie manarūt. sine qbus ad vitam q̄ vere vita est non intratur Ille .n. sanguis in remissionē fusus est pctōrū. Aqua illa salutare tēperat poculum. Hec 7 lauacrū p̄stat 7 potum. Hec ille. Fuit igit̄ causa hoꝝ passionū peccatum pmoꝝ parentū. Vn̄ Aug⁹ in li° de symbolo tractatu 3°. ait. His gradibꝫ qbus pierat humana natura a xp̄o reparata est. Adam supb⁹. humilis xp̄s. p feminam mors. p feminam vita. per Euam interitus. p Mariam salus. Illa corrupta secuta ē seductorē. ista inteḡ pepit saluatorem. Et ideo debem⁹ gaudere de tanta redēptiōe. Vn̄ idē Aug⁹ li°. Cur qr̄ 7 quō de⁹ hō. ca°. x°. ait. Deniqꝫ genus Ade nō mediocrit̄ gaudeat qr̄ p illa felici culpa prior parētū talē pmeruit habere redemptorē q multo maiora 7 cariora contulit hoībꝫ q̄ꝫ per Adā si non peccassent ꝯsecututi eēnt. Adam quippe solūmodo angelis coequandus erat. non p̄ferēdus. s̄ modo gratia mediatoris caro nostra sup angelos eleuata est iam diuinitati vnita sicut deus 7 dn̄s angelis oībꝫ dn̄atur. Hec ille. Et sic patet quomodo peccatum Ade fuit causa mortis xp̄i. pateqꝫ particula sexta hui⁹ ptis p̄ncipalis.

Particula septima 7 vltima hui⁹ partis p̄ncipalis. in qua declaratur q̄ peccata nostra fuerunt causa mortis xp̄i.

Septimo 7 vltimo ī ista parte dico q̄ peccata nostra fuerūt etiam causa mortis xp̄i. Non .n. solum mortuus est xp̄us pp̄ter peccatum p̄moꝝ parentū. sed etiā pp̄ter pctā actualia nostra. q̄ p̄ncipalia sunt septem. ut v̄tute passiōis eius 7 ipsa vitare possemus. 7 de cōmissis per sacrm̄ pn̄ie condigne satisfacere. P̄.n. pp̄ter pctm̄ supbie xp̄s filius dei īnocens ex regali pgenie ꝑpagatus. ut habet̄ Math. p̄. Luc. 3°. hodie tā q̄ꝫ putus homo vilis 7 modice conditionis capt⁹ est. despect⁹ 7 derisus. 7 tāq̄ꝫ latro 7 malefactor ligatus. Vn̄ ipse dixit Math. 26°. Tanq̄ꝫ ad latronē exist̄ cum gladijs 7 fustibus cōprehendere me 7c̄. Fuit etiam publice ductus per ciuitatē ut magis cōfūderet̄. Fuit etiā in die festo in loco publico 7 vilissimo vbi latrones 7 malefactores puniebāt̄ crucifix⁹. vbi p̄tereūtes blassemabāt eū dicentes. Vach q destruis templū dei 7 in tribꝫ diebꝫ illud reedificas. q̄ oīa facta sūt in cōmendationē humilitat̄. 7 confusionē supbie. Vn̄ Aug⁹ sup titulum ps. 33. ait. Cū xp̄m nomino frēs mei magna nob̄ hūilitas ꝯmendat̄. Viam .n. nob̄ fecit p humilitatē. Nāq p supbiā recesseram⁹ ab eo. redire ad eū nisi p humilitatē nō poteram⁹. 7 quē nob̄ p̄poneterem⁹ ad imitādū nō habebam⁹

Ne ğ dedignaretur homo imitari humilem hoīem· deus factus ē humilis: ut uel sic supbia gnīis humani nō dedignaretur sequi vestigia eius. hec ille.

2° ꝓpter pctm̄ auaritie hodie xp̄s q̄ sꝑ pau pꝑ fuit· nō habens domū nec locum vbi reclinaret caput suū· vēdit⁹ est triginta argenteis. ꝛ deniq; spoliatus ē ꝓprijs vestibus. ꝛ nudus i cruce mortu⁹ est. q̄a fm̄ Johem. 19° ca°. Milites cū crucifixissent eū· acceperūt vestimēta eius ꝛ fecerūt quatuor partes vnicuiq; partē. ꝛ tunicā. Erat aūt tunica incōsutilis desup cōtexta p totum. q̄. s. fm̄ aliquos facta erat manibꝫ matris sue. Dixerūt ğ ad īuicē. Non scindamus eam· sed sortiamur de illa cui⁹ sit. Et h̄ totū factū est ut adimpleret' scriptura dicta p ꝓphetā. Diuiserunt sibi vestimenta mea ꝛc. 3° ꝓpt pctm̄ luxurie q̄ cōsistit in delectatiōe sensuū maxime in cōtactu manuū· in delectatiōe lūborū ꝛ membroꝝ genitaliū. ꝛ etiam capitis a quo quasi tota materia libidinis procedit· xp̄us fuit a capite vsq; ad pedes crudeliter flagellat⁹· ita ut fm̄ dictū Ysa. p̊. ca°. a planta pedis vsq; ad verticem capit̄ nō remaneret in eo sanitas. Fuit etiā in capite spinis crudelissimis coronat⁹· ita ut exiret cerebrum. Vn̄ Beda in isto loco inquit. Xp̄us rex iudeoꝝ fuerat appellat⁹. ꝛ h̄ ei scribe ꝛ sacerdotes crimē obiecerāt. Propter h̄ illudentes ita faciūt ut nudatum pannis ꝛ vestibus induāt purpura qua reges veteres vtebant'. Pro diademate aūt ponūt ei coronam spineam quem quasi regem adorāt. Considera igitur aīa fidelis ꝛ deuota quātam ex his vtilitatem cōseq̄ris· licꝫ tu⁹ sponsus ꝛ dn̄s tam crudeliter sit afflictus. Nam fm̄ Jero. Opprobria ei⁹ nostrū abstulerūt opprobriū· vincula ei⁹ nos liberos fecerūt· corona spinea capitis ei⁹· diadema regni adepti sum⁹ vulneribꝰ eius sum⁹ sanati. Ecce igit' luxuriosi exemplū sumite· corda vestra· ieiunijs· disciplinis. ꝛ vigilijs affligite. ꝛ p̄dictos cruciat⁹ Jhu xp̄i ad fugandā libidinē sepi⁹ recogitate. 4° ꝓpter pctm̄ īuidie quā sepe patiūtur iusti a malis ꝛ īuidis psecuti· xp̄s p inuidiā tradit⁹ ē morti· ut pꝫ ex sup̄dictꝭ Propter īuidiam etiā q̄ ē exultatio in aliēis malis· xp̄s tristiciā passus ē ꝓpter aliena mala. Vn̄ ipsemet dixit Math 26°. Tristis est aīa mea vsq; ad mortē Vbi dic Amb°. Tristis erat ꝛ tristis videbatur· nō tam p sua passione q̄ꝫ pro nostra dispsiōe. Propter īimicos etiā q habent corda stricta cōtra ꝓximos p liuorē īuidie ita ut sꝑ tristicia astringant' ī eoꝝ felicitate ꝛ ꝓspitate· xp̄s latus apꝑuit ita ut videret' cor apertū atq; caritate dilatatū. 5° ꝓpter pctm̄ gule xp̄s hodie· īmo a vespe diei iouis vsq; ad exitū mortis sue non comedit neq; bibit. Sꝫ cū felle ꝛ aceto potat⁹ eēt ut pꝫ ex sup̄dictꝭ cū gustasset noluit bibere· īmo tam ardētem sitim passus ē ut clamaret: sitio. Quam famē ꝛ sitim xp̄i debēt rememorari ieiunātes ne a vitio gule capiant'. 6° ꝓpter pctm̄ ire xp̄s hodie tāq̄ꝫ agn⁹ ad victimā duct⁹ est· nec os suū apꝑuit contra psecutores suos· īmo cum esset in domo Anne ꝛ interrogaretur ab eo de doctrina sua ut dictum est s̄. diceretq; Jhus. Interroga eos q me audierūt· vnus assistēs ministroꝝ dedit ei alapā. di. Sic r̄ndes pōtifici? Respōdit ei Jhs patiēt' ꝛ dulciter· ut hr̄ Joh. 18°. Si male locut⁹ sū

testimoniū phibe de malo ꝛc. Ubi dicūt doc. q xp̄us nō ex impatiētia h̄ respōdit. sed ut ex caritate ille cognosceret pctm̄ suū. q̄si dicē velit. Si habes ex his q̄ a me prolata sūt rep̄hendere me. ostede q male dixerim. Qđ si nequis. ad qd furis? ad qd indignatis? Quid me nūc cedis? Ego.n. talia non merui. Ubi Aug⁹. Quid inqt ista responsione veri⁹? quid mansueti⁹ ꝛ iustius eē pōt? Considera igit̄ o vermicule hō. cui dicitur Eccl. x°. Quid sup̄bis terra ꝛ cinis? Responsiōe magistri tui edisce patiētiā. q̄ fm̄ Jacobū p̄ca° opus pfectū habet. Et q xp̄us pcutiētem modeste reprehenderit. h̄ fecit ut ostenderet nulli īiuriā eē faciendam. Propter irā etiā ꝯpescēdā xp̄s opprobrijs saturat⁹. derisus. blasfematus. ꝛ a turbis ꝛ a popularibus ꝛ sacerdotū p̄ncipibꝫ ꝛ a Pilati militibꝫ. ut pꝫ discurrēti sacra euāgelia: nūq̄ ꝯ̄ eos aliqđ malū imp̄cat⁹ est. īmo poti⁹ ut patebit infer⁹ cruci affixus ꝓ crucifixoribus eternū patrē exorauit. 7° ꝛ vltimo propter pctm̄ accidie xp̄s hodie strenue i duris laboribus pseuerauit. Nam ab hora cene vsq ad horam ꝓditiōis ꝛ captiōis sue vigil in orōne triplici alternata vice ad eam rediēs pseuerauit: ut nos doceret implere illud apl̄i ad Ro. 12°. Sollicitudine non pigri orationi instātes. Vn̄ ꝛ discipulos ad orationem ꝛ vigiliā animauit. di. Math. 26°. Sic vna hora nō potuistis vigilare mecum? Vigilate ꝛ orate ne intretis in temptationem ꝛc. Ab hora v̊o captiōis vsq ad mane nūq̄ dormiuit. nūq̄ quieuit. sed sp̄ ī accusatiōibꝫ derisionibus. pcussiōibꝫ. ꝛ tribulationibus fuit. A mane aūt vsq ad finem vite sue in strenuis laboribꝫ ꝛ passionibus fuit. Nam ad domū Pilati vilissime deductus est. ibi accusatus. ibi clamoribus ꝛ vociferatib⁹ ipsī in auribus stupefactus. ibi velatus. ibi alapatus. ibi flagellatus. ibi spinis coronatus. ibi spoliatus. ꝛ denuo īdutus. ibi ad mortē cōdemnatus. ibi ponderosa cruce onerat⁹. ꝛ ad montem caluarie deduct⁹. vbi vestibꝫ ꝓprijs exutus. vbi vulnerib⁹ renouatis sanguis eius est denuo effusus. vbi parata cruce ꝛ manib⁹ cōclauatis ꝛ pedib⁹ cruci est affixus. vbi cum maximo dolore ꝛ eiulatu spm̄ emittens est mortu⁹. que oīa in exemplum nostri facta sūt. ꝛ ꝓpter peccata nostra sūt perpessa. Unde Aug⁹ in li° de salutarib⁹ documēt̄ inquit. Hec frater carissime meditemur h̄ in aīo firmiter teneam⁹ ꝛ caueamus ab oī pctō ꝛ iniqtate. in v̊bo. in facto. in cogitatiōe. in manib⁹ ꝛ pedibus. in visu ꝛ auditu custodiam⁹ corp⁹ ꝛ animam. Xpūs.n. dn̄s nr̄ q ē de⁹ ꝛ dei filius descēdit de celo in terrā ut nos de terra ad celū secū portaret. Pro nobis pctōrib⁹ crucem ascēdit ut nos a cruciatu diaboli liberaret. Ab īimici penā suscepit ut nos ꝯ pena sempiterna eriperet. Mortē sustinuit ut nos a morte erueret. A mortuis resurrexit ut nos ī die magno iudicij aīma resurgam⁹ ꝛ corpe. h̄ ille. Et sic pꝫ q pctā nr̄a fuerūt dissimode causa mort̄ xp̄i. pateq; ps p̄ncipalis p̊ma hui⁹ sermōis.

Pars secūda p̄ncipalis hui⁹ sermonis in q̄ declarant̄ septē amorosa verba ac dolorosa q̄ xp̄s dixit ī cruce an̄ mortē suam.

Ecūdo ī isto s̄mōe habem⁹ rememorari ꝛ meditari amorosa ꝛ lachrymosa verba que xp̄us

dixit in cruce ante mortem suã. Nam s̃m vaticiniũ Ysa. ꝓphete. 21° ca° sui libri. Clamabit ut leo sup̃ speculã dñi i. i cruce vbi ꝓtulit septẽ sacratissima ⁊ ardẽtissima v̑ba q̃si septẽ inflamãtes amores. q̃ fuerũt exp̃ssiua sũmi amoris. sũmi doloris. sũmeq̧ v̑tutis. Amor n. xp̃i s̃m Petr. Johem. Math. 27° p° fuit mire remissionis. 2° mire donationis. 3° mire ↄfederationis. 4° mire derelictiõis. 5° mire attractiõis. 6° mire consũmationis. 7° mire reductiõis. Et his septẽ correspõdent septẽ expressiões septiformis doloris ⁊ virtutis.

Particula p̄ma hui⁹ p̃tis secũde p̄ncipalis. in q̃ declaratur q̧ p̄mũ verbum xp̃i in cruce fuit expressiuũ amoris remissiõis ⁊ doloꝝ ingratitudinis ⁊ virtutis mediationis.

Rimo igit̃ ĩ ista parte dico q̧ p̄mũ verbũ qđ xp̃s ꝓtulit in cruce. ut habet̃ Luc. 23° fuit illud videlȝ: Pater ignosce illis q̃a nesciũt qđ faciũt. Qđ qdem v̑bũ p° fuit exp̃ssiuũ amoris mire remissiõis. quia non solũ pleno corde fuit delictoꝝ indultor. s̃ etiã efficacissim⁹ intercessor ⁊ piissimus excusator genitori suo paterno noĩe blandiẽs. ⁊ dulcit̃ di. Pat̃ dimitte. q̃si di. Et si iusticia punitionẽ req̃rat ex actib⁹ suis. mĩa tñ remittat gemitib⁹ meis. Et licȝ indeterĩate loq̃tur. di. Dimitte illis. tñ ad tria genera hoĩuȝ dilatauit dilectiõis intentionẽ. p° videlȝ ad ipsos crucifigentes q̃ erant romani milites de gentib⁹ incircũcisis. nutriti sub cultura perfidie q̃ dicebatur seruit⁹ idoloꝝ. nec assueti erãt vaticiniis ꝓphetaꝝ ut dieꝭtutati possent aliq̃ñ dei filiũ ĩ carne venturũ. Vñ oĩo nesciebãt quem crucifigebãt. Q̃obrẽ misericordit̃ subuenit eis pietas saluatoris. di. Pat̃ dimitte illis ꝛc.

2° põt dici q̧ dirigebat intẽtionẽ ad iudeos ignorãtes. minores videlicȝ ⁊ vulgares q xp̃m eẽ filiũ dei ut dictũ ẽ s̃. oĩo ignorauerũt. Si ṽo sciẽtes ĩ ista ĩmolatiõe fuissent. frustra saluator di missionis cãm ĩnuxisset. di. Quia nesciũt qđ faciũt. 3° põt dici q̧ ad q̊slibȝ pctõres dirigebat itentionẽ q quãtacũq̧ malitia offendẽ videant̃. tñ ignorant quãtã iudic maiestatẽ offendũt. quantã patris benignitatẽ ↄtemnũt. quãtã turpitudinẽ macule aĩe sue infligũt. ac quãtũ tormẽtũ et̃ni cruciat⁹ incurrũt. 2° fuit h̃ v̑bũ exp̃ssiuũ doloris xp̃i de tanta ingratitudine ⁊ tantorũ sceleꝝ expiatiõe. Tant⁹. n. fuit doloꝛ passiõis ipsi⁹ Jħu. quãtã ꝑuidebat cecitatẽ ⁊ ignorantiã humani gn̄is ad intelligendũ amorẽ sue incarnatiõis. Vñ Amb° ait. Tristis erat. q̃a nos paruulos. i. ig̊rantes ⁊ talia bñficia nõ cognoscẽtes relinq̃bat. Vñ dicebat. Pat̃ dimitte illis. s. pctã q̃ ꝓpt̃ talẽ ig̊rantiam cõmittũt. q̃si di. Si. n. h̃ bñficiũ eximiũ cognoscerẽt. talia ꝓfecto ↄtra nos non cõmitterent. Propterea subiũgit: Quia nesciũt qđ faciũt. 3° fuit h̃ verbũ exp̃ssiuũ v̑tutis mediatiõis. quia p̃ h̃ ostendit se eẽ mediatorẽ int̃ nos ⁊ deũ tãq̧ dei filiũ. ⁊ tãq̧ intercessorẽ ⁊ aduocatũ. Fuit etiã h̃ v̑bũ expressiuũ virtutis constantie. quia licȝ eius passio esset sũma. nihilomin⁹ ipse sũme superferabatur doloribus patienter tolerãdo. ⁊ p̃ ĩimicis intcedẽdo p̃ h̃ oñs nob̃ exẽplũ ipsũ imitãdi. Vñ Jsidor⁹ in isto loco dicit. Disce xp̃iane a xp̃o tolerantiã. q̃a palmis ẽ p̃cussus

flagellis cesus·sputis illusus·clauis af
fixus·spinis coronatus·morte dānat⁹
oīuz tn̄ imemoꝛ clamat: Paī ignosce.
Et sic patet declaratio pͥmi verbi Jhu.
patetq̧ particula pͥma huius secunde
partis pꝛincipalis.

Particula secūda hui⁹ secūde partis.
in q̄ declarat̄ q̧ secūdū verbū Jhu fuit
expressiuū amoꝛis·donatiōis·doloꝛis.
segregatiōis. 7 v̊tutis potestatis.

Ecūdo in ista parte aduertē
dum ſm Lucā q̧ post p̄dictū
verbū dū staret xp̄s in cruce
7 derideret̄ a pͥncipibꝫ 7 militibꝫ. vn⁹
de his q pendebāt latronibꝫ.s. Gestas
q mal⁹ erat·residens a sinistris blasfe-
mabat eum.di. Si tu es xp̄us salua te
metipsū 7 nos. Respōdens aūt alter.s
Dismas increpabat eū.di. Neq̧ tu ti-
mes deū q in eadē dānatiōe es. 7 nos
qdem iuste: nam digna factis recipi-
mus·h̄ v̊o nihil mali gessit. Et dicebat
ad Jhm. Dn̄e memento mei cū veneꝛ
i regnū tuū. Et dixit illi Jhus. Amen
dico tibi: hodie mecū eris i paradiso.
Qd v̊bū ꝓ fuit expͥssiuū amoꝛ mire
donationis·ostendens q̧ p amoꝛē illi⁹
oīa dona gratiaꝝ 7 premioꝝ fidelibus
dantur. Vn̄ tpe q̊ sanguis su⁹ effūde-
bat̄ i cruce ostendē voluit largissimā
caritatē i munerībꝫ suis. Ab his igitur
v̊bis pctōꝛes capiant cōfidentiā. Illa
septē fuerūt v̊ba latroni dicta·septem
ꝯditiōes 7 p̄rogatiuas hn̄tia. Pͥmū
v̊bū fuit v̊itatis·cū dixit: Amen. qd ē
iuramentū v̊itatis. Sꝫ sicut dic ꝓpha.
Jurauit dn̄s 7 non penitebit eū. Se-
cundū v̊bū fuit pietatꝭ·cū dixit: Dico
s. ego q ex pietate ꝓpa loq̊r. Os.n. dn̄i
locutū ē qd non mentit̄. Tertiū v̊bū
fuit caritatis·cū dixit: Tibi.q.s. olim
fuisti in tot sceleribus implicat⁹·nūc
v̊o ex gr̄a es ad me cōuersus. Quar-
tum v̊bū fuit tpis breuitatꝭ. qa subiū-
git: Hodie.s. sine diutina hoꝛa·ut ma
gis floꝛida gr̄a elucescat. Quintum
v̊bū fuit societatꝭ·cū dixit: Mecū. Et
si de⁹ secū·qs ꝯ eū pōt eē? Sextū v̊bū
fuit stabilitatꝭ·cū dixit: Eris.s. firmit̄
in et̄nū. Septimū fuit iocūditatꝭ·qd
expͥmit cū dic: In paradiso.i. in beata
fruitione. Ecce quāta donatio·quāta
dilectiōis ostensio. Vn̄ Amb°. in h̄ lo-
co dic. Plurimū aūt dat̄ affectande cō
uersionis exemplū q̧ tam cito latroni
venia relaxat̄. Cito ignoscit dn̄s. quia
ille cito cōuertit̄. 7 vberioꝛē gratia q̧
p̄catio. Plus.n. dn̄s tribuit q̧ rogat̄.
Ille rogabat ut memoꝛ sui eēt. 7 d̄ xp̄o
dicit̄ q̧ dixit illi: Hodie 7c. Et nota q̧
nō accipit̄ hic paradisus ꝓ celo empy-
reo. qa ad illud an̄ xp̄i ascensionē nul
lus ingredi potat·ꝭ accipit̄ hic ꝓ eē cū
xp̄o·eiusq̧ diuinitatē simul 7 humani-
tatem videre. Et sic dici pōt fuisse illa
die in paradiso. Vita.n. ſm Amb°. est
eē cū xp̄o. qa vbi xp̄s ē·ibi 7 paradisi
regnū. 2° fuit h̄ v̊bū expͥssiuū doloꝛ
segregatiōis. Dolebat.n. xp̄s plurimū
de socioꝝ seu ꝯpugnantiū paucietate
ꝯ sūmas ei⁹ despectiōes 7 derisiōes·ꝯ
q̄s solus latro i cruce pugnasse legit̄:
alterū latronē increpādo. ex q̊ doloꝛe
magꝭ xp̄s mot⁹ ē ad miserēdū ei. Nec
miꝝ. qa septē in eo īuente sūt v̊tutes.
quaꝝ Pͥma fuit fides. quia excepta
v̊gine p̄ter istū latronē nullus in xp̄o
tūc habuit fidē. Secūda fuit spes. qa
ceteris p̄ter v̊ginē spem amittentibus
ipse solus spauit hr̄e gaudia paradisi.
Tertia fuit caritas. qa nō nisi amoꝛe
accensus xp̄m eē deū in tanto feruoꝛe

cõfessus ē. Quarta fuit fortitudo. q̄a
q̄uis in penis existeret· tamē dicebat
Nos q̄dē iuste ꝛc. Quīta fuit iusticia
q̄a ꝓximū redarguens ait. Neq̄ tu ti-
mes deū. Sexta fuit temꝑantia. quia
tēꝑerate petiit memoriā sui. Septi-
ma fuit prudentia. q̄a non petiit īmi-
lia· ꝫ memoriā sui. 3° fuit hoc verbū
extensiuū virtutis diuine ꝑtātis. q̄a
ꝑ hoc ostēdit se hr̄e virtutē dandi re-
gnū eternū. q̄a tanq̄ rex ⁊ dn̄s ꝑadisi
ꝓmisit latroni q̄ ipsa die secum esset ī
eo. Vn̄ notādū q̄ dedit septē priuile-
gia huic latroni· quorū Primū fuit
meriti īpetrationis. q̄a illud qđ patie-
baẜ merito ꝓpter sua peccata ex dile-
ctione ⁊ feruore caritatis sue versū est
ī meritū martyrii. ⁊ tāto sollēni⁹ fuit
ei⁹ martyriū· quāto modo ⁊ loco ⁊ tpe
cōsimili passus ē sicut ⁊ xp̄s. Secun-
dū priuilegiū fuit cōpassionis. q̄a mag̃
iste cōpassus est xp̄o tanq̄ deo. ceteri
v̄o p̄ter btām virginē tāq̄ puro hoī.
Tertiū fuit significatiōis. q̄a primus
significauit aīas redemptas sanguine
xp̄i. Quartū fuit p̄dicatiōis· q̄a pri-
mus xp̄m esse dei filiū p̄dicauit apte.
Quītū fuit martyrizatiōis. q̄a pm⁹
fuit martyr ī eccl̄ia dei p⁹ tp̄s passiōis
xp̄i. Sextū fuit renouatiōis. q̄a pm⁹
renouat⁹ ē baptismo sanguīs. Septi-
mū fuit ꝓmissiōis. q̄a p̄mo sibi dona-
tū ē regnū etn̄ū. Et sic pꝫ declaratio se-
cundi dbi Ihu. patet q̄ secūda pticula
hui⁹ secunde ptis principalis.

Pticula tertia h⁹ secūde ptis p̄ncipa-
lis. ī qua declaratur q̄ tertiū verbum
Ihu fuit exp̄ssiuū amoris confedera-
tionis ⁊ doloris desolationis ⁊ virtu-
tis sollicitudinis.

Ertio in ista parte aduerten-
dum est sm̄ Johēm. 19° ca°
q̄ stabant iuxta crucem Ihu
mater eius ⁊ soror matris eius Maria
cleophe ⁊ Maria magdalene. Cū vi-
disset ḡ Ihus mr̄em ⁊ discipulū stan-
tē quē diligebat· dic mr̄i sue. Mulier
ecce fili⁹ tu⁹. Deinde dic discipulo: ec-
ce mr̄ tua. Qđ verbū. p̄ fuit exp̄ssiuū
amoris mire confederationis. Signū
enī singularis dilectiōis est· qn̄ q̄s rē
sibi carā reponit ī secura custodia re-
seruandā. Quia igiẜ xp̄s transiturus
erat de h̄ mundo ad p̄rem corpaliter
relinquēs mr̄em suā quā carissime di
ligebat· ipsam Johī recōmēdabat. di.
Ecce mr̄ tua· q̄i di. Vsq̄ modo tui cu
rā habui· nūc āt a te recedēs loco mei
Johēm tibi dimitto. Et tibi Johī ma-
trē meā relinquo. Ecce mira ꝯfedera-
tio q̄ maior esse nō pōt. Et q̄ ex h̄ pfe-
cta fuerit inter matrē ⁊ Johēm vnio:
dic ipse euangelista Johēs. Et ex illa
hora accepit eā discipul⁹ in suā. In q̄
partim īpleta partim significata fuit
vis vnitiua amoris xp̄i ī cruce pendēt.
Tenerrim⁹. n. amor ē mr̄is ad filiū ⁊
econuerso. Quō autē verū sit q̄ inter
Johēm ⁊ Mariā facta sit vera filiatio:
sciēdū q̄ sicut ars imitaẜ naturā q̄tū
pōt. p̄ et. 2°. physicoꝝ. et. 2°. de aīa. et. 7°.
metaph. Ita gr̄a imitaẜ naturā. Et iō
sicut nā eramus filii Eue· ꝑ gratiam ⁊
amorē facti sumus filii virginis Ma-
rie. Et hoc figuratū est in Johe. Mu-
taẜ. n. maternitas ⁊ filiatio ex auctori
tate verborū xp̄i in cruce pendentis.
Propt̄a nā transit in gr̄am. ⁊ ꝑfecto
gr̄a nobilitat nām· nō q̄ vna in alte-
rā cōmuteẜ· ꝫ q̄a nāa ex gr̄a ꝑficiaẜ.
2° fuit h̄ verbū expressiuū doloris
desolatiōis. q̄a xp̄s dolorē mr̄is sue in-
tra se cōcipiēs· vidēs eā iuxta crucem
afflictam. Considerabat. n. q̄ intra se
paupercula mater dicebat: O fili mi

latroni loqueris. & mihi nō loqueris. quid nā vnicū vite mee solatiū post tuū dolorosū discessū faciet mat tua! cui me desolatā reliquis! Que verba & similia xp̄us audiens ex his nimis afflictus & vltra q̄ credi potest. dixit verbū p̄dictū. virginē virgini cōmēdans. Sȝ cōsidera aīa deuota ẜm Ber. qualis. s. fuerit ista cōmutatio. & dic ad btām virginē. Johes tibi pro Jhu traditᷣ. seruus ꝓ dn̄o. discipulus ꝓ magistro. filiꝰ zebedei ꝓ filio dei. purꝰ hō ꝓ deo vero. quō non tuā affectuosissimā aīam ptransiuit huiꝰ hec auditio qn̄ nostra licȝ saxea. licȝ ferrea pectora sola scindit recordatio. Hec ille. 3° fuit hoc verbum exp̄ssiuū virtutis ꝓuide sollicitudinis & sedulitatis. Solēt enī mente cōsternati. & doloribus ac terroribꝰ cōpressi oīo deficere. & ab omni ꝓuidētia desistere. qd tn̄ ꝓpriū ē stultoꝝ. Xp̄us autē tunc solus legitᷣ curā & sollicitudinem habuisse de matre. & ꝓuidisse sibi d filio & curatore. qui gereret curam eius. & qui ī interioribus esset sibi q̄si loco xp̄i. Quobrem ex illa hora accepit eam discipulus in suam. ex illa hora. s. qua xp̄us ꝓ mr̄e reddidit mr̄em. aut matri nate addidit matrem grē. discipulus matrem virginē in suam aīo reuerēti. & capite inclinato suscepit. Et ẜm Augꝰ. congruentiꝰ subauditᷣ in suā. s. curā q̄ȝ in suā matrem. Et sic patet declaratio tertij v̄bi Jhu. pateretqȝ particula tertia huius secunde ptis p̄ncipalis.

Particula quarta huius secunde ptis p̄ncipalis. in qua declaratᷣ q̄ quartum verbū Jhu fuit exp̄ssiuū amoris expositiōis & doloris derelictiōis atqȝ virtutis constantis allegationis.

Quarto in ista pte aduertēdū ẜm Math. 27° ca° q̄ circa horā nonā exclamauit Jh̄s voce magna. di. Hely hely lamazabattani. hoc est. Deus deꝰ meus ut qd dereliquisti me. Qd verbū. p° fuit expressiuū mire expositionis. s. sui ipsiꝰ ad mortē ꝓ oībus tam amicis q̄ȝ inimicis. ꝓ quibꝰ in tātū oī morti & cōfusiōi se exposuit: ut merito p̄dictū verbū clamauerit. qd quidē dictū fuit circa horā nonā qn̄ iam tenebre facte erāt. Qd non est aliud dicē. s. deus deꝰ meꝰ ut quid dereliquisti me q̄ȝ ut qd ego sic me dereliqui. hoc ē. n. sūme admirabile. nec habet cām nisi sūmū xp̄i amorē. iuxᷓ illud Johis. 15°. Maiorē caritatē nemo habȝ ut aīaȝ suā ponat qs ꝓ amicis suis. 2° fuit h̄ v̄bū exp̄ssiuū doloris derelictionis. Xp̄s aūt derelictus ē a pr̄e ꝑ priuationem. s. sp̄ualiū cōsolationū tpe passiōis sue. Nam cū ī ceteris dei electis ꝓ suo honore certantibus & patientibꝰ. influxus diuini dulcoris q̄si totā supportauerit & vehemētiā illati doloris tpauerit. solus ipse Jhus q̄tū ad hoc est prei ceteros in passionibus derelictus. ita ut nulla gaudij & dulcoris redundantia fieret ab habitu & actu sue glorie in naturā q̄ patiebatᷣ. ita q̄ mitigaret passionis acerbitatē. & h̄ ut īmensius pateretᷣ oī ab eo refrigerio separo. Propt h̄ igitᷣ dic. Deus deꝰ meus ꝛc. vbi apte declarauit diuinā nām pmisisse hūanā pati.

3° fuit h̄ verbum expressiuū virtutis cōstantis allegationis sue. s. iusticie & īnocentie ad deū patrē. In cuius signū q̄i admiratiue dixit. Deus deꝰ meus ꝛc. Justi. n. ab aliquo dn̄o cruciati solēt dicere. ut quid mihi h̄ facis! Conscij autem magnorū criminū suo

potius interiori remorsu conscīe confusi longe aliū modū videlʒ ꝓcacē ⁊ presumptuosū tenent. Ihus aūt quia solus onus passiōis sue portauit. eo q ipse solꝰ pugnauit ex ꝓpria grā ab oī supno adiutorio liber: cui gratia sua tanq̄ radici meriti debebat connecti. Vn̄ Ysa. 63° ca° in psona ipsius dixit. Torcular calcaui solus. ⁊ de gētibꝰ nō est vir mecū. Idcirco solus dicere potuit: Deus deus meus ꝛc. qḋ cōsonat ꝑs. 21° di. Deus deus meus respice in me. q̄re me dereliq̄sti ꝛc. Et sic pʒ declaratio q̄rti vbi Ihu. patetq̄ pticula quarta hꝰ secūde ptis ꝑncipalis.

Particula q̄nta huiꝰ secunde ptis. in qua declarat̄ q q̄ntū verbū Ihu fuit expressiuū amoris attractionis ⁊ doloris amaricationis ⁊ virtutis expressionis.

Vinto in ista pte aduertēdū ſm Iohem vbi ē. q post clamorem illū. Hely hely. ⁊ donationē aceti. ut cōsūmaret̄ scriptura dixit Ihus. Sitio. Qḋ verbū ꝑ fuit expssiuū amoris mire attractiōis siue magni desiderii salutis aīarū. qa licʒ xp̄us ad lr̄am sitiret tanq̄ sanguine ⁊ humore corpis iā exhausto. potiꝰ tn̄ dixit hꝰ ꝓpter mysteriū q̄ ꝓpter sitim corpalem. qa bn̄ sciebat q nō nisi potū ipotabilē sibi darent. Voluit ḡ dicere q sicut sitibundus ardentissime appetit vinū vsq ad itima absorbere. sic appetebat aīas eorūq affectus sibi inuscerare. Vn̄ Ber. in isto loco inq̄t. O bone dulcissime Ihu qd ē qḋ loq̄tis? qd ē qḋ dicis? In cruce cū iniquis suspenderis? i ligno clauis affigeris? ⁊ dicis. sitio. Hꝰ ille. q̄i di. Tot fuisti cruciatus doloribus. ⁊ nullatenus es cōquestus. ⁊ modo de siti conqueri incipis. Reuera bone Ihu si sitis nō aqueū liquorē ſ fidem ⁊ salutē miserabiliū pctōꝝ sitis. p q̄ꝝ salute sic aspe cruciatis. 2° fuit expressiuū doloris amaricationis. q̄i di. Sitio. ⁊ vos amaram potionem mihi affertis. Sic. n. ille qui eēt valde sitibundꝰ valde doleret si ei amara potio īferret̄. ita ego valde doleo. ⁊ dolēdo clamo: sitio vr̄am. s. salutē. loco cuiꝰ offertis mihi cōtemptꝰ ⁊ offensiones horrēdas. Fuit. n. hꝰ fratres carissimi desiderii angustiatio cū appositione contrarii. Ipse. n. sitiebat dulcedinē aīarū. ⁊ ipsi oppositū obtulerūt. s. amaritudinē pctōꝝ. 3° fuit hoc verbū expressiuū ꝯstantie serene expssionis ꝓprie. s. indigentie. di. Sitio. Solent. n. hoīes ⁊ ꝑcipue in hora tante abiectionis erubescere. ⁊ ex erubescētia nō posse clare ꝯfiteri īdigētias suas. Xp̄s ꝟo etiā circa exitū mortis cū quadā maturissima serenitate ⁊ fiducialitate dixit. Sitio. i. mori desidero. Et sic patet declaratio verbi q̄nti Ihu. patetq̄ particula q̄nta hꝰ secunde ptis ꝑncipalis.

Particula sexta huiꝰ secunde ptis. in qua declarat̄ q sextū verbū Ihu fuit expressiuū amoris cōsūmatiōis ⁊ doloris aggregatiōis ⁊ virtutis debellationis

Exto in ista pte aduertendū est ſm Iohem. 19° ca° q xp̄us postq̄ gustauit potionē acetosam. dixit: Consūmatū ē. Qḋ ꝟbū ꝑ fuit expssiuū amoris mire cōsūmationis. s. oīuʒ ꝑceptorū quorū finis ē caritas. ſm aplm. 1. Thimod. ꝑ. ⁊ potissime caritas crucis pro aliis dilatata ⁊ exposita. Iō dixit: ꝯsūmatū ē. qa sicut consūmata est nequitia p excessū opū malorū. ita p xp̄m ꝯsūmata ē iusticia

in ope redēptionis hūane p passionē mortis atqꝫ penarū. Nā sicut pctm̄ cū cōsūmatū fuerit generat mortem·ut dr̄ Jacobi p̊. sic mors xp̄i cū ꝯsūmata fuit destruxit ipsum pctm̄ eternā generans vitā. 2° fuit h̄ verbū expſsiuū doloris aggregatiōis. s. oīs genez penarū·ut merito dixerit: cōsūmatū est. s. in me oē tormentū 7 oē genus afflictionū. qa videlꝫ scapule·coste·7 corpis latera. atqꝫ dorsū 7 vniuersalit̄ oia mēbra dure in flagellatiōe fuerūt afflicta. Brachia fuerūt dure 7 stricte ligata. Humeri fuerunt afflicti dure cruc portatiōe. Aures fuerūt replete opprobriis. Nares fuerūt afflicte fetore horribili sputoꝝ abhominabiliū iudeoꝝ. Sꝫ 7 facies sputis abhoīabilibꝫ deturpata fuit. 7 verberibus percussa. Oculi fuerūt velatione confusi 7 fletu multiplici reliquati. Quia igit̄ ꝯsūmata erāt in xp̄i corpe oēs angustie· omnes pene oia flagella·oia suspiria 7 oēs lachryme. Jō dic: cōsūmatū est.

3° fuit expressiuū virtutis triūphalis debellationis hostiū 7 vniuersalis cōsūmationis sue magne legationis. Nā signū pfecte legationis ē qn̄ qs p aliq̄ negocio mittit̄ 7 illud adimplet. Quia igit̄ xp̄s cōpleuerat oia fm bñplacitū sui pr̄is. 7 īpletū erat paternū impiū·dixit: ꝯsūmatū ē. Nā ipse venerat ī mūdū ut gen⁹ humanū saluaret. qd̄ p passionē suā pfecit. De quo dictū fuit Nañ p̊. Cōsūmationē ipse faciet. Vel dicere potuit: Consūmatū est. qa p passionē suā cōpleta sūt oia dicta pphetarum de ipso oēsqꝫ figure euacuate·oia promissa 7 oia sacrificia denīqꝫ sunt euacuata. Et sic patet declaratio sexti verbi Jhu. patetqꝫ particula sexta hui⁹ secunde ptis.

Particula septima 7 vltima h⁹ secunde ptis. ī q̄ declarat̄ qꝫ septimū verbū Jhu fuit expressiuū amoris reductionis 7 doloris recessiōis 7 virtutis potestatis.

Eptimo 7 vltimo in ista pte aduertendū est fm Luc. 23° ca°. qꝫ exclamans voce magna Jhus ait vltimū verbū. Pater ī manus tuas cōmēdo spiritū meum. Qd̄ verbū p̊ fuit expressiuū amoris reductionis oīuꝫ in deū. qa p crucē xp̄i fuit leuatū signū in nationes ad congregandū israhel a dispersione. Mortuus est. n. ut filios dei q̄ erāt dispersi cōgregaret ī vnū. 7 qa hic est finis vltimus oīuꝫ ut. s. sit deus oia in oībꝫ: idcirco cum clamore valido reddens spiritū deo pr̄i·dixit p̄dictū verbum. In quo oīuꝫ electoꝝ spiritū causalit̄ 7 exēplariter ac sacramētalit̄ cōmendauit·7 reddidit deo patri. In aīa. n. xp̄i p oīa deitati vnita scripte erāt oēs alie aīe suo sanguine redimēde quas ut aīam suā ad et̄nā gloriā diligebat p quibꝫ cū lachrymis 7 clamore valido·fm apl̄m ad Heb. 5° ca°. exauditus est in cruce p sua reuerētia. 2° fuit h̄ verbū expressiuū doloris recessiōis s. spiritus a corpe. 7 ideo cōmēdat eū patre virtuti. Quis. n. multos dolores habuisset·nihil tamē erat talis dictu·qualis erat a corpe spiritū sepati. Ideo fm Luc. h̄ di. expirauit. Et fm Johem. Inclinato capite tradidit spiritū. qa sicut docuit humilitatē ī opibus in hac hora etiā monstrauit cū oī peracto mysterio·inclinato capite expirauit. 3° fuit h̄ verbū expressiuū virtutis magne potestatis. qa in illo statu in quo ceteri morientes vix pn̄t emittere modicū flatum ·victoriam

manifestans triũphali tuba certamia ostendit. Qd dolens vincebat· patiẽs supabat· derelictus debellabat. 7 moriens otra aereas potestates triũphabat. Habuit etiã hoc dbũ virtutẽ plene fiducialitatis in prem. 7 securi reditus ad deũ. Et nõ q non dixit: n bi cõmendo· s in manus tuas· ut ostenderet patrẽ sibi adesse quasi dilatatis brachijs 7 ptensis manibus ad amplexandũ 7 stringendum tanq filiũ vnigenitũ 7 pdilectũ. Et sic patet declaratio verborũ xpi in cruce dictoꝝ. patetq pars secunda principalis hui9 sermonis.

Pars tertia h9 sermõis. in q declarãt signa q apparuerũt tpe passiõis xpi.

Tertio in isto sermone habemus rememorari signa q apparuerũt tpe passionis xpi· q ostensa sunt in lamentationẽ doloris ipsi9. Vñ Ber. sup illud. In man9 tuas ꝛc. sic inquit. Hec fuit illa doloris vox pro qua tota mũdialis machina visa ẽ patit doluisse· terra tremoribꝰ quatitur· apiũt sepulchra. velũ tẽpli scindit 7 celũ in suis luminaribus obscuratur· solus homo non cõpatit p quo xpus occidit. H ille. Fuerunt igit xpo existente in cruce septẽ mira diuinitus facta dolorẽ xpi significantia. Primũ fuit solis obscuratio. Secundum veli disruptio. Tertiũ terre cmotio. Quartũ petrarũ scissio. Quintũ monumentorũ apertio. Sextũ mortuoꝝ apparitio. Septimũ 7 vltimũ petõrũ cõuersio.

Particula prima h9 tertie ptis principalis. in qua declarat q d significet solis obscuratio tpe passiõis xpi facta.

Rimo igitur in ista parte dico q xpo existente in cruce: tenebre facte sunt ab hora sexta vsq ad horã nonã sup vniuersam terram 7 sol obscuratus ẽ· ut habet Luc. 23° ca°. Que obscuratio tripliciter exponit. p litteraliter. qa sm Nico. de lyra 7 alios doc. et Aug. l. 3° d ciui. dei. talis obscuratio nõ fuit naturalis. qa tunc erat luna. 15. 7 ita in sũma distantia a sole. Sol aũt nõ eclypsat nisi qñ luna est soli diũcta ita qd ẽ directe sub sole. 7 inter solẽ 7 terrã posita. preterea ista obscuratio ut dr hic fuit sup vniuersam terrã· nõ solũ iudeorũ ut voluerũt quidã. 7 durauit p tres horas· q nõ accidũt in eclypsi naturali. Vñ Dionysi9 in epla ad Policarpũ refert q ipse tũc existens paganus erat cum Apolofane aliophoso socio suo in ciuitate Elipoleos. 7 viderũt lunã contra naturã suã ascendentẽ· cũ tñ nõ esset cõiunctionis tps· viderũtq eclypsim illã ex oriẽte inchoatã 7 vsq ad solarem tminũ veniẽtẽ. Deinde viderũt ipsam a nona hora vsq ad vesperam ad sitũ diametralit oppositũ soli reductã qui est situs lune. 15. 7 fuit reducta qsi retrocedẽdo ab occidẽte in oriẽs. Qd videns ipse Dionysius dixit. Aut de9 celi patit· aut tota machina mundialis destruet 2° facta fuit h9mõi obscuratio spũalit. qa cõueniens fuit ut in morte xpi q est sol iusticie mundũ illuminãs etiã sol mãlis lucẽ amitteret. 7 mũd9 obtenebresceret· iux illud ppheticũ Amos. 8°. In die illa occidet sol in meridie. 7 obtenebrescere faciã terrã in die luminis. Quid igit miraris fidelis xpicola· si obscurat sol i passione xpi? cũ ipse qui lux est 7 sol verus suã amiserit pulchritudinẽ gl'osam: ut sic merito potuerit de eo illud Jacobi p dici. Decor vult9 ei9 deperiit.

3° pōt exponi moralit̃. qa p obscuratione solis que fuit tpe mortis xp̄i dat̃ nobis ītelligi q̄ hoīes singularit̃ debent in isto die oēm vanitatē ⁊ curiositatē deponere. Nō. n. decet aliquē ornamenta curiosa portare. tūc qn̄ solem legim⁹ suos radios abscondisse. Hinc ⁊ apl̄s nos admonet ad Eph. 4°. di. Hoc dico ⁊ testificor a dn̄o. ut iam nō ambuletis sicut gentes ambulant ī vanitate sensus sui. Et sic patet pma pticula hui⁹ tertie ptis.

Particula secunda h⁹ tertie ptis. in q̄ declarat̃ veli disruptio tpe passionis xp̄i facta.

Ecūdo ī ista pte dico q̄ p⁹q̄ xp̄us in cruce expirauit fm Math. 27°. ca°. velum templi scissū ē in duas ptes a sūmo vsq̄ deorsū. Que disruptio triplicit̃ pōt exponi. p̄ litteraliter. Nā quia dixerat dn̄s Moysi qn̄ fecit tabnaculū Exo. 26°. facies velū de iacīcto ⁊ purpura. Similit̃ ī templo qđ edificauerat Salomon erant duo vela. vnum exterius. aliud īteri⁹ qđ velabat scā sanctorū. Et illud exteri⁹ fm Jero. scissū ē a sūmo vsq̄ deorsū. Nā ⁊ in euāgelio qđ hebraicis lrīs scriptū ē. legim⁹ superliminare templi mire magnitudīs corruisse fm Jero. 2° pōt exponi spiritualit̃. qa fm Jero. in qōnibꝫ ad Ebdiā. q. 8. per hoc significatur reuelata mysteria esse q̄ ab ītio mūdi vsq̄ ad xp̄i aduētū fuerūt occultata. Scriptū est enī. Cū aūt venerit qđ pfectū ē. i. status ecclesie. auferet̃ qđ ipfectū. i. ritus legis antiq̄. 3° pōt exponi moraliter. qa p velū velās ptē tēpli pōt ītelligi velū verecūdie ↄfitendi pctā. qđ qdē amoueri dꝫ ↄsiderādo spūalit̃ q̄ velū scissū ē tpe mort̃ xp̄i. ut exp̄mat̃ q̄ pctā que hic per pnīam nō delent̃ ⁊ cōfessionē. in die iudicii corā oībus publicabūt̃ in suā magnā cōfusionē. iuxta illud Naū. 3°. Reuelabo inq̄t pudenda tua. ⁊ in cūctis gentibꝫ nuditatem tuam. Et sic patet secūda pticula hui⁹ tertie ptis.

Particula tertia hui⁹ tertie ptis. in q̄ declarat̃ qđ significet terre cōmotio tēpore passionis facta.

Ertio in ista parte dico fm Math. vbi s. q̄ tpe mort̃ xp̄i etiā terra mota est. Que etiā triplicit̃ exponi pōt. p̄ lrāliter. qa fm Horosiū li°. 6°. tunc fuit maximus terremotus p orbē factus maximarūq̄ vrbiū plurime ptes plus solito cōcussiōe ceciderūt. Et sequēti ca°. vbi agit̃ de Caio galicula impatore. dic̄ q̄ Pilatus p⁹ xp̄i mortē plurimas seditiones in irl̄m accepit ⁊ fecit. ⁊ tantis lāguoribꝫ coartat⁹ ē. q̄ sua se transuerberās manu maloꝝ ↄpēdiū mort̃ sceleritate q̄siuit. 2° pōt exponi spūalit̃ qa cōueniēs fuit q̄ ī morte xp̄i fieret terre cōmotio. q̄ debebat eū recipe q̄ celū ⁊ ipsam terrā totūq̄ fabricauerat mundū. Vn̄ Hilari⁹ inq̄t. Mouet̃ terra. qa capax h⁹ mortui eē nō poterat. Quid autē miraris si tra tremuit vidēs se recepturā deū ⁊ hoīem xp̄m īmēsū ⁊ īfinitū? Nā ut dī ī p̄s. Vidit ⁊ cōmota ē tra. 3° pōt exponi moralit̃. qa p trā q̄ sicca ⁊ frigida ē pōt ītelligi pctōr. eo q̄ sine humore gratie ⁊ igne caritat̃ dīne existēs deo sicc⁹ dr̄. Vn̄ Jere. 4°. Aspexi terrā. ⁊ ecce vacua erat. Pctōr igit̃ ita siccus ⁊ frigid⁹ videns xp̄m pptet se mortuū. dꝫ cū magno timore ad instar terre tremescē cū ipsū considerat venturū iudicem sibiq̄ ostensurū signa sue durissime

passiōis·ut sic ad lamēta pnie ꝓpetet: dicēdo illud Iere.23°. Contritū est cor meū in medio mei·contremuerūt oīa ossa mea. Ut sic merito dici possit de illo illud ps. Terra mota est.i.peccator. etenī celi distillauerunt.i.deus de celo gratiā suā distillauit. Et sic patet tercia particula hui9 partis.

Particula quarta hui9 tertie partis.in qua declaratur quid significet petrarū scissio tpe passionis facta.

Quarto ī ista parte dico q tpe mortis xpi sm Math. vbi s. etiā petre scisse sunt. Que petrarū scissio etiā tripliciter exponi pōt. p̊ s.litteraliter.qd de se clarū est.qa sm Orosiū vbi s.tūc etiā saxa in montibꝰ scissa sūt. Qd ego oculata fide vidi ī petra mont caluarie que adeo vsq deorsum scissa est q vsq in hodiernū diem demollit corda fideliū illū locū visitātiū·vti dño concedēte pluries expert9 sum. 2° pōt exponi spūaliter. quia in morte xpi qui ē petra firmissima·iuxta illud apli.i.Cor.x°. Petra aūt erat xps·valde cōueniens fuit ut petre firmissime scinderent. Quid igit mirat anīa fidelis·si moriente xpo petre scisse sūt imperante diuina potentia cui nō potest creatura compari: iuxta illud i.Reg.2°. Non est fortis sicut de9 nr. Petre.n.scisse sūt sm Hilariū. qa oīa valida 7 fortia penetrans dei verbum 7 potestas et'ne virtutis īperat. H ille. 3° pōt exponi moraliter. qa p petras duras possunt pctōres intelligi in suis malis obstinati 7 obdurati. De quibꝰ dr Iere.5°. Indurauerūt faciē suā sup petrā. 7 noluerūt reuerti. Sz considera o tu peccator miserrime q mortuo pro te xpo·nō sūt pro lapidibꝰ·petre scisse sunt durissime. Scinde igit 7 tu cor tuū durissimū.7 conuertere ad dñm deū tuū. qa si sanguis hirci calid9 frangit adamantē petrā durissimā 7 ferro infrangibilem: q̄to magis o peccator ī penitens sanguis xpi dz frangere cor tuū 7 conterere. qa.i. Ioh.p̊.ca°. scribit. Sanguis Ihu filij dei emūdat nos ab oī pctō. Et sic patet q̄rta particula hui9 tertie partis.

Particula qnta hui9 tertie partis.in q̄ declarat q̄r monumenta in morte xpi aperta sunt.

Quinto in ista parte dico q p9 mortē xpi sm Math. vbi s. monumēta aperta sūt. Que apertio etiā tripliciter exponi pōt. p̊ videlicet litteraliter. qa sm Hyeronimū xpus fuit p̊mogenit9 resurrectionis 7 mortu. Unde h fuit factū xpo resurgente·q̄uis hic enarretur per anticipationē: ut ostendat q v̄tute 7 merito passionis xpi ista fiebant. Et hoc ipse euāgelista aperte ondit subdens. Et multa corpa sanctorū que dormierant surrexerūt.7 exeuntes de monumentis p9 resurrectionē ei9.s.xpi 7c. 2° pōt exponi spūaliter. qa valde cōueniens fuit qd in morte xpi monumēta paterent·in signū q iam ampli9 non debebant hoīes detineri in carcere religati in limbo s̄ire ad celestem patriā cuius nobis ostiū xpus reserauit. Nā iuxta dictū ꝓpheticū. Mādauit nobis desup 7 ianuas celi aperuit. Uñ 7 Hilari9 dicit. Monumenta apta sunt. qa erāt mortis claustra reseranda. 3° potest exponi moraliter. qa p monumenta fetida pōt intelligi peccator putridus ex peccatorū īmunditia. Quod exposuit saluator Math.23°. di. Ve vobis scribe 7 pharisei ypocrite q

similes estis sepulchris dealbatis ⁊c. Considera igit͛ o pctōꝛ miserrime ꝙ ī passione quā xp̄s ꝓ te ptulit apta sūt monumenta· ut ⁊ tu os tuū ꝑ verā cōfessionē apias. ⁊ educas putredinē de aīa tua ipsamq̄ laues ⁊ purifices. Ad qd̕ faciendū te monet Iere. ꝓpha 4°.ca.01. Laua a malitia coꝛ tuū· ut salua fias ierl͞m. Uade igit͛ iux͛ ꝯsiliū Helisei. 4. Regl. 5°. ⁊ lauate septies in ioꝛdane. i. ī sanguine Ihū xp̄i ꝓ te hodie effuso. Et sic pꝫ qnta pticula.

Particula sexta hui⁹ tertie ptis. ī qua declarat͛ q̄ corpa surrexerūt in morte xp̄i ⁊ apparuerūt multis.

Sexto in ista parte dico ſm Math. vbi s. ꝙ multa coꝛpa scōꝝ q̄ doꝛmierāt surrexerūt ⁊ exeuntes de monumētis post resurrectionē ei⁹· venerūt in sanctā ciuitatem ⁊ appatuerūt multis. Que verba pñt exponi etiā tripliciť. p° videlicꝫ litteralit͛. qꝛ q̄uis ꝑ scām ciuitatē ītelligi possit illa supna ierl͞m· tñ h̕ videť cōgruēti⁹ ut intelligat͛ ierl͞m ista terrena· ī qua xp̄s ꝓ nobis fuit crucifix⁹. q̄ id̕ ſm Remigiuꝫ sancta appellabať ꝓpter templū ⁊ sancta sanctoꝝ. ⁊ ad distinctionē aliaꝝ vrbiū in qb⁹ idola colebanť. Nec ē intelligēdū ꝙ resurrexerīt aut apparuerint añ xp̄m. quia ut ait aplus ad Col͛. p°. Ipse est principiū pꝛimogenitus ex moꝛtuis· ut sit ī oīb⁹ ipse pꝛimatū tenens. Postq̄ aūt xp̄s resurrexit· resurrexerunt ⁊ ipsi. ⁊ tunc ſm Criso. apparuerūt multis· ne putareť eē fantasma· qd̕ factū fuerat.

2° possunt exponi spūalit͛. qꝛ ꝑ h̕ ꝙ multa coꝛpa scōꝝ resurrexerunt· dať nobis ītelligi ꝙ xp̄s caput nr̄m vere resurrexerit. ⁊ ꝙ nos vtiq̄ mēbꝛa ei⁹ resurgem⁹. Vñ Remigius inqt. Quō autē Laçarus moꝛtuus resurrexit· sic multa coꝛpa sanctoꝝ resurrexerūt ut dn̄m ostenderēt resurgentem. Quid miraris si resurgente xp̄o apparuerūt qui resurrexerūt cū illo. cū testes veri essent resurrectiōis xp̄i quā debebāt ex eoꝝ apparitione aliis demonstrare Quid aūt factū sit de istis resuscitatis declaratū est ī sermonario de pnīa· in sermone resurrectionis dn̄i. 3° possūt exponi moꝛalit͛. qꝛ dicere possum⁹ ꝙ ꝑ istam apparitionē resurgentiū intelligi pōt honesta ꝯuersatio ⁊ exemplaris vita quā hoīes debent hr̄e postq̄ de statu culpe resurrexerunt ad statū vite ⁊ grē refoꝛmātis. Ad quā monet btūs petrus aplus pma canonica ca° 2°.oi. Conuersationē vr̄am int͛ gētes habētes bonā ⁊c. Et sic pꝫ sexta pticula hui⁹ tertie partis.

Particula septima ⁊ vltima. ī qua declarat͛ ꝙ ex his signis multi admirati sūt· multi obdurati· ⁊ aliq cōuersi.

Septimo ⁊ vltimo in ista pte aduertēdū ꝙ ex predictis signis quidā astātiū admirati sūt· quidā vo obdurati· quidā aūt oīo conuersi. Quidā dico videntes talia sūt valde stupefacti. de quib⁹ dicit Mathe⁹ vbi s. Centurio aūt ⁊ qui cū eo erāt custodiētes Ihm· viso terremotu ⁊ his q̄ fiebant timuerūt valde. di. Uere filī⁹ dei erat iste. Hoc idē ſm Luc. 23° ca° habetur. s. Oīs turba eoꝝ q adetāt ad spectaculum illud. ⁊ videbant que fiebant: pcutientes pectoꝛa sua reuertebanť. Percutiebant enī pectoꝛa sua tremefacti iudei verētes maioꝛa pericula· non tñ xp̄o fide vniti ut postulātes indulgētiā picula

euitarēt. Nō.n.erat illa pcussio emē-
datio s solidatio scelez cōmissoꝝ. Re
uertebantur equidē ad suū domiciliū
non ad deū. Quidā alij dico ex visis
signis fuerūt magis obdurati. Vñ no-
tandū q xpo iā mortuo supuiuebant
latrões. Iudei igit̃ sicut Ioh.19°. scri-
bitur. qm̄ parasceue erat ut nō rema-
nerēt i cruce corpa sabbato. Erat enī
magnus dies ille sabbati: rogauerūt
Pilatū ut frangerent̃ eoꝝ crura 7 tol-
lerent̃. O pessima supstitio iudeoꝝ. q
opinabamini cōtaminare diē sabbati si
starent in patibulis corpa dānatoꝝ
s cōtamiationē vr̃e mentis mīme vi-
debatis q xp̄m ad mortē dire cruci in-
iustissime odēnastis. Hoc.n. malitio-
se faciebāt iudei. ne pptet signa facta
moriente xpo in sabbato. tumult9 in
ppło nasceret̃. 7 viso corpe i cruce tur-
ba faciliter moueret̃. Venerūt g̃ mili-
tes a iudeis petiti. a pside do missi. 7 la
tronū crura fregerūt. Ad Ihm aūt cū
venissent ut viderūt eū iam mortuū.
forte etiā rogationib9 dolorose mr̃is:
nō fregerūt eius crura. Vñ Amb° in
isto loco dicit. O duriora saxis iudeo-
rū pectora. iudex arguit. credit mini-
ster. pditor scelus suū morte cōdem-
nat. elementa fugiūt. terra cōcutitur
monumenta reserant̃. 7 tñ cū toto h
manet iudeoꝝ imobilis duritia orbe
toto cōcusso. h ille. Quidā autē alij
ex his signis sunt oio conuersi. Nam
Iohes vbi s. subdit q vnus militum
lancea latus eius apruit. 7 continuo
exiuit sanguis 7 aq̃. Qd signū videns
sm q̊sdā. pfecte cōuersus est ad fidē
xpi. 7 p eo martyriū postea subijt. Et
sic d multis alijs possumus arbitrari
q pptet h9mōi miracula ad xp̄m ve-
resint cōuersi. Ad quē 7 nos toto cor-
de cōuertamur. ut sanguis ei9 ita nos
purificet q abundantē gratiā conse-
quamur in pñti. 7 vberiorē gloriam
adipiscamur i regno celoꝝ. Ad qd ille
nos pducat Ihs xp̄s q p nobis cruci-
fixus 7 mortuus ē. 7 nunc cū patre 7
spiritu scō suo viuit 7 regnat glorio-
sus in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato sancto de trib9 alijs fructib9
sacramēti eucharistie Sermo 49

Espondēs aūt angel9 dixit mulie-
rib9. Nolite timē vos.
Scribūt̃ h v̊ba Math.
28°. 7 in euangelio occurrentis ferie.
Cū hodie fratres kmi corpus xpi ex-
anime iacuerit in sepulchro. orit̃ du-
biū: Si in isto triduo aliqs cōfecisset
sacramētū eucharistie mō debito. an
virtute verboꝝ eorundē fuisset sub
specie panis. non tm̄ corpus xpi. imo
7 aīa cum deitate. Ad h respondet̃ q
aliqui dixerunt q in cena fuit forma
v̊boꝝ pfecte tradita. s v̊tus verboꝝ
vsq ad pasca suspēsa fuit. Alij aūt di-
xerūt q hoc sacramentū non fuit ple
ne īstitutū p̊. s habuit virtutē suam
postea ex passiōe. que represent̃at per
sacerdotē i manuū expansiōe. 7 ex se-
pultura. q̃ represent̃at i calicis optiōe
7 ex resurrectiōe. q̃ repsent̃at ex cali-
cis discooptione. 7 ex ascensione. que
represent̃at i eucharistie eleuatione.
Sed neutrū hoꝝ appbat Alex. nā. qa
si non habuerūt plenā virtutem tūc.
quō p illa cōfecisset xp̄us? Insup illa
manuū expansio 7 hui9mōi non sunt
de essentia sacramenti. qa sine his cō-
ficiebat̃. Dicit igit̃ ipse q si fuisset eu-
charistia i pixide illo triduo reseruata

fuisset ibi caro sine aīa sicut 7 in sepulchro. Et similit si cōfecisset aliqs apostolorū in illo triduo· fuisset in altari corp⁹ sine aīa. Nec ꝓpter h̄ eēnt verba minoris efficacie. qa q̄ nūc ī altari est aīa cū corpe· h̄ nō ē ꝑ se ex verbis ſ; poti⁹ ex ꝯcomitantia ei⁹ cū corpore. Et q̄uis sacramentū esset imꝑfectum q̄tū ad cōtinētiā· fuisset tamē ꝑfectū q̄tū ad significātiā 7 etiā ad efficaciā. quia corpus erat vnitū deitati. Sicut igit̄ respondens angelus dixit mulieribꝫ. Nolite timere vos. Ita 7 vos frēs carissimi nolite timere cras accedē ad sacrā cōīonē. qa sacramētū h̄ oībꝫ modis est ꝑfectissimū 7 fructuosissimū: q̄d vltra dictos fructos in sermonibꝫ precedentibus· ꝓtulit tres alios optimos fructus· quorū

Prim⁹ ē defensio.

Secundus v̄o augmentatio.

Tertius autē glorificatio.

Pars prima hui⁹ sermōis. in qua ponitur q̄ sacramētū eucharistie est ab aduersarijs defensiuū.

Rimo igit̄ ī isto sermōe dico q̄ ꝑ hoc sacrm̄ digne illud sumentes ab oībꝫ īimicis 7 aduersarijs protegant̄ 7 defendunt̄. Vn̄ Alex. de ales expōnēs illud Innocētij tertij. Eucharistia si digne sumatur a malo liberat· ꝯfirmat ī bono· venialia delet. 7 cauet mortalia. Vn̄ p̄mittit̄ in orōne dn̄ica: Panē nr̄m consubalem da nobis hodie. Statim q̄ adiungim⁹. Dimitte nobis debita nr̄a 7c. qa ꝑ panē istū liberamur a malis p̄ntibꝫ· preteritis 7 futuris. h̄ Innocēti⁹. Sic īquit ipse irrefragabilis doctor q̄ ex his ꝑcipit̄ q̄ effectus hui⁹ sacramenti sūt deletio venialis· cautela mortalis. 7 augmentū grē. Nā ꝑ h̄ sacramentū delicta delent̄. qa ab illis cauet̄ virtute hui⁹ sacramēti. Et sic ītelligit̄ illud collecte. Ablutio scelerū· fortitudo fragilium. Dicūt igit̄ doctores q̄ virtute hui⁹ sacramenti mortalia delent̄· nō qa h̄ insint 7 sacramēto deleant̄· ſ; qa augmēto grē roborat̄ hō ꝯtra ꝓnitatē ad malum. 7 reddit̄ caut⁹ ꝯtra negligentiā 7 ignorantiā. 7 sic ꝯfirmat vitā ī bono. Et eodē mō habet ītelligi illud Hilarij in .8. de trinitate. Hec accepta atq̄ exhausta faciūt ut 7 nos in xp̄o 7 xp̄s ī nobis sit. h̄ ille. Nō. n. intelligit̄ qa virtute h⁹ sacramēti nō vniti vniant̄ ſ; vniti ꝑmaneant. quia vnitū fortius vnit. 7 in vnione illa ꝑseueranter cōseruat. Vn̄ ad clariorē noticiā notādū q̄ tres sūt aduersarij nr̄i qui ꝯtra nos cōtinue pugnare nō cessant. s. diabol⁹ caro 7 mūdus. Et ab oībꝫ his deuote coīcātes defensat. P̄o quidē defensat 7 roborat cōtra diabolū. Nam inq̄tū est signū passionis xp̄i ꝑ quā demōes sūt deuicti· repellit oēm demonia potestatem· atq̄ illi⁹ īpugnationē effugat. Armatura dei p̄munit ab offensa futura ꝑ diabolū inspirata. qua propt̄ fortissime demones timent mentē deuotā sūptiōe hui⁹ sacramēti munitā. Vn̄ in ꝑsona talis aīe ꝓpha ait. Parasti in ꝯspectu meo mensam aduersus eos qui tribulāt me. Cur. n. demones expauescat qui se sentit sociū 7 defensorē habere deū? Hinc quoq̄ Iob. 17° ca° confidenter postulat di. Pone me iuxta te. 7 cui⁹ vis man⁹ pugnet ꝯtra me. Atq̄ ꝓpheta intrepidus ait. Dn̄s illuminatio mea. 7 sal⁹ mea quē timebo. sequit̄. Si ꝯsistant aduersū me castra. s. demonū· nō timebit cor meū. Si exurgat aduersū me p̄liū· in h̄ ego sperabo. s. victoriā triūphalem.

ꝺo defensat a carne. Mitigat enī atq; refrigerat fomitē 7 ꝯcupie estū. sicut aqua refrigeratē solet calorē estiuū. Hinc ps. i psona eiꝰ q deuote sūpserit h sacrm ait. Sup aquā refectiōis educauit me. aīam meā ꝯuertit. s. ad spiritualia bona. q̄ prius p carnē trahebat ad ista terrena. In hꝰ quoq; mysteriū Numeri. xi. ca. scriptū ē. q descēdēte māna d celo. pariter descendebat 7 ros. in signū q cū manna sacri in aīam descendat. pariter descendat i carne 7 ros grē refrigeratiua. 3ꝰ quoq; defensat a mūdo. Nā h sacrm roborat habitū grē ex quo tāq; ex medicina mors exterior 7 iterior supatur 7 ꝓpulsatur. Propterea psalmista ait. Nam 7 si ambulauero in medio vmbre mortis. i. tenebrosi mūdi. nō timebo mala. qm̄ tu mecū es. Et sic patet ps pma huiꝰ sermonis.

Ps secūda hꝰ smōis. i qua declarat q sacrm eucharistie ē meritoꝝ augmētatiuū.

Ecūdo in isto sermōe dico q ē aliꝰ fructꝰ hꝰ sacri eucharistie q dr augmentatio. s. virtutū 7 meritoꝝ. Cū. n. h sacrm regrat grām secūdā videlz caritatem ipsam ꝓprie nequaq; donat s multiplicat 7 dilatat. 7 iō eucharistia dicta est. quia fm Dyo. 3ꝰ de angelica ierarchia. gratiā pficit iā collatā. Et qa caritas est aliaꝝ virtutū firmatio. p augmētū caritat virtutes cetere i aīa augent. Vn̄ Innocētiꝰ de officio misse. p hꝰ sacri virtutē vniuerse ꝟtutes augēt. 7 oīuz grarū fructꝰ exuberāt. Qd si d dicat di h sacro augēt virtutes videt q toties posset sumi q cōtingeret puenire ī hac vita ad sūmū gradū virtutū 7 maxie ad sūmū gradū caritatis. cuiꝰ ꝯrariū asserit Augꝰ di. q illud pceptū: Diliges dn̄m deū tuū ꝛc. non pōt ad impleri in via. Rn̄det fm Alex. q h sacro augēt virtutes. nec ex h seqt q contingat puenire ad sūmū gradū virtutū i via frequēti sūptiōe hꝰ sacri. qa 7 si ꝟtutes augēt h sacro. hoc ē qa sacrm dat in robur medicinā 7 remedium. 7 magis fit augmentatio q̄tū ad robur ne succūbat tēptatione aduersitatis. 7 in remediū ne succūbat tēptatione voluptatis. 7 in medicinā q̄tū ad curationem venialiū ut dictū est s. q̄ q̄tū ad augmentū fm essentiā virtutū. Et h dico p se. tn̄ ex his seqt q caritas 7 cetere virtutes in aīa hn̄t pfectiorē modū exercēdi. 7 p accidēs augent. Et iō ad illud Inno. dic Alex. q ꝟtutes augmētat differenter p diuersa sacra. P baptismū. n. augent q̄tū ad expeditionē suoꝝ actuū. Eo. n. q per baptismū tollūt pctā q̄tū ad culpam 7 penā q̄ sūt magna īpedimēta exitꝰ virtutū ī suos actꝰ. efficiunt expedite ad exercitiū eorūdē. Per cōfirmatiōz augent q̄tū ad facilitatē aggrediēdi ardua 7 difficilia: cuiꝰ ē ꝯfiteri publice fidē xp̄i. Per h sacrm augēt q̄tū ad radicationē. Eo. n. q p h sacrm reddit caritas feruētior 7 fortior q̄ est radix ꝟtutū. 7 ipsa caritas firmiꝰ radicat. 7 alie virtutes cōsequenter. Vn̄ notādū q i deuote coītante augētur maxime tria. Primū ē deuotio ad deū. Secundū dilectio ad ꝓximū. Tertiū delectatio intra seipsū. Iō h sacrm tripliciter appellat. s. oblatio. coīo. 7 viaticum. Primū ē respectu pteriti. Secūdū respectu presentis. Tertiū respectu futuri. Qꝛ augetur deuotio ad deum: ideo oblatio seu sacrificium noīatur.

Cum.n.mens in hoc sacrificio recolit
tante dilectionis q; p nobis peccato-
ribus xp̄us in cruce se obtulit.i.i mor
tem tradidit semetipsū.qs tā frigid⁹
q; ad illius dilectionē nō incēdatur:
Vñ i psona īflāmati affect⁹ ꝓpt̄ sacrā
oblanōz ꝓpha ait. Inpinguasti ī oleo
s. feruēti deuotiōis.caput meū.i.mē
tē leticia spūali.7 calix me⁹.s.p āple-
xū trāsformatiōis inebriās q; pclar⁹
ē.qa nulla sporticia mundani amoris
miscet̄ ī eo.Et iterū Ioh.6°.Qui mādu
cat meā carnē ꝛc. 2° auget̄ dilectio ad
ꝓximū.Propt̄ea coīo uel synasis gre-
ce vocat̄ qa ī vnū ꝯueniūt mēbra ca-
piti suo xp̄o.iux̄ illud ꝓphicū. Ecce
q; bonū ꝛc.s.p sacram coīonē.Scđm
etiā Damas.l.4°. Coīo dicta ē qa coī-
cam⁹ p ipsam xp̄o.7 qa pticipam⁹ ei⁹
carnē 7 deitatē.7 coīcam⁹ ad inuicē p
ipsam. vñ dicit̄ coīo q̄i ōis vnio. Ca-
ritas.n.vnitiua ē q̄ maxīe in h̄ sacr̄o
mōstrat̄ in cui⁹ mysteriū exhibet̄ in
cibū. 3° q̄ q; auget̄ dilectio intra se-
ipsū ut dictū ē s̄.Et iō viaticū appel-
lat̄. qa p̄bet nobis viā pueniendi ad
celū.7 etiā qa p̄figuratiuū oīne frui-
tiōis q̄ erit ī p̄ria 7 fortificatiuū debi-
litād nr̄e dū sum⁹ in via.ut illuc pue-
nire possim⁹: iō itinerātibꝫ 7 morien-
tibꝫ exhibet̄.qa nobis ī pn̄ti pegrinā-
tibꝫ ī cibū celestis pticipationis dat̄.
Hinc ꝓpha ī psona aīe sic refecte iubi
lādo ait.Dn̄s regit me ꝛc.Hoc eodē
respectu eucharistia.i.bona gr̄a no-
mīat̄.qa s̄m apl̄m Ro.6°.Gr̄a dei est
vita et̄na.Vel qa realit̄ ꝯtinet xp̄m q
ē plen⁹ gr̄a 7 veritate quā ī pn̄ti pci-
pim⁹.Et qa oīa h̄ abscōse ꝯtinent̄ ī eo
q̄ sūt secretissima 7 scīssima: iō Anto-
nomastice dr̄ sacr̄m.qa oīa p̄dicta my
stice p̄figurat.Et sic patet pars secun
da hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis.in qua de-
clarat̄ q; sacramētū eucharistie ē aīaꝝ
glorificatiuū.

Tertio ī isto sermōe dico q; vl
tim⁹ fruct⁹ sacr̄i eucharistie
dr̄ glorificatio.qa causat aper
tionē ianue padisi.Nā sicut hr̄.C.de
postu.l.ꝓuidēdū.Si q aduocari debēt
eligi ad postulādū ī aliq̄ curia.sapien
tes debēt p̄eligi nobilibꝫ 7 diuitibus.
qa inter oēs fortunas pl⁹ sapīa ornat.
Ita de⁹ plus p̄eligit ad padisū eos qui
sūt ornati sapīa.s. q coīcauerīt digne
corpi xp̄i q ē sapīa dei p̄ris.iux̄ illud
Eccl.p°.Fons sapiēne verbū dei in ex-
celsis.Sapīa.n.cōpatur aque ꝓpt̄ ei⁹
copiositatē.qa sicut aqua ē oībꝫ coīa.
ff.de rerū diuisione.l. nemo.Sic corp⁹
xp̄i in q̄ ē plenitudo sapīe ꝓ oībꝫ coīt̄
offert̄ in ecclesia dei.ut ꝓ oībꝫ ꝓsit ad
salutē.Et sicut nihil dꝫ mitti ī flumē
qđ impediat ei⁹ cursū.7 si factū fuerit
dꝫ tolli.ff.ne qd in flumē ripave eius
fiat.l.i. Sic in cōsciā nr̄a nihil dꝫ esse
malitie q̄ retardet̄ a digna sūptione
tā celeberrimi sacr̄i ut pducere posset
ad gaudia padisi.Si.n.cōsideret̄ in h̄
sacro.7 id ex q̄ h̄z effectū.s.ipse xp̄us
cōtēt⁹.7 passio ei⁹ in illa repn̄tata.7 id
p qđ h̄z effectū.s. vsus sacr̄i.7 species
ei⁹.q̄tū ad oīa ista ꝯpetit ei q; causet
adeptionē glorie sempiterne.Nam 7
ipse deus p suā sacratissimā passionē
apeluit nobis additū padisi.iux̄ illud
apl̄i ad Heb.9°.Et iō noui testamēti
mediator est.ut morte intercedēte ī re-
dēptiōꝫ eaꝝ p̄uaricationū q̄ erāt sub
p̄ori testō repmissionē accipiāt q vo-
cati sūt eterne hereditatis.Vñ in for-
ma cōsecratiōis h⁹ sacr̄i dr̄.Hic ē calix
sanguinis mei noui 7 eterni testī ꝛc.

Silit etiã refectio cibi spũalis. 7 veritas figurata per species panis 7 vini habẽt qdẽ ĩ pñti p grãm ɔtẽplatiõis 7 in glorie gustu. ꝧ post morte dabit gaudiũ cõsũmatũ. Vñ Aug⁹ sup illud Joh. 6. Caro mea vere est cib⁹ ꝛc. sic ait. Cum cibo 7 potu appetãt hoies ut non esuriãt neq; sitiãt. ꝧ veracit non pstat nisi iste cibus 7 pot⁹ q eos a qb⁹ sumit ĩmortales 7 incorruptibiles facit in societate sanctoꝝ. vbi pax erit 7 vnitas plena atq; pfecta. Hinc Joh. 6. ca⁰. dñs ait. Si qs manducauerit ex ꝧ pane ꝛc. Et iterũ ps ait. Edent. s. ꝧ sacrm paupes. i. humiles. 7 saturabũt 7 laudabũt dñm q requirũt eũ. s. sepe coicando. viuẽt corda eorũ in seculũ seculi. Inter qs viuentes viuere nos faciat ipsa btõꝝ vita xp̃us Jh̃us q est dei sapia q ꝧ sacramentũ iõ instituit ut ɔsepulti cũ eo p verã pctõꝝ cõtritionẽ ipsũq; in corde nr̃o sepelientes p deuotã coionem cũ ipso resurgam⁹ ad gloriã sempiternã. vbi cũ patre 7 spũ scõ suo in trinitate pfecta viuit 7 regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dñica resurrectiõis dñi nr̃i Jh̃u xp̃i de qdditate tpalitate 7 q̃litate resurrectionis Jh̃u xp̃i Sermo 50⁹

Te dicite discipulis eius 7 Petro qa precedet vos in galileam. ibi eũ videbit sicut dixit vobis. Scribũt ꝧ v̀ba Marci vlt. 7 in euangelio occurrẽtis sollẽnitatis. Lic; fratres carissimi magna 7 ĩmẽsa sit leticia rem desideratã ĩuenire. iuxta illud sapiẽtis. Desideria si cõpleant delectãt aiam. pv̀. 13. ca⁰. Et tñ cumulat gaudiũ 7 leticia qñ inuenit res melior q̃ esset desiderata. Qd̓ quidem hodierna die in istis sanctis mulieribus in euangelio noiatis Maria magdalene 7 aliis sociabus suis ostensũ ẽ. que cũ aromatib⁹ venerũt ad monumentũ ut ĩuenirẽt xp̃m mortuũ atq; corpus ei⁹ iungerent. Et ĩuenerũt angelos xp̃m resuscitatũ 7 viuentẽ anunciantes. Quibus etiã dicta sũt verba proposita. Ite dicite discipulis eius 7 Petro ꝛc: Ite 7 ãnũciate qa nõ inuenistis mortuũ ꝫ resuscitatũ. nõ sepultũ ꝫ ambulãtẽ Vñ sequit: qa p̄cedet vos in galileã. Vñ Aug⁹ in ꝭmone p̊ de resurrectiõe dñi dic. Post illusiões 7 v̀bera. p⁹ aceti 7 fellis pocula. p⁹ supplicia crucis 7 vlnera. postremo post ipsam mortẽ 7 descẽsũ ad ĩferna. resurrexit d̓ suo funere caro noua. reditq; ab hõicidio latẽs vita. ꝧ ille. qi di. Ite mulieres. 7 ista q̃ vidistis ãnunciate. De q̃ xp̃i resurrectiõe in p̃nti sermone tres ɔsiderationes ãnotabim⁹. q̃ꝝ Prima dicet resurrectionis xp̃i qdditas.
Secunda dicetur resurrectionis xp̃i temporalitas.
Tertia dicet resurrectiõis xp̃i q̃litas.
Pars p̊ma hui⁹ sermonis. in q̃ declarat quid sit xp̃i resurrectio.

Rimo igit ĩ isto ꝭmõe dico q; resurrectio xp̃i ꝭm Damas. 7 Alex. d̓ales in tertia pte in tractatu d̓ resurrectiõe eiusdẽ alit diffinit q̃; resurrectio alioꝝ. Vñ triplex diffinitio resurrectiõis ĩuenit. Prima ẽ coissima. q̃ talis est. Resurrectio est corpis 7 aĩe iterata copulatio. Et ista ɔuenit resuscitad p miracula iteꝝ ad vitã mortalẽ. Secunda ẽ ppris q̃ talis ẽ. Resurrectio ẽ ei⁹ qd̓ cecidit 7 dissolutũ ẽ aĩalis secũda resurrectio. Appellat. n. casũ mortẽ q̃ seqt ad peccatũ. nec stare põt cũ natã recta. Et ꝧ

mō oēs resurgemꝰ. Deinde dic: dissolutū ꝓpter icinerationē· a qua oēs resurgemus· ꝓpter illud Gen̄. 2°. Pulvis es ⁊ in pulverē reuerteris. Postea ponit· secūda· ad differētiā suscitatoꝝ p miracula. quia resurrectio eoꝝ fuit pma ad corpꝰ corruptibile ⁊ iteꝝ moriturū. Tertia diffinitio ē ꝓpꝛissima Jhū xp̄i· q̄ talis ē. Resurrectio. s. xp̄i ē corpis facti īcorrupti. i. īpassibilis· iterata vnio. Nec ponit ibi casꝰ. qa mors xp̄i non fuit casus oppositꝰ nāe recte.

Ad cuꝰ diffinitiōis declarationē tria notāda sūt. p° notandū ē ꝙ resurrectio xp̄i nō fuit facta ab incineratiōe ⁊ corruptione. qa. s. corpꝰ suū nō fuit icineratū nec putrefactū ī sepulchro. Qd̄ ꝓbatur tripliciť. p° rōne sic. Qd̄ minus videť inesse ⁊ inest. ḡ ⁊ id qd̄ magis· ut habeť in topicis. ꝫ si virtus aliq̄ creata vnitur corpi nō patiť ipsū corrūpi. s. ipsa aīa dū vnitur corpi. ḡ multo fortiꝰ virtus dīna vnita corpi xp̄i in sepulchro non patiebať ipsum corrūpi. igiť ⁊c. Q̄ si dicatur. Sicut mors ē pena pcti̇ p̄mi pentis· ita etiā icineratio· ꝫm illud qd̄ dictū ē s. Pulvis es ⁊c. ꝫ xp̄us mortem sustinuit ut nos a morte liberaret. ḡ ⁊ incinerari debuit corpus eius ut nos ab oī icineratiōe p̄seruaret. Ad h̄ rn̄deť ꝙ xp̄s neq; morti erat obnoxiꝰ neq; icinerati ōi. volūtarie tn̄ mortē sustinuit ꝓpt nr̄ā salutē. Si aūt corpꝰ eiꝰ fuisset resolutū uel putrefactū· magis h̄ fuisset in detrimētū hūane salutis· dū nō crederet in eo esse virtꝰ dīna. Vn̄ ꝓpheta in psona xp̄i inqt. Que vtilitas ī sanguie meo dū descēdero ī corruptiōꝫ: q̄i di. Si corpus meū putrescat· pderet effusi sanguinis vtilitas que est fides dīnitatis. 2° h̄ idē ꝓbať auctoritate ꝓphete in psona xp̄i di. Nō dabis sanctū tuū videre corruptionē. glo. i. corpus meū sanctificatū per qd̄ alia sanctificanť nō patieris corrumpi. Q̄ si dicať. Sicut humiliauit se xp̄s vsq; ad mortē ꝫm ap̄lm ad Phil. 2°. ḡ ita videť ꝙ etiā debuerit humiliari vsq; ad icinerationē. Ad h̄ respōdeť ꝙ sicut nō decuit xp̄m in ipsa passione accipe illā ꝓfundam miseriā q̄ est ī pturbatione rationis. qa nō est absorta ratio sua mortis dolore. ita nō decuit ꝙ descēderet vsq; ad vltimū effectum per mortē. s. icinerationē ex pte corporis.

3° h̄ idem ꝓbať exemplo. qa sicut in morte sua cōueniēs fuit ꝙ ostēderet se volūtarie mori· ⁊ virtutē dīnitatis hr̄e: clamādo fortiť anq; traderet spiritū. Qua ꝓpter ut visū ē in sermone de passiōe· centurio dixit: Vere filius dei erat iste. Ita ɔueniēs fuit ad ostēdendā virtutē ipsius dīnitad ut in sepulchro corpꝰ suū a putrefactiōe preseruaret. Q̄ si dicať. Resurrectio xp̄i est nobis in exemplū. qa ꝫm glo. Act. 2°. super illud. Letatū est cor meū. In h̄ creuit leticia ꝙ resurrectionē suam nobis in exēplū dedit. ḡ cū nr̄a resurrectio sit ab incineratione· etiā sua ꝫ esse. Ad h̄ respōdeť ꝙ resurrectio xp̄i ē exemplar nr̄e resurrectiōis q̄tū ad terminū ad quē. s. ad īmortalitatē· ꝫ non q̄tū ad terminū a quo. s. ab incineratione. Est. n. exemplar īmortalitatis ⁊ incorruptiōis· nō corruptiōis seu īcinerationis. Hec oīa Alex. vbi s. ⁊ Tho. in. 3. pte. q. 51. arti. 3°.

2° notandū ē ꝫm Dyo. in 3°. de celesti ierarchia ꝙ mors. s. hoīs nō ē ꝓprie alicuꝰ rei ɔsūptio· ꝫ aliq̄ꝝ ɔiūctoꝝ sepatio. Et iō p oppositū resurrectio non ē alicuꝰ rei repatio· ꝫ tm̄ sepatoꝝ ɔiūctio. Ex qbꝫ v̄bis eliciť ꝫm doc. Franciscū de marōis. ⁊ Alex· et btm̄ Tho. vbi s.

⁊ Bona. ⁊ Ricar. i. 3°. di. 21. q in morte xpi fuerũt facte tres sepatiões. Prima fuit aĩe a corpe. de qua Math. 27°. scribit̃. Ihs clamãs voce magna emisit spiritũ. Secũda fuit sepatio diuinitad ab humanitate. qa ẜm p̃dictos doctores. xp̃us non fuit hõ in triduo. ğ nec ibi fuit hũanitas. qa vbi non est concretũ nec abstractũ. Et si non fuit hũanitas. ğ nec diuinitati cõiũcta. quia sicut opatio presupponit potentiam ⁊ potẽtia essentiã. ita etiã diũctio diuinitad ad hũanitatẽ p̃supponebat vtriꝰ q essentialẽ entitatẽ. Et ꝓ hac sepatione īminente credit̃ xp̃m clamasse. Deus deꝰ meꝰ ut qd dereliquisti me Math. 27°. more ꝓphetico preteritũ ꝓ futuro accipiendo. Tertia fuit separio sanguinis a corpe qñ fuit effusus ex laterali vulnere. de quo ẜm Iohem. 19°. ca°. exiuit cõtinuo sanguis ⁊ aq̃. Nũc aũt ad ꝓpositũ redeundo. in resurrectiõe xpi fuerunt facte tres opposite vniones. Prima fuit sanguis cũ corpe. qa aĩa non põt vniri corpi nisi sit vnioni sanguinis sufficient̃ dispositũ. Secũda reunio fuit aĩe cũ corpe. qa postq̃ corpꝰ fuit debite dispositũ. aĩa ītrodu ci potuit. Tertia reunio fuit diuinitad cũ hũanitate resultãte ex aĩa ⁊ corpe. qa licet xp̃us in triduo mortis nõ fuerit vere hõ sicut añ mortẽ. tñ post triduũ fuit vere hõ sicut antea sp fuerat. Vñ in psona humanitatis xpi iterum assũpte. ꝓpha Dauid loqt̃ ad diuinitatẽ di. Exurrexi ⁊ adhuc sũ tecũ. ℨ notandũ est q ẽ cõtrouersia int̃ quosdã theologos de sepatiõe diuinitatis a sanguine xpi effuso. Btũs. n. Tho. ĩ quolibetis suis tenet q diuinitas nũq̃ fuit sepata a sanguine xpi effuso. Cuiꝰ potissima rõ. quia p effusionẽ sanguinis facta est aĩarũ redemptio. iuxta illud

Apoc. p̊. Lauit nos a pctĩs nr̃is ĩ sanguine suo. Et illud apl̃i ad Heb. 9°. Sanguis xpi q p spiritũ scm̃ semetipsũ obtulit ĩmaculatũ deo. emundabit ↄsciam nr̃am ab opib; mortuis. s; sanguis nõ potuit aĩas redimere p se nisi in q̃tũ cõiũctus erat diuinitati. igit̃ ⁊c. Ex alia do parte Franciscꝰ d maronis quodã tractatu de resurrectiõe xpi. ⁊ qdã alij tenẽt oppositũ. Quoꝝ rõ est. qa lꝫ q̃diu sanguis fuit itra corpꝰ fuerit vnitus diuinitati sicut ipsũ corpꝰ. tñ ex q̊ fuit a corpe fusus videt̃ a diuinitate sepatꝰ. qa illa q̃ exibãt de xpi corpe p̃ter aĩam nõ manebant supposita in diuinitate. Diuinitas. n. p̊ ⁊ p̃ncipaliter ⁊ p se nõ assũpsit nisi ea q̃ erant de veritate hũane nãe. q̃ sunt ẜm oẽs theologos corpꝰ ⁊ aĩa. Et dictũ Ansel. s. qd semel deꝰ assũpsit nũq̃ dimisit. intelligendũ ẽ q̃tũ ad istas ptes essentiales s. corpus ⁊ aĩam. Non. n. ẜm Bona. ⁊ Ricar. in. 3°. dis. 21. fuit sepata diuinitas ab aĩa. qa hꝰmõi sepatio non ꝯfuisset hꝰmõi redemptiõi. nec cõsona fuisset diuine bonitati. Propterea filiꝰ dei descẽdit ad ĩferos solũ rõne aĩe. qd nõ eẽt verũ si aĩa ĩ morte fuisset sepata a diuinitate. Vñ Augꝰ sup Iohem omel. 40. dic. Verbum nũq̃ deposuit aĩam ut eẽt sepata a v̊bo. Nõ etiã fuit diuinitas sepata a carne ẜm eosdem. Verbum. n. carnẽ xpi assũpsit ꝑpt ordinẽ eiꝰ ad aĩam ⁊ mediãte aĩa. ẜm Augu. de trinitate. Quis igit̃ ĩ morte aĩa fuerit sepata a carne. tamẽ in ipsa remansit ordo ad aĩam. ğ remansit ratio sue vniõis cũ v̊bo. ⁊ ex ↄsequẽti ĩpa vnio. Vñ Augꝰ cõtra Felicianũ dicit. Xp̃s in sepulchro carnẽ suam nõ deseruit. Ex quib; oĩb; pꝫ q qa sanguis non ẽ de ptib; essentialib; hũane nãe. nec hꝫ ordinẽ p se ad aĩam. s; solũ p accidens

inq̄tū cōiūgit corpori. imo ſm phy-
ſicos aīa nō vnit ſanguini. ⁊ diuinitas
vnit corpi ut dictū eſt mediāte aīa q̄
ſanguis effuſus ꝓrſus fuerit a diuini-
tate ſeparat⁹. Et ad argumentū alti⁹
opiniōis dicit q̄ per ſanguinē xp̄i re-
dēpti ſum⁹. non inq̄tū ſparſū ſup trā
ſed inq̄tū ipſe ſanguis exibat a corpe
diuinitati cōiuncto cū cruciatu ⁊ dolo-
re in ipſa ſepatiōe. non aūt in ſparſio-
ne. Cuius p3 ſignū q̄ licz dicam⁹ quia
dei filius fuerit ſepult⁹. non tñ dicim⁹
q̄ fuerit ſup terrā ſparſus. Tenendo
igit iſtā ſecundā opinionē ſm. Fran-
ciſcū tria ponūt documenta. Primū
eſt q̄ nō eſt credendū totū ſanguinē
xp̄i remanſiſſe ut habet in aliquibus
reliquijs. qa ſanguis ptinet ad īegri-
tatē hūanā. ⁊ xp̄s reſurrexit ī natura
integra oībus reſumptis. Secundū
documentū eſt q̄ nō ē incōueniens ſi
aliqd d̄ ſanguine xp̄i tūc fuſo dicat in
aliqb9 reliquijs. qa forte corp⁹ in vita
īcorruptibili nō īdiget tāto ſanguīe
ſicut in vita mortali. Et dato q̄ ſic. nō
oportet q̄ xp̄s reſūpſerit ſanguinē in
circūciſione fuſū. Tertiū documen-
tū ē q̄ ſi talis ſanguis īueniat in reli-
quijs. non ē ita veneratione habēdus
quāta habet ſanguis q eſt in euchari-
ſtia. qa iſte diuinitati cōiūctus cū ſit
intra corp⁹ xp̄i. ille autē a diuinitate ſe-
peratus ut fuit oſtenſū. Et ſic patet ps
prima hui⁹ ſermonis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in qua de-
claraт quare xp̄us tali tpe reſurrexit.
nec citius nec tardius.

Ecūdo in iſto ſermone circa
tpalitatem reſurrectiōis xp̄i
tres ↄcluſiones ānotant. q̄ꝝ
Prima dr feſtinationis. Secunda do
expectationis. Tertia aūt termīatio-
nis. Prima ↄcluſio dr feſtinatiōis

s. q̄ xp̄s nō debuit expectare reſurre-
ctiō3 corpis ſui vſq3 ad gnālē reſurre-
ctionē oīu3. ſ3 poti⁹ feſtinare. Que ſic
declarat ſm Alex. ī tertia pte ī tracta-
tu de reſurrectiōe xp̄i. qa nō ē ſimilis
ↄditiōis nr̄e conditioni xp̄i cōditio.
iuxta illud apl̄i. i. Cori. 15º. Secūd⁹ hō
de celo celeſtis. glo. quia nō humano
ritu. ſ3 nuto diuino cōcept⁹ ē. Quia igit
ſua ↄditio ē a p̄ncipio celeſti. nr̄a do
de p̄ncipio terreno. Vñ glo. ibidem.
Qualis terren⁹ tales ⁊ terreni. pat3 q̄
fuit ↄueniens ſuā reſurrectionē feſti-
nare. P̄s. Apoc. p̄ caº. xp̄us dicitur p̄n-
ceps regū terre. Quia igit p̄m⁹ erat ⁊
maxim⁹ ī dignitate. dignū fuit ut pri
mus reſurgeret ī glorie ſublimitate.

Q2 ſi dicat. Xp̄us ſe h3 ad eccl̄iam ſi-
cut caput ad corpus. ſ3 incōueniēs eſt
caput eſſe diſſimile in naīa corpi. ſed
ſi ponat reſurrectio xp̄i ante generalē
ponit diſſīle caput ad corpus. igit ⁊c.

Ad h̄ reſpōdet ſm Alex. q̄ ordo non
attendit ſm ordinē tpis. ſ3 ſm ordinē
dignitatis. ut ſicut habuit p̄rogatiuā
in grā. ita habeat ⁊ in gloria. Vñ ſup
illud p̄s. Preueniſti eū ī bn̄dictiōib9
dulcedinis. glo. ingt. In eo plenitudo
diuinitatis habitauit ut ipſe ſit p̄mogẽ-
nitus in multis fratrib9. p̄ceteris bn̄s
ſpiritū. i. gratiā ⁊ p̄ceteris reſurgēs. Et
ſic p3 q̄ ↄueniens fuit xp̄m cito reſur-
gere ex pte ſui. Fuit etiā h̄ ↄueniēs.
imo neceſſariū ex parte nr̄i ſm Alex.
vbi ſ. trib9 rōnib9. P̄ ꝓpter fidei ge-
nerationē. s. reſurrectionis ſue. quā
niſi reſurgeret q̄ nullus deinceps cre-
deret eē deū. Vñ Aug⁹ ſup p̄s. 101. ſer-
mone. 2º. ait. Nō ē laus fidei xp̄iano-
rū. qa credunt mortuū xp̄m. ſ3 qa cre
dunt reſurrexiſſe xp̄m. Nā ⁊ mortuū
paganus credit. ⁊ hoc tibi pro crimīe
obijcit: quia in mortuum credidiſti.

2° ꝓpt̄ spei subleuatiōe3. Vn̄ Apo. 2°. dictus est xp̄us primogenit⁹ mortuoꝝ. qm̄ pmus in alio seculo a morte resurgēs dicit. vt ipse in eternū viueret. ⁊ nobis de resurrectiōe firmam spem pstaret. Vn̄ Maxim⁹ in sermōe de pascate ait. Est ī xp̄o hoīe suscitato vniuscuiusq3 nostrum caro sanguis ⁊ portio. Vbi g̊ portio mea regt̄. regre me credo. vbi dn̄at̄ sanguis me⁹. dn̄are me sentio. vbi gl̄ificat̄ caro mea. g̊ gloriosū eē me cognosco. Quod ɔfirmat Greg⁹. 14°. li° moral. di. Redēptor nr̄ suscepit mortem ne mori timeamus. resurrexit ⁊ resurrectiōe3 ondit ut nos posse resurgere cōfidam⁹. 3° ꝓpt̄ caritatis augmētationē. Nō. n. ita allici ad amorē gl̄ie sempitn̄e possemus nisi daret̄ nobis forma ⁊ exēplar resurrectiōis nr̄e. Vn̄ glo. sup illud. i. Cor. 15°. Xp̄us resurrexit a mortuis pmitie dormiētiū. sic ait. Prim⁹ tpe maxim⁹ dignitate q pōr resurrexit ut fidē faceret. ⁊ formā credētib⁹ daret. Unde Aug⁹ vbi s̄. statim seqt̄ di. Que igit̄ laus tua? Credere resurrexisse xp̄m ⁊ sperare te resurrecturū esse p xp̄m. h̄ est laus fidei. Quare aūt credimus ⁊ mortuū. qa credere eū resurrexisse nō possumus nisi pus mortuū fuisse credam⁹. Et sic p3 pma cōsideratio. Secūda cōsideratio que dr̄ expectatiōis qua re. s. vsq3 ad tertiū diē expectauit declaratur fm Alex. vbi s̄. q3 h̄ fuit cōueniēs trib⁹ ratiōibus. p° ꝓpt̄ significationē. Unde sup illud Luc. 24°. Oportebat pati xp̄m ⁊ resurgē a mortuis tria die. glo. dic. Merito vna die ⁊ duab⁹ noctibus iacuit ī sepulchro. qa lucē. i. gr̄am sue mortis q̄ tm̄ in carne erat. tenebris nr̄e duple mortis q̄ in carne erāt ⁊ aīa opposuit: ad significādū videlic3 q3 lux sue mortis duplā nr̄e mortis curauit. 2° fuit h̄ cōueniēs ꝓpter ꝓbationē. qa sicut ī ore duoꝝ uel triū testiū oē stat verbum Math. 18° ca°. sic in trib⁹ dieb⁹ stat oē factū. Vn̄ sup illud. i. Cor. 15°. Resurrexit tertia die. glo. dicit. probata. s. vera morte. Si. n. statim resurrexisset nō vere mortu⁹ crederetur. 3° fuit h̄ cōueniēs ꝓpter ondsionē. s. sue magnifice ptātis. Nā si statim resurrexisset nō videret̄ hr̄e ptātē resumēdi aīam suam sicut ⁊ ponendi. ut ipse Joh. x° ca°. testat̄ di. Potestatē habeo ponendi aīam meā ⁊ iterū sumēdi eā. Que oīa ɔfirmat Aug⁹ ī li° de symbolo. di. Dubitas o homo qa tertia die resurrexit a mortuis. ut de multis proferamus exemplū. Deū attende. oīpotētē cogita ⁊ noli dubitare. Si. n. potuit te cū nō esses d̄ nihilo facere. cur nō potuit hoīem quē assūpsit. quē fecerat a mortuis resuscitare? h̄ ille. Et sic pat3 secūda cōsideratio. Tertia cōsideratio que dr̄ determinatiōis. s. diei ⁊ tēporꝭ resurrectiōis xp̄i. p° de die declarat̄ fm Alex. vbi s̄. ⁊ oēs doc. q3 xp̄s in sepulchro quieuit p tres dies naturales capiēdo in duobus ptem ꝓ toto p synodochen. s. ī die veneris vsq3 ad sero. ⁊ in sero diei sabbati vsq3 ad mane. ⁊ ita p tres naturales dies fuit in sepulcrō. tn̄ tm̄ fuit ibi p vnū artificialē diē ⁊ p duas integras noctes. Hic sup illud Ro. 6°. Hoc facientes qa vetus hō ⁊c. glo. dic. Quieuit xp̄us ī sepulchro vna die ⁊ duab⁹ noctib⁹. qa nr̄am duplā vetustatē sua simpla cōsūpsit. 2° vo determinatione tēporis hore quidam dicūt q3 surrexit xp̄us in aurora. Unde Aug⁹ super illud. i. Machab. 3°. Elegit Lysias ⁊c. sic dicit.

Ab hora mortis xp̄i vsq; ad diluculū
resurrectiōis cōstāt hore quadragin-
ta si ipsa nona cōnumeret̄.igit̄ videt̄
q̄ nō surrexit añ lucē. Pro q̄ opiniōe
facit q̄ eccl̄ia laudes cātat ī aurora in
memoriā resurrectiōis dñice ⁊ glīam
resurgētis. Quidā v̄o alij dicūt xp̄m
resurrexisse media nocte. quia Iudic.
16°. hr̄ figura Samsonis qui dormiuit
vsq; ad mediū noctis ī Gaça. Et inde
cōsurgēs ap̄phendit ambas fores ⁊c.
vbi glo. dic. Samson media nocte nō
solū exiuit s̄ ⁊ portas tulit. q̄a redem-
ptor nr̄ non solū de inferno liber exi-
uit. s̄ ⁊ de inferni claustro portas de-
struxit. ¶ Facit etiā p̄ hac opinione fi-
gura exitus p̄pl̄i iudeoꝝ q̄ fuit factus
media nocte. ut scribitur Exo. xi° ca°.
¶ Facit insup totum officiū misse diei
sabbati. q̄ antiqtus in media nocte re
surrectionis decantari solebat. Vñ in
collecta dr̄. Deus q̄ hanc sacratissimā
noctem ⁊c. Vtrāq; opinionē concor.
Alex. vbi dicit. q̄ p̄dicta nō sūt ɔ̄tria.
Nā qñ dr̄. q̄ ante lucē surrexit. respi-
cit illud qd̄ Iohes. 20. ca°. dic. Maria
magdalene venit mane cū adh̄ tene-
bre essent ad monumētū. Sicq; itelli-
git̄ illud Luc. 24°. Diluculo valde. i.
anteq̄ dies eēt clara. Et sic apparet q̄
de⁹ resurrexit int̄ mediā noctē ⁊ clarā
diē. Et h̄ mō vtraq; opinio oñdit̄ esse
vera. Et sic patz tertia cōsideratio. pa-
tetq; ps secūda huius sermonis.

Pars t̄tia hui⁹ sermōis. in q̄ declarat̄
q̄ xp̄s resurrexit triplici q̄litate. s. do-
tatiōis. apparitionis. ⁊ signationis.

Ertio in isto sermone aduer-
tēdū ē q̄ resurrectio xp̄i fuit
triplici p̄uilegio qualificata.
p̄ p̄uilegio dotatiōis. 2° p̄uilegio ap-
paritionis. 3° p̄uilegio signationis. p̄
dico q̄ fuit qualificata p̄uilegio dota-
tionis quatuor singulariū dotiū. p̄
videlicz dote subtilitatis. Vñ Greg⁹ ī
omel̄ pascali sic inquit. Sicut ī sua na-
tiuitate exiuit xp̄us de vtero virginis
clauso. ita in resurrectiōe exiuit nud⁹
non apto sepulchro. Vñ mulieres di-
xerūt Mat. 16° ca°. Quis reuoluet no-
bis lapidem ab ostio monumenti?
Istud. n. p̄tinet ad dotem subtilitatis
qua corpora sanctoꝝ postmodū ascen-
dunt ad celū empyreū sine fractione
aliorū celorum. 2° fuit p̄uilegiata
dote agilitatis. quia subito post resur-
rectionē transibat quocūq; volebat ⁊
ibat. Vnde dicūt doc. q̄ istis quadra-
ginta diebus illis sanctis quos extra-
xerat a limbo ⁊ posuerat in terrestri
paradiso apparebat vna cum discipu-
lis nimia celeritate. ⁊ scd̄m hanc dotē
euanuit ab oculis discipuloꝝ eūtibus
in Emaus. Luc. 24°. 3° fuit p̄uile-
giata dote claritatis. quam tñ occulta-
uit apparens discipulis suis. Cui⁹ rō-
nem assignat Aug⁹ ad Orosiū di. Ca-
ro xp̄i clarificata resurrexit. s̄ noluit ī
illa claritate discipulis apparere. quia
nō possent oculis mortalibus talē cla-
ritatem cōspicere. h̄ ille. ¶ Faciebat etiā
h̄ ut ostenderet efficatius idem corp⁹
esse quod prius habuit viuū. Dicit tñ
Aug⁹ q̄ claritate nō carebat q̄uis ip-
sam non oñderet. 4° fuit p̄uilegiata
dote īpassibilitatis. q̄a surrexit īmor-
talis ⁊ impassibis. Et licz vulnera fla-
gelloꝝ fuerint ī xp̄i resurrectiōe abo-
lita. tñ fuerūt in eo qnq; p̄ncipalia de-
relicta signa. ut patebit. i. Sed q̄ hec
fuerint sine dolore. pertinet ad dotem
īpassibilitatis. Et sic patet p̄ma q̄litas

resurrectionis xp̄i. 2° fuit qualifica-
ta xp̄i resurrectio p̄uilegio apparitio-
nis.qa relicta apparitiōe facta mr̄i sue
7 Marie magdalene.de qb' hr̄ in ser-
monario de pn̄ia i sermone hui' diei.
Relictis etiā alijs apparitiōib'.hic so-
lū fit mētio de singulari apparitiōe.de
qua scribitur Math.vlt̄.facta oīb'
discipulis in galilea in mōte Thabor.
Dic.n.Undecim āt discipuli abierūt
in galileā i mōtē vbi cōstituerat illis
Jhus.Et vidētes eū adorauerūt:qdā
āt eo℞ dubitauerūt.Ex qb' v̄bis duo
singularia elicaūt. Primū est q̄ ista
fuit de sollēnior' b' apparitionib' dis-
cipulis factis.tū qa mādata fuit fieri
nō solā in gn̄ali i galilea.s; etiā i mō-
te loco aptissimo ad speculationem.7
ibi fuit postmodū facta.tū qa in nul-
la alia℞ dr̄ q̄ adorauerūt eū nisi i ista
7 in vltima in monte oliueti facta qn̄
ascendit in celū.De qua dr̄ Luc.vlt̄.
q̄ ferebatur in celum.7 ipsi adorātes
regressi sūt. Secūdū mysteriū quod
elicit̄.qa seq̄t̄ q̄ qdam dubitauerunt
&c̄. est q̄ talis discipulorū dubitatio
fuit permissa a xp̄o.7 ab euangelistis
exp̄ssa. p̄ ne posset in posterū dici q̄
ipsi sicut hoīes leues 7 fatui rē nō cre-
dendā leuit̄ crediderūt.qua p̄pt̄ ostē-
ditur quāta g̃uitate 7 q̄ varijs p̄sua-
sionibus ad hanc veritatē vix sūt ad-
ducti.Unde doc.dicūt q̄ eo℞ tarditas
fuit occasio firmitatis fidei nr̄e. 2°
fuit p̄missa ad demonstrandū ardui-
tatem huius veritatis. Diabolus v̄o
fortius temptat cōtra veritatem altis-
simam 7 saluberrimā q̄ contra alias.
Quia igitur p̄ nos non valemus ascē-
dere ad cognitionem veritat̄ eterne:
adiutorio sup̄no manuducimur.qd̄
in hui' mōi dubitatiōe monstratū ē.
3° fuit p̄missa ad docēdū ipsos ap̄los
ceterosq; doctores fidei quātū 7 qua-
liter infirmis debeāt cōdescendere ut
eos possent in fide solidare instar xp̄i
discipulos manuducētis ad cōtēplā-
dā veritatē sue resurrectionis. 4° 7
vltimo fuit p̄missa talis dubitatio.qa
ad tollendā eorū dubitationē multa
sunt hinc inde facta 7 dicta ad clari-
ficationē fidei vtilia que aliter locum
nō habuissent.sicut i causis vl' dispu-
tationibus videmus q̄ oppositiones
multū iuuāt 7 quodāmodo cogūt da-
re multas vtiles rn̄siones.Unde seq̄t̄.
Et accedēs Jhus locutus ē eis di.Da-
ta est mihi p̄tās i celo 7 in terra.q̄i di.
Ne dubitetis nec miremī si resurrexi.
qa non sū purus hō s; deus potens in
celo 7 ī terra. Et sic patet secūda qua-
litas resurrectionis xp̄i. 3° resurrec-
tio xp̄i fuit qualificata priuilegio sin-
gularis signationis.qa s̄m Alex.vbi
s̄.7 coīter oēs doctores.xp̄s resurre-
xit cum cicatricibus.Unde Luc.24°.
dixit discipul' suis. Videte man' me-
as 7 pedes meos.qa ego ipse sum.Qd̄
qdem factum fuit p̄pter quatuor. p̄
p̄pter fidem discipulo℞ cōfirmādam
qa ex h̄ p̄cipiebāt 7 videbant q̄ erat
idē corpus quod fuerat in cruce con-
fixū.Unde Joh.20.scribitur q̄ ondit
eis manus 7 latus. 2° p̄pter diuinam
miām peccatorib' inclinandā.quia s̄m
Ber.Nulla ibi poterit eē repulsa.vbi
tot sunt caritatis insignia. 3° p̄pter
crucis passionē rememorandā.Ūn̄ si
s̄m Aug.22°. de ciui.dei.in corporibus
marty℞ remanebūt p' resurrectionē
cicatrices in signum victorie p̄terite.
quāto magis ī corpe xp̄i remanebūt.

4° ꝓpter iudeoꝝ ⁊ maloꝝ xp̄ianoꝝ neq̄tiā cōfundēdā. q̄a ut Ioh. 19° ca° scribitur. Uidebunt in quem transfixerunt. Et iterū Apoc. p°. Uidebit eū oīs oculus ⁊ qui eū pupugerunt. Un̄ Aug⁹ in lib° de symbolo dic. Fortasse dn̄s in corpe suo cicatrices retinuit ut in iudicio hostibus exꝓbraret ⁊ conuinceret eos. di. Ecce hoīem quē crucifixistis. Ecce deū ⁊ hoīem ī quē credere noluistis. Uidete vulnera q̄ infixistis. Aspicite lat⁹ quod pupugistis quod p vos aptū est. ⁊ intrare noluistis. hec ille. Per que vulnera concedat nobis ipse qui a mortuis resurrexit ut pctīs mortui deo viuamus in pn̄ti p grām ⁊ in futuro p gloriā ī secula seculorū. Amen.

Feria secūda post festū pasce q̄ oportet nos in isto mundo multa pati ad acquirendam gloriam sempiternam Sermo. 51⁹.

Ecoportu

it pati xp̄m ⁊ ita intrare in gloriam suā. Scribunt̄ hec verba Luc. vlt°. ca°. ⁊ in euāgelio occurrentis sollēnitatis. Quia frēs carissimi expleta sūt in hoc volumīe de vitijs ⁊ pctīs mortalib⁹ q̄ tractare intēdebamus: cōgruū videtur in isto sermone singulariter illud ꝓponere q̄d facit ad fugationem oīuꝫ vitioꝝ. Quod quidem est voluptatū ⁊ delectationū carnaliū mortificatio. Nam s̄m Cassiodorū de institut. monachorū. de voluptatū mortificatiōe marcescūt ⁊ extirpantur vniuersa vitia. Et ideo ap̄lus ad hāc hortatur. 2. Cor. 6° ca°. di. In oībus exhibeamus nos sicut dei ministros: ī multa patientia. in tribulatiōibus. in necib⁹. in angustijs. in plagis. in carceribus. in seditionib⁹. in laborib⁹. in vigilijs. in ieiunijs. in castitate. in sciētia. in longanimitate in suauitate. in spū scō. in caritate non ficta. in verbo veritatis. in virtute dei. Per arma iusticie: a dextris ⁊ a sinistris. Per gloriā ⁊ ignobilitatē. p infamiam ⁊ bonā famā. ut seductores ⁊ veraces. sicut qui ignoti ⁊ cogniti. quasi morientes ⁊ ecce viuimus. ut castigati ⁊ nō mortificati. hec ibi. Hec est illa mortificatio que ē op⁹ meritoriū s̄m Alex. in quarta pte in tractatu d' ieiunio. inq̄ātū. s. ē a v̄tute. ⁊ opus cōseruatiuū inq̄ātū est ad virtutē. quia remouet obstaculū virtutis minuēs impetū ꝯcupīe. Est etiā op⁹ satisfactoriū inq̄ātū est s̄m virtutē. q̄a gerit rationem sacramēti ⁊ medicine spūalis. s. pnīe que est sacrm̄ purgās a culpa ⁊ sequelis eius. Hec est etiam mortificatio ꝓpter quā ad exemplū nobis dandū ut dicāt verba ꝓposita. Hec. s. tribulatiōes angustias v̄bera crucis atus ⁊ cādē mortē oportuit pati xp̄m. ⁊ ita intrare ī gloriā suā. Ex q̄b⁹ ꝯcludit̄ q̄ si caput nr̄m xp̄s nō potuit glificari absq̄ passionib⁹ q̄ nec nos mēbra ei⁹ absq̄ voluptatū mortificationibus gloriā adipisci nō poterim⁹. Est. n. mortificatio carnis si fiat debito mō ⁊ recto fine meritoria ⁊ v̄tuosa ⁊ oīn̄ necīa. Qd̄ ī isto sermone ꝓbat̄ duodecī medijs tali mō ꝓsequēres. ut
p° in pma pte quatuor medijs
2° in alia quatuor alijs
3° in vltima pte quatuor alijs describamus.

Pars pͥma huius sermonis. in qua ꝓbatur quatuor medijs mortificationē voluptatū eē virtuosam.

Rimo igit͛ in isto sermōe dico mortificationē carnis esse ꝟtuosam ⁊ neccīam. Qđ ꝓbat͛ quatuor medijs. pͦ sic. Leuit͛. 23ͦ. scribit͛. Affliget aīas vr̄as. Et postea seqtur. Oīs aīa que afflicta nō fuerit die hͣ peribit de ꝑplo suo. vbi glo. inqt. Seqtur humilitatē xp̄i q se vsqꝫ ad mortem humiliauerit. hͣ ibi. Ex textu sic arguit͛. Oē illud cuꝰ carētia perit aīa ē ꝟtus neccīa uel actus ꝟtutis neccīus. mortificatio carnis ē hꝰmōi ut pꝫ ī textu. igit͛ ꝛc. Ex glo. autē sic arguitur. Qui mortificat carnē seqt͛ hūilitatē xp̄i ut pꝫ ibi. sequi aūt humilitatē xp̄i est actus virtutis. igitur pꝫ ꝓpositū. Q si dicatur. Apl's ad Eph. 5ͦ caͦ. dicit. Nemo vnqꝫ carnem suā odio habuit. Et loquitur đ hoīe ordinato. qa desperatus bene se habet odio. ſ q carnem suā affligit carnem suā odit. ğ talis nō est ordinatus nec opus virtuosum facit. igit͛ ꝛc. Ad hͣ rn̄det͛ scđm Alex. vbi s. ꝙ sicut q scindit patū de carne sua non facit hͣ ex odio carnis ſ ex amore sanitatis ipsius. ita qui tpaliter affligit carnē suam hͣ facit. nō ex odio carnis. sed ꝓpt͛ bonū qđ ipsa caro in eťna beatitudine obtinebit. 2ͦ hͣ idē ꝓbat͛ sic. Luc. 9ͦ caͦ. scribit͛. Qui vult venire post me. abneget semetipsū. ⁊ tollat crucē suā ⁊ seqt͛ me. vbi glo. inqt. Crux tollit͛ cū ꝑ abstinētiā corpus mortificat͛. ſ sequi dn̄m nr̄m Ihm xp̄m neccīuꝫ est ad salutē ⁊ ē actꝰ ꝟtuosus. igit͛ pꝫ ꝓpositū. Q si dicat͛ Augꝰ in liͦ đ libe. arbi. distinguit tria genera bonoꝝ. s. maxima. media ⁊ infima. ⁊ dicit ꝙ virtutes sūt de maximis bonis qbꝫ nemo male vtit͛. ſ carnis mortificatiōe multi male vtūtur. qa multi heretici ⁊ ypocrite mortificāt carnē suā ⁊ nihil eis ꝓdest. ğ carnis mortificatio non ē ꝟtus nec opus virtutis. Ad hoc rn̄detur ꝙ affligere carnē q̄tū ad subām actus nō ē opus virtutis. ſ ſm ꝙ exercetur debitis circūstantijs ⁊ fine debito. ⁊ sic ē opus virtutis. Et isto actu inq̄tū hꝰmodi nullus male vtit͛. 3ͦ hͣ idē ꝓbatur sic. Apl's ad Ro. 8ͦ. sic scribit. Si ſm carnē vixeritis moriemini: si autē spiritu facta carnis mortificaueritis. viuetis. Sed cōstat ꝙ nō loquitur de vita nature sed moris q̄ ē ꝑ grām ⁊ virtutes. Si igitur hec vita orit͛ ex mortificatione carnis ſm apl'm ut pꝫ. ğ ipsa ē virtuosa ⁊ neccīa. Q si dicat͛. Damas. sic dicit. Vitiū est auersio ab eo qđ est ſm naturā in id qđ ē ꝑter naturā. sed afflictio carnis ē cōtra naturā ⁊ ꝑter naturā. qa nature repugnat. quare ğ potius ē virtus q̄ꝫ vitiū. Ad hͣ rn̄det͛ ꝙ pōt cōsiderari natura ut nā: ⁊ natura ut ratio. Licꝫ ğ afflictio repugnet nat͛e inq̄tū natura ē. nō tn̄ repugnat nature rationali. qa ista attendit delectationē simplicit͛. non tpalem velut nunc. ⁊ afflictio huiusmodi q̄ ē opus virtutis delectationi simplicit͛ consonat licꝫ repugnet tpali. 4ͦ hͣ idē ꝓbatur sic. Apl's ad Gal͛. 5ͦ. dicit. Caro cōcupiscit aduersus spm̄ ⁊ spūs aduersus carnē. hec aūt sibi īuicē aduersantur. ſ carnalē cōcupiscentiā reprimit afflictio carnis. tūc sic. Oīs actꝰ reprimēs illud qđ aduersatur spiritui est virtuosꝰ ⁊ necessariꝰ. igit͛ pꝫ ꝓpositū.

Q si dicitur. Cōformitas dʒ esse int̄ meritū ⁊ p̄miū sicut int̄ gr̄am ⁊ gloriā. premiū aūt iocūdissimū ē. ḡ afflictio que ē cū tristicia nō ē eius meritoria. Ad h̄ r̄ndetur q̄ habita cōsideratione ad illud q̄d ē formale in merito. h̄ verū ē. q̄a gr̄a ē informatiua meriti inq̄tū ē gr̄a simpliciter: ⁊ p̄miū inq̄tū ē gr̄a cōsūmata. Sed habita cōsideratiōe ad illud q̄d ē ī illis materiale. est dissonantia maxima sicut inter actū afflictiuū ⁊ actū confortatiuū ⁊ delectatiuū. Et iō pʒ q̄ mortificatio ē actus virtutis. patetqʒ ps prima hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ pbatur quatuor aliis mediis mortificationē carnis esse virtuosam.

Ecūdo in isto sermone dico mortificationē carnis eē virtuosam ⁊ necessariā. Q̄d etiā pbat̄ q̄tuor aliis mediis. p̄ sic. Ap̄ls ad Col. 3°. dic. Mortificate mēbra vr̄a que sūt sup t̄rā. vbi glo. dicit. Mēbra i. mēbrorū ↄcupiās. ḡ mortificatio cōcupiscētiarū ē opus virtutis ad salutē nccīūʒ. si igitur h̄ ē ex mortificatione carnis. patʒ ppositū. Q si dicat̄. Qui carnē suam affligit virtutē nature diminuit. ⁊ ita bonū nature. ḡ virt⁹ nō diminuit bonū nature. q̄a s̄m Tulliū ⁊ etiam Aug. li° 8°. ↄ̄ Julianū. ca°. 6°. virtus est habitus nature modo atqʒ rationi cōsentaneus. igi. ⁊c̄. Ad hoc r̄ndetur q̄ afflictio carnis pōt diminuere virtutē ita q̄ sit debilior ad aliquē actum. erit t̄n expeditior q̄tū ad aliū actū longe vtiliorē ⁊ honestiorē. ⁊ h̄ non ē malū sicut ī pposito. Per afflictionē. n. carnis debilitatur hō q̄tū ad exercitiū operū inferiorū. roboratur t̄n q̄tū ad opa supiora exercenda.

2° h̄ idē pbat sic. Illud p q̄d diminuūt̄ cōcupiscētie male est opus virtutis ⁊ ad salutē nccīūʒ. sed s̄m Aug. ↄ̄ Julianū li° 6°. concupiscētie male p mortificationē carnis minuūtur. igit̄ pʒ ppositū. Q si dicat̄. Formā diligendi pximū hō accipit a seipso. quia tenetur q̄libet diligē pximū sicut seipsū. ut h̄r Deut. 6°. Math. 22°. Luc. x°. sed mortificare ⁊ affligere carnem pximi sui non est opus virtutis. ḡ semetipsum mortificare ⁊ ppriā carnē affligere nō ē opus virtutis. Ad hoc r̄ndetur q̄ duplex ē motus caritatis. s. elicientis ⁊ impantis. Q̄tū ad motū p̄mū dʒ q̄libet diligere aliū sicut seipsū. i. ad id q̄d diligit seipsum. Nō aūt q̄tū ad secūdū. quia nō debeo oīa illa ex caritate impare pximo que ⁊ mihi: t̄n debeo velle illū benefacere ⁊ ī bonis pficere. Et sic intelligitur in pposito. q̄a non debeo affligere carnē pximi. sed debeo desiderare ut ip̄e se affligat ad pfectū meriti. 3° h̄ idē pbatur sic. Ber. sup cantica canticorū omel. 30 sic dicit. Gen⁹ martyrij est facta carnis mortificare. sed martyriū ē opus virtuosū s̄m oēs doc. ⁊ q̄nqʒ nccīūʒ. ḡ ⁊ mortificatio est virtuosa ⁊ q̄nqʒ necessaria. Q si dicatur. Aīa imitari dʒ deū in regendo minorē mūdū inq̄tū pōt sicut ip̄e maiorē mūdū gubernat. sed deus res maioris mūdi sic administrat ut eas pprios motus agere sinat s̄m Aug. igit̄ ⁊ aīa sic debet corp⁹ gubernare q̄ dʒ mēbra corporis p̄mittē pprios actus agere. ḡ non debet act⁹ eorū p afflictiōēʒ uel abstinētiā īpedire.

Ad h r̄ndet̄ q̄ cōditor mūdi ita in-
stituit mūdū ī sui ɔditiōe q̄ sp̄ staret
in sua ordinatione 7 opatione in qua
institutus erat. 7 h mediāte influētia
virtutis diue. Propt̄ h nihil incōue-
niēs accidit mūdo ex actibus ,ppriis
circa ptes illius exercitatis. Minor ꝟo
mūdus. i. hō rōne sui lapsus si ageret
siue exerceret ,pprios actus seipsū de-
strueret 7 in nihilū redigeret. Propt̄
h ne icurrat h incōueniēs necesse ē ut
afflictionibus corpalibꝫ coherceatur
ipetus illiꝰ 7 ,pnitas ad malū. 7 diriga-
tur in bonū. 4° h idē ,pbatur sic s̄m
phm in ethicis. Sedatis pturbationi-
bus ex pte carnis fit aīa prudēs 7 sci-
ens. hec autē. s. scia 7 prudētia dispo-
nūt ad virtutē. ḡ cū hꝰmōi sedatio fi-
at p afflictionē 7 mortificationē car-
nis. patꝫ q̄ ipa ē virtuosa 7 necessaria.
Q̄ si dicatur. Qui affligit corpꝰ suū
aut psegt̄ nām. aut culpā. aut penam.
Si naturā peccat. qa nā ē bona idō nō
est psequēda. Si culpā 7 culpa nō est
in carne. ḡ nō dꝫ ī corpe psequi culpā.
Si ꝟo dicas q̄ psegtur penā. 7 pena p
pctō iusta ē. ḡ psegtur qd̄ iustū est. 7
sic peccat. ḡ videt̄ q̄ nō ē corpꝰ afflige-
dū ,ppter pctm̄. Ad h r̄ndetur q̄ in
carnis afflictione volūtas psegt̄ nām
vitiatā. 7 etiā semetipsam psegt̄ nām
illā psequēdo. qa nām affligēdo seip-
sam affligit. Tāta ē. n. carnis 7 aīe col-
ligātia q̄ non pōt ipsa caro affligi qn
affligatur ipsa aīa siue volūtas. Et sic
pꝫ q̄ huiꝰmodi mortificatio ē vtilis 7
necīa. patetq̄ ps secūda huiꝰ sermōis.

Ps ṫtia huiꝰ s̄monis. in q̄ ,pbat̄ q̄tuor
aliis mediis q̄ mortificatio carnis est
vtilis 7 necessaria.

Ertio ī isto sermōe dico iterū
mortificationē carnis 7 vo-
luptatū esse virtuosam vtilē
7 necessariā. Qd̄ etiam quatuor aliis
mediis ,pbat̄ p̄ sic. Mortificatio car-
nis reddit nos cōformes xp̄o q̄ ē fons
totius virtutis. s̄m illud. z. Cor. 4°.
Dencimur sed non perimꝰ. sp̄ morti-
ficatiōꝫ Jhesu xp̄i ī corpe nr̄o circūfe-
rētes: ut 7 vita Jhesu māifestet̄ ī car-
ne nr̄a mortali. igitur pꝫ ,ppositū. Q̄
si dicatur. Justo iudicio punit̄ ,p pctō
auctor pcti. non aut aliꝰ ,p eo. s̄ facere
pctm̄ nō ē nisi ī aīa. qa Math. 15°. dr̄.
De corde exeūt cogitatiōes male for-
nicatiōes. adulteria 7 hꝰmōi. Et tāgit̄
ibi oē genꝰ pcti. s. cordis. oris. 7 opis.
igit̄ aīa sola affligēda ē ,p pctō. nō aūt
caro. Vn̄ Johel. z°. scribit̄. Scindite
corda vr̄a. i. aīas vr̄as. 7 nō vestimē-
ta vr̄a. i. corpa uel carnis mēbra. iux̄
illud Job. x° ca°. Pelle 7 carnibꝫ vesti-
sti me. Ad hoc r̄ndetur s̄m Aug. q̄
aīa delectatur duobꝫ modis. s. p seip-
sam 7 p corpus. idō iuste tristari 7 pu-
niri dꝫ dupliciter. s. in se 7 in corpore
iux̄ illud Sap̄. xi°. Per que peccat qs
p h 7 punietur. z° h idē ,pbatur sic.
Per afflictionē carnis receditur a pec
cato. qa p h reprimitur ɔcupiā que ē
mr̄ oīuꝫ vitiorū. Unde. i. Pet. 4° ca°.
dr̄. Qui passus ē in carne desiit a pec-
catis. sed h est virtuosū. igit̄ pꝫ ,ppo-
sitū. Q̄ si dicat̄. Caro ē inimica spūi
ad Gal. 5° ca°. s̄ Math. 5°. dr̄. Diligite
inimicos vr̄os. Et ,pō. z5°. Si esurierit
inimicꝰ tuꝰ ciba illū. igit̄ ex p̄cepto euā
gelii 7 apl̄i fouēda ē caro 7 nō mace-
rāda. Ad h r̄ndet̄ q̄ bn̄faciēdū ē ini-
mico sed non sic ut ex ipso beneficio
fiat ei qui bene facit ḡuior 7 deterior.

Et si hoc esset magis videretur illi male
faciendū q̄ȝ bene. Sic ī pposito cū caro
sit inimica aīe qn̄ nimis fouetur ma-
gis īimicatur ⁊ aduersatur spiritui. ⁊
minus ei subijcitur. iō nō nimis dele-
ctabiliter est fouēda sed districte mace
randa. 3° hoc idem pbatur sic. Qui se
affligit pctm̄ punit. s hoc iustū ē ⁊ vir-
tuosū. quia. ff. de iusticia ⁊ iure. l. i. Iu
sticia ē cōstās ⁊ ppetua volūtas red-
dens vnicuiqȝ qd suū est. igitur pȝ p-
positū. Q si dicatur. Aug⁹ dicit qd ē
cōe oībꝫ ē naturale. sed diligere ⁊ fo-
uere carnē oībꝫ est cōe. igit hoc ē nāle.
sed nihil ē a natura uel a lege nature
nisi iustū. g iustū est fouere carnē ⁊
iniustū est eā macerare. Ad hoc rn̄det
q̄ȝ naturale ē diligere ⁊ fouere carnem
sed sic ut spiritui seruiat ⁊ min⁹ ei ad-
uerset. 4° hoc idē pbatur sic. Per affli-
ctionē carnis de hoste nr̄o. s. de cōcu-
piscentia triūphamus. ⁊ volūtatē no-
strā diuine cōformam⁹. sed ista sunt
bona virtuosa ⁊ meritoria. g mortifi-
catio carnis ē etiā vtuosa. Q si dica-
tur. Quicūqȝ carnē suā affligit necc̄io
sibi vitā minuit. qa oīs passio magis
facta abijcit a substantia. sed nimium
etiā ieiuniū totiens posset fieri q̄ȝ ho-
minē interficeret. igit ipsū semel fac-
tū vitā minuit ī aliquo. igit carnē af-
fligēs licȝ semel ⁊ mox se non interfi-
ciat. tn̄ paulatī ⁊ successiue sibi vitam
subtrahit. Et hoc ē grani⁹ pctm̄ gladij
homicidio. iux illud Tren. 4°. Melius
fuit occisis gladio q̄ȝ interfectis fame.
sed nullo modo se interficere licet. g
nec carnem macerare. Ad hoc rn̄detur
q̄ȝ duobus modis fit hōicidiū. Vno°
qn̄ qs intendit mortē alicui⁹ ⁊ agit. ⁊
iste e homicida pessimus. Alio° qn̄
quis non intēdit mortē alicui⁹. s agit
rem illicitā ad quā cōseqtur mors ali
cuius. ut cū qs pijcit iacula in coī pla
tea. si a casu occidat aliquē homicida
dr̄. Neutro aūt modoꝝ istoꝝ p pctīs
macerans carnē homicida dȝ dici. p̊
modo nō. qa p hoc nō intēdit se occidē
sed p pctīs satisfacere ⁊ gloriā eternam
mereri. Nec etiā 2° modo. qa mace-
rare carnē discrete nō ē opus illicitū
sed licitū. Et ideo ⁊ si ieiuniū sit q̊dā-
modo passio. nō tn̄ ita debȝ fieri ut sit
magis facta. i. cū nimia violētia ⁊ in-
discreta. De ista carnis mortificatiōe
q̄ȝ sit vtilis ⁊ laudabilis. ait Aug⁹ sup
Johem sermōe. 65°. Nemo peruenit vbi
non morit nisi huic seculo moriatur.
non ea morte oīuȝ qua corpus ab aīa
deseritur s morte electoꝝ qua etiā cū
carne mortali manetur. De qua mor-
te dicebat apl̄s. Mortui. n. estis ⁊ vi-
ta vestra abscondita ē cū xp̄o in deo.
Et super p̊s. 67°. idem ait. Hec ē mors
optima ut in cupiditatū cohibitione
a terrenis ⁊ spe celestis hereditatis hō
vsqȝ in finem pseuerās diem vite hu-
ius vltimam claudat. Et in lib° de sa-
lutaribus documentis hoc diffusi⁹ ex-
plicat. di. Quis ex Adam simus car-
naliter nati. nō ipsū tm̄ imitari debe
mus sed xp̄m in quo renati sumus p
baptismū ⁊ viuimus. Quid ē imitari
Adam nisi carnalibus concupiscen-
tijs ac desiderijs morte nos ppetua oc
cidere? Et quid est imitari xp̄m nisi
carnales cōcupiscētias ⁊ desideria in
nobis mortificare. ⁊ cū ipso qui p̄cio
sanguīs nos redemit feliciter regnare?
Et sic q̄ȝdiu in Adam sumus. omnes
in illo cecidimus. ita postq̄ȝ in xp̄o eē
cepimus. omnes cum illo spūaliter

resurgamus. Et ut totum dicā Adā nobis abstulit paradisum: 7 xpus donauit regna celoꝝ. 7 corpus suū ꝓ nobis peccatoribus tradens mortuus est ꝓ pctō non suo sed nostro. Unusquisq; autē nostrū non oīu; pctō moritur ſ suo. Er qd est pctō mori nisi opa maligna in nobis dānare 7 hꝯ miserabile seculum fugē! ut sicut hō carne mortuus ī sepulchro nemini violentꝰ existit· neminē calūniat᷑· neminē opprimit· non īuidet bonis· nō insultat malis· nō in luxuria carni seruit· non bibendo magis ac magis in se sitim accendit· nō odioꝝ flāma inardescit· nō potētes ac diuites huius seculi adulatur· nō inquieta curiositate temptat᷑· nō turbe maxime sibi astantis curam gerit· nō auro· non argento siue aliis circūdatus ostendit᷑· nō salutatiōibꝫ potētū delectatur· non seruitiis fatigat· non eū supbia inflat· nō ambitio huiꝰ seculi necat· nō vana gloria turpiter iactat· nō auꝝ siue armille atq; oēs false huius seculi diuitie inflant nō rabies insani furoris exagitat· non equoꝝ crassitudo 7 amor īuitat· non pulcherrima spēs feminarū auidum reddit· nō histrionū miserabiliū vba in risum excitant· nō cōtētiones huiꝰ seculi pturbant· nō audacia tollit· nō tpalia gaudia delectāt· nō iracūdū animositas· nō suspitiosū puersitas· non verbosū vanitas· non risorē malignitas· nō mobilē instabilēq; amor huiꝰ seculi 7 versatilē facit. Hec 7 alia huiusmodi annumerādo ꝓtelaui ut intelligat dulcissima fraternitas tua quatenus in carne mortuꝰ nec facere pōt ista nec pati· ut in his talibus nō torpeamus· sed studeamꝰ cum dei adiutorio q̄ntum possumus vitia 7 concupiscentias mortificare. 7 induamꝰ nouum hoīem q ſm deum creatus est in iusticia 7 sanctitate· nec humanis laudibus delectemur· nec detractionibꝫ libenī aurē pbeamꝰ· nec adulatiōibꝫ nr̄is credamus· nec discordes simus. ſ potiꝰ q̄s valemꝰ ad ↄcordiā ꝓuocemus· nec simus carnales· hꝯ est in hoc seculo carnaliter viuētes. qa apl̄s dic. Si ſm carnē vixeritis moriemi. hꝯ ille. Affligamus igit᷑ corpa nr̄a 7 voluptates carnales mortificemꝰ ut xp̄o viuētes q resurrexit a mortuis grām cōsequamur in p̄nti 7 cū ipso gloriā sempitnā in regno celoꝝ· vbi ipse cū p̄re 7 spiritu sancto suo viuit 7 regnat in secula seculorū. Amen.

Feria tertia in albis de duodecim statibus huius mundi variis 7 diuersis Sermo vltimꝰ.

Stetit Jhesus in medio discipulorū suorum 7 dixit eis. pax vobis. Scribuntur hec verba Luc. vlt. 7 in euāgelio occurrentis sollēnitatis. Tanta ē amoris dulcedo grā dei fratres carissimi quā erga vos ī me sentio 7 ex vobis apud me cogⁱsco ut non possim absq; cordis teneritudine 7 lachrymarū effusione isto mane a vobis licentiam capere. ꝓ qdem lachryme sunt in oculis q̄; verba in ore ꝓlata. Nam si oīs homo omni homini naturaliter est amicus ut inquit phus in 8° ethicoꝝ. multo magis ego debeo vos diligere qui nedū estis hoīes ſ xp̄iani. ſ (ut ita dixerim) mei in xp̄o spirituales filij ī hac sacra

quadragesima p verbū dei ⁊ sanctam pdicationē regenerati. Perfecta ē.n. bonoꝝ amicitia ⁊ intransmutabilis ut habet idem phus vbi s̄. Quis igit̄ oporteat me a vobis recedere. ⁊ exemplo xp̄i aliis ciuitatibꝫ regnū dei euāgeliçare. Insup ⁊ si ista absentia sit diutina. ⁊ ex consequēti scd̄m eundem phm ibidem: amicitie videatur obliuionē facere. Attamē sperans vos in bono quod cepistis perseuerare. meq; puis orationibꝫ meis vos oīo pticipes esse. ⁊ deus si dabit̄ tēpus velle psonaliter visitare. Si vera ē snīa eiusdē phi in eodem loco. di. Loci distantia non sepat amicum sed reꝝ opatio: amor iste nūq̄ recedet a vobis. Q. si in aliquo opatio exterior deficere videatur. bona semp voluntatē inesse iudicabo. Ait.n. idem phus vbi s̄. Illa est vera amicitia que nihil querit ex rebꝫ amici nisi solam volūtatem. Si g̊ vera fuit amicitia vr̄a filii dulcissimi nūq̄ deseri poterit. Dogmatiçat aūt isdem phus q̄ amicitia vera nulla vi excluditur. nullo tpe aboletur. ⁊ vbicūq; se verterit illa firma pdurat. Veꝝ quia bona est amicoꝝ cōsuetudo veroꝝ in vltimo discessu multa ⁊ varia īsimul colloqui. de p̄teritis diuersa memorare. īuicem osculari. īuicem amplexari īuicem sibi donari. ab īuicē dulci salutatione sepati. Ita ⁊ nos in isto recessu nostro spiritualiter faciemus. imitando p̄ncipaliter exemplū xp̄i qui ut dicunt verba pposita post resurrectionem āteq; rediret ad celū: Stetit in medio discipuloꝝ suoꝝ. ⁊ dixit eis. Pax vobis. Similiter ⁊ nos a vobis recedentes filii carissimi p̄dictū v̄bū replicamus. di. Pax vobis. ⁊ varia dona vobis afferimus scd̄m varios ⁊ diuersos status qui in numero duodenario dest ringentur. de quibꝫ h̄ modo tractabimus. ut

In p̄ma parte primis quatuor gradibus diuidamus.

In secunda v̄o aliis quatuor distinguamus.

In tertia autem ceteris quatuor separemus.

Pars prima huius sermonis. in qua ponūtur quatuor status hoīuꝫ. s. parētes. filii. senes. ⁊ iuuenes. quibꝫ dona cōgrua ⁊ spūalia diuiduntur.

Rimo igitur in isto sermone ponūtur quatuor status hominū quibus singularia dona in isto recessu nr̄o intendimus diuidere. Primus est status parentū. 2[9] est status filioꝝ. 3[9] v̄o est status senioꝝ. 4[9] est status iuuenū. P̄ g̊ statui s. parentū duo singularia dona concedimus. s. filioꝝ castigationē. ⁊ eoꝝ: dem eruditionem. P̄.n. dico vobis parētibus q̄ vos magis decet q̄ alios castigare filios vr̄os. tū ppt̄ naturalem obligationem. tū ppter dulcedinem amoris quem erga natos gerere debetl. Scd̄m.n. phm 8° ethicoꝝ. Generantis ad generatū naturalis ē amicitia. Q̄d cōfirmat Tulli[9] in oratione p reditu suo ad patriā. di. Quid dulcius hoīuꝫ generi a natura datū est q̄ sui cuiq; liberi. hec ille. Ideo parentes si dulcedinem amoris cū castigatiōis seueritate pmiscere studuerint: optime liberos suos castigare poterīt quē-

admodum obligātur· capientes exemplū a deo patre q quos amat corrigit 7 castigat ut Apoc. 3°. scribit. Hinc etiā Sen. in li° cui ē titulus. Quare bonis viris multa mala accidant· sic inquit. Deus hoīes ꝓ liberis habet sed corruptos 7 vitiosos. Luxuriosos ac delicate viuētes patitur viuere. quia non putat emendatione sua dignos. Bonos aūt quos diligit castigat sepius ac assiduis laboribus ad vsum virtutis exercet. hec ille. Hinc etiā phus in 6° de aīalibꝫ dicit. Bonū est ut pentes corrigant filios ociosos. 2° dico vobis patētibus q tenemini erudire filios vestros. qa decentissimū est ut quos diligitis semp meliores atq eruditiores efficere studeatis. Scriptū est. n. Eccl. 7°. Filij tibi sunt· erudi illos. Ut pulcherrimū hr̄ exemplū de Marco Tullio q carissimū filiū ī li° de officijs tā cōposite erudiuit. Et si p vos filios erudire nō valetis· ab alijs eos erudiri faciatis· ut Octauianus īperator fecisse legitur· q filios filiasq mirabilit erudiri fecit in oī arte· ut oī in Policrato. li° 6°. Ideo ꝓ°. 13°. dicitur. Qui parcit virge odit filiū suū. Qui aūt diligit illum instant erudit. Et apl's ad Heb. 12°. scribit. Quis est filius. i. filialiter dilectus quē nō corripit pater? quasi di. null9 reperiri deberet. Nā. i. Reg. 3°. et 4°. Et. 37. dis. c. legāt. et. 47 dis. §. necesse. Et ex̄ de symonia. c. licꝫ Hely. habetur d filijs Hely· qui male a patre eruditi oīno fuere iudicio extincti· qd cum audisset pater de sella cecidit retrorsum. 7 fractis ceruicibꝫ ꝓ ineruditis filijs punitus e vita miserabiliter decessit. 2° do statui. s. filiorū duo singulariter eis conuenientia distribuimus. s. erga pentes reuerentiam atq pietatem. P° g° vobis filijs meis dico q debetis reuereri parētes vestros ut lex diuina iubet Exo. 20. ca°. di. Honora patrem tuū 7 matrem tuam ut sis longeuus super terram. Et Math. 15°. Honora inquit saluator patrem tuū. 7 matrem tuam. In quo quidem p̄cepto scd̄m Alex. de ales in tertia pte in tractatu d preceptis· omnis honoratiōis necessitas cuilibet exhibenda generaliter cōtinetur· ut clarius habetur in sermonario de p̄cept. Et ideo scd̄m iura ciuilia de iure gentiū 7 naturali est honor parentum· ut patꝫ. ff. de iusticia 7 iure. l. veluti· vbi dicit iurisconsultus. Patrem 7 mr̄em venerari oportet. Et. ff. de obsequijs a libe. pa. pre. l. liberto. dicit̄. Filio sp honesta 7 sancta psona patris videri potest. Quapropter in autētico de nuptijs. §. sed quod sancitū. scribitur q erubescit lex castigatores filios paretibus esse. qd solum propter reuerentiam dicitur. 2° vobis filijs dico q debetis parentibus vtiq debitam reddere pietatem. quia. ff. si quid in fraudem patroni. l. i. dicitur. Pietas pr̄is non est spernenda. Et phs in lib° yconomicorū ita describit. Coītatio maris 7 femine in animalibus irrationalibus est solūmodo gratia procreāde prolis delectatione admixta. In hominibus autem non solum ob hanc causam· sed ut filij redderēt auxilium parentibus tempore indigentie· sicut 7 patres fecere filijs primo. hec ille. Hinc etiam per sapientem. Eccl. 7°. precipitur. Honora patrem tuum. 7

gemitus matris tue ne obliuiscaris.
Memento quod nisi per illos non fuisses. ⁊
retribue illis quomodo ⁊ illi tibi. Unde
⁊ Iero⁹ in lib° de pietate parentū dicit.
Memēto ergo parentū esse quod talis es quorum
manibus crementa sumpsisti. Fauces tue
nedū lacteū perdiderūt saporē. quē ti-
bi pia mater infūdens linguā tuā pa-
uit potu corporis. Impende patri misericorditer
seruitiū quoniam nū quam tuos vagitas horren-
tes totū in te lambebant osculis corpus
Sit tibi grata salus ipsorum quibus carior ē
vita tua quam propria. Redde amoris vicē
colende pietatis. Facta parentū tuis cu
nabulis cōmoda officiis propriis exsol-
ue. hec ille. Ad hoc aūt faciēdū filii mei
pluribus rōnibus estis obligati. Primo quia
ipsis parentibus vestris nūquam debitū redde-
re potestis. Unde phus 9° ethicorum. Diis
inquit parentibus ⁊ magistris nemo equa-
lens reddere pōt. Et Iero⁹ vbi s̄. dic.
Parētibus nemo pōt reddere quod debz.
Hoc autē bene intellexit puella illa que
lactabat matrē in carcerē morti dāna-
tam. ut recitat Valerius lib° 5°. quod
diffuse describit vbi s̄. 2° ad hoc estis
obligati. quia id expedire facilimū ē.
Unde Iero. vbi s̄. Senibus inquit seruire
facile est quos nemo potat. nemo nu-
trit succo corporis sui. Foueatur itaque pa-
rentū senectus. ⁊ factis eorum vicissitu-
do reddatur. Habet. n. quādam sene-
ctus infantiam. 3° hoc facere debetis ut
posteris vestris exemplū similiter fa-
ciendi prebeatis. Unde Iero⁹ vbi s̄. in-
quit. Videant liberi vestri quid faci-
ant vicem vobis similem reddituri.
Unde in autētico cū de appellatiōe co-
gnoscitur. §. cōsiderate. coll. 8. scribi-
tur. Considerare debent parentes quia
⁊ ipsi filii fuerūt ⁊ eadem a parentibus
suis expectauerūt. Similiter qui nūc fi-
lii sūt debēt studere parentū aīas sana-
re. quod ⁊ ipsi parentes fieri optant. hec
ibi. 4° hoc facere debetis ut diutius
viuatis. quia Eccl. 3°. dicitur. Qui ho-
norat patrem suū vita viuet lōgiore.
Et Iero⁹ vbi s̄. inquit. Humanitas ta-
libus oblata personis viuendi tempus
extendit. ⁊ morte dilata multū nostram
prerogatiuā vicēque facientibus reddens
officia nostra deo viuēti cōmēdat. 5° ⁊
vltimo hoc facere debetis ne grauiter pu-
niamini. quia prouerbiorum. 30. dic sapiēs. Oculū qui
subsannat patrē ⁊ qui despicit partū
matris: effodient eū corui de torrenti-
bus. ⁊ comedent eū filii aquile. Unde
Iero⁹ vbi s̄. Meretur inquit cecitatis
sue subire supplicium qui parentū vul-
tus vel toruo visu despexerit. ⁊ elatis
oculis leserit pietatē. hec ille. Scriptū ē
etiā Math. 15°. Qui maledixerit patri
vel matri morte moriatur. vbi glo. mor-
te. s. eterne dānationis. 3° aūt statui
s. seniorum duo singularia distribuim⁹
dona. s. consultationē atque grauitatē.
Primo igitur vobis senibus dicimus de-
centissime cōuenire aliis dare cōsilia
atque cōsiliis vestris alios adiuuare. quia ut
dicit Tullius in primo de officiis. Senibus
aūt labores corporis minuēdi exercita-
tiōes animi etiā augendo. Dandi vo
opera senibus ut ⁊ amicos ⁊ iuuentutē
⁊ maxime rem publicā consilio ⁊ pru
dentiaque adiuuēt. hec ille. Quod quidem
etiā ratione probatur. Nemo. n. potest
aliis cōsulere nisi prudens ipse fuerit.
quia omne consiliū ex prudentia nasci-
tur. sed prudētia non nisi in senibus
reperitur. Unde phus in 6° ethico-
rum. Iuuenes inquit non possunt esse
prudentes. quia prudentia requirit

experientiā tēpore indigētem. ğ patꝫ
ꝙ ꝓpriū munꝰ est senū alios consilio
adiuuare. Vñ Eccl. 25° ca°. scriptū est.
Q̄ speciosa veteranis sapiā ⁊ gloriosis
ītellectus ⁊ prudēs cōsiliū. Corona se-
nū multa peritia. 2° dico vobis seni-
bus multū cōuenire moꝝ grauitatē.
Nihil .n. leue. nihil inconstans. nihil
puerile senilē decet etatē. Nā sicut in
sene moꝝ grauitate nihil pōt eē ꝑcla-
rius. ita nihil in eo ridiculosiꝰ puerili
leuitate. Vñ Varro in ꝓuerbijs dicit.
Tam ṽo ridēda ē in senibꝫ puerilitas
ꝙ̄ stupēda in puero moꝝ optimoꝝ cō
stantia. Et Señ. in epl̄a. 13. ad Luciliū
scribit. Quid turpiꝰ ꝙ̄ senex iuuene
insipientior? q̄si di. reperiri nō pōt. Et
id maxīe ītelligit̄ circa libidinē ⁊ lu-
xuriā. qa ut inquit Tulliꝰ in ṗ de offi-
cijs. Luxuria ṽo cū oī etati turpis sit
senibꝫ tñ est fedissima ⁊c. Propterea
Eccl. 25° ca°. dicit sapiens. Tres spēs
odiuit aīa mea ⁊ aggrauor valde aīe
illoꝝ: pauperē suꝑbū. diuitē mēdacē
⁊ senē fatuū ⁊ insensatū. q. n. s. vult lu
xuriari. ꝓhibente etate. qd̄ nihil ridē-
dum magis puto. 4° insuꝑ statui .s.
iuuenū duo cōuenientia bona vtiqꝫ cō-
cedimꝰ. pudorē .s. ⁊ disciplinā. ṗ igit̄
voƀ iuuenibꝫ filijs meis cōuenire di-
co pudore siue verecūdiam. Quid .n.
pulchriꝰ. quid laudabiliꝰ iuuene ho-
nesto ⁊ verecundo? qa ſm phm ī 4°
ethicoꝝ. Verecūdia nō cōuenit oī eta
ti s̄ tm̄ iuuenili. Vñ iuuenes verecun
dos laudamꝰ. Senē aūt verecūdū nul
lus laudabit. qa sue etati verecundia
nō cōuenit. Propterea Tulliꝰ in 2° de
officijs. Prima ingt adolescētis cōmē
datio a modestia ꝓficiscitur. Et Señ.
epl̄a prima ad Luciliū ait. Verecūdia

bonū in adolescēte signū ē. Vbi scien-
dū ꝙ circa tria iuuenes debēt eē vere-
cūdi. ṗ ne dicāt turpia. quia ut dicit
apl̄us. 1. Cor. 15°. Corrūpūt bonos mo
res colloqa mala. 2° ne audiāt inho-
nesta. quia phus 7° politicoꝝ. Iuue-
nes ingt custodiēdi sūt ne dicant aut
audiāt aliqd̄ malū. qa ex dicere ⁊ au-
dire de facili fit facere aliqd turpe. 3°
ne faciāt sifit turpia uel īhonesta. Vñ
Tulliꝰ in ṗ de officijs d̄ iuuenili etate
loquēs. Maxīe aūt inquit hec etas a
libidinibꝫ arcēda ē. Et sequitur. Ca-
ueāt intemꝑātiā: verecūdie memi-
nerint. 2° dico voƀ iuuenibꝫ neces-
sariā esse disciplinā. qa cū naturaliter
non sitis morigerati. necesse est ut ex
libelli educatiōe atqꝫ ex honestis stu-
dijs optimi mores animi vři īformē-
tur. Vñ Señ. in li° de moribꝫ. Educa-
tio. ingt ⁊ disciplina mores facit. Sic
vasa qcqd primū acceperint sapiūt.
sic animi iuuenū ab ineunte etate q̊s
adiscūt mores retinent. Hinc Oratiꝰ
in epl̄is ait. Quo semel imbuta recēs
suabit odorē. Testa diu tractati mol-
lius etas imbecilla solet. hec ille. Quo
circa duo consideranda sunt. Primū
ne nimiū molliter pueri educentur.

Secundum ne nimium seuere casti-
gentur. quia vtrūqꝫ pueroꝝ ingenijs
maxime nocet. Unde Quintilianus
lib° 5°. de oratoris institutione dicit.
Utinā liberoꝝ nostroꝝ mores nō ipi
ꝑderemus. Infantiam statim delitijs
soluimus ⁊ mollis educatio quam in-
dulgentiam vocamꝰ. neruos oēs mē-
tis ⁊ corpis frangit. Etas quidem ho-
minis. tunc uel maxime formāda est
cum simulandi nescia est. ⁊ precipiē-
tibus facile cedit. Ingenia puerorum

nimia emēdatiōis seueritate deficiūt. Nā ⁊ desꝑāt ⁊ dolēt ⁊ nouissime ode-rūt. ⁊ qđ maxime nocet dū oīa timēt nihil conant̄ ħ ille. Si igitur ista duo obseruabunt̄ tūc pueri amabūt disci-plinā. ⁊ ꝑ ɔn̄s ad veꝝ sciam diligēdo ꝑuenīēt. iux̄ illud. ꝓ. 12°. Qui diligit disciplinā diligit sciām. Adjciamus hic vnū ut vos iuuenes senū cōsilijs ⁊ ꝓceptis diligēt̄ attēdatis. q̄a Tulli⁹ in ꝓ de officijs inqt. Est igit̄ adolescē-tis maiores natu vereri ex his q̄ dili-gere optimos ⁊ ꝓbatissimos: quoꝝ cōsilio atq; auctoritate nitatur. In cū-ctis. n. etas inscia senū cōstituenda ⁊ regēda prudētia ē. Ad idē Sydonius in ep̄lari lib° 3°. Plurimū inqt laudis iuuenes moribꝫ suis applicāt: quoti-ens de negocioꝝ meritis ambigentes ad peritoꝝ cōsilia recurrūt. Et sic patꝫ ꝑs ꝑma huius sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in qua po-nūtur alij q̄tuor stat⁹ hoīuꝫ. s. clerico-rū. laicoꝝ. cōiugatoꝝ. ⁊ incōiugato-rū qbꝫ cōgrua dona spūalia distribui-mus.

Ecūdo ī isto sermone ponūt̄ q̄tuor alij stat⁹ hoīuꝫ qbꝫ ꝑci-pua dona ī nr̄o recessu distri-buim⁹. Prim⁹ ē stat⁹ clericoꝝ. 2⁹ est stat⁹ laicoꝝ. 3⁹ ē stat⁹ cōiugatoꝝ. 4⁹ ē status incōiugatoꝝ. ꝓ ꝑ̊ statui. s. cle-ricoꝝ duo ꝑcipua dona distribuimus s. vite integritatē. ⁊ culture dīne reli-giositatē. ꝓ igitur vobis clericis pa-tribꝫ meis dico vite ītegritatē ad vos maxīe spectare debere ut vita vr̄a in-tegerrima hēat̄ ex oī ꝑte. q̄a ⁊ officiū vr̄m ⁊ honoris ḡdus id exigit. Nā. 14 q. 1. c. vilissim⁹. Symacus papa scribit. Vilissim⁹ cōputād⁹ ē nisi ꝓcellat scīa ⁊ scītate qui ē honore ꝓstātioꝝ. et. 41. dis. §. ꝓ. scriptū ē. Nō. n. loca s̄ vita ⁊ mores scm̄ faciunt hoīem. Vn̄ ex offi-cio suscepto nō licētia peccādi s̄ neci-tatē bene faciēdi se nouerīt assecutos s. ut alijs exēplū bn̄ viuēdi ꝓbeāt. Jō p̄res mei ut scribit̄ Math. 5°. Vos estis lux mūdi. sic luceat lux vr̄a corā hoī-bus ut videāt vr̄a bona opa: ⁊ glificēt patrē vr̄m q ī celis ē. 2° dico p̄res q̄ vobis cōpetit dīne religiōis cultura. Dicit. n. ph̄us 6° politicoꝝ q̄ oꝫ aliq̄ esse in ciuitate curā deoꝝ hn̄tes. qui. s. estis vos sacerdotes. Vn̄ ex eo religio nomē accepit. q̄a Tulli⁹ ī ꝓ rhetorico-rū. ca°. 28°. Religio est inqt q̄ supioris cuiusdā nature quā dīnā vocāt curā cerimoniāq; affert. Quis alit̄. x°. de ci-ui. dei. ca°. 4°. sentiat Aug⁹ q ait. Reli-gio ē q̄ deū quē negligētes amiseram⁹ reelegimus ⁊ ei aīas nostras religam⁹.

2° vo statui. s. laicoꝝ duo vtiq; ꝓci-pua distinguim⁹ dona. s. religiositatē in spūalibꝫ ⁊ mediocritatē in tp̄alibꝫ.

ꝓ oībꝫ vobis secularibꝫ filijs meis dico q̄ debetis habere infrascriptas religiositates si vultis ad salutē ꝑp-tuā ꝑuenire. Prima q̄dē religiositas est q̄ quecūq; agitis ꝓmisso scē crucis signo. ⁊ ī frontibꝫ impsso in noīe dn̄i Jhesu oīa faciat. Sic. n. admonet ap̄ls ad Col̄. 3°. ut hr̄. 26. q. 7. c. nō obserue-tis. di. Oē q̄dcūq; facitis ī v̊bo aut in ope: in noīe dn̄i nr̄i Jhesu xp̄i facite. Secūda ē ut saltē dī die orationē do-minicā non ꝓtermittatis. sicut ap̄los xp̄us docuit Math. 6°. di. Pater no-ster q es in celis ⁊c. Debetis etiā dicē symbolū ap̄loꝝ ꝓpter id qđ scriptū est de conse. dis. 4. c. vos ante omnia.

Et licꝫ in oı̄ loco sp̄ orandū sit. ut nōr̄ de cōse. dis. 5. c. nūq̄ꝫ. tn̄ in ecclījs p̄ci- pue orare deuote ⁊ sine strepitu debe- tis. ut nōr̄ ex̄ ꝺ īmūitate eccłiaꝝ. c. de- cet. li° 6°. et de cōse. dis. i. c. qn̄. scriptū est. Qn̄ autē stamus ad orationē frēs dilectissimi īuigilare ⁊ īcūbere ad p̄- ces toto corde debem⁹. Cogitatio hoīs carnalis ⁊ secularis abscedat. Nequaq̄ꝫ tūc anim⁹ aliud q̄ꝫ id solū cogitet qd̄ p̄catur. Tertia ē q̄ꝫ si possibile fuerit oī die missam audiatis uel saltē diebꝫ festiuis nullatenus p̄termittatis. qa h̄ p̄ceptū ē sub pena pctī mortalis. ut patꝫ de conse. dis. 1. c. oēs fideles. et. c. missas. et. c. sequēn. Quarta est ut a vitijs ⁊ pctīs oīo ieiunetis. qa h̄ ē p̄fe ctū ieiuniū ut dicit Aug⁹ de cōse. dis. 5. c. ieiuniū. Deinde tp̄ibꝫ statutis ab eccłia corpalit̄ etiā ieiunetis. ut pꝫ. 76 dis. c. statuim⁹. De q̄tuor anni tp̄ibꝫ. et de cōse. dis. 5 c. ieiunia. De quadra gesima ⁊ de obseruātia ieiunioꝝ. c. cō siliū. De alijs scōꝝ vigilijs. Quinta est ut saltē semel ī anno ꝓpria pctā cō fiteri debeatis. ⁊ sacrā eucharistā assu mere. qa h̄ p̄ceptū ē de pe. ⁊ re. c. oīs.

Sexta est ut decimas eccłie soluatis. qa q eas soluere noluerit reus homi- cidij habebitur. ut scriptū ē. 16. q. i. c. decime. Septima ⁊ vltima religiosi- tas ē ut obseruetis diuina eccłiasticaq̄ꝫ mandata. qa Math. 19°. scriptū est. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Quicūq̄ꝫ igit̄ vīrm h̄ ⁊ his silia fecerit religiositatē suā īplebit. De qua scri- ptū est Eccl. p̄. Religiositas custodiet ⁊ iustificabit cor tuū. ⁊ iocūditatem atq̄ꝫ gaudiū dabit. s. grē. ⁊ glorie. 2° vobꝫ secularibꝫ conuenit mediocritas in rebꝫ tpalibꝫ. qa p̄hs 4° politicoꝝ dic.

Media q̄dē possessio bonoꝝ exterioꝝ est optima. qa facilime ē obedire rati- oni. Vn̄ idē p̄hus ibidē dic. In oī ciui tate sūt tres spēs hoīuꝫ. s. diuites. pau peres ⁊ mediocres. Int̄ q̄s optimi sūt mediocres. quia mediū sp̄ ē optimū. Deinde subiūgit rationē. di. Qui ni- mis potentes sūt ⁊ diuites nec sciūt nec volūt subijci. Qui viles sūt ⁊ ege- ni nesciūt p̄cipari. H̄ ille. Quinīmoq̄ nimis diuites sūt alijs insidiāt̄. ⁊ ī su- p̄biā se erigētes alios despiciūt. Qui v̄o nimis paupes aliena furari conāt̄. ex q̄ manifestū ē optimā eē mediocri tate. Quapp̄ter rogat Salomon dn̄m p̄o. 30. di. Mendicitatē ⁊ diuitias ne dederis mihi. s; tm̄ tribue victui meo necc̄ia: ne forte satiat⁹ illiciar ad negā- dū. ⁊ dicā: Quis ē dn̄s. ⁊ egestate cō- pulsus furer. ⁊ piurē nomen dei mei. Hīc ⁊ ap̄lus. i. Thimot. 6° ca°. scribit. Habētes aūt alimenta ⁊ qbꝫ tegamur his cōtēti sim⁹. Qd̄ ꝯfirmat Iero⁹. 12. q. 1. c. cleric⁹. di. Habēs victū ⁊ vestitū cōtēt⁹ ero. ⁊ nudā crucē nud⁹ sequar. s. hāc reꝝ mediocritatē obseruās q̄ ē int̄ nimiū ⁊ parū. ut dicit Tulli⁹ in p̄ de officijs. 3° aūt statui. s. cōiugatoꝝ duo sūt dona distribuim⁹. s. fidā vi- cissitudinē. ⁊ mutuā cōcordatiōꝫ. P̄ dico vobis cōiugatis filijs meis q̄ꝫ de- betis hr̄e int̄ vos fidā vicissitudinem videlꝫ alt̄ alteri fidē s̄uādo. qa vnū ꝺ bonis mr̄imonij ē fides. ut habet̄ ī 4° sniarū dis. 31. c. p̄. Et iō. i. Cor. 7°. scri- ptū ē. Nolite fraudare īuicē. Hīc etiā p̄hs in li° yconomicoꝝ. Vir inq̄t non dꝫ femine īiuriari ne femina sibi īiu- rietur. sed neutrū ipsorū adulterari. quia ad Heb. 13° ca°. scriptum est. For- nicatores ⁊ adulteros iudicabit deus.

2° vobis cōiugatis conuenit habere mutuā cōcordiā ut domestice res vestre bene se habeāt, quia ut dic Salustius in iugurtino. Sicut concordia mīme res crescūt, ita discordia maxime dilabūtur. Et Tullius in lib° de amicitia inquit. Si exemeris ex rerū nā beniuolētie cōiūctionē, nec domus ulla nec urbs stare poterit, nec agri quidem cultus pmanebit. Id si min⁹ intelligatur quāta vis amicitie cōcordieq; sit ex dissensionibꝫ atq; discordijs pcipi pōt. Que. n. domus tam stabilis, que tam firma ciuitas est q̄ nō talibꝫ dissidijs possit euerti, ex quo quātū sit boni ī amicitia iudicari pōt. hec ille. P̄s debent cōiugati esse concordes ut ita aīo sicut corpi sint cōiūcti. aliter aūt 7 eoꝝ vita 7 infesta erit 7 iniocūda. Unde Jero⁹ ad Eustochiū. Nulla inqt vita procerto deterior est q̄ simul degere corpe 7 non mente. Et vere infelices sunt qbus nō inest vna sed diuersa volantas. Ideo scriptū est Eccl. 25°. In tribꝫ beneplacitū est spiritui meo q̄ sūt pbata coram deo 7 hoībus. Amor pximoꝝ, cōcordia fratꝝ, vir 7 mulier bene sibi cōsennētes. 4° autē statui. s. incōiugatorū duo excellētissima dona ex caritate cōcedimus. s. illibatā castitatē. 7 deuotā exercitationē. P̄ igit̄ vobis incōiugatis dico q̄ ī illibata corpis 7 aīe castitate viuere debetis. Et si votū castitatis fecistis, illud ppetuo obseruare habetis, nec vobis aliq̄n nubere licebit. Unde Jero⁹ in epl̄a ad Fabiolam de veste sacerdotali, ut hr̄. 27. q. i. c. vouētibꝫ. vbi scriptū est. Vouētibꝫ virginitatē nō solū nubere sed etiā velle dānabile ē. De viduis silr̄ scriptū ē. ea. dis. c. intercogasti. 7 i. c. seruādū. vbi inqt Aug⁹ Seruādū ē. n. votū v̄ginitatis qd̄ nō ex leuitate statutū est aut ex necitate s qd̄ ex iudicio sane mentis bonū esse discernit. qa qcūq; tale aliqd vouerit voti reus erit. Unde apl̄s. i. Thimot̄. 5°. cōtrafaciētes rep̄hendit. di. Habētes hāc dānationē. qa p̄mā fidē irritā fecerūt. q. s. cōtinētiam vouerūt. 7 postea nubere volūt. 2° vobis ī coniugatis dico deuotā exercitationē debere. qa nihil ē magis castitati cōtrariū q̄ ociū 7 desidia. Un̄ int̄ cetera qbꝫ Sodoma sic deprauata est Ezech. 16°. ociū enumerat̄. Quapropter glo. de cōse. dis. 5. c. nūq̄. dicit de quodā sacerdote gētiliū q ppt desidiā adult factꝰ est. Querit̄ Egistus quare sit factus adult. In pmptu causa ē: desidiosus erat. Et sic patet ps secūda huius sermonis.

Pars tertia 7 vltima hui⁹ sermōis. 7 s̄monatij. in q̄ ponūt̄ alij q̄tuor stat⁹ hoīuz. s. p̄ncipū, subditorū, patrū cōscriptoꝝ, 7 alioꝝ priuatoꝝ qbꝫ etiā cō decētia dona separantur.

Ertio 7 vltio ī isto s̄mōe ponūt̄ q̄tuor alij stat⁹ hoīuz qbꝫ etiā cōdecētia dona separantur quoꝝ. Prim⁹ est stat⁹ p̄ncipū. 2⁹ subditoꝝ. 3⁹ patꝝ cōscriptoꝝ. 4⁹ aūt aliorū hoīuz priuatoꝝ. P̄ igit̄ statui. s. p̄ncipū duo singularia dona ipsis cōpetētia cōcedimus. s. eqtatē 7 sapientiā. P̄ igit̄ vobis p̄ncipibꝫ dico q̄ debetis esse siles deo ī iusticia. qa Sap. p̄ scriptū est. Diligite iusticiā q iudicatis trā. Nā fructꝰ diuin⁹ ē iusticiā sepi⁹ recēsere, ut scriptū est. 35. q. 9. c. vlt.

Que qdem iusticia dñi · pncipes cõsi-
stit i bonis pmia dando: 7 malis sup-
plicia inferẽdo ꝑut dine hũaneq; le-
ges dictare videntur. Unde dis. 3. c.
dis autẽ. scriptũ est. Legis .n. ꝑmio
aut pena vita moderatur humana.
p igitur fm iusticiam magnifici dñi
debetis bene meritis pmia ipendere.
nec erga fideles subditos ingrati esse.
quia nihil i pncipe turpius repiri po-
test. 2° debetis malos digna pena fle-
ctere. qa Jero9 sup Jeremiã · ut ha-
betur. 23. q. 5. c. homicidas. sic inquit.
Homicidas · sacrilegos · 7 venenarios
punire · non effusio sanguinis ꝫ legũ
ministeriũ est. Quapropter Cyprianus
ut habetur ibidem. c. rex. sic inquit.
Rex debet furta cohibere · adulteria
punire · impios de terra ꝑdere · parri-
cidas 7 piuros non sinere viuere · fili-
os suos non sinere impie agere · Hinc
ideo tanta supplicia improbis a lege
statuta · ut pnceps tanq; legis arbiter
7 minister malefactores impunitos
non sinat. 2° vobis pncipibus dico
sapientiam cõuenire. Dicebat .n. Pla-
to q; beate essent ciuitates si aut phi
regnarent · aut reges philosopharent.
Hinc etiã 7 Sap. 6°. scriptũ est. Con-
cupiscentia itaq; sapientie deducet ad
regnũ ꝑpetuũ. Si igitur delectamini
in sedibus 7 sceptris reges ppli · diligi-
te sapientiam ut in ꝑpetuũ regnetis.
2° aũt status. s. seruorũ 7 subditorũ
duo etiã dona vtilia sepamus. s. ꝑm-
ptitudinem obediẽdi. 7 fidelitatẽ ser-
uiẽdi. p igit vobis seruis 7 subditis
requiritur ꝑmptitudo obediẽdi. q; pri-
mu aũt dni vri aliquid faciendu peci-
piũt · ꝑmpti sitis ad obediẽdum · nec
tardetis ꝫ oio acceleretis. Sed notate
q; duo facit subditũ sollicitũ 7 ꝑmptũ
s. dñorũ diligentia. qa phus li° yecono-
micorũ dic. Impossibile ẽ negligẽtibꝫ
dñis seruos sollicitos esse. Et flagel-
lorũ instãtia. quia .1. Pet. 2°. scriptum
est. Serui subditi estote in oi timore
dñis · nõ tm bonis 7 modestis · ꝫ etiã
discolis. 2° vobis seruis requiritur
fidelitas seruiẽdi. quia Math. 24°. dr.
ffidelis seruus 7 prudens quẽ consti-
tuit dñs sup familiã suã. De hac ipsa
vo fidelitate seruãda scriptũ est. 22.
q. 5. c. de forma. vbi dicitur. Qui dño
suo fidelitatẽ iurat · ista sex in memo-
ria semp habere debet: incolume · tu-
tũ · honestum · vtile · facile · possibile · 7
reliqua que ibi legũtur. 3° vo status
s. patrũ conscriptorũ duo sibi necessa-
ria dona concedimus. s. amorẽ patrie
7 conseruationẽ rei publice. p igit
vobis pribꝫ cõscriptis debet sup ali-
os amor prie. qa Tulli9 li° p ꝺ officiis
ca°. 20. sic scribit. Sed cum oia ratiõe
aioq; lustraueris oium societatũ · nulla
est gratior · nulla carior q; ea que cum
re publica ẽ. Unicuiq; vestrũ cari sũt
parentes · cari liberi · ꝑping · familiares:
sed oẽs oium caritates patria cõplexa
est. 2° vobis patribꝫ conscriptis de-
betur cõseruatio atq; amplificatio rei
publice. Quia Tullius lib° p. de offi-
ciis. ca°. 25°. sic dic. Oẽs q rei publice
ꝑfuturi sũt · duo Platonis pcepta te-
neant. Unũ · vtilitatẽ sic tueant ciuiũ
ut quecũq; agunt ad eam referãt ob-
liti comodorũ suorũ. Alterũ ut totum
corp9 rei publice sic curẽt · ne dũ vnã
partem tuẽtur reliquas deserant. 4°
vltio statui. s. oium hoium pastorũ duo
pcipue dona cõcedim9 eis neccia. s. in
dictis credulitatẽ. 7 i factis realitatẽ.

p̊ vobis hoībus priuatis reqritur ut
habeatis credulitatem in dictis vr̄is.
quod utiq; fiet si bene uiuetis 7 vere
loqui studueritis. quia plerumq; eue-
nit ut his nō credatur q vere loquūt
ꝓpter eoꝝ malā vitam. ut dicit ex̄ de
vbo. sig. c. fortius. Nā si vita bona de-
fuerit fide carebit. Sꝫ qn̄ qs bn̄ viuit
7 bene loquitur ut plurimū ei credi-
tur. Quippe qui bon⁹ qui verax liber
esse reputat̄. Vn̄ Demosthenes dice-
bat. Liberi cuiuq; ꝑsonā veritas sepat
serui liberiq; mēdaciū. Hinc Jero⁹ in
quadam ep̄la dicit. Mendaces faciūt
ut nec vera dicentibus credatur eis.
z° vobis hoīb⁹ priuatis requiritur
ut habeatis ī factis vestris realitatē.
quod profecto fiet si nihil ficti nihil
falsi vn̄ꝗ̄ feceritis. Dicit. n. Tullius p̊
de officijs. Ficta oīa celeriter tāq̄ flo-
sculi decidunt. nec simulatum quicq̄
potest esse diuturnum. Et dn̄s noster
Math. 7°. dicit contra falsos ꝓphetas.
Attendite a falsis ꝓphetis qui veniūt
ad vos in vestimentis ouiū. intrinse-
cus autem sūt lupi rapaces. A fructi-
bus eorū cognoscetis eos. Abstinete
igitur filij mei dulcissimi a septem vi-
tijs capitalibus. De quibus in h° cō-
pendio pro puitate ingenij nostri f̄m
doctrinam sanctorū 7 egregiorū do-
ctorū satis diffuse tractatum est. Stu-
deatisq; oēs ꝓut stat⁹ vestri qualitas
exigit illas maxime virtutes habere q̄
scd̄m gradū suū magis sibi cōueniūt.
Simulq; pro nobis rogātes qui cari-
tate vestra urgēte. huic diuino operi
multis laboribus ac vigilijs finē ipo-
suimus. Quiq; in hac quadragesima
cum multis sudoribus pro salute vr̄a
laborauimus. ut insimul nemine defi-
ciente ad illam patriam celestem pue
nire possim⁹. ad quam omnes anhe-
lamus. ꝓpter quam vitia fugamus. 7
virtutibus inheremus: in qua omnes
gaudijs incōprehēsibilib⁹ ꝑfruemur
cum illo dn̄o nostro Ih̄u xp̄o q cū pa-
tre 7 spū sancto viuit 7 regnat glorio-
sus in secula seculorum. Amen.

Explicit sermonariū triplicatum per
aduentum. in quo tractatur de pecca-
to in generali. Et per duas quadrage-
simas: in quaꝝ vna tractatur de trib⁹
pctīs p̄ncipalib⁹. supbia videlicꝫ lu-
xuria 7 auaritia cū speciebus 7 filia-
bus suis. In alia v° de reliquis q̄tuor
pctīs capitalib⁹. gula videlicꝫ accidia
ira 7 īuidia cū spēb⁹ ac etiā filiab⁹ suis
diffuse describit̄. Qd̄ quidem cōpila-
tū ē p venerabilem fratrē Michaelē
de Mediolano ordinis miōꝝ regula-
ris obseruātie verbi dei p̄dicatorem.
Impssum v° Venetijs p Franciscū de
hailbrun 7 Nicolaū de Franckfordia
socios. M.CCCC.LXXVI.

Laus deo.

Incipit tabula sermonũ cõtentoꝝ in hoc volumine.

Sermo

Deo gratias.

Sacri eloquii ꝑconis celeberrimi fra-
tris Michaelis Mediolañ. ordinis mi-
noꝝ regularis obseruātie opus puti-
lissimū ꝑaduentū 7 q̄dragesimam de
peccato in genere 7 de tribus peccatis
principalibus. s. supbia. auaritia 7 lu-
xuria. Prologus.

Entētia est vera

7 ꝑ phos approbata. volūtatē nostrā
nō posse nec bonū aliquod amare. nec
malū qdem ad modicū odio habere:
nisi conditionem boni ꝑcognoscat. 7
acerbitatē mali preuideat. Quapropter
bene philosophat⁹ est princeps phoꝝ
Aristoteles pipateticoꝝ oux 3° de aia
dicens. Volūtas nō fertur nisi in ꝑco-
gnitū. Qd vtiqȝ affirmat clare 7 luci-
de Aurelius Aug⁹ nr̄. x°. de trini. ca°. ꝑ
scribens. Firmissime nouim⁹ non nisi
nota amari posse. Et qa opposita hn̄t
fieri circa idem: nec vtiqȝ nisi cognita
mala odisse possum⁹. Quia igit̄ i alio
volumine predicabili de pnia noīato
satis habūdeqȝ ꝑ modicitate nr̄i intel
lectus collegim⁹ ex dictis scōꝝ 7 doc-
toꝝ antiqꝝ. necnon 7 modernoꝝ illa
q̄ maxime q̄ incitare debēt ad pniam
pagēdā: atqȝ etiā modū 7 ordinē bn̄
penitendi 7 satisfaciēdi diffuse docui-
mus: congrue restat ut in isto 2° vo-
lumine de his maxime disseramus. de
quibus penitere necesse est: videlȝ de
vitijs 7 pctīs mortalibꝫ que oīo relin-
quere 7 detestari 7 odio habere necē
est. si nō tm̄ eternā penā cupim⁹ eua-
dere: veꝝ etiā celestem patriā adire.
Cū g̃ ut ꝑmissū ē volūtas nō odio ha-
beat nisi malū qd nouit. necesse ē ma-
nifestare vitia 7 pctā. Qua de re īten-
dens aliqua ꝑ paruitate igenij mei ex
çelo salutis nr̄e 7 aīarū oiu; modo ꝑ-
dicabili 7 declamatorio describē: ar-
bitrat⁹ sū nihil vtili⁹ nihil fructuosi⁹
posse texere q̄ȝ de vitijs aīas ad eternam
dānationē trahentibꝫ insinuare ipsa
detestati 7 reꝑhēdē. Est. n. regula ge-
neralis qȝ initiū salutꝭ est noticia pcti.
q̄ cognito ꝑ intelligentiā volūtas re-
fugit ꝑ displicētiam veramqȝ pniam.
Quare fit ut illi q nō curant scire pec-
cata nullaten⁹ corrigātur. Ait. n. Epi-
curus. Corrigi nō vult qui peccare se
nescit. Quis. n. due sint partes gnāles
iusticie: facē bonū 7 dimittere malū
iux illud. Declina a malo 7 fac bonū:
attn̄ fm Hieronymū antiquū 7 peri-
tissimū nō tanto studio v̂tutes ɔmē-
dam⁹ quāto vitia reꝑhendim⁹. Cui⁹
ratio in aperto est. Cū. s. vno tm̄ pctō
dānemur sine aūt multis v̂tutibꝫ co-
ronemur. imo cū vno pctō veniali in-
gredi patriā celestē nō possum⁹. iuxta
illud Apoc. vlt°. Nihil coinqnatū in-
troibit i illā. Et si igit̄ due sint vie vna
q̄ ducit ad gloriā. alia v̂o ad penā: si-
cuti attestat̄ Lac. qdam eloquētie flu-
uius. 6° diuinaꝝ institut. aduersus gē-
tes. ca°. 3°. dicēs. Due sūt vie ꝑ q̄s hūa-
nā vitā ꝑgredi necē est. vna q̄ in celū
ferat. altera q̄ ad inferos deꝑmat. q̄s 7
poete i carmi bꝫ 7 phi ī disputatiōibꝫ

suis indixerūt. Et qdē phi alterā ṽtu
tū esse voluerūt: alterā vitiorꝝ. Hille.
Nihilominꝰ ī isto volumine de altera
via tm̄: videlꝫ vitiorꝝ describere cona-
bimur. Ait. n. Isocrates phs ꝛ orator
ꝑclarꝰ. Verere crimīa etiā si falsa sint.
Nam pleriqꝫ ṽitatē ignorāt: opinio-
nem aūt cōiectutant: magis formida
crimē q̄ꝫ damnū. Plato vtiqꝫ aliꝰ phs
ingenuꝰ inqt. Triūphus īnocētie est
non peccare vbi liceat posse. De vitiis
igit̃ ꝛ pctīs aīam in ignē etnū ducēti-
bus dn̄o cōcedēte tractare cupiētes h̃
ordine ꝓseq̄mur. qa ṗmo p totū sacrꝫ
tēpꝰ aduentꝰ dn̄i de pctō ī gnē descri-
bemꝰ. In sacra ṽo q̄dragesima sequen
ti de tribꝫ principalibus vitiis. cū spe-
ciebꝫ eorꝫ. s. supbia auaritia ꝛ luxuria
late diffuseqꝫ ꝓsequemus. ꝑ aliā aūt q̄-
dragesimā de reliqa q̄tuor vitiis capi
talibus. gula. s. īuidia ira ꝛ accidia. cū
spēbꝫ suis: lucide ꝛ apte ṗdicabimꝰ.
Quibꝫ oiuꝫ vitiorū fiet apta oībꝫ no-
ticia ad euadēdū penā eternam ꝛ cōse-
quēdū sūmā ꝛ īmarcessibilē gloriam
in secula seculorꝫ. Amen.

Dn̄ica ṗma ꝺ aduentu. de denomina-
tione peccati mortalis. quot. s. modis
noīatur. ꝛ q̄re mortale dicit̃. Sermo
primus huiꝰ opis.

Ora ē iam

nos de somno surgere.
Scribūt̃ h̃ ṽba ad Ro.
13°. ꝛ in epl̃a occurrentia
dn̄ice. Solēt hoīes sicut ꝛ oīa aīalia ea
q̄ sūt fm nām auidiꝰ q̄rere. iocūdius
possidere. ea ṽo q̄ sūt ꝯ nām horribi-
lius fugere. molestiꝰ sustinere. Et iō
cum super oīa sit eis naturalis vita ꝛ

mors cōtraria. qa ꝯmētator sup 2° de
aīa ait. qꝫ omne naturaliter desiderat
sui ꝑmanentiā. Hinc est qꝫ vita ipsa ē
eis desiderabilior ꝛ iocūdior. mors ṽo
horribilior ꝛ molestior. Et cū verū sit
de morte corporis. aīa ṽo sit nobilior
incōparabiliter corpore si naturalem
ordinem hō sequatur: sicut ꝺ necītate
magꝭ appetit vitam aīe q̄ꝫ corporis. ma
gis abhorrebit mortem aīe q̄ꝫ corporis
quia fm phm 2° de gnātione. natura
sp desiderat qꝺ melius est. Et in 2° de
celo ꝛ mūdo ꝛ de senectute ꝛ iuuētu-
te. Natura inqt sp facit qꝺ optimū ē.
Sꝫ quia nihil pōt auferre vitā ꝛ infer-
re mortē aīe nisi peccatū mortale cuiꝰ
calamitatē ꝛ damnū quia ipsi miseri
peccatores non cognoscūt in ipso con
tinuo ꝑmanēt: demūqꝫ ꝑimūt. Et ab
hac ignorantia siue inconsideratione
egritudinis proprie oritur obliuio pe
nitēne. Propterea Augꝰ sup ṗs. 50. ait.
Nemo insanabilior est q̄ꝫ qui sibi sanꝰ
videt̃. Et ad sile Sen̄. ad Luciliū ait
epl̃a. 51. Non est extrinsecum malum
nostrū. intra nos est. ī visceribꝫ ipsis
sedet. ideo ad difficultatē ipsiꝰ veni-
mus quia egrotare ignoramus. Hille.
Idcirco crebro cogitaui nihil vtilius
fore q̄ꝫ tractare de grauitate ipsiꝰ pec-
cati cuiꝰ tanta est grauitas ut mox no
minatū appareat audientibus horri-
dum abhominabile detestandum fu-
giendum. Vn̄ Augꝰ in li° meditatio-
num. ca°. 24°. ait. Heu peccatum hor-
rendum nomen. res detestabilis. nul-
lo modo cōparabilis. ceca nō videt
foueam in quam cadit. insanus putat
se debere quod facit: quia sponte facit
peccatū. videns ꝛ sciens precipitio se
tradit. mors ꝛ tormenta quelibet tm̄
sūt: ꝛ in se feda non sunt: qa ordinata

sunt. peccatū ī se habet feditatem suā ⁊ ī se trahit eternā infelicitatem. melius .n. est eligere tormentū quod per se feditatem eternā nō attrahit q̄ peccatum quod cum feditate sua dolores iūgit. Hille. De peccato igit̄ ī generali in isto sacro aduentu ut pmisim⁹ tractatuti in isto sermone tm̄ de ei⁹ denominatione describemus. ⁊ q̄re mortale dicatur ānotabimus. Propt̄ quod verba predicta apl̄i Pauli assūpsim⁹ s. Hora est iam nos de somno .s. mortꝫ peccati surgere. Ait .n. quidā ph̄us q̄ somn⁹ est mortis imago. Dicit̄ igitur peccatū somn⁹ siue mors triplici morte. ⁊ cōsequenter mortale.

p̊ morte nature.
2° morte culpe.
3° morte gehenne.

Pars pma hui⁹ sermōis. in qua ponit̄ quot modis noīat̄ peccatū. ⁊ q̄ dicit̄ mortale rōne mortꝫ nāe quā inducit.

Rimo igitur in isto sermone aduertendū fm̄ Alex. de ales ī secūda pte sūme in tractatu de pctō in gnāli q̄ pctm̄ septē modis denominat̄. p̊ peccatū dicit̄ macula inq̄tū; peccatū mortale causat deformitatē partis supiorꝫ uel īferioris aīe. ⁊ ita deponit defectū; grē. uel macula dicit̄ inq̄tū imago dei deformat̄. 2° pctm̄ dicit̄ vitiū inq̄tū causat defectū bonoꝝ nālīū. ut patebit īferi⁹. 3° peccatū dr̄ crimē inq̄tū ē accusatiōe ⁊ pena dignū. ⁊ dr̄ crimē ꝓpe pctm̄ mortale. Pctm̄ est cōe ad mortale ⁊ veniale. Coīter tn̄ crimē ⁊ pctm̄ ɔuertūt̄. Vn̄ Isidor⁹ vnū pro altero accipit. di. Multi a crimine corruūt in crimen. q distinguū sua facta minora ɔtemnūt.

4° peccatū dr̄ offensa. q̄a ē ɔ̄ deū oē pctm̄. ⁊ eo de⁹ offendit̄. 5° dicit̄ scel⁹ inq̄tū pctm̄ est spālit̄ in iiuriā dei. cū maxime de⁹ offendit̄. 6° dr̄ nephas inq̄tū pctm̄ maxīe illicitū ē psone ꝑpetrāti. Fas .n. idē ē qꝺ̄ licitū. nephas idē est qꝺ̄ illicitū. ita q̄ scelus respicit deum quē maxime offendit. nephas respicit psonam que maxime delinq̄t cui maxime illicitum est. 7° dicitur culpa siue reatus inq̄tum obligat ad penam eternā. Merito istoꝝ oritur vnū dubiū. q̄re istis additur mortale Et quia breuiter respondet̄: mortale dicitur quia dignū est morte uel mortem inducit. Querit̄ de qua morte intelligitur. Est .n. multiplex vita. nat̄e gratie ⁊ glorie. cui respondet triplex mors. nature culpe ⁊ gehenne. A qua g̊ morte dicit̄ mortale? Nam si dicit̄ mortale a morte nature. fm̄ h̄ nullū dicitur mortale nisi ad quod consequetur ex debito mors. sed illud videt̄ tm̄ esse originale. g̊ originale tm̄ esset mortale. si g̊ originali debet̄ mors nature. quare non similiter ipsi actuali mortali de quo loquimur nūc: cum ī vtroq; sit inobedientia. Si v̊o dicat̄ mortale a morte gehēne. h̄ non videt̄ cōuenienter. potest .n. aliquod eē peccatū mortale quod postea ꝑ penitētiā deleatur. ⁊ sic non sequatur mors gehenne. g̊ conditionaliter diceretur si s. nō sequatur penitentia finalis. Nā nec mors gehēne proprie videtur dici mors. in illa .n. viuit homo sentit ⁊ ītelligit. que oīa attestātur vite. g̊ ꝛc. Si v̊o dicatur mortale a morte culpe. scd̄m hoc nō videtur dici. Differentie .n. opponūtur respectu consimiliū. q̄a differentie opposite respectu ɔsimiliū debēt accipi. Si g̊ veniale nō respiciat

nisi oppositū pene eterne. mortale nō dicetur nisi respectu pene etne. Ad hō respondet Alex. vbi s. q̄ peccatum mortale dicit respectu duplicis mortis. p̄ respectu mortis culpe. 2° respectu mortis gehenne. s respectu mortis gehenne causa est simul cum causato. quia ī inferno simul est culpa cū pena. respectu vō alteri⁹ causa ē prius causato. Cū aūt dicitur peccatū mortale respectu mortis gehenne intelligitur q̄ q̄tum de se est causa. Vn̄ nisi destruatur ipsū peccatū talis pena cōsequitur. respectu vō mortis culpe est causa diūcta. Cū .n. peccat aliquis h⁹modi peccato aīa separatur a deo. uel prius separata elongatur. non aūt separatur pctō veniali. Et iō tertiū argumentū non valet. Vn̄ exponit ipse Alex. illud Geñ. 2°. In quacūq̄ die comederis morte morieris. Quocūq̄ .n. die comedit hō p delectationē que est contra deū morte culpe moritur. Qn̄ autē q̄rit. quare peccato actuali mors nature non debetur. Respondetur q̄ obligatio mortis seq̄t ex vtraq̄ culpa s. actuali ⁊ originali. actuali ī primis parētib⁹. originali in nob. ⁊ sic vtrūq̄ malum habemus. Ade. n. in quo fuit tota hūana natura posita fuit illa lex: in quacūq̄ die comederis ⁊c. ⁊ rōne ei⁹ obligata fuit posteritas nō tm̄ ad mortem culpe. sed etiā mortem nāe ⁊ gehēne. Vn̄ Aug⁹ in 2°. de ciui. dei. ca°. 12°. ait. Cū queritur quā mortem de⁹ p̄mis parētibus cōminat⁹ sit si ab eo mandatū transgrederentur acceptū. vtr̄ aīe an corporis an totius hoīs. an illam que appellatur secūda. Respondendum q̄ oēs. ⁊ p⁹ sequitur. Nō tm̄ p̄me mortis partē priorē vbi aīa priuat deo. nec tm̄ posteriorē vbi corpus priuatur aīa. nec solum ipsam primā totam vbi aīa ⁊ a deo ⁊ a corpore separata punitur. sed q̄cquid morā ē vsq̄ ad nouissimā que secūda dicitur. qua ē nulla posterior. cōminatio illa completa est. hec ille. Habemus ḡ mortē nature ꝓpter peccatū originale. quapropter nō possumus ipsam habere d se ꝓpter actuale q̄uis p accidēs possit accelerari. Ad illud vō quod obicit de morte gehēne que nō datur fauente penitētia. Respondetur q̄ mortali pctō si p̄maneat debet pena gehenne. ablata enī causa nō est mirum si non sequatur effectus. quia cessante causa cessat effect⁹. 2° physicoꝝ. Et quādo subinfertur q̄ mors gehenne non dicitur mors recte ꝓpter vite perpetuitatem. Dicas q̄ non dicitur mors opposita vite nature. s opposita vite glorie. nec esset mors gehēne ꝑpetua nisi esset vita eterna ꝑpetua. Vn̄ Aug⁹ in 13°. de ciui. dei. ca°. 2°. ait. In dānatione nouissima q̄uis hō sentire nō desinat tn̄ quia nec sensus ipse nec voluptate suauis. nec quiete salubris. sed dolore penalis est: non īmerito mors ē poti⁹ appellata q̄ vita. hec ille. Sūmatim ḡ collige p̄dicta distincte ⁊ clare. atq̄ conclude q̄ peccatū actuale in nobis dicitur mortale p̄mo a morte nature p accidens: quia. s. eo. breuiatur vita. Patet hō Job. 22°. Impij sublati sūt an̄ tempus suū. Et p̄s. Viri sanguinū ⁊ dolosi non di. di. su. Item p̄o. x°. Anni impiorū breuiabuntur. Patet exēplū in diluuio. Geñ. 7°. Item in filijs Jude Geñ. 38°. Item in primitijs egyptiorū Exo. 12°. Item in submersione Pharaonis cum exercitu ei⁹ in mari. Exo. 14°. Itē. 2. Reg. vlti. Et. i. palipo. 21°. vbi legitur q̄ percussit dn̄s pestilētia

israhel. ⁊ misit pestilentiam de mane vsq; ad tēpus cōstitutū. ⁊ mortui sūt ex ꝑplo a Dan vsq; Bersabee septuaginta milia viroꝝ q̄ꝫ Dauid fecit numerare ꝑplm suū. Et id cōminat⁹ est dñs Leuit. 26°. di. Si nō volueritis recipe disciplinā ſ ambulaueritis ex aduerso mihi · ego q̄ꝫ icedā ꝯ vos ⁊ percutiā vos septies ꝑpt pctā vrā · iducāq; sup vos gladiū vltorem federis mei. Et Ezech. 7° ca°. iqt. Ita mea sup vniuersū ꝑplm ei⁹. gladius foris · pestis ⁊ fames intrinsec⁹. qui in agro ē gladio morieť. ⁊ qui i ciuitate sūt pestilētia ⁊ fame ꝯsūmabūť. Et i multis alijs scripture locis. Cōfirmat ista Aug⁹ li° ꝑ qōnū veteris ⁊ noui testamēti. q. 34. di. Nō est deus mortis inuētor ſ iudex: quia mortis auctor pctm̄ est. Quō aūt deus poterat facē mortē q nescit peccare · sed dū pctis tribuit ab ipso dicta ē mors cū nō ex ipso sit ſ ex hoīe q peccauit. Dū eni vnūquēq; iudicat quid mereatur ab ipso ē · siue absolutio ad vitā siue reatus ad mortē. H ille. Et sic patꝫ ꝑma ps ꝑncipalis hui⁹ sermonis.

Pars secūda sermonis. i quā declarať q̄ pctm̄ diciť mortale a morte culpe.

Secundo in isto sermone sciendum est q̄ peccatum diciť mortale morte culpe · qd tali mō declarať. Nā sicut corporalis vita causať ex vnione aīe ⁊ corpis p viuificationē · ita vita aīe ex vnione ipsi⁹ ⁊ dei p grāe inhabitationē. Vn̄ Ro. 6°. Grā dei vita ēťna i xp̄o ihū dño nr̄o. Et Aug⁹ sup ps. 62°. ⁊ hēť de pe. di. i §. itē idcirco. ait. Cū n. de⁹ sit vita aīe aīa vō vita corpis · sicut corp⁹ sine aīa viuere nō pōt · ita nō nisi deo pñte aīa viuē valet. H ibi. Tūc dr̄ viuēs aīa veraciť cum deū diligit eiq; obediēdo copulať. Vn̄ Deut°. 30. ca°. Elige vitā ut ⁊ tu viuas ⁊ semen tuū. ⁊ diligas dñm deū tuū · atq; obedias voci ei⁹: ipse est n. vita tua. Et qa fm̄ phm in li° topicoꝝ. sicut se habet ꝑpositū in ꝑposito ita oppositum i opposito. sequitur. Q̄ sicut mors corporis ꝑuenit ex separatione aīe ⁊ corpis · ita mors aīe ꝑuenit ex sepatiōe ipsi⁹ ⁊ dei. Vn̄ Aug⁹ i 13°. de ciui. dei. ca°. 2°. ait. Mors aīe fit cū eā deserit de⁹ · sic corpis cū idē deserit aīa Et in 4°. de trini. ca°. 3°. ait. Aīe mors impietas ē. ⁊ mors corpis corruptibilitas p quā fit aīe a corpe abscessus. Sic n. aīa deo deserēte · sic corp⁹ aīa deserēte moriť. H ille. Et Remigi⁹ sup eplaꝫ ad Eph. ait. Sicut recedēte aīa moriť corpus · ita recedente deo moriť aīa. H ille. Tūc vō de⁹ recedit ⁊ sepať ab aīa cū pctō cōsentit ⁊ nō aliť. Vn̄ Sap. p°. Peruerse cogitatiōes sepant a deo. Et i. Spirit⁹ scūs effugiet discipline fictū ⁊ auferet se a cogitatiōibꝫ que sūt sine vtilitate ⁊ corripieť a supueniēte iniquitate. Et Sap. 16°. dr̄. Hō aūt p maliciā occidit aīam suā. H ibi. Sicq; restat ut p pctm̄ aīa a deo sepeť qui ē vita eius. sicq; corruat sicut cadauer aīa recedēte. Et sic intelligiť illud Ezech. 18°. Aīa que peccauerit ipsa morieť. Q̄ autē peccator videať viuere p vitales opatiōes dū. s. moueť · comedit · bibit · dormit · ābulat · ridet · loqtur · sentitq; p oēs sensus: ex his nō spūalis ſ corporalis vita mōstrať · cū sit in aīa mortuus ⁊ corpe solo viuat. Vn̄ Aug⁹ vbi s̄. ait. Impioꝝ nāq; in corpibꝫ vita: nō aīaꝝ ſ corpoꝝ vita ē. Hinc Apoc. 3°. ca°. diciť. Nomē habes q̄ viuas ⁊ mortu⁹ es. Nomē q̄ppe habet peccator q̄ viuat

apud hoīes qui solam vitam corporis ītuent᷑. sed reuera mortuus est apud deū q morte aīe recognoscit. Propterea rursus isdem egregius doc. Aug⁹ sup Apo. i. ait. Nō morit᷑ nisi qui mortale crimen admiserit. ſm illud qđ scriptū ē. Aīa que peccauerit ipsa moriet᷑. Vn̄ qđ peius est multi ī corporibus viuis aīas mortuas portare noscunt᷑. Et sup Ioh. ſmōe. 46. idē ait. Quo mō moritur caro amissa aīa q̄ vita ei⁹ est: sic morit᷑ aīa amisso deo q vita ei⁹ est. Et sermone 48. idē ait. Oīs q peccat morit᷑. ſ₃ morte carnis oīs hō timet. morte aīe pauci. ꝓ morte carnis que sine dubio q̄nq₃ ventura est curāt omnes ne veniat. inde est ꝙ laborant. laborat ne moriat᷑ hō moriturus. ⁊ no laborat ne peccet hō in eternū victurus. ⁊ cum laborat ne moriatur hō. sine causa laborat. id. n. agit ut multū viuat ut mors differatur nō ut euadatur. Si aūt peccare nollet non laboraret ⁊ viueret in eternū. Hec ille Aurelius doctor Aug⁹. Et sic patet secūda ꝑs ꝑncipalis hui⁹ sermonis.

Pars tertia sermonis. in q̄ declaratur ꝙ peccatum dicit᷑ mortale etiā morte gehenne.

Ertio in isto sermōe considerandum est ꝙ etiam peccatū dicitur mortale morte gehennali. quod probatur ꝑ illud ꝑs. Sicut oues in inferno positi sūt. mors depascet eos. de quo Sap̄. rursū admonendo Sap̄. ꝑ ait. Nolite zelare mortem ī errore vite vestre. nec acquiratis ꝑditionem in operibus manuū vestrarum. Hanc mortem cōminatur xp̄s Ioh. 8. In peccato vestro moriemini. Hanc. n. mortem peccator incurrit cum postq̄ se spiritualiter occidit ī anima. tandē ī corpore moritur. quā propheta pessimam mortem vocat. di. Mors peccatorum pessima. ut. s. ītelligamus primam esse malam. secūdam peiorem: ut ipsa que est tertia pessima sit. Prima siquidem est mala. quia ꝓsternit corpus sumendo animam. Cum autē corpus sit bonū. sequitur ꝙ eius mors sit mala. quia boni mala est corruptio.

Secunda peior. quia perimit animā que melior est corpore. si. n. boni mala est corruptio. sequit᷑ ꝙ sit peior corruptio melioris. Tertia v̄o pessima. quia vnūquodq₃ occidendo in morte separatur. ⁊ tandem rursum in morte copulatur. Vn̄ Aug⁹ 13. de ciui. dei. ca. 2. ait. Ergo vtriusq₃ rei id est totius hominis mors est. cum aīa a deo deserta deserit corp⁹. ita nec ex deo viuit ipsa nec corpus ex ipsa. Huius aūt totius hominis mortem illa sequitur quam secundam mortem diuinorum eloquiorum appellat auctoritas. Hāc sigt saluator ubi ait. Timete eum qui habet potestatem corpus ⁊ animam perdere in gehennam. Et. i. Illa autē mors est grauior ⁊ oīuz malorū pessima que non fit separatione aīe ⁊ corporis. sed in eternam penā poti⁹ vtriusq₃ cōplexu. ibi ecōuerso non erunt hoīes ante mortē ⁊ post mortē. sed sp ī morte. ac per hoc nūq₃ viuētes nūq₃ mortui. sed sine fine morientes. Nūq₃ n. erit homini peı⁹ in morte q̄₃ ubi erit mors ipsa sine morte. hec ille. Et hanc mortem significauit Iere. 17. ca. di. Duplici contritione contere eos. P. dicimus etiam illam mortē esse pessimam. Prima eni mors mala est cū sit pena culpe seu pcti. Unde Aug⁹ ubi s.

Mala mors est. quia stipēdiū peccati. Secunda vō mors cum sit ipsa culpa cui adhibetur ipsa corporalis mortis pena erit peior. Tertia aūt culpa est simul cum pena. semper. n. permanens in culpa penam quoq; perpetuat. Vñ dicit Cesarius. Quia nō recipit causa remediū. ideo carebit fine supplicium Et ita sequit᷑. Q₂ cū pena sit mala. culpa peior. culpa cū pena simul erit pessima. Item a prima morte omnes resurrecturi sumus. i. Cor. 15°. Oēs qdem resurgem⁹. A secūda morte pauci resurgent. quibus paucis dicitur Col. 3°. Si consurrexistis cum xp̄o ₇c. i. Joh. 3°. Nos scimus qm̄ translati sumus de morte ad vitā. A tertia vō null⁹ vnq̄ʒ resurget. Nam ut dicitur pv̄. xi°. Mortuo homine ĩpio nulla erit vltra spes. Vñ Ysa. 26°. Morientes non viuant. gigantes non resurgant. Quod tamē non ita dicitur q̄ oīo non resurgant: sed quia non resurgent ad vitam eternam. Vñ Antiocho. 2. Machab. 7°. sicut cuilibet damnato dicere conuenit sic dicitur. Tibi. n. etiā resurrectio ad vitam non erit. Si igitur prima mors est mala a qua omnes resurgent. secūda peior a q̄ pauci. tertia erit pessima a q̄ nulli. A qua vtiq; liberet nos de⁹ p grām vitandi pctm̄. necnō ₇ penitendi de peccato ut ab ipsa morte gehēne liberati peruenire possimus ad illud regnū vbi nulla mors sed incorruptibilis ₇ incōmutabilis vita manet ĩ secula seculorum. Amen.

Feria secunda post primam dominicā de aduentu. de peccati formali diffinitione. scdm̄. s. q̄ formaliter consideratur Sermo secundus.

Hora ē iam nos de somno surgere. Scribuntur hec v̄ba ad Ro. 13°. ₇ ĩ epistola p̄cedentis dn̄ice. A philosophis. n. didicimus fratres carissimi q̄ de vnaquaq; re oportet primo cognoscere quia est. 2° quid est. Et quia tractaui de peccato in genere: q̄ ipsum peccatum sit ex precedenti sermone satis abunde clareq; patet. cum videlicʒ euidentissime demōstratum sit mortem ex peccato causari. quam quotidiano experimento adesse videmus. ex quo seq̄t᷑ peccatum esse nulli dubiū fore. cū regula sit physica ₇ generalis: effectum non esse sine causa. Idcirco in presenti sermone necesse est operam dare ut diffinitionē peccati: necnon ₇ quiditatem ĩuestigemus ut cognoscam⁹ illud a quo p penitētiam hortat᷑ apostolus ĩ verbis preassumptis assurgē. di: Hora ē iam nos de somno. i. de peccato surgere. De diffinitione ḡ peccati scribere intendentes. sciendū q̄ varie ₇ diuerse diffinitiones de peccato assignate sunt a doctoribus antiquis. sed cum philosophus dicat 6° topicorū. 7° metaph. et p̊ elencorū. q̄ vni⁹ rei vna debet esse diffinitio. ait Alex. de ales in secunda parte sūme. in tractatu de pctō actuali in gnē. ₇ Tho. in p̊ma scde. q. 71. arti. 6°. et ĩ 2° scripto.

dis.35. arti.2°. in corpore questionis. et Bonauentura ibidem in questionibus litteralibus. diuersimode procedentes. tñ idem concludentes. s. q̃ diuerse diffinitiones de peccato dantur sm diuersas eiusdem peccati considerationes. Est. n. sm phm 8° metaph. triplex diffinitio. Una que datur per materiam tm̃. ut cum dicitur: Dom⁹ est que constat ex lapidibus et lignis.

Alia est que datur p formam tm̃. ut cum dicitur: Dom⁹ est quoddã compositũ prohibens nos a chaomatib⁹ et imbribus. Tertia est que datur per vtrũq3. ut cũ dicit: Domus est quoddam coopertimentum constans ex lapidibus et lignis prohibẽs zc. Possumus ḡ loqui de peccato formaliter et materialit. Ideo aliqñ diffinitur peccatum p priuationem. aliqñ p positionem. quia quedam sũt ut dictum est diffinitiões formales. quedam materiales. et vtroq3 modo peccatũ diffinit multipliciter. Considerãdo ḡ peccatũ formalit tm̃. in isto sermõe causa breuitatis. s. scdm q̃ dicit priuationem q̃ est forma peccati: dantur tres diffinitiones. sm q̃ peccatum tripliciter considerat. p° modo consideratur peccatum inq̃tu3 dicit recessum a bono. et sic datur prima diffinitio q̃ ẽ Augl. in libro de ciui. dei. di. Peccatum est absentia boni vbi debet eẽ. 2° modo cõsideratur peccatũ inq̃tum dicit recessum a rectitudine nature. et sic dat secunda diffinitio que est Damas. di. Peccatum est ab eo quod est scdm naturam: ĩ id quod est preter naturam auersio. 3° consideratur peccatũ put dicit recessum ab omnis boni complemẽto. et sic datur tertia diffinitio que est etiam Augl. in libro de libero arbitrio. di. Peccatum est spretis incõmutabilibus bonis: cõmutabilib⁹ bonis adherere. hec ille. Scdm quas diffinitiones tres conclusiões in isto sermone annotabimus.

Pars prima hui⁹ sermõis. in qua ponitur vna conclusio super prima diffinitione. s. q̃ peccatũ est bonitatis humane nature priuatiuũ.

Primo in isto sermõe ponitur vna conclusio q̃. s. peccatum est bonitatis humane nature priuatiuũ. que fundatur in prima diffinitione. di. Peccatũ est absentia boni vbi debet esse. Cui cõcordat alia diffinitio eiusdem Augl. di. in lib° de natura boni. Peccatũ est corruptio modi speciei et ordinis. Ad quoz claram noticiam notandum sm Ricar. in 2°. dis.35. arti.2°. q.3. et Bonauenturã ibidem. q.i. et Alex. in 2°. in tractatu de malo. q̃ modus species et ordo considerãtur in eadẽ re sm diuersas cõparationes et relationes ad idem. Attenduntur enĩ in vnaquaq3 creatura sm q̃ ipsa est vestigiũ creatoris. qd̃ quidẽ vestigiũ consistit in operatione creature ad creatorem. scdm q̃ triplex est genus cause ut dicunt theologi in p°. Ita q̃ modus est in re inq̃tum habet deum pro causa efficiẽti: ex hoc enim mẽsurata est. Species inq̃tum habet deum pro causa exemplari: ex hoc enĩ speciosa est. Ordo inq̃tum habet deũ pro causa finali: eo. n. ipso ordinata ẽ. Sed quia omne bonũ deũ respicit sub ista triplici habitudine. ideo res quãtum habet de bonitate tantum habet de specie modo et ordine. et econuerso. In anima aũt ad presens considerate

possumus triplex bonū. Bonū absolutum spectās ad naturalē pfectionem suam. Et bonū naturalis aptitudinis ad v̄tutem. Et bonū gratuite v̄tutis. Et q̄dlibet istoꝝ habet suū modum speciem ⁊ ordinē. Et quia bonū p̄mo modo dictū p peccatū nec corrūpitur nec minuit̄. Ideo mod⁹ species ⁊ ordo illius boni p peccatū nec corrūpūtur nec minuūtur. Et quia bonū 2° mō dictū p peccatū minuit̄ sed nō totalit̄ tollitur. ut dicetur .ī. Ideo modus species ⁊ ordo illius boni per peccatū minuūtur. sed non totaliter tollūtur. Et quia bonū 3° modo dictū p peccatum mortale tollitur totaliter q̄tū ad formam v̄tutis que ē gratia gratū faciēs quia peccatū mortale nihil cōpatitur secum de gratia gratum faciente. Ideo modus species ⁊ ordo illi⁹ boni totalit̄ tollūtur p pctm̄ mortale. Q̄ si dicat̄: phs .x° metaph̄. ait. Non cōtingit plura vni eē cōtraria. sed modus species ⁊ ordo sūt plures res. ḡ non cōtrariāt̄ vni peccato. cū ḡ pctm̄ corrūpat in aīa bonū: rōne contrarietatis videtur q̄ corruptio cuiuslibet istoꝝ nō sit effectus vni⁹ peccati. Ad h̄ respōdet̄ fm predictos doctores q̄ ⁊ si vni nō possit esse cōtrariū nisi vnū p̄mo ⁊ directe: plura tn̄ possūt repugnare vni ex cōsequēti ⁊ īdirecte. Dico ḡ q̄ pctm̄ p̄mo ⁊ directe opponitur ordini in debitū finē. Et quia quātū res ordinatur in finē. tantū respicit deū sub rōne cause efficientis ⁊ exemplaris. Idcirco quātum per peccatū corrūpitur de ordine rei. tantū corrūpitur de re modo ⁊ specie. Vn̄ h̄ tria in omni re equalia sunt inter se: ⁊ vbi diminuūtur uel corrūpūtur: equaliter diminuūt̄ uel corrūpūtur. Cui⁹ ratio est. quia quodlibet malū culpe ītantū deordinat. inquātum facit deo dissimilem. ⁊ intantum dilongat a deo. ita q̄ queādmodū gratia equaliter reddit aīam ordinatam ⁊ speciosam ⁊ potentē in bonū tantū uel in maius. ⁊ queādmodū in gloria similiter est adequatio dotiū: sic etiā in culpa equaliter fit priuatio bonorum triū. Et ideo sicut dicitur visio in gloria eē tota merces propter cōnexionē ⁊ eq̄litatē in dotibus gloriosis. sic etiā ut dic Aug⁹ in lib° 83. questionū. totum nomen mali de speciei priuatiōe repertum est: non quia p malum solum species priuetur uel principalius sed quia in priuatiōe speciei intelligit̄ priuatio aliorū. Sūmatim ḡ ista recolige. Malum culpe habet consistere contra aīam rationalem inq̄tum est volūtatie operans. Volūtas aūt tunc bona est cum habet modum speciē ⁊ ordinem sicut debet. Et tūc bona ē qn̄ in mouēdo siue in operando cōtinuatur diuine voluntati ut principio mouendi. ⁊ conformatur ei ut regule dirigendi. ⁊ vnitur ei ut fini quietanti. In p̄ est bonū modificationis. In 2° bonū specificationis. In 3° bonū ordinationis. Primū ḡ istoꝝ bonoꝝ est modificationis. Nam deus ipse talem modū īposuit hoī. ut si recte reguletur: de⁹ ab ipso sup oīa diligat̄. nihil homo preter eius volūtatem audeat appetē. nihil ei cōtrariū possit desiderare. sed semp illud in oratione dñica dicere: Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. Super quibus verbis Cyprian⁹ ⁊ etiam Aug⁹ in libro de oratione dñica canūt dicentes: Volūtas dei quā xp̄s fecit ⁊ docuit est humilitas in cōuersatione. stabilitas in fide. verecūdia in verbis. in factis iustitia. ī opib⁹ mīa.

in moribus disciplina· iniuriã facere nõ nosse. ⁊ sibi factã posse tolerare· cũ fratribus pacẽ tenẽ· deũ ex toto corde diligere· amare i eo q̄ prĩ ẽ· timẽ q̄ de⁹ ẽ. xpo nihil preponere oĩo. quia nec uobis ille qcq̄ ꝓposuit· caritati ei⁹ inseparabilit adherere· cruci ei⁹ fortit ac fident assistere· qñ de eius noĩe ac honore certamini. exhibere i ope ꝯstantiam quã in sermone confitemur· in questiõe fiduciã qua aggredimur· in morte patientiã q̄ coronamur. h̄ ill'. Ecce q̄ pulcher mod⁹ ⁊ multũ desiderand⁹. qa teste ꝓpha. vita in volũtate ei⁹. s. dei. Hinc idẽ ipse ꝓpha clamat: Doce me facẽ volũtatẽ tuam qa deus me⁹ es tu. Sꝫ pctm̃ hanc modificationem destruit ut sicut sp debebat desiderare bonũ hõ peccator q̄tidie desideret malũ. quia pṽ. zi°. Lucerna impioꝝ. s. petõꝝ pctm̃ est. Nã ⁊ si aliqd bonoꝝ ꝑdictoꝝ faciãt petõres· tñ qa non faciũt nec facere possũt donec existũt in peccato fm volũtatem dei· deficit in eis bonũ illud modificatiõis.

Secũdũ bonũ istoꝝ dicitur specificatiõis siue decorationis. Quis ẽ. n. in h̄ mũdo decor aĩe? Nũquid est scientia? Nũqd eloquẽtia? Nũqd fortitudo? Non. Sed qd est. Est virtus· ẽ grã gratũ faciẽs. Nã phs. 7°. ethicoꝝ ait. Sicut bestie nõ est virt⁹ nec malitia: sic nec deo ẽ aliqd honorabili⁹ v̂tute. ⁊ Seneca dĩc. Vnũ bonũ hoĩs est ipsa virtus. ⁊ ideo dicebat Apuleius phus. Generosus ẽ· paretes laudas. diues ẽ· nõ crede fortune. valid⁹ ẽ· egritudine fatigabitur. iuuenis ẽ· abit in senectutem. formosus ẽ· expecta paulisp ⁊ nõ erit. At si bonis v̂tutibus ⁊ artibus doct⁹ ⁊ apud me eruditus est ⁊ quãtũ licet sapiẽs: tũc ipsũ hoĩem laudas. hoc. n. nec a patre hereditariũ est· nec a casu pendulũ· nec a corpore caducũ· nec ab etate mutabile. h̄ ille. Et idẽ in Auten. de monachis. §. p̄. coll. i. cõsti. 5. dicit lex impialis. Vir deo amabilis ⁊ famosissimus in cõuersatione scã· longeuũ vite sue pagens tempus· pollẽs aĩt ⁊ aĩ v̂tutibus ⁊ corpis opatiõibus. qa in eo gratia dei relucet. hec ibi. Ecce g̃ decor aĩe q̄lis est: qa v̂tus ⁊ gratia. Sꝫ istũ decorẽ istam speciẽ ⁊ pulchritudinẽ gs auferre põt solũ peccatũ mortale. Treñ. 4°. ca°. Denigrata est facies tua sup carbones. Hinc est q̄ deus amans creaturã suã ut bonã inq̄tum ab ipso factã· sic petõ denigratam odit. quia p pctm̃ ei⁹ inimica facta ẽ. Vñ Aug⁹. 12. de ciui. dei. ca°. 3°. ait. Dicũt aũt in scripturis inimici dei· q nõ nã s vitijs eius aduersant impio· nihil ei nocẽ valentes· s sibi. inimici. n. sũt resistendi volũtate nõ ledẽdi potestate. deus nãq; imutabilis est ⁊ oĩo incorruptibilis. idcirco vitiũ p qd resistũt deo q appellant inimici· nõ ẽ dei s ipsoꝝ malũ. hec ille. Propt̃. s. ꝑditionẽ tãte pulchritudinis. Tertiũ qdẽ bonũ dicit ordinationis· qd nihil aliud ẽ q̄ q̄ hõ in deũ oẽs suas cogitatiões locutiões ⁊ opatiões tãq; in vltimũ finẽ dirigere oꝫ. sicut apls. i. Cor. x°. ca°. ait. Oĩa ĩ gloriã dei facite. Ex q̊ seqt q̄ hõ ordinat in deũ tãq; in finẽ. ⁊ ad ꝯsequendam gloriã factus ẽ. Vñ Aug⁹ in lib° encħ. ⁊ habet 2° sniaꝝ· ait. Fecit deus creaturam rationalẽ que sũmũ bonũ intelligeret· intelligendo amaret· amando possideret· possidendo frueret. hec ibi. Sed hõ p pctm̃ priuatur h̄ bono. nam in peccato existentes omnia que

agunt. non ad gloriam dei sed ad suam valitatem et gloriam faciunt. Et ideo de ipsis Sap. 2°. dicitur. Excecauit eos malitia eorum. Quapropter perdit etiam eternum bonum. Unde Gregorius super moral. ait. Quid paradiso iocundius. quid celo securius. et tamen homo ex paradiso et angelus e celo peccando cecidit. Hec ille. O magna stulticia. propter modicam delectationem presentem perdit homo eternam venturam. Propterea Ber. ait. Ve. ve. ve. vapor est modicumque durat mortale peccatum quod vitam amittis eternam. Et Augustinus ait. Non est maior stulticia quam propter delictum momentaneum perdere bonum eternum. Ecce ergo quia per peccatum priuatur homo omni bono. et efficitur bestia. iuxta illud ps. Homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus etc. Concludunt ergo doctores quod peccatum nihil aliud est nisi priuatio boni. Sicut enim cecitas videtur esse nihil. et tamen hominem lumine priuat: ita peccatum cum nihil esse dicatur hominem anihilat. quia ab ipsis bonis ipsum utique detrahit in quibus deus esse disposuit. Et ideo Augustinus in libro de religione dixit. Peccatum non est appetitio malarum naturarum sed desertio meliorum. Et in libro ench. ca. 7°. ait. Quid est autem aliud quod malum dicitur nisi priuatio boni. sicut corporibus animalium nihil aliud est morbis et vulneribus affici quam sanitate priuari. Et in libro questionum noui et veteris testamenti. q. i. idem dicit. Nihil est malum nisi priuatio boni dum inconcessa presumuntur. aut concessa inordinata fiunt. Et in libro 8°. super Gen. ca. 22°. idem inquit. Nulla natura est mala: sed boni amissionem malum accepit. Et in libro de ciui. dei. ca. 4°. Mali nulla natura est: sed amissione boni et mali nomen accepit. Et in libro de fide ad Petrum parte secunda. ca. 18°. Malum enim nihil est nisi priuatio boni. Unde constat geminum esse creature rationalis malum. i. unum in quo voluntarie deficit a summo bono creatore suo. alterum quod in vita punietur ignis eterne supplicio. illic passura iuste quod hic amisit iniuste. et quia ordinem in se non seruauit diuine institutionis. ordinem diuine non effugiet vltionis. Hec ille Aurelius doctor. Qualiter autem intelligantur predicta declarat aperte dominus Bonauentura in 2°. dis. 34. arti. 2°. q. 3. di. quod malum siue peccatum potest accipi dupliciter vno modo abstractiue. alio modo concretiue. Secundum autem quod malum dicitur concretiue sic concernit illud quod deformat. uel aliquam actionem uel aliquam substantiam. et sic dicitur malum res mala. utpote actio mala uel anima mala. et hoc modo malum aliquid est et habet esse nature. Si autem aliquando dicatur ipsa res mala siue peccator nihil esse: hoc dicitur quantum ad bene esse. quod quidem est ordinatum esse. Unde cum dicuntur homines nihil fieri cum peccant: hoc non dicitur quia omni esse priuentur: sed quia priuantur esse ordinato quod quidem est esse completum. de quo dicit Boetius. Esse est quod ordinem retinet. seruatque naturam. Secundum autem quod malum dicitur abstractiue. hoc modo peccatum in recto siue in predicatione formali non est aliquid sed nihil. quia non est ens nec bonum sed priuatio boni. Quis autem malitia uel peccatum nihil sit in recto. est tamen alicuius in obliquo. uel alicuius entis ut subiecti. quia est in aliquo ente. non enim est omnimoda priuatio siue anihilatio. uel alicuius entis ut oppositi. utpote boni. malum enim est priuatio boni. Et quia sic est priuatio boni

ut tñ non sit oĩmode boni anihilatio.
sic p̄uat bonũ q̄ relinquit aliud bonũ.
Vñ sic priuat bonũ gratie q̇d relinqt
bonũ nature. sic priuat actũ ut relin-
quat aptitudinē. sic priuat bonũ q̄tũ
ad defectũ ut tñ in subiecto relinquat
debitum. Et ideo malum abstractiue
sũptum formaliter loquendo p̄uatio
est. Et hec est prima conclusio in noti
ficatione peccati. Jam ad alias breuꝰ
transeamus sup p̄ prima diffinitione as
signata. Et hec dicta sufficiant q̄tum
ad primã partẽ huius sermonis.

Pars secũda sermonis huiꝰ. in qua po
nitur alia cõclo sup secũda diffinitione
peccati. s. q̄ peccatum est dectitudinis
humane nature destructiuũ.

Ecũdo in isto sermone ponit̃
alia cõclo. s. q̄ pctm̃ ē rectitu-
dinis humane nature destru-
ctiuũ. que fũdat̃ in secũda diffinitiõe
peccati data a Damas. di. Pctm̃ est ab
eo q̇d est ſm naturã. i. a v̄tute: ad id
q̇d est preter naturã. i. vitiũ auersio.
Hinc ad maiorē huius diffinitiõis de-
clarationē oritur vnũ dubiũ. Utr̃ per
peccatũ possit diminui aliquod bonũ
nature. Et videt̃ q̄ nõ. quia Dyoꝰ ait.
Nihil opponit̃ nature. ⁊ nihil existen
tiũ corrũpitur ĩ eo q̇d est essentia uel
natura. Q̄ si verũ esset q̄ pctm̃ nihil di
minueret ⁊ corrũperet de bono nafe.
seq̄ret̃ q̄ pctõr peccare nõ posset. Cuꝰ
ratio est. q̄a cum pctm̃ sit alicuiꝰ boni
corruptio ⁊ nõ esset boni nãe. g̊ solum
corrũpet bonũ grẽ. s; pctõr non habet
grãm. g̊ ⁊c̃. sed h̄ est falsũ. q̄a peccato-
res peccare possũt. Ad h̄ respõdetur
ſm Bonauẽturã in 2°. dis. 35. arti. p̄.
q. 1. ⁊ Ricar. ibidē arti. 2°. q. i. q̄ cum

pctm̃ sit aĩe deformatio nec possit itel
ligi aliqd deformari ⁊ obscurari sine
amissiõe alicuiꝰ pulchritudinis. necẽ
est p̄ pctm̃ intelligi aliq̇d in nob̃ cor-
rũpi etiã nãe. Ad q̇d intelligendum
notandũ q̄ pctm̃ nõ est q̄liscũq; p̄ua-
tio. nec cuiuscũq; boni. nec inquacũq;
creatura repta. sed pctm̃ solũ est p̄ua-
tio iusticie. Justicia aũt ut dic Ansel.
est rectitudo volũtatis. Inde sup̄ ta ē
a legib; diffinitio iusticie. Justicia est
recta volũtas reddēs vnicuiq; quod
suũ est. ff. de iusticia ⁊ iure. l. iusticia.
Cũ igit̃ volũtas sit in sola rõnali crea-
tura. ac p̄ h̄ ⁊ iusticia: sicut iusticia est
volũtatis rectitudo. sic culpa q̄ ē iniu-
sticia ē volũtatis obliquatio. Sic igit̃
p̄ obliq̄tionē fit declinatio a rectitu-
dine. ⁊ q̄dam rectitudinis estimatio:
sic in culpe cõmissiõe fit in aĩa quedã
rectitudinis corruptio. Aduerte g̊ ſm
Ricar. q̄ triplex ē bonũ nãe: siue tri-
plicit̃ accipit̃. p̄ p̄ p̄ncipijs cõponẽti-
bus ⁊ integrantib; naturã. ⁊ p̄ poten
tijs nãlib;. ⁊ h̄ bonũ p̄ pctm̃ nõ dimi-
nuit̃. Alio mõ põt accipi pro iusticia
originali: nõ q̄a cõsistebat in puris na
turalib;. sed q̄a fuit collata toti nafe
humane in Adam. ⁊ h̄ bonũ fuit abla
tum p̄ pctm̃ p̄mi parentis. 3° põt ac-
cipi p̄ nãli aptitudine ad virtutẽ. ⁊ h̄
bonũ minuit̃ p̄ pctm̃: pctm̃ enĩ cõtrat̃
v̄tuti. Ex actu. n. pctĩ derelinqt̃ in aĩa
aliq̄ ĩclinatio ad similē actũ. Et quã-
to magis aliqd inclinat̃ ad vnũ cõtrariũ
tanto minorē habet aptitudinem ad
aliud. Et ideo quãto homo magis pec-
cat tanto minus habet de nãli aptitu-
dine ad virtutem. ut patebit clariꝰ. i.
Cõfirmat ista Augꝰ sup Joh. sermone
qĩ°. di. Bona est omnis natura sed vi-
tiata est per malam voluntatē. Quod

fecit deus non potest esse malum si ipse homo non sit sibi malus. Et in libro. 3°. de libero arbitrio idem ait. Omne quippe vitiū eoipso q vitium est contra naturam est. si. n. nature nō nocet nec vitiū est. si aūt quia nocet ideo vitiū est contra naturā est. Et in lib° de vera religione. ca°. 44°. ait. Quoniam aīe vitiū non nature eius sed cōtra naturā eius est: nihilq; aliud est q̄ pctm̄ 7 pena pctī. Vn̄ intelligit' nullā nām siue substantiā uel essentiā eē malū. h̄ ille. Bene ḡ dicit' in diffinitiōe. Pctm̄ est ab eo quod ē sm̄ naturam. i. a virtute ad quā homo habet naturalē aptitudinē 7 ex qua homo rectificat': ad id quod est preter naturam auersio. i. vitiū ad quod nō iclinatur naturalit' sed p̄ter naturam. Sicut. n. corporalis egritudo corporalem naturā adeo depravat ut non nisi nociua velit appetere: ita spūalis infirmitas que peccatū est ita inordinat animā ut non nisi saluti ɔtraria possit appetere. Hinc dominus Jere. 2°. ca°. de hoībus spiritualit' egrotantibus ɔqueritur. di. Me dereliquerūt fontem aque viue 7 foderūt sibi cisternas dissipatas que cōtinere nō valent aquas: q̄si di. Cum me fontem aq̄ viue habere possint: a rectitudine nature obliquati vitiorū aquam omnibus mortiferā cupiunt. videlicet aquas mūdi dignitates pompas famā diuitias. O scelerate peccator. O impie. O crudelis destructor aīe tue: audi dn̄m deū tuū quem derelinquis ad te clamātem: Qui me iuenerit inueniet vitam 7 hauriet salutē a dn̄o prō. 8°. ca°. Patet ḡ q peccatū est rectitudinis humane nature destructiuū. Et hec dicta sufficiāt q̄tum ad secundam partē p̄ncipalē huius sermonis.

Pars tertia huius sermōis. ī qua ponit' tertia conclusio sup tertia diffinitiōe peccati. s. q peccatum est totius pfectionis humane nature dissipatiuū.

Tertio ī isto s̄mone ponit' alia cōclusio. s. q peccatū ē totius perfectionis humane nature dissipatiuū. q̄ fundat' in tertia diffinitione que dicit: Peccatū est sp̄ret incōmutabili b9 bonis 7c. Pfectio nāq; humane nature deus est quia finis nr̄ est. Et vnūqdq; dicit' 7 perficit' p attingere suū finem. 5° metaph. Et ideo q tollit finem tollit omne bonū. 2° physicoꝝ. Sed per peccatū creatura rationalis bono incōmutabili sp̄reto. s. ipo deo fine nostro: trāsitoriis bonis adheret atq; cōmutabilib9 ut dicit diffinitio predicta. Ad cuius declarationē tria notanda sūt. Primū est q bona incōmutabilia fruenda sunt tanq; vltimus finis pamanda ut dicunt theologi in p°. di. i. Unde magister ibidem ait. Frui est amore alicui inherere ppt' semetipsū. Et dic Bonauētura ibidē arti. 2°. q. 3. q solo deo ē fruēdū. qa est bonū incōmutabile. 7 hic intelligitur accipi frui put dicit motū cū delectatione 7 quietatione qd est ppie frui. Coīter aūt accipit' frui put dicit motū cum delectatione tm̄. 7 sic omnib9 que spūaliter delectant cuiusmodi sūt fructus dona 7 btitudines: frui potest. De hoc satis in tractatu de felicitate.
2° notādū q bona cōmutabilia vtēda sūt. i. ppt' vltimū finē sūt amanda. Neq;. n. in eis finis vltimus ɔstituēdus est. Vn̄ qdē utait mḡr vbi s̄. est id qd ī facultatē volūtatis venerit referre ad id q̄ fruendū est. Al' abuti ē nō vti. nā illicitus abusus ul' abusio noīari debet.

Et isto modo vti potest hō oī creato. Vñ Aug⁹ dicit. Vtēdum est h̄ mūdo non fruendū. ut inuisibilia dei p ea que facta sūt intellecta conspiciātur. Ro. p̊.i. ut de temporalib⁹ eterna capiant᷑. Idem quoq; ait. In oibus reb⁹ ille tm̄ sūt quibus fruendum est. que eterne 7 incōmutabiles sūt. ceteris aūt vtendum ut ad illoꝝ fruitionem ꝑueniat᷑. Et dicit dñs Bonauentura in p̊. dis᷑. i. arti. p̊. q. 2. q̄ cū vti sit assumere aliqd in facultatē volūtatis. h̄ pōt eē q̄drupliciter. Vel in facultatem voluntatis operantis. sicut est de his que proprie sunt ad vsum humanū. Vel in facultatem volūtatis acceptantis. sicut est dilectio proximi. Vel in facultatem volūtatis tolerantis. sicut sūt mala pene. Vel in facultatē volūtatis respuentis. 7 sic assumūtur mala culpe. Primis duobus modis intelligitur illud: Cui⁹ vsus bonus est. ipsū quoq; bonū est. 3° notādum est ex predictis quō peccatum dissipat pfectionē humane nature. Proinde Aug⁹ in li° de trini. dicit. Peccatū est vti fruendis. 7 frui vtendis. Tanto igitur creatura rōnalis graui⁹ peccat. quanto ab amore dei deficit 7 ī amore creaturaꝝ sese īmergit. Et grauı⁹ est peccatū scd̄m Franciscū de maronis. sup dis᷑. i. magistri. cum hō vtitur fruendis. q̄ cū fruitur vtēdis. quia in h̄ v̄tutū actu grauius est deficere q̄ suphabūdare. Cū igitur amare sit actus virtutis. grauius peccat qui in eo deficit q̄ qui in eo superhabūdat. precipue cū in h̄ amore sal⁹ nostra consistat. De quo amore pfectissimo Apoc. 3°. ca°. scriptum est. vbi Iohānes cuilibet xp̄iano singillatim ait. Suadeo tibi emere a me auꝝ ignitum probatū ut locuplex fias 7 vestimentis albis induatis. ut nō appareat confusio nuditatis tue. Maxime quia p hunc amorē hic 7 in futuꝝ ad sūmi boni cognitionē hō deuenit. sine qua cognitione nec in h̄ seculo pfecte virtus aliqua valet. neq; in futuro mūdo quisq; beatitudinē habet: cū cognitio patrū quid sit ad ipsam dilectionem. Vñ Aug⁹ quod habet᷑. 28. q. 9. ca°. oēs ait. Vbi. n. deest agnitio etne 7 incommutabilis veritatis. falsa virtus est 7 in optimis moribus. Nam 7 apostol⁹ ista confirmat. di. Si linguis hoīuꝫ loquar 7 angeloꝝ. caritatem aūt nō habeam nihil sū. que v̂ba exponit Aug⁹ in libro de verbis euangelij. di. Si linguis hoīuꝫ loquar 7 angeloꝝ. si sciero omnia sacramenta. 7 habuero omnē ꝓphetiam 7 omnē fidem. ita ut montes transferam. caritatem aūt nō habeam nihil sū. Magna g̊ res est postremo fides transferens. illa q̄dē magna sunt. sed si ego h̄ sine caritate habeam nō illa. sed ego nihil sum. Sed adhuc istos non tetigi qui falso martyrij nomine ī passionibus gloriantur: audite ut eos tangat īmo potius ut transfodiat. Si distribuero inquit omnia mea. 7 tradidero corpus meum ita ut ardeā. nūquid iam nihil sum? sed vide quid sequitur. caritatem autē non habeam nihil mihi prodest. Ecce venitur ad passionē. ecce venitur ad sanguinis effusionem. venitur ad corporum incisionē. 7 tñ nihil prodest. qa caritas deest. Adde caritatem oīa prosunt. detrahe caritatem nihil prosunt cetera. h̄ ille. Vitem⁹ g̊ pctm̄ frēs carissimi qd̄ est tam pūersissimū ut p̄ ex diffinitione sua formali. q̄ est priuatiuū destructiuum 7 dissipatiuū. ut ipsum vitando pfectionē gratiaꝝ ꝯsequēdo

puenire valeamus ad regna celorũ in secula seculorum. Amen.

Feria tertia post primam dñicam de aduentu. de materiali diffinitiõe peccati. s. scd'm q̃ materialiter cõsideratur. Sermo tertius.

Hora ē iam nos de somno surgere. Ro. xiii. Postq̃ fratres carissimi in superiori sermone tractauimus de formali diffinitione peccati. iure restat ut tractemus de diffinitione materiali. quia ut premissum est peccatum materialiter et formaliter consideratur. Materialiter ergo diffiniendo peccatum. aduertendum est q̃ triplex est materia. in qua. circa quam. et ex qua. Primo modo cõsiderando pctm̃. materia in q̃ est. dicitur eē voluntas. et sic datur vna diffinitio q̃ est Augu. in libro de libero arbitrio. sic di. Peccatum est affectio mala voluntaria. 2° modo considerando peccatum. materia circa quã. est lex et mandata dei. et sic datur alia diffinitio que est Amb° i li° de paradiso. sic di. Peccatum est preuaricatio legis diuine et celestiũ inobedientia mandatorum. 3° modo consideratõ peccatum. materia ex qua est. dicitur defectus bonitatis potentie siue iusticie. et sic datur alia diffinitio que est Augu. in libro de duabus animabus. sic di. Peccatũ est voluntas retinendi uel assequẽdi qđ iusticia vetat. hec ille. Diffinitur ergo bñ peccatum theologice sm̃ q̃ peccatum est offensa dei uel contra deum. Philosophi autẽ diffiniũt ipsũ solũ scd'm q̃ contrariatur rationi. ut dicit Tho.

in questionibus disputatis de malo. q. 2. in solutione qnti argumenti. In presentiarum igitur ad maiorem notificationẽ peccati ut ab ipso resurgẽ magis excitemur quia in v̄bis preassũptis ait apostolus: Hora est iam nos ẍc. predictas tres peccati diffinitiones materiales declarabimus. scd'm quas tres alias cõclusiones annotabimus.

Pars prima huius sermonis. in qua ponitur vna cõclo super primam peccati diffinitionem materialem. s. q̃ omne peccatũ inq̃tũ pctm̃ ē volũtariũ.

Primo igitur in isto sermone ponitur talis cõclo. s. q̃ omne peccatum est voluntariũ. que fundatur super primam diffinitionẽ datam p respectum ad materiam peccati in qua. que dicit. Peccatũ est affectio volũtaria mala. Super qua dic Alex. q̃ hic ponũt due differentie sup genus affectionis. Est. n. affectio bona et mala. Et ideo dicitur mala ad differentiam bone. Est etiam affectio penalis. et ideo voluntaria ad differẽtiã penalis. Ex qua diffinitione patet q̃ peccatum est in volũtate tanq̃ in subiecto. Vñ dicit beatus Tho. in prima scd'e. q. 74. arti. p°. et Bonauentura in 2°. dis. 41. arti. 2°. q. i. melius. et Ricar. ibidẽ p oĩa. q̃ peccata quidã actus sunt. Actuũ v'o qdã trãseũt i exteriorẽ mãm. Vñ vrere et secare et occidere et huiusmõi actus habent pro materia et subiecto id in quod transit actio. sicut dic phs in 3° physicorum q̃ motus est actus mobilis a mouente. Quidam v'o actus sũt non transeuntes in exteriorem materiam sed manẽtes in agente. sicut appetere et cognoscere: et tales actus sunt

omnes actus morales·siue sint actus
virtutū siue peccatorū. Et ideo opor-
tet q̄ propriū subiectum actus pecca-
ti sit potentia que est principiū actus.
Cum aūt sit propriū actuū moraliū q̄
sint voluntarij·sequitur q̄ voluntas
que est principiū voluntarioꝝ actuū
siue bonoꝝ siue maloꝝ.s.peccatorum
sit ipsa voluntas principiū peccatorū.
Et ideo sequitur q̄ peccatum sit in vo
luntate sicut in subiecto. Q̄ si cōtra-
dicatur.sic.Dyo⁹ in 4°. de diui.no.dic
q̄ malum est preter voluntatem ⁊ in-
tentionem.sed peccatū habet rationē
mali.ḡ pctm̄ nō potest eē ī volūtate.

Ad h̄ respondetur ſm eūdem doc.q̄
malum dicitur esse preter volūtatem
quia voluntas non tendit in ipsū sub
ratione mali sed boni.sed quia aliqd
malum est apparens bonū·ideo volū-
tas aliqñ appetit aliquod malum cre-
dens illud esse bonū.⁊ non est sed est
peccatum.ḡ est in volūtate.ḡ ⁊c. P̄
si dicatur. Volūtas est boni existentis
uel apparentis·quia bonū est obiectū
voluntatis.sed ex hoc q̄ volūtas vult
bonū non peccat.ex hoc.n.q̄ apparens
bonū appetit quod non est vere bonū
magis pertinere videtur ad defectum
virtutis apprehensiue q̄ȝ ad defectum
volūtatis.ḡ non est in volūtate. Ad
hoc respondetur q̄ si defectus virtud
apprehensiue nullo modo subiaceret
volūtati·non esset peccatū nec in vo-
lūtate nec in apprehensiua v̄tute.sicut
patet in his qui habent ignorantiam
īuincibilem. Et ideo relinquit̄ q̄ etiā
defectus apprehensiue virtutis subia-
cens voluntati deputatur in peccatū.

Postremo si dicatur ſm ph̄m in 2°
physicoꝝ.Causa efficiēs ⁊ materialis
non incidunt in idem.ḡ causa peccati
efficiens non potest esse materia siue
subiectū peccati.sed volūtas est causa
efficiens peccati·ut dicetur.ī. Nam ⁊
Aug⁹ ait in lib°. de duabus aīabꝫ.q̄ cā
peccandi volūtas est.ḡ ⁊c. Ad h̄ re-
spondetur q̄ ratio illa procedit ī cau-
sis efficientibus quarū actiones tran-
seunt in materiam exteriorem.⁊ que
non mouent se sed alia.cuius ↄtrariū
est in volūtate·ideo ratio non sequit̄.
Sed pspicati⁹ est h̄ aduertendū.q̄a vi
det̄ Alex.alit̄ dicē in secūda pte sūme
ī tractatu de malo.s.quia peccatū est
ī libero arbitrio tanq̄ȝ ī subiecto. Dis-
currit.n.sic ad lrām. Malū enī culpe
cū sit illud ꝓpter qd̄ aliquid dicit̄ cul
pabile.culpabile autē non est nisi vo-
lūtariū.erit ḡ malū culpe ī volūtate.
volūtas aūt in ipso libero arbitrio qd̄
dicitur facultas rōnis ⁊ voluntatis.ḡ
malū erit in libero arbitrio tā q̄ȝ ī sub-
iecto. Et.ī.addit.di.q̄ malū culpe est
in libero arbitrio·non tm̄ ut agente ſ
etiā recipiēte. Attn̄ in fine illius que-
stionis ↄcludit q̄ malū culpe plus di-
citur esse in volūtate q̄ȝ in ratione. In-
clinatio.n.volūtatis ꝓxima est ad in-
debitū·inclinatio v̄o rōnis est remo-
tior.ratio.n.diffiniēdo p̄eligit·volun-
tas aūt p̄electū appetit. Et ita ↄcordāt
isti doctores q̄ pctm̄ p̄ncipalius est in
volūtate. Roborat̄ ista ↄclō auctorita
tibꝫ Aug̃.eiusdē.li° p̄ retractationū.
ca°. 12°. et in li°. de vera religiōe.idem
dic.s. Usq; adeo pctm̄ volūtariū ma-
lum ē ut nullo modo sit pctm̄ nisi sit
volūtariū. Potest videri h̄ falsa diffi-
nitio·sed si diligēter discutiat̄ inuenit̄
verissima. Pctm̄ illud q̄ppe cogitādū
est qd̄ tm̄modo peccatū ē nō qd̄ ē pcti
pena·q̄uis ⁊ illa nō īmerito nō volū-
taria pctā dicūt̄ q̄a ul' a nesciētibꝫ uel

a coactis ꝑpetrāt᷑. nō oī modo possint sine volūtate ɔmitti. Et lib° ɔ̄ fortunatū manicheū disputatiōe ꝑma idē ait. Si nobis dat᷑ indulgētia peccatoꝝ manifestū est quia volūtate peccam⁹. satis enī stultū est ignoscere ei q nihil male fecit. q nihil sua voluntate fecit. Et disputatiōe secūda circa principiū idem ait. ibi. Dico peccatū non esse si non ꝑpria volūtate peccat᷑. nec ꝑmiū si non ꝑpria volūtate recta fiant: aut si penā meretur qui peccat īuitus. deberet etiā premiū mereri qui bonū facit īuitus. quis autē dubitet non deferri ꝑmiū nisi ei qui bona volūtate aliqd fecerit? Ex quo intelligim⁹ ⁊ penam inferri ei qui voluntate mala aliquid fecerit. Eandē sniam ponit idem ipse 2°. de ciui. dei. ca°. 4°. et 22°. ca°. 3°. et 14°. ca°. 15°. Et in decreꝫ. 8. q. i. c. sciendum. 15. q. 1. §. ꝑ. 23. q. 4. c. Nabuchodonosor. 32. q. 5. c. sic enī. Et sic patꝫ q̄ bene dicitur q̄ peccatū est affectio volūtatis. ergo pctm̄ est in volūtate. Et hec dicta sufficiat q̄tū ad ꝑmā ptē hu⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in qua ponitur alia ɔclo sup secūda diffinitiōe mali ipsi⁹ pcti. s. q̄ pctm̄ est diine legi ⁊ diuꝫ mādatoꝝ dei ꝑuaricatiuū.

Secūdo in isto sermone ponit᷑ alia ɔclo sup secunda diffinitione materiali ipsius peccati que est Amb°. di. Peccatū est preuaricatio legis diuine ⁊c. s. q̄ ipsū peccatum est diuine legis ꝑuaricatiuū. Qd quātū malū sit ꝑbat᷑ a fortiori. Si enī malū est facere cōtra legē humanam a fortiori ɔtra diuinā. Q̄ aūt sit malū preuaricatio legis humane. audi ipas leges de seipsis dicentes. C. de testa. l. ex ī perfecto. ⁊ C. de legib⁊ consti. l. digna vox. Decet. n. tantā maiestatē eas seruare leges q̄bus solutus est. Et C. de nuptijs. l. si libenter. dicit᷑. Cum n. vna radice vitiū nascitur: ɔsequēs est ut vna lege tollatur. Et. C. de sententijs ⁊ interlocutionib⁊. l. nemo. dicitur. Non exemplis sed legib⁹ iudicandū est. Quātū ergo malū est facere ɔ̄ legē dei que tam sublimis est. de qua Aug⁹ 22° lib° cōtra Faustum ait. Lex eterna est. ratio diuinalis. volūtas dei ordinem naturalem ɔseruari iubens ꝑturbari vetans. Et libro ꝑ de libero arbitrio. ca°. 2°. iterꝫ de ipsa inquit. Vt breuiter eterne legi noticiā explicem ea est qua iustum est ut oīa sint ordinatissima. Hec ille. Peccatū ergo malignū ē quia tante legis preuaricatiuū. Q̄ si dicatur forte q̄ illa diffinitio nō videtur cōueniēs quia non cōuenit oī peccato. Quedam enī ut dicit Aug⁹ sunt mala quia ꝑhibita. quedā prohibita quia mala. ergo si nulla esset lex. nec aliq̄ ꝑcepta data: adhuc essent peccata. nō ergo oē peccatū est preuaricatio legis diuine. ⁊ ce. in ob. man. Ad hec respondetur q̄ lex aliq̄n accipitur stricte pro lege scripta uel data. aliq̄n large prout cōprehendit legē nature. legem scripture. legem gratie. ⁊ in predicta notificatiōe lex accipitur large. hec Bonauentura in 2°. dis. 35. in questiōib⁊ litteralibus. Est ergo peccatū preuaricatiuū legis nature scripture ⁊ gratie. q̄ omnes sunt leges diuine. patet hec discurrēdo. Est. n. quedam lex que dicitur nature. de qua Gratian⁹ loq̄tur ī principio decretoꝝ. qua quisq; iubet᷑ alteri facere qd vult sibi fieri. ⁊ alteri ꝑhibet᷑ īferre qd nolit sibi fieri. Hinc Luc. 6° ca°. dn̄s ait. Prout vultis ut

faciāt vobis hoīes: 7 vos similit' facite illis. Est etiā alia lex q̄ dicit' scripture. Cum eni lex sit constitutio scripta ut ait Gratian9 vbi s̄. id quod in tabulis Moysi scriptū a dn̄o datū est. lex scripture noīari debet. quā quidem scripture legē idcirco hebraico pplo dn̄s dedit ut ea illuminatus melius deum agnosceret. q̄ cognito rectius ei seruiret: dulciusq3 eum amaret. ut p eam dn̄m in mente teneret. Vñ sibi dn̄s p̄cepit Exo. 13° ca°. di. Lex semp sit ī ore tuo. Est insup 7 alia lex q̄ dicit' grē que est euangeliū xp̄i que oīs legis ē pfectio. Vñ dn̄s hic ostendens legem s. suam oībus pfectiorē. Math. 5° ca°. dixit. Nō veni soluere legē sed adimplere. Cum igitur beat9 Amb°. dicat: Peccatū est preuaricatio legis diuine non vnam tm̄ s; oēs intelligit. p̄ eni peccatū est preuaricatio legis nature. Nōne eo Cayn Abel fratrē suū interfecit? sicut Geñ. 4° ca°. legitur. Nōne Chanaan patrem suū Noe apud frēs abhomīauit. ob quod habuit maledictionē? ut Geñ. 9° ca°. scribit'. Nonne eo pluit dn̄s sup Sodomā 7 Gomorram sulphur 7 ignem? ut Geñ. 19° ca°. ponit'. Et ī 25° ca°. prefati habet' q3 eo Esau primogenita patui pēdit. Eo Jacob filia. s. Dyna violata est. Eo etiā ut ī 34° ca°. Geñ. pleni9 otinet': Emor 7 Sychem fili9 eius 7 eoz pplus mala morte interierūt. Et quid plura dies deficeret si oīa mala que ī lege nature peccato venerūt numerare vellē. 2° peccatū est p̄uaricatio legis scripture. Vix. n. Moyses legem habuerat. ut in 32° ca°. Exo. legit'. 7 pplus peccato suo vitulū aureū adorauit. Qua de causa vigintitria milia hoīu3 illo die ceciderunt. In. xi° quoq3 ca°. Numeri legit' q3 quasi cecus peccato ppl's cōtra dn̄m murmurās in extrema parte castroz igne consūptus est. Et in sequenti ca°. Maria leprosa facta est. eo q3 otra fratrem suū Moysen murmurasset. Pertranseamus ceteraq3 mala que. s. peccato in lege scripture venerūt. 3° peccatū est p̄uaricatio legis gratie in qua īuenim9 mlta mala peccato ppetrata. Nōne Petr9 pctō negauit xp̄m? Nōne Juda peccato vēdidit dn̄m? Nōne peccato Symon magus voluit emere donū spiritus sancti? Et qcquid mali ut breuius dicam in oī lege īuenitur: solo peccato factū est. Vñ Aug9 generalius diffiniens peccatū ait. Peccatū est dictū uel factū uel concupitū otra legem dei. Et contra manicheos ait. Peccatū est in preceptis veritatis uel ī ipsa veritate errare. Precepta enim veritatis p̄cepta xp̄i sūt. Vñ ipse Joh. 14° ca°. dic. Ego sū via veritas 7 vita. Nam 7 lex imperialis. C. de iudeis. l. celicolarū. ait. Certū est. n. quicquid a lege xp̄i discrepat legi xp̄iane otrariū. Et sic patet pars secūda principalis hui9 sermonis.

Pars tertia hui9 sermonis. in qua ponitur alia oclo sup tertia diffinitione materiali pcī. s. q3 peccatū est cuiuscūq3 virtutis expulsiuū.

Ertio in isto sermōe ponitur alia oclo. s. q3 peccatū ē cuiuscūq3 virtuti expoliatiuū siue expulsiuū. que fūdat' sup tertia diffinitione materiali Augu. di. Peccatum est voluntas retinendi uel assequēdi quod iusticia vetat. Ad cuius diffinitionis declaratione ē est notandū q3 qz aliqd patm̄ ē in q̄ aliqs nec vult aliqd

retinere. nec aliqd assequi imo potius
intendit destruere. sicut est i ira odio
7 inuidia. q Aug⁹ diffinit peccatū per
illud quod est radix oīs mali. hoc aūt
est amor libidinosus. 7 qm oīs amor
libidinosus uel ē rei habite uel haben
de. 7 hō pter regulā 7 ordinē legis eter-
ne q dicat iusticia. ideo dicit q petm
est volūtas assequēdi uel retinēdi qd
iusticia vetat. ita q describit amorem
inordinatū q ē radix oīs peti. q̄uis g̃
i ira 7 odio sit detestatio ɔsequēs: est
tm ibi delectatio antecedens. 7 ppterea
cōtinent sub hac assignatione. Q si
iterū dicat q velle cōsequi qd iusticia
vetat uel retinere. hoc est auaricie uel
rapine. Est g̃ questio q cū peccata ita
bene sint ɔtra alias ṽtutes sicut cōtra
iusticiā. q̄re magis diffinit petm p op
positū ad iusticia q̄ p oppositū ad ṽtu
tes alias. Ad hō respondet sm Bona-
uenturā i q̄stiōibus lrālibus. q asse-
cutio ibi stat nō solūmodo p cupidi-
tate rez terrenaz. imo etiā cuiuslibet
appetibilis. iusticia ṽo ibi stat non tm
put est cardinalis ṽtus s; put ē ṽtus
gnālis q oēs ṽtutes ɔplectit: 7 cui oīa
vitia opponūt. sm q pōt exponi illud
phi 5° ethicoz. Justicia nō est ps ṽtu
tis s; tota ṽtus est. Hinc Anselmus hō
modo diffinit petm dicēs. Petm ē ca-
rentia debite iusticie. vbi Alexander
ait. q iusticia nō accipitur ibi pprie p
vna ṽtute s; coit p rectitudine volū-
tatis q attendit sm quācūq; ṽtutem.
Et sm hō potest itelligi illud Sen. di.
Quid ē iusticia nisi diua lex 7 viculū
societatis humane. Quisqs hāc sectari
desideras time deū p⁹us 7 ama ut ame-
ris a deo. amabis. n. deū si in hō eū imi-
taberis ut velis oībus pdesse nulli no
cere. hō ille. Ubi notādū q tribus mo-
dis accipi iusticia solet. Uno mō ac-
cipit iusticia punitiue. i. p inflictione
penaz. quā diffiniens Cicero in li° de
officiis ait. Justicia equitatis est q tri-
buit patienti 7 si nolit qd eius merito
debet. De q etiā dic Jsidor⁹ dis. 4. ca°.
facte sunt. s. Facte sunt leges ut metu
eaz humana coherceatur audacia tu-
taq; sit apud improbos inocentia 7 in
ipis improbis formidato supplicio re-
frenetur audacia 7 nocendi facultas.
Alio mō nēpe nostro magis large iu-
sticia sumitur distributiue. i. p virtu-
te q vnicuiq; qd suū ē reddit. De qua
Tullius ait. Justicia est habitus ai cōi
vtilitate seruata suam cuiq; tribuens
dignitatē. Et glo. sup illud Math. 5°
ca°. Bti q esuriūt iusticiā. taliter ingt.
Justicia ē sua cuiq; iura tribuere sibi
s. pximo 7 deo. 3° modo iusticia lar-
gius sumitur p opatiōe. i. quacūq; bo-
nitate. cui⁹ sm Augu. due partes sunt
bonū. s. facere. 7 malū declinare. De q
iusticia dñs Math. 6° ca°. loqt. Que-
rite pmū regnū dei 7 iusticiam eius.
vbi glo. dicit. Justicia regni est oīa q
docuit dñs obseruare. Lic; igitur pec-
catū cōtra oēm iusticiā faciat. tn diffi
nitio Augu. contra eam largius sūptā
loqtur. Un idem i li° de vera religiōe
declarās ait. Peccatū est appetere que
xp̄us contempsit ul contemnere que
xp̄s appetiuit. Ex hō igitur patet q pec-
catū cōtra oēm iusticiam facit oēmq;
virtutem ab hoīe expellit. quia scdm
phm x° metaph. Contraria simul esse
non possunt. Ultra predicta possum⁹
etiam considerare peccatum p respec-
tum ad finem quem intendit. Et isto
modo assignatur alia diffinitio que ē
Augu. di. Petm est male vti bono. Ex
q pz q petm est humane nāe oppositū

Quis.n.d̾ h̄ dubiū hr̄e pōt.cū nā me-
dia diligat: qa virtus est in medio ait
phus.vitiū quoq; extrema requirat!
Hinc deuotissim⁹ doctor Ber.ait.Nul
lum vitiū nāle est.ois v̄o v̄tus hoī na
turalis est.Nec miꝝ igit̄ si v̄tutes de-
lectent.vitia v̄o cōtristēt.cū isdē scūs
dicat.Vita vitioꝝ aspa ē.vita v̄o v̄tu-
tum est suauis.qa prophe testimonio
Justicie dn̄i recte letificantes corda.
Sȝ pctm̄ fm̄ Jac.sniam p̄ ca°. nō mo-
do iusticiā sꝫ cū cōsūmatū fuerit gnāt
mortē.7 oi bono nāe male vtit̄.Sȝ qs
h̄ q̄rere posset: vn̄ est ꝙ via v̄tutū ho-
minibꝫ difficilis est.via v̄o pctī faci-
lis ē 7 leuis.Cui btūs Jero⁹ ait.Insua-
uem 7 asperā fecit nobis viā virtutū
longa cōsuetudo peccādi.Ecclesiaste
teste.ca°.xi°.Dulce lumen 7 delectabi
le est oculis videre solē.Lux tn̄ i ocul̄
tenebris assuetis odiosa cogscit̄.7 ita
q̄uis via virtutū ex nā delectet.tn̄ ex
ↄsuetudine lōga peccādi ↄtristat. Et
id Ricar.i z°.dis.35.arti.z°.q.z.qn̄ q̄-
rit̄ An aptitudo nālis ad v̄tutē p pec-
catū totali̕t tollat̄ 7 pdat̄.ait: ꝙ p̄dicte
aptitudinis radix uel fūdamētū i aīa
est imago dei.termin⁹ aūt ē v̄tus for-
mata q̄ pōt aīa cōiūgi cū deo p g̃tuitā
ↄgnitionē 7 dilectionē.Pōt g̃ p̄dicta
aptitudo itelligi diminui ul̄ ex parte
sue radicis uel ex parte t̄mini p appositionē
i pedimētoꝝ v̄tud.sicut natālis
aptitudo in corpe dyaphano ad rece-
ptionē lumīs in suo ꝓfūdo pōt itelli-
gi diminui uel p diminutionem dya-
phanitad uel p appositionē alicui⁹ im
pedient lumīs receptionē.sicut ē ne-
bula uel elongatio ipsius a luminari.
Pmo mō nō pōt minui nec corrūpi
in aīa aptitudo nālis ad v̄tutē.qa na-
turalis imago dei i aīa nec corrūpi pōt

nec minui.sꝫ z° mō.qa p q̄dlibet ip-
dimentū v̄tutis corrūpit̄ in aīa aliqs
g̃dus ꝓpinqtad uel idoneitas ad v̄tu-
tem p cuius corruptionē nā aīe rema-
net min⁹ apta ad v̄tutē.7 hi g̃dus sibi
possūt succedē i aīa sine fine q̄uis nō
sint simul i actu nisi vn⁹ q̄ p i pedimē-
tum v̄tud corrupto remanet aīa i alio
g̃du ꝓpinqtad uel idoneitatis magis
remoto: sicut p appositionem nebule
int̄ corp⁹ dyaphanū 7 luminare uel p
eius elongationē a luminari corrūpit̄
aliq̄ habitudo q̄ erat in ipso ad lumis
receptionē in suo ꝓfūdo.utpote aliqs
g̃dus ꝓpinqtat ad p̄dictā receptionē
q̄ gradu corrupto remanet in g̃du re-
motiori.Pꝫ q̄dlibet aūt pctm̄ apponit̄
i aīa aliqd̾ impedimētū v̄tut.s.elon-
gatio aīe a deo.i.obstaculū int̄ aīam 7
deū.Qd̾ sic declarat̄. Rectitudo.n.le-
gis etne decreuit aīam obligari p pec-
cato ad emēdationē q̄ fit p pniām ve-
ram cui⁹ carētia ē q̄dā distantia 7 ob-
staculū int̄ aīam 7 deū fm̄ quādā sili-
tudinē distātie 7 obstaculi ī corpibꝫ.
Sicut.n.corp⁹ nō pōt ↄiūgi cū t̄mino
nisi transeundo distantiā mediā.nec
recipere lumē nisi remoto obstaculo
q̄ impedit̄ recipe lumen.sic aīa nō pōt
recipe lumen.g̃ nec ↄiūgi cū t̄mino q
deus ē p gratuitā cognitionē 7 dilec-
tionē nisi remouēdo 7 trāseūdo p pe-
nitētiā carētiā emēde debite pro actu
pctī.Vn̄ Ysa.59°.ca°. volēs significare
p pctm̄ poni distātiā 7 obstaculū int̄
aīam 7 deū.Iniquitates inquit vestre
diuiserūt int̄ vos 7 deū vestrū.7 pctā
vestra abscōderūt faciē eius a vobis
ne exaudiret: a quibus nos abstinere
concedat omnipotēs deus q cū filio 7
spū sancto viuit 7 regnat trinus in se-
cula seculoꝝ.Amen.

Feria quarta post primam dñicam de aduentu· de causa cōstitutiua 7 pmis-
siua peccati Sermo quartus.

Hora ē iam

nos de somno surgere.
Ire ꝛ ubi s̄. Determinata
notificatiōe pctī ex pre-
cedentibꝯ sermonibꝯ: cōgruo ordine
ꝓsequentes· cōueniens ē 7 cōgruū ut
cās ipsiꝰ pctī necnō 7 origines ꝓscru-
temur· ut cognoscamꝰ ea a quibꝯ cauē
debemus· ne in pctō incidamꝰ. Nam
regula ē gnālis z° physicoꝝ. di. ꝙ de-
ficiēte cā deficit effectꝰ. Ut post ꝙ̄ sm
ꝓdictū vbū apli. Hora ē iam ꝛc. a pec-
cato p pniām resurrexerimꝰ· non am-
plius in pctm̄ incidamꝰ. Ite ꝛ qa plu-
res sūt cāe pctī suꝓma. s. media· infi-
ma 7 cōiuncta. suprema ē deus. media
ē diabolus. infima ē appetitꝰ sensituꝰ
7 mūdus. cōiuncta ē affectus inordi-
natus. Circa ꝓmā causam. s. suꝓmā
sciendū ꝙ deus concurrit ad pctm̄ ut
cā cōstitutiua. constituit nāqꝫ creatu-
ram rōnalem ī statu liberi arbitrij ut
posset bonū 7 malū eligere scđm ꝙ ei
placeret. Un̄ Eccl. 15°. Fecit deꝰ hoīem
rectū. 7 reliqt eū in manibꝯ sui cōsilij.
Et ꝓpheta inqt. Aīa mea in manibus
meis sp. Propterea Augꝰ in li° contra
infelicē manicheū respōsione quarta
dic. Propt oīnas scripturas ꝓbauimꝰ
esse libeꝝ arbitriū· deū aūt liberi arbi-
trij iudicē 7 iustū remuneratorē fide-
liū eiqꝫ se subijcientiū 7 volētiū se sa-
nari· dānatorē aūt supboꝝ 7 impioꝝ.
Hec ille. Ex qbus patet ꝙ deus oēs con-
stituit in libertate bene maleqꝫ facien-
di. Sed querūt curiosi. Nūqd meliꝰ
fuisset ꝙ deus fecisset ī statu hoīem ꝙ
non posset peccare. Nūqd melius est
ꝙ deus fecit hoīem peccabilē ꝙ̄ si fecis-
set ipeccabilem. Respondet ad hō sm
Bonauenturā in z°. dis. z3. arti. ꝓ. q. i.
7 Ricar. ibidē. q. z. ꝙ si ipsa dīna ope-
ratio non indigeat approbatione. ꝓ eo
ꝙ qcquid deus facit· bene facit: verū-
tn̄ ad excitandū deuotionē in mēte
fideliū. 7 cōpescendam rabiem in ore
blasfemātiū. 7 deū in suis opibꝯ incul-
pātiū: in isto sermōe septē rōnes assi-
gnabimus quare deus fecit hoīem pec-
cabilem.

ꝓ duas ex parte nostri.
z° vnā ex parte vniuersi.
3° quatuor ex parte dei.

Pars prima huiꝰ sermonis· in qua de-
claratur ꝙ deus rationabilit fecit hoīem
peccabilem ex parte nr̄i rōne duplici.

Primo igitur in isto sermone
q̄re deus fecit hoīem peccabi-
lem ex parte nr̄i ꝓbat duopli-
ci rōne. s. rōne honoratiōis. 7 ratione
glorificatiōis. ꝓ respectu nostri fuit
meliꝰ nos posse peccare rōne honora-
tionis in hō seculo. qa si deus creaturā
rōnalem nō fecisset peccabilē· nullus
iustus eo ꝙ nō peccasset estimaretur.
Quis. n. laudandus est si ea nō agit q̄
sua facultate facē nō valet! neqꝫ mutꝰ
ab aliq̄ laudatꝰ fuit eo ꝙ tacet q facul-
tate loquēdi oīmode caret. Ille me-
rito laudari debꝫ q iux̄ Sap. potuit fa-
cere mala 7 non fecit Eccl. 31°. Et ideo
quia honor ē ꝓmiū ꝟtutis ut ait phus
ꝓ ethicoꝝ. 7 virtus ē circa difficile ut
ait idē ipse z° ethicoꝝ. Si hō facē ma-
lum nō potuisset· nulla difficultas in
bono fuisset. ideo nec laus nec meritū
nec honor fuisset. Jdō btūs Gregꝰ ait.

Deus fecit naturā bonā eo q̄ mutabi
lem. Confirmat hanc rōnē Aug⁹ i li°
Cur·q̄ñ ꝛ quō hō.ca°. z°. oi. Quia de⁹
angelū quē tam egregiū ꝯposuerat ex
copia pulchritudinis atq̄ magnitudi
nis vidit supbiendi occasionem sum-
psisse: ad restaurationē supernoꝝ ci-
uiū·noluit iteꝝ āgelos creare q̄ simili
modo possent superbire·nec ad bonū
valerent vlteri⁹ redire: iō hoīem bre-
uissimū de vili luto voluit fingē qui si
vellet supbire vnde supbiret habere
nō posset.quē si forte aliquo modo cō-
tingeret supbire ad bonū facili⁹ q̄ an-
gelus posset redire·licʒ tñ breuissimū
figmentū spiraculo vite inspirauit. ꝛ
sicut prius angelos: licʒ eos gloriosos.
ita hūc ratiōis ac libertatis honore or-
nauit. O q̄ rōnabilit̃ rōnale aīal ī sua
dimittit̃ libertate: ut ob sue electiōis
meritū uel viueret feliciter·uel infeli
citer moreretur. Si.n.angelus uel hō
liberi non fuissent·iam apud deū nul-
lius meriti essent.sed sicut sine cā (ut
ita dicā) illoꝝ esset creatio·ita īutilis
illoꝝ videretur esse cōuersatio. Hec ille.
z° idē ꝓbatur rōne glorificatiōis ex
parte nostri·dico in futuro. Nam fm
sniam doc. Quis digne glorificandus
nō est q̄ nō meruit·īmo fm gradum
meritoꝝ dantur p̄mia. Si igit̃ ut dic-
tum est in alia rōne: creatura rōnalis
īpeccabilis creata fuisset ꝑuata oī me-
rito·sola diñi voluntate ꝛ electione ce-
loꝝ btītudinē habuisset·qd̾ inconue-
niēs erat. uel si aliqd boni fecisset ꝓpt̃
qd̾ meritū habuisset: paruū fuisset. ꝛ
iō ut copiosiorē coronā hr̄et·peccabil'
facta est: ut nō solū mereret̃ bonū fa-
ciendo·ſ etiā in resistendo malo: ꝛ sic
virtute ꝓpria ꝛ non aliena gloria atq̄
victoria btā extitisset. Exemplū hui⁹

habet̃ de precursore dñi·q̄ ab ineunte
etate heremi vasta penetrās·ꝓ acqui-
rēda gloria militauit. Vñ Ioh.z°. sal-
uator ait. A diebus Iohānis baptiste
regnū celoꝝ vim patit̃. ꝛ violenti ra-
piunt illud. Cōfirmat istas duas ra-
tiōes gloriosus ꝛ diu⁹ Iero⁹ in eplā ad
Demetriadem. di. Hinc vtiq̄ iam ꝓ-
uidendū ē ne forte illud te mordeat ī
q̄ temere ī peritū vulg⁹ offendit.ut nō
iā vere bonū factū hoīem putes.q̄a is
facere malū pōt·nec ipsa nā astringat̃
ad īmutabilis boni necitatē. Nā si di-
ligent̃ rem tractes. ꝛ ad subtiliorē in-
tellectū animū cogas: hinc melior sta
tus hoīs ac supior apparebit vnde pu-
tatur inferior. In hꝫ.n.gemini itineris
discrimine. In hac vtriusq̄ libertate
ptis rōnalis aīe decus positū est. Hinc
inquā toti⁹ nāe nostre honor cōsistit.
Hinc dignitas. Hic deniq̄ optimi qq̄
laudē merent̃. Hinc premia. Nec esset
oīo vlla virtus ī pseuerātis bono si is
ad malū ptrāsire nō potuisset. Volēs
nāq̄ deus rōnabilē creaturā volūta-
rij boni munere ac liberi arbitrij po-
testate dotare·vtriusq̄ ptis possibili-
tatē hoī inserendo ꝓpriū eius fecit eē
qd̾ vellet: ut boni ꝛ mali capax nālit̃
vtrūq̄ posset. ꝛ ad alterutrū volūtatē
deflecteret. Neq̄.n.alit̃ spōtaneū hr̄e
poterat bonū·nisi etiā malum habere
potuisset. Vtrūq̄ nos posse voluit op-
timus creator·sed facē.s.qd̾ imparit
maliq̄ facultatē adhuc tñ dedit ut vo
lūtatē ei⁹ ex nr̄a volūtate faceremus.
Qd̾ cū ita sit·hoc quoq̄ ipsū qd̾ ꝛ iam
malū facere possum⁹ bonū est. Bonū
inquā.q̄a boni meliorem partē facit.
Facit.n.ipsam volūtariā sui iuris: nō
necitate deuictā·sed iudicio liberam.
Licet q̄ppe nob' eligē·ꝓbare·respuere

nec est q̊ magis rōnalis creatura cēsi
ꝑetat̄ nisi ꝙ cū oīa alia cditor dt tm̄ ac
nccitatis bonum habeāt. h̄ sola habet
etiam volūtatis. h̄ ille. Ad h̄ etiā dicit
Aug⁹ in li° de vera religiōe. Tales ser-
uos suos meliores esse iudicauit. si ei
seruirēt liberalit̄. qđ nullo modo esset
si nō volūtate sed nccitate seruirēt. h̄
ille. Ex quo sic arguit̄. Sꝫ q non posset
peccare fuiret de necessitate. g̊ ⁊c̄. Qđ
confirmat in li° de xp̄iano agone. di.
Deus hoīem inestimabilē fecit. ⁊ libe
rum arbitriū volūtatis dedit. non .n.
esset optimus si dei preceptis nccitate
nō volūtate seruiret. h̄ ibi. Sed con-
trariū videt̄ idē Aug⁹ alibi dicē. s. in
li° ench. ca°. 63°. vbi ait. Meli⁹ est aīal
rōnale qđ nō possit peccare q̄ꝫ aīal ra-
tionale qđ possit nō peccare ⁊ peccare.

Ad h̄ respōdet̄ fm̄ ꝙ elicit̄ ex dictis
Ricar. nr̄i vbi s̄. ponēdo tres cclōnes.
Quarꝫ p̊ma est ꝙ simplicit̄ loquendo
melius est nō posse peccare q̄ꝫ peccare
posse. Et nota bn̄ ꝙ dic simpliciter lo-
quendo. i. amoto oī statu merēdi. s. ꝙ
non possit amplius mereri sicut scī in
patria. ⁊ sic pōt intelligi dictū Aug̃.

Secūda cclō ꝙ si aliqs cōstitutus in
grā ⁊ in statu merendi ita tn̄ ꝙ nunq̄ꝫ
peccaret de facto. sicut de⁹ in oībus ꝓ-
supponebat. tūc q̄tū ad gloriosiorem
modū acqrendi coronā meli⁹ esset illi
posse peccare q̄ꝫ nō posse. qa cū maiori
difficultate mereret̄ in via. Nā duabꝫ
vīs h̄ perficeret. s. resistendo malo ⁊
faciēdo bonū. ille vō nō nisi faciendo
bonū ut dictū ē s̄. in rōnibꝫ allegatis.

Tertia cclō est ꝙ si daret̄ aliqs habēs
tantā caritatē ⁊ grām ⁊ feruorē bone
opatiōis ꝙ in bonū faciēdo excederet
quēcūqꝫ aliū in merito q illis duabus
vīs meret̄. ꝙ isti nō posse peccare q̄ꝫ
posse. sine dubio meli⁹ eēt. tū qa meli⁹
est liberꝫ arbitriū cfirmatū nō confir-
mato. tū qa aīa istius eēt a malo mag̃
remota. tū qa magis ꝓpinq̄t ad inno-
centiā dei. ⁊ sic itelligit̄ etiam ꝑdictū
dictū Aug̃. Et iō qa xp̄us fuit istius-
modi cū mr̄e sua. ⁊ etiā pie creditur
Johānes baptista: idcirco fuerūt con
firmati in grā ꝙ nō potuerūt peccare.
Et sic patet p̊ma pars ꝑncipalis hui⁹
sermonis.

Pars secūda sermonis. ī qua ꝓbat̄ idē
ex parte vniuersi rōne decorationis.

Ecūdo in isto sermone ꝓbat̄
hoīem rationabilit̄ factū eē a
deo peccabilē ex pte vniuersi
vnica rōne tm̄. s. rōne ei⁹ decoratiōis.
Nam Aug⁹ ait in li° de libero arbitrio
ca°. 3°. Ad plenā ꝑfectionē vniuersi de-
cuit fieri oēm creaturā q̄ a recta rōne
potuit excogitari. h̄ ibi. Sed ad plenā
ꝑfectionē vniuersi excogitari rōnabi
liter spectaret creaturā que haberet
liberꝫ arbitriū ⁊ relicta esset in manu
csilij sui. Hec igit̄ de cā debuit fieri sic
⁊ in statu v̊tibilitatꝭ institui. s h̄ nulli
creat̄e magis cgruit q̄ꝫ hoi. g̊ ⁊c̄. Nā ī
mūdo aliqd īuenit̄ qđ nisi bonū agē
posset. ut angelus cōfirmat⁹ in grā. ⁊
aliqd qđ nisi malū. ut sathanas obsti-
nat⁹ ī malitia: cōgruū igit̄ erat aliqd
īueniri qđ bonū ⁊ malū facē posset. ut
tandē ex merito uel cfirmaret̄ in grā
uel dānaret̄ in pena. Q si forte dicat̄:
Optimi ē optima facere. ut ait Dyo⁹.
sed melior est creatura rōnalis q̄ non
pōt peccare q̄ꝫ que pōt. g̊ videtur ꝙ de-
cuerit deū optimū facē hoīem ad pec-
candū impossibilē ⁊ inexpugnabilē.
Ad h̄ respōderet fm̄ Bonauētucam

q̄ est optimū simpliciter. ⁊ optimū in ordine. Dyo⁹ aūt nō itelligit de optimo simpliciter ſ de optimo ī ordine. Et iō ex h̄ nō seq̄t q̄ hō debuerit fieri in optimo statu simplicit. ſ ī statu in q̊ optime saluaret̄ vniuersitatis ordo ⁊ pulchritudo. ⁊ sic ꝓductus ē hō in statu vertibilitat̄ ut ordinato ꝓcessu perueniret a merito ad p̄miū. ab imꝑfecto ad ꝑfectum. ab inferiori ad supremū. Et sic patet secunda ps huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. ī qua ꝓbat̄ q̄ rōnabiliter fecit deus hoīem peccabilē etiā ex parte sui. rōne q̄druplici.

Ertio in isto sermōe ꝓbat̄ ex pte dei hoīem rōnabilit̄ factū eē peccabilē. s. rōne diuine potentie ostensiōis. rōne diuine sapiē manifestatiōis. rōne diuine miserationis. ⁊ rōne diuine iustificatiōis. P̊ ꝓbatur rōne diuine potentie ostensiōis. Voluit n. ostendē hoī q̄a sicut sine eo factus nō fuerat. ita nec sine ipso ꝑsistere poterat. Ut igit̄ ipse cognosceret q̄ diuinū posse ē causatiuū non solū ſ ⁊ ↄseruatiuū ōis potētie q̄ minime deficē valet. nec expugnari aliq̊ modo pōt. Et ideo ait etiā Tho. prima pte. q. 9. arti. 2°. q̄ nō mutat̄ deus ſm esse substātiale ut corpa corruptibilia. neq̧ ſm eē locale ut corpus celeste. neq̧ ſm electionem de bono in meli⁹. Cui⁹ rō est. q̄a cum ōis mot⁹ sit ꝓpt̄ indigētiā īportat imꝑfectionē. ⁊ q̄a solus de⁹ ē ꝑfectissim⁹ iō sol⁹ ipse ē īmutabilis. ōis aūt creatura mutabilis. iō sibi placuit creaturam vertibilē facē. Iō Mardoche⁹ explicās ī semetipso mutabilitatē hoīs. ⁊ īmutabilitatē dei cōsiderans: dixit Hester. 13°. ca°. Dñe rex omnipotēs in ditione tua cūcta sūt posita. ⁊ nō est q̄ possit tue resistē voluntati. Vn̄ Aug⁹ ait. Non ē ptās nisi a deo siue iubente siue sinēte. quā eruditissimā sniām in c. q̄d culpat̄. 23. q. i. Gratian⁹ annotauit. Et sic patet p̄ma rō. 2° idē ꝓbat̄ rōne diuine sapiē manifestatiōis. Scire n. bona cum malis ordinare. ac ex eis malis bona q̄dē eligē: maiori ē sapiē q̄ȝ bona dūtaxat cum bonis ordinare. Idcirco cū nō deceret deū agere mala. rōnalē creaturā talē facē debuit q̄ in opando deficē posset. q̄ten⁹ ordinādo mala cū bonis suā sapiam manifestaret. Qua ex re Aug⁹ ait. Ex quocūq̧ malo nouit de⁹ maximū bonū eligere. Patet ī luciferi casu. de q̊ creationem hoīs elegit. ⁊ in hoīs lapsu. de q̊ incarnationē filij sui non sine indicibili sapientia ordinate disposuit. Non enī artifex ē magne solertie si de bona mā bonū artificiū agit. sed mire sapiē dicī pōt si de re vili quid boni q̄d ve magni instituat. Hinc ē q̄ Ade culpā rē vtiq̧ prauā btūs Greg⁹ felicem appellat. di. O felix culpa q̄ talem ac tantū meruit hr̄e redēptorē. 3° idē ꝓbat̄ rōne diuine miseratiōis. q̄ nobis ostensa nō eēt si hūanū gen⁹ pctō nō egrotasset. q̄a sicut sine piculo uel ↄtrio v̊tus fortitudinis nō cognoscit̄. ita nobis mīa dei sine pctī miseria nō manifestatur. iō certe q̄a hō peccauit: filiū suū vnigenitum mūdo dñs misit. Vn̄ Iob. 3°. ca°. scribit̄. Sic deus dilexit mūdū ⁊c. q̄a misericors ⁊ miserator dñs. ⁊ eius misericordie abyssus multa q̄ ab eterno vsq̧ in eternū regnare nō cessat. Et sic patet tria rō. 4° ⁊ vltio idē ꝓbat̄ ex pte dei rōne diuine iustificationis. q̄ de⁹ mala punit ⁊ bōa remunerat. quapp̄t

iustū eū ,pp' xta denoīat. di. Justus es dñe 7 rectū iudiciū tuū. 7 adeo ut teste Greg. hūana iusticia diuine iusticie cōparata īiusticia ē. qa 7 lux in tenebris fulgē cernit᷑. ſ in solis radijs posita tenebrat᷑. Et recte. qa qcqd ī deo eē credit᷑. deus ē. 7 cū ipse infinit⁹ sit iusticiā ei⁹ eē infinitā nō ambigē debet. apud quā ſm ,pphām nō iustificabit᷑ omnis viuens. De ista dei iusticia ait Ansel. Si parcis iuste parcis. qa hᷓ cōdecet tuā bonitatē. si punis iuste punis. qa hᷓ vult exigentia meritoꝝ. hec ille. Qꝫ si ꝯ ꝑdicta arguat᷑ sic. Excellentia diuine liberalitatis non solū facit dare multa 7 magna ſ etiā velociter. ſ donū grē ꝯfirmantis 7 btīficātis maius ē qꝫ donū grē gratū faciētis. ḡ si hᷓ de⁹ dare hoī disposuerat. 7 hō ex ꝑma sui cōditiōe ad hᷓ idone⁹ erat. videt᷑ qꝫ statim qꝫ eū fecit debuit ei hᷓ donū dare. ſ si hᷓ dīcet eēt īexpugnabilis. ḡ ꝛc.

Ad hᷓ rñdet᷑ qꝫ 7 si de⁹ sit libalissim⁹ tñ libalitas nō ꝑcludit viā iusticie 7 sapie. iō sic dona sua distribuit largit᷑ ut tñ nō excludat᷑ sapie recta ordinatio 7 iusticie recta retributio. iō non statim debuit cōfirmare 7 btīficare. ſ merita hoīs expectare. Nā lex eterna hᷓ reqrebat. de q̊ ait Aug⁹ in li° de libo arbitrio. ca° 2°. Lex illa q̄ sūma ratio nūcupat᷑ cui sp obtēperādum est. 7 ꝑ quā mali miseriā. 7 boni beatā vitam merent᷑. ꝑ quā deniqꝫ illa q̄ tpalis vocat᷑ recte fert᷑ recte mutat᷑. nō pōt cuiqꝫ intelligēti nō incōmutabilis eternaqꝫ videri. qa nō potest aliqñ īiustū eē ut mali miseri boni aut beati sint. vñ illa etna 7 incōmutabilis lex ē. hᷓ ille. Ecce ḡ qa soli boni merent᷑ bonā 7 etnā vitam. soli mali etnā miseriā: igit᷑ iustū fuit ut creaturā rōnalē ī libtate arbitrij cōstitueret. Et iō pōt dici deus cā mali constitutiua. qđ tñ nos peccātes nō excusat. qa habem⁹ liberꝫ arbitriū ad bonū sicut ad malū. qđ malū facientes iuste ī etno supplicio ex ipso puniemur. si v̊o bonū ipsū faciem⁹. iure eternū ꝑmiū cōsequemur ī illa celesti patria vbi viuit 7 regnat deus trin⁹ 7 vnus in secula seculoꝝ. Amen.

Feria qnta post primā dñicā de aduētu. qꝫ qꝫuis de⁹ sit causa pcti ꝯstitutiua nullo modo tñ potest eē causa peccati effectiua Sermo qntus.

Hora ē iam nos de somno surgere. Iterꝫ vbi s̄. Fuerūt 7 sūt fratres carissimi multi errantes deū inculpantes 7 pctā que ,ppria volūtate faciūt diuine bonitati imputantes. Ex quo fit ut doctrinam scripturaꝝ sacraꝝ ꝯtēnant. nec diuinis mādatis attendant. 7 a pctis abstinē nequaqꝫ ,pcurent. ita ut pniam ipsam pagē ī ipsis pctis pseuerātes dio postponāt. nō attēdētes ꝑdictis v̊bis apli di: Hora ē iam ꝛc. Idcirco in isto sermone ꝯ ꝑdictos conabimur īsistere. 7 q̄lr error ꝑdict⁹ sit īproband⁹ euidentissime demonstrabim⁹. Quis enī deus fecerit hoīem peccabilem. 7 reliquerit eū in manibus sui cōsilij. ut in pcedenti sermone ,pbatū ē. nullaten⁹ tamen potest esse causa pctī effectiua nec ad peccatū effectiue cōcurrit. sed tm̄ pmissiue. qđ triplici via probandum esse duximus.

p̊ via rationis.
2° via auctoritatis.
3° via exēplificatiōis.

Pars prima huius sermonis. in qua
probatur ꝙ deus nō est causa peccati
effectiua· multiplici ratione.

Rimo igit᷑ in isto sermone ꝙ
deus nullo modo pōt eē causa
pctī effectiua, ꝓbat᷑ ſm Alex.
de ales in secūda pte sūme. in tractatu
de malo. ⁊ Ricar. ī z°. dis. 37. arti. 3°. q. i.
⁊ Bonauētura ibidem. arti. z°. q. i. et
Scotū in eadē dis. ⁊ Tho. ibidē. arti. 3°.
⁊ pma scde. q. 79. arti. p°. ⁊ plures ali-
os doc. septē euidentibus rōnibus. s. ra-
tione dilectiōis· rōne vltiōis. rōne ꝑ-
fectionis· rōne remouēdis· rōne cōser-
uationis· rōne cōuersionis. ⁊ rōne iu-
stificatiōis. p° ꝓbatur rōne dilectio-
nis sic. Illud qd᷑ deus ꝓducit uel facit
diligit· sicut dicit᷑ Sap. xi°. Diligis oia
q̄ sūt. ⁊ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. ſ de⁹
odit peccatū. Eccl. iz°. Altissimus odio
habet pctōres. ⁊ ps. Odisti oēs q ope-
rant᷑ iniqtatē. g̊ ⁊c. Ubi notāt doc. in
3°. dis. 3z. ꝙ de⁹ odit pctm̄ ⁊ hoīem pec
catorē inqꝫtū pctōrē· nō inqꝫtū hoīem
qa inqꝫtū hō bon⁹ est. ⁊ oē bonū a deo
diligitur. quia bonū ē qd᷑ oīa appetūt
p° ethicoꝝ. Bon⁹ ē inqꝫtū hō. qa a deo
est. qa qcqd est a deo: bonū est aliquo
modo ſm nām suā Gen. p°. Uidit de⁹
cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. sed
hu⁹mōi actiōes blasfemare fornicari ⁊
silia pctā nullo mō sunt bone. g̊ iuste
odiūtur. g̊ nō sūt a deo. g̊ de⁹ nō est cā
effectiua mali. Q si dicat᷑ ut nōt mgr̄
in z°. dis. 37. et oēs pdicti doc. ibidem.
Oīs actio inqꝫtū actio· siue bona siue
mala est a deo. Un̄ Ansel. ī li° de ↄcor.
pdestinatiōis ⁊ pscie. ait. Qualitas ⁊
ois actio ⁊ qcqd habet aliquā essentiā
a deo est a quo est oīs iusticia ⁊ nulla
iniusticia. facit g̊ deus oīa que iusta uel

iniusta volūtate fiūt. ⁊ bona opa ⁊ ma-
la. in bonis qdē facit ꝙ sūt. ⁊ ꝙ bona
sūt. in malis vo facit ꝙ sūt. ſ nō ꝙ ma
la sūt. h ille. Tūc sic arguit᷑. Actio sub
rōne q̄ mala nō dicitur eē ab hoīe nisi
qa actionē facit cui accidit malitia. ſ
deus facit illam eandē actionē cui ac-
cidit malitia. g̊ vere pōt dici a deo sub
rōne q̄ mala. Ad hoc rn̄det Ricar. ꝙ
maior falsa ē. s. ꝙ actio sub rōne qua
mala non dicit᷑ eē ab hoīe nisi qa facit
actionē cui accidit malitia. Cui addē-
dum est ꝙ iō ē mala. qa ab actiōe non
excludit malitiam ꝑ appositionē boni
debiti in actione qd᷑ facē pōt ⁊ facē te-
netur. Deus aūt nō tenet᷑ ꝓhibē ma-
litiā ab actione. qa iuste pōt pmittere
mala. z° idē ꝓbat᷑ rōne vltiōis. Sūt
n. tria q̄ reseruat sibi dn̄s. gloriā. s. iu
diciū et vindictā. Ipse solus vult vl-
cisci mala. Mihi vindictā ⁊ ego retri-
buam. Ro. iz°. Heb. x°. Deut°. 3z°. ꝓo.
z5°. z3. q. i. ī pncipio. Tūc sic. De⁹ nō
ē actor illi⁹ rei cui⁹ ē vltor. ſ deus est
vltor oīu3 maloꝝ. g̊ nō est actor eoꝝ.
Q si dicat᷑. Qui sciēt᷑ facit actionē in-
sepabilē a malitia. videt᷑ ꝑ ↄn̄s eē ac-
tor malitie. ſ q̄dā sunt actiōes insepa-
biles a malitia. qa dic phs z° ethicoꝝ
ca°. 6°. ꝙ q̄dā mox noīata ↄiūcta sunt
malo. g̊ cum omnis actio ut dictū est
sit a deo· de⁹ ē actor malitie in aliq ac-
tiōe. Ad h etiā rn̄det Ricar. ꝙ ille ac-
tiōes que mox noīate ↄiūcte sūt malo
nō noīant essentias actionū tm̄. ſ no-
mināt essentias actionū ⁊ etiā defor-
mitates eoꝝ· sicut sūt fornicari ⁊ men
tiri. Fornicari. n. non tm̄ dic ↄcubitū
viri ⁊ mulieris q ē tota essentia actio-
nis fornicarie ſ etiā carētiā debiti ob-
iecti talis actus· h ē carētiā vxoris ꝓ-
prie. Sīlr mētiri nō tm̄ dic affirmare

aliqd de aliq̊ uel negare· in q̊ consistit tota essentia illꝰ actus q̄ ē mēdaciū· s̄ carētiā realis correspōdētie. ex q̊ patz q̄ deus ɔcurrit ad essentiā actiōis· nō ad prauitatē malicie. ḡ ꝛc. 3ᵒ ꝓbatur rōne pfectiōis sic. Illud qđ ē pfectissimū. ⁊ in q̊ nullꝰ pōt esse defectꝰ alicuꝰ mali nō pōt eē cā pctī· sicut nec a sole obscuritas· nec ab igne frigiditas. sed deꝰ ē hꝰmōi. ḡ ꝛc. Confirmat̄ ista rō ⁊ declarat̄ sic. Ab eodē agēte penitus nō diuersificato in se non egrediet̄ pfectū ⁊ impfectū. quia idē manēs idē natū ē facere idem. 2ᵒ de gnātiōe. Et idē inq̄tū idē sp̄ pducit idem. 2ᵒ metaph. ⁊ etiā 2ᵒ de gnātiōe. bonū semp dicit pfectionē· malū ṽo ipfectionē. qa dicit puationē boni. s. modi spēi ⁊ ordinis. penes q̄ determinat̄ perfectio creature. s̄ deus ē agens pfectissimus nō diuersificatꝰ in se. ḡ cū bona actio sit ab ipso· non erūt mala ab eodē. Et iō dicit̄ Deut. 32ᵒ. Dei pfecta sūt opa. ⁊ Math. 6ᵒ. Estote pfecti sicut ⁊ pater vester celestis pfectus ē. qđ habet̄ de sūma trini. ⁊ fi. ca. c. damnamus. Q̧ si dicat̄. Augꝰ in li. 83. questionū dic q̄ deo auctore fieri dicit̄. ⁊ deo volente fieri dicitur. ⁊ eō. sed malū inq̄tū malū fit deo volēte. quia si vellet non fieret. ḡ malū inq̄tū hꝰmōi fit deo auctore. ḡ actio mala inq̄tū mala ē a deo. Ūn Augꝰ i ench. Si deus nollet mala fieri· nō essent nec fierēt. ḡ fiūt deo volente ⁊ deo auctore. ḡ ꝛc. Ad h̄ rūdet̄ q̄ duplex ē volūtas dei. s. pmissionis ⁊ approbatiōis. Volūtate pmissiōis verū est q̄ deo volente fit malū· ita q̄ notet̄ h̄ cōcomitantia p istū ablatiuū ⁊ non causalitas aliq̄. qa pmissio scđm q̄ hꝰmodi nō ponit cām respectu permissi. Volūtas aūt approbatiōis pōit aliquā

cālitatē respectu voliti. ⁊ ideo loquendo de hac volūtate nō ē cōcedendū q̄ malū fiat deo volente. qa sic ille ablatiuꝰ iportat cālitatē. nulla aūt cālitas est i deo respectu mali. ḡ ꝛc. 4ᵒ ꝓbat̄ rōne remotiōis sic. Defectꝰ q̄ est i effectu nō debet attribui cause remote s̄ ppinque ⁊ ꝓxime. Exēpli grā. Claudicatio nō debet attribui ṽtuti motiue q̄ ē cā remota. qa nō est ipsa claudicatio i ṽtute motiue· s̄ debet attribui tibie i q̄ est. Silit̄ defectus fornicationū nō est a celo qđ est cā remota sed a radice uel terra q̄ sunt cause ꝓxime. Ita pctm̄ ex defectu cause ppinque. s. volūtatis humane· ut dicitur. i. nō ex defectu cause remote q̄lis ē deus in q̊ nullꝰ pōt reperiri defectꝰ cū sit bonus p essentiā. Luc. 18. Solus deꝰ bonꝰ ē s. p essentiā. Et iō qa repugnat sue bonitati relinq̄re aliqd inordinatū· non pōt esse cā pctī. qa si eēt causa pctī ipse maxime malus eēt. qa ut dicit̄ 2ᵒ metaph. Quicqd ē cā alioꝝ ut sint talia illud maxime tale est· ut ignis ē cā calefactiōis aliis· iō ipse maxime ē calidus. Et ibidē ait phs. Illud qđ est cā q̄re aliq̄ sūt vera· illud est verissimū.

Q̧ si dicat̄. Qđ est cā cause· est causa causati· ait phs in liᵒ de causis. s̄ deꝰ ē cā liberi arbitrij. liberū arbitriū est cā pctī. ḡ deus est cā pctī. Ad h̄ rūdetur fm Tho. q̄ licz deꝰ sit cā liberi arbitrij nō tn̄ est cā pctī. Cuiꝰ rō ē. qa defectꝰ cause secūde. s. liberi arbitrij ꝓcedit a cā secūda. s. libero arbitrio fm q̄ exit ordinē cause pme. s. dei. ⁊ iō talis defectus nō reducit̄ in causam primā q̄ deꝰ est· s̄ in cām mediā. s. in liberū arbitriū. Grā exēpli. Si eni mīster facit aliqd ɔ mandatū dn̄i· nō reducitur h̄ in dn̄m sicut in cām pmā. cause. n. ille

illuminat᷑ ad illuminationē ꝑme ẜm p̄hm ī li° de causis. ḡ videt᷑ ⁊c. 5° idē ꝓbat᷑ rōne ↄ̄seruatiōis ⁊ gubnatiōis sic. Idē manēs idē ē cā ↄ̄trioꝝ ẜ dissimilit᷑ sicut p̄sentia gubnatioꝛ cā salutꝭ absentia piclitatiōis nauis. 5° metaph. 2° physicoꝝ. ẜ deꝰ q̄tū ī se ē nulli absens. est. n. vbiqꝫ ꝑ p̄sentiā potētiam ⁊ eēntiā. ẜ pctōꝛ absentit se a deo. iux᷑ illud. Lōge ē a pctōꝛibꝫ salus. i deus. ḡ pctōꝛ ē cā sue piclitatiōis ⁊ nō deus. ḡ ⁊c. Q̄ si dicat᷑. Sap. 14° ca° scriptum est. Creature dei in odiū facte sunt ⁊ in temptationē aīe hoīuꝫ. ẜ temptatio solet dici ꝓuocatio ad peccandū. cum creature nō sint facte nisi a deo. videt᷑ q̄ deus sit cā pctī ꝓuocās hoīes ad peccandū. Ad h̄ rñdet᷑ ẜm Tho. q̄ cū dicit᷑: Creature dei facte sūt in odiū ⁊ in tēptationē aīe hoīuꝫ. h̄ ꝑpositio in nō ponit᷑ causalit᷑ ẜ ↄ̄secutiue. Non. n. fecit deus creaturas ad malū hoīuꝫ. ẜ h̄ ↄ̄secutū est ꝓpt᷑ malitiā eoꝝ ⁊ insipientiā ipsoꝝ hoīuꝫ. Vñ subdit᷑. Et in muscipulā pedibꝫ īsipiētiū. q. s. ꝑ suā insipiētiā vtūt᷑ creaturꝭ ad aliud q̄ ad id ad qđ facte sūt. ut faciūt mūdani ⁊ auari. ⁊c. 6° ꝓbatur rōne cōuersiōis sic. Homo p̄ōt eē cā pctī sui uel alteriꝰ duobꝫ modis. Vno modo directe. s. volūtatē suā uel alteriꝰ inclinādo ad malū. 2° modo indirecte nō ↄ̄ferendo auxiliū. deus autē nullo modo p̄ōt eē cā pctī alteriꝰ. ꝓ mō nō. q2 īclinat ⁊ cōuertit oīa in seipsū sicut ī vltimū finē ut dic Dyoꝰ. quia igit᷑ oē qđ est a deo ordinatur in finē bonū. ⁊ alique sūt actiōes q̄ nō p̄nt hr̄e bonū finē. ut fornicari. adulterari. mētiri. ḡ ⁊c. 2° modo etiā deus nō p̄ōt eē cā effectiua pctī alicuiꝰ. s. indirecte: auxilium uel gratiā nō p̄tendere. q2. s. si p̄beret nō peccarēt. Cuiꝰ rō ē. q2 deꝰ nulli ē debitor. vñ nō īputat᷑ ei q̄ aliꝰ peccat sicut cāe pctī. sicut gubnatoꝛ nauis non dr̄ eē cā submersiōis nauis ex h̄ q̄ nō gubernat nauē nisi qñ subtrahit gubnationē potēs ⁊ debēs gubnare. ḡ ⁊c. Q̄ si dicat᷑. Qui adiuuat aliquē scient᷑ ad actionē furti siue velit ipsū iuuare ad furtū siue nō. nihilominꝰ dr̄ currē cū fure. ⁊ culpa furtꝭ ei attribuit᷑. si ḡ deus adiuuat hoīeꝫ ad actionē ſb̄stratā malitie ⁊ īiustitie. videt᷑ q̄ talis deformitas attribuenda sit actori. s. ipsi deo.

Ad h̄ rñdet᷑ ẜm Bona. q̄ h̄ nō ē sile. q2 decēs ⁊ cōueniēs ē q̄ hō ꝓximū nō iuuet ī ea actiōe ī q̄ q̄s ābulat nō recte. īmo dꝫ īpedire. cū ip̄e nec sciat nec possit bonū elicē īde. nec ad illud adiutoꝛiū aliq̄ lege astringit᷑ ẜ potiꝰ ꝓhibeat᷑. nō aūt sic ē ī ꝓposito. Tū q2 decet sūmā lib̄alitatē ut solē suū oꝛiri faciat sup̄ bonos ⁊ malos. nec dꝫ influētiam ꝯcud suē ſb̄trahē bonis nec malis. maxime ẜm illā influētiā q̄ respicit ꝑmū eē. Tū v̊o q2 decet dīnā ꝓuidentiā sic res q̄s cōdidit admīstrare ut eas agē ꝓprios motꝰ sinat. Tū v̊o q2 ipse nouit ⁊ scit inde bonū elicere. ⁊ iō cū cooperat᷑ in actiōe facit laudabiliter. Et iō nullo modo malitia q̄ reddit actorem suū culpabilē est ei attribuenda.

7° et vltimo idē ꝓbat᷑ rōne iustificatiōis sic. Quicūqꝫ facit īiusticiā īiustꝰ ē. ẜ deꝰ nō p̄ōt eē īiustꝰ cū sit sūma iusticia. ḡ nō p̄ōt facē īiusticiā. ḡ īiusticia male opatiōis ẜm q̄ īiusta nō p̄ōt esse a deo. P̄. Quicūqꝫ facit īiusticiā offēdit deū q̄ ē sūma iusticia. ẜ deꝰ nō p̄ōt seipsū offendē neqꝫ seipsū negare. ḡ deꝰ nō p̄ōt īiusticiā facere. ḡ nec rem īiustā inq̄tū huiꝰmodi. P̄. Iniusticia defectꝰ ē. ḡ īiusticiā facē ē deficē. ẜ diuinū posse nō p̄ōt deficē. ḡ nec īiusticiam facē. ḡ actio ẜm q̄ īiusta ē nō ē a deo. P̄. Quicqđ ē a deo laudat deū. ẜ iniusticia nullo modo laudat deū. nec

opatio ĩiusta ſm q̄ hꝰ. nullo ḡ mõ ac-
nio ſm q̄ ĩiusta uł mala. ē deo attribu-
enda. ḡ ꝛc. Sȝ ꝯ pdicta videt̃ poſſe ar
gui ſic. Deꝰ aliqñ dr̃ idurare. Exo. 9.
Indurauit igit̃ cor Pharaonis. Aliqñ
dr̃ excecare. Yſa. 6. Exceca cor pp̃li hꝰ
Aliqñ dr̃ facẽ errare. Yſa. 63. Quare
errare nos feciſti de vijs tuis? Aliqñ
dr̃ reꝓbare. Ro. p̊. Tradidit illos deꝰ
ĩ reꝓbũ ſenſũ ut faciãt q̄ nõ ꝯueniũt.
Ex qbꝫ q̈tuor põt argui q̄ deꝰ ſit cã ef-
fectiua pctĩ. Ad declarationẽ iſtorũ
nõndũ q̄ deꝰ h̃ q̈tuor nõ dr̃ facẽ qa ſit
cã effectiua pctĩ uel q̄ aliquã malitiã
uł aliquã culpã ĩmittat uel cauſet̃ ſ3 q̄
ꝓ demerito uł merito pctõꝶ ſua auxi-
lia ſbtrahat. P̊ ḡ cũ dr̃ ĩdurare ſm q̄
dic Augꝰ. h̃ nõ dic deꝰ q̄ ĩ cor pctõris
aliquã malitiã ĩducat cuiꝰ deꝰ opꝰ hȝ.
ſ3 qa grãm q̄ hȝ cor emollire ſbtrahat.
ꝛ patiẽs fuit ſup eũ ꝛ ſeruos eius. Nã
quãto patiẽtia dei ẽ maior. tãto malꝰ
animꝰ ſit obſtinatior. 2° cũ dr̃ deꝰ ex-
cecare. h̃ dic non aliqd mali ĩmittẽdo
ſ3 grãm q̄ illumiãre hȝ ſbtrahẽdo. Uñ
glo. ibidẽ dic q̄ nõ ẽ crudelitas ſ3 mĩa
ꝛ pietas ĩfidelibꝫ excecat̃ fideles illu-
miare ꝛ hũiles: ut vidẽtes nõ videãt
ꝛ ceci fiãt. ꝛ nõ vidẽtes videãt. 3° cũ
dr̃ deꝰ facẽ errare. h̃ non dr̃ q̄ malitiã
aliquã ĩmittat ſ3 q̄ grãȝ q̄ hȝ aĩaȝ ĩ vitã
etnã dirigẽ ſbtrahat. 4° cũ dr̃ reꝓbãe
nõ dr̃ q̄ deꝰ aliquã culpã ĩmittat. ſ3 qa
grãȝ q̄ ẽ pdeſtiatõis ꝑncipiũ uł cã nõ
ꝯferat. Et ſic pȝ ps ꝑma hꝰ ſmõis.

Pars ſecunda huius ſermonis. in qua
ꝓbatur via auctoritatis q̄ deus nulla-
tenus põt eſſe cã effectiua peccati.

Ecũdo ĩ iſto ſermõe q̄ deꝰ nõ
ſit cã pctĩ effectiua. ꝓbat̃ auc-
toritatibꝫ sacri ꝛ doc. ſeptem.

Prima ẽ Salomõis. Eccl. 15. ca°. di.
Ne dicas ille me iplanauit. non. n. ne-
ceſſariũ ſũt ei ipĩ. In q̄ v̊bo p̊ tangit q̄
deꝰ nõ ẽ cã effectiua pctĩ. di. Ne dicas
ille me ĩplanauit. i. planũ me poſuit ꝛ
fecit ſine v̊tutibꝫ ne ꝓficẽ poſſem ꝛ re
ſiſtẽ pctĩs. Deinde ſubiũgit rõnẽ q̄re
deꝰ nõ ẽ cã pctĩ. di. Nõ. n. neceſſariĩ ſũt
ei ĩpĩ. qa cũ ſit dñs oĩuȝ: bonoꝶ nr̃oꝶ
nõ ĩdiget. Job. 22. Quid ꝓdeſt deo ſi
iuſtꝰ fuerĩ. aut qd ei ꝯfert ſi maculata
fuerit aĩa tua? h̃ ibi. ḡ ꝛc. Secũda eſt
etiã Salomõis ibidẽ. di. Nemini mã-
dauit deꝰ ĩpie agẽ. ꝛ nemĩ dedit ſpatiũ
peccãdi. In q̄ v̊bo oñdit q̄ deꝰ nõ ẽ cã
pctĩ dupłr. p̊ ex pte ꝓcepti. di. Nemĩ
mãdauit deꝰ ĩpie agẽ. qd̾ pȝ. qa oĩa ꝓ-
cepta dei ſũt uł ad ĩducẽdũ ad bonũ:
ut affirmatiua. uł ad declinãdũ a ma-
lo: ſicut negatiua. 2° oñdit q̄ deꝰ nõ
ẽ cã pctĩ ex pte ſpatĩ. di. Et nemĩ de-
dit ſpatiũ peccandi. imo dedit ſpatiũ
penitẽdi. Apoc. 2. Dedi ei tẽpꝰ ut pe-
nitẽtiã agẽt. ꝛ nõ vult penitẽ a forni-
catiõe ſua. Et Job. 24. Dedit ei dñs
locũ pñie. ꝛ ipſe abutit̃ eo ĩ ſupbiã. h̃
ibi. ḡ ꝛc. Tertia ẽ etiã Saloĩs Eccle
ſiaſtes. 7. di. Solũmõ h̃ ĩueni q̄ deꝰ fe
cit hoĩeȝ rectũ. ꝛ ipſe ſe ĩfinitꝭ miſcuit
q̄ſtionibꝫ. Ubi nõt q̄ ex pte dei q̄ fecit
nos hẽmꝰ rectitudinẽ. ſ3 noſmetipſos
deprauauimꝰ p turpitudinẽ pctĩ. ḡ ꝛc.

Quarta ẽ Pauli apłĩ. Ro. p̊. di. Tra-
didit eos ut ꝯtũelijs afficiãt corpa ſua
ĩ ſemetipſis. vbi glo. inqt. Immũdas
actiones ꝛ ꝯtumelioſas qbꝫ afficiũt ꝛ
ĩficiũt corpa ſua hñt ĩ ſemetipſis mali
i. nõ aliũde. Nõ. n. hȝ h̃ a deo hõ. ſed h̃
nõ põt dici de actiõibꝫ ut actiões ſũt.
ḡ dicit̃ de actiõibus. ſm q̄ ĩiuſte ſũt.
Quita ẽ euãgeliĩ. Joh. p̊. Sine. ipſo. i.
deo factũ ẽ nihil. i. pctm̃. ſm vnã glo.
qa pctm̃ ut dictũ ẽ ſ. nihil aliud ẽ niſi
ꝓuatio boni. Sexta ẽ Aug. in li. 83.
qõnũ. q. 21. di. Auctor mali deꝰ nõ ẽ.
qa oĩuȝ que ſũt auctor eſt q̄ ĩnq̃tũ ſũt

tm̄ bōa sūt. Hu̾lle. Idē ī li. q̄onū vetis ⁊ noui testi. q. i. ait. De⁹ bon⁹ ē. ⁊ oīa q̄ facit bōa sūt. Et li. ꝯ Adamātiū māicheū ca. 16. iqt. Nō ē malū ī ciuitate qꝺ de⁹ nō faciat. malū h̾ loco nō pct̄m ꝫ pēa ītelligēda ē. Hu̾lle. Hoc idē affirmat ī li. ꝑ retractationū. ca. 26. Et ī li. ꝯ Fortunatū māicheū. disputatōe ītia ꝯsus mediū. ⁊ ī pluribꝫ aliꝭ libꝫ suis. ꝫ ꝫc. Septima ē diui Iero. ī epl̄a ad Demetriadem. di. Pleriq; īpie nō min⁹ q̄ imꝑite cū sup stat⁹ boīu ꝗrat nō vetēt dicē. qꝛ rephēdētes op⁹ dīi talē illū aūt debē fieri q oīo facē n̄ posset malū. dic itaq; figm̄tū ei q se finxit qd me fecisti sic? ⁊ ipi̾ssimi hoīu dū dissimulāt id ipsū bene admistrare q̄ facti sūt. aliꝭ se factos malūt. ut q vitā suā emēdare nolūt. videāt velle emēdare nām. cui⁹ bonū ita gnāliter cūctꝭ īsitū ē ut ī gētilibꝫ q̄ hoībꝫ q sine vllo cultu dei sūt. se nō nūq̄ ostēdet ac pferat. q̄m̄. n. multos phoꝝ ⁊ audiuim⁹ ⁊ legim⁹ ⁊ ipsi vidim⁹ castos. patiētes. modestos. libales. abstinentes. benignos. ⁊ honores mūdi sil̾ ⁊ delitias respuētes. ⁊ amatores iusticie nō min⁹ q̄ sapie. vñ q̄so alienis hoībꝫ a deo ista q̄ deo placēt. vnde hui̾ bōa? nisi d nāe bono. Hu̾lle. In qbꝫ ꝯbis ondit q̄ deus non est cā pcti q fecit nām de se bonā q̄uis liberā. ad bonū tñ p nām pnā. Et sic pꝫ secūda ps pncipalis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ pbatur via exēplaritatꝭ q̄ deus nullaten⁹ pōt eē causa effectiua peccati.

Ertio ī isto ꝭmōe q̄ de⁹ nō sit cā pcti effectiua pbat multiplicibꝫ exēplis. Et ut de ceteris taceam exēplo ipsi⁹ q filius dei exn̄s cū vidēt nām pctō destitutā. ad desig̃ndū q̄tū ei displicēt. exinauit semetipsū formā serui accipiēs ut sic p passionē suā mūdaremur a pctīs q̄ nr̄a maligna volūtate ꝯ suā benignā clemētiā ꝯmisera-

mus. Propterea Iero⁹ ait. Cōsp. i vel... it ut velamē culpe ⁊ igminie a cordibus nr̄is auferret. ī capite pcuti ut caput nr̄m. i. Adā sanitati restituēt. colaphis cedi ⁊ verbis derideri ut nos ei māibꝫ ⁊ labīs. i. ꝯbis ⁊ opibꝫ applaudam⁹. Hu̾lle. Et iō multo min⁹ xp̄iani erūt iexcusabiles q̄ꝛ nā nō solū a deo cōdita ē. ꝫ ī meli⁹ a xp̄o repata ē q̄ gētiles q tm̄ bōa ex nā bn̄ opāt. Idcirco Iero⁹ in epl̄a ad Demetriadē etiā ait. q̄ si etiā sine deo hoīes ostēdūt q̄les a deo facti sūt. vide qd xp̄iani facē pn̄t q̄ꝛ ī meli⁹ p xp̄m īstructa nā ē ⁊ q diuine grē q̄; iuuā t auxilio. Hu̾lle. Rogemus ꝫ ipsū oīpotentē deū q nō est cā pcti effectiua ꝫ grē cā ⁊ ꝯtutis: ut dignet nobꝭ ꝯcedē ut a pctīs abstinētes ⁊ bonū faciētes puenire mereamur ad illā gloriā supnalē quā ipe oībꝫ bn̄ faciētibꝫ pparauit ī scl̄a scloꝝ. Amē.

Feria sexta p⁹ pmā dn̄icā de aduētu. de tribꝫ causis pcti. s. pmissiua q̄ ē de⁹. media q̄ ē diabol⁹. infima q̄ ē mūd⁹ ⁊ appetit⁹ sensitiu⁹ Sermo sext⁹.

Hora ē iam nos de sōno surgē. Iterꝫ vbi s. Ut dati⁹ ⁊ aptius trēs kmī cās pcti iuestigem⁹. postq̄ d cā suprma q ē ipse deus ī pcedētibꝫ ꝭmōibꝫ sat abūde clareq; dixim⁹. ⁊ q̄re de⁹ fecit hoīe; peccabilē cū tñ nō sit cā pcti effectiua. lucide pbauimus. De aliis causis. s. pmissiua. media ⁊ īfima ipsi⁹ pcti ꝯgruū rōnabileq; ē ut ptractem⁹: ut sciam⁹ ꝭm ꝑdictū ꝯbū apli: q̄a Hora est iā nos de somno. i. d pctō surgē. Ad qꝺ ppetrādū q̄ ... de⁹ pmittat. ⁊ diabol⁹ suggerat: ⁊ appetit⁹ sensitiu⁹ īducat: attn̄ q̄a sola volūtas ut patebit ī ꝭmōe sequēti illud efficit. sola etiā voluntas ab illo resurgē debuit. In isto igit̄ sermone q̄ de⁹ sit cā pmissiua pcti. diabol⁹ ꝯo ca

media. ⁊ appetitus sensitiuꝰ cā infima:
iuiū ii cā breuitatis ptractabimꝰ. de
quibus tali ordine describemus. ut. s.
p̄ de cā pmissiua. 2ᵒ de causa media.
3ᵒ de cā infima: ordinate p̄dicabimꝰ.
Ps pma hꝰ s̄mōis. i q̄ tractat̄ ɗ cā pmis
siua pcī. q̄re. s. deꝰ pmittit fieri pctm̄.

Rimo igit̄ i isto s̄mōe tractādū ē
ɗ cā pmissiua pcī. Ubi nōndū q
q̄drupler ē pmissio. Prima dr̄
pmissio cōcessiōis q̄ ē qn̄ licita ɔcedūt̄.
ut cū religioso ɔcedit̄ a p̄lato suo visita
te pentes. Secūda dr̄ pmissio dispēsa-
tiōis qn̄ nō licita p dispēsatōꝫ factā lici
ta fcā ɔcedūt̄. ut cū abbas licite ⁊ dispē
sanue pmittit ⁊ ɔcedit monacho come
dere carnes. Tertia pmissio dr̄ idulgē
tie qn̄ aliqd licitū cuiꝰ oppositū licitū ⁊
qɗ meliꝰ ē ɔcedit̄. ut secūde nuptie ab
ap̄lo q̄ melior ca. titas vidual'. Quārta p
missio dr̄ tolerātie qn̄ simplr̄ illicita to
lerāt̄. qɗ pōt eē licitū p duas cās. p̄ ne
peiꝰ eueniat tolerāt̄ mīta mala ne ɔmit
tāt̄ maiora. sicut pꝫ i exactiōe pecūiaꝝ
p vsurā. i fornicatiōibꝫ ⁊ silibꝫ. 2ᵒ to
lerāt̄ ul' pmittūt̄ mala ut ex eis eliciant̄
bōa. ⁊ sic deꝰ pmittit mala ul' pctā fieri
q nō fierēt nisi pmitterēt. Un̄ Augꝰ. 20.
de ciui. dei. ait. Nullus hoiūꝫ agit recte
nisi diuino adiuuet̄ auxilio. nullꝰ demo-
nū aut hoiūꝫ agit iniq̄. nisi diuino eodēqꝫ
iustissimo iudicio pmittat̄. Hille. ḡ nul
lū malū fit nisi diuina pmissiōe. Propterea
idē Augꝰ ibidē ait. Nō dubitauit ap̄ls
dicē. Mittet ill' deꝰ opatiōꝫ erroris ut cre
dāt mēdacio. vbi ait Alex. Deꝰ. n. mit
tet qa diabolū ista facē pmittit. vn̄ Iob
p̄. Mitte manū. i. pmitte. ⁊ da ptātē. Et
sup illud p̄s. Dixit ⁊ fcā sūt. ait glo. Iō
nihil pr̄t nisi qɗ pmittit. cupiditatem
nocēdi p te hēs. ptātē aūt nocēdi si ille
nō dat nō hēs. Et alia glo. sup illɗ p̄s.
An faciē frigoris eius qs sustinebit. ait.
Frigꝰ dr̄ eē eiꝰ nō q faciat illud. s q fie
ri pmittit. Itē sup illud p̄s. Indignatōꝫ

⁊ irā ⁊ tribulatiōꝫ. glo iqt. Hec imisit i
eos deꝰ. nō ipartiendo malitiā sed grē
subtractōe i hēadē pmittēdo. Hic Augꝰ
i liᵒ. ench. ait. Nō fit aliqd nisi oīpotēs
fieri velit. uel sinēdo ut fiat. uel ipse fa-
ciēdo. ḡ cū illud de malis oīpotēs pmit
tit male fieri. Sꝫ q̄rit̄ q̄re pmittit deꝰ
mala fieri ⁊ pctā cū posset cohibē. Re-
spōdet̄ ꝓpt rōes positas s̄. i s̄mōe q̄rto
Sꝫ ad maiorē ⁊ clariorē horū noticiā
⁊ ad magl' itelligēdā ⁊ affectionē exci-
tādā. ut elicit̄ ex dicł Alex. i secūda pte
sūme. i tractatu de malo. ⁊ ex dicł Bo-
na. i 2ᵒ dis. 23. arti. p̄. q. 2. et Ricar. ibi-
dem. q. 3. et alioꝝ plurimoꝝ pbat̄ septē
aliis rōnibꝫ q deus pmittit iuste mala
fieri. s. rōne potentie excellētioꝛ. rōne
ꝓpe ɔditiōis. rōne exercitatiōis. rōne
grē ɔfuatiōis. rōne melioratiōis. rōne
ɔmēdatiōis ⁊ rōe oppositiōis. p̄ dico
rōne potētie excellētioꝛ. Amplioꝛ eni
potētie ē posse sup bōa ⁊ mala q sup bo
na tm̄. s posse sup mala nō eēt nisi deus
pmitteret mala fieri. qa mala nō eēnt. ḡ
ꝛc. P̄. ut dictū ē s̄. ad manifestatiōeꝫ
sapiē ē de mal' scire elicē bōa. s nō ē mi-
noꝛ potētie. Plꝰ. n. ē qū ex bonis ⁊ mal'
eliciūt̄ bōa q cū ex bōis tm̄. ḡ ad osten-
sionē excellētioꝛ potētie debuit deꝰ p
mittē mala. de q ptāte ait Augꝰ sup p̄s.
61ᵒ. Ptātē dei timete. miam eiꝰ amate.
nec sic de mīa eiꝰ p̄sumad ut ptātē ɔtē-
nad. nec sic ɗ ptāte timead ne ɗ mīa de-
sped. apud illū ptās. apɗ illū mīa. hūc
hūliat ⁊ hūc exaltat. hūc hūliat ptāte
illū exaltat mīa. Hille. 2ᵒ rōe ꝓpe ɔdi
tiōis. Cōditio ꝓpa hoīs ē hrē liberꝝ ar-
bitriū. Quid āt ꝓdest hrē talē ɔditōꝫ ⁊
nō ea vti? Cuis ḡ deꝰ pncipalit̄ dederit
liberꝝ arbitriū ad bonū ⁊ n̄ ad malū. tn̄
qa ē ista creatā liba ad vtrūqꝫ. s. bonū ⁊
malū. deꝰ dimittit eā i ꝓpa ɔditiōe ut
nō sit hō peioꝛ ɔditōis q alie creatē qs
oīs deꝰ sic admīstrat ut eas agē ꝓpriis
motibꝫ sinat. Un̄ ēt hoīeꝫ ꝓpo arbitrio

relinquere debuit. Unde Ecc.15°. ca°. Reliqt eũ ĩ manu sui ɔsilij. q̃i dı. Reliqt eũ ĩ mãu sue ptãtꝭ ut possit peccare ⁊ nõ peccare si vellet. Ụñ Aug⁹ diffiniẽs liberꝝ arbitriũ ait. Liberũ arbitriũ ẽ facltas volũtatꝭ ⁊ rõnis q̃ bonũ eligit᷑ grã exñte. ⁊ malũ grã desistẽte. Si.n. liberũ arbitriũ tolleret᷑. multa incõueniẽtia seq̃ret᷑. 3°. ꝓbat᷑ rõne exercitatiõis. q̃a boni exercitãt᷑ ⁊ purgãt᷑ p malos. Ụñ Aug⁹ ĩ li° de trini. sic igr. Bonis vtiq; ꝓfũt mala. uł ad delendũ pctã. uł ad exercendã ꝓbãdãq; iusticiã. uł ad demõstrãdã hui⁹ vite miseriã. hꝭ ille. Sic.n. igne ꝓbat᷑ auꝝ. sic iusti camino tribulatiõis. Nã multa bona sũt in reb⁹ q̃ nõ haberent locũ nisi essent mala. p̊.n. in moralibus patet quia si non esset malignitas ꝑsequentiũ non esset patientia iustoꝝ. sicut si delicta nõ eẽnt. nõ eẽt loc⁹ iusticie iudicãdi. 2° pꝫ ĩ rebus nãlib⁹. q̃a si nõ eẽt corruptio vni⁹. non eẽt ɔseruatio alti⁹. puta si nõ eẽt agni occisio nõ eẽt alti⁹ ɔſuatio. puta leonis. 3° idẽ pꝫ ĩ ĩ artificialib⁹. Uidem⁹.n. q̃ artifex abscõdit fũdamẽtũ ut tota dom⁹ hẽat firmitatẽ. ita dĩna prudẽtia pmittit aliq̃ mala ut inde eliciat bona. q̃ ẽ etiã rõ Tho. ĩ sũma ɔ̃ gẽtiles. li°. 3°. ca°. 7°. 4° ꝓbat᷑ rõne grẽ ɔſuatiõis. Cũ.n. teste Greg̊ hũilitas sit custos virtutũ oĩuꝫ. q̃a ut ait. Qui ceťas v̊tutes sine hũilitate ɔgregat. q̃i puluerẽ ĩ vẽtũ portat hꝭ ille. Jõ voluit ipse deus creaturã rõnalẽ v̊tibilẽ facẽ ⁊ aliq̊s pmittẽ cadẽ ut q̃ hñt aliq̃s grãs ex hꝭ cãm hũilitatꝭ hñt. ac calcãdo supbiam pueniẽs ad grẽ culmẽ v̊tutũ anchora se firmaret Hãc ⁊ hũilitatꝭ cãm apls hũit qñ d' seipso. 2. Cor. 12°. ca°. dicit. Ne magnitudo reuelationũ extollat me. dat⁹ ẽ mihi stimul⁹ carnis mee. ãgel⁹ sathane q̃ me collaphiçet ⁊c. 5° rõne meliorationis. Ex hꝭ.n. q̃ creatura ad casũ ordinat᷑. stat⁹ ei⁹ multo ãpli⁹ melioratur. Et iõ pmittit deus aliq̊s facẽ pctã ut ĩde p pniam resurgẽtes ad statũ meliorẽ pducãt᷑. Sepe q̃dẽ euenit ut vtil' sit ɔbustio dom⁹ cũ ĩ meli⁹ restaurat᷑. sic ⁊ q̃ñq; de⁹ iustos cadẽ sinit ut ⁊ fortiores ipsi resurgãt. Ụñ Aug⁹ in li° de correctiõe ⁊ grã ait. Usq; adeo de⁹ cooperat᷑ ĩ bonũ. ut si q̃ eoꝝ deuiẽt ⁊ exorbitẽt etiã hꝭ fiat eis ꝓficẽ ĩ bonũ. quia meliores redeũt atq; doctiores. hꝭ ille. Cecidit q̃dẽ Petr⁹ ⁊ fortior effect⁹ est Cecidit magdalena ⁊ ex mľtõ cepit maculis nimiũ flere. ⁊ ex hꝭ nõ solum veniã pctõꝝ meruit obtinẽ. ꝭ ⁊ deo colloq̃a famliari⁹ dulcit᷑ degustare ut ĩ ea supabũdaret grã sicut supabũdauerat pctm̃. ut ait apls Ro. 5°. ca°. 6° rõne cõmẽdatiõis. Cõmẽdat᷑.n. bonitas dei ex bõitate nãe ꝓpt᷑ pctã ⁊ vitia q̃ nõ essent mala si nã bona nõ eẽt cui ipsa vitia ɔ̃tra sũt. Et iõ pmissio mali ẽ ut ĩ hꝭ nã laudet᷑. ⁊ p ɔñs actor nate. Ụñ Aug⁹. 12°. de ciui. dei. ait. Cu⁹ recte vitupat᷑ vitiũ ꝓculdubio laudatur nã. sicut cũ dr̃. Uitiũ oculoꝝ cecitas: ex eo oñdit᷑ q̃ ad nãm oculoꝝ ꝑtinet visus ita cũ vitiũ rõnalis create dr̃ q̃ nõ adhẽt deo. hic deputat᷑ ei⁹ nãe cõuenire ut deo adhẽat. hꝭ ille. g̊ ⁊c. 7° et vltio rõne oppõnis. Opposita.n. iux͞t se posita magꝭ elucescũt p̊ topicoꝝ. p̊ elencoꝝ. ⁊ p̊ rethoricoꝝ. Ụñ lꝫ bonũ ɔmendet bonũ. tñ magꝭ bonũ ɔmẽdat malũ. Ụñ Aug⁹ in li° enchi. ca°. 7°. dic. Ex oĩb⁹ ɔsistit vniuersitas admirabilis ĩ q̃ illud etiã q̃d malũ dr̃ bñ ordinatũ ⁊ suo loco positũ eminẽti⁹ ɔmẽdat bõa ut magis placeãt ⁊ laudabiliora sint dũ ɔpant᷑ malis. hꝭ ille. Ro⁹ aũt rõ ẽ tal' Maior ẽ pulchritudo respectiua uł alteri ɔpata q̃ absoluta. ꝭ si malum nõ eẽt. nõ eẽt nisi pulchritudo absoluta

s. respectu boni. Malo vero existente accre-
scat bono pulchritudo cōparata ut cōpa-
ratione oppositi mali pulchrius elucescat.
Cū igitur pulchritudo sit ad ostēsio-
nē diuine sapiē debuit de⁹ pmittē mala.
Propterea Isidor⁹ de sūmo bono inqt.
Nō pmitteret de⁹ mala oboriri nisi ex
otrariis malis bone nāe decor eminēt
Et Aug⁹ xi° de ciui. dei. ca° 18° inquit.
Sic 9tia 9triis opposita sermonis pul-
chritudinē reddūt. ita qdā nō verboꝝ
s; reꝝ eloquētia 9trioꝝ oppositiōe secu
li pulchritudo cōponit'. Hec ibi. Et ibidē
h ponit exēplū de colore. di. Sicut pic
tura cū colore nigro suo loco posita:
ita vniuersitas rerū si qs posset īrueri
cū petōribus pulchra ē. quis p seipsos
9sideratos sua deformitas turpet. Et
in li° de nā boni. paliud exēplū idem
ostendit. di. Sic sermōis decentia ma
ior est interpositiōe silentij q; si cōtinue
pferetur. sic vniuersitas pulchritudo
maior est ex interpositiōe maloꝝ bn̄ or-
dinatoꝝ. Q si forte 9 pdicta arguat'
sic. Petm̄ nō est malū nisi qa nocet. g
pmittē malū uel petm̄ ē pmittē id qđ
nocet. s; nō decet diuinā bonitatē pmit-
tere id quod nocet. g ꝛc. Re° ꝛ dico q
pmittē malū de se nec bonū nec vtile
nec expediēs est. S; si cōsideret' malū
nō rōne ipsius mali s; rōne ipsi⁹ boni
qđ ex eo eliciť. tūc pmittē malū est bo
nū. Vn̄ malū ꝛ nocet ꝛ expedit. Nam
sm̄ se nocet faciēti ꝛ pseuerāti in ipso.
expedit aūt aliis q ex ipso exēplū bn̄
faciendi accipiūt. uel expedit facienti
si nō pseueret in ipso. Nā penitentes
plerūq; cautiores humiliores ꝛ feruē-
tiores resurgūt ut dictū est. Qđ 9fir-
mat etiā Vgo de scō vic. di. Ad h tan-
dem pmissi sunt cadere ut ex ipso ca'u
suo erudirent' ꝛ meliores efficerētur.

Q si etiā dicatur. Qui 9sentit malo
cū possit arguē nō est inocēs s; petōr.
s; de⁹ pmittendo mala cū possit arguē
ꝛ punire tacet. g 9sentit. ꝛ sic nō ē ino
cens. Ad h rñdet' q ille q pmittit ma
la fieri sine oī punitiōe. nō ē inocēs.
s; deus nō sic. imo stati punit aliq pe-
na. ꝛ alia seruat' in futuro. Prima pe
na punit i presenti statim. s. remorsu
cōsciē q statim comitatur petm̄. Alia
pena ē in futuro. ꝛ hanc nō imittit sp
de⁹. s. si petōres cōuertātur. Vn̄ Aug⁹
2° lib° 9 faustum dic. Vexāt. n. petā
cōsciam. ipsiq; aīo nocent. cū lumine
iusticie peccādo puat'. ꝛ si nō 9sequāt'
dolores. q uel corrigendis inferūt'. uel
nō correctis vltro 9seruāt'. h ille. Oīa
sup dicta idē Aug⁹ in dialogo ad Do-
rotiū 9firmat. di. Ideo fecit de⁹ hoīem
quis psciret eū peccaturū. qa de petō
multa bona facere potat ordinans eū
sm̄ moderationē iusticie sue. nec est a
deo petm̄ eius. qm̄ de⁹ ita instituit ut
si nō peccaret nulla mors ei esset. si vero
peccaret ab īmortalitate decidens sup
petō eius multi corrigēnt'. Nihil. n. sic
reuocat hoīem ad deū q; in mēte eius
cogitatio mortis. Et in li° 6° musice.
ca° x° idē ait. Peccātē hoiem ordina-
uit de⁹ turpē. nō turpit'. turpis. n. fact⁹
volūtate vniuersū admittēdo qđ dei
pcepti obtēperās possidebat ordinat⁹
ē i pnē: ut q legē agē noluit. lege agat'.
h ille. Et sic p; ps pma h⁹ sermōis.

Pars secūda huius sermonis. in q de-
claratur ꝛ pbatur q diabolus ē causa
media siue persuasiua peccati.

Secūdo in isto sermone trac-
tandū est de cā psuasiua siue
media ipsius petī q est diabo
lus. Psuadet. n. nos ipse ad peccandū
quātum potest. ꝛ ad hoc nos inducit.
Vn̄ Aug⁹ 4° de trini. ait q diabol⁹ sue
societatis malignos inspirat. Et Beda
sup act⁹ aploꝝ inqt. q diabol⁹ aīam ī
affectū mali trahit. Et Isidor⁹ dicit in

lib° de sūmo bono q̄ diabolus corda
hoīuʒ occultis cupiditatibꝫ replet. Et
Jero⁹ dīc q̄ sicut de⁹ est pfector boni:
ita diabol⁹ est pfector mali. Et Apoc.
12.° scribit᷑. Ve terre ⁊ mari. q̄a descēdit
diabol⁹ ad vos hn̄s iram magnam. i.
appetitū psequendi gen⁹ humanū. Et
Haymo dīc. Tanto feruenti⁹ temptat
quāto videt multos ī suū locū substi-
tui. Et glo. sup illud Job. 30. Qui me
comedūt. ꝛc. ait. Maligni spūs tanto
magis a tēptatiōe qescē nesciūt. quan
to nullo pondere carnis grauāt᷑. Hec ibi.

Qualit᷑ aūt p̄dicta intelligāt᷑ decla-
rat btūs Tho. in p̄ma scđe. q. 80. arti.
p̄. s. quō diabol⁹ sit cā pcti. dī. q̄ pec-
catū ē act⁹ qdā. vn̄ h̄ modo pōt aliqs
esse cā pcti directe p quē modū aliqs
ē directe cā alicui⁹ actus. qđ qdē con-
tingit p h̄ q̄ ꝓpriū p̄ncipiū illi⁹ actus
mouet ad agendū. Proprīū aūt p̄nci-
piū actus pcti ē voluntas. q̄a oē pctm̄
volūtariū. vn̄ nihil pōt directe esse cā
pcti nisi qđ pōt mouere voluntatē ad
agendū. Volūtas aūt a duobꝫ pōt mo
ueri. Vno mō ab obiecto. sicut dicit᷑
q̄ appetibile apprehensū mouet appeti
tum. Alio° ab eo qđ inclinat interi⁹
volūtatē ad volendū. h̄ aūt nō ē nisi
uel ipsa volūtas uel deus. s̄ de⁹ ut dic-
tum ē nō pōt eē cā pctī. relinqt᷑ igit᷑ q̄
ex hac parte sola volūtas sit cā pcti ei⁹
directe. Ex pte aūt obiecti pōt ītelli-
gi q̄ aliqd moueat tripliciť. Vno° q̄
ipsū obiectū ꝓpriū moueat. sicut dici
mus q̄ cibus excitat desideriū hoīs ad
comedendū. Alio° q̄ dicat᷑ mouē vo
lūtatē ille q ꝓponit uel offert ipsū ob-
iectū. 3° mō ille q psuadet obiectū p-
priū hr̄e rōnē boni. p̄ mō res sensibi
les exteri⁹ apparētes mouēt volūtatē
hoīs ad peccādū. 2° aūt ⁊ 3° mō uel
diabol⁹ uel etiā hō pōt incitare ad pec
cādū. ut offerēdo aliqđ appetibile sen
sui uel psuadēdo ratiōi. Sꝫ nullo mō
istoꝝ triū modoꝝ pōt eē aliqd cā pcti
q̄a volūtas non ex necītate mouet᷑ ab
aliq̄ obō. s̄ nec vltimo fine f̄m opīonē
scoticantiū. Vn̄ nō ē sufficiēs cā pcti
neqꝫ res exteri⁹ oblata. neqꝫ ille q eam
ꝓponit. neqꝫ q eā psuadet. vn̄ seqtur
q̄ diabol⁹ non sit directe p se cā pctī. s̄
solū psuadētis uel ꝓponētis appetibi-
le. Et iō dicitur solū cā psuasiua. Nā
etiā alij doc. Alex. Bonauen. in 2.° dis.
25. pte. 2. q. 4. et Ricar. ibidē. arti. 4.°
q. 1. dicūt q̄ diabol⁹ nō pōt cogē liberꝫ
arbitriū. Cui⁹ rō ē. q̄a cū diabolus sit
obstinat⁹ ī malitia ⁊ odiēs genus hu-
manū sp cogēt liberꝫ arbitriū hoīs ad
malū actū. Ratio etiā q̄re liberꝫ arbi-
triū non pōt nec a diabolo nec ab aliq̄
creatura cogi. ē h̄ f̄m Ricar. q̄a liber-
tas arbitrij ↄseqtur nām ipsi⁹ aīe ītel-
lectiue uel ipsi⁹ angeli. fūdat᷑. n. īme-
diate in nā dei cui⁹ ē. Illud ḡ qđ non
pōt trāsmutare nām dei hn̄tis liberū
arbitriū. nō pōt sibi auferre liberi ar-
bitrij ptātē. neqꝫ simpliciť neqꝫ ad tē-
pus. s̄ nulla creatura pōt nām dei trāsf-
mutare i q̄ īmediate libertas arbitrij.
Quis. n. possit aliq̄ creatura trāsmuta
re nām corpis nr̄i ⁊ p h̄ vsū liberi ar-
bitrij nobꝫ auferre. tn̄ nō posset trans-
mutare nām aīe ītellectiue ⁊ ex ↄñti
nec ab ea auferre liberi arbitrij ptātē.
ḡ ꝛc. Quis. n. diabol⁹ multꝭ modis p-
suadeat ad peccādū. ꝓptea q̄d dē Aug⁹
ī coībus sermōibus. sermōe. 4. Quid
praui⁹. qd maligni⁹. qd nr̄o aduersa-
rio nequs. q posuit in paradiso bellū.
in celo fraudē. odiū int᷑ p̄mos frēs. ⁊ ī
oī ope nr̄o ʒiʒaniam seminauit! Nam
in comestiōe posuit gulā. In gñatiōe

luxuriam. In exercitatiõe ignauiam. In conuersatiõe inuidiã. In gubernatiõe auaritiã. In correctiõe irã. In p̃sulatu seu dñatiõe supbiã. In corde ponit cogitatiões malas. In ore locutiones falsas. In ope opationes iniq̃s. In vigilando mouet ad praua ope. In dormiendo ad somnia t̃pia. Letos mouet ad dissolutionẽ. tristes autẽ ad despationẽ. Et ut breui⁹ loq̃r oĩa mala mũdi sunt sua prauitate cõmissa. hec ille. Attñ paz timẽd⁹ ẽ hostis q nõ vincit nisi volentẽ. ut ait Jero⁹. ꝛ p virtutem passiõis xp̃i nobis volẽtib⁹ expugnat̃ vincit̃ ꝛ debellat̃. Vñ isdẽ Aug⁹ 2° li. ↄ̃ Julianũ ait sic. Tanta ꝛ tam admirabilis in nobis mĩa dei bonitas est. ut p quẽ ĩ Adam offensam generositatem p̃me ꝛ btẽ illi⁹ creatiõis amisimus. p eũ rursus qḋ amisimus obtinere mereamur. Tũc. n. diabol⁹ ĩuidẽs nocuit nũc aũt cũ nocere nitit̃. vincit̃. mouet n. p infirmitatẽ carnis nr̃e oĩa prãtis sue tela cũ ad lasciuiã accẽdit. cum ad ebrietatẽ allicit. cũ ad odia stimulat. cũ ad auaritiã ꝓuocat. cũ ad cedes instruit. cuꝫ ad maledicta exerceat. ß cũ p infirmitatẽ aĩ hoꝝ oĩuꝫ serpentia incentiua rep̃mũt̃. emũdamur a peccato p hui⁹ victorie gloriã. hec ille. Sobrij g̃ estote ꝛ vigilate frẽs. qa aduersarius vester diabol⁹ tãq̃ȝ leo rugiens aliquẽ deuorare q̃rens circuit. Nam ꝛ Aug⁹ ĩ li° de symbolo. tractatu. 4°. ait. Renũciate diabolo nõ solũ vocibus ß etiã morib⁹. nõ tm̃ sono lingue ß etiã actu vite. nõ tm̃ labijs sonãtib⁹ ß oĩb⁹ ꝓnũciãtib⁹ sensib⁹. Scitote vos cũ callido ꝛ antiq̃ ꝛ venenoso ĩimico suscepisse certamen. ne in vobis post renũciationẽ ĩueniat opa sua. ne iure vos attrahat ĩ seruiturẽ. hec ille. Ecce g̃ diabolus ẽ cã ꝑsuasiua pcĩ: ß nõ cogit. ꝛ iõ nõ attribuas pctm̃ tuũ diabolo. qa ista excusatio nõ admittet̃. ß age viriliť aĩa mea. ut possis triũphare de diabolo ꝛ astutijs suis. Et sic patet secũda pars hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermõis. ĩ qua declaratur ꝛ ꝓbatur q̃ appetitus sensitiu⁹ ẽ cã infima siue inclinatiua peccati.

Tertio in isto sermõe tractandum ẽ de cã infima siue inclinatiua ipsius pcĩ q̃ est appetitus sensitiu⁹. Vñ nota q̃ appetit⁹ sensitiu⁹ ↄcupiscibilis uľ irascibilis sicut amor. odiũ. ↄcupiscẽtia. ira. ꝛ similia. obnubilat rationẽ ad cõsiderãdũ. inclinat volũtatẽ ad peccandũ. nõ tñ eã necessitat ad pctm̃. p̃. n. passio appetitus sensitiui ĩpedit ꝛ obnubilat iudiciũ rõis ad cõsiderãdũ. qḋ ꝓbatur sic. Cũ oẽs potẽtie aĩe in vna essentia aĩe reducãt̃. oportet q̃ qñ vna potẽtia intẽdat̃ in suo actu q̃ alia in suo actu remittat̃. uel etiã totaliť ĩpediatur. tũ qa etiã oĩs v̇tus ad plura dispersa fit minor. vñ eõtrio qñ intẽdit̃ circa vnũ min⁹ põt ad alia dispgi. tũ qa in opib⁹ aĩalib⁹ aĩe req̃rit̃ quedã intentio. ꝛ iõ qñ vna opatio uel potẽtia vehement̃ applicat̃ ad vnũ nõ põt alia circa aliud vehemẽt̃ intẽdẽ. ꝛ iõ passio appetitus sensitiui circa rẽ vnã vehemẽt̃ intẽta ĩpedit actuale iudiciũ rõnis circa aliã rem. Sic. n. iudiciũ gust⁹ seq̃t̃ dispositionem lingue. sic apprehensio imaginationis ꝛ iudiciũ estimatiue sequitur passionem appetitus sensitiui. Vñ videmus q̃ homines in aliq̃ passione existẽtes nõ de facili auertũt imaginationẽ ab his circa q̃ afficiũt̃. vñ p ↄñs

iudiciū rationis seqt᷑ plerūq3 rationē appetitus sensitiui. ⁊ passio plerūq3 ligat ⁊ īpedit actuale iudiciū rationis. Et iō Daniel. 13°. Concupiā subuertit cor tuū. Hec hn̄t᷑ a btō Tho. pma scđe q. 77. arti. p°. 2° dico q̄ passio appetit⁹ sensitiui. qđ pbat᷑ fm Tho. pma scđe. q. 77. arti. 2°. inclinat voluntatē hōis ad peccādū. Nā ex passione appetitus sensitiui videt᷑ sibi aliqd cōueniēs uel bonū qđ non videt᷑ extra passionē. sicut irato videt᷑ bonū qđ non videtur quieto. P°. volūtas nata ē seq iudiciū ratiōis. s3 passio plerūq3 ligat iudiciū ratiōis. ḡ inclinat motū volūtad. Nā error uel pctm̄ in volūtate p̄supponit defectū ul᷑ errorē ī ratiōe. P°. phs 7°. ethicorum dic q̄ incōtinēs h3 duas ppositiōes vles. Vna ē ratiōis. puta nullā fornicationē eē omittendā. Alia ppositio ē passiōis. puta delectatiō3 eē sectandā. passio ligat rationē ne ocludat ⁊ assūmat sub pma. vn̄ ea dn̄ante assūmit ⁊ cōcludit sub secūda. 3° dico q̄ passio appetit⁹ sensitiui non necessitat ad peccādū. qđ pbat᷑ sic fm Tho. pma scđe. q. 10. arti. 3°. Cū .n. ī hōie sint due nāe. s. ītellectualis ⁊ sensitiua. qn̄3 ps sensitiua totalit᷑ subijcit᷑ rationi. sicut otingit ī v̇tuosis. qn̄3 eo°. ratio totalit᷑ absorbet᷑ a passione. remanet tn̄ aliqd ratiōis liberum. ⁊ fm h° pōt ul᷑ totalit᷑ volūtas rationē repellē. uel saltē se tenē ne passionē seqt᷑. Vn̄ Gen. 3°. Sub te erit appetit⁹ tuus. ⁊ tu dn̄aberis illi⁹. vbi glo. Sub te erit appetit⁹ sensitiu⁹ tu⁹. qa liberi arbitrij es. iō moneo ut pctm̄ nō dn̄et᷑ tibi. s3 tu pctō. Vn̄ subditur. Et tu dn̄aberis illi⁹. i. dn̄ari debes illi⁹ ne procedas in actū. Est aūt sciendū q̄ qnq3 sūt q̄ ratiōis ul᷑ volūtad impio nō subdūt᷑. s. obediēdo ei.

Primū est gn̄atiuū. Secundū ē digestiuū. Tertiū ē augmentatiuū. Isti .n. sūt tres act⁹ aīe vegetabilis q volūtad impio nō obediūt. qa ab appetitu nāli pcedūt. Quartū ē mot⁹ cordis q non obediūt imperio voluntatis. s3 sūt fm nām in eo q̄ motus cordis p se osequūt᷑ vitā que est ex corporis ⁊ aīe vnione. Quintū ē motus mēbrorū genitaliū qui nō subijcit᷑ ratiōi uel volūtati fm Tho. in pma scđe. q. 17. arti. 9°. duplici rōne. Prima ē ex pena pcti ut. s. aīa ī illo p̄ciso mebro penā sue īobedientie ad deū patiat᷑. p qđ pctm̄ originale ad posteros traducitur. Secunda rō ē quā assignat phs in li° de causis motus aīalium. di. q̄ motus cord. s ⁊ mēbrorum genitaliū non ē fm imperiū uel visū ratiōis uel volūtad eo q̄ ad motū horum mēbrorum reqrit᷑ aliq̄ alteratio caliditad ⁊ frigiditad q̄ altatio nō subiacet impio ratiōis ⁊ volūtad. ex pte tn̄ subdit᷑. ⁊ iō nō necessitat ad peccādum. qa nō ē pctm̄ carni ut patet nec sensualitati attribuendū s3 volūtati. ḡ ꝛc. Abstineam⁹ ḡ a pctō diabolo resistentes. ⁊ appetitū sensitiuū deprimentes. ut ad illā supnā patriā peueniētes pfectius ⁊ abūdantius coronemur in secula seculorum. Amen.

Sabbato post primā dn̄icā de aduētu de sollemnitate conceptiōis virginis Marie. que occurrit in dn̄ica sequēti.
Sermo septimus.

Hora ē iam nos de somno surgere. Iterū vbi s̄. Quia frēs desideratissimi ⁊ gloriose virginis Marie deuotissimi. i dn̄ica

ſequenti eſt feſtiuitas cõceptionis ip-
ſius virginis.ĩ qua dominica ad gene-
raliorem ⁊ coĩorem vtilitatem populi
aliq̃ putilis pertractare intendimus:
idcirco hodierna die.s.ſabbatina die
vtiq; cõmemoratiõis ipſi⁹ ꝟginis aliq̃
ad honorẽ ↄceptiõis eiuſdẽ. vltra illa
q̃ dicta ſũt in alio ſermonario de peni-
tentia nũcupato deſcribẽ conabimur.
qa quãto plura dicũť ad laudẽ ipſius
tanto magis dicendi abũdat facultas.
Eſt.n.ſm Anſel. femina mirabiliter
⁊ ſingulariť mirabilis. ꝑ quã elemẽta
renouãť. angeli reintegranť. inferna
euacuantur. hoĩes ſaluantur. eſt femi
na plena ⁊ ſuperplena gratia. de cuius
pulchritudinis abũdãtia reſperſa re-
uiuiſcit oĩs creatura. Et ideo ſm pre-
dictũ ꝟbum apſĩ. Hora eſt iam nos de
ſomno ſurgere.i.de cecitate ⁊ ignorã-
tia q̃ multi vſq; in hodiernũ diem te-
nentur ut nequaq; cognoſcere poſſint
uel nolint glorioſam ꝟginẽ Mariam
a pctõ originali in ſua cõceptiõe fuiſſe
p̄ſeruatam. De q̃ vltra dicta loco pre-
nominato tres alias ↄcſones annota-
bimus: quaꝝ

Primã dicem⁹ ↄceptiõis poſſibilitatẽ
Secũdã ꝟo ↄceptiõis ↄgruitatem.
Tertiã aũt conceptionis defenſibilem
veritatẽ. Et ſic ordinate ꝓcedem⁹.

Pars prima ſermonis. in q̃ declaratur
quõ deus potuit p̄ſeruare virginem a
peccato originali.

Rimo igiť in iſto ſermõe de-
clarandũ ẽ quõ de⁹ potuit p̄-
ſeruare btãm ꝟginẽ a pecca-
to originali. Ad cuius roborationem
ſciẽdũ eſt ſm determinationẽ doc. ſub-
tilis in p̊. diſ. 44. q; duplex ẽ potẽtia.s.
potẽtia dei abſoluta ⁊ ordinata. Ab-
ſoluta ẽ reſpectu oĩuꝫ poſſibiliũ q̃ non
includũt ↄdictionẽ ĩ fieri nec in facto
eſſe. Secũda.s.ordinata ẽ eadẽ poten
tia reſpectu oĩuꝫ poſſibiliũ q̃ nõ inclu
dũt ↄdictionẽ informata legib; ſapĩa
diĩna inſtitutis. Si loqm ur de poten-
tia dei abſoluta. ſic dico q; deus potuit
p̄ſuare ꝟginẽ ab oĩ pctõ. Vñ Job. 14°.
Quis põt facẽ mũdũ ſupple hoĩem de
ĩmũdo conceptũ ſemine? Nõne tu q
ſolus es? ſupple nullus ali⁹ niſi tu qui
ſolus es potẽs põt facẽ hoĩem mũdũ.i.
ſine oĩ pctõ de ĩmũdo ſemine. g̊ deus
potuit hanc ꝟginẽ ab originali macu-
la p̄ſeruare. Qđ etiã ꝓbať rõne. Sol⁹
deus potuit facere maiora q̃ etiã fecit.
g̊ potuit facere minora que nõ ĩplicãt
contradictionẽ. Oſtendã ſeptẽpliciť
antecedens eẽ verũ.s.q; de⁹ potuit fa
cere aliq̃ maiora que etiã fecit. p̊ pro-
batur ſic. Solus deus potuit materiã
p̊mã creare de nihilo. ⁊ nãm angelicã
ſine omni peccato qđ eſt maius. g̊ po-
tuit facere quod eſt minus.s. preſer-
uare ſuam matrẽ melliſluam ab origi
nali pctõ. 2° põt de⁹ facere de minori
mai⁹ nullo addito ⁊ ſine rarefactiõe.
ſicut fuit ĩ multiplicatiõe qnq; panũ.
⁊ coſte Ade. Nam đ coſta Ade potuit
facẽ Euam quã fecit matrẽ oĩuꝫ pec-
catorũ ſine originali macula. g̊ ⁊ ma-
trem dei potuit p̄ſeruare ab oĩ macula
3° põt deus facere formam coĩcabilẽ
ꝑ ſe ſtantẽ ſine materia. qđ ⁊ fecit. ut
patet in ſacramento altaris. quod eſt
ſupra naturam. g̊ ⁊c. 4° deus poteſt
creare formam ad aliud dependentẽ
⁊ per ſe ſtare potentem. quod ⁊ fecit.
ut patet de anima rationali que ſem ꝑ

inclinatur ad corpus.⁊ tñ p se stat in
excelsis collocata.ĝ potuit ⁊ matrem
suam que scd̃m cursũ nature inclina-
ta erat ad originalis peccati maculam
preseruare.⁊ ipsam solam inter natos
mulierũ sine omni macula p se stare.
5° potuit deus producere formam
supnaturalem excedentem naturam
in aliquo dependens ad aliud ut pro-
ductio gratie in anima iustificata·qd
⁊ fecit. 6° potuit de⁹ reducere aĩam
Lazari de limo·ut iterum corpus vi-
uificaret.⁊ p ɔsequẽs ipsum informa-
ret.ĝ ⁊ matrem potuit p̄seruare. 7°
⁊ vltimo sequitur p moduz correlatiĵ
Pōt de⁹ de potẽtia absoluta suã geni-
tricẽ ab oĩ macula p̄seruare.⁊ potest
ista sepẽ dicta ipse solus de⁹ de poten
tia sua absoluta totaliter anihilare.⁊
iterũ creare.ĝ ⁊ matrẽ suã intactã po-
tuit p̄seruare·qd ⁊ fecit. 2° q̃ritur de
potẽtia dei ordinata q̃ dicit̃ eẽ respec-
tu oĩuz possibiliũ q̃ nõ includũt ɔ̃dic-
tionẽ ĩformata legib⁹ a sapĩa dei insti-
tuti vtrũ potuerit de⁹ suã genitricẽ ab
originali macula de potentia ordinata
p̄seruare. Respondet̃ q̧ sic.qd ꝓbat̃
p̃ p Augl.de regimine pncipũ.di.q̧
null⁹ p̃nceps obligat̃ suis legib⁹·imo
pōt ab ipsa lege subditos suos eripere
⁊ ab illa eos liberare.⁊ circa legẽ illã
dispẽsare.⁊ eam anihilare.Et h̃ ꝓbat̃
septẽplicit̃. p̃ illã legẽ quã deus fecit
totalit̃ anullãdo·ut habetur Geñ.17°.
deus dedit p̄ceptũ Abrahe de circũci-
sione.di.Circũcidet̃ de voƀ oẽ mascu-
linũ.Et in eodẽ ca°. Et masculus cui⁹
caro preputiĵ nõ fuerit circũcisa·dele-
bitur aĩa illa de pp̃lo suo.⁊ h̃ erit signũ
federis int̃ me ⁊ vos ut q̃libet cogno-
scat q̧ sitis pp̃s me⁹.Adueniente aũt
filio dei in carne anullata ẽ circũcisio.

⁊ institutũ est sacramẽtũ baptismi·ut
habet̃ ad Gal°.5°. vas electiõis iudeis
sic loq̃tur.Ecce ego Paulus dico voƀ
q̃m si circũcidimini·nihil xp̃s vobis
ꝓderit.quia euacuati estis a xp̃o.neq̧
circũcisio aliq̃d valet.Patet ĝ quõ ille
de⁹ q̧ fecit legẽ circũcisiõis illã potuit
anullare·qd ⁊ fecit. 2° legẽ quã de⁹
fecit potuit ad tẽpus illã suspendere·
sicut deus ordinauit legem matrimo-
niĵ q̃tum ad ĩseparabilitatẽ.quia lex
erat:Habebis vxorẽ.i.accipies vxorẽ
de pp̃lo tuo.⁊ non poteris eam dimit-
tere oĩbus dieb⁹ vite tue Deut°.22°.
ca°. vbi etiã sic h̃r.Si dormierit vir cũ
vxore alteri⁹ vterq̧ morietur̃.i.adulter
⁊ adultera.⁊ tñ istam legem suspẽdẽ
potuit tãq̃ institutor hui⁹ legis sicut
habet̃ Deut°.24°.ca°. Si acceperit hõ
vxorẽ.⁊ habuerit eam.⁊ nõ ĩuenerit
grãm ante oculos ei⁹ ꝓpter aliquam
feditatem·scribat libellum repudiĵ.⁊
dabit in manu sua.⁊ dimittat eam de
domo sua.Et ideo pmittebatur in te-
stamento veti diuortiũ ꝓpter homici
diũ vitãdũ. 3° illã legẽ quã de⁹ fecit
ꝓ casu spãli·circa illam dispẽsauit·ut
patet in furto qñ iudei expoliauerũt
egyptios.Exo.12°. 4° etiã dispẽsauit
cũ Abraham qñ habuit filios de ancil
la·ut patet Geñ.16°. tñ ipse nõ pecca-
uit.q̃a fecit h̃ ex reuelatiõe ut dic Ni-
colaus de lyra. 5° licz s̃m cursũ nat̃e
deus ordinaret q̧ nũq̃ sol quiesceret
a motu suo vsq̧ ad diem iudiciĵ·ut di
cit mḡr sñiaz in 4°. dis.48.ca°. vlti.in
fine.tñ potuit ipse celuz ipsũ retinere
quod ⁊ fecit·ut patet Josue.x°.Stetit
inquã sol.⁊ nõ festinauit occũbẽ spa-
tio vni⁹ diei·q̧ nõ fuit antea ⁊ postea
tã longa dies.q̃a durauit spatiũ duoz
diez. 6° licz sit ɔ̃ nãm corporis solaris

retrocedere cursu suo. tñ potuit deus ipsum retrocedere. quod 7 fecit. qa retrocessit eñ in decē lineis ut patet etiā Ysa. 38°. Reuersus est sol p gradus decem lineis q̄s descenderat. i. a decima hora retrocessit vsq; ad primā horā. 7 sic durauit illa dies per triginta q̄tuor horas. Et nō ē mir̄. qm̄ fm̄ verā prophetiā Ezechias rex iuda lz esset ī vltimo termino dierū suorū. tñ potuit de⁹ sup addere sibi q̄ndecim annos. sicuti factū est. ut patet ī eodē. ca°. xx. 7° et vltimo pnceps q facit legē. pōt contra ipsam legē circa aliquē aliter ordinare. Uñ pōt concedere aliqd alicui sibi dilecto. Exemplū. post pctm̄ Ade cōdidit deus legē mortis ī penā pcti. di. Gen. 3°. Memento hō qa puluis es 7 ī puluerē reuerteris. Et licz Adā vixerit annis nongenta 7 triginta. 7 filius eius Seth nongenta duodecim. attñ solus Mathusalem fili⁹ Enoch repit vixisse nālr vltra oēs hoies mūdi. nā vixit nongēta sexaginta nouē annis 7 mortuus ē. tñ cōtra legē istam mortis dedit deus pulegiū Enoch q fuit pat Mathusalē ut nō moreret. p Regl. 2°. ca°. Et isti duo. s. Enoch 7 Helias adhuc viuūt. 7 translati sūt in paradiso terrestri. Et iō dicit pulegiū. qa puat legē. ut lex non possit ꝯ volūtatem instituētis. Modo ad ppositū dico q legem statuit. s. de⁹ q oēs qui nascerēt sine originali iusticia. nascerent in culpa. tñ pulegiū dare potuit sue genitrici. qd 7 dedit ut nasceretur sine culpa 7 plena gr̄a. uel cū originali iusticia ut pie creditr. ac etiā potuit parentibꝰ btē ṽginis pulegiū dare. s. Joachim 7 Anne q p̄ma ples quā generarēt esset sine reatu originalis culpe. Et sic patet ps pma hui⁹ sermois.

Pars secūda huius sermonis. in qua declarat q̄ cōgruū fuerit q deus p̄seruaret beatam virginem a peccato originali.

Ecūdo in isto sermone declarandum est q̄ cōgruū fuerit ipsi deo p̄seruare beatā ṽginē ab oī macula peccati. qd pbatur septē rōnibus. p̄ sic. Phus in topicis ait. Si de quo min⁹ videt inesse 7 inest. g̊ 7 de quo magl. Exemplū. Si impator exaltat rusticū. congruū est ut exaltet nobilem. uel si exaltat famulum. congruū est ut exaltet militē. g̊ qa in conceptione ṽginis hic ipse verus Salomon dei filius. ex patre 7 spū scō conceptus h̄ templū virginale iuxta verbum pphericū elegit sibi habitaculuz pro speciali domicilio fabricare. ut cōceptio iuxta typū templi typici. i. figurati Salomonis fieret. Reddamus g̊ pus gloriā ei p h̄ templū sacratissimū in sollēnitate natiuitatis: q̄si iam templo nālr ꝯsūmato. Reddam⁹ in celebritate assūptionis: q̄si iam templo deputato. Sed qa ut ait phs ī ethicis. principiū est plus q̄ dimidiū totius: congruū g̊ fuit ut redderem⁹ gloriā sollēnitati ꝯceptiōis: quasi iam templo nouiter inchoato. g̊ congruū fuit ut a deo ab oī macula p̄seruaretur ut ṽgini talis gloria redderetur. Ex illa congruētia infero correlariū. q si congruū fuit q deus deberet preseruare filiū virginis: congruū fuit 7 de mr̄e.

2° sic probatur. quia aduocata generis humani nullū habere debebat peccatū qd eius ꝯsciam remorderet. Uñ dñs Bonauētura in 3° recitat q audiuit narrari q ipsa cuidā psone reuelauit q nō repbēdit cor suū ī oī vita sua

3° ꝓbat̃ sic. qa ɔgruū erat ut btā v̓go
ꝑ quā auferet̃ nobis opprobriū vinceret
diabolū ne ei succūberet in aliq̄ parte.
Vn̄ de ipsa exponit beatus Aug⁹ illud
Geñ. 3°. Ipsa cōteret caput tuū. Cum
igit̃ subiectio pcti originalis sit caput
pcti. 7 ē caput diaboli. tale caput ipsa
ɔtriuit. qa nulla subiectio ingressum
habuit in aīam v̓ginis. 7 iō ab oī ma-
cula īmunis fuit. 4° ꝓbatur sic. quia
cōgruū fuit ut illa que placuit altissi-
mo deo ut fieret ei⁹ sponsa 7 mat̃ filij
dei vnigeniti sic esset īmaculata mēte
sicut 7 īmaculata carne. qa ꝰ btā v̓go
ē aduocata pctōꝝ. gloria 7 corona iu-
stoꝝ. spōsa dei 7 spūalissimū thalamū
toti⁹ trinitatis. filij dei sponsa. dei recli-
natoriū. Hinc ē ꝙ spāli dei grā nullū
ī ea pctm̄ habuit locū. qa h̓ bn̄ fuit cō-
gruū. 5° ꝓbatur sic. Tātū quātū pōt
fili⁹ debet diligere matrē. 7 ab omnibꝫ
piculis p̄seruare. cū igit̃ fili⁹ virginis
fuerit īfinite potētie. in infinitū debe-
bat eam diligere. 7 eā ab oībꝫ piculis
libare. igit̃ ꝛc. 6° ꝓbat̃ sic. Scd̄m scri-
pturā sacrā Exo. 20. s. Honora patrē
tuū 7 matrē tuā ꝛc. fili⁹ tenet̃ hono-
rare patrē 7 matrē tantū quantū sibi
possibile est. si igit̃ mater x̄pi cecidis-
set. ab eo non fuisset honorata in casu
illo. ꝰ ꝛc. 7° et vltimo ꝓbat̃ sic. Aut
fili⁹ v̓ginis suam matrē ab oī macula
nō potuit p̄seruare. qd̓ falsū ē ut patꝫ
ex parte p̄cedenti. aut potuit 7 noluit.
7 si sic tūc nō vere eam dilexit. quod ē
absurdū. aut potuit 7 voluit. 7 si sic. ꝰ
cōgruū fuit. quia qequid potuit deus
7 voluit. fecit. sed hoc potuit 7 voluit
patet. 7 per ɔn̄s fecit. nam alit̃ frustra
fuisset potētia dei. quod ē impossibile
cum deus 7 natura nihil agāt frustra
in p̄ de celo 7 mūdo. ꝰ ꝛc. Et sic patet
pars secūda principalis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. ī qua decla-
rant̃ multe auctoritates noui 7 veti̓s
testamēti. 7 etiā scōꝝ doctoꝝ q̄ vident̃
ɔtrie conceptioni beate v̓ginis.

Ertio in isto sermone defen-
denda est cōceptio beate vir-
ginis ꝑ solutionē siue declara
tionē auctoritatū noui 7 veteris testi
7 etiā scōꝝ doctoꝝ que vident̃ cōtrarie
cōceptioni btē v̓ginis. P̊ adducūtur
septē auctoritates veteris testamenti:
quaꝝ pma habet̃. 2. paliṗo. 6°. vbi dr̄.
Non est hō qui nō peccet. Sed nō pōt
intelligi de peccato actuali. quia pueri
tali peccato nō peccauerūt. igit̃ de pec
cato originali. ꝰ quilibet peccauit ori-
ginaliter. 7 ɔsequenter virgo Maria.
Respōdet̃ ꝙ si intelligitur ad lrām ē
falsa. quia x̄ps est hō 7 nō peccauit. 7
sic pōt dici de v̓gine Maria ꝙ de ea nō
intelligit. Secūda auctoritas habet̃
Ecclīastes 7°. Virꝫ de mille vnū repe-
ri. de mulieribꝫ autē nullā. s. bonā. qd̓
Aug⁹ exponit: de viris solū vnū repperi
de mulieribꝫ aūt nullā. ꝰ 7 v̓go Maria
non culpa actuali. ꝰ 7 originali. Re-
spondet̃ ꝙ ītelligendū ē auctoritatē:
de viris repperi exceptū. de iure. 7 solū
fuit x̄ps. patet. qa si ꝓ qa: v̓go Maria
fuit exēpta. que fuit alia a x̄po: fuit ꝑ
grām. 7 nō de iure. Tertia auctoritas
hr̄ ps. 50. vbi dr̄. Ecce. n. ī iniqtatib⁹
cōceptus ꝛc. Glo. Aug. Nemo nascit̃
nisi trahens pctm̄ 7 meritū pene. qd̓ ē
originale pctm̄. ꝰ ꝛc. Respōdet̃ ꝙ nō
intelligit̃ de virgine Maria. quia nisi
diceret̃ de x̄po. Quarta auctoritas ē
etiā ꝓphe. 51. Oēs declinauerūt simul
inutiles ꝛc. Glo. p̄ter vnū. s. x̄pm̄. ꝰ ꝛc.

Respōdetur q̄ hec auctoritas solū facit mētionē ī gnāli de pctō. nec debet intelligi de vgine nisi fiat spālis mētio. qa impietas ē 7 adhuc esset glosanda.

Quinta habetur ps. xxi°. vbi dicitur. Erue a framea deus aīam meā. 7 de manu canis vnicā meā. Glo. Augu. Unica est aīa xp̄i q̄ sola a peccatis est īmunis igit̄ 7c. Respōdet̄ q̄ solus xp̄s īmunis fuit de iure. pōt etiā stare q̄ virgo de grā 7 p̄uilegio. 7 sic ītellexit Aug⁹. aliter cōtradiceret sibi ipsi. qd nō est v̄isile. Sexta hr̄ ps. 38°. di. Uniuersa vanitas oīs hō viuēs. ḡ v̄go fuit vana. non pctō actuali. ḡ originali. Respōdet̄ q̄ nō valet ꝯsequētia. qa sic intelligeret̄ de xp̄o. qd est falsū. Item hec auctoritas videtur ītelligi de pctō actuali pori⁹ q̄ȝ originali. qa vanitas consistit in actu voluntatis. 7 iō non intellexit de v̄gine Maria q̄ nulluȝ actuale habuit. Septima habet̄ Ysa. 53°. vbi dicit̄. Oēs nos q̄i oues errauimus. nō pctō actuali. ḡ originali. Respōdetur q̄ nō valet ꝯña. qa si sic esset. ītelligeretur de xp̄o. 7 etiā loq̄tur in cōi. igit̄ de Maria non habet intelligi. 2° adducūtur auctoritates septē noui testi quaȝ. P̄ima habet̄ ad Ro. 3°. vbi dicitur. Oēs ī Adam peccauerūt 7 egēt gratia dei. Glo Augu. ibidē. 7 habet̄ in li° de nā 7 grā. intelligit̄ de pctō originali. ḡ 7c. Respōdet̄ negādo ꝯñam q̄ pctm̄ originale Maria cōtraxit. Et ad p̄bationē. qui oē dicit nullū excludit. ꝯcedo. 7 qn̄ dicit̄ q̄ Maria ē de numero oīuȝ. Dico q̄ nō valet. alit̄ esset falsa. qa non est veꝝ de xp̄o. Secūda habetur Ro. 5°. vbi dicitur Sicut per vnū hoiem pctm̄ intrauit in mūdū. 7 p̄ pctm̄ mors. ita ī oēs hoīes mors intrauit ī q̊ oēs peccauerūt. Glo. Augu. 7 habet̄ originalit̄ in li° ench. In vno hoīe oēs peccauerunt originaliter. ḡ 7 v̄go Maria. Respōdetur p° q̄ pōt intelligi de morte corp̄ali. qa xp̄s 7 v̄go mortui sūt p̄pt̄ pctm̄ Ade. nō tn̄ peccauerūt. Itē patet q̄ nō intelligit̄ vn̄t sup̄ra. qa ap̄ls nō intellexit de xp̄o. ut patet in eadē ep̄la. ḡ nec de v̄gine Maria nisi fiat spālis mētio de ea. Tertia habetur Ro. xi°. vbi dicitur. Cōclusit deus oīa sub pctō. ut oīuȝ misereatur. s̄ nō sub pctō actuali. ḡ sub pctō originali. ḡ 7c. Respōdet̄ q̄ nō ē vlis vn̄t sup̄ra. qa sic cōclusisset seipsū sub peccato. qd falsum est. igitur nec v̄ginem Mariam. 7 nō debet ītelligi de v̄gine Maria nisi fiat spālis mentio. Quarta habet̄ Eph. 2°. vbi dicitur. Eram⁹ nā filij ire sicut 7 ceti. Glo. Augu. originalit̄ ench. i. p̄ pctm̄ originale ab Adā traditū. ḡ 7 v̄go Maria. Respōdetur ut s̄. q̄ nō valet ꝯña p̄ rōnes p̄dictas.

Quinta habetur Ro. 5°. vbi dicitur. Sicut p̄ vni⁹ delictū oēs etiā hoīes in cōdēnationē cōstituti sūt. Glo. s. peccato ipsi⁹ Ade originali. igitur virgo Maria 7c. Respōdet̄ ut s̄. q̄ non ītelligit̄ de virgine nisi fiat spālis mētio. loq̄t̄ de lege cōi. Sexta hr̄ Ro. 3°. vbi dicit̄. Nō ē iustus q̄sq̄ȝ. oēs declinauerūt 7c. Respondet̄ ut s̄. q̄ nō fit mētio de v̄gine. loq̄t̄ .n. de lege cōi. hoc fit p̄uilegio spāli. s. de v̄gine. Septima hr̄ 2. Cori. 5°. Unus p̄ oībꝫ mortu⁹ ē 7 reuixit. s. xp̄s. nullū excludit. ḡ nec v̄ginē. Respondet̄ de lege cōi s̄ spāli sicut v̄go. 3° adducūt̄ septē auctoritates doc. q̊rū. P̄ima ē Augu. 2° lib° ꝯ Julianū. di. P̄opt̄ catholicā v̄itatē sci 7 bt̄i ī oīnoꝝ eloq̊ꝝ ptractatores clarissimi sacerdotes Yrene⁹. Cyp̄an⁹ Receti⁹. Ambrosi⁹. Greg⁹. Innocēti⁹.

c

Johãnes.Basiliꝰ.qbus velim nolim
addo Hieronymũ ut oẽs omittã qui
mondũ dormierũt aduersus nos per-
ferũt.oĩuꝫ hoĩuꝫ pctõ originali obno-
xiã sniam.vñ nemo erunt nisi quẽ si-
ne lege pctĩ repugnantẽ legi ṽgo con-
cepit.igr̃ ⁊ ṽgo Maria ꝛc. Respõdet
ꝙ solus ille erunt a culpa de iure quẽ
ṽgo pepit sine lege pctĩ.qa nullus aliꝰ
nisi ex grã ut ṽgo Maria.ꝙ sic intelli-
gat patet.qa Augꝰ sibi ipsi ꝯdiceret.
qa alibi dĩc contrariũ. Secũda ẽ etiã
Aug.in libº de defectione iusticie.di.
Quisqs dicit fuisse uel esse in hac vita
maiorẽ hoĩem u'l aliqs maiores hoĩes.
puta excepto vno mediatore dei ⁊ ho
minũ q̃ hꝫ necia nõ fuerit remissio pec
catoꝝ.ꝯtrã dĩc scripture. Respõdet
ꝯcedẽdo ꝙ oẽs ĩdiguerũt remissiõe.ſ
distingue.qa ẽ remissio subsequens ⁊
ꝑueniẽs.⁊ sic fuit remissũ ṽgini.quia
fuit reſuata ꝑ grãm. Tertia ẽ Ambº
sup Lucã.di.Supueniẽs spũs scũs in
ṽginẽ Mariã ipsiꝰ mentẽ ab oĩ sorde
vitioꝝ scĩficauit.ġ ꝛc. Respondetur
distinguẽdo de scĩficatiõe.hꝫ põt intel-
ligi vno mõ ꝑ grãm ꝑueniẽtem.⁊ sic
veꝝ est.alit̃ nõ. Quarta ẽ Leonis pa
pe in sermõe natalis dñi.sic di.Nullũ
liberũ a reatu reperit.ita ꝙ liberãdis
oĩbꝫ venit.ġ ꝛc. Respõdet ꝙ sic veꝝ
est.qa nullũ iure liberũ repperit.tñ ꝑ-
uilegio sic.ut ṽginẽ Mariã. Quinta
est Iero.di. Unica est aĩa xp̃i q̃ sola a
pctĩs ẽ imunis.igr̃ aĩa ṽginis Marie
sub originali pctõ fuit concepta. Re-
spõdet ut ꝓxime dictũ est. Sexta est
Damas.3º sniaꝝ.caº 2º. di.ꝙ spũs su-
puenit in ṽginẽ purgãs eã.⁊ nõ nisi a
pctõ.ġ ꝛc. Rñdet ꝙ põt dici purgata
ꝑ spm̃.s.ab ĩmũditia que ĩ ipsa fuisset
nisi grã.s.scĩ ꝑuenta fuisset. Septia
est Ansel.2º libº cur deꝰ hõ.caº xº di.
Licꝫ hoĩs dei ꝯceptio mũda sit.⁊ absqꝫ
delectatiõis carnalis pctõ.attñ virgo
Maria vnde xp̃s ⁊ a q̃ assũptꝰ est.⁊ in
pctĩs ꝯcepit eã mr̃ eiꝰ.⁊ ipsa in Adam
peccauit in q̊ oẽs peccauerũt. Rñdet
distinguẽdo int̃ dictũ positũ disputa-
tiue ⁊ inqsitiue.⁊ positũ determinatiue.
patet de Salomone q multa dĩc in liº
Ecclesiastes in ꝑsona fatui.⁊ multa ĩ
ꝑsona sapientis.⁊ multa falsa ꝓponit.
Et qa dictũ Ansel.nõ dictũ ẽ ꝑ ṽitate
affirmatũ ſ inqsitũ.alit̃ ꝯdiceret sibi
ipsi iudicio dei ut alij fecerũt.ut patet
qa alibi dĩc ꝯtrũ.Item ꝑ illa ṽba non
vult Ansel.ondere Mariã ĩ originali
ꝯceptã ⁊ filiũ dei nõ.ſ vult ostẽdere
dr̃iam int̃ cõceptionẽ Marie ⁊ xp̃i.pꝫ
ex modo loquẽdi ipsiꝰ in lr̃a.qa xp̃us
fuit cõceptꝰ a Maria sine pctõ carnal'
delectatiõis.Maria nõ sic.ſ cũ delecta
tiõe ꝯcupiscẽtie parentũ.qđ sic pꝫ.qa
ꝯdicẽt sibi ut dictũ est.Hora ẽ igr̃ ut
a tãta cecitate resurgamꝰ.⁊ gloriosam
ṽginẽ a pctõ originali ꝑseruatã inuio-
labilit̃ teneamꝰ.qđ facientes ꝑ intces-
sionẽ eiꝰ a dño gratiã cõsequemur in
presenti ⁊ gloriam in futuro in secula
seculoꝝ.Amen.

Dñica secũda de aduẽtu.de maligni-
tate volũtatis praue quomõ nulla est
alia causa peccati completiua nisi ipsa
Sermo octauus.

Abũdetis

in spe ⁊ ṽtute spũs scĩ.
Scribũt̃ hꝫ ṽba ad Ro.
15º et in ep̃la occurrẽt
dñice.Ex ꝑcedentibꝫ frẽs carissimi de
occasiõe pctĩ sermonibus apertissime

claret q̃ 7 si deus cõstituerit hoiem peccabilem. necnõ 7 mala fieri pmittat. diabolus vero pctã suggerat. mũdus 7 appetit⁹ sensitiu⁹ ad eadẽ iducat. attñ nihil hoꝝ pctã cõplet 7 efficit 7 ad consũmationẽ eoꝝ pducit: idcirco i presentiaꝝ opoꝛtet ingrere que sit cã pctĩ cõpleta 7 pfecta q̃ excusari non põt. 7 pro eo iuste puniri habet. Et qm̃ nulla reptitur cã pctĩ effectiua nisi puersa volũtas atq; maligna. q̃ tñ ut patebit pot⁹ est cã pctĩ deficiẽs q̃ efficiẽs. Nam posse peccare nõ ẽ posse. ut patet de pe. dis. z. añ finem. 7 dis. 83. s illud. Quare fit ut pctm̃ nõ iputet̃ deo nec diabolo nec mũdo. nõ pncipalr̃ carni nec alicui coꝛpis mẽbꝛo. s solũ puerse volũtati 7 appetitui deliberatiuo. Vñ scribit̃. ff. de furt. l. q iiurie. 7 de ex̃ oꝛ. cri. l. i. Malefica volũtas 7 ꝓpositũ delinquẽtes astringit. Sic igit̃ sm̃ Augu. in libꝛo de libero arbitrio. ca°. 13°. bona volũtas ẽ q̃ appetim⁹ recte honesteq; viuere. 7 ad sũmam sapiam puenire. Qua ꝑpt̃ ait apl̃us in v̂bis p̃allegatis. Habundet in spe 7 v̂tute spũs sci p bonam. s. volũtatẽ. Ita mala voluntas ẽ q̃ oĩa pctã pagim⁹. 7 oĩb⁹ malis pcurimur 7 fetimur. Et iõ in p̄nti sermone tres considerationes de ipsa faciemus. quarum

Primam dicemus puerse voluntatis malignam ꝓductionẽ.

Secundam v̂o praue voluntatis iniustam excusationem.

Tertiam aũt male volũtatis rationabilem punitionem.

Pars prima huius sermonis. in q̃ declaratur q̃ omne peccatum procedit a voluntate tanq̃ a causa cõpletiua.

Rimo igit̃ in isto sermõe ponitur talis cõclo. q̃ causa pfectiua 7 cõpletiua peccati nihil aliud ẽ nisi volũtas iordinata. q̃ vltra ea q̃ dicta sũt in diffinitiõe mãli. pbat̃ sic sm̃ Alex. vbi s̃. 7 Tho. prima scde. q. 74. arti. p̊. 7 i z° scripto. dis. 41. arti. 3. et iteꝝ in questiõibus disputatis de malo. q. i. arti. 6°. et Ricar. i z°. dis. 35. arti. p̊. q. z. et in dis. 41. arti. z°. q. z. et Bona. etiã in z°. dis. 34. arti. p̊. q. z. et 41. dis. arti. p̊. q. z. distinguẽdo q̃ peccatũ de sua rõne duo dicit. p̊. n. dicit deoꝛdinationẽ siue puationẽ oꝛdinis circa actũ alicui⁹ potentie. 7 tũc tenet rõnẽ vitii aliq̃ modo corrũpẽtis. z° dicit illã deoꝛdinationẽ ut dignã vituꝑatiõe 7 punitione. 7 sic tenet rõnẽ culpe 7 demeriti. p̊ mõ loquendo de culpa. s. sm̃ q̃ est vitiũ: aut cõparatur illa deoꝛdinatio ad actũ alicui⁹ potentie tanq̃ ad mãle circa qd̃. 7 sic dico q̃ pctm̃ non solũ circa actũ volũtatis sed etiã circa actus aliaꝝ potentiaꝝ aie cõsistit. Actus. n. memoꝛie 7 itelligẽtie 7 aliaꝝ potẽtiaꝝ aie subiacẽtiũ voluntati deoꝛdinari hñt p diuersa peccata. Aut cõparat̃ illa deoꝛdinatio ad actũ alicui⁹ potẽtie tanq̃ ad causale. 7 sic oĩs talis deoꝛdinatio est a volũtate. z° modo loquẽdo de pctõ. s. inq̃tũ ẽ culpa 7 demeritũ. 7 sic ꝓpe 7 p̄cise respicit libeꝝ arbitriũ. Qm̃. n. libero arbitrio cõmissũ ẽ regimẽ toti⁹ hoĩs: si aliq̃ deoꝛdinatio fiat in regno toti⁹ aie. i p̄i libõ arbitrio iputat̃. vñ si oĩa mẽbꝛa p q̃ cõsũmata ẽ. 7 oẽs potentie in qbus aliq̃ deoꝛdinatio facta ẽ cõtraherentur in cãm. oĩa cõquererẽtur de libero arbitrio cui subiecta sũt. Et q̃a libertas arbitrii pncipalit̃ residet penes volũtatẽ. ut volũt oẽs doc. hinc ẽ q̃ culpa

sub rōne culpe ī volūtate tāq̄ȝ in sub-
iecto ꝓpo dicitur esse. Ratio ꝑdictoꝝ
pōt triplex assignari. Prima ē. q̄a ad
ipsam volūtatē ptinet regimīa cōple-
mētū. nam ipsi⁹ obiectū est bonū ſm
phm 2° metaph. Bonū aūt ⁊ finis est
idē. Et q̄a ī directione ad finē cōsistit
voluntatis cōpletio. in obliq̄tione vo
ꝯsistit bonitatis amissio: hinc est q̄ ab
ipsa volūtate orit̄ oē pctm̄. nam ī illa
sola potētia ē culpa q̄ aliq̄n denoiatur
bona aliq̄n mala. sed nos nō dicimur
hr̄e intelligētiā uel memoriā malam
ſ solā volūtatē malā. ḡ ꝛc. Secunda
rō est. q̄a in ipsa volūtate attēdit̄ rec-
titudinis pn̄cipiū. Amor. n. ē pn̄cipiū
rectitudinis sicut dic Aug⁹. Vn̄ bon⁹
amor ē fūdamētū ciuitad: ⁊ mal⁹ fun-
damentū ciuitad diaboli. Et rō huius
est. q̄a amor ē radix oīuȝ affectionū ⁊
tāte adherentie ut trāsformet amatū
in amato. Nā ī ea sola potētia est cul-
pa in q̄ nata ē esse iusticia. q̄a opposita
sūt nata fieri circa idē. ſ iusticia est in
voluntate tāq̄ȝ in subiecto. q̄a ut dicit
Ansel. Iusticia nihil aliud ē q̄ȝ volun-
tatis rectitudo. ḡ ꝛc. Tertia rō ē. q̄a
in ipsa attendit̄ regimis dominiū. nā
aliis potētiis impat. ⁊ a nulla impat̄.
Nullus. n. actus inordinat⁹ ē vitupe-
rabilis: ⁊ p ꝯñs alicui nō iputatur ad
culpā nisi ille act⁹ suo dn̄o sit subiec-
tus. ſ hr̄e ptātē seu dominiū sup oēs
actus suos. ut. s. possit facē uel nō facē
bene ul' male facē: est ꝓpriū volūtad.
ḡ pctm̄ ē in voluntate peccātis. P.
phus in 2° ethicoꝝ ait. Ex his q̄ a nā
sunt nec laudamnr nec vituperamnr.
supple. ſ ex his q̄ a voluntate. Et in 3°
ethicoꝝ idē ait. Inuolūtariū nō mere-
tur penā ſ ignoscētiā ⁊ miam. vt si q̄s
cecus nascit̄. talis. n. defectus eo q̄ nō
subiacet volūtati. i. q̄a nō ē volūtari⁹
magis ꝓuocat ad miam q̄ȝ ad vindic-
tam. Confirmat h̄ Aug⁹ in li° de vera
religiōe. di. Postremo si nō volūtate
male facimus nemo obiurgādus dio
aut monēdus est. q̄bus sublatis xp̄ia-
na lex ⁊ disciplina oīs religiōis aufe-
ratur necē est. h̄ ille. Exēplum eoꝝ in
mediū adduci pōt. Si. n. aliq̄s alteri⁹
alicui⁹ hoīs manū accipiat ꝯ volūtatē
eius ⁊ cum ea interficiat hoīem. pctm̄
non īputat̄ illi hoī cui⁹ man⁹ pcutit. ſ
ei q̄ vtitur manu ei⁹. vn̄ act⁹ illi⁹ hoīs
cui⁹ manu aliq̄s ali⁹ vteret̄ ad occidē-
dū eēt q̄dē act⁹ inordinat⁹. ſ nō hr̄et
rōnē culpe nisi p respectū ad illū qui
vtit̄ manu illi⁹. q̄a q̄ncūq̄ȝ aliq̄s effec-
tus ꝓcedit a duab; causis q̄ꝝ vna ē cā
alteri⁹. attribuit̄ pme ⁊ nō secūde. in
li° de causis. Concludēḡ q̄ pctm̄ est a
voluntate. Et ait Ricar. vbi s̄. q̄ ma-
lus actus volūtatis inq̄ȝtū ē a volūta-
te nō inq̄ȝtū ē in volūtate habet rōnē
culpe. qd̄ pȝ. q̄a si malū actū voluntad
posset vn⁹ hō in voluntate alteri⁹ cau-
sare nō tm̄ p modū excitātis ſ p mo-
dum elicientis ita q̄ voluntas alteri⁹
illo velle inordinato tm̄ esset mota ⁊
nullo mō mouēs. volūtas illi⁹ alteri⁹
nō culparet̄ ꝓ illo velle inordinato ſ
tm̄modo ille q̄ volūtarie illud malū
velle causasset ī alteri⁹ volūtate. Cum
ḡ mal⁹ actus volūtatis sit actio inq̄ȝtū
ē a voluntate ut mouēte. ⁊ passio in-
q̄ȝtum est a volūtate ut mota. seq̄t̄ q̄
sit pctm̄ nō inq̄ȝtū est passio ſ inq̄ȝtū
ē actio. Vn̄ Aug⁹ in li° de libero arbi-
trio ꝓpe pn̄cipiū. Culpa ē malum qd̄
facim⁹: ⁊ pena ē malū qd̄ patimur. Ex
quo videtur q̄ pctm̄ ē culpa inq̄ȝtum
ē a nobis. sub q̄ rōne ē actio. Et sic po-
test exponi illud phi 2° ethicoꝝ. c. p.

Quia mala facim⁹ mali sum⁹. ſ illud
qđ maxime efficit volūtatē malam ē
pctm̄. ḡ mal⁹ actus voluntatꝭ ē pctm̄
inq̄tū ē factus ab ea. ⁊ nō sub rōne q̄
ē in ea. ḡ ⁊c. Bona. aūt nr̄ vbi ſ. iſta
ꝯfirmās dic ꝙ pctm̄ nō ē a voluntate
ut efficiēte ſ ut deficiēte. Cum q̄ ꝯcor
dat Ricar. in 2° diſ. 14. arti. vlt. q. 4.
ſic di. ꝙ cū maluꝫ culpe ſit defect⁹. im-
poſſibile ē ꝙ ſit a cā niſi inq̄tuꝫ ī actu
ſuo deficē pōt. Cauſam aūt poſſe deficē
ī ſuo actu ē ipſam eſſe defectibilē. qđ
ſibi cōtingit inq̄tum de nihilo ē. Cui
ꝯcordat Aug⁹ 14° de ciui. dei. ca° 13° ſic
di. Vitio deprauari niſi ex nihilo facta
nā nō poſſet. ac ꝓ h̄ ut nā ſit ex eo habꝫ
ꝙ nā facta eſt: ut ab eo qđ eſt deficiat
ex h° habet ꝙ d̄ nihilo facta ē. Nec ſuf-
ficit illa defectibilitaſ ad ꝓductionem
mali culpe niſi inq̄tuꝫ eſt libā ⁊ a libā
volūtate. Si. n. volūtas nō eſſet libera
q̄uis rōne defectibilitatꝭ egrederetur
ab ea actus defectuoſus. ille tn̄ nō ha-
bēt rōnē culpe. ſ qꝛ ꝑ libtatē volūtas
pōt ſe tenere ne ꝑ ſuā defectibilitatem
exeat in actū defectuoſuꝫ. iō actus de-
fectuoſus ab ea procedēs habet rōnē
culpe. Cōfirmat iſta Aug⁹ 12° de ciui.
dei. ca° 9° di. Nemo igr̄ efficiētē cām
q̄rat male volūtatꝭ. nō. n. ē efficiens ſ
deficiēs. qꝛ nec illa effectio ſ defectio.
Deficē naqꝫ ab eo qđ ſūme ē ad id qđ
minimū eſt. h̄ eſt incipe h̄re malā vo
lūtatē. Cauſas porro defectionū iſtaꝝ
ut efficiētes nō ſint ut dixi ſ deficien-
tes velle īuenire: tale eſt. ut ſi qſ q̄ꝫ ve
lit videre tenebras uel audire ſilētiū.
H̄ ille. Q; ſi ꝯ ꝑdicta arguat̄ ſic. Vo-
luntas tendit ī bonū ſicut ī ſuū obiec-
tum. vn̄ ſpē uel veri boni. ⁊ tūc nō ē
ī volūtate pctm̄. uel boni apparentis.
⁊ tūc ex vitio ītellectus uel appreben-
ſiue v̄tutis ⁊ nō volūtatꝭ. ḡ pctm̄ ꝑn-
cipalit̄ nō ꝯſiſtit ī volūtate. Ad h̄ re
ſpōdet̄ ſm̄ Tho. ī q̄ſtiōibꝫ diſputatis
de malo. q. 1. arti. 6° ꝙ id qđ nō ē vere
bonū apparet bonū ex duobꝫ defecti-
bus. Qn̄qꝫ q̄dē ex defectu intellectus
s. cū aliqs habet falſam opīonē d̄ aliq̄
cognoſcēdo. ut patet de eo q putat for
nicationē non eſſe pctm̄. uel etiā in eo
q vſū rōnis nō habet. Talis aūt defec-
tus ꝓueniēs ex vitio ītellect⁹. totalit̄
uel in parte excuſat a pctō. ⁊ pctm̄ le-
uiat. Qn̄qꝫ v̄o defect⁹ ꝓcedit ex parte
volūtatꝭ. eo ꝙ q̄lis ē vnuſqſqꝫ. talis fi-
nis videt̄ ei. Vn̄ in 3° ethicoꝝ dicitur.
Experimēto. n. cognoſcim⁹ ꝙ alit̄ vi-
detur nobꝭ bonū aliqd uel malū circa
ea que diligim⁹. ⁊ ea que odim⁹. Et iō
cū aliqs iordinate ē affectus ad aliqd
īpedit̄ ei⁹ iudiciū ītellect⁹ in ꝑticulari
eligibili ex inordinata affectiōe ad il-
lud. Et ſic ꝑ̄ncipalit̄ vitiū non ē in co
gnitiōe ſ in affectione. Et iō q ſic pec-
cat nō dicit̄ peccare ex ig̊rantia ſ igno
rans. ut dr̄ a ph̄o 3° ethicoꝝ. ḡ ⁊c. P̄.
ſi dicat̄ Math. 7°: Non pōt arbor bona
fruct⁹ malos facē ⁊c. Tūc ſic. Res bo-
na nō ē cā mali. ſed volūtas ē bona. ḡ
⁊c. R̄e° ſm̄ Tho. in 2° ſcripto. diſ. 34.
in expoſitione lr̄e. ꝙ duplex ē cā. ꝑ̄ma
⁊ remota. ⁊ ꝓxima ⁊ īmediata. Cau-
ſa. n. ꝑ̄ma uel remota ī gnē illo reſpec-
tu arboris ⁊ fruct⁹ eſt ſol uel t̄ra. Et h̄
ē cā cōis bonis ⁊ malis arboribꝫ: ⁊ bo-
nis ⁊ malis fructibꝫ. Sꝫ cā ꝓxima ⁊
īmediata fruct⁹ eſt arbor. Et iō arbor
bona nō ē cā fruct⁹ mali. ⁊ arbor ma-
la ē cā fruct⁹ mali. Sic a ſili ipſa nat̄a
volūtatꝭ vna ⁊ eadē eſt cauſa ꝑ̄ma uel
ꝑ̄ncipiū bonaꝝ uel malaꝝ voluntatū
⁊ bonoꝝ ⁊ maloꝝ actuū exteriorum.
Sꝫ volūtas mala que ꝯparatur arbori

est causa ꝓxima actus mali exterioris
q̄ opatur fructui. ℞. si arguat̄ p illud
Dyo. in 4°. de diui. no. vbi ait. Malū ē
ꝑter intētionē. eo q̄ null⁹ ad malum
intēdēs opatur. ſ pctm̄ habz intētio-
nem mali. ergo nō ē volūtariū. Ad hoc
rndet̄ fm Tho. i 2° ſcripto. diſ. 41. arti.
3°. q̄ malū dicit̄ eē ꝑter volūtatē p ſe.
qa null⁹ intendens ad malū pſe aliqd
opat̄. ut dīc Dyo⁹. Sz p accidēs malū
pōt eſſe volūtariū dū. s. aliqs eſtimat
bonū qd eſt malū. uł cū apparet alicui
bonū ſcdm quid cui eſt adiūcta ratio
mali ſimplicit̄. Vel pōt alit̄ dici q̄ ma-
lum dicit̄ eē ꝑter volūtatē. qa volun-
tas nō tendit in malū ſub rōne mali.
ſ qa aliqd malū eſt apparens bonū. iō
volūtas aliqn̄ appetit aliqd malum. ⁊
fm h̄ pctm̄ eſt in voluntate. Sed ad
maiorē ꝓdictoꝝ dilucidationē notā-
dum ut elicit̄ ex dictis Alex. in ſecunda
parte ſūme ī tractatu de malo. ⁊ beati
Tho. in qſtiōib⁹ diſputatis de malo. q. i
arti. 3°. q̄ volūtas ē cā pcti tripliciter. ꝑ
p accñs. 2° ut deficiēs. 3° ut cōſentiēs
uel libere agens. ꝑ volūtas ē cā pcti
p accñs inqtū. s. volūtas fert̄ in bonū
aliqd fm qd cui cōiunctū eſt malum
ſimplicit̄. Vbi nō q̄ bono in qd volū-
tas fert̄ ⁊ tēdit adiūgit̄ aliqd malum
dupliciter. s. uel ut in paucioribus. uel ut
ſimplicit̄. ꝑ ut in paucioribus. ſicut ſi
aliqs incidēs lignū ī ſilua p quā raro
trāſit hō interficit hoīem ⁊ tūc volūtas
pōt excuſari a pctō. 2° cōiūgit̄ malū
bono ī qd volūtas tēdit ut ſemp. vbi
grā. vt dilectiōi q̄ ē ī adulterio ſp cō-
iūgit̄ malū. s. ꝑuatio ordīs iuſticie. vñ
tūc nō excuſat̄ a pctō. Cui⁹ rō eſt. qa
⁊ ſi voluntas nō velit malū fm ſe. tñ
ex h̄ ipſo q̄ eligit bonū cui ſp cōiūgit̄
malū. magis vult incidere in h̄ malū

q̄ carere tali bono. 2° voluntas eſt
cā pcti inqtū deficiēs. puta inqtū nō
attēdit ad regulā rationis ⁊ dīne legis. ⁊
ꝓbat̄ ſic. Qn̄ ſūt aliq̄ duo q̄ꝝ vnū oz
eē alti⁹ regła ⁊ mēſura: bonū ī regula-
to uel mēſurato ē ex h̄ q̄ ſue regule uł
mēſure cōformat̄ uł adeq̄t̄. grā exēpli.
Vt ſi ſit aliqs artifex q debeat aliquid
incidē recte fm aliquā regulā. tunc ſi
nō recte īcidat quod ē malū incidē. h̄
mala īciſio cauſabit̄ ex h̄ defectu q̄ ar-
tifex erat ſine regula uł mēſura. uł ex
h̄ q̄ artifex mēſurā uel regulā non at-
tendit uel imitat̄. Silr̄ delectatio uel
qdlibet aliud ī reb⁹ humanis ē mēſu-
rādū uł regulādū fm mēſurā rationis
⁊ dīne legis. Et iō nō vti regula rationis
⁊ dīne legis ⁊ eligē aliqd ē pctm̄. Vbi
nō q̄ nō attendē ſp actu ad talē regu-
lam nō ē pctm̄. qa hō nō pōt attēdere
ſp actu. ſ nō attendē ad talē regulam
tūc ē pctm̄ qn̄ hō aliqd eligit uel opat̄
ſine actuali conſideratione regule. vt
vbi grā. Non ſp artifex peccat in eo q̄
nō ſp tenet regulā ſiue mēſurā. ſ ex h̄
q̄ nō tenēs mēſurā aliqd facit. Et ſilr̄
culpa volūtatis nō ē in h̄ q̄ nō ſp actu
attēdit ad regulā rationis uł dīne legis.
ſ ex h̄ q̄ aliqd eligit uel facit non hñs
h⁹mōi regulā uel mēſurā. 3° volun-
tas ē cā pcti inqtū cōſentiēs uel libere
agēs. vñ ei⁹ qd ē libe agē ⁊ non libere
agē. libe attendē ⁊ non attēdere. libe
vti regula ⁊ nō vti. nō oportet aliquā
cām querē ⁊ q̄re. qa ad h̄ ſufficit ipſa
libtas volūtatis p quā pōt agē uel non
agē. attendē ⁊ nō attēdē. vbi grā. Si-
cut ſi ſcriptor habeat exēplar ad quod
debeat reſpicē ⁊ ſcribē. ex h̄ ipſo pec-
cat q̄ non reſpicit exēplar ⁊ fm illud
nō ſcribit. nulla. n. hui⁹ eſt alia rō niſi
volūtas libera. Qd bt̄us Aug⁹ in 12°.

de ciui. dei ꝓbat p exēplū pulchꝝ. di. Sic duo iuuenes uel hoīes eq̄lit affecti aīo ꝛ corpore. ꝛ pares ī oībus. vidēt vnā rē pulchrā: ut mlierē uł equū uł aliud hm̄oī. q̄ re visa vn⁹ licite fruit̄. alt nō. q̄ est cā illius fruitiōis illicite? Nō cato. cū sīlit se habeāt q̄tū ad dispositōz carnis. nec anim⁹. cū sīles eēnt q̄ad animū. nō suggestio maligni spiritus. cū malign⁹ spūs eque temptet. Nihil g̊ videt̄ eē cā hui⁹ pcti uel mali nisi ꝓpa volūtas. s illā qs fecit cuȝ nō nisi nā bona. Nature aūt bone deus ē cā. illi⁹ aūt mali nullaten⁹ est cā. Que igit̄ est cā? Nō ē nisi qa placet. placiti aūt nulla alia rō est q̄renda. Sic. n. in bonis cum peruentum est ad volūtatem dei nulla est alia ratio: ita ī malis cum peruētum est ad volūtatē puertibilē sibi derelictā. nulla ē alia q̄renda rō nisi qa vult uł placet. Hec ille. Ubi nō ꝙ voluntas ↄsiderati pōt ut ē nata q̄da. ꝛ tūc non determinat̄ nisi ad vnū. Pōt etiā cōsiderari ut liberꝝ arbitriū. ꝛ tūc ē oppositoꝝ. vni⁹. s. p se. uł de se. s mali. alteri⁹ v̊o. s. boni nō ē p̄ma cā uł tota. Patet g̊ quō volūtas inq̄tuȝ est lībā in eligēdo ꝛ nō eligendo. in agendo uel nō agendo. est pcti cā. Cōfundant̄ g̊ illi q dicūt se alit̄ nō posse facē ut faciūt luxuriosi. gomorreani. adulteri. iracūdi ꝛ reliq. qa mors ꝛ vita in voluntate non est.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in qua declaratur ꝙ voluntas puersa nullo mō potest excusari.

Ecundo ī isto sermōe declaranda ē praue voluntad iniusta excusatio. Nam tres gnātiōes hoīuȝ repiri solent q conant̄ excusare pctm̄ suū. Aliq sunt q excusare se volūt rōne ↄstellationis. Aliqui sūt q excusare se conāt̄ rōne coactiōis Aliq sūt q excusare se p̄tendūt ratione cōplexiōis. P̊ aliq sūt q pctm̄ suū ānullāt rōne ↄstellatiōis. dicentes ꝙ q̄libet habet ↄstellationē sub q̄ nascit̄ ut mathematici q̄rū caput Ptolome⁹ fuit. q̄ q dē ↄstellatio nō solū ſm ipos habet influentiā nccīam sup corp⁹. s etiā sup rationē ꝛ volūtatē. ꝛ sup electionē actuū ratiōis ꝛ volūtatis. Sȝ ↄ̄ istos falso ista dicētes ꝓbatur ꝙ stelle nō inferāt nccītatē sup act⁹ ratiōis ꝛ volūtat. ꝓpt̄ septē incōuenientia que inde sequerēt̄. q̄ꝝ. Primū ē ꝙ si aliq̄ stelle essent cā maloꝝ. seq̄ret̄ ꝙ alique stelle essent malefactrices. h aūt ē falsum ꝛ incōueniēs. qd patet. Si. n. aliq̄ stelle essent malefactrices. aut eēnt tales a nā. ꝛ sic oñs q dedit eis talē nām eēt mal⁹. qd ē falsū ꝛ incōueniēs. aut eēnt male a volūtate qa haberēt malam volūtatē. qd sīlit est falsū ꝛ incōueniēs. cū nulla aīa sint aīate. Secūdum incōueniens est ꝙ ī modico tpe eadem stella esset bona ꝛ mala. eo ꝙ ī modico tpe mutat aliā dispositionē. Tertiū est ꝙ nō posset aliq̄ rō assigṅri q̄re aliq nati sub eadē ↄstellatiōe fuerūt. ꝛ aliq nō. ꝛ aliqui sūt fortunati. ꝛ aliq sūt infortunati ꝛc. Quartū ē. qa null⁹ hō eēt cā maloꝝ ꝛ bonoꝝ. s celū eēt cā ꝛ cōstellatio. ꝛ sic nullus digne laudaret̄ nec vituparet̄. Quītū ē. qa vana eēnt hoīuȝ studia ꝛ exercitia. Et enī si stella dat mihi ꝙ sim grāmatic⁹ uel ꝙ sim diues absq̧ studio ꝛ labore de nccītate ero. Et si det ꝙ nō sim. sād potero studē ꝛ mercatiōes exercē. qa nō potero discē uel lucrari. Sextum est. qa tūc leges ꝛ iudices eēnt frustra

7 nõ fieret iusticia. ex q̇. n. stelle cogũt hoĩes ad furãdũ. nõ pñt hoĩes aliud. 7 iõ nõ debent puniri sed potiꝰ stella.

Septimũ est. quia tũc vana eẽt spes xp̃ianoꝝ. qꝛ si h̃ eẽt iusticia nõ p̃miabit̃. 7 pctm̃ nõ puniet̃. Uñ btũs Tho. 7 aliȷ̃ theologi dicunt q̄ si corpa celestia inferunt nccitatẽ sup actus 7 voluntates. tũc tria bona sp̃alit̃ tolleret̃ int̃ alia. p̊ tolleret̃ laus ṽtuᷤ hũane q̄ nulla ẽ ñ liƀe nõ agat. 2° tolleret̃ iusticia p̃miãtis 7 puniẽᷤ si hõ nõ desiceret aut liƀe. nec agẽt bonũ ul̃ malũ liƀe. 3° tolleret̃ circũspectiões in cõsiliȷ̃s q̄ de his que ex nccitate eueniũt frustra tractaret̃. H̃ ille Tho. ĩ sũma ꝯ gentiles. li° 3°. ca. 73°. 2° aliqui pctm̃ suũ excusant rõne coactiõis ul̃ violẽtie. dicentes q̄ bona extiora delectabilia nob̃ violentiã inferũt. 7 p ꝯñs cogunt 7 necessitãt ad peccãdũ. Sꝫ tales mẽtiũt̃. qꝛ nullũ bonũ q̃tũcũqꝫ bonũ vtile suaue uel delectabile citra deum habet rõnẽ vlis 7 pfecti boni sicut habet felicitas quã ex nccitate volumus oẽs habere. Et ideo bona creata q̃tũcunqꝫ delectabilia põt qlibet respuere ul nõ acceptare ꝓpt illud sũmũ bonũ. Uñ Augꝰ ps. 32°. sermone 2°. ait. Ideo g̊ supest ut q̇ras qd sit meliꝰ q̃ animꝰ tuꝰ. 7 nõ ĩuenies q̄ sit meliꝰ aliud nisi deꝰ tuꝰ. qꝛ cũ pfecta nã tua ãgelis eq̇bitur iã sup nõ erit nisi creatoꝛ. Erige te ad illũ 7 noli despare. q̃tis auꝫ 7 cũ volueris forte nõ habebis. deũ cũ volueris habebis. qꝛ 7 anteq̃ꝫ velles venit ad te: ut cũ aduersa volũtate esses vocauit. 7 cũ cõuersus esses terruit te 7 cũ territꝰ ꝯfitereris ꝯsolatꝰ ẽ te. Iste q tibi prestitit oĩa 7 fecit ut esses. quiqꝫ etiã malis multas p̃stat consolatiões seruat tibi aliqd qđ non det nisi tibi.

Et qd seruat meliꝰ nisi se. pete aliud si ĩueneris. se tibi seruat deꝰ. Auare qd inhias celo 7 t̃re. meliꝰ ẽ q fecit celũ 7 t̃ram. ipsũ visurus. ipsũ habiturꝰ es. hoc solo btũs eris. hũc solũ desideres 7 q̇ras. qꝛ btũs ꝓplś cuiꝰ dñs deꝰ eius. H̃ ille. Ideo ẽ peccandũ ꝓpt aliqđ bonũ t̃pale q̃tũcũqꝫ delectabile rei pectu illius sũmi boni nihil existẽte. 3° aliq pctm̃ suũ excusant 7 anullãt rõne cõplexiõis uel nãe ĩdebite. dicẽtes q̄ hõ nãlit̃ ẽ bonꝰ ul̃ malus. sicut videmus flegmaticos nãlit̃ eẽ pigros. colericos aũt nãlit̃ iracundos. melãconicos ṽo nãlit̃ tristes. sanguineos aũt iocũdos 7 luxuriosos. ita q̄ nõ videtur in hoĩs voluntate q̄ sit bonꝰ uel malꝰ. Sꝫ isti sĩlit̃ errãt. qꝛ appetitꝰ sensitiuꝰ voluntatem nõ necessitat ad peccãdũ ut dictũ ẽ s̃. ĩmo p bonã voluntatẽ liberã oĩa supant̃. Propt̃ qđ Augꝰ ait. Totũ hꝫ q hꝫ bona volũtatẽ. ipsa ẽ q põt sufficere si cetera nõ sint. Si ãt sola desit. nihil ꝓdest qcqd habitũ fuerit. Sola sufficit si adsit. cetera nihil ꝓsũt si sola desit. Si hr̃es ĩ domo tua thesauros vnde securꝰ esses. gaudẽs exultares. In corde tuo habes bonã volũtatẽ 7 tristis es. In archa posses timẽ furẽ: ĩ corde tuo quẽ times? Noli pati hostem ĩ corde tuo. bonã voluntatẽ hñs nihil time. Et sic patet ps secũda huiꝰ sermõis.

Pars tertia huiꝰ sermõis. in qua tractat̃ de iusta puniciõe praue volũtatis

Tertio igit̃ ĩ isto sermõe ex p̃cedẽtibꝫ patet q̄ sola volũtas est illa que puniri debet. Uñ Gregꝰ. Ille coactus patit̃ tenebras vltiõis q hic tenebras substrauit volũtatis. Et mḡr sniaꝝ li° 2°. dis. 34. ca. 3°.

⁊ est dictum Aug. xi°. de trini. vbi sic igt. Prauaꝝ.n. ⁊ dispositaꝝ volūtatū iplicatio vinculū est quo qs h agit ut ꝓiciat in tenebras exteriores. Et Ansel. ꝓbat q nihil ꝓpe punit nisi sola volūtas rōnalis q̄ nō solū punit in se ſ etiā i oī b potentiis sibi subiectꝪ. Sic.n. in brīs volūtas ē illa q̄ deo fruit. iō deus nō datet ul' cruciatet igne corpis mēbra nisi ut ex h volūtas torq̄at. Hinc etiā Ber. ingt q sola ꝓpria volūtas ē illa q̄ punit i inferno. Q ipsa volūtas h experientia cognoscēs. ⁊ ipatiētissime ferēs possum⁹ imaginari se dicē velle appellare ad patrē misericordiaꝝ. ⁊ ad spm̄ scm̄ cui bonitas appropriat ⁊ clemētia. Qua admissa cōquerendo dic. Sanctissime psone diue que nihil nisi rectū ⁊ iustū disponere ⁊ iudicare potestis. ⁊ ad cui⁹ iudiciū oē os obstruit Si vos me iudicauissed patiēter vtiq ferrē. Sed vos vices vrās filio v̊ginis cōmisistis a q̄ tāq iniusticiam passa ad vos me appello. Fateor eqdē h ipsum bono zelo iudicasse. ſ qa nimis vroz iō ad vos clamare cogor. Et ut ad rationē veniā. Judicat.n. me de peccato omissionis uel cōmissiōis. ſ q̄ iusticia uel rōne nō capio. Qtum ad omissa dixit. Nō dedi panē esurietī. nec potū sitiētī ⁊c. Sꝫ h cui ꝯpetūt nisi manib pedibus lingue. q̄ dandi ambulādi ⁊ inuitandi officiū hnt. Ego v̊o his ut pꝫ careo. ⁊ nihilominus me de his oībus acerrime punit. Porro d omissis me cruciat cum pctm̄ vanitatꝪ vaneglorie ⁊c. ad corpis mēbra sciat ptinē. Et q ego oīuꝫ mēbroꝝ penas patiar. qs iniustum eē iudicet? Quare scīssime ⁊ iustissime psone diue si ꝓ pctīs istoꝝ iustum vob ioze videt me puniri debē vos iudicare. Ista scīssime psone iudicātes. ⁊ multū admirantes. cū nūq tale qd audierīt de filio v̊ginis dicūt: ad nouū factū nouū ꝯsiliū. ff. de ven. inspi. l. i. §. p̊. Et qm̄ q̄ cōsilio sapiētū bn̄ fiūt. ꝓsumūt bn̄ facta. C. de legib l. humanū. in fi. Propterea ꝯsulēdi peritiores sunt. Nā integꝝ ē iudiciū qd plurimoꝝ sentētiis approbat. 69. dis. c. ex. ⁊ de officio ⁊ ptāte dele. c. prudētia. Iō vocēt theologi. iuriste ⁊ canoniste. Nā theologi dicūt ut patet in p̄ma pte q volūtas mala ē cā oīuꝫ malorū. Juriste simit aiūt. Qui occasionē damni dat. dānuꝫ dedisse videt. ff. ad legē acql'. l. q occidit. §. in hac. Canoniste insup h affirmāt. Nā. 15. q. 1. i. c. illa. ' tribuit. Iō etiā i iudiciis istiusmōi volūtarios reos nō nccītate cōpulsos culpa ꝯstringit. pena ꝯdēnat. Et in. c nō est. dicit. Nō ē q cuiq nostrā ascribam⁹ erūnam nisi nr̄e voluntati. Nemo nr̄m tenet ad culpā nisi volūtate ꝓpria se deflexerit. Ibi. Quib auditis illa obmutuit. Tunc scīssima trinitas ait scīs āgelis. LigatꝪ manib ⁊ pedib ⁊c. Et q̄tū se glorificauit ⁊c. Tūc volūtas ꝓpt ipatiētiā se ad corpus conuertēs. ait ipsū maledicēdo. O corp⁹ maledictū. tu male fecisti ⁊ ego malū patior. tu te delectasti ⁊ ego amaritudine repleor. O caput maledictuꝫ. tu te i vanitate erexisti ⁊ ego h violēt humilior. O facies. tu te fucasti ⁊ ego deturpor. Oculi ⁊ aures vos vana vidistis ⁊ audistis. ⁊ ego penas videre ⁊ sentire cogor. O os tu delectabilia ⁊ ꝓphana locutū es. ego āt felle draconū potor. O man⁹. vos suauia tractastis ⁊ ego aspera sentio. O mēbra bestialia ⁊ pudēda. imo o corpus maledictū. tu te libidinibus satiasti voluptatibusq ⁊ nūc ꝓ te flammis crucior. Ad quam

mēbra corporis respōdere imaginari possum⁹ 7 dicē. O volūtas maledicta quis peccauit nos uel tu: q̄s nob̄ malum impauit nisi tu: q̄s malis iclinatiōibꝫ assensit nisi tu: q̄s vsus ē nobis tāq̄ȝ instrumētis nisi tu: tu ḡ p̄ncipalr̄ puniri debes. Rogem⁹ ḡ oīpotentē deū ut dignet̄ nob̄ ↄcedē bonā voluntatē p qua possim⁹ euadē eternam penā 7 supnam consequi gloriam in secula seculorum. Amen.

Feria secunda post secūdam dn̄icā de aduentu. de detestatiōe pctī respectu dei. tribꝫ rōnibꝫ Sermo non⁹.

Abūdetis in spe 7 v̄tute sp̄us scī. Scribūt̄ h̄ v̄ba ad Ro. 15°. et in ep̄la p̄cedentis dn̄ice. Deriminata fr̄es carissimi notificatiōe 7 denoīatione pctī: ad maiorem ipsius noticiā 7 explicationē nūc tractandū ē de ei⁹ abhominabili detestatiōe. Et q̄m triplici respectu sūme detestandū ē. s. respectu dei. angelorꝫ. 7 ↄditiōis eiusdē pctī. particulariter de istis respectibꝫ ē tractandū. Est. n. detestandū pctm̄ respectu dei rōne diuine ↄtrietat̄. Nā sūme ē ↄtriū deo. qa illud qd̄ facit hoīem ↄtriuȝ 7 rebellē deo. illud potissime deo ↄtriat̄. sed pctm̄ facit hoīem īimicum dei. 7 pugnare versus deū 7 resistere. ut patebit. ī. ḡ 7c. P. qd̄ ↄtriat̄ p̄cepto alicui⁹ ↄtriat̄ p̄cipienti. sed pctm̄ ↄtriatur mādat̄ dei. ḡ 7c.

Ampli⁹ caritas 7 cupiditas opponūt̄ sicut gr̄a 7 culpa. sed caritas 7 gr̄a deo vniūt 7 assimilāt. 7 in h̄ maximā h̄nt cū sūmo bono ↄueniētiā. ḡ eↄtrio cupiditas 7 culpa reddunt aīam deo deformē. 7 a deo separāt. 7 sic h̄. ḡ h̄nt cū deo ↄtrietatē 7 repugnātiā. Que q̄lit̄ itelligāt̄ declarat dn̄s Bona. ī 2°. dis. 35. arti. p̄. q. 3. di. q̄ aliqd̄ malū ↄtriari alicui bono pōt dupliciter ītelligi. aut in se 7 fm̄ formam. aut ī suo effectu 7 in opatiōe. P̄ mō malū nō pōt ↄtriari sūmo bono. cū illud sit bonū p eēntiā cui nihil oīo est ↄtriū. 2° mō q̄dā mō pōt ↄtriari. quodā modo non. Nā duplicit̄ pōt aliqd repugnare alicui ī suo effectu. aut qa repugnat ex parte virtutis ipsi⁹ agentis. aut quia repugnat idoneitati ipsi⁹ suscipiēt̄. P̄ mō nihil pōt repugnare deo ī suo ope q̄m v̄tus dei oīpotētissima ē. 7 iō nullū pōt īuenire obstaculū. 2° modo iterꝫ subdistinguēdū ē. qa nocumētū inferre effectui pōt eē dupliciť. aut simpliciť 7 vlīter. aut in parte. P̄ mō nihil ↄtriat̄ deo ī suo ope. Tanta. n. ē 7 talis ordo vniuersitat̄ quē ei conditor dedit: ut nullo possit malo pturbari. Vlt̄io 2° mō aliqd pōt repugnare deo ī suo effectu. qa p malū h̄n ↄtingit eē aliquē dei effectū min⁹ habilē ad susceptionem diuine influentie ad obtentū pfectiōis 7 btītudinis. ad quā ordinat̄ hō ex sua p̄maria cōditiōe. Et iō habundetis in spe 7 v̄tute sp̄us scī. cauentes pctm̄ qd̄ tm̄ ē deo ↄtriū. qd̄ q̄tum ad p̄ns spectat: tribus pbat̄ rōnibus.
P̄ rōne diuine ↄditionis.
2° rōne dīne īiuriatiōis.
3° rōne diuine occasiōis.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in qua pbat̄ q̄ pctm̄ ē detestandū respectu dei ratiōe dīne ↄditionis.

Rimo ī isto sermone dico q̄ detestādū ē pctm̄ rōne dīne ↄditiōis. Nā deus sūme ↄdit

pctōres. Vñ ps. Odisti oēs q opantur
iniquitatē. Et alibi. Iniqs odio habui.
Et iterū. Perfecto odio oderam illos 7
inimici facti sunt mihi. Et Sap. 14°. Ab-
hominabilis ē deo ipius 7 ipietas ei⁹.
Et Eccl. 12°. Altissim⁹ odio habet pec-
catores. Et Judith 5°. De⁹ illoꝝ odit
iniqtatē. Et i plib⁹ alijs scripture sacris
idē hr̄. Rō aūt quare de⁹ odio habeat
pctōres est talis. qa s̄ʒ ethicoꝝ dicit̄ q
silitudo ē cā dilectōis. Et Eccl. 13°. Oē
diligit sibi sile. Cū igit̄ ɔrioꝝ ɔrie sint
cause z° de gnātiōe. seqt̄ q dissimilitu
do ē cā odij. modo int̄ deū 7 aīam pec
catricē maxima ē dissimilitudo cū ve
lit de⁹ mādatoꝝ obseruātiam. Math.
19°. Si vis ad vitā igredi. serua man-
data. pctōr aūt totū oppositū. 7 inde ē
q dat̄ maxia inimicitia int̄ eos. Ad q̄ꝝ
dictoꝝ hic clariorē noticiā dic Bona.
vbi s̄. q duplex ē voluntas dei. s. vo-
lūtas bn̄placiti. s. ipse de⁹. 7 voluntas
signi q̄ dic aliquē effectū creatū. Cum
ḡ dicit̄ q aliqs ē inimicus dei qa aduer
sat̄ volūtati sue. ut dictū ē s̄. h̄ nō itel-
ligit̄ q aduersetur volūtati bn̄placiti
cui nullus pōt resistē. imo sp iplet̄ uel
ab hoīe uel de hoīe. sed h̄ dicit̄ q̄tū ad
volūtatē signi. qa cū de⁹ pcipiat vnū.
hō pctōr facit ɔtriū. ita deo aduersat̄. 7
talē hoīem q sic aduersat̄ deo de⁹ odit
nō affectu 7 repugnātia volūtatꝭ s̄ ef-
fectu punitiōis. Et iō di͂ dīe maledicit
pctōrib⁹. 7 facit in ecclia sua maledicē
dicēdo. Maledicti q declināt a māda-
tis tuis. imo deū nō decet relinquere
pctm̄ ipunitū. Vñ dic Ansel. in li°. cur
deus hō p̄. ca°. 12°. Pctm̄ nō recte ordi
nat̄ nisi in pena. vñ si pctm̄ non punit̄
inordinatū dimittit̄. deum aūt nō de-
cet aliqd inordinatū i suo regno relin
quere. vñ si pctm̄ remaneret ipunitū
tūc liberior esset ipsa iniusticia q̄ꝫ iusti-
cia. h̄ ille. Dico amplius. qa ipossibile
est esse dedec⁹ culpe sine decore iusti-
cie. Vñ Aug⁹ li° 3°. de libero arbitrio.
ca°. 30. ait. Vniuersal' pulchritudo nec
pūcto tēporis tpatur: ut sit i ea dede-
cus pctī sine decore iusticie ul' vindic-
te. sed in futuꝝ iudiciū seruat̄ ad ma-
nifestationē atqꝫ acerrimū sensuꝫ qc-
quid nūc occultissime iudicatur. Sic
n. q nō vigilat dormit. sic qsqꝫ si nō fa-
cit qd̄ debet sine intuallo patitur qd̄
debet. hec ille. Ecce ḡ quō deus odit
peccatū. Nam cū ipse deus creaturas
suas diligat 7 non aliquam q̄tūcūqꝫ
vilissimā odio habeat. iux̄ illud Sap.
xi. ca°. Nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. tn̄ si
qs̄ q̄ꝫ licꝫ magn⁹ 7 nobilis cū pctō mor
tali decederet. licꝫ illū antea nimiū di
lexisset. nihilominus illū dīo damna-
ret. sicut in iuda demonstratum est q
licꝫ fuisset dn̄o familiaris 7 adeo ama-
retur ab ipso ut illum i numero duo-
denoꝝ eligeret. vñ ex proditione con
querebat̄. di. Qui edebat panes meos
magnificauit. i. āpliauit sup me plan-
tatiōes. tn̄ quia cum peccato desperа-
tus obijt. in profūdo inferni damna-
tus ipse descendit. Quod 7 apostolo
Petro similit̄ euenisset. nisi de triplici
negatione penitentiam egisset. Ange-
lus quoqꝫ lucifer qui inter alios spūs
primus 7 principalior erat. ita odio-
sus ex peccato fact⁹ est domino ut in-
ferni in loco profundiori iactaretur
e celo. Quid mirū si anima peccatrix
odiatur a deo cum in ea per peccatum
deficiūt ornamēta sua. s. gratia 7 vir-
tutes q̄ sunt decor aīe 7 pulchritudo.
ꝓpter q̄ deus ipsam animā allogt̄. di.

Tota pulchra es amica mea ꝛ macula nō ē ī te. Cant. 4°. Propterea Aug⁹ hortat̄ aīam ad istā pulchritudinē ꝯtutū ī li° de salutarib⁹ documentis. oī. Ne qdem fabulosa arbitreris dei ꝑcepta aut q̄ a me edita dū ex fonte saluatoris nr̄i sint emanata. ne frāget aīam tuā vlla aduersitas uł ꝓspitas mūdi. Nā ꝯtus ē aīe tue deū diligē. ꝛ odisse ea q̄ deus nō diligit. Virt⁹ ē aīe tue patiētiā sectari. ꝛ ab oī īpatiētia declinare. Virt⁹ ē aīe tue humilitati studē. supbiā abhominari. Virt⁹ est aīe tue castitatē tam aīe q̄ȝ corpis custodire. Virt⁹ ē aīe tue vanā hui⁹ mūdi gloriā ꝯtemnē. ꝛ oīa caduca calcare. ꝛ ꝓ illi⁹ amore q te redemit dū viuis ī corpe laborare. Virt⁹ ē aīe tue irā ꝛ furorē cohibē ꝛ ꝑmere. Virtus est aīe tue ab oī stulticia declinare. ꝛ sapiam diuinā amplecti. Virtus ē aīe tue omnē delectationem carnis subijcē. ꝛ mentē tuā ad deū dirigere. Has virtutes facile potuisses obtinē si secularium curā ꝛ caducas res terrenas deuitare voluisses. ꝛ nihil amori xp̄i ꝑposuisses. H. ille. Ista sunt ornamēta aīe. ꝓpt q̄ sūme a deo diligit̄. s; pctm̄ ea euacuat. ꝛ iō pctā de⁹ odit ꝛ pctōres. Et sic patet ꝑma ps principalis huius sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ ꝓbat̄ q̄ȝ pctm̄ ē detestādū respectu dei rōne diuine iniuriationis.

Ecūdo ī isto sermōe detestandū ē pctm̄ rōne diue iniuriationis quā facimus. Magna iniuria ꝓfecto a pctōre irrogat̄ deo. qd ꝓbat̄ sic. Paul⁹ Eph. 5°. ait. Viri diligite vxores vr̄as sicut ꝛ xp̄s ecclesiā. Adeo. n. diligūt se ꝯiugati q̄ȝ nō posset iniuriari magis qa q̄ȝ ī violatiōe ꝓprie vxoris. maxime si corā oculis suis fieret. ut hacten⁹ factū ē ī depdatiōe terrarū. Cū igit̄ sit sponsa xp̄i aīa. magnā iniuriā faciūt pctōres sibi corā ei⁹ oculꝭ sponsam suam dulcissimam vilissimo adultero. s. diabolo peccādo ꝓstituē. Propterea ꝯq̄rit̄ Iere. 2°. de aīa tali. Sub dī ligno frondoso ꝓsternabaris meretrix. Q; aūt aīa sit spōsa dei. p; ꝑ illud Osee 2°. Despōsabo te mihi ī fide. Vn̄ Ber. sermōe. 33°. inqt. Iusticia ꝛ iudiciū sūt ꝑparatio sedis ei⁹. ꝛ spōse. In spōse ꝑrogatiua ꝯcurrunt parit oīa ad ꝯsumationē ꝯtutū. ꝛ de forma iusticie fit formosa. de iudicioꝝ noticia tota desiderio pn̄tie seu glorie spōsi casta. Talē decet ꝓrsus eē spōsam xp̄i siue dn̄i pulchrā. eruditā ꝛ castā. H. ille. Ampli⁹ dico. aīa ē filia dei. Vn̄ Greg⁹ li° ꝑ sup Ezech. ca°. 6°. Dedit eis ptatem filios dei fieri. quid hac ptāte altius. qd hac altitudine sublimi⁹ dici pōt. in q̄ q̄sq; creat⁹ efficit̄ creatoris. H. ille. Quanta g̊ iniuria fit ei ꝑ pctm̄. qa. s. filia sua corrūpit̄ ꝛ occidit̄. iuxta illud. Corrupti sūt ꝛ abhominabiles facti sunt in studijs suis. ꝑ dico. iniuriā aliā irrogat deo. qa filios ꝛ filias dei ī ei⁹ oculis occidit. s. opa bona ꝛ ꝯtutes q̄ sūt ei⁹ filij. qa ꝑ grām suā facte sūt. Itē deū a domo sua ꝓpa pctm̄ eijcit. i. ab aīa q̄ ē tēplū dei. ꝛ aduenīēte pctō recedit. qa nō simul ꝯpatiūtur. Vn̄ auctor de spū. ca°. 37°. dic. Aīa ē dom⁹ sūmi patrisfamilias ꝓpter morꝝ venustatē. spōsa xp̄i ꝓpt dilectionē. tēplū spūs sci ꝓpt scificationē. ciuitas regis etni ꝓpt diuȝ ꝯcordiā. H. ille. Et Aug⁹ sup ꝑs 130. ait. Nunc fide ac spe domū spūali dilectiōe ꝯstruere. ī oī ope bono fūdamenta ī cordibus vr̄is. i. aplica ꝛ ꝓphetica monita iacite. humilitatem vestrā sicut pauimēta sine offēsiōe ꝓsternite. salutarem in corde vestro doctrinam

orōnibus ⁊ sermonibus tanq̄ firmis parietib⁹ cōmunite. dīnis eam testimoniis tanq̄ luminaribus illustrate. infirmos sicut columne sustētate. Inopes sicut tecta ꝓtegite. ut dn̄s noster ꝓ tēpalib⁹ sempiterna restituat. ut uos ī eternū pfectos dedicatosq; possideat. h ille. Sʒ ista pctōres nō faciūt. id͛o deū de ꝓpa domo expellūt. nescientes uel scire nolentes. qa templū debēt eē spūs scī 1. Cori. 6°. aplo testante. Ampli⁹ dico iniuriā aliā irrogāt pctōres deo. qa viā paradisi publicā mādatoꝝ dei ī cōtumeliā ei⁹ admodū p̄donis frangunt. Nam ipsa ē via ad vitam eternā. Vn̄ Greg⁹ omel. xi. ait. In presenti eteni vita q̄si ī via sum⁹ q̄ ad patriā pgim⁹. Heu me pctōres iniq qd facit deo vestro. qd aie vre tā pulchre p pctm̄ ita denigrat! Audite Ambrosiū sup Bti īmaculati. di. Nosce teipsū hō. tue aie dicit in cāticis: Nisi cognoueri te formosa ī mulierib⁹. cognosce te aīa quia nō de tra nō de luto es. qa insufflauit te de⁹ ⁊ fecit in aīam viuentē. opus es magnificū dei opatiōe gnātū. Attēde tibi ut lex dic. h ē tibi. i. aīe tue. Secularia te ⁊ mūdana non teneāt. Terrestria nō morent apud te. ad illū tota intētiōe festina ex cui⁹ inspiratiōe cōsistis. h ille. Et ī eodē li° idē dic. Propterea dn̄s q fm̄ aīam te ad imaginē ⁊ silitudinē sui fecit. h est rōnabilem iustū. pudicū. In eo. n. ad imaginē es iustus ut sis imago iusticie. sis sic castus ut īmaculati ī te figura ꝑfulgeat. h ille. Abstine ḡ. s. a pctō ne tanta iniuria irroget factori tuo. Et sic patet secūda ps pncipalis hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in qua ꝓbat q̄ peccatum est detestādum respectu dei ratione dīne occisionis.

Ertio ī isto sermōe detestandum est pctm̄ rōne dīne occisionis. Occidit. n. pctm̄ non solū aīam ut dictū est ī pncipio hui⁹ tractat⁹: sʒ etiā si fieri pōt ipsam dīnā maiestatē q̄tuꝫ ī ipsis ē ⁊ inq̄tuꝫ possunt ⁊ possibile ē pctōres ānullāt ⁊ occidunt. p° pctm̄ patrē occidit. 2° filiū crucifigit. 3° spm̄ scm̄ extinguit.

P° dico q̄ patrē occidit cui attribuit potētia. maxime admīstrādi iusticiā. sʒ pctōr istā potentiā q̄tuꝫ in ipso est conat auferre. Vn̄ Ber. ī sermōe beate Lucie. Permanēs inqt ī iniqtate tua pctm̄ tuū vis eē īpunitū. tu vis deum eē iniustū. Exigit. n. iusticia ei⁹ ut vnicuiq; reddat fm̄ opa sua. qui aūt vult deū eē iniustū nō vult deū eē deū. ⁊ qui desiderat deū nō eē. nōne q̄tuꝫ in ipso est deū occidit? ḡ ꝛc. Ampli⁹ dico ꝑ pctm̄ deū negamus. Vn̄ Iero⁹. xi. q. 3. c. estimant. ait. Quotienscūq; vincimur a vitiis atq; pctīs. totiens deū negam⁹. ⁊ eo° q̄tiens quid bonū agim⁹. deū cōfitemur. Nec arbitrādū ē ī die iudicii illos tm̄ a dei filio eē denegandos q in martyrio xp̄m negauerunt. sʒ illos oēs q̄ꝝ ope uel sermōe ul cogitatiōe xp̄s negat⁹ negat. uel ɔfessus ɔfitet. h ille. 2° q̄ pctm̄ siue pctōr peccādo q̄tū ī se ē iteꝝ xp̄m crucifigit. ⁊ sanguinē ei⁹ fūdit dū pciū redēptiōis ei⁹ abiicit. Heb. 6°. Rursus crucifigentes sibimetipsis filiū dei ⁊ ostētui hn̄tes. ubi ait glo. Xp̄m crucifigunt. ⁊ cōtumelie habent qui gratiam ei⁹ vilipendentes in peccatis iacent. Item alia glo. Plus peccant qui contemnūt regnantem in celis q̄ qui crucifixerunt ambulātē ī terris. Dicūt aūt peccatores xp̄m crucifigē. qa q̄tum in eis est

iterū cām cōmittūt sue crucifixiōis .s.
petm̄ ꝓpē qđ mortu⁹ ē. Vn̄ Aug⁹ sup
26°. ca°. Math. dic. Nō min⁹ peccāt q
xp̄m blasfemāt regnātē in celis q̄ꝫ qui
crucifixerūt ambulantē in t'ris. Pctō-
res .n. denuo xp̄m cum iuda tradūt ꝛ
vendūt. ꝛ cū militib⁹ Pilati cōtume-
liis affectū crucifigūt. sup oēs siue iu-
deos siue milites crucifixi corpus pe-
dib⁹ cōculcāt. ꝛ sanguinē ꝗ̄ i sordib⁹
miscentes polluūt. Que ne incredibi-
lia videāṫ: audi Hieronymū in ep̄la
ad Pāmachiū ꝛ Occeanū h̄ ꝯfirmātē
Quāti int' vos inqt iude iudā dānāt.
quāti in semetipsis dum p cupiditatē
suas aīas eternis cruciatib⁹ tradunt. ꝛ
traditores fiūt patiṫ ꝛ occisores. H ille.
Pctōr .n. xp̄m vendit dū eū quē plus
habet i se alienat ꝗ̄ quodā p̄cio cupi-
ditatis ꝛ voluptat' accepto. Vn̄ Beda
super Math. ꝛ habetur .xi. q. 3. c. abijt
iudas inqt. Multi hodie scelus iude:
qa dn̄m ac m̄gꝛm deū dn̄mqꝫ suū pe-
cunia vendiderūt. velut imane ꝛ ne-
phariū exhorrēt. nec tn̄ cauent. Nam
cū p muneribus falsū ꝯ quēlibet testi-
moniū dicūt. pfecto qa v̊itatē p pecu-
nia negāt. deū p pecunia vendūt. Ipse
n. dixit. Ego sū via v̊itas ꝛ vita. Cū so
cietatē fraternitat' aliq̄ discordie peste
cōmaculāt. deū pdūt. qa de⁹ caritas ē.
Qui ḡ caritat' ꝛ v̊itat' iussa spnūt. deū
vtiqꝫ q caritas ꝛ v̊itas ē spnūt ꝛ pdūt
maxime cū nō ī īfirmitate uel ig̃rātia
peccāt. s in similitudinē iude q̄runt op-
portunitatē. q̄liṫ mēdacio v̊itatem. ꝛ
v̊tutē crimīe arbitris absentibus mu
tent. H ille. Ad h̄ idē Ber. ait. Si volu-
ptas cruci opponiṫ ꝛ crux voluptati.
quō se p̄nt excusare voluptatuꝫ ama-
tores qꝫ nō sint xp̄i crucifixores! Hui⁹
rei legitur exēplū in legenda cuiusdā
martyris .s. qꝫ cū xp̄s cuidā psone de-
uote apparuisset crucifixus interrogāti
cur eēt iterū crucifixus. respōdit. Tua
pctā me iterū crucifigunt. Propterea ait
ap̄ls Heb. x°. Irritam qs faciēs legem
Moysi. sine vlla miseratione duobus
uel trib⁹ testib⁹ moriṫ. quanto magis
putat' deteriora mereri supplicia q fi-
liū dei ꝯculcauerit. ꝛ sanguinem testi
pollutū duxerit in q̊ scificat⁹ ē. ꝛ sp̄ūi
grē cōtumeliā fecerit. H ibi. Vbi dicit
Amb°. Cōculcat xp̄m q libere peccat
absqꝫ timore ꝛ pn̄ia. ꝛ q eo indigne p-
ticipat sanguinem testi pollutū ducit
si ab eo mūdatus ad vomitū redit ꝛ
penitere negligit. H ille. ḡ ꝛc. 3° dico
pctōr peccando extinguit sp̄m scm̄. ꝯ
qđ ait ap̄lus .i. Thessal. 5°. Sp̄m nolite
extinguē. Vn̄ Aug⁹ ad Bonifaciū ait.
Nō iō h̄ dic ap̄ls qꝫ sp̄ūs scūs q vni⁹ ē
substātie cū p̄re ꝛ filio extigui possit.
s q̄ꝫtū in ipsis est extinctores eius vo-
canṫ merito q ita agunt ut extinctum
velint. Sp̄m ḡ scm̄ qui dat⁹ ē nob̄ nō
inq̄ꝫtū ī se ē s inq̄ꝫtū ī nob̄ extinguim⁹
dū peccādo a nob̄ fugam⁹. H ille. Ecce
ḡ quō detestādū ē pctm̄ rōne occasio-
nis. Et sic patꝫ t'tia ps p̄ncipalis ī isto
sermōe. Emēdem⁹ ḡ ī meli⁹ vitā no-
stram. ne in tāte calamitat' baratrum
incidam⁹. ne pemptores p pctm̄ dīne
clemētie īueniamur. s poti⁹ p pn̄iam
eam ad indulgētiā inclinem⁹ ī secula
seculoꝝ. Amen.

Feria t'tia post dn̄icā secūdā de aduen
tu. etiā d' detestatiōe pctī respectu dei
aliis trib⁹ rōnib⁹ Sermo decim⁹.

Abūdetis

in spe ꝛ virtute spiritus
sancti. Iterum vbi s̄. Vt
ex precedenti sermone

euidētissime clatet fratres kmī pctm̄ respectu dei sūme detestandū ē. Nam benignissimū patrem ⁊ clemētissimū cōuertit ī crudelissimū iudicem ita ꝙ ꝓ toto nō dimittēt qn filios q̊s creauit; q̊s tantū dilexit si eos ī pctō mortali īuenerit. ⁊ si possent fugē sub pallio btē v̂ginis. gladio etne dānatiōis interficiat. ⁊ in ignē etnū sine retardatiōe pniciat. Vn̄ Aug⁹ li° 3°. de symbolo ait. Ille iudex nec grā preuenit̄. nec mīa iā flectit̄. nec pecunia corrūpitur nec satisfactiōe uel pnia mitigat̄. Hic dum tēp⁹ habet̄ agat aīa pniam ꝓ se q̄diu locus est pnie ⁊ mīe. qa ibi erit locus iusticie. h̄ ille. Nec de lege cōi ut tangit Ricar. in 4°. dis. 15. arti. p̊. q. 7. deus pōt remittē pctm̄ mortale sine aliq̄ satisfactione. Nā Ansel. li° p̊. cur de⁹ hō. ca°. 22°. ait. Si pctm̄ non punit̄ īordinatū dimittit̄. s; de⁹ nihil inordinatū pōt dimittē. g̊ de⁹ non pōt pctm̄ sine satisfactiōe remittē. Et eodē lib°. ca°. x°. In deo q̄dlibet paruū inconueniens seqt̄ impossibile. S; p⁹ea ca°. 12°. dic ꝙ non decet deū pctm̄ īpunitū remittē. g̊ deū h̄ facē ē impossibile. Non aūt ad h̄ talis facit ut pctm̄ dimittat̄. qa ſꝑ reqrit̄ act⁹ penitēdi. in q̊ ṗncipalior ps satisfactiōis ɔsistit. nec etiā remittit̄ sine infusiōe grē. Et qa hō mortalit̄ peccando clausit oculū aīe. iō lumen grē ad aīam trāsire non pōt nisi apiat̄ fenestra. Et ī hac opione ē snīa Augꝰ. sup Joh. omel. 72. sup illud Joh. 14°. di. Maiora hoꝝ facietis: Cū ex impio fit iustus salutē opat̄ xp̄s in illo. s; nō sine illo. Habūdet̄ g̊ in spe ꝛc. abstinentes a pctō. q̄d etiā detestandū ē respectu dei. tribꝫ aliis rōnibꝫ.

p̊ rōne diuine operationis.
2° rōne dīne abhominatiōis.
3° rōne diuine separationis.

Pars prima hui⁹ sermōis. in qua probatur ꝙ detestandū est pctm̄ etiā respectu dīne opatiōis.

Rimo igit̄ ī isto sermōe detestandum est pctm̄ rōne dīne opationis. siue sudatiōis. aut laboratiōis. Oēs. n. labores xp̄s assūpsit ut pctm̄ destruēt. Propt̄ea mouet̄ dubiū int̄ theologos. Vtꝝ si pctm̄ nō fuisset. xp̄s īcarnat⁹ fuisset. Circa hāc q̄stionē est duplex scola siue opinio ɔ̄tia uel diuersa saltem. Prima opinio est beati Tho. ⁊ sequentiū eū. q ī tertia parte. q. 1. arti. 3°. sic dic. Quidam etiā dicunt ꝙ etiam si hō nō peccasset. dei filius īcarnatus fuisset. Alij v̂o cōtrariū assetūt. q̊ꝝ assertiōi inqt ipse magis assentiēdum videt̄. Ea eni que ex sola voluntate ꝓueniūt supra omne debitū creature nobis īnotescē nō possūt nisi quatenus ī sacra scriptura tradūt̄ ꝑ quā dīna volūtas īnotescit. Vn̄ cū in sacra scriptura vbiqꝫ īcarnatiōis rō ex pctō ṗmi hoīs assignetur. cōuenienti⁹ dicit̄ incarnatiōis op⁹ ordinatū esse a deo ī remediū peccati. ita ꝙ pctō nō existēte īcarnatus nō fuisset. Et ad h̄ pōt adduci illud Augꝰ. ī li° de v̂bis dn̄i. exponens illud q̄d habet̄ Luc. 19°. Venit filius hoīs querere ⁊ saluū facere quod pierat. sed si homo non peccasset filius hoīs non venisset. ⁊ 1. Thimot. p̊. sup illud v̂bum. Xp̄s venit in hūc mūdū ut pctōres saluos facēt. vbi glo. Nulla cā veniendi fuit

xp̄o dn̄o nisi pctōres saluos facē. Tolle morbos· tolle vulnera. ⁊ nulla cā ē medicine. Alia opinio huic aduersa ⁊ ɔ̄tria est Alex. in t̄tia pte. in tractatu de cōueniētia incarnatiōis. q. vlt. di. q̄ si etiā non fuisset humana nā lapsa adhuc cōuenient' fuisset xp̄s īcarnat⁹ s̄ nō passus. ⁊ p̄batur ista opīo sic. p̄ ait Dyo⁹. Bonū ē diffusiuū sui esse. sicut nos dicim⁹ q̄ ī dīnis pr̄ diffundit suam bonitatē in filium p̄ gnātionē. ⁊ ab vtroq̄ est diffusio in sp̄m. s. p̄ p̄cessionē. ⁊ h̄ diffusio ē in trinitate. ⁊ h̄ ē sūma diffusio creat'a nō existente. ḡ si sūmū bonū creat'a existente nō se diffundit ī creaturā· adhuc erit cogitabile maiorē diffusionē q̄ȝ diffusionē ei⁹. Si ḡ ei⁹ debet eē sūma diffusio: q̄a est sūmū bonū· cōueniēti⁹ ē q̄ diffundat in creaturā. s̄ h̄ diffusio nō p̄ōt ītelligi sūma nisi ipse vniat' creat'e. ḡ cōuenit q̄ de⁹ vniat' creat'e maxime humane. q̄a habet p̄ticipationē cū oīb⁹ alijs. ḡ posito q̄ ipsa non esset lapsa· adhuc ei vniret' sūmuȝ bonū. 2° idē p̄bat' sic. Nō ē b̄titudo nisi ī deo. ⁊ tota creat'a rōnalis ē b̄tificabilis. s̄ creat'a rōnalis q̄ ē hō habet duplicē cognitionē sensitiuā. s. ⁊ ītellectiuā. ⁊ habet delectationē ī vtroq̄. Si ḡ tota ē b̄tificabilis ḡ ⁊ s̄m sensū ⁊ s̄m ītellectū. oportet ḡ q̄ ī deo b̄tificet' q̄tuȝ ad vtrūq̄. s̄ ī deo s̄m se ɔ̄siderādo ⁊ in p̄p'a nā nō b̄tificat' sensus· s̄ sol⁹ ītellect⁹. q̄a nō b̄tificat' uel delectat' sensus nisi in sensibili solū· siue ī eo q̄d corp̄ale ē. Si ḡ totus hō debet b̄tificari ī deo. oportet deū eē corp̄alē ⁊ sensibilē. s̄ nō est cōueniēs ut assumat qualibet corp̄alē nām· sed solū humanā ut dictū ē. 3° p̄batur p̄ auctoritatem Ber. sup̄ illud Jone p̄. Propt' me venit h̄ tēpestas. exponens illud v̄bū de filio dei. di. q̄ lucifer preuidit rōnalem creaturā assumendā ī vnitatē filij dei. vidit ⁊ īuidit. vn̄ īuidia fuit cā casus diaboli. ⁊ fuit cā mouēs ipsū ad tēptādū hoīem. cui⁹ felicitati īuidebat. ut p̄ pctm̄ demeret' hūana nā assūptionē ī vnibilitatē ad deū. Ex q̄ p̄ȝ q̄ lucifer fuit ītelligēs vnionē humane nāe ad deū· nō existēte lapsu humane nāe. ⁊ ipsū lapsū ītellexit ut īpeditiuū vniōis· p̄pt' q̄d procurauit lapsū. ex q̄ ḡ relinqt' q̄ circūscripto lapsu· adhuc ē ponē cōueniētiā īcarnationis. Cōfirmare videt' p̄dictā opinionē Aug⁹ in li° de sp̄ū ⁊ aīa. di. Propterea de⁹ fact⁹ est hō ut totū hoīem ī se b̄tificaret. ut siue hō īgrederet' int⁹ p̄ intellectū· siue egrederetur extra p̄ sensū in creatore suo pascua īueniret. pascua int⁹ ī cognitiōe deitat'· pascua foris ī carne saluatoris. hec ille. Istis p̄missis dico q̄ pctm̄ s̄m p̄mā opīonē fuit cā tot laboꝝ q̄ fecit xp̄s ī īcarnatiōe· passione. ⁊ reliquis opibus suis. Scd̄m aūt secūdā saltē fuit cā passionis· doloris· effusiōis sanguīs. Voluit ḡ carnē assumē ut carnē a pctō mūdaret. Vn̄ Leo in li° de fide ait. Si hō ad imaginem ⁊ silitudinem dei factus in sui honore permāsisset· nec diabolica fraude decept⁹ deuiasset· creator mūdi· creatura nō fieret· nec sempitern⁹ t̄palib⁹ subiret. h̄ ille. Hec auctoritas p̄ōt exponi p̄ p̄ma opīone. ⁊ si p̄ secunda. p̄ōt dici. q̄a si hō nō peccasset· xp̄us carnē passurā non assūpsisset. Voluit etiā xp̄s p̄dicare ut oēs rudes. s. ⁊ sapiētes erudiret· nō nimis alta aut nō ītelligibilia p̄ponēs· ɔ̄ aliq̄s ita alta p̄dicantes que non possūt apprehendi. Audi ḡ quid dīc Greg⁹ li° 17° moral'. Quā nauiculam Petri· in qua sedens

ꝑdicabat·nec in altū duci.⁊ a ita ꝓce-
pit remoueri: ꝓfecto signs ꝑdicato-
res suos rudibꝰ debere ꝓpl's·nec alta
nimis de celestibꝰ·nec tñ terrena ꝑdi-
care. Aqua itaqꝫ ligat' ī nubibꝰ.qa ꝑ-
dicatoꝝ scīa infirmoꝝ mētibꝰ loquēs
q̄cā sentire valet dicere ꝓhibet'.Nam
pleruqꝫ si auditoꝝ cor d'bi īmensitate
corrūpitur·lingua docentiū indiscre-
tiōis pena mulctat'.Hⁱ ille.Voluit etiā
aplōs ⁊ discipulos ꝑ mūdum mittere
ut pctm̄ detestatent'.⁊ celū nobis pec-
cantibꝰ aperirēt. Vñ Augꝰ ī sermone
de aplis ait. Dedit deꝰ ptatē aplis sup
nām ut eam curarēt·sup demones ut
eos euerterent·sup elemēta ut ea mu-
tarent·sup morte ut eā cōtēnerēt·sup
angelos ut corpus dñi cōsecrarēt.hec
ibi.Itē in eodē sermōe idē ait.Jhesus
Petrū ⁊ Andreā ⁊ alios ꝑ quos opatꝰ
ē salutē in medio ecclesie·non de foro
Justiniani s; de simplicitate piscatoria
legitur assūpsisse. Inflat .n.sapiā huiꝰ
mūdi.⁊ legū vētosa loq̄citas.Elegit.n
nō reges·nō senatores·non phōs·sed
plebeos·pauꝑes·indoctos·piscatores
ineruditos liberalibꝰ disciplinis·non
ꝑitos grāmatica·nō ornatos dyaleti-
ca·nō in rethorica inflatos.Hⁱ ille.Vo-
luit vēdi ut nos a pctō redimēt·liga-
ri ut nos ab ipso solueret·sanguinem
suū fūdere ut nos ꝑ ipsū a pctō laua-
ret·damnari ut peccatū dānaret. Vñ
Ber.ī tractatu de scala Jacob ait .Xp̄s
nō ē ꝓsperatꝰ in mūdo·s; a die natiui-
tatis sue vsqꝫ ad horā passionis sue se-
ipsū nobis ipendit·dū in pauꝑtate na
tus·in humilitate ꝯuersatꝰ·ꝑsecutio-
ne fatigatꝰ·passiōe ꝯsūmatꝰ·totū se in
aq̄s passiōis īmisit·aīaꝝ vtiqꝫ saluator
nō corporū.nam tollē pctā venit non
carnis molestias.Hⁱ ille.Voluit tñ ꝓpt

pctm̄ omnia aduersa pati.⁊ mori.Vñ
Gregꝰ in omel'.Xp̄s mortuus est ut
tibi īmortalitatē donaret·esuriuit ut te
sua carne satiaret·sitiuit ut te ꝓprio san
guine potaret·super asinū sedit ut te
sup cherubī sedere faceret·baptiçatꝰ
ē ut te lauaret·alapis cesus est ut te a
seruitio liberaret·viator factꝰ est ut te
sine labore eē facēt·hō appellatꝰ ē ut te
deū vocaret·filiꝰ dei dictꝰ est ut te ī fi-
liū dei adoptaret·orauit ut te fidelem
facēt.Hⁱ ille. De his etiam q̄ꝫ dolorosa
fuerūt loq̄t' Augꝰ liº de q̄tuor v'tutibꝰ.
di.Deus hō v'bū caro factū est·multa
bona fecit.⁊ mala perpessus est·q mor
tuos suscitauit mortuꝰ ē.Quot singu
lis illa patiētia ꝑpessus ē·diabolū tem
ptatorē·discipuluꝫ traditorē.qa ipsū
iudā ꝓ͛us q̄ꝫ ostendēt traditorē·ptulit
furē.⁊ añ experimētū vinculoꝝ crucis
⁊ mortis labijs eiꝰ dolosis nō negauit
osculū pacis.In ipsa aūt morte quāca
sustinuit·ptulit odiorū flāmas mini-
stros pessimi cordis·linguis clamaue
runt iudei Crucifige: crucifige·ut dei
remanerēt iudei.Innocēs ab eis cru-
cifixꝰ ē·filiꝰ dei ad crucē ducit'·expal-
mat' q ē vera palma victorie·spinis co
ronat' q spinas pctōꝝ venit ꝯstrīgere·
ligat' q soluit cōpeditos·ligno suspen-
dit' q erigit elisos·aceto potat' fons vi-
te·disciplina cedit'·salus vulneratur·
vita morit'.Hⁱ ille.Ex his g̊ pꝫ quantū
xp̄s laborauit ut pctm̄ ⁊ diabolum ꝓ-
sterneret.Et iō ait Jeroꝰ.Gratias tibi
agimꝰ saluator seculoꝝ q tam fortissi-
muꝫ aduersariū nrm̄ eiecisti·quē dū
occideret] occidisti.Hⁱ ille.In hⁱ volui-
sti eē siꝑs Samsoni q mori voluit ut
philisteos occideret. Vñ glo.Col'.3º.
Innocens occidit'·peccatū crucifigit'.
Et sic patet pars ꝓ͛ma huiꝰ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ ꝓbat' q̄ detestandū ē pctm̄ etiā respectu dei rōne oīne abhominatiōis.

Ecūdo detestandū ē peccatū etiam respectu dei in isto sermone rōne oīne abhoīatiōis. Nā sicut aplō testāte Ro. 8°. Diligentibus deū oīa coopant' in bonū. Glo. ibidē. Cōsolatur deus ꝓsperi. exercet aduersis. nā ipsoꝝ infirmitate exercet' hūilitas. afflictiōe patiētia. ꝯdictiōe sapiā. odio beniuolētia. Verbi gratia. Talibꝫ mūdus ē in speculū. ṽtutes in adiutoriū. corpus xp̄i ī iudicium. oīs scriptura ī documētū. ꝑspa in solatiū aduersa ī exercitiū. iusti ī exēplū. mali in ẓelū 7 ꝯpassionem. pctā ꝓpria ad humiliationē. Sic eꝯ°. oīa malis cooperant' in malū. imo bona q̄ faciūt nō sūt grata deo. Abhominat'. n. de⁹ victimas pctōꝝ. ꝓv̄. 15°. ca°. Victime īpioꝝ abhoīabiles dn̄o. vota iustoꝝ placabilia. 7 Eccl. 34°. Dona īpioꝝ siue iniq̄ꝝ nō ꝓbat altissimus. nec respicit in oblatiōibus eoꝝ. Hibi. Propt' pctm̄ abhominat' deus oīa nr̄a bona q̄tum ad etn̄a remunerationē. Vn̄ de⁹ ipse clamat humano generi per Ysa. p̄. Holocausta arietū 7 adipem pinguiū 7 sanguinē vituloꝝ 7 agnoꝝ 7 hircoꝝ nolui. nec offeratꝭ vltra sacrificiū frustra. incensū abhoīatio ē mihi. neomenias 7 sabbatū 7 festiuitates alias nō ferā. iniq̄ sūt cet⁹ vr̄i ut ambularetꝭ ī atrijs meis. kalendas vr̄as 7 sollēnitates vestras odiuit aīa mea: facta sunt mihi molesta. laboraui sustinēs. 7 cū extenderitꝭ man⁹ vr̄as auertā oculos meos a vobis. 7 cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. man⁹. n. vr̄e sanguie plene sūt. Hibi. Faciētes bonū ī pctō mortali sūt siles vetule facientis caseū manibꝫ uel cerosis q̄ tergēs limpiditatē oculoꝝ. 7 nasi saniem. muscas in caseo ꝯprimebat. Sic hic case⁹ abhoīabilis est videnti. sic opa ī mortali pctō facta sūt deo abhoīabilia. licꝫ sint de genere bonoꝝ. Sꝫ si vis opa tua g̃ta eē deo fac ut ait dn̄s Ysa. p̄. ca°. Lauamini mūdi estote: auferte maluꝫ cogitationū vestraꝝ ab oculis vr̄is. quiescite agē peruerse. discite bn̄ facē. q̄rite iudiciū. subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite viduā. 7 venite arguite me dicit dn̄s. Si fuerit pctā vr̄a ut coccinū. q̄si nix dealbabunt'. 7 si fuerint rubra q̄si vermicul⁹. q̄si lana alba erūt. Hibi. Rō aūt oīuꝫ p̄dictoꝝ ē caritas. q̄ si existat oē opus deo g̃tū facit. si aūt deficiat ut in pctōribꝫ patet. nullū deo g̃tū ē. Vn̄ Aug⁹ sup p̄ma canonica Joh. omel'. 5 ait. Qui facit ꝯ caritatē nō est nat⁹ ex deo. q aūt ē nat⁹ ex deo p caritatē non peccat. q̄ illa opit multitudinē pctōꝝ. Et sup ps. 31°. idē ait. Caritas nō pmittit te aliq̄d mali facē ei quem diligis. s qcq̄d potes p̄stare. ipsa. n. est q̄ orat etiā ꝓ inimicis. g̃ deserit amicū q bene optat īnimico. Itē idē ipse sup p̄ma canonica Joh. omel'. 7 ait. Breue p̄ceptū tibi p̄cipit'. dilige. 7 qđ vis fac. siue taceas. dilectiōe taceas. siue clames. dilectiōe clames. siue emēdes. dilectiōe emēdes. siue peteas. dilectiōe peteas. Radix sit int⁹ dilectiōis. nō pōt d̄ ista radice nisi bonū exire. hec ille. Vide g̃ qđ facit pctm̄ ꝯtrariū caritati. Et sic patꝫ secūda pars p̄ncipalis hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ ꝓbat' q̄ detestādum ē peccatū etiā respectu dei rōne diuine separationis.

Ertio ī isto sermōe detestandū ē pctm̄ rōne oīne sepationis 7 recessiōis. quia. s. anima

ꝑ pctm̄ recedit a deo factore suo· non
loci spatijs sed affectib⁹ deo ɔtrarijs.
Vñ Ysa. 55°. Sic exaltant̄ celi ⁊ terra·
sic exaltate sūt vie mee a vijs vr̄is. Pa
tet exēplū ī parabola filij ꝓdigi Luc.
15°. de q̄ dr̄ ꝙ ꝓfectus ē in regionē lon
ginquā. super q̄ dicit Jero⁹ in ep̄la ad
Damasū papā de filio prodigo. Si de⁹
tenet celū palmo ⁊ terrā pugillo. ⁊ Jere.
dic. Deus appropinquās. ⁊ nō deus de
longinq̄. ꝑ Dauid q̄z. q̄ nulli⁹ absq̧ eo
locus ꝓdicat̄ quō filij⁹ pegre ꝓficisca̅t.
Sciēdū ē igit̄ nō locoꝝ spatijs s̄ affec-
tu· aut nos eē cū deo aut ab eo recedē.
Hic ille. O iniq̄tas pessima q̄ sola pōt nos
a deo segregare· q̄d peius cogitari pōt.
q̄d iniquius. q̄ cū deus vbiq̧ sit· in sola
aīa peccatrice nō est. O aīa q̄d facis! a
q̄ recedis! a q̄ te separas! Nūq̄d a fe-
tore! Nūq̄d a stercore! Nūq̄d a dia-
bolo! Nūq̄d ab inferno! Jmmo a deo
creatore tuo· imo a pijssimo pr̄e tuo.
imo a redēptore tuo. imo a salute tua
⁊ ad ferorē curris· ad diabolū inimicū
tuū accedis· inferno ꝓpinquas. Audi
q̄so aīa mea hanc ob cām scripturā di
uinā· sp̄m scm̄ de te ⁊ tibi filiibus con-
querētē· q̄d dicat audi. Dereliq̄t deū
factorem suū. ⁊ recessit a deo salutari
suo. s. aīa peccatrix. Deut°. 32°. Deū
q̄ te genuit dereliq̄sti. ⁊ oblit⁹ es dn̄i
creatoris tui. s. tu aīa in pctō existēs.
Ibidē. Que ē ista trāsgressio cur de-
reliq̄stis dn̄m deū isrl̄· edificātes altare
sacrilegū. ⁊ a cultu illi⁹ recedentes. s.
vos peccatores iniq̄. Josue. 22°. Erui
vos de manu eoꝝ. ⁊ tn̄ dereliq̄stis me
⁊ coluistis deos alienos. Judic. x°. ca°.
Dereliq̄rūt me ⁊ seruierūt dijs alie-
nis. s. demonibus ꝑ pctm̄. i. Regū. 8°.
Si dereliq̄ris eū ꝓijciet te in etnū. i.
ad eternam dānationē. i. ꝑalipo. 28°.

Impiū deo fortitudo ei⁹ ⁊ furor eius
sup oēs q̄ derelinquūt eū. i. Esdre. 8°.
Auersio paruuloꝝ. s. pctōꝝ ꝓijciet eos
ꝓv. p̄. Reliq̄t ducē pubtatis sue. ⁊ pa-
cti dei mei oblita ē. Ibidē. 2°. ca°. In-
grat⁹ sensu dereliq̄t liberantē se. Eccl.
29°. Ve vobis ipijs q̄ dereliq̄stis legē
dn̄i. ⁊ si mortui fuerit· in maledictiōe
erit pars vr̄a. Eccl. 41°. ca°. Iniq̄tates
vr̄e diuiserūt int̄ vos ⁊ deū vr̄m. Ysa.
59°. Quid inuenerunt in me p̄res vr̄i
iniq̄tatis. q̄ elongauerūt a me. Jere. 2°.
Dereliquerūt me fontem aque viue
⁊ foderunt sibi cisternas dissipatas q̄
ɔtinere nō valēt aq̄s. Ibidē. Verte-
rūt ad me terga ⁊ non faciem. Jere. 2°.
Quid vultis mecū iterū ɔtēdere· oēs
dereliq̄stis me dic dn̄s. Ibidē. Depu
tatus es cū descēdentib⁹ ī infernū. q̄
dereliq̄sti fontē sapīe. nā si in via dei
āmbulasses habitasses vtiq̧ ī pace. Ba-
ruch. 3°. Ve illis q̄ recesserūt a me. Osee
7°. Proiecit isrl̄ bonū· inimic⁹ ꝓseq̄tur
eū. Osee. 8°. Non est nob̄ vtile relin-
quere legē ⁊ iusticias dei. i. Machab.
2°. ca°. Ecce quomodo conquerit̄ de⁹
noster de vobis recedentibus ab eo ꝑ
pctm̄. O anime dilecte ⁊ bone atq̧ ꝑ-
fecte· dicite ī cordib⁹ vr̄is illud Josue
24°. Absit a nobis ut relinq̄m⁹ dn̄m ⁊
seruiam⁹ dijs alienis. Et illud Thobie
x°. Oīa simul in te vno hn̄tes· te non
debuim⁹ dimittē. Hic ibi. Vos aūt pecca
tores plorate ⁊ dicite illud. 3°. Daniel.
Peccauim⁹. iniq̄ egim⁹ recedētes a te.
⁊ nolite deū ɔtemnere. dicentes illud
Osee. 2°. ca°. Vadā p⁹ amatores meos
&c. vt ad illā celestē patriā puenien-
tes cum patre ⁊ filio ⁊ sp̄u scō que tria
vnū sūt. q̄ ipsū nō offenderim⁹· leta-
ri ⁊ gaudere possimus in secula secu-
lorum. Amen.

Feria quarta post secundã dñicam de aduentu. de detestatiõe pctĩ respectu angelorũ ꝛ sanctorũ q̃ ꝑ ipsũ peccatum offendũtur. Sermo. xi⁹.

Abũdetis

in spe ꝛ ṽtute spũs scĩ. Ite ꝛ vbi s̃. In ꝑncipio huius sermonis fratres carissimi occurrit illa sñia multũ diuulgata. s. q̃ oppositorũ eadẽ est disciplina. que habetur originalit̃ a pho ꝑ topicorũ. et 9° metaph. trãsũptiue vo 8. q. i. c. scientia. ff. de his q̃ sũt sui uel alieni iur̃. l. i. et Insti. eo. ti. ĩ ꝑncipio. ꝛ. ff. q̃ satis. cog. l. sciẽdũ. Cũ igit̃ euangelica doctrina sciam⁹ q̃a gaudiũ est angelis sup vno pctõre pniam agẽte. Luc. 15°. Ita a ꝯtio sensu apte clareq; cognoscimus q̃ afflictio magna ꝛ nõ parua ẽ angelis sup vno iusto a iusticia se auertẽte. ꝛ in pctõ ꝑ̱abẽte. magisq; in ipso ꝑseuerãte. Qua ꝑpt̃ p⁹q̃ tractauim⁹ de detestatiõe pctĩ respectu ipsius dei: in presentiarũ tractãdũ est de detestatione eiusdẽ respectu angelorũ ꝛ sanctorũ. Nam angeli sũt custodes nostri ꝛ nos ad bonũ sollicitãt. vñ indecens ẽ ipsos fidos socios nr̃os offendere. ĩmo custodes ꝛ defensores iniurijs prouocare. Habundetis igitur in spe ꝛ ṽtute spũs sancti abstinentes a pctõ. qđ nõ tm̃ deũ ŝ etiã angelos ꝛ sanctos offendit. Qua de causa in isto sermone tres ꝯsiderationes faciemus quarum

Primã dicem⁹ ãgelorũ custoditionẽ.
Secundam ṽo angelorũ afflictionẽ.
Tertiam autẽ sanctorũ offensionem.

Pars prima hui⁹ sermonis. ĩ qua euidenter demõstratur q̃ angeli sunt ad nostri custodiã deputati.

Rimo igit̃ in isto sermõe demõstrãdũ ẽ q̃ cõgruũ fuerit q̃ angeli sint ad custodiã nostram deputati. qđ ꝑbat̃ ẜm Bona. in 2°. dis. xi. arti. ꝑ. q. i. septẽplici ratiõe. ꝑ qa h̃ decet altitudinẽ diũe potẽtie duplici ex causa. Vna ẽ. qa deus nõ solũmodo vult honorari in se ŝ etiam ĩ suis seruis. vñ non sufficit altitudini diũe potẽtie q̃ angeli mĩstrent sibi ŝ etiã ad ostensionẽ sue excellẽtis potẽtie h̃ ab eis exigit ut ministrent etiam creature sue. Alia ẽ etiã rõ. qa cũ de⁹ habeat diabolũ ꝛ ei⁹ demones aduersarios. magis decens ẽ q̃ eos vincat ꝑ suos mĩstros ut ꝑ h̃ ostẽdat̃ man⁹ dei q̃ non solũ potẽs est in se ŝ etiã in seruis suis. ꝛ nõ indebite possit dñs exercituũ appellari. 2°. qa h̃ decet ordinẽ diũe sapiẽ. Nam hic ẽ ordo quẽ diũa lex in suis opibus exeq̃tur ꝛ cõseruat ut postrema ꝑ media deducat ad sũma. qm̃ igit̃ angelus. tũ rõne ĩmortal̃ nãe: tũ etiã rõne gr̃e ꝯsũmate mediũ tenet inter deũ ꝛ hoĩem lapsũ. decens fuit ut deus hoĩem adiuuaret ꝛ custodiret ꝑ angelũ. 3°. qa h̃ decet etiã dulcedinẽ diũe mĩe q̃ apperit sinũ hoi lapso. nec in aliq̃ ei defecit qđ spectet ad salutis sue ꝑmotionẽ. Et iõ cũ hõ lapsus esset venũdatus ut faceret malũ ministrauit ei ꝑciũ sanguinis filij sui ꝑ qđ est redẽptus ut faciat bonũ. ꝛ qa habet aduersariũ impugnantẽ. dedit ei ministrũ custodientẽ uł custodem auxiliãtem ut sic ex nulla parte miseria remaneret humana sine diũe misericordie subsidio ꝛ bñficio. cõpetit

ḡ hoī lapſo date ex hac rōne cuſtodiā
angelicā. 4°. qa hᷣ exigit ordo vniuer
ſi. s. ut oē malū habeat bonū ſibi oppo
ſitū· qđ ꝯfirmat̄ p illđ Eccl. 33°. Cōtra
malū bonū 7 ꝯ̄ bonū malū. Si ḡ tem-
ptamur p angelos malos· videt̄ ꝙ de-
fendi habeam⁹ p bonos. 5°. qa hᷣ exi-
git lex vniuerſitatꝪ· ut. s. media redu-
cant̄ p prima: 7 poſtrema p media ad
ſuū pͥmū pͥncipiū. Et hᷣ cōfirmat̄ p il-
lud Dyo. de āgelica ierar. Lex diuini-
tatꝪ ē ī nullo negligē ordinē. ſ p pͥma
media. 7 p media poſtrema reducāt̄.
ḡ ſi angel⁹ ſupͥmus ē hoīe viatore· vi-
detur ꝙ hō mediāte auxilio angeli ad
bt̄itudinē debeat puenire. auxiliū aūt
illud maxime eſt in cuſtodiēdo· ḡ ꝛc.
6°. qa hᷣ exigit lex caritatꝪ ut. s. ſuſtē-
tetur indigēs a potente. ſi ḡ hō viator
fragilis eſt 7 indiget ſuſtētante 7 cu-
ſtodiēte: 7 angel⁹ bonus fortis ē 7 po-
tens. videt̄ ꝙ hō cōmitti debeat ange-
lice cuſtodie. 7°. qa hᷣ exigit aīe digni
tas. s. ut a digniſſimo cuſtode cuſto-
diat̄. ſ null⁹ apud deū dignior eſt an-
gelo. ḡ ꝛc. Vn̄ Jero⁹ ſup illud Math.
18°. Angeli eoꝝ ꝛc. ſic inqͥt. Magna eſt
dignitas aīaꝝ ut hēat vnaqueqꝫ ab ori
gine natiuitatꝪ ſue āgelū ad ſui cuſto-
diā deputatū. Eſt etiā alia glo. ibidē
di. Non ſūt ꝯtēnendi ad q̄ꝝ cuſtodiā
mittūt̄ angeli. Vn̄ Jſa. 62°. dicit̄. Sup
muros tuos ierl̄m poſui cuſtodes. Glo.
Muri ſūt apl̄i· cuſtodes ſūt angeli. Itē
Eccl. 17°. In vnāquāqꝫ gentē ꝓpoſuit
rectores. glo. i. angelos. Et in ps oꝛ.
Angelis ſuis deus mādauit de te ut cu
ſtodiāt te ī oībꝫ vijs tuis. Et Jſidor⁹ đ
ſūmo bono dic. Boni angeli ad miſte-
riū ſalutis eterne deputati ſūt ut cūctꝪ
mūdi adminiſtrēt 7 regāt oīa iuſſu dei
hᷣ ille. Vn̄ 7 Ber. ī ſermone de angelis
inqͥt. Benign⁹ es de⁹. qa nō es cōtent⁹
nr̄a fragilitate. ſ ipſis hoībꝫ cuſtodiē-
tibꝫ angelicā cuſtodiā ſupponis. hᷣ il-
le. Propter Aug⁹ li° ſoliloqoꝝ ad deū
ca°. 29°. ait. Facis de⁹ āgelos tuos ſpūs
ſup me qͥbꝫ mādaſti ut cuſtodiāt me
ī oībꝫ vijs meis ne forte offendā ad la
pidē pedē meū. Hi ſunt cuſtodes ſup
muros noue ierl̄m. 7 montes ī circuitu
ei⁹ vigilātes 7 cuſtodiētes vigilias no
ctis ſup gregē ſuū· neqñ rapiat ut leo
aīas nr̄as ille antiqu⁹ aduerſari⁹ nr̄· q
q̄ leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoret
Hi ſūt ciues btē ciuitatꝪ ſupne ierl̄m ad
miniſteriū miſſi ꝓpt̄ eos q hereditatē
capiūt ſalutꝪ ut eos liberēt ab īimicis
ſuis. 7 cuſtodiāt ī oībꝫ vijs ſuis· ꝯfor-
tent q̄ꝫ ac moneāt. 7 orōnes filioꝝ of-
ferāt ī ꝯſpectu glorie maieſtatꝪ tue. hᷣ
Aug⁹. Vn̄ 7 Amb°. noſter ſup illud ad
Heb. pͦ. Oēs ſūt adminiſtratorij ſpūs·
ſic inqͥt. Nōne oēs ſunt admīſtratorij
ſpūs ꝓpt̄ eos ī miniſteriuꝫ miſſi q he-
reditatē capiūt ſalutꝪ! Quid miratꝪ ſi
ꝓpt̄ filiū ſuū mīſteriū exhibēt angeli
cū etiā nr̄e ſalutꝪ mīſtros eos ꝯſtet ef-
fectos. hᷣ ille. Et ſic patet ps pͥma pͥnci
palis hui⁹ ſermonis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ demō-
ſtratur ꝙ angeli cuſtodiētes nos ꝓpt̄
pctā nr̄a affligūtur.

Ecūdo ī iſto ſermōe demon-
ſtrandū ē q̄ꝫ cauēdū ſit pctm̄
ꝓpt̄ qđ angelos nos cuſtodi-
entes offendim⁹ 7 affligimus. Ait. n.
Ber. ī ſermone de angelis ſic. Si qñ ꝓ-
uocati angeli pctīs 7 negligentijs no-
ſtris indignos nos iudicauerīt pn̄tia
7 viſiōe ſua. 7 quoꝝ pn̄tia protegere
nos 7 ꝓpulſare poterat īimicū. ꝙ ſi tā

necessariā habem⁹ familiaritatē ange
lice dignā nōis cauenda est nobis eoꝝ
offensa. Itē ait ibidē. In quis diuerso-
rio. in quis āgulo reuerētiam exhibe
tuo angulo ne audeas eo pñte qđ me
pñte nō auderes. Adsūt igitˀ tibi non
mō pñtes tecū ſ etiā ꝓ te adsūt ut ꝓte
gant. adsūt ut ꝓsint. H ille. Itē angel⁹
tristatˀ qñ hō peccat mortaliṫ nō tristi
cia q̄ ē passio causata in volūtate q̄ est
afflictio q̄dā formaliṫ. ſ tristatˀ tristi-
cia q̄ accipitˀ ꝓ actu volūtad q̄ ē nolle.
quo mō itelligitˀ illud Gen̄. 6°. de deo.
q̄ vidēs deus malitiā hoīuꝫ tact⁹ ē do-
lore intrinsecus. Ibi. n. accipitˀ dolor ꝓ
q̄dā intenso nolle. 7 tūc dicitˀ q̄ angel⁹
custodiens hoīem lꝫ habeat nolle ꝯ ꝑ-
ditionē hoīs quē custodit. nō tñ habꝫ
passionē 7 tristiciā q̄ seqˀtˀ illud nolle ī
volūtate. Nec de damnatiōe tristatˀ ut
dic penā. 7 ut tristicia accipitˀ ꝓ nolle.
q̄a ipsa ē a deo volita. 7 ipsi sūme sunt
ꝯformes diue volūtati. de cā tñ dam-
natiōis. a. de pctō tristantˀ vtiq̄ꝫ. ſ tri-
stari est in eoꝝ nolle pctm̄ cōmitti. H
Petr⁹ aureoli in 2°. xi. dis. q. i. Possūt
etiā dici tristari ꝑpˀ ꝑuatione gaudij.
q̄a gaudiū est angelis sup vno pctōre
pnīam agēte. Luc. 15°. Vñ Amb°. sup
Bti imaculati. ait. Gaudiū ē angelis
sup vno pctōre. Merito gaudēt angeli
q̄a is q̄ errauit iā nō errat ut angeli iā
suū oblit⁹ ē errorem. H ille. Itē a ꝯtrio
sensu tristantˀ de vno pctōre peccante
7 in pctō ꝑmanēte. Propterea Amb°.
ait ī epl'a q̄rta ad Orōtianū. An ipsos
q̄ꝫ angelos q̄ in isti⁹ mūdi laboribꝫ di-
uersa sustinēt misteria. sicut ī Apoc.
legim⁹ Johis. nō ingemiscere credim⁹
cū adhibentˀ penaꝝ ut excidioꝝ mini-
stri. qui habētes vitam beatā mallent
vtiq̄ꝫ eā in illo supiore trāq̄llitatis sue

statu currere q̄ꝫ nostroꝝ pctōꝝ penis
vltricibꝫ interpellari. Etenī q̄ gaudent
vni⁹ redēptiōe pctōris vtiq̄ꝫ tantoꝝ
pctōꝝ erūnis ingemiscūt. Si igitˀ nec
celestes creature 7 ꝑtāte future cor-
ruptiōis sustinent. ſ in spe ut ꝓ nobis
postea 7 nobiscū letentˀ. etiā nos pas-
siones hui⁹ tpis future spe 7 expecta-
tiōe sustinere solem⁹ glorie. H ille. Et
Aug⁹ ī li° soliloqoꝝ. ca°. 28°. ait. Quo-
tiēs bñ agim⁹ gaudēt angeli 7 tristātˀ
demōes. quotiens v°o a bono deuiam⁹
diabolū letificam⁹ 7 angelū suo gau-
dio defraudam⁹. Gaudiū. n. ē eis sup
vno pctōre pnīam agēte. Sed q̄d sup
vno iam iusto pnīam deserēte! q̄si di.
maior tristicia. Da ḡ pater eis sp gaudē
de nob ut 7 tu ꝑ eos sp lauderis ī nob.
7 cū eis ī vnū ouile tuū adducamur.
7 ꝯfiteamur simul nōi scō tuo. H ille.
Jō deuot⁹ Ber. h cogitās in sermōe de
angelis. sic inq̄t. O quātā angelo debꝫ
hō vbicūq̄ꝫ inferre reuerētiam. afferre
deuotionē. 7 ꝯferre fiduciam. ꝓ pñtia
reuerētiam. pro beniuolētia deuotio-
nem. pro custodia fiduciam. Caute ḡ
ambula vbi sunt angeli ut custodiāt
te ī oībus vijs tuis. H ille. Ecce ḡ quō
detestandū ē pctm̄ respectu angeloꝝ.
q̄a ipsos ꝯ nām suā affligit. Et sic pa-
tet ꝑs secūda hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. ī q̄ osten-
ditur q̄ pctm̄ detestandū est. q̄a scōs
offendit.

Ertio in isto sermone osten-
dendū ē q̄ pctm̄ est etiā dete-
stabile respectu scōꝝ. q̄a ipos
offendit. Nam offendim⁹ scōs cū regē
eoꝝ 7 dñm offendimus. 7 eo mō q̄ di-
ximus de angelis affligim⁹. Vñ Eccl.

28°. dicit. Vir peccator turbabit amicos s. sanctos et angelos summi regis. Item per peccatum sancti affligunt. quia peccator a communione et societate sanctorum se subtrahit. quia excommunicatos eos iudicans. Unde Eccl. 13°. scribitur. Non communicabit lupus cum agno. s. peccator iusto. aut que communicatio homini s. sancto ad canem s. peccatorem? Quia peccator contrarium se sanctis efficit per peccatum omni contrarie parti militat. iuxta illud Eccl. 33°. Sicut contra vitam mors. sic contra iustum peccator. Item peccator quantum in ipso est per peccatum gloriam sanctorum diminuit. qui de eius gloria visa gauderent. contra quem dicitur Eccl. 7°. Ne pecces in multitudine ciuitatis. Credendum est. n. quod sancti in celo orent pro nobis. et multum orationibus suis auxilientur nobis. Unde Ber. in quodam sermone inquit. Tria sunt que in festiuitate sanctorum vigilanter considerare debemus. auxilium sancti. exemplum eius. confusionem nostram. Auxilium eius. quia qui potens fuit in terra potentior est in celis ad orandum pro nobis. Debemus etiam attendere vitam eius. quia quamdiu fuit in terris viam regiam tenuit. Debemus etiam intueri confusionem nostram. quia sicut nobis fuit passibilis. quare non debemus credere impossibile quin eadem opera facere possimus. hec ille. Quod si forte queras. Quomodo scire possent sancti quod nos ipsos oremus et eis preces effundamus? Respondetur ad hoc secundum Ricar. in 4°. dis. 15. quod quamuis anime sanctorum naturali cognitione non cognoscant omnia que in hac vita aguntur. et maxime interiores motus cordis. in verbo tamen vident ea que decet eos de nostris actibus cognoscere. de quorum numero sunt illi actus quibus eos honoramus orando. Abstineamus ergo toto conatu fratres carissimi ab iniquitate mortalis peccati et tunc securi orationes coram deo per angelos et sanctos effundamus: ut sic in presenti diuinam gratiam possidentes peruenire possimus ad illam celestem patriam vbi cum sanctis et angelis suis viuit et regnat gloriosus deus cum filio et spiritu sancto suo trinus et vnus in secula seculorum. Amen.

Feria quinta post secundam dominicam de aduentu. quod detestandum est peccatum ratione sue proprie et maligne conditionis. tribus rationibus Sermo. 12°.

Abundetis

in spe et virtute spiritus sancti. Item vbi supra. Dominatis fratres carissimi duobus respectibus principalibus quibus summe detestandum est peccatum: amplectendus est alius quia non minus abhominandum est et fugiendum. s. respectus proprie ac maligne ipsius rei conditionis. Nullam. n. aliam potest anima habere deformitatem quam culpe maculam et turpitudinem. De cuius anime pulchritudine et deformitate loquitur Amb. 6° lib° exameron. ca. 26°. di. Tibi attende et teipsum scito. hoc est non quales lacertos habeas. non quantam corporis fortitudinem. non quantas possessiones. non quantam potentiam: sed qualem animam et mentem vnde omnia consilia proficiscuntur ad quam operationum tuarum fructus refertur. Illa. n. plena sapientie. plena pietatis atque iusticie. quoniam omnis virtus a deo est. cui dicit dominus. Ecce ierusalem ego pinxi muros tuos. Illa anima a deo pingitur que habet in se virtutem gratiarum renitentem splendore pietatis. Illa anima bene picta est in qua est splendor glorie et imago paterne substantie. Secundum hanc imaginem Adam erat ante peccatum. sed vbi lapsus est deposuit celestis et sumpsit terrestris imaginis effigiem. Sed fugiamus hanc imaginem que intrare ciuitatem dei non potest. quia scriptum est. Domine in ciuitate tua imaginem eorum ad nihilum rediges. hec ille.

Habūdetis ḡ in spe ⁊ virtute spūs sci que aīam decorat· abstinētes a pecca-
to quod est tam pu̇erse cōditionis ut
ipsi aīe tantū noceat quātū sit possibi-
le excogitari· quapp̄t sūme detestādū
est. Qd̄ ꝓbatur q̄tum ad p̄ns spectat
trib9 rationib9.
p̊ rōne seruilis cōditionis.
2° rōne nāe īmutationis.
3° rōne cordis obduratiōis.

Pars prima hui9 sermonis. in q̄ ꝓbat̄
ꝙ detestandū est peccatū respectu sui
ipsi9 rōne seruilis cōditiōis.

Rimo igit̄ in isto sermōe de-
testādū ē pctm̄ rōne seruilis
conditionis. Scripserūt bra-
gmani ut legit̄ in historijs Alexādro
dicentes. Tu hostes exteriores spolias
ut īteriores nutrias. Tu homines tue
subijcis seruituti ⁊ vitijs tuis interio-
ribus seruis. Hibi. Ecce ḡ ꝙ libertas q̄
tantū desiderat̄· tātū estimatur· pctō
solo pdit̄. Nō bn̄ ꝓ toto libertas ven-
ditur auro. Sed velis nolis· pdes eā
pctō. Nā sm Aug. 19° de ciui. dei. ca°
15°. prima cā seruitutis pctm̄ est. Hoc
idē determināt theologi in 2° dis. 44.
Q2 si pctm̄ nō fuisset· nulla i mūdo ser
uitus eēt. S3 attende. qa peior seruit9
i mūdo nō repit̄ q̄ seruit9 pcti. Joh. 8°.
Qui facit pctm̄ seru9 ē pcti. glo. i. dia-
boli. Alia glo. i. hic9 ex pctō delicti. Vn̄
ait Aug9 in 4° de ciui. dei. ca° 3°. In hac
ḡ ita regnū bonorū nō tam illis p̄stat̄
q̄ rebus humanis. Malorū v̊o regnū
magis regentib9 nocet q suas aīas va-
stant scelez maiori lnīa. His aūt q eis
seruiēdo subdūtur nō nocet nisi iiq-
tas ṗpa. Nam iustis qcqd malorū ab
iniqs dn̄is irrogat̄· nō est pena crimi-
nis s̄ v̄tutis examen. Proinde bonus
etiā si fuit liber ē. Mal9 aūt etiā si re-
gnet seru9 ē. nec vni9 hois· s̄ qd̄ gui9
ē tot dn̄oz q̄t vitiorū. Hille. Propter
in rrogat9 Secūd9 ph̄s. Quid ē libtas
hois? ait. Innocentia. ḡ a ɔ̄trio sensu. q̄
ē maior seruit9 nisi pctm̄ ⁊ seruire pec
cato ⁊ diabolo. Luc. 15°. Adhesit vni
ciuiū regiōis illi9. i. diabolo q regnat
in regiōe pcti. Ratio aūt horū ē. qa ut
2. Pet. 2° ca° dicit̄. A quo. n. qs supa-
tus ē huius ⁊ seruus est. Et ad Ro. 6°.
Nescitis qm̄ cui exhibetis vos seruos
ad obediēdū· serui estis ei9 cui obedi-
stis· siue pcti ad mortē· siue obeditio-
nis ad iusticiā. Cū ḡ hō supat9 fuerit
a diabolo· eius seru9 efficit̄· ita ꝙ ei ad
nutū obedit. Et ē ut ceru9 dicit9. de q̄
dicunt nāles ꝙ ex q̄ vincit̄ ab aliq̄ cer-
uo· sp postea qñ dn̄m suū iudicās cu3
occurrit ei caput inclinat. ⁊ cornua di
mittit i signū subiectiōis ⁊ seruitut.
ita ec̄° esset si hō diabolū superet resi-
stendo. Quapp̄t mouet̄ qstio a scīs
doc. Vtz diabolus sup aliquo pctō ha
beat ptātem ligatā ut non possit vlte-
rius tēptare de illo. Qd̄ videt̄ eē vez
p auctoritatē Adamantij· q sup illud
Josue. xi° ca°. In tp̄e illo venit Josue ⁊
interfecit ꝛc. ingt. Sci ɔtra istos intem-
ptatores pctōz pugnātes ⁊ vincētes
minuūt exercitum demonu3. ⁊ velut
plurimos equos interimūt. S3 oppo
sitū videtur p illud Aug. q sup illud
Judic. 3°. Dimisit eos ut in ipsis expe-
riret̄ isrl̄· ait. Pater cā q̄re Jhus non
deleuit gētes. i. demones ut essent i q-
bus ꝓbarent̄. Cū ḡ sint necessaria bel-
la· ut ibidē dicit̄· necessarie sūt tēpta-
tiōes. Ad h̄ dicēdū sm Alex. de ales
in secūda pte sūme ꝙ p̄dicta auctori-
tas Adamātij sic intelligenda est. s. ꝙ

non habetur q̃ non possint demones
victi temptare. s3 q̃ non habeãt auda-
ciã tẽptandi. ⁊ sic intelligendo nõ est
ꝯtriũ illud qđ dicitur ĩ li° Judic. ⁊ qđ
ibi ait Aug⁹. nõ dicit̃. n. determinate de
aliq̃ pctõ. s3 in gnẽ temptatiões pctõꝝ
valent ad exercitiũ iustorũ. Alit̃ di-
cendũ est fm Ricar. nrm in 2°. dis. 6.
q. vlt. q̃. s. diabolũ vinci ab illo quem
temptat. dupliciť põt intelligi. Vno°
de victoria ita pfecta q̃ desperet ꝯ illũ
hre victoriã de illo vitio ⁊ oĩ alio. Et
qa diabol⁹ supbus est ⁊ horret vinci:
iõ illũ ampli⁹ non tẽptat. Et sic intel-
ligit̃ illud dictũ Adamãtij. ⁊ ẽ q̃si sile
dicto Origenis ibidẽ. s. Josue. xi°. qui
ait. Puto sane qa sci depugnãtes ad-
uersus istos intẽptatores ⁊ vincentes
minuãt exercitũ demonũ. ne vltra fas
sit illi spũi q ab aliq̃ scõ caste ⁊ pudice
viuẽdo vict⁹ est. ĩpugnare iterꝝ alium
hoĩem. que auctoritas sic intelligẽda
est fm Ricar. q̃ diabol⁹ ita plene vict⁹
ab aliq̃ scõ q̃ simpliciť desperat de vic-
toria hñda ꝯtra eũ. ampli⁹ eũ nõ tem-
ptat nisi ꝯiecturet illũ postea debilio-
rem ⁊ pniorẽ ad malũ effectũ. nec aliũ
quẽ reputat ita firmũ ampli⁹ nõ tem
ptat. Hinc Jac. 4°. dicit̃. Resistite dia-
bolo. ⁊ fugiet a vobis. 2° mõ põt hre
victoriã tẽptatus a diabolo. ita q̃ vin
cit nõ plene sed semiplene. non ꝓpter
h̃ recedit ille tẽptator s3 iterꝝ tẽptat eũ
⁊ forte forti⁹. qa nõ est de victoria de-
sperat⁹. ⁊ sic habet ĩtelligi illud dictũ
Gregl. i 24°. li° moral. Hostis nr̃ adh̃ ĩ
hac vita nos positos quãto magis re-
bellare ꝯspicit. tanto ampli⁹ expugna
re ꝯtendit. h̃ ille. Si aũt arguit̃ ꝯtra
p̄dicta. qa Job resistebat diabolo pfec
te. ⁊ tñ p̃ et 2°. ca°. sui libri pluries fuit
tẽptatus. vicit pluries diabolũ. ⁊ plu-
ties tẽptatus est ab eo. Ad hoc ait ipse
q̃ uel Job nõ habuit illas plures tem-
ptatiões ab eodẽ diabolo. uel ille dia-
bolus qñ erat vict⁹ a Job in vno. p̄su-
mere volebat ipsũ posse vincere ĩ alio.
vñ qñ in fortissima tẽptatiõe quã sibi
facere potuit vict⁹ ẽ. ipsũ ampli⁹ non
tẽptauit. hec ille Ricar. Ecce g̃ qa resi
stendo vitijs liberamur a seruitute.
vicim⁹ diaboluꝫ cui⁹ ptãs est tanta q̃
nõ est ptãs sup t̃ram q̃ cõparet̃ ei Job
41°. Eius audaciã debellam⁹. ipsũ con
fusũ a nobis effugam⁹. Ꝯ°. autẽ pctõ
ꝯsentiẽtes ⁊ in ipso pmanentes. serui
eius efficimur. sclaui venũ dati. capti-
ui captiuitate pessima. Propterea ait
Aureli⁹ Aug⁹ in li° de agone xp̃iano.
in p̃ncipio. Multi aũt dicũt. quõ pos-
sumus vincere diabolũ quẽ nõ vide-
mus. sed habem⁹ magistꝝ q nob̃ mon
strare dignatus est quõ ĩuisibiles ho-
stes vincant̃. de illo dĩc apl̃us. Exuẽs
se carnem. principatus ⁊ ptãtes expo-
liauit. fiducialiter triũphãs in semet-
ipso. Ibi. n. vincũtur ĩimici ĩuisibiles
qñ vincim⁹ tẽporaliũ rerꝝ cupiditates
Qñ. n. dictũ est diabolo: Terrã man-
ducabis. dictũ est peccatori: terra es ⁊
in terram ibis. datus est g̃ ĩ cibũ dia-
boli peccator. ne sim⁹ terra. si nolum⁹
manducari a serpente. Sicut. n. quod
manducamus in corpus nostꝝ cõuer
tim⁹ ut ipse cibus corpus h̃ efficiatur
qđ nos sum⁹. sic malis moribus p ne-
quitiam ⁊ supbiam ⁊ impietatem h̃
quisq̃ efficitur qđ diabolus est. h̃ est
similis eius ⁊ subijcitur ei sicut nobis
subiectũ est corpus nostrũ. ⁊ h̃ est qđ
dicitur mãducari a serpente. Quisq̃s
itaq̃ timet illum ignem qui paratus
est diabolo ⁊ angelis eius. det operam
triũphare de illo in semetipso. Eos. n

qui foris nō oppugnāt intus vincim⁹
vincendo concupiscētias p quas nobis
dominantur. Hille. Audite ḡ peccato-
res qui pctō venūdati estis. nūquid
cara ē vobis libertas? nūquid eam af-
fectatis? Attēdite leges impales quō
eam libertatē cōmendāt. Aperite au-
res. ponite in cordibus vestris bonuz
libertatis. malū seruitutis. Jure natu-
re omnes liberi nascebantur. inqt lex
cum nota erat manumissio. cum ser-
uitus icognita erat. ff. de iusticia 7 iu-
re. l. manumissiones. 7 Auten. quibꝯ
modis natales effi. legi. coll. 5. cōsti. i.
§. si qs vō. Libertas inestimabilis res
est. Insti. qbus de cau. manu. nō pnt.
§. vlt. Eandem seruitutem sceleris q̄
effectū puniri iura voluerūt. ff. ad le-
gem iul. maiestatis. l. quisquis. 7. l. fi.
Non pstatur aliquid grati⁹ libertate.
ff. de fidei cōmis. libertatibus. l. patū.
Multa cōtra iuris rigorem ꝓ liberta-
te introducta sūt. ff. de fidei cōmis. li-
bertatibus. l. grauatur. §. si qs. Pre-
cedentes dicunt supuenientem serui-
tutem non procul a morte differre. in
Auten. de nup. §. si vō. Et ideo serui-
tutem mortalitati fere cōparamus. ff.
de re. iuri. l. seruitutem. Placuit eū q
nascitur liberū nasci. qa nō debet cala-
mitas mris ei nocere qui in vtero est.
Insti. de ingenuis. § sed si qs. Et ideo
Julius celsus. ait. Naturale est omnes
hoīes studio libertatis icitari. 7 odisse
conditiones seruitutis. Hibi poīa. O
igitur serue nequā. O scelerate pctōr.
O serue diaboli. O subdite 7 sclaue
īimici tui. q seruis libidini. qui delec-
taris ī confusione tua. q contra natu-
ram factus es seruus cui⁹ dns esse de-
beres. iuxta illam legem Insti. de iure
psonaꝝ. §. seruitus. Seruit⁹ aūt inqt

est constitutio iuris gentiū qua quis
dnio alieno cōtra nām subiicit. Tu es
ille pdite nequā. qa oīa que facis nu-
tu diaboli facis. qa quecūqꝫ acqrit ser-
uus. acquirit dno suo. ita tu diabolo.
Nam Insti. de his qui sūt sui uel alie-
ni iuris. §. p̊. dicitur. In potestate do-
minoꝝ itaqꝫ sūt serui. 7 quodcūqꝫ per
seruū acqritur dno acqritur. hec ibi.
Quis puauit te tāto dono libertatis?
qs conduxit ad tantam seruitutem?
qs venūdauit te? qs te in manu dia-
boli captiuauit? Non pat. non mater.
non dns. non aliqua creatura. sed so-
lum peccatū mortale. Quod non solū
verū est p dicta sed etiā p auctoritatē
Gōfredi ī poetria. Liber ē vitiis q nō
inseruit humanis. Et Tullius ī li° de
paradoxis. dicit. Omnis sapiēs liber.
oīs stultus seru⁹. Cui libere īperabit
q nō pōt suis cupiditatibꝫ imperare?
Quid est libertas potestas viuēdi ut
velis? Quis aūt viuit ut vult? q recte
viuit. q gaudet officio. q nec legibus
qdem ꝓpt metum paret. sed eas seqt
7 colit. q nihil facit uel cogitat uel di-
cit nisi libent 7 libere. Solo igitur sa-
pienti cōuenit ut nihil faciat iuit⁹. ni-
hil dolēs. nihilqꝫ coactus. cum seruit⁹
sit obediētia fracti aī atqꝫ abiecti 7 ar-
bitrio suo carentī. Quis neget omnes
leues. omnes cupidos. omnesqꝫ īpro-
bos esse seruos? Nūqd ille liber ē cui
mulier imperat. cui leges imponit. p-
scribit. iubet. vetat. quod ei videtur.
nec imperanti ille aliqd negare potest
uel audet recusare? ego istū nō modo
seruū sed etiā nequissimū seruū appel
landum puto. licꝫ amplissima familia
natus sit. Hille. Est. n. hō ꝓpter pctm̄
sic astrictus 7 incathenatus ut nulla-
tenus possit meritorie ad operandum

exire. Cuius rō ē. quia habens pedem claudum dū ambulat claudicare necē est. Cum ḡ pes spūalis affectus anime sit p pctm̄ tenens inordinatū affectuꝫ ⁊ obliquū. oportunū est in actu suo claudicare. ⁊ sic nūq̄ꝫ aliquod bonum valet eligere. quia cum pctō grā stare nō pōt qua mediāte a libero arbitrio bonum eligitur ut dictum est s̄. Ideo Criso⁹ ait omel'. 30. Omnes homines anteq̄ꝫ peccent habent liberū arbitriū sequendi diabolum uel non. s̄ postq̄ꝫ peccando se ei obligauerūt. exirūc nō possūt euadere nisi diuina virtute vincula disrūpantur. Huius rei habetur exemplum Act. 12°. ca°. mystice descriptum de Petro icarcerato qui typum pctōris importat. Cuius carcer cōcupiscentia est. Cathene vō due quibus ligat'. sicut Aug⁹ 3° lib° de libero arbitrio dic: difficultas ⁊ ignorantia sūt. Vix. n. pctōr grauat⁹ sarcina peccatoꝝ confiteri valet. ⁊ pro sua salute ignoranter accedit ⁊ incedit. Sꝫ timor male humiliās. ⁊ amor male īflāmās sūt duo milites inter q̊s dormiunt. Ex his duobꝫ ſm Augū. oīa mala procedunt. Custodes aūt q añ ostiū carceris stabant qui ad bene agenduꝫ exire nō sinūt. sūt occasiones peccandi. ⁊ ꝓmissiōes mūdi. ut. s. incolumitas nature diuturnitas vite. fortune prosperitas ⁊ pnie opportunitas. Sed quid certe si pctōr quod ī se est agere conatur. nec diuine monitiōi resistit. lumine supnāli illustrat'. propt quod dicit': Lumen refulsit ī habitaculo carceri. ⁊ statim in eius cor īmittitur valis consideratio. cōmissi flagitij. impensiq̄ꝫ beneficij ⁊ cōminati supplicij atq̄ꝫ ꝓmissi stipendij. Quā quidē considerationē imittere nihil aliud ē q̄ꝫ pctōris latus

pcutere. ipsūq̄ꝫ a pctō surgendū excitare. Vn̄ dicit'. Percussoq̄ꝫ latere Petri excitauit eum. di. Surge velociter. Statimq̄ꝫ plena expeditio sequit'. Et ceciderunt cathene de manibus eius. Proinde Michee. 2°. ca°. dicitur. Surgite ⁊ abite. qa non habetis hic requiem. s. ī pctīs. Sed si pctōr surgere noluerit ad malā cōsuetudinē veniēs. ⁊ pctī ⁊ diaboli seru⁹ efficitur. Et sic patet pma pars pncipalis hui⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. ī qua ꝓbat' q̄ꝫ pctm̄ est sūme detestandū respectu sui ipsi⁹ rōne nature īmutationis.

Ecūdo in isto sermone detestādum est peccatū rōne nature īmutationis. Facta est n. creatura rationalis a deo ad imaginem ⁊ similitudinē suam. p peccatum autē hō iudice dicitur bestie similis īmo bestia. Vn̄ ps. Homo cum in honore esset non intellexit. cōparatus ē iumētis insipiētibꝫ. ⁊ similis fact⁹ est illis. Et Math. 7°. Attēdite a falsis ꝓphetis q veniūt ad vos in vestimentis ouiū. īttrinsecus aūt sūt lupi rapaces. Hoc qdem ne duꝫ auctoritate diuina s̄ etiā philosophico fūdamēto ꝓbat'. Ait. n. phus p̊ polit. q̄ꝫ triplex fuit posita vita a phis. prima voluptuosa. secūda politica. tertia cōtēplatiua. Considerabant. n. hoīem esse mediū inter superiora. i. angelos. ⁊ īferiora. i. bruta quibus ē superior simpliciter ⁊ nobilior. qa dn̄s eorū. ſm illud. Omnia subiecisti sub pedibꝫ ei⁹. oues ⁊ boues ꝛc. Et ē etiā finis eoꝝ. qa 2° physicoꝝ ⁊ p̊ de aīa. Finis quodāmodo oīuꝫ est hō. ⁊ idō nobilior. qa nobilior est finis his q̄ ordināt' ad finem. 2° physicoꝝ.

Et ideo attendebāt hoīem tripliciter
posse considerari. p̊ ut participat cū
brutis. et sic cōuenit ei vita voluptuo-
sa. 2° ut est aliquid in se habēs ratio-
nem et vtens ratione. et sic cōuenit ei
vita politica. 3° ut coīcat cū angelis ī
ratione et speculatione. et sic conuenit
ei vita contēplatiua. Qui g̊ viuit vita
prima bestia est. Qui secunda hō est.
Qui tertia āgelus est. iuxta illud Jero.
ad Eustochiū. Profecto in carne preter
carnē viuere. non terrena sed celestis
vita est. Hec ille. Concluditur g̊ ad ppo-
sitū nostrū q̄ viuēs vita brutali ac vi-
tiosa. merito uel brutum nūcupatur.
O creatura īsensata cur nō times pec-
care. hō es et efficeris bestia peccando.
Audi qd phūs dicat p̊ polit. Intantū
gs est hō. inquātū habet rectitudinē
in seipso p subiectionē viriū inferiorū
ad ipsam rationē et ad alterū p iustam
et ciuilē cū aliis coīcationē. Et. i. sub-
dit. Sicut pfectus virtutibus optimū
aīaliū est hō. ita alienus a lege et a iudi-
ciis pessimū est oīuz. Et nota q̄ dic p-
fectus virtutibus. uel sm aliā lrām per
fidē susceptā. s. p intellectū et pruden
tiā. qa sm Ar. in 2° de aīa. Prudētis-
simū oīuz aīaliū est hō. Dicitur etiam
pfectus ppt virtutes. qa vnūquodq̄
pficit p attingē ppam vtutē. 6° phy-
sicoꝝ. et 5° metaph. vbi dicit. Perfec-
tus est q pfecte habet oēs virtutes ut
scīs hō. Et ideo bn̄ dicit. Pessimū est
oīuz alienus a lege. qa p pctm̄ hō pdit
pfectiones ppas. s. verā intelligentiā
et prudentiā et pfectionē vtutum. qb
pditis pessimū est oīuz. quia p sensus
corporales multa aīalia superāt hoīez.
ideo 2° de aīa. ait phūs. Homo certis-
simū habet gustū. in aliis aūt deficit a
multis. Propterea concludit idem. s.
p̊ polit. Plura mala faciet malus hō
q̄ bestia. Et in 7° ethicoꝝ inqt. Hoīes
dicūtur sicut dii ppter virtutis excel-
lentiā. hō aūt prauus deterior est bestia.
Hec ille. Et in eodē assignat rationē. di.
Operationes bestie praue sūt ex natura
operationes vo prauoꝝ hoīuz sūt ex cō-
suetudine. Et iō pctōr similis ē mon-
stris marinis. q licz habeant corpa pi-
sciū. habēt tn̄ corpora diuersoꝝ aīaliū.
Similit pctōres licz habeāt corpa hu-
mana. habēt tn̄ cor ferinū: ut habeāt
corpora vulpina p dolositatē. lupina
p rapacitatē. asinina p pigritiā. leoni-
na p supbiam. porcina p luxuriam. ca
nina p detractionē et gulā. et sic de aliis.
de qbus ait Boetius in 3° de cōsolatione
metro 6°. di. Heu grauē sortē quotiēs
iniquus Additur seuo gladius veneno.
Sed in 4° eiusdē in fine melius expli-
cat. di. Euenit igitur ut quē tantū for
tunatū mecū videas hoīem existima-
re nō possis. Auaritia feruet alienarū
opū violentus ereptor. lupo similem
dixeris. Ferox atq̄ inquietus linguā li-
tigiis exercet. cani cōparabis. Insidia-
tor occultus subripuisse fraudibus gau-
det. vulpeculis adequet. Ire intēperās
fremit. leonis animū gestare credit.
Pauidus atq̄ fugax nō metuēda for-
midat. ceruo similis habeat. Segnis
stupidus torpet. asinū viuit. Leuis atq̄
incōstans studia pmutat. nihil auibus
differt. Fedis īmūdisq̄ libidinibus im-
mergitur. sordide suis voluptatibus
detinetur. porcis cōparat. Ita fit ut q
pbitate deserta hō eē desierit cū in di-
uinā cōditionē transire nō possit ver-
tat in beluā. Hec ille. Huius simile dictū
habet Criso. sup Math. Si pctōr hō-
es inqt manifeste nō possū dicē. Cum
n. calcitres ut asinus. saltes ut taurus

fremas mulieribus ut equus. ⁊ castra-
margiā patiaris sicut ursus. ī pingues
carnē tuā ut mulus. rememoreris aūt
ut camelus. rapias ut lupus. irascaris
ut serpēs. pcutias ut scorpio. dolosus
sis ut vulpes. venenū maliciose obser
ues ut aspis ⁊ vipera. qualr̄ te potero
cū hoībus numerare? q̄ di. non ē cōue-
niēs. Proinde idē ipse Criso⁹ ī omel.
ascēsionis. sup illud: Homo cōparat⁹
ē iumentis. Peius ē ait cōpari q̄ nasci.
Naturalr̄ non habere ratione tolerabi-
le est. hoīem vō ratione decoratū irra-
tionali nature cōpari volūtatis crimē est.
Hec ille. Item similes sūt pctōres bestiis
q̄ pingūt ī processiōe vulpis extra ve-
stite ad modū hoīuz. intra aūt sūt fere
diuerse. Math. 7°. Intrinsec⁹ sūt lupi
rapaces. ps. Facies peccatoꝝ. i. demo-
nuz sūmitas. Eccl. 4°. Ne accipias faciē
cōtra faciē tuam. Hoꝝ oīuz sūma hec ē.
qa vitia sūt cōtra nām. vtutes aūt fm
nām. Vn̄ Lac. in li° de vero cultu. ait.
Siue vtutes īseras. vitia sponte disce-
dent. siue vitia eximas. virtutes vltro
subibūt. Sic. n. bonoꝝ ⁊ maloꝝ cōsti-
tuta est natura ut se sp̄ expugnēt ⁊ ex-
pellant. hec ille. Propterea Prosper ī lib°
epigrāmaton. ait. Qui se gaudet pec-
cati felicit vti. infelix nimis est, p̄speri-
tate sua. Nolite g̃ fieri pctō sicut equ⁹
⁊ mulus in q̄bus non est intellectus.
Et sic pz secūda pars pncipalis huius
sermonis.

Pars tertia sermōis. in q̄ pbat̄ q̄ pec-
catum est detestādū respectu sui ipsi⁹
rōne cordis obduratiōis.

Tertio ī isto sermone probat̄
peccatum esse detestandū re-
spectu sue proprie malitie ra-
tione cordis obduratiōis. Cum. n. ut
dictum est s̄. peccatū ī aīa perpetratū
est. si non cito dissoluitur p pniē me-
dicinā fit ipsa diaboli ⁊ pcti subdita
ita q̄ de peccato in peccatum ducitur.
⁊ tādem sicut lapis obduratur. De p̄
s. q̄ peccatum in anima aliud attrahit
ait Greg⁹. Peccatum quod per pniam
mox non diluit̄. suo pondere ad aliud
trahit. Exemplum de iuda qui fura-
batur. ⁊ effectus durus vēdidit xp̄m
⁊ postea in desperationē prorūpens se
suspendit. Exemplū etiam de Dauid
qui p̄us cōmisit adulteriū. post homi
cidium. de quo Iero⁹ ad Eustochium
ait. Samson leone fortior. saxo durior
⁊ qui vnus ⁊ nudus mille est psecut⁹
armatos. ī Dalide mollescit amplex⁹.
Dauid fm cor dn̄i electus. ⁊ qui ven-
turū xp̄m sepe esse cantauerat. postq̄
deambulans super tectum domus sue
Bersabee capt⁹ est ī nuditate. adulte-
rio iūxit homicidiū. hec ille. De 2° vō s
q̄ p peccatum cor induratur. habetur
Iob. 41°. vbi dicitur. Cor eius indura-
bitur quasi lapis. ⁊ astringetur quasi
malleatoris incus. Et Zach. 7°. Cor
suū posuerūt ut adamantē. maxīe qn̄
hō senescit, p̄o. 22°. ca°. Adolescēs iux
viā suā cū senuerit nō recedet ab ea.
Et iō Sen̄. ait. Pctā iuuenū p̄dicāt̄ ī
quale. qa sunt delebilia de facili. Pec-
cata senū predicātur ī qd. quia eis q̄i
substantialit̄ adherēt. Vn̄ Greg⁹ dic.
Vsitata. n. culpa mentē obligat. ⁊ ne-
quaq̄ surgere potest ad rectitudinē.
conatur ⁊ labitur. qa vbi his sponte
diu fastidit. ibi etiam cuz noluerit co-
acta cadit. Circa talem sic induratum
loquitur Ber. di. Cor durū quod nec
cōpūctiōe scinditur. nec pietate mol-
litur. nec precib⁹ mouetur. minis nō

cedit·flagellis indutatur·ingratū est
ad beneficia·infidum ad cōsilia·ꝓm-
ptum ad iudicia·īuerecūdum ad tur-
pia·ipauidum ad picula·inhumanū
ad humana.ipsū est qd nec deum ti-
met nec hoīes reueretur.Hilᵉ.Et sicut
sicut facit deᵘˢ de corde lapideo carneū
Ezech.36.° ita diabolus p peccatum de
corde carneo facit lapideum·īmo fer-
reum ꝛ diabolicum:ut nec igne tribu
lationis·nec malleo p̄dicationis plus q̄
ferrum existēs emolliatur ꝛ moueat.
Vn̄ Ber.de ipsius peccatoris duritia
iteꝝ inquit.Nemo duri cordis salutē
vnq̄ꝫ adeptus est·nisi cum forte mise-
ricors deus abstulit cor lapideū.ꝛ de-
dit carneum.Ipsum est de quo Ecc.3.°
dicitur.Cor durū male habebit in no
uissimis.O peccatores qui non emol-
litis corda vestra ut faciatis volunta-
tem dei vestri.Audite dominū·audite
spiritum sanctum·quomodo voƀ cō-
minatur Leuit.26.°Conteram duri-
tiam superbie vestre.ꝛ.i.Regꝭ.6.° ca.°
Quare aggrauatis corda vestra sicut
aggrauauit egyptᵘˢ ꝛ Pharao cor suū.
ꝛ.4.Regꝭ.17.°Non audierunt sed in-
durauerūt faciem suam iuxta ceruicē
patrum suoꝝ.ꝛ in ps̄.Vsq̄ꝫ quo graui
corde ꝛc.ꝛ ad Ro.2.° Scdm duritiā
aūt tuam ꝛ cor īpenitens thesaurizas
tibi irā in die ire. Ecce ḡ qd facit pec-
catum·indurat cor·iram dei inducit.
Et ideo induremus corda nostra con
tra ipsa vitia ne ipsa nos ī malum in-
ducant.Dicit.n.in ꝓuerbio sapientū.
Recte fortior putandus est q cupidi-
tates subijcit q̄ qui hostes.Vn̄ ꝛ Sen.
in secūda epistola ad Lucillū inquit.
Quid agere debemus ut irritamenta
vitioꝝ q̄ꝫ longissime fugiamus.Indu-
randus est animus.ꝛ debellande vo-

luptates·que seua quoq̄ꝫ ingenia ad
se rapuerūt.Vitia sine modo ꝛ sine fi-
ne ꝓsequere.Nam illis quoq̄ꝫ nec mo-
dus nec finis est.Proijce quecūq̄ꝫ cor
tuū dilaniāt·que si aliter extrahi ne-
quirent·cor ipsū cum eis euellendum
erit.Voluptates precipue exturba q̄
latronū more ī hoc nos amplectūtur
ut strangulent.Hilᵉ.Vt sic facientes
in ipsa supna gloria a peccati morte li-
berati viuere valeamus in secula secu
loꝝ.Amen.
Feria sexta post secundam dominicā
de aduentu.q̄ꝫ detestandum est pecca-
tum ratione sue maligne conditionis
tribus alijs dōnibꝫ Sermo.13.°

Abūdetis

in spe ꝛ virtute spiritus
sancti.Iteꝝ vbi s.Tan-
ta est pcti mortalis ma-
lignitas fratres carissimi:ut ad ipsum
detestādum reprehendendum ꝛ ab-
hominandum·finem sermoni nostro
imponere nesciamus.Quis enī ut ex
precedenti sermone patet detestabile
sit ex sua propria conditiōe tribꝰ eui-
dentissimis rationibus:nihilominus
ut eius peruersa ꝛ iniqua conditio cla
rius appareat·circa eius detestabilem
conditionē in presentiaꝝ iteꝝ instare
pfructuosum erit.Nam sicut peccatū
āgelos affligit·ita ꝛ demōes delectat.
ꝛ sicut angelis dissimiles·ita mutis ꝛ
irrationabilibꝰ ꝛ stultis similes facit.
ꝛ sicut gratia animam decorat·ita pec
catum deformat.Habundetis ḡ in spe
ꝛ v̄tute spūs sancti·abstinentes a pec
cato quod ita nequissimū est·ut tribꝫ
alijs rōnibus ī isto sermone iteꝝ dete-
standum clarissime appareat.

p̊ rõne diabolice delectatiõis.
2° rõne mentis alienationis.
3° ratiõe fetide corruptionis.

Pars prima hui⁹ sermonis. in q̄ pbat̃
q̧ detestãdum est peccatum respectu
sue etiam maligne conditionis rõne
diabolice delectationis.

Rimo igitur in isto sermone
detestãdum est peccatũ etiã
respectu sui ratione diabolice
delectationis. Pro qua rõne declaran-
da mouetur vnũ dubiũ. Utrum pena
maloꝝ angeloꝝ cõpatiatur secum ali-
quod gaudiũ in eis. Uidetur enĩ q̧ sic
trib⁹ medijs. p̊ sic. p̊o. 13°. Desideriũ
si cõpleatur delectat aĩas. sed ipsi mul
ta mala desiderant que veniũt. g̊ ipsi i
illis delectantur. g̊ zc. 2° sic. Phs. x°.
ethicoꝝ. ca°. 8°. dĩc q̧ philosophia ha-
bet multas delectatiões puritate ꝛ fir
mitate. sed mali angeli multum sciũt
de philosophia. g̊ habent magnas de-
lectationes. 3° sic. Proprie actiones
sunt delectabiles vnicuiq̧. sed ipsi ha
bent suas proprias actiones. s. intelli-
gere ꝛ velle. g in eis delectantur. g̊ zc.
Oppositũ videt̃ trib⁹ alijs medijs.
p̊ sic. Phs p̊ ethicoꝝ. ca°. 18°. ait. De-
lectatio si sit fortis expellit oẽm tristi-
ciã ꝛ que sibi cõtraria ẽ ꝛ que contin-
genter. g̊ a simili tristicia si sit fortẽ ex-
pellit oẽm delectationẽ ꝛ q̄ sibi ɔtra-
ria est ꝛ que contingenter. sed tristi-
cia maloꝝ angeloꝝ est valde fortis. g̊
nullã cõpatitur in eis secũ delectatio-
nem. 2° sic. In angelis bonis leticia
nullam patit̃ tristiciam. g̊ a simili nec
tristicia leticiã ĩ angelis malis. 3° sic.
In nobis nõ p̃ot esse simul leticia cum
tristicia. q̄a leticia est cum dilatatione
cordis. ꝛ tristicia cũ quadã cordis cõ-
strictione. constrictio aũt ꝛ dilatatio
cordis motus contrarij sũt. g̊ a simili
ĩ angelis nõ potest simul eẽ leticia cuꝫ
tristicia. sed sꝑ habẽt tristiciã. g̊ nulla
habent leticia. g̊ zc. Ad hanc que-
stionẽ respõdet Ricar. ĩ 2°. dis. 6. arti.
2°. q. 2. di. q̧ contingit loqui de pena
malorum angelorum dupliciter. aut
pro statu ante iudiciũ. aut ꝓ statu p⁹
iudiciũ. p̊ modo loquendo. q̄a pena
eorum adhuc nõ ẽ completa q̄uis sit
grauis ꝛ multa. ideo capaces sunt ali-
cuius vani gaudij ꝓuenientis ex euẽ-
tu eorum que desideratũt. Un̄ Aug⁹ 4°.
de ciui. dei. ca°. 27°. dĩc q̧ praua docent
turpibus gaudẽt. Et ibidem ait. Hac
tñ fallacia miris modis demões delec-
tant̃. quia ꝛ deceptores ꝛ deceptos pa-
riter possident. a quorum dominatio-
ne non liberat nisi gratia dei ꝑ Ihesũ
xp̄m dñm nostrum. Et in 9° lib°. ca°.
p̊. ait. Demões talibus gaudent qua-
lia boni ꝛ prudentes hoĩes aduertant̃
ꝛ damnãt. h̊ ille. Et isto modo possũt
adaptari rationes prime. Qñ g̊ p̊ di-
citur q̧ desideriũ si compleatur delec-
tat animã. respondendum est q̧ desi-
deriũ nũq̧ completur ita ut delectet
appetitum nisi ex eius euentu appetẽs
sortiat̃ finẽ vere uel estimatiue ꝓpter
quẽ illud appetebat. quẽ nũq̧ sortiet̃
malus post iudiciũ ut statim patebit
ꝫ bene ante ut dictũ est. g̊ zc. Ad se-
cũdũ dicẽdũ q̧ philosophia aggrauat
magnã delectationẽ ĩ subiecto dispo-
sito ad eã. ꝫ q̄a act⁹ actiuoꝝ sũt ĩ pati-
ente bñ disposito. 2° de aĩa. ꝛ nã mali
p⁹ iudiciũ totaliter erit indisposita ad
quãcũq̧ delectationẽ. iõ philosophia
nullã poterit eis causare delectationẽ
Ad tertiũ etiã dicendũ q̧ ꝓpe actio-
nes nõ causabũt in eis p⁹ iudiciũ ali-
q̄s delectatiões. cui⁹ rõ stati videbit̃.

⁊ quia diuina influentia non aderit ad hoc ut proprie actiones causent ī eis affectū in quo est delectatio. sine autē illa influentia causa secūda nō pōt suū effectū causare. qa sicut dicit̄ cōmento super pmam propositionē de causis Non figitur causatū cause secūde nisi p virtutē cause pme. Concludendum est igit̄ q̄ demones ante iudiciū habebūt cum tristicia aliquā delectationē admixtam. 2° modo dō. s. pro statu post iudiciū. sic dico ut ait Ricar. q̄ pena eoꝝ non cōpatietur secum ī eis aliquod gaudiū. qa tūc pena eoꝝ erit cōpleta. ⁊ ideo natura eoꝝ erit ita disposita ad susceptionem gaudij q̄ nullū agens creatum habebit proportionalem v̄tutem ad causandū delectationem ī subiecto ita disposito: agēs aūt increatū exigente sua iusticia nullum causabit in eis gaudium. ℞. Aug⁹ in 14°. de ciui. dei. ca°. 13°. ait. Elationis vitiū ī dei aduersario q est diabolus maxime dn̄ati sacris litteris edocet̄. ꝑ sm phm 3° ethicoꝝ. ca°. 9°. qualis est vnusquisq; talis ⁊ finis videt̄ ei. ḡ diabol⁹ finē suū cōstituit ī excellentia. Cum ḡ sm phm 6° ethicoꝝ. ca°. 6°. fines sint pncipia opabiliū. quicqd malus angelus appetit propt̄ excellentiā appetit. ꝑ post iudiciū nihil eueniet de quo consequentur demones excellentiam nec verā nec estimatā. Cum ḡ ex euentu rei desiderate nullum proueniat gaudiū. si desiderans nō conseqtur finem propter quem illud desiderabat. nihil eueniet ex cui⁹ euentu aliquod in eis gaudiū orıat̄. Dicas ḡ ad pmū argumentū secūde partis q̄ ante iudicium nō est maloꝝ tristicia ita fortis q̄ expellat omnē delectationē ⁊ magnam ⁊ paruam. sed bene post iudiciū erit ut visum est. Ad secūdū dicendū q̄ angeli boni qa ita sūt cōiuncti cum diuina volūtate ut nihil eueniat ɔtra eoꝝ volūtatē absolutam. ⁊ qa habent cōsubstantialis glorie cōplemētū. ideo ī eis nulla pōt eē tristicia. sed in angel̄ malis nō ē adhuc tota pena ɔpleta quā ppetuo habituri sūt p⁹ iudiciū. ⁊ mō in eis interdū est aliqd gaudiū. grani tn̄ amaritudine respersū. gaudent. n. de malis euenientibus que euenire desiderauerūt. Ad tertiū dicēdum q̄ cū ī hoīe simul est tristicia ⁊ leticia. si leticia maior est q̄ tristicia cor dilatabitur. minus tn̄ propt̄ tristiciam. Si aūt tristicia ē maior leticia. tūc erit eꝯ. Si aūt equarent̄. tūc cor nec ɔstringeret̄ prohibente leticia. nec dilataret̄ ꝓhibente tristicia. Ex his dictis patet q̄ demones ꝓ tēpore isto saltem aliquā delectationē habēt admixtam cū tristicia. ⁊ maxime ex euentu eoꝝ q̄ maxime desiderāt. Sed qd magis desiderant q̄ diuꝫ nr̄m eternam dānationem qa in iuidia cōfirmati sūt. ⁊ odio nr̄i q ad illā gloriam possumus ascendere vnde ipsi ceciderūt! Et ideo qa null⁹ dānatur nisi ꝓpt̄ mortale pctm̄ sūme delectant̄ ī pctōꝝ p nos ppetratione. Quapꝑt sūme a nob pctm̄ detestādū ē ne īimicos nr̄os gaudē faciam⁹. hoc ē n. potissima cā tantaꝝ tēptationū circa nos p demones ppetrataꝝ cōplacētia pcti. Vn̄ Greg⁹. Assidua tēptatiōe diabolus tēptat ut saltē tedio vincat. Huius negocij exemplū mirabile narrat in 3° dialogoꝝ btūs Greg⁹. in quo dat̄ intelligi cōplacētia ꝑccati quam habent īimici. Ait enim. Quid accidit cuidam ꝑūdane ciuitatis episcopo referā. Ille vir venerabilis cū vitā multis plenā virtutibus duceret seq; sub

sacerdotali custodia ĩ continētie arce custodiret quādā sc̄imonialē feminā secū ꝑus habuerat. noluit ab episcopi cura repellē. secū hāc pmisit habitare. Ex q̄ re actū est ut ātiqu⁹ hostis apud eius aīu; aditū tēptatiōis exquireret. Nam cepit spēm ei⁹ oculis mentis eius imprimere: ut electus cogitaret nephanda. Quadā vō oīe iudeus qdam ex partib⁹ campanie Romam veniens prope fundā nō longe peruenit. cum iam diem vesperascere cerneret. ⁊ quo declinare posset minime reperiret. iuxta Apollinis templu; fuit ibiq; se ad manendū contulit. sed loci illi⁹ sacrilegiū ptimescens. quis crucis fidem minime haberet. signo tn̄ crucis se munire curauit. Nocte autē media ipso solitudinis pauoꝛe turbatus peruigil iacebat. ⁊ repente conspiciēs malignoꝝ spirituū turbam quasi in obsequiū cuiusdā potentis preire. Eū vō qui ceteris p̄erat ī eiusdē loci gremio cōsedisse qui cepit singuloꝝ spirituū obsequentiū sibi cās exquirere actusq; discutere: quatenus vnusq̄sq; quātū nequissime egisset īueniret. Cūq; maligni spūs inq̄sitiōi ei⁹ exponerēt quid operati cōtra bonos fuissent. vnus in mediū prosiliuit q in Andree ep̄i animu; p speciem sanctimonialis femine que in episcopio suo habitabat quantam temptationem carnis cōmouisset aperuit. Cum vō h̄ malignus spiritus qui p̄erat inhianter audiret. ⁊ tanto sibi factum lucrū grande gauderet ⁊ credēt quanto sibi sanctioris viri animu; ad lapsum pditionis inclinaret. Ille spūs qui h̄ fatebatur adiunxit. qa vsq; ad h̄ quoꝝ die preterito hora vespertina eius mentē traxerat ut in posterioꝛa eiusdem sanctimonialis femine blandiēs alapam daret. Tūc malignus spūs atq; hūani generis antiqu⁹ inimicus exhoꝛtatus hūc valde ē ut pficeret quod cepisset. quia ex ruina illius singularem inter ceteros palmā teneret. Vide g̊ quantā cōplacentiam habeant demones de pctō. nūq̄; satiāt̄ nostra ruina. Vn̄ beatus Martin⁹ ut legitur in vita eius videns mergos in flumīe. ait. Hec est foꝛma demonum. insidiantur incautis. captos deuoꝛant satiariq; nequeunt deuoꝛatis. Hinc de eoꝝ fallacia ⁊ nocendi desiderio loq̄tur Aug⁹ sup p̊s. 36°. di. Demones sp habent voluntatē nocendi. nec si placentur nec si rogentur desinūt nocere velle. H̄ maliuolentie eoꝝ propriū est. Et sup p̊s. 96°. idē ait. Insita est maliuolentia quedam ⁊ pernicies nocēdi malignis spiritib⁹ ut gaudeāt de malo hoīu;. ⁊ de fallacia nr̄a. Si nos fefellerint pascūtur. ⁊ non querūt quibus in eternū dominentur sed cum qbus in eternū damnētur. Quomodo solet maliuolus latro noīare īnocentē. non q si fuerit solus icensus. uel si duo ardeant. minus ardeat. min⁹ moritur si duo moriātur. Pena illa non minuit̄ sed maliuolentia pascitur. Mecū inqt moriatur. non se minus moritur moriens. sed solatiū habet malū alterius. Talis est diabol⁹. seducere vult hoīes illos cum quibus puniatur. ⁊ quia nō potest fallere iudicem deum. non enī nominat apud eum īnocentem. veꝝ crimina volens habē que obiiciat peccata persuadet. hec ille. Et 9°. de ciui. dei. ca°. 6°. inquit. Mens demonū cum subiugata vitiis ⁊ oppressa sit: quicqd rationis habet nāliter ad fallēdū ⁊

decipiēdū tāto actiꝰ intēdit quāto eā magꝭ possidet nocēdi cupiditas. Hīlle. Aliqñ.n. ꝑ trigīta uel q̄dragīta ānos tēptat vnū pauperē diabolus ut ī pec catū eū ꝑcipitet. nec cessat die ac nocte. ꝙ si in tanto tempore optinet. multum gaudet. Juuenis qdam suscitatꝰ a beato Johāne dicebat ꝙ videtat demones gaudentes de ruina quorūdā peccatorꝝ cōuersorū a beato Johanne. Nolite ḡ frēs date locum diabolo per peccatum. sed affligite illum a peccatis abstinentes ⁊ de peccatis penitentes. Et sic patet pars prima huiꝰ sermōis.

Pars secunda huius sermonis. in qua probatur ꝙ detestandum est peccatū respectu sui etiam ratione mētis alienationis.

ecundo in isto sermone detestandum est peccatum etiam respectu sui ratiōe mentis alienationis. O ciues nobiles. O milites. O doctores ⁊ sapientes. O principes ⁊ barones. O duces ⁊ reges. si quis appellaret vos fatuos. nūquid patienter sustineretis? Credo ꝙ multum moleste ⁊ egre ferreti. Sꝫ ego dico ꝙ si vnū solum peccatuꝫ mortale regnat in vobis. nō stultos vos tm̄ ⁊ fatuos ꝫ stultissimos esse. Nam phūs ait in liº predicamentorū. Ab eo ꝙ res ē uel non ē dicitur propositio vera uel falsa. Cum igitur sic se habet in re ꝙ vos existentes in pctō estis fatui. ut probabo. sequitur hanc propositionē. s. vos estis stulti esse verā. Stultus. n. ē qui caret vsu rationis. quapropt insanit. Unde Crisipus dic. Stultus oīa vitia habet fm̄ stoicos. sed non in oīa nā pronus est. alius. n. ī auaritiā. alius ī luxuriā inclinat. Un̄ sapiētibꝫ Lac. dic. Nām hoīs deus hanc eē voluit. s. ut duarū rerꝝ cupidꝰ ⁊ appetēs eēt. s. religionis ⁊ sapiētie. ꝫ hoīes iō fallūt qm̄ aut religionē suscipiūt omissa sapīa. aut sapiētie soli studēt religione omissa. cū alterꝝ sine altero verū eē nō possit. Itē Augꝰ 8º. de ciui. dei. inqt ꝙ Plato dixit amatorē dei phm̄ eē. i. sapientē. Et Tullius in tusculanis q̄stionibꝫ. liº 5º. ait ꝙ sapient ꝓpriū ē nihil qd penitē possit facē. nihil īuitū. ꝫ splendide cōstant grauit ⁊ honeste oīa. Itē Seneca in epla. 9. inqt. Sapiēs nulla re eget. ⁊ tn̄ illi multꝭ rebus opus ē. eꝯ. stulto nulla re opus ē. nulla eni re scit vti. ꝫ oībus eget. Itē Socrates dic ꝙ sapiētꝭ ē ne quid in cassū excidat cauere. Et si qd fortit accideri fortiter ferri. Et Sixtꝰ pytagoricꝰ ait. Tūc eris sapiens cum te non putaueris sapientē. Cū ḡ peccator non habeat verā ⁊ xp̄ianam religionem fm̄ Lac. non amet deum scđm Platonē. faciat multa de quibꝫ penitebit scđm Tulliū. nulla re sciat bene vti scđm Senecam. nesciat mala ventura cauere scđm Socratē. existimet se sapientiorē aliis fm̄ Sixtū pytagoricū: sequit ipsū eē fatuū ⁊ insensatū. ⁊ oī sapīa carentē. Cuiꝰ stulticia septē euidentiis demonstrat. Prima euidentia stulticie pctōris ē. ꝑ viam. ꝑeligit ambulare sciens viā latā ⁊ spatiosam q̄ ducit ad mortem q̄ꝫ arctam q̄ ducit ad vitā. Math. 7º. Itaqꝫ silis ē illi q cū sciret rectā viā q̄uis arctā de volūtate fratris fatui voluit ire ꝑ latam ⁊ ambo capti. fatuus proijceretur in foueam ⁊ alius sapiens duceretur ad mortem. maledicebat fatuo dicens ꝙ propter suam fatuitatem moreretur. Tūc respōdit. Maledicatis tu. qa tibi

potius est imputandū qui me sciebas
fatuū. Sic anima qñ ad mortem vide-
bit se dampnata propter corpus fratrē
suū fatua reputabitur. quia ipsi corpi
fatuo cōsensit. Vñ. pŏ. p̊ ca. scribitur.
Sapiētiā atq; doctrinam stulti despi-
ciūt. O anima sapiēs ne stulta efficia-
tis. ambula per istam viam arctam. de
qua ait Aug⁹ in lib° de pulchritudine
aīe. Omni studio lata via seculi vitan
da est que ducit ad mortem. At vō oī
cordis desiderio via angusta que du-
cit ad vitam adeunda est ⁊ appetēda.
Via hͣ āgusta ē via abstinētie ⁊ casti-
tatis. humilitatis ⁊ oīs religiōis quā
xp̄s añ nos attriuit qua ad suū regnū
migrauit. hͣ ille. Secunda euidentia
stulticie peccatoris est p curam. qa pec-
cator maiorem curā gerit de re vilissi-
ma q̄ȝ nobilissima. Vñ Ber. ait. Sicut
stulti examinatores de maximis mini
mam. de minimis maximā curam ge-
runt. Maiorē. n. curā gerunt de carne
morbida q̄ȝ d̓ immortali aīa. imo ut cor-
ticē carnis custodiāt nutriāt ⁊ impin
guent. nucleū aīe sepe produnt. hͣ ille.
Silis ē. n. illi epo q maiorem curā ge-
rebat de custodiendo calato pleno pi-
rorꝝ q̄ȝ de multitudine aīarꝝ p̄cioso san
guine redēptarꝝ. De qbus ait Ber. Ve
mihi si talentū mihi traditū negligen
ter seruauero. p̄cioso sanguīe xp̄i ma-
gis appreciatū. hͣ ille. Tertia euidētia
stulticie pctōris ē p mensam. qa p stil
lam modicā dulcedinis exterioris co-
medit cibum venenosissimū. ⁊ bibit
similē potum q̊ necē habet mori ī au-
reo calice Babylonis. nō attēdens in-
ternā ⁊ extinā amaritudinē. Job. zo.
Cōuertetur panis in vtero eius in fel
aspidū. Deut°. 3z°. ca°. Fel draconum
vinū eorū. Similis ē pctōr illi rustico

qui īuitatus ad nuptias. in via sitiens
bibit aquam de fundo fetidam quam
euomit in porta nuptiarꝝ turpit. ⁊ nō
solum nō ē ad nuptias admissus. īmo
cum flagello ī carcerem retrusus. Sic
hō hic bibens delectatiōes īmūdas. ī
morte euomet. Iere. z°. Quid tibi in
via egypti: ut bibas aquas turbidas.
Nō sic onagri faciūt s; expectāt vsq; q̊
īueniant aquam limpidā. iuxta illud
p̄s. Expectabant onagri in siti sua. s.
non bibentes aquam turbidā. Itē si-
milis ē cocodrilo de nilo ad pastū ac-
cedens. ad virorē herbe idrū aduolu-
tum nō aduertit. sed dum herbā viri-
dem pascit idrū cū ea deglutit qui eū
interius toxicat scindit ⁊ occidit. Sic
peccator dum illicitā delectationē glu
tit. diabolum simul cum ea comedit.
Vñ Beda. Qui veneni pocula porrigit
quasi labiū calicis melle tingit: ut qd
dulce est sentiat. ne quod mortiferꝝ ē
timeat. hec ille. Propterea Greg⁹ ait.
Quid insanius q̄ȝ pro modica delecta
tione carnis eternis se obligare suppli
cijs? Hinc ait Aug⁹. Melior est modi-
ca amaritudo in faucibus q̄ȝ eternum
tormentū in visceribus. Et Ber. Via
peccati ingredientibus propinat mel
sophisticū. progredientibus fel ⁊ ace-
tum. egredientibus insanabile vene-
num aspidum. hec ille. g̊ ⁊c. Quar-
ta euidentia stulticie peccatoris est p
propriā vinculationem. quia ipsemet
peccādo se illaqueat ī manibꝫ inimici.
Unde Job. 18°. Immisit in rete pedem
suū. Ubi ait Greg⁹. Qui pedem in re-
te mittit. nō cum voluerit eijcit. Sic
qui in peccato se deijcit non mox cum
voluerit surgit. Et pŏ. 5°. dicitur. Ini-
qtates sue capiūt impiū. ⁊ funibꝫ pec-
catorꝝ suorꝝ vnusquisq; cōstringitur.

Eſt enī ſimilis illis de quibus in vitis
patrū legit̄ q̄ angel⁹ oſtēdit cuidā ſcō
patri tres hoīes inutiliter laborantes.
Primus faſciculum de lignis faciebat
7 cum non poſſet portare ꝑ grauedine
adhuc ligna eis ſemper adiūgebat. 2⁹
aquā de puteo ꝓfundiſſimo cū multo
labore hauriebat. 7 hauſtam ī momē-
to inutiliter effūdebat. 3⁹ trabem por-
tans 7 volēs intrare domū in oſtio ei⁹
ex tranſuerſo ponebat 7 ſibi obicē ut
non intraret de eo faciebat. Sic pctōr
pctm̄ pctō adiicit. grām dei ꝓ q̄ acqui-
renda diu laborauerat effūdit. regnū
celorū ꝑ inobediētie rigorē ſibi ꝓclu-
dit. Quinta euidētia ſtulticie pecca-
toris ē ꝑ vite ꝑditionē. qꝛ pctōr ꝓ ni-
hilo q̄ amittit paꝺiſū ad modū Eſau
q̄ ꝓ lenticula vēdidit ius primogenitē
ſue. Gen̄. 25°. Hīc Ber. ait. Ve. ve. va-
por eſt ad modicū parēs q̄ eīne felici-
tatis aditū includit. Hille. Volūtarie
n. pctōr ꝑdit aīam ſuā 7 gaudia para-
diſi. 7 in h̄ oſtendit magnā fatuitatē.
Vn̄ Eccliaſtes. 6°. dr̄. Quid hꝫ ampli⁹
ſapiēs a ſtutlo. 7 qd paup niſi ut ꝑgat
illuc vbi ē vita? Hibi. ḡ ꝛc. Sexta eui-
dentia ſtulticie pctōris ē ꝑ vacuā ſer-
uitutē. qꝛ ſi toto tp̄e vite ſue pctōr ſer-
uiret diabolo. nō min⁹ pene ei dabit.
Vn̄ Greg⁹ ait. Stultū eſt ſeruire dia-
bolo offenſo deo. q̄ nullo placat̄ obſe-
quio. quāto plus ei ſeruierit. tāto am-
plius ipſe eum torq̄bit. Hille. 7 iō ꝛc.
Septima euidētia ſtulticie peccatori
ē ꝑ vite deſertionē. qꝛ deſerūt pctōres
vitā aīe 7 corporis. i. deum. 7 fiūt filii
diaboli q̄ eſt ꝑncipiū mortis aīe 7 cor-
poris. 7 h̄ magna ē fatuitas ꝓpter de-
lectationē corpis mortē corporis 7 aīe
incurrere. Vn̄ Ber. ait. Pctm̄ ingredi-
entes cōtamināt. progrediētes obſti-
nant. egrediētes exterminās: ut in aīa 7
corpe dānent̄ iuſto dei iudicio. Hille.
Vn̄ ponit̄ hic exēplū de rege q̄ viridā-
riū ſuū tradidit cuſtodie ceci 7 otracti
Contractus ſuadebat ceco ut ad arbo-
res eum portaret 7 eleuaret 7 de fru-
ctibꝫ ei daret. quod faciebat. 7 hoc rex
aduertēs ſic vtrūq̄ ad mortē iudica-
uit. Similit̄ deus iudicat de aīa ceca q̄
corpus portat 7 erigit ad mala opa fa-
cienda. qꝛ ſine regimine eius peccatū
explere nō poſſet. Et ſic patet pars ſe-
cūda huius ſermonis.

Pars tertia hui⁹ ſermōis. in qua ꝓbat̄
q̄ deteſtandum eſt pctm̄ reſpectu ſui
etiā rōne ſue fetide corruptiōis.

Ertio in iſto ſermōe deteſtan
dum eſt pctm̄ etiam reſpectu
ſui rōne fetide corruptionis.
Experientia. n. didicim⁹ q̄ carnes pu
treſcūt 7 fetent ꝓpt̄ defectū ſalis. Hinc
Math. 5°. Si ſal euanuerit ī q̄ ſalietur?
ꝛc. ſup q̄ dicit Nicola⁹ de lyra q̄ ſicut
ſale condiūtur oīa cibaria. ita diſcre-
tiōe oīa opa nr̄a ordinari debent 7 di-
rigi. Diſcretio aūt ē nomē v̄bale 7 eſt
deſcēdēs ab h̄ v̄bo diſcerno diſcernis.
7 ſtat ꝓ facē differētiā inter vnā rem
7 aliā. Cū igit̄ hō iudicat bonū malū. 7
eō. ut facit pctōr. tūc corrūpit̄ putre-
ſit 7 fetet. In cuius rei myſteriū Ioh.
xi°. dicit Martha. Dn̄e iam fetet. q̄tri-
duan⁹. n. eſt. Lazarus nāq̄ ſigt̄ pctōrē
fetidum ꝑ pctm̄. 7 q̄triduanū ꝑ delec-
tationē ꝯſenſū opationē ꝯſuetudinē.
de qbus dicit̄. i. Huius rei exemplū
habet̄ in vitis patrū q̄ cū qdam ſenex
ambularet per heremum vidit duos
angelos comitantes ſe. vnū a dextris
7 alterum a ſiniſtris. 7 cum inueniſſent

cadauer hoīs mortui fetidū. senex obturauit nares suas nō valēs fetorē sustinē. Angeli autē viso iuuene ornato nares obturauerūt. Et cū senex qreret causam. aiūt āgeli. Tu cū sis caro sentis fetorem carnis. nos aūt cū simus spiritus sentim⁹ spūalem fetorē peccati. Propterea ait Ansel. Tolerabili⁹ fetet canis putridus hoīb⁹ q̄ aīa peccatrix deo ⁊ angelis eius. Hinc Ezech. 16°. loquit᷑ deus tali aīe. di. Abhominabilē fecisti decorē tuū. Propt᷑ea scriptura Jacobi p̄. hortat᷑ nos fugere talē īmūditiā. di. Abijciētes oēm imūditiā ⁊ abūdantiam malitie. in māsuetudine suscipite īsitū v̄bū qd̄ pōt saluare aīas v̄ras. Et notant oīc oēm. ut nulla macula remaneat. qa. 1. Cor. 5°. dr̄. Modicū fermentū totā massam corrūpit. Ratio hui⁹ est. qa bonū vno modo fit z' eticor. malū aūt multipharian. i. q̄ qualecūq; malum sincere facit vnū hoīem malū. nō aūt vna v̄tus vnū bonū s; oēs v̄tutes. De corruptione peccatorū loqtur Aug⁹ in z° li° de libero arbitrio. ca°. zz°. di. Oīu3 corruptionū sola q̄ viriosa est corruptio recte vituperat᷑. Cetere aūt ne ue corruptiōes q̄dem dicēde sūt. aut certe qa vitiose nō sūt. digne vitupande esse nō p̄nt. Nā ⁊ ipsa vitupatio q̄ vitio parata. i. apta ⁊ debita sit. inde traxisse vocabulū credit ut vitupatio diceret᷑. Vitiū aūt nō aliūde malū ē nisi qa nāe aduersat᷑ ei⁹ ipsius rei cui⁹ ē vitiū. Vn̄ māifestū est hanc eandē rem cui⁹ vitiū vitupetatur nat᷑a esse laudabilem. ita ut oīo hanc vitupationē naturaꝝ laudē esse fateamur. Hec ille. Vide ḡ qa detestādū ē rōne fetide corruptionis ipsū pctm̄. Hinc est q̄ qdam phus volens peccare. ⁊ aduertēs aīe dignitatē. ait. Erubesce celum intrare cētrū. Erubescite ḡ fratres peccare ut mūdi ⁊ nitidi illā splendidissimā patriā intrare possitis ⁊ habitare cum deo ⁊ angelis ⁊ scīs ei⁹ in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato post secūdā dn̄icā de aduentu. de sanctificatiōe. illumiātiōe ⁊ caritate btē v̄ginis Sermo. 14⁹.

In sole posuit tabernaculum suū. Scribūtur hō v̄ba p̄s 18°. Quia hodierna die fr̄ēs carissimi est dies cōmemoratiōis gloriose v̄ginis Marie: cōgruū ē ad excitandā deuotionē fideliū ⁊ eiusdē virginis dilectoꝝ aliq̄ ꝯpendiose de eius sublimitate ⁊ excellentia cōmemorare. Quāto. n. plura de ipsa scribuntur ac predicant᷑. tanto maior habet᷑ copia scribēdi. necnō ⁊ dicēdi: idcirco assūpsi v̄ba p̄posita cithatede spūs scī Dauid: In sole. s. posuit ipse saluator nr̄ tabernaculū suū. Sol. n. f̄m Alex. ibidem dicitur btā v̄go Maria q̄ fuit tabernaculū filij dei. quia sicut sol illuminat mūdum. sic ⁊ ipsa abstulit oēs mūdi hereses. Propt᷑ qd̄ cantat ecclesia. Gaude Maria v̄go cūctas hereses sola interemisti ī vniuerso mūdo. Et sicut sol fert᷑ sup lunam. sic Maria sup mūdū ⁊ tēporalia. iuxta illud Apoc. 12°. Signū magnū apparuit ī celo. mulier amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹. Preterea. sicut lumen solis nūq̄ deficit. sic sola virgo in passione stetit in fide. Vn̄ Cantic. 7°. Statura tua assimilata est palme. que folioꝝ viriorem nūq̄ amittit. Quia igit᷑ sol purus clar⁹ est ⁊ calid⁹. ipsi btā v̄go iure ꝯparat᷑. que

p̊ fuit sol puritat᷑. 2° fuit sol claritat᷑. 3° fuit sol caritat᷑. i. caliditat᷑.

Pars prima hui⁹ sermōis. ī qua tractat᷑ de puritate btē v̊ginis. 7 quō fuit scīficata in vtero matris.

Rimo igit᷑ in isto sermone ad declarandā puritatē btē v̊ginis mouet᷑ vnū dubiū. Utrū btā v̊go fuit scīficata anteq̄ʒ nata. Ad cui⁹ dubij declarationē sciendū ē fm Archi. de conse. dis. 4. c. firmissime. 7 Alex. in tcia pte. in tractatu de incarnatiōe xp̄i. q. 15. q̄ꝫ duplex ē natiuitas s. in vtero 7 ex vtero. Natiuitas ī vtero ē qn̄ organiçato corpe creat᷑ 7 infūdit᷑ aīa. q̄ alio noīe fm Pe. aureoli dicit᷑ ɔceptio. Natiuitas ex vtero est qn̄ decursis nouē mensibꝫ fili⁹ apparet in mūdo. Si de p̄ma natiuitate loq̄mur sic nulla ē q̄stio. qa nulla res pōt scīficari anteq̄ʒ sit. loquēdo dico d' p̊ oritate tp̄is. qa oīs opatio p̄supponit potentiā. 7 oīs potentia p̄supponit substantiā. 7 oīs subā presupponit essentiā. Si aūt loquamur de secūda natiuitate ex vtero. sic oēs doc. q̄uis diuersimode p̄cedēdo affirmāt beatā v̊ginē scīficatam fore anteq̄ʒ natam. maxime Alex. vbi s̄. 7 Franciscˀ de maronis. ī tractatu de ɔceptiōe v̊ginis. 7 Bona. ī 3°. dis. 3. et Ricar. ibidē. arti. p̊. q. 2. et beatus Tho. ī tcia pte. q. 27. arti. p̊. Que ɔclo p̄bat᷑ triplici via. rōne. s. auctoritate 7 figuratiōe. p̊ p̄bat᷑ rōne gnāli 7 pticulari. Rōne gnāli sic. Ecclesia non pōt errare. 7 q oppositū tenet heretic⁹ ē. s̄ si non fuisset scīficata erraret celebrando ei⁹ natiuitatē. qa statui in peccato nō debet᷑ gaudiū nec sollēnitas. s̄ poti⁹ dolor 7 luct⁹. g̊ p̄ppositū. Ratiōe spāli idē p̄bat᷑ sic. Si qd' min⁹ videt᷑ inesse inest. g̊ 7 id qd' magis. ut hr̄ ī topic᷑. Exemplū de rege religiosū honorante. seq̄t᷑ q̄ꝫ multo magis ietu⁹ ei⁹ honorare eū debeat. sed Jeremias fuit scīficat⁹ i vtero. ut hr̄ Jere. p̊. Priusq̄ꝫ exires de ventre scīficaui te. Itē Johānes baptista fuit scīficat⁹. Un̄ Luc. p̊ dic Elisabeth ad Mariā. Ut aūt facta ē vox salutationis tue in auribꝫ meis. exultauit ī gaudio īfans i vtero meo. Ubi dic pr̄ nr̄ Ambrosi⁹. Nō p⁹ fuit mr̄ repleta spū scō q̄ꝫ fili⁹. s̄ fili⁹ repletus replet 7 matrē. Si igit᷑ minor est euidētia de scīficatiōe istoꝝ q̄ꝫ de scīficatiōe v̊ginis. 7 isti fuerūt scīficati ut patet. g̊ multo magis v̊go Maria. 2° idē p̄bat᷑ auctoritate Ber. di. Qd' paucis mortaliū ɔstat eē collatū. s. donuꝫ scīficatiōis in vtero. fas nō ē certe dicere tante v̊gini eē negatū. Itē auctoritate Ansel. in li° de cōceptu v̊ginali. di. Decebat ut illi⁹ hoīs. s. xp̄i ɔceptio de mr̄e purissima fieret ea puritate q̄ maior sub deo neq̄t intelligi. 3° idem p̄bat᷑ figuratiōe. Nam Ysa. xi°. scribit᷑. Egredier᷑ virga de radice Jesse. i. linea gnātionis regia q̄ in Jesse fuit radicata. 7 flos de radice eius ascēder. i. v̊go Maria. 7 regescet sup eā spūs dn̄i 7c. Itē Numeri. 17°. scribit᷑ q̄ꝫ v̊ga Aarō i. Maria q̄ fuit de stirpe Aaron. sublata de tabernaculo. i. mr̄is vtero īuenta ē floruisse donis. s. spūs scī. Q si dicat᷑. Aug⁹ ad Dardanū dic. Nō video quō edificēt᷑ hoīes ī domū dei ad habendū in se inhabitantem deū nisi cū fuerint renati. Si g renatio presupponit nationem. sequitur q̄ꝫ ante natiuitatem non potuit sanctificari. Ad h̄ rñdetur fm Ricar. vbi s̄. ī rn̄sione p̄mi argumēti q̄ꝫ ista scīficatio de qua

loqt̃ Aug⁹ est illa q̃ fit p sacr̃m baptis-
mi que nõ cõuenit nisi ex vtero natis
ut dicũt oẽs doc. in 4°. Sed ista sancti-
ficatio ṽginis fuit ꝓuata ꝛ a deo spālit̃
ꝓuilegiata. Ait. n. btũs Tho. vbi s̃. in
trãsitõe secũdi argumẽti ꝙ deus nõ al-
ligauit potentiã suã legi sacroꝝ. ꝑ.
si q̃rat̃ qñ fuit scĩficata si. s. ĩ ꝓmordio
ↄceptionis uel post ↄceptionẽ siue aĩe
infusionẽ. Si dicat̃ ꝙ in cõceptione.
Cõtra. qa videt̃ impossibile. includit
n. ꝙ añ peccauit q̃ eẽt. qa scĩficari ni-
hil aliud ẽ q̃ liberari a pctõ. uel inclu-
dit ꝙ scĩficari nihil aliud sit q̃ a pctõ
originali ꝓseruari. Si tu dicas ꝙ scĩ-
ficata ẽ p⁹ ĩfusionẽ aĩe. seqt̃ ꝙ ĩ ꝓmor-
dio ↄceptionis ↄ̃xit originale pctm̃. a
q̃ postea p scĩficationẽ purgata fuit. ꝛ
isto mõ incidis ĩ laqueũ. Ad h̃ respõ-
det̃ ꝙ si loq̃mur s̃m modũ illoꝝ q te-
nent ṽginẽ cõceptã in pctõ originali.
scĩficata fuit p⁹ infusionẽ aĩe. qđ mihi
non placet. Si ṽo loq̃mur s̃m moduꝫ
doctoꝝ nroꝝ. sic dico ꝙ scĩficata est in
ꝓmordio ↄceptiõis. Et qñ tu dicis ꝙ
nõ ẽ possibile. qa includit ꝙ añ pecca-
uit q̃ eẽt. Dico ꝙ duplex est ꝓoritas
nãe. s. ꝛ tẽpoꝛ. Prioritas nãe qñ duo
sũt simul tpe. vnũ tñ ꝓsupponit aliud
uel ẽ cã ei⁹. Prioritas tpis qñ vnũ ꝓ-
cedit aliud duratione ut inq̃t ph̃us in
post ꝓdicamẽtis. Nõ g̊ fuit prius tpe
virgo scĩficata q̃ in vtero nata s̃simul
tpe fuit vtrũq̃. fuit tñ ꝓus nã ĩ vtero
nata q̃ sanctificata. Ṽn notandũ s̃m
Ricar. in 3°. dis. 3. arti. 3°. q. 4. ꝙ aliquid
dicitur scĩficari tripliciť. ꝓ̊ de esse nõ
scõ fieri sanctũ. Et isto mõ nõ fuit scĩ-
ficata btã ṽgo. quia ꝓsupponit ipsam
fuisse peccatricẽ. 2° mõ de esse sancto
fieri mag᷑ sanctũ. 3° mõ de nõ esse scõ
fieri sanctũ. sed simul accipiendo esse
ↄcipe ꝛ scĩtatẽ. ꝛ sic virgo Maria fuit
scĩficata. Et qñ subiũgis ꝙ h̃ idem ẽ
ꝙ a peccato originali ꝓseruari. Dico ꝙ
multũ interest. Nã ad ↄtrahendũ pec-
catũ originale tria req̃rũt̃. s. organiça-
tio corpis. creatio aĩe ↄiũcte cũ corpe.
ꝛ statutũ legis diẽe q̃ ordinauit ꝙ aĩa
q̃ ↄiũgit̃ carni propagate ab Adam sit
ꝓuata dei visiõe ꝛ obligata pene eter-
ne. Virgo autẽ Maria habuit carnis
sue lineationẽ. ꝛ aĩe infusionẽ. s̃ deus
cõgrue ꝛ cõuenient̃ suspendit s̃nĩam.
ut pꝫ s̃. in die cõceptiõis. ne ipsa ĩ pec-
catũ originale incidẽt. Et sic patet qđ
ẽ a pctõ originali ꝓseruari. Sed aliud
ẽ scĩficari. Nam scĩficatio s̃m doc. illu-
minatũ vbi s̃. est missio spũs sancti ad
aĩam scĩficandã. Et iõ ĩ ↄceptiõe vir-
ginis descendit spũs scũs in aĩam eius
nõ ut purgaret eã ab aliq̊ pctõ qđ nõ
erat s̃ ut h̃ret grãm ꝛ ĩ ipsa ↄfirmaret̃
ita ꝙ non posset vnq̃ peccare mortalit̃
nec venialit̃. Est aũt triplex scĩficatio
s̃m ꝓdictũ doc. q̃tum ad p̃ns spectat.
Prima ẽ vniuersalis q̃ aĩa scĩficatur
qa. s. a pctõ purgat̃. ꝛ ei grã ↄfertur. s̃
non ↄfirmatur qn possit recedẽ a grã.
ꝛ h̃ solũ fit p sacra. Secũda ẽ spālis
q̃ aĩa purgat̃ a culpa. Accipit grãm.
ↄfirmat̃ ĩ grã. ne possit pctm̃ mortale
incurrere. Et sic fuit scĩficatio Johan-
nis ꝛ Ieremie. Tertia ẽ singularis q̃ aĩa
scĩficat̃ nõ purgatiõe a culpa q̃ nõ est
s̃ collatiõe grẽ ꝛ ↄfirmatiõe. ita ut nõ
possit peccare mortaliter nec venialit̃.
Et h̃ modo fuit scĩficata ṽgo Maria in
ꝓmo instãti sue ↄceptiõis. Et sic patet
pars ꝓma huius sermonis.

Pars secũda huius sermõis. in q̃ trac-
tat̃ de claritate ꝛ illuminatione intel-
lectus beate ṽginis.

Ecundo in isto
sermone tractandum est de

illumiãtione intellect⁹ btẽ virginis.
Nam ĩ illa scĩficatiõe dicta q̃tũ ad ra-
tionẽ ⁊ ĩtellectũ tanta ei sapiẽ claritas
a deo supinfusa ẽ q̧ vix põt exp̃mi. Nõ
n. ĩmerito vocata ẽ Maria. q̃a noĩa de-
bent eẽ rebꝫ cõsona. iz. q. i. in. c. deri-
cua. ⁊ de p̃ben. ⁊ dig. c. cum ſm aplm.
Insti. de dona. §. est ⁊ aliud. Sed ſm
Jero. intp̃retat̃ Maria illuĩata uel illu
miãtrix. q̃a ĩtellectũ habuit eleuatũ ⁊
illumiãtũ sup oẽs alias creat̃as putas
Sup Nerõnẽ q̃ habuit peritiã artium
mechanicarũ. Super Aristotelem qui
oĩuꝫ elemẽtoꝝ ac nãluũ reꝝ clarã noti
ciã habuit. qua p̃p̃t regula in nã nũcu
pat̃. Sup Platonẽ q̃ sbaꝝ sepataꝝ no
ticiã tradidit. Sup Ptolomeũ regẽ q̃
astroꝝ oĩuꝫ noticiam acquisiuit. Sup
Moysen qui rerũ creataꝝ nouit origi-
nem qd̃ Aristoteles ignorauit. ut vo-
lunt theologi in 2°. dis. i. viditqꝫ deum
facie ad faciẽ. Sup Stephanũ q̃ vidit
celos aptos. Act. 7°. ca°. Sup Paulũ q̃
vsqꝫ ad tertiũ celũ rapt⁹ ẽ. 2. ad Cor.
12°. Sup Dauid q̃ fuit ſm theologos ĩ
p̃. dis. 2. eximius pphãꝝ. eo q̧ altiora
pphetauit. Sup Johãnẽ baptistã qui
pdixit aduentũ xp̃i. ⁊ digito demon-
strauit. di. Ecce agn⁹ dei ꝛc̃. Sup Jo-
hannẽ euãgelistã. de q̃ loq̃t̃ Aug⁹. di.
Si pauꝝ alt⁹ ĩtonasset eũ mũdus cape
non potuisset. qñ dixit: In principio
erat ṽbũ. Sup oẽs scõs ⁊ scãs dei fuit
btã v̊go illumiata. Nã cognouit nãm
irrõnalẽ. ⁊ etiã nãm rõnalẽ. necnõ ⁊
nãm creatã spũalẽ. i. angelicã. Insup
cognouit oĩa q̃ erãt fugiẽda ⁊ aspnen
da ⁊ q̃ erant sequẽda ⁊ amplectenda
⁊ p quẽ modũ oĩa eẽnt odiẽda uel di-
ligẽda. Habuit. n. tantã cognitionem
creatoꝝ ut ĩ ipsa cognitiõe oĩa alia co-
gnoscẽt. ut verificaret̃ ĩ ea illud pphe
In lumiẽ tuo videbimus lumen. Ait
n. Aristoteles in 3° de aĩa. in principio.
q̧ potẽtia sensibilis percepto obiecto
excellẽti ĩpedit̃ postea in actu suo cir-
ca obiectũ mĩmũ. ut patet de illis qui
postq̃ viderũt solẽ nõ pñt videẽ mini-
ma. Potẽtia autem intellectualis eõ.
postq̃ ĩtellexit sublimia facili⁹ intelli-
git infima. Et iõ btã virgo sublimata
ad tantam cognitionem dei q̧ a nullo
creato ĩtellectu ɔp̃hẽdi põt. facillime
postea intelligebat oĩa creata. ⁊ pfecte
oĩa p̃dicta. Vñ ſm aliq̊s btã v̊go dum
erat in ventre matris habuit liberi ar
bitrij vsũ. ⁊ fuit ĩ sublimiori cõtẽpla-
tiõis statu q̃ vnq̃ aliq̃ pura creatura
ĩ etate pfecta. ⁊ lꝫ ĩ vtero sicut ⁊ ceteri
corpalit̃ dormiret. attñ somn⁹ q̃ sepe-
lit ĩ nob̃ liberi arbitrij actũ ⁊ merẽdi
vsũ. nõ fuit in ipsa. Vñ dicere poterat
illud Cãtic. 5°. Ego dormio ⁊ cor meũ
vigilat. s. in ɔtẽplatiõe. Nec mirãdũ
si añ debitã etatẽ h̃ h̃uit. Nã btũs Ni-
cola⁹ ĩ ĩfantia lactãs. secũda q̃rta ⁊ se-
xta feria bibẽ nolebat. Scũs v̊o Bene-
dict⁹ ĩ pueritia cepit miraculis corru-
scare. Et Johãnes baptista vt inquit
Amb°. sup Lucã. vere cognouit xp̃m
in vtero matris. nõ nã s₃ grã. Qui etiã
ĩ etate. 5. ãnoꝝ fugit mũdũ ⁊ ĩtrauit
desertũ. Si igr̃ isti habuerunt vsũ ra
tiõis ante debitã etatẽ q̃ ẽ septẽ ãno-
rũ de lege cõi. extra de delic. pue. c. p̃. et
de pe. ⁊ re. c. oĩs. quãto magis de beata
v̊gine altiori ⁊ ampliori modo ista cre
denda sunt. Fuit g̃ sol illuminationis
quia illuminata in se. ⁊ illuminatrix ĩ
aliis. Et sic patet secunda pars huius
sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis. ĩ qua tractat̃ de feruore 7 caritate siue dilectione dei 7 ꝓximi beate ṽginis Marie.

Ertio ĩ isto sermone tractandũ ẽ d̃ calididitate solis ṽginis Marie. s. caritate dei 7 ꝓximi.

Prima caritas. s. dei ꝯphẽditur ex p̃dictis. Ait. n. phũs 3ᵒ de aĩa. Volũtas nõ fert̃ nisi in p̃cognitũ. Et Augꝰ. xᵒ. de trinitate caᵒ. p̃. firmissime nouimꝰ nõ nisi nota amari posse. Cũ igit̃ ipsa ut dictũ est deũ amplissime cognouerit. tantũ dilexit quãtũ possibile fuit. Vñ nulla alia a xp̃o p̃fectiꝰ adĩpleuit p̃ceptum illud: Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: 7 ex tota aĩa tua: 7 ex tota mẽte tua. Deutᵒ. 6ᵒ. Luc. xᵒ. 7 Math. 22ᵒ. i. plus q̃ȝ res extiores interiores 7 sup̃iores q̃ȝ btã virgo Maria. q̃ ſm Alex. d̃ ales sup Luc. dilexit toto corde: oẽs cogitatiões suas in deũ dirigẽs. tota aĩa. i. oẽs affectiões ĩ deũ retorquẽs. tota mẽte. i. oẽs op̃ationes suas ꝓpter deũ faciẽs. Vñ in p̃sona illius ꝓpha ait. Inflãmatũ est cor meũ 7 renes mei cõmutati sũt. i. p trãsformationẽ diui amoris. Secũda caritas. s. ꝓximi ẽ duplex. s. corpal' 7 spiritualis. Primã caritatẽ corpalẽ btẽ ṽginis cognoscẽ possumꝰ ab effectu: dicẽte dño Math. 7ᵒ. Ab opibus eorũ cognoscetis eos. Nã ut audiuit Maria Elisabeth cognatã suam grauidã esse adiit cũ festinatione ut ei fuiret. ut pȝ Luc. p̃. vbi dr̃. Exurgẽs Maria abiit in mõtana ꝛc. sup q̊ dic Ambᵒ. Discite vos sancte mulieres sedulitatẽ quã p̃gnãtibꝫ debeatis exhibere cognatis. Maria q̃ an̄ sola ĩ intimis penetralibꝫ ṽsabatur. nõ a publico ṽginitatis pudor. nõ a studio asp̃itas mõtiũ. nõ ab officio ꝓlixitas itineris retardauit. in montana ṽgo cũ festinatiõe ṽgo officij memor iniurie ĩmemor affectu vigẽte nõ sexu relicta prexit domo. h̃ ille. Sp̃ũalẽ ṽo caritatẽ ṽginis q̃ dilior ẽ pma: p̃fectiꝰ cognoscẽ possumꝰ Patȝ. n. p̊ in ipsa cõsensione. nũcianti angelo fcẽ. sine qua ĩcarnatio filij dei 7 redẽptio nr̃a nõ fiebat. Ardebat. n. desiderio redẽptionis hũani generis. Vñ cognita hac veritate q̃ȝ filiꝰ dei ipsam elegerat ĩ matrẽ ut sic redimeret̃ genꝰ hũanũ. nimio caritatis çelo cõmota. ꝯtinuũ p̃stitit assensũ. Vñ Ber. in quodã s̃mone ait sic ad beatã ṽginẽ. Sicut ad mediũ. sicut ad archanũ dei. sicut ad reꝝ cãm. sicut ad negociũ seculoꝝ respiciũt q in celo sunt. 7 q in inferno habitãt. 7 q nos p̃cesserunt. 7 nos q sumꝰ. 7 nati natorũ. 7 q nascẽt̃ ab illis. ut illi q sũt ĩ celo restaurẽtur. 7 q ĩ inferno diripiãtur. 7 q p̃cesserũt ut ꝓphe fideles ĩueniant̃. 7 q sequũt̃ ut glorificẽtur. Et in alio loco idẽ ait. Maria oĩbus oĩa facta est. sapiẽtibꝫ 7 insipiẽtibꝫ copiosissima caritate debitricẽ se fecit. oĩbus mĩe sinũ apit ut de plenitudine eiꝰ accipiãt vniuersi: captiui redẽptionẽ. egri curationẽ. peccator veniã. iustus gr̃am. angelus letitiã. demũ tota trinitas gl'iam. filij p̃sona hũane carnis substãm. ut nõ sit q se abscondat a calore eiꝰ. h̃ ille. Hinc ẽ q̃ȝ vidẽs q̃ȝ aliter redimi nõ poterat genus hũanũ nisi p morte filij eiꝰ: q̃ȝuis s̃m sensualitatẽ doleret. s̃m ratiõeȝ tñ gaudebat adeo q̃ȝ dic Alex. vbi s̃. q. 16 ĩ diuisiõe argumẽtoꝝ. rationẽ btẽ ṽginis in illa passiõe 7 dolore nihil eẽ deordinatã. Patȝ etiã ĩ p̃nti ãplissima ṽginis caritas. Nã oẽs pctõres miam inueniũt in cõspectu dei ardẽtissimus

orationibꝫ ipsius apud patrẽ ⁊ filiũ. Vñ deuotus Ber. inqt. O homo securũ accessũ habes ad deũ. ibi habes matrẽ añ filiũ. filiũ añ patrẽ. filiꝰ ondit patri latus ⁊ vulnera. mr̃ ondit filio pectus ⁊ vbera. nulla ẽ ibi poterit eẽ repulsa vbi tot sũt caritatis insignia. H ille. Sed dices. volẽ nõ possũ de peccatis. alligatus sum in eis. coartor cõsuetudine mala: quid faciã? Noli desperare peccator. vade ad ỽginẽ. audi Ber. qd iterũ dicat. Si criminũ īmanitate turbatus. si cõsciẽ feritate confusus. si iudicij horrore perterritꝰ. si baratro desperatiõis astrictꝰ. Mariã cogita. Mariã īuoca. nõ recedat a corde. non recedat ab ore. Nã ipsam cogitãs nõ erras. ipsam rogans non desperas. ipsam sequẽs nõ deuias. ipsa te tenente nõ corruis. ipsa ꝓtegẽte non metuis. ipsa duce non fatigaris. ipsa ꝓpitia ꝑuenis. Et sic ī temetipso expiri poteris ꝙ merito dictũ sit nomẽ ỽginis Maria maris stella. H ille. Recurramus ẽ cõsiderẽter ad ỽginẽ ut ipsa īntercedẽte grãm cõseqmur in pñti ⁊ gliam ī futuro in secula seculorum. Amen.

Dñica tertia de aduẽtu. de vehemẽti ⁊ calida dissuasiõe pctĩ Sermo. 15ꝰ.

Nihil solliciti sitis. Scribũtur hec verba ad Phil. 4° ca° ⁊ in eplã occurrẽtis dñice. Horret animꝰ fratres carissimi. cõquassantur mẽbra. cõtremiscũt viscera in cõsideratione tantarũ sanguine xp̃i redemptarum. ⁊ ꝓpter iniquitatem peccati pditantiũ aiarũ. Qua ꝓpẽ nõ paruo dolore h tactꝰ cogitans existimaui summopere ꝑ facultate ingenij mei illa maxime inqrere ⁊ studiose pertractare que ipsum peccatũ terribile ⁊ horrendum dissuadere ⁊ de mentibꝫ nostris extinguere habeãt. qđ ī hoc cõpẽdio ut oĩa pfectiꝰ cõplectantur facere intẽdẽtes. dicimus oĩbꝫ puis ⁊ magnis paupibꝫ ⁊ diuitibꝫ masculis ⁊ femĩs subditi ⁊ dñis. sapiẽtibꝫ ⁊ insipiẽtibꝫ regibus ⁊ pncipibus. ꝙ ita pessimũ ẽ peccatũ mortale ꝙ ꝑ nullũ cõmodum uel incõmodũ homo non debet illud incurrere. aut si incurrat. nõ debet ꝑ modicũ in ipso residere. Vñ ỽba aplĩ assũpta ad id coaptari possunt. ac. n. Nihil solliciti sitis. ut. s. ꝑ aliquã sollicitudinẽ mũdialem aut carnalẽ peccatum admittatis. Aut. n. sũt res vtiles que possunt acquiri uel acqsite retineri ⁊ non admitti. aut ĩutiles que possunt euitari. aut si adsunt a nobis abdicari. ⁊ ꝓpter nullum istorum debet homo peccare mortalr̃. Ad cuius cõclusiõis declarationẽ. ⁊ peccati vehementẽ dissuasionem: tres in pñti sermone considerationes faciemus. Prima dicet̃ vniuersalis cõphensio. Secunda ỽo rationabilis ꝓbatio. Tertia aũt ꝑsuasibilis conclusio.

Pars prima huiꝰ sermonis. in qua cõprehendũtur omnia cõmoda ⁊ incõmoda propter que homo nullatenus mortaliter peccare debet.

Rimo igitur in isto sermone septẽ sunt cõsiderationes faciende. in qbus oĩa cõprehẽdũtur ꝓ quibus nõ debet homo mortaliter peccare. Prima consideratio erit mundi statꝰ. Secũda rei vitalis. Tertia creature sensibilis. Quarta

fingularis ꝓprietatis. Quinta vniuerse coītatis. Sexta dīne hūanitatis. Septima ⁊ vltima oīuꝫ possibilitatis. Prima ġ ꝯsideratio erit mūdi status.s.corꝑaliū que sunt elementa stelle celi sol ⁊ luna aurum lapides ꝓciosi ⁊ alia que habēt purū esse. Nā celi aīam non habēt nec sensū. licꝫ aliqui opinati sint ꝙ sic. ut Auicēna. 9° metaph. ca° 2°. qui dicit ꝙ orbes celestes mouentur ab aīabus suis effectiue. quia habent aīas. ⁊ ꝙ celū eēt magnū aīal. ⁊ ꝙ moueret̄ a ꝓpria forma pfectiua sicut mouet̄ aīal. ⁊ hāc aīam motricē posuerunt regi ⁊ dirigi a deo mediante intelligentia. Attamen nr̄i theologi tenēt ꝙ nō sint celi aīati. ut patꝫ p Ricar. ⁊ Bonauētura in 2° dis. 14. Et Damas. ait. Celi sunt inaīati ⁊ insensibiles. Est etiā illa opinio cōtra veros phos qui dicūt ꝙ substātia intellectualis non vnit̄ corpori nisi mediante vegetabili ⁊ sensibili. Et ita si celū pficeret̄ a substātia spūali haberet sentire ⁊ vegetari. ⁊ ita naturalit̄ posset corrūpi. qd̄ falsū est. Habent ġ tm̄ purū esse que tamē deus nobilissima fecit. s. in imēsitate. in pulchritudine. ⁊ ī ordine. In īmensitate facta fuit nobilissima pura creatura corꝑalis insensata. s. elemēta ⁊ celi. adeo ꝙ vnqꝫ nemo mensurare potuit. Huius exēplū habetur in legēda sancti Andree de diabolo q venerat ad ep̄m in forma iuuēcule qn̄ sanctus Andreas dixit ꝙ solus ille. s. demon q sedebat in mensa ep̄i mensurauerat quāta est distātia a celo vsqꝫ ad trā. Vide ġ immensitatē celi ⁊ terre. qa nūqꝫ aliquis mortaliū posset ei⁹ latitudinē ⁊ ꝓfunditatē dimēsurare nisi q ea fecit. Secūdo facta ē pulcherrima. i. nobilissima ī pulchritudine nā pura corꝑalis. Nam ē adeo pulcher mūdus ꝙ greci vocāt eū cozmas. i. ornat⁹ ⁊ pulchritudo. Attēdendū ġ ꝙ pulchra ē terra ex qua ꝓcedit aurū argētū ⁊ reliqua metalla. adeo est pulcher mūdus ꝙ miserrimi filij Adam ꝓpter ei⁹ pulchritudinē dereliquerūt ꝑadisū. q tamen mundus est strictus respectu ꝑadisi.

Amplius nobilissima ē facta creatura in ordine. qa natura semp ordinat ignobiliora īfra. nobiliora sup̄. Nam terra ita pulchra magis infima. aqua sup̄. demū aer. postea ignis. ⁊ sic ascendendo vsqꝫ ad celum empyreū. vbi vnū excedit semp aliud ī decuplo. Et dicit Bonauentura ꝙ celū empyreū dat solū influentiā sup aīalia rationabilia. Ista oīa fecit de⁹ ita nobilia ꝓpt̄ hoīem. de quibus ⁊ sequētibus creaturis simul loqt̄ur Aug⁹ in 7° de ciui. dei. ca° 30. di. Illū deū colim⁹ q naturis a se creatis ⁊ subsistendi atqꝫ mouendi initia finesqꝫ ꝯstituit. Qui rerꝫ causas habet nouit atqꝫ disponit. Qui vim seminū cōdidit. Qui rationalem aīam que dicitur anim⁹ qbus voluit viuētibꝫ indidit. Qui ſmonis facultatē vsūqꝫ donauit. Qui mun⁹ futura dicēdi quibꝫ placuit spiritibꝫ impartiuit. ⁊ p quos placet ipsa futura ꝑdicit. ⁊ per quos placet malas valitudines pellit. Qui bellorꝫ quoqꝫ ipsorꝫ cū sic emendādū ⁊ castigandū est genus humanū exordijs ꝓgressibꝫ finibusqꝫ moderatur. Qui mūdi huius ignem vehementissimū ⁊ violentissimū pro īmense nāe tēꝑamento. ⁊ creauit ⁊ regit. Qui vniuersarū aquarꝫ creator ⁊ gubernator ē. Qui solē fecit corꝑaliū clarissimū luminū eiqꝫ vim cōgruam ⁊ motū dedit. Qui ipsis etiam inferis

dīnatione suā potestatēq; non subtrabit Qui semina 7 alimenta mortaliū siue arida siue liqda naturis cōpetentibus attributa substituit. Qui terrā fundat atq; fecūdat. Qui fructus eius aīalibꝫ hoībusq; largitur. Qui causas nō solū pncipales s etiā subsequētes nouit atq; ordinat. Qui lune statuit modū suū. Qui vias celestes atq; terrestres locoꝝ mutationibꝫ pbet. Qui humanis ingenijs que creauit etiā scientias artiū variarū ad adiuuādū vitā nāmq; cōcessit. Qui cōiūctionē maris 7 femine ad adiutoriū ꝓpagandū plis īstituit. Qui hoīuꝫ cetibꝫ q̄ focis 7 luminibus adhiberēt ad facillimos vsus munus terreni ignis indulsit. Hec ibi. Reuertamur igit ad ꝓpositū nostrū. Accipe septimū gradū .s. possibilitatē habēdi oīa ista pdicta 7 mūdi vtilitatē. 7 omne aurū 7 argētū 7 lapidem pciosū. nūquid debes peccare mortaliter ut oīa ista possideas 7 acqras! Nō aīa mea. nō. Imo dico tibi q̄ si possibile eēt q̄ totꝰ itellectus rationalis 7 oīs creatura irrational' simul insonarēt ad deū vociferādo ut crearet mūdū mille millesies pulchriorē isto. 7 posses illū hr̄e. ꝓ vno pctō mortali nō debes illud admittere. 7 si illū habuisses 7 pdidisses 7 ꝓ vno peccato mortali posses illū recupare. nō debes peccatū mortale incurrere. s potius pdē mundū 7 mille mūdos. Ecce cōprehēsio prime rei habētis tm̄ esse.

Secūda ɔsideratio esset respectu rei vitalis q̄ vltra esse habet viuere. De qua Augꝰ ī dicto textu etiā facit mentionem. ut sūt herbe 7 plante q̄ habēt aīam vegetatiuā. 7 iō sunt nobiliores q̄ pdicte que habēt purū esse adeo q̄ plus valet ramus vrtice q̄ totū aurū mūdi. nō dico q̄tū ad vtilitatē. s quo ad nature pciositatem. Nam sanctus Franciscꝰ noster qn̄ videbat flores totus gaudebat in memoria pulchritudinis padisi. 7 iō de eo cantat ecclia. Quicquid in creaturis repperit delectamenti regerit in glīam factoris. Accipe ḡo septimā cōsiderationē .s. istoꝝ oīuꝫ habētiū vitā: possibilitatē .s. habēdi oēs arbores. çucharī balsami çinçiberis piꝑis ⁊c̄. nūqd ꝓpter istas acqrendas res debes peccare mortaliter! Nō dilecte mi. nō. O puerse pctōr considera horribilitatē peccati tui qd̄ ita leuiter cōmittis. Nā si etiā oīa vitalia habuisses pdicta 7 pdidisses per peccatum mortale nequāq; recupare debes. Ecce cōprehensio rei vitalis.

Tertia consideratio erit respectu rei sensibilis ut sūt aīalia irrōnabilia que sūt preciosiora q̄ predicta tm̄ vitalia. Nā pulex valet plꝰ q̄ oē aurū 7 argētū 7 lapides preciosi 7 oēs plāte 7 arbores mundi. Rō est. qa habent aīam sensitiuā. 7 ideo est regula maxima q̄ illa que creauit deus vltimo semꝑ nobiliora sūt prioribꝫ. s ista sunt creata posterius pdictis. 7 iō sunt nobiliora eis. Accipe ḡo septimū gradū .s. possibilitatē habēdi oīa pdicta oēs equos oēs boues omnes pecudes ⁊c̄. nūquid ꝓpter oīa ista acquirēda debes peccare mortalit'! Nō dico anima mea. Qꝛ si oīa habuisses 7 pdidisses 7 peccando recupare posses nō facere debes. Ecce cōprehensio rei sensibilis. Quartus gradus est singularis ꝓprietatis .s. vite hūane. Nam plus valet vita corpalis hūana q̄ oīa pdicta sine cōpatiōe. Nā tāti est preciȷ q̄ Ricar. dic in 4°. q̄ si vnus eēt magnus debitor alicuius ita q̄ si hr̄et totū auꝝ mūdi nō posset

ei satisfacere nisi se in sclauū cōferret qđ nullatenus posset facere. nec ꝓpter aliquod debitū suā debet vendere libertatem. qa nullū p̄ciū pōt emere libertatē humanā. iuxta illud. Non bn̄ ꝓ toto libertas vēditur auro. Itē tanti est precij vita nr̄a q̄ Scotus dicit q̄ fur nocturnus occidi debet sed diurnus non. Rō est. qa latro in nocte p̄supponitur esse homicida. ꝭ diurnus non. Et h̄ est q̄ nō debet occidi solum ꝓpter res tēporales. ꝓpt̄ p̄ciositatē vite nr̄e respectu tēporaliū ut dictū est.

¶ Preciosa ē vita nr̄a corpal' scd̄m Bonauenturā. qa ordinata ē ad aīam rationalē que est nobilissima forma ꝛ incorruptibilis. Idcirco corp⁹ humanū p̄ oīb⁹ aīalib⁹ erectū est. ad denotandū ibi aīam esse que venit de celo. Vide ḡ q̄ꝫ p̄ciosa libertas hūana. q̄ꝫ p̄ciosa vita corpalis eiusdem. Insuper attende bonū nomen ꝛ famam. quia Franciscus de maronis ait q̄ plus est fama q̄ꝫ oēs diuitie ꝛ etiā q̄ꝫ vita corporalis. Accipe ḡ septimam cōsiderationē. s. possibilitatē istorū. p̄ ponamus q̄ tu cū patre ꝛ matre ꝛ filijs ꝛ fratribus ꝛ cum oībus parentib⁹ tuis ī carcerib⁹ ꝑpetuis astricti estis. peccādo mortaliter potes te ꝛ oēs liberare. nūquid ꝓpter h̄ cōmodū debes peccare? Nō dico aīa mea. nō. ꝭ debes potius in carcerib⁹ cū eis fame siti ꝛ miseria mori. 2° ponamus q̄ vnus magnus rex uel impator mittat pro vna pulchra domina ꝛ ait. Assentire mihi ꝛ dabo tibi multa bona. qđ si nolueris te patrē ꝛ matrē ꝛ filios ꝛ maritū ꝛ oībus cum parentib⁹ faciā interficere. O p̄ciosa vita. Nūqd ipsam vitā in se ꝛ in suis parentib⁹ peccādo mortalit̄ conseruare debet? Nō dico. nō faciat. sed potius cū oībus suis moriatur. Amplius dico tibi q̄ si diabolus ꝓmitteret tibi sanitatē ꝛ lōganimitatē vite vsq̄ ad diē iudicij. ꝓpter hoc cōmodū peccare nō debes. non cōsentire debes femina pctō. ꝓpt̄ pulchritudinē carnalem. nō homo ꝓpter honores famam ꝛ dignitates nec acquirēdas nec recuperandas nec conseruādas. Ecce cōprehensio singularis ꝓprietatis. Quinta cōsideratio ē v̄lis coītatis. s. ꝓpt̄ ciuitatis uel patrie uel regni. Vn̄ ponamus q̄ vna ciuitas esset populosa. sicut Cairus vbi sūt. xv. vie ꝛ in qualibet habitāt tres mille ꝑsone. oēsq̄ iste ꝑsone essent christicole bone ꝛ sancte. tūc peto a vobis: cui estis magis obligati. uel toti ciuitati uel domui ꝓpe ꝛ ꝑsone. Dico ciuitati. qa quāto bonū coīus tāto melius p̄ ethicoꝝ. ꝑ ex̄ de postu. c. bone. ff. de re iudi. l. si conuenit. et. C. de caduc. l. vnica. vbi sic dr̄. Tamē nec illi pepercim⁹ nec angustū p̄uilegiū exercemus. ꝭ qđ coīter oīb⁹ ꝓdest hoc rei p̄uate nr̄e vtilitati p̄ferendū esse censemus nr̄m esse cōmodū subiectoꝝ cōmodū ī perialit̄ existimātes. h̄ ibi. Sꝫ ponam⁹ q̄ ista ciuitas est castrametata ab īimicis ꝛ īminet piculū ne destruat̄ ꝛ oēs occidāt̄ intus habitantes nisi vn⁹ ꝑ re publica moriatur. nūqd debꝫ homo mori? Dicūt q̄ si ē sine pctō mortali ꝑ bono coī facere debet. Nam Insti. de accusa. tuto. §. p̄ dr̄. Qui se ꝑ re publica occiderūt ī ꝑpetuū ꝑ gl̄iam viuere intelligunt̄. Et Plato inqt. Qui rei publice ꝓfuturi sūt duo p̄cepta teneant. Vnū ut vtilitatē sic tueātur ciuiū q̄ q̄cūq̄ agūt ad eam referāt obliti cōmodoꝝ suoꝝ. Alterū ut totū cōmodū rei publice curēt. ne dū aliquā p̄tē tuentur

totũ deserãt. Sed ponam⁹ ꝑ possibi-
le scd̃m septimã cõsiderationẽ ꝙ res
publica non põt aliter liberari nisi cõ-
mittas vnũ pctm̃ mortale.nũqd pro
bono rei publice debes peccare morta
liter? Nõ dico aĩa fidelis·nõ.ẜ potius
totũ destrui pmittas·potius oẽs occi-
dere·potius mulieres violari·potius
oẽs ad domũ ire diaboli. Ampli⁹ po-
namus ꝙ totus mundus est heretic⁹
⁊ oẽs male viuũt.imo ponam⁹ ꝑ im-
possibile ꝙ simul oẽs q fuerũt ab Adã
vsq; nũc ⁊ qui nascẽtur vsq; ad diem
iudicij dãnabũtur nisi pecces morta-
lit̃.nũqd debes peccare? Nõ dico·sed
potius ad ĩfernũ oẽs descendẽ pmit-
tas. Dicas fortius.oĩs mundus ẽ ba-
ptiçatus ⁊ oẽs sũt in illa grã in qua ẽ
Johes baptista.sed hinc ad tres dies
oẽs peccabũt mortalit̃ ⁊ dãnabũt̃ ni-
si tu pecces mortalit̃.nũqd debes pec-
care? Nõ dico tibi·nõ.ĩmo poti⁹ pmit
tere debes oẽs ad ĩfernũ ruere.Nã bo
nũ cõe ut dicunt theologi nõ ꝑponit̃
pticulari ĩ salute aĩe ꝓprie ut est in ca
su nr̃o.Et lic; ille sint aĩe plures·non
tñ sũt ita penes te sicut aĩa tua.nec te
dãnatũ oẽs sancti q simul possent esse
te liberabũt. Dicam⁹ forti⁹.ponam⁹
ꝙ totus mũdus oẽs demones ⁊ angeli
⁊ sancti sint in paradiso.⁊ dicat deus
nõ tamẽ ꝑcipiẽdo.qa si ꝑciperet tũc nõ
esset pctm̃ mortale·sicut non peccauit
Samson occidẽ seipsũ·nec filij isrl̃ au
ferre vasa auri ⁊ argenti. Annũcio vo
bis nisi vnus peccet mortaliter ꝙ oẽs
ibitis ad infernũ ⁊ exules eritis a glo
ria. Rñdet Francisc⁹ de maro.ꝙ si ta-
lis cõditio ponatur ꝙ xp̃us caput ec-
clesie ⁊ aĩaꝝ p oĩbus ante patrẽ genu
flexus sic rndet. Mitte nos potius ad
infernũ sine pctõ ꝙ; tene in padiso cũ
pctõ. Rõ hui⁹ pticularis.quia ꝑ pctm̃
inq̃tũ pctm̃ ẽ ꝯ volũtatẽ dei offendi
mus deũ quẽ deũ tenemur magis di-
ligere ꝙ; nosmetipsos adeo ꝙ potius
eligẽ debemus infernũ amãdo deũ ꝙ;
padisũ odiẽdo.Et ĩ h̃ apparebit ꝙ ma
gis qs diligat deũ ꝙ; seipsuz. Propterea
Ricar.nr̃ dic ꝙ si possibile eẽt ꝓducẽ
creaturã actuz amoris infinitũ ⁊ isto
actu seipsam diligeret peccaret morta
liter.qa raperem⁹ id qđ est dei ꝓpriũ.
qa si possibile esset deberemus ipsum
infinite diligere.qa est infinitũ bonũ
qđ clare patebit.ĩ. Accipe g̃ septimam
ꝯsiderationẽ.s.possibilitatẽ oĩuz ꝑdi-
ctoꝝ simul non tm̃ vnius·nec sic pec-
care debemus. Ecce cõprehensio vl̃is
coĩtatis. Sextus gradus ẽ diuine hu
manitatis.in quo theologi ponũt du-
os casus. Primus est đ ṽgine Maria
si ꝓpter eius amorẽ debet quis pecca-
re etiã si deberet mori ⁊ exul a padiso
fieri. Ponatur casus ĩpossibilis ꝙ di-
catur tibi.nisi pecces mortalit̃ uel fa-
cias tale quid quod est pctm̃ mortale
ṽgo maria exulabitur a padiso·nũqd
peccare deberes? Accipe septimã con-
siderationẽ.s.possibilitatẽ huius ca-
sus ⁊ sic liberare eã. Nõ dico tibi·nõ
aĩa deuota. Secũdus casus est đ xp̃o.
Nũquid si possibile esset ꝙ xp̃us vel-
let a patre deo semel iterũ dari in ma-
nibus iudeoꝝ ad crucifigendũ.⁊ pec-
cando mortaliter posses eum liberare
nũquid debes peccare ⁊ liberare eum
a tanta passione? Non iterũ dico tibi
non·ĩmo pmittere xp̃m iterũ crucifi-
gere.nõ semel ẜ cẽties. O scelerati pec-
catores. O infideles. O hẽtici. O aua-
ri. O supbi. O luxuriosi: audistis om
niũ istoꝝ cõprehensionẽ cum possibi-
litate.sed ut a peccato faciem vestram

auertatis·audiatis probationem.

Pars secunda huius sermonis. ī qua predicta probantur ratione·auctoritate 7 exemplo.

Secūdo ī isto sermone q̄ ꝓpt oīa ꝑdicta nō debet fieri peccatum·ꝓbatur rōne·auctoritate 7 exemplificatiōe. p̊ ꝓbat̄ rōne triplici.s.ex pte dei.ex pte sui.ex pte oīuꝫ creaturarū. Prima rō sumit̄ ex pte dei sic. Scdm oēs leges q̄ sūt quatuor. Etna.s.de qua Aug⁹ in li° de libe.arbi.ait. Ut breuiter etne legis notitiā explicem ea est q̄ iustū est ut oīa sint ordinatissima. h ille. Secūda est lex natalis.de qua dicit̄ Luc.6°. Quecūqꝫ vultis ut faciāt vobis hoīes.7 vos facite illis. Tertia est scripta.de qua Exo.20. Nō adorabis deos alienos ꝛc. Quarta est positiua.de qua Joh.20. scribit̄. Quecūqꝫ ligaueritis sup terrā erūt ligata 7 ī celo. Repit̄ ista condō q̄ tanto bonū est elegibilius quanto pfectius.qa 3° topicoꝝ maxime bonū maxime oēs appetūt.7 tanto malum est magis euitādum quanto pessimū. Ponātur ḡ predicta bona ex vna pte cū oībus cōmodis.7 deus ex alia pte. cū ista sint finita transitoria momentanea·deus aūt infinitus sit 7 bonum infinitum. Un Ansel.in lib° monologion ait. Credimus te esse quoddā bonum quo nihil maius cogitari pōt. Et Aug⁹ li° p̊ questionū noui 7 veteris testamēti.q.i.ait. Deus h est qd nulla attingit opinio.plus est.n.q̄ḡ qcqd dici potest aut cogitari. Et li° meditationū.ca°.28°. Deus ē inquit cuius potētia nō exhauritur·cui⁹ mīa non exinanitur·cuius sciā nō deficit·cui⁹ potestas qd vult efficit. Et in lib° de speculo.ca°.18°. inquit. Deus sup quē nihil·extra quē nihil·sine quo nihil. infra quē nihil. deus sub quo totū·cū quo totū·in quo totū. deus a quo oīa per quē oīa·in quo oīa. deus in quem nostra fides excitat·spes erigit·caritas iungit. h ille. Et phus dic 2° physicoꝝ. Finis habet rōnē optimi. s ipse deus est finis oīuꝫ·vn dr Alpha 7 o. i.ꝓncipiū 7 finis. ḡ est optimū bonū. Un phus.12°. metaph.ait. Deū dicimus eē sempitnū 7 optimū. Et cōm. p̊ metaph Deū dicim⁹ esse sempiternū nobilissimū 7 optimū. Et Apule⁹ de deo Socratis inquit. Nihil deo est potentius 7 pfectius. h ibi. Et Plato in Thimeo ait. Deus ē sūmū bonum sup omnē substantiā omnēqꝫ naturā qui cūcta que expediūt ipse scit. Interrogatus Secūdus ab Adriano·qd est deus? Rn̄dit. Immortalis mons īcōphēsibilis celsitudo lux bonū ꝛc. Cū igitur de⁹ sit sūmū bonū ut ex his pꝫ. relinqtur q̄ p nullū cōmodū hō debꝫ relinquere deū. sed deus nō relinqtur nec pdit̄ nisi per pctm̄. ḡ ꝓpt oīa pdicta hō non debet peccare mortalit̄. Similit̄ nec ꝓpt aliqd incōmodū p eandem rōnē hō debꝫ peccare mortaliter qa sic pdit deū quo īcōmodo nullum maius repitur. Nā si ponantur oīa simul īcōmoda hui⁹ mūdi·nihil est tale dictu respectu illi⁹ īcōmodi magni 7 horridi exul eē a padiso 7 etnaliter dānari ī inferno. Nā phus.8°. topicorū ait q̄ maximo bono maximū malū opponit̄. cū igit̄ de⁹ sit sūmū bonū seqt̄ q̄ q pdit eū incurrit malū ei cōtrariū quod est maximū. Secūda rō sumit̄ ex pte sui.qa de ordine caritatꝭ est q̄ ꝑponas aīam tuā oībus creaturꝭ

oībus aīalibꝫ oībꝫ creatis. Vn̄ Math. 16°. ⁊ Luc. 9°. ⁊ ex̄ de symonia. c. Matheus. dī. Quid ꝓdest hoī si vniuersū mūdū lucretur. aīe vo sue detrimētū patiat᷑? aut quā dabit hō cōmutatiōe ꝓ aīa sua? h̄ ibi. qͥ dicēt ꝓ toto mūdo. sed peccare mortaliter nihil aliud ē q̄ ꝑdere aīam ꝓpriā. ḡ ꝓ nullo cōmodo hō dꝫ peccare mortalit᷑. qa ꝓ nllā re dꝫ dare aīam. Q̄ si dicat᷑ q̄ saltē hoīem posse peccare mortaliter ꝓpter salutē aīarū videtur licitū. q̄d ꝯ dictū est s̄.

Rn̄det Paulꝰ Ro. 3°. Nō sūt faciēda mala. s. tibi ut eueniāt bona aliis. vn̄ ex̄ de symo. c. ad aplicam. ait glo. Sub ꝓtextu pietatis nō ē īpietas cōmittēda. at. 1. q. 1. c. nō est putanda. ⁊ iō nō licet facere rapinā ⁊ furtū ut fiāt elye. pꝫ. 14. q. i. c. forte. et. c. neqꝫ enī. at. 22. q. 2. §. his āt. 30. q. 1. c. nolce. 32. q. vlti. c. nō solū. dis. 14. c. q̄ ait. Nec simul sūt ꝓpter eādē cām cōmittēda adulteria cā filios generandi. 32. q. i. §. sicut ḡ. ⁊ q. 4. sic nō sūt. 22. q. 4. c. inter cetera. Nec ḡ ꝓpter cōmodū uel incōmodū ꝓpter ꝑdictā rōnē pctm̄ īcurramus. qa ꝑdemꝰ aīam ꝓpriā q̄ ꝑualet oībꝫ bonis creatis ut dictū ē. Unde Dātes poeta vulgaris inquit in lib° suo.

Solo el pctō e quello che la disstrācha.
Facendola ꝑtire dal sūmo bene.
Si che del suo uedē poco le ībiancha.
Et in sua dignita mai non reuene.
Se non rempie doue colpa uoita.
Cōtra mal delectare cū iuste pene.

Et iō Baruch. 3°. dī. Deputatus es cū descendentibꝫ in lacū siue ī infernum qa dereliqsti fontē sapīe. nam si ī via dei ambulasses habitasses vtiqꝫ ī pace.

Tertia rō sumitur ex ꝑte creaturarū qa oīs creatura q̄tum in se est laudat creatorē suū celestia terrestria ⁊c. Vn̄ Augꝰ in sermone de martyribus ait. Audistis in benedictionibus ⁊ audistis in oī sollēnitate qn̄ leguntur qm̄ oīa laudāt deū. celestia terrestria angeli hoīes luminaria, celi arbores ire flumina. maria. q̄cquid creauit deꝰ siue ī celo siue ī terra siue ī mari laudat deū. nō aūt laudat deū pctm̄ nec peccator. vn̄ ibi seqtur. Nūqd aliqn̄ ibi audistis qa laudat deū auaritia? Nūqd aliqn̄ ibi audistis qa laudat deum ebriositas? Nūqd aliqn̄ ibi audistis qa laudat deū luxuria? Nūqd aliqn̄ ibi audistis qa laudat deum heresis? Oīa ista quare nō laudāt deū. qa non sunt creata a deo. h̄ ille. Ecce ḡ q̄ solus pctōr blasphemat deū. Vn̄ Augꝰ sup ꝑs. 101. sermone 2°. ait. Quō deo rn̄det laus eiꝰ? qn̄ ei grās agūt vocati ab illo. Ille. n. vocat ⁊ nos rn̄demus. non voce sed fide. nō lingua sed vita. Si n. vocat te deus ⁊ ꝑcipit ⁊ tu male viuis vocatiōi eius non rn̄des. nec laus eiꝰ rn̄det ei ꝺ te. qa sic viuis ut ille nō laudetur s̄ potius blasphemetur ꝑ te. Et sup ꝑs. 126°. inqr. Non est speciosa laus ī ore pctōris. ḡ ut deo sit iocunda laus tua noli bone cātilene tue obstrepere moribus malis. ⁊ in lib°. 50. omeliarū omel. 36. ait. Si corde taces ore clames: non solum a laude dei tacuisti s̄ in blasphemiam ꝓrupisti. hec ille. 2° hoc idem ꝓbatur auctoritate triplici. autēntica ⁊ vera. ꝑ auctoritate Ansel. in ꝑ de silitudinibꝫ sic. di. Si hic infernū horrorē ⁊ illic cernerē pctī fetorē ⁊ horrorē ⁊ me necessario vni eorū mergi deberem prius in infernū me mitterē q̄ peccatū in me admitterē. mallē. n. purꝰ ⁊ īnocens gehennā ītrare q̄ sorde pollutus celestia regna tenē. cū cōstet solos malos in inferno

teneti. 7 solos bonos ī celesti beatitudine foueti. h' ille. Eadē verba ponit Aug' ad lrām in sermonibus cōibus sermōe p°. Secūda ĝ ē Aug. ī sermone 3°. d' vno martyre. Duo sūt que homines ad pctā aut alliciūt aut ipellūt voluptas 7 dolor. voluptas illicit. dolor ipellit. Cōtra voluptatē necīa est cōtinētia. ꝯ dolores patiētia. h' n. mō suggerit' hūane menti ut peccet. aliqn dicitur fac 7 h' habebis. aliqn autē dr fac ne patiaris h'. Voluptatem ꝑcellit ꝓmissio. dolorem cōminatio. Vt ĝ habeant hoīes voluptatē 7 nō patiātur dolorē peccant. iō deus ꝯ ista duo. q̄ꝝ vnū est in blāda ꝓmissione. alterū in terribili cōminatione. 7 ꝓmittere dignatus est 7 terrere. ꝓmittere regnū celoꝝ. terrere de suppliciis infernoꝝ. Dulcis ē voluptas. sed dulcior ē de'. malus ē dolor tpalis. sed peior ē ignis eternus. habes qd' ames ꝓ mūdi amoribus. imo ꝓ īmundis amoribus. habes qd' timeas ꝓ mūdi terroribꝰ. h' ille. 3° idē ꝓbatur auctoritate decreti 1z. q. z. c. faciat. Aug' super ps. 5°. ait. Faciat etiā homo ꝓ tpali salute hoīuz quod potest. Cū aūt ad hoc ventum fuerit ut tali saluti nisi peccando consulere nō possit. iam in se existimet nō hre quid faciat. qm̄ id reliquū esse ꝓspexerit quod recte faciat. h' ibi. Hoc idem in. c. sequenti. s. omne genus. 7 ī. c. si qs ad te ꝯfugit. ubi dr. Si qs ad te cōfugit q de mendacio tuo possit a morte liberari non es mentiturus. os n. q' mētit' occidit aīam. cū ĝ mētiendo vita etna āmittit' nūq̄ꝫ ꝓ cuiꝰ q̄ꝫ vita corpali 7 tpali mētiendū ē. hec ibi. Facit ad h' dictum Alex. c. super eo. ex de vsuris. vbi dicit'. Cū sacra scriptura prohibeat pro alterius vita mentiri. multo magis ꝓhibendus quis ne ꝓ redimēda vita captiui vsuraꝝ crimie īuoluatur. hec ibi. Et ideo dicit' extra de his que vi metusue causa fiunt. c. sacris. Pro nullo metu debet quis peccatū mortale incurrere. et. 3z. q. z. c. ita ne. dicitur. Potius quis quelibet mala pati q̄ꝫ peccato consentire decernat. 7 nō īmerito. qa adeo pctm̄ mortale est horribile q̄ꝫ eo demōes colūt'. pꝫ. 3z. q. 4. c. in eo fornicator. vbi ait Hiero'. Propter vitia maxime demones colūtur. 7 de pe. dis. i. c. cōuertimini. dicitur. Solo. n. pctō diaboli filij sumus. h' ibi. 3° ꝑncipaliter hoc idē probat' exemplificatiōe triplici autētica. Primū exēplū est patriarchaꝝ ꝓphārū martyrū apl'oꝝ 7 alioꝝ sanctoꝝ. q oēs prius voluerūt āmittere vitam q̄ꝫ pctm̄ cōmittere. In quoꝝ ꝑsona ait aplus Ro. 8°. Quis nos separabit a caritate xp̄i? tribulatio an angustia an ꝑsecutio an fames an gladius? Sciebant. n. q̄ꝫ post tribulationes debebant adipisci statū quietū. De quo ait Lac. ī li°. 7°. dīnaꝝ institut. aduer. gen. ca°. z°. Nūc ignaros inquit veritatis instruamus dīspositiōe sūmi dei sic ordinatū esse ut iniustū hoc seculū decurso tēporū spatio terminū sumat extinctaq̄ꝫ ꝑtinus dī malitia 7 pioꝝ animis ad beatā vitā reuocatis qetū trāquillū pacificum aureū deniq̄ꝫ ut poete vocant seculū deo ipso regnāte florescat. h' ibi. Secūdum exēplū est Abrahe. q potius voluit īmolare filiū suū q̄ꝫ offendere deū. ut pꝫ Gen. zz°. zz. q. z. §. qn̄q̄ꝫ. et. c. non enī. ubi ait Amb°. in li° de p̄riarchis Non. n. volebat de' īmolari a patre filiū suū. nec impleri hoc munus volebat q ouem pro filio īmolādā obtulit. s' tēptabat

affectum si dei pcepta pferret filio. 7 i. Non imittas manū inquit in puerꝝ. neq; facias ei quicq;. affectum tuū inquisiui. non factū exegi. tēptaui mentem tuam si etiam filio tuo dilectissimo vnigenito nō parceres ꝓpter me.

Tertiū exēplū est Susanne Daniel. 13°. q potius voluit lapidari cū infamia q; peccare in cōspectu dñi cum culpa. 7 ideo dicentibus seniorib⁹ iudicib⁹. Assentire nobis 7 cōmiscere nobiscū. quod si nolueris: dicem⁹ testimoniū contra te q; fuerit tecum iuuenis 7 ob hāc cām emiseris puellas a te. 7 ingemuit Susanna 7 ait. Angustie sūt mihi vndiq;. si. n. hoc egero mors mihi est. si autem non egero non effugiam manus vestras. sed melius est mihi incidere in manus vestras q; peccare in conspectu dei mei. hec ibi.

Pars tertia hui⁹ sermonis. ī qua ꝓpt pdicta psuadetur oībus ut abstinere debeant toto conatu a pctō mortali.

Ertio ī isto sermone psuadetur propter pdicta oībus fidelibus ut abstineāt a peccato. Nā 7 scriptura sacra clamat reuocando ab ipso. Si quis peccauerit ante me delebo eum de libro vite in quo scriptus est. Exo. 32° ca°. Nolite cōtaminare aīas vrās nec tangatis īmundū ne īmundi sitis. Leuid. xi° ca°. Auferte ppuria cordiū vroꝝ viri iuda 7 habitatores ihrl'm. Iere. 4°. Aīa que peccauerit ipsa morietur. Ezech. 18°. i. q. 4. c. iam itaq;. 24. q. 3. c. his ita. de conse. dis. 4. c. queris a me. Ve vobis ipij q reliquistis legē dñi altissimi 7 si mortui fueritis. in maledictione erit pars vestra. Ecc. 41°. Propter īmūditiam eius corrūpet. Michee. 2°. Ve illis qui recesserunt a me. Osee 7°. Non est nobis bonum relinquere legem 7 iusticiam dei. i. Machab. 2°. Ve vobis qui mundatis quod foris est. intus autē pleni estis oī rapina. Math. 23°. Ecce sanus factus es iam amplius noli peccare. Ioh. 5°. de pe. dis. 2. c. p. et dis. 3. c. adhuc instant. 7 de pe. 7 re. c. cum infirmitas. Vade 7 amplius noli peccare. Ioh. 8°. 50. dis. ponderet. 32. q. 1. §. q autē. de pe. dis. 3. c. si apostolus. 7. §. hac auctoritate. Non regnet peccatū in vestro mortali corpore. Ro. 6°. 50. dis. ponderet. de conse. dis. 4. c. non exquo. Mundate peccatores manus vestras 7 purificate corda vestra duplices aīo. Iac. 4°. Hec expectantes. s. regnū celoꝝ satagite īmaculati ei īueniri ī pace. 2. Petri 3°. Auertite faciē vestram a peccato 7 ambulate in īnocentia cordis que tantū laudat' ī scriptura. Mūdam serua aīam meā ab oī cōcupiscentia. rogabat deū Tobias. 3° ca°. Non repꝛhendet me cor meū in oī vita mea. dicebat Iob de hoc glorian do. ca°. 27°. Domine quis habitabit ī tabernaculo tuo 7c. ps. 14°. Quis ascendet in montem dom. ni 7c. ps. 23°. Dilexi ait dñs decorem domus mee s aīe. ps. 25°. Nouit dñs dies īmaculatorum. ps. 36°. Beati īmaculati ī via. ps. 118°. Qui mūdus est rectū op⁹ ei⁹ pro. 21°. Qui diligit cordis munditiā ꝓpter gratiam labioꝝ habebit amicum regē. pro. 22°. Beati mundo corde quoniā ipsi 7c. Math. 5° ca°. Si radix est sancta 7 rami ei⁹. Ro. xi°. Gloria nostra hec ē testimoniū conscientie nrē. 2. Cor. p°. Eligit nos ut essem⁹ sancti. Eph. p° ca°. Attēdite g xpiani non ꝓpter delitias corpales. nō ꝓpter

diuitias tpales. non ꝓpter dignitates regnet peccatū in vestro mortali corpore. sed mūditiam amate anime vestre. non .n. illa felicem faciūt sed ista ad felicitatē ducit ⁊ dispōit. Propterea ait Lac. in li° de ira dei. ca° 17°. Nō faciunt beatū mortifere ac vitiose voluptates. non opulentia libidinū incitatrix. nō inanis ābitio. non caduci honores: quibꝫ illaqueatꝰ animꝰ humanus ⁊ cor emācipatū eterna morte dānatur. sed sola inocentia sola iusticia cuius legitima ⁊ digna merces est īmortalitas quā statuit a pncipio deus sanctis ⁊ incorruptis mentibus que se a vitijs ac ab omni labe terrena integras īuiolatasq; cōseruant. Huiꝰ premij celestis ac sempiterni pticipes esse non possunt qui fraudibus rapinis circūscriptionibus conscientiam suam polluerunt. quiq; īiurijs hoīuꝫ nephariis cōmissis īcurabiles sibi maculas īmiserunt. ꝓinde vniuersos oꝫ qui sapiētes qui homines merito dici volunt. fragilia cōtēnere. terrena calcare. humilia despicere ut possit cum deo beatissima necessitudine copulari hec ille. Nec te moueat aīa deuota q; videas peccatores in hoc mundo gloriosos ⁊ exaltatos. qa non propter hꝰ minus eos īfelices existimas. quia ut dictum est ista beatum non faciunt ꝫ futura ⁊ eterna quibus ipsi priuabūtur. Ait. n. Augꝰ in 4° de ciui. dei. ca° 33°. Deus igitur ille felicitatis auctor ⁊ dator. qa solus est verus deꝰ ipse dat regna terrena ⁊ bonis ⁊ malis. neq; hꝰ temere ⁊ quasi fortuitu. qa deus ē nō fortuna sed pro rerū ordine ac tēporū occulto nobis notissimo sibi. cui tamē ordini temporū non subditus seruit ꝫ eū ipse tanq; dñs regit moderatorq;

disponit. felicitatem do non dat nisi bonis. Hanc .n. possunt ⁊ non habere ⁊ habere seruiētes. possunt ⁊ non habere ⁊ habere regnātes. que tamē plena in ea vita erit vbi nemo iam seruiet. Et ideo regna trena ⁊ bonis ab illo dantur ⁊ malis ne eiꝰ cultores adhuc in ꝓfectu animi paruuli. hꝰ ab eo munera quasi magnū aliquid concupiscant. hec ibi. Plorandi sūt g° peccatores indurati qui absq; vllo termino perpetrāt mala. qui peccatis īmersi nequaq; admonitionibꝰ emendantur. O anime pdite scelerate inique: quid vobis aliud possumꝰ facere nisi tanq; animas mortuas plangere? Nō est enī possibile ait Augꝰ in li° de igne purgatorij. quod dico. uł graue quod fugero ut sic lugeamꝰ extinctam animam nostrā. quō alienam carnē mortuam plāgimus. Si vxor aut filiꝰ aut maritus fuerint mortui. inter se allidūt capillis hoīes detrahendo tūdūt pectora ⁊ in luctu ⁊ in abstinētia uel etiā ī lachrymis nō puo tpe pseuerāt. Rogo vos frēs carissimi exhibeamus aīe nrē qđ illi exhibent carni aliene. ⁊ mutata vice īcipiamꝰ plus deū amare q; fuū. plꝰ dñam q; ancillā. i. ad imaginē dei factā q; carnē de limo trē formatā. ut cū die vltimo caro nrā putrescere ⁊ a vmibꝰ deuorari cepit ī sepulcro. aīa nrā in Abrahe gremio angeloꝝ manibꝰ eleuet ⁊ ī die iudicij recepto p resurrectiōe; corpe audire mereatur: Euge serue bone ⁊ fidelis ītra in gaudium domini tui. hꝰ ille. Abstineamus ergo fratres carissimi totis conatibus a peccato nec per aliquam mūdi oblectationem illud admittamus sed potiꝰ quecūq; aspera ⁊ terribilia sustineamus ut sic acerbitatem

pene eterne euadētes eterna p̄mia capere possumus vna cū patre 7 filio 7 spiritu sancto. qui viuit 7 regnat deus in secula seculorum. Amen.

Feria secūda post tertiam dn̄icam de aduentu. de grauitate peccati in gnāli s. q vnum pctm̄ est grauius altero 7 maxime rōne ignorantie 7 recidiuationis multiplicate Sermo .169.

Nihil solliciti sitis. Scribūtur hec vba ad Phil. 4° 7 ī epl'a pcedentis dn̄ice. Post multa iam dicta de peccato fratres carissimi maxime de detestabili cditione pcti 7 vehemēti eiusdē dissuasiōe ut sciāt fideles 7 catholici non tm̄ a q̊ peccato abstinere debeāt. sed etiā a q̊ magis q̃ ab alio 7 a quali conditione peccatum aggrauante auertere se conari studeant: iure tractādum est de peccati aggrauatione ī gnāli. ponēdo regulas gnāles qbus cognoscitur qn̄ vnū peccatū grauius altero esse dicat'. deinde in pticulari 7 in speciali. In p̄sentiaꝝ igit' d' aggrauatiōe ipsius pcti tm̄ in generali tractādo vba pdicta apl'i occurrunt. s. Nihil solliciti sitis. quasi dicēr. ne pctm̄ incurratis: 7 id qd' grauius est maxime deuitetis. In isto sermone aūt de aggrauatiōe pcti ī gnāli tres tm̄ cōsideratiōes faciemus. quarū Prima dicetur generalis dubitatio. Secunda vo aggrauans ignoratio. Tertia aūt multiplicata recidiuatio.

Pars prima huius sermonis. ī qua ponitur ista cclo q oīa peccata non sunt paria sed vnū est grauius altero.

Primo igitur in isto sermone ponitur ista cclo fm Ricar. in 2° dis. 42. q. vlt. 7 Alex. in secunda pte in tractatu de cōditionibus pcti mortalis: 7 beatum Tho. prima scd'e. q. 73. arti. 2°. 7 in 2°. scripto dis. 42. arti. x°. 7 ī sūma cōtra gētiles lib° 3° ca°. 138°. q. s. pctā nō sunt in grauitate 7 offensiōe paria. que pbatur rōne. auctoritate 7 exemplo. P̊ pbatur tribus rōnibus sic. s. ex pte finis a quo sepatur. ex pte lesionis que causatur. ex pte rationis a q̊ elongat'. P̊ q oīa peccata nō sint paria pbatur ex pte finis a quo sepatur. 7 formo sic rationē. Quanto aliquis actus magis appinquare facit vltimo fini humane vite. s. deo. tanto est melior. g̊ p oppositū. quāto aliquis actus magis abducit 7 sepat ab hoc fine. tanto est peior. s vnū peccatū magis elongat ab hoc fine. s. deo q̃ aliud. g̊ vnum peccatum est grauius altero. 2° idem probat' ratione lesionis que causatur. 7 sic rationem formo. Quanto maius nocumentum infertur pximo tanto peccatum est grauius. sed per vnum peccatum infertur maius nocumentum pximo q̃ per aliud. g̊ 7c. 3° idem probatur ex parte rationis a q̊ elongatur sic. Scd'm Aug. peccatū dicitur inq̃tum discedit a ratione. uel discordatur magis ab eterna lege. sed contingit q vnū peccatū magis recedit ul' recedere facit a ratiōe q̃ aliud. g̊ nō sūt oīa paria. g̊ vnū ē grauius alio. Mediū ratiōis pz exēplo. Nā veritas csistit ī mensuratiōe uel adeq̃tiōe intellectus uel sermonis ad rē. g̊ quāto magis a vitate recedit'. tāto est maior falsitas. grā exēpli. Nō ē tāta falsitas eius q estimat triā qnq; q̃ q estiat tria cētū uel

mille. Sic a simili bonū ꝟtutis cōsistit in quadā cōmēsuratiōe ad rationē. ergo quāto magis a cōsciā uel rōne receditur tāto est maius peccatum. 2° hoc idē ꝓbatur trib; autēticis auctoritatib; sacris. Prima ē Ezech. 16° sic di. Sceleratiora fecisti illis in oibus vijs tuis. vbi loqꝰ ď pctō itīm ī cōpatione ad pctm̄ Sodome ꝛ Gomorre. di. Tu s. itīm ī omnib; vijs tuis fecisti sceleratiora pctā illis. s. q̄ȝ Sodoma ꝛ Gomorra. Cuiꝰ rō ē scdm̄ Hiero. triplex. Prima est. quia itīm idolū belli adorauit. Secunda est. qa dei filiū interfecit. Tertia est. qa diutius ad pniām expectata non penituit nec se emēdauit uel correxit. Secūda est euāgelij Joh. 19° qn̄ xp̄s dixit Pilato. Qui me tradidit tibi maius peccatū habet. In quo ꝟbo vnū supponitur. s. q̄ Pilatꝰ peccauit. ꝛ aliud a xp̄o exprimit q̄. s. q tradidit maius pctm̄ habuit. nā cōpatiuū semper ꝓsupponit positiuū. Q̄ aūt peccatū alioꝝ fuerit grauius pctō Pilati ꝓbatur sic. Grauius est peccatū qď fit ex auaritia ꝛ inuidia q̄ȝ illud qď fit ex timore. sꝫ Judas peccauit ex cupiditate. i. uꝫ illud Math. 26°. Quid vultis mihi dare ꝛ ego eū vobis tradam? vbi Hieroꝰ sic ait. Infelix Judas dānū quod ex offensione vnguenti se fecisse credebat vult mgri ꝓcio conpensare. ꝛ subdit: Nec certam tamen postulat summam. ut saltem lucrosa videretur ꝓditio sꝫ quasi vile tradēs mancipiū in ptāte posuit emētiū quātum vellēt dare. Hꝰ ille. Principes aūt sacerdotū tradiderunt ex īuidia ipsū xp̄m Pilato. ita dr̄ Math. 27°. Sciebat enī qa ꝑ inuidiā tradidissent eū. ergo. Unde Augꝰ sup Joh. ī hꝯ textu ait. Ille q ꝑpe me tue potestati tradidit īuidēdo. tu ꝟo eandē ptātem ī me exercuturꝰ es metuēdo. ꝛ subdit: Nec timēdo qdē ꝑsettim īnocentē hoīem hō debet occidere. sed id çelando. i. odiēdo ꝛ īuidendo facere multo maius malū ē q̄ȝ timēdo. Et ideo nō ait: qui me tradidit ipse pctm̄ habet tāq̄ȝ Pilatus non hr̄et pctm̄. sꝫ ait. maius pctm̄ habꝫ. ut etiā Pilatus se hr̄e pctm̄ ītelligat. Pꝫ igitur ex ꝑmissis q̄ pctm̄ Jude qui ex cupiditate: ꝛ pctm̄ pncipū qui ex īuidia xp̄m tradiderūt Pilato fuit maiꝰ q̄ȝ pctm̄ Pilati q timore cesaris xp̄m occidit: ꝛ etiā q̄ȝ pctm̄ militū q mādato ꝑsidis crucifixerūt xp̄m. Et sic cōcluditur propositū. s. q̄ vnū pctm̄ sit grauius altero. Tertia auctoritas est Aug. q ď sniā Jacobi nō multū vltra mediū ait. Etsi verū est eum q habet vnā virtutē hr̄e oēs: eū qui vnā non habet nullā hr̄e. nec sic pctā sūt paria qa vbi ꝟtus nulla ē nihil qdē rectū ē. nec tn̄ iō non est ꝑuius distortoq̄ȝ distortius. 3° hꝯ idem ꝓbatur exemplo triplici. pͦ exēplo quātitatis cōtinue s. linee. s. contingit vnā lineā eē magi curuā q̄ȝ aliā. ut patꝫ 4° physicoꝝ. ergo a simili cōtingit vnū pctm̄ eē grauiꝰ altero scdm q̄ ī ipso ē maior obliquatio uel curuitas a ratiōe. 2° exēplo sanitat. Nā sanitas cōsistit in debita cōmēsuratione humoꝝ. ergo quāto ī humorib; est maior inequalitas tanto est maior infirmitas. ita a simili pōt vna īfirmitas spūalis maior eē q̄ȝ alia. 3° exemplo pulchritudinis. Nā pulchritudo consistit in debita ꝓportione mēbrorū. ergo quāto ī mēbris maior ē īproportio uel deordinatio tāto maior ē turpitudo. Ex his patꝫ q̄ pctā non sūt paria. pͦ compando peccata diuersorū generū ad īuicem. s. veniale mortali: vnum

est grauius altero. cuius rō patebit. 1.
2° compando peccata diuersaꝝ spe-
cieꝝ ad inuicē. sicut furtū homicidio
vnū est grauiꝰ altero. qa ut dictū est
illud ē grauiꝰ alio qꝺ maiꝰ nocumē-
tū īfert ꝓximo. sed homicidiū ē hꝰmōi.
ergo ꝛc. 3° cōpando pctā eiusdē spēi ad
inuicē vnū ē grauiꝰ alio. ut furtū fur-
to. mendaciū mendacio. Nā illud qꝺ
ex genere suo ē leuius potest esse gra-
uiꝰ. tū qa ex maiori cōtēptu peccantis
ꝓcedit. tū qa ex maiori affectu ⁊ libi-
dine mentis fit.

Pars secūda huius sermonis. in qua
declaratur quō vnū pctm̄ ē grauius
altero rōne affectate ignorantie.

Ecūdo ī isto sermone decla-
rādū est quō pctm̄ aggrauatᷣ
rōne affectate igñantie. Vn̄
mouetur vnū dubiū inter theologos
vtrū. s. ignorantia excuset a pctō uel
augeat pctm̄ qn̄. s. hō facit pctm̄ ne-
sciēs ⁊ ignorās se peccare. sicut faciūt
q existimāt obsequiū se p̄stare deo ⁊
p̄stant diabolo. Ad hoc respōdetur
fm̄ Bona. in 2°. dis. 22. arti. 2°. q. 3. ⁊
Alex. de ales in secūda parte sūme. in
tractatu de diuisionibꝰ pctī. ⁊ beatꝰ
Tho. in p̄ma scđe. q. 76. arti. 3°. et 4°. ⁊
in questiōibꝰ disputatis ꝺ malo. q. de
ignorātia. arti. 8°. ⁊ Ricar. ī 2°. dis. 22.
arti. 2°. q. 3. ꝙ quedā ignorātia ē q̄ to-
talit a pctō excusat. quedam v̄o igno-
rantia ē q̄ ī pte a pctō excusat ⁊ pctm̄
alleuiat. quedā v̄o ignorātia ē q̄ pec-
catū aggrauat. Ad cuius notitiā est
notādū ꝙ cū volūtas sit p̄ncipiū pctī
ꝙ quedā ē ignorātia oīo inuoluntaria.
quedā indirecte volūtaria. quedam
directe volūtaria. P̊ dico ꝙ quedam
ignorātia ē que nullo modo ē volun-
taria. sicut ignorātia īuincibilis q̄ to-
taliter vsū rōnis excludit. sicut pꝫ in
amētibus ⁊ furiosis. ⁊ dr̄ talis igno-
rātia īuincibilis. ⁊ iō cū talis ignorā-
tia oīo sit īuoluntaria excusat a pctō.
de ista hr̄. 15. q. 1. c. si qs. Q si dicatᷣ.
Ebrietas facit hoīem ꝓ tpe insensatū
⁊ sic ignorantē ignorātia īuincibili.
ergo que facit ꝓtūc nō īputatᷣ ei. Sꝫ vide-
tur oppositū ꝑ illud qꝺ ait phs 3° ethi
coꝝ. ca°. 8°. s. Ebrius meretᷣ duplices
increpatiōes. ergo ignorantia eū non ex-
cusat. Ad h̄ r̄ndetur scđm Ricar. ꝙ
h̄ est ꝓpter duo pctā fm̄ ebrietatē. s.
ipsa ebrietas que si volūtaria est pec-
catū est. ⁊ peccatū inde sequens ex eo
ꝙ habet causam ab ea. ⁊ ideo nō tota-
liter excusatᷣ a pctō. qa habet cām vo-
lūtariā. s. ipsam ebrietatē. ⁊ iō. 15. q. 1.
c. si quis. dicitur ꝙ ignorantia īuinci-
bilis que venit ex culpa noxia ē. Pec-
catum nāqꝫ ex ebrietate sequēs dimi-
nuitur ꝑ ebrietatem rōne ignorantie
adiūcte ebrietati. ita ꝙ qn̄qꝫ minus ē
homo culpabilis ꝓpter ebrietatem q̄
ꝓpter factū sine ebrietate. sicut patuit
in Loth. Vnde Augꝰ. 12°. li° cōtra Fau-
stū loquens de Loth. dicit. Culpandꝰ
est non tantū quātū ille incestus me-
retur. sed quantū illa meretᷣ ebrietas.
2° est quedam ignorantia indirecte
volūtaria. qa non vult aliquid ad qꝺ
sequitur hoc peccatū. ut cū aliqs non
vult laborare ī studio ad cognoscen-
dū ex quo sequitur eū esse ignorantē.
vel cum aliquis vult bibere vinū im-
moderate ex quo sequitur eū īebriari
⁊ indiscrete agere ut nunc paulo ante
dictū ē. Et h̄ ē igñātia uel negligentie
uel iuris que ad negligētiā deputatur
si non student scire an aliqs transeat.

Et talis neglig̃etia diminuit volũta-
riũ ⁊ p cõ̃sequẽs pctm̃. Cum.n. aliqd
nõ cognoſcatur eſſe pctm̃. nõ põt dici
ꝙ voluntas recte ⁊ p ſe ferat̃ in pctm̃
ſed indirecte ⁊ p accidens. s. rõne ne-
gligẽtie ut dixi. vnde ẽ ibi minor cõ-
tẽptus: ⁊ p cõſequẽs minus pctm̃. Vñ
apſtus. i. Thimot. p̊. Miam dei ↄſecut⁹
ſũ. qa ignorãs feci. Vñ Aug⁹ ĩ glo. ait.
Remiſſionẽ pctõꝝ cõſecutus ſũ p dei
miam nõ p merita mea de pctõ quod
igñrãt̃ ↄmiſi. q̃i dicẽt. Et ſi nõ debitũ:
fuit congruũ. eo ꝙ nõ ſciens ſed igno-
rãs feci. hec ibi. Itẽ Aug⁹. 14°. de trini.
ca°. 15°. ait. Qui non videt quẽadmo-
dũ ſit viuẽdum: excuſabilius peccat.
ꝓpterea ait phs. 3° ethicoꝝ. ca°. 3°. Sicut
irat⁹ opatur ignorans nõ ꝓpter igno-
rãtiam ſed ꝓpter irã. ita ois malitia
opatur nõ qdem ꝓpter ignorantiã ſ3
ignorans in pticulari bona que opor-
teat eũ facere ⁊ a qbus malis oportẽat
fugere inq̃ꝫtũ. s. eſtimat hoc malũ ſibi
nõ eſſe faciendũ ⁊ ab hoc bono ſibi nõ
eſſe ceſſandũ. Et ꝓpter hoc pctm̃. s. qa
opant̃ que nõ oꝫ: ignorantes oẽs vl̃it̃
fiunt iniuſti quoad alios ⁊ mali quo
ad ſeipſos. Ex quo patꝫ ꝙ ex hoc ꝙ ali
quis ẽ ignorans ⁊ nõ ꝓpter ignoran-
tiam. non cauſatur ĩuoluntariũ. quia
nullus ꝓpter illud qd̃ ĩuolũtarius fa
cit eſt ĩiuſtus uel malus. hec ille. De
iſta ignorãtia habetur. 32. q. 7. c. quẽ-
admodũ. Hinc orit̃ correlariũ ꝙ ſi qs
diligenter querit ſcire que ſibi neceſ-
ſaria ſunt ⁊ non poteſt. ꝙ excuſat̃ q̃ſi
a toto. Vnde Aug⁹ in queſtionib⁹ no-
ui ⁊ veteris teſtamenti ait. Qui igno-
rat nõ ſuo vitio. nõ enĩ fuit a quo di-
ſceret. nõ tumore rõpit opinionẽ do-
ctrine. ĩmunis ẽ a condẽnatiõe. h̃ ille.

Q̃ ſi forte dicat̃. Sicut ſe habet igno-
rãtia ad ĩtellectũ. ita ſe habet defecti-
bilitas ad volũtatẽ. ſed pctm̃ nõ excu
ſatur ex defectu voluntatis. qa cũ oẽ
pctm̃ ex tali defectibilitate ꝓcedat oẽ
pctm̃ haberet excuſationẽ. g̃ nõ excu-
ſatur pctm̃ ꝓpter ignorãtiã intellec-
tus. Ad h̃ rñdetur ſcd̃m Ricar. ꝙ nõ
eſt ſimile d̃ ignorantia in intellectu ⁊
defectibilitate in voluntate. qa igno-
rãtia craſſã ex qua ꝓcedit pctm̃ dimi
nuit de rõne volũtarij. nõ autẽ defec-
tibilitas in volũtate reſpectu act⁹ ma
li. ĩmo magis cauſat. quia ſine illa nõ
poſſet volũtas velle malũ actum. Ad
hoc facit lex impialis. C. de iuri ⁊ fac.
igno. l. teſtamẽtum. di. Nulla ẽ erran-
tis volũtas. Et ideo. ff. de his qui no-
tantur infamia. l. genero. dicit̃. Non
punitur ignorantia. ⁊. ff. ſi quis ex te-
ſtamento. l. ſi paulo. dicit̃. Iuſta igno-
rantia excuſationem meretur. ⁊. ff. ſi
quis vocatus in ius non ierit. l. 2. ait.
Ruſticitati hoĩs ẽ parcẽdũ. Querit̃
hic vtrũ quilibet catholicus teneatur
ſcire d̃ quolibet mortali an ſit morta-
le. qa nõ põt vitari malũ niſi cognitũ.
ſed qlibet tenet̃ vitare mortale. g̊ qli-
bet tenetur ſcire mortale. Sꝫ quõ ru-
ſtici ⁊ qbus nõ ẽ lr̃aꝝ peritia tantam
legũ pnt ſubtilitatẽ cuſtodire? C. de
teſta. l. ab antiquis. ad lr̃am. g̊ oppoſi-
tũ vr̃. Ad h̃ ait Alex. ꝙ qlibꝫ tenet̃ ſci
re explicite ul̃ ĩplicite. pdicarit̃ ul̃ ad
min⁹ gnãlit̃ ſub illa. s. rõne gnãli q̃ di-
ctat nã. ⁊ ideo laici nõ tenent̃ ſcire de
quolibꝫ mortali explicite licꝫ teneant
vitare ĩ ꝓpria rõne. qa ad h̃ dictat na.

Et ſi queraťqd dicendũ ſit de puero
qui ab infantia includitur in carcere
ſarracenorum. vtrũ ignorãdo ea que
ſunt fidei peccet. qa Heb. xi°. dr̃. Sine
fide ĩpoſſibile eſt placere deo. Ad hoc

dicendū scd̄m Alex. q̄ talis cum puenerit ad adultā etatē nō hab; ĩpotentiā credendi oīo. qa si facit quod in se est de⁹ illuminabit eū p occultā inspirationē aut p āgelum aut per hoīem. Videtur tamen p hoc qd̄ dicit Aug⁹ in q̄stiōib⁹ noui ⁊ veteris testamētī. ut allegatum est s̄. q̄ si nō fuit a quo disceretur ꝛc. īmunis est a condēnatione. Sed intelligēdū est d̄ doctrina fm q̄ fit exterius simul ⁊ interius. oz aūt q̄ faciat qd̄ ī se est. facere aūt qd̄ ī se est. est vti ratiōe p quā potest cōhendere deū esse ⁊ īuocare adiutoriū dei. Dicit enī Beda q̄ vnusquisq; pōt intelligere deū esse ⁊ iudiciū esse venturū. de incarnatione autem ⁊ redemptione si aptet intellectū suū q̄tū ī se est vocabitur vocatione interiori ⁊ si non exteriori. 3° dico q̄ ē ignorantia oīo ⁊ directe voluntaria. Ait enī ph̄s p̄ posteriorum q̄ duplex est ignorantia s. scd̄m negationē. qn̄ videl; res ignoratur ut p̄mo mō dictū est. Est etiā ignorantia scd̄m dispositionē. qn̄ res nescitur ⁊ pōt sciri ⁊ nō curat̄ ut sciatur. ⁊ ideo dicit̄ volūtaria qa. a. vult quis ignorare ut a pctō p sciam nō retrahatur. Et talis ignorantia nec in toto nec ī parte excusat peccatum sed augmentat uel aggrauat. qd̄ pbatur sic. Quāto magis aliqd auget voluntariū tanto magis auget pctm̄. sed qn̄ aliquis directe ⁊ spōte vult ignorare uel nescire sciam salutis ne retrahat̄ a pctō quod amat. tunc talis ignorātia videt̄ augere ĩuolūtariū ⁊ p cōsequēs pctm̄. ⁊ merito. Nā ex magna intētione volūtatis ad peccandū uel ex magno amore peccādi pueniт ⁊ cōtingit q̄ aliqs detrimētū scie uel dānū ignorātie pati uel subire velit ppter libertatem peccandi uel ad hoc ut peccato libere inhereat. Hinc ait ph̄us 3° ethicorum. Ignarus qui p se nō intelligit nec audiēs bn̄ dicēti obedit nec ī aīo pōit vir ĩutilis ē. Et 3° ethicorum inq̄t. Ignorat q̄dē malus oīs que oz opari ⁊ a q̄bus fugiendū est. Et ppter tale pctm̄ ĩiusti ⁊ vl̄iter mali fiunt. Et subiūgit ibidem. Ignorātia que ē in electione nō ē causa volūtarij sed malitie. Ibidem etiā ait. Ignorantes puniūtur si in eis videat̄ causa ignorātie. De ista habetur. 37. dis. c. ideo. §. ut itaq;. vbi ait Aug⁹. Illis aūt h̄ ignosci nō poterit qui habētes a quo discerent opam nō dederūt. Q̄ si forte dicatur. Scia auget pctm̄ ut patuit s̄. Vn̄ Algaçel. 5°. physicorum. ca°. 4°. dic. Qui crescit in scia ⁊ nō crescit in bona vita elōgabit̄ a deo. ḡ p contrariū ignorantia pctm̄ alleuiat. Ad h̄ dicendū fm Ricar. q̄ verū est q̄ igr̄ātia crassa alleuiat peccatū que ptim ē voluntaria ptim nō. nō aūt verū ē de ignorantia voluntaria ⁊ affectata de qua nunc hic loquimur. Unde Job. 21°. de quibusdā ait. Qui dixerunt dn̄o. recede a nob: viā sciarū tuarū nolum⁹. vbi tāgit̄ p̄ despectus diuine pn̄tie. quādo dicitur: Recede a nobis. vbi glo. Dicūt deo recede a nobis. q ei se pbere auditū recusant eūq; p̄uis actibus impugnāt. Deinde tangit̄ cōtemptus diuine scientie: viā. di. sciarum tuarū. i. pceptorū tuorū uel viā virtutū uel viā bonorum operum. que qui despiciunt. dicunt: Scientiarū tuarū viā nolum⁹. ḡ concluditur ignorātia affectata. Unde in ps. 35°. dicitur. Noluit intelligē ut bene ageret. Vbi Aug⁹ in glo. sic ait. Imprudētie. n. aliqn̄ venia dat̄. volūtati aūt male semp est pena. Et que quia

retorqueť a peccato ⁊ reprobatur a deo.
Vñ Aug⁹.i.Cor.i4°. ait. Si qs ignorat
ignorabit̃.glo ait. Si qs siue magnus
siue puus ignorat ignorãtia affectata
ea que sũt necessaria ad salutem q̃ po-
tuit ⁊ debuit scire ⁊ facile est intelli-
gere.ignorabit̃.i.a deo reprobabitur.
sicut illi qbꝫ dictũ ē Math.25°. Amen
dico vobis nescio vos. Cõfirmatur hꝫ
auctoritate Amb°. q sup illud Ro.2°.
An ignoras qm̃ benignitas dei ad pe-
nitentiã te hortetur.inquit. Grauissi-
me peccas si ignoras.i. piculosissime
peccas si ignoras.qa dũ nescis te pec-
care remediũ non queris. Vel loqt̃ de
ignorãtia affectata q̃ aliqs vult igno-
rare ne a pctõ retrahatur. Et nota fm
p̃dictos doctores q͂ ignorãtia dicitur
aliqñ defectus vere cognitiõis.aliqñ
defectus sciẽ debite ad quã teneť hõ.
aliqñ vitiũ uel peccatum ex volũtate
nesciẽdi ea que sunt ad salutẽ necessa-
ria.ut sũt fides ⁊ mores.i.quo ad ar-
ticulos.put in symbolo cõtinẽtur ⁊ q̊
ad decalogũ. Volũtas g̊ nesciẽdi ĩ his
uel non apponendi curã ut sciãtur est
peccatũ ut clare apparet ex sup̃dictis.
Vñ Aug⁹ in li° de libe.arbi. ⁊ grã.ad
Valentinũ ait. Qui g̊ nouerãt diuina
mãdata auferet̃ ab eis excusatio quã
solẽt hr̃e hoĩes de ignorantia.nec ipsi
sine pena erũt q legẽ dei nesciũt.q.n.
sine lege peccauerit sine lege pibit.hꝫ
ille. Et iõ lex impialis ad hꝫ discendũ
hortat̃ in Auten.de here.⁊ falci.§.vlti.
coll.i.di. Manebitq; nullus nõ audiẽs
legẽ q̃ neq; ĩ pauptate viuẽ neq; mori
in anxietate pmittit.hꝫ ibi. Et sic pꝫ q͂
peccatũ aggrauat̃ rõne affectate igno-
rantie. Iam ad alia ꝓcedamus. Sꝫ ad
maiorẽ declarationẽ p̃dictoꝝ anq; vl-
terius transeam⁹ sciẽdũ est scđm doc.

Alex. q͂ quedã ē ignorãtia facti.q̃dã
iuris. Ignorantia ṽo iuris.alia ē iuris
nãlis.alia est iuris diuini.alia iuris ca-
nonici.alia iuris ciuilis. Si g̊ querať
que ignoratia minus excusat.⁊ q̃ ni-
hil. R̃ndeť q͂ ignorãtia iuris si excu-
sat aliquã p̃sonam utpote simplices q
non habent facultatem pueniendi ad
iuris peritiã.ut sunt paruuli rustici ⁊
mulieres.minus excusat q͂ ignorãtia
facti. Ignorãtia.n.iuris in his que sũt
ad salutẽ minus excusat.utpote iuris
diuini uel canonici. Naturalis ṽo iu-
ris minime. Canonici ṽo iuris pl⁹ ex-
cusat quasdã p̃sonas. Ciuilis ṽo pl⁹.
Quãto.n.teneť homo ad cognitionẽ
iuris tãto min⁹ excusať. Quia g̊ nul-
lus est qui excusetur a iure naturali.
ideo nullus adultus excusatur. Nul-
li enĩ adulto licet legẽ ignorare natu-
ralem.qm̃ ipsa scribitur in corde hu-
mano naturaliter. Est aũt scientia iu-
ris diuini.s.legis ⁊ ꝓphetarũ euãge-
lij ⁊ aplĩce doctrine.⁊ ista tenẽtur sci-
re epi ⁊ p̃lati maiores.tenẽtur omni
poscẽti reddere rationẽ. Vñ ab eis re-
quirit̃ sciã noui ⁊ veteris testamenti.
Laici ṽo tenẽtur ad notitiã decalogi
⁊ eoꝝ que ptinent ad fidem ꝓut cõ-
tinetur in symbolo aploꝝ. Ignorãtia
ṽo quo ad quedã iuris diuini eos ex-
cusat simpliciter.q͂tum ad quedã ṽo
excusat a tãto ⁊ si non a toto. Est ite-
rũ noticia iuris canonici qđ continet
cõstitutiones ecclesiasticas ad intel-
ligenda peccata.⁊ ad hãc tenẽť sacer-
dotes curam aĩaꝝ habentes ⁊ confes-
sores. Ignorantia huius iuris quosdã
alios excusat ⁊ si nõ a toto tamẽ a tan
to. Non.n.omnes clerici tenentur ad
notitiam oĩu; que sũt in iure canoni-
co.⁊ si teneantur ad notitiã quorũdã.

Est iterū ignorātia facti. ⁊ hec ē duplex vel īdifferēs ad salutē· uel ad officiū. Ignorantia facti ꝑtinētis ad salutem. ut qa xp̄us passus est. Et tunc distinguēdū est circa necessaria facta ad salutē. Aut non pōt vitari ignorātia· sicut in illo q a natiuitate sua caret vsu ratiōis. ⁊ hec excusat. Aut pōt vitari· sicut in iudeis ⁊ paganis. ⁊ hec nō excusat. Est etiā ignorātia facti quo ad officiū· ut in sacerdote ꝙ facta sit ei manuū īpositio. ⁊ pollicis ⁊ indicis cōsecratio. Et ista excusat vulgꝰ· iuxta illud. i. Cor. x°. Nihil interrogātes ꝓpt cōsciām. Est iterū alia diuisio ignorātie. qa alia ē simplex· alia crassa· alia affectata. Simplex est qn̄ aliqs nescit qđ tenetur scire. facit tn̄ aliqd· ſ; non qcqd pōt. ⁊ tūc excusat a tanto ⁊ si nō a toto· ut patuit ī secūda ꝑticula ignorātie. Ignorātia crassa est qn̄ aliqs negligit scire qđ tenet᷑· nec tn̄ vult se nescire. ⁊ hec minꝰ excusat ꝙ̄ supdicta. aliqn̄ tn̄ excusat a tanto ⁊ si nō a toto· ut patuit ibidē. Ignorātia affectata ē qn̄ quis negligit scire ea que tenet᷑ scire. ⁊ placet ei nescire. ⁊ hec accusat ⁊ nō excusat. Iterū ē alia diuisio ignorātie. qa quedā est vincibilis· quedā īuincibilis. Illa que ē īuincibilis. alia est īuincibilis ꝑ nām· ut in puero q nō potest vti ratione. ⁊ in decrepito q nō potest discernere. ⁊ in eo q nascitur amēs. ⁊ hec excusat a toto. Alia ē īuincibilis ex casu. ⁊ hec cōtingit dupliciť. qa aut incidit ex sua culpa· aut nō īcidit ex sua culpa. Si nō incidit ex sua culpa excusat a toto. Si vō īcidit ex sua culpa ſm quosdā nō excusat a toto. ſm aliquos excusat a toto. qa iam nō habet liberū vsū rationis. ſ; de ꝑori non excusabat. Itē ignorātia diuidit᷑ ex ꝑte efficiētis qa alia est volūtaria· alia īuolūtaria. Volūtaria ē duplex. alia est uolentiū nescire. ⁊ hec est affectata simpliciter ⁊ non excusat. Alia est uolētiū scire. ⁊ hec est affectata scđm quid. ⁊ hec simpliciť accusat· ſ; non tantū quātū prior. Inuolūtaria vō aut fuit in ꝑncipio īuolūtaria. ⁊ hec est pena non pctm̄ simpliciter. ⁊ hec excusat a toto. Aut fuit a pncipio volūtaria. ⁊ postea facta est īuoluntaria. ⁊ hec excusat a tanto ⁊ si non a toto. Et sic p; ꝑs secūda huiꝰ ſmōis.

Pars tertia huius sermonis. ī qua declaratur ꝙ peccatū aggrauatur ratiōe recidiuationis multiplicate.

Ertio in isto sermone ondit᷑ pctm̄ aggrauari rōne recidiuationis multiplicate. Dixerūt quidam ꝙ pctā dimissa redeūt in eo qui recidiuat. ⁊ ꝓbant hoc sic. Quia sicut ꝑ grām sequētē ꝑora merita redeūt· ita ꝑ culpā sequentē pctā priora dimissa. Et ideo Leo papa ait. Iterata iniquitas miām cōcessam exinaniuit. ergo cōcludūt qđ prius dictū est. S; ista opinio non ē totaliter vera. Non ē. n. simile de grā uel de miā uel de eiꝰ iusticia eo ꝙ deus ꝓnior est ad miserendū ꝙ̄ ad cōdēnandū. Dictū aūt Leonis pape sic habet intelligi. s. ꝙ iterata iniquitas nō exinaniuit miām dei remittentē· ſ; miam eternā felicitatē dātē. qa mīa dei ꝑ quā fiebat remissio pctōꝝ· dignū faciebat vita eterna. Et q̄tum ad hoc exinanitur mīa dei ꝑ sequens peccatū. Et ideo theologi nostri Ricar. in 4°. dis. 22. arti. ꝑ. q. i. ⁊ Scotus ibidē. ⁊ beatus Tho. in 4°. dis. 22. arti. ꝑ. dicunt ꝙ peccata dimissa ꝑ pniām in se nullo mō redeunt· q̄tū

do ad aliqd redeunt. Q aūt pctā in se nō redeūt. pbatur sic. Illud qd oīo in nihilū recidit. idē numero resumi nō potest. Vñ Auicēna 3° metaph. ca° 4°. Qd adnihilatū est oīo non reducit. S pctm̄ quoad maculā 7 quo ad penam in nihilū decidit. g &c. P. eodē pctō 7 equali vnus nō fit altero deterior. S cōtingit inocentē 7 penitentē eodem 7 equali pctō peccare. g penitens nō fit deterior p h pctm̄ q̄ inocens. fieret aūt. g pctm̄ sequēs non reducit pctm̄ pcedens dimissū. P. si aliqs manumissus reducit in eandē seruitutē de qua liberatus fuerat. nō tn̄ ut sit fu⁹ ex eadē causa ex qua pmo fuerat. S ex alia. s. ex offensa nouissime cōmissa. ita q recidiuat i pctō reducit in seruitute pcti. nō tn̄ ut sit seru⁹ pcti ex actibus pctōrū ex quibus pus erat. S ex actu illi⁹ pcti cōsequētis. vn̄ pctā dimissa in se nūq̄ redeūt. S pctm̄ nouū iducit. Q tn̄ redeāt q̄tū ad aliqd ita q pctm̄ recidiuātis ē grau⁹ 7 piculosius probo sic. p pptet ingratitudinē eo q recidiuās ingratus fuit de talento dn̄i sui. s. de remissiōe pcti i cōtritione. 2° pptet pnitatem uel ppinquitatē ex eo q ex pcedētib⁹ peccatis relinqtur i hoīe pnitas ad maiora peccata uel similia cōmittenda. 3° ppt grauedinē. qa vnū pondē suo ad aliud trahit. Vñ Aug⁹ sup ps. 57°. ait Iniqtates manus vr̄e cōcinnūt. i. cōnectūt. qa de pctō i pctm̄ 7 ad pctā peccatū pptet pctm̄. ut furtū fecit pctm̄ est. visus est. occidē q̄rit eū a q visus est. cōnexū ē pctm̄ pctō. pmisit deus occidere eū quē vult occidere. sentit sciri. q̄rit aliū occidē. cōnectit tertiū. dū ea mollit forte ne inueniat. aut qa fecit ne cōuincat. cōsulit mathematicū. currit ad aurispicem ut expiet. timet aurispex se nō posse expiare. maleficus querit. 7 qs posset oīa cōnumerare q cōnectūt pctā pctis. h ille. Ex his g apparet q culpa sequens est grauior pore. Hinc Joh. 5°. dixit dn̄s languido. Vade 7 amplius noli peccare ne deteri⁹ aliqd tibi cōtingat. Agentes g penitentiā ne iterū recidiuem⁹ ne sit error peior pore. ut sic cōsequamur grām in pn̄ti 7 gloriā in futuro in secula seculorum. Amen.

Feria tertia post tertiam dominicā de aduentu. q peccatum aggrauatur ex cōditione persone offendentis 7 psone offense Sermo. 17⁹.

Nihil solliciti sitis. Iterū ubi s. Vt meli⁹ intelligat frēs carissimi q̄n vnū peccatū grau⁹ altero eē dr̄: p⁹ dicta i sermōe pcedēti in genere q vnū pctm̄ ē grauius altero. 7 in spē rōne ignorātie affectate. 7 recidiuationis multiplicitate: in pn̄tiarū iure tractādū est qualit̄ vnū peccatū sup aliud aggrauatur respectu psone offendēt̄ nec nō 7 offense. Nā grau⁹ peccant clerici q̄ seculares plati q̄ inferiores dn̄i 7 psidentes q̄ subditi existētes. Grau⁹ etiā pctm̄ existit cū maior psona offendit q̄ infima. ppinqua q̄ aliena. sancta q̄ aliena. Nihil g solliciti sitis. ut pctā maxime grauiora deuitetis. In pn̄ti igit̄ sermone ut pdicta lucide videātur: tres cōsideratiōes annotabim⁹. quarū Prima dicet̄ offendētis psone cōditio. Secūda vō psōe offense dignificatio. Tertia aūt psone offense dīsificatio.

Pars pma hu⁹ sermonis. in qua declaratur q̄ pctm̄ aggrauatur ex cōditione psone offendentis.

Primo igitur in isto sermone declarādū est qualit̄ peccatū aggrauatur ex cōditione psone que trāsgredit̄. Nā quāto maior ē aliqs tāto pctm̄ ei⁹ aggrauat̄ : r̄ h̄ cum peccat deliberate. Ita dic Isidor⁹ li° 2° de sūmo bono. Tanto inqt grauī⁹ peccatū eē cognoscit̄ quāto q̄ peccat maior habet̄. Hinc ī decretis h̄r q̄ psona maior ī eodē genere peccati grui⁹ punitur. Vn̄. 24. q. 1. c. q̄ cōtra. Liberius papa ait. Qui cōtra eccl̄ie pacē sunt. si dignitatē aut cingulum militie hn̄t nudentur eis. si autē puati. si q̄dē nobiles sūt suarū subāz pscriptionē patiātur. si aūt ignobiles. nō solum ī corpe verberētur s; exilio ppetuo castiget̄. Et 26. q. 5. c. cōtra idoloz. ait Greg⁹. Cōtra idoloz cultores ul̄ aurispices atq; sortilegos fraternitatē tuā vehementius pastorali hortamur īuigilare custodia. Q̄ si emēdare se a talib; nolle repperer̄. si serui sūt. verberib; volum⁹ castigari. si vo liberi inclusiōe digni districtāq; in penā redigēdi. h̄ ibi. Et 25. q. 1. c. nulli fas. Hilari⁹ papa ait. Si q̄dē maiori reatu delinquit q̄ potiori honore fruitur : r̄ grauiora facit vitia pctōrū sublimitas peccantiū. Et. 50. dis. c. q̄a tua. Greg⁹ secūdus ait. Sicut minorē maior pcedit honore ita r̄ crimine : r̄ quē maior seq̄t̄ culpa maiori īplicet̄ vīdicta. Et. 50. dis. c. hō xp̄ianus. Jo. Criso⁹ inqt. Homo xp̄ianus fortit̄ cadit ī pctm̄ ꝓpter duas causas. aut ꝓpt̄ magnitudinē pctī. aut ꝓpter altitudinē dignitatis. Ubi notādū q̄ aliquis est maior alio tribus modis.

p° splēdore cognitiōis inq̄tū plura cognoscit aliis ptinētia ad salutem. r̄ talis cū peccat grauī⁹ peccat s̄m Tho. pma sc̄de. q. 73. arti. x°. quia ꝓpt̄ maiorē facilitatem quā habet ī resistēdo pōt facili⁹ resistē. Et de isto loq̄t̄ dn̄s Luc. 12°. di. Seruus sciēs volūtatem dn̄i sui r̄ nō faciēs. plagis vapulabit multis. Sup q̄ dic Criso⁹. Nō sic̄ in oib; oīa iudicāt̄. s; maior cognitio sit maior ꝑene materia. 2° ē aliqs maior alio valore pfectionis : r̄ iste etiam grauī⁹ peccat ꝓpter ingratitudinem. q̄a ingrat⁹ de dono uel bn̄ficio sibi diuinitus collato grauat pctm̄. Vn̄ Isidor⁹ li° 3°. de sūmo bono. sic ait. Crescit n. delicti ul̄ pctī cumulus iuxta ordinē meritoz : r̄ sepe q̄d minorib; ignoscit̄ maiorib; īputat̄. Et ait Tho. vbi s̄. q̄ quelib; maioritas siue ī spūalib; siue in tpalib; ꝓpter ingratitudinem pctm̄ aggrauat. Vn̄ dr̄ Sap. 6°. Potētes potēter tormēta patiētur. Et Criso⁹ sup Math. inquit. Quāto maiora sūt hoib; bn̄ficia cōstituta. tanto grauiora sūt peccātibus iudicia. h̄ ibi. 3° est aliqs maior alio : honore platiōis supioritatis : r̄ sic plat⁹ pdicator psbyteri religiosi doctores reges principes r̄ alii siles peccant graui⁹ ut ait pdictus doctor ꝓpter rōnes iam dictas. r̄ etiā ꝓpter scandalū alioz. Et iō dicit ph̄us p° rethoricoz. q̄ q̄ peccat pmus uel solus uel cū paucis graui⁹ peccat. Et rō quā assignat ē ꝓpter causatiōē. q̄a ē aliis cā peccādi r̄ exēplū. Sic dico q̄ isti grauius peccāt. q̄a vnde aliq̄ deberent ab eis accipe exēplū bn̄faciendi : sumūt exēplū mali r̄ occasionē peccādi. Vn̄ Greg⁹ ait in pastorali. In exēplū culpa vehemēt̄ ostēdit̄ qn̄ p reuerentia ordinis pctor honoratur.

hille. Et io. xi. q. 3. c. p̄cipue. dr̄ q̄ p̄la-
ti grauius peccāt q̄ eoꝝ subditos exē-
plo occidūt. Hic est q̄ Iero⁹ ait ī ep̄la
ad Heliodoꝝ de morte Nepotiani. In
te oīuȝ oculi dirigunt̄ur. domus tua ⁊
cōuersatio tua quasi in specula cōsti-
tuta m̄gra discipline. quid feceris id
sibi oēs faciēdū putāt. caue ne cōmit-
tas q̄ aut qui rep̄hēdere volūt digne
lacerasse videātur. aut qui imitari co-
gantur delinquere. hec ille. Et Iero⁹
sup Ezech. Grandis inquit dignitas
sacerdotū ꝟ grandis ruina si peccant.
Letamur ad ascēsū. ꝟ timeam⁹ ad la-
psū. Nō ē tāti gaudij excelsa tenuisse
quāti meroris de sublimioꝛib⁹ corru-
isse. Nec. n. ꝓ solis delictis nr̄is reddē
ratione ꝟ ꝓ oīuȝ quoꝛū abutimur do-
nis. ⁊ nequaq̄ sum⁹ de eoꝝ salute sol-
liciti. hille. s. bonū exēplū dādo. Nā
etiā ph̄us ait 2° rethoꝛicoꝝ. ca° 23° q̄
illa culpa est grauioꝛ q̄ est auditoꝛib⁹
hoꝛribilioꝛ ⁊ abhominabilioꝛ. ꝟ hoīes
magis hoꝛrent ⁊ ꝯturbātur qñ vidēt
talis cōditionis p̄sonas pctōꝝ sceleri-
bus īmisceri. Ait etiā ibi q̄ illa culpa
est grauioꝛ in qua est maioꝛ cōfusio. ꝟ
in istis peccātib⁹ ē tāta cōfusio quāto
pōt estimari maioꝛ. Hinc contēnūtur
iussa. statuta ecclīastica. leges impia-
les. dignitates nō honoꝛāt. p̄dicatio-
nibus nō credit̄. ministeriū xp̄i vitu-
peratur. ⁊ multa alia mala que longū
esset enarrare inde sequūtur. P̄. Ait
sanct⁹ Tho. ubi s̄. q̄ p̄dicti etiā grau⁹
peccant. ꝓpter sp̄alē repugnātiā. sicut
si p̄nceps faciat ꝯiusticiā q̄ est custos
iusticie. ⁊ religiosus fornicetur q̄ fecit
votū castitatis. grauius peccāt. Et io
q̄a p̄lati pastores sacerdotes p̄ncipes
iurisconsulti ⁊ sīles hn̄t officiū ꝑ qd̄
debēt ⁊ pn̄t mala cohercere. q̄uis di-
uersimode. igit̄ ipsimet peccātes gra-
uius peccāt q̄ alij illud officiū nō ha-
bentes. ꝓpter sp̄alē repugnātiā. in q̄ꝝ
p̄sona loq̄tur lex impialis. di. Nr̄e se-
renitat̄ sollicitudo īuigilat remedijs
subiectoꝝ. nec cessamus ingrere si q̄d
sit in nostra re publica corrigendū. Io
nāq̄ volūtarios laboꝛes appetimus ut
q̄etē alijs p̄paremus. in Auten. ut di-
uine iussiōes. ī pn̄° coll̄. 8. cōstitut̄. 2.
⁊. ff. de offi. p̄fec. vrb. l. 3. ⁊. C. de appel.
l. āplioꝛē. ⁊ ex̄ ī p̄hemio sexti. ⁊. c. du
dū. de sepul. Oēs. n. inquit dies ac no-
ctes cōtingit cū oī lugubratiōe ⁊ co-
gitatione degere semꝑ volētib⁹ ut ali-
quid vtile ⁊ placēs deo a nobis colla-
toꝛibus p̄beatur. ⁊ nō in vano vigili-
as ducimus sed ī h⁹mōi eas expendi-
mus consilia p̄noctātes ⁊ noctib⁹ sub
equalitate dieꝝ vtētes ut nr̄i subiecti
cū oī eq̄tate cōsistāt sollicitudine libe
rari nobis in nosmetipsos ꝓ oīb⁹ co-
gitationem suscipiētib⁹. in Auten. ut
iudices sine quoq̄ suffragio. coll̄. 2.
ꝯstitut̄. 2. Ecce q̄les debēt eē pōtifi-
ces pastores ⁊ prelati. quales p̄ncipes
rectores ⁊ doctores. Ex quo apparet
q̄ grauiter peccēt ne dū ista ꝟ opposi-
tū malū faciētes. Hoꝛtādi ḡ sūt ma-
gnates. ut quāto in maioꝛi gradu con
sistūt. tāto magis a vitijs abstineant
ꝟtutib⁹ polleāt. Scribit̄. n. in Auten.
de cōsulib⁹. ī medio. coll̄. 4. ꝯstitut̄. 3.
Soli īpatoꝛi aurū cōtēnendum p̄stat
fortune fastigiū. ⁊ io. C. de bonis que
liberi ī ptāte ꝯstitut̄. l. cū multa. dici-
tur. Ut. n. īpialis fortuna omnes sup-
eminet alias. ita opoꝛtet p̄ncipalis li-
beralitatis nomen habere p̄cipuū.
hec ibi. Patet ḡ peccatum aggrauari
ratione offendentis p̄sone.

Pars secūda huius sermonis. in qua declaratur ꝙ peccatū aggrauatur ratione persone offense.

Ecūdo in isto sermone declarandū ē ꝙ pctm̄ aggrauat̃ ratione ꝑsone que offendit̃. qđ ꝓbatur sic. Unū pctm̄ tāto ē grauiꝰ alio quanto tollit̃ uel offendit̃ maius bonū. qa sicut bonū sanitatis cōsistit in q̄dā cōmēsuratiōe humoꝝ ꝑ cōuenientiā ad nām aīalis ut dictū ē s̄. ita bonū v̄tutis cōsistit in quadā cōmēsuratiōe hūani actꝰ ad regulā ratiōis. manifestū est aūt ꝙ egritudo q̄ tollit̃ debita cōmēsuratio humorū ꝑcl p̄ncipij uel p̄ncipalioꝛ mēbri. sicut egritudo q̄ ī corꝑe hūano ꝓuenit a corde qđ ē p̄ncipiū vite. uel ex aliq̊ qđ appꝓpinq̄t cordi piculosioꝛ est ⁊ g̃uioꝛ: ita etiā ut dic̄ beatꝰ Tho. ꝑma scđe. q. 73. arti. 3°. pctm̄ tāto ē g̃uiꝰ quāto deordinatio ꝓcedit ⁊ cōtingit cōtra aliqđ p̄ncipiū qđ ē p̄ncipaliꝰ ⁊ ꝑus ī ordine rationis. ⁊ iō quāto dignioꝛ ē ꝑsona q̄ offendit̃ tāto ē grauioꝛ culpa.
2° idē ꝓbat̃ ꝑ locū ab oppositis. Sicut. n. v̄tutes tāto sūt nobiliores quāto ad bonū altiꝰ ordināt̃ur. sicut v̄tutes theologice qbꝫ hō ordinat̃ in deū sunt nobiliores iusticia qua hō ordinatur ad ꝓximū. ⁊ tēꝑantia qua hō ordinat̃ ad seipsum. ⁊ sīlr̃ fortune. ut dicit Tho. ꝑma scđe. q. 72. arti. 4°. Sic pctm̄ tāto ē grauiꝰ quanto ꝑ ipsū offendit̃ maiꝰ bonū. 3° idē cōfirmatur auctoritate. Est. n. sn̄ia ciuilis ⁊ canonica ꝙ quāto ꝑsona ē excellētioꝛ tāto īiuria ei illata ē g̃uioꝛ. pꝫ ex̄ de sen. exco. c. cū illoꝝ. §. nos tn̄. ī textu ⁊ ī glo. Insti. de īiurijs. §. atrox. ff. de re mili. l. oē delictū. §. q manus. ⁊ de iniurijs. l. item apud. §. ꝙ ait p̄toꝛ. đ pe. dis. 1. §. aut facta. 12. q. 2. c. gl̄ia epi. et. 22. q. 2. c. mouet. vbi dic̄ textꝰ. Quāto. n. ꝑ qđ iurat̃ magis sanctū ē. tāto maiꝰ malū cōmittit̃. ⁊ tanto magis ē penale piuriū. et. 27. q. 1. c. nuptiaꝝ. vbi dr̄. Si in qđ nullo mō dubitandū ē: ad x̄pi offensionē ꝑtinet cū mēbrū eiꝰ fidē nō s̄uat marito. quāto g̃uiꝰ offendit̃ ipse deus cū illi nō seruat̃ fides. h̄ ibi. Ex qbꝫ oībꝫ colligit̃ ꝙ pctm̄ qđ īmediate cōmittit̃ ꝯ deū ē g̃uiꝰ. ut īfidelitas blasphemia ⁊ hꝰ mōi. Sīlr̃ qđ cōmittit̃ ꝯ subām siue ꝑsonā hōis. sicut est g̃uiꝰ homicidiū furto. Un̄ Innoc̄ 3ꝰ ex̄ de hēti. c. vrgēt. ait. Cū lōge sit g̃uiꝰ etnā q̄ꝫ tꝑalē ledē maiestatē. et. 17. q. 4. c. sicut q ecclīam. Pius papa ait. Sicut minꝰ malū ē qđ ī deū cōmittit̃ q̄ꝫ quod ī homines. sic g̃uius est sacrilegiū agere q̄ꝫ fornicari. h̄ ibi. Et sic patꝫ pars secunda huius sermonis.

Pars t̄tia huiꝰ sermonis. ī qua p̄dicta ꝑ distinctionem magis declarantur.

Ertio ī isto sermōe. ad maiorē declaratiōꝫ sciēdū ꝙ ī ꝑsona q̄ offendit̃ tria ꝯ̄nt offendi. Primū ē bonitas. Secūdū ꝓpinq̄tas. Tertiū dignitas uł auctoritas. P̊ in ꝑsona q̄ offendit̃ s̄m Tho. ꝑma scđe. q. 73. arti. 9. dꝫ attendi bonitas ⁊ sanctitas. Quāto. n. ē ꝑsona v̄tuosioꝛ ⁊ sāctioꝛ. tāto culpa uł offensa ī eā cōmissa ē g̃uioꝛ eo ꝙ tanto magis in deū a q̊ ē oīs scītas deriuatur. Unde Zach. 2°. de talibꝫ dic̄ dn̄s. Qui vos tangit q̄ tangit pupillā oculi mei tāgit. vbi glo. ait. ꝙ tactus ꝓ vexatiōe accipit̃. q̄i dicēt. Qui vexat scōs dei. tale est ⁊ ita displicet deo ac si vexaret pupillā

oculi ipsi⁹ dei. Sic.n.ocul⁹ minoꝛ ē ⁊ nobilioꝛ ⁊ lucidioꝛ. ita amici dei sunt paucioꝛes ⁊ lucidioꝛes ptes dei. Qui n. scōs dei vexāt. deū uel mūdū clara luce pturbāt ⁊ puāt. Et idō ī scriptā sacra spālit vitupat pctm̄ qd̓ ꝯ suos dei cōmittit. sicut 3. Regū. 19°. dr̄. Altaria tua destruxerūt ⁊ pphas tuos occiderūt. g̊ ꝛc. 2° ī psona q̄ offendit dꝫ attendi ppinqtas uł ꝯsanguinitas. Ubi nō q triplex ē cōiūctio uł ppinqtas.

Pↄma ē p nāe idēptitatē q̄ qlibꝫ sibi ipsi ē idē. Un̄ culpa tūc magis agg̃uat qn̄ aliqs seipsū offendit. Ut.n. dic Jero⁹. Extreme demētie ē odire seipsū Et idō Ecci. 14°. Qui sibi inuidet nihil ē illo nequi⁹. Et subdit cām ibidē. di. Qui sibi nequā ē cui alij bon⁹ erit? i. q nō ē bon⁹ sibi. alijs nō erit bon⁹. uel sic. Qui sibi nequā ē. i. q de suis bonis nō letat. ⁊ q legitīe suis bonis nō vtit sibi bona sua p auaritiā subtrahendo q̄lit bon⁹ erit alijs sua bona coīcando. Un̄ subdit. Cui alij bon⁹ erit? q̄i dicēt nulli de itētiōe. ꝫ pter itētionē ē bon⁹ mult. s. illis qbꝫ remanēt diuitie. demōibꝫ qbꝫ īmolāt aīas. ômibꝫ q nutriunt carne. Un̄ nō q g̃uius peccat q sibi nālibꝫ bonis nocumētū īfert q̄ꝫ q infert nocumētū alteri eo q talia non subdūt dīo volūtati nr̄e. sicut q occidit seipsū q̄ꝫ q occidēt aliū. E cōuerso min⁹ peccat q occidit equū ppriū q̄ꝫ q occidēt alienū eo q res possesse subsūt dominio ppe volūtati. tū etiā qa alios scādaliçat nisi forte velint uł tatū habeāt. Secūda ꝯiūctio ē p carnalē origīnē q̄. s. fili⁹ ē cōiūct⁹ suis pentibꝫ a qbꝫ traxit ⁊ hūit esse nutrimētū ⁊ disciplinā. ut pꝫ per phm̄ 8° ethicoꝝ. Un̄ multū g̃uat pctm̄ cū filij pentes ⁊ affines offendūt. Hinc ē q scriptā sacra

vitupat h⁹modi. ut pꝫ Michee. 7°. Fili⁹ ꝯtumeliā facit pr̄i. filia ꝯsurgit aduersus matrē suā. De ista mā hēs habunde ī tractatu de honoꝛe parentū.

Tertia ꝯiūctio ē p amicitie dilectioꝫ qn̄. s. qs mlta ab alio suscepit bn̄ficia. Un̄ multū agg̃uat pctm̄ qn̄ qs offendit aīcū suū quē singulari tenet diligē ⁊ ei spālit bn̄facē. Hic ē q ait phus 2° rethoꝛicoꝝ. ca°. 13°. q illa culpa uel īiuria ē maioꝛ q̄ ē ī dignioꝛ uł irrōnabilioꝛ. i. quā facit ꝯ eū a q̊ bona suscepit. Hui⁹ rō ē. qa tal plura pctā facit ⁊ iniurias: ⁊ p̄cipue duo. p̊ qa facit male. 2° qa nō facit bn̄. tenet.n. bn̄facē bn̄factoꝛi suo. Un̄ tal duplici pctō peccat. s. pctō trāsgressiōis: ⁊ pctō omissionis. Hinc etiā dr̄ pꝯ 3°. Ne moliaris amico tuo malū cū ille ī te fiduciā habeat. In q̄ vbo facit duo. p̊ phibet culpā. di. Ne moliaris. i. ne machineris dolos ꝯ ipsū cogitādo. uł nō machineris in coꝛde tuo malū ꝯ amicū tuū siue ī rebꝫ siue ī psona siue in fama. uł dic amico. qa ⁊ si n̄ licet alicui machīare malū ꝯ inimicū. multo min⁹ ꝯ amicū. 2° pōit cām. dicēs. Cū ille ī te fiduciā hēat. q̄i di. cū ille ī te ꝯfidit nihil ꝯ eū machineris malū. Un̄ Sen̄. ait. Nullū hꝫ mai⁹ malū occupat⁹ hō ⁊ bonis suis obsessus q̄ꝫ q amicos. s. hēat qbus ipse nō ē. 3° ī psona q̄ offendit dꝫ attēdi dignitas uł auctoꝛitas. Un̄ pctm̄ cōmissū ī p̄latū tāto ē g̃ui⁹ quāto ex eo offendūt plures. Qui g̊ psonā ī officio uel p̄latione aliq̄ ꝯstitutū offendit g̃ui⁹ peccat eo q mltitudinē totā offendit. ppt qd̓ Exo. 23°. dr̄. Principē ppli tui ne maledicas. Et in scriptā sacra etiā vitupat spālit pctm̄ qd̓ cōmittit ꝯ psonas ī dignitate ꝯstitutas. ut pꝫ Job. 36°. Qui dic regi apostata q

vocat duces ipsos &c. Et sic ĩiuria q̃ fit alicui famose psone. vr̃ eẽ gvior ex h̃ q̃ ĩ scãdalũ ⁊ in turbatione pluriũ redundat. Et sic patz q̃ ex conditione psone q̃ offendit pctõr ⁊ pctm̃ aggũatur. H̃ oĩa ſm Tho. vbi s̃. Aduertẽdũ etiã q̃ pctm̃ mltũ aggũat ⁊ displicet deo cũ nocumẽtũ ĩfert viduis pupill' orphanis ⁊ paupib⁹. Vñ Eccl. 35. Lachryme vidue ad maxillã descẽdũt ⁊ a maxilla ascendũt vsq; ad celũ. Et de orphanis spãlit dr̃ ĩ ps. Orphano cui s. mortu⁹ ẽ pr̃ carnalis tu eris adiutor ⁊ nõ oppssor. De paupib⁹ etiã ĩ ps. dr̃ Tibi derelictus ẽ paup. s. ut sis pr̃ nõ hostis. sicut Job q̃ dicebat. 29. ca°. Pr̃ erã orphanoꝝ ⁊ paupeꝝ. s. fouẽdo, ptegẽdo ac defendẽdo. nõ ĩiuriã ĩferẽdo. vt sic grãm ↄseq̃ret ĩ pñti ⁊ glĩam in futuro in secula seculoꝝ. Amen.

Feria q̃rta p⁹ ɜtiã dñicã de aduẽtu. de aggrauatiõe pctĩ rõne malitie lesiõis illate ⁊ libidinis intẽse Sermo 18⁹.

Nhil solliciti sitis. Iterum vbi s̃. Quis frẽs kmĩ multa ĩ p̃cedẽtib⁹ sermõib⁹ de pctĩ aggrauatiõe in gnãli dicta sint: Attñ ut meli⁹ h̃ mã explicet non solũ ex ignorãtia affectata ⁊ recidiuatiõe multiplicata offendẽte psona necnon ⁊ psona offensa pctm̃ aggũati cognoscit: qñ etiã ex alijs dr̃sis respectibus vnũ pctm̃ alio gũi⁹ apte eẽ mãifestatur. utpote malitia libidĩe ⁊ nocumẽto. de q̃b⁹ ĩ pñtiaꝝ tractare necessariũ videt. Nihil ğ solliciti sitis. ne. s. malitiose nimis necnõ ⁊ libidinose cum alteri⁹ nocumẽto pctm̃ vr̃m aggũet.

In pñti igitur sermone peccatum aggrauari trib⁹ alijs rõnib⁹ ostendem⁹. p̊. s. ratione magne malitie.
2° ratione libidinis intense.
3° ratione lesionis illate.

Pars p̄ma huius sermonis. in qua pbatur q̃ vnum peccatũ altero aggrauatur ratione magne malitie.

Rimo igit ĩ isto sermõe ostẽdit pctm̃ aggũari rõne malitie. Ad cuius notitiã tria de malitia cõsideranda sũt. s. titulus notificãs. mod⁹ variãs. excessus aggrauans. p̊ ↄsiderãd⁹ ẽ titul⁹ notificãs s. qd sit peccare ex certa malitia Ubi notandũ q̃ trib⁹ modis peccat. ut hr̃ ſm Tho. p̄ma scd̃e. q. 78. arti. p̊. ĩ corpe. q. p̊ ex defectu ratiõis cũ q̃s ignrat ea q̃ sunt nccĩa ad salutẽ. ut dictũ ẽ s̃. 2° peccat ex ĩpetu passiõis seu tẽptatiõis. 3° peccat ex affectu electiõis. s. qñ hõ deliberãs pctõ adhẽt. nõ q̃ĩ aliqua tẽptatiõe uel ignorãtia vict⁹. sed q̃a appetitũ hab; corruptũ illud pctm̃ ſm se sibi placet. Et iõ sicut illa volũtas ẽ ordinata q̃ sciẽt eligit pati detrimẽtũ ĩ bono mĩori q̃d min⁹ amat ut fruat bono maiori q̃d plus amat. vbi gr̃a: cũ q̃s abscisionẽ mẽbri vult pati ut ↄseruet vitã quã magĩ amat: sic illa volũtas ĩordinata dr̃ ⁊ puersa que sciẽt vult aliq̃d appatẽs bonũ, pp̃ q̃d puat aliquo maiori bono. sicut ille q̃ vult frui delectatiõe corpali ↄ ordinẽ ratiõis uel dĩne legĩ. q̃a ↄ caritatẽ dei ul aliq̃d h⁹mõi p q̃d puat eĩno bono s. visiõe dĩna. ⁊ talis q̃ sic h; volũtatẽ ĩordinatã ex malitia peccat. Q; si dicat. Oĩs mal⁹ ignrãs ẽ ut dictũ ẽ s̃. ſm phm 3° ethicoꝝ. ⁊ p̊. 14°. dr̃. Errant q̃

malū opantur. ğ non peccāt ex certa malitia. Ad hoc dicendum ſm Tho. q̄ qñq3 ignorātia excludit ſciām qua aliqs ſimplicit ſcit h̄ eē malū qđ agitur. 7 tunc dr̄ ex ignorantia peccare. Qñq3 excludit ſciām q̄ h̄ ſcit nūc eē malū ſicut cū ex paſſiōe peccat. Qñ3 excludit ſciām q̄ aliqs ſcit h̄ malū nō eē fugiēdū ,ppter ↄſecutionē illius boni. ſcit tñ ſimplicit h̄ eē malū. 7 ſic dr̄ etiam ig̃rare qui ex certa malitia peccat. De iſta ait Aug⁹ ī li°. 50. omeliarū omel'. 20. Malitia ē nocēdi amor. 7 ibidē ait Malitia malo delectatur alieno. ğ ꝛc.

2° circa pctm̄ malitie cōſiderādus ē modus varians. Nā duob3 modis ex certa malitia dr̄ quis peccare. Uno° ex finali īpniā. Cū.n. qs de pctō cōmiſſo nō penitet ſ ī ipſo morit. talis dr̄ peccare ex certa malitia. tñ finalis īpniā pōt eē circūſtantia uel cōditio gnālis circa oīa gnā pctōꝝ. iō ꝛc. 2° mō peccare ex certa malitia ē peccare ex certa induſtria uel ſciā ſm Tho. ſcđa ſcđe q. 14. arti. p̊. Peccat aūt ex certa malitia uel induſtria ſcđm eundem. pma ſcđe. q. 78. arti. 3°. 7 ubi s̄. tripliciter.

p̊ mō peccat ex malitia ,ppt inclinationē mētis ex aſſuefactiōe opis ,ppt quā īclinat ad malū ex habitu vitioſo. 2° mō peccat ex malitia ex corruptiōe uel egrotatiōe corpis ſm quam aliq inclinant facilit ad pctā aliq̄ ,ppt corruptionē nāe. nā hñti appetitū corruptū ut tūc qđ ē malū placet. 3° mō ex certa malitia peccat ex abiectione muneꝝ. Nā aliqs retrahit a pctō ,ppt ſpem vite etne. uel ,ppt timorē gehenne. 7 iō remota ſpe p deſpationē ul' remoto timore p pſūptionē ſequit q ex certa malitia q̄ abiq3 freno qs peccet. ğ p3 ꝛc. 3° circa pctm̄ malitie cōſiderādus ē exceſſus aggũās. Pctm̄.n. qđ ex certa malitia cōmittit gui⁹ ē pctō qđ cōmittit ex ig̃rātia. qđ ,pbat tribꝫ rōnibus. p̊ rōne volūtatis ſic. Pctm̄ quāto magis ē volūtariū tanto ē gui⁹ ſ pctm̄ qđ ex certa malitia cōmittit ē magl volūtariū aliȷs. ğ ꝛc. Q3 aūt peccatū ex certa malitia ſit magis voluntariū ,pbo ſic. Ig̊rātia 7 īfirmitas aliqualit cauſant īuolūtariū. malitia aūt eo q ē ex mali electiōe nō cauſat īuolūtariū. ğ ꝛc. P̃. Quāto.n. aliqd magis ē cōiūctū ul' ppīquū volūtati magis ē volūtariū. ſed qñ quis peccat ex ignorātia uel paſſiōe tūc ex quodā extrinſeco peccat. cum v̊o qs ex malitia peccat nō ex alio ſ ex ſeipſa voluntas ei⁹ īclinat ī pctm̄. ğ ꝛc. Cōfirmat pncipalis rō ſic. Magl peccat q ex ſeipſo peccat q̄3 q peccat ex alio. ut p3 de pctō angeli 7 hoīs. ſed qui ex certa malitia peccat ex ſeipſo peccat. q v̊o ex ig̊rantia uel paſſiōe tūc ex alio q̄i ex q̄dam extrinſeco peccat. ğ ꝛc. 2° peccatū ex certa malitia ē gui⁹ rōne diuturnitatꝫ Sicut.n. malū cōtinuū pei⁹ ē nō cōtinuo. ſic 7 pctm̄ qđ ex malitia ppetrat eſt gui⁹ aliȷs. qđ p3. qa paſſio q̄ ad peccatū īclinat cito trāſit. ſ malitia ē q̄dā habit⁹ pſeuerās. Un̄ qa malitia adheret alicui ex ſe tanq̄3 fini nō remouet ab eo ,ppt qđ dr̄ Eccl'iaſtes 7°. Impi⁹ multo viuit tpe in malitia ſua. 7 dicit multo tpe. i. a iuuētute vſq3 ad ſenectutē. 3° pctm̄ ex certa malitia gui⁹ ē rōne inſanabilitatis ſic. Sicut morbo incurabilis ē deterior morbo curabili ſic pctm̄ qđ ē ex certa malitia ē deterius. eo q eſt irremediabile triplicit.

p̊ qa tale pctm̄ nullā cām remiſſionis h3 ſicut pctm̄ qđ fit ex ignorātia ul' paſſiōe q̄ aliq̄lit cauſant īuolūtariū

2° qa peccans ex malitia repellit ea ex q̄bus cauſatur remiſſio pctōꝝ. Un̄

sicut illa infirmitas dicitur incurabilis que faceret fastidiū medicine. ita dicit̄ pctm̄ incurabile pcuius actum spūalis repellit̄ medicina. h̄ fm Tho. pma scd̄e. q. 78. arti. 4°. Et id̄ ḡui⁹ puniент̄ q peccāt ex malitia. Vn̄ Job. 34°. dr̄. Quasi ĩpios pcussit eos in loco vidētiū. q q̄si de industria recesserūt a deo. Et ĩ ps. dr̄. Iniquitatē meditatus est in cubili suo. astitit oĩ vie nō bone malitiā aut nō odiuit. In quo tangit defectibilitatē in cogitatu. ibi. Iniqtatē meditat⁹ ē ĩ cubili suo. i. ĩ corde suo q̄i di. iniquitas ita frequenter sibi venit ad cor ut semp ĩueniat nouos modos ppetrādi pctā. Deinde tāgit defectū gnālē in actu v̄tuoso. ibi: astitit oĩ vie non bone. pŏ. 2°. Relinquūt iter rectum 7 ambulant p vias tenebrosas. Tandē tāgit malitiā ĩ affectu. ibi. malitiā aūt non odiuit. i. dilexit. quia placuit sibi malū. 7 h̄ est ͻ naturā. qa naturale est bonū diligē 7 malū odio hr̄e. Vn̄ malū diligē 7 bonū odio hr̄e est signū magne puersitat. Cōtra quē dr̄ in ps. Quid gloriaris in malitia q potēs es ĩ iniquitate. q̄si di. Hec ē magna demētia 7 puersitas. sicut si auis gl̄iaret̄ ĩ laq̄o 7 piscis ĩ hamo. Eccl̄iastes 9°. Sic pisces capiūt̄ hamo 7 sicut aues ͻ̄phendūtur laqueo. sic capiunt̄ hoĩes ĩ tpe malo. Vn̄ Aug⁹ ĩ li° de agone xp̄iano ait. Gaudet piscis qn̄ hamū nō videt 7 escā deuorat. s̄ cū piscator cum adducere cepit viscera ei⁹ torquentur. hec ille. Et sic patꝫ ꝙ grauatur ratione malitie.

Pars secunda huius sermonis. in qua pbatur ꝙ peccatum aggrauatur rōne libidinis intense.

Ecūdo in isto sermone declarandū ē q̄liter pctm̄ aggūat̄ rōne libidinis intense. Nam quāto volūtas ut elicit̄ ex dictis doc. Bona. Ricar. 7 beati Tho. in 2° sn̄iaꝝ dis. 40. 7 pma scd̄e. q. 20. arti. 4°. 7 in qōnibꝫ disputatis de malo: ardēti⁹ ul' libidinosius uel delectabili⁹ tendit in bonū ul' malū. tāto melior ē ul' peior. Ubi nō ꝙ qdā act⁹ sūt delectabiles ĩ qbꝫ volūtas nō pōt eē ita intēsa ante actū sicut in actu. ut pꝫ in actu fornicationis. Unde nō equalit̄ demeret̄ q vult fornicari. 7 q actu fornicatur. qa volūtas adeo non pōt eē pfecta ante fornicationē sicut ē in actu. Quidam v̄o actus sūt difficiles 7 penosi in qbꝫ volūtas remittit̄. 7 ĩ istis volūtas pōt esse magꝭ pfecta an̄ actū q̄ȝ in actu. Vn̄ quāto volūtas intēdit̄ ul' remittit̄ respectu boni uel mali. tāto magꝭ meret̄ uel demeret̄. Rō aūt hoꝝ est. qa deus respicit ad corda 7 nō ad act⁹. 7 id̄ magis peccat q volūtarie 7 libere q̄ȝ q q̄si coact⁹ uel p̄cibꝫ 7 ĩportunitate peccat. Vn̄ Criso⁹ sup Math̄ ait. Volūtas est que aut remuneratur̄ p bono aut punit̄ p malo. opa. n. sūt testimonia volūtatis. h̄ ille. Aggrauat̄. n. pctm̄ ex volūtatis intensiōe. aggūat̄ ĩsup ex libidine siue passiōe. Quāto. n. maior ē vehemētia ĩ peccādo tāto maius est. Vn̄ nō fm Tho. ĩ pma scd̄e. q. 77. arti. 6°. ꝙ passio pōt eē bona 7 mala. Si ē passio bona. tūc aut seq̄t̄ iudiciū rati ōis aut p̄cedit. si v̄o seq̄t̄ iudiciū rationis augmētat meritū. gr̄a exēpli. Aliquis tāto magꝭ videt̄ mereri quāto ex maiori mīa paupi subuenit. si āt passio p̄cedat iudiciū ratiōis. ut. s. hō magꝭ ex passiōe q̄ȝ ex rationis iudicio moueat̄ ad bn̄ agēdū. tūc talis passio diminuit bonitatē 7 laudē 7 meritū act⁹. Si est

passio mala. se habet respectu pcti du-
pliciter. aut anncedeter aut ɔsequenter. Si
vo e passio pcedēs actū pcti diminuit
pctm. qd patz. qr passio ɔcupie vocat
teptatio. s quāto aliqs mouet maiori
teptatiōe tāto minus peccat. g̃ ꝛc. fm
Augu. Si vo passio sit sequēs actū pcti
auget pctm. Vn̄ quāto aliqs maiori li
bidine ul' ɔcupiscētia peccat tāto ma
gis peccat. passio. n. ipellit voluntatē.
ꝛ quāto aliqs maiori intēsiōe volun-
tati peccat tāto magis peccat ꝛc. Ubi
notādū fm Tho. vbi s. arti. 7°. q qnqz
passio est tāta q totalit aufert vsū ra-
tionis. sicut patz in his q ꝑpter amo-
rem uel iram insaniunt. ꝛ tūc si talis
passio a pncipio fuit volūtaria iputat
actus ad volūtatē ꝛ ad pctm. qr ē vo
lūtarius i sua cā. ut pz de eo q volūta-
rie iebriat. ex h. n. iputat voluntariū
qd p ebrietatē cōmittit. Si vo cā non
fuit voluntaria s nālis. puta cū aliqs
ex egritudine ul' alia hmōi cā icidit i
talē passiōez q tolit aufert vsū ratiōis
act9 oio reddit iuolūtari9. ꝛ p ɔ̄ns to-
talit a pctō excusat. Qn̄z vo passio nō
est tanta q totalit intercipiat vsū ratio-
nis. ꝛ tūc ratio pōt passionē excludere
diuertēdo ad alias cogitatiōes. ul' im-
pedire ne suū conseqt effectū. qr mē-
bra nō applicātur opi nisi de consensu
mentis. Unde talis passio non totalit
excusat a pctō. g̃ pz q pctm aggūatur
rōne intense libidinis ꝛ passionis.

Pars tertia huius sermōis. in qua de-
claratur q peccatū aggrauatur ratio-
ne lesionis illate.

Tertio i isto sermone declarā-
dū est qualit pctm aggrauat
rōne lesionis illate siue nocu-
mēti facti ex pctō. Et formo sic rōnē
fm Tho. 2° scripto. dis. 42. pte secun-
da. arti. 5°. ꝛ pma secūde q. 73. arti. 8°.
Pctm tāto ē grauius quāto aliqs facit
aliqd aīo plus nocendi alteri. Cuius
rō est. qr tale nocumētū p se est obie-
ctū pcti inqz̄tū facit actū magis eē in-
ordinatū. s nō in quolibet pctō ē eq-
le dānū uel nocumētū imo plus ꝛ mi
nus ut pz i multis. sicut homicida pl9
nocet qz fur. ꝛ sic de aliis. ꝛ sic ratione
maioris nocumēti vnū ē grauius alte-
ro. Vn̄ nō q nocumētū aliqn̄ ē ꝑui-
sū ꝛ intētū. ꝛ tūc quātitas nocumēti
auget quātitatē pcti. sicut cū aliquis
opatur aīo nocēdi alteri ut homicida
Aliqn̄ nocumētū est ꝑuisū ꝛ non in-
tentū. sicut cū aliqs trāsiēs p agrum
alicuius ut cōpēdiosius vadat ad forni-
cādū. nocumētū infert his q sūt semi-
nata in agro. ꝛ tūc directe nō auget s
indirecte inqz̄tū ex volūtate multum
inclinata ad malū alteri opat qd sim-
plicit nollet. Aliqn̄ nocumētū nō est
ꝑuisū nec intentū. ꝛ si p accidēs se ha
beat ad pctm nō aggrauat nisi ꝑpter
negligētiā. ꝛ qz̄tū nocumenta pnt seq
non cōsiderat. ꝛ tn̄ p se sequtur ex actu
pcti. sicut cū aliqs publice fornicatur
sequtur scandalū plurimorum. ꝛ h nocu-
mētū lz peccās nō itēdit aggrauat tn̄
peccatū. Vn̄ insup nō fm Tho. scd'a
scde. q. . q cū sit triplex bonū hoīs. s
bonū mētis bonū corpis ꝛ bonū sub se
tpalis. quanto magis bonū remouet
tanto magis malū infert. ꝛ p ɔ̄ns pec-
catū grauius iudicat. Insup aduertēdū
est q q̄uis nocumētū aggrauet pctm
nō tn̄ ex solo nocumēto pctm aggūat
qn̄imo pctm p se ē grauius ꝑpt iordi-
nationē. Vn̄ nō sequtur q si nocumen-
tū maxie hēat locū i pctis q sūt ɔ̄ pxi
mū q illa pctā sūt grauissima. qr multo
maior inordinatio inuenit in his que

sunt cōtra deū. Quis possit dici q etiā
deo nō aliqs p pctm̄ nocē nō qdem
q̄tū ad subām s in his q̄ dei sūt. sicut
excitpādo fidē. violādo sacra. q̄ sunt
pctā grauissima. Inuenit etiā maior
inordinatio ī pctīs qbusdā q̄ sūt ɔtra
seipsū. sicut pꝫ in his q se interimūt. lꝫ
finalit̄ h̄ referant ad aliqd bonū appa-
rens. puta ad h̄ q liberant ab aliq̄ an-
gustia. Ex his apparet q magis ꝛ gra-
ni⁹ peccat homicida q̄ꝫ fornicator. qa
homicida intēdit directe nocumentū
pximi. fornicator aūt q puocat muli-
erē nō intēdit alti⁹ nocumētū s dele-
ctationē. Itē homicida ē p se ꝛ directe
cā corpalis mortis. spūalis aūt mortis
nullus pōt p se eē cā sufficiēs. qa nul-
lus moritur spūalit nisi ppa volūtate
peccādi. Hinc notāda sūt q̄tuor scd̄m
ph̄m 2° rethoricoꝝ. ca° 32°. p̄ qa illd
nocumētū ē maius ꝛ p ɔ̄ns culpa gra
uior uel maior cui⁹ nō ē recōpensatio
ut qa difficile uel etiā īpossibile ē fieri
recōpēsatioꝫ. puta si qs occiderit filiū
alteri⁹ uel destruēt sibi rē aliquā quā
difficile ꝛ īpossibile esset reinuenire.
2° notādū q illud nocumētū ē g̃ui⁹
ꝛ p ɔ̄ns culpa uel īiuria g̃uior cui⁹ nō
est equa punitio s oīo minor. puta si
qs offenderet ul occidēt regē uel pso-
nā publicā cui⁹ offensa nō posset recō
pensari q̄litercūqꝫ puniret offendēs.
3° notādū q illud nocumētū ē mai⁹
ꝛ p ɔ̄ns culpa grauior. cui⁹ nō ɔtingit
eū q passus ē satisfactioꝫ recipe. ut pu-
ta qa mortu⁹ est. Rō hui⁹ g̃uitad ē. qa
est qd īcurabile ꝛ qd insanabile. 4°
notādū q illud nocumētū uel dānū
est mai⁹ ꝛ p ɔ̄ns culpa g̃uior si ille q
ē passus eā īiuriat⁹ fuit. Ipse se a seip-
so ꝛ seipsum torsit ꝛ afflixit plurimū
s̄m qd cōtingit pluries q hoīes passi
īiuriā seipsos cruciāt. imo aliqn̄ non
desiderātes ulteri⁹ viuē seipsos īteri-
mūt. ppt qd apparet culpā siue īiuriā
fuisse magnā ex eo q q eam fecit ē di-
gnus torqueri magna ꝛ dign⁹ eēt ma-
iori si id fecisset sine cā. Ad h̄ facit qd
ait Greg⁹ ī lib° moral. Scim⁹. n. qa ad
maiorē dolorē cōmouēt dāna maiora
ꝛ iō Soloni mortuū filiū lugēti nō eē
flēdū ait qdā eo q flere nihil pdesset.
cui ille. Ego magis ploro q̄ dānū meū
irremediabile video. Et iō nolite pec-
catores inferre dānū pxīo. qa tandē
mai⁹ dānū erit vestrū. Vn̄ Aug⁹ ī ser-
mone p̄ de īnocētib⁹ ait. Si diligēter
cōsideramus īueniemus illos maiora
supplicia sustinē q faciūt q̄ꝫ q sustinē
videt̄. Oīs. n. hō q aliū ī corpe psegt̄
pus ipse ī corde psecutioēꝫ sustinē co-
git. Nā si etiā ille q psegt̄ aliqd d sub-
stantia sua tulerit magis ipse sibi dis-
pendiū facit. qa nemo habꝫ īiustū lu-
crū sine iusto dāno. vbi lucrū ibi dā-
nū. lucꝝ ī archa dānū ī ɔsciā. tulit ve-
stē ꝛ pdit fidē. acqrit pecuniā ꝛ pdit
iusticiā. h̄ ille. Et sic pꝫ pctm̄ agg̃uati
cōne lesiōis illate. Rogem⁹ g̊ oīpotē-
tē deū ut det euitare nob̄ pctā maxīe
grauia ut sic habeam⁹ grām in pn̄ti ꝛ
gl̄iam ī futuro in secula scloꝝ. Amen.

Feria qnta post tertiā dn̄icam de ad-
uentu. de aggrauatiōe peccati ī parti-
culari Sermo. 19⁹.

Nihil solli-
citi sitis. Iteꝝ vbi s̄. De-
terminata frēs carissimi
agg̃uatiōe pctī ī gnāli:
pcedēdū ē ad cōsiderationē aggraua-
tionis pctī in pticulari. Nō. n. sufficit
tractare de reb⁹ gnālit̄ si etiā de eisdē
nō disseram⁹ pticularit̄. Et si dicatur

l:femp.ff.de te iudi.ſp gnālib⁹ parti-
cularia inſunt.qa ſm Aug.ſermones
in coī minus q̄ʒ vtiles ſūt.Idcirco vl-
tra p̄dicta d̛ aggūatiōe pctī in gnāli:
ad maiorē eoꝝ euidentiā ē notandū
pticularit̄ q̄ vnū pctm̄ ē mai⁹ uel gra-
uius alio ſeptē alijs modis.s.cauſali-
tate.gnālitate.remiſſiōis difficultate
periculoſitate.ablatiōe.inſepabilita-
te.ꝓnitate ⁊ vilitate.Sūt ⁊ alij modi
q̄ʒ plurimi.ſʒ qa tractando de vitijs ſi-
gillatim ī magna pte patebūt.Idcirco
cā breuitatis ī iſto ſermōe de iſtis tm̄
diſſeram⁹.de qb⁹ qa dicūt v̄ba ꝓpoſi-
ta.Nihil ſolliciti ſitis:hoc ordine tra-
ctabimus.quia

p̄ de vna tm̄.

2° de tribus ſimul.

3° v̄o de trib⁹ alijs ordīate p̄dicabim⁹.

Pars p̄ma huius ſermonis.q̄ peccatū
aggrauatur cauſalitate.

Rimo igit̄ ī iſto ſermōe decla
randū ē q̄ vnū pctm̄ dr̄ ḡui⁹
altero cauſalitate.ut pctm̄ lu
ciferi fuit ḡui⁹.qa p̄m⁹ peccauit a ſe ⁊
alios ad peccādū induxit.Mouet̄ du-
biū int̄ doc.vtrū pctm̄ luciferi fuit cā
ruine alioꝝ angeloꝝ.Ad h̄ ſm Bona.
nr̄m in 2° ſn̄ de.diſ.5.arti.2°.q.2.⁊
Ricar.eadē diſ.arti.p̄.q.3.q̄ circa h̄ ē
multiplex opinio.q̄uis Ricar.paucis
ſe expediēs dicat q̄ pctm̄ luciferi non
fuit ꝓp̄e loquendo cā pctī alioꝝ.quia
pctm̄ eoꝝ a ꝓp̄a volūtate ortū ē ſʒ fuit
occaſio ī h̄ q̄ ↄceptū ſuū eis aperuit ⁊
malū exēplū eis dedit.h̄ Ricar.Bona.
v̄o recitat tres poſitiōes.q̄tū Prima
ē q̄rūdā q voluerūt dicē q̄ nō fuit ibi
ordo niſi ſm ḡdū.qa mai⁹ ⁊ excellēti⁹
fuit pctm̄ luciferi eo q̄ magi ſupbiuit
nec tñ p̄us pctō alioꝝ tpe nec origine
ſʒ ſtatī ī eodē pūcto qlibʒ ꝓp̄a volūta-
te deprauat⁹ ſine exēplo peccauit.⁊ qa
aſpectū hūerūt ad illud.iō cōſili mō
⁊ eodē gnē peccauerūt. Secūda fuit
poſitio alioꝝ q̄ nō tm̄ fuit ordo exceſ-
ſus īmo cauſalitas.ut cauſalitas large
dicat̄.nō tm̄ ad cām nāe ſʒ etiā ad oc-
caſiōʒ.nō tm̄ ad ppetratiōeʒ ſʒ etiā ad
ſuggeſtiōʒ.nō tm̄ ordo tpis.Et h̄ vo-
luerūt dare ſic ītelligē q̄ ī lucifero ſi-
mul fuit tpe appetit⁹ ⁊ ei⁹ expſſio.⁊ ī
angelis ſimul pceptio ⁊ appetit⁹.⁊ ita
ſimul tpe peccauerūt.tñ pctm̄ lucife-
ri p̄buit alijs viā ſiue exēplū:⁊ ponūt
ſile.Sicut ſi oculus reſpiceret directe in
oriētē exiſtēs ī occidēte.fiet̄ cōruſca-
tio ſil̄ ⁊ apparēt ī oculo.a miori volūt
h̄ poſſe eē ī angelo. Tertia poſitio eſt
alioꝝ dicētiū q̄ fuit ibi ordo q̄tuʒ ad
ḡdū.⁊ q̄tū ad occaſiōeʒ.⁊ q̄tū ad du-
ratiōnē.Q̄tū ad ḡdū qa illud luciferi
fuit mai⁹.q̄tū ad occaſiōeʒ qa alijs p̄-
buit exēplū.q̄tū ad durationē.qa ſi-
cut ī lucifero necē fuit tp̄s an̄ eē q̄ʒ pec
care.qa nō potuit eodē inſtāti hr̄e co
gnitionē q̄ pexigit̄ ad pctm̄ cū deordi
nata affectiōe:ſic ī miorib⁹ āgelis di-
cūt fuiſſe in peccando cū peccauerint
aſpiciēdo qđ āgel⁹ volebat.⁊ exinde
aſpiciēdo cōmodū ſuū.⁊ h̄ poſitio vr̄
intelligibilior.⁊ ideo tenēda ē. Et iō
Apoc.12°.dr̄ q̄ Draco cauda ſua tra-
hebat tr̄iā ptē ſtellaꝝ celi ⁊ miſit eas ī
trā.Sʒ p dracōnē ītelligit̄ lucifer.per
ſtellas q̄s trahebat alij āgeli q cecide-
rūt:⁊ p tractū ſuggeſtio.g̃ ꝛc.Dicē q̄
ī illo ca°.hr̄ q̄ qn̄ archangel⁹ Michael
vidit qd lucifer ſuggēbat nō cōſenſit
⁊ alios ad nō cōſentiēdū animauit.⁊
eos q ↄſenſerāt de celo expulit.ꝓpter
qđ dr̄.Factū ē p̄liū magnū ī celo.Mi-
chael ⁊ angeli ei⁹ p̄liabāt̄ cū dracone
⁊ piect⁹ ē ille draco ſerpēs antiqu⁹ q

vocatᷣ diabolus ⁊ sathanas ⁊ ꝓiectꝰ ē in trā ⁊ oēs angeli eiꝰ missi sūt cū eo. Vn̄ mḡr ī 2°. dis.6.ait. Tante supbie extitit. merito de celo. i. de empyreo ī q̄ cū alijs fuerat deiectꝰ ē ī istū caliginosū aerē cū oībꝫ sue ꝑuitatꝭ ꝯsortibꝫ. Nam ut Jo͞hes ait in Apocꝭ. Draco de celo cadens traxit trīā ptē stellaꝝ. qa lucifer ille alijs maior nō solū cecidit ꝗ cū eo alij multi q̄ ei ī malitia ꝯsenserūt eosq̄ cadētes huiꝰ caliginosi aeris habitaculū excepit. h ille. Q̄ si ꝯ̄ ꝑdicta dicatur sic. Damas. li° 2°. ca°. 4°. loquēs de casu diaboli. s. luciferi dīc q̄ siᷣ cū eo euulsa ē ⁊ secuta eū ⁊ cōcidit multitudo īfinita eoꝝ q̄ sub ipso erāt ordinati āgeloꝝ. sed cā uᷣ occasio p̄cedit effectū. ḡ casus luciferi nō fuit nec cā nec occasio alioꝝ. Ad h ait Ricar. q̄ cā nō sp ꝑcedit effectū tpe. ꝗ qn̄z p̄cedit nā nō duratiōe. Pōt tn̄ dici q̄ ꝑdicta auctoritas intelligatᷣ. qa siᷣ de celo empyreo corruerūt. ⁊ tn̄ forte non siᷣ peccauerīt. ꝗ pctm̄ luciferi modica duratiōe p̄cessit alioꝝ pctm̄. Cōclude ḡ q̄ pctm̄ luciferi fuit maximū quia cā alioꝝ. Ex q̄ ꝯclōne hr̄ ꝓpositū q̄ vnū pctm̄ tāto ē ḡuiꝰ alio quāto maiorem occasiōꝫ ꝑstat peccādi alijs. Hīc aduertāt lenones· meretrices· mulieres vane q̄ꝫ ḡue sit pctm̄ suū. qa tot sūt causa ruine. tātaꝝ aīaꝝ occasio dānatiōis qa qui cām dāni dat dānū dedisse vr̄. de iniurijs ⁊ dā. da. c. si culpa. O facies depicte. O ī collo nudate. O meretrices p̄pate ad capiendū aīas. xp̄s sanguinē sparsit ut aīas redimeret. vos faciē apitis· colla denudatis· capillos depingitis ut aīam vr̄aꝫ cū alijs multis in eternū pdatis. Eccl. 9°. Noli circūspicē ī vicis ciuitatꝭ ne oberraueꝭ ī plateis illiꝰ. Auerte faciē tuā a muliere cōpta. ⁊ ne circūspicias spēm alienā

Propᷣ spēm mulieris multi perierūt. h ibi. Attēdite mlieres vane. Attēdite arma diaboli. Attēdite porta inferni. Attēdite aīaꝝ laquei. Attendite filie iniqtatꝭ. Attēdite occisores tātaꝝ aīarū. Attēdite confusio mūdi. Attēdite venenū fuoꝝ dei. Attēdite corruptrices bonaꝝ mētiū. qa sicut lucifer occasio fuit ruine āgeloꝝ. ita estꝭ eiꝰ īstrumēta ad ruinā aīaꝝ. Nam Jeroꝰ ait in epl̄a ad Occeanū. Janua diaboli· via iniqtatꝭ· scorpionū pcussus· nociuūq̄ genꝰ femina. Nā Jacoboniꝰ nr̄ ī vulgari nos alloqᷣ di. Or nō ui p̄sate femine col ur̄o portamento. Quāte aīe in q̄sto mūdo mādati al pdimento. Cō el sol desiderio sença altro tocamēto. Put che siate ī talēto ale aīe macellate. Or nō ui p̄sate femīe come grāde p̄da tollite. A ihesu xp̄o dolce site date grāde ferita. Serue del diauolo solicite seruite. hec ille. Aduertant īsup omnes qui alios ad peccandum sollicitāt· ut sunt lenones· vetule antique adolescētulas ad peccandum hortantes· sodomite adolescētulos corrūpentes. lusores ⁊ similes. quia similes sūt lucifero. Et sic pꝫ p̄mꝰ modus q̄ vnū pctm̄ est ḡuius altero. s. causalitate.

Pars secūda huiꝰ sermonis. in q̄ ꝓbatur q̄ pctm̄ aggrauatᷣ generalitate· remissionis difficultate. ⁊ piculositate.

Ecūdo in isto sermone ꝓbatᷣ pctm̄ agḡuari tribꝫ alijs modis in particulari. p̄ dico q̄ vnū pctm̄ est ḡuius alio gnālitate. ut pctm̄ Ade q̄ corrupit totam nām humanā. quod ꝓbat Alex. in tertia pte q. i. tribꝫ medijs. p̄ sic. Ansel. lib° p̄ cur deꝰ hō ait. Nequaq̄ existimabitꝭ cōuenire deo ut creaturam quā fecit

iuſtā ad beatitudinē ſine pctō miserā eſſe cogat. ſꝫ hoīem mori miserū eſt. ſi ꝗ deus exigit mortē ab hoīe ſub ſtatu ſub q̊ nūc ē poſt pctm̄ pmoꝝ parentū. ꝗ eſt ſub culpa. ꝗ hūana nā tota lapſa ē a p̊ ſtatu ſub quo condita fuit. ⁊ hꝰ p culpā pmoꝝ parentū. 2° ſic. Nihil ordīatū ad beatitudinē ſm qꝫ hꝰmoi ē ordinatū ad miseriā. qa nihil ordinatū ad alteꝝ oppoſitoꝝ ſm qꝫ hꝰmoi eſt ordinatū ad reliquū. ſꝫ cois eſt corruptio etiā pboꝝ qꝫ nā hūana in ſtatu ſub quo fuit cōdita erat ordinata ad beatitudinē. in pñti aūt ſtatu ordinata ē ad miseriā. ſicut pꝫ. qa ad penalitatē ⁊ mortē. ⁊ nō niſi p culpā. cū dicat̄ pṽ. 14°. Miseros ppl̄os facit pctm̄. ꝗ ſub q̊ mō ē nō fuit cōdita. ꝗ lapſa ē a ſtatu prime cōditiōis. ⁊ hꝰ fuit pctm̄ pmoꝝ parētū. ꝗ ⁊c. 3° ſic. Nihil deteſtabile ul' pudēdū ſm ratione potest poni in opibꝫ cōditiōis diuine. quia omnia facit creator ordinando ad ſe. ſed in nobis paſſiones ſunt carnales ⁊ multa alia deteſtabilia ſcd̄m rationem. ꝗ talia nō fuerunt cōdita in humana nā. relinqt̄ ꝗ qꝫ ē lapſa p pctm̄ pmoꝝ parentū. ꝗ ⁊c. Fuit ꝗ pctm̄ primoꝝ parentū maximū gnālitate corruptionis totiꝰ generis hūani. qa p vniꝰ pctm̄ mors itrouit i orbē terraꝝ. Ro. 5°. Hic ait Augꝰ de eiꝰ pctō i ſmōe de Adā. Diabolus pſuaſit ut nocēt. Eua cōſenſit ut periret. Diabolꝰ ut mulierē aſtutia ſua falleret circūuenit. Mulier īcauta ſerpētū virus accepit. Diabolus qð p ſe non potuit p mulierem effecit. Adam v̊o p vxorē iuenit interitū. s. ſui ⁊ alioꝝ: quā a deo acceperat in auxiliū. Proch dolor. pſpera in cōtrariū cedunt. vtilia pnicīē opantur. Deinde Adam plus domeſticis q̄ꝫ inimici iaculis leditur. Accedit enī ſubtilis ſerpens ut falleret. plus pprio q̄ꝫ hoſtili enſe perimitur. plus mulieris q̄ꝫ extero gladio vulneratur. hec ille. Ex his concluditur qꝫ peccatū tanto eſt grauius quanto generalius maiꝰ bonū corrūpit ⁊ plus. Hinc aduertāt illi qui peccando trahunt poſt ſe vnā ciuitatem. vnam patriā. ut dñi tēporales. ut mulieres nouas inuentiones facientes. Has omnes alie ut pecudes ſequūtur. ⁊ iſti ſunt pprie mēbra diaboli. Sicut. n. legitur de diabolo. Job 21°. ⁊ etiā dictum eſt ſ. qꝫ poſt ſe trahit omnē hominē: ⁊ ante ſe īnumerabiles: ſic ē de mēbris eius qui ſūt peccatores qui ante ⁊ poſt alios ſibi ſimiles efficere conant̄ i nephandis operibus. ante ſe trahunt qui eis voluntarie adherent. ⁊ pꝰ ſe trahūt q timore ul' terrore ul' violentia illos imitāt̄. Lucifer cauda ſua traxit tertiam partem ſtellaꝝ ut dictum ē. ⁊ ideo peccatum ſuū nō ſolum cauſalitate ſed generalitate etiam ſaltem multoꝝ maximū fuit. Et ſic malus homo omnes interficere curat. Unus malus Cayn omnes malos facere pcurat. Nam ut ait Joſephus 2° libro antiquitatū. auaritia ſolū vacabat. Unus ſepe malus peccare facit populū iuſtum. hoc fecit Jeroboam. paꝫ 3. Reg. 14° ca°. Unus prauus totam ciuitatem corrūpit. qð exemplo pbatur. Vapor ſiccus totam terram corrūpit ſiue concutit. Humidus aerem tegit ⁊ caliginoſum facit. Frigidus ſegetem deſtruit. Calidus aerem diuidit. ſic ⁊ peccator aliquando totum vnum populum ad malum ducit. Et ideo ait apoſtolꝰ. i. ad Cor. x°. Nolo vos ſocios fieri demonioꝝ. Et ſic paꝫ primꝰ modus quo cog̊ſcitur vnū peccatum grauius altero. 2° dico qꝫ vnū peccatum eſt grauius alio

remissiõis difficultate. Et sic dr̃ pctm̃ ĩ spm̃ scm̃ ḡuissimũ. qa Math 12°. dr̃. Qui peccat ĩ spm̃ scm̃ nõ remittet̃ ei neq; ĩ h̃ seculo nec ĩ futuro. i. difficilit̃ qa ȝm Bona. 7 Ricar. ĩ 2°. dis. 43. peccatũ ĩ spm̃ scm̃ dr̃ irremissibile in hac vita. i. difficile ad remittẽdũ. qa qdlibet pctm̃ qd nõ ẽ ĩ spm̃ scm̃ hȝ ãnexã etiã 9tiã dispõnẽ q̃ ẽ pnĩa. ȝ pctm̃ in spiritũ scm̃ hȝ ãnexã ĩpnĩam ut pȝ intuẽti. Hic mouet̃ vnũ dubiũ. vtr̃ peccatũ in spm̃ sanctũ sit alijs ḡuissimũ. Ad h̃ r̃ndet̃ breuit̃ ȝm Ricar. 7 Bona. in 2°. dis. 43. arti. 2°. q. i. q̧ pctm̃ ĩ spiritũ scm̃ ẽ ḡui⁹ ceteris. qd ꝓbat̃ tripli cit̃. p° qa p illud pctm̃ peccans magis auertit̃ a deo. qa pncipiũ ei⁹ nõ ẽ igrãtia nec ĩfirmitas ȝ malitia 7 ĩdustria. 7 iõ ḡui⁹ ut dictũ ẽ s. Nã Greg⁹. 25°. li° moral̃. ait. Multo ḡui⁹ peccat̃ studio q̧ infirmitate uel igrãtia. Et rõ ẽ qa hȝ plus de rõne volũtarij. 2° quia oppositũ effectus h⁹mõi pcti ẽ appropriatũ spũi scõ directe 7 spãlit̃ inclinãdo retrahẽs ab electiuo amore cuiuscũq; pcti. qd non sic põt dici de bono ĩmediate opposito ĩtẽpãtie uel iusticie: 7 sic de alijs pctĩs q̃ nõ sũt peccata ĩ spm̃ scm̃. Quãto ãt aliqd spãli⁹ 7 vniuersali⁹ retrahit ab electiuo amore cui⁹cũq; pcti tãto pctm̃ ei oppositũ est ḡui⁹ rõne gnĩs pcti. 3° qa p illud pctm̃ ḡuiori mõ auertit̃ a deo peccãs q̧ p aliud genus pcti. qa p illud pctm̃ pctõr directe 7 p se auertit̃ ab aliquo effectu spãli spũs sci. qa sicut volũtas spãlit̃ 9uertit̃ 7 p se ad illud ĩ q̃ tẽdit ei⁹ affect⁹. ita p se auertit̃ ab illo qd ipsa directe refugit. Quilibȝ ãt act⁹ pcti ĩ spm̃ scm̃ ẽ fuga ul̃ fugã ĩcludit alic⁹ effect⁹ spãlis spũs sci. Desperare. n. ẽ refugẽ spem de diua mĩa. Presũmẽ ẽ timorẽ refugẽ diue iusticie. Impugñre

salutiferã diuitatẽ agnitã ẽ illã diuitatẽ refugẽ. Inuidẽ fratne grẽ ẽ grãm diuinã refugẽ. Propositũ nõ penitẽdi ẽ pnĩaȝ refugẽ. Obstinari ẽ refugẽ pcti cautelã. g° 7c. Et sic pȝ q̧ pctm̃ in spm̃ sanctũ ẽ ḡuissimũ. maxie qa elõgat se 7 refugit a dispositiõe ad susceptionẽ mĩe 7 grẽ diue. ꝓpter qd dr̃ irremissibile. Et iõ dic Bona. q̧ ẽ maximũ peccatoȝ. qa non solũ aufert sanitatẽ sed etiã ꝑcludit viã ad sanitatẽ. Un̄ sicut morb⁹ piculosior ẽ q nõ tm̃ ledit nãȝ ȝ etiã ꝑcludit viã ad susceptõȝ cibi ul̃ medicamẽti. sic ĩtelligendũ est d isto pctõ ĩ spiritũ scm̃. Et iõ dic mgr̃ ĩ 2°. dis. 43. Hoc pctm̃ ceteri ẽ ḡui⁹ 7 abhominabili⁹. Et Aug⁹ ĩ omel̃. d blasphemia ĩ spiritũ scm̃ ait. Impnĩa ẽ pctm̃ ĩ spiritũ sanctũ qd nõ hȝ remissionẽ neq; ĩ h̃ sclo nec ĩ futuro. Et sic pȝ tertius modus q° vnũ pctm̃ dr̃ ḡui⁹ alio 3° dico q̧ vnũ pctm̃ ẽ ḡui⁹ alio piculositate ut pctm̃ igrãtie. q̃ 7 si aliq̃ mõ excuset a pctõ ut dictũ ẽ s. qa tñ nõ sp̃ excusat a toto. ĩmo sepe agḡuat ẽ piculosior multi alijs pctis. Hic mouet̃ qõ a theologis. vtr̃ igrantia sit maximũ 7 ḡuissimũ pctm̃. qa sup illud Ro. 2°. An igras 7c. ait Amb°. Peccas hõ diũ ĩpunitatẽ tibi ꝓmittis. ḡui⁹ cũ dei bonitatẽ 9tẽnis. ḡuissime cũ igras. h̃ ille. Ex q° dr̃ q̧ igrãtia sit ḡuissima culpa. Ad h̃ r̃ndet̃ ȝm Alex. ĩ secũda pte sũme ĩ tractatu de igrãtia. q̧ pctm̃ igrãtie dr̃ multiplicit̃. vel cum peccat aliqs 7 nescit se peccare. 7 tũc dr̃ peccare ex igrãtia. ul̃ cũ nescit 7 nõ curat se scire. ul̃ peccat ḡui pctõ 7 p⁹ea non sentit q̧ ḡuit̃ peccauerit. ĩmo reddit̃ q̃si insensibilis respectu culpe 7 pene. Est g° ignorãtia disponẽs ad pctm̃ sequẽs. 7 ẽ ignorãtia mãe ipsi⁹ siue circa quã ẽ pctm̃. 7 ẽ ignorãtia 9sequẽs

peccatũ ⁊ aggũuãs ipsũ. Et h̃ vltio mõ dr̃ illa auctoritas Amb.° Grauissime peccat q ignorat .i. piculosissime. qa si sentiret pctm̃ aut penã pctĩ· ad mede lã ɔfugeret qua a pctõ mũdaret᷑. Et sic de illo ẽ sicut d palitico ul' de illo q nõ h̃z sensũ morbi sui. Hinc ponit᷑ isto re- spectu grauissima culpa. Magna picu la ĩminẽt ignorãtibꝫ peccãtibꝫ. nõ. n. penitẽt de eo qd nõ credũt pctm̃ esse nec ab eo abstinent ſ pmanent. Et iõ bñ dr̃ di.ſ.38.c. igrãtia· ꝙ igrãtia mr̃ ẽ erroꝝ cũctoꝝ. Et de h̃ testat᷑ Aug⁹ de seipso di. Eo insanabili⁹ peccabã cum me peccare nõ arbitrabar. Et sic patet terti⁹ modus quo cognoscit᷑ vnũ pec- catũ esse grauius alio .s. piculositate.

Pars tertia hui⁹ sermõis. ĩ qua ꝓbat᷑ ꝙ pctm̃ aggrauatur ablatiõe· insepa- bilitate· pronitate ⁊ vilitate.

Ertio in isto sermõe ꝓbatur pctm̃ aggũuari tribꝫ aliis mo- dis ĩ pticulari. P̊ dico ꝙ vnũ pctm̃ ẽ grauius alio ablatiõe .s. maio ris boni· ut pctm̃ ĩfidelitatꝭ qd aufert omnẽ grãm ⁊ elõgat magis a deo. Vñ notandũ ẽm Tho. pma ſcḋe. q. ꝗ. arti. 3.° ꝙ infidelitas est maximũ pctõꝝ. qd ꝓbat᷑ auctoritate ratiõe ⁊ exẽplo. P̊ rõne sic. Tãto aliqd pctm̃ ẽ gui⁹ quã- to p h̃ hõ magis sepat᷑ ⁊ elongat᷑ a deo qa nec verã cognitiõꝫ dei h̃z. p falsam aũt cognitiõeꝫ nõ appropinq̃t ei. g ⁊c̃.
2° idẽ ꝓbatur auctoritate Joh. 15.° dr̃ Nũc aũt excusationẽ nõ hñt de pctõ suo .s. infidelitatis. Vñ Aug⁹ ibidem sic ait. Magnũ qddã pctm̃ non oẽ q̃si sub gnãli noĩe vult intelligi. H' est. n. pctm̃ infidelitatis q̊ tenẽt cũcta pctã qd vnusqsq; si nõ habeat dimittãt᷑ ei pctã sua cũcta. H' aũt ẽ q nõ crediderit in xp̃m. H' ibi. Et Joh. 3.° Qui nõ cre- dit iam iudicatus ẽ. Et iterũ Aug⁹ li° 3.° de v̓bis dñi. sermõe. 24.° Pctã oĩa p infidelitatẽ detinẽt᷑· p fidẽ dimittũt᷑. Hoc q dẽ pctm̃ infidelitatis si non sit nulla pctã remanebũt· qa iusto ex fi- de viuẽte cũcta soluũtur. H' ille. 3° h̃ idẽ ꝓbatur exẽplo siue cõpatione cõ- pando pctm̃ infidelitatis ad qdcũq; aliud pctm̃. qa pctõr infidelis p pctõ ĩfidelitatis graui⁹ punit᷑ q̃ȝ ali⁹ pctõr p quocũq; pctõ· cõsiderato gnẽ pctĩ. Sȝ p alio pctõ puta p adulterio si cõ- mittat᷑ ab infideli ⁊ fideli ceteris pa- ribꝫ multo graui⁹ peccat fidelis q̃ȝ in- fidelis. tũ ꝓpter fidei sacrã qbꝫ ẽ ĩbu- tus fidelis· qbꝫ peccãdo cõtumeliã fa cit. Iõ ait Jero⁹ in trãsitu. Magna est pena ĩfideliũ qs dubitat· ſ multo ma- ior maloꝝ xp̃ianoꝝ. Ad p̄dictoꝝ in- telligẽtiã notãdũ ẽ ꝙ ĩfidelitas habet duo .s. adiũctã ignorãtiã. ⁊ ad fidem repugnãtiã. P̊ g ex pte ignorãtie in- fidelitas h̃z aliquã excusationis rõnẽ ⁊ maxĩe qñ aliqs ĩ malitia nõ peccat. sicut fuit ĩ aplõ Paulo q dĩc de seipso i. Thimot᷑. p̊. Qui p̊us fui blasphem⁹ psecutor ⁊ ɔtumeliosus· ſ miam ɔse- cut⁹ sũ· qa ignorãs feci ĩ ĩcredulitate. H' ibi. 2° infidelitas ex pte repugnã- tie ul' resistẽtie ad fidẽ h̃z rationẽ pec- cati grauissimi· ut pȝ ex dictꝭ. Et hic ẽ p̊mus modus cognoscendi vnũ pctm̃ grauius alio .s. ablatione. 2° dico ꝙ vnũ pctm̃ est graui⁹ alio ĩsepabilita- te ut cupiditas siue auaritia a q̃ p⁹q̃ȝ hõ in ea capt⁹ ẽ nũq̃ȝ põt dissolui. imo cũ senescẽte hoĩe ẽm Gregꝭ. cetera vi- tia senescant· sola auaritia iuuenescat.
P̊. Nũq̃ȝ ea q̃ p auaritiã rapta sũt di- mitti vsq; ad mortẽ pñt. Ampli⁹ ⁊ si ad mortẽ dimitãtur nũq̃ȝ tñ affectu. Hui⁹ exẽplũ legit᷑ in gestis minoꝝ q

cū qdā demon ī Assisio corp⁹ cuiusdā obsidēs interrogauit beatū Frāciscū qđ eēt ī mūdo mai⁹ pctm̄. Cui rn̄dēte Francisco q̄ erat ingratitudo· derisebat eū. Et īterrogās eū Franciscus qđ mai⁹ pctm̄ ipse esse teneret. rn̄dit auaritia. qa. s. nulliū ad infernū tātas aīas cōducit sicut ipsū pctm̄ auaritie. Et vterq̄ vez dixit. Nam īgratitudo maximū pctm̄ ē ī se 7 spēs supbie. sed auaritia ꝓpt adhesionē 7 cupiditatē 7 insepabilitatē ab ipsa maximū est. Propterea ait Amb° ī li° de obitu impatoꝝ Gratiani ca° vlti. Inuenit itaq̄ auaritia tanq̄ radix vitioꝝ oīuz q̄ sit caput 7 fomes īiqtatis· quā hō renūciās mūdo 7 cōsepult⁹ xp̄o p baptismatis sacrm̄ ut q sit mortu⁹ seculo oz declinare atq̄ diffugē. Nolite inquit sperare ī iniqtate. 7 rapinas nolite cōcupiscere. diuitie si affluāt nolite coꝝ apponere. Et ī lib' sup Bti īmaculati. idē ait. Inflāmauit coꝝ tuū ut ꝯphendere q̄ sit mādatoꝝ celestiū ratio. q̄ aīe suba· q̄ future vite grā· ī quo statu post h̄ erim⁹. Erige igit mentē· vtere nāli ingenio. ad imaginē dei fact⁹ es ut supna aspicias· trena nō q̄ras. Noli curuare ceruicē tuā mūdi pmendā pōdere. noli inhiare auro atq̄ argēto ne te seculis ad ligādū pbeas. Jđ dixit dn̄s. Nolite possidē aurū neq̄ argētū ne vos auri atq̄ argēti cupiditas auara possideat. Noli g° inserere collū tuū diaboli laq̄is. Strāgulat auaritia pauperē ī h̄ seclo s ī ppetuū diues suis laqueis suffocatur cui⁹ sensus ī vanitate est. In tenebris āmbulat q ī his laborat q̄ sibi ꝓdesse nō p̄nt. h̄ ille. Sed qa cū de auaritia tractabit' ista diffusius apient'. h̄ breuit' trāseūdū puto. Et sic p3 secundus modus q̊ cognoscit' vnū pctm̄ eē grauī⁹ altero. s. īsepabilitate

3⁹ et vltīo dico q̄ vnū pccm̄ ē grauī⁹ alio ꝓnitate 7 feditate· ut pctm̄ luxurie qđ ē magis inclinatiuū q̄ oīa alia. O quot scōs nō potuit debellare auaritia s deuicit luxuria. Pz exēplū ī Johāne os auri q filiā regis depditā ī nemore ad se venientē stupūit 7 deinde occidit. Patz exēplū ī illa filia a teneris āmis ab auūculo suo Abrahā anachorita ī dei timore educata post. 15. ānos ab alio seruo dei visitāte sepe Abrahā ē stuprata. postea ad lupanar p biennīū fuit ꝓstrata. Et cetera mlta q̄ causa breuitatis omitto. qa in tractatu de luxuria diffusius apient'. De feditate luxurie loqtur Aug⁹ ī sermone de vitanda familiaritate mulierum. di. O quāta iniqtas 7 q̄ lugenda puersitas ut aīam quā xp̄us suo sanguine redemit luxuriosus ꝓpt vni⁹ momēti delectationē libidinis diabolo vendat. Vere plangēda nimis 7 miserāda cōditio. Vbi cito p̄terit qđ delectat 7 ꝑmanet sine fine qđ cruciat. Sub momēto libidinis īpetus transit 7 pmanet sine t'mino īfelicis aīe opprobriū. h̄ ille. Et sic p33⁹ mod⁹ q̊ cogsat' vnū pctm̄ eē gui⁹ alio. A q̊ toto conatu abstinē debem⁹ ne ī etnū peam⁹ s supnā gloriā ꝯseq̄mur ī scla scloꝫ. Amē.

Feria sexta p⁹ tertiā dn̄icā de aduētu de graduatione pctī. 7 maxīe đ p̊mis trib⁹ gradib⁹. s. suggestiōe· cogitatione 7 delectatione Sermo. 20⁹.

Nihil solliciti sitis. Iterum ubi s̄. Post multa fratres carissimi 7 q̄ plurima dicta de pctō. supest ut alia nō min⁹ vtilia 7 necessaria consideremus. Sed qa

lumine naturali tm̄ ob eiꝰ ĩpfectionē nō possumus puenire ad cognitionē eorum que necessaria sunt ad salutem nisi superno simus lumine irradiati. iux̄ illud p̄s. In lumine tuo videbimꝰ lumē: ⁊ iteꝝ. Illuminet vultū suū sup nos .i. lumine suo supno ptem nr̄am superiorē illustret. ⁊ misereat' nr̄i: Ut cognoscamꝰ in tra viā tuā q̄ ābulemꝰ ne in foueā culpe mortalis irruamꝰ ⁊ in diaboli laq̄os ĩcidamꝰ. Jō rogādū est cū ꝓpheta. Illumina oculos meos ne vnq̄ȝ obdormiā in morte .i. ĩ culpa mortali. neq̄ȝ dicat ĩimicus meꝰ .i. diabolus. p̄ualui aduersus eū. Quapropter ut p dei grām possimꝰ illuminari: nouem ḡdus qbꝫ diabolꝰ nos ĩ ꝓfundū mergē conat' cognoscē oportet. de qbꝫ in vno sermone tractare nimis longū videt'. iō in tribꝫ sermonibꝫ tres ḡdꝰ ꝑ q̄libꝫ sermōe eos apte declarabimꝰ. p̊ igit' ĩ isto sermōe de pctī suggestiōe 2° de peccati cogitatione.
3° d' pctī delectatiōe lucide p̄dicabimꝰ Nihil ḡ solliciti sitis. ne diaboli suggestiōe de peccatis cogitetis ⁊ in ipsis delectationem habeatis.

Pars prima huiꝰ sermonis. ĩ qua declaratur primi peccati gradus que dicitur suggestio.

Rimꝰ igit' pctī ḡdus ē suggestio que fit a diabolo mūdo ⁊ a carne. Iux̄ illud Aug. Tria mouēt p̄lia. mūdus caro ⁊ demonia. Et gregꝰ. Tres hostes in h̄ mūdo nos infestant. Mūdus tanq̄ȝ sirena dulcis nauigātes submergit. Caro tanq̄ȝ Dalida blandiēs Samsonē alligat. Diabolus tanq̄ȝ leo rugiēs viatorē interimit. Caro ingerit luxuriā. mūdꝰ auaritiā. diabolus superbiā. P̄ caro offert pulchritudinē mulieꝝ ut alliciat ⁊ illaqueet. Mūdꝰ pulchritudinē possessionū. domoꝝ. rerū p̄ciosaꝝ ⁊ ceterorū taliū ut auri ⁊ argenti. Diabolus magnificentiā ⁊ excellentiā honoꝝ ⁊ dignitatū. Deniq̄ȝ ex his tribꝫ duo cōiurauerūt ĩ tio subuersiōē nr̄am. Mūdꝰ n. ⁊ caro diabolo auxiliū p̄bent 9 nos. mūdus ē vicinus. caro est domesticꝰ. Et iō diabolus plus cōfidit de auxilio carnis. q2 plꝰ nocet domesticꝰ hostis. Hinc Boetius li° 3° de 9sol'. ait. Nulla pestis efficacior ad nocēdū q̄ȝ ĩimicus domesticꝰ. Itē fm mgr̄m sniarū in 2° suggestio fit per q̄nq̄ȝ sensus corpis. De suggestiōe aūt diaboli inq̄t Jeroꝰ ad Paulā ⁊ Eustochiū. Solet diabolus anteq̄ȝ veniat quādā maculā premittere pcursorē aduentus sui. facere cogitationē hāc. si ĩ corde susceptam nutriuerimꝰ intrinsecꝰ ⁊ cresce͂ faciemus. ⁊ cū in nobis prolem suā auctā viderit ⁊ ipse audebit ĩtrare. Itē Ber. in meditationibꝫ loquēs de diabolo. Hic ē inq̄t ip̄e q iugit' machinat' malū argute loq̄t'. artificiose suggerit. callide decipit. illicitos motꝰ ĩsufflat. venenatas cogitatiōes ĩflāmat. mouet bella. nutrit odia. ĩcitat gulā. mouet libidinē. desideria carnis ĩstigat. actiōes pctī parat. ⁊ mille nocendi artibꝫ corda hoīuȝ temptare nō cessat. H̄ ille. Et Leo papa ĩ sermōe de epiphania inq̄t Nō. n. desinit ātiquꝰ host' trāsfigurās se ĩ āgelū luc' deceptionū laq̄os vbiq̄ȝ p̄tendē ⁊ quō fidē credētiū corrūpat instare. Nouit cui adhibeat estꝰ cupiditatis. cui illecebras gule ĩgerat. cui apponat incitamenta luxurie. cui infūdat virꝰ ĩuidie. Nouit quē merore cōturbet. quem fallat gaudio. quem metu opprimat. quem admiratiōe seducat. omniū discutit consuetudines

vẽtilat cutas·scrutatr̃ affect⁹. ⁊ ibi causas querit nocendi vbi queq; viderit studiosius occupati. h ille. Cõfirmat h Lac. in sexto diuinaꝝ institut. aduersus gentes. di. Voluit. n. deus q hoĩes ad hãc militiã genuit expeditos ĩ acie stare ⁊ intentis actis animis ad ĩuisibilis hostis insidias uel aptos ĩpetus vigilare q nos sicuti pitũ ⁊ exercitati duces solẽt variis artib⁹ captãt ꝑ cuiusq; natura ⁊ morib⁹ seuiẽs. Aliis. n. ĩsaciabilẽ cupiditatẽ ĩmittit ut opib⁹ suis tanq; cõpedib⁹ illigatos a via veritatis excutiat. Alios inflãmat ire stimulis ut ad nocendũ poti⁹ intẽtos a dei cõtẽplatiõe detorqueat. Alios immoderatis libidinib⁹ ĩmergit ut voluptati ⁊ corpi seruiẽtes ad ṽtutẽ respicẽ nõ possint. Aliis ṽo inspirat ĩuidiã ut sibi ipsis occupati nihil cogitẽt aliud nisi eoꝝ q̊s oderĩt felicitatẽ. Alios inflãmat ãbitiõib⁹. hi sũt q ad regendos mĝratus oẽm vite sue opam curãq; cõuertũt ut fastos signẽt ⁊ annis nomẽ ĩponãt. quoꝝũdã cupiditas tendit alti⁹ ut nõ ꝓuincias tpali gladio regãt. ſ ut infinita ⁊ ꝑpetua ptãte dños se dici velĩt vniuersi gñis hũani. Quos aũt pios viderit variis ĩplicat religionib⁹ ut ĩpios faciat. His ṽo q sapiẽtiã querũt philosophiã ĩ oculos impingit ut specie lucis excecet ne q̊s cõphẽdat ⁊ teneat ṽitatẽ. Sic hominib⁹ obstruxit adit⁹ oẽs ⁊ obsessit vias publicas letas errorib⁹: q̊s ut oĩs cutẽ possem⁹ ipsũq; auctorẽ vincẽ. illuminauit nos de⁹ ⁊ armauit vera celestiq; ṽtute. h ille. Et iõ. 16. q. 2. c. visis. scriptũ ẽ. Demoni mille modi sũt ad nocẽdũ. Et iõ fratres vigilate. iux̃ illd̃ Petri. i. Pet. vlt. Frẽs sobrij estote ⁊c. Licz. n. demõ possit suggestionẽ ĩmittere. nihilomin⁹ nõ ad pctm̃ põt adducẽ: ⁊ nos maxĩe ꝑ grãm dei datã possumus supare saltẽ ei resistẽ. Hoc Aug⁹ ĩ li° p̊ retractationũ confirmat di. Quia volũtas ipa nisi grã dei liberet̃ a seruitute q̃ facta ẽ serua pcti ⁊ ꝑ grãm adiuuet̃ recteq; pie a mortalib⁹ cauẽ nõ põt. Licz. n. ꝓpt̃ libertatẽ arbitrij possit vitare qd̃lib; pctm̃ mortale. nõ tñ ꝓpt̃ infirmitatẽ põt diu in coĩ oĩa vitare. qn ĩ aliqd̃ ĩcidat. Vinci ṽo aut supari non põt diabolus nisi auxilio grẽ ĝtũ faciẽd. iux̃ illud apl̃i. De⁹ cõteret sathanã sub pedib⁹ vr̃is. Et iõ ĩ p̊s. dr̃. Sup aspidẽ ⁊ basiliscũ ãbulab ⁊c. Diabol⁹ dr̃ aspis cũ tẽptat d̃ auaritia. Basilisc⁹ cũ tẽptat de luxuria. Leo cũ tẽptat de supbia. Draco cũ tẽptat de ĩuidia uel malitia.

Pars secũda huius sermonis. in qua ponitur secũdus gradus qui dicitur cogitatio que oritur ex prima.

Secũdo ĩ isto sermõe declarãdus ẽ secũd⁹ ĝdus q dr̃ cogitatio in aĩa tanq; ꝑmogenita diaboli. de q̃ ĩ p̊s dr̃. Cogitauerũt ⁊ locuti sũt neqtiã. ⁊ alibi. Iniqtatẽ medítat⁹ ẽ ĩ cubili suo. Et Iere. 4°. Vsqueq̊ morabũt̃ ĩ te cogitatiões noxie? Et iõ dñs Math. 9°. dicebat phariseis. Vt qd cogitatis mala ĩ cordib⁹ vr̃is? Nẽpe cogita° siue sit carnis ut luxurie ⁊ gule. siue sit spũal. ut ĩuidie supbie odij ⁊ h⁹mõi ꝑmogẽitã diaboli eẽ nõ dubiũ ẽ. seu est caput. de q̊ mystice dixit dñs Gen. 3°. Ipa cõterẽt caput tuũ. ⁊ ſm Alex. de ales. diabolus nõ põt ĩmittẽ malas cogitationes ſ solũ repñtare. quas quidẽ hõ si vult põt repellere ut ĩ speculo aperte demonstratur: a quo si vis potes vultum auertere. Et ideo cogitatio est in pte cõsensus. Et ideo

Ysa.p̊.ca.° dn̄s clamat. Lauamini mūdi
estote: auferte malū cogitationū vſtra-
rū.7.55.°ca.° idē ait. Derelinquat ipī⁹ viā
ſuā 7 vir iniqu⁹ cogitatiōes ſuas. Rur-
ſus Dauid ꝓpha ī p̊s ait. Btūs q tene-
bit 7 allidet puulos ſuos ad petrā. iux̄
illud. i. Cor. x.° Petra autē erat xp̄us.
Hinc Jero⁹ ad Euſtochiū inqt. Quia
īpoſſibile ē ī ſenſu hoīs nō irruere mo
tū 7 medullarū calorē. ille laudat̄. ille
ꝑdicat̄ btūs q ſtatī ut cepit cogitare
interficit cogitat⁹ 7 allidit eos ad petrā
petra aūt erat xp̄us. h̄ ille. Sȝ h̄ orit̄
vnū dubiū an cogitatio pctī ſit pctm̄.
Dr̄. n. Sap̄. p̊ ca.° Peruerſe cogitatio-
nes ſepant aīam a deo. 7 p dn̄s bona
q̄ ſiūt nō ꝓſūt. Vn̄ de cōſe. diſ. 5. c. ni-
hil. dicit̄. Nihil ꝓdeſt hoī ieiunare 7
orare 7 alia bona facē niſi mēs ab iniq-
tate reuocet̄. ḡ ꝛc. Verū videt̄ aliī ut
Grego⁹ dic. Cogitatio quātūcūq; īmū-
da ſit mētē nūq̄; polluit cui ratio non
cōſentit. Ad h̄ ridetur ſm̄ Tho. ī 2°
ſcripto. diſ. 39. arti. 2.° et ī 4.° diſ. 9. ar-
ti. 4.° 7 iterū prima ſcđe. q. 75. arti. 8.°
7 Alex. ī ſecūda pte ſūme ī tractatu de
diuiſiōibꝫ pctī. vtrū cogitatio pctī ſit
pctm̄. q̧ cogitatio pctī ſit ꝓpt̄ q̄tuor
cās. p̊ ſit ſolū ad cognoſcēdū. cū qs
s. vult ꝑdicare uel diſputare de pctō.
7 h̄ o; q̧ de ipſo cogitet ut ſciat qd de
ipſo debeat diſputare uel ꝑdicare. Et
talis cogitatio ē ſine pctō. imo cū me-
rito. 2° ſit ad deteſtādū cōmiſſū 7 ca
uendū futurꝝ. 7 iſta ē etiā meritoria.
Ysa. 38.° Recogitabo tibi oēs ānos me-
os ꝛc. 3° ſit ad delectādū. 7 h̄ duobꝫ
modis. uel ad delectādū de cogitatiōe
pctī ſolū. 7 talis cogitatio ē pctm̄ ve-
niale. uel ad delectādū de re ul̄ de pec-
cato cogitato. 7 talis cogitatio ē pctm̄
mortale. Quarta ſit ad ꝑpetrādū. 7
tūc ſi pctm̄ ſit mortale etiā cogitatio
iſto fine. s. ut ꝑpetret̄ ē mortale pctm̄.
Vn̄ ſup illo v̊bo Leuit. 15.° Mulier q̄
patit̄ fluxū ſanguinis. glo. ſic dic. Co-
gitatiōes 7 voluntates q̄uis ope non
cōpleant̄. apud deū ꝓ factis habent̄ 7
puniūt̄. h̄ ille. Sȝ qa in ḡdibꝫ duobus
ſequētibꝫ iſta meli⁹ patebūt. h̄ dicta
ſufficiāt. Attn̄ qa h̄ ḡd⁹ ē p̊ma ianua
pctī: aliqd de remedio ei⁹ dicēdū eſt.
Nā ꝓ°. 4.° dr̄. Oī cuſtodia 7 diligētia
ſerua cor tuū. Et h̄ tripl̄r. s. mēbrorū
cohibitione. malarꝝ cogitationum re-
ꝑſſione. bonarꝝ cogitationū īpletione.
Et ſubdit cām. Qm̄ ex ipſo bn̄ cuſto-
dito vita ſpūalis ꝓcedit. 7 p oppoſitū
ex ipſo male cuſtodito ꝓcedit mors.
Vn̄ quātū ſit dānoſa 7 piculoſa mala
cogitatio. 7 q̄; ſit vtil̄ 7 fructuoſa bo-
na cogitatio ex tribꝫ pȝ. s. ex pte origi-
nis. ex pte diſpoſitiōis. 7 ex pte teſtifi-
catiōis. p̊ ex pte originis. Nam ſicut
origo uel radix boni ē bona. ita origo
uel radix mali ē ꝑua. ſ; cogitatio bona
uel mala ē radix uel p̊ncipiū oīs boni
uel mali. Vn̄ Iſidor⁹. Magna obſeruā-
tia circa cordis cuſtodiā ē habēda. qa
aut bone aut male rei ibi conſiſtit ori-
go. ḡ ꝛc. 2° ē piculoſa ex pte diſpoſi-
tionis. eo q̧ ipſa mala cogitatio ad oē
pctm̄ inducit 7 diſponit. Vn̄ Iſidor⁹.
Delectationē patit̄ ꝑua cogitatio. de-
lectatio ꝯſenſū. ꝯſenſus opatiōꝫ. opa-
tio ꝯſuetudinē. ꝯſuetudo nccītatem.
nccītas v̊o deſpatiōꝫ. 7 ſic ꝺ p̊ ad vlti-
mū cogitatio mala īducit deſpationē.
3° ē ꝑua ex pte teſtificationis. Nā de
oī cogitatiōe pctī ī die iudicij accuſa-
bimur. Vn̄ Sap̄. p̊. dr̄. In cogitatiōibꝫ
īpij erit introgatio. i. examinatio. qa
dn̄s examīabit cogitatiōes īpiorꝫ 7 iu
ſtorꝫ. iux̄ illꝺ p̊s. Dn̄s īterogat iuſtū 7

ipiũ. uel aliť. In cogitatiõibꝫ ipi͛ erit iťrogatio sui ipsiꝰ. qa ipsimet ipi͛ intrrogabũt seipos dicẽtes. qd nob̄ ꝓfuit supbia. aut qd diuitiaꝝ iactãtia cõtulit nob̄: q̄i di. nihil. imo nocuit. Sꝫ aduertẽdũ ꝙ cogitatio pcti duplr̄ vinci dꝫ. aut ipugnando siue resistẽdo. aut fugiẽdo. ⁊ h̄ ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 35. arti. p̄. i solutiõe q̄rti argumẽti. P̄ q̄dem mõ ipugnatio uel cogitatio pcti ẽ vincẽda resistẽdo ei. s. qñ cogitatio pseuerãs tollit icẽtiuũ pcti qd̄ ꝓuenit ex aliq̄ leui apphẽsiõe. ⁊ h̄ otingit in pctõ accidie. Vñ cũ volumus vitare pctm̄ accidie debemꝰ de spũalibꝫ cogitare. qa quãto magis de spũalibꝫ cogitamꝰ tãto magis spũalia placentia reddũť nob̄. Vñ Cassianꝰ de istitutis monachoꝝ sic ait. Expimẽto ꝓbatũ ẽ accidie ipugnatiõeꝫ nõ iclinãdo fugiendã ſ̄ resistẽdo supandã. 2° mõ ipugnatio pcti est vincẽda fugiẽdo. s. qñ otinua pcti cogitatio auget incẽtiuũ pcti ul̄ peccãdi. sicut ẽ i pctõ luxurie. qd̄ qdẽ pctm̄ uel quã ipugnatiõꝫ nõ resistẽdo ſ̄ fugiẽdo debemꝰ vincẽ. Vñ apl̄us. i. ad Cori. 6°. Fugite iquit fornicatiõꝫ. vbi glo sic ait. Cũ aliis nẽpe vitiis põt expectari oflictꝰ. ſ̄ hãc. s. fornicatiõꝫ fugite. qa nõ aliť meliꝰ põt vinci q̄ꝫ fugiẽdo. Est iſup fugiẽda cogitatio pcti ⁊ vincẽda ꝓpť tria. P̄ ꝓpť dei agnitiõꝫ. Sicut. n. latro sibi a furto cauet i loco vbi se putat videri. ita qlibꝫ cogitationẽ malã dꝫ vitare eo ꝙ dñs scit cogitatiões hoĩuꝫ. qm̄ vane sunt ut dr̄ in ps. ⁊ Job vlť. Scio qa oĩa potes. ⁊ nulla te latet cogitatio. 2° ꝓpť dãni magnitudinẽ. Sicut. n. sapiẽs familiã sibi nociuã i domo nõ tenet sed cito d̄ sua domo expellit. sic cogitationes pcti nõ sũt nutriẽde i corde. ſ̄ celeriť absciũdẽde. qa dictũ ẽ: ꝑuerse cogitatiões sepant a deo. Vñ Isidorꝰ in soliloquiis. A cogitatiõe noxia custodi aĩam tuã. ⁊ mẽtẽ tuã turpis cogitatio nõ surrepat. Deꝰ iudex etiã de cogitatiõibꝫ iudicat aĩaꝫ. Et ibidẽ subdit Qñ te tãgit cogitatio ꝑua. nõ osẽtias illi. ſ̄ cũ stati apparuerit scorpio cõtere eã. calca serpẽtis caput. calca ꝑue suggestiõis initiũ. culpã ibi emenda vbi nascit̃. 3° ꝓpť supplicii eťnitatẽ. Sicut infirmus cauet a noxiis. ⁊ auis a laq̄o ꝓpť timorẽ mortis. ita qlibꝫ vitare dꝫ malã cogitatiõꝫ ꝓpť timorẽ eťne dãnatiõis. Iere. 4°. Auferte malũ cordis ne forte egrediať ut ignis indignatio mea ⁊ succẽdet vos. Quis ḡ cogitatiões i nr̄a ptãte non sint. qa ut dicit Augꝰ i li° 2°. ꝯ Iulianũ. Nõ est i ptãte nr̄a cor nr̄m ⁊ nr̄e cogitatiões q̄ ipuiso effuse mentẽ animũq̄ꝫ ofũdũt atq̄ꝫ alio trahũt q̄ꝫ tu ꝓposueris. ad secularia reuocãt. mũdana inserũt. voluptaria igerũt. illecebrosa itexũt. ipsoq̄ꝫ i tpe q̄ eleuare mẽtẽ paramꝰ insertis ianibꝫ cogitatiõibꝫ ad terrena plerũq̄ꝫ ducimur. h̄ ibi. Attñ i ptãte nr̄a ẽ ipas repellere: ⁊ iõ toto conatu de mente nr̄a ipsas effugamꝰ. Ait. n. vtiq̄ꝫ Augꝰ in sermõe de cogitatiõibꝫ. Cogitatiõibꝫ malis repugnãdũ ẽ ut cũ aliqd carnale ul̄ sordidũ susurrauerit aduersariꝰ: plꝰ q̄ꝫ sagitta eiꝰ mẽtẽ sauciet si deleat̃ ⁊ excutiat̃. Solet etiã tristicia auferre dubitatiõeꝫ d̄ ꝓposito ⁊ desperationẽ bonoꝝ inspirare. varias cupiditates igerẽ ⁊ oẽs veneno sagittas acuere ut sagittet i obscuro rectos corde. Tu ḡ mox ut senseris ista monimẽta geminato suspirio ad deũ mẽte cõuersa ne pmittas accedẽ cõsiliũ q̄d̄ sensũ possit ignare. h̄ ille. Hoc idẽ ofirmat Gregꝰ

de pe. dis. z. §. scientia. di. Predicator egregi⁹ ait. Tēptatio nō vos apphendat nisi hūana. Humana quippe tēptatio ē qua plerūq; turpi cogitatiōe tangunt etiā nolētes. qa aut nōnūq; illicita ad mētē veniūt. hoc vtiq; ī nobismetipsis ex hūanitatis corruptibilis pōdē habem⁹. Iam vo demoniaca tēptatio est nō hūana cū ad h̄ qd̄ carnis corruptibilitas suggerit p consensū se anim⁹ astringit. h̄ ille. Et sic p; secundus gradus qui dicitur cogitatio.

Pars tertia huius sermonis. ī qua ponitur tertius gd̄us q dicit delectatio.

Tertio in isto sermone declarādus ē terti⁹ gradus qui dicit delectatio. Ideo. n. cogitationē malā diabol⁹ pmittit siue suggerit ut delectatio noxia inde sequatur. ex cogitatiōe. n. venit delectatio. Utrū āt oīs delectatio sit culpa mortalis. Ad h̄ rndet s̄m mgr̄m sniaꝝ ī z°. dis. z4. q ait. Peccatū si diu ī cogitatiōe delectatiōis teneat etiā si volūtas pficiēdi desit mortale ē. Ad cui⁹ declarationē notādū scd̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. i54. et pma scd̄e. q. 74. arti. 8°. 7 iterū in q̄stiōib⁹ disputatis d̄ veritate. q. i5. de rōne. q. 4. 7 Bona. in z°. dis. z4. arti. z°. secūde ptis. q. z. et Ricar. ibidē. q. plt. 7 Alex. de ales in secūda pte sūme ī tractatu de pctō ī generali. Cū querit an delectatio sit peccatū mortale. qa ipsa cōsistit ī sensualitate siue in pte inferiori. Idcirco p̄ aduertēdū q; īpossibile ē portionē inferiorē rōnis peccare sine ɔsensu superioris expsse uel interp̄tate. qa ratio nr̄a nō tm̄ ē supior portio inq̄tū absolute ɔtēplatur etna. s; etiā inq̄tū ex cōtēplatiōe etnoꝝ semetipsam regit ī cōsideratiōe tēporaliū. Cū igit delectatio suggerit 7 pcipit. aut statī repellit. aut statim retinet. Si statī repellit tūc leue ē pctm̄. Si vo retinetur. h̄ pōt eē tripliciť. Aut qa placet illa delectatio opatio cōsūmatio ita q; ē volūtas delectādi ī cogitatione 7 etiā in ope si facultas adesset. 7 tūc ē ibi plen⁹ ɔsensus 7 pctm̄ mortale. h̄ patebit in gd̄u sequēti. nā h̄ cōcurrit vir 7 mulier comedē sil. Aut placet delectatio. sed tn̄ displicet pctī ɔsūmatio. 7 tūc ē ɔsens⁹ semiplen⁹. 7 tūc dr̄ mā ducare mulier nihilomin⁹ tn̄ peccat mortaliť cū ī illā cōsentit delectatiōeꝫ s̄m oēs p̄dictos doctores. Aut vtrūq; displicet. s. ipsa interior delectatio 7 opis cōsūmatio. Et tūc aut aduertit. aut non aduertit piculū. Si nō aduertit piculū delectatiōis nec repellit eā. peccat s; nō mortaliť. Qui⁹ tn̄ peccat q; si statī eā repulisset viriliť. Aut aduertit piculū 7 delectatiōeꝫ 7 tn̄ eā nō repellit s; sinit eā 7 talib⁹ cogitatiōib⁹ reuolui dereliqt. 7 tūc dicūt aliq doctores p̄dictoꝝ q; peccat mortaliť. qa q̄uis nō sit ibi cōsensus verus ē tn̄ ibi cōsensus interp̄tat⁹. 7 si comedit sola mulier nihilomin⁹ tn̄ pctm̄ illud īputať viro. qa cū eā cōpescē debuisset 7 teneř nō tn̄ cōpescuit. Hoc tn̄ q; nūc vltīo dictū ē nō ē vsqueq̄q; certū. negāt. n. aliq eē mortale ī negligētia repmēdi vbi ē displicentia quātūcūq; qs piculū aduertat. Sed tn̄ securior via tenēda ē qcq̄d sit rei veritas. Et si cui contingat h̄. sanū est consiliū ut de ipso tanq; de mortali peniteat. quia in dubijs tutior pars est eligenda. Et nota q; nō de quacūq; delectatiōe loquimur. sed de illa que consurgit ex cogitatiōe illi⁹ nephatij.

Ista videtur confirmare Greg⁹ de pe. dis. z. §. econtrario. di. Aliud ē q̄ animus ꝺ tēptatiōe carnis patitur. aliud ꝺo cū p cōsensū delectatiōibꝫ occupatur. Plerūq; n. delectatiōe ꝑua pulsat sed renititur. plerūq; autē ꝑuersū qꝺ concipit intra semetipsū etiā p deside riū voluit. 7 nimirꝫ nequaq; cogitatio īmūda coinquinat cum pulsatur. sed cū hāc sibi p delectatione subiūgat. H ille. Ratio aūt ꝑdictoꝝ sūma ē. qa nemo pōt delectari ī eo qꝺ displicet deo sine eius offensiōe. Jō clamat ꝓpha in ꝑs. di. Delectare ī dn̄o 7 dabit tibi petitionē cordis tui. Si autē querat an diuturnitas faciat pctm̄. qa mḡr: Si diu pctm̄ ꝛc. Nō. n. vr̄. qa albedo magis 7 minus nō diuersificat speciē. similiter 7 in aliis est accn̄tibꝫ. ḡ diuturnitas pctm̄ nō īducit uel efficat mortale. Ad hoc rn̄detur fm Alex. de ales q̄ diuturnitas uel assiduitas rōne sui nō inducit mortale pctm̄. sed ratiōe eius q̄ ratio cū habet sufficient tēpus deliberationis tenetur reprimere motus veniales ne ꝓcedāt ad regnū siue dominiū. Et iō dic Aug⁹. Quicūq; aliqꝺ de istis pctīs ī se regnare uel dn̄ari cognouerit uisi digne emendauerit. 7 si habuerit spatiū longo tp̄e pn̄iam nō egerit. 7 a pctīs ipsis nō abstinuerit: illo transitorio igne de quo aplus ait i. ad Cor. 3°. purgari nō poterit ḃ eterna illū flāma sine vllo remedio cruciabit H ille. Qn̄ ḡ dic mḡr. si diu ꝛc. non ꝑ diuturnitate reputatur mortale peccatū. ḃ p manifestū datur ītelligi occultū. s. ipse cōtemptus rationis. Et sic pꝫ tertius gradus q dr̄ delectatio. quā vitare p gratiam suam cōcedat nobis oīpotens deus qui viuit 7 regnat trinus 7 vn⁹ ī cōsubstantialitate glorie nunc 7 per eterna secula. Amen.

Sabbato post tertiam dominicam de aduentu. de comparatiōe virginis ad stellam celi Sermo. zi⁹.

Quasi stella matutina ī medio nebule. Scribūtur H verba Eccl. 50. Postq; in supiori sabbato frēs carissimi cōparauimus beatā v̄ginē ad solem. nūc restat ut ipsam cōpemus stelle celi. Nam īmensitas glorie ei⁹ oīs hūani sermonis excedit īopiā. Vn̄ Ansel. in lib° de ortu v̄ginis ait. Quid amplius dicere possum dn̄a īmensitatē quippe gr̄e 7 glīe tue ꝯsiderare cupiēti. sensus deficit. līgua fatiscit. H ille. Prout nostra possibilitas se extēdit: aliqua in p̄nti sermone ad ipsius laudē 7 honorē cōpēdiose describemus cōpando ipsam stelle celi. qa fuit illuminata 7 illuminatiua ut bene verificētur de illa verba ꝓposita. Quasi stella matutina ꝛc. Cōpatur igitur stelle celi.
p° rōne sue nominationis.
z° ratione sue situationis.
3° ratione sue opationis.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. ī q̄ btā v̄go cōpatur stelle ratiōe sue nominationis.

Primo igitur in isto sermone cōpatur beata v̄go stelle celi ꝓpt suā nominationē. Stella qdem a stando denoīatur. qa in celo stat fixa. ꝓpterea Mariam designat eo q̄ stetit fixa in celo suo. qa īmobiliter stetit ī filio suo. 7 p° in exordio p carnis cōceptionem. z° in vita p omniū

ꝯtutum irradiationē. 3° ī morte per
mortis ꝯpassionē. De pͥmo patet. qꝛ
de sanguinibus suis btā virgo corpus
xp̄i organiꝫauit. Vn̄ mouetᷣ vnū du-
biū. Si formatio carnis xp̄i fuit nālis
uel miraculosa. Videtᷣ. n. ꝙ fuerit na-
turalis. Nam Aug9 ī li° de fide ad Pe-
trū. Firmissime tene ipsū q essentialitᷣ
natus ē de patre essentialiter ꝯceptū
natūqꝫ de ꝟgine ipsūqꝫ vnū esse ꝛ vni9
nature cum ꝟgine. Ex quo patet ꝙ cū
sit eiusdem materie cū mr̄e ē eius fili9
naturalis. sed naturalis filij formatio
nālis est. ġ ꝛc. P̄. Operatio miraculo-
sa nō est ab aliqua creatura. s; vere di-
citur ꝙ virgo genuit xp̄m. ġ illa geni-
tura non fuit miraculosa. Amplius.
Quis miraculose restaureᷣ alicui vi-
sus. tn̄ sequēs operatio est naturalis. ġ
similiter. quis miraculose data fuerit
ꝟgini p spm̄ scm̄ generandi potentia
videtur ꝙ sequens operatio fuerit natu
ralis. Oppositū aūt videtᷣ trib9 alijs
medijs. p° sic. Illa operatio ē miraculo-
sa que excedit facultatē toti9 nature.
qꝛ fm̄ Aug. miraculū ē opus arduū
ꝛ insolitū supra facultatem admirand
nāe. sed talis fuit formatio carnis xp̄i
qꝛ fuit de muliere sine viro. ġ fuit mi
raculosa 2° probatur sic. auctoritate
Ansel. ī li° de conceptu ꝟginis. ca° 13°.
di. ꝙ in virgine nec volūtas creature
prolem sanctificauit. necnō germina-
uit. s; spūs scūs ꝛ ꝟtus altissimi de vir-
gine muliere virū mirabiliter propa-
gauit. 3° auctoritate Dyo. epl̄a q̄rta
loquens de Jhesu ad Gaium. sic. di. ꝙ
sup hoīem operatur que sūt hoīs. ꝛ hoc
declarat ꝟgo supnaturalitᷣ parturiēs.
supnaturaliter concipiens. ġ videtur
ꝙ ꝟgo filiū non concepit naturaliter.
Ad hanc questionē respōdet Ricar.
de media villa in 3° dis. 3. arti. 2° q. 3. di.
ꝙ formatio corporis xp̄i simpliciter fuit
miraculosa. ꝛ naturalis tm̄ fm̄ qd. qđ
sic patet. Effectū. n. fieri de mā q̄drу-
pliciter pōt intelligi. aut de materia ef-
fectui pportionata naturalitᷣ ꝛ p agēs
nāle. aut de materia effectui non pro-
portionata naturalitᷣ nec p agēs natu-
rale. aut de mā effectui proportionata
naturalitᷣ non p agens nāle. aut de mā
effectui nō pportionata ꝛ p agens na-
turale. Prim9 modus educēdi effec-
tum de mā est totalitᷣ nālis. qꝛ ex par-
te agentꝭ. ꝛ ex parte principij passiui.
2⁹ modus totaliter est miraculosus.
qꝛ ex parte pͥncipij passiui. ꝛ ex parte
pͥncipij actiui. 3⁹ modus simpliciter
ē miraculosus. qꝛ ex parte pͥncipij ac-
tiui. fm̄ qd tn̄ ē naturalis. qꝛ. s. pptᷣ
nālem pportionem pͥncipij actiui ad
effectū. 4⁹. n. modus ē impossibilis.
Agens. n. nāle ppᷣ limitationē ꝟtutꝭ
de mā effectui non pportionata effec-
tum producere non potest. quꝛ pptᷣ de
agentibus nālibus 2° de aīa dicitur.
Actus actiuoꝝ sūt ī patiente bn̄ dispo
sito. Formatio aūt corporis xp̄i de maria
mīstrata a btā ꝟgine facta fuit 3° mō.
qꝛ ꝟgo mām dispositam mīstrauit p-
portionatam ad formā corporis huma-
ni. ita ꝙ si affuisset semē virile. potuis-
set de illa materia corpus humanū na
turaliter formari. ꝛ qꝛ non affuit na-
turale agens sed supnaturale. s. spūs
sanctus q de materia mīstrata a ꝟgine
corpus xp̄i supnaturalitᷣ formauit. Et
ideo ī illa formatione fuit naturalitas
fm̄ quid. s. ex parte dispositionis ipsa
mā. ꝛ supnaturalitas simplicitᷣ. vn̄ cō-
cedendū ē ꝙ formatio xp̄i fuit simpli
citer miraculosa ꝛ nō nālis. Ad pͥmū
ġ ī oppositum patet responsio ex dictꝭ.

quia q̄uis xp̄us fuerit fili⁹ naturalis virginis. quia tñ formatio illi⁹ carnis fuit opere spiritus sancti. fuit simpliciter miraculosa. Ad secūdū dicēdū q̄ beata virgo non dicit̄ genuisse xp̄m quia corpus xp̄i formauerit. sed quia materiā ad illam formā ministrauit. de materia autē disposita pōt aliquid miraculose fieri. sicut patz cū aliquis infirmus qui naturaliter per longum tempus posset curari subito curat̄ ope spiritus sancti. Ad vltimū aūt dicēdū q̄ nō est simile de visu supnaturaliter reddito ceco. ⁊ de possibilitate generandi data virgini. quia visus quocūq̄ modo datus natus est reduci in actū per agens naturale. sed non fuit possibilitas data virgini ut filiū posset cōcipere per agens naturale manente virginitate. sed tm̄ per agēs supernaturale. fuit igitur virgo stella quia stetit in filio suo sanguinē quo cōciperet̄ admīstrādo. De secūda aūt statione illi⁹ q̄ fuit in vita p diuz virtutū irradiationē ait pphēta. Astitit regina. i. Maria a dextris ei⁹ ī vestitu deaurato circūdata varietate. Et Aug⁹ sermōe primo de eius assūptiōe inquit. Quid iusticie. quid sanctitati virgo hec īdigere potuit que efficacis ad oīa gratie plenitudinē accepit. aut quis potuit ī eius aīa uel corpore locus esse vitiorū qñ ad celi vicem cōtinentis oīa domini templū ē effecta! Hec reuera illa domus illa de q̄ p Salomonē dr̄. Sapientia edificauit sibi domū. excidit colūnas septē. Septē nāq̄ virginalis hui⁹ domus colūnis fulcita. quia veneranda hec mater domini septē spirit⁹ sancti donis dotata fuit. quā talē vtiq̄ eterna sapiētia edificauit ut digna oīo eēt ex qua ipse carnē assumeret inestimabile .s. preciū salutis humane. Quid digni⁹ in hac virgine. quid sanctius ī humani generis serie potuit exoriri. cui nullus patriarchaz. null⁹ pphetarū. nullus antiquorū sequētiū patrū null⁹ psus hoīuz poterit ɔpari. Nam quō huic quisq̄ estimabit̄ ɔpand⁹ ⁊ ɔferendus. qñ ppter virginitatis tāte sublimitatis supeminet fructus. Nec mirū si hec admirabilis virgo cūctoz celsitudinē transcēdit mortaliū cū h̄ partu etiā beatoz excellat meritū angeloz. Itē ī sermone eiusdē diei idem ait. Diuz qdē sanctoz memorie mirabiles. nihil tñ tantū ī glīa q̄ pñs sollēnitas. Abel p sacrificiū noīat̄. Enoch p ɔplacentiā memorat̄. Melchisedech sicut imago dei predicat̄. Noe p iusticiā laudatur. Abrahā p fidē approbat̄. Isaac p normā memoratur. Jacob per luctamē btīficatur. Joseph p castimoniam honorat̄. Job p patiētiā beatificatur. Moyses sicut legislator laudat̄. Jhs naue sicut dux memorat̄. Helias sic zelotes testificatur. Ysaias sicut locutor dei scribit̄. Daniel sicut prudētissim⁹ p̄dicat̄. Ezechiel sicut spector archanoz miratur. Dauid sicut pater mysterij scdm carnem dicitur. Salomon sicut sapiens noīatur. Sed null⁹ talis in mūdo qualis genitrix Maria. Quē eni oēs illi ī enigmate viderūt: ista in vtero incarnatū portauit. Hil⁹.

De tcia aūt statione que fuit in morte eius p mortis ɔpassionem habetur Joh. 19°. vbi dicit̄. Stabat iuxta crucē Jhesu. īmobilr̄ qdē stetit sicut stella ī celo. i. in filio suo. qa cadētib⁹ de celo alijs stellis. i. aplīs. ipsa sola stetit. iux̄ q̄d Abachuc. 3°. ca°. dictū ē. Sol ⁊ luna i. xp̄us ⁊ Maria steterūt ī habitaculo suo. vel fm aliā trāslationē eleuatus ē

xp̄s in cruce. ⁊ luna. i. btā ỽgo stetit ī habitaculo suo. Sȝ hˀ statio fuit lugubris ⁊ dolore plena. Propterea īducit Aug⁹ humanū gen⁹ ad xp̄m loquētē. Mihi ridens congaudet Eua. tibi plorās cōpatit Maria. Quippe ut fili⁹ dei ait Ysa. 63°. ca°. Torcular calcaui solus ⁊ de gentibus non ē vir mecū. s. ħ tu sola Maria vere mihi ꝯpassa es. Et sic patet pars ꝑma huius sermonis.

Pars secunda hui⁹ sermonis. in q̄ btā ỽgo cōparatur stelle rōne situatiōis.

Ecūdo in isto sermone cōparat btā ỽgo stelle celi ꝓpter suā sublimationē seu situationē. Nam stella locatiōe est alta eo q̄ ī firmamento posita ē qđ ē altū. Vn̄ Eccl. 43°. Altitudinis firmamentū pulchritudo ei⁹ ē. Sic btā ỽgo altissima ē eo q̄ post filiū oībȝ aliis celsior sit. Profecto Luce. 18°. scriptū est. Qui se humiliat exaltabitur. sed q̄a Maria humilima fuit. igit̄ ⁊ altissima. Proinde Eccl. 24°. ca°. ipsa dic. Ego i altissimis habito. Itē alta est. q̄a int̄ xp̄m ⁊ ecclesiam creatorem ⁊ creaturā media. Quippe ipsa est de q̄ Johēs Apoc. 12°. ca°. ait. Signū magnū apparuit in celo mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibȝ eius. Mulier int̄ solem ⁊ lunam ē ỽgo btā int̄ xp̄m ⁊ ecclesiam. Vn̄ Eccl. 40. Edificatio ciuitatis. i. ecclesie cōfirmabit nomē. i. firmiter credent in xp̄m. ⁊ sup hanc. s. ciuitatem mulier īmaculata. i. Maria ꝯputabit̄. Q̄ aūt ipsa sit oīuȝ creaturaꝝ altissima pȝ. Quippe illa creatura ī dignitate est altior que est in gradu bonitatis sublimior. igit̄ oīuȝ creaturaꝝ optima est. sed hˀ ē btā virgo. quia ſm mensuram amoris est gradus bonitatis. Vn̄ querere q̄ bon⁹ est iste: est querere quātū diligit iste ſm Aug. Sed constat q̄a ista excessit oēm creaturam in mensura amoris tā naturalis q̄ gratuiti. Naturalis. q̄a ī illo excessit hoīes ⁊ angelos. hoīes. q̄a silitudo ⁊ ꝓpinq̄tas ē causa naturalis amoris. Vn̄ Eccl. 13°. ca°. scriptum est q̄ aīal diligit sibi simile. sic ⁊ oīs hō similem sibi. Profecto int̄ nullum filiū ⁊ suā matrem tanta ꝓpinq̄tas ⁊ similitudo fuit. quia totus fuit de sola substantia matris. igitur inter nullos tanta dilectio fuit. In hˀ quoq̄ excessit angelos. nullus. n. angelus dei filiuȝ sibi naturalem habuit sicut btā ỽgo. quia nūq̄ angelos sed semen Abrahe apprehendit. Q̄ Maria in amore gratuito excessit vtrosq̄. videt̄. quia ſm mensuram gratie ē mēsura gratuiti amoris. sed sup oēs creaturas fuit gratia plena. igitur ⁊ amore superplena fuit. Vn̄ de hac plenitudine ei⁹ btūs Ignatius in eplā ad beatū Johānē inquit. Referūt Mariā quasi gratiaꝝ abūdātiam. ⁊ oīuȝ ỽtutū fecundam. ⁊ sic in amore superat oēs creaturas ꝑut dicit Ansel. Supat etiam oīuȝ creaturarum amores atq̄ dulcedines magnitudo amoris ỽginis in filiū suū. ⁊ dilectionis īmensitas qua liq̄fiebat aīa eius ī eū. Vere igitur est dignitate altissima que sic ē ī bonitate optima. Proinde mystice figurat̄ Daniel. 4°. ca°. in arbore. de qua inq̄t. Ecce arbor in medio terre. i. Maria in medio omnis creat̄e. altitudo eius nimia. quia incōprehēsibilis est oi pure creature. Et sic patȝ pars secūda principalis huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in qua ꝓbat̄ ꝙ Maria cōparatur stelle ratione sue operationis.

Tertio igitur in isto sermone btā vgo cōparatur stelle ꝓpt̄ suā operationē. Septem ꝑfecto opationes opatur stella. p̊ gdem sigt. Vn̄ de stellis Gen̄. p̊ ca°. scriptū ē Sint in signa. Proinde Albumasar in p̄ncipio inqt. Laus deo q creauit stellas. ⁊ posuit ornamētū ⁊ lucernas ī significatiōes ut p̄beret ductū rationabilib⁹. Et rōne hui⁹ opatiōis cōuenit Marie nomen stelle. qa ipsa fuit in signū. sicut de illa Ysa. xi°. scriptum est. O radix Jesse qui stas in signū p̄pl'oꝝ. Signū quippe ē qd se offert sensui aliud relinquens intellectui. Maria aūt incarnatum deū sensui p̄ntauit. quia in terris visus est. ⁊ cū hoibus cōuersat⁹ est. ut dicit̄ Baruch. 3°. ca°. Sed aliud intellectui dereliqt. qa p h̄ ꝙ dei filiū ī carne sua visibilē exhibuit. diuinitatē p fidem intellectui patefecit. ꝓpterea vere fuit signū queādmodum Ysa. 7°. ca°. ait domin⁹ ad Achaz. di. Pete tibi signū a dn̄o deo tuo ꝛc. Et seqt̄. Ecce vgo concipiet ⁊ pariet filiū. ⁊ vocabit̄ nomen eius Emanuel. De h̄ qz signo Apoc. 12°. ca°. scriptū est ꝛc. 2° aūt stella illuminat. s. noctis ꝓfunditatē. Sic etiā btā vgo. Ante aduentū hui⁹ vginis pcti nebula totum mūdū occupauerat: ut non esset q verū lumen videre posset. Erant. n. oēs gentes q̄si nebule turbinibus agitate. ut dicitur 2. Pet. 2°. ca°. Proinde in tenebris morabant̄. Vn̄ merito de talib⁹ Naum p̊ ca°. scriptū est. Inimicos eius ꝑsequet̄ tenebre. Tandem ꝓcessit beata vgo q̄si fulgida stella effugans illas: ut de illa dici possit illud Eccl. 50. Quasi stella matutina in medio nebule. Vn̄ Ber. sup Missus est. inqt. Ipsa ē nobis stella ex Jacob orta. cui⁹ radix vniuersū mūdum illustrat. cui⁹ splendor in supernis prefulget. ⁊ inferos penetrat. Proinde in ꝑsona eius Eccl. 24°. ait. Penetrabo in feriores partes terre. s. q̄ sūt frigide atq; obscure. ⁊ aspiciam s. oculo misericordie oēs dormientes i. cecos ⁊ negligētes. ⁊ illuminabo oēs sperantes in dn̄o. i. illuminatiōe mea faciam ꝙ cognoscant dn̄m ⁊ sperent ī in eū. 3° noctem purificat. Siqdem p radios suos nocturni frigoris densitatem serenat. ⁊ rarefaciēdo purificat Similit̄ ⁊ Maria. siqdem ī terra ante aduentū huius stelle tenebra erat. sicut Ysa. 60. ca°. scriptū est. Ecce tenebre operient terram ⁊ caligo p̄pl'os. In hui⁹ mysteriū Exo. x°. Facte sūt tenebre horribiles ī vniuersa terra egypti. Tandem orta ē stella ex Jacob. s. Maria que has tenebras purificauit ⁊ serenauit. Quippe ipsa ē emanatio q̄dā oīpotentis dei sincera. ut dicit̄ Sap. 7°. Vn̄ de illa Ber. inqt. Tolle h̄ corpus solare quod illuminat mūdū ut sit oies Tolle mariam maris stellam vtiq; magni ⁊ spatiosi quid nisi caligo inuoluens ⁊ vmbra mort' atq; densissime tenebre relinqmur. 4° stella viuificat sicut ph̄s attestat̄. ꝓpterea orbis p̊m⁹ plures habet stellas. qa ip̄e ē precipue causa vite in istis inferioribus. ꝓpter h̄ etiā Maria stella ē. Siqdem mors regnauit ab Adam. s̄m ap̄lm ad Ro. 5°. ca°. adeo ꝙ dicat̄. 2. Reg. 14°. Oēs morimur. Et p̄s. Quis ē qui viuet ⁊ non videbit mortem? Veniente autē hac stella oīa mortua vite sunt restituta. Quippe ipsa est lignū vite proferens

bñdictum fructũ. Geñ. 2°. ca°. de q̃ gustans. mortem nõ gustabit in eternũ. q̃nimo in etnũ viuet. Ideo Ioh. 6°. dicit. Ipsa est que ꝓtulit panẽ vite Ihm ut dicit̃ vbi s. 5° stella temperat seu modificat. s. terrenũ orbem. Siqdem stella tẽpat gelidũ frigus noctis. ⁊ sic terre nascentia fouet ⁊ modificat. ꝓpt̃ h̃ etiã Maria stella est dicta. Malitia quippe hui⁹ mũdi frigida ẽ. Vñ Iere. 6°. ca°. dñs ait. Sic frigidã facit cisterna aquã suam. sic. s. mũdus frigidam facit malitiã suã. Tempore ĝ quo ꝓcessit btã v̂go Maria. malitia humani generis quasi completa fuit. iuxta illud Ysa. 40. Cõpleta ẽ malitia ei⁹. ꝓpterea magnũ frigus in mũdo erat. Ioh. 18°. ca°. Frigus erat. Vñ ⁊ Petrus calefaciebat se. q̃a frigidus ventus aquilo. i. diabolus flauit ⁊ congelauit cristallũ ab aq̃. Eccl. 43°. Hoc ꝓnũciauit Zach. 14°. ca°. di. In die illa non erit lux s̃ frigus ⁊ gelu. Processit aũt Maria quasi stella calefaciens ⁊ ꝓ̃fulgens. ⁊ p dñs fouens. Proinde Ber. sup Missus est. omel. ꝓma. inq̃t. Ipsa ẽ nobilis stella terras plus strãs. calefaciẽs magis mentes q̃ȝ corpa. fouet virtutes. excoq̃t vitia. Ipsa est mulier fortis. de qua ꝓ̃. vlt̃. Non timebit sibi in die frigoris. oẽs domestici ei⁹ vestiti sũt duplicibꝫ s. dei ⁊ ꝓximi caritate. uel quia ꝓmissionẽ habẽt vite que nũc est ⁊ future. Hec sunt valde bona q̃b⁹ Rebecca induit filiũ suũ Iacob ut patris bñdictionẽ obtinere posset. Geñ. 27°. 6° q̃a ornat. s. celum. Vñ Eccl. 43°. Spẽs celi gloria stellaꝝ mũdum illuminãs. Maria aũt splendidissimũ ẽ ornamẽtum celi. sic nãq̃ȝ inferiora tempat. q̃a ornat supiora. Proinde de ea anthonomatice Eccl. 26°. ca°. scriptũ est. Sicut sol oriẽs mũdo in altissimis deo. sic bone mulieris species in ornamentũ domus eius. Si etiam supiorem orbem dicamus angelicam creaturam. patet q̃ tũc orbem supiorem ornauit. quia ꝓ̃ruptos silices ⁊ inaccessas rupes angeloꝝ numeri integritate formauit. ⁊ h̃ modo ornauit. Quod q̃dem p Ysa. 60. ca°. predictũ erat. Ait. n. Gloria libani. i. btã virgo Maria ad te veniet: ad ornandũ locũ sanctificatiõis mee.

7° stella ordinat ⁊ cõciliat. s. orbẽ. Nam orbem ĩferiorẽ sublimat. ⁊ virtute supiori ꝓ sui possibilitate assimilat. ⁊ sic quodãmodo reconciliat. Sic hui⁹ mũdi dñã ⁊ regina ecclesiam militantem tãq̃ȝ inferiorem orbem ecclesie triũphanti tãq̃ȝ orbi supiori reconciliauit. pacem his qui ꝓpe. ⁊ pacẽ his q̃ longe. i. ecclesie militanti ⁊ triũphãti nũciauit. Profecto ipsa ẽ arcus federis sempiterni positus ĩ nubibꝫ celi ut non interficiatur oĩs caro. Geñ. 9°. Nam ipsa nobilis ipsũ genuit qui fecit vtraq̃ȝ vnũ. faciens pacem ut recõciliet ambos ĩ vno corpe. Eph. 2°. Vt sic p ipsam ⁊ nos celestem gloriam cõsequamur in secula seculoꝝ. Amen.

Dñica quarta de aduẽtu. de tribꝫ alijs gradibus peccati. s. cõsensu. opere. cõsuetudine Sermo. 22⁹.

Nihil mihi conscius sum: s̃ non in h̃ iustificat⁹ sum. Scribũtur h̃ v̂ba. i. ad Cor. 4°. ca°. Magna ⁊ indicibilis est gratia fratres carissimi supraq̃ȝ dici potest habere cor mũdum ⁊ ĩmaculatum. Ait n. Aug⁹. Melius est gaudere de bona

conſciā inter moleſtias q̄ꝫ de mala inf delitias. Hoc ē de quo gloriabat̄ beat⁹ Job.27°. ca°. di. Neq̄ꝫ enī reprehendit me coꝛ meū in oī vita mea. Exinde ut in p̄dictis verbis apparet gloriat̄ apl̄s di. Nihil mihi cōſcius ſum.i.in nullo me moꝛdet conſciā mea. ſed non in h̄ iuſtificatus ſū. q̄ſi di. pōt eſſe aliquod occultum pctm̄ quod ego neſcio. Vn̄ glo. ibidem inqt. Non in h̄ iuſtificat⁹ ſum.i. non me iuſtū puto. Nam iuxta ꝓphetā. Delicta qs intelligit. Et iux̄ Salomonem ꝓ̇.20. Quis pōt dicere mundū eſt coꝛ meū. purus ſū a pctō. Nec cōtrariū hui⁹ eſt dictū Johis apl̄i p̄me canonice ſue. 3°. ca°. ſcriptum. di. Cariſſimi ſi coꝛ nr̄m non rep̄hēderit nos fiduciam habemus ad deū. Quia ut ait Alex. ſup ep̄lam p̄ntē. nō illud dic Johes. quia ī h̄ iuſtificat⁹ ſit. eo q̄ conſciā criminis non rep̄hendat̄. ſed qa fiduciā gerit q̄ dn̄s reuelabit peccatū abſconditū uel dimittet. Vt g̊ ⁊ nos ſecuri eſſe poſſimus. ⁊ cū apl̄o gloriari a pctō abſtinē conemur. De cui⁹ pctī p̄uerſitate continuo tractantes. ⁊ poſtremo de eius graduatione. poſt tres p̄mos gradus poſitos in p̄cedenti ſexta feria. ī p̄nti ſermōe tres alios ſubſequentes ānotabim⁹. quoꝝ

P̄rim⁹ dicit̄ cōſentatio.
Secundus opatio.
Terti⁹ aſſuefactio.

Pars prima huius ſermonis. in q̄ ponitur alius peccati gradus qui dicitur conſentatio.

Rimo igitur in iſto ſermone ponitur alius grad⁹ pctī q dicitur conſentatio ſiue cōſenſus. Eſt iſte. n. dictoꝝ in p̄cedenti ſermōe declaratiu⁹. Nam ſicut cogitatio mouet ⁊ īcitat ad delectationē. ſic delectatio ꝓuocat ad conſenſū. Vbi notandū q̄ doctoꝛes fere oēs in h̄ conueniūt q̄ qlibet actus human⁹: ut cogitatiōis. delectatiōis ⁊ opis. ꝯtra dictamen rationis indeliberate elicit⁹ ē veniale pctm̄. ſꝫ ſi deliberatio accedit efficacit̄ eſt moꝛtale. Et hec ē ſn̄ia mḡri ſn̄iaꝝ in 2°. diſ. 24. Vbi aduertēdū q̄ duo faciūt pctm̄. P̄rimū ē agere ꝯ rationē. ⁊ h̄ eſt cōe moꝛtali ⁊ veniali.

Secūdum ē agere deliberate. ⁊ h̄ eſt cum moꝛtali ⁊ nō cū veniali. ita tm̄ q̄ in illo quod ē de ſui natura veniale ſit ibi contēptus. ita. s. ſi ſciret ſe deū oīo ꝯtrariū velle tm̄ faceret. Et h̄ multum ratiōi ē conſentaneū. Nā velle offendere deū eſt moꝛtale pctm̄. quia plus de⁹ intueť coꝛ ⁊ mentē q̄ꝫ opa. 14. q. 5. c ſi qd. et. 15. q. 6. c. p̊. Quare ſi putares eſſe moꝛtale pctm̄ colligere feſtucā de terra peccares moꝛtalit̄ totaliter eam colligēdo. qa conaris facere qd̄ putas deo diſplicere. Vn̄ Ber. de ꝯtēptu dic. Si iubēte ſenioꝛe ut ſileam v̇bū mihi foꝛte p obliuionē labit̄ reū me fateoꝛ inobedientie. ſed venialiter. Si aūt ex cōtemptu ſciens ⁊ deliberans. p̄uaricationē mihi ꝯſtituo crīalit̄. Et ſic ſola deliberatio facit pctm̄. videlꝫ plena ⁊ deliberata ⁊ p̄meditata. Sꝫ ad epilogationē ⁊ clarioꝛē dilucidationem illoꝝ que dicta ſūt in p̄mis trib⁹ gradibus notandū ſm̄ p̄dictos doc. q̄ cōſenſus ex duobus habet q̄ ſit peccatū moꝛtale uel veniale. s. ex motiuo uel aīo quo qs ad ꝯſentiendū inducit̄. uł ex obiecto in quod conſentitur. P̊ ex motiuo cōſenſus in veniale ex ꝯtemptu eſt pctm̄ moꝛtale. verbi gratia ut dictū eſt. Si aliquis h̄ modo in pctm̄

veniale ꝯsentiat. ut etiã si ꝓhibitũ eẽt ꝑcepto nihilominꝰ ꝯsentiret. Si autẽ aliqs ĩ id qd ẽ veniale ex gnẽ h̃ modo ꝯsentiat. ut si eẽt ꝯ legẽ dei nullatenꝰ ꝯsentiret. talis cõsensus manet ĩfra limites venialis pctĩ. Ex q̊ patꝫ ꝙ consensus ĩ id qd ex suo gnẽ est pctm̃ veniale utputa ĩ v̈bũ ociosũ vel mẽdaciũ iocosũ. ꝑ se nõ est pctm̃ mortale. ſ ꝑ accñs bñ põt eẽ. s. ꝑ ꝯtẽptũ ut dictũ est. Consensus aũt ĩ delectationẽ eius qd ẽ mortale ĩ suo gnẽ ẽ pctm̃ mortale. ſ ꝑ accñs põt eẽ veniale. s. qñ ꝓuat assensũ inq̃tũ deliberationẽ nõ attingit. sicut cũ violat̃ corpus ꝛ mens nõ ꝯsentit. Et iõ qñ cõsensus aduenit remouet̃ ꝑdictũ accñs ꝛ fit mortale. sicut etiã accideret in ea q̃ ꝑ violentiam corrũpet̃ nisi ꝯsentiret. Hec hñt̃ a btõ Tho. ptim ĩ 2° scripto. dis. 24. arti. 5°. ꝛ ptim in eadẽ dis. secũda pte. dis. arti. 4°. partim in prima scde. q. 74. arti. 9°. ꝛ in q̃stionibꝫ disputatis de veritate. q. 15. de sensualitate. q. 5. ꝛ ab Alex. Bona. Ricar. vbi s̃. 2° ex obiecto cõsensus hꝫ ꝙ sit mortale uel veniale. s. in qd cõsentit̃. Sic. n. cõsentire ĩ aliqd nõ ẽ bonũ nec malũ. ita ꝯsentire ĩ aliqd de se non est pctm̃ mortale uel veniale. nisi qa illud ĩ qd ꝯsentit̃ ex suo gnẽ ẽ pctm̃ mortale uel veniale. Vñ cõsensus ĩ id qd ex suo gnẽ ẽ mortale pctm̃ est mortale. ꝛ sic cõsensus in id qd de suo gnẽ ẽ veniale pctm̃ ẽ veniale. Sumatĩ g̊ collige fm ꝑdictos doc. ꝙ cõsensus uel ẽ in delectationẽ cogitatiõis. uel ẽ in delectationẽ cogitati.

Primꝰ cõsensus ĩ cogitatiõis delectationẽ alicuiꝰ mali potest eẽ meritoriꝰ puta cũ aliqs iiustus de suis pctĩs cogitat ut priam agat. ut dictũ est s̃. uel aliqs iustꝰ cogitat ut delectet̃ ĩ cogitatione veniali. cõteret̃ ex recordatione cõmissi. ãimet̃ ĩ vitatiõe futuri. 2° dico ꝙ talis cõsensus etiã põt eẽ meritorius ꝛ fructuosus. puta cũ aliqs cogitat ad ꝑdicandũ. 3° talis cõsensus ĩ cogitationẽ delectatiõis põt eẽ curiosus ꝛ vanus. puta cũ aliqs cogitat uel curiose. s. cũ ĩ cogitatiõis delectatiõe ẽ ĩmoderantia. ꝛ talis consensus ẽ curiositas. ꝛ sic ẽ pctm̃ veniale. Cuiꝰ rõ ẽ. qa talis cõsensus nõ habꝫ ꝓ obiecto rem cogitatã. puta furtũ. homicidiũ. fornicationẽ. ꝛ hꝰmõi. ſ hꝰmodi cogitationẽ solã q̃ põt eẽ uel laudabilis uł venialis. ut patet. 2° mõ ẽ consensus in delectationẽ cogitati. puta ĩ delectationẽ actus. uel qd peius in ipsũ actũ fornicationis uel homicidij uel alteriꝰ pctĩ mortalis. ꝛ talis cõsensus ẽ pctm̃ mortale. Cuiꝰ rõ est. qa talis cõsensus uel delectatio ĩ tale ꝓcedit ex cõplacẽtia fornicationis uel homicidij. Nam ipsa res cogitata placens. puta fornicatio uel homicidiũ uł hꝰmõi. affectum mouet ꝛ allicit. Vñ delectatio q̃ est in ipso actu fornicatiõis de gnẽ suo ẽ peccatũ mortale. Sꝫ ꝙ añ cõsensũ talis delectatio ẽ pctm̃ veniale. h̃ ẽ ꝑ accñs. s. ꝓpt̃ imꝑfectionẽ actꝰ. q̃ qdem imꝑfectio tollit̃ ꝑ assensũ deliberatũ supuenientẽ. ex q̊ cõsensu delectatio fornicatiõis adducit̃ in nãm suã ut sit peccatũ mortale. Ex q̊ patet etiã ꝙ qcqd hõ agit ex ꝯsensu talis delectatiõis ad h̃ ut talem delectationẽ nutriat uł teneat: ut sũt aspectꝰ uel tactꝰ uel libidinosa oscula uł qcqd hꝰmõi. totũ ẽ peccatũ mortale. Ecce g̊ tres gradus connexi. s. cogitatio. delectatio. cõsensus. qbꝫ ꝑfectis oẽ pctm̃ cõficit̃. Et ut oĩa limpidiꝰ pateant cape exemplũ primi hoĩs siue ꝑmi pctĩ qd in ꝑadiso celesti

fuit cōmissū. Hoc.n. Aug⁹.12°. de trini. ca°. 13°. et mḡr in 2°. dis.24. ponūt. In p̄.n. pctō tria cōcurrūt. videlz serpēs mulier ⁊ vir. Serpens tēptauit mulierem. mulier vō tēptauit virū. Gen̄.3°. Sic ī nob̄ ee͂ solet. Nā ē in nob̄ sensualitas: ⁊ illa ē serpens. Et ī nest in nobis rationis pars q̄ inferior dicit̄ q̄ ē pars ratiōis q̄ adheret pti sensitiue. Et etiā inest ī nob̄ vir q̄ est ps supior siue ratio q̄.s. cognoscit bonū ⁊ malū. Cum igit̄ sola sensualitas suggerit ratiōi inferiori delectationē q̄si ut comedat. si ratio inferior nō cōsentit. nec ibi cogitat. s̄ illos mot⁹ viriliť expellit. tūc mulier fugat serpentē. ⁊ nō ē aliqđ pctm̄ s̄ v̄tus. Si aūt ipsam tēptationē ⁊ sensualē delectationē sensitiua acceptat. q̄ qdem acceptio ē in aliq̄ mora ⁊ īclinatiōe siue cogitatiōe ad dicta mala. tūc mulier comedit. s. ratio inferior: ⁊ ē veniale. Sz si vlteri⁹ pcedit. ita q̄ ratio supior cōcurrat: ⁊ volūtas delecteť in tali ope. ⁊ ī eo cū delectabili cogitatiōe psistat. iam vir comedit ⁊ ipse cū vxore dāňat̄: ⁊ de paradiso. i. de gratia expelliť. qa tot⁹ hō mortali pctō īficit. Vn̄ Greg⁹. dis. 6. c. sed pensandū. igt. Trib⁹.n. modis ipleť oē pctm̄. videlz ī suggestiōe. delectatiōe. ɔsensu. Suggestio quippe fit p diabolū. delectatio p carnē. cōsensus p spm̄. qa ⁊ p̄ culpā serpēs suggessit. Eua delectata ē velut caro. Adam velut spiritus ɔsensit. Et necīa ē magna discretio int̄ suggestionem ⁊ delectationē: ⁊ int̄ delectationē atq̄ cōsensū. iudicē sui faciat p̄sidem aīuz. Cū.n. malign⁹ spūs pctm̄ suggerit ī mēte. si nulla pcti delectatio seq̄t̄ pctm̄ oīo ppetratū nō ē. Cū vō delectari caro cepit. tūc pctm̄ incipit nasci. Si aūt etiā ad cōsensū ex deliberatiōe cōsentit. tūc pctm̄ cogit̄ pfici. In suggestiōe ḡ pcti semen ē. In delectatiōe fit nutrimentū. In cōsensu pfectio. H̄ ille. Hoc affirmat Aug⁹ li°. 2°. ɔ̄ Manicheū. di. Etiā nūc ī vnoq̄q; nr̄m nihil agit̄ cū ad peccādū q̄s q̄ dilabiť q̄ tūc ī illis trib⁹ actū est. serpente muliere ⁊ viro. Nā q̄i serpēs fit suggestio siue p cogitationē siue p sensus corporis. uel videndo. uel tangēdo. uel audiendo. uel gustando. uel olfaciēdo. q̄ suggestio cū facta fuerit. cupiditas si nō mouebit̄ ad peccandū excludet̄ serpentis astutia. si aūt mota fuerit. q̄si mulieri iam psuasū erit. sed aliq̄n ratio mulierem. i. motā cupiditatē refrenat atq̄ cōpescit. qđ cū fit non labit̄ in pctm̄. s̄ cū aliquāta luctatiōe conat̄. Si aūt ratio consentiat ut qđ libido cōmouerit faciendū ee͂ decernat. ab oī beata vita tā q̄ de paradiso expelliť hō ⁊ iā pctm̄ īputatur. etiā si nō subseq̄t̄ factū. qm̄ rea teneť in ɔsecutiōe ɔsciā. H̄ ille. Eandem snīa habeť de pe. dis. 2. c. sicut tribus. O igit̄ vos coriçātes. O luxuriosi q̊tiens expellitis vos de paradiso. i. de grā q̄ spmentē vr̄am ī carnali b⁹ delectatiōib⁹ tenerđ. Quotiēs.n. talib⁹ ɔsentitis. totiēs eťna morte digni estis. Et de isto mortali dr̄ Ro.8°. Spū ambulate ⁊ desideria carnis nō pficierđ. i. nō cōsentierđ. Sed aīaduertite q̄ septem modis cōsentit qs ī pctm̄. p̊ cōsentit pctm̄ ɔmittē. nō īpediēs cū possit. Vn̄ 23. q. 3. c. Qui pōt obuiare ⁊ pturbare puersos ⁊ non facit: nihil aliud est q̄ fauē ipietati eorū. Nec caret scrupulo societarđ occulte q manifesto facinori desinit obuiare. H̄ ibi. Et in. c. ostēdit ibidem. ait Aug⁹. Qui desinit obuiare quod pōt puersis ⁊ nō facit: ɔsentire videtur. Et. 83. dis. c. error. ait Greg⁹. Error cui nō resistiť approbat̄. ⁊ v̄itas cū mīme defensa t oppmit̄. Negligere

quippe cū possis pturbare puersos: nihil aliud ē q̄ꝫ fauē. Nec caret scrupulo societatꝫ occulte q manifesto facinori desinit obuiare. ex̄ de hoīcidio. sicut dignū. ⁊ de testi. c. cōstitutꝫ. 2° ōsentit qs ī pctm̄ nō ꝓhibēs pctm̄ ōmissū. Vn̄ Amb̄. ꝑ de officiis. et 23. q. 4. non inferenda. ait. Qui. n. nō repellit a socio iniuriā si pōt. tā ē in vitio q̄ꝫ ille qui facit. Vn̄ Moyses vidēs hebreum ab egyptio patiētē. eū defendit. egyptiū occidit ⁊ abscondit. Et Salomon dic. Erue eū q ducit̄ ad mortem. h ibi. 3° cōsentit qs ī pctm̄ crimē ōmissū negligēs corripe. Vn̄. 86. di. c. faciētis. dr̄. Faciend ꝓculdubio culpā hꝫ. q qđ pōt corrigē negligit emēdare. ⁊. i. Probat odisse se vitia qui ōdemnat errantes. nec relinqt sibi locū deuiādi q nō pepercit excedēti. ⁊ pm̄ꝰ inocētie gradꝰ est odisse nephāda. ⁊ latū pādit delinquentibꝫ aditū q iungit cū prauitate ōsensū. ⁊ nihil ꝓdest alicui nō puniri ꝓpo q puniēdꝰ ē de alieno pctō. h ille Pius papa. ⁊ iterꝫ idē ipse. 83. di. c. qd ꝓdest. ait sic. Cōsentire videt̄ errāti q ad resecāda q̄ debēt nō occurrit. h ille 4° ī pctm̄ cōsentit. pctm̄ p̄cipiēs cōmittēdū. Nō ē. n. obediēdū qđ ō deū p̄cipit̄. Vn̄. xi. q. 3. c. Si qs ꝓhibet nob̄ qđ a dn̄o p̄ceptū est. uel rursus impat fieri qđ dn̄s ꝓhibet fieri: execrabilis sit oībꝫ q diligūt deū. h Isidorꝰ. qui in eodē. c. etiā igt. Is q p̄est si p̄ter volūtatē dei. ul̄ p̄ter qđ ī sacrꝫ scripturꝫ euidēt̄ p̄cipit̄. ul̄ dicit aliqd ul̄ ipat: tāq̄ꝫ falsus testꝫ dei aut sacrilegus habeat̄. h ille. 5° in pctm̄ ōsentit. pctō fauorē auxiliū ⁊ cōsiliū p̄bens. Vn̄ Inno. iiiꝰ ex̄ de sen. exco. c. q̄te. ait. Faciētes ⁊ cōsentiētes a fortiori fauorē dātes. pari pena plectendos catholica cōdemnat auctoritas. eos delinquētibꝫ fauē interpretās q cuꝫ possint manifesto facinori desinūt obuiare. Et ī. c. nup. eo. ti. idē ait. Faciētē ⁊ ōsentiētē par pena constrigit. h ibi. Nō. n. solū q faciūt ſ; qui cōsentiūt faciētibꝫ digni sunt morte. Ro. 2°. Leuit. 20. 86. di. c. facientis. 2. q. i. notū sit. 27. q. i. c. 2°. de officio delegati. c. ꝑ. et. 17. q. 4. c. oēs. vbi dr̄. Non solū q faciūt rei iudicāt̄. ſ; etiā q faciētibꝫ cōsentiūt. pari enī pena ⁊ facientes ⁊ cōsentiētes ōdemnat. h ibi. Qn̄qꝫ magis peccat ōsentiēs q̄ꝫ agēs. xi. q. 3. q ōsentit. et 24. q. 3. q aliorꝫ. de offi. delegati. c. ꝑ. glo. ī verbo pari. 6° peccatū defendēs dr̄ in pctm̄ consentire. Vn̄ Isidorꝰ. xi. q. 3. q cōsentit. ait. Qui ōsentit peccātibꝫ ⁊ defendit aliū delinquētē maledictus erit apud deū ⁊ homines ⁊ corripiet̄ īcrepatiōe seuerissima. Hinc etiā qdā scūs pat̄ ait. Si qs peccātē defendit. acriꝰ q̄ꝫ ille q peccauit coherceat̄. h ille. Et. 24. q. 3. c. q aliorū. igt Vrbanꝰ papa. Qui aliorꝫ errorē defendit multo ē dānabilior illis q errāt. qa non solū ille errat ſ; etiā aliis offendicula erroris p̄pat. 7° in pctm̄ qs cōsentit pctōri coīcās ⁊ amicabilē se p̄bens. Vn̄. 93. di. c. si inimicꝰ. dr̄. Si qs vō amicꝰ fuerit his qbꝫ ipe nō loqt̄ vnꝰ ē ipse ex illis q exterminare ecclesiā dei volūt. talis ⁊ si ī corpe nobiscū eē videat̄. mēte tn̄ ⁊ aīo ō nos est. h ille. Ex his ḡ pꝫ q culpa ⁊ pena p̄ncipalit̄ imitāt̄ ōsensū. Ita dr̄. 25. q. i. c. Nō est q cuiq̄ꝫ nr̄m ascribamus errūnam nisi nr̄e volūtati. Nō solū ḡ q faciūt digni sūt 2c. ſ; etiā q ōsentiūt facientibꝫ. uel ōsensu negligentie. cū deberēt rep̄hēdere ⁊ nō rep̄hēdūt. vel ōsensu adulationis. cum talia faciētes cōmendant. uel consensu consilii. cum ad peccatū consilium prebent. uel cōsensu auctoritatis. cū malefaciētibꝫ auctoritatem prestāt. uel cōsensu coopatiōis. cū ad peccādū adiuuāt. Et iō a talibꝫ sp̄ ē recedēdū. iux̄ illud Nūeri 16°. Recedite

a tabnaculis hoīuz ipioꝝ ne īuoluami cū eis. Hinc ī ſup nōndū q̄ q̄uis oēs q dictis modis ꝯſentiūt peccent ⁊ puniri debeāt. tñ ī ḡuitate iſtoꝝ criminū ⁊ pꝯñs penaꝝ ē dare ḡdū. qd̄ de ſingulis pꝫ. p̄. n. defendens pctm̄ pl⁹ peccat q̄ꝫ ꝯſentiēs ſolū uł faciēs. ut ex illo dicto v̄bo s̄. allato. xi. q. 3. q ꝯſentit. ibi. Hinc etiā qdā ſcūs pr̄ ⁊c. 2° p̄cipiēs pctm̄ pl⁹ ceteris peccat. datet ex dcō s̄. allato xi. q. 3. ſi qs ꝓhibet nob̄ qd̄ a dn̄o p̄ceptū ē. 3° fauorē peccādi p̄ſtās pl⁹ peccat q̄ꝫ nō ꝓhibēs ꝯmittēdū. uł nō corrigēs ⁊ puniēs ꝯmiſſū. Vn̄. 23. q. 5. c. q vitiꝭ. dr̄. Qui vitiis nutriēdis parcit ⁊ fauet ne ꝯtriſtet peccātiū volūtatē tā nō ē miſericors q̄ꝫ q nō vult rapere cultrū puero ne audiat plorātē. ⁊ nō timet ne vulneratū doleat aut extinctū. Et iō irā dei meret̄. pꝫ. 2. pal ipo. 19°. vbi dr̄. Impio p̄bebas auxiliū. idcirco iram dei merebar̄. 4° nō puniēs peccatū ꝯmiſſū ſi pōt. pl⁹ peccat q̄ꝫ nō ꝓhibēs uel nō īpediēs cōmittēdū. inq̄ꝫtū ꝯmiſſū pl⁹ hꝫ d̄ rōne mali q̄ꝫ cōmittēdū. 5° pl⁹ pctm̄ faciēs peccat q̄ꝫ pctm̄ corrigē negligēs. eo q pctm̄ faciēs nullaten⁹ excuſat̄. Negligēs v̄o pctm̄ corrigere aliq̄lit̄ excuſat̄. ⁊ ſi nō a toto. tñ a tāto. Et ſic pꝫ ps p̄ma h⁹ ſermōis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. ī q pōit̄ ali⁹ pctī ḡdus q dr̄ opatio.

Ecūdo ī iſto ſermōe pōit̄ ali⁹ pctī ḡdus ad p̄cedētē ſequēs q dr̄ opatio q̄ a ꝯſenſu oritur de q̄ in p̄s. dr̄. Cōcepit dolorē. i. filium mortꝭ q ē opatio. ⁊ pepit ī iq̄tatē eā extrīſec⁹ demōſtrādo. Sꝫ h dubit̄ vnū dubiū. vtꝝ act⁹ exterioꝝ ⁊ īordinat⁹ actus volūtatꝭ interior ſint vnū pctm̄. Ad h̄ r̄ndet̄ ſcḋm Ricar. ī 2°. diſ. 42. arti. p̄. q i. et Bona. ibidē q de interiori actu volūtatꝭ ⁊ exteriori poſſum⁹ loq dupliciter. Aut ꝯpādo exteriorē actū ad actū volūtatꝭ a q nō cauſat̄. ⁊ ſic planū ē q nō

ſūt vnū pctm̄. Aliud. n. ē fornicari ab actu volēdi fornicatōꝫ q fornicatiōis illius cā nō fuit. p̄ꝫ. Aliud eſt p̄ceptū Nō ꝯcupiſces. ab illo p̄cepto: nō mechaberꝭ. vbi dr̄ ſis p̄ceptꝭ ꝓhibet̄ actus mechādi interior. i. velle mechari. non ꝯiūct⁹ opi exteriori. ⁊ act⁹ mechādi interior ꝯiūct⁹ ē opi exteriori. nō dr̄ ſis p̄ceptꝭ ꝓhibetur velle mechari. ⁊ exterior act⁹ ab illo actu volēdi cauſat⁹. ſi ḡ nō ē act⁹ exterior ab actu interiori cauſat⁹ ſūt duo pctā non vnū. Aut poſſum⁹ loq de actu interiori ⁊ exteriori ꝯpādo actum exteriorem ad actū volūtatꝭ interiorē a q cāt̄. ⁊ ſic dico q formalit̄ ſūt vnū pctm̄ q̄uis ſint duo actus in eſſe nāe. tñ ſūt vn⁹ act⁹ ī eſſe morꝭ eo q act⁹ exterior nō ē moralꝭ niſi p ꝯpatiōꝫ ad actū interiorē volūtatꝭ ⁊ ratiōis. qd̄ pꝫ. qa ſi furioſ⁹ pfecte cū pfecte furioſa carnalit̄ copularet̄. ille act⁹ nō eēt in gnē morꝭ. vn̄ nō eēt moralꝭ bon⁹ nec mal⁹. ḡ ⁊c. Iuxta h̄ q̄ritur. vtꝝ peccās pl⁹ demereatur p vtrūq̄ꝫ illoꝝ actuū. Ad h̄ r̄ndent p̄dicti doc. vbi s̄. q. 2. q ad p̄dictoꝝ intelligentiā nōndū ē q cū q̄rit̄. vtꝝ opus addat aliqd ad malitiā volūtatꝭ. h̄ dupliciter pōt itelligi. Vno° reſpectu volūtatꝭ q̄ pōt in op⁹ p̄cedē. ſꝫ tñ nō p̄cedit qa nō oīo plene vult. ⁊ reſpectu talis abſq̄ꝫ dubio malitia opis addit. Cū. n. ꝯſūmat̄ pctm̄ ī ope. tūc ē plen⁹ ꝯſenſus. ⁊ nō ſolūmō dr̄ māducare mulier ſꝫ etiā vir. ⁊ tūc ḡui⁹ ⁊ mai⁹ ē rōne maiorꝭ ꝯuerſiōis ⁊ etiā auerſiōis. Alio° pōt itelligi reſpectu volūtatꝭ. q̄ qdē in op⁹ nō p̄cedit. nō qa nō velit. ſꝫ qa nō pōt. Tūc mouet̄ iſta q̄ō cū vtrobiq̄ꝫ ſit plena volūtas. Vtꝝ ḡui⁹ peccet q vult ⁊ non poteſt. an q vult ⁊ facit. eſto q vterq̄ꝫ moueat̄ ex eq̄li amore. Hoc igit̄ mō q̄ōne itellecta reſpōdēdū ē q vnū pctm̄ dr̄ maius alio tripliciter. aut rōne maiorꝭ ꝯtēpt⁹ dei. aut rōne maiorꝭ libidinis ſiue delectatiōis. aut rōe maiorꝭ

dãnificatiõis. de q̄ b9 dictũ ē s. ꝑ mõ
loquēdo opus nõ addit ad ĩiq̄tatē vo
lũtatꝭ. q2 volũtas plene auertit̃ ꝑ se si
cut cũ ē opi cõiũcta. Q̃tũ võ ad libidi
nem siue delectatõꝫ addit ⁊ aggrauat
maxi͠e q̃tũ ad gen9 pcti carnal̃. q̄ q̄ dē
peccat hõ in seipso. Vñ Apoc. 18°. insi
nuat̃ talib9 maioꝛ pena ĩferri debē. di.
Quãtũ gloꝛificauit se ⁊ ĩ delitijs fuit.
tãtũ date illi toꝛm̃tũ ⁊ luctũ. Et Aug9
13° de trini. ca°. 5°. ait. Mala. n. volũta
te uel sola q̄sq̄ꝫ miser efficit̃. ſ3 miserioꝛ
ptãte q̄ desideriũ male volũtatꝭ ĩplet̃.
H ille. Sic̃ q̃tũ ad dãnificatõꝫ addit.
⁊ h̄ maxi͠e q̃tũ ad gen9 pcti q̄ q̄ ſ peccat
ĩ ꝓximũ. Magꝭ. n. peccat q̄ peccat ĩ deũ
⁊ ĩ ꝓximũ q̄ q̄ solũ ĩ deũ peccat. ſ3 qui
peccat solũ volũtate fornicãdi uel fu
randi peccat ĩ deũ. q̄ addit op9 peccat
sil̃r ĩ ꝓximũ. Iõ dic glo. sup illud. Ap
pone iniquitatē sup iniquitatem. ait.
Qui addit opus voluntati. addit ĩiq̄
tatem iniq̄tati. Q̃uis. n. aliquis velit
fornicari. nũq̃ꝫ tñ tãtum delectatur si
cut q̄ñ volũtas cõiũgitur actui. Simi
liter q̃tũcũq̄ꝫ velit aliq̄s alteꝝ occidē.
nũq̃ꝫ tãtũ facit dãnũ quãtũ si actu oc
cidēt. Et q̄m de9 ē iust9 iudex ĩ puniē
do. nõ tm̃ cõsiderat ĩ pctõ magnitudi
nē cõtēpt9 ſ3 etiã magnitudinē delecta
tiõis. ⁊ magnitudinē dãnificationis.
Dicē q̄ aliq̄ mõ op9 addit ad ĩiq̄tatē
voluntatꝭ. Et iõ p9 cõsensũ seq̄t̃ opatio
q̄ pctm̃ aggrauat ⁊ meret̃ maioꝛē penã.
Et iõ Iac. p°. Pctm̃ cũ cõsũmatũ fuerit
gnãt moꝛtem. s. aĩe ⁊ coꝛpis. ⁊ ex cõñti
penã etnã. Statĩ. n. ut hõ moꝛtalit̃ pec
cat meret̃ penã etnã. Quia subtracta
ĩfluētia c9cũq̄ꝫ entꝭ a q̊ aliq̄d h3 eē ca
dit. sicut s̃btracto igne cadit caloꝛ. In
fluētia aũt hoĩs spũalit̃ ē de9. q̄ q̄dē cã
ĩfluit bonitatē suã ĩ reb9. ut dr̃ ĩ li° de
cauſ. De hac ĩfluētia dr̃ Act. x°. In ip̃o
viuim9 sumus ⁊ mouemur. Viuim9 p
nãm. sum9 p grãꝫ. ⁊ mouemur p glãꝫ

Quo subtracto statĩ hõ cadē debēt in
etnã moꝛtē nisi sua mĩa eũ sustētaret
Nã cessante motu celi q̄d mouet̃ a di
uina voluntate. cessat oĩa actio. pctõꝛ
aũt peccãdo tollit sibi dĩnã influētiã
iux̃ illud p̄s. Lõge a pctõꝛib9 sal9. i. de9
siue grã. Cũ de9 sit vbiq̄ꝫ ſm mḡrm in
2°. di. 28. p p̄ñtiã potētiã ⁊ eēntiã. nõ
ē tñ vbiq̄ꝫ p grãꝫ. Et iõ statĩ debēt de
ficē. Vñ etiã p̄s. Nisi q2 dñs adiuuit
me paulomin9 habitasset ĩ inferno aĩa
mea. Itē Treñ. 3°. Miē dñi q̄ nõ sum9
cõsũpti. q2 nõ defecerũt mĩatiões ei9.
Itē q̄ ope ĩplet se nudat. sicut Adam
Geñ. 3°. Apti sũt oculi ei9 ut vidēt cõfu
siõꝫ suã ⁊c̃. Seq̄t̃. Abscõdit se ⁊ timuit
p̄s. Timoꝛ ⁊ tremoꝛ venerũt sup me ⁊
cõtexerũt me tenebꝛe. i. pctm̃. Deniq̄ꝫ
si ope ꝑpetratũ fuerit coĩcat veniã ma
li exēpli. Et iõ g̃uit̃ cõmĩat̃ dñs Math
18°. di. Quicũq̄ꝫ scãdaliçauerit vnũ de
pusill̃ istꝭ minĩmis ⁊c̃. Adolescēs mõtu9
Luc. 7°. ca°. assimulat̃ pctõ opis. Sicut
hõ moꝛtuus nihil põt nãlit̃ opari. ita
pctõr̃ opa moꝛtua sũt. Pctm̃ veneno
assimilat̃. Venenũ ad coꝛ transmissũ
totũ caloꝛē nãlē extiguit. ⁊ moꝛtē coꝛ
poꝛi ĩducit. Sic pctm̃ ad volũtatē cur
rit q̄ ē s̃biectũ caritatꝭ. ⁊ ip̃saꝫ destruit
⁊ cõtrũ ĩducit. Et iõ Aug9 ĩ li° ꝑ de di
uersis q̄õn b9 ad Siplicianũ. q. 2. ait.
Pctm̃ ē hoĩs ĩoꝛdinatio atq̄ꝫ ꝑuersitas
Et sup p̊ma canõica Ioh. ait om̃ẽ. 4.
Oĩs q̄ facit pctm̃. iniq̄tatē facit. oē. n.
pctm̃ iniq̄tas ē. Et ĩ li° cõ Felicianũ. ca°.
26°. Ille sine dubio peccauit q̄ p̄cepta
cõtēpsit. Ille p̄cepta cõtēpsit q̄ q̄d ꝓhi
bet admisit. H ille. S3 sicut p̊mi pētes
ĩ obediēdo ope pctm̃ ꝑpetrãtes g̃uit̃
puniti sũt. ita puniemur ⁊ nos. Ait. n.
Aug9 li° 3° de lib̃o arbitrio. p9 mediũ.
Cũ p̊mi hoĩes peccassent. ⁊ ĩ erroꝛē ⁊ ĩ
erũnã ⁊ in moꝛtē p̄cipitati sũt: Rerũ
moderatoꝛi sũmo deo placuit iustissi
me ut in oꝛtu hoĩs oꝛiginalit̃ appetet

iusticia puniēd ꝛ ī ꝓfectu liberand. ħ
ille. Et sic pꝫ ps secūda hꝰ sermōis.
Ꝑs tcia huiꝰ sermonis. in q̄ ponit᷑ aliꝰ
pctī ḡdus. q dicit᷑ assuefactio.

Ertio ī isto sermōe ponit᷑ aliꝰ
pctī ḡdꝰ q dr̄ assuefactio siue
ꝯsuetudo. q seq̄t᷑ ex aliis. Nā
pꝰq̄ aīa pctō ꝯsensit. ꝛ ī opꝰ adduxit ꝛ
mltiplicat opꝰ. ꝛ vnū pctm̄ trahit ali-
ud. sicut ḡue se nō pōt retinē cū īcepit
descendē. ſ plus motꝰ ꝯcitat᷑ donec ꝑ-
ueniat ad ꝓfūdū. Vñ nāles phi dicūt
q̄ oīs motꝰ corpū ḡuiū intēdit᷑ sp ī fi-
ne. ꝛ q̄tidie fit velocioꝛ q̄usq̄ ꝑueniat
ad t̃minū illiꝰ motꝰ. Nā corpus mor-
tuū ē ḡuiꝰ ꝛ corpꝰ famelicū q̄ corpus
satur. qa magꝭ tendit ad finē suū. i. ad
mortē. sic sp tēdit ad mortē. Hinc est
q̄ vnū pctm̄ attrahit aliud. ꝛ ī ꝯsuetu
dinē deducit. postea ad ꝑmanentiā ꝛ
ꝯtinuationē ꝛ ꝑseuerātiam. qa ex fre-
quētatꝭ actibꝰ gnāt᷑ habitꝰ de difficili
mobilis. 2° ethicoꝝ. Et istud peccatū
aggrauat᷑. q̄ fit ut velociꝰ ad ꝓfūdum
etne dānatiōis aīam deducat. Conti-
nuatio in pctō pctm̄ aggrauat. Si. n.
sint duo q̄ꝝ vnꝰ vult facē malū. ꝛ tn̄ ꝑ
aliq̄d īpedimentū desistit. aliꝰ v̄o con
tinuat q̄usq̄ ope ꝑficiat ita q̄ ē ī con-
tinuo habitu ꝛ volūtate cōtinua. iste
magꝭ peccat. Cuiꝰ rō ē. qa quāto volū
tas ē diut̃nioꝛ ī malo. tanto ē deterioꝛ
sicut etiā volūtas quāto ē diuturnioꝛ
in bono. tanto ē melioꝛ. Tanto ꝓ cer-
to ḡuioꝛa sūt pctā. quāto diutius in-
felicē aīam detinēt alligatā. ex̄ d̄ ꝯsue.
c. ſi. et de symo. c. cū ī eccl̄ie. ꝛ de eo qui
dux. ī ma. quā pol. ꝑ adul. c. cū habēt.
Hinc est q̄d ait Augꝰ sup ps. 74°. ibi.
Dixi iīq̄s nolite inique agē. Dixi iīq̄s
i. oībꝰ malis gnālit᷑ h. ꝛ q̄d. nolite iniq̄
agē. i. nō ꝑseuerer ī malo. Et subdit.
Malū. n. ē peccare. peiꝰ ē ꝑseuerare. ſ
ꝑnitiosius ē defendēdo se culpā ī deū
refūdē. ħ ille. Et iō attendite o xp̄iani

si qs v̄m ī pctm̄ dilabit᷑: nolite obdu
rare corda v̄rā. cito de ea pniām agite
nolite ꝑseuerare si nō vult̄ ī aliud pec
catū incidē. si nō vult̄ aliud pctm̄ in-
currere. Ait. n. Alex. nr̄ q̄ peiꝰ ē nolle
carere pctō q̄ cōsentire pctō. Et iō de
nccītate salut̄ tenet᷑ pctoꝛ statim peni
tere. nō dico ꝯfiteri. ſ ī corde ꝯteri cū
ꝓposito cōfitēdi. Al᷑ seq̄retur q̄ eēt ei
cōcessū aliq̄n stare ī pctō. q̄d falsū est.
Hic ꝓ°. 19°. dr̄. Qui negligit vias suas
i. pctā sua dolendo ꝛ penitēdo nō co-
gitat. mortificabit᷑. i. dānabit᷑. Deꝰ. n.
nō vult q̄ hō aliq̄ momēto stet sine ca
ritate. Exemplū habet᷑ de Saul q pꝰq̄
voluit occidē Dauid. nō voluit stati
resurgē donec pꝰea sacerdotes occidit
Phitonissam cōsuluit. ꝛ de pctō ī pec-
catū ruit. donec interiit ī gelboe. Exē-
plo Pharaonis qui nec miraculis nec
monitiōibꝰ nec plagis a pctō destitit
donec ī mari interiit. Hec igit᷑ ꝯtinua-
tio ꝯsuetudinē facit q̄ nō leuiat ſ gra-
uat magꝭ pctm̄. Vñ Vgo in regula bti
Augꝭ. inq̄t. Cogitatio mala parit delec
tationē. delectatio cōsensū. consensus
opationē. opatio ꝯsuetudinē. consue-
tudo nccītatem. q̄ qdem nccītas non
excusat ſ magis incusat. hec ille. Augꝰ
v̄o in li° 8°. ꝯfessionū. ait. Ex volūtate
qdem ꝑuersa facta est libido. ꝛ dū ser-
uitur libidini facta ē ꝯsuetudo. ꝛ dū
cōsuetudini non resistitur. factus est
interitus. Et Isidoꝛꝰ li° 3°. de symbolo
ca°. 23°. ait. Peccatū admittē est in pu-
teum cadere. consuetudinem v̄o face-
re est os putei coāgustare ne is qui ce
ciderit valeat exire. ħ ille. Ex quibꝰ
verbis accipitur q̄ ꝯsuetudo peccan-
di tria mala in anima facit. Primū
est. quia inducit nccītatē q̄ non excu-
sat. Sic. n. cōsuetudo facit iurisdictio-
nem. ita mala ꝯsuetudo nccītatē pec-
candi. Q̄ aūt cōsuetudo īducat iuris-
dictiōꝫ pꝫ. C. de emācipatiōibꝰ liboꝝ

l.i.7 vl'.et.C.que sit longa consuetudo.l.z.et dis.xi.c.i his.9.q.z.c.cõquestus.ex' de foro cõpetenti.c.cũ contingat.ex' de offi.or.c.irrefragabili.et ex' de arbitri.c.dilecti.de cleric' coniugati c.cũ olim.de cõsue.c.ex lrĩs.et.c.cum cõsuetudinis vsusq; longeui nõ sit leuis auctoritas ꝛc.et ex' de sen.7 de iudi.vbi dicit'.c.causa.Licz vsus 7 cõsuetudinis nõ minima sit auctoritas ꝛc. Ecce q; cõsuetudo ĩducit iurisdictionem.ita cõsuetudo peccandi necitatẽ. Cui⁹ rõ ẽ.qa fm Tulliũ lib° philippicaꝝ. Oẽ pctm̃ nascens facile opp̃mit'. ĩueteratũ plerũq; fit robusti⁹.Hec ille. p̊ consuetudo alterat nãm.ĩmo ẽ altera nã.pz.ff.ad Macedonianũ.l.i.de li.et postu.l.si qs postumos.in p̃ncipio.ff. de postulãdo.l.i.§.bestias.de acquirendo rerũ dñio.l.nãlem.§.in his.Insti. de re.diui.§.pauonũ.patet p phm li° de reminiscentia.p̊ rethoricoꝝ.ca°.x°. li° 4°.probleumatũ.pticula.z8.et 7°. ethicoꝝ.vbi ait. Difficile est resistere cõsuetudini.qa assimilat' nat'e. Facili⁹ ẽ tñ mutare cõsuetudinẽ q; nãm.hec ille. Sic g̊ ẽ difficile 7 q̃si ĩpossibile non seq nãm.ita dicat' de cõsuetudine.igit' ĩducit necitatẽ peccãdi.q̃ qdẽ necitas nõ excusat.quia male consuetudines adĩuẽte nullo tpe cõfirmãt'.in Auten. ut nulli iudicũ liceat hre.§.p̊.coll'.9. 8.dis'.c.mala.ex' de cõsue.c.fi.de sen.7 de iudi.c.causa.Immo cõsuetudo peccandi grauat pctm̃.pz s.7 etiã patz.ff. de penis.l.capitaliũ.§.solẽt.de re militari.l.desertorẽ.§.si plures.et.l.nõ oẽs.§.desertor.et.C.de ep̃ali audientia.l.nemo.et ex' de cõsan.7 affi.c.non debet.dicit'.Diuturnitas tp̃is nõ minuit pctm̃ sed auget. De p̃dicto malo cõsuetudinis loq't phs 9° ethicoꝝ.di. Nõ facile ẽ hoi ab antiq̃ cõsuetudine

transmutari p sermonẽ.et 7° ethicoꝝ inq̄t. Operatiões bestie praue sũt per nãm.opatiões ṽo prauoꝝ hoĩuz sũt p cõsuetudinẽ.7 in z° metaph.ait.Sic cõsueuim⁹ ita dignamur dici.7 ibidẽ dic.Quãtã vim habeãt leges ostẽdãt ĩ q̃b3 fabularia 7 puerilia magis valẽt veritate ꝑpt' cõsuetudinem. Hec ille. Faciũt.n.peccatores sicut illi de quibus ait cõm.3° physicoꝝ q; qdã hoĩes erant ita cõsueti comedẽ venenũ q; venenũ erat illis cibus. Sic pctõrib3 ipsis p cõsuetudinẽ pctm̃ est cibus 7 mel venenatũ. De isto etiã malo loq't Aug⁹ li° 8°.ꝯ Iulianũ.ca°.8°. Cõsuetudinis malo difficile resistitur. Vñ vehemẽtius vidua q̃; ṽgo.7 vehementi⁹ meretrix q̃; casta tẽptat'.7 tanto ampli⁹ ĩ ea superanda voluptas laborat.quanto ei maiores vires cõsuetudo dedit. Et li° 5°.musice inq̄t. Tanta ẽ vis cõsuetudinis ut ea ĩueterata si falsa opione ẽ genita nihil sit ĩimicii⁹ veritati. Et io ꝯ illud malũ dat remediũ sup p̊s.1z6°. di. Qñ nascit' cupiditas añq; robur faciat aduersũ te mala cõsuetudo puula est.ne.n.mala cupiditas nequaq; male consuetudinis robur accipiat cum paruula est elide illã.sed time ne elisa moriat' ad petrã elide.petra autẽ erat xp̃s. Secũdũ malum ẽ qd cõsuetudo parit.s.q; pctã magna 7 horrida facit existimare pua. Vñ Aug⁹ ĩ lib° ench. ait. Pctã q̃uis magna 7 horrida.cũ in cõsuetudinẽ puenerint.aut parua aut nulla esse credũt'.vsq; adeo ut nõ solũ nõ occultãda verũ etiã p̃dicãda 7 diffamanda videãt'.qm̃ sicut scriptũ est Laudat' pctõr in desiderijs aĩe sue. Talis iniq̄tas ĩ scriptura clamor vocat'.de quo dicitur. Clamor Sodomorum 7 Gomorreorũ multiplicatus est.7 peccatum eoꝝ aggrauatũ est nimis.quia

nō solū iā apud eos nō putabant̃ esse flagitia · vez etiam publice velut lege frequētabant̃. H ille. Tertiū malum male ɔsuetudinis ex isto sequit̃ ꝙ videlicet nō sinit verā pagē pniam. Cū n. cognitio pctī sit ĩitiū salut. ⁊ mala ɔsuetudo ut dictū ē nō sinit cognoscē pctā · seqt̃ ꝙ verā pniam pagē ĩpediat patet ĩ tractatu de pniā. Virga .n. ĩplicata ĩ pͥncipio cito ad rectitudinē tendit · ſ ĩ curuitate pmanens rectificari nō poterit nisi fortissimo igne decocta ⁊ demollita ad ptez aliā deplicata diu fuerit detenta. Os ĩ cruce ⁊ in brachio reuolutū facile reducit̃ ad mēbz suū · dū mēbrū calet. ſ si reductio ꝓtrahat̃ in longū · nō nisi aqs calidis ⁊ magno dolore reducit̃. Ideo Jeroꝰ ait. Lagena eūdem odorem retinet patit̃ ⁊ saporē seruat vetusta q̃ pͥus fuit ĩbuta dum noua eēt facta. Manꝰ q̃ semel viridibꝫ intingit̃ multis lotionibꝫ nō emūdat̃. Fluuiꝰ nō facile locū deserit p quē incedere ɔsueuit. Frustra ibi apponitur medicina vbi iam seuit morbi cā. hec ille. Et iō Juuenalis liͦ 3ͦ. satira secunda · ait. Consuetudo mali tenet ĩsanabile vulnꝰ. Et Jacobus beneuētanus. Res ē dura nimis vsū depellē. Radix euelli nō valet alta nimis. Istud malum male ɔsuetudinis ē figuratum in Laçaro fetido ⁊ q̃triduano. Quatuor n. sunt a xp̄o resuscitati · q̃zuis primus nō eēt plene mortuus. s. filiꝰ reguli. Joh. 4ͦ. vbi dicit̃. Incipiebat. n. mori. p quē cōueniēt̃ figtur diabolica suggestio. ⁊ pctī cogitatio · cui nisi consentiat̃ · aīa p hꝫ nō totalit̃ moritur ſ incipit. 2ꝰ fuit filia Archisynagogi. de q̃ Math. 9ͦ. habetur ꝙ in camera secrete fuerat mortua. p quā delectatio cū cōsensu denotatur. eo. n. pͦ ꝙ aīa peccato ɔsentit ut dictū ē · iam mortua est · iux̃ illud Math. 5ͦ. Qui viderit mulierē ad ɔcupiscēdū eā · iam me. ⁊c. 3ꝰ fuit filius vidue. Luc. 7ͦ. extra portam resuscitatꝰ q figt pctm̄ iam p opus ɔsūmatū. 4ꝰ fuit ipse Laçarus. Joh. xi. p quē ɔsuetudinariꝰ pctōr denotatur Et ideo fetidus erat. i. corruptꝰ ⁊ abhominabilis p malam ɔsuetudinem · iux̃ illud. Corrupti sūt ⁊ abhominabiles facti sūt ĩ studijs suis. Hinc est qꝺ ait Augꝰ sup Joh. sermōe. 48ͦ. ĩ omel. de Laçaro. Si peccasti peniteat te. ⁊ te suscitet te dn̄s. ⁊ reddat te ecclesie mr̄i tue. 3ꝰ mortuus ē Laçarus. Est genus mortis ĩmane. ⁊ mala ɔsuetudo appellat̃. Aliud est. n. peccare · aliud peccandi consuetudinē facere. Qui peccat ⁊ ɔtinuo corrigitur · cito reuiuiscit. quia nōdū implicatus ē ɔsuetudini · non ē sepultus. qui aūt peccare cōsueuit sepultꝰ est. Et bn̄ de illo dicit̃: fetet. Incipit. n. hr̄e odorē terrimū. Tales sunt n. assuetis sceleribꝫ · pditis moribꝫ. dicis. n. noli facē qn̄ te audit: quē t'ra sic p̄mit. ⁊ tabe corrūpit̃. ⁊ mole cōsuetudinis p̄grauatur. Nec ad ipsū tn̄ resuscitandū minor fuit virtus xp̄i. H ille. Ecce ḡ q̃ztum ē malum cōsuetudinis quā deuitare ɔcedat ille benignꝰ Jhs q cū patre ⁊ spū sancto suo viuit ⁊ regnat in secula seculoz. Amen.

Feria secūda pꝰ q̃rtā dn̄icā de aduētu de tribꝫ alijs gdibꝫ pctī. s. obduratiōe gloriatiōe ⁊ desꝑatiōe Sermo. 23ꝰ.

Nihil mihi conscius sum: sed nō ĩ hoc iustificatus sū. Itez vbi s. Nā ē morbi frēs

eatissimi ut nisi p medicinã citi⁹ euel-
lef·paulatim crescẽdo tantũ iualescat
ut non sine difficultate curari valeat.
imo quod est peius nõ nũq̃ tãtas su-
mit vires ut nullaten⁹ mederi possit.
Quod vtiq; de vulnere spũali aĩe pec-
cato videlz euidẽter apparet. Quia ut
ait lib°. .moral'.Greg⁹.pctm̃ quod p
penitentiã nõ diluitur·mox suo pon-
dere ad aliud trahit. Idcirco ut ex pre-
cedentib9 patuit·pctm̃ in aĩa existens
sp ad peiorem statũ trahit.quia ex cõ-
sensu opatio.7 ex opatione praua con
suetudo·ut clare visũ est nascitur.nec
tñ ibi fixo pede permanet·sed ad alia
grauiora conducere nititur vsq; quo i
profũdum inferni ruat.7 ad eternam
damnationem pducat. Quobrem felix
ille qui cum apostolo verba proposita
dicere potest. Nihil mihi conscius sũ
zc. In presenti igitur sermõe tres ali-
os peccati gradus ad predictos subse-
quẽtes 7 ipsis grauiores describem⁹.
quorum
Primus dicit' obdurãtio.
Secundus vo gloriatio.
Terti⁹ aũt 7 pessim⁹ despatio.

Pars prima hui⁹ sermonis.in qua po-
nitur alius peccati gradus qui dicitur
obduratio.

Rimo igitur in isto sermone
ponitur alius peccati gradus
ad predictos sequens 7 ipsis
grauior qui dicitur obduratio. Sicut
n. venenũ de sui natura carnes indu-
rat·sic peccatũ. Hinc Job.41°. dicitur.
Indurabit' cor ei⁹ quasi lapis.7 velut
icusa malleatore. Et ad Ro.2°. Igno-
ras qm̃ benignitas dei ad penitẽtiã te
adducit? fm aũt duritiam tuam 7 cor
ipenitens thesaurizas tibi iram in die
ire 7 reuelationis iusti iudicij dei.hec
ibi. Duritia quippe siue obduratio est
ptinacia mentis ad psistendum i ma-
lo. Impenitentia vo est ptinacia ment
ad non recedendum a malo. De duri-
tia aũt que est pertinacia mentis dicit'
Zach.7°. Cor suũ posuerunt ut ada-
mantem·ne audirẽt legẽ. Et ad Heb.
3°. Non obduretur quis ex vobis fal-
lacia peccati.de qua dicit' pv.20. Sua-
uis est hoĩbus panis mẽdacij.i.delec-
tatio peccati que mentit' aliquid esse
cum nihil sit·sed postea os ei⁹ implet'
calculo.i.pena 7 dolore. De ipenitẽtia
vo dicitur ps.4°. Filij hoĩu3 vsq; q̊ gra-
ui corde zc. Et de Pharaone dr Exo.
4°. Ego indurabo cor Pharaõis. Sup
quo verbo mouetur dubiũ. Utrũ ob-
duratio sit a deo.quia videtur q sic ex
dicto verbo·vbi ait Aug⁹. Indurauit
deus Pharaonem iusto iudicio.g fm
h fuit iustũ Pharaonẽ indurari.h oẽ
iustũ a sũma iusticia pcedit que deus
est.g zc. Idem pbatur ad Ro.9°. vbi
ait apls. Cuius vult miseretur.7 quẽ
vult indurat. h idẽ est aliqd fieri deo
volente.7 deo auctore.si g obduratio
est deo volente.g 7 deo auctore. Vñ 7
glo.ibidẽ ait. Obduratio est nolle mi
sereri.aut g hʒ ẽ pdicatio p cãm. aut p
inherẽtiã·aut p essentiã. Non p inhe-
rentiã uel p essentiã.qa in deo ẽ volũ-
tas miserendi·nec tñ obduratio.g est
dictũ p cãm. h deus non vult misereri
aliquoz ut prescitoz·ut dicit Aug⁹.g
ab ipso est eoz obduratio. P. Phus
dat maximã: Si aliquid est causa ali-
cuius.7 oppositum ẽ causa oppositi·ut
habet' 9°. metaph. Vñ p posterioz dr.

Sicut affirmatio ē causa affirmatiōis ita negatio ē causa negatiōis. exempli gratia: Ut si habere pulmonē ē causa respirandi. ⁊ non hr̄e pulmonem ē cā non respirandi. sed velle misereri est causa gratificatiōis. ḡ nolle misereri ē causa obdurationis. ḡ ⁊c. Ampli⁹. Si aliqd p sui p̄sentiā causa ē alicui⁹: p suam absentiā ē causa oppositi. q̄ est alia maxima philosophi 5° metaph. et 2° physicoꝝ. ut exemplariť patet. qa p̄ntia gubernatoris ē cā salutis nauis. absentia v̄o piclitationis. sed de⁹ p sui p̄ntiā ē cā mollificatiōis cordis. ḡ p sui absentiā ē causa obduratiōis.

Contrariū aūt hui⁹ videtur triplici auctoritate. ⁊ duplici rōne. P̄ auctoritate Joh. 6°. di. Oīs q venit ad me nō eijciam foras. ḡ paccat⁹ ē dominus oēs amplecti. ḡ defectus illustratiōis nō venit ex parte dei sed ex parte nr̄a. 2° ꝓbatur auctoritate Apoc. 3°. vbi diciť. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. p me si qs mihi aperuerit intrabo ad illū ⁊c. ꝫ si pegrinus volens hospitari non recipit in domo. non ē causa ex pte sui sed solum ostiarij. ḡ similiter ⁊ obdurationis non ē causa nisi q non recipit deū pulsantem. 3° ꝓbatur auctoritate Aug̃. sup illud Joh. p̄. Lux in tenebris lucet. sic di. Sicut ceco posito ī sole presens ē lux ⁊ ipse absens ē luci. sic oī iniquo qui cecus est corde p̄ns ē sapiētia. ⁊ ipse ē absens. si ḡ h̄ est simile cum cecitas siue ꝑuatio actus vidēdi non sit a sole. patet ꝙ nec obduratio ē a deo. P̄. Hoc idē ꝓbať rōne sic fm̄ Dyo. Optimi ē optima adducē. ꝫ obduratio ē pessimū īter omnia mala. ḡ ipsam nō efficit deus qui est optim⁹. Ampli⁹. Obduratio aīe reddit aīam īpotentē ad bonū. ꝫ defect⁹ aut nō habet causam. aut si habet habet causam deficientem. deus aūt nulli⁹ ē cā deficiens. ḡ ⁊c.

Ad hanc q̄stionē respōdet dn̄s Bona. in p̄. dis. 40. arti. 3°. q. 2 di. ꝙ obduratio inq̄tū pena dicit aīe ineptitudinem. ⁊ ita dicit defectionē penalem. Et pena oīs inq̄tum talis ē iusta ⁊ ordinata. ideo dicit defectū ordinatū. Inq̄tū ḡ defectus ē non habet cām nisi deficientē. qd̄ non pōt eē de⁹ q nō ē causa deficiens. ꝫ h̄ ē liberꝝ arbitriū destitutū. Inq̄tū v̄o ordinatū habet cām merentem. s. ipsam culpam. ⁊ cām ordinantem. s. retribuētem diuinam iusticiam. Ille igitur tres auctoritates Aug̃. s. aph̄. ⁊ glo. ⁊ cōsimiles q̄ dicūt deū aliquē obdurasse. intelliguntť q̄tū ad rationē ordinis. nō q̄tū ad rōnem defectus. qa p cōparationē ad effectū solū deus ꝯpatur in rōne p̄mittētis. nō efficientis. Et ē exemplū Sicut si aliqs esset dign⁹ perire fame. ⁊ ali⁹ posset eū pascere. si q̄rereť que fuit ī isto cā mortis. respōdereť ꝙ defect⁹ cibi. Ille v̄o nō diceretť occidisse ꝫ pmisisse. Si rursus q̄rereť. vtꝝ iste iuste fecerit. diceretť ꝙ sic: cū tn̄ nihil fecerit. qa ipsū nō facē ordinatū fuit auctoritate ei⁹ ad merita illi⁹. ⁊ p ꝯn̄s ille ordinat⁹ est in pena sibi debita. ⁊ p hunc modū intelligendum ē in proposito.

Qn̄ ḡ diciť ꝙ si aliqd est cā alicuius ⁊c. Dicendū ꝙ ph̄s loqť de cā ꝓxima ⁊ īmediata. ⁊ que ē tota cā nō exigens aliā. ⁊ in oī tali tenet. Sꝫ q̄uis voluntas dei sit cā efficiēs gratificatiōis. tn̄ ad salutem cōcurrit liberꝝ arbitriū ut cōsentiēs. qa ḡ ista duo cōcurrūt. qd̄libet hoꝝ pōt causare defectū. nō diuina volūtas q̄ ē liberalissima. sed bn̄ liberꝝ arbitriū. quod q̄uis nō possit efficere potest tn̄ esse causa deficiens. In bonis

enī facilius est destruere q̄ ↄstruere.
Ad aliud vo qd obicit̄ de absentia dicēdum q cum absentia alicuius est malū·aut ille ē causa sue absentie·aut non. Si ille est cā sue absentie. dicitur p ↄn̄s esse cā eius qd incurritur ex absentia. Si aūt ipse non ē cā imo q̄tum est de se sp est paratus esse pn̄s nullo modo dicendus est eē causa·sed illud rōne cui⁹ iuste se absentat. s. pct̄m nostrū. Iniqtates. n. nr̄e diuiserūt inter nos 7 deum nostrū. 7 sūt quasi nubes densissime auferētes nobis lumē gr̄e. Vn̄ p̄dictū vbū Exo. Ego indurabo cor Pharaonis. exponitur tripliciť. p̄ deo pmittente. 7 h̄ mō nisi iuste. quia iustū est ut deus pmittat illū in pctō iacere qui non curat a pctō resurgere.
2° gratiā q̄ cor emollit deo subtrahē te uel non apponente. 7 h̄ pp̄ter pct̄m qd est quoddā obstaculū gr̄e q̄ emollit affectū q̄ deficiente affectus indurať. Proinde talis induratio ē ab hoīe icoatiue 7 demeritorie inq̄tum p liberum arbitriū adheret pctō. 7 p ↄn̄s auertitur a deo q̄tuȝ in se est. 7 sic demeretur q deus subtrahat ei gratiam suā·sicut si ipse sol materialis illuminaret ipsa inferiora p cognitionē 7 arbitrij libertatē, iuste retraheret lumē suū ab eo·q se vellet q̄tum in se esset ab eius lumine se subtrahere. de⁹ aūt gratiā suā dat oībus ex cognitione 7 mera libertate. 7 ideo iuste eam subtrahit ab eo q se p pct̄m auertit ab eo.
3° exponiť sic. Indurabo cor Pharaonis·signa. s. 7 pdigia ei ostendendo. 7 p ↄn̄s patienter diutius expectādo. Vn̄ Aug⁹ ibidem. Patientia. n. obstinatior fit malus anim⁹. Hic Ecclesiastes 8° dicitur. Quia non cito pfertur snīa ↄtra malos·absq; timore ullo filij hominū ppetrāt mala. Deniq; hic gradus obdurationis adeo ē obstinatis periculosus q propť h̄ clamat propheta p̄s. 94°. di. Hodie si vocem eius audieritis ⁊c. Hodie dic. qa in pn̄ti est tēp⁹ audiendi·iuxta illud Eccl. 38°. Mihi heri 7 tibi hodie·dicit mortuus viuo. ac si diceret: tempus quo opari potui trāsiuit·sed tibi licet. Vel hodie dicit ne pp̄ter h̄ hō differat ↄuerti ad dn̄m iuxta illud. Ne differas cōuerti de die in diem·exemplo corui. Subito. n. venit ira eius. 7 in tēpore vindicte dispdet·sicut dispdit Pharaonem in mari Exo. 14°. Nolite igitur obdurare corda vestra. i. ptinaciter in pctō pseuerare ne de voб verificetur dictū Iere. 5°. ca°. Indurauerūt facies suas supra petrā. 7 noluerūt reuerti. Et sic patet pars p̄ma huius sermonis.

Pars secūda huius sermonis. in qua ponitur alius peccati gradus ad pcedentem sequens qui dicitur gloriatio uel exultatio.

Ecūdo in isto sermone poniť alius pctī gradus ad p̄cedentem sequens q dicit̄ gloriatio siue exultatio. de quo scribitur. pᷓ. 2°. Letanť cū male fecerint. 7 exultant in rebus pessimis. p̄s. Quid gloriarī ī malitia q potens es ī iniqtate. Quid ē. n. de mal̄ ppetrati gloriari nisi de vulnē sibi inflicto letari. 7 de morte sua gaudere. Qui si gloriať bestie figuratur. Apoc. 13°. Vidi bestiam de mari ascendentē·habentē capita. i. mortalia pctā septem. 7 cornua decē. i. trāsgressionē decem preceptorū. 7 sup cornua eius decem diademata id est gloriam quā hn̄t de malo pctōres. 7 sup capita eius

nomen blasfemie. qa gloriari de pctō est mai⁹ peccatū q̄ ipsūmet pctm̄. Et ideo assimilatur peccato blasfemie. ⁊ quia etiam tales delectantur in blasfemia sanctorū. ac si optime epulentur. Hinc Ysa. p̊. Ve gēti peccatrici · populo graui iniquitate · semini nequam · filijs sceleratis. dereliq̄rūt deū · blasfemauerūt scm̄ isrl̄ · alienati sunt retrorsū. sup q̄ pcutiā vos vltra addentes p̄uaricationē. s. gloriātes de pctō qd est addē malū malo. Sequit̄. Bestia quā vidi silīs erat pardo. i. malitia ⁊ dolo repletus sicut pardus varijs maculis respsus. ⁊ pedes eius sicut pedes vrsi. i. carnalib⁹ desiderijs plenus. ⁊ os ei⁹ sicut os leonis. i. ī ōbis crudelis. ⁊ dedit illi draco. i. diabolus cui⁹ est seruus ⁊ minister · ptātē suā siue ōtutez. i. astutiā ⁊ malignitatē ⁊ ptātem magnā. s. ad pagenda mala : ut sic potēs ī iniqtate totalit̄ reficiatur · q̄i aper de silua q destruit viā dei. p̄s. Exterminauit eā aper de silua. Ex h̄ qdā de pctō gloriantes aliquid peius faciūt. quia. s. pctm̄ suū publicāt. Vn̄ Ysa. 3°. Pctm̄ suū q̄si Sodoma p̄dicauerūt nec abscōderūt. Et Jere. 3°. Frons meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Hec erubescentia est frenū ɔ̄ pctm̄. ⁊ q tale frenū reijcit de salute eius penit⁹ est desperādum. Vñ quidam sapiēs ait. Erubuit saluus est. In h̄ peccant qui ɔcubinas publice tenent · qui manifeste vsuras exercent · qui in plateis ⁊ diuersorijs ludos, p̄hibitos tā a lege ciuili q̄ canonica sectant̄ · ut taxillorū · cartarū ⁊ fortune ludos. Itē qui diebus feriat vendūt ⁊ emūt pacta ⁊ ɔuētiōes ⁊ rationes agūt · q̄ oīa ⁊ similia p̄hibita sunt ex̄ de ferijs. Similit̄ qui alijs modis et iocis diebus festiuis se totaliter occupant ut coriçatores. Nam tales nō solum nō sanctificant festa · sed etiā polluūt ⁊ p̄phanant. Hodie namq̄ īplet̄ quod dicitur per Oseam. 4°. ca°. Non ē veritas nec misericordia nec scientia. Maledictum ⁊ mendacium homicidium furtum ⁊ adulteriū inundauerunt super terram. ⁊ sanguis sanguinē tetigit. hec ibi. Nō est veritas inq̄ in ore · misericordia in opere · non est scientia in intellectu. Primū ptinet ad seipsū. secundū ad proximū. tertiū ad deum. Non est veritas in effectu · sicut in fictis ⁊ ypocritis. Non est misericordia in crudelib⁹. Non est sciētia in fatuis ⁊ qui de salute non cogitant. Non est veritas ī religiosis. Non ē misericordia in dispensatoribus. Non ē scientia in prelatis ⁊ confessoribus. Non ē veritas in predicatoribus. Non ē misericordia ī auditorib⁹. Non ē scientia in contēplatorib⁹. Non est veritas in venditoribus. Non est misericordia ī emptorib⁹ diuitibus. Nō est scientia in contrahentib⁹. Non est veritas in aduocatis ⁊ p̄curatoribus. Non ē misericordia in exactoribus siue officialib⁹. Non est scientia ī magistris medicis ⁊ doctoribus. Non est veritas ī mulieribus vanis. Non est misericordia ī vetulis ⁊ famulab⁹. Non est scientia in rusticis ⁊ hui⁹modi. Non est veritas in confitentibus. Non est misericordia in erogatarijs. Non est scientia ī senioribus · sequitur. Maledictum contra deum uel contra proximū. ⁊ mēdaciū qd fit cū ītentione fallendi. homicidiū contra p̄sonā · furtū adulteriū circa bona exteriora ⁊ p̄sonā ɔiunctā inundauerunt sup t̄rā. Sane t̄ra aqua fūditur qn̄ ripas excedit. Due sunt ripe pctō⁊ que excedunt

ipsis peccat᷑.s.timoꝛ dei ⁊ pudoꝛ mū-
di.sic īundauerunt peccata Sodomo-
rum. Gen̄.18°. Clamoꝛ Sodomoꝛum
⁊ Gomoꝛreoꝝ multiplicatꝰ est.⁊ pec-
catū eoꝝ aggrauatū ē nimis.quia.s.
publice sine verecundia fiebat ab eis.
Item ī ps̄.54°. dicitur. Vidi iniquita-
tē.s.supbiā que nemini sibi equat.⁊
cōtradictionem.i. prialitates ⁊ odia
que ortū habent a supbia.ī ciuitate.i.
publice.die ac nocte circūdabat eā su
per muros eiꝰ iniqtas.i.īuidia nequā.
⁊ laboꝛ in medio eius.i.curiositas do-
moꝝ ⁊ palatioꝝ atqꝫ vestimentoꝝ
que oīa fiunt ad placendū alijs.⁊ īiu-
sticia.s.rectoꝝ ⁊ dominoꝝ.⁊ non de-
fecit de plateis eiꝰ vsura ⁊ dolus.ī pla-
teis.i.publice.⁊ dolus.i.ypocrisis uel
īpudentia.seq᷑.Et sanguis sanguinē
tetigit.s.ut augerent pctā pctīs ⁊ no-
ua veteribꝫ accumularent.Et sic patꝫ
pars secūda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis.in qua po-
nitur vltimus gradus peccati qui di-
citur desperatio.

Ertio igitur ī isto sermōe po-
nitur vltimꝰ gradus pctī qui
dicitur desperatio.s.de salute
propria. Unde Iere.2°. dicitur. Dixi-
sti.s.ī corde tuo desperaui.s.de salute
aīe mee.ideo subdit.Nequaꝗ̄ faciam
quod psuadetur mihi.s.a cōfessoꝛe uł
a predicatoꝛe uel ab amicis.sequitur.
Adamaui ꝗppe alienos.i.denarios qui
alienos a deo suos cultoꝛes efficiunt q
ī eis vltimū finē ꝯstituūt.i.Thimod.
vlt.Radix oīuꝫ maloꝝ est cupiditas.
ħ in iuda apparuit Math.26°. ca°. Itē
dicit Adamaui.i.plus ꝗ̄ deum amaui.
Hic Augꝰ īquit.Hoc pro deo colit᷑ qđ
plus ceteris amat᷑.Hoc idē p illud ꝓ̄.
18°. patꝫ vbi dicit᷑. Impius cū in ꝓfū-
dū peccatoꝝ venerit despat. Et Iere.
51°. dicitur. Curauimꝰ babylonē ⁊ nō
ē sanata.derelinꝗ̄mꝰ eā ⁊ eamꝰ vnus-
qsqꝫ in suā terrā.qm̄ peruenit vsqꝫ ad
celū iudicium eius.i.culpa despati-
onis que veniam fugit ⁊ deum quasi
negat.Hinc Augꝰ li°. de cōtemplatiōe
Ihesu xp̄i.ca°.30.ait Quāto potentioꝛ
est deꝰ ad saluandū.tāto securioꝛ ego
sum.Peccaui grande pctm̄ ⁊ multoꝝ
sū mihi ꝯscius delictoꝝ.nec sic tamen
qm̄ vbi habūdauit delictū supabū-
dauit ⁊ gratia.Qui desperat de miseri-
coꝛdia pctōꝝ negat deū misericoꝛdē.
magnā īiuriam deo facit qui de eius
mīa diffidit.ꝗ̄tū in se ē negat deū hr̄e
caritatē ꝟitatē ⁊ ptātē ī qbus ꝯsistit
tota spes mea.s.ī caritate ꝓmissiōis ī
ꝟitate adoptiōis ⁊ ī ptāte redēptiōis.
Et ī li°.50.omeliaꝝ.omeł.21. Si qs iā
lapsꝰ īqt ⁊ nimio sceleri pōdere oppssꝰ
desperate iā cepit attēdat vulneri ma-
gnitudinē.ħ nō despet medici ptātē.
Pctm̄.n.cū despatōe certa moꝛs ē.ne-
mo dicat:ego si iā aliqd mali feci.ego
iā dānatꝰ sū.deꝰ mał talibꝫ non igscit.
cur non addo pctā pctīs.fruar seculo
in voluptate lasciua in cupiditate ne-
pharia.iā pdita spe repatiōis.uel hic
habeā quod video si nō possū hr̄e qđ
credo. Deus.n.nr̄ sicut cautos fecit q
nō ceciderūt.sic despatos eē nō vult q
ceciderīt.ħ ille. Beda nōbile pōit exē-
plū ī gestis āgloꝝ li° 5°. ca°. 14°. Tp̄ibꝫ
nāqꝫ Auerādi regi qꝰ vtiqꝫ bonus ac ti-
mēs deū hūit quēdā militē in armis
strenuū.moꝛibus ꝟo penitus perdi-
tū.q sepius ac sepiꝰ dū uite īcolumis
erat admōitꝰ erat ut veniam spetans
ꝯfiteret᷑.ꝯuētiōes totiēs puipēdebat.

Cum aũt ĩprouisa ĩfirmitate cõprehẽ
sus esset·continuo a prefato rege visi-
tatur·ad pniãm ĩducebatur.quod cũ
semel 7 bis factũ fuisset.7 ille renue-
ret·tandẽ respondit. O oẽ mi rex iã
sum dãnatus ex quo iam penitere nõ
valeo.qa paꝝ ante aduentum vestrũ
ĩtrauerũt cameram istam duo specio-
sissimi iuuenes·quoꝝ vnus sedit ad
pedes lecti·alter vo ad caput.isti di-
xerunt: Judicatus ẽ morti. Videam⁹
si aliquod ius habemus ĩ eo. Et extra-
hens vnus libꝝ de sinu suo speciosum
valde·litterĩ aureis 7 fulgentibus scri
ptum. In quo q ante lrãs nesciebam:
legi oĩa 7 sciui.7 vidi cõscripta aliqua
bona·sed parua que feceram ĩ iuuen
tute mea anteq̃ȝ mortaliter peccassem
Sȝ cũ miro modo exultarem ĩ visiõe·
ecce duo strati maximi 7 teterrimi de-
mones huc accesserunt·quoꝝ vn⁹ ap-
portauit quendam librũ maximũ ad
modum turrĩ scriptum teterrimis lit-
teris: in quo erant scripta oĩa 7 singu
la peccata mea:7 dixerũt demones an-
gelis. Quid hic agitĩ cum eo cum nul-
lum ius habeatis·cum liber vester ex
multis annis nihil valeat·sed noster
preualet? Tũc responderunt angeli q̃
verũ dicebant. Recedamus ĩquiũt 7
eis adiudicatũ dimittam⁹.quod 7 fece
runt. Et ex tũc duo dicti demones ha
bentes gladios mortis finderunt me
vnus ex parte capitĩ. 7 vnus ex parte
pedum. Ecce modo ꝑcutiũt sup ocu-
los 7 sup pedes. 7 eos iã amisi. Et sic
accedentes vsq̃ȝ ad coꝛ subito eũ occi-
derũt·aĩam ei⁹ rapiẽtes 7 ad infernũ
deferentes. A quo liberet nos ille mi-
sericoꝛs deus q ꝑ passionẽ filij sui nos
a carceribꝫ pcti̇ originalĩ liberauit·ne
ꝑ pctm̃ actuale ĩ maiorem dãnationẽ
incidam⁹·sed ad gaudia ventura pue
nire possim⁹ ubi ipse cum patre 7 spũ
sancto viuit 7 regnat in secula seculo-
rum. Amen.

Feria ẗtia post quartã dñicã de aduẽ-
tu vigilia natiuitatĩ dñi de ꝯparatiõe
ṽginis ad stellam poli 7 stellã maris
Sermo. 24⁹.

Hod enim i
ea natũ est de spũ scõ ẽ.
Scribũtĩ hẽ ṽba Math. p̊
ca°. 7 in euãgelio occur-
rentis vigilie. Non ẽ facultatis huma
ne fratres carissimi q̃ȝdiu in hõ mortali
coꝛpe viuitĩ· plene ꝑtingere ad laudẽ
glorioſe ṽginis matrĩ dei·q̃ oĩuȝ hoĩuȝ
7 voces excellit 7 superat intellectum.
Quis.n.mortaliũ nisi diuino illustrat⁹
oraculo·de vnica dei 7 hominis geni-
trice q̃cq̃ȝ modicũ seu grande ꝓsumat
edicere.ĩmo non timeat hanc pollutis
labijs noĩare quã patĩ misericordiarũ
7 ante secula deus ꝑpetuã destinauit
in ṽginẽ dignissimã·fili⁹ ꝓelegit ĩ ma
trem·spũs scũs noue grẽ domicilium
ꝓparauit·sicut lucide sonãt ṽba ꝓpo-
sita.s. Quod ĩ ea natũ est ⁊c. Cũctis g̊
ꝓconijs ut ait Aug⁹ sermone 4°. de ei⁹
assũptiõe veneremur Mariam ut ipsa
nos inẗ ꝓcellas seculi feruẽtes aspiciat
7 ipsa inter cursus mũdiales cõtinua
oratiõe cõfoueat. Neq̃ȝ enĩ dubiũ q̃ q̃
meruit ꝓ liberãdis ꝓferre ꝓciũ possit
libertatis impẗiri suffragiũ. Sed qa in
supiori tractatu de pnĩa. de ṽginis de-
sponsatiõe 7 ṽginitate iuxta pñs euan
geliũ satis abũdeq̃ȝ dictum est. Insup
postq̃ȝ ĩ supiori sabbato de cõparatiõe
ipsi⁹ ad stellã celi pleni⁹ ꝑtractatũ ẽ:

In principio de cōparatiōe ipsi⁹ ad stellam poli ꝛ maris tractare conabimur tria iuxͣ ordinē nostrū ānotādo. q̄rū Primū dicet̄ v̄ginis appropinq̄tio. Secūdū v̄o dicet̄ v̄ginis illustratio. Tertiū v̄o virginis inflāmatio.

Pars prima huius sermonis. in q̄ cōparatur beata virgo stelle poli ratiōe appropinquationis.

Rimo igit̄ in isto sermōe btā Maria cōparatur stelle poli. quia ipsa stella polo siue cardini est vicinissima. Ad dicendorum intelligentiā aduertēdū est q̄ duplex est polus in isto mūdo. vnus est īuisibilis. s. meridionalis. reliqu⁹ v̄o visibilis. s. aquilonaris. ꝛ vterq̄ īmobilis est. sup q̄ꝝ īmutabilitatem īnitit̄ tot⁹ mūdus in sua circulari mora. Merito ḡ p vtrūq̄ polū intelligit̄ ipse fili⁹ dei ꝛ verbum p̄ris qui est principiū oīuꝫ q̄ ad vnū. ꝛ finis oīuꝫ q̄ ad reliquū: q in meridie ꝛ in sue maiestad claritate a nobis oīo īuisibilis ē. sed in aqlone nostre humanitad visibilis factus est Propterea Apoc. vlti. ipse ait. Ego sū alpha ꝛ o. p̄ncipiū ꝛ finis. De illa q̄ppe meridie dr̄ Cant. p̄. Indica mihi vbi cubes ī meridie. De h̄ aquilone Iob. 37°. ca°. ait. Ab aquilone aurū venit. q̄a ex xp̄o īcarnato splendor p̄rie p̄cessit. Ipse q̄ppe īmobilis ē. sup cui⁹ īmobilitate īnitūt̄ oīa ī suo motu. Immobilisq̄ manens dat cūcta moueri. Huic siqdē polo fuit h̄ stella. s. Maria vicinissima. in tribus maxime. p̄ in incarnatione. 2° in cōuersatione. 3° in assūptione. P̄ inquā fuit ei vicinissima in īcarnatione. s. p carnis idēptitatē. q̄a eadē caro q̄ fuit v̄ginis m̄ris facta est caro filij p̄ris. ꝛ in vnitate p̄sone a deo suscepta est. igitur ei adeo vicina fuit. q̄a similis cū ipsa ꝛ in ipsa vicina fuit Merito ḡ p̄pt hāc vnitatē dictū ē ei: Dn̄s tecū. Hinc mouet̄ vnū dubiū vtꝝ caro xp̄i fuerit de sanguīe v̄ginis formata. Nam Damas. li° 2°. ca°. 3°. dic q̄ fili⁹ dei cōstruxit sibi ex ipsis castis ꝛ purissimis sanguinib⁹ carnē aīatam aīa rōnali. Itē ph̄s 3° de aīalibus. igr̄ q̄ mā de qua formatur corpus fetus ꝛ quā mat̄ administrat sanguis est. sed mat̄ btā v̄go ī cōceptiōe xp̄i materiā admīstrauit quā alie mulieres administrant. Alit̄. n. non fuisset vera mat̄. ḡ mā de qua in vtero v̄ginis caro xp̄i fuit formata: fuit sanguis. Ad hanc questionē ut recitat Ricar. in 3°. dis. 3. arti. 2°. q. i. dicunt aliq q̄ caro xp̄i fuit de sanguine v̄ginis formata. nō ex sanguīe p̄p̄e loquēdo p semine. s Maria v̄go ministrauit sanguinē subtilem ꝛ purū q̄uis mulieres q̄ cōcipiūt p cōcubitū viri ministrēt sanguinē menstruū q est sanguis grossus ꝛ īpurus. Vn̄ ph̄us videtur velle 3° de aīalibus corp⁹ pueri generari de sanguīe menstruo mulieris non ex semine. Alijs aūt videt̄ ↄtrariū. Aliter aūt gn̄atiua v̄ginis Marie nihil coopata fuisset in materie carnis xp̄i dispositione seu p̄paratione. q̄a digestio nutrimenti in stomacho. ꝛ digestio eius in epate. ī q̄ de nutrimento generatur sanguis cuꝫ alijs humorib⁹. ꝛ digestio ei⁹ ī mēbris fiūt opere potentie nutritiue. cum ad h̄ q̄ mulier vere sit m̄r pueri requirat̄ q̄ v̄tus eius gn̄atiua coopetur saltem in marie p̄paratiōe seu dispositione. ꝛ ista dispositio fit p cōuersionē sanguinis digesti in mēbris in semen. videt̄ q̄ caro xp̄i fuit formata ex semie facto

p̄ virtutē gnātiue v̄ginis ex sanguine ei⁹ purissimo ī mēbris digesto. Mihi aūt videtur s̄m Ricar. q̄ caro xp̄i formata fuit nō īmediate de sanguie nec semine ita p̄fecte habente formā seminis sicut semen virile. qa in mulierib⁹ residuū sanguinis ī membris digesti non p̄uenit naturalit̄ ad cōpletam seminis digestionē ꝓpt̄ debilitatē v̄tutis. Et ꝓpt̄ hoc p̄hus respectu seminis virilis vocat illud noīe mēstrui. Sed tn̄ v̄tus gnātiua v̄ginis subtilem sanguinē ⁊ purū in mēbris digestū alterauit ⁊ disposuit ad h̄ ut esset cōueniēs māle principiū ꝓximū. de quo fienda erat caro xp̄i o p̄e spūs sc̄i. Illud ḡ tenuit q̄i mediū inter verū sanguinē in q̄ p̄fecte remanet forma sanguinis. ⁊ illud in q̄ est perfecte forma seminis. nobili⁹ tn̄ ⁊ purius fuit ī btā v̄gine q̄ vnq̄ fuerit in aliq̄ muliere. Ex dictis p̄ōt facilit̄ respōderi ad vtrāq; partē.

2° fuit xp̄o vicinissima ī cōuersatiōe p̄ admīstrationē. Vn̄ h̄ est q̄ ī vltimo ca° Ruth. mystice figurat̄ in Noemi de qua ibi dictū est q̄ natū puerū suscepit ⁊ posuit ī sinu suo. ⁊ nutricī ⁊ gerule fūgebat̄ officio. Hec est q̄ ab sentiā eius. s. xp̄i ɔtinere non potuit. Nā ⁊ dolēs eū in tēplo q̄siuit. sicut dicitur Luc. 2° esse factū. 3° autē fuit ei vicinissima ī assūptiōe p̄ glorie susceptionem. Q̄ aūt ipsa sit exaltata sup̄ oēs choros angelorū. nulli dubiū est. etiā nephas ē dubitare sicut Ber. ait. Si. n. īcorruptio deo ꝓximū facit. ut dicitur Sap̄. 6° h̄ aūt incorruptissima. qa m̄r īcorruptiōis. ipsa ē p̄ximo. i. filio suo vicinissima. Sz etiā eoꝝ q̄rū est eadē nā idē est locus. quaꝓpt̄ ⁊ merito ⁊ loco erat vicinissima filio suo h̄ē p̄olo suo. Vn̄ Aug⁹ sermōe quarto de natiuitate v̄ginis. inq̄t. Tu v̄o btā gloriosaq; Maria iter ista laudabilis. q̄ sic fecūditatis īduisti donū. q̄ dīnitati nō admisisti suffragiū. Tu es. n. btā int̄ mlieres Tu p̄lata cūct̄ v̄ginū cateruis. Tu seq̄ris agnū q̄cūq; p̄rexerit. Tu v̄gineos choros ⁊ ab īcentiue carnis illecebris alienos p̄ lilia rosq; vernātes ad fontē p̄hēnis vite potandos īuitas. Tu ī illa btōꝝ btīfica regione p̄mi ordinis dignitatē adepta p̄latis residis obertās int̄ paradisi amenitates gramineosq; ceratos tenero poblice pergens. feliciq; palma volas īmarcessibiles carpis. Tu cōtinentibus sine fine ɔiūcta angelis archāgelisq; sociata indefessa voce clamitare scūs nō desinis. h̄ ille. Cōparat̄ etiā stelle poli. qa h̄ stella ē stellaꝝ p̄maria seu p̄ma. siue sint stelle eterne apparitionis nūc. que circūstant polū aqlonarē. siue sempit̄ne occultatiōis ut q̄ circūstāt sūt ī interiorib⁹ austri. siue sint vicisse apparitiōis. siue vicisse occultatiōis: ut q̄ sūt ī medio site. Sic btā v̄go primaria. i. primitiua est quo ad glorie magnitudinem ⁊ dignitatis celsitudinē inter oīa īferiora corpalia que sūt visibilia. aut int̄ oīa intellectualia que sūt īuisibilia. aut etiā inter illa celestia luminaria que sūt quedā media. qa cum p̄mis participat corporalitatem. cum aliīs ꝑpetuitatem. Respectu p̄oꝝ primitiua est. Sic Sap. 7° ca° scriptum est. Nec cōparaui illi lapidem preciosū. q̄m oē aurū in cōparatione illius arena est exigua. ⁊ tanq̄ lutum estimabitur argentum in conspectu illi⁹. Et h̄ sunt int̄ visibilia preciosiora. Respectu alioꝝ ītellectualiū ⁊ īuisibiliū ipsa est p̄mitiua. q̄m oīuz spirituū transcēdit excellentiam. Vn̄ Ecci. 24° ca° ipsa ait. Oīuz excellētiū

7 sublimiū corda ꝓpria d̾tute calcaui. Respectu ceteroꝝ.s.luminariū celestiū ipsa 7 pmitiua est. h̾ patet. q̄a luci cōparata prior īuenit̾. ut dī Sap.7°. Posset h̾ distingui alit̾. ut stelle sempit̾ne occultatiōis sint contēplatiui. q̄a sp̄ deo assistūt. stelle sempiterne apparitiōis sint actiui q̄ sp̄ actionib⁹ intendūt. p̄ vicissim do apparētes 7 vicissim occultantes se medij siue mixti. quia aliq̄n opantur. aliq̄n cōtemplātur. Respectu .n. oīuz btā d̾go pmitiua est. Proinde Eccl.24°. ca°. inq̄t. In oī ꝓplo 7 in oī gente pmatum tenui. Admiranda igit̾ h̾ stella. Vn̄ merito Sap.7°. in fi. sic de ea spūs scūs ait. Est.n. h̾ speciosior sole. 7 sup oēm dispositionē stellaꝝ luci cōparata īuenit̾ prior.

Pars secūda huius sermonis. de cōparatione beate d̾ginis ad stellam maris respectu illuminationis.

Ecūdo ī isto sermone cōparat̾ btā d̾go stelle maris rōne illuminatiōis. Est.n. stella maris nauigantiū ī piculis directiua. p̄ ipsam quippe sciūt naute q̊ velificant. aut ad aq̄lonē. aut ad meridiē. aut ad occidētē. aut ad orientē. q̄m ī aq̄lone situata ē. Sic etiā p Mariā oīa picula 7 discrimīa euitant̾. 7 oīa itinera certificant̾. Vn̄ Ber. sup Missus ē. omel. 4. inq̄t. Quisq̄s te ītelligis in h̾ seculi profluuio magis inter ꝓcellas 7 tempestates fluctuare q̄ꝫ p t̾ram ambulare: ne auertas oculos tuos a fulgore hui⁹ sideris. si nō vis obrui ꝓcellis. Si īsurgāt venti tēptationū. si īcurras scopulos tribulationū. respice stellam. voca Mariam. Nec inconuenient̾ sic stelle maris cū sit in aq̄lone cōuenit Marie cōparari. Quippe p aq̄lonē tribulatio seu psecutio designari solet ꝓpt̾ ventoꝝ 7 ꝓcellaꝝ vehementiam. iō locus Marie ī aq̄lone est: ut p eā austeritas psecutiōis inflicte human⁹ tēperet̾ 7 mitiget̾. Solet etiā p aq̄lonē pctōr significari. Vn̄ Iere. ca°. p̊. Ab aquilone pandet̾ oē malū. iō conuenient̾ locus aq̄lonaris ei appropriat̾. eo q̄ ipsa Maria int̾ pctōres 7 filiū suū constituat̾: ut ex vna pte iram ei⁹ mitiget. 7 ex altera pctm̄ exterminet. Vn̄ frm q̄ Alex. de ales sup psalteriū inq̄t: btā virgo iuxta crucem pingi debet ad sinistrā xp̄i. q̄a stans ad crucem faciem tendit ad orientē. 7 sic ad sinistrā. i. ad aq̄lonem stabat btā d̾go ut oraret ꝓ pctōribus q̄ sunt ex parte sinistra xp̄i. Vn̄ ꝓpha in psona xp̄i in cruce pendentis ait. Considerabam ad dexteram 7 videbam. 7 non erat q̄ cognosceret me. q̄a ibi nō erat btā d̾go. ſ ī sinistra pte pfectissime cognoscēs xp̄m. Proinde n. dicit̾ a pctōre Cant.4°. in fine. Surge aq̄lo 7 veni auster pfla hortū meū 7 fluent aromata illi⁹. Cum.n. surgit Maria p piam ītercessionē. tūc venit auster. i. spūs scūs p grē īmissionem. 7 pflat hortus p dulcedinis susceptionē 7 fluūt aromata per multiplicē bn̄ficioꝝ donationē. De hoc aq̄lone 7 austro Ysa.43°. dī. Aquiloni da. 7 austro noli ꝓhibere. i. rogabo Mariam ut de grā sua tribuat. 7 p hoc austro. i. spūi scō ut nō ꝓhibeat q̄n poti⁹ abūdanti⁹ p ipsam de suis charismatib⁹ īmittat. Hec est virga Moysi qua vnda maris rubri percutitur. 7 p dīs diuiditur. 7 inter fluctus dei ꝓplis transitur⁹ desertum ingreditur. Exo.14°.

Pars tertia huius sermonis. de cōparatione btē v̄ginis ad stellā maris respectu introductionis.

Ertio in isto sermone cōparat̃ btā v̄go stelle maris rōne inflāmationis 7 introductionis ꝑ.n. stella maris est maxime frigori tēperatiua. Respectus.n. eius spē sup mare p radiorū directionem. 7 p dn̄s p caloris imissionē. Sic 7 respect⁹ Marie sp est sup mūdū p eterni splendoris. s. filij sui illustrationē. 7 p dn̄s p calori spūs scī coīcationē. Quippe ipsa ē illa p quam spargitur lux. 7 diuidit̃ estus sup terrā Job. 38°. Lux.n. eterna est sup tenebrosū mūdum p ipsam sparsa. i. manifestata. Quippe ipsa est per quam lux iudeis. i. confitentibus orta visa est· gaudium· honor 7 tripudiū. Hester. s. Et iō estus diuisus ē sup terram. i. calor caritatis spūs scī partitus est: ut nō sit iam q se abscondat a calore eius· imo q̄ nō sit adeo durū 7 lapideū cor q̄ h⁹mōi calore nō dissoluatur. Vn̄ Job. 28°. scriptū est. Lapis solutus calore in es vertit̃. i. q dur⁹ 7 obstinat⁹ antea fuit p Marie dulcedinem emollitur. Merito ḡ ei cōpetit h̄ nomen. s. stella maris. 2° etiam stella maris est in portum introductiua. quia Maria multas seditiones sedat. 7 ad terram promissionis ducatū prestat. Vn̄ Ber. sup Missus est. omel̃. 2. inqt. Ipsam sequens nō deuias· ipsam rogans non desperas· ipsam cogitans nō erras. ipsa tenente nō corruis· ipsa protegente non metuis· ipsa duce nō fatigaris· ipsa propitia puenis. 7 sic in semetipso expiri poteri q̄ merito dictum sit: nomen virginis Maria maris stella. Ipsa in nocte hui⁹ vite luce virtutum radiat ut viam veritas ostendat: 7 ad portū salutis pducat. Quippe ipsa ē porta celi· ut dicitur Gen̄. 28°. Non est h̄. s. in Maria aliud nisi dom⁹ dei 7 porta celi. ꝑ. est scala Jacob. Gen̄. vbi s̄. cuius sūmitas celū tāgit. 7 p dn̄s ad ipsum ducit. In qua descēdunt angeli 7 ascendūt. quia p ipsam descendūt ad nos angelici spiritus ad nostram ꝑtectionē. atq̄ p ipsam ascēdunt hoīes scī ad glorie celi susceptionem. Et ut verbis btī Ber. vtar· oportet vniuersos xp̄icolas int̃ fluct⁹ hui⁹ seculi nauigantes attendere hanc maris stellam que supremo cardini. i. deo ꝑxima est. 7 ex respectu eius cursū vite dirigere. Quod qui fecerit non iactabit̃ vana glorie vento· nec frāgetur scopulis aduersorū· nec absorbebitur illea voragine voluptatū· sed prospe veniet ad portum qetis eterne: ut cū ipsa v̄gine gloriosa fruatur eternis delitijs filij eius: qui cum patre 7 spiritu sancto gloriosum est premiū ipsi⁹ v̄ginis benedicte atq̄ deuotorꝝ eius p infinita secula seculorꝝ. Amen.

In die natiuitatis dn̄i nostri Jh̄u xp̄i. de filij dei natiuitate eternali tēporali 7 spūali Sermo. 25⁹.

In pricipio erat verbum. 7 v̄bū erat apud deū: 7 de⁹ erat v̄bū. hoc erat ī principio apud deum. Scribuntur h̄ verba Joh. ꝑ. ca°. 7 in euangelio occurrentis sollemnitatis. In hac sacra sollemnitate natiuitatis dn̄i nostri Jh̄u xp̄i· fratres carissimi de v̄bo dei cōueniēt tractantes sciēdū q̄ h⁹mōi v̄bū ꝑus ītelligibilit̃

⁊ insensibilit̃ ex patris mente ē eťna-
lit̃ genitū· ĩ tp̃is plenitudine carnem
nr̃am assūpsit: ut corporeis oculis vi-
sibilit̃ appareret. Queādmodū verbū
ab humana mente formatū ut audi ꝓ-
ꝑcipi possit· vocē induit seu assumit.
sic diuinū v̓bū dicit̃ caro factū. Demū
idē v̓bū humana carne vestitū ꝑ fidei
auditū ad cor hūanū ꝑtrāsijt· queād-
modū ap̃lus ad Ro. x°. ait. Fides ē ex
auditu· audit⁹ aūt ꝑ v̓bū dei. Ex q̇b⁹
v̓bis manifeste claret diuini v̓bi eē tri-
plicē natiuitatē. s. eťnalem. tp̃alem. ⁊
sp̃ūalē. Prima ē ex patna mente sine
matre. Secūda ē ex matna carne sine
p̃re. Tertia ē ex humano corde cū p̃re
⁊ m̃re. De q̃ vltima dn̄s nr̄ Math. 12°.
testat̃. di. Quicūq₃. n. fecerit volūtatē
p̃ris mei q in celis ē· ipse me⁹ frater ⁊
soror ⁊ m̃r est. De p̄mis aūt duab⁹ lo-
q̄tur Aug⁹ sermōe 2°. de purificatiōe
v̓ginis. di. Debemus cū fide catholica
retinē duas natiuitates dn̄i. vnam di-
uinā· alterā humanā. Illā sine tēpore.
hanc in tēpore· ambas aūt mirabiles.
Illam sine matre· istā sine p̃re. Si istā
nō ꝯp̄hendim⁹. illā quō enarrabim⁹?
Quis ꝯp̄hendat nouā· ĩusitatā. vnicā
ĩ mūdo incredibilit̃ factā. ⁊ toto mū-
do ĩcredibilit̃ creditā: ut v̓go cōciperet
v̓go pareret· v̓go patiens ꝑmaneret.
Qd̓ humana ratio nō ĩuenit fides ca-
pit. ⁊ hūana ratio deficit. ⁊ fides ꝓficit. ꝑficit. h̓ ille. Et sermōe 9°. de natiuita-
te dn̄i· idem ait. Nat⁹ ē xp̄s de⁹ de p̃re
hō de matre. de patris ĩmortalitate· de
m̃ris v̓ginitate. de patre sine matre. de
matre sine p̃re· de patre sine tēpore. de
m̃re sine semine· de p̃re p̄ncipiū vite·
de m̃re finis mortis· de p̃re ordinans
oēm diem· de m̃re consecrās istā diē.
h̓ ille. Has tres natiuitates rep̄sentat
ecclesia in hac sollēnitate. Primā. s.
eťnalē in missa q̃ cantat̃ in hac nocte.
q̄a humano intellectui ē incōprehēsi-
bilis. Secūdā. s. tp̃alē in missa q̃ can-
tatur ĩ aurora· eo q̄ partim fuit occul-
ta· ꝑtim aūt manifesta. occulta quippe
q̄tū ad incarnatiōis modū· manifesta
v̓o q̄tū ad factū. Tertiā v̓o ĩ missa q̃
cantat̃ ĩ die. q̄a sp̃ūalis natiuitas irra-
diatiōe sua ĩ aīa elucescit. queādmodū
Ysa. 58°. ca°. dr̄. Si abstuleris de medio
tui cathenā. seq̄t̃. Tūc orient̃ in tenebris
lux tua. ⁊ tenebre tue erūt sicut meri-
dies. Has deniq₃ tres natiuitates Jo-
hannes euāgelista in isto euangelio ꝑ
ordinem ponit.

p̄° ponit natiuitatē eťnalē· di. In p̄nci-
pio erat verbum ⁊c̃.

2° addit natiuitatē tp̃alē· cū ĩ. subse-
quit̃. Verbū caro factū est ⁊ habita-
bit in nobis.

3° v̓o subdit natiuitatē sp̃ūalē· in fine
dicēs. Vidimu⁹ gloriā ei⁹ ⁊c̃.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis. in q̃ ponit̃ na-
tiuitas filij dei eternalis.

Rimo igit̃ in isto sermōe po-
nitur natiuitas filij dei eťna-
lis q̃ est ieffabilis. De q̃ Ysa.
53°. ca°. testat̃. di. Gnātionem ei⁹ quis
enarrabit? Et Eccl. 43°. ca°. ĩ fine dicit̃.
Ne laboretis. non. n. ꝯp̄hendetis. Quis
videbit eū ⁊ enarrabit? ⁊ q̄s magnifi-
cabit eū sicut ē a p̄nci°? De q̃ etiā dr̄
ꝑ p̄s. Dn̄s dixit ad me filius me⁹ es tu
ego hodie genui te. Et alibi. Ego ero
illi in patrē: ⁊ ipse erit mihi ĩ filiū. Ad
quā cōmendandā tria ꝯsiderant̃· q̄z
p̄mū dicit̃ p̄oritas. secūdū v̓o ꝓꝑetas.
tertiū aūt sublimitas. Primū ḡ p̄ui-
legiū hui⁹ natiuitatis dr̄ p̄oritas. quis

nulla est ṗoꝛ.qa.s.ista pꝛioꝛ est cūctis
alijs. Et h̄ declarat̄ ꝑ sic ſm Tho.ṗma
pte.q.33.arti.2°.Sicut pſone diñe ṗus
ſūt q̄ȝ creature.sic noīa ꝓꝑa ꝑ pꝛius si-
gnificāt pſonas diuas q̄ȝ creatās.igit̄
q̄ȝ aliqs vocet̄ pat̄ ī creaturꝭ.h̄ nomen
pater ⁊ nomē fili⁹ ṗus dicitant̄ de pſo
nis diuis q̄ȝ de creaturꝭ.s.q̄tuȝ ad rem
ſigt̄ā.Oīs.n.prīnitas ⁊ oīs filiatio oꝛ-
tum habet ī creaturꝭ a prīnitate ⁊ filia-
tione diua. Vn̄ ingt aplus ad Eph.3°.
ca°.Flecto genua mea ad patrem dñi
mei Ihu xp̄i.ex q̊ oīs patnitas in celo
⁊ in t̄ra noīatur. 2° gdē sic declaro.
Sicut imago ē poſterioꝛ deo:ad cui⁹
imaginē hō factus est ſm doc.maxime
Bona.in 2°.diſ.16.Et sicut mulier est
imago viri.ita vir est imago dei.qa si-
cut deus est ṗncipium ⁊ finis hoīs.sic
hō est pꝛincipiū ⁊ finis mulieris.sicut
igit̄ ṗus fuit hō q̄ȝ mulier imago eius.
sic fuit ṗus pat̄ in diuis q̄ȝ pr̄ ī creat̄is.
cū igit̄ oīs natiuitas humana ⁊ omnis
paternitas ⁊ filiatio sit imago pr̄nita-
tis ⁊ filiatiōis ac natiuitad ī diuis.se-
quit̄ q̄ȝ nulla ṗoꝛ. 3° h̄ idē sic declaro.
Verbū in mente artificis cōceptum ꝑ
ṗus ītelligit̄.ꝓcedere ab artifice q̄ȝ ar-
tificiatū qd̄ ꝓducit̄ ad ſilitudinē ꝯbi
ꝯcepti ī mente.sic fili⁹ ṗus naſcitur a
pr̄e q̄ȝ creatura de q̄ nomen filiationis
dicit̄.Et iō dic dñs Bona.in ṗ.q.5.in
q̄ſtioni bꝫ circa lr̄ā q̄ȝ licȝ fili⁹ totam
ſubſtātiā trahat a pr̄e.nō tn̄ dicit̄ hr̄e
matrē ſ ſolū patrē.qa ſm Anſel.in li°
monologion.pꝛincipiū matnū ꝑexi-
git aliud ṗncipiū.Et rō hui⁹ ē.qa mr̄
est ṗncipiū paſſiuū.⁊ oē tale mouetur
ab alio.g̊ ante ipſū est ṗncipiū aliud.
qm̄ igit̄ ṗncipiū gn̄atiōis filij ē ṗmū
⁊ ē pure actuale.iō nullo mō traſfert̄
matnū ṗncipiū.Et sic pȝ q̄ȝ ista natiui

tas ē oībꝫ pꝛioꝛ. Secūdum ṗuilegiū
hui⁹ natiuitad dicitur ꝓꝑetas.quia.s.
nulla alia ē ꝓṗoꝛ ista.qd̄ declarat̄ sic.
Pꝛopꝛioꝛ est patnitas ⁊ filiatio ⁊ nati-
uitas in qua saluatur eē totalit̄ q̄ȝ vbi
saluatur esse partialit̄ ul̄ ſilitudinarie.
sicut magꝭ ꝓpꝛie leo vocatur leo q̄ȝ hō
ꝓpt̄ aliquā ſilitudinē quā habeat cuȝ
leone.sic magis ꝓpe dicitur ī diuis pr̄
fili⁹ ⁊ natiuitas q̄ȝ ī humanis.Qd̄ da-
tius declarat̄ sic.Oīs creatura etiā ir-
rationalis pōt ſuo mō dicē deo.tu es
pr̄ meus.⁊ ego ſū filius tuus.qa.s.me
creaſti.⁊ ī me repitur aliqd̄ veſtigiū
tui.Et idē magꝭ ꝓpe dicē pōt creatura
rationalis.qa ad imaginē dei facta est.
Idē q̊ ꝓṗus dicē pōt ille q in gr̄a est
cū ſpe hereditatis.qa si filij ⁊ heredes
ad Ro.8°.ſ ſū me.ꝓpe h̄ dicē pōt ꝯpre-
henſoꝛ ad imaginē xp̄i ꝑ gloriā. Qm̄
aūt nullus iſtoꝝ est eiuſdē nature cū
deo.fili⁹ aūt eiuſdē nāe cū pr̄e.ſeqtur
q̄ȝ nulla patnitas nec filiatio neq̄ȝ na-
tiuitas ē ista q̄ in diuis est ꝓpꝛioꝛ.Qd̄
videtur dicē Aug⁹ in li° de īcarnatiō
verbi ad Januariū.di.Pꝛincipalis bo
nitas in deo pr̄e ſentienda ē.ex quo u
fili⁹ natus uel ſpūs ſcūs ꝓcedens:ſi q̄
aliq̄ bona ī ſcripturis dicūtur uel an-
gelus.uel hō.uel ſeru⁹.uel theſaurus.
uel coꝛ hoīs.ul̄ arboꝛ bona.hec omnia
abuſiue dicūtur accidentē ⁊ non ſub-
ſtātialē in ſe ꝯtinētia bonitatē.Hille.
Tertiū ṗuilegiū huius natiuitatis
dr̄ ſublimitas.qa ī ipſa repiūtur aliq̄
q̄ in nulla alia repiri pn̄t.qa fili⁹ ī di-
uinis habet ṗ cū pr̄e etnitatem. 2° hȝ
cū pr̄e in eſſentia vnitatē. 3° habet cū
pr̄e eandē deitatē.4° ⁊ vltimo hȝ cum
pr̄e pſonalē diuerſitatē. ṗ dico q̄ȝ fi-
lius dei natus hȝ cū pr̄e ī eſſentia eter-
nitatē ⁊ diuturnitatē.eternitatē dico

qa sicut pr̄ est et̃nus· sic etern⁹ ē fili⁹. Et hoc ostēdit Johannes in p̊ vsiculo huius euangelij. di. In principio erat verbū. Non. n. intellexit Johannes ꝙ verbū. s. filius sit in principio. i. patre fm̄ habitudinē cause ad effectū tanq̄ effectus in cā. qa inter cām ⁊ effectum est differētia· uel ꝓritatis· uel v̂tutis que non reperiūtur in ꝑsonis diuis. sed intellexit ꝙ v̂bū. i. filius sit in pr̄e tāq̄ in p̊ncipio fm̄ habitudinē originis uꝉ ordinis· ꝓut radius ē in sole. ⁊ ꝓut cōceptus mentis ē in mente. sic verbū. i. filius in p̊ncipio. i. in pr̄e producente erat. i. eternalit̃. qa nō dicit fuerat uel fuit uel erit· ẜ tacito v̂bo p̄teriti uel futuri tp̄is q̄ locū non habent in deo· locutus fuit caute euāgelista sub verbo p̄teriti ĩpfecti tp̄is qd̓ participat de p̄terito ⁊ de futuro: ad insinuādū quātū possibile fuit filij cū pr̄e in essentia eternitatem· cū dixit. In p̊ncipio erat verbū. Sicut nāq̄ nō datur ignis sine lumīe· nec flos sine colore. sic nūq̄ dabitur fili⁹ dei sine patre· nec pater sine filio. Vn̄ Aug⁹ sup Joh. omeꝉ. 44. inq̇t. Da mihi flāmam sine luce. ⁊ dabo tibi patrem sine filio. igitur concessa in vno eternitate cōceditur ĩ alio. Et ẜ etiā ꝓbat Aug⁹ ĩ p̊ de trini. assumēs illud Ysa. 43°. Ante me non est formatus deus. ⁊ post me nō erit: hoc est· pr̄ nō est anteq̄ fili⁹: ⁊ fili⁹ non est anteq̄ pater. qa nec priorem habet filius· nec posteriorē etiā habet ipse pater. Cū ẜ q̇q̄ concor. ꝓpheta. di. Ante luciferū genui te. i. ab et̃no. Et Micheas 5° ca.° ait. Egressus eius ab ĩitio a diebꝫ eternitatis. qa ut Athanasius in symbolo ait. Eternus pater· etern⁹ fili⁹· et̃nus sp̄us scūs. Et iterꝫ Ricar. de scō Vic. in li.° de trini. ait. Certe radi⁹ solis de sole ꝓcedit. ⁊ soli tn̄ coeuus existit. ex quo n. fuit: de se radiū ꝓducit. ⁊ sine radio nullo tp̄e fuit. Si ḡ lux ista corporalis habet radiū sibi coeuū· cur nō habeat ista lux sp̄ualis ⁊ ĩaccessibilis! ẜ ille. Habet etiam ista natiuitas diuturnitatem. qa ut dictum est: pater ē et̃n⁹. ⁊ ꝙ natura patris ab eterno perfecta fuit ⁊ est. ⁊ acčio patris qua producit filiū nō est successiua. Modo istis tribus p̄suppositis sequitur. ab eterno ꝓduxit. ⁊ producit cōtinue. ⁊ producet filiū in eternū. que productio dicitur gnātio siue natiuitas eterna qua fili⁹ est coeternus pr̄i. ⁊ sic cū oīs alia gnātio siue natiuitas sit tēporalis· seq̇tur ꝙ nulla sit ista diut̃nior. Vn̄ dīc Alex. de ales sup p̄dictū v̂bū ꝓphete: Ego hodie genui te. Notanter aduertēdū est ꝙ nō dixit: olim genui te. qa sic videret̃ tota ẜ gnātio p̄terisse. Nec ĩsup ait. Ego hodie gigno te. qa sic videret̃ recens esse. Cōuenient⁹ ḡ ait: Ego hodie genui te· ut ꝑ hodie exp̊meret generationē illam nō p̄terisse. ⁊ ꝑ genui nō recēter inchoasse. Et id̓ ista natiuitas ē necessaria. Est. n. ut ait Bona. in p̊. dis. 6. arti. p̊. q. i. quedam nccītas q̄ est ex p̊ncipio sufficiente ⁊ cōueniēte que duplex est. Aut. n. est ex p̊ncipio sufficiēte ĩ disponēdo. ⁊ ẜ ē necessitas materie disposite que pōt dici nccītas exigētie. Aut ĩ cōplendo. ⁊ ẜ ē necessitas ĩmutabilitat̃. ⁊ ẜ vltima necessitas cadit p̊ncipalit̃ in deo. qa ipse sol⁹ est q sibi oīo sufficit. ⁊ q secum oīo cōuenit. ẜ aūt nccītas nō repugnat volūtatis libertati· sed solum vertibilitatis· qualis nō est in deo. Et sic patet p̊ma sublimitas hui⁹ natiuitatis. 2° dico ꝙ fili⁹ habet cuꝫ patre in essentia vnitatē. Qd̓ ĩsinuare volēs Johānes

euangelista ait in 2° v̓bo hui⁹ euāge. lij.di. Et verbū erat apud deū. Nam h̄ prepositio apud denotat eq̄litatē. qa qd apud est uel iuxta. nō est infra uel supra. Pro cui⁹ declaratiōe ē notādū q verbū 7 filius tripliciť dicitur esse ī patre. p̄ mō f̄m essentiā. qa pater est sua essentia. quam coīcat filio sine aliqua sui transmutatione. Cum igitur essentia p̄ris sit in filio. seq̄tur q p̄r sit cū filio. Et similiť cū fili⁹ sit sua essentia. seq̄tur q sit cū p̄re in q̄ ē sua essentia. Vn̄ cū Philippus dixisset x̄po Joh. 14° ca°. Dn̄e ostende nob̄ patrē 7 sufficit nob̄. Respōdit illi dn̄s. Philippe q videt me. videt 7 patrē meū. Non credis qa ego ī p̄re. 7 p̄r in me est. s. p essentiā. Vn̄ q̄uis ista p̄positio apud significet diuersitatē. h̄ diuersitas nō ē nisi ī p̄sonis manēte in essentia vnitate. Et ideo sicut tres gutte aque sūt ab īuicē distincte. 7 tn̄ cōueniūt ī nā vna. sic p̄sone in trinitate sunt tres. 7 tn̄ vna ē essentia in q̄ p̄sona filij diciť in p̄re. 7 p̄r in filio. Et sicut v̓bū conceptū in corpe dicētis 7 p̄latū in voce nihilomin⁹ remanet in corpe dicētis. sic v̓bum dei q̄uis mittať ad extra. tn̄ essentialiť manet ad intra. s. ī patre 7 apud patrē. f̄m Tho. p̄te p̄ma. q. 42. arti. 5°. Hoc autē p̄uilegiū nulli aliī ē cōcessū. Nullū. n. aial nec hō̄ repitur q gnētur a p̄re. 7 remaneat ī p̄re. q parturiať a m̄re. 7 remaneat nat⁹ in m̄re. nec q substātia filij siue corporis siue aīe. sit sub̄a p̄ris siue matris. Hoc igiť p̄uilegiū tante excellētie cōuenit solo verbo dei. de q̄ ab et̄no fuit 7 erit 7 est verū dicē: Et v̓bum erat apud deū. p essentie vnitatē. Ex q̄ seq̄ť q etiā fili⁹ habet cū p̄re eq̄litatē. qa ut dic Bona. in p̄. di. 6. q. vlt. fili⁹ p̄cedit a p̄re ut

imago. Imago enī apte id manifestat cui⁹. s. est imago. atq oēm bonitatem illius. h̄ excepto q nō habet realitatē. Nam si realitatē haberet. tūc profecto oīmodā eq̄litatem h̄ret. At non sic de v̓bo qd p̄r de oīna eēntia cōcipit. quia qcq d ē in p̄re ex eēntia 7 v̓tute 7 omnimoda bonitate plenissime rep̄ntat. Nam p̄r tātū v̓bū genuit quātū in se est. Hoc aūt v̓bū habet realitatē. quia substātiā hʒ. 7 iō oīmodā eq̄litatē hʒ 7 v̓tutē. Nam Aug⁹ de vera religione ostēdit q filio attribuiť equalitas. qa a p̄rna imagine ī nullo deficē p̄ōt. ac p h̄ v̓itas nūcupať. eo q ad p̄fectā eq̄litatē accedit. Et sic patet secūda sublimitas. 3° hʒ fili⁹ cū p̄re eandē deitatem 7 cōsubstantialitatē. quā īsinuat Johes in alio v̓siculo. di. Et deus erat v̓bū. Propť qd notādū q in hoīe actu intelligēte cōsideram⁹ duo. s. hoiem. 7 cōceptū formatū: quem ītellectum dicimus. qui quidem intellectus non ē homo. nec res intellecta ē hō̄. Sʒ qm̄ qcq d est in deo ē idem qd deus. iō de⁹ intelligēs deus est. res intellecta deus est. intellectus deus est. sequiť q deus erat v̓bū. i. v̓bū dei filius erat de⁹. p̄pť qd etiā denotať q fili⁹ habet cum p̄re cōsubstantialitatē. q̄i di. Verbū a paterna mente genitū non habet varietatem sicut habet humanū verbum. quod q̄dem substantialitatē 7 existētiam non habet. Nam verbū quod ab hoīe conceptū est non est hō̄. v̓bū aūt quod deus de natura diuina cōcipit: deus est. sicut fons 7 flumē: aqua verissime dici debet. Quare de⁹ erat v̓bū ut ponať ly de⁹ a p̄te p̄dicati. dicēdo: Verbū est deus. Et sic patet tria sublimitas. 4° habet fili⁹ cū p̄re p̄sonalē diuersitatē. quā insinuat Johes ī alio

ò́ſiculo.ꝺi. Hoc erat in ꝑ̇ncipio apud deū. Ad cuius declarationem notandum ꝙ ꝓ̇ꝑetates diuine ſunt hec.s.inaſcibilitas ſiue paternitas·naſcibilitas ſiue filiatio·cōis ſpiratio ſiue ꝓceſſio. Quoꝝ ſimul ratio ſic adducitur. Sic n.aīa noſtra rationalis eſt vna eſſentialiter in qua radicāt̃ plures potētie·ſaltē tres que nobis īnoteſcūt ꝑ ipſaꝝ ꝓ̇ꝑetates: ut volitiua memoratiua ⁊ intellectiua. Ita ī vna eſſentia diuina ſūt tres pſone que ꝑ ſuas ꝓ̇ꝑetates nobis īnoteſcunt iſto modo·videlꝫ multiplicatio pſonaꝝ fit ꝑ originē ad quā ptinet a quo alius.⁊ qui ab alio.quia ſi debet eſſe origo oportet ꝙ concurrat ille qui originatur.⁊ ille a quo origo fiat. Et cū in origine nō debeat eſſe ꝓceſſus i infinitum a parte poſt·ſꝫ oportet deuenire ad vnū ꝑ̇ncipiū originis. Sic oportet dare vnū a quo ipſe oriat̃ aliqs.⁊ ipſe a nullo.⁊ hūc dicim⁹ patrem cui⁹ ꝓ̇ꝑetas dicit̃ inaſcibitas.qa ꝑ h̄ qꝺ eſſet ab alio nobis nō noteſcēt. ideo ē neceſſariū ꝙ nobis īnoteſcat ꝑ h̄ ꝙ non ē ab alio.⁊ h̄ manifeſtat ꝑ̇ma ꝓ̇ꝑetas.s.īnaſcibitas.ſꝫ inq̄tū aliquis ē ab eo ꝑ modū intellectus ꝓducēdo ⁊ gnādo innoteſcit nob̄ ꝑ notionem ſeu ꝓ̇ꝑetatem q̄ dicit̃ pr̄nitas. Qm̄ v̂o nō dat̃ pr̄ ſine filio.igit̃ pſona filij manifeſtat̃ ꝑ ꝓ̇ꝑetatē ſeu notionē q̄ dicit̃ filiatio. Modo qa nō dat̃ bonus ⁊ verus pater q nō amet ſe ⁊ filiū·neqꝫ dat̃ bonus fili⁹ q nō amet ſe ⁊ patrē.⁊ tn̄ vterqꝫ in diuinis ſit bonus·vterqꝫ plene amat: q amor vtriuſqꝫ vocatur ſpūs ſcūs q nō eſt factus ab alio·nec genit⁹ ſꝫ ꝓcedens.s.ꝑ modum amoris ſpūs a pr̄e ⁊ filio·que productio manifeſtās has duas pſonas īnoteſcit ꝓ̇ꝑetatem ſiue notionem q̄ dicitur cōis ſpiratio. Et ſimiliter ſpūs ſcūs qui eſt ab alio nec aliqs ab eo·manifeſtatur ꝑ hanc ꝓ̇ꝑetatem ſiue notionem que dicit̃ ꝓceſſio·ſm̄ Tho.pte prima.q.27.arti 3°. Ecce igit̃ quō pater ⁊ filius idem ī eſſentie vnitate diſtinguūtur perſonali ꝓ̇ꝑetate. Bene ḡ dicitur h̄.s. Verbum erat in ꝑ̇ncipio.s.in patre ꝑ eſſentiam. ⁊ apud deum.i.diſtinctuꝫ pſonaliter ſua ꝓ̇ꝑetate·videlꝫ filiatione. Ex qbꝫ oibus patet q̄ꝫ ſublimis ⁊ excellens ſit h⁹modi natiuitas. De qua loqt̃ Aug⁹ de ſymbolo.tractatu 2°. di. Diuinam illam natiuitatem qua filius proceſſit ex pr̄e·qua natus eſt deus de deo ſine initio·ſine tēpore·ſine matre·ſine aliq̄ fragilitate·ſine vlla ſui diminutione: non poſſumus explicare. Natiuitatē autē ei⁹ ait propheta quis enarrabit! Et reuera quis cōprehendere uel dicē poterit: quō natus ſit qui ſem ꝑ eſt in patre.⁊ nūqꝫ recedit a patre! hec ille. Et ſic patet pars prima hui⁹ ſermōis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis.in q̄ ponit̃ filij dei natiuitas tēporalis.

Ecūdo ī iſto ſermōe tractandum eſt de natiuitate filij dei temporali ſiue corporali·q̄ natus ē ex matre ſine patre·que ē admirabilis. Quis.n.nō mirabitur ꝙ ꝓpt̃ noſtram dilectionem eternitas facta ſit noua·īmenſitas parua·pulchritudo deformis·maieſtas abiecta·ſapiā muta·fortitudo infirma·iuſticia rea·⁊ opulētia facta ſit egena! Quaꝓpter natiuitas iſta propter tria ꝓbatur excellentiſſima.ꝑ̇ ꝓpter ſanctificationē. 2° ꝓpter certificationem. 3° ꝓpter mirabilē operationē. ꝑ̇ dico fuit excellentiſſima ꝓpt̃ ſanctificationē matris

s. 7 filij. p̊ fuit sanctificatio in matre qa nullus purus hō fuit sanctior ipsa. Sūt expsse duo q leguntᷣ sanctificati ī vtero matris. s. Jeremias 7 Johannes baptista. q ideo legūtur scificati quia pfigurauerūt verū xp̄m sanctificatē.

p̊. n. xp̄s scificauit nos p suā passionem. i. ad Cor. 6°. ca°. apl̄o attestante q ait. Jhus ut scificaret pplm suū p sanguinē suū. extra portā passus est. quā passionem prefigurauitᷣ Jeremias suis v̊bis. 7 psecutiōibus patienterᷣ tolerado.

2° xp̄s nos scificauit p baptismū. ad quē Johes suo baptismo hoies p̄parabat. Modo licʒ isti duo fuerint sanctificati. 7 p ɔn̄s magis sancti. 7 licʒ figurauerint duasᷣ magnas sanctificatiōes fiendas p xp̄m. 7 p ɔn̄s coꝝ natiuitas fuit scā. Attn̄ ista btē v̊ginis fuit sanctior. Et rō est. qa licʒ p̄dicti sic fuerūt scificati q nūqʒ peccauerint mortaliterᷣ. veꝝ btā virgo sic fuit scificata q nūqʒ peccauit etiā venialiterᷣ. fm Tho. tertia pte. q. 27. arti. 6°. et Alex. in tria parte ī tractatu de incarnatiōe v̊bi. 2° fuit scificatio ī filio nato. q̊ nullus gr̄a plenior. quā plenitudinē insinuat Johes di. Plenū gratie 7 v̊itatis. Ad cui9 declarationē notādū est q illud dicitur haberi plene: qd̓ totaliter haberᷣ. sʒ qa totalitas dicitur dupliciterᷣ. sic etiā dupliciter diceturᷣ plenitudo. p̊ mō totaliter 7 plene intensiue. s. diciturᷣ aliquis hr̄e gratiā qn̄ habet illā in g̊du sūmo creature coicando. quo mō solus xp̄s hūit. s. qa aīa illa ē p cūcti ppinquior v̊bo. ppterᷣ vniōnē psonalem. Et qa gr̄a coicabaturᷣ ei tāqʒ vni p̊ncipio a q̊ transfūderetur ad oēs. 2° dicitur illā habuisse plene 7 totaliterᷣ q̄tū ad oēs effectus p grām. Vn̄ sicut ignis īter calidassime diciturᷣ calidus. sic xp̄us inter gratiosos dicitur gratiosissimus. Et sicut sol habet plenā v̊tutē ad oīa gnābilia gnānda. sic xp̄us habuit plenitudinē ad oēs aīas p grām gnāndasᷣ ut p ipsū regenerarenturᷣ. Et qa ex vnione humanitatis cum dīnitate ista plenitudo sic erat sibi ppa q alii nō conueniebat. ita ut sicuti est pprīū hoi rationabilitas 7 risibilitas q nulli alii aiali possit cōuenire. eo mō sit pprīū xp̄o hr̄e plenitudinē gr̄e. Et ideo Johes ait. Plenū gr̄e 7 veritatis. Et sic patet pma hui9 secūde natiuitatis excellētia. 2° ista natiuitas ē excellentissima ppterᷣ certificationē. qa nulla mulier de suo partu vnqʒ fuit certior btā v̊gine. ut patet ī duodecim discurrēdo. p̊ fuit certificata de materna habilitatiōe. i. q erat electa a deo ut eēt materᷣ filij dei. Vn̄ inqt angelus Luc. p̊. Inuenisti gratiam apud deū. Ecce cōcipies in vtero 7 paries filium. Vn̄ fuit certificata q erat idonea mr̄ filij dei. 2° de future natiuitatis vaticinatiōe. Si. n. alij pphe pphetantes fuerūt certificati a deo ītrinsecus de v̊itate quā p̄dicebāt q sic erat verū sicut ipsi spū pphetico videbāt 7 annūciabant. sic similiter cognouit certissime facta reuelatiōe āgelica spū pphetico q erat illa vera futura materᷣ filij dei qua pphete p̄dixerāt. 3° fuit certificata de materni amoris duratiōe. Multe nāqʒ sunt mr̄es q̄ pariūt filios q̄ tn̄ ī pcessu tpis pdūt grām viroꝝ 7 filioꝝ. Maria aūt non solū in suo conceptu certificata fuit q in suo vtō fieret īdiuisibilis vnio dīnitatis 7 humanitatis in vna psona. sʒ etiā fuit in gr̄a cōfirmata. fm p̄dictos doc. vbi s̄. 4° certificata fuit de noīs filij dei diuulgatione. Et hʒ qn̄ dixit illi angel9. Hic erit magn9. 7 filius altissimi vocabiturᷣ.

q̄d factū ē q̄n dedit illi deus nomē q̄d est sup oē nomē. ut. s. noiet̄ deus ⁊ filius dei. 5° certificata fuit de regni filij sui ꝑpetua duratiōe. Et hō q̄n dixit illi angelus. Et regni ei⁹ nō erit finis. In cui⁹ signū habemus q̄ oīa regna ⁊ impia finem habuerūt. Nāq̄ finitū ē regnū assyrioꝝ ī mille ducentis q̄dragīta annis. Regnū medoꝝ nō durauit nisi ānis ducētis q̄dragintanouē. Regnū romanoꝝ sub regib⁹ durauit ducentis quadragintatribus annis. In signū vō q̄ regnū xp̄i nō habebit finē iam durauit mille q̄dringētis sexaginta. nec vnq̄ termīnabit̄. 6° certificata fuit ī Johis exultatione. Luc. p̄. dixit Elisabeth. Exultauit ī gaudio infans in vtero meo. Hec enī exultatio fuit īusitata. ⁊ iō miraculosa. maxime q̄a facta fuit in vtero. ⁊ etiam accelerata fuit ī infante vsus ratiōis ⁊ volūtatis ut posset int̄ viscera matris agnoscere credere ac consentire. 7° certificata fuit in Elisabeth testificatiōe. q̄a dictum fuerat ꝑ āgelum Luc. p̄. Et ecce Elisabeth cognata tua. ⁊ ipsa cōcepit filiū ī senectute sua. Cūq̄ Maria iuisset in montana ⁊ salutasset Elisabeth ipsa testificata fuit v̄ba angelica fore vera. di. Unde hō mihi ut mr̄ dn̄i mei veniat ad me! 8° certificata fuit Joseph approbatiōe. cui angel⁹ apparuit in somnis. Math. p̄. di. Noli timē accipe Mariā cōiugē tuā. quod. n. in ea natū est: de spū scō est. Q̄d factū Joseph approbauit dū ipsam ī vxorē duxit. ⁊ sibi cū deo v̄ginitatē ꝑpetuam vouit. 9° certificata fuit pastorū veneratiōe. q̄bus in hac nocte apparens angelus dixit illud Luc. z°. Annūcio vobis gaudiū magnū q̄d erit oī ꝑplo. q̄a nat⁹ ē vob hodie saluator ⁊c. Qui pastores venerūt ⁊ īuenerūt iux̄ v̄bū angeli. ꝑ q̄ꝝ pastorū venerationē fuit certificata btā Maria. x° certificata fuit angeloꝝ iubilatione. Un̄ Luc. z°. ca°. legit̄ q̄ facta fuit multitudo celestiū cū angelo cantātes ⁊ dicentes. Gloria ī altissimis deo. xi° certificata fuit scī Symeonis amplexatione. Un̄ legitur Luc. z° q̄ cū q̄dragesimo die a natiuitate xp̄i Maria ⁊ Joseph portauerunt Jhm in templū. tūc Symeon ductus spū in templū. cum vidisset iste senex pueꝝ Jhm. eodem spū scō inspiratus cognouit eū mundi saluatorē. Aperiens autē brachia sua senilia. fuit ipsū amplexatus. di. Nūc dimittis seruū tuū dn̄e ⁊c. Que verba cū amplexu tā feruido fuerunt Marie manifestatiua filij sui natiuitatis iocūde. 1z° ⁊ vltimo fuit certificata scē Anne vaticinatiōe. Nā legit̄ Luc. z°. q̄ ipsa nō recedebat de templo seruiens deo die noctuq̄ ieiunijs ⁊ oratiōibꝫ. ⁊ ī spiritu dei mota in ipsa hora qua puer fuit ꝑsentatus sup altare. supuenit ⁊ ipsa ⁊ deum laudabat ⁊ spū ꝓphetico plena oībus p̄ntibus expectantibꝫ redemtionem loq̄batur. q̄a. s. hic paruulus nup natus erat mūdi saluator. Et est aduertēdū s̄m Tho. pte tertia. q. 36. arti. 5°. q̄ iste due manifestatiōes fuit excellentiores alijs factis. Et sic patet secūda excellētia hui⁹ natiuitatis. 3° ista natiuitas ē excellentissima ꝓpt̄ mirabilem opationē. q̄d declarat̄ tripliciť.

P̄ spūs scī actiuitate. Nusq̄ enī legit̄ ī aliq̄ scriptura tū veris aut noui testi q̄ aliq̄ scāꝝ mulieꝝ ccepit d̄ spū scō. nec q̄ aliqs nat⁹ fuerit p̄ de spū scō ccept⁹ nisi sol⁹ xp̄s. de q̄ cātat ecclia. Qui ccept⁹ ē de spū scō. nat⁹ ex Maria v̄gine. Un̄ sicut alij scīficāt̄ ꝑ spm̄ scm̄ ut filij

adoptiui sint dei. iuxta illud Joh. p̊.
Dedit eis ptātē filios dei fieri. Ita xp̄s
est in scītate conceptus ut sit filius dei
naturalis. fm̄ Tho. pte t̄tia. q. 31. arti. p̊
Vn̄ notandū ad p̄dicti ubi declara-
tionē q̄ h̄ prepositio de sigt̄ habitudi-
nem ɔsubstantialitat̄ 7 cause efficiē-
ut in h̄ exemplo. Fili⁹ nat⁹ est de prē.
h̄ ē de subā pr̄is causantē ipsū. s. p ge-
nerationē. Sic spūs scūs ad xp̄m con-
ceptū habet habitudinē cōsubstātia-
litatis ex eo q̄ una ē subā pr̄is 7 filij 7
spūs sci. 7 habet habitudinē cause ef-
ficientis. s. ad corpus xp̄i. Vn̄ cōsub-
stantialitas refert̄ ad p̄sonam carnem
assumentē. efficientia aūt refertur ad
corpus xp̄i assūptū. Vn̄ cū Aug̊ dica-
mus q̄ natus est de spū scō effectiue. 7
ex Maria v̊gine naturalit̄. 2° decla-
ratur h̄ idem parturiēntis iocūditate.
Maledictio. n. illa fulminata ɔ̄ Euam
7 successores eius non puenit ad Ma-
riam. quia nō concepit de humano se-
mine. s; mystico spiramine. Nā in cō-
ceptione sigilla v̊ginalia remanserunt
clausa. Sic 7 in natiuitate claustra illa
remāserūt īmota. Non ullū sensit cū
alijs mulierib⁹ dolorē. s; p dolore sen-
sit suauitatē 7 mentis iocūditatē. iux̄
pphetiā Ysa. di. in. ca° 35°. Germinās
germinabit sicut liliū. 7 exultabit le-
tabūda 7 laudans. 3° declarat̄ h̄ idē
cōtinuata v̊ginitate. q̄a ante partum
ī partu. post partū v̊go. Et h̄ pphetā-
tum fuerat Ysa. 7°. ca°. Ecce v̊go cōci-
piet 7 pariet filiū. Et ab Ezechiele cō-
tinuanda v̊ginitas preuisa fuit. qn̄ ca°
44°. inquit. Porta h̄ clausa erit 7 non
apiet̄. 7 uir non transiet p eā. qm̄ dn̄s
deus isr̄l ingressus est p eā. Ubi Aug⁹.
Quid ē porta in domo dn̄i clausa. nisi
q̄ Maria sp̄ intacta. Et q̄d ē hō transi-
uit p eā. nisi q̄ Joseph nō cog̊uit eam.
Et q̄d est solus dn̄s īntrat 7 egreditur
p eā. nisi q̄ spūs scūs īpregnauit eam.
7 angeloꝝ dn̄s nascetur p eam. Et q̄d
est clausa erit in eternū. nisi q̄ Maria
v̊go ē ante partū. in partu. 7 post par-
tum. Hoc aūt quantū sit magnū mi-
raculū sic declaro. Due sūt species mi-
raculoꝝ. Prima est eoꝝ de quibus ē
fides. 7 que oportet credē. ut filiū dei
esse ī sacramento. filiū dei resurrexis-
se. 7 v̊ginē deum 7 hoīem peperisse. Et
ista tria sūt occulta. 7 occulte a deo fa-
cta. Secūda species ē miraculoꝝ que
fiūt ad supradictoꝝ fidei cōprobatio-
nem: ut dū apparet in sacramēto san-
guis uel caro uel puer uel similia aliq̄
minora miracula nos astruenda ut cre-
dam⁹ maiora. Et ita facta fuerūt mul-
ta miracula ī die natiuitatis. de q̄bus
habet̄ in alio sermone de pn̄is ī hac
sollēnitate. Cōfirmat supdicta Aug⁹
sup Joh. sermone. 91°. di. Oīa quidem
ceteroꝝ miracula supat xp̄us. q̄ est de
v̊gine nat⁹. matrisq; integritatē solus
potuit nec cōceptus uiolare. nec nat⁹.
h̄ ille. Et sic p; excellentia hui⁹ secūde
natiuitat̄. 7 p̄s secūda hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. ī q̄ ponitur
filij dei natiuitas spūalis.

Ertio in isto sermone ānotat̄
alia filij dei natiuitas q̄ dicit̄
spūalis. q̄ fili⁹ dei nascitur in
anima cui⁹cūq; fidelis. 7 h̄ est deside-
rabilis. Quis. n. nō optet filiū dei spi-
ritualit̄ gnāre 7 effici pr̄ 7 mr̄ ei⁹? Sūt
n. tres gnātiones fideliū. de q̄ꝝ cordi-
bus nascitur xp̄us. Primi sunt vo-
luntatem dei facientes. de quibus ait
Aug⁹ s̄mōe 24°. de natiuitate dn̄i. di.

Exultate ṽgines xp̄i. consors vestra ē mater xp̄i. xp̄m parere nō potuistis. sꝫ ꝓpter xp̄m parere noluistis. q non ex vobis natus est. verūtn̄ si vobi eiꝰ meminerer: sicut meminisse debet: estis etiā matres eius. qa voluntatē facitis pr̄is eius. Ipse.n. dixit. Qui fecerit voluntatē pr̄is mei. ipse mihi frater soror ꝛ mat̃ est. Exultate vidue xp̄i. qa fecit fecūdam ṽginitatē cui vouistis cōtinētie castitatē. Exulta etiā castitas nuptialis. oēs fideliter viuentes cum ꝯiugibus vestris. ꝛ qd̄ amisistis ī corpore. seruate ī corde. vbi iam non pōt eē cū cōcubitu caro integra. sit in fide ṽgo conscia. Hille. Secūdi sūt spālit̃ ṽgines. de qbus spālit̃ Augꝰ fecit mētionē. de quoꝝ cordibꝫ spālit̃ nascitur xp̄s. quia sicut spālit̃ de ṽgine voluit nasci corꝑaliter. ita spāliter ī aīo ṽginali spālem facit mansionē. ut patet. quia mira opera sua maxime per virgines voluit opari. Nascitur etiā specialit̃ de ṽginibus. qa tēptationes carnis in q̄ habitāt ꝑeius iugem meditationē expugnāt. iuxta quod ait Ieroꝰ ad Eustochiū. Quia īpossibile est in sensu hoīs nō irruere motum medullatū calorem. ille laudatur. ille p̄dicatur beatus q statim ut cepit cogitare interficit cogitatꝰ ꝛ allidit eos ad petrā. petra aūt erat xp̄s. Nascitur etiam de ṽginibꝫ. qa ipsū vbiqꝫ imitātur. iuxta illud Apoc. 14°. Virgines.n. sūt. ꝛ sequūt̃ agnū quocūqꝫ ierit. Tertij sūt oēs cōtemplatiui q ī ista sollēnitate ꝑ cōtemplationē debēt filiū dei parere. Cōtemplare.n. debēt iuxta euangeliū Luce. egressū esse edictū a cesare Augusto ut describeret̃ vniuersus orbis. ꝛ ut oēs hoīes ad ciuitatē vnde trahebant ortū ꝑgerēt. ꝛ qlibet denariū offerret p̄sidi ꝓuincie. ꝛ se subditū romano imꝑio ꝯfiteret̃. Ioseph ḡ cū eēt de gnē Dauid ꝓfectus est ī Bethleem a Nazareth ducens secū Mariā q̄ erat vicina partui. Cū igit̃ ābo Bethleem ꝑuenissent. tū qa pauꝑes erant. tū qa iam ab alijs oīa hospitia capta erāt nō potuerūt hospitiū īuenire. iō diuerterūt ad quoddā diuersoriū foramen. s. quoddā in cōcauitate terre extra ciuitatē. ibiqꝫ boui ꝛ asino Ioseph presepe parauit. Asinū.n. duxerat ut sup eum Maria sederet. bouem ṽo ut vēderet. ꝛ sic sibi nccīa emeret. Veniēte igitur p̄ma vigilia noctis. ṽgo btā posuit se ī orōne. ꝛ ecce apparuit lux q̄ ṽginē solam cooꝑuit cū magna multitudine āgeloꝝ p̄me ierarchie. In secūda vigilia. ecce lux maior totā domū cooꝑies. ꝛ magna multitudo secūde ierarchie. In hora ṽo medie noctis. ecce lux alia maxima que domū totā intus ꝛ extra cooꝑiens. totam ciuitatē illumiauit intantū ut qlibet miraret̃. qa dies clara videbat̃. ꝛ cū magna multitudine angeloꝝ t̃tie ierarchie dulcissime cantantiū ꝛ dicētiū. Ecce venit desideratus cūctis gētibꝫ. Ecce rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū. Ecce venit xp̄s vnicus dei filius: deus ꝛ hō verus saluator mūdi. q oēs circūquaqꝫ circūdedert̃ Mariā. q̄ in medio stans deuotissime ad dn̄m gratias agens. genibus flexis. manibꝫ in celum eleuatis. xp̄m filiū suū absqꝫ dolore peperit. Et sine apertura ꝑ illam viam quam natura instituit. ut dicit Vbertinꝰ de casali. Que ē ī alijs porta apertionis ꝛ corruptiōis in generatiōe. ī hac fuit porta clausa. ꝛ sigillū ꝑpetue virginitatis. ꝛ tn̄ ꝑ illā eandem sicut flos de virga. radius de luce īuolatus incarnatus deus tanq̄ꝫ sponsus exiuit

de thalamo. Tūc beata vgo ipsū humi
lime adorauit. manib9 ppriis ipsū de-
uotissime suscepit. pannis paupculis
reuolutū sup fenū ī presepio ī medio
duoꝝ aīalū reposuit. q̄ suū creatorem
agnoscētes eū genibꝰ flexis adoraue-
rūt ī hoīuꝫ confusionē. O igit ingrata
creatura attende ⁊ considera creatori
tui maximam bonitatē humilitatē ⁊
pauptatem. quas ī suo ortu ut seq̄ris
tibi ostendere dignatus est. Sequere
igitur creatorē tuū. ut de te illud Ysa.
p̄. nō dicatur. Cognouit bos possesso-
rem suū. ⁊ asin9 p̄sepe dn̄i sui. isrl' aūt
me nō cognouit. ⁊ pplus me9 nō intel
lexit. Contēplemur ḡ Jhm paupculū
natū ei cōpatiendo. ut ⁊ ipse misereat
nr̄i. ⁊ pducat nos ad regna celoꝝ. vbi
ipse cū pr̄e ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regt
in secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica post octauā natiuitatis dn̄i. de
pena miserie pct̄i. s. q̄ omnes miserie
nature humane pcesserunt a peccato
Sermo. 27.

Egnauit

mors ab Adam vsq; ad
Moysen etiā ī eos q nō
peccauerūt. Verba ista
sunt apl̄i Pauli ad Ro. 5°. ca°. scripta.
Post multa scripta in precedēti sacro
aduentu de pctō: iam supest ut de pu
nitiōe eius aliq̄ subiūgam9. Vn̄ ī p̄n-
cipio isti9 sermōis ponit ista cclō. Q
ōis pena q̄ ē ī hūana nā aliq̄ mō pces-
sit a culpa. Que cclō sic declarat' sm q̄
elicitur ex dictis Ricar. nr̄i in 2°. dis.
36. arti. 2°. q. 2. et btī Tho. ī 4° scripto.
dis. 46. arti. 2°. et etiā p̄ma scde. q. 87
arti. 7°. et Bona. ī 2°. dis. 36. arti. 2°. q.
2. Pena pōt cōsiderari tripliciter. uel
inq̄tū est satisfactoria. uel inq̄tuꝫ est
vindicatiua. uel inq̄tū ē purgatoria.
P° mō pena pōt csiderari inq̄tum est
satisfactoria. ⁊ h̄ q̄dāmodo ē volūta-
ria. ⁊ inq̄tū infligitur nō p culpa ppa
s3 p aliena. Sicut exempli grā ī rebus
hūanis videmus q̄ aliqs amici sui de-
bitū in se transfert ⁊ soluit. patuit hoc
in xp̄o q nullā culpam habuit. ⁊ tn̄ p
nobis satisfaciendo sustinuit. Ysa. 53°.
Vere languores nostros ipe portauit.
2° pena pōt cōsiderari inq̄tū ē vin-
dicatiua. ⁊ talis pp̄e habet rōnem pe-
ne. ⁊ sp habet ordinē ad culpā. uel p-
priā. s. actualē. puta qn̄ aliqs ul'a deo
uel ab hoīe p pctō cmisso punit'. ul' ad
culpā originalē. ⁊ h̄ dupl'r. uel p̄ncipa
lit' ⁊ sic pena pctī original' ē q̄ nā hūa-
na sibi relīq original' iusticie auxilio
destituta. uel csequēt'. s. inq̄tū ad pec
catū originale oēs penalitates ex defec
tu nāe in oībus cōtingūt ⁊ cōsequūt'.
Ad ista facit dictū Jero. Quicqd pati-
mur. pctā nostra meruerūt. 3° potest
pena cōsiderari inq̄tū est purgatoria.
⁊ talis pp̄e nō habet rōnē pene s3 me-
dicine. ⁊ ista pōt esse in aliq̄ sine culpa
ut illa pena q̄ ē medicinalis ipsi puni-
to uel sui meriti pmotiua. non tn̄ sine
causa: q̄ tn̄ non est nisi culpa. uel ppa
ad euitandū. uel aliena ad timorē in-
cutiendum. Vn̄ nota q̄ culpa ordina-
tur ad penam ut medicina. sed non sp
ut medicina illi9 qui peccauit. s3 alioꝝ.
Q. n. latro suspendatur. nō est ad cor-
rectionem eius. Similiter q̄ homo in
inferno damnetur. non est ad correc-
tionem eius. sed qn̄q; pena ordinatur
ad culpam ut alterius medicina. sicut
fur suspenditur in bonum totius cōi-
tatis ne passim cōmittantur furta. Et

aliqs in inferno dānatur ad decorem vniuersi. ne in mūdo remaneat aliqd iordinatū si culpa p penā nō ordinatur. Ex qbus patet q nō ē pena nisi ppt culpam. qd vba pposita apte declarant dicentia. Regnauit mors ab Adā vsq ad Moysen ⁊c. s. ppt pctm̄ eius. In presenti igitur sermōe de penalitate peccati tractantes mouetur tm̄ vna magna difficultas. videlz. Si oēs corruptiones ⁊ miserie q̄s videm⁹ in humana natura pcesserunt a pctō. Ad cui⁹ declarationem tria ānotantur. quoz

Primū dicitur eiudēs cōtrariatio.
Secūdū vo lucida declaratio.
Tertiū aūt fūdata responsio.

Pars pma hui⁹ sermōis. in qua ponitur predicti dubij cōtrariatio.

Primo igitur in isto sermone qn̄ q̄ritur. vtrū corruptiones ⁊ miserie q̄s videm⁹ in humanā. utputa infirmitates. passiones. dolores. tristitia. inclinatio. pnitas ad malū insint ei a sue conditiōis pmordio: insurgit 9trietas. qa videtur p pbari q ista sint ex pctī merito. ⁊ h̄ tripliciter. p fūdamento ratiōis sic. Sicut se habz pmiū ad meritū. ita pena ad peccatū. uel sicut 9tuti debetur pmiū. ita culpe debetur pena. s ad iusticiā dei ptinet pmia reddē bonis. g ⁊ penas īferre malis. P. Pena dr̄ q̄si punia. sed tūc aliqs pati ⁊ puniri dicitur qn̄ maluz patitur p malo aliq volūtario qd cōmisit. s malū qd aliqs volūtarie cōmisit ē malū culpe. g pena ppe est ex culpa. P. Dyo⁹ i 4. de diui. no. ait q puniri nō ē malū s fieri pena dignū. s nullus efficitur pena dign⁹ nisi p culpam. g ⁊c. Cōfirmat btūs Tho. in q̄stionibus disputatis de malo. q. i. arti. 4. vbi dicit q nullū nocumētū creature rationali incurrere pōt nec q̄tū ad aīam nec q̄tū ad corpus nec q̄tū ad alia bona exteriora nisi pcedēte culpa. uel i psona uel i nā. 2° h̄ idē pbatur fūdamento fidei q̄ clamat ⁊ dicit filiū dei passū eē ut nos a morte eripet. in q̄ nos iduxerat primus parēs. Vn̄ Aug⁹ i li° 3. de verbis dn̄i. sermone 6°. ait. O mors vbi ē victoria tua? pcussisti. vulnerasti. deiecisti. s vulneratus ē ppt me q fecit me. ⁊ de morte sua vicit te. Et sup ps. 51. idē ait. Mortu⁹ est xp̄s. mortis interfector fuit. ⁊ magis i illo mors mortua ē q̄ ipse i morte mortu⁹. h ille. 3° h idē pbatur auctoritate veteris ⁊ noui testi. Nam i veteri testō Geñ. 2. dictū fuit Ade. Morte morieris. s. si pctm̄ feceris. g p culpam iobediētie penā mortalitatis incurrit. igitur ⁊c. Itē pbatur auctoritate noui testamēti ad Ro. 5°. vbi ait apl's. Sic p vnū hoiem in hūc mūdū pctm̄ intrauit ⁊ p pctm̄ mors: ita i oēs hoies mors ptransijt i quo oēs peccauerūt. g videtur ⁊c. Sed oppositū videtur tribus mediis. p medio sūpto i pncipio naturalis philosophie que dic 2° physicoz ⁊ 2° de aīa. Finis q̄dāmō diuz est hō. cum igitur hō sit mundus minor. ideo vocatur microcosm⁹. i. mūdus minor. 2° physicoz. Ideo Ioh. p. Et mūdus eū nō cognouit. i. hō. ppt quē oīa facta sūt debet hr̄e nālem 9formitatē ad mūdū maiorē. q ppter ipsū factus ē a pma sua cōditiōe. sed ita videmus in maiori mūdo q inferiores orbes contrario motu mouētur orbi superiori s̄m q dicunt philosophi naturales. ut p3 in li° de celo ⁊ mūdo. g pari rōne videtur q i hoie p naturā portio sensitiua mouetur 9 iudiciū ratiōis.

s hē corruptio que ē ī nobis maxime
iordinata. si igit hē ē a pma cōditione.
videt q 7 oīs alia. g ꝛc. 2° pbat me-
dio sūpto sm pncipia moralis philo-
sophie. Dicit. n. moralis phs 2° ethi-
coꝝ. ca° 3° Virtus ē difficiliū moꝝ opa-
tiua. nec ē aliq̄ vtutis laus vbi nulla ē
difficultas. si igit hō fuit conditus ad
virtutē dispositus. videt q a pma sua
cōditione habuit difficultatē faciēdi
bonū 7 vitandi malum. 7 ī tali fuisset
dispositus q oīs vtus posset ī eo habē
suū vsū. g videt creat9 cū h9mōi cor-
ruptionibꝫ. 3° pbatur medio sūpto
ex pncipiis theologie. Dicit enī p scri-
pturam spūs scūs q via pueniendi ad
gloriā 7 sublimitatē est p ignominiā
7 p humilitatē. via puemēdi ad tran-
qllitatē ē p labores 7 tribulatiōes. De
pma hr Luc. 14° et. 18° Qui se exaltat
humiliabit. 7 q se humiliat exaltabit.
De secūda hr Act. 14° Oportet nos p
multas tribulatiōes introire ī regnuꝫ
dei. habet. i. q. 3. c. saluator. Et Iac. p
dr. Oē gaudiū existimate frēs cum ī
tēptatiōes varias īcideriti. Et Ro. 5°
Tribulatio patiētiā opat. patiētia p-
bationē. pbatio do spem. spes nō con
fundit ꝛc. Si igit debuit sic fieri hō q
eēt dispositꝰ puenire ad gloriā 7 vic-
toriā 7 pacē pfectā. videt q humana
nā ī penalitatibꝫ 7 corruptiōibꝫ ī qbꝫ
modo est. a suis pmordiis fuerit ↄsti-
tuta. g ꝛc. Et sic patet pars pma huiꝰ
sermonis.

Pars secūda huiꝰ sermōis. in q̄ pdic-
ta dubitatio declarat lucide 7 apte.

Ecūdo ī isto sermone pdicta
dubitatio declarat sm Bona.
ī 2° dis. 30. arti. p. q. i. di. q at-
tendendū ē q ratio ī inqrendo dupli-
cit pōt pcedē. Aut put ē adiuta radio
fidei. 7 sic pcedit aspiciēdo ad causas
supiores. Aut put iudicio ppo relicta
est. 7 sic pcedit inspiciēdo ad causas 7
naturas inferiores. acqrendo. s. sciam
p viā sensus 7 expiētie. Et isto mō ra-
tiocinando pcesserunt phi q nō aspe-
xerūt ī hoīs cōditiōe suū pncipalē ac-
torē. s aspexerunt pncipia ↄponentia
7 opationes q̄s habet p vturē nāe. Et
sm hūc modum ratio potiꝰ discordat
vitati catholice q̄ cōcordet. Et hē rō
q̄re phi nō puenerūt ad lapsus huma
ni cognitionē. qa eis videbatur valde
rōnabile hoīem sic fuisse cōditū. Do-
ctores catholici 7 fideles quia ratioci-
nant pmo mō aspiciēdo ad cās supio-
res. multū cōsonū visū est eoꝝ ratiōi
q deꝰ ī tanta calamitate 7 miseria in q̄
nūc est hoīeꝫ nō fecerit a pncipio sue
cōditiōis. Et pbat tribꝫ mediis. p ex
pte dīne iusticie. 2° ex pte dīne sapie.
3° ex pte dīne bonitad 7 clementie. p
ex pte dīne iusticie arguitur sic. Nulli
iuste īfligit pena nisi pcedat culpa. ut
dictū ē s. Vn Exo. 23° Iustū 7 īnocen
tem ne occidas. Et Daniel. 13° Inno-
centē 7 iustū non interficias. Et lex im-
perialis inqt. Itaqꝫ deo 7 saluatori nr̄o
oēs offerant hymnos p lege quam eis
dedit. 7 patrias habitare caute. 7 ppas
facultates hr̄e firmissime. 7 iudicium
frui iusticia. Nā ppterea posita ē ut iu-
sticiā q̄ ī lege ē valeamꝰ dn̄o deo douē
7 nosmetipsos 7 nostrum cōmendare
impiū. 7 non videamur hoīes despicē
oppssos ↄ iusticiā q̄s nob tradidit deꝰ
ut ei p oīa pareamꝰ eiꝰ sequētes beni-
gnitatē. in Auten. ut indi. sine quoq
suf. §. itaqꝫ. coll. 2. consti. 2. Ecce g q
est contra iusticiam innocentes pena

flectere. Sed nihil aliud ē pena q̄ passio īuoluntaria in creatura rationali. Nam de ratione pene est q̄ sit īuoluntaria. Cuius ratio est scd̄m Tho. in q̄stionibus disputatis de malo. q. i. arti. 4. q̄a voluntas vniuscuiusq̄ in bonū ꝓpriū ꝛ sibi cōueniēs naturalr̄ inclinatur. g̊ sicut frui bono ē delectabile q̄a conuenit voluntati. ita priuari bono uel pati malum ē pena. Sequitur g̊ q̄ nullo modo talis passio fuerit in hoīe anteq̄ precessent culpa in eo. igitur talis corruptio non fuit in humano genere a ꝑmordio sue conditiōis. sed ex merito transgressionis. Cōfirmatur predicta ratio iusticie. sic. A sūma iusticie equitate nulla procedit curuitas ꝛ obliquitas. sed humana natura nō solum corrupta est corruptione penalitatis. verū etiam corruptione curuitatis. quia videmus hoīes ex corruptione sibi indita inclinari ad malum. Vñ Geñ. 8°. Sensus ꝛ cogitatio cordis humani ab adolescentia sua in malū ꝓna sunt. quod etiam habetur extra de p̄sūptionibus. c. cum in iuuentute. et. xi. q. 3. c. ꝓdiuis. et. 12. q. i. c. oīs etas. vbi dicitur. Omnis etas ab adolescentia ī malum prona est. g̊ nūq̄ a diuina iusticia ꝓcessit q̄ humana natura sit corrupta in sui ꝑmordio. g̊ si corrupta ē. hoc est solum peccati merito. igitur pꝫ ꝛc. Q si contra p̄dictam rōnem arguatur. s. q̄ non repugnet diuine iusticie sic esse factum hoīem a ꝑmordio sue conditiōis. sic. Non est maioris innocentie hō q̄ sit ouis uel agnꝰ. sed ouis ꝛ mortalis ꝛ passibilis producta fuit a deo ita q̄ in nullo ex hoc derogat̄ diuine iusticie. g̊ pari rōne videtur q̄ si talem ꝓduxisset hoīem qualis nūc est non videret̄ in aliquo derogari eidē.

Ad hoc respondetur q̄ non est simile de hoīe ꝛ de oue. Homo. n. q̄ rationis particeps est: capax est beatitudinis ꝛ iusticie. Nam ē aīal ciuile ꝛ politicū ꝑ polit. ꝑ ethicorū. est prudentissimū oīuꝫ aīaliū 2° de aīa. Et ideo interrogatus Democritus sicut refert Boetiꝰ ī li° de arte musica. quid int̄ hoīes pecoraq̄ distaret. respōdit: sapient̄ sentire. Etiā ꝓ oppositum est capax culpe ꝛ miserie. Vñ sicut in hoīe obliquari culpa est. sic ꝛ pati pena ē. In oue aūt neutrū contingit repite. ideo passibilitas ouis nihil facit ad deordinationē diuine iusticie cuiꝰ est considerare meritorū exigentiam. non sic aūt ē de passione ī natura humana. g̊ videtur ꝛc.

2° idem ꝓbatur ex parte diuine sapiētie. sic. Vbicūq̄ est sūma sapientia ibi est sūma pulchritudo. Sic exponit Augꝰ in li° de trini. 6°. Quare species appropriatur filio cui etiā appropriat̄ sapiā. Jō idem Augꝰ loquēs ī li° meditationum. ca° 3° ad deum. inq̄t. Circūspicit aīa mea misera. ꝛ nō videt pulchritudinem tuā. Auscultat. ꝛ non audit armoniā tuā. Olfacit. ꝛ non ꝑcipit odorem tuū. Et ī li° de speculo. ca° 8° idē ait. Si opa tua ita sūt magna ꝛ inscrutabilia pulchra atq̄ stupēda. qualis es tu pulcherrimus creator eorū! Cōstat n. opificem oīuꝫ longe aliter se habere q̄ ea que a se fieri volunt. Ex pulchritudine tn̄ circūscripte nature ꝛ mūdi rerū oīuꝫ mirabili specie pulchritudo tua que tu ipse es. q̄a simplex ꝛ excellentia glorie tue q̄ circūscribi nō pōt: intelligi aliquatenus valet. hec ille. Sed causa ꝛ effectꝰ debēt eē ꝓportionata. 2° posteriorū. 5° metaph. ꝛ meliꝰ 2° physicorū. et 12° metaph. dm̄. g̊ a sūma pulchritudie nihil ꝓcedit turpe

aut fedū· nihil qđ rationalē offendat aſpectū. Cum igit͛ in hoīe ratiōe vtēte ſint aliq̄ paſſiōes cōditionales de qb⁹ rōnabilit͛ erubeſcit. ğ talis paſſio nūq̄ fuit in hoīe a ſua pma origine· uel fuit ſic· uel merito trāſgreſſiōis. ğ ꝛc. Cōfirmat͛ iſta rō ſapiē ſic. Vbicūq̄ ītelligitur ſūma ſapīa ītelligit͛ ſūma ēqtas ⁊ ſūma equalitas. ſed a ſūma eq̄litate nulla debet ꝓcedere īproportionabilitas. ſ duratio ⁊ conſeruatio corpis ſm ſtatū pn̄tis miſerie eſt īproportionabilis aīe q̄ eſt eius forma. qa hͦ eſt temporale· illud ꝑpetuū. Separat͛. n. hͦ ab illo tāq̄ perpetuū a corruptibili z° de aīa. ğ nūq̄ humana natura ſic ꝓducta fuit a pmordio ſui a ſapīa ſūma. videt͛ ğ qꝫ ī hͦ ceciderūt ex ꝓpa culpa. pꝫ ğ ꝛc.

Q̄ ſi ꝯ iſtam rōnem arguatur. s. qꝫ hͦ nō repugnet diue ſapiē. ſic. Scđm idē exemplar ſm qđ deus ꝓduxit hoīem de tra· ꝓduxit etiā alia aīalia ⁊ aīantia ⁊ corpa mixta. ſ hͦ non repugnat pulchritudini diuī exēplaris qꝫ ex q̄tuor element̄ ꝯpoſita ſint corruptibilia· ut patet ꝑ de celo ⁊ mūdo· īmo hͦ facit ad ordinem vniuerſi ſicut ī pluribꝰ locis oſtendit Aug⁹. ğ nō videt͛ eē ꝯ ordinem ſapiē ſi deus hoī eaſdē ꝓpetates ⁊ paſſibilitates a natura indidit quas etiā dedit alīs aīalibꝰ. ğ ꝛc. Ad hͦ reſpōdet͛ qꝫ nō ē ſile ꝓ eo qꝫ alia aīalia ab hoīe nō hn̄t formā cōpletiuā īcorruptibilē. In ſolo aūt hoīe aīa eſt īmortalis p nām. Vn̄. iz°. metaph. ait phus. Nulla forma ꝑexiſtit ſuo ſubiecto. ⁊ ſi aliq̄ remanet rōnalis eſt. Et iō mortalitas ī alīs aīalibꝰ non ponit aliquā proportionem ꝑfectibilis ad ſuam ꝑfectionem ſicut ponit ī hoīe. ac ꝑ hoc nec ita repugnat mortalitas ī alīs animalibus ordini quē ſapīa ſeruat ī rerū conditione ſicut mortalitas reperta ī hoīe. 3° idem ꝓbatur ex parte bonitatis diuē. ſic. A ſūma bonitate nihil ꝓcedit quod magꝭ ſit propinquū ad malum q̄ ad bonū· cum vniuerſa ꝓpt͛ ſeipſū ſua bonitas opetur. ꝓũ. 16°. Vniuerſa ꝓpter ſeipſuꝫ fecit deus. Nam ⁊ Plato in thimeo· ait. Bonitas dei fuit cauſa factiōis mūdi. ⁊ oīuꝫ rerꝫ origo. Et phs 5° ethicorꝫ· inqt. Optimus eſt ille qui vtitur bonitate ſua etiā ad alios non ſolum ad ſe. Et quid meliꝰ deo qui ē ſūma bonitas. Cum igit͛ ſenſus ⁊ cogitatio hoīs prona ſūt in malum ab adoleſcentia ſua ut dictū eſt ſ. igit͛ in illa corruptione in qua eſt non fuit humana natura a ſūma bonitate ꝓducta. Nam ⁊ Apuleus phus. Nihil eſt deo ſimiliꝰ q̄ vir aīo ꝑfecte bonus· q̄ſi dī. Deus ē bonitas. ğ boni ſunt ſibi ſimiles. Non igitur fecit hoīem diſſimilem· īmo ad ſimilitudinem ſuam. nō ğ magꝭ ad malum q̄ ad bonū pronū.

Cōfirmatur iſta rō ſic. Nihil ꝓcedit a ſūma bonitate quod eſt dignū maledictione. ſ multe ſūt ī nobis paſſiōes maledicte propt͛ quas tam Job q̄ Jeremias maledixit diei ſue ī qua natus eſt· dicens. Pereat dies ī qua natus ſū Job. 3°. ca°. Et in lege maledicebantur ſteriles mulieres. Et hodiernis tpibꝰ videmꝰ multos ꝓpt͛ tribulationes q̄s patiūt͛: maledicentes diē ⁊ horā in q̄ nati ſūt· imprecantes ſibi mortē. ğ nō videtur qꝫ humana natura ī ea corruptione qua nunc eſt· creata ſit a ſūma bonitate. videt͛ ğ qꝫ ī hāc corruptionē ⁊ ſtatū deuenerunt merito culpe ſue.

Q̄ ſi ꝯ iſtam rōnē arguat͛ qꝫ hͦ nō ſit ꝯ ordinem diue bonitat̄. Ad ſuam. n. bonitatē ſpectat dare vnicuiq̄ ſm inclinationē cōpetentē ſue nat͛e. ſ ſicut

aīa rōnalis delectat in bono simplicit ita aīa sensibil' ī bono ut nūc. Et sicut terra habet qescere deorsū. ita ꝛ ignis sursū. Si igit' deus oībꝫ dedit ꝓpas inclinatiōes. igit' a ꝑmaria hoīs cōditiōe erat diuersitas appetituū ī sensuali rationaliqꝫ. Erat nihilominꝰ diuersitas in elementis corpus cōstituentibus. Si igit' diuersitas ꝑme īclinationis facit rebellionē ꝛ diuersitas secūde īclinatiōis īducit tēptationū pugnā. videtur ꝙ si hō hꝫ mō conditꝰ eēt. ī nullo derogaret' bonitati diuine. ꝙ videtur ꝛc.

Ad hꝫ rñdet' ꝙ verꝫ ē ꝙ sūme bonitatꝭ est dare vnicuiqꝫ suā inclinationē. sed saluo ordine q attēdit' int' res ꝑm ꝙ cōparāt' ad īuicē. qm̄ bonitas nō ꝑiudicat sapiē. Et q̄a ꝑm ordinē nāe corpus debet eē subiectū aīe. sensualitas subiecta deber esse rationi. sic debuit deus dare īclinationē tam corpi hoīs ꝙ̄ sensualitati carnis ꝙ in nullo ꝑiudicaret' ordini siue rectitudini ratiōis. Et hīc ē ꝙ si sensualitas bonū ut nūc appetēt nulla tn̄ erat rebellio ī primo hoīe. q̄a tātum appetebat sicut ratio dictabat. Nūc aūt est rebellio. quia preter iudiciū ratiōis frequent' appetit. ꝛ ꝓpt' hoc brutales effecti sumꝰ. ꝛ iumētī īsipientibꝫ cōparati. cū tn̄ hō ī primordio cōditꝰ fuerit ī honore ꝛ dignitate rationis. Et sic patet decisio huiꝰ magne q̄stionis ꝑm ꝑdictū doctorem seraphicum Bonauenturam.

Pars tertia huius sermonis. ī qua respondetur ad predicti dubꝫ cōtrariationem.

Ertio ī isto sermōe rñdet' ad argumenta q̄ videtur ꝑdicti cōclōni eē ꝯtria. Dicēdū ꝙ ad ꝑmū ī oppositū de diuersitate motuū orbiū celestiū. Q ꝛ si videat' ibi eē ꝯtrietas. nō tn̄ ē ibi ꝯtrietas imo ordinatio recta. pro eo ꝙ spera supior sp mouet inferiorē. ꝛ nūq̄ īferior supiorē. Nūc aūt ī nobꝫ nō est sic. pro eo ꝙ videmus aliā legem ī mēbrī nr̄is repugnantem legi mentī nr̄e. ꝛ captiuantē nos ī seruiturē pcti. ut pꝫ p apl'm Ro. 7°. Ad secūdū qd' obijcitur ꝙ v̓tus ē difficilimorꝫ opatiua. Respondēdū ē ꝙ q̄dā ē difficultas q̄ venit ex gnē opis. quedam v̓o q̄ venit ex defectu operantis. Prima difficultas ē de essentia v̓tutī. Virtus. n. inq̄tū v̓tus circa magna cōsistit ꝛ ardua. hꝫ aūt difficultas ī hoīe ꝑmo nō fuit sic. Hō enī ita pfecte deo obediuisset ꝛ deo adhesisset. sicut pfectio virtutis obedientie ꝛ amicitie hoc reqrit. ꝛ sic de alijs v̓tutibus. Est alia difficultas q̄ venit ex defectu opantī. ꝛ ista qdē nō ē de eēntia v̓tutī. imo accidit v̓tuti ꝑm ꝙ v̓tus ē. Et iō ad hꝫ ꝙ hō eēt v̓tuosus nō oportuit hāc difficultatē repiri ī hoīe ī ꝑmordio. Et ꝙ illud sit verꝫ hꝫ planū ē. Quāto. n. aliqs magꝭ ꝓficit ī v̓tute. tāto magꝭ opat' cū minori difficultate ex pte sui. Si igit' hꝫ difficultas eēt de v̓tutī eēntia. ꝑm ꝙ hō ꝓficēt minueret' ī eo v̓tutī excellentia. quod falsū eē nemo dubitat. Ad t'tiū qd' obijcit' de via pueniēdi ad salutē. Dicēdū ē ꝙ sacra scriptura tradita ē hoī lapso. ꝛ documēta p q̄ pducatur ad patriā ꝑm ꝙ statui pn̄ti ꝯpetit. Iō ex hīs nō pōt argui ꝙ talis debuerit hō fieri ut p hanc viā deueniret. tales. n. vie sūt valde aspe. Si aūt hō nō peccasset. nō cū aspitate ꝫ cū leuitate peruenisset ad suū finē. Et ē sile. q̄a sanitas p bona cibaria ꝛ suauia conseruatur. ꝫ nō recupatur nisi p passiōes amaras. Cōclusio ē ꝙ ꝙ oēs miseria. corruptio

ꝛ passio q̄ in humana natā est ꝓcessit a pctō, nō a conditore nr̄o. Confirmat hanc ↄclōnē Aug⁹ in sermone 27°. de resurrectione xp̄i. di. Maloꝝ oīuꝫ nostroꝝ cā pctm̄ est. Non. n. sine cā mala ista hoīes patiūtur. iustus est oīpotens deus. non ista pateremur si non mereremur. sed cum sumus in penis ad quas venimus ꝓ peccatis nostris: dn̄m Ihm xp̄m cogitem⁹ qui voluit esse in penis nr̄is sine peccatꝭ nostris. ꝫ sustinendo sine culpa penam. ꝛ culpā soluit ꝛ penam. Culpam soluit peccata donando. penā soluit mortuos suscitando. Et. 20. de ciui. dei. ca°. 6°. Oēs n. mortui sunt in pctis. nemine ꝓrsus excepto siue originalibus siue etiā voluntatꝭ additꝭ. uel ignorando uel sciendo. nec faciendo qđ iustū est. ꝛ ꝓ oībꝫ mortuis viuus mortu⁹ est. Viuus eni nullum hn̄s oīo peccatum. ut qui per remissionem pctōruꝫ viuūt. non iam sibi viuant. sed ei qui mortu⁹ est ꝓpt̄ pctā nostra. ꝛ resurrexit ꝓpt̄ iustificationem nr̄am: ut credentes in ipsū qui iustificat impiū. ex īpietate iustificati tāq̄ ex morte viuificati ad ꝑmā resurrectionem etiam nūc ꝑtinē possimus. Ad hanc. n. non ꝑtinent nisi q beati erūt in eternū. Ad secundam v̄o beati ꝛ miseri ꝑtinebūt. hec ille. Ecce g̊ in quantam deducti sumus miseriā propter peccata nostra. Nō g̊ dicam⁹ naturam esse male conditam. quis sic maledicerem⁹ conditorem. quod impiissimū est. sed īputemus parentibꝫ qui existentes inobedientes mādato dei oīa alia ei iuste inobedientia facta sūt. Rogem⁹ g̊ dn̄m nr̄m Ihm xp̄m ī miseriis ↄstitutos subleuantē. ut viuificet nos in p̄nti ꝑ grām. ꝛ ī futuro ꝑ gloriā ī secula seculoꝝ. Amen.

In die scō epiphanie dn̄i nr̄i Ihu xp̄i de manifestatiōe filij dei nati. ī gnāli in ꝑticulari ꝛ in spāli. Sermo. 27⁹.

Et ecce stella quam viderant magi in oriente ꞇc. Scribunt̄ h̄ verba Math. 2°. et in euāgelio occurrentꝭ sollēnitatis. Hodierna dies frēs carissimi tribꝫ miraculis decorata est. s. adoratione pueri. ↄ̄secratiōe baptismi. ꝛ opatione miraculi. Nā ut ecclesia attestatur: decimatertia die ꝑmi āni. puer Ihus adoratus ē a magis. Eadē v̄o die trigesimi anni. Ihus iā vir effectus a Iohanne in iordane baptiçatus fuit. Sic. n. Luc. 3°. ca°. scribitur. Et ipse Ihs erat incipiens quasi annoꝝ triginta. s. cū baptiçat⁹ est. Simili quoqꝫ die trigesimi ꝑmi anni: ab ipso dn̄o Ihu ꝑmū miraculū factū est. cū i nuptijs aquā ī vinū c̄ouertit. De q̊ Ioh. 2°. ca°. scriptū est. Hoc īitiū signoꝝ fecit Ihus ī chana galilee. De his igit̄ tribꝫ h̄ ordine ꝛ tpe a dn̄o ꝑpetratis sollēnia celebram⁹. Quapropter ista sollemnitas triplicitēr nūcupata est. s. betphania theophania ꝛ epiphania. Betphania nūcupat̄ a bet qđ est dom⁹. ꝛ phanos apparitio. qa ī nuptiaꝝ domo dīna potētia xp̄i manifestata est. quo ad tiū miraculū. Theophania denoīatur a theos qđ est de⁹. ꝛ phanos manifestatio. qa sanctissima trinitas ī baptismo apparuit ī extrinseco signo. quo ad secundū miraculum. Epiphania nāqꝫ dicitur ab epi qđ est supra. ꝛ phanos qđ ē apparitio uel manifestatio. quasi desup ꝑ stellam facta filij dei manifestatio. Vn̄ Aug⁹ ī sermōe de ephia. ait

Epiphanie dies latine manifeste dici. pōt. Et hō ē pmū miraculū qđ celebrat ecclesia in sollemnitate pn̄ti. qđ vtiq3 insinuant verba pposita dicentia. Et ecce stella quā viderant magi ī oriente ante eos ut. s. manifestaret eis filiū dei. Et ideo seqr̄. vsq3 dū veniēs staret sup̄ vbi erat puer. De q̄ manifestatione tres ɔsiderationēs ānotabimꝰ. q̄rū

Prima erit de manifestatione filij dei in generali.

Secūda erit de eadē ī particulari.

Tertia aūt de ipsamet in speciali.

Pars pma huiꝰ sermonis. in q̄ tractat de manifestatiōe filij dei in gn̄ali si. s. cōuenienter fuit facta.

Rimo igitur in isto sermone de manifestatiōe filij dei ī generali tranctantes. 7 ad vidēdum si cōuenienter fuerit facta: tres ɔclōnes fm̄ Tho. ānotātur. q. 36. arti. p̊. 2°. et 3°. q̄4 pma est q natiuitas xp̄i nō debuit oibꝫ manifestari. Secunda ē q aliqbꝫ debuit manifestari. Tertia est q eis propter quos facta est debuit manifestari. Prima ɔclō pbat̄ tribꝫ rōnibus. p̊ sic. Redemptio nr̄a nullo modo debuit impediri. ſ si natiuitas filij dei fuisset oibus manifestata: redemptio nr̄a que p crucē filij dei parata erat fuisset ipedita. testante Paulo aplō qui. 1. Cor. 2°. ca°. inqt. Si cognouissent nūq3 dn̄m glorie crucifixissent. ğ natiuitas eius oibꝫ manifestari nō debuit. ut Ysa. dicit3. 45°. ca°. verificaret̄. s. Tu es deus absconditus sanctus isrl̄ saluator. 2° idem pbatur sic. Illud non debuit admitti p quod diminuitur meritum fidei. p quā. s. hoies iustificāt̄. fm̄ illud ad Ro. 3°. Iusticia dei p fidem Ihu xp̄i. sed si manifestis indicijs xp̄o nascēte eiꝰ natiuitas oibꝫ apparuisset iā tolleretur ratio fidei. q̄ attestante Paulo ad Heb. xi°. est argumentū non apparentiū. igit̄ oibꝫ manifestari non debuit. 3° hō idem pbat̄ sic. Illud nō debuit manifestari quod īducit dubiū v̄itatis humanitatis xp̄i. sed si fuisset oibus facta natiuitat̄ xp̄i manifestatio. p̄dicta dubietas fuisset orta. ğ 7c. Nam Augꝰ ī eplā ad Volusianū inqt. Si nullos etates. nullos caperet somnos. nōne opinionem ɔfirmaret erroris. nec hoiem verū nullo mō suscepisse crederetur: 7 dum oia mirabiliter faceret auferret qđ misericorditer fecit. hō ille. Nam erudiēdi erant oēs hoies ad salutē non in pncipio natiuitatis eiꝰ. ſ postea tēpore pcedente postq3 operatus est salutem in medio terre. Vñ post passionē 7 resurrectionem suam dixit discipulis Math. vlt. Euntes docete oēs gentes. Q2 si ɔtra dicat̄ sic. Deus sup oia pronior est ad miserēdum. fm̄ illud p̄s. Miserationēs eius sup oia opa eius. ſ ī secūdo aduētu q̊ iusticia iudicabit veniet oibꝫ manifestus. fm̄ illud Math. 24°. Sic fulgur exit ab oriēte. 7 paret vsq3 in occidentem. ita erit aduentus filij hoīs. ğ multo magis pmus q̊ natus est ī mundum fm̄ carnē debuit oibꝫ esse manifestus. Ad hō respondet̄ q ad iudiciū reqrit̄ q auctoritas iudicis cognoscat̄ 7 ppt hō oportet q aduentus xp̄i ad iudiciū sit manifestus. ſ pmus aduentꝰ fuit ad oīu3 salutē q̄ est p fidem. que quidē est de nō apparētibꝫ ut dictū ē. Et iō aduentus xp̄i pmus debuit esse occultus. Et sic patet pma ɔclō. Secūda ɔclō. s. q natiuitas xp̄i aliqbus debuit māifestari. pbat̄ etiā triplicit̄.

p̊ sic. Si natiuitas xp̄i omnibus esset
occulta nulli fuisset proficua. ſ oporte-
bat xp̄i natiuitatem eē ꝓficuā alioqn
frustra natus fuisset. g̊ videtur ꝙ ali-
quibus debuerit xp̄i natiuitas mani-
festari. 2° sic. Que a deo sūt· ordinata
sūt· ſm aplm ad Ro. 13°. ꝑtinet autē ad
ordinem diue sapīe ut dei dona 7 secre-
ta non equaliter ad oēs ſ imediate ad
quosdam ꝑueniant. 7 per eos ad alios
deriuentur. Vn̄ 7 q̄ tum ad resurrec-
tionis mysteriū dicit Act. x°. ꝙ de9 de-
dit xp̄m resurgentem manifestū fieri
non omni ꝓplo· sed testibus p̄ordinat
a deo. quod etiā debuit obseruari cir-
ca eius natiuitatē ut non oībus xp̄us
manifestaretur ſ quibusdam p quos
posset ad alios deuenire. 3° sic. Illa de-
buerūt deuitari que cedebant in p̄iu-
diciū nr̄e salutis. ſ sicut fuisset in p̄iu-
diciū nostre salutis humane si oībus
hominib9 dei natiuitas īnotuisset· ita
etiam si nulli nota fuisset. Hic. n. 7 ibi
tollit fides tam. s. p h̄ ꝙ aliqd est tota-
liter manifestū ꝙ etiam p h̄ ꝙ a nullo
cognoscit a quo possit testimoniū au-
diri. Fides. n. est ex auditu ſm aplm
ad Ro. x°. Q̄ si cōtra dicatur sic. Nul-
lus sapiēs māifestat id ex quo turba-
tio sequitur 7 detrimentū alioꝝ. ſ ma-
nifestata xp̄i natiuitate subsecuta est
turbatio· ſm illud qd̄ legit in h̄ euan-
gelio. s. Audiens rex Herodes xp̄i na-
tiuitatem turbatus ē 7 oīs hierosoly-
ma cum illo· secutū etiā est detrimen-
tum alioꝝ. s. pueroꝝ occisoꝝ in Beth-
leem iude. Ad h̄ respondetur ꝙ talis
turbatio subsecuta cōgruebat xp̄i na-
tiuitati tripl̄r. p̊ qdē qa p h̄ manife-
stata ē celestis xp̄i dignitas. Vn̄ Greg9
dic in omel. epiphanie. Celi rege nato
rex terre turbat. qa nimiꝝ terrena altitu-
do confūdit cū celestis celsitudo apit.
2° quidē qa p h̄ figurabat iudiciaria
xp̄i ptās. Vn̄ Aug9 dic in quodam ser-
mone epiphanie. Quid erit tribunal
iudicantis· qn̄ supbos reges cuna ter-
rebat infantis! 3° quia p h̄ significa-
batur deletio regni diaboli. qa ut Leo
papa dic ī sermone epiphanie. Nō tm̄
Herodes semetipse turbat q̄ tū diabo-
lus in Herode. Herodes. n. hoiem ex-
istimabat· sed diabolus deū. 7 vterqꝫ
regni sui successorem timebat. diabo-
lus celestem· sed Herodes terrenū. Q̄
autē iudei turbant q magis gaudere
debuerant· aut h̄ est qa ut Criso9 dic.
de aduentu iusti gaudere nō poterāt
iniq· aut qa volebant fauere Herodi
quē timebant. Q̄ aūt pueri ab Hero-
de sūt interfecti· non cessit in detrimētū
ſ in eoꝝ ꝓfectū. Dicit. n. Aug9 in ser-
mone de epiphania. Absit ut ad libe-
randos hoies xp̄s veniēs de illoꝝ pre-
mio qui ꝓ eo interficerent nihil egerit
q pendens ī ligno ꝓ eis a quib9 inter-
ficiebatur orauit. Et sic patet secunda
q̄clo. Tertia q̄clo. s. ꝙ xp̄i natiuitas
eis ꝓpt q̊s facta fuit debuit māifesta-
ri· declaratur sic. Nam cōuenienter sūt
electi illi quibus ē xp̄i natiuitas mani-
festata. qa salus q̄ erat futura p xp̄m
ad oēm diuersitatē hoīuꝫ ꝑtinebat. qa
sicut dicitur ad Col. 3°. In xp̄o non est
masculus 7 femina· gentilis 7 iudeus
seruus 7 liber. 7 sic de aliis h9mōi. Et
ut h̄ in ipsa xp̄i natiuitate p̄figuraret
oībus cōditiōib9 hoīuꝫ est manifesta-
tus. p̊ magis tāq̄ sapientib9 7 poten-
tibus. 2° pastorib9 tāq̄ simplicib9 7
vilib9. 3° manifestat9 est Symeoni 7
Anne tāq̄ iustis. Manifest9 ē etiā An-
ne tāq̄ mulieri. 7 magis tāq̄ pctōrib9
ut p h̄ ostenderet nullam condnonē

boĩuꝫ excludi a xp̄i salute. Quod si decla
retur sic. Manifestatio diuine ꝯditatis p̄-
cipue debet fieri ad dei amicos. ſm il-
lud Job. 36°. Annũciat de ea amico ſuo.
ſ magi videntur eē dei inimici. Dicit̃ n.
Leuit. 19°. Non declinetis ad magos.
nec ab ariolis aliqd ſciſcitemini. nō ḡ
debuit xp̄i natiuitas magis manifeſta
ri. Ad hoc reſpondet̃ q ſicut Aug⁹ dic
in ſermone de epiphania. di. Sicut p̄-
ualet ĩpetitia in ruſticitate paſtoꝝ. ita
p̄ualet ĩpietas in ſacrilegiis magoꝝ.
vtroſqꝫ tñ ſibi ille lapis angularis at-
tribuit. Quippe qui venit ſtulta eligẽ
ut confũderet ſapiẽtes. 7 non vocare
iuſtos ſ peccatores. ut nullus magn⁹
ſupbiret. nullus infirmus deſperaret.
hec ille. Quidam tñ dicũt q iſti magi
nō fuerũt malefici. ſ ſapientes aſtro-
logi qui apud perſas 7 chaldeos magi
vocant̃. Et ſic patet tertia oclo. 7 pars
prima huius ſermonis.

Pars ſecũda huius ſermonis. in qua
tractatur de manifeſtatione filij dei in
particulari. s. quomodo 7 quo ordine
facta eſt.

Ecũdo in iſto ſermone de ma
nifeſtatione filij dei in parti-
culari tractãtes. s. quō 7 quo
ordine facta fuit. tres alie oclones an-
notãt̃ ſm Tho. vbi ſ. arti. 4°. 5°. et 6°.
Quaꝝ p̄ma eſt q xp̄s p ſeipſũ ſuã na-
tiuitatẽ manifeſtare non debuit. Se-
cũda ẽ q mãifeſtari debuit p angelos.
Tertia ẽ q cõuenienti ordine manife-
ſtata eſt. Prima oclo ſic declaratur.
Natiuitas xp̄i ad humanam ſalutem
ordinabat̃. q quidẽ eſt p fidem. fides
aũt ſalutaris diuinitatẽ 7 humanitatẽ
xp̄i ꝯfitet̃. Oportebat igitur ita mani-
feſtari natiuitatẽ xp̄i ut demõſtratio
natiuitatis eius fidei humanitatis ei⁹
non p̄iudicaret. Hoc aũt factũ eſt duꝫ
xp̄s in ſeipſo ſimilitudinẽ infirmitat
humane exhibuit. 7 tñ p dei creaturas
diuinitatis ꝯtutem in ſe mõſtrauit. Et
ideo xp̄s nō p ſeipſũ ſuam manifeſta-
uit natiuitatẽ. ſ p quaſdam alias crea
turas. Qd confirmare videt̃ Leo pa-
pa. di. Magi ĩuenerũt pueꝝ Ih̄m. nul
la ab infantie hũane gnãlitate diſcre-
tum. ḡ xp̄us p ſeipſũ ſuam natiuitatẽ
non manifeſtauit. Et licꝫ Eccl. 20. di-
catur. Sapiã abſcondita 7 theſaurus
ĩuiſus q̄ vtilitas ĩ vtriſqꝫ? q̄i di. nulla.
Attñ ad ſapiẽtẽ nō ptinet ut quolibet
tp̄e manifeſtet ſeipſũ. ſ tẽpore ꝯgruo.
Dicit̃. n. Eccl. 20. Eſt tacens non hñs
ſenſum loquele. 7 ẽ tacẽs ſciẽs tẽpus
aptum. Sic ḡ ſapiã xp̄o data non fuit
ĩutilis. quia ſeipſam tp̄e congruo ma-
nifeſtauit. Et ſic patet p̄ma oclo. Se-
cunda oclo. s. q debuit manifeſtari p
angelos. ſic declaratur. Sicut manife-
ſtatio ſyllogiſtica fit p ea q̄ ſũt magis
nota ei cui ẽ aliquid manifeſtandum.
ita manifeſtatio xp̄i p ſigna debꝫ fieri
p ea que ſũt familiaria illis quibꝫ ma-
nifeſtatur. Viri igitur iuſti qbus fa-
miliare 7 conſuetum eſt edoceri inte-
riori inſtinctu ſpũs ſci abſqꝫ ſignoꝝ
ſenſibiliũ demonſtratione. s. p ſpũtum
p̄phetie ut Symeõ 7 Anna: illuſtrati
fuerũt ad cognitionẽ natiuitatis dñi
p interiorem inſtinctũ ſpũs ſci. ſcḋm
illud Luc. 2°. Reſponſũ accepit a ſpũ
ſcõ non viſuꝝ ſe mortem niſi p̄us vi-
deret xp̄m dñi. Iudei aũt quia ꝯſueti
erant diuina reſponſa p angelos accipe
p quos etiam leges acceperant. ſm il-
lud Act. 7°. Accepiſtis legẽ in diſpoſi-
tione angeloꝝ. illuſtrati fuerũt ad

cognitionem natiuitatis per angelos.
quod patuit ī pastoribus quibus tāq̄
corporalibus reb; deditis visibiles ap-
paritiones angelorū facte sunt. Gen-
tiles vō ꝛ maxime astrologi quia con-
sueti erant stellarum cursus aspicere
ꝑ signa celestia ad cognitionem nati-
uitat̄ xp̄i illustrantur. Vtrisq; ḡ.s.pa-
storibus ꝛ magis celi enarrāt gloriam
dei. quia ut ait Aug⁹ in sermōe de epi-
phania. Celos angeli habitant. ꝛ side-
ra ornant. Rationabiliter aūt pasto-
ribus tāq̄ iudeis apud quos frequen
ter facte sunt apparitiones angelorum
reuelata est natiuitas xp̄i ꝑ angelos.
Magis aūt assuetis in consideratione
celestiū corpoꝝ manifestata ē ꝑ signū
stelle. quia ut ait Criso⁹. Per cōsueta
eos oñs vocare voluit eis condescen-
dens. Est autē alia ratio. qa ut Greg⁹
dic. Iudeis tāq̄ ratione vtentibus ra-
tionale animal .i. angelus ꝑdicare de-
buit. Gentiles vō qui vti ratione ne-
sciebant. ad cognoscendum deum nec
ꝑ vocem sed ꝑ signa ꝑducūtur. ꝛ sicut
oñm iam loquētem ānūciauerūt gen
tibus predicatores loquentes. ita eū
nondū loquentem elementa muta ꝑ-
dicauerunt. Est aūt ꝛ alia ratio. quia
ut Aug⁹ dicit in sermone epiphanie.
Abrahe īnumerabilis erat repromissa
successio: non carnis semine. sed fidei
fecunditate generanda. Et ideo stel-
larū multitudini cōparata est: ut ce-
lestis progenies speraret. Et ideo gen-
tiles in sideribus designati ortu noui
sideris excitantur ut ꝑueniāt ad xp̄m
ꝑ quem efficiantur semen Abrahe. Et
sic patet secunda dc̄o. Tertia dc̄o. s.
q; cōuenienti ordine natiuitas xp̄i fuit
manifestata. sic declaratur. P̊ quidē
manifestata est pastorib; ipso die na-
tiuitat̄ xp̄i. Vt. n. dicit̄ Luc. 2°. Erāt
pastores vigilantes ꝛ custodientes vi
gilias noct̄ sup̄ gregē suū. ꝛ ut disces-
serunt ab eis angeli ī celum. loq̄bant̄
ad īuicem. Transeam⁹ vsq; Bethleem
ꝛ venerunt festinantes. 2° aūt ma-
nifestata est magis ꝑ stellam decima-
tertia die natiuitatis ei⁹. s. in presenti
sollemnitate. 3° vō manifestata est
iustis ī tēplo quadragesima die a na-
tiuitate. ut habetur Luc. 2°. ca°. Et ꝑ-
dicti ordinis ratio ē. qa ꝑ pastores si-
gnificantur apostoli ꝛ alij credētes ex
iudeis. quibus manifestata est primo
fides xp̄i. inter quos non fuerūt mul-
ti potētes. nec multi nobiles. sed ut di
citur. i. ad Cori. p̊. Infirma mūdi ele-
git deus ut fortia queq; confūdat. De-
inde peruenit fides xp̄i ad plenitudi-
nem gentiū que ꝑfigurata ē ꝑ magos.
Postremo ꝑuenit ad plenitudinē iu-
deorū q̄ ꝑfigurata ē ꝑ iustos. Vñ etiā
ī tēplo iudeoꝝ ē eis xp̄s manifestat⁹.
Ait. n. apl̄s ad Ro. 9°. Israhel sectādo
legem iusticie. in legē iusticie nō ꝑue-
nit. S; gentiles q nō q̄rebant iusticiā
iudeos coīt in iusticia fidei ꝑuenerūt.
Et ī hui⁹ figurā Symeō q expectabat
cōsolatione isrl̄ vltimo xp̄m natū co-
gnouit. ꝛ ꝑcesserunt eū magi ꝛ pasto-
res q xp̄i natiuitatem non ita sollicite
expectabāt. Et sic patet tertia dc̄o. ꝛ
pars secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in qua trac-
tatur de manifestatiōe filij dei ī spāli
facta. s. magis ꝑ stellam.

Ertio in isto sermone de ma-
nifestatione natiuitatis filij
dei in spāli tractātes. facta. s
magis ī pn̄ti sollēnitate ꝑ stellā. de q̄

dicitur in vbis ppositis. Et ecce stella quam viderant magi i oriente &c. tria occurrũt consideranda. Quoꝝ primũ dicitur admiranda stelle illustratio. Secũdũ vo admirãda Herodis 7 scribaꝝ obcecatio. Tertiũ aũt admiranda magoꝝ humiliatio. Circa primũ aduertendum q magi triplicem fatẽtur stellam. p stellam elementalẽ quam videbant. De q qliter fuerit nouiter creata ad manifestationẽ natiuitatis filii dei. satis dictũ est i sermonario de penitẽtia in hac sollẽnitate in tria pte sermõis. Sed de hora apparitiõis ipsi9 scdm Tho. vbi sup. arti. 6. est duplex opinio. Criso9. n. dicit super Math. et Aug9 in sermõe epiphanie. Stella magis apparuit p bienniũ añ xpi natiuitatem. 7 tũc pmo meditãtes 7 se ad iter preparantes. a remotissimis partibus oriẽtis puenerũt ad xpm tertiadecima die sue natiuitatis. Vñ 7 Herodes p9 recessũ magoꝝ. videns se ab eis illusũ mãdauit occidi pueros a bimatu 7 infra dubitãs ne tũc xps nat9 eẽt qñ stella apparuit scdm q a magis audierat.

Alii vo dicũt stellam apparuisse pmo cũ xpus natus est. 7 statim magi visa stella iter arripientes longissimũ iter in tredecim diebus pegerunt partim qdẽ adducti diuina vtute. partim autẽ dromedarioꝝ velocitate. 7 hoc dico si venerũt ex extremis partibus orientꝭ. Quidã tñ dicũt venisse de regione ppinqua vnde fuerat Balaam. cui9 doctrine successores fuerũt. Dicũt autẽ ab oriente venisse. quia terra illa ẽ ad orientalem partem terre iudeoꝝ. Et fm hõ Herodes non statim recedẽtibꝰ magis. sed post bienniũ interfecit pueros. quia potuit credere magos fallaci stelle visione deceptos. postq̃ nõ inuenerũt quem putauerunt erubuisse ad se venire. ut dicit Aug9 in li° de csensu euãgelistaꝝ. Apparuit igitur stella hora natiuitatis. Vñ Jero9 in glo. inqt Stella dominice natiuitatꝭ nũcia nũq̃ pus apparuit sed eam tũc puer creauit 7 magis preuiã deputauit. que pacto officio mox esse desiit. hẽ ille. De qua stella loquitur etiam Aug9 in sermõe de epiphania. di. Xpũs natus ex mr̃e de celo terre nouũ sidus ostendit. qui natus ex patre celum terrãq̃ fundauit. eo nascente lux noua est i terra reuelata. quo moriente solis claritas est obscurata. eo nascente supna honore claruerũt. quo moriente planxerũt. q descẽdente inferna timore tremuerũt quo resurgente discipuli nouo amore exarserunt. quo ascendente celi nouo obsequio patuerũt. Et in sermone 4° eiusdem diei idem ait. Xpũs nouam stellam declarauit natus: q antiquũ solem declarauit occisus. Illa luce inchoata est fides gentium. illis tenebrꝭ accusata est perfidia iudeorum. Quid erat stella que nũq̃ inter sidera apparuit. Quid erat nisi mirifica lingua celi enarrans gloriam dei. que iusitatũ virginis partum iusitato fulgore clamaret: cui postea nõ apparenti. euangelium toto orbe succederet. hec ille.

2° fatentur stellam virginalem quã querebant. Vñ glo. Noua stella nouũ hominem indicat. Stella profecto est ipse Jhesus. q de se Apoc. vlt. ait. Ego sum radix 7 gen9 Dauid. stella splendida 7 matutina. Est siquidem radix p influentiam oĩuz gratiarum. Joh. p. De plenitudine eius oẽs accepimus: 7 gratiã pro gratia. Et est genus Dauid. i. principale caput totius generis 7 generatiõis eius. Et est insup stella

splendida ⁊ matutina. Stella dicitur
ꝓpter puritatem ĩnocẽtie in se. splen-
dida propter claritatem refulgẽtie ad
alios. sed matutina ꝓpter splẽdorem
gratie in pñti ⁊ gloriam in futuro. Et
hec est stella quam querebant sancti
magi. s. filiũ dei Ihm. 3° fatẽtur stel-
lam virtualem quã habebant. s. fidẽ.
quia Ihm credebant esse dñm deum
suũ. Querebant quidẽ stellam huma
nitatis: ⁊ credebant stellam diuinitatis.
⁊ hanc secum gerebant. Et ideo dicit
Criso° sup ħ euangelio. Ab oriẽte ve-
nerunt magi. quia vnde dies nascitur
inde initiũ fidei ꝓcessit. quia fides lu-
men ẽ animaꝝ. vł quia omnes qui ad
xp̄m veniũt ab ipso ⁊ p ipsũ veniunt.
De qua fidei stella Eccl. 50. ca°. scriptũ
est. Quasi stella matutina ĩ medio ne-
bule. ⁊ quasi luna plena ĩ diebus suis
lucet. Est. n. fides stella ꝓpt̃ puritatẽ
⁊ claritatẽ: ⁊ matutina propt̃ p̄mitatẽ
iuxta illud apl̄i ad Heb. xi°. Fides est
substantia sperandarum rerum. i. fũ-
dabile principiũ in medio nebule ꝓpt̃
statum presentis miserie ĩuolute cali-
gine tãq̄ȝ speculũ in enigmate. Vñ. 2.
Pet. p°. ca°. Quasi lucerna ardens ĩ ca-
liginoso loco. donec dies. s. glorie illu-
cescat. ⁊ lucifer. s. visionis diuine oriat̃
in cordibus vestris. Hec lucet ĩ diebꝫ
suis. i. durante statu pñtis vite. Hanc
stellam habebant magi que ĩtellectũ
eorũ de filio dei nato clarius illustra-
bat. Et sic patet p̄mũ propositũ in hac
parte.

Circa secundum. s. de admi-
randa Herodis ⁊ scribarũ obcecatiõe.
p° quidẽ valde mirabile est quomo-
do scribe ⁊ pharisei qui a magis audie
runt. ⁊ qui talia de xp̄o in prophetis
sibi promissa legebãt: non curauerũt
saltem p vnũ miliariũ ptingere ad inda-
ginem tanti facti. maxime cum iudai-
cus populus nihil desiderabili⁹. nihil
odio concupiscẽtius expectabat q̄ȝ suũ
messiam ⁊ regem quem magi aperte
nũtiabant iam natum. Sed vnde ipsi
populo tãta cecitas orta est. certe nul-
la alia ratio apparere potest. nisi quia
iam tũc tẽporis incrassatum. dilatatũ
aggrauatum. ⁊ obtenebratuȝ erat cor
illorũ ad ista inferiora. Et idõ iusto iu-
dicio dei p̄mittẽte atq̄ȝ occulto negle-
xerũt ⁊ despexerũt q̃rere xp̄m. Hu⁹mõi
consimile reperies istis temporibꝫ. qa
sp homines his consimiles aut mẽtis
lytargia oppressi opa dei attendẽ negli
gũt ⁊ puipẽdũt. aut illa oppressi furia
psequũt̃. 2° fuit admirãda in Hero-
de tanta intellectus obscuratio. Cum
n. tãq̄ȝ tyrãnus verus sp de suo regno
trepidaret. ⁊ ob hoc de aduentu ma-
gorum turbatus esset. atq̄ȝ de venturo
regno: a scribis ⁊ phariseis sciscitatus
a magis diligẽter didicit tempus stel-
le. Ideo mirabile ẽ quomodo uel cum
eis uel post eos non miserit aliq̄s pue-
ri exploratores. Propter hoc. n. notã-
dum est q̄ȝ in his ⁊ consimilibus mire
refulget occulta dispensatio dei. miris
⁊ occultis modis impediens eoꝝ intẽ-
tum qui sibi ⁊ suis ĩpie aduersantur.

Insup 3° aduertendum ẽ q̄ȝ ex ħ apte
pcipitur quãtũ in presenti reges ⁊ ty-
rãni debeant contremiscere ante faciẽ
eterni iudicis. qui dum paruulus eẽt
fecit reges contremiscere. Vñ Aug⁹ in
sermõe 2°. contra Faustum ingt. Pie
timeãt reges ad dexteram patris iam
sedẽtẽ. quẽ rex impius timuit adhuc
matris vbera iam lambẽtem. Audiãt
quod scriptum est. Et nũc reges intel
ligite: erudimini qui iudicatis terrã.
Seruite dño ĩ timore. ⁊ exultate ei cũ

tremore. Ille.n.rex vltor impiorū re-
gum. ⁊ rector piorum: nō ita natꝰ est
ut reges nascuntur in seculo. qa ⁊ ille
natus est cuius regnū non est de hꝰ se-
culo. Nobilitas fuit nascentis in vir-
gine parientis. ⁊ nobilitas parientis ī
diuinitate nascentis. hꝰ ille. Et sic patꝫ
secūdum propositum. Circa tertiū
s. admirandam magorū humiliatio-
nem ⁊ seruorationem. tria notantur.

Primū dicitur certificatio. Quis.n.
certius sit celeste indiciū qꝫ humanū.
nihilominꝰ cum appropiuquarēt ma-
gi ihrl'm. stella q̄ antecedebat eos sub-
traxit se donec de ciuitate in qua xp̄us
nasceretur etiam iudei testimoniū p-
hiberent. ut scd'm Leonem papam. sic
magi geminato testimonio cōfirmati
ardenciori fide expeterēt. quē ⁊ stelle
claritas ⁊ pphetie māifestabat aucto-
ritas. Vn̄ ⁊ Augꝰ in sermōe epiphanie
inquit. Ita ipsi ānūciant xp̄i natiuita-
tem. ⁊ interrogant locū. credunt ⁊ q̄-
runt tāq̄ꝫ significantes eos qui ambu-
lant p fidem ⁊ desiderāt speciem. Di-
uino etiam nutu factuꝫ est ut aspectu
stelle subtracto magi humano sensu
irent in ihrl'm. querentes in ciuitate re-
gia regem natū: ut in ihrl'm p̄mo nati-
uitas xp̄i publice ānūciaretur. fm il-
lud Ysa. 2°. De syon exibit lex. ⁊ v̂buꝫ
dn̄i de ihrl'm. Et ut etiā studio magorū
de lōge venientiū damnaretur pigri-
tia iudeoꝝ ppe existentiū qui similes
facti sunt lapidibus miliaris qui viā
ostendunt. nec ambulant. Secundū
v̂o considerādum in hac particula di-
citur fortificatio. Quis.n. stultū forte
videat ut viuente ⁊ regnante Herode
magi extraneum regem ānūciarent.
tn̄ p illam annūciationem magorum
p̄figurabatur constantia gentiū xp̄m
vsqꝫ ad mortē confitentiū. Vn̄ Crisoꝰ
dic sup Math. qꝫ dum considerabant
regem futurum. non timebāt regem
presentem. Adhuc non viderāt xp̄m
⁊ iam parati erāt pro eo mori. O san-
ctissimi magi prius xp̄i confessores qꝫ
contemplatores. An nescitis qꝫ q con-
fitetur regem in alieno regno regnan
ti īniuriam facit? An creditis qꝫ vobis
parcat crudelis Herodes q nec filijs
suis sua impietate pepcit. s plures tru
cidauit ex eis? Sed puto qꝫ vos iam de
fide illuminati ⁊ a paruulo illustrati.
licꝫ nōdū videritis eū. cū aplo' Paulo
Act. 21°. ca°. nō solū alligari. s ⁊ mori ī
ihrl'm p noīe dn̄i nostri Ihu xp̄i parati
sitis. Tertiū in hac particula consi-
derandum dicitur profūda humilia-
tio. Quia ītrātes domū īuenerūt pue-
rum cū Maria matre eius. Inuenerūt
quippe puerū quem verissime crede-
bant deum suū. propterea non offen-
duntur stabulo. non presepio. nō pan
niculis pauptatis. non solitudine vir-
ginis matris: sed magis attendentes
sūme diuinitatis condescēsionē pro-
cidentes adorauerunt eum. ⁊ discunt
in paruulo profundam humilitatem.
in stabulo abijcere pompositatem. in
presepio carnis austeritatem. in pan-
niculis amabilem pauptatem. in san-
ctissima v̂gine īuiolabilem puritatē.
Que omnia confirmat Augꝰ ī sermo-
ne 5°. eiusdem diei. di. Talem natum
esse didicerant magi in quo adorādo
se salutem que fm deum est: consecu
turos mīme dubitarent. Neqꝫ.n. etas
erat saltem cui adulatiōe humana ser
uirent. non sibi publice stella regalis.
non in mēbris purpura. non in capite
diadema fulgebat. non pompa famu-
lantiū. nō teror exercitꝰ. nō gloriosorū

fama preliorum. Hos ad eum viros ex remotis terre finibus cum tanto voto supplicationis attraxerunt. Jacebat in presepio puer ortu recens. exiguus corpore. cōtēptibilis paupertate: sed magnū aliquid latebat in paruo. quod illi hoīes primitie gentiū. non terra portante sed celo narrante didicerant. hec ille. Veneremur ergo 7 nos cum istis magis toto mentis affectu puerū Jhesum pro nobis natum 7 passum qui cum patre 7 spiritu sancto suo viuit 7 regnat in secula seculorum. Amen.

Dominica infra octauam epiphanie. de duplici pena intentiori peccati. s. pena culpe 7 conscientie Sermo. 28.

Nolite conformari huic seculo. sed reformamini ī nouitate sensus vestri ut probetis q̄ sit voluntas dei bona beneplacēs 7 perfecta. Scribuntur hec verba ad Ro. 12. ca. 7 in epistola occurrētis dominice. Posita in principio huius sanctissime epistole fratres carissimi ab ipso apostolo Paulo instructione morali qualiter. s. debeat ordinari vita ad deū quantum ad corpus. di. Obsecro itaq; vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem sanctam deo placentem rationabile obsequiū vestrū. Hic consequenter instruit qualiter debeat ordinari vita nr̄a ad deū secundum animam. que secundum Alex. de ales ī isto loco fit duobus modis. q̄a. s recte ordinatur anima ad deum secundum affectum in declinatiōe mali 7 operatione boni. verbi gratia. Apostolus ponit admonitionē dehortatoriā. ponit vtiq; radicem deordinationis aīe ad deum. s. conformationem huius seculi. Ubi vero ponit admonitionem exhortatoriam radicem tāgit recte ordinationis aīe ad deum. s. reformationē sui in nouitate vite. Est aūt cōformatio huic seculo per peruersum amorem rerū huius seculi. reformatio ī nouitate vite est per amorem dei in conformitate volūtatis ad deum. Amor. n. est cōformatio amantis ad amatum. Unde Ugo de sancto victore. in li. de arra sponse. inquit. Scio anima mea quia quicquid diligis ipsa vi dilectionis ī eius similitudinem transformaris. Cum ergo dicit: Nolite cōformari huic seculo. dehortatur a peruerso amore. iuxta illud i. Joh. 2. Nolite diligere mūdū 7c. Et illud Jere. 15. Si separaueris preciosum a vili. quasi os meum eris. Cū vero subiūgit: sed reformamini in nouitate sensus vestri: hortatur ad sanctum amorem. i. ad caritatem que est reformatio imaginis dei in nobis. Ad hanc aūt reformationem cōsequitur experimētum beneplaciti dei. Et ideo addit. Ut probetis que sit voluntas dei. i. ad hoc reformamini ut probetis. i. experimento discatis que sit volūtas dei. De qua probatiōe. i. ad Thessal. finali ca. scribitur. Omnia probate: quod bonum est tenete. Dicitur aūt volūtas dei bona quantum ad bonū volitum. De qua. i ad Thessal. 4. ca. scribitur. Hec est voluntas dei bona: sanctificatio vestra. Dicitur etiam beneplacens quantum ad volitum melius. De qua. i. Joh. 3. Mandata eius custodimus. 7 que beneplacita sunt coram eo facimus. Dicitur vtiq; perfecta quantum ad volitū optimū.

De qua.i.ad Thessal.5°.ca°.Sine itermissiõe orate: in oībus gratias agite. Hec est.n.volūtas dei pfecta. In quibus omnibus verbis patet quomodo solerter abstinere debemus a pctō qd deformat animam cuius pena est grauis. Quapropter in presenti sermone de duplici eius pena interiori.s.pena culpe 7 conscientie tractabimus. Vñ 7 tres considerationes annotabimus quarum

Prima erit de pena culpe in gnāli.
Secūda v̄o de pena culpe ī particulari
Tertia aūt de pena consciē spūtuali.

Pars prima huius sermonis.in q̄ tractatur de pena culpe in gnāli.s.si peccatum est pena peccati.

Rimo igitur in isto sermone de pena culpe in generali tractātes: mouetur dubiū a sacris doctoribus: Vtrum peccatum sit pena peccati. Ad quod respondet̄ ſm Tho.i 2° scripto dis.36.arti.4°.et Bona.et Ricar.nostrum ibidem.arti.p̄.q.1.et magistrum sniarū ibidem: qui circa hanc questionem dicūt q̄ est duplex modus intelligendi. Quidā.n.dicere voluerūt q̄ peccatum est pena peti-nō tñ causaliter siue ſm illud qd est-sed ratione eius quod cōcomitat̄-uel ratione eius quod consequitur.sicut patet q̄ peccatum manifestum ex quo consurgit infamia dicitur eē vindicta peccati occulti: non ratione eius transgressionis-sed ratione fame male cōsequētis. Vel peccatum ī quo est manifesta ignorantia est pena peccati supbie.sicut peccatum cōtra naturā.7 huiusmodi-que vocat apostolus passiones ignorātie: non rōne culpe. Et breuiter quodlibet peccatū potest dici pena peccati precedētis rōne lesiōis quam infert.7 sic vnū dicitur peccatū 7 pena peccati-ita tñ q̄ peccatū essentialiter.7 pena peccati causaliter. Sed quia istum modum ponendi videtur magister vbi s̄.nō affirmare.di.q̄ in nullo fit preiudicium veritati uel putatur fieri si qs dicat ipsa eadem q̄ peccata sūt essentialit̄ (ut ita dicā) esse penas id est punitiōes precedentiū peccatorum. Vñ sentire videtur q̄ aliqd peccatum p se possit esse pena alterius peccati. Ideo est aliter dicendum ſm predictos doctores.s.q̄ si loquamur de peccato ratiōe sui formalis quod ē deformitas in actione: potest eē pena alicuius precedētis peccati p se. Pena n.est lesio īuolūtaria ui dictum est s̄.ad aliquod precedens demeritū ordinata. Sed certum est q̄ actus peccati ratiōe sue deformitatis nō tātūmodo potest dici lesio aīe causaliter uel per alicuius lesiōis cōcomitantiam-s̄ formaliter. Posito.n.p impossibile q̄ per malum actū voluntatis nulla alia deformitas causaretur in aīa-nec ipsum cōcomitaretur alia lesio-adhuc rōne sue deformitatis q̄diu duraret eēt q̄dam lesio in aīa. Deordinatio enī aīe a deo formali predicatione vere dicit̄ lesio aīe.hec aūt deordinatio īuolūtaria est p se. Peccans.n.ipsam deordinationem p se non affectat. Sicut enī dīc Dyo⁹ 4°.ca°.de diui.no.Nemo despiciens malum facit que facit. Volūtaria tñ est p accidēs inq̄tum act⁹ cui accidit est volūtarius. Frequēter etiā ordinata est ad aliquod precedēs demeritum-quod fuit aliquod p̄cedens

pctm̄. Ordo.n.diuine gratie siue dine
equitatis ꝑpter pctm̄ mortale subtra-
hit ab hoīe auxiliū gratie quo poterat
temptationes vincere. Et cum hō ꝑpt
p̄dictam subtractionē debilitatus vo-
lūtatie succūbit temptationi. hoc pec-
catum cōparatur ad p̄cedens sicut ad
causam remouentē prohibēs .i. auxi-
lium diuine gratie quod prohibebat
pctm̄. Nam pena dicit duo. Dicit enī
damnū siue nocumentū. ⁊ dicit ordi-
nem ad p̄cedens detiuatum. Et h̄ duo
cōtingit reperire circa sequens peccatū.
Damnificatio.n. ⁊ nocumentū est in
ipso fm q̄ pctm̄. Eo.n.est pctm̄ q̄ no-
cet: ⁊ magnū malum incurrit quis cū
incurrit pctm̄. etiam si nihil aliud de-
beret habere posterius. Ordinationē
v̄o habet ī eo q̄ sequēs. Hoc.n. ipso q̄
hō est ī pctō: iustum est dimitti cadē
in aliud. iuxta illud Apoc. vlt. ut di-
citur in glo. Justū est ut qui ī sordibꝰ
ē insordescat adhuc. Et iō dic Gregꝰ
ut hr̄ in 2°. dis. 36. Inter pctm̄ aposta-
sie. ⁊ vltimā penam ignis eterni. me-
dia que sūt: ⁊ pena sūt ⁊ pena peccati.
Et Jsidorꝰ li° 2°. de sūmo bono. ca°. 39°.
dic q̄ deus occultā supbiā vindicat p
manifestā luxuriā. Patet h̄ etiā p ex-
perientiam. quia supbus h̄ ipso q̄ vult
aliū excellē. necessario cadit in inuidiā
qn̄ videt alium supare. Sicut.n. dicit
Augꝰ in lib° de vera religione. Neces-
se habet alij inuidere qui non vult ab
alio superari. ḡ videtur q̄ īuidia sit pe-
na supbie. ⁊ inuidia absq̄ dubio est pec
catum. ḡ pctm̄ est pena pcti. Q̄ si di-
catur. Oē pctm̄ ē vitupabile. sed pu-
nitio pcti est laudabilis ⁊ iusta. ut ait
Augꝰ. ⁊ habet in dicta dis. ḡ nullum
pctm̄ est pena pcti. Ad h̄ respōdēdū

est q̄ nō oportet q̄ oīs pena sit lauda-
bilis fm illud qđ ē. s. rōne ordinis ad
demeritū. Quis aūt pctm̄ qđ est pena
alterꝰ pcti nō sit laudabile fm id qđ
est. tñ ordo eiꝰ ad p̄cedens pctm̄ sicut
ad demeritū laudabilis ē. Ex h̄.n. lau
datur dīna iusticia q̄ ꝑpter vnū pctm̄
qñq̄ pmittit cadere in aliud. Item si
dicat̄. Oīs pena ē ordinatiua culpe. ⁊
p h̄ faciēs ad vniuersi decorē. s. culpa
subsequēs nō ordinat culpā p̄ceden-
tem nec decorat. īmo magis deturpat.
ḡ culpa non est pcti pena. ḡ ⁊c̄. Ad h̄
respōdet̄ q̄ vez ē q̄ deus eo modo or-
dinat quo modo punit. ⁊ illa q̄ simpli
citer est pena ⁊ simpliciter punit. sim-
pliciter est ordinatiua. ⁊ illa q̄ suffici-
enter punit. sufficiēt̄ ordinat. Que v̄o
ē pena fm qd ⁊ nō punit sufficienter.
ordinat solū fm qd. ⁊ verū ē illud. Q̄
sicut qdā ordo laudabilis ē. licz mani-
festus pene infernalis ad culpā. ita q̄-
dam ordo ē laudabilis. licz minꝰ ma-
nifestus pcti subsequētis ad pctm̄ p̄-
cedens. Et in h̄ ordine laudatur dīna
iusticia ut dictū est. ḡ ⁊c̄. Postremo
si dicat̄. Si pctm̄ sequens est pena pcti
p̄cedentis. ḡ cū deus nō puniat bis in
idipsū. ut patet Naū p̄. culpa sequen-
ti ꝑpetrata. culpa p̄cedēs nō debet pu
niri. aut si punit̄ nō debꝫ tātū puniri.
Q̄ si .e. esset verū reportaret qs cōmo-
dum d̄ malitia sua. qđ si est h̄ incōue-
niens. patet ⁊c̄. Ad h̄ dicendū q̄ pec
catū sequens non est pena in qua fiat
condigna retributio. sed solū de con-
gruo. Et sic retributio est quā meret̄
qs merito cōgrui. q̄ nō p̄iudicat ei qđ
meret̄ merito cōdigni. Dat.n. deꝰ iusđ
bona in pn̄ti. nō ꝑpt h̄ dat miora ī fu-
turo. Et sic pꝫ pars p̄ma huiꝰ sermōis.

Pars secūda hu9 sermōis.i q̄ tractat̄ de pena pcī culpe in particulari.si videlicʒ sit aliqua passio penalis q̄ habeat rōnem peccati.

Ecūdo in isto sermone de pena pcī culpe tractātes i pticulari: occurrit aliud dubiū declarandū. Utrū videlicʒ inueniat̄ aliq̄ passio penalis q̄ simul habeat ratione peti. Ad qd̄ respōdēt p̄dicti doc. vbi s.q.z.et mḡr etiā ibidem.di.q. notādum est q quedam est passio illata ab extrinseco.7 circa hanc nō ɔsistit meritū nec demeritū nisi inq̄tū a voluntate respuit̄ uel acceptat̄. Un̄ occidi p xp̄o nō est meritoriū nisi inq̄tū volitum ē ab eo q occidit̄. Un̄ p̄pe loquēdo in talib9 passiōib9 nō est passio meritoria.sed sufferentia passiōis. Est 7 alia pena q̄ ortū habet ab intrinseco.7 h̄ potest eē dupliciť. Quedā orit̄ ex corruptiōe nāe. Et h̄ est i duplici dria qm̄ nā 7 corrupta est 7 vitiosa corruptione p concupiscētiā.7 corrupta est corruptiōe penali p mortē iflicta. Ille igit̄ passiōes q̄ oriūtur ex corruptione nāe vbi ē corrupta penali corruptiōe tenent rōnē pene tm̄.ut fames 7 sitis.

Quedā est passio ab intrinseco ex cōuersiōe volūtad libere. Ille igit̄ passiones q̄ oriūtur ab ipsa nā ut est corrupta corruptiōe vitiosa.nō tm̄.hn̄t rationē pene s̄ etiā culpe.sicut sūt inordinate affectiōes aīe que cōsurgūt ex morbo concupie.7 tales sūt passiones aīe ire 7 iuidie 7 consiles. Scdm aūt q h9mōi passiōes oriūt̄ ex cōuersiōe voluntatis ad aliquod bonū amabile.sic h9mōi passiōes sūt in duplici gnē.i.q volūtas habet cōuerti dupliciť. Volūtas.n.aliqn̄ cōuertit̄ ad bonū simplr. Et tūc detestat̄ 7 odit qd̄ aduersat̄ illi bono.ut pote pctm̄. Et h9 mō passiones inde cōsurgētes sūt iuste 7 meritorie. Cōuertit̄ etiā volūtas aliqn̄ ad bonū p̄priū 7 ad bonū ut nūc.7 tūc passiōes que inde surgunt culpabiles sūt 7 male.sicut 7 volūtas a qua oriūtur.s̄ nō habent plenam rationem mali 7 culpe nisi in voluntate consūmantur.ut cum aliquis vult irasci.iuidere 7 etiā contristari. Q aūt h9modi passiōes sint culpabiles probat̄. p̄ sic. Omne illud pro quo quis meretur mortem eternam est peccatum.sed pro passionibus anime meret̄ quis mortē eternam Math.5°. Qui irascitur fratri suo reus erit gehenne ignis.ğ ira que est passio anime est culpabilis.pari rōne 7 alie passiones. Q si dicat̄. Greg9 z° li° moral. dic q iusta sūt cūcta q̄ patimur.sed nihil iustū est pctm̄.ğ nulla penalis passio est pctm̄.ğ ꝛc. Ad hoc respōdetur q Greg9 ibi loqtur de passionib9 illatis ab extrinseco.uel de his que oriūt̄ ab interiori p h̄ q nat̄a humana penaliť est corrupta.q̄ iusta dicūtur inq̄tū ea patimur p̄pt̄ demerita nr̄a.uel p cōparationē ad deuʒ nos pmittentē iuste talia pati. Ex h̄ tn̄ nō seqtur qn volūtas respectu eoꝝ peccare possit murmurando uel īpatienter sustinēdo. z° idē p̄bat̄ sic. Oē illud qd̄ directe repugnat v̄tuti est culpa.s̄ ira 7 iuidia 7 alie passiōes repugnant v̄tutibus.ğ ꝛc. Q si dicat̄. Phus z° ethicoꝝ ca° 5° ait. Passiōib9 neqʒ laudamur nec vitupamur.sed p̄pt̄ pctm̄ vituperamur.ğ nulla passio est pctm̄.

Ad h̄ respondetur q propositio philosophi intelligenda est de passionib9 s̄m se 7 absolute.qa passionib9 inq̄tū sūt a voluntate cōmittente uel omittente possumus laudari uel vitupari.

Postremo probatur sic. Illud maxi-
me tenet rationem culpe quod maxi-
me est impugnatiuũ gratie. sed inui-
dia fraterne gratie maxime repugnat
spiritus sancti gratie. ergo cũ sit hec passio et
pena. patet q passiones aie sũt peccata
Q si dicatur. In anima sunt tria sm
phm 2° ethicorũ. 5° ca°. passiones. s.
potentie. et habitus. intendens ex hoc
probare q nulla passio est virtus. ergo a
simili nulla passio est peccatum. Ad
hoc respondetur q sicut passio non est
virtus formalit loquẽdo. et tñ potest eẽ
mã virtutis. Ita dico q non est pecca-
tum formaliter. potest tñ esse peccatũ
materialiter inqtum comparatur ad
voluntatem magis de ppinquo q̃ in-
ordinati actio exteriorũ mẽbrorum.
Cõfirmatur predicta dcõ p auctori-
tatem Aug. qui i libro. 83. questionũ
q. 77. ait. Multa sũt peccata que pati-
mur. Quod non esset verũ nisi aliqua
passio esset peccatum. Sed melius ex-
plicat de passiõibus bonis et malis. 14°
de ciui. dei. ca°. 8°. di. Apud nos autem
iuxta scripturas sanctas sanamq doc-
trinã ciues sancte ciuitatis dei in hui9
vite pegrinatione sm deum viuentes
metuũt cupiũt dolent gaudentq. Et
quia rectus ẽ amor eorũ: istas omnes
affectiones rectas habent. Et. i. Ciui-
tas porro. i. societas impiorum nõ sm
deum sed sm hominem viuentium. et
in ipso cultu falso contemptuq vere
diuinitatis. doctrinas hoĩuz demonũq
sectantium his affectibus prauis tãq
morbis et pturbationibus quatitur. hec
ille. Et sic patet ista pena que dicit pe-
na culpe.

Pars tertia huius sermõis. i qua tra-
ctat de alia pena pcti. s. pena conscie.

Tertio in isto sermone trac-
tandũ est de alia pena pecca
ti que dicit pena consciẽtie.
Sicut. n. plaga corpus quotidie mole-
ste opprimit. ita peccatum conscientiã
assidue pungit. et velut musca q̃ caluũ
molestare nõ cessat aculeo suo: cõsci-
entiam suam puritate puatam culpa
molestat. Et ideo Iere. 2°. ẽ scriptum.
Scito quia malum est et amarũ te de-
reliquisse dñm deum tuũ. Et iõ Aug9
ait. Sicut mali cruciabũtur in die iu-
dicij in manifesto. ita nũc cruciantur
in occulto. Et ideo sunt peccatores de
illis de quibus loquitur apostolus. i.
Thimot. 4°. Cauteriatam habẽtes cõ-
sciẽtiam suã. Propterea Iero9 inquit.
Cum de eis. s. pctis habetur conscien-
tia: torquent hominẽ et corrodunt ut
geminina viperarũ matrẽ suã. Amb°.
in lib° 2° soliloquiorũ. inquit. Consci-
entia sũt rei semp est in pena. nũq se-
curus est reus. Mens. n. mala conscie
proprie stimulis agitatur. hec ille. Nam
vipera filijs in vtero positis lacerata
perimit. ita nos pungunt pctã nostra
et lacerant. Et ideo potest dicere pecca
tor cum intrat conscientiam eam scru
tando. quod dixit Iulius cesar roma-
nis rediens de obsidiõe cuiusdam ci-
uitatis rebellis: Inueni eã ollam plenã
serpentibus. Ad sciendum autẽ quõ
peccatũ cõscientie molestiam infert:
notandũ est ut i cõpendio theologie
describitur q hoĩs ratio cum aliquod
siue bonũ siue malum iudicat et sistit
ibi: cognitiua dicitur. Si aũt accedẽs
amplius iudicat q bonũ sit ut fiat: mo-
tiua nominatur conscientia. que con-
sciã ẽ ex con et scia ɔposita. Si aũt pce-
dit vltius adeo ut appetat id qd tãq bo-
nũ faciẽdũ esse iudicauit. tũc appellat

liberum arbitrium: quod rationem cum volũtate cõprehendere videtur. Hec igitur ratio in superiorem partem: et inferiorem dividitur. inter quas partes hoc interest. quia pars inferior de transitoriis iudicans ea disponit. superior vero divinis et eternis intendit. Ceterũ pars inferior per leges humanas aliqd esse fiendũ velut honestũ et expediens publice iudicat. Pars vero superior per leges eternas aliqd esse faciendũ. vel quia sic deus precipit estimat. Hui9 igitur rationis pars superior sinderesis appellata tali modo describitur. Sinderesis ẽ vis animi motiva que semper nata est in superioribus figi. naturaliter ad bonũ movens ac malum abhorrens. Et ista est vis anime que quotidie conscientiam peccato depravatam stimulat. Talis quippe sinderesis fm Ricar. nostrum. in 2°. dis. 39. arti. 3°. q. 3. et Bona. ibidem. arti. 2°. q. 2. nunq̃ potest extingui. licz q̃tũ ad actũ q̃nq̃ possit impediri. Vñ glo. sup Ezech. sup illud. Facies aqle. taliter inquit. Scintilla conscientie in Cayn nõ extinguitur. Si g° in Cayn qui tam horrendus peccator scintilla conscientie non erat extincta. quanto minus in eis qui nõ gravãtur tanta malitia. Et glo. super illud Luc. x°. ca°. Abierunt semivivo relicto. dicit q imortalitatem exuere sed rationis sensum abolere non pñt: qn homo sapere et deum possit cognoscere. Et Aug9. 2°. de civi. dei. ca°. 26°. ait. Tanta vis est probitatis et castritatis: ut pene omnis eius laude moveat humana natura. Nec usq adeo sit turpitudine vitiosa ut totũ amittat sensum honestatis. g° videtur q humana natura per peccatum nõ ita depravari potest qn in ea remaneat aliqua naturalis dilectio probitatis. Ratio aũt horũ potest sic deduci. Que naturalit insũt sũt inseparabilia. sed sinderesis inest nobis naturaliter. g° videt q actum eius non possumus oĩo amittere p peccatum. cum vitiũ sicut dic Dyo9 et Aug9 19°. de civi. dei. ca°. 9°. non deleat extrema nãe vestigia. Quis g° possit esse ad tempus absq nãli cognitione et dilectione boni propter aliquod impedimentum supveniens creature rationali. gratia exempli: sicut potest esse grave absq hoc q actu descendat deorsum propter aliquod impedimẽtum. Non tñ unq potest auferri passibilitas abhorrendi malum. et exeũdi in naturalem cognitionem et dilectionem boni absolute dicti. sive boni in generali: cui9 cognitio et amor nobis naturalit sũt impressa. fm illud Boetij 3°. de consolatione. Naturaliter est nobis inserta boni cupiditas. Verũtñ advertendum est scdm predictos doctores h9 sinderesis actus impediri potest triplici modo quibus multi peccatores oppressi peccare nõ curant. contritionem non habent. confiteri contemnũt. predicationes audire negligunt. deum nullo mõ eorũ factorem creatorem. redemptorẽ. gubernatorẽ cognoscere volũt. p° ratione obcecationis. Adeo. n. plerique obcecãtur peccato: ut bonũ malum. et malum bonũ iudicent atq defendant. Quapropter de eius peccati emendatione minime curant. sicut in hereticis invenitur qui sepe p erroris impietate patientes. immo q̃nq morientes: p fidei pietate illa sustinere vel pati se mereri putant. Et ideo stimulum oscie non sentiũt.

quia erroris tenebra cecantur. Qd' eis
potissime euenit q̄diu in heresi pmā-
serunt· tūc quidē vere heretici appel-
lantur. sicut in. c. heresis. ⁊. c. heretic⁹
34. q. 3. notatur. In quoꝝ numero in-
reos singulariter īuenio q iuxta vul-
gare ceci pfidi scripturarū veritatem
non intelligunt. ⁊ ad fidei normā ve-
nire contemnūt· quibus p terrā ven-
tre. i. intellectu cōtradicentibus illud
prophete cōuenit. Oculos suos statu-
erunt declinare in terram. 2° potest
īpediri ratione lasciue delectationis.
Pleruq̄ꝫ. n. hō peccator ab actu vene-
reo taliter impeditur ut ī eo remorsus
conscie locum non habeat. quia carna
lis hō tante delectatiōis igne cōburit̄.
taliq̄ꝫ cōcupiscentie fumo impeditur.
ut in eo omnis conscie radi⁹ obscuret̄.
Vn̄ Greg⁹ in li° pastoral'. ⁊ habet̄. 49.
dis̄. c. hinc etenī. lippū diffiniēs· inqt.
Lippus est cuius quidem īgenium ad
cognitionem veritatis emicat. sed tn̄
hec carnalia opa obscurant. In lippis
quippe oculis pupille sane sunt· s̄ hu-
more defluenti infirmantes palpebre
grossescūt. Quoꝝ quidem quia infu-
sione crebro atteritur acies etiam pu-
pille vitiat̄. Et sunt nōnulli quoꝝ sen-
sum carnalis vite opa sauciat· qui vi-
dere recta p īgeniū subtiliter poterāt·
sed vsu prauoꝝ actuū calligant. h̄ ille.
3° potest impediri ratiōe obstinatio-
nis. In obstinatis. n. sinderesis ne ad
bonū stimulet· ne etiam de malo rep-
hendat: impeditur. Sic est ī dānatis
qui adeo sunt in malo obstinati q̄ꝫ ad
bonū inclinari non possunt. Et hꝫ in
istis sinderisis sit impedita· nō est tn̄
simpliciter extincta. qa ⁊ si q̄tum ad
bonū sempiternū īpedimentū habet·
tamen pūgere ⁊ stimulare non cessat.

Vn̄ ī ipsis dānatis circa culpā respe-
ctu pene· uel in relatione ad penam ⁊
non ad iusticiam murmurat. Et istis
qdem tribus generibus psonaꝝ illud
Ysa. 5°. ca°. dici potest. Ve vob̄ q dicit̄
bonū malū. ⁊ malum bonū· ponentes
tenebras lucem. ⁊ lucem tenebras· po-
nētes amarū ī dulce. ⁊ dulce ī amarū.
Vide ḡ aīa peccatrix ī peccatis psistēs
qualiter affligeris tecum portans gla-
dium q̊ vulneraris. Dic mihi aīa mea
quid dulcius in hoc mūdo· quid sua-
uius· quid gloriosius. nūquid aliīs p̄-
sidere· nūqd diuitiīs abūdare· nūqd
delitiīs ⁊ carnalitatibꝫ frui! Non dico
tibi non aīa misera· sed gloria nostra
h̄ est testimoniū consciētie nostre. 2.
Cor. p̊. ca°. Et ideo īterrogatus Bias
phus qd sit in hac vita optimū. respō-
dit. Mens sibi rectitudinis cōscia. Et
iō ait Socrates. Consciam magis q̄ꝫ fa-
mam intēde· falli nāq̄ꝫ sepe poteris fa-
ma· conscia nūq̄ꝫ. Et iō ait Aug⁹ ī trac
tatu sup vlt. p̄ō. Bona cōscia facit bo-
nuꝫ opus amare. Et quid dulci⁹ bona
cōscia· q̄ ⁊ si non est. ⁊ mala ē pūgit ⁊
amara sūt omnia. Et in li° de catheri-
çandis rudibꝫ. 18°. ait. Veri⁹ atq̄ꝫ iocū-
dius est gaudere hoīem de bona ɔscia
int̄ molestias q̄ꝫ de mala int̄ delitias. h̄
ille. Sꝫ qd aīa ceca p̄uat te ista dulcedi
ne· ista gloria· ista conscie serenitate.
nūqd infirmitas· nūqd īfamia· nūqd
paupertas reꝝ tpaliū· nūqd īimici tem-
porales· nūqd armigeri· nūqd cogna-
ti tui· nūqd tyrāni· nūquid p̄dones·
nūquid ipsa mors corporalis! Nō aīa
infelix nō dico tibi· s̄ solū pctm̄ mor-
tale· solum vitiū capitale· sola iniqtas
tua· sola cupiditas tua. Et ideo Isocra
tes philosophus inquit. Nūq̄ꝫ vllum
facinus ppetrās latere credas. Nam si

ceteros lateat: tu tibi cũ scies. hec ille. Idcirco Aug⁹ ĩ lib° de vera ĩnocentia ca°. 196°. ait. Nulle pene grauiores sũt q̃ male conscĩe. in qua cum deus non habetur. cõsolatio nõ ĩuenitur. Iõ inuocandus est liberator: ut quẽ tribulatio exercuit ad cõfessionẽ. confessio pducat ad veniam. hec ille. Similis est n. peccator mimo q cum intrat domũ suam inquietatur 7 corroditur a familia murmurante. nec alibi peius est ei q̃ in domo sua. sic nec peccatori peius est q̃ in conscĩa ppria. Vñ Tullius ad Catilinam inquit. Iniquitates tue q̃i quedam ĩfernales furie occurrũt tibi. Et ideo Vĩa. 34°. dicitur. Ibi occurrẽt demones. i. pctã p demones ppetrata. Vide g̃ q̃ amarũ est peccatũ tuũ. Aug⁹ n. in lib° meditationũ. ca°. 15°. sic ait de eius amaritudine. Peccare q̃ amara res. O mala peccata q̃ faciles aditus. q̃ difficiles exit⁹ habebis. Intelligite peccatores. quia malũ 7 amarũ est relinquere deum. a peccatis redite 7 nolite peccare. Nolite inquã. nolite. Malum est 7 amarũ. nolite. Vere malũ 7 amarũ est. Expertus sum. in h ipso sũ. Aut enĩ continui dolores cruciabunt penitentem vitam meam. Aut eterni cruciatus vexabũt puniendam aĩam meam. hec ille. Considerate g̊ pctõres grauitatem cõscĩe vestre 7 mũdate eã sanate eã. purificate. facite quod vos docet Aurelius Aug⁹ q in li°. 50. omel. omelia. 16. ait. Ut ad illud ineffabile gaudiũ puenire possimus. quãtũ possumus studeamus bonis opibus insistere. 7 quotidie õscĩas nostras intus aspiciẽtes si aliquid ĩ scola aĩe nostre aut p negligentiam diffutam. aut p luxuriam sordidatam. aut p iracũdiam cõbustam. aut p ĩuidiam concisũ. aut p auaritiam tenebrosum esse dignoscimus. dum adhuc ĩ nostra potestate ẽ cum dei adiutorio festinemus vulnerata curare. reparare pdita. 7 ad candorẽ iusticie ea que obscurata fuerant reuocare. ne forte si bonis opib⁹ nudi 7 vitiorũ pannis sordentibus ĩuoluti ante tribunal eterni iudicis venerim⁹ illa ad nos terribilis sentẽtia dirigat. Discedite a me maledicti ĩ ignẽ eternum. a quo liberet nos ille mũdus ab omni pctõ 7 ĩmaculatus Ihus qui cũ patre 7 spũ scõ suo viuit 7 regnat de⁹ p oĩa secula seculorũ. Amen.

Dñica pma post octauã epiphanie. de triplici pena exteriori peccati. s. vindicte. carẽtie. 7 gehẽne Sermo. 29⁹.

Enedicite

psequentibus vos. bñdicite 7 nolite maledicẽ Scribuntur hec ṽba ad Ro. 12°. et in epistola occurrentis dominice. In hac sacra epĩa fratres carissimi postq̃ apostolus Paulus in pncipio eius posuit quomodo se debeãt habere supiores ad inferiores. di. Habẽtes aũt donationes scdm gratiam que data est nobis differentes. q̃i di. Inferioribus debemus indifferenter illas administrare. Ideo sequitur. Siue pphetiam fm rationem fidei supple debetis ipsam administrare ad informationem fidei. siue ministeriũ in ministrando 7c. Et postq̃ in medio ipsius docuit qualit' debeant ordinari pares ad pares. di. Dilectio sine simulatiõe. qa. s. caritas debet esse vera 7 nõ ficta. Nam Job. 36°. dicitur. Simulatores 7 callidi prouocant iram dei. Dicit etiã

Odientes malum. 7 adherētes bono. Ubi ondit q caritas debet eē sine mali admixtione: ut. s. diligam⁹ bonū in proximis. 7 odio habeam⁹ mala. Deinde sequitur. Caritatem fraternitatis īuicem diligentes. Ubi docet caritatē debere diffundi ad omnes. In quibus verbis ostendit caritatem deberi q̄tū ad affectum. In verbis aūt subsequentibus ostendit caritatē deberi quo ad effectum. di. Honore īuicem p̄uenientes· sollicitudine non pigri· necessitatibus sanctorū coīcantes zc. Hic cōsequēt in verbis propositis docet nos qualiter ordinati debeamus etiam ad īimicos. di. Benedicite p̄sequentibus vos: benedicite 7 nolite maledicere. In quibus verbis ostenditur triplex conditio benedictionis. Prima ē ut sit in ore· quod notatur cum dicitur: Benedicite p̄sequentibus vos· iuxta illud. i. Pet. 3°. Nō reddentes malum pro malo· uel maledictum pro maledicto· sed ecōtrario benedicētes. Secunda conditio est q p̄cedat ex corde Et ideo iterū subditur: Benedicite· iuxta illud. i. Pet. 2°. Sequamī vestigia eius· q cum malediceretur nō maledicebat. Tertia cōditio est ut sit sine cōtraria admixtione. s. odij 7 rancoris. Et ideo sequitur: Et nolite maledicere. fm apostolū qui. i. ad Cor. 4°. inquit. Maledicimur. 7 benedicim⁹. Quā quidem caritatē nihil quidē extinguit nisi pcm̄. Et iō g̃uissime punitur nō solū penis interioribȝ de qbȝ dictum est in p̄cedenti sermōe· s; etiā penis exterioribȝ· de quib⁹ ī p̄sentiarū est tractādum. Et hȝ tripliciter

p° de pena vindicte.

2° de pena carentie.

3° vō de pena gehēne.

Pars p̄ma huius sermōis. in qua tractatur de pena peccati vindicte quam deus in hoc mūdo propter peccatum infligit.

Rimo igitur in isto sermone tractandū est de pena pctī exteriori q̄ dicitur pena vindicte· qua deus ī hoc mūdo sepenumero pctōres in pctō dormientes punit· affligit 7 cruciat· fame· siti· infirmitatibus· pestilētia· guerris· caristia. 7 multis calamitatibus 7 miserijs. Merito cui⁹ vindicte movet' vnū dubiū. Utrū ī oī ope dei sit misericordia 7 iusticia. Nam videtur q iusticia siue seueritas dei ī plerūq; tantū appareat q nihil reluceat de mīa· ut patet ī grauissimis pestilētijs· in qbȝ moriūtur paruuli innocētes. alij etiam ī penitētes ī prouisa morte rapiūtur. P̄. Cum in eterna damnatione oēs mali eternaliter cruciabūtur· magna seueritas videt' iterū cruciari eos in hȝ mūdo. Atrū scriptura sacra clamat. Uniuerse vie dn̄i mīa 7 veritas. Ubi Cassiodor⁹ ait. Hec due simul sūt in omni ope dn̄i: 7 si nō nobis manifeste sp appareāt. P̄. de pe. dis. i. §. taciturnitas. dicitur. Dn̄s qui misericors est 7 iustus· sicut seruat iusticiā in misericordia· ita misericordiam in iusticia. Et Aug⁹ ait. Deus q res oēs curat· ita misericorditer curat ut misericordia nō p̄cludat iusticiam. 7 iusticia misericordiam non excludat. Et ī sermone 5°. de passione dn̄i· idē Aug⁹ inqt. Quis multum p̄sumere debeat de mīa dei· nō tn̄ negligere debetis ei⁹ iusticiā. Cum iusticia. n. te iudicabit cū mīa te redemit. h ille. Ad hȝ rn̄det' fm doctrinā multorū doc. s. btī Tho. i 4°. scripto. dis. 46. arti. 2°. q. 2. et beati

Bona. ibidem arti. 2° q. 2. et in p°. dist. 47. in questionibus circa litteram. 7 Ricar. de media villa ibidē arti. 2° q. 3 7 doc. subtilis ibidem arti. 4°. et doc. irrefragabilis Alex. de ales in prima pte in tractatu de misericordia 7 iusticia dei. sic colligendo. Q2 tripliciter dicit misericordia. Cōissime pro affluentia diuine bonitatis. Cōiter p benignitate in largitione bonoꝝ. Stricte p pietate in subleuatiōe maloꝝ. Similiter 7 iusticia dicitur tripliciter. Cōissime pro condecētia diuine sapientie 7 bonitatis. Cōiter pro liberalitate in retributione bonoꝝ. Stricte dicitur seueritas in punitione maloꝝ. Si g° capiat p° modo misericordia. 7 p° modo iusticia. sic in omni opere dei est misericordia 7 iusticia. Misericordia. quia nihil facit nisi ex affluētia sue bonitatis. Iusticia. quia nihil facit quod nō condeceat suā sapiētiā 7 bonitatē. Si 2° mō capiatur misericordia 7 iusticia. sic in omni tali opere cōiuncte repiūtur. Iusticia. quia non retribuit nisi merēti. Misericordia. qa sp cōfert vltra cōdignū. Si v° 3° modo capiatur misericordia 7 iusticia. sic ambe repiūt. Iusticia. quia punit mala nec aliqd malum relinquit impunitum. Misericordia. qa tn̄ punit citra cōdignū. in alio mūdo 7 in isto propter vtilitatem nostram. Patēt predicta p preclara exempla. p° enī in creatione. quia q2 res sint producte d nō esse ad esse. magna relucet misericordia 7 affluentia diuine bonitatis. Quia tn̄ nihil fecit qd nō deceat suam sapiam 7 bonitatem magna splendet iusticia. Similiter ī creatiōe hoīs mīa claret q2 factus est capax btitudinis ad felicitatem participandā. Iusticia tn̄ iūcta est. quia non nisi suis meritis est eam ɔsecuturus. 2° ī expulsione pmoꝝ parentū de paradiso Gen. 3°. Vbi fuit magna iusticia 7 seueritas in punitione mali. Magna v° mīa. qa sic deductus est hō ad cognitionem sui pctī. ppter quod penituit 7 eternam damnationē non incurrit. nec supnam felicitatem amisit. Insup misericordia fuit q2 cito expulsus est. qa si stetisset 7 comedisset de ligno qd ē in medio paradisi. s. ligno vite. 7 sic vitam plongasset. nec tn̄ mortem euasisset 7 si vitam prolongasset etiā longiorem miseriā passus fuisset. 3° patz exemplum pclarissimū ī redemptione generis humani. vbi fuit misericordia magna inqtum filius dei p nobis īcarnatus est 7 passus. q nosmetipsos miseros redimere nō poteramus. Vn ad Titū. 3°. Apparuit benignitas 7 humanitas saluatoris nr̄i dei. nō ex opibꝫ que fecimus nos. s sua mīa saluos nos fecit. Insup iusticia siue veritas cū ea osculata est. qa nō sine penalitate 7 satisfactiōe redemit. 4° in pctōꝝ iustificatiōe. Vbi iusticia. qa nō iustificāt nisi puia pnīa. Misericordia v° iūcta. qa p exiguā pnīam 7 penalitatē mutatur pena eterna in penā tpalem. iuxta illud. Beati q̊ꝝ remisse sūt iniqtates 7 quoꝝ tecta sūt pctā. 5° in repbōꝝ dānatiōe. Vbi iusticia 7 seueritas inqtum eternalir cruciāt. Misericordia v° inqtum citra condignū puniūtur intensiue. iuxta illud Treñ. 3°. Misericordie dn̄i q2 non sumus consūpti 7c.

6° in punitiōe 7 tribulatione bonoꝝ 7 maloꝝ. Nam in malis apparet iusticia inqtum pro peccatis affliguntur que penā merent. Apparet vtiqꝫ mīa inqtum ipsi pctōres tribulationibus emendant 7 corrigūt. 7 penā eternā

fugiūt ⁊ gloriā eternā acquirūt. uel si
nō corrigunť· saltem aliis timor incu-
titur. ⁊ exemplum bene viuendi dať.
Vn̄ de primo bono ait Greg⁹. Mala que
nos p̄mūt· ire cito⁹ ad deum cogūt. De
secūdo loquiť Lac. in li° de ira dei. ca°.
xi°. oi. Sunt alii facinorosi ⁊ nepharii
q ut oīa libidinibus polluant· cedib⁹
vexent· fraudēt· rapiant· piurent· nec
parētibus nec consanguineis parcāt·
leges ⁊ ipsū deū negligūt. Habet igiť
ira in deo m̄iam. Non est. n. fas eū cū
talia fieri videat nō moueri ⁊ insurgē
ad vltionē sceleratorꝝ. ⁊ pestiferos no-
centesq; delere ut bonis oīb⁹ consulat.
Et. ī. Que ꝑfecto nisi habeat· huma-
na vita turbabitur· atq; ad tantam cō
fusionem deueniet status rerꝝ: ut con
temptis supatisq; legibus sola regnet
audacia· ut nemo deniq; tutus esse pos
sit nisi qui viribus preualeat. hec ibi.
Similiter patet ex hoc ī subtractione
bonorꝝ tēporaliū m̄ia. quia effecti pau
peres non ita intricant in istis. ⁊ magis
ad supna anhelant quibus eos de⁹ nō
priuabit· iuxta illud. Non p̄uabit bo-
nis eos qui ambulant in īnocētia. Iu-
sticia vō quia ex horꝝ subtractione fit
etiam peccatorꝝ punitio. Dixi insuper
q; apparet iusticia ⁊ m̄ia in tribulatio-
ne bonorꝝ ⁊ iustorū. Nam iusticia ap-
paret. quia si parꝝ qd mali habent p h̄
puniantur. uel si nihil habent· seueri-
tas pro pctō originali demonstretur.
Misericordia aūt apparet. quia cito ad
patriā supnam redeūt. ⁊ copiosi⁹ coro
nantur ab eo q dat ꝓ paruis magna. ꝓ
terrenis celestia. ꝓ tēporalib⁹ sempit-
na. 7° et vltimo claret m̄ia ⁊ iusticia
ī pctōꝝ expectatiōe. Ratio aūt quare
deus expectat pctōres. ⁊ nō statim pu

nit· affligitur a Lac. in li° de ira dei. ca°.
15°. vbi ait. Nullus ē. n. q nō peccet. ⁊
multa sūt q̄ ad peccandū iuitāt: etas·
molestia. egestas· occasio. p̄miū. Adeo
subiecta est fragilitas carnis q̄ induti
sumus ut nisi huic necītati de⁹ parcēt.
nimiꝝ fortasse pauci viuerent. Propť
hanc causam patiētissimus est. ⁊ iram
suam continet. Nam qa ꝑfecta est in
eo v̄tus· necē est patientiā eius quoq;
esse ꝑfectam: que ⁊ ipsa v̄tus. Q multi
ti ex pctōribus iusti postenus effecti
sūt ex malis ꝓbi· ex īprobis cōtinētes
Q multi in prima etate turpes. ⁊ oīu3
iudicio damnati· postmodū tam lau-
dabiles extiterūt. que vtiq; nō fierēt
si oē pctm̄ pena sequereť. hec ille. Ecce
ḡ in expectatione iniustorū peccatorū
magna misericordia. Inq̄tum tn̄ p⁹ea
puniūtur si non emēdantur claret iu
sticia. Vn̄ de pe. dis. 1. §. multiplex. di-
citur. Multiplex misericordia dei ita
lapsibus humanis subuenit ut nō so-
lum ꝑ baptismi gratiam sed etiam ꝑ
penitentie medicinam spes vite repa-
retur eterne· ut qui regenerationis do-
na violassent· proprio se damnātes iu
dicio ad criminū indulgentiam redi-
rent. hec ibi. p̊ expectauit Cayn vsq;
ad septimam generationē· postea pu-
niuit. Gen̄. 4°. ca°. 2° expectauit totū
genus humanu3 ꝑ duo milia annorū
quorꝝ peccata erāt grauia. Gen̄. 6°. ca°.
De quibus Aug⁹ facit mētionem. 12°.
de ciui. dei. ca°. 15°. Et postea tpe Noe
iterꝝ expectauit cētū vigīti āniis. Gen̄.
6°. de pe. dis. 1. §. idem dicerēt. Et p⁹ea
induxit aquas diluuii super terram.
ibidem. 3° expectauit Sodomam ⁊
Gomorrā multo tpe. Gen̄. 18°. et p⁹ea
pluit ignē ⁊ sulphur sup Sodomā ⁊

Gomorrā. 7 delete sūt. 4° expectauit chananeos. Gen̄. x°. ca°. quoꝝ mēsura completa fuit in introitu Josue. Ibidem. 6°. ca°. 23. q. 5. c. hinc notandum.

5° expectauit ppl'm Niniue. 7 dedit eis tēpus quadraginta dieꝝ ut pn̄iam agerent. qd̄ si non fecissent grauit' puniti fuissent. Jone. 3°. 6° expectauit Dauid q cōmiserat adulteriū 7 homicidiū. nec statī puniuit eū qd̄ postea fecisset nisi dixisset. Peccaui. ad increpationē Nathan. 2. Regl. 12°. Item expectauit Achab. 3. Regl. 21°. 7° expectauit totū populum isrl' vsq3 ad transmigrationem Babylonis. Ex quibus oībus apparet q in deo ē misericordia 7 iusticia. 7 in oī ope relucet. maxime in ope tribulationis 7 afflictionis ad vindictam maloꝝ induratoꝝ. 7 ī peccatis obstinatoꝝ. ad coronam 7 gloriā bonoꝝ. Vn̄ Aug' sup ps. 98°. ait. Illis deus irascitur quos peccantes nō flagellat. nam cui vere ꝓpitius est nō solum donat pctā ne noceant ad futurū seculū. sed etiam castigat ne sp peccare delectet. Et in lib° cōtra idolatras. ait idem. Irascitur deus 7 miseretur. Irascitur ad pcutiēdū. 7 miseretur ad sanandū. Irascitur ad mortificandum. miseretur ad viuificandū. In vno homine h' facit nō quasi alios mortificās 7 alios viuificās. sed eis ipsis 7 irascit' 7 mitis est. Irascitur criminibꝰ. 7 mitescit correctis moribus. Ego inqt pcutiā 7 ego sanabo. ego occidā 7 ego viuere faciam. vnū Saulū ꝓstrauit 7 Paulū erexit. prostrauit infidelem 7 erexit fidelem. prostrauit psecutorē 7 erexit pdicatorē. g cum irascit' miseretur. Ex his vtiq3 elicitur correlarie dcō nostra q flagella. tribulatiōes. fames. sitis. carustie. guerre. pestilentie. depdationes. spoliationes 7 reliq̄ mala. que ideo deus īmittit ad vindictā pctōꝝ ut uel eos cōuertat istoꝝ timore. 7 sic eis fiat iusticia simul cū misericordia. uel saltē ut ostēdat deus per ista mala afflictiua quātū sibi displicent pctā. Et ideo cauete a pctīs xpiani. agite pn̄iam pctōres si non vultis crudelit' flagellari. quiescite agē peruerse. discite benefacere. ut ait Ysa. p°. ca°. Reuertatur vnusqsq3 a via sua pessima. 7 ꝓpitius ero iniquitati 7 peccatoꝝ. Jere. 36°. Cōuertimini ad me ī toto corde vr̄o. in ieiunio 7 fletu 7 planctu. 7 scindite corda vestra 7 non vestimēta vestra. Johel. 2°. Qd̄ si nolueritis h' faciē vr̄am sup petrā īdurauerit ut de vobis dicat' illud Jere. 5°. ca°. Indurauerūt faciem suā supra petrā. 7 noluerunt reuerti. O quot flagella. O quot torsiones. O quot tribulationes etiam in hoc mūdo experiemini. Qd̄ ne inanit' loq videamur 7 iocose audi scripturam sacrā scelerate puerse indurate peccator. Lege exēpla diuine vindicte diuine propt' peccata illate alienate a sensu.

Peccato egyptioꝝ. possessiones eoꝝ grandine. iumenta 7 pmogenita morte consūpta sūt. Ecce quid facit peccatum. Exo. 9°. i. q. 4. §. Item pctō.

Peccauit populus tuus. descēde. dimitte ut irascat' furor meus. Exo. 32°. 45. dis. disciplina.

Peccantibus filijs Hely hoīes retrahebant' a sacrificio. ideo interfecti sūt i. Regl. 4°. dis. 1. de his vō.

Imperiū dn̄i fortitudo eius. 7 furor eius sup oēs qui dereliquerunt eum. i. Esdre. ca°. 8°.

Auersio paruulorum proijciet eos. pu. p. ca°.

Dereliquerũt dñm deum.7 scm̃ isrl' blassemauerũt·alienati sũt retrorsũ. sequitur. Terra vestra deserta·ciuitates vr̃e succense sũt igni. Ysa.p̊.ca°.

Peccante vno ira dei sup pplm̃ venit Osee.7°.ca°.45.dis.sed illud.50.dis.si quis diaconus.

Ecce ego adducam mala sup populũ istum fructũ cogitationũ.qa v̄ba mea non audierũt.7 legem meam proiecerunt. Iere.6°.ca°.

Erit morticinũ ppl̃i hui⁹ in cibũ volucribus celi 7 bestiis tre.7 nõ erit q abigat.7 quiescere faciam de vrbibus iuda.7 de plateis ir̃lm vocem gaudij 7 vocem leticie·vocem sponsi 7 vocem sponse·in desolatiõe erit t̃ra. Iere.7°.

Confusi sũt sapiẽtes·pterriti 7 capti sũt.verbũ.n.dñi,pieceũt.7 sapientia nulla est ĩ eis.ppterea dabo mulieres eorũ exteris.agros eorũ heredibꝰ.qa a minimo vsq; ad maximũ oẽs auariciam sequũtur.a ppheta vsq; ad sacerdotem cũcti faciũt mẽdaciũ. Iere.8°.

Fili hoĩs·terra cũ peccauerit mihi ut p̄uaricet̃ p̄uaricans·extendã manum meam sup eam 7 conterã virgã panis eius.7 ĩmittam in eam fame 7 interficiam de ea hominem 7 iumentũ Ezech.14°.

Oĩs isrl' preuaricati sũt legem tuã 7 declinauerunt ne audirent legem tuã uel vocem tuam.7 stillauit super nos maledictio. Daniel'.9°.

Et multa silia reperiunt̃ in scripturis sacris que longum esset enarrare·sed discurram⁹ p exempla sacra.

Egypti persequentes filios isrl' submersi sũt iubente deo q̃si plũbũ ĩ aqs vehementibus. Exo.14°.et 15°.

Quia pplus amalechitarũ voluit impedire filios isrl' eũtes in t̃ram pmissionis dixit dñs ad Moysen. Delebo memoriam amalechitarũ desub celo. Ibidem.17°.ca°.

Propter vitulũ quem adorauerunt ppl̃i ceciderũt vna die vigintitria milia hoĩuz. Exo.32°.ca°.

Iussit dñs blassemũ ex̄ castra educi 7 ab vniuerso pplo lapidari. Leuit.24°.

Percussit dñs Mariã lepra.qa locuta est ɔtra Moysen. Nũeri.12°.ca°.

Terribili morte occidit dñs Chore 7 complices eius.7 Dathan 7 Abiron. Numeri.16°.

Misit dñs serpentes ignitos in pplm̃ qa penituerat eos laboris 7 itineris.7 dixerũt. Cur eduxisti nos de egypto? Numeri.21°.

Pro pctõ in vxorem leuite cõmisso tota trib⁹ Beniamin exceptis sexcẽtis viris fuit dño iubẽte deleta. Iudic.20

Hely peccantes filios corripuit sed lente.ppter qd' ipse in eis 7 cũ eis punitus est.i.Regl.3°.et.4°. 37.dis.c.legant.47. §.necesse.de symonia.c.licz Hely sacerdos esset.

Propt̃ pctã Saul puniti sunt illi de domo sua etiã post mortẽ ei⁹.7 ppter eos facta est fames in t̃ra.2. Regl.21°.

Septuagintaduo milia hoĩuz mortui sũt ppt elationẽ Dauid qua fecit pplm̃ numerare.2.Regl.vlt.i.palipo.21°. i.q.4.§.his ita. de pe.dis.2.fugerat.dis.3.§.Ecce.

Peccato amalechitarũ interfecti sũt a viro vsq; ad mulierem 7 paruulum atq; lactentem·bouem 7 ouem 7c.i. Regl.15°.12.dis.§.alias.7.c.vez.i.q.4.§.Itẽ.34.q.3.c.pmo.

Propter pctm̃ adulterij 7 homicidij Dauid reprehendit eũ dñs p Nathan pphetam. Q; si dñs eum non vidisset penitentẽ g̃uiter punisset.2.Regl.12°.

et.12°. de pe.dis.i.§.deniq̄z.⁊.c.si peccatū.⁊ dis.2.§.opponit̄.⁊ dis.3.totū.⁊.c.ille rex.⁊.c.illud do.

Quadragintaduo pueri fuerunt a duobꝫ vrsis lacerati.ꝑ eo q̄ illuserant Heliseo.di. Ascende calue.4.Reg.2°.

Si tam grauiter est punitū peccatū Giezi qui accepit muneta satis volūtarie data. quid erit de illis q̄ acceperūt multa fraudulent̄ exacta uel extorta violenter! 4.Reg.5°.

Populū peculiarem ⁊ dilectū tradidit dn̄s in manus Nabuchodonosor qui totū crudeliter captiuauit. sanctā ciuitatē cōbussit.⁊ templū destruxit 2.paralipo.36°.

Reges Babylonie filios isrl' crudelit̄ tractauerūt. postea ipsi etiā in inclyta ciuitate sua sūt destructi. sicut dn̄s minatur Ysa.13°. et 14°. et Iere.25°.

Heliodorus fuit grauiter flagellatꝰ eo q̄ viduarū ⁊ pupillorū deposita voluit asportare.2.Machab.3°.

Confirmant̄ predicta ꝑ auctoritates decretorū. Nam de punitiōe pctōrum lege.46. dis.c.sed illud.vbi habetur q̄ pena temporalis aut infligit̄ ab hoīe aut a deo ꝓpt̄ pctā nr̄a.

Item lege.19.dis.c.Anastasiꝰ.vbi habetur q̄ deus punit in p̄nti grauiter.⁊ subito ꝓpt̄ dilecti detestationē.

Item lege.46.dis.c.sed illud.et.56.dis.c.si gens.et.23.q.4.c.si ea.et.24.q.2.c.nō turbat̄.vbi habet̄ q̄ puniūt̄ multi qn̄q̄z ꝓpter vnū.

Item lege.1.q.4.c.ecclesia.§.his ita.de punitione egyptiorū.et.5.q.5.non oīs.7.q.1.suscitatis.15.q.1.nec is.in q̄ c.habetur q̄ pena egyptiorū fuit a deo ad eorū correctionē.

Item lege.15.q.1.c.illa.vbi habetur q̄ pena inflicta in h̄ mūdo ē ꝓ pctō.

Item lege.16.q.1.c.et tēporis q̄litas.⁊.c.reuertimini.vbi ait Ieroꝰ. Si qn̄ fames uel penuria uł' rerū diuiciarū egestas oppremit mūdum. sciamꝰ h̄ ab ira dei descendere.

Item lege.23.q.4.c.Guilisarius.vbi h̄r q̄ deus punit qn̄q̄z paucos ut ex h̄ multitudo ad pn̄iam reuocet̄.

Lege finaliter de pe.dis.i.c.mensurā §.quecūq̄z.⁊ eadē dis.1.§.ex his oībꝫ.et.23.q.4.c.si quos.et.23.q.5.c.ad fidem.⁊.c.quid g̃. Vbi Ieroꝰ.quod etiā habetur in 4°. dis.15.ita dic. Ipse qui creauit mūdum ⁊ cōsūmationem faciet. q̄ si vobis videtur crudelis ⁊ rigidus ⁊ cruentus deꝰ q̄ in diluuio genus deleuit humanū. sup Sodomam ⁊ Gomorram ignem ⁊ sulphur pluit. Egyptios submersit ī fluctibꝫ.⁊ israhelitarū cadauera ꝓstrauit in heremo. Scitote eū ad p̄ns ideo reddidisse supplicia. ne in eternū puniret.h̄ ibi. Et sic patet ps p̄ma huiꝰ sermonis.

Pars secūda huiꝰ sermonis.in q̄ tractatur de pena pctī carentie gratie.s.in p̄nti.⁊ glorie in futuro.

Ecūdo ī isto sermōe tractandum est de alia pena exteriori pctī q̄ dicitur pena carētie.s.gratie ⁊ gratuitarū in h̄ mūdo.⁊ felicitatis in alio. Vt.n.dictum est s̄.pctm̄ nō pōt stare cū gr̄a.⁊ sine gratia nulla bona remanēt gratam aīam facientia. Si.n.vna aīa q̄nquaginta ānis bn̄ vixerit.⁊ postea vnū pctm̄ mortale icurrit. oīa bona amittit ⁊ merita q̄ ad gloriam non q̄ ad penam. Vn̄ Ezech.18°. dicitur. Si auerterit se iustus a iusticia sua.⁊ fecerit iniq̄tatem ſm omnes abbominationes q̄s opari solet ipꝰ:

nūquid viuet? Oēs iusticie eius quas opatus est nō recordabūt. Vn̄ in figura habetur. i. Machab. p̄. ca°. q̄ Antiochus ascēdit in irl̄m cum supbia. 7 introiuit in sanctificationē 7 templū. 7 spoliauit eū vasis 7 diuitijs suis. Antiochus silentiū intpretat̄ paupertatis. 7 sigt pctm̄ qd̄ intrat tēplū cordis cū superbia ɔtēptus dei. Et nota q̄tuordecim q̄ aufert.

p̄ xp̄m de corde. h̄ē altare aureū.

2° spm̄ scm̄. h̄ est candelabrū lumīs s. lumen spūs sancti 7 intellectus.

3° vasa eius. i. dona spūs sci.

4° mensam ppositionis. i. fidem formatam q̄ pponit duodecim panes. i. duodecim articulos fidei.

5° libatoria. i. spem firmam ad quā ptinet futurā btītudinē libare.

6° phialas q̄ cōtinēt liqda. i. cōpūctionem. deuotionem. cōpassionē. que lachrymas fūdere faciūt.

7° mortariola in qb9 aromata redigebant̄ in puluerem. Ecce meditationes 7 affectiōes humilitatis q̄ ceteras v̂tutes humiliant 7 quasi in puluerē redigūt odoriferū dum de se humilia sentit v̂tuosus.

8° velum de sagis. quod sapientiam significat.

9° ornamētū aureū. qd̄ caritas ē.

x° aufert argentū id est fructum locutionis.

xi° aurū. i. merita oīu3 v̂tutū.

12° vasa ɔcupiscibilia. i. opera bona.

13° thesauros absconditos q̄s iuenit i. sanctaꝝ meditationū 7 affectionū.

14° cortinas de q̄tuor coloribus. i. q̄tuor v̂tutes cardinales q̄tū ad meritum 7 vsum eaꝝ aufert. His aūt bonis erat spoliat9 ille paup de q̄ dic Iohes. Apoc. 3°. Tu dicis. s. pctōr. quia diues sum 7 nulli9 egeo. 7 nescis qa tu es miser 7 miserabilis. 7 paup 7 cecus 7 nudus. h̄ ibi. Ecce quanta pena carentie quā. s. illa seqtur carentia supne felicitatis. qa p vno solo pctō mortali priuatur aīa felicitate supna. Vn̄ Ber. ait Ve ve vapor est ad modicum patens qui eterne felicitatis aditum interdudit. Et reuera vapore minora sūt qb9 eterna dona pdunt̄. Vn̄ Aug9 sup illo verbo Iac. 4°. Vapor est ad modicum patens. inqt. Vita h̄ē vita dubia. ceca cuminosa. erūnosa. quā humores tumidāt. dolores estuant. ardores desiccant. aerea morbidāt. esce inflāt. ieiunia macerāt. ioci soluūt. tristicie ɔsumūt. sollicitudo coartat. securitas hebetat. diuitie iactant. paupertas deijcit. iuuent9 extollit. senect9 icuruat. infirmitas frangit. meror deprimit. 7 sup h̄ oīa mors interimit. 7 vniuersis gaudijs finem ponit. ita cum eē desierint nec fuisse putant̄. h̄ ille. Noli pctōr p minima delectatiōe pctī pdere tantā felicitatem. Si. n. ut ait Greg9 cōsideremus frēs carissimi que 7 quāta sūt que nobis pmittūtur in celis. vilescūt oīa que habent̄ in tris ꝛc. Et sic patet secūda pars hui9 sermonis.

Pars tertia hui9 sermōis. in q̄ tractat̄ de alia pena exteriori peccati que dicit̄ pena gehēne.

Ertio in isto sermōe tractandum est d alia pena exteriori peccati que vocatur pena gehēne. De qua ad Ro. 6°. Stipēdia peccati mors. s. eterna. De qua i pncipio dictum fuit. 7 ideo hic breuit̄ transeamus. Est. n. pctm̄ via ducens ad mortem. s. eternam. Et io fatu9 est viator

a. peccator qui non querit que via ducat eum. Vñ prouer. 14°. Est via que videt̃ hoĩ iusta. 7 nouissima eius ad mortem ducũt. ps. Iter impiorum peribit. Et nota ꝙ dicitur parabolice ꝙ duo peregrini venientes ad quendam locũ. q̃sierũt a quodã sapiente de via sua. qui respõdit. Si ieritis ad sinistram. ibitis ad quandã ciuitatem vbi cõsuetudo est ꝙ pegrini cũ gaudio recipiũtur. 7 per triduũ optata eis largiũtur. sed p⁹ viliter eiciũtur spoliatis omnibus suis. suspendũtur 7 occiduntur. Si aũt ad dexterã declinabitis. p triduũ īuenietis viam difficilẽ. sed postea pulcherrimã ciuitatem vbi recipiemini cum gaudio ꝛc. Peregrinatio ista vita pñs ẽ. Ciuitas prima est mũdus vbi postq̃ p tres dies delitiarũ diuitiarũ 7 honorũ q̃ sola lucent mũdanis. qui postq̃ voluptates suas cõpleuerit ducũt̃ hoĩes tetri 7 nudi ad suspendiũ 7 mortẽ eternam. Via difficilis pnia est. Triduũ ẽ contritio confessio 7 satisfactio. In his aũt exercentes coronant̃ ĩ celestibus. Ve illi qui eligit priorem vitã siue viã timendo modicam vie asperitatẽ que ducit ad illam eternam damnationem. De qua loquit̃ Aug⁹ ad heremitas di. In inferno nulla est redemptio. qm̃ q illic damnat⁹ 7 demersus fuerit. vlterius non exibit. In inferno nulla ẽ redemptio. qm̃ nec pat̃ põt ibi adiuuare filiũ. nec filius patrẽ. Ibi nõ ĩuenit̃ amicus uel ꝓpinquus q valeat aurũ 7 argentũ. 7 diuitie quas nũc cõgregãt auari. videñtes paupes inopia tabescẽ 7 p̃ nimia fame 7 siti 7 inopia mortem incurrere. non poterũt p̃stare sibi aliquod refrigerium. Vñ miseri p̃ nimia doloris magnitudine amarissime flentes 7 p̃ angustia spũs gemẽtes. dicẽt in inferno: Quid ꝓfuit nobis superbia nr̃a? diuitie. honores. dignitates. gulositates. luxuria. 7 oẽs delectationes carnales. quid profuerũt nobis? Ecce oĩa transierunt quasi fum⁹ 7 vmbra quasi nõ fuerint. 7 nos cruciatibus 7 suppliciis deputati sumus eternis. hec ille. Quas euadere cõcedat nobis ille qui erit bonorum 7 malorum retributor. ut ipsas euadentes eternam gloriam cõsequamur in secula seculorum. Amen.

Dñica secũda post octauã epiphanie. de entitate 7 quidditate pcti originalis Sermo. 30⁹.

Noli vinci a

malo. sed vince in bono malum. Scribũt̃ h̃ vba ad Ro. 12°. ca°. 7 ĩ epl̃a occurrẽtis dñice. Post multa fratres carissimi dicta de peccato ĩ generali: restat ut ad eius distinctionẽ ꝓcedam⁹. Nam p̃mo 7 p̃ncipaliter distinguitur peccatũ ex parte reat⁹. Vñ est dc̃o fm̃ omnes theologos. s. Tho. ĩ 2°. dis. 42. arti. 3°. et 4°. et Ricar. 7 Bona. ibidem q. 3. et Alex. in secunda parte sũme. in tractatu de diuisiõibus peccati. ꝙ isto modo sumendo cõuenienter peccatũ diuidit̃ in originale mortale actuale 7 veniale. Que quidem diuisio non est diuisio generis in suas species. qa species equaliter participant rationẽ generis. sed ẽ diuisio analogica. que fm̃ prius 7 posterius pfecte 7 impfecte dicitur 7 predicatur. Sicut .n. ens diuiditur in substantiam 7 accidens. 7 in ens in actu 7 in potentia. de quibus ens analogice p̃dicatur. 7 p prius p̃dicat̃ de substãtia q̃ de accedente. 7 de ente

in actu q̃z de ente in potentia. Et similiter pfecte ens predicatur de ente in actu 7 in substantia. Impfecte aũt de ente in potentia 7 accidente. qa minimũ de natura entis est ĩ ente in potentia 7 in accidente. Sic a simili diuisio peccati ĩ mortale veniale 7 originale ẽ diuisio alicuiꝰ ĩ pfectum 7 ĩ impfectũ. quia ratio pcti ꝑ̇ꝑ̇us 7 pfectiꝰ iuenit̃ in mortali q̃z in veniali. Vñ minimũ qδ est de ratione pcti in aliquo est in veniali. Quo circa aplus facta admonitione 7 instructione in ꝑ̇ncipio huius epistole. de dilectione proximi 7 pacificatione habenda cum ipso. di. Nolite eẽ prudẽtes apud vosmetipsos supple tm̃. sed etiam apud ꝓximos. scd̃m glo. Alex. Nulli malũ ꝓ malo reddentes: prouidentes bona. nõ solũ coram deo. sed etiã corã omnibus hoĩbus. Si fieri potest quod ex vobis est cũ oĩbꝫ pacem habentes ⁊c. que de se patent. Cõcludit ĩ verbis proposit̃. Noli vinci a malo. querendo. s. vindictã de eo. sed vince ĩ bono malum. bonũ ꝓ malo retribuẽdo. Qui qdem malus potest esse tripliciter. aut. s. malitia originali aut veniali. aut mortali 7 actuali. De pctõ igit̃ originali ꝑ̇ 7 antea tractantes a quo oĩa alia orta sunt. circa eius descriptionem tria ĩ presentiarũ ãnotabimus. quoꝝ

Primũ dicetur peccati originalis entitas.

Secundum v̊o dicetur pctĩ originalis quidditas.

Tertiũ autẽ dicetur peccati originalis actualitas.

Pars ꝑ̇ma huius sermõis. ĩ qua ꝓbat̃ naturam humanã naturaliter eẽ corruptam peccato originali.

Rimo igitur in isto sermone de entitate originalis peccati tractantes. ponitur ista dc̃o fm Alex. de ales ĩ secũda parte sũme sue ĩ tractatu de pctõ originali. q. 1. et in. 3. parte ĩ ꝑ̇ncipio. 7 Bona. ĩ 2.° dis. 30. arti. ꝑ̇. q. 2. et Vgonẽ de castro nouo eadem dis. q. 1. et Franciscũ de maronis in 2.° dis. 31. ĩ ꝑ̇ncipio. 7 breuiter fm oẽs doc. nemine discrepãte. videlicet q̃z nat̃a humana naturalit̃ est corrupta culpa originali a peccato ꝑ̇moꝝ parẽtũ cõtracta. Et ꝓbatur tripliciter s. ratione. auctoritate. 7 expientia. ꝑ̇ ꝓbatur rõne ꝑ̇uationis sic. Nullus debet ꝑ̇uari eterno bono ad quod factꝰ est nisi ĩ se habeat aliqd ꝑ quod indignus sit oĩno aspectui presentari. tale aũt nõ est nisi culpa. sed natura humana ĩ statu sub quo fuit cõdita erat ordinata ad btitudinem 7 ad visionẽ diuinam. si igit̃ oẽs quotq̊t sũt visione dei 7 btĩtudine ꝑ̇uantur nisi ꝑ baptismũ fluminis 7 flaminis renascãtur. 7 hꝰ non nisi ꝑ culpam. ut dictum est. cum dicatur ꝓ̇v. 14.° Miseros populos facit peccatum: planũ est q̃z oẽs q̊tq̊t sũt cõtrahũt originalem culpã ex sua origine. 2.° idem ꝓbatur ratione verecũdationis sic. Nullus rationabilit̃ erubescit de his passiõibus quas habꝫ a natura. nisi insint ei ꝑ aliquã culpã. sed oĩs hõ naturalit̃ erubescit ex mẽbroꝝ genitaliũ motu. igitur ex hꝰ colligit̃ 7 manifestat̃ q̃z qlibet ĩ seipso nõ tm̃ penaliter sed etiã culpabilit̃ ẽ corruptꝰ q̃tum ẽ de sua naturali origine. Nam nihil detestabile uel pudenduꝫ fm rationẽ põt poni ĩ opibus cõditionis diuine. qa oĩa facit creator ordinando ad se. sed ĩ nobis sũt passiones carnales 7 multa alia detestabilia scd̃m

rationem. ğ talia non fuerũt condita
in humana natura. relinqtur ğ ꝙ est
lapsa naturalit. 3° rõne ꝑdominatio-
nis cõfirmatur h̃ sic. Paruulus nascit̃
cũ habituali cõcupiã sine originali iu-
sticia. quod patet. qa tũ venit puer ad
etatem. statim cõcupia naturalis effi-
citur habitualis. 7 etiam nascitur sine
originali iusticia. qa caret effectibus q
attribuũt̃ originali iusticie. ß talis ha-
bitualis ꝯcupia sine originali iusticia
est culpa. ut patebit ĩ parte sequenti.
igitur ꝛc. Et ĩõ dĩc dñs Bona. vbi s.
ꝙ tũc aĩa hoĩs est ordinata qñ spũs ẽ
sub deo. 7 caro 7 v̉tutes aĩales sũt sub
spũ 7 sequũtur eius imperiũ. igitur ꝑ
locũ ab opposit̃ tũc aĩa hoĩs est puer-
sa qñ caro 7 v̉tutes aĩales pręsũt spũi
rationali. quod verũ est nõ tm̃ ſm fi-
dem sed etiam ſm philosophiam. ß in
hoĩe vigor ꝯcupiẽ 7 lex mẽbroꝝ quã
vnusqsqꝫ habet a natiuitate. captiuat
spm̃ 7 ei ꝑdominatur ut dictum est.
igit̃ ex hoc clarũ 7 apertũ est ꝙ anima
cuiuslibet hoĩs a natiuitate puersa est
7 ĩordinata. sed sicut ordinatio ĩ hoĩe
7 rectitudo iusticia est. sic puersitas 7
ĩordinatio culpa est. igitur ĩ aĩa cuius-
libet hoĩs ponendum est esse peccatũ
originale. Et ideo dĩc aplus ad Ro. 7°.
ĩ psona hoĩs lapsi. Video aliam legem
ĩ mẽbris meis repugnãtem legi mẽtis
mee. 7 captiuantem me in lege pctĩ. 7
exclamat. Infelix ego hõ qs me libera-
bit de corpore mortis h9? Et respõdet:
Gratia dei ꝑ Ihm xp̃m. Q si contra
dicatur sic. Tam ĩ nouo ꝙ̃ ĩ veteri te-
stamento nuptie cõcesse sũt tãqꝫ bone
7 licite. sed ad nullũ bonũ necessario
cõseqtur malum. sed si proles culpam
contraheret a sua origine. ad nuptias
necessario seqretur malũ. ğ ul' nuptie
sũt male 7 illicite quod est falsum. uel
non est ponere pctm̃ originale. Ad h̃
respondetur scd̃m Bona. 7 Alex. ꝙ ad
nuptias nõ necessario sequitur genite
prolis corruptio inqꝫtũ est ibi maris 7
femine cõiũctio naturalis. sed inqꝫtuꝫ
illi cõiũctioni adiũcta ẽ corruptio vi-
tiosa seminis ob pctm̃ p̃mi parẽt. Nã
si aliqs vult facere pedem nõ intẽdẽs
ipsũ facere claudum. ꝓpter debilitatẽ
tñ v̉tutis accidit pedi esse claudum. tñ
aliũde est pes. qa a faciente. 7 aliũde ẽ
ꝙ sit claudus. videlꝫ a defectu suo. Ita
ex parte ista ꝙ ꝓlis bono accidit illud
malum aliũde. s. a pctõ p̃mi parentis
nõ ideo dicitur cõseq ad nuptias. Et
si tu obiicias sicut obiicit hereticus ꝙ
qualitercũqꝫ sequat̃ malum. omitten-
dum esset illud bonũ. Dicẽdum ꝙ il-
lud nõ est verũ nisi qñ malũ ꝑponde-
rat bono. nũc aũt non est sic. qa in ge-
nerantibus nõ est vlla culpa. in gene-
rato v̉o meli9 est sic esse ꝙ̃ nõ esse. ma-
xime cũ ei subueniat̃ ꝑ gratiã baptis-
malem. 2° p̃ncipaliter h̃ idem ꝓbat̃
auctoritate veteris 7 noui testamenti
p̊ auctoritate veris testamẽti ꝓphe
Dauid. di. Ecce. n. ĩ iniqtatibus cõce-
ptus sum. 7 ĩ pctis concepit me mater
mea. 7 loqtur ſm Bona. ĩ 2°. dis. 31. in
questiõibus circa lrãm. de pctõ origi-
nali ĩ prole. 7 nõ de peccato actuali in
parẽte. Hoc idem ꝓbatur auctoritate
Iob. 14°. ca°. di. Quis põt facere mũdũ
de ĩmũdo conceptũ semine? Nõne tu
q solus es? Item auctoritate Ysa. 53°.
di. Omnes nos quasi oues errauim9.
non pctõ actuali. ğ originali. 2° hoc
idem probatur auctoritate noui testi
maxime Pauli apostoli qui ad Ro. 3°.
inquit. Omnes in Adam peccauerunt
7 egent gr̃a dei. Item ad Ro. 5°. Sicut

p vnū hoīem pctm̄ intrauit in mūdū 7 p pctm̄ mors. ita in oēs hoīes mors intrauit ī quo oēs peccauerūt. Itē ad Ro. xi°. Conclusit deus oīa sub peccato ut oīuz misereatur. Et ad Eph. 2°. Etam⁹ natura filij ire sicut 7 ceteri. q oīa intelliguntur ſm Aug. de peccato originali. 3° h idem probatur auctoritate oīuz doc. approbatorū ab ecclīa. De qbus loquitur Aug⁹ 2° li° contra Julianū. vi. Propter catholicā ṽitatē scī 7 beati in diuinoꝝ eloqorū ptractatores clarissimi sacerdotes ⁊c. ut pȝ s. in p° sabbato de aduentu. in sermōe de ꝯceptiōe ṽginis. vbi multe alie auctoritates pñt assumi ad h ꝓpositū quas replicare causa breuitatis omitto. 3° pncipaliter h idem ꝓbatur expientia.

P° expientia pudorositatis in primis parentibus q post pctm̄ cōmissū fecerunt sibi periçomata. ut patet Gen̄. 3°. Et facta sūt eis 7 suis posteris quedā mēbra pudibūda. quod nō fuit ꝓpter aliud nisi ꝓpter pctī corruptionem in porta originis apparētem. 2° h idem ꝓbat expientia timorositatis in aīalibus que ante peccatū hominem timebant 7 ei subijciebantur. iuxta illud Gen̄. p°. Dominamini piscibus maris ⁊c. Et. i. Adduxit ea ad Adam ut videret qd vocaret ea. Modo aūt econtrario est. quia hō timet aīalia p̄cipue serpentem. Timor. n. iste est oīuz 7 penalis. g pena ista naturalis est. g si de⁹ nō est iniust⁹. erit nālr pctm̄ originale. 3° h idem ꝓbatur expientia dolorositatis. Nam videmus sensibiliter paruulum nasci cum dolore 7 penalitate. sed nō videtur tales penalitates inesse nature hūane nisi inesset aliqua culpa. Ait. n. Ansel. ī p°. Cur deus hō. Nequaq̄ existimabitis cōuenire deo: ut creaturam quam fecit iustam. sine peccato miserā esse cogat. Sed multe sūt miserie in qbus nascitur humana creatura. Nam pueri q cū actu nihil cōmiserūt. patiūtur tn̄ cōbustiones. febres. variasq; egritudines. Patiunt etiam mulieres dolores naturaliter in concipiendo portando 7 parturiendo quod iniustum esset si p oīa innocentes essent. g pctm̄ in eis p̄cessit. sed nō actuale. g originale. Et sic patet ps p̊ma huius sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q declaratur quid sit pctm̄ originale.

Ecūdo ī isto sermōe de quidditate originalis pctī tractantes: tria occurrūt ꝓponenda. Primū dicit acceptio. Secundū dicit distinctio. Tertiū aūt dicit descriptio.

Qūtum ad p̊mū aduertendum est q pctm̄ originale multipliciť accipitur. P°. n. accipitur ꝓ suo eē materiali. Et h dupliciť. Vel ꝓ materiali positiuo. 7 ſm quosdam doc. sic vocatur peccatū originale habilitas seu rebellio habitualis ex qua potest consurgē rebellio actualis. Vel ꝓ suo esse mālī p̊uatiuo quod est carentia iusticie originalis. 2° pōt accipi ꝓ suo formali quod nō est aliud ſm quosdam doc. q̄ esse ī dei offensa. ira. uel odio. 3° pōt accipi peccatum originale ꝓ suo causali. s. ꝓ libidinosa cōceptiōe seminis ex parte parentū. De qua dicit in p̄dictis verbis Job. 14°. Quis potest facere mūdū ⁊c. Vbi dic Ansel. ī li° de ꝯceptu ṽginali. ca°. 7°. q ista scriptā nec alia similis est sic ītelligenda q ī semine sit īmūdicia pctī. sed ꝓ tanto dicit ibidem esse peccatum. qa ex tali cōceptiōe accipit hō

ut postea dum aīa vnitur corpi ī hoīe sic ↄtrahat pctm̄ originale. Nam ī semine nō plus est pctm̄ q̄ȝ in sputo. Et sic patet pmū ꝓpositū. Secundū qd̄ dicit̄ distinctio. pȝ ex h̄. qa pctm̄ nō solum ipoꝛtat boni ꝑuationem ſ etiam quandā ponit ad malū ↄuersionem. exēpli grā. Pctm̄ carnis nō ē solū priuatio castitatis qn potꝰ ē etiā dei tractabilis fm carne cuiuſdam inhoneste ↄuersio delectationis. fm quā ↄuersionē pctm̄ illud esse dicit̄ imoderatꝰ appetitꝰ dei tractabilis fm carnē. Quibus ex dictis itelligi pōt q̄ oē pctm̄ tria ipoꝛtare dignoscit̄. boni .s. ꝑuationē. maliq; conuersionē. ꝛ postremo pene obligationē. Et sic pȝ secūdū. Tertiū i ista pte videdū dicit̄ descriptio. Vñ his psuppositis aduertēdū fm doctrinā doc. illuminati Frācisci de maronis i 2° dis. 31. et etiā in 3° dis. 3. q̄ ponūt̄ septē ↄcłones negatiue. Prima est q̄ pctm̄ originale nō ē actꝰ malꝰ. qa p h̄ distinguit̄ a pctō actuali. Nullū. n. actū hȝ aīa qn ↄhit ipsū. Nam pctm̄ originale p̄cedit oēm actū liberi arbitrij. ſ de lege cōi i v͛o mr̄is nullus vtit̄ libero arbitrio. ꝛ tñ ibi ↄhit pctm̄ originale.

Secūda ↄcłō ē q̄ pctm̄ originale nō ē aliqs habitꝰ vitiosus. quia si sic eēt imp̄meretur a deo. qa nullꝰ a p̄ncipio pōt hr̄e aliquē habitū nisi sup̄nālr infusū. cū nālis habitꝰ acq̄sitio sit successiua. ſ talis habitꝰ vitiosus nūq̄ȝ infūdit̄ a deo ꝛc. Tertia ↄcłō ē q̄ illud pctm̄ nō ē solū carentia originalis iusticie. qa si deꝰ creasset Adā i puris nālibꝫ habuisset istā carētiā. cū originał iusticia fuerit donū sup̄nāle. ut dicet̄ i. ꝛ tn̄ nō habuisset originale peccatū. ita esset de hoīe alio si ipsū crearet sine ꝓpagatiōe. Quarta ↄcłō ē q̄ peccatū originale nō ē formalit̄ infectio moꝛbida i carne. qa nullū pctm̄ ponit̄ formalit̄ nisi vbi nata ē esse v͛tus ꝛ meritum. cū opposita sp̄ nata sint fieri circa idē. fm pħm. Talis aūt infectio ponit̄ i ipso coꝛpe vbi talia oīo sūt nata esse.

Quinta ↄcłō ē q̄ pctm̄ originale nō ē aliq macula positiua ī aīa ipsam inficiēs. qa subē spūales nō sūt maculabiles nisi p habitus ꝛ actꝰ vitiosos. cū ex solis talibꝫ vitupēt̄. ꝛ alie entitates positiue ipsas p̄ficiūt. Sexta ↄcłō est q̄ pctm̄ originale nō ē formalit̄ ↄcupīa. qa talis potētia nālit̄ nobis inest sicut brutis. cū aīalitas nr̄a sit eiusdē rationis cū ipsis brutis. Nam ꝓnitas ↄcupiscētie ponit̄ pena hꝰ pcti fm istum doc. Septima ꝛ vltīa ↄcłō ē q̄ pctm̄ originale nō hȝ silitudinem cum aliis pctis. i duobꝫ. p̊ qa ↄhit̄ inolūtarie. alia v͛o volūtarie ꝛ cū delectatiōe. 2° qa istud pctm̄ ꝓuenit a parentibus. i. ꝓpt̄ defectū trāsgressiōis p̄moꝝ parētū. alia v͛o nō. Ḣis igit̄ p̄missis dico q̄ si accipiat̄ pctm̄ originale fm q̄ accipit̄ ꝓ suo māli priuatiuo. sic diffinit̄ fm sniam btī Ansel. vbi s̄. quam Scotus ↄfirmat in 2° dis. 32. q. vlt̄. s. ꝓut pctm̄ ipoꝛtat ꝑuationem boni. videlȝ Pctm̄ originale ē carētia originał iusticie cū debito habendi eā. Ad cuiꝰ diffinitionis declarationem p̊ videndum est qd̄ sit originalis iusticia. Est aūt scd̄m Nico. de lyra. sup eplam ad Ro. 5° ca° circa finē. quedā humane nat̄e rectitudo p quam coꝛpꝰ erat aīe subditū. ꝛ iferioꝛes vires ratiōi. q̄diu aīa subdita eēt suo creatoꝛi. Hec aūt rectitudo fm p̄dictū doc. ꝛ Vgonē de castro nouo i 2° dis. 29. q. i. Et breuit̄ scd̄m oēs doc. nō erat ex p̄ncipijs nāe humane. cū coꝛpꝰ hūanū sit naturalit̄

corruptibile sed a deo data in prima hominis conditione. quapropter fuit donum supernale. Nam per iusticiam originalem poterat homo gubernare appetitum inferiorem quantum ad delectabilia in omni tranquillitate. sed gubernare sic sine omni inquietudine non videtur posse esse nisi per donum supernale. ergo &c. Item appetitus inferior non potest facere quin feratur in suum obiectum ipso presente. ergo si expectat motum appetitus superioris. oportet quod hoc sit per donum aliquod supernale. igitur cum appetitus inferior in illo statu non ferretur in obiectum suum nisi expectando motum rationis preuenientem. hoc erat per donum supernale. et hoc erat iusticia originalis. Item iusticia originalis faciebat quod appetitus inferior mouebatur ab horrendo sine horrore. a timido sine timore. hoc ergo erat per aliquod donum supernale. igitur &c. Quod videtur confirmare sapiens Ecclesiastes. 7°. di. Hoc scio quod deus a principio fecerit hominem rectum. Et quia iusticia est quedam rectitudo. propter hoc talis rectitudo nature humane bene et optime iusticia vocatur. Et etiam originalis. quia data est humane nature in sua prima origine. Et quia per originem fuisset in posteros transfusa si ab Adam fuisset seruata. ipso vero peccante iuste fuit ab eo subtracta. sed peccatum suum in ipso non est dictum originale sed actuale quod sibi ipsi fecit. in nobis vero ipsum peccatum originale dicimus. quia per eum tali iusticia priuati sumus. Et ideo non valet obiectio Francisci de maronis ut mihi videtur. s. quod deus nullum obligat ad impossibile. impossibile est autem alicui acquirere originalem iusticiam cum deus nulli eam infundat quocunque puro actu. ergo nullus est debitor habendi eam. Quia secundum Scotum et Nico. de lyra. fuit possibile primo homini habere eam. et transfundere ad posteros. Et ideo ab ipsis etiam exhibetur talis obligatio. ut dicetur. i. Unde Ansel. in li° de conceptu virginali dic. Peccatum originale aliunde intelligere nequeo in ipsis infantibus nisi per illam factam inobedientiam Ade per quam sunt omnes filii ire. Quia igitur carentia perfectionis que debet inesse culpabilis est in homine. cuiusmodi fuit rectitudo predicta. Ideo eius carentia cum debito eam habendi dicitur peccatum originale. quod fuit possibile in primis parentibus. 2° circa istam diffinitionem videndum est si primi parentes habuerunt gratiam gratum facientem in primo instanti sue creationis. Et circa hoc est duplex opinio. Nam Ugo de castro nouo in 2°. dis. 29. q. 2. dic quod sic. primo quia opera dei sunt completa et perfecta. ergo perfectum fecit hominem. sed maxima perfectio est gratia gratum faciens. igitur &c. 2° quia dat deus gratiam rationali creature nisi sit aliquid repugnans. sed tunc nihil erat ibi repugnans. igitur &c. 3° quia secundum omnes doc. Adam habuit fidem. ergo et gratiam. quia non videtur quod habuerit fidem informem. igitur &c. Alex. vero de ales in secunda parte summe sue in tractatu de conditione primi hominis dic quod non. quia hoc decebat diuine maiestati ut prius esset homo conditus secundum naturam. deinde informatus per gratiam ut inde recognosceret gratiam esse donum dei. et illam a naturalibus distingueret. et sic non nature sed gratie attribueret. Decebat etiam hoc omne bonitati. quia diuina bonitas sic suam bonitatem communicat rationali creature ut non tantum tribuat ei affectum boni sed etiam potentiam cooperandi quodammodo ut sic perfectius communicet se creature. Cum igitur opus caritatis omnia mereatur ex condigno noluit dare gratiam nisi preambulo merito congrui per bonum usum nature. ut sic homo efficeretur gloriosior et laudabilior. quod spectat ad summam bonitatem dei. Decebat etiam hoc omne sapientie. ut. s. homo secundum processum temporis ad perfectionem perducatur. Sapientis. n.

est singula sm tēporū opportunitatē distinguere. Vñ maluit primo facere hoīem in statu nature bene institute. ⁊ post addere donū grē. deinde superaddere cōplemētum glorie. Attñ sm ꝑdictum doc. Alex. vbi s. habuit ipse Adam gratiā gratū facientē añ lapsū ꝑ quā non solū malo resistere ꝟ in bono ꝓficere potuit. Et illa gratia duct⁹ ita bñ meruisset obseruando mandatum dei sicut demeruit transgrediendo. 3° vidēdū ē si ꝑ amissionē iusticie originalis nā hūana sit peiorata ī suis nālib⁹. Et dic Vgo de castro nouo vbi s. q. 3. ꝙ natura illa amota originali iusticia fuit nālibus relicta. ⁊ ꝑ ɔñs vulnerata. nō qdem ꝙ gradus dispositionis nālis ī ipso fuerit amot⁹. uel natā alterata ī sua dispositiōe: sed ꝑ defectus nāles sub quib⁹ posita ē formalit̃. Et ꝟ dicūtur vulnera sua. qa licꝫ talia ī aliis nō sint vulnera aīalibus. ī hoīe tñ sic. qa suo ictu siue actu sūt sibi inflicta. Et sic patet ꝑma diffinitio. 2° dico ꝙ si accipiatur pctm̄ originale ꝓ suo mali positiuo sm ꝙ pctm̄ īportat mali cōuersionē. sic describit̃ sm magistrū in 2° dis. 30. Pctm̄ originale est cōcupiā uel ꝓnitas quedā in appetitu rationali ad cōcupiscēdum delectabilia inordinate uel īmoderate. q̄ nata ē cōdelectari ī appetitu sensitiuo cui cōiūgitur. Circa quā diffinitionē tria notāda sūt. ꝑ notādum est sm dñm Bona. in 2°. dis. 30. arti. 2°. q. 1. ꝙ pctm̄ originale nō tm̄ dic ꝑuationē ꝟ etiam quandā cōuersionē. Vñ sicut nō dicit̃ pctm̄ actuale esse in aliq̄ ex ꝟ solo ꝙ careat iusticia. qa tūc lapis diceret̃ pctm̄ habere. ꝟ ex ꝟ ꝙ aīa aliquā inclinationem habet ad aliqd. Sic etiā originale pctm̄ dicit̃ esse in aliquo nō solū qa

caret originali iusticia. sed etiā qa necessitatem habet ɔcupiscendi. quēadmodū videmus in egritudine corꝑali utpote in paralisi ꝙ talis morbꝰ inest ex quadam dissolutione v̇tutis. ita tñ ꝙ nō oīo ꝑuatur v̇tus motiua sicut ī mortuo. sed aliquo mō manet nō potens mēbrū regere. ⁊ ita seqtur ꝑtim ex positiōe. partim ex defectu: man⁹ tremulatio. Sic intelligendū est ī originali pctō ꝙ ipsū nō solum inest hoī ꝓpter defectū originalis iusticie. verꝫ etiam ꝓpter positionē praue cōcupiē.

2° notandū est ꝙ maior infectio est potentie gnātiue ꝑ pctm̄ originale q̄ꝫ alteri⁹ potentie. Cui⁹ rō est sm Bona. dis. 31. arti. ꝑ. q. 3. quia alie vires solūmodo dicūt̃ corrupte. ipsa v̇o gnātiua dicit̃ corrupta ⁊ infecta ꝓpt̃ ɔcupiscētie pruritū ⁊ vehementiā q̄ residet in ipsa. Nam ipsa est vis nō solū deseruiens ꝑsone ꝟ etiā nat̃e. Et iō originalis corruptio siue vitiū quod inest nāe ex corruptione ꝑsone ꝑus respicit illam potentiā q̄ꝫ aliam. 3° notandum ē ꝙ pctm̄ originale q̄ꝫtum ad ꝟ multis modis noīatur sm ꝙ diuersimode cōparatur. Cōparatur. n. ad id a quo est. ⁊ sic dicitur lex carnis. quia cōtrahitur mediante carne sm quosdam. Cōparatur etiam ad id ad quod inclinat. ⁊ sic dicit̃ ꝓnitas. fomes. uel ɔcupiscentia. Cōparat̃ etiā ad id ꝑ quod inclinat. ⁊ sic dicitur lex mēbroꝝ. Comparatur etiā ad bonū contra quod inclinat. ⁊ sic dicitur languor nat̃e. Cōparatur etiam inq̄ꝫtum ꝑdñatur voluntati ut cutuet eam ī malum. ⁊ sic dicit̃ tyrannus. Et sic patet secunda diffinitio. 3° dico ꝙ si accipiatur peccatū originale ꝓ suo formali ꝓut peccatum īportat pene obligationē. sic describit̃

a modernis doctoribꝫ. Pctm̄ originale ē q̄dā reatus obligās ad penā eternā damni, ꝓueniens ī nos ex peccato primorū parētū. P̄.n. dixit ꝙ est quidā reatus. q̄a sicut ī peccato actuali actu malo transacto quid sit peccatum actuale īueniri non potest nisi reatus .i. obligatio ad penā inferni: ita p⁹ peccatum p̄morū parētum q̄d sit peccatū originale nō īuenitur nisi ꝙ Ade filii propter ipsum pena dāni diuina visione priuant̄. Et ideo z° dic: obligans ad penam damni. q̄a sicut se habꝫ peccatum actuale ad penam sensus. ita se habet pctm̄ originale ad penam damni. 3° dic: ꝓueniens ī nos ex peccato primorū parentū. q̄a si Adam nō peccasset. null⁹ ex ortu suo istam obligationē cōtraheret. quod patēter ⁊ apte videbitur inferius. Sed h̄ dicta sufficiāt q̄ntum ad secūdam partē hui⁹ sermonis .s. pcti originalis descriptionē.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ declaratur vbi actualiter sit pctm̄ originale. ⁊ ꝙ equalit̄ sit ī oībus.

Ertio ī isto sermōe de actualitate pcti originalis tractantes. p̄ videndū est vbi sit tāq̄ in subiecto. z° ꝙ ē vnū in oībus. 3° ꝙ est ī oībus equaliter. P̄ dico scd̄m doc. illuminatū Franciscū de maronis ꝙ pctm̄ originale nō est in corpe tāq̄ in subiecto. s̄ ī aīa. Idem .n. est subiectum meriti ⁊ demeriti. meritū aūt ut dictū est ī corpore esse nō potest. ḡ nec demeritū. Nec etiā est ī aīa sensitiua s̄ ītellectiua. Sensitiua .n. est extensa. ⁊ iō accn̄s sp̄uale in tali esse nō potest. Nec est ī portiōe inferiori s̄ supiori. Vbi .n. ē positiuū. ⁊ ei⁹ priuatio. quia h̄nt fieri circa idem. s̄ videre deū est ī portiōe supiori. pctm̄ aūt originale est reatus isti⁹ visiōis. igitur ⁊c. Sed est ī intellectu ⁊ volūtate q̄a vtraq; potētia ē btīficabilis. Si aūt altera tm̄ esset btīficabilis. tm̄ poneretur ī illa. Cum igit̄ pctm̄ originale ut dictū est sit obligatio ad penā dāni q̄ est carentia visiōis diue ⁊ btītudinis. seq̄tur ꝙ sit in vtraq; principali⁹ tn̄ ponēdū in volūtate. q̄a meritū ⁊ demeritū p̄ncipali⁹ sūt ī ipsa. Et etiā q̄a iusticia cōsistit in volūtate. Et cū pctm̄ originale sit carētia iusticie ut pꝫ ex p̄ma diffinitiōe. igit̄ p̄ncipali⁹ ɔsistit ī ipsa. Et iō dixit Scot⁹ ꝙ volūtariū dicit̄ q̄a voluntate causatū. ⁊ sic ē volūtariū pctm̄ actuale. Dicit̄ etiā volūtariū q̄a voluntate imp̄ssū. ⁊ sic ē voluntariū pctm̄ originale. Et sic pꝫ p̄mū ī hac pte. z° dico s̄m sn̄iam oīuꝫ doc. ꝙ pctm̄ originale habet ī se vnitatē. q̄a ab vno ꝓcessit. ⁊ ē vnū ī oībus. q̄a etiā nos oēs ab vno sumus. Sed ad hui⁹ declaratione notandū s̄m Bona. ī z°. dis. 33. arti. z°. q. z. ꝙ pctm̄ originale dupliciter pōt intelligi. Vno mō inq̄ntū est origo oīuꝫ peccatoꝝ. ⁊ h̄ mō pctm̄ Ade dicitur originale. q̄d nō tm̄ est vnū s̄m speciē. verꝫ etiā vnū s̄m numerū. Alio° pōt ītelligi s̄m originē quā cetera vitia ī nob̄ sumūt ab ipso. Aut igit̄ querim⁹ de vnitate s̄m speciē. ⁊ isto mō hꝫ vnitatem. Vnitas .n. ista ī originali peccato ɔtingit p̄ncipalit̄ ex pte bonitat̄ quā p̄uat q̄ est vna s̄m speciē .s. originalis iusticia ⁊ īnocētia cui⁹ p̄uatio ē originale pctm̄. Contingit etiā ex pte Ade p quē introductū est: cuius vna fuit inobediētia. rōne cui⁹ totū genus humanū est corruptū. Et iō s̄m speciem originale pctm̄ est vnū ī nobis. Aut

queremus de vnitate scḋm numerū. ⁊ sic ī vno hoīe est vnicū. Et ratio hui⁹ est. qa pctm̄ dupliciter numerat̄. Aut ratione subiecti in quo. sicut in diuersis hoībus diuersa sūt pctā. Aut rōne actus. sicut qui pluries luxuriat⁹ ē plura habꝫ pctā. Et neutro istoꝝ modoꝝ originale pctm̄ multiplicat̄. sed remanet indiuisū. Nam ī vno hoīe vna est aīa q̄ p originale pctm̄ inficit̄. ⁊ vnius hoīs vna est gn̄atio in qua ⁊ p quā originale pctm̄ transfūdit̄. Et iō originale pctm̄ ī hoīe est vnū solū. Et sic patꝫ secūdum ī hac parte. 3° dico ꝙ pctm̄ originale est eq̄lr̄ in oībus. Qḋ declaratur sic scḋm Bona. vbi s̄. q. 1. Ad peccatū originale tria cōcurrūt. debite iusticie carētia. cōcupiscētia. ⁊ carnis feditas. Qūtum ad carētiam nō pōt intēdi. qa h̄ non potest esse nisi triplici de causa. Aut quia sit obligatio fortior. sed oēs obligabamur ī Adam. Aut qa sit p̄uatio maior. sed oēs eodem dono p originalem culpā sumus priuati. Aut qa sit modus p̄uandi detestabilior. s̄ oēs sumus p̄uati p vnā inobediētiā Ade. ⁊ sic originale rōne carētie ī oībus est eq̄liter. Qūtum aūt ad ɔcupiām. sibi intēdi nō habꝫ. Nam ɔcupia respectu alicu⁹ detestabilis intēdit̄ tripliciter.

Aut ex ɔplexiōe. sicut patet de cōcupiscētia carnis q̄ magis feruet in colericis ⁊ sanguineis q̄ꝫ ī melācolicis. sed talis intensio nihil facit ad culpā originalem. Nō. n. est culpabilis s̄ nālis ⁊ penalis. Aut ex assuefactione. sicut patet ī eo qui assuefactus est luxuriari ⁊ bona cibaria comedere. s̄ h̄ intensio nō facit ad originale peccatum s̄ poti⁹ ad actuale. Aut ex vinculi retinendi cōstrictiōe. ⁊ sic in oībus habet eq̄liter repiri. p eo ꝙ illud vinculū ɔcupie qḋ ē originalis iusticia merito culpe Adē ī oībꝫ ē ɔfractū. Qūtū ī sup ad feditatem q̄ ē ī carne. nō pōt eē magꝭ ⁊ min⁹ originale. p̊ qa non est idoneitas ad intēsionē ex parte susceptibilis. Nam sicut speculum nouū inficit̄ a muliere mēstruata. sed postq̄ꝫ īueteratū est. ex aliquo aspectu nō recipit nouam ifectionem. Sic humana natura ī sui primordio quasi existens noua infici habuit a corruptione psone. sed post inueterationē non recipit nouam infectionem. 2° nec ex parte agētis. quia nullus est post p̄mū ī hominem cuius transgressio respiciat nisi obligationē psone. Hinc est ꝙ talis culpa nō habet inficere nisi carnem cōiunctā. 3° nec ex parte proprietatis intensibilis. Illa n. quoꝝ impositio est in termino non habēt recipe magis ⁊ min⁹. scḋm phm̄. Feditas autem carnis scḋm ꝙ est p̄ncipiū contractionis originalis ortum habet ex carētia originalis iusticie. Et quia carētia illa quedam ē nuditas. ⁊ nudo nō est repire magis nudum. sicut originalis iusticie nuditas non recipit magis ⁊ minus. sic nec carnis feditas. Omnes igitur tali macula eq̄liter infecti rogemus omnipotentē deū ut misereatur nostri. ⁊ pducat nos ad gloriam supernam ī secula seculorum Amen.

Dn̄ica in septuagesima. q̄liter ⁊ vnde ⁊ p quid contrahatur pctm̄ originale
Sermo. 31⁹.

Astigo corpus meum. ⁊ ī seruitutem redigo. ne forte cū aliis predicauerim ipse

reprobus efficiat. Scribūtur hec vba .i. ad Cor. 9. ca. 7 in epla occurrētis dnice. Docet nos aplus fr̄es carissimi p similitudinem tpaliū exercitiū spūaliū in p̄nti epla. di. Nescitis q hi q in stadio currūt oēs quidem currūt. 7 tn̄ vnus accipit brauiū. q̄uis oēs currant alijs p̄mio labor frustrat. Sz ī cursu spūali qui ɔsistit ī exercitiu v̄tutū oēs p̄nt accipe brauiū .i. gloriā sempiternā .iu sequut. Sic currite ut ɔp̄hendat. iux illud apli ad Phil. 3. Ad destinatum psequor brauiū supne vocationis. Et illud ad Heb. 12. Curram9 ad ppositū certamē. abstinendo videlz ab oībus īpedimentis ad silitudinē currentiū in stadio. Oīs .n. qui ī agone ɔtendit. ab oībus se abstinet .s. īpediētibus. Et illi qdem ut corruptibilē coronā accipiāt nos aūt īcorruptam. q̄si ui. A fortiori itidem debem9 facē. Deinde ponit exemplū ppriū .s. currēdi. 7 pugnandi. Silitudinē currēdi cū uic. Ego igitur sic curro nō q̄si ī incertū. ut .s. sim incert9 de p̄mio. Similitudinē pugnandi cum uic. Sic pugno .s. cōtra hostes exteriores. nun q̄i aerem v̄berās .i. nū inanit: ut ille q p hoste ferit aerē. Pugnam v̄o ɔtra temptationē interiorē q est a carne. sigt cū subdit ī v̄bis ppositis. Sed castigo corpus meū .i. reprimo motus illicitos carnis. 7 ī seruitutē redigo .s. ratiōis. ne forte 7c. Que qdē rebellio carnis pcessit a pctō originali. De q tractātes post q̄ ī p̄cedēti sermōe vidim9 ei9 entitatē 7 qdditatem: in p̄ntiarz de eius contractiōe considerantes

p̄ videndū ē vnde cōtrahat.
2° qualiter contrahatur.
3° p quid contrahatur.

Pars p̄ma hui9 sermōis. in q̄ declarat vnde 7 a quo cōtrahatur pctm̄ originale.

Rimo igitur in istu sermone ad videndū vnde contrahat pctm̄ originale: tria notāda sūt. Primū notandū ē q tota nā humana corrupta est culpabilit ppr peccatū p̄mi parētis. ut notat s̄m Bona. in 2. di. 30. arti. p̄. q. 2. et Alex. ī secūda pte ī tractatu de pctō originali. q. i. Nam Adam potuit totā naturam humanā corrūpe 7 culpabilem facē suo pctū. triplici cōditiōe ɔcurrēte. p̄ qa nō tm̄ erat nāe humane indiuiduū. s; toti9 nāe humane p̄ncipiū. 2° qa nō fuit sibi datum mandatū sicut singulari psone. s; tāq̄ stipiti toti9 nāe humane. Et h bn̄ indicat text9. qa mandatum illud descendit p virū 7 mulierem. 3° qa Adam īnocentiā 7 īmortalitatem susceperat p se 7 sua tota posteritate. Vn̄ ipse īnocens 7 īmortalis generasset īmortalē 7 īnocentē. Quia igitur ipse erat oīuz p̄ncipiū. 7 amisit illam iusticiam 7 īnocentiam quā debuerat omnibus posteris conseruare. Hic ē q originali iusticia p ipsū sum9 p̄uati. 7 ī eius infectiōe ceti sūt infecti. Nec valet si obijciat illud Ezech. 18. Filius nō portabit iniquitatem patris 7c. quia illud intelligit de peccato q̊ pr̄ peccat ut singularis psona. Et iuū locū nō hz ī trāsgressiōe p̄maria. qa nū fuit illa singularis psona. ut dictū ē s. Nec etiā valet si ubijciat. Corrupta te trāsmutabili 7 min9 nobili. nō ppter h corrūpit qd ē ītrāsmutabile 7 magis nobile. s; psona hoīs ē trāsmutabilis 7 min9 nobilis quoad nām. g̊ ipossibile

fuit a psona Ade totā nā̄ mīnficī. quia h̄ locū h̄z qn̄ illud qḋ ē magis nobile ⁊ ꝑpetuū non dependet a min⁹ nobili ⁊ trāsmutabili. nō sic aūt ē in ꝓposito q̄a tota nā̄ hūana dependebat a psona Ade q̄tū ad existētiā. Ūn̄ si Adā fuisset mortu⁹. totū gen⁹ humanū ī eo eēt corruptū. Nec etiā valet si dicatur. Nulli ū nā̄le ē culpabile. ꝫ originalꝰ corruptio ē nā̄lis ut dictum ē in p̄cedēti sermōe. igitꝰ ⁊c. Quia quoddā ē nā̄le qḋ ꝯseqꝰ nā̄m ꝫm institutionē. ⁊ hoc nullo mō ē culpabile. qḋdam est nā̄le qḋ ꝯseqꝰ nā̄m ꝫm corruptionē. ⁊ tale ē culpabile ⁊ originale. Sed circa h̄ notādū. tria pacua q̄rūtꝰ. Primū est quis ꝑncipali⁹ peccauit. Adā uel Eua Et dicit Franciſc⁹ q̄ min⁹ peccauit Eua q̄ȝ Adā. q̄a fuit seducta. Nā Adam cōmisit ipsū magꝭ ꝑncipalitꝰ. q̄a plus acceperat de sapiā ⁊ grā ad resistendū. Tales aūt plus peccāt scḋm Gregꝭ. super Math. Ūn̄ nōnulli putāt q̄ si Adā nō peccasset. nō ꝯherem⁹ pct̄m originale rōne p̄dicta: ⁊ etiam q̄a rō ꝑncipalior gnā̄ndi ē in pr̄e. Secūdū qḋ q̄ritꝰ est q̄ si aliq̄s hō fieret de carne Ade preꝰ legē gnā̄tiōis: vtꝝ ꝯheret originale. Et cōiter teneꝰ q̄ nō. ꝫm doc. modernos. ⁊ Ansel. de ꝯceptu v̇ginali. ⁊ etiā Bona. in 2°. dis. 31. circa l̄rām. Qḋ etiā videꝰ sentire Aug⁹ ꝯ̄ pelagianos. vbi dic. Qualis terren⁹ tales terreni: h̄ quō nisi ꝑ seminis passionē. Nā ⁊ si ī oībꝫ sit corruptio penalitatis. tn̄ corruptio feditatꝭ ē in solo semine rōne infectionis ꝑncipalis q̄ ē in vi gnā̄tiua ut dictum ē ī sermōe p̄cedēti. Tertiū patet ex p̄cedētibꝫ. videlꝫ si q̄s formaretꝰ ꝑ miraculū ex alia mā̄ q̄ȝ carne Ade si cōtraheret originale. p̄ꝫ q̄ nō rōne p̄cedenti. Secūdū notādū in hac parte

ꝫm doc. illuminatū Frāciscū de maronis in 2°. dis. 31. et in 3°. dis. 3. est q̄ originale nō imp̄mitꝰ a deo creāte aīam. q̄a q̄cq̄d deus facit ē valde bonū. Est tn̄ sciēdū ꝫm Scotū ī 2°. dis. 32. q. vlt. q̄ ē vnū positiuū in pctō originali videlicet q̄ sit debitoꝛ. ⁊ cā̄ isti⁹ positiui est deus. Est ⁊ aliud ꝑuatiuū .s. carētia iusticie: ⁊ isti⁹ cā̄ est Adam q̄ deme ruit. Quod confirmare videꝰ Bona. ī 2°. dis. 32. arti. 3°. q. 1. Nec etiā peccatum originale ꝫm p̄dictū doc. est a pr̄e gnā̄nte. nec a mr̄e. q̄a pr̄ in baptismo fuit ab illo pctō totalitꝰ purgat⁹. ꝫ ⁊c.

Hoc tn̄ nō affirmāt doc. antiq. Ait. n̄ Nico. de lyra. sup eplām ad Ro. 5°. ca°. q̄ gnā̄tio cōpetit hoī ꝫm esse q̄ habuit ab Adam. qḋ ē esse corrupte nā̄e. non aūt ꝫm esse grē qḋ habuit ꝑ regnā̄tionem baptismalē. Quapꝛopꝑ nō valet ꝫm ipsū obiectio facta de parētibꝫ baptiçatis. Dicendū ē igitꝰ ad cōcoꝛdiā q̄ nō ē a carne ꝓpagā̄te effectiue. ꝫ bn̄ occasionalitꝰ. Nec ē etiā istud pct̄m a carne inq̄nā̄te eo mō q̄ inq̄natꝰ corp⁹ a soꝛdido vestimēto. q̄a si solis radius nullū inq̄namētū rebꝫ turbibꝫ recipe pōt. multo min⁹ lux spūalis que ē aīa nr̄a. Nec etiā ē illud pct̄m ab aīa cōtrahēte ipsū. q̄a peccās nullum causat nisi ꝑ ꝓpꝛiū actū. ꝯ̄hens aūt ꝯ̄hit añq̄ eliciat actū aliquē. cū ī ꝑmo istāti sue creationis aīa corpi vniatꝰ. ꝫm Augꝭ. ⁊ tūc ꝯ̄hit istū pcti reatū ut dr̄. 1. Nec etiā ē illud pct̄m ab aliq̄ alia suba corporali. cū corpale nō agat ī spūāle. Nec etiā ab aliq̄ angelo ī grā cōfirmato. cū ipsi non sint causa mali. Nec etiam ab angelo malo ī ꝑncipio creatiōis aīe. cū ipsi nihil agant in creatione animarū.

Tertiū notādum ex premissis est q̄ pct̄m originale causatꝰ a lege regulāte.

Nā idcirco ipsa aīa cōtrahit mediāte carne. nō tn̄ ꝑpt̄ qualitatē morbidam s ꝑpt̄ vnionē eīe cū corpe ꝓpagando ex semine ꝑmoꝝ parētū. qa quicūq̄ ē aliq̄ dispositio ad quā necessario seq̄t̄ aliquis effectus. si illa dispositio nō se tenet ex pte cause malis dicit̄ efficiēs respectu talis effectus. Cum igit̄ a tali vnione pma ncccio de lege cōi ɔtrahat̄ pctm̄ originale: ⁊ ipsa non sit cā malis cū pctm̄ originale remaneat in aīa separata. seq̄t̄ q̄ talis vnio est cā effectiua ꝑpt̄. s. ordinationē diuinā q̄ statuit q̄ qcūq̄ aīa cōiungit̄ illi carni icurrat talē carētiā ⁊ obligationē. Sic. n. i lege ecclesiastica. ut patet in. c. p venerabilem. ex̄ q fi. sint legi. ⁊ i. c. int̄ dilectos ex̄ de excess. prela. Quicūq̄ nascitur ex adulterio īmediate ɔtrahit penā irregularitatis. quā qdem notā ɔtrahit a iure h̄ mandāte: ⁊ h̄ nisi cū eo dispēset̄ Sic ⁊ sūmus legislator in ꝑncipio generatiōis legem statuit: ut si qs ab eo apostataret tota ei⁹ ꝓpagatio reatū originalē icurrēt. fm oēs doc. Q̄ si dicat̄ Qd̄ est cā cause. est cā causati. s deus est cā h⁹ vnionis qa infūdit aīam illi carni. ḡ de⁹ est cā h⁹ reatus ⁊ culpe originalis. Ad h̄ respōdetur q̄ nō tenet ista regula nisi vbi effect⁹ dicit aliqd positiuū reale. qa licz de⁹ causet actum malū. nō tn̄ deformitatē ipsius. Et sic patet vnde pctm̄ originale cōtrahat̄. qa. s. a carne causalit. ab vniōe vō aīe cū carne effectiue ꝑpt̄ ordinationem diuinam. Et sic pz ps pma h⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ declaratur qualiter pctm̄ originale contrahatur. ⁊ p que exempla talis ɔtractio euidenter demōstrat̄.

Ecūdo ī isto sermōe ē declarandum quō pctm̄ originale ɔtrahat̄. vbi tria etiam notāda sūt. Primū notādū ē q̄ fm doc. antiquos. s. Bona. Alex. ⁊ Ricar. Nico. de lyra. ⁊ mḡrm sniaꝝ. ponūt̄ q̄tuor que declarāt modū ɔtractionis peti originalis. Primū est q̄ ex pctō ꝑmi hoīs ī carne ipsi⁹ orta est q̄da morbida dispositio q dicit̄ fomes peti. lex mēbroꝝ ⁊ tyrānus quidā. ⁊ est sicut quoddā pondus i carne excitans mot⁹ sensuales libidinosos. ⁊ īclināns aīam ad delectatiōes carnis. Sed fm doc. modernos. s. Frācīscū vbi s̄. ⁊ Ugonē de castro nouo. in 2°. dis. 31. h̄ stare nō pōt. qa quāto melior cōplexio est ī aliquo tanto forti⁹ ɔcupiscit. ut patet de sanguineis. Cū igit̄ pctm̄ originale sit eq̄le in oībus ut dictū est ī sermone p̄cedenti. pz ꝫ. Secūdum qd̄ dicūt doc. antiq ē q̄ ex hac infectiōe orit̄ in actu gnātiuo ardor qdam pruriēs ɔcupiscentie ex quo semen decisū fedat̄ ⁊ inficitur. Sed nec illud fm modernos pōt stare qa etiā talis ɔcupiā eēt in hoīe in puris naturalibus creato. ⁊ etiā qa talis libido uel ardor ē in aīalibꝫ. ḡ nālis ē ⁊ nō inflicta. Tertiū qd̄ dicūt antiq est q̄ natā concepta ex illo semie īfecto. ɔtrahit similē dispositionē morbidam. sicut ⁊ nā a q̄ decidit̄. grā exempli, Sicut natura generata ex semine lepsi contrahit infectionem. sic dicūt esse ī proposito. Sed scdm̄ modernos illud etiam stare non potest. quia est contra. Ansel. de cōceptu virginali. q expresse dicit q̄ semen nō est plus instrumētum peccati originalis q̄ꝫ sputum. ⁊ etiam cum anima sensitiua magis cōtrahat istā sordē. in ipsa diceret̄

eē peccatum originale·qđ falsum est.

Quartū qđ ponūt antiqui est q̄ ex vnione aīe ad carnem talem cōtrahit aīa infectionem que dicit̄ pctm̄ originale. Inqnacur.n.ab ipsa sicut corpus a sordido vestimento. Et sicut inficit̄ pomus mūdus a manu infecta. Et sicut liquor bonus inficit̄ ex corruptione vasi ī quo ponit̄. Ita originalis culpa a carne ꝑuenit in aīa sibi cōiuncta. Sed nec illud s̄m modernos stare potest. quia nō est intelligibile q̄ natura spūalis sit ingnabilis a natura corpali ut patuit ī precedenti sermone. Et sic patet primū notandum. Secundum notādum est s̄m antiquos doc. maxime Bona. ī 2°. dis. 31. arti. 2°. q. 2. q̄ peccatum originale contrahitur ab aīa ꝑ naturalem appetitum ipsi⁹ aīe ad carnem· ita ut ꝑncipalis ratio ponatur ex parte carnis. ⁊ appetitus ille naturalis sit causa sine qua non. Et h̄ quidē habet veritatem s̄m ipsū ⁊ necesse ē ponere. Nūq̄.n. caro posset aīam īficere nisi aīa haberet naturalem colligationem ad ipsam. Naturalis aūt colligātia nō est nisi ꝑ appetitum ipsi⁹ aīe ad corpus ꝑ quam adeo aīa colligat̄ carni: ut nisi virtutem habeat ꝑ quā carnem regat· necesse sit deorsum ferri cū carne. Sed lic3 illud videatur bn̄ dictum· tn̄ doc. illuminatus arguit 3ͣ vbi s̄. sic di. Appetitus naturalis nūq̄ ē vitupabilis. qa ex his q̄ a natura sūt nec laudamur nec vitupetamur· 2° ethicorū. sed talis appetitus cōiunctionis aīe ad carnem est naturalis. ḡ non videtur esse vitupabilis nec culpabilis. igitur nec culpa originalis ex h⁹ modi appetitu videtur contrahi. Tertium igitur notādū est s̄m doc. modernos ꝑdictos vbi s̄. q̄ pctm̄ originale trāsit

ꝑ actum generatiue· non ꝑ modū dictum· sed ex h̄ q̄ ꝑ actum generatiōis seminatur corpus organicū cui infūdicur aīa constituens ꝑsonam que est filius naturalis· ordinatiōe diuina ꝑmanente· sicut dictum est ī parte ꝑcedenti. Cui⁹ rei diuersa excēpla possunt assignari. Primū exemplum est tale Sicut irregularitas cōtrahitur in bigamo. Nam statutū est ab ecclesia ut quicūq3 contrahit cū duabus vxori bꝫ sit irregularis. 31. q. 1. a pteriant. Et etiā q̄n contrahit cum vidua ab altero marito cognita. 32. dis. seriatim. et. 33. dis. maritum. Ita deus instituit ut qcūq3 spūs despōsatus fuerit cum carne que fuit in Adam corrupta ⁊ ex eo ꝑpagata obligatur ad penam damni· q obligatio est peccatum originale. Secūdum exemplum est tale. Sicut progenies aliqua q̄n est obligata tributo ex alicuius peccato parentis· eorū filij eo modo obligati nascūtur. Sic quilibet xp̄ianus peccato primorꝫ patētum diuino tributo iusticie nascitur obligatus. Et lic3 cuilibet illius progeniei ex seruitio uel gratis ꝯcedatur ꝑuilegiū libtat̄· nascituri tn̄ filij obligati remanent ꝑstine seruituti. Tertiū exemplum est tale. Sicut puer qui nascitur mortuo patre· heres nascitur simul ⁊ paternis obligatiōibus obligatus. qa hereditas transit cum onere. in. c. tua extra de vsuris. Sic omnis hō ab Adā ꝑpagatus ipsius reatibus oritur obligatus. Ideo Treñ vlti. ca°. scribit̄. Patres nostri peccauerunt ⁊ non sunt. ⁊ nos illorum iniquitates portauimus.

Quartū exemplū ē tale. Sicut obligatio seruitud remanet ī filio q nascit̄ ex patētibus seruiētibus etiā manumissis patētibus. ⁊ ī aliquibus regnis

concedit̃ ĩmunitas patri ⁊ nõ filio. ⁊ sepe liberat̃ pater ⁊ nõ fili⁹. Ita sũt liberati patẽtes a peccato originali ⁊ filii remanẽt obligati. Quintũ exemplum est tale. Quia sicut ĩ aliqbus locis nullus põt intrare palatiũ nisi scriptus sit de familia. Ita deus indicit q̄ nullus ĩgrediatur aulã eius nisi ascribatur eius familie p baptismi sacrm̃.

Sextũ exemplum est Leuit. 14°. ca°. vbi hr̃ q̄ q ingrediebat̃ domũ ĩmũdã fiebat ĩmũd⁹. ⁊ hr̃ q̄ lepsi inficiebant domũ. Sic ĩ nr̃a habitatione ex turpi habitaculo fordidatur aĩe. Septimũ ⁊ vltimũ exemplum est tale. Sicut. n ĩ generatiõe naturali cõtrahitur nota ignobilitatis a parentibus nisi deinceps ex p̃uilegio p̃ncipis nobilis fiat ff. de curatoribus. l. spurij. cum lr̃ q̄ de nobilitate que habet̃ ex p̃uilegio p̃ncipis notum sit. eo. ti. l. generaliter. § spurius. Sic in proposito quilibet ꝓpt̃ pctm̃ originale cum nota nascit̃ ignobilitatis ne ad xp̃i militiam assumat̃ nisi secum p baptismũ dispẽsatio fiat.

Sed hic occurrũt tria parua dubia.

Primũ est. Quare deus punit aĩam rationalem ex tali vnione. cum solus deus eam fecerit ⁊ creauerit aĩam puram sicut angelos. Respõdetur scd̃m Franciscũ q̄ libidinosa ꝓpagatio ẽ occasionaliter causa talis actionis diuine que disposuit supplere defect⁹ nature non valentis imprimere formã debitam materie sic disposite. Et ideo dic Bona. i 2°. dis. 32. arti. 3°. q. 2. q̄ decuit bonitatẽ diuinam aĩam rationalem infũdere carni ex Adam propagate. p̊ rõne cõditionis. qa debebat cõditorẽ appetitui nostro satisfacere inclinato ad h⁹mõi vnionem. 2° rõne conseruatiõis. qa natura humana non posset cõseruari nisi p propagationẽ. ⁊ cum nõ possit cõseruari absq̧ aĩabus. spectabat ad diuinam bonitatẽ cuius est naturã cõseruare: aĩas corporib⁹ infundere. 3° rõne promissiõis. qa deus ꝓmisit aĩas talib⁹ corporib⁹ infundere quocũq̧ modo propagẽtur. exempli grã. Si ꝓmisissem alicui implere dolia vino. ⁊ illa dolia infecta essent. nõ eẽt culpa mei infũdẽtis vinũ ĩ talia dolia qa ego facio quod ꝓmisi. sed culpa ei⁹ est q dolia iepta p̃parauit. Eo modo ẽ ĩ proposito ꝛc. Secũdum dubiũ est. Quõ patẽtes transfũdunt pctm̃. cum sint mũdati ab ipso p baptismũ. Respõdetur q̄ sicut dispensatio irregularitatis potest fieri cum patre spurio. tñ nõ cum filio q nascatur spurius ex patre iam legitimato nisi fiat cũ eo noua dispensatio. Ita est ĩ ꝓposito. Tertiũ dubiũ est. Quare põt cõtrahere originale aĩa rationalis a parentibus cũ sit totalit̃ ab extrinseco. Respõdetur q̄ ẽ ab eis occasionalit̃ ꝓpter corpus organiçatũ a parẽtibus cõtractũ cui deus vniuersalit̃ infũdit aĩam. Et ideo dic Frãciscus q̄ Merlinus q genitus fuit a demone ⁊ non ab homine. contraxit pctm̃ originale. qa gnãtio illa fuit de semine humano. Et iõ si ɔcupiã eẽt cã talis: positiue nõ cõtraxisset. cũ nullã cõcupiãm habuerit. non tñ ibi fuit pr̃ demon. s hõ cuius semen erat. Intelligendũ ẽ tñ q̄ ꝓpt̃ transfusionẽ peccati original' ĩ ꝓpagatiõe. dubitabat btũs Aug⁹ vtrũ aĩa rationalis eẽt ex traduce. ut patet ĩ li° retractationũ. ⁊ ĩ lib° sup Geñ. ad lrãm. S; tenendo p̃dictũ modũ ɔctiõis sm̃ Franciscũ. tollitur predicta ambiguitas. ut videri potest p̃dicta consideranti. Et sic patet pars secunda huius sermonis.

Pars tertia huius sermōis. in qua declaratur quando ⁊ per quod ⁊ a quibus contrahatur peccatum originale.

Ertio in isto sermone ad melius explicandam ↄtractionē pcti originalis. tria alia notāda sūt. Pͦ notandum est ꝙ pctm̄ originale cōtrahit̄ in pͥmo instanti creationis aīe. qa creando infūditur. ⁊ infundendo creatur. ſm Aug. Sed hic notanda sūt quatuor signa ſm Francisci in 2ͦ. dis. 31. Primū signū ē qn̄ corpus generat̄ ⁊ cōplete organiçat̄. Secūdum signū est in quo aīa creat̄. Tertiū signū est in quo aīa infūdit̄. Quartū signū est in quo ex tali infusione pctm̄ cōtrahit̄. Et ista sūt q̄tuor signa ex nat̄a rei. Quis ġ oīa ista fiant in eodem instanti tpis. tn̄ vnū p̄cedit aliud ordine nature. quia ſm phm illud est prius natura altero quod ē cā eius uel p̄supponit̄ ab eo. sed creatio aīe p̄supponit organiçationē corporis. ⁊ īfusio p̄supponit creationē. ⁊ ↄtractio pcti originalis p̄supponit aīe infusionem. ġ p̄dicta quatuor cōuenienter illo modo ordinantur ordine nature. Ex quo etiā patet ꝙ aīa in aliq̄ signo est īnoxia. qa pͥus natura contingit sibi esse q̄ȝ inesse. Secūdū notandum ē p qd̄ pctm̄ originale cōtrahat̄. Arguit n. Julianus hereticus. ut recitat mḡr in 2ͦ. dis. 31. sic di. Non peccat iste qui nascitur. nec peccat ille qui genuit. nec peccat ille qui condidit: per quas igitur ruinas inter tot presidia īnocētie pctm̄ fingis ingressum? Et respondet sacra pagina. P vnū hoiem pctm̄ introiuit ī mūdum p vniꝰ inobediētiā ut ait apl̄s. Quid q̄rit amplius? quid q̄rit apertiꝰ? Item ingt Julianus. Si p hoīem intrauit pctm̄ ī mūdum. pctm̄ uel ex volūtate est ul' ex natura. Si ex volūtate est. mala ē volūtas que peccatū facit. Si aūt ex nā est. mala ē nā. Cui respondeo. Ex volūtate pctm̄ est q̄ mala deficiēs est. Querit̄ forte vtrū originale peccatū ex voluntate sit. Rᷤ prorsus ⁊ originale pctm̄ ex volūtate esse. qa ex volūtate pͥmi hoīs seminatum est ut in illo esset. ⁊ in oēs transiret. Qd̄ ↄfirmat Nicolaus de lyra. ad Ro. 5ͦ. caͦ. et Alex. de ales in secunda pte sūme sue. in tractatu de pctō originali. q. 3. di. ꝙ pctm̄ originale est a volūtate pͥmi parentis. ut dictū est. Licȝ aliq̄ vellēt dicē ꝙ qdā appetitꝰ ē in aīa paruuli q̊ appetit magis vniri corpori sic corrupto q̄ȝ non vniri. ⁊ rōne illius dicat̄ volūtariū pctm̄ originale. Sȝ hͦ nō est dictū approbatū. qa sic esset peccatū actuale. Sed pͥmū dictū est veriꝰ ⁊ ab oībus approbat̄. Nam sicut homicidiū factum manu dicit̄ voluntariū a voluntate q̄ est in mēte. ita suo modo carentia originalis iusticie in posteros dicit̄ volūtaria a voluntate Ade. Nec ē iniustū ꝙ qs puniat̄ ex actu q nō ē in sua ptāte pena dāni q̄ est p̊uatiua ut patet de irregularitate natorum in adulterio. sed bn̄ eēt īiustū si puniret̄ pena sensus q̄ est positiua. Tertiū notandū est. a q bꝫ pctm̄ originale ↄhit̄. Dic. n. doc. illuminatus Franciscus in 3ͦ. dis. 3. ꝙ quatuor sūt leges. Prima est vniuersalis eoꝝ q ita cōtrahunt ꝙ nūq̄ȝ xp̄m admittūt. ut patet ī infidelibꝫ. Secunda est generalis eorū q in vtero matris cōtrahunt. ſ ibi ipsū nō pdūt. ut patet ī morientibꝫ in vtō. qa ecclīastica sacr̄a nō attingūt ad nōdū natos. Tertia ē spālis eoꝝ qui in vtero matris contrahūt. sed ibidē mūdi

fiũt· ut patet in Ieremia ⁊ Iohãne baptista. ⁊ aliis q̄ fuerũt sc̃ificati ĩ vtero.

Quarta lex ē particularis eius que nō contrahit licz contrahere nata fuit nisi fuisset p̄uenta· ut patet d' btã virgine fm doc. n r̄os. Est ⁊ alia lex singularis eius q̄ nō cōtraxit nec contrahere natus fuit· ut tenet' de xp̄o q̄ non fuit genitus p̄ ꝓpagationē sicut eius mat' aut ceteri. Potuisset aũt cōtrahē si fuisset instituta lex a deo: ut omnes descēdentes ab Adam fm corpulētiã cōtraherēt· sicut fuit ordinatũ de illis q̄ descēderãt fm seminalem rationē. Agamus igit' gratias ipsi xp̄o q̄ ꝓ nob' pctõribꝫ imunis factus est a pctō: ut nos a pctō redimeret· ut p̄ eius gratiã ⁊ misericordiã ab ista macula mũdati ⁊ celesti lumine illuminati ad illã gloriam ĩmacessibilem p̄uenire possim⁹ vbi ipse cũ patre ⁊ spũ scō viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dominica in sexagesima. de penalitatibus ⁊ miseriis procedētibus ex peccato originali   Sermo. 32⁹.

Libenter suf fertis insipiētes cum sitis ipsi sapientes. Sustinet. n si quis vos in seruitutē redigit ⁊c. Scribũtur h' v̄ba. 2. ad Cor. xi. ca°. et in epistola occurrētis dn̄ice. Scd̄m sniaꝫ oĩuꝫ doc. fratres carissimi minus pct̄m est p̄ ignorantiam peccare q̄ꝫ p̄ infirmitatem. ⁊ minus p̄ infirmitatem q̄ꝫ p̄ industriam. Vñ beatus Isidor⁹ ait. Tribus modis pct̄m gerit' s. ignorãtia· infirmitate· idustria. Et grauı⁹ est infirmitate peccare q̄ꝫ ignorantia· grauiusq̄ꝫ industria q̄ꝫ infirmitate. Et ideo magis cōpatiēdũ est illi q̄ p̄ ignorantiam peccat q̄ꝫ qui p̄ infirmitatem. ⁊ magis illi qui peccat p̄ infirmitatem q̄ꝫ qui p̄ industriam. Sed tñ cũ genus humanũ sit lapsũ p̄ ignorantiam in cecitatem peccati· attñ in seruitutem redactum est. Pro q̊ moraliter possũt exponi verba proposita apostoli qui rep̄hendebat corinthios attendentes pseudo prophetis. di. Libenter. n. suffertis insipientes. i. pseudo prophetas· cum sitis. i. esse deberet ipsi sapientes· sed non estis. Sustinet. n. hanc. s. ĩiuriam si quis ex libertate xp̄i redigit vos in seruitutem legis. S̄ sniam apostoli ad Gal'. 5°. di. State ⁊ nolite iteꝝ iugo seruitutis contineri. Eodē modo p̄mus parens sustinuit se ⁊ totam posteritatem suam p̄ pct̄m originale in seruitutē redigi. quia ꝓpter ipsum serui facti sumus legis carnis ⁊ cōcupiscētie. ⁊ obligati pene priuationis visionis diuine. De quibus peccati originalis penis in presentiaꝝ tractantes· tres consideratiōes annotabimus

Prima erit de pena sequele.
Secũda erit de pena carentie.
Tertia erit de pena iusticie.

Pars p̊ma hui⁹ sermonis. in q̄ tractat' de pena sequele pcti originalis. s. infirmitate· ignorãtia· malitia. ⁊ concupiscentia.

Primo igit' in isto sermōe tractandũ est de pena sequele peccati originalis. Secuta. n. sũt in aĩa ex pctō originali q̄tuor mala. s. ig̃rãtia· infirmitas· malitia. ⁊ cōcupiscētia. De quib⁹ dicit Beda. Quatuor sunt vulnera in quibus vulnerata est

humana natã. infirmitas. ignorãtia. malitia. ⁊ cõcupiã. Item Aug⁹ in lib° ench. ait. Primũ creature rõnalis malum ẽ ipsa pma puatio boni. Deinde ipsis nolentibus subintrauit ignorantia rerũ agẽdarũ. ⁊ cõcupiã rerũ noxiarũ qbus comites subinferũt. error ⁊ dolor. Idem dicit li° 3° de libero arbitrio. Itẽ sup illud ps. Confitemini dño ⁊c. iterũ dic glo. Quatuor desigñt. errorẽ. difficultatem vitande cõcupiẽ. tediũ bñfaciendi. tempestatẽ seculi. Sufficientiã istorũ õborũ assignat Alex. in secũda pte sũme. in tractatu de malo. di. q accipiũtur h tria. imo qtuor vulnera siue pene fm q tria sumũt ex defectu potentie sapie ⁊ bonitatis. Sz qa iste defectus triplex nõ occurrit nisi p cõuersionẽ ad apparens delectabile ⁊ nõ existẽs. ideo qrta adiũgitur penalitas q est pnitas respectu h⁹ apparent delectabilis. ⁊ dicit cõcupiã. Sumũt g tres pene fm triplicem defectũ termini a quo. fm vo motũ ad tminũ ad quẽ qrta pena desigñt. Non. n. recedit hõ a sũme cõueniẽti nisi fm accessũ ad incõueniẽs qd videt cõueniẽs. iõ dic q p recessũ a sũma potentia icurrit ifirmitatẽ. p recessũ a sũma sapiẽtia icurrit ignorãtiã. p recessũ a sũma bonitate incurrit malitiã q est hic sũpta p malo pene. Dicit. n. qdã defectibilitas a bonitate. ⁊ hec defectibilitas est pena qdã. p accessũ ad bonũ cõmutabile incurrit cõcupiscẽtiã. Btũs vo Tho. in pma scde. q. 85. arti. 3°. i corpe qstiõis. ait sup illud Eccl. 17°. Deus fecit hoiem rectũ. q erat triplex in hoie rectitudo. Prima rectitudo ex q alie causabãtur erat q ratio erat subiecta deo. Secũda rectitudo erat. qa iferiores vires aie. s. volũtas cõcupiscibilis ⁊ irascibil ratiõi erãt subiecte. Tertia rectitudo erat. qa corp⁹ aie subdebat. s p pctm oẽs potẽtie aie a pprio ordine remanẽt destitute. Sũt aũt qtuor potentie aie q pñt esse subiectũ vtutum.

Prima potentia ẽ intellectus uel ratio in q est prudentia. Et ista p pctm est vulnerata ignorãtia. Et quãtũ hõ plus peccat tanto magis vulneratur. Vñ nota fm Alex. vbi s. q duplex est ignorantia. Est. n. ignorantia q opponit scie speculatiue. ⁊ talis ignorantia licz sit pena pcti originalis. nõ tñ spẽ pprie pena pcti actualis. Qui. n. ppetrat homicidiũ multotiẽs nouit homicidium esse mortale peccatũ. Est aũt ignorantia que opponit scie experientie siue scie approbatiõis. Et h ignorãtia rñdet tãq ppa pena pctõ mortali. ita q dřso pctõ mortali dřsa rñdet igñrantia. Cũ. n. peccat aliqs mortalit nõ noscit bonũ oppositũ noticia appbatiõis Cũ. n. noscẽ malũ noticia approbationis. ⁊ noscẽ bonũ notitia approbationis sint opposita. pctõr aũt noscat malum noticia approbatiõis. ab eo remouet altera noticia. Et iõ ignorãtia fm hũc modũ auget p augmentum pcti.

Secũda potẽtia ẽ volũtas i q est iusticia. Et ista ẽ vulnerata p malitiam. Et nõ hic fm Alex. q hic sumit malitia nõ p culpa sed p pena. s. p defectu boni simplicit a q qs dicit bonus. Et ita nõ erit malitia cõe ad alia gnã penarũ. s e diuerso diuidetur sicut bonũ differenter sumit. Si vo qrat: vtrũ ex qcũq pctõ mortali pueniat hec pena sicut etiam alie. Dicendũ est q prouenĩũt singule iste pene ex quolibet genere peccati mortalis. Hec autẽ pena non est nisi defectibilitas recedendi a bono simpliciter. uel elongandi se.

Tertia potentia est irascibilis in qua est fortitudo. Et ista respectu ardui et difficilis est vulnerata infirmitate vel impotētia ad bene agendū vel ad surgendū a malo. Unde nota q Aug⁹ in li° de natura et gratia ait q ex vitiis naturae nō ex conditione fit quedam peccādi necessitas. audiat hō. atq ut eadē necessitas nō sit. discat deo dicere: De necessitatibus meis educ me dñe. Quia in huiusmodi oratiōe certamen est adversus temptatorē de ipso contra nos de necessitate pugnantē. Hec ille. Ex quo verbo Aug. patet q est necessitas quedā ex vitio. et alia est necessitas ex conditiōe naturae. Si peccaverit hō ex necessitate naturae condite. non imputaretur ei ad peccatū qd vitare non pōt. sed cū peccat ex necessitate que est ex vitio naturae cui⁹ ortū fecit volūtas. imputatur ei ad pctm̄. eo q se hō in hanc necessitatem precipitavit. Non est aūt talis necessitas q non possit tolli adiutorio gratie. Et ideo petēdū est adiutoriū gratie ne talis necessitas prevaleat. Item advertendū ēst hic qa posset aliqs dicere. Si ex peccato primo provenit infirmitas. ergo si addit pctm̄ secūdo erit maior infirmitas etc. Item advertendū q quedā est facilitas sive difficultas ex parte hoīs. et facilitas alia ex parte ei⁹ per quē resurgit. Qntū ad illū per quē resurgit equalitas ē facilitas resurgendi a prima et a secūda et a tertia. Qntū aūt est ex parte ipsi⁹ hoīs. non ē equalitas sed facilitas sm q maior est vel mior infirmitas. Et illud designatur Mar. 8°. de ceco cui dñs imposuit manus. Et postea sequitur. Video hoīes velut arbores ābulātes. Deinde iterum imposuit manus sup oculos eius et cepit videre. et restitutus est ita ut videret clare oīa. Nō. n. ex parte dei fuit difficultas qn statim clare videt. sed ostendere voluit dñs infirmitatem maiorē vel minorem ex parte peccantis. Et nō sm Alex. q inter infirmitatem et malitiam est ista differentia. qa infirmitas respicit potentiā aīe sm q contrahit debilitatē quandā rōne carnis adiuncte. Malitia vero dicit defectibilitatē volūtatis sm seipsam. q tn̄ nascitur ex corruptiōe volūtatis precedentis. Q si d dicatur sic. Si in nobis est infirmitas propter Ade peccatū q temptationibus resistere quoq non valet. cur pctm̄ nobis imputatur? Respōdetur sm Alex. q qdā est necessitas ex conditiōe naturae. quedā vero ex vitio. Si ex necessitate condite nature hō peccaret. tūc excusaretur eo q pctm̄ vitare nō posset. Si peccat ex necessitate q ex vitio est cui⁹ ortū voluntas fecit. sibi imputatur. eo q se hō i hāc necessitatem precipitavit. Sed qa talis necessitas gratia dei tolli potest. ideo cum David dicendū est: Miserere mei de⁹ qm̄ infirmus sum etc. Quarta potentia est concupiscibilis in qua est tēperātia. Et ista est cōcupiscētia vulnerata. et intelligitur hic cōcupiscentia sm Alex. illa q est circuiens qdcūq pctm̄ mortale tanq pena. Concupiscentia vero de q dicit Aug⁹ sup eplam Ro. Languor iste tyrānus est qui cōmovet i nobis mala desideria etc. Est proprie pena originalis pcti. et dicitur pronitas ad omne pctm̄ sive veniale sive mortale. Concupiscentia vero prout hic sumitur est pronitas ad aliqd pctm̄ quod est sequela precedētis. vel ad illud qd est eiusdē generis. Ex peccato. n. mortali provenit cōcupiscentia apparentis delectabilis q rndet illi mortali. vel illi⁹ apparētis delectabilis quod cōvenientiā habet ad illud. Et ideo nō capitur hic cōcupis

sicut capitur Ioh.2°. Omne qđ est in mūdo· aut est ɔcupiscētia oculoꝝ. qa hꝫ intelligitur de ɔcupiā que est radix maloꝝ. hic aūt intelligitur de ɔcupiā que est sequela pctī. Cōcupiscit.n. aliquis peccare. ⁊ sic efficitur peccās· peccando vo fit ꝓnus ad ɔcupiscendum. ⁊ hꝫ ꝓnitas cōcupīe est sequela peccati ꝑcedentis. Quid si hic dicatur. Concupiscētia dicitur pena. sed cōcupiā ē rei amate. res aūt amata cū cōiūgitur inducit delectationem. cū aūt nō est habita sed sꝑetaꝛ haberi· nihilominꝰ adducit delectationē. Spes.n. ⁊ gaudiū nō sūt sine delectatiōe. g̊ ⁊c. Ad hoc respōdetꝛ fm Alex. ꝙ ɔcupiā respectu rei debito modo ɔcupiscēde nō sonat in rationem pene· sicut nec delectatio sūmi boni. sed ɔcupiā rei ī debito modo ɔcupiscēde cedit in penā. Nullꝰ.n. ī ea satiationem īuenit nec qetem· sed quāto plus credit satiari· tanto magis euacuatur. Et ideo hꝰmodi ɔcupiā inducit afflictionem. ⁊ si nō sp satiatur. Quidam.n. paraliticātur spūalit. Cū aut loqmur ꝙ cōcupiā est pena· intelligēdū est de ɔcupiā rei nō ɔcupiscende· uel nō in his circūstātijs ɔcupiscēde. Et ideo cedit in rationē pene. Qn̄ n. dicitꝛ: cōcupiā iūcta delectabili inducit delectationē. Dicendū ꝙ ista nō est vera delectatio· que nō est sine afflictiōe. ⁊ est mixta cum afflictiōe. De qua dicitur ꝓ.14°. Risus doloꝛe miscebitur. Vn̄ licꝫ delectatio sit fm sensibilem partem· nihilominus tn̄ vere ē pena siue afflictio fm rationē ī se considerata. Cōfirmat istam respōsionem Augꝰ sup ps.109°. di. Temporales diuitie nemini cōferūt felicitatem. qa nō extinguūt insatiabilē cupiditatē. Qui.n. biberit ex hac aqua sitiet iterꝫ.

Ecce g̊ misera aīa qđ facit tibi pctm̄. facit te cecam prudētia ⁊ vsu rationis carentē. facit te īmemorē bn̄ficioꝝ dei ⁊ futuri iudicij. facit te ītellectu tenebroso ambulātem· cum tn̄ fm Aug. ī libº de spū ⁊ aīa. intellectus sit oculus cordis puriſſimꝰ. Facit te malitia plenam ⁊ bonitate ꝑuatam. facit te debilem ⁊ infirmam. facit te ad malū ꝓnā. facit te deniqꝫ insanabilem plaga miserabili vulneratam. Tu es illa aīa miserabilis cui dicitꝛ Iere.30.ca°. Insanabilis est fractura tua· peſſima plaga tua. Eccl.21°. Plage peccati nō est sanitas. Tu es illa in cuius persona cantat ecclesia. Peccata mea q̄si sagitte infixa sunt in me. Tu es illa que quanto magis ꝑ pctm̄ delitias acqris tanto es infelicioꝛ. qa fm Varonem Marcū pħm Nō est felicitas que secum capit miseriam· qua tu sp plena es. imo fm Sixtū pytagoricū. Grandē penā puta to cū in desiderijs obtinueris. Nunqꝫ n. cōpescet desideriūꝫ poſſeſſio desideratoꝝ. Tu es illa g̊ que per peccatū famescens desideras implere ventrē siliquis porcoꝝ. i. demonioꝝ que sunt carnalitates cupiditates ⁊ dignitates mūdane· que quāto plus habeas tanto magis desideras· adeo ꝙ satiari nō potes. Et iō nemo tibi dat. qa dando nō tollūt famē ⁊ desideriū· s augent. Tu es deniqꝫ petōꝛ ille hō q īcidit ī latrōes Luc.x°. spoliatꝰ armis defensantibꝫ ab īimicis tuis. ⁊ vulneratꝰ plaga i. vulneratiōe nāliū· in intellectu volūtate ⁊ memoratiua potētia ⁊ irascibilitate. Et sic pꝫ ps ꝑma hꝰ sermōis.

Pars secunda huius sermonis. in qua tractatꝛ de pena precedentiū in peccato originali. s. pena damni.

Ecũdo ĩ isto sermõe vidẽdũ
est de pena quã habebũt par-
uuli decedentes ĩ pctõ origi-
nali. Circa quam tria notãda sunt. p̊
notandũ est q̃ quidã dixerunt q̃ par-
uuli cremabũtur igne materiali. lon-
ge tñ minus q̃ȝ illi qui peccauerũt pec-
cato actuali. Et h̃ dicũt sensisse Augu.
cũ dixit in li° ench. penam paruulorꝫ
esse mitissimã. Et ĩ li° de fide ad Petrꝫ
Paruuli cruciabũt' eťno supplicio. Sȝ
h̃ opĩo nõ est tenẽda. qa valde durũ ẽ
dicere q̃ deus tam dure ⁊ tã aspe agat
cũ paruulis sic decedentibus q̃ dĩo nõ
potuerunt vitare nec mortẽ culpe nec
mortẽ naťe. p̃sertim cũ videamus deũ
cũ impĳs pctõribꝫ ĩ multis misericor-
diter agere. Et v̾ba Augu. ĩtelligenda
sũt q̃tuȝ ad carẽtiã visionis dei. ⁊ etiã
q̃tũ ad vilitatẽ loci. 2° igit' notãdũ
est q̃ est alia opĩo vera ⁊ pietati fidei
⁊ ratiõi cõsona. fm Bona. in 2° dist. 33.
arti. 3° q. i. et Alex. vbi s̃. q̃ paruuli de-
cedentes cũ originali qa carẽt iusticia
⁊ spũs sci gr̃a que est pign⁹ hereditatꝫ
eťne. p̊uant' in eťnũ visione dei. Quia
v̊o ĩ carne fuit feditas. ideo ponẽtur ĩ
loco vili utpote infernali. s̃ qa nõ ha-
buerũt in se actualẽ delectationẽ pcti
nec ĩ spũ nec ĩ carne. ideo non sentiũt
pene ignis acerbitatẽ. 3° notandũ est
q̃ de h⁹modi pena carẽtie varĳ modi
assignãt'. Quidã. n. dicũt q̃ nõ habe-
bunt cognitionẽ nec dolorẽ sensibilẽ.
Cognitionẽ. qa non fuit eis gloria re-
uelata. Dolorẽ. qa non habuerũt ma-
culã culpe actualis. Sed ista opĩo nõ
ẽ rationabilis. p̊. qa sentiũt affectus
suos nõ getari totalit'. Vñ afficiũt' ad
aliqd q̃d nõ habẽt. 2°. qa vident pe-
nas dãnatorũ. ⁊ ex h̃ pñt pcipe caren-
tiam illius visiõis. 3° nõ videtur qn
aĩe possint mutuo loqui. ⁊ sic poterũt
aĩe pueris de visiõe illa aliqua reuela-
re. Quidã alĳ dicũt q̃ aĩe paruulorꝫ
⁊ habebũt cognitionẽ ⁊ habebũt etiã
dolorẽ. attñ nõ habebũt dolorẽ q̃ me-
reat' dici vermis. quia nõ habebũt re-
morsũ q̃ pdiderunt illud bonũ pꝑter
ꝓpriã negligentiam ⁊ ɔtemptũ. Et ꝓ
tanto dolor eorũ erit multo minor q̃ȝ
dolor adultorũ. Sȝ q̃m videt' plura
incõueniẽtia ex ista opĩone seq. p̊ qa
dolor ille est absq̃ȝ patiẽtia ⁊ absq̃ȝ spe
edita cũ murmure ⁊ despatiõe. igitur
decedẽtes ĩ originali magis efficiũtur
iniqui q̃ȝ ante. q̃d est ĩpossibile. g̊ ⁊c.
2°. qa dolor aĩe redũdat in carnẽ. ⁊ si
talis dolor ex deliberatiõe ꝓcedit non
videt' ẽẽ absq̃ȝ tali obliquatione. g̊ ⁊c.
Est igit' tertia opĩo vera ⁊ catholica
fm Bona. vbi s̃. videlȝ q̃ aĩe paruulo-
rũ carebũt actuali dolore ⁊ afflictiõe.
nõ tñ carebũt cognitione. ⁊ illud põt
satis rõnabiliter ĩtelligi p hũc modũ.
Decedẽtes. n. ĩ originali quasi mediũ
tenẽt int' habẽtes gratiã ⁊ culpam ac-
tualẽ. Et q̃m status retributionis de-
bet respõdere statui vite pñtis: ĩ tali
statu debent aĩe paruulorꝫ poni ut q̃si
mediũ teneant inter beatos ⁊ eternis
ignibus cruciatos. Q̃m igitur btĩ ca-
rent malo pene sensibilis ⁊ cũ h̃ habẽt
dei visionẽ. Damnati eɔ̊. sũt ĩ tenebrꝫ
⁊ pena sensibili puniũt'. Paruuli fm
rectũ ordinẽ dĩne eqtatis debẽt coĩca-
re ĩ vno cũ damnatis. ⁊ ĩ alio cũ btĩs.
s̃ nõ pñt coĩcare cũ beatis habẽdo di-
uinam pñtiam. qa tũc in nullo coĩca-
rent cum damnatis. Presentia. n. vi-
siõis dei nõ stat cum pena sensibili. iõ
cũ beatis coĩcãt in h̃ q̃ carẽt oĩ afflic-
tiõe exᵗiori ⁊ intᵗiori. cũ damnatis v̊o
ĩ h̃ q̃ p̊uant' visiõe dei ⁊ luci corpalis.

Paruuli igitur sic diuino iudicio iusto inter beatos et simpliciter miseros quasi in medio constituti hoc nouerunt. Et cum ex una parte consideratio generet desolationem· ex altera consolationem. ita equa lance diuino iudicio eorum cognitio et affectio libratur. et in tali statu perpetuatur· ut nec tristiciam debeat· nec leticia deficiat. Et in hoc mirabilis ostenditur ordo diuine sapientie que cuncta nouit suis locis disponere. et ad sui gloriam ordinare. Nam sicut in beatis potissime manifestatur misericordia. et in dampnatis potissime claret iusticia. sic in istis manifestatur misericordia simul et iusticia. Et ex hoc patet quod non facit frustra deus animas quas nouit de corpore ante susceptionem baptismi egressuras. Omnia enim facit deus ad gloriam suam manifestandam. Unde si tu queras. quid paruuli faciant: utrum addiscant uel conferant uel aliquod aliud opus exerceant. Breuiter est dicendum quod diuine iusticie equitas et immutabilitas in eodem statu quantum ad corpus et quantum ad animam· siue quo ad cognitiuam et quo ad affectiuam perpetualiter eos consolidat: ut nec proficiant· nec deficiant· nec letentur· nec tristentur· sed semper sic uniformiter maneant ut sint materia laudandi diuinum iudicium. quod sic est iustum et equum ut nullum bonum remaneat irremuneratum· nullum malum remaneat impunitum. et perfectissime teneat medium inter superfluum et diminutum. Quod si contra dicatur sic. Crisostomus inquit. Excludi a bonis eternis. et alienum effici ab his que preparata sunt iustis tantum generat cruciatum ut etiam si nulla extrinsecus pena torqueret hoc sola sufficeret. Ad hoc respondetur quod loquitur de his qui excluduntur merito actualis peccati. Item si dicatur. Quandocunque aliquis desiderat aliquid. et illo priuatur. necessarium est illum tristari et dolere. Sed omnes homines desiderant beatitudinem naturaliter. ergo etc. Ad hoc respondetur quod uerum est quando non impletur desiderium in se· nec fit recompensatio secundum estimationem desiderantis. Quando uero fit· non est necesse tristari· sicut multi qui vellent esse in paradiso bene consolantur de statu vite presentis. quia contenti sunt eis que habent quamuis modicum habeant. Sic et in paruulis intelligendum est esse quod eis sufficiat status suus· nec eleuant oculos ad opes quas habere non possunt. Item si dicatur. Paruuli et antiqui patres in limbo existentes utrique priuantur visione diuina. si ergo amplius debeant pena puniri paruuli qui habebant culpam quam patres qui nullam habebant. uidetur quod ex ipsa carentia visionis dei paruuli aliquam tristiciam habeant. Ad hoc respondetur quod sancti patres spem et certitudinem habebant ad futuram gloriam habendam. et gratiam etiam habebant per quam donum aliquo modo cognoscebant. et ideo non sequitur quod equaliter punirentur ut paruuli. pro eo quod plus habebant consolationis. Et sic patet pars secunda huius sermonis.

Pars tertia huius sermonis. in qua declaratur quod predicte pene paruulis iuste sunt imputate.

Tertio in isto sermone uidendum est utrum diuina iusticia iuste imputet paruulis peccatum originale in demeritum. Et respondetur secundum Bona. in 2. dis. 32. arti. 3. q. 1. quod sic· tribus rationibus. Primo ratione altitudinis diuine potentie ob quam deus semper debet querere suam gloriam et honorem. Et ideo si anima rationalis non reddit honorem deo cum in se non habeat decus imaginis diuine per quod deus honorari habet:

necesse est q̄ deus decus culpe decompenset in decorem iusticie. Nam sicut secundus Adam fuit exemplū obediendi. ita p̄mus Adam fuit exemplum p̄uaricandi sicut ap̄ls īnuit. ḡ sicut habens imaginem secūdi Ade est dign⁹ gloria. sic habēs imaginē p̄mi ē dign⁹ pena. ḡ ꝛc. 2° ꝓbatur rōne pulchritudinis oīne sapiē que nō patit̄ aliqd turpe uel inordinatum reperiri intra vniuersū. Et qm̄ oē peccatum siue sit actuale siue cōtractū est p̄uatio modi speciei ⁊ ordinis. necesse est q̄ inordinationem nature recōpenset deus per ordinē pene: ut sic pulchritudo vniuersi ex nulla pte remaneat deturpata. 3° Ꝭidem ꝓbatur rōne rectitudinis diuine iusticie. Sicut. n. omnis qui regeneratur in bapaismo xp̄i Ꝭ ipso q̄ habet imaginem xp̄i videl; gratiam bapaismalem reputat̄ a deo dign⁹ gloria eterna q̄uis nihil boni ul' mali fecerit. Ita p opp̄ositum oīs qui generatur ab Adam cū Ꝭ ipso gerat imaginem ei⁹: debet a diūa iusticia reputari ⁊ indignus gloria ⁊ reus pena. ꝓ. Deus a creatura exigit qd̄ ei dedit. Qm̄ igitur deus humanā naturam in primo hoīe iustam fecerat. iusticia. s. voluntatis: debet Ꝭ nō solum a p̄mo parēte ȝ etiā a posteris in quibꝫ natura illa reperitur exigere. In quocūq; ḡ ē illius iusticie carētia. merito sibi imputat̄ a diuina iusticia. Et Ꝭ est qd̄ dicit Ansel. de cōceptu v̄ginali. ca° 28°. di. Dicendum est q̄ aliter deus circa infantes determinat agere. ⁊ alit̄ hō. Nam hō nō debet exigere a natura quod sibi non dedit: ⁊ qd̄ sibi nō debet̄. nec iuste redarguit homo hoīem cū culpa nasci sine qua ipse nō existit. ⁊ de qua nō nisi p aliū sanat̄. Deus v̄o recte exigit ⁊ qd̄ ipse dedit. ⁊ quod iuste sibi debetur. Sic igitur patet q̄ decet deū culpam imputare aīe quam cōtraxit ex carne. Rogemus igitur omnipotētem deum ut nos p misericordiam suam liberet p medicinam sacramentorū suorū ne p̄uati visiōe dei in locis teterrimis habitemus. sed ad celum empyreum volare possimus. regnaturi cum illo qui mūdus ⁊ īmaculatus cum patre ⁊ spū sancto suo viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dñica in qnquagesima. de remedijs veteris ⁊ noui testamēti contra pctm̄ originale datis Sermo. 33°.

Si linguis hoīuꝫ loquar ⁊ angeloꝝ caritatem autē non habeam. factus sum velut es sonans aut cymbalū tinniēs. Scribūtur Ꝭ v̄ba. 1. ad Cor. 13°. ca°. et ī ep̄la occurrētis dñice. Quis. n. fratres carissimi f̄m sniam oīuꝫ theologoꝝ. ī 4°. dis. 46. omnipotens deus ita sit misericors sicut iustus. ⁊ eo°. quia qcquid est ī deo nihil aliud est q̄ ipse de⁹. Vñ Aug⁹ in li° de fide ad Petrū ait. In dei substantia nō est aliquid quod nō sit substantia. Attñ notādum f̄m Alex. de ales q̄ qñq; iusticia occulta ē ⁊ misericordia apta. sicut in iustificatione impij ⁊ ī aduentu xp̄i clare videri potest. Qñq; v̄o iusticia est aperta ⁊ mīa occulta. ut patet ī cognitiōe paruulorum sine baptismo decedentiū. Qñq; aūt vtrūq; est occultum. ut ī tribulatione iustoꝝ ⁊ īnocentū. Qñq; vtrūq; est aptū. ut in remuneratione iustoꝝ ⁊ scōꝝ. atq; in damnatione reproboꝝ.

nā vix imo nūq̄ totum iudiciū eius discerni potest. iux illud apli ad Ro. xi°. O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ sciētie dei q̄ incōprehēsibilia sūt iudicia eius ꝛ iuestigabiles vie eius. In hoc tn̄ mūdo magis relucet effectus mīe q̄ iusticie ps. attestante q ait. Misericordia dñi plena est terra. Quod expsse patet in tota natura humana. que quia necessa rio ꝛ naturalit cōtrahit culpam origi nalē. a dei mia assignata sunt remedia maxime i lege noua p aquam baptis malem. per quam absqꝫ labore nostro ex merito xpi tm̄ pdicta culpa extin guitur ꝛ expellitur. ꝛ gratia ꝛ caritas confert: que ita ē necessaria. ut apl̄us i pdictis vbis dicat: Si linguis hoīuꝫ loquar ꝛ angeloꝝ ꝛc. Postq̄ igitur i pcedentibus sermōibus tractatum ē de peccati originalis qdditate. cōtrac tiōe ꝛ penalitate: hic postremo in isto sermone breuit ē aliquid tractandum de ei⁹ remediabilitate. maxime de re medio sacri baptismatis quo soluit ista culpa. ꝛ infūditur caritas ꝛ gra nobis ut dictum est ita necessaria. De reme dijs igitur pcti originalis tractantes tres cōsideratiōes anotabim⁹

Prima erit de remedijs veteris testa menti.

Secunda erit de remedijs noui testa menti.

Tertia erit de effectib⁹ sacri baptismi.

Pars prima hui⁹ sermōis. in qua po nūtur remedia peccati originalis ve teris testamēti.

Rimo igit in isto sermōe ad uertēdū ē q ut ex scripturis diuīs haber: quatuor reme dia cōtra pctm̄ originale in veteri te stamēto repta sūt. quibus sancti prēs purificati. ꝛ si statim ad celum nō vo labāt quia clausū erat. nec aliter apiri poterat nisi p incarnationē. passionē resurrectionem. ꝛ in celum xpi ascen sionē: attn̄ i loco quietis reponebant. qui locus dicitur limbus patꝝ vsqꝫ ad aduentum xpi. Primū igit remediū in veteri testamēto datū. fuit oblatio sacrificij uel eius cōbustio. De pmo dicitur Gen̄. 4°. ca°. q Abel obtulit de pmogenitis suis ꝛ de adipibus eoꝝ. Et respexit dñs ad Abel ꝛ ad munera ei⁹. vbi glo. Quia ignis de celo venit ꝛ vrit sacrificiū uel oblationem. De 2° quoqꝫ legitur Gen̄. 12°. ca°. q dixit dñs ad Abraham. Egredere de terra tua ꝛ de cognatiōe tua ꝛ de domo patris tui ꝛ veni in terram quam monstrauero tibi. faciamqꝫ te in gentem magnam. ꝛ benedicā tibi. ꝛ magnificabo nomē tuū. erisqꝫ benedictus ꝛc. Postq̄ igit Abraham exiuit de tra sua iuxta vbū dñi. ꝛ venit in terram chanaan edifi cauit altare dño. ꝛ iuocauit nomē ei⁹ ꝛc. Quicūqꝫ igitur cupit pcti fomitē aliquātisp extinguē. de bonis suis stu deat paupibus erogare. Hinc Daniel. 4°. ca°. scribitur. Peccata tua elemosy nis redime. ꝛ iniquitates tuas in mi sericordijs pauperꝝ. Et Eccl. 3°. ca°. scri bitur. Ignem ardentē extinguit aqua ꝛ elemosyna resistit peccatis. Secū dum remedium in veteri testamento datū. fuit decimatio. De qua Gen̄. 14°. ca°. legitur q Abraham post victoriā quā hūit de rege Sennaar Amraphel vocato. ꝛ de Arioch rege ponti. ꝛ Cho dorlaomor rege elamitarū. ꝛ Thadal rege gentium. qui debellauerūt Bara regem Sodomorum. ꝛ Bersa regem Gomorre. ꝛ Sennaar regem Adame

⁊ Semeber regē Soboym: ⁊ regē Bale qui Loth cū suis ouxerāt: dedit decimas ex oībus Melchisedech regi Salem sacerdoti dei altissimi. Ad fomitis ergo extinctionem oportet decimas dare cū sit rationi natali consonū ut altari seruientibus ⁊ pro populo supplicantibus de bonis populi ministret. cū apostolus i. ad Cor. 9° ca° dicat. Quis militat suis stipēdiis vnq̄? Hinc ex lege diuina Malach. 3° dicit. Inferte in horreum meū oēm decimā ut sit cibus in domo mea. Tertiū remediū in veteri testamēto datum. fuit circūcisio. Vn̄ dixit dn̄s ad Abraham Geñ. 17° ca° Et tu ergo custodies pactū meū: ⁊ semē tuū post te ī generatiōibus suis. Hoc est pactū quod obseruabitis inter me ⁊ vos. ⁊ semen tuū post te. Circūcidet ex vobis oē masculinū. ⁊ circūcidetis carnē preputii vestri: ut sit in signū federis inter me ⁊ vos. Infans octo dierū circūcidetur ī vobis. Oportet ex ea re igitur ad extinctionē fomitis: ⁊ tot maloꝝ ex peccato originali sequētiū habere circūcisionē peccatoꝝ ut oīs spūaliter viuere possit. Ait. n. apostolus ad Phil. 3° ca° Nos. n. sumus circūcisi qui spū seruimus deo. Sed queritur quare xp̄s qui nō habuit peccatum originale voluit circūcidi. Respondetur s̄m Bona. sup Lucam. ca° 2° q̄ hoc voluit quatuor rationibus. Primo propter legis approbationē ⁊ impletionē. Vn̄ Math. 5° Nō veni legem soluere sed adimplere. 2° propter humilitatis ostēsionē. Vn̄ in ps. Propter verba labioꝝ tuoꝝ. Vn̄ ⁊ Ber. inquit. Qui sine peccato est nō dedignatur peccator reputari. 3° propter spūalis circūcisiōis introductionē. Vn̄ Iere. 4° Circūcidimini dn̄o. ⁊ auferte preputia cordiū vestroꝝ. 4° propter cōformitatis ⁊ concordie confirmacionē. Vn̄ ad Heb. 2° Debuit per oīa similari fratribus ut misericors fieret. Quartum remediū datū in veteri testamēto. fuit sanctificatio ī vtero mr̄is. quod patuit per quatuor exempla. Primū fuit Ysaac qui fuit formatus per miraculū de mr̄e veterana ⁊ sterili. Creditur. n. q̄ nunq̄ deus fecerit miraculū in alicuius corpore quin faceret etiā ī mente. eo q̄ prudentis artificis ē magis intēdere circa finem q̄ circa ea que sūt ad finē. Secūdum exemplū fuit de Samson qui etiā formatus est de mr̄e sterili. ut habetur in libro Iudicū. Tertium fuit de Samuel qui eodē modo productus ē ut patet in primo Regū. primo. ca° Quartum exemplū fuit de Hieremia. de quo scriptum est Iere. primo. Prius q̄ te formarē ī vtero noui te: ⁊ anteq̄ exires de vētre sanctificaui te. quod ⁊ ipse testatur. di. Dn̄s ab vtero vocauit me. de ventre matris mee recordatus est noīs mei. Et sic patet pars prima huius sermōis.

Pars secūda huius sermōis. in qua ponūtur remedia peccati originalis noui testamenti.

Secūdo in isto sermōe aduertendum est q̄ in nouo testamēto sūt data etiam quatuor remedia contra peccatum originale. Primū est sanctificatio. quia deus ita habet potestatē sanctificandi ī vtero ī noua lege sicut habuit ī veteri. Patuit hoc in Iohāne baptista qui fuit sanctificatus ī vtero mr̄is. ut patet Luc. primo ca° vbi sup illud. Ut aūt facta ē vox salutationis tue ⁊c. dicit glo. Amb. Non prius repleta est spū sancto mater q̄ filius. sed filius repletus repleuit ⁊ matrē.

Sed hic oritur dubiū. Si iam scificati
⁊ iustificati in noua lege tenentur ad
susceptionem baptismi. Et respōdet
Ricar. ī 4° dis. 4. arti. p̊. q. 3. q̄ sic. Cuiꝰ
ratio ē. quia q̄n̄uis aliqua lex instituat̄
ꝓpter ea que accidūt ut ī pluribus. si
generaliter lata est. non tm̄ tenentur
ad eius obseruationem habētes illud
ꝓpter quod lata ē. ſ etiam non haben
tes. Quis aūt lex d̉ suscipiēdo baptis-
mo fuerit instituta ꝓpt̄ habentes ori-
ginale pctm̄. tn̄ gnāliter lata est. Et iō
ad eius obseruationē tenēt̄ nō tm̄ illi
qui sūt ab originali peccato purgandi
ſ etiā illi qui p scificationē ī vtō uel p
baptismū flamīs sūt a pctō originali
purgati ⁊ iustificati. Et hoc q̄dtuplici
ratiōe etiā ſm Alex. de ales. in quarta
pte sū me sue in tractatu de baptismo.
p̊. ꝓpt̄ obedientie bonū. q̄ deus p̄ce-
pit ut oēs qui nascūtur. renascant̄ aq̄.
2° ꝓpt̄ humilitatē. q̄ quilibet debet
se reputare peccatorē. ⁊ indigere xp̄i
redēptione. 3° ꝓpter vnitatē: ut ab
alijs mēbris non discordet. 4° ꝓpter
distinctionē. quia p susceptionem ba-
ptismi fit distinctio fideliū ab infide-
libꝰ q̄tuꝫ ad iudiciū ecclesie militan-
tis. ⁊ p caracterē baptismalē fit eadem
distinctio q̄tum ad iudicium ecclesie
triūphantis. Quod cōfirmare videtur
Augꝰ 4° li°. de baptismo ꝯ donatistas
di. Nemo debet in quolibet prouectu
interioris hoīs si forte ante baptismū
vsq; ad spūalē intellectum pio corde
pfecerit. cōtemnē sacramentū qd̉ mi-
nistrorꝫ ope corporalit̄ adhibet̄. h̉ ille.
Patēt p̄dicta quadruplici exemplo.
p̊ exemplo xp̄i qui nec habuit pctm̄
originale. nec potuit hr̄e. ⁊ sanctifica-
tus ē in p̄mo instanti sue cōceptionis
⁊ tn̄ voluit baptiçari. ut pꝫ Luc. 3°. vbi
dicit̄. Jh̄u baptiçato ⁊ orante apertuꝫ
ē celum. ⁊ descēdit spūs scūs corporali
specie sicut colūba in ipsū. 2° exem-
plo gloriose v̉ginis Marie q̄ ſm doc.
nostros non habuit pctm̄ originale. ⁊
ſm alios doc. saltem in vtero fuit san-
ctificata. ⁊ tn̄ necē fuit ipsam baptiça-
ri. Aut. n. Ricar. in 4°. dis. 4. arti. p̊. q. 3
in responsiōe secūdi argumēti. q̄ p il-
lud Joh. 13°. Qui lotus est nō indiget
nisi ut pedes lauet. Q. ex his verbis
satis intelligi potest apostolos esse ba-
ptiçatos. ⁊ si nō legat̄ vbi uel qn̄. Qd̉
similiter potest dici de beata virgine.
licꝫ non īueniatur expressū. 3° exem-
plo beati Johānis baptiste. q̄n̄uis etiā
non īueniat̄ de ipso aliquid expresse.
tn̄ ipse dixit xp̄o. ut habetur Math. 3°.
Ego a te debeo baptiçari. 4° exēplo
Cornelij quē iam iustificatū Petrus
baptiçauit. ut pꝫ Act. x°. ca°. Primū
igit̄ remediū ē sanctificatio que dicit̄
baptismus flaminis. quod paucis cō-
cessū est. Secūdum remediū ē cōtri-
tritio siue baptismus contritiōis. Nā
legitur Act. x°. q̄ loquente Petro ad
turbas. cecidit spūs scūs su p oēs q au
diebant verbū. ⁊ obstupuerūt qui ve-
nerant cum Petro. quia ⁊ in natiōes
gratia spūs sancti effusa est. Illi autē
nōdum erant baptiçati. ⁊ tn̄ spiritus
sanctus descendit in eis. quod tn̄ sta-
re non poterat cum originali peccato.
fuerūt tn̄ postea baptiçati propt̄ cau-
sas predictas. Vn̄ Petrus vbi s̄. dixit
Nūquid aquam quis ꝓhibere potest
ut non baptiçentur hi qui spm̄ sanctū
acceperūt sicut ⁊ nos? Et iussit eos in
noīe Jh̄u xp̄i baptiçari. Est tn̄ aduer
tendū ſm oēs doc. q̄ ī adultis sufficit

sola contritio ⁊ volūtas suscipiēdi sa-
cramētū baptisma. qn̄ nō pōt habere
nec baptismū aque nec sanguinis. iux
illud Mat. 5°. et Luc. 7°. Fides tua te
saluam fecit. Quod confirmat Ricar.
in 4°. dis. 4. circa lrām. ⁊ Franciscus i
2°. dis. 31. arti. 8°. di. Tempore ncc̄itatis
sufficit cōtritio. qa deus nullū obligat
ad impossibile. iux regulā. ff. de re. iur.
l. Impossibiliū nulla ē obligatio. q ba-
ptismus cōtritionis q̄uis sit inferior
alijs duobꝫ. de quibꝫ dicendū ē. s. ba-
ptismo sanguinis ⁊ fluminis in hoc q
totā penā remittit. imo raro h accidit.
tn̄ in h alios duos excedit q in habēte
vsum liberi arbitrij nullus alioꝝ sine
illo ad salutē ꝓdest. Vn̄ oībꝫ pensatis
si distinguatur interior deuotio ꝯ ipsam
corporis passionē uł ablutionē i adult.
planū ē q ipsa pnīa in qua ꝯphendit
deuotio. qa sine ista nō ꝓsūt alia ad sa
lutem. ⁊ ipsa sine alijs in casu ncc̄itatꝭ
ꝓdest. melior est. Si aūt ipsa cōparet
ad alia duo ꝓut sūt i paruulis in qbꝫ
nulla reqrit pnīa. tūc dico q pnīa pōt
eē ita exilis in adulto q̄uis sufficiēs q
nō recipit tantā grām sicut paruulus
in baptismo aque uel sanguis. Si aūt
cōsideret pnīa in suo sūmo. tūc credo
simplicit q adultus p baptismū pnīe
maiorē recipiat grām. vn̄ ⁊ melior est
q̄ baptismus aq̄ uel sanguis. fm q di-
stinguit ꝯ eam. ⁊ post ipsam baptism9
sanguis ē melior. Si aūt baptism9 san
guis ⁊ aq̄ ꝯsiderēt ut icludētes intio-
rē deuotiōē. tūc qlibet eoꝝ ē melior q̄
intior deuotio tm̄. Et sic pꝫ secūdū re-
mediū. Tertiū remediū ē martyriū
siue baptismus sanguis q̊ abluti fue-
rūt sci inocētes q occisi fuerūt ꝓ xp̄o
i. vice xp̄i. Math. 2°. ca. Si aūt si qs in-
fidelis uel pagan9 hn̄s cōtritionē pec-
catoꝝ suoꝝ. nec hn̄s facultatem susci-
piēdi baptisma. ⁊ i casu sustinēt mar-
tyriū amore xp̄i. absolueret a peccato
originali. ⁊ ab oībus alijs pctīs. O fe-
lix baptismus q alios excedit in hoc q
statim dat gloriā. fm Franciscū vbi s.
⁊ qa nō pōt ingnari sordibus secūdis
fm Ricar. vbi s. Que ꝯfirmat Damas.
li° 4°. ca°. p̊. di. Valde reuerēdus ē iste
baptism9 inq̄tū secūdis vltra nō ing-
nat sordib9. ⁊ statim in vitā itroducit
eternam. Et sic pꝫ tr̄tiū remediū. Quar-
tū ⁊ vltimū vniuersale ⁊ gnāle reme-
diū est factū baptisma fluminis ⁊ aq̄.
De q̊ sic scribit Joh. 3°. Nisi qs renat9
fuerit ex aqua ⁊ spū scō. nō intrabit i
regnū celoꝝ. Et Math. vlti. Eūtes do-
cete oēs gentes baptiçantes eos i noīe
patris ⁊ filij ⁊ spūs sci. Vn̄ fm Ricar.
i 4°. dis. 4. arti. 2°. q. 1. ꝓprie loquēdo
non ē nisi vnū baptisma. iux illud ad
Eph. 4°. Vn9 dn̄s. vna fides. vnū ba-
ptisma. Qui quidē baptism9 excedit
alios duos q̄tū ad h q p ipsū pluribꝫ
pōt subueniri. Subuenit. n. adultis ⁊
paruulis. ⁊ etiā q̄tum ad h qa p ipsū
caracter imp̊mit. non aūt i alijs duo-
bus. Idcirco ad declaratione predic-
toꝝ quatuor breuia sunt notanda. P̊
notandum ē fm Ricar. vbi s. q. 2. q ⁊
si pnīa siue ꝯtritio suppleat vicem ba-
ptismi eo modo quo dictū. est. s. si de-
sideret ⁊ haberi nō possit. iuxta illud
glo. Joh. 3°. Si necessitas impedit. vo-
luntas sufficit q̄tum videlꝫ ad peccati
remissionē. tam originalis q̄ actualis.
tn̄ cōtritio nō supplet vicem baptismi
q̄tum ad caracteris impssionem. 2°
notandum est q nec sp nec in pluribꝫ
sola cōtritio totam penam tēporalem

debitam p actuali peccato remittit. Sz
si cum contritione adest baptismi sus-
ceptio. gratia amplior dat'. 7 inclina-
tio fomitis magis minuit'. 3° notādū
est fm Ricar. vbi s. q. 3. q̄ q̄uis in ba-
ptismo sanguinis fiat remissio peccati
ut dictum est. non tñ impressio carac-
teris sicut in baptismo flumīs. quia in
sic baptiçato loco caracteris ī vita eter-
na erit aureola martyrij. Utrumqz. n. ba
ptismus habet efficatiā a merito pas-
siōis xp̄i cui p martyriū magis homo
conformat' realit' q̄ p aque baptismū
q̄uis ī signo sit econuerso. loquēdo de
signo signāte ex institutione. 4° no-
tandum est fm Franciscū vbi s. q̄ cū
peccatum originale non sit nisi quedā
realitas obligatoria. quatuor modis
dissoluit' aliqua obligatio. Aut p de-
bitiōis dissolutionem. quo modo sol-
uitur obligatio inter virū 7 vxorem ī
morte. Sed isto modo nō pōt dissolui
peccatum originale p baptismū. quia
aīa cui inest talis reatus est īmortalis.
Aut pōt fieri p debiti solutionē. sicut
qñ qs reddit quod debz. Sed nec isto
modo potest dissolui peccatum origi-
nale. quia debitum est infinitū. Et iō
non pōt solui pena dāni eterna. Aut
potest dissolui p cause debite cessatio-
nem. sicut soluitur obligatio pueniēs
heredi si hereditatē amittat. Sed nec
isto modo pōt dissolui peccatum origi
nale. quia causa obligationis est vnio
ut transiens ī preteritū. tale aūt desti-
tui non pōt. Aut potest dissolui p vo-
luntariam remissionē eius cui fit debi
tum. Et isto modo bñ dissoluit' pctm̄
originale p p̄dicta baptismata. Quis
n. baptismus fluminis aut sanguinis
aīam nō attingat. tñ quia sic fuit pla-
citū deo. ut patet ex eius institutiōe:
dissoluitur p̄dicta obligatio. Vñ si in-
stituisset q̄ de solo fletu dilueret'. stati
ut infans inciperet flere esset totalit' de-
letum. cum dimissio debiti sit ad bñ-
placitū ei9 cui debet'. Et sic patet pars
secūda hui9 sermōis.

Pars tertia hui9 sermonis. in qua po-
nūtur effectus baptismi salutaris.

Tertio in isto sermone ponen-
di sūt effectus baptismi salu-
taris qui sūt fm doc. quatuor
p̄ncipalit'. Prim9 ē pctī purgatio. 2°
est grē collatio. 3° est fomitis rep̄ssio.
4° est pene remissio. Primus igitur
effect9 dicit' culpe purgatio. Ponit. n.
Aug9 in lib° ench. ca° 26°. et habet' de
conse. dis. 4. c. a paruulo. 7 recitatur a
mḡro ī 4°. dis. 4. ca°. p̊. q̄ baptism9 de-
let oēm culpam. Qd declarant doc. s.
Bona. ī 2°. dis. 32. arti. p̊. q. 1. et Ugo de
castro nouo. 7 Scot9 ī ea. dis. 7 Ricar.
in 4°. dis. 4. arti. 3°. q. 1. et Nico. de lyra
super ep̄sam ad Ro. 5°. ca°. di. q̄ p ba-
ptismū nō reddit' rectitudo q̄ fuit in
Adam. qa baptiçati rebellionē habēt
carnis 7 sensualitatis. sed p h° q̄ p gra-
tiā xp̄i tollit' debitū habēdi dictā rec-
titudinē. Et sic carētia dicte rectitudi
nis nō remanet ut ē culpa quā forma-
liter facit debitū habēdi ipsam ut dic-
tum ē s. s remanet tm̄ ut ē pena 7 ōtu
tis exercēde mā q̄ p̄dictum debitum
cōmutatur in aliud debitū. s. habēdi
gratiā si qs peccat. ex quo patet quare
nō reddit pctm̄ originale. qa iam non
est obligatus ad iusticiā originalem.
sed solū ad habēdam gratiā. Hui9 aūt
remissionis culpe per baptismū potest
formari exemplū nāle tale. Sicut enī
agens nāle formam sibi 2riā corrūpit

ĩ mã ⁊ dispositiões ad eam. ⁊ relinqt
naturalem aptitudinē ĩ mã ad formã
similem forme iam corrupte. ⁊ educit
de eadē mã formã sibi similē ⁊ dispo-
sitiões ad eam reddētes mãm minus
aptam uel min⁹ facilem ad h̄ ut trans-
muteť ad formam sil'em corrupte. Sic
alr̄q mō p quãdã silitudinē agit deus
ĩ aĩa ipso baptismo mediãte sicut in-
strumētali agente. Corrũpit. n. formã
sibi ɔ̃triam. s. pctm̃ mortale tam origi-
nale q̃ȝ actuale si sũt in suscipiente ba-
ptismũ. ⁊ pctm̃ veniale inq̃tũ ē dispo
sitio ad mortale. nisi suscipiēs baptis-
muȝ ficte ⁊ ĩpenitent' suscipiat. Relin-
qt tñ in subiecto aliquã inclinationē
ad peccandũ. Et ĩ illo subiecto impri-
mit formã sibi sil'em. s. grãm ⁊ dispo-
sitionē ad eã. i. caracterē p quē incli-
natio ad peccandũ dimittit'. nõ tñ to-
talit' destruit' de lege cõi. 2⁹ igit' effec
tus baptismi salutaris est grẽ collatio.
Cui⁹ ratio ĩ p̄cedētib⁹ patȝ ẜm dictos
doc. Nam gra ⁊ culpa sũt ɔ̃tria. ⁊ scd̃m
phm x°. metaph. Contraria mutuo se
expellũt. Vni⁹. n. exclusio alteri⁹ ē in-
clusio. Si igit' p baptismũ delet' pctm̃.
ḡ ɔfert' ⁊ gra. Qđ sp itelligendũ ē nisi
ficte suscipiat'. Nam tales lȝ recipiant
sacramentũ baptismi. i. caracterē. nec
sint ampli⁹ baptiçãdi. nõ recipiũt tñ
effectũ sacri neq̃ȝ gratiã durãte fictio-
ne. ẜm oẽs doc. in 4°. dis. 4. 3⁹ effect⁹
baptismi salutaris est fomitis ⁊ ɔcupĩe
rep̄ssio. Ait. n. Aug⁹ ut recitat mḡr in
2°. dis. 32. q̃ p gratiam baptismi vitiũ
ɔcupĩe debilitat' atq̃ȝ extenuat'. Quod
dictũ sic intelligit' ẜm Bona. vbi s̄. q̃
quēadmodum in actuali pctõ p̄uatio
habilitatis bone est ipsũ pctm̃ formalit'
loquēdo. Ipsa võ habilitatio siue p̄nī-
tas ad actũ pcti nõ est pctm̃ nisi mãlit'
loquēdo p eo q̃ nõ ē culpa nisi q̃diu
manet ibi p̄uatio. Sic ĩtelligendũ est
in pctõ originali. quia. s. ibi ē p̄uatio
s. iusticie carētia. ⁊ habilitatio. i. con-
cupiscētia. Quēadmodũ igit' ĩ actua-
lis pcti delectatiõe cũ gra infũdit'. sta-
tim remouet' culpa inq̃tũ erat defor-
mitas ⁊ p̄uatio. nihilomin⁹ tñ simul
cũ h̄ manet q̃dã p̄nitas ad actũ. lȝ re-
missa ĩ his potissime q peccauerũt pec-
cato cõsuetudinis. Sic q̃ñ gra baptis-
malis infũdit' aĩe. statim remouet' ori-
ginale pctm̃ eaten⁹ q̃ erat carentia de-
bite iusticie. Statim etiã cũ gra ē ĩ aĩa
simul cũ ea est ⁊ iusticia. Cõcupĩa võ
non dĩo tollit' ẜ minuit' p eo q̃ p̄nitas
ad culpã simul põt stare cũ gra. q̃a si-
cut dictũ ē: nõ erat ipsũ pctm̃ forma-
lit' loquēdo ẜ mãlit'. Vñ cũ excluditur
carētia debite iusticie p gratiã baptis-
malē remanet ɔcupĩa rõne pene. Et h̄
ē qđ dic mḡr q̃ transit reatu ⁊ rema-
net actu. Minuit' tñ cõcupĩa sicut dic-
tũ ē dũ dat' ptãs spũi p grãm regendi
⁊ vincendi carnē. Et sic pȝ terti⁹ effec-
tus. 4⁹ effect⁹ baptismi salutaris ē pe-
ne remissio. q̃a ẜm Ricar. in 4°. dis. 4.
arti. 3°. q. 2. baptismus aperit paradisi
ianuã. Vñ Beda ut recitat mḡr in 4°.
dis. i. c. 5°. Differentia int' circũcisionē
⁊ baptismũ vna est. q̃ tpe circũcisiõis
circũcisi ianuã regni celestis nõdũ in-
trare poterãt. ẜ modo bñ p̄nt p baptis
mũ. Cũ igit' baptiçato ianuã paradisi
apire est remouē oẽ illud qđ aĩam ba-
ptiçati separatã a corpe põt ab igressu
p̄adisi p̄hibere simplicit' ⁊ ad temp⁹.
Duo sũt aũt q̃ aĩam ab h⁹mõi igressu
p̄hibere p̄nt simplicit'. s. mortale pec-
catũ tam originale q̃ȝ actuale. ⁊ obliga
tio ad penã eternã. Duo sũt etiã q̃ p-
hibēt ad tēpus. s. pctm̃ veniale. ⁊ ob-

ligatio ad penā tpalem. Illa.n.ſu pna iꝛſm libera eſt ab oī ſeruitute culpe ⁊ pene. dicēte apſo ad Gal.4°. Illa q̄ ſurſum ē iꝛſm libera eſt. ḡ p baptiſmū nō tm̄ deletur ī baptiçato oīs culpa. ſed ⁊ ſibi remittitur oīs obligatio ad penā etnam ⁊ tpalem. qa ſi illam nō expleret baptiçatus ī vita iſta. teneret̃ eam explere p equalentiā in alia. ⁊ ita per illam poſſet eius aīa ſeparata ꝓhiberi ad tēpus ab ingreſſu vite eterne. Non tn̄ p baptiſmū remittitur omnis pena tpalis originali peccato debita. utpote concupīa ſeu ꝓnitas p̄dicta. Nam cū illa terminet̃ cum hac vita. non poteſt p illam aīa baptiçati a corpe ſeparata ab īgreſſu paradiſi prohiberi. nec ſimpliciť nec ad tēpus. ¶. Pena p̄dicta eſt baptiçato dū viuit occaſio ut pꝰea felicius ingrediat̃ vitam etnam. Ait.n Augꝰ.13°. de trini. ca°. 16°. Proſunt iſta mala q̄ fideles pie pferūt uel ad emūdanda pctā. uel ad exercēdam ꝓbandamq̧ iuſticiā. uel ad demonſtrandā vite huiꝰ miſeriā: ut illa vbi erit beatitudo vera atq̧ ppetua ⁊ deſiderētur ardentius. ⁊ inſtantius requirantur. que deſiderare ⁊ q̄rere concedat ille q cum patre ⁊ ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria ſecūda poſt dn̄icā ī qnq̄geſima. de pctō veniali Sermo.34ꝰ.

Si linguis

hoīu3 loquar ⁊ angeloꝝ caritatē aūt non habeā factus ſū velut es ſonās aut cymbalū tinniēs. Item vbi ſ. ſinito tractatu de pctō originali fratres cariſſimi. ſeqtur iuxta diſtinctionē premiſſam ī p̄cedentibꝫ ex parte videlicꝫ reatꝰ. quia aliud erat originale. aliud veniale. ⁊ aliud actuale mortale: ordinate procedendo tractare de pctō veniali. quod q̄uis ſm oēs theologos caritatē oīmodā nō excludat. ipſam tn̄ aliq̄ modo diminuit. ⁊ vires eiꝰ in aīa debilitat. ⁊ ad eiꝰ amiſſionē inducit ⁊ inclinat. iux̄ illud dictum. Qui parua ↄtēnit paulatim labit̃ in maiora. Debet igit̃ hō conari q̄tū3 pōt ut etiā venialia pctā deuitet. ne ex iſtis nimis venialibꝫ ad maiora mortalia decidat p q̄ caritas ſine q̄ ſaluari non poſſumꝰ totaliť pdit̃ ⁊ euacuat̃. Cuiꝰ necitatem apl̄us in v̄bis p̄allegat̃ explicat. di. Si linguis hoīu3 loq̄r ⁊ angelorū ꝛc. De pctō igit̃ veniali tractantes. tres breues cōſiderationes ānotabimꝰ

Prima erit de peccati venialis nominatione.

Secunda erit de peccati venialis mutatione.

Tertia erit de peccati venialis diſtinctione.

Pars p̄ma huiꝰ ſermōis. in q̄ declarat̃ ratio noīs pctī venialis.

Rimo igitur in iſto ſermone aduertendum eſt ſm Alex. de ales in ſecūda parte ſūme ſue in tractatu de diuiſionibus peccati. q̧ veniale ſub h̄ noīe non dicit ꝓpriam differentiam diuidentem cōtra mortale. ſed circūloquitur propriam differētiam. Quia.n. illud peccatum quod diſponitur ex aliqua cōditione ad relaxationem. licꝫ de ſe non ſit terminabile. tamen ex aliqua conditione terminatur. niſi adiungatur ei mortale p qđ fiat impenitētia finalis. qa nō pōt

remitti veniale sine mortali ut volūt
theologi nr̄i· maxime Ricar. i 4°. dis.
16. arti. 5°. q. 2. Cuiꝰ rōnē assignat sic.
Gratia ſm ſe opponit̄ mortali pctō· ve
niali aūt nō opponit̄ nisi mediāte aliq̄
actu opposito veniali pctō. Et qa ha-
bitꝰ pōt esse sine actu. ⁊ vnꝰ actus sine
alio. iō mortale remitti potest sine ve-
niali. ⁊ vnū veniale sine alio. Actꝰ aūt
gr̄e veniali pctō oppositꝰ ꝑ quam ve-
niale pctm̄ remittit̄ nō pōt eē sine ha-
bitu gr̄e q̄ pctō mortali ſm ſe oppōit̄.
⁊ iō sine mortali nō pōt veniale remit
ti. Nec pōt dici q̄ veniale possit remit-
ti ꝑ pn̄iam sine gr̄a. qa talis pn̄ia ē in-
formis nō accepta deo illa acceptatiōe
q̄ reqrit̄ ad remissionē pcti̅. Veniale g̊
dr̄ cui ꝑ ſe debet̄ pena īminabilis siue
tp̄alis. ⁊ ī hac rōne diuidit̄ ꝯ mortale.
Debitū. n. pene interminabilis ⁊ pene
termīabilis q̄ztū ē de ſe in vnā coinci-
dūt diuisionē. Et sicut mortale potest
fieri venia dignū ꝑ pn̄iam· ita ex op-
posito veniale fit dignū pena intermi
nabili ꝑ impenitētiā finalē. Vn̄ nota
ad clariorē noticiā ſm Tho. in q̄ōnibꝫ
disputatꝭ de malo. q. i. de pctō veniali.
vbi cōueniēt̄ diuidat̄ 2c. q̄ pctm̄ ve-
niale dicit̄ tribꝫ modis. s. a pn̄ia· a cā·
a mā. p̊ dicit̄ veniale a pn̄ia. qa iam
ꝯsecutū ē veniā sicut dic Amb°. q̄ pec
catū mortale ꝑ cōfessionē fit veniale.
⁊ h̄ mō veniale nō diuidit̄ ꝯ mortale
2° mō dr̄ veniale a cā. qa in ſe habet
aliquā cām venie· nō q̄ nō puniat̄ ſ3 q̄
mitiꝰ puniat̄. Et h̄ mō dr̄ pctm̄ ex in-
firmitate uel ig̊rātia qd̄ excusat ī toto
uel in pte. nec h̄ diuidit̄ ꝯ mortale. qa
ꝯtingit aliquē ex ig̊rantia uel īfirmi-
tate peccare mortalit̄. 3° dicit̄ veniale
ex sua mā. ⁊ h̄ diuidit̄ ꝯ mortale quod
q̄ztū ē de ſe meret̄ mortē etnā· nō aūt

veniale. Et iō ponit Augꝰ talē rationē
pcti̅ venialis. di. Veniale ē qd̄ hoīem
vsq3 ad reatū ꝑpetue mortꝭ nō grauat
ſ3 ⁊ penā meret̄. ⁊ si facile indulgetur.
h̄ ille. Ad declaratione ꝑdictoꝝ po-
nitur ista ꝯclō. Q2 diu ī hac vita de le-
ge cōi hō non potest stare sine peccato
veniali. Que ꝯclō sic declaratur ſcd̄m
Alex. vbi ſ. q distinguit. di. Q2 est loq̄
differentialit̄ de aliqua particula vite
hoīs. ⁊ de tota vita hoīs h̄ntis naturā
corruptā. Si aūt fiat sermo de aliqua
particula vite hoīs· sic dic q̄ hō potest
esse sine veniali peccato. Quod ꝓbat̄
sic. Ponatur q̄ aliquis adultus sit ba-
ptiçatus qui multa egit mortalia ⁊ ve
nialia. Baptismus delet culpam ⁊ pe-
nam. g̊ i instanti quo baptiçatꝰ ē nul-
lum h3 veniale peccatū. g̊ aliqs pōt eē
sine veniali pctō. P̊. Ponat̄ q̄ aliqs
cōmiserit quatuor venialia peccata ⁊
non plura. ⁊ cōteratur de illis. in con-
tritione aūt remittitur culpa. g̊ nullā
habet illoꝝ. g̊ est sine veniali pctō pro
illo tēpore. P̊. ꝓ°. 24°. Septies ī die
cadit iustꝰ ⁊ resurgit. ⁊ loqt̄ ibi de ve-
nialibꝫ. g̊ iustus resurgit a veniali. sed
cum resurgit non habet veniale. g̊ iu-
stus potest esse sine veniali. Vn̄ dicit̄
in glo. ibi. Si malū est q̄ cadūt· ne ha-
beat illud malū· citiꝰ resurgūt. Si aūt
fiat ſmo de tota vita hominis q̄ sit si-
ne pctō veniali· h̄ est de excellēti gr̄a ⁊
spāli· sicut videt̄ dicē Augꝰ d̄ btā vir-
gine. Confirmat̄ h̄ ꝑ auctoritates scri-
pture. Nā ꝓ°. 20. dr̄. Quis pōt dicē:
mūdū est cor meū· purꝰ sū a peccato. s
iam magno tempore. Itē glo. sup illud
p̄s. Qui opātur· inqt. Fomes qui est
languor nature cōmouet illicita desi-
deria. Et ita sine peccato. s. longo tem-
pore esse nō possumꝰ. Itē. 1. Joh. p̊. dr̄.

Si dixerimus. quia pctm̄ nō habemꝰ
ipsi nos seducimꝰ. ⁊ ṽitas ī nobis non
est. Intellige sꝑ longo tēpore. ⁊ de lege
cōi. Itē Augꝰ sup ꝑmā cononicā Ioh.
inqt. Impossibile ē scm̄ aliquē aliqn̄ ī
minimis nō cadere pctīs. Item Augꝰ
in li° de spū ⁊ littera. inquit. Non im-
pediunt a vita eterna iustū qdam ve-
nialia peccata sine quibꝰ vita ista non
ducit̄. Item idē ipse lib° 4° ɔtra pela-
gianos. ca°. 9°. allegat Cyprianū dicē-
tem sup illud. Dimitte nobis debita
nostra. Qz necesse aut q̄z prudent̄ ⁊ sa-
lubrit̄ admonemur ꝙ pctōres sumus
qui ꝑ peccatis nostris rogare compel-
limur. Et ideo indulgētia a deo petit̄
ut cōsciētie sue animꝰ recordet̄. ne qs
quasi sibi inocens placeat. ⁊ se extollē-
do plus pereat. instruit̄ peccare se q̄ti-
die dū ꝑ peccatis iubet̄ orare. Et in li°
de ecclesiasticis dogmatibꝰ dicit̄. Nul-
lus sanctus ⁊ iustus caret peccato. nec
tn̄ ex h̄ desinit eē iustus uel sanctꝰ cū
affectu teneat sanctitatē. Non. n. nāe
viribꝫ sed propositi adiumento ꝑ dei
gratiā acquirimꝰ sanctitatē. Et iō ve-
raciter oēs sancti se ꝓnūciāt peccato-
res. qa in ṽitate habēt ꝙ plangant. ⁊ si
nō ɔprehensiōe. certe mobilitate pec-
catricis nāe. h̄ ille. Et sic patet ps ꝑma
huius sermonis.

Pars secūda huiꝰ sermonis. in q̄ trac-
tat̄ de peccati venialis mutatione. s. si
pōt fieri mortale.

Ecundo in isto sermōe ad vi-
dendū si veniale pōt fieri mor
tale. pono tres ɔclōnes. Pri-
ma est talis scd̄m Alex. vbi s. ⁊ Tho.
ꝑma scd̄e. q. 88. arti 3°. et. 89. arti. ꝑ. s.
ꝙ pctm̄ veniale manēs idē ī numero
nō pōt fieri mortale. ita ꝙ idē actꝰ nu-
mero ꝑ̊ sit pctm̄ veniale ⁊ pꝰea mor-
tale. sicut nec albedo pōt fieri nigredo.
Ait. n. Alex. h̄ declarādo In pctō mor
tali ⁊ veniali duo sūt. actus pctī ⁊ ma-
cula sequēs derelicta in aīa. Cum igit̄
q̄rit̄. an pctm̄ veniale posset fieri mor-
tale. Aut q̄rit̄ q̄ztū ad actū. aut q̄ztū ad
maculam derelictam. Si de actu. dico
ꝙ h̄ non pōt eē. Si. n. actꝰ iste venialis
fuit. ⁊ fiendo transit. venialis transi-
uit. ẜ postq̄z trāsiuit nec iteꝝ fiet mor-
talis. qa nūq̄z amplius idem actus nu
mero. Si ṽo q̄rat̄ de macula ɔsequē-
te ad actum. adhuc nō pōt h̄ fieri ita.
qm̄ macula deformās imaginē nō de-
relinquit̄ ex actu mortali. g̊ q̄cūq̄z sint
vēialia si nō ꝓcessit mortale. nō fieret
macula aīam deformās. Et ita quo ad
maculā derelictam de pctō nō poterit
illud eē veꝝ. Quibus ꝓsuppositꝭ ꝓbat̄
dicta ɔclō tribꝫ medijs ẜm Tho. ꝑ̊ sic
Illud qd̄ in suo effectu ē tēporale non
pōt fieri etnū. ẜ pctm̄ veniale q̄ztū est
ex se non meret̄ penā etnā ẜ tēporalē.
mortale aūt meret̄ penam etnā. g̊ ⁊c.
Vn̄ oīa peccata venialia de mūdo non
pn̄t hr̄e tantū de reatu quantū habet
vnū pctm̄ mortale. Nam dic Ricar. i
4°. dis. 16. arti. 2°. q. 2. in corpe q̄ōnis
ꝙ deordinatio vniꝰ pctī mortalis plꝰ
ponderat q̄z deordinatiōes centū pec-
catoꝝ venialiū simul. Et iō tenet ibi-
dem hanc eandē ɔclōnē. 2° ꝓbat̄ sic.
Illud qd̄ nō meret̄ dīne visiōis caren
tiā non pōt idē numero fieri illud qd̄
meret̄. sed peccatū veniale non meret̄
diuine visiōis carētiam sicut mortale.
igit̄ ⁊c. Cōfirmat̄ ista rō sic. Illud pec
catū qd̄ retardat a visiōe dīna nō pōt

idem numero fieri cū illo quod ꝑuat. sed peccatū veniale retardat. peccatū vo mortale diuina visione ꝑuat. g̊ ꝛc.

3° probat̄ sic. Illud quod in aīa non causat ⁊ inducit maculam. non potest idē numero fieri uel cōuerti in illud qd inducit maculam. sed veniale peccatū nō inducit maculā in aīam. peccatū vo mortale sic. g̊ ꝛc. Et sic patet ꝑma cclō. Secūda cclō est. Qꝫ pctm̄ veniale ſm oēs ꝑdictos doc. pōt fieri mortale tribus ratiōibus. ꝑ ex conscientia. Nam quicqd fit cōtra cscientiam edificat ad gehennam. de testi. spoli. c. litteras. §. pst. de symo. p tuas 2°. de sen. exco. c. inqsitiōi. de pe. di. 4 c. omne qd. ⁊ alibi habet̄. Cui⁹ ratio ē quia cū in peccato sint duo. s. auersio ab incōmutabili bono. ⁊ cōuersio ad cōmutabile bonū. penes auersionem iudicat̄ peccatum mortale. Et iō q̄uis leuare paleā de ṫra leue videat̄ seu indifferēs. tn̄ qn̄ fit ctra csciam ē pctm̄ mortale. Et ideo qn̄cūqꝫ alicui dictat cscientia qꝫ aliquid facere sit mortale quod tn̄ ē veniale. si non deponat illā csciētiā. ⁊ illud faciat. illud veniale tūc ē ei mortale. sicut cōtingit multis scrupulosam csciām habentibus. 2° modo veniale fit mortale ex cōplacētia. Vn̄ Aug⁹ ait. Nullū pctm̄ ē adeo veniale quod nō fiat mortale dū placet. Quod dictū multi male itelligūt. Aliq. n. exponūt qꝫ pctm̄ veniale quod cōmittit̄ ex pleno cōsensu ⁊ deliberato aīo fit mortale. qd nō ē vez si csentiūt i illud tanqꝫ in veniale. adeo qꝫ si mortale esset nullaten⁹ cōsentirent. ꝉ q̄uis sit graui⁹ q̄ꝫ veniale qd fit ex surreptiōe. nō tn̄ mortale simplicit̄ efficitur. Audite g̊ rudes q̄lr̄ illud intelligat̄. Nihil est adeo veniale qd nō fiat mortale dū placet. i. illud qd ē veniale de se si fiat cū tanta libidine ⁊ cplacentia qd etiā si eēt mortale illud idē vellet. fit mortale. Vel ſm Alex. Nihil ē adeo veniale ꝛc. Potest eē ait ipse qꝫ cū qs diligeret aliqd venialit̄. quia ⁊ si inordinate. sub deo tn̄ qꝫ ꝓgrederet̄ illa inordinatio donec esset iam supra deū. tūc g̊ ex veniali fieret mortale. nō qa illa placētia sub deo uel inordinatio facta sit supra deū. nā illa q̄ supra deū ē fuit aliqn̄ sub deo. ꝟ qa occasionalit̄ ⁊ ꝓgressiue ꝑuentū ē ab illa que erat sub deo ad illam q̄ erat supra deū. Quia g̊ placē dicit quietationē volūtatis supra aliquid. ita intelligēda est auctoritas Aug. Nihil adeo veniale ē qn̄ fiat mortale dū placet. hoc ē dum quietat̄ volūtas non sup ipsū veniale ꝟ sup illud ad quod veniale erat dispositiuū ut ꝓgrederet̄ ex ipso. 3° veniale pōt eē mortale ex sequela. qa qn̄ surgit pctm̄ veniale si nō ꝓhibetur posset ꝓgredi vsqꝫ ad mortale. nō quia ipsū veniale i substātia fieret mortale. ꝟ qa occasionalit̄ fieret mortale nō effectiue. Tertia cclō ē. Qꝫ pctm̄ mortale de se nūqꝫ potest fieri veniale. q̄ ſm Tho. ꝑma iꝰe. q. 88. arti. 6°. ꝓbat̄ tribꝫ ratiōibus. ꝑ sic. Eternū nō potest fieri temporale. ꝟ mortale meretur penam etnam. g̊ ꝛc. Confirmatur. Quia peccatū mortale inducit maculam in aīa, non aūt veniale. g̊ ꝛc. 2° sic. Illud qd ꝑuat visione dīna non pōt eē uel fieri illud qd retardat a visiōe dīna. ꝟ peccatū mortale ꝑuat. veniale aūt retardat ut dictum ē. g̊ ꝛc. 3° sic. Peccatū veniale potest fieri mortale p sequentem deformitatem. sicut cū quis dicit

verbū ociosū aīo fornicandi. ſ; pecca-
tum mortale ꝓpter ſequentē deformi
tatē nō diminuitur ſed potius aggra-
uatur. ſicut nō diminuitur peccatum
eius qui fornicatur ut peccatum dicat
ociosū. īmo magis aggrauatur ꝓpter
talem deformitatē. Ad declarationē
ꝑdictoꝝ ponitur iſta ↄcl'o. Q; peccatū
veniale lȝ nō dānet aīam. tñ tria mala
facit. Primū ē ꝙ obligat ad penam
purgatorij uel ad penam preſentis ſa-
tiſfactiōis. Si.n. hō de peccato veniali
non penitet. penitebit eum ī purgato-
rio. Unde mḡr in 4°. diſ. zz. ca°. 3°. et
Ricar. ibidē. arti. z°. q. i. dicunt ꝙ aliq̄
peccata venialia remittūtur poſt hanc
vitam nō tm̄ q̄tū ad penam. quia ſic
remittūtur etiam mortalia multa. ſed
etiā q̄tū ad culpam. nō ſic intelligen
do ꝙ ſine penitētia ꝑ ignē purgatoriū
conſūmitur ſicut ꝑ ignē conſūmitur
argenti rubigo. ſ; quia ꝑ penam iuuāt̄
aīe ad penitēdū de venialibus de q̇bꝰ
in hac vita nō penituerūt. ⁊ ꝑ caritatē
tum qua a corpore receſſerūt eorū pe-
nitētia formatur. ⁊ acceptatur. Et ſic
veniales culpe eis remittuntur. Se-
cūdum malum quod peccatū veniale
facit eſt ꝙ aīam obſcurat. ⁊ ponit̄ tale
exemplū. Aliq̄n denigrat̄ aliq̄ imago
depicta intantū ꝙ videri non poteſt.
aliq̄n ſic obſcuratur ut videri quidē
poſſit ſed nō bn̄ diſcerni. Uñ ꝓpt talē
differētiā dicit Gregꝰ. Ueniale obſcu-
rat. mortale vo obtenebrat. Tertiū
malū eſt ꝙ peccatum veniale tepidat
debilitat ⁊ retardat. Tepidat dico. q̄a
ſicut aqua in ignē proiecta licȝ ignem
non extinguat. feruorē tñ ignis tepi-
dat. ſic peccatū veniale feruorē carita-
tis diminuit. Debilitat dico. q̄a ſicut
onus ſup equū poſitū equū debilitat
ne fiat ita promptus ad ambulandū.
ſic peccatum veniale animā debilitat
ab omnibus bonis operibꝰ. Retardat
vtiq; a gloria. quia homo qui ī decedit ⁊
poſſet ſtatim euolare ad gloriam poſt
mortem. propter venialia cogetur ad
tēpus in purgatorio expectare. Et ſic
patet ꝑs ſecūda huiꝰ ſermōis.

Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua de-
claratur differētia peccati mortalis ⁊
venialis.

Ertio in iſto ſermone īueſti-
gandum eſt que differētia ſit
inter mortale ⁊ veniale. Nam
ſm̄ doc. in tribus differūt. ꝑ° ī auerſio-
ne. z° in remiſſione. 3° ī pene obliga-
tiōe. ꝑ° dico ꝙ differūt ī auerſiōe. Qđ
declaratur ſm̄ Alex. vbi ſ. ⁊ btm̄ Tho.
ī z°. diſ. 4z. arti. 3°. et ꝑ̇ma ſcđe. q. 88.
arti. 5°. et Bona. ī z°. diſ. 4z. arti. z°. q.
i. qui dicūt ꝙ abſq; dubio peccatū ve-
niale nō coīcat cū mortali ī auerſiōe.
Importat.n. auerſio dei ↄtēptū. ⁊ ↄtē-
ptus irā dei meret̄ ⁊ mortē. ſ; tale pec-
catū nō poteſt dici veniale ſed morta-
le. Nam hō aut auertit̄ a deo. quia facit
contra diuinū mandatum. quia māda-
tum eſt via recte ꝑueniēdi ad deum ⁊
tendēdi in deum. igit̄ qui facit contra
mandatū. intēdit directe via ↄtraria.
iō quaſi faciē ſuā retrorſū cōuertens
tergū vertit ad illū ī quem debebat ꝑ
mandatū tēdere. veniale aūt peccatū
nō ē directe cōtra mandatū dei ut pa-
tet. igit̄ ꝛc. Aut hō auertit̄ a deo. quia
cōtēnit. ⁊ a ſe habitualit̄ excludit ca-
ritatem que ī deum ordinat. quod ſo-
lum facit peccatum mortale. Qui au-
tem venialiter peccat excludit actua-
lem cōſiderationem ſeu operationem

in dei gloriam referēs actualiter opus suū· nō tñ habitualem cōsideranonē excludit· eo q non excludit caritatem q̄ habitualiter in deum ordinat. Aut auertit hō a deo. qa statuit sibi creaturam tanq̄ vltimū finē. Anima. n. media est inter creaturā ⁊ deū inq̄tuz ē imago dei. Dū ḡ ad creaturā se tanq̄ ad finem cōuertit· faciē suam q̄ debebat esse sursū deorsum inclinat. Et iō se auertit a deo. Qui aūt venialit̃ peccat ī bono tpali non ponit fruitionem suam nec fruitur creatura sed vtitur. Refert. n. eam habitu in deū· licz non actu. Nec in hoc cōtra p̄ceptū facit. quia nō tenetur sp actu referre in deū. Cōcordat etiam ī questionib⁹ disputatis de malo btūs Tho. Et sic patet prima differētia. 2° dico q differūt ī remissione. Vt. n. declaratum ē in sermonatio de pnīa· vnū pctm̄ mortale nō pōt remitti sine alio· sed bene vnū veniale. Vñ notādum q aliter cōparantur venialia ad īuicem· aliter mortalia ad venialia· aliter venialia ad mortalia.

p̊ dico q comparando pctā venialia ad īuicē vnū potest remitti sine alio. Quod ꝓbatur ſm Ricar. in 4°. dis. 16. arti. 5°. q. 2. et Tho. ibidem. arti. p̊. q. 2. tripliciṫ. p̊ sic. Peccata que ad īuicem nullam cōnexionem habēt· vnū potest remitti sine alio. ſ venialia nullam cōnexionem habēt ex parte auersiōis ut dictum est ſ. nec ex parte cōuersiōis ut patet intuēti. ḡ ⁊c. 2° sic. Maioris gratie est remissio peti mortalis q̄ venialis. ſ vnū peccatū veniale manēs fixū ī corde non impedit remissionē peti mortalis. ḡ multo min⁹ īpedit remissionē alteri⁹ venialis. 3° sic. Pctm̄ mortale plus displicet deo q̄ veniale. qa mortale aufert gratiam quā deus amat· veniale aūt nō aufert gratiam. ⁊ ideo vnū pctm̄ veniale nō īpedit dimissionē alterius. 2° dico q cōparando mortale ad veniale· ſcōm predictos doc. mortale potest dimitti sine veniali. Quod ꝓbaṫ sic. Peccatū mortale se habet ad veniale ut habit⁹ ad dispositionem. sed sublato habitu pōt remanere dispositio. ḡ remoto uel remisso pctō mortali pōt remanē veniale. P̊. Caritas pōt eē cū veniali ſ nō cum mortali· sicut ꝑus pōt eē sine posteriori· nō aūt eoɜ. ſ in remissione pctī mortalis restituiṫ feruor caritatī. igiṫ ⁊c. 3° dico q cōparando veniale ad mortale· ſm Tho. ī q̄stiōib⁹ disputatī de malo. ⁊ Bona. ī 2°. dis. 42. arti. 2°. q. 2. veniale nō potest remitti sine mortali ut iam dictū est. Nā posteri⁹ nō pōt restitui sine ꝑore. sed pctm̄ veniale opponiṫ caritati ꝑ posteri⁹. peccatum v̊o mortale ꝑ ꝑus. igiṫ ⁊c. P̊. Nullū pctm̄ nec veniale nec mortale pōt remitti sine gr̄a. sed pctm̄ mortale repugnat gr̄e. ḡ q̄diu mortale ē in aīa non pōt remitti veniale. igiṫ patet ⁊c.

3° dico q differūt mortale ⁊ veniale ī pene obligatione. qa ſm oēs theologos pctm̄ mortale oɜ puniri pena eterna. pctm̄ autē veniale nō debet puniri pena etna ſ solū tpali. Qđ ꝓbaṫ tripliciter ſm Tho. ꝑma ſc̄de. q. 87. arti. 5°. et Bona. in 2°. dis. 42. arti. 2°. q. 2. p̊ sic. Illa pctā q̄ nō faciūt auersionē ab vltimo fine ſ deordinationē circa ea q̄ sunt ad finē ordine debito ad finē seruato nō debēt puniri ꝑuatiōe vltimi finis. s. dei. ſ talia sūt pctā venialia ut pꝫ. igiṫ ⁊c. 2° sic. Pena etna ē mors secūda. ſ nulli debetur mors secūda nisi ꝑpṫ ꝑmā q̄ ē ꝑ sepationē aīe ad deū. ſi ḡ veniale a deo nō separat· ut dictum

est.ğ non obligat ad penam eternam. 3° pbatur sic. Si veniale facit dignū pena eterna. 7 grā facit hoīem dignū vita eterna. cum veniale peccatum 7 grā simul sint ī eodem. simul est hō dignus vita etna 7 pena eterna q̄ nihil magis videtur impossibile. ğ 7c. Sz iuxta pdicta ponit̃ ista cclō. Q₂ q̄uis pctm̄ veniale nō ducat ad penā eternam. tn̄ q̄tū fragilitas hūana pmittit cum dei adiutorio caueri debet. Et ratio huius potissima est. qa 7 si pctm̄ veniale non possit idem numero fieri mortale. multiplicatū tn̄ disponit ad mortale. Quod pbo tripliciter. p̄ ex parte libidinis. qa augmētata disposi tiōe p actus pctōꝝ venialiū. intantū pōt crescere libido peccandi q̄ ille qui peccat. in pctō veniali finē constituat ut dictū est s. 2° pbat̃ ex parte ɔsuetudinis. Nam multotiēs peccādo venialiter disponit̃ ad hō q̄ etiā volūtatē suā nō subiciat ordini finis eligendo id qđ est mortale ex genere. 3° idem pbat̃ exemplo similitudinis. Sicut. n illud qđ ex sua natura est frigidū pōt fieri calidū. sic actus q est venialis ex suo gnē pōt fieri pctm̄ mortale per volūtatem ponētem finē ī creatura. Vn̄ Greg⁹ ait. Sicut. n. parua negligimus insensibiliter seducti. sic 7 maiora audenter ppetram⁹. Et ī eplā. 68. inquit Aug⁹. Timenda sūt parua pctā q̄uis parua. tn̄ crebro surrepūt. q cū collecta ɔ̄ nos fuerint. ita nos ḡuabūt 7 opprimēt sicut vnū ḡue pctm̄. Et sup ps 39° idē ait. Magna p̄cauisti. de minimis qd agis? an nō times minuta. minuta sunt s multa. pcauisti molem vide ne arena obruaris. Et ī li° de pnia idem ait. Oīa hō simul aggregata. s. venialia q̄ plura sunt. velut scabies necāt. aut

decorē faciei nr̄e exterminān̄t. hō ille. Que dia f̄m Alex. hn̄t intelligi dispositiue nō effectiue. ut dicat̃. extminat. i. disponūt ad exterminationem. Que aūt sint pctā venialia q̄uis ex predictis ī gnāli cognosci possit: attn̄ si quis vult magl particularit̃ intelligē legat dictū Augl. in lib° de igne purgatorij. qđ hr̄ 25. dis. §. al'. vbi ait. Que aūt sūt minuta pctā ut oībꝫ nota sint. tn̄ qa longum ē ut oīa replicent̃. opus est ut ex his aliq̄ nominem⁹. Quotiēs quis ī cibo uel ī potu plus accipit q̄ necē est. ad minuta pctā nouerit ptinere. Glo. Non ex cōtēptu nec ad ingurgitationem. al'esset mortale. ut dis. 4. deniq̄. Jo. Quotiēs qs loqtur plus q̄ oportet. plus tacet q̄ expedit. Glo. In plād est taciturnitas mortale. 43. dis. sit rector. Idem pōt intelligi de quocūq̄ qui tacendo negligit salutem pximi. s tn̄ fortı⁹ obtinet in p̄latis rōne officij qn̄ maxīe se officio obtulerit. seqt̃. Quotiens pauperem importune petentem exasperat. Quotiēs cū sit corpore san⁹ aliis ieiunantibus prandere voluerit. Glo. Non ītelligas de ieiunijs statutis s de his q̄ qlibet de sua voluntate seruat. seqtur. Aut somno deditus tarde ad cenam surgit. Quotiens excepto filioꝝ desiderio vxorē suam cognouerit. Hoc ītellige nisi alia occurrāt peccatum mortale inducētia. Quotiēs carcere positos tardius reqsierit. Infirmos tardi⁹ visitauerit. hoc oīo p̄termittē mortale est. Math. 25°. seqt̃. Si discordes ad ɔcordiā reuocare neglexerit. Glo. In prelato hoc est mortale. 90. dis. c. precipimus. Jo. sequitur. Si plus aut proximum. aut vxorem. aut filiū. aut seruū q̄ oportet exasperauerit. Si ampli⁹ fuerit blandit⁹ q̄ oportet.

Si cuiq̄ maiori psone aut ex volūtate aut ex necitate adulari voluerit. Glo. Tribꝫ modis adulat' qs. uel aut attribuēdo alicui bonū quod hꝫ. uel nimiū extollēdo bonū qd' non hꝫ. Et vtrūqꝫ istoꝝ est veniale. uel approbādo malū qd' habet. ⁊ h̄ est mortale. Jo. Tn̄ etiā in pmis duobus casibus si mendaciū vergit ad deceptionē pximi uł alicuiꝰ damnū uel iniuriā videt mortale. quia pnitiosū est mendaciū ut ponit Tho. scda scde. q. 110. arti. 4°. sequtur. Si pauperibus esurientibꝫ nimiū delitiosa uel sūptuosa cōuiuia pparauit. Hoc itelligendū est qn̄ non indigent uel indigentibus necessaria ministranda sūt. Math. 25°. Et si hoc petm̄ est in pauperibus. multo fortius videtur in diuitibus. quia paupibus ⁊ non diuitibus cōuiuia preparanda sūt. Luc. 14°. sequitur. Si se in ecclesia uel extra ecclesiam fabulis ociosis de qbus in die iudicij ratio reddenda ē occupauerit. Si dū incaute iuramus. ⁊ cū p aliquā necitatē non implere poterimus vtiqꝫ piuremus. Puto q̄ si qs dū iurat credit uel verisimiliter existimat se non posse implere qd' iurat peccat mortaliter. qa scienter videt' velle piurare uel piurandi piculo se exponē. contra pceptū decalogi qd' hr̄ Exo. 20. Et in eodem forēt petō q dicto iuramento quōcūqꝫ cooperarent' seu ꝯsentirēt. Ro. p̊. Sꝫ de his i secūdo pcepto latiꝰ dicet'. sequtur. Et cū facilitate uel temeritate maledicimus. qm̄ scriptū ē. i. Cor. 6°. Neqꝫ maledici regnū dei possidebunt. Et sic pꝫ pma peti varietas ex parte reatus qd differat peccatū veniale ⁊ mortale ⁊c. Abstineamus ḡ nō solū a mortali. sed etiā a veniali caueamus nos q̄tū possumꝰ: ut sic in caritate pfecta fundati mereamur in pn̄ti cōsequi gratiā ⁊ in futuro gloriā ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria tertia post dn̄icam ī qnquagesima. de distinctione actualis mortalis. Sermo. 35ꝰ.

Si linguis hoīuꝫ loq̄r ⁊ angeloꝝ. caritatē aūt nō habeam factꝰ sū velut es sonās. Ireꝝ vbi s̄. Mira res fratres carissimi ⁊ oīne caritatis inaudita laudatio: ut oīuꝫ hoīuꝫ meritū. imo angeloꝝ ī ipsa ꝯsistat. nec est aliqs qui meritū aliqd' acqrere valet si dono caritatis ardentissime caret. Idcirco scā romana ecclesia q̄ mater ⁊ caput est oīuꝫ ecclesiarū ut dis. 12. c. p̊. et. 3. q. 6. c. ducū. de sūma trinitate ⁊ fide catholica. i. ca°. dānamꝰ. clare hr̄: in hac dn̄ica qnq̄gesime in qua tēpus merēdi p pn̄iam incipit ut legeret' h̄ epl'a Pauli q̄ loqt' de caritate ꝯstituit. ostendēs pculdubio q̄ ī ea meritū oē ꝯsistit. Vn̄ v̊ba pposita dicūt. Si linguis hoīuꝫ loquar. s. oīuꝫ. ⁊ angeloꝝ. i. illis supple linguis qbꝫ angeli ad angelos loquūt'. suos. s. exp̄mēdo ꝯceptꝰ. In q̄ qdē locutione intellectꝰ p linguis sūt. caritatem aūt nō habeā factꝰ sum velut es sonans. i. alijs signs ⁊ se destruēs. aut cymbalū tinniēs. i. alios delectās. ⁊ seipsū ꝯsumēs. Vn̄ Jeroꝰ sup epl'am ad Gal'. ait. Vide q̄tū bonū est caritas. Si martyriū fecerimꝰ ut nr̄as velimꝰ reliquias ab hoībꝫ venerari. Et si opionē vulgi sectantes intrepidi sanguinē fuderimus ⁊ substantiā nr̄am vsqꝫ ad mendicitatem ppriā dederimꝰ. huic opi non tam pmiū q̄ꝫ pena debetur. ⁊ pfidie magis tormenta sūt q̄ꝫ corona victorie. Hec ille. Quam qdem caritatē ut

dictū est solū pctm̄ mortale extinguit De quo ad pfectam cōpletionem post multa dicta: restat ut de distinctione pcti mortalis actualis aliqua breuiter pertractemus. Nam ultra distinctionē ex parte reatus de qua satis ī supiori- bus scriptum est distīguitur sex aliis modis. de quibꝰ in presenti sermōe hꝰ modo tractabimus

p̊.n. de distinctiōe ex parte gradus ꝛ ex parte respectus

2° de distinctione ex parte affectus ꝛ ex parte nominis.

3° de distinctiōe ex parte impulsus ꝛ ex parte originis.

Pars p̊ma huius sermonis. in q̄ trac- tatur de distinctiōe pctī actualis mor- talis ex pte gradus ꝛ ex pte respectus.

Rimo igr̄ ī isto sermone de- clarandū ē quō distinguitur pctm̄ actuale mortale ex pte gradꝰ ꝛ ex pte respectꝰ: p̊.n. ex parte gradꝰ pctm̄ diuidit̄ ī pctm̄ cogitatio- nis oris ꝛ opis. Et declarat̄ ista diuisio tripliciť fm Alex. ī secūda pte in trac- tatu de diuisiōibꝰ pctī. ꝛ Tho. ī 2°. dis. 42. arti. 2°. et p̊ma secūde. q. 77. arti. 8°. et Bona. in 2°. dis. 42. in q̄stiōibus circa lrām. s. ratiōe. auctoritate ꝛ simi- tudine. p̊ rōne sic. Nam ista diuisio assignatur fm gradꝰ ad cōplemētū pctī. gradꝰ aūt isti attēdūt̄ fm q̧ 2ꝰ actus includit p̊mū. ꝛ tertiꝰ secūdū ꝛ addit sup eū. vbi gra. Primus gradus sup quē addūt̄ alii ē actus interior volūtatꝪ s. pctm̄ cogitatiōis. 2ꝰ gradus huic additꝰ ꝛ hūc exp̊mens ē actꝰ locutio- nis. Cuiꝰ rō ē. qa lingua inť oīa mēbra est magis ꝓpinq̄ interiori actui. s. pctō cogitatiōis. qa locutio ē signū interioꝛ actꝰ. s. cordis. iuxť illud p̊ periarmeniaꝝ Voces sūt eaꝝ q̄ sūt ī aīa passionū no- te. 3ꝰ gradꝰ huic additꝰ ē pctm̄ opis tāq̧ cōplemētū diuꝫ pctōꝝ. Et iō dicit Bona. q̧ ista tria hñtur fm triplicem potentiam. s. affectiuā interpretatiuā ꝛ executiuā. Cogitatio.n. ꝓ affectiōe ibi accipiť. 2° idē ꝓbat̄ auctoritate Jero. sup Ezech. di. Tria gnā pctōꝝ sūt qbꝰ humanū subiacet genꝰ. Aut.n. cogita- tione. aut sermōe. aut ope peccamus.

3° hꝰ idē ꝓbat̄ triplici silitudine. s. ar- tificiali nāli ꝛ morali. Artificiali dico qa sicut ī edificio māli est triplex gra- dus. s. collocatio fūdamēti tāq̧ pnci- piū. erectio parietis tāq̧ mediū. ꝛ con sūmatio domꝰ tāq̧ cōplemētum diuꝫ. Sic tres sūt gradꝰ ī pctō. ut pꝫ. igiť ꝛc.

Natali dico. qa in gnātiōe aīalis sūt tria. s. cordis gnātio uel cōceptio. mē- broꝝ ꝓductio. ꝛ totiꝰ cōpletio ꝛ forma- tio. Morali vtiq̧ exemplo dico. quia iracūdus ex hꝰ q̧ appetit vindictā. p̊ q̧- dem pturbať ī corde. 2° ī v̊ba cōtume- liosa ꝓrūpit. 3° v̊o ꝓcedit vsq̧ ad facta iniuriosa. Et idē pꝫ ī luxuria ꝛ in q̊libet alio pctō. 2° ex pte respectus uel ob- iecti ī qd̄ peccat̄: pctm̄ diuidit̄ ī pctm̄ ꝯ deū ꝯ ꝓximū ꝛ ꝯ seipsū. q̄ distīctio sufficiť ꝓbatur fm Alex. ꝛ Bona. vbi s̄. ꝛ Tho. ī 2°. dis. 42. pte scda. arti. 2°. et p̊- ma scde. q. 72. arti. 4°. s. rōe. auctorita te ꝛ ꝯrietate. p̊ rōne sic. Sicut.n. oīs v̊tus ē iusticia qdāmō. ut dīc phus 5°. ethicoꝝ. ita oē pctm̄ ē iniusticia. Inju- sticia aūt ex hꝰ est q̧ detrahit̄ alicui qd̄ sibi debet̄. Vñ iniusticia hꝫ q̄i duo ob- iecta. s. illud qd̄ detrahitur. ꝛ illud cui detrahitur. sicut hō cui p iniusticiā au- fertur res sua. Homo.n. aliquid debet deo. aliquid sibi. aliquid proximo. p̊ enī hō debet deo amorē reuerentiam

⁊ huiuſmodi. Vñ qñ ab his deficit dicitur peccare ī deum. Q; ſi dicatur. In illum peccare peccās dicitur quem ex ſuo pctō ledit. ſed deum peccādo ledē nō poſſum⁹. Vñ Job. 35°. Si peccaueris qd ei nocebis? Et ſi multiplicate fuerint iniqtates tue quid facies cōtra illum? quaſi. di. nihil. Rationē aſſignat Aug⁹ in lib° de libero arbitrio. ſic di. Malum cum nocumentum ſit. nocere tñ nō poteſt niſi bono qd̄ corruptibile ē. ſūmū aūt bonū īcorruptibile ē. igit̄ ꝛc. R° ⁊ dico q̄ nō dicitur hō peccare ī deum qa deum ī aliquo ledat ſ; qa deo ſubtrahit quod ei debetur ⁊ q̄ītuʒ ī ipſo eſt eius gloriam minuit q̄uis facere nō poſſit. Vñ notādum eſt ſcd̄m Tho. in ṗma ſcd̄e. q. 73. arti. ṗ. in ſolutiōe ſecūdi argumēti. q̄ tripliciter offenditur deus p pctm̄. ṗ cum peccat̄ coram dño. ſicut cū quis ſcit deum ſui pcti habere noticiā. ⁊ tñ nō erubeſcit peccare. Vñ Joſue. 7°. ca°. Peccaui coram dño cui oīa ſūt manifeſta. ⁊ ideo qlibet deberet verecūdari. 2° cū peccatur ī dño. ſicut cum qs diuinā regulā ī toto uel ī parte nō ſeruat. ⁊ h̄ ē multum damnoſū. quia ut dicitur Jac. 2°. Qui ī vno offendit fact⁹ ē oīuʒ reus. 3° cū peccatur cōtra dnm̄. ſicut cū qs fidem negat uel deum blaſſemat. Numeri. 21°. Peccauimus cōtra dnm̄. 2° dico q̄ hō debet aliqd ſibi. ſ. regulare paſſiōes. ⁊ recta ratione vti. Et iō ille q paſſionem ſuam ꝓpria ratiōe nō regulat ſed cōtra eam facit. peccare dicitur ī ſeipſū. ſicut luxurioſus. guloſus ⁊ prodigus. 3° dico q̄ hō debet aliqd ꝓximo. Et ideo ille q offendit humanam ſocietatem cui naturalit̄ alligat̄ ⁊ occupatur. dicitur peccare ī ꝓximū. ſicut patet in fure ⁊ homicida. 2° ꝓ dicta diſtinctio probatur auctoritate mḡri ī 2°. diſ. 42. ſic. di. Hō quoq; peccare dicitur ī deū in ꝓximū ⁊ ī ſeipſū. In deo peccat cum de deo male ſentit. ut heretic⁹. uel que dei ſūt male uſurpare p̄ſumit indigne participādo ſacramentis. uel qñ nomē dei peierādo contemptibile facit. In ꝓximū peccat cum ipſū iniuſte ledit. In ſe v̓o peccat cum ſibi ſoli ⁊ nō alij nocet. H̄ ille. que accepta ſunt ab Iſidoro ī lib° de ſūmo bono. 3° idem ꝓbatur contrarietate. Sicut. n. ſe habet ꝓpoſitum ī ꝓpoſito. ita ſe habet oppoſitum in oppoſito. ſed p v̓tutes quib⁹ opponūtur peccata hō ordinatur ī deum in ſeipſū ⁊ ī ꝓximū. Quod ſic probo. Nam manifeſtū ē q̄ p v̓tutes theologicas hō ordinatur in deum. Temperantia v̓o ⁊ fortitudine ad ſeipſū. Juſticia ad ꝓximū. ṗ igit̄ p oppoſitū ille qui peccat ī his que excedūt humanam rationē. ſicut ī his q ſūt fidei dr̄ peccare in deū. ſicut hētic⁹ ſacrilegus ⁊ blaſſemus. 2° q peccat ī his qbus hō dirigitur ⁊ ordinatur ad ſeipſū tm̄ dicit̄ peccare in ſeipſū. ſicut patet de luxurioſo ⁊ h⁹modi. 3° ille q peccat ī his ī qb⁹ ordinat̄ ad aliū dicit̄ peccare ī ꝓximū. ſicut patet ī fure ꝛc. Ubi nota q̄ iſta diuiſio pctōꝝ ſumit̄ ſcd̄m id in qd̄ peccat̄ directe ⁊ ṗncipalit̄ ⁊ nō ꝯſequēter. ut verbi grā qñ aliqs peccat ī ꝓximū. ṗncipaliter peccat ī eū. ſ; ex ꝯſequēti peccat ī ſeipſū ⁊ ī deū. Et ſilit̄ qñ qs peccat ī ſe. ṗncipalit̄ peccat ī ſeipſū. ſ; ex ꝯſequēti peccat ī deū ⁊ ī ꝓximū. Silit̄ qñ qs peccat ī deū. ṗncipalit̄ ⁊ directe peccat in eū. ſ; ex cōſequēti peccat etiā in ſeipſū ⁊ ī ꝓximū. Et ſic patet diuiſio peccati ex parte gradus ⁊ reſpect⁹. patetq; ꝓ ṗma hui⁹ ſermonis.

Pars secūda huꝰ sermonis· in q̄ trac-
tat̄ de distinctiōe pctī actualis mortal'
ex pte affectus ⁊ ex pte volūtatis.

Ecūdo igitur ī isto sermone
tractādū ē d distinctiōe pctī
ex pte affectꝰ ⁊ ex pte volun-
tatis. p̊ igit ī ista pte dico ꝙ distin-
guit̄ pctm̄ ex pte affactus scd̄m Alex.
ubi s̄. ⁊ Tho. pma scd̄e. q. 72. arti. 2°.
ī pctm̄ spūale ⁊ carnale. Cuiꝰ rō ē. qa
pctm̄ ↄsistit ī appetitu alicuiꝰ cōmuta
bilis boni qd̄ inordinate appetit̄ ⁊ ī q̊
aliqs ī ordinate delectat̄. Un̄ sicut du-
plex ē delectatio vna aīalis siue spūal'
alio v̊o carnalis siue corpalis: ita du-
plex ē pctm̄. s. spūale q̊ qs spūalit̄ de-
lectat̄. ⁊ carnale uel tpale qd̄ in delec-
tatiōe carnali siue tpali pficit̄· ita ꝙ
pctā spūalia sūt supbia· īuidia· ira· ac-
cidia· auaritia· eo ꝙ talia sumūt̄ ī appe
titu delectatiōis spūal' ul' aīalis. Duo
v̊o pctā sūt carnalia. s. gula q̄ pficit̄ in
delectatiōe ciboꝝ. ⁊ luxuria q̄ pficit̄ ī
delectatiōe venereoꝝ. Ubi ē sciendū
scd̄m Tho. pma scd̄e. q. 73. arti. 5°. ꝙ lʒ
qdlibet pctm̄ spūale nō sit maioris cul
pe q̊libet pctō carnali: tn̄ pctā spūa-
lia sūt maioris culpe pctīs carnalibꝫ.
⁊ h̄ triplici rōne. p̊ rōne ↄplemēti eo
ꝙ pctā spūalia ptinēt ad sub̄m cuius
ē ad deū ↄuerti. s. ad spm̄. 2° rōne no
cumēti. ex pctō. n. carnali offenditur
ꝓpriū corpꝰ. ex pctō v̊o spūali deꝰ. ꝓ-
ximꝰ. ⁊ ꝓpriꝰ spūs. q̄ sūt magis diligen-
da q̄ꝫ corpꝰ. 3° rōne motiui. Quāto. n
ad peccandū ē magis motiuū tanto hō
minꝰ peccat. pctā āt carnalia hn̄t ve-
hementiꝰ īpulsiuū q̄ꝫ spūalia. s. ipsam
ↄcupiām carnis. ꝓpt̄ qd̄ pctā spūalia
sūt maioris culpe. ꝫ carnalia sūt maio
ris īfamie· ut dic Gregꝰ. Et sic pꝫ pri-
ma distinctio pctī ī hac pte. 2° pec-
catū distinguit̄ ex pte nōis. ⁊ hoc mō
ſm Alex. ⁊ Bona. ubi s̄. ⁊ Tho. ī 2°. dis.
42. arti. 2°. ptis secūde. q. 3. pctm̄ diui
ditur ī delictū ⁊ cōmissū. Un̄ Augꝰ ī
qōnibꝫ Leuitici exponit ita di. Pec-
catū qd̄ dicit̄ cōmissū ē ꝑpetratio ma
li. pctm̄ qd̄ dicit̄ delictū ē desertio bo
ni. qd̄ etiā ipsū nomē ōndit. qd. n. ali
ud sonat delictū nisi derelictū. ⁊ h̄ ha
bet̄ a mḡro li° 2°. dis. 42. Ubi notaꝙ
hec distinctio pctōꝝ attēditur scd̄m
p̄cepta legis q bꝫ regulāt̄ actꝰ nr̄i q isto
mō duplicit̄ regulant̄. Uno mō scd̄m
distinctionē p̄ceptoꝝ in se. ⁊ sic delic-
tū respicit p̄cepta affirmatiua. ⁊ ↄmis
sū p̄cepta negatiua. Un̄ Augꝰ in li° de
pfectiōe iusticie sic ait. Duobꝫ modis
fit oē pctm̄. aut si illa fiāt q̄ ꝓhibent̄.
aut si illa nō fiant q̄ iubent. 2° modo
ↄsiat̄ qs p̄ceptis legis ſm defectionē
p̄ceptoꝝ. i. ſm ꝙ peccās duobꝫ modis
deficit a p̄ceptis. uel ſm rationē p igₒ-
rantiā. ⁊ sic ē delictū. uel ſm volūtatē
p ↄtēptū. ⁊ sic ē ↄmissū. Un̄ Augꝰ ubi
s̄ in qōnibꝫ Leuitici· seq̄r. Uel delictū
est qd̄ igₒrant̄ fit. cōmissū v̊o pctm̄ qd̄
scient̄ cōmittit̄. Ad q̊ꝝ maiorē euiₒ
dentiā circa pctm̄ ↄmissiōis ⁊ omissio
nis tria sūt notāda. p̊ notandū est ꝙ
p̊us est omissio boni q̄ꝫ cōmissio mali.
Cuiꝰ rō ē. qa ſm ph̄m in 2° ethicoꝝ. ī
operibꝫ v̊tutū sūt tria. s. scire· velle. ⁊
opari. vn̄ p̊us ē scire. ⁊ postea velle. ⁊
demū opari. ḡ hūc ordinē hn̄t pctā q̄
sūt ↄ istos actꝰ. v̊bi grā. Igₒrātia est ↄ
p̊mū actū qn̄. s. aliqs tenet̄ aliqd scire
⁊ nescit illud. omissio ē ↄ secūdū actū
qn̄. s. tenet̄ aliqs aliqd velle ⁊ nō vult
illud. cōmissio ē ↄ tciū actū. s. operari
qn̄. s. aliqs aliqd facit qd̄ tenet̄ nō fa-
cere. ḡ igₒrantia ē ↄ scire· omissio cōtra

velle facē. omissio vō ꝯ ipsū facē. Et iō ē p̄oꝛ omissio boni q̄ʒ omissio mali. h̄ ſm Alex. ubi ſ. 2° notandū est q̄ omissio mali ē grauius pct̄m q̄ʒ omissio boni. qđ ꝑbat̄ ſcđm Alex. ubi ſ. ⁊ Tho. ſcđa ſcđe. q. 79. arti. 4°. triplici ratione. p° rōne facilitatis sic. Quanto bonū aliqđ ē facili⁹ ad faciendū si nō fit. tanto ē pct̄m gui⁹. ſ facili⁹ ē abstinere a malo faciēdo q̄ʒ facē bonū. g̊ ⁊c. 2° ꝑbat̄ rōne ꝯrietatis maioris sic. Tāto pct̄m ē graui⁹ quāto maioꝛi bono opponit̄. ſ cōmissio mali opponitur maioꝛi bono q̄ʒ omissio boni. g̊ ⁊c. minoꝛ ꝑbat̄ sic. Pl⁹ distat ꝯriū a suo cōtrario q̄ʒ simplex negatio. ut dī̄ x° metaph. vbi gr̄a. Sicut nigrū plus distat ab albo q̄ʒ simplex non albū. qa oē nigrū ē nō albū. ſ non eꝯ°. cū igit̄ transgressio. i. cōmissio mali īpoꝛtat ꝯrietatē ad actū v̇tutis. omissio aūt boni importat negationē actus v̇tutis. sequit̄ q̄ omissio mali ē gui⁹ pct̄m. Vn̄ nota q̄ ei qđ ē facē bonū opponūtur duo. s. nō facere bonū qđ ē omittere. ⁊ facere malū qđ ē transgredi. ſ p̄mū opponit̄ ꝯtradictoꝛie. secūdū v̊o ꝯtrarie quod īpoꝛtat maioꝛē distantiā. Confirmat̄ ista rō sic. Plus peccat q infert contumeliā p̄ri q̄ʒ si qs nō exhibeat reuerētiā. ſ exhibē p̄entib⁹ ꝯtumeliā ē trāsgredi. nō exhibere reuerentiā ē omittere. g̊ ⁊c. 3° ꝑbat̄ rōne penalitatis sic. Pena ꝓpoꝛtionat̄ culpe. g̊ maioꝛi culpe debet̄ maioꝛ pena. ſ maioꝛ pena debetur pctō cōmissionis ꝓpter actualē ꝯuersionē inoꝛdinatā ad cōmutabile bonū q̄ʒ pctō omissiōis. g̊ ⁊c. Et ideo ad ꝯfirmatiōʒ p̄dictoꝝ Alex. ponit tale exemplū. dī. Arboꝛ que malū fructū facit pl⁹ nocet q̄ʒ ea q̄ nullū. ſ omissio ē sicut arboꝛ que nō facit fructum. omissio aūt sicut ea q̄ facit fructū malū. g̊ ⁊c. 3° notandū ē ſm Alex. ubi ſ. ⁊ Tho. ī 2°. dis. 42. ⁊ in q̄ōnib⁹ disputatis de malo. q. 1. arti. 7°. q̄ omissio alicui⁹ boni tūc ad culpā alicui imputat̄ qn̄ illo tp̄e hō non facit qđ debet. Cui⁹ rō ē. qa omissio opponit̄ p̄cepto affirmatiuo qđ ſp obligat ſ non ad ſp i. ꝓ loco ⁊ tp̄e. tādiu g̊ durat actu peccatū omissionis q̄ʒdiu durat tēpus ad qđ obligatur ꝑ p̄ceptū affirmatiuū. q̊ tp̄e trāseūte trāsit actu ⁊ remanet reatu. ⁊ iterum redeūte tali tp̄e iteratur omissio. Sicut. n. se h̄ʒ actus v̇tutis ad p̄miū. ita se h̄ʒ actus pctī ad penā. sed transeūte actu v̇tutis adhuc remanet meritū p̄mij. g̊ silr̄ trāseūte actu pctī adh̄ remanet reat⁹ pene. h̄ ē dicere q̄ pct̄m trāsit ꝑ eēntiā. ⁊ ꝑ effectū ꝑmanet ī obligatiōe ad penā. Et sic patet ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ tractat̄ de distinctiōe pctī actualis moꝛtal' ex pte īpulsus ⁊ originis.

Ertio ī isto sermone tractandū est de distinctione pctī ex pte īpulsus ⁊ ex pte originis. p° in hac pte distinguit̄ pct̄m ex pte īpulsus. ⁊ sic ſm Tho. p̄ma ſcđe. q. 72 arti. 3°. ⁊ Alex. ubi ſ. oē pct̄m ē ex infirmitate. uel īpotētia. uel ignoꝛātia. uel ex malitia. uel ex cōcupia. Et ſm Augu. ſup illud p̄s. Incensa igni ⁊ suffossa. oē pct̄m ē ex timoꝛe male humiliante uel amoꝛe male inflāmāte. Vbi nota q̄ alit̄ se h̄ʒ actus in reb⁹ nālibus aliter ī reb⁹ volūtarijs. Nā in reb⁹ naturalib⁹ diuersi actus ſm ſp̄ēm distinguūt̄ ſm diuersa principia actiua. gr̄a exēpli. Sicut calefacere ⁊ infrigidare

distinguūt͛ spē ſm calidū ⁊ frigidū. ſ
ī actib͛ volūtariꝭ diuerſe spēs pecca-
torū ex vno ꝑncipio actiuo uel moti-
uo pñt ꝓcedere·ſicut ex timore male
humiliāte pōt ꝓcedē q̄ hō furet͛ ⁊ oc-
cidat.⁊ q̄ deſerat gregē ſibi cōmiſſū.⁊
hec eadem pñt ꝓcedē ex amore male
inflāmante.Vñ pꝫ q̄ pctā non diſtin-
guūt͛ spē ſm diuerſas cās motiuas uł
actiuas ſ ſm diuerſitatē cauſe finalis
2° in hac pte diſtinguit͛ pctm̄ ex pte
originis.Et ſic ſm Gregꝰ.31° li° moral.
ſeptem ſūt capitalia vitia ex qbꝰ oīa
alia oriūt͛.s.ſupbia·īuidia ⁊ reliq̄·de
qb͛ qa in ſequētib͛ ꝑticulariť tracta-
bit͛: hic tm̄ q̄re capitalia dicant͛ āno-
tabim⁹.Nā ſm Tho.in 2°. diſ.42.pte
2.arti.3°.⁊ in q̄ōnib͛ diſputatis ꝺ ma-
lo.iſta dicūt͛ vitia capitalia ꝑ ſſitudi-
nē a capite.Caput aūt ſumit͛ tripliciť.
ꝑ̊.n.dicit͛ aīalis mēbꝝ.⁊ ſic ſumitur
i.ad Cor.xi°. Oīs vir orans velato ca-
pite deturpat caput ſuū. 2° dicitur oē
ꝑncipiū·ſm illud Treñ.4°. Diſpſi ſūt
lapides ſcīuarij ī capite oīuꝫ platearū.
3° ſigt ꝑncipatū ſiue ducatū·iuxta il-
lud.i.Regꝰ.15°. vbi dictū ē Sauli.Ca-
put ī tribub͛ iſrł factus es.⁊ iuxta il-
lud Amos.6°. Capita ꝓpłorū pōpatice
igredietes ⁊c. Et ſm has tres ꝓpreta-
tes vitiū capitale pōt dici a capite. ꝑ̊
qa pena capitis plectit͛ ſm Augꝰ.ut ſa
crilegiū·homicidiū·furtū ⁊ hui⁹mōi.
⁊ h̊ mō idē ē vitiū capitale qꝺ morta
le.ſic aūt nō loqmur hic de vitijs capi
talib͛. 2° mō dicit͛ vitiū capitale qꝺ ē
ꝑncipiū alioꝝ capitaliū pctōꝝ. ⁊ hoc
mō btūs Gregꝰ vitia capitalia ꝑncipa
lia noīat.pꝫ ex eis alia vitia oriūtur.
3° dicit͛ capitale ad qꝺ alia vitia ordi
nant͛. Nā ꝑnceps ē caput exercit⁹ ad
cui⁹ bonū tot⁹ exercit⁹ ordinat͛ ut pꝫ
xi° metaph.Et iō dicit Gregꝰ ubi ſ.q̄
vitia capitalia ſūt q̄ſi duces.⁊ vitia q̄
ex eis oriūt͛ ſūt q̄i exercit⁹.ꝑ hūc igit͛
modū illud vitiū ad cui⁹ finē alia or-
dināt͛ dicit͛ capitale.Sꝫ qa iſta clari⁹ ī
ſequētib͛ patebūt: h̊ dicta de pctō in
gnāli ſufficiāt. Rogem⁹ igit͛ oīpoten
tem ut cognita peccati malignitate fa
ciat illud abhorrere ⁊ deteſtari ut ſic
etnā dānationē euadam⁹.⁊ etnā feli-
citatē acqram⁹ grā dñi nři Ihu xpi q
cū patre ⁊ ſpū ſcō ſuo viuit ⁊ regnat
glorioſus ī ſecula ſeculoꝝ.Amen.

Feria q̄rta Cinerꝝ·qd eſt ſupbia.⁊ qñ
ē mortale pctm̄.⁊ quomodo ē princi-
piū alioꝝ pctōꝝ. Sermo 36⁹

Mne quod
eſt ī mūdo·aut eſt ɔcupiā
oculoꝝ·aut ɔcupiā carnis
aut ſupbia vite. Scribunt͛
hec v̊ba.i.Joh.2° ca°. Poſtq̄ꝫ frēs deſi-
deratiſſimi ſm medicitatē intellectus
nři in ſupiorib͛ ſufficienť tractatū eſt
de pctō in gnāli: congruū ē ut ad ꝑti-
cularē cōſiderationē cui⁹libet peccati
mortalis deſcendam⁹.⁊ maxīe iux̄ ꝓ-
miſſa nřa ī ꝑncipio hui⁹ opis. Ad de-
clarationē illoꝝ triū ꝑncipaliū in hac
ſacra q̄dragesima·de qb͛ Johes ī ver-
bis ꝓpoſitis facit mentionē di.Oē qꝺ
ē in mūdo ⁊c.incipiēdo ab vltimo.s
ſupbia vite q̄ cū ſit pctm̄ ſpūale min⁹
ab hoīb͛ cogſcit͛·cū tm̄ ſit regina oīuꝫ
vitioꝝ ſicut ipſe diabol⁹ a q̊ ortū hūit
rex eſt ſup oēs filios ſupbie·ut dicit͛
Job.plt. De q̄ loqt͛ Augꝰ li° 4°. de tri-
ni.ca° 15°. di. Nullū vitiū ē cū q̄ magꝭ
dīna lege reſiſtat͛.⁊ in q̊ magis accipi-
at dominādi ius ille ſupbiſſim⁹ ſpūs

ad ima mediator ⁊ ad supna interclu-
sor. h̄ ille. Hinc ē q̄ sicut de ipsa magis
diabol⁹ ɔdēnat: ita xp̄s de ei⁹ ɔ̄rio. s.
hūilitate maxīe ɔmendat. Vn̄ Aug⁹
14°. d̄ ciui. dei. ca° 13°. sic ait. Ciuitati dei
in h̄ seculo pegrināti maxime cōmen
dat̄ hūilitas. ⁊ in rege ei⁹ q̄ ē xp̄s ma-
xime p̄dicat̄. Cōtrariū huic v̄tuti ela
tiōis vitiū ī ei⁹ aduersario q̄ diabol⁹ ē
maxīe dn̄ari sacris lrīs edocet̄. Profe-
cto ista ē magna dr̄ia q̄ ciuitas vnde
loq̄mur vtraq̄ discernit̄. vna. s. socie-
tas pioꝝ hoīu3. alia ipioꝝ. ī q̄bꝫ p̄cel-
sit: hac amor dei. hac amor sui. h̄ ille.
De q̄ supbia tractātes in p̄nti sermo-
ne p̄ ⁊ p̄ncipalit̄ cōpetēs ē tractare de
ei⁹ entitate. Circa quā tria ɔsiderāda
sūt. quoꝝ
Primū dicet̄ quidditas.
Secūdū v̄o culpabilitas.
Tertiū autē primitas.

Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ decla-
rat̄ quid sit supbia. ⁊ quō describat̄.

Rimo igit̄ in isto sermone de
q̄dditate supbie tractantes:
aduertendū q̄ supbia tripli-
cit̄ diffinit̄. p̄ ab Aug° 14°. de ciui. dei.
ca° 13°. di. Supbia ē puerse celsitudīs
appetit⁹. 2° diffinit̄ iteꝝ ab Aug° li° 2°.
ɔ̄ Manicheū. di. Quid est supbia nisi
deserto secreto ɔscīe foris velle vide-
ri q̄d nō ē. 3° diffinit̄ iteꝝ ab Aug° in
li° de īnocētia. di. Supbia ē amor p̄p̄e
excellētie. q̄ trāsūpta ē a m̄gro ī 2°. dis
42. cui cōcordat Ber. di. Supbia ē p̄-
prie excellētie appetit⁹. Ad q̄rū diffi-
nitionū declaratōe3 ut elicit̄ ab Alex.
ī sc̄da pte sūme. ī tractatu de pc̄tō su-
pbie. ⁊ btō Tho. sc̄da sc̄de. q. 162. ⁊ in
q̄ōnibꝫ disputatis de malo. tria notā-

da sūt. Primū notandū ē q̄ super-
bie pctm̄ ɔsistit ī appetitu siue ī volū-
tate nō ī estimatiōe q̄ ptinet ad rōna
lē. Vn̄ Greg⁹ in 31° moral. q̄ supbia est
cū q̄s estimat bona q̄ h3 a se habere ut
dicet̄ infra. uel suis meritis estimat ob-
tinuisse. q̄d nō sic ē itelligēdū q̄ tāq̄
in ipsa estimatiōe ɔsistat supbia ipa s̄
ɔsistit ī appetitu excellētie iordinato
s̄m q̄ q̄s multum appetit facile credit
ex ipso appetitu excellētie inordinato
quē h3 supbꝫ. vn̄ inclinat̄ ad estiman
dū de se vltra id q̄d ē. ita q̄ estimatio
illa seq̄t̄ appetitū illū iordinatū. Et iō
ɔcludit Alex. q̄ supbia ē in irascibili
q̄ in volūtate fūdat̄. q̄a appetit⁹ celsi-
tudinis puersus ad irascibilē ptinet.
Nā supbia ē elatio aī inordinata. ela-
tio aūt ē in irascibili. g° ꝛc. P. Sup-
bia ⁊ hūilitas opponūt̄. s̄ hūilitas est
ī irascibili. g° cum opposita hēant fieri
circa idē. p3 ꝛc. Q̄ si dicat̄. Supbia p
diffinitiones dictas ē amor p̄p̄e excel
lētie. sed amor ē in ɔcupiscibili. g° ꝛc.
Ad hoc r̄ndet̄ s̄m Alex. ⁊ Tho. ubi s̄
arti. 3°. q̄ obm̄ p̄priū supbie est arduū
q̄a ē appetit⁹ p̄p̄e excellētie. vn̄ ɔ3 q̄ su
pbia aliq° mō ad vim irascibilē ptine-
at. S3 irascibil' dupl'r accipi pōt. Vno
mō p̄p̄e. ⁊ sic ē ps appetit⁹ sensitiui. si-
cut ⁊ ira p̄p̄e sūpta ē q̄dā passio sensi-
tiui appetit⁹. Alio° pōt accipi irascibil'
largi⁹ ut. s. ptineat etiā ad appetitum
itellectiuū cui etiā q̄nq̄ attribuit̄ ira
put. s. attribuim⁹ iram deo ⁊ angelis
nō q̄dē s̄m passionē s̄ s̄m iudiciū iu-
sticie iudicātis. ⁊ sic irascibil' nō ē po-
tētia distincta a ɔcupiscibili. Si g° ar-
duū q̄d ē obm̄ supbie eēt aliq̄d sensi-
bile in q̄d posset tendē appetit⁹ sensi-
tiu⁹. oportēt q̄ supbia eēt in irascibili
que ē ps appetit⁹ sensitiui. s̄ q̄a arduū

qd respicit reperit coiter etiā in spiritualibꝫ rebꝫ. necē ē dicē q̄ subiectū superbie sit ī irascibili nō solum ꝓpe sūpta put ē ps appetit⁹ sensitiui ſ etiā coius accepta put īuenit in appetitu ītellectiuo. Dicas ḡ ad argumentum q̄ est amor ꝓpe. ⁊ amor coiter dict⁹. Amor ꝓpe ē ipsius ꝯcupiscibil. cū aūt addit amatū. s. arduū ē alti⁹ potentie. vn̄ cū dr̄ amor excellētie uel amor veritatis amor coit dr̄. ⁊ trahit ad vī irascibilē s. rōnalē. Secūdū notādū hic ē q̄ q̄a appetit⁹ superbie ē puersus seu īordinat⁹ q̄a ꝯ̄ regulā rōnis. ideo vitiosus. Pro cui⁹ declaratiōe ē sciendū q̄ appetit⁹ ī oī eo qd appetit aut seqt regula rōnis id. s. qd rō naturalis dictat. aut excedit ipsam. aut deficit ab ipsa. Cū seqt regulā rōnis ē actus vtuosus. cū aūt excedit uel deficit a regula rōnis ē actus vitiosus. Cū igit superbia ꝯsistat ī appetitu excellētie ⁊ honoris q̄ nālit hō desiderat. q̄a hō nālit desiderat pfectionē boni qd ꝯsistit ī q̄dā excellētia: hanc excelletiā pōt q̄s tribꝫ modis desiderare. p. n. si hō faciat ſm regulā rōnis. s. ad debitū finē ⁊ debitꝫ mediis ptinebit ad v̄tutē magnimitatis. q̄a ſm phm 4° ethicoꝝ. magnim⁹ videt ēē qui dignū se existimat magnus dign⁹ exn̄s. q. n. nō ſm dignitatē id facit. insipiēs ē. hꝫ ille. 2° eni si deficiat a regula rationis totalit retrahēs se ab ope magno ⁊ honorabili sibi ꝓposito amore deficiēdi. ptinet ad vitiū pusillanimitatis q̄a phs ubi ſ̄ dic. pusillanimis ē q̄ minoribꝫ q̄ dignus eseipsum dignificat siue magnis siue puis siue moderatis dign⁹ exn̄s. Et subiūgit ibidē. Pusillanimis dign⁹ exn̄s bonis puat seipsū qbꝫ dign⁹ ē ꝓpt pigritiā quia nō vult se ingerē magnis ſm suā dignitatē. hꝫ ille. 3° vō si excedit regulā rōnis querens honorē ⁊ excellētiā nō ad debitū finē uel sibi ꝓportionatū uel sup suaꝫ ꝯditionē. ptinet ad vitiū superbie. Nō n. ē aliud superbia q̄ excedē ꝓpriā mēsurā ī excellētie appetitu. vn̄ superbꝫ dr̄ q̄i sup id qd ē vadēs. Et q̄a nō ē eadē mensura oiuꝫ: quod vni nō īputabit ad superbiā faciendo q̄dā honorabilia sicut eps exercēdo dignitatē epalē. alteri iputabit ad superbiā ut si sacerdos vellet eadē facere. Q si dicat. Amor ꝓpe excellētie ē affect⁹ nālis. affectio aūt nālis non ē pctm̄. ḡ amor ꝓpe excellētie nō ē pctm̄. Ad hꝫ rn̄detur q̄ amor ꝓprie excellentie vno mō dicit affectio nālis cū hō. s. q̄rit augmentū boni eo modo q̄ debet ⁊ a q̄ debet ⁊ ad deū referēdo. Reliq̄ vō mō si sit appetit⁹ excellētie ad se referēdo tāq̄ principiū uel ad depssionē alioꝝ nō ē appetit⁹ nāl. nisi ītelligam⁹ nām corruptā

Tertiū notādū ī hac pticula ē q̄ mā hui⁹ vitij per quā differt ab aliis ē excellētia. sicut mā auaritie ē pecūie mā ⁊ mā luxurie ē delectatio venerea. Et q̄uis videat idē cū īani gl'ia superbia ꝓpt qd aliq doc. ponūt vtrūq̄ ꝓ vno. tn̄ ſm Greg. 31° li°. moral. ⁊ Tho. ubi ſ̄ sūt diuisa ⁊ realit distīcta. In hꝫ ē diūa q̄a superbie mā est ꝓpa excellētia. ſ mā īanis gl'ie ē manifestatio ipsi⁹ excellētie. appetit. n. superbꝫ excellētiā. ⁊ q̄a ad excellentiā ptinet q̄ manifestet quis aliis: iō q̄si īmediate a superbia ꝓcedit īanis gl'ia ut pma filia seu ꝯseqt ad eā ꝯtinuo ut germana. Quis etiā superbia videat habē cōformitatē cū magnimitate inq̄tū vtrūq̄ tēdit ī magnū: differt tn̄ ab ea plurimū sicut virt⁹ et vitiū. Nā superbia tēdit in mag q̄rēdo excellentiā ⁊ honorē sed excessiue ut

dictū ē. Magnimitas vo mediocritas. q mediocritas nō attēdit̄ fm quātitatē ei⁹ in qd tendit. qa tendit in maximū quantū fieri pōt: sed attēdit̄ ista mediocritas ī duobꝫ. pͦ ī ꝓportiōe sui ad magnū qa tēdit ī magnū qd pōt sibi eē ꝓportionatū ⁊ ɔueniēs. ⁊ iō null⁹ pōt eē magnim⁹ nisi vtuosus. zͦ attēdit̄ illa mediocritas ī electiōe. qa non intēdit magnū fm qd sicut sūt bona exterioꝝ. int̄ q̄ magn⁹ ꝑcipue ē honor qd pꝫ. qa magnim⁹ nō q̄rit honorem tāq̄ꝫ finē volūtad sue qa h̄ nimis parꝝ reputat sibi. Vn̄ phus 4ͦ ethicoꝝ. ait. Magnimi in magnis honoribꝫ nō extollūt̄. in puis etiā nō turbant̄. similit̄ se hꝫ in honore. H ille. Et h̄ ē qa honor ē qd trāsitoriū ⁊ vanū bonū. vn̄ non curat nec eligit honorari ſ fieri honore dignū fm q̄ honor est testimoniū vtutis. Et iō ait phs ubi s̄. Magnim⁹ magis curat vitatē q̄ꝫ hoīuꝫ opiōnē. superbꝫ aūt ī his duobꝫ deficit a magnimo. pͦ qa excessiue ⁊ sup̄ regulā rationis. i. sup̄ ꝓportionē sue vtutis honorē ⁊ excellētiā appetit. zͦ qa honorē exteriorē eligit tāq̄ꝫ finē voluntatis sue de vtute cui debet̄ honor nil curās ut ait Tho. in zͦ scripto. dis. 4z. Et sic pꝫ qd ē supbia. ⁊ q̄ ē pctm̄. Nec ɔ̄ ista ē illud Ysa. 60. Pona te ī supbiā ꝓploꝝ. vbi videt̄ deus se ruātibꝫ legē supbiā ꝓmittē ī pmiū. qa illud fm Tho. ubi s̄. ī arti. pͦ. in solōne pͥmi argumēti intelligit̄ ꝓ supbia que ē excellētia siue ornatio. ut sit sensus: dabo te ī supbiā i. in ornationē ꝓploꝝ. Et sic pꝫ ps pͥma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī qua declaratur qñ supbia ē culpa mortalis.

Ecūdo ī isto sermōe ad declarationē ꝑdictorū aduertēdū scdm Alex. ubi s̄. ⁊ Tho. scda scde. q. 16z. arti. 5ͦ. q̄ supbia nō solū ē pctm̄ ſ ē vitiū mortiferꝫ. Vn̄ in ps dr̄ Nō habitabit ī medio dom⁹ mee q facit supbiā. ſ null⁹ excludit̄ a domo dei siue militād siue triūphand eccle nisi ꝑpt mortale. g̊ ꝛc. ꝓ. Amos. 6ͦ dicit dn̄s. Detestor ego supbiā Jacob ⁊ domos ei⁹ odi. qd nō fit nisi ꝑpt mortale. g̊ ꝛc. Item Greg⁹. 34ͦ moral̄. ait Euidētissimū signū rep̄boꝝ ē superbia. g̊ si null⁹ fit reprobꝫ nisi ꝑpt mortale. pꝫ ꝛc. Et iō supbia qñ est fm rationis deliberatiōꝫ sp ē mortale. Rō h⁹ est. qa nō velle subiici deo deliberate seu regulis ei⁹ ē mortale. qa h̄ ē auerti a deo. qd ē ꝑcipuū ī oī mortali. Signāt dico deliberate. qa sicut oīa alia mortalia ex genē suo ut homicidiū. furtū adulteriū ⁊ h⁹mōi ꝑpt īpfectionē. s qa ꝑueniūt iudiciū ratiōis ⁊ sūt preter ratiōis ɔsensū sūt venialia. ita ⁊ circa supbiā accidit. qa sunt aliq mot⁹ supbie q sūt venialia dū eis ratio nō ɔsentit. Vt. n. habitū ē s̄ ī tractatu de pctō ī gnāli ad ɔsūmatōꝫ oīs pctī mortalis reqrit̄ deliberat⁹ ɔsensus. Cū g̊ hꝫ cōsensū deliberatū. absq̄ꝫ dubio ē pctm̄ mortale. Vn̄ Nūeri. 15ͦ dr̄. Aīa q̄ p supbiā. i. ꝑpe volūtatis ɔplacētiā. aliqd cōmiserit. siue ciuis sit ille siue pegrinus: qm̄ aduersus dn̄m rebellis fuit pibit de ꝓplo suo. Et iō btūs Tho. ubi s̄. ait. Supbia ē q̄dā extollētia p quā qs se extollit sup̄ id qd ē ei ꝑfixū a diuina regula. ɔ̄ illud qd dr̄. z. ad Cor. x. Nos nō in īmensū gl̄iamur sed fm mēsurā regule q̄ mensus ē nob̄ deus.

Ad q̄ꝝ vboꝝ declarationē aduertēdū est q̄ ī tribꝫ nos ordinauit diuina

regula. p in obia pceptoꝝ. Nā ut Leuit. 18° ca° scriptū ē postq̄ dn̄s seruo suo Moysi dixerat · pcepta que ex sui pte ppl̄o suāda datur⁹ erat h̄ mō v̄ba ɔclusit. Custodite oīa precepta mea ⁊ oīa iudicia. Vn̄ dn̄s Ihs Math. 19° interrogāti · quid faciēdo vitam eternā possidebo · respōdit. di. Si vis ad vitā igredi serua mādata. Quicūq; obiam pceptoꝝ ex volūtate ppa ⁊ pleno consensu frāgit p ɔtēptū dei ex superbia mortalit peccādo cadit. Et iō pletiq; supbiā diffiniūt sic. Supbia est amor ppe volūtatꝭ. Sȝ isto mō supbia nō ē pctm̄ spāle. Vn̄ nota fm Alex. ubi s. ⁊ Tho. ar. 2°. q supbia pōt ɔsiderari aliq mō fm redūdantiā quādā ī alia pctā. Et fm h̄ hȝ quādā generalitatē inq̄tū. s. ex supbia oriri pnt oīa pdicta duplici rōne. Vno° p se. s. inq̄tum alia pctā ordinant ad finē supbie q ē ppa excellētia ad quā pōt ordinari oē illud qd̄ qs īordinate appetit. Nā vsurarij ⁊ raptores ab vsuris ⁊ rapinis iō nō cessant qa int vicinos suos honorifice viuē nō pnt si ab eis cessarēt. Vn̄ Greg⁹ 33° moral. dicit q alt intumescit eloqo. alt infimis ⁊ trenis reb⁹. alt sūmis celestibusq; v̄tutib⁹. Alio° ⁊ hoc ī pposito ē nr̄o inq̄tū p supbiā ɔtēnit diuinā legē p quam phibet a peccādo. fm illud Iere. 2°. Confregisti iugū · rupisti vincula: dixisti nō seruiā. Isto. n. mō fm Alex. ī oī pctō ē supbia fm q ī oī pctō īuenit ɔtēptus pceptoꝝ dei. qa ut dic Amb°. pctm̄ ē puaricatio legi diuine ⁊c. Et Aug⁹ ī li° de libō arbitrio Pctm̄ ē spreto incōmutabili bono bonis ɔmutabilib⁹ adherē. p hoc aūt q dic spreto · ponit ɔtēpt⁹. ⁊ sic ī oī pctō ē supbia · nō sic ītelligēdo q oē pctm̄ sit pctm̄ supbie · s nullū ē pctm̄ ī q nō sit illud gnāle vitiū. Et q ita sit intelligendū pȝ p Aug. ī li° de nā ⁊ grā ubi dic. Quere qd sit qd̄lib; pctm̄ ⁊ vide si īuenies aliqd̄ sine supbie appellatōe pctm̄. Hāc āt sniam sic exeqtur. Oē inqt pctm̄ nisi fallor dei ɔtēpt⁹ ē ⁊ oīs dei ɔtēpt⁹ supbia ē. qd. n. tam supbū q̄ deū ɔtēnē: oīo g pctm̄ ē supbia. Dicit tn̄ Tho. q lȝ qa oīa pcepta legi possit trāsgredi qlicūq; pctō ex ɔtēptu q ptinet ad supbiā · nō tn̄ sp ex ɔtēptu aliqs pcepta dīna trāsgredit · s qn̄ȝ ex igrantia qn̄q; ex infirmitate. Et inde ē Aug. dictū de nā ⁊ grā. Sȝ neq; inqt oīa supbe fiūt q̄ pperā fiūt. certe a nescientib⁹ · certe ab īfirmis · certe pletūq; a gementib⁹. h ille. 2° ordinauit nos dīna regula ī appetitu peminentie pximoꝝ. Hinc Math. 23° ca. legit q ambitionē redarguēs dn̄s dixit. Qui maior ē vr̄m erit mister vester. Et iō oīs ī supbia viuit q p īordinatū appetitū excellētie ppe a pximis honorari sup merita ⁊ sup dignitatē cupit. ⁊ h in- telligas ut dictū ē si aīo deliberato facit. Et iō diffinita ē supbia s. q ē puerse celsitudinis appetitus. quā iō Aug⁹ puersam noīat qa iniqu⁹ ⁊ puersus ē q eā amat. Et isto mō supbia ē spāle pctm̄. qa fm Alex. ⁊ Tho. ubi s. supbia pōt cōsiderari fm ppriā spem quā hȝ ex rōne pprij obi. ⁊ h mō supbia ē speciale pctm̄ qa hȝ spāle obm̄. Est. n. īordinat⁹ appetit⁹ ppe excellentie ut dictū ē. 3° ordinauit nos dīna regula in estimatiōe ppoꝝ bonoꝝ. Voluit enī de⁹ ut nō modo a pxioꝝ peminētia caueam⁹. veꝝ etiā cū bona gerim⁹ estimationē ppriā ptermittam⁹. Vn̄ dn̄s Luce. 17° ait. Cū feceritis oīa q̄ pcepta sūt vob̄ dicite: serui inutiles sum⁹ · qd̄ debuim⁹ facē fecim⁹. Si qs g estimat

ī semetipsū delibetato aīo· cui dubiū ꝙ in spēm supbie de q̄ dicet̃ incidat q̄ culpabilis ⁊ mortalis ē. Vñ ⁊ aliq supbiā sic diffiniūt. Supbia ē ꝑpe ꝯdi tionis ꝑsūptuosa estimatio. quā pharise⁹ hēbat q ut Luce. 18° ca°. scribitur templū ingrediēs apud semetipsū di cebat. De⁹ gr̄as tibi ago· qa non sū si cut ceti hoīes ꝛc̄. Que oīa s̄ dicta ꝯfir mat Aureli⁹ Aug⁹ li° 2°. ꝯ̄ Manicheū di. Supbi s̄m scriptās sacras alio noīe appellant̃ sibi placentes. Bonū est eñ sursū habē cor· nō tñ ad seipsū qd̾ est supbie· s̄ ad deū qd̾ ē obie quē nō nisi humiliū pōt eē. est igit̃ aliqd hūilitati miro modo qd̾ sursū faciat cor. Hoc q dem ꝯ̄riū videt̃ ꝙ elatio sit deorsum ⁊ hūilitas sursū. Sꝫ pia humilitas facit subditū supiori· nihil ē aliud superi⁹ deo. Et iō exaltat hūilitas q̄ facit subditū deo. Elatio aūt q̄ in vitio ē eo ip̄o subiectiōꝫ respuit ⁊ cadit ab illo q̄ nō est qcq̄ꝫ supi⁹ ⁊ ex h̄ fit infeti⁹ ⁊ fit qd̾ scriptū ē. Deiecisti eos cū extollerēt̃. Nō. n. cū elati fuerint ut ꝑus extollerent̃ ⁊ p⁹ea deicerent̃· s̄ cū extollerēt̃ tūc deiecti sūt. ip̄m quippe extolli non nisi deici est. h̄ ille. Et sic pꝫ ps secunda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ s̄mōis. in q̄ declarat̃ ꝙ oē malū a supbia sūpsit exordium.

Ertio ī isto sermōe aduertendū ē s̄m Alex. ubi s̄. ⁊ beatū Tho. scd̾a scd̾e. q. 162. arti. 7°. ꝙ supbia est ꝑmū naturalit̃ inī pctā. Et iō Thobie 4°. dr̃. Ab ip̄a. s. supbia sūpsit initiū oīs pditio. Patet h̄ quia ꝑmū pctm̄ luciferi fuit supbia. ⁊ silit̃ pctm̄ ꝑmoꝝ pentū. de qbꝫ declarabit̃ i. Q aūt alia pctā etiā dicant̃ ꝑma ut cupiditas· apostasia· ⁊ īuidia: h̄ non ē simplicit̃ sicut supbia s̄ s̄m qd. i. s̄m aliquē respectū. Nā cupiditas dr̃ ꝑncipiū pctōꝝ· s̄m illud. 1. Thimot. 6°. Radix oīu malorꝝ ē cupiditas. quod ē verū ex pte ꝯuersiōis eo ꝙ cōuersio ordīata ad ꝯmutabile bonū ē cā oīuꝫ pctōꝝ. s̄ supbia est cā auersiōis a deo. ꝑus aūt ē auerti a deo q̄ꝫ ꝯuerti ad cōmutabile bonū. ⁊ iō supbia est ꝑor cupiditate ⁊ cā ei⁹. Apostasia. i. recedē a mandatꝭ eius ⁊ volūtate dicit̃ cā oīuꝫ ꝑdictoꝝ· s̄m illud Eccl. x°. Initiū pctī hoīs apostatare a deo. Sed h̄ itelligit̃ ꝑoritate assecutiōis nō ꝑoritate intentiōis· ita ꝙ ꝑoritate assecutionis ē apostasia a deo q̄ ē volūtas nō subiciēdi se voluntati diñe. Sed ꝑoritate intentiōis ē supbia que ē volūtas ꝑsidēdi. Inuidia dr̃ oīuꝫ malorꝝ causa. s. in genere hūano· iuxͣ illud Sap. 2°. Inuidia diaboli mors ꝛc̄. fuit tñ pri⁹ ī ipso supbia sapiē. Et ex supbia diaboli secutū ē odiū ip̄i⁹ ad deū iuste punientē ⁊ resistētē supbie sue. ⁊ īuidia ad hoīeꝫ ⁊ multa alia ut ait Tho. ī sūma ꝯ̄ gentiles li° 3°. ca°. 108°. Qualit̃ autē oīa alia pctā oriant̃ ex supbia in nob̄· patebit i. cū tractabit̃ de detestatiōe superbie. Quā supbiā docet nos fugē euageliū hodiernū di. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. extermināt eñ facies suas ut appareant hoībꝫ ieiunantes. qd̾ videlꝫ ꝓcedit ex supbia ⁊ īani gl̄ia. Ideo seqtur: Amen dico vob̄ receperūt mercedē suam. s. gl̄iam quam querūt. Ieiuna ḡ solū ut compareas ī cōspectu dei ieiunans. ⁊ ipse retribuet tibi gloriam ꝑmanentē in celis ubi ipse cum filio ⁊ sp̄ū sancto suo viuit ⁊ regnat trinus ⁊ vnus ī secula seculoꝝ Amen.

Feria qnta Cinerꝫ ꝺ originali ꝓcessione supbie Sermo 37⁹

Mne quod

est in mūdo· aut ē ↄcupiā carnis·aut ↄcupiā oculoꝝ ꝛc. Iterꝫ ubi s̄. Necesse est frēs carissimi ut medicus q̄ hꝫ ĩfirmitates curare pmo ꝛ antea ꝓcognoscat cās ꝛ radices infirmitatis ut sciat adhibere remedia preseruatiōis ꝛ curationis ab ipsa infirmitate. Nisi enī radix ꝛ origo maloꝝ extirpet̃: nec ipsa mala curari pnt. Ait.n.phs ĩ 2° physicoꝝ q̄ posita cā sufficienti necesse ē ut sequatur effect⁹. Idcirco medici nūq̄ sciūt nec pnt infirmitates curare nisi pus ipas capitulauerint. Ita ascēdendo a corpalibus ad spūalia si hō debet curare infirmitatē supbie de q̄ tractamus necē ē ut ipsi⁹ cās ꝛ radices ꝓcognoscat. Quapꝑt postq̄ in ꝓcedenti sermōe qdditas ꝛ entitas ipsi⁹ supbie declarata ē: in pn̄ti sermone seqt̃ ↄueniēt de originatiōe ei⁹ ptractare. qa ut ait Iohes ĩ v̊bis ꝓpositis. Oē qꝺ ē in mūdo ꝛc. Circa quā supbie radicalem causationem tres cōsiderationes in p̄sentiaꝝ annotabim⁹. quaꝝ

Prima dicet̃ occurrens dubitatio.
Secūda v̊o subtilis declaratio.
Tertia aūt originalis ꝓcessio.

Pars pma hui⁹ sermonis. in q̄ mouet̃ dubiū qd.s. sit inclinatiuū naturalit̃ hui⁹ peccati superbie.

Rimo igit̃ ĩ isto sermone occurrit vnū dubium.s. qd sit inclinatiuū nālit̃ uel motiuū in hoc gnē pcti. In alijs.n. vicijs videt̃ sp aliq̃d nālit̃ eē inclinatiuū. In luxuria.n. nālit̃ ē motiuū ↄseruatio spēi. ĩ gula ↄseruatio sui. ꝛ sic de alijs. g̊ erit aliq̃d nālit̃ motiuū supbie. Sꝫ modo querit̃ qd sit illud. Nō.n. videtur eē nisi appetit⁹ potētie siue ei⁹ qꝺ ē p̄esse. Hō.n. videtur eē qꝺ nālit̃ pmo appetat aīa. Cū.n. assimilet̃ hō trinitati qa factus ē ad imaginē ꝛ silitudinē dei. cui s. trinitati fit approꝑatio potētie patri sapīe filio· bonitati spūi scō. Sicut hō hꝫ nālē appetitū ad sapīam. qa in ꝓhemio metaph. oēs hoīes nālit̃ scire desiderāt. ꝛ ad bonitatem. qa p̊ ethicoꝝ bonū ē qꝺ oīa appetūt. ita hꝫ naturalē appetitū potentie ꝛ p pus cū potentia pus sit ĩtellectu sapīa ꝛ bonitate. P̄ duo sūt actus· p̄esse ꝛ hūiliari siue deprimi. s nālit̃ fugit hō depssionē. g̊ naturalit̃ appetit p̄esse. Sed oppositum hui⁹ apte videt̃ p auctoritatē Ber. di. Quotiens p̄esse desidero totiens deuꝫ meū p̄ire ↄtēdo. s ↄ nām ē velle p̄ire deū. g̊ non ē nāle hoī velle p̄esse. P̄ Greg⁹ inqt. Quotiēs p̄esse conamur: totiēs ad apostasie crimē relabimur. cū g̊ ↄ nām sit apostatare· ↄ nām erit velle p̄esse. P̄. Glo. sup illud Gen. 9°. Terror ac tremor vr̄ ꝛc. sic ait. Sup cūcta aīalia ĩre hō nō rōnabilibus sed irrōnabilibus p̄lat⁹ ē nā. Et iterꝫ ibidē dr̄. Cōtra nām supbire ē ab eq̄li velle timeri. Vn̄ antiq̄ p̄res nō reges hoīuꝫ s pastores gregū fuisse dicūt̃. Et iterꝫ alia glo. ibidē dicit. Si mens apud semetipsam descēdit ꝺ v̊tice culmīs inueniet planiciem nālis eq̄tatis ut non p̄esse gaudeat s ꝓdesse. H̄ ibi. Ex q̄bus oībus colligit̃ q̄ appetit⁹ p̄latiōis non ē hoī nālis. Itē. Si eēt hoī nālis uel a nā remanet̄ in p̄ria. qa qꝺ ē a nā̄ remanet in p̄ria. s sicut habet̃. i. Cor. 15°.

cessabit omnis p̄latio qua homo pre-
est hominibus. g̊ non est naturalis. g̊
appetitus eius nō est naturalis. g̊ ꝛc.
Hanc difficultatē declarat Alex. ubi s̄
di. q̧ alit̄ ē loq̄ de potētia in se. ⁊ aliter
ē loq̄ de potētia respectu subiectionis
alioꝝ hoīuȝ. Si fiat sermo de potentia
in se. erit appetit⁹ potētie nālis sicut sa
pientie aut bonitat. Si v̂o fiat sermo
de potentia ad alios hoīes subiectos.
ſm h̄ aut ē appetit⁹ illius ꝑpter gloriā
dei ⁊ ꝑximoꝝ vtilitatē. ⁊ ſm h̄ potest
eē appetit⁹ rationis ad quā inclinat ra
tio ⁊ nā aliq̊ mō ⁊ laudabilis ē. Nam
ait ap̄lus. i. Thimot. 3° ca°. Qui episco-
patū desiderat bonū opus desiderat.
q̄d h̄r. 8. q. i. c. q̧ ep̄atū. et. 23. q. 4
c. displicet. Aut ē appetit⁹ ipsi⁹ ꝑpt se.
⁊ sic ē appetit⁹ culpabilis. nec h̄ȝ incli-
natione nisi nāe corrupte. Et scd̄m h̄
r̄ndendū ē ad o̅b̅a̅. Prime. n. rōnes cō
cludūt d̄ appetitu potētie q̧ q̄dē nālis
est. Alie v̂o rōnes ↄcludūt de appetitu
potentie in ↄpatiōe ad subiectionem
hoīuȝ q̄d q̄dē ē ꝑpt se. ⁊ h̄ mō intelli-
gunt̄ auctoritates quas ponūt Ber. ⁊
Greg⁹. Illa v̂o rō que sumit̄ ex glo.
Gen̄. 9°. ad h̄ tendit q̧ appetit⁹ p̄latio-
nis nō sit ſm nām ꝑmit⁹ institutam.
Et silr̄ t̄ vltima rō ad illā tendit. s̄ nō
ex h̄ excludit̄ qn ex natali rōne sit ap
petit⁹ glorie dīne ul̄ vtilitat ꝑximoꝝ
mediāte p̄latiōe. Et qn̄ dicit̄ q̧ hō na
turalit̄ fugit dep̄ssione. dicendū q̧ est
quedā dep̄ssio ex merito culpe. ⁊ hāc
natalit̄ debet hō fugē. cui opposita est
exaltatio ex merito gr̄e. ⁊ hanc exalta
tionē natalit̄ appetit hō. s̄ differt a do-
minatiōe q̄ hō hoī dn̄at̄. h⁹mōi enim
exaltatio erit in patria ubi nō erit ex-
altatio qua hō p̄est hoī. Et sic p̄ȝ pars
ꝑma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. in qua de-
claratr̄ vnde habuit originē superbia
luciferi.

Ecūdo ī isto sermone aduer-
tendū ē q̧ initiū et origo oīs
pctī fuit superbia luciferi qui
multa bona nālia cum a dn̄o se g̃tuite
accepisse videret. stultū illud q̄d Ysa.
14° ca°. scribitur apud semetipsū dixit.
Ascendā sup altitudinē nubiū. ⁊ ero
silīs altissimo. Sup q̄ v̂ba dic mḡr in
2°. dis. 2. c. hic q̄ri solet. q̧ altitudinē
nubiū eq̄litatē dei miser intelligebat.
Q̧ si forte dicat̄ h̄ cā meli⁹ intelligi
Nūq̄ȝ lucifer potuit appetere eq̄litatē
dei. Nā ex passione uel ignorantia nō
peccauit: q̄a culpā pena p̄cedere non
debuit. Peccauit igit̄ ex electiōe. s̄ ſm
phm 3° ethicoꝝ. electio non ē īpossibi
liū. angelū v̂o deo eē eq̄lē est īpossibi-
le. g̊ angel⁹ equalitatē dei nō appetijt.
P̄. Ansel. in lib° de casu diaboli dicit
Nihil appetijt ad quod nō p̄uenisset si
stetisset. s̄ nūq̄ȝ fuisset eq̄lificatus deo.
g̊ ꝛc. P̄. q̧ hoc non sit appetibile vi-
det̄. Dīna īmēsitas nō p̄ōt mēte capi.
g̊ null⁹ p̄ōt cogitare eq̄litatē ad deū. s̄
nihil p̄ōt appeti q̄d nō p̄ōt mēte capi.
g̊ ꝛc. Ad hoc r̄ndet̄ q̧ absq̧ oī dubio
silītudinē ul̄ eq̄litatem dei appetijt ut
dictū ē. Vn̄ Aug⁹ in lib° de q̄ōnib᷒ ve
teris testī dic q̧ diabol⁹ elatiōe infla-
tus voluit eē ut de⁹. Itē. Ber. de gra-
dib᷒ hūilitatis inq̄t. Nō momētaneo
s̄ odio dign⁹ es sempitno q̧ tuo altissi
mo ⁊ dilectissimo dn̄o desiderasti sp
eq̄ri. P̄. sup illud p̄s. Que nō rapui
tūc exsoluebā. dic glo. Adā ⁊ diabol⁹
voluerūt rape dīnitatē ⁊ amiserūt fe-
licitatē. Sed q̄lit̄ p̄dicta intelligant̄
declarat dominus Bona. in 2°. dis. 2. i

q̄stiōib; circa lrām secunde ptis.⁊ in
eodē dis.5.arti.p̊.q.2. Et Alex.in se-
cūda pte sūme in tractatu de pctō lu-
ciferi.⁊ Scot⁹ ⁊ Petr⁹ de Agla in ea-
dem dis.⁊ btūs Tho.in 2°. dis.5.arti.
2°.et pma secūde.q.63.arti.3°.⁊ iterū ī
q̄ōnib; disputatis de malo·de demōi-
bus.q.3.di.q; duplex ē silitudo dei.s.
eqparātie ⁊ imitatiōis siue p̄eminētie.
Silitudo eqparātie siue eq̄litatis nul
lo mō pōt appeti ordinate.s; aliq̊ mō ē
appetibilis·aliq̊ mō non.Nā dicda si-
militudo nō ē appetibilis.qa non pōt
cadē in cognitionē siue ī intellectum.
⁊ ideo nec in appetitum.⁊ si aliqs fin-
gat non appetit equalitatem sed suam
fictionem. Alio modo est similitudo
equalitatis in aliqua conditiōe ut in
diuina presidentia scia ⁊ h⁹modi.⁊ sic
credo q; potest appeti. Similitudo v̊o
imitationis potest appeti ordinate et
inordinate. Ordinate ut appetatur si-
militudo ī his que sūt dīne exceptio-
nis·cuiusmōi sūt perfectiones ⁊ deco-
res v̊tutū. Inordiāte v̊o ut hō appetat
illud qd̄ nō decet uł qd̄ deo nō placet.
ut si appetat hoībus p̄esse.uel se de ad-
uersarijs vindicare. Cū g̊ q̄rit̄.si dia-
bol⁹ potuit appetē eq̄litatē dei.Dicen-
dū q; nō equalitatē eqparātie ⁊ dicde
silitudinis.s.eē ut de⁹ ut q dā dicē vo
luerīt.Hoc.n.ē īpossibile trib; rōnib;.
p̊ ex pte dei.qa q̄uis aliqs possit pl⁹
desiderare q̄ possit habē.tn̄ nō potest
plus velle q̄ possit estimare.qa intel-
lectū volūtas seq̄t·nō aūt excedit. 2°
hoc idē pbat̄ ex pte dei.qa non ē possi
bile ei aliqd adeq̄ri.Nō.n.ē possibile
ei qd̄ ē pticipās esse eq̄ri ei qd̄ ē essen
tialit̄ ipsū esse.Iterū certissimū ē crea-
turam nō posse adeq̄ri suo creatori. ⁊
hoc sciuit angelus cū haberet pspica-
cissimū ītellectū.Vn̄ in p̄s. Dn̄e quis
similis erit tibi. Et Ysa.40.Cui simi-
lē fecistis deū? ⁊ loquūt̄ de silitudine
eqparantie ad quā creatura puenire
nō pōt cū hoc nō possit hūana natura
in xp̄o. 3° hoc idē pbat̄ ex pte angeli
appetentis.qa impossibile ē q; angelus
appetat bonū aliqd̄ quo existente iam
ipse idē nō eēt. Nulla.n.res que est ī
inferiori gradu pōt appetere superiori
nat̄e gradū sine sui ipsi⁹ corruptiōe q̄
non cadit in ītellectu ⁊ p ɔsequens in
appetitu·sicut canis nō appetit eē leo.
quia si transferret̄ ī gradū superioris
nat̄e·iam nō eēt. Si aūt q̄rat̄.si diabo
lus appetijt equalitatē dei p̄eminentie
aduertendū q; h̄ est duplex. Vna est
p̄esse oībus ⁊ nulli subesse qd̄ ē ppriū
dei.⁊ q̄tū ad hoc lʒ angelus appetierit
p̄esse omnib; angelis ⁊ creaturis infe-
riorib;: nō tn̄ potuit appetere q; abso-
lute nō eēt deo subiectus.Et hoc trib;
rōnib;. p̊ qa hoc ē impossibile.s.an-
gelū ⁊ omnē creaturā creatori non eē
subiectā.nec etiā in eius apprehensio-
ne h̄ potuit cadere quasi possibile. 2°
qa ipse angel⁹ desineret eē si totaliter
deo subiectus non eēt. 3° qa tota eius
pfectio est eē sub deo.qa totum bonū
āgeli est ī hoc q; deo subest·sicut tota
claritas aeris est ex hoc q; subijcit̄ ra-
dijs solis. Alia equalitas preeminen
tie est habere similitudinem ex nullo
merito suo uel alieno. Et hec fuit illa
preeminentia quam angelus appetijt.
quia.s.appetijt alijs preesse sua tamen
auctoritate. Q; autem appetijt preesse
hoc fuit imitationis quod aliquando
obtinuisset si stetisset. q; autem pro-
pria auctoritate ita q; sine merito ⁊ si-
ne datore.⁊ hoc est solius dei·Ideo di
cit Gregorius q; appetijt esse sui iuris

ita q̄ nulli subesset. s. q̊ ad grām. Ber.
v̊o dic q̄ appetijt eq̄litatē potētie. An-
sel. aūt dic q̄ appetijt p̄esse sine meriti.
⁊ oēs vetū dicunt. ⁊ dīse auctoritates
circūloquūt' h̄ q̄ d̄ ē p̄esse oibus ꝓpria
auctoritate. Fuit igit' pctm̄ angeli ī h̄
q̄ ad ɔsequēdū sup̄nalē btitudinē q̄
in plena dei visiōe cōsistit nō se erexit
in deū tāq̄ȝ finalē pfectionem ex eius
grā desiderās cū alijs scīs. ſ͛ eā ɔsequi
voluit ꝑ v̊tutē sue nāe. nō tm̄ sine deo
in nām opante ſ͛ sine deo grām confe
rente. Et q̄a habere finalem beatitudi
nem ꝑ v̊tutē sue nat'e oīo absq̄ȝ gratia
supioris ē ꝓpriū deo: manifestū est q̄
q̄ȝtū ad h̄ appetijt diabol⁹ dei eq̄litatē.
vñ q̄ȝtū ad hoc appetijt etiam deo non
subijci ut. s. ei⁹ grā sup̄ sue nāe v̊tutē
indigeret. ex ɔsideratiōe g̊ ꝓpe nobi-
litatis in supbiam ruit. Et sic pȝ vnde
habuit originē pctm̄ luciferi. patetq̄ȝ
ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ ponūt'
tres radices ex q̄bꝫ vniuersalit' origi-
nat' superbia.

ertio ī isto sermone solerter
aduertēdū ē q̄ ut ex scripturis
dīnis colligit' ex tribꝫ radici-
bus orit' supbia. s. ex elegātia nat'aliū
ex abūdātia facultatū; ⁊ ex p̄eminētia
dignitatum. P̊ dico q̄ orit' supbia ex
elegātia nāliū ut patuit exp̄sse ī p̄mo
angelo ī pte p̄cedēti. Sūt. n. bona nāe
ex pte corpis: sanitas. fortitudo. agi-
litas. pulchritudo. nobilitas. ⁊ libtas.
Ex parte v̊o aīe sūt: ingenij velocitas
bonitas memorie. nālis dispō ad v̊tu-
tes. ex q̄bꝫ orit' supbia. Patet h̄ ꝑ expe
rientiā ī sapiētibꝫ ⁊ nobilibꝫ pulchris
⁊ decoris. Vñ Ouidi⁹ in lib° de fastis
inq̄t. Fastus iest pulchris seq̄t' supbia
formā. Et Salustius de nobilitate ait
Cōe malū nobilitatis ē supbia. Et iō
bñ dic phs 5° politicoꝝ. Nobilitas ⁊
v̊tus ī paucis iueniūt'. q̄a nobiles ⁊ bo
ni nusq̄ȝ sūt multi. Silit' ex scīa multi
supbiūt. Vñ exēplū hui⁹ habet' d̄ illo
q̄ legebat eplās Pauli. ⁊ cuȝ laudaret'
q̄ bñ legeret eleuat⁹ ē in supbiā ⁊ di-
xit q̄ meli⁹ intelligebat q̄ȝ apl's. ꝓpter
q̄d statim oīa oblitus ē. Silr' hui⁹ ha-
bet' in Policrato li° p̊ de Homero poe
ta Asiano q̄ in grecia claruit tp̄e regis
isrl'. Nā cū a nautis ī litore maris ueti
deret': interrogauit eos q̄d haberēt. qui
dixerūt. Quotq̊t cepim⁹ nō habem⁹
⁊ q̊s nō cepim⁹ retinem⁹. Vermes. n
ī vestibꝫ scrutabant'. Homer⁹ v̊o diri-
gens cogitatū ad pisces cogitabat q̄lit'
h̄ eē potuisset ut videlȝ nondū captos
haberēt pisces ⁊ captos nō haberent.
Aiūt v̊o quidā ex h̄ in tanta elatione
elatū ut in insaniā v̊sū seipsū suspen-
derit. Est g̊ p̊ma radix supbie elegan-
tia nālium. 2° dico q̄ supbia orit' ex
abūdātia facultatū tpaliū. Et iō apl's
i. Thimot. vlt. scribēs ait. Diuitibus
hui⁹ seculi p̄cipe supbe nō sapere. Et
Aug⁹ sup ps. 136°. ait. Malū q̄d impor
tant maxīe diuitie īcautis hoībꝫ est su-
pbia. Nō. n. aurū malū ē q̄d condidit
deus. ſ͛ hō mal⁹ ē delinquēs creatorē ⁊
ɔuersus ad creaturā. Et lib°. 50. omel'.
omelia. ij. dic. Vermis diuitiaꝝ ē sup-
bia. Difficile ē ut nō sit supbꝫ q̄ diues
ē. Tolle supbiā diuitie nō nocebūt. h̄
ille. Et btūs Greg⁹ sup Job. 21° ca°. dic
Sic. n. ex abūdantia adeps cibi: sic ex
abūdātia reꝝ tpaliū supbia nascit'. Ex
emplū d̄ h̄ legit' q̄ cū Iudas machabe⁹
vrbē cū multis īgrederet' ⁊ ciues romā
tā Iudā q̄ȝ socios supīdutos vidissent

ſtolis litteris aureis hãc ſcripturam.
Quis.s.fortis ſicut de⁹ nr̃.habentibꝫ.
ꝑpter diuitias ⁊ eoꝝ potentiã ĩ tantã
amentiã ꝓrupuerunt ut illico ſiĺes ſto-
las ſibimetipſis facerẽt q̃ hãc ſcriptu-
rã lr̃is aureis ſuꝑhaberẽt. Senat⁹ po-
pulusq; roman⁹. quẽ titulũ vſq; ĩ ho-
diernũ diẽ in eoꝝ vexillis deſcribi uł
depingi faciũt. Et iõ Saluſti⁹ ĩ iugur-
tino de romanis dic. Popul⁹ ⁊ ſenat⁹
romanus añ Carthaginẽ deletã placi
de modeſteq; rem publicã tractabat:
neq; gł'ie neq; honoꝝ certamẽ erat. Sꝫ
ubi illa formido mẽtis diſceſſit illo ea
q̃ ſecundas res amat laſciuia atq; ſuꝑ-
bia inceſſere. ſed met⁹ hoſtilis ĩ bonis
artibꝫ ciuitatũ detinebat. Itaq; ĩ rebꝫ
aduerſis optauerũt ociũ. quod poſtq̃
adepti ſũt aſperi⁹ acerbiuſq; ſic nem-
pe cepere nobilitas dignitatẽ. ꝑpł'us li
bertatẽ. ĩ libidinẽ v̄tere. ducẽ. rapere
trahẽ. H ille. Sꝫ vindicta dei adeo eoꝝ
ſuꝑbia detecta ẽ ut de ciuitate dicatur
Roma quanta fuit ipſa ruina docet.
Nec mirũ q̃a iux̃ phm. Nullũ violen-
tũ ꝑpetuũ. ĝ ꝛc. 3° ſuperbia orit' ex
ꝑeminentia dignitatum ſicut euenit
Nabuchodonoſor regi ſicut Daniel'.
4° ca°. ſcribit'. ⁊ Roboã filio Salomõis
q̃ ut. 3. Reg. 12° ca°. legit' elatus cõſilio
iuuenũ ↄ̄q̃renti ꝑpł'o ſic rñdit. Pater
me⁹ cecidit vos flagellis: ego autẽ ce-
dam vos ſcorpionibꝫ. q̃ ex re ꝑmo die
maiorẽ ptẽ dominii ꝑdidit. Et iõ pi-
culoſe ſũt dignitates h⁹ miſeri mũdi ⁊
etiã eccłie. Nec valet aſſumere excuſa
tionẽ laboꝝ ⁊ meriti. cum Greg⁹ 26°
moꝝ. dicat. Nõ nũq; homo eo ĩpo q̃
ꝑeſt aliis elatiõe cogitationũ intume-
ſcit. Sepe q̃dẽ rectũ ⁊ mediũ iter ꝑgi-
mus. ⁊ tñ ortis iuxta ſepibus ꝑ veſti-
mẽta retinemur. Et iõ hõ auidus ꝑi-

tendi' piculuꝫ aĩe ſue appetit. Vñ. 26.
diſ. c. vitũ. Leo papa inq̃t. Mens potẽ-
tie auida neq; abſtinẽ nouit a vetitis
neq; gaudẽ cõceſſis. neq; pietati adhi-
bere cõſenſũ. Et iſta fuit cã q̃re Plu-
tarch⁹ Traiano ĩpatori ad ĩpeiũ ſub-
limato ĩ h̃ v̄ba ſcripſit. Plutarch⁹ Tra
iano ſalutẽ dicit. Modeſtiã tuã noue-
ram nõ appetẽ ꝑncipatũ quẽ tñ ſemꝑ
moꝝ elegãtia mereri ſtuduiſti. Quo
q̃dẽ tãto dignioꝛ iudicatis quanto a
crimine ambitiõis videt' eẽ remotioꝛ.
Tue itaq; v̄tuti ↄ̄gtuloꝛ ⁊ fortũe mee.
ſi tñ recte geſſeris quẽ ꝓbe meruiſti:
alioq̃n te piculis ⁊ me detrahentium
linguis ſubiectũ iri non dubito. Cũ ⁊
ignauiã piroꝝ Roma nõ ferat ⁊ ſmo
public⁹ delicta diſcipuloꝝ refũdẽ ſo-
leat ĩ ꝑceptores. Sic Seneca Neronis
ſui merito detrahentiũ carpit' linguis
adoleſcẽtiũ ſuoꝝ temeritas in Quin-
tilianũ refũdit'. ⁊ Socrates ĩ pupilluꝫ
ſuũ fuiſſe clementioꝛ criminat'. Tu v̄o
q̃d vis rectiſſime geres ſi nõ receſſeris
a teipſo. Si primu te ↄ̄poſueris. ſi tua
oĩa diſpoſueris ad v̄tutẽ: recte tibi ꝓ-
cedent vniuerſa politice ↄ̄ſtitutionis
maioꝛes vires tibi exculpſi: cui ſi ob-
tẽperas Plutarchum viuẽdi habebis
auctorẽ. Alioq̃n pn̄tẽ epiſtolã teſtem
ĩuoco. q̃a in ꝑniciẽ ĩperij nõ ꝑgis auc-
toꝛe Plutarcho. H ille. Si igit' pagani
fugiebãt ambitionẽ ⁊ dignitates peri
culoſas aſſerebãt. quãto magł nos xp̄i
ſanguĩe inſigniti h̃ cauẽ debem⁹. quia
apł's ad Phił'. 3°. inq̃t. Gł'ia ĩ cõfuſione
eoꝝ q̃ t̃rena ſapiũt. glo. Gł'ia eoꝝ tẽ-
poꝛalis ducit eos ad et̃nã ↄ̄fuſionem.
Vnde Criſo⁹ 40. diſ. c. multi ait. Qui-
cũq; deſiderauerit p̃rimatum in terra
ĩueniet confuſionem in celo. Ad cui⁹
ſuperbie cõfuſionẽ habet' exemplum

in euãgelio hodierno de Cẽturione q
laudat ex q̃tuor. p̊ ex bonitate. q̃a cũ
ſuũ paliticũ nõ abiecit nec deſpexit ſ;
ad xp̃m accedens ſtudioſe p eo roga-
uit. 2° ex hũilitate. cũ dic. Dñe nõ ſũ
dign⁹ ut ĩtres ſub tectũ meũ. 3° ex con
feſſione. cũ dic. Tñ dic v̇bũ ⁊ ſanabit
puer me⁹. 4° ex ↄpatiõe. cũ dic p locũ
a mĩori. Nã ⁊ ego hõ ſũ ſub ptãte ↄſti
tutus hñs ſub me milites. ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ut p;
Math. 8° ca°. q̃i. di. Potes dicẽ infirmi-
tati recede ⁊ ſtatim recedet. ⁊ ſanitati
veni ⁊ veniet. Xp̃s aũt acceptãs deuo
tionẽ Centuriõis dixit q̃tuor v̇ba do-
cumẽto plena. Primũ fuit pietatis cũ
ſuũ ei⁹ dignat⁹ ẽ viſitare. di. Ego ve-
niã ⁊ curabo eũ. Secũdũ fuit eq̃tas ĩ
eo q fidẽ Cẽturiõis ↄmẽdauit. di. Nõ
ĩueni tantã fidẽ ĩ iſrl'. Tertiũ fuit ac-
ceptabilitatis q̊ ad ſaluãdos. di. Mul-
ti ab oriẽte ⁊ occidẽte. s. iuuẽtute ⁊ ſe-
nectute uel pſpitate ⁊ aduerſitate ve-
niẽt. s. ad ſalutẽ. ⁊ recũbẽt cũ Abrahã
⁊c. Quartũ fuit ptãtis. di. Uade ⁊ ſi-
cut credidiſti fiat tibi. Cõtẽnam⁹ igit'
ſupbiã ⁊ hũilit' cũ Centurione effuſis
lachrymis remedia infirmitatũ nr̃arũ
ſpũaliũ a dño poſtulemus: ut curati
maxĩe a peſte ſupbie a medico ↄmen
dari ⁊ grãm ĩ pñti cõſeq mereamur ⁊
glĩam adipiſci ĩ futˀo ſeculo. s. Amen.

Feria ſexta Cinerũ. de remediatione
ſuperbie Sermo 38⁹

Omne quod
eſt in mũdo. aut ẽ ↄcupĩa
carnis. aut ↄcupĩa oculorũ
aut ſupbia vite. Jterũ ubi ſ
Nõ ſufficit medico firẽs kmĩ infirmi-
tates cognoſcẽ niſi etiã ſciat remedia
adhibẽ atq; pp̊etates illarũ rerũ cog̊ſcẽ
q̃ curationẽ earũ poſſint pficẽ. Medi-
cine. n. ut ait phs 2° ethicorũ hñt fieri
p ↄ̃ria. q̃a ↄ̃ria ↄ̃riis ut calida frigidis
curant'. Jdcirco viſis ĩ pcedẽti ſermõe
maligne ſupbie radicib⁹. ↄgruũ videt'
in pñtiarũ ut remedia ipis adhibẽ ſtu
deam⁹ anq̃; aĩam caſtrametent. q̃a ⁊ ſi
d ſe ſit difficilis expulſiõis ut patebit
ĩ ſequẽtib⁹: attñ p ↄgrua remedia cõ
traciã diſpõnẽ ipſi⁹ hñtia facilit' repri
mi poſſit. Sed q̃a dictũ ẽ tres radices
eẽ ſupbie potiſſimũ ad deuitãdã ſup-
biã remediũ eſt ipas radices abſcidẽ.
q̃a expientia teſte: deficiẽte cã defici-
et effect⁹. docente etiã ibidem pho 2°
phicorũ. qd etiã tranſũptiue hẽt' ex de
appella. c. cũ ceſſante. ⁊ de peni. ⁊ re. c.
cũ infirmitas. de iure. iurã. ⁊ ſi xp̃s. ff
de poſtu. l. i. §. ſexũ. ⁊. ff. ſolu. ma. l. i.
cũ ſilib⁹. Sed nũqd debet hõ deſpuẽ
ſuã nãlẽ nobilitatẽ? nũqd deſtruere
pulchritudinẽ? nũqd q̃rẽ ĩfirmitatẽ?
nũqd obligat' hõ relinquẽ diuitias iu
ſte acq̃ſitas? nunqd debet q̃s dignita-
tes totalit' dimittẽ. dñatiões aliis do-
nare ut ipſe ſupbiã caueat? Hoc nõ di
cim⁹. h̃ nõ pdicam⁹. nec ſp h̃ ↄſulim⁹
videl; q pdicte radices ſupbie de fac-
to remoueãt'. ſ; p tãto dicim⁹ q ille ra
dices abſcidant' p quãto ĩ earũ eſtima
tione nõ pſiſtat nec eas magnipendat
ne ſic ĩ ſupbiã ruat. q̃a ut ait Johẽs in
v̇bis ppoſitis. Oẽ qd ẽ ĩ mũdo ⁊c. Jn
iſto igitur ſermone reddẽdo ſingula
ſingul'. ſingula remedia adhibẽda ſũt
ſingulis radicib⁹ ſupbie.
p̊ adhibendũ ẽ remediũ ↄtra elegan-
tiam naturaliũ.
2° ↄtra abundantiã facultatũ.
3° ↄtra pemĩnentiã dignitatũ.

P̄ars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ ponūť remedia ɔtra p̄mā radicē sup̄bie que est elegantia naturaliū.

Rimo ī isto sermone anq̄ȝ ad p̄ticularē sup̄bie remediatōȝ descendam⁹. aduertendū est p̄us ī gnāli q̄ infirmitas sup̄bie nō facile curať. qđ trib⁹ rōnib⁹ p̄bať. p̄ ratiōe igratiōis p̄ h̄ q̄ nō ɔḡsciť ip̄a infirmitas etiā ī illis q̄ pleni sūt sup̄bia vsq̄ȝ ad oculū. Q̄ aūt non de facili cureť qa nō aḡsciť p̄bať auctoītate Ber. di. Scio lōge eē a salute mēbȝ qđ obstupuit. ⁊ egrū sese nō sentiētē p̄iculosi⁹ laborare. P̄ropterea Amb⁹. Ro. 2° ca°. ait. Grauissime peccas qa ignoras. Nā ⁊ Senē. inqt. Jō difficile p̄uenim⁹ ad sanitatē qa nos egrotare nescim⁹. ⁊ idē alibi ait. In his morbis q̄b⁹ anim⁹ afficiť q̄s pei⁹ se hȝ min⁹ sentit. somnia sua narrare vigilātis ē. ⁊ vitia sua ɔfiteri sanitatis indiciū ē. 2° rōne remediatiōis p̄ h̄ q̄ remedio non iuuať imo īde deterior efficiť. nā sup̄bia cā fuit q̄re iudei d̄ p̄dicatōe x̄pi deteriores facti sūt. Et iō p̄ŏ. 26° ca°. Vidisti hoīem sapientē sibi videri. magis illo spem hēbit īsipiēs. 3° rōe despectiōis p̄ h̄ q̄ pietas dei nō ita respicit sup̄bū sicut alios p̄ctōres. Vñ Greg⁹. Celestis medic⁹ egros nō respicit quos etiā de medicamīe fieri deteriores videt. Et iō anq̄ȝ radicē ī aīa faciat ad remediū est decurrēdū ne ītroeat. Sicut. n. difficilr sanať ita etiam facilr incurrať nisi sollicite remediū adhibeať. Q̄ aūt sup̄bia de facili īcurrať ⁊ difficult euiteť sup alia p̄ctā. declarat Alex. ubi s̄. di. q̄ sup̄bia sicut ⁊ alia p̄ctā duo īportat s. p̄uatione v̄tutis ɔ̄trarie. ⁊ dispōnē ad quendā appetitū inordinatū. Q̄tū ad p̄uationē v̄tutis ɔ̄trarie cū expellitur p̄uatio ānexa sup̄bie expellūť alie p̄riuatiōes p̄ grām ɔ̄trarie facientē. vñ sic sup̄bia ē eque facilis expulsiōis respcū aliorū p̄ctōȝ. sicut. n. oēs v̄tutes insil' dantur. ita oīa insil' tollūť. Q̄tū autē ad illud q̄ sup̄bia ē dispō ad quēdā appetitū īordinatū q̄ ē excellētie nō eq̄ facilis expulsiōis ē p̄ctm̄ sup̄bie sicut et alia p̄ctā. Appetibile. n. illud magis ē adherēs ipsi sp̄ui rōnali. ⁊ iō difficilr ē expulsiōis ⁊ facilis adhesionis. qđ p̄ȝ etiā trib⁹ rōnib⁹. p̄ rōne estimatiōis qa nō estimať tāta infirmitas quanta est. ⁊ iō nō vitať sicut vitāda eēt. Vñ Greg⁹ inqt. Cū minus turpis sup̄bia crediť. min⁹ vitať. Luxuria eo magis erubescūt hoīes quia oēs turpe nouerūt. 2° rōne exēplificatiōis. qa. s. manifestiora īueniūť exempla sup̄bie q̄ alioȝ vitioȝ. Fornicatores. n. ⁊ alij peccatores occultāt p̄ctā sua. s̄ p̄ctm̄ sup̄bie manifeste cōmittiť. 3° rōne occasiōis. qa sup̄bia oriť ex v̄tutib⁹. sicut habet sup illud p̄s. Vox dñi ɔfringēs cedros libani. Et alibi diciť. Ex adipe p̄dijt iniq̄tas. p̄pter h̄ diciť eē difficilioris expulsiōis. p̄ igiť in ista parte sūt adhibēda remedia ɔ̄ p̄mā radicē sup̄bie q̄. s. elegātia nāliū esse dr̄. Nā tria debet hō de nālib⁹ ad fugandā sup̄biā ɔsiderare. s. eaȝ coītatē. eaȝ fragilitatē. ⁊ eaȝ miserabilē conditionē.

P̄ debet hō ɔsiderare q̄ bona naťalia nō solum sūt coīa multis hominib⁹ ⁊ quasi omnibus qa si tu es nobilis ille ignobilis est san⁹ ⁊ tu infirm⁹. ⁊ sic de singulis: veȝ etiam sunt coīa bestijs irrationabilibus. īmo in istis multa bruta excedūt. sicut est fortitudo cōmunis ⁊ agilitas ⁊ sanitas ⁊ vigor sensuū. in quibus multa bruta p̄ualēt.

Scdm .n. phm z° d aĩa. hõ certissimũ
h3 gustũ. in alijs aũt deficit a multis.
De pdictis etiã ait Señ. ad Luciluz.
Si magnus es 7 arbores: si fortis es 7
leones: si pulcher es 7 pauones: si ve
lox es 7 lepores: si aũt sapiens es tu es
vn⁹ deus ĩ hũano corpe latitat⁹. h ille
Nõ g̊ h3 hõ cãm supbiẽdi in gbus be-
stie eũ supant. z° debet cõsiderare
hõ eaz fragilitatẽ. qa nõ sũt bona sta-
bilia s caduca 7 momẽtanea. hodie.n.
qs san⁹ ẽ. cras infirmus uel mortuus.
Ia.4°. Que ẽ vita nr̃a nisi vapor ad
modicũ parens? Vidi impiũ ait pph̃a
supexaltatũ 7 eleuatũ sicut cedros li-
bani. Trãsiui 7 ecce nõ erat. q̃siui 7 nõ
ẽ ĩuent⁹ locus ei⁹. Null⁹ g̊ supbiat de
sanitate q̃ tã facilit̃ amittit̃. nõ de pul-
chritudiẽ q̃ saltẽ morte ad sterqliniũ
cõducet̃. nõ d nobilitate qa oẽs sum⁹
ab vno patre 7 vna mr̃e. Vñ Malach.
z° c̃. Nũqd non pat̃ vn⁹ oĩuz nr̃m?
nũqd nõ deus vn⁹ creauit nos? q̃re g̊
despicit frẽm suũ vnusq̃sq3 nr̃m? Nõ
n. fecit dñs vnũ hoĩem argẽteũ vnde
essent nobiles. 7 vnũ luteũ vnde es-
sent ignobiles: s oẽs fecit de limo t̃re
ad denotandũ q ĩ terrã oẽs reuersuri
sũt. nobiles 7 ignobiles. paupes 7 di-
uites. sapiẽtes 7 insipiẽtes. pulchri 7
deformes. igit̃ nõ est supbiendũ. Vñ
Jero⁹ de miseria humana inqt. Quid
pfũt o frat̃ diuitie? qd vana glia? qd
leticia mũdi cũ nõ liberãt hominẽ de
morte nec defendant a v̊me nec eripi-
ant a fetore. Ecce.n. qui heri sedebat
gliosus ĩ aula. nũc latet despectus sub
tũba. 7 q vescebat̃ delitijs ĩ cenaculo
modo ↄsumit̃a v̊mibus ĩ sepulchro.
Cur g̊ superbis v̊mis 7 cinis. diuitias
paupib3 disp̃gendas accumulas. cum
dicat ps. Dormierunt somnũ suũ oẽs
viri diuitiaz: 7 nihil ĩuenerũt in ma-
nib3 suis. h ille. 3° debet ↄsiderare hõ
eoz miserabilẽ cõditionẽ. qa cũ his q̃
vident̃ bona qb3 possit gliari 7 eleua-
ri hõ sũt tot miserie adiũcte ut potius
debeat ĩ eoz ↄsideratiõe hũiliari. Vñ
Michee. 6° ca°. c̃. hũiliatio tua ĩ me-
dio tui. i. cãm hũiliandi habes ĩ cõsi-
deratione tui ipsi⁹. hõ.n. nat⁹ de mu-
liere breui viuẽs tpe replet⁹ mult̃ mi
serijs zc̃. De qb3 ait Ber. ĩ meditatio-
nib3. Si diligent̃ ↄsidẽs qd p os 7 na-
res ceterosq3 corpis meat⁹ egrediatur
vili⁹ sterqliniũ nũq3 vidisti. Si singu-
las ei⁹ miserias enumerare velis q3 sit
onerata pctĩs. irretita vitijs. pruriens
ↄcupiscẽtijs. occupata passiõib3. pna
sp ĩ malũ. 7 in oẽ vitiũ pcliuis: plenã
oĩ ↄfusiõe 7 ignominia ĩuenies. Et ĩfra.
Nihil aliud ẽ hõ nisi spma fetidũ. sac-
cus stercorũ. cibus v̊miũ. p⁹ hominẽ
v̊mis. p⁹ v̊mẽ fetor 7 horror. 7 sic ĩ nõ
hoĩem v̊tit̃ oĩs hõ. Cur g̊ supbis o ho
mo? Attẽde q fuisti vile semen 7 san
guis coagulat⁹ ĩ vtero. deĩde miserijs
hui⁹ vite exposit⁹ 7 pctõ. 7 postea ver-
mis 7 cibus v̊miũ futurus ĩ tumulo.
Quid supbis puluis 7 cinis? Cui⁹ cõ
cept⁹ culpa. nasci miseria. viuẽ pena. 7
mori angustia. Cur carnẽ tuã pciosis
reb3 ĩpinguas 7 adornas quã p⁹ pau-
cos dies v̊mes deuoraturi sũt ĩ sepul-
chro. aĩam v̊o tuã nõ ornas bonis mo
rib3 q̃ deo 7 angelis ei⁹ ẽ p̃ntanda ĩ ce
lis? h ille. Cõsidẽt igit̃ hõ oculo mẽt
illud qd considerabat Demosthenes
ph̃us vidẽs sepulchrũ cuiusdã ĩperat
cesaris ne ĩ supbiã ruat. Ait enim ipse.
Intuitus sũ videre cadauer cesaris in
sepulchro. 7 vidi eũ liuido colore co-
loratum. putredine circũdatũ. alueũ
eius diruptũ. 7 vermiũ cateruas que

ꝑ illud trāseūtes discurrebāt. duo famelici angues ī oculorū foueis pascebant. canes nō adherebāt capiti. dentes patebāt labiis ɔsūptis. 7 dixi. Ubi ē cesar chorus puellarū? Magnitudo diuitiaꝝ? caterua baronū? acies militū? Ubi sūt canes venātes? equi veloces? aues rapaces? talamus depictus? lectus eburne⁹? aureū atriū? Ubi sūt vestimenta mutatoria? dīsa cibaria? canticum lyre? organorū sonit⁹? odor aromaticus? Te reuerebant̄ hoīes. timebāt ꝓncipes. colebāt vrbes. Ubi ē tāta potentia tāqꝫ ꝑclara magnificentia? 7 rn̄dit mihi. Hec oīa defecerūt ī me qn̄ defecit in me spūs me⁹. 7 reliqrūt ī hō me miserū sepulchro circūdatū putredine carnis mee. Hᵉ ille. Idcirco debet hō facē more pauonū qui eleuāt alas 7 caudā 7 ī eaꝝ ɔspectiōe glorian̄t. ſ deꝑmentes oculos 7 videntes pedes nigros remittūt caudā 7 alas ꝑ ɔfusiōe. Ita hō nobilis 7 pulcher san⁹ 7 sapiēs qn̄ ista bona ɔsiderat 7 īcipit eleuare alas ꝑ suꝑbiā ī istis gl̄iando: deꝑmat oculos mētis in terrā 7 consideret finē istoꝝ. 7 sic suꝑbia ꝓsternet̄ ī earū miserabilis cōditiōis cōsideratiōe. Et sic pꝫ ꝑs ꝑma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī q̄ ponūt̄ remedia ɔ̄ secūdā radicē suꝑbie q̄ est abundantia facultatū.

Ecūdo in isto sermone adhibenda sūt remedia ɔtra secūdā radicē suꝑbie q̄ ē abūdantia facultatuꝫ. Nā tria de eis debet hō ɔsiderare ad fugandū suꝑbiā. ꝑ earū instabilitatē. 2° earū insatiabilitatē. 3° eaꝝ afflictionē. ꝑ debet hō ɔsiderare eaꝝ instabilitatē. qa hodie diues cras ē pauꝑ. 7 si toto tp̄e vite sue possideat. ī morte dimittūt̄. Et iō certa cū pateant non tibi ꝑcet hyems. i. mors. Et ideo ait Jero⁹ de miseria humana. Quid ingt ꝓsūt o frat̄ diuitie? qd vana gl̄ia? qd leticia mūdi? cū non liberent hoīem de morte nec defendant a v̄me nec eripiāt a fetore. Ecce. n. q heri sedebat gl̄iosus ī aula: nūc latet despectus sub tūba. 7 q vescebat̄ delitiis ī cenaculo: modo ɔsumit̄ a v̄mibus ī sepulchro. Cur ḡ suꝑbis v̄mis 7 cinis. diuitias pauꝑib⁹ dispꝑgēdas accumulas. cū dicat ps. Dormierunt somnū suū 7 nihil īuenerūt oēs viri diuitiaꝝ ī manib⁹ suis. 2° ɔsiderare debet hō eaꝝ insatiabilitatē. qa quanto plures hō diuitias hꝫ. tanto magis desiderat. Un̄ Sen̄. ait. Licꝫ ista cōgregent̄ nūqꝫ explebūt inexplentē aīūꝫ: sicut null⁹ humor sufficit ad saturandū eū cuius desideriū nō ex īopia ſ estu ardentiū visceꝝ orit̄. nō. n. sitis illa ſ morb⁹ est. Hᵉ ille. Et iō Quītilian⁹ de oratoria institutiōe li° 8° ait. Tam deest auaro qđ hꝫ q̄ꝫ qđ nō hꝫ. ḡ in his hō nō debet suꝑbire. 3° ɔsiderare dꝫ hō eaꝝ afflictionē. qa abūdantia diuitiaꝝ cāt abundantiā afflictionū cupiditatū timorē atqꝫ dolorē 7 multas anxietates inducit. Et ideo Epimenides ait. Pecunia auaro suppliciū ē. Propt̄ qđ dic Aug⁹ ī li° đ cathetiçādis rudib⁹. In hac vita hoīes magnis labori⁹ requiem q̄rūt 7 securitate ſ ꝑuis cupiditatib⁹ nō īueniūt. Volūt. n. q̇escē in reb⁹ inq̇etis 7 nō ꝑmanētib⁹. Et qa ille tp̄e subtrahunt̄ 7 transeūt timorib⁹ 7 laboribus atqꝫ dolorib⁹ eos agitāt nec q̇etos esse ꝑmittūt. siue. n. ī diuitiis velit hō req̇escē magis suꝑb⁹ efficit̄ q̄ꝫ secur⁹. An non videmus q̄ꝫ multi eas ꝑdiderūt.

multi etiam ꝓpter illas perierūt. aut cū eas hr̄e cupiūt aut cū iam habentꝭ eis oppressis a cupidioribꝫ auferūtur. q̄ si etiā p totā vitā cū hoīe pmanerēt ⁊ nō desererēt dilectorē suū. ipse illas sua morte desererēt. Et iō q verā requiē ⁊ verā felicitatē desiderat. debet tollere spem suā de rebꝫ mortalibꝫ ⁊ p̄tereūtibꝫ ⁊ eā collocare i̊ dño oīm ut herēs ei q manet in etnū ⁊ ipse cū illo maneat in eternū. h̄ ille. Confirmat predicta Greg⁹ i 15° lib° moral'. di. Prius nāqꝫ mens auari dolorē h̄uit in ipsa sue cōcupiscētie fatigatiōe: q̄lit̃ ꝯcupita raperet. quō aliq̄ blandimētis. aliq̄ terroribꝫ aufferret. At postqꝫ acq̄sitis rebus puenit ad desideratū. ali⁹ hūc dolor fatigat ut cū sollicito timore custodiat qd gui labore meminit acq̄situꝫ. Hinc inde insidiatores metuit. atqꝫ h̄ ppeti qd ipe fecit ab aliis fieri ptimescit. h̄ ille. Sed de multis h̄ pauca ista sufficiāt. qa i tractatu de auaritia clari⁹ ⁊ diffusi⁹ ista apient̃ cū de detestatiōe ei⁹ tractabit̃. Patet ḡ qꝫ nō debet hō ex his supbire. Pateqꝫ ps secūda sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ ponūt̃ remedia cōtra tertiā radicem supbie que dicit̃ p̄eminētia dignitatū.

Ertio i isto sermōe adhibenda sūt remedia ꝯ̄ tertiā radicem supbie q̄ dicit̃ p̄eminentia dignitatū. Nā tria debet hō de eis ꝯsiderare ut p eas trāseūdo supbiam euadat. eaꝝ penalitatē. eaꝝ mutabilitatē. eaꝝ inq̄etudinē. ꝓ debet hō cōsiderare dignitatū penalitatem. quia Sapie 6° ca°. scriptū ē. Potētes potent̃ tormēta patient̃. Et i eodē ca° dr̄. Durissimū iudiciū his qui p̄sunt fiet. Et Aug⁹ inq̄t. Quāto quis i loco supiori tāto in piculo maiori v̊sat̃. Ista ꝯsiderabat Salomō q potētissim⁹ fuit. Vn̄ de seipso Ecclesiastes. 2° ait. Dixi ḡ in corde meo. Vadā ⁊ affluam deliciis ⁊ fruar bonis. ⁊ vidi qꝫ hoc q̊ꝫ eēt vanitas. risum reputaui errorē. ⁊ gaudio dixi: quid frustra decipis? Cogitaui in corde meo abstrahē a vino carnem meā ut aīuꝫ meū trāsferrē ad sapiam deuitarēqꝫ stulticiā. donec viderē qd eēt vtile filiis hoīuꝫ. q̊ facto op⁹ ē sub sole numero dierū vite sue. Magnificaui opa mea. edificaui mihi domos. plātaui vineas. feci hortos ⁊ pometa ⁊ conseui ea cūcti generis arboribꝫ. ⁊ extruxi mihi piscinas aq̄ꝝ ut irrigarē siluā lignoꝝ germinantiū. possedi seruos ⁊ āciIlas. multāqꝫ familiā habui. armēta quoqꝫ ⁊ magnos ouiū greges vltra oēs q fuerūt an me in ierlm. Coaceruaui mihi argentū ⁊ auꝛū ⁊ substātias regū ac ꝓuinciaꝝ. feci mihi cantores ⁊ cātatrices. cyphos ⁊ vrceolos in misterio ad vina fūdenda. ⁊ supgressus sum opibus oēs q fuerūt an me i ierlm. sapiā q̊qꝫ pseuerauit mecū. ⁊ oīa q̄ desiderauerūt oculi mei nō negaui eis. nec ꝓhibui coꝛ meum qn oī voluptate frueret̃ ⁊ oblectaret se i his que parauerā. ⁊ hāc rat⁹ sū ptē meā si vterer labore meo. Cūqꝫ me cōuertissem ad vniuersa opa q̄ fecerāt man⁹ mee ⁊ ad labores i qbꝫ frustra sudaueram: vidi i oībꝫ vanitatē ⁊ afflictionē aī ⁊ nihil pmanē sub sole. h̄ ille. 2° igit̃ debet hō ꝯsiderare etiā eaꝝ mutabilitatē. qa ut etiam pꝫ ex p̄dicto textu: glia mūdi ē sicut flos decidens. Vnde Ysa. 28°. Erit flos decidēs glie exultatiōis. Et iō Isidor⁹ de his ⁊ aliis bonis

trāsitoriis ingt. Si hūero sapiam Salomōis. si diuitias Creti. si potestatē Octauiani. si pulchritudinē Absalonis. si fortitudinē Samsonis. qd mihi ꝓsūt si aīa dat' demōibꝫ 7 caro ṽmibꝫ. 7 iō electo papa dr̄. Pat' scē sic transit glia mūdi. 3° debet hō ɔsiderare earū dignitatū 7 potētiaꝝ ingetationē. qa ꝑsidētes nūq̄ꝫ qescūt. Et iō de hac ingetatiōe 7 aliis malis glie 7 potētie 7 diuitiaꝝ mūdi logt' Aug° tractans de glia romanorū in 4° de ciui. dei. ca° 3°. di. Jam itaqꝫ videam° q̄le sit qꝫ tantā latitudinē ac diutnitatē īperii romani illis diis audēt tribuē. q̄s etiā ꝑ turpiū ludoꝝ obsequia 7 ꝑ turpiū hoīuꝫ misteria se honeste coluisse cōtendūt. Q̄ꝫq̄ꝫ vellē ꝑus paululū inqrē q̄ sit ratio q̄ prudentia cū hoīuꝫ felicitatē nō possis ondē: sꝑ ī bellicis cladibꝫ 7 ī sanguine ciuili uel hostili cū hūano 7 cū tenebroso timore 7 cruēta cupiditate ṽsantiū ut vitro leticia eoꝝ comparet' fragilit' splēdida cui timeat horribili° ne repēte frāgat' de īperii magnitudine ac latitudie velle gloriari. Hꝫ ut darius diiudicet'. Hꝫ facilius ut videatur nō vanescam° inani vētositate iactati atqꝫ obtūdam° intētionis aciē altisonis vocabulis reꝝ cū audim° ꝑplos regna ꝑuīcias ꝫ duos ɔstituam° hoīes. Nā singulus qsqꝫ hō ut ī sermōe vna lrā ita q̄i elementū ē ciuitatis 7 regni quātalibet īraꝝ occupatiōe latissimi. Quoꝝ duorū hoīuꝫ vnū pauperē uel potius mediocrē. aliū ꝑdiuitē cogitemus. ꝫ diuitē illū timoribꝫ anxiū. meroribꝫ tabescētē. cupiditate fragrantē nūq̄ꝫ securū. sꝑ ingetū. ꝑpetuis īimicitiaꝝ ɔtētionibꝫ anhelantē. augentē sane his miseriis ꝑrimoniū suū ī immēsū modū atqꝫ illis augumēt' curas q̄qꝫ amarissimas aggerātē. Mediocrē vo illū re familiari ꝑua atqꝫ succincta sibi sufficiētē carissimū suis. cū cognatis. vicinis. amicis. dulcissima pace gaudētē. pietate religiosū. benignū mēte sanū corꝑe. vita parcū. moribꝫ castū. ɔsciā securū. Nescio vtrū qsq̄ꝫ ita desipiat ut audeat dubitare quē ꝑferat. Vt g̊ in his duobꝫ hoībꝫ. ita ī duabus familiis. ita ī duobꝫ ꝑplis. ita ī duobꝫ regnis regula seqt' eqtatis. Qua diligent' adhibita si nr̄a intentio corrigat' facillime videbim° vbi habitet vanitas 7 ubi felicitas. Hꝫ ille. Vn̄ euāgelica lectio docet nos hodierna die vitare suꝑbiā di. Math. 6° ca°. Attēdite ne iusticiā vr̄am faciatis corā hoībꝫ ut videamini ab eis: alioqn mercedē non habebitis apud patrē vestrū q in celis ē. Vbi docet nō solū nō suꝑbire de malis debē ꝫ neqꝫ de bonis. Jō seqt'. Cū g̊ facis el'yam noli tuba canē an̄ te sicut ypocrite faciūt ī synagogꝭ 7 ī vicis ut honorificēt' ab hoībꝫ. Vbi dic Criso°. Ille tuba ante se canit q pompā vane laudis q̄rit. seqt'. Amen dico voƀ receꝑūt mercedē suā. Te aūt faciēte elemosynā: nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua ut sit el'ya tua ī abscōdito 7 pr̄ tu° q videt ī abscōdito. reddet tibi. Et cū oratis nō eritis sicut ypocrite q amāt ī synagogꝭ 7 in angulis plateaꝝ stātes orare ut videantur ab hominibꝫ. qd̄. s. ex suꝑbia ꝑuenit. Amē dico voƀ receꝑūt mercedē suā eo mō q̊ dictū ē. Tu aūt cū oraueꝛ intra ī cubiculū tuū. 7 clauso ostio ora patrem tuū ī abscōdito. 7 pr̄ tu° q videt ī abscōdito. i. bonā intentionē cordis tui reddet tibi. s. mercedē etnā ī illa suꝑna glia ubi ipse cū filio 7 spū scō viuit 7 regnat ī secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato Ciner; de detestatiōe suꝑbie rōne dei Sermo 39⁹.

Omne quod

ē in mundo ⁊c. iter; ubi s̄. Post dicta de suꝑbia frēs carissimi ad maiorē ei⁹ deuitationē ↄgruū videt̄ detestabilē ei⁹ ptractare ↄditionē nec nō demōstrare g̃uitatē q̄ maxime ōndit̄ in maiori offensiōe dina sup oīa alia vitia. Ait.n Ber. Fornicator seipsum dehonestat. luxuriosus pximū molestat. elat⁹ q̄tū; ī se ē deū inhonorat. Nā sicut humilitas dicit̄ spālit̄ deū honorare. iuxta illud Eccl. 3°. Magna potentia dei: ⁊ ab humilibꝫ honorat̄: sic spāli modo dicit̄ suꝑbia deū ī honorare. Et sicut humilis solā potētiā dei magnā reputat ⁊ ei bona sua tribuit ⁊ eā glificat: sic suꝑbꝫ potentiā magnā suā reputat. ⁊ bona sua sibi tribuit. ⁊ eā laudat atq; glificat. ⁊ si nō exteri⁹ saltē iteri⁹. Vn̄ fm Greg. Laudes suas tacit⁹ clamat. Et iō dicit̄ manū suā osculari. Job. 31°. ubi sic legit̄. Si osculat⁹ sū manū meā ore meo. q̄ ē iīqtas maxīa ⁊c. vbi glo. Manū suā ore osculat̄ q laudat qđ facit. qđ ē iniqtas maxīa. qa auctori sui grām negare ↄuīcit̄ qsqs sibi tribuit qđ opat̄. Iō bn̄ dicit Iohes. Oē qđ ē mūdo ⁊c. Detestanda est igit̄ suꝑbia ī isto sermone ꝑncipalit̄ respectu dei ⁊ h̄ tribꝫ rōnibꝫ.

ꝑ̊ rōne diuine offensionis.

2° rōne dīne inhonorationis.

3° rōne inique desponsatiōis.

Pars ꝑma hui⁹ sermonis. ī qua detestat̄ suꝑbia respectu dei rōne dīne offensionis.

Rimo igit̄ in isto sermōe detestanda ē suꝑbia rōne dīne offensiōis. Nullū.n. vitiū est qđ ita offendat maiestatē dīnā sicut suꝑbia. Cui⁹ potissima rō ē. qa hō per suꝑbiā vult deo eqpari dum affectat p̄esse ⁊ nulli subesse. altissim⁹.n. ē qui oībꝫ p̄est ⁊ nulli subest. Vn̄ de maiestate dīna loqt̄ Aug⁹ ī li° de vera īnocētia. ca° 60. di. Excedit supeminētia dignitatis nō solū vsitati eloqui n̄ri ſ etiā intelligētie facultatē. Verius.n cogitat̄ deus q̄; dicit̄. ⁊ veri⁹ ē q̄; cogiter̄. Et iō ī li° meditationū. ca° 28°. ait Deus ē cui⁹ potētia nō exhaurit̄. cui⁹ mīa nō exinanit̄. cui⁹ scīa non deficit cui⁹ ptās qđ vult efficit. Et ī li° đ speculo. ca° 18°. idē ī qt. De⁹ suꝑ quē nihil sine q̊ nihil. deus sub q̊ totū. cū q totū in q̊ totū. deus a q̊ oīa. p quē oīa. in q̊ oīa. h̄ ille. Ecce qđ est deus. Sed suꝑbus vult h̄ idem p suꝑbiā esse. vn̄ nō solū ꝑm⁹ suꝑbꝫ eq̄lis voluit eē altissimo ſ etiā qcūq; suꝑbꝫ. nec solū eq̄lis ſ etiam supior deo vult eē. Vn̄ Ber. loquēs de illo verbo. 2. Thessal. 2°. Qui extollit̄ ⁊ aduersat̄ sup oē qđ dicitur deus. Horret inqt human⁹ itellectus v̂bū: vtinā horreat simit̄ cogitatū malignū pitēr ⁊ affectū. Dico.n. vobis q̄ nō ille tm̄. ſ ⁊ oīs suꝑbꝫ extollit̄ sup deū. Vult.n. deus fieri volūtatē suā. vult ⁊ suꝑbus suā fieri. Iam videt̄ eq̄litas. ſ vide male cōgruā ꝓportionē. de⁹.n. ī his q̄ ratio approbat suā vult fieri volūtatē. suꝑbꝫ v̊o cū rōne ⁊ cōtra rōnē. h̄ ille. Qđ ↄfirmare videtur Aug⁹ in libro de spū ⁊ l̄rā di. Suꝑbia oīt cū sibi q̄sq; p̄fidit. seq; sibi ad viuendū caput facit. q̊ motu decidit̄ ab illo fonte vite cui⁹ soli⁹ haustu iusticia bibit̄ beata. s. vita. h̄ ille. Horum

manifesta reperiūť exēpla ⁊ apta. Le-
giť.n.ī cronicis romanoꝝ de gallicula
Gaio q̃ ad tantā venit ſupbiam ut ſe
in tēplo dn̄i tanq̄ deū coli p̄cipet ⁊ ad
tantā poſtea deuenit īſaniā ut clama-
ret nūc oīs pplꝰs roman⁹ vnū ſolū hꝫ
caput ut illud poſſet amputare. ⁊ oēs
occidē inſiľ. q ad vltimū ad h̄ deuenit
ut ab hoīb⁊ odireť ⁊ abhominareť. ⁊
etiā a pp̄riſ ꝓtectorib⁊ occiſus ē igno
minioſe. Itē recitat Doroſi⁹ q̃ Domi
cian⁹ īpator ad hāc ſupbiā deuenit q̃
nomē xp̄i ⁊ eccleſiā ⁊ genus dn̄i de to
to orbe deleri p̄cipet ⁊ ſe vt deū colen
dū p̄cepit ⁊ ſcripſit. q tn̄ adeo abiect⁹
⁊ hūiliatus ē ut p⁹ multa ſua flagitia
⁊ cū ſe p̄cepiſſet deū ⁊ dn̄m nominari
⁊ coli· cōtinuo a ſuis ī palatio occiſus
diſtract⁹ p latinas ig̊minioſe ſepult⁹ ē.
⁊ oīa ſua edicta a nerua ſuo ſucceſſore
irritata ⁊ caſſata ſūt. Itē Alex. voluit
ſe facē adorare. Et inť reliq̊s ipſū ſup
hac demētia arguētes acerrimus exti-
tit Caliſtenos. Idcirco q̄dā ali⁹ maxi-
m⁹ natu ex ſuis ita dixit ei. Si dn̄ ha-
bitū corpis tui parē eē voluiſſent· or-
bis te nō capet ·altā manu orientem·
altā occidentē ꝯtingēs. Quid tu igno
ras arbores magnas diu creſcere vna
extirpari hora. ſtultus ē q fruct⁹ ſpec-
tat· altitudinē nō metuit. Vide ne dū
cacumē venire cōtendis· ī ipſis ramis
q̊s apprehenderi decidas. Leo qn̄ꝫ mi-
nimaꝝ auiū pabulum fuit. Nihil tam
firmū ē cui piculū non ſit ab īualido.
Deniq̄ ſi deus es tribuē mortalib⁊ be
neficia debes non ſua eis eripe. Si aūt
hō es· id q̄d es ſp te eē cogita. ſtultū ē
eoꝝ meminiſſe ꝓpť q̄ tui obliuiſcaris.
h̄ ille. Ecce q̃ ſupbia vult ſe equipari
deo. ⁊ iō deneť ut patuit, ꝓpťea dete-
ſtāda ē. Supbꝰ ſepi⁹ ſeipſū gl̄ificat de

bonis q̄ a deo recipit uel q̄ deus p ipſū
opať. Vn̄ ſeipſū q̊dāmō deificat dum
ſeipſū p̄fert deo. ⁊ ē idolatra ſui ipſi⁹
⁊ idolū ſeipſū colēs. ℣. ſupbꝰ offen
dit ḡuiť deū. qa cū oīa vitia ait Greg⁹
a deo fugiant ſola ſupbia ſe ei opponit
Vn̄ Iob. legiť 15° ca°. de ſupbo. Tetēdit
aduerſus deū manū ſuā. ⁊ ꝯ oīpoten-
tē roborat⁹ ē. cucurrit aduerſus eum
erecto collo. ⁊ pingui ceruice armat⁹
ē. ubi dr̄ glo. Cōtra deū manū tēdē ē
ī opatiōe praua deſpectis ei⁹ iudiciis
pſeuerare. Cōtra deū roborať qa ꝓſpe
rari ī ſua mala actiōe pmittiť. Erecto
collo aduerſ⁹ deū currit dū q̄ creatori
diſplicēt cū audacia ppetrat. Piguis
ceruix ē opulēta ſupbia affluentibus
reb⁊. Et iō ſupbꝰ directe peccat ī deū.
Eſt.n. deus alpha ⁊ o p̄ncipiū ⁊ finis
Apoc. p̊. ca°. Eſt etiā dn̄s. vn̄ ps. Qui
aſcēdit ſup occaſū dn̄s nomē illi. Eſt
etiā ille q hꝫ poteſtatē ſup mortē. s. q
pōt reſtaurare q̄ pierūt. ⁊ iō ver⁹ dn̄s
ē. Vn̄ ſepe ī veti lege dr̄. Ego domin⁹
ego dn̄s: h̄ ē nomē meū. Eſt etiā lar-
gitor oīuꝫ bonoꝝ. Unde Aug⁹ in 8° de
ciui. dei. ca° 5°. ait. Verus deus ē veruꝫ
auctor· v̄itatis illuſtrator. ⁊ btītudis
largitor. Et in eodem ca° 4°. ait. Homo
ita creat⁹ ē ut p id q̄d ī eo p̄cellit attī-
gat ad illud quod cūcta p̄cellit. i. vnū
deū optimū ſine quo nulla naťa ſubſi
ſtit· nulla doctrina inſtruit· null⁹ vſ⁹
expedit· ipſe q̄rať ubi ſecura ſunt oīa·
ipſe cernať vbi nob̄ certa ſūt oīa· ipe
diligať ubi nob̄ recta oīa. h̄ ille. Sup-
buſ peccat ī deū inq̄tū eſt p̄ncipiū dū
opa q̊rū ē p̄ncipiū ſibi attribuit. Hoc
mō peccauerūt ī deū phariſei q dixe-
rūt. Linguā nr̄am magnificauimus:
labia nr̄a a nobis ſūt. Peccant etiam
ſupbi in deū inq̄tū ē finis· dū omnia

opa sua faciũt ut videant̃ ab hoībus.
ut legit̃ Math.23. Peccãt etiã ĩ deũ
inq̃ꝫtũ ipse ẽ dñs. dñ ĩ se ꝛ ĩ rebꝫ suis
volũt habẽ dñiũ ubi debẽt habẽ dis-
pensationẽ solũ. sic peccabãt illi q̃ di-
cebãt: Quis dñs deꝰ noster? Peccãt
etiã ĩ deũ inq̃ꝫtũ largitor est. dũ de bo
nis dei deũ ĩpugnãt. accipiẽtes mãm
supbiẽdi ꝛ deũ cõtẽnendi vnde debue-
rũt accipe mãm seruiẽdi ꝛ hũilit̃ ꝛ de-
uote. Peccãt etiã in deũ inq̃ꝫtũ ipse
largitor est. dũ dant ad volũtatẽ suã
qđ debuerint dare ad volũtatem dei.
Ecce q̃lit̃ supbia offendit deũ. Nã im
pugnat eũ in oĩ loco. ĩ oĩ tpe. ꝛ ĩ oĩ p-
sona. Fornicatio aũt nũq̃ꝫ aut raro ĩ sa
cro loco cõmittit̃. ꝫ supbia potiꝰ cõmit
tit̃ in sacro loco q̃ꝫ in alio. Tũc. n. magĩ
supbe indute incedũt mulieres qñ ad
ecclesiã vadũt. Multa etiã sũt peccata
a q̃bꝫ cauet̃ etiã in magnis sollẽnitati
bus. ꝫ supbia tũc maxĩe exercet̃. Mul
te etiã sũt psone q̃ etiã fornicari dedi-
gnarent̃ que tñ pctm̃ supbie recipiũt.
Supbia enĩ latitat sub cinere ꝛ cilicio
scd̃m Greg. Cetã vitia deo aufferunt
paupes et ignobiles. ꝫ supbia auffert
ei nobiles diuites ꝛ potẽtes. Et sic pꝫ
q̃ detestãda ẽ supbia rõne oĩne offen
sionis. patetq̃ꝫ ps pma huiꝰ sermonis.

Pars secũda hꝰ sermõis. in q̃ detestat̃
supbia respectu dei rõne ĩhonoratõis

Ecũdo ĩ isto ẜmone detestan
da ẽ supbia respectu dei rõne
inhonoratiõis. q̃a inhonorat
deũ corde ore ꝛ ope. ac si supbus deo
dicat. Nõ solũ te offendi ꝛ cũ inimico
tuo te sociaui. ꝫ dedecꝰ qđcũq̃ꝫ facẽ po
tero. statui. Facit dedecus supbus deo
ope cũ sibi ipsi gl̃iam attribuit. cõtra

illud qđ apl̃s dic̃. 1. Cor. x. Oĩa in glo
riã dei facite. Facit insup ore dedecus
deo cũ oĩa q̃ possidet a se habẽ dicit. cõ
illud qđ aplus. 1. Cor. 15. dic̃. Grã dei
sum id quod sum. Facit etiam super-
bus dedecus deo corde cum celsitudi-
nem appetit ad honorem ꝓpriũ. Et iõ
assĩlat supbꝫ ꝛ ambitiosus Phetõti. dẽ
q̊ dic̃ Ouidiꝰ liͦ 3. metamorphoseos.
q̃ꝫ a sole generatꝰ. curru inflãmatꝰ seu
sublimatꝰ. ltĩs aratꝰ. lonis occupatus.
mole minoratꝰ. timore turbatꝰ. mor-
ti cõdẽnatꝰ. dsibꝫ ornatꝰ. fletibꝫ rigatꝰ
P̊ supbus ꝛ ambitiosus ẽ filius solis
q̃a appetit pentũ appatẽtiã. eo q̃ꝫ natꝰ
sub dñio solis nãlit̃ appetit tpalẽ appa
rentiã ut dicũt astronomi. 2ͦ supbꝫ
ꝛ ambitiosus sublimat̃ q̊ ad sitũ. quia
Phetõ petiuit a prẽ suo ut regẽt cur-
rũ solis. ꝫ sol dissuasit sibi ꝓpt̃ piculũ.
Sic ambitiosus appetit eẽ cũ magnis
quos postea vult regẽ. Sed sol vidẽs
Phetontis obstinationẽ ĩ petẽdo du-
xit eũ in altũ ut videret currũ ꝛ picu-
lũ. Et quia currꝰ erat igneus credidit
ipsũ eẽ aureũ ꝛ cõsiderauit ornamẽta
pciosa q̃ Vulcanꝰ artificiose condidit
ꝛ nõ cõsiderauit piculũ: sic ambitiosꝰ.
Vñ Ber. omel. 33. sup Cantic. dicit sic
Serpit hodie tabes p oẽ corpꝰ ecclesie.
Sũt. n. oẽs amici ĩ appatẽtia ꝫ fere oẽs
sunt inimici in existentia. oẽs vocari
volũt ĩtranei: ꝫ oẽs sũt extranei ꝛ ad-
uersarij. oẽs domestici ꝛ nulli pacifi-
ci. oẽs q̃rũt q̃ sua sũt: non q̃ Ihu xp̃i.
ministros se dicũt xp̃i: nõ tñ seruiũt
xp̃o. de bonis xp̃i intendũt honorari:
nõ tñ honorẽ ĩpendunt xp̃o. Hꝫ ille. 3ͦ
supbꝫ ꝛ ãbitiosus ẽ ĩ curru locatꝰ. q̃a
cũ sol nõ posset Phetonti dissuadere
posuit eũ in curru suo vnguẽs ipsum
vnguẽto cõseruatiuo a nimio calore.

Sic ambitiosus appetens dignitatem siue currū dignitatis vngit' vnguēto adulationis. Vn̄ Vgo de claustro aīe dic. Quatuor sūt q̄ trahūt currum elatiōis. s. amor dominandi. appetit⁹ glīe 7 ppe laudis. cōtēptus. 7 inobediā. Rote do sūt iactantia mētis. 7 arrogātia. Obositas 7 leuitas. Auriga in h' curru ē spūs supbie. Amatores mūdi ferunt' in h' curru. Effrenes sūt equi. volubiles rote. auriga puersus. 7 qui portat' infirm⁹. h' ille. 4° ambitiosus est letis arat⁹. Nā sup imaginē Phetōtis scripti erāt vsus qb⁹ sol docuit eū regere currū suū p hos vsus. Vt ferāt equos 7 celū tria calores. Nec imū nec sūmū volutare p ethera currū. Alti⁹ egress⁹ celestia tecta cremabis. In funerū medio certe tut⁹ ibis. p hos vsus informabat' Pheton ducē currū solis nec nimis pfūde nec nimis alte s̄ mediocrit'. Sic ambitiosus ascendit gradum honorū p ypocrisim 7 simulatā sanctitatē. aliqn̄ p terrū ablationē. 7 q2 non tenet mediū ōtur'. iō ut Pheton corruit. 5° est loris occupat⁹. Nā Apollo tradidit filio suo lora qb⁹ equos regeret. Sic lora qbus p̄sidentes regunt sūt austeritas ad malos 7 benignitas ad bonos. qd' nō facit ambitiosus. 6° ābitiosus ē mole exonerat⁹. Nā Pheton nō fuit ita ponderosus ut debuit qd' pcipientes eq ceperūt deuiare. Sic ābitiosi sūt leues. q2 nō intēdūt cure sibi tradite nec curant de grege s̄ solū ut p̄sint. 7° ābitiosus timore turbat'. Nā Pheton valde timuit sic videns equos exorbitare 7 se in piculo cōstitutū. Sic ambitiosus turbat' remorsu ɔsciē. 8° ambitiosus morte ɔdēnat'. Nā Pheton cecidit de curru sicut impressio que apparet in stella cadendo. 7 a fulmine pcussus cecidit in flumen 7 mulier sepeliuit eū. Sic ambitiosus ī obstinatiōe rapit' 7 ī flumie īferno ɔmergit' q̄ p̄tereūt more labentis aque 7 obstinatio sepelit eū. 9° ambitios⁹ ē vsibus ornatus. Nā iuxta sepulchꝝ Phetontis sūt descripti vsus ɔtinentes audaciā ei⁹ q̄lit' voluit regē currū Sic ī morte ambitiosorū ad iactantiā nō ad valorē deferūtur equi arma 7 alia ornamenta secularia. Postremo ambitiosus ē fletib⁹ rigat⁹. Nā sorores Phetontis plangebant ei⁹ mortē. Sic mors ambitiosi plangit' solū a cōsanguineis. alij aūt gaudēt de ei⁹ morte. Ecce g̊ opa supboꝝ qb⁹ valde ībonorat' deus. Et iō ɔtēnenda ē supbia rōne inhonoratiōis. Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ s̄monis.

Pars tria hui⁹ s̄monis. in q̄ detestat' supbia respectu dei rōne iīque despōsationis.

Tertio ī isto s̄mone detestanda est supbia respectu dei ratione inique desponsationis. Nā int' luciferū 7 dn̄am supbiā fuit ɔtractū matrimoniū in celo p vba de p̄nti. Ezech. 28°. Eleuatū ē cor tuū in decore tuo. Cū ista sponsa sua genuit multos filios supbos. qbus dr̄ Joh. 8°. Vos ex p̄re diabolo estis. Si g̊ aliquā glīam habeant supbi. de h' inanit' gloriāt' q2 sint filij diaboli de p̄ma vxore ipsi⁹ cū maledictū sit tale mr̄imoniū eo q2 sit ɔ̄ oē ius mr̄imonij benedicti a deo. ī multis cōditionib⁹. Prima ē ɔditio q2 vno ɔiugū viuēte alt' alti nō debet ɔiugi p⁹ despōsationē p vba de p̄nti. 27. q. 2. c. despōsatam. nisi vellet intrare religionem ante copulam

carnalē.20.q.2.c.puella.et.27.q.2.c.scripsit. In mr̄imonio aūt cū supbia ipsa multi cōiūgit̄ 7 multotiēs intrat religionē.qa trāsfigurat se ī angelū lucis.etiā exit religiōꝫ nō h̄ns vllā stabilitatē. Secūda ꝯditio ē.qa sponsa nō debet stati dari.27.q.2.c. Institutū ē ut iam pacte sponse nō statim tradāt̄ ne vilem habeat marit⁹ datā quā nō suspirauit sponsus dilatā. In mr̄imonio aūt cū supbia statim dat̄ cuiqꝫ volēti. Tertia cōditio est.qa nemi debet cū alteri⁹ ꝯsanguineis copulari nec in vita nec ī morte.ꝓpt̄ publice honestatis iusticiā.27.q.2.c.si quis aliquam desponsauerit. Hec aūt eq̄ accipit matrē 7 filiā. Ezech.16° ca°. Qualis mat̄ talis filia eius ē. Quarta ꝯditio ē.qa fornicatio supueniēs impedit sponsalia.27.q.2.c.raptor. Hec aūt fornicat̄ 7 nō dissoluit̄. Quīta ꝯditio ē.quia sponsalia soluūt̄.ꝓpt̄ leprā uel aliā infirmitatē supuenientē.ex̄ d̄ iure iurā.c.quēadmodū. Sic mr̄imoniū int̄ hominē 7 supbiā qn̄ꝫ soluit̄ egrotatiōe. ps. Cōuersus sū in erūna mea ⁊c̄.qn̄ꝫ nō. ps. Dissipati sūt 7 ꝯpūcti. Sexta ꝯditio ē.qa diabolus sponsam suā supbiā vult oīb⁹ eē cōem. Quanto pl̄es eā accipiūt tanto magis letat̄.etiā qa nō sepatā ab eo tradit alii. Septiā ē.qa ꝯtrahit cū vno p v̄ba de p̄nti 7 cuꝫ alio p v̄ba de futo. Sic supbia fuit desponsata diabolo p v̄ba de p̄nti ī celo 7 cū hoīe ī padiso p v̄ba de futuro di. Eritis sicut dij scientes bonū 7 malū. Gen̄.3° ca°. Octaua ꝯditio ē.qa spōsa duoꝝ lite pendēte neutri debet adherere q̄usqꝫ q̄stio decidat̄.ex̄ de sponsa duoꝝ.c.tua sup. Hec aūt supbia plurib⁹ supbis ꝯiūgit̄ q̄uis rixa sit inter eos: qm̄ int̄ supbos iurgia sunt. Nona ꝯditio ē.qa sponsalia nō ꝯtrahunt̄ añ septēniū.3.q.2.§.p̄.ubi d̄r. Sponsalia añ septenniū ꝯtrahi nō p̄nt. Hic aūt cōtrahūt̄ sponsalia cū supbia etiā añ septenniū coīt̄ ut p̄ꝫ. Decima conditio ē.qa vir mlta dat vxori sue.que vocant̄ donatiōes ꝓpt̄ nuptias.ex̄ de dote ꝓpt̄ diuortiū restituēda.c.nup. ubi habet̄ q̄ mulier dat viro dotem.s̄ vir dat vxori donationē s̄ illa donatio cadit ī ꝓfectū vxoris. Supbia aūt accipit tot donatiōes a spōsis suis quot expēdit ī supbia sua.7 ipsa dat eis dotem inferni. ps. Ascēdit vsqꝫ ad celos 7 descēdit vsqꝫ ad abyssos. Undecia cōditio ē.qa euidens signū sponsaliū est ānuli subarratio.30.q.5.c.nostrates. Ita despōsatio int̄ supbū 7 supbiā ōndit̄ signis ānuloꝝ vestimentoꝝ ⁊c̄. Duodecima ꝯditio ē.qa p̄me nuptie b̄ndicūt̄.nō aūt secūde.ex̄ de secūdis nup.c.p̄. Hic aūt nec p̄ma nec secūda b̄ndicit̄ s̄ totū ē maledictū. ps. Cōfūdant̄ supbi qa īiuste iniqtatē fecerunt in me. Et Ysa.28° ca°. Ue corone supbie ⁊c̄. Ex q̄bus oīb⁹ colligit̄ q̄ sicut hūilitas assilat nos xp̄o.ita superbia equiparat nos diabolo. Nā xp̄s 7 v̄go Maria fuerūt hūiles. De xp̄o d̄r Phil.2°. Hūiliauit semetipsū fact⁹ obediens vsqꝫ ad mortē ⁊c̄. De v̄gine Maria d̄r Luce p̄. Quia respexit humilitatē ancille sue ⁊c̄. Diabolus aūt supbissim⁹. Ipse ē.n.rex sup oēs filios supbie. Et iō Aug⁹ de supbia diaboli et hūilitate xp̄i in li° de salutarib⁹ documentis loq̄t ꝯpando īuicē di. P supbiā nāqꝫ 7 cupiditatē diabol⁹ dicit. In celū ascendā. Xp̄s cū hūilitate dicit: Hūiliata ē ī t̄ra aīa mea. Diabol⁹ p supbiā 7 cupiditatē dicit. Ero sīlis altissimo. Xp̄s p hūilitatē cū eēt in forma

dei exinaniuit semetipsū formā serui accipiēs. hūiliauit se pr̄i fact⁹ obediēs vsq₃ ad mortē. Diabol⁹ p̄ supbiā ⁊ cupiditatē dicit. Sup astra exaltabo soliū meū. Xp̄s cū hūilitate dicit. Discite a me q₂ mitis sū ⁊ hūilis corde. Diabolus cupid⁹ ⁊ supbꝰ p̄ Pharaonē loquit̄. di. Nescio dn̄m: ⁊ isrl̄ nō dimittā. Xp̄us cū hūilitate dicit. Si dixero q₂ nō noui eū. ero siūs vob̄ mēdax. ß noui eū ⁊ mādata ei⁹ seruo. Diabolus supbꝰ ⁊ cupid⁹ dicit. Mea sūt flumina ⁊ ego feci ea. Xp̄s cū hūilitate dic̄. Nō possū a meipso facē q̄cq̄₃. ß pr̄ meus in me manēs ip̄e facit op̄a. Diabol⁹ supbus ⁊ cupid⁹ dicit. Mea sūt oīa regna mūdi ⁊ gloria eoꝝ: ⁊ cui volo ego do ea. Xp̄s cū diues esset ꝑ nob̄ factus ē paup ut ei⁹ inopia nos diuites redderemur. Diabol⁹ supbꝰ ⁊ cupid⁹ dicit. Sic colligūt̄ oue que derelicte sūt: sic vniuersam trā ego ↄgregaui ⁊ nō fuit q̄ amoueret ⁊ apiret os atq₃ garriret. Xp̄us cū hūilitate dicit. Siṁs fact⁹ sū pellicano ī solitudine. Vigilaui ⁊ fact⁹ sū sicut passer solitari⁹ ī tecto. Diabolus p̄ supbiā ⁊ cupiditatē dicit. Exsiccaui vestigio pedum meoꝝ oēs riuos aggerū. Xp̄s cū hūilitate dicit. Nūqd nō possū rogare p̄rem meū: ⁊ exhibebit mihi modo plus q̄₃ duodecī legiones angeloꝝ? Et ut ad vltimū cōcludā: diabolus p̄ supbiā ⁊ cupiditatem cū ruina magna ad infernū p̄cipitat̄. Xp̄us cū hūilitate ad celos subleuat̄. Iō frat̄ carissime paucos diabolice tibi fraudis laq̄os ⁊ sc̄e hūilitatis g̃d⁹ descripsi: ut facili⁹ tibi subiectos valeas docē quō ⁊ q̄lit̄ eos euadāt atq₃ p̄ humilitatē reg̃ celoꝝ possideant. Et nos si volumus pficē nr̄i certamis cursū ⁊ ad etnā btitudinē ꝑuenire: caueam⁹ ī p̄mis cupiditatē malā ⁊ supbiā diabolicā: ⁊ cū oī hūilitate xp̄i conemur seq̄ vestigia. ß ille. Et sic p₃ q̄ supbia detestāda est rōne desponsatiōis siue sociatiōis diabolice. Et iō dr̄ in euangelio hodierno Mat. 6° ca°. Erat .n. eis vent⁹ ɔ̄ra⁹ .i. ventus supbie. Qua ꝑpt̄ rogem⁹ deū ut ab isto vento defendat nos ne peam⁹ sicut defendit ip̄e Ihūs discipulos ascendēs in nauē ⁊ cessauit vent⁹. ß dono ip̄i⁹ gr̄a hūilitatis cōsecuta ī p̄nti seculo gloriā excellentē cōseq̄mur ī futo ī secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica p̄ma in q̄dragesima de sp̄ebus superbie Sermo 40⁹

Omne quod est ī mūdo. aut est ↄcupiā carnis ⁊c̄. Iterū vbi s̄. Ad clariorē noticiā eoꝝ q̄ ī supioribꝰ dicta sunt de supbia frēs kmī inuestigare nccē est q̄t modis diuersis cōmittat̄ supbia. Pro q̊ sciendū ē sm̄ Greg. 2z° lib° moral̄. q̄ q̄tuor sūt sp̄es supbie. Prima ē cū bonū qd̄ qs habet sibi attribuit. Secūda ē cum credit a deo eē datū ß tn̄ ꝑ suis merit̄. Tertia ē cū iactat se habē qd̄ nō h₃. Quarta ē cū cetert̄ despectis singularit̄ vult videri. q̄ v̊ba hn̄t trāsūptiue in 2° sn̄iaꝝ dis. 42. c. ß supbia. Quas etiā species Greg⁹ in 14° lib° moral̄. sub aliis v̊bis explicat. di. Quatuor sūt sp̄es supbie qbꝰ oīs timor arrogātie demōstratur cū bona a semetipsis habere estimāt. aut bonū sibi datū desup ꝑ suis meritis putāt. aut certe cū iactant se habē qd̄ nō hn̄t. aut ceteris despectis singularit̄ videri appetūt. ß ille. De qbꝰ pōt adaptari illud p̊s. 51°. Domine nō est

exaltatum cor meum.s.affectādo ex-
cellentiam inordinate supra ꝓpriam
mensuram. ⁊ sic estimando bona col-
lata mihi attribuendo non a deo reco
gnoscendo. Ecce prima species. Neqꝫ
elati sūt oculi mei.i. oculi estimatiōis
⁊ affectiōis nō sūt vltra debitū ī altuꝫ
leuati: bona q̄ a deo habē cognoscim⁹
meritis attribuēdo. Ecce secūda spēs.
Neqꝫ ābulaui ī magnis magnificādo
ī me bona mea·uel apud alios.s.spiri
tualia uel tēporalia ea nō habendo uł
min⁹ possidendo. Ecce tertia species.
Neqꝫ ī mirabilib⁹ sup me.s.ambula-
ui existimādo mirabilia ⁊ q̄i singula-
ria sup me existētia ⁊ p̄ ceteris ītuen-
do ⁊ alios ex h̄ despiciēdo. Jō aūt mō
aliq̊ istoꝝ nō me exaltaui. q̄a ut dicit
dn̄s Math.23°. ⁊ Luce 18°. Qui se exal
tat hūiliabit̄. Et Jo͡hes in ͦbis ꝓposi-
tis inq̄t. Oē qđ ē in mūdo ⁊c̄. De qb⁹
spēb⁹ tria ī pn̄ti sermōe ꝯsiderabim⁹.
p̊ eaꝝ sufficientiam.
2° eaꝝ intelligentiā.
3° eaꝝ fugam.

Pars p̄ma hui⁹ s̄monis. in q̄ assignat̄
sufficiētia p̄dictaꝝ spēꝝ quare.s.sunt
tm̄ quatuor.

Rimo igit̄ in isto s̄mone ad-
uertendum s̄m Alex. ubi s̄ đ
spēbus superbie: ⁊ b̄m Tho.
ī scđa scđe.q.162. arti.4°. et 2° scripto
dis.42. đ spēb⁹ supbie arti.4°. ī corpo
re q̄ōnis. q̄ quatuor sūt spēs sicut dic
Greg⁹ nec plēs nec pauciores. Quaꝝ
sufficiētia sic assignat̄. Supbia ē q̄ hō
īiuriat̄ deo. aut g̊ h̄ ē q̄tū ad bonū qđ
hꝫ. aut qđ videt̄ habē ⁊ nō hꝫ. Si q̄tū
ad id qđ hꝫ· h̄ pōt esse dupliciť. q̄a aut
īiuriat̄ deo ī se. aut īiuriat̄ deo ī ꝓximo.
Si īiuriat̄ deo ī se q est p̄ncipiū oīs bo
ni· h̄ pōt eē dupliciť. aut in q̄tū hō po-
nit se totā cām boni. ⁊ sic determinatur
p̄ma spēs. aut in q̄tū nō ponit se totā
s̄ tn̄ p̄ncipalē. ⁊ sic determinat̄ secunda
spēs q̄ suis meritis attribuit qđ hꝫ. Si
aūt īiuriat̄ deo ī ꝓxīo· determinat̄ q̄rta
spēs. cū aliquis singulariť vult videri
despectis alijs. Si aūt est supbia q̄tū
ad illud qđ hō videt̄ habē ⁊ nō hꝫ· sic
ē t̄tia spēs.s.iactātia ei⁹ qđ nō habet̄.
Et sic pꝫ eaꝝ sufficiētia. Qꝫ si contra
arguat̄ sic. Filia ꝯuenit ī nā cū matre.
g̊ filie supbie ꝯueniūt ī nā cū supbia.
g̊ sūt plures eius species q̄ȝ iste q̄tuor.
Ad h̄ rn̄det̄ q̄ lꝫ filia in reb⁹ nālibus
sit eiusdē spēi cū mr̄e ⁊ p silitudinem
accipiat̄ in pctīs. nō tn̄ dicūt̄ hui⁹mōi
pctā eē ei⁹ dē spēi cū supbia matre ut
vnūq̄dq̄ȝ illoꝝ dicat̄ supbia. s̄ dicitur
filia p quādā ꝯformitatē causalitati a
q̄ īmediate nascit̄. Jtē si dicat̄. Sup-
bia ē q̄ homo deordinat̄ q̄tū ad deū ⁊
q̄tū ad ꝓximū. hō āt se hꝫ ad hoīem ī
triplici g̊du· uel sicut supior· uel sicut
par· uel sicut inferior. Tres p̄me spēs
supbie deordināt hoīem ad deū. q̄rta
deordinat hoīem ad hoīem parē ⁊ in-
feriorē. cuꝫ g̊ inobia sit supbia respec-
tu supiorꝪ. q̄a deordinat hoīem respec
tu hoīs supioris. ⁊ nō sit aliq̄ illarum
q̄tuor. g̊ est q̄nta species supbie q̄ de-
ordinat hō respectu hoīs supiorꝪ. g̊ ⁊c̄.
Ad h̄ rn̄det̄ q̄ inobia nō ē spēs sup-
bie formalis· īmo nascit̄ ex ea. Jnobia
enī sumit̄ penes nolle subesse volūta-
ti alteri⁹ uł p̄cepto. Supbia ͦo sumit̄
penes velle p̄esse. Sic g̊ inobia ꝯseq̄t
ad supbiā ⁊ nō ē spēs supbie. Qn̄ āt
dicit̄ q̄ spēs supbie sumit̄ respectu pa
ris uel inferioris. Dicēdū ē q̄ hō cō-
stitutus est in medio int̄ deum ⁊ alias

creaturas. hō ꝺo hoī par est nã. Iniuria. n q̄ hō iniuriat̄ p superbiã. uel ē respectu dei. uel respectu hoīs paris. Respectu aūt dei cū vendicat sibi qꝺ dei ē. s. superioritatē uel dn̄ationē. Vn̄ Augꝰ ī liᵒ de doctrina xp̄iana ait. Inest vitioso aīo id magis appetē ⁊ tanq̄ debitum vēdicare qꝺ vni p̄pe debet̄ deo. Sibi̇t iniuriat̄ hoī cum affectat ei libidinose dn̄ari q est ei par nã. Vn̄ ait Augꝰ. Cū hō eis q pares sūt sibi nālit̄ h̄ ē hoībꝫ dn̄ari affectat. itollerabilis oīo supbia ē. Sic ḡ sp̄es supbie aliō duoꝝ modoꝝ accipit. Itē si dicat̄. Ingratitudo est sp̄es supbie ⁊ differt ab illis q̄tuor. ḡ plures sūt q̄ȝ q̄tuor. Q̄ aūt ingr̄titudo sit sp̄es superbie videt̄ p illud qꝺ ait Ieroꝰ ad Cellantiã de recto modo viuendi. s. Quid tam supbū tam ingr̄tū videri p̄ōt q̄ȝ aduersus eiꝰ viuē volūtatē a q viuē accepisti. illiꝰ p̄cepta despicē q id aliqd īpat ut cās habeat remunerãdi. Ex hac auctoritate videt̄ q̄ ingr̄titudo sit supbie sp̄es. Q̄ aūt nō sit aliq̄ illaꝝ q̄tuor pȝ. Q̄m ingr̄titudo dicit̄ q̄n qs nō ē gratꝰ de bn̄ficio. s tal' bn̄ scit q̄ h̄eat bn̄ficiū a deo ⁊ nō a se. ḡ nō ē supbꝰ q̄ȝtū ad p̄mū modū superbie. Itē bn̄ scit q̄ nō hȝ p suis meritis Nec talis iactat se de eo qꝺ nō hȝ. nec vult singularit̄ videri p̄ aliis. vn̄ neutrū q̄tuor videt̄ ingr̄titudo. ḡ si ē sp̄es supbie relinq̄t̄ q̄ ē differēs ab illis q̄tuor. ⁊ sic plures sūt sp̄es supbie q̄ȝ q̄tuor. ḡ ⁊c̄. Ad h̄ breuit̄ r̄ndet̄ q̄ ingratitudo nō ē eēntialit̄ supbia s ꝯsequit̄ ad eã. Ingratus aūt dicit̄ q nō reddit gr̄as de bn̄ficio accepto. vn̄ q̄si princi piū bōi se reputat. ⁊ ita ad p̄mã sp̄em supbie reducit̄. eo q̄ nō retorq̄t beneficiū in illū a quo recipit. Et sic pȝ p̄s prima huiꝰ sermonis.

Pars secūda hꝰ s̄mōis. ī q̄ p̄dicte species p̄ticularit̄ declarant̄.

Ecūdo ī isto s̄mōe p̄dicte sp̄es p̄ticularit̄ declarãde sūt. Prima ḡ sp̄es supbie ī q̄ hō iniuriat̄ deo ī seipso q̄ ad bonū qꝺ hȝ. q̄ facit seipsū cām totalē boni qꝺ hȝ. Contra quē ap̄lus. i. Cor. 4°. sic dic. Quid habes qꝺ nō accepisti? Et si accepisti qd gl'iaris q̄si nō accepis? Vbi glo. Quid habes boni qꝺ nō accepisti ab alio saltem a deo a q̄ oīa bona p̄cedūt mediate uel īmediate. iuxta illud Iac. p̄. Oē datū optimū ⁊ oē donū p̄fectū desursū ē ⁊c̄. Et subdit. Si autē accepisti. s. oīa bona a deo. qd gl'iaris q̄i nō acceperis ab alio. s. ī te ipso ul' v̇bo corã aliis Nã reputare ⁊ p̄sumē q̄ hō h̄eat aliqd a seipso qꝺ hȝ a deo. p̄uersū est. Vn̄ Gregꝰ ait. Auctoris sui gr̄am negare ꝯuincit̄ q sibi tribuit bonū qꝺ opat̄. Est ḡ p̄ma exaltatio seu sp̄es supbie cū qs ex īordinato appetitu p̄pe excellentie bonū habitū nāle: ut ingeniū. intellectū. memoriã. fortitudinē. corporis pulchritudinē. uel bonū t̄pale: ut diuitias. gl'iam. honorē. potentiã. uel sp̄uale: ut gr̄am. sciam. sapiam. p̄dicationē. p̄phiam ⁊ hꝰmōi. sibi attribuit q̄si a se haberet nō a deo. Vbi nō diligent̄ q̄ supbia ꝯsistit nō solū ī cogitatiōe s etiã in affectiōe. Supbꝰ enī nō credit h̄. s. q̄ sit aliqꝺ in se uel alio qꝺ nō sit a deo. s de bono qꝺ hȝ seipsū ita magnificat ac si ab alio nō haberet s a se. Pro cuiꝰ declaratiōe sciendū s̄m Tho. s̄cda s̄cde. q. 162. et ī 2ᵒ s̄niaꝝ dis. 42. q̄ estimatio rationis ꝺ aliquo bono p̄ōt corrūpi dupliciter. Vno mō ī vl'i. ⁊ sic corrūpitur estimatio ratiōis q̄n̄. s. in vl'i qs estimat bonū vl'iter qꝺ

habet non habē a deo ꝫ a seipso. ⁊ hoc ptinet ad ĩfidelitatē. cum recta fides hēat ꝙ de⁹ ē actor oīuꝫ bonoꝝ. 2° corrūpit estimatio ratōis ĩ pticulari ꝓpt aliquā passionē. ſm ꝙ errant q opant̄ malū. ut dr̄ ꝓv. 4°. sicut v̄bi grā. Si qs sentiret ĩ vlī fornicationē nō eē pctm̄ eēt infidelis. non aūt infidelis censet̄ fornicator q fornicationē eligit tanq̄ bonū ꝓpt ↄcupīe passionem. Ita a simi si qs estimaret vl̄ter ⁊ absolute deum nō eē oīuꝫ creatorē uel hoīs grām pro meritis dare: eēt heresis uel infidelitatis pctm̄. Sed ꝙ aliqs ꝓpt ĩordinatū amorē ꝓpe excellentie ita de bonis suis gl̄iet̄ ac si ea ab ipso hēret ptinet ad supbiā nō ad infidelitatē. Ista spēs pōt figurari p ventū orīētalē. qa sicut ab orīēte egreditur nob̄ lux: ita a deo orit̄ nob̄ oē bonū grē ⁊ nāe de q̄ supbꝰ se exaltat sibi attribuēdo. Ex p̄dictis g̊ sūmatim colligit̄ ꝙ hō peccat p̄ma spē superbie. p̊ in corde de bonis suis nimiū gloriādo ac si a seipso haberet ut dictū ē. 2° de bonis suis se iactādo. 3° de bonis suis grās deo non agēdo ac si nō hēret bona sua a deo. Iō ait Greg⁹. Nō ē dign⁹ dādis q nō agit grates de datis. Vn̄ ⁊ Ber. loquēs de phiseo ait. Frustra inflaris aduersus publicanū q iō nō hꝫ ut tu qa nō accepit ut tu ꝛc̄. Hec videt̄ fuisse exaltatio supbie luciferi. s. appetēdo ⁊ estimādo ꝓpa v̄tute sine deo p grām opante ad gloriam puenire. De q̄ Ysa. 14° ca°. dr̄. Quō cecidisti lucifer q mane oriebaris: quod declarabit̄ infra. sed ista hic sufficiāt.

Secūda spēs supbie q̄ hō ĩiuriat̄ deo ĩ seipso q̊ ad bonū qd̄ hꝫ est. qa facit se p̄ncipalē cām ei⁹ boni qd̄ habet ⁊ deū cām secundariā. Licꝫ. n. talis cog̊scat bonū quod hꝫ a deo: tn̄ peccat qa psumit ꝙ ipse sit cā boni p̄ncipal' qd̄ habꝫ eo ꝙ sibi videt̄ mereri bonū qd̄ habꝫ a deo. cū tn̄ oīs boni quod hꝫ hō deus sit p̄ncipal' cā ⁊ hō secūdaria. Vn̄ ad Titū 3°. dr̄. Non ex opib⁹ iusticie q̄ fecimus nos. q̄i di. Nō ex opib⁹ pteritis q̄ nlla erāt. neqꝫ ex opib⁹ p̄ntib⁹ a nob̄ factis q̄ nō sūt ↄdigna. ꝫ ſm suā miām. Ecce nulla cā saluos nos fecit. Neqꝫ ex futuris. qa. s. de⁹ p̄uiderit aliquod bonū futurū ⁊ bene vsurū grā: iō sibi dedit qa tūc tpale ut ē opatio hūana eēt cā etni. s. p̄destinatiōis q̄ ē ab etno. contra quod ait apl's ad Eph. p̊ ca°. Elegit nos an̄ mūdi ↄstitutiōeꝫ ut eēm⁹ mūdi ⁊ ĩmaculati ĩ ↄspectu ei⁹. nō qa eramus futi ꝫ ut sim⁹ p eius electionem. Scd̄m v̄o suā miām saluos nos fecit p̄ncipalit̄. nō ex merit̄ nisi secūdario. Sed ĩ nālib⁹ q̊qꝫ cū de⁹ sit p̄mus actor oīuꝫ ⁊ motor oīuꝫ motionū nec intelligē nec velle nec sentire nec viuē nec opari possum⁹ sine ei⁹ influxu. Vn̄ in li° de causis dr̄. ꝙ oīs p̄ma cā pl⁹ ĩfluit in causatū secūde cāe q̄ꝫ ipa cā secūda. Vn̄ Ysa. 26° ca°. Oīa opera nostra operat⁹ es in nob̄ dn̄e. Et. 2. ad Cor. 3° ca°. dic apl's. Nō sum⁹ sufficiētes a nobis q̄i ex nob̄ aliqd boni cogitare. s. p̄ncipali v̄tute nr̄a ꝛc̄. Quis. n. deus ꝓpter bona q̄ qs facit multiplicet ei spūalia ↄfuet nālia. augmētet tpalia: non tn̄ debet estimare ꝙ de⁹ h̄ faciat q̄i ex debito tāq̄ꝫ opa sua sint cā p̄ncipal' hui⁹ ↄcessionis. ꝫ sua liberalitas. Vn̄ Aug⁹ ait. Qui grām dei ĩpugnāt audiāt qd dicāt. Deus me bonū fecisti: ego me iustū facio. Vn̄ Raban⁹. Quanto quilibet de suis ↄfidit meritis. tanto magis indiget ut adiuuet̄ alienis. Figurat̄. n. ista spēs supbie p ventū australē qui ē calid⁹ ⁊ venit a regiōe multū calida

qa de meritis.s.eximie bonitati nimis
cōñdit. qꝺ hō temere facē non debet.
qa Ysa.64° ca°. dr̄. Facti sum⁹ ut īmū-
di oēs nos. Vñ Greg⁹ ait. Sepe iusti-
cia nr̄a ad examē iusticie diue deduc-
ta iniusticia ē. ꝛ sordes ī cōspectu iudi-
cis qꝺ fulget ī estimatōe opantis. Hic ille
Dui⁹ supbie vēto fuit pcussus Nabu-
chodonosoꝛ qñ dixit ī palatio suo cō-
sistēs Daniel. 4°. Nōne hec Babylon
magna quā ego edificaui ꝛ ampliaui ī
roboꝛe meo. i. ī ṽtute mea. Et sic ex su
pbia attribuit ṽtuti sue nō dei libera-
litati diuiꝫ illud. s punit⁹ ē īmediate.
de cui⁹ punitiōe dicet. i. Sic̄ et pphera
sc̄ūs q missus fuit a deo a iudea ī sama
riam. ut hr̄. 3. Reg. 13°. ad rephenden-
dū Ierobōā de idolatria. ꝛ fuit sibi p̄-
ceptū ne ibi māducaret uł bibēt. p⁹ q̄ꝫ
h fecit. s. rephendendo Ierobōā regē
ꝛ nō timēdo minas ei⁹ ac etiā brachiū
regis ipi⁹ arefactū ꝛc. Tñ ut dic Greg⁹
q̄dā occulta supbia mentē ei⁹ apphe-
dit meritis suis illa mag opa ascribēs
ī mētis obscuritatē īcidit tantā ut in-
uitat⁹ ab alio ppha s falso ad comedē-
dū secū ex pte dei. cōtra mandatū dei
assensit credēs a deo illi fuisse p̄ceptū
s de eo rephēsus ī via. postea strangu
lat⁹ ē a leone. Sꝫ ꝛ Paulo aplō dat⁹ ē
stimulus carnis sue siue tēptatio car-
nalis. s̄m Greg. in moral. siue īfirmi-
tatis corpalis s̄m Aug. ne incideret ī
hāc supbiā ut nō meritis suis ascribēt
illas magnificas reuelationes dei put
ipsemet fatetur. 2. Cor. 12°. di. Ne ma
gnitudo reuelationū ꝛc. Tertia spēs
supbie est q̄ hō ī iuriat deo q̄ꝫtū ad bo-
nū qꝺ nō hꝫ. puta cū iactat se hr̄e bo-
nū qꝺ nō hꝫ. uł apud se existimat hr̄e
qꝺ nō hꝫ. ut cū qs reputat se hr̄e aptū
ītellectū uel magnā memoriā uel ma
gnā industriā ī augēdis. uł peritiā ī
arte. uel prudentiā ī regimīe. uł pul-
chritudinē ī psona. uel sc̄iam ī mente
uel pfectionē ī vita spūali. ꝛ de hoc se
gl'iat cū tñ re vera ista nō hēat uel nō
tantum sicut estimat. Vñ Ysa. 16° dr̄.
Audiuim⁹ supbiā moab. supbꝰ est. n.
valde. supbia ei⁹ ꝛ arrogātia pl⁹ q̄ꝫ ṽt⁹
ei⁹. Cōtra quā ait Iero⁹. Nos pulices ꝛ
ṽmiculi nr̄am debem⁹ sc̄iam insciētiā
ꝯfiteri. Vñ p̄ro. 30. dixit vir cui locut⁹
ē dn̄s p intimā cogitationē ꝛ grām:
Stultissim⁹ sū viroꝝ. sapiā non ē me-
cū. Et Señ. ingt. Scio me aliquid pfe
cisse: qa h scio qꝺ nescio. Et si de scien
tia debet qs humilia sentire puā ꝛ q̄si
nullā reputando. cū q̄i nihil pfecte ꝛ
ꝯplete sciat. nec nā dni⁹ musce. multo
magis de gratia ꝛ ṽtutibꝰ debet qs de se
infima estimare. Nā ꝺ sapiā ꝛ sc̄ia sua
pōt aliquā certitudinē habē. s de grā
ꝛ ṽtutibꝰ infusis nullam. Et iō aplus
p⁹ q̄ꝫ dixerat. 1. Cor. 4°. Nihil mihi cō-
scius sum. subdit: s nō ī h iustificat⁹
sū. Piculosa ē. n. tał supbia ꝛ magnū
vitiū. Vñ Ber. Magna ꝛ rara pfectio
ṽt⁹ ē te mirabilē apparē ꝛ cōtēptibilē
reputare. ego ceteris ṽtutibꝰ mirabili⁹
h iudico. Hic ille. Nā nihil ē qꝺ ita īpe-
diat grām dei sicut h vitiū. qa non pe
tit eā cū reputat se hr̄e ꝛ iō nō accipit
p̄ro. 26. Vidisti hoīem sapientem si-
bi videri. magis illo spem hēbit stult⁹.
Vñ Señ. dic. Iō mutari nolum⁹ quia
nos optimos credim⁹. Hac videt pul
sat⁹ fuisse Petr⁹ aplus qñ xp̄o sibi di-
cente de scandalo sui ꝛ alioꝝ. ꝛ postea
de sua negatiōe trina: ipse estimās se
hebē illā ꝯstantiā pfectā. s. p eo tole-
randi mortē quā nondū hēbat. dixit
Et si oportuerit ꝛc. Luce 22° ca°. Sup
q̄ ṽbo Amb° ait. Hec iō dicta ut sciam⁹

nemīnē se iactare debere. Nā si Petrus lapsus ē q dixerat: Et si oēs scandalizati fuerint ī te ßnō ego: qs alius de se iure p̄sumat! Deniq; Dauid q dixerat. Ego dixi ī abūdantia mea.s.deuotiōis 7 feruoris. non mouebor ī etnū. eā sibi iactantiā affuisse testat' dicens. Auertisti faciē tuā a me: 7 fact' sū cōturbatus. h ille. 6.q.i.c. imitare. Talis ꝺ se estimatio excecat ītellectū ut nec se nec agēda nec deū bn̄ coḡscat. vn̄ figurat' p albuginē oculi q̄ īpedit visū. Vn̄ Greg' ī pastorali inquit. Pupilla oculi nigra videt. albuginē tolerans nihil videt. qa sensū hūane cogitationis si stultū pctōrēq; intelliget cognitionē ītime claritatis apprehendit. Si aūt candorē sapīe uel iusticie app̄hendisse existimat. a luce supne cognitōis excludit. 7 eo claritatē veri lumīs nō apprehendit q̊ se apud se p arrogātiā exaltat. dis.19. Hinc eteni mirabiliter hoīes pene oēs decipiūt' estimātes maiora q̄; habeāt. Hac supbia sed occulta videt' fuisse seductus Josias optimus rex Juda qn̄ bellū mouit sine cā ɔtra regē egypti ut dic Johes Cassianus in tractatu de octo vitiis. ß ī punitionē ī bello occisus ē. 4. Regū. 23 ca°. Sigtur autē h supbia p ventū occidentalē. in occidēte aūt occidit lux: sic hō supbit ꝺ bonis q̄ nō hz. Quarta supbie spēs ē q̄ hō īiuriat' deo ī primo q̄ qs se existimās sapiētiorē uel meliorē ceteris alios despicit 7 ɔtēnit. cōtra qꝺ Ber. ait. Nolo ut nūq̄; arbitreris lucē solē cōem lucē diei nisi ī cella tua. nusq̄; eē serenū nisi penes te. nusq̄; opati grām dei nisi in ɔsciā tua. Nolo te cogitare verū eē serenū nisi apud te. volo peius de te q̄; de alio estimare. h ille. Et Basilius īqt. Discrepat āt elat' a ɔuiciatore sola habitudine. Js aūt vtit' ɔuitiis hic aūt temeritate extollit'. ul' est supbia ista q̄ qs se meliorē aliis ceteros despicit affectās aliis dn̄ari. Et de h pōt ītelligi illud Job. xi°. Vir van' erigit' ī supbiā 7 q̄i pullū onagri libe cū se natū estimat. Vere van' ē tal' qa leuis 7 nullo pondē timoris firmat' erigit'.s. sup alios q̄rens dn̄are 7 leges īponē. Silis ē onagro. i. asino siluestri qui p siluā suaꝝ p̄uaꝝ volūtatū discurrens nullis oneribus uel vinculis mandatoꝝ reputat se subditū ß liberū ad nocendū cuicūq; despiciendū 7 ɔuitiandū. Talis fuit phariseus ille q ascendēs cū publicano ad adorandū in templū dicebat stans.s. rigid' ī supbia. Deus grās ago tibi: qa nō sū sicut ceteri hominū. adulteri. raptores. īiusti. velut etiā h publican'. Jeiuno bis ī sabbato decimas do oīuz que possideo 7c. Luce 18°. Et sic ex superbia se exaltādo et publicanū pximū despiciēdo fuit reprobat'. Qui aūt phisei exēplo pximo cōuitiat'. qꝺ accidit frequēt' ex supbia 7 aliis. plura facit ſm Criso. p̊ qdē qa audientē reddit peiorē. qa si sit pctōr fit letior īuento crimīs collega. Si sit iust' extollit' p aliq̄ crimīa induct' de se mag̃ putare. 2° talis coītatē ecclie ledit. Nō. n. oēs audiētes vitupant solū eū q peccauit ß titui xp̄iano contumelias inserunt. 3° dei glīam blasfemare facit. Sic. n. nob' recta agentib' nomē dei glificat': sic nob' peccantib' blasfemat'. 4° eū q audiuit ɔpprobria ɔfūdit īprudentiorē 7 aduersariū eū facit. 5° statuit se pene obnoxiū reb' platis que sibi nō ɔueniūt. Pertinet g̊ ad supbiā se aliis p̄ponē 7 alios despicere. Vn̄ 7 Amb' in li° de officiis inqt. Si qs non obediat epo sese extollē

atq; exaltare desiderās querens etiam obumbrare merita episcopi simulata affectiōe doctrine aut hūilitatis uł misericordie: isa vero deuius supbit. qa ditatis ea regula ē ut nil faciat qs cōmendandi sui gratia quo minor alius fiat. ne. s. si qd boni operis habeat. id ad deformationē alteri⁹ uel vituperationē exerceat. xi. q. 3. c. si qs. Tales supbi nullū timēt sīles diabolo. de q̊ dr̄ Job. 41. Factus ē ut nullū timeret. oē sblime videt. De hac etiā Greg⁹ ī 34° moraľ. circa finē. sic ait. Quasi tyrān⁹ qdā obsessam ciuitatē īncipit cū mētem supbia irrūpit. Et quo ditiorem queq; cepit. eo ī dominio durior exigit. qa quo ampliores ỏtutes sine humilitate agūt. eo lati⁹ ista dn̄at. Quisqs ỏo ei⁹ in se tyrānidē captiua mēte suscepit: h̄ p̄mū dānū patit. qa clauso cordis oculo iudicij equitatē pdit. Nā cūcta q̄ ab alijs bn̄ agūt displicēt 7 sola ei q̄ ipse uel praue egerit placēt. Sp aliena opa despicit. sp mirat quid facit. qa qcqd egerit egisse se singłarit credit. 7 cū se ī cūctis trāscēdē ceteros estimat. p lata cogitationū spatia secū deambulās laudes suas tacit⁹ clamat. Nō nūq; ad tantā elationē mēs ducit ut ī eo qd tumet etiā p ostētatiōz locutiōis effrenet. h̄ ille. Sz de⁹ eos mirabiliter humiliat. Vn̄ dr̄ Eccl. x°. Sedes ducū supbor̄ euertit: 7 sedē fecit mites p eis. Ecce q̄tuor spēs supbie. Si aūt q̄rat q̄ sit g̃uior uł q̄ sit g̃ui⁹ pctm̄ R̄n̄det fm Alex. ubi s̄. q in pctō supbie sūt duo. s. motiua ad peccandū 7 iniuria dei. p̊ g̊ ex pte motiui dico q tria spēs supbie. s. iactātia est maior 7 mai⁹ pctm̄ q; alie tres spēs. Cui⁹ rō est quia quāto pctm̄ min⁹ hz de motiuo tāto min⁹ hz de pnitate 7 tāto minus

hz de excusabilitate. 7 econuerso quāto pctm̄ plus hz de motiuo tāto pl⁹ hz de pnitate 7 pl⁹ hz d excusatōe. Sz iactātia q̄ ē ex trib⁹ ptib⁹ supbie uł spēbus orit ex bono qd hz hō. Hec aūt iactantia q̄ est tria spēs supbie nō orit ex bono qd hō hēat s ex bono qd hō nō hz. pl⁹ aūt de motiuo. 7 p cōns pl⁹ excusatiōis hz ille q supbit uel extollit de bono quod hz q; ille q supbit d bono qd nō hz. Ex alia ỏo pte. s. ex pte īiurie plus īiuriat deo ille q negat se hr̄e bonū quod hz a deo q; ille q iactat se habere bonū qd nō hz. Et sic pz ps secūda hui⁹ s̄monis.

Pars tria hui⁹ s̄mōis. in q̄ ponit predictar̄ supbie specier̄ detestatio siue fugatio.

Ertio ī isto s̄mōe aduertēdū ē q tanta est dictar̄ spēr̄ supbie ɔditio mala q qlibet debēt eas merito refugē 7 a se repellē. Primā spēm supbie q̄ ē q bona que hz nō cognoscit a deo s a se. psuadēt fugē tria. subuentio. vindicatio. attributio. p̊ psuadet fugere subuētio. s. dīna siue defensio q̄tū ad hoc q si hostē suū fortiorē vident ad dn̄m suū p succursu oratiōnē suā q̄i quēdā nūciū mittent 7 de īplorando succursu vehementer cōfidēt. 7 si vident q castrum corporis sui defendere nō possent: domino suo reddent ut ipse eū defenderet. Sicut quidam cum temptaretur de peccato fornicationis vehement 7 resistē ampli⁹ nō posset. psternēs se ante crucifixum dixit. Domine terram corporis quam a te teneo amplius defendere non possum. Ego reddam eam tibi: defende eā. 7 statim cessauit temptatio. Superbus autē de se p̄sumens ad deū in necessitatibus non recurrit.

⁊ ideo sepe ꝑ superbiā cadit. Propterea
dicūt theologi q̄ ideo deus īmittit tri
bulationes ut sic cogat homo auxilio
hūano destitut⁹ ad deū recurrē ut bo
na q̄ hꝫ cog̊scat a deo habē. 2° ꝑsua-
det vindicatio. q̄a q̄ bona sua a deo re-
cog̊scēt ipse de īiurijs sibi illatis se nō
vīdicaret. ſ; expectaret q̄ dn̄s su⁹ sibi
iusticiā exhibēt. ⁊ sic daret deo q̄d ꝓ-
priū ē. s. vindictā. nec eā sibi vsurpa-
ret. Mihi vindictā: ⁊ ego retribuā. ait
dn̄s Deut. 32°. ꝓ°. 24°. Ro. 12°. Heb.
x°. 23. q. i. in pn̄. Idcirco sapiens ꝓ°.
20. ait. Ne dicas: reddā malū ꝓ ma-
lo: expecta dn̄m ⁊ liberabit te a labo-
re. s. vindicādi. ⁊ a debito gehenne q̊
te obligas vindicādo. Supbꝰ aūt d̄ se
ꝑsumēs non q̄rit gr̄iam dei ſ; suā. iō ꝑ
supbiā suā ī malo vīdicte īiurie ꝓpe.
Vn̄ Iero⁹ inq̄t. Qui deū solū oīuꝫ bo-
noꝝ suoꝝ crederet. ipse ei⁹ iudiciū tm̄
formidaret. 3° ꝑsuadet attributio. q̄a
q̄ vere bona sua a deo recog̊sceret deo
tanq̄ꝫ dn̄o oīa attribuēt. q̄d ꝑutilissi-
mū eēt eiq̄ꝫ soli nō hoībꝫ placē stude-
ret. Vn̄ apl̄s ad Gal. ꝑ° ca°. Si adhuc hoī-
bus placerē. s⁹ dei nō essem. Figurā
illoꝝ q̄ bona sua sibi attribuūt tenent
q̄ volebāt Iohem vocare noīe patris
sui. Figuram v̊o illoꝝ q̄ bona sua deo
attribuūt. tenet Elysabeth q̄ ait. Ne-
quaq̄ꝫ ſ; vocabitur Iohes. Luce ꝑ°. Et
merito Iohes. i. gr̄a vocabat̄ q̄ nat⁹ est
d̄ sterili nō s̄m nām. Sic bonū op⁹ dꝫ
attribui grē: cū aīa ex se sterilis sit. ex
deo v̊o hēat q̄ bona opa agat. iuxta il-
lud. Qui habitare facit sterilem ꝛc.

Secūdā spēm supbie q̄ ē q̄ bona q̄
hꝫ attribuit suis meritis ꝑsuadent fu-
gere tria. debiti solutio. ꝓpria fructifi-
catio. nulla retributio. ꝑ° ꝑsuadet fu-
gere debiti solutio. q̄a quantūcūq̄ꝫ co-
nat̄ hō ipse tn̄ nō sufficit soluē deo q̄d
ei debet. Vn̄ Ber. in li° de diligēdo deo
inq̄t. Si totū me debeo ꝓ me facto. q̄d
addā ꝓ me refecto ⁊ refecto h̄ mō. nec
n. tam facile refect⁹ q̄ꝫ fact⁹. Si q̄dem
nō solū de me ſ; etiā de q̊cūq̄ꝫ q̄d factū
ē. scriptū ē: q̄ dixit ⁊ facta sūt. At v̊o
ī reficiēdo profecto me dixit multa ⁊
gessit mira ⁊ ꝑtulit dura: nō tm̄ dura
ſ; etiā īdigna. in ꝑ° ope me mihi dedit.
in 2° se. ⁊ ubi se dedit me mihi reddi-
dit. dat⁹ g̊ ⁊ reddit⁹ me ꝓ me debeo ⁊
bis me debeo. Et si me debeo ꝓ me q̄d
ei tribuā ꝓ se. Nā etiā si me milies re-
pendē possem. q̄d sū ego ad dn̄m! hec
ille. Ecce g̊ quāta fatuitas ē q̄ hō cre-
dat ꝓ meritis suis bona sua habere. cū
hō nō sufficiat soluē deo q̄d debet. 2°
ꝑsuadet ꝓpa fructificatio. q̄a hō bene
opando facit ipsi ꝓpriā vtilitatē ⁊ nō
vtilitatē dei. Vn̄ Luce. 17°. Cū feceritis
oīa q̄ ꝑcepta sūt vob̄ ꝛc. In q̊ v̊bo nob̄
īnuūt due rōnes. s. bn̄ opando quod
debem⁹ soluimus. ⁊ q̄ īutiles deo su-
mus. s. ad min⁹ reputare debem⁹. Vn̄
timere debem⁹ q̄si serui īutiles snīam
dn̄i. Math. 22°. Seruū īutilē mittite ī
tenebras exteriores. q̄d debet hoī ex h̄ q̄
ꝓpriā vtilitatē facit. 3° ꝑsuadet nulla
retributio. q̄a homo nihil dat deo nisi
ꝑus deus dederit ei illud. Vn̄ Iob. 41°
ca°. ait. Quid mihi dedit ut reddā ei!
Et Dauid ad dn̄m. Que de manu tua
suscepimus tibi dedimus. ⁊ Ysa. 26°.
Oīa opera nr̄a ꝛc. ubi s̄. Et Aug⁹ ait.
Dn̄e superogat̄ tibi ut debeas. Et q̄s
hꝫ q̄cq̄ꝫ nisi tuū! reddis debita nullis
debens. donas debita nihil perdens.
Et Ber. ait. Non sunt talia merita ut
ꝓpterea vita eterna debeatur ex iure
ut deus iniuriā eis faceret nisi eam do-
naret. hec ille. g̊ fugienda est supbia.

Tertiam spēm supbie q̄ ē qn̄ credit se habē bonū quod nō h₃. tria fugē psuadent. impeditio. delusio. detestatio. p̊ psuadet fugē ipeditio. s. grē. q̄a. s. de⁹ non dat libent̄ grām suā h̄ vitio laboranti. Scit. n. q̄ ipse de ei⁹ collatiōe ei grat⁹ nō eēt. cū credat ipse eā iam hr̄e 7 sic q̄si pderet dn̄s grām suā. Ait enī Ber. Nūqd perit qd̄ dat̄ ingrato! p̄s iste quasi plen⁹ d̄ nihilo. iō pōt nō capere aliq̄d. Vn̄ Ber. ait. Nō ē q̊ se imisceat vanitas ubi totum occupat caritas. ita non est quo se imisceat veritas quando aliquem occupat falsitas. 2° psuadet fugē hui⁹ vitij delusio mag̃. Deludit̄. n. laborātibȝ h̄ vitio modo q̊ delusū ē cuidā rustico portāti agnum venalē. 7 p aliq̊s iuuenes ī via datū ē sibi ītelligē q̄ eēt canis. Sic supbȝ pl⁹ adulatoribȝ q̄ȝ sibi credens ad vltimū credit habē bonū illud qd̄ nō h₃. Vn̄ Sen̄. ait. Monstrabo tibi q̄d oīa possidentibȝ desit. s. q verū dicat. 7 hoīem int̄ mentiētes stupentē. ipsaq̄ȝ ↄsuetudine p rectis blāda audientē ad verū pducāt. Sic. n. faciūt adulatores de supbo sicut pueri de vesica quā vn⁹ aliquātulū inflat. ali⁹ pl⁹ donec bn̄ inflata sit. Sic vn⁹ adulator inflat supbū. ali⁹ ampli⁹ inflat. Sen̄. Oīu₃ amicorū vnū officiū. vna ↄtētio ē: q̄s blādissime fallat. 3° psuadet fugē detestatio. Est. n. vitiū detestabile ex h̄ q̄ hoīem in tantā cecitatē ponit ut etiā cecitatē suā agnoscere non possit. Alij ceci saltē cecitatē suā agnoscūt l₃ aliā agnoscere nō possint. Et iō diabol⁹ facit de illo q laborat h̄ vitio saccū nō solū ad ↄtinendū vilia s₃ etiā ad cōtinendum nulla. Quartā 7 vltimā spēm q̄ est qn̄ aliq̄s in estimatiōe p̄ponit se alijs psuadet fugē tria. appreciatio. incertitudo. iudicatio. p̊ psuadet fugē appciatio p hoc q̄ quāto aliq̄s se mag̃ appreciat. tanto min⁹ app̄ciatur a deo et tāto min⁹ valet. Exēplū habem⁹ de h̄ in Saule. de q̊ legit̄. 1. Reg̃. 15°. Cum eēs puul⁹ ī oculis tuis. caput ī tribubus isrl̄ fact⁹ es. E ↄ̄rio cū magn⁹ esset ī oculis suis a regno deiect⁹ ē. Illū aūt q se despicit. de⁹ appreciat. p̄s. Cor contritū 7 hūiliatū deus nō despicies. 2° fugē psuadet īcertitudo quā hn̄t homines in pn̄ti vita de bonitate sua uel aliena. Vn̄ Ecclīastes. 9°. Sūt iusti atq̄ȝ sapientes 7 eoꝝ opa sūt ī manu dei. Lic₃ hō pn̄tialit̄ cert⁹ sit de bonitate sua uł malitia aliena. finalit̄ tn̄ incertus est. Lic₃. n. pxim⁹ tu⁹ ī pn̄ti vita sit homicida uel iude⁹ uel sarracen⁹: forsitā tn̄ ī dei puidentia ē de ordine cherubin. Lic₃ etiā tu modo sis bon⁹: forsitan tn̄ ī dei p̄sciā iā es patibulo īferni affix⁹. Vn̄ Ecclīastes. 8°. dr̄. Vidi īpios sepultos. q etiā cū adhuc viuerēt ī loco scō erāt. 7 laudabant̄ ī ciuitate q̄i iustoꝝ opa. 3° fugē psuadet iudicatio. q̄a nemo debet eē iudex in cā ppa. C. ne q̄s ī cā ppa. l. i. Et tn̄ talis supbȝ vult eē iudex sui ipsi⁹. cum ppri⁹ amor soleat fallē in iudicio sui. Vn̄ Ber. Amor sicut nec odiū nescit ὺitatis iudiciū. Et idē alibi ait. De legibȝ hūanis statutū ē. 7 ī causis tam ecclesiastic̄ q̄ȝ secularibȝ scio fuatū. spāles 7 amicos causantiū nō debē admitti ī iudicium ne uel fallāt uel fallant̄ amore filioꝝ. Fugiam⁹ ḡ q̄ȝtū possum⁹ hanc mortalem supbie viperā. 7 humiliem⁹ aīas nr̄as deo q sol⁹ ī trinitate pfecta viuit 7 regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica eadē īfra oiē. de detestatiōe supbie respectu nr̄i 7 pximi. Sermo 41⁹

Mne quod est in mūdo· aut ē ↄcupiā carnis aut ↄcupiā ⁊c. Iterū ubi s. Q̄ sit detestāda supbia frēs carissimi nec nō ⁊ abhominanda· ondit̄ ex ei⁹ opposito.s. hūilitate q̄ sūme ē ↄmendanda ⁊ imitāda. Nam sicut cā exaltatiōis ī celo ē humilitas ita cā depssiōis siue ḡuiorꝫ dānatiōis ē se in h̄ mūdo p supbiā exaltare· iux̄ illud Math.23°. et Luce 18°. Qui se exaltat hūiliabit̄. ⁊ certe sine mīa fiet ei q supbierit iudiciū. qa ut dr̄ ab Aug. in li° de libo arbitrio. Null⁹ tam indign⁹ mīa dei sicut supbꝰ. Et Greg⁹ 17° li° moral̄. dic. Ois supbia eo ipo ī imo iacet q̊ in alto se erigit· ut inde magis supposita sit unde alius p̄esse ↄtēdit. h̄ ille. Exēplū hui⁹ habet̄ ī lucifero q de celo ad t̄rā corruit p supbiā. De q̊ Luce x°. Videbā sathan sicut fulgur de celo cadentem. cui dictū ē Ysa.14°. Detracta ē ad īferos supbia tua. Et ideo scd̄m Greg̃. in moral̄. de pniā dis.2.c pmū. in fine. Consideēt hō elat⁹ quid in t̄ra mereat̄. si p̄latus angel⁹ in celo ī t̄rā ꝓsternit̄. Et iō oēs supbi sequēt̄ eū. Vn̄ Ysa. 5° ca°. Descendēt fortes ei⁹ ⁊ gl̃osi ⁊ sublimes ad infernū. Et iō bn̄ dicit Iohes: Oē qd̄ ē in mūdo ⁊c. Detestāda ē igit̄ supbia respectu nr̄i ⁊ ꝓximi sicut respectu dei ut pꝫ ex superioribꝫ. Et hoc etiā tribꝫ rōnibus.
p̊ rōne originationis.
2° rōne destructionis.
3° rōne īuitiationis.
P̃s prima h⁹ s̄monis. in q̄ detestat̄ supbia respectu nr̄i rōne originatiōis.

Rimo igit̄ in isto s̄mōe dico q̄ detestāda ē supbia ratione originatiōis. Est .n. origo oīuꝫ vitiorꝫ quia cum quēpiam maculat superbia necē erit ut ipse ī cetā vitia cadat. Vn̄ Eccl. x° ca°. scribitur. Initiū ois peccati superbia. Sup quo dicit Ber. Initium ois pcti supbia ⁊ caput toti⁹ pdiciōis. Cū aūt q salutē tuam opari desideras aduersus hanc super caput tuū cornu crucis habē memēto ut nō extollaris ꝓspis nec depmaris aduersis. hec ille.
Ad q̊rꝫ dictorꝫ declarationē notādū ē q̄ s̄m Alex. ⁊ alios doc. illud dictū: Initiū ois pcti supbia· tripliciter exponit̄. p̊ respectu ↄtēptus dei. qa nihil aliud supbia ē nisi ī oibꝫ pctis īuenta. Nā sicut absq; caritate nulla v̊t⁹ pfecta ē: ita sine ↄtēptu dei q supbia gnālissime dicit̄ nullū pctm̄ īuenit̄ preter id qd̄ ex ig̃rantia uel infirmitate committit̄. Sed de h̄ mō nō loqmur h̄. sed n. de h̄ dictū ē ī p̊ma pte s̄mōis 36. h⁹ ⁊c. 2° respectu peccandi p̊ncipij. qa p̊mū pctm̄ fuit supbia q̊ peccauit lucifer ī celo. Vn̄ Tob. 4°. dr̄. Ab ipsa supbia. s. sūpsit exordiuꝫ ois pditio. qd̄ clare apiet̄ in s̄monario de punitione ⁊ repbatiōe vitiorꝫ. De h̄ mō etiā nō loqmur in p̄nti. 3° exponit̄ respectu pctōrū exordij· cū ex supbia oiā vitia oriant̄. Vn̄ Greg⁹ 31° moral̄. ca° 38°. sic dic. Prima nāq; soboles supbie īanis glīa ē: q̄ dū oppressam mētē corrupuerit mox īuidiā gignit. qa nimirꝫ dum vani nois potētiā appetit· ne qs alius adipisci valeat tabescit. Inuidia q̊ꝫ irā gnāt. qa quāto interiorꝫ liuoris vulnē aīus sauciat̄· tanto etiam māsuetudo tranquillitatis amittit̄. ⁊ qa quasi dolens membrū tangit̄: idcirco opposite actionis man⁹ grau⁹ pressa sentitur. ex quo tristicia orit̄. qa turbata mens quo inordinate se ↄcutit eo addicēdo

confūdit. Et cum dulcedinem tranquillitatis amiserit. nihil hanc nisi ex perturbatione subsequēs meror pascit. Tristicia q̊q; ad auaritiā deriuat. quia dū cōfusū cor bonū leticie ī semetipsū int⁹ amiserit. vnde cōsolari debeat foris q̄rit. Et tanto magis exteriora bona adipisci desiderat. quanto gaudiū non h₃ ad q̄d ītrinsec⁹ recurrat. Post hoc v̊o duo carnalia vitia. i. ventris īgluuies ⁊ luxuria nascūt̃. S₃ cūctis liquet q̧ de vētris ingluuie luxuria nascit̃ dum ī ipsa distributiōe mēbroꝝ vētri genitalia subnixa videāt̃. vn̄ dū vnū īordinate reficit̃. aliud pculdubio ad cōtumeliā excitat̃. Hec ille. Ubi p₃ q̧ ex superbia oīa vitia oriūt̃. Nā ex ea orit̃ vana gloria q̄ q̄sq; vult sup alios apparē. ⁊ si aliq̄ adequat̃. illico nascit̃ īuidia. ex q̄ de leui deuenit̃ in irā. ⁊ cū se non potest int⁹ cōsolare. exteriorē in reb⁹ cōsolationē q̄rit cū auaritia. q̄a aīa nostra btō Greg̊ teste sine aliq̄ cōsolatiōe stare nō pōt. Et iō ex abūdantia rerū q̄s multo labore q̄siuit refrigerari desiderans ī vitio gule ruit. q̄ua ex re leui⁹ ī luxuriā cadit. Unde Iero⁹ ad Eustochiū ait. Libido iūcta ē luxurie. prius venter extendit̃. ⁊ sic cūcta mēbra cōcitant̃. q̄d vitiū multi auari absq; gula cōmittūt. q̄a ut dictū ē in aliq̊ cōsolari iam cupiūt. Ex luxuria postremo pueīt accidia. Un̄ Boeti⁹ 3° de cōsolone pfa. 6. dicit. Tristes eē suaꝝ voluptatū exit⁹. q̄sq̄s reminisci libidinū suaꝝ volet ītelliget. Hoc quippe vitiū etiā illis q̄ nec gulosi nec luxuriosi sūt euenit ex priuatiōe delectationū ul̃ stimulo vitioꝝ. q̄a ut Ysa. 49° ca. scribitur. Nō ē pax ipīs. Ex his igit̃ luculenter apparet q̧ oīa vitia secū supbia portat. Un̄ de pma sobole supbie q̄ est īuidia loq̄t̃ Aug⁹ lib° 2° sup Gen. ca° 2°. Inuidia seq̄t̃ supbiā nō pcedit. nō. n. cā supbiēdi ē īuidia s̄ cā īuidēdi ē supbia. Cū igit̃ supbia sit amor excellētie ppe īuidia v̊o sit odiū felicitatis aliene. vn̄ nascat̃ satis ī pmptu ē. Amando. n. q̄s excellentiā suā. uel parib⁹ īuidet q̧ ei coequent̃. ul̃ inferiorib⁹ ne coequent̃. uel supiorib⁹ q̧ eis non coequet̃. Supbiēdo igit̃ īuid⁹ non īuidendo q̄sq; supb⁹ ē. merito initiū oīs pctī supbia scriptā diffinit di. Initiū oīs pctī supbia. Hec ille. De aliis v̊o pctīs q̧ ex supbia oriant̃ isdē Aug⁹ ī li° de salutarib⁹ documētis approbat di. Quia hūilitas hoīes scōs āgelos facit. ⁊ supbia demones ex angelis fecit: ipsa ē oīuꝫ pctōꝝ initiū ⁊ finis ⁊ cā. q̄a non solū ē pctm̄ superbia s̄ etiā nullū pctm̄ esse potuit aut pōt aut poterit sine ea. Sic q̄dē nihil aliud ē oē pctm̄ nisi dei cōtēpt⁹ q̄ eius pcepta cōtēnim⁹. ⁊ h̄ nulla res alia psuadet hoī nisi supbia. Porro cupiditas ⁊ supbia intantū vnū malū sūt ut nec supbia sine cupiditate nec sine supbia possit cupiditas īueniri. De supbia naq; nascūt̃ hereses. scismata. detractiōes. īuidie. ire. rixe. cōtentiōes aīositates. ābitiōes. elatiōes. psūptiones. iactātia. v̊bositas. vanitas. īquietudo. mēdaciū. ⁊ cetā h⁹mōi q̄ dinumerare p singula longū eēt. Hec ille. Hic ē q̧ supb⁹ velut q̄dā hō magn⁹ p singula mēbra ē distinct⁹. Cui⁹ caput ē mal⁹ plat⁹. Daniel. 13°. A seniorib⁹ egressa ē iniq̄tas. ⁊ mali pncipes. ps. Astiterūt reges t̄re ⁊ pncipes cōuenerūt ⁊c̃. Oculi eius sunt sapientes mundi qui seculi vana sequūtur. Iere. 4°. Sapientes sūt ut faciant mala. pv̊. 4°. Non enim dormiūt nisi male fecerint. nec ab eis capitur somnus nisi supplantauerint.

comedūt panē īpietatis ꝛ bibūt vinū iniqtatis. Aures ei⁹ sūt voluptuosi q seculi voluptates aut seculares sciās cū auiditate audiunt. Ysa. 3°. Ecce ego auferā a vobꝭ oē robur panis ꝛ oē robur aq̄. sapientē q̄q; ꝛ prudentem eloquij mystici. Nares sūt falsi religiosi. Job. 41°. De narib; ei⁹ ꝓcedit fum⁹ sicut olle succēse aq̄ feruētis. Et Math. 24°. Surgent pseudo xp̄i ꝛ pseudo ꝓphete ꝛc. Os eius sūt cupidi ꝛ auari. Ysa. 5° ca°. Dilatauit infern⁹ aīam suā ꝛ apuit os suū absq; vllo t̄mino. Lingua ei⁹ adulator. ps. Oleū aūt pctōris nō īpinguet caput meū. Labia eius ē dolos⁹ ꝛ deceptor. ps. Vana locuti sūt vn⁹ q̄sq; ad ꝓximū suū labia dolosa in corde: ꝛ corde locuti sūt. Dentes ē detractor. Job. 41°. Per gyrū dentiū ei⁹ formido. Dētes deuoratores. Guttur ei⁹ suspitiosus ꝛ malus iudicator. ps. Sepulchꝝ patēs ē guttur eoꝝ. Cor ei⁹ ē obstinator ī malo. Job. 41°. Cor eius obduratū ē q̄i lapis: ꝛ strīget̄ q̄i malleatoris incus. Manus est ꝓditor. ps. Etenī iniqtates ī corde opamini ī tra īiusticias man⁹ vr̄e ɔcināt. Facies ei⁹ est ypocrita. Math. 6°. Oīa opa sua faciūt ut videant̄ ad hoīb;. Collū ei⁹ est p̄sūptuosus. Job. 41°. In collo eius morabit̄ fortitudo. Vent̄ ei⁹ ambitiosus. ps. Vent̄ ei⁹ ābitiosus: ertrauerūt ab vto: locuti sūt falsa. Ossa ei⁹ desꝑat⁹. Job. 40. Ossa eius velut fistule eris. Corp⁹ ei⁹ īpenitens. Job. 41°. Corp⁹ ei⁹ q̄i scuta fusilia. Pes ei⁹ crudelitas. ps. Veloces pedes eoꝝ ad effūdendū sanguinē. Et ꝓ°. p̄. Pedes eoꝝ ad malū currūt: ꝛ festināt ut effūdant sanguinē. Neruī ei⁹ ē lasciu⁹. Job. 40. Neruī testiculoꝝ ꝑplexi sūt. Cartilago ei⁹ collateral̄ ē īcitās ad malū. Job. 40. Cartilago ei⁹ q̄si lamīe ferree. Halit⁹ ē gl̄ia mūdi. Job. 41°. Halit⁹ ei⁹ prunas ardē facit. Ecce quāta mala ꝓcedūt ex supbia p mēbra corpis figurata qb; totū corp⁹ eccl̄e sauciat̄. Et iō bn̄ dic Salust⁹. Supbia ē cōe volūtatis malū. Est g° supbia detestāda rōne originatiōis qa est origo oīu; maloꝝ. Et sic p; ps prima hui⁹ sermonis.

Pars secūda h⁹ s̄monis. in q̄ detestat̄ supbia respectu n̄ri rōne destructiōis

Ecūdo ī isto s̄mone detestanda ē supbia rōne destructiōis qa ē oīu; bonoꝝ ī aīa destructiua. s. gr̄e. caritatis ꝛ oīu; v̄tutū. Vn̄ Eccl. 21 ca°. dr̄. Domus q̄ nimis. i. valde locuplex ē. s. v̄tutib; ānihilabitur superbia. Vn̄ Greg⁹ inqt. Sic hūilitas oīa vitia eneruat. oēsq; v̄tutes colligit ꝛ roborat: sic supbia oēs virtutes destruit ꝛ eneruat. Et ī li° moral̄. idē inqt. Alia quippe vitia eas solas v̄tutes īpetūt qb; ipsa destruūt̄ ut videl; ira patiām. castramargia abstiāz. libido ɔtinentiā expugt̄. Supbia aūt vitioꝝ radix neq̄q̄ vni⁹ v̄tutis extinctiōe contenta. Saie mēbra cūcta se erigit ꝛ q̄i gnāl̄ ꝛ pestifer morb; corp⁹ oē corrūpit ut qcqd illa īuadēte agit̄ etiam si v̄t⁹ eē ondit̄ nō per h̄ dño s̄ soli vane gl̄ie s̄uiat̄. h̄ ille. Et iō gr̄e ꝛ v̄tutes q̄ p hūilitatē ɔs̄uāt̄. p supbiā diabol⁹ destruē ꝛ auferre conat̄. Et h⁹ exēplū habet̄ de cornicula q̄ volēs frangere nucem ꝛ comedere ꝛ non valens. eā volando in altum eleuat ꝛ deiciens eam ad ima super durum lapidem corticē eius frangit ꝛ nucleum comedit. Sic diabolus facit. q̄; diu homines latitāt sub cortice ꝛ testa hūilitatis non pōt

a diabolo vorati. s in altū eleuati p superbiā subito casu mortis fracta testa humilitatis nūq̄ a demonibꝰ deuorāt' ⁊ v̇tutes ꝯsūmāt'. Sic etiā faciūt q̄dā aues de ostreis marinis cū nō p̄nt eas vorare q̄diu latent in conchis suis et testis. ī imo eas eleuāt allidūt ⁊ frangūt testas eoꝝ ⁊ comedunt eas. Et iō Job. 30. ca°. in p̄sona supboꝝ inq̄t. Eleuasti me: ⁊ q̄si sup ventū ponēs allisisti me. Et Aug° ait. Alta siccantur. ima replent'. Alta. i. supba siccantur. ima i. humilia replent'. Et iō Ber. ait. Superbia siue iam existēs siue nō sp̄ causa erit subtracte gr̄e. Nūq̄d q humilibꝰ dat gr̄am: hūili aufert datā? q̄ argumentū supbie ē subtractio gr̄e. q̄ ꝛc. h ille. Amplꝰ dico q̄ supbia ē non solū bonorū destructiua s etiā aliorū bonoꝝ īpeditiua. Sicut. n. hūilitas nō solū gr̄a ē s etiā vas aliaꝝ graꝝ. sic supbia nō solū ē malitia s etiā bonoꝝ ⁊ graꝝ impeditiua. Vn̄ qdā sapiens ait Alexandro cū cognosceret eū supbū. Deus p̄sto ē largiri tibi sapiām s non habes ubi eā recipias. Et interrogatus Chilon phs ut ait Lucretiꝰ ab Ysopo poeta. Quid nā agēt Jupit'? respōdit. Alta humiliat: hūilia vo exaltat. Et iō ait Ptolomeus. Qui int' sapientes humilior est: sapiētior existit. sicut locus profundior ceteris lacunis aqua copiosior est. Idcirco a ꝯ̄trio sensu. Quāto q̄s magis supbꝰ ē tāto plus a oīspōne receptiōis gr̄e elongat'. Sic enī ꝯcauū ē receptiuū nō ꝯuexum ut mōtes: ita supbia que facit mentē eleuatā vltra cōem ꝯditionē īpedit receptionē gr̄e. Vn̄ ī figura. 2. Reg. p̄ ca°. dī'. Mōtes gelboe q significāt supbiā. nec ros nec pluuia. s. gr̄e. veniant sup vos ꝛc. Amplius dico. supbia bona

falsificat ⁊ inq̄nat p eo q̄ ea q̄ sūt d' genere bonoꝝ si ex supbia p̄cedant ut. s fiant ꝓpt' vanā glīam nō sūt meritoīa īmo demeritoria ⁊ videt' homo diues ⁊ nihil hꝫ. Vn̄ Ber. ait. Magna virtus hūilitatis sine cuiꝰ obtētu nō solū v̇tꝰ nō sit s etiā in supbiā erūpit. Et ideo dictū poete ē ad h facit. Inq̄nat egregios adiūcta supbia mores. Et illud. Si tibi gr̄a. si sapiā. formaq̄ꝫ det'. Inq̄nat oīa sola supbia si comitet'. Est enī supbia velut quedā vestis maculata q̄ supbi se ⁊ suos induūt. Vn̄ Ecci. 13°. Qui cōmunicauerit supbo induet supbiā quā pallio hūilitatis vult op̄ire supbꝰ. iux' illud: Gl'iosa res ē hūilitas q̄ se palliari appetit supbia ne vilescat. Sꝫ nō faciet q̄a supbia tenet p̄ncipatū ⁊ iō aīa supba non ē sui iuris. Ait enī Pytagoras phs. Liber nō ē quē supbꝰ inflat aīus. Et sic pꝫ q̄ detestanda ē superbia rōne destructionis. Et de istis duabꝰ rōnibꝰ p̄dictis ait Isidorꝰ ī li° de v̇tutibꝰ. Supbia sicut ē origo ⁊ radix oīuꝫ criminū. ita ē ruina oīuꝫ v̇tutū. Et sic pꝫ p̄s secūda hꝰ sermonis.

Pars t'tia hꝰ s'monis. in q̄ detestanda ē supbia respectu nr̄i ⁊ ꝓximi ratione iniuriationis.

Ertio ī isto s'mone detestāda ē supbia rōne nocumēti siue iniuriationis. Nocet. n. supbia etiā ꝓxīo. Vn̄ p̄s ait. Supbi iniq̄ agebāt vsq̄q̄ꝫ. Et iteꝝ. Cōfūdant' supbi q̄a iniuste iniq̄tatē fecer't ī me. p̄. n. hō p supbiā ꝓximū suū ꝯtēnit ⁊ coāgustat Vn̄ ꝓ°. xi°. Vbi fuerit supbia ibi erit ⁊ ꝯtumelia. Et ꝓ°. 22° ca°. dī'. Arma ⁊ gladij ī via supbi. Et ꝓ°. 28°. Qui se iactat ⁊ dilatat iurgia ꝯcitat. Nā dum

supbꝰ honores t̄renos 7 gloriā mūdi
inordinate appetit. alios cōtēnit 7 de-
spicit. Vñ Inno. ī liº de vilitate cōditio-
nis hūane. dic sic. Ambitiosus statī ut
ē ad honorē pmptꝰ. ī supbiā extollit᷑.
in iactantiā effrenat᷑. nō curat ꝓdesse.
ſ; gloriat᷑ pesse. p̄sumit se meliorē: q̄a
cernit se supiorē. pores dedignat᷑ ami-
cos. notos ignorat hesternos. comites
cōtēnit antiquos. vultū auertit. ceru-
cem erigit. fastū ostēdit. grādia loqt᷑.
sublimia meditat᷑. subesse nō patitur.
p̄esse molit᷑. subditis onerosus. oībus
infestus. preceps. molestus. arrogās.
ḡuis 7 īportunꝰ. h̄ ille. Verbis mole-
stat supbꝰ ꝓximū suū multiplr. Et se
iactādo. iux̄ illud Amos 6º. Nūqd nō
in fortitudine nr̄a assūpsimꝰ nob̄ cor-
nua? Et illud Eccl. xi. Sic eructant
p̄corda fetentiū. sic 7 cor supboꝝ. Ad
lrā3. Stomachꝰ vētositate īflatꝰ eruc-
tari solet. Sic 7 hō supbia īflatꝰ vēto-
sa v̄ba emittit. Et etiā cū eo litigādo.
iux̄ illud ꝓv. 13º. Int᷑ supbos sp iurgia
sūt. Et ut dictū ē cōtumelias inferen-
do. 2º hō p supbiā īiuriat᷑ ꝓximo īiu
sticiā faciēdo. Nā in supbo nulla iu-
sticia repit᷑. nec iuste cū eo aliqd trac-
tare pōt. q̄a ceca supbia semitā ratiōis
ignorat. 7 viā iusticie nō valet vidē.
Vñ Gregꝰ in registro ait. Quisq̄s su-
pbie tyrānidē ī se captiua mente sus-
ceperit. hoc p̄mū dānū patit᷑ q̄ clauso
cordis oculo iudicij eq̄tatē perdit. Nā
cūcta q̄ alij uel bñ egerint displicēt. 7
sola que ipse uel sua egerint placent. h̄
ille. Vñ etiā Valeriꝰ liº 8º. de superbis
sic ait. Supbi nec sua picula respicere
nec aliena facta iusta examinatiōe ꝑ-
seq valēt. Et idō meliꝰ ē hūiliari cū mi
tibꝰ q̄ⷬ diuidē spolia cum supbis. ꝓv.
16º. Postremo hō īiuriat᷑ ꝓximo p su-
pbiā 7 nūq̄ⷬ dignat᷑ petē indulgentiā.
Vñ de h̄ 7 de alijs supbie malis Gregꝰ
in 14º liº. moral᷑. ī fine ait. Cūctis nāq̄
supba apud se cogitatiōe tumētibꝰ
inest clamor ī locutiōe. amaritudo in
silentio. dissolutio ī hilaritate. furor ī
tristicia. inhonestas in actione. hone-
stas in imagine. erectio ī incessu. ran-
cor in responsione. Horꝝ mens sp̄ ad
irrogādas cōtumelias valida. ad tole-
randū infirma. ad obediendū pigra.
ad lacessendū alios importuna. ad ea
q̄ facē nec debet nec p̄ualet parata. heci
eo qđ sponte nō appetit nullis exhor-
tationibꝰ flectit᷑. ad h̄ aūt qđ latenter
desiderat q̄rit ut cogat᷑: q̄a dū metuit
ex desiderio suo vilescere. optat vim ī
sua volūtate tolerare. h̄ ille. Ad cuiꝰ
textꝰ declaratione notandū ē q̄ sicut
fumꝰ extra domū 7 sup̄ 7 ex oī pte est
signū interioris fumi 7 ignis: sic fumus
exterior supbie ē signū interioꝝ. Et sicut
signū vini uel alteriꝰ rei venalis facit
bonā iuris p̄sūptionē q̄ talia sint ve-
nalia. 7 talis cogitur ad vendendum
hꝰmodi si īueniant᷑ in domo sua. C. de
emp. 7 vendi. l. nec emere. ubi lex p̄su-
mit q̄ ubi ē signū ibi ē 7 signatū. Ita
signa supbie exterioris faciūt signū siue
p̄sūptionē supbie interioris. que signa
cōtinent᷑ in p̄dicta auctoritate Gregl.
Primū est clamor ī locutiōe. Math.
27º. At illi. s. iudei ꝓpter supbiā magl
clamabant: crucifigat᷑. Secundū est
amaritudo ī silētio. Job. 32º. Plenꝰ sū
sermonibꝰ. 7 coartat me spūs ventris
mei. Vent᷑ meꝰ q̄si mustū absq̄ spira-
culo quod lagunculas nouas disrum-
pit. Tertiū est dissolutio in hilarita-
te. Eccl. 21º ca. Risus in ore stultorum
abundat. Quartū est furor in tristi-
cia. sicut Judas qui abiens laqueo se

suspendit. Math. 27°. Et Eccl. 2°. dicit̃ Ve his qui perdiderũt sustinentiam.
Quintũ est inhonestas in actiõe. qa irreuerent̃ 7 indeuote agunt. Ↄ̃ illud 1. Cor. 14°. Oĩa honeste 7 ſm ordinẽ fiant. Sextũ ē inhonestas ĩ imagine ut in ypocritis q dilatant philateria 7 magnificant fimbrias. Septimũ est erectio ĩ incessu. Job. 15°. Cucurrit aduersus eos extẽto collo. Octauũ est rancor in tristione. ut Cayn q interrogatus de fratre. respõdit: nescio. Gen. 4°. Nonũ ad irrogandũ ꝯtumelias valida. ps. Quia ecce ceperũt aĩam meã irruerũt ĩ me fortes. Decimũ ē ad tolerãdas ĩiurias infirma. Vñ fatu° ē q statĩ indicat irã suã. pꝟ. 19°. Qui ĩpatiens ẽ sustinebit dãnũ. Vndecimũ ē ad obediendũ pigra. pꝟ. 21°. Desideria occidũt pigrũ. noluerũt. n. quicq̃ man° ei° opari. Duodecimũ ē ad maleficiẽdũ velox. Jere. 23°. Nõ mittebã eos 7 ipsi currebant. Et Amos. 2°. Et pibit fuga a veloce. 7 fortẽ nõ obtinebit ꝟtutẽ. Decimũtertiũ ē ad faciendã ignorans. Jere. 4°. Sapiẽtes sũt ut faciãt mala: bñ sũt facẽ nesciũt. Decimũquartum ē ad faciẽda q nõ vult exhortatiõibꝫ nõ flectit̃. Jere. 30. Insanabil' fractura tua. pessima plaga. Patet de Pharaõe cui° cor indurauit exhortationibꝫ Moysi ⁊c̃. Decimũquintũ est qꝺ optat latent̃ q̃rit ut cogatur. Jere. 9°. Docuerũt linguas suas loqui mendaciũ: 7 ut inique agerẽt laborauerũt. Ecce mala cõditio supbie, ppt̃ qꝺ detestãda ē ratiõe nocumenti sui ipsi° 7 pximi. Vñ in euãgelio hodierno Math. 4° ca°. docet nos xp̃s fugẽ supbiã in secũda tẽptatione diaboli qñ assũpsit eũ ĩ scãm ciuitatẽ 7 statuit eũ sup̃ pĩnaculũ tẽpli. Nã ut dicũt theologi nõ pmisit se vidẽ ut daret exemplũ vitandi inanẽ gl̃iam. Erat. n. ĩ potestate eius videri 7 non videri. ut p3 Luce. 4°. qñ transiẽs per mediũ illorũ ibat. Tẽptante aũt diabolo 7 dicente ei. Si fili° dei es mitte te deorsũ: Scriptũ ē. n. Quia angelis suis mandauit de te ⁊c̃. R̃ndit illi Jh̃s resistẽdo supbie. Scriptũ ē. s. Deut°. 6°. Nõ tẽptabis dñm deũ tuũ. qꝺ. s. ex supbia pcedit. Nã tẽptare deũ est experientiã de deo querẽ sine necitate. quod ē magne supbie p̃sũptiõis 7 arrogãtie. Quã deitate ꝯcedat ipse q diabolũ sua sapĩa supauit 7 vicit dñs nr̃ Jh̃s xp̃s q cum pr̃e 7 spũ scõ suo viuit 7 regnat gl̃iosus 7 ppt̃ humilitatẽ suã exaltatus in secula seculoꝝ Amen.

Feria secũda p° p̃mã dñicã ĩ q̃dragesima de p̃mis tribꝫ gradibꝫ supbie. s curiositate. leuitate. 7 inepta leticia.

Sermo 42°

Mne quod

est ĩ mũdo ⁊c̃. Iteꝝ ubi s̃. Determinata frẽs carissimi supbie entitate. origiatiõe speꝝ dũsitate. 7 ei° mala ꝯditiõe: seqt̃ ptractare de ei° g̃duatione. De q loqt̃ pph̃a p̃s. 73°. di. Supbia eoꝝ q te oderũt ascẽdit sp. s. de gradu ĩ g̃dũ. Vbi sciendũ q ē duplex ascensus mẽtalis. Vn° ē ꝟtualis. s. de bono ope in meli° 7 de actu vni° ꝟtutis ad aliã. De q Ysa. 2°. dĩ. Venite ascendam° ad montem i. celũ p hũilitatẽ 7 bona opa. Alt' ꝟo criminalis. s. de vno actu pcĩ ad aliũ 7 precipue superbie. qa superbia importat quendã ascensum false estimatiõis 7 ĩordinate affectiõis ad magna

Ascēdit.n.criminaliter cū qs de vno gdu supbie ascendit ad aliū. de q̄ pōt intelligi illud Exo.20.ca°. Nō ascendes p gd⁹.s.supbie.ad altare meū.i.xp̄m s̄ p hūilitatē oz ɔscendē.qa ut dr̄ Job 20.ca°. Si ascēderit vsq3 ad celos supbia ei⁹.7 caput ei⁹ nubes tetigerit: q̄si sterqlinīū in fine pdet̄. De gdib⁹ igit̄ supbie oportet pertractare q̄ fm Ber. sūt duodecim q̄s recitat beatus Tho. scda scde.q.162.arti.4°. et Alex.ī secūda pte sūme sue in tractatu de supbia.qa ut ait Johes. Oē q̄d ē in mūdo zc. In p̄nti igit̄ sermone cā breuitatis tres tm̄ grad⁹ annotabim⁹.de alijs vo in sequentib⁹.quoꝝ

Prim⁹ gradus dicit̄ curiositas.
Secūdus vo leuitas.
Terti⁹ aūt inepta iocūditas.

Pars p̄ma hui⁹ sermōis.in q̄ ponitur prim⁹ supbie gradus q dr̄ curiositas.

Primo igit̄ ī isto sermōe tractandū ē d̄ p̄mo gdu supbie q dr̄ curiositas q̄.s.fm Durandū nr̄m ē vehemens applicatio mētis ad vane 7 īutilit̄ aliqd acqrēdū.qn̄.s nō ɔtent⁹ terminis cognitiōis sibi cōuenientib⁹ q̄rit scire vidē audire uel alijs sensib⁹ apprehendē q̄ non decet. Multiplicit̄.n.h̄ vitio gen⁹ hūanū infectū ē:7 tanto magi̇ quāto min⁹ d̄eo hō facit sibi ɔsciaz. Vt.n.dr̄ Ecclīastes p̄. Nō satiat̄ oculus visu nec auris auditu. Predicta ɔfirmat Aug⁹ in li°de vtilitate credendi.di. Curiosus ē qui ea reqrit q̄ nihil ad se ptinēt. Studiosus q ea q̄ ad se attinēt maxīe q̄ ad animū nutriendū liberalit̄ atq3 ornandū ptinēt īpensissime reqrit. Et li° 13°. cōfess.idē ait. Fast⁹ electiōis.delectatio libidinis.7 venenū curiositatis mot⁹ sūt aīe mortue. h̄ ille. Ad p̄dictoꝝ clarā noticiā notandū q̄ curiositas ut elicit̄ ex dictis scōꝝ ɔsistit p̄ncipalit̄ ī q̄tuor. p̄ ī appetitu cognitiue. 2° ī appetitu sensitiue. 3° ī falleratis sermonib⁹. 4° in ornatꝫ opib⁹. p̄ curiositas ɔsistit in appetitu cognitiue.qa cognitio in hoīe ordinari debet ad aliquam vtilitatē fm rationē sicut 7 oīs actus human⁹.al̄ vana ē 7 curiositatꝫ vitiū. Vn̄ 7 Sap̄.dicit̄. Vani sunt oēs hoīes qb⁹ nō subest sciā dei.i.q nō ordināt sciām suam 7 cognitionē saltē ad vltimā finē. Vn̄ 7 Jero⁹ ait de qbusdā curiosis.37.dis.c.nōne videt̄.sic. Nōne videt̄ nob̄ in vanitate sensus 7 obscuritate mētis īgredi q diebꝫ ac noctibꝫ ī dialetica arte torquetur.q philosophic⁹ pscrutator oculos trans celū leuat.7 vltra ꝓfundū ītatū 7 abyssi in q̄dā inane demergit̄. Qui iambum feruet.q tantā metroꝝ siluā ī suo studiosus corde distinguit. h̄ ille zc. Sz ɔ̄triū videt̄.s. q̄ ī cognitiōe intellectiua uel sensitiua nō possit eē pctm̄. Nā sensitiua deseruit ītellectiue.cognitio aūt ītellectiua fm se ē bona. In hoc.n. videt̄ ɔsistē pfectio hoīs ut intellect⁹ hoīs de potētia reducat̄ ad actū.quod fit p cognitionem v̄itatis. R̄. Illud q̄d qs ɔseqt̄ a deo nō pōt eē malū.qa deus nō ē actor mali.s̄ q̄cūq3 abūdantia cognitiōis ē a deo.iuxta illud Eccl p̄. Oīs sapiā a dn̄o deo est.7 Eccl.24°. dis.15.c.scā romana. Sapiā ex ore altissimi ꝓdijt. Et iō Salomō a dn̄o deo expetiuit 7 īpetrauit.3.Reg.3°.2.paralipo.p̄ ca°.36.dis.§.ecce. Et iō Sap.7°. dic. Dedit mihi diuz q̄ sūt verā sapientiā siue sciām ut sciam dispositionē orbis trarū 7 v̄tutes elementoꝝ.zc.

P. Illud ꝑ qꝺ qs assistat deo nō pōt
eē maluꝫ. ꝟ hō assistat deo ꝑ h̄ ꝙ ꝟitatē
cognoscit. qꝛ oīa nuda sūt ⁊ apta ocul'
ei⁹ ad Heb. 4°. 1. Regū. 2°. Daniel. 13°. i. q
2. c. de⁹ nr̄ oīpotēs. ꝟ quātūcūqꝫ abū-
det scīa ꝟitatis nō est mala ꝟ bona. ap-
petitus aūt boni nō ē vitiosus. ꝟ circa
cognitionē ꝟitatis non videt' eē vitiū
curiositatis uel aliud. Ad hoc r̄ndet'
ꝑm btm̄ Tho. scða scðe. q. 168. arti. p̄.
ꝙ cognitio ꝟitatis ꝗ̄uis de se sit bona
pōt tn̄ ꝑ accn̄s alicui eē mala inꝗ̄tum
uel supbit ex ea uel vtit' ea ad malum.
Vitiū aūt curiositat' nō ē circa ipsam
cognitionē ꝟitat' directe. ꝟ circa appe-
titū ul' studiū cognoscēde ꝟitat' qn̄ . s
ē inordinat⁹. Quis bonū hoīs ꝯsistat
ī cognitiōe veri: tn̄ pfectū bonū hoīs
nō ꝯsistit ī cognitiōe cuiuscūqꝫ veri ꝟ
ī cognitione sūme ꝟitatis pfecte ut pꝫ
ꝑ phm̄ 2° ethicoꝝ. Et iō pōt eē vitiū ī
cognitiōe aliqꝛꝝ veroꝝ ꝑm ꝙ talis ap-
petit⁹ circa illa nō bn̄ ordinat' ⁊ debi-
to mō ad cognitionē sūme ꝟitatis ī q̄
ꝯsistit sūma felicitas. ⁊ sic soluit' pri-
mū argumētū. Ad secūdū ꝺo ⁊ tr̄tiū
r̄ndet' ꝙ ꝗ̄uis cognitio ꝟitat' quā ha-
bem⁹ a deo ⁊ ꝑ quā assilamur deo ꝺ se
sit bona. nō ꝑ h̄ excludit' qn̄ hō cogni-
tiōe ꝟitatis possit abuti ī malū ul' etiā
inordinate cognitionē ꝟitatis appetē.
Non. n. sufficit ad ꝟtutē bonū appetē
ꝟ oꝫ etiā ipsū appetitū boni eē regula-
tū ꝑm rationē. In h̄ ꝟ ꝯsistit vitiū cu-
riositatis. ī appetitu ⁊ studio īordina-
to circa cognitionē verū. Vn̄ sciendū
ꝑm Tho. ubi s̄. ꝙ ī appetitu cognitiue
qnqꝫ modis ipsa curiositas exercet'. P̊
inꝗ̄tuꝫ qs tendit suo studio in cogni-
tionē ꝟitat' ut inde supbiat. Vn̄ Aug⁹
in lib° de moribꝫ ecclie inqt. Sūt q de-
sertis virtutibus ⁊ nesciētes quid sit

deus: ⁊ quanta sit maiestas. semꝑ ma-
nens eiusdē nat'e. magnū se aliqd agē
putāt si vniuersam istā corporis mo-
lē quā mūdū nūcupam⁹ curiosissime
ꝑquirāt. Vn̄ etiā tāta supbia ī eis gi-
gnit' ut ī ipso celo de q̊ sepe disputant
inhabitare videant'. Sūt illi q studēt
addiscē aliqd ad peccandū. vitiosum
studiū hn̄t. ꝑm illud Iere. 9°. Docue-
rūt linguā suā loq mendaciū: ut iniq̄
agerēt laborauerūt. Et q addiscūt in-
cantatiōes. sortilegia. ⁊ maleficia ⁊ ve-
neficia ⁊ h⁹ modi. ul' expiunt' ea si hn̄t
effectū. Isidor⁹ etiā in li° sniaꝝ dic. Iō
xp̄ian⁹ ꝓhibet' figmenta legē poetarū
qꝛ nimiū excitant mentē ad incētiua
libidinuꝫ. qꝺ habet' dis. 37. c. ideo. Et
Iero⁹ ī eadē dis. c. sacerdotes. inqt. Sa
cerdotes dei omissis euāgelijs ⁊ ꝓphe
tijs videm⁹ comedias legē. amatoria
bucolicoꝝ ꝟsuū ꝟba cātare. tenē Vir-
giliū ī manibꝫ. ⁊ id qꝺ ī pueri ē causa
necītatis. crimē ī se facē voluptatis. h̄
ille. Quod p̄cipue videt' habē locum
ī Ouidio metamorphoseos. ⁊ de arte
amādi. ⁊ Iuuenali ⁊ silibꝫ. Itē eadem
dis. c. vnio. habet' ꝙ curiositas dicitur
cū diuina scriptura nō ꝑm scōꝝ expositio-
nē ꝟ ꝑm secularē sapiam ⁊ sensuū va-
nitatē exponit'. Et dis. eadē. c. legant.
dr̄ ꝙ curiosi dicūt' clerici q filios suos
ecclesiasticis suptibꝫ poti⁹ secularibꝫ
sciētijs ꝗ̄ salutaribꝫ erudiūt. Aduer
tendū tn̄ circa p̄dicta ꝙ si q lrās secu-
lares ad eruditionē addiscāt ut erro-
res gentiliū legēdo detestēt' ⁊ vtilia q̄
ī eis iuenerint ad vsū sacre eruditiōis
deuoti ꝯuertāt. tales laudabilit' lrās
seculares addiscunt. Pro qua ꝯclone
firmāda adducit Gratianus dis. 37. §
cur ꝟ. figuras ⁊ auctoritates ⁊ exēpla
scōꝝ maxīe exēpla Moysi ⁊ Danielis

q oĩ sapiā egyptiorū ⁊ chaldeorū fuerūt eruditi. Ibidē etiam in. §. secōtra. legit etiā q̄ p̄cepit dn̄s filiis isrl̄ ut expoliarent egyptios auro ⁊ argēto. moraliter instruēs ut cū aurū sapiē siue argētū eloquētie apud poetas īuenerim⁹: ī vsū salutifere eruditiōis vertamus. Cōfirmat̄ idē auctoritate Bede dicētis eadē di. c. turbat. Turbat acumen legentiū ⁊ deficē cogit̄ q eos a legēdis secularib⁹ libris oībus modis estimat ꝓhibendos. in q̄b⁹ si q̄ īuenta sūt vtilia q̄si sua sumē licet. Alioqn Moyses ⁊ Daniel sapiā ⁊ lrīs egyptiorū ⁊ chaldeorū nō paterēt̄ erudiri. Necipse magister gentiū aliq̄s v̄sus poetarū suis scripturis indidisset uel dictis. H̄ ille. Et glo. ponit ibi dicta poetarū. s. ī epistola ad Titū illud Pigmenidis. Cretēses male bestie. sp̄ mēdaces. ventris pigri. Et ī eplā. i. ad Cor. illud Terētii Corrūpunt bonos mores colloqa mala. Et in actib⁹ aplōrū illud. Gen⁹ q̄dē cū sim⁹ dei ī ipso viuim⁹ mouemur ⁊ sum⁹. Et sic ꝑ illud. 2° mō exercet̄ curiositas cū q̄s studet addiscē ab eo a q̊ non debet. sicut illi q ꝑquirūt aliq̄ futa uel occulta a demonib⁹. in q̊ repetit̄ curiositas sup̄stitiosa. Vn̄ Aug⁹ in lib° de vera religiōe inqt. Nescio q̄ dementia īpediūt̄ aliq a fide vitio curiositat̄ ī ꝑcūctandis demōib⁹. Propterea aūt xp̄s demones ꝯfitētes ipsū deum clamātes. q̄a tu es fili⁹ dei: īcrepabat ut tacerēt. Luce 4° ca°. ut. s. nos doceret nō eē q̄rendū a demonib⁹ etiam ꝓ cognitōe v̊itat̄. q̄a ꝓpterea aliq̄ vera dicūt ut hoīes his illecti eis credāt ⁊ tandē ad aliq̄d malū deducāt. Ad hanc etiā sup̄stitiosam curiositatē ⁊ pestiferam ꝑtinet etiā ars notoria cū qua q̄s q̄rit acq̄rē cū certis obſuātiis diu̇sas scias.

Hinc etiā Aug⁹ de diuinatiōib⁹ ⁊ maleficiis q̄ fiūt in īuocatiōib⁹ demonū. His portētis per demonū fallatiā illudit̄ curiositas hūana qñ id incōueniēt̄ appetit̄ scire q̄d nulla eis ratiōe cōuenit īuestigare. 26. q. 5. c. nec mirū. Debēt aūt q hn̄t h⁹mōi libros induci ad ꝯburēdū eosdē libros ⁊ scripta ne alii abutent̄ exēplo ei⁹. De h⁹mōi deceptionib⁹ demonū hēt̄ Eccl. 3°. ubi dicit̄. Multos supplantauit suspitio eorū ⁊ ī vanitate detinuit sensus illorū. Et Act. 26° dr̄. Multe lr̄e te Paule ad insaniā ꝯuerterūt. 3° mō inq̄tū ꝑ studiū min⁹ vtile retrahit̄ a studio quod sibi ex neccitate incūbit. ut si hn̄s curā aīarū uel audire ꝯfessiōes. nesciens q̄d spectet ad tale officium instet officio phie uel astrologie uel poesis. q̊s rep̄hendit Iero⁹ ut dictum ē s. Vt ⁊ ipse Iero⁹ ut 37. di. c. legim⁹. ꝗuit v̊beratus est. ⁊ dictū ē ei q̄ Ciceronian⁹ erat nō xp̄ian⁹ eo q̄ nimis vacabat studio Platonis ⁊ Ciceronis delectat⁹ suauitate eloquii. Et si qñ ꝓphias legē incipiebat s̄mo horrebat incultus ait ipse ibidē. sicq̄ ex curiositate retrahebat̄ a studio scripture magis vtili ⁊ necāo. Vn̄ ⁊ religiosis ⁊ clericis ī sacerdotio ⁊ dignitate cōstitut̄ ꝓhibet̄ sub pena excoīcatiōis studiū legum ⁊ physice i. medicine. ut magi̇ possint vacare studio theologie ⁊ canonū. ex̄ ne cle. uel mo. c. vlt. ⁊. c. nō magno. 4° inq̄tū aliq̄s studet ad cog̊scendū sup̄ ꝓpriū ingenii facultatē. q̄a ꝑ h̄ de facili hoīes labunt̄ in errores. Vn̄ Eccl. 3°. dr̄. Altiora te ne q̄sieris: ⁊ fortiora te ne scrutat⁹ fueris: ⁊ in plurib⁹ opib⁹ tuis ne fueris curiosus. Ad quā curiositatem ꝑtinet q̄ aliq inuestigent de mysterio trinitat̄ uel īcarnatiōis uel sacramēti

eucharistie uel p̄destinatiōis ⁊ hui⁹-
mōi-rōnibꝫ nālibꝫ. De qbꝫ ait Amb°.
Tu quoq; digitū ori admoue. scrutari
non licet diīna mysteria. Et pmaxime
simplices debēt cauē ab h⁹mōi curios
qōnibꝫ. Vñ Aug⁹ dīc q cū q̄rit aliq
qd deus faciebat añ mūdi creationē:
ridendū ē q etnā gehennā curiosis
p̄pabat. 3° qñ hō appetit cognoscē
ūitatē circa creaturas nō referēdo ad
debitū finē.s.ad cognitiōꝫ dei. s̄ ī ipsa
cognitione sola delectat̄. Vñ Aug⁹ de
vera religiōe dīc q ī ɔsideratiōe crea-
turaꝝ non ē vana ⁊ pitura curiositas
exercēda. s̄ gd⁹ ad īmortalia ⁊ sp ma-
nētia faciēdus. Et iō Señ. ī epl̄a q̄dā
inq̄t. Demens merito videret: si cū
saxa ī monumētū senes femineq; cō-
gererēt-cū iuuentus intra portas ex-
pectaret armata: sederem ociosus ⁊
hui⁹modi q̄stiūculas ponerē: Qd nō
pdidisti habes. cornua nō pdidisti. g̊
cornua habes. Non vacat ad istas in-
eptias ingēs ingeniū. In manibus est
Mors me seq̄t. fugit vita. aduersus h̄
me doce. h̄ ille. Et sic pꝫ p̄m⁹ mod⁹ cu
riositatis. 2° ɔsistit curiositas ī ap-
petitu sensitiue qñ id curios⁹ scire cu-
pit qd ab vtili cognitiōe hoīem auer-
tit-ut ē inspectio studiosa ludorum ī
theatris. De qbꝫ dīc Beda q nō solū ī
addiscēdis magicis artibꝫ s̄ etiā in cō
tēplandis spectaculis cōsistit cōcupiā
oculorū-q̄ f̄m Aug. facit hoīes curio-
sos. De h⁹mōi aūt dīc btūs Tho. scda
scde. q.167. arti. 2°. q inspectio specta-
culoꝝ reddit̄ vitiosa inq̄tū p h̄ homo
ɔn⁹ fit ad vitia uel lasciuie uel crude-
litat̄ p ea q̄ ibi rep̄ntant̄. Vñ ⁊ Criso⁹
dicit q adulteras ⁊ īuerecūdas mētes
ɔstituūt tales inspectiōes. Sꝫ querit̄
vtrū mortale pctm̄ sit tal' īspectio. Et
videt̄ q sic. qa dī̄ de ɔse. dis. i. q die. sic
Qui die sollēni p̄termisso eccl̄ie ɔuen
tu ad spectacula vadit-excoīcet̄. s̄ nul
lus excoīcari debet nisi pro mortali. g̊
ꝫc. p̄o. dicit Aug° sup ps. Vident ho-
mines venatorē: ⁊ delectāt̄. Ve mise
ris si se nō correxerīt. Videbūt. n. sal-
uatorē. s. ī iudicio ⁊ ɔtristabunt̄. dis.
86. c. q venatoribꝫ. Sꝫ ve ip̄ortat etnā
dānationē f̄m Jero. Cōtristari etiam
ī aduētu dñi saluatoris nō ē nisi rep-
boꝝ. g̊ ꝫc. In ɔ̄riū est. qa Albert⁹ sup
4° dīc q spectacula sunt īuenta tm̄ ad
tediū remouēdū ⁊ solatiū mortalita-
tis humane siue etiā sint talia q habe
ant ānexā vtilitatē q̄uis īmisceat̄ va
nitas-ut aucupia ⁊ venatiōes ⁊ hui⁹-
mōi-ī psonis secularibꝫ sūt toleranda
exercitia eoꝝ dūmodo nō fiāt tempo-
re in t̄dicto uel loco sacro. g̊ multo ma
gis inspectio h⁹mōi tolerāda ē cū mi-
nus sit. g̊ nō est mortale. Etiā beatus
Tho. s̄. non dicit simplicit̄ esse vitiosū
s̄ inq̄tū ɔuocat ad malum. Circa h̄
posset sic distigui. Aut spectacula sūt
talia q sunt rep̄ntatiua piarū rerū-ut
adoratio magoꝝ. ⁊ occisio īnocentū-
passio xp̄i-missio spiritus scī-ascensio
dñi ⁊ h⁹mōi. ⁊ hoꝝ exercitia sunt d se
licita. ⁊ similit̄ īspectio eoꝝ. Vana aūt
que ibi aliqñ miscent̄ sūt resecanda. ⁊
multo magis si q̄ turpia cōmitterent̄
a iuuenibꝫ q talia p̄pant. Aut nō sunt
talia. ⁊ tūc aut illa sunt exp̄sse ɔhibi-
ta a iure ut torneamēta ⁊ duella. ex̄ de
torneamētis. p totū. et. 2. q. 5. mono-
machiā. Vel etiā ibi ɔbabilit̄ īminet
piculum vite. uel notabilis lesionis. ⁊
exercitiū hoꝝ mortale ē. Inspectio āt
nō videt̄ mortale nisi qs ita īordina-
te afficeret̄ ad aspectum h⁹mōi q etiā
accedēt ad aspiciendū si p̄cipet̄ ɔ̄riū.

uel nisi ꝓpt̃ h̃ dimittat diuina ĩ diebus
festiuis. ⁊ de hoc intelligit̃ .c. s̃ induc-
tũ: q die solleñi. uel dat cãm efficacẽ
ad h⁹mõi sicut q ꝓuocant ad ista. uel
soluũt faciẽtib⁹ q alit̃ nõ facerẽt. Aut
nõ sũt exp̃sse ꝓhibita. ⁊ tũc si repñtãt
multũ turpia ⁊ lasciua ea exercentes
mortalit̃ peccãt. Et de hoc de ↄse. di. z
c. ꝓ dilectiõe. Et ĩspectio volũtaria ta-
liũ mortale ẽ. q̃ nihil aliud ẽ q̃ delec
tari de t̃pib⁹. tñ etiã q̃ piculo tẽpta-
tiõis sponte se exponit. Et de hoc ĩtel-
ligit̃ .c. s̃ dictũ Aug. q venatorib⁹. Lo
quit̃ etiã ibi de histriõib⁹ ⁊ de venato
rib⁹ cũ bestia dentata. Si aũt casu re-
spicit talia nesciẽs fieri h⁹mõi repñta
tiones. nõ videt̃ de facili ↄdẽnand⁹ ꝓ
leui ĩcautoq̃ aspectu. Si ãt talia vana
⁊ solatiosa rep̃sentẽt̃ ob solatiũ quod
tñ nõ sit ĩ opprobriũ ecclesie ul' clerici
ul' religiõis. ꝺ se nõ videt̃ mortale nec
exercitatio nec aspectio. ut facere ora-
cones. reges ⁊ h⁹mõi. Silr̃ aspicẽ cur-
rẽtes. saltãtes. in palestra se exercẽtes
de se non videt̃ mortale q̃uis vanitas
sit ⁊ amissio t̃pis. Posset tñ ibi eẽ mor
tale p accñs ꝓpt̃ aliqꝺ malũ superueni-
ens uel malã intẽtionẽ in h⁹mõi. ut si
q̃s ĩ aspectu mulier̃ ↄcupĩsciãtiũ trahat̃
ĩ ↄcupĩam ear̃. Clericis etiã ⁊ religio-
sis talia aspicẽ magnũ pctm̃ videt̃ ꝓ-
pter scandalũ p̃ꝑl̃i. Vñ dr̃ de ↄse. di. z
c. Nõ oꝫ. i. nõ ↄgruit mĩstros altar̃ ul'
quoslibet clericos spectaculis aliq̃bus
interesse. Et in .c. p̃cedenti dr̃. q larua-
demonũ ante se fieri non ↄsentiãt ⁊c.
Curiositas ĝ appetit⁹ sensitiue ↄsistit
in h⁹mõi inspectiõib⁹. ut inspectione
ludor̃ ĩ theatris. chorear̃ ĩ plateis. ve
natiõis ĩ cãpis. inspectio mulieris ad
ↄcupiscẽdũ. diligẽs inq̃sitio eor̃ que
fiũt ab aliis ad irridẽdũ. q̃ curiositas
sensitiua cã ẽ multor̃ pctõr̃ ⁊ oẽs pe-
ne ĩuoluẽs. Pro quor̃ declaratione
dĩc btũs Tho. ubi s̃. q̃ cognitio sensi-
tiua ordinat̃ ad duo. Vno° tam ĩ ho-
minib⁹ q̃ in brutis ordinat̃ ad corpis
sustentationẽ inq̃tũ. s. p hui⁹mõi co-
gnitionẽ hoĩes ⁊ alia aĩalia vitant no-
ciua ⁊ ↄq̃rũt sibi nccĩa ad sustentatõꝫ
sicut ouis lupũ fugit ⁊ hõ vidẽs ĩimi-
cũ. qꝺ facere nõ posset si nõ videret. ⁊
etiã videns cibũ sumit illũ ⁊c. Alio°
cognitio sensitiua sp̃alit̃ ĩ hoĩe ordĩat̃
ad cognitiõeꝫ practicã ul' speculatiuã.
Videns. n. herbã medicinalẽ medic⁹
ordinat eã ad medicinã. Vidẽs exer-
citia alicui⁹ artis quõ fiũt addiscit ut
fm̃ eã opet̃. Considerãs p visũ audi-
tũ uel alios sensus pulchritudinem ⁊
v̂tutẽ creat̃ar̃ exurgit inde in cogni-
tionẽ creatoris. Qñ igit̃ nõ apponitur
studiũ circa sensibilia p̃dictis modis
⁊ causis. s. ꝓpt̃ nccĩtatẽ sustẽtãde vite
uel ꝓpt̃ studiũ v̂itatis ĩtelligẽde. tũc
ocul⁹ videt vanitatẽ. ⁊ peccat̃ curiose
uel alio vitio. Nam etiã si nõ ordinet̃
ad male ↄcupiscendũ uel detrahendũ
aspiciẽdo. s. facta aliorũ. solũ ex hoc q̃
nõ ordinat̃ ad aliqꝺ vtile ſ; poti⁹ auer
tit hoĩem ab aliq̃ vtili ↄsideratiõe cu-
riositas ⁊ vanitas ẽ. Vñ Aug⁹ ĩ li° cõ-
fess. fatet̃ se peccasse in aspiciẽdo a casu
canẽ currentẽ p⁹ leporẽ. Et iõ studere
debet vn⁹q̃sq̃ custodire sensus suos a
curiositate. Vñ .6. q. i. c. Ex merito. of-
ficiũ singulor̃ sit hĩnĩ nõ solũ oculos
habẽ castos sed ⁊ linguam. nec aures
pruriẽtes q̃s hẽat. i. curiosas. Maxime
tñ debet homo fugẽ curiosos aspect⁹.
Vñ petebat Dauid di. Auerte oculos
meos ne videãt vanitatẽ. Inducit. n.
curiosus aspectus ad q̃dlibet capitale
vitiũ. P̊ enim irritat gulam. Geñ. ȝ.

Vidit mulier lignū ⁊ pulchrū oculis
aspectuq; delectabile: tulit de fructu
illi⁹ ⁊ comedit. 2° incitat cupiditatē
⁊ auaritiā. Math. 4°. Ostēdit ei. i. xp̄o
oīa regna mūdi. ut īcitaret aīu; eius ⁊
appetitū. Nā mens auari ſm Amb°. ſp
aurū. ſp argentū videt. 3° ꝓuocat ad
ſupbiā. Vn̄ Ber. dīc ꝙ lucifer videns
filiū dei eq̄lē p̄ri voluit aſſiſari ſibi ut
eēt equalis ⁊ ipſe p̄ri. vn̄ in corde ſuo
dixit: Siſis ero altiſſimo. 4° cōmouet
irā. Math. 18°. Vidētes cōſerui ei⁹ q̄ fie
bant: contriſtati ſūt valde. Sic̄ ⁊ frēs
Joſeph vidētes ꝙ a p̄re pl⁹ ceteris ama-
ret. oderūt eū nec poterāt ei qcq; paci-
fice loqui. Gen̄. 37°. 5° cōcitat īuidiā.
i. Reḡ. 2°. Videbis emulū tuū ī cūctis
ꝓſpis iſrł̄. Et paulo p⁹. Vt deficiāt ocli
tui. ⁊ tabeſcat aīa tua. s. īuidia. Hoc vi
dendo Socrates. Vtinā inq̄t oculi tui
oīb; ciuitati b; eēnt ut de oīu; felici-
tate torq̄rent. 6° fouet accidiā. Acci-
dioſus. n. viſa intēperie aeris nō audet ad
ꝯ exire ad op⁹ ſ; torpeſcit ī domo. Ec
cleſiaſte. xi°. Qui cōſiderat nubes nūq̄;
metet ⁊c. 7° īflāmat ad libidinē. Eccl
9°. Propt̄ ſpēm mulieris multi ꝑierūt
⁊ ex h̄ ꝯcupia q̄ ignis exardeſcit. 3°
pncipalit̄ cōſiſtit curioſitas ī ſallceratis
ſmonib;. ⁊ h̄ eſt curioſitas p̄dicatorū
nr̄i tp̄is q non ſalutē aīaꝝ nec edifica-
tionē audiētiū q̄rūt ſ; oſtentationem
ſcie ⁊ gl̄iaꝫ ſue fame. Hi p̄dicāt ſemet-
ipſos. hi adulterāt v̄bū dei īdoctis hu
mane ſcie v̄bis. Hi nō querūt ſciās ex
qb; ſemetipſos ad humilitatē erudi-
ant. mores in tranq̄llitate cōponāt. pa
tientiā fuent. longanimitatē exhibe-
ant. ſ; illas ſciās appetūt ex qb; loq̄ces
appareāt ⁊ ſingularit̄ videāt̄ eruditi.
Isti nō granū q̄rūt ſ; paleā. nō fructū
ſ; folia. nō nucleū ſ; teſtam. non oleū

ſ; amurgā. nō aurū uel argentū ſ; ſco-
riā. Et io ait Jero⁹ ī ep̄la ad Nepotia-
nū. Nihil tam facile q̄; vilē plebiculā
⁊ indoctā cōtionē lingue volubilitate
decipe q̄ qcq̄d nō intelligit pl⁹ mirat̄.
Hec ille. Vltimo cōſiſtit curioſitas ī or-
natis opib; puta ī domib;. feneſtris ar-
tificioſe cōpoſitis. coopto2iis ī libris. ī
qb; nō nulli plus deſiderant pulchri-
tudinē q̄; bonitatē. In veſtimentis in
qb; curioſe hoīes multipliciter peccāt.
In genē. s. volētes habē veſtimēta p̄-
cioſa. in q̄litate ſubtilia ⁊ mollia. in co
lore nitida ⁊ variata ⁊ picturata ⁊ co-
loꝝ varietate diſtincta nouo ⁊ inſoli-
to modo facta. In formatiōe aūt nimis
ſtricta. aut nimis mag̃. aut nimis am
pla. ſiue quolibet alio modo ſm ſeculi
vanitatē. De h⁹mōi h̄r textus Pauli
2. Theſſal. 3° ca°. Audiuim⁹ int̄ vos q̄ſ-
dā ābulare ingete nihil boni opantes
ſ; curioſe agentes. In mulieribus autē
quāta ſit curioſitas oñdit iſdē ap̄ſtus
i. Thimot. 5° ca°. dī. Diſcūt circuire do
mos nō ſolū ocioſe nihil. s. meritoriū
opantes ſ; ⁊ v̄boſe. i. v̄bis ocioſis pni-
cioſis. detractorijs ⁊ h⁹mōi. ⁊ curioſe
īnumeris. s. curioſitatib; vanitatē ſuā
īexcuſabilē oſtēdentes. Et ſic p; pars
p̄ma hui⁹ ſmonis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ decla-
rat̄ alius ſuperbie gradus q dicit̄ leui-
tas mentis.

Ecūdo in iſto ſmone viden-
dus ē alius ſupbie ḡdus q di
cit̄ mēt̄ leuitas. s. ad iudicā-
dū facta alioꝝ. ad loquēdū. ad ꝓferē-
dū ſñīas. ad ordinādū noua. ad docē-
dū alios. ⁊ ſi cōtradicit̄. cōtētiōes mul-
tiplicat. que oīa coīt̄ ꝓcedūt ex nimia

sui estimatione q̄ euangeliū sit oē qđ dixerit uel senserit ⁊ alii nihil sciant. sicut Cayphas cū dño in cōsilio. Uos nescitis qcq̄ nec cogitatis. ⁊ Heliu iuuenis q cū audisset tres amicos Job q eum visitauerāt. s. Eliphaç. Baldath ⁊ Sophar disputātes cum eo superatos: ductus leuitate ⁊ arrogantia eos contempsit tanq̄ ignaros. ⁊ ipse cum Job aggressus ē disputatiōez eū arguens. s̄ rephensus a dño fuit. ⁊ ei dictū ē. Quis est iste q īuoluit sniās s̄monibus īpitis? Uñ Ber. sic ait de h̄ gradu Sic ōnt̄ iste ex ḡdu p̄cedenti. Monachus q sui negligens alios curiose circūspicit dū q̄sdā suspicit supiores. q̄sdā despicit inferiores. In aliis q̄dē videt qđ inuidet. in aliis qđ irridet. Uñ aīus nulla sui cura grauatus p supbiā ad alta se erigens. modo p īuidiam tabescit. modo p excellentiā puerilit̄ hilarescit. Et q̄ supari dolet ⁊ q̄ superare se gaudet: amoꝝ ꝓpe excellentie facit. Talis aūt nūc pauca ⁊ inordinata v̄ba. nūc multa ī amaritudine ɔuersa nūc luctu plena. sp aūt irrōnabilia iudicat v̄ba. h̄ ille. Et sic p3 ps secunda hui⁹ sermonis.

Pars tītia hui⁹ sermonis. in qua ponit̄ alius superbie ḡdus q dr̄ īepta leticia.

Ertio ī isto s̄mone ponēdus est ali⁹ tīti⁹ supbie ḡdus q vocat̄ inepta leticia. Uidens enī supbꝰ se ꝓspari ī tpalibꝰ. ab hoībꝰ laudari. honoribꝰ exaltari. dignitatibus sublimari. ⁊ q̊s vult posse deprimere. inde mūdialit̄ hilarescit. h̄ hñs ꝑ magna felicitate ⁊ industria sua. etiam ī apđ malis exultās. s̄m illud. ꝓ. 2° ca°. Letant̄ cū male fecerint. ⁊ exultant in rebꝰ pessimis. deridētes etiā subsanātes uel ɔtēnentes paupes ⁊ miseros. sicut diues epulo in inferno sepultus q in cōuiuiis gaudens mendicū Lazarū ɔtēpsit. Luce 16°. Procurant aliq̄n tales turpia. choreas. hastiludia. ludos ⁊ alia vana ad augendā suā ineptā leticiā. S3 ut ait Job. 21°. Tenent tympanū ⁊ lyrā ⁊ gaudent ad sonitū buccine. ⁊ in pūcto ad inferna descendūt. Uñ talibꝰ supbis ⁊ oībꝰ aliis dicent̄ v̄ba ī euāgelio hodierno scripta. Math. 25°. ī illa die amara iudicii. Discedite a me maledicti in ignē eternū q patus est diabolo ⁊ angelis eius ⁊c. Et p⁹ea fiet ɔcl̄o. Ibūt hi in supplicū etnū. hi v̊o ī vitā etnā. Ad quam ille nos pducat p v̊tutem hūilitatis ɔtrariam supbie q cū pr̄e ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regnat ī secula seculoꝝ Amen.

Feria tītia post p̄mā dñicā in q̄dragesima. de tribꝰ aliis gradibus supbie. s iactantia. singularitate. ⁊ arrogantia.

Sermo 43⁹

Mne quod est ī mūdo ⁊c. Itēꝝ ubi s̄. Determinatis fr̄es carissimi p̄mis tribꝰ ḡdibꝰ superbie q s̄m Alex. de ales ubi s̄ distinguūt̄ p oppositū ad dn̄as ⁊ ḡdus humilitatis respectu patis. quaꝓpter dicūt̄ ḡdus q a spascendit̄ ī peius. Cū igit̄ triplex sit iiuria. s. respectu patis. respectu superioris. ⁊ respectu dei. Primi grad⁹ supbie attendūt̄ penes gradus humilitatis p q̄s hō humilis bene se h3 erga parem. q videl3 sūt septem. Primus est q̄ debet esse hūilitas ī actu interiori uel exteriori ɔ quā est p̄ma sp̄es supbie q̄ fuit curiositas. 2⁹ ē hūilitas ī v̊bo

contra quā ē alia spēs supbie q̄ fuit le
uitas mētis clamorosa ꝑ quā hō sup-
be se hꝫ in v̊bo. 3ᵘ ē hūilitas ī signo ut
non eat hō supcilio leuato. ꝯ quā fuit
tria vn̄a supbie. s. īepta leticia ī risu ⁊
cantico. Sūt ⁊ alıȷ tres ḡdᵘ hūilitad
respectu patis. Pꝛimᵘ ē hūilitas in si-
lentio. 2ᵘ ē humilitas ī ꝯuersatione.
3ᵘ ē humilitas ī estimatiōe ut. s. oībꝫ
alıȷs inferiorē se estimet. ⁊ hꝫ ē humili
tas quā hꝫ ī suo aspectu ī seipso. ꝯ q̊s
sūt alıȷ tres ḡdus supbie seq̄tes. De
qbꝫ in p̄nti sermone tractandū est. qa
ut ait Johes. Oē qd̄ ē in mūdo ⁊c. qꝝ
Pꝛimᵘ ē iactantia q̄ qdē ē in v̊bo.
2ᵘ ē singularitas ꝑ quā magl̄ qs sanc-
tioꝛ vult apparere.
3ᵘ ē arrogantia ī sui estimatiōe.

Pars p̊ma hᵘ sermōis. in q̄ ponit̄ alıᵘ
gradus supbie q̄ vicit̄ iactantia.

Rimo igit̄ in isto s̄mōe trac-
tandū ē de iactantia. De qua
tria ꝯsiderāda sūt. quoꝝ pri-
mū vicit̄ diffinitio. Secūdū associatio
Tertiū abhominatio. Pꝛimū igitur
ꝯsiderādū ē diffinitio. In q̊ q̄rit̄ qd
ē iactantia. ⁊ r̄ndet̄ ut habet̄ ex dictis
phı 2° et 4° ethicoꝝ. Iactantia ē osten-
tatio ꝓpᵉ laudis cū v̊itas non suadet.
Et s̄m Astesanū n̄rm lib° 2°. sūme sue
hac rōne vicit̄ iactantia. qa sicut cum
qs a lōge vult aliqd iactare manū ī al
tū eleuat: ita q cupit se laudare v̊bis ī
altū se extollit. Et ꝯriat̄ hūilitati. qa
s̄m Alex. ī scd̄a pte sūme ī tractatu de
diuisiōibꝫ pctī. cordis. oꝛis. ⁊ opetis:
iactantia ꝓcedit ex supbia ⁊ īani gl̄ia.
qa aut ē de potentia. ⁊ sic scd̄m Gregl.
ē spēs tumorl̄ siue supbie. iuxta illud
Hester p̊ ca°. Ut ōn̄deret diuitias glo-
rie regni. ⁊ magnitudinē ac iactantiā
potētie sue. Aut ē de scīa ut. s. qs sciat̄
se scire uel ut laudet̄. ⁊ sic ꝑtinet ad
inanē gl̄iam. Vn̄ Ber. de gradibus hu
militad ait. Querit lnīam ut ad fabu-
las ꝯuertat̄. nō ut quēpiā edificet ß ut
sciam iactet. hꝫ ille. Aut pōt eē alio mō
s. ut ꝑemineat alıȷs: ⁊ tunc reducit̄ ad
supbiā. Ad q̊ꝝ datā noticiā notan-
dū q̄ qs pōt se laudare tripliciter oꝛe
ꝓpᵒ. p̊ meritoꝛie. 2° venialit̄. 3° moꝛ
talit̄. p̊ pōt qs se laudare meritoꝛie. ⁊
hꝫ tripliciī. aut ꝓpᵗ caritatē dei. aut ꝓ-
pter caritatē ꝓximı. aut ꝓpᵗ caritatē
sui. p̊ pōt qs se laudare ꝓpᵗ caritatē
dei cū. s. qs laudat in se dīnas gr̄as il-
las ad deū nō in se referēdo. Et de hoc
bn̄ Cypꝛianus in ep̄la ad Donatū vicit
Odiosa iactantia ē q̄uis nō iactatum
eē posset. ß ḡtū qcqd non v̊tuti homi-
nis ascribit̄ ß de dei munē p̄dicat̄. hec
ille. Sūt. n. aliq̄ opa v̊tuosa ⁊ alıȷs ma
nifesta q̄ intr̄dū viri iusti d̄ seipsis ī di
uina laude p̄dicant. 2° pōt qs se lau-
dare ꝓpᵗ caritatē ꝓximi. sicut patet d̄
Aug̊ q ī sermōe q legit̄ in sua sollem-
nitate dic. Caritati v̄re hodie d̄ nobis
ipsis sermo reddendus ē. qa. n. ut ait
apl̄s: spectaculū facti sumᵘ mūdo et
angelis ⁊ hoībꝫ. q nos amāt q̄rūt qd
laudent ī nobis. qui aūt nos oderunt
detrahūt nobis. nos aūt ī vtroqꝫ me-
dio ꝯstituti adiuuāte dn̄o n̄ro Jhesu
xp̄o ⁊ vitā ⁊ famā n̄ram sic custodire
debemᵘ ut nō erubescant de detracto-
ribꝫ laudatores. hec ille. Si qs ḡ habe
ret alıȷs p̄dicare aliq̄ narrat de se lau-
dabilia ut audiētes incitēt̄ seu ut doc-
trina sua efficatiᵘ recipiat̄. Et hoc lau-
dabilit̄ fit. sicut fecit apl̄s. 2. Coꝛl. xi°.
scribens Coꝛinthis. Cū. n. scd̄m Nico
laū de lyra in hoc textu: Pseudo apl̄i

i. p̄dicatores p⁹ recessum Pauli ab eis
q̊s ad fidē traxerat ipsis predicarēt. ⁊
Pauli famā ⁊ auctoritatē sciē ⁊ scītā
quesissent supprimere uel minuere ut
ab eis contēptibilis haberetur. Paulus
caritate ⁊ çelo salutis eorum duct⁹ ut vi-
tarēt illos q errores disseminabant ⁊
q̄stū inde q̄rebant. ⁊ sue doctrine ve-
rissime inhererent. mirabilia de se re-
fert di. Timeo ne sicut serpēs Euā sedu
xit astutia sua. ita corrūpātur sensus
vr̄i. ⁊ excidāt a simplicitate q̄ ē i xp̄o
Jhu. Nā si is q venit aliū xp̄m p̄dicat
quē nos nō p̄dicauim⁹. aut aliū spm̄
accipitis quē nō accepistis. aut aliud
euāgeliū qd nō recepistis. recte pate-
remini. Existimo. n. me nihil minus
fecisse a magnis aplis. nā ⁊ si īperitus
sermone s; nō scia. In oīb⁹ autē manife-
stus sū vob. Dicit ḡ aplus ad confusionē
eorum se nō min⁹ fecisse. s. p conuersiōe co
rinthiorum a magnis aplis. Scdm Nico
laū d lyra hic dicūr magni apli Petr⁹
⁊ Jacob⁹ ⁊ Johes. q̊s pseudo apli dice-
bant maiores eē ad decipiendū corin-
thios ut crederent maioris auctorita-
tis q̄ Paulus. qa dicebant se missos a
dictis aplis. mendacit tn̄. Paul⁹ ḡ fe-
cit sicut illi p̄dicans euāgeliū xp̄i eū-
dem xp̄m ideōq; euangeliū. Et dicit se
īpitū sermone eo q nō ornaret vba sua
sicut illi eo q nō expediret ꝑpt popu-
li vtilitatem. tn̄ dicit se scire. Deinde
ondit se fecisse aliq̄d mai⁹ corinthis q̄
apli suis conuersis predicans euangeliū
gratis nō accipiēs sūpt⁹ ab eis. Alii enī
apli accipiebant ab aliis ⁊ licite. sm il
lud Math. x°. Dign⁹ est mercenarius
mercede sua. Aplus aūt p̄dicans corin-
this abstinuit. p̊. ꝑpt eorum auaritiam
ꝑpt quā min⁹ gratāt accepissent eius
doctrinā. 2° ut tolleret in falsis ꝓphe-
tis uel aplis p̄dicādi occasionē q ꝑpt
q̄stū tātūmodo p̄dicabāt. S; qa opor-
tebat eū habē necīa. io dicit q aliquas
ecclias expoliauit nō quia nimis acce-
pisset: s; qa volūtaria illi dabāt abun-
dant. ⁊ cū deficerent sūpt⁹ sibi. ꝓpriis
manib⁹ de nocte lucrabat opando qd
de die expendebat p̄dicādo. ut habet
Act. 20. Et qn̄ h nō sufficiebat supple
bant macedoni q eū secuti fuerāt. P⁹
ista rep̄hēdit corinthios ⁊ gliat diffu-
sius di. Libent sufferttis insipiētes cū
sitis ipsi sapiētes. ⁊ cetera ibi q̄ cā breui-
tatis omitto. 3° pōt qs gliari merito-
rie ꝑpt vtilitatē ꝓpriā ⁊ caritatem. s.
sui iusta vtilitate. cū. s. qs est tribula
tionib⁹ circūdat⁹ uel calūniat⁹ seu de-
spatione tēptat⁹. ꝑpt qd recogitat bo
na facta. ul corā aliis refert ad sui ani-
mationē ⁊ confortationē. Sic Job sanct⁹
cū multiplicit eēt flagellat⁹. ⁊ visitat⁹
ab amicis argueret de vita sua p̄terita
tanq; nō vere s; simulate deo deseruis-
set: se coram eis laudauit di. Oculus
fui ceco: ⁊ pes claudo. pat erā pauperum.
⁊ cām quā nesciebā iuestigabam dili
gentissime. Job. 29°. Ubi ait Greg⁹ in
li° moral. Justi bona sua nūq; detegūt
nisi aut ꝓximorum eorum vtilitas aut nimia
cogat necītas. ut in Job q int flagella
dei p hūana vba depssus dū mentem
suā ad despatiōis foueā respexit com-
pelli. bona sua enumerat di. Ocul⁹ fui
ceco &c. qa iam cadē poterat nisi ad me-
moriā suā sua bene acta reuocasset. h
ille. Si qs etiā laudaret nō deficiendo
a veritate ut euitaret aliqd piculum uel
malū. sicut fecit Paul⁹ cū se ciuem ro-
manū dixit. ꝑpt qd fuit dimiss⁹ liber
q tenebat captiuus. ut hr̄ Act. 25° ca°.
laudabilit faceret. Et sic p; quō iuste
qs se pōt laudare. 2° pncipalit dico

q iactant̃ pōt qs se laudare venialiter scd̃m Tho. scd̃a scd̃e. q. 122. arti. 2°. ⁊ Alex. ubi s. ⁊ h̃ tripliciṫ. p° qñ p iactā tiā mēdaciū iocosū fingit uł expmit. 2° qñ bonū etnū. s. de⁹ nō ɔtēnit. 3° qñ dānū uel malū pximi nō intēdit. Nā ut dcm̄ ē iactātia ořit ex īani glia ut pz s. s īanis glia nō ē sp pctm̄ mortale s qñq; veniale. qd̄ vitare ē valde pfectoꝝ. Vñ Greg⁹ 31° moral. sic inqt. Valde pfectoꝝ ē sic ɔnso ope actionis gl̃am q̄rē ut de illata laude puata nesciāt exultatione gaudē. h̃ ille. 3° iactando se laudare aliqñ ē mortale. ⁊ h̃ tripliciṫ s̃m p̄dictos doc. p° qñ hō iactando pfert id qd̄ ē ꝯ dei gl̃iam. ut pz p exēpla regis Tyri cui dictū ē Ezech 28°. Eleuatū est cor tuū: ⁊ dixisti: de⁹ ego sū. Peccat etiā mortaliṫ ꝯ gloriā dei q̃sq̃s se iactat de pctō mortali siue sit verū siue nō. ⁊ h̃ ppt approbationē mali ⁊ scandalū pximi. sicut ili d̄ qb⁹ dř Ysa. 3°. Pctm̄ suū q̄i sodoma p̄dicauerūt nec absconderūt. 2° ē peccatū mortale ex fine cū. s. iactat se ut inde possit decipe pximū ⁊ notabiliṫ spūaliṫ uel carnaliṫ. Vñ ⁊ phs dic 4° ethicoꝝ q turpior est q cā lucri iactat q̄z q se iactat cā gl̃ie uel honoris. Est. n. ibi mendaciū pniciosū ex q̄ intēdit dānū pximi. Sicut si quis iactaret se magnū medicū uel aduocatū uel mag̃ fecisse qd̄ tñ falsū ē ut inde se ponāt hoīes in manib⁹ suis cū dāno ⁊ piculo eoꝝ. Similiṫ cū qs se iactat cū ɔtumelia ⁊ īiuria pximi. sicut phariśe⁹ q se iactabat nō eē sicut alij hoīes īiusti. addēs ɔtumeliam publicani. Luce 18°. Ceterani etiā q se iactantes de multis indulgētijs ⁊ alijs q̄ falsa sūt. cā lucri. Et p̄dicatores ⁊ ɔfessores ⁊ diuinatores ⁊ diuinatrices ut inde obtineant tp̄alia uel inducāt ad mala confidentes de illoꝝ bonitate. nulli dubiū qn mortaliṫ peccent. De istis ait phs 4° ethicoꝝ q iactator fingit de se maiora existib⁹ qñq; null⁹ gr̃a. i. ex vanitate. qñq; gr̃a honoris ⁊ gl̃ie. qñq; gr̃a argēti. Qñq; etiā dicit q aliq seipsos iactāt ppt lucrū ⁊ de ipsis fingūt ea de qbus pñt lucrari puta q sint medici uł sapiētes uł diīni Qui aut narraret sollēnes curas infirmoꝝ p eū factas ⁊ doctas disputationes ⁊ lecturas ī qb⁹ ɔmēdat⁹ fuerit d̄ scientia sua. ⁊ artifex artificiata ab eo ut inde lucreṫ dicēdo v̂itatē ⁊ nō derogādo alijs illi⁹ ɔditiōis. in se nullū pctm̄ videṫ. s coīter excedūt pl⁹ dicētes q̄z sit rei veritas. Vñ phs ubi s̄ ait. Iactator simulat sibi inesse aliq̄ q̄ nō īsūt. uł si īsūt simulat eē maiora q̄z sūt. ⁊ si h̃ sit cū alioꝝ īiuria ⁊ depssione sp pctm̄ mortale ē. Vñ ⁊ pv̊. 28°. dř. Qui se iactat ⁊ dilatat. s. extendendo suas laudes iurgia ɔ̄citat. 3° pōt eē pctm̄ mortale p respectū ad cām vnde pcedit. s. p supbiā q̄ supbia si mortale sit eēt ⁊ ipsa mortale. ut cū qs sciam suā industriā ⁊ v̂tutē de libertate sibi attribuēs ⁊ nō deo. iactat seu laudat se de h⁹. De iactantia aūt put ē pctm̄ mortale logṫ Aug⁹ 12°. d̄ ciui. dei. di. Iactātia nō ē vitiū hūane laudis s vitiū aīe puerse amātis hūanā laudē sūpto testimonio ɔsciē. Et Ysidor⁹ de sūmo bono li° 13°. sic inqt. Dū cā iactātie paup pascit. ⁊ ipsū mīe op⁹ ī pctm̄ ɔuertit.

Secūdū ɔsiderādū ī hac pte de iactātia dř associatio. Nam iactātie associaṫ vnū pctm̄ sile q̄ztū ad finē qd̄ dicit̃ ironia. ⁊ ē cū aliqs dicit de se aliq̊s defect⁹ ut hūilis reputeṫ q̊s tñ ī se nō recog̊scat. i. ut sic laudeṫ. uł portat vestes multū abiectas. uel faciē pallidā

q̄rit ut ea intētiōe reputet̄ mortifica-
tus ⁊ ɔtemptor mundi. Et ē ſm Tho.
ſc̄da ſc̄de. q. iij. arti. 2°. aliqñ iactātia
aliqñ ironia. Iactantia qdē inq̄tū p
exteriora intēdit ondē in ſe v̄tutē quā
nō hʒ. Ironia v̄o inq̄tū ondit defectū
inti⁹ quē in ſe nō recogſcit. Vñ de h⁹-
mōi dicit xp̄s Math. 6°. Extermināt fa-
cies ſuas. i. extra t̄minos nālit aptant
facies ſuas herbis uł q̄buſdā lotiōibꝫ
uł vnctiōibus ut appareāt pallidi. i. ut
appareāt hoībꝫ ieiunātes ⁊ ſic reputēt̄
abſtinētes. Et iō p̄hs dicit q̄ ſupabū-
dantia ⁊ valde defect⁹ iactātia ē q̄ñ. s.
fit ad iſtū finē. Vñ de Aug̊ legit̄ q̄ ni-
mis precioſas veſtes nolebat deferre
nec nimis abiectas. qa in vtroq̄ hoīes
q̄rūt aliqñ gl̄iam ſuā. quod ptinet ad
ironicā iactantiā. Vñ p̄v̄. 26°. dr̄ iro-
nice. Cū ſubmiſerit vocē ſuā. s. q̄ſi piā
dicēdo ꝯ ſe vilia. ne crediderīs ei. ſeptē
eni neq̄tie ſūt ī corde illi⁹. Notandū
tñ ſm Tho. ubi s̄. arti. p̊. q̄ dicere ꝯ ſe
vilia uel ondē actu ⁊ miora ſeu defec-
tuoſa pōt fieri tripliciter. Vno° ſalua
v̄itate dū. s. q̄s maiora q̄ ſūt ī ſe reticet
⁊ minora ſeu defectuoſa de ſe pfert q̄
tñ ī ſe eē recog̊ſcat. ⁊ h̄ nō ptinet ad vi
tiū ironie. nec ē pct̄m ſm gen⁹ ſuū ni-
ſi p corruptionē alicui⁹ circūſtātie. pu
ta talis dicēdo pſonis infirmis vnde
illi ſcandaliçaret̄. alit̄ laudabilit̄ fieri
pōt. ſicut ap̄ſus Paul⁹ vocat ſe miīmū
ap̄loꝝ. ⁊ pſecutorē fuiſſe eccl̄ie. i. Cor.
15°. Et vir cū q̊ ē de⁹ ⁊ q cōfortat⁹ eſt a
dn̄o. dicit. Stultiſſim⁹ ſū viroꝝ: ſap̄ia
nō ē mecū. ut dr̄ p̄v̄. 30. Nec tñ vitiū
ironie ɔmittit. qa loq̄t̄ ſm reputatiōꝫ
mūdanoꝝ q eſtimāt ſtulticiā mūda-
na ɔtēnē q̄ mundi ſap̄ia q̄rit. Vel lo-
quit̄ de ſap̄ia q̄ ratiōe acq̄rit̄ nō de ea
q̄ dīna inſpiratōe habet̄. Amos p̄pha

negādo ſe eē p̄pham. di. Nō ſū p̄pha
nō peccauit. q̄a. s. nō erat de origie p̄-
phetaꝝ. Vel ut dicit Greg⁹ q̄a cogno-
uit tūc actualit̄ nō ſe hr̄e ſpm̄ p̄phie.
Sic ⁊ btūs Franciſc⁹ ſine ironia appel-
lauit ſe maximū pctōrē certa ɔſidera-
tiōe ⁊ reſpectu. 2° mō pōt aliq̄s dicē
minora de ſe ⁊ vilia q̄ tñ in ſe nō reco-
gnoſcit. aut cū negat aliq̄d boni de ſe
qꝺ in ſe eē cog̊ſcat. ⁊ hoc p̄prie ptinet
ad ironiā q̄ ē ſpāle pct̄m ⁊ ɔ̄triū v̄itati
p defectū. ⁊ iō vitandū. Et de his dicit
p̄hs ī 4° ethicoꝝ q̄ qdā miora de ſe di
cūt fugiētes tumidū. i. elationē. ſ non
p̄pt̄ h̄ excuſant̄ a pctō ſi mentiūt̄. Vñ
Aug⁹ de v̄bis dn̄i. 22. q. i. c. cū hūilita
tis. ait. Cū hūilitatē cā mētitis. efficē-
ris mentiēdo qꝺ nō mentiēdo euita-
ueras. Et idē Aug⁹ ſup Iohem. Ita ca
ueat̄ arrogātia ut v̄itas nō deſerat̄. qꝺ
22. q. i. c. nō ita. h̄r̄. Et Greg⁹. 22. q. i
c. īcauti. ait. Incauti ſūt humiles q ſe
mētiendo illaqueant. Q̄ſi dicatur q̄
Greg⁹ ait Aug̊ angloꝝ ep̄o ſcribens. ꝯ
dī ſ. ad ei⁹. Bonarū quippe mentium ē
ibi culpā formidare ubi culpa nō ē. ḡ
2c. Ad h̄ rñderi pōt q̄ ad bonitatem
mentī ptinet ut hō ad iuſticie pfectio-
nē tēdat. ⁊ iō ad culpā reputat̄ nō ſo-
lū ſi deficiat a cōi iuſticia q̄ vere culpa
ē. ſ etiā ſi deficiat a iuſticie pfectione.
qꝺ q̄ñq̄ culpa nō ē. ⁊ ſic ītelligit̄ illud.
Qua de re ſuādā ē mēſura ī locutiōe
ne p iactātiā extollamur. ne etiā tam
vilia dicam⁹ q̄ ironei reputemur. Q̄
ſi forte q̄ras h̄. qꝺ ſit maius pct̄m iro-
nia uł iactātia. Rñdet̄ ſm Tho. ubi s̄
arti. 2°. et Alb̄. ſup 4° li° ethicoꝝ q̄ iro
nia q̄ aliq̄s fingit ī ſe aliqꝺ bonū non
eē qꝺ inſit uł min⁹ eē q̄ȝ inſit. ē minus
pct̄m q̄ȝ iactātia q̄ aliq̄s fingit ī ſe hr̄e
bonū qꝺ nō hʒ. uel iactat ſe hr̄e aliqꝺ

bonū maius q̄ꝫ hēat·qđ ꝓbat̄ duplici
rōne. Pⁱᵃ sic sumit̄ ex cōditiōe hu-
mane nāe q̄ multꝭ defectibꝫ ē subiecta
ꝓpͭ qđ multipl̄r ē ancilla ut dī p̄ me-
taph. vn̄ q declinat ī mēdaciū cōtēdo
ī se pua magꝭ cōsonat hūane nāe. Se-
cūda rō sumit̄ ex pte sue radicis. quia
act⁹ ironie ē sitis actui hūilitatꝭ q̄ ama
bilissima vt⁹ ē. Sꝫ iactantia ānexā hꝫ
supbiā q̄ ē odibilissima oīuꝫ pctōꝝ. ⁊
iō iactator ē onerosus. ⁊ iron⁹ gratio-
sus. Vn̄ Ar. 4° ethicoꝝ dīc q̄ꝫ irones ⁊
min⁹ dicētes gratiosiores sūt s̄m mores
s. q̄ꝫ iactātia se laudātes. 3° mō qs di-
cit ironia de se q̄ nō recognicit intēdēs
inde magꝭ cōmēdari. ⁊ tal̄ ironia ē mi-
xta cū iactātia. ⁊ s̄m phm ē gui⁹ iactā
tia. Et đ hac dī̄ Ecci. 19°. Est q nequit
se hūiliat. ⁊ intiora ei⁹ plena sūt dolo.
Et sic pꝫ secūdū. Tertiū p̄ncipale ī
hac parte đ iactātia dī̄ abhominatio.
Propter tria enim iactantia vitiū est
abhominabile. p̄ propter propriam
vilificationem. Vilificat enim iactan-
tia se laudātes. Iō sapiens ait pꝯ. 27°.
Laudet te alien⁹ ⁊ non os tuū·extra-
ne⁹ ⁊ nō labia tua. Et iō de ipsis lauda
toribꝫ ait apl̄s Ro. p̄. Dicētes se eē sa-
piētes stulti facti sūt. Et Thobias 4°
ca°. hortat̄ filiū di. Supbiā ī s̄mōe tuo
nūq̄ꝫ dn̄ari p̄mittas. Et. i. Regꝭ. 2°. No
lite multiplicare loq sublimia gl̄iantes.
⁊ apl̄s. 2. ad Cor. x°. ait. Nō. n. audem⁹
nos cōpare qbusdā q seipsos cōmēdāt.
Propͭ h̄ etiā ibidē dicebat. Non. n. q
seipsū cōmendat ille ꝓbat⁹ ē ⁊c̄. Pro-
pter h̄ etiā xp̄us dicebat. Si ego testi-
moniū phibeo de meipso·testimoniū
meū nō ē verū. Ioh. 5° ca°. Et iō Tulli⁹
ī li° de officiis ait. Deforme ē de seipso
p̄dicare. ⁊ falsa p̄serti. ⁊ h̄ ē iactare ꝓ-
prie. Vn̄ phus 2° rhetoricoꝝ ait. Alie-
na q̄ppe q narrat iactātia ē. Et in 4°
ethicoꝝ idē ait. Iactator nō ē ex eo q̄ꝫ
iactat se hr̄e ul̄ nō hr̄e ꝫ s̄m hītū ex q
eligit se iactare. Silr̄ ⁊ mēdax menda-
cio qdē gaudet. h̄ ille. ⁊ h̄ ē vilissimū.
Vn̄ ibidē phs ait. Iactator maxie ē vi
tupād⁹. Cui⁹ potissima rō ē. qa nemo
dꝫ se iactare de his q̄ cito hꝫ relinq̄re.
Vn̄ Aug⁹ in li° de vera īnocētia ingt.
De diuitiis ⁊ honoribꝫ ⁊ maioꝝ nobi
litate iactas. Exultas de patria ⁊ pul-
chritudīe corpis ⁊ honoribꝫ q tibi ab
hoībꝫ deferūt̄. Respice teipsū qa mor
talis es ⁊ qa tr̄a es ⁊ ī trā ibis. Circū-
spice eos q añ te sililꝫ fulsere splēdo-
ribꝫ. Vbi sūt q̊s ābiebāt ciuiū potēta-
tus? vbi insupabiles oratores? vbi q
cōuēt⁹ disponebāt ⁊ festa? vbi equoꝝ
splendidi nutritores? vbi exerc. tuuꝫ
duces? vbi satrape tyrāni? Nōne oīa
puluis? nōne oīa fauille? nōne ī pau-
cis v̂sibꝫ eoꝝ vite memoria ē? Respi-
ce sepulchra ⁊ vide· qs seruus· qs dn̄s
qs paup· qs diues? Discerne si potes
uīctū a rege· fortem a debili· pulchꝛū
a deformi. Memor esto itaq̄ꝫ nat̄e ne
extollas aliqn̄. Memor autē eris si te-
ipsū respexeris. h̄ ille. 2° ē abhomi
nandū ꝓpͭ ꝓximi scandalizationem.
Nā audiētes hoīes gues laudantes se
maxīe accipiūt scādalū ⁊ malū exem-
plū. Et iō dicit̄ q̄ꝫ iactator nocet nō so
lū sibi ꝫ etiā aliis. i. q. 2. c. si qs. Et iō
Amb°. 6. q. i. c. imitare· ingt. Imitare
Petrū tertio dicentē. Dn̄e tu scis qa
amo te. Et qa t̄rio negauerat· t̄rio cōfi-
tet̄. ꝫ negauerat ī nocte· cōfitet̄ in die.
Hec āt iō dicta sūt ut sciam⁹ neminē
iactare debere. Nā ⁊ si Petr⁹ lapsus ē
q dixit: Et si oēs scandalizati fuerint
ꝫ nō ego. quis ali⁹ iure de se p̄sumat?
Deniq̄ꝫ ⁊ Dauid qui dixerat. Ego di-
xi in abūdantia mea. non mouebor in
etnū· eā. s. iactantiā fuisse cōfitet̄· di.

Auertisti faciē tuā a me:7 factus sum
oturbat⁹.H̄ ille.Et nota q̄ etiā iactan
tia pōt eē ī reb᷒ vilib᷒ 7 ē multo pⁱcu-
losioꝛ.Vn̄ Aug⁹ in li° de sermonib᷒
dn̄i ī monte.ca° 9°.ait.Nō in solo reꝝ
corporeaꝝ nitoꝛe atq̄ pompa s̄ etiā in
ip̄is reb᷒ luctuosis pōt eē iactātia 7 eo
piculosioꝛ q̄ sub noīe s̄uitutis dei deci
pit. ꝫ° abhominandū ē ꝓpꝫ punitio-
nē. De⁹.n.in detestatione hui⁹ pecca-
ti m̄ltos ḡuit̄ puniuit.Sꝫ ut breuitati
studeam⁹: vnū tm̄ exēplū recitem⁹.s.
Goliath.i.Regū.17°.q p⁹ m̄lta mala q̄ fe
cit filiis isrl' clamabat aduersus isrl'iti-
cos.7 iactāt̄ dicebat eis.Quare venistis
pati ad p̄liū? Nūqd nō ego sū phili-
steus 7 vos serui Saul? Eligite vobis
virū:7 ascēdite ad singulare certamē
ꝛc.Ibi vide historiā quā cā breuitatis
omitto.Patet itaq̄ ī h̄ exēplo quantū
optimi philistei deo displicuit iactan
tia quē Dauid puul⁹ interfecit.De cui⁹
victoria Iero⁹ ad Aug⁹.ait.His quon-
dā telis.s.fidei iusticie 7 h̄ūilitatis rex
Dauid ad p̄liū.7 qnq̄ lapides de tor-
rente accipiēs leuigatos armatus,pce
debat nihil asp̄itatis aut sordiduꝫ int̄
hui⁹ seculi turbines ī sensibus suis eē
monstrabat: bibens de torrēte in via
idcirco exaltauit caput.7 sup̄bissimuꝫ
Goliath suo potissimū mucrone trun
cauit.H̄ ille.Et sic pꝫ ps p̄ma h⁹ s̄mōis

Pars secūda hui⁹ sermōis. in q̄ ponit̄
ali⁹ sup̄bie ḡd⁹ q dicit̄ singularitas.

Ecūdo ī isto sermōe tractan-
dus ē ali⁹ sup̄bie ḡd⁹ q dicit̄
singularitas.facē.s.aliqd vl-
tra cōīa 7 cōsueta ut p̄ ceteris reputet̄
7 honoret̄.ut circa vestitū īuenire no-
uitatē vestiū magꝭ apparētiū noua or-
namēta.ī s̄monib᷒ vti v̄bis pegrinis
7 obscuris.ī disputatiōib᷒ seq̄ nouas
opīones vltra coēs in tractatib᷒.cum
aliis discrepare a cōi iudicio alioꝝ ut
videat̄ magꝭ ītelligēs factū.in ꝓuisiōi-
bus ḡuaminib᷒ 7 ꝓmotiōib᷒ vult sin
gularit̄ p̄ ceteris meli⁹ tractari. De q̄
pōt exponi illud p̄s.Singularis ferus
depast⁹ ē eā.s.vineā eccl'ie. s̄erini.n.
h⁹mōi sūt hōies q volūt eē singl'ares.
Nā hō inq̄tū hō ē aīal sociale nō sin-
gulare.7 hi ꝯsumūt vineā ecclesiaꝝ 7
ciuitatū totū ꝓ se q̄rentes de aliis non
curātes.In statu vo sp̄ūali recedere a
cōī vita regule.a cōib᷒ cōstitutionib᷒
patrū.a cōib᷒ cerimoniis 7 obs̄uātiis
sine cā vrgēti 7 sp̄āli reuelatōe.ad sin
gularitatē ptinet.7 ē valde piculosū.
Qd ōndit Iohēs Cassian⁹ in.1.coll.de
quodā q dicebat̄ Hero.q cū esset sin-
gularis ī austeritate vite.7 admonēt̄
in ꝯrāū ex sup̄bia pmanēs ī illa singu
laritate.Cū apparēt ei diabol⁹ ī specie
angeli lucis.7 ei⁹ v̄bis acq̄escēt.demū
ex p̄suasiōe diaboli,piecit se in puteū.
Nō tn̄ ptinet ad singularitatē h̄ ad
aīi firmitatē ut declinātib᷒ aliis q̄ ō-
bus a mādatis 7 debitis regule q̄ sol⁹
ul' cū paucissimis regulā obs̄uet.Sic
ī laudē dr̄ d' Thobia q̄ cū oēs ex filiis
isrl' ad adorandū idola q̄ fecerat Iero-
boā rex isrl': iste sol⁹ ibat ī ierl'm ad tē-
plū ad adorādū deū 7 offerēdū sacri-
ficia 7 decimas.Et cum duceretur ad
captiuitatem in Niniuē cum aliis cō-
tribulibus suis.7 omnes alii de popu-
lo suo cōtaminarēt̄ ī escis gentiliū.s.
comedēdo cibos eis ꝓhibitos ī lege:
ipse solus nō ē cōtaminat⁹ ī escis eoꝝ
abstinēs.s.ab esu ciboꝝ illoꝝ.Thob.
p̄ ca°.Ista aūt singularitas s̄m Ber.a
pcedēti gradu sic oritur.Turpe est ei
qui se supra ceteros iactat.si non plus
ceteris agat aliquid:ut vltra ceteros

appareat. Perpendit̄ aūt his indicijs gradus iste. Plus sibi talis blandit̄ de vno ieiunio qḋ ceteri prandētibꝫ facit q̄ȝ si ceteri septē diebus ieiunauerint. Cōmodioꝛ videt̄ sibi vna oratiuncula peculiaris q̄ȝ tota psalmodia vni⁹ noctis. Dolet aliquē se eē pallidioꝛē ⁊ minus comedentē. ad oīa sua strenu⁹. ⁊ ad coīa piger. vigilat in lecto. doꝛmit in choꝛo. Et sic patet ps secūda huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ ponit̄ ali⁹ suphie gradus q dicit̄ arrogantia.

Ertio ī isto sermone ponēdus ē ali⁹ suphie ḡdus q dicit̄ arrogātia cū.s. qs attribuit sibi illā sciam ⁊ ꝟtutē quā nō hꝫ ex h̄ que tens alijs p̄esse. subesse renuens. eq̄ri ceteris nō sufferēs. adulatiōibꝫ acquiescēs. si aliqs eū nō venerat̄. īpatiens. Iere. 48°. Sublimitatē ⁊ arrogantiā ⁊ suphiā ⁊ altitudinē coꝛdis illius: ego scio dicit dn̄s. s. ad puniendū. Hac arrogātia duct⁹ Mari⁹ ciuis roman⁹ nō cōtent⁹ q̄ȝ fuerat sexies cōsul roman⁹ voluit tyrānice ⁊ violētia esse septio. ꝓpt̄ qḋ infectio facta ē mltoꝛū ciuiū bello itestino facto int̄ Mariū ⁊ Sillā q voluit eū i h̄ īpedire. ut narrat Tit⁹ Liui⁹. Sic ⁊ Juli⁹ Cesar reuersus victoꝛ ḋ gallia voluit fieri cōsul vnde cō secuta sūt multa mala. Q̄ etiā qs credat posse ul̄ velit malos q̄scūqȝ separi a bonis. ptinē ad arrogātiā ostendit Aug⁹ di. Quāt⁹ arrogātie tumoꝛ est. q̄ta hūilitatꝭ ⁊ leuitatꝭ obliuio. ⁊ arrogātie quāta erectio ut qs se posse facē credat qḋ nec ap̄lis ꝯcessit de⁹. ciçania videlꝫ a frumēto putet se posse discernere. 23. q. 4. Ptinet etiā ad arrogātiā

īpiose ⁊ despectiue docē uel regē subditos. ⁊ ꝯ alios iuehē ut videant̄ pl⁹ ipsis sape ut qdā faciūt etiā ī sermōibꝫ ⁊ in scriptis suis. Cōtra q̊s Gratianus p⁹ Iero. ait. Nihil īpudenti⁹ arrogantia rusticoꝝ q garrulitatē auctoꝛitatē putāt. ⁊ pati ad lites ī subditos tumide intonāt. dis. 26. §. p̊. Ad idē Greg⁹ 24° moral. ait. 46. dis. h̄ h̄et̄ sic. Hoc hꝫ ꝓpriū doctrina arrogātiū ut humilit̄ nesciant inserre q̄ docent. ⁊ recta q̄ sapiūt recte miīstrare nō pn̄t. In ꝟbis eoꝝ ꝓdit̄ cū docēt q̄ȝ q̄i in q̊dā sibi vident̄ sūmitatis culmine residē: eosqȝ q̊s docēt ut lōge infra se positos velut ī imo respiciūt. qbꝫ nō cōsulēdo loq sꝫ vix dn̄ando dignāt̄. His p Ezechielē 34° ca°. dr̄. Vos cū austeritate īpabatꝭ ⁊ cū potētia. Hec arrogātia sm̄ Ber. sic oꝛit̄ ex p̄cedētibꝫ. Cū sicut ex his que singulari agit apud simplicioꝛes eius opīo excreuerit q opa q̄ cernūt sꝫ vnde ꝓdeāt nō discernūt. dū miserū beatificāt ī erroꝛē mouēt. credit qḋ audit. obliuiscit̄ intētionē dū amplectit̄ opinionē. quiqȝ ḋ oī alia re pl⁹ sibi q̄ȝ alijs credit. de se ꝟo plus alijs q̄ȝ sibi. ⁊ non solū ꝟbo aut operū ostentatiōe suam p̄ferat religionem. sed intimo coꝛdis affectu se credat omnibꝫ sanctioꝛem. Et qcqd de se laudant hoīes nō ignorantie seu beniuolētie laudatoꝛis sed suis meritis ascribit. Et iō in euāgelio hodierno Math. 21° ca°. habem⁹ exemplū quō ī oībꝫ debem⁹ dare laudem ⁊ gloriā deo. qa vidētes pueri hebreoꝝ mirabilia q̄ fecit Ih̄s ī templo clamabāt dicētes. Osāna filio Dauid. Propter qḋ indignati p̄ncipes sacerdotū dixerūt ei. Audis qd isti dicūt? Ih̄us aūt dixit eis. Utiqȝ. Nūq̄ȝ legistis: Ex oꝛe infantiū ⁊ lactentiū pfecisti laudē

Quā nobis etiā pficere cōcedat ille q
cū pr̄e ⁊ spū scō viuit ⁊ regnat ī secu-
la seculoꝝ. Amen.

Feria q̄rta pᵒ pmā dn̄icā in q̄dragesi-
ma. de tribꝫ alijs ḡdibꝫ supbie. s. psū-
ptiōe. pctī defensiōe. ⁊ simulata cōfes-
sione Sermo 44ᵒ

Omne quod
est ī mūdo ⁊c. Iteꝝ ubi s.
Postq̄ꝫ ī p̄cedētibꝫ duobꝫ
s̄mōibꝫ f̄rēs carissimi trac
tauimᵒ de ḡdibꝫ supbie p q̄ hō ījuriat̄
pximo cui. s. debet eē par: in p̄ntiatū
tractandū ē de alijs supbie ḡdibꝫ qbꝫ
hō ījuriat̄ supiori cui debet eē īferioꝛ.
Nā sicut ex pte hūilitaī sūt tria q̄ꝝ
ad p̄ns spectat per q̄ hō bn̄ ordinatur
ad supioꝛē. s. insufficiētia bonoꝝ ut. s
reputet se hō in oībꝫ insufficientē. cō-
fessio pctōꝝ ut. s. cognoscat supioꝛ vultū
pctōris inferioꝛ. ⁊ patiā aduersoꝝ ut
s. patᵒ sit ad v̄bera. Ita p oppositū sūt
tres oīe supbie p q̄s deoꝛdinat̄ hō ad
supioꝛē suū. De qbꝫ in p̄nti sermone
tractandū ē. qa ut ait Iohes ī v̄bis. p-
positis. Oē qd̄ ē in mūdo ⁊c. Quoꝛū
graduū supbie
Primᵒ ē p̄sūptio bonoꝝ. ꝯ pmū ḡdū
humilitatis.
Secūdᵒ ē defensio maloꝝ. ꝯ secūdū.
Tertiᵒ ē simulata ꝯfessio. ꝯ tertiū.

Pars pma huiᵒ s̄monis. in q̄ ponitur
aliᵒ gradᵒ supbie quo homo īiuriatur
superioꝛi. ⁊ dicit̄ p̄sūptio.

Primo igit̄ in isto s̄mōe trac-
tandū ē de p̄sūptiōe q̄ scd̄m
Ber. ex p̄cedēti ḡdu sic oꝛit̄.
Qui p̄esse putat quō plᵒ d se q̄ꝫ d alijs
nō p̄sumat? Primᵒ ī ꝯuētibꝫ residet:
ī cōsilijs pmᵒ r̄ndet. nō vocatᵒ accedit
ñ iussus se ītromittit. deoꝛdinat oꝛdi-
nata. reficit facta. qcq̄d ipse nō fecerit
aut oꝛdinauerit. nec recte factum nec
pulchꝛe oꝛdinatū estimat. h̄ ille. Ad
q̄ꝝ declaratiōnē de p̄sūptione tria no
tanda sūt. pᵒ p̄sūptiōis acceptio. 2ᵒ p̄-
sūptiōis diuisificatio. 3ᵒ p̄sūptiōis pu-
nitio. Q̄ꝛtū ad pmū aduertēdū ē q̄
p̄sūptio ī scripturis pluribꝫ modis ac
cipit̄. Aliqn̄. n. ponit̄ p pbatiōe semi-
plena ī iure. ex̄ de p̄sūp. c. ex studijs. ⁊
c. mādata. ubi Gregᵒ ait. Ex trāsacta
recte vite didicimᵒ q̄ de tua ꝯsequēti
ꝯuersatiōe p̄sumamᵒ. Et eo. c. vlt. dic
Innoᵒ. Pria facie p̄sumit̄ idoneᵒ nisi
aliud ī ꝯtrariū ondat̄. Vn̄ ⁊. ff. qd̄ metᵒ
cā. l. nō ē. dr̄. Presūptōi stat̄ nisi aliud
aptissime on̄dat̄. Et iō dr̄. Presumit̄
qs dignᵒ nisi pbet̄ indignᵒ. ff. de mān.
ī tes̄. l. seruos. ⁊ ex̄ de scruti. ī oꝛ. fac. c.
vnico. Et idcirco totiens cuiq̄ꝫ sua p̄-
sūptio pficit q̄tiens cū v̄itate ꝯcurrit.
ff. de acq. uel ami. here. l. cū qdā. Ad
p̄dicta facit regula iuri. Qui semel ma
lus sp̄ p̄sumit̄ malᵒ. de re. iur. li. 6. cū
suis ꝯcoꝛ. ḡ ⁊c. Aliqn̄ sumit̄ p quadā
bona ꝯfidētia. ⁊ sic accipit̄ Iudith. 6.
Bn̄dictᵒ es dn̄e q nō derelinqs presu-
mētes d te. Et dis̄. 4. deniq̄ꝫ. dic Gregᵒ
q̄ mulier q̄ fluxū sanguīs patiebatur
xp̄m p̄sū psit tangē. ⁊ deuote confidit
ppt sanitatē habendā. Aliqn̄ sumit̄ p
vna ex sp̄ēbꝫ blasfemie ī spm̄ scm̄ q qs
īdebite sp̄at miam ꝯseq p̄manēdo in
pctīs. Aliqn̄ sumit̄ put opponit̄ magni-
mitati ⁊ ē sp̄ēs supbie. ⁊ d hac alijs p̄-
termissis ē ī p̄ntiaꝝ s̄mo. De q̄ ait phs
ī 4ᵒ ethicoꝝ dī. Presūptuosi īsipiētes ⁊
se igr̄ātes sūt cū appetūt honoꝛabilia

qbus non sũt digni ⁊ vestib⁹ se ornãt ⁊ ut honorent magna de seipsis dicũt. Et io p̄sũptio pōt sic describi. Presũptio ē vitiũ q̊ qs aggredit̃ ul̃ exequit̃ ea q̄ sũt sup̄ facultatē ⁊ ↄditionē suā. Pro cui⁹ declaratiōe sciēdũ ē ſm Tho scda scde .q.130.ꝙ magnimitas ē v̂tus moral̃ tendēs ad magna opa ⁊ ad magnos honores ꝯ ſm rationē ⁊ ſm suā v̂tutem ⁊ dignitatem. ſm phm ubi s̄. Huic aũt v̂tuti opponit̃ aliqđ vitiũ ſm defectũ ⁊ aliqđ ſm excessũ sicut ⁊ alijs v̂tutib⁹ moralib⁹. Et ſm defectũ qdē opponit̃ vitiũ pusillanimitatis q̊ quis retrahit se ab his oīb⁹ qb⁹ ē dign⁹ uel apt⁹ dũ .s. nō conat̃ ad opandũ ea qb⁹ ē dign⁹ uel apt⁹ ⁊ q̄ sibi cōpeteret ſm statũ suũ. Et hoc ꝓhibet̃ Eccl.7°. ubi dicit̃. Noli eē pusillanimis in aīo tuo. Sed p excessũ opponit̃ magnanimitati p̄sumptio ⁊ ambitio. ꝯ dīsis modis Nec est incōueniēs vni v̂tuti opponi plura vitia ſm dīsos respect⁹. Vitiũ.n. ambitiōis opponit̃ magnimitati inꝗ̃tũ inordinate tēdit ad magnos honores ⁊ indebite vtit̃ eis. qa nec ad debitũ finē nec debito modo ⁊c. Vitiũ presũptiōis attēptat magnũ op⁹ excedēs ꝓpriā facultatē. ⁊ hũc Ar. ventosum vocat 2° et 4° ethicoꝝ. Sȝ magnimitas aggredit̃ op⁹ sibi ꝓportionatũ. Qꝫ aũt aliqs attēptet opus facē suā facultatē excedēs vitiosũ ē ⁊ pctm̄ q̄i ↄtra ordinē nāl̃ē existens qđ facit p̄sũptuosus. Et de hoc dr̄ Judith.6°. De se ⁊ de sua v̂tute p̄sumentes hũlias tu de⁹. Vn̄ ad maiorē declaratiōnē tria sũt notanda. Primũ ē ꝙ sicut exñs ĩ statu etatĩ ĩpfecte puerilis p̄sũptuosus eēt si attēptaret facē ea q̄ ad statũ pfecte etatĩ ptinēt: sic existēs ĩ statu v̂tutis ĩperfecte esset p̄sũptuosus si attēptaret facere ea q̄ sũt v̂tut⁹ pfecte. ut exponē se operi ubi eēt periculum martyrij. uel tradē se vite ↄtēplatiue. uel exponere se alioꝝ regimini. uel facē excessiuas pnīas ⁊ h⁹mōi. Nō aũt eēt p̄sũptuos⁹ si ad h̄ tēdat ut ĩ v̂tutē pfectā ꝓficiat. ut faciebat apl̃s Phil.3°. Que retro sũt oblit⁹ in anteriora me extendēs ad brauiũ seq̄r supne vocatiōis. q̄i p ↄtinuũ ꝓfectũ. Nemo.n. repēte fit sũm⁹ sed a mīmis qsqꝫ ĩchoat ut ad maiora pueniat. Na neqꝫ puer diceret̃ p̄sũptuos⁹ tendēs ad h̄ ut pueīat ad pfectionē q̄ ē in etate virili. Secūdũ notandũ est ꝙ si hō vult se trahē ⁊ ↄuertē ad dīna p orōnē. ↄtēplationē ⁊ h⁹mōi vniendo se eis p ĩtellectũ ⁊ voluntatē q̄uis dīna sint sup̄ hoīem. nō tñ dicet̃ presũptuosus si debito modo .i. ſm capacitatē suā se applicet eis. Et rō ē. quia ĩ hoīe sũt q̄dā potētie nāles ut ĩtellect⁹ ⁊ volũtas p q̄s pōt hō ↄiũgi ĩmortalibus ⁊ dīnis. Esset autē p̄sũptuosus si ĩtellectũ applicaret ad ea q̄ sũt sup̄ capacitatē suā ad apprehēdendũ ut dictũ ē sup̄ de curiositate. Tertiũ notandũ ē ꝙ si qs intēdat aliqđ vitiosũ op⁹ facē v̂tute sua excedēs facultatē suam talis dr̄ ventosus. Sȝ si aliqs attēptat aliqđ bonuȝ facē nō ex se ꝯ v̂tute dīni auxilij h̄ iam nō erit p̄sũptuosũ. Cui⁹ rō ē qa op⁹ magnũ de se cũ fiducia diuini auxilij facultatē nr̄am non excedit. qđ ĩtellige cũ id ē sibi ꝓportionatũ ſm ↄditionē suā p̄supposito cōi auxilio grē. Nā si qs attēptaret facē miracula aut indoctus p̄dicare sub fiducia dīni auxilij. mag̃ p̄sũptio eēt. ꝯ attemptare celebrationem. cōmunionē religionis ingressum. regimen impositum ⁊ huiusmodi cum debitis circũstantijs. h̄ cum diuino auxilio fiunt; ⁊

si nõ ꝓpa v̓tute. vñ nõ eẽt p̄sumptio.

Sed hic oꝛit' vnũ dubiũ. qa dictũ ẽ q̄ p̄sũptio ⁊ pusillanimitas sunt vitia opposita magnimitati. qđ ẽ ḡui⁹ peccatũ. Rñdet' ſm Tho. q̄ ista pñt ↄsiderari tripliciť. p̊ ſm ſpẽm suã. ⁊ sic pusillanimitas ẽ deteri⁹ ⁊ frequẽtius. Deteri⁹ qđẽ ẽ ⁊ ḡui⁹ pctm̃ eo q̄ ꝑ pusillanimitatẽ recedit hõ a bonis. quod ẽ pessimũ ut dic̃ phs 4° ethicoꝝ. Presũptuosus aũt hꝫ actũ sublimioꝛẽ actu magnanimi inq̃tũ conat' in malũ. igit' ꝛc. Est etiã pctm̃ frequẽti⁹ pusillanimitas. qa plures repiũť q omittũt facẽ bona q̄ pñt q̄ȝ q se extendãt ad faciẽdũ bonũ qđ nõ pñt. 2° aũt pñt cõsiderari ſm suã radicẽ. ⁊ sic p̄sũptio ẽ ḡui⁹ q̄ȝ pusillanimitas. qa radix p̄sũptiõis ẽ suꝑbia. radix v̓o pusillanimitatis ẽ ig̊rantia sue possibilitatis ⁊ pigritia. ſȝ suꝑbia ẽ ḡui⁹ q̄ȝ pigritia. Vñ Eccl. 37°. dr̃. O p̄sũptio neq̄ssima vnde creata es! Ubi respondet glo. De mala voluntate creature. s. superbia. Et Jero⁹ ad Paulam ⁊ Eustochium dicit De nulla re ita irascitur de⁹ quõ si peccatoꝛ presũptuosus superbiat. 3° possunt considerari ſm effectum inde sequentẽ. ⁊ sic p̄sũptio ẽ ḡui⁹ pctm̃. Nã ex ipsa sequũtur ĩnumera mala sibi ⁊ aliis. Presumptuosi. n. ĩdigne accedũt ad honoꝛes ⁊ dignitates ⁊ officia mlta de sensu suo attẽptãtes ⁊ multa scãdala faciẽtes. Vñ dr̃ Sap. 17°. Semꝑ p̄sumit seua conturbata ↄsciã. Pusillanimitas v̓o nocet tm̃ socio ꝓpo illũ p̄uãdo ipsis bonis q̄ facẽ posset. aliis autẽ nocet ꝑ accidẽs nõ iuuando ut posset.

Q̄tũ ad secũdũ p̄ncipale de presũptiõe sciendũ ẽ q̄ triplex repit' p̄sumptio. Prima ẽ de iusticia. Secũda ẽ de potẽtia. Tertia de sciã. Prima igitur p̄sũptio ẽ de iusticia. de q̄ dicit Jero⁹. Nulla p̄sũptio ꝑnitiosioꝛ q̄ȝ de ꝓpa iusticia ⁊ sciã q̄n. s. qs ita ↄfidit d̓ v̓tute ⁊ ↄstãtia sua q̄ amisso timoꝛe expõit se ꝑiculis pctõꝝ tanq̄ȝ sit certus de nõ peccãdo. Sȝ ut Leo papa ĩ ſmõe q̄dragesime. inq̄t. Nemo de sui coꝛdis puritate ↄfidat. s. p̄sumẽdo. qa ꝑuigil ille hostis actioꝛibꝫ pulsat ĩsidiis quos maxĩe nouit abstinẽ a pctĩs. h' ille. Et ꝑ hũc modũ diabol⁹ aliq̄n decipit homines ut cũ ꝑ pluta tp̄a nõ fuerit tẽptati sic reddat securos ⁊ incautos. ⁊ demũ ad malũ trahat. Vñ legit' ĩ vitis patꝝ. q̄ cũ q̄dã eẽt infirmat⁹ grauiter petiit licẽtiã eũdi ad ciuitatẽ ut curaret'. Cui cũ abbas cõtradicẽt ne forte ĩ foꝛnicationẽ cadẽt. ille ↄtristatus ait. Ego sũ moꝛtuus coꝛpe. ⁊ quõ põt hoc mihi cõtingẽ! Cui ille. Et si tu moꝛtu⁹ es. non ẽ moꝛtu⁹ diabol⁹ tẽptatoꝛ. Qui cũ iuisset ad ciuitatẽ. q̄dã v̓go ob deuotionẽ se obtulit ad seruiendũ ei: ⁊ cũ aliquãtulum ↄualuisset ex nimia sũpta familiaritate ⁊ fiducia eã cognouit. ⁊ filiũ ex ea suscepit. De q̊ tñ publice penituit hoꝛtãs alios sui exẽplo ne de se p̄sumeret. Et nũc hõ hꝫ timere nõ p̄sumẽ: cõsiderata ipsi⁹ ĩualitudine ⁊ demonũ foꝛtitudine. Vñ Jero⁹ ad Eustochiũ de recto modo viuendi 32. q. 5. si Paul⁹. inq̄t. Si Paul⁹ ap̄lus vas electiõis ⁊ p̄pat⁹ in euãgeliũ xp̄i ob carnis aculeos ⁊ ĩcẽtiua vitioꝝ reprimit coꝛp⁹ suũ ⁊ in ſuitutẽ redigit. ⁊ tñ videt aliã legẽ in mẽbris suis repugnantẽ legi mẽtis sue. Si p⁹ nuditatem. ieiunia. famẽ. carceres. flagella supplitia ĩ se reuersus exclamat. Infelix ego hõ qs me liberabit de coꝛpoꝛe moꝛtis hui⁹. ⁊ tu te putas secuꝝ eẽ debere. hec ille. Et ubi qs d̓ se p̄sumeret

ita q̄ exponēt se sciēt̄ piculis pctōꝝ
mortalit̄ peccaret. iuxta illud pꝰ. 27°
ca°. Qui amat periculū incidit ī illud.
ut si qs ex aspectu fixo ī aliquā psonā
uel familiari colloq̄o uel turpi societa
te uł loco iam expt⁹ ē lapsū ⁊ recens ⁊
aduertent̄ ad ista se ponit. male se pos
set iste a mortali excusare. Btūs igit̄
uir q̄ sp ē pauid⁹. q uo mētē dure ni
mis p̄sumēdo corruet ī malū. pꝰ. 28°
ca°. Vn⁹qsq; g̊ fragilē se cog̊scat ⁊ aptū
ad ppetrandū oīa mala nisi de⁹ custo
diat: ⁊ ipse ī se custodiat uitando occa
siões maloꝝ. Cōfirmat p̄dicta Iero⁹
ad Eustochiū. di. Nulla erit ī h̄ libel
lo adulatio. adulator quippe blandus
inimic⁹ ē. Nulla erit rhetorici pompa
sermonis q̄ te etiā int̄ angelos statuat.
Et btītudine v̄ginitat̄ exposita sub ij
ciat mūdū sub pedib⁹ tuis. Nolo tibi
supbiā venire d̄ pposito s̄ timorē. ho
nusta incedis auro. latro uitand⁹ est.
Stadiū ē h̄ uita mortalib⁹. hic cōtēdi
mus ut alibi coronemur. Nemo inter
serpentes ⁊ scorpiões secur⁹ ingredit̄.
En inebriat⁹ ē inqt dn̄s gladius me⁹
i celo: ⁊ tu pacē arbitraris in t̄ra q̄ tri
bulos gnāt ⁊ spinas quā serpēs come
dit. Nō est nob̄ colluctatio aduersus
carnē ⁊ sanguinē. s̄ aduersus pncipes
⁊ potestates mūdi hui⁹ ⁊ rectores te
nebraꝝ haꝝ. ⁊ aduersus spūalia neq
tie i celestib⁹. magnis inimicoꝝ agmi
nibus circūdamur. hostib⁹ plena sūt
oīa. Caro fragil̄ ⁊ cinis futa p⁹ modi
cū pugnat sola cū plurib⁹. Hłle. Se
cunda p̄sūptio ē de scīa. Presumit enī
aliqs de sua scīa qn̄ ī his que sapiētes
dubitant ipse audet p̄cipitare sniām.
sicut faciūt hodie multi p̄dicatores ⁊
cōfessores. uel q etiā qd̄ peius ē repbant
dicta doctoꝝ mḡroꝝ ⁊ scōꝝ q̄ꝝ corri
giā calciamētoꝝ nō sūt digni soluē. S
qs di Ecc°. 32°. In medio magnatoꝝ
loq nō p̄sumas. Ad magnā aūt p̄sū
ptionē de sua scīa ptinet q sine cā ur
gente mutāt leges ⁊ statuta maioꝝ q̄
ipsi meli⁹ cog̊scant q̄ꝫ añcessores fūda
tores legū ⁊ religionū pleni sapīa. Sꝫ
ut dicit Nicola⁹ papa. Ridiculū est ⁊
satis abhoīabile dedec⁹ ut traditiōes
q̄s a patrib⁹ accepim⁹ infringi patia
mur. di. 12. In cui⁹ figurā p̄ceptū fuit
a dn̄o in veti lege. Ne transgrediaris
t̄minos q̊s p̄res tui posuerunt. i. ordi
natiōes. Nec ex h̄ q alibi seruat̄ cōtra
riū debet qs mutare de leui mores q̊s
īuenit ī loco antiq̄tos ī reb⁹ īdifferen
tib⁹ nisi sit rō multū urgēs ⁊ sine scā
dalo. qa p̄sūptio eēt. Vn̄ Iero⁹. Illud
breuiter admonendū puto. traditio
nes ecclīasticas q̄ fidei non officiūt ita
obſuandas ut a maiorib⁹ tradite sūt.
nec alioꝝ cōsuetudinē alioꝝ more sub
uerti. di. 12. Et dic ibi glo. sup u̇bo si
dei. uł etiā morib⁹ bonis. Ad magnā
utiq; p̄sūptionē ptinet ut ponat se qs
ad audiēdas cōfessiōes q ignar⁹ ē coīuꝫ
p̄sumēs h̄ ex mag̃ sua bona intentiōe
⁊ aliq̄li practica ⁊ bonitate seu subtili
tate nāli ītellect⁹. Nec pōt a pctō mor
tali excusari de hui⁹mōi p̄sūptiōe qn̄
ē ita rudis ut nec casus a qbus pōt ab
soluē uel nō absoluere sciat discerne
re. nec excoīcationē maiorē a minori.
nec pctā coīa mortalia. puta nesciens
fornicatiōꝫ simplicē eē mortale. uł co
gitationē deliberatā alicui⁹ mortalis.
estimās cōem irā esse mortale. ⁊ sic de
gula ⁊ inuidia. ⁊ q nō teneat̄ qs ad cōfi
tendū nisi ī morte nec ad coīcandū ⁊
h⁹mōi. Rō h⁹ ē. qa p̄stat cām efficacē
ruine pximi sui ⁊ si nō directe. s. h̄ in
tēdēs. tn̄ ī directe. s. nō faciēs directe

uel debite id ad qđ tenet᷑. qa non debuit se ponē ad illud ad qđ aptus nō erat ī dānū illius. p regulā. Qui occasionē dāni dat ꝛc. de iniu. ꝛ dā. dato. c si culpa. cū suis ɔcor. Nā Alex. ī secūda pte sūme ī tractatu de diuisionibꝰ pctī. in illa diuisiōe q̄ ē ī pctm̄ p ignorantiā ꝛ malitiā. loquēs de ignorātia dicat q̇ talis sic ignorās nō tenet᷑ suscipere curam aīarū uel suscipere officiū audiēdi ɔfessiones ꝛ īiungēdi pniām in qbꝰ ē piculosū iudiciū. Nec sufficit īngt ipse habē voluntatē. sicut excusat᷑ paup q h̄ꝫ bonā voluntatē dādi elēmā p īpotentiā. qa nemo se īmittē pōt in impotētiā dandi. qa si nō h̄ꝫ pecuniā pōt dare bonā voluntatē q̄ magis placet deo. Non sufficit aūt isti sacerdoti curā h̄nti bonā voluntatē habē de sciendo uel ꝯcurando. ſ oꝫ q̇ ipse sciat ꝛ curet. h̄ Alex. ad lrām. Nec excusat᷑ a toto ex h̄ q̇ ponit᷑ ad h̄ a p̄lato suo. qn īmo etiā ipse p̄latꝰ cū eo in foueam cadit eādē. ſm Albet. qa nec debuit cecū exponē. nec ille debuit oīo ineptꝰ obedire. Sꝫ de his satis habet᷑ ī tractatu ꝯ ɔfessiōe. Et iō pōt dari regula de his ꝛ de aliis. q̇ qui ponit se ad aliq̇ꝺ exercitiū publicū ex q̊ pōt aliis inde seq notabile dānū ꝯuīlit᷑ in psona uel ī rebꝰ ꝓpt᷑ īgrantiā magnā illius circa illud exercitiū q̇ peccet mortalit᷑ p illā regulā. Qui cām dāni dat ꝛc. Tertia p̄sūptio ē de potētia. ꝛ h̄ cū vtit᷑ qs potestate quā non h̄ꝫ ad aliqd faciendū. De q̄ p̄sūptōe pōt exponi illud Ecclesiastes 4°. Hoc vanitas ꝛ afflictio spūs ē. qa s. attribuit sibi ptātē quā nō h̄ꝫ. Vn̄ Gratianꝰ de pnīa dis. 6. §. vlt. ait. Nemo alteriꝰ ꝓrochianū iudicare p̄sumat. Vn̄ Deut°. 23°. mandauit dn̄s ne transiēs p alienū agrū falcē in alienaꝫ

messē mittēt. videlꝫ ut exponit Gregꝰ 6. q. 3. c. Scriptū ē. in eū q nō ē sibi cōmissus falcē iudicij nō mittat. ꝛ h̄ scient᷑ faciēdo vtiq̇ꝫ mortaliter peccaret. Et h̄ siue in foro pniāli siue ɔtentioso ecclesiastico ul᷑ ciuili. ut pꝫ de absoluēte a casu uel ab excoīcatiōe de q̄ nō habet auctoritatē. Et talis p̄sūptor incideret etiā ī excoīcationē papalē si eēt religiosus. Silit᷑ in cōmutante vota q̄ nō pōt scient᷑. qa talis peccat mortalit᷑ in tali p̄sūptiōe. In foro etiā ɔtētioso si qs iudicaret aliquē nō sibi subditūꝫ sciēt᷑. peccaret mortalit᷑. Etiā ī foro secularī ut si epūs ꝓferret sniām ꝯ tōlit᷑ exēptos. ul᷑ religiosi ꝯ clīcos ꝛ hꝰmōi. hꝰmōi snīe sūt nulle. Silit᷑ ad magnā p̄sumptionē ꝛ mortalē ptinet rectoꝝ secularium si volūt iudicare clīcos ꝛ ad iudicia sua trahē siue ꝓ debitis siue ꝓ tallijs īpositis ab ipsis laicis. qa nullā ptātē h̄nt sup eos. xi. q. i. p totū. Silit᷑ si clericꝰ exercet officiū ordīs quē nō h̄ꝫ. puta si subdiaconꝰ cantaret euāgeliū ꝛ diaconꝰ dicēt missam ꝛ hꝰmodi. uel laicus facēt officia q̄ nullo mō pnt fieri nisi p clīcos. eēt mortal᷑ p̄sūptio. Vn̄ ꝛ Ozias rex iuda q p̄sūpsit tēplū īgredi ad dandū incensū dn̄o qđ officiū erat sacerdotū. a deo pcussus totus factus est lepsus. ut h̄r. 2. palipo. 26 ca°. Ad magnā p̄sūptionē ꝛ mortiferā ptinet mutare nō solū mās ꝛ formas ſ etiā ritꝰ ꝛ q̄ etiā ptinēt ad sollēnitatē sacroꝝ ꝛ officioꝝ ecclīasticorū. Ad p̄sūptionē maximā etiā spectat ut inferior velit supiorē iudicare ꝛ sentētiare ꝯ eū cū nō possit. Vn̄ dis. 21. c. inferior. quidam Dioscorus sine audiētia condēnatus ē. qa p̄sumpsit sententiā excoīcationis cōtra Leonē papā dictare. Nec vacat a p̄sūptione subditus

q̄ 7 si nō iudicio sn̄ie tn̄ temeratie cō-
dēnat facta p̄latoꝝ dubia q̄ p̄nt bene
7 male fieri. qđ deo displicē ondit̄ per
figurā. z. Regꝫ. 6° ca°. de Oça q̄ tetigit
archam dn̄i q̄i eā retinēs ne cadēt. ꝓ-
pter qđ subito pcussus ē morte. Et ut
exponit Gratian⁹. z. q. 7. et Greg⁹ in
moral. archa desiḡt p̄latū. Oça desiḡt
aliquē qui p̄sūptuose p̄latū iudicat.
Posset aūt talis p̄sūptio eē ita inordi-
nata q̄ eēt mortal. Itē ptinet ad p̄sū-
ptionē q̄ aliq̄s se intromittit in his q̄
nō spectant ad eū nisi nccitate uel ca-
ritate moueret̄ ad supplendū defectū
alteri⁹. Vn̄ dr̄ ī regula iur. q̄ nō ē sine
culpa q̄ se rei q̄ ad eū non ptinet īmis-
cet. ex̄ de re. iur. lib° 6°. Qꝛtū ad tn̄ū
p̄ncipale ī hac pte de p̄sūptiōe. s. puni
tionē ei⁹ ait ꝓpha. Dixi in abūdantia
mea: nō mouebor ī etn̄ū. Ecce p̄sum-
ptio. seqt̄ punitio. Auertisti faciē tuā
a me: 7 fact⁹ sū cturbat⁹. Auertit aūt
de⁹ faciē suā a creatā rōnali dupliciť.
Vno mō subtrahēdo grām. sicut cū
aliq̄s offendit̄ ab aliq̄ subtrahit faciē
suā 7 aspectū suū ab eo nolēs eū vidē
7 h̄ facit de⁹ p̄sūptuoso qn̄ ē mortalis
p̄sumptio. Deut°. 3z°. Abscōdā faciem
meam ab eis: gnātio. n. puersa est ꝛc.
Alio° dr̄ auertē faciē suā subtrahēdo
feruorē 7 actualē deuotionē ad spūa-
lē gustū. qđ facit aliqn̄ sponsus erga
sponsaꝫ ex puo defectu ut magis sit ti-
morosa 7 circūspecta. 7 de h̄ ī psalmo
s̄m quādā lrām. In pauore meo piec-
tus sū a facie oculoꝝ tuoꝝ. qđ ē ōbū
aīe deuote cū videlꝫ sentit se puatā cō
solationibꝫ spūalibus. s̄ iō deus h̄ agit
ad tēpus ad excludēdā p̄sumptionē.
Nā si ad placitū suū aīa sentiret cōso-
lationem. nimis de se p̄sumēt. sicut si
vir sp̄ vidēt 7 udēt ī faciē sponse effi-
ceret̄ nimis leuis 7 irreuerēs. Et sic p3
ps p̄ma hui⁹ s̄monis.

Pars secūda h⁹ s̄mōis. in q̄ ponit̄ ali⁹
ḡdus supbie q̄ dicit̄ defensio pctī.

Ecūdo ī isto s̄mone tractan-
dū ē de alio ḡdu supbie q̄ di-
cit̄ pctī defensio. Multū. n. re
perit̄ in hoīb3 h̄ pctm̄ ut vitia sua ex-
cusent alleuiēt 7 alijs attribuāt. 7 ali-
qn̄ tanq̄ bn̄ facta defendāt. s̄ si te ex-
cuses ait Aug⁹. de⁹ te accusat. Alleuiat
aliqn̄ pctm̄ suū cparatiōe aliōꝝ pctōꝝ
7 p̄cipue supioꝝ. iuxta illud Eccl. 3z°.
Hō pctōꝝ vitabit correptionē. 7 scd̄m
volūtatē suā īueniet cparationē. i. simi
lē sibi ut sic alleuiet factū suū. Aliqn̄
ṽo alijs attribuit cām pctōꝝ suoꝝ. s.
diabolo. socio 7 h⁹mōi. sicut fecerunt
p̄mi parētes Gen̄. 3°. Aliqn̄ etiā q̄s de-
fendit pctm̄ suū ondens rōnib3 se bn̄
fecisse. sicut dicētes vsurā 7 simplicē
fornicationē nō eē pctm̄. qđ ptinet ad
heresim. Defendē etiā pctm̄ alioꝝ ḡ-
uior supbia ē. Vn̄ 7 Anastasi⁹ secūd⁹
q̄ voluit defendē sociū hēticū. diuino iu-
dicio pcussus ē. ut h̄r dis. 1 9. c. Anasta-
sius. Scd̄m aūt Ber. iste ḡdus sic orit̄
ex p̄cedēti. Qui ꝓmpt⁹ ad oīa se csue
uit ingerē: īpossibile ē aliqn̄ nō erra-
re. Ad p̄latū aūt ptinet errātē arguē.
s̄ quō suā culpā cōfitebit̄ q̄ nec eē pu-
tat? Propterea cū culpa nō putat̄. cre-
scit nō āputat. Multis ṽo modis fiūt
excusatiōes ī pctīs. Aut. n. dicit qui se
excusat nō feci. aut feci q̄dē s̄ bn̄ feci.
aut si male feci non multū male. aut si
multū male nō mala intētiōe. Si autē
7 de illa cuīcit̄. aliena se nitit̄ excusare
suasione. s̄ qui apta defendit: quō oc-
cultas 7 malas cogitationes cordi suo

aduenie͂tes humilit͛ reuelaret abbati. h͂ ille. Et sic pꝫ ps secu͂da h⁹ ſmonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q͂ ponit͛ alius gradus supbie q dicit͛ simulata confessio.

Ertio i͂ isto ſmone tracta͂du͂ est de alio g͂du supbie q dicit͛ simulata ↄfessio. cu͂. s. ↄuict⁹ qs de aliq͂ excessu videt locu͂ no͂ ee͂ excusatio͂is. fatet͛ ⁊ o͞ndit signa male humilitatis ⁊ emendationis. qd͛ ficte agit ut reputet͛ vere ↄpu͂ct⁹ ⁊ correct⁹. Ad qd͛ facit qd͛ ait Criso⁹ de pnia dis͛. i. c. Quis aliq͞n videt clericu͂ cito penite͂tia͂ agente͂. ⁊ si dep͞hensus hu͂iliauerit se. s. ↄfite͂do culpa͂. no͂ dolet qa peccauit: ſ ↄfu͂dit͛ qa gl͞iam sua͂ pdidit. hec ille. Ad simulata͂ etia͂ ↄfessione͂ ptinet ꝙ qs in ↄfessio͂e sacr͛ali retineat aliqd͛ mortale p͞ u͂ecu͂dia qd͛ menti occurrit qa mortalit͛ peccat. ꝓpt͛ irreuere͂tia͂ sacrame͂ti. Et de supbia ꝓcedit du͂ vult videri iustus in eo ꝙ tacet mala q peccator est. Vn͞ de pnia dis͛. i. §. taciturnitas. dr͛. Tacit͛nitas pcti͂ ex superbia nascit͛ cordis. Io͂. n. pcc͞m suu͂ qsqꝫ celare desiderat ne i͂iq͞tas su a aliis manifesta fiat. ne talis reputetur apud ho͂ies foris q͂lem se iam diu du͂ exhibuit diui no ↄspectui. qd͛ ex fonte supbie nasci nulli dubium e͂. h͂ ibi. Ber. aute͂ sic ait o͞nde͂s quo͂ ex p͞cedenti h͂ oriat͛. Non nulli cu͂ de aptioribꝫ argu͂ut͛ ↄsiderantes ꝙ si se defenderet͂ no͂ crederet͛ eis: subtili⁹ i͂ueniu͂t argume͂tu͂ defensio͂is u͂ba tri͂de͂tes dolose ↄfessionis. vultus demittit͛. ꝓsternit͛ corp⁹. aliq͂s lachrymas si pn͂t sibi extorque͂t. voce͂ suspiriis. u͂ba gemitibꝫ interru͂pu͂t. nec solu͂ talis abiectio no͂ excusat ſ ipse quoqꝫ culpa͂ exaggerat. h͂ ille. Et io͂ in euangelio Math. 12°. tales rep͞hendit dice͂s. Viri Niniuite surge͂t in iudicio cu͂ generatio͂e ista q͂. s. simulate co͂fitet͛ nec vera͂ pagit pniam. Io͂ seq͂t͛. Et ↄde͂nabu͂t ea͂. qa pniam egeru͂t i͂ p͞dicatione Ione. qua͂ etia͂ nos face͂ co͂cedat oi͂potens deus q viuit ⁊ regnat trin⁹ ⁊ vn⁹ in secula seculoꝝ. Amen.

Feria quta p⁹ p͞ma͂ d͞nica͂ in q͂dragesima. de tribꝫ aliis g͂dibꝫ supbie. s. rebellione. pecca͂di libertate. ⁊ peccandi co͂suetudine Sermo 45⁹

Mne quod e͂ in mu͂do ⁊c. Iteꝝ ubi s͂. In p͞cede͂ti ſmone fr͂es carissimi declarati sunt tres g͂d⁹ supbie p q͂s i͂iuriat͛ ho͂ supiori suo ſm tres g͂d⁹ humilitatis p que ad ipsu͂ bn͞ ordinat͛. Sꝫ e͂ scie͂du͂ ꝙ etia͂ e͂ alia spe͂s hu͂ilitatis p qua͂ etia͂ ho͂ bn͞ ordinat͛ ad supiore͂. s. obia ma͂datoꝝ. ↄtra qua͂ e͂ alia spe͂s supbie q͂ dr͛ inobedie͂tia siue rebellio. De q͂ dic Ber. in li° de dispe͂satio͂e ⁊ p͞cepto. Neglect⁹ vbiqꝫ culpabilis e͂. Ite͂ due su͂t spe͂s ex parte hu͂ilitatis p q͂s ordinat͛ ho͂ ad deum. s. abnegatio ꝓpe volu͂tatis. ⁊ adimpletio volu͂tatis di͞ne. ↄ q͂s su͂t duo q͂ deordina͂t ad deu͂ ex pte supbie. s. libertas volu͂tatis. ⁊ h͂ e͂ ↄ abnegatione͂ ꝓprie volu͂tatis. ⁊ ↄsuetudo pecca͂di. ⁊ hec e͂ ↄ adimpletione͂ di͞ne volu͂tatis. Et io͂ bn͞ dicit Iohes: Oe͂ qd͛ e͂ in mu͂do ⁊c. In pn͂ti igit͛ ſmone de istis aliis tribꝫ g͂dibꝫ supbie tractandu͂ e͂. quoꝝ.
Primus dicit͛ rebellio.
Secu͂dus dr͛ peccandi lice͂tiatio.
Tertius au͂t peccandi assuefactio.

Pars prima huiꝰ sermonis.in qua ponitur alius supbie gradus qui dicitur inobedientia siue rebellio.

Rimo igitur in isto sermone tractandū est de alio gradu supbie qui dr̄ rebellio.nolle s.obedire supiorib; 7 p̄latis.parentib; 7 aliis.cōtēnereq; mādata supioꝝ.qd̓ est culpa mortal.Vn̄ Eleutheriꝰ papa xi.q.3.c.absit.sic ait.In lege veteri hr̄ q̄ quicūq; sacerdotib; non obtēperasset: aut ex̄ castra positus a ṗplo lapidabat̄ aut gladio subiecta ceruice cōtēptum expiabat cruore.Nunc v̄o inobediēs spūali aīaduersiōe trūcat̄.i.eterne dānatiōis pena.aut eiectꝰ de eccl̄ia rapido ore deuorabit̄.hec ille.Et iō Pharao rex egypti q cōtēpsit mandatum dn̄i pmanēs in sua ptinacia 7 duricia.demū submersus est ī mari rubro.Exo.15°.De h gradu sic ait Ber.Qui prius arrogās factꝰ socios cōtēpserat.iō inobediēs mg̃rm ɔtēnit.h ille. Sȝ ad maiorē huius gradus exp̄ssionē tria de inobediētia cōsiderabimus.p° eius offensionē.2° eius multiplicatiōē.3° eius punitionē. P° cōsiderabimꝰ inobediētie offensiōȝ.Nā d̓ eo dixit Samuel ppha.i.Reg.15°.Quasi scelꝰ idolatrie ē nolle acq̄escē.i.obedire.qd̓ hr̄ Act.4°.trāsūptiue.8.q.i.c.sciēdū.8i.dis.si q p̄sbyteri.de maio.7 obe.c.illud.Ex qua auctoritate arguit Gregꝰ Sine obediētia q̄sq; infidelis eē conuincit̄.etiā si fidē tenere videat̄.xi.q.3.c.sciendū.Dic tn̄ Tho.scd̓a scd̓e.q.105.arti.3.° q̄ illa cōparatio nō ē scdm̄ eq̄litatē ut.s.sit ita graue pctm̄ īobedientie sicut idolatrie.s scdm̄ similitudinē aliquā inq̄tū.s.reducat ī cōtēptū dei sicut idolatria.7 si non tantū. Est aliqn̄ inobedientia vitiū gnāle.aliqn̄ ṗpriū 7 spāle.sic 7 obediētia sibi contraria aliqn̄ ē virtus gnālis.aliqn̄ est spālis distīcta a ceteris. Pro cuiꝰ declaratiōe dic Tho.scd̓a scd̓e.q.104.arti.2.° q̄ si accipiat̄ obediētia ṗprie p ut respicit p intētionē formalē rationē p̄cepti.sic obediētia ē spālis virtꝰ 7 scdm̄ h req̄ritur q̄ īpleat quis actum iusticie uel alteriꝰ v̓tutis intēdēs q̄ ē p̄ceptū.puta honorat parentes.seruat festa 7 ieiunia q̄a h sunt p̄cepta dei uel ecclesie.alit̄ non facturꝰ.Sȝ si accipiat̄ large p executiōe cuiuscūq; qd̓ pōt cadere sub p̄cepto.sic erit virtus gnālis 7 cōcurrit cū actib; oīuȝ virtutū. Sic īobediētia cū p intētionē respicit rationem p̄cepti contēnēdo.i.renuēdo subiici tali regule.sic est pctm̄ spāle.7 ad ipsam req̄ritur q̄ actualit̄ cōtēnat p̄ceptū.Si v̄o accipiat̄ large inobedientia p omissiōe cuiꝰcūq; qd̓ cadē pōt sub q̄cūq; intētiōe fiat nō tn̄ ɔtēnendo p̄ceptū.sic ē vitiū gnāle 7 reperitur ī oī peccato.7 sic ab Amb.° diffinit̄ peccatū eē inobediētia celestiū mādatorū.7 sic loq̄mur hic de ea inq̄tū ē vitiū gnāle. Vn̄ sciēdū q̄ inobediētia ē pctm̄ mortale.qd̓ declarat Tho.scd̓a scd̓e.q.105.arti.p°.di.Illd̓ ē pctm̄ mortale qd̓ ɔtriat̄ caritati p quā ē spūalis vita.caritate autē diligit̄ deus 7 ṗximus.exigit aūt caritas dei ut eiꝰ mādatis obediat̄.7 iō inobedientē eē diuinis p̄ceptis mortale pctm̄ ē.q̄a dilectioni diuine ɔtriū.In p̄ceptis aūt diuinis cōtinetur q̄ etiā supiorib; obediat̄.7 iō etiā obediētia qua q̄s īobediēs ē p̄ceptis supioꝝ est pctm̄ mortale.q̄a diuine dilectiōi ɔtriū.scdm̄ illud Ro.13°.Qui ptāti resistit dei ordinationi resistit.Cōtrariat̄ insup dilectiōi

p

ꝓximi inq̃tū ſupiori ꝓxio ſubtrahit obediētiā quā ei debet. Et iō Ro p̊. ⁊ z. Thimot. z°. inter alia pctā mortalia cōputātˀ parentibꝫ nō obedientes.

Sed iuxͣ p̄dicta q̄ritˀ. vtrū īobediētia ſit maximū pctm̄. Ad h̄ r̄ndetˀ ſcōm Tho. vbi ſ. arti. z°. q̄ nō oīs īobedientia ē equale pctm̄. Pōt. n. vna inobediētia eē grauior alia dupliciter. Vno° ex pte p̄cipiētis. Quis. n. omnē curā hō appone debeat ad h̄ q̄ cuilibet ſuperiori obediat. tn̄ magis eſt debitū q̄ hō obediat ſupiori q̄ͣ inferiori ptāti. Cuiꝰ ſignū eſt q̄ p̄ceptū ſupiorꝫ ptermittitˀ ſi ſit p̄cepto ſupioris ꝯͣriū. Vn̄ ꝯueniēs ē q̄ quāto ſupior ē ille q̄ p̄cipit tanto ei inobedientē eē ſit grauiꝰ. ⁊ ſic inobedientē eē deo ſit grauius q̄ͣ inobediētē eē hoī. z° ex pte p̄ceptorū. Nō. n. p̄cipiēs equalitˀ vult impleri oīa que mandat. magis. n. vnuſq̄ſq̄ vult finē ⁊ id q̄d ē fini ꝓpinquiꝰ. ⁊ iō tanto eſt inobediētia grauior quanto p̄ceptū q̄d q̄s p̄terit magis ē de intētiōe illius q̄ p̄cipit. Et in p̄ceptis q̄dē dei manifeſtū ē q̄ quāto p̄ceptū datˀ de meliori tāto eſt eiꝰ inobediētia grauior. q̄a cum volūtas dei p ſe feratˀ ad bonū. quāto aliq̄d ē meliꝰ tanto deus vult magis illud īpleri. Vn̄ q̄ inobediēs eſt p̄cepto de dilectiōe dei grauius peccat q̄ͣ q̄ īobediēs eſt p̄cepto de dilectiōe ꝓximi. Volūtas aūt hoīs non ſp̄ magis fertˀ in meliꝰ. ⁊ iō cū obligamur ex ſolo hoīs p̄cepto nō eſt grauius pctm̄ ex eo q̄ maius bonū p̄teritur. ſ ex eo q̄ p̄teritˀ q̄d eſt magis de intentione p̄cipiētis. Sic g̊ oꝫ ſm̄ diuerſos inobediētie gradus diuerſis inobedientie gradibꝫ cōpare. Nā inobedientia qua cōtēnitur dei p̄ceptum ex ipſa ratiōe inobediētie grauiꝰ eſt pctm̄ q̊ peccatur ī hoīem ſi ſecerneretˀ inobedientia dei. ⁊ h̄ dico. q̄a q̄ ꝯͣ ꝓximū peccat ⁊ etiā cōtra dei p̄ceptū agit. Si tn̄ in aliquo pctō dei p̄ceptū cōtēneret adhuc grauiꝰ pctm̄ eēt. Inobedientia aūt qua contēnitˀ p̄ceptū hoīs leuior eſt pctō quo cōtēnitur ipſe p̄cipiens. q̄a ex reuerentia p̄cepti. Et ſilitˀ pctm̄ q̄d directe ptinet ad cōtēptū dei ſicut blaſphemia uel aliq̄d hꝰmōi grauiꝰ ē etiā ſemota p intellectū inobediētia a pctō q̄ͣ pctm̄ in q̊ cōtēnitur ſolū dei p̄ceptū. Inobedientia g̊ ē contēnē dei precepta ⁊ eccl̄ie ⁊ maiorꝫ. Cū aūt ſint multe ordinatiōes eccl̄ie ⁊ rectorū. q̄ ſint mandata. i. p̄cepta obligantia de neccītate ſalutis: nō ē facile ꝯ oībꝫ determinare. Pōt tn̄ hr̄i ꝯ h̄ aliq̄ cognitio ex mā ul' forma. Ex materia q̄dē ſi ſit ordinatio neceſſaria ad ſalutē. caritatē ⁊ iuſticiā uel diuinā reuerētiā ut illud de correctiōe fraterna. Corripe eū inter te ⁊ ipſū ſolum. Math. 18°. q̄d eſt preceptū diuinū. ⁊ q̄ eucariſtia a ieiunis ſumatˀ q̄d ē p̄ceptū eccl̄ie. de cōſe. diſ. z. c. liq̄do. ⁊ q̄ nō fiāt clādeſtina mr̄imonia. 30. q. 5. p totum. ⁊ q̄ nō reddatˀ debitū ī adulterio pmanēti ab alio. 32. q. 3. p totū. ⁊ hꝰmōi. hec tn̄ male pōt determiāri niſi ex coī declaratione doc. ⁊c̄. Ex forma autē. i. ex mō locutionis uel ſcripture ordinatiōis ipſiꝰ pōt h̄ p̄cipi multipliciť. P̊ ex ſpāli pena poſita in ꝯͣfaciētem videlꝫ ſnīa excoīcatiōis lata. q̄ pena ē maxima in eccl̄ia. Vn̄ oēs ordinationes eccl̄ie uel p̄latorꝫ q̄ fiunt uel facte ſunt ſub pena excoīcationis late ſnīe nulli dubiū q̄ ſint p̄ceptorie q̄uis nō dicatur v̄bū p̄cipiēdi uel mādādi. Et ſcienter ꝯͣtrafaciētes ſubditi peccant mortaliť niſi cōtineant intolerabilem

errorē. Idē si fiāt sub pena suspensionis depositiōis uł interdicti. Sꝫ si fiant sub pena excoīcatiōis cōminatorie.i. nō late sniē ꝫ ferende. nō ē vsqueq̄q̄ clare. qbusdā vr̄ q̄ sit mortale transgressio talis ordinationis ꝫm Io. Neapolitanū ꝑcipue cū ē ī iure coī scripta Si aūt ab hoīe fiāt dubiū ē. 2° ꝫ pōt ꝑpendi ex pena corpali ḡui. ut si ꝓhibeatur aliqd sub pena mortis uel mutilatiōis. put fit p leges ⁊ statuta ciuitatū q̄ ꝫm theologos ⁊ maxīe beatum Tho. obligāt etiā in foro ꝯsciē ad obseruātiā. uel pena incarceratiōis q̄ infertur etiā ab ecclīasticis ⁊ in religionibꝫ. mortale ē. Nō .n. infert́ talis pena nisi ꝓ eo qđ ē ꝯt multū lesiuū iusticie ⁊ cōis boni. Idē vr̄ si sub pena grauior culpe debita aliqd ꝓhibeat́ ut in religionibꝫ aliqbꝫ. 3° pōt ꝫ hrī si ordinatio fiat sub tali forma: Precipio uel mando ī ꝟtute spūs scī ⁊ scē obie uel sub intimātiōe maledictiōis eterne uel sub obligatiōe pctī mortalis. His modis ꝟtūtur coīt cū intendūt ꝑcipe subdit́ aliqd necīo faciēdū. In regula tn̄ btī ffrancisci nr̄i. etiā absq̄ tali mōloquēdi habēt́ multa ꝑcepta obligātia ad mortale ut hr̄ ī de. Exiui de paradiso. de ꝟbo. sig. Sed cū preceptū sit obiectū ꝫm Tho. vbi s. quōcūq̄ innotescat ⁊ qbuscūq̄ ꝟbis ꝑceptū supioris subdito. certitudinalit́ tenet́ obedire. al' statur ꝟtuti verborꝫ. iu. ẋ illud Greg. Huane autes talia ꝟba iudicat qlia foris sonāt. zz. q. 5. c. huane. vbi dic glo. q̄ cū nō cōstat de ītellectu legislatoris uł mādātis. nō ē a ꝟbis recedendū. ex̄ de spōsa. ex lris. Alias aūt faciēdo ꝯ ordinatiōes ecclīe uł ꝑlatorū q̄ nō sūt ꝑceptorie ē veniale nisi fieret ex cōtemptu. Precepta aūt ecclīe

coīa ad q̄ oēs obligāt́ sūt plura. ut de obseruatiōe festorꝫ. ieiuniorꝫ. ꝯfessione ⁊ hꝫ mōi. Cōfirmāt́ ꝑdicta p lucidas auctoritates doc. ⁊ legū ciuiliū. Scribitur enī. 81. dis. c. si q̄ ꝑsbyteri. ⁊ i. q. 4. c. eccīa. Scelꝰ paganitatis īcurrit qsqs dum xp̄ianū se eē asserit sedi apłice obedire contemnit. et. 14. q. i. c. qsqs. dr̄. Quisqs ꝑceptis nō obtēꝑat reus erit ⁊ debitor pene. ⁊ paulo post. Precepto dn̄i nō obedire pctm̄ ē. ⁊ si cōsilio vti volueris. minus boni adipisceris nō aliqd mali ꝑpetrabis. Itē ibidē dr̄. Qđ ꝑcipitur impat́. qa qđ impat́ neccē ē fieri. ⁊ si nō fiat penam hꝫ. vbi ꝯsiliū dat́ offerenti ē arbitriū. vbi ꝑceptū. necītas seruientis uel cooperātis. et. 19. dis. c. nulli fas. dr̄. Nulli fas est vel velle uel posse transgredi apłice sedis ꝑcepta nec nr̄e dispositionis ministeriū qđ vr̄am seq̄ oporteat caritatē. Sit g̊ tumesue dolore ꝓstratus qsqs apłicis voluerit ꝯire decretis. Et xi. q. 3. c. q resistit. scribit́. Qui ptāti resistit: dei ordinatiōi resistit. ꝫ qd si illud iubet qđ non debeas facē. hic sane ꝯtēnas ptātē. Leges etiā īpiales ꝫ explicare vidētur. Scribit́ .n. ff. de iustit. om. iu. l. fi. et. xi. q. 3. q resistit. ⁊ ex̄ de ꝯstit. c. ut aīarꝫ. li° 6°. Obia nō se extēdit ultra limites ptātis ꝑcipiētis. ꝛ. ff. de re. iudi. l. ꝯtumacia. dr̄. Cōtumacia eorꝫ q iusdicēti nō obtēꝑant litis dāno coherceāt́. Cōtumaces aūt nō vidēt́ nisi q cū obedire debeāt nō obsequūt́. Et. C. de legibꝫ ⁊ ꝯsti. l. nō dubiū. dr̄. Nō dubiū ī legē cōmittē q ꝟba legis āplexus ꝯ legis nitit́ volūtatē. nec penas īsertas legibꝫ euitabit q se ꝯ iuris sniam seua ꝑrogatiua ꝟba fraudulēt excusat. et. C. eo. l. si īpialis. dr̄. Quid .n. sanctius ⁊ maiꝰ imperiali

maiestate.ul' qs tante supbie fastigio
tumid⁹ ē ut regalē sensū cōtēnat? Et
C.de statuis ꝛ ima.l.i.dr. Eos.n.a pe-
ticulo pudoris nolum⁹ imunes hri q
adulandi studio aut motu cōtinētis
ignauie trāsire q̄ sunt indicta tēpta-
uerūt. hibi. Et pꝫ pmū de iobia. 2° i
hac pte cōsiderabim⁹ iobie multipli-
cationē. de qua ait ps. Nō ē intelligēs
neqꝫ reqrēs deū. oēs declinauerūt. sil'
inutiles facti sūt.i.a mādatis dei reces-
serūt. nō ē q faciat bonū. nō ē vsqꝫ ad
vnū.i.xpm. Sꝫ notādū q̄ cū q̄si oēs
declinēt a mandatis vniuersis. tñ diūsis
de causis declināt ab eis. p.n.aliq de-
clināt p ipotētiā. Sꝫ q̄tū ad mandata
dei null⁹ iuste pōt se excusare. qa fm
Jero. Maledict⁹ ille q dixerit dnm p-
cepisse ipossibile. De mādatis āt hoīuꝫ
dicit btūs Tho. q̄ si platus tot pcepta
multiplicet q̄ subdit⁹ ea iplē nō pos-
set excusat' a pctō. Et io plati debent
abstinere a multiplicatiōe pceptorū.
Ad hō facit regula iuris. c. idē. ex̄ de re.
iu.li° 6°. et. ff. eo. ti. l. ipossibiliū nul-
la ē obligatio. Et intelligit' nō solū de
ipossibilitate facti s; etiā iuris fm glo.
ibi. Vñ si platus ꝯ ius mādet. nō pōt
obligari ad illud. nec tenet' nec dꝫ obe
dire. Si āt dubitat. vtꝝ possit face qa
grue ꝛ durū ē. obedire dꝫ. Vñ dis. 19. i
mēoriā. dr. Licꝫ vix ferēdū ab illa scā
sede iponat' iugū tñ feram⁹ ꝛ pia de-
uotiōe toleremus. 2° aliq declinant a
mādatis p ignorātiā. Sꝫ notādū q̄ in
mādatis q̄ sūt de iure diuino nulla igrā-
tia excusat a mortali. Sꝫ ut apl's dic.i.
ad Cor.14°. Ignorās ignorabit'.i. rep-
babit' a deo si trāsgrediat' mādata ne-
cessaria ad salutē. In positiuis aūt seu
hūanis pceptis nisi hēat iustam cām
ignorantie. ut qa non potuit scire nec
habuit q doceret. nō excusat' a pctō q
tenet' ad scuādū ꝛ nō seruat. Vñ Ni-
colaus papa dic dis. 20. Si decreta ro-
manoꝝ pōtificū nō hebetis. de negle-
ctu ꝛ incuria redarguēdi estis. Sꝫ de
ignorātia satis dictū ē s̄ de pctō in ge-
nerali. 3° declināt aliq a mādatis per
certā sciam. ꝛ hō aliqñ ex sufficienti ra-
tione. aliqñ ex neglectu. aliqñ ex con-
tēptu. Ex ratiōe nullus pōt declinare
licite a mādatis dei nullo casu nisi de⁹
sibi ꝯtrariū mādet. ut mādauit Osee ut
cōgscēt mulierē fornicatiā. Osee p ca°
q in hō nō peccauit fm Tho. Sꝫ i pce-
ptis platorū pōt aliqñ declinare sine
pctō. Dic.n. Petr⁹ de Palude i 4° q̄
si plat⁹ pcipit alicui errās nō pceptu-
rus si sciret veritatem. pōt talis salua
obia.i. sine pctō nō implē illud. ex̄ de
rescript'. c. si qñ. Dic etiā q̄ pcepta pn
cipis intelliguntur saluo iure alterius.
C. de emanci. li. l. nec aūt. Unde nō dꝫ
sp iplē mādatū pncipis siue pape. sed
sufficit cām pbabilē nō iplendi alle-
gare ut expsse dr i. c. si qñ. Nā dic etiā
dn̄s Anto. de bu. q̄ subdit⁹ mandato
supioris si mot⁹ iusta cā nō obedit nō
peccat. Si aūt dubitat vtꝝ intēdat su-
perior eū obligare ad faciendū etiā si
sciret factum vnde mouet' subdit⁹ ad
nō faciēdū existimans iustā cām hre
dꝫ obedire. ar. 23. q. i. c. qd culpat'. uel
significādo expectare secūdā iussiōeꝫ
ut in dcō. c. si qñ. ex̄ de rescript. Ex ne-
glectu declinādo.i. nō scuādo māda-
ta dina aut humana faciūt ꝯ obiam.
Est.n. iobediētia put est vitiū gnāle
saltē. Ea.n. que sūt ab apl'is ꝛ eoꝝ suc
cessoribꝫ instituta nulla desidia negli
gātur. nulla dissensiōe violent'. nulla
ꝯcertatiōe turbētur. ut ait Juli⁹ papa
25. q. i. c. amputato. Ex cōtēptu autē

declinat a mandatis qui nō tm̄ ex negligentia sed etiā ex quadā ptinacia renuit subesse p̄ceptis supiorū. Et hec est inobia stricte et formalit̄ spāle pctm̄. Vn̄ xp̄s Luc. x°. inqt. Qui vos. s. plātos spnit. i. cōtemnit in mādatis v̄ris me spernit. Et iō Nicola⁹ papa. 25. q. 2. c. si qs. ait. Si qs dogmata. mādata interdicta. sanctiōes et decreta p catholica et ecclīastica disciplina p correctione iminētiū uel futurorum malorum a sedis aplīce p̄sule pmulgata cōtēpserit anathema sit. i. fiat. hec ibi. Facē ḡ aliqd ꝯ p̄ceptū diuinū uel hūanū nō ex cōtēptu sed ex passiōe mortale ē. facē aūt ex ꝯtēptu nō solū mortale sed grauius. et nō solū si fiat ꝯtra p̄ceptū sed etiā si fiat ꝯtra mādatū. i. ꝯtra illud qd de se est veniale mortale ē. Vn̄ qd dicit Aug⁹ Nullū ē adeo veniale qd nō fiat mortale dn̄o placet. dis. 25. §. alias. expōit glo. i. cui⁹ cōtēpt⁹. s. venialis. ita q ipse cōtēptus ē mortalis. pz hec s̄. de pctō ī gnē de varietate pctī. patetq; secundū de inobia. 3° pncipalit̄ ꝯsideremus punitiōz inobie. Nā p iobiam īcurrit maledictio dei qd ondit pphā di. Maledicti q declināt a mādatis tuis. s. a deo. Ad qd etiā facit Deut°. 27°. Maledictus q nō pmanet ī sermonibus legis hui⁹. nec eos ope pficit. s. obediendo Et Ecci. 41°. dr̄. Ve vob viris ipijs q dereliqstis legē dei altissimi. s. p iobediētiā. et si nati fueritis in maledictionibus erit ps v̄ra. Maledictio dei sigt punitionē. Dicē. n. dei ē facē. Et ideo Deut°. 28°. scribit. Si nolueris audire vocē dn̄i dei tui ut custodias et facias oia mandata ei⁹. s. obediēdo. venient sup te oēs maledictiōes iste et apphēdent te ꝛc. q ibi legūtur q cā breuitatis omitto. Patz hec p p̄clara scripture exempla. de qbus hr̄ i sermonario de p̄ceptis circa pncipiū de inductione obie p̄ceptorū. Legit̄ etiā ī uitis patrū q qdā monachus noie Malch⁹ q accessit ad visitādū pentes ꝯ obiam abbatis captus ē ab īfidelibus et multa ppessus ē. Quidā etiā liberat⁹ a btō Benedicto cū vexaret̄ a diabolo qa ꝯ obiam ipi⁹ p̄ris ordinem sacrū suscepit. a diabolo arrept⁹ ē iterū. Ecce qt maledictiōes. Etiā eccl̄ia punit iobiam maledictione excoīcatiōis. Nā ptinaci inobedientes excoīcātur. s̄m illud apl̄i. 2. ad Cor. x°. Parati vlcisci omnē inobiam Vn̄ ut dictū ē s̄. in pncipio. xi. q. 3. c. absit. dr̄. Nunc aūt inobediēs spūali aīaduersiōe trūcat̄. i. excoīcatur. Excoīcatio aūt maledictio dr̄ iiurie. 24. q. 3. c. cū sancti viri. Quid plura! Maledictio oibus peior est. qua. s. priuant̄ iobediētes dei visiōe et ꝯsortio scōrū. Maledicti. n. erūt q cōtēnūt te. s. per iobiam. ut dr̄ Thobie. 13° ca°. Xp̄s. n. dicet repbis q mādata sua nō custodierunt. Discedite a me maledicti in ignē etnū. Vn̄ ī hui⁹ figurā. xp̄s maledixit ficulnee quā sine fructu repit. Math. 21° ca°. Vn̄ subito siccata ē nō apta nisi ad ignē. Sic qui sine fructu obseruatiōis mādatorū repiūt̄. a xp̄o maledicūtur. i. reprobātur ita q āpli⁹ mereri nō pn̄t uel deo frui. sed ad ignē gehēne mittuntur. Et sic pz tertiū de inobia. patetq; ps pma hui⁹ s̄monis.

Pars secūda huius sermonis. in qua ponit̄ ali⁹ supbie gradus qui dicitur peccandi libertas siue licentiatio.

Secūdo in isto sermone tractandū ē de alio gradu supbie q dr̄ peccandi libertas. Talis

n. vult esse sicis deo ut.s.libeat ei facere qd vult.ut dic Ansel.in li° d simitudinibꝫ q; q vult eē liber sui ⁊ nulli legi subijci.vult auferre coronā de capite dei.qa solū est ei h̄ ꝓpriū ut nulli subijciatur.Et si īpedit̄ a deo aliqbus tribulatiōibꝫ ul'obstaculis ut nō possit libere īplere voluntatē suā malam irasci̇t̄ ꝯ deū blasphemat ⁊ īiuriatur. Huic aūt accedit qd legitur pabolice Luc.15°. de filio ꝓdigo q petita a pre substātie sue portiōe ⁊ accepta.i.libertate sue volūtatis abijt in regionē lōginquā in statū.s.ruēs malitie remotū a deo ubi dissipat totā substātiā.s. grē ⁊ v̊tutis a deo habite.⁊ bona etiā naturalia debilitat viuendo lasciue ⁊ seruiēdo demonijs.Unde Ber.ait de h° ḡdu.Per hāc libertatē monach⁹ cū nec iam mḡrm videt quē timeat nec frēs q̊s revereat̄.quāto securi⁹ tanto liberi⁹ sua desideria īplere delectat̄ a qbus in monasterio tā timore q; pudore ꝓhibebatur.ꝫ etiā si frēs ⁊ abbatem iam non timet.nōdū tn̄ punitus dei formidine caret.h̄ ille. Et sic patꝫ pars secunda huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis.in qua ponit̄ vltim⁹ gradus superbie qui dicitur peccandi consuetudo.

Ertio in isto sermone tractādū ē de alio ḡdu supbie q dr̄ peccādi ꝯsuetudo de qua sad puto dictū sit sup̄ de pctō ī gnāli. Sicut.n.humilis a pctīs timore dn̄i cauet.ita supbus deū cōsiderās non esse iux̄ illud ps.Dixit īsipiēs ī corde suo nō est de⁹.quotidie peccare nō timet. Un̄ Ber.loqtur ondēs q̄liter iste gradus ex p̄cedēti subsequat̄.di. Postq̄ꝫ terribili dei iudicio ꝑma flagitia īpunitas seqtur.expta volūtas cito repetitur.repetita blādit̄ur.cōcupīa reuiuiscente sopit̄ ratio.ligat cōsuetudo. trahit̄ miser ī ꝓfundū malorū.trahit̄ captiu⁹ ī tyrānidē vitioꝝ: ita ut carnaliū voragine desideriorū absortus sue ratiōis dn̄iq; timoris oblit⁹ dicat insipiēs in corde suo.nō ē deus. Iam indifferenter libitis ꝓ licit̄ vtit̄.iā ab illicitis cogitādis.patrandis.inuestigādis anim⁹ man⁹ uel pedes nō ꝓhibētur sed qcqd in cor ībutū ad man⁹ uel pedes venerit machinatur.h̄ ille. Talis cōscia est filia illa mulieris Cananee que ut hr̄ ī euāgelio hodierno Math.15°. male a demonio vexat̄. Sꝫ aīa hn̄s talē cōsciam dicat illud euangelij cū ipsa.Miserere mei dn̄e fili dauid.filia.s.conscia mea male a demonio vexat̄.ut mereat̄ audire.O mlier i.aīa.magna ē fides tua.fiat tibi sicut vis.⁊ sanetur filia illi⁹.i.cōscia.ex illa hora.i.ī presenti ꝑ grām.⁊ ī futuro ꝑ gloriam.in secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta post primā dn̄icā in quadragesima de qdditate ⁊ entitate inanis glorie Sermo.46⁹.

Mne quod est in mūdo aut ē cōcupīa carnis aut ꝯcupīa oculoꝝ aut supbia vite. Iterū vbi s̄. Postq̄ꝫ in p̄cedentibꝫ frēs carissimi de supbia ⁊ eius spēbus tractatū est: seqtur cōueniēter tractare de ꝑmogenita eius.s.inani glīa q̄ etiā ē vitiū capitale ex q̊ alia pctā oriunt̄ fm̄ Gregl. 31° moral. Et q̄uis multū sue genitrici assimilet̄.differt tamen realit̄ ab ea

Nā sup̄bia ē inordinate excellētiā appetit. inanis gl̄ia vō manifestatiōē ipsi⁹ excellentie apud alios ostēdē q̄rit. Rō aūt quare gl̄ia tā ardēter desideraf̄ ē. q̄a btitudo q̄ nālit desideraf̄ 7 appetif̄ hȝ ī se gl̄iam. i. claritatē 7 decorē s̄ verā 7 p̄manētē. Vn̄ 7 ipsa btitudo frequēter ī scripturis gl̄ia nūcupatur. in ps. Gl̄ia h̄ ē oib⁹ sanctis ei⁹. Et Jacobi p̄. Qui suffert tēptationē cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā gl̄ie. i. p̄miū. Et iō ianis gl̄ia p̄ma ē que campū ītrat ↄ̄ v̄tuosos pugnatura. vltima ē ī recessu Vn̄ q̄a null⁹ q̄si euadit q̄n ab ea aliq̄n feriaf̄. Propter saluator Math. 5°. nō dixit simplicit negādo: Bti q̄ nō hn̄t sp̄m. i. ventū inanis gl̄ie. s̄ bti paupes sp̄ū. i. q̄ paruū hn̄t de ea. Nā s̄m Augꝫ. tāto efficimur deo acceptiores quāto fuerimus ab hac īmūditia mūdiores. Vn̄ ait Jobes ī v̄bis ꝓpositis. Oē q̄d ē ī mūdo ꝛc̄. De qua inani gl̄ia tractantes p̄ncipali⁹ in isto sermōe de sua enitate tractabim⁹. Circa quā tres considerationes faciem⁹. quaꝝ

Prima dicetur diffinitio.
Secunda vō concessio.
Tertia autem offensio.

Pars prima hui⁹ sermonis. ī qua ponitur inanis gl̄ie diffinitio 7 declaratur si est peccatum.

Rimo igif̄ ī isto sermōe circa inanis gl̄ie diffinitiōꝫ aduertendū ē q̄ pōt sic diffiniri s̄m Durādū in li° 2°. p̄te secunda. 7 s̄c̄dm Iero. Inanis gl̄ia ē inordinat⁹ appetitus hūane laudis 7 delectatio vana. Nā gloria claritatē quandā siḡt. Vn̄ Amb°. ait. Gl̄ia ē clara cū laude letitia. Et Tulli⁹ ī rethorica. Gl̄ia ē frequens de aliq̊ fama cum laude. Et Aug⁹ ait sup Joh. Gl̄ari idē est q̄d clarificari. Claritas aūt 7 decorē quēdā hȝ 7 manifestationē. 7 iō nomen gl̄ie īportat manifestationē quādā alicui⁹. siue illud sit bonū sp̄ūale siue t̄pale siue corporale. Quia vō illud q̄d simplicit est clarū a multis cōcupisci pōt 7 a remotis. ut pȝ exemplū de lumine solis uel ignis. iō ꝓprie p̄ nomen gl̄ie designaf̄ q̄ bonū alicui⁹ veniat in notitiā multoꝝ 7 approbationē. Et iō dic̄ Tit⁹ liuius q̄ gloriari ī vnū nō est. Et iō ait ph̄us 7° ethicoꝝ. Fama quā multi famāt oīo nō depditur. et. 4. q. 3. §. itē ī criminali. Fama sollēnis facit fidē. et extra de accu. c. inq̄sitionis. Famā uel infamiā nō faciūt dicta paucoꝝ. et. ff. de testib⁹. l. 3. in glo. Fama ita ꝓbatur q̄ duo testes dicant maiorē p̄tem p̄p̄li ita sentire ꝛc̄. Largi⁹ tn̄ accepto noīe nō solū cōsistit ī multitudinis cognitiōe nomen gl̄ie s̄ etiā paucoꝝ uꝉ etiā vni⁹ 7 sui soli⁹. dū. s. aliq̄s ꝓpriū bonū ↄ̄siderat ut laude dignū. Sed ad maiorē p̄dictoꝝ declarationē mouef̄ vnū dubiū. Si ianis gloria sit pct̄m.

Rn̄def̄ s̄m Alex. in secūda p̄te sūme ī tractatu de inani gloria. q. 1. 7 beatū Tho. sc̄da sc̄de. q. 132. arti. p̄. q̄ inanis gl̄ia est pct̄m. q̄d ꝓbaf̄ triplicit. p̊ ex p̄te ei⁹ de quo laus appetif̄. Vbi nō q̄ vanū dr̄ tribus modis. s. q̄d caret veritate. stabilitate 7 vtilitate. p̊ vanū dr̄ q̄d caret veritate. 7 sic oē mēdaciū dr̄ vanū. ī ps. Vt q̄d diligitis vanitatē 7 q̄ritis mendaciū? Vn̄ Ptolome⁹ ait. Qui ī mēdacio cōfidit deficiet. q̄a s. vanū ē. 2° mō vanū dr̄ quod caret stabilitate. 7 sic oīs creatura cum de se sit ex nihilo 7 vertibilis ī nihil dr̄ vana. Vn̄ ecclīastes p̊. Vanitas vanitatū

⁊ oīa vanitas. 3° mō vanū dr̄ qđ ca-
ret vtilitate: ⁊ sic oīs res dr̄ vana q̄ nō
refert ad debitū finem. ut medicina q̄
nō ɔfert sanitatē ad quā est ordinata
dr̄ vana. Vn̄ Ysa. 49°. In vacuū labo-
raui sine cā ⁊ vane ɔsūpsi fortitudinē
meā. Mō igitur qn̄ qs laudari appetit
īaniter. hʒ est. uel qa appetit laudari de
falso uel de bono trāsitorio uel de bo-
no infructuoso. ergo inanis glīa ē pecca-
tū. 2° pbat q inanis glīa est pctm̄ ex
pte eius a quo laus appetit. s. qn̄ laus
a pctōre appetitur uel ab alio q de eo
non hʒ certitudinē. Vn̄ Iero⁹. Si vitā
tuā in ore hoīuʒ posueris: mō magn⁹
mō paruus mō nullus habeberis. 3°
inanis glīa ē pctm̄ ex pte eius q affici-
tur. Si. n. hō nō ppt aliud s ppt seip-
sū laudari appetit. puta qa finē ⁊ suo-
rū operū mercedē ī laude hoīuʒ ponit
tal' peccat. Qđ cōfirmat glo. Math. 5°.
di. Finē boni opis nō ī laudibꝫ hoīuʒ
constituatis. ⁊ Math. 6°. super illud:
Attēdite ne iusticiā vestram. ait glo.
Vera merces pua ītētiōe vacuat'. ⁊ Be
da sup Esdrā dicit. Qui ieiunat. orat
elyam dat illa intētione ut videat' ab
hoīb ⁊ laudet': proles bone actionis
q̄si de īmūda genitrice nata ē sordide
intentiōis. Et greg⁹ in omel. de diuite
de pe. dis. 3. c. q̄ppe. Cauēdū ē nobis ut
si forte aliqđ bonū agim⁹ in pn̄ti secu
lo remunerationē accipiam⁹. ne forte
dicat' de nob: receperūt mercedē suā.
hʒ ibi. Ex qbus oībꝫ pʒ q inanis glīa ē
pctm̄. Q si dicatur. Illud p qđ aliqs
puocatur ad bonū nō ē pctm̄. s p appe
titū glīe hoīes puocant' ad bonū. Dic
n. Tulli⁹ ī plogo tusculanaꝝ qōnū. q
hoīes ad studia īpellūtur glīa. ⁊ Oui-
dius in lib° de ponto. Excitat auditor
studiū laudataq; vt⁹. Crescit ī īmen-
sū glīa calcar hʒ. ⁊ Ouidius li° 4°. tri-
stiū. iterū inqt. Nō puas aīo dat glīa
vires. Et fecunda facit pectora laudis
amor. Ad hʒ r̄ndet' q ⁊ si aliq puocāt'
ad vtutū opa ex appetitu glīe hūane
sicut ex appetitu alioꝝ bonoꝝ tpaliū:
tn̄ nō sūt vere vtuosi q ppt glīaʒ opa
vtutū faciūt. Itē si dicat'. cū de⁹ nob
glīam in pmiū pmittit p bonis opibꝫ
sm illud ad Ro. 2°. His q ī patīa sunt
boni opis glīaʒ ⁊ honorē pmittit de⁹:
licite videtur illud eē appetēdū. igit'.
Ad hʒ r̄ndet' q glīa q pmittitur a deo
in pmiū nō est glīa mūdi vana s vera
⁊ hanc debem⁹ qrē. iuxt illud ps. Glīa
mea ī deo est. glīa vana igit' vitiosa ē.
Et iō in mūdo vane glīat' q bona tpa-
lia habita recognoscit ⁊ reputat ut ma-
gna bona. ī eis delectat' appetit laudes
hūanas ⁊ de illis cōplacētiā habet ut
ppriū cōmodū ⁊ magnū bonū. Vnde
Greg⁹ ī moral. dic. ⁊ hr̄ dis. 47. c. Oēs
seculi dilectores p tpali gloria vsq; ad
mortē desudare appetunt. p sempitna
patrī in labore subsistūt. Pro hac con-
sequēda romani multa picula ⁊ guia
sustinuerunt ⁊ labores mirabiles ut
ponit Aug⁹ in 5°. đ ciui. dei. ca°. 18°. Vn̄
⁊ Brutū qui filios occidit cōmendat
poeta Virgili⁹ ī 6°. Eneidoꝝ. Natosq;
pater noua bella mouētes. Ad penam
pulchra pro libertate vocabit. Infelix
utcūq; ferrēt ea facta minores. Et post-
ea sequitur di. Vicit amor patrie. s. il-
lū brutū laudūq; īmensa cupido. Vn̄
Aug⁹ vbi s. ait. Hec sunt duo illa. s. li-
bertas ⁊ cupiditas humane laudis q̄
ad facta compulit mirāda romanos.
hec est igitur glīa vana. Vn̄. i. Regl. p
dicitur. Gloria eius sicut sterc⁹. Et de
hac dr̄ Apoc. 18°. Quātū glīficauit se
⁊ ī delitijs fuit: tantū date ei tormētū

⁊ luctum. Ex quibus oībꝫ patz q̄ inanis gl̄ia vitiū ē ⁊ malū ⁊ pctm̄. Unde Tullius in p̊ ꝺ officijs inquit. Cauenda est glorie cupiditas. eripit. n. animi libertatem ꝓ qua magnanimis viris oīs debz esse contētio. Hoc ille magnꝰ Scipio seruauit qui gloriā fugiebat. ꝫ tanto plus hec ipsum sequebatur. Et iō p̄cepit xp̄us Math. 6°. di. Te faciēte elemosynā nesciat sinistra qd faciat dextera tua. i. sinistra intētio laudis ⁊ glorie tēporalis nō se īmisceat ī bono ope qꝺ agis figurato p dexterā. Cōfirmantur pdicta p Augꝰ. 5°. de ciui. dei. ca°. 4°. di. Sanius videt qui ⁊ amorē laudis eē cognoscit. qꝺ nec poetā fugit Oratiū qui ait. Laudis amore tumescūt certa piacula que te tibi lecto poterunt recreare libello. Ideōqꝫ ī carmine lyrico ad reprimēdam dnandi libidinem ita cecinit. Latius regnes auidū domando spiritū. quia si libyā remotis gadibus iungas. ⁊ vterqꝫ penus seruiat vni. hec ille. Et sic patz ps prima huius sermonis.

Pars secunda huius sermonis. in qua declaratur si appetitꝰ laudis aliquando est laudabilis.

Ecūdo in isto sermone sciendum est scđm p̄dictos doc. q̄ pōt quis bonū suū cognoscē dignū laude ⁊ approbare illud cupiēs etiā ab alijs laudari sine peccato. imo laudabiliter triplici respectu. p̊ ut deus glorificetur. 2° ut ꝓximus edificetur. 3° ut mala suspitio remoueatur. P̊ dico q̄ potest quis digne appetere laudem ut deus glorificetur. qa hꝫ nō est nisi appetere laudē dei. Ita. n. dicit Math. 5°. Sic luceat lux vestra coram hoībus ut videāt opera vestra bona ⁊ glorificēt patrē vestꝝ qui in celis est. Sup quo verbo sic dīc Crisoꝰ. Sic luceat. i. sic illumīate docētes ut nō vestra tm̄ audiāt verba sed etiā videāt opera. ut quos illuminatis p verbum quasi lux condiatis per exemplū. ideo subdit: vt videant opera vestra bona i. bona intentione facta. non. n. ē bonū opus vbi est mala intētio. vel bona opa. i. deo grata. i. sine peccato mortali facta. vel bona opera. i. vtilia. Et subiūgit: vt glorificent patrē vestrū qui in celis est. q̄i di. nō glorificēt vos sed patrē vestꝝ cui soli ē honor ⁊ gloria. ita q̄ in ope vestro tanq̄ꝫ finē uel p̄miū laudem hoīuꝫ nō queratis ꝫ solum laudē dei. Ad hꝫ facit illud Augꝰ. in sermone de cōfessoribꝫ. Solet multos mouere carissimi ꝛc. De hꝫ habet̄ exēplū aplōꝝ. de qbus ait Augꝰ 5°. de ciui. dei. ca°. 14°. Sancti apl̄i cum ī his locis predicarent xp̄i nomen tenētes qꝺ audierant a bono mḡro eodemqꝫ medico mentiū. Si quis me negauerit coram hoībus. negabo eū corā p̄re meo qui in celis est uel coram angelis dei. Inter maledicta ⁊ obprobria inter grauissimas ꝑsecutiōes crudelesqꝫ penas non sunt deterriti a p̄dicatiōe salutis humane tanto fremitu offensionis. Et q̄ eos diuina facientes atqꝫ dicentes. debellatis quodāmodo cordibus duris atqꝫ introducta pace iusticie ingēs in ecclesia xp̄i gloria consecuta est. nō in ea tanqꝫ in sue virtutis fine quieuerūt. sed eam quoqꝫ ipsam ad dei gloriam referētes. cuius gratie tales erāt. Isto quoqꝫ fomite eos qbꝫ cōsulebāt ad amorē illius a quo ⁊ ipsi tales fierent accendebant. hec ille. Et ideo tales dicūtur in dn̄o gloriari. Ad

quod hortatur apostolus. 2. ad Cor.
x°. di. Qui gloriatur in dn̄o glorietur.
Et quia dicit apl's h' eē̄ scriptū. sciendū
est hoc haberi Iere. 9° ca°. Qui gloriatur
glorietur scire ⁊ nosce me. Pro
h' g° q. pphera dicit: Glorietur scire ⁊
nosce me. aplus dicit: In dn̄o glorietur.
q̄d exponit beat⁹ Tho. sup epl'as Pauli.
di. Gl'iari in dn̄o. i. de his que sunt
scd'm dn̄m. i. bonis actibus ⁊ rebus
spiritualibus. Unde apl's. 2. ad Cor.
p̄ ait. Gloria nostra h' est testimoniū
conscīetie nostre. s. q; non te mordeat
conscientia de pctīs grauibus. sed attestetur
opib⁹ nostris approbās ea ut
bona ⁊ laudabilia. non de malis sicut
ille de quo p̄s. ait. Quid gloriaris in
malitia. Vel ī dn̄o gloriari. i. gloriam
suam ⁊ bonum suū reputare se habere
a dn̄o. ⁊ totum quod cedit ī gloriā
suam referre in dn̄m. scd'm illud p̄s.
Tu dn̄e susceptor meus es. gl'ia mea. i.
causa glorie mee. Et sumitur pprie ab
apl'o cum dic. In dn̄o glorietur. q̄i dicat.
Nō nobis debem⁹ imputare gloriam
sed deo. Unde subdit ibi. Nō. n.
pbatus ē ille qui seipsum cōmendat
de se gloriando. sed quē deus cōmendat.
i. cōmēdabilē facit bonis opibus
⁊ miraculis. Nā deus est causa totius
boni opis p hoīes facti. 2° pōt ⁊ deb;
qs appetere laudem ut pximus edificetur.
Ita. n. dicit aplus ad Ro. 12°. 2.
ad Cor. 8°. et. 12. q. i. c. nolo. Prouidētes
bona non solum corā deo sed etiā
coram oībus hoībus. et. i. ad Cor. x°.
Sine offensione estote iudeis ⁊ gentib⁹
⁊ ecclīe. ⁊ placete oībus p omnia
sicut ⁊ ego omnibus p omnia placeo.
Si qs g° videt q; ex doctrine bonis uel
exemplari vite alij proficiūt ⁊ ipsum
laudant. ⁊ insup videt se in bona opinione
esse ⁊ illud approbat ⁊ gloriat
⁊ complacentiam habet pter vtilitatem
aliorū inde sequentē. hoc laudabile
est. Si quis etiā alios virtuosos
actus se habere conspicit ⁊ deo seruire
ac salutem aliorū pcurare illos approbat
⁊ collaudat ac complacentiam
habet de eorum laude propter dei honorem
⁊ proximi vtilitatem laudabile
est. Nam gloria patris ē filius sapiens.
Et aplus dicit de Corinthis. Gloria
mea vos estis. Et ideo pter h' debet
quis curā habere d' bono nomine
Eccl. 41°. Unde. 12. q. i. c. nolo. Quisq;
famā custodit in alijs misericors est.
vbi etiam habetur q; conscientia ē nobis
necessaria quo ad deum. ⁊ bona fama
quo ad proximū. Et propter hec
duo crisma cōstituitur ex duobus. s. ex
oleo pter nitorem uel splendorē cōsciē.
⁊ ex balsamo pter nitorē fame.
Et ideo ait aplus. i. Cor. 9°. Expedit
mihi magis mori q̄; ut gloriam meam
quis euacuet. i. bonam famā ⁊ opinionem
habitam. Et ideo. C. de his q potētior
noīe. l. i. dicitur. Prodigus dicitur
q famā p nihilo hab;. Et Tulli⁹
li° 2°. de oratore. Bona estimatio multis
diuitijs p̄stat. Et Virgili⁹. x°. Eneidorum
inquit. Cūq; dies breues ⁊ irrecupabile
tempus. Omnibus est vite
sed famā extendere factis. h' virtus
est ⁊ opus. Et Ouidius d' arte amādi
lib° 3°. sic dicit. Quid petitur sacris nisi
tm̄ fama poetis. Hoc votum nostri
sūma laboris habet. Et pter h' sancti
aliquando gloriātur. i. se laudant iuste
ut homines qui minus q̄; debēt de
virtutibus eorum sentiant ⁊ opinantur
auditis magnis eor; bonis in maiori
veneratione ⁊ deuotione habeāt
eos. indeq; magis pficiāt. Sic ⁊ aplus

Paulus magnalia sua Corinthis nar-
rat quibus per eum conuersis pseudo
apl̄i supuenien̄tes sua falsa doctrina cō
tēptibilē reddiderant. di. Si voluero
gloriari non ero insipiens. z. ad Cori.
xi. ca.° Id. n. fecit ꝑpter vtilitatem ip-
soꝝ ut doctrine sue sacre magis assen-
tirent. Et ideo ex isto modo sequitur
aliud. s. 3° modo potest quis appetere
laudem ut oīs sinistra suspitio euitet̄
7 veritas elucidetur. ita dicit aplus. z.
Cor. 4.° In manifestatione veritatis
cōmendantes nosmetipsos. Aliqui. n.
querunt gloriam non ꝑpter seipsos ꝫ
ut vitent scandalum alioꝝ. Aliquis
n. religiosus putabitur mal⁹ 7 iniqu⁹
7 ħerit ad scandalum non solum ip-
sius ꝫ etiā omniū. iō ut euitet malum
nomē ad qđ sequit̄ tale scandalū ꝟtu-
tes suas manifestabit 7 laudari q̄ret
7 suā bonitatē ōndet ut gl̄iam acq̄rat
seu famā. nō ꝑpt̄ ipsam gloriam ꝫ ad
scandalū vitandū 7 ut veritas diluci-
detur 7 manifestet̄ 7 suspitio oīs tol-
lat̄. 2° pōt qs q̄rere gloriā ꝑpt̄ vitādū
malū terū aut ꝑsone. Nā aliqs accu-
sabit̄ vel ut ꝑditor 7 scelerat⁹ 7 vitio-
sus 7 nō erit verū ex q̊ īminet sibi pe-
riculū 7 damnum terū seu ꝑsone. ta-
lis ut euitet hoc malum laudabiliter
potest manifestare suam fidelitatē bo
nitatem 7 virtutē. 7 sic gloriari in hac
manifestatione. Potest ad predicta
addi scđm Tho. q̄ potest laudabiliter
quis appetere laudem ut ex bonis que
in se cognoscit per laudis aliene testi-
moniū studeat ī eis ꝑseuerare 7 ad bo
na 7 meliora ꝑficere. Et scđm hoc lau-
dabile ē q̄ curā ħeat de bono noīe nō
tñ q̄ ī hoīuꝫ laude inanit̄ delectetur.
Attēdendū tñ q̄ ait Aug⁹ ad declara-
tionē ꝑdictoꝝ 7 ɔfirmatioꝫ ī 5.° de ci-
ui. dei. ca.° 19.° di. Interest int̄ cupidita
tē hūane gl̄ie 7 cupiditatē dn̄ationis.
Nā lꝫ ꝓcliue sit ut q̄ hūana gl̄ia nimiū
delectat̄ etiā dn̄ari ardēt̄ affectet. tñ q̄
verā licꝫ hūanaꝝ laudū gl̄iam cōcupi-
scūt dāt operā bn̄ iudicātibꝰ nō displi
cere. Sūt. n. multa ī moribus bona de
qbꝰ multi bn̄ iudicāt q̄uis ea m̄lti nō
ħeant 7 ꝑ ea bona moꝝ nitūt̄ ad gl̄iaꝫ
uel īperiū. Quisqs āt sine cupiditate
gl̄ie q̄ veret̄ hō bn̄ iudicātibꝰ displicē
dn̄ari atqꝫ īpare desiderat etiā ꝑ apti-
sima scelera q̄rit plerūqꝫ obtinē qđ di
ligit. Proinde q̄ gl̄iam cōcupiscat. aut
vera via nitit̄. aut dolis atqꝫ fallacijs
cōtēdit volēs bon⁹ videri eē qđ nō ē.
Et iō ꝟtutes hn̄ti magna ꝟtus ē cōtē-
nere gl̄iaꝫ. qa cōtēpt⁹ ei⁹ ī ɔspectu dei
ē. iudicio autē nō repit̄ hūano. Quic-
qd. n. fecerit ad oculos hoīuꝫ q̊ gl̄ie cō
tēptor appareat ad maiorē gl̄iam facē
si credat nō ē vn̄ se suspicātiū sensibꝰ
alit̄ eē q̄ꝫ suspicat̄ ōndat. Sꝫ q̄ cōtēnit
iudicia laudātiū cōtēnit etiā suspicā-
tiū temeritatē. q̊ꝝ tñ si vere bon⁹ ē nō
ɔtēnit salutē. qm̄ tāte iusticie est q̄ de
spū dei ꝟtutes hꝫ ut etiā ipos īimicos
diligat. 7 ita diligat ut suos ɔsores uł
detractores velut correctos ħre ɔsor-
tes. nō ī terena p̄ria ꝫ supna. In lauda-
toribꝰ autem suis q̄q̄ꝫ paruipendat q̄
eum laudāt. nō tñ ꝑuipēdit q̄ amant.
nec eos vult fallē laudātes ne decipiat
diligētes. Iōqꝫ īstat ardēt̄ ut poti⁹ ille
laudet̄ a q̊ hꝫ hō qcqd ī eo iure lauda-
tur. Et sic pꝫ ꝑs secūda hui⁹ sermonis.

Ps tria hui⁹ ſmonis. in q̄ declarat̄ qn̄
īanis gl̄ia ē pctm̄ veniale uel mortale

Ertio in isto sermone scien-
dum est scđm Alex. vbi ꝭ. 7

beatū Tho.scđa scđe.q.13z.arti.3°. q
inanis gloria aliquando est peccatum
veniale·aliqn̄ mortale. Nā aliquādo
inanis glīa pcedit ex surreptione·ali-
quando ex deliberatione. Et itez ali-
qn̄ est circa res que inducūt maximā
pnitatem.7 aliqn̄ nō est circa h⁹mōi
res. Nō est ḡ semp mortalis sed aliqn̄
venialis. Nā significatur p puluerem
de quo dicit Math.x°. apl̄is. Excutite
puluerē de pedibus vestris. vbi dicit
Greg⁹. Predicatio vix sine aliqua pul
ueris mixtione trāsit. Nā p̄dicās aut
ad indignationē trahit̄ si contēnitur.
aut ad quātulācūq; gloriā si ab audi-
toribus honoratur. sed apl̄i non cade-
bant a pfectione. pter h⁹modi inanē
gloriā. ḡ non erat pctm̄ mortale. P.
q inanis glīa nō semp sit mortalis p
bat̄ sic. Glo. super illud. i. ad Thessal.
z° ca°. Deo qui pbat corda nr̄a·dicit.
Vt sibi nō hoībus placeamus qđ nisi
ipse in nobis opetur vitare nequimus.
si ḡ pctm̄ veniale vitari nō pōt·mor-
tale aūt sic. igitur inanis glīa erit ali-
qn̄ venialis. Itē glo. alia. i. ad Thes-
sal. z°. dic. Si cuiq; facile est laudē ca-
pere cum negatur difficile tamē ē ea
non delectari cū offertur. ꝟ hec diffi-
cultas ē pter veniale pctm̄. igit̄. Q2
si dicatur. Pctm̄ mortale ē spreto in-
cōmutabili bono bonis cōmutabilib9
adherere. ꝟ h̄ facit inanis glīa q̄ adhe-
ret laudi hoīu; q̄ ē mutabilis. igitur.
Ad hoc r̄ndetur q inanis glīa aliqn̄
adheret cōmutabili bono spreto in-
cōmutabili. 7 tūc ē mortalis. aliqn̄ nō
spreto. 7 sm̄ h̄ est venialis. Et ideo sci-
endum q inanis glīa in trib9 casibus
est mortalis. quia omne qđ cōtrariat̄
dilectioni dei ē mortale. ꝟ inanis glīa
cōtrariat̄ i his trib9 dilectioni dei. P

qn̄ qs glīat̄ de aliquo qđ ē ꝯ dīnā re-
uerētiā·sicut ille q gl̄iatur de aliquo
mortali cōmisso·se de illo coram alijs
laudando. ꝟ hoc ptinet ad iactātiā·ut
p3 s. de iactātia. S3 aduertāt h⁹modi
tales. Si grauissime puniti sūt a deo q
vanā glīam quesierunt de rebo mūdi
ut patuit de Dauid q ex inani glīa fe-
cit numerare ppl̄m ex quo mortui sūt
septuaginta milia. z. Regl. vlt. q; ter-
ribiliter puniēdi sūt q de pctīs q̄ sūt ī
dei iniuriā glīant̄. z° peccat qs morta-
liter iani glīa qn̄ glīat̄ de aliquo ꝯ deū
puta qn̄ qs amore hūane laudis cōse-
quēde nō ptermittit facē ea q̄ sunt ꝯ
deū. Vn̄ Joh. 5°. dī. Quō potestis cre-
dere glīam abīuicē expectātes 7 glīa;
q̄ a solo deo ē non credētes. q̄i di. qui
ab alijs appetūt honorari difficilit̄ cō-
uertūtur ad xp̄m. Vn̄ Alchinus sup
illo v̄bo dic. Magnū vitiū ē humane
laudis ambitio que vult de se estima-
ri qđ de se non hab3. Jō. n. nō pn̄t cre-
dere. qa supba mens eoꝝ laudari desi-
derat 7 se sup alios efferri. ꝟ ibi. Time-
bant. n. qdā ex illis nō reputari igno-
rantes. uel ne extra synagogam pone-
rentur 7 pderent famā hoīu3 si credi-
dissent in xp̄m. Exemplū potest poni
illoꝝ q ꝯsentiūt 7 psuadēt aliqd con-
tra iusticiā ne pdāt opinionē 7 famā
in pplo q nō sint amatores coītatis 7
rei publice·sicut Pilatus qui cū vel-
let xp̄m dimittē quia innocentē īue-
nerat audiens a iudeis. Si hūc dimit-
tis non es amicus cesaris·timēs amit-
tere gloriam ipsum iniuste morti ad-
iudicauit. Similiter cum mulier im-
petita đ turpitudine timēs ne clamā-
do uel alit̄ renuēdo infametur 7 glo-
riam seu opinionem pdat apud alios
sue honestad pctō assentit·sicut fecit

Lucretia romana que cum esset ī maxima fama sue castitatis Tarquinus filius Tarquini regis romanorū cum maritus eius Collatinus domui abesset requisiuit eā de turpitudine. ⁊ cū assentire nollet minatus est eam occidere ⁊ fuū iuxta eam ut postea apud maritū ⁊ cōsanguineos accusaret eos ī adulterio reppetisse. ⁊ propterea occidisse. ꝑpter quod tantū amauit gloriam sue fame ob conseruationem sue castitatis ꝙ assensit cōmittere adulteriū ne poneret maculam infamatiōis in gloria sua. in quo facto utiqꝫ mortalit̄ peccauit. ut ondit Aug⁹ ī p̊ de ci. dei. Idē iudiciū ē de q̊cūqꝫ alio qđ qs agit uel omittit ꝯ salutē ut cōseqt̄ laudē hūanā uel ne amittat famā. 3° peccat qs mortalit̄ ex inani glīa cum glīat̄ de aliq̊ uel ex̄ uel ꝑter deū cū. s. illud đ quo glīatur ꝑfert deo. qđ ꝓhibetur dū dr̄ Iere. 9°. Nō glīetur sapiens ī sapiētia sua nec fortis ī fortitudine sua nec diues ī diuitijs suis. ita. s. ꝙ illa diligat plus q̄ꝫ me. qa h̄ ē mortale. uel etiā cū ꝑfert testimoniū hoīuꝫ testimonio dei. sicut illi đ qbꝫ dr̄ Ioh. 12°. Dilexerūt glīam hoīuꝫ magis q̄ꝫ dei Certe maxīa ꝑsūptio ē ⁊ digna terribili pena ut miserrim⁹ seruus uelit uxorē dn̄i sui. ⁊ talis dn̄i q̄lis ē deus. Glīa ē spōsa dei. quā ꝓ se uult ⁊ nemini uult coīcare ut. s. qs sibi attribuat tanq̄ꝫ sit seu reputetur cā bonorꝫ. Ego dn̄s ait Ysa. 42° ca°. glīam meā alteri nō dabo. Vn̄ ⁊ āgeli decātauerūt: Glīa ī altissimis deo. s. sit. Luc. 2°. Hāc uult usurpare q ꝓpriā glīaꝫ q̄rit. q đ oꝫ qlibꝫ sūme cauē. In alijs casibꝫ uana glīa coīt̄ est ueniale. ⁊ qa ueniale disponit ad mortale. iō ⁊ ab hac cauēdū ē. Unde ī p̊s dr̄. Sagitte puulorꝫ facte sūt plage eorꝫ. ubi dic Ber. Sagitta uolās ī die est uana glīa q̄ ī claritate bonorꝫ operꝫ mētē tāgens ante uulnerat q̄ꝫ uideat̄. ꝭ si sint paruulorū tales sagitte. i. peccatorꝫ uenialiū efficiūt̄ plage dispositiue. i. mortalia nisi cito curētur. Et iō hr̄ exēplū in euāgelio hodierno Ioh. 5° ca°. de saluatore nr̄o q postq̄ꝫ sanauit infirmū iacētē ad ꝓbaticā piscinā dicens ei: Surge tolle grabatū tuū ⁊ ambula. cū eēt sabbatū ī illa die declinauit a turba ut deuitaret īanē glīam ꝭ postq̄ꝫ inuenit eū solū in tēplo dixit illi. Ecce san⁹ fact⁹ es. iā noli peccare ne deterius tibi aliqd cōtingat. ⁊ abijt ille hō ⁊ nūciauit iudeis qa Ihus eēt q fecit eū sanū. Ex q̊ ondit̄ ꝙ q fugit glīam ꝓpriā ⁊ q̄rit glīam dei. glīficat illū deus in p̄nti corā hoībꝫ. ⁊ in futuro corā angelis ī secula seculorꝫ. Amē.

Sabbato post p̊mā dn̄icam ī quadragesima de māli entitate siue conditione inanis glorie Sermo 47⁹.

Omne quod est ī mūdo aut ē ꝛc. Iterū ubi s̄. Tanta est puersitas īanis glīe fratres carissimi ⁊ adeo piculosa. imo tanto piculosior quanto ceteris uitijs in seruis diaboli tm̄ deptis: hec etiā in fuis dei habitare cognoscat̄. Nulla est. n. tam excelsa uirtus que dulcedine glorie nō tangatur. ut ait quidā ex gentilibꝫ. Et iō de sancto Basilio legit̄ ꝙ in diebꝫ sollēnibus cū in habitu pontificali ornat⁹ ꝓcessionalit̄ iret. ordinauerat ut qdā sibi diceret: Pater sepulchrū tuū nōdum est completum. iube ergo compleri quia nescis quando dn̄s ueniet.

Et hnc insurgēt fum⁹ īanis glie. Hāc eteni xp̄us vitare exēplo suo nos docuit. di. Joh. 8°. Ego gloriam meā nō quero: 7 merito. qa ducit ad cōfusiōez etnā. iux illud apli ad Phil. 3°. Gloria eoꝝ in confusionē. Et iō idē aplus ad Gal. 6°. clamat di. Nō sim⁹ īanis glie. uel ƒm aliā lrām. Nō efficiamur inanis glie cupidi. qa ut ait Johes ī ƀbis ꝓposit. Oē qđ ē ī mūdo ⁊c. Sꝫ determinata ei⁹ entitate 7 qdditate in ꝑcedenti ƒmone: ī pn̄tiaꝝ aliqd tractandū ē de eius mali cōditiōe. Tria. n. reꝑiunt entia q̄ sūt ei⁹ mā. Sꝫ qa lectio sabbatina dꝫ eē puulina tm̄ de primis s. ƀtuosis hic tractabim⁹. Circa q̄ tria cōsiderabim⁹. quoꝝ

Primū dicetur firma conclusio.
Secundum ƀo comparatio.
Tertiū autem appropriatio.

Pars p̄ma huius sermonis. in qua ponitur ista cclō q inanis gloria occurrit etiam de virtuosis.

Rimo igit ī isto sermone aduertēdū ē q aliqn etiā ƀtuosa sūt mā īanis glorie. utputa ƀtutes 7 bona opa q̄ sunt etiā diuitie spūales. de qbus dicitur. i. ad Cor. p̄. In oīb diuites facti estis ī illo. s. xp̄o ita ut nil vobis desit ī ulla grā. s. q̄tū ad nccīa ad salutē. Gloriāt de h⁹mōi diuitijs q appetunt de his laudari. uel cū audiūt uel estimāt se de h⁹mōi laudari cōplacētiā ī se hn̄t de sua opinione 7 fama. put ē quoddā tpale bonū 7 gloria mūdi. ß vana ē ista gloria 7 res inutilis 7 infructuosa faciēs ipsa opa bona ut ieiuniū 7 elemosynā 7 alia bona eē ī utilia 7 fructū pdē supne glie. Nā Criso⁹ super illud Math. 23°. Oīa opa sua faciūt ut videāt ab hoīb. sic inquit. In oī re nascit q ipsam exterminat. sicut ex ligno ƀmis 7 ex vestimēto tinea. sic ex bono opere nascit vana gloria q̄ opus bonū extminat ut cum ipsū bonū sit ß ipsū dū ꝓpt hoīes fit fiat malū. ß ille. Sꝫ hic orit vnū dubiū vtꝫ. s. sit differētia inanis glorie ad īanē gliam scđm dƀiam materieꝫ. Nam dn̄s ꝓhibet eẏam fieri cū inani glia Math. 6° ca°. di. Cum facis eẏam noli tuba canē an̄ te. Sup q̄ ait Criso⁹ Tuba autē ē oīs act⁹ uel sermo pquē opis iactātia demonstrat. puta q facit eẏam qn̄ aliquē videt pn̄tē uel intercedente aliq. uel alicui ꝑsone q̄ pōt retribuere. al' aūt nō facit. sed si in loco fecerit eo ꝓposito ut laudabilis videat. Prohibet etiā īanē gloriā in ieiunio. cū dic Math. 6°. Cū ieiunati nolite fieri sicut ypocrite tristes. Sup q̄ ƀbo ait Criso⁹. Sciebat. n. gliam vanam ex oī bono ope ꝓcedē. iō spinā vane glie q̄ nascit in tra bona iubet ꝑcidē ne suffocet ieiunij fructū. Itē idē Criso⁹ ait Nō pa⁹ aūt fruct⁹ ē huanā gliam cōtēnere. Per ß. n. aliqs a gui seruitute hoīuꝫ liberat: 7 ꝓprius ƀtutis opator efficit eā. s. ƀtutē amās non ꝓpt alios sed ꝓpt seipsam. Sicut. n. nos cōtumeliā estimam⁹ q nō ꝓpt nos ß ꝓpt alios uel ꝓpt alia diligimus. ita nec virtutes dꝫ ꝓpt alia seq nec deo ꝓpt homines obedire. cui⁹ ƀtrū ypocrite faciūt. Itē ꝓhibet dn̄s īanē gliam ī oratiōe. cū dic Math. 6°. Cū orauetis intra in cubiculū tuū 7 clauso ostio ora patrē tuū in abscōdito ⁊c. Sup q̄ ait Iero⁹. Hoc simplr ītellectū erudit auditorē ut vanam orādi gliam fugiat. Criso⁹ ƀo ait. Clauso ostio ut nemo sit ibi nisi ille qui orat 7 ille quem orat.

Testis.n.orantē grauat non adiuuat.
Queritur ergo que sit grauior inanis gloria gloriati.s.ī mīa.orōne uel ieiunio.Et
videt̄ q maximū malū sit in ope mīe
s.elya.Dic.n.Criso⁹ sup Math.Ubiqz
vana gloria ē.maxīe aūt ī philātropia.
philātropia aūt dicit mīam uel opus
mīe.Et iter.Si vis misericors vocari
apud hoīes q̄ vtilitas ē? vtilitas qdē
nulla ē.iactura aūt ē in finita.ergo zc.Sz
ɔ̄tiūrī p h q alibi dic Criso⁹.In aliis
vane gliari mirabile nihil.in ieiunio
aūt 7 orōne h ē extraneū 7 lachrymis
plenū.si ergo magis exneū ē 7 deflendū.
maius pctm̄ ē vane gliari in illis.Nā
7 alibi dicit idem Criso⁹.A vana gloria
vbiqz erui bonū ē.maxīe aūt ī orōne.
In h etiā peccauit ipse phariseus cum
ascēdēt in tēplū.In ipa.n.oratiōe sua
vanā gloriā habuit.igit zc. Ad hoc
rndet̄ fm Alex.vbi s̄.q maximū malū est vana gloria in elya qn̄ vult videri subuenire ,pximo 7 tn̄ nō subuenit
īmo hoīuz glām q̄rit.vltīe aūt crudelitas ē 7 maxīe nō intēdere nec velle
subuenire ,pximo ī extrema necitate
patiēti.s velle intendē laudes hoīuz
,pximi necitate cōtēpta.hoc ē.n.vane
delectari cū alteri⁹ tristicia.Si vo fiat
sermo de vana gloria in exhibitiōe elye
cū exhibetur indigēti corā hoīb non
est tūc maximū malū.s inanis gloria ē
in orōne 7 ieiunio.Pronitas.n.q̄dā
est in elya ad motum inanis glie eo q
corā hoībus fit.in ieiunio vo 7 orōne
nō sic.Et iō licz in oīb his ,phibeatur
vana gloria.spālit̄ tn̄ in elya fit expssio
,ppter istā ,pnitatem.Un dic Criso⁹ q
īpossibile ē elyam oīo latere.oratione
vo 7 ieiuniū possibile ē.Et iō dirigēda ē intentio ut nō hac intentiōe fiat.
in aliis.n.eo q pn̄t fieri nō corā hoīb
de facili pōt esse directio intentionis.
Et sic p; ps prima huius sermonis.

Pars secunda huius sermonis.ī qua declaratur cōpatio inanis glorie vnius psone ad aliam.

Ecūdo ī isto sermone de cōpatiōe inanis glorie virtuosoꝝ tractātes.queritur vtrū
maius sit pctm̄ inanis glie in qbusdā
psonis ut puta ī religiosis q̄ in aliis.
Ad h rndet̄ fm Alex.de ales vbi s̄.
q sicut se hz supbia 7 humilitas quo
ad grauedinē in religioso 7 laico: ita
etiā īanis gloria.modo aūt ita ē q supbia maius pctm̄ ē in religioso q̄ in seculari.Cui⁹ rō ē qa vitiū quāto min⁹
hz motiuū 7 plus de retrahēte ceteris
paribus tanto pctm̄ est maius.religiosi
aūt q sūt mortui mūdo sūt cōtēptibiles magis q̄ seculares.cū igit abiectio
īclinet ad humilitatem.honor vo ad
supbiā.p; ,ppositū. Silr̄ p; h de vana gloria. Nā seculares q sūt ī mūdo
hn̄t multiplicē mām vane gloriandi
nō aūt tantā hn̄t qn̄ renūciauerūt seculo. Et iō ad cōfirmationē istoꝝ ait
Ber.Quid facit supbia sub pānis humilitatis Jhu! q̄si di.ibi nō deberet eē.
Et iter alibi ait. Nō magnū ē humilē eē ī abiectiōe.magna ,psus 7 rara
vtus humilitas honorata.igitur zc.
Aduertendū tn̄ fm pdictū doc.q ex
vna pte religiosus plus peccat inanis
glie pctō q̄ faciat secularis.,ppi duo.
p̄ qa religiosus hz ītua bona pfectionis status.s.bona spūalia qualia sūt
sciē 7 vtutes que secularis non habet
ita q magis peccat si de bonis spūalibus inaniter glorietur q̄ de tpalibus
2° magis peccat religiosus.qa habet

plus de detrahente ⁊ minꝰ excusatio-
nis. Ex alia vo pte secularis plꝰ pec-
cat q̄ religiosus ppt duo. Pͦ qa plu-
ribꝫ modis gl'iat. h̄z.n. plura bona de
qbus pōt multipliciť gl'iari. 2° qa h̄z
bona exteriora de qbꝫ pōt magis ina-
niter gloriari. utpote diuitias ⁊ hono
res ⁊ filia. Ita q̄ religiosus h̄z motiuū
interius magis ⁊ minꝰ exterius. secu-
laris vo econuerso. Si vo q̄rat' de qbꝫ
gl'iant' religiosi. cū cām nō habeāt su-
pbiēdi imo potiꝰ humiliandi. R̄ndē-
tur q̄ supbiūt ⁊ gl'iant' aliqn̄ religiosi
ex sua religione ⁊ pr̄ibꝫ se iactantes ⁊
alijs oībꝫ pferētes statū suū. qn imo ⁊
alios despiciētes ⁊ multa mēdacia fin
gētes ad exaltādū suā ⁊ alias deprimē-
dū. Insup gl'iant' de sanctis q̄s habue
rūt i religiōe. Sꝫ attēdant oēs q̄ Pe-
trus dixit Act. x°. In veritate cōperi
qa nō est acceptor psonaꝝ deus. sꝫ i oī
gēte qui timet eū acceptꝰ ē illi. Reco-
gitent illud Iero. Nō sūt filij scōꝝ q
tenēt loca eoꝝ sed q exercēt opa eoꝝ.
dis. 40. Notēt etiā dictū Greg. Non
loca uel ordines creatori nr̄o reddūt
acceptos. sꝫ nos aut merita nr̄a cōiun-
gūt aut mala disiūgūt. etiā dis. 40. In-
sup supbiūt ⁊ gl'iant' aliq religiosi i eo
q̄ se sapiētes estimātes sensu suo se re-
gere volūt ⁊ seq ppriā volūtatē. Ber.
Supbia q̄uis prudens videat' dimit-
tenda ē ⁊ abigenda. Insup gl'iant' reli-
giosi tam regulares q̄ seculares de au-
dientia cōfessionū cū h̄nt magnū cur-
sū ⁊ pcipue de nobilibꝫ ⁊ potentibus
estimātes psonas ad eos accedē ex bo
nitate sua ⁊ sciā ⁊ doctrina sua. cū tn̄
tales sint ipetitissimi nec ceteris melio-
res ⁊ si loquaciores. sed si h̄rent çelū
aīaꝝ ⁊ nō psonaꝝ ppt q̄d aliqn̄ emu-
lāt' phibētes ne ad alios accedāt ⁊ si-
ne cā rōnabili nō se extollerēt cū req-
rat magnā prudētiā ⁊ nō modicā sci-
entiā ⁊ castimoniā verā. q̄ i se cogno-
scere psūptuosū vr̄. Insup gl'iant' reli-
giosi de actu pdicatiōis cū vident ec-
clesiā ipleri. Et pcipue nō solū aures
demulcent ꝑplorꝫ sed mouēt ⁊ flectūt
vsqꝫ ad duersionē morꝫ q̄ment' suis
hoc ascribētes aut ingenio ⁊ eloquē-
tie. ex h̄ sup ceteros teneri cupiētes ⁊
honorari ⁊ dictis suis nō ꝯdici patiē-
tes i his q̄ minꝰ uel bn̄ dicta sunt. nec
sciūt considerare q̄ gr̄a sermonis cuā
cū fructu ē cōis bonis ⁊ malis. quod
ondit aplus. i. Cor. 13°. di. Si linguis
hoīūꝫ loquar ꝛc. Et sic patet pars se-
cunda huius sermonis.

Pars tertia huꝰ sermonis. in qua po-
nūtur aliqua dubia sup pn̄s euāgeliū
ad ppositum de vana gloria.

Tertio in isto sermone addu-
cit' ad ppositū inanis gl'ie vi-
tāde euāgeliū hodiernū scri-
ptū Math. 17° ca°. de transfiguratione
saluatoris nr̄i facta añ discipulos su-
os i mōte Thabor. qbꝫ descēdētibꝫ de
mōte pcepit Ihus di. Nemini dixeri-
tis visiōeꝫ hāc donec filiꝰ hoīs a mor-
tuis resurgat. In q̄ docet inanē gloriā
deuitare ⁊ ad eiꝰ effugatiōꝫ vtutes ⁊
bona opera occultare. Sꝫ ad clariorē
noticiā huius euāgelij vltra illa q̄ di-
cta sūt sup eodē i sermonario de pn̄a
tria pua occurrūt dubia. Primū du-
biū ē. si illa claritas q̄ apparuit i corpe
Ihesu fuit vera uł imaginaria. qa dic
euāgeliū. resplēduit facies eiꝰ sicut sol
vestimēta āt eiꝰ facta sūt alba sicut nix.
Ad q̄d r̄ndet' f'm Alex. de ales i tria
parte q̄ illa claritas fuit vera. qa ut h̄r

Math.16°. dixit Jhus. Sūt qdā de hic
stātib9 q nō gustabūt mortem donec
videāt filiū hoīs veniētem in regno
suo. vbi glo. In ea. s. claritate in q̄ erit
pacto iudicio. 7 loquitur de claritate
quā visuri erāt discipuli ī ista trāsfi-
guratiōe. s illa ī q̄ erit pacto iudicio ē
vera. igit' 7 ista. Q. si dicat'. Glo. Be-
de inqt Luc. 9° ca°. Nō gustabūt mor-
tē ꝛc. s. clarificationē corpis in trāsfi-
gurationē. i. imaginariā rep̄ntationē
future btitudinis. igit'. Ad h̄ rn̄det
ipse q̄ imaginariū dr̄ dupliciter sicut
imago. Uno. n. mō dr̄ imago silitudo
q̄ ē exp̄ssa in re. Alio° dr̄ imago silitu-
do q̄ ē exp̄ssa in ꝯphensiōe. sicut nos
dicim9 q̄ imagines rez corpaliū. Ima
ginaria igit' rep̄ntatio potest dici ab
imagine fm q̄ h3 eē p silitudinē exp̄s-
sam in re uel in cōprehēsione. Imagi-
naria g° rep̄sentatio future btitudinis
dr̄ illa demōstratio glīe ab ipsa silitu-
dine exp̄ssa ī re. qa ipsa claritas exp̄ssa
fuit silitudo claritatis future btitudi-
nis. 7 talis rep̄ntatio imaginaria est
vera. nō aūt secunda. Et nō q̄ qn̄ dr̄ ī
euāgelio: Et resplēduit facies eius. 7
vestimēta ei9 facta sūt alba sicut nix.
q̄ alit' fuit mutatio ī veste 7 in facie.
qa in facie erat īmutatio ab interiori
s. a v̄tute diuinitatis fm Aug. s q̄ d fie-
bat ī veste pcedebat ab exteriori. 7 so-
lū ab exteriori erat mutatio ī veste. s.
a splēdore faciei. vn̄ facies eius splen-
debat 7 ex h̄ etiam vestis. 7 vera fuit
īmutatio in facie s nō in veste. Nō. n.
debuit eē ī veste sicut in corpe. qa cor-
pus xp̄i erat glificabile 7 nō vestis. 7
iō ipsa claritas fuit in corpe xp̄i tanq̄
ī subiecto. 7 nō tanq̄ ī aere circūfuso.
Un̄ Luc. 9°. dr̄. Facta ē dū oraret sp̄es
eius altera. i. alterata ut dic glo. q̄ d nō
pōt eē nisi fieret īmutatio circa ipsam
Un̄ claritas fuit in corpe sicut in sub-
iecto. s alit' in corpe 7 alit' in veste. qa
ut dictū ē in corpe erat ab interiori 7
ita ut in subiecto. s ī veste ab exterio-
ri. s. a supfuso splēdore faciei. Secū-
dū dubiū ē. Si ꝯueniēter additū fuit
testimoniū patne vocis dicētis. Hic ē
fili9 meus dilect9 ꝛc. Ad h̄ rn̄det' fm
Tho. ī tria pte. q. 45. arti. 4°. q̄ adop-
tio filiorū dei ē p quādā cōformitatē
imaginis ad dei filiū nālē. q̄ d qdē fit
dupliciť. p° qdē p grām vie q̄ ē ꝯfor-
mitas īpfecta. 7 qa grām p baptismū
ꝯseqmur. iō ī baptismo xp̄i eadē vox
audita ē. ut p3 Luc. 3°. ca°. 2° p glo-
riā q̄ ē cōformitas pfecta fm illud. i.
Joh. 3°. Nunc filij dei sumus. 7 nondū
apparuit qd erimus. scim9 qm̄ cū ap-
paruerit siles ei erim9. qm̄ videbim9
eū sicuti ē. Et qa ī trāsfiguratiōe mō-
strata ē claritas glīe future. cōueniēs
etiā fuit in ipsa manifestare nālē xp̄i
filiationē testimonio p̄ris. qa solus ē
pfecte cōscius illius pfecte gnātionis
sil' cū filio 7 spū scō. Et nō q̄ sicut in
baptismo vbi declaratū est mysteriū
prime regnātiōis. ōn̄sa ē opatio toti9
trinitat' p h° q̄ fuit ibi fili9 incarnat9
apparuitq3 spūs scūs ī specie colūbe. 7
pat' fuit ibi declarat9 in voce. Ita etiā
in trāsfiguratiōe q̄ est sacrm̄ secunde
regnātiōis tota trinitas apparuit. pat'
in voce. filius ī hoīe. spūs scūs ī clara
nube. qa sicut ī baptismo dat īnocen-
tiā q̄ p simplicitatē colūbe desigt'. ita
in resurrectiōe dabit electis suis cla-
ritatem glīe 7 refrigeriū ab oī malo q̄
designātur in lucida nube. Tertium
dubiū ē. Si talis visio potuit fieri ab
apostolis oculis corporalibus. qa cla-
ritas que erat in corpe dn̄i erat corpis

gloriosi. ß claritas corporis gloriosi non potest percipi a corpore nō glorioso. ꝗ ab ipsis apl'is qui non adhuc erāt glorificati nō poterat corporaliter videri. Ad h' rñdet Alex. vbi s. ꝙ visio aplo₄ fuit corpal' ꝛ ocul' corpalibꝫ perceperūt claritatē dñi. Et ad argumētū dic ꝙ triplex est dr̄ia lucꝭ. Est. n. lux q̄ ē ī nā hñte ꝯrietatē sicut lux ignis. Et ē lux ī nā nō hñte ꝯrietatē ß multiformitatē. sicut lux celestis. ꝛ h' ē verior. qa hꝫ multiformitatē ī v'tute. ī nā ꝛ ī lu'ie. Est etiā lux alio mō ī nā nō hñte ꝯrietatē nec multiformitatē. ꝛ talis ē lux celi ēpyrei. Et silr tal' ē nā lucꝭ ī corpe gl'ificato sicut ī celo empyreo qa ē locus ei⁹. vñ ei ꝓportionat'. Nā lucis p' mō dicte cū ē ī excellētia nullo mō hꝫ ꝯueniētiā cū oculo ß ꝯrietatem rōne humiditat' cui ꝯriat'. ꝛ ꝓpt h' exn̄s in sua excellētia nullo mō ꝯuenit cū oībus naturis oculi. Nat'a lucis etiā 2° mō sic hñs multiformitatē. qa natura multiformis nō ꝯciliat multiformē nām q̄ ē oculi. iō excedēs ī sua excellētia nō ꝯciliat nām ei⁹ ß ab ipa oculi nā ledit' nec ī ipsa ocul⁹ delectat' ß offendit'. qa ut ait ph'us ī 3° de aīa. excedens obiectū sensibile corrūpit sensū. Natura v'o lucis 3° mō qa vniformis est ꝯciliat nām difformē. Et iō nā lucis gl'ificati corpis ꝯciliat ꝛ confortat nām multiformē oculi ita ꝙ ī aspectu ipsius oculus delectat'. Et iō visibilis fuit oculis corpalibus aplo₄ claritas corpis dñi sine offensiōe ipso volente fm Aug'. Et nō ꝙ ꝯueniēter apl'i territi sūt ꝛ ꝓstrati ut ondēderetur ꝙ excellentia illi⁹ gl'ie que tūc demonstrabat' excedit omnē sensū ꝛ facultatē mortaliū. fm illud Exo. 33°. Non videbit me hō ꝛ viuet. Et h' est qđ dic Iero⁹ sup Math. s. ꝙ humana fragilitas cōspectū maioris gl'ie ferre non sustinet s. p se. ß bene cū adiutorio xp̄i qui dixit apl'is. Surgite ꝛ nolite timere. Ad quā gl'iam ipse Ih'us nos cōducat qui nūc gl'ificatus nō ī mōte Thabor sed in celo cum patre ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat in secula seculo₄. Amen.

Dominica secunda in quadragesima de vanitate. supbia ꝛ īani gloria mulierum Sermo 48⁹.

Omne quod est in mūdo. aut ē cōcupiscētia ꝛc. Iterū vbi s. De supbia ꝛ īani gl'ia tractantes frēs carissimi caritate salutis ꝓximi moti. illud apl'i. 2. ad Cor. 5°. cōsiderātes. s. Caritas xp̄i vrget nos: cōgruū videt' imo necessariū de supbia ꝛ vanitate mulierū moderni tēporis aliqua breuit' ptractare. qua₄ abusio hodiernis tpibꝫ tantū īoleuit ut in oī gradu ꝛ quauis patria adeo multiplicata sit ut sit quodāmō res gemēda ꝛ deploranda diceréqꝫ possimus illud ꝓph'e. Filij hoīuꝫ vsqueq̊ graui corde ut quid diligitis vanitatē ꝛ queritis mēdaciū ꝰ scriptū p̊s. 4°. Ex quo tanta mala corpalia temporalia ꝛ sp̄ualia ex uestris supfluis vanitatibus inde sequūtur. Qua propter intelligentes inq̄ꝫtū dei odiū pcipitāt tales vanitates iuxta illud p̊s. 30. Odisti oēs obseruātes vanitates supuacue. In p'nti sermone conabimur ipsas detestari ꝛ abhoīare. qa iuxta Salomonē Ecclia'stes p̄. Vanitas vanitatū ꝛ oīa vanitas. Vñ bñ dic Iohēs ī vbis ꝓpositi. Oē qđ est ī mūdo ꝛc. De qbꝫ vanitatibꝫ tres

i p̄sentiaꝝ cōsideratiōes faciem⁹. q̄tū
P̄rima erit offensio dei.
Secunda offensio sui.
Tertia offensio p̄ximi.

Pars p̄ma huius sermonis. in qua de-
claratur q̄ sint detestabiles vanitates
mulierum respectu dei offensi.

Rimo igitur in isto sermone
q̄ sint detestabiles hodiernis
tp̄ib⁹ mulieꝝ vanitates p̄bat̄
ex offensione dei que inde seq̄t̄. trib⁹
rōnib⁹. p̄ rōne emendatiōis. 2° rōne
inflāmationis. 3° rōne trāsgressionis.
P̄ p̄batur rōne emēdatiōis. Mulier
nēpe vana deū q creauit illā q̄i nō bñ
fecerit eā ↄtēdit suis vanitatib⁹ emē-
dare. q̄i di. Dñe creasti me nigrā. faciā
me albā. p̄uā faciā me magnā. ⁊ sic de
aliis. tu p̄uū caput ⁊ ego magnū. pau-
cos dedisti mihi capillos ⁊ ego addā
multos. dedisti nigros ⁊ ego faciā al-
bos. tu breues ⁊ ego lōgos. tu sine ali-
qua cauda creasti me ⁊ ego faciā me
allatā atq̄ caudatā. O sup̄ba temeri-
tas vani cordis: audi Ysaiam. 45° ca°.
clamantē. Ve qui ↄdicit factori suo.
Nōne mētiri q̄ncūq̄ orādo dicis. fiat
volūtas tua sicut i celo ⁊ i t̄ra? Nōne
ope corrigis creatorē ⁊ factură suam
emēdas? Hinc sumit occasionē Alex.
de ales in. 4. p̄te sūme sue cōcludēdi
q̄ oēs mulieres fardātes se ⁊ pingen-
tes ⁊ adulterinos crines siue viuorū
siue mortuoꝝ portātes peccant mor-
talit̄ p̄p̄t offensionē dei. p̄dicta rōne.
Vñ Cyprianus ut ponit Aug⁹ i 4°. de
doctrina x̄piana ait. Nō sinceritas p̄-
seuerat ⁊ veritas q̄n q̄ sincera sūt pol-
luūtur ⁊ colorū adulterīs ⁊ medica-
minū fucis i mēdaciū vera mutātur.
Dñs tuus dic Math. 5°. Nō potes fa-
cere capillū vnū albū aut nigrū. ⁊ tu
ad vincendam dñi tui vocē vis te esse
potiorē audaci conatu ⁊ sacrilego cō-
tēptu. Crines tuos īficis malo p̄sagio
futuroꝝ. capillos iā tibi flaueos auspi
caris. In q̄b⁹ dbis non solū sinceritas
sūmi opificis īpugnat̄. veꝝ etiā dbū
dei cōtenit̄ ⁊ infirmat̄. h̄ ille. Hoc idē
concludit ip̄e doc. Alex. ex offensione
p̄ximi ⁊ sui. ut p̄z exp̄sse i sermonatio
de pnīa i cena dñi. Quidā tñ dicūt q̄
si femina soluta uł cōiugata morphea
aliquā uel maculā h̄ret i collo uel i fa-
cie quā peplo velaret ne. s. deformis
appareret. aut si fluxū capilloꝝ patī
extra tumorē aut gibbum quē capilli
facē solebāt. aut pāniculis aut stup̄pis
suppleret absq̄ intētiōe corrupta. s ne
deformitas eius apparēs risū videnti-
bus facēt aut marito scandalū. nō pec-
caret mortalit̄. Silr̄ si cōiugata nō ut
laudet̄ d̄ pulchritudine uł ut p̄uocet
alios ad sui cōcupiām aut alia corru-
pta intētione. s tñ ne marit⁹ ei⁹ p̄p̄t
eius deformitatē scādaliçat⁹ exectās
eā adulteriū incurrat. aut tincturis ali-
q̄b⁹ vteret̄ aut capillis alienis nō pec-
caret mortalit̄. Et hi dicūt q̄ Cyprian⁹
⁊ alii hāc abusionē detestātes intelli-
gūt de illis q̄ h⁹mōi faciūt intentione
corrupta. p̄ma aūt diffinitio vr̄ mihi
melior ⁊ certior. h̄ Alex. vbi s̄. Audi-
ant igit̄ tales mlieres Cyprianū ut re-
fert Aug⁹ vbi s̄. iterū dicētem. Si q̄s
pingēdi artifex vultū alicui⁹ ⁊ speciē
⁊ corpis q̄litatē emulo colore signas-
set. ⁊ signatoq̄ simulacro alius man⁹
inferret. ut iam formata iam picta q̄i
peritior reformaret. g̃uior prioris ar-
tificis iniuria ⁊ iusta idignatio videt̄.
Tu te existīas īpune laturā tā īprobe

temeritatis audaciam dei artificis of-
fensam. Et ibidē allegat Aug⁹ Amb°
dicentē. Hīc illa nascūtur atua vitio-
rū ut q̄ sint colorib⁹ opa pingāt dum
displicē formādāt. ⁊ de adulterio vul-
tus meditētur adulteriū castitatis. h̄
ibi. 2° detestāde sūt vanitates respe-
ctu dei rōne īflāmatiōis. qa īflāman-
tur ꝑ tales mulieres vanas tēpla dei:
que sūt aīe ⁊ corpa xp̄ianoꝝ. iux̄ illud
apl̄i. i. ad Cor. 3° ca°. Tēplū dei sanctū
est qḋ estis vos. Diligit. n. de⁹ vnum
tale tēplū plus q̄ oīa corpalia templa
mundi. cū ꝓ oīb⁹ mūdi tēplis repan-
dis incarnatus nō fuisset xp̄s sicut ꝓ
vna sola aīa fecisset. qḋ tēplū spūale
inflāmant ⁊ incendūt mulieres vane
cū vanitatib⁹ suis. iux̄ illud p̄s. Incē-
derūt igni sanctuariū tuū ī t̄ra. pollu-
erunt tabernaculū nōis tui. s. ecclīam
cōsecratā. qḋ q̄dem tabernaculū pol-
luūt cū tot fornicatiōes ī tali eccl̄ia cō
secrata coram deo ⁊ v̄gine ⁊ scīs eius
opentur. quot cōcupiscendi se causas
iuuenib⁹ p̄stāt. Et. 3. Esdre 4° ca°. Tē-
plū incēderūt idumei. i. sanguinei. h̄
est mulierū carnales ⁊ luxuriosi affe-
ctus in sanguine designati. nam tales
femine sicut ad luxuriā accēdūt ma-
res. ita quoq̄ accēdūt semetipsas. Vn̄
ad tales Ysaias. 50. ca°. ait. Ecce vos
oēs accendētes ignē. s. alioꝝ. accincti
flāmis. s. luxurie estis. Sz multe so-
lent dicē nō hr̄e hāc corruptā inten-
tionē. q̄bus ego r̄ndeo q̄ nec gladius
corruptā hz intentiōez q̄n cū illo q̄s q̄
necatur. Ita dico q̄ lz in h̄ nulla ocur-
rat intētio mali. cū t̄n ex h̄ multa aīa-
rū ꝑditio subsequat̄. qa tātoꝝ malo-
rū p̄stāt occasiōez: et̄na morte digne
merito reputātur. sicut pz in. c. si cul-
pa. de iniur. ⁊ dam. da. Vn̄ notādū est

q̄ si mulier ornat se hac ītētiōe ut tra-
hat hoīes ad sui ocupiscētiā. certū est
ibi pctm̄ mortale eē. qa agit cōtra ca-
ritatē ꝓximi intendēs mortē aīe eius
etiā si nō sequatur ruina alicuius per
concupiscētiam eius. ar. de pe. dis. i. c.
si cui. ⁊ in plurib⁹ alījs capl̄is. ⁊ ibi est
ꝓprie ⁊ ꝑ se scādalū actiuū ⁊ mortale
s̄m Alex. Ricar. ⁊ Tho. scd̄a scd̄e. q.
43. arti. 3°. et 4°. Si v̄o nō h̄ intendat s̄
illud ad iactātiā ⁊ hūanā laudē faciat
sibi cōstituat finē suū vltimū magis
diligēs illā gl̄iam q̄ salutē aīe sue uel
gl̄iam eternā. pata facere cōtra dei uel
eccl̄ie p̄cepta ut sequi possit illā gl̄iam
tūc ē ibi pctm̄ mortale inanis gl̄ie. s̄m
Tho. scd̄a scd̄e. q. 132. Moralia. n. s̄m
ph̄m in ethic̄ trahunt spēm a fine. Si
v̄o intēdat aliquā inanē gl̄iam uel cō-
placētiā ex h̄ ornatu leuē. s. citra salu-
tē aīe sue seu ī dilectionē dei ⁊ ꝓximi.
tūc nō sp̄ ē pctm̄ mortale s̄ qn̄z veni-
ale s̄m Tho. vbi s̄. Et iteꝝ ibidem q.
169. Si aūt intēdat quādā cōplacētiā
illi⁹ vanitatis ⁊ ornatus ad quem ita
inordinate afficit̄ q̄ ibi ↄstituit finē
adeo q̄ si etiā crederet ꝓximū ex illo
ornatu certitudinaliter ad ruinā tra-
hi nō curaret ut ↄsequeret̄ ↄplacētiā
illā. sic etiā erit mortale. Et sic intelli-
gunt aliqui doc. illud Aug. dis. 25. §.
criminis. Nullū ē adeo veniale qn̄ fi-
at mortale dū placet. ↄplacētia videlz
fruitiōis. ⁊ multo magis si ī dei cōtē-
ptū h̄ ageret. Cū igit̄ xp̄s sit legitim⁹
aīaꝝ sponsus. quot aīaꝝ vanitas mu-
lieris cā est ruine. tot spūaliū fornica-
tionū talis mulier d̄r ruffiana. totq̄
animas fornicatrices alienat altissimo
spōso xp̄o. Qḋ quāto sit deo iniuriosū
patere potest ꝑ exemplū. Nā si quis
magnific⁹ īpator vilissimā iuuēculā

de stercore erigẽt ⁊ in sponsam legiti-
mã desposãtaret atq; in oĩ imperiali subli-
mitate ditaret. ⁊ hanc q̃dã mulier ut
peccaret cũ altero seducẽ conaretur.
nõne cũ ad notitiã maiestatis ĩperialis
id veniret magno supplicio illã dãna-
ri iubẽt? Et tu vana mulier existĩas
ĩpune trãsire q̃ ↄtinue tuo lenocinio
vanitatis non vnã tm̃ s; multitudinẽ
aĩaꝝ altissimo spõso xp̃o in multipli-
cẽ fornicatiõẽ; seducis q̃s spõsus xp̃s
suo p̃cioso sanguine redemit. sponsas
elegit de stercore originalꝭ pcti erigẽs.
3° detestande sũt vanitates mulierũ
respectu dei rõne trangressionis. s. iu-
starũ ⁊ sanctaꝝ legũ. Solent.n. leges
ꝓuidẽ ⁊ facẽ statuta ne tanta vanita-
tũ ⁊ sup̃fluaꝝ expensaꝝ ĩ suis patrijs
abusio ĩualescat. intelligẽs q̃ nõ solũ
in offensione dei ⁊ detrimentũ aĩaꝝ:
veꝝ etiam q̃ ex causis multis ĩ graue
dispendiũ veniat ciuitatũ ⁊ patriaꝝ.
Vn̄ qui sanctaꝝ tantaꝝ cõstitutionũ
statutoꝝ ⁊ legum fuerit trangressor ⁊
fractor. ſm Alex. de ales in 3°. ⁊ Tho.
mortalit̃ peccat. 9. dis. in. c. quicũq;. cũ
h⁹modi leges vim habeãt a lege eterna
a q̃ deriuant. sicut ipsamet sapiẽtia ait
ꝓ. 8°. p̃ me reges regnãt ⁊ legũ con-
ditores iusta decernũt. imo si ad q̃s p̃-
tinet p̱ leges ⁊ statuta ac p̱ obs̃uãtias
negligũt ꝓuidẽ dei. in ↄsciã apud deũ
oĩũ; illarũ ĩiq̃tatũ recto iudicio repu-
tẽt. sicut. 86. ca°. Faciẽtis ꝓcul dubio
culpã h; q q̃ põt corrigẽ negligit emẽ-
dare. Et ibidẽ. Nõ caret scrupulo cõ-
cessionis occulte q manifesto facinori
desinit obuiare. Et sic pat; pars p̃ma
huius sermonis.

Pars secũda huius sermonis. in qua
declaratur q̃ detestande sint vanita-
tes ꝓpter offensionẽ sui.

Ecũdo in isto s̃mone q̃; sint
etiã detestãde vanitates mu-
lieꝝ ostẽditur ex offensiõe sui-
ipsius trib; rõnib;. p̃ rõne obligatio-
nis. 2° rõne abhominationis. 3° rõne
multiplicationis. p̃ igitur detestãde
sũt h⁹mõi vanitates rõne obligatio-
nis. Nã tales mulieres obligãt̃ ad re-
stitutionẽ dãni q̃d mariti ipsaꝝ infe-
rũt occasione suaꝝ vanitatũ. Obligã-
tur etiã ad satisfactiõ; q̃n reddũt su-
os maritos ĩpotẽtes ad restituẽdum
male ablata. Unde q̃libet mulier siue
maritus siue pr̃ siue etiã cõfessor qui
habet examinare cõsciãs eoꝝ si vult
recte cognoscẽ q̃n ĩ talibus vanitati-
bus ⁊ sup̃fluitatibus ẽ pctm̃ deb; tria
cõsiderare. vnũ p̃teritũ. aliud pn̄s. ⁊
tẽtiũ futurũ. Primũ q̃d deb; cõside-
rare dr̃ p̃ritũ. si. s. talia indumẽta ⁊ p̃-
ciosi ornatus sint de illicite acq̃sitis ⁊
sanguine paupeꝝ atq; p̱ malos ↄ̃ctus
⁊ rapinas ⁊ h⁹mõi. Talis vestis ẽ in-
quã illa vestis leprosa que Leuit. 13°.
cõcremari iubet. ⁊ Ysa. 9° ca°. scriptũ
est. Vestimẽtũ admixtũ sanguĩe pctĩ
erit ĩ cõbustione ⁊ cib; igni. i. ĩferni.
Et Iere. 2° ca°. cuilib; tali mulieri dr̃.
In alis tuis ĩuẽt⁹ ẽ sanguis aĩaꝝ pau-
perũ. Secũdũ q̃d o; cõsiderare dicit̃
pn̄s. si. s. tam p̃ciosa uel curiosa ⁊ va-
na cõueniũt statui p̱sone que vtit̃ il-
lis. Nam sicut. i. ad Cor. 15° ca°. ap̃lus
ait. Stella a stella differt ĩ claritate. sic
vtiq; q̃d vni cõuenit alti neq̃q̃; licet.
Ex falsa nẽpe estimatione qua quisq;
reputat se nobiliorẽ ⁊ digniorẽ aliis
se ⁊ vxorẽ ⁊ filios ĩ põpis extollit. ita
ut in talib; nullus sit terminus neq;
finis nisi quẽ expendẽdi ĩpossibilitas
ipsa cogit. imo q̃ dementius est q̃dam
p̱ se ⁊ vxore sua ⁊ filijs p̃ciosis vestib;

exornandis in dispendiū vltimū domus sue mutuo denarios accipiūt ad vsurā. Et in hꝰ aperte apparet ꝙ excedūt statū suū. Nec dicat aliqs ꝙ hꝰ requirit statꝰ suus si de impie acqsiū factꝰ est diues. qa talis nō ē status ꝫ potius casus. atq; talē deus ꝑ ꝓphā increpat di. Quid gloriaris in malitia q potēs es in iniquitate. Tertiū qꝺ cōsiderare debꝫ dicit futurū. ad quas. s. futuras expensas. ⁊ ꝑ ons ad q̄ mala lucra tam ꝓciosas vestes ⁊ ornamēta inducūt. imo necessario cogūt talia facientes ferentes atq; tenentes. iuxta illud ꝓphe. Abyssꝰ abyssū īuocat. Abyssus s. malaꝝ expensarū īuocat abyssū maloꝝū lucroꝝ. O igitur infelix stultitia mūdanoꝝ. O ceca amētia vanitatū. O incōsiderata demētia. ꝓpt hꝰ pereūtiū aīaꝝ. int quos vtinā non sint pleriq; participes cōfessores ⁊ alijs ignorant uel carnaliter cōsulētes ⁊ ꝓdicātes nō intelligētes nec aliqui eoꝝ intelligere volētes q̄ intelligunt doctores de mulierū ornatu iocalibus atq; vestitu. cū dicūt ꝙ licet mulieri se ornare ut placeat viro suo. ⁊ tanq̄ īpudētes nō cōsiderāt nec recte pōderāt ꝓdicta tria. De talibus dn̄s Math. 15° ca°. ait. Ceci sūt ⁊ duces cecoꝝ. Cecus si ceco ducatum prestet. ambo ī foueā cadunt. Hec tria cōsiderās specula illuminatꝰ aplus. i. ad Thimot. 2° ca°. ait. Volo mulieres orare ī habitu ornato. cum verecundia ⁊ sobrietate ornantes se: nō in tortis crinibꝰ aut auro aut margaritis aut veste ꝓciosa. sed qꝺ decet mulieres ꝓmittētes pietatē per bona opera. Considera diligēter quid scꝺm tria ꝓdicta specula prohibeat ⁊ quid concedat. Et Petrus in ꝓma. 3° ca°. hoc eodem lumine illustratus ait. Mulieres subdite sint viris suis. Et sequit. Quaꝝ sit non extrinsecus capillatura aut circūdatio auri aut indumēti vestimētoꝝ cultus: sed q absconditus ē cordis homo ī incorruptibilitate modesti ⁊ quieti spūs. Sup quē locū Cyprianꝰ in glo ait. Femine serico ⁊ purpura indute xp̄m nō possūt induere. Auro aut margaritis aut monilibus exornate ornamenta cordis ⁊ corporis perdiderūt. Quorū oīuꝫ dicta sūt ad predicta tria referēda. ⁊ cum magna aīaduersione pensanda. ⁊ spūalit nec carnalit ruminānda. ne sub pallio consuetudinis corruptela sumat. ⁊ abusio obtineat ꝓncipatū. 2° detestāde sunt vanitates respectu sui rōne abhominationis. Abhominatur. n. deus omnes orationes ⁊ supplicationes ac postulationes suas. ut pꝫ ex dicto apl̄i in ratione supiori. vbi dicit glo. Supbus habitus nō impetrat. Vn̄ ⁊ Ieroꝰ inquit. Qua fiducia erigunt ad celos vultus quas cōditor nō agnoscit. Vn̄ fatuis virginibꝰ que foris gr̄am mūdi quesierunt. Math. 25° ca°. dictū ē. Amen dico vobis nescio vos. sicut ⁊ ꝓs. testat. di. Dn̄e in ciuitate tua imagines ipsoꝝ ad nihilū rediges. Sꝫ nota quare tales femine vane nō possūt gratias impetrare. qa. s. in ecclia vbi solent gr̄as impetrare in p̄ntia dn̄ici sacramenti ac multarū reliquiarū. in p̄ntia etiā angeloꝝ in cōspectu quoꝝ deberent velatū caput habere. iux̄ illud apl̄i. i. ad Cor. xi°. Debet mulier velamen habere sup caput suū ꝓpter angelos. i. ne aīe illis comisse cōtaminent. ⁊ ipsi acriter cōtra tales mulieres cōturbentur. in conspectu etiam gl̄iose v̄ginis marie ⁊ sanctaꝝ v̄ginū sanctorūq; martyrū ⁊ aploꝝ ⁊ alioꝝ

sanctorū quorū intercessionibus adiuuari deberēt. nō verent publice tanq̄ meretrices habitare ⁊ pmanē ⁊ aīas iuuenū xp̄i sanguine p̄cioso redēptas perimē. O si ī ciuitate eēt mulier q̄dā q̄ in nulla sollēnitate ecclīam intraret nonne heretica pucaret? Min⁹ vtiq̄ malū foret si vana mulier nūq̄ ad ecclesiā iret q̄ si in domo absq̄ vanitate maneret. Multū nāq̄ peccat mulier q̄ filias nubiles h̄z, ⁊ ī dieb⁹ festiuis qn̄ p̄ceptū ē audire dīna retinet clausas ⁊ tanq̄ aīalia solū corpe īpinguanda absq̄ dei timore in domo nutrit eas. s multo grauius conditorē offendit cū q̄i mētrices ⁊ si qn̄ eas ad ecclīam ducit veluti mētriculas illas ornās in tēplus sedib⁹ statuit q̄si bestiolas ī foro venales. 3° detestāde sunt vanitates respectu sui ratione multiplicationis. Multiplicat nāq̄ ex vanitatibus suis mulier vana iniq̄tates ⁊ pctā ut sit q̄d horrendū dicē. p̄ nāq̄ pdit tp̄s. Tāta nēpe merce vanitatis aīa talis mulieris replet ut apud ,pprīā domū ɔsistē nequaq̄ possit nisi ut ibi ornet decoret ⁊ suā pulchritudinē iterū atq̄ iterū īmo septies an̄ exitū domus specu. let. In nullo occupat nisi q̄ uel vacat ocio fenestris seu ostijs se leccatorib⁹ ostēdēdo uel se ornat fucis. O si tanta diligēti solertia atq̄ tanto tp̄e studēt placē deo quāto studet placē mūdo. Tāta deniq̄ scītate polleret ut quodāmodo multas scās virgines supatet. Demū cōpta ut silitudo tēpli. īmo ut veri⁹ dicā q̄i mētrix prostibuli egredit domū adit dei tēplum. q̄rit specula cūcta ⁊ instabilis ⁊ dissoluta ⁊ vaga. De qua ,pō. 5° ca°. scriptū ē. Pedes eius descēdunt in mortē ⁊ ad inferos gressus illius penetrant. p semitā vite nō ambulant. vagi gressus eius ⁊ īuestigabiles. Et ca°. 7°. de illa iterū ait. Garrula vaga quietis īpatiēs nec valēs in domo cōsistē pedibus suis. nūc foris nūc in plateis nunc iuxⁱ angulos īsidiās. Ad quā Iere. 31° ca°. ait. Vsq̄ q̄ filia. s. vaga delitijs dissolueris? Et ideo abbas Paulus vidēs in Alexandria mulierē ornatam. amare fleuit ⁊ cām fletus intrrogātibus ait. Duo me mouēt ad fletū. vnū pditio ei⁹. secundū. q̄a nō tātū studeo placē deo quātū ista placē mūdo. 2° tales mulieres a iuuenib⁹ molestant ⁊ facile expugnāt. Arguūt nēpe venale mecum signa venalitatis aspiciētes in fronte mulieris vane. Adiuuet te mulier vana saluator mūdi. Caue tibi. iterū dico caue. q̄a fragilis es. Leccator tu⁹ sicut p̄s ait. insidiatur ut rapiat pudiciciam tuā. ut verificet ī te illud Apoc. 14°. Cecidit Babylon ciuitas illa mag̃ que vino ire fornicatiōis sue potauit oēs gentes. Babylon cōfusio intpretat. ⁊ mulierē q̄ seducta ē ,ppt vanitatē suā ⁊ cecidit in fedū opus luxurie aperte designat. Hec aūt vino ire fornicationis sue oēs gentes potabat qn̄ in ebrietatib⁹ vanitatibus ⁊ lasciuijs suis aspicientes ad luxurie insaniē deducebat. Et iō bn̄ dīc cecidit. quia p̄ cecidit a gl̄a dei. 2° cecidit a gl̄a ⁊ fama mūdi. quia Math. x°. dn̄s ait. Nihil opertū q̄d nō reuelet. Ciuitas aūt mag̃ iō noīat ,ppt excellentiā elatiōis ⁊ supbie sue. 3° igit mlier vana pdit famā. Maximū q̄dē etiā apud mūdū mulieris diffamatio estimat cū ī muliere pdita honestad fama nihil remaneat p̄ciosum. Ad nihilū. n. valet vltra talis mulier nisi ut mittatur foras ⁊ conculcet ab hoībus. Math. 5°. Et

huius cā ē. p̊. ꝓpria eiꝰ īpudentia. qꝺ manifeste ondit Iere. iii° ca°. vi. Frons mulierꝫ meretricis facta ē tibi. noluisti erubescē. Secūda cā ē diuina iusticia. q̄ fit ut mulier in pn̄ti ⁊ in futuro seculo cōfūdat ꝓpter scelera sua. Vn̄ Naum iii° ca°. inquit. Reuelabo pudēda tua in faciē tuā. Tertia cā ē demonis astutia. q qn̄qꝫ crimen in publicū ducit ut mēs cōfusa desperet. Jō Iere. in ꝑsona talis despandꝰ ii° ca°. ait. Desperaui. nequaq̄ faciā. Quarta cā pōt eē diuina mīa qua fit ut aliqn̄ pctm̄ alicuius manifestet ut cōfusus ad dn̄m cōuertat. sicut scriptū ē. Imple facies eoꝝ ignominia ⁊ q̄rēt nomē tuū deꝰ. Et ex hac eadē mīa qn̄qꝫ deꝰ pmittit ut mulier vana lꝫ ꝯ veritatē de turpitudinis ope diffamet ⁊ suas vanitates deponat ꝓpter quas maxīe fuerat diffamata. Addat quoqꝫ qꝺ pꝫ per experientiā carnalis iuuenis qꝺ de muliere vana ⁊ vaga desiderat. id sperat. qꝺ aūt sperat id quoqꝫ credit. Id etiā cōsciis sociis manifestat desideria adīplēdi. indicia certitudinis mōstrat. de illo se iactat. Interī simplex ⁊ vana mulier ut se corrigat ne cadat ex diuina mīa diffamatur. Ergo cōsiderat his malis ⁊ nocumentꝭ valde detestande sunt vanitates. Et sic patꝫ ps secunda huius sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis. in qua declaratur q̄ꝫ sint detestande vanitates ꝓpter offēsionem ꝓximi.

Ertio ī isto sermone detestāde sūt vanitates mulieꝝ moderni tpis. ꝓpt offensiōꝫ ꝓximi etiā tribus rōnibus. p̊ rōne offensionis spūalis. ii° rōne offensiōis corporalis. iii° rōne offensionis tꝑalis. p̊ detestāde sūt vanitates respectu ꝓximi rōne offensionis spūalis. Multa. n. mala spūalia ex hꝰmōi vanitatibꝫ insequūtur. qꝺ expsse pꝫ si diligenī cōsideret quot pctā cōmittūt pr̄es ī rapinis vsuris vanis lucris ⁊ hꝰmōi ut filias suas supbe ⁊ pompatice nuptui tradāt. q̊tqꝫ cōmittant matres ut filie sue aspiciētibꝫ placeāt. Neqꝫ. n. considerant si filiā suam maritauerint. an vsurario tradat seu raptori. ſꝫ in hꝭ tm̄ studēt ut diuiti det ut ornatiorē atqꝫ gloriosiorē videāt illā. Imo si casu mꝛ ꝓspexerit filiam cui maritus conscia uel paupertate ductꝰ nō satisfecerit pōpis eius. de pace orit guerra. nūqꝫ cessabit pugna nisi īfelix iuuenis sue cōiugis satisfecerit mr̄i. O peruersū īmoderatus amor ad filias. quot parētes ī īfernū p̄cipitas! Nō sic faciebat mr̄ filioꝝ Zebedei. vt q̄ ait Johes Crisoꝰ. Non sentiebat illa sicut cetere mulieres q̄ corpus natoꝝ suoꝝ amāt. aīam aūt cōtēnūt. Desiderant. n. illos valē in hoc seculo. ⁊ nō curāt qd sint passuri in futuro. Alij militias filijs ꝓuident ⁊ nemo filijs ꝓuidet deū. ꝑditionem illoꝝ cū magno p̄cio cōpant ⁊ salutē illis nec dono accipe volūt. Si. n. viderint illos paupes. tristant ⁊ suspirāt. Si viderint illos peccātes. nemo tristat. qa parentes tm̄ corpoꝝ sūt. nō aīarū. hec ille. Patꝫ etiā hꝭ si cōsideret quāta flagitia cōmittāt cōiuges ī rapinis ⁊ illicitꝭ lucris. ut satisfaciāt vxoꝝ suarū vanarū ꝯcupiscētijs. Peccāt vtiqꝫ ꝓpter hꝰmōi vanitates artifices ipsas īuenientes ⁊ laborātes. Peccant etiam ipsaꝝ adiutrices ⁊ ipsas ad spectacula ⁊ lasciuas sollēnitates sociātes. Si. n. peccat qui sociat furem. multo magis

peccat socians mulierē vanam aīaꝝ di-
robatricē. Peccant etiā iuuenes ipsas
vidētes ⁊ in ↄcupiā ipaꝝ exardescen-
tes. ut pꝫ ex p̄dictis. Quot igit̄ crimi-
nibꝰ hi oēs repleant̄ qs exp̄mē suffi-
ciat! Sꝫ audiat q̄libꝫ talis qđ dr̄ Apoc.
18°. Quātū glorificauit se ⁊ in delitiis
fuit. tantū date ei tormētū ⁊ luctum.
2° detestāde sunt vanitates respectu
p̄ximi rōne offensiōis corꝑalis. qa im-
pediūt gnātionē multoꝝ filioꝝ. cum
multi ꝓpt maxīas expensas quas re-
quirit vanitatū abusus vxores uł nō
capiūt uł tardius suscipiūt. cum sepe
oēs dotes ⁊ q̄nqꝫ plꝰ expense tales de-
uorēt. Silit̄ multi pentes q nō valent
magnas filiabus date dotes in domo
nō ꝓpter deū retinēt steriles. ⁊ vtinā
pudicas ⁊ v̄gines. ⁊ qđ crudelius est
si q̄n tres hn̄t filias uel q̄tuor ad vo-
ta nō valētes eas dotare. vnā cū mag̃
dote nuptui tradunt. reliq̄s v̄o defor-
mes q̄si spumas seu vomitū seculi in
mōasterio ponūt. vtinā dn̄o nō diabo
lo dedicātes. Ex his igit̄ patꝫ q̧ cessat
gnātio filioꝝ ex vanitatibꝰ. ꝟ vtinam
ꝟ nō cessaret. Sed q̊t enormia sequāt̄
ex filiabꝰ ⁊ filiis sic inuptis. eligo po-
tius tacē q̧ loqui. Nā non solū puelle
ꝟ nec relinq̄tur vidua neqꝫ nupta. q̄n
angustiis ⁊ īportunitatibꝰ opp̄iman-
tur ab his qui īnupti p̄seuerāt. Quid
inde seq̄t̄ trāseo. s. q̊t venena aborti-
ua. q̊t opp̄ssiones filiorū. ita ut pauci
filii manifeste appareāt. His moribus
corrūpuntur iuuenes atqꝫ deuiant ab
amoribꝰ v̄tuosis. nec facile a deuiis di-
ligūtur vxores. licꝫ eis mr̄imonio co-
pulēt̄. Sed sup oīa iā p̄dicta detestan-
da sodomia ex his generatur nutrit̄
atqꝫ suscipit tribile incremētū. Iuue-
nes. n. lasciui in delitiis nutriti. fragi-
les. īdisciplinati. īmodesti. nec deum
timētes. cū simul ↄuersant̄. ī q̊t īmū-
ditias ruant. nephandasqꝫ spurcitias
diabolo suggerēte p̄cipitēt̄ qs exp̄me
re posset. Cūqꝫ capti hac pestifera labe
fuerīt iuuenes. vix vnq̄ꝫ curāt̄ vix uel
tarde uel nūq̄ꝫ ↄiugio copulari p̄mit-
tunt. Si casu vxores accipiunt. uel eis
abutūt̄ uł eas nō amāt. iđ nō generāt
filios. ut v̄ificet̄ qđ dictū ē Sap. 3°. Ab
iniquo thoro exterminabit̄ semē. 3°
detestāde sūt vanitates respectu p̄xi-
mi rōne offensionis tp̄alis. Nā q dili-
gēt̄ aduertit. ex multitudine expēsa-
rū que ex vanitatibꝰ fiūt. tria mala cō
cur rūt. p̊ cessant iusta lucra. Nā pe-
cunia q̄ expendit̄ ī sup̄fluis indumē-
tis iocalibꝰ ānulis coronis ⁊ hꝰmodi
mortua p̄seuerat q̄ qdē posset esse lu-
crosa in mercātiis artibꝰ possessionibꝰ
⁊ hꝰmōi. ⁊ sic ↄn̄ter ad tp̄alē vtilita-
tē ciuitatis ⁊ totius pr̄ie redundaret.
2° crescunt tp̄alia dāna. Nā p̄ciū qđ
in talibꝰ vanitatibꝰ possidetur coīt̄ ꝑ
diminuit̄ siue ꝑ taliū vanitatū abusū
siue non vsū. Nā sepe vanitatū muta-
tione p̄ciū minorat̄ rerū tp̄aliū. īmo
ad īdumētū quotidie fit. nō sine mi-
noratiōe p̄cii ctas vēdi poterit. ⁊ sic đ
singulis. Addam q̧ iuuenes deuii nō
solū cessāt a iustis lucris. ꝟ etiā ī scorta
ↄsumūt lucra iusta ⁊ īiusta. sicut ꝓv̊.
29°. scriptū ē. Qui nutrit scortū. ꝑdet
subāꝫ. 3° cogūt ad p̄dicta cōtinuāda.
Nam pꝰq̄ꝫ hō p̄dicta emerit vnde ces-
sant lucra ⁊ crescūt dāna nō tm̄ vēdit
uel derelinquit illa. verꝫ etiā ad ↄsilia
uel correspōdētia coartat̄. Unde sepe
oriuntur vsure. rapine ⁊ īiusta lucra.
Nec restituūt paupibꝰ derobati bona
sua. q̄n potiꝰ expēdūtur ī vanitatibꝰ.
Pereunt illi frigore ⁊ fame. nobilesqꝫ

puelle expoliatoꝝ clause ⁊ ĩnupte te-
tnēt ĩ domo laceratis vestibꝫ vix car
nē opientes· verecunde ⁊ timide· vix
coꝝā aliq̊ apparētes. Paruuli panē pe-
tūt nec ē q tribuat illis· infirmi iacēt ĩ
lecto· pentes eoꝝ ĩ carcē cruciāt nec d
ꝓpa suba subuenit eis. Et tu vanita-
tū insaciabilis lupa sanguinē paupeꝝ
cū cauda ꝑ trā trahis· fastidiosas pō-
pas iactant ostentas· alasqꝫ magnas ⁊
sanguīe plenas fastidiosa vanitate di-
latas. Sꝫ qn̄ nō ꝓficiēt v̊ba veroꝝ p̄-
dicatorū ad vos mulieres vanas con-
uertēdas· dn̄s ꝓcedet ad verbera. Tria
nāqꝫ sunt flagella quibus flagellat de⁹
petōres ꝓpt h⁹mōi vanitates diuersi-
mode peccantes. s. guerre· pestilentie
⁊ saccomani. p̊ nāqꝫ flagellat vanita-
tes ꝑ guerras. Vn̄ Ysa. 47°. ad talē ci-
uitatē ⁊ trā vanam atqꝫ lasciuā ꝓpha
ait. Audi h̄ delicata h̄itās ɔfidēt q di-
cis ĩ corde tuo: ego sū ⁊ p̄ter me nō ē
āpli⁹· nō sedebo vidua: ⁊ ignorabo ste
rilitatē. Venient h̄ duo tibi subito in
vna die sterilitas ⁊ viduitas. seqt̄. Et
dixisti in corde tuo: ego sū ⁊ p̄ter me
nō ē altera. Veniet sup te malū ⁊ ne-
scies ortū ei⁹. ⁊ irruet sup te calamitas
quā nō poteris expiare. Veniet repente
sup te miseria quā nescis. 2° flagellat
vanitatū lasciuias ꝑ pestilētias. Vn̄ de
Naum 3°. Ve ciuitati sanguinū. i. car-
naliū lasciuiaꝝ ⁊ vanitatū. seqtur. Et
corruerūt in corꝑibꝫ suis ꝓpt multi-
tudinē fornicationū. 3° flagellat va-
nitatū auaritiā ꝑ saccomatiōes· fames
sterilitates ⁊ ɔsilia. Vn̄ Abachuc. 2° ca°.
Ve q congregat auaritiā malā domui
sue ut sit ĩ excelso nidus ei⁹ ⁊ liberari
se putat de manu mali. Et Ysa. 3° ca°.
dr̄. In die illa auferet dn̄s ornatū calci
amētoꝝ ⁊ lunulas ⁊ torques ⁊ moni-

lia ⁊ armillas ⁊ mitras ⁊ discrimina-
lia ⁊ periscelidas ⁊ murenulas ⁊ olfa-
ctoriola ⁊ inaures ⁊ annulos ⁊ gem-
mas ĩ fronte pendentes. ⁊ mutatoria
⁊ palliola ⁊ lintheamina ⁊ acus ⁊ spe-
cula ⁊ syndones ⁊ vittas ⁊ theristra.
Et erit pro suaui odore fetor. ⁊ ꝓ zo-
na funiculus. ⁊ pro crispanti crine cal-
uitiū. Pulcherrimi quoqꝫ viri tui gla-
dio cadent. ⁊ fortes tui in prelio. Et
merebūt atqꝫ lugebūt porte ei⁹. ⁊ deso-
lata ĩ tra sedebit. h̄ ibi. Cūqꝫ his tribꝫ
plagis ciuitas fuerit flagellata. verifi-
cabitur illud. 3. Reg. 16° ca°. scriptum.
Prouocātes deū ĩ vanitatibꝫ suis. Et
iō s̄m Iere. 49° ca°. Oīs q trāsibit per
eā. s. ꝑ talē ciuitatē· stupebit. ⁊ sibila-
bit sup plagas. g̊ iux̄ consiliū sp̄ūs sc̄i
Apoc. 18°. Ne ꝑticipes sitis delitiaꝝ ei⁹
⁊ de plagis nō ꝑticipabitis. Qua ꝓpt si
nō egeritis pn̄iam o terra ul' ciuitas va-
na cito veniēt sup te flagella p̄dicta. ⁊
ꝓ mensura pctī erit plagaꝝ mod⁹. ut
pꝫ Deut°. 25° ca°. A qbꝫ oībꝫ nos eri-
piat oīpotēs de⁹ tribuēs in p̄senti cō-
uersionis gratiam ut in futuro cōseq̄-
mur glīam in secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica eadē infra diē. de filiabꝫ inanis
glorie in generali. ⁊ de aliquibꝫ in ꝑti-
culari Sermo. 49⁹.

Mne quod
est in mundo ⁊c. Iteꝝ vbi
s̄. Snīa est saccoꝝ doctoꝝ
frēs carissimi qꝫ ĩanis glīa
nō solū ē pctm̄ s̄ ē vnū ex septē capi-
talibꝫ vitijs. qd ꝓbat Greg⁹ in 31°. mo-
ral'. di. Supbiā nō capitale vitiū s̄ re-
ginā eē ⁊ vitioꝝ matrē a qua ĩmedia-
te oritur ĩanis glīa ut vnū ex septem

capitalib⁹. Rō huius ē ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. ı32. arti. 4°. et Alex. vbi ſ. quia ſupbia īportat quēdā appetitū īordinatū excellētie. Ex oī aūt bono qđ qs appetit quādā pfectionē ⁊ excellētiā ɔſeqt̄. Et iō cū finis oīū vitioꝝ ordinet̄ ī finē ſupbie, ꝓpt̄ h̄ videt̄ ꝙ hēat quādā gnālē cauſalitatē ſup oīa alia vitia ut dicat̄ mr̄ oīū. Int̄ bona aūt p q̄ qs excellētiā cōſeqt̄ vr̄ p̄cipue ad h̄ opari glīa inq̄ītū īportat māifeſtatiōꝫ bonitat̄ alicui⁹. nā bonū nālit̄ amat̄ ⁊ honorat̄ a cūctis. Et iō ſicut p glīam q̄ ē apud deū cōſeqt̄ hō excellētiā ī rebus oībs. ita p glīam q̄ ē apud hoīes cōſeqt̄ qs excellētiā q̄ ē ī reb⁹ hūanis. Vn̄ ꝓpt̄ ꝓpinqtatē ad excellētiā quā hoīes maxime deſidecant. ɔn̄s ē ꝙ ſit multū appetibilis. Et qa ex ei⁹ inordinato appetitu multa alia vitia oriunt̄. iō dr̄ vitiū capitale. Iure igit̄ deſtat ut de filiab⁹ īanis glīe h̄ in gnāli ⁊ demū ī pticulari ptractem⁹. qa ut ait Iohes Oē qđ ē ī mūdo ⁊c. Sꝫ qa de triplici mā īanis glīe tm̄ de mā v̄tuoſoꝝ tractatū ē in ſupiorib⁹: de aliis duab⁹ ſil' cū vana glīe filiab⁹ ī pn̄ti ſermōe tractabimus. quod ꝓpter tres conſiderationes faciemus.

Prima erit d' ipſius vitioſa mālitate.
Secūda erit de ipi⁹ īdifferēti cālitate.
Tertia erit de ipſi⁹ iniq̄ fructuoſitate.

Pars p̄ma hui⁹ ſmōis. ī q̄ declarat̄ ꝙ entia vitioſa ſunt inanis glīe materia.

Primo igit̄ ī iſto ſermone ſciendū ꝙ etiā entia vitioſa ſūt inanis glīe mā. Vn̄ mouetur vnū dubiū. vtrū inanis glīa ſit tm̄ in hoīe. an etiā ī diabolo. Et vr̄ ꝙ ſit etiā in diabolo. Inanis glīa. n. p̄ naſcit̄ ex ſupbia ut dictū ē ſ. cum g̊ ſupbia nō tm̄ ſit in diabolo ſ; etiā aliq̄ de filiab⁹ ei⁹. illa maxīe erit q̄ p̄ naſcit̄ de ſupbia ⁊ ita inanis glīa erit ī diabolo. Item q̄dā vana glīa ē ī malitia. iux̄ illud p̄s Quid glīari ī malitia. ſ; qs ē qui magis glīet̄ q̄ꝫ diabolus. ut pꝫ ſ. ī tractatu de pctō de ei⁹ deteſtatiōe. igit̄ ⁊c. Item Luc. 4°. Math. 4°. hr̄ ſm glo. Temptauit. n. diabol⁹ vnū hoīem d' vana glīa cū dixit. Eritis ſicut dij. Gen̄. 3° ca°. ſ; in illa p̄ma tēptatiōe in q̄ ſuggeſſit p̄ hoī ē ſil' pctm̄ p q̄đ ceciderat. ⁊ illud eſt vana glīa. g̊ īanis glīe pctm̄ ē ī diabolo. Contrariū vr̄ in glo. ſup illud p̄s. Vt cantē glīam tuā. di. Glīa ē ore multoꝝ celebrata laudatio. ſ; diabol⁹ nō appetit laudatiōꝫ h⁹mōi. Nō. n. q̄rit fauorē ſiue laudē tanq̄ꝫ ſibi vtilem g̊ ī ipſo nō ē īanis glīa. Ad h̄ rn̄det̄ ſm Alex. ꝙ inanis glīa dr̄ multis modis. Vno° ſm ꝙ ſpūs ītēdit placē ſibi cōtēpta volūtate dei. Vn̄ ſup illud. 1. ad Cori. x°. Cū hō ꝓpt̄ ſe placet. i. ꝓpt̄ priuatā ⁊ ꝓpriā glīam ſupbia ē. hec ē ſequela ſuperbie. ⁊ hoc mō pōt dici de diabolo. Vn̄ Ioh. 5°. Qui glīam ad inuicē q̄rit. Cui opa ſua placēt ⁊ aliqd boni putat ex ſe. ille q̄rit glīam ſuam. Cū igit̄ h̄ conueniat diabolo. Vn̄ Yſa. x°. Nūqd glīabit̄ ſecuris ⁊c. Per ſecurim ⁊ ſarrā ſig̊t̄ diabol⁹ q glīat̄ ɔ̄ deū. Alio° dicitur ſm p̄hm glīa que nullo cōſciēte nūq̄ꝫ feſtinaret in eſſe. 3° mō dr̄ glīa ex multoꝝ ore celebrata laudatio. ⁊ h̄ mō nō cōuenit diabolo. Non n. cōuenit hūanū fauorē hr̄e tāq̄ꝫ ſibi vtilē. Et p h̄ ſoluūt̄ argumēta. Ex qb⁹ oīb⁹ pꝫ ꝙ hō maiorem mām hꝫ vana glīe q̄ꝫ diabol⁹. q̄ꝛ entiū q̄ ſūt cā vana glīe ſūt opa vitioſa. ī qb⁹ etiā cōuenit cū diabolo ipſe hō in eis tanq̄ꝫ ī opib⁹

suis. q̄ ei placēt glīando. Pro q̄b' pōt exponi illud Luc. p̊. Diuites. i. habūdantes diuitijs vitiorū. dimisit īanes i. vacuos bōis spūalib'. In multitudine harū diuitiarū glīant' qui ī se delectant' uel se laudāt apud alios de vindictis. de luxurijs. de tripudijs. de insidijs 7 deceptiōib'. Vn̄ 7 pō. 20. Malus ē inquit sapiens oīs emptor. 7 cū recesserit. s. emēdo aliqd vili p̄cio tūc glīatur in se uel cū alijs de h̄ videlʒ q̄ deceperit eū. Sʒ certe vana ē ista glīa. qd̄ pʒ. qa glīa ut dictū ē s. īportat claritatē. s̄ talis glīa 7 opa mala de q̄bus tales glīantur h̄nt obscuritatē 7 tenebrositatē 7 ducūt ad tenebras īfernales. De talibus. n. pph̄a ait. Astitit oī vie nō bone. malitiā aūtē non odiuit īmo dilexit. qa placuit sibi malū qd̄ ɔ̄ naturā ē. qa nāle ē bonū diligē 7 malum odio h̄re. Vn̄ malū diligere 7 sibi placere ē signū magne pūersitati. Nā peius ē nolle carere vitijs q̄ȝ consentire eis. Multi. n. q̄nq; pctō cōsentiunt qui pctō carere vellēt. Qui aūt glīat' de pctō n̄uq̄; ipso carere vellet. Cōtra quē dr̄ ī p̊s. Quid glīari ī malitia: ꝛc. quasi di. hec magna dementia 7 puersitas 7 cecitas mētis ē. glīari vnde q̄s deberet sūme ɔfūdi. Sicut si aues gloriarētur ī laqueo. 7 pisces ī hamo quo capiunt'. iux̄ illud Ecclesiastes. 9°. Sic pisces capiūt' hamo. 7 sicut aues ɔprehēdunt' laqueo. sic capiūtur hoīes tpe malo. Et iō valde detestabile ē aliquē laudare de malo. Vn̄ . ff. de seruo corrupto. l. i. §. psuadē. dr̄. Nō licet persuadendo uel laudādo augē malitiā. Tales q̄dē ita gloriant' in malis: quia laudant' ī desiderijs aīe sue: q̄ erubescūt d̄ bonis opibus eius sic dimittendo. Eccl. 4°. Est confusio adducēs peccatum. s. q̄n̄ quis p̄ verecūdiā timēs irrideri ab alijs. dimittit bona facere. qd̄ videt' ex supbia carnali 7 iani gloria pcedere. qa dū appetit honorari ab alijs timet faciēdo illa bona que non sunt eis grata ne sit in honore coram eis sed ī obprobriū. Di certeur ait p̄s. timuerūt timore vbi non erat timor i. causa timoris. Vn̄ sunt q̄i puuli qui exterrētur latratu catulorū q̄ mordē nesciūt. Seneca. Auctoritatē habem' senū sed vitia puerorꝝ. nec puerorum tm̄ sed infantiū. illi leuia formidant hi falsa. nos vtraq;. hec ille. Ille leuia formidat q̄ reputat dedecus qd̄ ī veritate est honor. Mūdus iste est ut catulus irrisionib' latrās ɔ̄ eos q̄ bn̄ faciūt. s̄ mordere nescit. qa eos nō pcutit. 7 cū satis latrauerit tacebit. O q̄ȝ strenui milites sūt q̄ pp̄t latratū solū dereliquūt dn̄m suū. bn̄ relinquerēt eū si armati milites īsequerēt'. Si aliq̄s de militib' regis alicui' ipso petēte ab eo debitū suitiū. dicēt se nō audere seruire qa hoīes obloquerent' de eo. friuola 7 ridiculosa reputaret' eius excusatio. Sic est friuola illorū q̄ pp̄t verba hoīuʒ dimittūt facere que ptinent ad seruitiū dei 7 honorē ei' 7 ad salutē aīaꝝ. ut cōfiteri. audire diuina facere el'yas. visitare infirmos. accipe eucharistiā publice cum alijs. frequētare p̄dicatiōes. dimittē vestes pomposas. īgredi religionē 7 h' mōi. Causa autē huius timoris non ē nisi īanis glīa 7 amor placēdi mundo. Vn̄ Sen. ait. Desines timere si sperare desieris.

Ostendit' autē fatuitas eorū q̄ bene facere erubescūt tripliciť. p̊ qa pmittunt se vinci ab irrisoribus q̄s magis facilitate vincere possunt. Sola enim taciturnitate vincūtur irrisores. Vn̄

Ysa.30. In silentio 7 spe erit fortitudo vr̃a. Si.n. illi q irridẽt bene facerẽt 7 animũ haberẽt ad mercedẽ quã expectãt. ↄfusi remanerẽt irrisores. 2° ostẽditur h̃ fatuitas ex eo qꝛ timent irrideri ab his q irrisiõe sũt digni. Qñ n. mali irrident bonos de bonis opib' suis. idẽ est ac si ceci irriderẽt videntes de h̃ q vident. 7 claudi recte incedẽtes. Et iõ ipsa irrisio est irridẽda. Vñ Señ. inquit. Equo aĩo audiẽda sũt cõuitia imperitoꝝ 7 ad honesta tẽdenti cõtẽnendus est ipse contẽptus. 3° ostẽditur p̱ h̃. qꝛ erubescũt vnde gl'iari deberent. Vnde erubescunt bñ agere eo q cõsueuerunt male agẽ. uel qꝛ vident eos mali. Hoc.n. valde gl'iosũ est cũ aliq̃s bñ agit inter malos vbi male agẽ ↄsueuit. Tales sũt siles illis q erubescũt q d naufragio euaserũt. uel de h̃ q nõ ferẽt sicut soliti sũt. uel de hoc q sani sunt aliis existentib' leprosis. Vñ Señ. ait. Nondũ es felix si turba non te deridet. Et Math. 5°. ait xp̄us. Beati eritis cum maledixerint vobis hoĩes &c. Et iteꝝ Señ. ait. Nũq̃ mult sed quib' placeas cogites. Et sic patꝫ pars prima huius sermonis.

Pars secunda huius sermonis. in qua declaratur q etiã entia indifferentia sunt materia inanis glorie.

Ecũdo in isto sermõe sciẽdũ est q entia indifferẽtia sunt etiã mã ĩanis gl'ie. Pro qb' q̃ritur. Cũ cõtigat vane delectari nõ solũ in laude uel fauore hoĩuꝫ s̃ ĩ diuitiis 7 in aliis bonis mutabilib'. 7 ita vane gl'iari: q̃re appetitus hũane laudis uel fauoris magis ponit' p̱ motiuo ĩ pctõ isto q̃ appetitus alioꝝ. Ad h̃ respõdet' s̃m Alex. q est vanitas q̃dã in creatura ĩ eo q ẽ ex nihilo. 7 est vanitas quedã ĩ actu volũtario cũ non refertur in debitũ finẽ. His duob' modis vanitas ẽ cõis ĩ appetitu laudis 7 in appetitu diuitiaꝝ 7 alioꝝ bonorum mutabiliũ. Preter has aũt vanitates ĩ ipso actu laudationis ẽ duplex vanitatis cã. Vna est ex p̱te ei' q laudat. 7 h̃ est opinio q̃ valde mutabilis 7 vana ẽ. qꝛ hõ mõ opinat' vnũ. mõ eius oppositũ. Vñ ex h̃ ↄ̃hit laus quãdam vanitatẽ. s. ex opinione laudãtiũ. Et iõ dr̃ Eccl. p̊. Sapiẽs ut sol p̱manet. q s. q̃rit gl'iam in testimonio bone conscientie. s̃ stultus mutat' ut luna. Alia cã vanitat' ĩ laude ẽ ex p̱te materie ex qua. qꝛ laus s̃m h̃ nihil aliud ẽ q̃ aer p̱cussus flatu. Aer d se ẽ vanus. 7 flat' quo aer p̱cutit' ẽ vanior. qꝛ statĩ transit. 7 ex h̃ cõtrahit laus quandã vanitatẽ. Tertia võ est ex p̱te eius de q̊ est laus. Homo.n. laudat aliũ scd̃m q de ipso opinat'. Et iõ qui aliq̃n opinatur de malo q sit bonũ 7 ecõuerso laudat aliq̃n de q̊ nõ ẽ laudãdus. 7 hec ẽ vanitas. Et ex h̃ iteꝝ trahit ip̃a laus vanitatẽ. Ex qbus pꝫ q ĩanis gl'ia etiam consistit in aliis actib' a laude hũana q̃uis plus determinet' respectu hui' appetit'. s. laudis. Et iõ mã vane gl'ie sũt entia ĩdifferẽtia. ut pecunia. aurũ argẽtum. iocalia. domus. agri. vestes metamonia 7 h'modi. de qb' saluator ait Luc. 6°. Ve vobis diuitibus q habetis cõsolatiõeꝫ vanã. s. ĩ ipsis diuitiis q̃escendo. Gl'iant' g̊ in h'modi 7 aliis q q̃runt de ipsis laudari 7 placet eis se esse in opinione hoĩuꝫ p̱pter h'mõi 7 alia t̃palia 7 corp̱alia. Sũt.n. q̃dã q querũt gl'iari 7 laudari. 7 ideo multiplicãt gl'iam domus sue ĩ lectis

Nam faciūt multū spatiosa ꝛ p̄ciosa·
utpote intersiata ꝛ bn̄ polita tacama·
tur ꝛ reliqs ornamēt variis. Sȝ ut or̄
Amos 6°. Ve vob̄ q dormitis ī lectis
eburneis ꝛ ī stratis vr̄is lasciuit. Ve
n. īportat maledictioȝ etnā. Qualē āt
lectū habeāt ī alia vita. ondit' Ysa. 14°.
vbi or̄. Detracta est ad īferos supbia
tua. cōcidit cadauer tuū·subt te ster·
netur tinea. ꝛ opimentū tuū vermes
erūt. Et iō cū multiplicata fuerit glia
dom⁹ hui⁹ ī h⁹modi lectis·cū interie·
rit nō sumet h̄ oīa. neqȝ descendet cū
eis glia eoꝝ s̄ ignominia. Et iō h⁹modi
ianis glia vitāda ē. p̄ ex ɔsideratiōe
lecti quē cito hēbit ī morte·iux̄ illud
Eccl. x°. Cū morietur homo: heredi·
tabit serpētes ꝛ vermes. 2° ex ɔsidera·
tiōe lecti dn̄i nr̄i ihu xp̄i. d q ait Aug⁹
Lectū suū dimisit xp̄us discipul' suis.
Quicūqȝ vult cū illo qescē ī celo. ī illo
iaceat lecto·moriatur in cruce si vult
xp̄m placatū videre. Et Ber. Circuiui
inqt possū celū trā mare ꝛ oīa q ī eis
sūt: ꝛ nō inuenio te nisi ī cruce. O bone
Jhesu ibi iaces·ibi cubas·ibi dormis ī
meridie. h̄ ille. 3° qescēdo ī lecto con·
sciē q mūdificat' lachrymis cōpūctio·
nis·iux̄ illud p̄s. Lauabo p singulas
noctes lectū meū. ꝛ tūc efficit' florid⁹
scđm illud Cant. p̄. Lectul⁹ nr̄ flori·
dus. Sūt ꝛ alij q multiplicāt gloriā
dom⁹ sue p vanā gloriā cupiētes lau·
dari ī eqtatur tenēdo plēs eqs nō ne·
cessarios pulchros ad pascēdū oculos
aspiciētiū ꝛ ornatos variis modis. s̄ si
h̄ phibitū fuit a dn̄o regi. quāto magl
īdecēs ē militi ꝛ populari etiā diuiti.
Dixit. n. dn̄s Deut. 17°. Cū fuerit rex
nō multiplicabit sibi eqs. Et dn̄ Saul
pm⁹ rex fuit bon⁹ h̄ seruauit rediēs d
agro cū bob⁹ nō ī eqtib⁹. ut h̄r. i. Regl

xi°. s̄ malus ꝛ supb⁹ effect⁹ multipli·
cauit sibi eqs. Hoc displicē deo ondit'
Zach. 12°. vbi or̄. In illa die dic dn̄s
pcutiā omnē equū ī stuporē ꝛ ascen·
sores ei⁹ amētia. Que desidia ꝛ vani·
tas ē ista nō velle icedē pedū mulare
nisi ī equo cū sit hō san⁹. tanqȝ frustra
dn̄s dederit pedes hoī. Quāta crude·
litas pascē mulas ꝛ equos habūdāt. ꝛ
hoīes ad imaginē dei factos fame fi·
nere piclitari. ornate eos auro ꝛ argē·
to. ꝛ paupes dimittere nudos. Unde
Amos 6°. Ve vobis q opulēti estis in
syon ꝛ ɔfidit' ī mōte samarie optima·
tes capita pplōꝝ ingrediētes pōpatice
domū isrl'. Quia. s. cū mltiplicata fu·
erit glia dom⁹ ei⁹. non descendet cū eo
glia s̄ ignominia. In cui⁹ figura īgres·
sus eques Pharao cū currib⁹ ꝛ eqtib⁹
ei⁹ ī mari·reduxit sup eos dn̄s aquas
maris. Exo. 15°. Itē qn̄ Eracli⁹ impator
recupauit lignū scissime crucis qđ de
Hierosolymis rex ipi⁹ Cosdroe aspor·
tauerat persa. inde cū ipso reuerso qn̄
volunt Hierosolymā ītrare equo insi·
dēs cū magno apparatu baronū eque·
striū·clauserūt se inuicē muri porte ci·
uitatis miraculose. apparensqȝ angel⁹
dn̄i dixit ei. Qn̄ igressus ē p porta il·
lā dn̄s Jhus ad subeūdū passionē cru·
cis nō supbū equū ascēdit. iux̄ pphāȝ
Zach. 9° ca°. di. Ecce rex tuus veniet
tibi iustus ꝛ saluator: pauper ascen·
dens sup asinā ꝛ sup pullū filiū asine.
Sūt ꝛ alij q mltiplicāt p vanē gliam
gloriā dom⁹ sue ī ɔuiuijs ondētes va
nā gliam ī multitudine epulaꝝ ꝛ va·
rietate· ī ornatu ministrātiū· etiā p̄cio·
sitate vasoꝝ argētoꝝ ꝛ aureoꝝ. Unde
Sen. ī epl'a ait. Nō magna nobis con·
stat fames s̄ ambitio. Balthasar rex
assyrioꝝ cū ī babylonia cōuiuiū fecit

magnū ꝑncipib⁹ suis. nō fuit cōtētus ibi uti vasis suis ꝓpriis ꝑciosis ſ ad-duci fecit vasa aurea q̄ Nabuchodono-sor de tēplo dn̄i asportauerat ad bibē-dū in eis. ſ ita deo displicuit q̄ subito apparuerūt cōtra eū digiti tres man⁹ scri-bētes ī pariete. mane techel phares. ī q̄b⁹ v̇bis fuit ei ꝑnūciatū ut exposuit Daniel interpres scripture q̄ ablatū sibi erat regnū ⁊ datū Medis ⁊ Per-sis. qd̄ īpletū fuit nocte sequenti ipso interfecto ⁊ capta ciuitate a Cyro. Da-niel. 5° ca°. Hui⁹ exemplū h̄r simile de Salomone. 3. Reg. xi°. Un̄ Ysa. 5° ca°. Ve q consurgit mane ad ebrietatē se-ctādā ⁊ ad potādū vsq; ad vesperam ut vino estuet. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympa-nū ⁊ tibia ī cōuiuijs vr̄is. ⁊ op⁹ dn̄i nō respicit. Et q̄uis ī laicis h⁹mōi cōui-uia vana gl̄ia plena ⁊ multis alijs vi-tijs reꝑhēsibilia sint, multo magis tn̄ ī clericis ⁊ ꝑlatis ecclie q debēt humilitati ⁊ sobrietati īsistere. Sȝ ⁊ ipsi ī h⁹mōi freq̄nēt excedūt. Un̄ Jero⁹ sup Math. ait. Ecce ꝑncipes qui ī delitijs affluūt ⁊ inter epulas atq; lasciuias pudicitiā ſuare se credūt. ꝓph̄ic⁹ ſmo describit q̄ eijciēdi sūt de spatiosis domib⁹ lau-tisq; cōuiuijs ⁊ m̄lto labore epulis ex-q̄sitis. Et si vis scire quo eijciendi sūt ꝓpt̄ malas cogitatiōes ⁊ opa sua. euā-geliū lege: in tenebras. s. exteriores. ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiū. di. 35 Quia igit̄ cū m̄ltiplicata fuerit gl̄ia dom⁹ ei⁹ in familia ⁊ cōuiuijs. descēdet ī infer-nū cū ignominia nō cū gl̄ia. cū mise-rijs non cum diuitijs. Sicut diues ille epulabatur splendide ⁊ sepultus est in infernū Luc. 16°. Jō cauendum ab h⁹mōi. ⁊ paupib⁹ parāda cōuiuia ad necitatē subleuādā nō ad vanā gl̄iaȝ ostēdendā. Sic docuit xp̄us Luc. 14°.

Cū facis prādiū aut cenā voca paupe-res claudos ⁊ debiles. qd̄ ⁊ ipse fecit ī cōuiuio facto in monte. non ꝑncipes sacerdotū. scribas aut officiales Pilati inuitās: ſ turbā humilē. nō sup tape-ta ſ sup t̄rā ul' fenū sedētē. nō delitio-sis cibis ſ pane ⁊ piscibus paucis. non saturos ⁊ repletos ſ esurientes, ne defi-cerēt ī via. Sūt ⁊ alij q querunt lau-dari īaniter. ⁊ iō multiplicant gloriā dom⁹ sue ī edificijs faciēdo mag̃ edi-ficia ⁊ multiplicit̄ ornādo. Cōtra hos īuehit dn̄s maledictiōeȝ. di. Jere. 22° ca°. Ve q dic̄ edificabo mihi domū la-tā ⁊ cenacula spatiosa. q apit fenestras ⁊ facit laquearia cedrina pingitq; si-nopide. Et q̄a frequēt̄ fiunt ista cum īiusticijs. uel q̄a ex male acq̄sit' uel cū īiurijs ꝓximoꝝ. Ideo dr̄ Jere. 22°. Ve q edificat domū suā ī iniusticia. ⁊ Ysa. 5°. Ve qui coniūgitis domū ad domū ⁊ agrū agro copulatis: nūq̄d vos so-li habitatis sup terrā ⁊c. De talibus ait Jero⁹. Sic edificāt q̄i semp victuri sint. sic comedūt ⁊ bibunt quasi cras morituri sint. di. Cōmedam⁹ ⁊ biba-mus: cras enī moriemur. Pmaxime aūt religiosi cauere debēt a pomposis edificijs q̄ etiā in laicis reꝑhēduntur a sanctis. Unde Ber. ait. Video q̄ sine magno dolore videri nō pōt quosdam p⁹ aggressam dei militiā rursū secula-ribus īplicari negocijs. rursū terrenis cupiditatib⁹ īmergi. Magna cura eri-gere muros ⁊ negligere mores. Et iō Jero⁹. Postq̄ christus elegit pauper-tatem domus sue: portemus crucem. et delitias lutum putemus. 12. q. 2. gloria episcopi. Ipse enim nō habuit vbi caput suum reclinaret. nec domū nec agrum. ⁊ natus positus est in pre-sepio ⁊ mortuus in sepulchro alieno.

Sunt ⁊ alij q gl'iant' in nobilitate. in pulchritudine. ī fortitudine. in sanitate. de qbꝫ dictū ē s̄. ī sermone de originatiōe superbie. Et iō cā breuitatis omittamus. Ultimo sūt ⁊ alij q gloriant' ī diuitijs. d' qbꝫ etiā dictū ē vbi s̄. Et iō cōcludit ꝓpha. Ne timueris cū diues fact' fuerit hō ⁊ cū mul. fu. g. do. eius. Qm̄. n. qs videt malū ditescere timet. qꝛ cōsiderat q ille pōt ei nocē. sed timere nō dꝫ si dn̄m habeat secū p grām. ps. Dn̄s illuminatio mea ⁊ sal' mea quem timebo? q. d. a nullo trepidabo. Hinc Isidor' de sūmo bono. Scd'm catholicā fidem nec nature dei nocē qsq̄ꝫ pōt. nec nā dei iniuste cuiq̄ꝫ nocē pōt. nec noceri queq̄ꝫ īiuste pati' qm̄ q nocet ait aplus recipiet qd' nocuit. z. q. 3. c. scd'm. Ne timueritis cū diues factus fuerit hō. s. ut tibi noceat. Nec etiā q in diuitijs suis ⁊ pōpis sit felix. qm̄ cum multiplicata fuerit gl'ia dom' ei' nō descēdet cū eo gl'ia. nec lectoꝝ. nec equoꝝ. nec conuiuioꝝ. nec edificioꝝ. nec nobilitad. nec diuitiaꝝ sed miseria etna ⁊ intolerabilis pena. Et sic pꝫ pars secūda hui' sermonis.

Pars tertia hui' sermonis. in qua tractatur de filiabus supbie in gn̄ali.

Tertio in isto sermone sciēdū est q q̄uis inanis gl'ia ex gn̄e suo nō sit mortale. p h' nō tollitur qn sit capitale ut ex ea etiā plura mortalia oriātur. Ex ea aūt oriūt' sicut filie septē. s. īobia. iactātia. ypocrisis. contētio. ptinacia. discordia. p̄sūptio nouitatū fm Greg. in. 31. moral. Hoꝝ sufficientiā sic assignat btūs Tho. in scd'a scd'e. q. 132. arti. 5. di. hec dīa Alex. ad lrāꝫ. Illa vitia q̄ d' se nata sūt ordinari ad finē alicui' vitij capitalis illa dicūt' filie ei'. finis aūt vana gl'ie est manifestatio ꝓpe excellentie. Ad hanc vo pōt tēdē dupliciť. Uno° directe. Alio° indirecte. Et si directe. Aut p vba ⁊ sic ē iactātia. Aut p facta ⁊ si sint facta hn̄tia aliquā admiratiōꝫ sic ē p̄sūptio nouitatū. Si p facta alia sic est ypocrisis. Si īdirecte ⁊ h' q̄tuor modis. p° q̄ꝫtū ad ītellectū ⁊ sic est ptinacia. 2° q̄ꝫtū ad voluntatē ⁊ sic est discordia. 3° q̄ꝫtū ad locutionem cum aliqs clamorose cū alijs litigat ⁊ sic ē cōtētio. 4° q̄ꝫtū ad factū dū quis non vult exeq supiorꝫ p̄ceptū ⁊ sic ē īobia. Quis aūt ira causet discordiā ⁊ cōtētiōꝫ. tn̄ qꝛ h' ē coīt' cū admixtiōe vana gl'ie. per h'. s. q aliqs reputat sibi gloriosū q non cedit volūtati uel verbis alioꝝ. iō ponūt' filie vana gl'ie. Iactātia vo q̄ꝫtū ad cām interiorē ei' q̄ est arrogātia ponit' sp̄es supbie. sed exterior frequēti' ordinat' ad gl'iam ⁊ honorē: ⁊ iō ponit' filia vana gl'ie. De inobediētia ⁊ iactātia satis dictū ē s̄. de gdibꝫ supbie. De ypocrisi ⁊ cōtētiōe ⁊ discordia sp̄alit' tractabit' ī sequētibꝫ. qꝛ putile erit de ipsis sp̄alit' tractare. Restat g° de ptinacia ⁊ nouitatū p̄sūptiōe aliqd dicē. Pertinacia fm Durādū ē vitiū p qd' hō nimis īnitit' ꝓpe scie ⁊ sue sn̄ie. nolēs credē sn̄ie meliori. Un̄ ptinax nimis ē ꝓprij sens'. Un̄ Ber. i qdā sermōe dic. Que maior supbia q̄ꝫ ut vn' toti ꝯgregatiōi iudiciū suū ꝓferat tanq̄ꝫ ip̄e sol' sp̄m dei hēat. h' ille. Hec. n. culpa vitis religiosis maxime periculosa est: ideo Ugo de sancto victore ī expositione regule beati Augl. ait. Sūt qdā ī cōgregatiōe obstinati ī suo sensu. sapiētes ī suis ocul'. Hi qd' nō accepert. ex rōne defendūt.

7 si viderint nō obtēperari statim cō-
mouent atq; alios pturbāt. Vn̄ Sen.
dic. Mobil esto nō leuis. ɔstās nō pti
nax. Hoc vitiū adeo detestabile est ut
sine dei vindicta transire non possit.
Nā 3. Reg. 12° ca°. scribit q Roboam
ex ptinacia maiorē ptē ppl̄i perdidit.
Presūptio nouitatū cōsistit ī h q ali-
quis ī actib; exteriorib; aliqd incon-
suetū facit sine rōnabili cā. Et qa h ut
plurimū fit ad ostētationē 7 laudem
cōsequēdā. iō ponit inanis glie filia.
Et d hac pōt intelligi illud quod dn̄s
ait p p̄s. de ppl̄o suo. Diuisi eos fm de-
sideria cordis eoꝝ. ibūt ī adīuētiōib;
suis. Nā Stephanus papa. z. q. 3. c. cō
suluisti. ait. Qd documēto scōꝝ patꝝ
sanatū ē supstitiosa adinuētiōe p̄su-
mēdū nō ē. Vadūt p vitiū p̄sūptiōis
nouitatū rectores adīueniēdo nouas
vias vltra cōsuetas ad regendū ppl̄m
ut laudent ab hoib; de mō regiminis
tāq; sapiētiores antiqs recedēdo sine
cā a semit eoꝝ. Vadūt doctores ī ad-
īuentionib; suis q nō sequūtur dicta
scōꝝ s opiniones nouas 7 subtiles 7
curiosas nō vtiles ad pruriēdū aures
7 si iuriste sūt nō aspiciūt ad ītētionē
leg 7 equitatē s ad destruēdū āntiqꝝ
snias. Vadūt ī adinuētionib; suis p̄-
dicatores q grādia v̄ba int muliercu-
las 7 plebeos de sacris litteris philoso-
phātur 7 ad risū excitāt audiētes. fm
illud apl̄i: Ad fabulas aūt cōuertent.
Vadūt ī adīuētiōib; suis ppl̄i q quo-
tidie adinueniūt noua ad frāgēdum
ordinatiōes ecclie. Vadūt ī adinuen-
tiōib; suis mulieres q̄ q̊tidie īueniūt
noua ut dictū ē s. ornamēta videlz. A
qb; oib; ɔcedat nos abstinē oīpotēs
de q viuit 7 regnat trin 7 vn cū fi-
lio 7 spū scō in secula seculoꝝ Amen.

Feria secūda p secūdā dn̄icā ī q̄dra-
gesima. de qdditate 7 dīsitate inanis
glie filie. s. ypocrisis Sermo. 50.

Omne quod

ē in mūdo aut est ꝛc. Iteꝝ
vbi s. Seqt frēs kmī post
tractatū de supbia 7 inani
glia: ɔgrue tractare d ypocrisis vitio.
qa ut visū ē ī supiori fmone ypocrisis
est ipsius inanis glie filia. Ait. n. Alex.
nr in secūda pte sūme sue in tractatu
de ypocrisi. q ypocrisis nascit ex inani
glia. 7 ad finē eī ordinat. Vn̄ Greg
in moral. ait. Ypocrita cum bene agit
ab oīb; vult videri. p oīa q̄ agit occul-
ta cogitatione laudes querit. Et iterū
ibidē inqt. Ypocrita quicqd cum la-
bore pagit aura humani fauoris tollit.
dū in appetitu laudis opus deficit q̄si
ī ventū labor euanescit. 7 quasi querit
humanū fauorē sic inanit glians. hec
ille. g ypocrisis sub inani gloria conti-
netur. Ypocrita. n. vult videri bonus
in operib; suis ut laudetur ab hoib;.
Et ideo cōueniens ē de ipsa in p̄ntiaꝝ
tractare. qa ut ait Iohes. Omne quod
est in mundo ꝛc. Et p̊ 7 antea in isto
sermone de ipsius quidditate 7 enti-
tate tres cōsideratiōes faciemus. q̄rū
Prima dicetur diffinitio.
Secūda aūt offensio.
Tertia v̊o variatio.

Pars prima huius sermōis. in qua de-
claratur quid sit ypocrisis.

Rimo igit ī isto fmōe sciēdū
est fm Durandū 7 Alex. vbi
s. 7 glo. Math. 6°. ibi. Sicut
ypocrite faciūt. Ypocrita ē q simulat

qd non ē representator alteri⁹ psone. h̄ est cum vult videri bonus cū non sit. qd etiā p; xi. q. 3. c. si qs. vbi dicit̄. Si quis vō non obediat episcopo sese extollere atq; exaltare desiderans querens etiā obumbrare merita episcopi affectiōe simulate doctrine. aut humilitatis aut mīe. Is a vero deui⁹ supbit. qm̄ v̄itatis cā regula ē ut nihil faciat cōmēdandi sui cā quo mīoꝛ ali⁹ fiat. Neq; si qd boni opis h̄eat id ad deformatiōꝫ alteri⁹ ⁊ vituperatiōeꝫ exerceat h̄ ibi. Ad q̊ꝝ dictoꝝ declaratiōꝫ tres ɔclones ānotāt̄. qꝝ pma dr̄ noīatiōis secūda vō dr̄ vniuocatiōis. tertia aūt dr̄ oppositiōis. Prima ɔclo dr̄ noīatiōis. Ypocrita. n. ut dic Isidoꝛ⁹ in li° ethimologiarū greco vocabulo ī latino simulatoꝛ īterp̄tat̄ q vū vitiis malus sit bonū se palā oñdit. Ypo. n. falsū. ⁊ crisim iudiciū interp̄tat̄. qa falsū iudiciū īducūt ī mētibꝫ hoīu; q. s. ex illis bonis actibꝫ exterioꝛibꝫ iudicāt eos bonos. Vñ idē Isidoꝛ⁹ dic ꝙ ypocrite nomē tractū ē a si̇ltudine eoꝝ q in spectaculis cōtecta facie īcedūt distinguētes vultum vario coloꝛe ut ad psone quā simulāt spēm coloꝛe veniant. mō ī spē viri. mō ī spē femine. ut etiā laude ppl̄m fallāt. sicut cū fingūt se esse Ioue uel xp̄m uel āgelū uel h⁹modi. Et iō s̄m Nicolaū de lyra super illud Math. 6°: Nolite fieri sicut ypocrite tristes. ypo. dr̄ ab ypos qd ē sub ⁊ crisim qd ē aurū q̄si sub auro scitatē tenēs plūbū falsitatē palliatū. Ypocrita. n. desup. i. ab ex̄ ī opibꝫ oñdit se eē auꝝ scitatis. s̄ intus ē lutū cupiditatē. Vñ Greg⁹ d ypocritis loquēs tractās illud Iob. Substernet sibi auꝝ q̄i lutū s. leuiatā. sic dic. Hi auꝝ. i. viros scitate fulgētes s̄m exterioꝛa substernit sibi

lutū. i. vitiis coingnatū subiicit. Secūda ɔclo dr̄ vniuocatiōis. Pat;. n. ex p̄cedēti ꝙ ypocrisis ⁊ simulatio idem sunt. Et iō s̄m Alex. vbi s̄. ⁊ Tho. scda scde. q. cxi. arti. 2°. oīs ypocrisis simulatio ē. nō autē oīs simulatio ē ypocrisis. sed solū illa q̄ qs simulat psonā alterius. sicut cū aliqs pctōꝛ simulat psonā iusti. Et iō Aug⁹ de ypocrisi siu̇ ⁊ simulatiōe loqt̄ ī li° d cōflictu vitioꝝ ca° 3° di. Verba scōꝝ h; ypocrita. vitā nō habet. Et q̊s p s̄mone doctrine genuerit nō fouet exēplis s̄ deserit. quia q̊s v̄bo edificat vita ⁊ moꝛibꝫ destruit Ypocrite simulatores dicunt̄ qa iusti nō esse q̄rūt. s̄ tm̄ videri cupiūt. mala agūt ⁊ bona ꝓfitēt̄. p ostētatiōeꝫ q̄ppe boni apparēt. p actiōꝫ vō mali existūt Oīa pnt a simplicibꝫ vitia perpetrari. simulatio ⁊ ypocrisis non cōmittitur nisi a male astutis p calliditatē volētibus vitia sub specie virtutū celare ⁊ non verā sanctitatē obiicē. Sancti nō solū gl̄iam sup̄ modū suū oīo nō appetūt. s̄ h̄ ipsum videri refugiunt qd eē meruerunt. ypocrite autē malitie sue precipitia sua occulte tegentes ante oculos hominu; quadam innocentie sanctitate se vestiunt ut venerentur.

Tertia cōclusio est oppositionis. Ex precedētibus pat; ꝙ ypocrisis siue simulatio opponitur veritati s̄m Tho. vbi s̄. arti. 3°. Cuius rō ē. qa p veritatē hō se exhibet ī vita ⁊ sermone qualis est. ut dr̄ 4° ethicoꝝ. Simulatio autē veritati opponitur inq̄tū vult decipere hoīes oñdēdo vnū exteri⁹ qd non h; interius. qd ptinet ad mendaciū. Veritati g̊ opponit̄ ꝙ aliqs per aliq̄ signa factoꝛum uel reꝝ de se significet contrariū ei⁹ qd ī eo ē. qd ꝓp̄ie dr̄ simulatio Vñ ꝓpe simulatio est quoddam

mēdaciū ī signis exterioꝝ factoꝝ. nō
refert aūt vtrū v̾bo uel facto qs men-
tiat̾ qn illud sit mēdaciū. Opponitur
nihilominꝰ ypocrisis bonitati. eo ꝙ si-
mulatoꝛ uel ypocrita assumit aliquā
v̾tutē nō ſm essentiā q̄si eā volēs hr̄e
ſ ſm apparētiā q̄i volēs videri hr̄e eā.
7 ex quo eā nō hȝ opponit̾ uel ꝯtrat̾ il-
li v̾tuti uel bonitati quā p̄tendēt hr̄e
ſm Tho. vbi s̄. in solutiōe pmi argu-
mēti. Opponit̾ vtiq; ypocrisis gnāl̾
oī v̾tuti ſm Alex. vbi s̄. qꝫ pȝ. qa ypo-
crita vult videri castus cum nō sit. 7
ita opponitur castitati. Silr̄ vult vi-
deri sobꝛiꝰ cū nō sit. 7 ita opponit̾ so-
brietati. Et silr̄ opponit̾ oī v̾tuti cum
nullā hēat 7 oēs in se hr̄e p̄tēdat. Vn̄
Crisoꝰ super Math. 23° ca°. sic dicit. O
ypocrita si bonū ē bonū eē. ut qd vis
apparē qꝫ nō vis eē. Si malū ē malū
eē. ut qd vis eē qꝫ non vis apparē. Si
bonū ē bonū apparē. meliꝰ ē bonū eē.
Si malū est malū apparē. peiꝰ ē malū
eē. Aut g̊ appare qꝫ es. aut esto qꝫ ap-
pares. Et sic patȝ ps pma huiꝰ ſmōis.

Pars secūda huius sermonis. in qua
declaratur si ypocrisis est peccatum. 7
quando est mortale.

Secundo igit̾ in isto sermone
circa offensiōez ypocrisis tres
ꝯditiōes ānotāt̾. quarū pma
dr̄ specificatiōis. secunda v̊o offensio-
nis. tertia aūt aggrauatiōis. Prima
cōditio dr̄ specificatiōis. Nā spēs ypo
crisis sunt quatuoꝛ. Prima ē cū quis
simulat se hr̄e qꝫ nō hȝ. 7 facē qꝫ nō
facit. qꝫ tpe hodierno apparet. Unde
apl̄s. 1. Thimotˀ. 4° ca°. dic. In nouissi-
mis diebꝫ discedēt qdā a fide: atten-
dentes spiritibus erroꝛis 7 doctrinis
demonioꝝ in ypocrisi loquētiū men-
daciū. Secūda ē cū qs bonū agit eū
mala ītētiōe fedās. Vn̄ Math. 6° ca°.
dn̄s ait. Cū facis elˀyam noli tuba ca-
nere sicut ypocrite faciūt. vbi Crisoꝰ
ait. Tuba canē ē pōpā vane laudis ap-
petē. Tertia ē cū qs obumbratiōibꝫ
bonis mala sua depingit. ut pharisei
agebāt. Cōtra q̊s ut Math. 23° ca°. scri-
bit̾. dn̄s dixit. Ve vobis ypocrite qui
silēs estis sepulchrī dealbatis. cuiꝰ mōi
nr̄a tempestate sūt q sumunt habitū
scītat 7 nō actū. Quarta ē cū qs bo-
na q̄ agit simulat occultare velle. cum
tn̄ ea manifesta eē desidēt. Vn̄ Gregꝰ
ī moral̾. ait. Ypocrita q latine dr̄ simu
latoꝛ iustꝰ esse nō appetit ſ videri. Et
idcirco auatꝰ 7 raptoꝛ ē q cū iniq̄ agit
de scītate desiderās venerari laudē vi
te rapit aliene. h̄ ille. Exēplū huiꝰ. Si
q̄rat̾ a tali ypocrita. si ieiunat ul̾ orat:
nō dic ieiuno. ſ trāsit ad maioꝛē ypo-
crisim. di. Deꝰ scit. h̄ īō facit ut q au-
diūt nō dicāt. ē ypocrita. Bn̄ diffinit̾
g̊ qn̄ dr̄. ypocrisis ē appetitꝰ q̊ qs appe
tit apparere qꝫ nō ē. Secūda ꝯditio
dr̄ offensiōis. s. dn̄e ex ypocrisi. Non
n. offendit̾ deꝰ nisi p pctm̄. Sȝ cū dictū
sit s̄. ꝙ oīs ypocrisis 7 simulatio ē mē-
daciū ī signis exterioꝝ v̾boꝝ 7 facto-
rū ꝯsistēs: 7 oē mēdaciū ē pctm̄. g̊ oīs
ypocrisis 7 simulatio ē pctm̄. Vn̄ ſm
Tho. scd̾a scd̾e. q. cxi. arti. p̊. pbat̾ tri-
bus rōnibꝫ ꝙ ypocrisis est pctm̄. P̊
ratione scandali sic. Ille qui est causa
scandali alicuius peccat. sed simulatoꝛ
ex eo ꝙ mentitur signo uel facto uel
verbo ē causa scandali alterius. g̊ ꝛc.
2° pbat̾ rōne animi intenti sic. Ubi
nō est bona ītētio ſ apparētia sola ibi
ē pctm̄. ſ simulatoꝛ mendacit̾ simulat
intētiōez rectā quā nō hȝ. g̊ simulatio

ipsa est peccatum. 3° ꝓbatᷣ rõne signi-
ficati vocabuli sic. Ille q ē subiectꝰ vi-
tijs ꝛ pctīs ꝛ in palā se bonū ostendit
peccat. sed ypocrita est hꝰmōi ut pꝫ ex
significatiōe nois ut dictū ē s. qa ypo
crita simulat se iustū. nec tn̄ exhibet
se iustum. vult apparere ꝛ nō vult esse
ḡ ꝛc. Cōfirmatᷣ hᷣ auctoritate. Nam
sup illud Job. 36°. Simulator ꝛ callidi
ꝓuocāt irā dei ꝛc. glo. inquit. Simu-
lator aliud simulat aliud agit. castita-
tē ꝑfert. ꝛ lasciuiā sequitᷣ. ostētat pau-
ptatē ꝛ marsupiū replet. ꝛ concludit
ibidē. Quisqꝫ vult videri qđ non est
ypocrita ē. Et Ber. ait. Ypocrite volūt
eē humiles sine despectu. paupes sine
defectu. bn̄ vestiti sine sollicitudine.
bene pasti sine labore. alijs adulātes.
alijs detrahentes. mordaces ut canes
dolosi ut vulpes. supbi ut leones. in-
trinsecus ut lupi rapaces. hᷣ ille. Ex q-
bus oībus pꝫ ꝙ ypocrisis ē pctm̄. Sꝫ
queritᷣ an sit sp pctm̄ mortale. Ad hᷣ
respondetᷣ scđm Tho. vbi s. arti. 4°. ꝛ
Alex. vbi s. q. z. ꝙ in ypocrisi duo sūt
s. defectus sanctitatis. ꝛ simulatio ip-
sius. Si ḡ ypocrita dr̄ ille cuius inten-
tio feratᷣ ad vtrūqꝫ. ut. s. aliqs nō cu-
ret sanctitatem hr̄e sed solū apparere
sicut consueuit accipi in scriptura sa-
cra. sic manifestū est qđ mortale est.
Ratio huius ē. qa nullus totalitᷣ ꝑuatᷣ
sanctitate nisi p mortale. ꝛ talis ꝑua-
tur sanctitate totali. Si autē dicatur
ypocrita ille q intēdit simulare sc̄itā-
tem a qua deficit per pctm̄ mortale ut
ꝙ ypocrisis dicatur solum illa simula-
tio sanctitatis. tūc q̄uis talis sit ī pec-
cato mortali ex quo priuatur sancti-
tate. nō tū ipsa simulatio est semper ī
pctm̄ mortale sed qnq̄ꝫ veniale. Qđ ē
discernēdum qn̄. s. sit mortale uł ve-
niale ex fine intento ī ipsa simulatiōe
Nam si finis repugnat caritati dei uel
ꝓximi. puta ut disseminet errores uel
dānificet ꝓximū notabilitᷣ. erit mor-
tale. Si āt finis nō repugnat caritati
dei uel ꝓximi. puta cū delectatᷣ in ipsa
fictiōe. erit veniale. De quo phus dic
in 4° ethicorꝫ ꝙ talis est magis vanus
q̄ꝫ malꝰ. Si qs etiam simulet opa san-
ctitatis ut iniquitas sua pallietᷣ ꝛ ipse
sanctus reputetᷣ delectatus ipsa laude
sue ypocrisis est sp pctm̄. Et iō. zz. q.
vld. c. p̊. dr̄ ꝙ non solū in falsis v̊bis s
etiā ī simulatis opibꝫ filij diaboli sunt.
Et dis. 14. c. vlt. dr̄ ꝙ ad oues xp̄i nō
ptinēt q illis ficto corde miscētur. Et
dis. 83. c. nemo. hr̄ ꝙ nemo āplꝰ in ec-
clesia nocet q̄ꝫ q ꝑuerse agēs nomē uł
ordinē sc̄itāt gerit. Ex qbꝫ oībꝫ pꝫ ꝙ
simulatio ꝛ ypocrisis ē nō solū pctm̄ s
plerūqꝫ mortale. qđ tn̄. ī. meliꝰ explica
bitᷣ. Est tn̄ aduertendū ꝭm Alex. de
ales ꝙ aliq̄ rōnabili cā pōt hō occulta-
re pctm̄ suū. utputa ad euitādū scan-
dalū dūmō faciat sine mendacio. Vn̄
notādū scđm Tho. ꝙ sicut aliqs v̊bo
mētit qn̄ sig̃t illud qđ nō ē. ita etiā ē
simulatio qn qs p exteriora signa fa-
ctorꝫ uel rerꝫ sig̃t aliqd qđ nō ē. Non
āt si aliqs ꝑtermittat significare qđ ē
Vn̄ pōt aliqs pctm̄ suū occltare absqꝫ
simulatiōe. ꝛ ꝭm hᷣ itelligēdū ē dictū
Jero. s. Secūda tabula pꝰ naufragiū ē
abscondē pctm̄. i. nō māifestare alijs
ex cōfessionē ne. s. inde alijs scandalū
genētᷣ. Sīlr̄ si qs simulat opa sc̄itatis
ut deus honoretur ꝛ ꝓximus edifice-
tur non est mendaciū. ꝛ iō p ɔn̄s nec
pctm̄ ꝛ iō concessū. sicut si religiosus
ostendat coram laicis maiora signa
ꝑfectionis q̄ꝫ corā fratribus suis ut il-
li edificētur sic nō ē ypocrisis. uł si est

large sūpta pctm̄ non ē. Vn̄ 7 de btō
Druco legit φ ī itinē multū sitibun-
dus cū eēt. pus sitim extinguebat ad
fontē 7 postea in hospitio patū bibe-
bat ne aspiciētes si ibi voluisset satis-
facē siti. eū potatorē reputarent ſ ab-
stinētē 7 sobriū. 7 sic etiam frēs suos
docebat ut coram ꝓpl̄is ostēderēt exē-
pla sanctitatis ad eoꝝ cōuersionē. Et
iō. zz. q. z. c. vtilē. habet φ vbi non
est piculum. licet aliqn̄ causa vtilitatꝫ
simulationē ꝑtendē. Nam 7 xp̄s fin-
xit se lōgius ire. Luc. vlt. qꝺ fecit ad
significandū duo. s. defectū creduli-
tatis. s. φ ipse ab eoꝝ fide lōgius erat
ut dīc Greg⁹. 7 ad significādū myste-
riū incarnationis siue ascensiōis. s. φ
ipse longius erat iturus ascēdendo in
celū. ut dicit Aug⁹. Itē deus simula-
uit se voluisse īmolationē Ysaac quā
ꝑcepat. 7 postea ꝓhibuit. Gen̄. zz°. et
zz. q. z. c. si quelibet. Itē Abraham ī
egypto Sarrā vxorē suam simulauit
suam sororē. nec tn̄ peccauit. zz. q. z.
q̄tit. Itē in his ī quibꝫ piculum vite
est pmittit simulatio. de his q̄ vi me-
tus vel cā fiūt. c. platū. Tertia cōditio
est agguatiōis. Vn̄ mouet vnū dubiū
vtꝝ grauius sit aperte peccare q̄ꝫ pec-
catū p ypocrisim occultare. Et videt
φ leuius sit aperte peccare. Nam glo.
Ysa. 16°. inquit. In cōpatiōe duoꝝ ma
loꝝ leuius ē apte peccare q̄ꝫ scītatē si-
mulare. ꝰ ꝛc. Itē glo. ad Col. 4°. dicit
Simulata eqtas nō ē eqtas ſ duplica-
tū pctm̄. ꝰ ꝛc. Item sup illud. Tren̄.
Maior ē iīqtas filie ꝓpl̄i mei. glo. inqt.
Scelera aīe plāgunt q̄ ī ypocrisim la-
bit. cui⁹ maior ē iniqtas pctō Sodo-
moꝝ. igit ꝛc. Sed oppositū videt. qa
q apte peccat. nō tm̄ quo ad se peccat
ſ etiā aliīs occasionē pstat peccādi. ꝰ
plus peccat q̄ꝫ ypocrita. Et ideo Ysa. 3°.
ibi. Pctm̄ suū q̄si Sodoma ꝑdicauert
fit cōpatio ꝓpt euidētiā crimīs. Cum
ꝰ euidētia criminis sit deterior. pꝫ ꝛc.

Ad hꝰ rn̄det ſm Alex. vbi s̄. φ si cō-
paremus pctā q̄ fiūt ī occulto ad pctā
q̄ fiūt ī māifesto. ita se hn̄t ī grauedi-
ne sicut excedentia 7 excessa. Nam ex
vna pte q apte peccat plus peccat q̄ꝫ q
peccat occulte ut facit ypocrita. eo φ
nō tm̄ a seipso peccat ſ etiā aliīs ꝑbet
occasiōeꝫ peccādi ut dictū ē ī opponē-
do. Ex alia vō pte pctm̄ qꝺ fit ī occul
to. ut ē simulatio uel ypocrisis. ē mai⁹
pctm̄ pctīs q̄ fiūt ī māifesto ꝑpālit du
plici rōne. p̄ rōne occultationis qua
pōt alios decipe 7 de facto ut p expe-
rientiā pꝫ decipit. 2° rōne difficiliorꝫ
sanatiōis. Sic. n. īfirmitas occulta dif-
ficili⁹ sanat eo φ igꝰrat. sic pctm̄ occul-
tū. Et sic hn̄t intelligi auctoritates ꝑ̊
adducte. Nō tn̄ ē ītelligēda ttia aucto
ritas ibi adducta φ pctm̄ simulatiōis
siue ypocrisis simplicit sit maius pctō
Sodomoꝝ in gnē pctī. ſ solū dr̄ rōne
occultationis qua pōt alios decipe. Et
sic pꝫ qd dicēdū sit ad ꝓpositā qōnē.

Si rursus q̄rat: quod ē mai⁹ pctm̄
an simulatio scītatis uel bonitatis. an
simulatio pietatꝫ. puta φ aliquis vult
videri bonus 7 non ē. 7 aliqs vult vi-
deri elemosynā date paupi 7 nō dat.

Rn̄det Alex. vbi s̄. īmediate φ ma-
ior est simulatio pietatꝫ 7 maius pctm̄
q̄ꝫ simulatio bonitatꝫ. Cuius rō est. qa
ille q simulat opa pietatꝫ. s. q vult vi-
deri date elyaꝫ. 7 nō dat. duplex pctm̄
īcurrit. Primū ē vanitas ī corde ex q̄
sibimet subtrahit vitā spūalem. Se-
cūdū ē ꝑuitas ī ope. qa talis subtrahit
alteri vitam corꝑalē. 7 ꝓpt hec duo
Criso⁹ dīc. φ simulatio in ope pietatꝫ

est vltima crudelitas. Et sic patz pars secunda huius sermonis.

Pars tertia hu[9] sermonis. in qua po-nitur triplex varietas ypocrisis.

Tertio in isto sermone aduertēdū ē q large sumendo triplex ē ypocrisis. Prima ē demonis. Secūda ē carnis. Tertia ē hominis. Prima igit̄ est demonis. Nā diabolus magn[9] ē ypocrita. Ut. n. ait apl̄us. z. ad Cor. xi.° transfigurat se in angelū lucis. Et h̄ dupliciť. s. visibiliť 7 inuisibiliť. Uisibiliť dū sumit speciē sanctitat̄ ī qua corpaliť apparet ut sanctus estimatus psuadeat malū. sicut apparuit Antonio ī forma christi. cuidam nouitio in forma v̂ginis Marie. ī forma angeli mult̄ bonis psonis. Inuisibiliť dū suggerit malū sub specie virtut̄. Unde Greg[9]. Sepe vitia se ingerūt 7 v̂tutes eē simulant. sicut tenacitas. psimonia. pdigalitas. liberalitas. furor. çelus. remissio. miā 7 idiscretio. abstinētia. De isto ypocrita dicit xp̄s loquens de malo seruo. Partē eius cū ypocrit̄ ponet Luc. iz.° i. cum demōib. Humilitas 7 fiducia diuini adiutorij 7 timor sui ipsi[9] faciūt cognoscē deceptiōes h[9]moi. Un̄ ī p̄s. dr̄ Ab altitudine diei timebo. i. diaboli. ego v̂o in te sperabo. s. liberari ab eo.

Secunda ypocrisis siue simulatio ē carnis. Caro. n. etiā ē magn[9] ypocrita dū simulat se eē īfirmā 7 debilē 7 nō posse facē q̄ suggerit sp̄us. s. vigilare 7 ieiunare 7 h[9]modi. Math. z6.° Sp̄us qdē pmptus est caro aūt infirma. Et aliqn cōq̄rit̄ ipsa caro seu sensualitas ꝯ spm̄ q nimis grauat eā. 7 q non poterit pseuerare. Caro ꝯcupiscit aduersus spm̄ 7 sp̄us aduers[9] carnē. ad Gal. 5.° Sed ratio oratione 7 lachrymis se dz iuuare. Aliā etiā ypocrisim exercet caro piculosiorē. Aliquādo. n. simulat se eē mortuā vitijs 7 tēptationib ut nō sentiat sp̄us tēptationes carnis etiā cū ei offerātur magne occasiones ut cōuersando cū mulierib domestice. uel mulieres cū viris nō patiātur stimulos aliq̊s ut ex h̄ sp̄us cōfisus de sua ꝯstātia 7 v̂tute demū ruat ī aliqd̄ scelus. Un̄ silis ē vulpi q̄ ē aliqn̄ fraudulēta 7 lesiua. Uulpis. n. qn̄ famescat cū p aliā viā sibi ꝓuidē nō pōt. ponit se extēsam in agro q̄si sit mortua. qd̄ aues q̄ circūstāt videtes appropīquāt sibi. 7 tūc vulpis surgit velociť 7 capit aues 7 comedit. Ita caro simulat se mortificatā vitijs 7 passionib. s̄ cum ex hac cōfidētia qs sibi non cauet sed opať īcaute. īsurgit caro 7 occidit spm̄ ꝛc. Tertia ē ypocrisis hoīs q̄ vn[9] q̄rit decipe aliū sub sp̄e s̄citatis. sicut discipuli pharīseorū cū herodianis qn̄ interrogauerūt xp̄m sub specie ingrēdi v̂itatē si licēt dari censū cesari p̄miserūt magnā cōmēdationē ei[9] dicētes. Mgr̄ scim[9] qa verax es. ut sic simpliciť apiret eis cor suū. ītēdētes ex dīsione sua eū calūniari 7 cape. Un̄ xp̄us dixit eis. Quid me tēptatis ypocrite Math. zz.° Dupl̄r. n. p ypocrisim q̄rit qs decipe alios. Uno° ī sp̄ūalibus ut cū qs p̄tēdit magnā austeritatē vite 7 mortificationē 7 detestatiōz vitiorꝝ ut vidētes deuotiōe afficiant̄ ad eū 7 sic disseminare valeat errores 7 hēses sicut faciebāt illi hētici fraticelli d̓ opiniōe 7 multi alij. Quidā alij se faciūt p̄res sp̄ūales simpliciū mlīerculaꝝ 7 sub sp̄e obie 7 mortificatiōis 7 cū exēplis scōꝝ q̄i silib inducūt ad multas

turpitudines. Unde in figuram hu⁹ mandauit dn̄s in lege. Nō seres agrū diuerso semine. Semen est verbū ex cu⁹ emissiōe sequitur cōcept⁹ ī mēte audiēt. Ager ē mūdus. Seminat aūt agrū diuerso semine q bona ṽba dicit 7 deinde crimina tanq̄ licita ꝓponit.

A.lio⁹ intēdit quis decipe ꝓximū per ypocrisim ī tpalib⁹. vt cū qs ꝓtendit opa sanctitat ut adipiscat̄ ecclīasticā dignitatē uel bn̄ficiū. uel si ē laic⁹ frequentat eccl̄ias. cōuersat̄ cū religiosis 7 h⁹mōi. Hac eadē de cā qdā cōfitent̄ aliqua alia q̄ verecūdiora sunt dimittēdo: ne reputēt̄ ita mali īmo ut reputētur boni qd̄ ad ypocrisim ꝑtinet. de pe. di. 5. §. dolendū. Et isti oēs p̄dicti peccāt mortalit̄. qz id faciūt ut consequant̄ inde tpalē vtilitatē. uel ut assumant̄ ad officia ut possint inde lucrari. ut simplices 7 vidue existimantes bonos tales viros confidāt de ipsis 7 pecunias eis tradāt ad negociandū qs eis auferūt. Silit̄ multi hodiernis tp̄ibus p̄dicatores sūt q p̄dicāt scripturas 7 rep̄hendūt grauit̄ defectus alioz cū tn̄ ipsi sint siles uel peiores. Quib⁹ dicit xp̄us Luc. 6°. Ypocrita eijce p̄mū trabē de oculo tuo. i. grauia pctā. 7 tunc ꝓspicies ut educas festucā de oculo fratris tui. i. aptus eris ad corrigēdū minora pctā. Sz pleriqz talia simulāt sanctitatē uel ut lucrēt̄ pecunias. uel ut habeāt magnū ꝑplm ad īanē gl'iam 7 honores ꝓprios. non ad honorē dei 7 salutē aīaz. Et īō tales oēs peccant grauit̄. Ait. n. Alex. qz nec simulare qs pōt sanctitatē ad sustētatiōnē victus. Licz. n. p̄dicare ī se sit bonū 7 sustētari ī nccītate. tn̄ h̄ ordinatiō ē mala ut. s. velit qs simulare sanctitatē causa p̄dicationis victus 7 h⁹mōi. Cauēda ē ḡ ypocrisis. qz Job 36°. ꝓuocat irā dei. Un̄ ait Greg⁹. Iram quippe dei mereri ē nesciēdo peccare. Prouocare ṽo iram dei est sciēdo mādatis illius contradicere. s. scire bonū 7 despicere. facere posse nec velle. Un̄ in euangelio hodierno Joh. 8° ca°. dn̄s noster rep̄hēdit phariseos de tali peccato. di. Ego vado 7 queretis me. 7 in peccato vestro. s. ypocrisis moriemini 7 quo ego vado vos non potestis venire. s. ad gloriā celestē ad quam ipse nos pducat q cum patre 7 spiritu scō suo viuit 7 regnat ī scl'a scl'oz. Amen.

Feria tertia post secūdā dn̄icā in quadragesima de detestatione 7 abhominatione ypocrisis Sermo. 51⁹.

Mne quod est in mundo 7c. Itez vbi s̄. Inter ꝑsecutiones eccl'ie graues fratres carissimi figuratas p quatuor bestias quas Daniel ut pz 7° ca°. sui libri. vidit de mari egressas. vna est persecutio maledicte ypocrisis. Prima. n. bestia silis leene fuit ꝑsecutio tyrānoz̄ infideliū q crudelit̄ ut leena deseuierūt 3 eccl'esia p cruciat⁹ varios. ex qua multi perierunt corpe. multi aīo fidē negantes.

Secūda silis vrse significauit ꝑsecutionem hereticoz̄ qui vanis 7 falsis doctrinis fideles vexauerunt 7 multis infecerūt erroribus. Tertia similis erat pardo q habet colorem variū 7 sig̃t ꝑsecutionē que nūc est xp̄ianorum. qui sub vario colore sanctitatis multos decipiūt 7 ad vitia perducūt.

Hanc sequit̄ ꝑsecutio antixp̄i significata p quartā bestiā ferā dissimilem

aliis q̄ p̄cipue cū ypocritis contra veros fideles pugnabit. nihilomin⁹ q̄a tandē p virtutē xp̄i eius ↄ̄sutia euanescet. Idcirco Job 8° ca°. scribit̄. Spes ypocrite peribit. De qua ypocrisi p⁹q̄ȝ in supiori sermone ↄ̄ eius descriptiōe tractatū ē: hic cōueniēt̄ de ipsi⁹ detestatiōe seq̄t̄ ptractare. q̄a ut ait Johes in ↄ̄bis ꝓpositis. Oē q ↄ̄ ē in mūdo ꝛc̄.
Tribus. n. ratiōib⁹ ut ordinate ꝓcedamus detestanda ē ypocrisis.
p̄ ratione dissolutionis.
2° ratione naturalis conditionis.
3° ratione diuine maledictionis.

Pars prima hui⁹ sermonis. in qua declaratur q̄ sit detestanda ypocrisis ratione dissolutionis.

Rimo igitur in isto sermone detestanda est ypocrisis rōne dissolutiōis diuine societaƚ. Nā int̄ deum ꝛ hoīes magna societas ↄ̄tutib⁹ efficit̄. que ypocrisi dissoluit̄. Nā sicut societas int̄ hoīes contrahit̄ septē modis. ita int̄ deū ꝛ nos. p̄ cōtrahit̄ conditiōe. ut etiā⁹ socij q̄ȝdiu habuerim⁹ talē cōditionē. uel in diē i. vsq̄ȝ ad t̄tiū diē uł in ꝑpetuū. ff. pro socio. l. i. Sic deus nobiscū facit societatē vsq̄ȝ in oiē mor̄. ꝛ demū in et̄nū si sumus bone cōditionis. q̄a sicut est societas ꝛ amor int̄ aliquos dū īuenerint lucrū ꝛ delectationē ꝛ nō vltra. sic int̄ deū ꝛ nos dū īuenerit spūaliter lucrū in nobis. ʒ ypocrisis soluit hāc societatē. ꝼm illud Job. 15°. Cōgregatio ypocrite sine fructu ē sterilis. i. sine fructu ꝛ lucro spūali. ꝙ ꝛc̄. 2° cōtrahit̄ societas oīuȝ bonorū coīcatiōe sic q̄ oīa sint coīa. ff. ꝓ socio. l. ī societate. Sic facit nobiscū deus societatē dum vult q̄ opa nostra bona sint sua ad laudē ꝛ gl̄iam. ꝛ nr̄a ad cōmodum ꝛ vtilitatem. q̄a bona gr̄e sue vult eē nr̄a in t̄ra. ꝛ bona gl̄ie in celo. Sȝ ypocrisis dissoluit hanc societatē. q̄a vult hr̄e bona dei in celo. ↄ̄i. illud ps. Credo vidē bona dñi in t̄ra viuētiū. ꝛ nō vult q̄ de⁹ hēat bona sua in t̄ra. Et iō de ypocrita dr̄ Job 8°. Non placebit deo vecordia sua. ꝛ sicut tela aranee fiducia ei⁹. ꝭ ibi. Talē societatē hȝ ypocrita cū deo qualē habuerunt ille due mulieres. 4. Reg. 6°. q̄rū vna libent̄ comedit ptē alterius cū ea. ꝛ noluit q̄ altra comedēt ↄ̄ pte sua. 3° ↄ̄hit̄ societas in vna re tm̄. ff. ꝓ socio. l. societas. Talē societatē vult hr̄e ypocrita cum deo. q̄a vult eē socius consolationis ꝛ lucri q̄etis ꝛ honoꝝ ʒ nō laboris tedij tribulationis. q ↄ̄ nō est iustū. Job 13°. Non veniet i cōspectu eius oīs ypocrita. 4° ↄ̄trahit̄ societas ī equis ptibus bonorū. ut Institut. de societate §. p̄. puta in lucro ꝛ dāno. Talē societatē dissoluit ypocrisis dū priorē ptē bonoꝝ tā nāliū q̄ȝ mundialiū dat deo sil's Cayn qui spicas corrosas obtulit Gen̄. 4°. Vn̄ Job 17°. dr̄. Innocēs ↄ̄tra ypocritā suscitabit̄. ꝛ tenebit iust⁹ viā suā. ꝛ mūdis manib⁹ addet fortitudinē. ꝭ ille. Deus. n. optat societatē fortiū. i. Reg. 14°. Cū videret Saul virū fortē ꝛ aptū ad preliū sociabat eū sibi. 5° cōtrahit̄ societas in ptib⁹ ineq̄libus. ut Institut. de societate. in pn̄. vbi dr̄ sic. Et si duo int̄ se pacti sūt ut ad vnū q̄dem due ptes ꝛ dāni ꝛ lucri ptineāt. ad aliū t̄tia. ita ↄ̄trahē societatē nō dubitat̄. ꝭ ibi. Talē societatē habem⁹ cum deo qui omnē fructū et mercedē boni nobis īdulsit solā gl̄iaȝ ꝛ laudem sibi reseruando. Sed hanc

societatē dissoluit ypocrisis dū id qd dei est sibi vsurpat. iuxͣ illud Job. 15°. Tetēdit aduersus deū manū suā. 6° cōtrahit societas ubi inter pñtes. ff. p socio. l. societatē. Sic nos cū deo orādo ut societas nr̃a sit cū deo pr̃e 7 filio eius Jhesu xp̄o. i. Joh. 2° ca°. Talē societatē dissoluit ypocrisis. qa mala ītētio impedit societatē licȝ vba sint recta. pro. xi°. Simulator ore decipit amicū suū.

7° cōtrahitur societas p lrãs uel per nunciū int absentes. ff. p socio. l. societatē. Talē societatē fecit deus nobiscū p legē nature scriptā ī cordibꝰ nr̃is 7 p legē Moysi in qua dedit nobis decē pcepta q̄ obseruādo vocat nos socios 7 amicos. Joh. 15°. Vos autē dixi amicos ꝛc. Et p legē gratie. Joh. 15°. Vos amici mei estis ꝛc. Per nūciū. Verbū caro factū ē 7 habitabit ī nobis. Joh. p°. ca°. Sed hāc societatē ypocrisis dissoluit trāsgrediēdo legē dei 7 simulādo eā obseruare. Et io cōtriti sūt ī syon pctōres. possedit tremor ypocritas ꝛc. Ex qbꝰ oībꝰ pȝ quāta sit ypocritaꝝ stultitia. qd patȝ ex tribꝰ. p° ī hoc q quotidianis cruciatibꝰ emit q̊tidianū cruciatū 7 etnū. 7 p momētaneo gaudio amittit gaudiū eternū qd ei proponit. iuxͣ illud Job. 20. Gaudiū ypocrite ad instat pūcti. Et io licȝ ypocrita viuat corpe. tñ ē mortuꝰ spūalit. Vñ. 12. q. i. c. nolo. dr̃ sic. Quis ē ypocrita mortuus ē. Quisqs cū ypocrita vixerit delebo eū de tabula electoꝝ 7 videat vtꝝ hr̃e possit felicitatis hereditatem. 2° in hoc q pascūt ypocrite oculos hoīuȝ carne 7 sanguine pprio. Vñ de ipsis Math. 6°. dr̃. Extermināt n. facies suas ut appareāt hoībꝰ ieiunātes. Alios medicāt 7 seipsos īterimūt. Et io candele se cōsūmāti aliisqȝ lucē ti assimilātur. Et huiꝰ ratio ē. qa vbi ypocrisis regnat locū nō hȝ humilitas q̄ facit opa nr̃a grata eē deo. Vñ de pe. dis. i. §. taciturnitas. dr̃. Spēs. n. supbie ē velle se iustū videri q pctōr est. atqȝ ypocrita cōuincit q ad imitatioꝫ suoꝝ pentū uel tergiuersatiōe vboꝝ pctā sua leuigare contendit. uel sicut Cayn pctm̄ suū reticendo penitꝰ supꝑmē qrit. Vbi āt supbia regt ul ypocrisis. humilitas locū hr̃e non valet. h̃ ille ꝛc. 3° ypocritaꝝ stulticia apparet in h̃. qa ꝑeligūt magis videri boni qȝ esse. 7 magis volūt hr̃e simulacra bonorum qȝ bona vera. iuxta illud Sen. Apud iniqs nō sūt vera bona ſ simulacra bonoꝝ. h̃ ille. Et magis volūt eē boni ī cōspectu hoīuȝ mortaliū qȝ immortalis dei. a quo nō erūt vnqȝ separādi. Ab hoībꝰ aūt segregabūtur īmo 7 mō sūt a bonis spūalit segregati. Vñ 34. q. 3. c. de illis. dr̃. Nec ille dicendus est eē ī ecclia 7 ad societatē spūs ptinē q oībꝰ xp̄i ficto corde miscet. h̃ ibi. Et sic pȝ ps p̊ma huius sermonis.

Pars secūda huiꝰ ſmonis. ī qua detestat ypocrisis rōne nālis cōditionis.

Ecūdo ī isto sermōe detestāda ē ypocrisis rōne nālis cōditiōis. Natura. n. ut dicūt nāles in opibꝰ suis ꝑponit īteriora exterioribꝰ. Nā ī formatiōe corpuȝ sensibiliū 7 maxīe hoīs opatur circa interiora. utputa circa cor 7 epar 7 pulmonem q̄ vitā admīstrāt anqȝ circa formā exteriorē. 7 in arboribus 7 plantis circa germina 7 radices. 7 in occulto opat anqȝ in apto. Ecōtra ypocrita totam curā suā ponit circa extiorē apparētiā relicta cultura 7 cura īterioꝝ. Et ideo

pessimus ẽ. Vñ ĩ ꝓuerbijs sapiẽtũ dr. Malus vbi bonus se simulat pessim⁹ est. Et Tulli⁹ ĩli° de amicicia ait. Omniũ rez simulatio vitiosa est. tollit. n. iudiciũ veri. H̄ ille. Et iõ similãt ypocrite plibꝫ aĩalibꝫ. maxĩe tribus. s. symie. strutioni. 7 vulpi. p̊. n. similãt ypocrite symie. de qua dicũt nãles qꝫ lꝫ nullũ aĩal sit magꝭ silẽ hoĩ in exterioribꝫ. int⁹ maxime tñ est dissilẽ. sic vita ypocritaꝝ ex̃ videt̃ scã 7 rationabilis int⁹ tñ est irrationabilis 7 ratiõi maxime dissilis. 2° similantur ypocrite strutiõi. d' cui⁹ pẽnis loqt̃ Iob. 39° ca° di. Pẽna strutionis silis ẽ pẽnis herodiꝫ 7 accipitris q derelinqt in t̃ra oua sua. tu forte calefacies ea ĩ puluẽ? Obliuiscitur qꝫ pes cõculcet ea aut bestia agri ꝯterat. Indurat̃ ad filios q̃si non sint sui. H̄ ille. Verba sũt dñi loquẽtis ad Iob. In catholicon hr̃ qꝫ herodi⁹ ẽ auis rapacissima q aq̃lã vicit 7 rapit. Et iõ ait Greg⁹ sup v̂ba p̄dcã ĩ. 31°. moral. Accipit̃ 7 herodi⁹ reliq̃s aues volatus sui velocitate trãscẽdit. Strutio aũt pẽne eoꝝ siñitudinẽ hꝫ. ꝟ volatus eoꝝ celeritatẽ non hꝫ. A t̃ra. n. eleuari nõ valet 7 alas q̃si ad volatũ specietenus erigit ꝟ tñ nũq̃ꝫ a t̃ra se volando suspẽdit. Ita sũt oẽs ypocrite q dñi bonoꝝ vitã simulãt. imitatiõꝫ scẽ visiõis hñt. ꝟ v̂itatẽ scẽ actiõis non hñt. Alas qdẽ p figurã s̃ctitatis extẽdũt ꝟ curaꝝ secularium pondẽ ĝuati nullaten⁹ a t̃ra subleuant̃. H̄ ille. Seqt̃ in auctoritate Iob. Que strutio derelinqt oua sua ĩ t̃ra. Vbi Greg⁹. Ypocrite ĝ q̃uis peruerse sp operentur. s. mẽte. loq tñ recte nõ desinũt. Bñ aũt loquẽdo in fide 7 ꝯuersatiõe filios pariũt. Sꝫ qa eos bñ viuẽdo nutrire nõ pñt. Iõ dr̃ de eis: derelĩqt ĩ t̃ra oua sua. Oua ĩ t̃ra deserẽ est natos p cõuersatiõꝫ filios nequaq̃ꝫ a terrenis actibꝫ int̃pꝯsito exhortatiõis nido suspẽdẽ. Oua ĩ t̃ra dereliquisse ẽ nullũ celestis vite filijs exẽplũ p̄bẽ. H̄ ille. Seqt̃. Tu forte calefacies ea. s. tu deus significat⁹ p Iob. vbi Greg⁹. Et cũ de se dñs dicat qꝫ oua ĩ puluere calefacit derelicta. ex h̄ etiam indicat apte qꝫ ipse opat̃ intrinsec⁹ p v̂ba doctoris q 7 sine v̂bis hoĩs ulli⁹ calefacit q' d' voluerit in frigore pulueris. H̄ ille. Seqt̃ qꝫ pes cõculcet ea aut bestia agri cõterat ꝛc̃. Vbi Greg⁹. Obliuiscitur ĝ ypocrita sua oua in t̃ra. i. filios nõ curans qꝫ pes hoĩs. i. actio mala alicuius suo exemplo. uel bestia agri. i. diabolus sua p̄ua suggestione eos spũaliter occidat quos spũaliter genuit. hec ille. Similat̃ ĝ ut pꝫ ypocrita strutioni.

3° assimilant̃ ypocrite vulpi. Unde Ezech. 13°. dr̃. Quasi vulpes ĩ deserto ꝓphe tui erãt. Et Ber. sup Cant. ait. Hi sũt oues habitu. vulpes actu. crudelitate lupi. q boni videri 7 non esse. mali videri 7 nõ eẽ volũt. Etenĩ semp nimis malitia palã nocuit. nullus. n. bonus nisi boni simulatiõe decept⁹ ẽ. Et iõ ponit Alex. de ales sup illud ṗs. 62°. Partes vulpiũ erũt. 18. cõparationes ypocritaꝝ ad vulpes. de quibꝫ cã breuitat̃ hic tm̃ septẽ describam⁹. p̊ n. vulpes foueas habẽt Math. 8°. Ita ypocrita meretrices ĩ occulto. ꝓ°. 23°. Fouea ꝓfũda mẽtrix. 2° vulpes non vadũt via recta ꝟ p amfract⁹. ita ypocrite. de q̃bꝫ dr̃ ꝓ°. 2°. Quoꝝ vie peruerse. 7 infames gressus eoꝝ. 3° vulpes hñt caudã magnã 7 pilosam. ita ypocrisim 7 ypocritas sequũt̃ magni 7 diuites hui⁹ mũdi. Ysa. 9°. Propha docens. i. ypocrita mendaciũ ipse est cauda. 4° caro vulpiũ mali sapodẽ.

⁊ comedit̃ ꝑ podagra quam patiẽtes ĩfirmas iũcturas hñt. Ita pctõres ypocrisi delectãt̃ q caritate carẽt q̃ ẽ vinculũ. ß hij cum multiplicãt ⁊ sentiunt amaritudinẽ diaboli. s. vanã leticiam curãtur. iux̃ illud ꝑs. Dedisti eũ escã ꝑplis ethiopũ. 5° taxo facit foueam ⁊ vulpes eo absente stercorizãt ibi. ⁊ taxo ꝑpter ĩmũditiã recedit. Ita spũs scũs ꝑ bonos ꝑdicatores edificat sibi habitatiõez ĩ aĩa. ß ypocrite suo malo exẽplo stercorizãt ita q̧ non redit ibi ãpli⁹ durãte illo fetore. iux̃ illud ꝑs. Obliuiõi datus sũ tãq̧ mortu⁹ a corde. 6° dr̃ q̧ vulpes tenẽt lanã in ore ⁊ paulatĩ se mergit ĩ aqua a ꝑte caude donec pulices fugiant ad lanã ⁊ tunc deserit eã ĩ aqua. Pulex est rep̃hensio mordax quã ypocrite mẽbra diaboli in alterꝝ vellẽ vergũt. ⁊ rep̃hensores suos ꝑsequũtur. iux̃ illud i. Reg. 24°. Canẽ mortuũ ꝑseq̃ris ⁊ pulicẽ viuũ i. ꝑsecutorẽ mordacẽ siue rep̃hẽsorẽ. 7° pellis sola ẽ cara venatoribꝫ. i. exterior cõuersatio ypocritaꝝ q̃ ẽ ĩ mortificatione carnis. quã debẽt sibi boni assumẽ ⁊ cadauer ꝑijcẽ q̃d sub pelle abscõdit̃. Math. 3°. Zonã pelliceã circa lũbos ei⁹. Et sic pꝫ q̧ ꝑsuadet fugẽ ypocrisim nãe nr̃e cõditio ⁊ puersoꝝ aĩaliũ comparatio. Et sic patꝫ ꝑs secũda huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in qua detestatur ypocrisis rõne maledictiõis.

Tertio in isto sermõe detestãda ẽ ypocrisis rõe maledictionis dñi nr̃i Jhesu xp̃i q peccatũ ypocrisis in euãgelio magꝭ detestatur q̃ oĩa alia pctã. Et ſm Alex. de ales in secunda ꝑte sũme sue vbi ṡ. ß fecit Jhus ꝑpt̃ q̃tuor rõnes. Prima ẽ ut demõstraret quãta futura sit detestatio antixp̃i q maxĩe ꝑ ypocrisim decipiet. Job. 34°. Qui. s. ãtixp̃s regñre facit ypocritã. Secũda ẽ ꝑpt̃ pharíseos ⁊ scribas qbꝫ dñs loq̃bat̃ ut ypocritis. Tertia ẽ. qa ypocrita ẽ cõtrari⁹ opi diuino. Sicut. n. dic Aug⁹ in lib° ench. Dñs oẽ malũ ĩ bonum ordinat. Ypocrita aũt bonũ opus ꝑ malã opinionẽ deformat ⁊ q̃si cõuertit ĩ vitiũ. Vñ Rabanus. Dũ ieiunãt orãt et yam dãt nõ sũt fructus eoꝝ. qa ꝑ vitio eis reputãt̃ ⁊c̃. Quarta rõ ẽ. qa ypocrita toti trinitati cõtrariat̃. ꝑ ꝯtriatur pr̃i vsurpans gl̃iam q̃ debet̃ pr̃i. Ysa. 42°. Gloriã meam alteri nõ dabo. 2° ꝯtriat̃ filio q ẽ veritas ⁊ vita. Quid. n. aliud est ypocrisis nisi falsa vita appatẽs bona ⁊ ex̃ris mala ⁊c̃. 3° cõtrariatur spũi scõ cui attribuit̃ bonitas. qa ypocrita abutit̃ bonitate ⁊ bono ope s. simulãdo. ⁊ mala ĩtẽtiõe bonũ op⁹ faciẽdo. Et iõ septẽ maledictiões inuehit dñs ꝯ scribas ⁊ pharíseos. ⁊ dñt ꝯ alios siles. Math. 23°. Prima ẽ. Ve vobis scribe ⁊ pharisei q deuorat domos viduaꝝ. simulãtes lõgã oratiõez. ꝑpt̃ ß mai⁹ accipiet iudiciũ. Hi sũt q ꝑmittũt dicẽ missas ⁊ psalteria ⁊ pl̃es orõnes ⁊ nil faciũt. ⁊ adiueniũt orationẽ sci Cypriani ⁊ breuia varia. ⁊ sic dilatãt philateria sua ſm Criso. super Math. g ⁊c̃. Secũda ẽ. Ve vobꝭ scribe ⁊ pharisei ypocrite q circuitꝭ mare ⁊ aridã ut faciatis vnũ ꝑselitũ. ⁊ cũ factus fuerit facitꝭ eũ filiũ gehenne duplo q̃ vos. Proselit⁹ dicebat̃ q ex gẽtilitate conuertebat̃ ad iudaismũ. sicut Ruth moabitꝭ ⁊ Achior. ß cũ magno studio ꝑcurabãt illi pharisei. Et locũ suũ nũc tenent religiosi q vtiq̧ si non ſuant regulã suã Aug⁹ appellat ypocritas. 10. q. i. nolo. Solẽt hi alios trahẽ

ad religiōez suā e seculo.7 magnificāt
fimbrias suā religiōez aliis ꝑponētes.
ꝭ talē factū aliquē religiosū mōachū
uel monialē suis malis moribꝫ 7 exē-
plis faciūt peiorē ꝙ cū eēt ī seculo.O
qt sūt hodiernis tpibꝫ ꝛc.ꝰ ꝛc. Ter-
tia est.Ve vobis ypocrite q decimatis
mētā 7 anethū 7 oē olus.7 relinqͥ q̄
ḡuiora sūt legꝭ.s.iudiciū 7 caritatem
dei.Hi sūt qui faciūt subtiles cōsciās
aliis 7 īponūt onera ḡuiora 7 īporta-
bilia sup humeros hoīuꝫ.digito autē
suo nolūt ea tāgē.ꝑdicāt ꝯ pompas 7
gl̄iam tpalē.7 ipsi sub talibꝫ implicati
7 diligēt seruāt aliq̄ cerimonialia ca-
ritate vacui ꝛc. Quarta ē.Ve vobis
scribe 7 pharisei q mūdatis qͦ deforꝭ
est calicꝭ 7 parapsidis.7 intꝰ pleni estꝭ
īmūdicia.Hi sūt q ciuilitͥ viuūt scđm
doctrinas hoīuꝫ cauētes sibi ī exterio-
ri cōuersatiōe neminē ledē v̊bo uel fa
cto.affabiles cūctis.intꝰ tn̄ pleni sūt
ābitiōe 7 supbia.īuidia 7 odiis.amā-
tes ꝑmas cathedras ī synagogꝭ 7 salu
tatiōes ī foro 7 vocari ab hoībꝫ rabi.

Quinta ē.Ve voꝭ scribe 7 pharisei
q estis siles sepulchris dealbatꝭ q̄ appa
rent foras hoībꝫ speciosa.intꝰ aūt sūt
plena spurcitiis.Hi sūt q vidērͥ auste-
ri modesti 7 casti 7 mortificati.ꝭ intꝰ
sūt 7 ī occulto pleni deliciis amantes
ꝑmos recubitꝰ in cenis vbi sūt melio-
res boli.7 ex īde penetrāt domos mlie-
rū.i.mōasteria.7 captiuas ducūt mlie-
res oneratas peccatꝭ q̄s deuotas appel-
lāt pleni spurcitia 7 carnalis amoris
7 oī iniqtate 7 īmūditia.ꝰ ꝛc. Sexta
est.Ve voꝭ scribe 7 pharisei ypocrite
qui edificatis sepulchra ꝓphaꝝ 7 pa-
tres vr̄i occiderūt illos.Hi sūt q q̄rūt
honorare sepulchra scōꝝ 7 ecclias eo-
rū ornare sculpturꝭ tapetis argento 7
auro 7 luminaribꝫ q̄si affectū 7 deuo-
tiones ondētes ad eos cū nullā realitͥ
habeāt ꝭ si viuerent ꝑseq̄rētͥ eos.nec
audirēt uel imitarētur exempla eoꝝ.

Septima maledictio ē.Ve voꝭ scri-
be 7 pharisei ypocrite q clauditis re-
gnū añ hoīes.Vos.n.nō ītroitis neqꝫ
introeūtes sinitis intrare.Ve aūt ꝭm
Iero.īportat dānationē etnā.Scribe
erāt doctores 7 declaratores legꝭ.Pha
risei q̄dā ꝑs ꝓpli religiosiꝰ ceterꝭ viuē-
tes.Hi ꝰ nō intrāt in regnū ꝓpt vitia
sua.nec sinūt ītrare cupiētes ꝓpt ma-
la exempla qbꝫ alios corrūpūt.Vt.n.
dic Greg.ꝰ nemo ī ecclia āplius nocet
ꝙ q puerse viuēs nomē uͥ ordinē sci-
tatis retinet.83.dis.c.nemo.Ideirco
dn̄s in euāgelio detestatur ypocritas
Math.23.ͦ hodie di.Sup cathedram
Moysi sederūt scribe 7 pharisei.s.ypo-
crite.Oīa ꝰ.s.bona q̄cūqꝫ dixerit vo-
bis seruate 7 facite.ꝭm v̊o opera eoꝝ
nolite facē.dicūt.n.7 nō faciūt.q̄i di.
tm̄ facē ondūt.Et.ī.Oīa opa sua fa-
ciūt ut videātur ab hoībꝫ tm̄.s.nō ut
videātͥ ab oīpotēti deo q reddit mer-
cedē ī celestibꝫ.ideō cōcludit ī fine.Qui
se exaltat humiliabitͥ.7 q se humiliat
exaltabitͥ.s.hic p gr̄am 7 ī futuro per
īmarcessibilē gl̄iam.ad quā ille nos
ꝑducat q cū p̄re 7 spū scō viuit 7 regͥt
in secula seculoꝝ.Amen.

Feria quarta pꝰ secūdā dn̄icā ī q̄dra-
gesima de ambitione a superbia 7 in-
ani gl̄ia descendente Sermo.52ꝰ.

Omne quod
est ī mūdo ꝛc.Iteꝝ vbi ꝭ.
Post tractatū de ypocrisi
frēs carissimi licet aliqua
de ābitione ad supbiā 7 inanē gl̄iam
ꝑtinēte ꝑtractare que dicitͥ cathedra

pestilẽtie. ẜm illud ps̃. Btũs vir q nõ abijt ĩ ↄsilio ĩpioꝝ. ⁊ ĩ via peccõꝝ non stetit. ⁊ ĩ cathedra pestilẽtie nõ sedit. qđ intelligit̃ de xp̃o ⁊ đ q̊cũq; eũ imitãte. Vñ Aug⁹ sup hoc ps̃. ait. Noluit xp̃s regnũ terenũ cũ supbia q̃ ẽ cathedra pestilẽtie. Iđ recte đr. quia nõ fere q̃sq; ẽ q careat amore dñãdi ⁊ humanã nõ appetat gl̃iaꝫ. H ille. Pestilẽtia đr mors late vagãs ⁊ q̃si oẽs inuoluẽs. Amor. n. dñandi ad ãbitiõeꝫ ptinet. Vñ Amb̊. nr̃ sup Luc. inqt. Sepe q̊s vitia nulla delectãt. q̊s nll̃a potuit mouẽ luxuria. nll̃a auaritia. facit ãbitio criminosos. Et ut dñer̃ q̃s pus fuit. Et ꝓpterea diabol⁹ tẽptãs dixit xp̃o in mõte. Hec oĩa tibi dabo. s. regna mũdi q̃ oñderat. si cadẽs adoraueris me Math. 4.° Adorat. n. honorat ⁊ seruit ãbitiosus ĩdebite eũ a q̊ honorẽ ⁊ dignitatẽ sperat. Sꝫ verus imitator xp̃i soli deo seruiẽs nõ q̃rit trena. q2 caritate pfusus ĩferiora despicit supna appetit. Iđ ait Iohes in ṽbis ꝓpositi. Oẽ qđ ẽ ĩ mũdo ꝛc. de qua supbia ꝓcedit ãbitio q̃ ẽ ipsi caritati ↄ̃tria. Et iđ dicit aplus. 1. ad Cor. 13.° Caritas nõ ẽ ãbitiosa. De q̃ ãbitione tres cõsideratiões ĩ pñti sermone faciemus. quarũ

Prima dicetur offensio.
Secunda ṽo ꝓhibitio.
Tertia aũt punitio.

Pars prima hui⁹ ẜmõis. ĩ q̃ declarat̃ q̃ñ ambitio ẽ pctm̃ ⁊ maxĩe mortale.

Rimo igit̃ in isto sermõe q2 ambitio ẜm autorẽ de vita ⁊ doctrina phoꝝ ẽ ĩordinatus appetit⁹ honoꝝ trenoꝝ dignitatꝫ aut amplitudinis. Vñ. 61. dis. c. miramur. ĩ fine đr. Ambitio ẽ ad honores mũdi sine suffragio tpis. sine merito laboris velle ꝓmoueri. Et ĩ nouella Greg. de elec. c. auaritie. idẽ hr̃. Idcirco ↄcludit̃ ẜm Alex. in secũda pte in tractatu de ãbitiõe. ⁊ Tho. ĩ scđa scđe. q. 131. arti. p̊ q̄ ambitio ẽ pctm̃. qđ ꝓbat̃ tripliciter.

P̊ ex pte radic̃ ex q̃ ꝓpagat̃. q2 sicut fruct⁹ ẽ ĩfect⁹ q ex ĩfecta radice gñãt̃. ita actus hũan⁹ q ꝓcedit ex pctõ oꝫ q̄ sit pctm̃. ẜ ãbitio ẜm Aug. ĩ li° de vera religiõe ꝓcedit ex supbia q̃ ẽ pctm̃ ⁊ etiã ex cupiditate. g̊ ꝛc. Prout. n. p potẽtiã uel dignitatẽ ĩtẽdit q̃s acq̃rẽ apparẽtẽ ⁊ excellẽtẽ honorificẽtiã. sic orit̃ ex supbia. Sꝫ put ĩtẽdit q̃s acq̃rẽ p h⁹mõi reꝝ habũdãtiã. sic orit̃ ex cupiditate. igit̃ ꝛc. 2° idẽ ꝓbat̃ ex pte caritati cui aduersat̃. Nihil. n. repugt̃ caritati q̃ ẽ vita aĩe nisi pctm̃. ẜ ambitio repugt̃ caritati. nam vbi ẽ caritas ibi nec inflatio nec supbia nec cupiditas ⁊ p ↄ̃ñs nec ãbitio eẽ pt̃. igit̃ ꝛc.

3° idẽ ꝓbat̃ ex pte magnimitatis cui ↄ̃triat̃. Nam qđ ↄ̃triat̃ ṽtuti morali est pctm̃. q̃ ṽtus moralis ẽ ẜm regulã rationis. ẜ magnimitati q̃ ẽ ṽt⁹ moralis ẜm phm 4° ethicoꝝ ↄ̃triat̃ ãbitio. q2 ipsa ẽ ĩordinat⁹ appetit⁹ honoꝝ. magnimitas ṽo ẽ ordinat⁹ appetit⁹ magni honoꝝ. ĩordinatũ ãt opponit̃ ordinato. igit̃ ꝛc. Et iđ notãdũ ad horũ declaratiõeꝫ ẜm p̃dictos doctores q̄ honor ĩportat quãdã reuerẽtiã exhibẽdã alicui ĩ testimoniũ excellẽtie ṽtutꝫ ut ait phs p̊ ethicoꝝ. Circa ṽo excellẽtiã hoĩs duo sũt attẽdẽda. Primũ ẽ q̄ id ĩ q̊ hõ excellit nõ hꝫ ĩ seipso a se ẜ est q̃si quoddã diuinũ in eo. ⁊ iđ nõ debet̃ sibi p̃ncipalit̃ honor ẜ deo. Secũdũ ẽ q̄ id ĩ q̊ hõ excellit dat̃ hoĩ a deo ut ex eo aliis ꝓsit. Tripliciter g̊ cõtĩgit appetitũ eẽ inordinatũ. P̊ mõ q2 appetit honorẽ de excellẽtia quã non hꝫ qđ ẽ appetẽ honorẽ sup suã ꝓportiõeꝫ.

ut si mal⁹ desideret honorē ac si bon⁹ eēt: ⁊ desidēt regimē seu p̄sidētiā q̄ nō debet̃ nisi v̄tuosis nil curās de v̄tute. Refert.n. Aug⁹ ī li° d' ciui. dei. antiq̄s romanos cum dediti essent ydolatrie. duo int̃ cet̃a ī vrbe construxisse tēpla vnū dee virtuti. aliud deo honori. ita tñ contigua ⁊ ordinata q̄ ad tēplū dei honoꝛ nō poterat eē accessus nisi per tēplū dee v̄tut. q̄ q̄uis errarēt ut infideles. ī fato ⁊ opiniōe. tñ q̄ ad ordinē ɔstructiōis tēploꝝ nō errabāt. Volebāt.n. cūctis ondē q̄ ad honorē q̄ a cūctis multū appetit̃ recte pueniri nō pōt nisi p opa v̄tut. 2° īordinate appetit̃ honor inq̄tū honorē de excellētia sua quā hꝫ a deo nō refert ī deū cupiēs ipsū deū ut actorē sue excellētie ⁊ v̄tut p̄ncipalit̃ honorare. iux̄ illud apl̄i. Soli deo honor ⁊ gl̄ia. s; sibi cupit illū honorē ut q̄odā bonū. Nec obstat q̄ honor sit p̄miū v̄tut s̄m ph̄m p̄ et 8° ethicoꝝ. g̊ sibi appetē honorē nō ē pct̄m. Quia honor non dr̄ p̄miū v̄tutis ex pte ipsi⁹ v̄tuosi. ut h̄.s. p p̄mio expetē debeat. sed p p̄mio expetit btītudinē q̄ ē finis v̄tut. S; dr̄ honor eē p̄miū v̄tut ex pte alioꝝ q.s. nō hn̄t aliq̄d maius q̄d retribuant v̄tuoso q̄ꝫ honorē. q̄a ex h̄ ipso magnitudinē hꝫ q̄ testimoniū phibet v̄tuti. nō tñ est sufficiēs p̄miū. ut dr̄ 4° ethicoꝝ. g̊ ꝛc.
3° īordinate appetit̃ honor inq̄tū appetit⁹ ī ipso honore q̄escit nō referēs honorē ad vtilitatē alioꝝ. ⁊ talis ꝓpt̃ ɔ̄sequēdū honorē ī multa īcidit mala. Vn̄ Leo papa. 47. di. c. vitū catholicū ait. Mēs.n. potētie auida nec abstinē nouit a vetit. nec gaudē ɔcessis nec pietati adhibē ɔsensū. h̄ ibi. Nec te moueat q̄ ph̄s dicat q̄ illi q nō curāt de honore vituꝑandi sūt. Quia h̄ intelligit̃ de his q nō curāt de honore s̄m q̄ ratio dictat. q̄a nō curant ea vitare q̄ sunt honori ɔ̄tia ut mala opa. nō aūt ītelligit̃ q̄ debeat q̄rē honorē uel facē bona ut honoret̃. Qui.n. solū ꝓpt honorē vitāt mala uel faciūt bōa nō sūt v̄tuosi. ut pꝫ p ph̄m ī 3° ethicoꝝ vbi dic q̄ nō sūt vere fortes q ꝓpt honorē faciūt fortia. Appetit⁹ igit̃ honoꝛ ābitiosi q̄a īordīat⁹ aliq̊ p̄dictoꝝ triū modoꝝ. iō pct̄m est. Aug⁹ etiā dic q̄ locus supioꝛ sine q̊ ppl's regi nō pōt ⁊ si admīstret̃ ut decet. indecēt tñ appetit̃. 8. q. i. q̄ epatū. vn̄ ⁊ ibi pct̄m. ⁊ tal' appetit⁹ ad ābitiōꝫ ptinet. g̊ ɔcludit q̄ ābitio ē pct̄m. S; ad clariorē vlteri⁹ ⁊ diffusiorē notitiā tria mouēt̃ dubia q̄bꝫ declaratis patebit p̄ma ps h⁹ sermonis. Primū dubiū q̄d q̄rit̃ ē. vtꝝ appetere dignitatē sit illicitū ⁊ pct̄m mortale. Et vr̄ q̄ nō. Qui.n. ep̄atū desiderat. ait apl̄us. bonū op⁹ desiderat. i. Thimot. 3°. s; desiderare bonū opus nō ē illicitū nec p ɔ̄ns pct̄m mortale. g̊ ꝛc. Ad hanc q̄ōnē rn̄det btūs Tho. sc̄da sc̄de. q. 185. arti. p̊. di. q̄ in ep̄atu tria pn̄t ɔsiderari. Primū ē p̄ncipale ⁊ finale. s. ep̄alis opatio p quā vtilitati ꝓximoꝝ intēdit̃. s̄m illud Joh. vlt. Pasce oues meas. ⁊ h̄ s̄m se laudabile ē ⁊ v̄tuosū. Veꝝ q̄a ꝓut ē ep̄alis act⁹ hꝫ annexā g̊d⁹ celsitudinē. p̄sūptuosū videt̃ q̄ aliq̄s p̄esse appetat ad h̄ q̄ subdit ꝓsit nisi mālfesta nccītate imminēte. sicut dic Greg⁹ ī pastorali. Q̄ tunc laudabile erat epatū q̄rē qn̄ per hūc quēcūq; nō erat dubiū ad supplicia g̊uiora puenire. Vn̄ Criso⁹ super Math. dic. Op⁹ q̄dē desiderare bonū bonū ē. Primatū aūt honoris ɔcupiscere vanitas ē. Primat⁹.n. fugiētē se desiderat. desiderātē se horret. Et sic vr̄ simpl'r dicēdū eē illicitū. Rō hui⁹ est s̄m Tho. q̄a null⁹ dꝫ appetē aliq̄d

vltra vires suas nō sibi ꝓportionatū. ad hꝰ mōi aūt nullꝰ ē idoneꝰ. qꝛ ꝑlatꝰ ſm gdū ⁊ cōueniētiā ꝺꝫ oēs alios excedē ī ꝯuersatiōe ⁊ cōtēplatiōe ita ut sui respectu alij sint grex. ⁊ hanc idoneitatē de se ꝑsumē ē maxīe supbie. ⁊ iō nō ē accipienda nisi īposita. supbia āt ex gnē suo ē mortale. igit̄ ⁊c. Secūdū igit̄ qꝺ ē ī epatu ē altitudo gdꝰ. qꝛ eps sup alios ꝯstituit̄. ſm illꝺ Math. 24°. ꝗ̄s fidelꝭ ſuꝰ ⁊ prudēs quē ꝯstituit dn̄s sup familiā suā. ⁊ hoc appetē ꝑsūptuosū ē ut expꝑsse pꝫ ex dc̄is. Tertiū āt qꝺ ē ī epatu qꝺ dn̄i se hꝫ ad ista ē s. reuerētia ⁊ honor ⁊ sufficiētia tpaliū. ſm illud a. Thimot. 5° ca°. Qui bn̄ ꝑsūt ꝑsbri duplici honore digni habeant̄. ⁊ hꝛ appetē expꝑsse ē illicitū ⁊ ptinet ad cupiditatē ul' ābitionē. Vn̄ ꝯ phariseos dn̄s dic Math. 23°. ī euāgelio diei ꝑcedēti. Amāt pmꝰ accubitꝰ ī cenis ⁊ pmas cathedras ī synagogꝭ ⁊ salutatiōes ī foro ⁊ vocari ab hoīb9 rabi. Cōcludēdū ē igit̄ qꝺ absq; ꝑsūptiōe solū pōt qs appetē opa epalia facere si. s. eū ꝯtingēt ī tali officio eē uel se eē dignū ad talia opa exequēda. ita qꝺ opꝰ bonū cadat sub desiderio nō āt pmatus dignitatꝭ. Dicas igit̄ ſm Tho. ad illud apl̄i. Qui epatū desiderat ⁊c. qꝺ nō vult ibi dicē apl̄s qꝺ q desiderat dignitatē epatꝰ desiderat bonū opꝰ. ꝭ q desiderat hꝛ opꝰ qꝺ ē intēdē saluti ꝓxīi qꝺ opꝰ īportat̄ noīe epī. Nā tunc tpis erant epi paupes in honore pmi ducti ad tormēta. Vn̄ Augꝰ dic ibi qꝺ apl̄s noluit exponē qd sit epatus. qꝛ nome ē opis nō honorꝭ. 8. q. 1. c. q epatū. Interptat̄. n. eps supītēdēs. s. salutē alioꝝ. Vn̄ ⁊ glo. Jo. q̄ arguit ex illo ca°. qꝺ possumꝰ appetē epatū ad ꝓdesse alijs nō ꝑesse. multū supficialit̄ arguit. cū in ipso ca°. Augꝰ dicat ꝯtrā

s. qꝺ locꝰ supior indecent̄ appetit̄. Hinc seqt̄ qꝺ appetē alias dignitates seu beneficia curata sit mortale. qꝛ de silib9 idem ē iudiciū. ar. dis. 5. c. ad eius. Sꝫ dō q̄re ē illicitꝰ appetitꝰ epatꝰ ē. qꝛ curā hꝫ annexā. qꝛ ꝑsūptuosū nimis est ut quis se reputet idoneū ad regēdas aīas alioꝝ. Sꝫ eadē dō ē ī alijs. Nō. n. differūt ab epatu nisi ſm magꝭ ⁊ minus ita qꝺ nō diuersificat spēm ꝭ quātitatē pctī. ꝓ. Si aliqd petē ē mortale. ⁊ illud appetē siliꝛ. ꝭ petē qꝺlibet ꝑdictoꝝ est mortale. igit̄ ⁊c. Nā ſm Tho. Goff. ⁊ Hosti. petere ꝓ se aliqd ꝑdictoꝝ etiam si al' sit dignꝰ ē mortale. quia inducit symoniam. quia sūt preces ꝓ indigno tōne presumptiōis. ḡ ⁊ appetē erit mortale. Et q̄uis Ber. in glo. ⁊ xx. dicāt hꝛ eē licitū si al' sit dignꝰ. qꝺ si verū eēt etiā licitū eēt appetere sicut ⁊ petē. Attn̄ qꝛ doctores q ꝯtrā dicūt scitate ⁊ scia ꝑcellūt. iō nō vr̄ tuta ista opinio nec sequenda. Vn̄ ad ꝯsirmatiōꝫ pme ꝯclōnis videt̄ satisfacē plā dicta scōꝝ. Ait. n. Crisoꝰ. Qui desideraueīt pmatū ī tra. īueniet cōfusiōꝫ ī celo. nec int̄ seruos dei cōputabit̄ q de pmatu tractauerit. dis. 40. c. multi. nullꝰ aūt īueniet cōfusiōꝫ in celo aut sepabit̄ a ꝯsortio seruoꝝ xp̄i nisi ꝓpt̄ mortale. igit̄ ⁊c. Itē Leo papa. Principatus quē metꝰ extorsit aut ābitꝰ occupauit. ⁊ si actib9 suis ul' morib9 nō offendat respectu tn̄ initij ē pniciosus. 1. q. 1. c. pncipatꝰ. ꝭ nō dr̄ pniciosum nisi mortale. igit̄ ⁊c. Itē Gregꝰ ingt. Sic q īuitatꝰ renuit q̄sitꝰ refugit ex sacris altarib9 admittēdꝰ: sic q vltro ambit uel īportunū se īgerit ꝓcul dubio repellendus ē. 1. q. 6. c. sicut is. ꝭ nullus repellēdus ē a ꝓmotiōe nisi ꝓpt̄ mortale. igitur ⁊c. Hanc ꝯclōnē videt̄ ponē scūs Tho. ī q̄ libet.

Si aũt p suꝑiorē ponat̃ qs ad ꝑdicta vr̄ satis excusari. qa necē h̄z obedire.

Forte tñ posset dici circa predicta q̄ q intendēt deo seruire ī clero. nō ꝑpt honores maiores cōsequēdos nec diuitias q̄ȝ in seculo. sed qa stat⁹ ille melior vr̄ q̄ȝ secularꝭ. ⁊ diuinis applicatus ⁊ magꝭ deo ḡtus ⁊ ī eo posit⁹ appetit sibi ꝓuideri de bñficio a suꝑioribꝫ. uł etiā petit ut possit s̃m ɔditioē suā sustētari nō ad pōpā s̄ ad decētiā nō h̄ns itētioē ad curā ꝑncipalit̃. licȝ sit ei āneza nec ad honores ⁊ ḡd⁹ ⁊ pingui⁹ bñficiū. s̄ ad sui gubernationē ita cōtētus de simplici bñficio sicut de curato dūmō sibi sufficiēs eēt nō peccaret. qa q altario seruit de altario dȝ viuē. i. ad Cor. 9° ca°. Querē aũt h⁹mōi curata aut appetē ꝑncipalit̃ ꝑpt honorē ⁊ diuitias q̄ inde sequūt̃ hoibꝫ vr̄ mortale eē ⁊ ɔ̄ ordinē caritatꝭ q̄ ē ut diligat̃ pl⁹ salus aīaꝝ q̄ȝ corpoꝝ. Et sic pȝ ꝑmū dubiū.

Secūdū dubiū qđ h̄ mouet̃ est. vtꝝ liceat appetē aut q̄rē magisteriatū aut doctoratū. qa x̄p̄us dic. Nec vocemini mḡri. vn⁹ ē. n. mḡr vr̄ x̄p̄s Math. 23°. Ad h̄ r̄ndet Tho. vbi s̄. q̄ h̄ licitū ē. qa petit solū opportunitatē coīcādi id qđ h̄z. Coīcare āt sciaȝ quā qs h̄z laudabile ē ⁊ ad caritatē ꝑtinēs s̃m illud Sap̄. 7°. Quā sine fictiōe didici ⁊ sine inuidia coīco. Et. i. Pet. 4°. Unusqsq̄ȝ ꝑut accepit grām ī alterutrū illā admīstrātes. Dic tñ idē doctor q̄ duo ꝓsupponūt̃ ad h̄ q̄ sit licitū. Primū ē q̄ sit idone⁹ ad docēdū. Secundū q̄ nō ītēdat excellētiā ꝑncipalit̃ s̄ coīcare doctrinam. Si ḡ aliquid hoꝝ defuerit. nō est licitum ꝑ locū a ɔ̄trꝭs ut dis. 25. c. q̄lis. ⁊ videt̃ eē mortale ɔ̄ intētioē ordinatiōis eccłie. Ad illud de euāgelio dicendū q̄ ꝓhibuit x̄p̄us aliquē vocari mḡrm ea ītētiōe ne qs estimaret illumīationē quā qs ꝑcipit ex doctrina mḡri ipsi mḡro ꝑncipalit̃ attribuere cū ipse x̄p̄us sol⁹ sit mḡr q illumīat oēm hoīem veniētē in hunc mūdū. Joh. ꝑ°. Et sic pȝ secūdū dubiū.

Tertiū dubiū qđ h̄ q̄rit̃ est. Quid de officijs ⁊ dignitatibꝫ secularibꝫ si appetant̃ ⁊ ꝓcurent̃ ꝑ p̄ces ⁊ obseq̄a. ut officiū ꝑtātis. senatorꝭ ⁊ alia h⁹. nūqd est pctm̄. R̄ndet̃ q̄ si qs h⁹mōi appetat uel q̄rat magis curā de honore ⁊ lucro q̄ȝ de iusticia seruāda. pat⁹ lucrari ꝑ fas ⁊ nefas. ⁊ deuiare a iure ne displiceat magnis. nec punire crimīa ut dȝ. vtiq̄ȝ peccat mortalit̃. faciēs ɔ̄ illud Sap̄. ꝑ°. Diligite iusticiā q iudicatis trā. Silr̄ si ig̃rat ea q̄ spectāt ad executiōeȝ debitā dicti officij. nec iuuari ꝑ aliū pōt ut ꝑ assessorē. Et dis. 38. c. in laicis. videt̃ ītollerabilꝭ ig̃rātia. ⁊ loq̄t̃ de rectoribꝫ. Silr̄ si pat⁹ ē se ītromittere de his ad q̄ sua ptās nō se extēdit q̄uis ibi cōsueuit fieri. puta si laicus velit de clericꝭ iudicare uł de eccłiasticis disponē. qđ eis ꝓhibet̃. dis. 96. per totū. Si aũt intēdit s̃uare ī oībꝫ iusticiā. ⁊ ī agēdis saltē ꝑ ꝑ̄cticā ē ɔpetent̃ edoct⁹. ⁊ ī dubijs ītēdit ɔsilia q̄rē. illa tñ nō q̄rit ne despicabilꝭ h̄eat̃ nō ꝑticipādo offitia ciuitatꝭ ut ceti. uł ut inde lucꝝ ɔseq̄t̃ q̄ se ⁊ familiā valeat sustētare nil extorquēdo a subditꝭ vltra cōstitutū. h̄ hūana tēptatio ē nō tñ ɔdēnandū. Et multo magꝭ cū ista q̄rit ne ꝑuati a ceterꝭ cōculcētur ⁊ īponāt̃ eis onera ḡuia ⁊ īportabilia. Si qs aũt h̄ facēt ad obuiandū malis ẓelo iusticie deū nō hoīes timēs. Quis ē h̄ ⁊ laudabim⁹ eū. meritoriū eēt. Tuti⁹ tñ esset ex h⁹mōi eē. qa diffitile ē ī h⁹mōi officijs q̄ ibi ꝑ̄ponūt̃ malis mulꝭ resistē ⁊ opponē se torrēti. Ad qđ tñ tenetur q̄tū ī se ē. qa ut dicit Inno. Non caret

scrupulo ꝯfessiõis occulte q manifesto facinori desinit obuiare. dis. 83. c. error Ad mētē aūt reducēdū ē illō Sap. 6°. Iudiciū fiet durissimū his q p̄sūt. Et sic pꝫ ps prima hui⁹ sermonis.

Ps secūda h⁹ s̄monis. ī q̄ pbat̄ triplici auctoritate ambitionē eē p̄hibitā.

Ecūdo ī isto s̄mōe aduertēdū ē q̄ triplici doctrina p̄hibet̄ ābitio. s. veteris testi. noui testi. 7 iuris canōici. p̄ p̄hibet̄ 7 detestat̄ auctoritate veteris testi. sic. Noli q̄rē ab hoīe ducatū. neqꝫ a rege cathedrā honoris. Eccl. 7° ca°. Noli q̄rē fieri iudex nisi v̄tute valeas irrūpe iniq̄tates. ibidē. Qui ptātē suā sibi assumit īiuste. odiet̄. Eccl. 20. Nō adijcies exaltari ampli⁹ ī mōte scō meo Sophonie 3°. Ambiebat Iason frater Onie sūmū sacerdotiū. 7 adito rege p̄misit ei argēti talēta. 360. 2. Mach. 4°.

2° idem p̄bat̄ auctoritate noui testi ubi p̄hibet̄ ābitio sic. Quicūqꝫ voluerit int̄ vos maior fieri. sit vr̄ minister. Math. 20. ca°. Qd̄ hoībꝫ ē altū abhominatio est apud deū. Luc. 16°. Quorꝫ glīa ī ꝯfusiōe q terena sapiūt. Phil. 3°. Moyses grādis effect⁹ negauit se eē filiū filie Pharaonis mag̃ eligēs affligi cū p̄plo dei q̄ꝫ tpal̄ pcti hr̄e iocūditatē. Heb. xi° ca°. Caritas nō ē ābitiosa. non q̄rit q̄ sua sūt. 1. Cori. 13°.

3° p̄hibet̄ auctoritate iuris canonici. Nam. 48. dis. c. sicut neophit⁹. Greg⁹ ait. Casus appetit q ad sūma loci fastigia p̄posteris g̃dibꝫ p abrupta q̄rit ascēsū. Scim⁹ āt q̄ edificati pietes nō p̄us lignorꝫ pond⁹ accipiūt nisi a nouitatis sue humore siccēt̄ ne si an̄ pondera q̄ꝫ solident̄ accipiāt. cūctā sil̄ fabricā deponāt ad trā. h ibi. Et. 8. q. 1. c. in scripturis. idē Greg⁹ ait. Sicut locus regiminis desiderātibꝫ negād⁹ ē. ita fugientibꝫ offerend⁹ ē. sicut scriptū ē ad Heb. 5°. Nec q̄sq̄ꝫ sumit sibi honorē. s q vocat̄ a dn̄o tāq̄ꝫ Aaron. Et. 1. q. 1. c. nō ē putāda. idē Greg⁹ ait. Quisq̄s sacerdotiū nō ad elatōis pōpā s ad vtilitatē adipisci desiderat. p̄us vires suas cū eo quē ē susceptur⁹ honore metiat̄ ut si ē impar abstineat 7 ad id cū metu etiā cui se sufficē existimat accedat. hec ibi. De hac mā. 61. dis. miramur. Leo papa. 40. dis. nō facile. Iero⁹ 2. q. 7. nō oēs epi. 23. q. 4. c. sicut excellentiam. Greg⁹. Et ex̄ de temp. 7 qua. or. c. ad aures. Luci⁹ papa ait. Non in sublimitate g̃duū s ī āplitudine caritat̄ acq̄rit̄ regnū dei. h ibi. Et sic pꝫ q̄lit̄ ābitio p̄hibet̄. Sꝫ q̄rit̄ q̄re fugienda est ābitio. Rn̄det̄ triplici de cā. p̄ qa multa crimīa īducit. 2° qa q̄libet iust⁹ h⁹mōi fugit. 3° qa q̄etē mēt̄ tollit. p̄ dico q̄ ōndit̄ magnitudo vitij ābitiōis qua p̄pt ē fugiēda. qa multa mala īducit. Nā dic q̄dā ph̄s. Hoc maximū malū hꝫ ābitiosus. qa nō respicit deū ul̄ se uel alios. s per phas 7 nephas 7 mille picula ad dignitatē tendit quā appetit. Nam chorē 7 cōplices ābiētes dn̄iū p̄pli. Moysi sil̄r detraxerūt. Nūeri. 16°. Absalon ābitiosissim⁹ p̄ri Dauid nō pepercit ut regn̄ret ipse. sed īpunitus non transijt. 2. Reg̃. 18°.

Ierobōā rex isr̄l ne amitteret qd̄ sibi a deo traditū fuit. vitulos aureos fecit ī Dan 7 Bersabee ut eos p̄pl̄s adoraret 7 ī ierl̄m non accedēt. sed tpalit̄ 7 et̄nalit̄ punit⁹ ē. 3. Reg̃. 12°. Athalia mortuo filio Iozā ut sola regnaret pessima femina oēm de seīe regio masculinū occidi fecit nisi vnum Ioas. s. puulū q absc̄ōdit⁹ fuit. s 7 ipsa demū occisa fuit. 4. Reg̃. xi°. Abimelech ut p̄ncipatū accipet ī Sichē occidit fratres suos legitīos siue occidi fecit ipe

illegitimus. sed male finiuit faciēs se
occidi p⁹q̃ꝫ fuit ꝑcussus a muliere per
fragmētū olle iactū ď muro ciuitatis
obsesse. Judic. 9° ca°. 2° ondit̃ ꝗuitas
seu magnitudo vitij ambitionis. ⁊ iō
fugiēda ē. qa oēs sci fugierūt dignita-
tes ⁊ honores. Nā ut dictū ē s. ď vana
gl̃ia. xp̄us Jħus cū facto miraculo ex
qnqꝫ panibꝫ mltiplicad. tur be sibi cū
voluerūt regem facē aufugit. Joh. 6°.
ca°. Moyses. 8ꝫ ānoꝝ cū mitteret a dn̄o
ut eēt dux ꝑpli hebreoꝝ. multū resti-
tit excusans se ꝙ eēt īpeditioꝛ lingue
Exo. 4°. Jeremias cū mitteret a dn̄o ⁊
cōstitueret sup reges ⁊ regna ad ānūci-
andū vbū dei subtrahēbat se di. A a a
dn̄e deus. ecce nescio loqui. Jere. p ca°.
Marc⁹ euāgelista ut sacerdotio rep-
bus hr̃et āputauit sibi pollicē. ut ait
Jero⁹. Gregori⁹ magn⁹ ab oī ꝑplo ⁊
clero acclamat⁹ ī papam occulte fugit
ut vitaret. Ambrosi⁹ ne ꝓmoueret in
archiepm elect⁹ a cūctis fugit. ⁊ mere-
trices ad domū suā ire fecit nō ut eas
cog̃scēt s ut ꝑplm ab h⁹mōi reuocaret
Jero⁹ prelationem fm aliqs aufugit
ut lrīs sacris in Bethleem insudaret.
Gregori⁹ naçansenus ep̄atū dimisit
ut sapīe vacaret. Et Augustinū sū-
mū doctorē licꝫ īuitū Valeri⁹ ep̄s suū
p̄sbyteꝝ ordinauit sibi p̄cauēs ne ad
vrbē Tarētē deuēiret ut pastoralē cu
rā vitaret. Martin⁹ āt nec diacona-
tū a scō Hilario pictauensi ep̄o voluit
īpositū acceptare indignū se clamitās
tāto officio. Quanta igit̃ presūptio ⁊
quāta ābitio ⁊ q̃ꝫ piculosa ī illis q ho-
mūtiones merito ⁊ actione pusilli se
offerūt ad h⁹mōi onera ꝗuia qn̄ gigā-
tes sapiētia ⁊ scītate vite sibi arbitrati
sūt īportabilia. Cōsiderabant hij qď
ait Aug⁹. Nihil ī hac vita ⁊ maxīe ī h
tpe difficili⁹. nihil laboriosi⁹. nihilqꝫ

piculosi⁹ ep̄i aut p̄sbyteri aut diaconi
dignitate. Nihilqꝫ tristi⁹ ⁊ miserabi-
li⁹ h⁹mōi dignitatibꝫ si ꝑfūctorie res
agat̃. dis. 40. c. an̄ oīa. Honores qꝫ ⁊
dignitates ep̄ales plene sūt piculis ⁊
vitijs ⁊ īcōgrue malis. Vn̄ Greg⁹ ait.
Egregie de cesare Tulli⁹ ait. Cesar cū
q̊dā honorare voluit nō ipsos hone
stauit s ornamēta deturpauit. Vnde
Greg⁹ inqt. Quāta maioꝛ ē dignitas
tanto despectiores ⁊ improbos facit. 3°
on̄dit̃ ꝗuitas ⁊ magnitudo vitij ābi-
tionis. ⁊ iō fugiēda. qa tollit qetē mē-
tis. Vn̄ Greg⁹ inqt. Oē qď hic eminet
pl⁹ merorībꝫ afficit̃ q̃ꝫ honoribꝫ gau-
det. ⁊ dū ī tribulatiōe ponit̃ ad mēo-
riā culpa reuocat̃. dis. 13. c. nerui. Ber.
q̊qꝫ sic ait. O ābitio ābiētiū crux quō
oēs torqs. oībꝫ places. Nihil acerbi⁹
cruciat. nihil molesti⁹ ingetat. h ille.
Itē Greg⁹ inqt. Misericors de⁹ q̊s te-
nē diligit ab exterioribꝫ actiōibꝫ abscō-
dit. Nā ⁊ pr̄ familias ad eūdē laborē
suos mittit a q̊ filios subditos suspē-
dit. ⁊ inde filij sine vexatōe decori sūt
vnde s̃ui ī puluē deturpant̃. Et sic pꝫ
q̃re ābitio sūme fugiēda ē. Qď etiā
phi testāt̃. Nā Sidoni⁹ ī eplari li° 2°.
ait. Quidā ius fasqꝫ supgressi sūmam
btitudinē sūmā ptātē putāt h ipso sa
tis miseriores ꝙ paꝝ ītelligūt se inge-
tissimo famulatui subiacē. Nam sicut
hoībꝫ reges. ita regibꝫ dn̄andi deside-
ria dn̄ant̃. Et Socrates inqt. Stultū ē
ut īpare qs velit cū ipse sibi īpare nō
possit. Et Sen̄. ī epl̃a. 73. ad Lucillum
ait. Ambitiosis nō tā iocūdū ē mltos
p⁹ se videre q̃ꝫ ꝗue aliquē an̄ se. Item
Salustius in catilinario inqt. Ambi-
tio dn̄andi multos mortales falsos fi-
eri coegit. aliud ī pectore clausū. aliud
ī līgua ꝓmptū hr̃e. Etiā cū vita hoīū
sine cupiditate agebatur sua cuiqꝫ sua

placebant. Vez ubi superbia dn̄andi ĩuasit. fortũa sil' cũ moribꝫ ĩmutat̃. h̃ ibi. Et sic pꝫ ps secũda huiꝰ s̃mōis.

Pars t̃tia huiꝰ sermonis. in qua ponit̃ ambitionis acerba punitio.

Ertio ĩ isto s̃mōe detestanda est ābitio ꝓpt̃ ipsiꝰ acerbam punitiōꝫ. Triplici. n. pena punit̃ ābitio. pena tpali. pena dāni. pena ĩferni. p̊ punit̃ pena tpali. qa ābitiosoꝝ dn̄iuꝫ cito trāsit diuo iudicio. Jō Zambri q occidit dn̄m suũ ut regnet pꝰ eũ. septē ānis tm̃ regnauit. 3. Reg. 16°. Ptolomeus regnũ Alexādri voluit occupare ābitiose s̃ parꝝ gauisus ē. qa die t̃tia ē defũctus. i. Machab. xi°. Et multis aliis exēplis pꝫ q̄ ābitio punit̃ pena tpali. 2° punit̃ pena dāni. s. ꝑuatiōe celestis regni. Nam sicut tales ābitiosi amittũt qetē ꝯsciē ĩ h̃ seculo. ita ꝑdũt pacē etnā ĩ futuro. Vn̄ 7 xp̄s Johāni 7 Jacobo ut pꝫ Math. 20. q ꝑ matrē vxorē. s. Zebedei petierant sedere vnus ad dexterā aliꝰ ad sinistrā ĩ regno suo. i. ꝑmos existē ĩ regno. q̄d tpale tũc existiābāt. ambitiōe ducti. r̃ndit xp̄us. Sedē ad dexterā uł ad sinistrā nō ē meũ dare voƀ. i. non congruit sicut nec aliis ābitiosis 3° et vltimo punit̃ ābitio pena ĩferni. Legit̃ n. ꝺ Goffredo priore clareuallensis q̄ cũ fuisset electꝰ in ep̄m tornacēsem. 7 ab Eugenio papa 7 sancto Bernardo cogeret̃ subire onꝰ. ꝓstratꝰ dixit. Monachꝰ fugitiuꝰ eē potero si hic me ejicit. ep̄s āt nũq̄ȝ ero. 7 sic dimissꝰ fuit. Cũ āt p̄dictꝰ Goffredꝰ apparuisset pꝰ mortē cuidā sibi caro. interrogatꝰ ab eo de illo negocio ep̄atꝰ q̄ non acquieuit iussꝰ s̃ h̃. s. fuisset deo gr̃tũ. R̃ndit. Reuelatũ ē mihi a s̄cissima trinitate q̄ si fuissem de nũero ep̄oꝝ fuisse ꝺ nũero

reprobozũ. Et iō ait Jeroꝰ. 8. q. 1. c. illud ĩferēdũ. Si āt petā filioꝝ ab ep̄atu iustũ ꝓhibent. quāto magis se vnusq̄sq̄ cōsiderās 7 sciēs. qa potētes potēt tormēta paciēt. retrahit se ab h̃ nō tā honore q̄ȝ onere. h̃ ille. Et iō saluator nr̄ ĩ euāgelio hodierno Math. 20. ca°. discipulos suos ꝑmatus q̄rētes arguit di. Scitꝭ qa ꝑncipes gētiũ dn̄ant̃ eoꝝ 7 q maiores sũt ptātē exercēt ĩ eos. Sȝ qcũq̄ȝ voluerit int̃ vos maior fieri sit vr̄ mĩster. Et q voluerit int̃ vos ꝑmꝰ eē erit vr̄ seruꝰ. Vbi Crisoꝰ dic. q̄ p h̃ ōndit q̄d gentile ē ꝑmatus cupe. 7 sic gētiũ ꝯpatiōe eoꝝ estuātē aīaȝ cōuertit. Ad quā ꝯuersiōꝫ ip̄e idē Jh̄us oēs ambitiosos ꝑducat. q cũ p̄re 7 spũ s̄cō suo viuit 7 regnat in s̄cła s̄cłoꝝ. Amē.

Feria qnta pꝰ secũdā dn̄icā ĩ q̄dragesima ꝺ q̄dditate 7 offensiōe ingr̃titudīs ab ĩani glīa descēdēte Sermo. 53ꝰ

Mne quod

est ĩ mundo ꝛc. Iteꝝ vbi. s̃. Quia frēs carissimi prima 7 secũda spēs sup̄bie de q̄bꝫ dictũ ē ĩ suꝑioribꝫ qn̄. s. hō bona accepta a deo nō ab ipso recog̊scit sed sibi attribuit uel meritꝭ suis ascribit ad ingr̃titudinē ptinēt s̃m oēs doc: cōgruũ ē ut ꝺ ip̄a ingr̃titudine aliq̄d cōpēdiose tractemꝰ. Est. n. ipsa ingr̃titudo vitiũ mltũ displicēs deo 7 hoībꝫ. Quid. n. pōt abhominabiliꝰ esse corā p̄re 7 redēptore nr̄o q̄ȝ ut bn̄ficiis eiꝰ corpalibꝫ tpalibꝫ 7 spũalibꝫ fruentes honorē quē ip̄i dare debemus diabolo ꝯferamꝰ. Et nō ĩmerito sepe nũero his bn̄ficiis diuo iudicio fraudamur. Hinc deuotꝰ Ber. sup Cātica cāticoꝝ. ĩqt. Ingr̃titudo ĩimica ē aīe. exinanitio

meritoꝝ· ꝟtutū diſpſio. bn̄ficioꝝ ꝑdi-
tio· vēt⁹ vrēs ſiccās fōtē pietati· roꝛē
mīe· fluēta grē. h̄ ille. Qui ḡ ſicut be-
ſtia nō ꝯſiderās dona accepta viuit· ī
h̄ abhominabile vitiū cadit. quē ſapi-
ens Ecci. 29° ca°. rephēdit di. Ingr̄tus
ſenſu dereliquit liberātē ſe. Et qa ut
ꝑdictū ē h̄ vitiū ad ſupbiā ꝑtinet· Jō
Johes ait. Oē q̄ ē in mūdo ⁊c. De q̊
vitio tractātes ī p̄nti ſermōe tres ꝯſi-
derationes ānotabimus· quatū

Prima dicet̄ īgratitudinis diffinitio.
Secūda aūt ingratitudinis offenſio.
Tertia v̊o ingr̄titudinis obiectio.

Pars p̊ma hui⁹ ſmonis. in q̄ declarat̄
qd ſit ingr̄titudo. ⁊ ſi ē pct̄m̄.

Rimo igit̄ ī iſto ſermōe circa
ingr̄titudinis diffinitiōez ad-
uertēdū ē. ꝙ ſicut ſm ſn̄iam
phoꝝ. Gr̄a ē q̄ bn̄ficiis n̄ris dōne bn̄-
ficioꝝ tenemur. Ita ingr̄titudo ē vitiū
q̊ bn̄ficiat⁹ nō tribuit bn̄factori quod
debet. Ad cui⁹ diffinitiōis declaratiōz
tria nōnda ſūt ut clari⁹ itelligat̄. Pri
mū notādū eſt ꝙ duplex ē debitum.
Vnū. s. legale ad qd̄. s. qs lege aſtri-
gitur: ⁊ ad h̄ reddēdū inducit iuſticia
ꝟt⁹ cardinal̄. Aliud ē debitū moꝛale
ad qd̄ qs inducit̄ ex honeſtate ꝟtut̄.
Et h̄ reddit gr̄a ſiue ḡtitudo reſpcū
bn̄ficij accepti ab alio· q̄ ē ꝟt⁹ ſpālis ⁊
ānexa iuſticie. Et de iſto loqt̄ Sen̄. li°
p̊ d̄ bn̄ficijs di. Docēdi ſūt q liber̄ ac-
cipiūt liber̄ reddē. ⁊ eos q obligati ſūt
de aīoq; nō tm̄ eq̄re ſ; etiā vincē. Et ad
Lucillū inqt. Docet p̄hia ꝑcipue bn̄
debē bn̄ficia· bn̄ ſoluē. Intdū āt ſolu
tio ē ip̄a cōfeſſio. Et ex ꝓuerbijs ſapi-
entū hr̄. Fraus ē accipe qd̄ non poſſis
reddē. bn̄ficiū accipe ē libertatē ven-
dere. Et Catho inqt. Bn̄ficij accepti
memoꝛ eſto. Et Caſſiodoꝛ⁹ ī ep̄lis ſuis
inqt. Suaui⁹ diligit h̄ēdē q bn̄ficioꝝ
recoꝛdat̄ actoꝛē. Secūdū nōndū ē ꝙ
ingr̄titudo ē pct̄m̄. qa ex h̄ aliqd ē pec
catū qa repugt̄ ſeu ꝯtriat̄ ꝟtuti. Et iō
ingr̄titudo q̄ nō reddit qd̄ deb; bn̄fa-
ctoꝛi cū ꝯtriat̄ ḡtitudini ut dictū ē ſꝑ
pct̄m̄ eē ꝯgſcit. Cōfirmat h̄ btūs Tho
ſcd̄a ſcd̄e. q. 107. arti. p̊. Et Bona. ī 2°
diſ. 5. arti. p̊. q. i. et Alex. d̄ ales ī ſecū-
da pte. Vn̄ ⁊ ap̄ls. 2. Thimot. 3°. ingr̄ti
tudinem cōnumerat int̄ alia pct̄ā di.
Erūt hoīes ſeipſos amātes· parentib; n̄
obediētes ingr̄ti ⁊c. Hoc idē ꝯfirmat e
vi̊ Sen̄. q ī p̊ d̄ bn̄ficijs ait. Int̄ plūa
maxīa vitia nihil ē frequēti⁹ ꝙ ing̃-
tudo aī. Ita a nā cōpatū ē ut alti⁹ iiu-
rie ꝙ merita deſcēdant. ⁊ illa citi⁹ de-
fluāt· has tenax memoꝛia cuſtodiat.
Tertiū notandū ē ſm Bona. ⁊ Tho.
vbi ſ. arti. 2°. ꝙ ingr̄titudo ē ſpāle pec
catū. Quis. n. ī q̄lib; pctō ſit mal̄ ing̃-
titudo ad deū inq̄tū. s. facit aliqd qd̄
pōt ad ingr̄titudinē ꝑtinē. qa ſūm⁹ be
nefactoꝛ ē nob. ⁊ tūc ē circūſtātia ag-
ḡuās pct̄m̄. Tn̄ foꝛmalit̄ ingr̄titudo ē
qn̄ foꝛmalit̄ beneficiū cōtēnit̄. Sic. n.
ḡtitudo ē ſpāl̄ ꝟt⁹ diſos hn̄s ḡd⁹. q̊z
Prim⁹ ē ꝙ bn̄ficiū recog̊ſcat. 2⁹ ꝙ
laudes ⁊ grās agat. Nam ſm p̄hm 4°
eth. grāꝝ actio debet̄ dāti ⁊ nō accipi-
enti. 3⁹ eſt ꝙ retribuat ꝓ loco ⁊ tpe
ſm ſuā facultatē. Vn̄ Sen. ep̄la. 71. in-
qt. Viro ſapiēti notū ē quanti res q̄q;
taxāda ſit. ⁊ oīa ſecū examinabit quā-
tū accepit a q̊ qn̄ vbi ⁊ quēadmodū.
h̄ ille. Ita ingr̄titudo q̄ ei opponit̄ ut p;
ex ipſo noīe qa ingr̄titudo d̄r q̄ſi non
ḡtitudo. ē ſpāle pct̄m̄ hn̄s diſos ḡd⁹.
Et qa qd̄ ē vltimū ī gnātiōe ē p̊mū ī
reſolutiōe. iō. Prim⁹ ḡd⁹ ingr̄titudis
ē ut hō bn̄ficiū nō retribuat ſm ꝙ re-
cipit. 2⁹ ē ut diſſimulet. i. nō laudet
nec grās agat. 3⁹ ē ꝙ n̄ recog̊ſcat ſiue
ꝑ obliuionē uel̄ ꝑ quēcūq; aliū modū.

Et qꝛ ī negatiōe intelligit̄ affirmatio opposita. Ad p̄mū gͣdū ingͣtitudinis ptinet ꝙ aliqs retribuat mala ꝓ bōis. Ad secūdū ꝙ bn̄ficiū vilipēdat. Ad tertiū ꝙ q̄ maleficiū ipsū bn̄ficiū reputat. Ad istoꝝ ꝯfirmationē Sen. in li° 3° de bn̄ficijs inqt. Multa sūt genera ingͣtoꝝ. Nā ingtat⁹ ē q acceptū bn̄ficiū accepisse se negat. ingtat⁹ ē q non reddit. ingͣt⁹ ē q dissimulat. ingͣtissim⁹ oīuz ē q est oblit⁹. Hille. Et sic pz ps p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda huius sermonis. in q̄ declaratur si ingratitudo semꝑ est mortalis uel aliqn̄ venialis.

Ecūdo igit̄ ī isto ꝓmōe circa ingͣtitudinis offensionē tria etiā notāda sūt. Primū notādū ē ꝓm p̄dictos doc. ꝙ ingͣtitudo qn̄qꝫ ē mortale qn̄z veniale pctm̄. Dr̄ n. qs ingͣt⁹ dupliciter ut dictū ē. Vno° ꝑ solā omissiōez. puta qꝛ nō recogͣscit uel nō laudat ul' nō retribuit vices ꝓ bn̄ficio accepto. Et h̄ nō sp̄ ē mortale. qꝛ debitū ē gͣtitudinis ut hō etiā aliqd sp̄alit' tribuat ad qđ nō tenet'. ꝛ iō si illud p̄mittat non peccat mortalit'. Est tn̄ pctm̄ vēiale. qꝛ h̄ nō ꝓueīt nisi ex negligētia q̄dā aut q̄dā īdispositiōe hōis ad vͦtutē. Pōt tn̄ ꝯtīgē ꝙ tal' ingͣtitudo sit etiā mortale pctm̄ ꝓpt' intioꝛē ꝯtēptū. ul' ꝓpt' cōditiōꝫ ei⁹ qđ subtrahit' bn̄factori a bn̄ficiato qđ ex ncc̄itate tenet' siue simpl'r siue in aliq̄ casu ncc̄itat'. sicut si qs p̄rem suū q p⁹ deū est maxim⁹ bn̄factoꝛ filij cū ab eo recepat esse ꝯtēneret. aut etiā nō subuenitet ei ī magnis ncc̄itatib⁹ suis cū posset. uel nō laudaret eū cū laudād⁹ est. p̄cipue cū ex tali dimissiōe laudationis seqt' vituperiū uel infamia ipsi⁹ p̄ris. Et idē dr̄ de alijs q magna bn̄ficia cōtulissent. 2° mō dr̄ qs ingͣt⁹ qꝛ nō solū p̄termittit ipl'ē gͣtitudinis debitū s̄ etiā ꝯtͣriū agit. Et h̄ etiā ꝓm cōditionē ei⁹ qđ agit'. qn̄qꝫ ē pctm̄ mortale qn̄z veniale. puta si qs deū sūmū oīuz bn̄factorem q̄ odiat seu ꝓ nihilo h̄eat ul' cōtēnat ꝙ eū fecerit ī hūc mūdū venire ꝛ esse. qđ solet accidē cū qs est tribulatiōib⁹ āgustijs ꝛ tēptatiōnib⁹ p̄ssus. ul' nō h̄re bōa q̄ ī alijs cernit vilificās dei bn̄ficia cōcessa. vtrūqꝫ ē h̄ mortale qn̄ ꝓm ratiōꝫ deliberatiōis euenit. secus si ꝓm motū sensualitat'. Multo mai⁹ etiā si ip̄a bn̄ficia collata vituparet. uel blasphemaret eum q ī hūc mundū fecit eū venire. ꝛ ꝙ nihil hūit ab eo nisi mala ꝛ h⁹mōi. Adhuc etiā gͣui⁹ si aliqd facēt in īiutiā dei ut ꝑsequēdo filios dei ꝛ h⁹mōi. Et silit' q p̄entes exꝓbraret ꝛ ꝯtumelijs afficeret aut verberaret. aut alias ꝑsonas multū bn̄factrices. tal' ingͣtitudo eēt mortale. al' veniale. Et sic pꝫ qn̄ ē mortale. Secūdū nōndū ē ꝙ qn̄ ingͣtitudo ē mortale difficiliter pōt reꝑiri siue repiri nisi cum materijs alioꝝ pctōꝝ. Nam si qs nō recogͣscat ul' ꝯtēnat dei bn̄ficia in se erit ibi cōit' īuidia ul' accidia. Si īiuriat' p̄entib⁹ uel alijs bn̄factorib⁹ v̇b⁹. erit ibi cōtumelia ul' blasphemia uel aliqd aliud. Si facto. erit ibi furtū uel īpietas uel lesio coꝛpal' ꝛ h⁹mōi. Cū āt solū qs h̄ faciat ut ipsū bn̄ficiū nōbile vitupet ꝛ vilificet uel cōtēnat. forte solū ibi ingͣtitudo erit. Et ut dic btūs Tho. Nihil ꝓhib⁹ formalē ratiōꝫ alicui⁹ sp̄alis pcti īreꝑiri ī pl'ib⁹ gn̄ib⁹ pctōꝝ mālitet. Et ꝓm h̄ i mult̄ gn̄ib⁹ pctōꝝ īuenit' ratio ingͣtitudinis ut pꝫ ex supradictis. Tertiū notandū ē ꝙ solū ingͣtitudo q̄ ē pctm̄ mortale excludit caritat' actū ꝛ habitū. Cū aūt ē veniale pctm̄ nō ē ꝯtͣ caritatē s̄ p̄ter. qꝛ nō tollit habitū caritat'

ꝺ excludit aliquē actū ei⁹ ut feruorē. Et q̄uis ī q̄libꝫ vēiali pctō sit ibi aliqd ingratitudīs.s.inq̄tū pctm̄ veniale tollit aliquē actū v̄tutꝭ ꝑ quē hō obsequit̄ deo. nō ē tm̄ ibi pfecta ratio ingratitudinis. Et sic pꝫ ps secūda h⁹ s̄moīs.

Pars t̄tia hui⁹ sermonis.ī q̄ declarāt̄ bn̄ficia de qbꝫ ingrati eē nō debem⁹.

Ertio ī isto s̄mōe ꝯsiderāda sūt dei bn̄ficia ꝓ qbꝫ grati eē debem⁹ ut bn̄ficia potiora sumam⁹. De qbꝫ bn̄ficijs dīnis septē cōsideratiōes ī ista pte faciem⁹. Prima erit de bn̄ficio īcarnatiōis. Secūda de bn̄ficio sanatiōis. Tertia de beneficio purgatiōis. Quarta de bn̄ficio liberatiōis. Quīta ꝺ bn̄ficio creatōis. Sexta de bn̄ficio multiplicatiōis. Septīa de bn̄ficio coronatiōis. Q̄tū ad p̄mā cōsideratiōꝫ. Grati eē debem⁹ deo ꝺ tāto bn̄ficio. qa sic dilexit nos ut filiū suū vnigenitū daret Joh.3°. Qui veniens lauit nos a pctīs nr̄is in sanguine suo ut dr̄ Apoc.p̄. Vn̄ septies effudit sanguinē suū.s.ī circūcisiōe. ī horto ī oratiōe. in flagellatiōe. in coronatiōe spinaꝝ. ī fixura manuū ꝛ pedū cū clauis in aptiōe lateꝛ ut nob̄ ꝓpitiaret̄ ꝯ septē capitalia vitia. Et sanguis sanguine auferret̄.i.sanguis pcti sanguīe xp̄i. Cū.n.īimici essem⁹ ꝓpt̄ īiq̄tates nr̄as recōciliati sum⁹. ait aptl̄us Ro.5°. per mortē filij ei⁹ ipso ꝓ nob̄ satisfaciente ꝛ sic īimicitiā remouēte iniq̄tatū nostraꝝ. Ecce magnū ꝛ īdicibile bn̄ficiū qꝺ accepim⁹ mīa dei intcedente. Sed quātū sit ingt⁹ ipse pctōr circa tantū bn̄ficiū ōn̄dit Aug⁹ ī ꝑsona ei⁹ sic loquēs. Tu cum esses īimic⁹ pr̄i meo.s. ꝓpt̄ īiq̄tates tuas recōciliaui te ꝑ me. ꝛ cū lōge esses veni ut redimerē te. ꝛ cū int̄ siluas errares.s.vitioꝝ ꝛ ig̊rātiaꝝ q̄siui te. int̄ lapides ꝛ ligna īueni te.s.idola adorātē. Et ne lupoꝝ ferarūq̄ꝫ rabido ore laniareris collegi te.s reuocādo a mal' v̊bo ꝛ exēplo. humeris meis portaui.s.ī cruce penam pctōꝝ tuoꝝ sustinendo. laboraui. sudaui. caput meū spinis apposui. lat⁹ meū lācea pforari pmisi. tot īiurijs ꝛ calamitatibus lacessit⁹ sū. ꝛ tu diuideris a me. q̄si di. Oīa hꝯ feci ut ꝓpitiat⁹ ꝛ recōciliat⁹ me diligēs. mihi obsequꝫ p̄stares. ꝛ tu es ita ingtus ut me offendas. a me recedas. Bn̄dic aīa mea d̄ņo recte viuēdo. Q̄tū ad secūdā ꝯsideratiōꝫ.s. bn̄ficij sanatiōis. dr̄ ī p̄s. Misit v̊bum suū ꝛ sanauit eos. In eo misit ut ipsū icarnati fecit. Et sicut ipse xp̄us ꝯstat ex v̊bo ꝛ carne q̄ ē res sensibilis. ita ut medic⁹ veniēs ad sanādū medicinas suas īstituit.i.sacra. ꝯstātes ex v̊bis q̄ sūt forme sacroꝝ. ꝛ elemētis seu elemētaribꝫ rebꝫ q̄ sūt mā eoꝝ. Nā ut dicit Aug⁹. Accedit v̊bū ad elementū ꝛ fit sacr̄m.i.q.i.de trahe. Sicaūt septē sūt infirmitates aīe nr̄e. sic septē instituit medicinas sacramētales ꝯ eas ut nullā dimittāt insanatā. Qui sanat ingt p̄s. oēs īfirmitates. Prima īfirmitas est pctm̄ originale quā sanat de⁹ medicina baptismi debite sūpti. Secūda ē pctm̄ mortale actuale qꝺ grā priuat aīam. ꝛ hāc sanat medicamēto penitentie. Tertia ē pctm̄ veniale cū q̊ in paradisū īttrari nō pōt. ꝛ hāc sanat extrema vnctiōe. q̄uis etiam ꝛ ī alijs sacramētis ꝛ alijs modis. ꝺ qbꝫ habet̄ ī tractatu ꝺ ꝯfessiōe. Quarta ē ig̊rantia agēdoꝝ ꝑ salute. ꝛ hāc sanat sacr̄o ordinis q ad hꝯ datur ut instruant ministri ecclie se ꝛ alios ꝺ moribꝫ ꝛ fide.

Quinta est ꝯcupīa ꝑ quā est ꝓcliuis ad lasciuias ꝛ delectatiōes inordinatiōes tact⁹. ꝛ hāc sanat sacr̄m mr̄imonij restringendo ipsam ne feratur ad

corruptelas illicitas. ƀ cōtētus sit sua
vxore. 7 hꝯ q̄dē medicīa remediū ē de-
bilibꝯ nimis. nā fortioribꝯ aliud extat
remediū. Sexta infirmitas ē malitia
q̄dā. s. inclinatio ad appetēdū mala. ↄ̄
quam dat̄ medicina eucharistie. Se-
ptima ē difficultas ad bn̄ opandū. ↄ̄
quā dat̄ medicina cōfirmationis. Sa-
nat ḡ dn̄s oēs īfirmitates q ut medicꝰ
de celo missus ē. iux̄ illud Ysa. 61ᵒ. Ad
ānūciādū māsuetꝭ misit me ut mede-
rer ↄtritꝭ corde. Et cū istꝭ medicinis sa
nat cū actu debito assumūt̄. Sꝫ tāta ē
ingr̄titudo hoīs ut uł cōtēnāt̄ tāta be-
neficia. uel īdebite sumant̄. 7 iō pauci
sanāt̄. Vn̄ Augꝰ sup Johem ait. Quā-
tū ē in medico sanare venit egrotū. ƀ
ipse se interimit q p̄cepta medici ser-
uare nō vult. Noli ḡ obliuisci retribu
tiōes eꝰ. Q̄rtū ad tr̄tiā cōsideratiōnē
s. de bn̄ficio purgatiōis. Breuit̄ expe-
diēdo largissimꝰ nr̄ deꝰ non solū sacra
ad sanādū optima instituit. ƀ etiā re-
media ad purgādū a penis pctōꝝ ī ec-
clesia dereliq̄t. maxīe bn̄ficiū īdulgē-
tiarū 7 remissiōis. ita pene sicut culpe
v̄tute diuinā data fuit ministris ecc̄ie
qn̄ dixit Joh. 20. Quecūqꝫ ligaueritis
sup t̄rā erūt ligata 7 in cel̄. 7 q̄cūqꝫ sol-
ueritis sup t̄rā erūt soluta 7 ī cel̄. Vbi
dicit doctor nr̄ illuminatꝰ frācīscꝰ de
maronis. q̄ ī scīs v̄bis istis ↄcessit au-
ctoritatē non solū absoluēdi a culpa ƀ
etiā a pena. qa q cōcedit maiꝰ concedē
vr̄ 7 minꝰ. Sꝫ circa hꝯ bn̄ficiū etiā tāta
ē ingr̄titudo hoīs ut uł ↄtēnat illud uł
minime ad suscipiēdū illud se dispo-
nat. qa actꝰ actiuoꝝ sūt ī patiēte bene
disposito 2ᵒ de aīa. O ingr̄titudo iniq̄
obligat̄ hō ꝓpt̄ pctā sua mille ānis ut
ita loq̄r cruciari ī purgatorio 7 p ali-
quā visitatiōꝫ ecc̄ie uel aliq̄d paꝝ pōt
se a tanta obligatiōe libare. 7 nō curat

uel nō facit illud, ꝓpt̄ q̄d tale bn̄ficiū
cōseq̄tur. nā nō dat̄ nisi vere peniten-
tibꝯ 7 cōfessis ꝛc. Q̄rtū ad quartā cō-
sideratiōꝫ. s. de bn̄ficio liberatiōis. di-
cit Augꝰ de ↄse. dis̄. 2. c. firmissime. q̄
oīs q cōcipit̄ ex viro 7 muliere nascit̄
cū pctō originali 7 morti obnoxiū. s.
et̄ne dānatiōis. de q̄ canit ecc̄ia. Libe-
ra me dn̄e de morte et̄na. 7 p̄s. Mors
pctōꝝ pessima. nā ī inferno erit mors
sine morte s̄m Gregꝭ. in moral̄. i. pena
mortalis nūq̄ꝫ deficiēs. Maior pena ī
mūdo eē nō pōt q̄ꝫ mors. Nā s̄m phm
3ᵒ ethicorū. Vltimū t̄ribiliū est mors.
Hec tn̄ pena cito trāsit. ƀ pena īfernal̄
nūq̄ꝫ. ƀ dn̄s redimit. i. liberat p ḡrām
suā p̄cio sanguinis ab hꝯ īteritu mortꝭ
infernalis. Ecce quātꝰ interitꝰ. Ibi. n.
est p̄uatio diuini vultꝰ. i. visiōis dei.
ignis cruciatꝰ. demonū insultꝰ. cōscīe
remorsus. puersoꝝ tumultꝰ. tenebra-
tū locꝰ. ꝑpetuꝰ fletꝰ seu oīs refrigerij
defectꝰ. Ab hꝯ īteritu īfernali redimit
deꝰ hoīem. 7 totiēs q̄tiēs mortale cō-
mittit. O ingr̄titudo īmensa 7 cecitas
miseranda. si a morte corꝑali te aliq̄s
semel liberaret. ꝑpetuo illū amares. il-
lū laudares. eiqꝫ seruires. 7 libertātē a
morte pessima nō recognoscꝭ ? Noli ḡ
obliuisci oēs retributiones eꝰ. Q̄rtū
ad q̄ntā ↄsideratiōꝫ. s. d̄ bn̄ficio crea-
tiōis. Aīa cuiuslibꝫ de nihilo creat̄ cū
corpi īfūdit̄. 7 ī aīa imago trinitatꝭ de-
pingit̄. 7 distinctiꝰ q̄ꝫ ī angel̄ silitudo
deitatis. inq̄ꝫtū sicut deꝰ est totꝰ ī toto
orbe 7 totꝰ in q̄libꝫ pte. ita aīa in orbe
suo. i. ī corpe tota ī toto. 7 tota ī q̄libꝫ
pte corpis. Formauit etiā corpꝰ de li-
mo t̄re deꝰ ī q̄ sūt q̄tuor hūores ↄfor-
mes q̄tuor elemētꝭ 7 qnqꝫ sensus extio-
res. visꝰ. auditꝰ. gustꝰ. odoratꝰ 7 tactꝰ
7 q̄tuor ītiores. s. sensꝰ cōis. estīatiua
fantastica 7 mēoratiua q̄si nouē celi.

Nā decimū ē empyreū ī quo deus residet p glīe manifestationē. Ita ī hoīe est ps ītellectiua. s. intellect⁹ 7 volūtas. in q̄ pte videt̄ de⁹: 7 amat̄ cū sc̄is 7 angelis ei⁹. Vn̄ ī sex dieb⁹ cūcta creādo habitationē hoī fecit 7 ornauit. 7 p⁹ea creādo hoīem ī possessiōꝫ posuit. Agnosce ġ xp̄iane ait Leo papa dignitatē tuā: 7 diuine cōsors fact⁹ nat̄e noli in veterē dignitatē 7 vilitatē degeneri cōuersatiōe redire. Hˀ ille. Cōsiderās ingr̄titudinē hoīs sup h̄ Moyses ait. Deū q te genuit dereliq̄sti: 7 oblit⁹ es dn̄i creditoꝛ tui. Deut. 32. ca. q̄si di. quō potes esse ita ingr̄t⁹. De ista mā pꝫ diffuse in tractatu de creatione. Qrtū ad sextā considerationē. s. de bn̄ficio multiplicationis videlꝫ rez tpaliū pꝫ p experiētiā. q̄a deus ꝓuidet miseriis nr̄is. Miserie famis 7 sit̄ ꝓuidet cibariis 7 potib⁹ variis ne fastidiū gn̄et̄. Miserie nuditatis vestimētis p̄līmis lane 7 lini 7 serici. Miserie frigoris calore ignis. Miserie tenebrarum lumine lune 7 solis. Miserie pauptat̄ diuitiis auri 7 argēti 7 ceteroꝝ metalloꝝ 7 lapidū p̄ciosoꝝ. Miserie īfirmitatū medicinis īnumer̄. Sēsib⁹ ipsis copiose 7 suauit̄ ꝓuidet. Visui d̄ pulchritudine coloꝝ. Auditui d̄ suauitate sonoꝝ cātus 7 instrumētoꝝ. Gustui de dulcedine ciboꝝ. Odoratui d̄ fragrātia odoꝝ floꝝ 7 alioꝝ. Tactui de lenitate diuersoꝝ obiectoꝝ. O quāte sūt hoīs miserie. Job. 14. Repletus mult̄ miseriis. qb⁹ releuat nos de⁹ n̄r bn̄ficiis suis. De qb⁹ loq̄t̄ Aug⁹ in. 22. de ciui. dei ca. 24. dicēs. In t̄ceta pulchritudo 7 vtilitas creature q̄ hoī lꝫ ī istos labores miseriasq̄ꝫ piecto atq̄ꝫ dānato spectanda atq̄ꝫ sumēda diuina largitate cōcessa ē q̄ sermone terminari pōt. In celi 7 terre 7 maris multimoda 7 varia pulchritudine. in ipsi⁹ luc̄ tāta copia tamq̄ꝫ mirabili spē. in sole luna 7 sideribus. in opacitatib⁹ nemoꝝ. in coloribus 7 odorib⁹ floꝝ. in diu̇sitate ac multitudine volucrū. ī multiformi specie tot tātoꝝq̄ꝫ aīantiū. Et. ī. Quid ciboꝝ vbiq̄ꝫ copia ꝯ famē? Quid saporꝫ diu̇sitas ꝯtra fastidiū nāe diffusa diuitus non coquoꝝ arte ac labore q̄sita? Quāta ī multis reb⁹ tuēde atq̄ꝫ recuperade salut̄ auxilia? Ꝙ grata diei alternatis 7 noctis vicissitudo? Aurarū q̄ꝫ blāda tēperies? In fructib⁹ 7 pecorib⁹ indumētoꝝ ꝯficiēdoꝝ quāta materies? Oīa ꝯmemorare qs possit? Hec aūt sola q̄ a me velut in quēdā aggerē sunt coartata: si vellē velut colligata īuoluta soluē atq̄ꝫ discutē quāta mihi mora eēt ī singulis qb⁹ plīma ꝯtinēt̄? 7 h̄ oīa miseroꝝ sūt dānatoꝝq̄ꝫ solatia nō p̄mia btōꝝ. Que igit̄ illa sūt si tot 7 talia ac tāta sūt ista? Quid dabit eis q̊s p̄destinauit ad vitā. q h̄ dedit etiā eis q̊s p̄destinauit ad mortē? H̄ i. le. Sꝫ tāta ē ingratitudo nr̄a ut cōq̄rēdo dicat dn̄s Ysa. p̊. Filios enutriui 7 exaltaui. ipsi aūt spreuerūt me. Qrtū ad aliā cōsiderationē. s. de bn̄ficio coronatiōis. Oīa. n. q̄ circa nos fecit deus ad h̄ fecit ut nos ad btītudinē pduceret 7 in illa coronaret. Quātas. n. vltra p̄dicta inspiratiōes 7 incitamēta ad bonū īmittit. q̊t documēta scripture sacre. q̊t exhortatiōes. q̊t exēpla pfectoꝝ. q̊t euasiōes piculoꝝ. quātas expectatiōes ad pctōꝝ emēdatiōes. q̊t auxilia angeloꝝ. p̄s. Angelis suis deus mādauit de te 7c. Quomō miseretur pater filiorum misertus ē dn̄s timentibus se. solum ad hoc ut venirent ad illā patriā vbi beati possidebūt septē bona q̄ dicūt̄ septē dotes que īplebūt corpus 7 totalit̄ aīam getabūt. videlꝫ

visiōe; clarā q̄ īplebūt sapiā. ꝯprehē-
sionē q̄ īplebunt securitate. fruitionē
perfectissimā qua īplebūtur gaudio.
Et quo ad corpus. agilitatē. subtilita-
tē. claritē. īpassibilitatē. Hec sūt septē
bona q̄ h̄ desiderāt s̄ nūq̄ plene possi-
dent. videl; diuitie. honorificētie. po-
tētie. dn̄ia. delectatiōes. sanitas. vite
ppetuitas. sciā. virtutes que ibi plene
habēt. Ecce bn̄ficia dei patēt de qbus
debem⁹ eē gr̄i 7 īmensas deo gr̄as re-
ferre. Vn̄ Aug⁹ ī 7° de ciui. dei. ca° 31°
inquit sic. Habem⁹ ab ipso deo multa
bn̄ficia p qbꝫ nequaq̄ valem⁹ actiōi
grāꝝ sufficē. Ab eo. n. ē q̄ sum⁹ q̄ vi-
uim⁹ q̄ celū t̄raq̄ conspicim⁹ q̄ mētē
atq̄ ratiō; hēm⁹. q̄re ipsū q h̄ oīa ꝯdi-
dit ingrām⁹. Tādē. n. ipse nos onera-
tos obrutosq̄ pctīs 7 a contēplatione
sue luc auersos ac tenebraꝝ. i. iniqta-
tis delectatiōe cecatos nō iō deseruit
misitq̄ v̄bū suū q ē vnic⁹ ei⁹ fili⁹ q̄ p
nobis assūpta carne nato atq̄ passo a
pctīs oībꝫ mūdaremur. eiusq̄ spū in
cordibꝫ nr̄is dilectione diffusa oībus
difficultatibꝫ supatꝭ ī etna rege ī con-
tēplatiōe ei⁹ īeffabilē dulcedinē īue-
nitem⁹. Que corda q̄ lingue ad agēdas
ei grās satis eē cōtēderet! h̄ ille. Et iō
ingtus diues q ut p; ī euāgelio hodi-
erno Luc. 16° ca°. qui induebat pur-
pura 7 bysso. 7 epulabat q̄tidie splē-
dide. nec volebat coīcare pauperi La-
çaro de his q̄ ab oīpotēti deo g̃tis re-
cepat. mortu⁹ ē 7 sepult⁹ ē ī inferno.
a q nos liberet ille q Laçarū mēdicū
in sinu Abrahe fecit qeścē ut quiesca-
mus 7 nos in illa celesti gl̄ia in secula
seculoꝝ. Amen.

Feria sexta post secūdā dn̄icā in qua-
dragesima d̄ detestatiōe 7 abhomina-
tiōe vitij ingtitudinis Sermo. 54°

Omne quod
ē ī mūdo aut ē ꝯcupiā ꝛc.
Iterū vbi s̄. Null⁹ est frēs
carissimi q in veritate pos-
sit se excusare d̄ vitio ingtitudinis ex
īpotētia aut ex obliuione. Nō ex īpo-
tētia. qa si nō p̄ot recōpēsare bn̄factō-
ri sufficit volūtas. Ad debitū. n. gtitu
dinis reddēdū magis atēdit volūtas
q̄ op⁹. Vn̄ Sen. in p̄ de officijs dic. q̄
bn̄ficiū nō ī eo q d̄ fit aut dat cōsistit
s̄ magis ī dātꝭ aut faciētꝭ aīo. Et iō suf-
ficit volūtas recōpēsandi cū deest fa-
cultas. Procedit siqdē debitū gtitu-
dinis ex debito amoris q̄ null⁹ d; ab-
solui velle. scd̄m illud ad Ro. 13°. Ne-
mini qcq̄ debeatꝭ nisi ut īuicē diliga-
tis. Nō etiā ex obliuiōe p̄ot qs excu-
sari ex ingtitudine nisi illa pcederet
ex nāli defectu q nō subiacet volūta-
ti. nō aūt ex illa q̄ puenit ex negligē-
tia. Si qs aūt ignoret bn̄ficiū nō ē in-
grat⁹ si bn̄ficiū nō recōpenset dūmō
sit patus recōpensare si noscet. Nā ut
scribit. C. de inoffi. testa. l. si qs. Satis
iniquū ē uel videt eū q nō sentit ing-
tū existimari. Ex qbus oībꝫ p; q̄ sit
detestāda ingtitudo. qa ut ait Johes
in v̄bis ppositꝭ. Oē q d̄ ē in mūdo ꝛc.
In pn̄ti igitur sermōe tria pponūtur
que clamāt q̄ debemus abhominare
7 detestari vitiū ingtitudinis. q̄rū
Primū dr̄ scripturaꝝ doctrinatio.
Secūdū v̄o g̃uissimoꝝ maloꝝ pduc°.
Tertiū aūt beneficioꝝ subtractio.
Pars prima hui⁹ sermonis. ī qua po-
nunt tres species auctoritatū ingra-
titudinē detestantiū.

Primo igit ī isto sermone cla-
māt q̄ fugē debeamus ingti-
tudinē varie 7 dīse scriptu-
re. p̄ scripturarū dīnaꝝ admonitio.

Admonet .n. deus p septē testes fugē ingratitudinem.

p̊ p Moysen p quē repbat ingtitudinē filioꝝ isrl'. di. Exo. 32°. Filij isrl' educti a dn̄o de seruitute egypti fecerunt vitulū aureū adorātes eundē ⁊ male successit eis. Et Nūeri. xi°. Cito obliti sūt bn̄ficioꝝ dei filij q fastidiebāt mānna ⁊ murmurabāt. Et iō ait Numeri 24°. Decreuerā magnifice honorare te. ꝭ dn̄s ꝑuauit te honore disposito. ꝓpt ingtitudinem. Et Deut°. 32°. Incrassat⁹ ē dilect⁹ ⁊ recalcitrauit. dereliqt factorē suū ⁊ recessit a deo salutari suo. Ecce igratitudinis abhominatio p Moysen.

Per Dauid 2° repbat ingtitudinem Iude. di. ꝑs. 40. Eteni hō pacis mee in q̊ spaui: q edebat panes meos magnificauit sup me supplātationem. Et ideo Dauid ait. Benedicam dn̄m ī oī tpe: semp laus eius ī ore meo ⁊c.

3° p Salomonē Ecci. 29°. Gratiā fideiussoris ne obliuiscatis. Dedit .n. p te aīam suā. et. ī. Ingratus sensu derelinquit liberantem se.

4° p Ysaiam p quē conquerit' de pplo igrato. di. Filios enutriui ⁊ exaltaui. ipsi aūt spreuerūt me ⁊c. ibidē p̊ ca°.

5° p Ieremiā p quē de ingtis conquerit' Iere. 5°. di. Saturaui eos ⁊ mechati sūt: ⁊ ī domo meretric luxuriabāt'. Et ibidē. ī. Magnificati sunt ⁊ ditati. incrassati sūt ⁊ inpinguati ꝑterierūt sermones meos pessime.

6° p Oseam ꝓpham q 7° ca°. ait. Ego erudiui ⁊ cōfortaui brachiū eorū: ⁊ in me cogitauerūt malitiā. Et. 13° ca°. idē ait. Adimpleti sūt ⁊ saturati sūt. ⁊ leuauerūt cor suū ⁊ obliti sūt mei. ⁊c.

7° p filiū suū Ihesum xp̄m dn̄m nr̄m q Math. 18° rep̄hēdit ingratū. di. Serue nequā oē debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me ⁊c. Et Luc. 17°. cōquerit' de ingtis. di. Nōne decē mūdati sūt: ⁊ nō est īuent⁹ q rediret ⁊ daret glīam deo nisi hic alienigena ⁊c. Et sic patꝫ p̊mū qꝺ ꝑsuadet fugere ingratitudinē.

2° ꝑsuadet ⁊ clamat nos fugē ingtitudinē scōꝝ detestatio. quoꝝ oīuꝫ est Pⁱm⁹ ap̄lus Paul⁹ q Ro. p̊ ait. Gr̄a vob ⁊ pax a deo. glo. Gr̄as deo agē est sētire oīa bona a deo data eē ⁊ ꝓ eo laudare corde voce ⁊ ope ⁊c. Et ideo idē ap̄lus. i. Cor. p̊ ca°. ait. Gr̄as ago deo meo sp ꝓ oībꝫ vob ī gr̄a q̄ data ē vob in xp̄o Ihesu in oī v̊bo ⁊ in oī sc̄ia ⁊c. Ecce quō docet nos eē gratos deo ⁊c.

2⁹ ē deuot⁹ Ber. q ait sermōe. 35°. Gratiaꝝ cessat decursus vbi recursus non fuerit. nec mō nihil auget' ingto ꝭ qꝺ accepit v̊tit' ei in pniciē. Fidelis aūt in modico censet' dignus munē ampliori. Et sermōe. 42°. idē ait: Puersi cordis est occasiōes ingtitudinis īuestigare. nemo id facit nisi q etiā g̃tis mḡt⁹ ē. Peremptoria res ē igratitudo. hostis gratie. īimica salutis. qm̄ nihil ita deo displicet presertim ī filijs gratie sicut ingratitudo. H ille.

3⁹ ē Iohēs Criso⁹ q sup Math. inquit. Quāto maiora beneficia sunt hoībus constituta. tanto grauiora peccantibꝫ iudicia. hec ille.

4⁹ est Amb°. q sup Luc. īquit. Nescit v̊tus mēsuram grē. nec cōtēta referre qꝺ accepit ꝭ vult cumulare qꝺ suscepit ne inferior sit bn̄ficio lꝫ equet' officio. Et ī li° de officijs idē ait. In bn̄ficio cōferēdo plus anim⁹ q̄ꝫ cēsus opatur. magis ꝑponderat beniuolentia q̄ꝫ possibilitas reddēdi mun⁹. H ille. Ecce quāta v̊t⁹ gratitudinis ex q̄ ondit' ꝑuersitas ingtitudinis. q̄a vni⁹ v̊tutis magnificatio est vitij contrarij detestatio ⁊ abhominatio.

5ᵘˢ est scūs Greg⁹ q ī quadā omel̄. ait sic. Sic boni p cōtumeliā exurgūt. ita sp de bñficio peiores fiūt. s. p ingratitudinē beneficij accepti q̄ď puersissimū est. hec ille ꝛc.

6ᵘˢ est Aug⁹ scūs ꝛ gl̄iosus q in li° soliloquioꝝ ait. ca°. 9°. Scio nāq; q̄ ingr̄titudo displicet tibi que radix ē oīuꝫ spūaliū maloꝝ ꝛ vētus qdā desiccans ꝛ vrens oē bonū. obstruēs fontē dīne mīe sup hoīem. q̄ etiā ꝛ mala mortua iā oriūt. ꝛ viua iā bona moriūt. bona vltra non adipiscūt. Et ego deus gratias tibi ago ne sim ingratus tibi liberator meus. qm̄ liberasti me. hec ille.

7ᵘˢ ē Jero⁹ scūs q ī epl̄a ad Eustochiū recitat bñficiū grāde redēptionis nr̄e hortās nos ut de eo sim⁹ grati. di. Dei filius p nr̄a salute hoīs factus ē filius. nouē mēsib⁹ ī vtero ut nascat̄ expectat. fastidia sustinet. cruētus egredit̄ īuoluit̄ pānis. blāditijs deridet̄. ꝛ ille cui⁹ pugillo mūd⁹ īcludit̄ p̄sepij otinet̄ angustijs. Taceo q̄ vsq; ad trigesimū āni ig̃bili pentū paupt̄ate cōtentus ē. verberat̄ tacet. crucifigit̄ ꝛ pro crucifigentib⁹ dep̄cat̄. Quid g̊ retribuā dn̄o p oīb⁹ q̄ retribuit mihi. Calicē salutaris accipiā ꝛ nomē dn̄i īuocabo. Preciosa ī cōspectu dn̄i mors scōꝝ ei⁹. Hec ē sola digna retributio cū sanguis sanguine cōpēsatur. ꝛ redempti cruore xp̄i p redēptiōe libent̄ occūbimus. H ille. Ecce g̊ quō debemus esse gr̄i. qď si nō facim⁹ mag̃ ē puersitas. Et sic p3 secūdū quod psuadet fugere ingratitudinē.

3° psuadet fugē ingr̄titudinē phoꝝ moraliū doctrinatio. quoꝝ

Primus ē Seneca q in epl̄a. 81. ad Luciliū ait. Torquet ingr̄⁹ se ꝛ macerat. odit q̄ accepit. qa redditur⁹ ē ꝛ extenuat. īiurias vō dilatat ꝛ auget. Quid eo miserabili⁹ cui bñficia excidūt. herēt īiurie! At ꝯ sapiens exornat bñficiū ꝛ sibi ip̄a cōmēdat. ꝛ se assidua ei⁹ cōmēdatiōe delectat. Illa cōtēnit qb⁹ lesus ē. nec v̄tit oīa ī pei⁹. nec q̄rit cui casū īputet. ad fortunam poti⁹ refert. ꝛ qcqd accidit benigne īterp̄tādo leuat. i. alleuiat. Nō offēse poti⁹ q̄ bñficij meminit quātū pōt. in p̄ore ac meliore memor se detinet. nec mutat animū aduersus bene meritos. H ille.

2⁹ ē Tulli⁹ ī li°. de officijs di. Gratiaꝝ actio ē p gratia suscepti muneris uotiua muneranter laudatio. H ille.

3⁹ est Methodor⁹ q ait. Solū sapiētē gr̄am scire referre. Ingr̄⁹ ē q bñficiū reddit sine vsura. Sepe qď datur exiguū ē. qď seqt̄ ex eo magnū est. H ille.

4⁹ ē Eunodi⁹ q ait. Supni bñficij vix dignoscit̄ q̄litas dū tenet̄. postq̄ migrauerit cupita dulcescit. H ille.

5⁹ ē Socrates q ait. Plus gaude datis bñficijs q̄ acceptꝭ. Illa. n. gl̄ia. H necitatis vr̄ eē subsa. Et iterū idē. Penā a q̊ merueris frustra p̄sidiū q̄ris. Ab alio expecta qď alteri feceris. Et iō de eo refert Sen. li° 5°. de bñficijs. Ait. n. q̄ Archila⁹ rex persaꝝ rogauit Socratē ut ad se veniret beneficia ab eo suscepturus⁹. Rñdit Socrates nolle se ad eū ire recepturus ab eo beneficia. cū ille paria nō posset reddere.

6⁹ ē Crisp⁹ phs q ut refert Sen. 2°. de bñficijs sic dicebat. Sic est de bñficio quēadmodū ď pile vsu. quā cadē nō dubiū ē. aut mittentꝭ dubio. aut accipiētꝭ. necē ē aūt ut lusor bon⁹ alit̄ illā lusori lōgo. alit̄ breui mittat. Eadem beneficij ratio ē. nisi vtriq; psone dātꝭ ꝛ accipiētis aptetur. nec ab eo exhibet nec ad illū pueniet vbi debet. H ille.

7ᵘˢ et vltimus est Thales phs qui cū
nocte duceret ex domū ut astra cside-
raret incidit ī foueā. eoq; lugēte dixit
vetula. Tu qdē o Thales q ante pedes
tuos sūt videre nequiēs. quō q ī celo
sunt poteris cognoscē? Hic Thales fert
dixisse: hoꝝ triū grās ago fortune. p°
qdē q homo fact⁹ sū 7 non bestia. de-
inde qa mas 7 non femina. postremo
quia grec⁹ 7 nō barbarus. Ubi docet
nos q etiam ī tribulatiōibus debem⁹
grās agē de bonis 7 nō turbari de ad-
uersis. Unde glo. sup illud. Bndicam
dnm in oī tpe inquit. In tpe tribula-
tiōis 7 cōsolatiōis ꝛc. Inqt etiā Xist⁹
pytagoric⁹. In oī eo qd bn agis acto-
rē deputa deū. Ex qbus oibꝫ colligit
q abhominādā 7 detestāda ē puersa
ingratitudo. Un etiā ex puerbijs sa-
pietū hr. Ingratus vnus miseris oī-
bus nocet. Malignos fieri maxīe do-
cēt ingrati. Reuera bnficioꝝ memo-
ria fragilis est. iniurie do tenax. H ibi.
Et sic pꝫ pars prima huius sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. ī q ponūt
mala q psuadēt fugere īgratitudinē.

Ecūdo ī isto smōe secūdū qd
clamat q nos debeamus fugē
ingratitudinē dr grauissimo-
rū maloꝝ pductio. Nā pp̄ter ingrati-
tudinē incurrit qs multa mala. 7 cor-
poralia tpalia 7 spūalia. Dic. n. aplus
Ro. p°. de antiqs phis q qa cū cogno-
uissent deū nō sicut deū glificauerunt
neq; grās egerūt. s euanuerūt ī cogi-
tationibus suis sibi ipsis attribuētes
bnficiū a deo cōcessum intellect⁹. ppt
h vitiū ingtudinis tradidit illos de⁹
in reprobū sensum 7 ī vitia ydolatrie
7 cōtra nām. i. tradi pmisit. Et postea
ponit multa alia grauia ī que īcurre-
rūt. Repletos inquit oī iniqtate. ma-
litia. fornicatione. auaritia ꝛc. ibi vi-
de. Ezechias rex itēm post victoriā
maximā 7 liberationem de manibus
Senacherib. qa nō sufficiēter gratias
egit cātādo canticū dnō sm morē il-
lius tpis. iō ppter īgratitudinē egro-
tauit Ezechias vsq; ad mortē vt dicit
Josephus. parꝫ Ysa. 38° ca°. Joas rex
iuda q ingratissim⁹ fuit erga Joiada
sūmū sacerdotē. Nam vxor ei⁹ occul-
tauit eū cū eēt puulus 7 qreret ad oc-
cidēdū ab Athalia. Cū p⁹ mortuo Jo-
iada filius eius Zacharias rephēdēt
eū de vitijs suis. adeo malus 7 ingtus
fuit q fecit eū occidi. Un postea infir-
matus ē 7 male sibi fuit. hr. 2. palipo.
24°. Uiri sichen. qa īgrati fuerūt oc-
cidentes. 17. filios Gedeonis a q libe-
rati fuerāt de manibus Madianitarū
occisi sunt. 120. milia ex eis. iō susti-
nuerūt multā pssurā. Judei īgratis-
simi de bnficijs xpi dispsi sūt. Magis
aūt ipse xpus d nra ingratitudine cō-
qrit q de sua passione. dicēs p deuotū
Ber. Ad te clamo qui p te morior. Vi-
de plagas qbꝫ afficior. Vide clauos q-
bus cōfodior. 7 cū sit tantus dolor ex-
terior: intus tn plus crucior q te in-
gratū experior. Hui⁹ ingratitudinis
mirabat Salomon Ecclesiastes. 9°. di.
Ciuitas pua 7 pauci ī ea viri. venit cō
eā rex magnus. 7 extruxit munitio-
nes p gyrū. 7 pfecta est obsidio. īuen-
tusq; vir paup ī ea. 7 liberauit eā p sa-
pientiā suā: 7 nemo deinceps recor-
dat⁹ ē paupis illi⁹. Ciuitas h mūdus
est. pua ē respectu vniuersi. pauci vi-
ri. i. vtuosi ī ea. rex q venit cōtra eam
diabolus qui oēs tenebat obsessos ut
capet p dānatiōes. paup īuent⁹ in ea

xp̄us ē q liberauit eā p prudētiā suā diabolū passiōe supando. Sʒ nō ē qui recogitet tātū bñficiū ⁊ q audiat v̇ba illius paupis. ğ maxiā ingtitudo ⁊c. Et sic pʒ ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars tītia hui⁹ s̄mōis. in q̄ ponit̄ t̄tiū qđ clamat ingtitudinē fugiēdā quod ē diuinoꝝ bñficioꝝ subtractio.

Ettio ī isto s̄mōe ponit̄ t̄tiū qđ clamat ingratitudinē esse fugiēdā qđ ē bñficioꝝ subtractio ⁊ cōcessoꝝ ablatio. p̊ clamat pmissoꝝ bñficioꝝ subtractio. Nā dic Aug⁹. Nō ē dign⁹ dādis q nō ē dign⁹ datis. Et Sap. 16°. dr̄. Ingti spes tanq̄ hybnalis glacies tabescet. i. deficiet. qa s. nō recipiet bñficia q̄ sperabat. Ipsa demū glia fidelib⁹ pmissa ingt⁹ puat̄. Vñ glo. sup eplam ad Cor. Nemo donis dei fit dign⁹ q eis extitit ingratus.

Ad q̄ꝝ declaratiōē nō fm̄ Tho. q circa ingtū duo sūt cōsiderāda. Primū qdem. qd ipse ingtus dign⁹ sit pati. ⁊ sic certū ē q meret̄ bñficiꝝ subtractionē. Aliud ē ɔsiderādū. s. qd oportet ipsi bñficiatū facē. Et p̊ qdē non dʒ eē facilis ad ingtudinē iudicandā. qa frequent̄ ut ait Sen̄. qui nō reddit ingratus ē ex eo videlʒ qa forte non occurrit ei facultas aut opportunitas reddēdi. 2° dʒ attēdē bñficia ut beneficiatū de ingto faciat gtū. qđ si nō pōt p̄ bñficio facē faciat 2°. Q̄ si bñficijs multiplicatis ingtitudinē augeat ⁊ peior fiat. tūc a bñficioꝝ exhibitiōe cessare dʒ. Et sic facit gliosus de⁹. de q̊ dr̄ Luc. 6°. q benign⁹ ē sup ingtos ⁊ malos. quē imitari debem⁹ ut ibi dr̄. Nam ut dicit Jero⁹. Moderatio dei ac pietas solū redditū nostrū q̄rit ac nos cupit lōga sua bonitate saluare. videlʒ nō subtrahēdo bona nob̄ collata. dū expectādo ad pniāʒ. addēdo q̊tidie ⁊ alia ut gti reuertamur ad eū. Et subdit Jero⁹. Q̄ si nō ɔuertimur. si duri colli sum⁹. si vsq̄ ī finē pseueram⁹. assidue peccātiū nō miseret̄ de⁹. dis. 93. Et iō noli obliuisci oēs retributiōes ei⁹. ß bñdic aīa mea dño. Aīa hʒ potētias q̄b⁹ opat̄. s. intellectiuā. volitiuā ⁊ sensitiuā. Bñdic ğ aīa mea ītellectu rememorando ⁊ cōsiderādo tibi bona collata. Oīa nr̄a sūt ait apl̄s. 1. Cor. 3°. s. diuinalia ad fruēdū. i. psone dīne Intellectiua. i. angeli ad seruiēdū. qa ut dr̄ Heb. p̊. Oēs administratorij sūt spūs ⁊c. Nālia ad cōuiuēdū. i. hoīes. Irrationalia ad vtēdū. ps. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ ⁊c. Disce ait Ber. cōsiderare singula q̄ tibi apponunt̄. s. bñficia ut nulla sint q̄ debita grāꝝ actiōe frustrēt̄. Benedic affectu sup oīa diligēdo tātū bñfactorē. Vñ Aug⁹ in li° d' cathetiçādis rudib⁹ ait. Si amare piget. redamare nō pigeat. s. deū p tādis bñficijs. Sʒ tanta ē ingtitudo hoīs ut qđcūq̄ tpale etiā vile magis q̄ deū diligat. Vñ ī finali iudicio hāc ingtitudinē exprobrādo repbis ondet dicens ut ait Johes Criso⁹. Ego ppt̄ vos hō fact⁹ sū. ppt̄ vos delusus ⁊ crucifix⁹. Vbi ē tantaꝝ īiuriaꝝ meaꝝ fructus! Vbi ē seruit⁹ quā mihi p p̄cio sanguinis mei debuistis! Ego sup gliāʒ meā vos amaui. cū essem de⁹ appares hō. ⁊ vos oēm rē rē vilissimā āplius dilexistis q̄ iusticiā meā ⁊ fidē. h̄ ille. Benedic sensitiua potētia. i. voce laudādo deū ⁊ oīb⁹ sensib⁹ sibi seruiēdo. Ad h̄. n. obsequiū p̄stādū deo īducit dīs creatura seruiēs ad nutū suo creatori Vñ dicit Vgo de scō victore. q q̄libet

creatura trina voce quelibȝ alloq̇t᷑ vi-
delicȝ accipe·redde·fuge·Accipe bn̄fi-
ciū ex me tuū vsu. Accipe inqt celum
a me illuminatiōȝ ⁊ motū. Accipe in-
qt ignis a me calorē. Accipe ab aere re
spiratiōȝ. Accipe ab aqua refrigeriū ⁊
lotionē. Accipe ait t̄ra a me aīalia·vic-
ctualia·metalla ⁊ sustētationē. Alia
vox dic. Redde.s. obsequȝ tuo bn̄fac-
tori ⁊ meo creatori q iō me creauit ut
tibi seruirē. Ego ut ḡta sp̄ tibi obseq̇r
dn̄ tibi seruio. Tu ḡ multo magis sibi
obsequiū p̄sta ī honorē suū me vtēdo
⁊ sibi de meo obseq̄o tibi impēso ḡras
agēdo ne inḡta īueniaris. Alia vox ē
Fuge.s. suppliciū tibi paratū ꝑpt̄ inḡti-
tudinē. Nam si ingrata eris nō bn̄ me
vtēdo ⁊ ḡras agēdo oēs erim⁹ ꝯ te ad
iudicādū ꝓ deo tuā inḡtitudinē. Sap
5°. Pugnabit ꝓ eo orbis t̄raꝝ ꝯ insen-
satos. Celū dicet: lumie meo ī ꝑpetuū
p̄uet᷑. Ignis aūt. a me ī īferno cruciet᷑.
Aer. ī me vētilet᷑. Aqua. ꝑ me infrigi-
det᷑. Terra. in centro meo vbi collecte
erūt oēs īmūditie elemētoꝝ īcarcēt᷑.
2° ī ista p̄te clamat fugiēdā eē inḡti
tudinē cōcessoꝝ bn̄ficioꝝ ablatio. Nā
Aug⁹ ait. Qd̄ de⁹ dedit ḡtis·abstulit
inḡtis. Vn̄ saluator nr̄ p⁹q̄ȝ ī euāgelio
hodierno Math. 21° ca°. posuit pabo-
lam vinee plātate ⁊ locate agricol᷑ vbi
ondit᷑ ingratitudo illoꝝ·dixit. Ideo
auferet᷑ a vob᷑ regnū dei. Vinea. n. de-
siḡt aīam quālibȝ q̄ a deo plātat᷑ ī cre-
atiōe ī q̄ ponit᷑ torcular remorsus cō-
sciētie. ⁊ turris ratiōis ex q̄ possit vidē-
do amicos ab īimicis discernē. Sepe cīt
cīdat᷑. i. custodia āgelica q̄ vndiq̄ȝ cu-
stodit. Locat colonis. s. appetitiuo in-
tellectiuo ⁊ sensitiuo. Vites ī ea sunt
inclinatiōes ad v̇tutes. uel qd̄ plus ē
habit⁹ v̇tutū q infundūt᷑ ī baptismo

Tēp⁹ fructuū appropinquat cū īcipit
hr̄e vsū liberi arbitrij q̊ dȝ ī honorem
dei fructū ꝓducē bonoꝝ operū. Tunc
mittit de⁹ nūcios suos. i. bonas īspira-
tiōes ⁊ īstinct⁹ mētales ad bn̄faciēdū
uel documēta p̄dicatoꝝ ⁊ alia. sed ut
inḡtus illos mortificat ⁊ cōtēnit. De-
mū ipse fili⁹ dei ī sacro altari venit ad
eū. Sȝ uel nō recipit uel receptū ejicit
extra se ⁊ crucifigit mal᷑ opib᷑·ſm q̄
ait ap̄ls ad Heb. 6° ca°. de p̄uis xp̄ico-
lis. Rursus crucifigētes dei filiū in se-
metipsis ostētui habētes. Quid ḡ fa-
ciet dn̄s his inḡtis? Auferet ab eis re-
gnū dei·illud videlȝ de q̊ ait ap̄ls Ro.
14°. Regnū dei nō ē esca ⁊ pot⁹. ſȝ iusti-
cia pax ⁊ gaudiū in sp̄ū scō. Justicia
aūt ē oīs v̇t⁹ ſm ph̄m 5° ethicoꝝ. Pa-
tēt p̄dcā ꝑ exēplū illi⁹ ꝓph̄ inḡti de q̊
ī p̄s. dr̄. Obliti sūt deū q saluauit eos
qui fecit maḡlia ī egypto·mirabilia ī
t̄ra Cham·terribilia ī mari rubro. Et
dixit ut disꝑdēt eos. Vbi pōit p̄s. illo-
rū inḡtitudinē·qa obliti sūt deū non
solū in h᷑ qa non dilexerūt nec lauda-
uerūt deū bn̄factorē suū·nec aliqd in
ei⁹ obsequȝ fecerūt·ſȝ ḡuit᷑ offenderūt
adorātes vitulū aureū ꝓ deo ⁊ ꝯgrē-
tes de eo ⁊ indignati sūt ꝯ eū. P̄s de-
scribit bn̄ficioꝝ a deo collatorum ibi
multitudinem. Qui saluauit eos ꝛc.
Saluauit eoꝝ patres t̄pe famis ī egy-
pto. fecit magnalia in egypto·copiose
multiplicādo eos·flagellādo egypti-
os multipliciter. Terribilia ī mari ru-
bro·eos ꝑ mediū sicci maris ꝑducendo
⁊ Pharaonē egressū cū exercitu ī aqs
submergēdo. Mirabilia ī terra Cham
ꝑ desertū ꝑducēdo cū pastu māne de
celo. ⁊ t̄rā Cham. i. t̄rā ꝓmissiōis ipsis
habitatoribus extinctis ī possessionē
cōcedēdo. Itē subdit ingratitudinis

punitiões ibi. Ut dispderet eos p vniuersũ ĩ suos 7 ancillas destructa vsq3 ad fũdamẽta itr̃m. 7 ĩnũerabilib9 psonis mortuis gladio fame 7 peste exillis a bexercitu Titi 7 Vespasiani 7 dimis infidelitad 7 alijs deditos 7 puatos bñficijs spũalib9 7 tpalib9 ad eternã dãnatione deducit. O ingti xp̃iani. Bonũ ẽ aliena mala fugiẽda ĩtueri. ait Señ. Demũ ita veniet vobis 7 peiora si ingrati fueritis ĩuẽti. Saluauit uos a pctĩs urĩs p passiõz suã. fecit magnalia ĩ egypto tenebrosa mundi. qa magna documẽta doctoꝝ. magnas cõuersiões pctoꝝ. magna exẽpla pfecte vite scõꝝ. Fecit mirabilia ĩ tra Chã in tra eccle mirabilia miraculoꝝ. mirabilia sacroꝝ 7 int ea p̃cipue eucharistie. Terribilia in mari rubro. qa pstratiões diaboli 7 oĩuz pctõꝝ ĩ mari pnie 7 lachrymaꝝ: 7 ĩ mari rubro effusionis sanguinis martyꝝ gl̃iosoꝝ. Un timẽ habem9 ne si ĩueniamur ingratis bñficijs puemur 7 dispgamur: 7 tpaliter dati ĩ captiuitatẽ illoꝝ: 7 spũalit in cruciatu demonioꝝ. 3° in ista pte ponẽda eẽt alia oclo q. s. ppter ingtitudinẽ pctã dimissa redeũt. ut declaratũ ẽ ĩ sermonario de pnĩa ĩ tractatu de cõfessiõe. Nã seru9 etiã liberatus a seruitute ppt ingtitudinẽ cõmissam erga dñm suũ redigit in seruitutẽ fm iura ciuilia. C. de obsequijs p̃rono p̃stãdis. l. si manumissori tuo. et in Autẽtico ut libti de ceto. §. qa etiã. coll. 6. et. 13. q. 1. c. itẽ p̃cepit. Et iõ dic tex. C. de libert 7 eoꝝ liberis. l. Si manumissus ingtus circa patronũ extiterit suũ. 7 q̃dã iactãtia uel otumacia ceruices aduersus eũ erexerit. aut leuis offense culpã otraxeit: a p̃rono tuti9 sub ĩperio ditioneq3 mittat. filijs etiã q p9ea nati sũt seruitur9. h ibi. Et iteꝝ hr talis text9. s. Et qm̃ scim9 multas ratiões ad ĩuicẽ factas cõtẽtiões. illũ solũ tanq3 ingtũ circa frẽm effectũ p ticipare lucrũ nõ ocedim9 q voluerit mortẽ fratri. aut crimĩalẽ ꝯ eũ ĩducẽ ĩscriptionẽ. aut subs ei9 pperauit inferre iacturã. In Autẽtico de nuptijs. §. ingtitudinẽ. coll. 3. cõstitut. 1. et. ff. de ioffi. testa. l. papinian9. §. memĩsse. Et q 7 a qb9 manumissi liberi nõ fiãt. l. nõ fiũt 7c. Hui9 sile hr ĩ tractatu de p̃cepto sabbati ĩ. l. politica. Spũalit g sic fiet a deo d bñficijs suis ingtis. Dicit. n. aplus ad Heb. x°. deteriora mereri supplicia q filiũ dei cõculcauerit 7 sanguinẽ eius pollutũ duxerit q3 iudeũ. 7 h ppt ingtitudinẽ. Quãto. n. quis maiora bñficia recipit. tãto faciẽs mala magi ingtus ẽ. Un cetis paribo magis ingt9 ẽ 7 g̃ui9 peccat 7 g̃ui9 punit. Ex q seqt q3 peodẽ pctõ cetis paribo magi puniet fidelis q3 ĩfidelis. 7 religiosus q3 laic9. 7 p̃lat9 q3 sbdit9 qa pl9 ingt9. Ad q d facit qd dic Urban9 papa. 12. q. 1. scim9. Et exẽplũ ĩ vitis patrum de illa caluaria q adiurata dixit in vita fuisse paganã 7 ĩ inferno eẽ. 7 sub paganis iudei. 7 sub iudeis mali xp̃iani ĩ pfũdo. A q nos liberet ille q coĩcatiõe suoꝝ beneficioꝝ gratos esse pclamat: qui cũ p̃re 7 spũ scõ viuit 7 regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato post secũdam dñicã in quadragesima. de contẽtione etiã inanis glorie filia Sermo. 55°.

Omne quod ẽ ĩ mũdo aut ẽ cõcupiscẽtia carnis 7c. Iterũ vbi s.

f z

Postq̃ʒ supi⁹ fratres carissimi abũdʒ diffuseqʒ tractauim⁹ de ypocrisi ⁊ ingratitudine inanis glie filiabus: seq̃t tractare de cõtentiõe filia eiusdẽ vanaglorie. ut ponit Greg⁹. Quia ut dic sanctus Tho. scda scde. q. 38. arti. 2ᵒ. et Alex. ĩ secũda pte sũme in tractatu de cõtẽtiõe. Cõtẽtio est quedã discordia in ṽbis. Discordãtiũ aũt vterqʒ ĩ suo sensu stat ⁊ vn⁹ altiͥ nõ acqescit. Propriũ est aũt supbie ⁊ ianis glie ꝓpriã excellẽtiã q̃rẽ. Sicut aũt discordãtes sũt aliq ex h̃ ꝙ stant corde ĩ proprijs. ita supbi ⁊ vanaglĩosi sũt cõtendẽtes ex h̃ ꝙ vn⁹qsqʒ ṽbo qd̃ sibi videt̃ defendit: ut sic nõ videat̃ min⁹ bene q̃ʒ aliȷ cogͦscẽ id de q̃ cõtẽdit̃. Cũ cõtentione magnã vicinitatẽ hʒ litigiũ. Et iõ hic tractabim⁹ de vtroqʒ. qa ut ait Johes. Omne qd̃ est in mũdo ꝛc. De qua cõtentiõe tres consideratiões in p̃nti sermone faciemus. quarũ

Prima dicitur cõtentiõis diffinitio.
Secũda ṽo cõtentiõis diuersificatio.
Tertia ṽo cõtentiõis offensio.

Pars prima hui⁹ s̄monis. in q̃ ponit̃ cõtentiõis quidditas ⁊ diffinitio.

Rimo igit̃ ĩ isto s̄mõe sciendũ ẽ ꝙ cõtẽtio sic diffinit̃ ab Amb. Cõtẽtio ẽ ĩpugñtio veritatis ꝑsistẽs ĩ sermõe cũ vincẽdi cũ cõfidẽtia clamoꝛ. Sup q̃ diffinitione dic Alex. ĩ secũda pte sũme sue in tractatu ď diuisiõibꝫ pctĩ. in illa diuisione q̃ ẽ ĩ pctm̃ cordis ꝛc. ꝙ ista diffinitio dat̃ cũ circũstãtia agg̃uãte. Quidã. n. clamore vincẽ volũt ut non tm̃ sit ibi ĩpugñtio ṽitat̃. ꞩ clamor indebitus. Nihilomin⁹ tñ ĩpugnatio veritatis maliuolẽtia arguitiõis ẽ cõtentio

Vñ dr̃. 2. ad Thimot̃. 2ᵒ. ĩ glo. Solẽt ĩ cõtentiõe talia opponi elimato maliuolẽtie argumẽto vnde moueãt aĩos ĩsipiẽtiũ fratꝝ. Vñ gñalit̃ cõtẽtio põt dici ĩpugnatio veritatis ꝑsistẽs ĩ sermõe cũ vincẽdi. Et diffinit̃ h̃ cõtẽtio ꝑut ẽ pctm̃. Nã cõtentio etiã ponit̃ a Tullio in 2ᵒ rhetorice. color rhetoric⁹ ⁊ tũc diffinit eã sic. Cõtentio ẽ oratio ad cõfirmãdũ ⁊ cõfutãdũ accõmodata. Inq̃ʒtũ ãt ẽ vitiũ apl̃s admonet vitare. Ro. 13ᵒ. di. Nõ ĩ ꝯtẽtiõe ⁊ emulatiõe. s. ãbulem⁹ ꝯuersando. Et Cato. Contra ṽbosos noli contẽdẽ ṽbis. Et Greg⁹. Ego puto salua fide meli⁹. s. eẽ alieno ĩtellectui credẽ q̃ʒ ꝯtẽtiõibꝫ deseruire. Et Cleobalus ph̃us cõsulebat mulieri nõ eẽ familiarẽ nec cõtẽdẽ cũ suis p̃ntibꝫ alienis. Et iõ cõtentiosus ꝓhibet̃ ordinari. dis. 46. §. p̊. et c. seditionarius. Nõ litigiosũ ait apl̃us. i. Thimot̃. 3ᵒ. s. oꝫ eẽ epm̃. qd̃ etiã extẽdit̃ ad alios clericos. Rõ autẽ h⁹ ꝓhibitiõis ẽ ut dic Gratian⁹ vbi s̃. qa cõtẽtiosi ⁊ litigiosi sũt supbi. uel adulatiõibꝫ sibi aĩos p̃ncipũ conciliant. uel fr̃ibus suis detrahendo infamie notã ĩgerũt. uel int̃ frẽs seminãdo discordiã seditiões facẽ nũq̃ʒ cessant. Ostẽdit aũt Jacobꝫ ca. 4ᵒ. sue canonice tale vitiũ ꝓcedẽ ex ꝯcupiĩa ꝑut videlʒ cõcupiscẽtia ĩportat ĩclinatiõʒ habitualẽ ad pctã q̃cũqʒ. vñ ait. Unde bella ⁊ lites ĩ vob̃ nisi ex ꝯcupiscẽtijs q̃ militant ĩ mẽbris ṽr̃is! Est tñ aduertẽdũ ꝙ differẽtia ẽ int̃ cõtẽtionẽ ⁊ litigiũ. qa cõtẽtio opponit̃ concordie seu caritati. Litigium ṽo amicicie. Pro cui⁹ declaratiõe dic beatus Tho. scda scde. q. 116. arti. p̊. ꝙ litigiũ ꝓprie consistit ĩ ṽbis cũ. s. vn⁹ ṽbis alti⁹ cõtradicit. In qua ꝯdictiõe duo p̃nt attẽdi

Qñq3 cõtingit ɔ̃dictio ꝓpt̃ ꝑsonã di-
cẽtis cui ɔ̃dicẽs cõsentire recusat ꝓpt̃
defectũ amoris ad aĩos vniẽtis. ⁊ h̃ videt̃
ptinẽ ad discordiã ɔ̃triã caritati. Qñq3
do ɔ̃dictio orit̃ rõne ꝑsone quã cõtri-
stare nõ veret̃. ⁊ h̃ ɔ̃dictio est litigiũ
ɔ̃triũ amicitie seu affabilitati ad quã
ptinet delectabilit̃ aliis cõuiuẽ. Vñ dic
phus ĩ 4° ethicoꝝ q3 q ad oĩa ɔ̃dicunt
cã ei⁹ q̃d ẽ ɔ̃tristare neq3 q̃scũq3 curã-
tes: discoli ⁊ litigiosi vocant̃. Et sic p3
qd sit cõtẽtio ⁊ quõ ꝓhibet̃ ⁊ q̃ diffe-
rẽtia ẽ int̃ cõtẽtionẽ ⁊ litigiũ. patet q3
ps ꝓma hui⁹ sermõis.

Pars secũda hui⁹ sermõis. in q̃ ponit̃
cõtẽtiõis diuisificatio siue variatio.

Ecũdo ĩ isto sermõe sciẽdũ ẽ
q3 multiplex ĩuenit̃ cõtẽtio ⁊
maxĩe triplex. Prima ẽ cõtẽ-
tio disputatoria. Secũda est cõtentio
litigatoria. Tertia ẽ cõtẽtio ostẽtato-
ria. ꝓ dico q3 ẽ cõtentio disputatoria
ꝫ irrationabilit̃ facta. Ait. n. sapientia
ꝓ̃. 20. Honor. n. ẽ viro si sepauerit se
a cõtẽtiõibꝫ. Et Iac. 4° ca°. ait. Vbi. n.
zelus ⁊ cõtẽtio ibi ĩcõstãtia ⁊ oẽ op⁹
prauũ. S3 q̃rit̃ vtꝝ liceat ĩ disputa-
tiõe cõtẽdẽ. Ad h̃ r̃ndet̃ ꝭm Alex. ĩ
secũda pte sũme sue ĩ tractatu ɔ̃ cõtẽ-
tiõe. et Tho. scd̃a scd̃e. q. 2. ĩ tractatu
de diuisiõibꝫ pcti ĩ illa diuisiõe q̃ ẽ in
pctm̃ oris. arti. 2°. q3 cõtẽdẽ ĩ disputa-
tiõe dupl̃r põt ĩtelligi. ꝓ mõ q3 cõtẽ-
dere idẽ sit q3 certare ꝓ veritate. Et sic
licitũ ẽ in casu aliquo in disputatione
cõtẽdẽ maxĩe cũ hereticis. 2° mõ ĩ di-
sputatione cõtẽdere põt intelligi idẽ
esse q3 veritatẽ ĩpugnare ⁊ cũ intẽtiõe
vicẽdi quo mõ cõtẽdũt h̃etici. ⁊ h̃ nõ
licet. Vñ nõndũ ad maiorẽ exꝑssiõ3
q3 tripliciť ẽ contẽtio vitiosa. ⁊ talis ẽ
multũ euitanda. ꝓ q̃a ɔ̃ scĩe verita-
tẽ. 2° q̃a ɔ̃ modestie cõgruitatẽ. 3°
ꝓpt̃ mãe iutilitatẽ. ꝓ dico q3 ɔ̃tẽtio
est mala ⁊ pessima qñ. s. ẽ ĩpugnatio
veritatis aduertẽt̃ ⁊ mõ ĩordinato ⁊
cũ clamore. ⁊ h̃ ẽ pctm̃ mortale ꝭm di
ctos doc. Vñ ⁊ apl̃s ponit cõtẽtiones
int̃ opa carnis ad Gal̃. 5°. di. q3 qui ta-
lia agũt regnũ dei nõ cõsequent̃. Qd̃
d3 intelligi de rebꝫ ĩportantie ut q̃ pti
nent ad fidẽ ⁊ bonos mores. uel deter
minata ꝑ eccl̃iam uel ptinẽtia ad doc-
trinas vtiles uel alia nõbilia. Nã con-
tẽtio q̃ fit int̃ pueros ⁊ ɔ̃ veritatẽ nõ
vr̃ mortale. tñ d3 multũ vitari. 2° di-
co q3 cõtẽtio ẽ etiã vitiosa qñ etiã sie-
ret ꝓ veritate ꝫ modo ĩordinato ⁊ in-
debito. ⁊ tunc videt̃ veniale pctm̃ ꝭm
Tho. vbi s̃. nisi forte tãta inordinatio
fiat ĩ cõtẽdendo q3 nõbilit̃ sequat̃ scã-
dalum alioꝝ q̃a posset eẽ mortale. Vñ
apl̃s p⁹q̃3 dixit. Noli cõtẽdere v̂bis. 2
Thimoth. 2°. subdit cãm. Ad nihil. n.
vtile ẽ nisi ad subuersionẽ audiẽtiũ.
Subuersio aũt scãdalũ nõbile ĩportat
S3 si fiat cõtẽtio ad ĩpugnãdũ falsita-
tẽ debito mõ. h̃ ut dictũ ẽ laudabile ẽ
Vñ glo. sup illud. i. Reg̃. 14°. Accidit
ut quadã die ꝛc̃. dic. Catholici ɔ̃ here
ticos cõtẽtiões nõ cõmoueãt nisi ꝓus
ad certamen cõuocẽtur. In q̃ tñ cauẽ-
dũ ẽ ut nõ ponãt se ad contẽdẽdũ cũ
iudeis uel hereticis nisi bñ periti ne fi-
dei doctrina ɔ̃fusiõi pateat si nescirẽt
sufficient̃ r̃ndere obiectis. Insup etiã
nec corã indoctis ⁊ simplicibꝫ q̃rũ fi-
des tãto firmior ẽ ĩ eis quãto min⁹ cõ
trarietatis aliqd audierũt. Audiẽtes. n
ɔ̃tria his q̃ tenent mẽte incipiũt vacil-
lare. 3° cõtẽtio ẽ vitiosa ꝓpt̃ mãe in-
utilitatẽ. ut cũ fiũt cõtẽtiões ɔ̃ rebus
nullius vtilitatis vtꝝ sic uel alit̃ sint.
Vñ apl̃us. i. Thimoth. 6°. Si q̃s aliter

docet ⁊ nō acqescit sanis ſmōib⁹ Ihu
xp̄i ⁊ ei q̄ ſm pietatē ē doctrine: sup-
bus ē· nihil sciēs ſ lāguēs circa qōnes
⁊ pugnas v̄boꝝ· ex qb⁹ oriūtur inuidie
cōtētiōes. blasphemie· suspitiōes ma-
le· ꝯflictatiōes hoīuꝫ mēte corruptoꝝ.
Vn̄ dīc glo. sup illud. Languens circa
pugnas v̄boꝝ. i. ī expedit⁹ ad soluēdū
eas lāguēs· ait. Nō. n. recusando fidē
penit⁹ morit̄ ⁊ ad v̄itatis sciam cōua-
lescit· ſ q̄ı repētinis accessiōib⁹ lāguet
circa qōnes. Secūda ē ꝯtētio litiga-
toria. s. cū aliqs ī iudicio cōtendit ut
hēat bōa sua. Sꝫ forte q̄res vtꝝ aliqs
possit ad h̄ q̄ re habeat bona sua ꝯten-
dē cū alio ī iudicio sine pctō. Rn̄der̄
ſm Alex. vbi s̄. q̄ ꝯtētio uel importat
discordiā uel ꝯtrouersiam. p̄. n. ꝓut
cōtētio ī portat discordiā q̄ ē gn̄atiua
odij ⁊ scādali· nō ē licitū viris pfectis
in iudicio ꝯtendē. ut patꝫ. 14. q. 1. epūs
Vn̄ Math. 5°. dr̄. Ei q vult in iudicio
ꝯtēdē tecū ⁊ tunicā tollē· dimitte ei ⁊
palliū. Vn̄ apl̄s rephēdit Corinthios
q ī iudicio ad īuicē contēdebāt. di. 1.
Cor. 6°. Cōtēdit qs ī iudicio cū fratre
suo. s. h̄ modo q̄d nō licet. Vn̄ Greg⁹
dīc. Dū ꝑ trena re pax a corde cū ꝓxi-
mo scindit̄. apparet q̄ pl⁹ res q̄ ꝓxim⁹
amat̄. Hoc ḡ mō nō ē licitū sua repetē
cū ītentione litigiosa. Et sic pōt expo-
ni illud apl̄i. 1. Cor. 6°. Secularia iudi-
cia si habeti. s. h̄ mō dīo pctm̄ ē ī vob̄.
2° mō ꝯtētio pōt accipi ꝓut ī portat
ꝯtrouersiā q̄ etiā aliq̄n fit cū cā debita
⁊ sic exn̄te cā debita licitū ē ī dicto iu-
dicio ꝯtendē ⁊ sua repetē. Vn̄ Grego⁹
dīc. Nō solū cura eē oꝫ ne nr̄a subtra-
hāt̄ ſ ne rapiāt̄· nō sua semetipsos p-
dāt. Veꝝ ꝯsiderādo q̄ ī h⁹mōi ꝯten-
tionib⁹ fiūt multa pctā ex vtraq; pte
mendacia. s. piuria· odia· contumelie
fraudes ⁊ alia: forte eēt meli⁹ talia di-
mittē q̄ tot picul̄ se exponē: ⁊ ꝑcipue
qn̄ lingia sūt intricata ⁊ iudices sunt
cupiditati nō veritati dediti. vel cū al
tera pte ꝯponē etiā diminuēdo de iu-
re suo. qa vari⁹ euēt⁹ belli cāꝝ ⁊ expē-
se multe. Vn̄ et. 2. q. 5. c. si pmates. dr̄
q̄ iudex oꝫ laborare ad cōcordiā ptiū
⁊ oꝫ litigātes cōciliare. ff. de offi. p̄si. l.
illicitas. Debꝫ etiā obſuari modestia
ī litigijs. Vn̄ dr̄. 5. q. 4. c. in loco. q̄ qc-
qd aut ꝯsedētiū consultationib⁹ agit̄
aut ab accusantiū pte ꝓponit̄: sic debꝫ
mitissima v̄boꝝ relatiōe referri ut nec
ꝯtētiosis vocib⁹ sensus audiētiū tur-
bet. i. clamosus· nec iudicij vigorē de
tumultu eneruet. Tertia est ꝯtentio
ostentatoria q̄ ꝓcedit ex inuidia quā
hn̄t ad īuicē aliq erga suos p̄ncipes. i.
doctores. Nā cū vidēt doctorē alioꝝ
magı̄ laudari ⁊ ī opiniōe magı̄ q̄ suū
īuidēt ⁊ ꝯtēdut ꝯ laudātes alios. Ta-
lis ꝯtētio fuit ī Corinthis cōuersis ad
fidē a Paulo. Vn̄ eos redarguēs ait. 1.
Cor. p̊. Cōtētiones sūt ī vob̄. hoc aūt
dico q̄d vnusqsq; dicit: Ego sū cephe
i. Petri. Ego aūt Pauli. Ego v̄o appollo
Nūqd diuisus ē xp̄s. Et ī 3° ca°. Cū sit
int̄ vos çelus ⁊ ꝯtētio. i. ī uidia ex qua
ꝓcedit cōtētio: n ōne carnales estis. i.
sensuales ⁊ bestiales? Existiābāt ta-
les q̄ qui a meliori ⁊ maiori scō fuerit
baptiçatus ille maiorē grām cōsecut⁹
fuerit qa ipsi hoīes darēt grām ut xp̄s
Et sic q hēbāt affectionē ad aplm̄ eū
magı̄ cōmēdabāt ꝯ baptiçatos uel cō-
uersos ab alijs tāq̄ a nō ita scīs hoīb⁹
⁊ nō tātā ꝯferētib⁹ grām· ī uidebātq;
īuicē. Sꝫ magn⁹ error iste erat. qa ho-
mines nō sūt collatores sacramētales
ſ xp̄s. Et sic errabāt ī inuio ⁊ nō ī via
ī cedētes v̄itati. Et iō Paul⁹ redupit.

Sic ⁊ discipuli Johis baptiste existi-
mantes Johānē mḡrm suū maiorem
xp̄o · cū p̄les videret̄ ↄcurrē ad seq̄lā
xp̄i ⁊ doctrinā q̄i īuidētes sibi h̄ signi
ficauerūt. Et forte de h̄ aliq̄n ↄtende-
bāt q̄ maior eēt mḡr eoꝝ. ⁊ iō potius
deberēt seq. Sꝫ tales eos eduxit de tali
īuio cū misit duos discipulos suos di.
Tu es q̄ ventur⁹ es ⁊c̄. Math. xi°. vt. s.
vidētes miracula ei⁹ agnoscerēt ⁊ cre-
derēt verū messiā ⁊ sibi magis adhere-
rent ut dic Criso⁹. Sic q̄tidie cōtēdūt
qdā de p̄dicatoribus de doctoribꝫ de
scīs fundatoribꝫ religionū ⁊c̄. ⁊ fatue
sūt h⁹mōi cōtētiōes. ⁊ nil nisi errorē
gnānt ⁊ discordiā. Legit̄. n. q̄ duo do-
ctores q̄ꝝ vnus hēbat ī magnā deuo-
tiōꝫ Johem baptistā ali⁹ Johem euā-
gelistā. Propt h̄ disputationē īierūt.
h̄ nocte p̄cedente diē assigtā disputa-
tiōis Johes baptista suo deuoto appa-
ruit. ⁊ Johes euāgelistā suo. reuelan-
tes q̄ ipsi disputationē talē dimitte-
rēt. q̄a ipsi bene erāt cōcordes ī celis.
Nā ⁊ cōtēdentes de reductiōe Dauid
in regnū suū · tribus isrl̄ cū tribu iuda
se diuiserūt. q̄a v̄ba dura ad īuicē ha-
buerūt. z. Reg. 19°. Et alia multa pos-
sent adduci que cā breuitatis omitto.
Patꝫ igit̄ ps secūda h⁹ sermōis.
Pars t̄tia hui⁹ s̄mōis. ī q̄ declarat̄ qn̄
cōtentio est culpabilis ⁊ laudabilis.

[T]ertio in isto sermōe circa cō-
tentiōis offensionē iam pꝫ ex
p̄cedētibꝫ qd dicēdū sit. Tri-
plex. n. ē ↄtentio. s. vitupabil̄ · lauda-
bilis ⁊ mortalis. p̄. n. cōtentio ē vi-
tupabilis qn̄ excedit metā p̄sonarū ⁊
negocioꝝ. uel p̄ut ē īpugtio falsitatis
s̄ modo īdebito ⁊ īordinato. z° con-
tentio ē laudabilis p̄ut contētio ē im-
pugnatio falsitatis s̄ modo debito ⁊
ordinato sine alioꝝ maxime pusilloꝝ
scandalo. 3° cōtētio ē mortalis duo-
bus mod. s. p̄. n. contentio p̄ut īpor-
tat īpugtionē veritatis ⁊ modo īdebi-
to est pctm̄ mortale. z° mō cōtentio
p̄ut īportat īpugtionē falsitatis. s. mō
indebito uel īordinato · h̄ est qn̄ gnāt̄
scandalū alioꝝ est pctm̄ mortale. Pa-
tent ista ex cōsideratiōe p̄cedēti. Sꝫ
ad maiorē isti⁹ mãe exp̄ssiōꝫ tres con-
clusiōes ānotāt̄ · quaꝝ Prima ē q̄ cū
aliis litigare. i. ī dictis uel ī factis ali-
quē ↄtristare · aliq̄n est vitiosū · aliq̄n
est v̄tuosū. p̄ ē vitiosū ex tribꝫ cau-
sis. Prima est ex p̄mptitudine ani-
mi ad ↄtēdendū. s. cū aliqs est sp̄ p̄m-
ptus ⁊ parat⁹ ad ↄtēdendū. Secūda
ex ītētiōe aī. s. cū aliqs nihil aliud in-
tendit nisi ↄ̄dicē. Tertia ē ex delecta-
tiōe. s. cū aliqs ī ip̄a ↄ̄dictiōe delectat̄
Hec tria simul Isidor⁹ ī li° ethimolo-
giaꝝ pōit dicēs. Rixosus ul̄ litigiosus
est a ritu canino dict⁹. sp̄. n. ad ↄ̄dicē-
dū paratus ē ⁊ iurgio delectat̄ ⁊ p̄uo-
cat cōtēdentē. In q̄bꝫ v̄bis tāgit p̄di-
cta tria s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 41. arti.
p̄. z° cōtristare aliquē ī dictis ⁊ fac-
tis qn̄q̄ ē v̄tuosū. ↄtristare. s. eos q̄bꝫ
cōuiuit · ut dic p̄hus 4° ethicoꝝ. Vn̄ ⁊
ap̄lus dic. z. Cor. 7°. Si cōtristaui eos
in ep̄la nō me penitet. Et subdit cām
quare cōtristauit eos di. Gaudeo nō
quia contristati estis sed quia contri-
stati estis ad penitētiā. Et ideo his q̄
p̄ni sūt ad peccādū nō debem⁹ hilarē
vultū ōn̄dē ad eos delectādum ne vi-
deamur eorū cōsentire pctō ⁊ quodā-
mō pcti mām ministrare. Vn̄ dr̄ Eccl.
7°. Filie tibi sunt serua corpus illaꝝ ⁊
ne ōn̄das hilarem fariē tuam ad illas.
Istis. n. duobꝫ modis uel super h̄ duo
q̄ suis v̄bis uel factis cōtristat aliū nō
dr̄ litigiare · s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 114.

arti.7.° Et sic patꝫ ꝑma ɔcl̃o. Secūda ɔcl̃o est q̄ꝫ litigiū ē ḡuius pctm̄ adulatiōe. Ad cui⁹ declaratiōeꝫ nōndū ſm Tho.ſcd̃a ſcd̃e.q.116.arti.2.° q̄ꝫ iſta duo pctā ɔtia.s.litigiū 7 adulatio pn̄t cōſiderari dupliciter.ſ.extrinſece ex pte ſui motiui.7 intrinſece ex pte ſpeciei.

ꝑ.n.conſiderādo ſpēm vtriuſqꝫ pctī dico q̄ꝫ litigiū ē ḡui⁹ pctm̄ q̄ꝫ adulatio qd̄ tali ratiōe oſtendo. Tanto aliqd̄ pctm̄ ē ḡui⁹ quāto magꝭ oppoſite v̊tuti repugt.ſꝫ litigiū magꝭ opponit̄ v̊tuti affabilitatis uel amicitie. Cui⁹ rō ē qa cū v̊tus amicitie ꝑncipalius tēdat ad delectādū: litigioſus q ſuphabūdat ī cōtriſtādo ḡui⁹ peccat q̄ꝫ placid⁹ 7 adulator q ſuphabūdat ī delectando. 2.° ɔſiderādo hꝫ duo ex pte motiui ſe hn̄t ī ḡuitate pctī ſicut excedentia 7 exceſſa. Qn̄qꝫ.n.placid⁹ uel adulator ḡui⁹ peccat q̄ꝫ litigioſus duplici ratiōe. ꝑ ex pte fraudis inq̄ꝫtū adulator intendit decipe.Et formo ſic rationē.Magꝭ peccat q peccat cū dolo q̄ꝫ q peccat ſine dolo.ſꝫ ī adulatiōe videt̄ eē q̄dā doloſitas.qa adulator aliud dicit ore.aliud hꝫ ī corde.litigioſus aūt caret dolo.qa manifeſte dicit.Ille aūt q cū dolo peccat turpior ē.ut dīc phs 7.° ethicoꝝ.ḡ q̄ꝫtū ad hꝫ adulatio ē grauī⁹ pctm̄ litigio. Secūda rō ē ex pte finis.inq̄ꝫtū ꝑ adulationem adulator uel intēdit indebite honorē uel lucrū acq̄rē.ul̄ ꝑ adulationē ad peccādū inducē.qd̄ ḡui⁹ ē litigio. Qn̄qꝫ v̊o dico q̄ꝫ litigioſus ḡui⁹ peccat q̄ꝫ placid⁹ uel adulator.qd̄ ꝓbo duplici rōne. Prima ē ex pte modi peccādi.ſic. Ceteris paribꝫ grauī⁹ pctm̄ ē nocē alicui manifeſte q̄ꝫ ꝑ violētiā q̄ꝫ occulte. Vn̄ rapina ḡui⁹ pctm̄ ē q̄ꝫ furtū.ſꝫ litigioſ⁹ intēdit nocē manifeſte ſuis v̊bis aliū ɔtriſtādo.placid⁹ v̊o occulte aliū decipiendo.ḡ ꝛc. Secūda rō eſt ex pte animi.ſic. Tanto pctm̄ ē ḡui⁹ quāto ex maiori cōtēptu ꝓcedit.ſꝫ litigiū ex maiori ɔtēptu ꝓcedit qa ſit maīfeſte q̄ꝫ adulatio q fit doloſe 7 occulte.ḡ ꝛc.

Tertia ɔcl̃o ē q̄ꝫ litigiū ḡuat̄ ex duobus.s.ex ſtatu 7 cōtēptu.ḡ ſūme cauēdū. ꝑ litigiū ḡuat̄ ex ſtatu.Et formo ſic rōnē. Tāto.n.aliqd̄ pctm̄ videt̄ eē ḡui⁹ quāto ſpūali ſtatui magis repugnat.ſꝫ litigiū magꝭ repugt ſpūali ſtatui.s.ꝑlatiōis 7 religiōis eo q̄ꝫ magis opponit̄ ꝑfectiōi ꝑlatiōis 7 ɔtēplatiōis religiōis.ḡ ꝛc.Et ideo aplus.2.Thimot.2.° Oportꝫ ſeruū dn̄i nō litigare ſꝫ māſuetū eē ad oēs.In quo v̊bo oñdit q̄ꝫ religioſus dꝫ cauē a cōtētiōe. Et 10.5.q.4.c.in loco.dr̄ q̄ꝫ clerici uel mōachi ī ſynodo accuſādo ul̄ deferēdo ꝑſtrepe nō debēt vocibꝫ ɔtētioſis. 7 diſ.90.c.ſi qs monachus.dr̄ q̄ꝫ contētioſus monach⁹ a ꝑore ſuo ſm q̄litatē culpe ē puniēd⁹. 2.° litigiū grauat̄ ex cōtēptu.puta qn̄ intēdit hō ul̄ īpugnāre veritatē.uel dicētē ī cōtēptū adducē.ut ſi qs v̊bis alterius ɔdicat 7 eum ad contemptū aliorū deducat ſm Tho.ſcd̃a ſcd̄e.q.116.arti.2.° Vitande ḡ ſūt cōtētiones īutiles q vtiqꝫ inſtigantur ope diaboli cui ſūme diſplicet cōcordia hoīuꝫ.Vn̄ legit̄ ī vitis patꝝ.q̄ꝫ cū duo germani ī heremo habitarēt deo militantes.7 diu ī maxīa ɔcordia vixiſſent.nūq̄ꝫ cōtētiōis v̊bū hn̄tes.vnus eorū inſtigat⁹ a diabolo q̄dā die dixit.Tantū eſt q̄ꝫ nō fecim⁹ aliquā cōtētionē: faciam⁹ uel vnam. Cui alt̄ dixit.neſcit e ſe facē. Cui ille dixit. Ponam⁹ laterē ul̄ aliquā rē in mediū.7 dicā q̄ꝫ ē mea.7 tu econtra q̄ꝫ ē tua ꝛc.Cū igit̄ cepiſſent.p⁹ binā replicationē modo priori cū actū ꝑm⁹ loqueret̄.alius ſubito aſſentiebat di.

Accipe si tua est. Et cū pluries iterassent negociū nūq̄ʒ potuit ille vinci ut vetā cōtētionē facerent. sicq̄ʒ diabolꝰ cōfusus .ē. Vn̄ Augꝰ ī sermone de pace in regula inq̄t. Lites āt aut nullas habeatis aut q̄ʒ celerrime finiāt ne ita crescat in odiū ⁊ trabē faciat de festuca ⁊ aīam faciat homicidā. Sic.n. legitis. Qui odit fratrē suū homicida ē. Quicūq̄ʒ cōuitio uel maledicto uel in crimīs obiectu aliquē leserit meminerit satisfactiōe q̄ʒtotius curare q̄ꝺ fa- at. ⁊ illeq lesus ē sine disceptatiōe dimittere. Si autē īuicē se leserint. īuicē sibi debita relaxare debebūt ꝑpt orationes vr̄as q̄s vtiq̄ʒ quāto crebriores habeāt tāto sanctiores hr̄e debeāt. Melior ē āt q q̄ʒuis sepe ira tēptet̄. tn̄ īpetrare festinat ut sibi dimittat cui se fecisse agnoscit īiuriā. q̄ʒ q tardiꝰ irascit̄ ⁊ ad veniā petēdā tardiꝰ īclinat̄. Qui autē nō vult dimittē frī non se speret accipere orationis effectum. h̄ ille. Et iō in euangelio hodierno Luc. 15° ca°. cōtēdente filio cōtra patrem. qa filiū adolescentē qui oīa bona sua luxuriose viuēdo cōsūpserat honorifice receperat. ⁊ dicente. Ecce tot annis seruio tibi ⁊ nūq̄ʒ mādatum tuū p̄terivi ⁊c. Placauit eū paī benigne. di. Fili tu sp mecum es ⁊ oīa mea tua sūt. Epulari aūt ⁊ gaudē oportebat. qa fraī tuus h̄ mortuꝰ erat ⁊ reuixit. perierat ⁊ inuētꝰ ē. Nō simꝰ ḡ cōtētiosi ꝭ māsueti ⁊ humiles ut sic possimus puenire ad gētē etnā quā māsuetissimus Jhesus nob̄ cōcedē dignet̄ ī scl'a scl'oꝝ. Amē.

Dn̄ica tertia ī q̄dragesima ī mane. de discordia alia inanis gl'ie filia ⁊ ptialitatū iniq̄tate pessima Sermo. 56ꝰ.

Omne quod

est ī mundo aut est cōcupiscentia carnis. aut ocupiscentia oculoꝝ. aut supbia vite. Iterum vbi ꝭ. Post tractatum de cōtentione fratres carissimi: cōgrue sequit̄ tractare de discordia ⁊ diuisione q̄ ē etiā inanis gl'ie filia sub qua cōtinet̄ seditio ꝭm doc. ut species sub genē. Et iō nō numerat̄ int̄ filias vanagl'ie. qa sub discordia ɔtinet̄. Vn̄ ī isto tractatu ꝺ vtroq̄ʒ dicemꝰ. Quātū autē malum sit seditio ⁊ discordia ōn̄dit infallibilis veritas. di. in euangelio hodierno Luc. xi°. Omne regnū in seipsū diuisū desolabitur ⁊ domus supra domum cadet. Experiētia teste odibilis horribilis ē atq̄ʒ morbosa ꝑtialitas ⁊ diuisio ciuitatū. Nōne diebus nostris ꝑpter ꝑtialitatē guelfoꝝ ⁊ gibellinoꝝ ī diuersis italie ꝑtibꝰ vidimꝰ ciuitates ⁊ castra destructa atq̄ʒ cōsūpta ⁊ cōbusta. Et iō ꝓpheta ait. Mirabiles elatiōes maris .i. partialiū superboꝝ ⁊ amaroꝝ. mirabilis ī altis dn̄s .s. supbos ipos hūilians ⁊ castigans quia ut ait Johes ī ꝟbis ꝓpositis. Oē q̄ꝺ est in mūdo ⁊c. De qua discordia ⁊ seditione ī p̄nti sermone tres considerationes annotabimus. quarū Prima dicetur earꝫ diuersificatio. Secūda ꝟo ꝑticularis offensio. Tertia aūt originalis ꝓcessio.

Pars prima huiꝰ sermonis. in qua declaratur que sit differētia inter discordiam ⁊ seditionem.

Rimo igit̄ in isto sermōe cōsiderabimꝰ earū .s. discordie ⁊ seditionis diuersificationē. Ad quoꝝ declarationem tria notāda

sunt. p̊ notandū ē q̄ discordia dr̄ q̄i diuersū cor ab altero. Et iō dicūt phi morales q̄ discordia ē aliquoꝝ dissidentia quos p̄us amoris vinculū colligauerat. Et iō ait phus 8° ethicorū. Amicitia facit ex multis vnū. Discordia v̊o multa ex vno. Et Tulli⁹ li° 4° de Tusculanis q̄onib⁹ dic. Discordia est ita acerbior ītimo odio ī corde cōtenta. Et iō ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 38. arti. 2°. īportat discordia quādā diuersitatē siue disgregationē volūtatum inq̄ꝫtū. s. voluntas vnius stat ī vno ⁊ volūtas alterius stat in alio. Et iō ponitur filia vanagl̄ie. qa q̄ volūtas alicui⁹ in ꝓprio stat ꝓuenit ex h̄ q̄ qs p̄fert q̄ sūt sua his q̄ sūt alioꝝ. Et h̄ cū sit īordinate ptinet ad sup̄biā ⁊ ianē gl̄iam. q̄ ē eius filia ꝛc. 2° notādū q̄ discordia ē pctm̄. qa ut ait btūs Tho. vbi s̄. arti. p̊. Quis volūtas vni⁹ hoīs inq̄ꝫtū inheret volūtati dei sit regulata ſm p̄mā regulā. s. dei. ⁊ iō discordare a tali volūtate ꝓximi ē pctm̄. qa p h̄ discordat a dīna regula. Sꝫ si voluntas hoīs ē deo ꝯtria. ē quedā puersa regula a q̄ discordare bonū ē. Vn̄ sicut facē discordiā p quā tollitur bona cōcordia quā caritas facit ē graue peccatū. Propt̄ h̄ dr̄ ꝓv̊. 6° ca°. Sex sūt q̄ odit deus ⁊ septimū detestat̄ aīa eius. ⁊ ponit h̄ septimū: qui seminat inter frēs discordias. q̄d ē officiū diaboli q̄ semīat çiçania ī medio tritici. Math. 13°. Sic causare discordiā p quā tollit̄ mala concordia. de qua dr̄ Eçech. . ca°. Maledicta eoꝝ concordia. s. ī volēdo malū. laudabile ē. Q̄d ītelligēs Paul⁹ posuit discordiā int̄ phariseos ⁊ saduceos q̄ ꝯcordabāt in iniusta psecutiōe ⁊ nocumēto sui. Dr̄. n. act. 23°. Sciēs aūt Paulus quia vna ps eēt saduceoꝝ. alīa phariseorū: exclamauit in cōcilio: De spe ⁊ resurrectiōe mortuorū ego iudicor. Et cum h̄ dixisset: facta ē dissensio int̄ saduceos et phariseos. Hoc etiā fecit xp̄us di. Nō veni mittē pacē s̄ gladiū. Math. x°. s. sepando ꝯcordiā ī malo. Q̄n āt discordia sit pctm̄ patebit in parte sequēti.

Tertiū notādū ē q̄ seditio ꝯtinetur sub discordia ⁊ aliud est ab ea. Importat. n. discordiam nō quācūq̄ s̄ inter ptes alicui⁹ multitudinis. Vn̄ Isidor⁹ dic in li° ethimologiaꝝ q̄ seditiosus ē q̄ dissensiones aīoꝝ facit ⁊ discordias gignit. Cōuenit āt ſm Tho. scd̄a scd̄e q. 42. arti. p̊. in aliq̊ cū scismate rixa ⁊ bello. ⁊ ī aliq̊ differt. Cōuenit. n. ī h̄ qa īportat quādā ꝯdictionē. Differt aūt a scismate. qa scisma opponit̄ vnitati sp̄ūalis multitudinis ecc̄ie. Seditio āt vnitati tpali seu seculari. s. multitudini ciuitatis. Differt autē a bello ⁊ rixa. qa bellū ꝓprie est ꝯ ex̄neos hostes q̄i multitudinis ad multitudinē. Rixa aūt vni⁹ ad vnū. uel paucoꝝ ad paucos. Sꝫ seditio ꝓp̄e ē int̄ ptes vni⁹ multitudinis int̄ se dissentiētes. puta cū vna ps excitat̄ ī tumultū ꝯ aliam. Differūt etiā bellū ⁊ rixa a seditione in h̄. quia bellū ⁊ rixa īportant impugnatioꝫ ī actu. Sꝫ seditio dici pōt siue sit h⁹mōi īpug̃tio ī actu siue fiat p̄paratio etiā ad impug̃tionē h⁹mōi. Vn̄ glo. su p epl̄am. 2. ad Cor. ait. Seditiones sūt tumult⁹ ad pugnā. s. cū aliq̄ se p̄parāt ⁊ ītēptāt pugnare. Et iō h⁹mōi seditio ē g̃ue pctm̄ ut patebit. ī. Et sic pꝫ ps p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secunda huius sermonis. ī qua declaratur si discordia ē culpabilis. ⁊ quō triplici lege rep̄bat̄.

Ecūdo in isto sermone circa offensiōeꝫ discordie queritur Vtrū discordia sit peccatum

mortale. Ad quod rñdet᷑ ꝙ discordia
aliqñ nullū ē pctm̄. aliqñ veniale. ali-
qñ mortale. Pro cuiꝰ declaratiōe dic
beatus Tho. scd̄a scđe. q. 38. arti. pͦ. ꝙ
discordia opponit᷑ concordie q̄ causat᷑
ex caritate. Caritas aūt multoꝝ corda
cōiungit in aliqđ vnū qđ ē ꝑncipalit᷑
bonū diuinū. secūdario bonū ꝓximi.
Discordia igit᷑ ea rōne cōtingit tripli-
cit᷑ fieri. pͦ ꝑ se ⁊ intētiōe qñ. s. dissen
tit ab aliis i aliqͦ qđ est manifeste ad
honorē dei uel bonū cōe ⁊ ꝑuate ꝑso-
ne. aduertēs illud eē bonū. ſ ꝓpt᷑ odiū
īuidiā ⁊ īimicitias uel ꝑtialitates dis-
cordat. Talis etiā si martyriū sustinēt
non saluaret᷑ in tali discordia manens
q͞a hͨ ē ꝗuissimū pctm̄ mortale etiā si
timore ductus hͨ facēt: ꝓpt᷑ ꝯtrietatē
ad caritatē. licꝫ ꝑmi motꝰ hꝰmōi dis-
cordie ꝓpt᷑ ī ꝑfectionē actꝰ sint etiam
venialia. Vn̄ ap̄lus ad Gal᷑. 5ͦ: int᷑ op͞a
carnis ponit dissensiōes. i. discordias
⁊ đ eis dicit. Qui talia agūt regnū dei
nō cōsequent᷑. Et q͞a illud est magnū
pctm̄. iō dis. 90. c. pͦ. dr̄. Studēdū est
ep̄is ut dissidētes. i. discordantes frēs
siue clericos siue laicos ad pacē cohor-
teant. Qđ si nollent. dr̄ dis. eadem. c.
Oblatiōes dissidentiū fratꝝ neqꝫ ī sa-
crario neqꝫ ī gaçophilatio recipiātur.
cū. s. odiū ē notoriū ⁊ apertū ſm glo.
ibidē. 2ͦ cōtingit discordia ꝑ accñs
⁊ sine intētiōe. ſ cū errore. ꝑiculo. uł
ꝑtinaci inhesione. ut cum agit᷑ aliqd
qđ sač clare apparet eē ad honorē dei
uel bonū cōe uel ꝑuate ꝑsone: ⁊ maio-
ri ꝑti ⁊ sapiētioꝝ q ī facto repiūt᷑ vi-
det᷑ tali modo fiendū: ⁊ aliqs dissentit
ab eis ⁊ nō cōcordat. q͞a sibi nō videt᷑
hͨ bonū uel ita bonū. Et hͨ nō est sine
pctō veniali saltē uel etiā mortali ſm
m̄ām ī qua discordat. q͞a nimis de suo
sensu presumit. contra illud ꝓ. 3ͦ ca.:
Ne īnitaris prudētie tue. quod hr̄ de
cōstitut᷑. c. pͦ. et illud. 2. Cor. vlt. Idē
sapite. pacē hēte. Secꝰ āt si illud ī qͦ cō
uenirēt nō ꝯcordare laudabile ē. ſm
illud Exo. 23ͦ: Nō seq̄ris turbā ī malū.
Nec ille ꝓpe discordat ab eis ſ ipsi ab
eo. Et iō si dicat᷑. Pctm̄ ꝑcipue mor-
tale ī scīs viris non īuenit᷑. ſ etiā ī scīs
viris īuenit᷑ discordia. Dr̄. n. Act. 15ͦ:
Facta ē dissensio int᷑ Paulū ⁊ Barna-
bā ita ut discederēt ab īuicē. ǵ discor-
dia nō ē pctm̄ mortale. Rn̄detur ꝙ
discordia que fuit int᷑ eos fuit ꝑ accñs
⁊ nō ꝑ se. Vterqꝫ. n. intēdebat bonū ſ
vni videbat᷑ hoc eē bonū ⁊ alīj aliud
qđ ad humanū defectū ꝑtinebat. Nō
enī erat talis ꝯtrouersia ī his q̄ sūt de
necessitate salut᷑. q͞uis id ipsum fuit
ex diuina ꝓuidentia ordinatū ꝓpter
vtilitatē inde sequentē. ǵ patet qñ ē
veniale. 3ͦ mō cōtingit discordia int᷑
duos uel plures sine peccato vtriusqꝫ.
Et hoc uel quia est de eo quod non ē
manifeste bonū. uł quia vterqꝫ inten-
dit bonum uel honoris dei uel proxi-
mi vtilitatē. ſ vni videtur vno modo
agendū aliquid quod tractatur. alte-
ri aliud cōtrario modo. ⁊ rōnes ꝓba-
biles sunt ꝓ vtraqꝫ ꝑte. ⁊ plures sunt
⁊ sapientes sunt pro vtraqꝫ parte. uel
inter duos magne auctoritatis uel ꝓ-
babilitatis. Et sic etiā ī sanctis viris
aliquādo īuenitur discordia. ut exem
plificatū est de Paulo ⁊ Barnaba. Et
sic patꝫ ꝙ discordia est malum ⁊ qñqꝫ
peccatum mortale. Et ideo reprobat-
tur ⁊ detestatur triplici lege: ⁊ vnitas
approbat᷑. s. lege nate. lege scripture
⁊ lege gratie. pͦ reprobat᷑ discordia
lege nate ⁊ vnitas ꝓbat᷑ triplicit᷑. ra-
tiōe. auctoritate. ⁊ exēplificatiōe. pͦ
ꝓbat᷑ ī lege nāe discordiā repbatā ēē.
triplici ratiōe. pͦ ex pr̄is singularitate

2° ex animi vnitate. 3° amoris itegri-
tate. p̊ ex pr̄is singularitate. Cū.n.
simus filij eiusdem patris celestis. ri-
diculū est ⁊ pessimū malum q̄ non in
pace ⁊ cōcordia viuam⁹. q̄a sicut mē-
bra q̄ sūt sub vno capite vnū corpus
cōstituūt. ⁊ filij sub vno p̄re vnā do-
mū efficiunt. Ita ⁊ nos q vnū deū ha-
bem⁹ i celis. vnū p̄latū in t̄ris. vnā fi-
dē i cordibꝫ. vnā legē in moribꝫ. vnū
regē in tp̄alibꝫ. vnū debem⁹ eē p con-
cordie vnitatē. Math. 23°. Vn⁹ ē.n. p̄r
vester q i celis ē. 2° idē p̄bat' animi
vnitate. q̄a anim⁹ nr̄ de⁹ ē. Si deus est
anim⁹ nobis ut carmīa dicūt. ⁊ ē vn⁹
deus. ḡ anim⁹ nr̄ dꝫ eē vn⁹. ut q̄cquid
vnus vult ali⁹ velit. Multa.n. sūt mē-
bra i vno corpe ⁊ tn̄ nō hn̄t nisi vnū
cor. Sic ⁊ nos lꝫ multi sim⁹. vnū cor
⁊ vnū animū hr̄e debem⁹. Et iō Act.
4° ca°. dr̄. Multitudinis credētiū erat
aīa ⁊ cor vnū. Iō fingūt poete ut Oui-
dius q̄ Gorgone fuerunt tres sorores
pulchre q̄ sil' nō hēbāt nisi vnū oculū
quē altera cōmodabat alteri cū idige-
bat. Sic nos q̄uis sim⁹ corpe p̄les. vnū
tn̄ cordis oculū hr̄e debem⁹ quē iuicē
coīcem⁹. ḡ debem⁹ cōcordes eē ⁊c. 3°
idē p̄bat' amoris integritate. q̄a q̄n sil'
plura miscent' cōponūt' ⁊ cōficiūt': sic
se hn̄t ad inuicē q̄ q̄litates vni⁹ ab al-
tero p̄ticipant'. sicut ex p̄libꝫ elemētis
fit vnū mixtū. ⁊ de pluribꝫ granis fit
vn⁹ panis. Sic nos non discordes esse
debemus. ſꝫ p amorē dr̄sa corda iuicē
debem⁹ vnire. ad Gal'. 4° ca°. Oēs vos
vnū estꝭ. Caritas.n. ē sicut cemētū q̄d
facit de p̄libꝫ lapidibꝫ vnū murꝫ iex-
pugnabilē. Eph. 2°. Ipsa est que facit
vtraq; vnū ⁊c. 2° p̄bat' i lege nature
discordiā rep̄batā ⁊ vnitatē ⁊ ɔcordiā
approbatā. auctoritate i triplici doctri-
na. s. ph̄oꝝ. poetaꝝ ⁊ legū hūanarū.

p̊ ḡ p̄bat' auctoritate ph̄oꝝ. Ait.n.
Tulli⁹ lib° p̊ de officijs sic. Quare sus-
cipiēda sūt bella ut sine iiuria in pace
viuat'. Itaq; i pace q̄ nihil habitā sunt
iiuriaꝝ aut isidiaꝝ sp̄ ē ɔsulēdū. bellū
itaq; suscipiat' ut nihil aliud nisi pax
q̄sita videat'. Et i p̄vbijs sapientū dr̄
sic. Principiū aūt discordie ē aliq̄d ex
coī suū facē. Quietissime nāq; viuerēt
hoīes si duo v̂ba de medio tollerētur
s. meū ⁊ tuū. Ab alio itaq; sp̄ incipiat
dissensio. a te aūt recōciliatio. Et Var-
ro i sentētijs ait. Alit aūt ɔcordia mo-
res ad cohabitantiū aīos formare. Et
Sen̄ li° de moribꝫ ait. Pacē habete cū
hoībꝫ. bellū aūt cū vitijs. Et Fulgēti⁹
li° 2°. micologiaꝝ dic sic. Sapiētes vi-
ri maiorē cum vitijs q̄ꝫ cū iimicis pu-
gnā gerunt. Et Didimus ad Alex. di-
cit sic. Nos bella non gerim⁹ ſꝫ pacem
moribꝫ nō viribꝫ cōfirmamus. Sola
fortuna ē aduersus quā sepe pugn̄m⁹ ⁊
sp̄ vincimus. Et Julius celsus 3° li° de
bello gallico cesari dicit sic. Int' duos
bellātes ħ vnū tp̄us agēdi de pace est
dū sibi vterq; cōfidit ⁊ pares ābo videt'
Qd̄ si paululū alti nō fortūa tribue-
rit vix vtet' cōditiōibꝫ pacis q superior
videt'. nec equ⁹ p te cōtent⁹ erit q oīa
habituꝝ se sperat. Vn̄ Pytagoras. Fu-
giēda sūt a ciuitate seditio. a domo dis-
cordia. ⁊ in coī a cūctis rebꝫ intēperā-
tia. Hec illi ph̄i pagani de cōcordia ⁊
vnitate instinctu nāe dixerūt. Nā cō-
cordia ad amicitiā p̄tinet. ut dic ph̄s
9° ethicoꝝ. Sūt ⁊ alia ph̄oꝝ dicta que
cā breuitatis omitto. 2° idē p̄batur
auctoritate poetaꝝ q dogmatiçant q̄
cōcordia ē maxīe necc̄ia ad vitā hoīs.
Vn̄ Prudētius inq̄t. Pax plenū vir-
tutū opus. pax sūma laboꝝ. Pax belli
exacti p̄ciū. p̄ciūq; p̄icli. Nihil placi-
tū ē sine pace deo. nec mun⁹ ad aram

Cū cupias offerre ꝓbat si turbida frēꝫ
Mēs ipacato sub pectore oderit antro
Meritorum clausula pax est.
Nō ī flata tumet nō īuidet emula frī.
Oīa pꝑetitur patiens atqꝫ oīa credit.
Nūqꝫ lesa dolet cūcta offensacula domat. Occasū luci venia ꝑcurrē gestit. hec ille. Et Prosper ait. Moribus in sanctis pulchra est concordia pacis. Spernūtur ꝑlia mūdi pace dei. H ille. Et Lucreti⁹ li° 2°. dic sic. Minima terꝝ discordia turbat pacē. Et li°. x°. inqt. Nulla fides pietasqꝫ uiris q castra sequūtur. Venalesqꝫ manus. ibi fas vbi maxima merces. H ille. Et Cato inqt. Ita odiū gnāt cōcordia nutrit amorē. H ibi. Et sic pꝫ auctoritatibꝰ poetaꝝ reꝓbatā discordiā. 7 cōcordiā appꝓbatā.

3° idē ꝓbat auctoritatibꝰ legū humanaꝝ uł ciuiliū sic. Nullaten⁹ ad arma 7 rixas ꝑtor ꝓcedē patiat̃ q̊s pōt sua iurisdictiōe ꝯpellē. ff. ꝺ vsufruc. l. eqꝯsimū. 7. ff. ꝺ offi. ꝓcon. l. cōgruit. ḡ pꝫ. Et iteꝝ. Pretor discordiis ꝓpīquoꝝ sedandis ꝓspexit. q̄s solet cōis mā excitare. ff. de lega. 2°. l. cū pr̃. §. dulcissimis. Nihil aliud agat pses nisi ꝯtrouersias dirimē 7 tatū hr̄e si eis sponte renūciēt litigātes. ff. de noui ope. nū. l. 1. Natalis facilitas hoīs ē ad dissentiēdū. ff. de arbitris. l. itē si vn⁹. q̄ꝛ di. malū ē. Propt̃ īmēsas diuisiōes plerūqꝫ res ad diuisiōꝫ puenit. ff. de serui. vr. pdi. l. ī re coī. Quis. n. ferat liberos a pentibꝰ. a frībꝰ sorores. a viris diuges segregari. C. coīa vtri⁹qꝫ iu dicij. l. pst. ḡ pꝫ ꝛc. Durā eē sepatiōꝫ viri ab vxore 7 filijs. pꝫ. ff. de lega. l. quesitā. Cū. n. int̃ nos cogtionē quādā nā cōstituit. ꝯn̄s ē hoīem hoī insidiari nephas eē. ff. de iusticia 7 iure. l. 3. Et sic pꝫ in lege nature reꝓbatā discordiā 7 appꝓbatā ꝯcordiā auctoritatibꝰ phorū poetaꝝ 7 legū hūanaꝝ siue ciuiliū.

3° ꝓbat̃ discordiā reꝓbatā exemplo. Nā illud reꝓbat̃ tanqꝫ malū q ꝺ sortit̃ malū effectū. pꝫ. Sꝫ tria clara ꝓponam⁹ exēpla. q̊rū Primū ē de filijs regis Edipi regis thebaꝝ. Orta ē. n. discordia int̃ Polynicē 7 Eteoclē filios ei⁹ ex q̄ vnus alterū interemit 7 seruituti supposita est ciuitas thebaꝝ 7 pl̄es ex regibꝰ tā obsidētibꝰ qꝫ defendētibus mortui sūt 7 īfinite gētes. de qbꝰ Statius poeta inqt 7 cōposuit librū thebaidos. Ecce qd facit discordia. Secūdū ē exēplū Romuli 7 Remi fratꝝ int̃ q̊s orta fuit discordia. Isti. n. romā condiderūt. 7 cum eēt qō int̃ eos quo noīe vocari debēt ipsa ciuitas. Et fuit ista qō determīata ꝑ augurīa. apparuerūt n. vultures ꝛc. ut ī romania cronicis cōtinet̃. Sꝫ aliq̊ mō de h facit mētiōēꝫ lex dū dicit ꝙ ciuitas cōstātinopolis melioribꝰ augurijs condita fuit qꝫ roma. C. de vete. iu. enu. l. 1. §. & 7 si q̄ leges. Demū ex ipsa discordia Romul⁹ fecit fratrē suū Remulū interfici. De q̊ Lucan⁹ dicit. Nulla fides regni socijs oīsqꝫ ptās īpatiens cōsortis erit ꝛc. Et p⁹ modicū subijcit. Fraterno primi madauerūt sanguīe muri. De q̊ etiā dic lex. Nā 7 Romuli frat̃ Rem⁹ occisus tradit̃. ut. ff. ꝺ re. l. fi. pꝫ ḡ ꝛc. Tertiū exemplū ē de discordia q̄ orta fuit int̃ magnū Pōpeiū 7 Iuliū cesarē ex q̄ Pompeius occisus traditur a Ptolomeo rege. Et demū post omnem victoriam Cesar occisus fuit a Bruto 7 Cassio. quā historiā recitat Lucanus. Propt̃ ḡ istā discordiā tollēdā romani voluerunt ꝙ romanū īperiū reduceret̃ ad vnū 7 nō ad plures. ff. de ori. iuri. l. 2. §. nouissime. Unde Iero⁹ ad Rusticū monachū di. In apibꝰ ꝑncipes sunt. Grues vnā sequūtur ordine

lr̃ato. Impator vn⁹. vn⁹ iudex ꝓuincie. Roma ut cõdita ẽ duos frẽs simul reges hr̃e nõ potuit. 7 paricidio dedicat̃ ꝛc. hn̄t̃. 7. q. i. c. ĩ apib⁹. Et sic patꝫ q̃lit̃ in lege nãe discordia reꝓbat̃.

2° ꝑncipalit̃ idẽ ꝓbat̃ ĩ lege scripture. 7 h̃ triplici doctrina. s. Mosayca. historica 7 ꝓphetica. p° doctrina Mosayca reꝓbat̃ discordia. approbat̃qꝫ ɔcordia discurrendo sic. Non sit int̃ vos radix germinans fel 7 amaritudines. i. discordias. Deut° 29°. Dabo eis cor vnũ 7 spm̃ vnũ. Ezech. xi°. Nã ꝓpter multã subam quã hẽbat Abraham 7 Loth. facta est discordia int̃ pastores eoꝝ. 7 idõ diuiserũt se. Gen̄. 13°. Facta est discordia maxĩa int̃ Jacob 7 Esau. Gen̄. 27°. Ex ĩuidia qa munera Abel deo placuerũt. orta est discordia inter Cayn 7 Abel. Gen̄. 4° ca°. Nã occasione Dyne quã Sichen opp̄ssit facta ẽ discordia inter ipsum 7 filios Jacob 7 multa homicidia subsecuta sũt. Gen̄. 34° ca°. Ecce in lege Moysi q̊t discordie q̃ tñ omnes fuerũt reprobate ꝛc.

2° idẽ ꝓbatur doctrina historica. s. scripture sacre. Cõcordia. n. 7 vnitas figurata ẽ. i. Reg. x° ca°. vbi dr̃ Sauli Inuenient te frẽs viri ascendẽtes vnus portãs tres panes. vnus portans tres hedos. 7 vn⁹ portãs lagenã vini. Et nõ qꝫ tres isti viri sũt pr̃ fili⁹ 7 spũs scũs. Pater. n. cui attribuit̃ potẽtia hꝫ tres panes. i. tria q̃ ĩ creatiõe rerũ ĩueniũt̃. s. põd⁹. numer⁹ 7 mẽsura. ut dr̃ Sap. xi°. Filius cui attribuit̃ sapiẽtia hꝫ tres hedos. i. nãs vnitate ꝑsone. s. diuinitatẽ aĩam 7 carnẽ. Gen̄. 40. Videbã corã me vitẽ ĩ q̃ erãt tres ꝓpagines. Spũs scũs cui attribuitur clementia. lagenã vini. i. cõsolatiõis 7 gr̃e. Isti tres vnũ sũt. qa vn⁹ ẽ de⁹. Sic nos debem⁹ vnũ esse. Joh. 17°. Pr̃ volo ut quõ ego 7 tu vnũ sum⁹. ita 7 isti ĩ nob̃ vnũ sint. Et idõ Josue. 9°. dr̃. Cõgregati sunt ut pugnarẽt ꝯ Josue vno aĩo. Et Judith. 4°. Clamauerũt ad deũ isrl̃ vnanimit̃. Et eiusdẽ 6°. Cum oĩ lamẽtatione 7 fletu vnanimit̃ p̄ces suas dño effuderũt. Et eiusdẽ. 7°. Vnanimit̃ orãtes ut de⁹ isrl̃ mĩam suã ondẽderet. Et Judic. 20. ca°. Cõuenit vniuersus isrl̃ ad ciuitatẽ. q̊si hõ vn⁹ eadẽ mẽte vnoqꝫ consilio. Et idõ ꝯuis 7 puersa discordia facta ẽ int̃ Absalon 7 Dauid. 2. Reg. 16° ca°. Et ꝓpt̃ vxorẽ leuite facta est dissensio 7 discordia maxĩa int̃ beniamin 7 filios isrl̃. 7 homicidia multa sunt secuta. Judic. 20. ca°. Et ꝓpt̃ vxorẽ Samsonis alteri traditã facta ẽ discordia int̃ ipsũ 7 philisteos. Judic. 15° ca°. Ecce in historiis sacre scripture reprobata est discordia.

3° ĩ lege scripture idẽ ꝓbat̃ auctoritate 7 doctrina ꝓphaꝝ. Indicatũ est mihi ĩ toto orbe terrarũ ꝑplm̃ eẽ dispsũ q novis vtẽt̃ legib⁹ 7 ꝯ oĩuꝫ gẽtiũ faciẽs cõsuetudinẽ regũ iussa cõtẽnẽt. 7 vniuersarũ cõcordiã nationũ sua dissensiõe violaret. Hester. 13°. Qui facit cõcordiã ĩ sublimib⁹ suis. Job. 25° ca°. Qui seminat discordias diligit rixas. ꝓ°. 17°. In trib⁹ bn̄placitũ ẽ spũi meo q̃ sũt ꝓbata corã deo 7 hoib⁹: ɔcordia fratꝝ 7 amor ꝓxiõꝝ 7 vir 7 mulier bn̄ sibi cõsentiẽtes. Eccl. 25° ca°. Homo puersus suscitat lites. 7 hõ v̂bosus separat ꝑncipes. ꝓ°. 16° ca°. Ve mihi mr̃ mea q̃re genuisti me viꝝ rixosũ virũ discordẽ ĩ vniuersa t̃ra. Jere. 15°. Dabo eis cor vnũ 7 aĩam vnã ĩ viscerib⁹ eoꝝ. Ezech. xi°. Hec sũt v̂ba q̃ facied. Oĩa. n. h̃ odi dĩc dñs. Veritatẽ tñ 7 pacẽ diligite dicit dñs Zach. 8°. Et reliq̃ multa q̃ cã breuitat̃ omitto. Et sic pꝫ q̃lit̃ ĩ lege scripṫe discordia reꝓbat̃.

3° idē ꝓbat̃ ꝑncipalit̃ ī lege grē. Et h̄ triplici doctrina .s. euāgelica ꝛ aplica sił. canōica. ꝛ autētica. P° ꝓbat̃ doctrina euangelica ꝛ aplica sic discurrēdo. Dn̄e. nōne bonū semē semiasti ī agro tuo. i. ī mūdo. vnde ḡ h̄z çiçania. i. discordias. Ait illis. Inimic⁹ hō. i. diabol⁹ h̄ fecit. Alligate ḡ çiçania ī fasciculos ad cōburēdū. i. hōies discordes ꝛ seditiosos. Math. 13°. Tradet aūt frater frēm ī mortē: ꝛ pr̄ filiū: ꝛ ɔsurgēt filij in pentes ꝛ morte afficiēt eos. vos āt cauete ab his dissensiōib⁹ ꝛ seditionibus. Marci. 13° ca°. Dissensio facta est int̃ iudeos ꝓpt̃ sermonē ihu ꝛc. qa .s. puersi erāt. Joh. x°. ca°. Malus hō de malo thesauro suo ꝓfert malum. Ex abūdātia. n. cordis os loqt̃ ꝛc. qa .s. ex praua ꝛ puersa voluntate ꝓcedūt dissensiōes ꝛ discordie. Luc. 6° ca°. Sollicite suate vnitatē spūs ꝛc. Eph. 4°.

Māifesta sūt opa carnis q̄ sūt veneficia · īimicitie · ɔtentiōes · emulatiōes ire · dissensiones · secte · īuidie · homicidia ꝛ his silia. qa q talia agūt regnū dei nō possidebūt. ad Gał. 5° ca°. Cōcupiscit ꝛ nō h̄etis · occidit ꝛ çelat ꝛ nō potestis adipisci · litigat ꝛ belligeratis ꝛ nō haberi. Jac. 4° ca°. Unanimes estote · ɔpatiētes · fratnitat amatores · misericordes · modesti · hūiles. non reddētes malū ꝑ malo · uel maledictū ꝑ maledicto. s̄ econtrario bn̄dicentes · qa ī h̄ vocati estis ut bn̄dictionē h̄editate possideat. Qui. n. vult vitā diligē ꝛ dies vidē bonos · coherceat līguā suā a malo: ꝛ labia ei⁹ ne loquāt̃ dolū · declinet a malo ꝛ faciat bonū · inqrat pacē ꝛ seqt̃ eā. i. Pet. 3° ca°. ꝛ multa alia q̄ cā breuitat relinquo.

2° idē ꝓbat̃ ī lege grē doctrina canonica. Nā Alex. papa. 24. q. i. c. audiuim⁹. ait. Dn̄s dicturus: q̄cūq; petieritis ꝛc. ꝑmisit di. Si duo ex vob̄ consenserīt sup t̄rā. Et iter̄. Ubicūq; fuerint duo uel tres ɔgregati ī noīe meo ibi sū ī medio eoꝝ. Nimiꝝ cūctꝭ ostēdens se non habitare ī cordib⁹ q sup̄bie singularitatem secuti a corꝑis xp̄i cōpagine semetipsos abrūpunt. h̄ ibi. De ista mā h̄es ex̄ de hereticꝭ. c. firmissime tene. et dis. 90. c. neq; c. oblationes ut dictū ē s̄. et. 46. dis. c. Ismael. vbi dr̄. Ismael ut separet̃ a ꝑplo dei nō affuit āncilla mr̄ · s̄ obfuit fratna discordia. h̄ ibi. De ista mā etiā h̄es dis. 10. c. platū. et. xi. q. 3. c. abnt. Quid plā! Quātū sit bonū cōcordie ꝛ vnitat ꝛ ɔtr̄ malum discordie h̄es. i. q. i. c. teneam⁹. Aug⁹ de fide ad Petr̄. et. 3. q. i. c. nulli dubiū. Alex. papa. et. 24. q. i. c. loqt̃. Cyprian⁹. et ibidem. c. alien⁹. idē Cyprian⁹. et ꝺ ɔse. dis. 2. c. qa passus. Aug⁹. et. c. q mādụcat. et. 86. dis. c. singula. Greg⁹. et. 12. dis. c. nō decet. Calixt⁹. idē de ꝑscrip. c. cū nō liceat. ꝛ de ɔse. dis. 3. c. oberrātē. vbi dic text⁹ Nō decet ut mēbra a capite discrepēt. h̄ ibi. Et iō Calixt⁹ papa. xi. q. 3. c. iniustū iudiciū. ait. Hoi religioso parū oꝫ eē īimicitias alioꝝ nō excercē uel augere male loquēdo: nisi etiā eas extinguere bene loquēdo studuerit. h̄ ibi.

3° idē ꝓbatur auctoritate ꝛ doctrina autētica. s. scōꝝ doc. Greg⁹. n. in pastorali ait. Sic. n. nihil est ꝑciosi⁹ deo ꝟtute dilectiōis. ita nihil ē desiderabili⁹ deo extinctiōe caritat q̄d .s. fit ꝑ discordiā. h̄ ille. Et subijcit īmediate Quisqs. n. seminādo iurgia dilectionē ꝓximoꝝ perimit hosti dei familiari⁹ fuit. Et btūs Jero⁹ sup illud ꝑs. Laudate dn̄m in tympano ꝛ choro · inqt. Quisqs corp⁹ affligit s̄ ɔcordiā deleit

deū laudat qdē ī tympano. ſ nō laudat ī choro. vbi diſſenſio ē. ibi īuidia ē. ibi chor⁹ nō ē. Et Amb. nr̄ ī lib° de p̄riarchis dic ſic. Meli⁹ ē emigrare cū grā q̄ꝫ cohabitare cū diſcordia. Meli⁹ ē ſine lite abire q̄ꝫ cū nugis reſidē. Nulla ſpatia ſatis pnt eē diſcordibꝫ. qetis ⁊ pacifici etiā anguſta abundāt. diuiſiōis moribꝫ etiā ſpatioſa artāt. h ille. Itē btūs Aug⁹ ī epl̄a. 157. dic ſic. Diſſenſiōes nūq̄ꝫ debēt amari. Sed aliqn̄ tn̄ aut a caritate naſcunt̄ aut caritatē ꝓbāt. Quis. n. facile īuenit̄ q uelit reꝑhendi. Et vbi ē ille ſapiēs de q̄ ſcriptū ē. Corripe ſapiētem ⁊ amabit te. Nūqd tn̄ iō debem⁹ reꝑhendē fratrē ne ſecur⁹ tēdat ī mortē: q̄i di. ſic. h ille. Et ī coībꝫ ſermōibꝫ ſermōe. x°. idē ait. Diabolus diſcordiā ī corde ſuo ſeminat. ipſe plātauit. ipſe īhabitauit. Nōne ille ē ſp diſcordie ſemīator. diſſenſiōis auctor. ⁊ origo rixaꝝ: q̄ſi di. īmo. Et ſic pꝫ ps ſecūda hui⁹ ſermōis pateꝗꝫ diſcordiā reꝑbatā in lege nāe ſcripture ⁊ grē ⁊c.

Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua deſcribit̄ originalis eius ꝓceſſio vnde. s. oriatur ipſa diſcordia.

Ertio in iſto ſermōe vidēdū eſt ꝓpt̄ qd ⁊ vnde ī ciuitate ⁊ ī eccl̄ia diſcordia gnāt̄. Et dicim⁹ q̄ꝫ tria ſūt q̄ gnāt diſcordiā in eccl̄ia ⁊ ī ciuitate ⁊ ī re p̄blica. Primū ꝓprij cōmodi inordinata procuratio. Secūdū honoꝝ ⁊ oneꝝ īordinata diſtributio. Tertiū punitionū relaxata trāſgreſſio. Primū ḡ qd gnāt diſcordiā ē ꝓprij cōmodi īordinata ꝓcuratio. Nā ⁊ aliq ꝓpt̄ cupiditatē ⁊ auaritiā dicūt. volo meū fieri qd tuū ē. ut C. de p̄ſcrip. triginta ānoꝝ. l. Si oculos alienis p̄dijs īponit. Vn̄ Sen̄. ut dictū ē s̄. Quietiſſime viuerēt hoīes ſi duo v̄ba de medio tollerēt̄. s. meū ⁊ tuū. Inde ſcriptū ē. Coīs vſus oīū q̄ ſūt oībꝫ hoībus eē debuit. ſ p iniqtatē. i. cupiditatē alius dixit hoc eē ſuū. ali⁹ aliud. ⁊ ſic int̄ mortales facta eſt diuiſio. ut ſcribit̄. 12. q. i. dilectiſſim⁹. Aliq ſunt etiā q nimiū ābiūt honores qd qd mali gnēt oñdit Saluſtius di. Ambitio quoꝗꝫ. i. amor p̄lationū multos mortales falſos fieri coegit. aliud clauſū ī pectore. aliud ꝓmptū ī lígua hr̄e. Et Tulli⁹ in lib° de amicitia ait. Itaꝗꝫ vere amicitie difficilime repiūt̄ ī his q ī honoribꝫ reꝗꝫ publica v̄ſant̄. Vbi. n. iſtinc īuenias q honorē amici āн ponāt ſuo. h ille. Et iō ex iſtiuſmōi honoribꝫ oritur diſcordia int̄ ciues ⁊ alios. Qñ. n. aliqs nimis intendit ſue vtilitati. alij īde ḡuāt̄ ⁊ modicū cū eo pn̄t hr̄e cōcordiā. Vn̄ Sen̄. ī ꝓuerbijs ait. Principiū diſcordie ē aliqd ex coī ſuū facē. turpi⁹ q̄ꝫ nihil ē q̄ꝫ cū eo bellū gerē cū q̊ familiarit̄ vixeris. ꝓpter qd dr̄ ī decretis. diſ. 4. ca°. Erit lex q ligat hoīes ſubditoſ ad ſui obſ̄uātiā: ⁊ ex h ligat ī cōcordia ⁊ pace q̄ꝫ nllo p̄uato cōmodo ſ p coī ciuiū vtilitate dꝫ eē cōſcripta. Nā videm⁹ in hūano corpe q̄ꝫ qn̄ hūores ſūt in debita ꝓportiōe. corp⁹ ē ſanū. ſ qn̄ intrat diuiſio q̄ꝫ vn⁹ nimis abūdat ceteris. inde ſeqt̄ diſcordia īfirmitat̄. Roboam qa nimis voluit prouidē burſe ſue ut poſſet facē expenſas ſup̄fluas ī curia ſua nt pr̄ ſuus Salomon. voluit exactionē tributorū ſeu talliaꝝ. ex h cauſata ē diſcordia inter tribū iuda ⁊ tribū iſrl̄ q nūq̄ꝫ tolli potuit, ⁊ ſic amiſit magnā ptē dn̄ij ſui. 3. Reg. 12°. Secūdū gnāns diſcordiā ē honoꝝ ⁊ oneꝝ īꝓportionata diſtributio qn̄. s. aliq nimis vexant̄ ī collectis

⁊ aliis laboribus. alii nimis alleuiant̄. uł cū honores ⁊ officia aliquibus copiose distribuūtur ⁊ cōferūtur. aliis autē parū uł nihil. inde gnāt̄ discordia ⁊ inuidia inter eos. vel cum rectores nimis ḡuāt subditos, ꝓpter qd̄ subditi minus diligunt eos. Vn̄ Greg⁹. 88. dis. ad h̄ ait. Dū reuerētiā minores potioribus exhibēt ⁊ potiores minoribus dilectiōez īpēdūt. vera cōcordia fit. ex diūsitate connexio: ⁊ recte officiorū administratio gerit̄ singulorꝫ. Sic. n. in corpe hūano utait apl̄us Ro. 12°. multa mēbra habem⁹. singula āt mēbra nō eūdē actū hn̄t. nec vnū vsurpat officiū alterius aut ptēnit. ita ī vno corpe pgregatōis uel ciuitatis debēt eē multi positi ī diūersis officiis non vni totū uel plura alteri nihil. s̄ cuiqꝫ qd̄ sibi pgruit. nec vn⁹ pꝫ vsurpare exercitiū alteri⁹ nec ptēnē ipsū ut viliorē s̄ ei⁹ auxilio uti. Si aūt sec⁹ fiat. discordia seqt̄. Sic de dn̄o dic̄ Job. 25°. Qui facit cōcordiā in sublimibus. i. ī angelis diūsis diūsa officia cōcedēs. nec vn⁹ vsurpat officiū alterius. ꝙ̊ ⁊c. Tertiū qd̄ gnāt discordiā ē punitionū relaxata transgressios. non punire delicta. Nā ex h̄ dat̄ audacia malis ad ledēdū alios. ex q̊ discordie ⁊ īimicitie sequūt̄. Et si puniāt̄ aliq īpotētes ⁊ non alii maiores. inde etiā indignatiōes ⁊ discordie nascūt̄. Fugiam⁹ ꝙ̊ hāc iniquā discordiā. s̄ potius amem⁹ cōcordiā ⁊ pacē in p̄nti ut illi⁹ supne pacis pticipes efficiamur. qd̄ nobis cōcedere dignet̄ dn̄s Jh̄us qui cū patre ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regt̄ in secula seculorū. Amen.

Dn̄ica eadē infra diē. in q̄ declarat̄ qꝫ qcūqꝫ corde ore et ope sequūt̄ ptialitates peccāt mortalit̄ Sermo. 57°.

Omne quod ē ī mūdo aut ē pcupia carnis ⁊c. Iterū vbi s̄. Dicto in supioribus de discordia sit̄ ⁊ seditiōe: ī p̄ntiarꝫ de altera tm̄. s. seditiōe tractare cōueīt. Est. n. seditio ut pꝫ ex p̄cedēti sermōe tumultuatio ciuitat̄ ꝯ aliā ptē. sicut sūt ptialitates gibellinorū ꝯ guelfos. ⁊ econtra. siue aliis noībus appellate: qbus plene sūt ciuitates italie. qs vocat apl̄s sectas int̄ opa carnis q̄ q talia agūt regnū dei nō possidebūt. ad Gal. 5°. Et iō ē h̄ pctm̄ agē. Vn̄ apl̄s nūerat seditiōes int̄ alia pctā. 2. Cor. 12°. Et est spāle pctm̄. qa hꝫ spāle bonū cui opponit̄. s. vnitatē ⁊ pacē multitudinis. Est āt pctm̄ mortale ex gnē suo. Vn̄ apl̄us cōnumerat ipsū int̄ mortalia. vbi s̄. Rō est scd̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 42. arti. 2°. qa seditio opponit̄ vnitati multitudīs. i. ꝑpli ciuitatis uel regni. Vn̄ dicit Aug⁹. 21°. de ciui. dei qꝫ ꝑplm̄ determinant sapiētes nō oēm cetū multitudinis. s̄ cetū iuris cōsensu ⁊ vtilitatis cōis sociatū. Vn̄ māifestū ē vnitatē cui oppōit̄ seditio eē vnitatē ⁊ cōis vtilitatē. Manifestū ē ꝙ̊ qꝫ seditio opponit̄ ⁊ iusticie ⁊ coī bono. Et iō ex gnē suo ē mortale ⁊ ḡui⁹ quāto bonū cōe qd̄ īpugnat̄ p seditionē ē maius qꝫ bonū priuatum qd̄ impugnat̄ ex rixa. Et magnitudo huius peccati ōn̄dit̄ ex hoc. quia dicit̄ dis. 16. Seditionarios statuim⁹ nūqꝫ ordinandos. Nō autem ꝓhibetur qs ordinari propter peccatū precise nisi enorme. Et iō dicit Johēs in v̂bis ꝓpositis. Omne quod est in mūdo ⁊c. De discordia ꝙ̊ ⁊ seditiōe partialitatū gibellinorum ⁊ guelforum ⁊ suorum sequētiū q̄ hodie ī italia multū viget

tres ↄ̃clõnes in isto sermõe ānotabim⁹
Prima ↄ̃clō ē. q̄ q̄cūq̄ȝ solū corde cō-
sentit se esse guelfum uel gibellinū:
peccat mortaliter.
Secūda ↄ̃clō ē. q̄ si q̄s ↄ̃fitet̃ v̄bo se eē
guelfū uel gibellinū· mortalit̃ peccat.
Tertia ↄ̃clō ē. q̄ quilibet seq̄ns ptia-
litatis op̄a· in quolibȝ partialitat̃ op̄e
mortaliter peccat.
Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in qua po-
nitur ista ↄ̃clō q̄ q̄cūq̄ȝ corde solū cō-
sentit vni ptiū peccat mortaliter.

Rimo igit̃ in isto sermõe po-
nitur ista ↄ̃clō. q̄ videlȝ qui-
cūq̄ȝ corde solū consentit vni
ptiū peccat mortalit̃. 7 p̄bat̃ septē ra-
tiōibꝫ. P̄ rōne dei. Nā deus ē caritas
i. Joh. 4°. Diuina aūt caritas hȝ effec-
tū triplicē. Prim⁹ est viuificare. q̄a
mortuos p culpā viuificat p grāȝ. Vñ
de pe. di. 7. ī fine. dr̃. Sine caritate nō
est vera sal⁹. Eadē sniā hr̃. 1. q. i. c. vi-
de. et ex̃ de regu. c. licet. et de pe. dis. 2.
c. p̄. ibi. Itē oīs. et. §. si caritatē. 7 ex̃ d̃
renū. c. nisi cū p̄dē. §. q̄ppe. vbi dr̃. Si
quātū v̄tutū flore refulges 7 ī te non
hēas caritatē nihil p̄baris hr̃e. h̃ ibi.
Et iō. i. Pet. 4°. Caritas op̄it multitu-
dinē pctōꝝ. q̄d etiā hr̃ p̄o. x°. et Jac.
vlt̃. 1. q. 1. multe. 23. q. 4. ipsa pietas. et
23. q. 7. queādmodū. d̃ pe. dis. 3. intātū.
de baptismo. c. maiores. p⁹ principiū.
Sȝ ptialitas cordis mortificat viuos.
q̄a viuos p grām mortificat p culpā.
Nā sicut ex sep̄atione aīe a corpe seq̄t̃
mors corpal̃. ita ex diuisiōe ptiali seq̄t̃
sep̄atio caritat̃ q̄ ē aīe vita sp̄ual̃. 2⁹
effect⁹ caritat̃ ē cōgregare. q̄a viuifi-
cata cōgregat. Sicut pȝ in p̄mitiua ec-
clesia cū caritas diffusa erat ī cordibꝫ
credētiū· q̄s īfusus amor dei de mult̃
fecerat vnū. Vñ Act̃. 4°. Multitudīs
credētiū erat cor vnū 7 aīa vna. Par-
tialitas v̄o cordis mortificata sep̄at.
Nā cū corda mortua fuerint p absen-
tiā caritat̃ dei· q̄tidie cōualescūt in se-
patiōe a caritate p̄ximi. Itē hortabat̃
ap̄l's di. ad Col̃. 3°. Sup oīa āt caritatē
habete q̄ ē vinculum p̄fectiōis. 7 pax
xp̄i exultet ī cordibꝫ v̄ris· ī qua 7 vo-
cati estis ī vno corpe. 7 g̃ti estote. h̃ il-
le. quia sine ea hoīuȝ corda ab īuicē se-
parāt̃. g̃ pȝ 7c. 3⁹ effect⁹ ē. q̄a caritas
dei congregata multiplicat. 1. Cor. 8°.
Caritas edificat. Sed ptialitas cordis
sep̄ata dissipat· ut patȝ Luc. xi°. Oē re-
gnū ī seipsū diuisū 7c. Qd̃ exponens
Jero⁹ ī omel̃. 7 sūptū ē a Salustio in
Jugurtino· ait. Quō concordia parue
res crescunt· ita discordia maxīe dila-
būt̃. Et iō res publica ut hēat caritatē
debȝ ordinari legū rectitudine. Vnde
Amb°. ī exameron dīc sic. Dic rei pu-
blice vs⁹ ē leges oībꝫ eē coēs· atq̄ȝ ob-
seruari eas deuotiōī coī· vno oēs tene-
ri vinculo. Nō aliȷ ius esse q̄d ali⁹ sibi
intelligat nō licere· s̃ q̄d vni liceat oī-
bus licere. h̃ ille. Iō nisi rectis res pu-
blica legibꝫ gubnet̃· nō diu stabit. q̄a
iz⁹ abusionis g̃dus ē pplus sine lege:
q̄s dū contēnit p dĩsas erroꝝ vias la-
queū pditiōis īcurrit. Inanis ē cēsura
nisi diīne legis imaginē gerat. Propterea
oēs leges debēt emanare a lege diīna.
Vñ Aug⁹ ī lib° de ciui. dei. In ciuitate
dei rex ē veritas. lex caritas. dignitas
equitas. pax felicitas. vita eternitas.
Sed in ciuitate diaboli econuerso rex
falsitas. lex cupiditas. dignitas iniq̄-
tas. lis felicitas. vita tēporalitas. Et
sic patet p̄ma ratio. 2° p̄bat̃ eadem
ↄ̃clusio ratione xp̄i qui in q̄tuȝ homo
est caput nostrū. Nā sicut p̄ceptū de

dilectiōe oīna. sic xp̄s ꝺ dilectiōe fra-tna. Joh. 13°. Hoc ē pceptū meū ut di-ligatis īuicē. Seq aūt pceptum xp̄i se-quūt tria maxima bona 7 singularia ī nob. s. Primū bonū ē cū xp̄o cōformi-tas. qm̄ fratnalis dilectio facit hoīem mēbrū xp̄i. de quo aplus ad Eph. 4°. Qm̄ sum⁹ īuicē mēbra. At ecōtra cor-dialis diuisio facit hoīem mēbrū dia-boli. Ad q̊s Joh. 8°. dn̄s ait. Vos ex pa-tre diabolo estis. Secūdū bonū ē cū xp̄o vnitas. qa fratnal' dilectio p trās-formatiōez cū xp̄o vnit congaudēs se eē mēbrū cū xp̄i mēbris. De talib⁹ p̄s inqt. Ecce q̄ꝫ bonū 7 q̄ꝫ iocūdū habita-re frēs in vnū. Sꝫ ptialis diuisio p ne-qssimā trāsformatiōez cū diabolo cor-da cōsentanea iūgit. subiecta qꝫ ī perio suo dū nō credūt q solū cōsentire pti pctm̄ sit. diabol⁹ ī sua insensibili pace custodit. de q̊ Job. 41°. Non ē ptās sup trā q̄ cōpet' ei. Tertiū bonū ē cū xp̄o etna hēditas. qm̄ frnal' dilectio ducit nos ad vitā etnā. Vn̄. i. Joh. 3°. Scim⁹ qm̄ trāslati sum⁹ ꝺ morte ad vitā qm̄ diligim⁹ frēs. Sꝫ ptialis diuisio p di-scordiā ducit nos ad etnā dānationē. Vn̄ ibidē dr̄. Qui nō diligit manet in morte. Et iō res publica ut hēat cari-tatē pximi oꝫ ut ordinet' iusticie soli-dātis eqtate. Vn̄ Amb°. li° p° ꝺ officijs Justicia ē que suū cuiqꝫ reddit. alienū nō vendicat. vtilitatē ppriā negligit ut ↄseruet oēm eqtatē iusticie. H ille. 3° pbat' ista ↄclō rōne pximi. Quili-bet nāqꝫ tenet' diligē pximū sicut se-ipsū. pcipiente dn̄o Luc. x°. et Math. 22°. Diliges pximū tuū sicut teipsū. Nālit. n. nemo amat ī se diuisionē ali-quā. Nō spūalē. Nō. n. ē q nālit' ↄcu-piscat separi ī eo memoriā ab ītellectu 7 volūtatē etiam ab vtroqꝫ 7c. Sicut

etiā q ꝺ experientia pꝫ. nullus nālit' cu-pit aīam a corpe separi. cū mori etiam abhorruerit xp̄us. Nō amat etiā nālit' diuisiōꝫ corpalē. Quis. n. ita īsanit q nālit' optet mēbra sua diuidi. sicut ad Eph. 5° ca°. Nemo. n. carnē suā vnqꝫ odio hūit. s. ex nā ꝫ nutrit 7 fouit eā. Nō amat etiā diuisiōꝫ in tpalib⁹ suis nisi ex accn̄ti casu. Plus. n. diligit hō hr̄e suos denarios sil' q̄ꝫ ī dīsis locis lō-ge dispsos. sicut coīt' diligit hō mālia sil' iūcta. domos. filios. pentes. libros greges 7 sic ꝺ silib⁹ cūctis. Cū g̊ null⁹ diligat nālit' uel īclinet' affectu ad ali-quā istaꝝ triū diuisionū. māifeste ap-paret q null⁹ pximū suū sicut seipsū diligat q se p ptialitad cōsensū a pxīo suo seiūgit. cū oīa ista clament 7 pdi-cēt int' pxīos nccīam eē vnionē. Et iō res publica ut hēat caritatē pximi oꝫ ut ordinet' cōcordia vnitate ↄnectēte Vn̄ Salustius recitās v̄ba Scipionis ait. Ego inqt trado vobis regnū 7 fir-mū 7 magnū si boni eritis. imbecille si mali. Duas. n. res nā dedit hoī q̄ vali-dū ipsū fecerūt. ratiōꝫ. s. p quā seipsū regēt. 7 societatē p quā ei dn̄iuꝫ oīuꝫ creaturarū dedit. H ille. Iō in oī re pu-blica oꝫ vnitas p̊ncipari ne fiat diui-sio. Propt' q ꝺ rectores rei publice āti-qtus si p̊us erant discordes p⁹ q̄ꝫ assu-mebāt' ad regimē int' se mutuo ↄcor-dabāt ut pꝫ de Marco Emilio lepido 7 ꝺ Fuluio flacco. vt dīc Valeri⁹ li° 4°. ca°. 2°. Sꝫ nō ē vera cōcordia vbi non regt' caritas q̄ oēm ptialitatem 7 diui-sionē expellit. Et sic pꝫ t'tia ratio. Sꝫ isti ratiōi obstāt ptiales 7 dicūt q ta-liter consentiētes ptialitati si cōtrarie pti nō intēdit siue intendūt nocere q nō vr̄ peccare mortalit'. cū ista cordia-lis diuisio nō videat' pxīo esse nociua.

Quib₉ rñderi pōt q̃ ⁊ ſi tales nō in-
tēdāt actualit̃ nocē ꝓximo· itēdūt tñ
habitualit̃. Et dato q̃ affect⁹ talis nō
noceat illi· nocet tñ ſibi ipſi. Nā dū ſe
a ꝓrio p cōſenſū pti diuidūt ⁊ ꝑcidūt
ſeipſos ſpūalit̃ interimūt· ſicut .i. Joh.
3° ca°. ſcriptū ē. Qui odit fratrē ſuū ho-
micida ē. s. ſui met. Lꝫ etiā talis con-
ſenſus vti ſepe ꝯtingit ad tp̄s ꝓrūpat
in pl̄ima ⁊ crudeliſſima nocumenta:
ſitqꝫ radix ⁊ fūdamētū cūctoꝝ ſceleꝝ
q̃ ī furibūdis ptialib₉ fiūt. Res. n. pu-
blica ordinat̃ fidelitate mutua adiu-
uāte. Et iō niſi ī ptib₉ ei⁹ ⁊ mēbris ſit
vera fidelitas abſqꝫ cordis maliuola
cōuerſatiōe. ⁊ abſqꝫ geſt⁹ doloſa diſſi-
mulatiōe: ⁊ abſqꝫ opis ꝑuerſa defrau-
datiōe: nō potit regi nec diu durare.
Hec idcirco fidelitas fuit ī magna re-
uerētia apud ātiq̊s. Vñ Cato dixit eā
hr̄e tēplū cū Joue in capitolio ut nar-
rat Tullius lib° 3°. de officiis. Sꝫ hodie
nulla ſcā ſocietas nec fides regit. Vñ
Jere. 5° ca°. dr̄. Circuite vias ierl̄m· aſpi
cite ⁊ cōſiderate ⁊ q̄rite ī plateis eius
an īueniat virū q̄rentē fidē ⁊ faciētē
iudiciū: ⁊ ꝓpiti⁹ ero ei. Hꝫ ibi. Et qa nō
eſt vera amicitia nec vera dt⁹ vbi nō
eſt vera caritas. iō pꝫ q̃ diuiſio cordia-
lis eſt ꝯ caritatē ꝓximi ⁊ rē publicā ⁊
bonū cōe. g̊ ꝛc. 4° ꝓbat̃ iſta ocl̄o ra-
tiōe ꝑui intēti. Nā malū cū conſentit
ptialis ē malū eſſentiale. Et iō ⁊ ſi pti-
ales dicāt q̃ nō tm̄ ꝯtie pti nō ītēdūt
nocē veꝝ etiā ī aliq̊ caſu ꝓdeſſe. Dicē-
dū ē q̃ hꝫ nō excuſat eos. qa qꝺ inten-
dūt ē bonū accn̄tale. nec euacuatur il-
lud magnū malū ⁊ eſſentiale qꝺ etiā
intēdūt p illud accn̄tale ⁊ ꝑuū. Nam
lꝫ talis videat̃ hr̄e intētionē bonam
hꝫ tñ habitu occultā volūtatē ⁊ intē-
tiōeꝫ malā. In q̊ etiā multi probi viri
ſub ſpē boni ⁊ pia intētione decipiūt̃.
de quo trepidās ꝓpħa ſanct⁹ ad dñm
ſupplicabat di. Ab occult̄ meis mūda
me dñe: ⁊ ab alienis parce ſuo tuo. Et
iō res publica ut bn̄ ꝓſperet̃ dꝫ ordi-
nari conſilio ſalubri dirigēte. Vñ ꝓ̄.
24°. Ibi ſal⁹ vbi multa ꝯſilia. Nā plura
ſūt fort̄ neccīa arma vbi ꝯſiliū ē domi.
vt patꝫ de Solone q pl⁹ ꝓfuit ciuitati
athenieſiū ſuis ꝯſiliis q̃ꝫ victoria The-
miſtoclis. qa bellū fuit geſtū conſilio
ſenat⁹ q a Solone fuit ꝯſtitutus. Vñ
Tulli⁹ li° de ſenectute dic. Nō viribꝫ
aut velocitate corꝑiſ res magne gerū-
tur· ſꝫ ꝯſilio auctoritate ⁊ ſnīa. Bonū
aūt cōſiliū a dīna caritate ꝓficiſcit̃. ⁊
iō nō hr̄ a ptialib₉. hic ſub ſpē alicu⁹
ꝑui corruūt. g̊ pꝫ ꝛc. 5° ꝓbat̃ rōne ri-
tus antiq. Quāto. n. aliqs magl̄ ī ꝑtō
ꝑſeuerat· tāto magl̄ aggꝟuat̃ pctm̄ ei⁹.
Et iō ⁊ ſi lōgo iā tpe ptialitates guel-
foꝝ ⁊ gibellioꝝ ſūt ītroducte. Dicti. n.
ſūt guelfi ātiqt⁹ Guelite. i. ꝓping dei
uel redēpti dei· a ciuitate dicta guel. ſꝫ
gibellini ſūt dcī pagani ſic vocati a ci-
uitate gebel ut dic Rabi Salomō ſup
illꝺ. 3. Regl̄. 5° ca°. Porro bibliꝫ. Vñ ci-
uitas illa erat binomia. ⁊ gēs illa erat
de reg̊ Hirā· ut recitat Nicola⁹ de lyra
ibidē. Attñ nō excuſant̃. qa lꝫ cōpabi-
lit̃ a pentib₉ ptialib₉ originē trahāt:
tm̄ a deo creāte ⁊ a xp̄o redimēte ⁊ re-
formāte traxerūt originē ſpūalē· qui
vtiqꝫ nō ſūt ptiales. Et iō rōne ritus
ātiq ipſi⁹ dei ⁊ xp̄i q ē fūdat⁹ ī carita-
te peccāt ptiales. Nā ⁊ ſue origini pti-
ali ī baptiſmo renūciauerūt. Et iō res
publica ordinat̃ honeſtate moꝝ deco
rāte. ꝓut recitat Aug⁹ li° 2°. de ciui. dei
ca° 21°. inducens verſum Ennii poete
dicentis. Moribus antiquis ſtat res
romana uiriſqꝫ. Quales autem erant

mores antiquorū. Salustius declarat in catilinario dicēs. Nolite estimare maiores nr̄os armis rem publicā ex pua magnā fecisse. Si ita eēt. multum pulcherrimā nos hrēm⁹. Quippe sociorꝫ atqꝫ ciuiū. preterea armorꝫ ⁊ equorū maior copia nob̄ q̄ illis ē. Sꝫ alia fuere q̄ illos magnos fecerūt q̄ nob̄ nulla sūt domi industria. foris iustū īpiū. aīm⁹ in cōsulendo liber neqꝫ delicto neqꝫ libidini obnoxi⁹. ꝓ his hēm⁹ nos luxuriā atqꝫ auaritiā. publice egestatē. priuatim opulentiā. laudam⁹ diuitias. sequimur inhertiā. Inter bonos ⁊ malos discrimē nullū. oīa ꝟtutis p̄mia ambitio possidet. Nimirū vbi uos separatim sibi qsqꝫ cōsiliū capitis. vbi domi voluptatib⁹ h̄ pecunie seruitis ⁊ gr̄e ei⁹ fit ut īpetus fiat in rē publicā vacuā. hec ille. Sic ḡ cadētes in prauis morib⁹ alios attrahūt ⁊ cadē faciūt. ut pꝫ ꝺ prelatis ꝺ qb⁹ nūc est sermo. q successores faciūt filios ⁊ pentes suos. Sed certe dedec⁹ q̄dē pentū ē apostatasse a fide nec quocūqꝫ minuit ex filiorū seq̄la. Filiorꝫ q̄dē verecūdia ē tales habuisse pentes. ſ adhuc maior est etiā taliū esse seq̄ces. sicut dedec⁹ fuit romanis ut vilū est destructio rei publice non esse seq̄ces suorū maiorꝫ bonorū. Vn̄ Ecci. 3°. Ne glorieris in ꝯtumelia patris tui. non est. n. tibi gl̄ia ſ cōfusio. Gloria. n. est hoīs ex honore p̄ris sui: ⁊ dedec⁹ filii p̄r sine honore. Quib⁹ Math. 23°. ait. Itaqꝫ testimonio estis vobismetipsis. quia filii estis eorū. seq̄t̄. Et vos implete mēsurā patrū vr̄orū. Serpētes. genimīa vipaꝝ. quō fugiet a iudicio gehenne ⁊c. Cº ꝓbat rōne iuramēti eadē ꝯclusio. Nā iuramentū in malis non tenet. Et iō nō excusant̄ prelates. vi. Tota patria hoc seruat ⁊

dominiū. ⁊ ad iurandū cogit cū sit antiqua ꝯsuetudo ⁊c. quia cū h̄ sit cōtra caritatē dei ⁊ ꝓximi sicut ex p̄cedētibus pꝫ. nō ē h̄ ꝯsuetudo seruanda. sed abusio abhorrēda. Vn̄. 32. q. 7. c. flagitia. scriptū est. Flagitia q̄ ꝯ nām sūt vbiqꝫ ac sp̄ repudiāda atqꝫ punienda q̄ si oēs facerēt. vbiqꝫ ac semp̄ eodem criminis reatu oīna lege tenēnt̄. Nō pecces ī multitudine ciuitatis. Eccl. 7°. Sꝫ ꝯsuetudo pu̇ersa ex diuturnitate non leuiat crimen ſ grauat. 24. q. 1. scisma. ex̄ de symonia. non satis. de consue. c. vlt. cū suis cōcor. Sed nec iuramētū ē in h̄ seruandū ut p̄missū ē. Vnde. 22. q. 4. c. ī mal̄. vbi Isidorus ait. In malis ꝓmissis rescinde fidem. in turpi voto muta decretū. qꝺ ī caute vouisti ne facias. Impia ē ꝓmissio q̄ scelē adimplet̄. h̄ ibi. Nec ē iuramētū ad h̄ institutū ut esset iniq̄tatis vinculū. 22. q. 4. c. int̄ cetera. vbi etiā habet̄ qꝫ iuramentū factū ꝯ p̄ceptū dei culpat̄ ⁊ nō tenet. Et iterū de h̄. 12. q. 4. c. 1. 2°. et 3°. Et iō res publica ordinat̄ ītentiōe ordinata oīa ꝯsūmāte. De q̄ dic Tullius li° 3°. de officiis. Oīb⁹ vnū oꝫ esse ꝓpositū ut eadē sit vtilitas vniuscuiusqꝫ ⁊ vniuersorꝫ quā si ad se q̄sqꝫ rapiat. dissoluet̄ oīs hūana cōsociatio. h̄ ille. Cū ḡ oēs ītendūt cōem vtilitatē rei publice nec aliq̄s vult nocere alteri ꝓpter cōmodū ꝓpriū. stabilis erit res publica. Vnde ait ibidē. Hoc. n. nō solū nā. i. iure gentiū. ſ etiā legib⁹ populorꝫ qb⁹ ī singulis ciuitatib⁹ qb⁹ res publica cōtinet̄. eodē mō cōstitutū ē ut nō liceat sui cōmodi cā nocē alt̄i. hoc. n. spectāt leges. hoc volunt. s. ī columē esse ciuiū ꝯiūctionē. h̄ ille. Nulla ḡ consuetudo uel iuramētū obtinet ī prelaturatib⁹ q̄ sūt ꝯ caritatē dei ⁊ ꝓximi ⁊ rē publicā

t

⁊ bonũ cõe.⁊c. 7° idẽ ꝓbatᷣ ratiõe defensi. Nõ.n.licet se defendere nec suos atq; sua cũ alti⁹ iniuria. Argumẽtũ hẽga nemo oꝫ locupletari cũ iactura alteri⁹.ff. de re.iuri.iure nãli. Et iõ non excusantᷣ ptiales q dicũt se p ptialitatẽ defendẽ ꝯ impietatẽ tyrãnoꝝ.⁊ sic suũ statũ fuãt. Quia nõ sũt facienda mala ut veniãt bona.Ro.3°. Et lꝫ aliq dicãt ꝙ nollent ꝙ esset aliq̃ diuisio in ciuitate ⁊ tñ hãc volũtatẽ non ĩplent ope ß ptialitatibꝫ se implicãt·peccãt. ga sicut dicit Aug⁹. Sic diligendi sunt hoĩes ut eoꝝ errores nõ diligãtᷣ. Quidã.n.sunt dicẽtes se ĩ ciuitate uel ĩra nõ eẽ diuisos.ga oẽs sũt eiusdẽ ptis ⁊ volũtatis. Sed ut dicitᷣ Ecc.3°. Sinagoge supboꝝ non erit salus. Nõ enim tm̃ suis ciuibꝫ ⁊ ꝯpatriotꝭ ß etiã oĩbꝫ hoĩbꝫ debet qlibꝫ iũgi mutua caritate ipsosq; sicut seipsos amare. Et iõ res publica ordinatᷣ pzudẽti sollicitudĩe ĩ ciuitate. Fuit.n.ĩ antiqs ꝓ re publica nulla lamẽtatio moziẽdi.ꝓilli⁹ salute affectio·vehemẽs dilectio·pia sollicitudo·laboꝝ ꝑpessio ⁊c. Vñ Tulli⁹ ĩ p̃ ϑ officijs ait. Oĩuꝫ societatũ nulla gratioꝛ nl̃la carioꝛ q̃ꝫ ea q̃ cũ re publica ẽ. Vnicuiq; nrm̃ cari sũt pentes·cari sũt liberi·ꝓpinqui·familiares.ß oĩs oĩuꝫ caritas pr̃ia vna cõplexa est. Pro qua qs bon⁹ nõ dubitat mortẽ appetẽ si ei sit ꝓfutur⁹. Et Virgilius loqᷣtᷣ de eo q occidit filios.6°. Eneidoꝝ·di. Vincit amoꝛ patrie laudũq; ĩmensa cupido. Cũ g̊ ꝓ re publica debeat qs tãta ppeti·seqᷣtᷣ ꝙ ꝓ nullo suo cõmodo debeat qs ptialis esse·cũ ptialitas nõ solũ sit ꝯ caritatẽ ⁊ p̃uatã ꝓximi ßetiã cõtra bonũ cõe ⁊ rem publicã. Nã p diuisiones secuti sũt moꝛes pessimi ⁊ destructio rei publice. Vñ Iuuenal̃. dic Nũc patimur lõge pacis mala·seuioꝛ armis Luxuria ĩcubuit·uictũq; vlciscitᷣ vrbẽ. Nullũ crimen abest.facinusq; libidinis. Ex q̊ paupertas romana perit. Et sic pꝫ primã ꝯclõnẽ septẽ rõnibꝫ ꝓbatam.s. ꝙ cõsentire corde ptialitatibꝫ.est pctm̃ moꝛtale.patetq; ps p̃ma huius sermonis.

Pars secũda hui⁹ ſmõis.in q̃ declaratᷣ ꝙ si quis oꝛe sequitᷣ ptialitates peccat moꝛtaliter

Ecũdo igitᷣ in isto ſmone declarãdũ est ꝙ qcũq; v̊bo scripto seu sig̃ se ꝯfitetᷣ esse guelfũ ul̃ gibellinũ ul̃ alitᷣ ptialẽ·moꝛtalitᷣ peccat·qđ ꝓbatᷣ sic. Aut tal̃ dicit verũ aut falsũ. Si aũt dicit verũ ß manifestãdo.iã ex p̃dictis pꝫ ꝙ peccat moꝛtalitᷣ. Si aũt dicit mẽdaciũ·sic distiguẽdũ ẽ.uel ß affecit ex timoꝛe.ul̃ ex adulatiõe.aut ex iocatiõe. P̊ enĩ si mẽdaciũ dicit ex timoꝛe.utputa cũ insonat tumoꝛ ⁊ clamoꝛ: qs viuat qs viuat: vna pte acclamãte: viuant guelsi.alia viuãt gibellini.tũc si qs timoꝛe moꝛti ul̃ alteri⁹ piculi oꝛe mẽtitᷣ se cõfitẽdo partialẽ·moꝛtalitᷣ peccat.ga dicit mẽdaciũ pniciosũ ꝯ dei p̃ceptũ ⁊ caritatẽ ꝓximi. De quo Aug⁹.22.q 2.ca° primũ. Et de hoc p̃s.ait. Perdes oẽs qui loquũtᷣ mendaciũ. Et Sap̃.p̊. Os qđ mẽtitᷣ occidit aĩam. 2° aũt si mẽdaciũ dicit ex adulatiõe.quia tale exemplũ malũ habet cõtra dei p̃ceptũ ⁊ ꝓximi caritatẽ etiã moꝛtale pctm̃ est. sicut dic Aug⁹ ĩ dicto.c.p̃mũ.22.q.i. 3° vo si mẽdaciũ quis dicat ex iocatione vnde ex hoc piculũ scandali sit. Et sic nulli dubiũ ꝙ moꝛtale pctm̃ ẽ. ga lꝫ tale mẽdaciũ ex sui nã sit iocosũ

tñ accidẽtalit̃ ꝓpter proximi scãdalũ ẽ pnitiosũ ẽm Alex. Unde Math.18°. dr̃. Qui scãdaliçauerit vnũ de pusillis istis q in me credũt. expedit ei ut suspendat̃ mola asinaria in collo eius. 7 demergat̃ ĩ ꝓfundũ maris. i. inferni. De his duobus mendacijs vltimis. s. adulatorio 7 iocoso q̃ predicto modo mortalia sint. põt exẽplũ dari de pulcherrima iuuene que sedẽs corã ꝑso multo. adulatorie uł iocose fatetur se ↄcupiscere rẽ agẽ cũ tali pulcherrimo adolescẽti. qđ qa mltũ credibile ẽ etiã ĩ scãdalũ aĩaꝝ. nõ. n. põt ↄ̃spici ĩtẽtio eius. licꝫ mẽdaciũ dicat tñ mortaliter peccat. qa mendaciũ iocosũ ut dictũ ẽ accidẽtalit̃ fit pnitiosũ 7 ↄ̃ ꝓximi vtilitatẽ 7 caritatẽ. Cõfirmat̃ p̃dicta cõclusio auctoritate. Nam ps.58°. dicit̃ Ecce loquẽt̃ ĩ ore suo. 7 gladi⁹ ĩ labiis eoꝝ. qm̃ qs. i. aliqs audiuit vnde scãdaliçatus ẽ. Et tu dñe deridebis eos. ad nihilũ deduces oẽs gentes. diuisas s. Et sic pꝫ cõclusio secũda. paretqꝫ ps secunda hui⁹ ẽmonis.

Pars tertia hui⁹ ẽmõis. in q̃ declarat̃ q̃ qcũqꝫ seqr̃ partialitatũ opera quoq̃ modo peccat mortaliter.

Ertio in isto ẽmone ponitur alia ↄclusio q̃ p se pꝫ. s. q̃ quilibet seq̃ns opa ptis in q̃libꝫ ope peccat mortalit̃. Quis. n. de h̃ dubitat. si ↄsiderãt̃ ptialitatꝰ opa sigillatim: qđ sunt nisi opa diabolica! sicut ꝓditiões. homicidia. ĩcendia. tyrãnides. discordiarũ seminatiões. ĩnocentũ oppssiões. ĩimicitie. diffamatiões. rancores. odia. accusationes false. ĩiusticie. officia indignis data. et reliqua multa que de se sũt pessima. violant̃ 7 demũ mactant̃ mulieres. occiduntur pueri. 7 alia mala d̃ qbꝫ dicet̃ alibi 7c. quis posset numerare! Vñ glo. sup. i. Cor. xi°. Ex dissessiõe oĩa mala oriũt̃. Ubi. n. dissensio est nihil rectũ ẽ. g̃ pꝫ ista cõclusio q̃ opa ptialitatis aliq̃ mõ seq qa pessima: est pctm̃ mortale. De hac g̃ triplici ↄclusiõe vtile correlariũ elici põt. q̃ q̃libꝫ ptialiter ĩ officio ↄstitutus nõ solũ mortalit̃ peccat ptialiter officiũ assumẽdo. veꝝ etiã ĩ quolibet actu ptialit̃ exercendo. cui⁹ ratio ex iã dictis pꝫ. Vñ cũ officiales ptialiter 7 officia eorũ uel cedule ponũt̃ in capsa ut ad certa tempora sortiat̃ extrahant̃ demoniũ ptis ĩ eadẽ dormitat. Et iõ ĩ euãgelio hodierno Luc. xi°. ut etiam dictũ ẽ in p̃cedẽti ẽmõe: ↄcludit dñs detestatiõnẽ ptialitatũ dicẽs: Omne regnũ in seipsũ diuisũ desolabitur. 7 domus sup̃ domũ cadet. 7 reliq̃ ĩ euãgelio. Viuamus g̃ ĩ vnione 7 caritate firma. ut sic gaudẽtes dicamus: Ecce q̃ bonũ 7 q̃ iocũdũ habitare fratres ĩ vnũ. quã nobis cõcedat Jhesus qui ẽ pax 7 ↄcordia ĩ secula seculoꝝ. Amẽ.

Feria secũda post tertiã dominicã in quadragesima. de q̃dditate 7 entitate 7 offensione iudicij temerarij

Sermo 587.

Mne quod est in mũdo aut 7c. Iterũ vbi. s. Anteq̃ egrediamur fratres carissimi tractatuꝫ de sup̃bia 7 vana gloria. 7 filiaꝝ eius: cõgruũ ẽ aliqđ tractare de iudicio temerario. qđ ẽ vitiũ speciale ex curiositate 7 sup̃bia ꝓcedens ↄ̃triũqꝫ caritati. Quia ut ait aplus. i. ad Cor. 13°. ca°. Caritas nõ cogitat malũ. Ubi sciẽdũ

sm Tho. scda scde. q. io. q indiciū sm pmā sui īpositionē īportat determinationē rectā iustorū. i. eorū q̄ sūt iusta. s āpliato vocabulo extēdit ad significādū oēm determinationē in quibuscūq; siue speculatiuis siue practicis. Unde dr̄ q cecus nō pōt iudicare de coloribus. nec īfirmus ppt gustū īfectū de saporibꝫ. Simili modo nec dīo nesciens de occultis. Un̄ apl's. i. ad Cori. 4. ca. admonet huiꝰmōi iudiciū fugere di. Nolite ante tēpꝰ iudicare q̄adusq; veniet dn̄s q illuīabit abscōdita tenebrarū ꝛc. De q̄ iudicio ad supbiā ptinēte tractare volētes. qa ut ait Johes Oē qd ē in mūdo ꝛc. in isto sermone tres cōsideratiōes ānotabimꝰ. quarū

Prima dicetur diffinitio.
Secūda vō dicetur offensio.
Tertia aūt dicetur concessio.

Pars pma huiꝰ sermonis. in q̄ declaratur quid sit iudiciū temerariū.

Rimo igit ī isto smōe notādum q iudiciū temerariū sic diffinit. Judiciū est cū aliqs opꝰ pximi de q̄ nō hꝫ sufficiēt indicia ad cogscēdū vtrū bonū aut malū sit: mēte sua firmiter estimat seu determinat illud esse malū. ꝛ dicit iudiciū suspitiosū seu temerariū. Un̄ autor de moribꝫ phorū ait. Suspitio ē opinio sinistra de aliquo nondū ratione firmata. Et Tulliꝰ dic. Suspitio īportat opīonē mali que ex vilibꝫ indicijs pcedit. Et iō dicit phs p ethicorū. Judicat bene vnusquisq; qd cognoscit. Ad quorū dictorū declarationē tres odiciones ānotant. qrū prima dicitur diuersificatiōis. secūda vō abhoīatiōis. tertia aūt desperatiōis. Prima cōditio dicit diuersificatiōis. Nam sm Alex. de ales in secūda pte sūme in tractatu de diuisiōe pctī. in illa diuisiōe: aliud ē pctm̄ cordis. aliud oris. aliud opis. loquens de pctīs cordis inqt. q suspitio nō ē idē qd iudiciū. sm q suspitio dicit acceptio vniꝰ ptis cū formidine alteriꝰ. Judiciū. n. ē sentētia firmata. Un̄ glo. i. Cor. 4. sup verba pdicta ait Si suspitiōes vitare nō possumus qa hoīes sumus. iudicia tn̄ aut diffinitiuas sentētias ptinere debemꝰ. h ibi. ꝛ sunt vba Augu. Hic apparet q suspitio disponat ad iudiciū. Et nota q suspitio pōt accipi coīt put dicit eē opinio vel de bono uel de malo. Si g appriet ad opinionē bonā. suspitio pōt esse bonū ī genē. Si vō appriet ad opinionē malā sm q opinio mala ē de bono q sit malū. uł eo. ꝛ hec suspitio dicit vitiū humanitad. Un̄ glo. sup illud ps. Amputa obpbriū meū quod suspicatus sū. glo. dicit. Maximū humanitad vitiū est suspitio. Insup aduertēdū est q suspitio pōt eē malū culpe ꝛ pene. Malū culpe ppt inordinatā voluntatē iudicandi de alio qd nō expedit. nec de aliorū occultis malū suspicare. Un̄ prauū iudiciū potest dici ex errore pcedens temeraria sentētia uł suspitio mali de occultis aliorū. Malū vō pene dicit ppt pnitatē opinādi male de pximo. Sic. n. appbare falsa p bonis nō ē nāa hoīs bene instituti sed pens dānati. ita huiꝰmōi opinatio ex corruptiōe humane nature pcedit. Et sic patꝫ pma oditio. Secūda oditio dicit abhoīatiōis. quia valde abhominabile ē sup oē aliud iudiciū cum deus iudicat ab hoīe. quādo. s. qui in passione positi arbitrantur deum nō eē iustū. ut illi qui dicebant pō. illud

Patres nostri comederūt vuā acerbā
7 dentes filiorum obstupescunt. i. pa-
tres nr̄i peccauerunt 7 nos portamus
penā ꝓ eis Ezech. 18°. qḋ eē falsū ostē-
dit dn̄s ibidē di. Filius non portabit
iniq̄tatē pr̄is: ſꝫ vnusq̄sq̄ꝫ ī iniq̄tate sua
morietur. qḋ ē verū q̄ ad penā tangen-
tē aīam nō de pena tp̄ali. Judiciū etiā
temerariū ē q̄ arbitrant̄ aliq deū non
parcē penitentib9 quādo graue pctm̄
est. qḋ falsū eē dic ps. 50. di. Tibi soli
peccaui 7 malū corā te feci ut iustifice
ris ī sermonib9 tuis 7 vincas cū iudi-
caris. Et exponit̄ sic ſm Tho. i. doleo
7 me penitet. 7 hꝫ ut iustificeris ī ſmōi-
bus tuis. i. ex hꝫ sequit̄ illud bonū qa
iustificaberis. i. iustus manifestaberis 7 ī
sermonib9 tuis in q̄b9 veniā ꝓmittis
pctōrib9 ꝯuersis nō solū illo sermone
Ezech. 18°. Peccator in quacūq̄ꝫ hora
ꝯuersus fuerit ⁊c. quia h9 v̇ba ps. fu-
erūt dicta ante Ezechielē. ſꝫ etiam illo
sermōe quo dicit̄ Leuit. 26°. Orabūt
ꝓ ipietatib9 suis 7 recordabor federis
mei. Et Deut. 30. Si ductus penitudi-
ne reuersus fueris ad deū: reducet te
dn̄s deus tu9 7 miserebit̄ tui. Et vin-
cas. i. vinces opinionē oīuꝫ false iudi-
cantiū. cū iudicaris ab eis. i. estimatis.
q̄ nō pces pctm̄ David ul' alijs pecca-
torib9. ita ut li ut h teneat̄ ꝯsecutiue
nō causatiue. Itē iudicant alij deū te-
meratie eo. s. q̄ affligat bonos 7 non
p̄miet. De q̄b9 dicit̄ Malach. 3°. Dixi-
stis: van9 ē q̄ fuit deo. 7 quod emolu-
mētū pcepim9 qa mādatis ei9 obedi-
uim9 ⁊c. Sed hꝫ esse temerariū 7 falsū
ostendit ipse di. Jere. 2°. Quid vultis
iudicio cōtendere mecum. oēs dereli-
quistis me. Un̄ quilibet meret̄ gehen-
nā solū ꝓp̄t originale: 7 iō nullus pōt
ꝯqueri. Et sic pꝫ secūda ꝯditio. Ter-
tia cōditio dr̄ desperatiōis. Ad decla-
rationē hui9 qḋ paulo ante dictū ē cō
cludit Alex. vbi s. q̄ iudiciū ꝯdēnati-
onis ī futuro nullaten9 ē faciēdū. Un̄
ad Ro. 14° sup illud. Nō amplius aūt
īuicē iudicem9. glo. inq̄t. Nō reprehen-
dam9 ea que nescimus quo aīo fiant.
uel etiā si apta sint nō ita reprehēdam9
ut de sanitate desperem9. h ibi. Et acci-
pitur ibi reprehendere ꝓ iudicare ſm
Alex. Hinc q̄rit̄. Utrū licitū sit nobis
iudicare uel desperare de antixp̄o uel
aliq̄b9 alijs infidelib9 7 peccatorib9
obstinatis. Et vr̄ q̄ non p auctoritatē
iam dictā. Nec de aliq̄ desperandū est
dū est ī via. ḡ nec de antixp̄o ⁊c. Sed
oppositū videt̄ ad Eph. 5°. vbi sup il-
lud: Opat̄ ī filios diffidētie. glo. inq̄t.
de quib9. s. diffidim9. ḡ ⁊c. p̄ vide-
bant̄ angeli diffidē ꝯ salute iſtm̄ cum
dicebant. Migrem9 de his sedibus ul'
eam9 ⁊c. ḡ a simili possūt homines de-
sperare de salute aliq̄rū 7 ita iudicare
iudicio ꝯdemnatiōis. p̄ medic9 pōt
desperare ꝯ egroto cū est egritudo in-
curabilis. ḡ pari ratiōe erit de medico
spūali. ḡ ⁊c. Ad hꝫ rūdet̄ ſm Alex. q̄
de nemine est desperandū dū ē in via
simplicit̄ q̄ꝫtū est de cōditiōe viatōis.
nec de aliq̄ iudiciū ꝯdemnationis est
proferēdū. Relinq̄t̄. n. in oīb9 possi-
bilitas liberi arbitrij ad bonū. Et iō di
citur Daniel. 4°. Redime pctā tua ele-
mosynis. 7 seq̄t̄. Forsitan deus mise-
rebit̄ tui. Q̄ꝫtū ḡ ad potētiā sūmi me-
dici uel q̄ ad possibilitatē liberi arbi-
trij nō ē desperādū. Maior ē. n. poten-
tia medici q̄ꝫ magnitudo morbi. Di
cas ḡ ad p̄mū q̄ habita consideratiōe
signoꝝ multoꝝ ex p̄te pctōris diffidit̄
de obediētia ex p̄te ipsi9 uel de poten-
tia ex parte fragilitatis humane ī illo

cui⁹ est corrigere nō tñ simplicit̄. Ad illud ḋo qḋ obijcit̄ p simile de āgelis. Dicēdū ē q̄ nec ipsi angeli oīo despe-rabāt. ſ ſm quid erant repugnantes correctioni. sicut ē de medico q dereli quit egrū repugnātē curationi ne ex-piret int̄ man⁹ suas 7 reus hui⁹ habe at̄. Simılit̄ dicēdū ē ad illud de me-dico corpali q̄ licȝ medic⁹ corpalis cō siderans causas inferiores. diffidat de salute egroti. 7 ſm illas causas iudicet illū ad mortem. non tñ sic debet eē de medico spūali. Eius enī est p̄ncipalit̄ attendē causas supiores ſm quas dat̄ curatio ul' dari pōt. Vñ non est qs iu-dicandus ad mortē eternā nisi cōsta-tet de finali īpenitētia. Et sic patȝ tīia dditio. pateṫq; p̄ma pars h⁹ ſmonis.

Pars secūda h⁹ sermonis. ī qua decla-ratur qn̄ iudiciū temerariū est pctm̄ mortale.

Ecūdo ī isto sermone aduer-tendū est q̄ qn̄q; euenire cō-tingit iudiciū ex circūstantia suspitiōis. qn̄q; ex circūstātia signifi-catiōis. qn̄q; ex circūstātia affirmatio-nis. P̄rimo inquā iudiciū temerariū qn̄q; euenire solet ex circūstātia suspitiōis. Ubi notādū ſm Tho. scda scde. q. 60. arti. 3°. q̄ triplex gradus ē suspitionis. Prim⁹ ē cū qs ex leuib⁹ indicijs inci-pit dubitare de bonitate alicuius. ut si videt aliquē ridere uel dure loqui ul' aliquod solatiū dicere. īcipit cogitare ipsū leuē esse 7 non ita scm̄ sicut coīt̄ tenet̄. 7 h̄ est veniale 7 leue pctm̄. pti-net enī h̄ ut dictū est in p̄ma dditiōe ad tēptationē humanā. 2⁹ grad⁹ est cū aliqs p certo malitiā alicui⁹ existi-mat ex leuib⁹ indicijs 7 hoc si lesit ex-aliq̄ mortali. et h̄ erit mortale iudiciū qa nō ē sine cōtēptu pximi inferiori. si-cut si qs ex h̄ q̄ videt hoīeȝ bone fame vel quē ignorat cui⁹ dditionis sit lo-quētē cū muliere quā non cognoscit in loco honesto et modesto modo. et firmit̄ existimat ī mente eos loqui de turpib⁹ uel intētione praua. ut indu-cat ad malū. cuȝ h̄ agē sit mortale tale iudiciū erit pctm̄ mortale. 3⁹ gradus est suspitiōis cū aliqs iudex procedit ex suspitionib⁹ ad ddemnādū aliquē 7 h̄ directe ē ɔ̄ iusticiā vñ 7 mortale. Est. n. iusticia 7 iniusticia pprie circa opatiōes exteriores. 7 iō tūc iudiciū sus-pitiosū ptinet ad iniusticiā inq̄tū ad actū exteriorē pcedit ut ī foro dtētioso. ſ iudiciū suspitiosū interi⁹ ī mēte pti-net ad īiusticiā reductiue. ſm q̄ dpat̄ ad exteri⁹ iudiciū sicut act⁹ īterior ad exteriorē. ut ad fornicationē dcupis. 7 ita ad hōicidiū. Prohibet̄ aūt ī iure iudicē iudicare ex suspitionib⁹. Unde dicit Melchiades papa. 2. q. i. c. p̊. Oīa sp diligēt̄ inqrite. ut cū iusticia 7 clari tate diffiniat̄. 2° qn̄q; iudiciū teme-rariū euenire cōtingit ex circūstantia significatiōis. Nā ſm Alex. de h̄ tria sūt signorū gnā que etiā hn̄t ī glo. 2. q. i. c. p̊. Temeraria, pbabilia 7 suspiti-osa. Signū temerariū ē qn̄ in opati-one alicui⁹ oēs uel multe cause sūt bo-ne 7 apparēt bone 7 pauce male. sicut si aliqs videt hoīem mūdana cōtem-nere. castitatē 7 humilitatē sectari. sa-cramenta ecclesiastica frequētare. di-uinis parere p̄ceptis. fugē malorū cō-sortia. 7 tñ ipsū talē iudicaret ypocri-tā. pfecto tale iudiciū temerariū est 7 mortale pctm̄. Similit̄ si iuuenis ul' puella forma decora. etate florida. di-uitijs affluēs. mūdū derelinquat. 7 ex

pusillanimitate uel alia vili causa talē ꝫ agere iudicet. temerariū iudiciū est atq; mortale. Sicut ecōtra similes iudices sūt q cōmēdāt iuuenē q stipendiū sequit᷑ ꝛ dissolutā vitā. Contra q̄s Ysa. ca°. 5°. dicit᷑. Ve vobis qui dicitis bonū malū ꝛ malū bonū. Propterea quidā sapiens ait. Felices essent artes si de eis soli artifices iudicarent. Hinc dn̄o oīa cōmittentes cū possum⁹ bonū iudicem⁹. Et id̄ nec iudices ex tali suspitione. ut ex locutione leuiū psonarum debēt iudicare. q a nō facit ꝓbationē. Si q̄s aūt iudicat aliquē determinate ꝛ certitudinalit᷑ de pctō sufficientib⁹ signis. venialit᷑ peccat. Vn̄ Math. 7°. dicit᷑. In quo iuditio iudicaueritis s. de mortali ul᷑ veniali. iudicabimini s. vos a deo. Sed qd si quis ex aliqb⁹ signis exteriorib⁹ iudicat aliquē suꝑbum. iracūdū. uel gulosū ꝛ h⁹modi q̄ sunt vitia capitalia. Videt᷑ dicēdū q si ille iudicat illum habere talia vitia ꝺm passionē vbi coīt᷑ ꝛ frequent᷑ ē veniale. nō ꝺm rationē deliberatā ī mortale. est coīt᷑ veniale. Signū vō ꝓbabile ē qn̄ in oꝑatione alicui⁹ sūt multe cause mali ꝛ pauce boni. sicut cū iuuenis ocio validus ꝛ san⁹ ꝛ etate grandeu⁹ ieiunia p̄cepta nō seruat. Itē cū mulier ī domo ubi illā maritus videt absq; ornamenē ꝛ inculta ꝯsatur. sed extra domū quasi altera ven⁹ apparet. Ex tali. n. signo malū iudicare peccatū est. ꝫ nō ita graue ut p̄mū. Nā veniale est dū stat in suspitione. Si vō ꝑueniat ad firmam assertionem cū ptinatia. p̄sumit᷑ esse mortale. In his aūt secunda regula locū habet. q dubia sūt in meliorē ptē interpretāda. Vn̄ Iero⁹ ait. De dubiis non diffinias ꝫ suspensam sniā; teneas. Et Sen̄. inqt. Quicquid accidit bn̄ illud interpretando leuat. i. alleuiat nō aggūat. Quicqd dubiū ē ex hūanitate inclinat. h; nō ex hꝫ excusabiles sint q materiam scandali prestant. sicut notat᷑. 6. q. i. c. ex merito. Ad hꝫ facit quod ait Greg⁹ in registro di. Graue est satis ꝛ indecens ut ī re dubia certa dicat᷑ snīa. Et Ber. sup Cant. sermone. iz°. dicit. Si is qui de claustro est eū qui ꝯsat᷑ in ꝑplo. interdū min⁹ distincte minusve circūspecte sese agere deꝑhenderit. vbi grā. In verbo. in cibo. ꝛ in somno. in risu. ꝛ in ira. in iudicio non adiudicādū. ꝓsiliat ꝯfestim. ꝫ meminerit scriptū: Melior est iniqtas viri q̄; bn̄ faciens mulier. hꝫ ille. Aduertendū tn̄ q cū orit᷑ infamia de aliq̄ apud etiā graues psonas. hꝫ ꝛ si nō facit suffitientē ꝓbationē. inducit tn̄ purgationē quā pōt p̄lat⁹ exigē in iudicio. ut. z. q. 5. c. p̄sbyt. Signū vō violentū est qn̄ ī oꝑatione alicui⁹ oēs cause sūt mali ꝛ nulle boni. ut cū repetitur suspect⁹ cū suspecta. nud⁹ cū nuda in eodē loco. Nā hꝫ inducit ꝯdēnationē tāq; sufficiēt᷑ ꝓbatū sit. ut. 3z. q. xi. c. dixit dn̄s. Q2 aūt iudicari non debeat ꝑ suspitiōes ꝫ ꝑ significātes ꝓbatiōes ostēdit᷑. z. q. i. c. de⁹ nr̄ oīpotēs. ubi dicit᷑. Si de⁹ oīu; cōditor sodomorū mala quorū clamor vsq; ad celum ꝑuenerat: oīa sciens. pri⁹ nec credere nec iudicare voluit q̄; ipse ea cū fidelibus testib⁹ diligent᷑ inuestigans que audierat ope cōprobaret. Nos qui sumus hoīes etiam pctōres quib⁹ incognita sūt occulta iudicia dei. hꝫ p̄caue̅tes nullū ante verā instāq; ꝓbationē iudicare ꝛ dānare debem⁹. hꝫ ibi. Vbi ē ḡ ꝓbatio violēta iudiciū pctm̄ nō ē. Sic ꝑ has causas int᷑ meretrices illas Salomō iudicauit q̄; vna dormiēdo

filiũ inaduertent͛ oppressit· ut patet. 3. Regꝫ. 3°. Itẽ de corpe defuncti viri qui ab alio fuit infectus natali corpe frigefacto ꝛ sanguine ↄgelato. si appinquauerit interfector· sanguinẽ nouit͛ vulnera fluũt· ut quidã aiũt· q̃si qua voce põt humana natã suũ pemptorẽ accusat. Et h̓ forte scriptura exp̄mere voluit cũ Geñ. 4°. ca°. ad Cayn dñs ait. Vox sanguinis frĩs tui clamat ad me de terra. Sicut etiã ꝓ furto a ciuitatis rectore plures capiũt͛ qui bone fame oẽs alacri vultu ꝛ intrepida voce corã iudice ĩnocẽtiã ꝓtestant͛· solus vnus male fame pallet· int͛ oẽs obmutescit tremit· deficit ꝛ signa nõ pauca ↄsimilia demonstrabit. Sic etiã cũ stat mulier adultera ĩ domo alterius licꝫ iam ambos peniteat ꝛ castitatẽ obseruent sed h̓ int͛ latet. iudicare g̊ in h᷒modi nõ ẽ pctm̃. Nã s̓m Alex. vbi s̃. de manifestis põt fieri iudiciũ. Sicut etiam ↄtingit in illis actib᷒ ꝛ opib᷒ que bono aĩo fieri non possũt· ut ĩ vsura manifesta· negare ꝛ blasphemare deũ. Iõ inter talia opantes ponũt͛ agareni· iudei ceteriqꝫ infideles ꝛ heretici manifesti. De qb᷒ ap̄ls. 1. Thimod. 5°. ca°. ait. Quorũdã pctã manifesta sũt p̄cedentia ad iudiciũ. i. digna iudicari pticulari iudicio etiã ex debito ãteqꝫ veniat iudiciũ gnãle. Proinde Ioh. 3°. ca°. scriptũ est. Qui non credit iã iudicat᷒ est. s. a deo. Ideo ab hoib᷒ iã iudicari põt. Nã talia nõ iudicare eẽ mals peccatũ ẽ. Et sic patet pars secunda hui᷒ sermonis.

Pars tertia h᷒ sermonis. in qua declaratur si in aliquo casu sit licitum aliũ iudicare.

Ertio in isto sermone q̃ritur An licitũ sit ĩ aliq̊ cãu aliquẽ iudicare sine pctõ. Ad quod r̃ndet͛ s̓m Astesanũ li°. p̄. ti°. 38°. sũme sue q᷒ vn᷒ hõ iudicet aliũ· tripliat põt intelligi. Vno modo temerarie ꝛ h̓ vniuersalit͛ interdicit͛ hõi· ut patet ex supradictis. Alio modo põt ĩtelligi extenso vocabulo iudicãdi ad arguẽ corripe ꝛ monere. ꝛ h̓ circũstãtiis obseruatis põt fieri sine pctõ. Nã arguẽ ꝓp̄e supiorũ ẽ respectu inferiorũ. Vñ ap̄lus 2. Thimod. 4°. ca°. dicit. Argue obsecra· increpa. Sꝫ modũ rep̄hẽsiõis ĩ 2°. ca°. explicat. di. Hec loquere ꝛ exhortare ꝛ argue cũ oĩ ĩpio. Verꝫ corripere ẽ respectu patiũ. Idcirco Math. 18°. dicit͛. Si peccauerit ĩ te frat͛ tu᷒ ꝛc̃. Monere v̊o ẽ inferiorꝫ respectu supiorum. Vñ Ber. ad Eugeniũ. Moneo te nõ arguo ꝛc̃. Ultimo modo vnũ hominẽ aliũ iudicare ĩtelligi põt s̓m ordinẽ eccl̓ie· que duplici modo hoĩem iudicat. Iudicio. s. discretiõis quod ĩ manifestis ꝛ certis cuicũqꝫ ↄcedit͛· ut dictũ est. Et iudicio correptionis· qđ p̄latis solũ ↄpetere dignoscit͛. qđ glo. sup illo v̊bo Pauli. 1. Cori. 5°. ca°. Qui frater noĩat͛· tangit di. Noluit hoĩem ab hoĩe iudicari ex argumẽto suspitionis. uł ex ĩordinatio vsurpatoqꝫ iudicio. sed poti᷒ s̓m ordinẽ ecclesie ꝛ legẽ dei. Et sic oẽ iudicium rectũ uel recte factũ s̓m h̓ dicta bonũ ẽ p̄ter iudiciã temerariũ. Et ideo quisqꝫ aliũ iudicare põt p̄terqꝫ iudicio temerario. Et iõ ꝓpheta ait. Recte iudicate filij hoiꝫ. Sed iterꝫ querit͛ h̓. Si hõ põt iudicare de occultis cordis sui. quia ex vna pte ap̄lus ait. 1. Cori. 2°. Quis scit hoiꝫ q̃ sũt hoĩs nisi spũs hoĩs qui in ipso est. g̊ spũs hoĩs scit q̃ sũt ĩ ipso. ꝛ de quib᷒

scit hō· de his pōt iudicare. i. diffinire. ꝗ ꝛc. Ex alia pte ait idē aplus. i. Cor. 4.º Neq; meipsū iudico. vbi glo. Periculosū ē nob de ignotꝰ cordis nr̄i uel alioꝝ iudicare. Ad h̄ r̄ndet̄ ſm Alex. vbi ſ. q̄ ē duplex iudiciū diffinitiōis s. de re p̄nti uel p̄terita. ⁊ de re futura. Itē ē iudiciū examiatiōis. Potest ꝗ hō iudicare ď se iudicio examinatiōis p̄ntia ⁊ p̄ita. q̄ lȝ sint ī gnē suo occulta· tn̄ ipsi hoī sunt manifesta· ut dicit̄ i. Cor. xi.º Si nosmetipsos iudicaremꝰ non vtiq; iudicaremur· Potest etiā se homo iudicare iudicio diffinitionis de re p̄nti ⁊ futura. Si iudicat ď p̄nti aut ď p̄sona· aut de facto. Si vō de presenti q̄tū ad factū· certā pōt dare sententiā q̄ ad genꝰ boī uł mali uel indifferētis. Si vō q̄ ad p̄sonā · de malo pōt iudicare. sed ex bono nō nisi fuerit ex gr̄a spāli data a dn̄o. Sicut qn̄ dixit aplus Ro. 8.º Certꝰ sū q̄ neq; mors neq; vita ꝛc. Si aūt iudicat ď futura re· aut qď ptinet ad fragilitatē· aut qď ptinet ad v̄tutē. Si ad fragilitatē sat̄ pōt facē de se certā sniam. Si vō de v̄tute. vix aut nūq; pōt de se ferre sniam veram. Vn̄ sciēdū q̄ talit̄ ē iudiciū temerariū· qn̄ qs estimat certitudiālit̄ se eē deo gratū eo q̄ nō remordet eū ɔsciā de mortali. Vn̄ aplus cauet sibi ab h̄ī verbis sup̄dictis. Sed neq; meipsū iudico. s. īnocētē ꝓ certo me nō estimo. Vn̄ sequit̄. Nihil mihi ɔsciꝰ sū: ſȝ nō ī h̄ iustificatꝰ sū. qa p̄nt aliq̄ peccata ī me eē q̄ me latēt· iuxta illud p̄s. Delicta qs ītelligit. Sȝ h̄ certitudo reſuat̄ deo. iō subdit. Qui aūt me iudicat ip̄e ē dn̄s. Nam nemo scit. s. p certitudinē vtrū dignꝰ sit odio uel amore. Ecclesiastes 9.º Insup ē temerariū iudicare de seipso sibi licē iudicare de cūctis se reputans spūalē. Pro eo q̄ dicit aplus. i.

Cor. 2.º Spūalis oīa diiudicat ⁊ ipse a nemīe iudicat̄. Temerariū. n. ē ⁊ p̄sūptuosū ut qs se reputet spūalē. Nec ītelligit̄ dictū apl̄i q̄ tal̄ spūal̄ iudicet facta hoīuȝ dubia· ſȝ ſm Tho. sup epistolas Pauli ītelligit̄ q̄ de singulis q̄ ptinēt ad salutē· rectū iudiciū hȝ spiritual̄. vtꝝ. s. h̄ sit bonū uł malū. Vn̄ dr̄ p̄ ethicoꝝ. Vnꝰqsq; bn̄ iudicat q̄ cognoscit. ⁊ hoꝝ ē optimꝰ iudex. sicut de medicamībꝰ medicus. ⁊ vere v̄tuosus de moribꝰ q sint boni uł mali. Ipse aūt spūal̄s nemīe. i. ab hoīe nō spūali ī spiritualibꝰ nō iudicat̄. Nō aūt ītelligit̄ q̄ a sup̄iori suo nō possit iudicari sicut alius. Itē temerariū ē qn̄ qs estimat nō curādū qcqd iudicēt uł suspicent̄ hoīes de eo bonū uł malū. Ait. n. Augꝰ xi. q. 3. nō sūt audiendi. Qui negligit famā suā nimis crudelis ē. Q̄ aūt apl̄s dicat. i. Cor. 4.º Mihi aūt ꝓ mīmo est ut a vobis iudicer ꝛc. Ait Tho. ibidē q̄ ď iudicio alioꝝ hoīuȝ erga se dupliciť curari ɔtingit seu curā hr̄e. Vno mō q̄tū ad alios q ex eoꝝ bono ope edificāt̄ ⁊ malo scādalizant̄. ⁊ sic boni nō ꝓ mīmo ſȝ ꝓ magno hn̄t ab hoibꝰ iudicari. cū dn̄s dicat. Videāt opa vr̄a ꝛc. Alio mō q̄tū ad seipsos. ⁊ sic non multū curāt. qa nec gloriā tp̄alē ɔcupiscūt· iuxͣ illud Ysa. 51.º Nolite timē opprobriū hoīuȝ. Et h̄ ē qď ait aplus. Mihi āt. i. q̄tū ad me ptinet. ꝓ mīmo dicit. qa fama ꝓ mīmo reputat̄. i. int̄ temporalia. Postremo iudiciū temerariū ē ut aliqs existimet iudiciū suū in agēdis infallibile. ⁊ alios idē debē sentire: Cū dicat Augꝰ de cōse. dis. 4. sicut ī sacr̄is. In vna ⁊ eadē re tot fere snīe sūt quot hoīes. Et aplus Ro. 14.º Vnusquisq; abundat in sensu suo. Et iō in euangelio hodierno Luc. 4.º ca.

Repleti sũt omnes scribe ⁊ pharisei ĩ synagoga magna. s. ira: hec audiētes que videlꝫ xp̃us loq̃batur· male iudicãtes ipsũ locutũ fuisse. Et surrexerũt ⁊ eiecerũt illũ ex ciuitatē. ⁊ reliq̃ ĩ euãgelio. Caueamꝰ igitur ab hmõi iudicijs temeratijs ut simpliciter ambulãtes ⁊ oĩa ĩ meliorē ptē interpretãtes· grãm cõseq̃mur ĩ p̃nti ⁊ gloriã in futuro in secula seculorũ. Amen.

Feria tertia pꝰ tertiã dominicã ĩ quadragesima. de originatione ⁊ detestatione iudicij temeratij Sermo. 59ꝰ.

Mne quod est in mũdo ⁊c. Iterũ vbi s. Scdm sententiam Alex. de ales vbi s. fratres carissimi· iudiciũ humanũ prout est actus iusticie tripliciter redditur vitiosũ. p̊ cũ quis iudicat in his in qbꝰ non habet ptãtē· ut cũ iudicat laicꝰ clericũ ⁊ hmõi. Et h̄ dr̃ iudiciũ vsurpatũ ptinēs ad p̄sũptionē. 2° reddit vitiosũ iudiciũ qñ qs habet regimen ⁊ ptãtē sup eũ quē iudicat. ⁊ nõ sm iura determinat reddens vnicuiqꝫ qd suũ est. ⁊ dr̃ iudiciũ puersũ ⁊ ĩiustũ ⁊c. 3° mõ reddit vitiosũ iudiciũ cum qs pcedit ad iudicandũ de alio ex leuibꝰ signis ⁊ causis nõ sufficiētibꝰ ad cognitionē facti. ⁊ dr̃ iudiciũ suspitiosũ ⁊ temeratiũ. Et de h̄ nũc agitur alijs duobꝰ omissis. Qd qa pniciosũ ⁊ criminale est, phibet dñs Math. 7°. ⁊ Luc. 6°. di. Nolite iudicare ⁊ nõ iudicabimĩ. nolite cõdēnare ⁊ nõ cõdēnabimĩ. Et iõ Joh. 7°. dr̃. Nolite sm faciē iudicare. Ubi Augꝰ ait. Prohibet dñs iudiciũ cordis p qd de alijs male opinamur siue credimꝰ ul sentimꝰ. H̄ ille. qa ut ait Johes. i ḃbis ppositꝰ. Oē qd ē i mũdo ⁊c. Et iõ pꝰq̃ ĩ superiori smõe de entitate iudicij temeratij tractatũ ē· ĩ isto sermone de ipsius detestatione tractabimꝰ. Circa quã tres ɔsiderationes faciemus· quatũ

Prima dicetur dubitatio.

Secuuda ḋo originatio.

Tertia aũt fructificatio.

Pars p̄ma huiꝰ sermonis. ĩ q̃ declarat vnũ dubiũ si suspitio sit tm̃ hoĩs uel etiam angeli.

Rimo igitur ĩ isto smone mouet vnũ dubiũ. Utrũ suspitio sit hoĩs sm statũ ĩnocētie uel angeli uel tm̃ hoĩs sm statũ nature corrupte. Nã dr̃ Jere. 41°. ĩ psona ãgelorũ. Curauimꝰ Babylonē ⁊ nõ ē sanata. derelinq̃mꝰ eã ⁊ eamꝰ vnꝰqsqꝫ ĩ t̃rã suã ⁊c. Aut g̊ h̄ ex certa sciã dixerunt· aut ex estĩatiõe uel suspitiõe. Nõ ex certa sciã. qa de nemine desperãdũ ē dũ est in via. g̊ fuit ex estimatiõe siue suspitione. g̊ ĩ angelis bonis videtur q̧ possit cadē suspitio. Pari rõne potuit esse in Adã. Cũ. n. non cog̊sceret occulta cordiũ. qa h̄ solꝰ ē dei ut dictũ est. Nam Act. p̊ dr̃. Tu solus nosti corda filiorũ hoĩuꝫ. potuit suspicari bõitatē volũtatis ĩ aliq̊. g̊ potuit cadē ĩ ipso suspitio. Ad h̄ dubiũ r̃ndet Alex. de ales dicēs vbi s. q̧ suspitio pōt dici opĩo bõi uel mali vera ul falsa. In ãgelis aũt bonis ɔfirmatĩ nõ ē opinio· sm q̧ opinio est acceptio vniꝰ ptis cũ formidĩe alteriꝰ ḋñ nec suspitio. In angelis tñ malis pōt eē opinio ul suspitio. P. suspitio ē pena. pena aũt nõ fuit nec ĩ angelo bono nec ĩ hoĩe p̄miꝰ ĩstituto. g̊ suspitio nõ fuit ĩ illis nec ĩ angelis boĩs. Ad illud g̊ qd obijcitur de ḃbo Jere. Curauimus Babylonē ⁊c. Dicēdũ est sm Alex. q̧ certa fuit sciã ĩ eis d re p̄terita. de futuro ḋo cog̊uerũt ipsi angeli q̧ nisi auxiliũ superioris medici. s. dei superueniret: nõ

curaret. hoc aūt certū fuit apud eos p diligētiā quā prius apposuerāt. Nō tñ oīo despabāt. qa ut dictū est de nemīe desperandū ē dū ē in via. s; d' sua sufficientia ad h' non p̄sumebāt. Et de iobia ipsius egroti erāt certi q̄tū ad se. In hoīe p̄mitus īstituto nō erat suspitio sm q; īportat penā. Si v̄o dicat' opīo acceptio vni' p'tis nō p certissimā rōnē nō cū formidīe alteri' p'tis. sm h' potest eē opīo. 7 si nō fallax opīo q̄ dr̄ eē suspitio. Et iō ɔcludit idē Alex. q; suspitio ē pēa originalis pcti. 7 nō tm̄ originalis s; etiā actualis ī pn̄ti 7 disponēs vlti' ad culpā. Et iō suspitio 7 iudiciū temerariū ē sūme detestādū 7 fugiēdū. Et iō sm iura ciuilia h'mōi coiecture 7 p̄sūptiōes tolerant' multiplicit'. p̄ recurrēdū ē ad p̄sūptiones cū alit' v̄itas sciri nō pōt. ff. de q̄ōnib9. l. i. et. ff. si ps here. pe. l. antiqua. 2° qui fuit mal' sp p̄sūmit' esse mal'. s. ī eodē gnē mali. ff. de suspectis tutorib9. l. 3. §. idem erit. ff. de actionib9. l. si cui. §. p̄. 3° qlib; p̄sūmit' amic' nisi ɔ̄triū doceat'. ff. de lege iudi. l. cū qdā. C. de iudicijs. l. plt. Qui autem dicuntur amici habetur. ff. de verbo. sig. l. late culpe. §. amicos. 4° quilib; p̄sumit' bon' 7 benign' nisi ɔ̄triū doceat'. ff. de re mili. l. nō omnes. §. a barbari. C. de inoffi. testa. l. oī mō. 5° qlibet p̄sumit' talis q̄lis hr̄ in opinione coī. C. ne de statu defūctoꝝ. l. si mr̄. ff. de q̄ōnib9. l. de minore in fiue. 6° qlib; p̄sumit' ig̃rana nisi pbet' sciēs. ff. de pbatiōib9. l. veri' C. de ep̄ali audiētia. l. si legib9 phibet'. 7° qlibet p̄sumit' soluendo nisi ɔ̄triū doceat'. ff. de p̄uilegijs credi. l. si creditores. C. de hereditaria actione. l. plt. Ista. n. omnia sm ɔsciam intelligunt' posse fieri cū aliq̄ p̄sūptiōe siue determinando · iudicādo. s. qn̄ ē de malo · non aūt de bono. Iō dicit Alex. nr̄ vbi s̄. q; p̄sumēdū ē de q̄libet q; sit bon' donec ɔstet ul' appareat ɔ̄triū. 7 tñ pōt ɔtingē q; ille sit malus. Non aūt d' q̄lib; p̄sumendū est q; sit malus donec ɔstet ul' appareat ɔ̄triū. Et iō ut dictū est sūme detestādū 7 fugiēdū ē h'mōi iudiciū 7 relīquēdū deo · iux' illud glo. Ro. 14°. Nō vsurpem' diiudicare cogitatiōes alioꝝ · s; deo p̄beam'. Et sic p; ps p̄ma hui' sermonis.

Pars secūda hui' smonis. ī q̄ declarat' vnde originat' iudiciū temerariū.

Ecūdo ī isto smone circa iudicij temerarij occasionē sciendū ē sm Tho. scd'a scd'e. q. 60. arti. 3°. et Alex. vbi s̄. Judicium temerariū alioꝝ factoꝝ cōtigit ex trib9.

Uno mō ex h' q; aliqs ī seipso malus est. 7 ex h' ipso q; ē cōscius malitie sue facilit' de alijs male opinat' · sm illud Ecclesiastes x°. Stult'. i. pctōr in via ambulās: cū ipse sit īsipiens oēs estimat insipientes. Auar' cū sit assuetus fraudib9 7 mēdacijs in emēdo 7 vendēdo: oēs emētes 7 vēdētes credit similia facē. Luxurios' q respicit iuuenes 7 loq̄t' mala intētiōe: ita q̄s videt respicē ul' loq cū h'mōi idē malū iudicat. Aug' sup p̄s. 118°. smone 12°. inq̄t. Homo. n. pclivius suspicat' in alio qd' sentit ī seipso. Et Sen. ī li° de morib9. Hoc inq̄t h; oīs affectua · ut in qd' ipse insanit in idē putat oēs insanire. Juli' celsus dic li° 2°. Que volum' libēt' credim'. 7 q̄ ipsi sentim' alios q̄; sentire spam'. S; nō sequit' q; si ip̄e sit malus alij sint mali. 7 si etiā essent manifeste mali · nō tñ male faciūt 7 mala ītētiōe

2° modo pvenit h' ex eo q; qs male afficit' ad alterū. Cū g̃ quis ɔtēnit aliū vel odit uel irascit' uel īuidet ex leuib9 signis opinat' male de ipso. qa vn'q'sq;

facili' credit quia igit' male affect⁹ ad aliū appetit sibi malū. pmpt⁹ ē ad cogitandū malū de eo. Ad h̃ facit quod ait Jero. O īuidia pmū tui mordax. Quidā p nephas noīe xpiani relicta trabe in oculo ppo ī alieno vestucā q̄rūt. i. ex h̃ q̄ īuidēt aliis. de leuib⁹ defectib⁹ iudicāt. i. ɔdēnāt eos. 3° puenit h̃ ex lōga experientia. Vñ dicit phs 2° rhetoricoꝝ q̄ senes sūt maxīe suspitiosi. q̄a multotiēs experti sūt alioꝝ defectus. Prime due cāe suspitiōis māifeste ptinent ad puersitatē affect⁹. tertia do diminuit rōnē suspitiōis. vñ etiā pctm̄ ꝛc. De his aūt q̄ de se sūt mala. ut blasphemie hōicidia. adult'ia ꝛ h⁹modi ut dicit Beda licet nob̄ suspicari ꝛ iudicare mala. īmo ɔtiū facē. i. estimare ea ut bona esset pctm̄ ꝛ error piculosus. Vñ dicit'. xi. q. 3. ꝛ ē snīa Jero. Si quis dixerit iustū. s. op⁹ īiustū. ꝛ īiustū iustū vtq̄ abhoīabilis ē apud deū. Sed null⁹ abhoīabilis ē apud deū nisi ppt' mortale. ḡ h̃ est mortale. Vñ dicit ibi glo. q̄ h̃ intelligit' vno mō cū q̄s dicit vitia esse v'tutes ul' ēɔtrio tal' mortalit' peccat. Et ɔsonat hoc ei q̄d dicit Aug⁹ sup epl'am ad Cori. s. q̄ errare ī rebus necessariis ē mortale cū q̄s. s. iudicat seu putat op⁹ bonū esse malū. Et sic pȝ pars secūda hui⁹ sermonis.

Pars tria h⁹ s'monis. ī qua ponūt' fructus maligni iudicii temerarii.

Tertio in isto s'mone q̄ȝ sit detestabile iudiciū temerariuȝ ostēditur ex septē malignis fructib⁹ inde sequentib⁹. pm⁹ fruct⁹ dicit' psūptio. 2⁹ dicit' iq̄sitio. 3⁹ supstitio. 4⁹ precipitatio. 5⁹ malignatio. 6⁹ detractio. 7⁹ obliuio. Primus ḡ fructus malus atq̄ dānosus q oꝛit' ex iudicio temerario dicit' psūptio. Nā qui alios iudicāt ꝛ ɔdēnāt si se longe īferiores ꝛ peiores illis q̄s iudicāt estimarēt eos iudicare temerarie nō auderent. Vñ ī vit patꝝ q̄dā interrogauit senē. Quid ē pr' q̄d ī scriptu'a dr' ad Titū p̄. Oīa mūda mūdis. Ait senex. Qui h̃ respicit ītelligit se īferiorē oī creatura. Cui frat'. Et quō me possū iudicare minorē ei quē video hoīem hōicidiū ppetrasse. Rñdit senex. Ille semel hōicidiū fecit. ego aūt omni hora occido aīam meā. Hec. n. est sola hoīs iusticia ut seipsū rep'hendat. Tūc. n. iustus ē hō cū mēs sua ꝛ nō aliena pctā ɔdēnat. Vñ Señ. dicit. Semp q̄cq̄d dubiū ē humilitas ī meli⁹ declinat. Et iō ad vitādū h̃ vitiū iudicii temerarii nemo debet se iustiorē aliis reputare nec de se psūmere. Sepe. n. occurrit ut alienos intueamur subtilit' defect⁹. ꝛ nec tudit' videam⁹ nr̃os. Math. 7°. Quid vides festucā ī oculo fratris tui ꝛ trabem in oculo tuo nō vides ꝛc. Et ē rō. q̄a carnal' affect⁹ tollit iudiciū rectū. xi. q. 3. c. quatuor. Et iō dixit ille magicus ad Alexādrū ut recitat Quīt⁹ curti⁹. Nā mortaliū h̃ noīe praua ꝛ sinistra dici pōt q̄ ī suo q̄sq̄ negocio hebetior ē q̄ȝ in alieno. Et Lac. ait. Nemo pōt de se recta iudicare. s̃ aliena iudicat melius q̄ȝ sua. Et iō ɔ nosipsos vix vera iudicare poterim⁹ ꝛ ex vitio ppri affect⁹ ꝛ etiā ex diaboli deceptione q h̃ satagit ut nr̃os nō videam⁹ defect⁹. q̄d nobis vtile ꝛ necessariū est. ꝛ alienos intueamur defect⁹. q̄d nob̄ dānosū ē. Ypocrita eiice primū trabem de oculo tuo Math. 7°. Et iō Ber. ī doctrina pficiēd ait. Que tua sūt videas. alioꝝ facta relique. q̄ tibi pdesse neq̄ūt s̃ p obesse. h̃ ille. Et si etiā aliq̄n alicui⁹ māifestū peccatū cōspicim⁹ debem⁹ diligenter attendere ne forte in eodem aut grauiori simus peccato. ꝛ si nō simus esse

tū potuim⁹ uel potim⁹ diuina grā nō
ꝯseruati. Sic in figura nob̄ dn̄s Ioh.
8°. dū anteq̄ȝ iudicaret adulterā dixit.
Qui sine pctō ē vrm ꝛc. ꝛ p⁹ea se in-
curuauit ꝛ scripsit ī terra. Vn̄ sup his
in omel. sabbati ttie dn̄ice ī quadrage-
sima dicit Beda. Figurate nos admo-
net in eo q̄ꝛ ante datā legē. ꝛ p⁹ datā
ꝯniam inclinans se scribit ī terrā ut ꝛ
pri⁹ ꝓximū corripiamus ꝛ p⁹q̄ȝ debite
castigationis illi debitū reddiderim⁹
nosmetipsos digna īuestigatiōe ꝑpē-
dam⁹. ne forte aut eisdē q̄ ī ill' rep̄hen
dimus aut alijs quibuslibȝ facinorib⁹
irretiti fuerim⁹. Euenit enī sepe ut q
ꝓbi grā homicidā publice peccātē iu-
dicant. pri⁹ odiorū malū quo ipsi ī se-
creto depulsant nō sentiāt. Qui forni
cationē accusant pestē supbie q̄ de sua
castitate extollūt ignorāt. Qui ebrio-
sum ꝯdēnant vitus īuidie q̄ excedūt
ipsi nō videant. Quid ḡ nob ī h⁹mōi
periculis remediū? Quid restat salud
nisi cū peccātē ꝯspicim⁹ aliū. mox in-
clinemur deorsū. i. q̄ȝ deiecti ex nostre
ꝯditiōe fragilitatꝭ sim⁹ si nos diuina
pietas non sustentet humilit' inspici-
amus. h̄ ille. Habet' a btō Greḡ. 3. q. 7
hui⁹ simile. ca°. postulat⁹. vbi dicitur.
Postulat⁹ dn̄s iudicare de peccatrice
nō statī dat iudiciū sed pri⁹ se īclinās
deorsū digito scribebat ī tra. ac sic de-
mū qd̄ obnixe rogat' iudicat. videlȝ ꝛ
nos typice instruens. cū quilibet ꝓxi-
moꝝ errata ꝯspicim⁹. nō h̄ antea rep-
hendēdo iudicemus q̄ȝ ad ꝯsciētiam
ꝓriā humilit' reuersi digito eā discre-
tionis solert' exculpem⁹. ꝛ qd ī ea ꝯdi-
tori placeat qd ve displiceat examina-
tione ditimam⁹ ꝛc. Et sic patet prim⁹
fructus. 2⁹ fructus malus ꝛ dolosus
qui ex falso ac temerario iudicio orit'
dicit' inquisitio. s. aliorū factorū. Hoc
quippe iudiciū curiosū reddit hoīem
de factis ōbis atq; cogitationib⁹ alio-
rū. Quod Ber. ꝓhibens ait. Noli esse
aliorū factorū curiosus īq̄sitor aut te-
merari⁹ iudex. Et idē ait. Qui sui ne-
gligens ē alios curiose circūspicit dū
quosdā supiores suspicit quosdā de-
spicit īferiores. ꝛ ī alijs qdē videt qd̄
irridet. ꝛ in alijs qd̄ īuidet. ꝛ reliqua.
ut patȝ s̄. de curiositate. Et iō debet hō
ingrere sollicite facta ꝓpria. ꝛ nō alio-
rū. iuxta illud Ro. 14°. Beatus qui iu-
dicat semetipsū in eo q̄ ꝓbat. i. quoti-
die de se expꝑitur. Nā ꝛ Vgo de scō Vi-
ctore dicit. Si teipsū non vides nihil
bn̄ vides. Et ꝓptea qdā vir scūs qui
seipsū quotidie circūspiciebat cū au-
disset quēdā peccasse. amare fleuit. di.
Iste hodie ꝛ ego cras. Qui enī seipsū
iudicat ꝛ nō aliū accept⁹ ē apud deū.
Vn̄ Ber. Qui hoc se fecisse sapiebat fi-
ducialit' dn̄o dicebat: Iudica iudiciū
meū ꝛ redime me dn̄e. Qui aūt iudi-
cat aliū ꝛ nō seipsū: ꝑdit grāȝ dei. Vn̄
legit' in vitis patrū q̄ cū duo germani
simul ī heremo habitarēt ad fuiēdū
deo. ad tātā puritatē mētisq; ꝑfectio-
nē deuenerant ut ad placitū viderent
alt' alteri⁹ gratiā p splēdorē quendā
exfulgentem sup eos. Accidit quadā
die ut irent ad visitandū patres p he-
remū. ꝛ cū mīor ex eis vidēt vnū ex
illis patrib⁹ comedentē sexta feria in
hora ꝯnarū. iudicauit illū trāsgressorē
ieiunij. quod tūc habebat' in ꝑceptū.
Reuersus ḡ ad cellā ꝓpriā. cū maior
orans optabat videre solitū splendo-
rem sup fratrem minorē. nihil videre
poterat. ꝓpt' qd̄ vocans eū sciscitat⁹ ē
si in aliquo eū ꝯscientia remorderet.
Ille diligentius ꝑscrutans ꝯsciām suā

de nullo inqt recolo. nisi q̄ vidēs talē patrē comedē. an̄ oīa male suspicatus sū de eo. Quod ītelligēs maior illud temerariū iudiciū fuisse causam subtractionis grē. Iustam.n. causam potuit habere ille soluē di ieiuniū. Et ïō pniām egit cū eo ⁊ redijt ad lucē p̄stinā. Et sic p3 secūd⁹ fructus ⁊c. 3⁹ fructus dicit' supstitio. Proculdubio.n. absq3 supstitione esse non pōt qn̄ quis rep̄hensibilis sua pctā relinqt ⁊ aliena ɔdemnat. Vn̄ ɔ̄ sic facientē Paul⁹ Ro.2°. di. In q̄ aliū iudicas teipsū cōdēnas. eadē eni agis que iudicas. Vn̄ ⁊ glo. Math.7°. sup illud. Eice primū trabem de oculo tuo ⁊c. ait. Vix inuenit' aliqs ab h' vitio alien⁹. Q3 vn⁹qsq3 sibi fauēs aliena facile dep̄hēdit. ⁊ aliena grauius tolerādo q̄3 sua sumit auctoritatē arguēdi sine exēplo emēdationis sue. Et Criso⁹ ait. In alienis delictis seueri ⁊ amarissimi iudices resident⁹. nr̄as aūt trabes ī oculis infixas p̄prias non videm⁹. qa aliena etiā minima licite perscrutamur. Hi similes sūt illi pharisẽo qui ɔ̄ Magdalenā de dn̄o ī corde suo tā inique murmurauit. Et ïō legitur ī vitis patrū q̄ īuentus fuit in siti qdā frat' culpabilis. Vn̄ fratres de quo2 erat ɔuētu ad abbatē Moysen miserūt ut veniret ad puniendū illū s̄m q̄ dn̄s inspiraret. quib9 acquieuit. Dū igitur veniret accepit sportā vetustissimā quā īplens arena ⁊ super dorsū ponens sic oneratus venit ad fratres q ipsū vocauerāt. Quē cū frēs vidissent admirantes dixerūt Quare hoc facis pr̄. Quib9 ipse r̄ndit. Pctā mea sūt p⁹ me currentia que nō video cū sint a tergo. ⁊ tn̄ veni hodie aliena peccata q̄ sol⁹ deus nouit iudicare. Simili mō quidā alius scūs pat' fecit ut legitur in vitis patrum. Qui saccū plenū arena p⁹ dorsū suū posuit. sportellā v̄o plenā lapidib9 posuit an̄ se ⁊ ī monasterio incedebat. Interrogat⁹ aūt a fratrib9 q̄re h' faceret. r̄ndebat. Saccus plen⁹ arena: pctā mea sūt q̄ posui post dorsū meū ut illa non videam nec de illis doleā. Sportella aūt plena lapidib9 q̄ est ante me: pctā sūt fratrum meo2ū que magis intueor q̄3 mea. Nā sicut in scriptis patet exemplis. antiq patres q pollebāt prudentia magna ⁊ expientia cognouerūt se deceptos qn̄ alios iudicauerūt. Et neminē iudicare mandauerūt. quia supstitiosū est. Et sic patet terti⁹ fructus.

4⁹ p̄nitiosus fructus qui ex iudicio temerario orit' dicit' p̄cipitatio. Ante n. examinationē ⁊ discussionē v̄itatis sn̄ia temerarie precipitat'. Et ideo iudex nō debet exardescē aduersus eos quos malos putat. ff. de officio p̄cons l. obseruādū. īmo debet eū patient' audire ⁊ ītelligere ⁊c. 30. q. 5. c. iudicātē. ⁊ C. de iudicijs. l. iudices. Et similiter debet iudex vitare suspitionē grē uel ambitionis. ff. de fidei cōmis. l. gnālit'. §. quid g̊. Et qa p̄cipitat' hui⁹mōi sn̄ia temerarie. cū quis de dubijs ⁊ occultis iudicatur. ideo dicit' p̄cipitatio fruct⁹ iudicij temerarij. Nā h⁹mōi iudicantib9 2°. ca°. Jacob9 ait. Facti estis iudices cogitationū iniqua2. Et recte dic cogitationū iniquarū. qa sepi⁹ euenit ut isti temerarij iudicent innocentes propter eorum p̄uersas cogitationes taliter iudicātes. quia sūt sine misericordia ⁊ pietate. Unde talibus Math. 12°. dn̄s ait. Si aūt sciretis quid ē misericordiam volo ⁊ non sacrificium. nunq̄3 condemnassetis īnocentes. Et talis sn̄ia precipitari pōt trib9 modis.

Aut ꝑ tp̄e p̄n̄ti. cū q̄s iudicat hominē
qui ē bon⁹ eē malū. Aut ꝑ tp̄e p̄terito.
cū bonū aliq̄d fuisse factū mala inten
tione iudicat᷑. Aut pro tp̄e futuro. cū
quis iudicat᷑ finalit᷑ reꝓband⁹ ꝛ de ei⁹
finali īpenitentia atq̄ȝ salute desꝑeta-
tur. Contra quos dicit᷑ Act. p̄. ca°. Nō
est vr̄m nosse tempa uł momēta que
pater posuit in sua ptāte. Nolite ḡ iu-
dicare temerarie. Nā videm⁹ sepe iu-
dicia nostra falli. de q̊ desꝑeramus su-
bito ꝯuertit᷑ ꝛ fit optimus. de q̊ nimis
ꝓsūpseram⁹ deficit ꝛ fit pessim⁹. nec ti-
mor nī certus ē nec amor. quid sit ho-
mīe ipse hō vix nouit ipse hō. Vn̄ Ber.
ait. Duo sūt in q̄bꝫ temerariū iudiciū
cauere debem⁹. cū incertū est quo ani
mo quid factū sit. vel cū īcertū est q̄d
factur⁹ sit qui nūc bon⁹ uel mal⁹ appa-
ret. Similit᷑ Aug⁹ ī ſmone dn̄i ī mōte
li°. z°. ca°. 6°. Sūt inq̄t quedā media q̄
ignoram⁹ q̊ aīo fiāt. q̄ ꝛ bono ꝛ malo
fieri pn̄t. de q̄bꝫ temerariū ē ut cōdē-
nemur. hoꝝ aūt veniet tp̄s ut iudicēt
hoīes. cū dn̄s illuminabit abscondita
tenebraꝝ. Itē sup eplaꝫ ad Ro. īq̄t. In
his rebꝫ q̄ pn̄t ꝛ bono aīo fieri ꝛ malo
iudiciū deo dimittam⁹. nec audeam⁹
de alteri⁹ corde q̄d non videm⁹ ferre
sentētiā. In his v̊o rebꝫ q̄ ita repben-
dūt᷑ ut ea a bono ꝛ casto aīo non posse
fieri manifestū ē. nō īꝓbat᷑ si iudice-
mus. Ergo q̄cūq̄ȝ facta ita manifestāt᷑
ut nō possint dici bono aīo fieri. iudi-
canda sūt a nobis. q̄cūq̄ȝ aūt ita fiūt ut
q̄n̄ fiant incertū sit. non sūt iudicāda
sed reseruāda iudicio dei. H̄ ille. Et sic
patet quart⁹ fruct⁹. 5⁹ fructus ex te-
merario iudicio ꝓueniens dicit᷑ mali-
gnatio. Nā q̄ temerarie iudicant fra-
ternū malū amare vidēt᷑. Profecto. n.
dare videt᷑ q̄ iudiciū q̊ malos īdebite

nōnullos asserūt ex affectu eos indi-
nante ꝓuenit ad sentiēdū male de eis
quos cum occulto odio ꝛ vix cognito
iudicāt. includūt nēpe ꝛ nitūt᷑ ī mēte
odiū. q̄d q̄n̄q̄ȝ nō cog̊scūt. Vn̄ Criso⁹
ait. Perfectū odiū ꝛ pfect⁹ amor rectū
iudicia nō cognoscit. Vident᷑ procul
dubio tales qui temere iudicāt q̊dā-
mō sese īpinguare d̄ ꝓximi ruina atq̄ȝ
infamia. Propterea Aug⁹ li°. z°. de ser-
mone dn̄i ī monte ait. Hi maxime te-
mere iudicāt q̄ magis amant vitupe-
rare ꝛ dāpnare q̄ȝ emēdare ꝛ corrigē. ꝛ
h̄ vitiū uel est sup̄bia uel inuidia. hec
ille. Et sic videt᷑ quāta est malignatio
iudicāciū temerarie. Et sic patet q̄nt⁹
fruct⁹. 6⁹ fruct⁹ dicit᷑ detractio. q̄m̄
iudiciū temerariū radix ē ꝛ fūdamen
tum oīs detractionis. Vn̄ legit᷑ ī vitis
patrū q̄ q̄dā noīe Eulali⁹ honoratus
erat valde gr̄a hūilitat. q̄ cū apud se-
niores monasterij accusaret᷑ frequēt᷑.
nūq̄ȝ ille se excusabat ſ̄ ū ūctā peniten
tiā ieiunioꝝ ducissimā humilit᷑ facie-
bat. ꝓpt᷑ q̄d ypocrita a socijs iudica-
bat᷑ ꝛ vilis h̄ebat᷑. Intātū aūt iunio-
res ei detrahebāt ꝛ ipsū ꝯtēnebāt ut
aliq̄n̄ p̄ri monasterij dicerent: Q̄ diu
possum⁹ sustinere dāna ꝛ defectus q̊s
frater Eulalius facit? Qui tandē p̄uia
v̊tute oratiōis. cognitaq̄ȝ ab oībꝫ sim-
plicitatis ac puritatis sue veritate. ꝓ-
strauerūt se ad pedes illi⁹ veniā humi
lit᷑ postulātes ꝛc. Ex q̊ miraculo patet
q̄ sup̄bia ꝛ inuidia generat iudiciū te
merarium. Iudiciū v̊o tale ꝓducit de-
tractiōꝫ. Et q̄ȝtū deo displiceāt detra-
ctores aplus ostēdit ad Ro. p̊. di. De-
tractores deo odibiles sunt. ꝛ merito.
q̄a Iac. 4°. dicitur. Qui detrahit fratri
aut q̄ iudicat fratrē. detrahit legi ꝛ iu-
dicat legē. Si autē iudicas legē. nō es

factor legis ſ iudex. Vnꝰ ē enī legiſlator ⁊ iudex q pōt pdē et liberare. Tu autē qs es q iudicas ꝓximū? Et ſic patꝫ ſextus fructꝰ pūerſi iudicii temerarii.

7ꝰ et vltimꝰ fructꝰ malus atqꝫ dampnoſus ex iudicio temerario ꝓcedēs dicit̄ obliuio. s. ſui. Nam cū quis aſſueſcit alios iudicare. obliuiſcit̄ ſui neqꝫ iudicat ſeipſū. ⁊ iō merito iudicatur a deo qa ſm Apl'm. i. ad Cor. xi°. Si nos metipoſs iudicaremꝰ: nō vtiqꝫ a dn̄o iudicaremur. Cum quis factus fuerit his ſeptē fructibꝫ ī hac temeraria malignitate iā dīues. ad tantā īſaniā venit. ut oīa bn̄ facta ꝓximorū cōuertat in malū. ſicut ſcribe ⁊ phariſei de xp̄i operibꝫ faciebāt. ⁊ iō dicūt. Si qs ſtudet et vacat humilitati. ypocrita eſt. ſi recreationi guloſus eſt. ſi patientie timidꝰ ē. ſi iuſticie īpatiēs ē. ſi ſimplicitati fatuꝰ ē. ſi prudētie malitioſꝰ ē. ſi maturitati flegmaticꝰ ē. ſi iocunditati diſſolutꝰ ē. ſi religioni ſingularis eſt. ſi ſocietati ſecularis eſt. ſi ſilentio ⁊ pati ſimulator eſt. ſi aliorū correptiōi p̄ſūptuoſus eſt. ſi inſtat vigiliis ⁊ orationibus indiſcretꝰ eſt. ſi coī dormitioni ſomnolentꝰ ē. ſi p̄dicatiōi ⁊ aliorū ſaluti appetitor laudis ē. ſi deſiſtit negligens ⁊ remiſſus eſt. ſi gratiā hoīuꝫ acquirit adulator ē. ſi adulari renuit ſuperbus eſt. His ḡ de cauſis ſūme deteſtandū ē h̄ vitiū. Vn̄ dn̄s in euangelio hodierno Math. 18°. inqt. Ubi ſūt duo uł tres cōgregati ī noīe meo. nō ſe videlꝫ temerarie iudicātes. ibi ſum in medio eorū. Tūc accedens ad eum Petrꝰ dixit. Quotiens peccabit in me frat̄ meꝰ. dimittā ei vſqꝫ ſepties? Dicit ei iheſus. Nō dico tibi ſepties ſed ſeptuagies ſepties. q̄ſi di. Nō ē precipitanda iudicii ſententia quouſqꝫ veniat dn̄s q reddet vnicuiqꝫ ſm opera ſua. ⁊ liberis a tali vitio in die iudicii ſimul cū aliis vitā illā īmarceſſibilē p̄ſtabit. vbi ipſe cū p̄re et ſpū ſcō ſuo viuit et regnat ī ſecula ſeculoꝝ. Amē.

Feria quarta poſt tertiā dominicā in quadrageſima. de entitate et deteſtatione Luxurie Sermo. 60ꝰ.

Omne quod eſt ī mūdo aut eſt ꝯcupiſcētia carnis ⁊c. Iteꝝ vbi ſ. Congrue ⁊ ſatis cōpetēter fratres cariſſimi ī iſto ſermonario poſtqꝫ tractatū eſt de pctō in gnāli ⁊ de ſupbia et ſpeciebꝫ eius ⁊ reliqs vitiis ab ipſis emanātibꝫ. ſeqt̄ ordinate procedendo ſup verbo ꝓpoſito Joh. s Omne quod eſt in mūdo ⁊c. tractare de luxuria que ē ꝯcupiſcentia carnis. De qua hodiernis tēporibus ſup oīa alia tractare neceſſe eſt. Uidet̄ enī expſſe fragilē noſtrā cōditionē vniuerſalit̄ p̄ueniſſe ad ūitatē ipſam infallibilē. de q̄ ꝓpheta p̄s 13°. dicebat. Corrupti ⁊ abhoīabiles facti ſūt ī ſtudiis ſuis. Quibꝫ verbis cōcordat ſnīa dn̄i Gen̄. 6°. quādo Noe cōquerēs de humana creatura dixit: Omnis q̄ppe caro corrupit viam ſuam. Et certe magis caperem tacere q̄ꝫ loqui de materia iſta de qua tractare incipimus. ſed caritas me cogit ac violētat ne tacere debeam. ſicut vrgebat Paulum qui ī perſona ipſius et aliorum predicatorū. 2. ad Cor. 5°. ca°. dicebat. Caritas xp̄i vrget nos. Nā ſi malū eēt ſecretū uel ī paucis p̄ſonis. nō extēderē ūba mea publice ⁊ apte de tali nephanda mā reſonare. Sed qm̄ hec infirmitas

est gnālis publica et abhominabilis q̄ adeo totū mūdū infecit ut vix īueniat̃ qs ab ea liber. Propt̃ea opoztet tuba canere. nō occultare ſ ꝓpalare. nō tacere ſ vocē exaltare ānūciando ꝑplo ſcelera eozū. ⁊ domui Jacob pctā eozū. Attamē ne quis de me cōqueri poſſit. caſte de re impudica. honeſte de re inhoneſta. ⁊ denote de re ꝓſus īdenota: adiuuante dei grā fari conaboz. Et ī iſto ſermone pro ꝑncipaliozi ozigine hui⁹ materie tres tm̄ cōſideratiōnes faciemus quatū.
Prima dicetur diffinitio.
Secunda ṽo diſſipatio.
Tertia aūt abhominatio.

Pars ꝑma hui⁹ ſermonis. in q̄ declarat̃ quid ſit luxuria. ⁊ quō deſcribat̃.

Rimo igit̃ ī iſto ſmone circa luxurie diffinitionē nōnulli dicūt ipſā diffiniēdo. Luxuria ē īozdinat⁹ amoz illi⁹ delectatiōis q̄ ē ſm tactū. Aliq ṽo gnāli⁹ loquētes aiūt. Luxuria ē ex īmūdis deſiderijs veniēs lubzica mentis ⁊ cozpis ꝓſtitutio. Quidā aūt neſcio qd intrinſecus determinātes aiūt. Luxucia ē libidinoſe voluptad appetit⁹. q ē aut ex ꝯſenſu ſenſualitatis aut rationis. Prim⁹ qdē appetit⁹ venial̃ ē atq culpe leuis. Secūdus aūt moztal̃ ⁊ letalit̃ aīe nociu⁹. Ad quoꝝ declarationē notandū ſm Tho. ſcd̃a ſcd̃e. q. 153. et Durandū et Aſteſanū li° ꝑ. ti. 29°. ⁊ coīt̃ oēs theologos q pctm̄ ī hūanis actib⁹ illud ē qd̄ agit̃ ꝯ rectū ozdinē ratiōis. hz aūt h̄ ratiōis ozdo ut oīa cōuenient̃ ad ſuū finem ozdinet ⁊ diſponat. Et iō pctm̄ nō eſt ſi p rationē aliqb⁹ reb⁹ vtat̃ hō ad finē ad quē recte ſūt mō cōueniēti diſpoſita. dūmō finis ille ſit aliqd̄ nature bonū. Sicut aūt ē nature bonū q nā cozpal̃ cui⁹dā īdiuidui ꝯſeruet̃. ita etiā ē quoddā bonū excellēs ut natura ipſi⁹ ſpēi nō deficiat nec ꝑimet̃. Et ideo ſicut cib⁹ pōt ſumi ſine pctō. ita ⁊ vſua venereozū pōt eſſe ſine pctō dūmō fiat debite ſm q cōueniēs ē ad finē gnātiōis. Et iſto mō licit⁹ ē coitus cōiugalis debito mō ⁊ ozdine factus. extra ṽo coitū ꝯiugalē ſp ē dānabilis ⁊ moztalis. ut plene ꝓbatū ē ī ſermonario de reꝓbatione vitioꝝ ⁊ cōmendatiōe ṽtutū. in ſermone de repzobatione luxucie. Et iō his paucis pateat pars prima hui⁹ ſermonis.

Pars ſecūda hui⁹ ſmōis. ī q̄ declarat̃ q luxuria eſt diſſipatiua bonozū foztune. nature ⁊ anime.

Ecūdo ī iſto ſmōe aduertendū eſt q luxuria ſūme ē deteſtāda rōe diſſipatiōis ſup oīa alia vitia. qa ⁊ ſi alia vitia ſint deteſtāda aliq̄ alio reſpectu. iſta tm̄ rōne luxuria magis. Nā ſi ſupbia diſſipat bona aīe. nō tm̄ oīa bona qa nō bona cozpis ⁊ nature. Auaritia ṽo ⁊ ſi diſſpat bona ſpūalia. ꝯgerit tm̄ ⁊ ꝯſeruat bona tpalia. Luxuria āt nullis bonis pcit. ſ oīa cōſūmit. Et iō nō īmerito dn̄s ī euāgelio de filio ꝓdigo Luc. 15°. inqt. Et nō p⁹ multos dies cōgregad oīb⁹ adoleſentioz fili⁹ pegre ꝓfect⁹ ē ī regionē longinquā. i. in pctm̄. ⁊ ibi diſſipauit ſubſtam ſuā viuēdo luxurioſe. Ad q̄ꝝ declarationē notandū q tria ſūt ꝑncipalia bona hoī a deo collata q̄ p luxuriam conſūmūt̃ deſtruūt̃ et diſſipant̃ bona. s. foztune. bona nature. et bona grē. ꝑ° g° dico q p luxuriam diſſipant̃

bona fortune. qa luxuriosi cōiter dis-
sipāt res multas inutilit' in vestib9 7
aliis ornamentis. in comessationib9 7
ebrietatib9. i dādo meretricib9 7 aliis
inhonestis psonis adeo q̄ spoliant' p
magna pte subē eoꝝ. 7 veniūt ad mul
tas necessitates 7 incōmoda. Qd̄ ofir
mat' p dictum Salomonis pv̄. 29°. di.
Qui nutrit scortū pdit substātiā. Hic
p quendā prudentē dr̄. Qui seqt' ba-
chū taxillos 7 meretrices. insan9 sem-
per egenus erit. Inter q̄ bona fortune
sūmū est bona fama. De q̄ dr̄ Ecci. 41°.
Cura habere bonū nomē. Et pv̄. 22°.
Melius ē nomē bonū q̄ diuitie mul-
te. Et Tullius li°. 2°. de oratore ait. Bo-
na estimatio diuitiis prestat. Et Oui-
dius de arte amādi li°. 3°. iqt. Quid pe-
tit' sacris nisi tm̄ fama poet. Hoc votū
nr̄i sūma labori habet. H ille. O q̄ ma-
gne diuitie sūt hr̄e bonā famam. q̄ ab
hōib9 magno studio ɔseruari deberet
Unde. C. de hiis q potētiorū nōie. l. i.
in fine. pdigus dicit' q famā p nihilo
hab3. Pat3 etiā. 12. q. i. c. nolo. vbi dr̄.
Qui vidēs ɔsciē famā negligit crudel'
ē. O pessima luxuria. O turpitudo ob-
scura. O tinctura maledicta que adeo
denigras famā luxuriosoꝝ ut nullum
p̄ter te vitiū repiat' qd̄ obumbrari nō
possit. Ait enim Greg9. li°. p̄. moral'. q
pctā carnalia sūt peioris ifamie q̄ ce-
tera vitia. Nam Salomon fuit valde
gloriosus 7 famosus i mūdo ita ut de-
siderarēt multi videre vultū eius. s p
luxuriā deturpauit famā suā. ppt' qd̄
dicit' Ecci. 47°. Inclinasti femora tua
mulierib9. dedisti maculā i gloria tua
7 pphanasti semē tuū iducē verecū-
diam tuā ad liberos tuos. 7 in ceteris
stulticiā tuā. H ibi. Excellētes ḡ 7 sa-
piētes i derisū oīu3 deducit luxuria. 7
maxime mulieres super oēs. q̄ ita eru
bescūt de isto vitio ut vix audeāt ɔfi-
teri. Un̄ Iero9 ad Saluinā ait. Tene-
ra res in feminis fama pudicitie. 7 q̄si
flos pulcherrim9 cito ad leuem mar-
cessit aurā leuiq3 flatu corrūpit'. maxie
vbi etas consentit ad vitiū. 7 marita-
lis deest austeritas. cuius vmbra tuta-
men vxoris ē. H ille. Et sic p3 luxuriā
esse dissipatiuā bonorū fortune. 2°
dico q̄ p luxuriam dissipāt' bona nāe.
Quid. n. i natura dulcius ac desidera-
bilius ipsa corpis sanitate? Ait. n. phs
p̄. thicoꝝ. Sanū esse est delectabilissi-
mū 7 desideratissimū. 7 tm̄ per luxuriā
pdit'. qa sicut ex sanitate i aīa fit sani-
tas i nā sm̄ phm. 7°. meth. ita ex infir-
mitate i aīa seqt' infirmitas i corpe. qa
nulla sanitas ē in corpe vbi libido do-
minat'. Un̄ aplus. i. ad Cori. 6°. ait. Oē
pctm̄ qd̄cūq3 fecerit hō ex' corpus est.
qui aūt fornicat' in corpus suū peccat.
vbi ait glosa. Cetera pctā tm̄ animam
maculant. fornicatio v̄o nō tm̄ aīam
s etiā corp9 ɔtaminat. qd̄ p3 eē verū.
qa q̄nq3 oculorū pdit' lumē. manus 7
pedes tremūt. oēs articuli corpis dis-
sipāt'. Ista ɔfirmat Sen̄. i epl'a. 24. di.
Libidines tremores manuū ac pedu3
7 articulorū generant depuationē. Et
Ari. in 3°. ethicoꝝ ait. Cōcupiscētie ve-
hemētes pcutiūt. O si fas esset dicere
quāti ppt' h vitiū p̄uati sūt vita. Un̄
Sen̄. inqt. Plures occidit voluptas q̄
gladius. Hinc ē q antiq p̄res tātū vi-
uebāt 7 robusti erāt. nūc aūt puo tpe
7 pleni debilitate. qa ipsi erant magis
ɔtinētes. tarde cōtrahebāt matrimo-
niū seruando castitatem. nunc autē a
pueriᴄia incipiūt pleni esse luxuriis. 7
nimis cito cōtrahūt matrimoniū. s si
differūt: ppetrāt inumerabilia mala.

Quidā in magna dignitate ↄstitutus
deditus luxurians cū meretrice īuent⁹
est mortuus ut narrat cronica marti-
niana. Ideirco ↄ̄ tales ait Jero. in te-
stamēto. Ve miseri. qd facit͛ nō agno-
scitis. corp⁹ an̄ tēp⁹ destruitis. ⁊ aīam
īterficitis. Unde īfirmitates ⁊ mors
tam intēpestina nisi ex nimia ciborū
copia. ⁊ frequenti mulierū vsu ! Deū
deludere credinis. certe vosmetipsos
deludins. ꝑ corpe obliuiscimi aīam. ⁊
ecce corpus simul cū aīa an̄ tēpus de-
struit͛. H ille. Tollit etiā vires aīe q̄ p-
tinent ad bona nat͛e. videlꝫ. memori-
am ⁊ intelligentiā. Un̄ ꝓv. 6°. dicitur.
Turpitudinē ⁊ ignorantiā cōgregat
sibi. s. luxuriosus. ⁊ opprobriū illi⁹ nō
delebitur. Nōne ⁊ bonū ingeniū int͛
bona nālia ↄnumerat͛. ⁊ tn̄ luxuria ta
lit͛ hebetat͛. ut q̄si suū oēm vigorē pe-
nit⁹ amittat. In hui⁹ figurā legit͛ ꝺ se-
nibꝫ luxuriosis Daniel͛. 13°. q̄ auerterūt
oculos suos. s. mētis ne viderēt lumē
neq; recordarēt͛ iudicioꝝ dei. Unde ⁊
Sen. i ꝑ declamationū ait. Nihil ē tā
mortiferū ingeniis q̄ꝫ luxuria. Siqdē
rationē perturbat. intellectū habetat.
memoriā eneruat. obliuionē īmittit.
errorē īfūdit. igrātiā īducit. ⁊ hoīem
q̄si bestiā facit. H ille. Cui cōcor. Jero.
sup Math. xi. Sic vinū ⁊ ebrietas eū
q bibit mētis sue īpotē: ita fornica-
tio ⁊ voluptas puertit sensū animūq;
debilitat. ⁊ de rationabili aīal brutū fa
cit. ⁊ idē li° p ↄ̄ Jouinianū ait. Amor
forme mulieꝝ ratiōis obliuio ē ⁊ in-
sanie ꝓximus mimeq; cōueniēs. aīos
sapientum altos ⁊ generosos spiritus
frangit. ⁊ de altissimis cogitationibus
ad humilima detrahit. q̄rulosos. ira-
cūdos. temerarios. impitos ⁊ simula-
te blandos facit. ⁊ cū feruendi cupidi-
tate etiā insaciabili fragrat plura tpa
lachrymis ⁊ q̄onibꝫ pdit. H ille. Phs
etiā dicit ī 2°. ethicorū q̄ intantū act⁹
ille venere⁹ rationē absorbet q̄ īpossi-
bile ē aliqd intelligē ratiōe tali. Et sic
pꝫ luxuriā eē dissipatiuā bonoꝝ nat͛e.
3° dico q̄ p luxuriam dissipant͛ bona
gr̄e. Impossibile est enī aīe luxuriose
v̄tutes ī esse. Propterea Sen̄ dic. In
voluptate nihil ē magnificū. nihil qꝺ
ꝓximā deo faciat nām. H ille. Non te-
gescet ait dn̄s Noe spūs ī hoīe ī eter-
nū. i. gr̄a spūs scī vnde ꝓcedūt virtu-
tes. ⁊ h. q̄a caro est. i. carnalis ⁊ luxu-
riosus. sicut tpe diluuiꝫ Gen̄. 6°. Nulla
enī v̄tus vera pōt eē simul cū luxuria
q̄a simul oēs corruūt. Rō p̄dictoꝝ est
q̄a h vitiū ↄ̄triat͛ p̄ncipio virtutū. s. ca-
stitati. vbi g̊ nō ē p̄ncipiū. nō pōt esse
p̄ncipiatū Un̄ aplus volens docē quō
debeam⁹ sollicite ornari ↄ̄ multiplices
⁊ crudeles nr̄os hostes. docuit ut ante
oīa induerem ut vestimento castitat͛.
Ad Eph. 6°. ingt. State g̊ succincti lū-
bos vr̄os ī v̄itate. Propterea h vitiū tol
lit ut hō nō possit ad aliqꝺ meritoriū
op⁹ assurgē. nec hostes spūales aliq̄te-
nus īpugnare. Et iō Greg⁹ ait ī omel͛.
sup Lucā. Nec castitas magna ē sine
bono ope. nec bonū opus ē aliqd sine
castitate. Et iō non īmerito dr luxu-
ria cecitas mētis. q̄a cū aīa v̄tutibꝫ nō
mō videat ꝟ etiā viuat. qn̄ ipsis p̄uat͛
ne dum ceca efficit͛ ꝟ mortua iudicat͛.
Unde Ber. in quodā ꝟmone de aplis
ait. Non viuit qui luxuria sordidatur
quia ceteris pestibꝫ īficit͛. qꝺ vere nō
est viuē ꝟ ↄfundere uitam ⁊ appinq̄re
vsq; ad portas mortis. hec ille. Nōne
Dauid Sāson Salomon ⁊ pleriq; alij
de qbꝫ ī scripturis repit͛. q̄s causa bre-
uitat͛ omitto. ꝓpt maledictā luxuriā

ĩnumerabilibꝰ gr̃ijs sũt ꝑuati. Sȝ heu q̊t tēporibꝰ nr̃is serui dei magni ĩnumerabilibꝰ gr̃ijs decorati eisdē p luxuriā ꝑuati sũt. fas certe nō ē ĩ publicũ dicē. Et sic pȝ luxuriā oĩuȝ bonorũ esse dissipatiuā. qđ ɔfirmat̃ p Jero. sic dicētē. O ignis ĩfernalis luxuria. cuiꝰ mā gula. cuiꝰ flāma supbia. cuiꝰ scintille ꝑua colloquia. cuiꝰ fumꝰ infamia cuiꝰ cinis ĩopia. cuiꝰ finis gehēna. hec ille. Et sic pȝ ps secũda huiꝰ sermōis.

Pars tertia huiꝰ sermōis. ĩ q̃ ꝓbat̃ luxuriā esse abhominandā tribꝰ rōnibꝰ.

Ertio ĩ isto sermōe quātũ sit abhominanda luxuria ꝓbat̃ tribus rōnibus. p̊ rōne iniuriationis. 2° rōne infatuatiōis. 3° rōne elongationis. P̊ igit̃ quātũ sit abhomināda luxuria ꝓbat̃ rōne ĩiuriationis. qa. s. luxuria reddit hoīem ĩ quo ē deo odiosũ ꝓpt̃. 7. ĩiurias 7 contumelias q̃s infert ipsi deo. Prima ĩiuria est. qa filiā regis sũmi corrũpit 7 ꝓstituit. Vñ Ecc. 42°. Filia pr̃is abscōdita est, vigilia 7 sollicitudo eiꝰ aufert somnũ. ne forte ĩ adolescētia sua adultera efficiat̃ 7 cum viro cōmorata odibilis fiat. h̃ ibi. Secũda ĩiuria ē. qa vilissime pti sui corpis 7 etiā diabolo potiꝰ obedit q̃ȝ ipsi deo 7 suo dñio se subdit s. mēbris genitatibꝰ. Ait. n. aplſs. i. ad Cori. 6°. Corpꝰ nō fornicatiōi sed dño debet̃. Tertia ĩiuria ē. qa spm̃ scm̃ luxuriosus a tēplo suo expellit. 7 spiritũ ĩmundũ introducit. i. ad Cori. 6°. Nescitis qa mēbra vr̃a tēplũ sũt spũs scĩ qui habitat ĩ vobis 7 nō estis vestri? Empti. n. estis precio magno. Faciũt equidē luxuriosi talē cōtumeliā filio virginis qualē legit̃ fecisse gentiles in historia triptita. li° 2°. Legit̃. n. ibi q cũ Heliseus adrianꝰ reedificasset iłm 7 locus sepulchri dñi in magna deuotione hr̃etur 7 visitaretur a fidelibus gētiles illũ h̃ vitio ɔpleuerũt. 7 desup templũ veneris qđ ibi positũ erat. ut locꝰ sepulchri abhomiaret̃. 7 obliuiōi a catholicis traderet̃. vbi cũ venisset Helena Cōstātini mr̃ idola subuertit 7 cōbussit. sepulchrũ purgauit. 7 maximũ 7 pulchrũ ibi ɔstruxit. Quarta iniuria ē. qa aīam spōsam dei luxuriosus violādā exponit corā oculis spōsi sui xp̃i. qđ nō impune fert maritꝰ i adultera. Vnde ꝓ̊. 6°. dr̃. Zelus 7 furor viri nō pcet ĩ die vīdicte. Huiꝰ exemplũ habet̃ de q̊dā frē Johe đ mōte mirabili quōdā archidiacono pisieñ qui narrauit de quadā dñā magnarũ opũ 7 stricte pn̄ie. que cũ esset vidua 7 a multis vexaret̃ vocauit in ɔsortiũ suũ quēdā aduocatũ q eā defenderet qui in ꝓcessu tpis cũ ea peccauit. Illa aũt ɔsuetā pn̄iam nō dimittebat. Cui apparuit dñs ĩꝑperās ei mortē nisi peniteret. addens q̧ statĩ occideret quādā eius ɔsanguineā. fecit pn̄iam 7 cōfessa fuit pctm̃ suũ. S; postea recidiuauit. quaꝓpt̃ interfecta est eius filia 7 erutus vnus oculus. 7 tandē penitens aduocatũ dictũ a se sepauit. Quinta ĩiuria ē. qa luxuriosus qđ ē magis deo ɔtumeliosũ magis ꝓsequit̃ 7 eligit. s. hr̃e cũ vna alia de turpi ɔmerciũ q̃ȝ cũ sua pulchra s̃m deũ. Vñ Jero. ingt. Luxuriosa mēs ĩexpta qđ ignorat ꝓseqt̃ 7 ardentius 7 dulciꝰ suspicat̃. Septa ĩiuria est. qa hoc peccatũ delectationē vilissimā turpiũ mēbrorũ ꝑponit delitijs que ĩ deo sũt sũme delectabiles. Vñ. 2. Pet. 2°. Voluptatē existimātes dei delitias coinquinationis 7 macule

contēnentes. Septima ⁊ vltima īiu-
ria ē. quia h̄ pctm̄ ɔtumeliā facit hu-
manitati xp̄i ⁊ deitati cui cōiūcta ē. ut
qui violaret aliquā que eēt de genere
regio. ɔtumeliā faceret regi qui ei ma
trimonialit̄ ɔiūct⁹ esset. Ita similit̄ q
naturā humanā in se uel ī alio corrū-
pit. iīiuriā facit deo cui ɔiūcta ē. Simi-
milit̄ qui īiuriā facit cuidā cruci ꝓpt̄
ipsam cui xp̄us ad horā affixus est. cō
tumeliā facit ipsi xp̄o ꝓpt̄ quē hono-
randa ē. Itē cū aque baptismali fit in-
iuria ꝓpt̄ eā que semel a xp̄i carne cō-
tacta est. cōtumeliā facit ipsi xp̄o ꝓpt̄
quē honorāda ē. Quāto magis q hu-
manā naturā ingnat deū offendit. qa
ab ipso assumpta est ⁊ ei adheret inse-
parabilit̄ in vnitate ꝑsone. Et sic patz
luxuriā esse abhominandā rōne īiu-
riationis. 2° abhominanda est luxu-
ria rōne infatuationis. Nam Sen̄. in
epl̄a. 4. ait. Quid deceat nō videt vll⁹
amans. Nā efficit̄ triū rerū insipiens
s. v̄borū. gestorū. ⁊ factorū. Prima
insipientia est v̄borū. Nā philocapti
pergūt tāq̄ fatui. oēs de eis derident.
⁊ nō p̄p̄edūt si philocapto socij dicāt
Quo vadis. suspirat cōponitq̄ sone-
tos ac facit matinatas ⁊ cantat. perdit
tp̄s ⁊c̄. Si vtiq̄ dn̄a frontosa scit l̄ras
ille scribit: Dn̄a mea seru⁹ tuus sum.
O īmemorate. O fatue. tu es vni⁹ fe̅ie
seruus. Secūda stulticia est gestorū.
quia philocaptus ad p̄dicationē pgēs
manet cum birreto sup oculos. ⁊ fur-
tiuis oculorū nutibus ad se iuuenem
trahere cupit. multos alios bestiales
gestus faciūt. Patet ꝑ exemplū illius
qui sub fenestra amasie sue in nocte
existens ⁊ muscipulā albā vidēs quā
suā amasiā esse credens ipsā alloq̄bat̄
⁊ sic stetit plurib⁹ horis donec musci-

pulā eē cog̊uisset. ⁊ tūc abijt. O quā-
te ꝓcedūt vigilie ex luxurie vitio ꝑpe
trando. ⁊ q̄ modicū festū sequit̄. In-
terdum extendūt̄ vigilie per annū. ⁊
sequit̄ momentanee delectationis fe-
stū. Tanta ē insania luxuriosorū ut ꝑ
spinas currant ad mortē suā. ⁊ expen
sis multis parant sibi viā in infernū.
Vn̄ Iero⁹ ait. Appetitus fornicationis
anxietas ē. Quod ⁊ Sen̄. ɔfirmat di.
Luxuria futura excruciat. p̄ns nō sa-
tiat. p̄terita non delectat. pudor ī in-
gressu. labor in ꝓgressu. sordes ī cōsū-
matione. h̄ ille. Tertia ē fatuitas fa-
ctorum. O quot mala fiunt causa va-
cāde libidinis. In ciuitate Assisn̄ q̄dā
mulier vna cū adultero maritū inter-
fecit ac ī domo sepeliuit. ⁊ m̄ā e sequē-
ti ad ecclesiā ꝑgens obuiauit m̄ri sui
mariti. ⁊ finxit maritū ad scm̄ Iaco-
bū iuisse. Et aliquibus diebus inter-
positis plorans dixit eidem matri ha-
buisse nunciū q̄ filius suus mortuus
esset. Sed tn̄ cōp̄ta v̄itate cōbusta est.
⁊ adulter suspēsus. P. quedā alia fe-
mina infecit puellā triū ānorū causa
habendi ossa ut certū facere posset ex-
perimentū ad amorē cui⁹dā iuuenis
quem sūme diligebat. ut similit̄ eam
diligeret. ⁊ fuit cōbusta. Aspice ḡ qd
facit h̄ amor carnalis. Nā Salomō sa-
pientissim⁹ cū in senectute esset. ꝓpter
luxuriā factus est idolatra. 3. Reg. xi.
Et sic patet luxuriā esse abhominādā
rōne infatuationis. 3° detestanda est
luxuria rōne elongatiōis. Nā ꝟm oēs
theologos p̄nīa ē secūda tabula p⁹ pec
catoꝝ naufragiū. A q̄ h̄ vitiū magis elō
gat q̄ oīa alia. quia captū fortit̄ tenet.
Ideo manus mulieris ꝑ quas hō ad-
ducitur ad luxuriā dicte sūt vincula.
⁊ ipsa morte amarior. Ecclesiastes. 7°.

Lustraui vniuersa aīo meo ut scirē ⁊
cōsiderarē ⁊ quererē sapiētiā ⁊ ratio-
nem ⁊ ut cognoscerē īpietatē stulti ⁊
errorē īprudentiū. Et inueni amari-
orē morte mulierē· que laque⁹ vena-
toꝝ est. ⁊ sagena cor illi⁹. vincula ma-
nus illius. Et Iero⁹ ī testamēto. En-
sis diaboli luxuria. Heu quot illa int-
fecit trūphea. Nō est aliqd pcm̄ q̄ dia
bol⁹ totiens victor existat. Hoc recte
diabolicū si quis h̄ capitur vitio non
cito soluitur. Propterea est q̄ aliquis
in excusationē sui h̄ naturale eē ⁊ īpo
tentiā abstinendi allegat. Vn̄ ut mihi
relatū est a fidedigno: quidā ī mort
articulo noluit pponere penit⁹ absti-
nere ab h̄ vitio dicens h̄ eē īpossibile
lȝ eēt parat⁹ ad agēdū oīa alia etiā ar-
dua· ⁊ ppt h̄ solū mortu⁹ ē sic īpeītēs.
Hinc ē q̄ luxuriosi nō solū coīt nolūt
ab h̄ vitio resilire· s̄ nec dei v̄bū u̓l ad-
monitiōes audire. Eccl. 22° ca°. Cor fa
tui quasi vas ɔfractū oēm sapiam nō
tenebit. Verbū sapiens quodcūqȝ au-
dierit in sciā laudabit ⁊ ad se adiiciet:
audiet luxuriosus ⁊ displicebit illi. ⁊
pⁱciet illud post dorsū suū. Hinc est
etiā q̄ tales non solū nolunt corrigi· s̄
correctiones etiā plerūqȝ insequūtur
factis uel saltē īiuriosis v̄bis ⁊ detra-
ctionib⁹. sicut Herodes ⁊ ei⁹ adultera
noluerūt correctionē Iohis baptiste
audire· sed fecerūt ipsum decapitari.
Math. 14°. Iō pv̄. 9°. dicit̄. Noli redar-
guere derisorem ne odiat te. Et ppter
tales ⁊ cōtra tales videt̄ illud Math.
7°. Nolite scm̄ date canib⁹· nec mitta-
tis margaritas v̄ras ante porcos. i. lu-
xuriosos. Et iō dicit dn̄s in euangelio
hodierno Math. 15°. ca°. De corde eni
exeunt cogitationes male· homicidia
adultia· fornicatiōes· furta. falsa testi-
monia· blasphemie. hec sūt que coin-
quinant hoiem. Ex quibus oībus cō-
cludit̄ q̄ sit abhōianda fetida luxuria
qua fit ut hō īpenitēs moriat̄ ⁊ ī eter-
num dānet̄ ⁊ superna gloria priuet̄.
Ad quam p fugationem luxurie pdu
cat nos ille qui mūdissimus fuit ab h̄
corruptiōis vitio Ihesus xp̄s dn̄s nr̄
qui cū patre ⁊ spiritu scō suo viuit ⁊
regnat ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria quinta p⁹ tertiā dominicam in
quadragesima. de speciebus luxurie. ⁊
p̊ de fornicatione simplici ⁊ eius dete-
statione Sermo 61⁹.

Mne quod
est in mūdo ⁊c. Ierū vbi
s̄. Visa in superiori sermo-
ne fratres carissimi entita-
te luxurie: sequit̄ ordinate pcedendo
tractare de eius specificatione. Nā ut
habet̄. 36. q. i. §. cū ḡ. Septē sūt species
ipsius luxurie. s. fornicatio· stuprum·
adulteriū· incest⁹. raptus· sacrilegiū ⁊
vitiū contra naturam. Quis iste due
vltime species. s. sacrilegiū ⁊ vitiū ɔ̄
naturā ibi nō cōnumerent̄. Nō sacri-
legiū ibi cōnumerat̄. qa pōt ī diuersis
speciebus p̄fatis reperiri. Non etiā ibi cō-
numerat̄ vitiū ɔ̄ naturā. quia solū ibi
ponūt̄ ille que humane nature nō re-
pugnant ut facit vitiū cōtra naturā.
Attn̄ iste due simul cū aliis assignant̄
a beato Tho. scda scde. q. 154. arti. p̊.
⁊ Alex. de ales in secunda parte sūme
in tractatu de pctis mortalib⁹ de pec-
cato luxurie arti. 9°. Et istarū oīuȝ spe-
cieꝝ sufficiētia ⁊ numer⁹ ab eisdē doc.
sic assignat̄. qa accipiūt̄ penes inordi-
nationē que est in coitu. Inordinatio

q̊ talis aut ꝑuat ordinē nāe. aut ꝟtutꝭ. Si ordinem nature. aut q̊ priuat ordinem nature simpliciter. ⁊ sic est pctm̄ cōtra naturam. Aut ordinē nature pꝰ multiplicationē generꝭ humani limitate. ⁊ sic est incestus. Postq̄ enī multiplicata est natura hoīs: erat faciēda limitatio ne fratres cum sororibꝰ ⁊ sic deinceps in matrimonio coniūgerēt. ut patet in tractatu de matrimonio. Si vo priuat ordinē virtutis. s. castitatis. illud diuersificatur dupliciter. Aut priuat ordinem castitatꝭ que est voto firmata. ⁊ sic ē sacrilega luxuria. Aut castitatis que nō est firmata. que est triplex. s. virginalis. ꝯiugalis ⁊ vidualis. Si priuat ordinē castitatꝭ ꝟginalis. sic est stuprū dūmodo non inferatur violētia. Raptus aūt si inferatꝰ. Diuersificantꝰ autē iste due species ex parte femine magꝭ q̄ꝫ viri. quia ī actu venereo femina se habet tāq̄ꝫ patiens ⁊ per modū materie. vir aūt ꝑ modū agentꝭ. Si aūt est castitas ꝯiugalis. sic est adulteriū. Si vidualis. sic ē fornicatio que īpedit debitā educationē ⁊ promotionē prolis. De quibus speciebus tractātes: p̊ ī isto sermone tractandū est de fornicatione. de qua tria considerabimus. quorū

Primū dicetur acceptio.
Secundū vo declaratio.
Tertiū aūt detestatio.

Pars prima huiꝰ sermonis. ī qua declaratꝰ quot modis accipitꝰ fornicatio.

Primo igitꝰ ī isto ſmōe sciēdū ē q̄ fornicatio tripliciꝰ accipitur. P̊. n. dicitur fornicatio idolatria uel infidelitas aliq̄ndo ex eo q̄ anima recedat ꝑ intellectū a deo adherens falsitati ⁊ errori. Et de hͦ sepe reprehenditꝰ ꝓplus āntiquus iudeoꝝ q sepe idolatrabat. Vñ dicitꝰ Osee. 4°. Fornicati sunt a deo suo israhelite per idolatriā. Et .1. paralipo. 5°. ca°. Fornicati sūt post deos plurimos israhelite. Et Judic. 8°. Fornicati sunt cū Baalim q erat idolū gentiū. Et Sap. 14. Initiū fornicatiōis exq̄sitio idoloꝝ. Et etiā cū Ezech. x°. ca°. sui libri loquitꝰ de fornicatione huiꝰ ꝓplī. itelligit de ista fornicatione idolatrie ⁊ īfidelitatis. De hac etiā intelligit Augꝰ. di. Non solū mechatio est illius qui carnē suā ꝯtaminat sed etiā qui simulacꝝ facit mechatur. Et ideo ꝺ his tali mō fornicātibꝰ. ait ꝓpheta. Perdidisti eos q fornicātur abs te. 2° dicitur large fornicatio quecūq̄ culpa mortalis inq̄ntū ꝑ eam quis recedit a deo legitimo sponso anime. Unde dicit Augꝰ q̄ auaritia ⁊ quelibet culpa qua anima labitur a lege dei fornicatio dici pōt. 28. q. 1. idolatria. Et de hac pōt intelligi qꝺ dicit dñs ꝑ Jere. 3° ca°. Tu āt fornicata es cū amatoribus multꝭ. tñ reuertē ꝛc. Aīa cū tot amatoribus fornicatꝰ quot creaturas inordinate ⁊ contra deū diligit. Cōfirmat hͦ Augꝰ in li° p̊ de sermone dñi in monte. di. Quis dubitat oēm malam cōcupiscētiā recte fornicationē vocari. qn anima neglecta supiore lege qua regitur. inferiorū naturarū turpi voluptate q̄si mercede ꝓstituta corrumpitur. hec ille. Hanc spiritualē fornicationē figurat fornicatio samaritane que post quinq̄ viros ꝯcubina erat cuiꝰdā. Vñ xp̄us dixit. Hūc quē habes nō est tuus vir Joh. 4°. Sic aīa tempore penitentie habet legitimos viros quinq̄ sensus quorū instinctū sequitur sine pctō anteq̄ habeat vsū

ratiōis. Sed cum peruenerit ad vsum ratiōis si non adheret deo. inde efficit̃ ↄcubina diaboli adherēs errori. ⁊ fornicatur a deo. 3° ꝓprie dicitur fornicatio actus venereus inter solutum ⁊ solutā. Quis etiā aliquādo largius ex nomine fornicatiōis intelligatur oīs act⁹ luxurie. vt illud. i. Cor. ca°. 5°. Auditur inter vos fornicatio qualis nec inť gētes. ⁊ tñ illud erat ꝓprie īcest⁹. Vñ ad maiorē distinctionē dicit̃ h̃ fornicatio simplex. s. inť solutū ⁊ solutā vsu naturali. Et intelligūť solut⁹ ⁊ soluta a vinculo ↄiugij ⁊ cōsanguinitatꝫ ⁊ affinitatis ordinis uel religionis uľ voti cōtinentie. Naturalis vsus itelligitur ad differentiam illius vsus qui est ↄ̃ naturā. Et iste modus ꝓprie vocatur cōcubitus. Quod pctm̃ specialiter reprobatū ē. 88. dis. c. fornicari. vbi dr̃. Fornicari hominib⁹ semper nō licet. i. nūq̃. Et. 32. q. 4. c. nemo. dicit̃ Nulli licet scire mulierē preť vxorē. ideoq̃ coniugij tibi datū est ius. ne ī laqueū īcidas. ⁊ cū aliena muliere delinquas. h̃ ibi. Et sic patet p̃ma ps h⁹ s̃monis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ĩ q̃ declaratur q̃ simplex fornicatio est peccatū mortale.

Secūdo ī isto sermone aduertendū est q̃ lꝫ istud pctm̃ sit min⁹ graue inter oēs species luxurie s̃m omnes doc. maxīe Alex. ī secūda pte sūme sue in tractatu de distinctione pctī. que ē: aliud ex infirmitate. aliud ex ignorantia. aliud ex industria. de peccat ex infirmitate. de fornicatione. arti. 3°. Attamē peccatum mortale est: ⁊ p illud perditur dei presentia per subtractionem gr̃e. ⁊ multa mala inde sequūtur. Potissimū autē malū est. quia exinde nascitur fili⁹ illegitimus q̃ priuatur omni dignitate tpali ⁊ ecclesiastica. s. ordinationū ⁊ prelationū nisi legitimetur. Ac etiam priuat̃ hereditate paterna. ⁊ cōtumeliatur a cūctis. Et quia frequēter sunt malorū filij ex fornicatione nati. h̃ vitiū nocet toti parentele. Nā sepe fili⁹ illegitim⁹ facit multa picula ut aliqd hereditatꝫ cōsequat̃. sicut patet ī Abimelech filio Gedeonis nato ex cōcubina. quia mortuo prē interficere fecit 70. fratres legitimos vno excepto qui solus fugit. ut solus dñaret̃. ut habet̃ Iudic. 9°. Vñ dis. 56. c. si gēs. scribit̃ p Bonifaciū martyrem regi anglorꝫ sic. Si gēs anglorū sicut p istas ꝓuincias diuulgatū est. ⁊ nobis in franciā ⁊ in italiā īpperat̃ ⁊ ab ipsis paganis īpperiū nobis obijcit̃. spretis nobilibus ⁊ legalibus cōnubijs adulterando ⁊ luxuriando ad īstar sodomitice gentis fedam vitā duxerit. de tali ↄmixtione meretricū estimādum est degeneres populos ⁊ ignobiles ⁊ furentes libidine fore procreandos. ⁊ ad extremū vniuersā plebem ad deteriora ⁊ ignobilia vergentē. ⁊ nouissime nec bello seculari fortē. nec ī fide stabilem. nec honorabilē hominibus. nec deo amabilem esse venturā. sicut alijs gentib⁹ hispanie ⁊ prouincie ⁊ burgūdiorum populis contingit. h̃ ille. Aduertēdū est etiam s̃m theologos ⁊ canonistas ut latius patet ī tractatu de matrimonio. q̃ cum affinitas ↄtrahatur p fornicationem. nullam cōsanguineā ei⁹ cum qua quis fornicat⁹ ē pōt habere in vxorē vsq̃ ad quartū gradū inclusiue. quod si fecerit. matrimoniū est nullum. Ecce ḡ q̃ fugienda est etiam

fornicatio simplex. q̄ ſm Aug. in li. 3 Adamātū diſcipulū manichei. ca. 7. ait. Eſt auerſio a fecūditate ſapiē. ⁊ ad ↄceptū tꝑaliū illecebrū cōruptionū ꝗ ↄuerſio. Sꝫ hic orit̄ vnū dubiū. Qꝺ s. ſit maius pctm̄ fornicari cū pulchra an cū deformi. Ad h̄ reſpondet Jeroꝰ 14. q. vld. c. furtū. oī. Jn fornicatiōe nō idcirco diuerſa ē fornicatio ſi mulier pulchra. aut deformis. ancilla uel īgenua. pauꝑ uel opulenta. ſ q̄liſcūq; illa fuerit vna eſt fornicatio. h̄ ibi Sed intenſiōe maiꝰ ē peccatū cū pulchra. qa magiſ voluptuoſe coḡſcit̄. Plura enī ſūt q̄ ſuadēt cōmiſceri pulchre. s. pulchritudo ⁊ libido. Cū deformi aūt magis ē repꝛehēſibile. qa minꝰ incētiuū habet̄. Et h̄ ſm glo. ibidē. Et ſic patet pars ſecunda huꝰ ſermonis.

Pars tertia huꝰ ſermōis. ī qua ꝓbat̄ fornicationem eſſe deteſtandā tribus rationibus.

Ertio igit̄ in iſto ſmōe ꝓbat̄ fornicationē eſſe deteſtandā trib; ratiōib;. p̊ rōne p̄cipitatiōis. 2° rōne diabolice delectatiōis 3° rōne putrefactiōis. P̊ igit̄ deteſtanda ē fornicatio rōne precipitationis. Nam ut habetur in. c. nō ſolū. 32. q. 7. Ex delectatione fornicandi varia gignunt̄ flagitia. qbus regnū dei clauditr̄. Et a Lactan. li. 2. diuinaꝝ īſtitut. aduerſus gētes. Ex rerum ꝓſperitate luxuria. ex luxuria v̊o ut vitia oīa. ita īpietas aduerſus deū naſcit̄. Et nō ꝙ tria ſūt mala p̄ncipalia in q̄ nos luxuria p̄cipitat. s. occiſionē. idolatrationē. ⁊ excecationē. P̊ dico ꝙ p̄cipitat ī occiſionē. O q̄t ex luxuria ꝓceſſerūt ⁊ ꝓcedūt homicidia! Jn Troia quot occidit Hector. quot Achilles. quot finalit̄ capta Troia interempti ſūt! Vnde tanta ſanguinis effuſio ꝓceſſit. niſi ob amorē Paridis erga Helenā. P̄. ꝓpter amorē carnalē quē erga Jaſonē Medea gerebat ſe interemit. Nam recitat Horoſius de quadā regina que q̄t iuuenes ſibi placebant volebat ut cōcuberēt ſecū. demū ipſos occidē faciebat ne eā āpliꝰ viderēt. Nā ⁊ ꝓprij filij adoleſcētis exarſit ī ↄcupiſcentiā ſecūq; carnalit̄ cōmiſcuit. ⁊ ut ſuā īordinatā affectionē longiꝰ aſſeꝗret̄. fecit ſtatutū ꝙ filij poſſent mr̄es ī vxorē accipe. O nephādiſſimū vitiū. O ſceleratiſſimū crimē. O abhoiabilis iniqtas Quot mala a te ꝓcedunt. Quot diebꝫ nr̄is ꝓpt te cōmiſſa ſūt homicidia! Jn q̄dā ciuitate erat vna dn̄a frāgēs fidē marito. qꝺ maritꝰ ꝓpēdens finxit ad villā accedere. ac nocte īuenta vxore cū adultero eā interfecit parit cū eo. ⁊ exiens oſtium īuenit extra oſtiū aliū expectantē adulteꝝ. q ſuſpicās id qꝺ verū erat s. ꝙ ſociū interfeciſſet. vtiq; maritū īt̄fecit. Ecce fructū doloroſū adulterij. Nā extra mr̄imoniū gn̄ant̄ filij. ſ poſtq̄ȝ gigniti ſūt. aut in ventre mr̄is p veneva ⁊ peſſimas ꝓuocatiōes fiūt abortiui. aut nati occiduṅt aliq̄n ſine baptiſmo. in fluminib; ꝓiciunt̄. in ſtercore ⁊ fimo nō nūq̄ȝ ſepeliunt̄. O peſſima gn̄atio q̄ dicas: Creſcite ⁊ multiplicamini. Jntelligas h̄ ī ſancto mr̄imonio cū bono honeſtatis. ut filij nati ⁊ geniti a mr̄e ſimul ⁊ p̄re nutriantur ⁊ educant̄. Heu quotiēs accidit ꝙ filij ex adulterio nati non nutriūt̄ a p̄re ī mo aluntur ab extraneo q nō eſt pater. capiūtq; illiꝰ hereditatē. portāt̄ ad hoſpitalia. ignorātesq; patrē ⁊ matrē vadūt vagi p mūdū. ꝓmouent̄ ad

factos ordines: cũ potius exheredari deberent nec pmoueri ad huius vitii detestationẽ ut dr. 56. dis. i. c. nasci. et i. c. si gens. et. 6. q. 2. c. si qs. O femine reprobate. O mulieres indiabolate. O anime dãnate: quãta mala facit ppt vestrã ignominiã coopiẽdã. De qbꝫ ait Jeroꝰ i eplã ad Eustochiũ. Pudet dicere quot quotidie ruant virgines: quantas de suo gremio pdat mr ecclesia. sup qt sidera superbꝫ inimicus ponat thronũ suũ. quot petris excauet ⁊ habitet coluber in foraminibus earũ. Videamus plures viduas anteq̃ꝫ nuptas infelici consciẽtia mẽtita tm̃ veste protegere. quas nisi tumor vteri ⁊ infantiũ vagitꝰ prodiderit: erecta ceruice ⁊ ludẽtibꝫ pedibus incedũt. Alie vo sterilitatẽ p̃tendunt. ⁊ necdũ satis hoibꝫ homicidiũ faciũt. nõ nulle cum senserint concepisse de scelere aborti venena meditantur. Propterea ⁊ ipse cõmortue triũ criminũ ree ad inferos perducant. homicide sui. xpi adultere necdũ nati filij paricide. Iste sũt q̃ dicere assolent. Oĩa mũda mũdis. sufficit mihi osciã mea. Cor mũdũ desiderat deus ad vtendũ. Et si qñ lepide ⁊ festiue volũt videri. ⁊ se vino ingurgitauerit ebrietati sacrilegiũ copulãtes aiũt. Absit ut ego me sanguine abstineam. ⁊ quã viderint tristem atq̃ꝫ pallentẽ. miserã ⁊ monacham vocãt. ⁊ osequẽt. Tali. n. pposito ieiuniũ heresis est. He sũt que p publicũ nobiliter incedunt. ⁊ furtiuis oculorũ nutibus adolescentiũ gregẽ post se trahunt. q̃ sem p audiunt per pphãm. Facies meretricis facta est tibi. 2ᵒ dico q̃ luxuria precipitat in idolatrationẽ. qa nõ est peccatũ in mũdo cũ quo diabolus magis adoret q̃ cũ isto. ut pꝫ. 32. q. 4. c. in eo. ubi dr̃. Per hec vitia qppe uel maxime demones colũt. H ibi. Nõne videmus p experiẽtiam quot sortilegia fiunt. quot cõiurationes demonũ quot maleficia ad cõsequendũ huius maledicte libidinis effectũ. 3ᵒ precipitat luxuria i excecationẽ. qa tali vitio vacãtes ut plurimũ sũt heretici nihilq̃ꝫ credũt nisi qd vident. Vñ Jeroꝰ liᵒ p otra Jouinianũ ait. Amor forme rationis obliuio ẽ ⁊ insanie pximꝰ. Et Lactantius in. 7ᵒ diuinarũ institut. ait. Interim necessariũ puto admonere lectores q̃ h nostra que tradimꝰ praue vitioseq̃ꝫ mentes oĩo non intelligent. Hebetar. n. acies eorꝫ terrenis cupiditatibus. q̃ sensus omnes grauant ibecillesq̃ꝫ reddunt ⁊c. Et sic patet luxuriã esse detestandã rõne p̃cipitatiõis.

2ᵒ detestanda est luxuria rõne diabolice delectatiõis. quia ⁊ si diabolus multũ delectet in quolibet pctõ. ut pꝫ s. de peccato in generali: de hoc tñ vitio sup oĩa alia delectat ⁊ ei multum placet. Qd probar rõne. exẽplo. ⁊ auctoritate. p̊ rõne multiplici q̃ pctm̃ mltũ placet diabolo. p̊ qa tẽplũ spũs sancti ⁊ locũ quiet. s. aĩam. de quo dr 1. ad Cor. 3ᵒ. Nescitis quia templũ dei estis vos. ⁊ spũs dei hitat i vobis ⁊c. diabolus facit habitaculum suũ. Vñ Apoc. 17ᵒ. Facta ẽ habitatio spũs imũdi. Et Job. 40. Sub vmbra dormit i locis humentibꝫ. i. diabolus in gula ⁊ luxuria requiescit. ut sus in luto. 2ᵒ qa h peccatũ cõpatiue diabolũ in iudicio iustificabit. qui se ibi mũdũ a pctõ luxurie q̃tũ ad actũ i mũdũ exhibebit. Dicet. n. tunc diabolus homini luxurioso. Fecisti mihi sacrificiũ p luxuriã tuã de sanguine tuo ⁊ corpore tuo. qd phibitũ ẽ Leuit. 20. vbi dr. De semie

tuo non dabis ut cõsecret idolo mo-
loch .i. diabolo. Q. aũt luxuriosus pa-
scat demones luxuria sua. p3 Luc. 15°.
de filio prodigo. de quo dr q vivendo
luxuriose pavit porcos .i. demões. q̃dã
ebrietas ⁊ luxuria cibus sũt demonũ.
3° ⁊ vltimo. q a hoc vitiũ demones nõ
solũ vigilando sed etiã dormiendo cõ
tant ludificãdo p formas varias q̃s
assumũt. ⁊ cũ nõ habeãt naturã. assu-
mũt eã alibi p quã illudant hoib9. ut
p3 in incubis demonib9 q sumũt for-
mas mulierũ ĩ q̃bus apparent hõibus
⁊ cõcubentib9 illudunt. Ut legit ĩ vit
patrũ q qdã heremita ĩ deserto ĩ spe-
lunca habitans omnibus virtutibus
ornatus. cũ sũme esset abstinẽtie ince
pit habere opeꝝ suoꝝ p̃sũptionẽ. Ad
quẽ diabolus accessit in specie mulieris
pulchre p heremũ oberrando ⁊ veni-
ens ad speluncã ei9 rogabat eũ ut eius
misereret errantis. Et ad vltimũ post
blãdimenta verboꝝ ⁊ tactis dũ capit
illecebris dum vult cõplere libidinẽ
euanescit cũ eiulatu ⁊ fetore. Tũc mul
titudo demonũ que spectaculo aderat
clamauit voce magna O mõache usq3
ad ĩfernũ demersus es. Qui cõfusus ⁊
desperãs cõsortia bonoꝝ fugiens ⁊ ad
seculũ rediens factus ẽ demonũ p̃da.
Et sic p3 trib9 ratiõib9 q luxuria mul-
tũ placet diabolo. 2° idẽ pbat exem-
plo triplici. Primũ habet in vit pa-
trũ de quodã monacho q cũ habitaret
in heremo. p9 multũ tẽp9 venit ad eũ
puella degener q̃ post morã secũ pec-
cauit. Veniebat aũt ad eũ ali9 heremi
ta causa cõsilij. q cũ q̃esceret de nocte ĩ
q̃dã phano Diane audiuit ⁊ vidit de-
mones de ruina alteri9 gaudẽtes. q cũ
mane venisset ad monachũ dictũ ĩue
nit eũ nimis tristẽ. Et cũ quereret q̃d
haberet. Narrauit ei factũ. Qui retu-
lit ei quõ audierat demones de h glo-
riãtes. Et tandẽ cõsolat9 ab illo here-
mita emisit mulierẽ ⁊ egit penitẽtiã.

Aliud exemplũ etiã habet in vit pa-
trũ. Cũ quidã fili9 sacerdotis idoloꝝ
secutus patrẽ demãsisset ĩ tẽplo solus
vidit ibi venire p̃ncipẽ demonũ. ⁊ se-
denti assistere militiã demonum. quẽ
adorabat vnus de p̃ncipibus eius. de
cui9 actibus cũ requireret. ait q per. 30.
dies fuerat in tali p̃uincia vbi multa
prelia excitauerat. cedes ⁊ sanguinis
effusiões. Cui ait. Hoc solũ tãto tpe fe-
cisti. ⁊ fecit eũ flagellari. P9 ali9 veni-
ens dixit multas naues in mari mota
tẽpestate submersisse ⁊ hoies occidisse
⁊ hoc fecisse in spatio. 30. dieꝝ. ⁊ de hoc
fecit ut de p̃mo. Tertius dixit q in nu-
ptiis in ciuitate quadã cõcitauerat se-
ditionẽ. ĩ qua ⁊ spõsus ⁊ multi alij sũt
occisi in. x. dieb9. ⁊ h venerat eidẽ nũ-
tiare. ⁊ hunc fecit similiter verberare.
Postremo venit q̃rt9 dicẽs q per. 40.
annos ĩ heremo fuerat vnũ temptãs
monachũ ⁊ vix eũ in ista nocte forni-
cari fecerat. Quo audito surrexit dia-
bol9 osculãs eũ ⁊ diadema posuit sup
caput suũ ⁊ secum consedere fecit di-
cens. Magnã rẽ tot dieb9 potuisti cõ-
plere. Qd audiẽs puer factus est mo-
nachus probatus. Tertiũ exemplũ
habet ĩ li°. dialogoꝝ a beato Greg. de
Andrea ffundane ecclesie epo q̃ re-
tulit demon int alios malignos spũs
in tẽplo apollinis existentes quomõ
dictũ epm tẽptãdo de quadã sancti-
moniali que morabat secũ vsq3 adeo
pduxisset q die antecedẽti ludẽdo cũ
illa manu tergũ pcussisset. qd cũ gau-
dẽs audiuisset p̃nceps demonũ: roga
uit eũ q illud qd ĩceperat cõsũmaret.

3º idē ꝓbaṫ auctoritate. Assidua temptatione tēptat. s. diabolus tēptatiōe luxurie ut saltē tedio vīcat· ait Greg⁹. Qđ pꝫ p exēplū in li°. patrū de quodā fratre q tēptatus ē a spū fornicationis pessime: 7 cū viriliter resisteret cogitatiōib⁹ īmissis· q̄tuor demones ī spetie q̄tuor mulierꝝ transformati iugiter p q̄draginta dies pseuerarūt pugnātes aduersus eū ut illū traherēt ad turpē cōmixtionē. Illo aūt viriliṫ reluctante donauit ei deus ut postea non sentiret calorē carnalis ꝯcupiscētie. Vñ Ecci. 18°. dr̄. Si prestes anime tue cōcupiās eius: dabis te in gaudiū inimici tuis. Hui⁹ etiā habeṫ figura. q legio demonū erecta a quodā ad īpetiū x̄pi· petiit licentiā intrandi in gregē porcorū. 7 accepta licētia precipitauit eos ī mari. ut habeṫ Math. 9°. 7 Luc. 8°. Ad significandū q libēter habitāt in luxuriosis figuratis p porcos qui delectantur versari in ceno. 7 inde precipitant in mare vitiorꝝ. Et sic patet q detestāda ē luxuria rōne diabolice delectatiōis.

3° dico q detestanda ē luxuria rōne putrefactiōis. Nam luxuria est īmūdissima fordītas 7 fetor. Et ꝓpṫ hanc feditatē luxuriosi ꝯpanṫ aīalib⁹ īmūdissimis omniū aliorꝝ· videlꝫ porci nō masculis ꝫ feminis. Vñ Iero⁹ in testamento ait. Alij colla auaritie submittunt. alij luxurie feditati· ut turpissime sues deturpati. h̄ ille. Propṫ h⁹mōi īmūditiā etiā tale peccatū vocaṫ stercus: 7 peccator animal fetidū 7 stercoriçatū. Vñ Greg⁹ omel. 28. dic. Peccata carnis stercora vocanṫ. Vñ 7 per ꝓphetā dr̄. Iohel. p̊. Cōputruerūt iumenta in stercore suo. Iumēta quippe in stercore suo putrescere· est carnales quosq in fetore luxurie vitam finire.

Hinc ē q luxuria est abhoīabilis deo angelis 7 hoīb⁹. Abhominabilis est deo. qa corrūpit tēplū spūale 7 habitaculū dei ut dictū est s̄. 7 ꝓpter alias cōtumelias 7 īiurias q̄ p h̄ pctm̄ deo inferūṫ. Abhoīabilis ē etiā angelis. qa q̄tū ī se ē vitupetat ministeriū ei⁹. tāq si filia regꝭ fornicareṫ corā aulico suo regis cui custodienda tradita fuisset. Vñ Ber. ait. Quouis āgulo· q̊uis diuersorio· reuerētiā habe angelo tuo nec audeas illo p̄ñte qđ non auderes me vidente. Abhominabilis ē etiā hominib⁹. qa ei⁹ oppositū. s. v̊ginitas omnib⁹ hoīb⁹ placet. Unde Aug⁹ ī 2°. de ciui. dei. ait. Nullus est adeo puersus qui sibi placeat v̊ginitas. Hinc ē q luxuriosi 7 luxuriose delectāṫ portare res odoriferas ut operiant fetorē suū. Itē delectāṫ ornari ut opiant suā grauem īmundiciā: 7 iterū reuertanṫ ad stercora luxurie: 7 alios alliciant. Sed q̄tūcūq se fulciant odoramenē 7 ornamētis· tñ iumēta putrida sunt. Vñ legiṫ in vitis patrū de quodā angelo qui obturauit nares respectu cuiusdā luxuriosi. Quid plura? Nō solū fetet ipa luxuria deo angelis 7 hoīb⁹ ꝫ etiā ipsi diabolo. Nā solet luxuria depingi in forma pulcherrime mulieris quā diabolus volēs in vxorē accipere apparens ei in forma pulcherrimi iuuenis eā in quodā prato iuxta quoddā flumē nudā videre voluit. quā cū vidisset tantus fetor ad nares ei⁹ ascendit ut ei appinquare nō posset. q̄ hui⁹modi causam ppendens in flumen se demersit: 7 se lauare 7 abstergere studens nequaq potuit. īmo magis atq magis fetidiorē se reddebat. ob cuius causam demon ipse cōtēnens ipsā reliqt. Hosti. in sū. de coha. de: 7 mulie.

§.z.ᵃ Nec meretrix munda nec cornix alba fit unda. O q̄ fetidissima luxuria O abbominabile vitiū. O scelus pudidū. O detestabilis iniqtas. quia nō solū deo angelis ꝛ hominibꝰ fetes. sed ipsi diabolo. qui q̄uis delectet' ꝺ actu peccati ꝛ culpa ꝛ offensiōe dei. tn̄ ꝑpt' nobilē ꝯditionē nat'e sue nō pōt stare in illa putredine que seq̄t' ex actu illo turpissimo. sed abhorret ipse ꝛ gaudet nos versaci in tanta abbominatione. Et iō ī euāgelio hodierno Luc. 4.ᵒ ca.ᵒ scribit' q̄ cū socrus Symonis teneret' magnis febribꝰ ꝛ rogauerunt Jh̄m ꝑ ea. ꝛ stans super illā imparauit febri. ꝛ dimisit illā. que febris significat fornicationē. ꝑ qua rogare debemꝰ dn̄m ut ab ipsa liberati. grām ꝯsequamur in presenti. ꝛ gloriam in futuro seculo seculoꝝ. Amen.

Feria sexta post tertiā dn̄icā in q̄dragesima. de stupro. raptu. ꝛ quidditate adulterij. Sermo. 627.

Omne quod

est in mundo ꝛc. Iteꝝ vbi s̄. Quia fratres kmī nat'a desiderat ꝛ appetit sui ipsiꝰ ꝯseruationē. ꝛ si nō ī indiuiduis. saltē tn̄ in specie. Idcirco instituit nat'a humana ꝛ rōnalis sacrū m̄rimoniū ad multiplicationē ꝑlis legitime. Cōtra quā multū aduersat' pessimū vitiū luxurie. ꝛ maxime adulterii. qꝺ nō tm̄ est malū q̄a vetitū a lege. ſ iō vetat' a lege q̄a malū est vt ait Augꝰ li.ᵒ ꝑ. de libero arbi. Hic ē q̄ filij nati ex adulterio repiūt' illegitimi ꝛ mali filij. Nā in li.ᵒ qōnū sup Leuit. q. 76. ait Aug. Filij q nascūt' ex adulterijs. lege dei cōstitutū est. ut nō deputent' filij .i. nullo iure parentibus succedant. Idcirco postq̄ in supiori ꝓmone de ꝑma luxurie specie sufficiēter tractatū est: ordinate ꝑcedendo ī p̄nti ꝓmone de tribꝰ sequentibꝰ simul cōpendiose tractabimus. q̄a Omne qꝺ est in mūdo ꝛc.
ꝑ videlꝫ de stupro.
z.ᵒ de raptu.
3.ᵒ de adulterio.

Pars prima huiꝰ ꝓmonis. in qua tractat' de stupro secūda luxurie specie.

Rimo igit' ī isto ꝓmōe de stupro tractantes: tria breuiter cōsiderāt'. quoꝝ Primū dicit' diffinitio. Secūdū dicit' diuersificatio. Tertiū dicit' satisfactio. Q̄tū ad primū sciendū q̄ stupꝝ consistit in actu venereo extra matrimoniū q̄ deflorat' v̄go. ut habet'. 36. q. i. c. z.ᵒ vbi dic Gelasius. Stuprū aūt ꝑprie est v̄ginū illicita defloratio. q̄n videlꝫ non ꝑcedēte cōiugali pactione vtriusq̄ volūtate v̄go corrūpit'. h̄ ibi. Aliq̄n tn̄ sumitur large ꝓm Alex. vbi s̄. de stupro. arti. z.ᵒ ꝑ alijs speciebꝰ luxurie. Et ꝓm hoc dicit Amb.ᵒ ī li.ᵒ de p̄riarchis. 3z. q. 7. c. nemo. Omne stuprū adulteriū ē. Accipit. n. stupꝝ ibi ꝑ ꝯcubitu viri vxorati cū alia q̄cūq̄ q̄ꝫ vxore sua. ut accipit' Numeri. 5.ᵒ vbi dicit'. Latet adulteriū ꝛ testibꝰ argui non pōt. q̄a nō ē inuēta in stupro. Est insup aduertēdū q̄ stuprū ē spāle pctm̄. q̄a ꝓm Tho. scd̄a scd̄e. q. 154. arti. 6.ᵒ vbi circa materiā alicuiꝰ vitij occurrit aliq̄ specialis deformitas. ibi debet poni determinata spēs illiꝰ pctī. Est aūt luxuria pctm̄ cōsistens circa materiā venereoꝝ. In v̄gine aūt sub custodia patris ul' aliꝰ

exn̄te occurrit specialis deformitas si corrūpat̄ cx̄ matrimoniū. Et h̄ tam ex pte puelle q̄ȝ ex pte patris. Ex pte puelle dico. q̄a ex h̄ q̄ violatur nulla pactione cōiugali p̄cedēte. īpedit̄ a legitimo matrimonio cōtrahendo. Nam tales q̄n hoc sciīt̄ cōīt recusant̄ inhoneste mulieres. Ponit̄ etiā p hoc in via meretricandi a quo retrahebat̄. ne signaculū v̄ginitatis amitteret. Ex pte etiā dico p̄ris. q̄ de ei⁹ custodia sollicitudinē gerit. ſm q̄ d̄r Eccl. 42°. Sup filiā luxuriosam cōfirma custodiā. ne q̄n faciat te venire in opprobriū inimicis tuis. Et ex hoc pȝ q̄ stuprū est spēs determinata 7 distincta a luxuria. q̄a īportat illicitā deflorationē v̄ginū sub cura parentū existentiū. Et ē grauior q̄ȝ simplex fornicatio. Nam q̄a Sichē filius Emor cōmisit stuprū cū Dina filia Iacob. insecuta sūt multa 7 magna mala. Nam fratres eius simulātes se velle ipsam Dinā dare ipsi Sichen in vxorē. put affectuose postulabat. si tn̄ ipse cū omni populo suo circūcisionē acciperet. Acquieuit ille cū p̄re. 7 hic ſuato tertio die circūcisionis facte q̄n dolor erat maior incisure. Symon 7 Leui ītrauerūt ī ciuitatē Sichē. 7 ipsū dn̄m ciuitatis patrē cū filio ac omnes habitatores ciuitatis illius in ore gladii peremerūt eos iuuātib⁹ oībus fratribus aliis eorū. in vindictā stupri. ꝯ volūtatē tn̄ patris sui Iacob. vt habet̄ Gen̄. 34°. ca°. Et sic patȝ p̄mū d̄ stupro.

Q̄tū ad secundū queritur que diuersitas est inter stuprū 7 raptū. Nam ut pȝ ex prime dictis Gen̄. 34°. s. q̄ Sichē rapuit Dinam ⁊c. videt̄ q̄ stuprū sit idē q̄d raptus. Amp ſm diffinitionē stupri de consensu v̄ginis cū corrūpit̄ p̄cedēte pactione cōiugali stuprū d̄r. ſ hoc pōt esse cū ē rapt⁹. Pōt. n. cōtingere q̄ puella consentiat p̄re nō ꝯsentiente. 7 tūc raptus dicit̄ stuprū. ſm h̄ q̄d dicit̄ in canone. 36. q. i. c. Si q̄ rapit̄ patrē h̄re constiterit. 7 puella raptori consenserit. ptāt patris excusata reddat̄. Ad h̄ dicit̄ ſm Alex. vbi s̄. de raptu. arti. 3°. q̄ stuprū aliq̄n ꝓprie d̄r cū nec violentia infert̄ puelle nec parentib⁹. Et ſm h̄ stuprū ꝓprie differt a raptu. Aliq̄n v̄o d̄r stupr̄ cū ē cōsensus puelle patre īiuriā ad animū reuocante. Et h̄ modo dicit̄ stuprū gn̄alit̄ 7 ꝯphendit in se raptū. 7 sic accipit̄ in genere. 7 h̄ modo pōt accipi ī canone. Itē aliqua pōt cōsentire in corruptionē. 7 non in abductionē. 7 sic potest simul dici stuprum 7 raptus. stuprū ꝓpt̄ consensū puelle. rapt⁹ ꝓpt̄ violētiā. h̄ Alex. Et sic pȝ secūdū d̄ stupro.

Q̄tū ad tertiū de stupri satisfactiōe queritur quā satisfactionē teneat̄ facere stuprator. Respondet̄ ſm Alex. vbi s̄. arti. 4°. Et Tho. sc̄da sc̄de. q. 154. q̄a hoc hȝ duplicē īiuriā ānexā. s. p̄ris 7 puelle. tenet̄ ei satisfacē rōne vtriusq̄. Nam si eam non vi corrūpit. tn̄ seducit. ꝓpt̄ q̄d tenet̄ satisfacere. Auffert. n. v̄ginitatē. cui attribuit̄ fructus centesimus. Luc. 8°. 7 Math. 13°. Et q̄a q̄ causam dāni dat. dānū dedisse videt̄. vt in. c. fi. de iiu. 7 dā. da. Ergo q̄ deflorat v̄ginē illicite cū det v̄gini causam fornicandi. tenet̄ ei satisfacere. Nam est verificatū illud Tren. vlt. Mulieres ī syon humiliauerūt. 7 v̄gines ī ciuitatibus Iuda. Ibi. Satisfactio aūt quā debet stuprator habet̄ Exodi. 22°. in lege vbi dicit̄. Si seduxerit q̄s v̄ginē necdū desp̄ōsatā dormieritq̄ cū ea. dotabit eā 7 habebit in vxorē. 7 q̄a humiliauit eam nō poterit dimittere eā

cūctis diebꝰ vite sue. Et hᷓ ideo ne vi-
deat̄ fuisse ludibriū. ſm Aug. Eſt tñ
aduertendū q̄ q̄a hoc preceptū int iu-
dicialia ponit̄ q̄ nō obligāt niſi inq̄tū
eccleſia vel ciuitas illa affirmat ut cō-
tinentia magnā equitatem : ideo nūc
ad illa iure non obligatur aliquis niſi
inq̄tū inſtitutū alicuius ciuitatis ad
hoc obligat. ⁊ in foro contentioſo ad illa
cōdēnatet̄. Et idē eſt dicēdū de q̄cūq̄
alia pena ſtatuta contra talem. q̄n fu-
iſſet adiudicatꝰ in foro iudiciali eccl'ie
videtur teneri ad illorū vnū ipſe ſtu-
prator. vel aut ſumere in vxorem. aut
maritare ⁊ dotem dare. ex̄ de adult. c.
p̄. Sȝ ut dicit ibi glo. hec fuit pena an-
tiqua. Hodie aūt ſic punit̄ q̄ aut ducat
eam. aut verberatꝰ aut a ſacris expul-
ſus detrudat̄ in monaſterio ad agen-
dū penitētiā de quo egredi nō poſſit.
ex̄ de adult. c. z°. Aliq̄ etiā glo. intelli-
gūt hoc de ſeductore ſeruā dū. quādo
ſeducit. i. ſeorſū a domo abducit p violē-
tiā. In foro aūt conſcīe ſic agendū
videt̄ ſm dᵒ. Si deflorat eā volūtariā
tenet̄ ad aliquā ſatiſfactionē. q̄a iniu-
riatus eſt ei. ⁊ ſi nō ad tantū. Si tamē
ſeduxit puta pmiſſionibꝰ ⁊ mēdacijs
non videt̄ fuiſſe talis ſtupratio volū-
taria. Inuitā ḡ ⁊ ſeductā ſi conſtupra-
uit. iniungendū eſt ei q̄ ſatiſfaciat ad
arbitriū boni viri. vel cū ea cōponere.
Et ſi pmiſiſſet eam ducere in vxorem
ut copulā ab eo extorq̄ret. ſeruet pro-
miſſū. ⁊ multo magiſ iuramēto firma-
tū. ⁊ hᷓ niſi nimis diſtans eſſet eaꝝ cō-
dito. puta mulier plebea. vir nobilis
⁊ potens. Nō. n. pſumit̄ fraudē igno-
raſſe. Vel etiā ſi aliq̄d magnū ſcādalū
inde credit̄ puenturū. ⁊ tūc petat re-
miſſionē pmiſſi ⁊ alit̄ ſatiſfaciat ſecū-
dū ſuam facultatem. ⁊ mulieris indi-
gentiā. Parentes aūt qui tradunt fili-
as ſuas diuitibꝰ ⁊ nobilibus deflorā-
das. ut p hoc eas nuptui tradant illis
dotantibus. peſſimi ſunt lenones. vel
etiā ut ex pecunia collata pp̄ter turpi-
tudinē inde viuant. digni ſunt morte
eterna ⁊ tempali. Qđ horrens beatus
Nicolaus adoleſcētulus puidit cōui-
cino ſuo nobili. ſed pauperi. pijciēs p
feneſtram domus maſſam auri tribus
vicibꝰ pro dotibꝰ triū puellarū ſuarū
filiarū quas intendebat pſtituere. Te-
nēt̄ tamen abutētes eis puidere. Nec
pctm̄ ſtupri euadunt ex hoc q̄ de vo-
lūtate puelle ⁊ parētū hoc agūt. ⁊ ab-
lata v̄ginitate fornicationē cū eis cō-
mittunt. Si aūt violentia inferat̄ pu-
elle. ⁊ parentes etiā hoc agunt. ſtuprū
quidē eſt ex pte viri. ⁊ grauiter puni-
ri debet ut conſtuprator ⁊ raptor. Ipſa
aūt nec peccat. nec amittit virginitatē
⁊ ſi ſignaculū v̄ginitatis dūmodo nō
conſentiat animo. Et ſi defendēdo ne
violetur. ſiue nupta ſiue īnupta caſu
occideret eū ī petentē. non ob hoc vin
dictā nec homicidiū intendens ſ ſuā
defenſionē puta vibrat gladiū contra
eum ne capiat. credo q̄ non peccaret.
q̄a vim vi repellere licet de iure nat̄e.
dꝰ. i. ius natale. Et ſi licet ſe defendere
⁊ etiā bona ſua ne capiant̄ a latronibꝰ
quare etiā ne pudicitiam ⁊ honorem
ſuū amittat. ⁊ ne maxime temptatiōi
exponatur. Sed ſi violentia conditio-
nalis inferat̄. puta q̄a cōminatio fit ei
de morte uel infamia. vel verecundia
ducta nō audet clamare uł timet ſcan
dalum magnū oriri. nō excuſatur tūt
a ſtupro vel a peccato cōſequent̄. Et
ſic patet pars prima huiꝰ ſermonis.

Pars prima hui⁹ ſmōis. ī qua tractaṫ de raptu tertia luxurie ſpecie.

Ecundo in iſto ſmone de raptu tertia luxurie ſpecie tractantes: tria ɔſiderāṫ. quorū Primū dr̄ deſcriptio. Secundū dr̄ reſtitutio. Tertiū dicıṫ punitio. Quātū ad pmū hic cōſiderādū de raptu: aduertendū ſm Iſidoꝝ. 36. q. i. c. p̊. q̄ raptus illicitus eſt coitus a corrūpendo dictus. Et idō Gelaſi⁹ vbi ſ̄. c. lex illa. ingt. Rapt⁹ admittiṫ cū puella vehementer a domo patris abduciṫ ut corrupta in vxorē habeaṫ. ſiue puelle ſolūmodo. ſiue parētib⁹ tm̄. ſiue vtriſq; vis illata cōſtiterit. h̄ ibi. Et qa habet determinatā ⁊ ſpecialē deformitatē in materia venerea. idō ipſa ē determinata ſpēs luxurie. Sʒ notādū ſm Alex. vbi ſ̄. de raptu. arti. p̊. declarātē pmā diffinitionē. q̄ lʒ qs in rapinando nō habeat intentionē contrahēdi cū illa quā rapuit oīmodo p violētiā corrūpaṫ. raptus dıceṫ. Sed q̄ poſuit in diffinitione: ut corrupta ī vxorē habeaṫ. ad minorationē iniurie dr̄. nō q̄ aliud ſit genus pcı̄ carnalis. qı̄ velit dicere. ſi raptus eſt cū intentione habendi in vxorem q̄to magı̄ ecōtrario a fortiori ē. lʒ puella conſentiat in abducendo de domo patris: ⁊ pentes poſt cognitionē cōſentiāt. nihilominꝰ dicend⁹ eſt rapt⁹. Et iſto modo accipiṫ p ſimilitudinē rapine. Rapina. n. dicıṫ dupliciṫ fieri. Aliqn̄. n. res ipſa rapitur. Et aliquando ipſi⁹ rei vſus tm̄mō eripitur. Res ipſa tunc rapiṫ cū violenṫ a dn̄o eripiṫ ut in ppetuū teneaṫ. Aliqn̄ non res ipſa affectaṫ. ſ; vſus ei⁹ dn̄o phibēte violenṫ vſurpaṫ. Simili modo ē de raptu qui fit dupliciter. Vel cū puella de domo parentū violenṫ eripiṫ. Vel cū volūtarie recedens p violentiā opprimiṫ. Iſto ḡ vltimo mō dicaṫ rapt⁹ qa florem v̊ginitatis puelle renitenti violenṫ eripuit. lʒ non dicaṫ p̊ mō raptus. Vn̄ ad ſimilitudinē rapine vſus dicıṫ h̄ rapt⁹. nō ad ſimilitudinē rapt⁹ rei ſiue rapine. Inſup notandū ē ad maiorem declarationē etiā de ſtupro. maxīe ſm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q 154. arti. 7°. q̄ raptus qn̄q; concurrit cū ſtupro vt etiā dictū ē ſm Alex. qn̄. ſ. aliquis infert violētiā ad v̊ginē illicite deflorādā. q̄ qdē violētia qn̄q; inferṫ pṫı ⁊ non v̊gini. puta cū ipſa conſentit q̄ de domo pr̄is abducaṫ. Differt aūt violentia raptus alio modo. qa qn̄q; puella violenṫ abduciṫ a domo parentū ⁊ violenter corrumpiṫ. ſed de voluntate v̊ginis. ſiue corrūpaṫ amore fornicario. ſiue mr̄imoniali. Qualis violentia adſit. ſaluatur ratio raptus. Inuenitur etiā raptus ſine ſtupro. puta cū quis rapit viduā vel puellā corruptā. ut pʒ. 36. q. 2. c. raptores. Inueniṫ etiā ſtuprū ſine raptu. qn̄ aliqs abſq; violētie illatione v̊ginē illicite deflorat. ut dictū eſt ſ̄. ſm Alex. de ſtupro. Et ſic pʒ pmū de raptu qđ dicıṫ deſcriptio. Quātū ad ſecūdū hic cōſiderādū de raptu. ſ. de ei⁹ reſtitutiōe queritur ſi puella debet reſtitui poſtq̄ rapta ē.

Ad h̄ reſpōdeṫ ſm Alex. vbi ſ̄. de raptu. arti. 2°. Et Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 154. arti. 7°. q̄ aliṫ dicendū eſt in raptu puellaꝝ que ſunt aliis deſpōſate. ⁊ aliṫ de raptu eaꝝ q̄ non ſūt aliis deſponſate. Ille. n. q̄ ſūt aliis deſpōſate reſtituēde ſūt ſpōſis ſuis. q̄ ī eis ex deſpōſatōe ius habēt. Ille aūt q̄ nō ſūt deſpōſate aliis. reſtituēde ſūt pr̄ie pr̄ati p. Et tūc raptores peracta pnīa poſſunt eas licite

in vxores accipe ꝺ volũtate parentũ. Si aũt aliter fiat·illicite matrimoniũ ↄtrahit᷑.qa quũqꝫ ꝺẽ rapit·tenet᷑ ad eiꝰ restitutionẽ. Tñ si nõ fiat talis restitutio ⁊ puella rapta cõsenserit voluntarie in habẽdo raptorẽ suũ in virũ·tenet matrimoñiũ. Nam raptus ⁊ si impedit matrimoniũ cõtrahẽdũ·non tñ ꝺimit cõtractũ. Vñ qꝺ ꝺr in cõcilio Meldensi. Placuit ut hi q rapiunt feminas uel furant᷑ uł seducũt·eas nullatenus habeãt vxores. Quis eas postmodũ nuptialit᷑ cũ cõsensu pentũ susceperint.36.q.2.c.placuit. Dictũ ẽ ẜm Alex. vbi s̃.in ꝺetestationẽ criminis. Vel põt ĩtelligi ꝺe his q̃ sunt alias ꝺespon ate·maxime ꝑ verba ꝺe presenti. ẜ Tho.⁊ Alex. In glo.aũt sũmaria.36.q.2.in pͥncipio qõnis vbi tractat᷑ hec qstio.s.vtrũ raptor possit raptã habẽ in vxorẽ.sic ꝺr. Hec q̃stio non hꝫ ꝺifficultatẽ.qa vtiqꝫ põt raptor raptã hr̃e in vxorẽ pacta penitentia. Et hͦ nisi sit sponsa alteriꝰ ꝺe pñti.tunc enĩ illi reddenda est. S si ẽ spõsa ꝺe futuro·nõ cogitur eã recipere.ut.36.q.2.raptores. Ergo qñ ꝺicit᷑ ꝙ non possit rapta manere cũ raptore·ĩtelligit᷑ qñ rapta nõ consensit in matrimoniũ raptoris·sed potiꝰ in stupro. Cũ.n.in pctõ maneãt separandi sũt. Vel intelligit᷑ qñ rapit᷑ sponsa alteriꝰ·q̃ si esset sponsa ꝺe futuro.⁊ cũ raptore cõtraxisset volũtarie per v̾ba ꝺe pñti·cũ eo remaneret etiã ↄtradicentibꝰ parẽtibꝰ. Vñ Ieroꝰ.36.q.2.c.tria.sic inqt. Tria legitima ↄiugia in scripturis legunt᷑. Primũ legitimũ ẽ.s.vgo casta in virginitate viro ꝺata legitime. Secũdũ est ṽgo in ciuitate ꝺeprehensa a viro ⁊ illi per vim copulata·si voluerit pater eiꝰ·ꝺotabit eã iste vir inqtũ iudicauerit pater.⁊

ꝺabit preciũ pudicitie eius.⁊ erit illi vxor.s.si cõsenserit mulier in mr̃imoniũ eiꝰ. Tertiũ ẽ filia ꝺeprehẽsa ĩ ciuitate.s.a raptore·si nõ voluerit pat̾ eiꝰ.s.illi ꝺare ĩ vxorẽ·ꝺetrahet eã ipsi viro.⁊ ꝺabit alteri ⁊ ꝺotabit eã ⁊ legitimꝰ erit. qꝺ intelligit᷑ qñ puella non cõsensit in mr̃imoniũ· ẜ in stuprũ cũ raptore. Et sic pꝫ secundũ ꝺe raptu qꝺ ꝺicit᷑ restitutio. Quãtũ ad tertiũ hic ↄsiderãdũ ꝺe raptu.s.ꝺ eiꝰ punitione ⁊ penalitate: querit᷑ qua pena raptor mulieris puniat᷑. Ad qꝺ responder᷑ ꝙ ẜm legẽ Deut.ͦ 22.ͦ ut ait Alex. vbi s. arti.3.⁊ Ray.in sũma. Pena raptoris ẽ ut capite puniat᷑.⁊ ẜm leges hũanas iuxͣ hͦ ꝙ eiꝰ substantia rapte applicet᷑ si ingenuã rapuit.si ṽo ancillã uel liberã substãtiã nõ amittit.ẜ tñ ꝺecapitat᷑ ar.36.q.1.ꝺe raptoribus. De ꝺecapitatione ꝺicitur expressius. C.ꝺe rap. vir. l.1. Si tñ rapta vellet cõtrahere cũ raptore·põt ut ꝺictũ est s̃. Et ꝺicit glo. Ray.ꝙ pena ista põt infligi ĩ foro iuꝺiciali non penitenciali. Nota etiã ẜm Goff.ꝙ predicte pene intelligũt᷑ infligẽde si rapuit mulierẽ honestã.secus autẽ si meretricẽ·ut. C.ꝺe rap. vir.l.i. Nec ꝺistinguit᷑ vtrũ volentẽ mulierẽ quis rapiat uel inuitã·sponsam ꝓpriã uel alienã·ↄiugatã uel nõ coniugatã. Quis actiꝰ puniat᷑ qs ꝓ adulterio. Dicit etiã beatus Tho. vbi s̃.⁊ Alex. vbi s̃. arti.p.ͦ i responsiõe ad terniũ argumẽtũ ꝙ qa spõsus ex sui ꝺespõsatione habet aliqꝺ ius in sua sponsa.iꝺ quis peccet violentiã inferendo.s.abducẽdo spõsam ꝺe ꝺomo parentũ violenter·excusat᷑ tñ a crimine raptꝰ sumẽdo stricte. Vñ Gelasiꝰ.36.q.1.c.lex.inqt sic. Lex illa p̃teritoꝝ pͥncipũ ibi raptũ ꝺixit eẽ cõmissũ vbi puella ꝺ cuiꝰ ante nuptijs

nihil actū fuerat videatur abducta. h ibi. ꝛc. Hosti. etiā dicit ꝙ si desponsatā de pūti volētē monasteriū īgredi vir rapiat ꝛ carnaliter cognoscat. nō poterit postea ingredi ꝯ eius voluntatem. Usus ē. n. re sua ꝛ si nō debito modo. Propt̄ raptū Sabinarū etiaꝫ ut refert Aug⁹ in li. de ciui. dei. maxime cedes hominū secute sūt ī vtraqꝫ ptē. s. Romanoꝝ ꝛ Sabinoꝝ. Cum. n. Roma q̄i de nouo esset cōstructa. ꝛ multi eorū essent sine vxore. fecerūt quoddā festū. ad qḋ ocurrentes ut moris est femine de partibꝰ vicinis: ut de Sabina illi rapuebāt eas. s. Romani ut haberent vxores. vn̄ secuta est magna strages. Fugiendū est ḡ hoc vitiū cū aliis luxurie speciebꝰ. Et sic patꝫ ps secūda huius sermonis.

Pars tertia huius sermonis. in q̄ tractatur de quidditate adulterii.

Ertio in isto s̄mōe circa adulterii descriptionē: adulteriū sic coīt diffinit. Adulteriū est alieni thori violatio. uel ꝓprii deturpatio. Que diffinitio habet̄ ab Hosti. ī sūma. li. 5. ꝛ sumit̄ ex decret. 32. q. 5. ī c. ille. vbi ait Aug⁹ ī li. ď bono ꝯiugali. Adulteriū cōmittit̄ cū uel ꝓprie libidinis instinctu uel aliene consensu cū altera uel altero ꝯ pactū cōiugalē cōcubit̄. atqꝫ ita frangit̄ fides q̄ in rebus corporeis uel abiectis magnū animi bonū est. h ibi. Hoc idem habet̄ in. c. nō mechaberis. vbi sic scribit Isidorꝰ sup Exo. Nec q̄sq̄ꝫ sup matrimonii federa aliis feminis admisceat̄ ad explēdam libidinē. Nam adulteriū facit q̄ ꝑter suā ad alterā accedit. h ille. Hec Amb. pater nr̄ sig̃t ī epl̃a ꝯtra Maxentiū ad Valentianū. Adultera ē q̄ nō est legitimo xp̄i ꝯiugio copulata.

Ad quoꝝ dictoꝝ declarationē sciendū ē ꝙ adulteriū pōt sumi tripliciť. s. ī ꝓprie. ꝓprie. ꝛ ꝓprissime. ꝑ pōt sumi adulteriū ī ꝓprie. De quo loquit̄ Iero⁹. 32. q. 4. c. origo. vbi dr̄. Origo quidē amoris honesta erat. s̄ magnitudo deformis. Nihil autē interest ex q̄ honesta causa quis insaniat. Unde ꝛ Sixtus pytagoricus in sententiis suis ait. Adulter est ī suā vxorē amator ardentior. vbi glo. inq̄t. Vehemēs amator dr̄ cū tantū vxorē diligit ut apud se disponat ꝙ si ipsa esset forte vxor alterius non minus carnaliter cū ea cōmisceret̄. sequit̄ ī textu. In aliena q̄ppe vxore oīs amor turpis est. ī sua minꝰ. Sapiens iudicio debet amare cōiugē non affectu. s. explende libidinis. s̄m glo. Nō regnet ī eo īpetꝰ volūtat̄. nec preceps ferat̄ ad coitum. Nihil est. n. fedius q̄ꝫ vxorē amare q̄si adulterā. h ibi. Notandū tn̄ s̄m Alex. de ales ī. 2. pte sūme in tractatu de adult̄io ꝙ peccatū libidinis cū ꝓpria vxore non dr̄ adulteriū s̄m omnē modū peccādi cū ꝓpa vxore. s̄ solū s̄m illā differentiā dicit̄ adulteriū. q̄n sic ardet ī illā sicut si esset alia ut dictū ē ī glo. s̄. allegata. Potest igit̄ amor viri ad vxorē ꝛ eꝯ adulteriiꝰ vocari aut rōne intentiōis aut rōne modi. Ratione intentionis fit turpis cum quis cognoscēdo vxorē mente ꝛ cogitatione exit terminos matrimonii alias cogitando ꝛ appetēdo. ꝛ desiderans hoc facere etiā si non esset vxor sua. Unde ꝛ Bona. ꝛ Ricar. in. 4. dis. 31. dicūt ꝙ siquis cognoscit vxorē ꝓpter delectationē finalit̄. aut mouet̄ in delectationē tanto īpetu ut cognoscat vxorē sicut meretricē: h ē

est si eam cognoscit ac si nõ esset vxor peccat mortaliter. qa tũc ponit ibi finẽ vltimũ. Secus aũt si vult ĩ ea delectari qa vxor. ⁊ nullo modo eã cognosceret si nõ esset vxor. qa tũc nõ est oĩmoda inordinatio ẽ pctm̃ vẽiale. qa excusat᷑ ꝓpt bonũ mr̃imonij ut nõ sit mortale

Rõne etiã modi. Amor. n. turpis red dit᷑ qñ cõiuges modũ ⁊ regulã hone stãt excedũt. ⁊ locũ naturalẽ p̃termit tũt. qd᷑ non ẽ adu. teriũ nisi largissime ⁊ ĩpprijssime sumẽdo. sm Alex. ubi s. per quandam similitudinẽ. quia sicut adulteriũ est ꝯ bonũ fidei ita etiã hu iusmodi act⁹ sũt ꝯ fidẽ matrimonij. q nõ fuit ut se illo vterẽt᷑ mõ: s potꝰ est ꝯ bonũ prolis ⁊ ꝓpe. Et iõ dr̃ vitiũ ꝯ naturã. de quo dicem⁹. i. z° adulte riũ sumit᷑ ꝓpe sm Alex. ubi. s. arti. p̃. ⁊ Tho scda scd̃e. q. i54. ca°. 8°. cũ. s. ad aliẽnũ thorũ fit accessus qñ videlz vxo rat⁹ reliqt vxorẽ ꝓpt quãcũq; aliã. uel cũ cõiugata reliqrit virũ suũ ꝓpt quẽ cũq; aliũ. ⁊ ẽ ꝯ legẽ nat᷑e. q dic: Que ti bi nõ vis fieri alteri fecisse caueбis ut p; Thob. 4°. Act. i5°. 50. dis. põderet. z q. 6. de cero. io. q. i. c. placuit. Sz nemo sanemẽtis vellet aliquẽ cũ vxore sua cõmisceri. imo nulla pestis maior ma rito q̃ꝫ audire de vxore sua aliqd ĩho nestũ. ff. de adulterijs. l. nemo. Multi n. sũt q potꝰ subiacerẽt morti. q̃ꝫ adul teriũ vxori paterẽt᷑. Sz tñ ut ĩ pluribꝫ sic deficiũt viri q̃ꝫ mulieres. qd᷑ tñ ĩque pctm̃ est in vtrisq;. Vñ. 3z. q. 5 c. xpiana. scribit᷑. Xpiana religio adulteriũ ĩ vtroq; sexu pari rõne condẽnat. s vi ros suos mulieres nõ facile de adulte rio accusant. ⁊ nõ habent latẽtia pctã vidictã. Viri aũt liberiꝰ vxores adul teras apud sacerdotes deferre cõsue uerunt. ⁊ iõ mulieribꝫ ꝓdito eorꝫ cri mine coito denegat᷑. Et Jero⁹ ad Oc ceanũ vbi s i. c. p̃cepit. sic ait. Quicqd viris p̃cipit᷑. hoc consequent᷑ redũdat ad feminas. Neq; enim adultera di mittẽda est vxor. ⁊ vir mechꝰ tenẽdꝰ ẽ. ⁊ in. c. sequẽti idẽ ait. Apud nos qd᷑ nõ licet feminis eque nõ licet viris. ⁊ eadẽ seruitus pari cõditiõe censet᷑. Et Amb°. 3z. q. 4. i. c. nemo. sic inqt. Nec viro licet qd᷑ mulieri non licet. eadẽ a viro que ab vxore debet᷑ castimonia. Quicqd ĩ ea q̃ nõ sit legitima vxor cõ missũ fuerit adulterij crimine dãnat᷑. Et Aug⁹ in li°. de verbis dñi sic ait. Si dicturi estis vxoribꝫ vr̃is: fnate vos. q̃les vultis eas ĩuenire. tales ⁊ ipẽ ĩue niãt vos. Quis viuẽs est ⁊ castã non vult dimittere vxorẽ! Et si acceptur⁹ est ỽginẽ. qs nõ ĩtactã desiderat: In tactã qris! ĩtact⁹ esto. Nõ. n. põt ⁊ tu nõ potes. h ibi. Qui etiã ĩ z°. de adul terinis cõiugijs ait. Agnoscant viri se duces. vxores aũt comites se eẽ debe re. Et iõ cauendũ est viro vitã tenere viuendo. quã timet ne vxor sequatur imitãdo ĩ ille. Quibꝫ auctoritatibus põt addi rõ. qa sm aplm̃. i. ad Cori. 7°. mulier non habet potestatẽ sui corpis s vir. ⁊ vir non hꝫ potestatẽ sui corpis s mulier. Repeꝛiũtur tñ ⁊ nũc pleriq; q ob sterilitatẽ vxoris alias q̃rũt mu lieres. q̃i id licitũ esset eis causa ꝓcreã de ꝓlis. ꝯ quos ait Aug⁹. 3z. q. 5. c. si non sũt. Et ẽ dictũ ad Claudiũ ꝯ Ju lianũ. li°. 5°. Sic nõ sũt faciẽda adulte riis etiã volũtate filios generãdi. quẽ admodũ nec furta sũt facienda etiam voluntate pascẽdi paupes sanctos. Et 3z. q. 5. in. c. si vxorẽ. idẽ Aug⁹ inqt. Si vxorẽ qs habꝫ sterilẽ. siue corpe de formẽ. siue debilẽ mẽbris. uł cecã. aut surdã uel claudã. uel si qd aliud. siue

morbis. siue doloribus. laboribusue cō fectam. Quicquid excepta fornicatiōis cā cogitari pōt. vehementer horribile ꝓ societate fideq; sustineat. H ibi. Et in. 16. de ciui. dei. idē Aug⁹ di. Propi itaq; sic dicta. s. d Abraham q tn̄ Sarram sterilē 7 senē nō reliqt. inferēdū est q nulli H ꝑ licet vxore dimittere patrū exēplo q vxoribus obediebāt nō aūt dimittebāt. Et quicqd faciebāt ī his. erat ex dispēsatiōe diuīa. ut pz ī tractatu de matrimonio ī cōsideratiōe de diffinitiōe ei⁹. Malū ḡ ē 7 reꝑhēsibile vxorē si qs relīqt ob eius sterilitatē uł īfirmitatē. 7 multo peī⁹ si alti adhereat. Pessimū aūt 7 iniquū. si pulchrā vxore 7 fecūdā. si bene valentē qs cōtēnat. Audi queso tu vir insensate. qd de te dicat̄ ꝓ. 5°. Letare cum muliere adolescentie tue. s. vxore. Et Eccl. 7°. Noli discedere a muliere tua sensata 7 bona. quā sortit⁹ es ī timore dn̄i. Grā enī verecūdie illi⁹ sup aurū. O q̄t reperiūt̄ q pulchras venerabiles honestas 7 pudicas mulieres despiciūt. Et facti amētes 7 insensati: viciosissimis feminis se cōiūgūt. O ꝓditores viri: nōne vxores vr̄e sūt corona capitis vr̄i. nullūq; ornamētū tpale pōt eē domui qd vxori bone ꝑpet. Nō vasa argētea. nō familia plurima. nō ornata supellectilia 7 alia q̄cūq; decora. Na oīa ista sūt q̄si stelle 7 luna ī domo sua. Sz v̄tuosa cōiunx q̄si sol. ut Eccl. 26°. dr̄. Sicut sol oriēs mūdo: sic mulieris bone spēs in ornamētū dom⁹ ei⁹. Ipsa. n. ē q data ē ī adiutoriū viro suo. nō ꝯcubina. Ipsa eit q̄ regulat 7 gubernat domū. seruit marito suo 7 diligit ipsū sicut animā sua. Sz qd ꝯcubina facit? Verba certe loqr̄ blanda. s venenosa. Fingit se pl⁹ amare q̄z amat. Nūc mesta facie. nūc leta adulterū depdat̄. Hinc ē q; sapiēs ait ꝓ. 5°. Ne intenderis fallacie mulieris. Fau⁹. n. distillās labia meretricis ꝛc. Docet itaq; sapiens q̄lit̄ vnusq́sq; cognoscere debet mulieri fornicarie dolū 7 fraudē. Heu heu multo grauı⁹ ē 7 scelesti⁹ qn̄ viri ꝓpt̄ adolescentes relinquūt uxores ꝓpas. O neqssima ꝑnities. O execrādū crimē. Quid turpi⁹ qd defedi⁹ dici pōt: audiri vel cogitari. Tales siqdē sūt ꝓpt̄ quos ira dei venit ī filios diffidentie. 3° sumit̄ adulteriū ꝓprıssime. qn̄. s. vtq; ligat⁹ ē matrimonio. s. vir 7 mulier. 7 simul cōmiscēt̄. Nā tūc duplex ē adulteriū. qa duplex m̄rimoniū violat̄. 7 ē grauissimū pctm̄. quia ſm Tho scda scde. q 254. arti. 8°. ī pedit̄ bonū ꝓlis ꝓprie ac etiā aliene. Et fit iiuria duplex. s tam ꝓp̄e vxori q̄z viro adultere. Et iō dn̄s in eu̅āgelio hodierno Ioh. 4° ca° dixit samaritane ei respondenti: nō habeo virū. Bene dixisti qa nō habeo virū. Quinq;. n. viros hūisti. 7 hūc quē habes nō ē iu⁹ vir. qa adult̄a es 7 ī malo statu ꝑmanes. Qd viriū adulterii vitare nos cōcedat ipse Ihus q cū pr̄e 7 spū scō viuit 7 regt̄ ī scl'a scl'oꝝ. Amē.

Sabbato p⁹ tertiā dn̄icā in quadragesima. de quidditate. culpabilitate. 7 varietate incestus Sermo 63⁹

Mne quod ē ī mūdo ꝛc. Iterū vbi s. Determinat̄ iā frēs kmi in ꝑcedētibus q̄tuor s̄mōibus luxurie: ꝯsequēs ē ut de incestu ḡuiori videlz adult̄io. iux̄ illud Aug. 32. q. 7. c. Adulterii malū vincit fornicationē. vincit̄ aūt ab īcestu ꝛc.

hic aliquid breuiter pertractem⁹. Cōsistit. n. incestus in carnali cōmixtione cū cōiūcta ɔsanguinitate ⁊ affinitate uel spūali pentela ut patebit ī sequentibus. De quo vitio aplus Paul⁹ reprehendit corinthios. i. ad Cor. 5.° ca.° di. Oīo audit̃ int̃ vos fornicatio q̄lis nec inter gētes. ita ut vxorē pr̄is sui aliqs hēat. Ubi Nicola⁹ de lyra ait ꝙ nūq̄ȝ fuit licitū nec ɔcessū ꝙ fili⁹ assumeret matrē ī vxorē. multo min⁹ ꝙ īcestuose ei ɔiūgeret̃. Et iō h̄ audiens aplus valde turbatus est. De quo ait Jero⁹ in epl̃a ad Sabianū. Samuel quondā lugebat Saulē. quia penituerat dn̄m ꝙ ɔnxisset eū regem super israhel. Et Paulus corinthios in quibꝫ audiuit fornicationē qualis nec inter gentes. Et q̄dē voce flebili ɔmonebat eos di. Ne cū rursus venero humiliet me de⁹ apud vos. ⁊ lugeā multos ex his qui ante peccauerūt ⁊ non egerunt penitentiā super īmūdicias quas gesserūt in impudicitia ⁊ fornicatione. h̄ ille. De quo incestu in p̄nti sermone tractātes: quia ut ait Johēs. Oē quod ē in mūdo ⁊c. tres cōsiderationes ānotabimus. quarū

Prima dicetur quidditas.
Secunda culpabilitas.
Tertia varietas.

Pars p̄ma hui⁹ s̄monis. in q̄ declarat̃ quid sit vitiū incestus.

Rimo igit̃ ī isto s̄mone circa incest⁹ diffinitionē aduertēdum est ꝙ coīter incestus sic diffinit̃ a doctoribꝫ. Incest⁹ ē lubricū carnis ɔ̄ ɔsanguinitatē uel affinitatē ɔmissū. Est tn̄ aduertēdū ꝙ incestus sumit̃ aliq̄n largi⁹ ut cōp̄hendat in se lubricū carnis quod est ɔ̄ votū. ⁊ tūc diffinit̃ sic ab Isidoro ut habet̃ 27. q. 3. c. non eā. Incest⁹ est cōsanguinearū uel affiniū abusus uel vbi est iusticia publice honestatis. h̄ ibi. Stricte tn̄ ⁊ p̄pe solū ē īcest⁹ ɔsanguineaꝝ uel affiniū abusus. Et dic Alex. nr̄ d' ales ī secūda pte sūme sue ī tractatu de īcestu arti. p̄. ꝙ affinitas ⁊ ɔsanguinitas sub eadē specie ɔtinent̃. ppt̃ h̄ ꝙ vnū vinculū quodāmō respicit alteꝝ. ⁊ q̄dam ɔsimilitudine se hn̄t. Et iō Gelasius papa. 36. q. i. c. lex illa. Et ī 4.° s̄niaꝝ dis. 42. sic iqt. Incest⁹ ē cōsanguineaꝝ uel affiniū abusus. Unde īcestuosi dicūt̃ qui cōsanguineis ul' affinibꝫ abutūt̃. h̄ ibi. Et sic pꝫ breuit̃ ps p̄ma h⁹ s̄monis

Pars secūda h⁹ s̄monis. in q̄ declarat̃ ꝙ incest⁹ est culpa mortalis ⁊ ḡuis.

Ecūdo ī isto sermone ad dictorū in p̄cedenti pte maiorē declarationē monetur vnum dubiū: Utrū incestus sit malū s̄m se. Videtur. n. ꝙ nō. quia nullū malum s̄m se potuit bn̄ fieri. s̄ illud quod dicitur incestus s̄m p̄dictā diffinitionē potuit bene fieri. qa coit⁹ siue copula carnalis fratris cum sorore antiquit⁹ bene fiebāt. ḡ īcest⁹ nō ē malū s̄m se. P̄ si incestus esset malum s̄m se ⁊ deficeret gen⁹ hūanū sicut fuit tpe Noe nūq̄ȝ tūc si supstetisset cognatus ⁊ cognata uel frater ⁊ soror. diceret̃ esse licita copula carnal'. qd̄ videt̃ absurdū. ḡ ⁊c. Itē īcestus introductus est ex p̄hibitione ecclesie. ḡ non est malum nisi quia prohibitum est ab ecclesia. si ḡ cessaret prohibitio non esset malū. sicut fuit de abbreuiatiōe graduū consanguinitad. Prius enim erat illicitū

cōtrahere ī quinto gradu uel ī sexto. post conciliū aūt licitū est. Si ḡ sic cōstituisset ecclesia de tertio gradu ⁊ de quarto· videret̄ similit̄ licitū. Ad istā dubitationē rn̄det Alex. d̄ ales vbi s. arti. 2°. di. q̄ incestus inq̄tū h⁹ malū est scd̄m se. quia trāsgreditur limites rōne uel lege dei sine auctoritate ecclesie determiātos post multiplicatā naturā. Et iō nō fuit īcestus ī gnātione Ade· cum frater coibat cū sorore. Adhuc enim limites non erāt positi nisi int̄ filiū ⁊ matrē· filiā ⁊ prēm· sicut dr̄ Gen̄. 2°. s. Relinquet hō prēm ⁊ mrēm ⁊ adherebit vxori. i. nūq̄ licebit vllo tempe prī sumere filiā uel mrī sumē filiū in vxorē. ⁊ multo min⁹ extra cōiugiū carnalit̄ cognoscere. quia maximū scelus īcest⁹ est. Postea aūt facta multiplicatione ampliori generꝭ hūani exclusē sunt persone alie ⁊ facte sunt illicite que pri⁹ erāt licite. tū rōne cōsanguinitatꝭ· tū rōne affinitatꝭ. Procedente v̄o tempore scd̄m cōstitutionē ecclesie facta ē ulterior multiplicatio ⁊ plures facte sūt psone illegitime ad contrahēdū. ⁊ h̄ mō dicitur incestus in quolibet statu eē malū scd̄m se ⁊ peccatū. Quis qd̄ nūc reputat̄ īcestus ut puta contrahere cū pente· aliquo tpe non reputaret̄. tn̄ si factū fuisset extra matrimoniū· incestus reputatū esset.

Dicas ḡ ad primū q̄ incestus nunq̄ potuit bene fieri. ſ copula carnalis int̄ illas psonas que nūc sunt phibite illo tpe p legitimū matrimonium potuit licite fieri. nec tn̄ incestus inq̄tum h⁹ poterat licite fieri. Ad secūdū v̄o dicas q̄ si deficeret genus humanū non dissimiliter eēt mō sicut tūc fuit ut sua auctoritate posset cognat⁹ cognatam cognoscere· sed dispensatione diuina illud quod modo esset illicitū fieret licitū. Ad tertiū dicas q̄ constitutio ecclesie phibuit copulā carnalē inter affines ⁊ pentes aliqua rōnabili causa ⁊ ppter quādā incōuenientiā nature ut patet ī tractatu de mr̄imonio apte ⁊ lucide in cōsideratiōe de diffinitiōe eius. Ex q̊ patz q̄ īcestus est malū scd̄m se. Sz etiā p ampliori declaratiōe sciendū ē q̄ ī pmo gradu cōsanguinitatꝭ in linea collaterali fuit cōcessum mr̄imoniū cōtrahē filiis Ade ppt̄ necessitatē· qa alij non erant. Unde oportuit ad multiplicādū genus hūanū q̄ filij Adā sumerent in vxores sorores suas carnales. sed sublata necessitate semp fuit phibitū mr̄imoniū int̄ frēs ⁊ sorores. ⁊ multo magꝭ incestus. In lege aūt antiq̄ fuerūt alij grad⁹ cōsanguinitatꝭ expressi ī quibꝫ nō poterat ɔtrahi mr̄imoniū. In noua aūt lege p determinationē ecclesie sunt declarati eē quatuor grad⁹ ɔsanguinitatꝭ ⁊ affinitatis in qbꝫ nō pōt ɔtrahi mr̄imoniū· ut in c. nō debet. ex̄ de ɔsanguinitate ⁊ affinitate. Prim⁹ grad⁹ ē ī linea collateraliū· ut sūt germani seu sorores carnales· seu frat̄ seu soror germani. 2⁹ gradus ē illorū q sunt filij duorū germanorū. ⁊ dicūt̄ ɔsobrini. 3⁹ gradus est illorū q sunt filij ɔsobrinorū. 4⁹ gradus est illorū q sunt filij p̄dictorū. In nullo ḡ horꝫ gduū pōt cōtrahi matrimoniū. ⁊ nullū eēt ſ ɔtinu⁹ īcestus. ⁊ excōicati essent scient̄ h̄ agendo. ⁊ filij illegitimi vtiq̄ essent. Similit̄ si quis cognosceret aliquā consanguineā carnalē in quocūq̄ p̄dictorū graduū incestū ɔmitteret vtiq̄ ⁊ enorme peccatū. ⁊ tāto grui⁹ quāto ɔiūctior eēt grad⁹. In linea aūt ascendētiū· scd̄m doc. ⁊ descendentiū est perpetua prohibitio. s.

otrahēdi mrīmoniū. ut int auū ⁊ neptē ⁊ hꝰmōi. ⁊ incestus etiā ꞡuissimꝰ eēt. Affinitas etiā habet quatuoꝛ gradus inter quos contrahi non pōt matrimoniū. ⁊ hi fundant̄ ī gradibꝫ affinitatis. Nā ex mrīmonio inter duos celebrato contrahit̄ ista coniūctio que dr̄ affinitas int̄ cōsanguineos mariti puta Petri. oēs ex vna Petri ⁊ vxorem ipsius Petri puta Bertā. ex alia pte īter osanguineos ⁊ cōsanguineas Berte oēs ⁊ ipsum Petrū maritū eiꝰ. Et in eodē gradu postea cōsanguinei marito efficiūt̄ affines Berte. In pmo gradu consobrinꝰ Petri efficit̄ affinis Berte ī secūdo gradu. ⁊ sic vltra. Idē ptorū de osanguineis Berte q̄ ad affinitatē cōtrahendā cū Petro. In his ꞡ gradibus affinitatis si quis otraheret mrīmoniū nullū esset. sed continuus incestus. ⁊ excoīcati ambo scienter h̄ agēdo. ut patet in cle. in. c. eos. de consanguinitate ⁊ affinitate. Et sic patet pars secūda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis. in qua declarat̄ quot modis cōmittat̄ incestus.

Ertio insup ī isto ſmone ad maioꝛē dictoꝝ expssionē notandū est q̄ pluribus modis incestus omittit̄. pmo enī omittit̄ cum quis foꝛnicat̄ cū vxoꝛe patrui sui. uel auunculi sui ⁊ grauissime peccat. Vn̄ Leuit̄. 18°. dicit̄. Qui coierit cū vxoꝛe patrui sui ⁊ reuelauerit ignominiā cognatiōis sue. poꝛtabūt ābo pctm̄ suū ⁊c. 2° cū quis cognouerit eādē mulierem cum patre suo grauissime peccat. qa etiā cōtrahit̄ affinitas seu pximitas psonarū ex carnali copula pueniens in foꝛnicario coitu. 30. q. 4. c. si quis. 34. q. 3. c. nec eā. et. 34. q. 7. c. quia foꝛnicatus est. Ita etiā qui nouercam pr̄is sui vxoꝛē. ꞡuissime punit̄. Leuit̄ 20. ca°. Qui doꝛmierit cū nouerca sua ⁊ reuelauerit ignominiā pr̄is moꝛte moriant̄ ambo. Et de hoc loquit̄ aplus in v̊bis pallegat̄. Et. 35. q. 3. c. de incestis oiūctionibꝫ dicit̄. Incestus v̊o nullo oiugīj noīe deputandos eē censemꝰ. Si quis nouercā duxerit ⁊c. 3° cū qs habeat filiā alicuꝰ in vxoꝛē ⁊ carnalit̄ cognoscat matrē vxoꝛ̄ sue grauissime peccat. Leuit̄. 20. ca°. Qui sup vxoꝛē filiam duxerit mr̄em eiꝰ. scelus opatꝰ est. Viuꝰ ardebit cum eis. nec pmanebit tantū nephas ī medio vr̄i. Vn̄. 35. q. 3. c. Si quis cū mr̄e ⁊ filia foꝛnicatus fuerit ignoꝛante mr̄e de filia. ⁊ filia de matre ille nūq̄ accipiet vxoꝛē. ille v̊o si voluerint accipiant maritos. Si aūt hoc sciuerint femine ipse absq̄ maritis perpetuo maneant. h̄ ibi. 4° si qs pr̄ cognosceret nurū suā grauissime peccaret. Leuit̄. 20. Si quis doꝛmierit cū nuru sua vterq̄ moꝛiat̄. qa scelꝰ opati sūt. Et iō. 35. q. 3. c. si vir. dicit̄. Non alit̄ nurus reputāda est q̄ filia. h̄ ibi. Similit̄ si quis eiusdē osanguinitatis coꞡsceret carnalit̄ matterā uel amitā suā grauissime peccaret. Leuit̄. 20. ca°. Turpitudinē matertere uł amite tue ne discooperies. Qui hoc fecerit ignominiā carnis sue nudabit. ⁊ poꝛtabūt ambo iniqtatē suā. h̄ ibi. 5° si qs foꝛnicatus fuerit cū soꝛoꝛe sua. seu ex pte mr̄is uel pr̄is. ꞡuissime peccat. Leuit̄. 20. Qui accepit soꝛoꝛē suā filiā patris sui. uel filiā mr̄is sue ⁊ viderit turpitudinē eiꝰ occidēt̄ ī cōspectu ppli ābo. patet. 35. q. 1. §. is ita. vbi dr̄. Cāto nūc dānabiliꝰ vsurpat̄ cōsanguineoꝝ cōiūctio quāto minꝰ nccīa pbat̄. h̄ ibi.

Et Leuit.18°.dr. Turpitudinē sororis tue ex prē siue ex matre q̄ domi uel foris genita est. nō reuelabis. Turpitudinē filie vxoris patris tui quā pepit patri tuo 7 ē soror tua: nō reuelabis. Similit̄ si qs cognosceret filiā filij sui. grauissime peccaret. Leuit.18. Turpitudinē filie filij tui uel neptis ex filia nō reuelabis. quis turpitudo tua est. et.35.q.3.c.de his.7.c.nec eam. idē habetur. 6° si quis peccauerit cū aliqua d̄ cognatiōe sua ꝓpria vsq₃ ad quartū gradū inclusiue. incestū ꝯmittit. cum nec īter eos licitū sit m̄rimoniū ꝯtrahere.15.q.3.c.Cōiūctiones cōsanguineorū fieri sūt ꝓhibite. quia has 7 diuine 7 seculi ꝓhibent leges. Leges ĝ diuine 7 hos ad gentes 7 eos q ex eis ꝓdeunt. nō solū eijciūt. s̄ etiā maledictos appellāt. Leges ŭo seculi īfames tales vocant 7 ab hereditate repellūt. Et in .c. de ꝓpinquis. dicit̄. Qui ꝓpinquā sanguinis vxorē ducūt separantur. 7 non licebit eis alias vxores suo ī cōiugio sociare q̄diu viuūt. h̄ ibi. Et iō filiꝰ 7 filia duorū fratrū uel duarū sororū nullo modo debent ꝯmisceri. qa grauissime peccarent.35.q.3.c.queda. Sunt enī in tertio gradu ꝯsanguinitatis.34.q.5.§.tertio gradu. 7° si qs cognouerit carnalit̄ duas sorores grauissima est fornicatio 7 incestus.34.q 2.c.si quis cum duabus sororibꝫ. vbi dicit̄. Q̃ si nō igrauerīt vsq₃ ad mortē a cōiugio se abstineant. Et Leuit.18°. dicit̄. Sororē vxoris tue non accipies nec reuelabis turpitudinē eius. 8° si frater duxerit vxorē fratris sui. ĝuissime peccat. Leuit.18° ca°. Vxorē fratris sui nullꝰ accipiat. Turpitudinē vxoris fratris tui non reuelabis. quis turpitudo fratris tui ē. Et.35.q.3.c. de incestis. dicit̄. Si quis relictam fratris q̄ pene priꝰ soror extiterat carnali cōiūctione polluerit. īcestū deputamꝰ. 9° si mulier pꝰ obitū prioris viri trāsierit ad secundas nuptias 7 filij prioris viri ꝯmisceant̄ filiabꝫ secūdi viri. aut ecōuerso. ĝuissime peccant.35.q.9.c. Si q̄ mulier ad secūdas nuptias transierit 7 ex eis sobolem genuerit. nullo modo potest ad cōsortiū cognationis prioris viri ptingere. Et ī.c. si cuiꝰ. idē dicitur. x° si in sacramento baptismi 7 cōfirmatiōis vbi cōtrahit̄ paternitas 7 cognatio sp̄ualis: cōmat̄ fornicet̄ cū cōpatre uel eꝯ̊. grauissime peccat.30. q.1.§.p̄ vbi dicitur. Nulla auctoritate permitt̄ cōmatri sue carnalit̄ copulari. Et ī.c. puenit. habet̄. Nullꝰ xp̄ianus cōmatrē suā in cōiugiū sumē debet. Et q p̄sūpserit. tā diu anathematis vinculo religet̄: donec pniām digne egerit. xi° peccat̄ cognatiōe. Nā cognatio legalis tam p adoptionem q̄₃ p arrogationē īpedit matrimoniū inter adoptiuos 7 legitimos ul' naturales filios durante adoptione.30.q. 3.c. ita diligere. vbi dicit̄. Nec int̄ eos qui natura 7 qui adoptione filij sunt venerande romane leges m̄rimonia cōtrahi pmittūt. h̄ ibi. 12° et vltimo si quis cog̃scat fornicario coitu aliquā mulierē. 7 illa efficiat̄ cōmater alicuꝰ ille fornicatꝰ efficit̄ cōpater eiusdē. 7 talis cōpat̄nitas 7 cōmat̄nitas ꝓhibet deinceps matrimoniū int̄ eos.30.q.4 c. Si quis vno ex coniugio filiū aut filiā altiꝰ de sacro fonte suscepit. aut ad crisma tenuerit. uel xp̄ianitatis ministeriū dederit. ambo vir 7 vxor cōpatres existūt parentibus infantis. qa vir 7 mulier caro vna effecti sunt. h̄ ibi. Si igitur ille fornicator coiret cū vna

mlier̃e tuꝰ fornicaria cõmat̃ effecta ẽ ꝯ̃uiter peccaret. Ecce ḡ q̃t modis ꝓhibet̃ ꝯtractio mr̃imonij ĩ ꝯsanguinitate ꝛ affinitate. Ex q̊ p꜕ etiã ꝙ multipliciť ꝯmittit̃ incestꝰ. qḋ qdẽ vitiũ ut dictũ ẽ ĩ ꝑncipio huiꝰ ſmõis ceteꝛ pibꝰ maiꝰ ẽ adulterio ſm Alex. de ales vbi ṡ. Et iõ ſi adulteriũ ut p꜕ ex euãgelio Joh. 8°. ita dãnatũ eſt. ut ſcribe ꝛ phariſei mulierẽ in ipſo deꝑhenſam q̃rerent lapidare. multo magis a fortiori hoc vitiũ condẽnari debet. A q̊ liberet nos v̊go v̊ginũ Jhus xp̄us q cũ p̄re ꝛ ſpũ ſancto ſuo viuit ꝛ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dñica q̃rta in quadragesima. de abbominabili ꝛ peſſimo vitio ſodomie.

Sermo 64ꝰ.

Mne quod

eſt in mũdo ꝛc̃. Iteꝝ vbi ṡ. Agitor. n. fratres kmĩ nec nõ ventilor in medio ambulans a duobꝰ ventis cõtrarijs ꝛ inter ſe ꝑliantibꝰ. s. vẽto pudoris ſiue timoris. ꝛ vento caritatis ſiue dilectionis. Caritas ĩſurgit. ꝛ tacite mihi loquit̃. di. Tua ꝑdicatio nihil ꝓdeſt ſi nõ eſt in ſalute ꝓximi ꝓfus radicata. Ait n. aplus. 1. ad Cori. 13°. Si linguis hoiu꜕ loquar ꝛ angelorum caritatẽ aũt non habeã. factꝰ ſũ velut es ſonãs aut cymbalũ tinniẽs ꝛc̃. Pudor ꝛ pauor inſurgũt ex alio latere. ꝛ mihi ſimulate loquentes dicũt. Religioſus es. caſtitatꝭ profeſſionẽ feciſti. nõ bene in ore tuo ſonant v̊ba inhoneſta. carnalia ꝛ ĩpudica. Sine ḡ ꝛ de iſtis carnalibꝰ ꝛ ĩpudicis rebꝰ loq. poſtpone. ut ꝯcordent verba tua cũ habitu ꝛ religioſa vita.

Caritas vero magis ac magis inſurgit di. illud Ber. Non licet tacere cui ex officio incũbit peccantes arguere. Id circo ait aplus. 1. ad Cori. 9°. ca°. Ve mihi ſi non euangeliçauero. Nam cũ ꝑdicatoris culpa ꝛ ſuo inſano ſilentio anime xp̄i ſanguine precioſo redẽpte ꝑditant̃: ab eo teſtãte ꝓpha: veritatẽ reqret dñs. Vñ. 86. diſ. c. faciẽtis. di. Facientis ꝓculdubio penã habet q qḋ p̄t corrigere negligit emendare. Et. ĩ. Negligere cũ poſſis ꝑturbare ꝑuerſos nihil aliud ẽ ꝙ̃ fauẽ. Nec caret ſcrupulo cõceſſiõis occulte. q manifeſto facinori deſinit obuiare. Ibi. Timor ꝛ pauor ãplꝰ eleuãt̃. di. Vide qḋ feceris. Multi. n. te exiſtimant bonũ caſtũ ꝛ pudicũ q audiẽtes te talia loq ſcãdaliçabũt̃ d̓ te ꝛ ꝑſtinã deuotionẽ q̃ tibi afficiebãt̃ oĩo reliquẽt. Nõ debes. n. modicũ curare de fama tua. Ait n. Augꝰ. 12. q. 1. ĩ. c. nolo. Qui fidẽs cõſcie ſue negligit famã ſuã. crudelis ẽ. Caritas multo amplꝰ ĩſurgit. di. Malũ non ẽ ſcire malũ ſꝫ opari. ſatis ẽ. n. tibi ꝙ non videant auditores tui. nec videre poſſint in te opa iſta ĩpudica. Et illud ſcandalũ non erit. ex caritate ꝑdicate. ꝛ in alijs reprehẽdere. que tu ipſe nullatenus vis facere. Non confundant ḡ inqt Jeroꝰ ad Nepotianũ opa ſermonẽ tuũ ne cũ ĩ eccl̃ia loqueꝛ tacitus quilibet reſpõdeat. Cur ḡ hec dicas q̃ ipſe nõ facis. Et tũc audacter abſq꜕ pauore aliquo talia iniqua opa argue. increpa. Erit. n. tempꝰ cũ ſanã doctrinã nõ ſuſtinebũt. Caſte tñ ꝛ ſobrie. ne qḋ amplꝰ uel minus dicas ꝙ̃ neceſſitas vrgeat. ne videl꜕ taciturnitate dãnũ ul̓ nimietate ſcandalũ facias. ſicut ad Ro. 12°. ca°. ſcriptũ ẽ. Nõ plus ſape inqt apl̃s ꝙ̃ oportet ſape. ſꝫ ſapere

x

ad sobrietatē. Timor ꝛ pauor iterū in-
surgūt ei. Multi sūt deuoti. casti ꝛ pu-
dici. multe sūt ꝟgines caste ꝛ deuote q̄
talia horrēt audire. non ergo bonū est
neqꝫ honestū tales ꝑsonas ↄturbare. ꝫ
deberēt potius rebus deuotis. cōtēplati-
uis ꝛ spūalibus ↄsolari. Caritas que oīa
vincit ut ꝑꝫ. i. Cor. iꝫ. ꝛ q̄ foras mittit
timorē. i. Joh. 4. ca. tūc vehementer
insurgit ei. Confortare ꝛ esto robustus
qꝛ nemo nisi luxuriosus ꝛ qui sit hoc
vitio maculatus scandalizabit. Relique
vero ꝑsone caste ꝛ deuote deo grās re-
ferēt q eos a tali īfirmitate īmunes ꝑ ser-
uauit. Verū ut dr̄ Eccl. zi. ca. Audiet
luxuriosus ꝛ displicebit illi. ꝛ ꝓiciet
illud post dorsū suū. Equus. n. calcitrat
si eius dorsū marcidū ꝛ vulneratū tan-
git. Porcus fugit si ei auferatur cibus opta-
tus. Sic ꝑfecto euenit ei q ē tali mor-
bo ↄtaminatus. Nā teste Greg. Egra
mens predicationē nō sustinet. qꝛ ta-
cto vulnē dolet. ꝫ reuera ut Salomon
ꝓū. x. dicit. Qui odit increpantes in-
sipiēs est. qꝛ talis teste ꝓpha. Noluit
intelligere ut bene ageret. Mirabitur
igit insanus si h̄ ꝑdicat. nec tñ miratur
qꝫ h̄ ꝑpetrat. cū simili a sanctis docto-
ribus reꝑhēdat. Nam Jero. fuit ꝟgo
similit ꝛ Paulus. ꝛ tñ illud abhomina-
bile vitiū reprehēderūt. ut patebit in
sequentibus. qꝛ ꝫm Johēm. Omne qđ
ē in mūdo ꝛc. Tu ḡ apphēde arma ꝛ
scutū ꝛ ↄ̄ sextā luxurie speciē illud vi-
delꝫ abhominabile detestabile ꝛ īno-
minabile vitiū gomorreoꝝ ꝛ sodomi-
tarū. instando. predicando. ꝛ vsqꝫ ad
celū vociferando ꝑlati ꝛ decertare nō
desistas. qꝛ hodiernis tꝑibus in ista ma-
xime nr̄a maledicta italia verificata ē
snīa illa. Ysa. z. Pctm̄ suū. s. sodomie q̄
sodoma illa q̄ ꝓpē hoc vitiū submersa
est. predicauerūt. nec absconderūt. i.
publice sine verecūdia ꝑpetrati sunt.
De quo pessimo vitio tria in isto ser-
mone tm̄ annotabimus. quoꝝ
Primū dicet sceleratio.
Secundū vo specificatio.
Tertiū aūt origin tio.

Pars pma huius ꝫmōis. in q̄ declarat qꝫ
vitiū sodomiticū est sceleratissimū qꝛ
est nature cōtrariū.

Rimo igit ī isto ꝫmone circa
sodomie scelerationē occur-
rit dubiū: Utrū illud vitium
sodomiticū sit pctm̄ maximū int oēs
species luxurie. Ad qđ respondet ꝫm
Alex. de ales in. z. pte sū̄e sue. ī tra-
ctatu de vitio ↄ̄ naturā. in pncipio. ꝛ
btm̄ Tho. scđa scđe. q. 154. arti. iz. qꝫ
simplicit illud vitiū ē grauissimū sup
oēs alias species luxurie. Vñ Aug. in
li. de adulterinis coniugiis. 3z. q. z. c.
adulterii. vbi dr̄. Adulterii malū vin-
cit fornicationē. vincit aūt ab incestu.
Peius est. n. cū matre cubare q̄ cū alie-
na vxore. ꝫ hoꝝ pessimū est qđ ↄ̄ nām
fit. ut si vir mēbro mulieris non ad h̄
concesso voluerit vti. h̄ ibi. Ratio aūt
huius ē ꝫm ꝑdictos doctores. qꝛ ī qlibꝫ
genere pessima ē pncipii corruptio ex
quo alia dependent. Principia aūt ra-
tionis sūt ea que sūt ꝫm naturā. Nam
ratio ꝑsuppositis his q̄ sūt a nā deter-
minata disponit alia ꝫm qꝫ ↄuenit. Et
h̄ apparet tam ī speculatiuis q̄ī in opa-
tiuis. Et iō sicut in speculatiuis error
q est circa ea q̄ꝝ cognitio est hoī nālit
indita. est grauissimus ꝛ turpissimus. Ita
in agendis agere ↄtra ea q̄ sūt ꝫm na-
turā determinata. ē grauissimū ꝛ tur-
pissimū. Quia ḡ in vitiis q̄ sūt contra

naturā transgredit homo id qđ ē fm
nām determinatū circa vsū venereū.
Inde ē q̄ est pctm̄ ḡuissimū inter oēs
spēs luxurie. Postea vō ē icest⁹. qa si-
cut dictū ē s. est 5 nālē reuerētiā quā
pɔnis cōiūctis debem⁹. Si aūt dicat
tanto aūt pctm̄ aliqđ ē grauı⁹ quāto
magis otrariat caritati pximi. ƀ magis
vident otrariari caritati pximi. adul-
teriū stupzū 7 rapt⁹. q̄ vertūt ī iniuriā
pximi q̄ pctā 5 nām. p q̄ null⁹ alteri
iniuriat̄. ₰c. Ad ƀ respōdet̄. qa sicut
ordo rationis recte ē ab hoīe. ita ordo
nature ē ab ipso deo. Et ideo in pctis
otra nām in qbɔ ipse ordo nāe violat̄
fit iniuria ipsi deo ordinatori nāe. ut
declarabit̄. i Qua ppt maı⁹ pctm̄ est
vitiū otra nām q̄ alie species luxurie
q̄ sūt 5 pximū. Si vō dicat̄. Si ḡ illa
pctā vident̄ esse ḡuissima q̄ cōtra deū
cōmittunt̄. igit̄ sacrilegiū qđ cōmittit̄
contra deū. qa vertit̄ in iniuriā diuini
cultus. est grauı⁹ pctm̄ q̄ vitiū cōtra
nām. Ad ƀ rñdet̄ q̄ vitia otra nām q̄
sūt 5 deū ut dictū est sūt tāto ḡuiora
q̄ sacrilegii corruptela. quanto ordo
nāe humane īdit⁹ ē prior 7 stabilior
q̄ qlibɔ ali⁹ ordo supadditi⁹. Postre-
mo si dicat̄. Q. tāto aliqđ pctm̄ videt̄
eē grauı⁹. quāto exercet̄ ī psona quā
magis diligere debemus. ƀ fm ordinē
caritat magis diligere debem⁹ psonas
nobis cōiūctas q̄ polluūt̄ p incestū q̄
psonas extraneas q̄ īterdū polluūt̄ p
vitiū 5 nām. ḡ incest⁹ ē ḡui⁹ pctm̄ q̄
vitiū 5 nām. Ad ƀ rñdet̄ q̄ pctā que
fiunt otra nām speciei. ḡuiora sunt q̄
q̄ fiūt otra nām indiuidui. qa q̄ offen-
dit speciē. offendit etiā īdiuiduū. 7 nō
ēcōtra. iuxta regulā iur. Sēp ḡnālibɔ
pticularia īsūt. ff. de re iur. l. semp. Cū
ḡ incest⁹ sit cōtra indiuiduū speciei
humane. sodomia vō cōtra speciē hu-
manā. sequit̄ maius pctm̄ esse vitiū 5
naturā q̄ incest⁹. Idcirco ad clario-
rē noticiā pdictorū notandū est q̄ ƀ
vitiū non habet ppriū nomen. ƀ habɔ
septē cognomina declarātia ei⁹ puer-
sitatē 7 sceleratione. q̄z Primū dicit̄
sodomia. Secūdū dicit̄ stupzū. Ter-
tiū dr̄ vitiū nubere in feminā. Quar-
tū libido nephāda. Quintū grauissi-
ma luxuria. Sextū fedissima neqcia.
Septimū 7 vltimū vitiū cōtra nām.

Primū cognomē huius maledicti
vitij dicit̄ sodomia. pɔ. 32. q. 7. c. flagi-
tia. et. 33. q. 3. § hoc aūt. vbi dicitur sic.
Relicto nāli vsu 5 naturā more sodo
mitico fornicant̄. Pɔ etiā dis. 14. c. qđ
aūt. vbi scribit̄ q̄ Loth pstituere vole
bat filias suas hac cōpensatione ut vi-
ri hospites eius nihil a sodomitis tale
paterent̄. Dr̄ aūt ƀ vitiū sodomiticū
7 gomorreanū. qa ppt̄ ƀ Sodoma 7
Gomorra ciuitates fuerūt submerse.

Secundū cognomen isti⁹ vitij dr̄
stupzū. pɔ. ff. de offi. psi. l. fi. et. ff. ad le.
iul̄. de vi pub. l. 3. § p. ff. qđ met⁹ cā. l.
isti quidē. § pst. ff. de adulte. l. cui do-
mum. et. l. mariti lenocinīū. § fi. et. l.
stupzū. § p. et. ff. de extraor. cri. l. i. § q
puero. et de pe. dis. i. § q puero. vbi
dr̄. Qui puero stupzū abducto. ul̄ cor-
rupto comite psuaserit ₰c. vt dicet̄. ī

Tertiū cognomen appellat̄ vitiū nu
bere in feminā. C. de adul. l. cū vir nu
bit in feminā. glo. i. cū vir supponit se
in officiū femine. Et iō dr̄ talis in cor-
pore suo muliebria pati. ff. de postulā.
l. i. § remouet. ₰c. Quartū cogno-
men dicit̄ nephanda libido. pɔ Insti-
tuta. de publi. iudi. § itē lex iulia. Et
iō. 32. q. 5. c. in eo fornicator. dicit̄. In
veteri lege de nephandis criminibus

q̄ in occulto sunt. q̄ nominati etiā turpissimū est. ne dicentis os. ⁊ aures audientiū polluerent. generalit̄ ē cōplexa oi. Verecundos ⁊ verentes facite filios isrl' ab omni īmundicia. h̄ ille.

Quītū cognomen dicit̄ grauissima luxuria. ut pȝ in Auten. ut nō luxurieī̄ cōtra naturā. coll'. 6. vbi dr̄. Qm̄ qdā diabolica īstigatiōe ꝯphensi. ⁊ grauissimis luxuriis semetipsos īseruere ⁊c. que dicent̄. i. Sextū cognomen appellat̄ fedissima neqtia. pȝ. C. de adulteriis. l. fedissimā. vbi dr̄. Fedissimā eaꝝ neqtiā que pudorē suū alienis libidinibꝫ ꝓsternunt. nec non etiā eaꝝ que p vim stupro ꝯphensi sunt. irreprehensa voluntate leges vlciscunt̄. h̄ ibi. Septimū ⁊ vltimū cognomē qd' est magis ꝓpriū q̄ alia. dicit̄ vitiū ꝯtra nām pȝ ex de excess. prela. c. cl'ici. 32. q. 7. c. adulterij. ⁊. c. flagitia. vbi dr̄. Flagitia q̄ ꝯtra nām sūt. vbiqȝ ⁊ semp repudianda sunt qualia sodomitarū fuerunt ⁊c. Et in Auten. ut nō luxurient̄ ꝯtra naturā. coll'. 6. vbi dicit̄ de eis. Et ipsi nāe ꝯtraria agūt. Nō. n. poterunt sodomite se excusare in die iudicij p ignorantiā. cū nā legē dederit nō solū hoībꝫ ſ etiā brutis. quā bruta aīalia fuāt. ⁊ isti transgrediūt̄. Nā nā nō solū masculos nec etiā feminas in aliq̄ genere edidit. ſ masculos ⁊ feminas simul. qa nec masculi p se nec femine p se possunt generare. ſ bene vtrqȝ simul ꝯiuncti. Unde phus p̊ politicoꝝ ait. Necessariū est hoīem ⁊ feminā ꝯmisceri. non ex electione sed a nā. qa. a. est cōe oībꝫ aīalibꝫ. Vn̄ 2° de aīa idē phus ingt. Omnia etiā viuentia naturalit̄ appetunt ꝯtinuationē sui in esse. q̄ non est sine ꝯmixtione actiui ⁊ passiui. Hoc idē habet̄. ff. de iusti. ⁊ iure. l. i. §. ius nāle. ut pȝ ī tractatu de mr̄imonio. ⁊ dis. i. §. ius nāle. vbi scribit̄. Ius nāle cōe est oīuȝ nationū. eoqȝ vbiqȝ instinctu nāe non aliqua cōstitutiōe habet̄ ut viri ⁊ femine ꝯiūctio liberoꝝ successio. ⁊ pueroꝝ educatio. Et Insti. d̄ iure nāli. idē dr̄ ī pncipio. ⁊ ī Auten. quibꝫ modis nāles efficiūt̄ legitimi §. liceat. coll'. 6. Et iō isti maledicti sodomite sūt destructores humani generis ⁊ totiꝰ nāe. qa cōseruatio humani generis non pōt esse nisi per generationē ⁊ liberoꝝ ꝓcreationē. q̄ nō pōt fieri absqȝ viro ⁊ muliere ex ipsoꝝ nāli ꝯiunctiōe. ut C. de īdicta viduitate tollenda. l. finali. C. de liberis preteritis ⁊ exheredatis. l. maximū. ⁊ C. de legit. heredibꝫ. l. lege duodecī tabularū. ⁊ Insti. de exhere. libe. §. et h̄ idē. et in Auten. de triēte ⁊ semisse. §. p̊. coll'. 3. vbi dicit̄. Natura enī vtrūqȝ corpꝰ ⁊ maris ⁊ femine edidit ut maneat suis vicibꝫ īmortale. ⁊ alterꝝ alterius auxilio sempegeat. ⁊ vno semoto alterꝝ corrūpatur. h̄ ibi. Cū. n. deus ut Gen̄. p̊. ca°. scribit̄. ad multiplicationē indiuiduoꝝ. ⁊ cōseruationē humane nāe pmis parentibꝫ dixerit ⁊ etiā reliqs. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram. Sodomite ipsi pessimi operam dāte non cessant ut minuat̄ ⁊ deficiat totalit̄ genus humanū. dicentes ipsi dn̄o. Tu fecisti ⁊ masculū ⁊ feminam ut hoīes multiplicarent̄. nos aūt ꝯtra nām laboramꝰ ut neqȝ hoīes neqȝ femine generēt̄. Et iō fetidi Gomorrei homicide sūt. Et iō Augꝰ ait. Hoc vitio laborantes homicide sūt. ⁊ si nō gladio tn̄ facto. Et idcirco crudeliores sunt oī bestia. Leones. n. ⁊ leopardi ⁊ serpentes ⁊ dracones ⁊ alie fere laborant ad generationē ⁊ saluationē

sue speciei. Bruta. n aīalia fuant legē nature ut coeant ī vase ⁊ loco ⁊ modo sibi deputato a natura. Sodomite aūt totū oppositū· quappē laborant ad destructionē generis humani. Proinde tātū hūana ratio hoc scelus abhorret. qa quantū in se pōt gen⁹ humanū perimere nitit. Nam si oēs essent hoc nephādo vitio maculati· qs homo generari posset? pfecto nō masculus nō femina. ⁊ sic humanū gen⁹ oīo periret. Ideo scelerati sodomite Pharaone ⁊ egyptiis iterū crudeliores sunt cū illi sicut Exo. p̊. ca°. scriptū ē. tm̄ interfecerūt masculos hebreoꝝ. feminas aūt reseruabant. Hij v̊o oībus sceleratiores masculos ⁊ feminas occidūt. Nec tm̄ sunt homicide· sꝫ qd̕ pensare horribilius est filicide, ꝓprie nominari possūt. qa de tot filiis corā dño habēt reddere rōnē q̄t vitio isto deficiente oriren̄. De qb⁹ ꝓpheta dicit. Disperierūt ī endor· facti sūt ut stercus t̄re. Endor n. fons gnātionis īterp̄tat. In hͦ sq̄dē fonte oēs gnāndi filij disperierūt· dū tale scelus diuersimode perpetrat. ut ī patebit. qui clamare non cessant qd̕ Apoc. 6°. ca°. scribit. s. Usqꝫ q̄ dñe scūs ⁊ ver⁹ nō iudicas ⁊ vīdicas sanguinē nrm̄ de his q habitāt ī t̄ra. O si aperirēt spūales aures plurimoꝝ. de q̊t innumerabilib⁹ locis q̄ noīare non licet vtiqꝫ pcipe possent q̊t ī multis patriis tempib⁹ nr̄is vox taliū filioꝝ dispersoꝝ multiplicatus sit clamantiū voce terribili. ad ignē ad ignē ad ignē. Btūs qppe igit ille est q nat⁹ est. ⁊ a talibus flagitiis non īuenit pollutus. De qb⁹ loquit Cyprianus in epl̄a ad Donatū di. O si etiā possis ī illa sublimi specula substitut⁹ oculos tuos īserere secretis· recludere cubiculoꝝ obductas fores. ⁊ ad ɔsciam liminū penetralia occulta reserare: aspicias ab īpudicis geri qd̕ nō possit aspicere frons pudica. Videas qd̕ crimē f. t. ⁊ mlt̄iplicat. Videas q̄ vitioꝝ furore dementes gessisse se negant. ⁊ gerere festināt. Libidinibus insanis in viros viri ꝓruūt fiūtqꝫ nec ipsis possūt placere q faciūt. hͦ ille. qa. s. ḡuissima sunt ⁊ flagitiosa. Et sic pꝫ pars p̊ma hui⁹ s̄mōis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī q̄ declarat q̄t modis ɔmittit vitiū ɔ nām.

Secūdo ī isto s̄mone circa specificationē vitii ɔ nām: queritur vtrū vitiū ɔtra nām sit species determinata luxurie. Ad qd̕ r̄ndet s̄m Alex. in secūda parte sūme sue. ī tractatu de luxurie vitio. Et btm̄ Tho. scd̕a scd̕e. q. 154. arti. xi°. q ibi est determīata luxurie spēs vbi specialis rō deformitatis occurrit q̄ facit idecētē actū venereū. Qd̕ qdē pōt eē dupliciter. Uno quidē modo q repugnat rationi recte· qd̕ est cōe in oī vitio luxurie. Alio qdē modo qa etiā sup hͦ repugnat ipsi ordini naturali veneri act⁹· qd̕ cōuenit humane speciei. ⁊ hoc est vitiū ɔ naturā. de q̄ loquitur modo Vñ. z. Cor. 12°. ɔnumerat aliis speciebus luxurie· qñ dr̄. Non egerūt penitētiā sup īmunditias q̄s gesserūt ī īpudicitia ⁊ fornicatione. vbi dicit glosa. In īmunditia. i. ɔ nām luxuria. Q si ɔtra dicatur sic. Luxuria cōsistit circa act⁹ ad gnātionē humanā ordinatos ut ex supradictis pꝫ. sed vitiū contra nām ɔsistit circa actus ex qb⁹ non pōt sequi generatio· ḡ vitiū ɔ nām nō est species luxurie. Ad hͦ r̄ndet q luxuriosus nō intēdit gnātionē humanā sed delectationē venereā quā potest aliquis experiri sine actib⁹ ex qb⁹ seq̄t humana generatio. ⁊ hoc est etiā qd̕ q̄rit de vitio cōtra nām. Sꝫ sciendū ē

q̃ vitiũ ꝯ nãm nõ ẽ spẽs specialissima s; spẽs subaltna. q̃ habet alias spẽs sub se specialissimas q̃ sũt diuersimode assignate. Sʒ ordinẽ nĩm ꝓsequẽtes. sepẽ assignabimus. quatu Prima dicit̃ mollities Secunda dr̃ ꝓpe sodomia. Tertia dicit̃ corruptibilitas. Quarta dr̃ bestialitas. Quinta dicit̃ ĩnaturalitas. Sexta dr̃ ĩmodalitas. Septima ⁊ vltima dicit̃ monstruositas. Prima spẽs vitij ꝯ nãm dr̃ mollities. que est ſm Alex. in secũda parte sũme sue in tractatu de vitio ↄtra nãm. ⁊ Tho. vbi s. qñ absq; oĩ ↄcubitu cã delectationis veneree pollutio in semetipso tactis ĩmũdis ꝓcurer. qꝺ in masculis ⁊ mulierib; ↄmittit̃. ⁊ est enorme vitiũ ⁊ ↄtra nãm rõnib; dict. q̃uis ſm doc. predictos. vbi s. Alex. ⁊ Tho. arti. 12. vbi s. ĩ respõsiõe vltimi argumẽti teneat infimũ locũ inter tria illa vitia que sũt ↄtra nãm ꝛc. De ista specie luxurie ait apl's ad Ro. p̊. 01. Propt qꝺ tradidit illos deus ĩ desideria cordis eoꝝ in ĩmũditiã ut cõtumelijs afficiãt corpa sua ĩ semetipsis. Et. 1. Cori. 6. dicit. Neq; molles regnũ dei possidebũt. Et Gen̄. 38. habet q̃ dixit Judas ad Onam filiũ suũ. Ingredere ad vxorẽ frĩs tui ⁊ sociare illi ut suscites semẽ fratri tuo. Ille aũt sciẽs non sibi nasci filios. ĩtroiens ad vxorẽ frĩs sui semen fundebat in trã. ne liberi fratri noĩe nascerent. Et iõ ꝑcussit eũ dñs q̃ rem detestabilẽ faceret. h ibi. Et sic pʒ prima species huius vitij. Secunda species vitij contra nãm dr̃ sodomia qñ. s. masculus cum masculo insimul miscent̃. maxime in turpi loco. q̃a tũc pessimũ est vitiũ. Et ista spẽs ẽ grauꝰ pctm̃ q̃ʒ p̃ma. q̃a ſm Alex. vbi s. maiꝰ est pctm̃ vbi ĩ altero indebito modo fit transfusio q̃ʒ vbi transfusio solum.

Nam grauissimũ est pctm̃ ↄtra nãm qñ id q̃ ẽ actiuũ ſm naturã supponit̃ ad recipiendũ. q̃a tũc est vitiũ nubere ĩ feminã ut dictũ ẽ Leuit. 18. ca. Cũ masculo ne ↄmiscearis coitu femineo. De ista spẽ iterũ loqt̃ apl'us ad Ro. p̊. 01. Similit̃ etiã ⁊ masculi relicto nãli vsu femine exarserũt ĩ desiderijs suis inuicẽ: masculi ĩ masculos turpitudinẽ operantes. ⁊ mercedẽ quã oportuit erroris sui in semetipsis recipientes. Et 1. Cori. 6. ait. Neq; masculorũ ↄcubitores regnũ dei possidebunt. h ille. Quot hodie tales repiũt̃. q̃t adolescẽtes tãq̃ʒ vxores tenẽt. q̃t iuuẽculi ꝓstituũt corpora sua tãq̃ʒ meretrices. quis numerat. quis colligit? Tale est ꝓprie illud vitiũ. qꝺ sodomite ⁊ gomorreani exercebãt. Nam voluerũt angelos missos ad Loth. Gen̄. 19. vidẽtes eos iuuenes pulcherrimos ꝓstituẽ potꝰ q̃ʒ ipsas filias Loth. ut dicet̃. ĩ. Et sic pʒ secunda huiꝰ vitij spẽs. Tertia spẽs huiꝰ vitij dicit̃ corruptibilitas q̃ ẽ filis secunde. q̃a. s. sicut illa in masculis. ita ista ĩ feminis. qñ femina vtiq; corrũpit feminã sicut masculꝰ masculũ. Et iõ ẽ eque graue pctm̃ sicut secũda spẽs q̃a grauissimũ vitiũ est ↄtra nãm qñ qꝺ est ſm rationẽ receptiuũ ⁊ passiuũ vult eẽ actiuũ. sicut ut dictũ est. illud qꝺ est actiuũ vult esse receptiuũ. ⁊ h per locũ a ↄtrario sensu. Et iõ femina in tali actu efficit̃ masculꝰ ꝯ nãm. C. ꝺ adulterijs. l. fedissimã. Glo. cũ femina agit ut vir. ⁊ ecõuerso vir ut femina. De qua etiã spẽ loqt̃ apl'us ad Ro. p̊. 01. Propterea tradidit illos deꝰ in passiones ignominie. Nam ⁊ femine eoꝝ mutauerunt naturalẽ vsũ in eũ q est ꝯ nãm. ut. s. femine feminas polluerent. Vñ etiã Ieroꝰ inqt p̊ li. ↄtra Iouinianũ. 32. q. 7. c. Vsus naturalis

⁊ licitus est· sicut in coniugio. ⁊ illicitus· sicut in adulterio. cōtra naturam vero semp illicit⁹. ⁊ ꝓcul dubio flagitiosior atq turpior. qm̄ scūs aplus etiā ī masculis ⁊ feminis arguebat· dānabiliores volens intelligi ꝙ si in vsu nāli vel adulterando vel fornicādo peccarent. H ille. Nūqd o mulieres: nō dico vobis deuotis· tales hodie repiūt̄? Nam ī italia accidit iste casus. ꝙ videlicet vna ancilla filiaq dn̄i sui nobilis insimul in tali vitio miscerēt̄. ⁊ cū ancilla illa hr̄et rem cū vno iuuene· suscepto semīe stati cū filia dn̄i sui iterū corrupte illud semē emisit ī vas. ⁊ illa filia dn̄i sui grauidata ē. Quid plura? Tot ⁊ tantis modis illud vitiū a mulierib⁹ omittit̄ ꝙ nō ē honestū dicere. Et sic pꝫ tertia spēs. Quarta spēs hui⁹ vitij dr̄ bestialitas. que est ꝑ coitū ad rem alteri⁹ spēi. utputa hō cū bestia. Et ista spēs ē grauissima int̄ oēs spēs q̄ sunt ꝯ nām ſm Tho. ⁊ Alex. vbi s. qa est ꝯ nām spēi. Et iō dr̄ Gen̄. 37°. de Joseph q accusauit frēs suos de crimine pessimo. vbi dic glo. ꝙ cū pecorib⁹ miscebant̄. Adeo est graue pctm̄ ꝙ in detestationē hui⁹ mādauit dn̄s pecudē etiā occidi. Vn̄ Leuit. 20. dr̄. Qui coierit cū iumēto ⁊ pecore· morte moriat̄. pec⁹ aūt occidat̄. Mulier q̄ succubuerit iumēto cuilibꝫ· sil̄ interficiat̄ cū eo. H ibi. Vnicuiq aūt indiuiduo magis ē cōiūcta spēi nā· ꝙ qdcūq aliud indiuiduū. Et iō illud pctm̄ ē grauissimū. Et ideo etiā Leuit. 18°. dr̄. Cū dī pecore nō coibis· nec maculaberis cū eo. Mulier nō succūbet iumento nec miscebit̄ ei. qa scelus ē. Si aūt scirent loq bestie· dicerēt. O hō fact⁹ es sicut vn⁹ ex nob. Audi Virgiliū q dic de H. Hic crudelis amor tauri suppositaq furto. Phasiphe mixtū genus ꝓlesq biformis. Minotaurus inest veneris monumenta nephande. hec ille in 4° Eneidorū. Hic loqt̄ de quadā regina nomīe Phasiphe q̄ itra vaccā ligneā concubuit cū tauro. De qua etiā loqt̄ Dantes in secunda comedia. cantico 26°. di. La noua gente sodoma ⁊ gomorra. E laltra nela vacca intra Phasiphe. Per chel torello a sua luxuria corra. Nūqd o mulieres tale vitiū reperit̄ istis tpib⁹? Narrat frater Jacob⁹ de Marchia in qdā tractatu ꝙ ī quadā tra vbi fuit ꝑdicās. quedā mulier parturiuit filiū habens caput castronis. Itē ꝙ in Dalmatia vna iuuenca parturit mediū hoīem ⁊ mediū bouē ⁊ stati mortu⁹ ē. Itē ali⁹ frater dixit ꝙ ī Salerno vna sus mediū hoīem ⁊ medium porcū parturiit. quē ipse vidit proprijs oculis. O nephanda memoria talis mōstri. O crudelis ⁊ iordinatus amor ut nobilissima creatura cū bestijs misceat̄. Homo cū in honore esset nō intellexit: cōpat⁹ ē iumentis insipientib⁹ ⁊ similis factus ē illis. Et sic pꝫ q̄rta hui⁹ vitij spēs. Quinta huius vitij spēs dicit̄ inaturalitas. que ē qn̄. s. vir cū vxore siue alia muliere miscet̄ nō seruato loco naturali. ⁊ vtendo mēbro non cōcesso: ⁊ maxime turpi· qd pessimū est. Et ꝙuis sit graue cū quacunq muliere· tn̄ multo magis cū ꝓpa vxore. qa magis tenet̄ cauere malū ꝓprie vxoris ꝙ malū alti⁹. Et ideo ait Aug⁹. 32. q. 7. c. adulterij. Pctm̄ qd fit ꝯ nām execrabiliter fit ī meretrice. ſ multo execrabili⁹ fit in ꝓpria vxore. H ibi. Et h est illud vitiū qd maxime generat inimicitias inter virū ⁊ vxore in tantū ut ex h vix valeant semetipsos aspicere. Nā reperi ego in ciuitate Neapolitana mulierē q̄ excepta prima nocte ī. 16. annis tm̄

bis habuerat rem cū viro. qa semper
volebat agere contra nām. O horren-
dū vitiū. O abhoīabile pctm̄. O tre-
mendū iudiciū dei qd̓ cito veniet sup
huiuscemodi. Nolite mulieres ꝯsen-
tire viris vr̄is. neqꝫ minis neqꝫ ꝑcussio-
nibus neqꝫ ꝓmissiōibꝫ. Nolite facere
sicut faciūt pleriqꝫ q̄ ꝓpt̄ munuscula
ꝓmissa ⁊ data a viris. ꝓpt̄ vestes ⁊ pō-
pas ꝑmittūt se a viris abuti ⁊ tractare
sicut bestie. que potꝰ dicende sūt me-
retrices q̄ꝫ vere vxores. Similatur enī
hͦ pctm̄ serpēti qui ī paradiso terrestri
inter Adam ⁊ Euam īimicitias posuit
Idcirco ꝓpha gomorreis inqt. Furor
illis sm̄ similitudinē serpēti. Qd̓ eue-
nire ꝯtingit p̄cipue sodomitis q tātū
delectāt̄ in masculis ut nō possint mu
lieres respicere. nisi ipse eis ꝯtra nām
cōsentiant. Et ideo cauete vobis pr̄es
⁊ mr̄es ne filie vr̄e nubant sodomitis
qa ⁊ vos ⁊ ipse semp eritis male cōtē-
ti. Sꝫ vos q̄ habetis maritos sodomi-
tas relinqte. ite ad monasteria. Ait. n.
Bona. in. 4ͦ. dis. 38. q sm̄ quosdā ꝓpt̄
hoc pctm̄ vxor pōt viꝝ dimittere ⁊ fu
gere qa ut habet̄. 32. q. 7. c. oēs. in glo.
ꝓpt̄ tale vitiū pōt vxor negare de-
bitū ⁊ petere debitū si est notoriū. Et
sic pꝫ qnta sp̄es huiꝰ vitij sodomitici.

Sexta huiꝰ vitij sp̄ēs dr̄ imodalitas
qn̄. s. vir cū muliere ⁊ ꝓpa vxore ser-
uato loco nāli in coitu nō suat modū
nālē. s potꝰ modo bestiali ⁊ porcino
cognoscit mulierē q̄rendo ī huiꝰmōi
maiorē delectationē. Que species sm̄
Tho. vbi s. ⁊ etiā Alex. dr̄ cōtra nām
qa contra modū nāe. non gnālis. sed
rationalis. O quot hodie tales repiūt̄
q dicūt se posse facere qcqd volunt de
ꝓpriis vxoribꝫ sed mentiunt̄. qa tm̄
possūt que natura rationalis dictat ⁊
honestas suggerit. Ex hͦ fit ipedimē-
tū sepe gnāndi. ad qd̓ p̄ncipalit̄ ordi-
natus est coitus. Et etiā si aliqn̄ gnā-
tio sequat̄ fiūt filij mōstruosi. ⁊ ordi-
ne cōtrario nāe gnānt̄ ⁊ situant̄ ī cor-
pore matris. ⁊ etiā egrediūt̄ in partu
sepe mēbris corruptis ⁊ īordinatis. ⁊
statim aliqn̄ moriūtur. Et sic pꝫ sexta
huius vitij sp̄ēs. Septima ⁊ vltima
sp̄ēs huiꝰ vitij dr̄ monstruositas. que
est qn̄. s. vir suato etiā loco succūbit
se loco femine. ⁊ femina incūbit loco
viri. Et fit quedā mōstruositas. ac si
ecclesia altꝰ ascenderet sup cāpanile.
Vir est cāpanile. mulier ecclīa. Est. n.
ista sp̄ēs ꝯ nām sicut alia precedēs. qa
ꝯ modū nāe rationalis. O quot femi-
ne repiūt̄ talia vitia ꝑpetrātes que ꝯ
nām voluīt eē masculi. Istud fuit vnū
d̓ vitijs ꝓpt̄ que diluuiū venit. qa dīc
magister historiaꝝ scolasticaꝝ q mu-
lieres supgrediebant̄ viros. Sꝫ circa
hͦ ad declarationē huiꝰ sp̄ēi ⁊ precedētis
mouet̄ vnū dubiū. An talia sint semp
pctā mortalia vel aliqn̄ excusent̄ aliq̄
necessitate. Nam aliq dixerunt q aliq̄
necessitate cogente. vtputa infirmita-
te corporis grossitie ex grauiditāe vel
pinguedine si qa cognoscat vxorē ide-
bito modo sꝫ tn̄ in debito vase dūmō
nō intenderet maiorē delectationē q
non peccaret tūc mortalit̄ qn̄ fieret cā
ꝓlis ul̄ ꝓpt̄ īcontinētiā. Sꝫ ꝯtra vr̄ p
glo. q̄ ad Ro. p̄. ca. inqt sup illud. In
eū vsū q est ꝯ nām. sic ad l̄ram. Cōtra
nām est ꝯcubitꝰ qn̄ vir cū ipsa cōiuge
alio modo q̄ꝫ decet dormierit. Sꝫ talia
agēs alio modo dormit q̄ꝫ decet. g̊ ⁊c.
Itē alia glo. sup illud: Relicto natali
vsu ⁊c. ibidē ait. Quid ē imitare nālē
vsū in eū q est ꝯ nām nisi sublato vsu
cōcesso. alit̄ vti q̄ꝫ cōcessū est. g̊ ⁊c. Et
q̄ꝫuis dicāt isti q pctm̄ ꝯ nām dr̄ solū
qn̄ nō ea parte corporis q̄ ad generādū
instituta ē vteret̄. maxime qa seqt̄ in
secūda glo. ī mediata post p̄dcā. cū illa

pars corpalis nõ habeat huiꝰmõi vſū
datū a nã. Attamē Alex. nr̄ in ſecūda
parte ſūme ſue ĩ tractatu de vitio ↄtra
nãm. art. 3.º dic ꝙ ad hãc qõnē dicen-
dū ē ꝙ peccat vir ſic cognoſcēdo vxo-
rē modo brutali. nec ncc̄itas eñ excu-
ſat a toto. ꝫ diminuat q̄titatē pcti. Et
ꝫ nõ ſit modus cognoſcēdi ↄ nãm ge-
neralē ut dictū ē. tñ ē ↄ nãm rationa-
lē. Aiūt. n. medici ꝙ ex huiꝰmõi acti-
bus ut plurimū euenit piculū in ꝓle
gnãta. ⁊ etiã ĩpedit̄ aliqñ gnãnda. Vñ
valde peccaret ⁊ grauit̄ q ſic cognoſce-
ret nulla exiſtēte necitate: cū ſit pctm̄
etiã occurrēte necitate. ⁊ ſi nõ tãtū. Q
ſi forte dicat̄. Duobꝫ malis exiſtētibꝫ
minꝰ malū ↄcedit̄ ſiue pmittit̄ ubi al-
terꝫ illoꝝ ē expediens, ꝑpt̄ maiorꝫ mali
vitationē. ſ; gñꝰ ē adulteriū in cõiu-
gata ⁊ coniugato q̄ huiꝰmõi malū. g
pmittendū ē ad euitationē illꝰ ꝙ fiat
coitꝰ viri cū vxore illicitꝰ ſ; tñ in vaſe
debito. Ait. n. Augꝰ in li.º de bono cõiu
gali ꝙ longe minꝰ peccat q̄tūlibet aſ-
ſiduus ad vxorē q̄ rariſſimꝰ ad forni-
cationem. Ad hoc r̄ndet Alex. vbi ſ.
ꝙ iſta pctã ſūt excedētia ⁊ exceſſa q̄ ad
h ꝙ ex vna pte ē cognoſcere ſuã maiꝰ
pctm̄. ex altera v̊o pte cogſcē ſolutã ſi-
ue alterꝰ ↄiugatã. Maiꝰ ē. n. pctm̄ for
nicatio ſiue adulteriū iſto pctõ q̄ ad h
ꝙ fornicatio ⁊ adulteriū ē acceſſus ad
alienã. Maiꝰ aūt ē h vitiū adulterio ⁊
fornicatiõe q̄ ad h. ga ibi ē modꝰ bru-
talis. h v̊o modꝰ humanꝰ. Vñ nõ eſt
ſufficiens cã ꝙ ſic debeat cognoſcē vi-
tatio fornicatiõis. Et ga in vtraq; pſo-
na ē ĩpedimētū. videt̄ ꝙ coĩs ſit uel eē
debeat ratio ↄtinēdi manēte ĩpedimē
to. Nec videt̄ dicēdū in h ꝙ facienda
ſint mala ut vitent̄ deteriora. Hoc aūt
totū ē ſaniori iudicio relinquēdū ĩ p-
ſona reddēte debitū ⁊ petēte. Sꝫ ↄſtat
ꝙ h tñ ſm̄ iſtas duas vltimas eſſendi

ↄ nãm minor ē q̄ ſm̄ ſupdictas ſpēs.
h ille. Ecce q̄t modis peccat̄ ↄ nãm. ⁊
ĩpudice ⁊ inhoneſte. beſtialit̄ ⁊ miſe-
rabilit̄. Et ſic pꝫ ſecūda ps hꝰ ſmõis.
Pars tertia hꝰ ſmõis. ĩ q̄ declarat̄ vn-
de originat̄ illud vitiū ſodomiticū.

Ertio ĩ iſto ſmõe q̄rit̄. Vnde
h ꝙ in tantã imūditiã irruãt
hoĩes rõnales ⁊ maxime do-
ctores ⁊ ſapiētes. magnati. p̄lati ⁊ p̄n-
cipes ut oculata fide hodiernis tpibꝫ
pꝫ. R̄ndet̄ ꝙ h orit̄ ex tribꝫ. p̄ ex ela-
tione ⁊ ſupbia. ga ſm̄ apl̄m ad Ro. p̄.
Dicētes ſe eſſe ſapiētes. ſtulti facti ſūt
s. p ſupbiã a q̄ eſtimabãt ſe ⁊ iactabãt
ſe eſſe ſapientes. Ex ſupbia. n. illoꝝ ſa-
piētū ſm̄ mūdū oñdit Paulus fuiſſe
humiliatos ⁊ datos ita ĩ repbū ſenſū
ut talia de qbꝫ dictū ē agerent ⁊c̄. Nã
Iouē quē deoꝝ ſuoꝝ maximū colebãt
referebãt ꝓpl̄s talia turpiſſima agen-
tē eoꝝ poete ſtulti ⁊c̄. Et Virgiliū ma
ximū poetã narrãt magnū ſodomitã
hiſtoriographi. Et Iulꝰ ceſar ſat do-
ctus cū triumpho potiret̄ ex victoria
habita ↄ hoſtes ſibi fuit publice ĩpro-
peratū vitiū ſodomie ab hoſtibꝫ. Nec
Octauianꝰ ita ſapiēs ſm̄ mūdū ⁊ fe-
lix caruit h vitio. Et q̄re hoc vitio fue-
runt ſuperati niſi ꝑpt̄ ſupbiã eorū. q
oēs ad ĩferos deſcēderūt. Vñ Ezech.
16.º dr̄. Hec fuit iniq̄tas. i. cã iniq̄tatis
ſodome ſororis tue: ſupbia. ſaturitas
panis. Et ga nõ porrigebãt manū pau
peri s. dãdo elemoſynas. Sic etiã nūc
accidit potentibꝫ. ga ſūt ſupbi. ga nec
cognoſcūt nec credūt aliū deū preter
illos. ⁊ ſūt crudeles ↄ paupes. nõ cõ-
patiūt̄. nõ faciūt elemoſynas: idcirco
tradit. i. pmittit ruere ĩ tales paſſiões
ignominie. i. non nominande ꝓpter
ſuã fediſſimã turpitudinē. Ecce pma
rõ quare cadant in tales miſerabiles

ignominias. 2° ex diui iudicii īcōside-
ratiōe 7 ī memoria. qa. s. tales nolunt
cōsiderare vniuersale 7 finale iudiciū
in q̄ sodomite oīo erūt muti nullā ex-
cusationē habere valētes de tanta ab-
hoīatiōe. cū nulla bestia h̄ egerit. Vñ
sodomia interpretat' muta. qa facit hoīez
mutū ut excusare se nō possit. Et ideo
vnā ex causis fieri vniuersale iudiciū p
ignē debē totū mūdū cōburētē. ponit
Johel ppha di. ca° vlti. Descēdā ī valle
Josaphat 7 disceptabo cū gentibꝫ 7 q̄ï
cām assignās subdit. Posuerūt puerꝫ
in pstibulo 7 puellā vendiderūt p vi-
no. Ecce secūda cā q̄re talia cōmittūt
qa. s. nō ɔsiderant vniuersale iudiciū
futurū. Tertio ex supnorꝫ bonorꝫ in-
scīa. Nam qa tales excludūt a mente
sua gaudiū ipūale qd' resultat ex bōis
opibꝫ 7 ɔsideratiōnē supni gaudii qd'
pmittit' subueniētibꝫ paupibꝫ. 7 sine
gaudio diu hō esse nō pōt: cōuertūt se
ad gaudia mūdana. saturitates corpis
curiositates 7 ocia. audiēdo turpia so-
latiorū. pōpatū 7 huiꝰmōi vnde pce-
dit tale vitiū. Vñ Ezechiel vbi s. po-
suit cām huiꝰ. ociū 7 subtractionē ele
mosynarꝫ 7 saturitatē aq̄. 7 si saturita-
tē aq̄ dic cām huiꝰ vitii. quāto magis
erit cā pessime īiqtas saturitas carniū
7 ɔfectionū 7 potēs vini. ut maluatici
greci vernatie romanie 7 hꝰmōi. Ec-
ce ḡ q̄re hoīes talit' incidūt ī hāc tur-
pitudinē. qa nō ɔsiderāt futurū iudi-
ciū. nec credūt penā etnā. sicut dic Cy-
prianus ad Donatū. Nemo cōsiderat
qd' metueret ɔscīa nostra si crederet.
qd' qa nō credit oīo nō metuit 7c. Nō
ɔsiderāt gloriā infinitā. 7 bonū etnū.
qa teste Greg°. Qui celestis vite dulce-
dinē ī q̄ntū possibilitas admittit pfecte
coḡuerit. ea q̄ ī trīs amauerit cūcta li-
bēter derelinqt 7c. Tales ḡ ista nō de-
relinquūt. qa illa nō coḡscūt. Rogemꝰ
ḡ deū oīpotentē. ut ab hoc abhoīabili
vitio sodomitico digneť nos liberare
q̄tenꝰ ī pñti grām ɔseq̄mur. 7 ī futu-
ro etnā gloriā ī scla sclorꝫ Amē.
Dñica eadē ista diē. d' detestatōe pdi-
cti vitii sodomie Sermo 65.

Mne quod

est ī mūdo 7c. Iterꝫ vbi s.
Visa ī supiori smone frēs
kmī grauitate 7 varietate
vitii ɔ nām. tanta ē eiꝰ nephāda 7 de-
testāda ɔditio ut etiā ī pñtiarꝫ d' ipso
vitio de q̄ potiꝰ tacere liberet. caritate
coactꝰ loq̄ necesse sit. Nam istis nr̄is
tpibꝫ adeo inualuit in ista nr̄a pr̄ia ut
potiꝰ sodoma atq; gomorra dici vale-
at q̄ Italia. in q̄ paupes 7 diuites. fe-
mine 7 masculi. pueri 7 adolescentes
iuuenes 7 senes. nobiles 7 ignobiles
ignari 7 sapiētes. docti 7 īdocti. pnci-
pes 7 subditi. 7 qd' maxime flendū est
si phas ē dicere. clerici 7 religiosi nūc
tpis a tali crimine īmunes nō repiūt.
Propterea oportet tuba canere 7 non
occultare sed ppalare. 7 nō tacere sed
vocē exaltare ānūciando pplo scelera
eorꝫ 7 domui Jacob pctā eorꝫ. s. ɔ na-
turā ppetrata. qa ut ait Johēs. Omne
qd' ē ī mūdo 7c. In isto igit' smōe ad
icitādū mētes nr̄as tale vitiū abhoīa-
ri 7 detestare sciēdū q̄ illud vitiū est
detestādū horrēdū 7 fugiēdū tribꝫ ra-
tiōibꝫ duplicatis.
p° rōne puocatiōis. 7 indignatiōis.
2° rōne corruptiōis. 7 ɔtaminatiōis.
3° rōne īfatuatiōis. 7 ppe adīuētiōis.

Pars pma huiꝰ smōis. ī q̄ pbat' vitiū
ɔ nām esse detestādū rōne puocatio-
nis 7 indignationis.

Rimo igitur in isto sermone
dico q̄ detestandum est hoc

vitium ratione cōbinata.s.prouoca-
tionis ⁊ indignationis. ꝑo detestan-
dum est ratione prouocationis.quia
s.prouocat contra se celestem patriam.
Cū.n.angeli sint reparandi ⁊ eoꝝ chori
sint aīabꝫ replēdi.ut dicūt i.2° dis.9.
Hinc ē q ipsi procurāt salutē nr̄am ⁊
multū gaudēt de ꝓfectu nr̄o.Et ecō-
uerso tristāt̄ de culpis nr̄is.ut dic ps.
Judicabit i natiōibꝫ īplebit ruinas.s.
deꝰ ipsoꝝ angeloꝝ.Et iō affectant ipsi
angeli cōtinue īpleri ⁊ restaurari rui-
nas suas ex hoībꝫ natis i mūdo.⁊ per
ↄsequens cupiūt oēs multiplicationē
humani generis.p debitū tn̄ modū ut
cōpleat̄ citiꝰ numerꝰ electoꝝ i supna
felicitate locādꝰ.Sūt.n.certi q nō pn̄t
reparari nisi p aīas.nō aūt p ꝑpates an-
gelos.Ait.n.Augꝰ i li°.xi° ad Deoda-
tū ca°.xi.Nullꝰ catholicꝰ ignorat nullū
diabolū ex bonis āgelis ulteriꝰ futuꝝ
sicut nec istū ī societatē angeloꝝ ulte-
riꝰ redituꝝ.Et in li° diuersarū qōnū
ad Orosiū ait.Angelicū vulnꝰ nō ꝑde
stinauit deꝰ sanare.hoīes rurare ↄsti-
tuit.etc̄i.Ideo nō angelos nascendo
apphēdit.qa nō diabolū q ē malignꝰ
angelus.s hoīem q erat redēpturus.
h ille.Hec ē rō q̄re angeli cupiūt mul-
tiplicationē hūani generis ⁊ eiꝰ bonū ⁊
sanctū ꝓfectū.Sic ⁊ aīe scōꝝ i patria
gloriosa exn̄tiū ⁊ habētiū corpora sua
i tra q̄ nō pn̄t habere gloriosa nisi eis
vniāt̄ ante diē iudicii qn̄ erit cōpletꝰ
numerus electorū.utiqꝫ desiderant ⁊
ipsi multiplicationē indiuiduorū spēi
hūane ⁊ etiā ipsoꝝ ꝓfectū.Sꝫ h īpedi-
unt deditti huic vitio maledicto cōtra
nām.habꝫ tota celestis curia eos ī de-
testatione ⁊ ī abhoīatione.qa ꝓlōgāt
h vitiū opantes cōplemētū felicitatis
eoꝝ.adeo q qdā dicūt q scī āgloꝝ ce-
tus q debēt orōnes fūdere ꝓ oībꝫ.recu
sant orare ꝓ sodomitis.⁊ ꝓ aliis petūt
misericordiā ⁊ īdulgētiā.ꝓ istis vero
vindictā.qa nō erubescūt sodomite ī
ↄspectu angeloꝝ ⁊ sanctoꝝ facē q̄ nō
facerēt in cōspectu vilissimi hoīs.Ait
enī aplus.i.Cor.4°.Spectaculū facti
sumꝰ ⁊ angelis ⁊ hoībꝫ.Idcirco o go-
morreani cauete vos.qa ⁊ si alii non
videāt.vidēt tn̄ angeli q accusabunt
vos in die iudicii.⁊ in ↄspectu eoꝝ cō
fūdemini.ut de vobis verificet̄ illud
Apoc.14°.Cruciabūt̄ in ↄspectu ange-
loꝝ ⁊ scōꝝ.⁊ in ↄspectu agni.s.xp̄i.qꝝ
cōspectū nō erubuerūt. Insup ꝓuo-
cat h vitiū sanctū sanctoꝝ.s.xp̄m filiū
dei.qa facit ei maximā cōtumeliā.Nā
copulauit sibi hūanā nām ī sexu viri-
li.Et iō illud vitiū facit ei iniuriā.sicut
faciūt q maculāt crucē factā ad simi-
litudinē illiꝰ crucis cui caro xp̄i ↄiūcta
est.qa h maledictū vitiū īquinat carnē
q̄ ab ipso p baptismū abluta ē ⁊ san-
guine eiꝰ scificata ⁊ q̄si sanguine eius
tincta.Et iō ait Augꝰ q ꝓpt̄ hoc vitiū
xp̄s horrēs ⁊ q̄si erubescēs fere desiit ⁊
distulit incarnari.Et iō ꝫm mgr̄m hi-
storiarū ī nocte natiuitatis ipsiꝰ oēs so-
domite mortui ceciderunt. Proinde
Jeroꝰ sup illud Ysa.9°.ca°.Habitātibꝫ
ī regiōe vmbre mortis lux orta ē eis.ta
lit inqt.Lux illa oēs laborātes isto vi-
tio extinxit.ne nā quā assūpserat tāta
īmūditia fedaret̄.Et h pōt eē vna rō
q̄re xp̄s nō legit̄ tātū scelꝰ arguisse.eo
q tam recēs erat memoria illiꝰ ī mun-
do punitiōis q hoīes illiꝰ tpis a tanta
turpitudine se fortit̄ abstinerēt.Et sic
pꝫ ꝑma rō q̄re h vitiū ē detestādū etc.

2° detestādū ē h vitiū rōne indigna-
tiōis.s.ipsiꝰ dei.Nam ē illud vitiū sin-
gularit̄ ꝓpter qd venit ira dei in filios
diffidētie.ut pꝫ in Auten.ut nō luxu-
riēt̄ ↄ nām.coll.6.⁊ de cōse.dis.1.c.
in sancta.⁊ ex̄ de exces.prela.c.clerici.
vbi dr̄.Clerici grūqꝫ illā incōtinētiā

q̄ ꝯ nām ē. ꝓpť quā venit ira dei ī fili-
os diffidētie. ꝛc. Et ex̄ de vi. ⁊ ho. de. c.
Ut clericoꝝ mores ī meliꝰ reformenť
ꝯtinēť ⁊ caste viuāt vniuersi ꝑsertī in
sacris ordinibꝫ ꝯstituti ab oī libidinis
vitio precauētes maxime illo ꝓpť qđ
venit ira dei ī filios diffidentie. h̄ ibi.

Q2 aūt illud vitiū sit ire ⁊ īdignatio-
nis diuine īductiuū ꝓbať tripliciť. s.
ratione. auctoritate. ⁊ exemplaritate.

P̊ ꝓbatur rōne. Deꝰ irasciť ⁊ īdignať
pctīs ⁊ offensis: ⁊ quanto sūt ğuiores
tāto magī īdignať. s̄ h̄ est pessimū vi-
tiū. iux̄ illud Geñ. 13°. Sodomite pessi-
mi erāt sup t̄rā. Est. n. peiꝰ q̄ꝫ hōicidiū
s̄m qđ. qa nō tm̄ corpus s̄ etiā aīam. ⁊
aliqñ duas occidit vitiū ꝯ nām. s. suā
⁊ eiꝰ ī quē cōmisit. ⁊ illā que gnānda
erat ⁊ q̄ fuit gnāta. ut dictū ē. Hoc. n.
videť exp̄sśn. 33. q. 3. §. h̄ aūt. vbi postq̄ꝫ
dixit de pnīa hōicidij ⁊ adulterij. sub-
dit. Uel criminū magnitudo vulgatē
ꝯsuetudinē excedēs. veluti ꝯ naturā
more sodomitico fit hūane societatis
ꝛc. Est etiā ğuiꝰ q̄ꝫ cū matre co re ut
dictū ē. Et h̄ ē cā q̄re Loth ut pꝫ Geñ.
19°. et dis. 14. c. qđ ait. voluit ꝓstituere
filias v̊gines. Uñ dicebat. Sūt due mi-
hi filie q̄ nōdū nouerūt viros: educā
illas ad vos. abutimini illis sicut pla-
cuerit vobis. tm̄ ī viros istos ne facia-
tis iniquū. Uñ Ambˀ. 32. q. 7. Offere-
bat scūs Loth filiaꝝ pudorē. Nā etiā
si illa quoqꝫ flagitiosa īpuritas erat tm̄
minus erat s̄m nām coire q̄ꝫ aduersus
nām delinquere. h̄ ille. Sꝫ tm̄ laudat
pietatē quā habuit ad hospites. Sꝫ tn̄
Loth non bene fecit. Uñ Augꝰ super
Geñ. dic. Nemo debet minꝰ malū cō-
mittē ut alterū euitet maiꝰ malū. Sicut
habeť Judic. 19° ca°. de hoīe sene q cū
suscepisset hospitio hoīem leuitā ado-
lescētē cū vxore sua nolens ut viri be-
lial cōmitterēt h̄ scelus. ait. Habeo fi-
liā v̊ginē. ⁊ hic hō habꝫ ꝯcubinā: edu-
cā eas ad vos. vtimī eis. ⁊ v̄rām libi-
dinē cōpleatis. tm̄ obsecro ut scelꝰ ꝯ
nām non operemī in virū. Et h̄ totū fa-
ciebāt Loth ⁊ iste senex ꝓpť horrorē
facinoris. Nā s̄m Gregī. tāte ē īaudi-
te turpitudinis ut q̄ admirationē pa-
tiat ipsi deo. Uñ Geñ. 18°. ca°. admirās
⁊ q̄ dubitās ipse deꝰ sup tanto scelere
dixit. Descēdā ⁊ videbo ⁊ trū clamo-
rē q venit ad me ope cōpleuerint. An
sit ita ut sciā. Nec miꝝ si dedignať ipa
dīna maiestas. cū ipsa societas q̄ inter
eos ⁊ deū nr̄m esse debet h̄ vitio vio-
letur. Uñ. 32. q. 7. c. flagitia. Augꝰ ait.
Flagitia q̄ sūt ꝯ nām vbiqꝫ ac semper
repudiāda sūt. q̄lia sodomitaꝝ fuerūt
q̄ si oēs gētes facerent. eodē criminis
reatu dīna lege tenerēť. q̄ nō sic fecit
hoīes ut se illo vterenť modo. Uiolať
q̄ppe illa societas q̄ nob̄ cū deo esse de-
bet cū eadē nā cuiꝰ ipse auctor ē. libi-
dinis pueršitate polluitur. h̄ ibi. Ideo
istud vitiū clamare dr̄ sicut hōicidiū.
Duoꝝ. n. pctōꝝ gnā dic scriptura cla-
mare ad deū ꝓpť sui horrorem. quoꝝ
vnū ē hōicidiū. Nā postq̄ꝫ Cayn frēm
suū occidit. dixit ei deus. Geñ. 4°. Uox
sanguīs frīs tui clamat ad me d t̄ra. Al
teꝝ ē h̄ vitiū. de q̄ Geñ 18°. Clamor so-
domoꝝ ⁊ gomorreoꝝ m̄tiplicatꝰ ē. ⁊
pctm̄ eoꝝ aggūatū ē nimis. i. vitiū qđ
agūt clamat vīdictā. Et iō deꝰ īdigna-
tur ⁊ audit voces istas ⁊ irasciť: quis
de h̄ dubitat? qa acerbitas huiꝰ vitij h̄
exposcit ⁊ expostulat. ğ pꝫ ꝛc. 2° q̄ h̄
vitiū īducat irā ⁊ īdignatiōꝫ ꝓbať au-
toritate. Referebat erythrea Sibylla
ex q̄bꝫ pctīs irasciť deꝰ ut ait Lactātiꝰ
in li°. de ira dei. ca°. 17°. di. Fuge scelera-
tas religiones ⁊ viuo deo s̄ui. ab adul-
terio te abstine. ⁊ masculi cōmixtione
praua. ꝓpriā gnātionē cres. ⁊ ne occi-
das. His. n. deꝰ īmortalis irasciť qui h̄

agūt.ħ ibi ꝛc. In Auten.ut nō luxu-
rietur contra naturā.coll.6.sic dicit.
Quia oē nos̄ studiū ē ⁊ oratio ut cre-
diti nobis a dño deo bene viuāt ⁊ ei⁹
inueniāt placationem.qm̄ ⁊ dei mīa
nō pditionē ſ ouersionē ⁊ salutē vult
⁊ delinquentes qui corrigunt̄ suscipit
deus.ppt̄ qd̄ oēs inuitam⁹ dei timorē
⁊ sensibꝫ accipe ⁊ inuocare ei⁹ placa-
tionē.⁊ nouim⁹ q̄ oēs q deū diligūt
⁊ eius mīam sustinent ħ faciūt. Igit̄
qm̄ qdā diabolica instigatiōe ōphesi
⁊ grauissimis luxuriis semetipsos in-
ferunt.⁊ ipsi nāe otraria agūt.⁊ istis
iniūgem⁹ i sensibꝫ dei timorē ⁊ futuꝝ
iudiciū accipe.⁊ abstinē ab hui⁹mōi
diabolicis ⁊ illicit̄ luxuriis.ut nō ppt̄
hui⁹mōi ipsos act⁹ ab ira dei iueniāt̄
⁊ ciuitates cū habitatoribꝫ peāt. Do-
cemur.n.a diuinis scripturi q̄ ex hu-
iusmōi ipsis actibꝫ ⁊ ciuitates cū hoi-
bus pariter perierūt .Et qm̄ ꝛc.Et.i.
Propter talia.n.delicta fames.⁊ tremo-
tus ⁊ pestilentie fiūt.ħ ibi. Ita similit̄
ponit glo.sup.c.in co fornicator.32.
q.4.ꝛc. Vñ et.56.dis̄.c.si gens.dicit̄.
Si gens anglorū sicut p istas puinci-
as diuulgatū est ⁊ nobis in francia ⁊
in Italia ipperat̄.⁊ nobis ab ipsis pa-
ganis ipperiū obiicit̄.spretis legalibꝫ
cōnubiis adulterādo ⁊ luxuriādo ad
instar sodomitice gētis fedā vitā du-
xerit.Et.i.Donec iudex taliū criminū
vltrices penas p ignorantiā legis dei ⁊
p sarracenos venire ⁊ seuire pmisit.
Ibi. 3° q ħ vitiū irā dei ⁊ indigna-
tionē puocet.pbat̄ exēplaritate.Nā
Gen.6° dixit deus ad Noe.finis vni-
uerse carnis venit corā me.Repleta
est t̄ra iniqtate a facie eoꝝ.⁊ ego disp-
dam eos cū t̄ra ꝛc.Et induxit aquas
diluui ⁊ remanserūt tm̄ octo aīe.Et
etiā t̄ra submersa est aqs.q̄ cōtami-
nata erat ħ vitio.Nam ut dicit magi-
ster historiarū scolasticaꝝ ut dictū est
s̄.mulieres supgrediebāt̄ viros. Re-
linq̄ irā dei q̄ demōstrata ē i submer-
sione sodome ⁊ aliarū ciuitatū.de qbꝫ
dicet̄ i.ꝛc. Ad exēplū referā qd̄ eue-
nit fratri Iacobo de Marchia i ciuitate
Asculana qd̄ ipse ore pprio mihi retu
lit.s.q sodomita qdā desponsauerat
quendā adolescētulū ⁊ dederat ei an-
nulū q crescente digiti carne non po-
terat euelli. Quid plura? Ductus est
adolescens ad frēm Iacobū ⁊ plorās
narrauit ei.q gr̄a dei absq; vllo dolore
extraxit ānulū de manibꝫ.⁊ postea in
publicū in p̄dicatiōe mōstrauit.tan-
dem in aere piecit di. O de⁹ accipe cō-
fusionē fidei tue.⁊ nū q̄ amplius ab ali-
quo viuente est recept⁹. O tremenda
indignatio dei sup ħ horrēdū scelus:
qs eā explicare poterit? Nam legit̄
etiā in sūma d̄ septē donis.q fuit qdā
pmot⁹ ad sacerdotiū q pre verecūdia
disposuit vitare mulieres ⁊ cepit oc-
culte cōmittere peccatū mollitiei.⁊ sic
pre verecūdia pollutus ōnām nō cō-
fitebat̄.⁊ tn̄ accedebat ad celebrādū.
sed secuta est diuina vltio in mēbris
pudēdis.que primo ei intumuerūt ⁊
putruerunt ⁊ sanie ⁊ fetore mirabili
effluēte succensa sunt ⁊ denigrata sūt
sicut carbones. Scribitur etiam ibi q
quidā tremotus factus est in Cypro ⁊
domus multe subito corruerūt de no-
cte subuerse in aq̄.in qua subuersiōe
iuente sunt multe psone oppresse.put
erant i actu illo abusionis iuente dis-
posite ut ppt ħ pateret q illa subuer-
sio ppt hoc viciū fiebat. Quid multa?
Quis.n.nō aduertit tanta mala i Ita-
lia.tot pestes ppt̄ hoc scelus crudelit̄
euenisse.tot fames.tot deniq; tremo
tus.caristie.guerre.destructiōes.ppt
hanc iniqtatē incurrisse.Nōne in Ita-
lia in regno Sicilie nostris tēporibus

facti sunt terremot⁹. ruere vrbes. palla-
tia. ecclīe. castra. oppꝛ̄sse ⁊ mortue īnu-
merabiles ꝑsone. Et vnde h̄ nisi ꝓpt
viciū sodomiticū? Audiui n. q̄ tēpore
terremotus in Neapolitana ciuitate fe-
mine ibant flētes ⁊ vociferātes: ꝓpt
pctm̄ sodomie ista patimur. ꝓpt hoc
scelus tm̄ ista euenerūt. Legit̄ itez in
historia Britonū q̄ tēpore Saul ī Bri-
tania maiore regnabat Rex noīe Me-
preti⁹ qui cū relicta vxore. vitio vaca-
ret sodomie. cū quadā die venaretur
misit dn̄s multitudinem luporꝫ rapi-
dorū qui ī eū irruentes miserabiliter
dilaniauerūt. Si h̄ viciū sic punit de⁹
in hoīb⁹ q non nouerūt xp̄m. quātū
puniendū est in xp̄ianis q tot xp̄i sa-
cramenta ⁊ beneficia receperunt. Et
sic pꝫ secūda ratio qualiter detestādū
ē h̄ pctm̄. Nam etiā habet̄ q̄ dux ex-
ercitus Romanorꝫ turpissime in tem-
plo deorꝫ cōmisit hoc scelus tpe Hani-
balis apud Cānas. ꝓpterea Romani
ignominiose deuicti sunt. Et sic patet
pars p̄ma hui⁹ s̄monis.

Pars secunda hui⁹ s̄mōis. ī qua ꝓbat̄
viciū ɔtra nām esse detestandū rōne
corruptionis ⁊ cōtaminatiōis.

Secundo igit̄ in isto sermone ꝓbat̄ vitiū cōtra nām esse de-
testādū alia rōne ɔbinata. s.
corruptionis ⁊ cōtaminatiōis. P̊ di-
co ꝓbat̄ rōne corruptionis. q̄a. s. cor-
rūpuntur aures audientiū. mentes fi-
liorꝫ. ⁊ aer ⁊ locus patrciarꝫ. P̊ dico q̄
corrūpunt̄ ex hoc vitio aures audien-
tiū. Vn̄ Job. ꝫı°. Nephas ē ⁊ iniqtas
maxima. Dicit quidē. nephas. i. pctm̄
non fandū. non nominandū. q̄a solo
eius s̄mone inficit̄ aer. ⁊ os dicentis ⁊
aures audientis polluūt̄. sicut Iero⁹.
ait ⁊ Gratian⁹. ꝫz. q. 4. c. in eo. clare de-
scribit. Proinde sodomia interp̄tat̄
muta. cū nec nominanda sit. iux̄ illud
ap̄li ad Eph̄. 5°. Omnis īmūditia nec
nominet̄ ī vobis. ꝗ ⁊c. 2° dico q̄ cor-
rūpunt̄ ex h̄ vitio mentes filiorū. q̄a
cū parentes sint h̄ vitio maculati. ex-
emplū vtiq̄ maluz relinquunt filiis.
ꝓpter qḋ ⁊ ipsi q̄nq̄ multo peiora ⁊
sceleratiora cōmittūt ipsis patribus.
De quib⁹ Ysa. 50. ca°. dic. Ecce vos. s.
ꝓgenitores. accendentes ignē. s. luxu-
rie ī filiis vestris vestro malo exem-
plo. accincti flāmis. s. huius sceleris.
Et Iere. 7°. ca°. dicit. Filii colligūt ligna
⁊ patres succendunt ignē. ⁊ mulieres
ɔspergunt adipē ut faciant placentas
regine celi ⁊ libēt diis alienis ⁊ me ad
iracundiā ꝓuocent. Quid ꝗ est filios
colligere lingna nisi malis societatib⁹
vanitatib⁹ ⁊ gulositatib⁹ atq̄ similib⁹
prebere que velut ligna ad ignē tanti
ac talis sceleris sūt incentiua. Et quid
ē patrē ignē succēdere nisi filios ꝓpt
hoc non castigare. s̄ potius exemplo
malo eos ad tale facinus ꝓuocare. Et
quid est mulieres adipē cōspergē nisi
filios sup̄fluis diuitiis effeminatos fa-
cere. ⁊ sic omnes faciunt placentas. i.
filios placētes regine celi. s. huic ini-
quitati. que regina dicit̄. q̄a oīa mala
supat. ⁊ admodū celi deū ⁊ sanctos ⁊
oīa bona celat. q̄a talis iniqtas oculos
mentē excecat ⁊ eos libat diis alienis. i.
demonib⁹. q̄a tot saltē gomorrei filios
demonib⁹ libant. q̄t filios ex h̄ scelere
pdūt. Vn̄ de eis verificat̄ qḋ ꝓph̄a di-
cit. Immolauerūt demonib⁹ ⁊ nō deo
q̄a filios genuerūt ad honorē diaboli
⁊ nō dei. Ex q̄b⁹ oīb⁹ deus ad iracun-
diā ꝓuocat̄. Vn̄ seq̄t̄. Ideo hec dicit
dn̄s de⁹. Ecce furor meus ⁊ īdignatio
mea conflat̄ sup locū istū. sup viros ⁊
sup iumēta ⁊ sup lignū regiōis ⁊ sup
fruges tre. succēdet̄ ⁊ nō extinguet̄ ⁊c.

3° dico q corrũpũt ꝓpt̃ hoc vitiũ aer
7 loca patriarũ. Audiui. n. expertũ eē
q ĩ loco vbi loquũt hoĩes de h pctõ:
illo die non cadit ros. Nam non solũ
exemplo parentũ corrũpunt filij 7 fi-
lie. sed exemplo oĩuz ɔtaminat pria.
Vñ tolerabilior esset latro in vna pa-
tria q̃ vn⁹ sodomita. qa cũ infecta est
pria oĩbꝫ vitijs qĩ ꝑualet ista malitia.
Id circo ꝓpha etiã ad hunc sensũ ait.
Errauerunt. s. sodomite. ab vtero. i. q
pria. qa vterus hoĩuz patria dici põt.
Vñ Lucan⁹. Corduba me genuit. Et
Virgili⁹ ait. Mãtua me genuit. Quã-
ti aũt sit piculi ĩfecta pria. Geñ. 19°. de-
mõstrat. vbi habet q pdidit dñs pa-
triã illã sodomoꝝ 7 gomorreoꝝ sicut
dicet diffusi⁹ infecius. Et vxor Loth
p⁹ se respiciens v̂sus patriã illã. versa
est in statuã salis. Et sic pꝫ pma ratio.
2° detestandũ ē h vitiũ rõne ɔtami-
natiõis v̂boꝝ. s. inhonestorũ ꝓlatorũ
ꝓpt h scel⁹. Nam si v̂ba gomorreorũ
cõsiderant. non solũmodo ĩueniũtur
turpia. s̃z 7 corruptione fraudulenta. 7
neqtia plena. Qđ intelligens aplus 7
euãgelista Johes. Apoc. 9°. ca°. dic. De
ore ipsoꝝ ꝓcedebat ignis. fum⁹ 7 sul-
phur. In qbꝫ v̂bis oñdit q gomorrea-
ni triplici genere verboꝝ conãt frau-
dulẽt fragilitatẽ psonaꝝ decipe. Pri-
mũ genus v̂borũ quo gomorrei vtũt
ad seducẽdũ alios. ē adulationũ. qbꝫ
nitunt psonas ad h innoĩabile scelus
inducere. Jõ Johes ait q ab ore eorũ
ꝓcedebat ignis. cũ taliũ s̃mo sit ignit⁹
adulationibꝫ plen⁹ ad ɔbustionẽ fra-
gilis iuuẽtud. Vñ Job. 31°. ca°. dr. Ignis
est vsq ad perditionẽ deuorans. 7 oĩa
eradicans germina. qa. s. eradicat oĩa
germina castitad 7 pudicitie a qbus-
cũq personis. 7 precipue a iuuenibꝫ.
s̃m illud ꝓphe. Juuenes eorũ come-
dit ignis. 7 v̂gines eoꝝ nõ sũt lamen-
tate. qđ ē malũ signũ. Et iõ attestãte
Salomõe ꝓv̂. p̊. Fili mi si te lactaue-
rint pctõres. ne acqescas eis. Et iterũ
Fili mi ne ãbules cũ eis. Prohibe pe-
des tuos a semid eoꝝ. Pedes. n. illoꝝ
ad malũ currũt. s. tãti sceleris. Secũ-
dũ genus v̂boꝝ q̃ vtunt gomorrei ad
psonarũ seductionẽ. est ꝓmissionũ.
Promittunt. n. vestes denarios 7 alia
iocalia. q̃ lꝫ qñq dent qđ nõ fit semp:
cõpatione tñ tanti sceleris fum⁹ sũt. i.
vana 7 trãsitoria. Et hic ē fumus q de
ore taliũ a Johe egredi dicebat. Fu-
mus in altũ nẽpe egredit 7 blauũ co-
lorẽ ꝓfert. 7 oculos fere excecare solet
Sic ꝓfecto taliũ v̂ba mentẽ leuẽ p ꝓ-
missionẽ maltũ erigũt. 7 blauũ colo-
rem p amicitias ostendũt. s̃z tñ dẽ sim-
plicitũ oculos cecant. 7 eos in ruinã p-
ducũt 7c. Tertiũ gen⁹ istoꝝ q̃ vtunt
gomorrei. ē inhonestationũ. Et ideo
ait Johes q eoꝝ v̂ba fetẽt ut sulphur.
Sulphur. n. extra ignẽ fe et. s̃z in igne
magis. Et ideo ait Johes. Ab his tribꝫ
plagis occisa est tertia pars hominũ.
Nam licꝫ aliq defensent. aliq nõ ɔsen-
tiendo ꝑseruẽt. non nulli miserrimi
oĩo corrũpunt. Quia ut aplus. i. Cori.
15°. ca°. scribit. Corrũpunt bonos mo-
res colloqa mala. Et nota q taliter at-
tẽptans siue attẽptantes non tenent
h crimĩe s̃z ĩiuriaꝝ. si nõ pfecerũt. ff. de
ĩiurijs. l. s̃z ē q̃õnis. §. fi. 7 l. sequenti.
Et de pe. oĩs. i. §. si qs. vbi dicit. Si qs
tam masculũ q feminã siue ingenu-
os siue libertinos impudicos facere
attẽptauerit. ĩiuriaꝝ tenebit. Et si fui
pudicitia attẽptata sit. ĩiuriaꝝ locũ ha
bet. Attẽptati pudicitia dr. cũ id agit
ut ex pudico ĩpudicus fiat. h ibi. Hoc
idẽ. ff. đ fuo cor. l. i. §. vlt. C. đ furt. l.
si qs fuo. Etiã talit attẽptãtes. ĩ ĩsulã

deportant.ff.de ex͂oꝛ.cri.l.i.§.Qui pu-
ero stupꝝ abducto uł̃ corrupto comi-
te psuaserit aut mulierem aut puellã
in spellaue.it.quid de impudiciciẽ grã
fecerit.uel domũ pbuerit.pciũ deq̃ id
psuaderet dederit.pfecto flagitio pu-
nit̃ capite.ĩpfecto do ĩ ĩsulã deportat̃.
h ibi.Et sic patet secũda ratio.patetqꝫ
pars secunda huiꝰ sermonis.

Pars tertia huiꝰ sermonis.ĩ qua pbat̃
vitiũ contra naturam esse detestandũ
rõne infatuanõis.⁊ ppꝛie adiuẽtiõis.

Ertio in isto sermone detestã-
dũ est hoc vitiũ p rõne in-
fatuationis.Nullũ enĩ vitiũ
repit̃ in mũdo qđ hoĩuꝫ ita mentẽ in-
saniat sicut h scelus opati dignoscit̃.
Cuiꝰ rõ est sm Alex.de ales.qa h pec-
catũ pꝛe oĩbus alijs aufert iudiciũ ra-
tionis ⁊ vsũ.Proinde gomoꝛrea ceci-
tas interptat̃.Et iõ Jeroꝰ li°.p.contra
Jouinianũ talit̃ inqt.Amoꝛ foꝛme ra
tionis obliuio ẽ.⁊ insanie pximꝰ.Et
licꝫ de q̃libet insania carna'i ĩtelligat̃.
de h tñ scelere tanto ppꝛiꝰ habet ĩtel-
ligi quãto p ceteris aufert iudiciũ ra-
tiõs.Vñ sodomita qlibꝫ illud Ezech.
dicẽ põt.23°.ca°.Foꝛnicata ẽ Oolla sup
me.s.luxurie.⁊ insaniuit mens mea in
amatoꝛes suos.Et bene dixit in ama-
toꝛes suos.⁊ non in amatrices.qm̃ tũc
magis ↄtra naturã pctm̃ facit insanire
qñ relict̃ oĩo mulieribꝫ masculos vi-
tupare delectãt̃.De qbꝫ pphã ps.57°.
ait.Alienati sunt peccatoꝛes a vulua.
Et iõ dicit alienati.qa ppt̃ h vitiũ ad
amẽtiã insaniã fatuitatẽqꝫ deueniũt.
Pctõꝛes pãthonomiã sodomitas ap-
pellat.qui a vulua recedũt. Fiũt aũt
sodomite ceci q̃ ad tria.p quo ad icõ-
sideratione mortis.quia efficiunt̃ sic
stulti qꝫ nõ credunt se moꝛi debere.qa
si sic crederent.a talibus abstinerent.
qa iuxta Jero.Facile contẽnit oĩa q se
semp cogitat moriturũ. 2° q̃ ad icre-
dulitatẽ celestiũ supnoꝛũ.qa si crede-
rẽt.a talibꝫ se pꝛsus abstinerẽt.qa sm
Greg.Qui celestis vite dulcedinem
inq̃tũ ptã s admittit pfecte cognoue-
rit.ea que in terris amauerit cũcta libẽ-
ter derelinqt ⁊c. 3° quo ad iconside-
ratione pene eẽne.qa non credũt esse
aliũ mũdũ q̃ istũ q̃re nolũt dimittere
delectationes suas.De istis loqt̃ Lac.
li°.7°.diuinaꝝ instid.aduersus gẽtes.di.
Interim necessariũ puto admonẽ le-
ctuꝛos qꝫ hec nr̃a que tradimꝰ praue
vitiosequꝫ mentes oĩo non intelligent
aut etiã si intelligent dissimulabũt tñ
⁊ h vera esse nollent.qa trahunt̃ a vi-
tris.quoꝝ suauitate capiunt̃.⁊ ṽtutis
viã deserũt cuiꝰ acerbitate offendũt̃.

2° detestandũ ẽ h vitiũ rõne ppꝛie
adiuentiõis.Ad cuiꝰ rõnis declaratio-
nẽ notãda sũt tria. p notandũ est qꝫ
lꝫ multoꝝ vitioꝝ diabolus sit inuen-
toꝛ.huius tñ vitij enoꝛmitates erube-
sc.t.Vñ Eccl.17°.ca°.dr̃.Erubescent.s.
ipsi demones ĩ via tua scelerata.Et iõ
h ẽ causa qꝫ cũ in vitis scõꝝ legat̃ alijs
vitijs etiã luxurie demonẽ tẽptasse.⁊
visibilit̃ in specie mulieris sanctis ap-
paruisse.nũq̃ tñ est repertũ qa de hoc
vitio appareẽt tẽptauerit. 2° est notã-
dũ ut expꝛesse habet̃ ĩ cõpendio theo-
logie qꝫ demões tãtũ abhoꝛrẽt h faci-
nus qꝫ postq̃ cõduxerint hoĩem fugi-
unt.nec possunt stare vbi ↄmittit hoc
scelꝰ.Et h maligni spũs faciũt nõ ppt̃
humane nãe ĩnocẽtiã s ppter nãe sue
nobilitatẽ ⁊ hoꝛribile scelus ac fetidũ.
Et iõ euenit illis sicut illi q cloacã eua
cuat.q luctũ fetoꝛe nõ paruo ↄmutat.
3° notãdũ ẽ qꝫ hodie valde mirãdũ ẽ
qa cũ ĩ diuinis scripturi demonioꝝ aliꝰ
supbie.aliꝰ foꝛnicatiõis.aliꝰ iudie.aliꝰ

auaritie vocet̃. Null⁹ ẽ q sodomie oi-caẽ.qa p. pprias adiuentiones ⁊ pprias desideria sodomite peccant. Qua de re tanto flagitio indignatus est ɔtra eos dñs.oi. Dimisi eos ſm desideria cordis eoꝝ.ibunt in adinuẽtionibꝫ suis. qa de sodomitis raro ul' nũq̃ꝫ aliqs cõuertit'.si ĩ tali vitio aliquãtulũ pseuerat̃. Cor ei⁹ ſm Job.41°. ca°. indurabit' quasi lapis.qui videlicꝫ nec vnctione flectit' nec pcussiõe mollit'.⁊ addit'. q̃si malleatoꝝ incus. Incus.n.quãto plus malleo pcutit'.tanto plus indurat̃. Sic cor hoĩs gomorrei cũ in tali vitio longa ɔsuetudine pducit'.tanto amplius indurat̃ vsqꝫ ad foueã nec blanditiis nec increpationibus mollit'. Ideo sapiens Eccl.3°. inqt. Cor durũ male habebit in nouissimo. Et iõ sicut habet' in sacro euangelio hodierno Joh.6°.q turba ⁊ multitudo magna sequebat' xp̃m videntes signa que faciebat. Sic maxima ⁊ innumerabilis multitudo hodiernis tẽporibꝫ seqt' h' abhominabile vitiũ intãtũ q ad explẽdã suã libidinẽ ducentoꝝ denarioꝝ munera non sufficiunt eis.ut vnusqsqꝫ huius pessimi vitii delectationẽ modicã qs accipiat. A qua liberet nos ipse Jhus oĩuꝫ gratiarũ distributor ⁊ dator.qui cũ patre ⁊ spũ sancto suo viuit ⁊ regt in secula seculoꝝ. Amen.

Feria secũda p⁹ q̃rtã dñicã in q̃drage-sima. de sacrilegio alia luxurie spẽcie ⁊ iniquo vitio Sermo 667

Omne quod

est in mundo aut ꝛc. Iteꝝ vbi s. Quis frẽs kmĩ oĩbꝫ creaturis humanis sit necessaria honestas ⁊ pudicitia.qa luxuria extra sacrũ mr̃imoniũ oĩbꝫ interdicta est.p̃cipue tñ pmaxime ẽ necessaria personis religiosis cultui diuino specialit' mancipatis.qa ⁊ status eoꝝ h' requirit cũ ordo in clericis votũ cõtinentie includat.⁊ ipsũ votũ in religiosis ad castitatem ppetuã astrĩgat. Et etiã p scripturã sacrã spũs sanctus ipsos sup alios s.clericos ⁊ religiosos castos eẽ admoneat.di. Exodi.12°. Renes vr̃os accingetis. Et Luc.12°. Sint lumbi vestri p̃cincti.⁊ lucerne ardentes in manibꝫ vr̃is. Et 1. Pet.p°. Propter qd succincti lumbos mentis vr̃e sobrii pfecti sperate in eã q̃ offert' vobis grãm in reuelationẽ Jhu xp̃i. Et apl's Paul⁹ 1.ad Thimot.5°.ca°.ait. Te ipsũ castũ custodi. Et iteꝝ ad Eph.6°. ca°. State ẽ succincti lumbos vros in veritate. Idcirco determinatis reliqs luxurie speciebꝫ.restat ut in p̃sentiaꝝ de sacrilegio castitati religiosoꝝ ⁊ clericoꝝ vitio cõtrario ⁊ iniquo pertractemus. De quo ut ordinate pcedamus qa ut ait Johes. Omne qd est in mũdo ꝛc. tres considerationes faciemus quarũ

Prima dicet' descriptio.
Secunda vo dicet' variatio.
Tertia aũt dicet' punitio.

Pars pma hui⁹ sermonis.in q̃ declaratur quid sit sacrilegiũ.

Primo igitur in isto sermone circa sacrilegii descriptionẽ: aduertẽdum est q sacrilegiũ sic cõmuniter diffinitur ſm Ray.li°.p. Et sanctum Tho. scda scde.q.99.arti.p. Et Alex. in secunda parte sũme sue in tractatu de sacrilegio.in principio.

Un̄ sacrilegiū dr̄ sacre rei lesio. Qua ꝓpt̄ s̄m Isidorū sacrilegus dr̄ ab eo ꝙ sacra legit. i. furatur. uel ledit. i. violat Dicitur autē sacrum id qđ ad diuinū cultū ordinat̄. Et sicut aliqđ dicit̄ bonū qa ordinat̄ ad finē boni: ita illud dr̄ diuinū qa ordinat̄ ad cultū dei. Et sic ei q̄dā reuerentia debet̄ q̄ refert̄ in deū. Et iō oē illud qđ ad irreuerentiā ꝑtinet rerū sacrarū. ad iniuriā redūdat dei. 7 habet rationē sacrilegij. Idcirco sacrilegium ꝑut spēs est luxurie dicit̄ coitus exercit⁹ ꝑ ꝑsonā sacrā. utputa clericū ī sacris ordinib⁹ ↄstitutū. siue ꝑ religiosam aut religiosū ad ꝑpetuū dei seruitiū deputatū. siue ꝑ votū ↄtinentie mancipatū. Uel etiā si in loco sacro sacrilegiū ↄmittat̄. sacrilegiū dr̄

Pro q̄z dictoꝝ declaratiōe notādū ē s̄m Tho. vbi s̄. q. 154. arti. x°. ꝙ act⁹ vni⁹ v̄tut̄ ul' vitij ordiat⁹ ad finē alti⁹ assumit specie illius. sicut furtū qđ cōmittit̄ ꝑpt̄ adulteriū transit in speciē adulterij. Et econuerso adulteriū qđ ↄmittit̄ ꝑpt̄ furtū faciendū. transit in speciē furti. Manifestū ē aūt ꝙ obseruatio castitatis s̄m qđ ordinat̄ ad cultū dei transit ī actū religionis. ut p₃ in his q vouent 7 s̄uant virginitatē. Un̄ aptū ē ꝙ luxuria s̄m qđ violat aliqđ qđ ꝑtinet ad cultū diuinū. ꝑtinet ad speciē sacrilegij. Et s̄m hoc sacrilegiū pōt poni species luxurie. Si aūt abutat̄ ꝑsona ↄiūcta sibi s̄m spūalē cognatiōnē ↄmittit̄ sacrilegiū ad modū icest⁹ ut inter cōpatrē 7 cōmatrē. Si aūt abutat̄ virgine deo sacrata in q̄tū sponsa xp̄i. cōmittit̄ sacrilegiū ꝑ modū adulterij. In q̄tū vͦo ē sub cura p̄ris spūalis est quoddā stuprū spūale. Si violentia inferat̄. erit raptus spūalis. Et sic p₃ pars p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ s̄mōis. ī q̄ vidēda est h⁹ vitij sacrilegij multiplex varietas.

Secundo in isto s̄mone circa sacrilegij variationē. notādū est s̄m Tho. s̄cda s̄cde. q. 99. arti 3°. vt etiā dictū ē s̄. Pctm̄ sacrilegij in h̄ cōsistit ꝙ aliqs irreuerenter se hab₃ ad rem sacrā. Debet̄ aūt reuerētia rei sacre rōne sanctitatis. Et iō s̄m diuersam rōnē sanctitatis rerū sacraꝝ q̄bus irreuerentia exhibet̄. necesse est ꝙ sacrilegij species distinguāt̄. Et tanto sacrilegiū ē graui⁹ quāto res sacra ī quā peccat̄ maiorē obtinet sanctitatē Et qa trib⁹ reb⁹ attribuit̄ sanctitas: tribus etiā modis ↄmittit̄ sacrilegiū. Primo in ꝑsonis sacris. Secūdo in locis sacris. Tertio in reb⁹ sacris. Primū sacrilegiū ↄmittit̄ in ꝑsonis sacris q̄. s. diuino cultui sunt dedicate. 17. q. 4. c. ipudicas. et. c. se. vt sacerdotes 7 religiosi moniales 7 clerici. Quicūq̄ ḡ ↄ̄ tales iniuriā infert. crimen sacrilegij incurrit. 7 grau⁹ pctm̄ q̄₃ fornicatio. 17. q. 4. c sicut. Est etiā sacrilegiū tale grau⁹ q̄₃ adulteriū. s̄m Ricar. ī 4°. dis. 35. arti. ꝑ. q. 5. Cui⁹ rō est. qa in cognoscēdo monialē talē fit ꝑiudiciū 7 iniuria collegio. 7 violatur castitas firmata voto quo erat spōsa dei. 7 deflorat̄ vͦgo. qa sole virgines debent benedici. 7 dehonorat̄ benedictio. Cū vero fornicatio vtrobiq₃ sit cōis. 7 iniuria q̄ fit marito in violatione thori sui. non tantū ponderet q̄₃ alia q̄ dicta sunt in violatione monialis: grauius pctm̄ ē ceteris parib⁹ sacrilegiū tale q̄₃ adulteriū q̄uis posset eē tātū scādalū 7 dānū in adulterio ꝙ graui⁹ eēt. Confirmat p̄dcā Aug⁹. ī li°. d' sancta viduitate di. Plane nō dubitauerim dicere lapsas

gias ĩ castitate sanctioze q̃ vouet̃ deo adulteris esse peiores. h̄ ille. Et illud ē pessimū pctm̄ oīuꝫ specierū sacrilegiȷ.
Est vtiqꝫ ꝑm Alex. de ales vbi s. arti. z. sacrilegiū inter ꝑsonas illas vbi est aliq̃ cognatio spūalis rōne alicuius sacramenti. 7 grauiꝰ pctm̄ q̃ꝫ sit sacrilegiū iceitꝰ ex rōne ↄsanguinitad ul' affinitad. de q̃ dictū est s. qa dignior est proximitas spūalis ꝓximitate carnali. Et ita rōne dignitatis maius videtur eē pctm̄ ↄ illā q̃ꝫ ↄ istā. qa tn̄ ꝓximitas naturalis prior est 7 vlior quo ad hoc videt̃ maior iniuria ex ista pte q̃ꝫ illa. Et ita vident̃ se habere sicut excedentia 7 excessa. Vn̄ dic etiā idē doctor q eadē rōe ē dissarū ꝑsonaꝝ ĩ linea ↄsanguinitad carnalis. 7 ꝓximitad spūalis. Itā q remotior ē in linea spūalis ꝓximitatis minꝰ peccat q̃ꝫ illa q̃ ꝓpinqor est in linea ↄsanguinitatis. Et similit̃ que remotior ē in linea ↄsanguinitad minꝰ peccat q̃ꝫ q̃ ꝓpinqor est in linea cognatiōis spūalis. Si do fiat collatio int̃ spūalē cognationē 7 affinitatē maius pctm̄ videt̃ esse cū fit pctm̄ carnis ↄ spūalē cognationē q̃ꝫ ↄ affinitatē. lz affinitas p.ior eēt. qa ĩ lege veteri erat q̃ spūalis ꝓximitas que ex lege noua videt̃ initiū sumere rōne cathecismi baptismi. 7 cōfirmationis. Est etiā sacrilegiū circa ꝑsonas cū quis extra iniuriā infert ꝑsone sacre. sicut cū qs clericos ul' religiosos manꝰ iniicit violētas. ↄ illud ps. Nolite tāgere xp̄os meos. ut pꝫ etiā. 17. q. 4. c. si qs. Est insup sacrilegiū qn̄ ꝑsona sacra cōcupiscitur ad possidēdum. puta q̃ aliqs rapiat eā vel cogat ut sit sibi suus uel ancilla. uel aliqd huiꝰmōi. Vn̄ dicitur sacrilegus q ꝑsonā ecclesiasticā ledit. 17. q. 4. c. sicut. 7. c. q̃sqs. Est etiā sacrilegiū illud qd̄ fit in iniuriā populi xp̄iani q est deo dedicatꝰ 7 sanctificatꝰ puta q̃ iudei 7 pagani ꝑficiāt̃ eis. Vn̄ 17. q. 4. c. cōstituit. Si qs pmiserit iudeos officia publica exercere. velut ĩ sacrilegū excoīcatio ꝓferat̃. Est etiā sacrilegiū ꝑ quandā similitudinē. qn̄ fit ↄ reuerētiā ꝑncipū. 7 maxime p̄latoꝝ qa sūt mĩstri dei. sicut cū qs dispu tat d̃ ꝑncipis iudicio. an oporteat ipsū sequi 17. q. 4. c. si qs suadēte. et. c. nemini. vbi dicit̃. Nemini liceat de sedis aplice iudicio iudicare aut illiꝰ sniam retractare. h̄ ibi. Insup dicit̃ sacrilegiū mālit̃ 7 ꝑ accidens oē pctm̄ a ꝑsona sacra cōmissū. Et ꝑm h̄ inqt Ieroꝰ q̃ nuge ĩ ore sacerdotis sacrilegiū sūt uel blasphemia. Et sic pꝫ ꝑmū sacrilegiū. Secundū sacrilegiū ↄmittit̃ in locis sacris. ut sunt ecclesie cimiteria 7 huiꝰmōi. que ↄsecrate sūt ad honorē dei 7 sanctificatiōꝫ hoīs ĩ loco sacro cultū deo exhibente. Vn̄. z. Machab. 5°. dicit̃. Non ꝓpt locū gentē s ꝓpter gētē locū elegit dn̄s. Et iō ⁊ trisoꝰ. 40. dis. c. multi. inquit. Videte g̊ frēs quō sedeatis sup cathedrā. qa no cathedra facit sacerdotem s sac rdos cathedrā. nō locus sanctificat hoīem s homo locū sanctificat. Et iō grauiꝰ pctm̄ est sacrilegiū ↄ ꝑsonā sacrā q̃ꝫ ↄ locū sacrū.
Est g̊ huiꝰmōi sacrilegiū auferendo sacrū de sacro. uel sacrū de nō sacro. ul' nō sacrū d̃ sacro. ut pꝫ. 17. q. 4. c. q̃sqs. Itē q infringit eccl̃iam huiꝰmōi sacrilegiū ↄmittit. 17. q. 4. c. q̃sqs. Est etiā sacrilegiū si qs violēt̃ fugiētē d̃ eccl̃ia trahit. 17. q. 4. c. nullꝰ. et. c. si qs. Est etiā sacrilegiū ꝓphanare loca sacra 7 deo dicata. Vn̄ legit̃. z. Machab. 6°. q̃lit̃ Antiochꝰ rex misit quēdā pessimū antiochenū ad ↄpellendos iudeos ad

idolatriā 7 retinebat scortū ī tēplo dei Et exinde dict⁹ Antioch⁹ tēplū dei ꝓphanās. pcussit eū de⁹ plaga īsanabili 7 vermib⁹ scaturiebat corpus ei⁹. cui⁹ fetore totus exercit⁹ grauabat̄. 7 ipse sacrilegus mortuus est. Hinc ē etiā q̄ dn̄s noster Joh. 2°. 7 Math. 21°. expulit sacrilegos ementes 7 vendētes in tēplo. Tertiū sacrilegiū cōmittitur in reb⁹ sacris. Et sicut variat̄ diuersitas sacrar̄ rerū. ita diuersitas sacrilegiorū inter quas sūmū locū obtinent ipsa sacramenta qb⁹ homo sanctificat̄ q̄rū p̄cipuū est eucharistie sacramētū Et id sacrilegiū qd̄ contra h' sacramētū cōmittit̄. grauissimū ē inter oīa. Post sacramenta autē secundū locū tenent vasa sacra ad sacramētoꝝ susceptionē vt calices 7 corporalia 7 h⁹mōi. Et etiā imagines sacre 7 sanctoꝝ reliq̄e. ī qb⁹ q̄dāmodo ipse psone sanctorū venerant̄ uel dehonorāt̄. Deinde ea q̄ ptinent ad ornatū eccl'ie 7 ministroꝝ ei⁹. De hinc ea q̄ sūt deputata ad sustētationē mīstroꝝ. siue mobilia siue īmobilia. Quicūq; igit̄ ꝯ qd̄cūq; p̄dictoꝝ peccat. crimen sacrilegij incurrit sicut illi qui abutūt̄ crismate 7 aqua baptismali 7 ossib⁹ mortuoꝝ 7 terra cimiterij pro sanitate ul' infirmitate. uel pro amore ponendo inter virū 7 vxorem. 7 etiam abutūt̄ verbis sacris uel eucharistie. uel ī bono uel ī malo. Et id intēdere arti magice sacrilegiū est. 27. q. 2. c. illud. Et aliū temere rebaptiçare sacrilegiū est. Itē sacrilegiū est īuadere 7 auferre res ecclesie. 12. q. 2. in c. predia. et. 13 q. 2. c. oblationes. et. 16. q. i. c. in canonibus. et. 17. q. 4. c. quia rapit. et. §. sacrilegiū. et in. c. qsqs. Itē sacrilegiū est si qs qd̄ venerabilibus locis datū est sibi studuerit retinere. 17. q. 4. c. sacrilegiū. Et etiam si qs res eccl'ie indebite vendit. di. 50. c. si qs p̄sbyter. Itē habēs sufficiēs patrimoniū sacrilegiū cōmittit si res eccl'ie ad superfluitatē recipit. 16. q. i. c. qm̄. ī fine. Unde sacrilegus Jude ꝓditori cōpat̄. 17. q. 4. c. si forte. et. 23. q. 4. c. inquit.

Itē sacrilegiū ꝯmittit qui beneficiū de manu laici recipit. ex' de decimis. in c. quādū. Et regulariter dicūt̄ sacrilegi oēs īuasores rerū ecclesiasticaꝝ. ex' de foro cōpe. in. c. ꝯq̄stus. Dicit̄ etiā sacrilegiū largo mō violatio sacrorū tēpoꝝ. sicut cū qs ieiunia ab eccl'ia ꝯstituta sine necessitate ul' legitima causa frangit. 7 festa precipua nō custodit vacās illicitis 7 ꝓhibit̄. ꝯ illud Leuit. 23°. Hec sūt ferie dn̄i qs vocabitis sanctas. Et sic p3 ps secūda hui⁹ s̄mōis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ declaratur q̄3 sit graue 7 offensiuū peccatū sacrilegij.

Ertio igit̄ in isto s̄mone circa sacrilegij offensionem mouetur vnū dubiū v3. ū sacrilegiū sit speciale pctm̄. Ad qd̄ respōdet̄ s̄m Tho. scd'a scd'e. q. 99. arti. 2°. q̄ vbicūq; inuenitur specialis ratio deformitatis ibi necesse ē q̄ sit speciale pctm̄. quia species cuiuslibet rei p̄cipue attendit̄ s̄m formalē rationē ipsius. non autē s̄m materiā ul' subiectū. In sacrilegio aūt inuenit̄ specialis rō deformitatis. q̄a s. violat̄ res sacra p aliquā irreuerentiā. Et est speciale pctm̄. 7 opponit̄ religioni. Loq̄ndo igit̄ de sacrilegio s̄m q̄ est sp̄es luxurie maxime offendit̄ in eo deus. qd̄ ꝓbat̄ triplici rōne. p̄ rōne deifice sponsalitatis. 2° rōne dn̄ice ptātis. 3° rōne āgelice s̄uitutis.

p̊ dico q̺ maxĩa ē offensio ĩ sacrile-
gio. Et iõ nõ ĩmerito detestãdũ dõne
deifice spõsalitati. Nã mag̃ dignitas ē
esse spõsam alicui⁹ regis. maior aũt eē
spõsam imꝑatoris. ſ maxim⁹ ē eē spon-
sam Ihu xp̄i q ē rex regũ ⁊ dñs domi-
nãtiũ. Hec aũt ē q̃libꝫ aĩa hñti ⁊ ſuãd
bãilit votũ v̊ginitatis. Vñ cuilibet il-
larꝫ ꝑfecte viuẽti dicet ĩ fine vite. Ve-
ni sponsa xp̄i. accipe coronã quã tibi
dñs ꝑpauit in etnũ. Vñ Jero⁹ ad Eu-
stochiũ inq̇t. Qualis erit illa dies cuꝫ
tibi Maria mr̄ dñi choris occurret co-
mitata v̊gineis. cum p⁹ rubrũ mare ⁊
submersũ cũ suo exercitu Pharaonē
tympanũ tĩniẽs precinerit trãsitura.
Cantem⁹ dño. gl̃iose .n. honorificatus
ē: equũ ⁊ ascensorē ꝓiecit ĩ mare. Tũc
tecla ĩ tuos leta volabit ãplex⁹. Tũc ⁊
ipse sponsus occurret ⁊ dicet. Surge ⁊
veni ꝓxima mea. spõsa mea. columba
mea: q̈a iam hyems transijt hymber
abijt ⁊ recessit ⁊c̃. h̃ ille. Vñ cũ ꝯsecrat̃
v̊go uel bñdicit̃ ipsa cãtat illud: Ipsi
sũ desponsata cui ãgeli ſuiũt. cui⁹ pul
chritudinē sol ⁊ luna mirãt̃. Repñtat
.n. statũ ecc̃le triũphãt. Hic ē q̺ Joh.
Apoc. 14°. inq̇t. Virgines .n. sunt ⁊ se-
quũt̃ agnũ q̊cũq̺ ierit. q̈a videlꝫ xp̄m
ꝑfecte imitãt̃ q̊ ad integritatem aĩe ⁊
corpis. ⁊ spũale gaudiũ q̊d aureola dr̃
ꝓp̃t victoriã carnis ꝑfectã pcipiũt q̊d
alij sci ⁊ scē nõ v̊gĩes nõ hñt. Hic etiã
Amb° ĩ li° de v̊ginitate inq̇t. Pulchri-
tudinē maiorē existimare q̺s nõ põt
decore v̊ginis q̃ amat̃ a rege. ꝓbatur a
iudice. dedicat̃ dño. deo ꝯsecrat̃. Cum
igit̃ v̊go sit in mag̃ dignitate ⁊ scĩtate
si ĩ aliq̊d op⁹ carnale labit̃. sacrilegiuꝫ
ꝯmittit ⁊ magnũ pcĩm incurrit. q̈a le
dit rē sacrã violando sponsam dei ꝯse
cratã. Tal̃ nõ ĩtelligit quãtũ thesauꝫ

amittit. Et iõ caute ambulandũ ē. q̈a
si frãgit illud ꝑ q̊dcũq̺ op⁹ carnale ir-
recuperabilit̃ amittit̃. ſm illud Amos
5° ca°. Virgo isrl̃ ꝓiecta ē in t̃rã. nõ ē q
suscitet eã. Sup q̊ dic Jero⁹. 32. q. 1. ĩ. c
si Paul⁹. Audacter dicã q̈a cũ cet̃a pos
sit deus. v̊ginē nõ põt suscitare p⁹ rui-
nã. Põt q̇dē liberare a pena .s. debita
ꝓ pcĩo. ſ nõ põt coronare corruptã .s.
aureola v̊ginitatis. Considet̃ g̊ vnus-
q̺sq̺ q̺̃ g̃ue ⁊ horridũ pcĩm sit cũ v̊gi-
nibꝫ ⁊ monialibꝫ cõmisceri. q̈a talis ē
ꝓditor apud dñm dñantiũ ⁊ regē re-
gũ q fecit oĩa bona ⁊ a q̊ tenet ea q̃ ha-
bet cui⁹ ⁊ sponsam ꝓditiose corrũpit.
Deberet .n. dicē cũ Joseph. Quõ pos-
sũ h̃ malũ facē ⁊ peccare ĩ dñm meuꝫ?
Geñ. 39°. Et quanto sponsus nobilior
tanto ꝯtumelia ⁊ indig̃tio maior. Hic
Cypan⁹ in li° de v̊ginitate inq̇t. Si su-
pueniẽs marit⁹ sponsam suã iacē cum
adultero viderit. nõne indignat̃ ⁊ fre
mit: ⁊ p çeli dolorem gladiũ portat ĩ
manu sua? Et q̈a xp̄s dñs ⁊ iudex no
ster cũ v̊ginē suã sibi dedicatã ⁊ scita-
ti sue destinatã iacē cũ adult̃o cernit.
q̺̃ indignãt eis irascit̃ ⁊ q̃s penas ĩ sce
lestis hui⁹mõi ꝯiũctionibꝫ cõminat̃.
Cui⁹ ut gladiũ spũalē ⁊ venturũ iudi
cij diē vnusq̺sq̺ fratꝫ possit euadē. cũ
cõsilio ꝓuidē ⁊ elaborare debem⁹. hec
ille. Et. 23. q. i. §. nec aliq̃. 2° dico q̺
maxĩa ē offensio sacrilegij dõne dñice
ptãt quã .s. hꝫ q̈libꝫ sacerdos. De q bꝫ
dr̃ in ps. De⁹ stetit in synagoga deorꝫ
i. sacerdotũ. in medio aũt de⁹ diiudi-
cat .i. sacerdotes. Vñ Greg⁹ ad Mau-
ritiũ imꝑatorē scribẽs ait. Sacerdotes
aliq̃n dij ĩ sacris eloquijs vocãt̃: Scri
ptũ est .n. Dijs nõ detrahes. Quid g̊
mirũ ē si illos nr̃a pietas honoret qbꝫ
in suo elogo honorem tribuens deos
p

appellat ipse deus. Merito autē dn̄i di-
cūt̄ sacerdotes ꝓpt̄ ptātē dn̄i quā ha-
bent. Pn̄t.n. panem ⁊ vinū mutare in
corp⁹ ⁊ sanguinē dn̄i v̄bis ꝯsecratōis
qd̄ null⁹ angelus null⁹ scūs ī celo nec
ipsa v̄go btīssima pōt. s; sol⁹ deus. Pn̄t
etiā absoluē a pctīs ut absoluti debite
intrēt regnū celoꝝ. Vn̄ xi.q.3.c.absit.
dr̄. Absit ut qd̄cūq; sinistrū de his at-
bitremur q aplīco ḡdui succedentes
xp̄i corpus sacro ore ꝯficiūt. p q̊s nos
xp̄iani sum⁹. q clauē regni celoꝝ habē
tes an̄ iudiciꝫ diē iudicant. h ibi. Mag
ē igit̄ ptās sacerdotū. s; si nō viuūt ca-
ste īmo luxuriose. sacrilegiū ꝯmittūt
ḡuissimū. qd̄ pꝫ. quia sūt dotati sacris
gratiꝭ ⁊ donis. puilegiꝭ. officiꝭ ⁊ be
neficiꝭ. ⁊ sūt vncti et sc̄ificati. quoꝝ ma
man⁹ sc̄ificate sūt ⁊ ꝯsecrate. Et iō ma
gis debēt eē mūdi. qa dic Greg⁹. Tāto
ḡ eē hūilior atq; ad fuiendū deo ꝓm-
ptior q̄sq; debet ex munere. quāto se
obligatiorē eē ꝯspicit in reddēda ra-
tiōe. h ille. Quia ḡ debent dn̄o mini-
strare ⁊ corp⁹ xp̄i sumē. tangē ⁊ aliꝭ
offerre: debent eē mūdi ab inqnamē-
to luxurie. Vn̄ in p̊s. Ambulans ī via
īmaculata hic mihi mīstrabit. Quan-
tū.n. scel⁹ sacrilegiꝭ patraret q vasa sa
cra uel sacr̄a manib; lutosis ꝯtigeret.
uel an̄ lutū ꝓiceret. Sed h agit sacer-
dos luxurie vacās ⁊ sacr̄a cōtrectans.
Dic.n. Jero⁹. Dic mihi sacerdos. quō
cum eisdem labiꝭ quib; osculatus es
filium hoīs. i. xp̄m ī sacramēto: oscu-
lans labia meretricis? O Juda. oscu-
lo filiū hominis tradis. i. similis es ei.

3° q ḡuissima sit offensa sacrilegiꝭ:
ōn̄dit rōne angelice fuitutis. Nā mi-
nister dei siue fu⁹ rōne officiꝭ angelus
dicit̄. qa officiū angeloꝝ ē ministrare
deo. scd̄m illud p̊s. Qui facis angelos
tuos sp̄us ⁊ mīstros tuos ⁊c. Ad heb
p̊. Oēs admīstratorii sp̄us sūt. s. ange
li. Et iō cū tota vita clerici uł religio-
si ē deputata ad seruitium dei p̄prie
dicūtur ministri ⁊ serui. pꝫ. 12.q.1.c.
cleric⁹. Seruire aūt deo regnare ē. s̄m
Greg. ⁊ ī signū regie dignitatꝭ portāt
religiosi coronā capilloꝝ ī capitibus
suis. Magna dignitas ḡ ē die noctuq;
fuire tanto dn̄o. Sed si dn̄i tpales vo-
lūt habē fuos qui corā eis ministrēt
mūdos ⁊ nitidos. sicut legit̄ de Nabu
chodonosor q fecit eligē ex hebreis iu
uēculos nobiles sine macula ad serui-
endū ei q fuerūt Daniel. Anania. Aça
ria. Misael. Daniel. p̊. Quanto magis
xp̄s dn̄s q ē fons mūditie ⁊ puritatis
vult habē mīstros puros ⁊ īmacula-
tos. Quicūq; ḡ clericus uel religiosus
ꝯmittēs sacrilegiū p op⁹ luxurie vitu
perat mīsteriū suū ⁊ ḡuissime peccat.
qa luxuria reddit eū sordidū ⁊ īmun-
dū. ⁊ cū religiosi sunt q̄i oculi colūbe
sup riuos aq̄rū q debent eē puri a sor-
dib; ut digni sint mīstrare corā tāto
dn̄o. qa legit̄ Leuit. 21°. Hō q habue-
rit maculā nō accedet ad mīsteriū dei
sui. Et Osee. 8°. Fact⁹ ē isrł q̄i vas im-
mūdū ī nationib;. Sūt ⁊ alia multa
q̄ pn̄t adduci ad h ꝓpositū q̄ cā breui
tatis omitto. qa in sermonario de re-
ꝓbatiōe vitioꝝ: ubi etiā tractabit̄ de
punitiōe sacrilegiꝭ ista diffusi⁹ apient̄
Vn̄ in euāgelio hodierno Joh. 2° ca°. p
silitudinē tēpli m̄alis pōt figurari tē-
plū sp̄ūale. Nā ascēdit Jhus ierłmā. ⁊
inuenit ī tēplo vendētes oues ⁊ boues
⁊ nūmularios sedētes ⁊c. Et his q co
lūbas vēdebāt dixit. Auferte ista hīc
⁊ nolite facē domū pr̄is mei domū ne-
gociatiōis. Ita pōt dici oīb; religiosis
clericꝭ ⁊ monialib;: Nolite facē corp⁹

7 aiam vestrã domũ ĩpudicitie 7 meretricij ut ad coronã castitatis peruenientes cũ vĩgine vĩginũ 7 filio suo ĩ perpetuũ gaudẽ possit. q cũ pre 7 spũ sancto suo viuit 7 regnat in secula seculoꝝ Amen.

Feria tertia pꝰ quartã dñicã in q̃dragesima. de filiab; luxurie. p̃ in particulari 7 generali simul. Sermo 67ꝰ

Omne quod

est in mũdo ꝛc. Iterũ ubi s̃. Quis frẽs carissimi peccatũ fornicationis 7 luxurie nõ ponat̃ p se grauius oĩuꝫ pctõꝝ imo multa alia ipsũ excedãt. Attñ respectu sue male generatiõis grauissimũ videt̃. Sũt. n. plerũqꝫ peiora q̃ ab ipso luxurie vitio pcedũt q̃ꝫ ipsũ met solũ. Qua de re volens materiã istã pfecte nucleare: determĩate ipsiꝰ libidinis speciebꝫ. congruũ videt̃ ut de filiab; suis aliq̃ compendiose ptractemꝰ. Nã scd̃m Gregl. 31ꝰ li. moral. octo sũt filie a maledicta luxuria ppagate. s. cecitas mẽtis. incõsideratio. ĩconstantia. p̃cipitatio. amor sui. odiũ dei. affectus p̃sentis seculi. horror siue desparatio futuri. Et si q̃ alie ponũt̃ ab Isidoro ut stultiloquiũ. scurrilitas 7 hꝰmodi. ad p̃dicta reducũt̃. Et q̃uis ista pctã notata oriant̃ aliq̃n ex aliis pctĩs. frequẽtiꝰ tñ 7 cõius ex luxuria. 7 iõ filie eius dicũt̃. De qb; isto modo tractandũ ẽ ut pretermisso odio dei 7 desparatiõe. de qbus tractabit̃ ĩ s̃monario de q̃tuor vitiis: in isto sermõe. qa ut ait Iohes. Oẽ qd̃ est in mũdo ꝛc.

p̃ de sufficientia oĩuꝫ in coĩ.

2ꝰ de cecitate mentis in pticulari.

3ꝰ de inconstãtia in singulari. Deinde in sequẽtib; ordinate pcedẽdo de reliquis sufficient̃ describemus.

Pars p̃ma huiꝰ s̃monis. in q̃ assignat̃ rõ 7 sufficientia oĩuꝫ p̃dictarũ filiarũ luxurie.

Rimo igit̃ in isto s̃mone aduertendũ est q̃ꝫ rõnẽ istaꝝ filiarũ assignat btũs Tho. scd̃a scd̃e. q. 153. arti. 5ꝰ 7 Alex. de ales. ubi s̃ di. q̃ qñ ĩferiores potẽtie vehement̃ afficiũt̃ ad sua obã. cõueniẽs ẽ q̃ꝫ superiores ĩpediant̃ 7 deordinẽt̃ ĩ suis actibus. Per vitiũ aũt luxurie maxĩe appetitꝰ inferior. s. cõcupĩa vehementer intẽdit suo obõ. s. delectabili ppt vehementiã delectatiõis. Et iõ cõueniẽs ẽ q̃ꝫ p luxuriã maxime supiores vires deordinent̃. s. ratio 7 volũtas. Sunt aũt ratiõis q̃tuor actus ĩ agendis. p̃ qdẽ simplex intelligẽtia q̃ apprehendit aliquẽ finẽ ut bonũ. Et hic actꝰ impedit̃ p luxuriã. s̃m illud Daniel. 13ꝰ. Decepit te species: cõcupĩa subuertit cor tuũ. 7 q̃tũ ad h̃ ponit̃ cecitas mẽtis. 2ꝰ actus ẽ iudiciũ de agendis. Et hic etiã ĩpedit̃ p luxuriã. Vñ Daniel. 13ꝰ. dicit̃ de senib; luxuriosis. Auerterũt sensũ suũ ut nõ recordarent̃ iudicioꝝ iustoꝝ. 7 q̃tũ ad hoc ponit̃ incõsideratio. 3ꝰ aũt actꝰ ẽ p̃ceptũ cõsideratiõis uel ratiõis de agẽdo. qd̃ etiã impedit̃ ex ĩpetu cõcupĩe ne exequat̃ hõ illud qd̃ iudicio ratiõis decreuit eẽ agendũ 7 q̃tũ ad hoc ponit̃ inconstantia. 4ꝰ actus ẽ cõsiliũ de his q̃ sunt agẽda ppt finẽ. Et hic etiã ĩpedit̃ ppt cõcupĩam luxurie. Vñ Terentius in eunucho loquẽs d̃ amore libidinoso ait. Que res in se neqꝫ cõsiliũ neqꝫ modũ hꝫ vllũ: eã cõsilio regẽ nõ potes. Et q̃tuꝫ ad h̃

ponit̃ ꝑcipitatio que ĩportat obtracta
tionẽ ↄsilij. Ex pte aũt volũtatis est
duplex act⁹ inordinat⁹. Prim⁹ ẽ appe-
titus finis. ⁊ q̃tũ ad h̾ ponit̃ amor sui
inq̃tũ .s. inordinate seipsũ diligit. Et
p oppositũ ponit̃ odiũ dei inq̃tũ ꝓhi-
bet delectationẽ quã cõcupiscit q̄ ior-
dinate se amat. Et iste due filie simul
sociate sũt. Nã ſm Aug. isti duo amo-
res duas ciuitates ↄdiderũt. cũ modo
aliq̊ sib̾ stare nõ pñt. Hinc Math. x° ca°
dñs ait. Qui nõ accipit crucẽ suã ⁊ se-
quit̃ me nõ ẽ me dign⁹. Quã igit̃ cru-
cem accipiet q̄ ex amore carnali suo se
crucẽ voluptatibꝫ ꝓbet? Et quõ luxu-
riosus cũ amore suo deũ amabit q̄ mẽ
bra sua membra meretricis facit? Vñ
Isidor⁹ ait. Int̃ cetera septẽ vitia fornica
tio maximi ẽ sceleris. q̄a p carnis ĩmũ
diciã templũ dei violat. ⁊ tollens mẽ-
bra xp̄i facit mẽbra meretricis. Ali⁹
appetit⁹ ẽ eoꝝ q̄ sunt ad finẽ. ⁊ q̃tũ ad
h̾ ponit̃ affectus pñtis seculi ĩ q̊ .s. ali-
q̄s vult frui voluptate. Et p oppositũ
ponit̃ desperatio futuri seculi. q̄a dũ ni-
mis detinet̃ carnalibꝫ delectationibꝫ
ad spũales puẽire nõ curat ſ fastidit.
Et iste due vtiqꝫ simul sociate sũt. q̄a
luxuriosi carnalitates affectãtes sup-
nam gloriã sperare nõ audẽt. q̄a teste
Greg. Illos nulla expectat glĩa ĩ q̄bꝫ
nõ fuerũt laboriosa certamina. H̾ ille.
Et sic pꝫ ps ꝓma hui⁹ sermonis.

Pars secũda hui⁹ ſmonis. in qua tra-
ctat̃ ↄ̇ cecitate mẽt ꝓma luxurie filia.

Ecũdo ĩ isto ſmone tractan-
dũ ẽ de cecitate mẽtis q̄ ĩ hoc
ↄsistit cũ q̄s ita mẽte dedit⁹ ẽ
⁊ occupat⁹ circa mũdana ⁊ ꝑcipue cir
ca carnalia opera q̄ nescit cogitare de
deo eligẽdo ipsũ ut vltimũ finẽ suoꝝ
operũ. nec ↄ̇ alijs spũalibꝫ rebꝫ ꝓpter
imersionẽ in carnalibꝫ. Ad q̊ꝝ noti-
ciã dictoꝝ notãdũ ẽ q̄ triplex ẽ ceci-
tas. Prima cecitas est in supnãli añõ
intuẽdo. Secũda cecitas ẽ ĩ necessaria
nesciẽdo. Tertia cecitas ẽ in salutaria
nõ eligẽdo. Prima ĝ cecitas ẽ ĩ sup-
nãlia nõ intuendo. De qua ait Greg⁹
Cec⁹ ẽ q̄ lumẽ supne cogitatiõis igno
rat. Ad cui⁹ dicti declarationẽ notan-
dũ ẽ ſm doc. q̄ cecitas mẽtis ẽ ꝓuatio
ei⁹ qđ ẽ ꝓncipiũ itellectualis visiõis.
Hoc aũt ꝓncipiũ ẽ triplex. Primũ ẽ
lumẽ ratiõis nãlis. de q̊ dr̃ ĩ ps. Sigñtũ
ẽ sup nos. i. ĩpressũ ĩ pte supiori in aĩa
lumẽ vult⁹ tui dñe. Dicitur aũt ratio
vult⁹ dei. q̄a sicut p vultũ vn⁹ hõ ẽ si-
milis alt̃i. ita per rationẽ sum⁹ similes
deo. Et sicut p vultũ ↄ̊gscim⁹ hoiem.
ita p ratiõꝫ cog̊scim⁹ q̄ agẽ debeam⁹.
Secũdũ lumẽ ẽ habituale supadditũ
lumini ratiõis nãlis. s. lumen grẽ. De
quo põt itelligi illud ꝑs. In lumie tuo
s. grẽ. videbim⁹ lumẽ. s. glĩe. Et h̾ in-
terdũ ꝓuat̃ aĩa p pctm̃ mortale. De q̊
Sap̄. z°. Malitia excecauit eos. Tertiũ
ꝓncipiũ visionis ĩtellectualis ẽ aliqđ
pncipiũ ĩtelligibile ut dic Aug⁹ p qđ
ĩtelligit aĩa: cui mens hoĩs põt inten-
dere ⁊ nõ intendẽ. Qꝫ aũt nõ intendat
ꝓcedit ex h̾ q̄ hꝫ spontanee voluntatẽ
se auertentẽ a cõsideratiõe illi⁹ ꝓnci-
pij. q̄ñ q̄dẽ se occupat circa ea q̄ magl
diligit. Et vtroqꝫ modo cecitas ista ẽ
spãle pctm̃. Et q̄a ut dr̃ ĩ ethic. vnus-
quisqꝫ ea in q̄bꝫ delectat̃ opat̃. ex eo q̄
delectatio facit applicare intentionem
ad op⁹. Cõtraria ꝟo. s. in q̄bꝫ non de-
lecta. neq̄q̃ ul̾ debilit̾ opat̃. Hinc ẽ q̄
cũ delectatiões veneree sint maxime
inter delectationes corpales. intentio

hoīs p vitiū luxurie qd ē circa hu⁹mōi
delectatiōes maxime applicat̄ ad cor-
poralia. 7 p ꝯns debilitat̄ opatio men
tis circa ītelligibilia. Et sic ponitur ce
citas mētis filia luxurie q̄ excludit co
gnitionē gustatiuā spūaliū bonorum
iuxta illud ps. Supcecidit ignis. s. lu
xurie. 7 nō viderūt lumen. s. spūaliū
bonoꝝ. Secūda cecitas ē in necessa-
ria nesciendo q̄ ꝓpe dicit̄ cecitas igno
rantie. De q̄ ignorātia satis dictū ē s̄
in tractatu de pctō in gnāli in illa cōsi
deratiōe de aggrauatiōe pctī. Sed tñ
ad maiorem 7 clariorē noticiā ipsius
ignorantie hic breuit̄ aliqua describa-
mus. Est aūt triplex ig̊rantia. s. igno
rātia iuris hūanalis. ig̊rātia leg̃ diui-
nalis. ig̊rātia opis ꝯtingibilis. Prima
g̊ ig̊rantia dr̄ iuris hūanalis q̄ ē igno-
rantia legū 7 ordinationū q̄ facte sūt
ab hoībꝫ ecclesiasticis uel secularibus
sicut sūt leges canonice facte a ꝯcilijs
uel a sūmis pōtificibꝫ que obligāt oēs
catholicos cū fiāt vtilit̄. ul' facte a p̄la-
tis īferioribus q̄ obligāt tm̄ subditos
eius. Leges etiā ciuiles facte ab īpera-
toribꝫ ul' a ꝓprijs ciuitatibꝫ. ut sūt sta
tuta cū hui⁹mōi ligēt cū iusta sint ī fo
ro ꝯscie oꝫ q̄ sciāt. alit̄ seruari nō pos-
sūt. Et iō q talia ig̊rat. cecus dici pōt.
7 nō sine culpa. Vñ Ysa. 5°. dicit̄. Pro-
pterea ductus ē captiu⁹ pp̄ls me⁹. quia
nō habuit sciam. s. agēdoꝝ. pꝫ dis. 37.
§. si. Quedā aūt ordinatiōes sūt q̄ cō-
cernūt aliq̊s pticulares stat⁹ hoīuꝫ ut
q̄ ptinēt ad debitā mīstratiōeꝫ sacroꝝ
7 has debent scire curati. alias ista ne-
sciendo pctm̄ ē. pꝫ dis. 38. c. si laici. Se-
cūda ig̊rantia dr̄ legis diuinalis q̄ facit
hoīem cecū spūalit̄ 7 nescire q̄ hn̄tur ī
scripturis sacris ptinētia ad pcepta 7
bonos mores. Ipsa siqdē scriptura cō
tinet qcqd ptinet ad ius nāle. Nā illa
duo p̄cepta iuris nālis. s. Qd tibi nō
vis fieri 7c. 7 illud. Quecūqꝫ vult̄ ut
faciāt vob̄ hoīes 7c. hn̄tur ī scriptura
sacra. Primū est Thob̄. 4°. Secūdū est
Math. 7°. et Luce 6°. Decalogus etiā q
ē de iure nāli hr̄ Exo. 20. Dicit etiam
Gratian⁹. 1. q. 4. circa finē. 7 Alex. de
ales ī secūda pte sūme sue in tractatu
de ig̊rantia q̄ ig̊rantia iuris naturalis
oībꝫ adultis dānabilis ē. Et de hō ītel-
ligit̄ illud aplī. 1. Cor. 14°. Ignorans. s.
ea q̄ sūt de iure nāli. ig̊rabit̄. s. a deo. i.
rep̄babit̄. Et illud Greg̃. Qui stult⁹
fuit ī culpa. s. ignorās. sapiēs erit ī pe
na. dis. 38. c. q ea. Qui g̊ ig̊rat ea q̄ sūt
legis diuine nccīa ad salutē. ut p̄cepta 7
articulos fidei q̄ sūt p̄dicata 7 publi-
cata p orbē. 7 p̄cepta leg̃ nāe. 7 q con-
tra ipsa facit. non excusat̄ a culpa. Vñ
dicit Greg⁹ ī moral'. Qui ea nesciūt q̄
dei sūt. nesciūt̄. i. rep̄bantur. Et Iero⁹
16. q. 1. ī. c. si cupis. ait. In his q̄ ptinēt
ad ius diuinū ut precepta 7 articuli pa-
tū distat a vitijs decipi ul' decipi posse
xp̄ianū. Hibi. Tertia ig̊rantia dr̄ fac-
ti que excusat nisi qs det operā rei il-
licite. 7 adhibeat sufficientē diligen-
tiā. Et intelligenda ē sic regula iuris.
Ignorātia facti nō iuris excusat. ex̄ de
re. iur. lib° 6°. Et ut dicat̄ qs ꝓbabilit̄
ig̊rare ut excuset̄. dicit glo. 1. q. 4. cir-
ca finē q̄ reqritur q̄ nō sit nimis scru-
pulos⁹ 7 curiosus. nec q̄ sit nimis ne-
gligens in inqrendo. ff. de iur. 7 fac.
igno. nec supina. Si qs g̊ dat operam
rei illicite vnde sequit̄ aliqd malū qd
nescit. nō excusat̄: puta si qs ludit ad
saxa uel cum gladio. 7 inde pcutit ali-
quē quē nō videt 7 ignorat. nō excu-
saretur a pctō. pꝫ. 15. q. 1. c. inebriaue-
rūt. ubi habetur q̄ nō fuit excusatus

Loth cū nesciēs filias eē suas ɔcubuit
cū eis. quia dedit operam rei illicite. s
ebrietati. ꝓ. ut illa igˀrantia facti ex-
cuset oportet ꝙ adhibeat debita dili-
gētia. Vñ si qs aptādo tectū dom⁹ ꝓ-
ijciat tegulas fractas ī via qꝺ ī se ē ꝑa
licita. sed nihil dicit nec signū ponit.
ꝓpt qꝺ aliqs transit iuxta nesciēs op⁹
ꝛ ex tegula ab illo ꝓiecto frāgit caput
illi nesciēs aliquem trāsire inde certe
nō excusaretur a culpa nec a pena. Vñ
nec iudei excusantur ꝙ crucifixerunt
xpm qa nesciebāt ipsū eē xpm. ꝛ hoc
qa nō adhibuerūt debitā diligētiā ut
dic Gratian⁹. 1. q. 4. c. fi. circa finē. Sīt
si ꝑlatus uł patr familias nescit crimi-
na māifesta subditoꝝ qa nō adhibet
diligētiā ad inqrendū. ꝛ sic nō punit
nō excusatr. sicut nec Hely nō puniēs
pctā filioꝝ. 1. Reg. 3°. et 4°. Vñ ē regula
iuris ex. de re. iu. c. q̄uis. Nō pōt esse
iusta excusatio pastoris si lup⁹ come-
dit oues ꝛ pastor nescit. Sed aduer-
tēdū circa predicta ꝺm Alex. ī secūda
parte sūme ī tractatu de igˀrātia ꝙ tri-
plex ē igˀrantia. s. igˀrātia crassa. igno-
rātia affectata. ꝛ igˀrātia īuincibilis. ꝺ
qbus habes s̄ ī tractatu de pctō in ge
nerali ī illa ɔsideratiōe ꝺ aggrauatōe
pctī. Qui ḡ nesciūt que sūt legis hūa-
nalis nec intelligūt q̄ sūt legis dīnalis
ī tenebris ambulāt. Tertia cecitas
est ī salutaria nō eligēdo. cū videlꝫ qs
ɔgˀscat eē malū qꝺ vult facē ꝛ tñ facit.
qꝺ nō pōt eē nisi qa ꝛ si ī vlī ɔgˀscit eē
malū fornicationē. furtū. homicidiū.
ꝛ h⁹mōi: tñ ī pticulari illi⁹ actum nō
agnoscit eē malū s; videtr illud esse bo-
nū. Nam Dyo⁹ ait. Null⁹ ītendēs ad
malū operatr. De talib⁹ pōt dici illud
ꝑs. Oculos habēt ꝛ non videbūt. Hñt
qdē oculos ad cognoscēdū ī vlī s; non
videt illud eē malū ī pticulari. Nam
ut dic ph̄s ꝑ ethicoꝝ. Oīs mal⁹ ē igno
rās. Et talis igˀrātia nō ē speciale pec-
catū sed circūstātia que reqrit ī quoli
bet pctō. Et ad idē facit quod dr in ꝓ-
uerbijs. Errant q opant malū. In h̄ ē
error. qa videtr ei q malū agit detētus
passione uel habitu vitioso tūc bonū
agē. Qui aūt iam īcurrit cecitatē spi-
ritualē. imitetr cecū q sedebat sec⁹ viā
ꝛ mēdicabat. ꝛ clamās ad Jhm ut vi-
deret. lumē recepit. Luce 18°. Et sic pꝫ
qd dicēdū sit de cecitate mētꝭ. patetqꝫ
ps secūda hui⁹ sermōis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in qua tra-
ctatr de īconstantia alia luxurie filia.

Ertio ī isto sermōe tractādū
ē de īconstātia alia luxurie fi
lia. De qua ut ordine cōgruo
ꝓcedamus tria tm̄ ānotabim⁹. quarū
Primū dicetr descriptio. Secūdū āt di
cetr ꝓductio. Tertiū aūt dicetr ꝓcessio.
Q̄tū ad ꝑmū notādū ē ꝺm Alex. ꝺ
ales ī secūda pte sūme. in tractatu lu-
xurie. ꝛ ꝺm Tho. scꝺa scꝺe. q. 53. arti.
5°. ꝙ īconstātia īportat recessū a bono
ꝓposito. Determiatio aūt hui⁹ recessus
pncipiū hꝫ a vi appetitiua seu a volun
tate. Nō. n. qs recedit a ꝑori bono ꝓ-
posito nisi ꝓpter aliqd qꝺ ei īordina-
te placet. Et iste recessus non ɔsūmatr
nisi p defectū ratiōis que fallit ī h̄ qa
cum posset resistē īpulsui tēptationū
seu passionū. id qꝺ recte acceptauerat
dimittit nō resistēdo. ꝛ h̄ ē ex debili-
tate ipsius ratiōis que se nō tenet fir-
miter ī bono cōcepto. Et iō īconstan-
tia q̄tū ad sui cōsūmationē ptinet ad
defectum ratiōis. sicut oīs rectitudo
ratiōis practice pertinet aliqualit̄ ad

prudētiā: ita oīs defect⁹ ei⁹dē ptinet ad īprudentiā. Et iō inconstantia ſm ſui ɔſūmationē ptinet ad īprudētiā. Et ſicut p̄cipitatio defectus ē circa actū ɔſilij. incōſideratio circa actū iudicij: ita incōſtantia ē defect⁹ circa actū p̄cepti. q actus ptinent ad prudentiā. Ex h̄.n. aliqs dicit̄ incōſtans qa ratio deficit ī p̄cipiēdo ea que ſūt ɔſiliata ꝛ iudicata. Eſt aūt pctm̄. qa cū ad prudentiā ptineat p̄ferre maius bonū minori bono. p ɔſequēs deſiſtē a meliori bono. s. iam ꝓpoſito qd̓ fit p incōſtātiā ptinet ad īprudentiā. ß prudentia ē v̓tus. g̊ īprudētia que ſibi ɔ̄riatur ē pctm̄. Et ſic pꝫ primū de incōſtantia.

Qūtū ad ſecūdū aduertendū eſt ſm Alex. de ales in ſecūda pte ſūme ſue ī tractatu de filiab⁹ pctōꝝ de filiab⁹ luxurie arti. 2°. q q̄uis īconſtātia idem videat̄ eē qd̓ inſtabilitas uel inqetudo mentis q̄s ponit Iſidor⁹ filias accidie. attn̄ incōſtantia recte dicit̄ eē luxurie filia. qa nō eſt idē incōſtantia ꝛ inqetudo mētis ſiue inſtabilitas. Inconſtātia. n. ē que ſtatū ī bono īpedit ꝓpter aduerſa ꝛ ɔ̄ria voluntati carnis q̄ nolum⁹ ſuſtinē. Inqetudo v̓o mētis ꝛ inſtabilitas corpis ſūt ꝓpter ꝓſpera adipiſcēda. Et iō dicitur incōſtātia a Greg̊ in moralib⁹ filia luxurie. nō qa nō cauſet̄ ex alijs vitijs: ß qa luxuria totalit̓ extinguit vſū ratiōis. Incōſtātia aūt q̄tū ad ſui ɔſūmationē ut dictū ē ptinet ad defectū rationis. Unde phs dic in ethicis q incōtinēs ɔcupiſc̄ totalit̓ nō audit rationē. Pertinet aūt ad īconſtantiā defect⁹ intelligentie ſolertie ꝛ ꝓuidētie que ſūt ptes ītegrales prudētie. Intelligentia aūt nō ſumit̓ hic ꝓ vi ītellectus. ß ē quedā recta eſtimatio de aliq̊ pticulari fine. Solertia eſt qn̄ ex īprobis occurrit aliqd agendū ſubito inuenire quod ɔuenit opi. Prouidētia v̓o ē reſpectu alicui⁹ diſtāt̓ ad ea q̄ ī pn̄ti occurrūt ordināda. Deficē aūt ī eiuſmōi ptinet ad īcōſtātiā. Et iō Aug⁹ ī li° ɔ̄ Iulianū ubi allegat Amb°. ī li° de ph̄ia. ſic ait. Mat̓ vitioꝝ oīuꝫ ē īcontinētia. q̄ etiā licita v̓tit ī vitiū. h̓ ille. Et ſic pꝫ ſecūdū de īconſtantia.

Qūtū ad tertiū ſciendū ē q īconſtātia. i. nō pmanere firmus ī ꝓpoſito boni quod determiauit agendū ſed ab eo recedere. ex triplici cauſa ꝓcedit. p̊ ex īordinata affectiōe. Dū n. afficit̓ hō inordinate ad iſta terrena diuitias voluptates ꝛ hui⁹mōi: īconſtās efficitur ꝛ deficit a bono ꝓpoſito. Affectio etiā īordinata ad ꝓpinquos facit hoīes īconſtantes ꝛ recedē a ꝓpoſito bono pfectiōis aſſūpto. Un̄ Greg⁹ 2° li° moral. inqt. Sūt pleriq q nō ſolū aliena appetūt veꝝ etiā oīa que poſſederant ī mūdo derelinquūt. ſemetipſos ɔtēnūt. nullā pn̄tis vite gloriā reqrūt. Ab h⁹mōi ſe actiōib⁹ ſepant ß tn̄ adhuc vīculo carnalis cognatiōis obligati dū amori ꝓpinqtati īdiſcrete deſeruiūt. ad ea ſepe p affectū cogitationis redeūt q̄ iam cū ꝓpo deſpectu ſubegerūt. Cūq plus q̄ neccē ē carnis ꝓpinq̊s diligāt. retracti exteri⁹ a corꝺis pente diuidūt̓. Nā ſepe quoſdam videm⁹ mundū ꝛ ope ꝛ ꝓfeſſione reliqſſe. ꝛ tn̄ ꝓ ī ordinato affectu ꝓpinquoꝝ p̄toria irrūpere. terrenarū rerū iurgijs vacare. libertatē intime qetis relinquē. ꝛ mūdi ſtudia iam detracta repare. h̓ ille. 2° ꝓcedit incōſtantia ex horrida tribulatione. Quis. n. ꝓponat qs firmit̓ ſe habere in bonis opib⁹ ꝛ nō declinare a rectitudine ꝓpter q̄cūq aduerſa ſibi occurrētia. tamē qn

incipit pati angustias ⁊ dolores rece-dit a bono ꝓposito assentiēs alicui malo ut euadat mala īminētia. pȝ exemplū ī Petro q negauit xp̄m. Qui ḡ nimis timēt ⁊ horrēt aduersa: hi nō sūt apti ad vincēdū īimicos spūales. Nā scūs Justin⁹ medic⁹ substituerat multa martyria ɔstant̄ pati ꝓ fide xp̄i. sed ductus ad decollādū cepit expauescē ⁊ q̄i a ꝓposito recedē. s꜔ cōfortat⁹ ȯbis scī Vitalis resūpto vigore spūs mortem suscepit. Et iō Apocā .2°. dr̄. Esto fidelis vsq; ad mortē ⁊ dabo tibi coronā vite. 3° ꝓcedit īconstātia ex subtracta delectatiōe. Cōtingit aūt ꝙ aliqs assuet⁹ ɔsolatiōibꝫ mūdi ɔpūctus abstinē ꝓponit a vitiis ⁊ firmit̄ ꝑmanere in via ꝟtutū. s꜔ tactus tristicia de subtractiōe ɔsuete delectationis recedens p h̄a cōcepto ꝓposito boni īconstans efficit̄. Vn̄ Jac .4°. dr̄. Vbi çelus i. amor īordinatus. ibi ⁊ cōtentio. ibi inconstantia. ibi ⁊ oē opus prauū. Et videt̄ h̄ vitiū ꝑtinē ad spāle pctm̄ qđ dicit̄ mollicies. Dicit. n. ph̄us 7° ethicoꝶ ꝙ mollis dicit̄ q recedit a bono ꝑ tristicias causatas ex defectu delectationū. vn̄ ꝑseuerātie oppōit̄. Pro cui⁹ declaratiōe dic btūs Tho. scda scde. q 137. ꝙ laus perseuerantie in hoc consistit ꝙ aliqs nō recedit a bono ꝓposito ꝓpter tolerantiā diuturnā difficiliuȝ ⁊ laboriosoꝶ cui opponit̄ directe ꝙ aliqs de facili recedat a bono ꝓpt̄ aliqua difficilia q̄ sustinē nō pōt. ⁊ hoc ꝑtinet ad rōnē mollicici. Nā molle dicit̄ qđ facile cedit tangēti. Nō aūt iudicat̄ aliqs mollis si cedat aliqbꝫ valde īpellentibꝫ. Vn̄ ph̄s dic 7° ethicoꝶ ꝙ si quis a fortibꝫ ⁊ excellētibꝫ vincit̄ uel tristat̄ nō ē mirabile s꜔ cōdonabile si ɔ̄tēdit. Moll̄ ḡ ꝓp̄e ē q recedit a bono ꝓpt̄ tristiciā causatā ex defectu delectatiōis. Est aūt h̄ vitiū diuisū ⁊ distinctū spē a vitio mollicici qđ ꝑtinet ad luxuriā ⁊ opponit̄ castitati. istud autē ꝑtinet ad incōstantiā ⁊ opponit̄ ꝑseuerātie. de quo dicit̄ ꝓṽ. 18°. Qui mollis ⁊ dissolut⁹ ē ī ope suo: frat̄ ē sua opa dissipantis. Idcirco saluator nr̄ nec ex horridis tribulatiōibꝫ. nec ex deficiētibꝫ mūdi delectatioībꝫ a bono ope desistebat. Vn̄ in euāgelio hodierno Joh. 7° ca°. rep̄hendebat iudeos di. Nonne Moyses dedit voƀ legem? ⁊ nemo ex vobis facit legē. Et ut ostēdēt ꝙ sciebat ꝙ querebāt ipsū iudei īnficē nec ꝓpter h̄ a bono opere desistebat. Vn̄ ⁊ dicebat. Quid me q̄ritis interficere? Et in fine euāgelij dicit̄. Querebāt ḡ eū apprehendē. ⁊ nemo misit ī eū manus: qa nondū venerat hora eius. De turba autē multi crediderūt in eū. In quē ⁊ nos credētes constant̄ benefaciem⁹. ut tpe suo metam⁹ grām ī p̄nti ⁊ gloriā in futo seculo seculoꝶ. Amen

Feria q̄rta p⁹ q̄rtā dn̄icā. de īconsideratiōe alia luxurie filia. Sermo. 68⁹

Omne quod est ī mūdo aut ē ɔcupiscētia carnis. aut cōcupiscētia oculoꝶ. aut superbia vite. Iteꝶ ubi s̄. Consequent̄ in ordine nostro fratres carissimi restat tractare de inconsideratiōe alia luxurie puersa ⁊ ꝑnitiosa filia nō ꝙ solū ꝓcedat ab ea s꜔ etiā ab alijs. Sed ponit̄ a Greḡ filia luxurie. quia ꝑtinet ad effectū prudētie seu ei ɔtrariat̄ ꝗtū ad illū actū q ē iudicare q est actus ratiōis. Delectatio aūt ⁊ ꝑcipue q̄ est ī venereis absorbet

totalit̃ rationē. 7 corrūpit estimatiōez prudētie. Et iō ponit̃ filia luxurie. 7 ē sociata cū cecitate mētis. qa cum luxuriosus ratiōis oculū pdit. sine aliq̄ cōsideratiōe oīa sua negocia facit. vnde sequūt̃ postea mala multa. maxīe qa p momēto minime delectatiōis amittit qs gaudia supne felicitatis q̄ summa puersitas ab oībus putari debet. Vn̄ Aug⁹ ait. O quāta iniqtas quantaq; puersitas ut aīam quam xp̄s suo sanguīe redemit luxuriosus qsq; ppt vni⁹ momēti delectationem diabolo vendat 7 tradat. H̄ ille. Et iō incōsideratio ē pctm̄. qa ꝯ prudētiā. De q̄ incōsideratiōe ī pn̄ti tractare volētes: qa ut ait Johes. Oē qd̄ ē in mūdo ℞c. tres cōsideratiōes faciemus. quaꝝ

Prima dicet̃ descriptio.
Secūda aūt dicet̃ declaratio.
Tertia v̄o dicet̃ variatio.

Pars p̄ma hui⁹ s̄monis. in q̄ declarat̃ qd sit inconsideratio.

Rimo igit̃ in isto s̄mone notandum scd̄m Tho. scd̄a scd̄e q. 53. arti. 4°. q inconsideratio īportat actū intellectus v̄itatē rei ītuentis. Sicut aūt inqsitio ptinet ad rationē. ita iudiciū ptinet ad intellectū. Vn̄ 7 ī speculatiuis demōstratiua sciā dr̄ iudicatiua inq̄tū p resolutionē in p̄ma p̄ncipia ītelligibilia de v̄itate inqsitoꝝ diiudicatur. Et iō cōsideratio maxīe ptinet ad iudiciū. Vn̄ 7 defect⁹ recti iudicij ad vitiū īconsiderationis ptinet. put. s. aliqs in recte iudicando deficit ex eo q contēnit uel negligit attendē ea ex qb⁹ rectū iudiciū pcedit. Vn̄ manifestū ē q īconsideratio ē peccatū. Et q̄uis oportet q qcūq; consiliator multa considēt. 7 p ꝯn̄s īcurrat p defectū consilij p̄cipitatiōis vitiū 7 etiā defectū ꝯsideratiōis. nihilomin⁹ īconsideratio ponitur vitiū spāle distinctū a p̄cipitatiōe. qa cū tota consideratio eoꝝ q̄ ī consilio attendūt̃ ordinat̃ ad recte iudicādū. cōsideratio pficit̃ in iudicio. Et iō īconsideratio maxime opponit̃ rectitudini iudicij sicut precipitatio rectitudini cōsilij cōtrariat̃. P̄ notandū ē q sub īconsideratiōe q̄ ē ꝯ iudiciū rectū q ē actus prudentie scd̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 53. arti 2°. īcludūt̃ vitia īcautele 7 īcircūspectionis q̄ sūt ptes ītegrales prudētie q̄ dicuntur cautio 7 circūspectio. Nā ad circūspectionē ptinet considerare circūstantias ei⁹ qd̄ qs vult agere ppter aliquē bonū finē ut. s. non solū sit bonū s̄m se s̄ etiā s̄m circūstātias. Contingit aūt aliqd̄ s̄m se cōsideratum eē bonū 7 cōueniēs fini qd̄ tn̄ ex aliqb⁹ occurrētib⁹ reddit̃ malū uel nō opportunū ad finē. sicut ondē signa amoris alicui s̄m se consideratū videt̃ esse cōueniens ad alliciendū ad amorē. Sed si cōtingat ī animo ei⁹ eē aliq̄ suspitio adulatiōis nō erit h̄ ꝯueniēs ad finē. Et iō nō cōsiderare tales circūstātias ptinet ad incircūspectionem. Ad cautionē autē ptinet ut caueāt̃ mala in se uel q̄ hn̄t speciē mali uel q̄ male ī pluribꝫ accidē pn̄t 7 solēt. Et iō ad incautionē ptinet nō cōsiderare talia. Qui vult igit̃ ista vitia deuitare. s. inconsiderationē. īcautionē. īcircūspectiōez: v̄tutē prudētie studeat habē. Ait enī Aug⁹ li° p̄ de libō arbi. ca° 14. Prudentia ē appetēdaꝝ 7 vitādaꝝ reꝝ scia. Et iteꝝ. Prudētia ē affectio aīe ul' motus quo ītelligit eīna supiora eē. 7 hec inferiora eē temporalia 7 in seipsa hec

appetēda potius q̄ supiora sūt q̄z illa q̄
inferiora sunt nouit. h ille. Et sic pꝫ ꝑs
ꝑma hui⁹ ſmonis.

Pars secūda hui⁹ ſmonis. in q̄ decla-
ratur ꝙ triplex est actus prudētie ne-
cessarius.

Ecūdo ī isto ſmone declarā-
dū ē ꝙ triplex ē act⁹ pruden-
tie q̄. s. ē neccīa cuilibꝫ. ꝑcipiē-
te dn̄o: Estote prudentes sicut serpē-
tes ⁊ simplices sicut colūbe. Math. x°
ca°. Prim⁹ act⁹ ē cōsiliaci circa agēda
ꝑ inqsitionē eoꝝ quibꝫ fieri pōt. Cui⁹
rō ē qa cū prudētia sit circa cōtinua ⁊
opabilia. ⁊ op⁹ debet eē bn̄ ꝯsiliatiuū
ut dr̄ 6° ethicoꝝ. Cōsiliū aūt ē quedā
inqsitio. ⁊ inqsitio ē rationis. hinc ad
prudētiā reqrit̄ ut hō sit bn̄ ratiocina
tiu⁹. Et cū ipsa prudētia sit recta ratio
agibiliū ut etiā pꝫ 6° ethicoꝝ. iō neces
se ē ut totus ꝓcessus ab ītellectu deri-
uet̄ capiēdo intellectū ꝓ q̄dā recta ra
tiōe ⁊ estimatiōe ut dictū ē s̄. Et quia
ut dictū ē prudētia ē rectā estimatio-
nē hr̄e tā in speculatiuis q̄z ī opatiuis
iō sicut ī speculatiuis ꝓdest docilitas.
ita ī opatiuis solertia q̄ bn̄ cōiectura-
tiua dr̄. Nā solertia facilis ē ⁊ ꝓmpta
coniecturatio circa inuentionē medij
ut dr̄ in ꝑ posterioꝝ. Et iō ꝑmus act⁹
prudētie ē ꝯsiliaci circa agēda. Vn̄ ī 6°
ethicoꝝ dr̄. Prudēt̄ videt̄ eē posse bn̄
ꝯsiliaci circa bona ꝯferētia nō ſm ptē
puta quo ad sanitatē ⁊ fortitudinem.
2⁹ act⁹ prudētie ē iudicare de ꝯsilia-
tis. s. de his q̄ ꝓponūt̄ varia in cōsilio
eligē qđ magis ꝯuenit. Vn̄ ⁊ phūs 6°
ethicoꝝ dic. Prudētia ē hit⁹ cū vera
ratiōe actiu⁹ circa hoīs bona uł mala.
3⁹ act⁹ ē īpare sibi seu iudiciata exeq
i. ꝙ qs eligit ex multi agēdis efficacit̄
id facē. Et iō Sixtus pytagoric⁹ dicit.
Etiā in mīmis caute age. Nō ē mīmū
ī vita hoīuꝫ negligē mīma. Et phūs 6°
ethicoꝝ inqt. Prudēs nō ē q ī scite so
lū s̄ qa practic⁹. i. opatiu⁹. Et iō ipi⁹
pctōres sicut carēt vera prudentia. ita
⁊ actibꝫ. s. ꝯsilio iudicio ⁊ īpio. Consi
lio q dē carēt ꝑ vitiū ꝑcipitationis. qa
s. fine examinatiōe agūt qcqd faciūt.
ꝯ illud qđ dr̄ ꝓ°. 19°. Astut⁹ i. prudēs
oīa agit cū ꝯsilio. s. mētis sue. s̄ h̄ cōsi
liū nō sibi faciūt ipi pctōres. qa ut dr̄
ꝓ°. ꝑ. Pedes eoꝝ. i. affect⁹ ad malū cur
rūt. Judicio aūt carēt pctōres ꝑ vitiū
īconsiderationis. qa ad iudicandū se-
ipsos nō resurgūt ī iudicio mētis. ꝯ
illud ꝑs ꝑ. Nō resurgūt ipi ī iudicio.
De q ait apl̄s. i. ad Cor. xi°. Si nosmet
ipsos iudicarem⁹ nō vtiqꝫ diiudicare-
mur. Propt̄ qđ ⁊ nō resurgūt in iudi
cio q ē actus prudētie. qa nō ꝯsiderāt
q̄ debēt ꝯsiderare s̄ incōsiderate agūt.
Impio demū carēt pctōres ⁊ ipi ꝑ vi
tiū icōstātie. Nā cū ꝑncipal̄ act⁹ pru-
dentie ē īpare sibi qđ iudicaut fien-
dū ⁊ executiōi mādare. multi repiūt̄
q bn̄ cōsiliant̄ ⁊ bn̄ iudicāt de agēdis
⁊ tn̄ nō exequūt̄. ⁊ sic ꝑ maxie ꝯ pru-
dentiā ē vitiū incōstantie. ꝯ qđ dictū ē
s̄. Et iō cōmendāt prudētiā Aug⁹ sup
eplam ad Ro. di. Prudētia spūs ē qn̄
neqꝫ ī bonis tpalibꝫ spes nr̄a ē neqꝫ in
malis timor. Eadē vō aīe nā prudēn-
tiā carnis hꝫ cū inferiora sectat̄. ⁊ pru
dentiam spūs cū supiora eligit. h ille.
Et sic pꝫ ꝑs secūda hui⁹ sermonis.

Pars tertia h⁹ ſmonis. in q̄ videbim⁹
ipsi⁹ vitiose īconsiderationis multipli-
cem variationem.

Ertio ī isto ſmōe aduertēdū
ē ꝙ varia ē incōsideratio vi-
tiosa. Et ut ordinate ꝓceda-
mus triplicē tm̄ ānotabim⁹. Prima ē

incõſideratio ꝓpe miſie. Secũda ē in-
cõſideratio opatõis diīne. Tertia ē icõ
ſideratio cõuerſatiõis aliene. Quãtũ
ad pmã icõſiderationē q̄ dr̄ ꝓpe miſe
rie ſciendũ ē q̄ triplex ē miſeria q̄ nõ
cõſideratꝰ ab ipiis ⁊ pctõribꝰ ⁊ tñ ē ꝓ-
pria ⁊ ſua. Prima ē miſeria cõditiõis.
Secũda offenſiõis. Tertia miſeria im-
ꝑfectiõis. Pria miſeria dr̄ cõditiõis
Q̄.n. hõ nõ cõſiderat defectũ ſue con-
ditiõis ⁊ miſeriã ꝟ iõ fit qꝛ non recte
iudicat de ſe exiſtimãs ſe aliqd eſſe cũ
nihil ſit. s. ex ſe ſm apl̃m. Vñ Ber. in
liº de cõſideratiõe inqt. A te icipiat cõ
ſideratio tua nõ ſolũ ꝟ i te finiat. quo-
cũq; euagetꝰ ad te reuocauerꝭ cũ ſalud
fructu. De qbꝰ miſeriis ↄditiõis ꝓpe
dr̄ Job 14º. Hõ natꝰ de muliere breui
viuẽs tpe repletꝰ multis miſeriis ꝛc.
Hõ.n. ab humo deriuatꝰ i ipſam reuer
ſurꝰ. Et nudꝰ naſcitꝰ iuxͣ illud Job p̊.
Nudꝰ egreſſus ſũ d̾ vẽo mr̄is mee. nu
dus reuertar illuc. Plorãs etiã naſcitꝰ
q̄ſi murmurãs. q̄ſi natꝰ ſit ad laborē.
auis ad volãdũ. Job 5º caº. Naſcitꝰ etiã
cũ reatu. p̊s. 50. In pctĩs concepit me
mr̄ mea. Et iõ cũ fletu. Eccl̃iaſtes. 2º.
Cũcti dies eiꝰ laboribꝰ ⁊ erũnis pleni
ſũt nec ꝑ noctē q̄dē q̄eſcit. Vere mul-
tis miſeriis qꝛ corpis ⁊ aĩe ſilꝰ. qꝛ i pec
cato naſcitꝰ ⁊ fragili corpe ⁊ ſterili mē
te. Nullũ.n. aĩal natũ fragiliꝰ ē corpo-
re ipſo hoĩe. aĩa v̊o ſcĩa ⁊ v̊tutibus va
cua. Naſcitꝰ.n. aĩa nr̄a ſicut tabula ra-
ſa i q̄ nihil ē depictum ſm phm̃ i 3º de
aĩa. Breui viuens tpe. ⁊ iõ ſp cũ metu
s. mortis. Jac. 4º. Que ē vita veſtra ni-
ſi vapor ad modicũ parẽs. ⁊ deinceps
exterminabitꝰ. Et iſtud breue tēpꝰ ſp ē
icertũ. qꝛ neſcitis diē neq; horã q̄ dñs
vr̄ venturus ſit. Math. 24º. Quia igitꝰ
hõ nõ ↄſiderat hãc viliſſimã ↄditiõez
ꝑdit actũ prudētie. Et iõ nõ reſurgit
in vero iudicio ut reputet ex ſe nihil
hr̄e niſi miſeriã ⁊ caſũ. ꝟ d̾ ſe p̄ſumit ⁊
ſupbit. Et iõ ait Gregꝰ i moralꝰ. Con-
ſidēt hõ elatꝰ qd mereatꝰ i t̃ra ſi ãgelꝰ
a celo in t̃rã ꝓſternitꝰ. ſi illi pcē noluit
quē i celo i tãta gl̃a ſublimauit. ꝟ ille
Secũda miſia dr̄ offenſiõis. Non.n
ↄſiderat pctõr defectũ ſue offenſionis
cũ auferat ſibi ſũmũ bonũ oē meritũ
⁊ iducat ad et̃nũ ſuppliciũ. Et iõ qꝛ n̄
ↄſiderat hõ talia ꝑdit actũ prudētie ⁊
nõ reſurgit i iudicio vere mẽt cũ iſti
gatꝰ ad malũ q̄i nihil mali ſibi id e eue
niat ꝟ potiꝰ magnũ bonũ iudicat ſe ut
determiat illud malũ faciēdũ. Sz ut dic
dñs Ezech. 18º. Si auerterit ſe iuſtus a
iuſticia ſua. oẽs iuſticie eiꝰ nõ recorda
bũtꝰ. ſ. ad p̄miũ. ipſe i iniq̄tate ſua mo
rietꝰ. s. morte et̃na. Sup qbꝰ v̊bis dicit
Jeroꝰ. Hoc nob̃ ↄſiderandũ ē qꝛ cum
multa mala ↄmittimꝰ. ſine cã .i. vtili-
tate bona trãſacta ad mētē reuocamꝰ.
qꝛ i ꝑpetratiõe maloꝝ nl̃la dꝫ eē fidu-
cia p̄teritoꝝ bonoꝝ. d̾ pe. diſ. 4. c. hoc
nob̃. Tertia miſia dr̄ iꝑfectiõis. Nõ
enĩ cõſiderat pctõr defectũ ſui ꝑfectꝰ
Nõ.n. ſolũ deꝰ exigit a nob̃ ut vitemꝰ
malũ ꝟ etiã ut faciamꝰ bonũ. Nã i via
dei nõ ꝓficē ē deficere. Et iõ Jeroꝰ ad
Cellãtiã de recto mõ viuendi ait. Bt̃i
ſũt q̄ ita expectant ita illũ ſpeculãtur
diē ut ſe ab eo q̊tidie p̄parent q nõ de
p̄tita ſibi iuſticia blãdiẽtes ſm apl̃m
ꝑ dies ſingulos in v̊tute renouantur.
Quia igit peccator ⁊ negligẽs non cõ
ſiderat defectũ ſui ꝑfectus ꝑdit actũ
prudētie. ⁊ nõ reſurgit i iudicio debi-
to mētis i agendo. s. meliora ꝟ cõſue-
ta ſua mala mixta bonitate ⁊ antiqua
tepiditate. Et iõ ait Ber. in 2º liº de cõ
ſideratiõe. In conſiderãdo qualis ſis

ɔferēda sūt posterioꝛa ꝑoꝛibꝫ. ꝓfeced
ne ĩ virtute. sapīa ⁊ intellectu. in sua-
uitate moꝝ. an ab his forte qđ absit
defeceꝛ. Patiētioꝛ sis an ĩpatiētioꝛ so-
lito. iracūdioꝛ lenioꝛ ve. ĩsolentioꝛ aut
humilioꝛ. affabilioꝛ an austerioꝛ. exo-
quibilioꝛ an difficilioꝛ. pusillanimioꝛ
an magnanimioꝛ. serī⁹ magis aut plu-
sculū dissolut⁹. timoꝛatioꝛ aut forte fi-
dentioꝛ q̃ꝫ opoꝛtet. latus patet hic cam
pus in h̄ genē ɔsiderādi. Opoꝛtet. ĩno
tescat tibi zel⁹ tu⁹. clemētia tua. discre-
tioqꝫ moderatrix eaꝝ ṽtutū qualis vi-
delꝫ in domandis ĩiurijs sis. q̃lis in vl-
ciscēdis. q̃ꝫ ĩ vtroqꝫ ꝓuidus: loci modi
⁊ tēpoꝛis obseruatoꝛ. h̄ ille. Et sic patꝫ
ꝑma inconsideratio. s. ꝓpꝛie miserie.

Secūda incōsideratio dr̄ opationis
dīne. đ qua habet Ysa. 5°. Opa manuū
eius. s. dei nō cōsideratis. ꝓpꝛea duct⁹
ē populus. s. a diabolo p pctm̄. Et est
triplex dei opatio que non ɔsideratꝛ a
peccatoꝛibꝫ. Prima dr̄ opatio regens.
Secūda opatio deserēs. Tertia opera-
tio cognoscēs. Prima opatio dicitur
regēs. de qua dicit dn̄s Joh. 5°. Pater
meus vsqꝫ modo operatꝛ ⁊ ego operoꝛ
simul cū eo. Et loquitꝛ de ope regimīs
⁊ gubernationis mūdi quā sp̄ ⁊ conti
nue operatꝛ dans. s. vnicuiqꝫ creatꝛe qđ
sibi cōgruit ⁊ nulli deficit. sicut natu-
ra naturās q̄ non deficit ĩ necessarijs.
3° de aīa. Vn̄ Math. 6°. dr̄. Considerate
lilia agri quō crescūt. nō laboꝛāt neqꝫ
nent. ⁊ deus vestit illa talibꝫ coloꝛibꝫ
que cōgruūt eis. Peccatoꝛes aūt quia
nō ɔsiderāt hanc ꝓuidentiā dei ⁊ gu-
bernationē ꝑdūt actū prudētie. ⁊ nō
resurgūt ĩ iudicio recto mētis. q̄a per
astutias ⁊ fallacias ⁊ nimiā sollicitu-
dinē sibi ꝓcurāt tpalia q̄i p se ⁊ indu-
striā suā sibi possint ꝓuidē nō ex dei

gubernatiōe ⁊ dei ꝓuidētia. Pauit. n.
dn̄s populū suū q̄i ĩnumerabilē. s. 40
milia soli apti ad ꝑliū q numerati fue
rant in deserto vltra senes paruulos ⁊
mulieres. Vn̄ Eccl. 2°. dr̄. Respicite fi-
lij natiōes hoīuꝫ ⁊ videte q̄a null⁹ spe-
rauit ĩ dn̄o ⁊ derelict⁹ ē. Secūda ope-
ratio dei dr̄ deserēs. de q̄ hr̄ Ecclīastes
7°. Considera opa dei ⁊ vide q̄ꝫ nemo
pōt corrigē quē ille despexerit. Despi-
cit aūt quē deserit gr̄a sua. nullū autē
deserit deus nisi ꝑus ipse deserat eum.
Nā multa fecit de⁹ ꝓ ɔuersione iude.
Multa etiā fecit ꝓ cōuersiōe illi⁹ ꝑfi
iudeoꝝ. Multa etiā in p̄nti facit ꝓ cō-
uersiōe pctōꝝ. Sꝫ q̄a ipsi pctōres non
ɔsiderāt h̄. amittūt actū prudētie. Et
iō nō resurgūt ĩ iudicio vero mētꝭ ex-
istimātes ad placitū suū se posse corri-
gere. ⁊ minus alios emēdare. Tertia
opatio dei dr̄ cogscēs. de q̄ hr̄ Job 37°.
Sup oēs celos ipse deus cōsiderat. Et
ꝓv. 5°. Respicit deus viā hoīs. i. vitā ⁊
cōuersationē. ⁊ oēs gressus ei⁹ cōside-
rat. i. affect⁹. Hoc ɔsiderātes electi dei
q̄ꝫ sp̄ videat de⁹ cogitatiōes eoꝝ ⁊ opa
sibi cauēt ne oculos dīne maiestatꝭ of-
fendāt. sicut ⁊ q̄lıqꝫ seru⁹ q scitet se a
dn̄o suo optīo ⁊ sapientissimo intueri
diligentꝛ attendēt ne id qđ illi displi-
ceret pagēt. Et Jero⁹ de pnīa dis. 1. c. ⁊
venit. inq̄t. Oīa q̄ faciūt scī in cōspec-
tu dei faciūt. siue comedāt siue bibāt.
peccatoꝛes autem fugiūt a facie dei. si-
cut dr̄ de Cayn. Gen̄. 4°. q̄ꝫ p⁹ homici-
diū ⁊ desꝑationē egressus ē a facie dei.
Et iō q̄a pctōꝛes nō cōsiderāt q̄ꝫ deus
videat opa eoꝝ q̄i nō curās. nō resur-
gūt in iudicio mētis ad vitandū pctā
ꝫ potius cum q̄busdā infidelibus di-
cūt. Quid nouit de⁹? ⁊ quasi p caligi-
nem iudicat. nubes latibulum ei⁹. nec

nra ↄsiderat. ut scribit᷑ Job.22° ca.° ☧.
Tertia incōsideratio pncipalis dicit᷑ ↄuersationis aliene. Ↄ̄ quā ait apl's ad Phil.2°. Nō q̄ sua sūt singuli ↄsiderā-tes.s.tm̄ ꝫ que alioꝝ. Et.i.Pet.2°.hr. Ex bonis opib⁊ vos ↄsiderātes glorificent deū ī die visitatiōis sue. Debet aūt triplex eē consideratio circa alios cui⁹ ↄtrariū.s.īconsideratio vitiū est. Prima dicit᷑ regulās. Secūda imitās. Tertia excitans. Prima ↄsideratio dicit᷑ regulās. Debet siqdē p̄latus dili gent᷑ ↄsiderare ↄuersationē subditoꝝ suoꝝ ⁊ examiāre ut regulare ipsos pos sit ⁊ corrigere valeat eoꝝ errata. Vn̄ ꝓ.27°. Diligent᷑ agnosce vultum pecoris tui.⁊ oēs greges tuos ↄsidera. Vnde ī hui⁹ figurā dicit᷑ Leuit.13°. de leproso. Considerabit eū sacerdos.qa si apparēt ī eo signa manifesta lepre debet eū separe a ceteris ne alios īficiat. Vn̄ Iero⁹ 24.q.3.c. resecāde.ingt. Resecāde sūt putride carnes. morbida ouis a caulis est repellēda ne totū corp⁹ corrūpat᷑ ⁊ grex īficiat᷑.h ibi.⁊.C de pe.l.ne qs.⁊ ī Auten.de nō alie.aut permu.re.eccle.§.qa vo.oī. Vn⁹qsq ꝓ crimīe quo fuerit dephensus modū ↄgrue seueritatꝫ excipiat.⁊.ff.de offi. psi.l.3.⁊ ꝺ offi.ꝓ ↄsul.l.ↄgruit.dī.Cu rat is q ꝓuincie p̄est malis hoib⁊ purgare ꝓuinciā suā.nā trāsgressiōis vlto fit ceteꝛ interdictio delinquēdi.ff.ꝺ penis.§.fi.l.aut facta.Et ideo in Auten.de manda.pnci.l.festinabis.scri bit᷑.Talē vo p̄bebis temetipsū oībus publice ⁊ ꝑuatim ut terribilis sis delinquentib⁊ ⁊ indeuotis.mansuetissimus aūt placidis ⁊ deuotis.paternam eis exhibens ꝓuidentiā.h ibi. Considerare etiā debet supioꝛ p̄lat⁹ non suā vtilitatē ꝫ cōem.p3.C.ꝺ cadu.tollen.

l.vnica. Sꝫ pctōres nō ↄsiderant h in subditis suis.⁊ iō pdūt actū prudētie nec surgūt ī iudicio mētis ad recte iudicandum ⁊ disponendū de eis. Quapꝓpt᷑ cū eis corruūt in malū. sicut Hely cū filijs suis.i.Regl.3°.et 4°.37.dis.c.legant.et.47.dis.in.§.necesse.ex de sy.c. lꝫ Hely. Secūda ↄsideratio circa alios dī imitās.qa.s.debet hō ↄsiderare ↄuersationē bonoꝝ ad imitandū.⁊ p maxime vitā xp̄i.qa ut ait Aug⁹. Oīs xp̄i actio nr̄a ē instructio. Vn̄ apl's ad Heb.3°. ingt. Cōsiderate frēs pōtificē ↄfessiōis nr̄e Ihm q fidelis ē ei q fecit illū.s.deo ad exequēdū oēs volūtates ei⁹. Plꝰ.n.mouēt exempla q̄ vba. Et ꝫm Lactantiū. Hoies malūt exēpla q̄ vba.qa bn̄ loqui facile est. p̄stare aūt difficile. Vn̄ q̄uis Aug⁹ audisset doctrinā bonā bti Ambrosij p̄dicātis ex q̄ ab errore manicheoꝝ erept⁹ ē.tn̄ ad plenā ↄuersionē ei⁹ ⁊ ad sumendū religionē xp̄ianā magis mouit ↄsideratio Antonij heremite ⁊ Simpliciani: cū quo ↄtulit de factis suis ⁊ etiā victorini.cui⁹ exemplū Simplician⁹ sibi ad imitādum induxit. Vn̄ eccl'ia orat. Sanctoꝝ tuoꝝ ad meliorem vitā nos ꝓuocēt exēpla. Sed īpij ⁊ pctōres nō ↄsiderāt eoꝝ vitā nisi forte ad curiositatē uel detractionē. iux᷑ illud p̄s. Cōsiderat pctōꝛ iustū: ⁊ q̄rit mortificare eū. Magl.n. ↄsiderāt ↄuersationē maloꝝ ad imitandū.iō male iudicant de agēdis ꝫm cōem errorē. Tertia ↄsideratio dicit᷑ excitās.qa.s.debꝫ hō cōsiderare vitā p̄uoꝝ. ut ex his q̄ faciūt ꝓpt᷑ mundū hō excitet᷑ ꝓpt᷑ deū ↄsiderādo q si tantū fit ꝓpt᷑ pctm̄ vnde seqt᷑ mors etna.qd fieri debeat ꝓpt᷑ deū vnde seqt᷑ sūmū p̄miū. Vn̄ ī p̄s. Oculis tuis ↄsiderabis: ⁊ retributoꝫ pctōꝝ

videbis. qs.s.finis eorum mors est. Vñ Iere.2°.or. Trāsite ad insulas 7 videte si factū ē huiuscemōi. si mutauit oēs deos alienos: 7 certe ipi nō sūt dij. Popul⁹ vo meus mutauit gloriā suā i idolū. Obstupescite celi sup h. 7 porte ei⁹ desolami vehemēter. h ibi. Idolū dici pōt oīs creatā quā qs sup deū diligit ut pecūia. delectatio carnis. potētia 7 h⁹mōi. nā 7 auaritia ē idolorū seruit⁹. Si g pctōres creaturā mūdi tāto desiderio afficiūt 7 inseruiūt ut videant p dñs hēe. qd vo fieri oz p vero deo 7 cultu ei⁹! Et sic pz quāta ɔsideratio debet eē in creatā que oīo deficit in hoībus carnalib⁹ 7 luxuriosis p cecū illū a natiuitate i euāgelio hodierno Ioh.9° ca°. figurat. Iō tales imitēt ipsuz qui lauans se ad natatoria syloe p mandatū xpi visū recepit. que lotio fit moralit in ɔfessiōe 7 ɔtritione. Sed ipi nō existimātes bona que vident tali vitio cecati. non surgūt in iudicio vere prudētie ut puideat sibi i futurū p bona merita sicut facit formica. de q scribit pv.6° ca°. que parat i estate cibū 7 ɔgregat i messe q comedat. Ita 7 hoīes in pnti vnde habeāt ad viuēdū i alio seculo i gloria sempitna. Ad quā nos dñs cōducat p actū prudentie 7 ɔsideratiōis ad gaudendū i secula seculoz. Amen.

Feria qnta p⁹ quartā dñicā i qdragesima. de amore ppo siue sui alia luxurie filia Sermo 69⁹

Omne quod est i mūdo zc. Iterū ubi s. In supiori sermōe frēs carissimi tractatum est de inconsideratione alia luxurie filia: ordinate procedendo sequit tractare de amore priuato etiā ipsius luxurie pgenie. Nam sm apsm.1. ad Thimot.6° ca°. radix ē oīuz maloz. qa ab ipso oē pctm trahit nutrimentū 7 fomētū. Nā sm sniam sacroz doctorū. radix pcti siue mali q circa pctm dicit libidinis pnitatē triplicit pōt sumi. s. generaliter. coīter 7 generalissime. p generalit cū dicit q duplex ē radix malorū. s. amor male inflāmans. 7 timor male humilians. Amor est respectu boni. timor vo respectu mali. d qb⁹ aliqd dicet inferi⁹.
2° vo coīter siue min⁹ gnālit. 7 scdm h dicit q triplex ē radix iuxta pdictū vbū Iohis apli. Oē qd ē in mūdo zc. Et h p ɔpatione ad triplex bonū. videlz ad bonū inferi⁹. interi⁹ 7 exteri⁹.
3° aūt generalissime. 7 hoc ē qd apls ait i pdictis vbis. Radix oīuz malorū ē cupiditas. i. amor ppri⁹ 7 puat⁹. De quo i psenti sermōe tractare cupiētes ut ɔsueto modo psequamur. tria iterū notabim⁹. quoz
Primū dicet filiatio.
Secundū vo declaratio.
Tertiū aūt detestatio.

Pars pma hui⁹ sermōis. in qua declarat qd sit amor ppri⁹. 7 quō a luxuria pcedit.

Primo igit in isto sermōe circa amorē ppriū q sit iniquitas luxurie filia dubitat multū. qa dicit Aug⁹ q fūdamentū ciuitatis diaboli ē amor sui. g magis debet assignari filia supbie que ē initiū oīs pcti q luxurie. Ad hoc rñdet sm Alex. d ales ubi s. q amor sui sumit large pro adherētia qua hō se diligit i ordinate

plus q̃z debet ut plus q̃z deū. 7 sic amor
sui est fundamentū ciuitatis diaboli.
Vñ Aug⁹ in li° de salutarib⁹ documē-
tis ait. Heu q̃z miseri sum⁹ si h̃ crede-
re nolum⁹. 7 ab amore hui⁹ seculi no-
strā mētē nō reuocam⁹ dū ꝑpetualit̃
ista tenere nō possumus. 7 illa ꝑ secu-
ritatē amittimus. qd faciem⁹! qd age
mus! lugendū nob̃ ē si regnū ꝓmissū
ꝑdam⁹. Sumit̃ etiā amor sui stricte ꝓ
amore q̊ hō inordinate diligit se q̃tuz
ad suū inferius. i. carnē. 7 sic ē filia lu
xurie. Nā luxuria ē q̃ maxīe inclinat
aīam ad amorē carnis. Qd̾ reph̃ēdit
Aug⁹ in libro 50. omel̃. omelia 28. di.
Quid amas qd̾ ad tēpus durat. Aut.n
subduceris illi. aut id subducit̃ tibi. 7
cū fueris tu subtractus ꝑrit amor. cū
subtrahit̃ qd̾ amas. ꝑrit qd̾ amasti.
Vbi g̊ aut amor ꝑijt aut qd̾ amat̃ non
ē amādū. s̃ qd est amandū. qd̾ pōt eē
nobiscū in etnū. h̃ ille. Et sic pꝫ pmū
d̾ amore sui. pateq; ps ꝑma h⁹ s̃monis

Pars secūda hui⁹ s̃monis. in qua de-
darat̃ ꝙ dr̃ simode sumit̃ amor ꝓpri⁹.

Ecūdo ī isto sermōe declarat̃
s̃m Tho. scd̾a scd̾e. q. 25. arti
7°. ꝙ hō dicit̃ aliquid esse du-
plicit̃. Vno° s̃m ei⁹ naturā 7 substā-
tiam. 7 s̃m h̃ oēs existimant s̃m bonū
cōe se esse qd̾ sūt. i. ex aīa 7 corpe ꝯpo-
sitos. Et sic hoies boni 7 mali diligūt
seipsos inq̃tū diligunt esse ipsoꝝ. qd̾
nāle est. 2° mō dicit̃ hō aliqd esse s̃m
ꝑncipalitatē. sicut ꝑnceps ciuitatis di
cit̃ ee ciuitas. sic aūt nō oēs existimāt
se eē id qd̾ sūt. ꝑncipale.n. in homine
ē mens rōnalis. scd̾ariū ē nā sensitiua
7 corpalis. quoꝝ ꝑmū apl̃s noīat īte-
riorē hoīem. secūdū ṽo exteriorē. 2. ad
Cor. 4° ca° di. Licꝫ is q foris ē nr̃ hō cor-
rūpat̃. s. corp⁹. tn̄ is q nr̃ ē hō interior
renouat̃ de die in diē. i. mens rōnalis.
Bonū aūt existimāt principalē in se-
ipsis rōnalē naturā siue interiorē ho-
minē. vñ s̃m hoc existimāt esse quod
sūt. Et hoc ē diligere seipsū. qd̾ ꝑcipit̃
ex q̊ ꝓ dilectiōe ꝓximi ponit̃ ꝓ exem-
plo. ut dr̃ Leuit̃. 19°. Diliges amicum
tuū sicut teipsū. pꝫ Math. 22°. et Luce
x°. 7 h̃ ꝑtinet ad ṽtutē caritatis. Et iō
amor quo pctōres amāt seipsos. i. s̃m
corpus 7 sensualitatē ē pctm̄ 7 cā mul
toꝝ maloꝝ. Vñ Aug⁹ inqt. Oīa pecca-
ta ꝓcedūt aut ab amore male inflam-
mante aut a timore male humiliante.
Mali igit̃ existimāt ꝑncipalē esse ī eis
naturā sensitiuā ut corp⁹. Vñ nō rec-
te cog̊scētes non vere diligūt seipsos.
qa nō s̃m illud qd̾ vere ē ꝑncipale in
eis. i. s̃m mentē rōnalem. Et ideo iste
amor sui triplex dr̃. Prim⁹ dr̃ nālis.
2⁹ venialis. 3⁹ ṽo crimīalis siue radi-
calis. Prim⁹ dr̃ naturalis. videlꝫ cum
qs vult sibi bonū qd̾ cōgruit ei. 7 talis
amor debit⁹ ē. Vñ 7 Luce x° ca°. prece-
ptū nature īsinuat̃ cum dicit̃. Diliges
ꝓximū tuū sicut teipsū. g̊ ex lege nat̃e
ꝑsupponit̃ ꝙ qlibet diligat semetipsū.
ad cui⁹ exemplū dꝫ diligē ꝓximū suū
7 talis amor ꝓpri⁹ s̃m Aug. ꝑcipi nō
oportuit ī scriptura. qa hoc īest hoī a
natura. ꝓpter qd̾ in primis diligit hō
seipsū. 2⁹ aūt amor venialis dicit̃. s.
cū hō īordinate diligit semetipsū s̃ ni-
hilomin⁹ citra deū. 7 talis amor vēiale
pctm̄ ē 7 stat cū caritate. 3⁹ ṽo amor
dicit̃ criminalis. 7 hic aīam perducit
vsq; ad cōtemptū dei. sicut. ī. patebit.
Et hic ē amor de quo apostol⁹ in pre-
dicto verbo ait. Radix enim omniuz
malorū scilicꝫ tam pene q̃z culpe tam

angeloꝝ q̃ȝ hominū est cupiditas. Hic
siqdem amor sui est omniū peccatorū
causa ⁊ origo. nō tm̄ causa propinqua.
Proinde Aug⁹ sup ps. 74°. īqt. Duas
ciuitates duo faciūt amores. Ciuitatē
ierl̄m facit amor dei vsq̄ȝ ad ɔtēptū sui.
Ciuitatem babylonem facit amor sui
vsq̄ȝ ad ɔtemptū dei. Et subdit. Interro
get se qsq̄ȝ qd amet ⁊ īueniet vnde sit
ciuis. Ex his igit̃ fm Alex. de ales. pȝ q̄
amor sui inordinat⁹ oīuȝ pctōꝝ causa
⁊ pncipiū ē cū sit ɔuersio ad cōmuta-
bile bonū. Qd etiā testat̃ apl's. z. Thi-
moth. 3° ca°. di. Instabūt tpa piculosa. ⁊
erūt hoīes seipsos amātes. Et subdit.
Cupidi. elati. supbi. blasfemi. parēti-
bus nō obediētes. īgrati. scelesti. sine
affectiōe. sine pace. crimīatores. incō-
tinētes. īmites. sine benignitate. pdi-
tores. pterui. tumidi. voluptatū ama
tores magis q̄ȝ dei. hn̄tes qdē speciem
pietatis. ɔtutē aūt ei⁹ abnegātes. hos
deuita ⁊c. Hoc sentit Alex. de ales. I z°
q. 49. Et sic pȝ ps secūda hui⁹ fmōis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̄ decla-
rat̃ amorem ppriū esse detestandum
tribus vijs.

Tertio ī isto sermone q̄ȝ sit de-
testādus amor ppri⁹ pbatur
triplici respectu ⁊ cā. p̊ quia
deo īimicat̃. z° qa pximo inuriat̃. 3°
qa ī vitio multiplicat̃. p̊ igitur dico
q̄ detestādus ē amor ppri⁹ qa īimicat̃
deo. Vn̄ Apoc. 13°. mystice figuratur p
Johem dicentē. Vidi de mari bestiam
ascendentē. i. amorē ppriū p bestiā fi-
guratā. habentē capita septē. i. trans-
gressionē septē pctōꝝ mortaliū. ⁊ cor-
nua decē. i. transgressionē decē pcep-
toꝝ. ⁊ sup cornua ei⁹ decē diadema-
ta. i. gloriationē de malitia ppa. Unde
ɔficetur ī tali illud ppheticū. Quid
gloriaris ī malitia q potēs es ī iniqta-
te. Sicut. n. ɔfusio de peccato ītitiū est
salutis: sic de malitia gloriari ɔsūma-
tio ē pditiōis. Proinde Jero⁹ ait. Ni-
hil tātū deo displicet sicut ceruix ere-
cta post peccatū. Et iō sequit̃. Et sup
septē capita noīa blasfemie. Nam iste
amor plen⁹ ē blasfemiis. Hui⁹ modi. n.
hoīes oēs grās atq̄ȝ bona q̄ habent ex
deo sibi ipsis ascribūt tāq̄ȝ ipsi aucto-
res sint pprioꝝ bonoꝝ. Mala aūt que
hn̄t imputāt sūmo deo tanq̄ȝ ipse qui
solus ē bonus auctor sit maloꝝ. Et iō
de talibȝ ppha inqt. Fructū eoꝝ d'ra
s. viuētiū. pdes. ⁊ semē eoꝝ a filijs ho
minū. i. a bonis ne cū eis fiāt heredes.
Nā qa hic cū bonis nō seminauerunt
illic nō metēt eternos fructus. z. Cor
9°. Qui parce seminat. parce ⁊ metet.
Et q seminat in benedictionibȝ de be
nedictionibȝ ⁊ metet. Et alibi idē p-
pheta ait. Eūtes ibant ⁊ flebāt mitē-
tes semīa sua. Veniētes aūt veniēt cū
exultatiōe portātes manipulos suos.
Et ideo addit. Om̄ declinauerūt in te
mala. s. ⁊ sibi bona. qd ē deū blasfema
re. Nā ubi debet qlibet deū habere ut
vltimū finem. qa vere ē vltimus finis
oīuȝ ad quē alij fines reducēdi sūt: p
amorē sui hȝ talis seipsū ut vltimū fi-
nē. Et sic fruit̃ seipso ⁊ vtit̃ deo. que ē
sūma puersitas fm Aug. s. vti fruen-
dis ⁊ frui vtendis. Amat. n. se ut gau-
deat fm sensualitatē nō curans deum
offendere ut ei placeat. Hic vtitur deo
quo frui debet. quia non amat deum
propter se sed ut de⁹ ei prosperetur ⁊
benefaciat. Et hͦ est scd̄m Franciscū de
maronis ī conflatu di. pma. s. vti fru-
endis maior puersitas q̄ȝ frui vtendis

Insup tales illas cōditiōes vere amicitie quas debēnt habē cū deo ⁊ cū ratiōe ad seipsos. ꝟm sensualitatē habēt nō ꝟm ratiōeꝫ. Apparet h̄ ꝑ illa qnqꝫ q̄ sūt vere amicitie ꝟm phm̄ i 9° ethicoꝝ. p̊ amicus vult suū amicū esse ⁊ viuē. 2° vult ei bona. 3° ad h̄ laborat ut opetur. 4° cōuiuit ei delectabilit̄. 5° concordat cū ipso eiusdem delectatiōis ⁊ ꝯtristat̄ cū eo. Mali aūt hoīes amantes se nolūt facere integritatē mentis ꝟ corpis ⁊ vite sensualis. 2° nō appetunt mentis spūalia bona ⁊ dei gl̄iam ꝟ corpi delectabilia. 3° nō opant̄ nec laborant ꝓ ꝟtutibꝫ acqrendis ⁊ ad honorē dei ꝟ ad delectandū corp⁹. ⁊ ꝓpt̄ h̄ sustinent magnos labores ⁊ picula. ut pꝫ in furtis. adulteriis q̄ ꝑpetrātur ⁊ aliis malis. 4° nō est eis delectabile redire ad cor ⁊ ꝯuiuē mēti gaudiose. ⁊ h̄ iō. qa iueniūt ibi mala et pn̄tia et ꝑterita pctōꝝ ⁊ futa penaꝝ q̄ horrēt. nec gl̄iant̄ cū deo loq in orōnibꝫ ⁊ lectionibꝫ ꝟ gaudēt ⁊ cōuiuūt delectabilit̄ cū sensualitate ꝑ in h⁹mōi ꝗrētes ꝯsati q̄ sensibꝫ sint placibilia. 5° non sūt sibi ipsis ꝯcordes rātiōi ꝟ ꝓpt̄ ꝯsciētiā remordētē. nec cū volūtate dei ꝟ bene cōcordes cū appetitu sensitiuo qn̄ obedientes ei sequūt̄ appetitū suū. Et qa ꝑmaxime luxurie īpudice dediti amāt se ꝟm sensualitatem. cū illa maxime absorbeat ratiōnē. Iō dicitur iste amor sui filia luxurie. Et ut ī aliis ⁊ cū aliis viciis repiat̄. ad hūc amorē suū ꝑtinē videt̄ seu ꝓcedit ab eo prudentia carnis. De q̄ dicet̄ ī tractatu de gula. De qua etiā dīc aplus ad Ro. 8°. Prudētia carnis īimica ē deo. Prudētia carnis legi dei ꝟbiecta nō ē. Et sub prudētia carnis includit̄ etiā prudentia mūdi. De q̄ Luce 16°. dr̄. Filii hui⁹ seculi prudentiores sūt filiis lucis. Et Baruch 3°. Filii agar q̄sierūt prudentiā q̄ de t̄ra ē. Confirmat q̄si oīa Aug⁹ 15° de ciui. dei. ca° 22° dī. Tpalia ⁊ carnalia bona. bona dei sūt. ⁊ ꝓpterea largit̄ ea etiā malis ne magna videantur bonis. ⁊ ne deserto magno bono ⁊ bono ꝓpo labant̄ ad bonū mīmū. nō bonis ꝓpriū ꝟ bonis malisqꝫ cōe. Et ifra. Creator aūt si veracit̄ amet̄ h̄ ē si ipse nō aliud ꝓ illo qd̄ nō ē ipse amet̄: male amari nō pōt. Nā ⁊ amor ipse ordinate amādus ē quo bn̄ amat̄ qd̄ amādū ē ut sit in nob̄ ꝟtus qua viuit̄ bn̄. Vn̄ mihi videt̄ q̄ diffinitio breuis ⁊ vera ꝟtutis ē in ordine amoris. h̄ ille. 2° detestādus ē amor sui inordinat⁹. qa ꝑ ipsū īiutiat̄ qs ꝓximo multiplicit̄. Nā qa nimis amās seipsū multa q̄ superflue expendit ꝓpt̄ delitias suas subtrahit paupibꝫ. Et qs tam īiust⁹ inqt Amb° q̄ꝫ q multoꝝ subsidia suas diuitias parat. dis. 47. in. c. sicuti. In q̊ magis adh̄ delinquūt clerici q bona sua ⁊ reddit⁹ ecclesiaꝝ q̄ sūt pauperū ultra suā nccītatē ꝯuertūt ī delitias carnis. Contra q̊s inqt Iero⁹. Nat⁹ ī tugurio ꝯc. 12. q. 2. c. gl̄ia epi. Et iō loqt̄ ī ꝑsona eoꝝ Ber. in quodā ꝟmone dī. Clamāt nudi. clamāt famelici ⁊ ꝯqrūt̄ de clericis dī. Nob̄ fame ⁊ frigore miserabilit̄ laborātibꝫ. qd cōferut tot multa dolia. tot ornamēta. tot pallia extensa in porticis ul̄ plicata manicis! Nostꝝ ē qd̄ effūdit. Nōne crudelit̄ nob̄ subtrahit̄ qd̄ inanit̄ expēdit! Et nos dei plasmatio ⁊ nos xp̄i sanguine redempti sum⁹. Vita nr̄a cedit vob̄ in superfluas copias. nostri necessitatibꝫ detrahit̄ qcqd vr̄is vātatibꝫ accedit. h̄ ille. Totū hoc ꝓcedit ex amore nimio sui. Caritas. n. nō q̄rit q̄ sua sūt. ait aplus

i.ad Cor.13.c°.s.tm̄ sēetiā q̄ alioꝝ. sicut p3 de Alexādro mag° q noluit sol⁹ bibere. Ex amore isto sui nimio etiam multe oppssiões. iniusticie. pdatiões 7 adulcia ppetrāt̄. Pꝫ exēplū de Dauid 2. Reg.12°. Unde etiā fili⁹ ei⁹ Amon ɔstupuit germanā nisi ,ppt amorē ,p,priū. Unde Nēbroth cepit eē robust⁹ venator hoīuꝫ. i. oppssor nisi ex amore sui. Vn̄ Romul⁹ solus occiso germano voluit pm⁹ obtinē regnū romanorū. Mari⁹ 7 Sylla pluries cōsulatū. Juli⁹ cesar demū impiū multis iniuriis 7 stragis ,plioꝝ nisi ex sui amore. Vn̄ 7 Plato dicit ciuitatem illam bn̄ regi ī q̄ qs ,ppr̄ios nescit affectus .i. amorē ,ppriū. Ad hͦ faciūt plura q̄ dicta sūt s̄ ī tractatu de discordia. Ferox est igitur iste amor atq3 crudel', qa fert' more ferarū motu dei ratiōe priuato. ab hoīb9 aīo 7 moribꝫ desidet. magis autē cōtradicit. Et ut multas ei⁹ crudelitates ī breui ɔcludā. Hic fer⁹ amor effrenato aīo viuit ɔ̄ insontes. īdulgē nō nouit. fingit qn̄q3 pacē: ut exosū. incautū. insallabilē trucidet. nō placat' muneribus nō acqescit pcibꝫ. gaudet sanguine in certamine fuso. hilarescit cū audit homines ī hoīes seuiētes. sp noua machinat' tormēta. nec satiat' in alioꝝ penis. nihil pendit hoīs vitā. sine lite causaꝫ ingrit. ferit. 7 ɔtabescit aīo si nō ferit. 7 nō cruciate: cruciat⁹ est illi. ad pericula se ,puū facit. dolet si ab hoīe mala cauent'. maledicit oēm percutientē ī cassū. bn̄dicit aūt qui signāt' ōberati. nūq3 expedite nisi ad malū ɔsulit. ei⁹ ligat lingua in cōsilio bono. crudelibꝫ benign⁹ ē. piis vō aīo crudelis. afflictione afflicto. desolationē desolato delectat' inferre. viduaꝝ. pupilloꝝ. egenoꝝ. spoliatorū. iniuste passoꝝ causam audire nō pōt. cōpati nescit. 7 lachrymis placati atq3 incuruari oīo nō nouit. nāē atq3 sacro ɔtēnit deferre. Fera v̄ba fert in lingua amor iste fer⁹. s̄ interdū suauis ut feri⁹ feriat. fer⁹ iste 7 ipius amor dū furit generis ,ppinqtatē abhorret. nō subuenit. horrea necessitatis tpe claudit. īnocentiā cedit. dilaniat. percutit. expoliat 7 cecidit. Deniq3 h⁹ feri atq3 crudelis amoris ī veteri testō 7 ī histor̄iis gentiliū multa repiūt' exempla. Sed nulla ,pfecto peiora q̄ que a xpianis facta sūt 7 fiunt. Cōsideremus tyrānides. pnalitates. sectas. latrocinia. pdatiōes. saccomānos. incēdia. homicidia. ,pditiōes. puellaꝝ 7 feminaꝝ deflorationes 7 violationes. sacrilegia monachaꝝ. incēdia ecclīaꝝ. dispsiones ,pplioꝝ 7 patriarū. 7 ɔsilia que nr̄is tpibꝫ facta sūt. Et ītelligem⁹ q̄ hͦ oīa ex ferocitate 7 atrocitate ,ppri̇ amoris exorta sūt ut iam de xpianitate 7 maxīe de italia videat' ,puidisse Dauid cū ait. Singularis fer⁹ i. ,ppri⁹ amor seu ,puat⁹. depastus ē eā.

ꝫ detestādus ē amor ,ppri⁹. qa per amorē sui nimiū pctā multiplicātur. Tales .n. de facili transgrediūt' omnia mandata dei cū sint gula sensualitati. se nō posse ieiunare affirmāt. incantationes. diuinatiōes 7 diuersa sortilegia seq nō curant 7 facē q̄ ɔsequantur sanitatē corpis sui qd̄ inordinate amāt. Si ī clero sūt. diuina officia deuitāt. ab omibus suis lanā 7 lac tequūt oī cū diligētia. de aīabꝫ aūt paꝝ curāt. Si ī religione. ɔ̄ cerimoniis nihil sollicitant de coītate paꝝ. dū eis bn̄ sit. Hic amor sui ē ille de quo xp̄s Joh.12°. ait. Qui amat animā suā sensitiuā volēs satisfacē appetitui sensitiuo suo. pdet animā ītellectiuā mortalicia incurrēdo.

Ponit sāt apls. z. ad Thimo. iiiᵒ q ma
la puenīāt ex amore sui .ii. Erūt i no-
uissimis tpibꝫ hoīes seipsos amantes.
cupidi. elati ꝛc. Ubi dic glo. btī Tho.
Radix totius iniquitatis est amor sui
ipsius. s. scdm sensualitatem. Sed tñ
aliqñ i vita presenti pmittit deus ta-
les ad magnas miserias deuenire. Nar-
rat Petrꝰ damianus q dux Venetiaꝝ
Cōstātinopolitane vrbis hēbat vxo
rem q̄ tam tenere ꝛ delicate viuebat ꝛ
tam voluptate artificiosa se mulcebat
ut se cōibꝫ aqs dedignaret abluē. Cu-
biculū eiꝰ tot aromatibꝫ redolebat ut
etiā auditu sit incredibile. Sꝫ dñi adhī
viuēt vibrato supeā iudicii mucrone
cōputruit oē corpus ita q totū cubi-
culū intolerabili fetore opleret. Nul-
lusqꝫ illā ferre potuit nō sertuꝰ nō fua
vix vna ācilla sola i eiꝰ fuitio remāsit
q tñ rapti accedēs cicius recedebat.
Diuꝰ hō lāguore decocta ꝛ miserabilꝛ
cruciata amicis q̄qꝫ letātibꝫ diē clau-
sit extremū. Et iō exēplū huiꝰ habet
i euāgelio hodierno Luce 7ᵒ ca. d adō
lescēte defūcto. Nā ibat Ihs i ciuitatē
q vocat Naym qd interpretat fluctuas
siue cōmotio. ꝛ ibāt cū illo discipli eiꝰ
ꝛ turba copiosa. Cū aute appropinq-
ret porte ciuitatis: ecce defūctꝰ efferre-
bat filꝰ vnicꝰ mris sue. Et reqre ibi.
p quē defūctū figurat iuuenis spualr
i luxuria defunctus ꝛ amore, ppo alli-
gatꝰ. Rogemꝰ g oīpotētē deū sicut ro-
gauit xpm hꝰ misera mrē defuncti. ut
ocedat nobꝫ grām a luxuria desurgēdi
ne amore iordinato ꝛ, ppo decepti bo-
nis pntia nimiū appetamꝰ. ut ad illam
supnā glām ad quā oēs cōditi sumꝰ
ꝛ, ppē quā redepti fuimꝰ. feliciꝛ puē-
nire valeamꝰ: ubi oīpotēs deꝰ pater ꝛ
filꝰ ꝛ sp̄us sctūs viuit ꝛ regnat i secula
seculoꝝ. Amen.

Feria sexta pᵒ q̄rtā dnicā in q̄dragesi
ma. de amore seculi alia pessima luxu-
rie filia. Sermo 70ᵘ

Nunc quod

est i mūdo ꝛc. Jeꝛ ubi s.
Postq̄ i superioribꝫ tractus
carissimi tractatū ē d amo
re sui seqꝛ ogrue ꝛ cōueniēr tractare
d amore pntis seculi. q etiā siqtas po-
nir s Greg. ut dictū est s filia luxurie.
Et videt i hō ōsistē q hō nimis afficit
ad vitā pntē, ppter delectatiōes q ha-
benr ex rebus mūdi. Et qa inī eas ma
xime delectatiōes sunt venerre. iō po
nir amor pntis seculi eiꝰ filia. Et cum
tam iordinate qs afficit ad mūdū seu
ad pntem vitā in mūdo, ppē delectabi-
lia eiꝰ q̄d fruitur eo ponendo. s. hic sua i
vita pnti cupiens i mūdo ppetuari. nil
curās d supna felicitate. illud mortā-
le ē ꝛ multis viciis ōmixtū. Et de hō itel
ligit illud. i. Joh. zᵒ. Qui diligit mū-
dū nō ē caritas pris i eo. Et illud Jac.
4ᵒ. Quicūqꝫ voluerit amicꝰ eē huiꝰ se-
culi. inimicꝰ xpi ōstituet. Qd ōfirmat
Augꝰ sup pma canonica Joh. omel. z.
di. Duo sūt amores mūdi ꝛ dei. Si mū
di amor habitet. nō est q dei amor in-
tret. Recedat amor mundi ut inhabi-
tet amor dei. qa melior accipiet locū.
hō ille. De q amore seculi tractātes. qa
ut ait Johes. Oe qd e in mūdo ꝛc. i ut
ordine ogruo, pcedamꝰ tres cōsidera-
tiōes faciemꝰ tribꝫ ronibꝫ, pbātes q iste
maledictꝰ mūdꝰ q totꝰ positꝰ ē i mali-
gno nō ē diligēdus neqꝫ amandus.
pᵒ rōne vanitatis ꝛ defectibilitatis.
zᵒ rōne miserabilis vilitatis.
3ᵒ rōne inique culpabilitatis.

Pars pͥma hui⁹ ſmonis. in q̄ ponit̃ q̄ iſte mūdus nō eſt diligēdus ratione vanitatis ⁊ defectibilitatis.

Rimo igit̃ ī iſto ſermōe dico
q̄ nō ē diligēdus mūdus ſm
doc. Joh. i. canonica. ca° z°. di.
Nolite diligere mūdū neqȝ ea q̄ ſūt in
mūdo rōne. s. vanitatis ⁊ defectibili-
tatis. qa deficit mūd⁹ ⁊ tranſit cū oībꝫ
delitijs ſuis. qđ pbat̃ tripl'r. pͦ aucto-
ritate. z° exēplaritate. 3° expimenta-
lit̃. pͦ dico q̄ pbat̃ auctoritate mū-
dū trāſire ⁊ deficē cū oībus delitijs ⁊
pompis ſuis. auctoritate veteris teſtī.
auctoritate noui teſtamētī: ⁊ auctori-
tate dictorū xp̄i. pͦ pbat̃ auctoritate
veteris teſtī. Nā Job zo. ca°. dr̃. Hoc
ſcio a pͥncipio ex q̄ poſit⁹ ē hō ſup trā
q̄ laus ipioꝝ breuis ⁊ gaudiū ypocri-
te ad īſtar pūcti. Si aſcēderit vſqȝ ad
celū ſupbia ei⁹: ⁊ caput ei⁹ nubes teti-
gerit. q̄ſi ſterqliniū in fine pdet̃. h ibi.
Ubi nota q̄ iſte mūd⁹ vere dr̃ ypocri
ta. qa ſm apparentiā exſtiorē videt̃ bo
nus. ſ ſm vei ṽitatē ē mal⁹ ⁊ plen⁹ mi
ſeria ⁊ neqtia. Gaudiū etiā ⁊ delecta-
tio ei⁹ ē ad inſtar pūcti q ē qđ indiui-
ſibile. Nā de p̄teritis delectationibus
nihil habes ſicut nec de p̄terito tēpo-
re niſi reatū. de futo nihil obtines. So
lū ḡ nūc inſtans habes qđ ſubito trā-
ſit. Un̄ etiā idē Job z1° ca°. ingt. Tenēt
tympanū ⁊ citharā ⁊ gaudēt ad ſoni-
tū organi. ducūt in bonis dies ſuos. ⁊
in pūcto ad inferna deſcendūt. h ille.
Itē. i. Regꝫ. iz°. dr̃. Nolite declinare p⁹
vana q̄ nō pderūt vobꝫ neqȝ eruēt vos
qa vana ſūt. s. mūdus ⁊ mūdana. Et
Eccleſiaſtes pͦ. Vanitas vanitatū dicit
Eccleſiaſtes ⁊ oīa vanitas. Et. ī. Vidi
cūcta q̄ fiunt ſub ſole. ⁊ ecce vniuerſa
ſūt vanitas ⁊ afflictio ſpūs. Et ps. 4°.
ſcribit̃. Filij hoīuꝫ vſqȝ q̄ ḡui corde ut
qđ diligitis vanitatē ⁊ q̄ritis menda-
ciū. s. mūdū q ē mēdax cū oībꝫ pom-
pis. qa ondit ſe eē ſtabilē ⁊ tranſit ve-
lut vmbra ⁊ fum⁹. Un̄ ⁊ Sap. z°. ſcri-
bit̃. Dixerūt īpij apud ſe nō recte co-
gitātes. Exiguū ⁊ cū tedio ē tēp⁹ vite
nr̃e: ⁊ nō ē refrigeriū ī fine hoīs: ⁊ nō
ē q agnit⁹ ſit reuerſus ab infer̄. Quia
ex nihilo nati ſum⁹: ⁊ poſt h erimus
tanq̄ȝ nō fuerim⁹. Qm̄ fum⁹ afflat⁹ ē
ī naribꝫ nr̃is: ⁊ ſmo ſcintille ad cōmo-
uendū coꝛ nr̃m. Quaſi extinct⁹ cinis
erit coꝛp⁹ nr̃m. ⁊ ſpūs diffūdet̃ tanq̄ȝ
moll' aer. h ibi. z° pbat̃ auctoītate no
ui teſtī. Nā Math. 6°. īqt dn̄s. Nolite
theſaurizare vobꝫ theſauros ī tra. ubi
erugo ⁊ tinea demoliūtur ⁊ ubi fures
effodiūt ⁊ furant̃. Et Joh. iz°. dr̃. Qui
odit aīam ſuā ī h mūdo. s. trāſitorio. ī
vitā etnā cuſtodit eam. Itē apl's. i. ad
Thimot. vlt̄. ingt. Nihil īttulimus in
hūc mūdū: haud dubium. qa nec au
ferre qđ poſſum⁹. hn̄tes alimēta ⁊ qbꝫ
tegamur his ꝯtēti ſim⁹. Et ad Col. 3°.
ingt. Que ſurſū ſunt q̄rite nō q̄ ſuper
trā. Et. i. ad Coꝛ. 7°. Tēpus breue eſt
Reliquū eſt ut q habēt vxores tanq̄ȝ
nō habētes ſint. ⁊ q flent tanq̄ȝ nō flē
tes. ⁊ q gaudēt tanq̄ȝ nō gaudētes. ⁊
q emūt tanq̄ȝ nō poſſidētes: ⁊ q vtunt̃
h mūdo tanq̄ȝ nō vtant̃. Preterit eni
figura hui⁹ mūdi. Unde Greg⁹ omel'.
z4. ſup his ṽbis ait. Nō audem⁹ vobꝫ
frēs dicē ut relinq̄tis oīa. ſ tn̄ ſi vult̄
etiā oīa retinēdo relinqt̄. ſic ſic tēpo-
ralia geratis ut tota mēte ad etna ten
datis. Hinc etenī Paul⁹ dic. Tēp⁹ enī
breue ē. Reliquū ē ut q habēt vxores
⁊c. Uxorē nāqȝ hꝫ ſ eſt q̄ſi nō habēs:
q ſcit ſic debita carnis ſoluere ut tn̄ p

ea mūdo nō cogat᷑ tota mēte in herē. Nā cū isdē turſus egregius p̄dicator dicat. Qui vxorē hȝ cogitat q̄ ſūt hui⁹ mūdi quō placeat vxori. Ille vxorem habēs q̄ſi nō hȝ: q ſic ſtudet placē cōiugi ut nō diſpliceat cōditori. Flet q̄ȝ ſ tāq̄ȝ nō flet: q ſic tēporalibus dānis affligit᷑ ut tn̄ de et̄nis luctis ſp̄ anim⁹ ꝯſolet᷑. Gaudet quoqȝ ſ q̄ſi nō gaudet qui ſic tp̄alibus bonis hilareſcit ut tn̄ ſp̄ ppetua tormēta ꝯſideret. Et in hoc ꝙ gaudiū mentē ſubleuat hanc continuo pondē ꝓuidi timoris p̄mat. Emit n. ſ q̄i nō poſſidet: q ad vſū t̄rena p̄parat 7 cū cauta cogitatōe p̄uidet ꝙ hec citius relinquet. Mundo q̄ȝ vtit᷑ ſ q̄ſi nō vtit᷑: q neceſſaria cūcta exteriꝰ ad vite ſue miniſteriū redigit. 7 tn̄ ħ eadē nō ſinit menti ſue dn̄ari ut ſubiecta foris ſeruiāt 7 nūq̄ȝ intentionem aī ad alia attendentē frangāt. Quicūqȝ igit᷑ tales ſūt· eis ꝓfecto t̄rena oīa non ad deſideriū ſ ad vſū ſūt. ħ ille. Dr̄ .n. i. Joh. 2°. Tranſit mūdus 7 ꝯcupiſcentia ei⁹. 3° idē ꝓbat᷑ auctoritate ſcōꝝ doc. Nā Greg⁹ ꝑ moral᷑. inq̄t. Cū mūdi glīa repentin⁹ finiſ incipit· breuis ꝓculdubio īnoteſcit fuiſſe. Et in quadā omel᷑. inq̄t. Ecce mūdus q diligit᷑ fugit. 7 q a labētē mūdū retinē nō poſſum⁹ necē ē ut cū ip̄o labam⁹. Et Ber. in quodā ſermone ait. Oīs delectatio mūdi hui⁹ vniuerſaqȝ ei⁹ glīa 7 quicqd in eo ꝯcupiſcit᷑: proſus modicū ē illi⁹ felicitatis 7 glīe ꝯpatiōe· ſi tn̄ uel modicū dici debet 7 nō poti⁹ nihil. Item Jero⁹ ī teſtō ſuo inq̄t. O vita mūdi nō vita ſed morſ· vita fallax· vita onuſta triſticiis· imbecillis 7 obūbrata· vita mendax nūc flores 7 ſtatī areſcis· vita paſſās· vita meſta· vita fragilis· vita momētanea 7 caduca, que quāto magis creſcis tanto magis decreſcis· cum plus ꝓcedis plus ad mortē ꝓpīquas. O vita plena laq̄is· q̄t ī mūdo hoīes il laqueas· q̄t ꝑ te iam ſuſtinēt tormēta infernalia. Qȝ btūs q de tuis nō curat blāditiis. q̄ȝ btiſſim⁹ q de te bn̄ ꝓuat⁹ eſt. ħ ille. Item Aug⁹ ī li° de ſymbolo tractatu 4° inquit. Ecce ruginoſus eſt mūdus. ecce tātis calamitatib⁹ repleuit deus mūdū. ecce amat⁹ eſt mūd⁹. 7 ſi ſic amat᷑: qd facerem⁹ ſi dulcis eēt? O mūde īmūde tenebras patiens· qd faceres ſi maneres· quē non deciperes dulcis ſi amat⁹ alimēta mētitis. Et in ep̄la ad Armentariū 7 Paulinā idem ait. Mūdus iſte tanta rerū labe ꝯtrit⁹ ē ut etiā ſpēm ſeductiōis emiſerit. Nā quantū illi laudādi atqȝ p̄dicādi ſunt q dignati nō ſūt cū mūdo etiā florēte florere· tātū īcrepādi 7 accuſandi ſūt quos ꝑire ꝑeūte delectat. Et ī ſermōe 17°. ꝺ natiuitate Johis baptiſte ait. Felicitatē nō q̄rat ꝺ mūdo· abſtinete vos a mūdi felicitate· blandit᷑ mūd⁹, caueat᷑ corruptor nō timeat᷑ oppugnator. ħ ille. Et ſic pȝ auctoritate mūdū nō eē diligendū. q a trāſitori⁹ eſt cum oībus deliciis ſuis. 2° idē oſtendit᷑ exēplaritate. ſ. ꝙ mūdus cito trāſeat cū ſuis gaudiis. Aſſimilat᷑ .n. reb⁹ valde caducis. ſ. feno· vmbre· flori· nebule· ſeu vapori t̄re 7 aliis h⁹mōi. Vn̄ in p̄s dr̄. Hō vanitati ſilīs factus ē: dies ei⁹ ſicut vmbra p̄tereūt. Mūdus .n. dicit᷑ a motu ꝓpt̄ qꝺ oīa ſūt vanitas. q a tn̄ hō ſup oīa mutabilis ē· affectu· itellectu· ſenſu· loco· altatiōe· corruptiōe. Et in eodē ſtatu nūq̄ȝ ꝑmanet· dr̄ Job 13°. Et iō bn̄ dictū ē. Dies eius ſicut vmbra p̄tereūt. Quāto .n. q s magis ſequit᷑ vmbrā ſuā· tanto magis vmbra fugit. Aſſimilat᷑ etiā feno. Yſa. 40. Oīs caro

i

fenū ꝛc. ⁊ oīs glīa eiꝰ q̄ſi flos agri. Ex-
ſiccatū ē fenū ⁊ cecidit flos: qꝛ ſpiritꝰ
dei inſufflauit ī eū. Vere fenū ē popu-
lus. hec ibi. Sic. n. fenū naſcit̄ viride ⁊
paulatim creſcit. ſupueniēte vō calo-
re areſcit ⁊ p falcē de t̄ra euellitur ⁊ ab
aīalibꝫ comedit̄. Flos etiam ex herba
ꝓducit̄ pulcher ⁊ amabil̄ aſpectu. ſed
paulo pꝰ decidit ⁊ marceſcit ⁊ ꝓ nihi-
lo habet̄. Ita hō naſcit̄ de muliere bre-
ui viuens tpe. qꝛ ſm Jac. 4° ca°. Vita
nr̄a nō ē niſi vapor ad modicū parēs.
⁊ deinceps exterminabit̄. Aſſimilatur
etiā nebule. qꝛ ſicut nebula de t̄ra uel
aqua exit ⁊ paulatim in aera aſcēdit. ſꝫ
cito apparēte ſolis radio diſſoluit̄ ⁊ ad
t̄rā inpceptibilit̄ reſoluit̄. Ita hō appa
ret aliquātulū ī mūdo ⁊ calore febri-
li diſſoluit̄ ⁊ ad t̄rā ꝓſternit̄ ut āpliꝰ
nō videat̄. Aſſimilat̄ etiam vita nr̄a
tele q̄ ordit̄ cuiꝰ vna ps ē texta ⁊ tn̄ in-
uoluta manet. ⁊ parū de ea videt̄. alia
ē texēda ⁊ etiā nō videt̄. ſolū illa pars
ī qua laborat̄ p multū laborē ⁊ motū
videt̄. Sic ⁊ de tpe p̄terito vite nr̄e ni-
hil videt̄ ⁊ de futuro minꝰ. ſꝫ ſolū qđ
habemꝰ ī pn̄ti breue ⁊ q̄ſi momenta-
neū in quo laboramꝰ repleti multis mi
ſeriis. Vn̄ Yſa. 38°. dr̄. Preciſa eſt velut
a texēte vita mea. dū adhꝫ ordiret ſuc-
cidit me ꝛc. Nec ē in volūtate nr̄a qn̄
p̄cidat̄ tela vite nr̄e ſꝫ in manibꝫ dei q
ſolꝰ hꝫ ptātē ⁊ dominiū mortis ⁊ vite.
⁊ cū credimꝰ multū durare nos in iu-
uētute nō nūq̄ anteq̄ ꝑficiat̄ ⁊ deue-
niat̄ ad ſenectutē ipſe precidit ſubito.
Vn̄ dicebat dn̄s Math. 25°. Vigilate
qꝛ neſcitis q̄ hora dn̄s vr̄ ventur ſit. an
ſero. an media nocte. an galli cātu. an
mane: ne cum repēte venerit īueniat
uos dormiētes. Cōfirmat oīa Augꝰ ī
quodā ſermone. di. O vita pn̄s q̄ tan-

tos de ꝓpriis decipis. tātos ſeduxiſti.
tātos excecaſti. q̄ dū fueris nihil es. cū
videris vmbra es. cū exaltaris fumꝰ es
Inſipiētibꝫ dulcis es. ſapientibꝫ ama-
ra es. Qui te amāt nō te cognoſcūt. ⁊
q te ꝯtēnūt ipſi te intelligūt. Vera nō
eſt via quā oñdis. timēda ē. piculoſa
ē. breuis eſt ⁊ fugitiua velut ſomniū.
Ve q tibi credūt. bti q te cōtēnūt. hec
ille. Et ſic pꝫ exēplaritate qꝛ mūdꝰ nō
ē amandꝰ. qꝛ vanꝰ ⁊ trāſitoriꝰ cū ſuis
deliciis ē. 3° qꝛ mūdus nō ſit amādꝰ
qꝛ trāſit cū ſuis ꝯcupiſcētiis. ꝓbat̄ ex-
perimētalitate q̄ ē rerū magiſtra. Dr̄
n. Sap. 2°. ī ꝑſona īpioꝝ ⁊ mūdanoꝝ.
Venite ergo ⁊ fruamur bonis q̄ ſūt. ⁊ vta
mur creatura tāq̄ ī iuuētute celerit̄. Vi-
no p̄cioſo ⁊ vnguētis nos īpleamꝰ. ⁊
non p̄tereat nos flos tēporis. Corone-
mus nos roſis anteq̄ marceſcāt. Nul-
lum pratū ſit qđ nō ptrāſeat luxuria
nr̄a. Nemo veſtrum ſit excors luxurie
nr̄e. Vbiq̄ relinq̄mꝰ ſigna leticie: qm̄
hꝫ ē ps nr̄a. Et. ī. Sap. 5°. poſtq̄ vene-
rūt ad eternā dānationē. dixerūt idē
ipſi. Quid nobis ꝓfuit ſupbia. aut qd
diuitiaꝝ iactātia ꝯtulit nobis? Tran-
ſierūt oīa illa tanq̄ vmbra ⁊ tanq̄ nū-
cius p̄currēs ꝛc. Vbi ergo ſūt pncipes gē
tiū inqt Baruch. 3° ca°. ⁊ q dn̄ant̄ ſup
beſtias que ſūt ſup terrā. Et reſpon-
det ſibi ipſi. Exterminati ſunt. i. extra
terminos mūdi miſſi ſūt p mortem. ⁊
ad inferos deſcēderūt. ⁊ alii loco eorū
ſurrexerūt. Vbi ē potētia ⁊ dn̄iū Aſ-
ſueri q regnauit ſuper. 127. ꝓuincias.
Vbi victorie celeres ⁊ triūphi Alexā-
dri magni. ⁊ ceti diſcurrēdo? Extermi-
nati ſūt ⁊ ad īferos deſcēderūt. Et ut
magis pticularit̄ videat̄ vanitas ⁊ de-
fectio mūdi reducamꝰ ī mediū exem-
plū Salōnis. q de ſeipſo Eccl'iaſtes 2°.

ait. Magnificaui opera mea. edificaui mihi domos. plātaui vineas. feci hortos 7 pometa. 7 pseui ea cūcti generi arboribꝫ. 7 extruxi mihi piscinas aquarum ut irrigarē siluas lignoꝝ germinātiū. possedi seruos 7 ancillas. multāq; familiam habui. armenta quoq; 7 magnos ouiū greges ultra oēs q fuerūt an me i ierlm. Coaceruaui mihi argentum 7 aurū 7 substantias regū ac puinciaꝝ. Feci mihi cantores 7 cātatrices 7 delitias filioꝝ hoīuꝫ. cyphos 7 urceolos i ministerio ad vina fūdenda. 7 supergressus sū opibꝫ oēs q fuerūt ante me i ierlm. Sapiā quoq; pseuerauit mecū. 7 oīa q̄ desiderauerūt oculi mei nō negaui eis. nec phibui cor meū qn omni voluptate frueretur. 7 oblectaret se i his q̄ parauerā. 7 hāc ratꝰ sū ptē meā si vterer labore meo. Cūq; me puertissem ad vniuersa opa q̄ fecerāt manus mee. 7 ad labores in qbꝫ frustra sudauerā: vidi i oībꝫ vanitatē 7 afflictionē aī. 7 nihil pmanē sub sole. hec ibi. In qbꝫ vbis ondit Salomō q expertus ē 7 habuit oēm magnificentiā eoꝝ q̄ amātur a mūdanis. Sꝫ in 3° li° Regū. in pluribꝫ capīs. 7 i 2° palipo. magis diffuse 7 distincte declarat magnificētiā eius quo ad delitias. diuitias. potētiā 7 sapiam eiꝰ. Qtū ad potētiā ipse fuit magnus rex 7 regnuit sup totū populū dei duodecim tribuū. Fuit sibi pcessū viuēte patre suo Dauid cū duodecim ānoꝝ eēt regnū reprobato Adonia quē iuuabat pnceps exercitꝰ ad habendū regnū 7 aliis pluribꝫ. Clamauitq; oīs populus. Viuat rex Salomon. Ascenditq; vniuersa multitudo pꝰ eū. 7 populus canētiū tibiis 7 letātiū gaudio magno. ut hr̄ 3. Regū. p°. Sublimitatē etiā regni sui 7 dominii ondit scriptura

3. Regū. 4°. Quia Salomō erat i ditiōe sua habēs oīa regna secū a flumie terre philistiim vsq; ad trā egypti offerentiū munera. etiā seruiētiū sibi cūctis diebꝫ vite sue. 7 ibi noiant duodecim magni pncipes. qrū qlibet suo mense in anno Salomoni 7 familie sue nccīa mīstrabat ad victū. Habuit etiā magnā pacē in regno suo. Dr̄. n. ibidē q habebat pacē ex oī pte i circuitu. habitabatq; iuda 7 isrl' absq; vllo timore a Dan vsq; Bersabee cūctis diebꝫ Salomonis. Tanta. n. erat cura familie eiꝰ q de nullo alio legit tanta. Erat autē cibus Salomonis p singulos dies. 30. chori simile. 7. 40. chori farine. 10. boues pigues 7. 20. pascuales. 7. 100. arietes excepta venatiōe ceruoꝝ. capreaꝝ 7 bubaloꝝ 7 auiū altiliū. Et nota q chorus fuit pondus mille librarū. Ex quo pōt vsimilit̄ pphendi q familia sua erat circa. 30. milia psonaꝝ. Habuit quoq; 40. milia p̄sepia equoꝝ. 7. 12. milia eqstriū. 3. Regū. x°. et. 2. palipo. 9°. De diuitiis eiꝰ dr̄ etiā. 3. Regū 3°. q deꝰ dedit Salomōi diuitias 7 gloriam ut nemo fuerit ei silis in regibꝫ cūctis retro diebꝫ. oēsq; q remāserāt de amorreis. ethéis. iebuseis. ferezeis fecit sibi tributarios. Regina quoq; Saba dedit sibi. 120. talenta auri 7 aromata multa nimis gēmas p̄ciosas. Et ut dicitur 3. Regū. x°. erat pondus auri qd afferebat Salomoni p singulos ānos. 666. talētoꝝ auri excepto eo qd afferebāt viri q erant sup vectigalia 7 sup negociationes. Et oēs reges arabie ducesq; terre. Ubi sciendū q talentū est triplex. fm Catholicō. 50. libraꝝ fm aliquos 72. scdm aliquos. 120. librarum fm alios. Sumēdo aūt mediū reddituꝰ eiꝰ ascēdebat ad. 47. milia. 7. 952. libras

auri. Erat g̊ redditus eius ānualis. 4 millione e. 500. 55. milia. et. 400. 40. ducati sine alijs redditibꝫ coībus. Argentū aūt erat in tanta copia ut nulli⁹ reputaret̃ precij diebus eius. Fecit insup ī itēm mirabile deo templū quod famosum erat in toto mūdo. ut pꝫ ī 3° Reg. diuersis capl'is. Ad cuius opus 80. milia virorū erant occupati in incisione lapidū de montibꝫ. ut dicitur 2. palipo. 2°. Et in septē ānis ɔpleuit tam grande opus. Fecit demū domos suas ad habitandū in. 23. annis. De sapiētia eius ⁊ fama scribit̃. 3. Reg. 4°. q̄ Salomon erat noīatus ī diuersis gentibus p circuitū. locutusq̄ꝫ ē tria milia parabolas. ⁊ fuerūt carmina ei⁹. 5. milia. Et disputauit sup lignis. i. arboribus a cedro que ē ī libano vsqꝫ ad hysopū que egredit̃ de piete. ⁊ disseruit de iumētis ⁊ volucribus ⁊ reptilibꝫ ⁊ piscibꝫ. Et veniebāt d̾ cūctis populis ad audiendū sapiām Salomōis. Et x° ca°. dr̄ q̄ regina Saba venit de finibus t̃re audire sapiām ei⁹. Et vidēs domū ⁊ familiā ⁊ ordinē ministrātiū nō remāsit ī ea halit⁹ p̄ admiratiōe sapientie sue. Vn̄ ⁊ dixit ei. Vidi oculis meis ⁊ ꝓbaui q̄ media pars nō fuerit nūciata mihi. Maiorē sapiētia tua q̄ꝫ rumor quē audiui. Et ī 4° ca°. legit̃ q̄ sapiētia Salomonis p̄cedebat sapiētiā oīuꝫ orientaliū ⁊ egyptiorꝫ. ⁊ sapiētior erat cūctis hominibꝫ. Hec fuit sibi collata diuinitus ī somnis ꝓut postulauerat a p̄ncipio regni sui in sua pueritia. ⁊ p̄cipue in docēdo populū. quod maxime ostēdit ī p̄mo iudicio ⁊ sententia quam dedit duabꝫ meretricibꝫ cōtēdentibꝫ coram eo ut patet ibidē. De delitijs āt ei⁹ iam multa dicta sūt ab eo. Sꝫ turpe ē dicē de voluptatibꝫ eius cū ut dicit̃. 3. Reg. xi°. Fuerūt sibi vxores q̄ꝫ regine septingēte ⁊ cōcubine trecēte. his copulat⁹ ē Salomon ardentissimo amore. ⁊ auerterūt mulieres cor ei⁹. Cūq̄ꝫ iam senex eēt deprauatū ē cor eius p mulieres. Vbi notandū q̄ ī tanta magnificētia sua potētia fama ⁊ abūdantia nō ē auersus a deo nisi p īordinatū amorē voluptatū. Et nisi penituerit corrupt⁹ ē in aīa ⁊ corpore ⁊ dānat⁹. Sed hebrei dicūt ⁊ plures doctores sancti eū penituisse ⁊ tūc fecisse hūc librū ecclesiastes. vn̄ ītitulauerūt eū hebrei de pn̄ia Salomōis. Quid g̊ cōclusit. Oīa exptus reperi ī oībꝫ vanitatē ⁊ afflictionē aīe ⁊ nihil pmanē sub sole ⁊ oīa deficē. Et sic pꝫ q̄ non ē amādus mūdus. qa ē transitorius cū oībꝫ delitijs suis ut ꝓbatū ē auctoritate. exēplaritate. ⁊ expientia. Et sic pꝫ ps p̄ma hui⁹ s̄monis.

Pars secūda hui⁹ s̄monis. in q̄ declarat̃ q̄ ꝓpt̃ eius miserabilē vilitatē nō ē amādus iste maledictus mūd⁹.

Ecūdo ī isto s̄mōe dico q̄ nō ē diligēdus iste mūdus r̄one miserabilis eius vilitat̄ ⁊ mūdialiū. q d̾ ꝓbatur triplicit̃. p̄ ratione māe qualitatis. 2° r̄one aīe nobilitatis. 3° r̄one diūcte anxietatis. p̊ dico nō ē amādus mundus qa vilis ē ⁊ miserabilis r̄one māe ipsi⁹ ⁊ mundialiū q̄litatis q̄ ē valde vilis. Vn̄ dicitur Iere. 4°. Stultus populus me⁹ nō me cog̊uit. Filij insipiētes sūt ⁊ vecordes sapiētes sūt ut faciāt mala: bn̄ aūt facere nesciūt. Et aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil. quasi di. Ecce stulticia maxīa hoīuꝫ. qa totū amorē ⁊ cogitatum suū ponūt ad t̃rena ⁊ mūdana.

cū tñ vacua sit terra 7 nihil in ea appa
reat boni. Nihil.n.ē qd̄ de se tendit in
nihilū. Et sicut oīa ex nihilo fcā sūt:
ita ex se hñt redire ī nihilū. Et iō apl's
ut pȝ ad Phil'.3°. appellat oīa mūdana
noīe stercoris quo nihil vili⁹ dici po-
test. di. Oīa arbitrat⁹ sū ut stercora ut
xp̄m lucrifacerē. Et Johel'.p̄.dr̄. Cō-
putruerūt iumenta ī stercore suo. qd̄
expones Greg⁹ inqt. Quid ē iumēta
in stercore suo cputrescē. nisi amato-
res mūdi ī luxurie fetore vitā finire?
Et de gl'ia pctōr' dr̄.1. Machab'.2°. Glo-
ria eius sterc⁹ 7 vmis. Et qd sūt aurū
argentū 7 oīa ornamēta 7 metalla in
qbus p̄cipue cōsistūt diuitie. nisi fec
ce? Quid sericū vnde fiunt pulchra
ornamēta. nisi stercus vermiū? Quid
varia vnde gloriant' hoīes. nisi pelles
mutiū? Panis vinū 7 alij fruct⁹ ex ra
nascunt' que pinguefit stercorib' ani-
maliū. 7 sūpta in cibū 7 potū: ī sterc⁹
7 vrinā cuertūt'. Et qd ē ipse hō q̄tū
ad materiā s̄m Ber. ī meditationib'.
nisi sp̄ma fetidū. saccus stercor. cibus
vmiū? Post hoīem vmes. p⁹ vmē fe-
tor 7 horror. Et sic in nō hominē vtit'
oīs hō. h̄ ille. Quis finis luxurie. nisi
stercus 7 putredo? Quis finis domi-
nij. nisi seruit⁹ ē? Quis finis honoris
nōne frequent' cfusio? Quis finis ho-
minis quo ad corp⁹. nisi cinis 7 vmis
q q̄i sterq̄liniū in fine p̄det: 7 q eū vi-
derint dicēt. Ubi ē. velut somniū euo-
lās nō īuenietur Job 20. Sicut Cosdroe
rex persarū ita supbiit ut fcā sibi tur-
ri argētea facēt se adorare ut deū. Sed
confusus ē capt⁹ 7 decapitat⁹ ab Era-
clio impatore 7 in sterq̄liniū redact⁹.
Et sic pȝ p̄ma rō q̄re mūd⁹ nō ē amā-
dus rōne ei⁹ vilitatis respectu.s. mãe
q̄litatis. 2° ostendit' vilitas mūdi

respectu aīe nobilitatis cui⁹ nobilitas
pȝ diffuse in tractatu de aīa. Est ḡ aīa
nobilissima ī se: 7 respectu nobilitatis
ei⁹ oīa terrena vilissima sūt. nō solum
metalla 7 aīalia. s̄ 7 celū 7 sidera sol 7
luna. Sicut.n. vinū 7 si ī se sit p̄ciosū:
comparatū tñ balsamo vilissimū erit.
Aurū in se nobile ē 7 carū. s̄ cōparatū
adamanti carbūculo uel topaçio. vile
erit. Sic aīa cū sit nobilissima: vilia 7
abhominabilia sunt cetera oīa respectu
ei⁹. Vñ dic Ber. in li° de gaudijs padi-
si. ca° 3°. O aīa insignita dei imagie. de-
corata silitudine. desponsata fide. do-
tata spū. redēpta sanguie. deputata cū
āgelis. capax vitat. heres bonitat. ra-
tionis p̄ticeps: quid tibi cū carne? q̄si
di. Quo amore inheres istis reb' mū-
di que ordinant' ad carnē cū sis ita no
bilis. 7 ipsa ē ita vilis ut sit q̄si infini-
ta distātia magisq; q̄ int' celū 7 terrā.
Si aūt res nobilis 7 preciosa cīungat'
rei multū ig̃bilior: vilificat'. sicut si
qs cīūgeret auȝ cū luto. 7 bonū vinū
cū aceto uel aqua. Ita aīa in se nobilis
efficit' vilis 7 ipura 7 abhomiabilis cū
amore cīūgit' cū istis mūdanis rebus.
p̄pt qd̄ dicit' Sap.14°. Abhominabilis
ē deo ī pius 7 īpietas ei⁹. Vilissima de-
mū ostēdit' oīs creatura respectu celi
empyrei qd̄ ē habitaculū aīe: 7 magis
respectu glorie supne seu bonitatis di
uine: ad quā videndā 7 p̄fruendam
aīa ē creata. Oculus.n. nō vidit nec au
ris audiuit nec ī cor hoīs ascendit que
p̄parauit deus diligētib' se. i. ad Cor.
2°. Patet ei⁹ excellentia in tractatu de
felicitate. De qua inqt Ber. Illud est
gaudiū verum 7 sūmū qd̄ nō de crea-
tura s̄ d' creatore cōcipit'. Qd̄ cū acce-
peris nemo tollet a te. Cui⁹ cōpatiōe
oīs iocūditas meror est. oīs suauitas

dolor est. oẽ dulce amarũ est. oẽ decorũ fedũ. ⁊ oẽ qđ delectare põt molestũ. s̃ ille. Et sic pꝫ secũda rõ. 3° ostendit non eẽ amandũ mundũ ꝑpter vilitatem eius ⁊ miserabilitatẽ rõne diũcte anxietatis que ĩ ipsis delitijs diuitijs ⁊ potentijs ⁊ huiꝰmõi reperiť. Homo. n. nascit ad laborẽ. ut dicitur Job 5°. Et sapiã inqt. Risus dolore miscebiť. Et ĩ figura huiꝰ dictũ fuit in ꝑsona totius generis hũani. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. s. tra Geñ. 3°. Quantũcũqꝫ. n. qs querat fructũ delectatiõis ex terra corpis sui diuersis exercitijs: tñ spinas diuersaꝝ cõtrarietatũ affligentiũ eũ. ul' tribulos. i. remorsus cõsciẽtie patiť ut nõ integre letari possit ul' nõ ꝯsequẽdo ut libet. ul' timẽdo ne ꝑdat. Vñ Boetiꝰ ĩ 4° de ꝯsol'one inqt. Quis ẽ. n. tam cõposite felicitatꝭ ut nõ aliqua ex ꝑte cum sui status qualitate rixeť? Sed si oĩa habeãtur ad nutum qđ nũqꝫ est. nihil secũ de mũdo exiẽs ferre põt. Immo inqt psalmista. Cum interierit nõ sumet oĩa. i. aliq̃ ex oĩbus. neqꝫ descendet cum eo gloria eius. Et ideo non sũt hoĩs bona que secũ ferre non põt. ait Amb°. Sed ⁊ ipsis malis ⁊ penalitatibꝫ plenius ẽ mundus. ⁊ tota vita hoĩs. ut verissimũ ĩueniať qđ dr̃ Ecclĩastes. 2°. Cũcti dies eiꝰ laboribꝫ ⁊ erũnis pleni sũt. nec ꝑ noctẽ quidẽ qescẽ põt. Et mirũ ẽ quõ cũ mũdꝰ sit plenꝰ calamitatibꝫ: oẽs diligant ipsũ uel vitã p̃ntẽ. que potiꝰ mors dicẽda esset. De qbꝫ calamitatibꝫ loqť Augꝰ 22°. đ ciui. dei. ca° 22°. di. Quid ẽ. n. qđ cũ labore meminimꝰ. cũ labore obliuiscimur. cũ labore addiscimꝰ. sine labore nescimꝰ. cũ labore strenui. sine labore ĩertes sumꝰ? s̃ p̃ter pueriles penas ⁊c. ut habes in tractatu de spe. Ab hꝰmõi tñ miserijs q̃i qbusdã infernis vite nõ liberat nisi gratia saluatoris ꝑducẽdo ad gloriã. vbi nõ erit mors neqꝫ luctꝰ neqꝫ dolor s̃ plenũ ꝑfectũqꝫ gaudiũ ⁊ qes. Nõ aũt liberãtur a malis amatores mũdi. s̃ de p̃ntibus vadũt ad ꝑpetuũ luctũ inferni. vbi mors sine morte. finis sine fine. defectus sine defectu. vbi mors sꝑ ĩcipit. ⁊ defectus deficere nescit. Inqt Gregꝰ. O vere ĩmensa cecitas ⁊ fatuitas amare mũdũ istũ plenũ tantis miserijs. vbi ⁊ si qd boni ẽ. mixtũ ẽ tñ multis anxietatibꝫ. ⁊ exinde ꝑuenire ad maiores ⁊ ꝑpetuas calamitates. Et sic patet tertia rõ q̃re nõ ẽ amãdus mũdus. patetqꝫ ꝑs secũda huiꝰ s̃monis.

Pars tria huiꝰ s̃monis. ĩ qua ꝑbatur mundũ nõ eẽ diligendũ rõne inique culpabilitatis.

Tertio ĩ isto s̃mone ꝑbatur q̃ mũdus nõ ẽ amãdus rãtiõe inique culpabilitatꝭ. qa ut dr̃ in p̃s. Nõ ẽ qui faciat bonũ. s. ex amatoribꝫ mũdi q̃ mũdo volũt frui. Non ẽ vsqꝫ ad vnũ. i. nec vnꝰ tm̃ ex eis. Et loquiť de oꝑe vere bono. s. meritorio ⁊ grato deo. qa ut plurimũ sũt ĩ peccato mortali. Quis. n. tales q̃ sũt ĩ mortali faciãt multa de genere bonoꝝ. elemosynas. s. ieiunia ⁊ hꝰmõi: nullũ tñ opus eoꝝ ẽ meritoriũ nec vere bonũ. Et rõ ẽ s̃m oẽs doc. qa nullũ opꝰ hoĩs põt eẽ meritoriũ ⁊ deo acceptũ qđ fit sine gratia. s̃ amatores mũdi sũt sine gratia ⁊ ĩimici dei ut sup̃dictũ est. Et iõ ex eis nõ est q̃ faciat bonũ. Contraria. n. simul ĩesse nõ p̃nt eidẽ subo ut pꝫ x°. metaph. Quãta aũt mala peccata oriantur ex amore mũdi. ostendit

Aug⁹.22°. de ciui.dei.di. Quid amor ipse tot rerū vanarū atq; noxiarū ꝛ ex his mordaces cure·perturbatiões·merores·formidines·īsana gaudia·discordie·lites·bella·insidie·iracūdie·īimicitie·fallacia·adulatio·fraus.furtū.rapina·pfidia·supbia·ābitio·īuidentia homicidia·paricidia·crudelitas·seuitia·neqtia·luxuria·petulantia·impudētia·īpudicitia·fornicatiões·adulteria·incestus.ꝛ contra naturā vtriusq; sexus tot stupra atq; īmunditie.quas turpe ē etiā dicere.sacrilegia·hereses blasfemie·piuria·oppressiões īnocentiū·calūnie·circūuentiones·puaricationes·falsa testimonia·iniq̄ iusticia·violentie·latrocinia.ꝛ qcqd taliū malorum in mentē non venit.ꝛ tn̄ de vita ista hoīum non recedit. Verū hꝫ hoīum sūt malorū: ab illa tn̄ erroris ꝛ puersi amoris radice veniētia·cū qua oīs filius Ade nascit᷑.hꝫ ille. Et sic pꝫ q̄ nō ē q faciat bonū ex amatoribꝫ mūdi. qa vnū solū ex tot pctis ē sufficiēs ad tollendū grām:ꝛ p ꝯns oē bonū meritoriū. Sed si qd faciūt amatores mundi de genere bonorū.illud multum tarde tepide ꝛ īdebite faciūt.qa.s.ppt mūdū. Et sic congregauerūt mercedes ꝛ miserūt eas ī sacculū ptusū·ut dicitur Aggei p̄.quia p vanū finem.s.mūdi. Vel si faciūt ppter deū; non tn̄ cū illa diligentia ꝛ solertia sicut ea q̄ faciunt ppter mūdū. Vn̄ Greg⁹ dis.47.c.oēs. &c. Oēs hui⁹ seculi dilectores ī terenis rebꝫ fortes sūt·ī celestibꝫ sūt debiles. Nā p tēporali gl̄ia vsq; ad mortē desudare appetunt.ꝛ p spe ppetua.nec parū qdem ī labore subsistūt.p terenis lucrū quaslibet iniurias tolerāt·ꝛ p celesti mercede uel tenuissimi vbi ferre contumelias recusant. Terreno iudici toto etiā die assistē fortes sūt. In oratione v̄o corā dn̄o ul' vni⁹ hore momēto lassant᷑. Sepe nuditatē·deiectionē·famē p acqrēdis diuitijs atq; honoribꝫ tolerāt:ꝛ earū se rerū p abstinētiā cruciant ad quas addiscēdas festinant. Supna autē laboriose querē tāto magis dissimulāt quāto magis sibi attribui tardius putāt. hꝫ ibi. Et iō sicut dn̄s nr̄ ī euangelio hodierno Joh̄.xi°. vocauit Laçarū de monumēto di. Laçare veni foras: ita vocādi sūt hoīes nimiū terena diligētes·dicēdūq; ē eis. Nolite diligere mūdū: qa transitorius ꝛ van⁹. qa vilis ꝛ miserabilis.qa iniqu⁹ ꝛ culpabilis ē. Sꝫ diligite eternū deū q retribuet vobis p paruis magna·p terrenis celestia·p temporalibus sempiterna in secula seculorū. Amen.

Sabbato post quartā dn̄icam in quadragesima. de p̄cipitatione alia ꝛ vltima luxurie filia Sermo 71⁹

Mne quod

est ī mūdo &c. Iterū ubi s. Post dictas filias luxurie frēs carissimi ē ꝛ alia vltima q̄ p̄cipitatio dicit᷑. de qua tractare cōuenit·que ꝛ si ex alijs vitijs pcedē possit. frequēt᷑ tn̄ ex ipsa luxuria pcedit. ꝛ aliqn̄ est spāle pctm̄. ꝛ aliqn̄ circūstantia aggrauās pctm̄. Difficile ē aūt intelligē put ē spāle pctm̄. Et ī hꝫ ꝯsistit. qa hō d̄ agēdis ubi pōt esse dubiū nō habet sufficiēter examīationē ꝛ ꝯsiliū mētl.ꝫ subito disponit᷑ ꝛ ponit se ad faciendū qđ menti occurrit·contra illud Eccl.32°. Fili sine ꝯsilio nihil facias.s.mentis. Et iō inconstantia ꝛ p̄cipitatio sūt due luxurie filie simul

sociare. Nemo.n. dubiũ habẽ põt qa
q incõstãs ẽ in multis se p̄cipitari nõ
curat. Et luxuriosi adeo īcostãtes ⁊ p̄ci
pites sũt ut calamo similent᷑. Job. 40.
ca°. di. Sub vmbra dormit ī secreto ca-
lami ī locis humẽtib⁹. Umbra quidẽ
luxuriosus ẽ. qa ratiõis luce p̄uat᷑. In
h̄ p̄fecto diabolus habitat. qa humo-
res ei⁹ fetidos ⁊ luxuriosos amat. quo
ad culpã dico nõ quo ad naturã siue
materiã. Calamus quoq; d᷑. qa omni
vento tẽptationis agitat᷑ ⁊ de malo in
malum p̄cipitat᷑. Et iõ bñ dicit Johes
Oẽ qd ẽ ī mũdo ꝛc. De q̄ p̄cipitatiõe
sm q; tres sũt ei⁹ sp̄es. tres ɔsideratio-
nes in isto sermõe faciemus. quaꝝ
Prima erit de p̄cipitatiõe cordis.
Secũda de p̄cipitatiõe oris.
Tertia de p̄cipitatiõe operis.

Pars p̄ma hui⁹ sermonis. in q̄ tractat᷑
de p̄cipitatiõe cordis.

Rimo igit᷑ ī isto sermõe trac-
tãdũ ẽ d̄ p̄cipitatiõe cordis q̄
fit ut sine sufficiẽti examina-
tiõe hõ disponat subito facẽ qd menti
occurrit. Un̄ Job 18°. dicit᷑. Precipita-
bit eũ. s. pc̄iõẽ cõsiliũ suũ. ⁊ īmittet ī
rete pedes suos. Per h̄. n. capit᷑ ⁊ tenet᷑
mult̄ malis. Sꝫ p declaratiõe h⁹ ɔside
ratiõis ⁊ mãe. s. p̄cipitatiõis dic btũs
Tho°. sc̄da sc̄dẽ. q. 53. arti. 3°. q; p̄cipitatio
d᷑ h̄ ad siltudinẽ ī reb⁹ corpalib⁹. Di-
cit᷑. n. p̄cipitari sm motũ corpalẽ qd a
supiori ī ima venit sm ĩpetũ quendã
ppriũ mot⁹ ul᷑ alic⁹ ĩpellẽt᷑ nõ ordiate
descẽdẽdo. sicut ad lrãꝫ d᷑ de Raçia q,
p̄cipitauit semetipsũ ĩ r pes p̄cipitatio
nes. 2. Machab. 14°. ne. s. caper᷑ a gẽtili
bus. Sũmũ autẽ ẽ bonũ aĩe ipsa ratio
inqt Tho. ⁊ ph̄s 9° ethicoꝝ. Hõ maxĩe
ẽ ĩtellectus ⁊ ratio. Imũ aũt ei⁹ ẽ ope-
ratio p corpus exercita. Gradus autẽ
medii p q̄s oportet descendẽ sũt isti:
memoria p̄teritoꝝ. ĩtelligẽtia p̄ntiũ.
solertia ĩ ɔsiderãdis futuris euẽtib⁹:
ratiocinatio cõferẽs vnũ alti. ⁊ docili-
tas p quã acq̄escit sniĩe maioꝝ. que sũt
ptes integrales prudẽtie. Un̄ Señ. in
lib° de q̄tuor v̄tutib⁹ ait. Si prudens
ẽ aĩus tu⁹ trib⁹ opibus dispenset᷑. pre-
sentia ordina. futa p̄uide. p̄terita re-
cordare. Nã q nihil de p̄terito cogitat
vitã pdit. q nihil de futo p̄uidet. ĩ oĩa
ĩcautus incidit. Et iõ d᷑ prudẽtia sm
Prosperũ ĩ li° q dicit᷑ v̄ga regia. quasi
porro videntia. Porro. n. ⁊ a longo p̄ui
dere oꝫ qd agere debeamus ne p⁹ actũ
egisse peniteat. Un̄ Señ. ubi s̄. inquit.
Prudẽs nõ dicit. Nõ putaui h̄ fieri. qa
nõ dubitat s̄ expectat. nõ suspicatur s̄
cauet. Et Esopus ait. Nã p̄uisa minus
ledere tela solẽt. Et Greg⁹. Min⁹ eñi
iacula feriũt q̄ p̄uident᷑. Et p̄. 2° ca°.
scribit᷑. Prudẽtia seruabit te ut eruari
de via mala ⁊ ab hoĩe q puersa loquit᷑.
Et Tulli⁹ ĩ li° de officiis. Prudẽtis of-
ficiũ ẽ añ constituẽ qcq̄d accedẽ pos-
sit ĩ vtrãq; ptẽ: ⁊ qd agendũ sit cũ qd
euenerit. hec ille. Un̄ ⁊ Pytacus ph̄s
dicebat Prudẽtiũ viroꝝ eẽ p̄uis q; fiãt
difficilia p̄meditari ne fiant. Ad pru-
dentes g̊ ptinet bñ ɔsiliari. Et p p̄dic-
tos gradus debet hõ descendẽ recte cõ
siliando. Si qs aũt ferat᷑ ĩ agendis per
ĩpetũ volũtatis uel passiõis ptransiẽd
his gradib⁹. erit vitiũ p̄cipitationis ⁊
ĩprudẽtie. De quo põt intelligi illud
Deut°. 32°. Gens absq; ɔsilio ⁊ sine pru
dentia. s. p vitiũ p̄cipitationis. vtinã
saperent quo ad p̄terita recogitando. ⁊
ĩtelligerent quo ad p̄sentia ordinan-
do. ac nouissima p̄uiderẽt q̊ ad picula

futura deuitando. Confirmat p̄dicta
Aug⁹ in lib° de singularitate clericorū
di. Salutare remediū ē poti⁹ p̄uenire
q̄ȝ p̄ueniri ⁊ anticipare poti⁹ q̄ȝ antici
pari. Viribꝯ fortibꝯ cōgruit ubi fuerit
prudētia frustrant̄ vniuersa contraria.
ubi aūt prudētia negligit̄ oīa contraria
dn̄ant̄. Calamitatibꝯ cūctis tollimus
locū dū gerim⁹ prudentiā tempoꝝ fu
turoꝝ. h̄ ille. Et si aliqs p̄cipitant̄ ali-
qd facit auertens se a regulis dīnis ut
contēnens ⁊ repudiās dīna documenta
sic ē mortale. Et dr̄ etiā temeritas tal'
p̄cipitatio. Si vo p̄cipitant̄ agit absq̄ȝ
dteptione dīne regule ṡ cū detrimēto
seu defectu eoꝝ q̄ sūt de neccītate salud
iterū ē mortale uel circūstantia q̄ repe
rit̄ cū mortali. utputa cū debeat qs se-
mel i anno cōfiteri ⁊ cōicare. sine p̄co-
gitatiōe p̄cipitant̄ vadit ad cōfessionē.
Siliter si qs haberet disputare cū infi-
deli. ⁊ p̄cipitāt̄ iret sine p̄meditatōe
vnde pbabilit̄ posset cōfūdi fides. mor
tale eēt. nisi a spū scō induceret̄ sicut
apl̄i. qa spūs scūs nō indiget tempore.
Si aūt aliqs p̄cipitant̄ opat̄ absq̄ȝ de-
trimēto eoꝝ q̄ sunt de neccītate salutis
erit veniale. Et qa luxuria absorbet cō-
silīū. iō ponit̄ p̄cipitatio filia luxurie.
Temeritas. n. fm̄ Tho. ubi s̄. vno mō
p̄cedit ex ip̄etu volūtatis uel passiōis.
Alio mō ex cōtēptu regule dirigentis.
⁊ h̄ p̄prie ip̄ortat temeritas. Vn̄ ex h̄
videt̄ ex radice supbie p̄uenire q̄ refu
git subesse regule aliene. Precipitatio
aūt se h̄ ad vtrūq̄ȝ. Vn̄ temeritas sub
p̄cipitatiōe cōtinet̄ q̄uis precipitatio
magis respiciat ad p̄mū q̄ȝ ad secūdū.
Et hic p̄s p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in q̄ trac-
tat̄ de p̄cipitatione oris.

Ecūdo i isto sermōe tractan-
dū ē d' precipitatiōe oris que
fit ut ip̄rudēs precipitant̄ lo-
quat̄. De qua Eccl. 9°. dr̄. Temerari⁹ i
vbo suo odibilis erit deo. Vt. n. d: ctū ē
temeritas dr̄ p̄cipitatio. Et rō quare
p̄ceps ad loquēdū odio habet̄ ē. quia
ex quo subito loqt̄ qd' menti occurrit
nō examinādo vba. oportet presuppo
sita humana fragilitate q̄ȝ multa dicat
incōueniētia ⁊ displicētia auditoribꝯ
vnde p⁹ea odio hr̄. Et iō Ecclesiastes
5°. dr̄. Ne temere qd loq̄ris. Vn̄ etiā. ff
de suppel. leg. l. ait. dr̄. Nemo dicat ni-
si q d' p⁹us mente agitauerit. Et i p̄he-
mio digestoꝝ veteꝝ hr̄. Oportet pri-
mū aīas postea linguas fieri eruditas
h̄ ibi. Et p̄cipue in tribꝯ debet caueri
p̄cipitatio. p̊ i sentētns p̄ferēdis. Vn̄
Euaristus papa. z. q. 1. c. De⁹ oīpotēs
inqt ut nos a p̄cipitande sn̄īe p̄latiōe
cōpesceret cū oīa nuda sint ⁊ apta ocu
lis ei⁹. mala tn̄ sodome noluit audita
iudicare p̊us q̄ȝ manifeste cognosceret q̄
dicebant̄. Vn̄ ait ipse. Descendā ⁊ vi-
debo vtrū clamorē q venit ad me ope
cōpleuerint: an nō ē ita ut sciam. hec
ibi. Hoc autē figuratiue innuit̄ in eo q̄ȝ
dn̄s postulat⁹ ut de adulterio iudicaret
⁊ daret sn̄īam. nō statim dedit. ṡ icli-
nans se deorsū scribebat i tra. Joh. 8°
ca°. typice instruēs nos fm̄ Greg. 3. q
7. c. postulat⁹. ut cū p̄xioꝝ errata con-
spicim⁹. nec antea h̄ rep̄hēdendo iu-
dicemus q̄ȝ ad cōsciām n̄ram humilit̄
reuersi digito eā discretiōis solerti ex-
sculpem⁹. ⁊ qd i ea conditori placeat
qd ve displiceat examinatiōe dirime-
mus. h̄ ibi. Silem sn̄īam ponit Greg⁹
xi. q. 3. c. summo ope. Et habet̄ expresse
text⁹ in sermonatio de rep̄batione vi-
tioꝝ in sermone de reprobatione ire

Ubi etiā inducit exemplū Moysi qui
q̄relas pp̄li ⁊ causas ingressus taberna-
culū referebat ad dn̄m. ⁊ postea respō
debat. Un̄. 30. q. i. c. iudicātē. habetur.
Judicātē oꝫ cūctaꝝ ordinē reꝝ plana
inq̄sitione discutē. Sic̄ habet̄ ex̄ de te-
stibꝫ. in. c. cū causam. ⁊. C. de iudiciis.
l. iudices. et. z. q. i. c. in p̄mis. et. zz. q.
z. c. occidit. Et iō inq̄t ph̄s 5° ethicoꝝ.
Judicat bn̄ vnusq̄sq; quod cognoscit.
z° debet caueri precipitatio ī dubiis
decidendis ⁊ maxīe ī factis cōsciē ubi
v̄tit̄ piculū aīe. Un̄ Greg⁹ ait. 33. dis. c.
habuisse. In rebꝫ dubiis nō debet esse
iudiciū absolutū. Patet h̄ etiā. 14. dis. c.
sicut contra. Sed ad maiorē declara-
tionē notādū s̄m glo. in p̄dicto. c. ha-
buisse. q̄ triplex ē ambiguitas. s. p̄so-
ne. facti ⁊ iuris. Prima ambiguitas ē
ambiguitas p̄sone qn̄. s. certū ē factū
s̄ dubitat̄ q̄s fecerit. tūc pōt ferri certa
sn̄ia. s̄ nō ꝯ aliquā p̄sonam determina-
tā. s̄m illud. z. q. i. c. Neminē iudicet
suspitiōis articulo. s̄ p̄mū ꝓbate ⁊ po-
stea caritatiuā ꝓferte sn̄iam. ⁊ qđ vobꝭ
nō vultis fieri. aliis ne faciatis. h̄ ibi.
Qđ etiā habet̄. z. q. 4. §. q̄dā. Secū-
da v̄o ambiguitas ē ambiguitas facti
q̄a. s. dubitat̄ de aliquo vtꝝ sit factuꝫ
uel nō. ⁊ tūc nūq̄ꝫ ē ferenda certa sn̄ia
ubi sequat̄ in p̄iudiciū alterius. Et ad
h̄ facit v̄bū Greḡ. di. Graue ē ⁊ satis
indecēs ut in re dubia certa det̄ sn̄ia.
xi. q. 3. c. graue. Similiter habetur ex-
tra ut ecclesiastica beneficia sine dimi
nutione ꝯferāt̄. c. ut nostꝝ. ubi dicit̄.
Et si locū dei teneam⁹ in t̄ris nō tn̄ de
occultis possumus dīnare. h̄ ibi. Et iō
si dubitat̄ vtꝝ aliq̄s iuste aliq̄d possi-
deat uel nō. uel vtꝝ ꝯtraxerint aliqui
ī gradu uel casu ꝓhibito uel nō. ī tali
casu seu dubio nisi sit sufficiēs ꝓbatio
non debet dari certa sn̄ia in dānū alte-
rius. Sed ubi nulli fit preiudiciū ī du-
bio facti dat̄ certa sn̄ia absq; precipita-
tiōis vitio. utputa cū dubitat̄ vtꝝ ali-
q̄s sit baptiçat⁹ uel nō. uel vtꝝ confir-
matus uel ordinat⁹. uel vtꝝ eccl̄ia uel
hostia ꝯsecrata. oꝫ cōfirmari ordinari
⁊ ꝯsecrari. Si v̄o dubiū nō ē. q̄a ut dīc
papa Felix. de ꝯse. dis. i. c. sollēnitates.
Non monstrat̄ eē iteratū qđ ignorat̄
eē factū. Tertia ambiguitas dicit̄ eē
iuris. ⁊ tūc ꝓcedit̄ de sīlibꝫ ad similia.
ut pꝫ dis. zo. in. c. de libellis. ubi dicit̄.
Isti omnes omnino sūt ⁊ per quos iu-
dicant episcopi ⁊ per quos episcopi si-
mul ⁊ clerici iudicantur. Nam si tale
emerserit uel contigerit īusitatū nego
ciū qđ mīme pōt p̄ istos finiri. tunc il-
loꝝ q̄ꝝ meministis dicta Hieronymi
Augustini Isidori uel ceteroꝝ similit̄
scōꝝ doctoꝝ similiū si reperta fuerint
magnimit̄ sūt retinēda ac ꝓmulgan-
da. h̄ ibi. Et hoc verū ē ubi possint iu-
ra ꝯcordari ⁊ nō contrariari. Un̄ Leo
papa dis. 14. c. sicut q̄dā. inq̄t. Sic q̄dā
sunt q̄ nulla p̄nt rōne cōuelli. ita mul
ta sūt que aut ꝓ nccītate tēporū aut ꝓ
ꝯsideratiōe etatū oporteat temperari.
De tp̄ibus pꝫ. i. q. 7. c. q̄ ꝓ remedio. ⁊
8i. dis. c. fratnitati. Et. 34. q. z. c. ī ado-
lescentia. habet̄ de etatibus. ⁊ etiā. 86
dis. c. tanta. Un̄ sequit̄ in textu predic-
to. Illa s̄p ꝯditione etatū seruata ut in
his que uel dubia fuerint aut obscura
īnouerim⁹ sequendū qđ nec p̄ceptis
euāgelicis ꝯtrariū uel decretis scōꝝ patrū
īueniat̄ aduersū. h̄ ibi. Et intelligēdū
ē de illis decretis q̄ non sūt abrogata p̄
ꝯtrariā ꝯsuetudinē. Ubi aūt reperiunt̄
diuerse opiniones sollēniū doctorum
in aliqua materia nec habetur exp̄ssa
circa hoc declaratio uel p̄ auctoritates

uel determinationē ecclie. tūc piculosū
ē p̄cipitare sniām. Ait.n. Aug⁹ lib° 5°
ꝯ Iulianū .ca° p̄. Ubi manifesta res ē
scripture dīne sensui.nr̄m sensū hr̄e
nō debem⁹. qa nō fit humana ignorā-
tia ꝑ p̄sūptione puersa. qa ut dic idem
ipse libro 3°. de doctrina xpiana. ca° 7°.
Quid ī dīnis eloquijs largi⁹ 7 vberi⁹
potuit dīnitus ꝓuideri q̄ȝ ut eadē v̄ba
pluribꝫ intelligant̄ modis q̄s alia non
min⁹ dīna ꝯstantia faciūt ꝯpbari. Et
li° 6°. sup Geñ. ca° 9°. inqt. In ꝓfundo
scripture sensu magis pstem⁹ diligen
tiā acqrendi q̄ȝ affirmādi temeritatē.
Idcirco in epl'a ad Optatū ep̄m idem
ipse inqt. Ubi res nālit̄ obscura nostꝝ
modulū vincit. 7 aperte dīna scriptu-
ra nō subuenit. temē hincaliqd diffi-
nite hūana ꝯiectura p̄sumit. H ille. In
diuersis ḡ opiōnibꝫ nō ē ita vni opiō-
ni adherendū q̄ alia ut heretica 7 dā-
nabilis condemnet̄. sicut cognoscere
vxorem mēstruatā asserere q̄ sit mor
tale cum plures doctores teneant op-
positum. q̄ȝuis Scotus 7 Ricardus te-
neant q̄ sic. Similiter asserē q̄ emere
īprestita Venetiaꝝ seu iura mōt' Flo-
rentie sit vsura 7 multa hui⁹ mōi que
lōgū eēt enarrare. In his igitur q̄ȝuis
tutior via sit eligēda 7 cōsulēda. ut ex̄
de spōsalibꝫ. c. iuuenis. p̄cipue añ fac-
tū. Nō tñ ut dicit Gulielm⁹ p̄cipitan
da ē sniā ꝯdēnando alterā opiōnem.
Ad qd etiā facit qd ait btūs Tho. ī q̊-
libet. s. q̄ q̄stio ubi agit̄ de mortali ni-
si habeat̄ exp̄ssa auctoritas scripte uel
canonis uel rō efficax. nō nisi piculo-
sissime diffinit̄. Nathan .n. ppha int-
rogat⁹ a Dauid vtrū deberet dño deo
tēplū edificare. qa p̄ceps fuit ad dādū
responsū di. Hoc dño placere ut ppha
loquēs. oportuit postea eum reuocare
sniam. Nā dñs ppħe loquens dixit q̄
h nō facēt. qa multū effuderat sangui
nē. ꝯ fili⁹ ei⁹ templū edificaret ut p3. 2.
Reg. 7°. 3° debet caueri p̄cipitatio ī
secretis manifestādis qa sic incurrūt̄
multa mala. Nā paucissimi repiunt̄ fi
deles ad ea ꝯuanda. Un̄ debet qs secre-
ta sua apud se retinere 7 non de quoli-
bet ꝯfidere. Ait Ieremias ppha. ca° 9°.
sui libri. Unusqsq̄ȝ a ꝓxīo suo se custo
diat. 7 in oī fratre suo nō habeat fidu-
ciā. qa oīs frat̄ supplantās supplātabit
7 oīs amicus fraudulēt̄ incedet. 7 vir
fratrē suū deridebit 7 v̄itatē nō loqt̄.
Docuerūt. n. linguas suas loq mēda-
ciū. 7 ut iniq̄ue agerēt laborauerunt.
H ibi. Patet exēplū de Samsone q re-
uelauit secreta vxori sue dicens se hr̄e
fortitudinem in capillis cū tñ pluties
expꝑtus eēt malitiā eius. que tonso illi
capite cū dormiret. 7 in gremio ei⁹ ca-
ptus fuit a philisteis 7 excecat⁹. ut p3
Iudic. 16°. Fugienda est ḡ omnis pre-
cipitatio. Cōsulebat. n. Cleobal⁹ phs
diligē magis audire q̄ȝ loqui 7 linguā
frenatam habere. Et Anachardus phi
losophus dicebat q̄ bonū 7 malum in
hominibus est lingua. Et ideo. 16. q. i
c. sic viue. 7. c. si clericatus. 7 ex̄ de elec.
c. cum in magistrū. sic ad litteram de-
scribitur. Multo tempoꝛe disce quod
postmodum doceas. 7 inter bonos ꝓ
spectare meliores. nec sis miles anteq̄ȝ
tyro. nec prius magister anteq̄ȝ disci-
pulus. 7 absq̄ȝ ductore nūq̄ȝ īgrediaris
viā quā nūq̄ȝ īgress⁹ es. H ibi. Et dis.
36. c. ecclesie. dicitur. Veritas p̄us tacē-
do discitur 7 postea loquendo p̄dicat̄.
Tempus eni tacendi 7 postea loquen-
di. Et sic patet pars secunda hui⁹ ser-
monis.

Pars tertia hui⁹ sermōis. in q̄ tractat̃ de p̄cipitatione operis.

Ertio in isto s̄mone tractandū ē de p̄cipitatiōe opis. s. in ope ↄsistente ut p̄cipitose aliqd faciendo. cū videlʒ qs appetens nouā domū fabricare subito se ponēt ad faciendū fabricare. ⁊ non hʒ expensas sufficiētes uel modū. p̄ceps erit in illo ope. Vn̄ Calixtus papa dis. 50. inquit. c. ponderet. de p̄cipitatiōe oris ⁊ opis sic. Ponderet vnusqsqʒ s̄mōes suos. ⁊ qđ sibi nō vult loq alri nō loquat̃. Vn̄ bene facta scriptū ait. Qđ tibi non vis fieri alteri ne facias. Nos. n. tp̄e indigemus ut aliqd maturi⁹ agam⁹. Non p̄cipitem⁹ ↄsilia ⁊ opa nr̄a neqʒ ordinē corrūpam⁹. Sed si aliqs lapsus fuerit portem⁹ eū. ⁊ statim corripiam⁹ affectu. h. ibi. Opus eēt vtiqʒ p̄sūptiōis ⁊ p̄cipitatiōis si qs aliquē sine examinatione eligeret subito in rectorē uel ↄfessorē. uel assumeret ad sacerdotiuʒ uel ad religionē. uel ipse assumēt aliqđ opus arduū sine discussiōe sue facultat̃. Et sicut v̄tuose opans ↄsiderat circūstantias ut recte sint ⁊ cōgrue ad finē: Ita ecōuerso diabol⁹ cū instigat ad malū inducē conat̃ ut subito opet̃ sine aliq̄ examinatiōe uł discussiōe periculi. Vn̄ Origenes. Lenta v̄t⁹ ⁊ cūctatrix an̄ iudicat q̄ʒ incipit qđ decorū qđ honestū. Iniqtas oīa precipitat. de peni. dis. 3. in t. h. Sic maligni iudei turbati cōtra xp̄m arguentē icredulitatē illoꝝ in Nazareth duxerūt eū vsqʒ ad supciliū mōtis ut p̄cipitarēt eū. Luce 4°. Ad h etiā facit qđ dr̄. pv̄. 4°. Via impiorū tenebrosa. i. opatio. nesciūt ubi corruāt. i. ita p̄cipitāt agūt q̄ nō perpendūt mala ad que deueniūt. sicut ⁊ p̄ceps fuit Asahel ī p̄sequendo Abner. ducem exercitus Isboseth. nec voluit desistē ad v̄bū ipi⁹ Abner. 2. Regl. 2°. Est aūt h vitiū s̄m Gregl. 2° moral. ↄ donū ↄsilij. iportat. n. quandā consilij ipeditionē i agēdo aliqd. Et q̄uis cōtingat eē pctm̄ in ↄsiliando nō solū si ē nimis festin⁹ s; etiā si sit nimis tard⁹ ita q̄ p̄tereat opportunitatē tēpoꝝ: tn̄ i inqsitione ↄsilij qa multa p̄ticularia sūt ↄsiderāda. Propt̃ qđ dic ph̄s ī 6° ethicoꝝ q̄ oportet tarde consiliari. di rectius opponit̃ p̄cipitatio rectitudini ↄsilij q̄ʒ tarditas sup̄flua que hʒ quandā sīlitudinē recti ↄsilij. Et iō ī sacro euāgelio hodierno Ioh. 8°. habetur de saluatore nr̄o corā scribis ⁊ pharisēis ipsū eē lucē mūdi testimoniū p̄hibente. Ipsi aūt p̄sūptiōe temeraria p̄cipitātēr ipsū iudicādo. meruer̄t audire: Neqʒ me scit̃ neqʒ patrē meū. A q̄ maledicta precipitatiōe liberet nos ipse Ihesus q cū patre ⁊ spū scō suo viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Dn̄ica de passione ī mane. de originatione maledicti vitij luxurie.

Sermo 72⁹

Mne quod est ī mūdo ⁊c. Itez ubi s̄. Cū iam tot dicta sint fr̄es carissimi in supiorib⁹ d' 2° vitio p̄ncipali illoꝝ d' qb⁹ maxime in v̄bis p̄positis Iohes facit mentionem di. Oē qđ ē in mūdo ⁊c. s. de cōcupiā carnis ⁊ vitio luxurie: congruū est ⁊ putile ut an̄qʒ materiā istam egrediamur ut ipsi⁹ vitij cās ⁊ origines pquiram⁹ vnde videlʒ hoc abhominabile vitiū hodiernis tp̄ib⁹ sumat originē ⁊ initiū ut adeo ī oī generē ⁊ statu hominū

inalescat ut sit q̄uid horribile audire. Posita .n. causa sufficienti inqt phus .2° phicoꝝ necessario sequit̄ effect⁹. Sꝫ ut inqt ipse ibidem. etiā deficiēte cā defi cit effectus. Ut ḡ hui⁹ puerse libidinis cause cognoscant̄ cogniteq; oīo abscīdant̄ 7 radicitus euellāt̄. talisq; effectus hui⁹ īpudicitie nullatenus exeqt̄: in isto s̄mone radices ipsi⁹ inique luxurie ꝓponem⁹. Et qa sūt q̄ plurime: de cātilenis 7 choreis etiā libidīs causis ad tractatū d' vitio gule cā breuitatis remittendo. ī pn̄tiaꝝ de tribus tm̄ istius vitij radicib⁹ duplicatis tractabimus. quaꝝ

Prima dicet̄ gulositatis intēperantia. 7 ocij negligētia.

Secūda vo dicet̄ cōuersatio īmoderata 7 sensuū parua custodia.

Tertia autē dicet̄ aliorum exemplū 7 impudicitia. 7 meretricius ornatus feminaꝝ 7 lasciuia.

Pars ṗma h⁹ sermōis. ī q̄ ponūt̄ due cause luxurie. s. gulositas 7 ociositas.

Rimo igit̄ in isto sermōe ponēde sūt due radices luxurie quarū ṗma dicit̄ cōmessatio 7 ebrietatū intēperantia. Vñ Deut° 21° ca° scribit̄. Fili⁹ iste nr̄ ꝓterui⁹ 7 cōtumax ē. monita nr̄a audire contēnit cōmessatiōibus atq; luxurie vacat. Nec posuisset ibi Moyses cōmessatiōes an̄ luxuriā nisi ex multa saturitate cibi 7 pot⁹ libido ꝓcedēt. Qd̄ ꝯfirmatur. 2 Machab. 6° ca°. ubi dicit̄. Tēplū luxurijs 7 cōmessationib⁹ erat plenū. 7 scortantiū cū meretricib⁹. sacratisq; edib⁹ mulieres se vltro īgerebāt intro ferētes ea que nō licebāt. H ibi. Propterea aplūs ad Ro. 13°. dicebat. Nō ī cōmessationib⁹ 7 ebrietatib⁹ nō in cubilib⁹ 7 īpudicitijs. Nā gule due sūt species. s. crapula. i. cruda epula. 7 ebrietas. i. potus vltra mensurā. quaꝝ vtraq; luxuriā ꝓuocat. Vñ ex̄ de vi. 7 hone. cle. c. a crapula. dr̄. A crapula 7 ebrietate oēs clerici diligent̄ abstineāt. vn̄ vinū sibi tēperent 7 se vino. nec ad bibendum incitent̄ cū ebrietas 7 mentis inducat exiliū 7 libidīs ꝓuocet īcentiuū. H ibi. Cōfirmat hoc aplūs ad Eph. 5°. di. Nolite īebriari vino i q̄ ē luxuria. nō formalit̄. s. ꝑ accn̄s. ut pꝫ de iure iurā. c. 7 si xp̄s. Et Jero⁹. 35. di. c. luxuriosa. ait. Luxuriosa res ē vinū bibē 7 cōtumeliosa ebrietas. Et iō Noe ī ebrietate nudauit femora. Geñ. 9°. Et. 35. q. i. §. 2°. et. c. sexto die. Itē Loth in ebrietate cōcubuit cū filiab⁹. ut pꝫ Geñ. 19°. Et. 35. di. iterū. §. ṗ. ubi dicit̄. Loth quē nullū malū vicit vina vicerūt. Et ī p̄dcō. c. sexto die. ait Amb°. Fuit itaq; ebrietas īcestus origo. Et. 15. q. i. c. inebriauerūt. idē habet̄. Vñ 7 Jero⁹. 35. di. §. ṗ. īqt. Vent̄ mero estuās facile despumat in libidinē. Et. 44. di. §. ṗ idē ait. Vent̄ 7 genitalia sibi metipsis vicina sūt ut ex vicinitate mēbroꝝ cōfederatio intelligat̄ vitioꝝ. H ibi. Ubi etiā habet̄ q Nabuçardan ṗnceps coquoꝝ muros ir̄lm destruxit. qa vent̄ cui multitudo coquoꝝ deseruit edificia ꝯtutis ad solū redigit. qd̄ pꝫ originalit̄. 4. Regꝫ. vlti. Terenti⁹ ī eunucho dīc sic ad h̄ ꝓpositū. Sine cerere 7 bacho friget venus. Cato insup ali⁹ poeta in li° de morib⁹ inqt. Cū te detineat veneris dānosa voluptas. Indulgere gule noli q̄ vētri amica ē. H ille. Cōfirmat oīa p̄dcā Nil⁹ di. Castitatē gnāt ꝯtinētia. ꝯcupīa aūt gule mr̄ libidinis est. Qui impugnat̄ a spū fornicatiōis

ɔcupīa saturitatē pcipit. Qui repleue rit ventrē ⁊ pmiserit castitatē similis est ei q dicit se posse refrenare ignes ī palea. Quēadmodū.n. ē ignis impetū in arūdineto discurrentē cohercē impossibile. sic impetū libidinis ardentē impossibile est ī saturitate cōpescere. Colūna confirmat̄ super basim. ⁊ fornicatiōis passio ī saturitate requiescit. Et alibi idē ait. Lignoꝝ copia ingentem suscitat flammā. multitudo autē escaꝝ nutrit ɔcupiscentiā. h̄ ibi. Ber. aūt sic ait. Periclitat̄ castitas ī delitijs humilitas ī diuitijs. pietas ī negocijs v̇itas ī multiloqo. caritas ī hoc seculo nequā. h̄ ille. Itē Iero⁹ in Michea q̄d etiā habet̄. 35. dis̄. c. ecclesie. inqt. Ecclesie p̄ncipes q delitijs affluūt ⁊ inter epulas atq; lasciuias pudicitiā su ate se credūt: ꝓpheticus sermo describit q̄ enciēdi sūt de spanosis domib; lautisq; cōuiuijs. h̄ ille. Itē Cassian⁹ li° 5° de cast ramargia. inqt. Nūq; poterit ardentis ɔcupiscētie stimulos cohibere qsqs desideria gule refrenare nequeuit. Nūq; .n. robustiorib; emulis colluctari cōfidas posse eū quē ī leuiori cōflictu ab inferioribus pulsūq; supari ɔspexeris. Itē Climac⁹ ī gradu. 14° de gula ait. Gula est delectationū libidinis fons fornicatiōis mat̄. Tribulatio v̇o vētris ɔciliatio castitatis. h̄ ille. Hoꝝ figura ⁊ exemplū p̄moꝝ pentū habet̄ q ꝑpetrato vitio gule subito in terrestri padiso senserūt stimulos carnis. Gen̄. 3° ca°. Qui vult ḡ castus ⁊ pudicus eē. a sup̄fluitate cibi ⁊ pot⁹ abstineat. Nā ꝓuerbialit̄ solet dici: Per la boca se scalda el forno. Sic.n. ut habet̄ ꝓ̇. 26°. Cū defecerīt ligna extinguit̄ ignis. Ita subtracto cibo humor luxurie desiccat̄. Et sic p; prima radix

luxurie ī ista p̄te tractanda. ¶ Secunda radix luxurie ī ista p̄te dicit̄ ociū ⁊ negligētia. Nā ut Iero⁹ ad Demetriadem. ait. Nihil in sancto ꝓposito ocio deteri⁹ ē. q̄d nō solū nō acqrit noua s; etiā parrata cōsūmit. Et iō alibi idem dicit. Non facile capit̄ a diabolo q bono vacat exercitio. Et de ɔse. dis̄. 5. c. nūq;. idē Iero⁹ inqt sic ad Rusticum monachū. Nūq; de manu tua aut oculis tuis liber psalterij discedat. dicatur ad v̇bū oratio. sine intermissiōe vigilet sensus. nec vagis cogitatiōibus patēs corpus pitercq; aīus tēdatur ad dn̄m. Iram vince patiētia. Ama sciām scripturaꝝ. ⁊ vitia carnis nō amabis. nec vacet mens tua varijs ꝑturbatiōibus que si ī pectore tuo sederint dn̄abunt̄ tui. ⁊ te ducēt ad delictū maximū. Facito aliqd boni operis ut diabolus sp̄ te īueniat occupatū. h̄ ille. Ezech. enī 16° dr̄. Hec fuit iniqtas sodome sororis tue. supbia. saturitas panis. ⁊ abūdantia. ⁊ ociū filioꝝ ⁊ filiaꝝ ei⁹. Vn̄ Ouidius lib° p̄° de remedio amoris sic ait.
Ocia si tollas periere cupidinis artes.
Contempteq; iacent ⁊ sine luce faces.
Q̄ platanus riuo gaudet q̄; ꝓp̄ls vnda.
Et q̄; limosa. tam palustris humo. tā venena ocia amat. hec ille. Et alibi idē ait. Querit̄ Egist⁹ q̄re sit fact⁹ adulter. In ꝓmptu causa ē. desidiosus erat &c. Terenti⁹ quoq; ī andria h̄ ɔfirmat di. Ingeniū omniū hoīu; ē a labore ꝓcliue ad libidinē. h̄ ille. Qui vult ḡ cōtinēs ⁊ castus eē nec nō corpe ⁊ mēte sanus viuere. sp̄ conet̄ aliquo bono exercitio se occupare. Nā Fulgēti⁹ inqt. Exercitiū ē humane vite cōseruatio. caloris naturalis lima ⁊ excitatio. sup̄fluitatū ɔsūptio. virtutū corroboratio. tēporꝭ lucrū. iuuētutis debitum.

senectutis gaudiū. Ille ḡ solus ab exercitio se abstineat q sanitatis gaudio vult carere. s. mentis ⁊ corpis. H ille. Hoc idē affirmat phs q 2° ethicoꝝ inquit. Exercitiū tēpatū ɔseruat sanitatē. Et in p° rhetoricoꝝ idē ait. Exercitiū ut ī pluribꝫ facit sanitatē. Et 4° metaph. dicit. Exercitiū dr̄ sanū eo ꝙ conseruat sanitatē. H ille. Cui addendū ē. Corporis utiqꝫ ⁊ anime sanitatē conseruat exercitiū. Nā ⁊ Cleobalus phs docebat corpus bene exercere. Et sic patet ps pma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in qua ponūt due alie luxurie radices. s. cōuersatio īmoderata ⁊ sensuum parua custodia.

Secūdo in isto sermōe ponūt due alie luxurie radices. quarū pma dicit mulierū ⁊ iuuenū cōuersatio īmoderata. Unde Nil⁹ ait. Fuge cōuersatiōes mulierū si cast⁹ eē volueris. ⁊ ne tribuas eis aliqn̄ fiduciā. ne aliqn̄ audeant ī tuis cōspectibꝫ apparē. Loquūt miti⁹ ⁊ cōpatiēdo lachrymas fundūt. habitū pferūt honestatis ⁊ ingemiscūt. sciscitant de pudicitia ⁊ cū deuotiōe auscultant. Deinde euidenf se tibi ostendūt. obtutum cōponūt ut ānūcient passionē. supcilia ostendūt ⁊ palpebras subuertunt. Denudāt ceruices ⁊ toto corpore frāgūt. ṽba loquūt qbus passio emollit. ⁊ loquelā student seductionis ut auditū pmulceant. ⁊ in omnibꝫ his animā tuā īpugnant. H ille. Propter qd̄ Iero⁹ in epl'a ad Nepotianū qd̄ habet 32. dis. c. hospitiolū. sic ait. Hospitiolū tuū aut raro aut nūqꝫ mulierū pedes terant. Oēs puellas ⁊ ṽgines xp̄i aut equalit dilige. aut equalit ignora. nec sub eodē tecto mansites nec ī pterita castitate cōfidas. Nec Dauid sanctior nec Samsone fortior nec Salomōe potes eē sapientior. Memēto sp ꝙ paradisi colonū de possessiōe sua mulier eiecerit. Egrotāti tibi scūs qlibet frat assistat ⁊ germana uel mat. aut pbate q̄libet apud oēs fidei. Et. ī. Scio quosdā corpore conualuisse ⁊ aīo egrotare cepisse. Periculose tibi deseruit cuius vultū frequent attendis. Si ppter officiū clericatus vidua a te visitat aut ṽgo. nūqꝫ domū solus ītroeas. talesqꝫ habeto socios q̄ꝝ cōtubernio nō infameris. Si lector. si acolitus. si psalmista sequit. nō ornent veste s moribꝫ. nec calamistro crispēt comas. s pudicitiā habitu polliceant. Solus cū sola secreto absqꝫ arbitro uel teste non sedeas. Si familiari⁹ ē aliqd loquēdū: habet nutricē maiorē domus ṽginem viduā. maritatā. Nō ē tam ī humana ut nullū pter te habeat cui se audeat credē. Et in epl'a ad Rusticū idē inqt Matrē ita vide ne p illam alias videre cogaris. quaꝝ vultus cordi tuo hereant ⁊ tacitū viuat sub pectore uuln⁹. Ancillulas que illi ī obsequio sunt. tibi scias esse insidias. ⁊ quanto vilior earꝫ conditio. tanto facilior ruina. Nam ⁊ Iohes baptista sanctā matrē habuit: filiusqꝫ pontificis erat. ⁊ tn̄ nec matris affectu nec patris opibꝫ vincebat ut ī domo paternū cū piculo viueret castitatis. Viuebat in heremo. ⁊ oculis desiderantibꝫ xp̄m nihil aliud aspicere dignabat. hec ille. De periculosa familiaritate habetur 34. dis. c. p̄. ⁊ 81. dis. c. clericus. ubi dicitur. Clericus solus ad femine tabernaculum non accedat. nec properet sine maioris natu

sacerdotis iussione. nec solus p̄sbyter cū sola femīa fabulas misceat. neqꝫ archidiaconus sub p̄textu hūilitatis aut off.c. frequēt intret domicilia matronaꝝ. Et ī .c. volum⁹. dicit̄. Volum⁹ ut sacerdotes ꝓhiberi debeant ne cū mulierib⁹ cōuersent. Eadē sn̄ia habetur ī omnib⁹ .c. sequentib⁹. Et extra de coha. cle. ꝛ mu. c. p̊. et z°. Hui⁹ rei p̄clara īueniūt̄ exēpla. Nā cuidā seni seruiebat qdam frat̄ ꝛ quedam v̊go. accidit vna die ꝙ vtriqꝫ simul ad senē veniētes cum sero facto ad sua remeare nō possent in domo senis remanserūt. frater ille carnis sue pugnā nō ferens miserandā v̊ginē stuprauit. qd̄ pctm̄ ex cohabitatiōe ꝛ occasiōe ꝑpetratū est.

Exemplū etiā habet̄ de fratre sociante matrē qui, transiēs fluuiū nolebat tangē eā. ꝫ īuoluit man⁹ ī pallio. ꝛ dixit mat̄. Vt qd̄ cooꝑuisti manus? Respondit. qa corpus mulieris ignis est.

Aliud exemplū habet̄ in vitis patrꝫ de muliere missa ad sanctū patrē ī deserto. ꝛ sic ea cōperta in cella īuaserūt eū tēptationes: ꝛ ille cōbussit sibi digitos ꝛ non sentiebat ꝓpter ardorē libidinis. ꝛ illa īuenta ē mortua. ꝫ ille resuscitauit eā: ꝛ illa postmodū ī penitētia mansit. Qui vult g̊ caste ꝛ cōtinēt̄ viuē. a ꝯuersatiōe ꝛ familiaritate mulieꝝ debꝫ se abstinē. Nā recitat Greg⁹ in 4° dialogoꝝ ꝙ quidā p̄sbyter grec⁹ p̄sbyterā suā a tēpore sacri ordinis accepti ut sororē diligebat sed q̄si hostē cauebat. ꝛ ad se nūqꝫ ꝓpius accedē sinebat. Tandē ad extrema deductus ē ꝛ post longā etatē cū p̄sbytera sua cōspicēt eū si qd̄ ei adh̄ vitale spiramen eēt. narib⁹ ei⁹ apposita aure curauit cognoscē. qd̄ ille sentiens quantulo visu potuit ait. Recede a me mulier. adhuc igniculus viget. Legit̄ etiā ī vit̄ patrū ꝙ cū qdā frater ad sororem suā mittēt q̄ erat ī monasterio ꝙ vellet eā visitare. R̄ndit illa scī̄monialis. Sufficiat tibi ꝙ nos in alia vita videam⁹. Et iō dicit̄ Eccl. 9°. Ne sis assiduus ī medio mulieꝝ. ꝛ ꝓv̊. 6°. Nūqd pōt hō in sinu suo ignē abscondē ut vestimēta eius nō ardeant: ꝛ ambulare sup prunas ut nō cōburāt̄ plante ei⁹? Sic qui ingredit̄ ad vxorē ꝓximi sui. Et sic pꝫ p̊ma radix luxurie ī ista p̄te tractāda.

Secūda luxurie radix ī ista p̄te tractanda dicit̄ sensuū pua custodia: ꝛ maxime oculorū. Nā cū sensus hoīs sint q̄i quedā fenestre corpis nr̄i atqꝫ aperte ianue. si qs eos nō custodierit cito se tore luxurie inqnat⁹ erit. Vn̄ Iere. 9°. dr̄. Ascēdet mors p fenestras nostras. Nā Iob q timebat de oculis. 31° ca°. dic. Pepigi fedus cū oculis meis ut necꝗdem cogitarē de v̊gine. Et Eccl. 9° ca°. sapiēs ait. Virginē ne ꝯspicias ne forte scandaliçeris ī decore eius. Et post. Auerte faciē tuam a muliere compta. Propterea Greg⁹ 21° moral. ait. Is qui caute exteri⁹ ꝓspicit plerūqꝫ in delectatiōe pctī cadit: atqꝫ obligat⁹ desiderijs īcipit velle qd̄ noluit. Valde nāqꝫ caro deorsū trahit. ꝛ semel sp̄es forme cordi p oculos illigata vix magni luctamīs man⁹ soluit. Prouidēdū g̊ nob̄ ē qa intueri nō debet qd̄ nō licet cōcupisci. Vt. n. mūda mens ī cogitatione seruet̄ a lasciuia voluptatis sue. deprimendi sūt oculi q̄i quidā raptores ad culpā. Nā solo affectu mortaliter peccatur. iuxta illud Math. 5°. Qui viderit mulierē ꝛc̄. Qui q dē affectus pcedit ex visu, quapropt̄ mulierū aspectus nec non ꝛ iuuenū fugiendus est. Vn̄. 32. q. 5. c. sicut. dicitur. Multi enī

corpe qdem castitati studēt. ⁊ adulte
riū quidē volūtate cōmittūt. cū deus
dicat: Qui viderit ⁊c. Si aūt queratᷣ
quare magis ꝓhibetᷣ visus q̄ꝫ alij sen-
sus. Ad hᷓ rñdetᷣ ꝯm Alex. in secunda
pte sūme ĩ tractatu ꝺ pctīs mortalibꝫ
de luxuria. arti. 5°. q̄ꝛ visus iō ꝓhibetᷣ
qꝛ ē pma occasio ⁊ pncipalis dispō ad
luxuriā. ⁊ ē in visu maior ꝓnitas. ⁊ iō
ꝓhibetᷣ tanq̄ꝫ dispositio añcedens. Vñ
Aug⁹ ait. ⁊ habetᷣ. 32. q. 5. c. nec solo.
Nō dicatis vos pudicos habere aīos
si habetis oculos ĩpudicos. qꝛ ĩpudi-
cus oculus ĩpudici cordis est nūcius.
Et cū se ĩuicem sibi etiā tacēte lingua
cōspectu mutuo corda nūciant. ⁊ ꝯm
ꝯcupiscentiā carnis altrutro delectantᷣ
ardore. etiam ĩtactis ab ĩmūda viola-
tione corporibꝫ fugit ipsa castitas de
moribꝫ. hᷓ ibi. Qui ḡ vult caste ⁊ con-
tinentᷣ viuere. sensū oculoꝝ suorū cu-
stodiat. Nā ut legitᷣ Geñ. 34° ca°. Cum
vidisset Dinam Sichem filius Emor
adamauit eā ⁊ rapuit. Et. 39°. Iniecit
dñā oculos suos in Ioseph. ⁊ ait. Dor-
mi mecum. Et. 2. Reg. xi°. Vidit Da-
uid Bersabee lauantem se ex aduerso
super solatiū suū. que erat mulier val
de pulchra. Et subiungitᷣ. Missis itaq̄ꝫ
Dauid nūcijs tulit eā. Legitᷣ etiā Iu-
dith 16° ca°. q̄ꝛ colligauit cincīnos suos
mitra. i. capillos ei⁹ ĩ serta vna cōgre-
gauit ad decipiendū eū. s. Holofernē.
Sandalia ei⁹ rapuerūt oculos ei⁹. ꝑul
chritudo eius captiuam fecit animam
eius. Et iō in vitis patrū legitᷣ q̄ꝛ cum
accessisset quedā mulier romana ꝑpo
tens ad abbatē Arseniū. ⁊ contigit q̄ꝛ
tūc extra ābulabat: que ut vidit. illa
añ eū se ꝓstrauit. quā ille cū festina-
tione cōpellebat. Si faciē meam ĩquit
ꝑuidere tm̄ desideras. intuere. Illa vo
pre verecūdia nō audebat oculos su-
os attollere. sꝫ ait. Exoro ut ꝓ me ores
⁊ me in memoriam habere digneris.
Cui ille rñdit. Oro deū meū ut deleat
tuam ex corde meo memoriā. q̊ verbo
illa infirmata ē pre tristicia. quam ar-
chiep̄us Alexādrie ꝯfortās ait. Nun-
quid te scis feminā eē. ⁊ qꝛ ꝑ feminā
solet inimicus hominē impugnare. iō
vultum tuū de corde suo dixit deleri.
nam ꝓ aīa tua deū dep̄catᷣ. qbꝫ verbis
auditis recessit. Idcirco notandū est
q̄ꝛ valde timēdi sūt oculi ⁊ sup oēs ali
os sensus custodiēdi. ⁊ hoc ꝓpt septē.
P̊ qꝛ oculi sunt valde veloces ad no
cendū anime. ideo p̄donibꝫ cōparātᷣ
Tren. 3°. Oculus meus dep̄dat⁹ ē ani-
mā meam. Nam p̄dones timentᷣ mul
tuꝫ ꝓpter sui velocitatē. qua ꝓpter ti-
mēdi sūt ⁊ oculi. Vñ Greg⁹ sup illud
Geñ. Vidit mulier. ait sic. Dep̄mēdi
sūt oculi a lasciuia sue voluptatᷣ quasi
quidam raptores ad culpam. Non. n
Eua lignū contigisset nisi p̄us incaute
respexisset. hec ibi. 2° timēdi sūt ocu
li quia a remotiori vident ⁊ ꝯsequentᷣ
nocēt. Gustus ⁊ tactus sūt eoꝝ q̄ sunt
ĩmediata. sed nō sic ē visus. Et ꝓpter
hanc causam multū timētur balista-
rij ⁊ sagittarij. 3° qꝛ oculi multis ar-
mis contra nos vtūtur. Plures. n. dif
ferētias rerum ostēdit nobis visus q̄ꝫ
ceteri sensus. Sēsus iste ministrat no
bis materiā tēptandi ⁊ q̄ꝫtū ad cōcu-
piscentiam oculorū. q̄ꝫtū ad concupi-
scentiā carnis. ⁊ q̄ꝫtū ad supbiam vite
Vñ phs. Totius hominis libertas est
ꝑdidisse oculos. Oculi sūt ꝑ q̊s pau ꝑ-
tatem ferre non possumus. Oculi to-
ta nr̄a luxuria sūt. ⁊ nos in oīa q̊tidie
vitia p̄cipitāt. 4° qꝛ duces sūt sceleꝝ.
Intᷣ latrōes magꝭ timētᷣ q vias sciētes

aliorꝝ duces sunt. Vñ Señ. ait. Intelli
gẽdũ ẽ ptẽ eẽ ĩnocentie cecitatẽ. Hinc
oculi adulteriũ mõstrant. hĩc incestũ
hinc domũ quã cõcupiscas. Irritamẽ-
ta sunt malorum duces scelerum. ꝛc.

5° ꝓpter corruptionẽ magnã que in
oculis ẽ ꝛ hꝫ ex diutina ↄsuetudĩe pec-
candi. Tãta aũt ẽ corruptio ista q̄ q̄si
in vitijs ↄcupiscit hõ qꝺ videt oculis.
Vñ sup illud Job xi°. Pepigi fedus ꝛc
dic glo. Fedꝰ cũ oculis pepigit ne ꝑus
ĩcaute aspiceret qꝺ postea ĩ vitijs ama
ret. 6° qa visus eorꝝ ẽ valde necessariꝰ
Quãto. n. ẽ visus magis necessariꝰ tã-
to ꝛ abusus ẽ magis timẽdus. Licꝫ. n
lingua valde corrupta sit. tñ ĩcludi po
test longo tpe. ꝛ sic cessando ab eiꝰ vsu
cauet hõ ab eiꝰ abusu. Sꝫ oculi nõ ces-
sant vidẽ. vñ ꝛ nõ cessant peccare. Vñ
z. Pet. z°. Oculos hñtes plenos adulte
rio ꝛ ĩcessabilis delicti. 7° timẽdi sũt
oculi. qa sũt q̄i due porte ĩ castello cor
poris nr̄i. qbꝫ si dñet diabolꝰ. simplex
erit domus corpis nr̄i. q hꝫ portas ali-
cuiꝰ castelli hꝫ ꝛ castellum. Vñ Job xi°.
post illud. pepigi fedꝰ. subiũgit. Quã
n. ptẽ haberet ĩ me deus desup. q̄si di.
Nihil hꝫ deꝰ in hoĩe si oculos nõ hr̄et.
Jõ etiã legũt qdã phĩ sibi oculos eru-
isse. Vñ Jeroꝰ ait. Nõ doleas si hꝫ nõ ha
beas qꝺ formice ꝛ musce ꝛ serpentes. i
carnis oculos. s; illũ oculũ te habẽ le-
tare. de quo ĩ Canticis. Vulnerasti me
soror mea sponsa mea in vno oculorũ
tuorꝝ. H ille. Hec oĩa supdicta etiã cõ-
firmãt p illos ꝟsus Ber. de doctrĩa ꝓ-
ficiendi. Si xp̄m queris vultũ fugias
mulieris. Cedẽ conetis fugiẽdo ne re-
ꝓbꝫris. Si ꝓcul stabis aĩ tibi lucra pa-
rabis. Viuẽs lege poli mulieres cernẽ
noli. Despice sic illas ꝛ magnas atqꝫ
pusillas. Vt nullã noscas nec secũ vi-

uere possas. Cũ secũ loq̄ris tũc paucis
vtere ꝟbis. Sollicita multũ studeas
auertẽ vultũ. Non bñ muniť q̄ ꝓspi-
cit vnde feriť. Femina formido sit ꝑ
vbiqꝫ pito. Qui cupit eťna celestia re-
gna superna. Sint q̄si merores mulie-
res sintqꝫ timores. Et q̄si spinarꝝ pũc-
ture visus earꝝ. Femina ꝑclara facie q̄i
pestis amara. Et q̄i caligo rubigo mor-
tis origo. Pseudo viros fugias ꝛ eorũ
dogmata ficta. Et fuge mollita mulie
rũ ꝟba polita. H ille. Approbantur ista
non solũ p dicta scõꝝ s; etiam p dictũ
Ennodij poete sic dicẽtis. Fugite can-
dentes roseo de murice vultꝰ. Atqꝫ fi-
dem morũ pandite de facie. H ille. Et
sic pꝫ secũda radix luxurie ĩ ista parte
tractãda. patetqꝫ ps secũda hꝰ ꝟmõis.

Pars tria huiꝰ ꝟmonis. in q̄ ponũtur
alie due radices luxurie. s. aliorꝝ mala
exẽplaritas ꝛ meretricionalis ornatꝰ.

Ertio ĩ isto ꝟmõe ponũť due
alie radices luxurie. quarum
ꝑma dr̄ aliorꝝ mala exẽplari-
tas ꝛ ĩpudicitia. Nã lꝫ malũ exemplũ
vr̄iter sit timendũ: ꝑcipue tñ hꝰ pcti.
qa ĩ mẽbris generatiõi deputatis ma-
xime seuit ↄcupĩa. vñ nõ accideret de
facili q̄ aliqs videt qn tẽptareť. Pro-
pterea Eccl. 19°. dr̄. Qui se iũgit forni-
carijs nequã erit. Et apl̄s. i. Cor. 5°. ait
Scripsi vobis ĩ epl̄a. ne cõmisceamini
fornicarijs. Nõ vtiqꝫ fornicarijs huiꝰ
mũdi. aut auaris. aut idolis ꝟuiẽtibꝫ.
aut rapacibꝫ: alioqn iam debueratis de
hoc mũdo exisse. Nũc aũt scripsi vobꝫ
nõ cõmisceri cũ fornicarijs. Si is q fra
ter noiať est fornicator aut ĩmũdus.
seqť. i. Cũ hꝰmodi nec cibum sumere.
hec ibi. Et ideo admonendi sunt illi

q volūt ǒginitatē ⁊ castitatē ɔseruare nec cū lasciuis ⁊ ī matrimonio degentibus multum cohabitent. quia scd̄m pħm. mores fiūt ex cōuictu. Amplius dico ɔseruande sunt iuuencule ⁊ virgines ne cū vetulis collocutiones cōmisceant. qa ipsaꝝ ǒba sūt q̄i ignis cōsumens ǒginitatem puellaꝝ. iuxta illud pphe. Juuenes eoꝝ comedit ignis ⁊ ǒgines eoꝝ nō sūt lamentate. Quapropter pctm̄ ipsaꝝ vetulaꝝ ē valde detestabile. ꝓ qa hoc ē pctm̄ diabolicū. Opus. n. diaboli ē opā dare ut hoīem deiciat ī pctm̄. Sic studiū taliū vetularū ē ut mulieres inclinēt ad peccatū nec hn̄t ď pctō illo nisi fetorē ⁊ modicū panis ⁊ vini. iux̄ illud Johel. 3° ca°. Puellā vendiderunt ꝓ vino ut biberent. Jmmo qď peius ē opus eaꝝ magis nociuū ē q̄ȝ opus diaboli. Ubi. n. nec homo nec diabolus pōt aliqd facē per se ibi facit vetula. Unde recte posset dici diabolus eo q̄ ī pctō diabolo similet̃. A pctō enī hȝ diabolus q̄ sit diabolus q creatiōe ē angelus. Posset etiam dici sathan qď intp̃tat̃ aduersarius. Efficatius n. aduersat̃ saluti eius quā monet ad pctm̄ q̄ȝ ipse diabolus. g̊ ꝛc. 2° est eaꝝ pctm̄ grauissimū. qa ipsaꝝ lingua est illa de qua Eccl. 28°. dicit̃. Lingua tria mulieres fortes eiecit. Et post sequit̃. Et vtilis potius infernus q̄ȝ illa. Cuius rō ē. qa ignis infernalis nō exurit nisi illos q sibi adducūtur ⁊ h̾ meruerunt. sed lingua tertia exurit igne pctī illos q sibi nihil nocuerūt. 3° ē ipsaꝝ peccatū ǧuissimū. qa hn̄t se sicut lingua ī corpe diaboli qď ē ɔgregatio maloꝝ. Ex q pōt satis ostēdi q̄ multa malitia sit ī huiusmōi mulierib᷒. Si. n. tantū ē malitie ī lingua vnius hoīs. ut h̾ Jac. 3° ca°. quātū ē credendū habē malitie lingua diaboli. De līgua nr̄a dicit Jacob᷒. Lingua nr̄a ignis ē. vniuersitas iniqtatis. que maculat totū corpus nostrū. ⁊ inflamat totā natiuitatē nr̄e. q̄ de līguis diaboli ǒissime pn̄t dici. s. de lingua vetulaꝝ. O g̊ femine indiabolate. qd faciet dn̄s ī suo iudicio ad punitionē iniqtatē vr̄e. qn̄ serpentē irrationalē sic grauit̃ puniuit qa hoīem ī pctm̄ deiecit: pȝ h̾ Gen. 3°. ubi dictum ē ei. Sup pectus tuū gradieris. ⁊ h̾ qa hoīem deiecit. iō ꝓstratus ē ne erectus īcedēt. Quia etiā hūit ī ore mēdaciū iō in ore eius positū est venenū. Jn cibo etiā punitus ē. vn̄ dictū ē ei. Terrā comedes oīb᷒ dieb᷒ vite tue. Quia etiā mulierē decepit dictū ē ei: Jnimicitias ponā int̃ te ⁊ mulierē. ⁊ ipa cōteret caput tuū. Et ē argumētū q̄ mulieres scē multū debeāt odio hr̄e tales vetulas nō nām ß vitia eaꝝ detestādo. ⁊ nisi se correxerint debēt ꝓcurare eo mō q̄ scd̄m deū pn̄t ut a vicinio suo expellant̃. Qualit̃ g̊ punient̃ vetule q̄ ītelligūt pctm̄ qď faciūt: si sic serpēs punitus ē q nō ītellexit: Sic serpens ī ore punitus ē: sic punient̃ ⁊ ipse. ⁊ qa vinū qď ꝓ pctō qď faciūt bibūt. fel draconū erit vinū eoꝝ ⁊ venenū aspidū īsanabile. Jpsis etiā dicet̃. Nō terrā comedes ß carbones oīb᷒ dieb᷒ vite tue. Et qa se plantā diabolo fecerūt ut p eas diabolus ad mulieres trāsiret. ipse ꝓstrate ɔculcabunt̃. Et sic pȝ prima radix luxurie ī ista pte tractāda. Secūda radix luxurie ī ista pte tractāda dicit̃ meretricius ornatus ⁊ femiaꝝ lasciuia. Un̄ pꝰ. 7°. ait sapiēs. Ecce mulier ornatu meretricio ꝑparata ad capiendū aīas. garrula ⁊ vaga. qetis impatiens. nō valens in domo consistere pedibus suis. nunc in plateis. nūc iuxta

angulos insidians. apprehensumq; deosculatur iuuenem 7 procaci vultu blanditur dicens. Victimas pro salute vovi hodie 7 reddidi vota mea. 7 cetera ibi. Nam si bene consideras maxime hodiernis temporibus mulierum ornatum. primo inuenies q a planta pedis vsq; ad verticem non est locus in mulieribus ubi non est laqueus ad capiendum oculos. quod satis innuitur Ecclesiastes 7° ca°. ubi dicitur. Inueni amariorem morte mulierem que laqueus venatorum est. Mirum est enim quomodo hoc toleratur inter fideles q mulieres sic preparent se ad infectionem animarum. Si quis enim faceret foueam in via 7 eam cooperiret non toleraretur. Fouea autem profunda est meretrix. pro. 23° ca°. 2° inuenies q non est aliqua pars in eis que instar gladij non vtantur in necem se aspicientium. Vnde Jeronimus ait. Gladius igneus est spiritus muliebris. Ex quibus sumitur argumentum q vanitates mulierum hodiernis temporibus adeo multiplicate q ex eis totus mundus perit. valde sunt detestande 7 reprobande. quia sunt tantorum scelerum originales cause quantum lingua exprimi potest. Quibus mulieribus ait Jacoponus vulgari sermone. Or non vi pensate femine col vostro portamento. Quante anime in questo mundo mandate al perdimento. Col sol desiderio sença altro tocamento. Pur che siate in taleto ale anime macellate. Or non vi pensate femine come grande perde. Tollite a Jhesu xpo dolce sito. Date grande ferite fue del diabolo sollicite fuite. Hec ille. Ex quibus concluditur q 7 si tales vanitates de se non essent male. etiam sunt prohibende quia inde sequitur malum. ut probatur de iure iuram. c. 7 si xps. 21. dis. c. denique. dis. 37. c. ideo. 41. dis. c. quisquis. 2. q. 7. c. presumunt. xi. q. 3. c. nolite. 24 q. 3. c. deus q. Insti. de vi bonorum rap. § sed ne dum. Item argumentum habetur ad hoc q aliquo prohibito. prohibentur omnia per que peruenitur ad illud. ar. de ele. cotidiu. c. diuersis fallacijs. 7 de procura. c. tue. 7. ff. de tuto. 7 curato. datis ab his. l. scite. 7 de bonis libertorum. l. queritur. 7 de petitione hereditatis. l. sed 7 si lege. §. item si rem. 7 de pactis. l. quod dictum. 7. C. de naturalibus liberis. l. legem. in fi. C. de vsf. l. eos. in fi. Si igitur prohibita est luxuria. prohibite sunt 7 vanitates hodierni temporis ad luxuriam inducentes. 7 alia multa mala pertrahentes. O igitur mulieres insensate. O arma diaboli. O expulsio paradisi. O origo peccati. O fons corruptionis. O causa humane miserie 7 damnationis. O corda ferrea. O mentes saxee. O peccatrices ribalde vsq;quo permanebitis in fecibus peccatorum vestrorum! Numquid potuit vos deus conuertere! Clamat quotidie 7 tot anni sunt quibus iam clamauit per suos predicatores: Conuertimini. conuertimini. Sinite caudas. relinquite vanitates. dimittite cornua. 7 noluistis audire. Quid ergo facietis que habetis capita diabolo duriora. An ignoratis quia benignitas dei ad penitentiam expectat vos! Et nisi penitentiam egeritis omnes simul peribitis. Qui vult ergo caste 7 continenter viuere fugiat cum mulieribus superflue se ornantibus conuersari. Et econuerso fugiant mulieres iuuenes pollitos 7 inmoderate ornatos. Unde Ouidius li° primo de remedio amoris inquit. Decipimur cultu. gemmis. auroq; teguntur omnia. Pars minima est ipsa puella sui. Hec ille. Et Juuenalis li° 4°. hoc idem affirmat dicens. Rara est concordia forme atq; pudicitie. Et iterum Tullius lib° 3°. de tusculanis questionibus ait. Flagitij principium est ut ait Ennius inter ciues nudare corpora. hec ille. Abscidantur igitur iste radices luxurie ut caste 7 continenter viuendo gratiam consequamur in presenti 7 gloriam in futuro seculo seculorum. Amen.

Dñica eadẽ infra oċ. de diffinitiõe ⁊ originatione auaritie Sermo 79

Omne quod

ẽ ĩ mũdo aut est ɔcupiscẽ-
tia carnis. aut ɔcupĩa ocu-
loꝝ. aut supbia vite. Jteꝝ
ubi ſ. Scđm sniam Johis frẽs cariſſi-
mi in ṽbis ꝓpositis: Oẽ qđ ẽ ĩ mũdo
ꝛc. Seqˀ pᵒ tractatũ đ ɔcupĩa carnis ⁊
supbia vite tractare đ ɔcupĩa oculoꝝ
i. auaritia. De qua tãto latiᵒ ⁊ diffusiᵒ
ẽ dicẽdũ. quãto pctm̃ ẽ generalius ⁊
magis aĩaꝝ corruptũ inclinãs ⁊ pfec-
tionẽ ĩpediens ⁊ multos in eťnũ peri-
mẽs. Nã Ambˀ nr̃ in liᵒ 2ᵒ de officiis.
caᵒ 25ᵒ ait sic. Ceteꝝ ita incubuerunt
mores hoĩu3 ad admirationem diui-
tiaꝝ ut nemo nisi diues honore dignᵒ
puteť. Neq3 hic recẽs vsus ẽ ⁊ iam du-
dũ qđ peius ẽ inoleuit h̃ vitiũ huma-
nis mẽtibꝫ. Siqdẽ cũ Hierico magna
ciuitas tubarũ sacerdotaliũ sono cor-
ruisset. ⁊ Jhesus naue potireť victoria
cognouit infirmatã esse ṽtutẽ populi
ꝓpter auaritiã atq3 auri cupiditatem
ꝛc. Siqdẽ multoꝝ aĩe ad tartara cur-
rũt ob falsam deceptionẽ bonoꝝ tem-
poraliũ q̃ dulcedĩe sua ita alliciũt ani-
mas ut nihil de celestibꝫ curẽt. Nec ẽ
int̃ alia bona mũdi aliqđ bonũ ita effi-
cax ad hᵒmodi pestẽ sicut tpales diui-
tie. Jllas nãq3 ut plurimũ hoĩes appe-
tũt. pauci uel nulli ɔtẽnũt. Qđ vidẽs
Hieremias 8ᵒ dicebat. A maiori vsq3
ad minorem oẽs auaritie studẽt. Et a
ꝓpħa vsq3 ad sacerdotem cũcti faciũt
dolũ. Hoc vtiq3 q̃3 malũ sit p3 ex fine.
Nã inordinatᵒ diuitiaꝝ amor egesta-
tem gr̃e inducit. ⁊ ad pditionẽ glorie
eterne ⁊ ɔsecutionẽ gehẽne ꝓtrahit.
Vñ ꝓpħeta ps. 33ᵒ inqt. Diuites. i. aua-
ri eguerũt. s. gr̃a dei in h̃ mũdo. ⁊ esu-
rierũt gl̃ia regni celoꝝ qua sũt ꝑuati.
De qua auaritia ĩ pñti sermõe ꝓ ꝑnci-
pio tres breues consideratioẽs ãno-
tanť. quaꝝ
Prima diceť diffinitio.
Secũda ṽo declaratio.
Tertia aũt originatio.

Pars ꝑma huiᵒ sermonis. in q̃ ponũť
tres auaritie diffinitiones.

Primo igiť in isto sermõe cir-
ca auaritie diffinitionem ad-
uertendũ ẽ q̧ tres repiũť de
auaritia famose diffinitiões. Prima ẽ
Tullij sic di. Auaritia est inordinatus
amor pecunie. Secũda ẽ Gregorij. ĩ qua-
dã omeł. sic di. Auaritia ẽ inordinatᵒ
appetitᵒ nõ solũ pecũie ẽ etiã sciẽ ⁊ al-
titudinis ⁊ cuiuscũq3 boni tpalis cuiᵒ
ꝑciũ põt pecũia mensurari. ut cũ sup
modũ ambiť potestas. Tertia est apłi
i. ad Thimo. 6ᵒ. Radix oĩu3 maloꝝ ẽ
cupiditas. i. auaritia. Jstaꝝ diffinitio-
nũ rõnẽ ⁊ sufficiẽtiã assignat Alex. nr̃
ĩ secũda pte sũme ĩ tractatu de auari-
tia. arti. ꝑ. ⁊ btũs Tho. scđa scđe. q. 118
arti. 2ᵒ et iteꝝ in qõnibꝫ disputatis de
malo. đ auaritia. arti. ꝑ. s. q̧ ad dictaꝝ
diffinitionũ declarationem sciendum
q̧ auaritia capiť tripliciť. qꝛ aliqñ est
spãle pctm̃. aliqñ ẽ gnãle pctm̃ uł ge-
nus oĩs pcti. aliqñ nõ est pctm̃ sed ra-
dix pcti. ꝑ mõ sumiť auaritia ꝓut ẽ
spãle pctm̃ distinctũ a ceteris ⁊ sic cur-
rit ꝑma diffinitio q̧ auaritia ẽ inordi-
natᵒ amor uel appetitᵒ pecunie. Unde
Jsidorᵒ libᵒ ethimologiaꝝ dic̃ q̧ auarᵒ
dr̃ q̃i eris auidus. Et Augᵒ 14ᵒ de ciui.
dei. dic̃ q̧ auaritia est libido habendi

pecuniā. Ubi dīc Alex. ubi s̄. q̄ ibi nō accipit̄ gnālit̄ auaritia sȝ p bono mutabili subiacēti fortūe. Et iō noīe pecūie ītelligūt̄ oīa q̄rū dn̄i sum⁹. Uñ Aug⁹ ī li° de libo arbitrio. 17. q. 3. c. totū. ait. Quicqd hoīes ī tra hn̄t oīa quoꝝ dn̄i sūt. pecūia vocat̄. Hinc etiā Alchinus inqt. Auaritia est nimia acqrendi habendi retinēdiq̄ȝ cupiditas. Dicit̄ aūt auaritia q̄si auiditas auri. Et dicit̄ ab aueo aues qd̄ ē cupio cupis. Inde auarus q̄i varas hn̄s man⁹. i. curuas. 2° mō sumit̄ auaritia large ꝓut ē gnāle peccatū ⁊ genus ad oē pctm̄. ⁊ sic currit secūda diffinitio Greg. Auaritia ē īordinat⁹ appetit⁹ nō solū pecunie ⁊c. Et iō Durādus n̄r ī sūma li° p̄. pte. 6 dis. i. dīc q̄ auaritia ē īordinat⁹ amor hn̄di. Nā p hāc hn̄di ꝑticulā nō solū exterioꝛa bona q̄ noīe pecunie ītelligūt̄ ītelligē debem⁹. sȝ ad oēm inordinatū appetitū cuiuscūq̄ȝ rei. auaritiā āpliare necc̄ē ē. Et si dicat̄ q̄ auaritia ẜm h̄ nō videt̄ differre a supbia q̄. ꝓpe dicit̄ appetit⁹ excellētie. Ad h̄ respondetur ẜm Alex. ubi s̄. arti. p̄. q̄ h̄ nō sequit̄. sȝ vtiq̄ȝ oīa pctā sunt supbia ⁊ auaritia etiā gnālit̄ sūpta. Supbia. n. ē inordinat⁹ appetit⁹ circa sciām. potentiā. pecuniā ⁊ alia q̄ ad excellētiā quā quis ꝯseq̄t̄ ex illis. Sed auaritia ē īordinatus appetit⁹ circa p̄dicta q̄ ad sufficientiā q̄ intendit̄ ī illis ī acqrēdo ul' retinēdo ipsa tpalia. Differūt etiā ī h̄. qa supbia respicit pctm̄ ex pte auersiōis a deo cui⁹ p̄cepto subdi recusat. Auaritia vo respicit pctm̄ ex pte īordinate ꝯuersionis ad cōmutabile bonū q̄ pecunias īordinate diligit. 3° modo auaritia sumit̄ nō ꝓut ē pctm̄ sȝ ꝓut ē radix pcti. Et ẜm hāc acceptionē auaritia nō ē aliud nisi q̄dā inclinatio na-

ture corrupte ad bona corruptibilia ⁊ tēporalia inordinate appetēda. Et iō ē tna diffinitio apl̄i s̄. signata vbi dicit Alex. q̄ alia lr̄a dicit. Radix oīuȝ maloꝝ ē auaritia. eo videlȝ q̄ ex auaritia ut frequēti⁹ pctā alia oriant̄ ad silitudinē radicis. qa sicut radix toti arbori alimentū p̄stat. sic hō p diuinas acq̄rit facultatē qd̄cūq̄ȝ pctm̄ desiderādi ⁊ ꝑpetrādi. ut dīc Leo papa. dis. 47 c. Uirū catholicū ⁊ p̄cipue dn̄i sacerdotē sicut nullo errore: ita nulla cupiditate īplicari oȝ. i. detineri ⁊ īpediri a spūalib⁹. Sed qa ista ꝑticula lati⁹ diffūdet̄. i. hic tm̄ sufficiat recitare dictū Amb°. sup Bti īmaculati. sic di. Inflāmauit cor tuū ut ꝯphenderes q̄ mandatoꝝ celestiū ratio. q̄ aīe substantia q̄ fute vite gr̄a. in q̄ statu p⁹ h̄ erim⁹. Erige ḡ mentē. vtere nāli ingenio. ad imaginē dei factus es ut supna aspicias. trena nō q̄ras. Noli curuare ceruicem tuā mūdi p̄mendā pondē. Noli inhiare auro atq̄ȝ argēto ne te seculis ad ligādū p̄beas. Iō dixit dn̄s. Nolite possidē aurū atq̄ȝ argentuȝ. nec vos auri atq̄ȝ argēti cupiditas auara possideat. Noli ḡ inserē collum tuū diaboli laq̄is. strangulat auaritia paupetē ī h̄ seculo. sȝ in ꝑpetuū diues suis laqueis suffocat̄. cui⁹ sensus ī vanitate ē. in tenebris ambulat q ī his laborat q̄ sibi ꝓdesse nō pn̄t. h̄ ille. Et sic pȝ ps p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī q̄ ponūt̄ aliqua dubia ad declaratōȝ p̄dictoꝝ.

Ecūdo ī isto ẜmone ad declarationē p̄dictorū q̄rendū est An. s. vn⁹ auar⁹ pl⁹ peccet cō gregando q̄ȝ alius. Ad cuius dubi-

declaratione fm Alex.ubi s.arti.x.po
nūt quatuoꝛ casus.quorū pm⁹ ē talis.Duo
sūt auari.vn⁹ pl⁹ hñs.7 alt minus eo.
7 vterq3 eorū amittit.quis eorū plus
peccat ī amittēdo? Rñdet q in h ca-
su si respicim⁹ ad cupiditatē.tunc ubi
plus ē de cupiditate.ibi ē pl⁹ d culpa.
s maioꝛ cupiditas ē ī illo q pl⁹ amisit
q3 in illo q min⁹.qm quātitas cupidi-
tatis seqt quātitatē rei cōcupite.g cū
ille q plus pōt 7 plus amittit plus ha-
beat de cupiditate videt q pl⁹ peccet.
Si vo respicim⁹ ad affectionē sic plus
pōt peccare ille q min⁹ amittit.Cuius
rō ē.qa amoꝛ est cā doloris.Ait enim
Aug⁹.Necē ē ut tātū vrat doloꝛ quā-
tū inheserat amoꝛ.s aliqñ tantā affec
tionē uł maiorē pōt habere iste paup
circa pauca que h3 q3 habeat diues cir
ca multa q h3 7 amittit.Et sic p3 pm⁹
casus. z⁹ casus ē talis.s.de ↄgregā-
do supflua.Sūt nāq3 duo paupes aua
ri.7 vterq3 ↄgregat supfluū.s vn⁹ vsq3
ad mille.alt vsq3 ad centum.vn⁹ vsq3
ad decē milia.alter vsq3 ad.zooo.7 sic
d aliis discurrēdo.qs eoꝝ pl⁹ peccare
videat. Rñdet q simplicit loquēdo
ille auar⁹ qui congregat vsq3 ad mille
pl⁹ peccat q3 ille q ↄgregat vsq3 ad cen
tū.7 ille q cōgregat vsq3 ad decē milia
q3 ille q vsq3 ad.zooo.mltiplicat.Qd
pbat triplici rōne. Prima ē ex parte
medij.qa tanto pctm ē grauı⁹ quāto
magis recedit a ppetate vtutꝭ.s vtus
fm phm ī ethicis cōsistit ī medio.Cū
igit talis magis recedat a medio 7 cō-
sequent a vtute.seqt q magis peccet.
z° ex pte dāni qd facit.Tanto magl
grauı⁹ est pctm quāto magis dānifi-
cat aliū.s magl dānificat aliū q habet
iniuste mille q3 q h3 tm cētū.igitur 7c.
3° ex pte pncipij.Ut.n.dictū ē s.cu-
piditas pncipiū ē peccādi fm aplm.s
ubi ē maioꝛ cupiditas ibi ē maioꝛ cul
pa.s in eo q plus acqrit ē maioꝛ cupi-
ditas.qa crescit amoꝛ nūmi quātū pe
cunia crescit.ait glo.pō.zo.g ē maioꝛ
culpa.Et sic p3 z⁹ casus. 3⁹ casus est
talis.Sūt duo clerici.vn⁹ ē ↄtēt⁹ vni-
co bñficio.tm qa auar⁹ ē pauca expen-
dit moderate 7 tpate.7 ut ita dicā mi-
serrime viuēdo more florētinoꝝ qui
emunt decem vncias carnis 7 coquūt
eas ī mane 7 tm brodiū ī prādio come
dūt.carnes vo frigidas ī cena cū īsali-
tino edūt.7 sic talis cleric⁹ qa mlta cu
pit multa cōgregat.Alt vo vult habē
multa beneficia.tm ut pdigus oīa sua
expendit multos eqs 7 mulas pigues
tenēdo.7 varios atq3 lautos cibos ↄti
nue comedēdo.qrit qs eoꝝ plus pec-
care videat. Rñdet q ille q plura be
neficia h3 absolute loquēdo plus pec-
cat. p qa vnicū beneficiū videtur eē
deputatū vni 7 non plib.qa vni⁹ ecclie
d3 tm vnū eē caput.sicut vni⁹ vxoris
debet eē tm vn⁹ vir.g q plura bñficia
h3.7 ↄsequēt pluriū ecclesiaꝝ ē caput
magis peccat. z° qa q plura beneficia
h3 in scandalū plus congregat q3 alter
ut patet istis tpib9.qa tot⁹ mūd⁹ scan
dalizat de clericis 7 platis tot 7 tanta
beneficia hñtib9 7 male viuentib9.Et
sic p3 3⁹ casus. 4⁹ casus est talis.Est
tēpus famis 7 sūt multi paupes.Est
etiā theolog⁹ pdicatoꝛ hñs plures li-
bros theologie in qb9 studet ut possit
ↄsulere 7 pdicare.nūqd talis īminēte
hac pauptate debet libros vēdē 7 pau
perib9 dare 7 ↄsilia uel pdicatiōes di-
mittē? Rñdet q l3 pdicare sit ex suo
genere maius bonū q3 elyas dare eo q
elemosyna spūalis ē melioꝛ elyna coꝛ-
poꝛali.tm īminēte ncītate melius est

elemosynā dare q̄ p̄dicare. imo quia
cū paucis libris pōt p̄dicare uel docē.
z° posito q̄ esset ita ignar⁹ q̄ nesciret
sine libris p̄dicare· deberet ad tēp⁹ ab-
stinere a p̄dicatiōe ut paupib⁹ subue-
niret· nisi sciret q̄ ꝓpt defectū p̄dica-
tionis irent hoīes in p̄ditiōes. tūc enī
in isto casu debet libros retinē ⁊ non
vendere· si eū moueret zelus aīaꝝ nō
cupiditas libroꝝ. Hec oīa scd̄m Alex.
ubi s̄. q̄ addit ad h̄ imediate. Q̄ q̄uis
rex possit multa ꝯgregare ad tuitionē
sui regni· q̄a ꝯstitut⁹ ē ad h̄ ut subdi-
tos in pace custodiat ⁊ ab aduersariis
tueat̄. Nō tñ ep̄s pōt multa cōgregare
ad tuitionē sue eccl̄ie. q̄a ep̄s debet sp
res ecclesie in vsus ecclesie cōuertere.
⁊ h̄ q̄dē facit cū dat paupib⁹. Et ideo
Amb° nr̄. iz. q. z. in. c. aurū. dic. Auꝝ
habet ecclesia nō ut seruet sed ut ero-
get ⁊ subueniat nccītatibus. Et Jero⁹
ad Nepotianū. iz. q. z. c. gl̄ia ep̄i. ait.
Gloria episcopi ē paupeꝝ nccītatib⁹
ꝓuidere opib⁹. Ignominia sacerdotis
ē ꝓpriis studere diuitiis. Et. 8z. di. c.
ep̄s. dr̄. Episcopus paupibus uł infir-
mis q̄ debilitate faciente suis manib⁹
laborare nō p̄nt: victū ⁊ vestitū inq̄-
tū sibi possibile fuerit largiat̄. hec ibi.
Et sic p; p̄s secūda hui⁹ s̄monis.

Pars tr̄ia hui⁹ s̄monis. in q̄ ponūtur
tres radices ex q̄b⁹ orit̄ auaritia.

Ertio i isto s̄mone circa aua-
ritie originalē ꝓcessionē ad-
uertēdū q̄ tres sūt ipsi⁹ radi-
ces ex q̄b⁹ originat̄ · quarū Prima dr̄
fomes iniq̄tatis. Secūda timor paup-
tatis. Tertia obliuio mortl. Prima
ḡ radix auaritie dicit̄ fomes iniq̄tatis
Quis. n. s̄m Alex. ubi s̄. arti. 3°. de pec-
catū sit s̄nām ꝑmit⁹ institutā ⁊ etiā
auaritia. tñ ex nā corrupta a pctō pri-
moꝝ pentū ita ipsa nā hūana cōcupi-
scibilis facta est ut nil ordinatū nihil
iustū i motib⁹ ei⁹ retineat. Vñ sicut q̄
febres passus ē q̄q̄ i cōualescētia ve-
nerit· nihilominꝰ ad malū remaneret
pron⁹. Et ex ꝯcupiā i motib⁹ ei⁹ inor-
dinata adeo ut q̄ ꝑus nihil vltra ipsi⁹
debitū desiderauerat: nūc ex oīb⁹ mū
di reb⁹ satietatē non accipiat ut pate-
bit. Vñ Alex. macedoni⁹ aiebat. Mū-
dus nō sufficit hoī. Et ꝓfecto sic ē. Nā
sp aliq̄d vacuitatꝭ i hoīuꝫ appetitu re-
perit̄. q̄a cū q̄s vineam hꝫ· torcular in
ea req̄rit. Qd̄ si ademptū fuerit· turrī
ibi edificare desiderat. Et ut Sen̄. dic.
Alt̄a cupiditas ex fine alterius nascit̄.
Et ut Ber. inq̄t. Auar⁹ terrena esurit ut
mēdicus· fidelis ꝯtēnit ut dn̄s. Et sic
patꝫ ꝑma radix auaritie. Secūda ra-
dix velut alt̄a q̄dam auaritie genitrix
dicit̄ timor paupꝑtatis. Scutū. n. aua-
roꝝ est dicē. Diuitias volo cōgregare
ꝓpt senectutē uel īfirmitatē ut Johes
Climac⁹ ait. Et q̄si diffidentes de deo
auari miseri eoꝝ fortitudinē ⁊ auxi-
liū appellāt pecunias. Vñ ꝓu°. x°. dicit̄.
Substātia diuitis vrbs fortitudīs ei⁹
pau oꝛ paupꝝ egestas eoꝝ. Qd̄ absur-
dū btūs Job i seipsū existimās. 31° ca°.
dicit. Si putaui auꝝ robur meū: ⁊ ob-
rizo. i. auro ꝑfecto ⁊ splēdido· dixi: fi-
ducia mea. Si letat⁹ sum sup diuitiis
meis. Sicut diues ille d̄ quo Luce 1z°
ca°. scriptū ē q̄ ex abundantia tēpora-
liū letabat̄ di. Aīa mea habes mlta bo
na reposita i annos plurimos. req̄esce
comede· bibe· epulare. Dixit autē illi
deus. Stulte hac nocte repetēt animā
tuā a te· que aūt pasti cui⁹ erūt? Et iō
nullus hō debet in diuitiis spem ponē

nec de paupertate timere ſʒ in deo ſpare ⁊ cogitatū ſuū ī ipſo iactare q oēs nutrit non ſolū creaturas rationales ſed etiā irrationales. Et iō ait Augꝰ ſuper p̄s. 105°. Paupes dei vere dicūt q non niſi in illo ſolo ſpem hn̄t: in quo ſolo ſpes nō fallit. cui nūq̄ȝ ſuccedit. qa nō pōt mori. nec ipſe falli nec fallere pōt. Tales ⁊ ſi vident habere multa ſcd̄m ſeculū. bene tn̄ ea gubernāt ad refectionē pauperū ut inter paupes numerent. ħ ille. Et ſup p̄s. 125°. idē inquit. Abūdantius hn̄t paupes in hac vita. Plus ē.n. paupi videre celū ſtellatum q̄ȝ diuiti tectū īauratū. Et iō dic Epicurus. Si cui ſua nō vident āpliſſima lȝ totius mūdi dn̄s ſit tn̄ miſer eſt. Et iō idem ipſe Epicurus ingt. Honeſta res ē leta paupertas. Illa vo nō ē paupertas q̄ leta nō ē. Et Varro Marcꝰ ingt. Non eſſemus paupes ſi neſcirēꝰ gd eſſet paupertas. Neſcire gd eſt paupertas optimꝰ ē ad ſūmas diuitias ꝓgreſſus. Non ē miſer niſi qui ſe eſſe credit. hec ille. Nullꝰ ḡ timore paupertatis ad auaritiā inhiare debet. Et ſic pȝ ſecūda radix auaritie. Tertia radix ⁊ alia auaritie genitrix ē oblivio mortis. Vn̄ Ber. hanc ⁊ alias auaritie radices explicat. di. Auaritia rotis vehit q̄tuor vitioꝝ q̄ ſūt puſillanimitas. inhumanitas. ↄtēptꝰ dei. ⁊ mortis oblivio. Et iō ↄ̄ iſtam peſſimā auaritiā ait Ieroꝰ ad Paulinū. Facile ↄtēnit oīa q ſe ſp cogitat eſſe moriturū. qa ſcd̄m ſapientē ꝓ. xi°. Nil ꝓderūt diuitie ī die vltionis. Et Virgilius inquit maximus ⁊ eximiꝰ poeta. Defūctūq̄ȝ leues nō comitant opes. Et Pytagoras phs dic. Breuis etatis ē auaro nihil de ſuo uti licere. Et iterū. Mors repentina furibūda calamitas admittit anteq̄ȝ ſpat-

ſpualet dum nō ſuſpicat. Et iō ſcd̄m Iohannē Criſo. de memoria mortꝭ ↄ̄ trāſitu aīe: Pēſandū ē quippe cū iam peccatrix aīa vinculis īcipit carnis abſolui. q̄ȝ amaro tīore ↄcutit. quātis mordacis conſcīe ſtimulis laceratꝰ. recolit vetita q̄ cōmiſit. videt mandata q̄ negligent īplere ↄtēpſit. ⁊ cetera ibi. ut pȝ in ſermonario de pn̄ia ī tractatu de crudelitate mortis. Qui vult ḡ ↄtēnē auaritiā. iugit ad mētē reuocet mortꝭ inſtantiā. Nā Augꝰ ī libꝰ de ↄflictu vitioꝝ loquēs ↄ̄ auaritia ſic ait. Qui nimirū auaritie morbus nūq̄ȝ meliꝰ cōpeſcit niſi cū dies mortis ſine oblivione meditat. cū qualis pꝰ modicū in ſepulchro futurus ſit hō ↄſiderat. Hoc certe fixū manebat illiꝰ in memoria q dicebat: Hō putredo ⁊ filiꝰ hoīs vermis. Ab illiꝰ memoria nō recedebat q dicebat: In omnibꝫ opibus tuis memorare nouiſſima tua ⁊ in eternū nō peccabis. Et iterū idem Augꝰ ī li° ꝑ de vbis dn̄i ſermone. 21°. dicit. Neceſſe ē ut moriamur: ſʒ qn̄ neſcimꝰ. Pena certa ē. hora incerta. Et de iſta pena ſolū certi ſumꝰ. In rebus.n. humanis cetera nr̄a ⁊ bona ⁊ mala incerta ſunt. ſola mors certa ē. Vbiq̄ȝ ē. forte erit. forte nō erit. Nūgd potes dicere forte morietꝰ. forte nō morietꝰ? Quō medici qn̄ inſpexerint valitudinē ⁊ mortiferā eē cognouerint ħ ꝓnūciant: Morietꝰ inde. non euadet. Ita ex q̄ naſcitur hō dicendū ē nō euadet. qn̄ natus fuit cepit egrotare. qn̄ mortuꝰ fuerit finit qdē egritudinē ſʒ neſcit vtrū pgat ad maiorē. Finierat diues ille egritudinē delitioſaȝ. ſʒ venit ad tortuoſam. Paup ille finiuit egritudinē temporalē ⁊ ꝑuenit ad etnā ſanitatē. Et lib°. 50. omel. omelia 13. iterū dicit. Deꝰ diē mortꝭ ſalubriter

incertū eē voluit ut suū diē ultimū salubrit vnusqsq; recogitet. Misericordia dei ē qa nescit hō qn̄ moriat. Latet enī ultim⁹ dies ut obseruent oēs dies. Si tenet te mūd⁹ illecebre circūquaq; blandiūtur. Delectat honoris fulgor. Delectat potētie terror. Delectāt oīa ista. Sed audiat apl's. Nihil intulim⁹ in hūc mūdū ħ nec auferre aliqd possumus. ħ ille. Et iō saluator nr̄ q mūdus fuit a pctō auaritie ꝛ alijs peccatis dicebat in euāgelio Joh. 8°. turbis iudeorū ꝛ pncipibꝫ sacerdotū. Quis ex vobis arguet me de pctō? q̄si di. null⁹. Si vitatē dico ut. s. nō debeatis sequi auaritiā sed poti⁹ ɔtēnere ista temporalia. quare non creditis mihi? q̄si di. Si crederetis. credendo autē vtiq; pficeretis. quod pficiendo gratiam haberetis in pn̄ti ꝛ gloriā in futuro seculo seculorū. Amen.

Feria secūda post dn̄icam de passione. de offensione ꝛ culpabilitate auaritie. Sermo 74⁹

Omne quod

est in mūdo ꝛc. Iterū ubi ħ. Inchoata frēs carissimi materia ipsi⁹ iniq auaritie sup illa pticula vboꝝ pdictoꝝ Johis qn̄ dicit ɔcupīa oculoꝝ. Querit q̄re a sensu visus dicat auaritia. Nō. n. videt ħ ɔuenire auaritie cū cecus possit peccare pctō ipsius auaritie. Et ita auaritia siue ɔcupīa oculoꝝ nō videt sp eē ꝑm sensus visus. Ad qđ breuit dicet ꝑm doctrinā Alex. ubi ħ. arti. 4° ꝛ ꝑm Aug. in li° de libō arbitrio. q aīa debite cōuertit cū. s. ad deū ɔuertit. aut indebite cū. s. ad creaturam nō referēdo ad increatū. ħ tunc aut cōuertit ad bonū ppriū interi⁹. ꝛ sic sumit supbia vite. aut ad exterius. ꝛ sic sumit ɔcupiscentia oculoꝝ. aut ad inferius ꝛ sic sumit ɔcupiscentia carnis. Quia g̊ bona exteriora maxime apphendunt a sensu ipsi⁹ visus. ꝑm q dicit phs p metaph. q certior est alijs ꝛ plures rerū differētias nobis ostendit. Vn̄ ꝛ Thomas dixit Joh. 20. Nisi videro ꝛ tetigero ꝛc. Idcirco cōcupiscentia ista auaritie pprie dicit ɔcupiscentia oculoꝝ. Nec valet qđ obicit de ceco. Licꝫ. n. color rei nō possit puenire ad visū hui⁹ ceci tn̄ cognitio huius visus pōt deuenire ad oculū aīe interiorē. Bn̄ igitur dicit Johes. Oē qđ ē in mūdo ꝛc. Cui⁹ concupiscētie siue auaritie determinata qditate ꝛ originatione: seqt ordine congruo pcedentes ad declarationē pdictoꝝ de ipsi⁹ culpabilitate ꝛ offensione ptractare ꝛ qn̄ sit culpabilis ꝛ mortalis iuestigare. vn̄ in pn̄ti sermōe tres ɔclusiones annotabimus.

Prima dicet culpabilitas.
Secūda vō dicet pncipalitas.
Tertia aūt dicet mortalitas.

Pars pma hui⁹ ꝑmonis. in qua ponit ista conclusio q auaritia est peccatum ꝛ culpabilis.

Primo igit in isto sermōe ponit ista ɔclō q auaritia ē peccatū. Et declarat sic ꝑm Tho. ubi ħ. arti. 2°. In qbuscūq; rebꝫ bonū i debita mensura ɔsistit. necesse ē in eis puenire malū ꝛ excessū uel defectum illi⁹ mensure. Vn̄ cū bona temporalia ad finem aliquē sint ordinata. necesse est q in eis accipiat mensura ꝑut fini ad quē bona hui⁹modi sunt ordinata

cõpetit. sicut medicina sanitati cõmẽsurari debet. Bona aũt tp̄alia debẽt appeti acq̄ri ⁊ teneri, put necessaria sunt ad ɔ̄seruationẽ vite. Et ideo excessus uel defectus appetit⁹ huiusmõi est peccatũ. Vñ format sic dñ. Appetitus inordinatus. s. cui⁹cũq; boni tp̄alis supra modũ debitũ uel mensurã. i. sup̄ ea q̄ necessaria sũt ad vitã. est pctm̄. ß auaritia ẽ inordinatus amor habendi uel acq̄rendi pecunias uel alia bona tẽporalia ut dictũ est s̄. g̊ auaritia ẽ pctm̄. Et ideo ĩ p̄s. dicit. Diuitie si affluant nolite cor apponere. vbi glo. inq̄t. Vos q̄ diuitijs redũdat tanq; de pleno fonte currãt. Nolite cor apponere. i. affectũ inordinatũ. Super quo dicit Aug⁹. Nõ dicit. Diuitias nolite habere. ß cor apponere. Nõ. n. dãnat diuitias habẽ ex qbus meremur celũ. ß cor apponere i. inordinate eas diligere. Vbi nota q̄ aliud ẽ diuitias amare ⁊ nõ habẽ. aliud habẽ ⁊ non amare. aliud nõ habere nec amare. aliud amare ⁊ habẽ. Primũ. n. ẽ vanũ ⁊ infructuosũ. iuxta illud Ecclesiastes. 5°. Qui amat diuitias s. nimis. fructus nõ capiet ex eis. Nã neq; h3 cõmoditatẽ ex vsu earũ cũ eas nõ possideat. nec fructũ ex patiẽtia ex defectu eaꝝ. ex q̊ amat ⁊ cupit habere p oẽm modũ quem possit. Secũdũ. s. habere diuitias ⁊ non amare est laboriosũ. Vñ dicit Eccl. 31° ca°. Beatus vir s. diues q̄ ĩuent⁹ ẽ sine macula. i. inordinati amoris. ⁊ q̄ post aurũ nõ abijt. Quis ẽ hic ⁊c. q̄i di. paucissimi. Talis fuit Abrahã q̄ erat diues in possessiõe auri ⁊ argenti. Et Job q̄ ut patuit ex p̊ ca°. sui libri ex amissione ipsaꝝ reꝝ nõ fuit pturbatus. Tertiũ. s. nõ habere nec amare ẽ pfectũ. Vñ dic Señ. Non ẽ paup cui quãtulũcũq; paꝝ sad ẽ. Et subdit. Supflua habere cupiditatis ẽ. necessaria habere infirmitatis. oĩa relinquere pfectionis. ß ule. Sic fecerũt apl̄i. Vñ Petrus ĩ psona oĩu3 dicebat Math. 19° ca°. Ecce nos reliq̄mus oĩa ⁊ secuti sumus te. Quid g̊ erit nob! Et iõ dicit Criso⁹ sup Math. Si bonũ eẽt auꝝ. hoc vtiq; dedisset aplis xp̄s q̄ ineffabilia eis tribuit bona. Nec autẽ solũ non dedit ß etiã habere phibuit. Iõ Petrus nõ verecũdat in pauptate di. Aurũ ⁊ argentum non ẽ mihi. qd ⁊c.

Quartũ. s. amare diuitias ⁊ habẽ. ß ẽ sup̄ deũ uel ɔ̄ deũ. ita ut habens eas patus sit facere cõtra dei mandata ne amittat: piculosũ ẽ ⁊ pnitiosũ. Et fm ß ut ait Jero⁹ nullus diuitũ salu⁹ erit ut melius patebit in tertia pte huius sermonis. Et sic p3 quid dicẽdũ sit de prima cõclusione. patetq; pars prima hui⁹ sermonis.

Pars secunda hui⁹ fmonis. in q̄ declarat q̄ auaritia est peccatũ spirituale ⁊ capitale.

Ecũdo in isto sermone ponit ista ɔclõ q̄ auaritia est peccatũ spirituale ⁊ capitale. Et declarat fm Alex. ubi s̄. arti. 5°. ⁊ 6°. p̊ q̊ ad p̄mã ptem ɔclonis. s. q̄ auaritia est peccatũ spũale. Nam Greg⁹ ĩ fine Job numerat auaritiã inter peccata spiritualia. Et ideo dicit Alex. q̄ spirit⁹ humanus ⁊ si sit ɔiũctus corpi. est tñ separabilis a corpe. Et ideo duplicit potest ɔ̄siderari. ⁊ iuxta hoc etiam potest aliqd dici spirituale duplicit. Vel qd inest spiritui. inq̃tũ est separabilis. ⁊ sic inest ei inq̃tu3 spirit⁹ est. ⁊ quo ad hoc dicit coĩcare cum natura ãgelica. Et ita peccatũ spũale quod inest spũi

humano· inest diabolo· sicut superbia
inuidia· ira· accidia. Similit dicit spuã-
le qd inest spiritui inq̃tũ regit corp⁹
7 appetit ea qbꝫ indiget corp⁹ uel qui-
bus indigẽ videt. Et iuxta inordina-
tionẽ h⁹ appetitus spũale sumit quod
ẽ in auaritia. qm̃ auro uel argento nõ
indiget aĩa, ppter se ſ potiꝰ ppter cor-
pus. Sed cetera que sũt spiritualia in-
sũt aĩe inq̃tũ ẽ natura distincta a cor-
pore. Q si queratur. cũ motus luxurie
magis elongetur a natura spirituali 7 pl⁹
appropinquet nature carnis q̃ mot⁹ aua
ritie. cũ mot⁹ luxurie videat posse dia
bolo inesse ut patet in demonibꝫ incu
bis. quare nõ similit motus auaritie?
&c. Ad hoc respondetur fm Alex. ubi s
q in demonibꝫ incubis nõ ẽ motus lu
xurie fm ṽitatẽ qm̃ non habẽt corpo
ra vnita p modũ vniõis pfectionis cũ
pfectibili ſ potiꝰ motoris cũ mobili. ſ
ẽ ibi illusio 7 deceptio. Quis. n. scd̃m
doc. possint demones semen recipere 7
refundere. nõ tñ pñt illud cõstituere
sine pducere. qa corpa q̃ assumũt non
habent vim generatiuã neq̃ vires na
turales. Et eodẽ mõ dicim⁹ q i auari-
tia decipit p creaturas mundi. iuxta illud
Sap. 14°. Creature dei i odiũ facte sũt.
7 i muscipulã pedibꝫ insipientiũ. 2°
q̃tũ ad secũdã ptem dcl'onis. auaritia
est vitiũ capitale. Ait. n. Greg⁹ q auaritia
aliqñ orit p elationẽ. aliqñ p ti-
morẽ. Dũ. n. qdam sumptuũ necessa-
ria timẽt: mentẽ ad auaritiã relaxãt.
Sũt alij q dũ potentiores videri appe
tũt: ad alienaꝝ rerũ ambitum succen
dũtur. h ille. Sup qbꝫ ṽbis dic Alex.
d ales q auaritia sic uel sic oriat aliqñ
h non ipedit qn sit capitale vitiũ. qm̃
motus timoris aut elationis nõ sũt in
eadẽ vi cũ motu auaritie. qm̃ motus
auaritie ẽ in dcupiscibili. 7 i motu ap-
petẽdi 7 retinẽdi 7 nõ dãdi dãda. sed
mot⁹ elatiõis potiꝰ ẽ i irascibili uel ra-
tionali. Ad h ṽo q non diceret capi-
tale vitiũ ppter h q orit̃ ex illis:
oporteret q illi mot⁹ eẽnt priores motu
auaritie 7 etiã i eadẽ vi. Et sic pꝫ quid
dicendũ sit de secũda dcl'one. patetq̃
ps secũda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̃ declarat
qñ auaritia ẽ pctm̃ mortale.

Tertio i isto sermone ponitur
alia dcl'o q auaritia est morta
lis. Et declaratur fm Tho. in
questionibꝫ disputatis d malo tripli-
ci via. p̊ rõne eqtat quã offendit. 2°
rõne caritatis quã excludit. 3° rõne fi
nis quẽ puertit. p̊ q dẽ auaritia of-
fendit equitatẽ qñ nocet pximo p in-
iustã acqsitionẽ. furando. fenerando
fraudando 7 hui⁹ mõi que sũt morta-
lia ex genere suo. qa i nocumentũ no-
tabile pximo 7 dtra iusticiã. Et nõ so
lũ ista ppetrare ſ ista desiderare. s. ap-
petere res p illicitas acqsitiones quod
ptinet ad auaritiã ẽ mortale. Et d his
itelligit illud Abachuc 2°. Ve his qui
dgregant nõ sua. 2° qñ qs ita amat
tẽporalia q 7 si vidẽt extremas neces-
sitates 7 subleuare posset 7 nõ facẽt ne
minueret i tẽporalibꝫ. Et de his Iac.
4°. Agite nũc diuites. plorate 7 ulula-
te in miserijs que aduenient vobis. Di
uitie vestre putrefacte sũt. Aurũ 7 ar-
gentum vestrum eruginauit. 7 erugo
eoꝝ erit vobis in testamentũ. 7 man-
ducabit carnes vestras. h ibi. Confir-
mat istã rõnẽ Aug⁹ in sermone de ti-
more dei. Qui enĩs terrenis se iplicat
a deo se sepat. Nũq̃ diuitie sine pctõ

acq̃ritur. si alter nõ pdit. ali⁹ nõ acq̃rit. gaudet q̃ acq̃rit. tristat q̃ pdit. Et ibidē subdit. Quid dicis de illis miseris diuitibꝫ qui thesaurizāt ⁊ nesciūt cui ↄgregāt. ⁊ nec pauꝑib⁹ agūt. nec elemosynas iustas faciūt. Lucrant terrena munera: ⁊ perdūt p̄mia celestia. lucrant pecunias: ⁊ pdūt aīas. attendūt q̃d acq̃rūt ad tēpus. ⁊ nõ ↄsiderāt q̃d pdant in eternū. Tales ergo sūt ⁊ in luce se esse ꝑuātes a foris se estimant claros cū sint intus tenebrosi. hec ille.

2° z° auaritia ē mortale rõne caritatis quā excludit. Si .n. tantū diuitiarū amor crescat q̃ preferat caritati dei uel ꝓximi. q̃d ↄtingit q̃n facit uel parat⁹ ē facere ↄ deum uel ꝓximū ut uel habeat uel non diminuat diuitias. puta piurat uel festa violat. aut decipit ꝓximū. aut habet aīm paratū ad h⁹modi facere ut lucret aut no ledat in temporalibꝫ. uel etiā de supfluo nõ vult dare necessitate patientibꝫ. tūc ē mortale. Vñ .1. Joh .3°. Qui hūerit substam h⁹ mūdi. ⁊ uiderit frēm suū necesse habē ⁊ clauserit viscera sua ab eo. quō caritas dei manet ī illo? q̃.d. Non habet talis caritatē dei. q̃a facit ↄ caritatē ꝓximi. cū sit p̄ceptū. Si q̃s diligit me sermones meos seruabit. Et ecōtra. Si q̃s no diligit me. sermones meos non seruat. Jo. 14. Dicunt aūt diuitie substantia a substādo. q̃a debēt substētationi nõ onari. Math. 6°. Non potestis deo seruire ⁊ mamone .i. diuitijs. Vbi dic. Iero⁹. Nõ dicit: nõ potestis habere. s; seruire. Qui .n. seru⁹ ē diuitiarū eas custodit ut seru⁹: ⁊ sic nõ substant diuitie s; ꝑiut ⁊ onant talibꝫ. Que oīa ↄfirmat Aug⁹ in lib⁹ de elemosyna di. O carnale pectus quō te alta ⁊ ꝓfūda auaritie caligo excecauit. Pecunie tue captiu⁹ ⁊ seru⁹ es. cathenis ⁊ vinculis cupiditatis alligat⁹ es. ⁊ quē iam soluerat xp̄s denuo vinctus es. Suas pecuniā que te seruata nõ seruat. Patrimoniū seruas q̃d te pondere suo onerat. Nec meministi q̃ xp̄s respōdent diuiti exuberantium fructuū copiam stulta exultatione iactanti. Stulte inquit hac nocte aīa tua expostulat a te. ⁊ que parasti cuius erūt? Quid diuitijs tuis incubas? quid in penā tuam patrimonij tui pōdus exaggeras ut ī quo locupletior seculo fueris pauperior deo fias? Redditus tuos deinde diuide cum dño tuo. Fructus tuos partire cū xp̄o. Fac tibi possessionū terrestriū pticipē xp̄m ut ille te faciat coheredē sibi regnorū celestiū. Erras ⁊ falleris q̃sq̃s ī h̄ seculo te diuitē credis. Audi ī Apocalypsi dñm deū tuū voce hui⁹ modi hoīs increpationibꝫ obiurgantē. Dicis inq̃t. Diues sū. ditat⁹ sū. ⁊ nulli⁹ egeo. ⁊ nescis q̃a tu es miser ⁊ cecus ⁊c.

3° auaritia ē mortale rõne finis quē puertit. quod sic ꝓbat. Amor est boni. Sicut aūt duplex ē bonū. s. bonū ꝓpe ⁊ p̄ncipalit dictū. ⁊ sic e bonū q̃d est finis. ⁊ bonū q̃d nõ est p̄ncipale. s. bonū q̃d ē ad fine: ita ē duplex amor s. boni q̃d ē p̄ncipaliter ⁊ p se finis. ⁊ amor tendit in e ⁊ ↄsequent boni q̃d ē ad finē. Auaritia ḡ. put ē inordinatus amor tpaliū rerū ita q̃ i eis finis costituat sp ē mortale. Cui⁹ rõ ē. q̃a auerti ab incõmutabili bono e pctm mortale. s; cõuerti ad q̃dcūq; cõmutabile bonū creatū sicut ad finē facit auersionē ab incõmutabili bono q̃d debet eē vltim⁹ finis. eo q̃ non pñt esse plures fines vltimi. ḡ auaritia inq̃tū; fruit tēporalibꝫ bonis sp est mortale peccatū. Et h̄ mõ dic aplš ad Eph. 5°. q̃ omnis

auarus non habet hereditatem chri-
sti 7 dei.i.nullus auarus qui constitu-
it finem in diuitijs. Veniale autē eēt
quādo quis inordinate diligeret tem
poralia citra deum.nec ex hoc trāsgre-
ditur uel parat⁹ ē transgredi aliquod
preceptorum. Sed ad clariorem pre-
dictorum in ista consideratione noti-
ciam mouentur tria dubia. Quorum
Primū ē. An homo diuitias 7 tem-
poralia bona possit appetere sine pecca
to. Ad qd̄ respondet scd̄m Alex. ubi
s̄.atti. ꝙ qcūq; diuitias ac tēporalia
bona triplici intentiōe ac ↄsideratiōe
pōt appetere. p̊ intentiōe uel ↄsidera-
tione necessitatis. qd̄ 7 laudandū est
exemplo sapiētis Salomonis qui ꝓv.
30. ait dn̄o. Mendicitatē 7 diuitias ne
dederis mihi sed tm̄ tribue victui meo
necessaria. ne forte satiatus illiciar ad
negandū 7 dicā: Quis ē dn̄s? aut ne-
cessitate cōpulsus furer 7 piurē nomē
dei mei. Licet quidē s̄m Tho. 7 alios
doc. appetē tēporalia nō p̄ncipalit̄ ut
i eis finē ↄstituam⁹ s̄ sicut quedā ad-
minicula q̄bus ad tendendū ad beati
tudinē adiuuamur inq̄tū.s.p ea vita
corpalis sustentat̄. 7 inq̄tū nobis ad
actus v̇tutū organice deseruiūt ut dic
phs p̊ ethicoꝝ. Vn̄ Aug⁹ dicit. Ad suf-
ficientiā vite nō indecent̄ vult quisq;
ea. Et in p̊ li° de ciui. dei. ca° x.° idē ait.
Nam cum dicit apl̄us. Qui volūt di-
uites fieri incidūt i tēptationes. ꝓfec-
to i diuitijs cupiditatē reꝑhendit. nō
facultatē quā p̄cepit alibi. di. Diuiti-
bus hui⁹ seculi p̄cipe supbe nō sapere
nec sperare in i̇certo diuitiaꝝ. s̄ in deo
viuo q̄ p̄stat nobis oīa abūdanter ad
fruēdū. benefaciāt diuites. sint i ope-
ribus bonis. facile tribuāt. coīcēt. the
saurizent sibi fūdamētum bonū i fu-
turū ut apprehendāt bonā 7 eternam
vitam. H̄ ille. Et Iero⁹ ad Saluinam d̄
nembradio 7 viduitate. ait. Nec diuiti
obsūt opes si eis bene vtat̄. nec paupe
rem egestas cōmendabiliorem facit si
intra sordes 7 opes pctā non caueant.
Vtriusq; nobis testimoniū 7 Abrahā
patriarcha 7 quotidiana excēpla suppe
ditāt. quoꝝ alter i sūmis diuitijs ami-
cus dei fuit. alij quotidie in scelenbus
deꝑhensi penas soluūt. H̄ ille. Qualit̄
v̇o diuitijs abūdauerit Abrahā decla-
rat idē Iero⁹ ad Pal machiū. di. Diues
erat Abraham. auro. argento. pecore.
possessiōe. multāq; familiam habebat
ita ut ad nūciū subitū iuuenibus elec-
tis armare posset exercitū. 7 q̄tuor re-
ges q̄ fugerāt in Dan ↄsecutos occide
rit. 7 tn̄ post crebrū hospitis officium
dum hoies nō refutat suscipe meruit
deū. hec ille. 2° pōt q̄s appetere diui-
tias intentione uel cōsideratione an-
xie suꝑfluitat̄. qd̄ 7 malū est. q̄a teste
Iero. ad Demetriadē. Diuitiaꝝ amor
insatiabilis est. explecri nescit honorū
cupido. Celere res habiture finē. sine
fine querūtur. Hec q̄dem anxietas ha
bendi suꝑflua non hominē beatū sed
calamitosum facit. Vn̄ Sen̄. ad Lucil-
lum. ait. Calamitosus est animus futuri
anxius 7 ante miserias miser. Sed hec
melius. i. d̄ detestatione eius dicētur.
3° intentione uel consideratione vo-
luptatis. quod peius ē. q̄a peccato aua
ritie addūt̄ peccata gule 7 luxurie. Si-
cut in diuite epulone legitur ꝙ ꝓpter
diuitias plen⁹ voluptatibus fuit. Lu
ce 16 ca°. Ita erit auarus anxius q̄ con-
gregabit ad dispergēdū. Nam scribit̄
Daniel. xi.° d̄ ipo ꝙ auro 7 argēto abū
dabit. 7 rapinas 7 predas eoꝝ dissipa-
bit. Et q̄a nec auaritia nec voluptates

non satiant nec impinguant animam nostram sed potius in maiori anxietate deponūt: ideo saluator noster in euāgelio hodierno Ioh. 7° ca° stabat et clamabat dicēs in predicatione sua. Si quis sitit veniat ad me et bibat. quasi di. Non querat extinguere sitim in istis tēporalibus. Ideo sequitur. Qui credit in me sicut dicit scriptura. flumina de vētre eius fluent aque viue. i. diuine gratie in presenti seculo et eterne glorie in futuro in secula seculorum. Amen.

Feria tertia post dominicam de passione. de detestatione et abhominatione inique auaritie. Sermo 75[9]

Omne quod est in mūdo aut etc. Iterum ubi s. Ut natura frēs carissimi ostēderet omnia terena calcanda et contēnenda fore. voluit inter creaturas infimā esse terram et ab omnium pedibus conculcari. Idcirco maximum est hoc malum quod auarus deo preponit illam creaturam quam natura omnibus creaturis voluit postponi. Unde primitiui de ecclesia edocti domorum et agrorum precia ut Act. 4° ca° legitur ponebant ante pedes apostolorum. Proinde in fine illius capitis dicitur. Ioseph attulit precium agri sui quem vēdiderat. et posuit ante pedes apostolorum. Quod cōfirmat Ieronimus ad Demetriadē di. In actibus apostolorum quando domini nostri Ihesu christi calebat cruor et feruebat recens in corde fides vēdebāt oēs possessiōes suas et precia earū ad pedes apostolorum proiciebant ut docerēt pecunias esse calcādas. hec ille. Ad rabiem igitur auaritie cōpescendā. quia ut ait Iohānes. Omne quod est in mūdo etc. In isto sermone probabimus auaritiā esse detestādam tribus rationibus.
primo ratione aggrauationis.
2° ratione infectionis.
3° ratione considerationis.

Pars prima huius sermonis. in qua probatur auaritiā esse detestandā ratiōe aggrauationis.

Primo igitur in isto sermone dico quod detestāda est auaritia ratione aggrauationis. Quamuis n. auaritia nō sit grauissimū omniū peccatorum simpliciter. attamē secundum quid est magnū et graue peccatum. Ad cuius declarationem mouētur hic tria parua dubia. quorum Primū est. qualiter intelligitur auaritiam non esse maximū peccatum. sed tamen magnum et graue secundum quid et aliquem respectū. 3 dubia. p°

Ad hoc respondetur secundum Tho. secunda secunde. q. 118. arti. 5° et Alexandrū ubi s. arti. 9° quod magnitudo peccati potest attēdi ex tribus. primo ex parte boni quod offenditur uel cōtēnitur. et secundum hoc tanto peccatum est grauius: quanto bonum quod propter peccatum offenditur contemnitur et corrumpitur est nobilius uel maius. Et sic peccatū contra deum est grauissimum. quia per hoc contemnitur summū bonum. utputa superna. et quantum ad hoc dicitur grauissimū. 2° attenditur magnitudo peccati ex parte dāni quod infertur. et secundum hoc inter peccata que cōmittuntur in proximū tanto peccatum est grauius quanto damnū est grauius proximo illatum. Unde homicidiū est grauius adulterio. et adulterium furto. 3° pōt attēdi magnitudo peccati ex parte boni cui quis inordinate subicitur. Quāto enim

bon ū ē min⁹ tanto peccatū deformi⁹.
Cū aūt inter bona humana. naturalia
siue tēporalia sint mīma qa minora ꝙ̄
bona corporis. ⁊ bona corporis ꝙ̄ bona aīe
Jō qa appetit⁹ inordinat⁹ auari subijcit
mīmo exterioꝝ rerū. iō ſm hꝰ auaritia
ē turpius ⁊ deformi⁹. Et ꝑpter hꝰ
dicit Ecc. x°. Auaro nihil est scelesti⁹
turpi⁹ uel vilius. ꝓfert. n. bonū cōmutabile
mīmū bono īcōmutabili summo.
Et subdit ibidē. Nihil iniqus ꝙ̄
amare pecuniā. Qđ ītelligit tripliciter.
Iniqus. i. naturali eqtati magis contrariū
ꝙ̄ amare pecuniā. s. plus debito acquirēdo
uel retinēdo. qa ſm cōem legem
naturalē nacē oia erūt coīa. Vel
iniqus. i. insatiabilius ꝙ̄ amare pecuniā.
s. inordinate qa nūꝙ̄ satiat. Joh.
4°. Qui biberit ex hac aqua. sitiet iterū.
Vel iniqus. i. inequali⁹. qa auarus cōtēnit
bonū eternū ꝓ tēporali. Vñ subdit.
Hic. n. aīam suā venalem habet. i.
vitam suā naturalē exponens se piculis.
uel aīam. i. spm̄ suū. Et subditur.
Proijcit intima sua. i. vitā corporalem
subijciendo ⁊ nō curando de ea ut lucret.
uel intima sua. i. ꝟtutes oēs abijciēs
ut lucret. uel intima. i. ītimos amicos.
qa auarus nullū habet amicū. uel
intima. i. viscera pietatꝭ ⁊ misericordie
Vñ Tullius in lib° de officijs. Nihil tā
angusti animi nec tam praui ꝙ̄ amare
pecunias. Et Salustius in catilinario
dicit. Auaritia pecunie studiū hꝫ quā
nemo sciēs vnꝙ̄ ꝯcupiuit. Et Aug⁹ ꝓ
de ciui. dei. ca° 7°. ait. Nō auri vitiū est
auaritia sed hoīs pu̇erse amātis aurū.
iusticia derelicta. que incōparabiliter
eꝝ auro anteponi. Est. n. adeo peruersus
auarus ꝙ ꝑpter pecuniā vendat
seipsū. qđ patet ꝑ exemplū quod narrat
Valeri⁹ lib° 9°. ca°. de auaritia. s. ꝙ

Quintus Cassi⁹ cū eēt officialis ī Hispanis
cepit duos satellites q illuc venerāt
ad eū iugulandū. Et isti fuerūt
Sili⁹ ⁊ Calphurni⁹ quos dimisit certa
quātitate pecūie ab eis accepta. O indignū
facinus si isti dedissent certā pecuniam
ipse cōuenisset cū eis ꝙ trucidassent
eū. Et sic patet pmū dubium.

Secūdū dubiū qđ hic mouet est đ
ꝓdigalitate. s. an sit vitium. qđ nō videt.
Prodigalitas. n. aut ē capitale vitiū
aut ad aliqđ reducibile. Si sit capitale.
ḡ ad min⁹ erūt octo capitalia. sed
dicit Greg° ꝙ tm̄ septē sunt. Si ad aliqđ
reducibile. querit ad qđ. Non ad
auaritiā cū videant eē opposita. Itē q̄
est rō quare ꝓdigalitas nō ponitur vitium
capitale sicut auaritia. Ad illud
dubiū respondēdo ſm Alex. ubi s. ar.
arti. 7°. et Tho. scđa scđe. q. 118. arti. ꝓ.
vtꝝ prodigalitas oppōnat auaritie ꝓ
sciendū ꝙ ꝓdigalitas ē vitiū oppositū
auaritie. ⁊ ꝑcipue in duobꝫ. s. in affectiōe
⁊ datiōe. ꝓ in affectiōe interius.
qa auarus supabūdat pl⁹ debito pecunias
diligēs. Prodig⁹ aūt deficit minus
debito earū sollicitudinē gerens.
Cui⁹ signū ē qa sollicitudo pua uꝉ magna
videt eē signū maioris uel minoris
dilectiōis. 2° in datiōe ⁊ acceptione.
qa ꝓdigus excedit in dando ⁊ deficit
in acqrendo ⁊ retinēdo. Auar⁹ aūt
oppositū facit. qa ipse deficit in dando
⁊ supexcedit ī accipiēdo ⁊ ī retinēdo.
Et iō pħus 2° et 4° ethicoꝝ ponit ꝓdigalitatē
oppositā liberalitati ⁊ illiberalitati
quā nūc auaritiā dicim⁹. 2° notandum
ſm Alex. ꝙ nā corrupta q̄ inclinat
ad peccatum quia corrupta est
non inclinat ad dandum omnia quod
prodigalitas facit ut ibi ponat finem
suū. sed vlterius ut laudetur ipse qui

dat uel ut honorē͂ uel fiat ditior. Et ideo prodigalitas cum sit ad aliud vitiū reducibile nō debet poni capitale. Qñqȝ.n. reducit͛ ad hypocrisim. qñqȝ ad inanē gloriā. qñqȝ ad auaritiā siue cupiditatē. 3° aduertendū etiā ſm Alex. qȝ licȝ q̄ntū ad ipsos actus opponāt͛ auaritia ⁊ ꝓdigalitas. nō tñ aliqñ q̄ntū ad finē. Vtrobiqȝ.n. ē ↄcupiscētia rei tēporalis. concupiā aūt ē ex indigētia ſm Criso. q ait. Concupiscētia ē indigentie ꝑncipiū. Ratio aūt ꝑpter quā auaritia ponit͛ capitale nō ꝓdigalitas ē. qa corruptio nature magis inclinat͛ ad ↄcupiscentiā sui quo ad sufficiētiā q̄ȝ quo ad coīcationē alterius. Auaritia.n. ut dictū ē. est ad retinendū sibi. Prodigalitas aūt ad dandū alti. Et iō ex ꝑ.s. auaritia sūt plura mala ⁊ maiora. Et idcirco ē tertiū dubiū in ꝑposito modo hic querendū.s. qð sit mai⁹ pctm̄ auaritia an ꝓdigalitas ⁊c. Ad qð respondet͛ ut elicit͛ ex dictis Alex. ubi s̄. Et exꝑsse ſm Tho. ī scripto sup 4° ethicorꝝ. et scđa scđe. q. 119. arti. 3°. qȝ auaritia est grauiꝰ peccatū q̄ȝ ꝓdigalitas. qð ꝓbatur triplici rōne sic. ꝑ rōne ↄtrarietatis. Illud ē pctm̄ grauius qð v̓tuti mag̾ opponit͛. ſȝ auaritia magis opponit͛ liberalitati ⁊ magis ab ea distat q̄ȝ ꝓdigalitas. qð patet. qa ꝓdigus habet aliqua que habet liberalis. ſ qa libent͛ dat ⁊ nō d̓ facili accipit. Differt aūt a liberali. qa neutꝝ eorū bene i. ſm rectā rationē facit. Et iō si ꝓducat͛ qȝ faciat ꝑdicta ſm rectā rationē. esset liberalis ut. s. det qbus oportet ⁊ non accipiat vnde nō oportet. ⁊ ad hȝ ꝑducit͛ facilit͛. Auarus aūt in malo cōuenit cū liberali. ꝰ ⁊c. 2° hȝ idē ꝓbat͛ rōne sanitatis sic. Illud pctm̄ qð non multū auget͛ sed de facili curat͛ est minus graue. ſȝ ꝓdigus ē de facili sanabilis a suo vitio. tū rōne etatis. qa quāto hō magis accedit ad senectutem fit magis pron⁹ ad retinēdū ⁊ nō ad dādū. tū rōne paupertatis q̄ ↄsequitur ex sup̾flua ꝓdigi datione q̄ īpedit ipsam ꝓdigalitatē ꝑpter impotentiā dandi. ⁊ etiā ꝑpter expientiā defectus. Auaritia aūt ē insatiabilis ut melius patebit.ī. Et hoc ꝑpter conditionē defecti subiecti. qa humana vita cōtinue vergit in defectū. oīs aūt defectus ē incitatiu⁹ ad auaritiā. qð patet ꝑpter hoc qa bona temporalia querūt͛ ut subueniatur defectibus humane vite. ꝰ ⁊c.

3° idē ꝓbat͛ rōne vtilitatis sic. Illud vitiū qð nulli ꝓdest est grauiꝰ illo qð ꝓdest multis. ſȝ auarus nulli ꝓdest qa deficit ī dando aliis. nec etiā ꝓdest sibi. qa.s. deficit ī expendendo. prodig⁹ aūt multis ꝓdest ꝑ suā dationē. Confirmat istā rationē ph̄s 4° ethicorꝝ di. ad lrām. Prodigus multo melior ē q̄ȝ illiberalis.i. auar⁹. qa ꝓdest multi. illiberalis nulli neqȝ sibi ipsi. Qȝ si forte dicat͛ qȝ ꝓdigalitas videtur maior q̄ȝ auaritia ꝑpter hoc qa grauiꝰ peccat q nocet sibi q̄ȝ q nocet alteri. iux̄ illud Eccl. 14°. Qui sibi nequā est. cui bonꝰ erit? ſȝ ꝓdigus nocet sibi. auar⁹ nocet alti. ꝰ ⁊c. Ad hoc respōdet͛ qȝ differētia ꝓdigi ⁊ auari nō attendit͛ ſm hȝ qð est peccare in seipsū ⁊ ī aliū. eo qȝ vtrqȝ peccat in seipsū ⁊ ī aliū. Nā ꝓdig⁹ peccat in seipsū cū bona sua vnde viuere debet ↄsūmit. Peccat etiā in alterꝝ cōsūmēdo bona ex qbꝫ aliis debēt recte ꝓuidere. Et sīlit͛ auarus peccat in aliū quantū in dationibꝫ deficit. ⁊ ī seipsū in sūptibꝫ. ⁊ non benefacit sibi ipsi. Et ideo auarus est peior prodigo. Cuius signū est. qa ꝓdig⁹ a multis diligitur.

auarus non ab illo sed ab oībus odit᷑.

De grauitate auaritie ait phs ī 4° ethicoꝝ. Illiberales. s. auari sūt q̄ ꝑm acceptiōez suphabūdāt vndiq̧ accipiēdo ut ꝺ meretricio pasti. vsurarij. aleatores. raptores. latrōes. oēs isti vnde nō oportet accipiūt ⁊ quantū nō oportet ħ ibi. Hoꝝ exēplū clare habet᷑ a Valerio li° 9°. ca°. de auaritia. Nā ibi int᷑ alia narrat q̧ Septimulus seru⁹ Cai gracchi audito q̧ in seditiōe ei⁹ Opimi⁹ ꝑ tēpore consul fecit ꝓcurari q̧ q̄cūq̧ sibi Cai Gracchi caput presentaret haberet tantū auri quātū ponderaret caput: abscidit caput dn̄i sui ⁊ sup quadā lancea ꝑ tota vrbem asportauit. O infidelissimū seruū q̄ eliquato plūbo in craneū capit̄ illi⁹ infudit ut āplius ponderaret. Narrat vtiq̧ ibi Valeri⁹ q̧ cū q̄dam romanus ditissim⁹ nomine Luci⁹ minuci⁹ Basili⁹ mortu⁹ eēt in grecia. quidā notarius ↄfecit testamentū falsū in quo cōstituit heredes Marcū Crassū potentissimū ⁊ Quītū hortensiū eloquentissimū ut lucraret᷑ aliquid ab ipsis. Isti duo principes lȝ nūq̧ vidissent ipsū mortuū ⁊ viderēt apertam fraudem. tn̄ ipsam hereditatē adierūt. O scelus execrabile. lumina rei publice romane ornamēta ciuitatis. scel⁹ ⁊ auaritiā quā debebāt punire. inhonesti lucri acceptatione sua auctoītate coopuerūt. Et iō ait Iohes Criso⁹ sup illud Math. 28°. At illi accepta pecunia. ⁊c. sic. Ne miteris si pecunie milites supauerūt q̄ apud discipulū tantā ostenderūt virtutē. Nihil enī clausum constat quod auro argentoq̧ non pateat. Nihil occultū ut non pecunia indagāte sit cognitū. hec ille. Item Raban⁹ etiā sup Math. O pestis maligna auaritie ꝗ bonis animis detestanda. q̄d illesū. q̄d inconcussū dimittis? Tu genus humanū cōfudisti. Tu discipulū comitē xp̄i ab apostolatu ꝑcipitasti. Tu milites custodientes sepulchrū captiuasti. Nūq̄d bn̄ dictū ē. Pecunie oīa obediūt ⁊c. Ecclīastes x°. ħ ille. Cōfirmat etiā istā grauitatē auaritie Amb° in li° de Nabothe detestādo ipsos auaros q̄ nō dant ubi debent date maxime paupib; di. Sȝ vos o diuites auari edificādo vr̄as vultis supare diuitias. pietes vestiū. nudatis homines. Clamat an̄ domū tuā nudus. ⁊ negligis. Clamat hō nudus ⁊ tu sollicitus es quib; marmoribus pauimēta tua vestias. Pecuniā paup q̄rit ⁊ nō hȝ. panē postulat hō ⁊ nō accipit. ⁊ equ⁹ tu⁹ aurū sub dentibus mādit. Sed delectant te ornamenta ꝓciosa cū alij frumenta nō habeant. Quantū o diues iudiciū tibi sumis. Popul⁹ esurit ⁊ tu horrea tua claudis. popul⁹ deplorat ⁊ tu gēmas tuas v̄sas. In cuius potestate ē. infelix tantoꝝ aīas a morte defendere ⁊ non est tibi voluntas. totius vitam populi poterat ānuli tui gemma seruare. hec ille. Et sic patȝ ꝑs pȝima hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. in qua ꝓbat᷑ auaritiā esse detestandam ratione infectionis.

Ecūdo ī isto ꝑmōe detestāda ē auaritia rōne īfectiōis. Est n. auaritia īfirmitas illa pessima de q̄ Ecclīastes. 5°. scribit᷑. Est īfirmitas inq̄t pessima quā vidi sub sole. Diuine ↄgregate in malū dn̄i sui. pereūt. n. in afflictiōe pessima. Et ut clarius hoc pateat: videamus infirmitates in q̄bus inducat auaritia. Ver; q̄a

cū q̄tas exprimere longum esset. ut de reliquis taceamus: tres infirmitates insinuem⁹. q̄a ipsa p̄ facit febricitare. Unde Aug⁹ ait. Amatores auri videte quanta patiant̄. Sic feruent auari ut nulla frigora formidēt. Sed notādū nobis ē q̄ sicut ī febricitātib⁹ corpib⁹ humanis febris frigida nāliter calidā ācedit: ita ⁊ in auaroꝝ mente spūale frig⁹ ex timore causatū ardētē febrem hn̄di p̄currit. Dic auaro Ysa. 24° dicit̄. Formido ⁊ laque⁹ fouee sup te q̄ hitator es tre. Et Sen̄. dic. Videt. s. auar⁹ regē ⁊ estimat p̄donē. videt pauperē ⁊ estimat furē. Et iō ait amb.° sup p̄mū p̄s. Est. n. languor malus errōis languor auaritie. Lāguor iste diuitie sūt ut dicit Ecclesiastes. Est languor quē vidi sub sole. diuitias custoditi in malū dn̄i sui. s. possidētis eas. Dic mihi o Ecclesiastes. qua causa malus hic languor sit. Respōdebit. q̄a multos auara spes deuorat. Insatiabilis edacitas cupiditatis ē. Nescit satiari argēto q̄ cōcupiscit argentū. Distendūt diuitie s̄ non explent. Et si q̄s satiatus diuitijs fuerit nō est inq̄t q̄d sinat eū dormire Et q̄dem oēs dies ei⁹ in tenebris ⁊ luctu ⁊ iracūdia multa ⁊ languore ⁊ ira. Quō. n. potest dormire q̄ sollicitā auri exercet custodiā? Qui oāna formidat? Qui lucra cogitat? Qui vsuras oputat? Qui apothecas nūerat? Malus ẽ languor q̄ bonā aufert mem̄ quietem. Et. i. Ista ē que nō paucoꝝ s̄ oiūꝫ excitat egritudines. Oē caput ī dolore. q̄n sapientes q̄ estimāt̄. dolore cruciāt̄ auaritie. Sensus. n. sapiētis ī capite eius ⁊c. Ad ista facit exemplū Diogenis qui cū in via portaret pecuniā ⁊ eā supposuisset capiti suo ut dormiret aduertit furē sollicitū quō eā furaret̄ dormienti. Cū aūt ipse p̄ sollicitudine somnū amisisset sentiēs appropinq̄re furem. piecit ei pecunias dicēs: Tolle miser pecuniam. ⁊ vtcūq; p̄mitte dormire. Sed de h̄ melius. i. 2° auaritia facit hoīem curuū sicut fecit mulierē illā de qua Luce 13° ca.° scribit̄ q̄ erat inclinata nec poterat sursum aspicere. Que curuitas s̄m sacros expositores amorē diuitiarū siḡt q̄ hominē bestiā reddit iteri⁹ ut ad terrā respiciat qui ad celos respicere debuit. Un̄ de auaro ꝓpheta dicit. Oculos suos statuerunt declinare in terrā. Q̄d tn̄ ē ɔtra nām ꝓpriā ut pꝫ. Et iō ait Sen̄. ad Lucillū. epl̄a. 94. Erras. n. si existimas nobiscū vitia nasci. Supuenerūt. ī gesta sūt. Itaq; monitionib⁹ crebris opiniones que nos circūsonant repellant. Nulli nos vitio natā ɔciliat. nos illa ītegros ac liberos genuit. Nihil q̄d auaritiam nostrā irritaret posuit in apto pedib⁹ aurū argentūq; subiecit calcandum ⁊ p̄mendū dedit. Et q̄cq̄d ē ꝓpter quod calcamur ac p̄mimur. Illa vult⁹ nr̄os erexit ad celos. ⁊ q̄cq̄d magnificū mirūq; fecerat videri q̄ aspiciētib⁹ voluit ortus occasusq; ⁊ ꝓperantis mūdi volubilē cursū int̄ diē terrena appiētem noctu celestia tardos siderū incessus syncopates. Si cogites quanta spatia nūq̄ intermissa velocitate circūuehāt. defectus solis ⁊ lune. inuicē distantiā. Alia deīceps digna miratu siue p ordinem subeūt siue subditis causis mota ꝓsiliūt. nec nocturni igniū tractus ⁊ sine vllo ictu sonituq; frigoris celi patescētes. columna ac trabes ⁊ varia simulacra flāmaꝝ. Hec supra nos ictura disponit. Aurū q̄dem ⁊ argentū. ⁊ ꝓpt̄ ista nūq̄ pacē h̄ns ferrū q̄si male emitterent̄ abscondit nobis in lucem

ꝑ quā purgatem⁹. extulim⁹ nos ⁊ cās
piculoꝝ nroꝝ. ⁊ trāsuecto ītaꝝ pōdē
cutim⁹. Nos fortune mala nr̄a tradi-
mus. nec erubescim⁹ sūma apud nos
haberi q̄ sūt ima ītaꝝ. H̄ ille. q̄i dicat.
Contra dignitatē ⁊ nobilitatē nature
ꝓpe facim⁹ ut dictū ē in ꝑncipio hui⁹
ꝯsiderationis. 3° auaritia ex dolore
capitis a febre ꝓcedēte facit excecare.
Nā dn̄s nr̄ natum cecū illumiāre vo-
lens ut Joh. 9° ca°. scribit̄. ei⁹ oculos lu-
to liniuit. ⁊ sic lutum istoꝝ tpaliū cau
sam eē cecitat̄ ōn̄dit. Ponit̄. n. Thob.
2° ca°. q̄ hirūdo suis eū stercorib⁹ exce
cauit. Sed qd ꝑ Thobiā nisi scm̄ virū
denotari possum⁹ cui⁹ oculos hirūdo
suis stercoribus cecat. qa fallacia diui
tiarū ꝑ hirūdinē garrulā significata a
ratione q̄ lumē ē mētis etiā scm̄ homi
nē sepius alienū facit ⁊ alienat. Vn̄ de
auaris ꝓpha dicit. Supcecidit ignis ⁊
nō viderūt solē. Cōsiderat nāq̄ auar⁹
q̄ sic iusti sicut ⁊ mali monūt̄. ⁊ exce-
catus puluere trenoꝝ aliā vitā nō cre
dit ac ꝑ h̄ dānationē suā nō videt. Et
q̄tū ad h̄ dicit p̄s. Nō videbit. s. ocu-
lo fidei īteritū. s. suū etnū. Et causam
ipsi⁹ subdit. Cū viderit sapiētes mori-
entes: sil̄ insipiēs ⁊ stult⁹ pibūt. Insi-
piens q futura nō ītelligit nec credit.
Stult⁹ q negligit ea scire. Corpe ⁊ aīa
simul pibūt tales auari. Exemplū hr̄
de diuite epulone Luce 16°. qui sepul-
tus ē in inferno. Vn̄ Vgo li° 2° de clau
stro aīe dic. Duo sūt que illicite solēt
acqri. s. supbia ⁊ cupiditas. ⁊ duo que
male fruūtur acqsitis. gula ⁊ luxuria.
Duo sūt qui male possidē volūt. s. ꝓ-
digus ⁊ auar⁹. vn⁹ ut cōgreget. alt̄ ut
dissipet. ⁊ duo que possessa defendūt. i.
intpantia ⁊ prudētia mūdi. Supbia
diabolo claudit celū. Gula ꝑmo parē-
ti abstulit padisū. Auaritia diuiti ape
ruit infernū. Intpantia vō adhuc cor-
rūpit mūdū. H̄ ille. Et sic p3 ꝑs secūda
hui⁹ smonis.

Pars tcia hui⁹ smōis. in q̄ declarat̄ q̄
auaritia est detestanda ratione pfecte
considerationis.

Tertio ī isto smōe dico q̄ de-
testāda ē auaritia rōne pfec-
te ꝯsideratiōis. Considerare
enī q̄sq̄ debet ꝑ̊ q̄ trāsitur⁹ ꝑ locū ubi
scit se esse spoliandū fatu⁹ ē si de pecu-
nia secū ampli⁹ velit hr̄e q̄ sit ei neces-
sariū vsq̄ ad locū illū expendē. Mors
n. loc⁹ ē ꝑ quē trāsitur⁹ nccīo spoliat̄.
Unde Job ꝑ̊ dr̄. Nud⁹ egressus sū de
vtero matr̄ mee. nud⁹ reuertar illuc.
Et iō tantū q̄sq̄ de suis retinere debet
quantū nccīo sufficit. Oīa vō alia pau
peribus eroganda sūt. qa teste Greg̊.
Securi⁹ ferūt̄ diuitie d̄ patria ī patriā
ꝑ man⁹ pluriū q̄ vni⁹. 2° cōsiderare
debet etiā q̄sq̄ q̄ fatu⁹ ē q multa secū
habere desiderat cū naufragiū aliq̄d
īminet. Cū igit̄ oīs hō sit in h̄ mundo
velut ī naufragio. nihil secū hr̄e deb3
nisi q̄d ei sufficit necessario. cū Sen. di
cat. Nemo cū sarcinis enatat. 3° q̄sq̄
ꝯsiderare debet q̄ fatu⁹ ē q ab īmicis
insequit̄ ⁊ reb⁹ multis volūtarie one-
rat̄. Cum ḡ quelibet hoīem īuisibiles
hostes īuisibilit̄ sequant̄. stult⁹ si q̄sq̄
ꝑter nccīa nō relinq̄t ut velocius cur-
rat. Accidit. n. auaro sicut q̄busdā ar-
borib⁹ q nisi vi man⁹ uel baculi fruct⁹
dimittē nolūt. vn̄ sepi⁹ vsq̄ ad fracti-
onē multoꝝ ramoꝝ v̊berāt̄. Sic ⁊ aua
rus vltro velit nolit spoliat̄ ⁊ in infer
no crudelit̄ flagellat̄. Unde ait Jero⁹.
Si habeas sapientiam Salomonis. fi

pulchritudinē Absalonis. si fortitudinē Samsonis. longeuitatē Enoch. diuitias Cesaris. potestatem Octauiani. Ade fecūditatē ī sobole. Gedeōis agilitatem. Agellis strenuitatē. Julij successū. Alexandri diuitias. qd pdest si caro dat' vermibus. aīa demonibꝫ cū diuite epulone in eternū cōcremāda? Hꝫ ille. Et id Jhesus ī euāgelio hodierno Joh. 7° ca°. dicebat. Ego testimonium phibeo de illo. s. mūdo. qa opa ei⁹ mala sūt. q. s. fiūt ppt diuitias cōgregandas. Quas contēnendo ī psenti faciat ipse Jhesus ut eternas consequamur in futuro seculo seculoꝝ. Amen.

Feria qrta post dn̄icā de passiōe. iteꝝ de detestatiōe auaritie tribus alijs rationibus Sermo 76⁹

Mne quod est ī mūdo ꝛc. Iteꝝ ubi s. Postq̄ oipotens deus frēs carissimi creauit oīa entia mūdi volēs singularit' hoīem pducere dixit. Faciamus hoīem ad imaginē ꝛ silitudinē nr̄am. Qd' v̄bū nō dixit ī creatiōe aliaꝝ reꝝ. In alijs. n. nō pduxit aīam rationalē s tm̄ in hoībꝫ ī qbꝫ spirauit spiraculū vite ꝛ facti sūt ī animā viuentē. i. rationalē ꝛ īmortalem. Cū igit' hoīes scdm aīam sint deo similes. ab istis terenis exaltari debēt sicut exaltant' celi a t'ra potissime cū sint celo puriores. ꝛ vn⁹qsq; cū pph'a exclamare deberet ꝛ dicē. Mihi adherē deo bonū ē. Quapropter detestāda ē auaritia. qa ut ait Johēs. Oē qd' ē in mūdo ꝛc. Et hꝫ in isto sermone iterū tribus alijs rōnibꝫ.

p° rōne afflictionis.
z° rōne infatuationis.
3° rōne dispositionis.

Pars pma h⁹ sermonis. ī q̄ pbat' auaritiā eē detestandā rōne afflictionis.

Rimo igit' ī isto s'mōe dico q detestāda ē auaritia rōne afflictiōis. Triplicē nāq; afflictionē expit' auar⁹ miser ī diuitijs temporalibꝫ. p° ī eas acqrēdo. z° ī eas expendēdo. 3° ī eas amittēdo. Primā afflictionē expit' auar⁹ ī diuitias acqrendo. Quis nā dicere pōt quot laboribꝫ vitā exponūt auari cupientes aggregare diuitias? Illi vtiq; nūc ī diuitijs aīn exultando si lucrant' ꝛ pei⁹ tristādo si pdūt ul' nō acqrūt qd' ītēdūt Aliqn̄ somniando se repperisse thesaurū ꝛ postea īueniūt se fraudatos. sicut Ysa. 29° dr̄. Sic somniat esuriēs ꝛ comedit: cū aūt fuerit expgefactus. vacua ē aīa ei⁹. Et sicut somniat sitiens ꝛ bibit. ꝛ postq̄ fuerit expgefact⁹ lassus adhuc sitit ꝛ aīa ei⁹. Sic. s. ꝯtingit his auaris. Nūc vtiq; auari laborāt ī vigilijs. nūc ī fame ꝛ siti. nūc ī frigore. nūc ī piculis latronū. nūc ī exilio ut sic loquar quietē ignorant. Verificat' in eis vtiq; qd' Ecclesiastes z° ca° dr̄. Cuncti dies eius pleni sūt laboribꝫ ꝛ erūnis. Et id qd' scribit Oratius. Impiger extremos mercator currit ad indos. Per mare pauperiē fugiens p saxa p ignē. Et Sen̄. ad Lucillū. Quisqs se multū fortuitis dedit. ingentē sibi materiā pturbationis q̄ inexplicabilē acqrit. Et iteꝝ ad eūdē Lucillū. Nulla īquit auaritia sine pena. Et q̄uis sat' sit ipsa penarū. o quantū lachrymarū. quātū laboꝝ exigit. Q misera desiderat esse. q̄ misere ptis est. Adice quotidianas

sollicitudines q̃ ꝓ modo hñdi queq; discruciãt maiori tormẽto pecũia pos sidet̃ q̃ q̃rit̃. Quãtũ dãnis ĩgemiscãt que ⁊ magna incidũt ⁊ maiora videt̃. Deniq; ut nihil illis fortuna detrahit quicquid non acquiritur damnũ est. Ad h̃ etiã facit illud Aug. ĩ li° de v̄bis ap̃li sermone zz°. Pigritia dicit. Noli pati frig⁹ siue frigidos dies. Auaritia dicit. Tolera etiã maris tẽpestates. Illa dicit qesce. ista nõ sinit qescẽ. Iubet n. non solũ ꝓcedẽ. s̃ nauiga inq̃t trans mare. q̃re t̃ras quas ignoras. merces ĩ Indiã deportãde sũt. Nõ nosti liguã Indoꝝ. Sed ĩtelligibilis videt̃ sermo auaritie. Venies ignot⁹ ad ĩg̃tũ. Das accipis. portas. emis. piclitat⁹ pueni sti. cũ piculis redis. exclamãs ĩ maris exagitatus tẽpestate. Deus libera me. Nõ audis tñ dẽtẽ. Nõ misi te. Auaritia tibi iussit ut acq̃reres q̃d nõ habebas. Ego tibi iussi ut sine labore ante ostiũ tuũ paupi dares q̃d habebas. Illa te ad Indos misit ad aurũ portãdũ. Ego tibi x̃p̃m añ ostiũ posui a q̃ emeres regnũ celoꝝ. Laboras ĩ iussiõe auaritie. in iussiõe mea nõ laboras. Ambo iussim⁹. nõ audisti me. Cui obedisti liberet te. Secundã afflictionẽ expit̃ auar⁹ in diuitias expẽdendo. Tanta. n. miseria ꝑmit̃. tanta auaritia atq; tenacitate ꝯstringit̃ q; q̃ñcũq; aliq̃d de sua substãtia diminui cernit oculũ sibi cecidisse videt̃. Et h̃ q̃dẽ totã familiam suã ĩ amaritudine tenet. nec ipse in ꝓpria domo aliquo tp̃e pacem h̃z. nec familia sua cũ eo quietẽ reperire valet. ut v̄ificet̃ q̃d d̃ talib; Ysa. 48° ca°. ait. Nõ ẽ pax impijs. dic dñs. Et iterũ ꝓ̃. 15°. Cõturbat domũ suã q̃ sectat̃ auaritiã Similis ẽ talis auar⁹ cani cum paleas sup q̃s dormit ⁊ cubat nec ipse comedit nec alios sinit asportare. Sic tal' miserabilis hõ auar⁹ nõ vtit̃ diuitijs q̃b; ꝑest nec alios sine latratu ⁊ morsu canino ꝑmittit vti. Vñ Quĩtilian⁹ libro 8°. dic. Auaro tã deest q̃d h̃z q̃ q̃d nõ h̃z. h̃ ille. Tertiã afflictiõẽ expit̃ auarus in diuitias amittẽdo. Que namq; lingua dicere posset quãto dolore torquet̃. quãta amaritudĩe cruciat̃. quãtoq; merore afficit̃ q̃ñ aliq̃d de substãtia sua casu amittit̃? Vñ Greg⁹ 15° li° moral'. inq̃t. Auarus ꝑ̃us anhelat acupita ꝯgregare. ⁊ cũ q̃si ĩ quodã ventre auaritie multa cõgesserit satiat⁹ artat̃ q̃a dũ anxiat̃ qualit̃ acq̃sita custodiat. ipsa eũ sacietas angustat. Mens auari que ꝑ̃us ex abũdantia requiem q̃rebat. postea ad custodiã graui⁹ laborat. hec ille. Cui⁹ exemplũ ꝑclarũ habetur de Ptolomeo rege cypri h̃nte maximũ thesauꝝ quẽ satis inhoneste ꝯgregauerat timẽs mortẽ intrauit pelagiũ assumpta pecunia cũ aliq̃b; nautis q̃ñ sentiebat auaritiã emuloꝝ ⁊ auarorũ romanoꝝ q̃a illas ꝑtes occupabãt. ut totam illã pecuniã submergerent ne ad emulos ꝑueniret. ubi aliq̃diu secũ disputãs dicebat. Debeo ne tãtã pecuniã ꝓicere quã tãto labore acq̃siui? Rursus ex alia ꝑte dicebat. Debeo ne sua te pecuniã ut ꝓ ipsa moriar? Tandem vicit eũ auaritia ⁊ rediit cyprũ cũ pecunia. ⁊ romani acceperunt insulã illã ⁊ occiso rege: pecuniã erario romano ꝯfiscauerũt. ad quã portandã missus fuit Cato. ut recitat Valeri⁹ li° 9°. ca° de auaritia. Vñ Lucan⁹ li° 3°. dic. Cato lõginqua vexit sup equora cypro. Ad h̃ facit dictũ Aug. de cõpatiõe duoꝝ hominũ scriptũ s. ĩ tractatu de supbia ĩ sermone de remediatiõe superbie. Et sic p; ꝑs ꝑ̃ma hui⁹ sermonis.

Ps secūda h⁹ s̄monis. in q̄ ꝓbat̄ auaritiā eē detestādā rōne infatuatiōis.

Secūdo ī isto s̄mōe dico ꝙ auaritia ē detestāda rōne infatuatiōis. Tria. n. sūt signa qbꝫ ostēdit̄ auaroꝝ stulticia. s. īꝓuidētia. incircūspectio. ⁊ incautela. ꝑ stulticia auaroꝝ ōndit̄ ex eoꝝ īꝓuidētia. qa ubi in etnū mansuri sūt. de domo sibi nō ꝓuidēt. ubi v̊o p nocte ē hospitaturi sūt. magna palatia cōstruūt. Vñ ad vitupiū auaroꝝ xp̄ianoꝝ Tulli⁹ in li° de senectute ait. Cōmodandi diuersoriū spatia non habitādi nobꝭ nā dedit. Itē auari horrea ⁊ cellaria īplēt ad satisfaciendū vite diutne. nihil v̊o ꝑparāt ꝓ sustētatione vite ꝑpetue. Vita. n. p̄ns ī ꝯpatiōe vite etne ē q̄si vita vni⁹ diei. Iuxta illud p̄s. Qm̄ mille āni añ oculos tuos tāq̄ȝ dies hestna q̄ p̄terit. Itē corpi vestimenta multa ⁊ cibaria ꝑparāt. aīam v̊o frigore ⁊ fame perire nō curāt. Iuxta illud p̄s. Esurietes ⁊ sitiētes aīa eoꝝ ī ipsis defecit. Et iō ait Aug⁹ ꝯ istā stulticiā in li° de auaritia ⁊ luxuria. ca° 2°. Iusticia loquat̄. Ipsa erūt v̊ba nō ipsa sniā eadē. Serua tibi ait dn̄s tu⁹ ⁊ ꝯsule ī posteꝝ. Et hūc interroga ubi seruabo? Habebꝭ thesaurū ī celo ubi fur nō accedit nec tinea corrūpet. In quē in posteꝝ seruabo? Venite bn̄dicti patris mei ꝑcipite regnū. Hoc regnū quātorū dieꝝ est? In vitā etnā. hē ꝯsulere ī posteꝝ ꝙ posteriora nō habeāt. Dies. n. illi sine fine dicti sūt dies. h ille. 2° stulticia auaroꝝ ōndit̄ ex eoꝝ īcircūspectiōe. qa pedes. i. ista inferiora custodiūt. caput v̊o. i. aīam piculo mortis exponūt. Contra quā īcircūspectionē Math. x° ca° auaris logt̄ xp̄s. Estote ḡ prudētes sicut serpētes ⁊c̄. q. s. caput custodiūt. Itē auari a sinistris aduersitatis diligent̄ sibi cauēt. A dextris v̊o ꝓspitatis minime. ꝯ q̄ pte magꝭ timēdū ē. iux̄ illud bti Gregꝭ. Cū oīs fortuna timēda sit: nobꝭ magꝭ timēda sunt ꝓspa q̄ȝ aduersa. Hīc ꝓpha auaro dīc. Cadēt a latere tuo mille. s. ꝓpt̄ aduersitatē. ⁊ decem milia a dextris tuis. s. ꝓpt̄ ꝓspitatē. Itē pauptatē p̄ntis vite quā añ se respiciūt solū attendūt. ⁊ eā nimis fugere cupiētes q̄si retro ī etne pauptatꝭ foueā cadūt. Iuxta illud Iob 6°. Qui timet pruinā: irruet sup eū nix. Et iō Aug⁹ ī li° de v̊bis dn̄i sermone 3° ait. Quia nemo cogitat deum. iō manet ī morte iudiciū. Merito dictū ē diuiti: Quia recepisti bona ī vita tua ⁊c̄. Pēsant̄ ꝓ diuitiis pene. refrigeriū ꝓ paupertate. purpurea flāma ꝓ nuditate. refectio ꝓ mēdicitate ut salua sit eqtas statere. ⁊ nō mētiat̄ modus ille mēsure. In q̄ mēsura mēsi fueritis metiet̄ ⁊ vobꝭ. Iō negat̄ ī penis mīa diuiti. quia ipse dū viueret noluit misereri. Ideo rogans diues nō exaudit̄ ī tormētis: qa rogantē pauperē non exaudiuit ī tris. h ille. 3° stulticia auaroꝝ ostendit̄ ex īcautela. qa auari velut incauti decipiūt̄ ī pulchritudine. Vidēt. n. ipsi quādā pulchritudinem exteriorē ī vita diuitū. ꝭ turpitudinem ⁊ fetorē in illa nō aduertūt. Vñ Aug⁹ ait. Ecce cum iniqs oīa pulchra sint. ⁊ ipsi sūt t̄pes. Itē decipiūt̄ ī btitudīe. Nā ipsi auari exteriora sigꝭ leticie ī vita diuitū ꝑpēdūt sed interiorē tristiciā non aduertunt. Propterea Sen̄. dīc. Horū q felices vocant̄ hilaritas ē ficta: ⁊ ē grauis tristicia. eo gdē ḡuior qa in ꝯdū nō licet palam esse miseros. ꝭ int̄ erūnas cor ipsū excedētes necc̄ est agere felicē. h ille.

Et iō ubi ē vera felicitas respicere debemus. Vñ ait Aug⁹ sup ps. 90. smõe 2°. Si auari sum⁹. vite etne eē debem⁹ auari. 7 illā vitā querē que nunq̃ꝫ habeat finē. Ecce ubi extendat᷑ auaritia nr̃a. Argētū vis sine fine. vitā eternā desidera sine fine. Non vis ut habeat finē possessio tua. vitā eternā quere. H̄ ille. Et sic pꝫ ps secūda h⁹ sermõis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in q̃ ꝓbatur auaritiā eē detestandā rõne dispõnis.

Ertio ī isto sermõe detestanda est auaritia rõne crudelis dispõnis. Nā auarus crudelit᷑ disponit sua. crudelius disponit suos. crudelissime disponit seipsū. Pͦ auar⁹ crudelit᷑ disponit sua. qa ut dictū est ī h̄ mūdo nullā cõmoditatē īde sumit ꝓpter timorē expendendi 7 cupiditatem retinēdi. Nec facit sibi amicos q recipiāt eū in etna tabernacula d̾ mamona iniqtatis. ꝫ relinquūt alienis diuitias suas auari maledicti. Nec enim secū asportabūt. teste Job 27°. Diues cū dormierit nihil secū afferet. aperiet oculos suos 7 nihil īueniet. Aliqñ enī ad lrām ɔtinget ꝙ alienis diuitias suas relinquet. Vñ Ecclesiastes 6°. Est aliud malū qd̾ vidi sub sole. 7 qdē freqūes apud hoīes. Vir cui de⁹ dedit diuitias. s. ꝓmissiue. 7 subam 7 honorē 7 nihil deest aīe eius ex oībꝫ q̃ desiderat. nec tribuit ei deus ꝑtātē ut comedat ex eo: sed hō extrane⁹ vorabit illud. Hoc vanitas 7 mag̃ miseria ē. Si genuerit quispiā centū filios 7 vixerit multos ānos 7 plures dies etat᷑ habuerit. 7 aīa ei⁹ nō vtat᷑ bonis substantie sue. sepultraq̃ꝫ careat: de h̄ ego ꝓnūcio ꝙ melior illo sit abortiuus ꝛc. Insup cõsanguinei sepe alieni sūt dum auari mortē desiderāt ut habeāt illa bona. qd̾ dñs insinuare volens ait Math. x°. Inimici hoīs ꝛc. Et vere īimici sūt illi cū sepe ɔtingat ꝙ filij 7 ceti cõsanguinei ne auarus restituat aliena q̃ acqsiuit p furtū. rapinā 7 fraudes 7 h⁹mõi īpediūt malitia aut violentia ne ɔficiant᷑ testamēta 7 cautiões. qd̾ dei iudicio fit. 7 euenit ut non possint cum volūt qñ cū poterant noluerūt. Et iō ad oīa ait Amb° in li° de officijs. Quid. n. ē ɔgregare opes nisi vanū. qa caduca q̃rē vanū ē satis. Cū aūt ɔgregaueris qd scis an liceat possidē tibi. Nõne vanū ē ut mercator noctibꝫ ac diebꝫ conficiat iter quo aggregare possit thesauros. aceruos. merces cõgreget. turbet᷑ ad ꝑciū ne forte minoris vēdat q̃ꝫ emerit. Aucupet᷑ locoꝝ ꝑcia 7 subito in se aut latrones ī īuidiā famose negociationis excitet. Aut nō expectatis serenioribus flatibꝫ dū lucrū q̃rit. naufragiū patiēs mortē incidat. An nō ɔturbat᷑ etiā ille vane q summo labore coaceruat qd̾ nescit cui hēdi relinq̃t. 7 cetera multa ibi. Sꝫ aduertēdū ꝙ solū tria ꝓpͥa dici pn̄t. Reliq̃ sūt nō nr̃a ꝫ ꝓditoris mūdi. Primū qd̾ nr̄m dicē possum⁹ ē tēpus. ꝫm illud Senece ad Lucillū. Oīa mi Lucille aliena sūt. tēpus aūt tm̄ nr̄m ē. Et nihilomin⁹ auari oē tēp⁹ vite sue ꝓ diuitijs seculi expēdūt. Secūdū qd̾ nr̄m dicē possum⁹ sūt virtutes q̃ a nemīe pn̄t auferri. Iō Jobes cassian⁹ ait. Has diuitias mūdi visibiles reliq̄uētes nō nr̃as ꝫ alienas abnuimus facultates. Quis eis gl̄iemur ul' nr̃o labore q̃sitas uel pentū ad nos hereditate trāsmissas. Nihil. n. nr̄m ē nisi tm̄ qd̾ corde possessū atq̃ꝫ aīe nr̄e cohērēs a nemine ꝓrsus auferri potest.

Et Ber. in quodā sermone ait. O filij Adā gen⁹ auarū ⁊ ambitiosū audite qd vob̄ cū diuitiis tēpalib⁹ q̄ nec vere sūt diuitie nec opes sūt. S̄ v̄tutes quas secū cōsciā portat ut in ppetuū diues fiat. H̄ ille. Ob h̄ etiā Tulli⁹ in padoxis ait. Neq̄ ego dicā bona illū pdidisse si qs pecus aut supellectilē amiserit. nec nō sepe illū laudo sapiētē Biantem q numerat̄ ut opinor int̄ septem: cuius cū patriā plenam cepisset hostis. ceteriq̄ ita fugerēt ut multa d̄ suis rebus secū asportarēt. Cūq̄ monit⁹ a quodā ut idē ipse facerēt. Ego inqt facio. Nam oīa mea mecū porto. Ille hec ludibria fortune. nec sua qdē putauit que nos etiā bona appellam⁹. Et iterū eodē lib° ait sic. Contentū eē suis reb⁹ maxime sunt certissimeq̄ diuitie. Etenī si isti callidi rerū estimatores prata ⁊ areas q̄sdā magis estimāt q̄ ei generi possessionū q̄ minime noceri pōt neq̄ naufragio neq̄ incēdio: Quāti ē estimanda v̄tus q̄ nec eripi nec surripi pōt. neq̄ int̄ naufragiū neq̄ incēdiū amittitur nec tēpestatū nec tēporū pturbatione mutat̄. Qua expediti q sūt sp soli sunt diuites. Soli. n. possidēt res ⁊ fructuosas ⁊ sempitnas. Soliq̄ nihil appetūt. nulla re egēt. nil sibi deesse sentiūt. nil reqrūt. H̄ ille. Auari itaq̄ insatiabiles p v̄tutib⁹ nec parū laborare curāt. pro diuitiis v̄o se cruciari nō timēt. Unde Amb° sup Lucā ait. Neq̄ nr̄a sūt que nō possum⁹ afferre nobiscū. sola v̄tus comes ē defūctorū. Sola nos seqt̄ mīa q̄ celestiū dux p̄ma mansionū pecūie vilis vsura tabernacula defūctis acqrit etna. Sic dn̄i p̄cepta testant̄ dicēt. ad nos. Facite vob̄ amicos de iniquo māmona q vos recipiāt in etna tabernacula. Bonū itaq̄ atq̄ salutare p̄ceptū ⁊ idoneū qd̄ uel auaros possit animare q̄ studeāt corruptibilia pherennibus. t̄rena celestib⁹ mutare diuitiis. H̄ ille. Tertiū qd̄ nr̄m eē dicimus: ē vita etna quā cū adepti fuerim⁹ nū q̄ amittem⁹. qa ibi facie ad faciē videbimus deū in q̄ sūt infiniti thesauri bonitatis sue. Jō Aug⁹ 5° de ciui. dei ca° 18° ait. Felices. n. uel nos uel filios nostros diuitie t̄rene nō faciūt. aut nob̄ viuētib⁹ amittende. aut nob̄ mortuis a qb⁹ nescim⁹. uel forte a qb⁹ nolum⁹ possidende: sed de⁹ felices nos facit q est mentiū vera opulētia. H̄ ibi. Et tn̄ insensati auari p diuitiis acqrēdis iugū graue tolerāt. iugum leue dn̄i abhorrent. Et sic p̄z q̄ crudelit̄ disponūt sua. 2° auari disponūt crudeli⁹ suos. qa eos docent amare t̄rena ⁊ sepe non sua cū qb⁹ ad īferna descendūt. Proinde Ecc. 41° ca° scribit̄. De patre impio cōquerūt̄ filij. qm̄ ppt̄ ipsū sunt in opprobriū. Insup relinquūt suis bōa tpalia in abūdantia. ⁊ ipsi qa nō laborauerūt in acqrendo ea abutūt̄ ipsis ī pditionē aīarū suarū. qd̄ expimēto didicim⁹. Sed auctoritate Amb° nostri pbamus q in p° de officiis ait. Sepe qd̄ auar⁹ sūma cōgessit cū sollicitudine p̄cipiti effusione dilacerat heres luxuriosus &c. 3° auari disponūt crudelissime seipsos. Nam opinari tales vident̄ q̄ in sepulchris suis debeāt habitare sp. s. ita fastuose ea ornāt ⁊ ī locis sacris collocant. Proinde ad tales p Ysa. dr̄ 22. ca°. Quid tu hic es. s. ī ecclesia. aut qs hic. quia excidisti tibi sepulchrū ī excelso memoriale diligēter in petra tibi tabernaculū. Ecce dn̄s asportare te faciet. Exemplū hr̄ in libro dialogorū de sepulchro ī loco sacro mali hoīs. Reqre in tractatu de inferno.

Itē in canone.13.q.2.c.quos ſuia .dic Greg⁹. Quos ſuia pctā deprimūt ad maiorē cumulū dānanonū poti⁹ q̄ȝ ad abſolutionē corpoꝝ eoꝝ corpa ī eccleſīs ponūt. Ibi. Coīter nāqȝ accidit auaro quod dicit̄ Iere.22°. Sepultura aſini ſepeliet̄. Nā tꝑalis auari que ſūt ut pellis aſini · remanēt cōſanguineis. ſicut pellis remanet eis quoꝝ erat aſinus. corpus vō efficit̄ eſca v̄miū. Aīa cū ꝑtētus ei⁹ q̄ ſūt ut oſſa ꝑmanētia exponūt̄ frigori ⁊ calori ignis inferni iuxta illud Iob 24°. Trāſibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Ad oīa ꝑdicta facit textus euāgelij Luce 12°. d' illo diuite cui dictū ē. Stulte hac nocte repetent animā tuā a te. que aūt paſti cui⁹ erūt? Itē Amb°. ſup Beati īmaculati. oīa ꝑdicta ī iſta rōne ꝯfirmat di. Illa eſt. n. vera poſteritas que nō in terris ſed ī celis ē. Huiuſmōi ḡ viris hereditas inopia eſt. ⁊ mors ſucceſſio. Cum diuitias coacervauerint mēdicabunt qa cū mortui fuerint indigebūt q requiē iuenire nō pn̄t. Viduis eoꝝ nemo miſerebit̄ ꝫ manebūt deſerte atqȝ oīs copule ſolatio deſtitute. Et ſi congerer̄ pecunia ſicut terra. atqȝ ut lutū ꝑparatū fuerit aurum: inanis erit ſicut aranea eoꝝ ſubſtantia. ⁊ oē nōis eoꝝ p̄rimoniū tanq̄ȝ tineis cōſumet̄. Dormiens diues nihil adiciet. apiet oculos ſuos. ⁊ iā nō eſt. in dolo. ibꝫ ꝑmanet. Ibi ille. Hoꝝ etiā exemplū habetur ī cronica Martiniana qꝫ qdā deditus auaritie emebat blada multa tempore meſſiū ſeruās ut cariſtiā induceret ꝫ dei iuſto iudicio miſerabilit̄ mortu⁹ eſt. Nā cū eēt ī qdā portitu ī terra ad iſta tractādū ſubito mures īnumeri de terra egredientes corā oībꝫ aſcēderūt ſup corpus ei⁹ ad rodendū eū. Et cū non poſſent multi eū a muribꝫ defendere portauerūt eū in nauim. Sed de naui etiā tot exierūt mures qꝫ nec ibi eū potuerūt defendē. ꝫ demū a muribꝫ corroſus ⁊ occiſus ē: ſicut ipſe potius ꝑmittebat blada corrodi ⁊ ꝯſumi a muribus q̄ȝ cōgruo ꝑcio vendē. Et iō ut habet̄ in euāgelio hodierno Ioh 10°. Oues mee inq̄t xp̄s. i. ꝯtēnētes auaritiā ⁊ tꝑalia. vocē meā audiūt. ⁊ ego cognoſco eas. ⁊ ſequūt̄ me. Et ego vitam eternā do eis. ⁊ nō ꝑibūt in etnū. habentes gratiā in p̄nti ⁊ gloriā in futuro in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria qnta poſt dn̄icā de paſſiōe. iteꝝ de deteſtatione auaritie tribꝫ alijs rationibus. Sermo.77⁹

Omne quod eſt ī mūdo ⁊c. Iteꝝ ubi ſ. Magna ē deceptio peſſime auaritie frēs cariſſimi. Nā triplicit̄ auarus decipit̄ a diuitijs. ꝑ° decipit̄ duratione. qa putat eas diuturnas cū velut ſomnia reputent̄. Propterea in p̄s. dr̄. Dormierunt ſomnū ſuū ⁊ nihil īuenerūt oēs viri diuitiaꝝ ī manibus ſuis. 2° decipitur auarus roboratione. qa ſe eē fortē ꝑpt diuitias credit. ⁊ in fine tum ipſis labentib⁹ ipſe ſtult⁹ corruet iuxtā illud ꝓṽ. 11°. Qui confidit in diuitijs ſuis corruet.

Poſtremo decipit̄ repletione uel ſatiatione. qa diuitie vident̄ ꝑmittē ſatiationē cū ſꝑ tribuāt egeſtatē. iuxta illud ph̄i. Cogūt diuitie eſurire. Et illud Sen̄. ad Lucillum. Inopie deſunt multa ꝫ auaritie oīa. Et illud Oratij ī epl̄is. Auarus ſꝑ eget. Que ut clari⁹ dilucident̄ ꝑſcrutādū ē qꝫ auaritia iuſt̄

p̄dictū ŏbū Johis. Oē qđ ē in mūdo
ꝛc. Insup in isto sermone ē detestāda
tribꝰ aliis rōnibus.
p̊ rōne insatiationis.
2° rōne maledictionis.
3° rōne dānificationis.

Pars p̊ma huiꝰ sermonis. in qua pro-
baꝛ auaritiā eē detestandam ratione
insatiationis.

Rimo igiꝛ ī isto sermone di-
co q̄ auaritia detestanda est
rōne īsatiatiōis. Diuitie nāq̄
mentem cupidi nō satiant ſ affligūt.
Cuiꝰ insatiabilitatis rō triplex assigꝛ.
q̄ꝛ. Prima dicitꝛ rō desiderii. Secūda
dicitꝛ rō modi. Tertia ŏo dr̄ rō termi-
ni. p̊ igitꝛ pbatꝛ q̄ diuitie nō satiant
rōne desiderii. Quāto. n. plus auarus
hꝫ. tanto plus similia cōcupiscit. Vn̄
pŏ. 30. Ignis nūq̄ dicit sufficit. Ignis
enī nō extīguiꝛ ex appositiōe lignoꝝ
sed augeꝛ. Cupiditas aūt auari quidā
ignis ē cuiꝰ ligna sūt ipse diuitie. quā-
to igiꝛ diuitie multiplicāꝛ. tāto magꝭ
cupiditas ꝛ nociua desideria augmen
tanꝛ. quāto plus diminuūꝛ. tāto ma-
gis illa remittūꝛ. Vn̄ Ecci. 28° ca°. dr̄.
Scdm ligna siluarū sic ignis exarde-
scet. Vn̄ Juuenalis lib° 5°. ait. Crescit
amor nūmi quātū ipsa pecūia crescit.
Magꝭ pata malis cura maiorq̄ metu
seruanꝛ. Misera ē magis custodia cen-
sus. H ille. Et Gualterus ī alexandrei-
de. li° 8°. dicit. Quid tibi diuitiis opus
ē que sp auaris. Esuriē pariūt. quātū
tibi cura pasti. Tāto plura petis. ꝛ ha
bendis ariꝰ ardes. Sicq̄ famē patiēs
defectū copia nutrit. Citiꝰ torquētur
auari. Amissi memores q̄ delectentur
habēdo ꝛc. Itē Sen̄. Senior ignibus
etherę. feruēs amor ardet habēdi. Et
iteꝝ idē ait. Licꝫ ista ꝯgregēꝛ nūq̄ ex-
plebūt īexplētē aīuꝫ. Sicut nullus hu
mor sufficit ad saturandū eū cuiꝰ desi-
deriū nō ex inopia ſ estu ardētiū vi-
scerū nasciꝛ. Nō. n. sitis illa ſ morbus
ē. Itē ex puerbiis sapiētū habeꝛ. Pe-
cunie oportet īpare nō seruire. Pecu-
nia si vti scias ācilla ē. Si nescias dn̄a.
Pecunia nō satiat auarum sed cruci-
at. Recteq̄ putandus est fortior qui
vincit cupiditates q̄ qui hostes. H ibi
Item Boetius 4°. libro de consolatio-
one ait. Nature quid minimū. Auaritie
nihil satis ē. Et iteꝝ inqꝛ. Faucibꝰ īfu-
sū sitis īgurgitet aurū. Expleriq̄ ne-
scit sitis insatiabilis ardor. hec ille. Et
ibidē metro 2°. ait. Si quātas rapidis
flatibꝰ incitus pōtꝰ versat arenas. Aut
q̊t stelliferis edita noctibꝰ celo side-
ra fulgēt. Tantas fundat opes nec re-
trahat manū plena copia cornu. Hu-
manū miseras haud ideo genꝰ cessat
flere querelas. H ibi. Et ideo Sen̄. cō-
parat huiꝰmodi cani di. Vidisti aliqñ
canē missa ad eū frusta panis aut car-
nis ore apto captātē. Quicqd excipit
ptinꝰ integrū deuorat. Et sp ad spem
vēturi inhiat. Idē euenit nob. Quic-
qd expectātibus fortuna piecit. id si-
ne vlla voluptate piicimꝰ ꝛ dimitti-
mus. statim ad rapinā alteriꝰ erecti ꝛ
attoniti. H ibi. Nā īterrogatus Secū-
dus phs. Quid sūt diuitie? Respōdit
Auari pondus. curaꝝ minister. delec-
tatio verenda. insatiabilis īuidia. de-
siderium inexplebile. res desiderata. os
excelsū. īuisa cōcupiscentia. H ille. Fa-
ciūt. n. auari sicut q estuāt siti ad illā
extinguendā aquā non biberēt ſ fun
derent sup pectus. q quāto magis sic
facerent tanto magis excresceret sitis.

Propterea Tullius in paradoxis ait.
Improbi ⁊ auari qm̄ incertas atq; in
casu positas possessiones habent ⁊ plꝰ
ſp appetūt. nec eoꝝ q̄sq̄; adhuc īuentꝰ
est: cui qd h̄ret sat eēt. nō copiosi. nō
diuites ſ etiā paupes estimādi sūt. H̄
ille. Vn̄ auarus ē similis ydropico q
quanto plus bibit tāto plus sitit. Ita
auarus quanto plꝰ lucrat̄ ⁊ acq̄rit tan-
to plus concupiscit: adeo q̄ desideriū
eiꝰ vadit in infinitū ut dicit phs p̄ poli-
ticoꝝ. Et idē 4° ethicoꝝ dicit. Illibe-
ralitas. i. auaritia insatiabilis ē. Cōfir-
mant̄ p̄dicta auctoritatibꝰ doc. Gregꝰ
in 14° lib° moral. Ois auaritia ex potu
sitim multiplicat q cū ea q̄ appetit ad-
eptus fuerit ad acq̄renda alia amplius
ānhelat. Qui. n. adipiscendū plꝰ appe-
tit huic sitis ex potu crescit. Et Amb°
in li° de Nabuthe. ait. Pauperiorē se iu-
dicat ois abūdans. q̄a sibi deesse arbi-
trat̄ q̄cq̄d ab alijs possidet̄. toto mun-
do eget: cuiꝰ nō capit mūdi cupidita-
tes. ei aūt q fidelis ē totus mūdus di-
uitiaꝝ ē. toto mūdo fugit̄ qui cōside-
rans cōsciam suā timet dep̄hendi. Et
Ieroꝰ ad Paulinū ait. Credenti totꝰ
mūdꝰ diuitiaꝝ ē. Infidelis aūt. i. aua-
rus obolo indiget. Et Augꝰ 18° de ciui.
dei. ca° 13°. inq̄t. Expectas o auare am-
plectans onus cur̄. ⁊ cathenis cupidi-
tatis alligas malā sarcinā tuā sup hu-
meros tuos. q̄d expectas? q̄d laboras?
q̄d inhias? q̄d cōcupiscis? expectas te
satiare. Auaritia ista te pōt p̄meē tu
illā nō potes satiare. Nōne ḡuis auari-
tia? Quare ḡ te a somno excitat q̄ etiā
aliq̄n te dormire nō sinit. ⁊ fortasse ha
bes cū illa alterū onꝰ pigritie. Et ista
duo neq̄ssima onera secūq; repugnan
tia p̄mūt ⁊ dilaniant te. H̄ ille. Et sic p̄
rōne desiderii q̄ diuitie nō satiāt. 2°

idē p̄bat̄ rōne modi. Quanto. n. mo-
dus augendi pecunias facilioꝛ certioꝛ
atq; securioꝛ est ⁊ lucrū maius. tanto
inhiāt ad incrementū illiꝰ auari. Sed
modus iste pecunias augendi p phas
⁊ nephas ⁊ spetialit̄ p vsuras p̄ ceteris
habet p̄dictas q̄tuoꝛ conditiōes. q̄a fa-
cilioꝛ. certioꝛ. securioꝛ. atq; delectabi-
lioꝛ. ac etiā p ɔsequēs lucrū maiꝰ est.
Et p̄ptea ad affectū succēdendū ad cu
piditatē maxime ⁊ efficacissime opat̄.
Hinc etiā Eccl. 14°. Insatiabilis oculꝰ
cupidi. Talis sanguissuge assimilari po-
test q̄ membro tumido delectabiliter
applicat̄. sanguinē infectū insatiabilit̄
sugit ⁊ dū membꝝ a putredine sanat
sibi ipsi necem sugendo procurat. Sic
insatiabilis auarus dū venenosam pe
cuniā p auaritiā bibit insatiabilē aliū
infirmū quasi sanat dū necessitate in-
digentē subleuat. sed ipse per illud se-
ipsū occidit p pctm̄. Vn̄ p̄ᷓ° 30. Due
sūt filie sanguissuge que sp dicūt: af-
fer. affer. s. cupiditas ⁊ luxuria. sepeq;
cōtingit qd dicit̄ Ecclesiastes 4°. Vnꝰ
est. ⁊ secundū non habet ꝛc. ⁊ tn̄ labo-
rare non cessat nec satiant̄ oculi eiꝰ di-
uitijs ꝛc. 3° idē p̄bat̄ rōne termini.
Scd̄m. n. Ar. p̄ politicoꝝ. finis auari
ē augmentatio pecunie. appetitus aūt
finis ſm eundē est infinitus. p̄pt̄ quē
beatitudinem appetimus quasi infini
tū bonū quanto magis possumꝰ cogi-
tare ⁊ quanto fortius ⁊ intensius nos
valemus. Et hinc est q̄ sicut ait idem
phs. Pecunie amatores totā īdustriā
suam ⁊ substantiā ⁊ potentiam ordi-
nant ad pecunie lucrū. P. creatura
rationalis ad imaginē dei facta creatu
ris omnibus occupari pōt. repleri nō
potest. quia capacē dei. ſm Ber. quic-
q̄d deo minꝰ ē non īplebit. Itē nullū

corpus in spūali contineri pōt. Nam sicut sapiā nō pōt īpleri archa: sic nec pecunia impleri pōt aīa. Vn̄ Boetius. Non plus satiat̄ cor hoīs auro q̄ȝ corpus aura. Et Ecclesiastes 5°. Auar⁹ nō implebitur pecunia. Que oīa ↄfirmat Greg⁹ in quadā omel̄. di. Auarus hic ardet estu ↄcupiē ac multiplici cura custodie. ⁊ p⁹modū ardebit igne gehēne. Si potētiorē videt. timet raptorem. si īferiorē. suspicat̄ furē. Infelix tanta patit̄ quanta pati timet. hec ille Et sic patet ps p̄ma hui⁹ sermonis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī qua ponūt̄ septē maledictiones auaritie, ꝑpt̄ que sūme detestanda est.

Ecūdo in isto sermone detestāda est auaritia rōne maledictionis. Septē nāq̄ȝ sūt maledictiones ipsi⁹, ꝑpter q̄s ab oībus ē abhomināda atq̄ȝ sūme fugienda. q̄rꝫ

Prima ē Ysaie ꝑphe. q 5° ca°. ait. Ve q ↄiūgit domū ad domū ⁊ agrū agro copulatis vsq̄ȝ ad t̄minū loci: Nūqd habitabitis soli ī medio terre! q̄si di. Non. Et iterū Ysa. 33°. or. Ve q p̄dacis nōne ⁊ ipse p̄dabetis! Cūq̄ȝ ↄsūmaueris dep̄dationē dep̄dabetis. Et cū fatigat⁹ desieris ↄtemnē. ↄtemneris.

Secūda est Amos ꝑphe q 6° ca°. ait. Ve qui opulēti estis in syon ⁊ ↄfidit in monte samarie. Et iterꝫ ibidē. Ve q dormitis ī lectis eburneis ⁊ lasciuitis in stratis vestris. Quaꝑpter nūc migrabūt in capite transmigrantiū ⁊ auferet̄ factio lasciuientiū. Et iterꝫ ibidē Ve q comeditis agnū de grege. ⁊ vitulos d̄ medio armēti. Ecce. n. suscitabo sup vos dicit dn̄s exercituū gentē: q conteret vos. Et regre ibi.

Tertia ē Abachuc. q 2° ca°. ait. Ve q multiplicat auaritiā malā domui sue ut sit ī excelso nid⁹ ei⁹. ⁊ liberari se putat d̄ manu mali. Ve q multiplicat nō sua. Vsq̄ȝ q̄ aggrauat ↄ̄ se densū lutū. Quia tu spoliasti gētes multas. spoliabūt te oēs q reliq fuerint de populis ꝑpter sanguinē hoīs. Et iterꝫ ibidem. Ve q edificat ciuitatem in sanguine. ⁊ p̄pat vrbem ī iniqtate. Laborabūt. n. populi ī multo igne. ⁊ gentes ī vacuū ⁊ deficient.

Quarta ē x̄pi qui Luce 6° ca°. ait. Ve vobis diuitibus q habetis nūc ↄsolationē vestrā. ⁊ cetera ibi.

Quīta est Jude apl̄i 2° ca°. sue canonice sic dicētis. Ve illis q ī viā Cayn abierūt. q maxīe fuit auar⁹ ut ī Gen̄. legit̄. Et errore Balaā mercede effusi sūt. Et reliq̄ ibi multa.

Sexta ē Johis apl̄i ⁊ euāgeliste qui Apoc. 8° ca°. ait. Ve ve ve habitantib⁹ ī terra. i. t̄rena tractantibus inique ⁊ īiuste.

Septima ē Aurelij Aug. q ait. Si scires aliquē sanctorū maledixisse ei qui aliquē cibū comedit. vix audēs comedere eū. Quō g̊ auarus audet ↄtingere amore diuitias. cū amatorib⁹ sacra scriptura que ex ore altissimi ꝑdijt tot maledictiōes īponit. Et ideo ve illis q viuūt ut augeant res pituras vnde amittūt eternas. Et iterū idē ait. Maledictus auarus dispensator cui⁹ largus est dn̄s. h̄ ille. Et sic pꝫ ps secūda hui⁹ sermonis.

Pars t̄tia h⁹ s̄mōis. ī q̄ ꝑbat̄ auaritiā eē detestandā rōne dānificationis.

Ertio ī isto s̄mone detestāda ē auaritia rōne dānificatiōis.

Tria nãq; dãna ⁊ pessima mala ex auaritia ꝓcedũt. ĩpenitẽtia. mors crudelissima. ⁊ pena acerbissima. Primũ malũ est ĩpenitẽtia. Auarus.n. nisi tardissime ĩ mozt articulo satisfacẽ vult: similis illi vasculo terreo ĩ quo pueri denarios ponũt. cũ iam cupidꝰ nũmi ĩcipit blãdiri eis. de quo vase nisi frãgat extrahi minime pñt. Sic auarꝰ nũq; restituit nisi in moztis articulo qñ denarios suos secũ ferre nõ põt. ut verificet illud Eccl. 29º. Multi q̃si ĩuẽtionẽ.i. ex ingenio hoĩs adinuentũ nõ ex natura ꝓhibitũ. estimauerũt fenus. ⁊ p̃stiterũt molestiã his q se adiuuerũt. Insup auarus ↄsiderat ad statũ salutꝫ non posse puenire nisi ꝓ posse restituat aliena. ⁊ sic induratꝰ cor ⁊ nõ agit penitentiã. Job 41º. Cor eiꝰ indurabitur q̃si lapis. ⁊ strĩget q̃i malleatoꝛis incus. q quanto plus malleo ferit. tanto duriot fieri solet. Sic auarus quãto plures p̃dicationes audit. tanto magis indurat nec vere penitet ⁊ satisfacit. Sꝫ d h melꝰ tractabit d ĩiq̃tate vsuraꝝ ĩ tractatu vsuraꝝ ĩ ↄpendio d p̃ceptis ĩ illo p̃cepto. Nõ furtũ facies ꝛc. Secũdũ malũ ẽ mors crudelissima. Qñ enĩ infelix peccatoꝛ maxĩe auatꝰ a deo ⁊ a tota celesti curia derelictꝰ ẽ. facile ẽ demonibus eũ ĩ baratro despationis p̃cipitare. Qua qdẽ libertate eis concessa opere cõplent ostendẽtes ei multitudinẽ sceleꝝ suoꝝ ⁊ oblitã eẽ illius misericozdiã dei. sicut Job 24º caº ait. Obliuiscat illiꝰ misericozdia. Et iteꝝ Job. 18º caº. Auferet ab eo oĩs spes fiducie. s. venie. gr̃e ⁊ glozie. Vñ ipse ĩ tali despatiõe derelictus. ait illud Job 7º. Despaui. ⁊ nequaq; iam vltra viuã s. nec vita corpozali nec vita spirituali nec vita eternali. Vñ legit de quodã auaro q cũ infirmaret ad mortẽ. ⁊ vicini ⁊ noti hortarent ad cõtritionẽ ⁊ ↄfessionẽ. Rñdit. Ego non possũ quia non habeo coꝛ mecũ. Cui illi. Tu delitas. Quid. n. ẽ qd dicis? Quõ. n. viueres si nõ hr̃es coꝛ? Et qs tibi extraxit? At ille. Non delito. s verum est quod dico. Ite ad capsam ubi sũt pecunie ĩ quibus spem posui. ⁊ ibi ĩuenieť. sicq; despatus decessit. Cũq; illi ad capsam accessissent ⁊ aperuissent. ĩuenerũt sicut ille dixerat videlꝫ inť pecunias coꝛ illius. miraculose factũ ad ĩnuendum q ibi erat totus affectus eiꝰ. iux illud xp̃i Math. 6º. Vbi ẽ thesaurus tuꝰ ibi ⁊ coꝛ tuũ erit. Tertiũ malũ ẽ pena acerbissima. Cũ. n. auarus oib creaturis male vsus sit ꝓpter auaritiã radicẽ oĩuꝫ maloꝝ. audita sentẽtia a domino ꝓmulgata ↄtra eũ oĩs creatura armabit. sicut Sap. 5º. dr̃. Pugnabit pro eo orbis terrarũ cõtra insensatos. ⁊ accipiet armaturã zelus illius. ⁊ armabit creaturã ad vltionẽ ĩimicoꝝ. Domus quoq; in quo iacet infirmus auatꝰ atq; parietes ⁊ ligna cõtra eũ vindictã clamare nõ cessant. sicut Abachuc 2º ait. Lapis d pariete clamabit ꝛc. Et ideo ait Innoꝰ de vilitate cõditiõis humane. Auarus largus ĩ alieno sed parcus in ꝓprio. Bursam euacuat ut archam impleat. Corpus extenuat ut lucrum extendat. Appetat tñ collectã manuꝫ sed ad recipiendũ porrectã. Ad dãdũ clausam sed ad recipiendũ apertã. Habet etiã auarus dãnationẽ vite q̃ nũc ẽ ⁊ future. Hille. Nã quantũ auari ĩ h mũdo exarserũt cupiditate ⁊ auaritia tanto magis ardebũt ĩ gehenna. Vñ Apoc. 18º. dr̃. Quantũ glorificauit se ⁊ in delitijs fuit. tantũ date ei tormẽtũ ⁊ luctũ. Et ideo Maria Magdalena

ut patet in euangelio Luce 7° ca°. post multas delectationes carnales ne pro ipsis in inferno torqueret᷑· cōuersa ad p̄dicationē dn̄i nostri Ihu xp̄i ut cognouit q̄ Ihus accubuit ī domo pharisei· nō auaritia ducta· īmo iam rerū temporaliū contēptrix effecta attulit alabastrū vnguenti. ⁊ stans retro secus pedes eius lachrymis cepit rigare pedes eius: ⁊ capillis capitis sui tergebat: ⁊ osculabat᷑ pedes eiꝰ. ⁊ vnguēto vngebat: docens oīa terrena pedibus eē cōculcāda. Qd̄ ⁊ nos facē cōcedat ille q ipsam Mariā ad se traxit Ihus xp̄s dominꝰ noster q cū patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

Feria sexta post dn̄icā de passiōe. de filiabꝫ auaritie in generali. ⁊ de aliq̄bus in p̄ticulari. Sermo 78ꝰ

Omne quod

est in mūdo ⁊c. Iterū ubi s. Scd̄m sn̄iam Greg. frēs carissimi. 31°. moral. septem sūt filie quas auaritia p̄ducit. d̄ qbus cōgrue tractandū ē. qa oē qd̄ ē in mūdo ⁊c. que sūt videl; p̄ditio· fraus· fallacia· piuriū· inqetudo mentis· violētia. ⁊ obduratio cōtra misericordiam. Quarū sufficientiā ⁊ rōnē sic assignat Alex. ī secūda p̄te sūme sue ī tractatu de filiabꝫ peccatoꝝ· de filiabꝫ auaritie. arti. p̊. ⁊ beatus Tho. scd̄a scd̄e. q. 118. arti. 7°. Cū. n. auaritia sit nimiꝰ amor pecunie. aut ē nimius amor acqrendi pecuniā. aut retinēdi. Si acqrēdi. aut ḡ p deceptionē· aut p industriā· aut p vim. Plures. n. modi acqrēdi īueniri nō p̄nt. Si p deceptionē. aut in verbis aut in factis. Si p deceptionē in factis auaritia acqrēdis īhiat· generat ex se duo vitia. s. p̄ditionē ⁊ fraudē. S; p̄ditio est domesticoꝝ deceptio. fraus extraneoꝝ· ul' p̄ditio ē circa p̄sonā. fraus v̊o ē circa res ipsiꝰ p̄sone. Si v̊o p deceptionē ī v̊bis acqrat᷑ pecunia· nō ē nisi p fallaciā seu mendaciū. Mendaciū n. ē falsa vocis significatio cū ītentiōe fallendi Aut ḡ ē mēdaciū fallēdi simpliciť: ⁊ sic generat᷑ fallacia. aut ē mendaciū iuramēto firmatū: ⁊ sic est iuramētū siue piuriū· s̄m q̄ piurare dicit᷑ īuocare deū uel sanctos testes sue falsitatis. Si v̊o p industriā auaritia acqrendis inhiat· generat mēns inqetudinē. qua semp sollicitat᷑ d̄ pecunia acqrenda. Si v̊o p vim· generat violentiā. Sex igit᷑ vitia generat auaritia ex seminario libidinis circa pecuniā acqrendā. Ex seminario v̊o libidinis circa pecuniā retinēdā generat obdurationē cordis cōtra misericordiā. q̄ nō solū negat indigentibꝫ· īmo cōcitatur aduersus ipsos ⁊ murmurat. Et sic p3 dō numeri. De fraude tractabit᷑ specialiť. ī. cū dicemꝰ de fraudibꝫ mercatoꝝ vendentiū ⁊ ementiū. De fallacia mēdacio ⁊ piurio tractabit᷑ ī s̄mone de p̄ceptis. Istis igit᷑ omissis ī isto s̄mōe d̄ reliqs breuit᷑ aliq̄ describemꝰ.
p̊. s. de p̄ditione.
2° de inqetudine.
3° de obduratiōe sil' ⁊ violatione.

Pars prima huiꝰ s̄monis. in qua tractat᷑ de p̄ditiōe filia luxurie pessima ⁊ iniqua.

Rimo igitur in isto sermone d̄ p̄ditiōe tractātes· tria breuiter cōsiderabimꝰ in p̄senti.

p̊ ꝓditionis cognitionē. 2° ꝓditionis offensionē. 3° ꝓditiōis exēplificationē. Quātū ad p̄mū.s. ꝓditiōis cognitionē aduertendū q̄ ꝓditio cōiter fit in tribus.s.in reb⁹ 7 dominis.in capiendis uel occidēdis p̄sonis.ī reuelandis secretis. P̊ fit ꝓditio qn̄ qs reuelat res secretas 7 manifestat res occultas dn̄i sui uł amici sui aliis ut auferāt eas.7 p̄cipue inimicis suis. uel etiā cū castrū uel ciuitatem dn̄i sui uel amici operat̄ ut amittat.7 ipse uł ali⁹ iniuste accipiat. Et in vtroq̄ casu graue mortale perpetrat̄.7 tenet̄ talis ad restitutionem oīs dāni tam ipsis dominis 7 amicis suis q̄ aliis īde dānificat̄ etiā si ipse nullā inde vtilitatē cōsequat̄.p regulā Qui occasionē dāni dat dānū dedisse videt̄.de iu.7 dā. da. si culpa. 7.xi.q.3.q consentit.cū glo. Talis fuit ꝓditio Absalonis q facta cōiuratione cōtra patrem ꝓditorie abstulit regnū patri suo Dauid.s q̄ citius recepit qđ meruit. habes diffusius historiam.2° Regꝫ. 2° fit ꝓditio circa personas ut capiant̄ ab inimicis uel occidant̄.sicut Dalida ꝓdidit Samsonē. Judic.16°. Sic Job osculans Amasa sibi obuiante ut amico gladio ꝓditorie interfecit eū.2.Regꝫ.20. Et Dauid p lrās fecit ꝓditorie occidi Vriā.2.Regꝫ.xi°.⁊c.

3° fit ꝓditio circa secreta reuelata ut cū qs ↄsilia 7 secretos ↄctus dn̄i sui uł ciuitatis sue reuelat inimicis uel aliis qb⁹ non debet.iuxta illud ꝓu̇.xi°.Qui reuelat archana ꝓdit fidē amici. Si qn̄ tn̄ aliqua tractaret ī nocumētum alicui⁹ uł aliquoꝝ ↄ iusticiā.nō male faceret eis reuelādo talia secreta ut sibi possint cauē ab iniustis nocumēt̄ modo tamē debito.7 quātū fieri pōt sine scādalo.ar.23.q.3.ostendit.7 dis.83.p

tū.et.22.q.5.h̄ videt̄. Exemplum in Chusi q simulās se amicū Absalonis vocatus ad consiliū dissipauit cōsiliū Achitofel qđ erat ↄ Dauid.ac reuelauit ei que secreta erāt in ↄsilio ut sibi ꝓuideret.2.Regꝫ.17°. Heliseus etiā ꝓpheta reuelauit regi isrł cōsilia secreta regis syrie de his qbus iuste uel iniuste q̄rebat illi nocere. h̊ tn̄ habebat ex reuelatiōe sp̄ūs scī 4.Regꝫ.6°. Sed cum quis peccatū alicui⁹ notabile occultū manifestat aliis publice corripiendo siue subditus siue p̄lat⁹.dicit̄ ꝓditor. Vn̄ Aug⁹. Si cū.s.occultū peccatorem vis publice arguē.nō eris correptor sed ꝓditor.2.q.1.si peccauerit. Silr̄ si sacerdos occulto pctōri etiā excoīcato deneget ī publico sacr̄m.uł abstineat a coīone ei⁹ publice.ꝓditor est criminis. Et h̄ ꝓhibetur.6.q.1.c.si q̄ tū. Et multo magis q̄ habet in ↄfessiōe manifestans ꝓditor est.7 punit̄ si cōmunicat̄.ex đ pe.7 re.c.oīs. Si qs etiam litteras clausas alicui⁹ aduertēt apuerit ut sciat secreta ei⁹.ꝓditor est 7 mortaliter peccat: nisi forte ex quadā subita leuitate uł ignorātia faciat.cū illi notabilē iniuriā faciat.7 scādalū magnū posset euenire.7 h̄ nisi legens eēt p̄latus eius uel ali⁹ spem ꝑ nēs ī ratihabitione.uel nisi eēt manifestus aduersarius ei⁹ dubitās ne aliqd ibi tractaret̄ contra eū.debet.n.scribens sibi ꝓuidere ne deueniat ad man⁹ aduersarii sui. Quātū ad secūdū.s.ꝓditionis grauē offensionē ait Aug⁹. Qui hominem tradidit ille interfecit eū.dn̄o dicēte. Maius peccatū hꝫ q me tradidit tibi. Intelligit̄ đ ꝓditiōe ad mortē.sicut đ pe.dis.i.c.piculose.apte declaratur. Et iđ sapiēs ab hac ꝓditiōe oēm hoīem remouere cupiēs ꝓu̇.p̊ ca.° dic

fili mi si te lactauerint peccatores: ne acqescas eis. Si dixerint: veni nobiscū insidiemur sanguini· abscondamꝰ tendicula contra īsontem frustra ⁊c. fili mi ne ambules cū eis. hec ibi. Est aūt ꝓditio maximū malū odiosū deo ⁊ hominibꝫ ex quo multa mala oriūt̄.

Sed ad horꝝ ⁊ dictorū in precedēti ꝑticula clariorem noticiā querūt̄ tria dubia. Primū ē tale. Cū qs possidet īiuste aliquā ciuitatem uel castꝝ qa· s vsurpauit a vero ⁊ legitimo dn̄o· si ciuis uł subditus talis īiusti possessoris uel alius occulte opeℜ ut amittat talem ciuitatē uel castrū ⁊ recupet verꝰ dn̄s eius si peccat. Ad hͦ rn̄det̄ q̄ aut hͦ agit ex cupiditate uł odio· aut ex çelo iusticie. Si pͦ mō qa inde cōseqt̄ premiū tēporale ut fieri consueuit in hꝰmodi q n peccet mortalit̄ nulli dubiū. Radice. n. infecta intentiōis peste cupiditatis que est radix omniū maloꝝ nō pōt sequi nisi fructꝰ mortifere dānacionis. ar. 1. q. i. c. fert̄. Non tn̄ tenebit̄ ei q īiuste possidebat etiā si amisetit. qa rem suā ꝓprio dn̄o restituit. ⁊ si non debito modo. Huiꝰ habet̄ exēplū de Abner capitaneo exercitus Isboseth. 2. Reg. 3ͦ. Si aūt ex çelo iusticie moueatur totaliter uel etiam p̄ncipalit̄ quia sꝑat secūdario inde cōsequi aliquā remunerationē tēporalē q̄uis p̄ncipalit̄ moueat̄ ex iusticia. nō videt̄ peccare. qa q̄libet debet ꝓximū iuuare ex caritate sicut in ꝑsona ita ⁊ ī rebꝫ ar. 23. q. 3. q pōt. Et q̄uis p̄ncipalit̄ intelligat̄ de hisq habent publicā potestatē q ad hoc tenēt̄ necessario ex eoꝝ officio· tn̄ etiā alij pn̄t facere hͦ ex q̄dā caritate. ⁊ hoc qn̄ verus ⁊ legitimus dn̄s nō pōt alio modo recupare suam ciuitatē uel castrū ꝑ supiorē uel aliū. ⁊ ex tali ꝓditione verisimilit̄ creditur non sequi scandalū uł mors alicuius. Huiꝰ habet̄ exemplū de Ioiada sūmo sacerdote. 4. Reg. xi. Sed si hͦ fieri nō pōt sine morte hominū uł ꝑturbacionibꝫ ⁊ scandalis alioꝝ· nullo mō hͦ est attemptandū· ut expsse dicit Ambꝰ. 9. q. 4. c. deniqꝫ. Et iō qa raro sine p̄dicͦ fieri pōt: nulli ꝯsulēdū ē q̄ faciat. imo retrahendus ē quantū fieri pōt. Et sic est p̄mū dubiū declaratū. de quo dicit Gregꝰ. 23. q. 8. Si in morte longobardoꝝ me miscere voluissem· hodie longobardoꝝ res nec ducē nec regem haberent. Sed quia deū timeo· in morte cuiuslibet hominis me miscere formido. 23. q. 8. si in ⁊c. Secundum dubiū ē tale. Utꝝ hostē capitalē alicuꝰ dn̄i uel ciuitatis īiuste agentis seu bellantis contra ipsū dn̄m uel ciuitatē sit licitū ꝓditorie occidē puta ꝑ venenū ⁊ hꝰmodi ꝓpinatū a familiaribꝫ suis.

Ad qͦd videt̄ dicendum q̄ nulli licet p̄uate ꝑsone aliū occidē quocū ꝗ mō etiā quantūcūqꝫ malū ⁊ nociuū nisi ī bello iusto uel se defendēdo. si hͦ nō fit ꝓditorie. Et rō est. qa p̄ceptū dn̄i. ar. 23. q. 5. de occidendis. ⁊. c. si non licet. Sed nec etiā inducere aliquē ad ꝓpinandū venenū hosti qͦd non fit coīter nisi ꝑ familiares ⁊ amicos. qa nulli licet inducere aliū ad mortale cū sit cōtra caritatē. Offerente aūt se aliq̄ ad hͦ faciendū cū iam pcm̄ sit in eo· nō videtur illicitū vti mala volūtate eius ī bonū suū ei aliqd ꝓmittendo ob liberationē suam ab hoste īiuste grauante ipsū. Habēti. n. iustū bellū contra aliquē· licet occidere eū ſm Aug. 23. q. 1. qd culpat̄. ac etiam vti insidijs. 23. q. 1. dn̄s. Sed illud nō ē p̄dicandū nec cōsulendum ne patet̄ via ꝓditiōibus ⁊

homicidiis. qui ī mor᷑ post factū impo-
nenda eēt ei penitētia ad cautelam ⁊
terrorē. 83. q. i. c. intellectū. Et sic pꝫ se-
cundū dubiū declaratū. Tertiū du-
biū ē tale. Quid si qs lrās alicui dire-
ctas ⁊ ab eo pꝰ lectionē eaꝝ dilacera-
tas ⁊ ꝓiectas recolligat iūctas partes
insimul ⁊ legat. R℞. Si ut sciat secre-
ta eius faciat curiositas ē. Si ut sibi ꝓ-
uideat. humana ꝓuidētia ē nec pctm̄.
Cuilibꝫ. n. licitū ē sibi accipe rem q̄ hr̄
ꝓ derelicta. cuiusmodi ē tal' lrā. Vn̄ dr̄
Venetiis ad lrām iste casus contigisse
de illo q scribebat qꝫ mitteēt merces q̄s
hr̄e poterat. Et alius tali mō laceratas
lrās legēs emit ip̄e merces ⁊ misit ꝛc.
Sꝫ verto casū. Quid si quis malitiose
intendens nocē alti scribit lrām diri-
gendā alicui ut suo amico admonens
ut emat multū d' aliquo mercimonio
lana. serico. aromati. ⁊ huiusmōi. quia
erūt cara in futuꝝ qd̄ nouit falsū esse.
⁊ pmittit sibi cadere ī aliquo loco pu
blico ubi frequētat aliquis quē odio
habet vt eā iuentā legat. ⁊ talia emat
ut inde multū pdat. ⁊ totū hoc sequit᷑.
Talis vtiqꝫ grauiter ⁊ mortaliter pec-
cat intendens ꝓximo nocere cōtra ca-
ritatē agens. de peni. dis. i. c. nūquid.
cū. c. sequentibꝰ. Nō tn̄ tenet᷑ satisfa-
cere de dāno quia nō dedit occasionē
efficacem dāni. Non. n. ita leuiter de-
beret credere sibi. ꝙ̊ īputet suā leuita-
tem. Et alia multa possent hic queri q̄
causa breuitat' omitto. Q̄tū ad ter-
tium. s. proditionis exemplificationē
Q̄uis multa repiant᷑ exempla demō-
strantia auaritiā causam ꝓditiōis. po-
tissimū tn̄ exemplū ē Iude qui ꝓpter
auaritiā tradidit xp̄m. De quo ꝓphe-
ta in ꝑsona xp̄i ait. Qui edebat panes
meos magnificauit sup me supplanta-
tionē. Triplicē aūt panē ei dedit xp̄s
ad esū. s. panem doctrinalē. panem sa
cramentalē. panē materialē. Primꝰ
panis ē doctrinalis. s. v̄itatis. de q̄ di-
citur Ecech. x°. Mitte panem tuū sup
transeuntes aquas. i. porrige doctrinā
eis qui sūt in aquis tribulationū ut co
borent᷑. uel in aquis compūctionis ut
spe consolent᷑. uel eis qui calcant ⁊ de-
serūt delitias delectationū ut ī sp̄uali-
bus delectentur. Istū panem edebat
Iudas qui continue audiebat doctri-
nam xp̄i inducentē ad cōtemptū ter-
renoꝝ. Et ipse etiam cū ceteris aposto
lis ad p̄dicādū eā missus fuit ut exp̄s-
se dicit Augꝰ. i. q. i. xp̄s. Sed tante be-
nificentie oblitus ꝓpter auaritiā quia
sic fur cū erat v̄itatem ꝑdidit. Ipsum
aūt imitantur p̄dicatores qui verita-
tem in mendaciū mutāt falsa populis
p̄dicando ut placeant ⁊ res tēporales
acqrant uel v̄itatē reticendo ne displi
ceant. Vn̄ Crisoꝰ ait. Nō solū ille ꝓdi-
tor est veritatis qui trāsgrediens ve-
ritatē palam ꝓ v̄itate mendaciū loq᷑.
ꝸ etiā ille q nō libere ꝓnūciat verita-
tem quā libere ānūciare oportet. aut
nō libere defendit v̄itatē quā libē de-
fendere cōuenit ꝓditor est v̄itatis. xi.
q. 3. nolite. 2ꝰ panis ē sacr̄alis ⁊ p̄ci-
pue eucharistia. Vn̄ de ipso loquens
dn̄s Ihesus Ioh. 6°. ait. Panis quem
ego dabo caro mea est ꝓ mundi vita.
Hunc panem comedit Iudas in vlti-
ma cena. s. eucharistie cum aliis. Vn̄
Augꝰ sup p̊s. Xp̄s qd fecit nob̄. i. q̄le
exēplū tribuit q tanta patiā suū ꝓdi-
torē vsqꝫ ad mortē sustinuit ut ei pri-
mā eucharistiā ꝓprio ore confectā suis
manibꝰ traderet. i. q. i. xp̄s. Sed tanti
beneficii igratissimꝰ mox ipsū osculo
ꝓdidit. Cui assimilant᷑ sumētes sacra

mentū cū conſcientia pctī mortalis. ⁊ incōtīnēti accedētes ut amici oſculātes ⁊ ei vniētes p coīonē. ſ; tradētes eū in manu īimicoꝝ ꝓpter malā diſpōnē. i. demonū ⁊ pctōꝝ qbus ſūt pleni quā-tū ī eis ē. Vn̄ Jero⁹ dicit. Dic mihi ſacerdos. dic mihi clerice: quō eiſdē labiis qbus oſculatus es labia meretricis oſculatꝭ filiū vginis! O Juda oſculo filiū hoīs tradis! Ex quo tales aſſimilat Jude ꝓditori. 3⁹ panis eſt materialis. cui⁹ noīe ī ſcriptura ſacra cōprehendit oē neceſſariū ad vitam humanā. Hūc panem edebat Judas ſibi ꝓcuratū a dn̄o. Et vide mirabilē clementiā dn̄i ⁊ beneficentiā. qa ſciebat eū īclinatū ad cupiditatē. ut poſſet ſatiſfacere ſue concupiē ſiue auaritie aliqualit̄ ne oīo carens pecunia īduceret̄ ad faciendū ꝓditionē. cōmiſit ei loculos vt inde poſſet auferre aliq̄. ꝑmittens minus malū. s. furti ut ceſſaret a grauiori. s. ꝓditionis ex ipſa rei diſpoſitiōe. S; ignis nūq̄ dicit ſufficit. ꝓ̄. 30. Ad tantū nēpe eū nephas auaritie duxit ut mḡrm dn̄m ⁊ bn̄factorē ſuū ꝓdendo vendēt viliſſimo p̄cio. Huic aūt peſſimo ꝓditori cōpari dn̄ dicit Beda. ꝓ pecunia falſa teſtimonia in iudiciis ⁊ h⁹mōi dicētes ⁊ diſcordantes a v̄itate ꝓ ſua ↄmoditate. Vn̄ ſup illud Mat. 14°. Abiit Judas ad ſummos ſacerdotes. ſic ait ipſe Beda ut p; xi. q. 3 abiit. Cū ꝓ muneribꝰ contra quēlibet falſū dicūt teſtimoniū ꝑfecto qa v̄itatē ꝓ pecunia negāt ꝓ pecūia deū vendūt. Ipſe. n. ait: Ego ſū v̄itas. Cū fraternitatꝭ ſocietatē aliq̄ diſcordie peſte cōmaculant. deū pdūt qa deus caritas ē. Cū v̄itatis ⁊ caritatis iuſſa ſpnūt. deū q v̄itas ⁊ caritas ē ꝓdūt. maxīe cū hō nō infirmitate uel igrātia peccat. ſ; in

ſimilitudinē Jude q̄rit opportunitatē ⁊c. Non tn̄ intelligendū ē q̄ p̄dicti ita grauit̄ peccent ut Judas ⁊ ſi dānabilit̄. Et ſic p; qd dicendū ſit de ꝓditiōe. patetq; ps p̄ma h⁹ ſmonis.

Ps ſecūda h⁹ ſmonis. in q̄ tractat̄ de mētis ingetudine alia auaritie filia.

Secūdo ī iſto ſmōe tractādū ē de mētis ingetudīe vtiq; filia auaritie. Ad quā ptinet īmoderata ſollicitudo circa tpalia. de q̄ ſaluator nr̄ Math. 6°. dic. Nolite ſolliciti eē. S; h̄ occurrit dubiū. Cū ingetudo mēt̄ ponat̄ filia accidie. quō erit etiā filia auaritie! Ad h̄ rn̄det Alex. ubi s̄. arti. 2°. q̄ ingetudo mēt̄ ꝓut naſcit̄ ab accidia nō determīat ſibi aliquā mām. Eteni mens accidioſi auertit ſe q̄rēs illicitā qetē. Circuit. n. cogitatione ⁊ deſiderio res q̄ ifinitas ut ſaltē ī ill̄ qetē īueniat. Et illud dr̄ īgetudo mēt̄ ⁊ accidia. Prout v̄o naſcit̄ ex auaritia determiat ſibi mām. s. pecuniā circa quā cōgregādā ſtudē nō ceſſat. Et iſtud ſtudiū ↄgregande pecūie dr̄ ingetudo mēt̄ ī auaritia. i. nimia ſollicitudo. Et qa apl̄s Ro. 12°. ait. Sollicitudine nō pigri. Sciēdū q̄ triplex ē ſollicitudo. Prima crimīalis ⁊ repudiāda. Secūda tēporalis ⁊ moderāda. Tertia ſpūal̄ ⁊ āplexāda. Pria ḡ ſollicitudo ē criminal̄ ⁊ deteſtāda ſeu repudiāda de q̄ dic apl̄s Phil. 4°. Nihil ſolliciti ſid s. tali ſollicitudine criminali. Eſt aūt crimīal̄ ſollicitudo ſeu mortal̄ tripl̄r. Vno° circa tpalia multū q̄rēdo mēte ⁊ corpe laborādo ⁊ ī eis cōſtituēs finē vltimū. tēporalia ipſa plus amādo q̄ ſalutem propriā. Sollicitudo enī importat quoddā ſtudiū. Studiū autē ē vehemēs animi applicatio circa aliqd Et de h̄ itelligit̄ illud Eccleſiaſtes. 2°.

Peccatori dedit de⁹ afflictionē ⁊ curā
sup̄fluam ut addat ⁊ cōgreget .s. tpa-
lia. Et subdit. Et hec cassa ⁊ vana sol-
licitudo ē. qa .s. nō affert sibi illū fruc
tū quē credit .s. vitā eternā· etiā pau-
peribꝰ dimittēdo nisi ipsū vere peni-
teat ⁊ qbꝰ debet satisfaciat. Alio mō
sollicitudo tpaliū ē criminalis ſm Tho
scda scde. q. 55. qn̄ ē tanta ⁊ ita inordi
nata q̄ a spūalibus salutis sue necessa-
riis retrahit̄ ea omittēdo ut lucretur·
puta si ita insistit negociationibꝰ arti-
ficiis recollectionis messiū ⁊ vindemie
q̄ omittit seruare festa· ieiunare die-
bus preceptis audire missam festiuis
diebus· coīcare· confiteri ⁊ h⁹mōi. Et
de hac dicit xp̄us Luce 8. Sollicitudo
hui⁹ seculi suffocat verbū .s. auditum
uel inspiratū ne fructificet in mente.
Ad hoc etiā facit qd̄ ait Greg⁹ in libro
moral. dis. 47. c. Oēs hui⁹ mūdi dilec-
tores in terrenis rebus fortes sūt .s. ad
sollicite ꝑ eis laborandū· in celestibus
debiles. Nā ꝓ tēporali substantia usq̄
ad mortem desudare appetunt. ⁊ ꝓ spe
ꝑpetua nec patū in labore subsistunt.
Si qs aūt ex nimia sollicitudine quā
gerit ad tpalia non omittit spūalia ad
salutē necessaria ſ; diminuit̄ in deuo-
tione ⁊ torpēs fit a feruore debito· ve-
niale erit. 3° mō ē mortalis talis solli-
citudo qn̄ etiā in aliis criminibꝰ appo
nit diligentē curā ⁊ festinā ad perpe-
trandū. ⁊ sic mulieres sūt sollicite ad
ornādū se multū ponētes d̄ tpe ⁊ dili
gētia. ⁊ gulosi ad ꝑpandū cibos. ⁊ am-
bitiosi ad honores ꝓcurādos ⁊ h⁹mōi
Et de hac etiā intelligit̄ illud ꝓū. xi°.
ca°. Aīa sollicitor .s. ad malum ꝑibit.
Hec aūt sollicitudo criminalis ē repel
lenda. qa facit hoīem deo inimicū· cū
ꝑ hanc seruiat mūdo seu diabolo. Ho
lite q̄ de h⁹mōi solliciti eē. Secūda
q̄ sollicitudo ē humanalis seu tempo-
ralis. Quia .n. hō multis indiget· hinc
ab humanitate sua instigat̄ ut sollici-
tet se circa tpalia qbus sustentat̄ ne si-
bi deficiant. Sed ista ē moderanda re-
mouēdo illū timorē inordinatū quo
s. timet ut etiā faciēdo ⁊ laborādo qd̄
in se est nō omittēdo curā salutis aīe
nō ꝓuideat sibi· qd̄ ꝑtinet ad quandā
diffidentiā bonitatis seu ꝓuidētie di-
uine. ⁊ h̄ utiq̄ pctm̄ ē. Et iō excludit
xp̄s hāc sollicitudinē ꝓcedentē ex ni-
mio timore defect⁹ triplici rōne. Un̄ ⁊
ter dīc Math. 6. Nolite solliciti eē ⁊c.
p̄ rōne maioris influētie. ibi. Nōne
aīa plus est q̄ esca? Et rō talis ē. qa q
maiora prestitit· utiq̄ ex amore nō ex
debito ⁊ miora p̄stabit. ſ; de⁹ dedit no
bis aīam ⁊ corp⁹ sine nr̄a sollicitudīe
que utiq̄ sine operatione sūt maiora
⁊ pfectiora esca ⁊ vestimētis ut patet
ex se. Et etiā qa finis ē nobilior his q̄
sūt ad finē. ſ; esca ⁊ vestimēta sūt ordi
nata ad sustentationē corporis. ē̄ si ꝓ-
uidit de maiori .s. dando corp⁹ ⁊ aīam
ꝓuidebit ⁊ de cibis ac vestimentis. Et
ideo nolite solliciti eē. 2° h̄ fit rōne
vberioris ꝓuidētie. ibi. Respicite vo-
latilia ⁊ ɔsiderate lilia ⁊c. Et talis ē rō.
Sapiens qui gubernat sapient̄ domū
suā omnibus ꝓuidet. ⁊ si ꝓuidet mini
mis animalibus ut canibus ⁊ auibus
ac equis: ꝓbabile est q̄ ꝓuidebit etiā
creaturis rationalibus. Sed sapiētissi-
mus est deus ⁊ optime gubernat do-
mū vniuersi. Unde si prouidet ut ma
nifeste p̄ auibus de victu ita q̄ absq̄
sollicitudine ⁊ opere seminandi ⁊ con
gregandi habent unde viuant. ⁊ her-
bis ⁊ virgultis ꝓuidet etiam de tam
nobili vestimēto ut sūt flores q dicūt̄

lilia habentia tam pulchꝛ colorem ⁊
viuacē q̄ Salomon nūq̄ fuit vestitus
veste talis coloris. Quāto magis cre-
dendū ē q̄ deus ꝓuideat de sufficienti
cibo ⁊ vestitu quos ad imaginē suam
fecit cūctis nobiliores. 3° h̄ excludit
rōne credentie ⁊ spūalis beniuolētie
ibi. Nolite solliciti eē ⁊c̄. Et rō talis ē.
Gentes ⁊ infideles non credunt oīnā
ꝓuidentiā curam habere de actibꝰ hu
manis. ⁊ ideo non mirū si sollicitātur
ad ista tēporalia acqrenda estimantes
sua industria posse ea habere. Sed vos
fideles cū creditis deū omniū guber-
natorē ⁊ mō spālioꝝ hominū: non oꝫ
ita sollicitari. s. laborando ꝗ moderate
ꝓuidēdo ↄfidere ī deo. Nā Ecc. 2° dr̄
Nullus sꝑauit in dn̄o ⁊ ↄfusus ē. per-
mansit ī mādatis eiꝰ ⁊ derelictus ē. ꝗ
⁊c̄. Tertia sollicitudo dicit̄ spūalis
⁊ amplexāda. De q̄ Math. 6°. Primū
q̄rite regnū dei ⁊c̄. Ait. n. Jeroꝰ. De ci
bo ⁊ vestimento spūali sꝑ debemꝰ esse
solliciti. Cibꝰ ē v̄bū dei. vestimēta va
ria sūt habitꝰ v̄tutū qbꝰ aīa ornatur.
Vn̄ Ambꝰ. Hec sūt intīna mentis vela-
mina. i. indumēta. Circa h̄ igit̄ spūa-
lia debet hō sollicitari erga deum erga
seipsū ⁊ erga ꝓximū. p̊ erga deū. Nā
h̄ ē vnū ⁊ vltimū qd̄ deꝰ reqrit ab ho-
mine ut verū bonū. ut dr̄ Michee 6°.
s. sollicitū te ambulare cū deo tuo. qd̄
fit ꝑ feruentē dilectionē. ad quam qs
ꝑducit̄ sollicite orādo ⁊ meditando.
Vn̄ ad Ro. 12°. Sollicitudine nō pigri
spū feruētes dn̄o seruientes. ⁊ sic q̄rit̄
regnū dei p̄mū. i. potissimū regnū glo
rie. 2° debet hō eē sollicitꝰ erga seipsū
cauēdo se ab insidijs diaboli ⁊ custo-
diēdo sensus suos tēpus nō ꝑdendo.
Vn̄ dr̄ Deut. 4°. Custodi temetipsum
⁊ aīam tuā sollicite. 3° debet quis eē
sollicitꝰ erga ꝓximū. ad Eph. 4°. Solli
citi ꝯuate vnitatē spūs ī vinculo paci.
⁊ ꝑmaxīe spectat ad p̄latos sollicitari
erga subditos ī spūalibus ⁊ tꝑalibus.
Vn̄ ad Ro. 12°. Qui p̄est ī sollicitudi-
ne. ⁊ pat̄ ꝓ filio ⁊ cōiuges alt̄ ꝓ altero.
⁊ matrona d̄ ꝓuisiōe necioꝝ. Vn̄ Mar
the q̄ satagebat circa freqūēs mīste-
riū dixit xp̄s. Martha Martha sollici-
ta es. In q̊ nō de sollicitudine rep̄hen
dit̄ ꝗ de turbatione ⁊ murmuratione.
Luce. x°. Et sic q̄rendo regnū dei ⁊ iu-
sticiā eiꝰ sollicitudine spūs h̄ oīa adij-
ciūt̄ tꝑalia ut non oporteat sollicitari
anxie. Et sic pꝫ ps secūda hꝰ s̄monis.

Pars tercia hꝰ sermonis. in q̄ tractat̄ de
obduratiōe ⁊ violētia alijs filiabꝰ aua
ritie.

Tertio ī isto s̄mone tractādū
est de obduratiōe ↄ̄ m̄iam ⁊
violētia vtiqꝫ filiabꝰ auaritie
Circa q̄s more solito tria vidēda sunt
q̄ꝝ. Primū dr̄ cōminatio seuera. Se-
cūdū dicit̄ monicio caritatiua. Tertiū
v̄o detestatio cōꝓbata. Primū qd̄ h̄
vidēdū ē dr̄ cōminatio seuera. s. ↄ̄ il-
los q h̄nt cor obduratū ex auaritia ut
s. nō subueniāt ꝓximis suis ī necessa-
tijs cū possint. qd̄ cōiter ꝓcedit ex aua
ritia ex eo q̄ amāt plus substantiā tē-
poralē q̄ ꝓximū suū. Et istis cōminat̄
dn̄s ī euāgelio di. Esuriui. ⁊ nō dedistꝭ
mihi manducare ⁊c̄. Ite maledicti in
ignē et̄nū q parꝰ est diabolo ⁊ angelis
eiꝰ. Math. 25°. Elya. n. ut dr̄ Thob. 12°.
nō patiet̄ ire ī tenebras aīas īfernales
⁊ h̄ ē qd̄ ait p̄s. Beatꝰ q intelligit sup
egenū ⁊ pauperē: ī die mala liberabit
eū dominꝰ. s. a penis. Dies. n. mala dr̄
dies iudicij particularis ⁊ vniuersalis

que mala est reprobis ꝓpt dānatiōis
sniām diuinā cōtra eos publice latam.
Ecōtra aūt dicit Jac. 2° Judiciū sine
misericordia fiet ei qui non fecerit mi
sericordiam. inhuman⁹ existens. Vn̄
ꝓpheta in alio loco de diuite auaro di
cit. Nō dabit deo placationē .s. elemo
syna. ⁊ p̄ciū .s. redēptiōis aīe sue. Do-
min⁹ etiā placatur muneribꝫ elemo-
synarū. Sꝫ ihuman⁹ cū nō det elemo-
synas ex auaritia ipsū placare nō p̄ōt.
⁊ p ɔ̄ns manet inimic⁹. ⁊ nil qd̄ facit
boni potest deo eē gratū. Et ideo Da-
nielis. 4° dr̄. Pctā tua elemosynis re-
dime. Et Amb° noster. Peccatis tuis
venūdatus es .s. diabolo. redime te pe
cunia tua .s. p elemosynas. de pe. dis. 1.
c. medicina. Secūdū qd̄ hic vidēdū
ē dicit caritatiua admonitio. qa .s. ad-
monemur relinquere istam diuitiam
nō solū metu pene sed amore glorie.
Et ideo Math. 25°. Venite bn̄dicti ⁊c.
Esuriui ⁊ dedistis mihi manducare.
sitiui ⁊ dedistis mihi bibere ⁊c. Nam
ad hoc idcirco hortant exempla natu-
ralia omniū creaturaꝝ dei. Ait. n. Aug⁹.
Judiciū maximū diuine bonitatis est q̄
vnaqueqꝫ creatura cogat dare seipsaꝫ.
Sol cōmunicat suū splendorē. nec di-
cit: splendor est me⁹. Sic luna. sic stel-
le. sic aer cōmunicat seipsum. sic terra
arbores. herbe. flumina ⁊ fontes aq̄rū
⁊ oīa hoīes monēt ut ⁊ ipsi velint coi-
care seipsos. hoc ē ut de supfluo saltem
subleuēt miserias p̄ximoꝝ. Vn̄ Amb°
i p° de officiis ait. Sūt multi qui nullā
habēt in agris aut i vineis portionē.
Horū inopie de copia quam dedit do-
minus diuitibꝫ ē consulendū ut ⁊ ipsi
deo ꝓ terre fecūditate bn̄dicāt nobis-
cū. q̄s ideo sub diuersis molestiis la-
borare pmittit dei clemētia ut ⁊ mise-
ros ꝓ patientia ⁊ misericordes cōmu
nicet ꝓ beniuolētia. H ille. Sed de his
habet diffuse i tractatu de elemosyna.

Tertiū qd̄ hic videndū ē dicit obdura-
ta detestatio .s. violētie filie auaritie.
Nā miseri auari cū nō possūt paupes
defraudare. eorū res vi disponūt acci-
pere. Vn̄ Eccl. 13°. dr̄. Venatio leonis
onager in heremo: sic pascua diuitū
paupes. Et Jsidorus. 11. q. 3. c. pauper.
ait. Paup dū nō hꝫ qd offerat. nō solū
auditi contēnitur sed etiā cōtra veri-
tatē opprimit. Cito violat auro iusti-
cia. Nullāqꝫ reus ptimescit culpā quā
redimere nūmis estimat. H ille. Et idō
detestat ⁊ reprehendit huiusmōi violen
tia. ut pꝫ Jere. 22° ubi sic dicit. Ve qui
edificat domū suā in iniusticia ⁊ cena-
cula sua nō i iudicio. Amicū suū oppri
met frustra ⁊ mercedē eius nō reddit
ei. Qui dicit edificabo mihi domū la-
tam ⁊ cenacula spatiosa. q apit sibi fe
nestras ⁊ facit laquearia cedrina. pin-
gitqꝫ sinopide. Tui vō oculi ⁊ cor ad
auaritiā ⁊ sanguinē inocentē funden
dū ⁊ ad cursū mali operis. Propterea
H dic dn̄s ad Joachim filiū Josie regē
iuda. Nō plangēt eū ve frat ⁊ ve so-
ror: nō cōcrepabūt ei ve dn̄e ⁊ ve in-
clyte. Sepultra asini sepeliet ⁊c. Innu-
mera igit sūt illa mala q̄ ɔ̄ deū cōmit-
tūt insatiabiles auari. qd̄ pꝫ p exēplū
illoꝝ malignoꝝ phariseoꝝ ⁊ scribarū
qui ꝓpter auaritiā ut pꝫ Joh. 11° ca°. in
euangelio hodierno. collegerūt cōsi-
liū aduersus xp̄m ⁊ dicebāt: Quid fa
cimus? qa hic homo multa signa facit
si dimittimus eū sic: omnes credent i
i eum. ⁊ venient romani ⁊ tollent lo-
cum nostrū ⁊ gentem ⁊c. Quamob-
rem summo studio omnes inuigilare
debēt ab auaritie faucibꝫ fugere. ut sic

valeant adipisci dei grãm in p̄nti. ⁊ in futuro sempiternam gloriam in secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato post dñicam de passione. de concessione ⁊ p̄iculo mercantiarũ.

Sermo 79[9]

Omne quod est in mũdo ꝛc. Iterũ ubi s̄. Postq̃ȝ in supioribꝰ fratres desideratissimi sad dif fuse abũdeq̃ȝ tractatũ ē de auaritia in cõi ⁊ in generali: nũc spālit̄ descendendũ ē ad tractãdũ de auaritia emẽtiũ ⁊ mercatoꝝ vendentiũ ⁊ negociãtiũ. Licȝ. n. mercantia licita sit utilis ⁊ necessaria. attñ p̄ auaritiã i ipsa hodiernis tẽporibꝰ inumerabiles fraudes fiũt ⁊ multe deceptiões ⁊ iniusticie. Vñ sciendũ q̄ ars mercãtie ē quedã dña cuiꝰ maritus fuit dñs iustus ⁊ filiꝰ eiꝰ fuit dñs rectus. Tantꝰ. n. fuit amor ⁊ colligatio illoꝝ inter se q̄ tota ciuitas gubernabat̃ consilio ⁊ auxilio istorũ. Accidit aũt ut ꝑpter iuidiã malignãtiũ dñs iustus ⁊ filius eius dñs rectus exularent̃ a ciuitate: ⁊ sic dña mercantia sola remãsit sine rectitudine ⁊ iusticia. ꝑpter qḋ ciuitas est subuersa. ⁊ facta ē speluñca latronũ. qa remota iusticia qd sũt regna nisi magna latrocinia? ut dĩc Augꝰ 4° ḋ ciui. dei. Idcirco de fraudibꝰ mercãtie tractare cupientes ut itelligant talia exercẽtes quid facẽ qd ve dimittere debeãt. qa ut ait Iohẽs. Oẽ qḋ ē in mundo ꝛc. In isto sermone circa ipsaꝝ licitã exercitationẽ tria cõsiderabimus. quoꝝ

Primũ dicet̃ concessio.

Secũdũ ṽo piclitatio.

Tertiũ aũt detestatio.

Pars prima huiꝰ sermonis. in qua declaratur qualiter mercantie exercitiũ est de se licitũ.

Primo igit̃ in isto s̄mõe circa mercãtie ↄcessionẽ ⁊ pmissionem siue licitã exercitationẽ tres ↄdõnes annotãde sũt. q̃ꝝ prima dr̃ ↄdõ distinctiõis. Secũda ṽo dicit̃ ↄdõ licite exercitatiõis. Tertia aũt dr̃ ↄdõ responsiõis. Prima igit̃ ↄdõ q̄ dr̃ distinctiõis sic declarat̃ s̄m Alex. ḋ ales ĩ pluribꝰ locis. ⁊ Bona. ĩ 2°. di. 38 ⁊ mḡrm sñiaꝝ in eadẽ dĩ s. q̄ tria sũt genera operũ humanoꝝ. P̄. n. sũt q̄dam que minime p̄nt esse mala. sicut diligere deũ ex toto corde ex tota aĩa ⁊ ex totis viribꝰ. Math. 22°. Nam ṽtutes non p̄nt esse male. qa phs 3° ethicoꝝ ca° 5°. dicit. Virtus ē habitus bonꝰ qui habẽtem pficit ⁊ opus bonũ eius reddit. 2° quoq̃ȝ sunt opa mala q̄ minime possũt fieri bene cũ ex ipsa inordinatiõe actus s̄m se oĩo mala eẽ phibeant̃. huiusmõi sũt blasfemare deũ. occidere ꝑximũ. usura. fornicatio ⁊ huiꝰmodi. Vñ phs 2° ethicorũ ca° 6°. dicit. q̄ quedã sũt q confestim noĩata conuoluta sũt cũ malitia. ⁊ exẽplificat de furto ⁊ similibus. Et dicit q̄ talia non possũt licite fieri. Itẽ 4° ethicoꝝ ca° 9°. dicit q̄ s̄m seipsũ prauũ ē mendaciũ ⁊ fugiẽdũ. 3° sũt quedã alia indifferẽtia que possunt bene ⁊ male fieri. quẽadmodum dare elemosynã. ieiunare. orare ꝛc. int̃ que mercantia nũcupat̃ ⁊ cõputat̃. quia de se mala non ē. s̄ m̄ aliquibꝰ circũstantiis pōt deprauari. Proinde Augꝰ in lib° noui ⁊ veteris testamẽti ait. Fornicari hoĩbꝰ sp̄ nõ licet. Negociari aũt aliq̃n licet. aliq̃n nõ licet. Et sic patet p̄ma ↄdõ ĩ generali.

Secūda ꝺclо que ꝺr̄ licite exercita-
tiōis sic ꝺeclarat .s. Q mercātie tem-
poralis exercitatio ꝺe se sit licita. ꝓbat
triplici lege .s. nāe. scripture ⁊ grē. p̊
ꝓbat mercātiā eē licitā lege nature sic
fm Scotū in 4°. ꝺis.15.q.2.s. ex mani
festis necitatib⁹ ⁊ cōmodis hoīuꝫ coī-
tati ꝓuenientib⁹ ex officio ⁊ exercitio
ipso mercādi. Cōstat .n. vni patrie uł
vrbi multa ꝺeficē que ī alia suphabū-
ꝺant. Qui aūt in colēdis agris ⁊ in ce-
teris artib⁹ mechanicis occupant̄. uel
rei publice regimini aut iuste militie
operā p̄stāt: ad res qb⁹ egerint emē-
ꝺas ⁊ ꝺeferēdas cōmoꝺe ⁊ opportune
ire non pn̄t. nec sup h̄ oēs industriā
hn̄t ⁊ pitiam. qua ex re rei publice sat
expedit q huic officio aliq idonei mā
cipent̄ qb⁹ vtiqꝫ merito ꝓ emolumen-
to aliqd lucri ꝺebet̄. Vn̄ apl's .i. Cori.
9° ca°. ait. Quis militat suis stipēdijs
vnq̄. Et qs repiri posset q sine lucro
huic opi inseruire vellet. cū Math. x°
ca°. ꝺn̄s ꝺicat: Dign⁹ ē mercēnarius
mercede sua. Quia igit̄ qꝺ rei publi-
ce vł ⁊ peculialit̄ vtile ē. id quoqꝫ fie
ri pōt ⁊ ꝺebet. īmo nō parū laudandi
sūt q ex hac ītentione huic opi seruire
intēdūt lꝫ inde lucrari videant̄. cum
īdustriā. sollicitudinē. labores. picu-
la. hac ꝓ re mercatores exponāt: ꝺū-
modo sit ꝺiscreta quāntas lucri. 2°
idē oñdit̄ lege scripťe. qꝺ sic patē pōt.
Nā si h̄ eēt ꝺe se .i. ꝺe sua nā pctm̄ saltē
veniale. exp̄sse ipsa scriptūa sacra hoc ī
aliquo loco ꝓhibuisset. ⁊ maxīe cū to-
tus fere hic mūdus sicut expientia pa
tet ī h̄ sp ⁊ publice occupet̄. h̄ aūt nūq̄
fecit nisi solū aliqn̄ rōne circūstantie
vitiose sicut ē mercari ī sabbato uel ī
templo. in quo actū ipsū in se videtur
cōcedē. Proinde Neemie ca° vltꝺ. scri-
ptū ē q nullus ferret onus in ꝺie sab-
bati. ⁊ q negociatores nō venderent
venalia ī ꝺie sabbati. Ex q̊ colligi pōt
q mercatores alijs ꝺieb⁹ vendē ⁊ emē
poterant. Et si in ꝺie sabbati erat ꝓhi
bitū. hoc erat ꝓpt̄ festū in q̊ negociari
nō licebat. non q2 eēt ꝺe se mala. 3°
quoqꝫ negociationē eē licitam in lege
grē oñdit̄. Nā tpe tali auctoritas vlis
ecclesie mercatores sub cōgrua mēsu-
ra lucrātes mīme ꝺānat. īmo in .c. per
nr̄as .ꝺ ꝺona. int̄ vi. ⁊ vxo. mercatores
approbare videt̄ qn̄ ꝺicit. Pro cui⁹ꝺā
vxoris cautela ꝺotem reponi ꝺebere ī
manu cuiusꝺā mercatoꝝ. Et sic pꝫ se-
cūda ꝺclо. Tertia ꝺclо q̄ ꝺr̄ trāsiōis
sic ꝺeclarat̄. Posset enī ꝯ p̄dicta aliqs
ꝺicere. Iohēs Criso⁹ sup illud Math.
21°. Et eijciebat Ihs oēs vendentes ⁊
emētes in templo. Et ponit̄. 88. ꝺi. c.
eijciēs. Licꝫ pleriqꝫ ꝺoctoꝝ text⁹ illud
c. nō habeāt. Ibi .n. ipse Criso⁹ ait q p
h̄ xp̄s ꝺesiguit q mercator nusq̄ ꝺeo
pōt placere. ⁊ iō null⁹ xp̄ian⁹ ꝺebet eē
mercator. aut si voluerit eē ꝓijciat̄ ꝺe
ecclesia. Et paulo p⁹. Qui emit ⁊ ven-
ꝺit nō pōt sine piurio eē. Ad hoc re-
spōdet̄ q Criso⁹ ibi exectatiue locut⁹
ē ꝓ eo q pauci sūt mercatores q ꝺebi-
tā mēsurā iusticie ītendāt ī suis mer-
catiōib⁹ ⁊ obseruēt. ⁊ q mult alijs vi-
tijs ibi nō peccent. Aut sine ꝺubio nō
ē in h̄ ꝺicto sequēd⁹. cū ꝓ certo nullā
ꝓ se hr̄et rōnē cogētē seu scripťe auc-
toritatē. Et ꝺicta scōꝝ nō cogūt nisi p
ecclesiā ꝓbent̄ uel auctoritatē scriptu
re uel rationē. ut pꝫ ꝺi. 9. c. ego. scꝺm
Aug. Nā ex illo sacre scripťe loco hoc
nō pōt trahi q xp̄s ibi gnālit̄ īuehit ꝯ
oēs vendentes ⁊ ementes in templo.
Non .n. oportet oēs fuisse mercatores
loquendo ꝺe eis iuxta cōem formā. ꝺe

quo tñ mercatore ꝑpe ibi Criso⁹ loqt᷑ Et sic pꝫ tertia cõsideratio. pateꝗ; ps ꝑma hui⁹ sermonis.

Pars secũda huius sermonis. in q̃ declarat᷑ ꝙ negociũ mercãtie ẽ piculosũ.

Secũdo in isto s̃mone aduertendum ẽ ꝙ q̃uis negociatio sit licita. est tñ piculosa. Circa quã tres ↄsideratiões annotãt᷑. quarũ ꝑma dicit᷑ ꝓbationis. Secũda ṽo causationis. Tertia aũt piclitatiõis. Prima ↄsideratio dicit᷑ ꝓbationis. s. ꝙ est quedã negociatio ꝓbata ⁊ laudabilis ⁊ exercẽda. s. negociatio spũalis. de q̃ Math. iꝫ°. saluator ait. Sile ẽ regnũ celoꝝ hoĩ negociatori q̃rẽti bonas margaritas ⁊c. Regnũ. n. celoꝝ hic sigt ecclesiã militantẽ. Negociator discurrit nõ corpe sed mẽte p tres regiões que sũt dñi sui ubi manifestat potẽtias suas. Prima regio celestis ẽ in q̃ manifestat᷑ dei potẽtia ad remunerãdũ. Secũda ẽ terrestris in q̃ declarat᷑ dei potentia ad creandũ ⁊ gubernandũ. Tertia ẽ ĩ inferis ubi cõprobat᷑ dei potẽtia ad cruciandũ. Merces q̃ emit᷑ ĩ ꝑma ⁊ reperit᷑ est glĩa oĩne ĩtuitiõis. Visio est inquit tota merces. dicit Aug⁹. Emat᷑ aũt si ħ emi põt glĩa q̃ vtiꝗ; pecunia ẽ ipsi⁹ dñi ↄmẽdata s̃uis suis ad negociandũ spũalit᷑. Vt aũt possit habẽ istã pecuniã q̃ emat vendat oĩa q̃ possidet s. ⁊ substantiã ⁊ corp⁹. ⁊ aĩam supponit grẽ ad eã hñdã ⁊ ↄseruandã ⁊ augendã. ⁊ ea mediãte recipit gloriã. qa s̃m psalmistã. Gratiã ⁊ gloriam dabit dñs. In secũda regiõe hui⁹ mũdi sũt multe margarite. Multa. n. sunt gnã bonoꝝ. ut diuitie. sciã ⁊ h⁹mõi. ß preciosior oĩbꝫ ẽ sapiã. Vñ de ea dr̃ Sap. 7°. Nec cõparaui illi. s. sapiẽ lapidẽ preciosũ. ⁊ oĩa q̃ desiderant᷑ huic non valent cõpati Pecunia ṽo q̃ emit᷑ est labor cohibendi ⁊ moderandi suas passiões. Nã ut phs dic 2° ethicoꝝ ca° 3°. virt⁹ ẽ circa bonũ ⁊ difficile. Et Virgili⁹. Sursũ attollẽ gdũ. s. ad ṽtutẽ ħ opus. hic labor est. In ṫtia regione. s inferni q̃ descendẽdo meditatione ad eã in pñti vita põt emi. est venia. i. remissio pene eĩne ĩferni uel tpalis purgatorii cui⁹ qsꝗ; ẽ debitor ꝓ pctĩs suis Nõ. n. ẽ homo sup ṫrã q nõ peccet. ait Salomõ. 3. Reg. 8°. Nlĩa p̃ciosior margarita ex illa regiõe põt trahi ⁊ vtilior s. ista venia. Multũ. n. meditãdo ĩde pñt trahi. ut cognitio oĩne iusticie. cõpassio ad illos ⁊ h⁹modi. Sed pecunia q̃ emit᷑ ista merces ⁊ margarita p̃ciosa est pniã. Vt. n. dic Leo papa. Venia non dat᷑ nisi correpto. de re. iu. lib° 6°. Et pleni⁹ declarat Aug⁹ de pniã dis. i. ingens. Neminem putes ꝺ errore ad ṽitatẽ. de q̃cũꝗ; magno uel puo vitio ad ṽtutem trãsire posse sine pniã. De ista negociatione spũalit᷑ intelligit᷑ qđ dñs p̃cipit dĩ. Negociamĩ dũ venio ⁊c. Et sic pꝫ ꝑma ↄsideratio. Secũda ↄsideratio dicit᷑ causatiõis. s. que ẽ causa ꝙ hoĩes ĩ arte licita sepe peccẽt? Et breuit᷑ dicit᷑ eẽ triplex siue tripliciť ↄtingit ipsos in ħ peccare negocio. ꝑ ꝓpt astutiã iniq̃tã. s. negociator mũdialis ad lucrũ cõsequẽdũ vtit᷑ nõ veris vijs ß simulatis ⁊ apparentibꝫ. Vñ Greg⁹ li° 5°. moral᷑. sup illud Job. 12°. Deridet᷑ iusti simplicitas. dic sic. Sapientia h⁹ mũdi ẽ cor machinatiõibꝫ tegẽ. sensũ ṽbis velare. q̃ falsa sũt vera ostendẽ. que vera sũt falsa demonstrare. hec prudentia vsu a iuuenibus scitur. a pueris precio discit᷑. hec ille.

Et.2.ad Cor.4.° di. Abdicam⁹ occulta dedecoris nō ambulātes in astutia s in manifestatiōe ṽitatis. 2° ꝑpter doli neq̄tiā. Sicut.n.ad astutiā ptinet excogitare nō veras vias s simulatas ⁊ apparentes ad aliqd bonū uel malū ꝯsequendū. sic assūptio taliū viarum p locutionē ad dolū ptinet. Quicūq; eni excogitāt malū facere aliqd. nccē ē q̄ excogitent aliq̄s vias dolosas qb⁹ facili⁹ ꝓpositū ꝓsequant. ſm illud ꝓ 12.° Dolus in corde cogitantiū mala. Talis aūt executio ad decipiēdū p̄ q̄ de ⁊ p̄ncipalit fit p ṽba q̄ p̄cipuū locū tenēt int signa qb⁹ hō aliquid alteri sigt. ut patet p Aug.lib° d doctrina xp̄iana. Et h̄ deceptio p ṽba maxīe inuenit in mercatorib⁹. Contra q̄s dicit apl's.1.ad Thessal.4.° Ne q̄s circūueniat i negocio frēm suū. h̄.n.pctm̄ est. 3° ꝑpter fraudulentiā que videt pertinere ad illicitā deceptionē rez exteriorū. Dicit.n. Act.5.° q̄ Ananias vir qdā cum vxore sua Saphira vēdidit agrū. ⁊ defraudauit de p̄cio agri ⁊ sic fraus ptinet ad opationem ⁊ ad facta. Talis aūt fraus p maxime viget ī mercatorib⁹. ſm illud Iob.13.° Decipit hō vestitis fraudulētijs. q̄ ē pctm̄. Et sic p3 secūda ꝯsideratio. Tertia ꝯsideratio ē piclitationis. Circa quā aduertēdū ē q̄ sūt q̄dā negocia p̄iculosa q̄ vix p̄nt absq; pctō fieri. sicut btūs Greg⁹ dic in omel.13. Et notāt a Gratiano de pnīa dis.5.c.negociū. Huiusmōi āt ſm Durādū nrm ⁊ alios doc. septē sūt. Primū ē cura rei familiaris. Secūdū ē militia. Tertiū ē ꝓcuratio. Quartū ē admīstratio. Quintū ē aduocatio. qd negociū ſm Hosti. oībus ē p̄iculosius. Sextū est ē p̄atus officiū quo nihil miserabili⁹ ⁊ p̄iculosius ē si pfūctorie.i. negligent res agat.ut.40. dis.c. ante h̄ oia. dr. que ꝓpe ṽba sunt Aug.ad Valeriū. l3 hec duo vltīa sub ꝓcuratione ⁊ administratiōe valeant ꝯp̄hendi. Septimū quoq; negocium mercatio ē. De qua Leo papa sic inqt de pnīa dis.5.c. Qualitas lucri negociantē aut accusat aut arguit. Quare ē honest⁹ questus ⁊ turpis. Verūtn̄ penitēti vtili⁹ ē dispēdia pati q̄ p̄iculis negociationis astringi. q̄a difficile est int vendētis emētisq; cōmertiū non interuenire pctm̄. h̄ ille. Quia l3 de se bona sit. tn̄ ex aliqua circūstantia de facili maculatur. Et iō a Criso. ⁊ plurib⁹ alijs detestat. Et sic p3 t̄tia cōsideratio ī hac p̄te. patetq; ps secūda h⁹ ſmōis.

Pars t̄tia hui⁹ ſmonis. in q̄ ꝓbat triplici via artē mercātie eē detestandā.

Ertio igit in isto sermone dico q̄ detestāda ē ars mercantie nō de se s ex malo ꝯsequēte ⁊ circūstātijs malis ⁊ iniq̄s. Quod ꝓbat tripliciť. p̄ voce dīna. 2° voce scā 3° voce phira. p̄ detestabilis ꝓbat talis mercātia ex circūstātia deturpata voce dīna. Et h̄ p plures testes. q̄z

Prim⁹ ē Moyses p quem dicit dn̄s Leuit.19.° Nolite facere iniquū aliqd ī iudicio. ī regula. in pondē. in mēsura. in statera. iusta ⁊ equa sint pōdera iust⁹ modius equusq; sextarius. Ego dn̄s de⁹ vester ⁊c.s. p̄cipio vobis. Similiť Deut.° 25.°

2° p Dauid loqt dn̄s di. Verūtn̄ filij hominū mendaces in stateris ut decipiāt ipsi de vanitate in idipsū. Nolite spare ī iniqtate. ⁊ rapinas nolite ꝯcupiscē. diuitie si affluāt nolite cor apponē. Semel locut⁹ est de⁹. duo h̄ audiui

quia ptās dei est. 7 tibi dñe mīa. q͂a tu reddes vnicuiq; iuxta opa sua ⁊c.

3ᵘˢ ē Salomon p quē loq͂r dñs. pǒ. zo. di. Pond⁹ 7 pond⁹ mensura 7 mensura vtrūq; abhomiabile est apud deū. Abhominatio. n. apud dñm pōdus 7 pondus. Statera dolosa nō est bona. s ad salutē aīe. ꝗ ⁊c.

4ᵘˢ ē Ezechiel p quē loq͂r dñs. zz° ca°. di. Principes ei⁹ in medio illi⁹ q̄i lupi rapiētes p̄dā ad effūdēdū sanguinē 7 ad pdēdas aīas 7 auare sectātes lucra. Populi terre calūniabant calūnia 7 rapiebāt violent. egenū 7 pauperē affligebāt. 7 aduenā opprimebāt calūnia. Et effudi sup eos indignationē meā. 7 ī igne ire mee cōsūpsi eos. Viā eorū in caput eoꝝ reddidi. ait dñs deus.

5ᵘˢ est Amos p quē dñs 8° ca°. ait. Audite hec q cōteritis pauperē 7 deficere facit⁹ egenos terre. dicētes: Qñ trāsibit messis. 7 venūdabimus merces. 7 apiem⁹ frumentū ut īminuam⁹ mensurā 7 augeam⁹ siclū. 7 supponamus stateras dolosas. 7 possideam⁹ ī argēto egenos. 7 paupes p calciamētis ⁊c. Iurauit dominus: si oblit⁹ fuero vsq; ad finē oīa opa eoꝝ ⁊c.

6ᵘˢ ē Micheas pph̄a p quē loq͂r dñs 6° ca°. di. Vox dñi ad ciuitatē clamat. 7 salus erit timentib⁹ nomē ei⁹. Audite trib⁹. Adhuc ignis ī domo īpii. thesauri iniq̄tat. 7 mēsura minor. ire plena. Nūq͂d iustificabo staterā impiā 7 pōdera saccelli dolosa: ī q̄b⁹ diuites eius repleti sunt iniquitate. 7 habitantes in ea loq̄bant mēdaciū. 7 lingua eoꝝ fraudulenta in ore ipsoꝝ. Et ego cepi pcutē te pditiōe sup pctis tuis. Tu comedes 7 nō saturaberis. apprehendes 7 non saluabis. Tu semīabis 7 nō metes. tu calcabis oliuā 7 nō vngeris oleo. 7 mustū 7 non bibes vinū ⁊c.

7ᵘˢ ē xp̄s in euāgelio. de quo dr̄ Ioh. z°. Ascendit xp̄s ierlm ā: 7 iuenit ī templo vendētes 7 emētes oues 7 boues 7 colūbas 7 nūmularios sedentes. Et cū fecisset flagellū d funiculis oēs eiecit de templo. oues quoq; 7 boues. 7 nūmulariorū effudit es. 7 mēsas subuertit. Et his q columbas vendebāt dixit. Auferte ista hinc. 7 nolite facere domū pr̄is mei domū negociationis. Sile hui⁹ habet Math. zi° ca°. Et sic pz p̄ma vox. z° idē pbat voce sancta i. scōꝝ. quoꝝ. s

Prim⁹ ē Iacob⁹ apl's 7 scūs q 4° ca°. sic ait. Ecce nūc q̄dē dicitis: Crastino ibim⁹ in illā ciuitatē. 7 faciem⁹ ibi annū 7 lucrū faciem⁹: qui ignoratis quid sit vob' ī crastinū. Que. n. ē vita vr̄a? Vapor est ad modicū patens. 7 deinceps exterminabit. 7 cetera multa ibi.

2ᵘˢ ē Petrus q p̄me. z° ca°. ait. Deponētes oēm malitiā 7 oēm dolū 7 simulatiōes 7 īuidias 7 oēs detractiones: sicut modo geniti infantes rationabiles sine dolo lac ↄcupiscite ut ī eo crescatis in salutē: si tñ gustatis q̄m dulcis ē dñs. 7 alia multa que cā breuitatis omitto.

3ᵘˢ ē Iohes q Apoc. i8°. ait. Et negociatores terre flebūt 7 lugebunt: q̄m vna hora destructe sunt tante diuitie. Et oīs gubernator eaꝝ. 7 clamauerūt flentes 7 lugētes oēs q habebāt naues ī mari: q̄m vna hora desolate sūt.

4ᵘˢ scūs ē Augustin⁹ q sup illud p̄s. Q̄m nō cognoui negociationē ⁊c. ait sic. Negociator auidus acq̄rendi pro dāno blasfemat. p p̄cijs rerū mētitur 7 periurat. Sed hec vitia hominis sūt non artis. hec ille. Itē enā sup p̄s. idē ait. Desiderio tuo locū facis diabolo.

Ecce enĩ diabolꝰ ꝓposuit lucrũ ⁊ inuitauit ad fraudē. lucrũ habē nõ poteris nisi fraudē feceris. Ecce lucrũ esca ē. fraus laqueꝰ. sic attēde escã ut videas pacē ⁊ laqueũ. qa lucrũ habē nõ poteris nisi fraudē feceris. fraudē aũt si feceris capieris. Hibi ⁊ cetera multa alia.

5ꝰ ē scũs Ambꝰ. q liº 3º. de officiis dicit sic. Regula iusticie est q̃ a vero nõ declinare virũ bonũ deceat. nec dãno iniusto afficē quēq̃. nec aliqd de dolo ãnectere rei sue. In ɔtractibꝫ. n. vitia eorũ q̄ veneũt ꝓdi iubenť. ac nisi intimauerit venditor q̄uis i ius emptoris trãsierint: doli acħõe euacuãť. Hille.

6ꝰ ē scũs Gregꝰ q 2º libro moral. super illud Job. Si expaui ad multitudinē nimiã. sic dicit. Magna ē securitas cordis nihil habē ɔcupiē singularis Nã si ad terena adipiscenda cor inhiat. securũ tranqllũq̃ eē nullatenus põt. qa aut nõ habita ɔcupiscit ut habeat. aut adepta metuit ne amittat. ⁊ dũ in aduersis ꝓspa. ꝓspa. in ꝓsperis formidat aduersa. Huc illucq̃ quasi quibusdã fluctibꝫ voluit. ac p modos varios rerũ alťnantiũ mutabilitate versať. Si vº semel ĩ appetitiõe supne patrie forti stabilitate aĩus figiť. minus rerũ tpaliũ ꝑturbatiõe q̄sať. Hille.

7ꝰ ē scũs Jerõꝰ q in quadã epła dicit sic. Vacuꝰ viator ⁊ nudꝰ nõ timet latronis insidias. securus a nocturnis fucibꝫ dormit. Paup etiam si eũ claustra nõ muniant. Diuitie vº sine opes latronis imaginãť incursũ. ⁊ iugi sollicitudine somnũ adimũt. Tu q nunc cĩctũ gladiũ sollicitꝰ ꝑtimescis: si vite huiꝰ callē vacuꝰ intrares viator corã latrone cãtares. O ꝑclara operum mortaliũ btĩtudo quã cũ adeptꝰ fueris securꝰ eē desistis. Heu ꝓmꝰ qs fuit ille sutiq põdera tecti gēmasq̃ latere volentes ꝑciosa picula fodit. Hille. Et sic ꝫ secũda vox. s. scõꝝ q̄ detestatur nimiã ⁊ prauã sollicitudinē tēporaliũ ⁊ mercãtie. 3º qdē ꝓbať voce phõꝝ moraliũ. quoꝝ

Primꝰ est Tulliꝰ q i libro de officiis sic dic. Tollendũ ē i rebꝫ ɔtrahēdis oē mēdaciũ. nõ licitatorē venditor: nec q ɔ se liceteť. emptor apponet. Itē i 3º. de officiis idē ait. Detrahē aliqd alteri ⁊ hoĩem hoĩs incõmodo suũ agē cõmodũ. magis ē ɔ nãm q̃ mors. Sicut eni si vnũqđq̃ corpis mēbꝝ haberet sensũ ut putare posset se valē. si ꝓximi mēbri valitudinē detraxisset. debilitari ⁊ interire totũ corpꝰ necesse eēt. Sic vnusq̄sq̃ nr̃m si ad se rapiat cõmoda alioꝝ. detrahatq̃ cui põt emolumenti sui grã. societas hoĩuꝫ ⁊ coĩtas euertať necc ē. Societatis artissimũ vinculũ ē arbitrati magis ɔ nãm esse hoĩem hoĩ aliqd detrahē sui cõmodi cã. q̃ oĩa incõmoda subire. Vir bonꝰ ⁊ iustus nihil cuiq̃ qđ in se trãsferat detrahet. Hille orator ꝑnceps.

2ꝰ ē Boetiꝰ q 2º libro de ɔsolõne sic dic. O angustas inopesq̃ diuitias q̄s nõ hr̃e totas pluribꝫ licet. Et ad quēlibet sine ceteꝝ pauptate non veniũt fugate ĩdigentiã copia q̄rimꝰ. ad hoc nobĩ ɔ̃riũ cedit. quippe pluribꝫ adminiculis opꝰ ē ad tuendã ꝑciose supellectilis varietatē. verũq̃ illũ ē pmulď indigē q pmulta possidet.

3ꝰ ē Didimus ad Alexandrũ di. Oĩa possidemꝰ q̄cũq̃ nõ capimꝰ. Est. n. ferocissima pestis cupiditas q̄ solet egenos q̄s capit efficē dũ finē ingrēdi nõ inuenit. Et hō magis cũ fuerit locupletata mendicat.

4ꝰ ē Oratius q libro epłaꝝ sic dicit.

Impiger extremos currit mercator ad indos. Per mare pauperiē fugiēs per saxa p ignes. O ciues ciues q̄rēda pecūia p̄mū ē. virt⁹ p⁹ nūmos. H ille. 5⁹ est Marcialis coquus qui sic dicit. Callidus afflata nūmos fur auferet archa. Prosternet patrios ī pia flāma lares. Debitor vsurā p̄iter cū sorte negabit. Nō reddet sterilis semina iacta fruges. Dispēsatorē fallax spoliabit amica. Mercibus obstructas obruet unda rates. Extra fortunā ē q̄cq̄d donetur amicis. Quas dederis solas sp habebis opes. hec ille.

6⁹ ē Tibulli⁹ q li⁹ z⁹ sic ait ad lrām. Quicq̄d ꝓdesse pōt pondus graue diuittis auri. Arua q̄ si fundāt pinguia mille boues. Qcq3 dom⁹ ꝓdest frigns innixa colonis. Aurateq3 trabes marmoreūq3 solū. Nō me regna iuuāt nō lydius aurifex ānis. Nec quas terraꝝ sustinet orbis opes. Hec alij cupiunt liceat nihil paupe cultu. Securo vite munere posse frui. Somnia fallaci ludit temeraria nocte. Et pauidas mēs falsa timē iubēt. H ille.

7⁹ 7 vltim⁹ ē Iuuenalis q li⁹ p̊ sic ait. Quātū q̄sq3 sua nūmoꝝ fuat in archa Tantū h3 7 fidei. prima pegrinos obscena pecūia mores Intulit. Et. ī. Cātabit vacu⁹ corā lattrone viator. Paulic3 portes argēti vascula puri. Nocte iter agressus gladiū tātūq3 timeb. Et nocte ad limē trepidabis circūdās vmbrā. Magna pata malis cura metuq3 maiore fuanť. Misera est magni custodia cēsus. H ille. Et idō ī euāgelio hodierno dicit dñs nr̄ Ihus xp̄s. Ambulate dū lucem habetis ut nō tenebre. s. negociationis ꝯtene vos ꝯp̄hēdāt. Et q ābulat ī tenebris. i. cupiditatibus hui⁹ mūdi nescit quo vadat. Dū lucē habetis credite in lucē ut filij lucis sitis ī p̄nti seculo p grām 7 in futuro p glīam ī secula seculoꝝ. Amē.

Dominica ī ramis palmarum. d' conditionibus mercancie ad hoc q̄ sit licita. Sermo. 80⁹.

Omne quod

est in mūdo ⁊c. Iterū vbi s. Oīs ars frēs carissimi h3 certā p̄rogatiuā. Nā p̄rogatiua iudicis est veritas. p̄rogatiua theologi est defensio fidei. progatiua militis ē pugnare ꝑ iusticia. p̄rogatiua stipēdiarij ē pugnare ꝑ defensione status dñi sui. progatiua medici ē fidelit' mederi. p̄rogatiua mercatoris ē iuste 7 recte negociari ꝑ vtilitate publica. Qd multi hodiernis tp̄ibꝫ non faciūt. ꝟ potius ꝑ vtilitate priuata ad cōmodū ꝓpriū. nō coēm vtilitatē respiciētes. Nā ad negociatores ptinet cōmutatiōibus reꝝ insistē. Ut aūt dicit ph̄s p̊ politicoꝝ. duplex ē reꝝ cōmutatio. Una qdē nālis q̄si 7 nccia p quam. s. fit cōmutatio rei ad rem uel reꝝ 7 denarioꝝ ꝓpt nccītatē vite. Et talis cōmutatio nō ꝓpprie ptinet ad negociatores uel politicos q habēt ꝑuidere uel domui uel ciuitati uel necessarijs ad vitā. Alia ꝺo cōmutatiōis species ē uel denarioꝝ ul' quarūcūq3 reꝝ ad denarios nō ꝓpter res nccīas vite. ꝟ ꝓpter lucrū p̊ncipalit' querendum. Prima cōmutatio laudabilis ē q̄ deseruit nāli nccītati. Secundaria ꝺo iuste vitupatur. quia q̄tū est de se deseruit cupiditati lucri. Propter qd bn̄ dicit Iohēs. Omne quod ē ī mundo ⁊c. Aduertēdū ē igit' q̄ q̄uis ars

4

mercantie ꝺ ſe ſit licita: attñ ex circū-
ſtātia ⁊ ꝯditiōe pōt fieri illicita ⁊ ma-
la: ⁊ hoc ī pñti ſermone triplici ratiōe
ꝺuplicata apte ꝓbabit᷑.
p̊ ratiōe finis ⁊ pſone excellētis.
2° ratione tpis ⁊ loci.
3° rōne app̄ciatiōis ⁊ modificatiōis.

Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua ꝓ-
batur negociationē eē illicitā ratione
finis ⁊ pſone excellētis.

Rimo igitur in iſto ſermone
ſciēdū ē q̧ negociatio ē mala
⁊ illicita ꝺuplici rōne. s. rati-
one finis. ⁊ rōne pſone excellētis. p̊
negociatio ē mala rōne finis. Clarū. n
eſt q̧ cuius finis ē malus ⁊ ipſū opus
necciuꝫ eſt eē malū. ſi g̊ finiſ negocian-
ꝺi ſit ṗncipalit᷑ cupiditas que ē radix
oīuꝫ maloꝝ. negociatio erit iniq̄. Sꝫ
ꝓ h⁹ ꝺeclaratiōe ſciendū ſm Tho. ſcꝺa
ſcꝺe. q. 77. arti. 4°. et Alex. ꝺ ales. q̧ tri-
plex cā ſolū repitur licite mercatiōis
q̄ꝝ. Prima ꝺr ꝓpa ſatiſfactio. Idcirco
alicui mercatio licita ē ut ſibi ⁊ fami-
lie ſue ſm cōdecētiā ſtat⁹ ſui ſatiſfacē
poſſit. Qui g̊ multas pecunias hꝫ qbꝫ
vltra ſtatus ſui mēſuram viuē pōt. ⁊
qꝺ ſepe euenit ṗuatus familia merca-
tiōꝫ excercet. iuſte cauſe opam mīme
tribuit. Secūda quippe cā ꝺicit᷑ pie-
tatis opatio. ut cū qs mercationē ex-
cercet non ad neccitatē ⁊ ſuſtētationē
ꝓpriā ſ ut lucret᷑ ad ꝺiſtribuēdū pau
peribꝫ ⁊ ī alias pias cās lucrū īpendē-
ꝺū. Vltima cā ꝺr publice rei auxilia-
tio. s. cum mercatiōi ſe qdam tribuit
ꝓpt᷑ rei publice vtilitatem ne. s. necce
res ad vitā p̄rie ꝺeſint. ⁊ inde lucꝝ ac-
cipit nō q̄ī ꝓ fine ſ ꝓ ſui laboris iuſto
ſtipēdio. que etiā ītia cā pietatis opa-
tio ꝺici pōt. Nā qñ finis ponet᷑ ī lu-
cro. illicita cā mercationis efficit᷑. Cū
igit᷑ qſq̧ ṗter has licitas cauſas mer-
cator efficit᷑ ꝓpt᷑. s. ſubam cumulandā
⁊ ꝓpt᷑ īprobā ꝺiuitiaꝝ cupiditatē ſeu
ꝓpt᷑ aliū malū finē. rē illicitā opat᷑ ⁊
mortalit᷑ peccat. Nec. n. oībꝫ ꝓhibita
ſūt ſicut ꝺiſ. 47. ꝺecretoꝝ. c. oēs. et. c. ſi-
cut pleni⁹ legit᷑. Ex his g̊ luculēt᷑ appa-
ret q̧ hi q negociātur ꝓpt᷑ ſeculi vani
tates: aut ſibi ipſi aut filiis aut vxo-
ribꝫ īpēdēdas. ꝓformit᷑ mortalit᷑ pec-
cāt. qa tales expenſe ſine moderamīe
inſatiabiles ſūt abyſſus q̄ req̄rūt īſa-
tiabilē lucroꝝ abiſſū. ſicut ꝓpha ꝺic.
Abyſſus abyſſum īuocat. Nec hoc p̄-
tereūdū ē q̧ mercās illicitā cām acci-
pit. etiā ſi nullā fraudē nullū piuriū
nihilq̧ mali omittat qꝺ h̓ hoīuꝫ gen⁹
facē ſolet. nihilomin⁹ nō eximit᷑ a cul
pa mortali. ꝑcipue nimis reꝑhendit᷑
mercās quē auaritia ꝺn̄atiue poſſedit
De quo Eccliaſtes 4° ca°. ꝺr. Vnus ē
⁊ ſecūdū nō hꝫ. nō filiū nō frēm. ⁊ tñ
laborare non ceſſat in mercantiis. nec
tñ ſatiātur oculi ei⁹ ꝺiuitiis nec reco-
gitat ꝺi. Cui laboro ⁊ fraudo animā
meā bonis? Sꝫ ⁊ h̓ mirabile ē. q̧ cum
plurimi ꝺe talibꝫ īueniāt᷑. null⁹ ē q ꝺe
h̓ ſibi faciat ꝯſciam. Huiuſcemodi vo
lucratio turpe lucꝝ nominat᷑. Vñ frat
Aluor⁹ nr̄i ordinis ī li° quē edidit ꝺe
plāctu eccłie. Vēdē carius q̧ emē cu-
piditatis cā turpe lucꝝ ē ⁊ g̊ue pctm̄.
Et ſihi turpe lucrū noīat᷑ a ꝺoctoribꝫ
⁊ iudicat᷑ emē ſine neccitate res tpe q̊
minus valēt ⁊ cōſeruare ut ad tēpus
carioris fori vendātur. Vñ. 14. q. 4. c.
qcūq̧. ait ſic Julianus. Quicunq̧ tpe
meſſis uel vindemie non neccitate ſed
ꝓpt᷑ cupiditatē cōpat ānonā uel vinū
conſeruat vſquequo vendat᷑ ꝺenariis

q̃tuor aut septē aut āplius· hoc turpe
lucrū dicim⁹. h ibi. Sūmatim ḡ colli-
gēdo cōcludam⁹. q̄ si qs finē vltimū
ponat ī lucro intendens solū diuitias
augē in īmēsū ⁊ sibi reseruare· ī statu
dānatiōis pmanet. Et d̄ h⁹mōi nego-
ciatorib⁹ dic btūs Tho. eē intelligen-
dū qd̄ ait Criso⁹ sup Math. Quicūq₃
rē cōpat ut integrā īmutatāq₃ vēden
do lucret᷑· ille ē q de tēplo ejicit᷑. Et hr̄
dis. 88. c. qm̄. qd̄ verū ē qn̄ vltimū fi-
nē cōstituit in lucro. tūc. n. ē ex̄ eccle-
siā quoad meritū. Et sic p₃ pma con-
ditio mercātie cō ne cuius dicit᷑ mala.
2° mercātia siue negociatio ē mala
rōne psone excellētis. Quis. n. hodie
hac laude dign⁹ erit ut ī veritate dicē
possit: Auaritie ego nō studeo. q̄ non
solū laici vez etiā qd̄ dolendū ē. ⁊ sa-
cerdotes ⁊ clici ⁊ moniales ⁊ religiosi
siq̄ssime capiūt᷑ ut vere illud sit expſ-
se ipletū qd̄ Jeremias pphauit 8° ca°.
di. A mīore vsq₃ ad maiorē oēs auari-
tie student. Et a ppheta vsq₃ ad sacer-
dotē cūcti faciūt dolū. s. ī negociatiōe.
Propt᷑ea mercatio q̄ d̄ se licita ē ē ma-
la rōne psone spūalis cū. s. aliqb₉ pso
nis spālit᷑ aliq iure phibet᷑. q̄ d̄ fit cūcti
clericis ⁊ religiosis mult᷑. Minime. n.
licet clericis ⁊ ecclīastici viris merca-
tioni vacare. Proinde. 2. Thimot. 2°.
apl̄us ait. Nemo militans deo impli
cat se negocijs seculari b₉. ex̄ ne cle. ul᷑
mo. p totū. et. 88. dis. c. ep̄s. et. c. ne-
gociari. et. c. negociatorē. vbi Jero⁹ ad
Nepotianū ait sic. Negociatorē cleri-
cū ex iope diuitē ⁊ ex ignobili gl̄iosū
quasi q̄sdā pestes fuge. Et Aug⁹ in. c.
sequēti ait. ī. q. noui ⁊ veteri testi. An-
teq₃. n. qs ecclīastic⁹ sit negociari licet.
facto iā nō licet. h hn̄t ī dicto. c. forni-
cari. Sile hr̄. i. q. i. te qdē. 2i. q. 3. credo.
c. placuit. ⁊. c. Cyprian⁹. ⁊. c. et hi qui.
Pena aūt clericorū q negocijs secula-
ribus se īmiscēt ē q̄ si se non correxe-
rint debent deponi. Vn̄. 9i. dis. c. cleri-
cus. or̄. Qui v̊o p emēdo aliqd ī nun-
dinis ul᷑ in foro deambulāt· ab officio
suo remoueātur uel degradent᷑. Et ex̄
ne cle. ul᷑ mo. c. scd̄m. or̄ sic. Scd̄m in-
stituta pdecessoz nr̄oz sub intermina-
tione anathematis phibemus ne cle-
rici ul᷑ monachi cā lucri negociēt᷑. Si
quis aūt oppositū huius cōstitutiōis
fecerit deponi debet. ita tn̄ q̄ religiosi
strictius q̄₃ ceri puniāt᷑. Vn̄ in. c. 3 nec
or̄. Si quis autē aduersus hoc venire
tēptauerit. qa ɔ̄ doctrinā apl̄i dicen-
tis. Nemo militās īplicat se negocijs
secularib₉. secularit᷑ agit: ab ecclīasti-
co fiat ministerio alienus. Et. ī. Stri-
ctius aūt decernimus puniēdos si re-
ligiosoz qsq₃ aliqd pdictoz ausus fu-
erit attēptare. Et rō pdictoz ē scd̄m
Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. arti. 4°. quia cle-
rici abstinē debent non solū a malis s₃
ab his q̄ hn̄t spēm mali. qd̄ ī negocia-
tione ɔtingit. ⁊ h tripliciť. p̊ qa ne-
gociatio ē ordinata ad lucrū cui⁹ cle-
rici debēt eē ɔtēptores. Vn̄ Jero⁹ ait.
Contemnis aurū. ɔtempserūt ⁊ mū-
dū phi. Quāto ḡ magis debent con-
tēnere clerici ⁊ religiosi. 2° ppt᷑ fre-
quētia negocioz vitia. qa difficulter
exuitur negociator a pctīs labioz. ut
or̄ Eccl. 26°. Sed cleric⁹ debet se mul-
tum cauē a pctīs· iuxta illud. Ambu-
lans in via in maculata ꝛc. 3° qa ne-
gociatio multū īplicat mētē curis se-
cularibus ⁊ p ɔn̄s a spūalibus retra-
hit. Habent. n. frequēter vacare diui-
nis. Licet tn̄ clericⁱ vti prima cōmu-
tationis specie q̄ ordinat᷑ ad ncc̄itatē
vite emēdo ul᷑ vendēdo. Et si emēdo

ad sui vsū victualia uel libros uel vestes ⁊ huiusmodi. postea nō indigendo his uel alia querēdo empta carius vēdant clerici quia tunc plus valent ꝙ prius. nō peccant clerici uł laici. Similit̄ licet eis eandē mām emē ⁊ inde artificialia facē. honesta tñ q̄ ɔgruāt statui suo. sicut emē ferrū ⁊ inde facē ligones ⁊ vēdē ⁊ alia h⁹modi exercitia. non tamē ex h̄ dimittēdo eccł'ie officia. ar. dis. 91. cleric⁹. Et sic patʒ secunda circūstantia siue conditio que facit negociationē illicitā. patetqʒ ps prima huius sermonis.

Pars secūda huius sermonis. in qua ponūt᷑ due alie circūstātie que faciūt negociationē illicitā. s. tpis ⁊ loci.

Ecundo in isto sermone aduertēdum est ꝙ etiam negociatio est illicita duplici alia ratione. s. tēporis ⁊ loci. P̊ igitur in ista pte dico ꝙ negociatio est mala ratione tēporis. s. feriati. i. dieb' festiuis. Quilibet. n. debʒ talib' dieb' abstinē ab opibus seruilibus. iuxta dñi p̄ceptū Exo. 20°. Omne opus seruile nō facietl ī eo. Sʒ ɔputat᷑ int᷑ opa seruilia negociari. ut emēdo ea q̄ nō sūt nccīa victui hūano. Et de h̄ habebit᷑ diffusiua ī tractatu de p̄cepto sabbati. Per h⁹mōi. n. negociationē violātur festa ⁊ frequēter dimittūtur diuina officia qbus vacandū ē diebus festiuis. De conse. dis. 3. dicitur. In illa sancta die s. festiua nil aliud agēdū nisi deo vacandū. Dicūt tamē aliquiqꝫ in nundinis negociādo auditis diuinis non quidē causa auaritie. i. cōgregādi ad superfluitatē. s̄ aliquo fine honesto. s ad ꝓuidēdum ex lucro nccītati sue ⁊ familie uel dandū pau pibus uel ꝓuidendū bono coītatis de rebus necessarijs: possent tales excusari ex quo p̄lati ecclesiarū sciunt ⁊ tolerāt. Secus si sint ꝓhibite p aliquam excoīcationē ⁊ huiusmodi. Confirmātur predicta extra de ferijs. c. p̊. vbi sic dicitur. Oēs dies dñicos a vespera in vesperā cum oī veneratione decernimus obseruari ⁊ ab oī illicito ope abstinē ut mercatū ī eis mīme fiat. neqʒ placitū. neqʒ aliquis ad mortē nec ad penam iudicet᷑ nec sacramēta nisi ꝓ pace uel alia necessitate p̄stent᷑. h̄ ibi. Et non solū die festo: s̄ diebus q̄dragesimalib' ante missas ⁊ p̄dicationē mercari non licet. nec aliquod opus seculare facē. ut de conse. dis. 3. c. rogationes. vbi dicitur ꝙ p triduū serui ⁊ ancille ab opere relaxent᷑ quo magis plebs vniuersa cōueniat. h̄ ibi. Minime. n. mirādum ē si mercatores hodierno die euntes ad nundinas ōbum dei missas ⁊ officia sacra dimittant. cū Eccl. 27° ca°. scriptū sit. Qui querit locupletari auertit oculum suū. s. a iusticie via. qd ap probaus subdit ⁊ ait. ꝙ sicut ī medio cōpaginis lapidum palus figitur. sic inter mediū emptionis ⁊ vēditionis angustiabitur pctīs. Et sic patʒ p̊ma circūstantia siue cōditio in ista parte que facit negociationē illicitam. 2° negociatio siue mercantia efficitur illicita rōne situs siue loci videlicʒ cum fit in loco dīno cultui dedicato. Unde dñs Math. 21°. de templo vendētes ⁊ emētes eiecit. In quo quidē actu feruido çeli dñi nostri aduertēdum ē ꝙ non tm̄ vēdētes ⁊ emētes in templo eiecit in eo ꝙ vendentibus occasionē mali p̄stabent. cum hoc non facerent in debito loco. s̄ vbi orationis studiū

⁊ diuini cultꝰ pturbabāt. Quāta aūt
veneratione ⁊ reuerentia digna sunt
sacramēta dei ⁊ loca sibi dicata ī .c. de-
cet. de īmu. eccle. libᵒ 6ᵒ. plenius legi-
tur vbi dr̄. Decet domū dn̄i sanctitu-
do. Decet ut cuius factus ē in pace lo-
cus eius. cultus sit debita veneratiōe
pacificus. sitq; ad ecclias hūilis ⁊ de-
uotus ingressus. sit in eis deuota con-
uersatio. deo grata. īspicientibus placi
da. Vn̄ .ī. dicit̄. In ecclesia nil in hone-
stū. nilq; incongruū fieri debet. Et re-
cte illa loca venerāda sūt. quibus ali-
quē ī honorē impendē maxīe dei ꝓdi
tio reputat̄. Vn̄ Ber. in quodā sermo-
ne sic ait. Dn̄o ꝓditorem se eē nouerit
qcūq; est ille q vitia qlibet in hāc do-
mū conatur inducē. ⁊ tēplū dei spelū-
cam vult facē demoniorū. Ait. n. mgr
historiarū. ⁊ Orosius in cronicis suis
ꝙ cū Pōpeius. zz. reges impiales ex-
pugnasset sepeq; in reb₉ bellicis triū-
phasset ad vltimū hierosolymā veni-
ens tēplum obsedit. confugiētesq; ad
illud ⁊ cepit interemit: ⁊ ibidē uel in
suis atriis equos collocauit. ex qbus
dīno iudicio factum ē ut qui an ī oī-
bus victor erat: post hoc infelicit̄ vi-
ctus fuit. nec īmerito. In templis nāq;
res sacre collocantur. sacramēta mini
strātur. bn̄ficia postulātur ⁊ īpetrāt̄.
Et quid plura? Sacra tēpla dīna ma-
iestas inhabitat. iux̄ illud ps. Deus ī
tēplo sancto tuo. Vn̄ dei tēplū basili-
ca dicit̄ a basaleon qđ ē rex uel īpator
Vn̄ basilica palatium regis. Sic. n. ec-
clesiā btūs Amb. noīat. di. Doʒebam
qppe aīo cum armatos ī basilicam ec-
clesie occupādam missos cognoscerē.
Que vba. z3. q. 8. c. cōuenior. Gratia-
nus ānotauit. S3 quorsū hec tā longo
repetita ꝓncipio nisi ut intelligamus

mercatiōes ⁊ negocia secularia mīme
debere in templis exerceri. Vn̄ ī ante-
dicto. c. decet. infert̄. Cessent ī eccl'is
⁊ eoꝝ cimiteriis negociationes ⁊ p̄ci-
pue nūdinaꝝ ⁊ fori cuiuscūq; tumul-
tus. oīs ī eis iudicioꝝ secularū strepi
tus cōquiescat. Et in. 43. dis. c. in ora-
torio. Gratianus inquit. In oratorio
preter orandi ⁊ psallēdi cultum peni-
tus nihil agatur. ut huic nomē ⁊ opa
iugiter impēsa cōcordent. hec ille. Et
iterū. 16. q. 7. c. et hoc. ꝓhibet̄ ꝙ in sa-
cro loco vbi orationibus vacādum ē
mercatio fieri nō debeat. Et iterū lex
īpialis. C. de sacrosan. ec. l. nemo. dīc.
Nemo aplōꝝ uel martyꝝ sedē huma
nis corpibus existimet esse concessū.
Vn̄ scđm vnā lecturam Baldi. sedes
capitur pro eccl'ia. ⁊ humanis corpo-
ribus pro mercatiōibus seu negocia-
tiōibus ⁊ contractibus. Et sic pat3 se-
cūda circūstātia siue conditio q̄ mer-
cātia efficitur illicita. Sed qd de vē-
dentibus candelas ī eccl'ia. Dicendū
videtur ꝙ clerici ⁊ religiosi q h̄ faciūt
ꝓncipaliter ad satisfaciendū deuotiōi
fideliū qui solēt eas accēdere ī hono-
rem dei. excusari pn̄t. Si aūt ad cupi-
ditatē ⁊ lucrū ꝓncipaliter. non viden
tur posse excusari a vitio eis prohibi-
to negociationis precipue in tali loco.
sicut nec sacerdotes veteris testamēti
in his q̄ vendebāt in tēplo. Et in his
quatuor casibus q̄uis consulendū sit
ꝙ lucra facta in huiusmodi pauperi-
bus erogētur. non tamē videtur hoc
eē de necītate salutis. Et ratio est. qa
datio ⁊ acceptio pecunie in huiꝰmodi
de se nō est ꝓhibita sed actꝰ negocian
di. non simpliciter sed in tali loco tpe
psona uel fine. l3 aliqui cōtrariū dicāt
non tamē īueni aliqđ ius uł doctorē

sollēnem hoc expsse dicentem.s.ꝙ de neccītate dandū sit paupibꝫ tale lucrū Q̄ aūt p̄dicetur paupibus dādū cautum ē absq; alia declaratione eē.s.de neccītate uel consilij honestate. Nec oꝫ omnē veritatem apire in p̄dicatiōibꝫ ꝓpt̄ piculum abutētiū sentētijs veritatis qui proni sūt ad cōsciētiam dilatādam. Quinīmo ⁊ interrogationibus super hoc aliq̄n prudēter alludere.ar. dis.43.in mādatis. Semp etiam tutior via cōsulēda sed non impanda.ar. 26.q.7.alligant. Et sic patet pars secunda huius sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in qua ponūtur due alie circūstantie que faciūt negociationē illicitam.

Ertio in isto sermone aduertēdum ē ꝙ etiam negociatio fit illicita duplici rōne.s.appciatiōis ⁊ modificationis. P̊ igitur dico ꝙ negociatio redditur illicita ratiōe appciatiōis. Pro quo sciēdum ē ſm Tho. scd̄a scde.q.77.arti.p̊.ꝙ emptio etiam videtur introducta ꝓ coī vtilitate vtriusq; dum.s.vnus indiget re alterius.⁊ ecōuerso. sicut patꝫ p phm ī p̊ politicoꝝ. qd̕ aūt ꝓ coī vtilitate ītroductū est nō debet eē magis vnius q̄ȝ alteri⁹.⁊ iō debet int̄ eos ſm qualitatē cōtract⁹ institui. Quātitas aūt reꝝ q̄ ī vsū hoīuȝ veniūt mēsurat̄ ſm p̄ciū datū.ad qd̕ est īuētū numisma.ut dicit̄ p̊ politicoꝝ. Et iō si p̄ciū excedat quātitatē valoris rei uel ecōuerso res excedat p̄ciū. tollitur iusticie equalitas. Sed ad pleniorē horꝫ noticiā q̄rit̄. An mercātie pl⁹ q̄ȝ valeant possint licite vēdi. uel etiā minus emi. Pro cui⁹ interrogatiōis declārōe p̊ notādū ē ex doctrina doc. subtilis mg̅ri Iohis scoti. sup dis.15. q̄rti libri sniaꝝ.q.2.ꝙ valor q̄rūcūq; reꝝ duplicit̄ sumi pōt. Nā vn⁹ nālis. reliqu⁹ vsual' appellat̄. Prim⁹ ē ſm bonitatē nāe ī re a dño create. Et h̄ modo herba. mus. formica. uł pulex plus q̄ȝ panis ⁊ auꝝ estimat̄. cū illa aīam hēant panis vō ⁊ aurū aīa priuēt̄. 2⁹ vō q dicit̄ vsualis ī respectu ad vsū nostrū sumit̄ quāto res vsibꝫ nr̄is magis expediūt tanto amplius valēt. Et h̄ mō illis.s. herbe. muri. formice. uł pulici panē p̄ferimus. Et quia emēdi uel vēdendi actus ad humane vite vsus ordināt̄. iō ī eis valor venaliū reꝝ 2° mō sumit̄ ⁊ nō p̊. 2° etiā notādū est ꝙ hic valor vsualis ī re venali tripliciť ɔsiderari pōt. P̊ respectu v̊tuositatis q̄n.s.res venalis v̊tuosior est ⁊ efficatior nr̄is vtilitatibꝫ. Et h̄ modo bon⁹ panis triticeus pl⁹ valet ad vsū nostrū q̄ȝ ordeaceus.⁊ fortis equ⁹ ad vecturā ⁊ ad bellū plus valet q̄ȝ asin⁹ uel roncin⁹. 2° respectu raritatis q̄n s.res venales ex raritate ⁊ īueniendi difficultate magis nobis neccīe sunt.ꝓ quāto.s.ex eaꝝ penuria maiorē ipsarū īdigētiā ⁊ minorē facultatē hn̄di habem⁹. Vn̄ Iero. Oē rarū carꝫ. dis.82 legim⁹. Et ſm h̄ plus valet bladū tēpore famis ⁊ caristie q̄ȝ tēpore q̊ multū abūdat apud oēs. Sic quatuor elementa vilioris p̄cij apud nos estimāt̄ ꝓpt̄ eoꝝ copiam q̄ȝ aurū uel balsamū q̄uis illa de se sint magis neccīa magisq; vite nr̄e vtilia. 3° rōne cōplacibilitatis q̄n.s.res venalis ē magis cōplacibilis volūtati nr̄e. sicut appciat̄ equ⁹ ab armigero.⁊ argētū a muliere. 3° adhuc notandum ꝙ pensatio valoris vsualiū reꝝ vix aut nūq; a nobis fieri

pōt nisi p coniecturalē ⁊ pbābilē opi-
nionē. ⁊ h̄ nō pūctali ⁊ idiuisibili ra
tiōe aut mēsura ī plus ⁊ minus. s̄ sub
aliqua latitudine ɔpetēti. His p̄missis
ad q̄sitū r̄ndet q̄ res saluo meliori
iudicio nō plus pn̄t licite vēdi uł emi
q̄z valeāt earū pēsato valore ad vsum
nostrū. ⁊ ad pbabile estimationis hu-
mane iudiciū. Mēsurato etiā valore
rei in limites latitudinis cōpetētis. q̄
quidem latitudo iure cōsuetudine ⁊
discretione īnotescē pōt. p̊ in quā iu-
re sic īnotescē pōt. qa si p̄ciū quo ven-
ditur res excedat medietatē iusti p̄cij
seu p̄ciū quo emit̄ deficiat a medieta-
te iusti p̄cij. puta res valet decē flore-
nos. emptor aūt emit p quatuor cum
dimidio. ⁊ iste cōtract⁹ s̄m iura ē nul
lus. ex̄ de emp. ⁊ ven. c. cū dilecti. p iu-
dicē irritādū uł facē supplē defectum
cōmissum. Verū etiā si eēt mīor exces-
sus q̄z medietas iusti p̄cij si sit notabił
vtiq̄z s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. et Sco-
tū ī 4°. dis. 15. est ibi īiusticia ⁊ p ɔn̄s
peccatū mortale ⁊ restitutio facienda
q̄tū ad eū p quē fit deceptio. aduer-
tenter ī p̄cio multū excessiuo uł defe-
ctiuo. Et licz lex ciuilis dicat q̄ cōtra-
hētes se īuicē decipe pn̄t. tn̄ eccl̄ia in
cōtractib⁹ dolū facē non pmittit. Lex
n. ciuilis ut scūs Tho. dicit pp̄lis data
est in quo sūt multi a v̄itate deficien-
tes. ⁊ ea solū phibet q̄ humanū modū
viuēdi destruē cognoscunt̄. Et iō dū-
taxat magnos excessus punit. ut cum
qs decepit vltra dimidiū. punit⁹ est.
Lex āt dīna q̄ nō mō pp̄lis s̄ oīb⁹ v̄tu-
osis nihil īpunitū relinqt q̄d sit v̄tuti
ɔ̄riū. Hinc ē q̄ scd̄m dīnā legē illicitū
reputat̄ si emēdo uł vendēdo equali-
tas nō s̄uat̄ licz pua additio uel dimi-
nutio p̄cij equalitatē iusticie tollē nō

videat̄. Et de h̄ ī decret̄. 10. q. 2. c. hoc
ius. plen⁹ hr̄. Glo. n. ibi dicē videt̄ q̄
si in vēditiōe pl⁹ q̄z res valeat offera-
tur. illud eccl̄ia recipe nō d̄z. Insup in
his notandū ē q̄ si res min⁹ iusti p̄cij
pte dimidia cōpat̄. ē ī ptāte emptoris
iustū supplē p̄ciū uł a cōtractu recedē
ut patz p dictū. c. cū dilecti. 2° quoq̄z
ipsa latitudo p̄cij s̄m Scotū pōt īno-
tescē cōsuetudine. cui consuetudini a
legibus aliqd de rigore dimittitur ut
cōtrahētes ex cōsuetudine valoris re-
rū mutuo sibi remittē possint. si tamē
enormit̄ cōsuetudo nō deficiat a iusti-
cia. 3° etiam mō pz discretiōe. Dictat
n. discretio q̄ cū res ī se valēs decē ha-
bēti ē cara etiam ut duodecim. vti ⁊
btūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. dicit. q̄ vē-
dere tē plus q̄z valeat ē īiustū nisi ce-
deret in detrimentū venditoris vēdē-
s. quantū valet. puta qa multū ei est
vtilis uł nccīa illa res. tūc. n. vēdē pl⁹
q̄z res valeat ī se ipsa vēditor poterit.
Sz q̄uis emptor multū iuuet̄ ipsa re
quā vult emē si vēditor ipse inde nō
dānificet̄ ex carētia ipsi⁹ rei. nō pptea
pōt plus vēdē rē q̄z valeat ī se. qa vti-
litas q̄ supuenit emptori nō ē ex con-
ditione vendentis nec ex cōditiōe rei
in se. s̄ ex ɔditiōe emētis. Vn̄ nō debz
vendē illi q̄d nō est suū. Idē Scotus
in 4°. dis. 15. Si tn̄ sua liberalitate em-
ptor vult aliqd pl⁹ dare q̄z valeat res
qa inde multū iuuat̄. pōt recipi. ar. 3.
q. 2. sicut e p̄m. Sūmatim ḡ p̄dicta
colligēdo aduertendū q̄ triplicit̄ pōt
fieri excessus in p̄cio rerū venaliū. p̊
qdē vltra dimidiā iusti p̄cij ut dictū
est scd̄m iura. Nec obstat si dicat̄ q̄
q̄ vnusq̄sq̄z ī re sua ē moderator ⁊ iu-
dex s̄m iura. ḡ ī re mea possū īponere
p̄ciū q̄d volo. nec aliqs pōt me cogere

ad pretaxandum p̄ciū. sicut nec etiā ad vendendū. Sicut nec etiā emptor cogit᷑ ad emēdū nisi p̄cio sibi bn̄placito. Sicut igitur cōtractus emptiōis 7 vēditiōis ē mere volūtari⁹. sic etiā taxatio p̄cij venaliū rez debet esse volūtaria scd̄m volūtatē emētis 7 vēdētis. iux̄ illud ꝓuerbiū legale. Res tātū valet quātū vēdi pōt. l. p̄cia. ff. ad. l. falci. Rn̄detur. n. ad hoc q̄ licȝ d̄ iure nō cogar rem meā vēdere. cogor tn̄ ī actu 7 cōtractu vēdēdi formā 7 regulam iuris 7 iusticie seruare. Proinde scd̄m Hosti. q̄uis nō possit quis cogi ab īitio rem suā vēdē uel alienare de iure. ut patȝ de cōtrahē. emp. l. oudū. Si tn̄ exposuit rem venalē 7 p̄ciū offerat᷑. si ꝓ iusto p̄cio vendē nō vult. cogi pōt per iudicē q̄ iusto p̄cio vēdat ff. de offi. ꝑfec. vr. l. vnica Et cū dicit᷑ Res tātū valet quātū vēdi pōt. Intelligit᷑ de iure nō de facto ꝓm estimationē cōem. ꝓm Anto. de Bu. 2° excess⁹ pōt eē in contractu h⁹modi qn̄ vtiqȝ notabilis ē non tamē ptingēs ad medietatē iusti p̄cij. 7 tūc aliq dicūt licitū eē nec teneri ad restitutiōȝ. qa iura hoc pmittūt. ut in dicto. c. cum dilecti de empti. 7 vendi. Quā opinionē seq videtur Durandus in sūma sua. Sed hāc opinionē tanq̄ȝ erroneā 7 piculosam saluti aīa tū reprobāt btūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. et Scotus. ī 4°. dis. 15. di. q̄ tal᷑ sciēt᷑ decipiens īiusticiā facit. 7 ꝑ ɔ̄ns mortalit᷑ peccat. 7 tenetur ad restitutionē eius in quo decipit ut dictum ē s̄. Si aūt ignorāter 7 ex errore s. estimās tantū valē 7 h⁹modi. tunc non peccat. ꝭ cū aduertit errorē. tenetur ad satisfactionē dāni leso ul᷑ decepto. al᷑ tūc peccaret si non disponeret se ad emendā. Ad rationē aūt inductam de lege. rn̄sū ē s̄. ꝓm Tho. qn̄ dictū ē de differētia legis imꝑialis 7 legi diuinalis. Punit. n. lex humana ea que punire pōt absqȝ maiori scādalo. al᷑ illa tolerat. ut. i. q. 7. quotiēs. 23. q. 4. ipsa pietas. dis. 50. ut cōstitueret᷑. Tolerat aūt non qa licita. ꝭ illa pmittit inq̄ȝtū nō punit ea. Et h̄ mō puniēdo sequerētur maiora mala. Sȝ lex diuina que datur oībus nihil dimittit īpunitum in hac vita ul᷑ alia qd̄ sit v̄tuti ɔtrariū Vn̄ scd̄m diuinā legē illicitum reputatur si in cōtractibus equalitas non seruet᷑. qd̄ fit plus vēdēdo rem q̄ȝ valeat ul᷑ minus emēdo. cum fit p̄cipue notabilis excessus. In hoc concor. Jo. cal. et Jo. de lig. 7 plures alij canoniste di. illā decretalē hr̄e locū iure fori nō iure poli. Et h̄ ad vitanda multa litigia que de leui quotidie possent fieri. Nec obstat p̄dictis si dicat᷑. Scd̄m ordinē iuris 7 iusticie 7 caritatis cōe bonū p̄ferri debet ipsi priuato. ꝭ coī saluti hoīuȝ post lapsū expedit q̄ talis taxatio p̄cij venaliū rez nō sit pūctalis. nec scd̄m absolutum valorē rez ꝭ potius ex coī consensu vtriusqȝ ptis. s. vendētiū 7 ementiū libere p̄taxetur.

Rn̄det᷑ ad hoc q̄ si cōsensus vtriusqȝ ptis in tale p̄ciū ul᷑ taxationē nō possit censeri in uolūtarius ratione ignorātie 7 īperitie. aut rōne leuitatis mētis aperte ul᷑ p̄sūpte. aut ratiōe cuiuscūqȝ magne egestatis seu rōne alicui⁹ magne ncc̄itatis ad hoc compellentis quodāmodo. tūc ratio p̄dicta bn̄ ꝓcedit. vetūqȝ tūc concludit. al᷑ non. Licȝ n. estimatio nr̄a rez in taxando p̄ciū seu valorē rei nō sit pūctalis. nihilomin⁹ pōt 7 dȝ illud sub cōgruis limitib⁹ mēsurari. al᷑ excedēt cōgruā 7 ꝓbabilē mēsurā ratiōis. 3° excessus fit

qñ in huiusmodi cõtractibus pua fit
dãnificatio· ut qa paulo plus vẽditur
uł paulo min⁹ emitur iusto precio. Et
tunc q̃uis qdã dicant indistincte nõ
cõmitti pctm̃ nec teneri ad restituti-
onẽ. verius tñ videtur dicẽdũ ꝙ quia
latitudo illa debet eẽ cõpetẽs. ⁊ sic hz
limites· q tamẽ difficulť sciri possũt:
Jõ si qs in emẽdo uł vẽdẽdo excedat
aliquãtulũ limites nõ agẽs cõtra iu-
sticiã. qa .s. credit illud eẽ satis iustũ
p̄ciũ ⁊ si rigidũ· non peccat nec tenet̃
ad restitutionẽ q̃uis aliquãtulũ exce
dat limites iusti p̄cij. Et tũc habet lo-
cum quod illi dicunt .s. omnẽ contra-
ctũ cõcomitari aliquã donationẽ: ⁊ si-
bi ĩuicẽ ptes remittẽ modicũ plus uł
minus iusto p̄cio. Sz si quis cõtra cõ-
sciẽtiã vẽdat plus uł min⁹ iusto p̄cio
i. credẽs excedẽ supmũ gradũ latitu-
dinis precij: ⁊ si in modico· nõ põt ex-
cusari a pctõ saltẽ veniali· cum oĩs de-
ceptio ⁊ fraus sit pctm̃. ⁊ etiam tene-
tur ad satisfactionem. Sz ex quo tales
minutie sũt ĩnumere: ⁊ paꝝ etiã inde
leditur ꝓximus· debet illud sic ĩiuste
acqsitũ paupibus erogari. Declarant̃
p̄dicta p Geraldum ordinis heremi-
taꝝ: ⁊ Jo. d̃ ripoł. Q̃ si fiat diminutio
uel excessus iusti p̄cij ĩ modico in con
tractib; non ẽ necẽ restitutionẽ fieri.
Ad quod ꝓbandũ inducũt triplicem
rationẽ. p̄ quidẽ rõne pacis ⁊ saluta-
tionis. Qd̃. n. ex consensu ⁊ statu coĩ
⁊ ꝓ coĩ oĩuz vtilitate procedit eo ipso
obtinet equitatẽ ⁊ robur iuris coĩs. S̃
coĩs consensus ac recta ⁊ discreta con-
suetudo vult ꝙ nõ oĩs excessus in ta-
lib; restitui sit necẽ. Et h̃ idõ qa expe-
dit tꝑali paci. qa ał infinite q̃rimonie
⁊ litigia ex h̃ orirẽtur. Sp̃uali etiã sa-
luti hoc expedit. s. coĩtatis ⁊ ꝑtiũ ei⁹.

qa cum difficilimũ sit ab h⁹modi cõ-
tractibus ⁊ excessibus se totaliť sepa
rare: ⁊ maxime in hoĩbus ĩꝑfectis in-
hiantibus lucris ex qbus ⁊ in quibus
maior ps hoĩuz coĩtatis cõsistit· picu-
losissimũ oĩbus eẽt hui⁹modi excessũ
sibi vẽdicare. ⁊ retinẽ non licẽt. 2°
hoc idẽ ꝓbatur rõne mutue cõcorda-
tiõis. Propria nãq; forma ⁊ ratio cõ-
mutatiui ɔ̃ct⁹ ex vtriusq; parti libero
ac pleno ɔsensu ĩchoať ⁊ ratificať· ita
ꝙ emptor vult sibi rẽ emptã potius q̃z
preciũ ei⁹: ⁊ venditor eo̾. Vterq; etiã
ex pleno consensu a se alienare inten-
dit plenũ dñiuz ⁊ ꝓpriũ rei sue illud
in aliũ totaliť trãsferẽdo. Et si in aliq̃
p̄ter intẽtionẽ ⁊ ꝓpriã estimationem
defraudať citra tamẽ excessum enor-
mẽ lege diuina uel humana ꝓhibitũ
vult nihilominus cõtractũ initũ ra-
tum ⁊ firmũ eẽ ac si legi tali libere ⁊
exp̃sse renũciaret. 3° hoc probatur
ratione humane estimationis q̃ qdẽ
ĩcerta ẽ. At mere iusta p̄cia p̄taxando
⁊ ad p̄cise discernẽdũ excessus uł de-
fectus iusti p̄cij. propť quodlib; p̄ciũ
lz ĩ aliquo minuať uł excedat· nihilo-
minus nulli ꝓprio uł coĩ iudicio cẽse-
tur aut cẽseri debet ꝓ enormi. nec sic
respectu iudicij nostri recedit a mo-
deratia iusti p̄cij sub cõpetẽti latitu-
dine mẽsurãdi· ut paz ex p̄dictis. Et
sic paz p̊ma in ista pte circũstantia q̃
facit negociationẽ illicitam. 2° mer-
cantia efficitur illicita ratiõe modifi-
cationis siue coĩs dãnificatiõis. Pro
cui⁹ intelligẽtia notandũ ẽ scd̃m doc.
subtilẽ sup 4° sniaꝝ. dis. 15. q. 2. ꝙ tria
sũt hoĩuz gnã q cũ vtilitate rei publi-
ce cõmode in mercatiõibus exerceẽť.

Primi sunt mercatores apportitores de
vna patria illis abũdãte ad patriã cui

ille merces neccĩe sunt. Secundi sunt mercium ↄseruatores q illarum nõ modicã quãtitatẽ emũt ut venales ab emptoribus ocius ĩueniãt. Nẽpe mercãtias de lõginq portãtes nõ sine illorum magno discrimine illas semp vendẽ possent. Tertij sunt mercium ĩmutatores seu melioratores. Qui vero labore et industria illas meliorãt valde de lana. s. faciẽdo pãnũ. de corio scarpas. de cera cãdelas. q oẽs videlicet primi secũdi et tertij vtiles rei publice p maxime sũt. et oẽs lucrũ inde licite hr̃e possunt. dũmodo nullus actus eorum rei publice cõtrarius sit. nec ĩmoderatũ lucrũ cõpẽsata arte et industria atq; cõpẽsato labore recipient. Oẽs igit̃ pter istos tres negociatores non solũ pnitiosi sũt sed deo et hoibus odiosi faciẽtes cõtractus pnitiosissimos. quos vulgari sermõe stochos alicubi nominãt. qa multos impia crudelitate trãsfigunt. Alicubi vero stramaços. eo q retrorsum faciũt. Alicubi vero bistractos noĩant. qa bis aliorum deuorando substãtias ĩiuste ad se oĩa trahũt. A qbusdam etiã cõtractus isti baratatia nominãt. eo q modo barataric aliorum bona cõsumũt. nisi forte hec noĩa demoniorum sunt a quibus huiuscemodi ĩuẽti credũtur cõtractus. Nam ex. de vbo. sig. c. intelligẽtia. dr̃. Intelligentia vborum ex causis est assumẽda dicẽdi. qa non sermoni res sed rei est sermo subiectus. Quã aũt huiusmodi sathane filij rei publice cõtratij sũt. quis explicare valeret? Hi sũt de qbus Criso. loq̃bat̃ di. Ejiciebat Jhesus oẽs vẽdẽtes et emẽtes in tẽplo. per qđ xp̃us designauit q mercator nũq̃ põt deo placẽ. Et iõ nullus xp̃ianus debet eẽ mercator. Qui aũt huiusmodi sũt scđm Criso. et Scotum expelli atq; exterminari deberẽt et in exiliũ dari. cũ duo uel tres. ciuitates sepius destruãt et corrũpant. Alij quoq; in corruptelis p̃dictis cõtaminati mercãtes excusati minime pñt. nec etiam illi q antedictis malitijs p prudẽtia statuta negligũt obuiare. qa dant huiusmodi occasionẽ. iux. illud de ĩiur. et dam. da. c. si culpa. Qui occasionẽ dãni dat. dãnũ dedisse videt̃. Idcirco rogemus omnipotẽtẽ deũ ut cõcedat nobis sic p ista trãsire tpalia ut non amittamus etna illa incorruptibilia nobis ĩ celis p̃parata in secula seculorum. Amen.

Dñica eadem infra diẽ. de fraudulentijs et deceptionibus que fiũt in mercantijs Sermo. 81.

Omne quod est in mundo &c. Iterum vbi s. Determinatis fratres carissimi in p̃cedẽti sermõe cõditionibus mercantie quibus redditur illicita: nũc tractãdũ ẽ de fraudulẽtijs et deceptionibus que vtiq; in ipsa ppetrantur. Ad cuius rei euidẽtiã mouetur vnũ dubiũ. An. s. liceat aliqua lege in emẽdo et vẽdẽdo decipere pximũ. Ad qđ breuit̃ tñ detur q nõ. Nã ut in dis. i. decreti a Gratiano notatur. Ab origine mũdi vsq; ad hanc etatẽ trina lege humanũ genus gubernatũ est. nature. s. scripture et gratie. P quidem lege nature non licet. Quis. n. añ lapsũ primi parentis in statu. s. ĩnocẽtie oĩa oĩbus coĩa erant ut habetur. z. q. i. c. dilectissimis. vbi Clemẽs papa ait. Coĩs vsus oĩum que sunt in hoc mũdo oĩbus hoibus esse debuit. qa scđm doc. subtilis sñiam in

4°. dis.15. q.2. vsus re℞ scd̓m rectam rationē sic hoībꝫ cōpetere debet sicut ad pacificā cōuersationē ⁊ necciam sustētationē cōgruē necc̄ē ē. In statu aūt īnocentie coīs vsus sine distinctione dominiorū ad vtrūqꝫ istorū amplius valuisset. qa nullus tūc accepisset qd̓ alij necessariū extitisset. Tn̄ ut idē summus pōtifex in eo. c. intulit. Per iniqtatē. i. ꝑ cupiditatē ſm glo. que naturali equitati contraria est. hoc aliꝰ dixit esse suū. alius illud. Et sic int̄ mortales facta ē diuisio que iure ꝓbata ē. Cuius rō patebit in sermone sequēti in ꝓncipio. Ex quibus liquet ꝙ lege nature non liceat emēdo ⁊ vēdendo decipe ꝓximū. 2° ꝓterea nō licet lege scripture. Hinc Leuit. 19° ca°. dn̄s dicit. Nō decipiet vnusquisqꝫ ꝓximū suū. Ultimo non licet lege gratie. cū dn̄s Math. 22° ca°. dicat. Diliges ꝓximū tuū sicut teipsū. Et Paulꝰ ad Ro. 13° ca°. scribat. Qui diligit ꝓximū legē impleuit. Et ite℞. 1. ad Thessal. 4° ca°. dicat. Ne quis supgrediatur neqꝫ circūueniat in negocio fratrem suū. hec ille. Quobrem ex sn̄ia doc. subtilis vbi s̄. habetur ꝙ saltē tria requirūtur ad hoc ut nō sit aliqua circūuentio ī emptione ⁊ venditione. p° ut non sit error in substātia ut. s. detur auricalcū ꝓ auro. nec vinū limphatū ꝑ vino puro. 2° ut non sit error in quātitate siue res mēsuretur ꝑ pōdus siue ꝑ aliū modum. 3° ut nō sit error in qualitate. ut. s. nō detur res corrupta ꝓ sana.

Sed ut clariꝰ intelligatur ⁊ plenius res hic habeatur de varijs fraudulētijs ⁊ deceptionibus quas auari mercatores ⁊ artiste in emēdo ⁊ vēdēdo sepius opantur: ī isto sermone ⁊ etiā in sequēti tractabimus. ⁊ in p̄ntiarū tres cōsiderationes faciemus. qua℞

Prima erit de fraudulentia maliciose circūuētiōis ⁊ simulate occultatiōis

Secunda erit de fraudulētia mendacij ⁊ piurationis.

Tertia erit de fraudulētia dānose corruptiōis ⁊ false ponderatiōis.

Pars p̄ma huius sermōis. in qua tractat̄ de fraudulentia circūuētionis ⁊ occultationis.

Rimo igitur in isto sermone dicemus de fraudulētia malitiose circūuētionis ⁊ occultationis. Sūt. n. qui mercātur ī tanta malitia ut semꝑ ī emēdo ⁊ vendēdo querant ꝓximū circūuenire. Etenim sepe de apothecis maxime simplicibꝫ hoībus insidiātur sicut īsidiatur aranea muscis de foramine muri. Un̄ ⁊ cariꝰ vēdūt trāseūtibꝫ ꝙ̄ mercatoribꝫ vicis discretis atqꝫ māsuetis. atqꝫ plus rusticis ⁊ ignaris ꝙ̄ ciuibꝫ ⁊ expꝫ. plꝰ simplicibꝫ ꝙ̄ astutis. Cōtra quos ī. c. placuit. de emp. ⁊ ven. sacrū cōsilium statuit. di. Presbyteri moneāt plebes suas ut hospitales sint. atqꝫ nō carius trāseūtibꝫ vendāt ꝙ̄ ī mercato vendē possent. Et scd̓m Ber. glosatorē super hoc. c. placuit. ꝑ excoīcatiōnē cōpelli p̄nt. qd̓ verū ē ſm Inno. si h̓ notoriū eēt ⁊ moniti emēdare se penitꝰ nollēt. Inde seqt̄ ſm Ricar. nēm ꝙ sit mortale pctm̄. qa nō nisi ꝓ mortali culpa tāta pena ḡuis īponit̄. Hinc Io. ut. 43. dis. c. si qs despicit. §. Hic Io. quēdam diocresem excoīcauit qui nec paupres recipiebat. ſꝫ recipientes de eccl̄ia eijciebat. Unde de quolibet isto℞ defraudatꝰ illud Osee. xi° ca°. dicit. Circūdedit me in negociatione effraim. qui crescens intꝑretatur. ⁊ sigt̄ impiū

peccatorē mercatorē qui circūuētiōe maliciosa ī diuitijs crescit. Sȝ ipsis de diuitijs euenit quod p Micheā p̄ ca. scribit. De mercede meretricis. i. auaricie ⁊ rapine uł vsure congregata sūt ⁊ vsqȝ ad mercedē meretricis couertētur. Itē huiusmodi sūt etiam qui diffamant aliorū merces ut suas carius vēdant. quod quidē pnitiosum ē mēdaciū ac mortale. qa est ī 2° gnē mendaciorū que Aug9 in lib° de mēdatio ponit. Vn̄ ipse ait. Nō mētiaris in 2° gnē mēdacij. quia nulli faciēda ē iniuria. et. 22. q. 2. c. primū. ꝭ Gratian9 annotauit. Et etiam de illato dāno satisfacē obligantur. quia in. c. si culpa. de iniur. ⁊ dam. da. dicitur. Qui occasiōeȝ dāni dat ⁊c. Preterea huiusmodi sūt etiam pleriqȝ qui tam astute v̄ba sua cōponūt q ad plures etiam cōtrarios sensus qn̄qȝ applicari pn̄t. Huiusmodi etiam experiētia teste nō tm̄ coram deo verū etiam corā hoib9 odibiles fiunt. Vn̄ Ecci. 37° ca. scribitur. Qui sophistice loquit̄ odibilis ē. Sic pleriqȝ ꝓsonete uł sensales mercatorū faciūt qui ꝓpt̄ lucrū cōtra iusticiā vtriqȝ pti s. emētiū ⁊ vēdētiū placē cōcupiscētes. qn̄qȝ emētem. qn̄qȝ vēdētē. aliqn̄ vtrūqȝ decipe nō veret̄. vti de quodā sensali dr̄. q ut emētib9 ⁊ vēdētibus uel saltē illorū vni mēdatit̄ se reddēt gr̄tū ꝓ firmādo p̄cio int̄ eos psonalit̄ astans. clam ictu oculi uł actu pedis vēdēti ⁊ emēti patit̄ inuebat ut contractus emptiōis ⁊ vēditiōis cito cōcluderēt. tandē expedito negocio si alt̄ eorū de cara emptione uel de vili emptiōe lamētabat̄. tridē solebat. Propterea clam inuebam tibi ⁊c. Sūt ⁊ alij qui malitiose circūueniēdo q̄uis honesto modo faciāt. alios dānificāt.

Et licȝ ꝭ pluribȝ exēplis possit ostēdi tamē vnū famosissimū nō omittam. Accidit. n. semel cauponi cuidā qđ sine risu vix narrari pōt q corā hospitibus fingēs se sollicite ministrare vinū quod erat in vase iam vēditum ut edētes hospites aliud emerēt. malitiose fūdebat. Et hoc fingēs etiā casualit̄ factū. ⁊ talē fortuitā vini effusiōeȝ futurā abundantiā figurare alte post effusionē vini clamabat. abundantia abūdātia. abūdantia. Cui9 cōmerciū cum qdam hospes intellexisset caupone in alijs occupato e vegete extracta canella totū vinū qđ intus erat effudit. Cūqȝ caupo a ceteris hospitib9 quereret quis hoc egisset. tridit q effuderat vinū. abūdantia. abūdantia. Deniqȝ accusat9 a caupone: cum officiali ei9 fraudulentiā apiret. non sine cauponis maximo rubore euasit. Sūt ⁊ alij q quosdam bone fidei possessores sub spē amicitie decipiunt ut macellatores qn̄qȝ fatiūt. Nā ⁊ carnes pecoris intus in domo retinebūt. foris v̄o carnes castrati demōstrabūt. Et si casu amicus qdā ad eos fiducialiter veniēs obsecrās ut ei bn̄ seruiāt: habeo n. īquit ꝭ sero hospites mecū. tenē se carnes bonas ⁊ oib9 meliores intus ī domo ꝓ ep̄o ⁊ priorib9 ciuitatis atqȝ mḡratibus fingūt. Simplex v̄o ⁊ innocēs ille eos verū dicē putās instantius ⁊ p̄cib9 q b9 pōt obsecrat ut de illis aliqd habeat. affirmās eas cariori p̄cio accepturū9. Illi v̄o diaboli filij ⁊ proditores ꝓximi eas absconso modo vēdē demōstrātes sub mātello ut domū portet eas dicūt. ne eoꝝ fallacia videat̄. Sūt īsup ⁊ alij q malitiose insil̄ cōueniūt q nulli9 eoꝝ p̄ter alios de tali mercātia emere uł vendere audeat

uel insimul paciscũtur q̄ vno precio vēdãt. ⁊ h̄ ãplius ut iniuste lucrentur q scd̄m leges monopoli nũcupantur. Nã monopoli sũt qbus dũtaxat licet aliquas merces vendē. ⁊ habet penultimã longã. ⁊ q h̄ faciũt. bonis ꝓprijs expoliati exilio ꝑpetuo cōdēnãtur. ut p; ff. d̄ monopol. l. i. et. C. eo. l. vnica. vbi dr̄. Si quis aũt monopoliũ ausus fuerit exercē. bonis ꝓprijs expoliatus ꝑpetuitate dãnetur exilij ⁊c. Dr̄ autē monopoliũ singularis negociatio ĩ ciuitate vno ⁊ certo modo faciēda. ul' q solus vult eē emptor ⁊ vēditor ĩ ciuitate. Sũt postremo ⁊ alij mercatores auari q res sanas ostẽdunt ⁊ corruptas postea tribuũt. Res etiam bonas ꝓmittũt. ⁊ malas ul' saltem nõ ita bonas miseri vēdunt. sicut euidēter apparet in vēdētibus pãnos qui bonũ caput ul' ꝑncipiũ pãni faciunt. ⁊ reliquũ nõ ita bonũ. ⁊ sepius q̄ vix nõ h; aliquid boni. Similr̄ faciunt vēditores vini q in vitro bonũ ostẽdũt. ĩ vase v̄o fictili aquã imponũt. Hoc idem faciũt ⁊ becharij qui sub noĩe vitelle vēdũt carnes bouis antiq. ⁊ sub noĩe castrati carnes pecudũ ul' hirci ĩ luxuria depauati. Hui⁹modi etiã sunt cerdones ul' callegarij qui nouo corio vetus adijcientes fortius eē demõstrãt. Pleriq; etiam ĩueniũtur qui rerũ venaliũ defectus fraudulēter simulãt ⁊ occultãt. q si scirēt. aut nõ tã caro ꝑcio aut nullatenus emerētur. Et ut exemplarit' loqmur. qdam vēdēs equũ dicit emptori. vēdo tibi hũc equũ ꝓ vmbroso. ceco ĩfirmo. ⁊ oĩ malo repletũ. ⁊ hoc ut defectũ vnũ quē equ⁹ h; sub noĩe multoꝝ abscõdat. Nam ꝑfecto si emptor sciret talē defectũ esse ĩ equo medietatem illius ꝑcij minime daret

S; nũqd talis vēditor eo q̄ defectũ dixit ĩ gnē a vitio excusari possit? Dicēdũ nempe ē q̄ talis vēditor nõ mõ plura pctã mortalia sil' opatur s; etiã ad restitutionē debitã obligatur. Peccat. n. p̄ mortalit'. qa rem maculatã cũ detrimēto sui ꝓximi vēdit cũ obliget' defectũ in spãli detegē ⁊ nõ in gnãli. ⁊ tot pctã mortalia sup hoc opatus est quot mēdacia pernitiosa contra dei caritatem ⁊ ꝓximi locutus ē. Illa. n. dici solēt ne aliquē defectum in re venali eē emptores credant. Nec sufficit dicē Oculus pascat te ⁊ similia. qa hec oĩa fraudulēta sũt v̇ba. cum emptor sciat certitudinalit' defectũ rei vendite. Et l; emptor dãnificetur. tñ mai⁹ discrimē ĩminet vēditori. cũ ⁊ in aĩa falsitatis crimen incurrat. ⁊ dãnũ emptoris oz q̄ satisfaciat p. c. si culpa. de iniur. et dam. da. S; nũquid sp obligatur ad omne rei venalis vitiũ detegēdum? Rñdetur scd̄m doctorem subtilē sup dis'. 15. quarti libri sñiarũ. q. z. et scm Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. q̄ defectus aut sunt manifesti emptori aut nõ. Si sũt manifesti sicut qñ equ⁹ est monoculus. ⁊ pro tali defectu vēditor de ꝑcio subtrahit. tales defectus vēditor ipse dicē nõ tenet'. Si v̄o defectus sunt occulti. ⁊ ex illis vēditor dat dãni occasionē. tũc mãifestare tenet'. Et ad sil'e emptor obligatur qñ vēditor se deciperet. puta qn credit rem suam min⁹ fore ꝑciosam q̄; eēt. v̇bi grã. Vēdit aurũ minori ꝑcio. qa auricalcum putabat. Nam si emptor hoc cognoscat. iniuste emit ⁊ restitutionē facē debet. si non cognoscit. sic minori precio emēdo nõ peccat. sed cum cognouerit restitutio faciēda ē q̄; citius poterit. Isti aũt sic faciētes dicũt' duplices. contra

quos dñs p sapiētē minatur. di. Eccl. 2° ca°. Ue duplici corde ·labiis scelestis 7 manibus malefaciētibus. 7 peccatori terram ingredienti duabus viis. Et in 3° ca°. eiusdem voluminis scribitur Cor ingrediēs duas vias nō habebit successus. Et non solū ꝯ pdictos ē lex diuina 7 sacra scriptura ſ etiam lex imperialis. Nā. ff. de acti. emp. 7 ven. l. i. § vēditor. hr̄ q᷑ si vēditor scit seruitutē deberi a pdio vēdito emptore ħ ignorāte tenetur emptori ad interesse. i. ad oīa dāna q̄ occurrūt ex tali celatione. Item. ff. de edil. edic. l. i. §. nūc. 7. §. si itelligat᷑. hr̄ q᷑ q mācipia vēdit debet certiorare emptorē ꝺ moribus 7 vitiis eoꝝ. et. l. q̄tit᷑ de ea. §. si vēditor. hr̄ q᷑ si vēditor dicat rem venalē talē defectū hr̄e · tūc emptor nō habꝫ actionē de dolo ꝯ eū. Ad idē ē lex. ff. de pac. l. veteribus placet. sup̄ quam legē ponit glo. casū de vendente equū 7 asserēte ipsū nō hr̄e defectum nisi q᷑ nō vult ascēdē arbores. postmodu detecta deceptiōe deceptor tenet᷑ reaccipe equū suū. qa v̂bis obscuris decepit inocentē. ꝓv. 14°. Innocēs credit oī v̂bo. Un̄ vēditor ut dictum est tenetur ostēdē emptori rei venalis defectū · nisi ē ita occultus q᷑ latet eū. ut. ff. de ac. emp. 7 ven. l. quero. qa deceptus a falso vēditore sciente defectū hꝫ actionē ꝯ eū qm̄ in tradendo deliquit. ut. ff. de ac. emp. 7 ven. l. Julianus. Sꝫ seduct⁹ in emptiōe rei vitiose pōt pdē ius petēdi remediū nimis diu expectando · si videlꝫ trāsit ān⁹ vtilis a tēpore vēditiōis 7 morbi cogniti. ut pꝫ. ff. ꝺ edil. edic. l. sciēdū. 7. l. cū sex. Et sic pꝫ p̄ma fraus duplicata q̄ fit in emēdo 7 vendendo. patetq᷑ pars prima huius sermonis.

Pars secūda huius sermon s. in qua ponūt᷑ due fraudulētie mercātiatū. s. mēdacii 7 piurationis.

Ecūdo ī isto sermōe ponenda ē alia fraus duplicata mercantie. s. mēdacii 7 piurationis. Nā ī tantā abusionē ipsa mercatio deducta ē hodierno die ut nemo sit q sciat vēdē minutū cuiuslibet vilis mercis absq᷑ multiplicibus mēdaciis iuramēt atq᷑ piuriis. Ait. n. mercator auarus qui iuste 7 ījuste lucrari desiderat. ꝑ fidē meam tantū res ista mihi cōstitit · īmo p deū tātū ꝺ ea hr̄e potui. Ita saluet deus aīam meā sicut v̂itatē dico. p corpus xp̄i tātūdē hui⁹ ſiſe vēditū fuit. Jō Criso⁹ sup Math. 7 hr̄. 88. dis. c. enciens. talit᷑ inqt. Mercator sine mēdacio 7 piurio eē nō potest. Loqtur hic nēpe Criso⁹ de hui⁹cemodi mercatore. In qua qdē iniqtate pene oēs offēdūt. Et ħ iō. qa ut dic ꝓpħa. Nō ē timor dei an̄ oculos eoꝝ. O insania nimia hoīuꝫ auaroꝝ absq᷑ aliquo lucro qꝺ sepe cōtingit tam inique offendē deū. Hinc. 88. dis. c. qm̄. Cassiodor⁹ ait. Negociatores abhominabiles estimāt᷑ q p īmoderatū pecunie ambitū iusticiā dei mīme cōsiderātes pollu ūt merces suas pl⁹ piuriis onerādo q᷑ p̄ciis. ħ ille. Et iō de istis ꝓpħa dic. Non ē in ore eoꝝ v̂itas. Sepulchrū patēs ē gutt᷑ eoꝝ · liguis suis dolose agebāt. Uenenū aspidū sub labiis eoꝝ. Et ꝓv. 20. c. dr̄. Malū ē malū ē dic oīs emptor. 7 cū recesserit tūc gloriabit᷑. s. ꝓximū decepisse. Heu heu dolēdū ē. qa iā tp̄s antixp̄i appꝓinqt q faciet ut. 13° ca°. Apoc. scribit᷑. ne qs possit vēdē aut emē nisi q habeat caractere aut nomen bestie. Qui quidē caracter aut nomen bestie mēdacium

nobis insinuat. eo q antixp̄ns homo mēdax erit. 7 oīa aduersabitur v̓itati. Ex qbus liquide colligi potest q qui cum mendacijs vendunt caracterem eius portantes serui antixp̄i estimari p̄nt. Et de piurijs quidē nō est dubiū q qui vtūtur eis etiam vnico piurio scienter. s. falsū iurādo q peccant mortaliter scd̄m Ray. 7 Tho. quia expsse iurādo cōtra p̄ceptū dei faciunt notabilem irreuerētiam cōmittendo. De mēdacijs aūt dicit Ray. q si faciūt ut decipiāt: etiā mortalit̄ peccāt 7 tenēt̄ ad restitutionē ei9 in q deceperūt. Et licz glo. dicat ibi q nō distinguit vtrū in modico uel magno decipiat. credo tamē Ray. loqui d̓ mēdacio quo quis intēdit nocē tam in multo si posset sicut in modico. cum dicat eē mortale. Nam in modico tm̄ si intēdat decipe nō est ratio quare debeat eē mortale. Et q d̓ dicit glo. videtur referēdū ad factum nō ad intētionē. quod ex mō loquēdi patz. h̓ ē. cū 7 si intēdat decipere in multo. actu tm̄ nō decipit nisi in modico qa nō pōt. uł etiam potest referri ad actum restitutionis. qa ita in modico tenetur decipiēs ī illo modico sicut 7 multum qa ī multo decepit. Sz si quis ī emēdo 7 vēdēdo vtat̄ mēdacio ut cōseruet se indēnem. puta ut vēdat rē suam iusto p̄cio: dicat cōstitisse sibi plus q̄z ↄstitit. nō peccare videtur semper mortalit̄ s̄ venialit̄ scd̄m Ray. Sz Hosti. dicit si hoc facit assidue 7 ex ↄsuetudine. peccare mortalit̄ videt̄. Arguit. n. a simili de ebrietate quam dicit Aug9 eē mortale si sit assidua. ut pz. 25. di. §. alias. Hoc tm̄ ab aliquibus nō creditur verū. quia veniale de se quātūcūqz cōtinuetur 7 multiplicet̄ nūq̄z fit mortale. ut pz s̄. ī tractatu d̓ pctō in gnē. Est igit̄ mendaciū illud veniale nisi addat̄ ↄtēpt9 Et idē dicēdum de duplicitatibus 7 fraudibus q ibi fiunt. s. q sint mortalia vbi intendatur notabilis deceptio pximi. al̓ est veniale. Et sic pz secūda fraus que fit in emēdo 7 vēdēdo. que dicitur mēdacij 7 piurationis. patetqz pars secūda huius sermonis.

Pars tertia hui9 sermonis. in qua ponūtur due fraudulentie mercantie. s. damnose corruptionis 7 false ponderationis.

Ertio ī isto sermone ponende sunt due alie fraudulentie scilicz damnose corruptionis 7 false ponderationis. Prima igitur fraus in ista pte dicitur damnose corruptionis quam exercēt illi qui cum dānosis mixturis mercātur. sicut faciūt aromatarij eo q res in substātia 7 qualitate corrūpunt expsse faciētes cōtra voluntatē emptoris. cōtra quos Ysa. p̊ ca°. clamat. Argentū tuū versū est ī scoriā. vinū tuū mixtum ē aqua. Sz audiamus quid ad vindictam inferat. Excoquam ad purz scoriā tuam i. purgabo p ignē istam fecē metallorum tuorū. Nam excoquā media correpta quasi p ignē purgabo. Hec scoria scorie fex est metallorū. Et auferā omne stagnū tuū. Sepius. n. diuitie q cum multis tribulationibus congregate sūt. cum pluribꝰ tribulatiōibus p ignē significatis pdūt̄. Est nihilominus aduertendū q quedā sunt additiones 7 admixtiones sictície que rei venalis valorem non mutant. nec īsup augēt. In qbus saluo meliori iudicio non peccat̄ si fiat sola intentiōe

iustum ⁊ sobriū preciū extorquendi. Alie vero sūt admixtiones que virtutē ⁊ valorē rerū notabilit minuūt. ⁊ sunt oīo cōtra ꝓprias ⁊ cōes intētiōes emptorū. q̄ oīo illicite sūt q̄uis inde nihil vltra iusticiā haberet. ⁊ credēdū ē q̄ taliū vsus saltē in frequētatiōe mortalis sit culpa. sicut contingit eis qui nēbrū ponūt in vino ut ex eo flauior color elucescat. ex quo ut dicit᷑ capiti ⁊ stomacho nocumētū nō modicum accidit. Si tn̄ minutio modica ꝟtutis inde ꝓcederet. ⁊ etiā ꝑciū nō augeret᷑ vltra iusticiā. tūc nō puto nisi veniale pctm̄. qd̄ si ꝓcederet. totū illud qd̄ est sup̄ ꝑciū vendēs satisfacē obligat᷑. Et lz vēditores vini dicāt q̄ in re sua aliquid cōmiscē licitum sit eis. saltem anq̄ rē venalē exponant. non tamē h̄ facere pn̄t cū intētione illud aliis cōtra ius cōe ⁊ cōtra eorū intētionē vendendi. alit᷑ toxicū in vino miscere licite possent. Cōtra quos etiā ē. qa cōstat eis ut lex ⁊ cōsuetudo coītatis est q̄ vinū purū vēdatur. aut q̄ eius cōmixtio publice exprimat᷑. Istis nāq̄ dn̄s minat᷑ p Ysa. p̄ ca°. ꝑi. Et erit fortitudo vr̄a. s. in argumētationib; vr̄is ut fauilla stupe. ⁊ opus vestrū q̄i scintilla. ⁊ succendet᷑ vtrūq̄ simul. ⁊ non erit q extinguat. Istis pn̄t ānumerari multi qui ad ꝓximū decipiendū mercātias humectāt. sicut qn̄ fit in pipere. çincibero. croco. lana ⁊ i cōsimilib; q̄ pondē mēsurāt᷑ aliq̄ humectatio ut ex maiori pondē maius lucrū habeat᷑. Qui vero h̄ faciūt sūt de numero illorū de qb; Ezech. xx° ca°. dic. Quasi lupi rapiētes ꝑdā: ad effūdēdū sanguinē ⁊ ꝑdendas aīas ⁊ auare sectādo lucra. Postremo hic pn̄t addi qdam ꝓximi pemptores corrupta ꝓ sanis ex auaricie ꝑcio venundantes. ut puta carnes pisces. oua ⁊ cōsimilia cruda ⁊ cocta. Nec ab hac corruptiōe fiūt īmunes q vēdunt carnes q̄ a carnificibus decorāt᷑ auxilio corrupti flatus. Maximū quoq̄ ꝑiculum īminet aromatariis illis q in sirupis ⁊ medicinis īponunt ea q intelligūt eē corrupta seu nociua vl̄ nō ꝓficua. cū ꝓpt vetustatē iā ꝑdiderint ꝟtutē suā. ex qb; sepius sequit᷑ mors infirmi vl̄ grauior eius infirmitas. Nec medici ꝓpt h̄ sine culpa ⁊ infamia trāseūt si debitā diligētiā adhibere in talib; negligūt. Vn̄ taliū venditores ad restitutiōē obligati videt᷑ qn̄ inde dānū vl̄ ꝑiculū īminet. Dānū dico qn̄ res minoris ꝑcii cariori vēdunt᷑. ⁊ ꝑiculū utpote si nauis q̄ venditur tale vitiū hz q̄ emptor nauigatur᷒ naufragii ꝑiculū icurrē posset. Et idē q̄q̄ ē de occulto equi defectu ex q̄ emptor illius ī fluuio vl̄ in bello stati ruere ac ꝑiclitari hz. qd̄ etiā ꝺ defectu sirupor̄ ⁊ medicinar̄ atq̄ cōfectionū intelligi habet. Et hec oīa ꝓbantur p illā famosam regulā q̄ habetur in. c. si culpa. de iniur. ⁊ dam. da. Qui occasione dāni dat ⁊c. Et sic patz p̄ma fraudulētia in ista pte. Secūda fraus in ista parte dr̄ false ponderatiōis. qa. s. plures iniq īueniūtur q mēsuras variāt ⁊ pōdera. Cōtra q̄s ut ⁊ dictū ē in pte. ii. i. c. ut mēsure. de ēp. ⁊ vēdi. dr̄. Si quis iustas mēsuras ⁊ iusta pōdera lucri causa mutare ꝑsūpserit. trigita dies in pane ⁊ aqua peniteat. et. ff. de extor. crimi. l. annonam. Adrianus īpator eū qui falsas mēsuras habuit ī insulam relegauit. Et id. ff. ad. l. cornel. ꝺ fal. l. ꝑlt. dr̄ sic. Si vēditor mēsuras publicas ꝓbatas frumenti vini vl̄ cuiuslibet rei aut ēptor corruperit

dolo 7 venalē fraudem fecerit· quanti ea res est: eius dupli cōdemnatur Decretoq; diui Adriani preceptū est eos in insulam relegari: qui pondera falsa fecerint aut mensuras. h ibi. Sz circa predicta queri potest. An vtens corruptis ponderibus ul' mēsuris nō per supiorem s̄ p plebeos in tota vrbe coīt introductis mortalit' peccet.

Ad quod dicendū est scd̄m quosdā q̄ si ex huiusmodi corruptione aliq a iusto p̄cio fraudant' eo q̄ credūt mēsuras 7 pondera eē veras 7 iusta sicut p̄us erāt· fraudator mortalit' peccat 7 dānū fraudis restituere obligatur. Si v̄o a iusto p̄cio nō fraudāt'· nec vtens eis vtit' ad fraudē iusti p̄cij ·nō tenetur aliqd restituē q̄uis peccet non reuelādo mēsurarz corruptionē. his q̄q; credit certe latē lz q̄n q; corruptio cois est oībus. forte nō sit culpa mortalis. qa satis ex h̄ data ē ratio q̄ hui⁹modi corruptio oībus inotescat. Si aūt oēs tam domestici q̄; forēses coīt sciūt mēsurarz 7 ponderz quātitatē essē corruptam· tūc nō cadit fraus ī p̄dictis. qa sicut p̄us duodecim vncie erāt vna libra· post corruptionē autē decē illud idē denoīabatur. Sz magna fraudulētia ē q̄n mercatores vnam mēsurā tenent ad vendēdū 7 alterā ad emēdū. tūc nisi cū quo mercant' h̄ sciat· erit sp culpa mortalis· quod ꝓhibet' Deut. 25°. vbi dr̄. Nō habebis ī sacculo tuo dīsa pondera maius 7 min⁹. nec erit ī domo tua modi⁹ maior 7 minor. Pondus habeb̄ iustū 7 verū. 7 modi⁹ eq̄lis 7 ver⁹ erit tibi. et. 23. q. i. c. nō afferamus. scribit'· q̄ sūt v̄ba Iero. Non afferamus inq̄t stateras dolosas ut appendam⁹ q̄d volumus ꝓ arbitrio dicētes h̄ graue· h̄ leue est. Licz s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. arti. p̄. mensuras venaliū rerz p̄satis cōditioībꝫ ꝑtinet determinare. qa ī dīsis locis necē ē eē dīsas mēsuras ꝓpter necītatem copie ul' īopie rerū. Nam vbi res abūdant· maiores mēsure eē cōsueuerūt. 7 ecōtra. Et iō in quolibet ad rectores loci que sint mēsure venaliū rerz p̄satis rerz cōditionibus ꝑtinet determinare. Et iō ut patz in euāgelio hodierno Math. 26°. Pessim⁹ mercator iudas abijt ad p̄ncipes sacerdotū 7 ait illis. Quid vultis mihi dare 7 ego eū vobis tradā. At illi constituerūt ei triginta argēteos. 7 exinde q̄rebat opportunitatem ut eū traderēt. Ita faciūt pessimi mercatores hodierni qui p̄dictis deceptionibꝫ 7 fraudulētijs produnt x̄p̄m 7 vendūt proximū. A quibꝫ preseruet nos ipse qui cū patre 7 spū scō viuit 7 regnat deus in secula seculorz. Amē.

Feria secūda post dominicam palmarū. de quibusdam alijs fraudulentijs mercantiarū Sermo. 82°.

Mne quod est ī mūdo 7c. Iterz vbi s̄. Quia frēs carissimi vltra p̄dictas mercātiarū fraudulētias sūt 7 alique alie ad pfectiōez huius mãe ꝑtractande: aduertēdū ē scd̄m Scotū vbi s̄. q̄ diuisio rerz post lapsum primorū pentū ꝓpter tria rationabilit' facta est. p̄ ad excludēdū negligētiam· eo q̄ agri uel terre in solitudinem verterent'. qa si agri essent cōes· cōe etiam eēt colere 7 seminare. Sed patēti experimēto cernimus q̄ de coībꝫ nulli uel modici curant. 7 ideo necessaria hoīuz sustētatio cito deficēt

z° insup ad excludēdā īimicitiā. qa eēt efficax cā q pax int hoīes nūq̄ haberet. Nā sepe ɔtingēt q eadē re. eodem equo. eadē domo. eodē agro plres vellēt insimul vti. ut sic magis cupid9 plura sup alios occuparet. sicut d Nēbroth Gen. x° ca°. dr q cepit eē robustus venator. i. hoīuʒ oppssor 7 extinctor ſm glo. 3° ad excludēdā malitiā eo q alit via fraudibꝰ apiret. Nā tūc malitiosi puniri nō possent. qa alienū nō accipe ſ illa qbꝰ sibi videt indigē ptin9 allegarēt. Et ppt h oīa z° politicoꝝ Ar. Socratē 7 Platonē redarguit de coī vsu oīuʒ reꝝ. Ex qbꝰ etiam pʒ q nō liceat emendo 7 vendendo decipe proximū. Quia igit ut ait Johes. Oē qd est in mundo ꝛc. In isto sermone de tribꝰ alijs fraudulentijs mercātie ānotabimus. quarū

Prima dr fraus terminationis.
Secūda fraus diminutionis.
Tertia fraus fidei inobseruatiōis.

Pars pma hui9 sermōis. ī q̄ ponit alia fraus mercantie q̄ dr terminatiōis.

Rimo igit ī isto ſmōe aduertēdū ē q mercātia efficit illicita rōne terminatiōis. qñ. s. mercatores auari nimia cupidine capti. tēp9 non suū vēdē psumūt. ppter tminū siue solutiōis dilationē pciū in mercibꝰ augmentātes. qd expsse phibet in. c. cōsuluit. de vsur. Nec īmerito tale qd phibendū ē cū sit ɔ ratiōeʒ ɔ iusticiā. 7 ɔ pietatē. Est eni p vēditio tmini ɔ rationē. Nā cū aliquid vēdit ad tminū hac. s. ratiōe ut si emptor illico soluat. sit illud pcij decem florenoꝝ. si īducias triū mēsiū accipiat. sit illud precij qndecim florenoꝝ. tūc qñ emptori p qnq florenis tmin9 ille dat. duplex cōtract9 ī foro tali efficit q̄ꝝ. vn9 est vēditiōis. alr mutuationis. qa nihil aliud est q ipsi emēti mutuare pciū mercātie iā empte 7 ex tali lucro accipe lucꝝ. qd Luc. 6°. dns phibet di. Mutuū date nihil inde sperātes. Est etiam z° vēditio tmini ɔ iusticiā. qa iusticia legis nare ē ut qsqs faciet alteri qd vellet sibi fieri. Vñ Luc. 6° ca°. scribit. Quecūq vultis ut faciant vobis hoīes 7 vos eadē facite illis. Qua lege dat ītelligi q hō nō solū tenet iuxta facultatē suā ac etiā iux emētis indigētiā loco 7 tpe p dilatiōʒ solutiōis mutuū dare. veꝝ etiā 7 sibi pncipalit mutuare. licʒ indigēs ab eo nihil disposuerit emē. Hīc ī ps. ppha ait. Terminū posuisti. s. tu deus ī lege nāe p sectāda iusticia Est īsup vēditio tmini ɔ pietatē. Nēpe op9 magne pietatis ē artifici indigēti q mīme hʒ vnde artē exerceat 7 familiolā suam nutriat. mercātiā vēdēdo sibi solutionē expectare. qa nihil aliud est q exbursare pecunias 7 eas sibi accōmodare atq totā familiā illi9 pascē ac p elemosynā enutrire. ac quodāmodo opa plurima mie excercē. Vñ qui agit talia vestit nudos. alit famelicos. potat sitibūdos. visitat egrotos. suscipit vagos. educit incarceratos. 7 iuuenes 7 puellas sepe sustinet ruituras. Ac p h oppositū facē dici possūt q tminū vēdūt. Sʒ oēs faciētes. s. 7 nō faciētes p suoꝝ actuū volūtate 7 q̄litate penam aut grām recipiēt. Nā 7 Petr9 de parvulis ad Petrum diaconē scribēs ait. Hoīes vo quia rationales facti sūt. ut de se 7 omnibus rebus quas in vsum pntis vite acceperūt ratiōʒ reddituri sūt deo. p suoꝝ actuū q̄litate recipiēt

aut penam aut gloriã. h ille ꝛc. Sed ad daciorem predictoꝝ noticiam aduertendum est ꝙ si res venalis que ut superiꝰ dixímꝰ vix pũctaliter estimari põt estimet̃ a trib' bone fame. ꝛ vnꝰ eoꝝ plus ꝙ̃ aliꝰ rẽ illã vno floreno estimaret. Nã dr̃ ĩ. l. p̃cia. ff. ad. l. falcidiã. Precia reꝝ non ex affectione singuloꝝ. ß coĩt estimãt ꝛc. Si vẽditor illi q illico soluit dat ꝑ minori p̃cio ꝛ ĩducias petẽti ꝑ maiori. dũmõ vltimã illoꝝ estimationẽ nõ excedat. nõ peccat. qꝛ soluẽti subito gratiam facẽ põt. ꝛ rẽ venalẽ ꝑ minori p̃cio estimationis dare. vt v̂bi grã. Sint qnqꝫ pãni pecie eiusdẽ bonitatis laboris ꝛ artificij quaꝝ estimatio fiet a pluribus. quoꝝ quidam quãlibet illaꝝ estimãt precij. 50. ducatorũ. ꝛ huiꝰ p̃cij limes põt dici gradus pius. qꝛ ẽ minꝰ p̃ciũ qd̾ est recto iudicio rei venalis. Alij do quãlibet illaꝝ estimãt p̃cij. 51. ducatoꝝ. cuius p̃cij limes põt dici gradꝰ discretꝰ. qꝛ ꝓ vtraqꝫ pte discrete sine cõpatiõe nimia alteriꝰ estimãt. Alij etiã quãlibet illaꝝ estimant p̃cij. 52. ducatoꝝ. cuiꝰ p̃cij limes põt dici rigidus. qꝛ rei venali rigide quãtum pñt ẽminũ ĩponũt. Tũc vnꝰ emptor inducias petit. Alr̃ v̂o h̃ns pecunias illico soluit. Vẽditor q̃ppe dare põt sine peccato soluẽti subito peciam pãni ꝑ. 50. ducatis. ꝛ inducias petenti ꝑ. 52. dũmodo vltimũ gradũ p̃cij nõ excedat. Et rõ ẽ. qꝛ talis vẽditor nõ vẽdit terminũ ꝙ̃uis non faciat grãm vni sicut alteri. qꝛ aliud ẽ facẽ gratiã eo ꝙ illico soluit. aliud ẽ vẽdẽ ẽminũ eo ꝙ inducias petit. Et iõ tũc talis venditor dicer̃ ẽminũ vẽdẽ qñ de qualibet pecia. 55. uel. 58. vellet h̃re ducatos. qd̾ est manifesta vsura qñ fit rõne dilationis. ut patꝫ ex dicto. c. cõsuluit. Qd̾ est verũ scd̾m Bal. C. d̾ vsuri. qñ res q̃ vẽditur consistit in numero pondẽ ꝛ mẽsura. qꝛ in his solis scd̾m eũ vsura cõmittitur. Nam oppositũ ẽ qñ ager uel domꝰ vẽditur p̃sertim cũ emptor interim rei vendite vtilitatẽ pcipiat. sicut pꝫ. C. de acti. emp. ꝛ ven. l. curabit. Sed h theologi nõ sequũtur ubi p̃ciũ rei vẽdite sit taxatũ ß̃m Frãciscũ de matonis in 4°. Et etiã fit ibi vsura. Et sic pꝫ ꝑma fraudulẽtia ĩ isto s̃mõe declarãda. patetqꝫ ps ꝑma huius sermonis.

Pars secũda huius sermonis. in qua declaratur alia fraudulẽtia mercãtie que dicitur diminutionis.

Ecũdo in isto sermõe aduertẽdũ est ꝙ etiam ĩ mercãtijs fit alia fraus q̃ dr̃ diminutionis. Sũt. n. pleriqꝫ q grossos argenteos uel ducatos aureos vltra debitũ grauioꝝs diminuũt vsqꝫ ad iusti põderis quãtitatẽ. aut maiori p̃cio alienãt. Et qꝛ coĩt qd̾ supest ĩ vno deficit ĩ alio. Proptereaqꝫ emẽtes peiores iniuste dãnificãtur. quia debitũ põdus in multis deficit. Magnũ piculũ ꝑ aĩa talia faciẽtis esse dignoscitur. Licꝫ tñ scd̾m Tho. si deteriores grossi uel carlini sũt iusti ponderis. piculũ nõ videtur si emptor de melioribus ꝛ grossioribus lucraretur. qd̾ tñ raro repite cõtingit. Et hec oĩa mala nõ propter aliud fiũt nisi amore pecunie. Vñ nõ ĩmerito Eccl. x° ca°. scribit̃. Nihil iniquiꝰ ꝙ̃ amare pecuniã. cui ut ibidẽ dr̃ obediũt oĩa. Et idcirco ab amore ipsiꝰ abstinẽ se debet oĩuꝫ dscĩa. Insuper qdã alij ĩueniunt̃ q ꝑ auaricitiã peccãt maxime sutores qui pannũ vestium

minuūt. ⁊ ipsas vestes strictiores faciūt. ⁊ illud supfluū retinēt nec restituūt, qui proprie fures appellati pnt.
¶ Quidā alij diminuūt sortē maliciose numerādo. uel ,pñciētes ad terrā vnū solidū ut īcurueř ille ⁊ recipiat. q̊ inclinato capite cāpsor subripit clam q̄tuor solidos aut qnqꝫ de pecunia numerata. Ut sicut cuidā rustico accidit diebꝫ nr̄is. cui cū cāpsor numeraret vnius floreni monetā. cepit numerādo cāpsor dicē. Al nome de dio e de li sancti sei. 7. 8. 9. ⁊c. Rustic⁹ autē dū abiret deceptionem suspicans p se ipsū iterꝫ dictas pecunias nūerare cepit. ⁊ īuenta fraude redijt ad cāpsorē. Et iterꝫ ille numerādo dixit. Al nome de dio ⁊c. Et cū ī integrū sicut āte pecuniā numeraret. ait rustic⁹ ille. Numera iterū denuo ⁊ nō nomines nec deū nec scōs. qđ cū cāpsor coact⁹ egisset falsitas numeri cū ipsi⁹ rubore detecta ē. Cōtra h⁹mōi sic facientes dn̄s p Ysa. 65°. ca°. dicit. Numerabo vos ī gladio ⁊ oēs ī cede corruetis. q̄si dicē velit. Uos decipitis ,pximū pecuniam false numerando. ⁊ ego inducā super vos guerrā. ⁊ numerabitis armigeris velitis nolitis pecunias vr̄as. ⁊ vltra eritis vulnerati ⁊ cesi in gladio ,ppter pctā vr̄a. Sūt etiā qdā q in negociatione nō puā iniqtatē facere videřʳ in ťmino constituto ad quē se obligauerūt scriptura seu ,pmissiōe. ⁊ qn̄ꝫ etiā iuramēto nō soluētes. ɔtra quos. c. significāte. de pignoribꝫ. loqř. Nā tales tenenř ad interesse dāni p̄teriti p̄ntis ⁊ futuri. p̊ tenenř ad interesse dāni p̄teriti. vbi gr̄a. Quidā ad certū tp̄us tenetur mihi soluē centū ⁊ noluit. ex q̊ me accipe pecuniā sub vsuris oportuit. Inde ē q̄ qcqd vsure solui. mihi restituere teneř. dūmō ut dicunt aliq duo p̄ncipaliř faciam. p̊ dicere debitori. si mihi meū non reddis oꝫ me ad vsurā accipe. 2° q̄ nō possum aliter īuenire mutuū. qa his except̄ vsuras debitor soluē nō teneř. uti cōfirmat. c. constitutio. et. c. puenit. de fideiussoribꝫ. qđ Alex. nr̄ de ales. Inno. Hosti. ⁊ Ray. affirmāt. 2° nō soluētes ad ťminū tenēř ad interesse dāni p̄ntis. Et h̄ põit ī c. salubrit. đ vsuris. vbi dř. Sane generi ad fructus possessionū q̄ sibi a socero suo sūt ,p nūerata dote pignori obligate: ɔputādos ī sortē nō credim⁹ ɔpellēdū. cū frequēř doř fruct⁹ nō sufficiant ad onera mr̄imonij supportanda. Et notāř dř ad onera mr̄imonij supportāda. qa si maritus onera mr̄imonij nō sustinet. tales fruct⁹ hr̄e nō oꝫ ff. de excep. doli. l. patꝫ. ī p̄nci°. Et hoc fit ſm Hosti. vt dos salua remaneat mr̄ieri. Nec tn̄ de fructibꝫ vltra maritus pcipe põt nisi quātum se extendit onus mr̄imonij. qa ī. c. cū cessante. de appel. dř. Cessante cā cessat effectus. q̊ sūt v̊ba phi 2° physicoꝝ. Et ī h̄ quide casu nō ē vsura. qa fruct⁹ possessionis ītuitu pecunie a socero detēte pcipiūt a genero. 3° nō soluētes ad ťminū tenēř ad interesse dāni futuri. vt v̊bi gr̄a Accomodaui somā frumēti h̄. s. pacto ut illud ī die festo pasce redderes mihi. quo in tp̄e dicis. Ecce frumētū tuū. ſ obsecro ut mihi eū vēdas. quia eo nimis īdigeo. Ego v̊o dico eū velle ſuare vsqꝫ ad mēsem. quo tp̄e ,pbabilius solet eē carius frumētū. Tu v̊o ecōtra asseris nullo pacto velle reddē nisi illud tibi vendam. Tūc idē p̄ciū equo aīo possum accipe. cui⁹ ,pbabiliř crediř illo tp̄e fore frumētū valiturū dūmō diē p̄fixū cōstituā. quia in vno

die dūtaxat frumētū vēdi debebat. 7 si p̄ dies ꝯstitutus non fuit · taxandū erit p̄ciū f̄m q̄ ĩ mēse illo coĩus valuit. Et illud plus p̄cij non accipit̃ ꝓpt tēpus s; ꝓpt rei naturam q̄ plus ĩ vno tpe q̄ʒ ĩ alio valet. Restituēdū ē igitur statuto tpe cuilibet suū sicut iusticia poscit. Et sic p; ps secūda hui⁹ s̄mōis.

Pars tcia huius s̄monis. in qua ponitur alia fraudulētia mercantie q̄ dicit̃ fidei inobseruationis.

Tertio ĩ isto s̄mone sciēdū q̄ 7 ĩ mercātijs fit alia fraus q̄ dr̄ fidei inobseruatiōis. Pleriq̄ʒ. n. sūt mercatores auari q cupiditate sacrilega capti ꝓmissam sibi fidē 7 p̄stita iuramēta nō seruant. Fides q̄dē hic capitur ꝓ conuētionali securitate ut dic Hosti. q̄ etiā hosti s̄uāda est. Qd̄ dictū ĩ decretis. 23. q. 1. c. noli estimare. a Gratiano notat̃. Adeo. n. magnū pctm̄ ē fidē 7 p̄stita iuramēta nō s̄uare ut triplici pena a dn̄o puniatur. tpali. s. spūali 7 etn̄ali. p̄ inquā h̄ pctm̄ punit̃ triplici pena tpali. Et h̄ in triplici foro. In foro pn̄iali quidē velut homicide periuri puniunt̃. lic; q̄nq̄ʒ maior q̄nq̄ʒ minor f̄m circūstantias talib; pena sit ĩponēda. Vn̄ Aug⁹ ad Seuerū ep̄m. Periurus velut homicida ĩ extremo examine a iusto iudice degrādinabit̃. sicut ĩ. c. int̃ cetera. 22. q. 4. a Gratiano latius res ista describit̃. In foro v̊o iudiciali putātur infames. 7 ad ordines nō p̄mittūtur ascendē · nec ad testimoniū tales q̄sq̄ debet vocare. Hic. 2. q. 1. c. quicuq̄ʒ. dr̄. Quicūq̄ʒ sciēs. i. nō coactus scd̄m glo. piurauerit · q̄draginta dies in pane 7 aqua 7 septē seq̄ūtes ānos peniteat 7 nūq̄ʒ sit sine pīa: 7 nūq̄ʒ in testimoniū recipiat̃. Qd̄ etiam affirmat̃ p illud. c. testimoniū. de testibus. 7 p. c. lr̄as. d̄ p̄sūpt. In foro insup diuinali · quāta pena huiuscemodi hoĩes puniātur apparet ex his que ĩ pn̄tiarū dicturus sum. Nā refert Orosi⁹ li° 6°. q̄ cū romani legatos misissent ad diuersas ꝓuĩtias q̄s ibidē noĩat: 7 ab eis recepti essent ĩ pace 7 firmassent pacē data fide · subita seditiōe 7 ꝓditiōe iruēres ĩ eos ĩ suis ciuitatib; occidert. Factū ē ĩ detestatiō; piurij 7 violatiō; fidei q̄ panis quē tales gētes incidebāt sanguinē emittēt p scissuras · aĩalia domestica 7 inter hoĩes assueta ad siluas 7 ad montana mugiētia 7 vlulātia fugerēt. canes velut lupi dolorosis latratibus oberrarēt. ipsiq̄ʒ cū eoꝝ ĩperatore a Lucio 7 pōpeio oēs ĩ campo deuicti occisi sūt exceptis quatuor milibus q simul ad mōtis cuiusdā cacumē fugiētes diuinū iudiciū nō euasert. Nam ad modū lapidis cōgelati 7 immobiles facti ita obriguerūt q̄ erecti stātes videbāt̃ viui · dentibus 7 oculis ab eis decidētibus sup t̃rā. Legit̃ etiā de q̊dā vsurario q ĩ fine vite penitētia ductus duos amicos ad se vocans 7 q̄ essent sui fideles executores ab eis exigens fidē 7 iuramētū petijt q̄ ipsi restituerēt de suo q̄cquid male lucrat⁹ erat. Qui fidē sup h̄ p̄bentes 7 iurātes · atq̄ʒ terribili imp̄catiōe firmātes diuinū iuramētum atq̄ʒ iudiciū sup se ĩuocauerūt. Vno dicente q̄ nisi h̄ adĩpleret gehēna. i igne succēderet̃. Alio quoq̄ʒ subdēte q̄ nisi ꝓmissa seruaret · irremediabili lepra cruciaret̃. S; cum eo mortuo pecuniā retinerēt nec ꝓmissa s̄uarēt · veluti sibi imp̄cati sūt diuino iudicio miserabilit̃ perierūt.

5

2° insup h̃ pctm̃ punit̃ pena spũali.
Tria.n.dãna spũalia q pmissa fidẽ ⁊
iuramẽtũ nõ seruat icurrit.q̃z. Pri-
mũ dr̃ diuina iimicatio.Hinc Jac.5°.
scriptũ ẽ.Juramẽtũ mẽdax ne diliga-
tis.Hoc.n.odit dñs.Vñ Josue.9° ca°.
dr̃.Ne c̃nos ita dei cõcitet̃ si piurauerimus eis. Secũdũ dãnũ dr̃ ĩ manu
diaboli derelictio.Est.n.nomẽ dñi re-
fugiũ oĩbꝫ ĩuocantibꝫ eũ.sicut Johel.
2° ca°. scriptũ ẽ.Oĩs qcũq; ĩuocauerit
nomẽ dñi saluus erit.qa dñs ait.Pro
tegã eũ qm̃ cognouit nomẽ meũ.Et
Salomon describit.pŏ.18°.di.Turris
fortitudinis nomẽ dñi.Hinc ẽ q piu-
rus q nomẽ dñi piurat diina ptectiõe
priuat̃ ⁊ ĩ manu diaboli relinq̃t̃. Ter-
tiũ dãnũ dr̃ maloꝝ multorũ incursio
Vñ Eccl.23° ca°. scribit̃. Vir multum
iurãs replebitur iniqtate.Et ibidem.
Juratiõi nõ assuescat os tuũ: sunt enĩ
multi casus ĩ illa. Sicut bubulco q̊dã
sũmo mane accidit.Nam intrrogat⁹ si
ita tẽpestiue aĩam cũ pr̃ nr̃ reficiebat
sicut corpus cum pane: iurãdo rñdit
se pr̃ nr̃ oĩo nescire.Et rephẽsus d̃ iu-
ramẽto iurabat nõ iurare.Iterũq; am
plius redargut⁹ q non iurabat.vole-
bat penitus iuramẽto firmare. Vlti-
mo pctm̃ h̃ punit̃ pena etnali.q d̃ ra-
tiõe.auctoritate ⁊ exẽplo pbabo. P̊
ratiõe.qa dignũ ẽ ut tale pctm̃ etna-
lit̃ puniat̃ q d̃ in hoc mũdo tam g̃uit̃
esse punitũ ondit̃.Nam teste pho.Si
de quo minus videt̃ inesse ⁊ inest.g̊ ⁊
de quo magis.Cũ igitur hic vbi ẽ tps
mĩe tã horribilit̃ puniat̃.qs dubitat
q ibi vbi ẽ tp̃us vindicte nõ sine fine
cruciabit̃. 2° auctoritate.Vñ Ezech.
17° ca°. dr̃.Juramẽtũ q d̃ spreuit ponã
sup caput eius.s.cũ in hora mortis ⁊
nõ seruata fide ⁊ piurio etnis suppli-
ciis ⁊ manifestissimis signis dãnabo
eũ. 3° exẽplo.Nam ĩ historia Caroli
magni li° p̊.ca°.7°. scribit̃.q cũ Caro-
lus hospitat⁹ eẽt apud Vabonã pce-
dẽs ad pugnãdũ Agarenos.quidam
miles noĩe Rometicus reliqt bone fi-
dei cõmissariũ consanguineũ suũ qui
equũ suũ p̃cio cẽtũ libraꝝ erogare cle
ricis ⁊ paupibꝫ p̃stito iuramẽto ⁊ fide
sua pmisit.⁊ cũ eo mortuo nihil egis-
set.post dies triginta apparẽs ei cõsan
guineũ increpauit eo q dictã pecuniã
vti iurauerat paupibus nõ erogasset
asserẽs q pp̃ter hoc p triginta dies ste-
terat in tormentis. Insup cito inquit
vidẽtibus cũctis q tecum erunt a de-
monio rapieris.ego vo ad celestia euo-
labo.q d̃ ⁊ factum est.Ad que ille nos
pducat cuius pedes vnguẽtum illud
vngendo.in euangelio hodierno Joh.
12°. tota domus ex odore ipsius reple-
ta est videlicꝫ Jhesus xp̃s dñs nr̃ qui
cũ patre ⁊ spũ scõ viuit ⁊ regnat deus
in secula seculoꝝ.Amen.

Feria tertia post dñicam palmarũ.de
triplici auaritia simul.s.iniuste iudica
toria.ĩ iudicio assistatoria.⁊ sacrilega
siue symoniaca Sermo.83.

Mne quod

est in mundo ⁊c̃.Iterꝫ vbi
s̃.Postq̃ in supioribꝫ frẽs
carissimi tractauimus de
auaritia ĩ gnãli ⁊ d̃ malis eam sequẽ-
tibus ĩ coĩ.nec nõ de auaritia merca-
torũ in pticulari: restat de quibusdã
iniqtatibus ipsam cõcomitãtibꝫ tra-
ctare in spãli.Nã tot modis cõmittit̃
ipsa auaritia q nõ ẽ finis.qua pp̃ter
iniqssima est.De cui⁹ mala cõditiõe

etiā loqtur Amb°. ī lib° de Nabothe paupe. di. O diues nescis q̄ paup sis. q̄ inops tibi esse videatis qui te diuitē dicis. quāto plus habueris pl⁹ reqris. 7 q̄cq̄d acqsieris tu tibi adhuc īdiges Et. ī. Accessit cupiditati augmētū accessiōe p̄timoniꝝ. non vult eē degener vocis paup ī desiderijs. Ista intolerabilia duo sibi iūgit ut ābitiosam spem diuitis augeat 7 nō deponat mēdicitatis affectum. Deniq̄ docet nos scriptura dīna q̄ misere egeat. mēdicet abiecte. Rex Achab in utroq̄ erat. 7 paup Nabothe. Ille regni rebꝫ affluebat. iste angusti soli possidebat cespitē. nihil pauper de possessiōibꝫ cōcupiuit. Rex sibi egere visus ē. qa vineā hēbat pauper vicinus. Quis igit̄ ita paup videt̄ qui ↄtēt⁹ ē suo. an q ↄcupiscit alienū. Alt̄ certe paup censu videt̄. Alt̄ paup affectu ē. Affectu diues egere non nouit. cēsus abūdās neq̄t auaꝝ p̄fecte explere. Ideo diues cupidus ī inuidia p̄fessionis 7 pauptatis q̄rela ē. h̄ ille. Quia igit̄ f̄m Iohem. Oē qd ē in mūdo ⁊c. In isto s̄mōe de triplici singulari auaritia tractabimus.

p̄ de auaritia īiuste iudicatoria.

2° de auaritia in iudicio inique assistatoria.

3° d auaritia sacrilega sil' 7 symoniaca.

Pars prima huius sermonis. in q̄ tractatur de auaritia īiuste iudicantiū.

Rimo igit̄ ī isto sermone tractādū ē de auaritia īiuste iudicatoria. s. de iudicibꝫ q p̄pt̄ auaritiā ferūt s̄nias īiustas. Et io dr̄ Ysa. 33°. Btūs q excutit man⁹ suas ab oī munē. P munera. n. frequēt̄ puertūt̄ iudiciū. Vn̄ Inno. ī lib° de vilitate ↄditōis hūane dic sic. Radix oīū malorꝫ ē cupiditas. Hec sacrilegia ↄmittit 7 rapīas 7 furta exercet. etiā p̄d̄as. bella gerit 7 hōicidia. symoniace vendit 7 emit. inique petit 7 accipit. īiuste negociat̄ 7 feneratur. instat dolis 7 iminet fraudibꝫ. dissoluit pactum. violat iuramētū. corrūpit testimoniū puertit iudiciū. Sꝫ aduertēdū q̄ ista auaritia iudicatoria hꝫ quinq̄ ramos.

Prim⁹ ram⁹ q̄n iudex seu officialis dat etiā iustā s̄niam ex certa s̄nia. Nā ait Aug⁹. xi. q. 3. c. Nō licet iudici vēdere iustū iudiciū. Ad h̄ etiam facit 7 optime qd̄ hr̄. q. eadē. q recte. vbi dic Greg⁹ sic. Qui recte iudicat 7 premiū remuneratiōis expectat. fraudē ī deū p̄petrat. qa iusticiā quā gratis īpartire debuit acceptiōe pecunie vēdidit. bonis male vtūt̄ q p̄ tpali lucro iuste iudicāt. Tales q̄ppe ad vitatē nō iusticie defensio s̄ amor p̄mij puocat. qbus si spes nūmi subtrahit̄. cōt̄ stimaūt cōfessione iusticie reticescunt. Acceptio muneꝝ p̄uatio veritatis ē. h̄ ibi. Idem hr̄ de vi. 7 ho. cle. c. cū ab oī. Vn̄ ↄ tales īuehit Micheas p̄pha 3° ca°. di. Audite h̄ p̄ncipes dom⁹ Iacob 7 iudices domus isrl': q abhominamī iudiciū 7 oīa recta puertitis. Qui edificatis syon ī sanguinibꝫ 7 irl'm ī iniqtate. Principes ei⁹ ī muneribꝫ iudicabāt. 7 sacerdotes ei⁹ ī mercede docebāt. Et p̄phe ei⁹ in pecunia dīnabāt 7 sup dn̄m reqescebāt di. Nūquid nō dn̄s ī medio nr̄m? Nō veniēt sup nos mala. Propter h̄ cā vrī syon q̄i ager arabit̄. 2⁹ ramus ē q̄n iudex seu qcūq̄ officialis dat īiustā s̄niam ex certa scia q̄cūq̄ de cā. siue odio. siue amore. siue corrupt⁹ pecunia. Et talis tenetur de oī dāno 7 īnteresse pti lese. imo si cā est ciuilis. nō

solū tenetur ad restitutionē dānoꝝ· ſ etiā punit̄ ī triplo. Si aūt criminalis. restituit dāna ⁊ cōfiſcationē patit̄· ut pꝫ ī Autētico. ut litigantes ex ordine litis iurent. §. ſi qs aūt. Hoc idē tenet Ray. xi. q. 3. in. c. q̄tuoꝝ. Et iō ꝯ̄ tales dr̄ Yſa. p̄ ca°. Quō facta ē meretrix ciuitas fidel̄: plena iudicij! Juſticia habitauit ī ea: nūc āt homicide. Principes tui īfideles. Oēs diligūt munera. ſequūt̄ retributiōes. Pupillo non iudicāt: ⁊ cā vidue non ingredit̄ ad eos. Heu conſolabor ſup hoſtibꝫ meis ⁊c̄. Et Yſa. x°. Ve q cōdūt leges iniquas ⁊ ſcribentes īiuſticias ſcripſerunt ut opprimerēt ī iudicio pauperes. ⁊ vim facerēt cauſe humiliū ppl̄i mei. 3ꝰ tamꝰ eſt qn̄ ex ignorātia craſſa ꝓfert iudex īiuſtā ſnīam. Non. n. ex auaritia ſua debuit ſe ponere ad id ad qđ nō erat idoneus cū piculo alteriꝰ. Nā tūc punit̄ ex quaſi delicto arbitrio iudicis· ſ non in ſolidum. l. finali. ff. de variis ⁊ extor cog. Inſti. de obli. q̄ ex q̄i delic. in ꝑncipio. Et h̄ ponit Jo. an. in. c. cum eīn. in v̄. condēnādus. ex̄ de ſen. ⁊ re iu. li° 6°. Secus ſi deceptus cōſilio aſſeſſoris q putabat̄ idoneus ex malitia uel ig̃rantia craſſa male cōſulētis. tūc n. tenebit̄ aſſeſſor. h̄ Ray. 4ꝰ tamꝰ ē qn̄ ex notabili negligentia ꝓtulit īiuſtā ſnīam. qa vult ex auaritia accipe pecuniā ⁊ nō vult laborare ad legēdū ī libris qđ potuiſſet īuenire. ⁊ tūc videtur etiā teneri. ex̄ đ iniu. ⁊ dam. da. c. ſi culpa. 5ꝰ tamꝰ ē cū nō vult iudicare ⁊ dare ſnīam ꝓut pōt ⁊ debet. ne diſpliceat hn̄ti īiuſticiā ꝓpt̄ metū eiꝰ ⁊ tūc ſi talis metꝰ cadit ī cōſtātē virū peccat mortalit̄ ſ nō tenet̄ ad reſtitutionē niſi tpe accepti officij ul' cōmiſſiōis dubitaſſet de inferēdo metu. qa

tūc nō excuſatur a reſtitutiōe dānoꝝ ſm Bal. in. l. fi. C. de pena iudic. q. s. male iudicauit. Qꝫ ſi etiam faciat h̄ ut dānificet ius hn̄tē· talis tenet̄ ſi pꝰea amittat ps iuſtā cām· aut ſi remittat penas uel diminuat iniuſte tenet̄ ei q ſoluit ſm Ray. Et iō ꝯ̄ hꝰ mōi iudices dīc ꝓph̄a. Facies pctōꝝ ſumit̄. Sumere facies pctōꝝ ē reſpicē ad pſonas potētes ⁊ diuites ⁊ nobiles q cōīter ſunt pctōꝛes. ⁊ ſic non ſm merita cāe ſ intuitu potētie diuitiaꝝ ꝯſanguinitat̄ ⁊ amicitie ⁊ hꝰ mōi p talibꝫ iudicare· qđ ptinet ad acceptōē pſonaꝝ. Sꝫ vt dr̄ de re. iu. lib° 6°. Accipe pſonā in iudicio nō ē bonū· īmo ꝓhibitum dicente dn̄o. Ut magnū ita ⁊ pūu audiet. Debēt. n. iudices dām diuꝫ ⁊ ſupmū iudicē imitari. De q dr̄ Deut°. x°. Apud deū nō ē acceptio pſonaꝝ. z. palipo. 19°. ad Ro. z°. ad Eph. 6°. ad Col. 3°. Act x°. i. Pet. p̊. et. i. q. i. §. hinc petrus. de pe. diſ. 4. ſi ex bono. de iudi. c. nouit. de preben. ⁊ dig. c. venerabilis. dr̄. In veritate cōperi q̄ nō eſt acceptor pſonaꝝ deus. Et ſic patꝫ pars prima huius ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſermonis. ī qua tractat̄ de auaritia aduocatoꝝ· iuriſ conſultoꝝ· accuſantiū. ⁊ falſe teſtificātiū ⁊ īiuſte calūniantiū.

Ecūdo ī iſto ſermone tractādū ē de auaritia ī iudicio inique aſſiſtatoꝛia. De qua dicitur Exo. z3°. Nec iūges manū tuā ut ꝓ īpio dicas falſū teſtimoniū. Et Yſa. z1°. Exuite oppſſum de manu calūniantis. Et h̄ etiā hꝫ qnqꝫ ramos ſm q̄ qnqꝫ gnā hoīuꝫ ibi cōcurrūt. s. aduocatus· iuriſ cōſultus. actor ⁊ ꝓcurator

test᷑ 7 reus. P̊ g̊ ē aduocat⁹ q̄ si scienter assumit ad defensandū iniustā cām fm̄ Ray. tenet᷑ ad restitutionē oīuȝ q̄ illi cōtra q̊s aduocat ꝑpt̄ ipsi⁹ patrocinīū iniuste amiserūt seu damnificati fuerūt. Vn̄ si ꝑpt̄ cauillosam positiōeȝ aut instruēdo falsū testē abstulit aduersario cām bonā· siue īstruēdo clientulū· denegādo veritatē. aut ꝓcari vociferatiōe īpediēdo ꝓcessū. q̄ d̄ qdē fieri pōt· sicut pȝ. 5. q. 4. c. ī loco. 3. q. 7. c. si qs adeo. In oīb⁹ istis tenet᷑ aduersario ad interesse non solū eris. i. dāni 7 expēsaꝝ ꝫ etiā iuris. qa. s. tenet᷑ ponē ptē iniuste oppssam in statu sui iuris primi. Et fm̄ beatū Tho. scd̄a scd̄e. q. 71. talis aduocatus peccat grauiter. i. mortalit᷑. Et rō hui⁹ est. qa illicitū est cooperari alicui ad malū faciēdū· cōsulendo· adiuuādo· uel alit᷑ cōsentiēdo. Vn̄ oīr Ro. p̊. Digni sūt morte nō solū q̄ faciūt ⁊c. Silr̄ etiā cū a p̄ncipio cāe credit iustā 7 ī ꝓcessu videat eam iniustā. peccat g̃uiter ex auaritia defendendo eā· nō tn̄ oȝ eam ꝓdere. h̄ Tho. Peccat etiā aduocatus in defendēdo cās cū ē ignorās 7 negligens. Peccat etiā mortalit᷑ aduocatus si allegat falsē ꝯ̄ cōsciam· uel instruit falsū testem uel inducat clientulū suū ad negādū v̾itatē etiā si defenderet iustam cām 7 alit᷑ nō posset obtinē victoriā. Et rō ē fm̄ apl̄m ad Ro. 3° ca°. Nō sūt faciēda mala ut veniāt bona. Qualit᷑ autē in p̄dictis restituere teneātur aduocati pȝ s̄. 2⁹ ē iuris cōsultus q̄ si sciēter p̄stat malū consiliū vnde ius hn̄s ꝑdat cām siue sit ille cui cōsulit siue alr̄· tenetur de dānis inde secutis. Si aūt fidelit᷑ consulit ꝓut scit non tenet᷑. ex̄ de re. iu. nemo ex consilio. li° 6°. Si autē cā ē dubia vtꝫ. s. ꝯtineat iusticiā nec ne· dū sibi remanet dubia vsq; ad diffinitionē cāe licet aduocato 7 ꝓcuratori 7 iuris consulto iuuare fm̄ Tho. vbi s̄. Et xv̄. Peccatur nāq; ab aduocatis 7 iuris consultis circa receptionē salarij uel īdebito mō fm̄ Tho. Quis n. licite possint salariū petē ut mercedem sui laboris. Vn̄ 7 Aug⁹ dīc q̄ licet aduocato vēdere iustū procinīū 7 iuris cōsulto verū consiliū. 14. q. 5. nō sane. nō tn̄ oȝ petē īmoderatū. Attēdit᷑ n. moderamē salarij scd̄m Ray. circa q̄tuor. p̊ circa quantitatē cāe. 2° fm̄ laborem aduocatiōis. 3° fm̄ sciam 7 facundiam aduocantis. 4° fm̄ cōsuetudinē regionis. Scd̄m hoꝝ cōsiderationē pōt mai⁹ uel min⁹ salariū taxari· ut. 3. q. 7. §. vrbem. et ar. 12. q. 2. cōcesso. et. c. vulterane. et de p̄ben. de multa. Concor. Tho. 7 xv̄. 3⁹ ē actor 7 ꝓcurator 7 accusator· q̄ si aliquē accusat falso de crimīe· uel petit indebitum sciēt tenet᷑ d̄ oī dāno q̄d inde recepit aduersari⁹ etiam de expēsis. Tripliciter aūt talē actorē siue accusatorē peccare cōtingit. P̊ calūniose agēdo· imponēdo. s. alicui falsū crimē ex malitia· uel petēdo aliq̄ bona tanq; sibi debita ex auaritia que nouit per se ex consilio peritorum sibi non deberi. 7 talis ī vtroq; casu peccat mortalit᷑ agens ꝯ̄ caritatē ꝓximi 7 ꝯ̄ iusticiā. 7 piur⁹ ē coīter. 7 tenet᷑ ad restitutionē dāni dati 7 ē grauiter puniendus· ut notat᷑ ex̄ de calūniatorib⁹. c. v̄l'. tenetur q; pnīam agere si ad h̄ ex odio ꝓcessit. qa ex caritate h̄ ꝓcedē debet. 23. q. 5. c. ꝓcedē. 2° mō peccat actor inordinate desistēdo a ꝓsecutione cause inchoate. s. p̄uaricādo. i. aliam ptem videlȝ accusatū adiuuādo· colludēdo cum eo· dissimulādo· uel nō īducēdo

legitimas ꝓbationes quas hꝫ ꝯ reū. ⁊
acceptādo falsas excusationes ipsius
rei· qđ hꝫ locū in criminibꝫ. aut etiam
ex toto desistit a ꝓsecutiōe sine debito
ordine iuris qđ dr̄ terguersari. ⁊ hoc fa
cit corruptus pecunia a reo ⁊ amicis
eius aut p̄cibꝫ eorꝫ inductꝰ. ⁊ tūc pec-
cat mortalit̄. qa facit cōtra rē publicā
cuiꝰ bonū ꝓcurat̄ p punitionē crimi-
nū qđ ille impedit· ſm Tho. scđa scđe
q. 68. In cā autē ciuili seu vbi agit̄ de
tēpalibꝫ· qa ibi nō intēdit̄ nisi indem-
nitas actoris seu acquisitio iuris sui. ⁊
quilibꝫ p̄ōt renūciare iuri suo. ⁊ q. i. ꝙ
piculosū. iō absqꝫ piculo p̄ōt desistē a
ꝓsecutiōe cāe siue cōcordando se cum
reo siue ad vitādū expensas ⁊ grauami-
na litigiorꝫ. 3° mō actor offendit cū
⁊ si hēat iustā cām crimīalē siue ciui-
lē· p indebita media cām ꝯseqt̄ vten-
do mēdacijs in iudicio uel falsis testi-
monijs ⁊ instrumētis ⁊ ꝓbationibus
alijs ne amittat iustā cāꝫ· qđ ⁊ morta-
le ē ſm Tho. Uerꝫ si obtineat nō tenet̄
ad satisfactionē alteri psone· nec etiā
in expensis placiti cū ille vexauerit eū
īiuste. 4° ē reus q. s. accusat̄ seu īpe-
tit̄ sup aliq̄ re siue iuste siue iniuste. ⁊
talis tripliciter p̄ōt peccare ⁊ mortalit̄.
p̊ dicēdo falsitatē ⁊ tacēdo v̊itatē. ul'
cū iudex exquirit ab eo v̊itatē ſm or-
dinē iuris. siue in cā ciuili. s. cū agit̄ de
aliq̄ re tēpali· ut cū īterrogat̄ si pecuniā
mutuo accepit ab actore· uel si nō re-
stituit mutuatā sciens se accepisse ⁊ hoc
negat· ul' restitutā asserit. vel etiā ī cā
crimīali cū accusat̄ ⁊ sūt īꝓbatiōes.
vel cū infamia exorta erga aliquē fit
inq̄sitio etiā ī casu negat se maleficiū
ꝑpetrasse· peccat mortaliter ſm Tho.
scđa scđe. q. 69. qa facit ꝯ debitū iusti
ciae. ⁊ hoc ē mortale. 2° reus p̄ōt pecca-
re mortalit̄ calūniose se defendendo.
Nā isto mō etiā si hēret iustā cām p-
iuraret· qđ ē sp mortale. Nā in cā cri-
minali etiā iuramētū de calūnia p̄stā-
dū est. ex̄ de iura. calū. inherētes. Pro
cuiꝰ declaratiōe dicit btūs Tho. scđa
scđe. q. 69. ꝙ aliud ē v̊itatē tacē· aliud
est ꝓponē falsitatē. quorū p̄mū ī aliq̊ ca-
su licet. secūdū aūt. s. falsitatē ꝓponē
nullo mō licet. 3° peccat reus p appel-
lationē īiustā. videlꝫ cū qs appellat a
sniā cā afferēde more ne ꝯ eum iusta
sniā ꝓferat̄. ⁊ peccat mortalit̄. qa hoc ē
calūniose se defendere. Talis. n. agit ꝯ
iusticiā. qa officiū iudicis īpedit. vnde
ei īiuriā facit. ⁊ etiam aduersario suo
cuiꝰ iusticiā q̄tū p̄ōt ꝑturbat. Et iō si-
cut dr̄. 2. q. 6. Puniēdꝰ ē oīo cuiꝰ īiu-
sta appellatio ꝓnūciat̄. Et tenet̄ ad sa-
tisfaciēdū de dānis ⁊ expēsis. Secus si
appellat ex cōfidētia iuste cāe. qa cre-
dit se hēre iustā cām. hoc Tho. vbi s̄. 5°
q req̄ritur ī iudicio est testis. ⁊ tripli-
cit p̄ōt peccare. p̊ dicēdo falsitatem
scient. ⁊ talis peccat mortaliter scđm
Tho· scđa scđe. q. 70. tū qa facit ꝯ iu-
sticiā ledēs bonū cōe uel ꝓximū. tum
qa facit ꝯ octauū p̄ceptū expresse q̄n
dr̄. Non loq̄ris ꝯ ꝓximū tuū falsū te-
stimoniū. Exo. 20. ca°. tū quia ꝑiurat.
nam iurat testis alit̄ nō crederet̄ sibi
quātūcūqꝫ religiosꝰ sit. ex̄ eo. nup. 2°
peccatur in testificādo cū id qđ ē sibi
dubiū asserit sibi certū. ⁊ talis peccat
mortalit̄. qa exponit se piculo pcti ⁊
dānificationis alterius cū possit ꝯ꜔ciū
eē eiꝰ qđ dicit. Et etiā ꝑiurat cū iuret
se scire qđ nescit. nā non admitterēt̄ ad
testimoniū si nō dicēt se scire. q̄nimo
solēt testes īterrogari vnde ⁊ quō sci-
ant. ⁊ si īterrogati de cā scie non r̄nde-
ant· nō valet eorū testimoniū. 14. 2. 3.

§.soli.et ĩ Autẽtico de testi.§.et l3 du
dũ.⁊ teneť ad restitutiõ3 si inde ꝓxi-
mus ĩiuste dãnificaretur.ar.17.q.4.si
qs in atrio.14.q.5.nõ sane.2.q.1.no-
tũ sit. 3° pctm̃ cõmittitur ⁊ mortale
qñ pecunia accipiť ꝓ testimonio ferẽ-
do etiã si ꝓ testimonio ṽitatis.Rõ h⁹
est qa expsse facit ꝯ iura cũ h̃ ꝓhibeãt
⁊ valde iuste ad vitandũ corruptionẽ
ṽitať ꝓpt pecuniã.Vñ dic Aug⁹ q̃ nõ
licet testi vẽdẽ verũ testimoniũ.14.q
5.nõ sane.Põt tñ testis recipe expen-
sas ab eo q ꝓducit.puta si ex testimo-
nio ferẽdo dietã facit uel etiam opam
suam ⁊ lucꝝ dimittit ⁊ h⁹ mõi.14.q.3.
vẽturl.Et sic p3 ps secũda hui⁹ s̃mõis

Pars tcia hui⁹ s̃mõis.ĩ qua tractať de
auaritia sacrilegoꝝ ⁊ symoniacoꝝ.

Ertio ĩ isto sermõe tractãdũ
est de auaritia sacrilega atq3
symoniaca.qa ĩ se cõuenien-
tiam quandã habẽt. ꝑ igitur tractať
de auaritia sacrilega que ẽ vsurpatio
circa sacra uel ecclesiastica.Tetendit
aduersus deum manũ suam.s.sacrile
gam.Hec ẽ man⁹ sacrilega Nicanoris
q extendiť ꝯ tẽplũ dei.cõminãť ipsũ
fũditus destruere.s̃ ipso occiso suspẽ-
sa ẽ lingua a Juda machabeo ꝯ tẽplũ
dei.2.Machab.15° ca°.Et etiã ista aua
ritia h3 qnq3 ramos. Prim⁹ ẽ cũ offe-
rũť sacra.uľ calices.paramẽta.cruces
reliquie ⁊ alia h⁹.Vñ Pius papa.17.
q.4.sicut.ait.Sicut q ecclĩam dei va-
stat ⁊ ei⁹ spolia ⁊ donata spoliat ⁊ in-
uadit fit sacrileg⁹.sic ille q sacerdotes
ei⁹ ĩseqť sacrileg⁹ iudicať. 2⁹ ram⁹ ẽ
qñ auferũť aliq̃ ⁊ si nõ sacra tñ de lo-
co sacro.ut ĩ ecclĩa.Ct de vtroq3.17.q.
4.c.qsqs. 3⁹ ram⁹ ẽ qñ fit ĩcendiũ uľ

effractio loco sacro ĩiuriose.teneť etiã
satisfacẽ.uel etiã inferũt alia dãna ec-
clesijs uel psonis ecclĩasticis ut exhi-
bẽdo gabellas ⁊ pedagia.de censi.q̃.q̃.
li° 6°.aut imponendo collectas.de in-
iuri.⁊ dam.aduersus.aut faciẽdo re-
p̃salias ꝯ psonas ecclĩasticas.ex̃ de in-
iuri.⁊ dam.⁊ si pignorationes. 4⁹ ẽ cũ
clerici male tractat bona ecclĩaꝝ dila-
pidãdo.indebite alienãdo.in põpis ⁊
lasciuijs expẽdẽdo.cõsanguineos di-
tando.12.q.2.nullus.Et bona debita
paupib⁹ uľ clerici uel reparatiõi ecclĩaꝝ
subtrahẽdo ⁊c.Et idẽ q emit sciẽť uel
alienat bona ecclĩe ĩmobilia uel mobi
lia ptinẽtia ad cultũ diuĩnũ ut pamẽta
⁊ calices ⁊ h⁹ mõi in casu nõ licito s̃m
formã ecclĩe q̃ hr̃.10.q.2.h̃ ius.et.c.
si qs epũs.⁊ ex̃ de re.ec.nõ alie.c.mo-
nasterioꝝ.in cle.peccat mortaliť.quia
agit ꝯ ordinationẽ ecclĩe ⁊ ĩ dãnũ ec-
clesiaꝝ etiã si iusto p̃cio emeret sacri-
legiũ cõmittit ⁊ non tenet alienatio.
5⁹ ram⁹ ẽ cũ subtrahũť legata facta
ecclĩe.13.q.2.q oblatiões.Vñ tales sa-
crilegiũ cõmittũt large sumendo.Vñ
Jero⁹.Amico aliqd subtrahẽ pctm̃ ẽ.
ecclĩam ṽo defraudare sacrilegiũ.12.q
2.glĩa.Et tales multũ differẽdo vtiq3
peccãt ⁊c.Sĩlr̃ q nõ soluũt decimas
vbi ꝯsueuerũt solui.Vel cũ nõ ẽ ĩ be-
neficijs legitime cõstitut⁹ s̃ p intrusi-
onẽ uľ symoniã uel aliqd impedimẽ-
tum irregularitať h3.teneť.n.fructus
pceptos restituere.de re.iu.li° 6°. 2°
tractandũ est de auaritia symoniaca.
Et de hac.3.Reg.13°.Quicũq3 volebat
implẽ manũ suã.s.pecũia quã dabat
⁊ fiebat sacerdos.Et h̃ etiã h3 qnq3 ra-
mos. Prim⁹ ram⁹ est accipe pecuniã
uel alia tpalia ꝓ sacramẽť aut bñficijs
cõferẽdis uel collatis p modũ p̃cij nõ

p modū ehye. 7 talē pecuniā q accepit retinē nō pōt. ß paupibꝫ oꝫ erogare uł ecclie in cui9 iiuriā data est. Tho. scda scde. q. 100. 2[9] camus ē accipe pecuniā appciatiue p aliis rebus sacris. ut ecclīis. altaribꝫ ɔsecratis. aqua baptismali cōsecrata. oleo scō. reliquijs scōrū. sepulturā loci sacri. aut iure pronatus. ingressu religionis 7 h9mōi. talis pecūia retineri nō pōt ß paupibꝫ erogari oꝫ uł ecclie p q̄ ɔmissa ē symonia.

3[9] ē p spūalibꝫ exercitijs. p pdicādo orādo. visitādo. eligēdo. cōfirmādo a correptione desistēdo. curā aīaꝝ exercendo. cōsecrādo 7 alia h9mōi. recipiēdo pecuniā exactiue uel pactionalit uł appciatiue. tenet paupibꝫ erogare uł ecclie ī cui9 iiuriā data ē. Si āt p modū ehye. retinē pōt sibi. 4[9] tam9 ē qn accipit simplex bñficiū uel curatū aut dignitatē symōiace. qa tenet resignare 7 fructus inde pceptos restituē etiā ɔsūptos deductī expēsis facti ī vtilitatē bñficij illi9 7 p fructibꝫ colligēdis. 5[9] ē de mediatoribꝫ ad pcurādū bñficiū uł officiū ecclīasticū. uł aliqđ spūale. hi tenēt pecuniā ppt hꝰ receptā paupibus erogare. hꝰ oīa beatus Tho. scda scde. q. 100. et Ray. 7 Inno. Et iō ī euangelio hodierno Mat. 14° ca°. hr quō Judas symoniace vēdidit Jhesū trigīta argēteis. ppter qđ laqō se suspēdit 7 eťnalit dānat9 ē. A qua dānatiōe liberet nos ipse Jhesus qui iiuste tradit9 ē. quiq; cū pre 7 spū scō viuit 7 regnat ī secula seculoꝝ. Amē.

Feria quarta post dominicā palmarū de auaritia lusoria turpit lucratoria 7 falsificatoria Sermo. 84[9].

Mne quod

est ī mūdo ꝛc. Iteꝝ vbi s. Tāta ē latitudo voracitatē auaritie frēs kmī ut breui sermōe ac cōpēdioso ɔstringi nō possit. Nā sūt tot gnā hoīuꝫ ī ipsa se iplicantiū ut vix nūerari possint. nec ɔsiderāt qa talis cupiditas ab affectione celestiū retrahit. Vn Greg9. 47. dis. in c. oēs. bñ describit. di. Oēs hui9 seculi dilectores ī trenis rebꝫ fortes sūt. ī celestibꝫ debiles. Et ī. Nā sepe famē nuditatē 7 delectionē sustinēt 7 eaꝝ reꝝ se p abstinētiā cruciāt. ad q̄s adipiscēdas festināt. hꝰ ille. Idcirco p9q; ī pcedenti sermōe đ auaritia iudicū. aduocatoꝝ. pcuratoꝝ. testiū. accusātiū. sacrilegoꝝ atq; symoniacoꝝ cōpēdiose 7 sufficient dictū ē. qa ut ait Johes in vbis ppositīs. Oē qđ ē in mūdo ꝛc. In pñti sermone de alia triplici auaritia breuit 7 succincte tractabimus.

p° videlꝫ de auaritia falsificatoria.
2° de auaritia lusoria.
3° de auaritia turpiter lucratoria.

Pars pma hui9 smōis. in q̄ tractat de auaritia falsificatoꝝ mēsurarū monetaꝝ 7 hui9modi.

Rimo igit ī isto smōe tractādū ē de auaritia falsificatoria đ qua dr Job. 5°. Qui dissipat cogitatiōes maliguoꝝ ne possint manus eoꝝ īplere qđ ceperāt. mānifestando. s. falsitates eoꝝ. Et hꝰ hꝫ qnq; ramos uł modos. Prim9 ē ī pōderibꝫ 7 mēsuris vtēdo. s. falsis. uel faciēdo. i. diminutā mēsurā ī vēdēdo. 7 mēsuris excessiuis ī emēdo. Nā đ talibꝫ ex ɔcilio Magūtino dr. Vt mēsure 7 pōdera iusta fiāt. supple statuim9. Et ī. Si

qs iustas mēsuras ⁊ iusta pōdera lucri cā mutare p̄sūpserit· trigīta dies ī pane ⁊ aq̄ peniteat. ex̄ de emp. ⁊ ven. Hec pnīa h̄ taxata forte locū hȝ cū cōuinceret̄ ī loco ecclīastico ɔtētioso. Nā ī foro pnīe idē iudiciū ē de ista sicut ⁊ de aliis taxatis ī canonibꝫ· ut. s. sit arbitraria· ar. de pe. dis. i. mēsurā. et. 26 q. 6. tēperat. Et dubiū nō est qn talis peccet mortalr̄ cū agat ɔ̄ iusticiā ⁊ in dānū pximoꝝ. ⁊ tenet̄ de oī dāno inde secuto satisfacē. ex̄ de iiur. ⁊ dā. da. c. si culpa. Qd̄ si scire nō posset ꝓpt̄ multitudinē ꝑsonaꝝ ⁊ varietatē· tenetur paupibꝫ erogare p̄cipue si ī puo illos lesit tenet̄ ad emēdandū inq̄tū pōt sine piculo sue ꝑsone uel maioris scādali· ut. s. auferāt̄ d̄ medio dicte mēsure ⁊ pondera falsificata adequāt̄. Et silr̄ dicēdū ē de eo q eis. s. falsificatis sciēter vsus fuerit. s. q peccat ḡuit̄. ⁊ de eo in quo alius dānificatur p hoc sibi obligatur. 2ᵘˢ ramus ē in falsis monetis· fabricādo falsas monetas uel incidēdo eas· uel falsatis ⁊ diminutis pro legitimis sciēter vtēdo ⁊ huiꝰmōi. Nā ut hr̄ de iure iuran. c. quanto. sicut dignū· fm glo. nō licet sine ɔsensu p̄ncipis seu īpatoris cudē monetas. ut. l. 2 et. 3. de fal. mone. fm Bar. ⁊ Cy. ibidē. Et h̄ verū nisi ciuitas ul̄ p̄ncipe inferior p̄scripsisset h̄ p tātū tp̄us de cuiꝰ īitio nō extat memoria· ut ī. c. sup quibusdā. de v̄bo. sig. vel nisi eēt talis qui p̄scripsisset iura īpeīj· ut reges hispanie. q ut dic glo. dis. 63. Valētinianus. nō sbiacēt īperio. qa d̄ hostiū faucibꝫ regnū eruerūt. Falsat̄ āt moneta multiplicit̄· ut ī glo. dcī. c. quāto. Et sic varie punit̄. Vno° falsat̄ moneta p̄ncipis de nouo cudēdo. ⁊ talis dȝ cōburi ut. l. 2. de falsa mōeta. 2° falsificat cudendo qs monetā ciuitati ul̄ inferiori a p̄ncipe. ⁊ talis capite punit̄. ut. C de fal. mo. l. i. 3° cū qs nō fabricat de nouo monetā s̄ fabricatā cudit. s. minuendo. ul̄ tingit puta monetā eneā ut appareat aurea. ⁊ tal̄ punit̄ vltīo supplicio ul̄ dat̄ ad bestiā fm ɔdiciōē ꝑsone. ut ī. l. qcūqȝ. ff. de falsa. Sȝ q̄tū ad vsū false monete nō. q sciēt̄ expēdēs monetā falsam vr̄ q teneat̄ pena legi corneł. d̄ fal. q̄ regularit̄ ē deportatio ⁊ oīuȝ bonoꝝ publicaº. Seruꝰ vltimo supplicio punit̄. Sȝ Bar. dic h̄ ꝓcedē qn expendit nūmos plūbeos ul̄ stanneos. qa de illis tm̄ facit mētionē illa lex. al̄ punit̄ pena extraordinaria. Nō tm̄ q vbi qs ī aliq̄ loco vbi monete diminuti pōderis minꝰ valēt· fm illā diminutionē emit debito p̄cio. ⁊ pꝰea illas portat ad aliū locum vbi tantū valēt quātū ītegre monete. ⁊ ita indifferēt̄ expēdūt̄ ⁊ accipiūt̄ ⁊ ī tātū eas nō cōputāt quātū ītegras. ut ī qbusdā ciuitatibꝫ regni. ex quo pluri vēdit eas q̄ȝ emerit· nō vr̄ ex h̄ peccare· cum nullū dānū īferat. ⁊ sibi ex sua īdustria ⁊ labore lucꝝ q̄rit sicut accidit d̄ aliis mercimoniis q̄ plꝰ minusve valēt in vno loco q̄ȝ ī alio p regulā. sciēti. d̄ re. iu. liᵒ 6°. Sȝ q bonas ⁊ ītegras mōetas diminuēt ⁊ sic diminutas portaret ad talē locū. vtiqȝ ī h̄ fraudē cōmittēt ⁊ ɔ̄ legē. ⁊ tenēt̄ lucꝝ tale paupibꝫ erogare 14. q. 5. nō sane. Sic etiā nō excusatet̄ a pctō q monetas malas ⁊ diminutas sciēt dat ꝓ bonis ⁊ pꝰea ꝑpēdit de diminutiōe valoris. 3ᵘˢ ramꝰ ē in bullis ap̄licis falsatis ul̄ p subreptionem obtentis. cum. s. expssū sit falsū ī supplicatiōe ul̄ omissū illud expmēdū quo narrato nō obtinuisset. B̄n̄ficiū. n. ul̄ grā sic obtēta nō valet. Vn̄ tenet̄ satisfacē de emolumento p ipsū obtento. ⁊ dr̄ falsatꝰ. ff. de falsa. si qs obrepserit.

Et cū h̄ studiose fiūt ꝛ aduertēt nō ē
dubiū q̄ mortalit̄ peccāt faciētes. 4⁹
tam⁹ ē in instrumētis ꝛ scripturꝭ falsi-
ficat̄ ut ī testamētis in qbꝫ scribūt̄ le-
gata alit̄ q̄ȝ disponat̄ a testatore ul̄ scri
pture ut appareāt debita ꝛ cassent̄ cre-
dita ꝛ hu⁹mōi. Q̄tū ad forū cōscie vl-
tra mortale ꝑue cōmissū tenet̄ falsari⁹
siue testi̅ siue instrumēti cuiuscūq; si-
ue scripture ut in libris mercatoꝝ. uel
sciēter vtēs talibꝫ. de oī dāno qđ inde
alicui seqt̄. Patꝫ. ff. de mgratibꝫ due-
niēdis. l. i. et ī. l. q tabulas. ff. de furt.
ꝛ ē etiā ar. ī. l. q tabulas. ff. đ testīs. Pa
tetq; p illā regulā sepi⁹ dictam in. c. si
culpa. Et oē emolumētū qđ inde reci
pit restituere tenet̄. q̄a fur ē ꝛ latro.
14. q. 6. si res. 5⁹ tam⁹ ē ī falsis ꝑtibꝫ
ut cū mulier concipit p adulteriū uel
supponit sibi alienū partū. q̄ tenet̄ de
oībꝫ q̄ cōsūmit putatiu⁹ fili⁹ de bonis
mariti. ꝛ de his q̄ ut legitimo filio sibi
de hēditate relinq̄ret. Nec tn̄ dꝫ talis
mulier h̄ reuelare ꝑpt̄ piculū infamie
ꝛ mortis ꝛ hu⁹mōi. Sꝫ notādū scđm
Scotū in 4°. dis. 15. q. 2. q̄ tali mulieri
pōt triplex remediū exhiberi. Pri-
mū. s. q̄ inducat filiū intrare religio-
nem talem q̄ possit ꝓfessionē seruare
ne. s. īcidat ī scillam cupiēs vitare ca-
ribdim. 2⁹ ē q̄ cleric⁹ fiat. vn̄ valeat
tn̄ ꝭm deū ecclīastica bn̄ficia accepta-
re: ꝛ his q̄i sufficiētibꝫ merito iā ɔtēt⁹
dimittat hereditatē alteri fratri laico
in seculo remanēti. Si tn̄ p nullam ꝑ-
suasionē honestā cor talis filij mr̄ fle-
ctere pōt ut hēditatē dimittat. nō vi-
det̄ q̄ debeat se illi ꝓdē. cū certa nō sit
q̄ talis ab ea sit suasibilis. ī alijs tn̄ li-
citis ꝛ honestꝭ flectēt̄ ex illo. imo for-
te tenac⁹ retinēt ne spuri⁹ putaret cū
talē notam multū caueant male nati.

Tūc demū t̄ciū remediū addēdū ē
s. q̄ saluo iure hūano. ꝛ absq; infamia
sua pōt ꝛ dꝫ de sua dote ꝛ cetꝭ bonis la
boribꝫ ac sudoribꝫ suis īdēnē facē vi-
rū ꝛ legitimā ei⁹ ꝓlē. Obligat̄. n. satis-
facē viro de cōsūptis ab illegitimo fi-
lio. ꝭ talis fili⁹ satisfacē nō tenet̄ q̄ cō-
sūpsit q̄ȝdiu bone fidei fuerit. De he-
reditate aūt mulier obligat̄ heredibꝫ
viri ab intestato. uel heredibꝫ scriptꝭ.
ul̄ qbꝫ v̊isimi credit̄ reliq̄sse hēditatē.
Qđ si nesciat̄ dꝫ paupibꝫ erogari tenet̄
in quā ꝭm correspondētiā iusticie. nō
n. dico q̄ teneat̄ restituere equiualēs
toti hereditati ꝭ ad arbitriū boni viri
Vꝫ tn̄ q̄ ei debeat ꝓuidē de victu atq;
vestitu honesto si fuerit hēditas pin-
guis ut sufficē possit hēdi ad duplū si
ue triplū isti⁹. Qđ si nec etiā fieri pōt
ꝓtūc nō obligat̄. tenebit̄ tn̄ cū ꝑuene-
rit ad pinguiorē fortunā. ex̄ de solut.
c. Odoard⁹. Si v̊o talis mulier nō hꝫ
vnde restituere possit. tūc ex īpotētia
excusat̄ si hēat satisfaciēdi ꝓpositū cū
deuenerit ad pīguiorē fortunā. Insup
attētē notādū est q̄ ea q̄ dicta sunt de
adultera q̊ ad restitutōez. eadē dicen-
da sūt de adultero ꝭm q̄sdā. Cui⁹ rō ē
q̄a ad p̄dicta dāna cū ꝑfata adultꝛa de
dit cām efficacē quā q̄ dat sp restitue-
re obligat̄ p dictū. c. si culpa. De suppo
nēte sibi alienū ꝑtū idē dicūt doc. qđ
de adultera. Nec est tali mulieri pn̄ia
denegāda ꝭ debita satisfactio īiūgēda
sicut nec etiam p̄dicte mulieri filiū de
adulterio gn̄anti. ex̄ đ pe. ꝛ re. ī. c. offi-
cij. ī q̊. c. mulier supponēs alienū ꝑtū
ī h̄ sociat̄ cū muliere filiū đ adulterio
generāte. Et sic pꝫ ps p̄ma hu⁹ ꝭmonis.

Pars secūda huius sermonis. in qua
tractat̄ de auaritia maledictoꝝ lusoꝝ.

Ecūdo ī isto sermōe tractan-
dū est ꝯ auaritia lusoria. de q̄
Tulliꝰ in p̊ de officiis dic. Nō
ita gnāti a nāā sumꝰ ut ad ludū ⁊ iocū
facti eē videamur. ſ ad seueritatē po-
tius ⁊ ad studia q̄dā ḡuiora ⁊ matu-
riora. h̓ ille. Et hab3 etiā ista q̄nq3 ra-
mos. ⁊ ꝓhibeť ꝑ legē canonicā ⁊ ciui-
lē. ut. ff. de alea. ꝑ totū. in Autētico de
scis. epis. §. interdicimꝰ. ⁊ eᷓ. de vi. ⁊ ho.
de. c. clerici. vbi dr̄. Clerici ad aleas ⁊
taxillos nō ludāt. nec hꝰmōi ludis in-
tersint. Et q̄uis. c. loqť de clericis. tn̄
⁊ laicis ꝓhibeť. ut ibi nōt Archidiaco-
nus a cōtrario sensu. ⁊ h̓ qa alibi non
solū clericis ſ etiā laicis ꝓhibeť. dis. 35
vbi dr̄. Epūs aut p̄sbyť aut laicꝰ alee
aut ebrietati deſuiēs. aut desinat. aut
certe dāneť. Sb̄diaconꝰ vō aut lector
aut cantor silia faciēs. aut desinat. aut
cōione puet. silr̄ ⁊ laicus ex canonibꝫ
aplor̄. Et ſm xb̄ intelligit ꝑ ludū alee
ōis ludꝰ q̄ innitit fortune. Et est pctm̄
mortale ſm Ray. q̄ꝯ ꝓbari pōt ex pe-
na. Nullus. n. ꝫ deponi uel excōicari
nisi p mortali. ſ lusor ꝫ deponi ul̓ ex-
cōicari. ſm illum canonē. epus. ḡ ꝛc.
Pamꝰ igiť huꝰ auaritie ramꝰ ē q̄n
qs vincit ab aliis q̄ alienare non pn̄t.
qa tūc ſm Bona. ⁊ Tho. scd̓a scd̓e. q.
32. ar. 7. restituere obligať. qa ꝯ̄ius
dn̄ū lucrať. Huꝰ mōi āt sūt ſm Ray.
⁊ Hostī. furiosi ⁊ ꝓdigi. miores vigin
tiq̄nq3 annis. ⁊ maxime pupilli. mēte
capti. surdi. muti. ceci. morbo paliti-
co lāguidi. qa tales rebꝫ suis p̄esse nō
pn̄t. ꝓpťq ꝯ oandi sūt eis tutores q̄tū
ad pupillos. uel curatores q̄tū ad ali-
os supradictos. Idē videť ꝯ seruis. de
cōtractis. de claustralibꝫ ⁊ filiis fami-
lias q nō hn̄t peculiū castrēse ul̓ q̄s. de
vxore q̄ nō h3 parafernalia. ⁊ ꝯ admi-
nistrātibꝫ ecclia4 res q̄ sūt pauper4. ⁊
sic ꝯ ꝯsilibꝫ. Qui igiť talibꝫ vicit. resti
tuere obligať. nō tn̄ ei q illā ꝑdidit. ſ
tutori. curatori. dn̄o. monasterio. pri
marito siue ecclie. 2ꝰ ē cū qs decipit
in ludo. ut ꝑ falsos taxillos. aut cartas
aut dicēdo mendaciū. ⁊ sic vincit. Nā
⁊ hoc restituēdū ē ei q amisit uel hn̄ti
curā eiꝰ. reputať. n. h̓ ut furtū. ar. ad h̓
14. q. 5. nō sane. i fine ſm Tho. ⁊ Ray.
3ꝰ ramus ē q̄n vincit qs ei quē indu-
xit ad ludēdū multa īportunitate cū
nō vellet ludē. uel volētē a ludo rece-
dere īuitū detinet. ⁊ teneť restituē ſm
Tho. ⁊ Ray. ⁊ dcō. c. non sane. 4ꝰ ra-
mus ē q̄n vincit ī locis vbi ꝓhibeť lu-
dus ⁊ ꝑ leges mādať fieri restitutio q̄
nec ꝑ ꝯsuetudinē sūt abrogate. ⁊ tūc
etiā teneť restituere ꝑdēti scd̓m Tho.
Ricar. Ray. ⁊ Inno. 5ꝰ ramus ē q̄n
vincit qs ī locis vbi nō ꝓhibeť ludus
uel si ꝓhibetur leges sunt abrogate ꝑ
cōsuetudinē cōtrariā. ⁊ ludus ē inter
volūtariū ⁊ īuolūtariū. ⁊ tunc scd̓m
cōem opinionē ꝫ pauꝑibus erogari.
Et sic p3 ps secūda huius sermonis.

Pars tr̄ia huius sermonis. in qua tra-
ctatur de auaritia diuersimode turpi-
ter lucratoria.

Ertio ī isto ſmōe tractādū ē
ꝯ auaritia turpiť lucratoria.
De qua Ysa. p̊. dr̄. Manꝰ vr̄e
plene sūt sanguīe. i. turpibꝫ lucris. Et
h̓ etiā h3 q̄nq3 ramos. Pamꝰ ē lucrari
ex ope carnali. ut mētricio. lenocinio
concubinaticio ⁊ hꝰmodi. qui nō ob-
ligāť ad restitutionē nisi de congrui-
tate pauperibus dispēsare ad arbitriū
boni viri. Et ideo dicit Tho. q̄ aliqd
est illicite acquisitum. nō quidē quia

ipsa acqsitio illicita sit. s3 qa illud ex q̊ acquiritur illicitū sit. 7 in his trāsfertur dñiū 7 repetitio minime cōpetere pōt. ut patz ī p̄dictis 7 meretricibꝰ. Textus de hoc hr̄ in .l. 4. §. p̄. d̄su. sed qꝺ meretrici. ff. de cōdi. ob tur. cām. Et hoc qdē p̄prie nuncupat̄ turpe lucrū. Mulier. n. meretrix turpit̄ agit 7 ꝯ legē. 7 iō retinē pōt q̄ lucrat̄ 7 pauperibus dispēsare. oblationē autē publicā offerre ad altare nō pōt. 2ꝰ ramus ē lucrari ex arte uel actu p̄hibito. ut ex arte faciendi taxillos. cartas fucos. torneamēta. histrionatu turpi seruiēdo vsurario ī nūerādo pecuniā ad vsurā 7 scribendo hꝰmōi. ī faciendo diuinatiōes. īcātatiōes 7 hꝰmodi.

3ꝰ ramus ē lucrando tpe p̄hibito. ut diebꝫ festiuis vendēdo 7 emēdo. sine neccītate scribendo ul̄ alia opa ob lucrū faciendo 7 hꝰmōi. 4ꝰ ramus ē negociari ī locis p̄hibitis. ut ī ecclīis vēdēdo uel emēdo. ul̄ etiā mittēdo ad terras sarracenoꝝ uel portando arma lignamīa uel victualia 7 quecūqꝫ mercimonia sine licētia pape. tenet̄ illud lucrū qꝺ lucratus ē. 7 tantūdē de suo mittere ī subsidiū tre scē. 5ꝰ ē ex intentiōe mere cupiditati vacare negociationi uel intētiōe introducendi caristiā. Hi oēs tenēt̄ acqsita paupibus erogare cōsilio boni viri magis de honestate 7 cōsilio q̄ꝫ neccītate. 14. q. 5. q habent. Sūt etiā septē alia gnā hoīuꝫ p auaritiā peccātiū deduci breuiter 7 succincte. Primi sūt mercedē operariorū nō soluentes. dū. s. qs nō soluit mercēnario suo stipēdiū opis sui. Vñ Jac. 5°. dr̄. Ecce merces opariorū qui messuerūt regiōes vr̄as q̄ fraudata ē a vobis clamat. 7 clamor eoꝝ in aures dñi sabaoth introiuit. h̄ ille. Idē ē iudiciū de famulis dñoꝝ 7 seruis stipēdiarioꝝ q lꝫ aliquid p eis exponāt. tñ in ratiocinio cōputant multo plus q̄ꝫ expēderīt. ut illud plꝰ lucrēt̄ sibi ipsis 7 similia multa. Secūdi sūt bona p̄ximi sui auferētes. dū. s. potētes 7 magni ī curiis dñoꝝ accipiūt in possessiōes domos 7 redditus 7 quecūqꝫ alia bona a viduis. pupillis. orphanis 7 paupculis q nō audēt aliqd dicē. Sciūt. n. q̄ pderent laborē 7 v̄ba. Vñ Sen. tragedia. x. dic sic. Colit hic gregē sc̄ calcet ut oēs. p̄datqꝫ aliq̊s. nullūqꝫ leuet. tñ ut noceat cupit eē potēs. Et dis. 35. dr̄ sic Qui adulatur regibꝫ. hereditates captat alienas. 7 opes cōgregat q̄s ī momēto cui sit relicturus ignorat. h̄ ibi. Tertij sūt vxorē p̄pt auaritiā accipiētes. sicut ē iuuenis q decrepitā ī cōiugē ducit. dū. s. attēdit solū ad diuitias eiꝰ. Vñ Vgo de scō victore ī libello ad sociū volētē nubē. dic. Ducūt̄ hodie vxores nō cā p̄creāde p̄lis s3 cā pecunie ꝯgregāde. Nā Maria filia Catonis minor. cum ab ea quereret̄. cur post amissū viꝝ nō nuberet denuo. Rn̄dit se nō īuenire virū q se magis vellet q̄ꝫ sua. Quo dicto elegāt̄ ondit diuitias magis in vxoribꝫ eligi solere q̄ꝫ pudicitiā. 7 multos nō oculis s3 digitis vxores ducē. Optima itaqꝫ 7 sana res quā nō auaritia cōciliat. nō cupiditas copulat. h̄ ille. Quarti sūt fallacit̄ aliena detinētes. dū. s. qs negat p̄ximo q̄ de iure sibi debent̄. ondētes se īpotentes ad restituēdū ea qbꝫ obligāt̄. Vñ 23. q. 2. c. dñs deꝰ nr̄. dr̄ sic Ges 7 ciuitas petēda ē q̄ uel vindicare neglexerit qꝺ a suis īprobe factū ē. uel reddē quod p iniurias ablatum est. h̄ ibi. Ex quo patz q̄ꝫ cōe ciuitatis tenet̄ cogē ad restituēdū aliena. Quīti sūt militā

infidelit gerentes. dū.s. multi capitanei 7 armigeri non faciunt guerram solicite 7 studiose sicut possunt debe-rētq;. sed ꝓditiões multas faciūt. Vñ Petr⁹ blesensis ī q̊dā ſmone dicit sic Nihil detestabili⁹ est nota ꝓditiōs in milite. Licȝ Joab oīa fortiter vicerit nō tñ ꝯputat' in nūero fortiū Dauid. q̄a fortitudinē ei⁹ in Abner 7 Amasa ꝓditio denegauit. Sola.n. fidelitas ē q̄ gl'am ꝓpl'i dilatat. q̄ pacē firmat. q̄ errorē vicit īimici. h̄ ille. Sexti sūt pa-ctū initū dissoluētes. dū.s. aliqs arti-fex facit pactū cū aliq̊ emēte rem suā. supuenit ali⁹ ꝓmittēs plus. artifex ut h̄ lucret' dissoluit pactū cū p̊. Vñ Cas-siodor⁹ ī epl'is dic sic. Auꝝ siqdē p bel-la querē nepharas est. p maria piculū. p fallitates oppbriū. p agriculturā v̊o licitū ē. honestū v̊o lucꝝ ē p q̄d nemo ledit'. iuste acqrit'. 7 nulli piudicat'. h̄ ille. Septimi sūt pupillos decipiētes dū.s. qs tutor aut curator lucratur de bonis pupillorū ad sui vtilitatem 7 p expensis vict⁹ ul' vestit⁹ eorū ꝯputat. 15. q. 10. Vñ .1. Cor. 4.° dr. Hic iam q̄rit' inter dispensatores ut fidelis qs īue-niat'. Insup p̄nt addi iuramētū licitū frāgētes. dū.s. aliquis arti fex iurat se daturꝝ tali die accedēti ad eū artificiū suū. .ii supuenit ali⁹ eodē mō artificē illū exigēs. ne h̄ lucꝝ amittat ꝓmittit ad eādē diē se exhibituꝝ. 7 sic neutꝝ pficiēdo violat iuramētū. Vñ glo. sup illud Eccl. 2.° Mores boīuꝫ vendētuꝫ sine honore. dic sic. Sūt q pl'a ꝓmittūt 7 pauca reddūt: 7 eos qb' mētiēdo ꝓ-mittūt īimicos sibi faciūt. h̄ ibi. Hui⁹ oppositū fecit Judas q sppōdit iude-is ꝓpt' pecuniā tradē xp̄m q̄d 7 fecit auaritia duct⁹. in euāgelio hodierno Luc. 22.° ca.° A qua nos cauere conce-dat liberalissimus deus q oīa libera-liter largitur ī secula seculoꝝ. Amen.

Feria q̄nta in cena dn̄i. de dignitate. institutiōe sacramēti altaris. atq; ei⁹ figuratione Sermo. 85⁹.

Hoc facite quotiēscūq; sumitis in meā cōmemorationē. Scribūt' h̄ v̊ba .1. Cor. xi.° ca.° et ī epl'a occurrētis sollēnitat'. Expleti sūt frēs carissimi ea que ī isto volumine d̄ pctō ī gnāli 7 trib' pctīs pncipalib'. supbia videlȝ luxuria atq; auaritia. in pticulari determināda fue-rāt. Ad alia igit' ꝯsiderāda his paucis dieb' trāseam⁹. Hodie .n. cōsiderans saluator nr̄ redemptor gn̄is humani quāta ꝓ nobī ī terra opat⁹ fuerat. quan-taq; ppessus fuerat atq; ppessur⁹ erat in ꝓxīo die sequēti: voluit īmēsa cari-tate erga nos ardēs mēoriale suū nob̄ relinquere atq; passiōis sue significā-tia sacramēta instituere. corpis videlȝ. 7 sanguinis sui sub spē panis 7 vini. Q̄d vtiq; in hac die p⁹ cenā in monte syon factam euidēter pfecit. sicut oēs euāgeliste testāt'. Q̄d 7 Paulus apl's in epl'a hodierna atq; in v̊bis ꝓpositis recitans v̊ba xp̄i p⁹ pdictā cenā dicta ī sui psonā aperte declarat. di. Hoc fa-cite ꝛc. De quo sacr̄o in p̄nti sermone tria occurrūt considerāda. quorū Primū dicet' hui⁹ sacr̄i significatio. Secundū aūt hui⁹ sacr̄i institutio. Tertiū v̊o huius sacr̄i figuratio.

Pars prima hui⁹ sermonis. in qua de-claratur dignitas sacramēti altaris p omnes causas concurrētes.

Rimo igit᷑ ĩ isto sermõe dico q̧ hͦ sacrm̃ ē dignissimũ ⁊ excellẽtissimũ int᷑ oĩa alia sacra. Ad q̇d euidẽt demõstrãdũ sciẽdum fm̃ phm̃ 2° phycoꝝ.ad omnẽ operationẽ quatuoꝛ causas cõcurrẽ.cãm videlicꝫ efficiẽtẽ·finalẽ·mãlẽ ⁊ formalẽ Que ꝓpositio q̃dtupliciť declarať. pͦ declaratur in effectibꝫ nãlibꝫ. Nã cũ gnãtur hõ concurrũt effectiue aliꝰ hõ generãs tãq̃ cã ꝑticularis ⁊ ut vlis sol. qa nihil generat se dicente Ar̃.vbi s̃. Sol ⁊ hõ generãt hoĩem. Causa aũt finalis ē ꝑseruatio spẽi hũane. Vñ cõm. 2° de aĩa dic q̧ nã vidẽs corruptibilitatẽ hũane nãe ĩdiuiduoꝝ·miserta ē spẽi dãs ei ṽtutẽ ut vnũ ĩdiuiduũ sit alterius ꝓductiuũ in eadẽ spẽ. Vñ in spẽ angelica non dať nisi vnũ indiuiduũ.qa illud ē incorruptibile.pͦ celi. nec nisi vna mã·qa illa ē incorruptibilis.pͦ phycoꝝ.nec nisi vnus intellectus.3° de aĩa.qa fm̃ phm̃ ⁊ cõm.intellectꝰ humanꝰ est ꝑpetuꝰ ⁊ incorruptibilis. Cã autẽ mãlis hoĩs ē corpus eiꝰ organiçatũ ⁊ sufficiẽť dispositum. Causa autẽ formalis ē aĩa intellectiua actuãs illud corpꝰ ⁊ quãlibꝫ ꝑtẽ eius.

2° declarať ꝓpositio eadẽ ĩ effectibꝫ spũalibꝫ. Sẽsatio ⁊ ĩtellectio ē effectꝰ spũalis.qa nõ pñt ꝑcipi sensu exterioꝛi. Et ad sensationẽ cõcurrũt iste q̃tuoꝛ cause. pͦ cã efficiẽs.s.obiectũ causans visionem auditionẽ uel huiꝰmõi. 2° cã finalis.s.ꝑseruatio ĩdiuidui ut ꝑ hͦ posset ꝓseq ꝓficua ⁊ fugere noxia fm̃ phm̃ 2° de aĩa.Si.n.sensatio deficeret homini·cito deficeret vita eius. 3° cã mãlis.s.organũ seu neruus recipiens sensationẽ. 4° causa formalis.s.ipsa visio uľ auditio actuans ⁊ informans oculũ ⁊ auditũ. 3° declarať eadẽ ꝓpositio ĩ effectibꝫ artificialibꝫ. Nã cũ ꝓducit᷑ domus·cõcurrit pͦ cã efficiẽs.s domificatoꝛ. 2° cã finalis.s.defensio ab ymbribꝫ pluuijs ⁊c. 3° cã mãlis.s. lapides ⁊ ligna. 4° cã formaľ.s.figura domꝰ·ut puta circularis·q̃drãgularis uel pentãgularis. 4° declaratur eadẽ ꝓpositio ĩ effectibꝫ sacr̃alibꝫ. Nam in sacr̃o baptismatis cõcurrit pͦ cã efficiẽs q̃ est sacerdos. 2° cã finalis q̃ est libatio a pctõ originali ⁊ a pena eterna. 3° cã mãlis q̃ ē aqua. 4° formalis s.ego te baptiço ĩ noĩe patris ⁊ filij ⁊ spũs sci̅. Patetq̧ hͦ ad ꝓpositũ nr̃m ĩ effectu huiꝰ sacr̃i eucharistie·cũ.s.cõuertit᷑ panis ĩ corpꝰ xp̃i seu vinũ ĩ sanguinẽ eius.cõcurrit pͦ cã efficiẽs.s.sacerdos. 2° cã finalis.s.remissio culpe ⁊ augmẽtũ gratie·aut finalis spõsatio aĩe ad ipsũ xp̃m. 3° cã mãlis.s.panis ⁊ vinũ. 4° cã formalis·ut hͦ ē corpꝰ meũ·seu hic ē calix sanguinis ⁊c. Ex qbꝫ causis euidẽť demonstrať q̧ hͦ sacramẽtũ ē dignꝰ ⁊ sublimꝰ oĩbꝫ alijs sacr̃is noui ⁊ veteris testi. pͦ est oĩbus sublimꝰ respectu cãe efficiẽtis.qa efficit᷑ ⁊ ꝯsecrať ab ordine sacerdotali q ē dignioꝛ oĩbꝫ ordinibꝫ.lꝫ scũs Dyoꝰ ponat epatũ ut ĩcludit sacerdotiũ.tñ sacerdotiũ ꝑ se acceptũ ut distinguit᷑ ꝯ᷑ epm̃ uel epatũ ē incõꝑabiliť dignꝰ ipso.qa plus ē cõsecrare xp̃m q̃ꝫ cõsecrare quẽcũq; aliũ. Nobilissimꝰ autẽ actꝰ epalis inq̃ꝫtũ talis ē cõferre ordines ĩ quibꝫ hoĩes cõsecrãtur. In hͦ ṽo sacramento ꝯsecratur ille qui ē verus deus. Vñ beatus Frãciscus admirans istam excellentiam ⁊ dignitatẽ ꝑsbyteros monuit ꝑ cũctis reuereri ⁊ ex tanti reuerentia tenuit esse sacerdos.

2° est sublimꝰ respectu cause materialis.qa sicut cetera sacr̃a ṽsanť circa

corp⁹ xp̄i mysticum. ita illud īmedi-
ate circa corpus xp̄i verū q̄d h̄ conse-
crat̄. Et id̄ sicut corpus xp̄i verū ē di-
gnissimū vltra mysticū. ita ⁊ h̄ sacr̄m
quēadmodū theologia p̄fert̄ ceteris
disciplinis. q̄a circa digni⁹ subiectum
v̄sat̄. 3° ē sublimi⁹ r̄one cāe formalis
q̄a illa forma in q̄ exercet̄ nobilissima
creatura. oʒ q̄ sit nobilissima. sicut hō̄
excedit bruta p̄ illud solū ī q̄ ē nā hu-
mana nobilissima. s̄ p̄ illud solū sacra-
mētū hoīes p̄cellūt angelos. s̄m ap̄lm
ad Heb. 13° ca.° dicētē. Habem⁹ altare
de q̄ edere nō h̄nt p̄tātē q̄ tab̄naculo
deseruiūt. 4° ē sublimi⁹ respectu cāe
finalis. q̄a cum finis sit s̄p melior his
q̄ sūt ad finem. Istud sacr̄m s̄m Dyo.
ca.° 3.° de angelica ierar. est finis oīuʒ
sp̄ualiū p̄fectionū. Est etiam h̄ sacr̄m
celeberrimū sup̄ oīa sacr̄a. Vn̄ ei⁹ offi-
ciū a celebrādo vocat̄. In quo officio
ecclesia militans imitatur ecclesiam
triūphātē. Nā sicut ī celesti ierarchia
ad minīstrādū xp̄o instituti sūt sex or-
dines angeloꝝ. q̄a tres sūt assistētes.
ita ī hac vita instituti sūt ordines ad
ministrādū sacerdoti. Sʒ p̄ ē ibi p̄ns
dū h̄ sacr̄m cō̄secrat̄: tota trinitas ra-
tiōe tāti miraculi q̄d nō pōt effici nisi
a tribus p̄sonis mō mirabili. q̄a sicut
p̄r ⁊ fili⁹ sūt vnū p̄ncipiū sp̄ūs sc̄i. ita
p̄r ⁊ fili⁹ ⁊ sp̄ūs sc̄ūs sūt vnū p̄ncipiū
create. ex̄ d̄ sū. tri. ⁊ fi. ca. c. p̄. 2° ē ibi
p̄ntia sc̄oꝝ āgeloꝝ. Vn̄ de ɔse. dis. 2. et
sūt v̄ba Greg. in omel̄. pascali. Quis
inq̄t fideliū h̄re dubiū possit nō ī ip̄a
īmolatiōis hora ad sacerdotis vocem
apiri celos ⁊ ī illo Ihesu xp̄i misterio
angeloꝝ choros adesse! 3° ē ibi p̄sen-
tia sc̄oꝝ aīaꝝ. Vn̄ Iero⁹ ad Vigilantiū
sc̄oꝝ reliq̄as rep̄bātē. Aie inq̄t sc̄oꝝ ī
h̄ mūdo comitat̄ xp̄m q̄cūq̄ ierit. iux̄
illud Apoc. 14° ca.° Hi sequūtur agnū
q̄cūq̄ ierit. 4° ē ibi p̄ntia m̄ris xp̄i q̄
est regina v̄ginū atq̄ v̄tutū. Nam cū
s̄m Iero. officiū associādi xp̄m sit offi-
ciū v̄ginū. iux̄ illud Apoc. 14° ca.° Vir-
gines. n. sūt. Et m̄r dei sit v̄go v̄ginū.
seq̄tur q̄ ip̄sa ī h̄ sit sp̄ālissima ⁊ p̄nci-
palis. Sʒ ad maiorē v̄itatē h̄ndā di-
ci pōt q̄ lʒ baptism⁹ excedat alia sacr̄a
r̄one efficacie. Vn̄ Amb.° dic in lib° de
sacr̄is. Per aquā baptismi trāsit⁹ ē de
t̄renis ad celestia. sicut nōt̄ de ɔse. dis.
4. c. p̄ aquā. Et lʒ confirmatio excedat
r̄one cō̄ferētis. q̄a a solo ep̄o ɔferr̄. Et
licʒ m̄rimoniū excedat r̄one significa-
tiōis. q̄a significat cōiūctionē xp̄i ad
eccl̄iam p̄ vnionē dīne ⁊ hūane nāe.
ex̄ de bigamis. debitū. tn̄ excedit eu-
christia r̄one dignitat̄ ⁊ sanctitat̄. ut
his r̄onib; ɔ̄nsū ē. Vn̄ de ɔse. dis. 2. c.
nihil. sic d̄r. Nihil ī sacrificiis mai⁹ eē̄
pōt q̄ꝫ corpus ⁊ sanguis xp̄i. nec ulla
oblatio hac potior est. s̄ h̄ oēs p̄cellit.
Et sic p; p̄s prima hui⁹ sermōis.

Pars secūda hui⁹ sermonis. ī qua tra-
ctatur de institutione hui⁹ sacramēti.

SEcūdo ī isto isto s̄mōe circa
institutiōeʒ sacr̄i altar̄ q̄tuor
occurrūt declarāda. q̄ꝝ Pri-
mū d̄r t̄palitas. Secūdū q̄litas. Tertiū
locabilitas. Quartū causalitas. Q̄ꝫ tū
ad p̄mū. s. sacr̄i institutiōis t̄palitatē
tres r̄ōnes ān otāt̄. Prima ē. q̄ nō
cōgruebat institui ī lege nāe. q̄a ut di
cit Alex. ⁊ Vgo. dīne dispēsatiōis or-
do ⁊ ratio h̄ poposcit. ut sicut ab initio
p̄cedēte t̄pe mag̃ ac mag̃ aduēt⁹ sal-
uatoris appinq̄uit. sic s̄p mag̃ effect⁹
salut̄ crescēt ⁊ cognitio v̄itat̄ ⁊ nō añ.
igit̄ ꝛc. Secūda r̄ōo ē. q̄ nō ɔgrue-
bat institui in lege Moysi. q̄a erat lex

timorꝪ. Hꝰ aũt ē sacramētũ amoris. Vñ Augꝰ. Breuissima differētia legꝪ Moysi ⁊ euãgelij ē timor ⁊ amor. igit̃ congruebat dari currēte lege amoris. igit̃ ⁊c. Tertia rõ ē q̃ hoc sacr̃m debuit institui in lege euãgelij tēpore vicino passioni xp̄i. Cuiꝰ ratio ē fm̃ Alex. qa hꝰ sacr̃m ē signũ memoratiuũ nr̃e redemptionis. ut pꝫ in v̂bis ꝓpositis in themate nostro. Est etiam ostensiuũ amorꝪ redimētꝪ. ut pꝫ ex v̂bo Joh. 14° ca°. Cũ dilexisset suos q̄ erãt in mũdo in finē vsq; videlicꝫ ad mortē fm̃ glo. dilexit eos. cuiꝰ amoris rep̄ntatiuũ ē hꝰ sacr̃m. Est etiã cõpletiuũ vmbre figurantis. Vñ glo. sup illud Luc. 22°. Non mãducabo illud donec ĩpleatur in regno dei ⁊c. i. non vltra Mosaycũ pasca mãducabo donec in ecc̃lia que ē regnũ dei spũalit̃ intellectũ cõpleat̃. Propter hꝰ tria igit̃ cõueniēs fuit q̃ hꝰ sacr̃m institueret̃ instãte passiõe dñi qñ erat a discipulis corꝑalit̃ recessurꝰ qa fm̃ Augꝰ. Illa meliꝰ memorie imprimũt̃ q̄ in fine exhibent̃. Vt igitur passio dñi melius mẽorie discipuloꝝ imp̄meret̃. ⁊ signũ amorꝪ p̄cipui efficatiꝰ ondēret̃. nec nõ figure eē cõplete demonstrarētur. congruũ fuit tali tp̄e hꝰ sacr̃m institui. Vñ mg̃r sn̄iaꝝ ĩ 4. dis. 8. ca°. hinc etiam. talit̃ inqt. Sacramētũ dñs instituit qñ post typicũ agnũ corpus ⁊ sanguinem suũ ĩ cena discipulis porrexit. Vñ Eusebiꝰ emisenus. Quia corpus assũptũ ablaturꝰ erat ab oculis ⁊ illaturꝰ sideribꝫ. necē erat ut in die cene sacr̃m corpꝪ ⁊ sanguinis nobꝪ ↄsecraret ut coleret̃ iugit̃ p mysteriũ qđ semel offerebat ĩ p̄ciũ.

Intelligēdũ tñ q̃ ista dies ĩuenit̃ in sacra scriptura quadruplici mysterio ↄsecrata. P̊ qdē mysterio auiũ creationis. Nã isto die aues create fuerũt sicut Geñ. p̊ ca°. scribit̃. Ex q̊ dat̃ ĩtelligi q̃ volentes hꝰ suscipe sacr̃m debēt eē cõtēplatiui. qm̃ p cõtēplationē ad deũ suscipiēdũ efficiũtur idonei. Pascit̃. n. mēs nr̃a ↄtēplatione huiꝰ mysterij. Vñ Amb°. in li°. de sacris. ⁊ notat̃ de cõse. dis. 2. c. nõ iste. talit̃ inqt. Nõ iste ē panis q̄ vadit in corpꝰ ꝫ panis vite eĩne q̄ aĩe nr̃e fulsit subãm.

2° mysterio pisciũ formationis qui eodē die formati fuerũt. ⁊ ĩ amaritudine maris ipsi viuētes figurãt hoĩes actiuos ĩ amaritudine cõtritiõis hoc debē suscipe sacr̃m. qa ꝓpha testante Cor cõtritũ ⁊ humiliatũ deꝰ nõ despicies. 3° mysterio dñice oblatiõis. qa tali die xp̄us a mr̃e fuit oblatꝰ ĩ templo. Ex quo dat̃ ĩtelligi q̃ suscipiētes uel offerētes hꝰ sacr̃m. more mr̃is dñi pleni debēt eē hũilitate. Ob hꝰ. n. ipsa beata vocata est. Vñ Luc. p̊ ca°. dicit̃. Quia respexit hũilitatē ancille sue. ecce. n. ex hꝰ beatã me dicēt oēs gnãtiones. 4° mysterio dñice ascēsiõis. Nã in eodē die ascēdit ĩ celũ. Ex quo dat̃ intelligi q̃ volētes coĩcare debēt hr̃e mẽoriã morꝪ. Hinc Ecc. 7° ca°. scribit̃ Memorare nouissima tua ⁊ ĩ etn̄ũ nõ peccabis. Neq; transire ex hꝰ mũdo ad patrē iudicatuꝝ uł p̄miatuꝝ nisi tanto scĩssimo sacr̃o sociat̃. qa ipsũ viaticũ appellat̃. Q̊tũ ad secũdũ. s. institutiõis sacr̃i qualitatē. aduertēdũ q̃ hꝰ sacr̃m institutũ fuit a dño qnq; circũstãtijs mediãtibꝫ. Prima circũstãtia fuit oculoꝝ eleuatio. In canone. n. btĩ Petri dr̃. EleuatꝪ oculis ĩ celũ. Ex q̊ accipit̃ documentũ q̃ illi q̄ sumũt hꝰ sacr̃m debēt hr̃e oculos mẽtꝪ eleuatos in deũ ⁊ nõ ad inferiora depssos. teste ꝓpha q̄ ait. Oculi mei semp ad dñm.

Secūda circūstātia fuit grāꝝ actio. Vn̄ ī canone dr̄. Tibi inqt Jhesus deo prī grās agēs. Ex q̊ accipit̄ documētū ꝙ illud sacramētū sumētes debēt esse deo grati de tā mirabili bn̄ficio. Unde apl̄s ad Thessal. 5°. In oībꝫ grās agite.
Tertia circūstātia fuit bn̄dictio. Vn̄ in canōe dr̄. Bn̄dixit. Ex quo accipit̄ documētū ꝙ ī oībꝫ debemꝰ bn̄dicere dn̄m more ꝓphete dicētis. Bn̄dicam dn̄m ī oī tpe. Quarta circūstātia fuit panis diuisio. Vn̄ ī canone dr̄. Fregit. Ex q̊ accipit̄ documētū ꝙ h̄ sacramētū accipientes debēt eē ita benigni ꝙ si eis possibile fuerit eīyas p̄beāt indigētibus: 7 esuriētibꝫ tribuant panē iuxͣ illud Ysa. 58°. Frāge esurienti panē tuū ꝛc. Quinta circūstā tia fuit liberalis coīcatio. Vn̄ dr̄ ī canone. Dedit. Ex q̊ accipit̄ documētū ꝙ h̄ sacr̄m est cū sūma liberalitate coīcandū 7 ministrādū dicēte dn̄o Math. x° ca°. Grat accepistꝭ· ḡtis date. Nā symonia circa h̄ sacramētū ē tātū detestabilis· quātū est excellētiꝰ donū dei. Alit̄ igit̄ dr̄ Act. 8° ca°. Pecunia tua tecū sit ī ꝑditiōe· qm̄ estimasti iniq̄ donū dei pecunia possideri. Et sic etiā eīya liberalit̄ ē dāda. Propterea Zacheꝰ ut Luc. 19° ca°. dr̄ ait. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do paupibꝫ. Qtū ad tciū. s. īstitutiōis huiꝰ sacr̄i locabilitatē sciēdū ē ꝙ h̄ sacr̄m institutū fuit ī itl̄m ī mōte syon in illo sacro cenaculo. vbi etiam q̄tuoꝛ sacr̄a fuerūt instituta. Primū sacr̄m baptismi. Vn̄ Math. vlt̄. Eūtes ḡ̊ docete oēs gentes baptiçātes eos in noīe prīs 7 filij 7 spūs scī. Secundū sacramētū ordinis. qa ī cena xp̄us ordinauit apl̄os cū dedit eis ptātē cōsecrandi. Proinde Luc. 22° ca°. scribit̄. Hoc facite ī meā cōmēoꝛatiōnē. Tertiū sacr̄m pn̄ie. Nā ibidē dixit eis. ut Joh. 20. ca°. dr̄. Quoꝝ remiseritꝭ pctā remittūt̄ eis: 7 q̊rū retinueritꝭ retenta sūt. Quartū sacramētū eucharistie qd̄ h̄ꝫ ordinē ad p̄cedētia. Nā ꝓpt̄ delicta nō debꝫ celebrari sine sacro pn̄ie ad minꝰ certo tpe. Vn̄ apl̄s. i. Cor. xi°. ait. Probet seipsū hō 7 sic de pane illo edat 7 de calice bibat. Nec dꝫ conferri nisi ꝑ sacr̄m ordinis. Hinc de cōse. dis. 3. ꝑuenit. dr̄. Peruenit ad noticiā nostrā inqt sacrū cōciliū ꝙ qdā p̄sbyteri in tātū ꝑuipēdūt diña mysteria ut laico uel femine sacramētū dn̄i corpꝰ tradāt ad deferēdum infirmis. Et. ī. Presbyt̄ ꝑ semetipsū infirmū coīcet. Q̄ si alit̄ fecerit· ḡdꝰ sui ꝑiculo subiacebit. Qd̄ debet ītelligi sine nccītate. Nec cōsecrare. dis. 25. ꝑlectis. ex̄ d̄ iū. tri. firmit̄. §. vna. Nec istud pōt suscipi nisi ab hoīe baptiçato. Qtum ad quartū. s. huiꝰ sacr̄i causalitatē sciēdū est ſm Alex. ī q̄rta pte sūme. in tractatu de eucharistia· ꝙ huius institutionis q̄tuoꝛ fuerūt cāe. Prima fuit scripturaꝝ īpletio. quia ꝑ Ysa. 7° ca°. scriptū erat. Vocabit̄ nomē eiꝰ Emanuel Et ꝑ ꝓphetā. Panē angeloꝝ māducauit hō. Et ꝑ dn̄m Math. vlt̄. dictū fuerat. Ego vobiscū sū vsq̄ ad cōsūmationē seculi. Et Joh. 6°. Caro mea vere ē cibꝫ 7 sanguis meꝰ vere ē potꝰ. Que oīa vacua fuissent nisi h̄ sacramētum institutū fuisset· ut pꝫ intuēti. Secūda cā ad gustū deitatis īuitatio. Instituit. n. diña sapīa sacr̄m corpis 7 sanguinis sui ut ad gustū diuitatis ꝑ gustū hūanitatis īuitaret· iuxͣ illud ps. Gustate 7 videte qm̄ suauis ē dn̄s ꝛc. ex q̄ degustatiōe accēdit̄ caritas. Vn̄ bn̄ dic Inno. Ut suā erga nos caritatē ostenderet. 7 nostrā erga se caritatem

accēderet· dedit se ꝓ nobis ī p̄ciū ut p̄ p̄ciū redimeret nos a morte· ꝑ cibum aleret nos ad vitā. H̄ ille. Tertia cā ē fidei catholice cōfirmatio. qa cū teste pho. Virtus sit circa bonū ⁊ difficile quāto est difficilior tāto laudabilior approbat̄. Et qa illud sacr̄m ē arduū ad credēdū. iō credētis dignificat fidē. ⁊ ei⁹ exaltat meritū. Idcirco ī canōe dr̄. In mysteriū fidei. Et Aug⁹ ī li° de remedio pnīe. qd̄ nōt̄ de cōse. di. z. c. ut qd. taliť inqt. Ut quid paras dētē ⁊ ventē· crede ⁊ mādučasti. Credē. n. ī eū· h̄ ē panem ⁊ vinū māducare. Qui credit ī eū· manducat. Quarta cā est passiōis xp̄i cōmemoratio q̄ amorem nr̄m oīz sibi totaliť vendicare. Vn̄ bn̄ dic apl̄s ī themate nr̄o. Hoc facite ꝛc. Et sic patz ps secunda hui⁹ sermonis.

Pars tertia hui⁹ sermonis. in qua ponūtur figure huius sacr̄i eucharistie.

Ertio ī isto sermone circa figuratiōēz hui⁹ sacr̄i quatuor ɔcl̄ones ānotāť. quaꝝ Prima ē. q ɔgruū fuit h̄ sacr̄m p̄figurati. q̄ ꝓbať trib⁹ rōnib⁹. p̄ rōne dignitad qa sacr̄m illud inť sacra noue legꝭ erat excellentissimū ut dicunt expositores scripture. ⁊ iō ɔgruebat ut p̄figurareť ut sic quodāmō certificarēť expectantes. ⁊ ex h̄ magis cōsolarēť. ⁊ expectati dignitas maīfestareť. z° rōne difficultatis ad credēdū. ꝑpť qd̄ ɔgruebat q ad illius credulitatē ꝓgredereť q̄rūdā figuraꝝ manuductiōe. 3° rōne significatiōis. qa xp̄s passus q̄ dať vita fidelib⁹ h̄ sacro sigť ⁊ cōtineť. Cōgruebat āt xp̄m passū aliq̄ figura p̄signati. sicť ⁊ h̄ sacr̄m q̄ sigťur ⁊ ɔtinetur. Secūda ɔcl̄o ē. q nō vnica tm̄ figura s̄ plib⁹ h̄ sacr̄m debuit p̄figurati qa ut ait Aug⁹ ī 4° de trini. Oportz qa ꝑ multa eramus a deo diuisi q multa vitā venturā cōclamarēt. s. xp̄m q ē vita nr̄a· q p̄ncipaliť in duob⁹ sacr̄is. s. baptismo ⁊ eucharistia sigť. Oportuit ḡ multas figuras p̄cedē q̄ cōclamarēt xp̄m passū. ⁊ etiam illa sacr̄a q̄ significat ꝓpťe xp̄m passū. s. baptisma ut ē redēptio. ⁊ eucharistia ut est vita. qa n. sacr̄ū mysteriū. s. secretum differebať ut ꝓuocareť ⁊ excitareť desideriū in sc̄is p̄rib⁹ vsq ad plenitudinē tp̄is q̄ venit vita ⁊ redēptio nr̄a: ɔgruebat ꝑpť nimiā elōgationē ab ip̄is ⁊ approximatiōz maiorē ad ipsū p̄rib⁹ signis ⁊ figuris prefigurati· ut sic spes īcōꝝ patrū roborareť ⁊ desideriū excitareť. ⁊ etiā ut tactū ē ꝑpť dignitatē hui⁹ sacramēti ⁊ difficultatē ad credēdū plures figure regrebanť ꝛc. Hec Alex. in q̄rta pte in tractatu de sacr̄o eucharistie. Tertia ɔcl̄o ē. q q̄uis p̄les sint figure hui⁹ sacr̄i· ut pz ī aq̄ q̄ fluxit de petra. Nūeri. zo. Et ī diu̇sis sacrificiis in lege. Leuit. p̄ et z°. Et in hedo cocto. Iudic. iz°. Et ī fauo mellis. i. Reg. 14°. Attñ mgr̄ sñiarū ī 4°. di. 8. tm̄ q̄tuor assignat q̄ exp̄ssius h̄ sacr̄m figurāť. quaꝝ ratio sumiť penes q̄tuor p̄ncipales effect⁹ hui⁹ sacr̄i. Prim⁹ effectus p̄ncipalis ē a ptāte aduersariorū ꝓtegere. ⁊ q̄tū ad h̄ significať ꝑ agnū pascalē. Exo. iz°. quia sicut fuit agn⁹ imolatus ꝓ salute pp̄li isrłabelitici qa ꝑ ei⁹ sanguinē fuerūt custoditi ab angelo exterminātē. ita h̄ agn⁹ dei imolať ꝓ salute pp̄li xp̄iani. Secund⁹ effect⁹ p̄ncipalis ē vires restaurare. Et q̄tū ad h̄ sigť ꝑ panē ⁊ vinū oblatū Abrahe reuertenti de p̄lio. Geñ. 14° ca°. Nā sicut ipse cū eēt sacerdos dei offerebat

panē ⁊ vinū. ita xp̄s sub spēbꝫ panis
⁊ vini instituit h̄ mirabile sacr̄m. Vn̄
sibi ꝓpha dic. Tu es sacerdos in etnū
ſm ordinē Melchisedech. 3ᵘˢ effectꝰ
pncipalis est viuificare. ⁊ q̄ntū ad h̄ fi-
gurabat̄ p sanguinē ⁊ aquā q̄ fluxerīt
a latere xp̄i. Joh. 19°. Dicit. n. Augꝰ ꝙ
fluxus ille fuit figura baptismi ⁊ eu-
charistie. Nā ut hr̄ Leuit̄. 17°. Ois vi-
ta carnis ī sanguine ē. Sic̄ ⁊ vita spi-
ritualis a sanguine xp̄i. Vn̄ ad Heb. 9°
ca°. dic aplus. Sanguis xp̄i mūdauit
cōsciām nr̄am ab opibus mortuis ad
seruiēdū deo. 4ᵘˢ effectꝰ pncipalis ē
viuificata nutrire. ⁊ q̄ntū ad h̄ figura-
bat̄ p mānā qd̄ māducauerūt pres in
deserto. Exo. 16° ca°. Et h̄ ꝓpt multas
ꝓprietates ⁊ cōditiōes q̄ tā ī mānā q̄ ī
sacr̄o īueniūt̄: clarescē pōt. Quarū autē
istarū Prima cōditio ē gnātiōis modꝰ
qa ī nocte d̄ celo īuisibilit̄ descēdebat.
qd̄ p noctē nisi statꝰ nr̄e fidei designat̄.
Sic. n. ī regno celorū nulla ē obscuri-
tas. ⁊ ī inferno nulla ē luciditas. ita ī
pn̄ti pegrinatōe nō ē lux clara deifice
visiōis. nec tenebrositas obscura etne
dānationis. s̄ lux media. utputa lux
nocturna stellaris. vel qd̄ maiꝰ est lu-
naris. qbꝫ luminibꝫ videmꝰ h̄ sacr̄m
⁊ cognoscimꝰ p fidē. Hinc cātat ecclīa
Ad firmādū cor sincerū sola fides suffi
cit. Secūda cōditio ē descēsiōis locus
qa vꝫ ī deserto circa castra filiorū isrl̄ tm̄
qbꝫ cirā ꝓmissiōis īrrātibꝫ defecit. Sic
⁊ h̄ sacr̄m nō nisi ī ecclīa ⁊ eiꝰ fide ve-
racit̄ cōsecrat̄. atq; in deserto pn̄tis vi-
te tm̄ frequētat̄. Proinde dn̄s ut Joh.
6° ca°. scribit̄: iudeis dixit. Pr̄es vr̄i
māna māducauerunt in deserto. sicut
scriptū ē. Panē de celo dedit eis man-
ducare. Tertia cōditio ē recollectiōis
tp̄s. Sex. n. diebꝫ māna illud poterat
colligi. sextisq; feriis p sabbato iussū ē
retineri. Nā sabbato qdam egressi sūt
ut colligerent ⁊ nō īuenerūt. Sic ⁊ h̄
sacr̄m nō nisi sex diebꝫ huiꝰ pegrina-
tiōis nos reficē hꝫ. sabbato aūt vide-
bimus eū sicuti ē. Vn̄ apl̄s. 1. Cor. 13°.
ca°. dic. Nūc videmus p speculum in
enigmate. tunc autē facie ad faciem.
Quarta cōditio ē mēsurātiōis ēmi-
nus. qa p singula capita mensurā go-
mor ex pte dn̄i īstituerat Moyses col-
ligi. Gomor. n. assariū vocatur a Jose-
pho decima ps ephi. Vel Gomor ē mē
sura qnq; sextariorū. Alibi tn̄ dr̄ ꝙ est
mēsura triū modiorū. Nec q plꝰ colli-
gebat plus hēbat. uel q minꝰ collige-
bat minꝰ hēbat. Et notādū ꝙ ephi ge
nus ē mēsure triū modiorū. Sic ⁊ h̄ sa-
cramētū neq; ī maiori maiꝰ neq; ī mi-
nori minus hostia cōtinet. cōsimplices
q cōturbāt̄ cū eis minor hostia datur.
Dic. n. Jhesus ī illa pua hostia dū exi-
stit illud qd̄ Joh. 6° ca°. scriptū ē. Qui
venit ad me nō esuriet. qa. s. ego inte-
ger h̄ pmaneo q oīa impleo. Quinta
cōditio ē ꝑpatiōis ritus. qa illud mā-
na nō solē s̄ ignē optime sustinebat.
Nā sole cōualescēte liq̄fiebat. Sic ⁊ h̄
sacr̄m ignē feruēti deuotiōis sustinet.
s̄ solē curiositatis nō sustinet. Profe-
cto. ut pꝰ. 25° ca°. scribit̄. ꝑscrutator
maiestatꝭ opprimet̄ a glīa. Voluit nāq;
deꝰ h̄ sacr̄m sub accn̄tibꝫ eē velatum
triplici rōne. p̄ ꝓpt̄ fidelitatē. s. bo-
norū. qa credētes idē merētur. Fides
n. ſm Gregl̄. nō hꝫ meritū vbi hūana
ratio pbibet expimētū. 2° ꝓpt̄ īdi-
gnitatē. s. malorū q curiose mira huiꝰ
sacri intelligē cupiūt. ⁊ deus ꝓpt̄ eorū
vtilitatē sue curiositati satisfacē desi-
nit. qa si nudū h̄ sacr̄m viderēt. forte
ꝙ subito īterirēt. sicut euenit bethsa-
mitis. ut in 6° ca°. 1. Regl̄. legitur eo ꝙ
bethsamite viderūt archā dn̄i que h̄

sacr̄m sigbat. 3° ꝓpt ibecillitatē vis⁹ s. oīuz boīuz bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Nā claritatē tanti sacri hoīes sustinē nō possent· qm̄ filij isrl̄. ut Exo. 24° ca° scribit̄. claritatē faciei Moysi q locut⁹ fuerat cū dn̄o sustinē nō poterāt. Sexta ↄditio ē saporatiōis gust⁹. qa iux̄ sui desiderij appetitū vnicuiqꝫ sapiebat. Pro q̊ Dauid i cātu suo dic. Qui dat escā oī carni. Ad qd̄ iuitat Ysa. 55° ca° di. Comedite bonū xp̄i. s. corp⁹ qd̄ antonomatice dr̄. ⁊ i crassitudine delectabit̄ aīa vr̄a. Septima ↄditio ē reseruatiōis ausus. Nā p̄cipiēs Moyses dixit. Null⁹ reseruet ex eo vsqꝫ mane. ⁊ qd̄ reſuatū fuit scaturire cepit. Sic ⁊ h̄ dignissimū sacr̄m reseruatum ad q̄stū scaturescit ⁊ v̊mes gnāt diabolice symonie· q̄ i clericꝭ peius repiri nō pōt. Quarta ↄclo ē q̄ p̄dictarū figurarū q̄dā fuerūt legis nāe ⁊ q̄dā legis scripte. Sꝫ ſm Alex. vbi s̄. in h̄ sacro sūt tria. s. signū tm̄. res tm̄. ⁊ res ⁊ signū. Qrtū ad ↄsiderationē illi⁹ habito respectu ad signū tm̄ exp̄ssioꝛ fuit figura illa q̄ fuit legꝭ nāe. s. i oblatiōe Melchisedech. qa fuit i eisdē speciebꝫ qbꝫ celebrat̄ ⁊ ↄsecrat h̄ sacr̄m. Qrtū v̊o ad cōsideratiōeꝫ illi⁹ habito respectu ad rē tm̄. ⁊ rē ⁊ signū· exp̄ssi⁹ fuit figuratū i figurꝭ legꝭ scripte· ut patꝫ in agno pascali ⁊ māna. Vn̄ simplicit̄ exp̄ssi⁹ fuit figuratū i lege scripta· sicut pl⁹ ē de v̊itate hui⁹ sacri i re ⁊ signo. ⁊ in re tm̄· q̄ꝫ i signo tm̄. Quotienscūqꝫ igit̄ frēs carissimi videm⁹ sub sp̄ebus corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i velatū· mēoriā ipsi⁹ ꝓ nob̄ passi iugit̄ hēam⁹· q̄ten⁹ ꝑ ipsū i h̄ mūdo grā sp̄ual̄ āpliet̄ ⁊ glīa celesti i futᷣo ↄpleat̄ i scl̄a sclᷣoꝝ. Amē.

Feria sexta in parasceue. de necessitate ⁊ cōgruitate amarissime passionis xp̄i Sermo 86⁹

Vos habe

mus legē ⁊ ſm legē dꝫ mori ⁊c̄. Scribūt̄ h̄ v̊ba Joh̄. 19° ca° ⁊ i euāgelio huius amarissime sollēnitatis. Cōtēplātes hodie dulcissimi xp̄iani Jhesu xp̄i dilecti nr̄i passiōꝫ atqꝫ inspiciētes vulnera pendētis· sanguinē morientꝭ p̄ciū redimētis· caput inclinatum ad osculādū· coꝛ aptū ad diligendū· brachia extēsa ad āplexādū· totū corpus positū ad redimendū· pedes fixos ad nobiscū manēdū· dorsū plagis liuidū ad satisfaciēdū· coronā spineā ad peccata nr̄a purgandū. Hec oīa in statera cordis nr̄i appēdētes cum dilecto nr̄o plāgēte plāgē debem⁹. ⁊ cōdolēte iux̄ crucē assistētes ingemiscē· ut tot⁹ nr̄o figat̄ in corde· q tot⁹ ꝓ nob̄ fixus fuit in cruce. quia apl's Paul⁹ passiōis xp̄i deuotissim⁹. ad h̄ idē hortat̄ ad Phil. 2° ca° di. Hoc. n. sentite i vob̄ qd̄ ⁊ in xp̄o Jh̄u. In qbꝫ v̊bis ad tria nos hortat̄. p̊ videlicꝫ ad actū cordialissimū qd̄ ē sentire· cū p̄mittit. Hoc. n. sentite. Magna qdē differētia ē int̄ cogitare intelligere ⁊ sentire d̄ xp̄o Jh̄u. Nā ⁊ si multoꝝ sit sup̄ficialit̄ cogitare qd̄ ē i xp̄o Jh̄u· paucoꝝ tn̄ ē hoc ꝓfunde rimari ⁊ intelligē. ſꝫ paucissimoꝝ oīo est id sentire ⁊ sensibilit̄ expiri. Jd. n. tātūmō ē mētis ꝑ ardētissimā caritatē xp̄o totalit̄ trāsformari. qd̄ qdē exemplo patē pōt. Nā si videres aliquē cruciari siue suspendi q tibi nullo mō cōiūctus ē· potes qdē penā ei⁹ cogitare seu intelligē· nō tn̄ cordialit̄ sentis. Cum v̊o tuo filio aut cuicūqꝫ tuo cordiali dilecto talis iiuria irrogat̄. tunc qdē grauē lesurā i aīo experitis eo q̄ ꝑ viā sensualis seu ardētis amoris sis illi iuisceratus ⁊ ipse tibi. Nec insup

tm̄ inqt apl's: gustate aut videte seu
odorate 7 sic ꝯ ceteris qnq; sensib9. ꝗ ait
sentite. vt oēs quinq; sensus aīe vno
v̄bo ꝯphēdat 7 cordi nr̄o sensū diuīe
passiōis ī p̄mat 7 īrigat. 2° hortat'
apl's ad subiectū cōuenientissimū ad
talē sensū qꝺ ē ītunsecū nr̄m. Iō sub
dit: ī vob. Magni qdē muneris ē sen-
tire ī xp̄o qꝺ ē ī xp̄o. Sed qn̄ ver9 dei
amor sic īebriat mētē q̄ nihil sentit in
se nisi xp̄m 7 q̄ sūt xp̄i. eo q̄ totalit' sit
trāsformata ī eū. h̄ qdē altioris ē doni
sicut p̄ experiētiā h̄ ī se habuisse apl's
attestatur. cū ad Gal. 2° ca°. ait. Viuo
ego iā nō ego. viuit v̄o ī me xp̄s. Pōt
etiā h̄ exēplo manifesto ꝓbari. Nā si
mēte ꝯsideras dulcedinē mellis. non
qdē in te ꝗ ī melle sentis dulcedinem
ei9. Cū v̄o ī v̄itate comederis illud. gu-
stus etiā absente melle remanet dul-
corat9. Sic 7 in ꝓposito nr̄o. Propterea
subdit apl'us. in vob. s. sit iste de xp̄o
sens9 nō tm̄ ī illo. 3° q̊q; hortat' apl's
ad obiectū amorosissimū. Propterea
subdit: qꝺ 7 ī xp̄o Ihesu. Magnū siq-
dem ē sentire xp̄m ī sua humanitate.
Mai9 etiā sētire illū ī sua diuinitate. Sz
maximū 7 īestimabile ē qn̄ tāta fit cō
iūctio dilecti 7 diligētis. q̄ q̄cūq; agūt'
circa dilectū adeo sup̄mētalit' sentit
ip̄e amās. sicut si fieret circa eū. nō cō
tēt9 sētire p̄sonā tm̄ ī v̄itate sub̄e sue.
sed q̄cūq; illi9 sūt vsq; ad mīma ītime
expetit'. Et de h̄ apl's subdit. hoc qꝺ 7
in xp̄o Ihesu: q̄si nō tm̄ xp̄m ꝗ qꝺ 7
in xp̄o Ihesu q̄i spū ebri9 oēs ī Ihesū
xp̄m transformare desiderās addidit
inebriās nomen Ih̄u. Itaq; ad h̄ nālis
rō 7 experimētū sensibile nos hortat'.
Si. n. p̄ vitalē fluxū capitis in mēbra
hūana qꝺ capitis ē mēbra sentire ha-
bēt utpote si q̄cūq; dispositio in capi-
te sit totū corpus apparet sentire lesū-

tū. Multo magis qꝺ ē ī capite nr̄o xp̄o
debemus 7 nos sentire nisi forte sim9
ei9 paralitica mēbra. Vitalis. n. capitis
nr̄i gr̄a 7 influx9 cū nō descēdit ad ta-
lia mēbra. nō qdē sentiūt q̄ sūt in ip̄o
dn̄o xp̄o nr̄o. In h̄ igit' exp̄ire aīa mea
an sis viuū in xp̄o. an paliticū mēbrū
h̄ns videlicz mēbri exterioꝛē apparētiā
nō īterioꝛē vitā 7 gr̄am. sed h̄ tātū ac
tale donū sentiēdi ī se qꝺ 7 in christo
Ih̄u nemo pōt acqrere p̄ semetipsum
nisi p̄ gr̄am diuini9 largiat. nec largiri
dignat' de9 nisi inueniēte aliq̄ digno
successoꝛe. cū ꝛm aplm. 2. Cor. 3°. Nō
sum9 sufficiētes aliqd cogitare a nob
q̄i ex nobis. Ad quē ḡ cōfugiem9 ho-
die ꝓ tāta gr̄a īpetrāda? Cuius p̄cib9
īpetrare poterim9 ea? Quē repire va-
lebim9 intercessoꝛē? Si. n. ad v̄ginē ma
trē q̄ nob solet oēs gr̄as īpetrare veli-
mus hodie h̄re recursū. repiem9 eā sic
filio suo dilecto tā horribilit' cōculca-
to 7 crucifixo totis visceribus oib9 sen-
sib9 7 cūctis cogitatiōib9 cōpati. 7 sic
in eū totaliter trāsformati q̄ ad nihil
aliud sentiēdū mētē suā videt' posse
trāsferre. ut pz ī alio ꝛmōatio de pn̄ īa
in p̄ncipio hui9 sermōis. Ad que igit'
ꝓ auxilio hui9 impetrāde gr̄e recurre
mus? Quē habebim9 adiutoꝛē? Quē
obtinē poterim9 īpetratoꝛē? Ad quē
mētes supplices dirigem9 nisi ad te li-
gnū vite. Ad te cruce s̄cām. Ad te cru-
cem b̄ndictā. Ad te inquā in qua oēs
sensus dn̄i nr̄i Ih̄u xp̄i 7 oēs thesauri
sapiētie dei hūano gn̄i dispēsandi re-
clusi sūt. Tu scala Iacob p̄ quā angeli-
ce gr̄e ad nos descēdūt. Tu clauis dd̄i
Dauid que claudis sensū xp̄i 7 nemo
apit apis. 7 nemo claudit. Tu fons di-
cetis grāz ꝓpt cōiūctiōez corpis Ih̄u
xp̄i. 7 humectatiōz ei9 sanguinis p̄ci-
osi. Tu ḡ q̄ pulchritudinē de mēbris

dñi suscepisti. aperi sensus nr̄os. illumina corda nr̄a pijs sensibꝫ passionis xp̄i. reple viscera nr̄a ut valeam⁹ vere sentire ⁊ sp̄ualit̄ experiri q̄ ꝓ nobꝪ sensit dñs Ihesus xp̄us. Ad te igit̄ ꝓ hac gr̄a impetranda dirigimus p̄ces nr̄as effūdim⁹ corda nr̄a. humiliam⁹ capita nr̄a supplici deuotione dicētes cum lachrymis.

O ramo che de Adā la bocha aprusti.
O trūcho ritrouato in la pessina.
O fosti occulto diu ꝑ medicina.
O helena che atrouar tal croce ardisti
Per te cabiossi ibuoni pensier tristi.
In te purgossi nostra disciplina.
Sub te damor se accese la fassina.
Per cui lo antiquo nr̄o error delisti.
Te adoro reuerisco e si magnifico.
Per uer uexillo de la nr̄a fede.
Poi ponderasti fructo si glorifico.
Di che conforto ogniun fidel che crede
Che sop̄ te sparse el sangue purifico.
Te adoro cū tremor qn̄ el ti uede. amē

Nos hēm⁹ legē ⁊ ẜm legē dꝫ mori. Iterū vbi s̄. Quis frēs carissimi ⁊ deuotissimi xp̄iani v̂ba p̄dicta fuerit ꝑfidoꝝ iudeoꝝ. tn̄ nolētes verā sn̄iam ꝓtulerūt. qa videlꝫ ẜm legē suā Moysi ⁊ ꝓphaꝝ nccīuꝫ erat filiū dei ꝓ redēptiōe nr̄a mori. qa sic p̄ordinatū erat. Impossibile ē. n. falsam eē dei p̄sciam ⁊ ordinatiōꝫ. qa apl̄s. 2. Thimot. 2° ca.° inqt. Si nō credim⁹. ille fidelis ꝑmanet. ⁊ seipsū negare nō p̄ōt. ẜ deus pr̄ p̄ordinauerat passiōꝫ xp̄i ad redēptiōꝫ gn̄is hūani. Vn̄ Aug⁹ ī li° 13.° de trini. dic. Istū modū q̊ nos ꝑ mediatorē dei ⁊ hoīuꝫ Ihesū xp̄m de⁹ libertare dignat̄. asseramus bonū ⁊ diuine cōgruū dignitati. H ille. Ex qbꝫ orit̄ dubiū singulare. Si nccīuꝫ fuit filium dei īcarnatū mori. Ad qd dubiū respōdet p̊ Alex. d̾ ales ī tertia pte sūme

sue ī tractatu de passione xp̄i. qꝫ tripl̄r possum⁹ cōsiderare hāc nccītatē passionis ei⁹. p̊ q̄ꝫtū ad cāꝫ īferiorē siue mālē ul̄ formalē. Et q̄ꝫtuꝫ ad hꝫ sciēdū ẜm ph̄m in 5° metaph. qꝫ nccīuꝫ multipl̄r dr̄. Vno° ẜm cām formalē ẜm qꝫ dr̄ qꝫ calidū de nccītate calefacit. ⁊ patiēs d̾ nccītate patit̄. Alio° ẜm cām mālē ẜm quā dr̄ qꝫ nccē est calidū in sūmo fieri ignē. ⁊ ẜm qꝫ dr̄ qꝫ passibile in sūmo dispositū nccē ē pati. 3° mō ẜm cām efficiētē q̄ vocat̄ nccītas ẜm violētiā uel coactiōꝫ ẜm quā dr̄ qꝫ lapidē fortit̄ īpulsū nccē est moueri. 4° mō ẜm cām finalē ẜm quā dr̄ qꝫ serrā necesse ē eē ex ferro ⁊ calibe q̄ ē ad diuidendū dura ⁊ solida. Nō fuit igitur nccīuꝫ christū mori ẜm nccītatē cause efficiētis. qa nulla cā creata poterat eū cogē ad moriēdū. Nec etiā ẜm nccītatē cāe mālis. qa illa ē nccītas ꝓpagata ex vitio ꝓpagatiōis ī nobis. Nec etiā fuit nccīuꝫ ẜm rōnē cāe formalis. qa illa nō p̄ōt ꝓhiberi nec ē volūtaria sicut fuit ī xp̄o. Iō Iohēs damas. dic. Passiōes ⁊ si ẜm legē nāe fiebāt ī xp̄o nō tn̄ coacte ẜ volūtarie. Fuit igit̄ solū nccīuꝫ xp̄m mori q̄ꝫtū ad cām finalē ut patebit. ī. 2° possum⁹ cōsiderare hāc nccītatē q̄ꝫtū ad cām supiorē. Et q̄ꝫtū ad hꝫ sciēdū ẜm Ansel. in li.° Cur de⁹ hō. qꝫ est nccītas coīter dicta. sicut nccītas īmutabilitat̄. ⁊ ē nccītas ꝓpe dicta. sicut nccītas coactiōis ul̄ ꝓhibitiōis. Prima est in deo. Secunda vo nūq̄ꝫ p̄ōt eē. Si ḡ referat̄ nccītas passionis xp̄i ad coactiōꝫ uel ꝓhibitiōꝫ sic nō nccītate aliq̄ passus ē. Unde dicit Ansel. Volūtas dei nulla nccītate facit ẜ sua ptāte. qa igit̄ volūtas xp̄i fuit voluntas dei nulla nccītate mortu⁹ est sed sua ptāte. Iō nō ob aliud dicimus eū nō potuisse nō mori. nisi quia

īmutabili volūtate voluit mori. Vñ
Ysa. 53°. Oblatus est quia ipse voluit.
3° possum⁹ cōsiderare hanc necītatē
q̄tū ad causam finalē q̄ fuit redēptio
nr̄a. ꝓpt quā ipse fili⁹ dei missus fuit ī
mūdū. Vñ aplš ad Gal. 4°. inqt. Misit
de⁹ filiū suū factū ex mliere factū sub
lege ut eos q sub lege erāt redimeret.
Et q̄tum ad h̄ oīc Alex. ꝙ de necītate
redēptiōis pass⁹ ē xp̄s. distiguēs int
liberatiōē 7 redēptionē. Redimē. n. ē
rem suā iusto p̄cio recupare. 7 nisi eēt
passio nō eēt p iustū p̄ciū recupatū
q̄d erat amissū. tñ si alio mō liberasset
q̄ꝫ p passiōe; eēt liberatio nō redēptio
Jō oīc aplš ad Heb. 2°. Decebat eū p
passione ↄsūmari. vbi glo. Nisi xp̄us
pateret̄. hō nō redimēr̄. 7 nō redēpt⁹
periret. 7 sic frustra essent oīa. Ex q̄
relingt̄ ꝙ necē fuit ipsū pati ad redi-
mēdū hoīem. P̄ꝫ h̄ etiā ad Titū 2° ca°.
Apparuit gr̄a dei. vbi glo. Nō essem⁹
p̄ticipes deitatis eius nisi eēt p̄ticeps
mortalitatis nr̄e. igit̄ ⁊c̄. Q̄ꝫ si dicat
Ber. deuot⁹ inqt. Vna gutta sanguīs
sufficiēs fuit p̄ciū nr̄e redēptōis. ẽ p⁹
n crucisiōeꝫ nō fuit necē ipsū pati nec
ↄnt mori. Ad h̄ r̄ndet̄ ꝙ satisfactoria
pena pōt dupl̄r cōsiderari. aut f̄m ge-
nus. aut f̄m circūstātias. Si f̄m circū-
stātias pōderet̄ pena. cum vita xp̄i sit
vita dei. sic q̄libet gutta sanguīs fuit
sufficiēs. 7 sic ītelligit̄ auctoritas Ber.
In satisfactiōe aūt r̄ndere dꝫ gen⁹ pe-
ne. Et iō f̄m gen⁹ culpe nō fuit suffici-
ens. 2° cōfirmat p̄dicta dn̄s Bona. ī
3°. dis. 20. p totū. di. q. ꝙ redemptio gn̄is
hūani debuit fieri p satisfactionē su-
me pene 7 mortis. quā q̄dē satisfacti-
onē nulla pura creatura potuit facē.
ẽ necīuꝫ fuit xp̄m īcarnatū mori. 3°
cōfirmat h̄ idē Tho. ī tita pte. q. 46
arti. p̄ et 2°. q̄i p oīa alns ōbis ea asse-
rēs q̄ oīc. Alex. atqꝫ addēs ꝙ simplicit̄
7 absolute loquēdo possibile fuit deo
alio mō hoīem liberare q̄ꝫ p passionē
xp̄i. q̄a nō ē īpossibile apud deum oē
v̄bū. Luc. p̄ ca°. Sꝫ facta aliq̄ suppōne
s. p̄scīa 7 p̄ordinatiōe oīna de passiōe
xp̄i nō erat sil' possibile xp̄m nō pati.
7 hoīem alio mō q̄ꝫ p passiōeꝫ ei⁹ libe-
rari. 4° 7 vltīo h̄ idē asserit Ricar. ī
3°. dis. 20. arti. p̄. q. 4. distinguēs ꝙ ista
repatio nāe hūane dupl̄r accipit̄. Aut
enī repatio accipit̄ ꝓ libatiōe simpl̄r.
aut ꝓ libatiōe p satisfactiōeꝫ. Si p̄ mō
sic dico ꝙ de⁹ p aliū modū q̄ꝫ p mortē
xp̄i nām hūanā potuit liberare. Sic
enī nullis p̄cedentibꝫ meritis p merā
liberalitatē humanā nām ita exalta-
uit ꝙ eā sibi vniuit ī vnitate p̄sone:
Ita absqꝫ oī satisfactione nām hūanā
potuisset repare si voluisset. s̄ noluit.
q̄a null⁹ ali⁹ modus ita ↄueniēs fuit.
Si aūt repatio accipiat̄ 2° mō. sic dico
ꝙ p nullū aliū modū nā hūana potu-
isset reparī q̄ꝫ p emēdā factā ab illo q
eēt de⁹ 7 hō. Que oīa ↄfirmare videt̄
Aug⁹. 13°. d̄ tri. ca°. x°. di. Si vō q̄rat̄ vtꝝ
alio mō potuisset repari gen⁹ hūanū
q̄ꝫ p mortē filij. dicim⁹ 7 aliū modū ei
fuisse possibilē cui⁹ p̄tāti cūcta subia-
cēt. s̄ nr̄e miserie sanāde nullū cōue-
nientiorē nec fuisse nec oportuisse. h̄
ille. Ex qbꝫ oībꝫ manifeste apparet ꝙ
sola dilectio xp̄i 7 p̄ris eīni circa nos
coegit eū tot 7 tanta pati. sicut Joh. 3°
ca°. scriptu ē. Sic de⁹ dilexit mūdū ut
filiū suū vnigenitū daret. s. ad acer-
bissimā mortē crucis. Nos igit̄ hēm⁹
legē f̄m quā oportuit xp̄m pati sup-
pliciū crucis. Et h̄ triplici via.
p̄ f̄m legē theologice ratiocinatiōis.
2° f̄m legē ꝓphetice p̄nūciationis.
3° f̄m legem typice figurationis.

Pars pma hui⁹ sermōis. in q̄ ꝓbatur neccīuȝ fuisse xp̄m mori ꝓpt̄ plurimas theologicas rōnes sub septēplici trinario distinctas.

Rimo igit̄ ī isto sermōe dico q̄ ꝓbabit̄ dictis fūdamēt̄ ⁊ theologicis ſm ipsos doc. septemplici respectu ꝓbat̄ neccīuȝ fuisse xp̄m mori. p̄ respectu p̄ris dei. 2° respectu ip̄i⁹ filij 3° respectu sp̄ūs scī 4° respectu diaboli. 5° respectu pctī 6° respectu īferni. 7° respcū padisi.

Particula pma hui⁹ pme ptis pncipalis. in q̄ ꝓbat̄ neccīuȝ fuisse xp̄m mori respectu p̄ris et̄ni. tribꝫ rōnibꝫ.

Rimo igit̄ ī ista pte pncipali dico q̄ neccīuȝ fuit pati xp̄m respcū p̄ris et̄ni. triplici rōe. p̄ rōne honoratiōis. 2° rōne placationis. 3° rōne ordinatiōis. p̄ neccīuȝ fuit rōe honoratiōis. Quelibȝ. n. mortalis culpa tāto g̃uior est quāto ē psona q̄ offendit̄. ut h̄r ex̄ d̄ sen. exco. ī. c. cū illoꝝ. §. nos tn̄. ⁊ ff. d̄ īiur. l. itē apud. § qd̄ ait p̄tor. Cū igit̄ de⁹ sit īfinit⁹. seq̄t̄ q̄ culpa mortalis sit īfinita. Cōsidera igit̄ nūc q̄ quantū fili⁹ dei xp̄s diligebat p̄rem. tātū tenebat̄ diligē ei⁹ gl̃iaȝ ⁊ honorē. ⁊ horrere suā inhonoratiōeȝ offensiōȝ ⁊ ɔfusiōȝ. Quāto āt pl⁹ illi⁹ honorem amabat ⁊ īhonoratiōȝ horrebat. tāto pl⁹ satisfacē tenebat̄ ꝓ iniurijs ⁊ īhonoratiōibꝫ sibi fcīs. Null⁹ āt mod⁹ sufficiētior iustior ⁊ ɔueniētior erat ad satisfaciēdū inhonoratiōibꝫ ⁊ offensiōibꝫ p̄ris. quātū sūma ɔfusio ⁊ suppliciū mortꝫ xp̄i filij ei⁹. q inq̄tū hō dolē. hūiliari. mereri ⁊ satisfacē potat ꝓ hūana gnātiōe offēso p̄ri. Et inq̄tū fili⁹ dei erat meritū tātū poterat multiplicare ⁊ dilatare q̄ īfinite satisfacere poterat ꝓ īfinita p̄ris offensiōe. tanta erat capacitas illi⁹ aīe ex psōali vniōe quā hēbat cū deo. Quā rōnē ɔfirmat Ansel. 2° li°. Cur de⁹ hō. ca°. xi°. di. Nihil asperi⁹ ⁊ difficilius pōt hō pati ad honorem dei spōte ⁊ non ex debito q̄ȝ mortē. ⁊ nullaten⁹ magꝭ pōt seipsū dare hō deo q̄ȝ cum se morti tradit ad honorē ipsi⁹. 2° fuit neccīuȝ xp̄m mori rōne placatiōis. qa ſm Bona. vbi s̄. null⁹ ali⁹ mod⁹ fuit acceptabilior ad placādū deū. Vn̄ apl̄s ad Eph. 5°. inq̄t. Tradidit semetipsū ī oblatiōȝ ⁊ hostiā deo ī odorē suauitat̄. Quia. n. xp̄s fuit rex pacific⁹ ⁊ pac̄ mediator inter offensū p̄rem ⁊ hūanā nām offēdētē. tātū fuit ei necē laborare ꝓ pace inter eos necc̄o reformāda quātū int̄ illos dilexit pacē. ⁊ īimicitiā ac sepatōȝ odiuit. ⁊ quātū difficile erat has duas extremitates insil̄ ɔuenire. ut essent sil̄ ī vnū diues ⁊ paup. diues p̄r ī iusticia. ⁊ paup gen⁹ humanū ex culpa. Vn̄ ad Eph. 2° ca°. apl̄s ad q̄sdā ī psona toti⁹ hūani gnīs ait. Vos q aliq̄n erati lōge s. p culpe īimicitiā. fcī estꝭ ꝓpe. s. p pacē verā ⁊ vnituā in sanguie xp̄i. Ipse ē pax nr̄a q fecit vtraq̄ȝ vnū. Et subdit̄ p crucē interficiēs īimicitiā ī semetipo 3° neccīuȝ fuit xp̄m mori respectu patris rōne ordīatiōis. qa. s. p̄ordinauerat ut gen⁹ hūanū redimēt ſm iusticiā. miam. ⁊ sapiētiā. q̄ oīa mōstrata sūt ī filij dei passiōe ⁊ morte. Iusticia n. mōstrata ē. qa pctm̄ īpune nō dimisit. Nā ſm Aug. ī li° de nā boni. Peccātes ī supplicijs ordināt̄. ſ xp̄s p passiōeȝ suā satisfecit ꝓ pctō hūani gnīs. ⁊ ita hō p iusticiā xp̄i lībatus est. Vn̄ Ysa. 45° ca°. scribit̄. Nūq̄d nō ego dn̄s ⁊ nō ē vltra de⁹ absq̄ȝ me? De⁹ iust⁹ ⁊ saluās nō ē p̄ter me. Misericordia āt monstrata ē ī h̄. qa cū hō p se satisfacē nō posset. de⁹ ei satisfactorē dedit filiū suū. ⁊ h̄ fuit abūdātioꝛ mīe q̄ si pctā

absq; satisfactiõe misisset. Confirmat ista Ansel. i li°. Cur de⁹ hõ. di. Illã emẽdã non potuit facẽ nisi de⁹ 7 hõ. qa hõ nõ poterat reddẽ s̃ debebat. de⁹ poterat s̃ nõ debebat. Oportuit ğ q; solueret ille q eẽt de⁹ 7 hõ. hõ q deberet. de⁹ q posset. Sapiã vtiq; mõstrata ẽ. qa ex mult̃ mal' inũerabilia bona sapiã diuina sciuit eligẽ. Et iõ illd qd p̃ordiatũ erat a p̃re. nccĩuz erat ĩpleri. Propt̃ q̃ oĩa Luc. 22° ca°. ipse dñs ait. Fili⁹ qdẽ hoĩs vadit sicut diffinitũ est de eo. Et Math. 16°. aduersanti Petro passioni sue inqt. Nõ sapis q̃ dei sũt: q̃si di. sic a patre meo ordinatũ ẽ. Et sic p; p̃ma pticula hui⁹ p̃me ptis p̃ncipalis.

Secũda pticula hui⁹ p̃me ptis. in qua pbat̃ nccĩuz fuisse xp̃m mori respectu sui ipsius. triplici rõne.

Ecũdo ĩ ista pte dico q; necessariũ fuit xp̃m mori respectu sui ipsi⁹. triplici rõne. p̃ rõne glĩficatiõis. 2° rõne manifestatiõis. 3° rõne ɔfirmatiõis. P̃ igit̃ dico q; fuit nccĩuz rõne clarificatiõis. s. noĩs ipsi⁹ Clarificatio ãt noĩs ipsi⁹ ĩ h̃ ɔsistit q; coĩt̃ hoĩes nouerũt illũ q ĩ hũana nã apparuit eẽ filiũ dei 7 xp̃m 7 Jhesum. Q̃olibʒ ãt istoꝝ noĩuʒ ẽ nomẽ sup oẽ nomẽ. Nã fili⁹ dei noĩat psonã in vna nã. Xp̃s ãt 7 Jhus noĩat psonã ĩ duabus natur̃. Xp̃s. n. noĩat psonã in nã hũana relata ad diuã. qa dr̃ vnctus. Jhus ãt noĩat psonã ĩ nã diuina relata ad hũanã. qa Jhus iterp̄tat̃ saluator. Hui⁹ sn̄ie ẽ Alex. 7 Bona. q etiã addit q; saluator tripl̃r dr̃. P̃ a potẽtia saluãdi. 7 s̃m h̃ rõuenit ei nomẽ Jhu ab eterno. 7 ab eterno dr̃ ĩpositũ. 2° vo dr̃ ab habitu saluãdi. 7 sic ex tpe ab ãgelo ĩpositũ ẽ Luc. 2°. 7 h̃ ɔuenit p̃ncipio ɔceptiõis. Dr̃ aũt 3° Jhs ab actu saluãdi. 7 s̃m h̃ impositũ est a Joseph Math. p̃ ca°. qñ dictũ ẽ. Vocabis nomẽ ei⁹ Jhesũ. Ipse. n. saluũ faciet pp̃lm suũ a pctĩs eoꝝ. qd dictũ ẽ rõne passionis future. qd falsũ fuisset si mortẽ nõ accepisset. Et iõ ppt̃ passionẽ meruit noĩs clarificationẽ. Vñ aplus ad Phil̃. 2° ca°. ait. Xp̃us factus ẽ p nob̃ obe. vsq; ad mor. mor. ãt cru. ppt̃ qd 7 deus exaltauit illũ 7 donauit illi nomẽ qd ẽ sup oẽ nomẽ. 2° nccĩuz fuit mori ipsũ respectu sui ipsi⁹ rõne manifestationis. s. sapie sue. Nã p v̄tutẽ passiõis mãifestãt̃ oẽs thesauri sapie. Vñ apl̃s. i. Cor. p̃ ca°. ait. Nos p̄dicamus vob̃ xp̃m crucifixũ. iudeis qdẽ scãdalũ. gẽtibꝫ aũt stulticiã. Ipsis aũt vocat̃ iudeis atq; grecis xp̃m dei v̄tutẽ 7 dei sapiãm. Et iteꝝ ĩ eodẽ ca°. ait. Verbũ. n. cruc̃ pereũtibꝫ qdẽ stulticia ẽ. His ãt q salui fiũt. i. nob̃ dei v̄t⁹ ẽ. qa. s. p v̄tutẽ ei⁹ oẽs thesauri sapie dei hũilibꝫ 7 deuotis illi⁹ mãifestant̃. Propterea Ys. 22° ca°. ad apiendã fidelibꝫ sapiãm crucis eã dñs pmisit di. Dabo clauẽ Dauid sup humeꝝ eius. Hic siqdẽ clara alta mysteria reuelãt̃ p eũ q hʒ clauẽ Dauid qui apit. s. illa mysteĩa p hãc crucẽ. 7 nemo claudit. claudit 7 nemo apit. Apoc. 3°. Hec qdẽ est sapiã. qm̃. 3°. ad Eph. apl̃s p crucẽ ɔp̄hendẽ nos optabat cũ dicebat. Vt possitis cõprehẽdẽ cũ oĩbꝫ scĩs q̃ sit latitudo. lõgitudo. sublimitas 7 pfũdũ hoc est ut ɔp̄hendam⁹ q; ille q passus est erat filius dei. q hʒ latã dilectionẽ extendentem se vsq; ad psecutores 7 inimicos. Habet longitudinem. i. longam durationẽ. qa est alpha 7 o. p̃ncipiũ 7 finis oĩs rei. Habet altam dñationẽ. qa in noĩe eius flectit̃ oẽ genu. celestiũ angeloꝝ. terrestrium hoĩuʒ 7 infernorum demonioꝝ. Et habet

ꝓfundam cognitionē. qꝛ ſm apłm ad Col. 2°. In eo ſūt oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſcientie dei abſcōditi. 3° neccīuꝫ fuit mori xp̄m reſpectu ꝯfirmatiōis. s. doctrine ſue. Dixerat. n. Qui non accipit crucē ⁊ ſeqt̄ me. nō ē me dign⁹ Math. x° ca°. Et iō dicerēt multi. nō credim⁹ qm̄ ea q̄ p̄cepit nob̄ ipſe accip̄e renuit ꝑ. multi dicerēt. Multa alia ſunt de eo ſcripta q̄ nō videm⁹ impleta. Scriptū ē. n. Yſa. 9° ca°. de ipſo. Vocabitur admirabilis. cōſiliari⁹. deus fortis. pr̄ futuri ſeculi. ⁊ p̄nceps pacis. Que oīa īpleta ſūt ī ipſi⁹ paſſiōe. p° fuit mirabilis ī volūtatū nr̄aꝝ mutatiōe ſeu in nr̄e ſalutis inchoatione. Vn̄ Geñ. 32° ca°. ad Iacob angel⁹ ait. Cur q̄ris nomē meū qd̄ ē mirabile? 2° fuit cōſiliari⁹ in pn̄ie electiōe. ⁊ vite ordinatione. Propterea dr̄ Eccl. 6°. Cōſiliari⁹ ſit tibi vn⁹ de mille. Alioqn adducet ꝯſiliarios malos ī ſtultū finē. Iob. 12° ca°. 3° fuit de⁹ ī pctōꝝ remiſſiōe ſine qua nō ē ſalus. Quis. n. pōt remittere pctā niſi ſolus de⁹? Luc. 5° ca°. 4° fuit fortis ī tēptationū expugnatione. Nā ſi hoſtes p̄ualuerīt nō ē ſal⁹. Hic ē fortis q alligato forti tanq̄ꝫ fortior arma tollit ⁊ vaſa diripit. Luc. xi°. 5° fuit pr̄ futuri ſeculi in īmortalitatꝭ collatiōe q̄ generamur ad vitā īmortalē. ſicut ꝑ pentes carnales gn̄ati ſum⁹ ad vitā corruptibilē. Et h̄ ē de quo Math. 6°. dn̄s ait. Pater tu⁹ q videt ī abſcōdito reddet tibi. s. mercedē etnā. 6° fuit p̄nceps pacꝭ. ī nr̄a cū pr̄e recōciliatiōe. qꝛ deus erat ī xp̄o mūdū ſibi recōcilians. 2. Cor. 5°. Has ⁊ p̄dictas rōnes cōfirmat Aug⁹ ī li°. Cur de⁹ hō. ca°. 9°. di. Gr̄as igit̄ oīpotēti deo agim⁹. quia ſicut cecidim⁹ grauit̄. releuati ſum⁹ mirabilit̄ ⁊ m̄iam oē debitū trāſcendētē ꝓ mediatoris morte redēpti ſum⁹. Nēpe qd

miſericordi⁹ ītelligi valet q̄ꝫ cū pctōri dānato etnis tormentis. ⁊ vnde ſe redimat nō hn̄ti. accipe vnigenitū meū ⁊ da ꝓ te. de⁹ pr̄ dicit. ⁊ ipſe fili⁹. Tolle me ⁊ redime te. q̄ſi. n. hoc dicūt q n̄ hoīes ad xp̄ianā fidē vocāt ⁊ trahūt. qd vtiq̄ꝫ iuſtius q̄ꝫ ut ille cui dat̄ p̄ciū maius oī debito oē pctm̄ dimittat illi q h̄ debito donat effectū. h̄ ille. Et ſic p3 ſecūda pticula hui⁹ p̄me ptis.
Pticula t̄tia hui⁹ p̄me ptis. in q̄ ꝓbat neccīuꝫ fuiſſe xp̄m mori reſpectu ſpūs ſci. triplici rōne.

Ettio ī iſta pticula hui⁹ p̄me ptis dico q̄ neccīuꝫ fuit xp̄m mori reſpectu ſpūs ſci. triplici rōne. p° rōne oſtēſiōis. 2° rōne diffuſionis. 3° rōne attractionis. p° neccīuꝫ fuit rōne oſtēſionis caritatꝭ. ꝓpt̄ quā inqt Ber. in ſmōe de paſſione. Propt̄ nimiā caritatē ſuā q̄ dilexit nos de⁹: nec pater filio nec fili⁹ ſibi ipſi pepcit. Maior caritas ē cū qs ponit aīam pro amicis ſuis. Illa v° maxīa fuit q̄ etiā ꝓ īimicis aīam ponē nō deſpexit. Nā ut Ioh. 3°. ca°. ſcriptū ē. Sic deus dilexit mundū ut filiū ſuū vnigenitū daret. Vn̄ idē Ber. rep̄hēdit ingr̄tos tanti bn̄ficij. di. O duri ⁊ obdurati filij Adā q°s nō emollit tanta benignitas. tāta flāma. tam īgens ardor amorꝭ q ꝓ vilib⁹ ſarcinulis tā p̄cioſas merces expēdit. Deberem⁹. n. facē ſicut docet Aug⁹ ſuper ps. 34°. di. Dn̄s volūtate paſſus ē. nos neccitate. ille miſeratiōe nos cōditiōe. Proinde illi⁹ volūtaria paſſio. nr̄a ē neccīa cōſolatio. ut qn̄ talia forte ꝑpetimur. intueamur caput nr̄m. ⁊ exēplo cōmōiti dicam⁹ nob̄ ſic ſi ille. qd nos. ⁊ queādmodū ille. ita ⁊ nos. h̄ ille. 2° fuit neccīuꝫ ipſū mori ratiōe diffuſiōis ipſius caritatꝭ. In cuius myſteriū. Apoc. 8° ca°. ſcriptū ē

q accepit ãgel'us thuribulum aureũ 7 ĩpleuit illud de igne altaris 7 dimisit ĩ trã. Quid p ãgelũ nisi ãgel⁹ magni cõsilii xp̄us. Et qd etiã p thuribulũ aureũ nisi xp̄i cor cõuenienti⁹ desigr. Altare qq; q̃tuor cornibꝫ ĩ se distĩctũ dñicã cruce q̃tuor cornua ĩ se habẽtẽ manifeste demonstrat. In q̃ qdem sp ĩardet ignis cũ sit fornax ardẽtis amoris dei. Que oĩa figurata sũt Leuit. 6° ca°. vbi scriptũ ẽ. Ignis sp ardebit ĩ altari meo. De h igr altari ãgel⁹ ignẽ accipit 7 thuribulũ ĩplet atq; ĩ trã mittit cũ xp̄s p plenũ meritũ sue crucis corda fideliũ incẽdio dñi amoris inflãmat. Hic Luc. 12° ca°. dicit. Ignẽ veni mittẽ in trã. 7 qd volo nisi ut ardeat? Que oĩa cõfirmat Aug⁹ ĩ s̃moẽ 8°. de passione dñi di. Celebrãdũ nob ẽ scẽ crucis mysteriũ. cui ppt nos affix⁹ ẽ. h ẽ ppt quã de⁹ mortalitatẽ carnis indut⁹ ẽ. Deus. n. 7 de nr̃o vnde moreret̃ assũpsit. 7 d suo nobis vnde viuerem⁹ indulsit. Hec sola hora in q̃ pctm̃ hũani gnis expiaret̃ ĩuẽta ẽ. Tãta. n. nob dei clemẽtia mõstrata ẽ. ut necciam nobis veniã p suũ sanguinẽ cõdonaret. h ille. 3° neccĩuz fuit ipsũ mori rõne attractiõis ipsi⁹met caritatis. Ait. n. Bona. ĩ 3°. dis. 20. q. 5. in corpe qõnis. q non decuit alir gen⁹ hũanũ saluare nisi libere volũtatis arbitrio. 7 nullo alio mõ saluo volũtatis arbitrio de⁹ magis potuit hoĩem attrahẽ ad amorem suũ q̃z sustinẽdo p eo crucis patibulum. p eo q d or Joh. 12°. Ego si exaltat⁹ fuero a trã oĩa traham ad me ipsũ. Et Ugo de arra spõse. sic ingt. Ut oñdẽt tibi dñs Jhus quãtũ te diligẽt nõ nisi moriendo a morte liberauit. ut nõ tm̃ pietatis ĩpenderet bñficiũ. verũ etiã caritatis mõstraret effectũ. Et 1. Joh. 3° ca°. scriptũ ẽ. In h cognouim⁹ caritatẽ dei. qm̃ ille p nob aĩam suã posuit. Un̄ 7 ipse mod⁹ expansiõis xp̄i ĩ cruce nõ solũ oñdit christũ 3tinue p̃patũ ad oĩa attrahẽda ad se v̄tute mirifica. verũ etiã ad oĩa trãsformãda dilectiõe reciproca Qd elegãt exp̄mit cãcellari⁹ Philippus ut recitat Bona. in psona christi sic ad hoĩem ingratũ. di. O hõ vide q̃ p te patior. nõ ẽ dolor sicut q̊ crucior. Ad te clamo qui p te morior. vide penas qbꝫ afficior. vide clauos qbꝫ 3fodior. cũ sit tãtus dolor exterior. intus tñ plãct⁹ ẽ g̃uior cũ te tam ingrtũ experior. Hoc etiã asserit Aug⁹ li° 5 qnq; gnã hostiũ in psona xp̄i. di. Ego cũ essem lõge. veni p pe. ut reducerẽ te. cũ inr siluas errares q̃siui te. inr lapides 7 ligna ĩueni te. ne luporum ferarũq; auido ore laniareris collegi te. humeris meis portaui te. p̄ri meo reddidi te. laboraui. sudaui. caput meum spinis opposui. man⁹ meas clauis obieci. lancea latus meũ apertuit. tot nõ dicã ĩiuriis s asperitatibꝫ lacerat⁹ sũ. sanguinem meum fudi. aĩam posui ut mihi 3iũgerẽ te. 7 tu recedis a me. h ille. Et sic pꝫ tria pticula hui⁹ prime ptis.

Particula q̃rta hui⁹ p̊me ptis. in qua pbat̃ neccĩuz fuisse xp̄m mori respectu diaboli. triplici rõne.

Uarto ĩ ista pte dico q necessariũ fuit xp̄m pati respectu diaboli. 7 hoc triplici rõne. p̊ rõne deceptiõis. 2° rõne cõfusiõis. 3° rõne ablatiõis. p̊ fuit neccĩuz rõne deceptiõis malitie ipsi⁹ diaboli. Un̄ ait Ansel. in lib°. Cur deus homo. Uenit redemptor 7 victus est deceptor. tetendit illi muscipulam crucẽ 7 dedit ei escam sanguinem suum. Fuit enim crux christi q̃i baculus piscantis. deitas q̃i hamus. s caro extitit quasi esca.

Vñ Greg⁹ ĩ omel. q̃dã inqͭ. In virga crucis trãsglutiẽs diabolus carnẽ humanitatis trãsfix⁹ ẽ hamo diuinitatꝭ. h̾ ille. 2° fuit nccĩuꝫ xp̃m mori rõne cõfusiõis .s. supbie ipsius diaboli. Unde Ecclĩastes. 9° ca°. mystice scriptũ est. Ciuitas .s. ecclĩa. pua p humilitatẽ. ⁊ pauci ĩ ea viri .s. boni ĩ ɔpatiõe malorũ. venit ɔ̃ eã rex magn⁹ .s. diabol⁹. q sicut Job pl̃t. scriptũ ẽ. rex ẽ sup oẽs filios supbie. ⁊ vallauit eã extruxitq; munitiões p gyrũ. ⁊ pfecta ẽ obsidio p multiplicatiõꝫ trãsgressionũ mãdatoꝝ dei. iuẽt⁹ ẽ ĩ ea vir paup ⁊ sapiẽs .s xp̃s. ⁊ liberauit eã p sapientiã suã .i. p crucẽ ⁊ passiõeꝫ q̃ fuit sapiẽtia xp̃i. ut pꝫ s̃. i. Cor. p° ca°. Vñ Job. 26°. dr̃. Prudentia ei⁹ pcussit supbũ. seqͬ. Et nullus recordat⁹ ẽ hoĩs illi⁹ paupis. Vñ Treñ. 3°. ad hanc mẽoriã ipse dñs nos hortaͬ. di. Recordare pauptatꝭ ⁊ trãsgressionis mee. absinthiĳ ⁊ fellis. 3° nccĩuꝫ fuit xp̃m pati rõne ablatiõis .s potẽtie diaboli. q̃ qdẽ p passionẽ xp̃i diminuta ẽ. Et h̾ tripliciͬ. p°. ppͭ alligationẽ. Vñ Apoc. 20. Johẽs ait. Vidi ãgelũ descẽdẽtẽ de celo .s. xp̃m habẽtẽ clauẽ abyssi .i. inferni. ⁊ cathenã magnã ĩ manu sua ⁊ app̄hẽdit draconẽ serpẽtẽ antiquũ q ẽ diabol⁹ ⁊ sathanas. ⁊ ligauit eũ p ãnos mille vsq; ad tẽp⁹ antixp̃i ŝm glo. ⁊ misit eũ ĩ abyssũ ⁊ clausit .i. nocẽdi ptãtẽ limitauit ut nõ seducat ãpli⁹ gẽtes .i. electos in diuersis gentib⁹ donec cõsumeͬ mille anni .i. pdictũ tẽp⁹ a passione vsq; ad antixp̃i tp̃a. Ad q̃rũ dictoꝝ declarationẽ sciẽdũ ŝm Tho. ĩ tr̃ia pte. q. 48. arti. 2°. et Alex. ĩ tr̃ia pte ĩ tractatu de effectib⁹ passionis. et Bona. in 3°. dis. 19. q. 3. q̄ diabolus añ passionẽ xp̃i habuit ptãtẽ trahẽdi ad limbũ etiã iustos ⁊ scõs. ⁊ ista fuit ei diõ ãputata p passionẽ. qa nullũ iustũ põt ad limbũ ãpli⁹ trahẽ. Deletũ ẽ .n. cyrographũ pctĩ Ade. Itẽ habuit ptãtẽ ĩpellẽtẽ ad pctm̃. ita ut cũ magna difficultate possit qs ei resistẽ. Et iõ ĩ multis ⁊ fere in oĩb⁹ regnabat. Oẽs .n. uel supabat p fraudulẽtiã uel violẽtiã. ⁊ h̾ potentia debilitata est p passionẽ p quã lumen veritatꝭ apiͬ ɔ̃ diabolicã fraudulẽtiã. ⁊ adiutoriũ dĩuĩ tribuiͬ ɔ̃ diabolicã violẽtiã. ita ut nisi interueniat nr̃a negligẽtia. ɔ̃ nos victoriã hr̃e nõ possit. iux̃ illud Pauli .i. Cor. x°. Fidelis est deus q nõ pmittit vos tẽptari sup id qd potestis ⁊c̃. 2° ablata ẽ diabolo ptãs ppͭ absolutiõꝫ. Cũ .n. diabol⁹ nõ hr̃et ptãtẽ ĩ hũano gnẽ nisi rõne pctĩ iã alligata ẽ ptãs ei⁹ qa ĩ illis q baptiçanͬ absolut⁹ ẽ reat⁹ actualis ⁊ originalis culpe. Vñ ap̃ls ad Heb. 9° ca°. dicit. Oportebat xp̃m pati nũc ĩ cõsummatiõe seculoꝝ ad destitutiõꝫ pctĩ. 3° ablata ẽ ei ptãs ppͭ defensiõꝫ. q̄m ŝm pdictos doctores p⁹ passionẽ xp̃i habem⁹ arma multiplicata qb⁹ terrenͬ demones ĩfernales. Habem⁹ .n. ĩuocationẽ noĩs Jhesu. qa teste ppha: Scm̃ ⁊ tribile nomẽ ei⁹. Habem⁹ signũ scẽ crucis qd defendit a demonib⁹. Habemus vtiq; ecclĩastica sacr̃a pcioso sanguine roborata. Vñ Bona. ⁊ Alex. vbi s̃. dicũt q̄ diabol⁹ p⁹ passiõꝫ nõ hꝫ ptãtẽ vexandi corpa q̃rũcũq;. s̾ tm̃ corpa excoĩcatorũ ⁊ ab ecclĩa pcisorũ. ŝm q̄ dr̃ .i. Cor. 5°. de fornicatore quẽ excoĩcauit ap̃ls di. Judicaui illũ q ẽ h⁹mõi tradẽ sathane ĩ ĩteritũ carnis ⁊c̃. Eorũ v̂o qui nõ sũt pcisi ab ecclĩa fideliũ potestatem non habꝫ nisi quatenus a deo pmittitur uel ad correctiõꝫ hoĩuꝫ uel ad exercitiũ ⁊ coronã scõrũ. ut pꝫ de btõ Antonio q fuit a diabolo flagellat⁹. Cui r̃ndit dñs. Antoni p̃ns erã. s̾

victoriā ī expectabā. Añ vō passiōꝫ habebat ptātē vexādi oēs corpalit̃ ꝑter illos q solo ꝑuilegio spāli tuebātur a oñ o. sicut fuit btūs Iob. nō tñ sp vtebat̃ diabol⁹ ptāte puniēdi. ut maiorē hrēt ptātem seducēdi p culpā. sicut ⁊ nūc ī excoīcat̃ ⁊ īfidelib⁹ pꝫ. Et sic pꝫ pticula qrta hui⁹ ꝑme ptis.

Particula qnta. in qua ꝓbat̃ q necīuꝫ fuit xp̄m mori respectu peccati triplici rōne.

Quinto ī ista pte dico q necīuꝫ fuit xp̄m mori respectu pctī triplici rōne. ꝑ ratiōe liberatiōis. 2° rōne deletiōis. 3° rōne recōciliatiōis. ꝑ dico q fuit necīuꝫ rōne liberatiōis ipsi⁹ pctī q̄ facta fuit p passionē xp̄i. Qd̄ declarat̃ ſm Alex. vbi s̄. et btm̄ Tho. ī ttia pte. q. 49. arti. ꝑ sic. Passio xp̄i se hꝫ ad remissionē pctī pluribꝫ modis. Dupliciť ē. n. passio xp̄i in rei nā. ⁊ ī aīa. ꝑ. n. ſm q ē ī rei nā opat̃ ad deletionē pctī dupliciť. ꝑ per modū meriti. 2° p modū satisfactionis. In pctō etiā sūt duo. s. macula. ⁊ reat⁹. Macula ē deformitas uel dissitudo ad deū. Reat⁹ aūt ē obligatio ad penā. Est ḡ passio xp̄i meritoria deletionis macule ipsius culpe. qa meruit nob̄ grām ⁊ oē illud q̄ delet̃ pctā. Vñ ad Ro. 8° ca°. ait apls. Si ꝓprio filio nō pepcit. quō non cū illo oīa nob̄ donauit? Est etiā passio xp̄i cā satisfactoīa ipsi⁹ reat⁹ pene. ſm q Ysa. 53° ca°. scriptū ē. Vere lāguores nr̄os ipse portauit. Que oīa ꝯfirmat Iohēs Apocā. ꝑ ca°. di. Lauit nos a pctīs ī sanguīe suo Et ad Heb. 9°. apls dic̄. Sāguis xp̄i q p spm̄ scm̄ semetipsū obtulit. emūdabit ꝯsciām nr̄am ab opibus mortuis.

Scdm̄ q passio xp̄i ꝯsiderat̃ ī esse qd̄ hꝫ ī aīa valet etiā ad remissiōꝫ pctī tribus modis. ꝑ p dilectiōꝫ excitātē ad caritatē. ſm illd̄ apl̄i ad Ro. 5°. Cōmēdat de⁹ caritatē suā ī nob̄. qm̄ cū essemus pctōres. xp̄s ꝓ nob̄ mortu⁹ ē. Et ex h̄ accēdimur ad amādū ipsū amore caritat̃. 2° p fidē efficiētē. qa passio xp̄i p fidē formatā q̄ est cū amore dei valet ad deletionē macule pctī. uel ut causa effectiua cōiūcta p fidē ꝓpriā ī adult̃. ul̃ cū sacro baptismi p fidē aliená ī puulis. Vñ apls ad Ro. 3°. inqt. Iusticia dei p fidē ē Ihu. quē ꝓposuit ꝓpiciatorē p fidē in sanguine. i. p fidē passiōis. Ex q̊ relinqt̃ q ex fide passionis ē emūdatio pctōꝝ. 3° ſm istū modū ē passio deletio reat⁹ pene p cōpassionē ⁊ imitationē. ſ cōpassio interior ut cā meritoria remissiōis pene. Imitatio vō exterior ut causa satisfactoria pene debite. De compassiōe hr̄. 2. ad Thimot̃. 2°. Si cōpatimur. ⁊ cōregnabim⁹. De imitatione vō hr̄ i. Pet. 2°. Xp̄s ꝓ nob̄ passus ē uob̄ relinquens exēplū. 2° fuit necīuꝫ xp̄m mori ratiōe deletiōis. s. cyrogr̄phi decreti ipsi⁹ pctī. qd̄ alit̃ deleri nō poterat nisi per passiōēꝫ xp̄i. Hic Paul⁹ ad Col̃. 2° ca°. di. Cōuiuificauit nos. s. de⁹ pr̄. cū illo s. Ihu xp̄o donās nobis oīa delicta ⁊ delēs qd̄ aduers⁹ nos erat cyrogr̄phū decreti qd̄ ꝯtrū nob̄ erat. Cyrogr̄phū n. ſm Bona. vbi s̄. q. 2. dr̄ eē mēoriale q̊ aīa tenet̃ obligata alicui pene. sicut aliquis qñ obligat se alteri facit ei cyrogr̄phū. Et h̄ īnuit Aug⁹ ⁊ mgr̄ in 3°. dis. 19. di. Culpaꝝ cyrogr̄pha deleta sūt qbꝫ debitores diabolo tenebāt̃. Et dr̄ illud cyrogr̄phū culpe ⁊ decreti. qa talis obligatio cōsurgit ex nr̄a culpa tanq̄ ex merito. ⁊ diuina sñia tanq̄ ex decreto illo Geñ. 2° ca°. Morte morietis. Et iō si xp̄us deleuit cyrogr̄phū ⁊ decretū: abstulit culpam simul ⁊ penā lꝫ nīme totā. ⁊ h̄ non nisi in cruce.

Ibi.n. ut ait ppha confregit portas .i. pctī arcū· scutū· gladiū 7 bellū .s. delectationē· cōsensū· opationē 7 ɔsuetudinē pctī. Nam vt hr̄ Iere.17°. Pctm̄ iuda scriptū erat stilo ferreo 7 vngue adamātino. ſ passio xp̄i nos liberauit ab ira vētura. g̊ ⁊c. P̄. Ante aduētū scī prēs iuste detinebāt in illo. hoc aūt nō erat nisi ꝓpt pctm̄ Ade qd̄ pcesserat. g̊ pctm̄ illud adhuc remanebat in memoria tanq̄ꝫ ī scripta. ſ post passiōꝫ xp̄i nō detinebāt. g̊ videt q̄ scriptura illa p quam obligati fuerūt deleta sit. Restat igit q̄ xp̄us ī passiōe sua deleuit culpatū nr̄aꝝ cyrographa. 3° necessariū fuit xp̄m mori rōne recōciliationis. qa ſm apl̄m ad Ro.5°. Mortui eramus pctō ſ recōciliati sum⁹ deo p mortē filii ei⁹. Sup qb⁹ vbis dic Tho. vbi s̄. arti.4°. q̄ passio xp̄i ē cā recōciliatiōis nr̄e ad deū· dupliciter. Vno° inq̄ꝫtū remouet pctm̄ p qd̄ cōstituūt hoīes filii dei· ſm illud Sap̄.14°. Odibilis ē deo impi⁹ 7 īpietas ei⁹. Alio° inq̄ꝫtū ē deo sacrificiū acceptissimū p qd̄ ip̄e placatur. qa .1. Regū.26°. dr̄. Si dn̄s icitat te aduersū me· odoret sacrificiū. Nā tātū bonū fuit q̄ xp̄s volūtarie passus ē q̄ ꝓpt h̄ de⁹ placat⁹ ē super oī offensa gn̄is hūani q̄ꝫtū ad eos q xp̄o passo p caritatē cōiūgūt. Et sic pat; qnta pticula hui⁹ p̄me ptis.

Particula sexta hui⁹ p̄me ptis. in qua ꝓbat nccīuꝫ fuisse xp̄m mori respectu inferni· triplici rōne.

Sexto ī hac pte dico q̄ nccīuꝫ fuit xp̄m mori respectu īferni· triplici rōne. p̊ rōne satisfactiōis. 2° rōne spoliationis. 3° rōne custoditiōis. P̊ dico q̄ fuit nccīuꝫ rōne satisfactiōis .s. pene ipsi⁹ pene ɔ̄cte ex pctō. Pro q̄ ut dicunt oēs theologi nulla pura creatā satisfacē potuit. Cuius rō ī apto ē. Nā Deut°. 25°. Scd̄m mēsurā pctī erit 7 plagaꝝ modus. Et ſm Ansel. ī li°. cur de⁹ hō. Scd̄m mēsurā delicti oꝫ eē satisfactionē. ſ pctm̄ cuiuslibet hoīs hꝫ ratiōeꝫ infinite īiurie inq̄ꝫtū ē ɔ̄ bonū īfinitū. 7 hoīem p̊uat bono īfinito 7 obligat ad malū infinitū. ſ p īiuria infinita null⁹ purus hō pōt reddē debitū cum sit bonitatis infinite. igit ⁊c. Sed xp̄s p passionē suā liberauit nos a reatu pene inferni dupliciter. Vno° directe inq̄ꝫtū .s. passio xp̄i fuit sufficiēs 7 suphabūdās satisfactio ꝓ pctīs toti⁹ hūani gn̄is. Exhibita .n. satisfactione sufficiēti· tollit reatus pene. Alio° īdirecte inq̄ꝫtū .s. passio xp̄i ē cā remissiōis pctī. ſ ī pctō fūdat reat⁹ pene. igit ⁊c. Que oīa ī psona gn̄is hūani postulabat ꝓpha. dī. Redime me 7 miserere mei qa vnicus sū 7 paup. nō hn̄s p̄ciū satisfactiōis a meipso. 2° fuit nccīuꝫ xp̄m mori respectu inferni rōne spoliationis. ut .s. ipsū spoliaret 7 scōs prēs de limbo liberaret. Licꝫ .n. ſm Alex. vbi s̄. in illis scīs p circūcisiōꝫ deleret culpa originalis. 7 p caritatem culpa actualis q̄ꝫtū ad maculā 7 q̄ꝫtū ad dīnā offensam 7 q̄ꝫtū ad reatū gehēne. nō tn̄ q̄ꝫtum ad reatū carētie visiōis dīne· rōne cuius hēbat diabolus ptātē detinēdi eos in limbo. de q̊ misericordit a xp̄o merito passiōis sue liberati sūt. sicut Zacharias 9° ca°. ad ipsū dn̄m ait. Tu q̊qꝫ in sanguine testī eduxisti victos d̄ lacu. Erat .n. scriptū Osee.13°. Ero mors tua o mors. mors⁹ tu⁹ ero īferne. Qd̄ qdē īpleuit dn̄s qn̄ p mortē suā ātiqs patres d̄ ptāte diaboli libauit. 7 tūc qdē infernū momordit. qa ptē abstulit ptēqꝫ reliqt. Sꝫ mortem q̄ꝫtū ad electos oīo destruxit. Vn̄ Aug⁹ in li°. cur qn̄ 7 quō de⁹ hō. ca°. 14°. inqt. Dn̄s p nobis

ĩdebitā mortē reddidit ut nobꝭ debi-
ta nō noceret. Neq̃ꝫ.n.cuiꝰ q̃ꝫ iure ptā-
tis exutꝰ ē carne. ꝭ ipse se exuit. Nā q
posset nō mori si nollet. ꝓculdubio qa
voluit mortuus ē. Et io ꝑncipatus ⁊
ptātes expoliauit. fiducialit̃ triūphās
in semetipso. morte q̄ppe sua ĩmo ve-
rissimo sacrificio ꝓ nobis oblato q̄cq̄d
culpaꝝ erat vnde nos ꝑncipatꝰ ⁊ po-
testates ad luēda supplicia iure detine-
bāt. purgauit. aboleuit. extinxit. ⁊ sua
resurrectiōe ĩ nouā vitā nō p̄destina-
tos vocauit. vocatos iustificauit. iusti
ficatos glīficauit. ꝭ ille. 3° fuit necc̃iūꝫ
xp̄m mori rōne custoditiōis. s. a re-
cidiuatiōe pctī q̃ ut plurimū p̄cipitat
in baratrū inferni. Nihil. n. tantū va-
let ad p̄seruādū hoīem a recidiuatio-
ne. sicut frequens meditatio crucis ⁊
passiōis xp̄i. Vn̄ Jeroꝰ in ep̄la ad Eu-
stochiū inq̃t. Quia ĩpossibile ē ĩ sensu
hoīs nō irruere motū ⁊ medullaꝝ calo-
rē. ille laudat̃. ille p̄dicat̃ b̃tūsq̃ stati
ut cepit cogitare interficit cogitatꝰ ⁊ al-
lidit eos ad petrā. petra aūt erat xp̄s.
Et Augꝰ ĩ li° de q̃tuor v̂tutibꝫ ait. Re
linque mūdū. cōfuge ad crucis lignū.
nō metuas ꝓcellas ⁊ turbines huius
diluuij. non mergeris si a ligno porta-
beris. ꝭ ille. Et sic pꝫ sexta ꝑticula huiꝰ
ꝑme ꝑtis.

Particula septima huiꝰ ꝑme ꝑtis. in q̃
pbat̃ necc̃iūꝫ fuisse xp̄m mori respectu
paradisi. triplici rōne.

Eptimo ⁊ vltimo in hac ꝑte
dico q̃ necc̃iūꝫ fuit xp̄m mori
respectu paradisi. triplici rō-
ne. Erat. n. clausa ianua regni celestis
an̄ passionē xp̄i. ꝓpt̃ pctm̄. ita q̃ nullꝰ
ĩgredi poterat. Vn̄ sciēdū s̄m Alex.
vbi s̄. et Tho. vbi s̄. arti. 4° sup illud
Ysa. 35°. Via illa scā est ⁊ nō trāsibit ꝑ
eā vir pollutꝰ. q̃ pctm̄ dupliciť ē ĩpe-
diēs ad ingressū regni celestis. Vnoꝰ
coīt̃ ⁊ gnālit̃. ⁊ istud fuit pctm̄ primi
parentis ꝑ q̄d p̄cludebat̃ aditus regni
celestis. Vn̄ legit̃ Gen̄. 3°. q̃ post pctm̄
ꝑmi hoīs collocauit deus cherubin ⁊
flāmeū gladiū atq̃ v̂satilem ad custo-
diēdū viā ligni vite. 2° mō ꝑticula-
rit̃ ⁊ spālit̃. ⁊ istud ē pctm̄ vniꝰ cuiꝰq̃
ꝑsone ꝑ q̄d ei singularit̃ p̄cludit̃ via
regni celestis. Per passionē aūt xp̄i li-
berati sumꝰ nō solū a pctō coī totius
hūane nāe ut pꝫ ĩ p̄cedentibꝫ. ꝭ etiā a
pctīs ꝓpriis singuloꝝ q coicāt eiꝰ pas-
sioni ꝑ fidē ⁊ caritatē ⁊ fidei sacra. Et
io ꝑ passionē xp̄i apta est nobis ianua
regni celestis. Et ꝭ ē q̄d ap̄ls ad Heb.
9°. dic. Xp̄us assistēs pōtifex futuroꝝ
bonoꝝ. ꝑ ꝓpriū sanguinē introiuit se-
mel ĩ sancta. etna redēptiōe ĩuēta. Et
ꝭ significat̃ Nūeri 35°. vbi dr̄. q̃ homi
cida manebit ibi. s. in ciuitate refugij
donec sacerdos magnꝰ q oleo scō vn-
ctus ē moriat̃. q̊ mortuo poterit ĩ do-
mū suā redire. Que oīa Johes ap̄lus
Apoc. 5°. mystice ĩ ꝑsona oīūꝫ saluan-
doꝝ loq̃tur ad xp̄m. di. Dignꝰ es dn̄e
deꝰ apire librū ⁊ soluē septē signacula
eiꝰ. q̄m occisus es ⁊ redemisti nos deo
ĩ sanguine tuo ex oī tribu ⁊ lingua ⁊
ꝓplo ⁊ natione. In q̄bꝫ v̂bis triplex rō
assig̃tur quare hūano generi celestis
glīa ꝑ passiōeꝫ xp̄i reuelata sit. p̊ rōne
dignitat̃. 2° rōne mortalitat̃. 3° rōne
v̂tuositatis. p̊ dico rōne dignitatis
ipsiꝰ xp̄i. Solꝰ. n. dn̄s Jhesus xp̄us di-
gnus est apire librū visiōis diue ⁊ si-
gnacula septem dotiū beatoꝝ detege-
re qui dn̄s est ꝑ datā sibi a deo p̄tē in
celo in ⁊ terra ptātē. sicut Math. vlt.
dictū ē. Qui etiā natura ē deꝰ. eādē cū
p̄re naturam hn̄s. ut que ꝑ deitatem

a deo pr̄e accepit· nob̄ p humanitatē apparēs possit coīcare. Vn̄ Joh. p̊. Vnigenit⁹ q est ī sinu pr̄is ipse enarrauit.
2° humano generi gr̄a reuelata ē p passionē xp̄i rōne mortalitat. qa p ea nobis reuelāda xp̄s mortu⁹ ē. Si ḡ ex pte nr̄a. qa purgati 7 mūdati nō sum⁹ quātū ī nobis ē īpedimētū nō fuerit: ex pte dei 7 xp̄i postq̄ nos p mortem suā redemit vtiq; īpedimētū non erit qn reuelet̄ nob̄ gr̄a padisi. Et h̄ ē qd̄ Johes subdit. Qm̄ occisus es 7 redemisti nos deo in sanguine tuo. 3° aūt nobis reuelata ē gr̄a p passionem xp̄i rōne v̊tuositatis. s. cooperātiū p bonā vitā ad meritū passionis filij dei. Licz n. h̄ redēptio oīuz eēt p sufficiētiā 7 si milia miliū mundorū forent q essent hoīb; pleni. nō tn̄ erat oīuz p efficientiā nisi in cooperāte ei p opa v̊tuosa. Vn̄ Joh. xi°. scriptū ē q̄ Jhus moriturus erat p gēte: 7 nō tm̄ p gēte s; ut filios dei q erāt dispersi congregaret in vnū. Nō. n. p sola gēte iudeoz mortuus ē xp̄s· nec p oīb; gētib; liberandis moriebat̄· s; ut ex oī tribu 7 līgua 7 pplo 7 natiōe filios dei in vnitate fidei 7 agnitiōe filij dei cōgregaret. Ad lrām aūt ītelligēdū ē q̄ trib; or̄ ex tribus filijs Noe. ex qbus p⁹ diluuiū oē gen⁹ hoīuz ī tra dissemiatū ē· sicut pz Geñ. 9°. Lingue septuagītadue sūt. in q̄s diuisus ē mūdus ad turrim Babel Geñ. xi°. Populi aūt ī vna eadē līgua dr̄i sūt· in vno quoq; pplo diuerse sūt natiōes. s. in dr̄is patrijs nati. Vnde Act. 2°. Erāt ī iłr̄m habitātes viri religiosi ex oī natiōe q̄ sub celo ē. Igitur sub dr̄is tribub; sūt septuagintadue līgue. Ex q̊ colligit̄ q̄ nullū gen⁹· nullus stat⁹· nulla cōditio hoīuz ē exclusa a gr̄a 7 merito passiōis xp̄i. Vn̄ Act. x°. Petrus apl̄s ait. Nō ē psonaz acceptor de⁹· s; ī oī gēte q timet deū 7 opat̄ iusticiā accept⁹ ē illi. Cōfirmat p̄dcā Aug⁹ s̄mōe 2°. de ascēsiōe dn̄i di. Putam⁹ nō eū nobis redditurū vitā suā. p nobis iā erogauit mortē suā· humilitatē passiōis· iniurias· cōtumelias· oēs indignatiōes in tra suscepit p nobis. regnū· felicitatē· īmortalitatē. etnitatē nō dabit nob̄. Ad hāc spem qa promissor ē verax secuti ambulem⁹· s; sic viuam⁹ ut secura fronte illi dicamus. Fecim⁹ qd̄ iussisti. redde qd̄ pmisisti. hec ille. Et sic pz ps p̊ma hui⁹ s̄mōis.

Pars secūda hui⁹ sermōis. ī qua pbat̄ neccīuz fuisse xp̄m mori s̄m legē pphetice p̄nūciatiōis.

Ecūdo in isto sermōe sciēdū est necessariū fuisse xp̄m mori s̄m legē pphetice p̄nūciatiōis. Impossibile ē. n. ut dictū ē ī p̄cedenti s̄mōe s̄m theologos diuīā p̄ordinatiōz falli. Quia igit̄ deus p̄ordinauerat filiū suū p redēptiōe hūani generis mortē pati· voluit h̄ an̄ p multa tpa p̄uijs illuminatiōib;· pphaz oraculis p̄nūciari· q̄ oīa pphetata ne vacuū esset v̊bū dn̄i Math. 24°. Celū 7 terra trāsibūt· v̊ba aūt mea nō p̄teribūt. necē fuit īpleri. Ex qb; oīb; claret q̄ necessariū fuit ipsum xp̄m mori ut adīpleret̄ scripture q̄ de ipso p pphetas facte fuerāt· que ut clari⁹ 7 facili⁹ videant̄· in ista pte sub septē pticulis subdiuident̄.

Particula p̊ma. ī qua ponūt̄ tres prenūciatiōes. s. psecutiōis· insidiatiōis· 7 consilij congregatiōis 9̄ xp̄m.

Rimo ī ista pte ponūtur tres p̄nūciatiōes facte de xp̄o que tēpore passionis cōplete sūt.

Prima fuit p̄secutiōis. d q̄ hr̄ Math.
2° ca°. de p̄secutione Herodis ⁊ iudeo-
rū. ſ; tūc nō erat adhuc temp⁹. Vn̄ tp̄e
p̄secutiōis ī passiōe adimplete sūt per
ea q̄ facta sunt a p̄ncipib⁹ sacerdotum
⁊ scribis Joh. 8°. 9°. x°. et xi°. et Luc.
22°. vbi hr̄ q̄ querebāt sūmi sacerdo-
tes ⁊ scribe quō Jhesū interficerent.
Hec. n. p̄nūciata fuerat p. p̄phetā Da-
uid. p̄s. 138°. vbi clamat in p̄sona xp̄i.
Sederūt p̄ncipes ⁊ aduersū me loque
bātur. Et iterū in eodē. Principes p̄se-
cuti sūt me gratis. Secunda p̄nūcia-
tio fuit insidiatiōis xp̄i. q̄a ei p̄fidi iu-
dei insidiati sūt. p̄° ut caperēt eū ī ser
mone. Math. 22° ca°. 2° ut caperent
eū ī iusticia. ut hr̄ Joh. 8°. de adultera
3° ut caperēt eū ī p̄sona. ut hr̄ Joh. 8°.
vbi scribit̄ q̄ tulerunt lapides ut iace-
rēt ī eū. S; q̄a nō erat hora ei⁹ Jhesus
abscōdit se exiēs d tēplo. Hec. n. p̄nū-
ciata fuerat p. p̄phetam Dauid. p̄s 9°.
vbi dr̄. Insidiatur ī abscōdito q̄si leo
in spelunca sua. Et p Micheam. 7° ca°.
vbi hr̄. Oēs ī sanguīe insidiātur. Et p
Job. 30. vbi scriptū est. Insidiati sūt ⁊
p̄ualuerūt mihi. Et p Abdiā p̄° ca°. vbi
dic. Qui comedūt tecū ponēt sub te
insidias. Tertia p̄nūciatio fuit osilij
ogregatiōis. Nā ut hr̄ Math. 27° ca°.
Cōgregauerūt. s. scribe ⁊ pharisei cō-
siliū aduersus Jhesū ut eū morti tra-
derēt. Et Joh. xi° ca°. scribit̄ q̄ college
rūt pōtifices ⁊ pharisei ociliū aduer-
sus Jhesū ⁊c. Ista. n. cōgregatio p̄nū-
ciata fuerat p p̄pham Dauid p̄s. 2°.
Astiterūt reges tre ⁊c. Et iterū p̄s 34°.
Cōsiliū fecerūt ī vnū dicētes. P̄seq̄mi
⁊ op̄hēdite eū. Et p Salomonē Sap.
2° ca°. scriptū est. Dixerūt ipi cogi-
tātes apud semetipsos: Opprimam⁹
iustū pauperē. circūueniam⁹ eū: q̄m
inutilis ē nob̄ ⁊ 9tri⁹ ē opib⁹ nr̄is ⁊ im-
p̄perat nobis pctā legis ⁊ diffamat in
nos pctā disciplīne nr̄e. p̄mittit se sci-
entiā dei hr̄e. ⁊ filiū dei se noīat. Ecce
q̄; expresse ista p̄nūciata sūt de xp̄o. q̄
fuit necc̄iū ipsū talia pati ut adimple-
rent̄ dicte scripture. Et sic p; p̄ma pti-
cula hui⁹ secūde ptis.

Particula secūda hui⁹ secūde ptis. in
q̄ ponūt̄ tres alie p̄nūciatiōes facte de
xp̄o. s. p̄ditiōis. vēditiōis ⁊ orōnis.

Ecūdo ī ista pte ponunt̄ tres
alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o
q̄ tp̄e passiōis sue cōplete sūt
quarū Prima dr̄ p̄ditionis. Nā ut hr̄
Joh. 14°. et Math. 26° ca°. Judas disci-
pulus xp̄i abijt ad p̄ncipē sacerdotū
ut xp̄m traderet. Hec. n. p̄renunciata
erat p. p̄pham. p̄s 54°. ī p̄sona xp̄i di.
Si īimicus me⁹ maledixisset mihi su-
stinuissem vtiq;. Si is q̄ oderat me ma
gna locut⁹ fuisset abscōdissem me for-
sitan ab eo. seq̄t̄. Ecce hō q̄ edebat pa-
nes meos āpliauit sup me supplātati-
onē. ut hr̄ etiā p̄s. 40. Secūda p̄nū-
ciatio fuit vēditionis. q̄a ut hr̄ Math.
vbi s̄. Nō solū iudas abijt ad sacerdo-
tes ſ; etiā vēdidit xp̄m. di. Quid vul-
tis mihi dare ⁊ ego eū vob̄ tradā. At
illi ostituerūt ei triginta argēteos. Et
exinde q̄rebat opportunitatē ut eum
tradēt. Ista. n. p̄ditio p̄nunciata fuit p
Zachariam. xi° ca°. di. Appciauerunt
mercedē meā triginta argēteis. Ter
tia p̄nūciatio fuit orationis. Nam ut
hr̄ Joh. 18°. et Math. 26°. et Luc. 22°.
Postq̄; censuit Jhus egress⁹ ē cū dis-
cipulis suis trās torrētē cedron ī ortū
q̄ situs ē ī radice mont̄ oliueti. Ista. n.
p̄nūciata fuerat p. p̄pham Dauid ī p-
sona xp̄i. p̄s. 87°. di. In die clamaui ⁊
nocte corā te. Intret oratio mea ī con-
spectu tuo ⁊ fact⁹ sū sicut hō sine adiu
torio. q̄a. s. p̄pt illā orationē non fuit

liberatꝰ a passiōe. Vñ idē ꝓpheta ī psona xp̄i alibi clamat. dī. Inclina p̄r scē aurē tuā in v̄ba oris mei. qm̄ tribulatio ꝓxīa ē. qm̄ nō ē qui adiuuet. Ecce igit̄ ꝙ neccīuꝫ fuit xp̄m ita pati. ut p̄dicte scripꝰe adīplerent̄. Et sic pꝫ pticula secūda huiꝰ secūde ptis.

Particula tria huiꝰ secunde ptis. in q̄ ponūt̄ tres alie p̄nūtiationes facte de xp̄o. s. captiōis. recessiōis. ⁊ accusationis.

Ertio ī ista pte ponūtur tres alie ꝓphetice p̄nūciatiōes facte de xp̄o q̄ tpe passionis sue cōplete sūt. quaꝝ Prima dr̄ volūtarie captiōis. Nam ut hr̄ Math. 26°. et Joh. 18°. Volūtarie captꝰ ē. ꝙ cum iudas accepisset cohortē ⁊ a pōtificibus ⁊ phariseis mīstros. venit illuc. s. ī ortū cū laternis ⁊ facibꝫ ⁊ armis. Jhesus itaqꝫ sciēs oīa q̄ vētura erāt sup eū ꝓcessit ⁊ dixit eis. Quem q̄ritis? ⁊ reliq̄ ibi. Ex qbꝫ pꝫ ꝙ manꝰ eoꝝ fugere poterat si voluisset. Vñ seqt̄ ibi. Cohors ḡ ⁊ tribunꝰ ⁊ mīstri iudeoꝝ cōphēderūt Jhesū ⁊ ligauerūt eū. Ista. n. volūtaria captio p̄nunciata fuerat per Ysa. ꝓpham. 53° ca°. de xp̄o dī. Oblatꝰ ē ꝙ ipse voluit. Et per ꝓpham Dauid p̊s 39°. ī psona xp̄i clamātē. Facē volūtatē tuā deꝰ meꝰ volui. Et p̊s. 58°. Ceperūt aīam meā ⁊ irruerūt ī me fortes. Neqꝫ iniqtas mea. neqꝫ pctm̄ meū dn̄e: sine iniqtate cucurri ⁊ direxi. Secūda p̄nūciatio fuit recessiōis. ꝙ ut habet̄ Math. 26° ca°. Tūc discipuli eius oēs relicto eo fugierūt. Ista. n. recessio siue fugatio p̄nunciata fuit per ꝓpham Dauid. p̊s. 87°. ī psona xp̄i dī. Elōgasti a me amicū ⁊ ꝓximū. Et iteꝝ ibidē Notos fecisti lōge meos a me. Et per Job. 19° ca°. etiā ī psona xp̄i clamātē. Frēs meos longe fecerunt a me. Noti mei q̄i alieni recesserunt a me. Et ꝓū. 19°. p Salomonē dr̄. Frēs hoīs paupis oderūt eum. Tertia p̄nunciatio fuit accusationis. Nam ut habetur Joh. 18°. Xp̄s fuit accusatꝰ apud Annā primū. deinde apud Cayphā pōtificem ad quē misit eum Annas ligatū. Postremo apud Pilatū q cū diceret populo. Quā accusationē affertis aduersus hoīem hūc. Rn̄derūt ⁊ dixerūt ei. Si nō eēt hic malefactoꝝ nō tibi tradidissemus eū. Ista. n. p̄nūciata fuerat p ꝓphetā Dauid p̊s. 21°. dī. Circūciderūt me canes multi cōciliū malignantiū obsedit me. Et p̊s 37°. dicit. Amici mei ⁊ ꝓximi mei aduersū me appinq̄uerūt ⁊ steterūt. Et iteꝝ alibi dic. Locuti sunt aduersū me lingua dolosa. ⁊ sermonibꝫ odij circūderūt me ⁊ expugnauerūt me ḡtis. Ex qbꝫ oībꝫ patꝫ ꝙ neccīuꝫ fuit xp̄m ista pati ut adīpleret̄ p̄dicte scripture. Et sic pꝫ pticula tria huiꝰ secūde ptis.

Particula q̄rta huiꝰ secūde ptis. in q̄ ponunt̄ tres alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o. s. ꝑcussiōis. negatiōis. ⁊ illusiōis

Varto ī ista pte ponūtur tres alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o q̄ tpe passiōis cōplete sūt. q̄ꝝ Prima dr̄ ꝑcussiōis. Nā ut hr̄ Joh. 18°. Cū in t̄rogaret pōtifex Anna Jhm de discipul̄ suis ⁊ doctrina eiꝰ. Rn̄dit ei Jhus. Ego palā locutꝰ sū mūdo ⁊c. Quid me int̄rogas? Int̄roga eos qui me audierūt ⁊c. Hec aūt cū dixisset: vnꝰ assistēs mīstroꝝ dedit alapā Jhu dī. Sic r̄ndes pōtifici? Ista. n. p̄nūciata fuerat Michee 5° ca°. vbi hr̄: In v̄ga ꝑcutiēt maxillā. Et p Jere Treñ. 3°. dī. Dabit ꝑcutiēti se maxillā suā. Secūda p̄nūciatio fuit negatiōis. Nā ut hr̄ Math. 26°. et Joh. 18°. Erat Symō Petrus stans ⁊ calefaciēs se. Dixerūt ḡ ei

Nūqd 7 tu ex discipulis ei⁹ es? Nega-
uit ille 7 dixit. Non sum. ſm Iohem.
Scdm vo Math. Petr⁹ ſedebat foris ī
atrio 7 acceſſit ad eū ancilla di. Et tu
cū Iheſu galileo eras. At ille negauit
corā oībꝫ di. Neſcio qd dicis. Et dñr
ut ibi pꝫ ter xp̄m negauit ſm q̄ p̄nū-
ciatū ei fuerat p dñm di. Priuſ q̄ gal-
lus cātet ter me negab. Hec. n. p̄nūcia
ta fuerat Daniel. 9° ca°. di. de xpo. Nō
erit ei⁹ pp̄ls q eū negaturus ē. Qd etiā
pꝫ p p̄dicta. s. Lōge feciſti notos me-
os a me ꝛc. Tertia fuit illuſionis. qa
dt hr̄ Math. 26° ca°. cū dicēt Cayphas
xpo ſtāti añ eū. Adiuro te p deū viuū
ut dicas nob ſi tu es xp̄s fili⁹ dei. Di-
xit ei Ih̄s. Tu dixiſti. Verūtn̄ dico vo-
bis. Amodo videbitis filiū hoīs ſedē-
tē a dextris v̄tut dei 7 venietem ī nu-
bibꝫ celi. Tūc p̄nceps ſacerdotū ſcidit
veſtimēta ſua. di. Blaſſemauit. Quid
adhuc egem⁹ teſtibꝫ? Ecce nūc audi-
ſtis blaſſemiā. Quid vob videt? At
illi r̄nderunt di. Reus ē mortꝫ. Tūc ex-
puerūt ī faciē ei⁹ 7 colaphis eū cederūt.
Alij aūt palmas ī faciē ei⁹ dederūt. di.
Prophetiza nob xp̄e. qs eſt q te pcuſ-
ſit? Iſta. n. p̄nūciata fuerat p pphām
Dauid. p̄s. 68°. ī pſona xp̄i. di. Propt
te ſuſtinui opprobriū. opertuit confuſio
faciē meā. Et iterꝫ p̄s. 76°. Anticipaue-
rūt vigilias oculi mei: turbat⁹ ſum. 7
nō ſū locut⁹. Et iterꝫ p̄s. 37°. Afflictus
ſū 7 humiliat⁹ ſū nimis. Et p Yſa. 50.
ca°. ī pſona xp̄i. di. Faciē meā nō auer
ti ab increpātibꝫ 7 cōſpuētibꝫ in me.
Et iterꝫ. 63° ca°. de xp̄o. di. Afflixerunt
ſp̄m ſcm̄ ei⁹. Et p Abdiā p̄ ca°. de ipſo
di. Illuſerūt tibi viri federis tui. oēs
viri illuſores. Fuit igit̄ neciū ut p̄di-
cte ſcripture adimpletētur. Qua ppt
oportuit xp̄m talia pati. Et ſic pꝫ q̄rta
p̄ticula hui⁹ ſecunde ptis.

Particula q̄nta. in q̄ ponunt̄ tres alie
p̄nūciationes de xp̄o. s. ſuſpēſiōis. fla-
gellatiōis 7 cōdēnatiōis.

Vinto in iſta pte ponūt̄ tres
alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o
tpe ſue paſſiōis cōplete. q̄rū
Prima fuit ſuſpenſiōis ipſius iude.
Nam ut hr̄ Math. 26°. Cum mane fa-
cerēt cōciliū ſeniores ppl̄i 7 pontifices
aduerſus Ih̄m ut eū morti traderēt 7
vinctū ducerēt eū 7 traderēt pontio
Pilato p̄ſidi. Tūc vidēs iudas q eum
tradidit q dānat⁹ eſſet. q̄uis nōdum
eſſet ſnīa pmulgata. pnīa duct⁹ retu-
lit trigīta argēteos p̄ncipibꝫ ſacerdo-
tū 7 ſenioribꝫ. di. Peccaui tradēs ſan-
guinē iuſtū. 7 piectis argēteis ī tēplo
receſſit. 7 abiēs laqueo ſe ſuſpēdit dif
fidēs de miā dei. 7 ſic anq̄ moreret̄ la-
queus rupt⁹ 7 fract⁹ ē. ppt qd cecidit
7 crepuit medi⁹. qa nō erat cōueniēs
q illa miſera aīa exiret p illud os qd
fuerat oſculatū xp̄m. Tūc p̄ncipes ſa-
cerdotū cōſilio īito dixerūt. Nō licet
mittē ī corbonā. qa p̄ciū ſanguinis ē.
7 ſic emerūt agrū in ſepulturā pegri-
noꝝ. Iſta āt ſuſpēſio p̄nūciata fuerat
p Iere. pphām. di. Et acceperūt
trigīta argēteos p̄ciū app̄ciati qm̄ ap-
p̄ciauerūt a filijs iſrl̄. 7 dederūt eos in
agrū figuli ſicut conſtituit mihi dñs.
Et p Zach. xi° ca°. di. Proijce illud ad
ſtatuariū deoꝝ. p̄ciū q̄ p̄ciat⁹ ſum ab
eis. Et tulit trigīta argēteos 7 piecit il
los ī domo dñi ad ſtatuariū. Secūda
p̄nūciatio fuit flagellatiōis. Nā ut hr̄
Ioh. 19°. Cū accuſaret̄ Ih̄us apud Pi-
latū. nec tn̄ īueniret iuſtā cām mortis
ei⁹ voluit dimittē eū. Barrabā vo pdē
q ppt ſeditiō miſſus fuit in carcerē. ſ
p̄nceps ſacerdotū 7 ſcribe pſuaſerunt
ppl̄is ut peterent Barrabā. Ih̄m vo p-
derēt. Tūc ḡ app̄hendit Pilat⁹ Ih̄m

ſm Johem.19° ca°.7 flagellauit.7 mili-
tes plectentes coronā de ſpinis īpoſu-
erunt capiti ei⁹.7 veſte purpurea cir-
cūderūt eū.7 veniebāt ad eū 7 dice-
bant.Aue rex iudeoꝝ.7 dabant ei ala-
pas.Iſta.n.flagellatio 7 Ihu ſpoliatio
fuit p̄nūciata p Micheā p̄ ca°. ī pſona
xp̄i·di.Vadā ſpoliat⁹ 7 nudus faciam
plāctū.Et p pphām Dauid in pſona
Ihu·di.Ego fui flagellatus tota die 7
caſtigatio mea ī matutinis.Et p Yſa.
p̄ ca°.di.A plāta pedis vſq; ad v̄ticē ca
pitis nō remāſit ī eo ſanitas.Et idem
53° ca°.Vere lāguores nr̄os ipſe tulit 7
dolores nr̄os ipe portauit.7 nos repu
tauim⁹ eū q̄i lepſū 7 pcuſſū a deo 7 hu
miliatū.qa tūc fuit humiliat⁹ pcuſſus
ſputo cū ſanguine īmixto·toto corpe
ſupfuſus.7 ppt v̄bera totus liuidus.
Tertia p̄nūciatio fuit cōdēnatiōis.
qa ut hr̄ Joh.19°.Poſt talē flagellatiōꝫ
exiit iteꝝ Pilat⁹ foras 7 dixit eis. Ec-
ce adduco eū vob̄ foras ut cognoſcat
qa ī eo nullā cām īuenio.ſicut nec He
rodes q miſit eū ad nos. Tūc.n.facti
ſūt amici Herodes 7 Pilat⁹.7 verifi-
cata eſt alia pphetia p̄s 2°. Aſtiterūt
reges t̄re 7 p̄ncipes cōuenerūt ī vnū.
Exiit ĝ Ihus portās ſpineā coronā 7
purpureū veſtimētū 7 dicit eis.Ecce
hō.Cū ĝ vidiſſent eū pontifices 7 mi-
niſtri clamabāt·di.Crucifige crucifi-
ge eū. Et plib; diſputatiōibus factis
int̄ ipſum 7 iudeos·dicētib; ipſis.Si
hūc dimittis nō es amic⁹ ceſaris.Tūc
ſedit Pilat⁹.p tribunali 7 cōdēnauit
Ihm relinquēs eū ī manib; iudeorū
ut crucifigeret̄. Iſta.n.p̄nūciata fue-
rat p Salomonē in pſona iudeoꝝ·di.
Sap.2°. Morte turpiſſima cōdēnem⁹
eū.Et p pphetā Dauid p̄s.30.ī pſona
xp̄i clamātē.Fact⁹ ſū tanq; vas pditū
q̄m audiui vituperatiōꝫ multoꝝ cōmo-
rātiū ī circuitu.Patet igit̄ q; ad īpleti-
onem p̄dictaꝝ ſcripturaꝝ neccīuꝫ fuit
xp̄m iſta oīa pati. Et ſic patꝫ pticula
qnta hui⁹ ſecūde ptis.
Pticula ſexta huius ſecūde ptis.in q̄
ponūtur tres alie p̄nūciatiōes facte de
xp̄o.ſ. baiulatiōis·crucifixiōis.7 po-
tatiōis.

Exto ī iſta pte ponūtur tres
alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o
q̄ t̄pe paſſiōis ſue cōplete ſūt
q̄ꝝ Prima fuit baiulatiōis.ſ.crucis.
Nā ut hr̄ Joh.19°.ī euangelio hodier-
no.poſtq̄ Pilat⁹ cōdēnauit xp̄m tra-
didit eis illū ut crucifigeret.Suſcepe-
rūt aūt eū 7 deduxerūt.7 baiulās ſibi
crucē exiuit ī eū q dr̄ caluarie locum.
Iſta.n.baiulatio p̄nūciata fuerat per
Jere.xi° ca°.di.Mittam⁹ lignū ī panē
ei⁹.7 eradam⁹ eū de t̄ra viuētiū. Et p
pphām Dauid p̄s.68°.ī pſona xp̄i cla
mātē.Fact⁹ ſū illis ī parabolā.Aduer-
ſum me loq̄bāt̄ q ſedebāt ī porta.7 in
me pſallebāt qui bibebāt vinū.H ibi.
Quia dū xp̄s portaret crucē ī humerꝫ
manētes ī tabernis 7 bibētes ī hoſpi-
tiis deridebāt trāſeuntē.7 q ſedebāt
in porta iḣm·cū eſſet dies feſt⁹ p por-
tam exeūtē ex ciuitatē ad ſuppliciū ſic
deriſorie ꝯ ipſū loq̄bāt̄.qa loc⁹ calua-
rie nō multum diſtabat a ciuitate·ut
expſſe nūc videri pōt. Secūda p̄nū-
ciatio fuit crucifixiōis int̄ duos latro-
nes.qa ut hr̄ Joh. vbi ſ.ibi.ſ.ī mōte
caluarie q hebraice dicebat̄ golgota
crucifixerūt eū.Iſta.n.crucifixio 7 int̄
latrones collocatio p̄nūciata fuit per
Job 7° ca°.in pſona xp̄i·di.Suſpēdiū
elegit aīa mea.Et p pphetam Dauid
p̄s.21°.ī pſona xp̄i·di.Foderūt man⁹
7 pedes meos·dinumerauerūt oīa oſ-
ſa mea.Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea
7 ſup veſtem meam miſerūt ſortem.

Et p Ysa. 53° di. Tradidit in mortem aīam suā. 7 cū sceleratis reputat⁹ est.
Tertia pnūciatio fuit potationis. qa ut hr̄ Joh. vbi s. Sciēs Jhs qa oīa cō sūmata sūt. ut ɔsūmaret scriptura dixit. Sitio. Vas aūt erat positum aceto plenū. Illi aūt plenā aceto circūponētes hysopo spōgiā obtulerūt ori eius. Cū ḡ accepisset Jhs acetū dixit. Cōsūmatū ē. Ista. n. potatio pnūciata fuerat ps 68°. p pphetā Dauid in psona xp̄i. di. Dederūt ī escā meā fel. 7 ī siti mea potauerūt me aceto. Ex qbꝫ oībꝫ euident appāret q ut adimplerēt scripture nccīuꝫ fuit christū talia pati. Et sic pꝫ sexta pticula huius secunde ptis pncipalis.

Particula septima hui⁹ secūde ptis. ī q ponūt tres alie pnūciatiōes facte de xpo. s. occisionis. īmolatiōis. lanceationis.

Eptimo 7 vltimo in ista pte ponūt tres alie pnūciationes facte de xp̄o q cōplete sūt hodie ī mōte caluarie. quaꝫ Prima fuit occisionis. qa ut hr̄ Luc. 23° ca°. p⁹q̄ꝫ dixit. Cōsūmatū ē. s. mysteriū ppter qd carnē assumpsit. Iteꝫ clamās voce magna dixit. Pater ī manus tuas cōmēdo spm̄ meū. 7 hͤ dicēs expirauit. Et sm̄ Johem vbi s. Inclinato capite emisit spm̄. Ista. n. mors pnūciata fuerat p pphaꝫ Dauid ps 68°. ī psona xp̄i di. Laboraui clamans. rauce facte sūt fauces mee. defecerūt oculi mei. Et iteꝫ ad ipsū Jhesū loqt̄. ps. 103°. di. Emitte spm̄ tuū. s. p mortē 7 creabūt. 7 renouabis faciē tre. Et p Daniel. 9° ca°. di. Occidet xp̄s. Et p Esdram. 3. Esdre 6°. ca°. in psona dei pris. di. Morietꝰ fili⁹ meus Jhs. 7 cōuertet seculū. Secūda pnūciatio fuit īmolatiōis. qa xp̄us sic īmolat⁹ ē ī mortē crucis p nobis miseris pctōribꝫ. Vn̄ discipulis suis ī psona oīuꝫ dixit. Ego vadā īmolari p vobis. ut hr̄ Math. 26° ca°. Ista. n. īmolatio pnūciata fuerat p Ysa. pphetam 53°. di. Vulnerat⁹ ē ppt pctā nr̄a. attritus ē ppt scelera nr̄a. Et iteꝫ ibidē in psona dei pr̄is loqt̄. di. Propt scelus pp̄li mei pcussi eum. Et p Jere. Treñ. 4°. ca°. di. Xp̄s dn̄s ī pctis nr̄is captus est. Et p pphetā Dauid. ps. 33°. di. Redimet dn̄s aīas suoꝝ suoꝝ. Et iterū p Ysa. vbi s. In dilectiōe sua 7 ī idulgētia sua redemit eos. Tertia pnūciatio fuit lāceatiōis. qa ut ait Johes. vbi s. Judei qm̄ parasceue erat ut nō remanerēt in cruce corpa sabbato: Erat. n. magnus dies ille sabbati. rogauerunt Pilatū ut frāgerent crura eoꝝ 7 tollerētur. Venerunt ḡ milites 7 pmi q dē fregerūt crura. 7 alteri⁹ q crucifixus ē cū eo. Ad Jhesū aūt cum venissent ut viderūt eū iā mortuū nō fregerūt ei⁹ crura. s; vn⁹ militū lancea lat⁹ ei⁹ aperuit 7 cōtinuo exiuit sanguis 7 aqua. Facta sūt. n. hͤ ut dic Johes ut adimpleret scriptura. Os ei⁹ nō cōminued ex eo. Exo. 12°. Et iterū alibi scriptura dicit. Videbūt ī quem trāsfixerūt. Ista vo lanceatio pnunciata fuerat p Job. 16° ca°. in psona xp̄i. di. Circūdederūt me lanceis suis 7 vulnerauerūt lūbos meos. Cōcidit me vulnere sup vuln⁹ irruēs sup me quasi gigas. Hec passus sū absqꝫ iniqtate man⁹ mee cū haberē mūdas ad deū pces. Ibi. Ex qbꝫ oībꝫ lūculēter apparet nccīuꝫ fuisse xp̄m mori 7 p nob īmolari rōne pphetice pnūciationis q̄ fuit secūda ps pncipalis huius sermonis.

Ps tria h⁹ s̄mōis. in q̄ pbat nccīuꝫ fuisse xp̄m mori rōne typice figuratiōis

Ertio ĩ isto sermõe ad hono-
rẽ ĩdiuidue ⁊ sacratissime tri
nitatꝭ: postq̃ ꝓbatũ ẽ necciũ
fuisse xp̃m mori rõnibus theologicis
⁊ p̄nũciatiõib⁹ ꝓpheticis.ꝓbãdũ est
vtiq; ħ idẽ figuratiõib⁹ typicis.qa vi
delicꝫ mysteriũ passiõis xp̃i vario mõ
figuratũ erat ĩ antiq̃ lege· ſm quã ut
tales figure adimpleret̃ debebat xp̃s
pati ⁊ mori. Sꝫ ut ordine cõgruo ꝓce-
damꝰ sicut ĩ secũda pte vise sũt ꝓphe
tice p̄nũciatiões ĩ septẽ pticulis tripli
catis. Eodem mõ ĩ ista ťtia pte cõfir-
mãde sũt dicte p̄nũciatiões p mysti-
cas figurationes in septem pticulis si-
mili modo triplicatis.

Particula p̄ma ĩ ista pte. in qua ponũ-
tur tres figuratiões cõfirmantes tres
p̄nũciatiões pticule p̄me secũde ptis.

Rimo in ista pte ponũt̃ tres
figuratiões cõfirmantes p̄di
ctas tres p̄nũciatiões pticule
p̄me secũde ptis· q̃rũ Prima fuit pse
cutiõis facte a iudeis ipsi dño nostro
Jhũ xp̃o· q̃ figurata fuit p David qui
psecutꝰ fuit a Saul· ut pꝫ.1.Reg. 18°.
et capl'is seq̃ntib⁹.qa cum interfecisset
David Goliad ⁊ reuerteret̃ ĩ itin̄ cũ
gl'ia· canẽtq; ppl's: Pcussit Saul mille
⁊ David decẽ milia. motꝰ ẽ Saul ĩui-
dia ⁊ psecutꝰ ẽ David usq; ad mortẽ
quẽ tñ deus p̄seruauit a manib⁹ suis.
Ita ⁊ xp̃s psecutꝰ ẽ a p̄ncipib⁹ sacerdo
tũ ꝓpt ĩuidiã. Secũda p̄nũciatio fu-
it insidiationis ipsoꝝ iudeoꝝ ꝯ xp̃m
ut caperet̃ ab eis· q̃ figurata fuit ĩ Da-
niele cui ĩposite fuerũt magne ĩsidie.
ut pꝫ Daniel'.6° ca°. vbi hr̃ q̃ consiliũ
inierũt cũcti p̄ncipes regni ⁊ mg̃ratꝰ
⁊ sattrape. q̃ q̃cũq; peteret aliquã peti-
tionẽ a q̃cũq; deo ⁊ hoĩe vsq; ad trigĩ-
ta dies nisi a rege Dario mitteret̃ ĩ la-
cu leonũ. qđ factũ ẽ ꝓpt Danielẽ qui
trãsgressurꝰ erat ħ decretũ ut poneret̃
in lacũ leonũ· Ita scribe ⁊ pharisei ĩsi-
diati sũt Jhũ ut caperẽt eũ ĩ sermone
ut possent eũ accusare. Tertia p̄nun-
ciatio fuit ꝯgregatiõis ꝯsilij ꝯ Jhm· q̃
figurata fuit p Jeremiã ꝯ quẽ fecerũt
ppl's ist' ꝯsiliũ· ut patꝫ Jere. xi° ca°. qa
cũ p̄dicaret eis ea que p̄cepat dñs. di.
Maledictꝰ vir q nõ audierit v̂ba pa-
cti huiꝰ ⁊c. Fecerũt viri anathot ꝯsi-
liũ ꝯ eũ. di. illi. Nõ ꝓphetabis super
nos ĩ noĩe dñi ⁊c. Ita ⁊ p̄ncipes sacer
dotũ fecerũt ꝯsiliũ ꝯ Jhesũ. di. Quid
facimꝰ. qa hic hõ multa signa facit ⁊c.
Et sic pꝫ p̄ma pticula huiꝰ ťtie ptis.

Particula secũda huius ťtie ptis. in q̃
ponũtur tres figuratiões cõfirmãtes
tres p̄nũciatiões positas ĩ secũda pti-
cula secũde ptis.

Ecũdo in ista pte ponũt̃ tres
alie figuratiões confirmãtes
tres p̄nũciatiões ĩ secũda pti-
cula secũde ptis positas· q̃rũ Prima
fuit ꝓditiõis xp̃i. Ista. n. ꝓditio figu-
rata fuit ĩ ꝓditiõe Amon filij David
ꝯ Thamar sororẽ suã. qa cũ eẽt captꝰ
amore eius simulãs se ĩfirmũ petijt a
p̄re suo David ut venire facẽt sororẽ
suã ad seruiẽdũ ei. Que dũ veniret ⁊
p̄pararet sibi cibũ· vi opp̄ssa ẽ ab eo.
Figurata etiã fuit. 2. Reg. 18°. in Joab
qui ꝓditorie interfecit Absalon. quia
tulit tres lanceas ĩ manu sua ⁊ infixit
eas ĩ corde Absalon. Ita ⁊ Jhesus ꝓdi-
torie occisus ẽ ab amicis suis. Secũ-
da p̄nũciatio fuit vẽditiõis ipsiꝰ Jhũ
q̃ figurata fuit ĩ Joseph vẽdito a frib⁹
suis· ut pꝫ Geñ. 37°. vbi hr̃ q̃ cũ vellẽt
frẽs sui p ĩuidiã ipsũ occidẽ· dixit Iu-
das. Quid nobis ꝓderit si occiderimꝰ
fratrem nr̃m ⁊ celauerimꝰ sanguinem
eius. Meliꝰ ẽ. n. ut venũdet̃ ismahelit
⁊ manꝰ nr̃e nõ polluãt̃. Frat. n. ⁊ caro

nr̃a ē. ⁊ acqeuerũt frẽs ⁊ vendiderũt
iſmahelitis trigĩta argẽteis. Ita ⁊ xp̄s
ĩnocẽs a iuda ſocio ſuo vẽdit⁹ ē. qa il-
le p̄ ĩuidiã· iſte p auaritiã. Ille trigin-
ta argẽteis· iſte ſilr̃. Ille a frẽ carnali
iſte a ſpũali. Ille iſmahelit· iſte phari
ſeis. Tertia p̄nũciatio fuit egreſſiõis
Ihu ĩ hortũ ad orãdũ· q̄ figurata fuit
z. Regl. 15° ca°. qa exiit xp̄s cũ Dauid
ad montẽ oliuaꝝ. Ille pſecutus a filio
iſte a diſcipulo. Ille nudis pedibꝫ· iſte
ſilr̃. Ille flens· iſte triſtis ⁊ patiẽs. Ille
cũ amicis cariſſimis· iſte cũ diſcipulis
p̄dilectis. Itẽ figurata fuit p Yſaac
Geñ. 24° ca°. qa cũ illo ut citi⁹ ĩueni-
ret a ꝓditore xp̄s exĩit ad locũ cõez. Il
le ad agrũ· iſte ad hortũ. Ille ad medi
tãdũ· iſte ad orãdũ. Ille ĩchoata· iſte
ĩmĩata iã die. Itẽ figurata fuit p He-
liam. 3. Regl. 18° ca°. qa tũc xp̄us cũ eo
orauit. Ille ĩ mõte· iſte ſilr̃. Ille ꝓn⁹ ĩ
trã· iſte ſm Lucã genibꝫ flexis ĩclina-
tus. Ad illius orõnẽ nubes dedit plu-
uiam· ad iſti⁹ ſupplicationẽ caro dedit
ſanguinem. Ille dicebat diſcipulo ut
aſcẽderet· iſte diſcipulos hortabat' ut
orarẽt. Ille p⁹ orõnẽ fugat'· iſte p⁹ ora-
tionẽ ligat'. Et ſic patet p̄ticula ſecũda
huius tertie partis.

Particula tr̃ia hui⁹ tr̃ie p̄tis. in q̄ po-
nũt' tres figuratiões cõfirmãtes tres
p̄nũciatiões poſitas in tr̃ia p̄ticula ſe-
cunde p̄tis.

Ertio ĩ iſta p̄te ponũtur tres
alie figuratiões cõfirmantes
tres p̄nũciatiões poſitas ĩ ter
tia p̄ticula ſecũde p̄tis· quaꝝ Prima
fuit volũtarie captiõis. qa xp̄s ſponte
ſe obtulit capiẽtibꝫ eũ ut dictum ē ſ.
Iſta. n. captio p̄figurata fuerat ĩ archa
dñi capta. 1. Regl. 4°. Et ĩ Thobie capti
one p̄ ca°. Et in Ethai q ſponte iuit cũ
Dauid. z. Regl. 15° ca°. Figurata fuit
etiã p Heliſeũ. 4. Regl. 6° ca°. quia tũc
xp̄s cũ eo venit obuiã ĩimicis ſuis. Ad
illũ capiẽdũ venerãt ĩimici. ⁊ ad xp̄m
iudei. In illi⁹ occurſu ĩimici exequãt'· ĩ
iſti⁹ occurſu ad trã ꝓſtrãt'. qa ceciderũt
retrorſũ. Secũda p̄nũciatio fuit re-
ceſſiõis. ſ. ap̄loꝝ ⁊ oſculatiõis iude in
captiõe xp̄i. Iſta. n. figurata fuerat. 4.
Regl. 25° ca°. ĩ rege Sedechia q cũ ꝯp-
hẽſus fuiſſet p chaldeos. tũc oẽs bella-
tores reliq̃rũt ĩ mãibꝫ hoſtiũ fugiẽtes
Q̃tũ etiã ad iudã hẽm⁹ figurã Ioab. z
Regl. 20. ca°. qa iudas cũ eo ꝓditor ex-
titit. Ille oſculãdo ꝓdidit· iſte ſimiter.
Ille oſculãdo ſalutauit· iſte ſimiter. Ille
oſculando occidit· iſte oſculando ad
mortẽ tradidit. Q̃tũ v̂o ad diſcipu-
los ꝓ qbꝫ xp̄us dixit. Sinite eos abire
hẽm⁹ figurã Dauid. z. Regl. vlt°. qui
cum vidiſſet ꝙ ꝑplus occidebat'· dixit
ad ãgelũ ꝑcutiẽtẽ. Vertat' obſecro ma
nus tua ĩ me. ⁊ nõ ꝑplus occidat'. Q̃tũ
v̂o ad deductiõꝫ xp̄i ligati hẽm⁹ figu-
rã Iere. Treñ. 3°. q ĩ ꝑſona xp̄i dicebat
Venatiõe ceperũt me q̃ſi auem ĩimici
mei g̃tis. Nã tũc xp̄s cu Ieremia du-
cit' ligat⁹ ad captiuitatẽ. Ille ĩ babylo-
niã· iſte in ir̃lm. Ille p chaldeos· iſte p
iudeos. Tertia fuit accuſatiõis falſe
Ihu xp̄i· q̄ figurata fuit ĩ Naboth fal-
ſe accuſato ⁊ occiſo. 3. Regl. 21° ca°. Et ĩ
Daniele 6° ca°. qa tũc xp̄s cũ eo accu-
ſat'. Ille p ĩuidiã· iſte ſilr̃. Ille p falſos
p̄ncipes· iſte p falſos teſtes· Ille corã
Dario rege· iſte corã põtifice. Et ſic pꝫ
tr̃ia p̄ticula hui⁹ tr̃ie p̄tis.

P̄ticula q̃rta hui⁹ tr̃ie p̄tis. ĩ q̄ ponũt'
tres figurationes ꝯfirmãtes tres p̄re-
nũciationes poſitas ĩ quarta p̄ticula
ſecunde p̄tis.

Varto in iſta p̄te ponũt' tres
alie figuratiões confirmãtes
tres p̄renũciatiões poſitas in

q̃rta pticula secũde ptis·q̃҂ Prima
fuit alape pcussiõis·q̃ figurata fuit in
Michea.3.Reg̃.vlt̃.qui cũ esset corã
rege Josaphat.nũciaretq; ei ꝛ regi isrł
qa si trãsiret ad bellãdũ ꝯ ꝓp̃lm in sy-
riã ꝗ occidẽt.fecit eũ rex capi·deditq;
eũ ĩ manib; seruoꝝ suoꝝ ut affligerẽt
eũ.Et iõ x̃pus cũ Michea cedit.Ille ĩ
maxilla.ꝛ iste silit.Ille corã rege.ꝛ
iste silit corã põtifice. Secũda fuit
negatiõis discipuli Jhu q̃ apte p̃figu-
rata fuit ĩ Salomone.3.Reg̃.xi°.vbi
hr̃ ꝗ Salomon ꝓpt̃ libidinem ad hoc
vsq; pduct⁹ ẽ ut deũ abnegaret ꝛ ado
raret deos alienos.Mulierib;.n.copu
lat⁹ erat ardẽtissimo amore ita ꝗ auer
terũt cor ei⁹.Tunc igit̃ Petr⁹ cũ Salo-
mone negauit deũ. Ille ad vocẽ regi-
naꝝ·iste ad vocẽ ãcillaꝝ.Ille p hono-
ris idolatriã·iste p timoris miseriã.
Sʒ ẽm vnã opinionẽ Salomõ fecit pe
nitẽtiã de pctis suis·ut pʒ ĩ li° Ecclia-
stes.Ita ꝛ Petr⁹ negationẽ suã fleuit
amare.Figurata etiã fuit ista negatio
ĩ Dauid qui.2.Reg̃.20.negat⁹ ẽ esse
regẽ·dicẽte Siba.Non ẽ nobis ps in
Dauid ꝛc. Tertia fuit illusiõis ꝛ de-
spectiõis.qa Jhs despect⁹ fuit a iudeis
ꝛ velat⁹·afflictus.ꝛ cõsput⁹. Q̃tũ.n
ad vilẽ deductiõeʒ ad domũ Cayphe
a domo Anne·figurata fuit Gen̄.38°.
ca°.qa tũc x̃ps cu Jacob mutat⁹ ẽ.Ille
d̃ domo Ysaac·iste d̃ domo Anne.Ille
ad domũ patruel̃ sui ĩ mesopotamiã·
iste ad domũ Cayphe.Ille sol⁹ sine so-
cijs·iste sol⁹ sine discipul̃.Ille ad mor-
tẽ cõminat⁹·iste ad mortẽ iudicatus.
Q̃tũ v̂o ad velatiõeʒ faciei figurata
fuit ĩ Moyse.Exo.34°.quia tũc x̃pus
velat̃ facie cũ eo.In illo iudei splẽdo-
rẽ claritatis respicẽ nõ poterãt.ĩ isto
splẽdorẽ diuinitat̃ nõ agnoscebãt.Ille
ĩ dei tab̃naculo·iste ĩ põtificat⁹ atrio.
Cõtra illũ murmurabãt.ꝯ istũ isulta
bãt.di.Prophetiça nob̃ qs ẽ q te pcus
sit? Q̃tũ v̂o ad alia figurata fuerũt ĩ
Heliseo a pueris illuso.4.Reg̃.2°.Et ĩ
Samsone illuso a philisteis.Judic̃ 16°.
qa x̃ps cũ eo ĩimic̃ tradit̃.Ille ĩ manu
philistinoꝝ·iste ĩ manu paganoꝝ.Il-
le vinctus·iste ligat⁹.Illũ illudebãt·
istũ irridebãt.Fuit etiã figurata ĩ Job
illuso ꝛ deriso ab amicis suis.Et sic pʒ
q̃rta pticula hui⁹ t̃tie ptis.
Pticula q̃nta hui⁹ t̃tie ptis.ĩ q̃ ponũt̃
tres figuratões ↄfirmãtes tres p̃nũci-
atiões ĩ q̃nta pticla secũde pt̃ positas.

Uinto ĩ ista pte ponũtur tres
alie figurationes cõfirmãtes
tres p̃nũciatiões ĩ q̃nta pticu
la positas secũde ptis·q̃҂ Prima fuit
suspẽsiõis ipsi⁹ ꝓditor̃ iude·q̃ figura-
ta fueãt.2.Reg̃.17°.ĩ illo misero Achi-
tofel ĩimico Dauid q dederat cõsiliũ
Absalõ.quõ ipsũ Dauid caperet ꝛ occi
derẽt.Sʒ reuelatũ fuit Dauid negociũ
ꝓditiõis.Dictũ.n.fuit ei.Trãsite cito
flumẽ.qm̃ h⁹cemõi ↄsiliũ dedit ꝯ vos
Achitofel.Surrexit ḡ Dauid ꝛ oĩs po
pul⁹ q cũ eo eãt ꝛ trãsierũt iordanẽ do-
nec dilucescẽt añq; denudaret̃ v̂bũ.ꝛ
nec vn⁹ q̃dẽ residu⁹ fuit q nõ trãsiret
fluuiũ.Porro Achitofel vidẽs ꝗ non
fuisset factũ cõsiliũ suũ:strauit asinũ
suũ·surrexitq; ꝛ abijt ĩ domũ suã ꝛ ci-
uitatẽ suã ꝛ disposita domo sua·suspẽ
dio ĩterijt.Ita ꝛ iudas vidẽs ꝗ sic dã-
nat⁹ eẽt·abiẽs laq̃o se suspẽdit. Secũ
da fuit flagellatiõis ipsi⁹ Jhu ĩ colũna
spoliat⁹ vestib;.Ista.n.figurata fuit ĩ
Achab q.3.Reg̃.vlt̃.mutauit vestẽ
ꝛ habitũ.Ille rex isrł·iste silit.Ille in-
gressus ẽ bellũ assyrioꝝ·iste bellũ iu-
deoꝝ.Ille in curru·iste ĩ cruce.Itẽ fi-
gurata fuit in Achior q ut hr̃ Judith
6° ca°.ligat⁹ fuit ad arborẽ·ita ꝛ x̃pus
ad colũnã.Ille qa v̂itatẽ dicebat·iste
qa v̂itatẽ asserebat.Itẽ fuit flagellat⁹

cū Jeremia. q̄a sibi veritatē p̄dicabat ip̄so. Tertia fuit condēnationis ipsi⁹ Jhesu p̄ Pilatū. Ista eni figurata fuit Hester. 7° ca°. vbi hr̄ q̄ Aman reptus sup lecto ī q̄ iacebat Hester. dictū fuit Etiā reginā vult iacentē opp̄rimē me p̄nte ī domo mea. Necdum v̄bū d̄ ore regis exierat: 7 statī operuerūt faciē ei⁹. Dixitq̄ꝫ Arbona vn⁹ d̄ eunuchis q̄ stabāt ī ministerio reg̃. En lignū q̄d parauerat Mardocheo q̄ locut⁹ ē p̄ rege. stat ī domo Aman hn̄s altitudīs q̄nq̄gīta cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in eo. Suspēs⁹ ē itaq̄ꝫ Amā ī patibulo q̄d parauerat Mardocheo: 7 reg̃ ira q̄euit. Ita 7 xp̄s cōdēnat⁹ ē ad mortē cruc̄ 7 q̄euit ira dei ꝯ gen⁹ humanū. Un̄ etiā figurata fuit. 4. Reg̃. 9°. vbi xp̄us cū Jehu rex p̄clamat̃. Ille rex isrł. iste rex iudeoꝝ. Ille sup tribunal collocat̃. iste vestibꝫ purpureis vndiq̄ꝫ circūdat̃. Ille cū arcu Jorā interfecit. iste cum cruce diabolū fugat. Et sic pꝫ q̄nta p̄ticula huius t̄tie p̄tis.

Particula sexta hui⁹ t̄tie p̄tis. in q̄ ponūt̃ tres figurationes cōfirmātes tres p̄nūciationes ī sexta particula secūde partis positas.

Sexto ī ista p̄te ponūt̃ tres alie figuratiōes ꝯfirmātes tres p̄nūciatiōes ī sexta p̄ticula secūde p̄tis positas. q̄ꝫ. Prima fuit baiulatiōis. s. crucis ad mōtē caluarie. q̄ baiulatio figurata fuit p̄ Moysen portātē v̄gā i manu sua. Figurata etiā fuit p̄ Ysaac portātē ligna sup q̄ debebat īmolari ī holocaustum. Un̄ 7 dicebat p̄ri. Ecce inq̄t ignis 7 ligna. vbi ē victima holocausti? Dixit Abrahā. De⁹ p̄uidebit sibi victimā holocausti fili mi 7c. Gen̄. 22°. scripta. Ita 7 xp̄s baiulauit crucē ī q̄ debebat suspēdi. Sꝫ aduertēdū ē q̄ non sol⁹ portauit eā sꝫ angariauerūt Symonē cyrenēsē venientē d̄ villa ut portaret crucē reliquū spatiū vie vsq̄ꝫ ad mōtē caluarie. Hoc n. figuratū fuerat Nūeri. 13° ca°. p̄ duos viros vectē portantes. Illi igit̃ vectē. isti lignū portabāt. In vecte p̄ēdebat palma cum vua. in cruce p̄ēdebat palma diuinitat̃ cū vua hūanitat̃ q̄ in torculari cruc̄ fuit vndiq̄ꝫ circūp̄ssa 7 de ipsa vinū redēptiōis exp̄ssū. Secūda fuit crucifixiōis 7 int̃ duos latrones collocatōis. Ista. n. crucifixio figurata fuit p̄ serpētē eneū quē Moyses suspēdit ī ligno Nūeri. 21° ca°. Ille. n. serpēs erat sine veneno. iste sine pctō. Ad illi⁹ aspectū populus sanabatur. ad isti⁹ cōspectū p̄plus restaurat̃. Ille ponebat̃ p̄ siguo: 7 iste sitit. Et idcirco dixerat Simeō Luc. 2°. Ecce posit⁹ ē hi ī ruinā 7 ī resurrectōꝫ multoꝝ ī isrł 7 ī signū cui ꝯdicet̃. Ille hora sexta fuit positus s̄m hebreos. iste hora sexta fuit crucifixus s̄m xp̄ianos. Itē figurata fuit p̄ pistorē q̄ fuit suspēs⁹ ī cruce. Gen̄. 40. ca°. vbi hr̄ q̄ cum duo eunuchi peccarēt. pincerna. s. reg̃ egypti 7 pistor dn̄o suo. irat⁹ Pharao mācipauit ābos carceribꝫ. sꝫ pincerna liberat⁹ fuit 7 ī locū suū posit⁹ ut porrigēt regi poculū. Pistor āt suspēsus fuit in cruce 7 volucres lacerauerūt cārnes suas Ita 7 Barrabā dimiss⁹ ē. 7 xp̄s īnocēs ī cruce suspēs⁹ fuit. Q̄tū v̄o ad collocatiōꝫ int̃ latrones figurata fuit p̄ Abner. cui dixit Dauid q̄n mortu⁹ erat: Sicut solēt cadē corā filiis iniq̄tatis. sic corruisti. neq̄q̄ꝫ ut solent mori ignaui mortu⁹ es Abner. Man⁹ tue nō sūt ligate 7 pedes tui non sūt cōpedibꝫ aggrauati. Tertia fuit aceti 7 fellis potatiōis q̄ figurata fuit p̄ Booz q̄ acetū bibēs suadebat Ruth ut bibēt. ut hr̄ Ruth. 2° ca°. Figurata etiā fuit p̄ Thobiā. cui⁹ oculi sūt felle liniti 7 apti. ut hr̄ Thobie. 11°. Q̄tū etiā ad h̄ q̄ ī ista

hora benedixit Jhus Marie mr̃i sue ⁊ Johãni dī. Joh.19°. Mulier ecce filius tuus ⁊c. habet figurã Jacob qui benedixit filijs suis. Geñ.49°. Ille filijs carnalibus. iste filijs spūalibꝫ. Ille manens sup v̄ge fastigiũ. iste manẽs sup crucis patibulũ. Ille ĩ lecto. iste in patibulo. Ille manibꝫ cãcellatis. iste manibꝫ pforatis. Ille pedibꝫ ĩ lectulo collectis. iste pedibꝫ ĩ patibulo cõfixis. Ille Joseph simplr̃ bñdixit. iste matrẽ simpliciť cõmẽdauit. Et iõ Jacob p̃triarcha ĩ figura Jhu xp̃i dixit. Ecce morior ⁊ dñs erit vobiscũ ⁊ reducet ad t̃ram patrũ vr̃oꝝ. Et sic pꝫ pticula sexta huius t̃tie ptis.

Particula septima ⁊ vltima hui⁹ t̃tie ptis. in q̃ ponũť tres alie figurationes ꝯfirmãtes tres p̃nũciatiões ĩ septima pticula secũde ptis positas.

Septimo ⁊ vltimo ĩ ista parte ponũť tres alie figurationes cõfirmãtes tres p̃nũciatiões in septima pticula p̃cedẽtis ptis positas. q̃ꝝ Prima fuit xp̃i mortis ⁊ occisionis. q̃ figurata fuit multiplr̃ ĩ veteri testamẽto. videlicꝫ ĩ Abel. Geñ.4° ca°. qa cũ eo xp̃us ĩnocẽs mortu⁹ fuit. Ille ĩ cãpo. iste sĩılr̃. Itẽ figurata fuit ĩ Jsboseth ĩnocẽť occiso. z. Regꝫ.4° ca°.

Itẽ in Achab rege quẽ syri vulnerauerũt. 3. Regꝫ.zz° ca°. Itẽ ĩ ariete quẽ Abrahã p filio ĩmolauit sup struẽ lignoꝝ ĩ altari. Geñ.zz°. Ibi aries moriť ⁊ fili⁹ viuit. hic moriť hũanitas ⁊ dĩnitas saluať. Ibi ignis corpalis accẽdiť. hic ignis dilectiõis. Est igiť xp̃us Joseph cũ tunica talari sanguine tincta. i. carne sua. Geñ.37°. Est etiã Moyses cũ v̄ga. i. cruce in q̃ mortu⁹ ẽ signa faciẽs. Exo.4°. Est vtiqꝫ Jacob cũ baculo. i. ligno crucis iordanẽ trãsiens. Geñ.3z° ca°. Est etiã sanguis xp̃i ĩ cruce effusus sanguis ille q̃ ĩ exitu isrl̃ de egypto vterqꝫ postes intingiť. qa p eũ volũtas ⁊ ĩtellect⁹ nr̃ tepatur. Secũda fuit ĩmolatiõis. qa videlꝫ xp̃s ĩ cruce p nobĩ ĩmolat⁹ est. Hec. n. figurata fuit ĩ Juda machabeo q. p liberatione ppl'i occisus fuit inter sceleratos hoĩes i. Machab.9°. ca°. Itẽ figurata fuit p hircũ ⁊ alia aĩalia q̃ p pctĩs ĩmolabãť ut hr̃ Leuit. p° ca°. Item figurata fuit Nũeri 19°. p vaccã ruffam etatis integre sine macula extrẽ q̃ ĩmolabať ex castra ĩ conspectu filioꝝ isrl'. ⁊ p pctõ cõburebať. de cui⁹ cõbustiõis aqua fit expiatio credẽtibꝫ. Ita ⁊ caro xp̃i etate ꝯpleta trigintatriũ annoꝝ. ex̃ urbis portas ĩmolať ⁊ flãma tribulatiõis ⁊ angustie tũc cõburitur. ⁊ manẽs sine macula p pctõ occidiť. in cui⁹ sanguine ⁊ emisse aque lauať ppl'us xp̃ianus. Itẽ figurata fuit p vitulũ ĩmaculatũ ĩmolatũ dño. Leuit.4° ca°. Itẽ ĩ morte sũmi pontificis p quã hereditas restaurať. Nũeri.35°. Postremo oẽs expiatiões veteris legis q̃ q̃si oẽs fiebãt ĩ sanguine: nũc ĩ xp̃i sanguine sparso cõsũmãť. qa sine sanguĩe nõ fit remissio peccatoꝝ s̃m aplm̃ ad Heb.9° ca°.

Tertia fuit lanceatiõis lateris xp̃i. q̃ figurata fuit p Absalon lanceatũ. z. Regꝫ.18° ca°. Item p apertionẽ lateris Adã cui dormiẽti dñs tulit vnã de costis. Geñ.z° ca°. Itẽ p apertionẽ lateris arche. Geñ.6°. Itẽ p apertionem lateris Amase. z. Regꝫ.zo. Et postremo p petrã pcussam a Moyse. de qua exiuit aqua. Nũeri.zo. ca°. Ecce igiť qt mysticis figuratiõibꝫ figurata erãt q̃ necẽ fuit xp̃m pati. Qua ppť bñ ꝯcludiť q s̃m legẽ debuit mori p redẽptione gnĩs hũani. Multa alia essent dicẽda de passiõe xp̃i que cã breuitatis omitto. quia ĩ alio quadragesimali de penitẽtia historia passionis late diffuseqꝫ pertractata est. Quam deuote

cogitantes ⁊ amaro corde pscrutātes qui pro nobis tanta caritate accensus fuit ut morte liber morti se obligaret ut nos a morte redimeret: fact⁹ obediēs vsq; ad mortē. mortē aūt crucis. p quā cocedat nobis ipse redēptor nr̄ abundantē grām in pn̄ti ⁊ gloriā in regno celoꝝ. Amen.

Sabbato sancto De cōueniētia sepulture ⁊ condecentia sepulchri christi.

Sermo 88⁹

Accepto cor-

pore Joseph īuoluit illud in syndone mūda: ⁊ posuit in monumento suo nouo qd̄ exciderat in petra: ⁊ aduoluit saxū magnū ad ostiū monumenti: ⁊ abiit. Scribūt h̄ vba Math. 27°. ca°. Magna ē dignitas diei sabbati frēs carissimi. Sabbatū. n. qes interptat̄. Quapropter excellētia hui⁹ diei tāto maior ondit̄ quāto psone excellētiores ī eo qeuisse repiūt̄. psone videl3 scissime trinitat̄. Pater quippe ī sabbato qeuit p⁹ opus sue mirifice creatiōis. qd̄ fuit negociū īfinite potētie q̄ ipsi prī attribuit̄. Nā ut h̄r Gen̄. 2°. Die septimo quieuit ab oī ope qd̄ patrarat. i. nouas spēs facē cessauit. Fili⁹ vtiq; ī h̄ die requieuit. qa p⁹ op⁹ excellētissime repatiōis generi hūani q̄ fuit archanū diuine sapiē q̄ ipi filio attributa repit̄: requeuit ī monumēto. Spūs scūs insup hodie requieuit ī mēte. s. btē vginis Marie. qa ceteris aplīs ⁊ mulierib; a grā spūs sci ⁊ fide cadētib; : ipsa btā vgo firma ī fide ⁊ grā pmāsit. Pertractata igit̄ amarissima passiōe filij dei die p̄cedēti: cōgruū ē ut ī hac die in qua xp̄us in sepulchro totalit̄ pmansit ut de ipsi⁹ sepultura atq; monumēto aliq̄ breuit̄ ⁊ deuote describamus. Quia p spm̄ scm̄ mediāte Ysa. pph̄a. xi°. ca°. sui libri de ipso pphetiçatū ē q̄n dictum fuit. Et erit sepulchrū ei⁹ gl̄iosū. Cui⁹ cōditiōz describit singularit̄ Mathe⁹ ī vbis ppositis. di. Accepto corpe Joseph inuoluit illud ī syndone mūda ⁊c. De q° monumēto ⁊ sepultura xp̄i tres in pn̄ti sermone cōsideratiōes ānotabimus. in p̄dictis fundatas vbis. q̄rū Prima erit de sepulture cōuenientia. Secūda v° de sepulchri cōdecētia. Tertia aūt de sepelietiū p̄eminētia.

Pars p°ma huius sermonis. in q̄ pbat̄ q̄ cōueniēs fuit xp̄m sepeliri.

Rimo igit̄ ī isto sermōe circa sepulture xp̄i cōueniētiā q̄ritur vtz cōueniēs fuerit xp̄m sepeliri. Ad qd̄ rūdet̄ s̄m Tho. ī tr̄tia pte. q. 51. et arti. p°. et Alex. in tr̄tia pte in tractatu de morte xp̄i. q̄ fuit valde cōueniens ⁊ ut ita dicā necc̄iuz corpus xp̄i sepeliri. triplici rōne. p° rōne approbatiōis. 2° rōne certificatiōis. 3° rōne exēplificatiōis. p° dico q̄ fuit necessariū ipsū sepeliri rōne approbatiōis ut. s. vere pbaret̄ eē mortu⁹. Erāt. n. futuri q̄dā pessimi heretici ⁊ dicturi xp̄m non eē vere mortuū s̄ solū apparēt. Quā opinionē erroneā multo ampli⁹ solidassent si xp̄s nō fuisset sepultus. Nō. n. aliqs ī sepulchro ponit̄ nisi q̄n iā de veritate mortis cōstat. Vn̄ ⁊ Mar. 15°. legit̄ q̄ cum peteretur a Pilato ut tolleretur corpus Jh̄u a Joseph. Pilatus mirabatur si iam obijsset. Et accersito centurione interogauit eū si iā mortu⁹ eēt. ⁊ cū cognouisset a centurione donauit corp⁹ Jh̄u. Joseph āt mercat⁹ syndonē ⁊ deponēs eum inuoluit syndone ⁊ posuit eum in monumento ⁊c. Ecce g° quia Pilatus noluit concedere ut sepeliretur nisi prius cognoueret ipsum esse mortuum.

Q. si cōtra dicatur. In psona xp̄i loqꝛ ꝓpheta Dauid. ps. Fact⁹ sum sine adiutorio int̄ mortuos liber. S; illi qui in sepulchro includūtur non sūt liberi. ergo videt̄ ꝙ nō fuit cōueniēs xp̄m sepeliri. quia h' erat cōtrariū sue libertati. Ad hoc r̄ndet̄ ꝙ q̄uis xp̄us sepult⁹ fuerit. non tn̄ ꝑdidit suā libertatē. qa etiā sepult⁹ int̄ mortuos liber fuit i h' ꝙ ꝑ iclusionē sepulchri nō potuit ipediri qn resurgeret clauso monumēto. 2° h' idē ꝓbat̄ rōne certificatiōis resurrectionis nr̄e. ut ꝑ h' ondat̄ nō solū nos resurgere debere imediate post mortē. s; etiā p⁹ fragidationē corporis i monumēto. s̄m illud qd̄ inuit Iohes 5° ca°. di. Oēs q i monumētis sūt audiēt vocē filij dei. Si. n. statim p⁹ mortem resurrexisset xp̄s. nō credēm⁹ nos resurgere debere de sepulchris 7 monumētis. s; tm̄ imediate p⁹ mortē. quod paucis datū est. Q. si dicat̄. Oīs xp̄i actio ē nr̄a instructio. s; i nullo videt̄ ad salutē nr̄am ꝑtinē ꝙ xp̄us fuit sepult⁹. ergo videtur ꝙ nō fuit cōueniēs ꝙ sepeliret̄. Ad h' r̄ndet̄ ꝙ sepult̄a xp̄i s̄m Iero. sup Math. ē argumentū nr̄e resurrectiōis. Vn̄ glo. Ysa. 53°. Dabit ipios ꝓ sepult̄a. sic inqt. i. gētes q̄ sine pietate erant. dabit. i. offeret pr̄i suo. qa mortu⁹ 7 sepult⁹ eos acqsiuit. Idcirco ph'i cōtēpserūt sepulturā ignorātes resurrectionē quā nos ignorare noluit xp̄s dn̄s nr̄. Vn̄ apl's. i. Thessal. 4° ca°. ait. Nolum⁹ vos ignorare d' dormiētib; ut nō cōtristemi sicut 7 ceteri. s. ph'i 7 pagani. q spem nō hn̄t. s. resurrectiōis. De qb; loqt̄ Aug⁹ li° p° de ciui. dei. ca°. 12°. di. Sepulture curam etiam ph'i cōtēpserūt 7 sepe vniuersi exercit⁹ dū ꝓ trena pr̄ia morerēt̄. vbi postea iacerēt. uel qb; bestijs esca fierent nō curarūt. h' ibi. 3° idem ꝓbat̄ rōne exēplificatiōis. s. eoꝝ q ꝑ mortē xp̄i sp̄ualit̄ pctīs 7 mūdo moriunt̄. q s. abscōdūt̄ a cōturbatione hoīuꝫ. De qb; loqt̄ Greg⁹ i moral. di. Sunt nō nulli iustoꝝ q ad apphēdēdū culmē ꝑfectiōis. dū altiora iteri⁹ appetūt. exteri⁹ cūcta derelinquūt. Qui rebꝫ habitis se nudant. glia honoris se expoliāt. qui desiderioꝝ etnoꝝ assiduitate se affligūt. de exteriorib; ꝯsolatiōeꝫ hr̄e nolūt. Quib; apl's ad Col. 3°. dic. Mortui estis 7 vita vr̄a abscōdita ē cū xp̄o in deo. Unde 7 baptiçati q ꝑ mortem xp̄i moriūt̄ pctīs q̄si cōsepeliūt̄ xp̄o ꝑ imersiōꝫ. s̄m illud apl'i ad Ro. 6°. Cōsepulti sum⁹ xp̄o ꝑ baptismū i morte. Q. si dicat̄. Incōueniēs videt̄ ꝙ de⁹ q ē sup celos excelsus i tr̄a sepeliat̄. s; illud qd̄ ꝯuēit corpi xp̄i mortuo attribuit̄ deo rōne vniōis. ergo icōueniēs videt̄ xp̄m fuisse sepultū. Ad h' r̄ndet̄ sicut i quodā sermōe cōcilij Ephesini dr̄ ꝙ nihil eoꝝ q̄ saluant hoīes iiuriā deo facit. q ōndūt eū nō passibilē s; clemētē. Et iteꝝ i alio sermone ei⁹dē cōcilij scribit̄. Nihil putat iiuriā de⁹ qd̄ est occasio salutis hoīb;. Tu qdē non ita vilē dei nām arbitreris tanq̄ q̄ aliqn̄ subiecta possit eē iiurijs. h' ibi. Et sic p; cōdecētia sepulture xp̄i. patetq; pars p̄ma huius sermonis.

Pars secūda huius sermonis. in q̄ declarat̄ q̄ condecēs fuit sepulchrū xp̄i. qa. s. fuit nouū. alienū. 7 i petra excisū

Ecūdo i isto sermōe vidēda ē cōdecētia sepulchri xp̄i. Ut n. hr̄ in v̄bis ꝓpositis habuit tres ꝯditōes ꝯdecētes. s. Nouitatē. qa fuit nouū. Alienatiōeꝫ. qa fuit alienū.

Excisionē. q̄a fuit in petra excisū. p̊
fuit condecens q̄ sepulchrū xp̄i esset
nouū triplici d̄ cā. p̊ ne ſm Tho. vbi
s̄. arti. 2°. et ſm Iero. sup Math. post
resurrectiōꝫ ceterꝭ corpibꝰ ī illo sepul-
chro remanētibꝰ aliꝰ surrexisse fingerēt
Vn̄ ⁊ Amb°. l°. de v̄ginibꝰ ait. Bn̄ Ma
theus dixit. nouū monumentū. ne ex
monumēto veteri surrexisse aliꝰ cre-
deret. 2° fuit cōdecēs ꝓpt reuerētiā
corporis xp̄i. quia sicut in vtero Marie
nemo an̄ eū ⁊ nemo post eū fuit. Ita
⁊ in h̄ monumēto nullꝰ an̄ eū ⁊ nullꝰ
pꝰ eū reponi debuit. 3° fuit cōdecens
ad significādū q̄ q̄ corpꝰ xp̄i vult re-
cipe oꝫ hr̄e nouitatē ī corde. Corpus
q̄dē nr̄m modo ē nouū. ut ī iuuentu-
te. modo vetustum. sicut ī senectute.
modo putridū. quēadmodū ī morte.
Sp̄us aūt nō oꝫ taliꝭ variari ſ; oꝫ ſp in
meliꝰ renouari. Sūt tn̄ q̄dā q̊ꝝ sp̄us
est vetustus p pctī malitiā. q̄s monet
apl̄s. i. Cor. 5° ca°. di. Expurgate vetꝰ
fermētū. s. malitie ut sitis noua ↄsper
sio sicut estis azimi. Alij sūt q̊ꝝ sp̄us
est putridꝰ p longā cōsuetudinē. De
q̄bꝰ loq̄ꝭ Iohel ꝓpha. p̊ ca°. di. Cōpu-
truerūt iumēta ī stercore suo. Iumēta
in stercore cōputrescē ē p assuefactiōꝫ
in pctīs quiescē. Alij sūt q̊ꝝ sp̄us sp
est nouꝰ ꝑ puritatē ⁊ mūdiciā. facien-
tes ſm q̄d dic apl̄s. 2. Cor. 4°. Licꝫ is
qui foris est nr̄ hō corrūpat. tn̄ is qui
intꝰ ē renouat d̄ die ī die. Tales q̄ hn̄t
istam nouitatem pn̄t audacter recipe
corpꝰ xp̄i. ⁊ dicē cū aplo. i. Cor. 5° ca°.
Eteni pasca nr̄m imolatꝰ ē xp̄s. Itaqꝫ
epulemur: nō ī fermēto veteri. neqꝫ ī
fermēto malitie ⁊ neqtie. Istas rōnes
cōfirmat Augꝰ ī l° de symbolo ⁊ fide.
di. Sepultura illa cū creditꝭ fit recorda
tio noui monumēti. q̄a resurrecturo
ad vite nouitatē preberet testimoniū
sicut nascituro vterꝰ v̄ginalis. Nā si-
cut ī isto monumēto nullus ali° mor-
tuꝰ sepultꝰ ē nec ante nec pꝰea: sic nec
in illo vtero nec an̄ nec post q̄cq̄; mor
tale ↄceptū ē. h̄ ille. 2° cōdecēs fuit
q̄ sepulchrū xp̄i eēt alienū. etiā tripli
ci rōne ſm Tho. vbi s̄. p̊ ad oñdēdū
q̄ non debebat detineri a morte. sicut
aliena nō debēt diu detineri ſ; cito re-
stitui. Idcirco inq̄t Amb°. ī l° de v̄gi-
nibꝰ. Bn̄ ſm lr̄ām alienū fuit monu-
mētū xp̄i. Habeant tumulū ꝓpriū q̄
sub lege sūt mortꝭ. victor mortis hūc
tumulū nō habuit. Nō ille sepulchrū
mortꝭ desiderabat q̄ d̄ morte triūphū
q̄rebat. h̄ ille. 2° fuit h̄ condecēs ad
oñdēdū q̄ nō ꝓ sua ſ; ꝓ aliena morie-
batꝭ salute. Vn̄ Amb°. vbi s̄. ait. Jō in
aliena sepultura dn̄s ponitꝭ. q̄a ꝓ alie-
na salute moriebatꝭ. Vt q̄d illi ꝓpa se-
pultura q̄ ī se mortē nō hēbat ꝓpriā.
Sepulchrū. n. ē mortꝭ habitaculū. 3°
fuit h̄ cōdecēs ad oñdēdā suā paupta
tē. Sicut. n. ī aliena domo voluit n̄ sci
⁊ cōuersari. sic ⁊ ī aliena domo voluit
sepeliri. ut verificaretur quod dixerat
Math. 8° ca°. Vulpes foueas hn̄t. ⁊ vo-
lucres celi nidos. filiꝰ aūt hoīs non hꝫ
vbi caput suū reclinet. ac si dicēt. Nec
in morte mea habui ꝓpriā foueā vbi
possem sepeliri. sicut nec ī vita mea ha
bui ꝓpriū nidū. i. domū in q̄ possem
cōmorari. nec ī natiuitate mea habui
ꝓpriū lectū vbi mr̄ mea potuerit me
reclinare. 3° fuit ↄdecēs q̄ sepulchꝝ
xp̄i eēt ī petra excisū ⁊ magno lapide
clausū. Nō. n. fuit ī molli tr̄a cōcaua-
tū nec ī lapide mobili fabricatū sicut
modernis tpibꝰ apud nos fit: sed in
mōte petroso ⁊ imobili abscisū ī mo-
dum cuiusdam cellule cum ostiolo fa-
bricatum. ⁊ illud ostium magno la-
pide clausum ut oculata fide domino

cōcedēte ꝓprijs oculis vidi. Et hoc ſm theologoſ triplici rōne ↄgrue factū ē. Primo qa ſm Aug. ſi fuiſſet corp⁹ xp̄i in terra molli poſitū· dicere poterāt iudei infideles ⁊ pagani xp̄m nō ſurrexiſſe ſʒ xp̄iani foderūt terrā ⁊ furati ſūt hoc corpus ⁊ ſurrexiſſe dixerūt: ⁊ magnū ſcādalū ī fide ſeminaſſent. 2° qa ſcd̄m Jero. ſi ex multis lapidibꝫ fuiſſet edificatū ſepulchrū xp̄i· dicere infideles vtiqꝫ potuiſſent ꝙ fūdamētis tumulis ſuffoſſis forte ſublatum corp⁹ xp̄i fuiſſet. Et iō ſaxū magnū appoſitum fuit ne abſqꝫ multoꝝ auxilio poſſet ſepulchrū reſerari. 3° hoc ↄdecēs fuit rōne myſtica· ut p hoc ſignificaret ꝙ illi q corpus xp̄i ſuſcipe volūt debēt eē ita clauſi ꝙ pc̄tm̄ ī corde eoꝝ intrare non poſſit. Sunt aūt q̄tuor ſaxa ſm Ber. q̄ ad cor debent aduolui ne pc̄m̄ poſſit īgredi .s. pudor· dolor· timor· ⁊ amor. Multi .n. ſūt q pudore peccare dimittūt. Nōnulli vo ꝓpt' īmēſitatē doloris de pc̄tis conceptā ab ipſis oīo ceſſant. Quidā vo alij ſūt q ꝓpt' timorē pene eterne pc̄tā deuitāt. Ceteri aūt reperiunt' q ꝓpt amorē gr̄e ne ipſam pdāt· peccare oīo refugiūt. Iſta ſūt q̄tuor ſaxa ingētia que debēt monumētū cordis claudē ne aliq̄ pc̄tā poſſint illuc ītrare. Eſt tn̄ ſciendū ſm Ber. ꝙ pudor ⁊ dolor nō ſūt multū valida ad reſiſtendū ⁊ ad pc̄tā magna fugandū. qa ſepe pudor capit ſolatiū audaciā ⁊ exemplū ex multitudine peccantiū. Dolor aūt ſepe remittit' ex crebris voluptatibꝫ ⁊ hu⁹moī ↄſolatiōibꝫ. Validiſſim⁹ in viris pfectis ad reſiſtendū fortis ē amor. In impfectis vo timor ſupplicij eterni. qa ꝓv. p ca. Initiū ſapie eſt timor dn̄i. Et ſic patʒ cōdecentia ſepulchri xp̄i. patetqꝫ ps ſecūda huius ſermonis.

Pars tria hui⁹ ſermōis. in q̄ ponit' excellētia pſonaꝝ ſepelientiū xp̄m ⁊ dignitas eoꝝ q̄ fuerūt poſita circa corp⁹ xp̄i in ſepulchro.

Ertio ī iſto ſmōe circa ꝑtinentiam eoꝝ q̄ fuerūt poſita circa corp⁹ xp̄i ī ſepulchro ⁊ ſepeliētiū eū· tria notāda ſunt· quoꝝ Primū dr̄ ꝓprietas. Secundū ſingularitas. Tertiū dignitas. Quātū ad primū .s. ꝓprietatē notandū ut exp̄ſſe pʒ in vbis ꝓpoſitis ꝙ monumentū illud fuit Joſeph iuſti q erat decurio vir bonus ⁊ iuſt⁹ q nō ↄſenſerat ↄſilio ⁊ actibꝫ eoꝝ· ab arimathia ciuitate iudee. q expectabat ⁊ ipſe regnū dei. ut dicit' Luc. 23° ca°. Voluit xp̄s ſepeliri nō ī monumēto Pilati ſʒ iuſti· triplici rōne. Primo ad oñdēdū ꝙ xp̄s non requieſcit niſi ī corde iuſti. Vn̄ Amb°. ſup Luc. ingt. Bn̄ ī monumento iuſti ponit' ut hēat fili⁹ hoīs vbi caput ſuū reclinet. Xp̄s .n. nō requieſcit ī aīo auari cum ſit ſpinoſus. Nec ī aīo luxurioſi cū ſit lutoſus. Nec ī aīo ſupbi cū ſit vētoſus· ſʒ ī aīo iuſti cū ſit florid⁹. 2° ad īnuēdū ꝙ nō debebat āpli⁹ p pc̄tōribꝫ īmolari. Natus .n. fuit int' duo aīalia. qa oēs beſtiales facturus erat ſpūales. vixit int' pc̄tōres ut eos iuſtificaret. mortu⁹ eſt int' latrones ut vnū lucrifacēt. ſed hodie requieuit ī monumēto iuſti ut nō āpli⁹ cū pc̄tōribꝫ ſʒ tm̄ cū iuſtis habitaret. qa ſm apl̄m ad Ro. 6°. Xp̄s reſurgēs ex mortuis iā nō morit'· mors illi vltra nō dn̄abit'. 3° ad inſinuādū ꝙ licʒ ī hac vita ſint mixti boni ⁊ mali. poſt mortē tn̄ p ſe erunt boni .s. in celo. ⁊ p ſe erunt mali .s. ī inferno. ⁊ p ſe erunt mediocrit' boni ⁊ mediocrit' mali .i. pueri q erunt ī limbo. Quātū ad ſecundū hui⁹ ptis .s. ſingularitatē eoꝝ que fuerunt ī ſepultura .s. myrra

⁊ aloes ⁊ syndonis īuolutio: de qbus scribitur ī verbis ꝓpositis ⁊ Mat. 15°. Notādū ꝙ fuit corp⁹ xp̄i vnguēto cōfecto ex myrra ⁊ aloes vnct⁹ ut a putredine fuaret'. qđ videbat' ad quandam nccītatem ꝑtinere ꝙ licite possumus vti aliqbꝫ p̄ciosis medicinaliter ꝑ nccītate corpis nr̄i conseruādi. Fuit etiā īuolut⁹ syndone ⁊ lintheis ligat⁹ qđ ꝑtinebat ad solā quādā cōdecentiam honestatis. Spūalit' tn̄ p ista fm Tho vbi s. signt' illa q̄ debēt hr̄e illi q corp⁹ xp̄i volūt accipe. Corp⁹. n. xp̄i ē candor et'n⁹. iux̄ illud Sap. 7°. Cādor est lucis et'ne. Est etiā panis angelic⁹ iux̄ illud p̄s. Panē angeloꝝ māducauit homo. Est vtiqꝫ carbo ignitus fm Johem damas. di. Dīnū carbonē assumam⁹ ut ignis ei⁹ qđ ē ī nob̄ scīs desideriis assumens. eāqꝫ ex carbone ignitionē inflāmet nr̄a pectora ⁊ illumīet corde nr̄a. Est īsup celeste electuariū qđ ꝯficit celestis vnguētari⁹. De quo dr̄ Eccl. 38°. Vnguētari⁹ faciet pigmēta suauitatis. Inq̄tū igit' corp⁹ xp̄i ē cādor et'nus. reqrit magnā mētis puritatē. ⁊ h' signt' p syndonē mūdā. Vn̄ dīc ibi glo. Syndone mūda xp̄m īuoluit q pura mēte ipsū suscipit. Inq̄tū est panis āgelic⁹ dꝫ recipi cum deuota orōne. ⁊ h' signt' p aromata. Vn̄ Apoc. 8°. Ascēdit fum⁹ incensoꝝ de orōnibꝫ scōꝝ de manu āgeli corā deo. Inq̄tū v'o ē carbo diuinus dꝫ recipi cū mēte ab oī vitioꝝ humore desiccata. quia sicut ignis nō inflāmat ligna humida ſ desiccata. sic iste carbo nō inflāmat corda nisi q̄ īuenerit ab humoribꝫ vitiorū desiccata. Et iste signt' p aloes qui hꝫ v'tutē desiccatiuā. Inq̄tū aūt ē celeste electuariū reqrit corda a cibis noxiis euacuatā. ⁊ istud signt' p myrrā q̄ est amara q̄ signt cōtritionē q̄ in susceptiōe tanti sacri maxīe ē nccīa. Qūtū ad tītiū hui⁹ ptis. s. dignitatē eoꝝ qui sepelierūt corp⁹ xp̄i sciēdū ꝙ v'go Maria. Johes euāgelista. Maria magdalene. Maria Jacobi. Maria Salome. Nicodem⁹ ⁊ Joseph. oēs affuerunt sepulture xp̄i. ⁊ honorifice corp⁹ ei⁹ sepelierūt plāgētes ⁊ dolētes. qa cū depositū eēt de cruce recepit eū mr̄ sua ī gremio ⁊ sedens ī t'ra. nūc osculabat' eū. nūc amplexabatur. nunc alloqbat' caput. nūc manus. nūc pedes. nūc latus. faciē etiā tergebat. di. Fili mi nō mihi r̄ndes. Nōne h' ē illud os bn̄dictū qđ iudeis sic dulcit' p̄dicabat? Nōne he sūt man⁹ q̄ miracula faciebant? Nōne hi sūt pedes q̄s iudei sepi⁹ adorabāt. Nōne h' ē lat⁹ cui⁹ amor iudeos tā stricte amabat. Unde tāta crudelitas. vnde tā grādis īpietas. vnde tam ingrata societas? Et sic his v'bis oēs īuitabat ad fletū. Et depositū corpus ī medio ī illo. s. loco q int' montē caluarie ⁊ sepulchrū sit⁹ est. ut vsqꝫ ī hodiernū diē apparet. plorabat' a cūctis. Post q̄ꝝ fletū ⁊ lamēta reclinauerūt corp⁹ Jhu ī monumēto ⁊ clauso ostio abierūt. Sepeliam⁹ igit' ⁊ nos cor nostrū cū xp̄o ut clauso ostio nullum de pctīs. nullū de qbꝫ ī h' ope tractatū ē vnqꝫ possit ingredi. Nec miret' aliqs si illud op⁹ sic t'minat'. qa ī sermonario sequēti huic ānexo ⁊ in q̊ de reliquis pctīs tractat': cōpetēs ⁊ cōgru⁹ finis vtriusqꝫ opis cōnexi in octauā videlꝫ pasce dabit' dn̄o cōcedēte. Rogēt igit' oēs ꝓ compilatore dn̄m nr̄m Jhesum xp̄m ut ꝑ mortē ⁊ sepulturā suā mortu⁹ mundo ⁊ pctīs solū viuat xp̄o in presenti ꝑ gr̄am ⁊ in futuro regnet ꝑ gloriam in secula seculorum. Amen.

Deo gratias. Amen.